Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 1—Vol. LIX. Friday, 13th January, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

Transfer Of Power To Africans Inevitable

INDIAN PAPER ADVISES RHODESIA: COME TO TERMS WITH AFRICANS

"Indian Opinion" India Service

NEW DELHI.—Commenting on the resignation of Sir Robert Tredgold, the Chief Justice of the Rhodesian Federation and the unrest and rioting in Southern Rhodesia, the *Hindu*, of Madras, wrote recently: "In fact the time has come for the European settlers in Rhodesia to recognise the inevitability of a transfer of power to the representatives of the Africans. The Southern Rhodesian European extremists have a great sympathy for the practitioners of *apartheid* but plans for a link-up with South Africa may not be easy of achievement in the world today. The only wise course is for the settlers to come to terms with African nationalism and that without any further loss of time."

The following is the full text of the comment:

"The resignation of Sir Robert Tredgold, Chief Justice of the Rhodesian Federation, is an event of great importance and one calculated to cause concern both to Sir Roy Welensky, Federal Premier, and Sir Edgar Whitehead, the Premier of Southern Rhodesia. Recently there has been serious rioting in Southern Rhodesia as a result of deep unrest among the Africans. Sir Edgar has decided to deal with it by making a show of European strength and by passing repressive legislation. Many Africans who cannot find land to work upon are drifting to the towns and now Sir Edgar is putting them in prison or driving them out of the towns for being vagrants. They face vagrants owing to no fault of theirs. The Monckton Commission has pointed out how the Southern Rhodesia Land Apportionment Act is regarded by the Africans as "a major discriminatory measure." This reserves for the sole use of Europeans some 48 million acres of land (naturally the best, as in the case of Kenya's White Highlands) and prevents the Africans from occupying plots in the main towns of Southern Rhodesia. Thus in Southern Rhodesia there exists among the Africans a sense of economic despair along with one of political frustration. The Europeans in Southern Rhodesia, however, seem determined to maintain their position of social superiority and the Dominion Party, speaking for

(Continued on page 6)

DR. NAICKER'S NEW YEAR MESSAGE

"AS we step out into the new year and reflect on 1960 it cannot be denied that 1960 will go down in history as a year of remarkable developments which have affected the course of world history," wrote Dr. G. M. Naicker, President of the South African Indian Congress, in the course of a New Year message.

He states: "World Peace has become a vital concern for all nations and particularly the new independent States of Asia and Africa whose future developments, political, economical and cultural must have a important meaning for humanity throughout the world.

"Africa loosening itself from colonial bondage has brought in its train fresh problems which challenge us to help her from the poverty and illiteracy that are her enormous drawbacks. We hope that 1961 will see Africa hasten to her destiny as a free continent committed to *peace and happiness*.

"In South Africa we have witnessed a harvest of bitter racial

(Continued on page 7)

Indians Causing "Headache"

NEW DELHI.—The problem of the people of Indian origin in Ceylon was a "headache" for the Ceylonese Government and they would like to settle it said Mr. Mahilpala Senanayake, the Island's Minister in charge of Home Affairs and Industries, at a Press Conference. He added: "We mean to take it up with your Government at a future date. Our Prime Minister might come here for a discussion." No date for the visit had been considered yet.

Mr Senanayake said that illicit immigration into Ceylon continued and there was "a very well-organised traffic" which was posing a problem to the Ceylonese authorities.

The Ceylon Government did not want to "nationalise" the Press, but merely sought the conversion of private newspaper companies into public ones, so that ownership was broad based, Mr. Senanayake, told the newsmen.

Mr. Senanayake said that a wrong impression had been created abroad about the Ceylon Government's intentions in the matter. He explained that the Press in Ceylon was owned by a handful of people and it had been functioning in a partisan way. "We want it to function in a democratic and broad-based way. We are not trying to curb the freedom of the Press. Nor are we trying to make them party papers. Notwithstanding the fact that the whole Press was against us during the last two elections, our party was successful."

Asked when legislation on the subject would be introduced, Mr.

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

Senanayake said that they had not yet got down to discussing details and drafting the legislation. Speaking for himself, he said, that there would be a limit on individual share-holdings so that there was no monopoly and that the Government would not have a hand in the election of boards of directors. "We presume that the shareholders would be articulate enough to see that a handful of people do not dominate,"—PTI.

Ela Gandhi Married In India

THE marriage took place in India on Friday last (January 6) of Miss Ela Gandhi to Mr. M. Ramgobin. Miss Gandhi is the daughter of Mrs. Sushila Gandhi, of the Phoenix Settlement and the late Mr. Manilal Gandhi. She is also a grand daughter of Mahatma Gandhi.

Mr. *Ramgobin* is a member of the well known *Ramgobin* family of Inanda, Natal. The young couple will return and settle in Durban in a few months' time. Their forwarding address in India is: Care of: Mr. Arun Gandhi, Times of India Office, Dadhel.

CHANGE IN TELEPHONE NUMBER

The new telephone number of Indian Opinion and Phoenix Settlement is:

Mount Edgecombe 30

MANAGEMENT,
Phoenix Settlement.

Indian Opinion

FRIDAY, 13TH JANUARY, 1961

A Tragic Betrayal

ON Friday last notices appeared in the Durban evening paper that because the rates on properties had not been paid they would be put up for sale by public auction. Among these properties are listed the three properties belonging to the Natal Indian Congress and held in trust by trustees. It is indeed tragic that this situation should arise. When it was first made public that the rates on these properties had not been paid we drew attention to the fact and suggested that since the Natal Indian Congress was incapable of looking after these properties they should be handed over to an independent trust to be used for the benefit of the Indian community as a whole. No heed was paid to this suggestion and we have now reached the point where the Congress is unable to pay the rates, refuses other arrangements for the maintenance of these properties, and because of its intransigence the properties stand on the verge of being lost to the community. Last minute action will still save these properties, but the question is for what purpose.

These properties were acquired as the result of the acumen, wisdom and planning of Mahatma Gandhi when he was in Natal in the early years of the century. They have been in Indian hands for over fifty years. When the Mahatma decided on the purchase of these properties he had in view that a public organisation should have an independent home and independent sources of income as a result of judicious investments. In the early years this was achieved but with the departure of the Mahatma, the character of the Natal Indian Congress changed and it soon became attached to a few individuals who were sufficiently wealthy themselves, not themselves to bother about any income to be derived from these properties. Nor did they so organise their politics that independent premises were necessary. Their own shops and offices and even employees served admirably. One thing, however, they did they paid the rates regularly. In fact with such unerring regularity were the rates paid that in the 1930's and the 1940's the Indian community as whole did not know that the NIC possessed properties.

About ten years ago the NIC went to Court and obtained the right to obtain possession of the properties. At the time it was suggested that the properties should be held in the name of the Indian community by an independent trust but the young Turks in the Congress would not have it. They wanted the properties to be held in the name of the NIC. And now this sorry state of affairs. If anything, it is on this issue that the NIC should abdicate its leadership of the community. No organisation or body which is incapable of managing its financial affairs competently can honestly claim that it can manage the affairs of the community. The NIC can at this stage also avoid the lasting odium of the community by taking steps to see that the properties are saved from going up for auction by coming to some arrangement with an independent trust so that the properties remain available to the Indian people, and to others who may want to use it. Will the NIC have enough foresight to do this?

A Catholic Viewpoint

MONEY-LENDING AT INTEREST

The following letter was addressed by the Editor of "The Catholic Worker," New York, to the City Treasurer of New York. It speaks for itself.—Ed, I.O.

THE CATHOLIC WORKER
39 Spring Street
New York 12, N.Y.
July, 1960

City Treasurer
Dear Sir,

We are returning to you a check for $3579.39 which represents interest on the $58,700 which we were awarded by the city as payment for the property at 223 Chrystie Street, which we owned and lived in for almost ten years, and used as a community for the poor. We did not voluntarily give up the property—it was taken from us by right of eminent domain for the extension of the subway which the city deemed necessary. We had to wait almost a year and a half for the money owed us, although the city permitted us to receive ⅔ of the assessed valuation of the property in advance so that we could re-locate. Property owning having been made impossible for us by city regulations, we are now renting and continuing our work.

We are returning the interest on the money we have recently received because we do not believe in "money-lending at interest." As Catholics we are acquainted with the early teaching of the Church. All the early Councils forbade it, declaring it reprehensible to make money by lending it out at interest. Canon law of the Middle Ages forbade it and in various decrees ordered that profit so obtained was to be restored. In the Christian emphasis on the duty of charity we are commanded to lend gratuitously, to give freely, even in the case of confiscation, as in our own case—not to resist but to accept cheerfully.

We do not believe in the profit system, and so we cannot take profit or interest on our money. People who take a materialistic view of human service wish to make a profit but we are trying to do our duty by our service without wages to our brothers as Jesus commanded in the Gospel (Matthew 25). Loaning money at interest is deemed by one Franciscan as the principal scourge of civilization. Eric Gill, the English artist and writer, calls usury and war the two great problems of our time.

Since we deal with these problems in every issue of "The Catholic Worker" since 1933—man's freedom, war and peace, man and the state, man and his work, and since Scripture says that the love of money is the root of all evil, we are taking this opportunity to live in practice of this belief, and make a gesture of overcoming that love of money by returning to you the interest.

Insofar as our money paid for services for the common good, and aid to the poor, we should be very happy to allow you to use not only our money without interest, but also our work, the works of mercy which we all perform here at the headquarters of "The Catholic Worker" without other salary or recompense than our daily food and lodging, clothes, and incidental expenses.

Insofar as the use of our money paid for the time being for salaries for judges who have condemned us and others to jail, and for the politicians who appointed them, and for prisons, and the execution chamber at Sing Sing, and for the executioner's salary—we can only protest the use of our money and turn with utter horror from taking interest on it.

Please also be assured that we are not judging individuals, but are trying to make a judgment on THE SYSTEM under which we live and in which we admit that we ourselves compromise daily in many small ways, but which we try and wish to withdraw from as much as possible.

Sincerely yours,
DOROTHY DAY
Editor, "The Catholic Worker"

INDIAN OFFICERS BEATEN UP IN THE CONGO

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—Speaking in the Security Council of the United Nations recently, Mr. V. K. Krishna Menon, India's Defence Minister condemned the treatment meted out to Indian diplomats and the Press Trust of India Correspondent by Colonel Mobutu's soldiers in the Congo.

Speaking in the Council as the representative of an interested Power which is not a member of the Council, Mr Menon said that Indian diplomatic officials had not been treated in the way they were entitled to be treated. There had been intrusion into their property. Indian officers had been knocked down and beaten. There had been "plain highway robbery and insults."

India was not whining about this, because the Government took the view that they must accept the rough with the smooth, but this was not the sort of thing that should happen. Another Indian officer had his eardrums punctured by Congolese while yesterday Congolese troops had seized an ambulance and disarmed an Indian military policeman, Mr Menon added.

Brigadier Rikhye, the United Nations Indian Military Chief, and Mr Rajeshwar Dayal, Special Representative of the Secretary-General, had often been under threat of attack, Mr. Menon said. Indignities had been heaped on the Indians as if they were "occupiers of the Congo," he said, adding that they were now coming to a stage of total anarchy in the Congo.

Expulsion Of Indian Pressman

The Press Trust of India correspondent in the Congo had twice been set upon and beaten up, Mr Krishna Menon said. Gendarmes went to his hotel—"and I leave the rest to your imagination," the Indian delegate added.

He said that it was not a couple of ruffians who had committed these acts because afterwards the Congolese authorities expelled the correspondent, which meant that the acts had official sanction. Mr Krishna Menon said that he had since heard that the expulsion order had been rescinded, thanks to intervention by friendly Powers.

Official diplomatic papers covered by immunity had been interfered with, not for espionage, but for sheer plunder, he said. What was more, there was reason to think that the Congo authorities took the attitude that any country that expressed something hostile in the United Nations was an unfriendly nation.

Mr. Menon referred to the College of Commissioners set up by Colonel Mobutu as "overgrown school boys" who were engaging in high politics. These young politicians were sowing the seeds of feuds.

Referring to the United Nations demand for the withdrawal of Belgian troops from the Congo, he said Belgium had said they were withdrawn, but it was a case where the troops that had been "withdrawn" were still there.

It was an unfortunate fact that troops took less time to go into some one else's country than to get out.

Mr Hammarskjoeld had spoken of the situation in Stanleyville but cruelty was cruelty wherever it was perpetrated, and what happened in Leopoldville was no less important than what happened in Stanleyville.

The taking of hostages was a violation of international law and the Geneva conventions and it was "very bad" for a State to start its career with such violations.

Mr. Krishna Menon said he did not accept the "second hand statements" of the Belgian and United States delegates and the delegate of the Congo in the Council that Mr. Lumumba was well.

The Indian representative said he believed that Belgium had concentrated troops in Ruanda Urundi, the trust territory neighbouring the Congo. This was a violation of the trusteeship agreement and principles, he said.

Espionage Rings In Delhi

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The police raided three different places in the capital recently and seized some documents in connection with the espionage cases under investigation. Two persons were reported to have been held for interrogations but it could not be ascertained if any arrests had been effected. The police first raided the house of a business man in Karol Bagh. The other two raids were conducted in New Delhi about an hour later. Investigation in one of the cases has been completed. Two persons were arrested in that case for passing on information to a neighbouring country. Top intelligence officers are personally supervising the progress in the other two cases. In these cases, secret information was reported to have been passed on to a leading Communist country and a European country.

Patrick Duncan Makes An Explanation

Mr. Patrick Duncan, editor of "Contact", writes:

Sir,—Thank you for the kind things which you have said about me in your issue of 9th December.

Among the kind things however you say: "He has elected to pay a fine in a situation in which Gandhi would have gone to gaol."

I cannot agree with your commentator here. I do not purport to be able to follow the exalted example of Gandhi in everything, and I certainly am not conceited enough to try to suggest that I do. But in this example, the decision to pay a fine instead of serving three hundred and fifty days in prison, I am satisfied that Gandhi would have done as I did. I do not believe that he ever laid down a hard and fast rule that in every single case where a choice could be made between fine and imprisonment, it is absolutely obligatory to choose prison.

In gratitude to you for all you are doing to keep alive and to strengthen the spirit of the Mahatma,

Yours truly,
PATRICK DUNCAN.

New Premises For Indian Commission

NAIROBI.—The main office of the Commissioner for India, Nairobi, until recently located in 'India House,' Duke Street, and the Information Service of India, located in the Bank of Baroda building, Victoria Street, have shifted to the new Life Insurance Corporation building on Coronation Avenue.

New India Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company,
That NEW INDIA operates in over forty-five countries,
That NEW INDIA has over 45 branches in India alone,
That NEW INDIA receives over £4,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

NON-VIOLENT ECONOMY

By M. K. GANDHI

The following is a collection of some observations made by Mahatma Gandhi on economics. It is taken from "Bhoodan", the weekly organ of the Bhoodan Movement

I SUGGEST that we are thieves in a way. If I take anything that I do not need for my own immediate use and keep it, I thieve it from somebody else. It is the fundamental law of Nature, without exception, that Nature produces enough for our own wants from day to day; and if only everybody took enough for himself and nothing more, there would be no pauperism in this world, there would be no man dying of starvation.

I am no Socialist and I do not want to dispossess those who have got possessions; but I do say that personally those of us who want to see light out of darkness have to follow this rule. I do not want to dispossess anybody, I should then be departing from the rule of non-violence. If somebody else possesses more than I do, let him. But so far as my own life has to be regulated I dare not possess anything which I do not want. In India we have got many millions of people who have to be satisfied with one meal a day, and that meal consisting of Chapati containing no fat in it and a pinch of salt. You and I have no right to anything that we really have until these many millions are clothed and fed. You and I who ought to know better, must adjust our wants, and even undergo voluntary privation in order that they may be nursed, fed and clothed.

(*Speeches and Writings of Mahatma Gandhi p 384*)

—o—

I must confess that I do not draw a sharp or any distinction between economics and ethics. Economics that hurt the moral well-being of an individual or a nation are immoral and, therefore, sinful. Thus the economics that permit one country to prey upon another are immoral. It is sinful to buy and use articles made by sweated labour.

(*Young India, 13-10-'21*)

—o—

According to me the economic constitution of India and for the matter of that of the world, should be such that no one under it should suffer from want of food and clothing. In other words, everybody should be able to get sufficient work to enable him to make the two ends meet. And this ideal can be universally realised only if the means of the production of the elementary necessaries of life remain in the control of masses. These should be freely available to all as God's air and water are or ought to be; they should not be made a vehicle of traffic for the exploitation of others. Their monopolisation by any country, nation or group of persons would be unjust. The neglect of this simple principle is the cause of the destitution that we witness today not only in this unhappy land but in other parts of the world too.

(*Young India, 15-11-'28*)

—o—

True economics never militates against the highest ethical standard, just as all true ethics to be worth its name must at the same time be also good economics. An economics that inculcates Mammon worship, and enables the strong to amass wealth at the expense of the weak, is a *false* and dismal science. It spells death.

True economics, on the other hand, stands for social justice, it promotes the good of all equally including the weakest and is indispensable for decent life.

(*Harijan, 9-10-'37*)

—o—

I want to bring about an equalisation of status. The working classes have all these centuries been isolated and relegated to a lower status. They have been *Shoodras* and the word has been interpreted to mean an inferior status. I want to allow no differentiation between the son of a weaver, of an agriculturist and of a schoolmaster.

(*Harijan, 15-1-'38*)

—o—

Economic equality is the master key to non-violent independence. Working for economic equality means abolishing the eternal conflict between capital and labour.

It means the levelling down of the few rich in whose hands is concentrated the bulk of the nation's wealth on the one hand, and a levelling up of the semi-starved naked millions on the other. A non-violent system of government is clearly an impossibility so long as the wide gulf between rich and the hungry millions persists.

The contrast between the palaces of New Delhi and the miserable hovels of the poor, labouring class cannot last one day in a free India in which the poor will enjoy the same power as the richest in the land. A violent and bloody revolution is a certainty one day unless there is a voluntary abdication of riches and the power which riches give and sharing them for the common good.

I adhere to my doctrine of trusteeship in spite of the ridicule that has been poured upon it. It is true that it is difficult to reach. So is non-violence difficult to attain. But we made up our minds in 1920 to negotiate that steep ascent.

(*Constructive Programme p 20-21*)

—o—

I suggest that, if India is to evolve along non-violent lines, it will have to decentralise many things.

Centralisation cannot be sustained and defended without adequate force. Simple homes from which there is nothing to take away require no policing; the palaces of the rich must have strong guards to protect them against dacoity. So must huge factories. Rurally organised India will run less risk of foreign invasion than urbanised India, well equipped with military, naval and air forces.

(*Harijan, 30-12-'39*)

—o—

Today there is gross economic inequality. The basis of socialism is economic equality. There can be no Ramarajya in the present state of iniquitous inequalities in which a few roll in riches and the masses do not get even enough to eat.

(*Harijan 1-6-'47*)

PAKISTAN ENVOY EXPRESSES A HOPE

India And Pakistan Will March Together

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The hope that "in the days to come Pakistan and India will march shoulder to shoulder to the tasks that lie before them," was expressed by Mr. A. K. Brohi, High Commissioner for Pakistan in India, in Bombay recently. Speaking at a reception given in his honour by the Progressive Group at "Gul Mohr" Mr. Brohi, after that preliminary remark, addressed the gathering on a subject chosen by himself In the conste-

It was a scholarly address and the speaker drew copiously from various systems of philosophy, quoting a number of adages in support of the definition that progress was something more than the multiplication of means of satisfying the basic human wants such as food and clothing. Mr. Brohi said that the purpose of progress was the same, namely to reach a certain goal, but the methods differed.

The saving of time and energy by the application of the means at the disposal of mankind should, he thought, be utilised for purposes really worthwhile and for higher things. That was progress. Progress in olden days consisted of personal development and was confined to only a dom of individuals to a particular station of life.

Today, the Pakistan envoy said, great masses of humanity were coming into their own and the present-day progress was of an impersonal nature. And that was the right type of progress. The masses were being freed from poverty, want, ignorance and other disabilities suffered by them for centuries.

Progress, he added, was being brought to the door-step of the common man. Mr. Brohi reiterated that application of progress should relate to mankind as a whole. Progress envisaged the conquest of the animal to man and the transformation of the "inner self into a higher life."

SIT-INS: NON-VIOLENCE IN AMERICA

By Stuart Nelson in the October 1960 issue of "Gandhi Marg", a quarterly journal of Gandhian Thought. This is the second and concluding instalment of this article. The first appeared in our issue of December 16, 1960—Ed. I.O.

ON 21st August 1960, *The Washington Post and Times Herald* pointed editorially to signs of acceleration "in the slowly evolving pattern of race relations". The editorial closed optimistically with the following prediction: "If to the inescapable pressure of economic conditions there can now be added the moral influence of the South's churches and the leadership of the Presidency, a tremendous transition can be achieved." Here attention is called especially to the implication of faltering in duty by the churches of the South. This is a particularly sad commentary when the sit-in movement has prompted the highest praise by religious and secular leadership of the North on account of its essentially religious character. The religious community of the South, moreover, has placed itself in a most vulnerable position by the forced separation of a Negro student from the Vanderbilt University School, located in Nashville, because of the student's participation in the sit-in movement of that city. This student, the Reverend James M. Lawson, Jr., has long expressed opposition to violence having served a year's sentence in prison for refusing military service. For three years he was a missionary in India under the auspices of the Methodist Church and during this period became thoroughly acquainted with and devoted to the method of non-violent resistance as taught and practised by Mahatma Gandhi. The Chancellor of Vanderbilt University, a noted Christian scholar and clergyman, has defended his dismissal of Mr. Lawson but the fact remains that the Dean of the Divinity School and nine other members of its faculty resigned in protest of the student's dismissal. More than a hundred members of the Vanderbilt University faculty protested the expulsion, and a number of graduates of the Divinity School have returned their degrees. Religious publications and leaders of the North have expressed warm support of the Southern student movement and deep regret for the action of Vanderbilt University in the case of Mr. Lawson. Later withdrawal of resignations by Vanderbilt teachers and certain concessions to Mr. Lawson, not yet accepted by him, have not softened opinion concerning what has been called "the year's most unhappy episode in higher education" in America.

On the credit side of Southern religious leadership is the disapproval by so many teachers within Vanderbilt University of their institution's position. Clergymen in two Northern Carolina cities and in Richmond, Virginia, have expressed support in various ways of the intent and spirit of the student movement. None the less, the position of Southern churchmen on the whole leaves much to be desired.

To what extent, now, have the student demonstrations achieved their objective? The picture changes from day to day but, viewing the situation broadly, demonstrations have been held, during the first four months, in all the Southern and Border states and in 89 communities. Recent reports account for 27 cities in which lunch-counter segregation has been ended as the direct result of student demonstrations. Attorney General William P. Rogers has announced that, as the result of informal discussions with representatives of chain stores, these businesses have ended the lunch-counter segregation of their stores in 69 Southern communities, in 70 per cent of which there had been no demonstrations and no publicity. Especially significant is the report, to date, of an absence of community protest at these steps and the absence of a decline in purchases by the patrons of the stores affected. Indeed, when businesses in Nashville decided to desegregate their lunch counters, citizens there experienced "a feeling of deep relief, and more, a quiet pride of achievement."

Such is the sit-in movement in the United States. What now is its deeper meaning against the total picture of race relations in America? In the first place it marks only the beginning, on a large scale, of a new approach to a complex of unsolved social problems in this country. In fact, the students have even now moved beyond the lunch-counter stage to an attack upon segregation in public libraries of the South. Negroes, suffering from the summer heat have breached the racial barrier and bathed at a segregated beach, to be beaten and arrested for their pains. This adventure is called a "wade-in." The latest development is the "kneel-in". On Sunday mornings Negroes have presented themselves at the doors of white churches, in some instances to be admitted normally, in others to be refused admission or to be offered special seating arrangements. Unhappily, all that these students or others have done in the present movement has, as we shall now see, but touched the fringe of problems faced by Negroes in America because of their race.

On 17th May 1954, the Supreme Court of the United States held that segregation by race in educational institutions supported by State funds is a violation of the U. S. Constitution and on 31st May 1955 the Court decreed that the desegregation of such educational institutions should proceed "with all deliberate speed." On the sixth anniversary of the 1954 decision five States of the Union had not desegregated a single institution and only six per cent of the South's Negro children were attending educational institutions with white children. It is evident that something more than a decision by the Supreme Court is necessary if institutions of learning in America are to be open to all on the same terms, regardless of race.

Residential segregation by race is the historic pattern in the United States and is only slowly yielding in both the North and the South. In 1948 the Supreme Court ruled as unconstitutional the then prevalent practice of stipulating in a deed of sale by the seller of property that the buyer may not sell the property to any person other than those of the Caucasian race. Nevertheless, by group agreement, whites still refuse to sell property in their neighbourhoods to Negroes and when one breaks with this unwritten law and a Negro moves into a white neighbourhood an exodus of white families begins and soon the area is completely or predominantly Negro. This factor contributes in large part to the continued racial complexion of Government-sponsored educational institutions. As slum clearance, urban redevelopment and tenant relocation proceed, Negroes often suffer grievously. They are dislodged from their old sub-standard dwellings and are prevented by discrimination and low incomes from acquiring adequate homes and, in some instances, any homes at all. Even in Northern cities attempts by Negroes to move into certain neighbourhoods are often accompanied by the bombing of their homes and by other acts of violence.

The employment of Negroes is increasing in many areas, thanks to Fair Employment Practices legislation, the increased labour demand in certain fields and the general tendency towards a relaxation of racial discrimination. A great gap in this area, however, still needs to be filled, the most striking proof of which is the growing discrepancy between incomes in the United States for whites and Negroes. During the five year period from 1953 to 1958 the increase of the median income of whites was 20.7 per cent, that of non-whites was 10.2 per cent. In 1958 the income of non-whites was only 51.2 per cent of that for whites. These figures constitute a highly disturbing commentary on the employment status of Negroes in America.

Related basically to all racial discrimination in the United States is the partial denial of the vote to Negroes. The 1959 report of the United States Commission on Civil Rights revealed that although 69 per cent of voting-age Southern whites are registered for voting, only 25 per cent of Southern Negroes are registered. In 1954 in Mississippi, a State notorious for discrimination against Negroes, only 3.89 per cent of the total 1950 non-white population of voting-age was registered

In South Carolina only 10.8 per cent of the non-white population of voting-age was registered, although 33.9 per cent of the white voting-age population was certified im voting. The causes of this great injustice are many, including violence and threats of violence, the prospect of economic reprisals against Negroes by their employers, and arbitrary rulings concerning competence for voting. In Tuskegee, Alabama, the home of Booker T. Washington's Tuskegee Institute, the town boundaries have been re-drawn to eliminate from voting eligibility Negro personnel of Tuskegee Institute and other Negroes living in the city of Tuskegee.

This is a partial view of the facts of race relations in the United States which led to the sit-in movement and which prompted one of its participants, Edward B. King, Jr., a student at Kentucky State University, to say: "We claim for ourselves every single right that belongs to a freeborn American Citizen. Until we obtain these political, civil and social rights we will never cease to protest and assail the ears of America. Is America not our land? Have we Negroes not built it, and bled for it, too? Does not our toil of 300 years sanctify its soil? It is here that we stand and stay and succeed."

These are the facts which lead to the confident prediction that the spirit and method already so successfully employed in the lunch-counter episode will be used to reshape the entire structure of race relations in the United States.

This view is further supported by certain signal revelations made during the past seven months by the sit-in movement. In the first place, young men and women have emerged as a potent, if not irresistible, force for changing the old order. Their adoption of a great cause and a noble method, their fixed resolve coupled with uncommon restraint, their capacity for suffering—these have evoked in America an admiration of rare depth and warmth. Here is a power which henceforth must be reckoned with.

The movement has revealed possibilities of a unity in the Negro people which is of critical importance to their progress. Support of the young crusaders has come from all groups of Negroes—those of an older generation who, from long suffering, have been partially robbed of the will to protest; those accustomed to repay insult with insult, violence with violence; those devoted specially to the legal approach; those wont to rest their case exclusively in prayer or in victory in a world after death. Thousands of non-retaliating, suffering sons and daughters of these people protesting a wrong have transformed their elders into ardent supporters of the cause.

The youth struggle has revealed in white Americans a reservoir of good will, an appreciation of fine human conduct, and the power of acquiescence in good grace even at some cost of pride. These are qualities which presage an eventual reformation of viewpoint on the part of those upon whose support rectification of present injustice eventually rests.

Finally, we have witnessed the use in America on a wide scale of a long neglected means for redressing ancient wrongs—the use and the spirit of non-violent resistance. Press accounts of the movement have stressed its non-violent character and leading Americans have repeatedly and generously praised it. Those, wherever they may live, who build their hopes for the world upon a commitment to such a way of life must surely be gladdened and emboldened by this testimony from America.

INDIA PAPER ADVISES RHODESIA

(Continued from front page)

white extremists, is practically indistinguishable from the supporters of *apartheid* in the Union of South Africa. Sir Edgar seems to be trying to outdo the extremists by carrying out a policy of repression of African aspirations. His attitude towards Federation is curious. He defends the idea as vehemently as Sir Roy Welensky himself but he would reserve for Southern Rhodesia the right to secede, should its white inhabitants feel that they are having too much of African nationalism, in tune with developments in Nyasaland and Northern Rhodesia. Extremist Europeans are also reported to be forming a "Rhodesian Republican Army," a Central African version of the Ku Klux Klan apparently.

The Chief Justice has based his resignation on the ground that the recent Law and Order (Maintenance) Bill "outrages almost every basic human right and is an unwarranted invasion by the Executive of the sphere of the Courts." The repercussions of this resignation will be wide. No doubt the extremist Europeans in Southern Rhodesia will execrate the high-minded Chief Justice. The Africans are certain to feel that their protests, against hopeless odds, have received very powerful moral backing. Public opinion in Britain, where there is an instinctive respect for an independent judiciary, cannot but become more hostile to Sir Edgar and Sir Roy. The Monckton Commission has pointed out the widespread distaste of Africans for the Federation and the present wave of repression in Southern Rhodesia will serve only to augment the numbers of the Africans who feel so strongly on the point. Southern Rhodesia has a strong colour bar in existence and recent half-hearted attempts to break its hold have not impressed the Africans. In fact the time has come for the European settlers in Rhodesia to recognise the inevitability of a transfer of power to the representatives of the Africans. The Federation contains about eight million people in an area of 475,000 square miles; and, of these, only about 297,000 are of European stock. The Asians and people of mixed race form a total of about 39,000, a very small minority indeed. It is true that there is a greater concentration of Europeans in Southern Rhodesia than in the other two constituents of the Federation: but even there the Africans are an overwhelming majority. The Southern Rhodesian European extremists have a great sympathy for the practitioners of *apartheid* but plans for a link-up with South Africa may not be easy of achievement in the world today. The only wise course is for the settlers to come to terms with African nationalism and that without any further loss of time. Instead Sir Edgar seems determined to make vagrants, by his laws, out of responsible African political leaders.

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 23365

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand Order Your Requirements Now

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 5/6 each F.O.R. DURBAN
1 " 10/6 " " "
2 " 20/ " " "
3 " 35/ " " "
4 " 45/ " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Phone 835-6700 P. O. Box 1548.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	12	6
Eminent Americans—J. T. Sunderland	7,	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Public Finance and our Poverty—J. C. Kumarappa	2	1
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. R. V. Rao	3	6
Christianity Its Economy and Way Of Life —J. C. Kumarappa	3	6

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal

Fear Of Growing Might Of China Discounted

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The Prime Minister Mr. Nehru said that the Chinese occupation of Indian territory was, in the historical perspective, a serious development "with a very long reach about it in future," and this made it necessary to build up the border region in the country "to face any difficulty that might arise."

In his reply to the foreign affairs debate in the Rajya Sabha, Mr. Nehru spoke on the border problem and its long-range implications. He made references to the work of the Indian and Chinese officials which ended recently and to a Congress member's remark about the growing might of China.

Mr. Nehru said that he had a healthy respect for China's strength, but he did not think that China would succeed in descending upon India and sweeping everything before it. He warmed up as he added, "There is going to be no yielding to any threat from any Power to our territory. I do feel confident in the capacity and determination of the Indian people, more specially of the Army, the Air Force and the Navy to face any contingencies with advantage to us."

Replying to the PSP leader, Mr. Ganga Saran Sinha's criticism that the Prime Minister had spoken little or nothing on the interference of the Soviet bloc countries while blaming Belgium and the West, Mr. Nehru said that Belgium could not have followed the policy of re-entering the Congo and encouraging secession unless other Powers had put up with it.

"I am not for a moment, saying that the supporters of Mr. Lumumba were free from guilt. My point is that the Congolese Parliament must meet and function." If necessary, he said, the United Nations should use force to see that Parliament met by taking action against those who prevented members from attending it.

While dealing with the situation in Laos, Mr. Nehru, said that for Laos safety lay in steering clear of extreme positions and Prince Souvanna represented that policy.

In reply to Dr. Kunzru, the Prime Minister clarified his attitude to the question of reorganisation of the U.N. Secretariat. He thought some persons could be associated with the Secretary-General to bring to bear upon his mind reactions from different parts of the world.

U.N. CHIEF TO MEET NEHRU

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Mr. Hammarskjold, United Nations Secretary-General, is expected to confer with the Prime Minister, Mr. Nehru while in India in mid-January on developments in the Congo, the situation in Laos and other vital international issues, according to lobby sources here. It is believed that Mr. Hammarskjold will persuade Mr. Nehru not to withdraw Indian personnel from the Congo and urge him to use India's good offices with friendly, non-aligned countries to act likewise. Without the co-operation of these countries, the U.N. operation in the Congo, it is stated, is doomed. Mr. Hammarskjold is expected to arrive in Bombay on January 18 to attend the meeting of the U.N. Scientific Advisory Committee there the next day. Mr. Hammarskjold has already outlined to the General Assembly his plans for the Congo. These include the convening of Parliament, the neutralisation of Col. Mobutu's political role by the creation of a more normal form of government, and efforts at the reconciliation of the warring political parties.

Ayub Khan On Berubari

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI — President Ayub Khan's letter to Mr. Nehru, over Berubari, which has been described by the Indian Prime Minister as "not very pleasant" was written in "the interests of India and in his own (Mr. Nehru's) interest." President Ayub Khan, who returned from Dacca recently after a three-week tour of East Asian countries, said that his stand over Berubari—rejecting any alternative to the Nehru-Noon Agreement—was inspired by his concern for the Indian Prime Minister's own position. "If he can be intimidated over this issue, he can be intimidated over any other issue as well." The President's statement was interpreted in diplomatic circles as a patronising one and consistent with his earlier statement in Dacca, when he "advised" the Indian Prime Minister to honour his commitments. The President was happy about his "long and interesting tour" which took him to Burma, Indonesia, Philippines, Japan and Bangkok. He looked forward to greater economic co-operation between Japan and Pakistan. His proposal for a visit by a Japanese delegation representing various interests was being considered by the Japanese Government.

Disasters Hit Farm Output

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI—Disasters have struck China's agriculture in 1960. Giving a year-end review of farm production in the People's Republic Radio Peking said that 150 million acres of farm land, representing more than half the area under cultivation, were hit by natural calamities—drought, floods, typhoons and insect pests. Of the 150 million acres affected 66.6 million acres suffered seriously. During 1959 more than 100 million acres, or nearly 40 per cent of the total cultivated area, were hit by natural disasters, but in 1960 the disasters were particularly devastating, Radio Peking said. "The situation, therefore, is more serious than last year," it said. With the exception of Tibet and Sinkiang, drought ravaged the rest of China's farm land in varying degrees. The effects of the dry spell were particularly severe in Hopei, Honan, and Shantung provinces where 60 per cent of the cultivated area was affected. The dry spell lasted for an unbroken period of six to seven months. So acute was the drought in Shantung that the Yellow River could be waded across from one bank to the other. Typhoons and floods ravaged 20 provinces and autonomous regions and in their wake came insect pests, the broadcast said. This year China imported a quarter million tons of wheat from Australia alone and is currently making frantic efforts to import food grains from every available source to stage off malnutrition. The gravity of the situation can be gauged by the increasing number of famished refugees who are escaping to Macao and Hong Kong.

Dr. Naicker's New Year Message

(Continued from front page)

antagonism arising out of the oppressive implementation of apartheid laws and although we sadly look back on Sharpeville, Langa, the Emergency, the numerous mass trials and the disastrous application of Bantu Authorities in Pondoland, the assumption of Republican Status in South Africa—yet we march into the new year in the confident belief that the darkest hours are always before dawn and that in 1961 we will see not a harvest of racial bitterness but the removal of forces and ideologies that preached separatism and applied force in maintaining white supremacy.

The Indian people with decent pride commemorated their Centenary and with grave dignity asserted their self respect by rejecting a separate Indian Council.

We look forward to a century of wisdom and enlightenment instead of decades of darkness.

In the new space era we hope that as true South Africans we will rise above our parochial interests and emphasise our oneness with the common man throughout the world who fights for his freedom from the real shackles of man, discrimination, prejudice and exploitation.

I wish on behalf of the Indian people of South Africa to convey my warmest greetings to every fellow South African.

Mr. Okeke, Education Minister of Nigeria recently visited India to recruit teachers, doctors and engineers for newly independent Nigeria.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
War And Peace	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
He Who Rides A Tiger	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

fifty years ago... *January 1911*

INSULT TO MR. DAWAD MAHOMED

(*From "The Indian Opinion" January 14, 1911*)

WRITING to the *Natal Mercury* on the 9th inst., Mr. Dawad Mahomed, President of the Natal Indian Congress, says:—

May I request you to be so good as to give publicity to the following facts—My son is an invalid, and, under medical advice, I am obliged to send him to Ingogo, so that he may have the benefit of a more invigorating climate. Accordingly, on Friday last I went to the railway office, and asked the clerk in attendance to reserve a compartment for myself and my family by Sunday's mail train, and this was agreed to, on the understanding that I should purchase the ticket the following day. On Saturday I bought the ticket, and was told that the compartment was already reserved. Yesterday, at half past two, in order to make assurance doubly sure, I made personal enquiries at the station, and was once more informed that the accommodation would be provided. To my infinite surprise, however, on my arrival at the station, last evening, with my family, my invalid son, and several European Indian friends, and after having made a number of necessary preparations involving a great amount of trouble, I was informed that I should not be allowed to travel by the mail, as it was full up, and I must travel by the kafir mail, as all seats on the mail train were to be reserved for Johannesburg passengers.

Apart altogether from the inconvenience that has been caused me, and a great discomfort that a journey by the kafir mail would cause to my son in his present delicate condition of health, I desire to voice an emphatic protest against the insulting treatment that has been extended to me for the first time since my arrival in this country, 27 years ago. I feel sure that such treatment would never have been accorded to me had I been a European. My countrymen in this Province have conferred upon me the honour of electing me to preside over the organisation which represents their interests in the Province. Treatment, therefore, such as that complained of is naturally regarded as a communal humiliation. My son was born here, and has been studying for the Bar. What, sir, must be his feelings when he sees his father insulted in this way, after a generation's domicile in a British Colony, and through him the whole community to which he feels it an honour to belong? At a moment such as the present, when extreme tension prevails between India and South Africa, it is most unfortunate that occasion be taken to commit such hopelessly tactless errors as those to which I have above referred.

'Natal Mercury' Comment

Commenting upon the above letter, our generous contemporary says:—

We publish in another column a letter from Mr. Dawad Mahomed, in which he makes a serious complaint of unjust treatment by the railway authorities, and we are bound to say he has grounds for asserting that he has been most harshly and most unjustifiably treated. Mr. Dawad Mahomed, as most old Durban residents know, is an Indian merchant of the highest standing among his people, and we may, unhesitatingly, is respected by many of the European community as a gentleman of education and good principles. Apart from all that, however, the treatment accorded to him ought not to have been meted out to anyone who took the steps he did to secure for himself and his family a compartment by the mail train to Ingogo on Sunday evening. Let any of us imagine what our feelings would be in such circumstances. Suppose, under doctor's orders, a European gentleman had decided to take his family up-country, had shut up his house, and proceeded with all his luggage and everything else to the station, to be told, when arriving there, that the accommodation paid for a day in advance, and guaranteed at the time, and up to a few hours previously, was not available. Such treatment would be resented not merely as inhuman but as a gross breach of contract; and in Mr. Mahomed's case the injustice and utter disregard of the guarantees is none the less. The very least the authorities could have done, when they found that the whole of the accommodation on the train was required for Johannesburg, was at once to have communicated with Mr. Mahomed without waiting for him to arrive at the station, but, having bought and paid for his ticket, and the accommodation having been guaranteed to him, he ought to have got it, and the manner in which it was taken from him was one of the most tactless and cruel things we have heard of.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Bodhys Arcade
36 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1854

WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/115, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9179, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag 56/-, and 12lbs bag 22/-, also Africans' long handle brooms 20/6 per dozen. Besides these, we also have in stock ground Red Chillies.

Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, 'Phone 128,
BRITS. Transvaal.

BOOKS FOR SALE
My Experiments with Truth 1 0
Truth is God 0 6
Women and Social Injustice 7 6
Obtainable From
'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan) 1 0
Public Finance 8 0
Eminent Americans 7 6
Bapu's Letters To Ashram Sisters
—By Kaka Kalelkar 2 6
Gandhi Technique in the Modern World
—By Pyarelal 1 6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa 1 0
My Dear Child—Gandhiji 2 9
My Religion—Gandhiji 5 9
Story Of The Bible—S. K. George 9 6
Key to Health—Gandhi 1 6
At the Feet of Bapu—Chandwani 9 6
Preparation For Science—R. B. Gregg 0 9
Bapu My Mother—Manubehn 1 6
Nature Cure 2 0
Diet and Diet Reform—Gandhiji 9 0
Gleanings—Mira 3 6
Selections from Gandhi—N. Bose 10 6
Bhoodan Yajna 0 0
An Atheist With Gandhi—Gora G Rao 2 0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai 1 9
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray 0 6

Obtainable From:
"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag Durban, Natal

No. 2—Vol.-LVIX.

Friday,

13th January, 1961

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઈન્ડીયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ધર્મ અને તપ, યોગ અને યજ્ઞ તથા જ્ઞાનનો મુખ્ય આધાર માત્ર સત્ય જ છે. સત્ય બ્રહ્મ છે. સત્યને મસ્તક નમાવી વારંવાર પ્રણામ કરો.

—શિવાનંદ

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨

તા. ૧૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧.

છુટક નકલ પે. ૪

પોન્ડોલેન્ડમાં યુનોના સેક્રેટરી જનરલ

સોમવારે યુનાઈટેડ નેશન્સના સેક્રેટરી જનરલ મી. ડાગ હેમર્શોલ્ડ ટ્રાન્સકાઈની મુલાકાતે આવ્યા હતા. તેઓ ઉમટાટાથી પોન્ડોલેન્ડ પોતાની ઈમ્પાલામાં ગયા હતાં. બપોરે જમવાનું મુલતવી રાખી મી. ડાગે પોન્ડોલેન્ડ જવાની ઇચ્છા દર્શાવી, અને આખરે આખી ટુકડી પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે ગઈ.

તેઓ જ્યારે ઉમટાટામાં હતા ત્યારે પોન્ડો બાજુ કોઈએ એક પત્ર મી. ડાગને પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો એ પત્ર મી. ડાગને મળ્યો કે નહિ તે કહી શકાય એમ નથી. એ પત્રમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું હોવાનું કહેવાય છે કે મી. ડાગ જે વ્યક્તિઓને મળે છે. તેઓ તો ખરી રીતે સરકાર ના હાથા છે. ખરા મુખીઓ યા પ્રતિનિધિઓ તો જેલમાં પડ્યા છે મી. ડાગે એ પ્રતિનિધિઓની મુલાકાત લેવી જોઈએ, ત્યારેજ ખરી હકીકતો બહાર આવશે.

મી. ડાગ સાથે મીનીસ્ટર ઓફ બાન્ટુ એડમીનીસ્ટ્રેશન એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ મી. ડી વેટ નેલ ટ્રાન્સકાઈના કમીશ્નર જનરલ મી. હાન્સ અબ્રહામ, અને ચીફ મેજીસ્ટ્રેટ મી. ડી. સેમબ્રાન્ટ હતાં. આ ટુકડી મોટરમાં પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે નીકળી હતી.

મી. ડાગે પોન્ડોલેન્ડમાં શું જોયું?

મી. ડાગ પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે નીકળ્યા ત્યારે ત્યાંનું વાતાવરણ શાંત હતું, કારણ તોફાન થયેલાં વિસ્તારો બાંધી તેમની મોટર જાય નહિ—કારણ ત્યાં સરકારી ફોજ અને પોલીસો હતાં ત્યાંથી તેમની મોટર પસાર થઈ નહિ— કારણ મોટરે એવો રસ્તો લીધો હતો કે મી. ડાગ કાંઈજ જોઈ શકે નહિ. સરકારી અમલદારોએ એવી નીતિથી કામ કરી રહ્યાં હતાં કે મી. ડાગને કંઈજ ખબર પડે નહિ.

આ દેશનું વાતાવરણ સમજવા માટે મી. ડાગે બીન-ગોરા નેતાઓની મુલાકાત લેવી જોઈતી હતી. મી. ડાગ ડરબન નહિ આવી શક્યા તેથી ઘણાં નેતાઓ દિલગીર બન્યા છે. ડરબનના બીન-ગોરા નેતાઓ જેવાં કે મી. ચીફ લુથુલી, મી. નાયકર અને મી. જે. એમ. મુલ્લાએ મી. ડાગને મળવાની ઇચ્છા તાર અને પત્રથી દર્શાવી હતી. પરંતુ આને લઈ દિલગીર બની ગયા છે. આજ માણસો દેશનું ખરું વાતાવરણ સમજાવી શકે એમ હતાં. હવે તો મી. ડાગના માનસ ઉપર કંઈ જાતનું પ્રતિબિંબ પડ્યું એ તો તેઓજ જાણે; બાકી એમ પણ બને કે આ સરકારની નીતિ સાથે તેઓ સંમત હોય—વાતો જે કંઈ પેટ જોયું તે ઉપરથી તેઓ ઘણું સમજી શક્યા હોય. પરંતુ જ્યાં સુધી તેઓ અહેવાલ બહાર પાડે નહિ, ત્યાં સુધી તો આપણે અંધારામાંજ રહીશું.

—સવાલ તો એ છે કે મી. ડાગ આ દેશના પરિસ્થિતિના ખરા પ્રતિનિધિઓને તો મળ્યાજ નથી. તો પછી આ પરિસ્થિતિની માગણી તેઓ કેવી રીતે સમજી શકી? એ સમજવાં માટે તો મી. ડાગે આ બીન-ગોરા નેતાઓને મળવું જોઈતું હતું નહિ મળ્યાં એ એટલી વાત છે. અને આપણી ખરી પરિસ્થિતિ નહિ સમજ્યા હોય તો તે વધારે એટલી વાત છે. મી. ડાગ જોહાનીસબર્ગ આગળથી તૈયારી કરી આ બધા નેતાઓની મુલાકાત લેવી જોઈતી હતી.

ટેલીફોન નંબરની બદલી!

૩૦ જાન્યુઆરી ૧૯૬૧ થી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન અને ફીનીક્સ સેટલમેન્ટનો ફોન નંબર નીચે મુજબ બદલાશે.

માઉન્ટ એજકોમ્બ ૩૫.

વ્યવસ્થાપક
ફિનીક્સ સેટલમેન્ટ.

ભારતની આ સિદ્ધિ કંઈ નાનીસુની નથી

—શ્રી નહેરુ

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન નહેરુએ લોકસભામાં સમજણ જણાવ્યું હતું કે વિશ્વ સમસ્યાના પ્રશ્નો સંબંધમાં ભારતે છેલ્લા ૧૨ વર્ષોથી જે નીતિ અપનાવી છે, જે સૈદ્ધાંતિક અને વાસ્તવિક પણ છે તેનાથી વિશ્વ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થા વિચાર કરતી થઈ ગઈ છે, એ કંઈ નાનીસુની સિદ્ધિ નથી.

પરદેશ સંબંધક બાબતોની જે વિષય ની ચર્ચા સમિતિ લેતાં અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાની મહાસમિતિની ચાલુ બેઠકમાં રજુ થયેલી બાબતોનો ખાસ ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરુએ ફરીથી નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવાની અગત્ય ભારપૂર્વક દર્શાવી હતી અને જણાવ્યું હતું કે એ રાષ્ટ્રીય કે આંતરરાષ્ટ્રીય બીજા કોઈ પણ કામ કરતાં વધુ અગત્યનો પ્રશ્ન છે. માનવ જાતની હયાતી આ નિઃશસ્ત્રીકરણના પ્રશ્ન પર અવલંબિત છે.

શ્રી નહેરુએ દિલગીરી વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે કેટલાક પૂછે છે કે ભારતે આ માટે નિઃશસ્ત્રીકરણ અને બીજી બાબતમાં આટલું ભારણ જોઈએ. અહીંના કોઈ પણ સભ્ય આવી સંકટી ઉપાધિમાંથી બચવા હોય તેથી અને આપણે અને કંઈક દુઃખ થાય છે આ નિઃશસ્ત્રીકરણની બાબત પાછળ ખરેખર શું છે તે તેઓ હું સમજી શકતો નથી. એવું વારંવાર કહેવાયું છે કે નિઃશસ્ત્રીકરણ પરજ માનવજાત નિર્ભર છે. આપણે પણ માનવ જાતના જ ભાગ છીએ એટલે એ બધ આપણી હયાતી અને આપણા ધ્યેયોની સિદ્ધિ તો જ છે. હું આ નિઃશસ્ત્રીકરણના સમગ્ર મહત્વ બરાબર સમજવા એ કંઈક લાગણીભરી રીતે વિશ્વાસ એમ ઇચ્છું છું.

નિઃશસ્ત્રીકરણથી આપણા સરહદને ખરાબ અસર થશે એવી કેટલાકની ટીકા અંગે શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું હતું કે એ જ દર્શાવે છે કે આ પ્રશ્નની આ બાજુ પર સંપૂર્ણપણે વિચાર ચલાવાયો નથી. એ નિઃશસ્ત્રીકરણ થાય તો આખી દુનીયા બદલાઈ જાય અને આપણે બીજી કોઈ પણ રીતે કરતાં વધુ સલામત બનીએ.

કોઈપણ રીતે જ કોઈ એકાદ મોટો દેશ શસ્ત્રસજ્જ રહે તો તે સમય દુનીયાનું નિઃશસ્ત્રીકરણ શક્ય જ નહિ. રશિયા, અમેરિકા, બ્રિટન, અને ફ્રાંસ નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવા સંમત થાય અને ચીન સંમત નહિ થાય તો તે વિશ્વ સમસ્તનું નિઃશસ્ત્રીકરણ કહેવાય જ નહિ. હકીકતમાં મોટા દેશો એ કદી સ્વીકારે જ નહિ. નિઃશસ્ત્રીકરણ દુનીયાના તમામ દેશોને પ્રમાણસર રીતે લાગુ પાડવું જોઈએ અને તે

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૮)

કુ. ઈલા ગાંધીના લગ્ન

જાન્યુઆરીની ૨૮ મી તારીખે કુ. ઇલા ગાંધીના લગ્ન શ્રી એમ રામગોબીન સાથે ભારતમાં થયા હતા. કુ. ઇલા, સુશીલાબેન ગાંધી અને સ્વર્ગસ્થ મણીલાલ ગાંધીના પુત્રી થાય છે. આ ઉપરાંત તેઓ પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીના પૌત્રી પણ છે.

વેરૂલમ (નાતાલ)ના જાણીતા રામગોબીન કુટુંબના શ્રી રામગોબીન એક કુટુંબીજન છે. ચોથા માસમાં આ નવ પરિણીત યુગલ ડરબનમાં વાસ કરવા માટે આવી પહોંચશે. ભારતમાં એમનું સરનામું નીચે મુજબ છે.

C/O શ્રી અરુણ ગાંધી
ટાઈમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા ઓફિસ,
બંદર — મુંબઈ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧.

ખેદજનક દશા

આ ગયા શુક્રવારે ડરબનના સાંજ-પત્રમાં એક જાહેરનામું નજરાયું હતું. એ જાહેરનામામાં જાહેરાત થઈ હતી કે અમુક મિલકત માલિકોએ હજી સુધી કર ભર્યો નથી, એથી તે હરાજીમાં વેચાશે. આ મિલકતોમાં ત્રણ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની મિલકતો છે, જે હાલ ટ્રસ્ટીઓના હાથ નીચે છે. એ ખેદજનક છે કે આજે આવો પ્રસંગ ઉભો થયો છે. જ્યારે પ્રથમ એ ખબર અમને મળી કે આ મિલકતો ઉપર કર ભરાયા નથી ત્યારે અમે સૂચના કરી હતી કે આ મિલકતો કોંગ્રેસ સાચવવા માટે અશક્તિમાન હોય એ મિલકતો કોઈ પણ ખાનગી ટ્રસ્ટના હાથે સોંપાવું જોઈએ કે જેથી હિંદી જનતા એનો લાભ લઈ શકે. અમારી એ સૂચના ઉપર કોઈએ ધ્યાન ન આપ્યું, અને આજે એવી પરિસ્થિતિ ઉભી થઈ છે કે કોંગ્રેસ એ કર ભરવા શક્તિમાન નથી, અને બીજી સૂચનાઓ ઉપર ધ્યાન આપવી નથી અને એની નકારને લઈ એ મિલકતો જનતા ગૂમાવી બેસે એમ છે, અહીંના વકીલો એ કદાચ બચી જશે—પણ શા કામને માટે?

આ સૈકાના શરૂઆતના વરસોમાં જ્યારે પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજી નાટાલમાં હતાં ત્યારે તેમની કુશળ બુદ્ધિ, ડહાપણ અને યોજનાઓથી એ મિલકત મેળવી શકાય હતી. એ મિલકતો પચાસ વરસો ઉપરથી હિંદીઓના હસ્તકે રહી છે. જ્યારે પૂ. ગાંધીજીએ એ મિલકત ખરીદવા ઇચ્છા કરી ત્યારે એમની દ્રષ્ટિમાં એ હતું કે કોઈ પણ જાહેર સંસ્થાને માટે એક સ્વતંત્ર મકાન અને સ્વતંત્ર આવક આવે એવી કાયદેસરની મૂડી-રોકાણ હોવી જોઇએ. શરૂઆતના વરસોમાં પૂ. બાપુજીની ઇચ્છા અનુસાર બધું થયું, પરંતુ પૂ. બાપુજી દેશ જતાં નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનું રૂપ બદલાયું અને તરતજ થોડાક વ્યક્તિગત માણસો જેઓ પૈસાદાર હતાં તેમના હાથમાં તે જઇ પડી. આ લોકોને એમાંથી આવક મળે કે નહિ તેની પડી ન હતી. એ સિવાય તેઓએ સ્વતંત્ર મિલકત પ્રાપ્ત કરવી જોઇએ એ નીતિ પણ અખત્યાર કરી નહિ. તેમની દુકાનો અને ઓફીસોમાં રાજકીય ચર્ચાઓ થતી અને એમાં તેઓના નોકરો મહેરબાનીથી કામ બજાવતા, એક વસ્તુ તેઓએ કરી—તે એ કે, તેઓ સમયસર કર ભરી દેતાં, અને એ બાબતમાં તેઓ એટલા ચોકસ હતા કે ત્રીસ અને ચાલીસના સાલોમાં હિંદી જનતાને એ પણ ખબર ન હતી કે નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ પાસે મિલકતો છે.

કેટલાક વરસો ઉપર નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ, કોર્ટ' થકી એ મિલકતો પોતાને હસ્તે લીધી. તે વખતે એવી સૂચનાઓ થઇ હતી કે હિંદી જનતાના નામે એક સ્વતંત્ર ટ્રસ્ટે આ મિલકતનો કબજો રાખવો, પરંતુ કોંગ્રેસના નવજુવાનોને આ રૂચ્યું નહિ. તેઓની ઇચ્છા હતી કે આ મિલકતો નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના નામ ઉપર રહે. આજે વિપરીત પરીણામ તેઓના માથા ઉપર લટકી રહ્યું છે. એ ચોખ્ખી વાત છે કે નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે હિંદી જનતાની નેતાગીરી છોડી દેવી જોઈએ. જે સંસ્થા પોતાની આર્થિક પરિસ્થિતિ સાચવી શકે એમ નથી તે શું સમાજની નેતાગીરી લઈ શકે? આ સિવાય નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે કોઈ પણ સ્વતંત્ર ટ્રસ્ટ સાથે સમજૂતી કરી એ મિલકતો બચાવી લેવી જોઇએ, કે જેથી તે હિંદી જનતાને કામરૂપ નીવડે. શું કોંગ્રેસમાં એ કરવાની દીર્ઘ દ્રષ્ટિ છે?

જીવનની સાધના

(ચિંતનાત્મક)

જીવનનો અંત ક્યારેક આવવાનો છે, તે પહેલાં માણસે શું સાધવાનું છે? મનની નિર્મળતા, અલિપ્તતા અને શીતળતા તે સાધી શકે, પ્રસન્નતાપૂર્વક તેનો કર્મયોગ ચાલતો રહે તો તેને કૃતાર્થતા લાગ્યા વગર રહેશે નહિ એમ મને લાગે છે. આવી કૃતાર્થતા કેવળ બાહ્ય પરિસ્થિતિ કે બાહ્ય સફળતા પરથી આપણે રાખીએ તો તેમાં ભ્રમ થવાનો સંભવ છે. પરંતુ કર્મમાં પોતાની ચિત્તશુદ્ધિ અને પોતાના સહકુટુંબોના પરિપોષણની દ્રષ્ટિથી કર્મની અને જીવનની સફળતા સાધવાનો આપણો પ્રયત્ન હોય તો ઉપર લખેલી કૃતાર્થતા આપણે પ્રાપ્ત કરી શકીશું એમ લાગે છે. પરંતુ તે માટે આપણે કાંઈક નિયમિત સાધન રાખવું જોઈએ. શરીર સ્વચ્છ, નીરોગી અને સુદ્રઢ રાખવા માટે જેમ આપણને રોજ સ્નાન, આરોગ્યકારી, નિયમિત ને પરિમિત ખાનપાન અને વ્યાયામની જરૂર છે તેમ ચિત્તની નિર્મળ અને સ્થિર અવસ્થા રહેવા માટે અને પ્રસન્નતા માટે ચિત્તના નિયમિત અભ્યાસનીયે આપણને જરૂર છે. ચિત્તની સ્વસ્થ કે અસ્વસ્થ અવસ્થા પ્રમાણે તે અભ્યાસનું પ્રમાણ ઓછું વધતું કરવાની જરૂર તો રહેવાની જ. આ રીતે પોતાના ચિત્તને જેવું જોઈએ તેવું બનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યા વગર આપણું નહિ ચાલે. આપણને દુઃખ અને પશ્ચાત્તાપમાં નાખનારા અનિષ્ટ, અયોગ્ય અને અનિચ્છનીય તરંગો—જે ઉઠે નહિ એમ આપણને લાગે છે તે—ચિત્તમાં ન ઉઠે અને ઉઠે તો તેમને સહેજે દૂર કરી શકાય એવી શક્તિ આપણામાં ચિત્તના અભ્યાસ વગર આવશે નહીં. ચિત્ત શુદ્ધ રાખવા માટેય દરરોજના સ્નાન જેટલી જ આવા અભ્યાસની જરૂર છે. આપણાપણામાંથી આપણે પોતાના શરીરને ગમે તેટલું બચાવવાનો પ્રયત્ન કરીએ તો પણ કુદરતી રીતે શરીરમાંથી બહાર નીકળતી મલિનતાથી અને બહારની ધૂળ, કચરા વગેરેથી આપણું શરીર રોજ અસ્વચ્છ થાય છે, અને રોજ સ્નાન વગેરે કરીને આપણે તેને સ્વચ્છ રાખવું પડે છે તેમ આપણે પોતાના મનને ગમે તેટલું સારું રાખવાનો પ્રયત્ન કરતા હોઈએ તો પણ તેના પર અંદરના સંસ્કારોના અને બહારના કર્મના મેલ ચડતા જ હોય છે. તે પ્રમાણે ચિત્ત પર પણ અંતર્બાહ્ય પરિણામ નિપજાવનારાં કર્મો સહિત નિયમાનુસાર સદૈવ ચાલુ જ હોય છે. માટે આપણે પોતાના ચિત્તની બાબતમાં અત્યંત જાગતાએ પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. તમારી આજની શારીરિક અને માનસિક સ્થિતિ જોતાં તમે કોઈ જગાએ કેટલાક દિવસ પણ સ્વસ્થપણે રહો અને મનને સ્થિર રાખવા માટે કાંઈક અભ્યાસ કરો તો તમને મનની શાંતિથી પુષ્કળ લાભ થશે. શરીર અને મનમાં કાંઈક પણ સુધારણા થશે તેની તમને ખાત્રી જરૂર છે. તમારી આજની સ્થિતિ આવી જ ચાલુ રહેશે તો શરીર સાથે મનનું અસ્વસ્થપણુંયે વધવાનો સંભવ છે. તો આ બાબતમાં તમે જરૂર વિચાર કરો. જીવનમાં જે સાધવું જરૂરી છે તે આપણે સિદ્ધ ન કરીએ તો બધો પથારો શા કામનો? પથારો કેટલીકવાર ઉત્સાહજનક તો કોઈવાર નિરાશાજનક અને ભારરૂપ લાગે જ. જીવન સાર્થકતાની દ્રષ્ટિએ આપણે આ સ્થિતિને યોગ્ય સમજતા નથી.

ભારતીય સંસ્કૃતિ

બ્રહ્મચર્યપાલનનો આપણા શાસ્ત્રમાં ઘણો મોટો મહિમા છે. એ વ્રતોનું પાલન બાળપણથી જ શીખવવામાં આવે છે; અથવા એમ કહો કે જન્મ્યા પહેલાથી જ શીખવવામાં આવતું હતું તો એમાં અતિશયોક્તિ નહિ થાય. કારણ, સંતાન ઉત્પન્ન કરવાના કૃત્યમાં પણ સંયમ અને નિયમ કહેવામાં આવ્યા છે. સ્ત્રીપુરૂષ સંબંધને કેવળ ક્ષણિક શારીરિક સુખને સારૂ નહિ, પણ સંસાર ચલાવવાને સારૂ આવશ્યક માનીને એ સંબંધને પણ નિયમોના બંધનમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો, એટલે જે સંતાન થતાં તે સંયમ નિયમો સાથે સંસ્કારી અને સંસ્કૃત થતાં એ સંતાનોના સંસ્કાર એક રીતે જન્મ્યા પહેલા જ, માતા પિતાના સંસર્ગ વખતે જ શરૂ થતા' આજે આપણે આ સંયમો અને નિયમો સાચા અર્થમાં ભૂલી ગયા છીએ; થયું ત્યાં એ નિયમો સમજતા પણ નથી પરિણામે એ નિયમો આપણને જીવનનું સુખ મેળવવામાં બાધારૂપ લાગે છે, અથવા આપણને તે પાળવાની આવશ્યકતા જ લાગતી નથી, અથવા એ નિયમોને એક જુની રૂઢિ માનીને છોડી દેવા અને આપણે પ્રગતિશીલતાનું ચિહ્ન સમજીએ છીએ. આજે તો વૈજ્ઞાનિક સાધનોના ચમત્કારોએ આપણને આંજી નાખ્યા છે. પણ આપણે ભૂલી જઇએ છીએ કે 'જેને આપણે 'કુદરત પર વિજય' માનીએ છીએ તે માત્ર કુદરતના નિયમો જાણીને તે અનુસાર ચાલવું એટલું જ છે; એ કુદરત પર વિજય નથી.

—ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ

દરેક મનુષ્યને ત્રણની પ્રાપ્તિ દુર્લભ છે

૧. શ્રેષ્ઠ સંસ્કારવાન કુળમાં જન્મ
૨. સુલક્ષણા અને મુમુક્ષુતા
૩. સાચા સદ્ગુરુની પ્રાપ્તિ

આ ત્રણની પ્રાપ્તિને મહાપુરુષોએ અતિ દુર્લભ ગણેલી છે, માનવજન્મની દુર્લભતા સર્વથી કહેવામાં આવ્યું છે. મુમુક્ષુતા અને સંસારની માયિક પ્રપંચ જાળમાંથી છુટ કૈવલ્યને માટે બંધન મુક્ત થવાની ઇચ્છા. આવી ઇચ્છા મનુષ્યોમાં ક્વચિત્જ થાય છે અને તેમાંથી અપવાદેજ કોઇ આગળ વધવા સાધનામાં પ્રવર્તે છે, અને સાધનામાં જોડાયેલાઓમાંથી નહીવત્જ સંપૂર્ણ કાર્ય સિદ્ધ કરવામાં સફળ થાય છે; કારણકે, માયિક પદાર્થોની મોહકતા, પંચ વિષયોની આકર્ષકતા, સ્ત્રી, પુત્ર, ધન, ધામ, મમતા, વિગેરે તથા એવા જ બીજા અનેક લાલચ લોભ પ્રલોભનમાં ફસાવનારા પ્રસંગો કે જ્યાંથી મનને એકદમ હટાવી, સદ્ગુરુપરાયણ બનાવવું એ કંઇ છોકરાંઓનો ખેલ નથીજ. પામર પ્રાણીઓને તેઓ પણ ભાન હોતું નથી કે, હું દેવદુર્લભ નર તનને પામ્યો છું. તેનો વધુ. પછી સમાન જન્મે છે, જીવે છે અને મરે છે. વિષયી જીવો આ લોક પરલોકના એશો આરામના તથા મોજશોખની ધુન માંજ મસ્ત બની રમ્યા પચ્યાં તથા જન્મ્યા-મર્યા કરે છે. મુમુક્ષુઓમાં પણ તીવ્ર ઇચ્છાવાળા બહુ થોડા હોય છે, કે જેઓ છેવટ સુધી યમ, નિયમ, સંયમનું પાલન કરી મુક્ત બને છે, અને મુક્ત થયેલા પુરુષોને સાધન, સામગ્રીની કંઇ જરૂર હોતી નથી, એટલે જેમને કાંઇ ઇચ્છા થાય છે, તેઓના મતો તો મંત્ર તંત્ર, ભૂત પ્રેત, દેવ-દેવી જડ-પ્રતિમા પૂજન, હોમ-હવિષ્ય, રસ-રસાયન, તથા એવાજ ધૂર્ત પ્રપંચી લોભી લબાડ કપટી ગુરુઓની જાળમાં ફસાઇ પછી જીવનને વેડફી નાખે છે. જેમ કે

"ગુરૂ લોભી શિષ્ય લાલચી,
દોનો ખેલે દાવ;
દોનો બૂડે બાપુરે, ચઢ
પથ્થર કે નાવ."
"એ કળી ગુરૂ બડે પરપંચી,
ડાર ઠગૌરી સબ જગ મારા"

આ વિકટ ભૂલ ભુલામણીમાંથી ભાગ્યેજ તો કોઇક વિરલાઓજ બચી શકે છે. નહિ તો બાકીના ગુરૂપશુ, કુપશુ. વિગેરે બની અમૂલ્ય માનવ જીવનને ગુમાવી બેસે છે.

—ગુરૂ-મિલન—

"જાકા ગુરૂ હૈ આંધળા,
ચેલા કહા કરાય?
અંધે અંધા ઠેલિયા,
દોનો કૂપ પડન્ત"

પરંતુ ઉત્તમ ગુરૂદેવની પ્રાપ્તિ તો જીવનને ધન્ય ધન્ય બનાવી દે છે જેમ કે:

ગુરૂ મિલે તો સબ મિલા,
ના તો મિલા ન કોય;
માત પિતા સુત બાંધવા,
યે તો ઘર ઘર હોય.
જેઓ સત ગુરૂ ના મિલા,
વ્યાકુલ ચહું દિશિ ધાય;
આંખ ન સૂઝે બાવરા,
ઘર જરે ઘૂર બુતાય.
પૂરા સતગુરૂ સેવતે,
સર્વસિદ્ધિ પુરી હોય,
ચોંઠે નેહ સમાય કે,
ગણકું આવે ભોય."

દુનીયામાં જન્મીને માનવતનની સફળતા તો પૂર્ણ સદ્ગુરૂ મિલાપથીજ થાય છે અને ગુરૂબિનાની સઘળી સાધન સંપત્તિ તથા ઉન્નતિ તથા સમૃદ્ધિ તો એકડા વિનાના મીંડાઓ સમાન શૂન્યવત્ છે, એટલે પૂરા સદ્ગુરૂ દેવનો મેળાપ ઓર મેળાજ સાધકનો જીવન પલટો થવો જ સમજવો. પરંતુ પૂરા સદ્ગુરૂ દેવને શુદ્ધ સાધક તથા શુદ્ધ સાધકને પૂરા ગુરૂદેવ મળે તોજ "કીટન ભૃંગે જ્યોં, ગુરૂ કરલે આપ સમાન" આ સદ્ગુરૂ વચન પ્રમાણે 'ઇયળ' જેમ ભમરી બની દુઃખ મુક્ત થાય છે તેમ પૂરો શિષ્ય પણ તમામ દુન્યવી દુઃખોથી છુટકારો મેળવવા માટે મુક્ત થઇ નિજ સ્વરૂપમાં સ્થિર બને છે. શિષ્યે સદ્ગુરૂની યોગ્યતા માટે સદ્ગુરૂ કબીર સાહેબની આ સાખી પણ ખાસ મનન કરવા યોગ્ય છે. જેમ કે:

"શિષ્ય પૂરા ગુરૂ પૂરા,
સહે શબ્દ પ્રહાર;
સન્મુખ રહે ક્ષમા ગહે,
નિપજે શિષ્ય સુજાન."

માટે સાચા સદ્ગુરૂનાં શરણમાં જઇ ને આપણે પોતાના સઘળા બળ નો, ગર્વ, ધમકનો, તથા મિથ્યા જ્ઞાનનો અહંકાર-અભિમાન ત્યજી દઇ, વિનય વિવેક યુક્ત દીનતા દીનતાને અંગીકાર કરી, પોતાને ગુરૂદેવના પવિત્ર ચરણોમાં 'સર્વ' ભાવને સર્વથા સમર્પિત કરી નિશ્ચિંત બની તેઓ શ્રીની આજ્ઞા પાલન માટે સર્વદા તત્પર, તત્પર રહેવુ જોઇએ, અને તેઓશ્રીની પ્રસન્નતા માટે અનન્ય ભાવથી પ્રેમ, ઉલ્લાસ, ઉમંગ પૂર્વક સેવા-ભક્તિમાં મશગુલ બની જવું જોઇએ, જેમ કે

પ્રભુ તે ગુરૂ મેં અધિક,
ધારે ભક્તિ સુજાન,
બિન ગુરૂ ભક્તિ પ્રવિનહુ,
લહે ન આત્મ જ્ઞાન

પરમાત્માથી વધુ સન્તો શ્રેષ્ઠ છે. કેમકે પરમાત્મા તો કર્મનું ફલ આપનાર છે, જ્યારે સન્તો કર્મની રેખા પર મેખ મારનાર છે. આ કારણેજ ગુરૂ બની ધર્મદાસજી સાહેબે કહ્યું છે કે;

ધન્ય નર ગુરૂ મહિમા જે જાને

સો અતિનીચ વિશેષ પૂજ્ય હૈ, ગીરિ હરિ કહત બખાને ટેક
યો ગુરૂણ સન્ત ગુરૂ કે ગુન, હરિસે અધિક બખાને;
નાસે સેત અઘ પુંજ નાશ હોય, તીનો તાપ સિરાને ૧
હરિ માયા વશ જીવ ભ્રમતહૈ, મોહપાશ ઉરઝાને;
ગુરૂ કી કૃપા છુટે બંધન સે, પહૂંચે મુક્તિ ઠિકાને. ૨
જ્ઞાની સતુણ ગ્રહ જો ગુરૂસે, સેવત ચરણ વિહાને;
તેનર મહા અધમ હૈ પામર, દેવત મલીમાન માને. ૩
ભવસાગર મેં ભટકત ભટકત, મનહૂં ન પાંવ ઠિકાને;
ધર્મદાસ વિશ્વાસ હીન જન, જાઓ કામ નિશાને ૪

ધર્મદાસજી કહે છે કે, તે મનુષ્યને ધન્ય છે કે જે ગુરૂની મહિમાને જાણે છે તે અત્યંત નીચ જાતિનો હોવા છતાં વિશેષમાં પૂજન કરવા યોગ્ય છે, એમ જ્ઞાની પુરૂષો કહે છે.

મગનભાઇ ગોરધન
ગ્રીહોન્ટીત, ડોકલાસ.

સમજ સોપાન

(શ્રી મોહનલાલ ચાંપાનેરી)

સંયમ જગતમાં પ્રેમનું અને શાંતિનું સામ્રાજ્ય સ્થાપવાના અનાદિ કાળથી પ્રયત્નો થતા આવ્યાં છે. ઘણા સંત મહાત્માઓના જીવનો એ કાર્ય અર્થેજ પસાર થયાં છે. તેઓના આદર્શ જીવનો પણ આપણી વચ્ચે આજે પણ મોજુદ છે. તેઓ હંમેશ મનુષ્ય જીવનને માર્ગ દર્શક અને પથદર્શક નિવડયા છે. છતાં મનુષ્ય હંમેશ એના કુંડાળામાં-વર્તુળમાં ચિટકી બંધા ઝુંપાયેલો અને પાશમાં જકડાયેલો અને પાંગળો બનેલો ઘણી વાર હોય છે, કે એના જીવનને એ મહાન માનવીઓની મૂર્તિઓ અલ્પ વાર અસર નીપજાવી જઇ એના જીવનને ઉલ્લાસમય અને માર્ગસિદ્ધ બનાવે છે છતાં મનુષ્ય સ્વભાવ બહુજ વીસરી જઇ એના વર્તુળ કે કુંડાળાની બહાર બહુ પરાણે જઇ શકે છે.

મનુષ્ય એની આસપાસના જીવનનો લોભ બની તે રીતનું જીવન જીવવામાં રાચે છે. એ પોતે અનુકરણ કરવા હંમેશ ટેવાયેલ છે, કારણ કે તે સહેલું લાગે છે અને એનાથી ત્વરિત લાભ થતાં એ નિહાળે છે. મનુષ્ય સ્વભાવ મોટે ભાગે મનને ફોસલાવવાના મથામણ પ્રયાસથી હંમેશ કરે છે. સહેલું અને સરળ એ શોધે છે. બનતાં વિવેક દ્રષ્ટિને કોરે મુકી તે પ્રથમ ગ્રહણ કરી લે છે અને તેના ચિરંજીવ લાભો તરફ દ્રષ્ટિ ન કરતાં તાત્કાલિક લાભો તરફ હંમેશ તેની નજર રહે છે. એનો સ્વભાવ એવો છે કે એ હંમેશ સહેલા પથનો લોભ બને છે અને આંધળું અનુકરણ કરતો થઇ જાય છે. ઘણી વાર તો પોતે સાચો હોવા છતાં એ સમાજના બંધનો કે વ્યક્તિઓના ભય ઓઢી ડરીને એ પોતાનો માર્ગ બદલે છે. એ પોતે સાચો હોવા છતાં ડરે છે એ ઘેની નાહકમાંથી બહાર કાઢી એને એ માટે મનની દ્રઢતા ખુબ કેળવવી રહે છે. એ સહેલું અને ચોપડી ચોપડે છે કે આસક્તિથી, સાથાળીથી, પ્રપંચથી જીવનની નાની નાની બાબતો ખુબ વધેલી અને ત્વરિત સફળતાને જુએ છે, તેમ બધું એ નીરખે છે અને તેના લાભ પણ નિહાળે છે. એ બાબતો ચેતાયક ચિરંજીવ કે શાશ્વત તો નથી જ છતાં એજ એક જીવનનો વ્યવહાર, ખુબી મનાતો ગણમેળ ઉપાય એને લાગે છે.

ઘણી વાર જગતના વ્યવહારને ખાતર મનુષ્ય પોતાના આદર્શ અને સદ્ વિચારોને પણ ઉંચા મુકી દે છે. કારણ કે તે પેલે અટૂલો, એકલવાયો તેમજ ભિન્ન પડી જશે પોતાને માને છે. એટલે એ નાહિંમત બને છે અને આદર્શોને એ વિસરે છે. તેને દીવા કરે છે એટલે કે પોતાને અનુકૂળ અર્થ ઘટાવી લે છે. આમાં મનની નબળાઇને વશ થાય છે અને જીવનને પરાણે બીજી તરફ દોરી જાય છે. એમાં એની હાર થઇ જાય છે આદર્શોની જીવ થાઈ, ઉમદા વિચારોને જીવનમાં મૂકવા

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સાડીઓ બ્લાઉઝ અને પુરૂષો માટે તમામ જાતના ઉલન કપડાં, ટુવાલ, ડ્રેસીંગ્સ અને બચ્ચાંઓ માટે—શુઝ, મોજા, બ્લેન્કેટ્સ, શાલ્સ, નેપકીન્સ વિગેરે.
દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૪-૬૩૨૯ — બોક્સ ૧૫૪૯.

એટલે તલવારની ધાર પર ચાલવા જેવડું અઘરું. એ માટે અનેરી કલા તપશ્ચર્યા અને આત્મવિશ્વાસ પણ હોવા જોઈએ. કેટલું પણ પરિશ્રમ ભરેલી તૈયારી પણ રાખવી પડે. વળી પ્રભુના વિશ્વાસે પણ જીવવું રહેવું પડે. કસોટી કરતાં હતાશા પણ સાંપડે અને કસોટી કસોટીએ અગ્નિ પરીક્ષા પણ થાય. એવી અગ્નિ પરીક્ષાના દાખલાઓ–જેવા કે રામાયણ, સીતા, સુદામા, નરસિંહ, મીરાં, ગાંધીજી વિગેરે સંત મહાત્મા એના દાખલાઓથી ભરેલા ભર્યા રહ્યા છે. જેમણે જીવનમાં અત્યંત સહન કર્યું હતું છતાં એમણે કસોટીમાંથી પાર પડી મહા કલ્યાણ કર્યાં હતાં જેમના દાખલાઓ આજે પણ પ્રાતઃસ્મરણીય છે. એવા દાખલાઓ જીવનમાં ચિંતન અને તાજગી આપે છે. હતાશામાં પ્રેરક આશાનું કિરણ ચમકાવે છે. નાહિંમતમાં હીંમત રેડે છે. કુપથેથી પુનઃ સુપથે વાળે છે.

મનુષ્ય સુખ, મોજ અને એશઆરામ તરફ વધુ આકર્ષાય છે એનાથી જીવન કષ્ટ કરતું લાગે. અરેરે અને આનરસંહાર એ કરે છે એ ભયોના દોષથી દોરવાઈ જવાથી તેઓ રોકાતા નથી તેમના પણ નાશ કરે છે તો પ્રારબ્ધનો ઉપભોગ થાય તે દરમિયાન તેને વિવેક બુદ્ધિની વિશિષ્ટ ભણેલી હોવાથી તેના વડે વિશુદ્ધ ક્રિયામય આચરીને

તમે 'ઇન્ડીયન ઓપીનીયન' ના ગ્રાહક છો?

જો ન હોવ તો શા માટે નહિ?

તે ઉંચી કક્ષાએ જઈ શકે છે આમ તમાત્માઓથી મહાત્માની કક્ષાએ અને મહાત્માની કક્ષાએથી દેવાત્માની કક્ષાએ અને દેવાત્માની કક્ષાએથી પર આત્માની કક્ષાએ પહોંચી શકાય છે એમ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે પણ કહેલું છે. લભન્તે બ્રહ્મનિર્વાણમૃષયઃ ક્ષીણકલ્મષાઃ। છિન્નદ્વૈધા યતાત્માનઃ સર્વભૂતહિતે રતાઃ। જેના પાપ નાશ પામ્યાં છે, જેની શંકાઓ દૂર થઈ છે, જેણે મન ઉપર કાબુ મેળવ્યો છે, અને જે પ્રાણીમાત્રના હિતમાંજ પરોવાયેલા રહે છે એવા ઋષિઓ શાંતસ્વરૂપ બ્રહ્મને પામે છે. (ગીતા ૫–૨૫) આ સિદ્ધાંતએ પહોંચવા માટે કેવળ માનવના દેહધારી આત્માઓ જ અધિકારી છે તેથી ગીતા ક્રમે જણાવ્યું છે કે ઉદ્ધરેદાત્મનાત્માનં નાત્માનમવસાદયેત્। આત્મૈવ હ્યાત્મનો બન્ધુરાત્મૈવ રિપુરાત્મનઃ। વિવેકયુક્ત મન વડે આત્માનો ઉદ્ધાર કરે, તેને નાશ ન થવા અધોગતિમાં ન લઈ જાય, કારણ કે આ જ્ઞાનયુક્ત મન આત્માનો મિત્ર છે અને જ્ઞાનરહિત મન જ તેનો શત્રુ છે." (ગી. ૬–૫)

વિવિધ વર્તમાન

આરબ રાષ્ટ્રો પોતાનો કાફલો ઉભો કરશે?

કૈરો: સાત આરબ રાષ્ટ્રોના પ્રતિનિધિઓએ અને એક આરબ ગુપ્ત સાથે આરબ તેલવાહી જહાજ કાફલો સ્થાપવાની ભલામણ કરી હતી. પણ તે સાથે નવ મહિના સુધી તે નિર્ણયને અમલ રાખવાનું મુલતવી રાખ્યું હતું.

આરબ લીગ આર્થિક પરિષદની પેટ્રોલીયમ સમિતિએ આ નિર્ણય લીધો હતો.

સમિતિના એક સાધને પાછળથી જણાવ્યું હતું કે તેલવાહી યોજના માટે ૧૦૦ સ્ટર્લિંગના શેરોમાં કુલ ૩૫૦ લાખ સ્ટર્લિંગ મૂડી જોઈશે એમ સમિતિ સંમત થઈ હતી. આરબ રાજ્યો સરખે હિસ્સે આ મૂડી પૂરી પાડે. નવ મહિનાના વધુ અભ્યાસ બાદ સરકારોની મંજૂરી મેળવવાનું સમીતીએ ઠરાવ્યું હતું.

તેલવાહી જહાજો ખરીદવા કે બાંધવા તેવા અમલની જવાબદ કંપનીઓનો સંપર્ક સાધવા એક આરબ ડીરેક્ટર બોર્ડ સ્થાપવાનું પણ સમિતિએ સૂચવ્યું છે.

આરબ પાઇપલાઇન કંપનીઓ સાથે સૂચિત તેલવાહી જહાજોની યોજનાની સ્પર્ધા ટાળવા તેમજ સહકાર સાધવા ના માર્ગો વિષે પણ સમિતિ અભ્યાસ કરી રહી છે.

આર્થિક પરિષદ બંધ બારણે મળી રહી હતી.

વિમાનવાહી જહાજોને અપાયેલા અણુબોમ્બ

લંડન. 'ડેલી એક્સપ્રેસ' અખબારે જણાવ્યા પ્રમાણે બ્રિટનના ૭ વિમાન વાહક જહાજોને અણુબોમ્બ આપવામાં આવ્યા છે અને એ રીતે બ્રિટનના નૌકાદળને "પ્રચંડ પ્રહારક શક્તિ" બનાવવું અણુશસ્ત્ર દળ બનાવવામાં આવ્યું છે.

કેટલાક મહિનાઓ પર બાર્કશાયર પાસે અણુબોમ્બના સરકારી કારખાના માં ઉત્પાદન થતા બોમ્બના પ્રમાણને અનુલક્ષીને આ બોમ્બ પૂરા પાડવામાં આવ્યા છે.

બ્રિટનના કાફલામાંના વિમાની રાજ્ય દળને બોમ્બ ઉપાડવાની ટેકનિકની તાલીમ અપાઈ રહી છે તેથી કરીને અણુબોમ્બના ધડાકામાંથી વિમાન બચીને જઈ શકે.

કાપડ મિલનો વહીવટ અધિકારીએ લઈ લીધો

ઢાકા પૂર્વ પાકિસ્તાનના લશ્કરી વહીવટદાર મેજર જનરલ કે. એમ. રહીમ ખાને પૂર્વ પાકિસ્તાનની મોટામાં મોટી કાપડ મીલોમાંની એક ચિત્તરંજન કોટન મીલનો વહીવટ અને વ્યવસ્થા પોતાને હસ્તક લઈ લીધો છે. તેમણે આજે રાતે બહાર પાડેલા એક હુકમ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે 'ગેરરીતિઓ, ગેરકાનૂની પ્રવૃત્તિઓ અને ગેરવહીવટને કારણે મિલમાં ગંભીર ગેરવ્યવસ્થા ચાલી રહી હતી. આને પરિણામે કાપડ જેવી જરૂરી ચીજના ઉત્પાદનમાં ઘટાડો થાય અને અસંખ્ય કામદારો બેકાર બને એવો સંભવ હતો.

એલચીઓની આપ–લે સંયુક્ત આરબ પ્રજા સત્તાકે પાછી ઠેલી

લંડન: સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાકે એલચીઓની આપલે એક અઠવાડિયું પાછી મુકવાનું બ્રિટનને જણાવ્યું હોવાનું 'અલ અહરામ' અખબારને ટાંકીને કૈરો રેડિયોએ એમ જાહેર કર્યું હતું. રેડિયોએ જણાવ્યું હતું કે આ ઢીલનું કારણ બ્રિટન પોતાના કબજા હેઠળના પ્રદેશોમાં મેન્શન કચેરી ખોલવા દેવાની સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાકની વિનંતિ નો જવાબ વાળવામાં નિષ્ફળ ગયું છે તે છે.

લંડનમાંના રાજકીય નિરીક્ષકોના જણાવ્યા પ્રમાણે સંયુક્ત આરબ પ્રજા સત્તાકની પોતાની હદમાં મેન્શન કચેરી ખોલવાની પરવાનગી મેળવવા માટે છે, જેમાંની ઘણી બાબતો સમ્પૂર્ણ, ઈરાની અખાત અને બ્રિટન સાથે સંરક્ષણ પૂર્વ આફ્રિકામાં હતો.

પ્રમુખ નાસર પર શ્રી નહેરૂનો સંદેશો

કૈરો સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાક ખાતેના ભારતીય એલચીએ આજે પ્રમુખ નાસરને ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂનો અંગત સંદેશો પહોંચાડ્યો હતો. પ્રમુખને હમણાં બાબતોના રાજ્ય મંત્રી શ્રી અલી સાબ્રીને આ પત્ર સુપરત કરવામાં આવી હતી. શ્રી સાબ્રીએ સોલીસીટ એલચી સાથે પણ મંત્રણા કરી હતી.

કૈરોમાં બેલ્જીયમ બેન્ક કબજે કરાઈ

કૈરો: સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાક રાજ્યના પ્રમુખ શ્રી ગમાલ અબ્દુલ નાસરે અહીંની બેલ્જીયન બેંક તથા બીજી ફ્રેંચ નાણાકીય પેઢી ઓનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરતો હુકમ કર્યો છે એમ કૈરો રેડિયોએ જાહેર કર્યું છે.

કોંગોના બનાવો આફ્રિકા માટે ભયરૂપ છે!

આક્રા: ઘાનાની પાંચ દિવસની મુલાકાતે આવેલા ઇથિયોપીઆના સમ્રાટ હેઈલે સેલાસીના માનમાં યોજવા માં આવેલા ભોજન સમારંભ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં ઘાનાના પ્રમુખ શ્રી ન્ક્રુમાએ કોંગોની આફ્રિક મૈત્રી અને તેના સ્વાતંત્ર્ય સામે કાવતરું કરવાનો સંસ્થાનવાદી દેશો પર આક્ષેપ કરતાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ તેમની યોજનાઓ પાર પાડવા માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની સંસ્થા અને તેના ધ્વજનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોંગો માં આજે ગંભીર પરિસ્થિતિ પ્રવર્તે છે. આફ્રિકાના બધા જ સ્વતંત્ર દેશો માટે આ એક ગંભીર ચિંતાનો વિષય છે. પ્રત્યેક દીવસે કોંગોમાં બનતું કાર્ય અને છે જે સમગ્ર આફ્રિકા માટે ભયરૂપ બને તેમ છે.

આગળ ચાલતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે સામ્રાજ્યવાદ અને સંસ્થાનવાદ ના બળોનો પરાજય કરવા માટે આફ્રિકાની પ્રજાએ એક થવું જોઈએ. આ બળો આપણા અંગમાં પગદંડો જમાવવા માટે બધા જ પ્રકારના કાવતરાં કરી રહ્યા છે તે સામે આપણે જાગૃત રહેવાનું છે. આફ્રિકન રાજ્યોએ સંપૂર્ણ એકતા જાળવવાની છે અને એકસરખી નીતિ અખત્યાર કરવાની છે. યુનોમાં આફ્રિકાના રાજ્યોની સંખ્યા વધતી જતી હોવાને લીધે આંતરરાષ્ટ્રીય બાબતોમાં તેમની જવાબદારી બહુ મોટી છે.

અંતમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે શહેનશાહ હેઈલ સેલાસી સાથે અમે રાજકીય અને આર્થિક સ્વતંત્રતાના સમાન ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા માટેના સાધનો અંગેના પ્રશ્નો સંબંધમાં ચર્ચાવિચારણા કરીશું. ઘાના સક્રિય તટસ્થતાની નીતિને અનુસરી રહ્યું છે. આપણે પૂર્વતરફી નથી અને પશ્ચિમ તરફી પણ નથી. આપણે માત્ર આગળ વધવાનું છે–પ્રગતિ કરવાની છે.

આ પ્રસંગે શહેનશાહ હેઈલ સેલાસી ને ઘાનાનું સર્વોચ્ચ બહુમાન "ઓર્ડર ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ આફ્રિકા"નું ચિહ્ન અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

પૂર્વ જર્મનીનું સૈન્યને અપાતી તાલીમ

બોન, પશ્ચિમ જર્મન સરકારના માહિતી ખાતાએ જણાવ્યું હતું કે, પૂર્વ જર્મન સૈન્ય અણુયુદ્ધથી સરજાતી પરીસ્થીતીનો મુકાબલો કરવા માટે તાલીમ લઈ રહ્યું છે. પૂર્વ જર્મનીની સામાન્ય તાલીમના અભ્યાસો, અણુ યુદ્ધ તથા રાસાયણિક યુદ્ધની સામે રક્ષણ મળી શકે તેવા ખાસ પ્રકારના મજબુતોની ગોઠવણ કરવામાં આવી છે. કીરણોત્સર્ગની અસરવાળા વિસ્તારો ની અસરથી મુક્ત રહી શકાય તે માટે રીતસરની જરૂરી ટુકડીઓની સાથે ખાસ "રસાયણિક કંપનીઓ" રાખવામાં આવી છે.

—ઘાનેસ, નાઝારીના પૂર્વ પ્રદેશ માં આવેલા આનિતસા પાસે આવેલા ઝૂંપડાઓમાં વસવાટીઓ પર પોલીસે કરેલા ગોળીબારથી બે શ્રી સુદ્ધાં નવ માનવી માર્યા ગયા હતા. સત્તર પોલીસ ઘવાયા હતા.

તમારું લવાજમ હજુ બાકી છે?

જો બાકી હોય તો આજે જ મોકલી આપો! ઘણા ભાઈ બેનોના લવાજમો આવી ગયા છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તો અમારું ગાડું જેમ તેમ ચલાવ્યું છે, પરંતુ આપના જેવા જે થોડા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલદી નહિ મોકલશે તો અમારી સ્થિતિ કફોડી થઈ જશે.

છાપા માટે કાગળ, શાહી, ટેમ્પ અને કામ કરનારાઓના પગારો એ બધું દર મહિને ચુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક રહી શકી નથી! શું થાય! બીજો કોઈ ઉપાય રહ્યો નથી, માટે જ આપને આગ્રહ ભરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે, આજે જ તમારું લવાજમ મોકલી આપો અને અમારી મુશ્કેલી દૂર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સત્ય અહિંસા, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અમૂલ્ય સંદેશા આજના અશાંત જમાનામાં, તેમના જ પ્રિય પત્ર "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" મારફતે ઘેર ઘેર પહોંચતા રહે તે માટે ઘણા ભાઈ બેનો, દર વર્ષની શરૂઆતમાં જ પોતાના અને મિત્રોના લવાજમો આગળથી મોકલી આપી પૂ. બાપુ પરત્વેનો સાચો પ્રેમ અને લાગણી બતાવી રહ્યાં છે, અને એ રીતે પૂ. બાપુનું આ દેશમાં શરૂ કરેલું અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલું આ નિસ્વાર્થ માનવસેવાના કાર્યમાં સુંદર મદદ કરી રહ્યાં છે.

માટે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની શરૂઆતમાં જ લવાજમ મોકલી આપને અમારા કાર્યને સહેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી હવે પણ પૂ. બાપુનો આ દેશના સેવાવ્રત જન કલ્યાણ માટે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પછી ઢીલ નહિ કરશો કારણકે, આપની સહેજ આળસથી આવા કીંમતી લોકહીતકારી કાર્યને ઘણું જ ખમવું પડે છે.

વ્યવસ્થાપકો
'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.'

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૫મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૦મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૩૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૧૦૮-૭-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૬-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ ઍન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૨૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૫૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક ઍડ્રેસ "કરામત."

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- સેકો
- રૂમર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્ષ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સીરીઝ નં. ૩ **બોધપ્રદ નવાં પુસ્તકો**

જગતના ઇતિહાસનું સંક્ષિપ્ત રેખાદર્શન (જવાહરલાલજી)	૧૮	૦
મહાદેવભાઈની ડાયરી ભાગ ૧ લો (ગુજરાતીમાં નથી. હીંદીમાં જ છે)	૧૦	૦
" " " ૨ જો " છે.	૧૨	૦
" " " ૩ જો	૧૧	૦
જીવનનો આનંદ (કાકા કાલેલકર)	૮	૩
અમારાં બા (વનમાળા દેસાઈ)	૪	૬
કેળવણી વિકાસ	૬	૦
ચીન દેશની કથાઓ (મુકુલભાઈ કલાર્થી)	૨	૦
બાપુના જેવી વાતો " "	૧	૩
જીવન અને મરણ " "	૧	૩
ધર્મ સંસ્થાપકો "	૧	૩
પ્યારા પ્રેરક પ્રસંગો "	૨	૦
પ્રતિભાનું ગીત " "	૧	૩
બોધક ટીકડીઓ " "	૧	૦
મોટા માણસના મન " "	૨	૦
ગીત અને સદાચાર " "	૧	૩
શેખ સાદીની બોધ કથાઓ " "	૧	૬
સંત સમાગમ " "	૧	૩
માનવ જીવનનું સંગીત " "	૧	૩
પ્રાચીન વૈદિક કથાઓ (ગોપાળદાસ છ. પરેખ)	૧	૬
ગાંધીજીનો વિનોદ (કકલભાઈ મહેતા)	૨	૦
બાપુના બે પત્રો (મણિલાલ ગાંધી)	૨	૬
સ્મારક અંક (ઇ. ઓ.)	૧	૬
ગાંધી " " "	૨	૦
મોહન અનુગીતી " " (હિન્દી)	૧	૦

Indian Opinion, P. Bag, Durban.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૦-૧-૧૯૬૧.

ખંભાત નજીક બ્રિટીશ પેઢીના સહકારથી શરૂ થનારો ઉદ્યોગ

ખંભાત-મુબારક રોડ ઉપર ખંભાત તારાપુર રોડ વચ્ચેની કોઈ જગ્યામાં એક ખ્યાતનામ બ્રિટીશ પેઢીના સહકારથી "ફ્લોરેસન્ટ" ટ્યુબલાઈટ લેમ્પસ તથા અન્ય વીજળીક સાધનો બનાવવાનો એક મોટો ઉદ્યોગ ઊભો કરવા માટે એક લીમીટેડ કંપની દ્વારા પ્રયાસો ચાલી રહ્યા છે.

આ ઉદ્યોગની સ્થાપના અને તેના વિકાસ માટે મુંબઈ અને ગુજરાતના જાણીતા ઉદ્યોગપતિઓના એક બોર્ડની રચના થનાર છે. તેના મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર તરીકે શ્રી પી. જી વૈષ્ણવનું નામ બોલાઈ રહ્યું છે. ગુજરાતમાં કોઈ પણ એક યોગ્ય સ્થાને આ ઉદ્યોગ ઊભો કરવા માટેનો સરકારી પરવાનો પણ આ કંપનીને મળી ચુક્યો છે.

સૂચિત ઉદ્યોગ સ્થાપવા માટેનું કારખાનું નાખવાનું સ્થળ નક્કી કરવા તેના સ્થાપકોએ વડોદરા, પેટલાદ, આણંદ, અને ખંભાતની મુલાકાત લીધી હતી અને તેઓએ ખંભાત ઉપર પસંદગી ઉતારી છે.

ખંભાત વિસ્તારમાં આ અદ્યતન ફેક્ટરી ઊભી કરવાનું લગભગ નક્કી કરાયા બાદ જરૂરી જમીનની તપાસ કરવા વડોદરા અને મુંબઈથી બે અગ્રણી ઉદ્યોગપતિઓ તેમના ટેકનીકલ સલાહકારો સાથે ખંભાત આવ્યા હતા. આ જમીનો માટે તપાસ કરી હતી આ ઉદ્યોગ ઊભો કરવામાં ૨ થી ૩ વર્ષ લાગશે કારણ કે સરકારે ૧૯૬૨માં ધુવારણ વિદ્યુત મથકમાંથી વિજળી આપવાનું સ્વીકાર્યું છે.

૧॥ કરોડથી ૨ કરોડ રૂપીયાના ખર્ચે નંખાનાર આ ઉદ્યોગને એકલો કાચો માલ પરદેશથી નહીં ખરીદતાં અહીં જ પેદા કરવાનું વિચારાયું છે અને કાચા માલના ઉત્પાદન માટે રૂા. ૨૫ લાખને ખર્ચે એક ખાસ 'ગ્લાસ પ્લાન્ટ' નખાશે જ્યારે ફીલા-મેન્ટર, રસાયણો, કેપ, વગેરે પરદેશથી સીધો આયાત કરવા માટેના પરવાના પણ મળનાર છે.

દીવ-દમણ મુક્તિ માટે રાષ્ટ્રીય સમિતિ

મુંબઈ: આફ્રો-એશિયાઈ એકતાની ગોવા રાષ્ટ્રીય પરિષદે ગોવા, દમણ ને દીવની મુક્તિ માટેની ઝુંબેશ આરંભવા માટે રાષ્ટ્રીય સમિતિ રચી છે. સમિતિના ચેરમેન તરીકે શ્રીમતી રામેશ્વરી નહેરુ અને અધ્યક્ષ તરીકે શ્રીમતી અરુણા આસફઅલી છે. સમિતિ આ ફિરંગી થાણાઓની મુક્તિ માટેનાં રચનાત્મક સૂચનોની રૂપરેખા દર્શાવતું મેમોરેન્ડમ ભારત સરકાર અને સંસદના સભ્યો સમક્ષ રજુ કરનાર છે.

જપાની પ્રિન્સને હિંદી ખુબ આવે છે

આગ્રા: જપાનના પાટવી કુંવર પ્રિન્સ અખીહિતોને હિંદી કંઈ ખુબ આવડી છે અને પ્રિન્સેસ મીચીકો હિંદી કેમ બોલવી એ શીખવા લાગ્યા છે. આ વાત પ્રિન્સેસ મીચીકોએ જપાની પત્રકારને કહી હતી.

પ્રિન્સેસ મીચીકોએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે મેં મારા નવ મહિનાના પુત્ર માટે પક્ષીઓ વિષેની એક સુંદર પુસ્તિકા ખરીદી છે.

પ્રો. દુરકાળનું અવસાન

મુંબઈ: જુની પેઢીના એક જાણીતા સાહિત્યકાર અને સનાતન હિંદુ ધર્મના તથા સંગઠનના આગેવાન પ્રો. જયેન્દ્રરાય ભગવાનલાલ દુરકાળનું અમદાવાદ ખાતેના તેમના નિવાસસ્થાને અવસાન નીપજ્યું હતું. સદ્ગત્ તેમના જીવન કાળમાં કેટલાક વર્ષો સુધી સુરતની એમ. ટી. બી. આર્ટ્સ અને સાયન્સ કોલેજમાં ગુજરાતી સાહિત્યના અધ્યાપક હતા.

સર એડમન્ડ હીલેરી

કાઠમંડુ: પર્વતોમાં વૈજ્ઞાનિક તપાસ માટે એક મહિના પુરતી ઝુંબેશ યેતિની ખોપરી લઈને આવે એવરેસ્ટના વિજેતા સર એડમન્ડ હીલેરી કાઠમંડુ આવી પહોંચ્યા હતા. હવે તેઓ અમેરીકા ને યુરોપ જશે. [illegible] રચની આ ખોપરી તેમણે નેપાળના વિદેશમંત્રી શ્રીનાર પ્રતાપ શાહ તથા નેપાળ ખાતેના અમેરીકી એલચી સ્ટેબિન્સને બતાવી હતી.

નેતાજીના પુત્રી કુ. અનિતા બોઝનું ભારતમાં આગમન

કલકત્તા: નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝનાં પુત્રી કુમારી અનિતા બોઝ વિમાન માર્ગે અત્રે આવી પહોંચ્યાં હતા. તેમની વય ૧૮ વરસની છે. તેઓ વીએનાથી રોમ થઈને અત્રે આવેલા છે. કુમારી અનિતા પ્રથમ વાર ભારત આવે છે.

નેતાજીનાં કુટુંબીજનોએ ડમડમ વિમાની મથક ઉપર તેમનું સ્વાગત કર્યું હતું. વિમાન આવ્યા પહેલાં મોટું ટોળું વિમાની મથકે આવી પહોંચ્યું હતું.

કુમારી અનિતાને શહેરમાં આવેલા તેમના નિવાસસ્થાન નેતાજી ભવન ખાતે લઈ જવામાં આવ્યાં હતા.

કુમારી અનિતા દશ અઠવાડિયા ભારતમાં રોકાશે. તે દરમિયાન તેઓ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂને મળશે. તેઓ કટક, શાંતિનિકેતન, કોહીમા, દીમાપુર, ઈમ્ફાલ વગેરે સ્થળોની મુલાકાત લેશે.

ભારતની મુલાકાતે આવનાર નોબેલવિજેતા

નવી દિલ્હી: ચાલુ વરસે તબીબી શાસ્ત્ર માટેના નોબેલ પારિતોષિકના સંયુક્ત વિજેતા સર મેકફરલેન બર્નેટ ભારતની મુલાકાતે આવી પહોંચશે. "વાયરસ" રોગો અંગે સંશોધન કરનાર ઓસ્ટ્રેલિયાના આ જગવિખ્યાત સંશોધક પોતાની મુલાકાત દરમિયાન દિલ્હી, જબલપુર અને બનારસ ખાતે આવા રોગો અંગે સંશોધન કરનારાઓ સમક્ષ પ્રવચનો આપશે. સર બર્નેટે તાજેતરનાં વર્ષોમાં "વાયરોલોજી" અને "ઇમ્યુનોલોજી" ઉપર વધુ સઘન અભ્યાસ કર્યો છે.

જુદાં રાજ્ય ઉપર શ્રી પંત

નવી દિલ્હી: કેન્દ્ર સરકારના ગૃહ પ્રધાન પંડિત ગોવિંદ વલ્લભ પંતે લોકસભામાં સંખ્યાબંધ પ્રશ્નોના જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે આસામમાં રહેતી વિસ્તારોનું રાજ્ય રચવાનું આદિવાસી લોકોના હિતમાં છે અથવા તો આવા રાજ્યની રચના કરવાનો વ્યવહાર છે એમ ભારત સરકાર માનતી નથી.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ટેકરીવાળા વિસ્તારોમાંની પ્રાદેશિક અને જીલ્લા સમિતિઓને વધુ સત્તાઓ આપવા ઉપરાંત આદિવાસી લોકોની આકાંક્ષાને સંતોષવા માટે રાજ્યની સપાટીએ ચોક્કસ બીજા સુધારાઓ દાખલ કરવાનો પ્રશ્ન પણ કેન્દ્ર સરકાર વિચારી રહી છે.

કામઠી નજીક કોલસાનો જથ્થો

કામઠીના તેકડી-સહિલેવાડા વિસ્તારમાં સર્વે કરતાં જણાયું છે કે ૩૦૦૦ મીલીયન ટન કોલસાનો જથ્થો ત્યાં સમાયેલો છે. જેમાંનો મોટો ભાગ શુદ્ધ કોલસાનો છે. આ બ્યાન શ્રી જી. કે. પાટીલે નાગપુરના મહારાષ્ટ્ર એસેમ્બલીમાં આપી હતી. શ્રી ડી. એસ. નરવેકરના સવાલના જવાબમાં ઉપર મુજબનું બ્યાન શ્રી પાટીલે આપ્યું હતું.

વિદ્યાર્થીઓની બચત-ટેવ

ભાવનગર: નાની બચત યોજનાએ લાલપુરના એક હોટલવાળાને તેમ જ તેનાં સાળાએ જતાં બે બાળકોને કરકસર કરી નાણાં બચાવવાની ટેવ પાડી દીધી છે. લાલપુરના રાજભાઈ નામના હોટલવાળાએ આ યોજનાનો લાભ સમજતાં તેણે ટપાલ કચેરીમાં સેવિંગ્સ બેન્કનું ખાતું ખોલાવ્યું અને એક વર્ષને અંતે તેમાં રૂા. ૧૪૦૦ની રકમ જમા કરી.

તેનાં સાળાએ જતા બે બાળકોએ પિતાને પગલે ચાલીને ખાસ 'સેવિંગ્સ બોક્સ'માં રોજ ચાર ચાર આના નાખીને રૂા. ૧૦૦ની બચત કરી.

ગુજરાત યુનીવર્સીટી

અમદાવાદ: ગુજરાત યુનીવર્સીટીની સિન્ડીકેટની ખાલી પડેલી ચાર બેઠકો માટે નીચે પ્રમાણે સાત જણાએ ઉમેદવારી કરી છે. આ સાત ઉમેદવારોમાંથી ચાર સભ્યોની ચુંટણી સેનેટની બેઠકમાં કરાશે એમ જણાવવામાં આવ્યું છે.

સાત ઉમેદવારોમાં (૧) શ્રી મગન ભાઈ પ્રભુભાઈ દેસાઈ, (૨) શ્રી ગિરીશ ચન્દ્ર દેસાઈ, (૩) શ્રી ઇંદુવદન નાણાવટી, (૪) શ્રી રણજીત શાસ્ત્રી, (૫) શ્રી ઘનશ્યામ ઓઝા, (૬) શ્રી કે. ટી. દેસાઈ અને (૭) શ્રી હિતેન્દ્ર દેસાઈ છે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વધારેમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે અહીં જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-ડેસ્કમેટ-પ્લાસ્ટીક, સેન્ડલવૂડ અને ચાંદીની અંગુઠીઓ.
નવીન મીનાં અને માથાના ગીલીટ ટીકડીઓ, ડાયમન્ડીસ અને લાલ સુપારીવાળી ચાસણી અને કેસરી સુરસ.
દુકાનો અને હોટલો માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
હોલસેલ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ગ્રે સ્ટ્રીટ — ડરબન.
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટંગાવવા લાયક સુંદર "સંતને બોધ" સ્વ. [illegible] કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ કીંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ટૂંકી વાર્તા

...કેટલા સમયથી ગુંગળાતો...રીબાતો...બલકે બળતો તેનો આત્મા આજે આઝાદ થયો હતો...

ઇન્સાન અને આઝાદી...!

લેખકઃ "લતીફ" સુરતી

...અને એક ક્ષણમાં રામજીની ઓરડીમાં કારમું કલ્પાંત થઈ ઉઠ્યું... કેવાહટ ફળના પગના ગારોમાર બહાર ઉઠ્યા

એક ક્ષણમાં તો આખી ચાલીમાં સમાચાર ફેલાઈ ગયાં...

'શું થયું...!' મેં પૂછ્યું.

'રામજી મરી ગયો...'

'કોણ રામજી...!' મેં ફરી પ્રશ્ન કર્યો.

'પેલો રામજી...હાથલારી ફેરવતો હતો તે...!'

'હા...સારો થઈ ગયું...'

'હે...એ મરી ગયો અને તમે કહો છો સારું થયું...!'

'હા ભાઈ...કુદરત જે કરે છે તે સારા માટે જ કરે છે. અરે! હું તો કહું છું હજી તેને વહેલા મરી જવું જોઈતું હતું!'

'કેમ...!' આશ્ચર્યચકિત મારી આંખો પહોળી થઈ ગઈ મને લાગ્યું કાંતો આ માનવી પાગલ છે અથવા તો એકદમ નિર્દય છે. રામજીના મોતથી આખું ઘર કલ્પાંત કરી રહ્યું છે અને આ માણસ કહે છે કે હજી તેને વહેલા મરી જવું જોઈતું હતું!

એ જો વહેલો મરી ગયો હોત તો આજે તેના ઘરની જે દશા છે તે ના થઈ હોત...તેના ઘરમાં જે કારમી કંગાલિયત અત્યારે છે તે ના હોત... માણસ ગમે તો નવા કાનૂન એ નમને કદી ખબર નથી...હું બધું જાણું છું... એ ઘરનો વિનાશ મારી નજર સમક્ષ થયો છે...છતાં હું કંઈ કરી શક્યો નહીં કારણ કે હું મજબૂર હતો. મજબૂરી...! જે માનવીની મોટામાં મોટી કમજોરી-નિર્બળતા છે...એ મજબૂરી માનવી પાસે ઘણા નીચ કામ કરાવે છે. મજબૂરી આગળ મક્કમ મનનો માનવી પણ પરાજય પામી જાય છે. મારી એટલી શક્તિ ન હોતી કે હું રામજીને આર્થિક સહાય કરી શકું...તો બતા રામજીના કુટુંબને મજૂરોએ સહાય કરી...પણ બધાએ એમને કોઈ રીતે તેનો બદલો તો વાળી જ દીધો આ દુનિયામાં સ્વાર્થ વિનાની સહાયની અપેક્ષા રાખવી એ આજના જમાનામાં મોટી ભૂલ છે. રામજીની બીમારીમાં તેની પત્નીની કાયા સુકાઈ ગઈ.. રામજીના માટે આ દુઃખ ખૂબ અસહ્ય હતું તે પત્નીઓ ગર્ભને સમજતો કે હવે પોતે કદી સારો થઈ શકશે નહીં. રામજી પોતે એ વાત સારી પેઠે જાણી ચુક્યો હતો કે પોતે હવે સારો થઈ શકશે નહીં. કારણ કે કેટલા વખતથી તે મોત અને જીવન વચ્ચે ઝોલા ખાઈ રહ્યો હતો તે પોતે જાણતો હતો કે હવે જલદી પોતાનો જીવન દીપ બુઝાઈ જાય તો સારું...જેથી ઘરની અન્ય વ્યક્તિઓ ઉપર તે બોજ ન બને...તે ઘણીવાર વિચાર કરતો કે એ શુભ ઘડી ક્યારે આવશે ક્યારે મોત તેને પોતાના બાહુઓમાં જકડી લેશે...ક્યારે એ પળ ઘડી આવશે જ્યારે તેના શ્વાસોશ્વાસ ઉપર પૂર્ણ વિરામ મૂકાઈ જશે... એ ક્ષણનું આગમન થશે. ત્યારે થોડી ક્ષણ માટે તેના નિર્જીવન દેહમાં ફરી શક્તિનો સંચાર થઈ જશે એ ક્ષણ આવશે ત્યારે તેની તેજ વિહોણી આંખોમાં થોડી વાર માટે એક અજબ પ્રકારના તેજનો પ્રવેશ થઈ જશે.

પણ...પણ રામજીની એ આશા આજ સુધી પુરી ન જ થઈ તે જીવન અને મરણ વચ્ચે ઝોલાં ખાતો જ રહ્યો તેનું જીવન એક એવા દીપક સમાન હતું જેની ચારે દિશામાં પ્રબળ તોફાન હતું...અને એ દીપકને બળતો રાખવા માટે તેના ઘરની બધી જ વ્યક્તિઓ તનતોડ પ્રયત્ન કરી રહી હતી દીપકનું બુઝાવાનું જાણે નિશ્ચિત હતું છતાં બધાના હૃદયમાં એક આશા હતી જે તમામ ભગીરથ પ્રયત્ન કરાવી રહી હતી.

માનવીનું મન પણ વિચિત્ર વસ્તુ છે ને... કેટલીકવાર અમુક બાબતોના પરિણામથી તે જ્ઞાત હોય છે છતા પણ તેના પ્રયત્ન તેનાથી વિપરીત જ હોય છે. રામજી પોતાના જીવનની આશા છોડી બેઠો હતો પણ બીજા બધાને સંપૂર્ણ ખાત્રી હતી કે રામજી પુન સ્વસ્થ થઈ જશે...અને ફરી ઘરનું વાતાવરણ કિલ્લોલ કરતું બની જશે.

એ આશામાં જ રામજીના ઘરની એક-એક વસ્તુ વેચાઈ ગઈ...રહ્યાં બે ચાર વાસણો પણ ખૂટતા રહી ગયાં

કારમી કંગાલિયત દિન-પ્રતિ-દિન તેમ વધતી જતી હતી. છતાંએ રામજીના જીવનની આશા તો તેની તેમ હતી. એ આશામાં બધું હોમાઈ ગયું... કેટલાએ અરમાનો શેકાઈ ગયાં...કેટલી આશાઓ ભસ્મીભૂત થઈ ગઈ. કેટલા ય ઉમંગોનો આત્મઘાત થઈ ગયો. મજબૂરીઓ વધતી જ ગઈ...અને ક્યાં માટે હાથ લંબાવતા જ રહ્યાં. તે સાથે જ દેવું વધતું રહ્યું...ભૂખ વધતી રહી...અને તે સાથે જ રામજીની બીમારી પણ વધતી જ રહી,

છતાં એ આશામાં તો જરાય પણ ફેર પડ્યો નહોતો...મોત અને જીવન વચ્ચે યુદ્ધ ચાલતું જ રહ્યું...આશા અને નિરાશા વચ્ચે રામજીનું જીવન ઝોલા ખાતું રહ્યું. રામજીની દશા પાછળ હવે એ દશા થઈ હતી કે રામજીની પત્ની પાસે પોતાના અને રામજીની જુવાન બહેનના દેહને ઢાંકવા માટે પૂરતાં કપડા પણ નહોતાં...

બધાં ચાહતા હતા કે હવે તો રામજી આ કષ્ટમાંથી છૂટે તો સારું.. હવે આ કષ્ટમાંથી મોત તેને મુક્તિ અપાવે તો સારું...રામજી પોતે પણ ચાહતો હતો...કે હવે આ દુઃખમાંથી હું આઝાદ થઈ જાઉં તો સારું..

અને...આજે એ પળ આવી ગઈ ..રામજીની પત્નીનો આશાદીપ ઓલવાઈ ગયો...મૃત્યુએ રામજીને મુક્તિ અપાવી દીધી...આઝાદી ઝંખતા રામજીના દેહમાંથી તેનો આત્મા હવે આઝાદ થઈ ગયો હતો.

અમારી ચાલમાં રહેતાં એ ભાઈએ રામજીની જીવન કહાની પૂરી કરી અને અમે બન્ને રામજીની ઓરડી પ્રતિ ચાલ્યા.

ઓરડીમાં ઘણા માણસો ઉભાં હતાં. સૌના મુખ ઉપર એક પ્રકારના ખૂબ સંતોષની ભાવ સ્પષ્ટ તરવરતી હતી સૌ ખામોશ હતાં..ખામોશ નહોતી એક રામજીની પત્ની ..ખામોશ નહોતી રામજીની જુવાન બહેન...અને ખામોશ નહોતાં રામજીના નાના-નાના બાળકો...!

આ બનાવનું અત્યંત પામર દિલને પણ પિગળાવી નાંખે તેવું હતું. સૌની નજરમાં રામજીની મોત એક સામાન્ય મોત હતી. એક ગરીબની મોત... એક બીમારની મોત. રાત દિવસ સખત પરિશ્રમ કરી કુટુંબનું ભરણ-પોષણ કરતા એક મજૂરની મોત એના મોતની કિંમત જ શી...! રામજીની મોતથી કોઈએ કશું ગુમાવ્યું નહોતું ..ગુમાવ્યું હતું રામજીની પત્નીએ... ગુમાવ્યું હતું રામજીની બહેને અને ગુમાવ્યું હતું રામજીના બાળકોએ...

એક જ ક્ષણમાં તેઓ એક પતિ.. એક ભાઈ અને એક પિતાની છત્રછાયા ગુમાવી બેઠાં હતાં

એક બાજુ રામજીનું શબ હતું... અને તેની પત્ની તેના પર પછાડો ખાઈ રહી હતી. પણ રામજી શાંત હતો. તેના હોઠો બંધ હતાં. હા.. માત્ર તેના હોઠો પર એક વિજયસૂચક સ્મિતની રેખા અવશ્ય અંકિત હતી... જાણે કેટલા સમયથી ગુંગળાતા-રીબાતા બલકે બળતા તેના આત્માને મોતથી મળેલી એ આઝાદીથી તે ખુબ ખુશ હતો

મેં ઓરડીની બહાર નજર કરી. બહાર આઝાદદિનનો ઉત્સવ ઉજવાઈ રહ્યો હતો...દરેક ઇન્સાનનો ચહેરો આનંદ અને ઉત્સાહથી પ્રદીપ્ત હતો. સૌ આઝાદીનો ઉત્સવ ઉજવી રહ્યા હતાં. દરેક ઇન્સાનના ચહેરા ઉપર આનંદ હતો...

મને વિચાર આવ્યો આઝાદીના આ ઉત્સવમાં ..આઝાદીના આ આનંદ માં...આઝાદીના ઉમંગમાં રામજી જેવો એક સામાન્ય ઇન્સાન પણ સામેલ જ છે ..કારણ કે કેટલા સમયથી ગુંગળાતો -રીબાતો-બલકે બળતો તેનો આત્મા આજે આઝાદ થયો હતો અને બધા ઇન્સાનોની જેમ તે પણ આજે આઝાદીનો ઉત્સવ ઉજવી રહ્યો હોય તેમ રામજીના ચહેરા ઉપર સ્મિતની એક વિજયસૂચક રેખા સ્પષ્ટ તરવરતી હતી.

(સમાપ્ત)

ગુજરાતીમાં, ઇન્કમ ટેક્ષ રીટર્ન્સ, બૅલેન્સ-શીટ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો

આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ ગાંધી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૬૫૪

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
સોઘવું મળશે, જોઈતું મળશે, પસંદ પડશે.
અમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: સેલીઓ, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની સાડીઓ, ચીનનો પણ માલ, અસલ ગુલના જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, બ્લૌઝીસ, બાટી, સોકસ વિ.
બચ્ચાઓ માટે: નાયલનના કમખા, ટોપી, બ્લાઉઝ, ડ્રેસ, સ્વેટર, ચડ્ડી, સોકસ, નેપકીન્સ, કાઉનટ્સ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, ટોબ્લ કેરીંગ કલોથ, બાથ રમના વિ.
'ટેબલ ચાદરીક કવરો', રંગના કલીઓ, તકીયા, ચાદી, વિ
વેપાર માટે ચાદી જેવા બાળાના કેટલોગ સ્ટ્રીટના ચાસણો, હેન્ડ-કાશ.
બિલ્ડીંગ ફંડ માટે! સસ્તો ભાવ વેચાઈ જવાં સૌ ધાર!!
સમજુ ગ્રાહકોને: આબરો હેંડર્સ (પ્રો) લી.
(અનિશાબાઈ આસ્તવ મેન્ડ સન્સ)
ફોન: ૨૩૫૮૭૩ — પ્રોવી માર્કેટ — પો. બો. ૪૪૫૭.
માર્કેટ સેલેક્શન — ૩૩ ઇસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

રૂડીપોર્ટમાં અવસાન

"પરમ પુરુષના પારખ્યા, પ્રથમ પરોપકાર
પર હિતને કારણે, જનતા આપ ગુમાર
આવતા પર પાછો, મિષ્ટ ફળ આપનાર
તેમજ પીવડાવે પરે, કરે સંત ઉપકાર"

શ્રીમાન કમળભાઈનો જન્મ કણોલી ગ્રામે તા. ૩૧-૭-૧૮૯૨ના રોજ થયો હતો. ભારતમાં કણોલી ગામના એ વતની હતા. શરૂઆતમાં સ્થાનિક શાળામાં માતૃભાષાનું શિક્ષણ સંપૂર્ણ કરી વધુ અભ્યાસ માટે મરોલી હાઈસ્કુલમાં જોડાયા અને મેટ્રિક સુધીનો અભ્યાસ કરી ઇ. સ. ૧૯૨૭માં દક્ષિણ આફ્રિકા આવ્યા અને જોહાનિસબર્ગમાં ગુજરાતી શાળાની સ્થાપના કરી ૧૯૨૯માં રૂડીપોર્ટમાં પ્રથમ આવ્યા અને સ્થાનિક આફ્રીકી ચેરી એન્ડ હાઉસમાં જોડાયા. ૧૯૩૨માં રૂડીપોર્ટ હિંદુ સેવા સમાજની સ્થાપના થઈ ત્યારે સહમંત્રી તરીકેનો હોદ્દો શોભાવ્યો. એમના ઉત્સાહ અને પ્રેરણાથી સમાજ આજ અનેક વિધ પ્રવૃત્તિઓ આદરી રહી છે. સમાજ તરફથી માતૃભાષાના પ્રચાર અર્થે ગુજરાતી શાળા ચાલે છે, બાળકોના શારીરિક સ્વાસ્થ્ય માટે વ્યાયામના વર્ગો ચાલે છે, પ્રસંગોપાત બહારના વિદ્વાન વક્તાને આમંત્રણ આપી વ્યાખ્યાનો થાય છે, દર રવિવારે નિયમિત ધાર્મિક પ્રવચન, ભજન, કિર્તન વિ. પણ થાય છે. એક નાનુ પુસ્તકાલય પણ હસ્તિ ધરાવે છે. પ્રસંગોપાત મનોરંજક કાર્યક્રમ ગોઠવી સમાજ માટે ફંડ ભેગું થાય તે રાહત ફંડના યોગ્ય હેતુ અપાય છે. એમના જીવનની છેલ્લી ઘડી સુધી એમણે તન મન અને ધનથી સામાજીક કાર્યોમાં સહકાર આપ્યો છે. ધાર્મિક ભાવના એમનામાં ઘણી ઊંડી હતી. અને આધ્યાત્મિક વાંચનના શોખીન હતા. ૧૯૫૦માં શ્રીપાલ ભાઈભાઈ પરમે સાથે એમણે સંયુક્ત વ્યાપાર "જનતા સ્ટોર"ના નામથી શરૂ કરી, એ કંપનીના ડીરેક્ટર તરીકે કામ કરી વ્યાપારી પ્રવૃત્તિમાં પણ અનેક વિધ સફળતા મેળવી છે. સ્વભાવે આનંદી, નિખાલસ હૃદયના એ આત્માને પ્રભુ ચિર શાંતી અર્પો. તા. ૧૪-૧૨-૬૦ના રાત્રે હૃદય બંધ થવાથી એમનું અકાળ અવસાન થયું હતું.

અમને દૂર દૂરથી તાર, ટપાલ, પત્ર, ટેલીફોન દ્વારા અનેક સહાનુભૂતિના સંદેશા મળ્યા છે તેમજ સ્મશાન યાત્રામાં પણ ઘણા ભાઈઓ એ ભાગ લીધો છે તેમનો ફરીથી અમે આખું નાયક કુટુંબ વતી હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ. તા. ૧૮-૧૨-૬૦ના રૂડીપોર્ટ હિંદુ સેવા સમાજ જાહેર શોક સભા ભરી હતી. અને સર્વે ભાઈઓએ ઉભા થઈને સર્વાનુમતે ઠરાવ પસાર કર્યો હતો કે સભા સદ્ગતની ગુજરાતી નોંધ લે છે. આત્માને ચીર શાંતી મળે અને આપ્તજનોને આવી પડેલી આફત સહન કરવાને પ્રભુ શક્તિ અર્પો.

ભારતની આ સિદ્ધિ કંઈ નાની સુની નથી

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

પાછા નહિ ફરી શકાય એવો તખતો વટાવી જવા અગાઉ કરવું જોઈએ.

ભારતમાં ગોરા ભાગે આપણે શાંતિની મધુરી મધુરી વાતો કરીએ છીએ અને હું માનું છું કે આપણે શાંતિમાં માનીએ છીએ. પણ આપણે જુની અમાનવતાને આપણી બધી રીતે સ્વીકારતા નથી, કારણ કે આપણે વિશુદ્ધ એવું નથી જ્યારે મોટા ભાગની દુનીયાને તેનો અનુભવ થઈ ચુક્યો છે. યુરોપના દેશોમાં કોઈ પણ કુટુંબ એવું નહિ હોય જેણે જુની અમાનવતા અનુભવી નહિ હોય તેથી તેમને માટે એ અત્યંત લાગણીભરી બાબત છે અને એ લાગણીભરી બાબત આપણા ભાવ અને ગીત સંગીતના જમાનામાં છે કે હજારગણી મજબુત જોઈએ ——

સાભાર સ્વીકાર:

ઝીણા અને ફુલોમ
અમથોઇરસિંગની ૧-૧-૦
ડી. જી. પટેલ લેનઝ ૩-૧૪-૬
જે. ડાયા ચીટાફીલ્ડ ૧-૧-૦
સ્વ. હરિરામેન લીમ્બાભાઈના
સ્મરણાર્થે મેથાણ ૨-૨-૦

બોર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

ડી. નારણ એન્ડ કંપની
ક્લેન્ક્સડોર્પ ૫-૫-૦
એલ. પરાગ " ૧-૧-૦
ચેમ્પ્સ ટેઇલર્સ " ૧૦-૬
કુકાજી ગુલાબભાઈ " ૧૦-૬
એન. કુકાજી " ૧૦-૬
ભાઈઓ કેશવભાઈ સ્ટોર આવકોર ૧-૧-૦

રાતા સુકા મરચાં

નેટ ૬૦ રતલ બેગની શી. ૫૫-૦ અને ૨૨ રતલ બેગની શી. ૨૨-૦ અને આદિવાસીના લાંબા ડાયાના પ્રમાણમાં શી. ૨૦-૬.

તેમજ હાથની બાંધેલી સારા લાલ મરચાં પણ મળશે.

માટે લખો.

Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 120
(Brits, Transvaal.)

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપ્ટનની જાતની દેખરેખ નીચે સુરતીઓના અને કાઠીયાવાડના ખાસ પણ ભાવમાં તમારે ઘરમે આવી રસોઈ કરાવીને જરૂર અમારો લાભ લો.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(શ્રી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૨૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ અજમેર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૭, બેગ (નગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૦.

દુકાન હાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર અજમેર ભાવ,

બટાટા, ડુંગળી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, જુવાર, સુકા જીરા (આખા), કોલેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને મેથી ખાસ જાતના ભાવ, પારસેલ મોકલીએ.

સુરત, રતાળુ, આમા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેચુઆનાલેન્ડના ઓર્ડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ માલ ત્વરીત રવાના કરી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

યુરોપિયન, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા મેં ભાગની આગાઉથી બુકિંગ કરો

મુંબઈ, આગ, ગોવા, ડરબન, અમદાવાદ, પોર્ટલુઈસ, વિક્ટોરીયા ફોલ્સ અને જોવાના આવીએ છીએ

ઇન્કમટેક્ષ, પરવાના રેન્ટ, લિસ્ટ, જમીનના મોરગેજ વગેરેના રેવન્યુ કમીશનર સર્ટીફીકેટ કે રેપારના કાયદેસરના 'પાસપોર્ટ' તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

રેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સ્યુટ, ડાઇનીંગરૂમ સ્યુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, ઓફિસ ચેર ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફીક્ષ્ચર આજે ખરીદી શકશો. અને પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—

એ હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. ખાસ ઓર્ડર આપીને પ્રમાણે માલ તૈયાર કરાવો.

L. MISTRY
81 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4891. BOX 2528.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address—INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 2—Vol. LIX.
Friday, 20th January, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

A REVERED NAME IN OUR HISTORY RECALLED

SOME QUERIES ABOUT THE VALLIAMAH TRUST

WE have received the following letter from Mr. Solomon D. Rayeppan, of Johannesburg in connection with the Valliamah Trust. The writer was a personal friend of both the late Mahatma Gandhi and the late Mr. H S L. Polak. He was closely associated with these people for many years. He was also well acquainted with the formation of the Valliamah Trust Deed and we publish his letter in the hope that the situation may be resolved in a satisfactory manner and that a revered name in our history might be suitably honoured.—Editor "Indian Opinion."

Mr. Rayeppan writes:

Since the departure of the late Mahatma Gandhi from the Union in 1914, the name of our beloved sister, Valliamah, who died a martyr during the Passive Resistance Struggle, still remains fresh in memory. And those who suffered imprisonment and are alive have much to think of those two valuable stands which were purchased and donated by the late Mahatma at the request of the Transvaal Indian community, from the Passive Resistance Struggle Funds, which were made available to us by that prominent donor, Ratan Tata of Tata's Mill, India. These stands have since been disposed of without the knowledge of the Transvaal Indian community—the loss of these stands will eventually mean the loss of that precious name Valliamah to the Indian community if they do not investigate and bring to public notice the actual position of the Trust Deed.

According to the Valliamah Trust deed two valuable stands were purchased in the vicinity of Jennings and Malherbe Streets, Newtown, Johannesburg. The members of the then British Indian Association, represented by the late Mahatma and the late H S L. Polak, selected three trustees: the late Mr. A. M. Cachalia, Chairman; the late Mr. C. K. T. Naidoo, who subsequently resigned; and Mr. H. Kallenbach. After the death of the first trustees there were many changes in the election of trustees and due to lack of funds to meet the rates assessment of the City Treasurer, this unhappy situation forced the trustees to pass their duties to a more responsible body namely, the Transvaal Indian Woman's Association. I was one among those who associated with the Transvaal Women's Association along with Mr. D. M. Nursoo, when this body came to the rescue and saved "the Valliamah Stands on two occasions from being publicly sold by Auction. These are facts which I am able to substantiate along with one of the surviving trustees, Mrs Pillay and her daughter, Mrs Balkum Chetty, who also took a prominent part in the Transvaal Indian Women's Association. After the latter association had taken full control of the Valliamah Stands, with the consent of the then trustees, a special resolution was adopted at their meeting. Their resolution was to this effect:

"Should any trustee become deceased or resign, the resolution of the Transvaal Indian Women's Association shall be in force and take effect; and hereafter the nomination of a member to the office of Trust shall be made by joint recommendation of the Transvaal Indian Women's Association and the Transvaal Tamil Benefit Society."

This resolution was prepared by the late L. W. Ritch who, on all such matters acted for both Indian Organisations.

Later, while I was conducting an agency office during the years 1940 or thereabout, the late Mrs Hoosain accompanied by sister Kate approached and asked me for the address of Mr. H. S. L. Polak, whom she wished to contact while in London. She did not however mention to me anything concerning the Valliamah Trust Deed although I had at this time given her a copy of the said Trust Deed at her request. On her return to South Africa, the Valliamah Stands were disposed of at a ridiculous amount and the money, I understand, was placed with a Building Society on fixed deposit. This act, was viewed with mixed feelings by responsible members of the Indian community.

I in turn publicly questioned through the "Indian Opinion" and even criticised the actions of the then Transvaal Indian Congress, only to learn that the decision to dispose of the said stands was authorised by 15 loyal members of this organisation—whether in their individual capacity or in the name of the Congress, I cannot say and the matter still remains a mystery in the minds of the Indian community. However I consulted Mr. P. S. Joshi before his departure for India and with his co-operation along with a few prominent members of the Transvaal Indian Congress, a Committee was formed in the cause of Valliamah Trust. In spite of this Committee and to my indignant amazement a certain individual was nominated as trustee without the knowledge of

(Continued on page 14)

MR. ARUN GANDHI'S ADDRESS

OWING to a typographical error Mr Arun Gandhi's address was not given fully in last week's issue of the *Indian Opinion*. Mr. Gandhi's address is: Mr. Arun Gandhi, Times of India, Dadabhoy Naoroji Road, Bombay 1. This is Miss Ela Gandhi's (now Mrs. Ela Ramgobin) address in India.

Immersion Of Ashes In Holy Rivers

INDIANS living abroad can now arrange for the immersion of the ashes of their dead relatives at the Sangam (confluence) of the holy rivers, Ganga and Yamuna, at Allahabad.

The Manav Sewak Samaj of Allahabad have opened a wing to deal with such requests. The Samaj will arrange to immerse the ashes at the Sangam free of cost if they are sent to them by parcel post to the following address:

The Director,
(Dr Gopal Das Agarwala),
Manav Sewak Samaj,
19 Chowk, G.T. Road,
ALLAHABAD, INDIA.

India Helps PAK

THE Government of India have despatched medicines and ready made clothing, worth £6,975, for distribution by the Government of East Pakistan to cyclone sufferers in the affected areas.

The Government have also decided to release 1,000 tons of galvanised corrugated iron sheets to the Government of Pakistan for the rebuilding of damaged houses.

Indian Railways have, despite saturation of traffic, agreed to accelerate the movement of 10,000 head of cattle from West Pakistan to East Pakistan in order to make up for the severe damage to the cattle wealth of East Pakistan caused by the cyclone.

The People's Relief Committee of West Bengal have also sent 10,000 units of anti-cholera and anti-typhoid vaccines for cyclone victims.

Indian Opinion

FRIDAY, 20TH JANUARY, 1961

Government Acquires Indian Properties

WHILE the vociferous section of Indian leadership is making a verbal assault on the Indian College and those who have dared to accept appointments as lecturers and to enrol as students, the Government is slowly grinding ahead acquiring Indian properties in a manner which it had neither planned nor foreseen. On Friday, January 6, the Durban evening paper carried an announcement that over two hundred properties in Durban would be put up for sale by public auction on February 6 by the Durban City Council so that it could recover overdue rates on these properties. An examination of the ownership of these properties shows that with a few exceptions all the properties are owned by Indians and that they are in areas for European ownership and occupation. It is obvious that large numbers of Indian people are not in a position to invest any further money in pieces of land which they bought with their life's savings and put up small structures because they know they must lose these properties under the Group Areas Proclamations. So they have simply allowed the properties to go into decay, have failed to pay the rates and are now allowing the Government to step in and collect the properties for almost nothing.

It is a truism that Indian-owned properties in areas proclaimed for European ownership and occupation have no real value. The reason is simple: the European people are not short of land, and land in the best places, and so they are not interested in Indian owned land in Indian areas. Therefore, when these properties are put up for sale the only bidder is the Group Areas Development Board. The Board virtually collects the property for nothing. In fact for so little that the Indian owner gets nothing in return for his property. Whatever few pounds is paid by the Board is collected as auctioneer's fees and overdue rates. There is nothing for the owner. In this manner large numbers of Indian-owned properties are passing into the hands of the Government and the Indian people seem to be incapable of doing anything in the matter.

A competent suggestion made by Mr. A. M. Moolla, the president of the South African Indian Organisation, has fallen on deaf ears. Mr. Moolla has suggested that some scheme be worked up jointly by the Indian people to pay the rates on all properties which owners are finding difficulty in maintaining and place every obstacle in the way of the Government getting these properties for a song. The suggestion is an admirable one and we would suggest to Mr. Moolla that he take the lead in this matter. While the properties are being thus lost to the community two other things are happening: the Government is relieved of the odium of making a frontal attack on these properties in terms of the Group Areas Act and the real reason for the loss of the properties is not known and no expose is made of the Government's machinations in the matter.

Some Lessons From Gandhiji's Life

By Sri Prakasa, Governor of Maharashtra State in a broadcast talk over All India Radio on the occasion of Gandhi Jayanti, October 2, 1960.

MEMORIES, sad and glad, of the country's Freedom struggle of the last four decades and more, would come crowding in the minds of many, with the great and gentle figure of Mahatma Gandhi dominating the scene all the time, on this the 2nd of October, when if the cruel hand of the assassin had not deprived him of life, he would have been just one and ninety years of age.

It was he who saw the light in the midst of the surrounding gloom of the early days of the century and despite the adverse and menacing circumstances all around, beheld the torch of Freedom that would once again illumine the land. His unerring instinct also told him how the noble object could be attained.

With the strange and certain insight into human nature that he possessed in abundance, he took the masses in his confidence that no leader before him had ever thought it necessary or even feasible to do; and he adopted the outward habits of life for himself that would conform to those of the humblest of the land; but still did not deny himself the resources put at man's disposal by the advance of science in post, telegraph, telephone, motor car and the steam engine so that he could proceed towards his goal with steady and assured steps.

The way we regained our liberty looks like a miracle. History shows no precedent of a subject people gaining their freedom in the manner that we have done—gaining it without firing a shot, and continuing to maintain the sincere friendship and goodwill of those from whom we parted.

Though he is no more, his influence lingers, and today nations do not plunge in a global war, even though very often on brink of it, it is because Mahatma Gandhi's teachings still dominate the thoughts of men who now seek solutions of the most difficult problems round the council table in an atmosphere of peace and goodwill, of mutual sympathy and understanding.

It is an unfortunate fact that that we in our country are inclined to be satisfied only by offering obeisance to the great, and feel we have fulfilled our duty when we have done so;

We do not generally think that it is important and necessary that we should draw for the ordering of our own lives some useful lessons from the lives of our heroes, so that we might also be able to contribute our little bit to the service of our fellowmen.

We seem to think that that is none of our business; that as ordinary mortals we have to live in the ordinary way; that great things must be done by great folks alone who must mysteriously appear in our midst from time to time, and to whom we should pay homage when they are with us, and to their memories—their statues and their portraits—when they are no more.

Let us, however, not forget that Mahatma Gandhi was intensely human; and though we cannot all be great as he was, nor do the great things that he did, we can imbibe many of his qualities, so that in our own limited spheres, we might be able to play our fitting part, and be to the people around us what he was to the world at large.

I remember how when beginning to address the Convocation of the Bihar Vidyapith at Patna in 1927, beckoned one of the young boys in front of him to come up to him, and asked him: "What do you want to become in life?"

The fact was that in British days the only Indian to become a Governor, was Lord Sinha, and he was assigned to Bihar.

A Governor in ordinary parlance is known as *Lat*—really a tall pole—and the boy not unnaturally feeling that a Governorship would be a fine distinction for himself, answered: "I want to be a *Lat*."

There was general merriment in the audience; but Gandhiji proceeded: "My boy, I cannot make you the *Lat* of the province—that is not within my power—but I can make you the *Lat* of your village."

That is a good instance of not only the way Mahatma Gandhi's mind worked, but also how every single one of us can be truly

(*Continued on page 13*)

THE "AFRICAN ASSEMBLY"

By HOMER A. JACK

Writing from United Nations, New York, in "Africa To-day"

Homer A. Jack, formerly editor of Africa Today, is the Executive Director of the National Committee for a Sane Nuclear Policy.

IT was inevitable that the 15th U.N. General Assembly would be the "African Assembly." The very day—September 20—the Assembly opened at 3 p.m., an emergency session debating the Congo did not adjourn until 1.12 a.m. During the same day 13 new African states were officially admitted to U.N. membership—followed by Senegal, Mali, and Nigeria a few days later. It was against this dramatic African backdrop that 14 heads of state, 11 prime ministers, and 28 foreign ministers took the podium on the world stage. Some came to squeeze what propaganda juices they could find on any topic, but Africa was foremost in the minds of the major contenders in the cold war, if for no other reason than each of the 16 new African states had a vote in the General Assembly worth no less than U.S. or the U.S.S.R.

The courting of Africa took various forms. President Eisenhower entertained the heads of the new delegations in his suite in the Waldorf-Astoria Hotel. Belatedly, he had them to the White House the day after Premier Khrushchev left for Russia. Khrushchev, himself, invited the African leaders to dinner in the Russian Mission and assiduously attended in New York almost every reception he could find given by an African state. The U.S. Mission tried to make the new African delegations feel permanently at home in New York. On the other hand, Khrushchev reminded them that they were not at home (there were a few racial incidents) and argued that another site for the U.N. (perhaps Moscow) would be more friendly to non-white delegates.

The general debate, lasting from September 22 to October 17, encompassed a number of African topics, six of which can be isolated: the future of the Congo, the end of colonialism, Algeria, Portuguese Africa, economic aid to Africa, and the relation of the cold war to Africa.

The past, present, and future of the Congo was in one form or another mentioned by almost every speaker in the general debate, especially after Mr. Khrushchev set the stage by savagely attacking the Secretary General because of U.N. activities in the Congo. The Western powers gave wholehearted support to the U.N. and the Secretary General. President Eisenhower told the delegates: "A few nations which wish to prolong strife in the Congo for their own purposes, have directed criticism against the Secretary General "who has honourably and effectively fulfilled the mandate which he received from the U.N." He called the criticism "a direct attack upon the UN itself" and asserted that Dag Hammarskjold "has earned the support and gratitude of every peace-loving nation." Prime Minister Macmillan likewise observed that "what the U.N. has done in the Congo was timely and should continue."

The leaders of Africa and unaligned countries were generally critical of some aspects of the U.N.'s role in the Congo. For example, President Tito said that UN assistance to the Congo "has not proved to be sufficiently effective, primarily because there have been serious omissions and shortcomings in carrying out the resolutions of the Security Council." President Nasser asked that "matters should be restored to what they were"—meaning an endorsement of Mr. Lumumba. Prime Minister Nehru called on the UN to "help Parliament to meet and function." He urged that "every type of military and semi-military personnel of Belgium should leave the Congo." He also suggested that the Assembly send a delegation to the Congo so members could observe for themselves. Krishna Menon added that the UN should find a way to disengage itself from being a policeman in the Congo. He felt that while it might not always be possible for aid to the Congo to be channelled through the UN, it must be "above board" so that the Congolese people can settle their own affairs themselves. And Prime Minister Nkrumah warned that hesitation by members of the UN could cause the Congo to develop into "another Korea."

Premier Khrushchev at the time of his major speech to the Assembly released a supplement entitled, "Declaration on the Grant of Independence to Colonial Countries and Peoples." This 14 page indictment ends with this Christian-cum-Marxist doctrine: "The very course of historic development now poses the question of the complete and final elimination of the colonial regime in all its forms and manifestations, not sometime in the distant future, but immediately and unconditionally!" This declaration set the stage for Mr. K's furious battle to inscribe colonialism as an item on the agenda of the plenary session. The U.S. and some other powers wanted the topic to be initially discussed in the first or the fourth committee. But support for this routine consideration of the topic was not in hand, so the U.S. withdrew its objections and the delegations voted unanimously for the item to be discussed by the Assembly as a whole.

With the Algerian war entering its seventh year, and no armistice in sight, many speakers referred to this conflict. President Tito gave "welcome and support" to a proposed U.N. supervised referendum in Algeria. He warned that continuation of the war means "a legalization of force as a means for suppressing the legitimate aspirations of a people." Mr. Nehru felt "pain and a torment" about the Algerian war and called it "an urgent problem" for the UN. President Sukarno, speaking "from experience," warned that any U.N. plebiscite on Algeria should not be concerned with independence, since "that has been settled in blood and tears, and there certainly will be an independent Algeria." He wanted the plebiscite to determine the wishes of the people as to "how close and harmonious" relations with France should be.

Representatives of the Provisional Government of Algeria, some on the ministerial level, were extremely active among Assembly delegations. High U.S. State Department officials were "unavailable" to these Algerians, but they had a long conference with Premier Khrushchev) at the time F.L.N. leader Ferhat Abbas was visiting Moscow) and out of these discussions came virtual de facto recognition of the Provisional Government by Russia.

PORTUGUESE AFRICA was often discussed, since it is generally recognized that Angola and Mozambique could become "other Congos." Prime Minister Kwame Nkrumah said that in Portuguese Africa "though it is difficult to believe, the condition of the ordinary African is worse even than it is in the Union of South Africa." Mr. Stephane Tchitchelle, Vice President of the Council of Ministers of the Republic of the Congo (capital, Brazzaville), made a poignant plea for the Africans in Cabinda, a Portuguese enclave on the South Atlantic between the two Republics of the Congo. Tchitchelle read a petition from the people of Cabinda which enumerated their great oppression and demanded the withdrawal of the Portuguese and the recognition of the Cabinda as a sovereign people.

The following day in the general debate, Dr. Vasco V. Garin, Permanent Representative from Portugal, felt called upon to delineate "the nature and the nature and the spirit" of the Portuguese nation to counteract derogatory and unjust remarks" by other speakers. He asserted that the "fundamental ideal" of Portuguese colonialism was to "spread the ideas of Christianity," and he tried to lay a historical basis for the metropolitan status of Portuguese territories by quoting a 17th century decree that "he who is born and lives in Goa or in Brazil or in Angola is a Portuguese as he who lives and is born in Lisbon!" Garin said Portugal's "conscience is clear" about both forced labour and racial discrimination, and asserted that "our borders are open to anyone to come and see in good faith." Unconvinced, many delegations eagerly anticipated debate in the Fourth Committee on the report of the Committee of Six which has listed criteria which may compel Portugal to make regular reports to the UN—as do other colonial powers—on conditions in her territories.

Economic aid to Africa was given high priority by many spokesmen at the UN. President Eisenhower devoted major par-

(Continued on page 15)

TO ATTAIN PURITY OF THE MIND THE GITA RECOMMENDS FARMING

By VINOBA

While he was serving a term of imprisonment in 1943 Vinoba gave some discourses on the Gita to those who were with him in gaol. The following is a free rendering into English of one of these talks from a hitherto unpublished note prepared by Shri Dwarko Sundarani. It is taken from 'Bhoodan', the weekly organ of the Bhoodan Movement.

GYAN-YOGA is within the reach of a very few seekers or aspirants. For most of us, it is *Karmayoga* or the path of action, which is open. Though the field of knowledge is vast and unlimited, and compared to knowledge, action is much less effective, yet action cannot be dispensed with altogether. So long as self-realisation is not attained, the question of *Karma*, i.e. action, remains. Lord Krishna says that one should engage himself in action as it is better than remaining idle. Then there is no question of comparison between the efficacy of knowledge and of action. The question of following the path of knowledge or *Gyan* does not arise at all in the early stages of the *sadhana*. For such a beginner it is not possible to decide his course with the help of his knowledge. Apart from a few exceptions the general rule is that purification of mind is attained through righteous action. Evidently, mortals have to indulge in action.

For those who want to attain purity of mind, with the least efforts and in the minimum time, the *Gita* recommends production of food or farming. This advice is meant for all and sundry. *Yajna* should be performed. The meaning of *yajna* is to grow food. *Gita* says that any *yajna* which does not produce food, is a tamas or dark *yajna*. Gandhiji has thrown light on the meaning of *yajna*. His interpretation is appropriate. The same meaning has been assigned by the Vedic rishis or saints and is also found in the *Upanishads*. Some scholars have interpreted *yajna* differently, but its meaning adopted by Gandhiji is exalted.

Food Production: The Best Form of Worship

To produce food, then, is *yajna*. This is a special privilege of man. It is not open to other beings. They consume food that they collect, but they do not produce. Man differs from animals in so much as he can produce food.

It may be asked as to why farmers who till the soil, do not become pure at heart? Compared to other human beings, farmers are more compassionate and pure, since contact with God is gradually realised in the process of farming. All the time, a person is in the open air, and in the lap of Mother Earth. Regardless of his toil, he considers whatever he gets, as God-sent. *Gita* says that all actions can result in purification of mind provided the fruit of such action is given up. If farming is taken up without attachment to the fruit of labour put in, it is capable of purifying the mind most effectively. Those who do not participate in food production, eat the fruit of evil. The present inequalities and dangers which surround us arise out of the efforts to evade this toil of food production. This toil has been shoved on to some sections of society. *Gita* says that one should repay in the same kind, all the benefits bestowed on oneself by others. Therefore, everyone should actively take part in the toil of food production to greater or lesser extent, since no one can give up food altogether. *Gita* lays down for all, irrespective of one's status in life, or one's profession, to undertake manual labour for growing foodstuffs.

This is not an advice but is a clear directive. If an advice is not followed only the benefit which one would have derived is lost but no harm results. However, if a directive or duty is evaded positive harm is done and a curse befalls such society. When a doctor asks a patient to take certain medicines and diet, for, otherwise he would lose his health, he is not expressing anger but is merely stating a plain fact. Similar is the case with farming.

Most of the inequalities in life have arisen out of our failure to take up manual labour such as farming.

Sanction of Past And Present

How is purification of mind possible if the false notion of high and low persists? If we do not find a porter at the railway station, we ultimately pick up the baggage ourselves and move off. There should be no sense of shame in doing any form of work which is necessary. One does not lose prestige by doing so. It is wrong to feel that one's dignity is lost by taking to manual labour. This merely shows lack of understanding. Manu has said: "The hands of those who work are always clean." Even though his hands may be covered with dust but the freshness which work brings in his body is there in his hands.

After all dust is not impure. Even modern thinkers accept the value of manual labour. They prescribe various exercises. Such exercises are considered dignified, even though productive manual labour is looked down upon by them. They have devised several ways of taking exercises which are nonproductive. Such unproductive exercises create nervous tensions and inflame instincts. Farming provides adequate exercise and does not produce such tensions.

In my opinion judges should work four hours a day in the fields, and devote the rest of their time to judicial work. By doing so they would shed all tensions and would feel more balanced. Their minds would be pure and their judgments be compassionate. They live long. This would be beneficial both to them and the society.

Labour And Intellect Should Be Distributed Equitably

If 'white-collar' workers live in comfort enjoying sensual pleasures and avoid manual labour, they become less discreet with advancing age. Actually as one grows older he should become more discreet and wise, though enfeebled physically. Lord Krishna had learnt this secret from his preceptor, and therefore, he lived as long as one hundred and twenty years. If all persons take up manual labour, the evils resulting from its stress on some, and its deficiency for others, would be wiped out. The farmers have to shoulder the burden of manual labour all the time. They do not get intellectual exercise and have to suffer for it, while others are engaged entirely in intellectual work, and do not get physical exercise and as a result of this they wear out fast, and are short lived. Manual and intellectual workers are the two lungs of the society, and unless both are healthy, the society cannot be in a fit state. Everyone must have means for physical as well as mental exercise. Both these things can be achieved by farming and food production.

A 'Must' For Brahmacharya

Farming, while it increases our physical fitness, also contributes to mental alertness and increases knowledge. It provides adequate opportunities for developing the faculties of observation, analysis, reasoning, and drawing inferences. In fact, all mental faculties receive exercise. This is also what Basic Education aims to provide.

Physical labour is beneficial in controlling desires and sensual pursuits. I have done manual work for twenty years. I can definitely state that manual work helps curb sensuous desires. Whenever my mind wavered towards these sensuous pleasures, I increased the time given daily to manual work. Those who want to follow *brahmacharya*—non-indulgence in sensuous pleasures, should work in the fields for an hour or two daily, with pick axe or shovel. A tired man goes to sleep quickly in the evening. To avoid manual exercise for comfort of money, is sinful. There must be a proper balance between mental and manual work.

If all persons undertake manual work to some extent, all shall get time for intellectual and mental development also, and the present imbalance in

(Continued on page 14)

Some Lessons From Gandhiji's Life

(Continued from page 10)

effective and useful in our own circles if only we sincerely want to be so.

It is indeed a pity that so many of us wanting to play a part on the world stage are not able to achieve even the little that otherwise we could and would and should have done.

If we examine Mahatma Gandhiji's life, we shall see that he had himself for long worked in anonymous manner fulfilling the duties that he had undertaken without caring for any publicity or even for the appreciation of others.

We may say that luck favoured him, and he rose to be a great and magnificent world figure. We cannot all become that—and it is just as well that we cannot!—but we can learn from his life the lesson of fulfilling our own tasks properly and in humble service to our immediate surroundings, whether that leads or does not lead to further recognition.

Let us however not forget that when he took up any work, he applied himself to it with a determination that nothing could shake. Most of us feel disappointed, discouraged, frustrated when we meet the least little obstacle—as is inevitable in all work—and give up the struggle blaming for our failure everyone except ourselves. That was not Gandhiji's way. He stuck to his task with an iron indomitable will, and would never give up, whatever befall.

The story of our Freedom struggle is a saga of his unshaken and unshakable Faith—and has not that a lesson for us all in our own lives, however limited the circle of our activities?

Another thing that we can learn from Mahatma Gandhi which can be useful to us in whatever position we may be placed, is hard work.

It is truly said that "genius is only one per cent inspiration while it is ninety-nine per cent perspiration". We cannot gain anything if we are not prepared to work hard—very very hard indeed. Mahatma Gandhi is a great example of this, for his average must have been eighteen hours of solid work from day-to-day.

And there was a method in whatever he did. He knew the value of occasional rest and sleep. He always kept his mind free from worry. He did his tasks in a detached manner, and left the results on the knees of the gods.

All who knew him and had seen him working, wondered how he could bear his labours so incessantly: speaking or writing, interviewing or negotiating, exhorting or spinning, advising individual men and women on their personal problems or taking decisions on public questions, all the time.

He was also a very responsible person, and when he undertook to do a thing, however small it might be, he would always do it, and nobody had any reason to doubt that he would forget what he had undertaken to do.

Let me give an example. The daughter of a friend of mine was very keen on having Mahatma Gandhi's signature in her autograph book which she had entrusted to me. I gave him her book with a request that he might be pleased to sign it. This was in 1936. He said he signed only in autograph books of hand-made paper. He asked me to leave this book with him, and offered to get an autograph book of hand-made paper prepared for this little girl, and sign on it and send it to me.

This autograph book I had given him in the midst of busy days when he had come for the Congress at Lucknow.

Some weeks later, I received back both the original book, that my friend's daughter had sent through me, as well as a new autograph book of hand-made paper that he had got specially prepared for her, and on which he had duly put his signature!

I do not know how many of us would be so meticulous as he. In small things as in great, everyone could depend upon him. Not many of us are truly responsible in the real sense of the word. We are all inclined to make promises rather easily, and forget them immediately they are made. That is the cause of a great deal of confusion in our social and economic life, for no one can or does really trust anyone else; and it is time that we learnt this important lesson from Mahatmaji's life, and followed him rather than worshipped him, both for our own good, and the good of society as a whole.

Mahatmaji's efficiency was unbounded. He used no expensive chairs or tables, no fashionable pens or inkpots for his work. As he travelled about, his files were tied up in a bundle, but this bundle which he called his office—*dafter*—was a symbol of the perfection of the master's performance.

I remember his asking me to see him at Wardha in 1942 when he wanted me to proceed to Jodhpur on a particularly important and delicate political mission. I had no idea that I was to be entrusted with this task when I was summoned to his presence. As I arrived, he pulled out from this bundle a file, and gave me instructions regarding 'who's who and what's what in Jodhpur'. He put me in the picture in a few minutes, passed the file to me, and before I could protest or say anything, asked me to be off. To my utter amazement, everything turned out exactly as Mahatmaji had foreseen!

I may add that this was at the time that he was preparing for his "Quit-India" movement when ordinarily he should not have thought of undertaking or asking anyone else to undertake anything else. He however thought of everything all the time, and did not allow any possible future difficulties in any direction to interfere with any of his many items of activity.

His knowledge of things was remarkable. When I was sent to Pakistan as High Commissioner, he spoke to me with much feeling regarding the condition of Hindus there in the wake of the tragic partition of the country. He said that the million and a half of well-to-do urban folk would all come away from Sind, but that I must take very great care of the two lakhs of the unfortunate peasants of Tharparkar who would be left behind, not knowing what else to do.

I knew no problems of Sind,—I had never heard of Tharparkar and its peasants—when I went there, but the facts were exactly as he had described. The urban population walked away not wanting to remain in Pakistan despite all my pleadings that they should stay on. The Tharparkar peasants, however, would not leave, for they had no other place to go to. They would go only if lands exactly like what they had been used to, could be given to them, and such lands were nowhere available. They remained back, and had been very often in my own thoughts. I may only hope they are well. It was truly amazing that Mahatma Gandhi knew all this.

People have often been surprised at his knowledge of the actual prices of things that were mentioned by his friends at his public meetings. He seemed to know everything about everything that was in the land. How he acquired all this knowledge and how he was able to retain it, is a mystery that only a great man can solve. I am too small a person to think even of approaching the riddle.

Then there was his intense concentration of mind and effort on anything that was immediately in hand. This, I believe, is a characteristic of all persons who are truly great. When they are at some work, they put all their mind and heart in it, and do not think of other things while they are performing it.

I had occasion to be a good deal with him during his tour in Uttar Pradesh in 1929, on the eve of his starting the Salt Satyagraha movement. I was the General Secretary of the then United Provinces Provincial Congress Committee, and as such in-charge of his tour.

He would sit down in the midst of an enthusiastically demonstrating crowd, to write out an article for "Young India." He did not seem to hear or see anything as he put his mind to his work for the moment.

Unfortunately few of us have this very useful and necessary power of concentration. We are very often inclined to think more of other things than the work we are actually doing, and worry over everything, thus spoiling our own work and ourselves as well in the bargain.

He could also sleep in impossible conditions, and not even the loud shouts and cheers of huge crowds could disturb him as he took his five to ten minutes' nap in moving cars.

Mahatmaji was punctual to a fault, and however late he might have kept up at night, he would rise at four in the morning for his prayers, even though he may go off for a short nap after performing this important part of his daily routine.

He very carefully fulfilled all his own engagements to the second—keeping no one waiting at any time.

He was very considerate of the needs and comforts of persons around him. He kept close personal relations with all, high and humble alike, who were associated with him in any of his great missions of Freedom economic, social and political. Messages of goodwill on occasions of joy, and of sympathy in moments of sorrow, would be received by persons in distant places to their utter amazement, for ordinarily they could not have even imagined that Mahatma Gandhi would know of their personal joys and sorrows, or would care to take notice of them

Then when my wife died in 1926, there was his telegram of deep sympathy. When my daughter married in 1934, there was his message of felicitations and good wishes. When my father was dangerously ill in 1941, and Government sent me out on parole from jail to look after him, I had his anxious telegrams of enquiry enjoining on me to keep him informed from day to day about the condition of my father's health. Many like me have had reason to be greatly touched by such kind considerateness on his part.

To my mind, if we who are humble and have our own struggles to face in our limited sphere of activity and difficult conditions of existence would without occasionally breaking our hearts in search of fame, greatness and distinction, perform our tasks properly, never allowing obstacles to dishearten us, be punctual and methodical, ever working hard and in a manner that all with whom we deal, would absolutely be assured that we mean what we say, and that we could be trusted entirely and if we would deal with our fellowmen with sympathy and keep them attached to ourselves and not abandon them when our own work is done,—we would be able to make our world a very different place to what we find it to-day.

And if these important lessons are grasped by us from Mahatma Gandhi's life, he certainly would not have lived and died for us in vain.

Today as we celebrate his birthday and recall his memory with reverence and gratitude, let us ponder over these lessons from his life as he actually lived it, and by doing the tasks allotted to or voluntarily taken up by us in life—domestic, social, professional or public—properly and well, prove ourselves truly worthy of him, and thus actively help to ensure the Freedom of our country that he has left to us a sacred legacy for all time to come.

I.A.F.'s NEW CHIEF

NEW DELHI.—The Government of India have appointed Air Marshal A. M. Engineer, D.F.C., Managing Director of Hindustan Aircraft Ltd., as Chief of Air Staff in succession to the late Air Marshal S. Mukerjee.

A press note issued by the Defence Ministry announcing the appointment, says that Air Marshal Engineer took charge of his office on December 7.

To Attain Purity Of Mind The Gita Recommends Farming

(Continued from page 12)

which manual workers lack mental development, and 'white collar' workers become physically enfeebled, shall be overcome. This can definitely annihilate the prejudice of high and low from the society, and tensions. Farming and dairy-farming should not be left to the uneducated, who cannot do anything else for a living. Under the existing set-up, conditions are constantly deteriorating. The quantity of milk available per capita has very much decreased. In a society of non-vegetarians, special attention must be given to milch-cattle and dairy-farming should be thoroughly organised, so that production of milk and milk-products increases to take the place of non-vegetarian food.

Nature does provide food for all but unless we actively contribute to the labour of food production, the smaller nations will be enfeebled, and with the decreasing food production, we shall also be gradually destroyed. Nature is also a Deity. We should worship her through active work, and having satisfied her through each *yajna* we should accept our share of food as *prasad* or the blessings of Nature.

Thus by this active form of worship, we should help the Deities, who in turn shall help us. God helps those who help themselves.

NEHRU ON "BABOO-ISM"

NEW DELHI.—The Prime Minister has warned students against developing a "baboo mentality," and said that it was this mentality which had caused the degradation of the nation.

He was declaring the U.P. Agricultural University at Rudrapur, in the Nainital district.

"Baboos" (clerks), he said, had a job to do, but to think that a man who worked with a pen was superior to one who worked with his hands, was wrong. "It is necessary for the healthy growth of the nation that this mentality is uprooted, crushed and totally eliminated," Mr. Nehru added.

The new University is designed to give an integrated education in agriculture, animal husbandry, engineering and basic sciences, and also the humanities, with a vocational bias.

Some Queries About The Valliamah Trust

(Continued from front page)

the Indian community. Therefore, under the circumstances the present trustees are not competent to represent the Transvaal Indians for any co-operation whatsoever.

At this point I wish to draw attention to the facts that the Trust Deed was prepared by a leading firm of attorneys the terms and conditions of the Valliamah Trust were for a specific purpose but that purpose was not carried out.

Therefore, in the opinion of the Indian community the alleged sale of the said stands and the appointment of any trustees have become invalid, and in terms of the Deed no trustees can continue to control the trust funds of the Valliamah Trust Fund. In this regard and for the purpose of controlling the Trust Fund a separate deed should be created and entirely new trustees be elected by the Indian community through a recognised Indian Organisation. To further the progress of the existing Trust Fund the present trustees should be declared invalid.

The late Mrs. Heerale in a private interview once remarked to me that it was the intention of the present trustees to honour the Valliamah Trust Deed and build a hall for the Indian community as soon as a suitable piece of land was available under the Group Areas Act. Several individuals have enquired from me as to what has happened to the money of the Valliamah Trust. I am unable to say what has become of the Trust money. The trustees operating should be urged to give the Indian community all information. And the funds now standing to the credit of the Transvaal Indian community should be handed to the Transvaal Indian Congress, an organisation which to all intents and purposes represents the Indian community.

Lastly I suggest that a new Trust Deed be prepared, and new trustees be elected to control the funds of the Valliamah Trust. I state this in the interest of the Indian community that the Trust Fund, after the sale of the Valliamah Stands be an entirely new trust with separate conditions to meet all sections of the Indian community.

Cable & Tel Add HARGVAN Phone 29368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 9/6 each F.O.R. DURBAN
1 " 12/6 " " "
2 " 20/ " " "
3 " 35/ " " "
4 " 45/ " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	d
Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	d
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	d
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	d
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Public Finance and our Poverty—J. C. Kumarappa	2	5
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. R. V. Rao	3	d
Christianity Its Economy and Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag Durban, Natal.

The "African Assembly"

(Continued from page 11)

tions of his address to Africa and pledged that the US would accommodate many students from new U.N.-related technical institutes if they were established in Africa. Prime Minister Macmillan revealed the formation of a special Commonwealth Assistance Plan for Africa. And President Tito warned that the new nations have the right to receive economic assistance, not only from the UN, but from individual nations, "whenever they can obtain it, provided no political, economic, or other conditions are attached." He volunteered to "renounce a considerable part of the assistance which (Yugoslavia) has hitherto been receiving through the technical assistance program of the UN in favour of the African countries." President Nasser spoke of the urgency of economic aid, calling "a long wait unbearable to the people," and affirming that those in underdeveloped countries "will not hesitate to accept any unconditional aid offered to them outside the UN." Canadian Prime Minister Diefenbaker announced that Canada would establish an expert bank, a roster of "Canadian experts in various fields ready at short notice to be sent under UN auspices to newly independent states requesting them." Krishna Menon called for a UN levy—a percentage of the national income of countries now totalling at least $1,200 billion annually—to give the world organisation the funds to do the "large and ambitious" tasks facing it.

Even as the cold war was intensified at the UN, efforts were made to keep it out of Africa—despite the summertime events in the Congo. President Eisenhower praised neutrality as never before, in the process burying John Foster Dulles' dictum that neutrality is immoral. On the other hand, habits run deep and U.S. Secretary of State Christian Herter responded to Prime Minister Nkrumah's major speech to the Assembly with the comment that the Ghanaian leader was very definitely in the Communist camp.' He hardly softened the damage by later rewriting his statement to read that Nkrumah "marked himself as very definitely leaning toward the Soviet bloc."

There were those who tried to seal Africa off from East-West pressures. President Tito regretted that cold war enters into "new hotbeds of strife and war danger." Prime Minister Diefenbaker also affirmed that "the African continent must not become the focus of an East-West struggle; it must be free from the direct interference of the major powers."

Prime Minister Nkrumah warned the West: "In Africa we judge the great powers not by their words but by their deeds. We have a right to know which of the great powers support atomic tests on African soil, which of them oppose these tests, and, perhaps more important than everything else in the existing situation, which of the great powers hold African opinion in so little regard that though in their hearts they oppose the French action they are prepared to sacrifice African friendship for the interests of appeasing French pride and ambition." And Irish Minister of Foreign Affairs Frank Aiken urged that central Africa become UN-supervised "areas of law," meaning that nuclear weapons would not be used, military forces should be limited to those required for internal order, and no outside forces should be admitted except those of the United Nations.

THE leaders of the new African countries were seen more than heard during the general debate, but even in the first weeks they were forced to make political choices on agenda issues. Four ballots (on Oct. 8, 10, and 13) may be indicative of the initial political alignment of the new African states. These consisted of votes to uphold the report of the General Committee to keep the problem of seating mainland China off the agenda, to inscribe Tibet and Hungary on the agenda, and to discuss disarmament in the General Assembly rather than in the (Political) Committee. On each of these four issues the two giants in the cold war were opposed. (In each instance, the Republic of the Congo-Leopoldville, did not vote because its delegation was not yet seated.)

On these four questions the 24 African states voted "with" the U.S. four per cent (China) to 37 per cent (disarmament) of the time, whereas, on the same issues, four per cent (Hungary) to 37 per cent (China) of the African states voted "with" Russia. In each instance the percentage of abstentions among the African states was were 58 per cent in comparison with 22 per cent by the whole Assembly; on Tibet, the ratio was 74 to 36 per cent; on Hungary 87 to 32 per cent; and on disarmament, 54 to 82 per cent. Mali voted identically with the Soviet Union in each case, but no African state voted on all four items as the U.S. did. Seven states, Ethiopia, Ghana, Morocco, Nigeria, Senegal, Sudan and the U.A.R., voted identically with India.

As reflected on these issues, the voting pattern of the African states adds up to a high degree of non-alignment. Yet these early votes may not necessarily be indicative of the voting pattern to emerge as the session continues. And one must separate so-called African issues from non-African issues, for surely the new states will not abstain as frequently on African issues, although they may not be unanimous in their views on them either.

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag 55/-, and 12lbs bag 22/-, also Africans' long bundle brooms 20/6 per dozen. Besides these, we also have in stock ground Red Chillies

Write to:
NAABMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

WATCHES, Gents models—15 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 15/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. L. AGENCIES First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P. O. Box 3179, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Phone 845-6786 P. O. Box 1540.
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

B·I Sailings Between
East African Ports
Karachi And Bombay

S S Kampala due 5th Feb, Sails 10th Feb, 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY
First Class single with food ... £117—15—0
Second " " " " ... £78—10—0
Third Class with food ... £39—15—0
Third Class without food ... £34—10—0

For further particulars apply to—
Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.

fifty years ago...

January 1911

AN IMPLIED CONFESSION

(From "The Indian Opinion" January 21, 1911)

THE following editorial comment was made under the heading "An Implied Confession":—

The thanks of the community are due to Mr. Dawad Mahomed for the persistent manner in which he has forced our contemporary, the *Natal Advertiser*, to admit his proposition, by its most eloquent silence on this central point, that indentured labour is, in principle, bad, and should, therefore, be stopped for that reason alone. All the *Advertiser's* verbiage on other points is mere persiflage. Even its friend, the "Protector," it is obliged to throw over on the vital matter of the principle and ethics of the system, for the simple reason that the paper cannot very well ignore its own emphatic denunciation of two years ago, whereas the "Protector," stands or falls by the system which serves to keep him in bread and butter, so long as it grinds its victims down to a state of veiled slavery. It is true that the Government of India originally decided to stop facilities for further recruitment by way of reprisals upon South Africa; but we considered at the time, and we still do, that the Indian authorities were afraid to admit the ethical objections to the system of indentured labour. That one of their reasons for their present action is because the South African Government refused to grant citizenship rights to time-expired Indians, does not, in our view, greatly remedy the initial defect of their attitude. However that may be, the Indian Government have at last acted, for which we are duly grateful, and the *Advertiser* has to swallow the political pill as best it may. Mr. Dawad Mahomed's argument regarding the actual treatment of the labourers is not in any way vitiated by our contemporary's criticism. He has not admitted that, in practice, the system has improved to the extent alleged by the *Advertiser*; and his point as to the 5 per cent of indentured Indians still holds good, even if these do bring back a few relatives and friends with them. It means nothing more than that these particular labourers had more than ordinary good treatment in Natal, and the matter cannot well be taken beyond this, even for the sake of sure 99 per cent cargoes of returned Indians, and their friends. We note, incidentally, that the *Advertiser's* unquestioned authority, the "Protector," is careful to refrain from mentioning the reality of the arrival of such precious freight, or also the effect, upon his *proteges* and their friends, of the suicides amongst the indentured labourers. On the whole, we think that Mr. Dawad Mahomed has scored a valuable success, for apparently our contemporary regards the indenture system as morally indefensible.

A WORD OF REPROOF

A MEETING of Indians called for the purpose of approaching the Government with a view to securing the introduction of legislation prohibiting the entry of Indian women and children into canteens became a disorderly affair and the *Indian Opinion* commented thus under the heading "A Word of Reproof":—

We cannot allow the temperance meeting, held in Durban, last Monday, to pass without comment. It is easy to understand that there are many people who, whilst they are ardent temperance advocates disapprove of the proposals advanced by the speakers at the meeting. But all this is no excuse for the boisterous and disorderly conduct displayed by a certain section of the audience. It was plain that many of those present were entirely unacquainted with even the most elementary rules governing the conduct of public meetings, and some few apparently had an idea of how they should behave in public. Indian young men must learn, first, that the ruling of the Chair is absolute and cannot be questioned, even if it be not in accordance with the views of those who oppose it. Secondly, they must learn that speakers who do not see eye to eye with them, but who are nevertheless in earnest, deserve a quiet and respectful hearing, particularly when they are elderly men who have devoted many years of quiet service to the welfare of the community. There prevailed, the other night, a distinct spirit of discourtesy, disrespect, and flippancy, of which the Colonial-born Indians will, as a body, rightly disapprove, and we regret to think of the unpleasant impression concerning our young men (through the misbehaviour of a few irresponsibles among them) that was certainly carried away by the European well-wishers who were present, and who, perhaps, were not in a position to discriminate. But we regret still more that the Durban Indians have lost yet another opportunity of undertaking some practical measure for removing a crying scandal from our midst. That the community will suffer bitterly from this lapse is a self-evident proposition. Meanwhile, we offer our congratulations to the promoters of the meeting for their courage in attempting to secure a hearing for what is evidently, to the immense discredit of the Indian community, an unpopular subject with a large section of it. We trust that they will not be discouraged by their failure, for it is from the spade-work incidental to such failures that success eventually comes.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 83-1654

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year

LATEST SHIPMENT IN

Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles Latest Jewellery & Hair Ornaments Sequins, Diamenties & Trimmings Muradabadiwares & Fancy Goods

We specially cater for Hawkers and Traders

When Next In Town It Will Pay You To Visit

A. K. HOOSEN & SONS,

IMPORTERS—WHOLESALERS

116 Queen St, (HOOSEN'S BLDGS) Durban

Write For Our Price List

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
War And Peace	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
He Who Rides A Tiger	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 2—Vol.-LIX.

Friday,

20th January, 1961

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીએ સ્થાપેલું અને ૧૯૦૩માં સ્થાપાયું,
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

ત્રિભુવનપતિ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે રણક્ષેત્ર મધ્યમાં આપેલા અતિદિવ્ય ગીતાનું પારાયણ કર્યું' હે સાધકગણ! તથા ગાંધીજીના અનુયાયીઓ! ભગવાન શ્રીકૃષ્ણના આચરણનું અનુકરણ કરો, આંખો ઉઘાડો, સેવા અને પવિત્રતાથી હૃદયને રંગો.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨ તા. ૨૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧. છુટક નકલ પે. ૪

મી. ડાગ સામે રજુ થયેલાં બિન-ગોરાઓના મુદ્દાઓ

મી. ડાગ હેમરશૉલ્ડ યુનીયનની મુલાકાતે આવે તે પહેલાં આફ્રિકન નેતા, જેઓ જેલમાં ગયેલાં હતાં, અને તેઓએ યુનીયન સરકારના એક્સટર્નલ અફેર્સના અમલદાર ઉપર અરજ કરી હતી કે મી. ડાગ આફ્રિકન નેતાઓને મળે. એ અરજનો કંઈ પણ જવાબ મળ્યો નહિ. કેવળ એક એક્સટર્નલ અફેર્સ ખાતાના અમલદાર એટલું બોલ્યા કે "મી. ડાગ કેદખાનામાં કેદી નથી, તેઓ જેને મળવાની ઇચ્છા રાખે તેઓને મળી શકશે."

જ્યારે એક બાજુ મી. ડાગને મળવાની ખટપટ ચાલતી હતી, ત્યારે સરકાર મી. ડાગ જ્યારે આવે ત્યારે વિરોધના દેખાવો નહિ થાય એવો પ્રતિબંધ કરી હતી. વિમાન યાન રસ્ટેઝ વિમાનગૃહ ઉપર ઊતરવાને બદલે ચેટર મુકર વિમાનગૃહે હતું". કેસલે પછીએ આ વ્યવસ્થા થઇ હતી. પરંતુ ત્યાં કોંગ્રેસના કાર્યકરો ઢગ ઉભેલા ન હતાં. જેવા મી. ડાગ પોતાના નિવાસ સ્થાને આવ્યાં કે તુર્ત દેખાવો ટોળામાં સળવળાટ થવા લાગ્યો. એક પછી એક સૌ ઉભેલાં, પોતાના કોટ નીચેથી અને સ્કર્ટ નીચેથી બાવટા અને પ્લેકાર્ડ કાઢી પોતાનો વિરોધ દર્શાવવા લાગ્યાં. આ પ્લેકાર્ડો ઉપર અંગ્રેજીમાં લખ્યું હતું:

"અમારા પોલીસ રાજ્યમાં ભલે પધારો!" "યુનોના ઠરાવનો અમલ કરો" "ડાગ પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાત લ્યો!" "ડાગ અમારા નેતાઓને મળો." "ડાગ ચીફ લ્યુથલીને મળો!" "ડાગ મી. નાયકરને મળો!"

આવા પ્લેકાર્ડો લઇ લોકો ઉભેલાં હતાં તેમાં દરેક કોમના માણસો હતાં.

એક પોલીસ અમલદાર તે વખતે એવું બોલ્યો હોવાનું કહેવાય છે કે "Nee, vandag is nie die dag vir slaan nie.' (No, today is not the day to hit.) એનો અર્થ એ થાય કે આજનો દિવસ માર મારવાનો નથી.

ડૉ. એ. બી. કાજી ટ્રાન્સવાલ ઇન્ડીયન કોંગ્રેસના વતી એક ખરડો આપવા માટે મી. ડાગના કોટેજ તરફ ગયા, પરંતુ મી. ડાગે તે ખરડો લેવા ના પાડી. ત્યાર પછી વાતચીત ચાલતાં એક સરકારી અમલદારે મી. કાજીને એક બાજુ પકડી ત્યારે અંદર મી. ડાગ પાછા ગયા. પરંતુ પોલીસ અમલદારના આસીસ્ટન્ટે દ્વાર પ્રવેશવા માટે પરવાનગી માંગી, અને તે મળતાં તેઓ અંદર ગયા અને એક કવર જેની અંદર પેલો ખરડો અને એક પત્ર હતો, તે મી. ડાગને આપ્યો.

એ ખરડામાં એવી વિનંતી પ્રદર્શિત કરવામાં આવી હતી કે મી. ડાગે સીક્યોરીટી કાઉન્સીલને જણાવવું કે, "આ દેશની બહુમતિ એવી ઇચ્છા અને આશા રાખે છે કે અમારા ખરા લોકશાહી રાજ્ય તરફની લડતમાં સીક્યોરીટી કાઉન્સીલે મદદ કરવી." આ ઉપરાંત એ ખરડામાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે જો મી. ડાગ નીચેની વસ્તુઓ નહિ કરે તો એમની આ દેશની મુલાકાત એક ફારસ સમ જણાશે.

● મી. ડાગે પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાત લેવી અને સરકાર [illegible] ગામડામાં પોલીસ, લશ્કર અને નૌકાદળની મદદથી કહેવાતી "સેલ્ફ ગવર્મેન્ટ"નો અમલ કેવી રીતે કરે છે તે જોવું.

● મી. ડાગે ચીફ લ્યુથલી અને બીજા આફ્રિકન નેતાઓ જેઓએ 'આફ્રિકન સમ્મીટ કોન્ફરન્સ'માં ભાગ લીધો હતો તેઓને મળવું, જેથી મી. ડાગ આફ્રિકનોનો ખરો મત જાણી શકે.

● મી. ડાગે એ સમજી લેવું જોઇએ કે દક્ષિણ આફ્રિકા એ એક દાવાનળ છે અને એ જ્યારે ભભુકી ઉઠશે, જેનાથી વિશ્વની શાંતિમાં મોટો ભંગ પડશે.

આટલી વસ્તુઓ જો મી. ડાગ નહિ કરે તો તેમની આ દેશની મુલાકાત નકામી જણાશે.

કેપ ટાઉનમાં પણ લોકો મી. ડાગના પ્રવાસ વેળાએ પ્લેકાર્ડો લઇ પોતાની લાગણીઓ પ્રદર્શિત કરી હતી. કેપ ટાઉનમાં જ્યારે કોંગ્રેસના નેતાઓ મી. ડાગને મળવા ગયા, ત્યારે સ્પેશીયલ બ્રાન્ચના અમલદારોએ ધરપકડની ધમકી તેઓને આપી હતી. ચાર માણસોની એક ટોળી, માઉન્ટ નેલ્સન હોટલ જ્યાં મી. ડાગનો નિવાસ હતો ત્યાં તેમને મળવા ગયા. આ ટોળીમાં મી. આર સપ્ટેમ્બર, મી. બ્લેઅર પીક, મી. લેન્સન ન્ગેલા અને મી. આલબર્ટ મન્ડીમ હતા. મી. મન્ડીમને કહેવામાં આવ્યું કે જો તેઓ અંદર પ્રવેશ કરશે તો ગેરકાયદેસર પ્રવેશ માટે તેઓને અટકાયતમાં લેવામાં આવશે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૨)

ટેલીફોન નંબરની બદલી!

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન અને ફીનીક્સ સેટલમેન્ટનો ટેલીફોન નંબર: માઉન્ટ એજકોમ્બ ૩૦ છે.

વ્યવસ્થાપક
ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ.

તમારું લવાજમ હજુ બાકી છે?

જો બાકી હોય તો આજે જ મોકલી આપોને! ઘણા ભાઇ બેનોના લવાજમો બાકી ગયાં છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તો અમારું ગાડું જેમ તેમ ગબડ્યું છે, પરંતુ આપના જેવા જે પૈસા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલદી નહિ મોકલશો તો અમારી સ્થિતિ કફોડી થઇ જશે.

છાપા માટે કાગળ, શાહી, ટોમ્પ અને કામ કરનારાઓના પગારો બધું દર મહીને ચુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક રહી નથી! બસ! બીજો કોઇ ઇલાજ રહ્યો નથી, માટે જ આપને આગ્રહ ભરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે, આજે જ તમારું લવાજમ મોકલી આપો અને અમારી મુશ્કેલી દુર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સત્ય અહિંસા, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અણમોલ સંદેશા આજના અશાંત વખતમાં, એમના જ પ્રિય પત્ર "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" મારફતે ઘેરે ઘેર પહોંચતા રહે તે માટે ઘણા ભાઇ બેનો, દર વર્ષની શરુઆતમાં જ પોતાના અને મિત્રોના લવાજમો આગળથી મોકલી આપી પૂ. બાપુ પ્રત્યેના સાચા પ્રેમ અને લાગણી બતાવી રહ્યાં છે, અને આ રીતે પૂ. બાપુનું આ દેશમાં શરુ કરેલ અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલ આ નિઃસ્વાર્થ માનવસેવાના કાર્યમાં સુંદર મદદ કરી રહ્યા છે.

માટે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની શરુઆતમાં જ લવાજમ મોકલી અમારા કાર્યને સહેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી અમે પણ પૂ. બાપુનો આ દેશના સેવાયજ્ઞ જન-કલ્યાણ માટે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પાછી ઢીલ નહિ કરશો કારણકે, આપની સહેજ આળસથી આવા કીમતી સેવાભાવી કાર્યને ઘણું જ ખમવું પડે છે.

વ્યવસ્થાપકો
'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.'

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧.

સરકારના હસ્તે હિંદી મિલકતો

જ્યારે બૉયકાટ કરનારી હિંદી નેતાગીરી ગુણ્ડાગીરીથી હિંદી કોમી કૉલેજ અને ત્યાં અધ્યાપક તરીકેની નિમણૂંક સ્વીકારનાર, તે ઉપરાંત ત્યાં વિદ્યાર્થી તરીકે જગ્યા મેળવનાર ઉપર ધમકીઓનો મારો ચલાવી રહી છે; ત્યારે સરકાર ન ધારેલી, ન જાણેલી રીતે હિંદીઓની મિલકત પચાવતી જાય છે. જાન્યુઆરીની ૧૨મી તારીખે, સાંજના વર્તમાન પત્રમાં એક જાહેરાત આવી હતી કે લગભગ ૨૦૦ ઉપર મિલકતો ઉપર કર નહિ ભરાયાથી તે ૨૮મી ફેબ્રુઆરીએ હરાજીમાં જશે. આ મિલકતોની તપાસ કરતાં જણાય છે કે થોડીક મિલકતો સિવાય બાકીની બધી યુરોપીયન વિસ્તારમાં આવેલી હિંદી માલીકીની મિલકતો છે. એ તો દેખીતું છે કે હિંદીઓ જીવન ભરની કમાણી પછી જે મિલકતો લીધી છે તે ગ્રુપ એરીયાના કાયદાથી જવા બેઠી છે, અને તેથીજ તેઓ વધુ પૈસા એ મિલકતો ઉપર ખરચવા તૈયાર નથી. આજ કારણોને લઈ તેઓએ મિલકતોને કર ભર્યાં વિના સડવા દીધી. હવે સરકાર એ મિલકતો પચાવી પાડવા આગળ આવી છે.

યુરોપીયન વિસ્તાર જાહેર થયેલા ભાગોમાંની હિંદી મિલકતોની કંઈ કિંમત નથી એ એક મહા સત્ય છે. એનું કારણ સાફ છે. યુરોપીયનોને જમીનની કમી નથી, અને જે છે તે પણ સારામાં સારી; એથી જ્યારે હિંદી મિલકતો હરાજીમાં જાય છે ત્યારે "ગ્રુપ એરીયા ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ" સિવાય બીજું કોઈ એ ખરીદતું નથી; અને આખરે બોર્ડને એ સસ્તામાં સસ્તું મળે છે. એ મિલકત એટલી સસ્તી વેચાય છે કે હિંદી માલીકને એમાંથી કંઈજ મળતું નથી. જે થોડા પૈસા બોર્ડ આપે છે તે હરાજી કરનારાની ફી અને કર ભરવામાં ચાલ્યા જાય છે. માલીકને એમાંથી કંઈ મળતું નથી. આ રીતે ઘણી હિંદી માલીકીની મિલકતો સરકારના હસ્તે જાય છે, અને હિંદીઓ કંઈ પણ કરી શકતા નથી.

સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન ઓરગનાઈઝેશન ના પ્રમુખ શ્રી. એ. એમ. મુલ્લાં તરફથી એક સરસ સૂચના થઈ હતી, પરંતુ તે બહેરા કાન ઉપર પડી. તેઓએ એવી સૂચના કરી હતી કે હિંદીઓએ સહકારથી એવી યોજના કરવી જોઈએ કે જે માલીકથી કર નહિ ભરાય તેઓના કર ભરી એ મિલકત સરકારના હસ્તકે સસ્તામાં જતી રોકવા માટે દરેક જાતની અડચણો નાંખવી. આ યોજના પ્રશંસનીય છે અને અમે ઇચ્છીએ છીએ કે શ્રી. મુલ્લાં એની શરૂઆત કરે. જ્યારે મિલકતો આવી રીતે ગુમાવાય છે ત્યારે બે વસ્તુઓ બને છે:—એક તો સરકારને ગ્રુપ એરીયાના કાયદા હેઠળ આ મિલકત મેળવવા માટે ખરો સામનો કરવો પડતો નથી અને એ દોષ રહિત રહે છે, અને આ રીતે એની પ્રપંચ જાળ પણ ઢંકાઈ રહે છે.

પવિત્ર સંગમમાં અસ્થિ પધરાવવાની વ્યવસ્થા

પરદેશમાં રહેતાં કુટુંબો જેઓને ગંગા-જમુનાના સંગમમાં અસ્થિ પધરાવવાનો લાભ મળતો નથી, તેઓ માટે આ અંતિમક્રિયા કરવા માટેનું સેવાભાવી કાર્ય અલ્હાબાદની શ્રી માનવ સેવક સમાજે ઉપાડી લીધું છે.

શ્રી માનવસેવક સમાજે આવા સેવાભાવી કાર્ય માટે અલ્હાબાદમાં એક ઑફિસ ખોલી છે. સમાજ પરદેશમાં રહેતાં કુટુંબો માટે આ અંતિમક્રિયા મફત કરી આપશે. સમાજ પાસે આ લાભ લેનારાઓએ પાર્સલ પોસ્ટથી રાખ મોકલવાની વ્યવસ્થા નીચેના સીરનામે કરવી

શ્રી ડાયરેક્ટર, (ડૉ. ગોપાલદાસ અમરવાલા) માનવ સેવક સમાજ
૨૬ એ જી. ટી. રોડ, અલ્હાબાદ, ઈન્ડીયા.

આપણે ચેતીએ

(નવલભાઇ શાહ)

દોઢ માસથી ભારતમાં આવી અહીં આશ્રમમાં રહેતા, એક વિદેશી બેનની સાથેની વાતોમાં તેમને મેં પૂછ્યું, 'અહીંના જીવન અંગે તમારો શો અનુભવ છે?'

અને તેમણે કહ્યું: 'યુરોપમાં મેં અહીંના જેવા નિર્દોષ ચહેરા કદી જોયા નથી. થોડા દિવસ પહેલા હું જેમને ત્યાં ઉતરી છું ત્યાં એક સત્તરેક વર્ષનો જુવાન આવ્યો. એ રાવણહથ્થા ઉપર ગીત ગાતો હતો. અડધો પોણો કલાક સુધી તેણે મન મૂકીને ગીતો ગાયાં. એ ગીતો હું સમજતી ન હતી. પણ એના ચહેરામાં મેં જે સહજ સંવેદન જોયું, જે નિર્દોષતા જોઈ તે મને ક્યાંય જોવા નથી મળ્યા. અંતમાં તે હસી પડ્યા.

'એમ કહું તો ચાલે કે એ નિર્દોષ સરળ ચહેરાના દર્શનથી અહીં આવવાનો મારો સોળ હજાર શીલીંગ જેટલો ખરચ ખર્ચ્યો વસૂલ છે. હું કદી એ ભૂલી શકીશ નહિ.'

એ બહેન જ્યારે આ કહી રહ્યાં હતાં ત્યારે મને થતું હતું કે આપણા દેશમાં ગીતો ગાતાં બાળકોના ચહેરામાં એવું એમણે શું જોયું હશે! હૃદયના ઊંડાણમાંથી ઉઠતા સંવેદનને ઝીલીને તે ભાવ અને હાવભાવ દ્વારા વ્યક્ત કરવા મથી રહ્યાં હતાં. આગળ ચાલતાં તેમણે કહ્યું: 'અમે પશ્ચિમના લોકો ઔદ્યોગીકરણમાં એટલાં આગળ વધી રહ્યા છીએ અને અમારાં જીવન એટલાં ભૌતિકવાદી થઇ રહ્યાં છે કે અમારાં મન તર્કબુદ્ધિથીજ કામ કરે છે. અંતરચેતનાનો અમોને સ્પર્શ પણ થતો નથી. અને તેથી ભલેને આખુંયે જીવન સુખ સગવડભર્યું અને વૈભવપૂર્ણ હોવા છતાં તે ઉપરછલ્લું છે, અમોને આવા સરળ અને આડંબર વગરના જીવનની કલ્પનાજ આવી શકતી નથી. પોતાના જેવા જ ચહેરા અને હાવભાવ જોયે બનાવટી હોય એવુંજ લાગે અને આનો કોઇ જ ઉપાય અમોને દેખાતો નથી. અમે શોધી કાઢીશું કે કેમ એ પણ પ્રશ્ન છે. ખરેખર અહીંના ઝુંપડાઓમાં મેં ગરીબી જોઇ છે પણ જીવનની જે આ બાજુ જોઇ છે તેજ ભારતની મોટી મૂડી છે.'

એમની આ વાતો સાંભળી એક રીતે આનંદ થયો. પણ સાથે ને સાથેજ વિચાર આવ્યો કે, જીવનની આ સહજ ભૂમિકા દેશના પુરઝડપે આવી રહેલા ઔદ્યોગિકરણ અને યાંત્રિક સગવડોની ઝંખનામાં અટવાઇ તો નહીં જાય ને! છેલ્લાં દશ બાર વર્ષોમાં આપણા દેશના વિકસતા જીવન ઉપર નજર કરીશું જરા ઉંડા ઉતરી ડોકિયું કરીશું તો જે વસ્તુ એક વિદેશી નારીને મુગ્ધ કરે તે આપણે ઝડપથી ગુમાવી નથી રહ્યા! કદાચ ઔદ્યોગીકરણને પરિણામે આપણે દેશને માટે અનેક સગવડો ઉભી કરી શકીએ. પણ જીવનને માટે આ જે પાયાની વાત છે તે ખોવાઇ જશે તો! આજે પશ્ચિમની સભ્યતા જે ગુમાવી બેઠી છે, જેના વગર એને જીવનમાં ખાલીપણું લાગે છે તે વસ્તુ તરફ આંધળી દોટ કાઢી આપણે શું ગંભીર ભૂલ તો નથી કરી બેસવાના ને!

એનો અર્થ એ નથી કે જીવનને દરિદ્રતામાં સબડવા દેવું. એનો અર્થ એ નથી કે વિજ્ઞાનની મદદથી માણસે આજે કુદરતી બળો ઉપર જે કાબૂ જમાવ્યો છે અને કુદરતની શક્તિઓને નાથીને માણસના જીવનને સુખી કર્યું છે તે જતું કરવું. પણ એ નવીન સગવડો મેળવવા જતાં જીવનનું જે સારભૂત તત્ત્વ છે તે જો ગુમાવીશું તો બધું મેળવીને આપણે કશુંજ નહીં મેળવ્યું હોય, અથવા પણ ઘણું ગુમાવી ચૂક્યા હોઇશું.

એટલે આજની આપણી વિશ્વની જટીલમાં જટીલ સમસ્યા હોય તો તે આ છે. વિજ્ઞાન શક્તિની સહાયથી જીવનને સભર કરવું કે ચેતનાશક્તિથી જીવનને ભરી દેવું? આપણે એક વસ્તુને જતી કરીને બીજી સાધી શકીએ તેમ નથી. વિજ્ઞાનના આવિષ્કારોને આપણે જતા કરવાના હોઇએ તો પણ જગત એવું કરવાનું નથી. એટલે જ વિવિધ દિશાઓમાં વેરાઈ જતી આપણી ચેતનાશક્તિને એકાગ્ર કરી આપણે વિજ્ઞાનના આવિષ્કારો ઉપર કાબુ મેળવવાના કામે લાગવાનું છે. જો એમાં સફળ થઇશું તો વિજ્ઞાનની શોધો આપણે માટે જીવન પ્રેરક બનશે, જીવનોન્નતિના રહેશે, અને સગવડો માત્ર સાધન બનશે.

આ ભૂમિકા આપણે ખરી સાધીશું તો જ આપણી કલ્પનાનું માનવજીવન વિકસશે. તો જ સંસ્કૃતિનાં ઉર્ધ્વ મૂલ્યો ખીલી નીકળશે. નહીં તો 'આજના યંત્રપુરમાં આપણે સૌ અને આખીયે માનવજાત તણાઇ જવાની છે. એ પુરના તરંગો પર નાચતા તણખલા જેવા આપણા જીવનની વાસ્તવમાં કશી જ કીંમત નહીં રહે.' પશ્ચિમના અનુભવોથી આપણે ચેતીએ. અને નવું પ્રસ્થાન કરતાં પહેલાં વધારે ઊંડાણથી વિચાર કરી આગળ વધીએ.

વિશ્વવાત્સલ્યમાંથી.

આપણે હવે અંતરીક્ષ યુગમાં પ્રવેશી ચૂક્યા છીએ

લેખક: શ્રી ફોસ્ત્સોવ

અખબારોમાં અને રેડિયોમાં આજે અંતરિક્ષ પ્રવાસ યુગ અંગેની ચર્ચાઓ ચાલી રહી છે. અત્યારે અનેક રોકેટો પૃથ્વી પરથી લાખો માઈલ દૂર અંતરીક્ષમાં મુકી રહ્યા છે. આ રોકેટો શા માટે મોકલવામાં આવે છે? માનવીને મુંઝવતા કયા અણઉકેલ પ્રશ્નાઓનો ઉકેલ મેળવવા માટે આ રોકેટો મોકલવામાં આવે છે! એની સરળ અને વિશદ ચર્ચા આ લેખમાં એક નામાંકિત સોવિયેટ વૈજ્ઞાનિક કરે છે. લેખક બતાવે છે કે અંતરિક્ષની ખોજ દ્વારા જે માહિતી આપણને મળી રહી છે એનો ઉપયોગ જ્યારે કરવામાં આવશે, ત્યારે એથી માનવ જીવનમાં એક મહાન પરિવર્તન આવશે.

આપણે હવે અંતરિક્ષ યુગમાં પ્રવેશી ચૂક્યા છીએ. સોવિયેટ સંઘે અત્યાર સુધીમાં સંખ્યાબંધ કૃત્રિમ ઉપગ્રહો તથા રોકેટો અંતરિક્ષમાં મોકલ્યાં છે. ટુંક સમયમાં જ માનવી પોતે પણ અંતરિક્ષના પ્રવાસે ઉપડશે.

કેટલાક લોકો પૂછે છે કે અંતરિક્ષની ખોજ માટે આટલી ધમાલ અને ખર્ચ કરવાની શી જરૂર છે? એક એક રોકેટ પાછળ લાખો અને કરોડો રૂપિયા ખરચવાની શી જરૂર છે? એવા વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગોથી માનવજાતને શો લાભ છે?

સૌથી વધુ ઉપયોગી વિજ્ઞાન

આ બધા પ્રશ્નોનો જવાબ એ છે કે અંતરિક્ષની ખોજ એ કોઈ વૈજ્ઞાનિકોનો શોખ નથી. બીજુ કોઈ પણ વિજ્ઞાન માનવજાતને જેટલું ઉપયોગી છે, એથી અંતરીક્ષનું વિજ્ઞાન વધુ ઉપયોગી થશે, એમ કહીએ તો એમાં જરા ય અતિશયોક્તિ નથી.

આપણી પૃથ્વીનો જ દાખલો લો. માનો યા ન માનો આપણે આપણી પૃથ્વી વિષે જેટલું જાણવું જોઈએ એના પ્રમાણમાં થોડું જ જાણીએ છીએ. દા. ત. પૃથ્વીનો ચોક્કસ આકાર શો છે, એની અંદરમાં જુદી જુદી જગ્યાએ કયા કયા પદાર્થો પડયા છે, અને ત્યાં કઈ કઈ પ્રક્રિયાઓ ચાલી રહી છે એવા અનેક પ્રશ્નો અંગે આપણા વૈજ્ઞાનિકો હજી ઘણું અંધારામાં છે એટલે આપણે હજી પણ આ દુનીયાના ચોક્કસ નકશાઓ બનાવી શકતા નથી. ખનિજોની શોધ કરવા માટે આપણાં ભુસ્તરશાસ્ત્રીઓ હજી યે આંધળાની જેમ આમથી તેમ ભટકે છે, અને કઈ જગ્યાએ ક્યાં ધરતીકંપ થશે એ અંગે આપણે કંઈ આગાહી કરી શકતા નથી.

હવામાનની આગાહી

એવો જ એક બીજો પ્રશ્ન વિચારીએ, વરસાદ ક્યારે પડશે, કેટલો પડશે, એ અંગે આપણે કોઈ ચોક્કસ આગાહી કરી શકતા નથી. વાવઝોડ પણ ક્યાં અને ક્યારે થશે એ પણ આપણે કહી શકતા નથી. પૃથ્વીના વાતાવરણમાં ઉપલા થરોમાં સૂર્યનાં કિરણો તથા અંતરિક્ષનાં બીજાં કિરણોનો જ્યારે અને જેવો પ્રપાત થાય છે એ પ્રમાણે આપણી પૃથ્વી ઉપર ઋતુ બદલતી આબોહવા સર્જાય છે. એટલે જો વરસાદ, વાવંટોળ, હિમ, ઠંડી ગરમીનાં મોજાં વગેરેની આગાહી કરવી હોય તો આપણે પૃથ્વીના વાતાવરણના ઉપલા થરોનો તેમ જ અંતરિક્ષમાં મળતા સંખ્યાબંધ પ્રકારના કિરણોત્સર્ગોનો અભ્યાસ કરવો અત્યંત જરૂરી છે. એમનો અભ્યાસ કરવા માટે યોગ્ય પ્રકારનાં સાધનોને આ અંતરિક્ષમાં મોકલવા, એટલે કે, અને રોકેટો તો તત્વતઃ આવાં સાધનોને અંતરિક્ષમાં મોકલવાનાં વહાન જ છે.

ચંદ્ર ઉપર વેધશાળા

અંતરિક્ષનો અભ્યાસ કરવા માટે પહેલાં માનવીએ દુરબીન શોધ્યું, ત્યાર બાદ અંતરિક્ષના પદાર્થોનું વધુ ઝીણવટભર્યું દર્શન મેળવવા એણે રેડિયો દુરબીન શોધ્યું. કદાચ એથી યે વધુ શક્તિશાળી દુરબીનો ભવિષ્યમાં શોધાય પણ એ બધાં જ દુરબીનો સામે એક મુશ્કેલી તો રહેવાની જ. મુશ્કેલી એ છે કે આપણી પૃથ્વીની આસપાસ સેંકડો માઈલ જાડું હવા તેમ જ આયોન નામે ઓળખાતા વિદ્યુતકણોનું પડળ છે. એટલે ગમે તેવાં દુરબીનોથી પણ આપણે અંતરિક્ષનું સ્પષ્ટ દર્શન પામી શકતા નથી, એટલે સોવિયેટ વૈજ્ઞાનિકોની એવી યોજના છે કે ચંદ્ર ઉપર એક વેધશાળા સ્થાપવી અને પછી એ વેધશાળા જે જે માહિતી ત્યાં એકઠી થાય તે ત્યાંથી આપમેળે રેડિયો સિગ્નલો દ્વારા આપણી પૃથ્વી ઉપર આવે એવી ગોઠવણ કરવામાં આવશે. ચંદ્ર ઉપર આવી વેધશાળા ગોઠવવાનું મુખ્ય કારણ તો એ છે કે પૃથ્વી ઉપર જેવા પડળો છે, એવા કોઈ પડળ ચંદ્ર ઉપર નથી.

પૃથ્વી ઉપર સૂર્યની અસર

પૃથ્વીના વાતાવરણ, હવામાન અને બિનતારી સંદેશાઓના વિતરણ ઉપર સૂર્યના ધાબાઓ અને એની જ્વાળા શીખાઓની ખુબ અસર હોય છે. એ ધાબાં અને જ્વાળા શીખાઓમાં સતત પરિવર્તનો થતાં હોય છે અને એનાં પરિણામે પૃથ્વીની આબોહવામાં પણ સતત પરિવર્તનો થાય છે. ચંદ્ર ઉપરના ખગોળશાસ્ત્રીઓ આ બધા પરિવર્તનોના ભેદ ઉકેલી શકશે, ત્યાં ચંદ્ર પરથી તેઓ પૃથ્વીનું પણ ખુબ સુંદર નિરીક્ષણ કરી શકશે કે કયાં વાદળાં કયા સ્વરૂપે રચાય છે અને કઈ દિશામાં કેટલી ઝડપથી એ વાદળાં ખસી રહ્યાં છે, એનું તેઓ ઝીણવટથી સતત નિરીક્ષણ કરી શકશે અને એ અંગેની માહિતી પલકવારમાં પૃથ્વી ઉપર મોકલી શકશે. આ પ્રકારનું નિરીક્ષણ પૃથ્વી ઉપરથી કરવું બહું મુશ્કેલ છે.

સમૃદ્ધિનો ધોધ

આપણે ઉપર અંતરિક્ષ કિરણોનો ઉલ્લેખ કરી ગયા. આવા કિરણોનો અમાપ ધોધ દર સેકંડે આખા બ્રહ્માંડની ઝડપથી પ્રકાશની ગતિમાં ધસમસતો હોય છે. આ ધોધ જો સીધો પૃથ્વી ઉપર આવતો હોય તો પૃથ્વી ઉપર કોઈ સજીવ વસ્તુ જીવી જ ન શકત પણ સદ્ભાગ્યે આપણી પૃથ્વીની આસપાસ આયોન કણોનું જે પડળ હોય છે એ આ અંતરિક્ષના ધોધને અટકાવે છે.

આ હકીકત તો જાણે આપણે માટે સંતોષકારક છે પણ સોવિયેટ વૈજ્ઞાનિકો હવે એ વિચાર કરે છે કે બ્રહ્માંડમાં ઘુમતી વીજળી શક્તિના આ વિરાટ ધોધનો એક નાનોશો અંશ પણ જો આપણે પૃથ્વી ઉપર મેળવી શકીએ અને એનો ઉપયોગ કરી શકીએ તો માનવ જાતની સંપત્તિમાં અને સમૃદ્ધિમાં અપાર વધારો થઈ શકે. પણ આમ કરતાં પહેલાં આપણે એ અંતરીક્ષ કિરણો અને એમના ગુણધર્મોનો

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૫)

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
હિન્દીઓની મુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—

આગ, દરીયાઈ, ભયસ્થાંતર, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૭૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૬૭૪.

તમને ખબર છે

કે ન્યુ ઈન્ડિયા, ઈન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઈન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઈન્ડિયાની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઈન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૧૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ ભેગી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઈંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

વિવિધ વર્તમાન

રશીઆના વડા પ્રધાનનો સંદેશો

મોસ્કો : શસ્ત્રવિસર્જન અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમાધાનીના પ્રશ્નોના સરળ ઉકેલ પર દુનીયાના શાંતિનો આધાર છે એમ આજે દુનીયાના સર્વશ્રેષ્ઠ વિજ્ઞાનીઓની પરિષદ સમક્ષ એક સંદેશામાં રશિયાના વડા પ્રધાન શ્રી ક્રુશ્ચેવે જણાવ્યું હતું. આ સંદેશામાં શ્રી ક્રુશ્ચેવે સૂચવ્યું હતું કે વર્તમાન કરારો અને વ્યાપક તેમજ સંપૂર્ણ શસ્ત્રવિસર્જનની તાકીદની જરૂર વિષે પગવોશની આ પરિષદમાં એકત્ર થયેલા વિજ્ઞાનીઓ પોતાનો અધિકૃત અભિપ્રાય જણાવે.

કેનેડામાં જન્મેલા અમેરીકી ઉદ્યોગપતિ શ્રી સાયરસ ઇટને દુનીયાના સર્વશ્રેષ્ઠ વિજ્ઞાનિકોમાંના નવ જણ પગવોશ ખાતે વિશ્વના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરવા માટે એકત્ર થાય એવી વ્યવસ્થા કરી છે, અને તે અનુસાર ૧૯૫૭માં શરૂ થયેલી આંતરરાષ્ટ્રીય પગવોશ પરિષદની આ છઠ્ઠી બેઠક શરૂ થઇ છે. આ બેઠક પરના સંદેશામાં શ્રી ક્રુશ્ચેવે વધુમાં જણાવ્યું છે કે, જો પશ્ચિમી સત્તાઓને સ્વીકાર્ય હોય તો, અમે વ્યાપક અને સંપૂર્ણ શસ્ત્રવિસર્જન માટે મસલત કરવા તૈયાર છીએ.

મોમ્બાસામાં ૩ યુરોપીઅન ઉમેદવારો

આવતી ધારાસભા માટે મોમ્બાસા કોસ્ટલ રીજીઅન્સ યુરોપીઅન-એક અનામત બેઠક માટે ત્રણ યુરોપીઅનોએ ઉમેદવારી જાહેર કરી છે ચાલુ સભ્ય શ્રી અશર, નોમીનેટેડ સભ્ય કેપ્ટન હેમ્પી અને અને ઉપરાંત [illegible] કમીટીના ઉમેદવાર તરીકે ઉભા રહેનાર છે.

મોમ્બાસાના આ ત્રણ સ્વતંત્ર યુરોપીઅન ઉમેદવારોએ કોસ્ટ યુરોપિઅન એસોસીએશનને ઉદ્દેશીને કરેલા કોસ્ટ માટેના સ્વતંત્ર શાસનના વિચારને ટેકો જાહેર કર્યો છે.

કોસ્ટના પરામર્શ શ્રી અશરે કહ્યું છે કે ગમે તે પ્રકારના જંગી ફેરફારોને આના સ્વતંત્ર કોસ્ટ પ્રદેશથી લાભ થશે.

એસોસીએટ કમીટીએ જણાવ્યું છે કે સૂચિત સ્વાયત્ત કોસ્ટની રચના માટે સારી તકો છે. આગામી મહીનામાં આ દિશામાં એક પરિષદ ભરાય, તો હું તેમાં આરબોના સલાહકાર તરીકે ભાગ લઇશ એવી આશા છે. હું અગાઉ પણ આરબોનો સલાહકાર હતો.

દાયકા સરકાર નિયુક્ત સભ્ય કેપ્ટન હેમ્પીએ પણ કોસ્ટના સ્વતંત્ર સ્વરૂપને ટેકો આપેલ છે.

પાકીસ્તાનમાં ૧૯૬૧ના અંત સુધીમાં થનારી નવી ચુંટણી

રંગુન. પાકીસ્તાની પ્રમુખ અયુબખાને એક પત્રકાર પરિષદ સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે પાકીસ્તાનમાં આજે કોઇ પણ વખત કરતાં વધુ લોકશાહી છે. પત્રકારોએ તેમને પુછ્યું હતું કે "પાકીસ્તાન નિયમસરના રાજકીય ધોરણ તરફ પાછું ક્યારે ફરશે?" તેના જવાબમાં તેમણે ઉપરોક્ત જણાવ્યું હતું.

અયુબખાને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે નવા બંધારણનો મુસદ્દો અભ્યાસ કરવા નીમેલું કમીશન તેનો હેવાલ ચાર માસમાં રજુ કરશે અને નવી ચુંટણી ૧૯૬૧ના અંત સુધીમાં થશે.

બર્માના વડા પ્રધાન સાથે તેમણે વાટાઘાટને પરિણામે નાફ નદીના મુખમાંના બે નાના ટાપુઓ, જેના પર હક બંને દેશો દાવો કરે છે, તેની પતાવટ માટે પ્રધાનકક્ષાના પ્રતિનિધિઓ ટુંક સમયમાં જ વાટાઘાટ કરશે.

અમેરીકામાં આફ્રિકી રાજપુરૂષોને મળેલી ધમકી

રાષ્ટ્રસંઘ · રાષ્ટ્રસંઘ ખાતેના અમેરીકી પ્રતિનિધિમંડળના વડા શ્રી જેમ્સ વર્ડ્ઝવર્થે જાહેર કર્યું છે કે રાષ્ટ્રસંઘ ખાતેના સંખ્યાબંધ આફ્રિકી રાજપુરુષોને કુ ક્લક્સ ક્લાન નામની સંસ્થા તરફથી મળેલા ધમકીભર્યા પત્રો અંગે તાત્કાલિક તપાસ આરંભવા મેં ન્યુયોર્કના પોલીસ તંત્રને જણાવ્યું છે. રંગભેદની નીતિને વરેલી આ કુ ક્લક્સ ક્લાન સંસ્થા અમેરીકાના દક્ષિણના રાજ્યોમાં તેની પ્રવૃત્તિ ચલાવે છે. આ સંસ્થા તરફથી આજની ટપાલમાં આફ્રિકી રાજપુરુષોને મળેલા પત્રોમાં જણાવ્યું છે કે તેમણે રાષ્ટ્રસંઘ ભવનની નજીકમાં જ રહેવું અને ત્યાં આગળ વસેલા ન્યુયોર્ક શહેરની ગોરીઓને અડકવાની નહિ. પત્રમાં વધુમાં જણાવ્યું છે કે રાષ્ટ્રસંઘમાં હવે કાળા લોકોનું મહત્વ વધતું જાય છે.

ભરતરફ આફ્રિકન કાઉન્સીલર ફરી ચુંટાયા

નૈરોબી સીટી કાઉન્સીલની ટાઉન પ્લાનીંગ કમીટીની સાત પાંચ મહિના પહેલાં મેયરના આરોપસર ભરતરફ થયેલ કાઉન્સીલર ગીકોન્ગ આ સ્થાન પર પેટા ચુંટણીમાં પુનઃ બિનવિરોધે ચૂંટાઇ આવ્યા છે. આ જાહેરાત બાદ ન્યાયાધીશે જણાવ્યું છે કે ભાવી ભરતરફી અંગે સીટી કાઉન્સીલના ટાઉનક્લાર્ક અને મેયર પર હું કેસ માંડનાર હતો તે મેં હવે માંડી વાળ્યું છે.

કોંગ્રેસે પસંદ કરેલા ઉમેદવારો

આગામી ચુંટણી માટે કેનિયા આફ્રિકન કોંગ્રેસે અનામત બિન મુસલીમ એશિયાઇ બેઠકો માટે નીચેના ઉમેદવાર પસંદ કર્યા છે :—

મધ્ય નૈરોબી—શ્રી મદન અને શ્રી જમીનદાર
દક્ષિણ નાઇરોબી—શ્રી જે. એમ. પટેલ
મોમ્બાસા —શ્રી એ. જે. પંડ્યા
કીસુમુ —શ્રી કોહલી.

શ્રી. હામ સામે રજુ થયેલાં બિન-ગોરાઓના મુદ્દાઓ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

શ્રી. જનદીશે આ સ્પેશીયલ બ્રાન્ચના માણસને જણાવ્યું કે તેઓને અંદર જતાં અટકાવવાનો હક્ક કેવળ એ હોટલના મેનેજરને છે અને બીજા કોઇ તેઓને અટકાવી શકે એમ નથી. ત્યાર બાદ બંને જણ મેનેજરને મળવા ગયા, પણ કોઇ મેનેજર જણાયા નહિ એટલે શ્રી. જનદીશે શ્રી. હામના ખાસ આસીસ્ટન્ટને નીચે આવી આ ટોળાને મળવા માટે સંદેશો મોકલ્યો. આખરે શ્રી હામના ખાસ આસીસ્ટન્ટ શ્રી. વીસરકોઇર નીચે આવ્યા અને આ ટોળાને મળ્યાં રંગભેદ આદમના આગેવાનોની વર્તણુંક ને લઇ આ ટોળું શ્રી. વીસરકોઇરને બગીચામાં પર મળ્યું આ ટોળાએ જણાવ્યું કે શ્રી. હામ જ્યાં સુધી આ દેશના ખરા નેતાઓને મળે નહિ ત્યાં સુધી તેઓ આ દેશની પરિસ્થિતિ બરાબર સમજી શકશે નહિ.

શ્રી વીસરકોઇરે જવાબ આપ્યો શ્રી. હામના હાઇ-કમિશ્નરને ઘણાં નિવેદનો મુક્યાં છે, અને તેઓ ખુદ પણ એમ માને છે કે બીન-ગોરા નેતાઓને મળવાથી સારૂં પરિણામ આવશે. આ ઉપરાંત આ ટોળાની લાગણી અને ઇચ્છા શ્રી. વીસરકોઇરે શ્રી. હામને જણાવવાની જવાબદારી લીધી હતી.

આજ પ્રસંગ બતાવી આપે છે કે સરકારની રંગભેદની નીતિ આ દેશમાં કેટલી મજબૂત પકડ લઇ બેઠી છે. શ્રી હામ આ ઉપરથી સમજી શકે એમ છે. પરદેશથી આવેલા આ મહેમાનોને મળવા માટે પણ બીન-ગોરાઓને પશ્ચાદ્ભાગનો આશરો લેવો પડે છે. આ ઉપરાંત પોન્ડોલેન્ડમાં જ્યારે ગૃપઓ શ્રી. હામને મળવા આવ્યાં ત્યારે જમણ વખતે તેઓ હાજર થયાં નહિ, કારણ તેઓ સાથે બેસી જમી શકે નહિ. એથી તેઓ બીજે જગ્યાએ જમવા ગયા. એ ઉપરથી પણ શ્રી. હામ આ દેશની રંગભેદની નીતિ સમજી શકે એમ છે. આશા છે એ તેમની ધ્યાન બહાર નહિ ગયું હોય.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રેમર
- રેક્સી
- લેડી
- રૂચાર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૫.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૭-૧-૧૯૬૧.

ટીકાકારોને શ્રી નહેરૂએ આપેલો ઉત્તર

નવી દિલ્હી:

સિંધુના પાણી અંગેના કરારના ટીકાકારોને વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે હું સાવ નિશ્ચિત અને સ્પષ્ટ રીતે કહી શકું એમ છું, કે આ કરાર ભારત માટે સારો કરાર છે.

આ કરાર અંગે લોકસભામાં થયેલી બે કલાકની ચર્ચા દરમ્યાન સભ્યોએ એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે ભારત પોતાના ખિસ્સાના ભોગે વધારે પડતું ઉદાર બન્યું છે અને સંધિ પર સહી કરવામાં પાકિસ્તાનને ખુશ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. એ આક્ષેપોનો જવાબ આપવા માટે શ્રી નહેરૂ ચર્ચામાં દરમ્યાનગીરી કરી રહ્યા હતા.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે આ કરાર કરતાં ચાર વર્ષ લાગ્યા છે એ એક જ હકીકત સભાગૃહને પ્રતીતિ કરાવશે કે લાંબી દલીલો કે પ્રત્યેક બિંદુ પર જીણવટભર્યું લક્ષ આપ્યા વિના અલ્પ વિરામ કે પૂર્ણવિરામનો સુદ્ધાં સ્વીકાર કરાવ્યો નથી.

ચર્ચામાં ભાગ લેનારા કોંગ્રેસ અને વિરોધ બન્ને પક્ષોના એક પછી એક સભ્યે કરાર પરત્વે અણગમો વ્યક્ત કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે કરાર એકપક્ષી અને નિરાશાજનક છે અને તે શરણાગતિના રૂપમાં છે.

શ્રી અશોક મહેતાએ કહ્યું કે 'દેશે તેમના પર વિશ્વાસ મૂક્યો છે તેઓએ દેશને [illegible] મૂકી રહ્યા છે.

એક માત્ર સ્વતંત્ર સભ્ય ડૉ. કૃષ્ણસ્વામીએ કરારને ભારે રચનાત્મક લેખાવીને તેને આવકાર્યો હતો. અને જણાવ્યું હતું કે માર્શલ પ્લાન પછી સિંધુના પાણીનો કરાર ઐતિહાસિક દૃષ્ટિએ જગતમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી પ્રયાસ છે.

ગોઆ અંતે નમતું મૂકે છે

ગોઆ: હિંસક અને વિનાશક પ્રવૃત્તિઓમાં સંડોવાયા નહિ હોય તેવા તમામ ગોઆના રાજકીય કાર્યકરોને "સામાન્ય છુટકારો આપવાને લગતું બીનસત્તાવાર સમાચાર ગોઆના એક દૈનિક પત્રમાં પ્રગટ થયું છે. હેવાલ જણાવે છે કે આવો છુટકારો આપતો ધારો પોર્ટુગાલમાં પ્રગટ થયો છે અને સ્થાનિક સરકારી ગેઝેટમાં એક સપ્તાહમાં પ્રગટ થશે એ હુકમો અનુસાર દેશવટો પામેલા કેદીઓના રાજકીય હક પાછા અપાશે. હાલ ભારતમાં રહેતા ગોઆના રાજકીય કેદીઓને વતનમાં પાછા ફરવાની છુટ અપાશે. એમના કેસ ચાલતા ન હોય તે પડતા મૂકાશે. રાજકીય કાર્યકરો પૈકીના ધારાશાસ્ત્રીઓને તેમની પ્રેક્ટિસ કરવાની છુટ અપાશે. જાહેરસેવાના રાજકારણમાં ભાગ લેવાની બધાને છુટ અપાશે. તેમને મતાધિકાર ને ચૂંટણીમાં ઉભા રહેવાની રજા અપાશે.

ગોવાના હાસ્યાસ્પદ દાવા કોઈએ ક્યારેય સ્વીકાર્યું નથી

નવી દિલ્હી: ગોવા અને આફ્રિકામાંના અન્ય ફિરંગી સંસ્થાનો નથી. પરંતુ પોર્ટુગાલના પ્રાંતો છે એવા પોર્ટુગાલના અભૂતપૂર્વ અભિગમનો કોઈએ સ્વીકાર કર્યો હોય એવું મારી જાણમાં નથી એમ વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું.

લોકસભામાં પ્રશ્નોના ઉત્તર આપી રહેલા શ્રી નહેરૂએ પોર્ટુગાલના આ દાવાને વાહિયાત તરીકે વર્ણવ્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે આ બાબત વારંવાર અન્ય દેશો સમક્ષ રજુ કરાઇ છે. પરંતુ કોઈએ પોર્ટુગાલનો એ દાવો સ્વીકાર્યો નથી.

નવા સરસેનાપતિ જ. થાપરનો પરિચય

ભારત સરકારે જ. કે. એસ. થિમૈયા ડી. એસ. ઓ.ના અનુગામી તરીકે સેનાની દળના વડાના સ્થાને પશ્ચિમ વિભાગના સેનાપતિ લે. જનરલ પી. એન. થાપરની જનરલની કક્ષામાં નિમણુંક કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. લે. જ. થાપરની લશ્કરી કારકિર્દીનો ટૂંક પરિચય આ પ્રમાણે છે.

હાલમાં પશ્ચિમ વિભાગના સેનાપતિ લે. જ. થાપરને ૧૯૨૬માં સેન્ડહર્સ્ટ સંસ્થામાંથી કમીશન મળ્યું હતું અને પોતાની સેવાના શરૂઆતના લગભગ ૧૦ વર્ષ પંજાબ રેજીમેન્ટ સાથે ગાળ્યાં હતા. બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમ્યાન તેમણે બે વર્ષ સુધી બ્રહ્મદેશમાં અને ત્યારબાદ મધ્યપૂર્વને ઇટાલીમાં કામગીરી બજાવી હતી ત્યારે "જનરલ હેડક્વાર્ટર્સ" તરીકે ઓળખાતી કચેરીમાં તેમણે આસિ. મિલીટરી સેક્રેટરી તરીકેની અને પાછળથી આર્મી રિ-ઓર્ગેનાઇઝેશન કમીટીના સભ્ય તરીકેની કામગીરી બજાવી હતી.

તેમણે [illegible] હેડક્વાર્ટર્સમાં પણ ઉચ્ચ કક્ષાના અધિકારી તરીકે સેવા બજાવી હતી. ૧૯૪૧ના માર્ચમાં તેમણે ઇન્ડોનેશિયામાં પંજાબ રેજીમેન્ટની પહેલી બેટાલિયનનું નેતૃત્વ અને ત્યારબાદ પૂર્વ બંગાળમાં ઇન્ફન્ટ્રી બ્રિગેડનું નેતૃત્વ સંભાળ્યું હતું.

આ ઉપરાંત તેમણે જુદા જુદા સમયે "ડીરેક્ટર ઓફ મીલીટરી ઓપરેશન્સ એન્ડ ઇન્ટેલીજન્સ" "ચીફ ઓફ જનરલ સ્ટાફ" અને લશ્કરના વડામથક ખાતે "મીલીટરી સેક્રેટરી"ના હોદ્દા પણ સંભાળ્યા છે. પાંચ વર્ષ સુધી દક્ષિણ વિભાગના સેનાપતિ તરીકેની કામગીરી સંભાળ્યા બાદ ૧૯૫૯માં તેમની પશ્ચિમ વિભાગના વડા તરીકે બદલી કરવામાં આવી હતી.

ભાદરનો બંધ

સૌરાષ્ટ્રની મોટામાં મોટી નદી ભાદર છે. રાજકોટ જીલ્લાના ગોંડલ તાલુકાના નિલાખા ગામ નજીક ભાદર અને ગોંડળી નદીના સંગમ સ્થાને ભાદર બંધનું બાંધકામ થઇ રહ્યું છે, જે વિસ્તારમાં વારંવાર અછત તેમજ અછતની આફત વારંવાર ઉતરે છે તે વિસ્તારને કુદરતી આપત્તિમાંથી બચાવી લેવાની દૃષ્ટિએ ભાદર નહેર યોજના મહત્વની છે.

ભાદર બંધ જ્યારે પુરેપુરો ભરાય ત્યારે તેનો વિસ્તાર ૨૭ ચોરસ માઇલથી વધુ એટલે ૧૪૭૦૦ એકર જેટલો થશે.

આ બંધ દ્વારા લગભગ ૪૫ હજાર એકર જમીનને સિંચાઈનો લાભ મળશે. આ સિંચાઈનો ખેતી માટે પુરેપુરો ઉપયોગ થાય તો લગભગ ૧૫ હજાર ટન જેટલી ખેતીની પેદાશ વધશે એવો અંદાજ છે.

આ બંધ યોજના ૧૯૬૪-૬૫ના વર્ષમાં પુરી થવાનો અંદાજ છે. બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ભાદર બંધના કામકાજ માટે રૂા. ૧૦૭ લાખના ખર્ચની જોગવાઇ છે. અત્યાર સુધીમાં આ યોજના પાછળ લગભગ રૂા. ૬૬ લાખ ખર્ચાઈ ચુક્યા છે.

ભાદર બંધમાંથી નદીના બન્ને કાંઠા પર મુખ્ય નહેર લગભગ ૪૫ માઇલની લંબાઈમાં આવશે. પેટા નહેરોની લંબાઈ લગભગ ૨૦૦ માઈલ જેટલી થવાનો અંદાજ છે. બંધમાં કુલ ૮૪૦ કરોડ ઘનફુટ પાણી રહી શકશે.

ભાદરની રૂા. ૩ કરોડ ૨૩ લાખના ખર્ચવાળી આ યોજના દ્વારા રાજકોટ જીલ્લાના જે વિસ્તારમાં વારંવાર આવતાં પુરથી જે ભારે નુકશાન થતું તે બધું મટી જશે અને નદી પાસેની જમીનનું થતું ધોવાણ પણ ઠીક ઠીક પ્રમાણમાં અટકશે. આ રીતે ભાદર યોજના દ્વારા પ્રજાને આડકતરો લાભ પણ સારો મળશે.

મંત્રણા પાછળ રૂા. ૬૦ લાખનો ખર્ચ!

નવી દિલ્હી: સિંચાઈ અને વીજળી ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી જયસુખલાલ હાથીએ લોકસભામાં પ્રશ્નોત્તરી પ્રસંગે જણાવ્યું હતું કે, પાકિસ્તાન સાથે સિંધુનાં પાણીની વહેંચણીના કરાર અંગે વાટાઘાટો કરવામાં ગયા સપ્ટેમ્બરની આખર સુધીમાં ભારતને રૂા. ૬૦ લાખનો ખર્ચ થયો હતો.

વિશ્વબેંકે આ ખર્ચમાં કોઈ ફાળો આપ્યો નહોતો પણ તેણે આ પ્રશ્ન અંગે નોકરો રોકવા વગેરેનો પોતાના તરફથી લગભગ ૧૨ લાખ ડોલર જેટલો ખર્ચ કર્યો હતો.

ઉપકુલપતિ તરીકે શ્રી દેસાઇની નિમણુંક

અમદાવાદ: એ. જી. ટીચર્સ ટ્રેનીંગ કોલેજના પ્રીન્સીપાલ શ્રી એમ. આર. દેસાઇની ગુજરાત યુનિ.ના ઉપકુલપતિ તરીકે નિમણુંક કરવામાં આવી છે. યુની.ના કુલપતિ શ્રી મહેંદી નવાઝ જંગે યુનિ.ના ધારા ૧૦ પ્રમાણે આ અંગેનો હુકમ શ્રી દેસાઇને મોકલી આપ્યો છે.

શ્રી દેસાઇ જાણીતા શિક્ષણ શાસ્ત્રી છે અને મુંબઇ સરકારે નિમેલી માધ્યમિક શિક્ષણ અંગેની ઇન્ટીગ્રેશન કમીટીના તેઓ પ્રમુખ હતા.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોધવું મટશે, સોંઘું મળશે, ધક્કો ટળશે
તમારે ત્યાં નીચેની બધી જ વસ્તુઓ મળે છે
સ્ત્રીઓ માટે: રેશમી, સુંદર સ્ટાઈલ અને બીજી અનેક જાતની સાડીઓ, [illegible] પણ મળશે ગરમ ફુલવાળા જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, સ્ટોકીંગ, ચડ્ડી, ચોળીઓ વિ.
બાળકો માટે: નાયલોનના ઝબલાં, ટોપી, બ્લાઉઝ, ફ્રોક, સ્વેટર, મફલર, સોકસ, નેપકીન્સ, ગ્લવ્ઝ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્સ, ટોપી સેટ, આદિ સ્ટાઈલ વિ.
દરેક પ્રકારના કુશનવર્ક, રંગબેરંગી [illegible] ઓશીકાં, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે ગાદી [illegible] સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઇમિટેશન [illegible]
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઇ જતાં શી વાર!!
દૂરવર્તી ગ્રાહકોને: આબરો ટ્રેડર્સ (પ્રો) લી.
([illegible])
ફો. ન. [illegible] — પોસ્ટ બોક્સ, — પો. બો. પરવત.
[illegible] — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — [illegible]

સમાચાર સંગ્રહ

—દારેસલામ વિસ્તારમાં ગયા વર્ષે નવેમ્બરની આખર સુધીમાં ૨૨૮૫ આફ્રિકનોએ ક્રીશ્ચિયાનીટી ધરી હતી. પણ હવે ઉહુરુની ઉંચ ઉજવતા અને અપકુરાજ્ય દેખાતાં આ વર્ષે ફક્ત ૧૫૦૦ આફ્રિકનોએ ક્રીશ્ચિયાનીટી ધરી છે।

—ટાંગાનીકાની ધારાસભામાં ટબોરાના ગોરા સભ્યે જણાવ્યું હતું કે યુરોપીયન સર્વંટો નોકરોને ભથ્થા તરીકે કોમ્પન્સેશનની જે રકમ અપાનાર છે તે રકમ રોકડમાં નહિ પણ સામગ્રી આપવાની રીત સરકારે અખત્યાર કરવી.

ટાંગાનીકામાં આગ્રા વધારાના પ્રતિબંધનો કાયદો એક વર્ષ વધુ ચાલુ રહે તેવા ઠરાવને ધારાસભામાં સ્થાન મળ્યું નહિ એટલે હવે આ કાયદો તા. ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૬૧થી દૂર થયો છે

—ટાંગાનીકાની ધારાસભામાં ટાંગાનીકા આફ્રિકન-ફિલોન ખાતાના મંત્રી શ્રી સ્વાઈએ જણાવ્યું હતું કે ટાંગાનીકામાં હીરા ખોદવાનો જે એકહથ્થુ પરવાનો વીલિયમસન ડાયમંડ લીમીટેડને આપવામાં આવ્યો હતો તે એકહથ્થુ ઈજારો આ વર્ષથી અંત આવી જશે અને હવે તેને હીરા ખોદવાના હવે પરવાના અપાશે. આમ ટાંગાનીકામાં હીરાની ખાણ ખોદવાની મોનોપોલીનો અંત આવ્યો છે.

—યુનોના મહામંત્રી શ્રી ડાગ હેમરશોલ્ડ નવા મદદનીશોની નિમણૂક કરવાનું વિચારે છે એ મદદનીશોમાં એક ભારતી અમલદારોનો નિષ્ણાત હશે.

—કલકત્તામાં પાણી તથા ગટર યોજના માટે પશ્ચિમ બંગાળની સરકારને યુનોના વિશિષ્ટ ફંડમાંથી સહાય કરવાની ભારત સરકારે યુનોને વિનંતિ કરી છે

—મેસાણા તરફના દેરાજગાના હરિજનવાસમાં લાગેલી આગમાં આઠ ખાખા મકાનો બળીને ખાક થઈ ગયાં રૂ. ૧૫ હજારનું નુકસાન અંદાજ્યું છે.

—એર વાઈસ માર્શલ શ્રી રાજેન્દ્ર દત્તને એર માર્શલ એમ. એમ. એન્જીનીયરના સ્થાને હીંદુસ્તાન એર ક્રાફ્ટ લી. બેંગલોરના જનરલ મેનેજર તરીકે નિમવામાં આવ્યા છે

—રશિયાના મહાન નાયકાય ઈટલી હવે વંચીકરણ પામ્યું છે કે, નાગોદકા શહેરમાં એક ૭૮ વસ્તકારોના મકાન એક દિવસમાં ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું

—ભાવનગર ખાતે તાજેતરમાં મળેલી ભગા કોલેજના પ્રમુખો અને રાજ્યના પ્રધાનો વગેરેની બેઠકમાં એવી માગણી કરવામાં આવી હતી કે સૌ-

રાજ્યના જુદા જુદા વિસ્તારોમાં ગુંડાગીરી ઠીક ઠીક પ્રમાણમાં ફેલાયેલી રહી છે અને તેને કાબુમાં લેવા માટે જરૂર પડે તો સરકારી સલામતી ધારાનો પણ ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

—હૃદ રાહત સંસ્થા તરફથી એવું બહાર આવ્યું છે કે એકલા અમદાવાદ શહેરમાં જ હાલમાં ૩૫ હજાર જેટલા કોઢિયા છે. હાલમાં આ દર્દીઓની સંખ્યા દેશના બીજા કોઈ પણ શહેર કરતાં વધુ છે. શહેરને રાહત માટે સંસ્થાએ લોકોની અને આગેવાનોની સહાય માગી છે.

—ભુલેશ્વરમાં આવેલા ગોલ ગોલવાડામાં બીહારી બાગ નામના મકાનની ઝાડી સાઈ ચોકીએ રૂ. ૨૫ હજારની કીંમતનાં હાથીઓરીનાં બનાવતાં વહીવાણો કબજે કર્યા છે

—વડોદરા શહેર સુધરાઈએ મહાકવિ પ્રેમાનંદનું સ્મારક રચવાનો નિર્ણય છે. આ અંગે એક સમીતી નીમવામાં આવી છે. જુમ્મા મસ્જીદ ખાના મહાલની આજુ બાજુમાં પણ બગીચો બનાવવાનું સુધરાઈએ નક્કી કર્યું છે.

—ભારત સરકારનું ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કમીશન જે ગુજરાતમાં ખનીજ તેલની શોધનું કામ કરી રહેલ છે તેણે વડોદરામાં પોતાનું વર્કશોપ સ્થાપવાનું અને કર્મચારીઓ માટે મકાનો બાંધવાનું નક્કી કર્યું છે.

—કચ્છના લખપત તાલુકામાં તેલની શોધનું કામ શરૂ થયું છે આ માટે નિષ્ણાતોની એક ટુકડી તાજેતરમાં દિલ્હીથી આવી પહોંચી છે.

—અમેરીકાના ભારત ખાતેના એલચી શ્રી બંકરે તાજેતરમાં અમદાવાદની મુલાકાત દરમ્યાન જાહેર કર્યું હતું ભારતમાં તેલની સમૃદ્ધિ બહાર લાવવા માટેના વધુ પ્રયત્નો કરવા પછી અમેરીકન કંપનીઓ ભારતમાં બીજા દેશોની જેમ તેલની શોધખોળના ક્ષેત્રે જે પ્રગતિ સાધવામાં આવી છે તેથી અમેરીકાની સરકારને આનંદ થયો છે.

—ઈંગ્લંડના રાણી એલીઝાબેથ તા. ૨૧મી જાન્યુઆરીએ ભારત આવી પહોંચશે. પરંતુ તેમણે તે પહેલાં જરીનું કાપડ ખરીદીને ભારતમાંથી પહેલી ખરીદી કરી લીધી છે. આ સમાચાર

બુકકીપીંગ, ઈન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, વાલ્યુએશન્સ, રેન્ટ કલેક્શન્સ અને ઈન્સ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાકર્સ આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૧૫૪.

કાપડ બનાવવાને બનારસના પ્રસિદ્ધ કારીગરોને ઓર્ડર અપાયો હતો. આ કાપડ વિમાન મારફતે લંડન મોકલ્યું છે અને તેમાંથી રાણી માટે પોશાક બનાવાશે. આ પોશાક રાણી ભારતના રાષ્ટ્રપતિના ભોજન સમારંભમાં હાજરી આપતી વખતે પહેરશે

—અજમેરઃ સ્થાનિક વિકાસ કચેરી અને વિભાગીય કમિશ્નરે ચાલુ વર્ષ માટે નવ વિકાસ ઘટકો માટે રૂ. પાંચ લાખની રકમ મંજુર કરી છે. વધુમાં, એજ વિકાસ ઘટકોમાં અધૂરા રહેલા વિકાસ કામો હાથ ધરવા માટે વધારાની રૂ. ૫૯૦૦૦ની રકમ આપવામાં આવી છે.

—જયપુરના ૧૮ વર્ષની વયના માંગીલાલ મંગલ નામના એક યુવાન વૈજ્ઞાનિકે રોકેટ છોડવાના પ્રયોગો શરૂ કર્યા છે. રાજસ્થાન સરકારે, એકલા હાથે આવા પ્રયોગો કરનાર આ વૈજ્ઞાનિકને ૫૦૦ રૂ. મદદ આપી છે. માંગીલાલ મંગલ ચાલુ માસમાં અનેક મિત્રોની સહાયથી તૈયાર બનાવેલ ખડિંગ (ટી-ટીન-ટક) રોકેટ છોડવાનો પ્રયોગ કરનાર છે.

—ડર્બીઃ અત્રેના વાળ કાપવાના સલૂન જેવા તરફથી બે ભારતીય વિદ્યાર્થીઓના વાળ કાપવાનો ઈન્કાર કરવામાં આવ્યો હતો, તેનો બહિષ્કાર પોકારવાની ડર્બીના નગરપતિની યોજના વાળ કાપનારાઓના મહામંડળ તરફથી આ અંગે મળેલી કેટલીક જાહેરાતોએ હાલ પુરતી પડતી મૂકવામાં આવી છે.

—નવી દિલ્હી: સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી કૃષ્ણ મેનને લોકસભામાં એવી માહિતી આપી હતી કે, રણગાડી બનાવવાનું કારખાનું સ્થાપવાની યોજનાની વિચારણા થઈ રહી છે.

—ભારતમાં કરોડ ઉપરાંત રૂપિયાની અસામાન્ય ધરાવતા કરોડપતિ કેટલા ! એવા શ્રી કાશિનાથસિંહના પ્રશ્નના ઉત્તરમાં આવક ખર્ચ ખાતાના પ્રધાન શ્રી ગોપાળ રેડ્ડીએ લોકસભામાં કહ્યું કે એક કરોડ રૂપિયાની ચોખ્ખી ધન સંપત્તિ ધરાવતા અને વીમાકંપની ધન-વેરાની આકારણી જેમને માટે કરાઈ છે. તેમની સંખ્યા ૨૮ની છે. રાજ્યવાર તરફી અગાઉના કરોડપતિઓ કેટલા એવા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં તેમણે કહ્યું કે એવા છે સોળ તેમણે એવા કરોડ પતિઓનાં નામ આપવાનો ઈન્કાર કર્યો હતો

—લંડન આલ્જેરીયામાં ફ્રેન્ચ લશ્કરી વીમાનોએ એક સેનેગીલ વીમાનને જબરજસ્તીથી નીચે ઉતારવાની ફરજ પાડી છે આ વીમાન આલ્જેરીયન બંડખોરો માટે હથીયારો લઈ જતું હતું. આ વીમાન ઝેકોસ્લોવાકીયાથી ઉપડ્યું હતું પણ સત્તાવાળાઓ જણાવે છે કે એ વીમાન તો આરજેન્ટીના માટે બંદુકો હથીયારો સાથે ઝેકોસ્લોવાકીયાથી ઉપડ્યું હતું.

—એટલાંટીક: એટલાંટીક સમુદ્ર તોફાન જામતાં, તોફાને ચઢેલા એ દરીયાએ ૧૦ હજાર ટનની એક અમેરીકન ટેન્કરનો ભોગ લીધો છે. દરીયાના તોફાનથી ઉછળતા પ્રચંડ મોજાંએ આ ટેન્કરને સખ્ત થપાટ મારતાં ટેન્કરના બે ટુકડા થઈ ગયા. જ્યાં આ પ્રચંડ તોફાન ચઢેલું છે જેને "એટલાંટીકનું કબ્રસ્તાન" એ નામે ઓળખાય છે આ ટેન્કરને બચાવવા મદદે ઉપડેલી સ્ટીમરો પણ પ્રચંડ તોફાનને કારણે નજીક જઈ શકી ન હતી

—ટાંગાનીકાના નાયબ પ્રધાન સર એનેર્સ્ટ વેસી દારેસલામથી વિમાન માર્ગે અમેરીકા ઉપડી ગયા છે. દેશમાં રસ્તાઓની સુધારણાના કાર્યક્રમ માટે લોન મેળવવાની દિશામાં મંત્રણાઓ તેમણે આ પ્રવાસ યોજ્યો છે. તેઓ યુનોની ન્યુયોર્ક ખાતેની વડી કચેરીની મુલાકાત લેનાર છે.

—નૈરોબી: પ્રોફેસર ટીકાઇ ના આપવાથી પોતે પ્રસિદ્ધ નૈરોબીની બીન મુસ્લીમ એશીયન અનામત બેઠક માટે ઉમેદવારી કરનાર નથી એમ તેમણે જણાવ્યું છે. આ મતદાર વિભાગમાંથી શ્રી. ચેટ્ટસિંગ એક સ્વતંત્ર ઉમેદવાર રૂપે ઉભા રહેનાર છે. તેઓ અત્રેની શૈક્ષણિક, સામાજીક તથા ધાર્મીક સંસ્થાઓમાં તેઓ ઘણા સમયથી આગળ પડતો ભાગ લેતા આવ્યા છે.

—મુંબઈમાં વિમલા ઠકારની દોરવણી હેઠળ આવતી યુનીવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓ મારફ લોકનીતિની દિશામાં પગલાં મંડાવવાને માટેની ઝુંબેશ શરૂ થઈ છે હાલ પુરતા દાદર, સાંતાક્રુઝ, વિલેપાર્લે, મલાડ અને બોરીવલી વિસ્તારોમાં આ પ્રયાસ કેન્દ્રિત છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ જાતના નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઓફિસ અને ઘરનો પુરવઠો માટે ઉત્તમ સુતર જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને લગ્ન પ્રસંગો માટે—ડ્રેસ, બ્લાઉઝ, બ્લાન્કેટ્સ, ટોવેલ્સ નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા પધારશોજી.

33 પ્રેસ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૪-૬૭૯૬ — બોક્સ ૬૫૪૭

આપણે હવે અંતરીક્ષ યુગમાં પ્રવેશી ચુકયા છીએ

(૧૨ પાનાનું અનુસંધાન)

ઝીણવટથી અભ્યાસ કરવો જોઇએ. અંતરીક્ષમાં રોકેટો મોકલવાનો એક હેતુ આ જ હોય છે. કોઇ રોકેટ ઉપર અંતરીક્ષ કિરણોનો અભ્યાસ કરવા માટે જાતજાતનાં માપ-સાધનો મુકવામાં આવે છે.

અંતરીક્ષની શક્તિથી વિમાનો ઉડશે

અત્યાર સુધી રોકેટો દ્વારા જે કંઇ માહિતી મળી છે એના ઉપરથી વૈજ્ઞાનિકોને ખાત્રી થઇ છે કે ઉપરોક્ત વિચાર અશક્ય તો નથીજ. અરે, પેટ્રોલ વિના, આ નવી શક્તિથી ચાલતાં વિમાનો બનાવવાની નક્કર યોજનાઓ ઘડાઇ ચુકી છે અને એ અંગે પુષ્કળ સંશોધન અત્યારે થઇ રહ્યું છે.

બ્રહ્માંડના ભેદ

આ ઉપરાંત અંતરીક્ષ પ્રવાસનાં બીજાં અનેક કારણો છે. માનવી જ્યારથી આ પૃથ્વી ઉપર જન્મ્યો ત્યારથી આવા પ્રશ્નો પુછતો આવ્યો છે. આ બધું શું છે? આ સૂર્ય આ ચંદ્ર, આ પૃથ્વી, આ બધા ગ્રહો, આ તારાઓ એ બધાં ક્યાંથી આવ્યા? આમાંની બધી ગતિઓ પાછળ કયું બળ રહેલું છે? વિજ્ઞાન વિષે કંઇક જાણકાર માણસ આ બેઉ પ્રશ્નના જવાબમાં કહેશે, ગુરુત્વાકર્ષણ એ જવાબ ખોટો નથી પણ દુનીયાના પ્રથમ પંક્તિના વૈજ્ઞાનિકોને એ જવાબથી સંતોષ નથી. તેઓ પુછે છે આ ગુરુત્વાકર્ષણ શું છે? શાને કારણે ગુરુત્વાકર્ષણ હોય છે? આ પ્રશ્નોના જવાબ મેળવવા માટે-પણ અંતરીક્ષની શોધ જરૂરી છે.

આઇન્સ્ટાઇનના કોયડા

આધુનિક વિજ્ઞાનમાં યુગવર્તી ક્રાંતિ આણનાર મહાન વૈજ્ઞાનિક આલ્બર્ટ આઇનસ્ટાઇનનો સાપેક્ષતાનો સિદ્ધાંત આધુનિક ભૌતિકશાસ્ત્રનો પાયો છે. આઇનસ્ટાઇને આ સિદ્ધાંતને આધારે અનેક વસ્તુઓ વિષે આશ્ચર્યકારક વિધાનો કર્યાં હતા.

આમાંના કેટલાક વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં છે એ નક્કી કરવા માટે હજી સુધી વૈજ્ઞાનિકો સરળ અખતરાઓ કરી શક્યા નથી. વર્ષો સુધી ચાલેલી આ અનિશ્ચિતતાનો અંત હવે આવશે એવું લાગે છે. આઇનસ્ટાઇનના સિદ્ધાંતના અનેક અનુમાન-સિદ્ધાંતોનો જવાબ અંતરીક્ષમાં ઘુમતાં રોકેટો ટુંક સમયમાં જ આપણને આપશે એવી આશા હવે વૈજ્ઞાનીકોને થઇ ચુકી છે.

પરચુરણ

—કેપટાઉન: કોંગ્રેસના પ્રમુખ, ૩૦,૦૦૦ આફ્રિકનોને સાથે લઈ, અહિંસા અને શાંતિથી કાર્ય કરવાનું સુચવનાર શ્રી. ફીલીપ કોસાના અને બીજા ચાર માણસો દક્ષિણ આફ્રિકા છોડી નાસી છુટયા છે. ટાંગાનીકાની સરકાર આ માણસોને બધી સહાય આપવા તૈયાર છે, અને ઘાનાને વિનંતી પણ સરકારે કરી છે કે આ માણસોને ઘાના જવાની સહાય કરવી. શ્રી. ફીલીપ કોસાના જામીન ઉપર છુટયા હતા. તેઓ ઉપર ઉશ્કેરણી કરવાનો આરોપ હતો.

—ગુજરાતથી જુદા થયેલા મહારાષ્ટ્રના ચાર કાર્યકરોએ પોતાના વિશિષ્ટ ક્ષેત્રો નક્કી કરી ત્યાં યોજના પૂર્વક કામ કરવાનું ઠરાવ્યું છે. અકોલા જીલ્લાના વિસ્તારમાં મહારાષ્ટ્ર સરકાર તરફથી મળેલી ૪ હજાર એકર જમીન પૈકી ૨૦૫૨ એકરની વહેંચણી થઇ ગઇ. વધુ નિર્ણયોનું કામ ચાલુ છે.

—કોલ્હાપુર જીલ્લામાં લોકસેવકોની સંખ્યા વધી રહી છે. ૪૦ સેવક-સેવિકાઓ તાલીમ લઇ રહ્યાં છે.

ઓર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

શ્રી જી બાપા,	(પ્રીટોરીયા)	૧૦-૬
,, એચ. જોગી	,,	૧૦-૬
,, જે. ડાહ્યા	,,	૧૦-૦
પટેલ ટ્રેડ ભંડાર	,,	૧૦-૬
ઇસ્માઇલ વીન્કા	(બ્રીટસ)	૧૦-૬
,, બી પ્રેમા	,,	૨-૨-૦
,, બી નરોત્તમ	,,	૧૦-૬
પ્રેમ સ્ટોર્સ	,,	૧૦-૬
બાપા બ્રધર્સ	,,	૧૦-૬
સુલેમાન બ્રધર્સ સ્ટોર્સ	(રસ્ટનબર્ગ)	૧-૧-૦
એ ડી. ડાભા	,,	૧૦-૬
,, જી એ. બાપા	,,	૧-૧-૦
કાલિસ સ્ટોર્સ	(બ્રીટસ)	૧૦-૬

આભાર સ્વીકાર:

શ્રી જગનભાઇ નાથુભાઇના સ્મરણાર્થે (હરીપોર્ટ) પા ૧-૧-૦.

શ્રી નાતાલ સંઘાતા હિતવર્ધક મંડળ

ડરબન

વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ

ઉપરોક્ત મંડળની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૨૯-૧-૬૧ને રવીવારે સવારે ૧૦ વાગ્યે ભારત હોલમાં મળશે. દરેક સભ્યોને સમયસર હાજર રહેવા નમ્ર વિનંતિ છે.

કાર્યક્રમ:

(૧) મંત્રીઓનો રીપોર્ટ
(૨) ખજાનચીનો રીપોર્ટ
(૩) હોદ્દેદારોની ચુંટણી
(૪) પરચુરણ

શ્રી. ઉકાભાઇ [illegible]ભાઇ,
સેક્રેટરી

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે ગુજરાતના અને કાઠીયાવાડના કોઇ પણ ભાગમાં તમારી રૂચી મુજબ જાતી રસોઇ બનાવી આપવા ઓર્ડર લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઇ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૨-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, હળદી (આખી), સુકા લાલ મરચા, લસણ, સુકા ઝીંગા (પ્રાન), સોપારી રંગેલો ચોખ, [illegible] ગરમ મસાલો વિગેરે હંમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. કચુરી અને બીજી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે. રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ સાથે મોકલીશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

લીસ્ટ નં. ૧ ઉપયોગી પુસ્તકો

આત્મકથા (પાકું પૂઠું)	(ગાંધીજી)	૭	૬
,, (સસ્તી)	,,	૨	૬
આરોગ્યની ચાવી	,,	૨	૨
દિલ્હી ડાયરી	,,	૭	૬
ધર્મ મંથન	,,	૫	૦
નિત્ય મનન ([illegible])	,,	૫	૬
ચરખાના અનુભવ	,,	૨	૬
ગીતા બોધ (ગીતા વિષે સમજુતી)	,,	૨	૦
ત્યાગ મૂર્તિ અને બીજા લેખો	,,	૫	૦
અહિંસાનો સહેલો પ્રયોગ	,,	૫	૨
મંગળ પ્રભાત (૧૧ વ્રતોની સમજુતી)	,,	૨	૦
હિંદ સ્વરાજ (નવી પ્રત)	,,	૨	૦
સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા (૧૯૨૫)	,, ૨ જો ,,	૨	૦
,, ,, (૧૯૨૭)	,, ૧ લો ,,	૨	૬
[illegible] (મનસુખલાલ હીરાલાલ ગાંધી)		૨	૬
હાર જીત કે હાર? (ભારતન કુમારપ્પા)		૧	૩
લોકમાન્ય ટીળકનું જીવન ચરિત્ર ([illegible] દેસાઇ)		૭	૬
બાપુની છાયામાં (બળવંતસિંહ)		૬	૩
બાપુને પગલે પગલે (રાજેન્દ્ર પ્રસાદ)		૬	૩
મહાત્માજીની અમરવાણી ([illegible])		૭	૬
બાપુના પત્રમાં પુત્ર (જમનાલાલજી) ને આશીર્વાદ		૭	૬
ગ્રામ ભજન મંડળી (નારાયણ દવે)		૨	૦
બાલપોથી (બાળકોને માટે)	,,	૨	૦
જીવન ગીતા (રામ મનોહર)		૫	૦
આત્મરચના - આશ્રમી કેળવણી		૮	૦

'Indian Opinion'
P. Bag, — Durban,

ટૂંકી વાર્તા

દરિયો ઘૂઘવતો હતો....

લેખક : શ્રી હર્ષદ ત્રિવેદી

દરિયો ઘુઘવતો હતો.

આકાશમાં સુવર્ણરાજપથ વિશાળ બની રહ્યા હતા અને સંધ્યાનો વિવિધ રંગી પ્રકાશ દરિયાનાં ઉછળતા મોજા પર પથરાઈને કોઈ અવનવું દૃશ્ય સર્જી રહ્યો હતો.

થોડે દૂર દરિયાને કિનારે પથરાયેલી રેતીમાં એક યુગલ બેઠું હતું.

એમા એક હતો પ્રિયતમ અને એક હતી પ્રેયસી.

પ્રિયતમનું નામ હતું હરીશ અને પ્રેયસીનું નામ હતું કલ્પના.

હરીશ રેતીમાં આંગળી વડે કંઈક ચિત્રાત્મક લખી રહ્યો હતો...એણે પ્રેમપત્રના ચાર અમર શબ્દોનું રેતીમાં આલેખન કર્યું..."હું તને ચાહું છું."

કલ્પનાએ એણે એ ચાર શબ્દોનું વાક્ય વાંચ્યું.

કલ્પના શરમાઈ ઊઠી. લજ્જાની લાલી એના મુખની લાલીને સંધ્યાના પ્રકાશમાં વધુ ગુલાબી બનાવી રહી, પણ એ લાલી ક્ષણભરની નીવડી. એણે કહ્યું "પણ જો: આવી રેતીનું આલેખન તેં નાહક રેતીમાં કર્યું હશે! ઘુઘવતા દરિયાનાં મોજાં તેં જોતો નથી! કોણ જાણે ક્યારે પાણી આવીને એને ભૂંસી નાખે!.."

અને કોઈ અજ્ઞાત ભયની કલ્પનાથી બન્ને ગમગીન થઈ ગયાં.

દરિયો ઘુઘવતો હતો.

થોડે દૂર રેતીમાં એક નાનો બાળક ઘર બનાવતો હતો. ઘણી મહેનત પછી ઠીક ઠીક સમય વીતી ગયા બાદ એણે રેતીમાં, ભીની રેતીમાં ઘર બનાવ્યું. એના બન્ને હાથ રેતીથી ખરડાઈ ગયેલા હતા, કોઈ એન્જીનેર જેમ પોતાની ઇમારત જોઈને ખુશ થાય એ રીતે બાળક પોતે રેતીમાં બનાવેલા, મહા મહેનતે બનાવેલા ઘરને જોતો હતો.

...અને દરિયાનું એક મોજું એના તરફ ધસી આવ્યું...એ બહાવરો બની ને પોતે સર્જેલા ઘરને ખરત થતું જોઈ રહ્યો. એ પણ કદાચ દરિયાના આ મોજા સાથે ઘસડાઈ જાત, પણ એ પહેલાં વીજળીની ત્વરાએ એક યુવતીએ એને ખેંચી લીધો...એ એની માતા હતી.. કલ્પનાએ દૂરથી આ દૃશ્ય જોયું—હરીશે આ દૃશ્ય જોયું.. કલ્પના એ બાળકને બચાવવા માટે ઊઠી પણ એ પહેલાં આંખના પલકારામાં આ બનાવ બની ગયો.

પેલી યુવતી, આ બન્ને જ્યાંથી થોડેક જ દૂર બેઠી હતી, અને આ બન્ને સામે અનિમેષ નયને જોતી પોતાનાં લગ્નજીવન પર દ્રષ્ટિપાત કરી રહી હતી...એ વિધવા હતી.

બાળકનું ઘર પડભાંગી ગયું. યુવતીએ બાળકને મોતના મુખમાંથી ઉગારી લીધો હતો.

દરિયો પૂર્વવત ઘુઘવી રહ્યો હતો.

★

થોડાક મહિના પછી.

દરિયો ઘુઘવતો હતો.

એ જ યુગલ-હરીશ અને કલ્પના રેતીમાં બેઠું હતું. બન્ને પરસ્પર ખભા અડકાડીને આકાશ જોઈ રહ્યાં હતા અને ક્ષિતિજમાં વાદળાંઓ સંતાકુકડી રમતી અને અનેક રંગી પ્રકાશ પાથરતી સંધ્યાની રમત જોઈ રહ્યા હતા.

અચાનક કલ્પનાએ કહ્યું

"હરીશ, આજે મારે તને એક વાત કહેવાની છે.'

"કહેને, શું છે?"

કલ્પના પગના અંગુઠા વડે રેતીમાં ચિત્રાત્મક કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહી હતી. એ કંઈ બોલી નહીં. એના ગુલાબી ગાલ વધુ ગુલાબી બની ગયા, એણી—કાનની—બુટ—પર—સુરખી—ફૂટી આવી.

હરીશે કલ્પનાની સામે જોયું અને એના બન્ને ખભા પકડી એને ઢંઢોળી નાખી: "બોલને બોલતી કેમ નથી! તારે શી વાત કહેવાની છે!"

'હરીશ...હું થોડા વખતમાં માતા...'

"શું કહે છે?"

પછી બન્ને ઘેર જવા ઊઠ્યા ત્યારે હરીશે કલ્પનાનો હાથ પકડ્યો અને કહ્યું: "હવે આજે આપણે ટેક્સી કરીને ઘેર જઈશું."

"ના, ના. કાંઈ જરૂર નથી, એટલું તો મારાથી ચલાશે."

*

એક વર્ષ પછી.

દરિયો રાબેતા મુજબ ઘુઘવી રહ્યો હતો.

એક યુવાન રેતીમાં બેઠો હતો, ઘણા દિવસોથી એણે હજામત ન કરી હોય એમ એના માથાના વાળ વધી ગયા હતા, એનાં દાઢી-મૂછ પણ વધી ગયા હતા...એ કોઈ પાગલ જેવો લાગતો હતો અને રેતીમાં બેઠો બેઠો એ ક્ષિતીજ સામે તાકી રહ્યો હતો.

એટલી વારમાં એક યુવતી ત્યાં ધસી આવી એના કપડાં ફાટી ગયાં હતાં, એ પણ પાગલ જેવી લાગતી હતી, એ દરિયા તરફ ધસી, "મારો બાળક જોયો! મારો બાળક લાવો.." એવું એ બબડતી હતી.

પેલા યુવાને દરિયાના મોજામાં ધસી જતી આ યુવતીને જોઈને એ પણ દરિયામાં ધસ્યો અને મહામહેનતે યુવતીને બચાવીને બહાર કાઢી ત્યારે એ બેહોશ બની ગઈ હતી.

યુવાને યુવતીને જોઈ અને એને કંઈક યાદ આવ્યું...ભૂતકાળની સ્મૃતિ એના સ્મૃતિપટ પર તાજી થઈ આવી.

યુવતી ભાનમાં આવતાં, યુવકે એને પૂછ્યું: "તમારા બાળકને શું થયું હતું?"

એણે કહ્યું "અકસ્માતમાં એ મરણ પામ્યો..."

"તો પછી તમે દરિયામાં શા માટે ધસી જતાં હતાં?"

"મારો બાળક શોધવા માટે."

"તમે મને ઓળખો છો...?"

"કંઈક યાદ આવે છે..."

"હું અને મારી પત્ની આ રેતીની ગોદમાં કલાકો સુધી બેસતાં અને અમારા ભાવિ જીવનનાં સ્વપ્નાં ગૂંથતાં હતાં."

"તમે એ જ યુવાન છો...ના, ના ના, કહેશો કે તમે એ જ યુવાન છો ...તમારી પત્ની..."

"એ મરી ગઈ..."

"શું કહો છો!"

"હા, પ્રસુતિમાં બાળકને જન્મ આપીને એ મૃત્યુ પામી..હું અહીં આવીને બેસું છું એની રાહ જોતો."

થોડીવાર સુધી બન્ને મૂંગાં રહ્યાં. પછી યુવાને કહ્યું: "મારી એક વાત માનશો?"

"તમે શું કહેવા માંગો છો?"

"મારા બાળકને તમારા જેવી એક પ્રેમાળ માતાની જરૂર છે, તમારે તમારા બાળક પાછું જોઈએ છે... બન્નેને જે જોઈએ છે તે મળી જશે.."

યુવતીની આંખો આંસુથી ઉભરાઈ ગઈ. એમા વિષાદનો સદંતર અભાવ હતો.

દરિયો ઘુઘવતો હતો, અને એ ઘુઘવાટમાં સ્થિતપ્રજ્ઞતાની મસ્તીનાં દર્શન થતાં હતાં.

(સમાપ્ત)

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટાંગવા લાયક સુભાષિત. "મનને બોધ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ ફક્ત શી. ૧—૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાના અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગમાં હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પેર હો તો અમારી મારફતે ખાત્રી કરો.
જીંદગી, આગ, ચોરી, મોટર અકસ્માત, મેડીકલ, વિગેરેના વીમા અમે કરાવી આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્સ, પરવાના ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા સંભાળવા વેલ્યુ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસન્સો 'પાસપોર્ટ' વિગેરે સંબંધીને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
વેસ્ટર્ન મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ઓસ્ટ્રેલીઆ અને સેંચુરી ઇનશ્યુરન્સ કંપનીના પ્રતિનિધિ.

Office.
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone : 339933,
Johannesburg.

Residence :
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone : 330016,
Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, લ્યુંજ સેટ્સ; ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. અહીં પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે અમારી ફેક્ટરીમાં બનેલા હોય છે તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર રેલવે સ્ટેશન ઓફિસ ઓર્ડર મંગાવો અને વેપાર અર્થે પધારો.

L. MISTRY

61 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4891. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address :INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

1 FEB 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi In 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 3—Vol. LIX. Friday, 27th January, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

AFRICAN NATIONALISTS TREADING PATH OF GANDHI AND NEHRU

BANDA TELLS ASIANS THEY ARE WELCOME IN NYASALAND

SPEAKING to a gathering of more than 500 Asians at Limbe, Nyasaland, Dr. Hastings Banda, the Life President of the Malawi Congress Party said that Asians were welcome in Nyasaland as "brothers and sisters." They had nothing to fear if they cast in their lot with the Africans for the Africans would eventually win. The meeting was organised by the Nyasaland Asian Convention. Mr. Sattar Sacranie, the President of the Convention was in the chair. Mr. P. T. Patil, read an address of welcome to Dr. Banda.

The following report of the proceedings was carried in the "Malawi News", of Limbe, the official organ of the Malawi Congress Party:

In his speech Dr. Banda recalled that in 1958 when he landed for the first time in Nyasaland from the United Kingdom, the U.S.A. and Ghana, he had extended an invitation to all European, Asian and Coloured organisations in the country to invite him to come and speak to them and explain to them his plans for the future of Nyasaland. But no organisation responded, not even the Asians. In fact in that year, a little misunderstanding developed between Mr. Sattar Sacranie and Dr. Banda and the press all over the world accused Kamuzu of being anti-Asian and also intending to drive the Indians into the Indian Ocean.

He was pleased however that those days had passed. It was now possible as a result of the events of 1959, for the Asians to invite him to come and speak to them. Although the Indians had stayed on the fence in the past and had also assisted the European in oppressing and suppressing the African people, he and his followers were quite willing to forgive them for this mistake and even to forget it altogether.

The free Malawi would need money for its development—agriculture, education, health, communications, etc. In order to obtain this money, it would be necessary and essential to have industry and commerce. In view of this the suggestion that had been made by our enemies that when the African people took over control of government they would drive away Indians and Europeans and seize all commerce and industry was utter rubbish. The Indians had made a great contribution to the economic development of Nyasaland and they would still continue to do so in the free Malawi. They had nothing to fear.

He appealed to those who were willing to stay here as friends of the African people and as citizens of the African State of Malawi to cease to be as selfish as they had been in the past in commerce and industry.

While he encouraged commerce and industry by the Indians in this country, he asked the Indian traders not to block the way for those Africans who wanted to have a share of it. The present monopoly of commerce and industry by the Europeans and Indians was not in the best interests of all the people of this country and he, therefore, urged that some Indians should sometimes invite some African business people to be partners in business with them and whenever possible afford more opportunities to those Africans who wanted to be in the organisation of commerce and industry under them.

Referring to the allegation that he was against Indians, Dr. Banda denied that he could ever be against Indians. He told his audience that all the great nationalist leaders of Africa like Jomo Kenyatta, Kwame Nkrumah, Nnamdi Azikiwe and himself had great respect and honour for the great son of India, Pandit Nehru. The African nationalists were treading along the footsteps of Nehru and Gandhi in their efforts to win freedom and independence for the underdog in Africa. Nehru and Gandhi set the example and they were following it. So then whether he liked it or not he could not possibly be against the Indians. But what he certainly disliked and hated was oppression and suppression of the African in Nyasaland from any quarter—European, Asian or Coloured.

Bearing in mind the fact that the Indian people had fought for so long to win their freedom and independence, and suffered death, imprisonment and all kinds of torture, Dr. Banda said, he had no explanation for the unwillingness of the Indians in Nyasaland to help the African people of Malawi in their efforts to liberate this country from the shackles of oppression and colonialism. He told the gathering that history would prove to them that by helping the cause of the African nationalists in this country the Indians had no reason to have fears in their minds. But if the Indians in this country chose to dissociate themselves from the national movement and aspirations of the African people and sought privileges at the feet of Blackwood and Sir Roy, the African people were still going to win. The Africans would win without the Indians' support, and that was as sure as sunrise and sunset.

Dr. Banda also praised Mr. Sattar Sacranie, the Leader of the Asian Convention and the Asians who supported Mr. Sacranie for the bold stand that Mr. Sacranie took at the Nyasaland Constitutional talks in July this

(*Continued on page 21*)

INDIANS NOT INTERESTED IN COMMUNAL FRANCHISE

INDIANS had been systematically excluded from any participation in government whether at parliamentary or local levels since 1896 when the first disqualifying Act was passed. This statement was made to the Council of the Institute of Race Relations meeting in Cape Town last week by Dr A. D. Lazarus, Principal of Sastri College, Durban.

"It is interesting that the reasons then advanced for this abridgment of rights were substantially the same as those that have been advanced right through the years up to the present time, viz that, if given the vote the Indians would swamp the European and take over the government of the country."

"This "bogey" did not prevent the municipal electorate of a ward in Stanger, Natal from returning Mr. Moolla in 1959 (Mr. Moolla retained his vote after the municipal disenfranchisement of 1924 by the Hertzog Government). Mr. Moolla defeated two White opponents and was supported by almost the entire White electorate in his ward. He is the only Indian to have been elected to a municipality in Natal, for whom

(*Continued on page 23*)

Gujarati Is Now An Official Language Of Nyasaland

GUJARATI is now one of the official languages of Nyasaland, owing to the help and interest of Dr. Hastings Banda. Speaking at a meeting of the Nyasaland Asian Convention, in Limbe, Nyasaland Mr. Sattar Sacranie, the President of the Convention said that Dr. Banda had come to the aid of the Indian people at the London Constitutional Conference in July 1960. He fought for the Indians and obtained for Gujarati "the dignity and respect that it is worth by recognising it as one of the official languages in this country and getting the British Government to agree to it."

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 27TH JANUARY, 1961

Africa Needs A Gandhi Foundation

MONDAY marks the thirteenth anniversary of the assassination of Mahatma Gandhi. The assassination shook the world for it was incomprehensible that the fragile, frail figure of Gandhi in his 79th year should be cut down by the bullets of an assassin. The world was stunned at the fact that its greatest apostle of *ahimsa* should be victim to violence. Since then the world has recovered from the shock of the deed and gone on to a study of the man's life, work and teachings. On the continent of Europe in England and in America there is today a great deal of interest in the life of Mahatma Gandhi. Students and scholars are probing into his works and his teachings. A tremendous volume of literature has developed round the life and works of the Mahatma. India, quite naturally, leads in the field for the India of the thirty years 1918-1948 was synonymous with Gandhi. In those three decades Gandhi meant India and India meant Gandhi.

The last few years have seen the stirrings of African nationalism across the length and breadth of Africa. People outside Africa have looked on with bated breath, wondering what path Africa is going to follow in the pursuit of her independence. African leaders from Nkrumah to Banda have declared that they follow the path of Gandhi—a path which means a non violent struggle for independence. In South Africa, African leadership has also declared that it stands by the concept of Passive Resistance. All these leaders realise that their position is much the same as it was with Gandhi under the British Raj. On the one hand there was the dominant race with all the weapons of Western Technology at its command and call and on the other was a people with nothing more than a will to be free. As young people those who are leaders in Africa today saw the manner in which Gandhi organised the struggle for India's freedom.

Unfortunately, neither South Africa nor the rest of Africa has been able to make a close study of Gandhian techniques. There is the spectacular side of Gandhi's methods, not the least of which is the deliberate violation of established law. It is this that appeals to those who would follow his path but many events in South Africa last year showed that those who want to take part in Satyagraha must first make a full study of the disciplinary system which Gandhi employed to train his Satyagrahis. This is important for Gandhi's politics and non violent revolution were first converted into a religion. After this no Satyagrahi could go back. Gandhi demanded rigorous training in his ashrams. Control of the senses and the palate were important as was faith in God. He drew upon the Gita for his own immense reserves of mental and physical strength. It may not be possible for Africa to take its spiritual disciplines from the Hindu Scriptures directly but it is not impossible for Africa to make a close study of Gandhian techniques and disciplines with the object of adapting them to its needs in 1961. For this purpose the continent needs a Gandhi Foundation where a planned, and systematic study of Gandhism can be made and the conclusions made available to all interested.

(Continued in next Column)

(Continued from previous column)

Tolstoy As A Social Philosopher

Gandhiji always considered himself to be a disciple of Tolstoy. It was Tolstoy's "The Kingdom of God is Within You" that made the deepest impress on Gandhiji and he has described himself as "a humble follower of that great teacher whom I have long looked upon as one of my guides. ."

IN Venice, last June, Cini, the wellknown Italian Foundation organised, in co-operation with the Ford Foundation, an International seminar to commemorate the 50th Death Anniversary of Leo Tolstoy. Some of the world's leading Tolstoy scholars from both sides of the so-called iron curtain came together in a spirit that was inspired in a large measure by an understanding and human fellowship to which the great sage's life was so brilliantly dedicated. There were at the same table such celebrated scholars and writers as Sir Isaiah Berlin, Lord David Cecil, Sir Herbert Read, George Kennan, Ernest Simmons, Franco Venturi, Ignazio Silone, John Dos Passos and Iris Murdoch from the West and Vladimir Ermilov, George Markov and Nicolai Guday from the USSR. Also was present Abbe Pierre, the bearded leader of the French Catholic social movement, who appeared in some way to personify the spirit of Tolstoy.

At the seminar the Western scholars tended to emphasise the literary greatness of the master whereas the Soviet scholars concentrated on the revolutionary social content of his work to the neglect of his sheer literary merit, Christian spirit and anarchist philosophy. The personality of Tolstoy shone through all this, because he was truly a many-sided genius, a lover of life who celebrated the sheer delight of being, he advocated renunciation of sacrifice, and an artist whose aesthetic quality was its own justification he advocated a theory of art which would make it a hand-maid. The colossal personality of the great writer was indeed what made all these scholars of varying views belong to this seminar.

India was represented by Shri Jayaprakash Narayan, Shri Jainendra Kumar and Shri Raja Rao, the author of *Kanthapura*. While Raja Rao dwelt on the literary influence of Tolstoy in India, Jayaprakash Narayan thought that Tolstoy was admired and respected in India not so much as an artist as the founder of a universal religion of pacifism and non-violent resistance to evil.

The text of Jayaprakash Narayan's address at the Venice International Seminar is given below.—

"I should like to say at the outset that the only justification for my being here is that I am engaged, along with thousands of others, in an activity that has been inspired in a considerable measure by Leo Tolstoy. Otherwise, art and literature are beyond my province, and it would have been an impertinence for me to speak of these things to such an audience as I have now before me.

India is the only country in the world where a serious attempt has been made—not by a small group of eccentrics but through mass movements—to put some of Tolstoy's ideas into practice. In the West, Tolstoy, the literary artist, still remains of supreme significance, but as a social and political philosopher his prestige has suffered much. He still has a message for the West, but this has to be re-discovered and

(Continued on page 22)

MAHATMA GANDHI—1869-1948

THIRTEEN YEARS AGO—on January 30, 1948—one of the greatest men of all times, Mahatma Gandhi, was cut down by the bullet of an assassin. He was a world-renowned figure in his life-time, revered and respected by comrades and opponents alike. After his death interest in his life, work and teachings has grown to a colossal volume. Scholars and students in different parts of the world are engaged in studying various aspects of "Gandhiana" and "Gandhism." Unfortunately here in South Africa the Indian people whom he served for twenty-one years know hardly anything about him. In order that people in this country might know a few things about him we publish below a chronology of his life in bare outline. Indeed, his was an eventful 79 years.—Ed I O

1869—OCT 2, Birth at Porbandar

1876—Went to Rajkot with parents, attended primary school for five years

1881—Entered Kathiawar High School at Rajkot.

1883—Married Kasturbai

1887—Matriculated and joined Samaldas College at Bhavnagar

1888—Sailed for England

1891—JUNE: Was called to the Bar; sailed for India JULY: Reached India; death of mother

1893—Left for South Africa for legal work

1894—Was enrolled as an advocate of Supreme Court of Natal, being first Indian to be admitted; founded Natal Indian Congress

1896—Returned to India, started agitation on behalf of South African Indians. NOV Sailed again for South Africa

1897—Landed at Durban, was ill-treated by White crowds excited by his speeches in India

1899—Boer War; raised Indians' Ambulance Corps for the war, was mentioned in dispatches and awarded war medal

1901—Left for India, became a volunteer of the Indian National Congress

1902—Was called back to South Africa to fight Indians' cause in Transvaal.

1903—Was enrolled as an attorney of the Supreme Court of Transvaal, founded the Transvaal British Indian Association,

1904—Founded and edited 'Indian Opinion', organised the Phoenix Settlement near Durban

1906—Zulu Rebellion, raised Indian Stretcher-bearer Corps, took the vow of Brahmacharya for life with his wife's consent. SEPT Indians in Johannesburg took a pledge of passive resistance against Transvaal Asiatic Law Amendment Ordinance, OCT. Reached England with a deputation to present Indians' case to the Colonial Secretary

1907—Left England for South Africa; organised a passive resistance movement; gave up legal practice to devote his life to *Satyagraha* and service, was asked to leave Transvaal within 48 hours

1908—JAN: Was sentenced to two months' imprisonment for failure to leave Transvaal, was released on reaching compromise with General Smuts FEB.: Was badly hit by enraged Pathans who considered a compromise on Indians giving finger prints voluntarily a betrayal of Indian interests. AUG.: Began passive resistance again on Gen Smuts's repudiation of the compromise OCT.: Was arrested and sentenced to two months' rigorous imprisonment for not producing a certificate DEC Was released from prison

1909—JUNE: Left for England on deputation to protest against the unification of four colonies to South Africa NOV, Sailed for South Africa.

1910—Founded Tolstoy Farm near Johannesburg

1911—Fasted in atonement for the moral fall of two inmates of the Farm

1913—NOV: Led *Satyagraha* marching into Transvaal on the Union Government's repudiation of the promise to repeal the tax on ex-indentured Indians, was arrested, released on bail, re-arrested on a fresh charge, and sentenced to nine months rigorous imprisonment; DEC Was released unconditionally

JAN—1914 Provisional agreement reached and *satyagraha* suspended JULY: Sailed for England AUG, Outbreak of war, raised Indian Ambulance Corps in London.

1915—Attack of pleurisy, returned to India; was awarded Kaisar-i-Hind Gold Medal MAY: Founded *Satyagraha Ashram* at Sabarmati

1915-16—Toured India and Burma to study problem of indentured labour APRIL: At Champaran (Bihar) investigated labour conditions in indigo plantations; was arrested and later released, was appointed by Bihar Government one member of the committee to inquire into ryots' grievances

1918—MARCH: Fasted in the cause of Ahmedabad textile labourers; started Kaira *satyagraha* to secure suspension of revenue assessment on failure of crops APRIL: Attended Viceroy's War Conference at Delhi; started recruiting campaign in Kaira District,

1919—FEB Signed *satyagraha* pledge to secure the withdrawal of the Rowlatt Bills APRIL: Began an all-India *satyagraha* movement; was arrested on way to Delhi for his refusal to comply with an order not to enter the Punjab and taken back to Bombay, outbreaks of violence, Jallianwala Bagh massacre at Amritsar, three day fast for atonement at Sabarmati; martial law declared in the Punjab, suspended *Satyagraha*, SEPT Became Editor of Gujarati monthly, *Navajivan* later published weekly in Hindi also Became editor of English weekly, *Young India*; member of non-official committee of enquiry into official excesses in the Punjab NOV Presided over All-India Khilafat conference at Delhi, DEC: Advised at Amritsar acceptance of Montford Reforms by Congress

1920—JAN: Led a deputation to the Viceroy to prevent the British Government from depriving the Sultan of Turkey of his suzerainty over the holy places of Islam AUG: Letter to Viceroy surrendering his war medals. SEPT: Special Congress session in Calcutta accepted his non co-operation move to secure redress of Punjab and Khilafat wrongs NOV. Founded Gujarat Vidyapith (national university) at Ahmedabad DEC: Nagpur Congress adopted his resolution declaring the Congress goal as attainment of *Swaraj* by India

1921—APRIL, Launched programme of enlisting Congress membership, raising funds and providing 20 lakhs of *charkhas* throughout the country.

JULY Led a campaign for foreign cloth boycott, lighted bonfire of foreign cloth in Bombay DEC: Was invested with full executive authority by Congress,

1922—FEB Intimated the Viceroy of his intention to start *satyagraha* in Bardoli; after mob violence at Chauri Chaura, fasted for five days and abandoned *Satyagraha* MARCH Was ar

(*Continued on page 23*)

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact.
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

EDUCATION OF AFRICANS IN PATHETIC STATE

SPEAKING at the thirty-second Annual Council Meeting of the S.A. Institute of Race Relations at Hiddingh Hall, Cape Town, on Wednesday, January 18, 1961, Dr A. B. Xuma, a medical practitioner of Johannesburg, and a leader of the African people, said that there was a static and unimaginative system of budgeting for the education of African children. "Bantu Education is suffering from acute financial starvation," he said, "Its budget compares most unfavourably with the budget for the education of the children of the favoured section. This is due to (a) the pegging of the Treasury grant at £6½ million without regard to the growing needs of Bantu work and natural expansion of the work due to population increase and (b) to restricting to that rigid inelastic source of income direct taxation of the African."

This formula, he continued, had been abandoned once on account of its inadequacy, but had been retained under the present government, with the result that the State spent 8 times as much per head per white pupil than it did per African pupil and 15 times as much per head of white population as it did compared with per head of African population. For Coloureds and Indians it spent 2½ times as much as per African pupil and on the basis of per head of population of these racial groups 4½ times as much was expended compared with per head of the African population—the idea being in certain quarters "anything is good enough for the Native, Bantu or Kaffir, he is not deserving, he does not belong."

On December 16, 1960, the Minister of Bantu Education, Mr W. A. Maree had raised the hopes of Africans by saying "the Government has pledged itself to see that at least every African child reaches the stage where he can read and write." But, said Dr Xuma, he had immediately dashed them again by saying that money would have to come from the parents. "The Government is prepared to support them to the bill on the £ for £ basis."

The Africans, Dr Xuma pointed out, were the poorest of the poor in South Africa, yet they were expected, through the Bantu School Boards, without resources to build the schools for their children in Higher and Post-primary Schools, while even the few schools built by the local authorities for lower primary classes are paid for by the Africans or merely replaced the schools destroyed and left behind in the mass removal of Africans under the Government's Resettlement Scheme.

"When one realises," added Dr Xuma "that this problem of over-crowding in the schools concerns only pupils above 50 per cent. of African children of school going age one realises how grave the situation is under Bantu Education and how dark the future for the education of the African child."

The impressive curriculum, however, laying stress on three languages—English, Afrikaans and Home Language, or mother tongue, and writing—did not overcome the legacy of poor foundations and the persistently overcrowded classes.

"It is little wonder that more and more children fail in Standard II where a determining external examination is set by regional sub-inspectors. Many children fail and are in danger of having their education prematurely terminated at that stage through no fault of their own but because of the defects and disadvantages of the system itself. They are only permitted to fail once." Failure even in the matriculation stage amounted to 77.4 per cent.,—the "most gruesome picture I have ever come across."

The use of the vernacular, Dr Xuma pointed out, only too often resulted in both pupil and teacher having to memorise work—for books in Bantu were not available in anything like the requisite numbers, nor even in English or Afrikaans. There were not even reading texts that the children could possess for some of the language classes. They must rely on retentive memory. There were no libraries. Lack of permanent text books and lack of library facilities stopped children from developing reading habits and becoming educated in the true sense.

The African school teacher was the lowest paid teacher in South Africa Dr Xuma continued. The male ranged, briefly, from a minimum of £120 for men with the Lower Primary Teacher's Certificate, to a maximum of £450 for men with a degree, plus the Professional Certificate. A woman teacher earned anything from £60 per year to an absolute maximum of £325.

"Under these scales," Dr Xuma pointed out, "an African male teacher with a degree does not get more than an African in a higher grade clerical job in industry and commerce, and an African woman teacher with a degree gets no more than an African woman unskilled worker in a factory.

Dr Xuma concluded, "This is the picture of Bantu Education. I did not make or paint it. I am merely presenting it. I have pulled up the threads and tied them together so that you can see the picture together and as a whole. I have sought authority from proper quarters and friend them for everything I say, so that a true picture and no mere propaganda may be presented for the serious consideration of all concerned. I am too old, and I expect too responsible, merely to be trying to gain debating points. The matter is too serious and important for that kind of treatment. It calls for calm reflection and consideration. It demands real statesmanship and not cheap politics party or otherwise. It is a challenge for South Africans, White and Black, to find a common basis for the solving of this national problem, the education of the majority population.

I say to White South Africa, "Don't drive our people to think Black. They want to think South African. Don't make them feel that you think of them and look upon them as your eternal and internal enemy. Africans are the best friends South Africa has if they are given the opportunity and they are the most loyal and most law abiding.

Separateness No Longer Possible

"I WANT to challenge the whole fundamental concept of apartheid—the conception that men get better by being legally separated from one another, the conception that it is strengthening for a state to be made up of separate nations," declared Professor the Hon. E. H. Brookes, the President of the Institute of Race Relations, in the course of his address to the Annual Council Meeting of the Institute in Cape Town last week. Separateness, Professor Brookes said, was no longer possible, nor could it be in any way even justified a doctrine of Christianity.

In the wider world, he said, the most striking fact of the last few years was the passing of European control. "Four centuries of which ends have come to a close ... It was right that the domination of Europe should have come to an end. It was time that it should. No one could any longer defend the thesis that some races were put into the world to rule others. The fact that European rule had gone, never to return, had to be accepted as simply as man accepted the passing of his own youth, the change of seasons, the fact that yesterday was yesterday and not today.

"The 'new' in South Africa must come, but all that was lovely in the old ought not to be lost, and the lessons of true democracy had to be learned afresh.

"All of us have to learn that the real and vital meaning of democracy was reverence for the personality of every individual, even the humblest and a sincere desire to know what men really wanted."

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	6
Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	6	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
Towards New Education—M. K. Gandhi	3	4
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	6
What is Wrong With Indian Economic Life —D. V. & R. V. Rao	6	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag Durban, Natal.

KENYA PLANS FOR TAGORE CENTENARY IN MAY

["Indian Opinion" Service]

NAIROBI.—1961 being the Rabindranath Tagore Centenary year, non official committees consisting of the admirers of Tagore's poetic genius and his plays and other writings have been formed in many countries to draw up suitable programmes for the year and specially the week during which Rabindranath was born hundred years ago. One such committee has been formed in Kenya with Mr. S. G. Amin and Mr. Arvind Jamdar as President and General Secretary respectively. A number of other eminent citizens of Kenya have agreed to work on this committee and the various sub-committees formed with a view to implementing the decisions reached at the general body. The committee met in Nairobi last week and decided on the broad aspects of the celebrations.

Programme

It has been planned to hold the celebrations in the second week of May and the items on the programme are an exhibition of Tagore's paintings and books, staging of his plays, screening of films connected with his life and and the institutions with which he was associated, organising a series of lectures on the various facets of Tagore's genius and recitation and oratorical contests in schools. The help and co-operation of various cultural organisations in the country is to be sought in assisting the committee to make the programme a success.

Radio Week

Besides, broadcasting organisations in the country are being approached by the committee in connection with celebrating a Tagore week during which adaptations of Tagore's plays and readings from his poetry and other works could be programmed, songs and music with which his name has come to be associated could be broadcast and a suitable radio feature on the personality and work of the poet-playwright, interspersed with the recordings of his voice and of the voice of other leaders about him, could be produced.

Besides, the committee has plans to bring out a Swahili translation of any one of Tagore's stories or plays as a token beginning which may inspire local talent in the future to undertake similar projects.

It is also proposed to place a bust or an oil painting of Tagore's portrait at a suitable place to commemorate Tagore's centenary.

To achieve the objectives stated above and to meet the monetary requirements of some of these, the Finance Sub-Committee has been asked to raise funds and the Committee hopes that lack of finance will not stand in the way of implementation of the projected programme.

In India

Incidentally, the National Tagore Centenary Committee in India of which Mr. Nehru is Chairman, has urged that it should be the effort "to make his teachings, his poetry, drama, music, his literary and artistic creations easily available to the whole nation." The Committee has undertaken to collect a fund of Rs. 1½ million "for achieving this and creating memorials worthy of the great seer and poet." The National Academy of Letters is shortly bringing out a special centenary issue of his literary works. Celebration committees have also been formed in all the States and separate funds are being raised to assist in the implementation of plans drawn up for the purpose.

Appeal For Book On African Law

IN an address to the annual Council meeting of the Institute of Race Relations in Cape Town on January 19, Mr. E. R. Silberbauer, Director of the Bantu Wage and Productivity Association appealed for the publication of a good handbook on African Law and custom to provide the basis for lectures on training courses to White supervisors.

"In order to make the working lives of the employees a pleasure and not a burden, we must of course have an intimate understanding of the mind of the African worker. This has to be deliberately acquired by the White man. I have heard of the extremely good results in a nation-wide organisation of lectures on African Law and custom to White supervisors. As a result of the understanding which comes from knowledge there has been a step up in man-personnel relations and productivity has shown a marked increase.

Banda Tells Asians They Are Welcome In Nyasaland

(Continued from front page)

year. Some Indians accused Mr. Sacranie of selling the Indians to the African agitators, Dr. Banda said, but these Indians would soon be proved to be wrong and you will find that you did not go wrong by putting your trust and confidence in us, Dr. Banda said.

Mr. Dunduzu Chisiza, the Secretary-General of the Malawi Congress Party and the party's Economist spoke before Dr. Banda and he assured the Indians that they had no reason to fear for their economic future in Nyasaland. He outlined four economic policies that would be pursued by his government and said among these would be the encouragement of economic growth in the country and attraction of investment while at the same time affording enough opportunities for the African people who wanted to do business to come up.

Mr. Chisiza also told the meeting that in the past the Indians in Nyasaland had been regarded by the ordinary people as their enemies and exploiters. This could be said to be true in many ways. But it was not too late to mend this unfortunate situation but the quicker it was done the better.

No Sedition To Call African Brother

Mr. Sattar Sacranie, in replying to the speech by Dr. Banda clarified the position of the Indians in Nyasaland on the question of the freedom and independence of this country in no uncertain terms.

He reminded his fellow-Indians that it was a fact that in the past the Indians had always sought to regard themselves as a more privileged class of people than the Africans. Indeed the Indians had been exploiters of the African masses and had therefore, alienated themselves against the African people.

Referring to the so-called Federation of Rhodesia and Nyasaland, Mr. Sacranie said that the Asians had opposed it since its imposition. They had opposed it because they believed that the scheme could not possibly work unless it had the support of the majority of the people, who happened to be the African people. And they also opposed it because they argued that the so-called policy of partnership which the Federal Government claimed it stood for could not be implemented unless the Europeans had the African people with them.

Since 1953, Mr. Sacranie had sought voting rights for the Indians at the feet of Sir Roy Welensky and his band. But each time he was told that the Indians were uneducated and uncivilised to be given the vote. Besides denying the Indians their rights Sir Roy and his government went further to make insulting legislation against the Indians. Marriages which had been performed according to the Indian Religious laws were refused recognition by law. A law was made to stop immigration of Indians into Central Africa and yet they allowed labourers from war-time enemy country Italy, etc.

But, Mr. Sacranie continued, at the London Constitutional Conference in July Dr. Banda came to the aid of the Indian people. He fought for the Indians and obtained for Gujarati, the dignity and respect that it is worth by recognising it as one of the official languages in this country and getting the British Government to agree to it.

Mr. Sacranie then said that the African had extended his hand of friendship to the Asians in the past but no one had responded. Grasping Dr. Banda's right hand Mr. Sacranie told his followers that he was now responding to the African call for friendship with the Indians and this meeting was the birth of a new era in the history of our country. If Sir Roy and Blackwood did not like it, he was prepared to disappoint them and fight them. If it was sedition to call Dr. Banda and the African people his friends then he was prepared to commit the crime.

WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—35/6. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching expansion bracelet—55/6. As above but 17 Jewels—47/6.

A. I AGENCIES, First Floor, No 204/205, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9075, Johannesburg. Stocks limited order immediately.

Tolstoy As A Social Philosopher

(Continued from page 18)

contemplated in terms of the achievement and failures of present-day western civilisation.

When Action Is Worse Than Inaction

Professor Ermilov says in his paper that 'after subjecting to truly devastating criticism the very foundations of contemporary society, Tolstoy rejects the historical necessity of real struggle...', and adds that thus 'a passionate call for action became a call for inaction.' There is no doubt that even the noblest ideal would be worth no more than an idler's day-dream if it were not translated into practice, the highest thought would be sterile without action. Therefore, action is imperative, inaction would be death. But the vital question remains, what kind of action? Action that denies the ideal contradicts the thought, would be even worse than inaction.

If brotherhood of men is the ideal, can action that kindles hate in the hearts of men and sets brother against brother lead to fulfilment? Here is the heart of the human problem of today. Our action is not consistent with our ideals. It is for this reason that even our noblest ideals turn into ashes in our mouth even as we speak of them.

Our most important task is to discover how to suit the means we use to the ends that we put before us. If we are for unity and not division, how shall we act that we do not divide, if we are against war, how shall we act that we do not prepare for war, if we are for the brotherhood of man, how shall we act that we do not set brother against brother—if we are against tyranny and oppression, how should we act that we do not tyrannise and oppress? The discovery of the *right* action is the task, not merely action. Brutality, injustice, tyranny, exploitation committed in the name of the "people", or religion, or ideology are no better than brutality, injustice, tyranny, exploitation perpetrated by feudal lords or capitalist exploiters.

Tolstoy And Gandhi

Tolstoy's call for action was answered by Mahatma Gandhi, first in South Africa and then on a truly grand scale in India. It was for the first time in history that Gandhi united thought and action, ideal and practice, means and ends on such a large scale. Tolstoy did not live to witness the Indian Satyagraha movement, but he had learnt enough of Gandhi's work in South Africa to write to him thus, in his long letter of 7th September 1970, which must have been one of the last things Tolstoy had written "...your work in Transvaal, which seems to be far away from the centre of our world, is yet the most fundamental and the most important to us, supplying the most weighty practical proof in which the world can now share and with which must participate not only the Christians but all the people of the world.'

Gandhi in his turn, as you all know, considered himself to be a disciple of Tolstoy. It was 'The Kingdom of God is Within You' that had made the deepest impress on him, and in his Introduction to Tolstoy's "A Letter to a Hindu" he describes himself as "a humble follower of that great teacher whom I have looked upon as one of my guides.'

The story of the Indian freedom struggle, "Satyagraha", under Gandhi, is too well known to require anything more than a mention here that it was an example of a grand application of Tolstoy's philosophy of love to a situation of social and national conflict of vast dimensions. As such, its value should be treasured and cherished and its lessons studied and learnt in a creative manner.

Living Influence Of Tolstoy

The Independence of India and the death of Gandhi have not put an end to the forces of social reconstruction that Gandhi had set in motion. Theodore Redpath in his work on Tolstoy writes that "the ideas of Gandhi are already a waning influence in Indian political affairs." It may appear to be so on a superficial view. But the influence has been so deep that politics, economics, education, social and religious reforms, culture and art, technology and foreign affairs—almost everything that happens in India—bear the impress of that great soul. The most specific and pronounced evidence of Gandhi's living influence in India is the Sarvodaya movement presently led by Acharya Vinoba Bhave, who is universally recognised as Gandhi's spiritual heir. Sarvodaya literally means the rise and the good of all—including the good of the enemy' and the evil-doer. The Sarvodaya movement aims at creation of what Gandhi or Tolstoy would call the non-violent society, a social order based on the principle of love, and brought about by the means of non-resistance or non-violence or love.

It was in 1951, three years after Gandhi's death that Vinoba started his movement in the form of Bhoodan or land-gift—"loot" through love as it has been called. In the course of a few years he was able to collect nearly five million acres of land of all qualities, including, no doubt, even land not fit for cultivation. But the important thing was that Vinoba showed how an economic problem like that of land redistribution could be solved by the means of persuasion and change of heart. Means and ends, ideal and action were perfectly harmonised in the process. From Bhoodan Vinoba's movement developed into what is known as Gramdan. Bhoodan taught landowners to share their land with landless labourers, Gramdan teaches that land should be held in common by the village community to be used for the good of all the members of the community. There are more than five thousand hamlets, large and small, where land has thus been villagised, or communised, if you please. The important point to remember is that the economic end is achieved along with the ethical and spiritual end. The social and human revolutions march forward side by side.

A State-less Society

Mr George Kennan, former American ambassador to Russia, in his first paper has dealt with Tolstoy's ideas of the State. If there is any place in the world today where these are being sought to be realised in action it is India. Gandhi stood for the utmost possible freedom and democracy, which he said could be realised only in a stateless society. But he admitted that the State would perhaps never completely wither away. Attempt should, therefore, be made to see that Governments were as little centralized and top-heavy as possible. It is true, as Mr. Kennan says, that Tolstoy could not have visualized the progress of science and technology that would require ever growing centralization of human affairs. But Gandhi actually witnessed the advent of the atomic age, and yet he remained as firmly wedded to decentralization as Tolstoy. Gandhi's call to make man the master of machine rather than the machine to be the master of man is as relevant and urgent today as ever. But for that it is necessary that human affairs are consciously and deliberately subjected to the ethical and spiritual values that underlie human civilization universally. These, rather than the ideologies that divide human society today should determine the politics of the future; the partyless politics of harmony—harmony of interests, harmony of means and ends, harmony of races and nations.

The Ideal of 'Jai Jagat'

In India a powerful mass movement—the Sarvodaya movement of Vinoba of which I have spoken before—is afoot to achieve these ends. Professor Ermilov in his remarkable paper refers to the greeting, 'vivat die ganze Welt'', (long live the whole world) "so joyously exchanged in 'War and Peace' by an Austrian peasant and the young Russian Officer Nicholas Rostov" as one of the two "epigraphs" that could be placed before Tolstoy's work. Where today would you find this form of greeting being actually in vogue on a large scale? Again the answer is in India, 'Jai Jagat' which literally means the same thing, "victory to the world", is the common slogan and form of greeting employed in the Sarvodaya movement throughout the length and breadth of India. And even faced with concrete physical aggression by China against India's borders, Vinoba's answer is 'Shanti-Sena'—an unarmed army of peace. In hundreds of public meetings held every day all over India, the message of the 'Shanti-Sena' is delivered. There are large and small rural areas in different parts of India where Sarvodaya activists, voluntary workers who have dedicated themselves to the cause of Sarvodaya, are trying to create self-dependent and self-governing communities. These in a manner of speaking will be model stateless societies in miniature, whose example might be copied by other areas.

Thus in the obituary words of Gandhi's journal, "Indian Opinion," written on the death of Tolstoy, "Tolstoy is not dead, he lives through the lives of his innumerable followers throughout the world." I cannot speak of the world, but it is certainly true of India. And I hope that by trying to put into practice the ideals of the world communion of men, i.e. of love, India is making her humble contribution to the future world of peace and goodwill and cooperation."

Mahatma Gandhi

(Continued from page 19)

sented for sedition and sentenced to six years' imprisonment.

1924—JAN: Operation for appendicitis, FEB. Was released; APRIL: Resumed editorship of *Young India* and *Navajivan*, SEPT: 21-day fast for Hindu-Moslem unity; DEC: Presided over Belgaum Congress

1925—SEPT: Founded All-India Spinners' Association. NOV: Seven-day vicarious fast for failings of Ashram inmates.

1928—DEC: Moved Congress resolution in favour of Independence if Dominion Status was not forthcoming by the end of 1929.

1929—DEC: Moved Lahore Congress resolution declaring that *Swaraj* in the Congress creed meant *Purna Swaraj* (complete independence).

1930—FEB: Was authorised by A.I.C.C. to start Civil Disobedience Movement, MARCH: Letter to Viceroy intimating intention to break salt laws if the Congress demands were not granted. APRIL: March to Dandi MAY: Was arrested, imprisoned without trial, *hartal* all over India

1931—JAN: Unconditional release MARCH: Gandhi-Irwin Pact AUG: Sailed for England to attend the second Round Table Conference. SEPT-DEC: Attended R.T.C. and returned to India.

1932—JAN: Was arrested and imprisoned without trial, SEPT. 'Fast unto death' in jail to secure abolition of separate electorates for Harijans in Communal Award; Government accepted the demand.

1933—FEB: Founded weekly *Harijan*, published in English and Hindi. MAY: 21-day fast for self-purification, was released unconditionally, announced suspension of civil disobedience for six weeks, calling on Government to withdraw the Ordinances, JULY: Informed Bombay Government of decision to march from Ahmedabad to Ras to revive the civil disobedience movement, was arrested, imprisoned without trial AUG: Was released, but rearrested for breaking a restraint order, fast on being prevented from carrying on anti-untouchability propaganda, was released unconditionally. NOV: Began tour for Harijan uplift

1934—OCT: Bombay Congress session; decision to retire from politics to engage himself in "constructive programme," village uplift Harijan service, etc. DEC: Inaugurated All India Village Industries Association.

1936—Resolved to make Sevagram his headquarters.

1937—Presided over Education Conference at Wardha and outlined a scheme of education through basic crafts.

1939—'Fast unto death' at Rajkot to secure Ruler's adherence to promise to reform administration; ended it on Viceroy's intervention.

1940—JULY: Talks with Viceroy on war situation. OCT: Decided on individual civil disobedience, suspended *Harijan* and allied weeklies following official demand for precensorship.

1941—Was relieved of leadership of Congress by Working Committee, at his own request

1942—JAN: Restarted *Harijan* and allied weeklies. MARCH: After meeting Sir Stafford Cripps in New Delhi, described the Cripps offer as a 'post-dated cheque'' AUG. After A.I.C.C. resolution on "Quit India", was arrested and interned in the Aga Khan's Palace at Poona AUG-DEC: Correspondence with Viceroy and Government of India on disturbances in India

1943—21-day fast; fast broken on March 3.

1944—FEB: Death of Kasturba Gandhi in the Aga Khan's Palace. MAY: Was released unconditionally; SEPT. Gandhi-Jinnah talks OCT: Presentation of purse of 110 lakhs of rupees for Kasturba Memorial on his 75th birthday.

1945—JUNE: Simla Conference on Wavell Plan; left Simla before the end of the conference.

1946—FEB: Talks with Viceroy on food situation; APRIL: Peace mission to Bengal, repeal in Bihar; Hindu joint appeal with Mr Jinnah, ban on *Harijan* lifted, talks with Lord Wavell; consultations with the British Cabinet mission. NOV: Talks with Mr Jinnah, Nawab of Bhopal and Lord Wavell

1947—JAN: Peace tour in Noakhali, addressed Asian Relations Conference at Delhi, SEPT: Fast to end "only if sanity returns to Calcutta."

1948—JAN. 13: Fast for Hindu-Muslim unity. JAN 20: Bomb thrown at prayer meeting JAN. 30: Shot dead

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1684

HISTORIC TEXT TRANSLATED

MRS PHYLLIS E. LEAN, P O Box 2313, Johannesburg, writes:—

The Indian community will rejoice that there has been made available to the members of the Muslim faith an interesting translation of a text printed nearly a century ago.

The book, published by E. J. Brill of Leiden (Holland) is entitled "The Religious Duties of Islam as taught and explained by Abu Bakr Effendi".

The translator, Mrs Mia Brandel Syrier, a Hollander by birth and a brilliant Islamist, prefaces her scholarly translation with an essay on Islamic Jurisprudence. This exposition of the theme will help all South African communities to understand the Muslim minority and to respect their way of life.

Abu Bakr's text is a close copy of the Multaqa of Ibrahim ul-Halabi, an authoritative Hanafite law text book.

Apart from its very real value as a religious text, the book is of unusual historic and literary interest. Published in Istanbul the original book was actually written in Arabic and Afrikaans both in Arabic characters, perhaps one of the very first printed books in the Afrikaans language.

Abu Bakr found on his arrival in Capetown a hundred years ago that it was essential that he should learn "Cape Dutch".

He founded a Theological School in Cape Town and taught his flock how to live in accordance with the rules of their faith.

Men of goodwill everywhere will respect him and his people for their recognition of the Divine Law which every hour is extolled and acclaimed.

Indians And Communal Franchise

(Continued from front page)

the Indian people had the vote they invariably returned Europeans to Parliament and the municipal councils, said Dr Lazarus.

Dr Lazarus rejected the trend towards regarding communal representation as a solution to the problem of non-white participation in local Government. "All shades of Indian political opinion in Natal reject the communal franchise proposals"

The final one was this—"To English speaking Natal must go the credit for consistently denying to the Indian people the right to be represented in the councils of the land, and in so doing has set the example to the rest of the country. It must be flattering to the most British province that it has found so many apt and ardent followers in the rest of South Africa. I do not know because I cannot share in this particular emotion.'

SHOP FOR SALE

Shop for sale in Rustenburg on Main Road. Residence will be arranged.

Ahmed Ismail Bulbulia,
Box 84. Phone 335
Rustenburg, Tvl.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add, HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Nam Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 9/6 each F.O.R. DURBAN
1 " 12/6 " " "
2 " 20/ " " "
3 " 35/ " " "
4 " 45/- " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

fifty years ago... *January 1911*

Alleged Ill-Treatment At Verulam

(*From "The Indian Opinion" January 28, 1911*)

ON the 18th inst., ten indentured Indians, in the employ of a well-known planter, near Verulam were charged before the Magistrate, Mr. Wheelwright, under sec. 35 of Act 25 of 1891, for being absent from roll call and refusing to perform the work set them when lawfully called upon to do so. They pleaded guilty, were cautioned and discharged, and ordered to return to their employer. It appears that the men made serious allegations of improper treatment against the latter, and in sympathy with the first ten, twenty-six others left their work in a body, in order to complain. Their doing so was clearly in contravention of Section 101 of the Act, under which they were arrested and charged, and which reads as follows.—

> "When all or a large number of the Indian immigrants employed upon any estate or property shall absent themselves from their employment without leave for the purpose or on the pretence of making any complaint against their employer, each Indian or any number of them shall be liable to be brought before any Court, and, on conviction, to be punished by fine not exceeding Two Pounds Sterling, or by imprisonment for any period not exceeding two months, with or without hard labour, *whether such complaint shall or shall not be adjudged to be groundless or frivolous, and notwithstanding that such complaint may be successful.*

Commenting upon this provision of the indenture law, the *Natal Advertiser* said, in 1905 —

"This means that, even if a number of Indians carry a grave complaint against illtreatment to the Protector, and succeed in getting compensation and redress they are liable to two months' hard labour for having dared to seek justice without first obtaining permission! This, we take it, is the most scandalous provision extant on any British statute-book anywhere. What if these unfortunate wretches have to ask permission to go to the Protector from the very man they propose to complain against? Is he at all likely to grant it? And, if not, are they to endure on in patience? *This Section alone is enough to damn the whole Act.*"

The twenty-six men, charged under Section 101, pleaded guilty. They were sentenced to pay a fine each of thirty shillings, or to go to gaol for a month with hard labour. The fine amounted to about three months' wages and, by way of protest against the sentence and the injustice with which they had met, they elected to go to gaol, though it is understood that some of them, anxious not to leave their wives and families unprotected, have since paid their fines and been released. In any case the employer has been penalised by the temporary loss of half his available labour force.

Incensed by the penalties imposed upon their fellow-complainants, whilst they themselves were set free, the first ten, determined to share their imprisonment, refused to go back to their employer, and set off to make complaint to the Protector. They were, however, arrested at Avoca, and brought back to Verulam, where they were brought before the Court, charged with contravention of Section 101, on the 20th instant. They were defended by Mr. A. S. Wells, who pointed out that the men seemed to be labouring under a grievance. The Magistrate, telling them that, though they seemed to desire to go to gaol, he would not send them there, cautioned and discharged them, and ordered them to return to their employer, after having laid their complaint.

The men allege, it is understood, the following grievances against their employer—

(1) That their rations are illegally docked;

(2) that they are set impossible tasks,

(3) that for failure to perform these, or to attend roll-call, in case of sickness, they are illegally docked;

(4) that women, newly risen from child-bed, are peremptorily forced to work, on pain of non-payment of wages or stoppage of rations;

(5) that although the employer was ordered a year ago to provide proper accommodation for his employees, he has not done so, and that that many of the shacks in which they are obliged to herd are uninhabitable, especially in wet weather.

The Protector was, on Friday last, communicated with, and informed of the acute feeling that existed amongst the Indians on the estate, and on Saturday morning, Mr. Wells, of the Protector's Department, went up to Verulam to investigate the complaints.

It is stated, on the authority of a sirdar, who brought up twenty-five time-expired Indians to Verulam to enter into contracts of re-indenture, that when they heard of this case, they unanimously decided not to re-indenture. The Indian community of Verulam are closely watching these and similar matters, with the object of drawing the Protector's attention to cases of alleged abuse, and every effort is being made to make the ugly facts of indenture widely known, with a view to frustrate the employers' attempts to bring undue pressure to bear upon those of their employees who are approaching the end of their terms of service, in order to induce them, whilst still under obligation to serve, to enter into fresh contracts.

Rehabilitation Of Neglected Children

("Indian Opinion' India Service)

THE Rajya Sabha recently passed the Children Bill providing for the care, protection, maintenance, education and rehabilitation of neglected and delinquent children in the Union Territories as reported by a joint committee. The measure received general support from the House, some members describing it as a "model" to be copied by other states. Dr. K. L. Shrimali, Minister of Education, replying to the debate, described the bill as a progressive one.

Books For Sale

Sixty Years After (Notes)	1	0
Public Finance	4	[illegible]
Eminent Americans	5	[illegible]
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	[illegible]
Gandhian Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	[illegible]
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	[illegible]	[illegible]
My Religion—Gandhiji	8	[illegible]
Story Of The Bible—S. K. George	[illegible]	[illegible]
Key to Health—Gandhi	1	[illegible]
At the Feet of Bapu—Chandwa	[illegible]	[illegible]
Preparation For Science—R. B. Gregg	2	[illegible]
Bapu My Mother—Manu ahn	1	6
Nature Cure	[illegible]	0
Diet and Diet Reform —Gandhiji	5	[illegible]
Gleanings—Mira	1	8
Selections from G ndhi—N. Bose	10	[illegible]
Bhoodan Yajna	[illegible]	[illegible]
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	[illegible]
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	[illegible]
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	[illegible]

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

No. 3—Vol.—LIX.
Friday,
27th January, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

✱
નિર્મળભાવ, કાર્યતત્પરતા તથા આત્મસમર્પણનો ભાવ ધારણ કરો શરીર અને મન બંનેને અર્પણ કરી સેવા માટે તૈયાર રહો. યોગની આ પ્રથમ ભૂમિકા છે
—શિવાનંદ

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૩ તા. ૨૭ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧. છૂટક નકલ પે. ૪

વિરલ વિશ્વવંદ્ય વિભૂતિને વંદના

શ્રી. મોહનલાલ ચાંપાનેરી, લુઆન્શા

આજ ફાટ્યું અને કાળમુખ ગોળી છૂટી. અખિલ વિશ્વને આંજી દેતાં વિશ્વને સાંભળ્યા નાખી, વિશ્વને હેબતાવી તેના પનોતા પરદુઃખભંજક પુત્રને ઉપાડી ગઈ. વિશ્વ પછી એ પળે સ્તબ્ધવત્ બન્યું. દુઃખના દાવાનળમાં ડૂબતા જગની એકજ આશ સમી પ્રોજ્જ્વળ જ્યોત હરી ગઈ. જગત ચોધાર આંસુએ રડ્યું. વિનાશની પેઠી ભયંકરતાનું મોતનું જગપટ પર ફર્યું. જગતની પ્રત્યેક મતિ અવાચક બની ગઈ. સવિતા દેવી પણ દુઃખની શોકાગારમાં નિસ્તેજ બની, સહભાગી બની અસ્તાચળે દુઃખભર બની તરતજ વિલીન થઇ. સ્વપ્નવત્ ભૌતિક જગતમાં આ કલ્પનાતીત દુઃખ એક મનુષ્યના કારમા હાથે ૧૯૪૮ના જાન્યુઆરીની ૩૦મીએ શુક્રવારે બન્યું હતું.

જેના અમર આત્માની અખંડ જ્યોત અનંત જ્યોતમાં ભળી પ્રોજ્જ્વળ બની. અર્પણ કરતે હાથે વિનમ્રતા પ્રગટાવી ગઇ. હરેક હાથે પ્રકાશ સાથી અને પ્રેમરૂપી દીવો પ્રગટ્યો.

બાપુનું જીવન એટલે એવું મહાભારત પુસ્તક જાણે વિશેષ. જેમને ડગલે પગલે ધીરજ, નમ્રતા, નવસર્જન અને પ્રેરણા પ્રગટતું જેની વાણીમાંથી સત્ય અને અમૃત ઝરતું જેનો અવાજ કરોડોનો આર્ત અવાજ હતો, જેનું સર્વ કરોડોનું હિતકારક અને ઉદ્ધારક હતું, જેનો વાસ સમાજ અવગણિત હરિજનોની ઝુંપડી હતી, જેની અહિંસા કરોડો હૃદય પલટાવનારી, વેરઝેરને નિર્મૂળ કરનારી અને દેશને અખંડિત પણ નહિ સહનારી હતી, જેની સાધના મૃત્યુના ખોળામાં પણ અણનમ રહેનારી હતી, જેનો પ્રેમ જગદ્વ્યાપી હતો, જેની આત્મદૃષ્ટિ જોઈને આંતરી લેનારી હતી, જેનો રેંટિયો કરોડો ભૂખ્યાને રાટી દેનારો હતો, સ્વરાજના ચેતનમય પ્રતીક અને વાણિજ્ય ગામડાંમાં ચેતન રેડનારો હતો, જેણે સૂતું જોમ કરોડોને આત્મબળ પ્રેરનારો હતો ને સ્વહિત ભૂલાવી પરહિત પ્રતિ દોરનારો હતો, એવા ને એથી ય અધિક આદર્શ ગુણી હતા બાપુ.

બાપુની શક્તિનો તોલ કાઢવો ન જ કરી શકે, જેણે એક પામર મનુષ્ય તરીકે જન્મી દુનીયાને મહાનતાની પરાકાષ્ઠા સિદ્ધ કરી બતાવી, જેમના કાર્યોએ જગતના મહાન પુરુષોને મુગ્ધ—ચકિત કરી દીધા અને જેમણે મુક્ત હાથે ભારોભાર પ્રશંસા કરી. જેણે હજારો વર્ષની પૂર્વની સંસ્કૃતિને પુનર્જીવન પ્રદાન કરી નવયુગ સર્જ્યો, જેણે પોતાનું જીવન ગીતાનુરૂપ બનાવ્યું. વેદ ધર્મ અને ઋષિમુનીના એ જ જીવન-સાર્થકતા અને આત્મ સમક્ષ પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપે પ્રતિપાદન કર્યું. બાપુ કર્મયોગી, ધર્મના તો સાક્ષાત અવતાર. જેણે અથાક સેવા કરી દુનિયાની સમક્ષ માનવજીવનની મહત્તા સિદ્ધ કરી. દેહ પર આત્માનું આધિપત્ય તો જેમનું જ. આત્માને અનુરૂપ દેહ જેમણે ઘડ્યો હતો. તેઓ તો વિરલ શક્તિના સંગ્રહક, જેમ દેહ ઘસાતો ગયો—ક્ષીણ થતું ગયું તેમ આત્માની શક્તિ અમાપ વધી અને જર્જરિત દેહમાં તેમનો આત્મા કરોડો આત્માની શક્તિને હરાવે એવી શક્તિ ધરાવતો રહ્યો.

બાપુ કોઈ પણ કાળના મહાન પુરુષોમાં અનેરાં હતાં. તેમણે તો માટીમાંથી માનવો સર્જ્યો. તેમણે પોતાનું જીવન અનેકોવાર મૃત્યુની ગોદમાં મૂક્યું. કચ્ચાયેલા અને તિરસ્કૃત અસ્પૃશ્યોને ઉગાર્યા અને તેમને કાળે સિદ્ધા માગતાએ ન અચકાયા.

બાપુએ હિંદીને દુનીયામાં માનવંતો—ગૌરવંતો બનાવ્યો, તેને ઉન્નત શિરે ચાલતો કર્યો, અંગતના નાના દેશોમાં સ્વતંત્રતાની ચિનગારી પ્રગટાવી અને અહિંસાના શસ્ત્રે તેઓ પણ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરી શકે એવી આશા ભરી આપી. અસ્વતંત્ર દેશોના માનવીઓને પ્રેરણા પાન કરાવી સ્વતંત્રતા પ્રતિ પ્રેર્યા. જગતમાં સ્વતંત્રતાનો પવન ફૂંકાયો.

તેમના હાથે સ્વરાજ્ય પછીના માનવ સંહારનો અસહ્યવેદના હતી. તેમની સ્વતંત્રતા એટલે હરેક વ્યક્તિની પૂર્ણતા—આદર્શ રામરાજ્યની પ્રતિકૃતિ. અને દેશિક તેઓ પોતાની સર્વશક્તિ તે કાજે અર્પણ કર્યા રહ્યા હતા, અને બાપો જાણી તેમને એક ક્રમ ન લાગી હોય! ક્યાં સાચો માનવીની ગાંડાતૂર સ્થિતિ અને ક્યાં એક માનુષની અદ્ભુત તેજોમય આત્મ શક્તિ. છતાં પણ સફળતા ક્યાં ન મળી!

બાપુના મૃત્યુથી મૃત્યુ મરી ગયું. તેમના મૃત્યુમાં પણ અનેરી ભવ્યતા હતી. અહિંસાના જીવનભર પૂજારીએ અહિંસાની વેદી પર હસતે મોંએ ઝુકાવ્યું. અહિંસા પર હિંસાએ ક્ષણિક વિજય મેળવ્યો પણ સૈકાઓ સુધી આવકારની અપ્રતિમ જ્યોત દુનિયાના પટપર ફરી પ્રગટી. બાપુનો સત્યઅહિંસા મંત્ર સંહાર લીલાની અઘોર આંધીને દૂર કરી દેશી—જગતમાં બળ આપી ગયો. વિશ્વશાંતિના ચાહકના મસીહાને જગતને લાખ, પણ આપ્યું અને જગત પુકારી ઉઠ્યું! એ શાંતિનો હિસ્સો જીવંત છે.

બાપુ તો કાર્યશીલ હતા અને મૃત્યુની છેલ્લી ઘડી સુધી કાર્ય નિમગ્ન રહ્યો, વિશ્વમાં ખરેખર તેઓ ભૌતિક દેહે આજ ન હોય પણ સૂક્ષ્મ દેહે—કાર્યથી આપણી સાથે જ છે. તેઓ તો કર્મના વિપાકુ અને તેમને કર્મની અંજલિ જ ઘટે. જેણે સ્વાર્પણનો સદુપયોગ પર—કાજે કર્યો તેવા મહાન આત્માને વંદે વિચારી. જગતને તેમના ચીંધેલ પંથે વાળીએ.

ન્યાસાલેન્ડમાં ગુજરાતી ભાષાનું મહત્વ

ડૉ. બેસ્ટીંગ્સ બંડાની મહતી ન્યાસાલેન્ડમાં ગુજરાતી ભાષાને પણ એક મુખ્ય ભાષા (અધિકાર ધરાવતી) તરીકે દરાવી છે. હાંબી, ન્યાસાલેન્ડમાં ન્યાસાલેન્ડ એશીયન કન્વેન્શન સમક્ષ બોલતા કન્વેન્શનના પ્રમુખ શ્રી. સત્તાર સદાણીએ કહ્યું કે ૧૯૬૦ના જુલાઈની લંડન કાન્સ્ટીટ્યુશનલ કોન્ફરન્સમાં ડૉ. બેસ્ટીંગ્સ બંડા હીંદીઓની માટે આવ્યા હતા. ડૉ. બંડાએ કોન્ફરન્સમાં હીંદીઓ માટે લડત ચલાવી અને તેઓનો બચાવ કરી ગુજરાતી ભાષાને મહત્વ અને સન્માન અપાવ્યું હતું. આ ઉપરાંત બ્રીટીશ સરકાર પાસે પણ ગુજરાતી ભાષાને એક મુખ્ય ભાષા તરીકે સ્વીકારવા માટે કબૂલાવ્યું હતું.

સરકાર તરફથી ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ એશીયાટીક એફેર્સ

પાર્લામેન્ટમાં લોકશાહી રાજ્ય વિધેની સભા પછી વડા પ્રધાન ડૉ. વરવુર્ડે હિંદીઓ માટે ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ એશીયાટીક એફેર્સ ખોલવા માટેની જાહેરાત કરી હતી. આ રંગભેદ-પણાની વધુ એક નીતિ છે.

ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ કલર્ડ એફેર્સ અને ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ બાન્ટુ એફેર્સ તો છેજ—આ એક વધુ શાખા પાડી તેઓ જમાને જુદા પાડવા માગે છે. પ્રોગ્રેસીવ પાર્ટી, લીબરલ પાર્ટી અને કોંગ્રેસે આ પગલાની સખત ઝાટકણી કાઢી હતી. આ બાબતની નીતિ ઉપર કડક શબ્દોમાં આગેવાન નેતાઓએ ટીકા કરી હતી. હિંદીઓ આ ડીપાર્ટમેન્ટ સાથે કંઈ પણ લેવા દેવા રાખશે નહિ. આ રંગભેદભાવની નીતિની પકડ વધુ મજબૂત થાય એ હિંદીઓને ગમે એમ નથી, તેથી એનો વિરોધ સખત શબ્દોમાં થઇ રહ્યો છે.

આ સિવાય આ ખાતાની સ્થાપના હિંદીઓને પૂછ્યા વગરજ થઇ છે. હિંદીઓની સલાહ લઈ સરકારે લીધી હોત તો આટલો ઉહાપોહ થયો ન હોત. પરંતુ સરકાર ક્યાં કોઈને પૂછીને કંઈ કરે છે, એ તો મનસ્વીપણે એમજ કરે છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૭ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧.

આફ્રિકાને ગાંધી–સંસ્થાપનની જરૂરત છે

સોમવારે પૂજ્ય બાપુજીની ૧૩મી મૃત્યુ-સંવત્સરી આવે છે. આ મૃત્યુથી આખી દુનીયા ચોંકી ઉઠી હતી; કારણ કે એ સમજી શકાતું મુશ્કેલ હતું કે ૭૯ વરસના, સુકલકડી શરીર વાળા પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજીને કોઈ ગોળીઓથી ઠાર મારશે. દુનીયા ચોંકી ઉઠી, કેમકે અહિંસાની મહાન મૂર્તિ હિંસાથી નાશ પામી. ત્યારથી આ દુનીયા એ ચોંકમાંથી જાગૃત બની છે ત્યારથી તે આ મહાન આત્માના જીવન, કાર્ય અને શિક્ષણનો અભ્યાસ કરી રહી છે. યુરોપ, બ્રીટન અને અમેરીકામાં લોકો પૂજ્ય બાપુજીના જીવનમાં ઘણો જ રસ ધરાવે છે. આ મહાન આત્માને સમજવા માટે વિદ્યાર્થીઓ અને અભ્યાસકો એમના જીવનનો અભ્યાસ કરી રહ્યાં છે. પૂજ્ય બાપુજીના જીવનની આસપાસ વિશ્વભરમાં ઘણા જ પુસ્તકો લખાયાં છે. ભારત આમાં આગળ પડતો ભાગ ભજવે છે, કારણકે ભારતના ૧૯૧૮ થી ૧૯૪૮ના ત્રીસ વરસો ગાંધી-નામથી ભભકી ઉઠયાં હતાં. આ ત્રણ દાયકા દરમીયાન ભારત એટલે ગાંધીજી અને ગાંધીજી એટલે ભારત એમ ચાલતું હતું.

છેલ્લા કેટલા વરસોથી આફ્રિકન રાષ્ટ્રવાદ આખા આફ્રિકા ખંડમાં જાગૃત બન્યો છે. આફ્રિકા બહારના લોકો એમ વિચારવા લાગ્યા છે કે આફ્રિકા સ્વાતંત્ર્ય મેળવવા માટે શું પગલાં લેશે? ન્યાસાથી ખાન્ડા સુધીના આફ્રિકન નેતાઓએ પૂ. બાપુજીની અહિંસાની નીતિ અપનાવી છે એમ જાહેરમાં કહ્યું છે—એનો અર્થ એ કે સ્વાતંત્ર્ય માટે તે અહિંસાની લડત ચલાવશે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં પણ આફ્રિકન નેતાગીરીએ સત્યાગ્રહને માર્ગે જવાની ઈચ્છા વારંવાર પ્રદર્શિત કરી છે. આ બધા નેતાઓ સારી રીતે સમજે છે કે જેવી પૂ. ગાંધીજીની દશા બ્રિટીશ રાજ્ય હેઠળ હતી તેવીજ તેઓની પણ છે. એક બાજુએ પાશ્ચિમાત્ય દેશોના તદ્દન નવાં હથિયારો છે અને બીજી બાજુએ ગુલામીના જંજીરો તોડી સ્વાતંત્ર્ય મેળવવાનો દ્રઢ નિશ્ચય છે. પૂ. ગાંધીજીએ જે રીતથી લડત ચલાવી ભારતને સ્વતંત્રતા અપાવી, તે રીત આ ઉગતા નેતાઓએ લીધી છે.

કમનસીબે દક્ષિણ આફ્રિકા યા આફ્રિકાએ પૂ. ગાંધીજીની નીતિનો અભ્યાસ સંપુર્ણપણે કર્યો નથી. પૂ. ગાંધીજીની નીતિ અનોખી છે, અને એ નીતિ નવે વરસે ઘણાએ અપનાવી સત્યાગ્રહની લડત ચલાવી હતી—પણ તેઓ એ ભુલ્યા હતાં કે સત્યાગ્રહની લડત ચલાવવા માટે એ નીતિના શિસ્ત પાલનના નિયમો સમજવા જોઈએ, અને સત્યાગ્રહીઓને એ નિયમોની તાલીમ આપવી જોઈએ. આ બહુજ અગત્યનું છે. એક વખત એ તાલીમ મળી કે કોઈ પણ સત્યાગ્રહી પીછેહઠ કરી ન શકે!' ગાંધીજીએ એ માટે આશ્રમમાં પણ ખાસ તાલીમ આપી હતી. ગીતા અને રામ ઉપર ભાવ, એ ઈશ્વર ઉપર શ્રદ્ધા રાખવા જેવી બાબત હતી. ગીતાનો અભ્યાસ પોતાની ઉન્નતિ અને શારિરીક બળ એકઠું કરવા માટે પૂ. બાપુજીએ કર્યું હતું. હિંદુ ધર્મમાંથી આ શિસ્તપાલન મેળવવા માટે આફ્રિકાને કદાચ અઘરૂં લાગશે, પરંતુ પૂ. બાપુજીની નીતિનો બારીક અભ્યાસ તો એ 'લોકો જરૂરથી કરી શકે' છે. ૧૯૬૧ના વરસ માટે એ અભ્યાસ મેળવી તે કામે લગાડવા માટે બધાની તૈયારી હોવી જોઈએ. આ માટે આફ્રિકા ખંડમાં એક ગાંધી-સંસ્થાપનની જરૂરત છે; જ્યાં અભ્યાસીઓ પૂ. બાપુજીની નીતિનો અભ્યાસ કરી શકે અને તેમાંથી સારની તારવણી પણ કરી શકે.

રાષ્ટ્રનું પર્વ

(શ્રી નર્મદાશંકર જીવાજી)

ભારતીય આર્યો જ્યારે કોઈ મહાન વીરભક્તિ આર્યસંસ્કૃતિનો પ્રચાર કરવામાં અને અનાર્ય સંસ્કૃતિને નષ્ટ કરવામાં વિજય પ્રાપ્ત કરે તથા દિગ્દિગંતરમાં વૈદિક સંસ્કૃતિ પ્રસારી પોતાના નિવાસમાં આવે ત્યારે સમસ્ત રાષ્ટ્રના આર્યજનો ઘર ઘર મહદૈશ્વર્ય પૂજન કરી રાત્રિના અંધકારનો નાશ કરવા માટે મહા સંસ્થાના પ્રતિક તરીકે ઘરમાં અને બહાર આંગણામાં માટીના કોડીયામાં વિશેષ ઘી રૂની વાટ-બત્તી બનાવી પ્રાજ્વલિત દીપમાળાઓ બનાવી સ્વર્ગ-પૃથ્વીને પ્રકાશ-પૂર્ણ, તારા, રાશિ, નિહારિકાઓ અને નક્ષત્રોને ભૂમિમાં નીચે ઉતારી સાત્વિક સ્વર્ગીય આનંદથી પ્રફુલિત થતા હતા. અને અનાર્યનીતિ તેના વિરોધમાં આતશબાજી-ફટાકડાં સળગાવી હવામાં, ધડાકા, તારામંડળ, ટેટા વિગેરે આદિ સળગાવી વાતાવરણ દુર્ગંધમય અને રોગી બનાવી એ તામસી પ્રકારથી પ્રજાની જાનમાલ મિલકતને હાનિ પહોંચાડતા.

આ વર્ષમાં ભગવાન રામચંદ્રજી, યુધિષ્ઠિરજી કે જે અત્યારસુધીનો હજી સંવત ભારતમાં ચાલે છે, ત્રીજા વીર વિક્રમાદિત્ય પરાક્રમી સૂર્યની ઉપમા પ્રાપ્ત કરેલી એનો સંવત દિવાળી ઉપર પૂરો થઈ કારતક સુદ ૧ થી નવસંવત્સર શરૂ થાય છે. ચોથો એ વિક્રમાદિત્યનું સ્મારક દીપોત્સવી આર્યજનતા મનાવતી હતી જેનું સંક્ષિપ્ત ચરિત્ર પાઠક આપીશ. પાંચમા મહર્ષિ દયાનંદ કે જેમણે વૈદિકસંસ્કૃતિનો ઉદ્ધાર કરી સંસારમાં એક પ્રબળ જ્ઞાનાગ્નિ પ્રકટાવ્યો ને જનતાના હૃદયોમાં વેદજ્ઞાનના દીપક પ્રકટાવી આસો વ૦))ની રાતે સમસ્ત વિદેશોના આર્યજનોમાં ભારતના જ્યારે ઘરમાં અનેક આનંદ દીપાવલીઓ પ્રકટી ત્યારે એમણે પણ દેહોત્સર્ગ કરી પરમાત્માના આનંદસ્વરૂપ ઉત્સવમાં જઈ બેસી પ્રભુની લીલાનો વિજય કર્યો જાણ, દીવાળીનો આનંદ માણ્યો, એનો દયાનંદ આર્યજાતિ ઉજવે છે.

વળી આ દીપોત્સવી પર્વના આદિમૂળ આનંદસ્વરૂપ પરમાત્મા છે. જેણે જીવોના કલ્યાણ અર્થે સૃષ્ટિની રચના કરી 'તતો વિરાટ અજાયત, વિરાજો અધિ પૂરુષઃ (યજુ. અ. ૩૧-૫) તસ્માદ્ યજ્ઞાત્ સર્વ હુત '(યજુ. ૩૧-૬) ત્યારે એ સૃષ્ટિ પણ પોતા સૂર્યચંદ્ર તારા નક્ષત્રાદિ અનેક દીવડા ગ્રહરૂપ પ્રદીપના જ્યોત માટે પ્રકટ કરી એ સત્તામાં વ્યાપક રહી એણે આનંદ માણી પોતાની સર્વજ્ઞતા, સર્વવ્યાપકતાની પ્રેરણાઓના પીવડના પાન કરાવ્યાં, જેનો સૃષ્ટિ નાણક હજી ભારતમાં ચાલે છે. પૌરાણિક સૃષ્ટિ સંવત ચાંદ્રિક સંકલ્પ કરાવે છે.

રાષ્ટ્રમાં પ્રચલિત સંવત્સરો

સૃષ્ટિ સંવત વા આર્ય

સંવત ૧,૯૭,૨૯,૪૯,૦૬૦ યુધિષ્ઠિર સંવત ૫૦૬૨ નથી વીર વિક્રમ સંવત ૨૦૧૬ શાલિવાહન શક વા ભારતીય સંવત

(વર્તમાન)	૧૮૮૨
દયાનંદાબ્દ	૧૩૬
મહાવીર સંવત	૨૪૮૭
પારસી યજદે જીર્દી	૧૩૩૦
મુસ્લીમ	૧૩૭૮
ખ્રિસ્તી	૧૯૬૦

વર્તમાન અમારી સરકારે સમસ્ત ભારતમાં તા ૨૨-૩-૧૯૬૧થી ભારતીય સંવત શકે ૧૮૮૩ ચૈત્રની ૧લી તારીખ મેષરાશિની સંક્રાંતિથી સૂર્યની ગતિ પ્રમાણે, મહિનો ગણી શક ૧૮૭૯ તા. ૨૨-૩-૫૭થી કેલેન્ડરોમાં એ ભારતીય સંવતના માસવાર દિવસો-તારીખો નામરીમાં કોઠા ભરણી તરફ એ નિયમોનો ખુલાસો સરકારે કપારનો સ્પષ્ટ કરી બહાર પાડયો છે. અહીં આપણું તે અલ્પાંતે છે,

---

ટોમ મ્બોયાને નહેરૂએ આપેલી ખાત્રી

કેનીયાના આફ્રિકન નેતા અને કાનુના મહામંત્રી શ્રી. ટોમ મ્બોયા જે ભારતમાં ભાવનગર ખાતે મળી રહેલ ભારતની મહાસભાના ૬૬મા અધિવેશનમાં હાજરી આપવા ગયા હતા, તે ભાવનગરથી ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂને દિલ્હી મળ્યા હતા અને બન્ને વચ્ચે થયેલી વાતચીત બાદ શ્રી. મ્બોયાએ ખબરપત્રીની મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે, શ્રી નહેરૂએ મને ખાત્રી આપી છે કે,' આવતા માર્ચ મહિનામાં જ્યારે કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનોની પરિષદ મળશે ત્યારે તેમાં તેઓ જોમો કેન્યાટાની મુક્તિનો પ્રશ્ન જરૂર ઉપાડશે.

દરમીયાનમાં કેનીયામાં ચુંટણી થાય તે અગાઉ કેન્યાટાની મુક્તિની માગણી કરવા માટે કાનુનું ડેપ્યુટેશન આ માસ આખરીભાગમાં જ નૈરોબીથી લંડન જશે એમ કાનુના પ્રેસીડન્ટ શ્રી. ગીચુરુએ નૈરોબીમાં જાહેર કર્યું છે.

આ ડેપ્યુટેશન લંડનમાં સંસ્થાન મંત્રી શ્રી મેકલેઓડ તથા કેનીયાના ગવર્નર સર પેટ્રીક રેનીસનને મળશે. ડેપ્યુટેશનમાં ૯ સભ્યો જનાર છે

સદ્ગુરુશરણ

★ લેખક: ડૉ. એન. પી. દેસાઈ, ડરબન ★

ગુરુ વિષેના લેખમાં લેખક વિચારો ગુરુ-શિષ્યો વિષે કર્યા. સારા અને યોગ્ય ગુરુ મળે તો જીવનને ઉન્નત બનાવવા માટે ઘણી મદદ મળી રહે અને પાખંડી સાધુઓ, યોગીઓ કે સંન્યાસીઓ ભિન્ન અનુભવને લીધે અથવા લોભવૃત્તિને લીધે કે મોહ કે લોભને લીધે થયા એવાડી તો સાચા તેમજ ગુરુ અને અવનતીને પંથે જાય એ એ આપણે તપાસીશું હવે.

ઉપનિષદમાં એવી મતલબનું વાક્ય આવે છે કે "આત્મજ્ઞાન સાચે દ્વારા સુવિધા શાહિત ગુતિસપમ અને શાબ્દિક એવા ગુરુ દ્વારા જ મળે" અને શાસ્ત્રમાંથી શાસ્ત્રોએ ભાખ્યું છે કે "અહ ગુરુ શરણ વિના અજ્ઞાનતિમિર ટળશે નહીં રે" (રૂદ્રસ્તુતિ)

બીજી બાજુથી, પોતાના જ પુરુષાર્થથી અને કોઈની સહાય વિના જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું એવો જૈન ધર્મના તીર્થંકર મહાવીર સ્વામીનો આગ્રહ હતો. બુદ્ધે એવો આગ્રહ રાખ્યો નહોતો, છતાં કોઈ ગુરુ એનું પૂર્ણ સમાધાન કરી શક્યા નહોતા અને એમને સ્વતઃ પ્રયત્નથી જ પોતાની શાંતિ શોધવી પડી હતી. ગાંધીજીએ પણ વારંવાર કહ્યું છે કે, પોતે ગુરુની શોધમાં હતા, પણ એમનું શરણ સ્વીકારે એવા કોઈ ગુરુ તેમના જોવામાં આવ્યા નહોતા. આથી ગુરુ મળે એવી ઇચ્છા છતાં ગુરુ વિના પોતાનો માર્ગ શોધવાની એમને ફરજ પડી હતી.

ફરી ગમે તેવું જીવનનું ધ્યેય સિદ્ધ કરવું જોઈએ એ મુખ્ય વિષય છે. સૌએ પોતાની હયાતી દરમ્યાન શુભ એવી પોતાના જીવનને એવી રીતે ઘડવું જોઈએ કે જેથી દિવસે દિવસે તે ઊંચે ચડતો જાય. ગુરુની સહાયથી કે ગુરુ વગર તે ભલે થાય. ભાર (Emphasis) ગુરુ ઉપર નથી, પણ જીવન વિકાસ ઉપર છે એ ભૂલવું ન જોઈએ. પરબ્રહ્મ ગુરુના પંજામાં સપડાવું તેના કરતાં જોખમાં ખાતાં ખાતાં પંથ કાપવો એ વધારે સારૂં છે. જેમ રાજકારણમાં (politics) સરમુખત્યાર શાહી, બેકશાહી, સામ્યવાદશાહી વગેરે "શાહી" છે તેમ અધ્યાત્મવાદમાં ગુરુશાહી છે. આ "શાહી" એ એટલા અનર્થ અને પાખંડ કર્યા છે કે 'ગુરુ' શબ્દ સાંભળે અનેકોને ગભરામણ થઈ પડશે છે. આજે ભારતમાં તેમજ અહિં ધર્મને નામે જે અનર્થ થઈ રહ્યો છે તે તરફ, વિચારી આપ લોકોનું ધ્યાન આપવું જોઈએ. ધર્મ વિષયક જ્ઞાન ધારીએ તેટલું સુલભ ન હોય છતાં આપણા લોભ, મોહ અને અજ્ઞાનને લીધે આપણે તેને સુલભ માનીએ છીએ અને "ગુરુ"ની ભીખારીથી જાળમાં સપડાઈએ છીએ.

ઘણા સાધુ સંન્યાસીઓ શા કારણે ભોળા માણસોને ફસાવવામાં સફળતા મેળવી શકે છે તેના કારણો તપાસીએ. મને તરતાં આવડતું ન હોય, છતાં હું તરવાનો ઉસ્તાદ હોવાનો ડોળ કરું તો મારૂં પોકળ એક દિવસ પણ ટકી શકે નહિ. કારણ પાણીમાં પગ મૂકતાં જ મારી આવડતની પરીક્ષા થઈ જશે. પણ હાથના અક્ષર ઉપરથી મનુષ્યના ચારિત્ર જોવાનું શાસ્ત્ર (graphology), કે મસ્તક વિદ્યા કે જેના વારંવાર વ્યવહારમાં જેનો ખપ પડતો ન હોય, અને જેનું ઉપર ઉપરની તપાસથી પારખું થઈ શકતું ન હોય તેવી વિદ્યાનો હું ઉસ્તાદ થઈ બેસું અને તેની સાથે વ્યપારીઓના પોતાનો માલ ખપાવવા માટે જાહેરાત બનાવવાની આવડત મારામાં હોય તો મારૂં પોકળ વધારે વખત ચાલે અને કદાચ આખી જીંદગી પણ ચાલે. જે વિષયોમાં ઘણા માણસોને બહુ ગમ પડતી ન હોય, અને જે વિષયોને બહુ મહત્વના તરીકે લોકોએ માની લીધા હોય, તેના ઉસ્તાદ થવું વધારે સહેલું છે. વિષય જેમ વધારે ગૂઢ અને ઓછા અને પરિચિત હોય તેના ઉસ્તાદ થવાનું વધારે સહેલું. આ રીતે અધ્યાત્મ સહેલું કહેવાયાનું એ એક રીતે ધંધો છે, અને આપણા દેશમાં (ભારતમાં) ઘણાઓએ તે સફળતાપૂર્વક ચલાવ્યો છે, અને આજે પણ ચલાવતા જણાય છે. શિષ્યોને મોક્ષ (!) અને પોતાને એશ પ્રાપ્ત કરાવનાર એ ધંધો બહુ આબાદાની થાય એવો છે.

સદ્ગુરુની જરૂર શાસ્ત્રોએ બતાવેલી છે તેનો અર્થ એમ તો નજ કરી શકાય કે, કોઈ પણ માણસ પોતાની મેળે સત્ય નજ શોધી શકે. જેમ કહીએ તો જેણે પ્રથમ આત્મતત્વ શોધ્યું હશે, તેણે કયા ગુરુનું શરણ લીધું હશે! ધર્મા વિષે જગતમાંથી માર્ગ કાપનાર કોઈ માણસ 'હું કોઈ ગુરુ માનતો નથી, તેને પ્રણામ નહીં" એવો આગ્રહ રાખે તો તેના આગ્રહમાં ડહાપણ નથી અને તેને મિથ્યાભિમાન જ કહેવું જોઈએ. કોઈને ગુરુ તરીકે નજ સ્વીકારવાનો આગ્રહ પણ દોષ ગણાવો જોઈએ. જેને સત્યને માર્ગે જવા માટે આતુરતા હોય તેને આવા પ્રકારનો દુરાગ્રહ ગેરમાર્ગે દોરનાર પણ થાય. સત્પુરુષનું શરણ એ જીવનની ઉન્નતિમાં એક મહત્વનું સાધન થાય છે. એક નિઃસ્વાર્થી, ઉદાર, અને જ્ઞાની સજ્જન સાથે મૈત્રીજ ઇચ્છા કરનાર પુરુષને મૈત્રી બંધાય ત્યારેનું પરિણામ અત્યંત કલ્યાણકર થાય એમાં શંકા લેવાનું કારણ નથી. છતાં, સદ્ગુરુની શોધમાં ભૂલ થાય તો શિષ્યને ખમવું પડે એ પણ એટલુંજ સાચું છે. માટે જેના પણાથી મને ત્યાં વિશ્વાસ મૂકી દેવો એ કંઈ સલાહભર્યું ન ગણી શકાય.

શાસ્ત્રોમાં સદ્ગુરુનાં અનેક લક્ષણો આપેલાં છે. સંન્યાસીઓએ પાળવાના નિયમો પણ ઘણા કડક હોય છે અને કેટલાક આચાર પણ તેમના માટે નિશ્ચિત કરેલા છે કે જેથી પોતાના મુખ્ય આસનેથી તેઓ નીચે ઊતરી ન પડે. તે પૈકી થોડાં વિચારવા જેવાં છે.

સદ્ગુરુનું વર્તન વિનયી (વિવેકપૂર્ણ) હોવું જોઈએ. બ્રહ્મનિષ્ઠ પુરુષ સદાચારના નિયમોથી પર છે એ માન્યતા ખોટી છે. સામાન્ય વિવેકી અને સદાચારી ગૃહસ્થ જે સદાચારના નિયમો પાળે છે તે એણે વધારે કાળજીપૂર્વક અને ચુસ્તતાપૂર્વક પાળવા જોઈએ. ગુરુ, યોગી અને સંન્યાસીને આવા નિયમો પાળવાની જરૂર નથી એ ભૂલભરેલી માન્યતા છે. ઊલટું, એનું વર્તન બીજાઓને ઉદાહરણરૂપ હોવું જોઈએ. આપીએ એ, સામાન્ય લોકાચારનો એ ભંગ કરે, તો તે પોતાની પ્રાપ્ત વિવેકતાને મહાને નહિં, પણ લોકાચારજ ભૂલભરેલો જણાતો હોય અને તેમાં સુધારો કરવાની જરૂર હોય તેથી. ખાસ કરીને જેઓ સંન્યાસીઓ અને યોગીઓ હોવાનો દાવો કરે છે તેઓએ, જે સ્ત્રીપુરુષ મર્યાદાના નિયમો છે તે અત્યંત કાળજીથી અને આગ્રહપૂર્વક પાળવા જોઈએ. સન્યાસીઓ સ્ત્રીઓના કે યુવાન કુમારીઓના ચોટલા તાણે, સાથે ગોષ્ઠી કરે, વસ્ત્રો માપે કે પોતાની તબીયત સારી ન હોય તો તેમની પાસે પગ ચંપી કરાવે કે ઓરડામાં સ્ત્રીઓ—પરિણીત કે અપરિણીત—જોડે એકાંતમાં વાતો કરે તે બીલકુલ અનિચ્છનીય ગણાય. એટલું જ નહીં પણ તે કેટલેક સંન્યાસ ધર્મનો ભંગ કરનાર આચાર છે એમ સમજવું જોઈએ. સંન્યાસીઓ અલ્પ આહારી હોવાથી શરીર નીરોગી અને સશક્ત હોવા જોઈએ. શિષ્યો આવણ કરે અને થાળી ભરી પાણી ફિરે પાસે કપડા ઉતરાવે, જોડા ઉતરાવે, પગ અને શરીરના બીજા અવયવોની ચંપી કરાવે અને બીજી અનેક નાની મોટી સેવાઓ લે એ સંન્યાસધર્મને લજાવનાર ગણાય. માટે સંન્યાસીઓએ આવી બાબતોમાં કાળજીપૂર્વક કડકાઈથી નિયમોનું પાલન કરવું જોઈએ. શિષ્યોએ કે ભક્તોએ પણ આવા ઢોંગી સંન્યાસી યોગીઓનો અનીચ્છનીય આચાર ચલાવી લેવો ન જોઈએ અને પોતે સાચા ગુરુ શોધ્યા છે કે નહિ તે વિષે વિચાર કરતા થવું જોઈએ. શ્રી કિશોરલાલ મશરૂવાળાનું લખેલું પુસ્તક "સ્ત્રી પુરુષ મર્યાદા" એ સૌએ જરૂર વાંચવું જોઈએ. આજના જમાનામાં તેનું વાંચન અત્યંત કલ્યાણકર નીવડશે. ફોનીક્સમાં તે મળી શકે છે. સારાંશ એ કે જે નિયમો ગૃહસ્થીઓએ પાળવાના હોય છે તેમાં પણ જ્યારે સંન્યાસીઓ ઢીલાશ બતાવે ત્યારે વિચારી માણસોને દુઃખ થાય.

(અપૂર્ણ)

શ્રી નાતાલ આંધાત્ય હિતવર્ધક મંડળ

ડરબન

વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ

ઉપરોક્ત મંડળની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૨૯-૧-૬૧ને રવિવારે સવારે ૧૦ વાગ્યે ભારત હોલમાં મળશે. દરેક સભ્યોને સમયસર હાજર રહેવા નમ્ર વિનંતિ છે.

કાર્યક્રમ:
(૧) મંત્રીજીનો રીપોર્ટ
(૨) ખજાનચીનો રીપોર્ટ
(૩) હોદ્દેદારોની ચૂંટણી
(૪) પરચુરણ

શ્રી. ઉકાભાઈ દાજીભાઈ,
સેક્રેટરી

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

રોકડું બચશે, લોહી બળશે, મગજ ઠરશે.
અમારે ત્યાં નીચેની ખપીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર સ્પન્જ અને બીજી અનેક જાતની બનાવટો, રીબનો પણ મળશે. ગરમ કુલર જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, શાલો, મોજાં વિ.

બાળકો માટે: નાના બાળકોના ઝભલા, ટોપી, બાબાસુટ, મોજા, [illegible], નેપકીન્સ, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] વિ.

[illegible]

મુલાકાત ચાહોને: આભરો ટ્રેડર્સ (પ્રો) લી.
(ભીખાભાઈ આસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફેના વાણીઆસર — ફોરેટ માર્ગ, — પો. બો. ૫૫૫૫.
બાસ્તર ટ્રેડર્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

વિવિધ વર્તમાન

વિદ્યાર્થીનો પાસપોર્ટ છીનવાયો

શ્રી. લુથ મેલીન નામના ૨૬ વરસના એક વિદ્યાર્થીનો પાસપોર્ટ સરકારે છીનવી લીધો છે. શ્રી લુથ મેલીન નેશનલ યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રિકન સ્ટુડન્ટસના ઉપ-પ્રમુખ છે. ડીપાર્ટમેન્ટના એક પત્ર સેક્રેટરી ઓફ ઇન્ટીરીયર તરફથી શ્રી. મેલીનને જણાવી પાસપોર્ટ લીધો હતો પાસપોર્ટ છીનવી લેવાયો તેનું કારણ જણાવાઇ નથી. શ્રી. મેલીન બી. એ. પાસ છે.

ગયે વરસે ફેડરેશનમાં દેશોએ એક વિદ્યાર્થીઓની સભા સમક્ષ પ્રવચન આપ્યું હતું. આ પછી ફેડરેશન પ્રીન્સીપાલ શ્રી જે. જે. રોસે આ લેખોને સાથી ગણાય જણાવ્યું હતું, અને જે વકરેલ ઇંતે વિદ્યાર્થીઓમાં હતી તે પણ પ્રીન્સીપાલે નવા નવા કાયદાથી લગાવી દીધી હતી. આજ એક કારણને લઇ શ્રી. મેલીનનો પાસપોર્ટ છીનવી લેવાયો એમ મનાય છે. આ સિવાય ગયે વરસે વિદ્યાર્થીઓની એક સભા ઇબાદન (નાઇજીરીયા) માં ભરાઇ હતી તેમાં પણ શ્રી. મેલીન પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા હતા.

શ્રી મેલીનનો પાસપોર્ટ છીનવાયો ત્યાર પછી તેણે એમ બોલતા દેખાડું કહેવાય છે કે "હું દક્ષિણ આફ્રિકાની સ્થિતિ સુધરે તે માટે મારાથી બનતું બધુ કરીશ, અને ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇન્ટીરીયરે મારો પાસપોર્ટ છીનવી લીધો એ મારે માટે સૂચનીય પગલું જણાય છે. એનાથી હું જાણીતો થયો છું—અને એ માન મને આ ડીપાર્ટમેન્ટે આપ્યું છે"

પુત્ર કે પુત્રી જન્મશે?

વૈજ્ઞાનિક શોધખોળ હજુ સુધી આગળ વધી નથી કે જેને લઇ બાળક નર કે માદા જન્મશે એ જન્મ થયા પહેલાં જાણી લેવાનો સમય નજીક આવી પહોંચ્યો છે કે માતપિતા પુત્ર કે પુત્રી મેળવવાનો નિર્ણય મનોવાંછિત થયા પહેલાં કરી શકશે.

આ બાબતમાં ફેમીલી ડોક્ટર નામના માસિક પત્રના ડિસેમ્બરના અંકમાં ડોક્ટર ... જે ... પોતાનો અભિપ્રાય જાહેર કર્યો છે કે બનાવટી નિર્દંના ઇન્જેક્શનો દ્વારા સસલાઓ ઉપર કરવામાં આવેલા અખતરાઓ હવે માનવ પ્રાણીઓ પર પણ કરવામાં આવશે. આ અખતરાઓમાં જણાયું છે કે નર સસલાના પ્રજનન કોષોના બે ભાગ કરી નાંખવામાં આવ્યા હતા. તેમાંથી એક ભાગે માદા સસલાંઓ અધિક જન્મ્યાં ત્યારે બીજા ભાગે નર સસલાંઓ અધિક પેદા થયાં હતાં.

અમેરિકાએ છોડેલો ઉપગ્રહ

અમેરિકાએ ૨૮૦ રતલ વજનનો ટેલીવીઝન કેમેરા, ટ્રાન્સમીટરવાળો "ટીરોસ" ઉપગ્રહ ૪૦૦ માઇલ ઉંચે અવકાશમાં છોડ્યો હતો. આ ઉપગ્રહ હવામાનની માહિતી પૃથ્વી પર મોકલશે અને તે ૧૫ દેશોને પૂરી પાડશે. દર ૧૦૦ મીનીટે તે વાદળાંની રચનાનાં ચિત્રો, બીજી સામગ્રીઓ ત્રણ મહિના સુધી મોકલશે.

સાથી લશ્કર તો અણુશસ્ત્રોથી સજ્જ છે જ!

લંડન: ઉત્તર એટલાંટિક કરાર સંસ્થાની આગામી બેઠકમાં એ સંસ્થાને અણુશસ્ત્રોથી સજ્જ કરવાની દરખાસ્તનો બ્રિટિશ સરકારે વિરોધ કરશે. એવું સૂચન આપસભામાં થતા નાણાં પરદેશમંત્રી શ્રી હીથે તેનો અસ્વીકાર કરતાં કહ્યું હતું કે, ઉત્તર એટલાંટિક કરારવાળા દેશોનું સાથીદળ ક્યારનું ય અણુશસ્ત્રોથી સજ્જ થયેલ છે

લાલ ચીનની ૧૦ વર્ષની સાફસૂફી

કોમીન્ટાંગ ચીન સરકારના વર્તમાનપત્ર 'સેન્ટ્રલ ડેઇલી ન્યુઝ' એક હેવાલમાં જણાવે છે કે ચીની સામ્યવાદીઓએ ચીનની તળભૂમીમાં ૧૯૫૦ પછી ૩ કરોડ ચીનાઓને મારી નાખ્યા છે અને બીજા ત્રણ કરોડને શ્રમશિબિરો માં મોકલ્યા છે. ૧૯૫૦ અને '૫૨ વચ્ચે ગ્રામવિસ્તારમાં ૨,૫૫,૫૦,૦૦૦ લોકોને સામ્યવાદીઓએ મારી નાખ્યા હતા. આમાં ૫૦,૦૦,૦૦૦ જમીનદારો અને બળવાખોરોમાં મારી ગયેલા ૩૦,૦૦,૦૦૦નો સમાવેશ થાય છે

પછાત દેશોને ૨ અબજ યેનની જાપાનની સહાય

ટોકીયો . અગ્નિ એશીયા અને આફ્રિકાના દેશોને નાના પાયાના તથા મધ્યમ કક્ષાના ઉદ્યોગોની ખિલવણીમાં સહાયરૂપ થાય તે રીતે બે અબજ યેન (૨૦ લાખ પૌંડ)નું ધીરાણ કરવા માટે જાપાનનું વ્યાપાર ખાતું જાપાનની સરકાર સમક્ષ રજુઆત કરી રહેલ છે, એમ ખાતાના એક મુખીએ અત્રે જણાવ્યું હતું.

મહાયુદ્ધ અનિવાર્ય નથી

બર્લિન : તાજેતરની મોસ્કો પરિષદમાં ભાગ લેનારા ૮૧ સામ્યવાદી પક્ષોના નેતાઓ તરફથી સંયુક્તપણે પ્રગટ કરવામાં આવેલા નિવેદનમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે જગતના એક ભાગમાં ભલે કે મૂડીવાદનું અસ્તિત્વ છે છતાં પણ જગતમાંથી યુદ્ધને ટાળવાનું શક્ય છે વીસ હજાર શબ્દોના આ નિવેદનમાં તેઓ શાંતિ માટે કામ કરવા પ્રતિજ્ઞાબદ્ધ થયા છે.

નિવેદન વધુમાં જણાવે છે કે સમાજવાદના ભવિષ્યનું વર્ચસ્વ વધતું જાય છે અને તેથી જગતના એક ભાગમાં મૂડીવાદનું અસ્તિત્વ રહેલ છતાં પણ, અને સમાજવાદ સંપૂર્ણ વિજય ન મેળવે તો પણ જગતનો સમાજના જીવનમાંથી યુદ્ધને ટાળવાનું સાચી રીતે શક્ય બન્યું છે.

તમારું લવાજમ હજુ બાકી છે?

જો બાકી હોય તો આજે જ મોકલી આપોને! ઘણા ભાઇ બેનોના લવાજમો આવી ગયાં છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તો અમારું ગાડું જેમ તેમ ચલાવ્યું છે, પરંતુ આપના જેવા જે થોડા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલદી નહિ મોકલશે તો અમારી સ્થિતિ કફોડી થઇ જશે.

છાપવા માટે કાગળ, શાહી, ટેક્ષ અને કામ કરનારાઓના પગારો એ બધુ દર મહીને ચુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક કશી રહી નથી! શું થાય? બીજો કોઇ ઉપાય રહ્યો નથી, માટે જ આપને આગ્રહ ભરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે, આજે જ તમારુ લવાજમ મોકલી આપો અને અમારી મુશ્કેલી દૂર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સત્ય અહિંસા, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અમુલ્ય સંદેશા આજના અશાંત જમાનામાં, એમના જ પ્રિય પત્ર "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" મારફતે ઘેર ઘેર પહોંચતા રહે તે માટે ઘણા ભાઇ બેનો, દર વર્ષની શરૂઆતમાં જ પોતાના અને મિત્રોના લવાજમો અગાઉથી મોકલી આપી પૂ. બાપુ પ્રત્યેનો સાચો પ્રેમ અને લાગણી બતાવી રહ્યાં છે, અને એ રીતે પૂ. બાપુનું આ દેશમાં શરૂ કરેલું અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલું આ નિસ્વાર્થ માનવસેવાના કાર્યમાં સુંદર મદદ કરી રહ્યાં છે.

માટે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની શરૂઆતમાં જ લવાજમ મોકલી દઇને અમારા માર્ગને સહેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી હજી પણ પૂ. બાપુનો આ દેશનો સેવાયજ્ઞ જન-કલ્યાણ માટે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પછી ઢીલ નહિ કરશો કારણ કે, આપની સહેજ આળસથી આવાં કીમતી લોકહીતકારી કાર્યને ઘણું જ ખમવું પડે છે.

વ્યવસ્થાપકો
"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન."

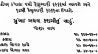

બી-આઇ
મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૫મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧માં આવશે અને ૯મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૫૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૫૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૮૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

THE RAND/CENT SYSTEM

WHAT ARE RAND AND CENTS? A Rand (it rhymes with "grant" not "grand") will be equal to exactly ten shillings and will be divided into 100 cents instead of 120 pence as at present. The new cent will thus be worth 12/10ths of a penny, and a penny worth 10/12ths of the new cent. One shilling (or 12 pennies) will be worth exactly 10 cents, and sixpence worth exactly 5 cents. A tickey will be worth exactly 2½ cents. (See illustrations overleaf.)

WHAT WILL HAPPEN TO OUR £.S.D.? No more pound and ten shilling notes will be printed and no more pence and shilling pieces will be minted. *But those in circulation will remain in use until they are worn out by usage. They will stay worth exactly what they were before D-day* and can be used side by side with Rand/cent notes and coins of similar value. Pennies and halfpennies will gradually be replaced by cent and half-cent pieces.

WHY NOT SWITCH ENTIRELY TO RAND/CENT ON D-DAY? Because there are nearly 150,000 cash registers and other monetary machines, and it is not possible to change them all to decimals by D-Day. Businesses and organisations that have no machines or which had their machines converted to decimals, will switch over to Rand/cent on D-Day. These will include all Government and Provincial Administrations, including South West Africa, and all commercial banks, as well as the Reserve Bank. As from D-Day all payments to the various Administrations will have to be made in Rand/cent, and all cheques drawn on banks and all deposits made with banks will have to be in Rand/cent.

"POPULAR" CONVERSION TABLE

Pennies	Cents
1	1
2	2
3	2½
4	3
5	4
6	5
7	6
8	7
9	7½
10	8
11	9
12	10

HOW WILL RAND/CENT AND £.S.D. BE USED TOGETHER? Organisations and administrations whose machines have not yet been changed to Rand/cent will continue to use £.s.d. in their dealings with the public, excepting that *everybody who pays by cheque must make out his cheque in Rand/cent.* When their machines have been changed to decimals, the businesses will switch to Rand/cent.

HOW DO WE CONVERT £. AND S. TO RAND/CENT? Since ten shillings will equal one Rand, one pound will equal two Rand, and one shilling will equal 10 cents, there will be no difficulty in converting pounds and shillings to Rand/cents. Pounds are merely multiplied by 2 to obtain the Rand equivalents, and shillings are multiplied by 10 to obtain the cent equivalents. For example £5. 5s. 0d. simply becomes:

£5. 0s. 0d. × 2 = 10 Rand, i.e. R10 00
5s. 0d. × 10 = 50 cents, i.e. 0.50
£5. 5s. 0d. = R10.50

An even simpler method is to convert pounds to shillings and merely to multiply the total number of shillings by 10. For example £5. 5s. 0d. would become 105s. and, therefore, 1,050 cents, i.e. R

PENCE TO CENTS. This requires a little calculation, because 12 pence equal 10 cents. But even here—

3 pence are worth exactly 2½ cents;
6 pence are worth exactly 5 cents;
9 pence are worth exactly 7½ cents;
12 pence are worth exactly 10 cents.

Accordingly, it is only the conversion of the remaining number of pennies and of fractions of a penny that require calculation, namely multiplication by 10/12ths or 5/6ths. But since the smallest new coin will be the half-cent, amounts due for settlement will have to be rounded off to the nearest half-cent, and, if so desired, to the nearest whole cent. For most people the inset "Popular" Conversion Table will be adequate

HERE IS ANOTHER WAY OF ASSOCIATING RAND/CENT WITH £.S.D. The second decimal figure in any amount, i.e. the second figure to the right of the decimal point, will roughly represent the same number of pence, and everything to the left of the figure will be equal to exactly the same number of shillings. Illustration: Firstly, because 12 pence will equal 10 cents, 6d. will equal 5 cents or R0.05. Secondly, because one shilling will equal 10 cents, 4s. will equal 40 cents or R0.40, and—

4s. 6d. will equal
45 cents or R0.45
34s. 6d. will equal
345 cents or R3.45
234s. 6d. will equal
2,345 cents or R23.45
1,234s. 6d. will equal
12,345 cents or R123.45

HOW DO WE WRITE RAND AND CENTS? A guide to this is found next to the illustrations. The decimal point can, as taught in arithmetic, be above the base line, or like the fullstop, be on the base line, e.g. R1.45. Amounts which involve no Rand can be shown as 45c or as R0.45. When R is used in such cases, the cent amount must always be preceded by an "0". Because the Rand/cent system is a two decimal system, fractions of a cent should be shown as vulgar fractions, e.g. 2½c or R0 02½.

HOW DO WE WRITE RAND/CENT CHEQUES? You can use up your £.s.d. cheque forms, but must delete the "£" sign thus ~~£~~ and insert R. (Such a deletion will not require an endorsement by the drawer.) On cheques, the decimal point should be replaced by a short horizontal stroke, e.g. R4–50, R3–20. When the amount is less than one Rand, place an "0" after the R sign and before the short horizontal stroke, e.g. R0–96. If the cheque is for Rand only, place "00" after the amount, e.g. R12–00. Banks prefer the whole amount of a cheque, including the cents, to be written out fully in words, e.g. R0–90 as Ninety cents; R10–75 as Ten Rand seventyfive cents, R23–02 as Twenty-three Rand and two cents.

ONE TICKEY

TWO AND A HALF

EEN TIEKIE

TWEE-EN-N-HALF

ONE TICKEY

TWO-AND-A-HALF CENT PIEC

TWEE-EN-'N-HALFSENTSTUK

EEN TIEKIE

SIX PENCE

SES PENNIES

SIX PENCE

FIVE CENT PIECE

VYFSENTSTUK

SES PENNIES

ONE SHILLING

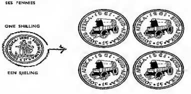

EEN SJIELING

ONE SHILLING

TEN CENT PIECE

TIENSENTSTUK

EEN SJIELING

RAND/SENT MUNTSTUKKE

Die verskele illustrasies toon die juiste groottes en kleure van die verskillende muntstukke en hul verhoudings tot die huidige sjielings en pennies, en ook die skryfwyse, voluit en afgekort.

VOORKANT

OBVERSE SIDE

સંત વિનોબાની અસર !

ે. હવે આનું અનુકરણ બીજા ા કરશે।

આવા સામુહિક સહકારથી કરેલા થી કેટલો આર્થિક લાભ થાય તે અનુભવે જ જણાય. વ્યક્તિગત નમાં ખર્ચ વેડફાતા પૈસા, સમય ને અપવ્યય આ રીતે બચાવી ય. વળી આર્થિક રીતે જુદી જુદી ઓને મદદ પણ કરી શકાય. આ ઓએ તો સામુહિક રીતે નીચેની ઓને દાન પણ કર્યું છે।

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન પા. ૫-૫-૦, કૃષ્ણ સેંટર (ડરબન) પા. ૫-૫-૦, ગાંધી ભારત વિદ્યાલય પા. ૫-૫-૦, નદી ગુજરાતી શાળા-સ્પ્રીંગ્સ, ૩-૩-૦, પરશુરામ દરજી એસો ન, પા. ૫-૫-૦, દરજી શાંતિ મંડળ, મુંબઈ પા. ૧૦-૧૦-૦, હાસવાલ દરજી મંડળ, જોં'બર્ગ. ૨૦-૫-૦, તંત્રી, દરજી સેવક, ઈ પા. ૫-૫-૦, રહિપુટ' ક્રોફ ગ, પા. ૩-૦-૦, ગજુરેતી દરજી ૧ પા. ૨-૨-૦, શ્રી હીરી વિદ્યા ફર પા. ૫-૫-૦. કુલ સરવાળો ૭-૧૩-૦.

અલબત્ત, દરેક દાન ન થાં શકે ે જેમનાથી પહોંચાતું નથી એવા એને તો કેટલી રાહત થઈ જાય. દેવું કરવું પડે અને લગ્નનો પ્રસંગ નિર્વિઘ્ને પાર પડે.

પ્રભુ શ્રી શ્રી નવદંપતીને દીર્ઘાયુ અને તંદુરસ્તી બક્ષે જેથી આપણા યુગના મહાન સંત વિનોબાજીને પગલે ચાલી મનુષ્ય જાતિનો ઉદ્ધાર કરવા પોતાનો ફાળો આપી શકે.

“સહકારી”

ભારતીય વાઘણ ‘મોહિની’નું આઇઝનહોવરે કરેલું સ્વાગત

વોશિંગ્ટન:

ભારતથી અમેરિકાના બાળકો માટે ભેટ આપવા માટે મોકલાયેલી એક શ્વેત વાઘણ “મોહિની”નું પોતાના વ્હાઈટ હાઉસ ઉપર પ્રમુખ આઇઝનહોવરે પોતાના વ્હાઈટ હાઉસ ખાતે સ્વાગત કર્યું હતું.

પ્રમુખ આઇઝનહોવરને આ ‘મોહિની’માં ઘણો રસ પડ્યો હતો.

વાઘણના પાંજરા પાસે જઈને ઊભા રહી ફોટો પડાવવાની તસવીરકારોએ વિનંતિ કરતા પ્રમુખ આઇઝનહોવરે પાંજરામાં, કોઈને પણ આહ્વાન કરતી હોય એ રીતે ફરતી મોહિનીને જોઈને કહ્યું હતું: “જો ભાઈ, હું કંઈ તમારે માટે પાંજરાની અંદર જઈને મોહિની પાસે ખડો રહેવા માગતો નથી. પાંજરાથી આટલે છેટે જ ઊભો રહીશ.

અલબત્ત પાંજરું સારી પેઠે બંધ હતું. આઇઝનહોવરે મોહિનીને જોઈને કહ્યું: આ વાઘણ નામ સફેદ છે ખરી પણ મેં દિલ્હીમાં જોઈ હતી તેવી સફેદ આ વાઘણ નથી. આ જરા મેલી પણ થઈ ગઈ છે। એને સ્નાન કરવાની જવાબદારી કોણ લેશે?”

મેટ્રોપોલિટન ચેસાપીક એન્ડ ઓહાયો કોરપોરેશનના પ્રમુખ શ્રી જ્હોન ક્લુગે કહ્યું હતું કે “ભારત સરકારે દેશમાંથી સફેદ વાઘની નિકાસ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે.”

તે સાંભળીને પ્રમુખે કહ્યું હતું: “ઓહો! એમ વાત છે?”

શ્રી ક્લુગે કહ્યું હતું કે આ વાઘણને એક બીજા રંગીન વાઘની સાથે રાખીશું એટલે જો બચ્ચાં થશે તો આપણને વાઘણ પાસેથી એકદમ શ્વેત બચ્ચાં મળશે.”

શ્રી ક્લુગનો આભાર માનતાં પ્રમુખે જણાવ્યું હતું: ચાલો સારું થયું આ વાઘણ આવી ને બાળકોને પણ ગમશે કારણ આવી વાઘણ બહુ વિરલ હોય છે.

આ મોહિનીની ઉંમર અત્યારે બે વર્ષની છે. રેવાના મહારાજાએ એ ઉછેરી છે અને શ્રી ક્લુગે પચીસ હજાર ડોલરમાં તે વેચાતી લીધી હતી.

DIE RAND/SENT-STELSEL

WAT IS RAND EN SENT? 'n Rand sal presies gelyk wees aan tien sjielings en sal in 100 sent verdeel wees, instede van 120 pennies soos tans. Die nuwe sent sal dus 12/10des van 'n pennie werd wees en, omgekeerd, sal 'n pennie 10/12des van die nuwe sent werd wees. Een sjieling (of 12 pennies) sal net soveel as 10 sent werd wees en 'n sikspens net soveel as 5 sent. 'n Tiekie sal net soveel as 2½ sent werd wees. (Sien illustrasies op keersy.)

WAT SAL VAN ONS £.S.D. WORD? Geen pond- en tiensjielingnote sal meer gedruk word nie en geen pennie- en sjielingmunte sal meer geslaan word nie. Maar die huidige munte in omloop sal geldig bly, en gebruik word totdat hulle verslyt is. Hulle sal net soveel werd wees as wat hulle voor D-dag werd was en sal saam met Rand/sent-note en -munte van soortgelyke waardes gebruik kan word. Pennies en halfpennies sal geleidelik deur sent- en halfsentmuntstukke vervang word.

WAAROM NIE TEN VOLLE NA RAND/SENT OP D-DAG OORSKAKEL NIE? Daar is ongeveer 150 000 kasregisters en ander geldmasjiene in gebruik en dit is nie moontlik om hulle almal voor D-dag na die desimale stelsel oor te skakel nie. Besighede en organisasies wat nie masjiene het nie of wat reeds hulle masjiene na die desimale stelsel laat oorskakel het sal op D-dag na Rand/sent oorskakel. Hierby is ingesluit alle Staatsdepartemente en Provinsiale Administrasies, asook alle handelsbanke en die Reserwebank. Na D-dag sal alle bestellings aan voormelde administrasies in Rand/sent gemaak moet word en alle tjeks wat by die banke getrek of gedeponeer word, sal in Rand/sent moet wees.

POPULÊRE OMREKENINGS TABEL

Pennies	Sent
1	1
2	2
3	2½
4	3
5	4
6	5
7	6
8	7
9	7½
10	8
11	9
12	10

HOE SAL RAND/SENT EN £.S.D. GELYKTYDIG GEBRUIK WORD? Organisasies en administrasies waarvan die masjiene nog nie na Rand/sent omgeskakel is nie sal voortgaan met die gebruik van £.s.d. in hulle take met die publiek, behalwe dat hulle wat tjeks uitskryf dit in Rand/sent sal moet doen. Sodra hul masjiene omgeskakel is, sal die besighede na Rand/sent oorskakel.

HOE REKEN ONS £S IN RAND/SENT OM? Aangesien tien sjielings gelyk is aan een Rand, een pond gelyk is aan twee Rand en een sjieling gelyk is aan 10 sent sal daar geen moeilikheid wees om ponde en sjielings in Rand/sent om te reken nie. Ponde word slegs met twee vermenigvuldig om die Rand-ekwivalente te verkry en sjielings word slegs met tien vermenigvuldig om sent-ekwivalente te verkry. Byvoorbeeld:—£5 5s. 0d. word eenvoudig

£5. 0s. 0d. × 2 = 10 Rand d.i. R10.00
5s. 0d. × 10 = 50 sent, d.i. 0.50
£5 5s. 0d. = R10.50

Dit kan nog makliker wees om ponde na sjielings te omreken en om die totale aantal sjielings dan met tien te vermenigvuldig. Byvoorbeeld £5 5s. 0d. word 105s. en derhalwe 1,050 sent, d.i. R10.50.

PENNIES NA SENTS 'n Bietjie rekenkunde word hier vereis omdat 12 pennies nie gelyk is aan 10 sent. Meet eers hier—

Is 3 pennies gelyk aan 2½ sent,
Is 6 pennies gelyk aan 5 sent,
Is 9 pennies gelyk aan 7½ sent,
Is 12 pennies gelyk aan 10 sent.

Derhalwe is dit slegs die oorblywende getalle pennies en breuke van pennies wat bereken moet word eenvoudig deur vermenigvuldiging daarvan met 10/12des of 5/6des. Aangesien die kleinste nuwe munt die halfsent sal wees sal geldbedrae tot die naaste halfsent of indien verkies, tot die naaste volle sent bereken moet word. Vir die meeste mense sal die meegaande „Populêre” Omrekeningstabel voldoende wees.

HIER IS NOG 'N MANIER OM RAND/SENT EN £.S.D. TE ASSOSIEER. Die tweede desimale syfer in enige bedrag, t.w. die tweede syfer na of regs van die desimale punt, sal ongeveer dieselfde getal pennies verteenwoordig, en enige syfer links van hierdie syfer verteenwoordig die juiste getal sjielings. Byvoorbeeld: Eerstens is 12 pennies gelyk aan 10 sent dus is 6d. gelyk aan 5 sent of R0.05. Tweedens is een sjieling gelyk aan 10 sent en derhalwe 4s. gelyk aan 40 sent of R0.40, en dus is:

4s. 6d. gelyk aan 45 sent of R0.45
34s. 6d. gelyk aan 345 sent of R3.45
234s. 6d. gelyk aan 2 345 sent of R23.45
1,234s. 6d. gelyk aan 12,345 sent of R123.45

HOE SKRYF ONS RAND EN SENT? Voorbeelde hiervan is langs die illustrasies te vinde. Die desimale punt, soos in rekenkunde vir ons geleer word, kan bokant die onderste reël of op die onderste reël met 'n punt geplaas word bv. R1.45. Bedrae wat kleiner as 'n Rand is kan as 45c of R0.45 geskryf word. As R in sulke gevalle gebruik word moet die sent bedrag voorafgegaan word deur „0”. Daar die Rand/sent-stelsel 'n twee-desimale-stelsel is, moet breuke van 'n sent as sulks aangedui word bv. 2½c of R0.02½.

HOE SKRYF 'N MENS RAND/SENT-TJEKS UIT? U kan al u £.s.d.-tjekvorms opgebruik, maar u moet die £-teken deurhaal (£) en R inskryf. (So 'n deurhaling hoef nie deur die trekker geparafeer te word nie.) Wanneer tjeks uitgeskryf word behoort die desimale punt vervang te word deur 'n kort streep, bv. R4–50, R3–20. As die bedrag minder as 'n Rand is, moet daar 'n „0” na die R voor die kort streep ingeskryf word bv. R0–96. Indien die tjek slegs vir Rand is moet u „00” na die bedrag inskryf bv. R12–00. Banke verkies dat die bedrag op 'n tjek, bv. R0–90, as negentig sent, R10–75 as tien Rand vyf-en-sewentig sent, R23–02 as drie-en-twintig Rand en twee sent, ook in woorde uitgeskryf moet word.

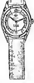

૧૨.

ક પાયજામા વિ.
ાં કપડાં.

ચે મળશે

ન: ૮૩૫-૨૬૦૫.

ટેલની કું.
જોહાનીસબર્ગ.

BOODSKAP VAN DIE VOORSITTER

MESSAGE FROM THE CHAIRMAN

P.O. Box 2241,
PRETORIA

HERE is a simple guide to help you to understand the Rand/cent system which is to be introduced on February 14th, 1961. Keep it, study and explain it to all members of your household. If you do not understand everything at once, read it again. You will see that, to a large extent, it is simply a matter of learning new names for our notes and coins, and of getting used to the simpler method of counting money in tens.

E. H. D. Arndt

January, 1961

Posbus 2241,
PRETORIA

HIERDIE is 'n eenvoudige handleiding om u te help om die Rand/sent-stelsel, wat op 14 Februarie 1961 van krag word, te verstaan. Hou dit, bestudeer dit en verduidelik dit aan alle lede van u huishouding. As u nie alles met die eerste oogopslag verstaan nie, is dit raadsaam om dit nog eens te lees. U sal merk dat dit, in 'n groot mate, slegs die aanleer van nuwe name vir ons huidige note en munte beteken om aan die eenvoudiger metode om geld in tiene te tel, gewoond te raak.

E. H. D. Arndt.

Januarie 1961

RAND/SENT-GIDS

AMPTELIK—OFFICIAL

'N PERSOONLIKE BOODSKAP VAN DIE DESIMALISASIERAAD AAN ALLE

HUISBEWONERS.

A PERSONAL MESSAGE FROM THE DECIMALIZATION BOARD TO ALL

HOUSEHOLDERS.

TO THE RAND/CENT SYSTEM

સંત વિનોબાની અસર !

ભારતના સંત વિનોબા ભાવેથી દુનીયાના કોઈપણ લોકો અજાણ્યા નથી. એમની ભૂદાનની પ્રવૃત્તિએ ભારતમાં ક્રાંતિ આણી છે. લાખોના દિલ એમણે જીતી લીધાં છે. સત્તાથી જે નથી થયું તે તેમણે ભાઈચારાની રીતે કરી બતાવ્યું છે.

ભૂદાનની પાછળ જે મહાન સિદ્ધાંત છે તે સહકારનો છે. "બિના સહકાર નહીં ઉદ્ધાર" એ તો સૌ કોઈ જાણે છે, પણ આચરણમાં કોઈ ઉતારતું નથી. સંત વિનોબાજીએ આ સહકારનો સિદ્ધાંત ભૂદાનમાં ગુંથી લઈ અજબ રીતે જગત સમક્ષ મુક્યો છે.

એ તો સાચું છે કે સહકાર અને સંપથી જે કાર્ય થાય છે તે અનેરાજ હોય છે. કોઈ મોટું કાર્ય એકલાથી ન થાય તે અનેકોના સહકારથી સારી રીતે પાર પડે છે. સહકારનો ગુણ જુદી જુદી પ્રજામાં જુદી જુદી કક્ષાએ જોવામાં આવે છે. બહુ લોકોમાં સહકારનો ગુણ ઓછો જોવામાં આવે છે. તેઓમાં કોઈ પણ નવું 'પાસો' હોય તો ગમે તે રીતે 'ભંગર' નાખશે. આપણા કમનસીબે એ સહકારનો ગુણ આપણામાંથી અદૃશ્ય થતો જાય છે. અને તેને બદલે લોભ, ઈર્ષ્યા, દંભ વગેરે વધતા જાય છે. એક જમાનો એવો હતો કે સહકારનો ગુણ આપણામાં વખણાતો હતો. અને તેનું અનુકરણ બીજી પ્રજા કરતી. પણ અત્યારે તો ઉલટી ગંગા વહે છે!

અહીં, ભારતથી ૫૦૦૦ માઈલ દૂર આવ્યાં છતાં પણ આપણે હજુ 'જેવા તે તેવા'જ રહ્યાં છીએ. "આપણે આપણે તાનમેં' અનંત શ્રી ભુલતાન" આપણે આપણામાંજ મસ્ત રહીએ છીએ. અધિકારો વિચાર આપણે કરતા નથી. 'લગ્ન' એ આપણો અતિ અગત્યનો પ્રસંગ છે. તેમાં ન કાળ, સ્થળ અને સંજોગોનો વિચાર કર્યા વગર આપણે જૂની રૂઢિ પ્રમાણે દેખાવ ખાતર ખર્ચો કરીએ છીએ. દેખાદેખી આપણામાં ઓછી થતી નથી તેનું મુખ્ય કારણ સમાજના મોટેરા–આગળ પડતા લોકો છે. ગીતામાં કહ્યું છે, "જેવું આગળ પડતા–મોટા લોકો કરે છે તેનું અનુકરણ સામાન્ય પ્રજા કરે છે. તેથીજ એવા ગણાતા લોકોની જવાબદારી મોટી છે." આપણી પડતીનું કારણ આ દેખાદેખી છે. એક કરતા બીજો દેખાવમાં ચઢિયાતો થવાને માગે છે અને લેવાઈ દેખાડે છે.

પણ લગ્નમાં, સંત વિનોબા એ જે ગુણ–સિદ્ધાંત ભૂદાનમાં મુર્તિમંત કર્યો છે તે, સહકારને સ્થાન આપવાનો વિચાર આપણે સ્વપ્ને પણ કરતાં નથી! સહકારથી સામુહિક લગ્ન થાય તો ઘણો ફાયદો થાય તેની આપણે ગણતરી કરી નથી!

આપણા સુભાગ્યે એવા ગીમલેસ તા. ૨૦–૧૧–૧૯૬૦ના દિને અમા- નીચેના ભાઈઓએ પોતાને ત્યાં આવેલો લગ્ન પ્રસંગ સફળ રીતે સહકારથી કર્યો હતો.

શ્રી અંબાભાઈ કાળાભાઈ ભાટ નિવાસી ગામ સ્તાર્બ્યાન. પુત્રપુત્રી, શ્રી રણછોડભાઈ છગનભાઈ કડીઆ નિવાસી ગામ લેડીસ્મિથ, પુત્રી, શ્રી ભગવાનદાસ નાથાજી મસુરેથી નિવાસી ગામ ગેરાલ્ડમ, ભાણેજ, શ્રી કાંતિલાલ ભગવાનદાસ ગમનભા નિવાસી ગામ લમ્પતનગર, ભાઈ

આ ભાઈઓએ કુળપુત્ર પરિવારથી ભારી લગ્ન, જમણ તથા બીજા દરેક કાર્ય સફળ રીતે સહકારથી કર્યા હતા. આ પ્રમાણેના લગ્ન કરવાની પ્રેરણા આપનાર સ્પ્રીંગ્સના શ્રી હરીભાઈ પ્ર. ભગત તથા બેનોનીના શ્રી હરિચંદ્ર જી. ભાર્ગ હતા.

આ રીતે આ ભાઈઓએ જે સહકારને મહત્વ આપી જે પ્રથા પાડી છે તે ખરેખર પ્રશંસાપાત્ર અભિનંદનને પાત્ર છે. તેઓએ સંત વિનોબાના સિદ્ધાંતને પ્રત્યક્ષ મૂર્તિમંત કરી બતાવ્યો છે. હવે આનું અનુકરણ બીજા કેટલા કરશે?

આવા સામુહિક સહકારથી કરેલા લગ્નથી કેટલો આર્થિક લાભ થાય તે તો અનુભવે જ જણાય. અંદાજમાં ખર્ચ વેડફાતા પૈસા, સમય અને મહેનત આ રીતે બચાવી શકાય અને આર્થિક રીતે જુદી જુદી સંસ્થાને મદદ પણ કરી શકાય. આ ભાઈઓએ તો સામુહિક રીતે નીચેની સંસ્થાઓને દાન પણ કર્યું છે!

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન પા. ૫–૫–૦, રામકૃષ્ણ સેંટર (ડરબન) પા. ૫–૫–૦, શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય પા. ૫–૫–૦, શ્રી નવેદ્ય ગુજરાતી શાળા–સ્પ્રીંગ્સ, પા. ૩–૩–૦, મગનલાલ કરશી કિસો. ડરબન, પા. ૫–૫–૦, કરશી ન્યાતિ સેવા મંડળ, મુંબઈ પા. ૧૦–૧૦–૦, શ્રી દ્વારકાબાલ કરશી મંડળ, બેનોની પા. ૨૦–૫–૦, તંત્રી, કરશી સેવક, મુંબઈ પા. ૫–૫–૦, ફ્રીડપુર્ટ ક્રિકેટ ક્લબ, પા. ૩–૩–૦, મસુરેથી કરશી ૫ મ ધ્રુ. ૨–૨–૦, શ્રી હોટી વિદ્યા મંદિર પા. ૫–૫–૦ કુલ સરવાળો પા ૭૨–૧૨–૦

અલબત્ત, કદાચ દાન ન થઇ શકે તેમ જમનાથી પહોંચાતું નથી એવાઓને તો કેટલી રાહત થઇ જાય. દેવું કરવું પડે અને લગ્નનો પ્રસંગ નિર્વિઘ્ને પાર પડે.

પ્રભુ એ સૌ નવદંપતીને દીર્ઘાયુ અને તંદુરસ્તી બક્ષે જેથી ભારતના યુગના મહાન સંત વિનોબાજીને પગલે ચાલી ગુલામ જાતિનો ઉદ્ધાર કરવા પોતાનો હીસ્સો આપી શકે.

"સહકારી"

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ !
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુવેલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોકરી
- લેંકો
- ફેવર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫–૨૬૦૭.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ભારતીય વાઘણ 'મોહિની'નું આઈઝનહોવરે કરેલું સ્વાગત

વોશિંગ્ટન!

ભારતથી અમેરિકાના બાળકો માટે ભેટ આપવા માટે મોકલવામાં આવેલી એક શ્વેત વાઘણ "મોહિની"નું વ્હાઇટ હાઉસ ઉપર પ્રમુખ આઇઝન હોવરે પોતાના જાહેર હાજિર ખાતે સ્વાગત કર્યું હતું.

પ્રમુખ આઇઝનહોવરને આ 'મોહિની'માં ઘણો રસ પડ્યો હતો.

વાઘણના પાંજરા પાસે જઈને ઉભા રહી ફોટો પડાવવાની તસવીરકારોની વિનંતિ કરતા પ્રમુખ આઇઝનહોવરે પાંજરામાં, કોઈને પણ ગંભીરતાથી કરતી હોય એ રીતે ફરતી મોહિનીને જોઇને કહ્યું હતું "જો ભાઇ, હું કંઇ તમારે માટે પાંજરાની અંદર જઈને મોહિની પાસે ખડો રહેવા માગતો નથી. પાંજરાથી આટલે દૂર જ ઉભો રહીશ.

અલબત્ત પાછું ફરી ફરીને જોતા હતું આઇઝનહોવરે મોહિનીને જોઇને કહ્યું, આ વાઘણ ખાસ સફેદ છે ખરી પણ મેં ચિડીયામાં જોઇ હતી તેવી સફેદ આ વાઘણ નથી. આ જરા ગંદી પણ થઇ ગઇ છે! એને સ્નાન કરાવવાની જવાબદારી કોણ લેવાનું છે!"

મેટ્રોપોલિટન બ્રોડકાસ્ટિંગ કોર્પોરેશનના પ્રમુખ શ્રી જ્યોર્જ કલાર્કે કહ્યું હતું કે "ભારત સરકારે દેશમાંથી સફેદ વાઘોની નિકાસ કરવા પર પ્રતિબંધ મુકેલો છે"

તે સાંભળીને પ્રમુખે કહ્યું હતું: "ઓહો! એમ વાત છે!"

શ્રી કલાર્કે કહ્યું હતું કે આ વાઘણને એક બીજા રંગીન વાઘની સાથે પરણાવી શકાય એટલે જો વ્હાઇટ હાઉસ આપણને વાઘણ પાસેથી એકદમ ગેરવાજબી લાગશે.'

શ્રી કલાર્કનો આભાર માનતાં પ્રમુખે જણાવ્યું હતું: ચાલો સારું થયું. આ વાઘણ અહીં ને બાળકોને એ બમણો કારણ આથી વાઘણ બહુ વિરલ હોય છે.

આ મોહિનીની ઉંમર અત્યારે બે વર્ષની છે. રેવાના મહારાજાએ એ ઉછેરી છે અને શ્રી કલાર્કે પચીસ હજાર ડોલરમાં તે વેચાતી લીધી હતી.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૪-૧-૧૯૬૧.

શ્રી રાજાજી ઉવાચ

સ્વતંત્ર પક્ષના સ્થાપક શ્રી રાજગોપાલાચારીએ જણાવ્યું હતું કે દેશમાંની બાબતો કામ કરવા વિષે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ અને મારે કે મારા પક્ષને ભલે તે મતભેદો ભલે હશે, પરંતુ શ્રી નહેરુની વિદેશ નીતિને હું ફળપૂર્વકનો ટેકો આપું છું. વિદેશનીતિ ઘડવામાં તેઓ એક નિષ્ણાત છે.

શ્રી રાજગોપાલાચારી વિદેશી બાબતો માટેની સોસાયટી સમક્ષ ઉદ્બોધન કરી રહ્યા હતા.

શ્રી રાજગોપાલાચારીએ કહ્યું કે દુનીયા બે જુથોમાં વહેંચાઈ ગઈ છે. પૂર્વ અને પશ્ચિમ અમર સામ્યવાદી અને સામ્યવાદ વિરોધી. તટસ્થ રાષ્ટ્રોનું ત્રીજુ જુથ અસ્તીત્વમાં આવી રહ્યું છે, પરંતુ તેને કોઈ લશ્કરી પીઠબળ નથી.

શ્રી રાજગોપાલાચારીએ કહ્યું કે પૂર્વ અને પશ્ચિમનાં આ જથ્થાઓમાં નૈતિક બળની મજબૂતાઈ અસર છે, પરંતુ લશ્કરી તાકાત વધુ અગત્યની છે.

બન્ને જુથો વચ્ચેના ચાલુ ઝઘડાની તટસ્થ રાષ્ટ્રો પર મહત્વની અસર પડે છે, કારણકે યુદ્ધના પ્રસંગે આખી દુનીયાનું વાતાવરણ ઝેરીલું બની જશે.

ભયંકર આગ

શ્રીનગર. અનંતનાગ જીલ્લાના [illegible] ગામમાં ભયંકર આગ લાગતાં કંઈક ઉપરાંત મકાનો બળીને ખાખ થયા હતા. ઘણાં ઢોરો પણ નાશ પામ્યાં હતા. રૂા. ૨૫,૦૦૦ની મત્તાની નોટો અને નવીજ લણેલી હજારો મણ ડાંગર પણ બળી ગઈ હતી.

ભારતમાંથી ચીનમાં છુપી રીતે મોકલાતી મોટરો?

કલકત્તા: મોટરના વેપારમાં એક [illegible] 'તરફદ'નો તાગ લેવા વિદેશની એક પેઢીના એક ઉચ્ચ અધિકારી ભારતમાં તપાસાર્થે આવ્યા હતા. આ અધિકારીએ પોતાનો અહેવાલ સુપરત કરી દીધો છે. થોડા વખત ઉપર તે કલકત્તાની મુલાકાતે આવ્યા હતા. ચાર પૈડાંવાળા મોટરવાહનો સેંકડોની સંખ્યામાં ભારતમાંથી ચીન ખાતે છાની રીતે લઈ જવામાં આવતાની વાત સાચી હોવાનું આ અધિકારીએ સ્વીકાર્યું હતું. પોતાની સરકાર અને અહીંના સત્તાવાળાઓના સહકારમાં તેણે નાથુલા ઘાટ, સીકીમ-તિબેટ સરહદ નજીકના સરહદી વિસ્તારોની મુલાકાત લીધી હતી.

વસતીગણતરી અંગે શ્રી ચાલીહાની ચેતવણી

શિલોંગ: આસામના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચાલીહાએ નાયબ કમિશનરો અને વિભાગીય અધિકારીઓની પરિષદનું ઉદ્ઘાટન કરતા એવો અનુરોધ કર્યો હતો કે, આગામી વસતીગણતરીનું કાર્ય સંપૂર્ણ નિરીક્ષણ કરી, તેથી અધિકારીઓએ સમ્યક અને તટસ્થતાથી આ વસતીગણતરીના આંકડા એકઠા કરવાના રહેશે.

દાણચોરીના આરોપીઓ સામે તહોમતનામું

મુંબઈ: [illegible] સોનાની આંતરરાષ્ટ્રીય દાણચોરી અંગેના ખટલાના કુલ ૪૦ પૈકી પકડાયેલ માત્ર ૧૬ આરોપીઓ સામે મઝગાંવ અદાલતના પ્રેસીડન્સી મેજીસ્ટ્રેટ શ્રી એ. એ. શાલેએ ભારતમાં દાણચોરીથી સોનું લાવવાનું કાવતરૂ ઘડવા માટે ૮૭ આરોપો ઘડી કાઢ્યા હતા.

ગઈ તા. ૧લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૯ના સાંતાક્રુઝના વિમાની મથકે એર-ઇન્ડીયાના એક વિમાનના ખાનામાંથી રૂા ૪,૦૦,૦૦૦ની કીંમતનું સોનું પકડાયું ત્યારે આ કાવતરૂં બહાર આવ્યું હતું. આરોપીઓએ કુલ રૂા ૬,૦૦,૦૦૦ કીંમતના સોનાની દાણચોરી કરી હોવાનું માનવામાં આવે છે.

જુલાઈ માસમાં શરૂ થઈ નિયમિત રીતે ચાલેલી આ ખટલાની સુનાવણીમાં કુલ ૮૧ સાક્ષીઓની જુબાનીઓ લેવામાં આવી હતી. રજુ થયેલી જુબાનીની નોંધના ૭૦૦ પાનાં ભરાયાં હતાં.

ખંભાત વિસ્તારમાં રીફાઇનરી

નવી દિલ્હી: લોકસભામાં કેટલાક પ્રશ્નોના જવાબમાં ખાણ અને તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવીએ જણાવ્યું હતું કે સાડાસાત લાખ ટનની શક્તિવાળી એક રીફાઇનરી ખંભાત વિસ્તારમાં નાખવાનો સરકારે નિર્ણય કર્યો છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે બે નવા પ્રકારના રૂમાનીયન આર. એલ. ડી. રીગ ખંભાત માટે ખરીદવામાં આવ્યા છે અને બીજા એક માટે હજી [illegible] ચાલી રહ્યા છે.

અમદાવાદમાં બંધાનાર અદ્યતન વિશાળ સ્ટેડિયમ

પશ્ચિમ વિભાગ અને પાકિસ્તાન ટીમ વચ્ચે મેચ તા. ૨૬, ૨૭ અને ૨૮મીએ એલિસબ્રીજ વિસ્તારમાં આવેલ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ મેદાન પર ક્રિકેટ મેચ રમાઈ હતી. આ મેદાન પર આવતા પાંચ વર્ષમાં રૂા. ૮૦ લાખને ખર્ચે એક વિશાળ અને આધુનિક સ્ટેડિયમ તૈયાર કરવામાં આવનાર છે.

સોનાની લગડી લઈ પલાયન થયા

મુંબઈ. મુંબઈના ઝવેરી બજારમાં શ્રી ગજકુમાર ગગીચંદ ઝવેરીની સોના ચાંદીની પેઢીમાંથી મહિલાઓ સોનાની પાટની ખાતરી કરી જવાનો પ્રયાસ કરતાં તેમાંનો એક ચોકીદારના હાથે ઝડપાઈ ગયો હતો.

કહેવાય છે કે ત્રણેક મહિલાઓ ઉપરોક્ત દુકાને આવ્યા હતા અને એક તોલાની સોનાની લગડી જોવા બીજાને આપ્યો. બીજો ત્રીજાને આપતાં માલિકનું ધ્યાન એ મહિલાઓ તરફ ખેંચાયું હતું. ત્યારબાદ માલિકની નજર બીજે જતાં અજાણ્યાના એક મહિલાએ ૨૦ તોલાનો પાટો ઉપાડી બીજા મહિલાને આપ્યો હતો પણ દુકાનનો નોકર આ જોઈ જતાં તેણે શેઠનું ધ્યાન ખેંચ્યું હતું. શેઠે પોલીસને બોલાવી એક મહિલાને સુપ્રત કરી દીધો જે જ્યારે બીજા બે મહિલાઓ નાસી છુટયા હતા.

ભેળસેળીઆને ફાંસીની સજા કરો

પુના: ખોરાકમાં ભેળસેળ અટકાવવા અંગે યોજાયેલા સેમિનારનું ઉદ્ઘાટન કરતા કેન્દ્રના આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી કરમારકરે કહ્યું કે ખોરાકમાં ભેળસેળ કરનાર કરતા તો ખુની પણ વધારે પ્રમાણિક છે. ખુની તેના કૃત્ય માટે પરિણામ ભોગવવા તૈયાર થાય છે પરંતુ ભેળસેળ કરનાર ખોરાકને ઝેરી બનાવીને કેટલાકના મોત માટે જવાબદાર હોવા છતાં મોટે ભાગે છટકી જાય છે.

સંત ફતેહસીંગને શ્રી નહેરુની અપીલ

પંજાબી સુબા માટે આમરણ અનશન કરતા માસ્તર તારાસીંગને ભારતની સરકારે હાલ જેલમાંથી છોડી મુક્યા છે.

તેઓ છુટયા કે તુરતજ અમૃતસર પહોંચી ગયા હતા અને ત્યાં પંજાબી સુબાની માગણીના ટેકામાં આમરણાંત ઉપવાસ ઉપર ઉતરેલા સંત ફતેહસીંગને મળ્યા હતા.

શ્રી નહેરુએ ભાવનગર કોંગ્રેસ અધિવેશનની કાર્યવાહીના કામકાજમાં ડુબેલા હતા છતાં સંત ફતેહસીંગને તાર કરીને તેમના ઉપવાસો છોડી દેવાની વિનતી કરી હતી અને ઉપવાસ છોડી દઈ તેઓ તેમનું સ્વાસ્થ્ય પાછું મેળવે કે તુરતજ તેમને મળવા જણાવ્યું છે.

કાચના સિક્કા મળી આવ્યા

અમદાવાદ પાસે ઉત્તર ગુજરાતના [illegible] તાલુકામાં ખોદકામ થતાં ૧૬૦૦ વર્ષ જુના કાચના ૨૬ અદ્ભુત સિક્કાઓ મળી આવ્યા છે. આ સિક્કાઓ એકથી માંડી ૧૦૦ સુધીના છે. સિક્કાઓ ક્યા રાજાના જમાનાના છે તેની તપાસ ચાલુ છે. આ પહેલાં તાંબા, પીતળ, સોના, ચાંદી, નિકલ અને માટીના સિક્કાઓ મળ્યા છે. નિષ્ણાતો તપાસ કરી રહ્યા છે. સિક્કા જોવા માટે માનવમેદની ઉભરાય છે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સર્વે જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-[illegible]-પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ, નવીન ઘરેણા અને ભાતભાતની [illegible] ટીકડીઓ, ડાયમંડ નેકલેસ અને કાચની સુરાહીઓ, વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ
ફેરીઓ અને દુકાનો માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ આમ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લેશો.
એ. કે હુસેન એન્ડ સન્સ
ઇમ્પોર્ટર ઇન્ડેન્ટ'સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૪૭૪૬ — ડરબન.
અમારૂ પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

સસ્તા સુકા મરચા
નેટ ૬૦ રતલ બેગની શી. ૫૫-૦ અને ૧૨ રતલ બેગની શી. ૨૨-૦ અને આફ્રિકાના લાંબા [illegible] ડઝનના શી. ૨૦-૬.
તેમજ હાથની ખાંડેલી સારા લાલ મરચા પણ મળશે.
માટે લખો:
Maarmans (Pty) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

'બહેન' કહેવા જેટલી શું હું મોટી દેખાઉં છું? તમે મને માત્ર સુરેખા જ કહેતા જાઓ.

સંભાળીને રહેજો

મૂળ લેખક: પ્રો. પ્રભાકર તામણે એમ. એ.

અનુવાદક: શ્રી. વ્રજ શાહ

ગાડી ઉપડવાનો સમય થયો એટલે નીલાએ બારી બહાર ડોક કાઢીને તેતાલીસમી વાર મને ચેતવણી આપી, 'સંભાળીને રહેજો!' હવે મને થોડી ચીડ ચઢી. શું કદી કોઈની પત્ની પિયર જ નહિ ગઈ હોય! અને પત્ની પિયર જાય તેથી સતત બેલીએ ભાઈ પોતાનો જીવ જોખમમાં જ હોય છે! 'સંભાળીને રહેજો.' 'સાચવજો' એવી ભલામણો પત્નીએ પતિને કેટલી વાર કરવી એની પણ કાંઈ હદ હશે કે નહિ?

'હવે ફરીથી જો તું મને 'સંભાળીને રહેજો' એવું કહીશને તો હું જરાયે સંભાળીને નહિ રહું એ તને કહી દઉં છું, હો!' મેં નીલાનો હાથ હાથમાં લેતાં કહ્યું, 'તારી શી કલ્પના છે? તારી પીઠ ફરી કે શિવાજી દિવાળિયામાં ના ગયા પે ગુંડા, બદમાશો, ધાડપાડુ એ બધાં ખુન કરવા માટે પોતાના મહત્વનાં કામધંધાઓ છોડીને મારી પાછળ જ ફરતા ફરશે, કેમ? કે નળ ઘરના કબાટો પડતા મૂકીને આસપાસની બીડી જ તરફ જોશે. મારી આસપાસ ફેરકુદી કરવા માંડશે! 'સંભાળીને રહેજો' એ મને કહેવાની જરૂર નથી! તું અહીં હોય કે ન હોય હું તો સંભાળીને જ રહું છું. સાવધ રહેવાની મને ટેવ જ પડી ગઈ છે.'

''અરે પણ એમા આટલી ધમાધમ કરવાની શી જરૂર છે? જરા ધીમે બોલોને! ડબ્બામાંના બધા જ લોકો આપણી તરફ જુએ છે!' નીલા શરમિંદી થતી બોલી.

'ભલે જુએ!' હું આવેશમાં બોલ્યો, 'આપણું છપૈયાક લગ્ન થયું છે. કાંઈ ચોરી થોડું જ છે?'

'અરે, જરા ધીરેથી બોલોને! હવે તો ડબ્બામાંના બધાયે માણસો આપણી સામે જોઈને હસવા માંડ્યા છે. શું કહેશે લોકો!'

'કહેશે શું! એ જ ને કે 'આ ભાઈને ધણી છે અને એ ખુબ રમુજ છે!' તે સિવાય બીજું શું કહેશે લોકો? અને તે મારી સામે જુઓ ગાંધા' આ 'ભાઈને ધણી છે અને એ જીવંત છે, તાજા છે એ વાત જો ગાડીના જ ધ્યાનમાં આવે તો ઘણું સારું.' આજ્ઞાએ પ્રવાસ દરમ્યાન તારી સામે કોઈ ખાસ તાકીને નહિ જુએ!'

'તમારી રીતને ઠાઠું' જ નથી ને! હવે તો ગાડી ઉપડશે ત્યાં સુધી હું જરા યે બોલીશ નહિ! ઝાઝા માણસો તમારી સાથે ઝઘડો ન કરશે!'

'સારું છે કે હમણાં જ ઘરમાંથી બહાર નીકળતાં તે એ મૂર્ખતા કરી છે!' હું બબડ્યો.

'શું કીધું!'

'કંઈ નહિ!' મેં કહ્યું કે ઘરમાંથી નીકળતી વખતે તાળું બરાબર વાસ્યું છે કે નહિ તે જોવાનું જ રહી ગયું! નહિતર હંમેશની માફક જ મૂર્ખના ઘરાની' આગલા દરવાજાને ગોદરેજનું મજબુત તાળું અને પાછળનું બારણું અમસ્તું જ વાસેલું!'

'તેથી જ તો હું કહું છું કે સંભાળીને રહેજો' ક્યારે બહાર જાઓ તો બારી-બારણાં યાદ રાખીને બંધ કરજો; અને કામ વિના આમ તેમ ભાંગતી રખડતા નહિ. હાઉસમર ઘેર આવતા રહેજો. ફેલબટાઉ મિત્રોને ભેગા કરીને ઘરને ધર્મશાળા ન બનાવતા. નહિ તો તમારો સ્વભાવ છે એવો.'

'સીધી રીતે શુધ્ધું જ કહેને!' હું વચ્ચે જ બોલી ઉઠ્યો.

'હા તો બધું એકનું એક જ ને! હું નથી એટલે તમારા રંગી-ઢંગીઓને તો રસ્તા માટે મોકળું મેદાન મળી જશે!'

'બસ ગઈ સુઝવાનો તારી? કે કાંઈ બાકી છે? બરાબર યાદ કરી લે!'

'અરે હા, સારું થયું તમે યાદ દેવડાવ્યું તે! જરા કાન આમ કરો તો!'

'ફક્ત કાન જ? કે મોં સુધ્ધાં?' મેં ટીખળ કરી.

'જોજો હં', આ રેલવે 'પ્લેટફોર્મ' છે! નહિ તો એવું આકપણું ન કરત.'

'અચ્છા! નહિ કહું બસ!' મને સી ખબર તારા મનમાં શું છે તે! સાચે જ કે હવે આપણો વિરહ ઠીક ઠીક સાલશે.'

'બસ, બસ!' નીલા મને ચૂંટીઓ ભરતાં બોલી, 'ફરીથી તમારા અડપલાં શરૂ થયાં, કેમ? હા તો, હું શું કહેતી હતી? આપણી આસમાંની પેલી સુરેખા છે ને!'

'કઈ સુરેખા? કંઈ ધ્યાનમાં નથી આવતું!'

'હવે ઢોંગ છોડી દો ને' તમે બરાબર ઓળખો છો એને! આપણાં ઘર વચ્ચે પહેલા કેટલીય વાર તમારે ઘેર આવતી હતી એ! બાજુવાળા તારા-કાકી જ કહેતા હતા મને!'

'તારાકાકી તો કહેતને એવું જ! હું એની કેડ઼ંગા સામે આંખ ઉંચી કરીને જોતો સુદ્ધાં નહોતો તેથી જ તો બધો ખાર મારા પર ઠાલવે છે!'

'જેવી તમે તેમ ઢોંગ! પણ સુરેખાથી ચેતતા રહેજો! એને તમારી સાથે અડપલાં કરવાની ટેવ છે! અને હવે તો ઢીલાશહેર! હું નથી તેથી તો ખાસ એ તમારી પાસે આવા કરવા આવશે!'

'બટ! હું જેના ગાલા નખાવી શકું તો ને? હું તો એને સાફેસાફ઼ું સંભળાવી દઈશ કે મારી પ્રેમાળ પત્ની પિયર પધારી છે. ત્યારે જો તેનમાં અને અડપલાં કરવાં જ હોય તો એ પાછી ફરે પછી નિરાંતે કરજો! પણ ત્યાં સુધી તો, હે જગદંબા! મને સુખેથી રહેવા દે! બસ પછી તો નિરાંત ને?'

નીલા હાસ્ય રોકી શકી નહિ. હસતાં હસતાં અધવચ્ચે જ ગંભીર થતી એ બોલી, 'અરે! ગાર્ડે સીટી વગાડી લાગે છે!'

ખરું જોતાં મેં સીટીનો સાદ સાંભળ્યો નહોતો. મણ રોગ માટે ૨૫ માટે કોતિ જીવ કુમારો? એ રેદુથી પ્રેરાઈ ને હું બોલ્યો, 'હા હં' સીટીનો જ અવાજ હતો એ! પણ એ ગાર્ડની સીટીનો અવાજ હતો કે એન્જીનની સીટીનો એ વિષે મને જરા શક છે!'

'હોય કંઈ! એટલો તફાવત ખબર ન પડે!' પછી ચોથી વાર વિરમી ને એ બોલી, 'અરે, પણ હજુ ગાડી કેમ ચાલતી નથી?'

પતિ જો નામનું આપણું સર્જેલ હોય છે, દુનિયાની અજીબ વાતો એને સમજાય છે. એવી વિચિત્ર સમજ આપણી આંખોમાં હોય છે નહિતર શબ્દ રેલવે ના કર્મચારીઓ અધિકાર સોંપ્યા આવ્યો. આ પ્રશ્ન એણે મને પુછ્યો ન હોત! પૂછવા માંડી કે હજુ ગાડી ચાલુ કેમ થતી નથી? હવે એને હું શો ઉત્તર દઉં? હું ગાર્ડ નહોતો અને એન્જીન ડ્રાઈવર પણ નહોતો! પણ પોતાનું અજ્ઞાન જો મેં કબુલ કર્યું હોત તો પતિઓની જમાતને કલંક લાગ્યું હોત! તેથી મેં જ એને ઉલટો પ્રશ્ન પુછ્યો, 'આ કેટલામી સીટી થઈ?'

'કેટલી એટલે? મેં તો પહેલી જ વખત સાંભળી!'

'તો તો બરાબર છે! ગાડી શી રીતે ઉપડે એટલામાં?'

'કેમ?'

'કેમ એટલે? અરે ગાંડી, હજુ બે સીટી વાગવાની બાકી છે! ત્રીજી સીટી વાગવાની બાકી છે! ત્રીજી સીટીએ ગાડી ઉપડશે! નાટક પણ ત્રીજી જ ઘંટડીએ શરૂ થાય છે ને!'

'બહુ સારા! તમારી રમુજ બંધ કરો હવે! શું તમે મને ગુજરાતી અભણ ગણો છો? કહી દઉં છું કે હું બી. એ. ઓનર્સ છું, હો!'

'બી. એ. ઓનર્સ ખરી પણ મહિલા વિદ્યાપીઠની! એની શી કિંમત? મહિલા વિદ્યાપીઠમાં જાણે તેવા બીન-વિષયક વિષયો લઈને બી. એ. ઓનર્સ થઈ શકાય છે! બી. એ. ઓનર્સમાં તારા કયા વિષયો હતા? પાકશાસ્ત્ર (પ્રીન્સિપલ) અને ભરતગુંથણ (સબ્સીડીયરી) ખરું ને?'

'હવે તો તમારી સામે હાથ જોડ્યા! મશ્કરીની પણ કંઈ હદ હોય કે નહિ? હું પિયર જાઉં છું એનું તો તમને કાંઈ દુઃખ જ નથી કેમ?'

'પારાવાર દુઃખ થાય છે મને! પણ તને શી રીતે કહું? પિયર જવાનું છે તેથી કેટલાથી ફુટનારા કોઈની માફક તારો આનંદ સમાતો નથી! એ અફાટ આનંદ પર હું શા માટે ટાઢું પાણી રેડું?'

'અરે હા' ઠીક યાદ દેવડાવી તમે! આજે ઘરમાં દુધ સારા પ્રમાણમાં નાખ્યું છે! રાતે સુતી વખતે એને ગેલરીમાં રેડજો, જોજો હં, ભુલતા નહિ! નહિ તો મેરી પિયર જવાના આનંદમાં જો પણ વિસરી જશો!'

'ના રે ના, કોણ જાણે! એમ કેમ ભૂલી જવાય? મેરી પિયર જાય છે તેના આનંદ કરતાં યે વિશેષ મારે આટલા દિવસો એકલા જીવવાના પડશે એનું જ દુઃખ વધુ થાય છે મને!'

'ઓહો! કોઈને જાણે સાચું જ લાગે! જોજો ને મારી પીઠ ફરતાં જ પેલી સુરેખા આવી ચડશે તમારી પાસે! અને તરત જ તમે મને ભૂલી જશો!'

'તારા વહેમીલા સ્વભાવની તો કમાલ છે! જો તને એટલી શંકા ઉપજે છે તો એમ જ કર!'

'શું?'

'તું અહીં જ રહે અને હું જાઉં છું પિયર!' એટલે જો સુરેખા અડપલાં કરે તો એ ખાસ જોખમ જેવું નહિ!'

'તમે તો છો જ એવા!' હોઠનો ચંબૂ કરીને નીલા લાડથી બોલી.

નીલાની આ મધુર અદા મને એટલી તો ગમી ગઈ કે! પણ એટલામાં ગાર્ડે સીટી મારી 'ફૂટલી!' અને ગાડી ઉપડી એટલે નીલાએ મારો હાથ પોતાના હાથમાં લેતાં કહ્યું, 'આવજો! જાઉં છું! સંભાળીને રહેજો, હં'!'

(ચાલુ)

નવા પુસ્તકોની યાદી
સંસ્કારિતાને માંડવે શી. ૩-૦
કોઈ ચોરા કોઈ કરતા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

સમાચાર સંગ્રહ

—નાગપાડા પોલીસે ગુજરાતી સ્ટ્રીટ મા એક આરબાકીની દુકાન ઉપર દરોડો પાડી રૂ. ૨૦ હજારના દાણચોરીના મનાતા ઘડિયાળો કબજે કરી, પોલીસ દુકાન માલેક હેમનરાજ પ્રેમરાજને પૂછપરછ માટે લઇ ગઇ હતી.

—સંતતિનિયમનની ગોળીઓ હવે દક્ષિણ આફ્રિકામાં વેચાશે તેવી એમ એક કંપનીએ જાહેર કર્યું છે. આ ગોળીઓ ફ્રેઝરથી લઇ શકાશે. ૨૦ ગોળીઓની કિંમત ૩૦ શીલીંગ છે. આ ગોળીઓ મેળવવા માટે ડોક્ટરની પ્રીસ્ક્રીપ્શનની જરૂર રહેશે.

—ઔદ્યોગિક બાબતોમાં ચાલી રહેલો ઝઘડો ઉપર એક પુસ્તક લખાયું છે. ક્ષ ઓક્સફર્ડ યુનીવર્સીટી પ્રેસ તરફથી પ્રકટ થયે. એના જાણીતા લેખક તેઓ ઇકોનોમીક્સના પ્રાધ્યાપક (વીટવોટર્સરેન્ડ) છે તેઓ પોતાની જગા હાલી નિવૃત્ત થઇ રહ્યાં છે. આ પુસ્તક લખતાં એ જાણીતા પ્રાધ્યાપક શ્રી ત્યોએ ડોઇલીને પાંચ વરસ લાગ્યાં છે.

—સ્ટ્રેટ જઇ રહેલી આફ્રિકનોની એક ટોળી જે 'ક્રિમ ટ્રીંગ' બનાવી, જાણીતી થઇ તેને જોહાનીસબર્ગના મેયર શ્રી. [illegible] એક ટ્રેઇલ પાડી આપશે.

—જાણીતા અમેરીકન જાઝ કિંગ શ્રી લુઇસ આર્મસ્ટ્રોંગ લીબીરીયા અને નાઇજીરીયાની મુસાફરી કરી રહ્યા પછી હવે કેરો જશે. કેરોમાં થોડો વખત તેઓ રહેશે એમ જણાય છે.

—યુનોના મથનરે જનરલ શ્રી. રવાંડે, પ્રમુખ શ્રી. જોન કેનેડી ઉપર અભિનંદનો મોકલ્યા હોવાનું જણાય છે.

—જાણીતા ફાસીસ્ટ લીડર સર ઓસવાલ્ડ મોસ્લી દક્ષિણ આફ્રિકા આવશે એમ સમાચાર ખબરો મળ્યાં છે. ઘણા વખતથી તેઓ બ્રીટનમાં પ્રચાર કામ કરી રહ્યા હતાં.

—રાણી એલીઝાબેથ સાથે ગયેલા પતિ ડ્યુક ઓફ એડીનબરોએ રાજસ્થાનના જંગલમાં શીકાર કરવા નીકળ્યા ત્યારે એક વાઘ માર્યો હતો. ડ્યુક સાથે જયપુરના મહારાજા અને મહારાણી પણ ગયા હતાં.

—ડો. વરવુર્ડ બ્રિટનમાં વડા પ્રધાનો ની બેઠકમાં હાજરી આપવા જશે ત્યારે સાથે શ્રી. એરીક લૌવે પણ લઇ જશે આ બેઠક માર્ચમાં મળશે.

અમદાવાદની ક્રિમેટોરીયમ સોસાયટી

જનરલ મીટીંગ

ઉપરોક્ત સંસ્થાના સર્વે મેમ્બરોને ખબર આપવામાં આવે છે કે સંસ્થા ની જનરલ મીટીંગ બુધવાર તા. ૮મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧ના દિને રાત્રે ૭-૩૦ (સાડા સાત) વાગે ૧૨૦ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટવાળા શ્રી સુરત હિંદુ એસોસીએશન ના હોલમાં મળશે.

કાર્યક્રમ: (૧) સિંગલીકોવાળી જમીન સ્મશાન માટે એડમીનીસ્ટ્રેટરે મંજુર કરી તે સ્વીકારવા બાબત. (૨) અગ્નિ સંસ્કાર માટે મશીનરીનું બાંધકામ શરૂ કરવા અંગે વિચારણા (૩) ઓડીટરો તથા કમીટી સભ્યોની ચુંટણી (૪) ટ્રસ્ટીઓની ખાલી જગા પુરવા માટે ચુંટણી. (૫) પરચુરણ

ડી. [illegible] પ્રમુખ
નથિતભાઇ પી. હરગોવન મંત્રી
ડી. [illegible] ટ્રેઝરર

સુ. હિં. એજ્યુકેશનલ સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટીની ગુજરાતી શાળા માટે શિક્ષકો અગર શિક્ષિકાઓની જરૂર છે તેથી જે ભાઇ અગર બહેન ને ગરજ હોય તો પોતાના પ્રમાણ પત્રો સાથે નીચેને સરનામે અરજી કરવી આવશ્યક છે.

એલ. બી. પટેલ મંત્રી
સુરત હિંદુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી
૧૨૦ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

રસ્તનબર્ગમાં દુકાન વેચવાની છે

રસ્તનબર્ગમાં મેઇન રોડ પર આવેલી સારા મોકાની દુકાન વેચવાની છે. ઘરની સગવડ કરી આપીશું.

બોક્સ ૮૪, — ફોન: ૩૩૫
અહમદ ઇસ્માઇલ મુલ્લામુસા
રસ્તનબર્ગ, — ટ્રાંસવાલ.

ગુડઇયર, ડનલપ ટેક્સ ટીરન્સ, બાઇસીકલ, રેડીઓ ફોનોગ્રાફ અને મશીનરીના માટે મળો:

આર. પીઠુસ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, ડેસ્ટર સ્ટ્રીટ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૬૫૪

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા જાતનાં કાપડ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ નવા ફેશન ના ધોતી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને કમ્પનીઓ માટે—ગુડીઝ, બ્લેન્કેટ, બોરસ્ટ નેપ્કીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે વધારે ઓર્ડર લઇએ છીએ.
૩૩ પેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૮૯૬ — બોક્સ ૬૫૪૯.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને રેસ્ટોરાંટ ફીગે.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેશીયાના લોક પણ આવતાં ત્યારે ખુશી આપી રસોઇ રસ્તાનો અને નાસ્તાની વ્યવસ્થા.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર બીલ્ડીંગ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણા પર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૬-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, ડુંગળી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ધાણા, સુકા જીરા (ઝીરા), સોપારી રંગોની મેળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હંમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. કેળા અને નાગરવેલ પાન બજાર ભાવ, પોરબંદર નાઇ સુરત, સફેદ, આંબા ડઝનથી અને તીતી ડઝનની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી કોઇ પણ વસ્તુ પરમીટ વગર મોકલાશે.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હિંદુસ્તાન અગર દુનિયાના કોઇ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પેર મેળ અમારી મારફતે બુકીંગ કરો ટીકીટો, પાસ, વીઝા, હેલ્થ, પાસપોર્ટ, પરમીટ, વિગેરેના નીચ અને કામ જરૂરી આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ એફીડેવીટ્સ સર્ટીફીકેટ ને રજીસ્ટર એજન્સી પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઇ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેટલ ઇન્ડીયન્સ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ આફ્રિકા અને ચેમ્બરલેન ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 339616,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઇડ બોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. અને અમારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—ઓફિસ, ટેબલ અને ડીઝાઇન ફરનીચર—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે તેનો સ્ટોક હંમેશાં તૈયાર રહે છે. માલ રોકડ ભાવોના ઓર્ડર ઉપર બંધાવો અને રીપેર કામ આપવા પધારો.

L. MISTRY
81 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed and Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor, Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 4—Vol. LIX. Friday, 3rd February, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

NETAJI'S DAUGHTER IN INDIA

MISS ANITA BOSE, 18-year-old daughter of Netaji Subhas Chandra Bose, arrived in New Delhi by air from Calcutta for a five-day stay.

Miss Bose, who was accompanied by two other members of the Bose family, Dr. Sushil and Lalita Bose, was received at the airport by Nayan Tara, niece of Prime Minister Nehru.

Miss Bose will be the guest of Mr. Nehru during her stay in the Capital. Mr. Nehru received her affectionately at his residence.

Netaji Subhas Chandra Bose, it will be recalled, headed the I.N.A. (Indian National Army) during the Second World War which fought against the British and its Allies on the side of the Japanese. While Bose was reported to have been killed in a plane accident, his close friends and a section of the Indian population still believe him to be alive somewhere in Asia.

His marriage to a German was a closely guarded secret and no one, not even members of his family knew he had a wife and daughter in Germany. It was only some time after the Second World War that Mr. Nehru and his Government were informed of the Bose's in Germany.

Anita and her mother always expressed a keen desire to visit the homeland of her father, but this fondly cherished dream never materialised till recently when Anita arrived in Calcutta. She was unaccompanied, her mother preferring to remain in Germany.

Additional Gujarati Service

(Indian Opinion Service)

NAIROBI—External Services of All India Radio have introduced an additional frequency for the benefit of listeners in this country of their Gujarati programme. Some listeners had complained that they were experiencing difficulties in the reception of their night Gujarati service on the old frequencies and therefore,

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

as an experimental measure, All-India Radio will broadcast this service also at 15105 Kc/s (19.86 metres).

The night Gujarati service (7.30 to 8.15 p.m.) was hitherto being broadcast on three frequencies viz., 15270 Kc/s (19.65 metres), 17830 Kc/s (16.83 metres) and 15105 Kc/s (19.86 metres).

EMINENT JUDGE IN NEW RACE RELATIONS HEAD

THE new President of the S.A. Institute of Race Relations is the recently retired Judge, Oliver Deneys Schreiner. One of the most distinguished judges South Africa has ever produced, Justice Schreiner retired from the highest Court in the land on December 29, the Institute can indeed consider itself fortunate in having secured as its president a man of his calibre.

The Hon. Schreiner was born in Cape Town on December 29, 1890. He was the second son of the Rt. Hon. W. P. Schreiner, P.C., K.C., who was in his day also one of South Africa's most eminent judges. He was at one time Prime Minister of the Cape Colony, and later High Commissioner for South Africa in London.

Justice Schreiner has several other famous relatives. Olive Schreiner, author of "The Story of an African Farm," was an aunt and President Reitz of the Orange Free State Republic an uncle.

He was first educated at the Rondebosch Boys' School and from there moved to the South African College School where he matriculated. He spent some time at the South African College, the forerunner of the present University of Cape Town, and then continued his law studies at Trinity College, Cambridge.

Justice Schreiner had a brilliant academic career. At the South African College he was the recipient of the Jamieson Scholarship in 1910 and at Cambridge he was awarded the George Long Prize in Roman Law and Jurisprudence and also a Trinity Senior Scholarship. He was subsequently elected a fellow of Trinity College. He served for a while at the Bar in London before coming back to South Africa.

At the Inner Temple he was awarded the Yarborough-Anderson Scholarship. During that period he worked with Sir John Simon, and another eminent King's Counsel on a case concerning Newfoundland, so complicated that even the date of the island's discovery had to be proved!

Mexican Medal For Mrs. Pandit

INDIA'S High Commissioner in the U.K., Mrs. Vijaya Lakshmi, is among seven international personalities who were awarded medals recently by the Integral Union for Human Rights, Mexico, in recognition of their efforts towards the realisation of the principles of the United Nations.

The names of other recipients are: Sir Winston Churchill, Mr. Ralph Bunche, Mr. August H. Lindt, Mr. Luis Padilla Nervo, Mr. Galo Plaza and Mr. Luis Quintanilla.

The medal was received by an officer of the Indian Mission on behalf of Mrs. Pandit at a function held in Mexico City.

The Integral Union for Human Rights, Mexico, established on October 24, 1958, is a local organisation which has adopted the principles of the Declaration of Human Rights and which pledges to work towards their realisation. The organisation also undertakes some programmes of social and general education.

MESSAGE TO INDIANS ABROAD

NEW DELHI.—The following is the text of the Republic Day message from Dr. Rajendra Prasad, President of India, to Indian nationals abroad on January 25.

"On this day of National rejoicing, our thoughts naturally go to you all who are not in our midst today.

"I should like to take this opportunity to speak to you about the state of our country. Probably you know that we are in the midst of the last phase of our second Five-Year Plan and are now going to take the Third Plan in hand. The implementation of the first two Plans has been an exhilarating experience.

"We have covered much new ground in most of the fields of our major hydro-electric projects, community development and basic industries like iron and steel, and also small scale industries. Whatever

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

the difficulties, we are determined to carry out our programme of national reconstruction. I am sure you have many pleasant surprises in store for you whenever you happen to visit the mother country next.

"The world situation being what it is, some of you may have to make new adjustments. I have no doubt that you will always give a good account of yourself in such circumstances. The interests of the country of your adoption should ever be your guiding light. Besides, do not forget that every Indian abroad is an unofficial ambassador of his country and the world judges India by how he conducts himself.

"I should like now to greet you all on this auspicious occasion of the eleventh anniversary of our Republic. May the new year that begins today bring good luck and happiness to us all.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 38
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY: 3RD FEBRUARY, 1961

Not Wanted

THERE is little doubt that the Indian community is not at all interested in the Asiatic Affairs Department. After a hundred years in this country the Indian people want a full and complete share in the government of the land. They are not interested in anything less. The Prime Minister's announcement does not even seem to have annoyed the Indian people very much. The reason is not far to seek. The Indian people are at least amused by the suggestion and the offer. Affairs Departments and Advisory Boards have in the past proved dismal failures. There is no likelihood of the Asiatic Affairs Department serving any useful purpose. The needs and the requirements of the Indian community can be preeminently met without the intervention or the existence of an Asiatic Affairs Department. It is not as if the Prime Minister does not know what the Indian people require. First and foremost they want the immediate repeal of the Group Areas Act. The Government does not need an Asiatic Affairs Department to be informed of this. Next the Indian people want the extension of normal rights and privileges to them.

While the generality of the Indian community is thoroughly opposed to any Affairs Department it must not be presumed that the Government will not be able to find Indians willing to serve in any such Department. The experience of the Coloured people should be a warning. In the Cape the Coloured people are violently opposed to the Coloured Affairs Council but this has not prevented some Coloureds from serving on the Council. It will be unfortunate if Indians were found to serve in the Asiatic Affairs Department. Let us hope that the Indians will stay out completely from the proposed Department.

Education Body Needed

THE beginning of each school year poses new problems concerned with the education of Indian children in Durban. This year there has been a cloak-and-dagger hush-hush arrangement about admissions into the high schools. In the past merit lists were issued to the high schools and there was no secret about the numbers on the merit list and about the names of those on the merit list. Some of the instructions issued to parents and children are unreasonable. The secondary school at Sydenham has not been opened. It is not ready. Yet at the end of last year the principal and vice-principal were appointed as well as the members of the teaching staff. In addition instructions have gone out that Indian teachers must teach more children per class and number of hours per week this year. The NPA is loading classes

(Continued in next Column)

PANDIT NEHRU: VOICE OF A NEW AGE

By PREM BHATIA

ON November 14 Jawaharlal Nehru was 71 years old. More than 40 years of his life has been spent in active politics and 14 of these in administration, as the Prime Minister of India. By all standards he has lived a vigorous and absorbing life even when he was not chief of the Congress Party or head of the Indian Government.

In fact a common complaint among the people of India is that he has worked himself too hard, taken insufficient rest and concerned himself with problems which others, less preoccupied than himself, should have been left to handle.

But Jawaharlal Nehru cannot be other than himself. When he gets interested in a problem, be it big or small, he cannot allow his attention to be diverted. He goes into it with deep concern. Such an approach by the highest executive in the land has both an advantage and a disadvantage.

Personal Initiative

The advantage is that he can get things done through personal initiative; the disadvantage is that others around him tend sometimes to lean rather heavily on the leader's initiative. Thus, while he makes himself accessible to all and sundry and gives to thousands of people the satisfaction of a hearing, he wears himself out in the process.

Yet, at 71, Mr. Nehru is far from worn out. His tempo has not appreciably altered owing to advancing years. The Prime Minister still works 18 hours a day. Every night he keeps relays of secretaries for dictation after dinner and is up in the early hours of the morning. Some of his more privileged visitors are received by him at the breakfast table. What normally goes by the name of social living is for the Prime Minister of India, more often than not, an act of duty involving strain and self-discipline.

The moments of relaxation in Mr. Nehru's life are few and far between. Travel, especially mountain climbing, relaxes him; so does the company of children or of people with a capacity for intellectual stimulation. He still eats reasonably well and at regular hours but shuns heavy or spiced food. For his daily exercise he still depends every morning on the Yoga system.

Main Factors

What are the main factors which have given Jawaharlal Nehru his continued eminence over such a long period and in comparison with other leaders of high calibre in India's political life? The personal choice of him by Mahatma Gandhi as his favourite protege may have been helpful in the early stages of his career, but it is not the whole explanation. Nor do his high birth, upbringing and education provide the whole answer. In a democracy, a leader's following depends essentially on his own qualities of leadership and intrinsic merit. These, in the case

(Continued on page 31)

(Continued from previous column)

and reducing the number of teachers. This is both contrary to sound educational principles and unreasonable. It is also bound to have adverse effects on Indian education in the long run. There are many other things in Indian education in Natal which perturb at the moment. Unfortunately, the community has no competent body to deal with these matters. It is not possible for the Natal Indian Teachers' Society to take up this matter with the NED for its members are the servants of the Administration and may only discuss matters affecting the them directly. Matters affecting the education of Indian children must be taken up by parents who can talk on equal terms with the NED and the NPA for these are the servants of the public. The leaders of the community must form a suitable body. The need is urgent.

Race Relations Director On

THE SIGNIFICANCES OF THE YEAR 1960

ALTHOUGH the pattern of apartheid legislation had been worked out during 1960 the significances of the year did not lie in this legislation, Mr. Quintin Whyte, the Director of the South African Institute of Race Relations told the annual Council meeting of the Institute in Cape Town recently.

The significances lay in Cato Manor, Sharpeville, Langa, Pondoland, Sekhukhuneland, the Emergency and its detentions, the banning of the African National Congress and the Pan African Congress. They were also to be found in the attempted assassination of the Prime Minister, in the "Wind of Change" speech of the British Prime Minister, in the attitudes of the U.S.A., Britain and other countries and the United Nations; in international boycotts, and the reactions of independent African States, in the events in the Congo and in the Federation. They lay too in the internal reactions to events—the new awareness that had been shown by all the commercial, professional, and workers' groups of the country, the new acceptance of responsibility, where before responsibility had been ignored; new attitudes towards the future status of the non-European and a new criticism of governmental policy from within the ranks of its own accepted supporters.

"All this raises the question of where we are heading. We, in the Institute, believe, that South Africa must become a democracy—we have already declared our beliefs in a non-racial qualified *franchise*—we believe in the ability of "democracy" to make an equitable and acceptable adjustment of our racial difficulties possible."

His own guess was that pressures inside and outside the Union would prevail and that the democratic and Christian process would work out much faster than many anticipated. The national characteristics of the Bantu—tolerance, goodwill, good humour, patience and belief in the powers of reasonable persuasion were those which the Europeans could rely upon to produce a basis for compromise and co-operation.

"Neither Black nor White will wish to see weeds on our national roads nor grass on the runways of Jan Smuts Airport.

"Christian Whites will not wish to be outcasted by the Christian world, and there is no power in South Africa which will reverse these trends already at work in the world and in South Africa," Mr. Whyte concluded.

The bonds of Christian belief and practice, of a common, if diversified culture, of economic inter-dependence and a shared belief in the powers of the democratic process were too strong to be broken. South Africa would achieve its nationhood, albeit the hard way.

Tribal Colleges Not Universities

ADMINISTRATIVE and academic staff are drawn from one section of the Whites of South Africa and then on the basis of party political affiliation, Mr. Adrian Leftwich, President of the National Union of South African Students told the annual Council meeting of the South African Institute of Race Relations in Cape Town on Wednesday, January 18. He was outlining the main points contained in a memorandum on higher education for non-Whites in South Africa consequent upon the enactment of the Extension of University Education and Fort Hare University College Transfer legislation prepared by NUSAS.

"This is an ill-advised bias and likely to lead to the further insularity of these colleges which are already so geographically and culturally isolated."

Dealing with the inherent vices in the legislation relating to the tribal colleges, Mr. Leftwich said that it was the feeling of NUSAS that "legislation was in the first place based on the principle of racial discrimination and that this was a principle and practice which was not compatible with the spirit of the university. In the second place, the University Apartheid Acts placed higher education for non-Whites under the personal control of the Minister of Bantu Education, whereas formerly it was the concern of the Union's Department of Education as a whole.

"A university should be an independent autonomous institution beyond the control of party politicians—the tribal colleges do not enjoy this condition of independence and as such cease to fit the generally accepted definition of a university."

BLACK PEOPLE HARASSED BY PASS LAWS

MR. G. M. PITJE speaking at the thirty second annual Council meeting of the S.A. Institute of Race Relations in Hiddingh Hall, Cape Town, on Thursday, January 19, 1961, said that the effect of the Pass Laws on African life had to be examined in the light of the purpose for which the pass system was initially introduced and for the reasons for its continuation. The first Pass Laws were restrictive measures to deal with the movements of the Hottentots as long ago as 1809, when the so called Charter of Hottentots was enacted. Today, more than a hundred and fifty years later the immediate effect of the Pass Laws was the same, directed however towards the African as a whole.

These laws were bitterly resented because they were discriminatory—no other racial group in South Africa was pass-carrying. The Africans, therefore, regarded passes as a mark of inferiority.

"Coloured Indian and European men do not seem to need the 'control and protection' of the pass system, but African men apparently do."

Mr Pitje quoted the late Professor Jabavu as saying of the Pass Laws, "They serve to brand us with the stigma of slavery and inferiority." And because they only applied to the African people, Professor Jabavu came to the irresistible conclusion that "the main function of the Pass Law is to harass black people for being black."

This, Mr Pitje stated, he believed to be the expression of the view of the majority of African people.

There was scarcely a phase of life for the African which was not affected by the Pass Laws adversely, in the instances quoted by Mr Pitje to illustrate the far-reaching implications of the laws as well as their more direct effects, one of which was to make every African instinctively dread the sight of the police.

Policemen at bus stops, at the stations, on the platforms to the train, in the street and on the road—these ubiquitous figures said Mr Pitje, were synonymous with one word to the average African "*Pass—where is your pass?*"

This nightmare was now to be extended to African women, with all the implications and consequences attending the administration of the Pass Laws which so frequently ended in hardship.

"Lastly," concluded Mr Pitje, "the pass system makes nonsense of family life. It makes nonsense of human decency, human dignity and self-respect among the African people—the comfort of a home, parenthood, social stability, economic security, safety of the individual, inviolability of the human person, peace of mind—these have lost their meaning in African life. Life has lost its sweetness. It has become one long stretch of persecution under the pass system. For some Africans there is greater safety, relative peace and security in prison. At least in the latter there is the certainty of being in prison. And if you ask me to suggest a solution, then I have no hesitation in saying abolish the Pass Law system.

As long ago as 1932 members of the Commission felt that there was no longer any need for a pass system, and recommended its total abolition.

"If that was desirable in 1932," added Mr Pitje, "then it is imperative in 1961."

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbatties, Carromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles, Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamontise & Trimmings
Muradabadwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS.
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

I INVITE CHEERFULLY THE HIGHEST PENALTY THAT CAN BE INFLICTED..

In 1922 Mahatma Gandhi was charged with attempting to excite disaffection towards His Majesty's Government in India by publishing articles in his journal Young India. He was tried before Mr. C. N. Broomfield, Sessions Judge at Ahmedabad on March 18, 1922 and sentenced to six years imprisonment. Before sentence was passed Gandhiji made a lengthy statement to the Court in the course of which he asked the Court to impose the maximum sentence possible.

GANDHIJI told the Court. "Before I read this statement, I would like to state that I entirely endorse the learned Advocate General's remarks in connection with my humble self. I think that he was entirely fair to me in all the statements that he has made, because it is very true and I have no desire whatsoever to conceal from this court the fact that to preach disaffection towards the existing system of government has almost become a passion with me, and the learned Advocate General is also entirely in the right when he says that my preaching of disaffection did not commence with my connection with 'Young India', but that it commenced much earlier, and in the statement that I am about to read, it will be my painful duty to admit before this court that it commenced much earlier than the period stated by the Advocate General. It is the most painful duty with me, but I have to discharge that duty knowing the responsibility that rests upon my shoulders, and I wish to endorse all the blame that the learned Advocate-General has thrown on my shoulders in connection with the Bombay occurrences, Madras occurrences and the Chauri Chaura occurrences. Thinking over these deeply and sleeping over them night after night, it is impossible for me to dissociate myself from the diabolical crimes of Chauri Chaura or the mad outrages of Bombay. He is quite right when he says that as a man of responsibility, a man having received a fair share of education, having had a fair share of experience of this world, I should have known the consequences of every one of my acts. I knew that I was playing with fire. I ran the risk, and if I was set free, I would still do the same. I have felt it this morning that I would have failed in my duty, if I did not say what I said here just now.

"I wanted to avoid violence. Non violence is the first article of my faith. It is also the last article of my creed. But I had to make my choice. I had either to submit to a system which I considered had done an irreparable harm to my country, or to incur the risk of the mad fury of my people bursting forth, when they understood the truth of my lips. I know that my people have sometimes gone mad. I am deeply sorry for it and I am therefore here to submit not to a light penalty but to the highest penalty. I do not ask for mercy. I do not plead any extenuation. I am here, therefore, to invite and cheerfully submit to the highest penalty that can be inflicted upon me for what in law is a deliberate crime and what appears to me to be the highest duty of a citizen. The only course open to you, the Judge, is, as I am just going to say in my statement, either to resign your post, or inflict on me the severest penalty, if you believe that the system and law you are assisting to administer are good for the people. I do not expect that kind of conversion, but by the time I have finished with my statement, you will perhaps have a glimpse of what is raging within my breast to run this maddest risk which a sane man can run."

The statement was then read out.

Statement

"I owe it perhaps to the Indian public and to the public in England to placate which this prosecution is mainly taken up that I should explain why from a staunch loyalist and co-operator I have become an uncompromising disaffectionist and non-co-operator. To the court too I should say why I plead guilty to the charge of promoting disaffection towards the Government established by law in India.

"My public life began in 1893 in South Africa in troubled weather. My first contact with British authority in that country was not of a happy character. I discovered that as a man and an Indian I had no rights. More correctly, I discovered that I had no rights as a man because I was an Indian.

"But I was not baffled. I thought that this treatment of Indians was an excrescence upon a system that was intrinsically and mainly good. I gave the Government my voluntary and hearty co-operation criticising it freely where I felt it was faulty but never wishing its destruction.

"Consequently when the existence of the Empire was threatened in 1899 by the Boer challenge, I offered my services to it, raised a volunteer corps and served at several actions that took place for the relief of Ladysmith. Similarly in 1906, at the time of the Zulu revolt, I raised a stretcher-bearer party and served till the end of the "rebellion". On both these occasions I received medals and was even mentioned in despatches. For my work in South Africa I was given by Lord Hardinge a Kaisar-i-Hind gold medal. When the war broke out in 1914 between England and Germany, I raised a volunteer ambulance corps in London, consisting of the then resident Indians in London, chiefly students. Its work was acknowledged by the authorities to be valuable. Lastly, in India, when a special appeal was made at the War Conference in Delhi in 1918 by Lord Chelmsford for recruits, I struggled at the cost of my health to raise a corps in Kheda and the response was being made when the hostilities ceased and orders were received that no more recruits were wanted. In all these efforts at service I was actuated by the belief that it was possible by such services to gain a status of full equality in the empire for my countrymen.

"The first shock came in the shape of the Rowlatt Act, a law designed to rob the people of all real freedom. I felt called upon to lead an intensive agitation against it. Then followed the Punjab horrors beginning with the massacre at Jallianwala Bagh and culminating in crawling orders, public floggings and other indescribable humiliations. I discovered too that the plighted word of the Prime Minister to the Mussulmans of India regarding the integrity of Turkey and the holy places of Islam was not likely to be fulfilled. But in spite of the forebodings and the grave warnings of friends, at the Amritsar Congress in 1919, I fought for co-operation in working the Montagu-Chelmsford reforms, hoping that the Prime Minister would redeem his promise to the Indian Mussulmans, that the Punjab wound would be healed and that the reforms, inadequate and unsatisfactory though they were, marked a new era of hope in the life of India.

"But all that hope was shattered. The Khilafat promise was not to be redeemed. The Punjab crime was whitewashed and most culprits went not only unpunished but remained in service and in some cases continued to draw pensions from the Indian revenue, and in some cases were even rewarded. I saw too that not only did the reforms not mark a change of heart, but they were only a method of further draining India of her wealth and of prolonging her servitude.

"I came reluctantly to the conclusion that the British connection had made India more helpless than she ever was before, politically and economically. A disarmed India had no power of resistance against any aggressor, if she wanted to engage in an armed conflict with him. So much is this the case that some of our best men consider that India must take generations before she can achieve Dominion status. She has become so poor that she has little power of resisting famines. Before the British advent, India spun and wove in her millions of cottages just the supplement she needed for adding for adding to her meagre agricultural resources. This cottage industry, so vital for India's existence, has been ruined by incredibly heartless and inhuman processes as described by English witnesses. Little do town dwellers know how the semi-starved masses of India are slowly sinking to lifelessness. Little do they know that their miserable comfort represents the brokerage they get for the work they do for the foreign exploiter, that the profits and the brokerage are sucked from the masses. Little do they realise that the Government established by law in British India is carried on for this exploitation of the masses. No sophistry, no jugglery in figures can explain away the evidence that the skeletons in many villages present to the naked eye. I have no doubt whatsoever that both England and the town dwellers of India will have to answer, if there is a God above, for this crime against humanity which is perhaps unequalled in history. The law itself in this country has been used to serve the foreign exploiter. My unbiased examinations of the Punjab Martial Law cases has led me to believe that at least ninety-five per cent of convictions were wholly bad. My experience of political cases in India leads me to the conclusion that in nine out of ten the condemned men were totally innocent. Their crime consisted in the love of their country. In ninety-nine cases out of a hundred justice has been denied to Indians as against Europeans in the courts of India. This is not an exaggerated picture. It is the experience of almost every Indian who has had anything to do with such cases. In my opinion, the administration of the law is thus prostituted consciously or unconsciously for the benefit of the exploiter.

"The greatest misfortune is that Englishmen and their Indian associates in the administration of the country do not know that they are engaged in the crime I have attempted to describe. I am satisfied that many Englishmen and Indian officials honestly believe that they are administering one of the best systems devised in the world and that India is making steady though slow progress. They do not know that a subtle but effective system of terrorism and an organised display of force on the one hand, and the deprivation of all powers of retaliation or self-defence on the other, have emasculated the people and induced in them the habit of simulation. This awful habit has added to the ignorance and the self-deception of the administrators. Section 124A under which I am happily charged is perhaps the prince among the political sections of the Indian Penal Code designed to suppress the liberty of the citizen. Affection cannot be manufactured or regulated by law; if one has no affection for a person or system, one should be free to give the fullest expression to his disaffection, so long as he does not contemplate, promote or incite to violence. But the section under which Mr. Banker and I are charged is one under which mere promotion of disaffection is a crime. I have studied some of the cases tried under it, and I know that some of the most loved of India's patriots have been convicted under it. I consider it a privilege, therefore, to be charged under that section. I have endeavoured to give in their briefest outline the reasons for my disaffection. I have no personal ill-will against any single administrator, much less can I have any disaffection towards the King's person. But I hold it to be a virtue to be disaffected towards a government which in its totality has done more harm to India than any previous system. India is less manly under the British rule than she ever was before. Holding such a belief, I consider it to be a sin to have affection for the system. And it has been a precious privilege for me to be able to write what I have in the various articles tendered in evidence against me.

"In fact, I believe that I have rendered a service to India and England by showing in non-co-operation the way out of the unnatural state in which both are living. In my humble opinion, non-co-operation with evil is as much a duty as is co-operation with good. But in the past, non-co-operation has been deliberately expressed in violence to the evil-doer. I am endeavouring to show to my countrymen that violent non-co-operation only multiplies evil and that as evil can only be sustained by violence, withdrawal of support of evil requires complete abstention from violence. Non-violence implies voluntary submission to the penalty for non-co-operation with evil. I am here, therefore, to invite and submit cheerfully to the highest penalty that can be inflicted upon me for what in law is a deliberate crime and what appears to me to be the highest duty of a citizen. The only course open to you, the Judge, is either to resign your post and thus dissociate yourself from evil, if you feel that the law you are called upon to administer is an evil and that in reality I am innocent; or to inflict on me the severest penalty if you believe that the system and the law you are assisting to administer are good for the people of this country and that my activity is therefore injurious to the public weal."

The Judgment

The following is the full text of the judgment:

"Mr. Gandhi, you have made my task easy in one way by pleading guilty to the charge. Nevertheless, what remains, namely, the determination of a just sentence, is perhaps as difficult a proposition as a judge in this country could have to face. The law is no respecter of persons. Nevertheless, it will be impossible to ignore the fact that you are in a different category from any person I have ever tried or am likely to have to try. It would be impossible to ignore the fact that, in the eyes of millions of your countrymen, you are a great patriot and a great leader. Even those who differ from you in politics look upon you as a man of high ideals and of noble and of even saintly life. I have to deal with you in one character only. It is not my duty and I do not presume to judge or criticise you in any other character. It is my duty to judge you as a man subject to the law, who by his own admission has broken the law and committed what to an ordinary man must appear to be a grave offence against the State. I do not forget that you have consistently preached against violence and that you have on many occasions, as I am willing to believe, done much to prevent violence. But having regard to the nature of your political teaching and the nature of many of those to whom it was addressed, how you could have continued to believe that violence would not be the inevitable consequence, it passes my capacity to understand.

"There are probably few people in India who do not sincerely regret that you should have made it impossible for any government to leave you at liberty. But it is so. I am trying to balance what is due to you against what appears to me to be necessary in the interest of the public, and I propose in passing sentence to follow the precedent of a case in many respects similar to this case that was decided some twelve years ago. I mean the case against Bal Gangadhar Tilak under the same section. The sentence that was passed upon him as it finally stood was a sentence of simple imprisonment for six years. You will not consider it unreasonable, I think, that you should be classed with Mr. Tilak, i.e. a sentence of two years' simple imprisonment on each count of the charge, six years in all, which I feel it my duty to pass upon you, and I should like to say in doing so that, if the course of events in India should make it possible for the Government to reduce the period and release you, no one will be better pleased than I....."

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 42/6. As above but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9239, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 5th Feb. Sails 10th Feb, 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	£117—18—0
Second " " " "	£78—10—0
Third Class with food	£39—15—0
Third Class without food	£34—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Playing Facilities For Indians In Fordsburg

THE following correspondence has passed between the Johannesburg Town Clerk and the Transvaal Indian Youth Congress on the subject of "Recreational Facilities in Fordsburg for Indians":

From the Town Clerk, Johannesburg, to the Secretary, Transvaal Indian Youth Congress, letter dated November 5th 1960:—

At an inquiry held by a committee of the Group Areas Board in 1955 the Council recommended that the part of Fordsburg between Sydenham Road on the east, Main Road on the south and High Road on the west and Burghersdorp Township on the north should be proclaimed an Indian group area. But the Group Areas Board has, despite numerous requests from the Council that its decision should be expedited, not yet reached a final decision.

Recreational facilities can be provided for a racial group only within an area where members of that group are likely to live or work in fairly large numbers and for a fairly long period of time. There still is not sufficient certainty about the future of Fordsburg and the adjoining Indian areas of Burghersdorp and Newtown to warrant the expenditure of a large sum of money on recreational facilities for Indians in the Fordsburg/Burghersdorp area.

The Council is doing whatever is in its power to obtain land for an Indian township in or near Johannesburg, and it will as soon as it succeeds in its efforts give consideration to the provision of adequate recreational facilities for the Indian people of the city.

In reply to the above, Mr. Farid Adams, the Secretary of the Transvaal Youth Congress, wrote on January 17, 1961:—

"Due to the Xmas and New Year recess we were not in a position to reply to your letter earlier. Please accept our apologies for the delay in this matter.

I have been instructed by my executive to bring the following to your notice:

(a) that the Indian community of Johannesburg is resident mainly in Fordsburg and Burghersdorp for many years now and are eligible to rates and taxes as any other community

(b) that this is a densely populated area and not a single sports ground or other facilities for recreation is provided in the area excepting a small library which was opened two years ago on our insistence

(c) that the "Red Square" was bought by the City Council nearly 20 years ago to provide for a park but till now no improvement has been made;

(d) that the Indian community is entitled to public amenities like every other community.

We fail to grasp the point of view of the Johannesburg City Council when it says "recreational facilities can be provided for a racial group only within an area where members of that group are likely to live or work in fairly large numbers and for a fairly long period of time." The Group Areas Act is totally opposed by our community and we cannot see effective group areas for a very long time, because the attitude of the Indian community is to fight this vicious Act to the bitterest end.

We are of the opinion that the City Council is pre-judging the issue particularly when it has suggested to the Group Areas Board that the area should become an Indian Group Area.

The Transvaal Indian Youth Congress for these reasons expresses its strongest condemnation of the attitude of the City Council which is tantamount to "No Group Area—Therefore no Recreational Facilities. Accept the hated Group Areas and you will get recreational facilities."

We sincerely hope that the Johannesburg City Council will reconsider its position and not become a party to the implementation of the Group Areas Act, which spells doom to the Indian community and which will disrupt community life throughout the country.

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag 55/-, and 12lbs bag 22/-, also African Iron handle brooms 20/6 per dozen. Besides these, we also have in stock ground Red Chillies.

Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128
BRITS. Transvaal.

ASIATIC DEPARTMENT

PROPOSAL REJECTED

THE following statement on Asiatic Affairs Department proposed by the Prime Minister has been issued by Mr. S. M. Nathie, the Joint Secretary of the Transvaal Indian Congress:

The Transvaal Indian Congress views with apprehension the Government's plan to establish a Department of Asiatic Affairs. The setting up of such a machinery is contrary to all precepts of democracy as the Indian people are denied any say whatsoever in the affairs of the state.

The Asiatic Affairs Department will follow the pattern of such other racial Departments and try to bring into being an Asiatic Advisory Council which must naturally dance to the tune of the Government, particularly in the implementation of apartheid. It can never be a true medium of liaison between the Indian people and the Government.

The Indian people form a part of the permanent population of South Africa and as such are entitled to proper representation in the government of the country. Authoritarian establishment of a department to deal with them can never replace the demands of time and the exigencies of the situation that obtain in the country.

The Transvaal Indian Congress rejects this move and will not co-operate with it. It warns the Indian people of weak-kneed overtures by misguided individuals and asserts that the only way out is extension of democratic rights to the people of South Africa, regardless of race or colour.

Arbitrator To Handle Dispute Between Moslems

AN application for the appointment of an arbitrator and for the determination of the issues to be submitted to arbitration in certain disputes which have arisen between five applicants—G. M. I. Engar, Y. I. Engar, S. S. Engar, G. S. H. Engar and G. S. H. M. Engar and the Port Shepstone Jumma Musjid Trust (being the Respondent) came up for hearing in the Supreme Court of South Africa, Durban and Coastal Division, on January 6, 1961.

Advocate J. J. Friedman Q.C., with Advocate M. L. Mitchell appeared for the applicants. The Trust was represented by Advocate A. B. Harcourt Q.C. with Advocate J. A. Howard.

The issues to be determined by arbitration are: whether a member of Trust ceases to be a member if he is in arrear with the payment of his subscriptions;

"whether, if a member is in arrear with his subscriptions and tenders to pay his arrears as well as his subscriptions for the current year in advance, Trust is entitled to refuse to accept such subscriptions and to prevent such member from taking part in the deliberations and/or from voting at any general meeting of members;

"to interpret the meaning of the phrase 'payable in advance' in Clause 26 of the Trust Constitution;

"whether the resolution alleged to have been passed at the meeting of the Trust on the 10th April, 1960 purporting to exclude the applicants from the membership of the Trust, is a valid resolution;

"whether the applicants are bound to withdraw any allegations made in the correspondence which passed between them and the Secretary of the Trust before the General Meeting of the Trust of 10th April, 1960 or made at the said general meeting;

"whether the applicants are still members of the Trust, and if not, when they ceased to be members;

"whether the applicants were entitled to be present at and to take part in the discussions and deliberations and to vote at the general meeting of the Trust held on the 10th April, 1960."

By consent an Order was made that Advocate H. E. Mall of Durban be appointed sole arbitrator to settle the above dispute.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No: 12 Barkly Arcade,
30 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1854

Pandit Nehru

(Continued from page 26)

of Mr. Nehru, cover a variety of attributes.

To start with, Jawaharlal Nehru symbolised for the millions of Indian people the voice of a new age—national ambition, fearlessness and a capacity to stand apart from small things, the absence of which makes men the ordinary product of circumstance. In Mr. Nehru's national ambition to make India a great country, the people of India found just the kind of stimulus which needed the nation hungry for self-expression after years of suppression.

His fearlessness exuded courage and prompted the Indian people's capacity to hold deal alone. His ability to stand above conflicts and to take an objective view of developments around him may have often irritated his followers but none the less won their silent admiration.

Tolerance

Tolerance is one of the most marked features of Mr. Nehru's personality. This may sound curious for a man who is known to be impatient, sometimes angry, with people and situations. Though less and less evident now, the "Nehru temper" has been a familiar aspect of his reactions to stupidity, sloth and undue fuss over caste and irrational traditionalism.

But if such anger seems to contradict the virtue of tolerance, the contradiction is more apparent than real. Mr. Nehru has never been intolerant of anything more than tolerance—a refusal to see the other person's point of view, the sublimation of fanaticism to belief in an ideology, the cocksureness which goes with small minds. His tolerance is essentially that of the intellect; it represents a refusal to think of life in black and white. When he is impatient with the stupid or the slothful, it is again intellectual resistance to the loose or the defeatist. Nehru's anger is usually short-lived. His deep humanism precludes bitter or permanent enmity.

Man Of Ideas

Opinions differ in his own country about Jawaharlal Nehru's relative merits as a builder of new India and as a man of ideas. This is largely because Mr. Nehru's interests are vast and varied and he has not allowed himself to be saddled with a limited objective. He has given himself to India with an abandon which not many people in the country's history could have equalled. Nevertheless it is as the fountainhead of ideas that Jawaharlal Nehru will live in India's history. And ideas come to him at a pace with which those around him cannot always cope with comfort.

In the building of New India, Mr. Nehru's contribution has been essentially in the realm of movement. He continuously emphasises the need for dynamism, for adaptation to the new world order without loss of national moorings. His stress on rapid industrialisation belongs in the realm of movement. In a country still largely influenced by tradition and custom, this emphasis has not invariably been appreciated, especially so soon after Mahatma Gandhi's seemingly different philosophy of life. But Mr. Nehru has remained adamant in his stress on progress, whether it was economical, political or social.

In the field of foreign affairs, Mr. Nehru gave to India and to the rest of the world a new importance in neutrality, and he stuck to this approach during many years of severe opposition from large areas in the West. For Mr. Nehru, neutrality (or non-alignment as he prefers to call it) represents both self-interest and the interest of world peace: self-interest because, according to him, underdeveloped countries cannot afford to indulge in an armaments race, and world peace because he thinks that a group of non-attached countries can in their own small way, bring an unseen pressure to bear upon the two opposing camps in the current cold war. As the past two or three years have shown, there has been increasing appreciation in the West of the stand taken by India.

Foreign Policy

The promotion of peaceful relations with neighbours, especially Pakistan, has been one of the cardinal principals of Mr. Nehru's foreign policy. If the stress of circumstances has not always produced the desired results, disappointment has not made Mr. Nehru impatient.

He has always based his attitude to Pakistan on the desirability of a long-term good neighbourliness and he is convinced that beyond today's uncertainties lies hope of happier relations. Partition, brought about a separation between one family. Partition, according to him, has come to stay, but not the hurt and passion which accompanied it.

INDIAN STUDENTS IN MOSCOW

("Indian Opinion" India Service)

THE procedure for admission of Indian students to the Peoples' Friendship University of Moscow was raised at question time in the Lok Sabha recently.

The Deputy Minister for External Affairs, Mrs Lakshmi Menon, said that as a result of discussions which the Deputy Rector of the University had with representatives of India recently in New Delhi, it had been decided that facilities for studying at the Friendship University in accordance with the rules and regulations governing the award of foreign scholarships.

Mrs Menon explaining the delay in admission of Indian students to the University, said that the Friendship University had advertised on their own and called for applications without consulting the Government of India. "We do not allow foreign governments to make selections on their own," she added.

Asked about special features of Friendship University courses, Prime Minister Nehru said it was well known that technical and scientific education in the Soviet Union was probably of the first order compared to any place in the world. He said that selected Indian students would study courses in engineering technology, physics and higher science.

No Ideologies

Mrs. Menon informed the House that a representative of the Friendship University would be on the selection committee. Applications from Indian students had been invited and about 30 would be selected.

Asked if any official of the Education Ministry had examined the curriculum of the University and if it was a fact that in the faculty of history students would be taught only the Marxist interpretation of history, Mrs. Menon replied that the curriculum had been examined and certain conditions had been laid down about admission of Indian students. One of them was that the syllabus would not include any political or ideological subjects.

INDIA GIVES 2 MILLIONS

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—India has pledged two million dollars to the United Nations expanded programme of technical assistance and the Special Fund. This amount was the same as contributed to the two funds last year.

Mr. C. S. Jha, India's permanent representative at the United Nations, announced the contribution at the opening of the 1960 pledging conference.

He said: "These amounts (750,000 dollars for the Expanded Programme and 1,250,000 dollars for the Special Fund) may appear to be rather small, but viewed against the background of India's own considerable needs for her great programmes and Plans for economic development, I hope it will be regarded as a substantial contribution."

India, Mr. Jha added, greatly appreciated the work done under both these programmes "in a quiet and unspectacular nevertheless very constructive way."

Cable & Tel Add, HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Mao Lung" Brand Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 9/6 each F.O.R. DURBAN
1 " 10/6 " " "
2 " 20/ " " "
3 " 33/ " " "
4 " 45/- " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250, - DURBAN.

fifty years ago... *February 1911*

INDIAN CONGRESS PRESIDENT ON TRANSVAAL STRUGGLE

(From "The Indian Opinion" February 4, 1911)

FROM the Indian papers to hand by the last mail, we learn that, in his presidential address to the Indian National Congress, held at Allahabad, at the end of December, Sir William Wedderburn, in referring to the South African Indian question, and especially to the Transvaal trouble said:—

A good illustration of what may be achieved by the Hindu and Mahomedan standing shoulder to shoulder in the service of India is supplied by the latest news from South Africa. Here, if anywhere, the Indian cause appeared to have arrayed against it overwhelming odds. But thanks to the determined stand made by the Indian community under the splendid generalship of Mr. Gandhi, the long night seems to be drawing to a close and we already see the faint glimmerings of a new dawn. There is no doubt that the oneness in which the people of India, without distinction of race or creed, have come forward to support their suffering brethren in the Transvaal, has made an impression on both the Imperial and the South African Governments.

South African Resolutions

Resolution VII related to the position of Indians in the colonies and ran as follows.—

"This Congress expresses its great admiration of the intense patriotism, courage and self-sacrifice of the Indians in the Transvaal—Mohammedan and Hindu, Zoroastrian and Christian—who, heroically suffering persecution in the interest of their countrymen, are carrying on their peaceful and selfless struggle for elementary civil rights against heavy and overwhelming odds. And it urges the Imperial Government to adopt a firm and decisive attitude on the question so as to remove a great source of discontent amongst the people of India.

This Congress begs earnestly to press upon the Government of India the necessity of prohibiting the recruitment of indentured Indian labour for any portion of the South African Union, and of dealing with the authorities there in the same manner in which the latter deal Indian interests, so long as they adhere to the selfish and one-sided policy which they proclaim and practise, and persist in their present course of denying to His Majesty's Indian subjects their just rights as citizens of the Empire.

"This Congress protests against the declaration of responsible statesmen in favour of allowing the self-governing colonies in the British Empire to monopolise vast undeveloped territories for exclusive White settlement and deems it its duty to point out that the policy of shutting the door in these territories and denying the rights of full British citizenship to all Asiatic subjects of the British Crown, while preaching and enforcing the opposite policy of the open door in Asia, is fraught with grave mischief to the Empire and is as unwise as it is unrighteous."

Mr. Natesan's Speech

Mr. G. A. Natesan (Madras) moved the above resolution in a long and fluent speech, in the course of which he said that the suffering of their countrymen in the Transvaal was well known. They were classed with destitutes and prostitutes, thieves and swindlers. He recounted the story of the passive resistance struggle in the Transvaal and praised the heroism and steadfastness of the Transvaal Indians under the generalship of Mr. Gandhi, whose name and those of Lord Ampthill and Mr. Polak were received with cheers. Mr. Natesan dwelt at some length on the causes of the agitation, and quoted the ex-President Roosevelt and Sir Wilfred Laurier on the question of Asiatic Immigration.

Continuing, Mr. Natesan said: "I have heard from deportees accounts of the difficulties and hardships to which they have been subjected on the steamers on their way to Bombay and Colombo, and it was my misfortune to see these arrive at Madras, many of them ill-clad and with tattered clothes, some attacked seriously with malaria, and others suffering from the effects of a pestilential fever, which seems to be peculiar only to Delagoa Bay. I hear these deportees were first handed over to the Portuguese authorities and the Indian South African League had to clothe these people, buy shirts, dhoties, and take several deportees to the doctor everyday for treatment. Having been a witness to these things, it is not possible for me to speak with any feeling of restraint on this matter; since as I have firmly come to believe now that vacillation on the part of the Imperial Government, humble representations, sweet words and soft expressions on the part of our countrymen in regard to this matter at an earlier stage of this controversy, are to some extent responsible for the sufferings which several of our countrymen are at present undergoing in the Transvaal. 'The time is come for the Imperial Government to take a more decided policy in regard to this matter,' to use the language of Lord Ampthill, the singularly great and noble Englishman who has been fighting gallantly for the cause of Indians and indirectly for the honour of his countrymen and for the prestige of the Empire to which he belongs. It is also time for the whole country to express in indignant language its protest against the manner in which their countrymen in South Africa are being treated and to make the authorities understand that this question of the ill-treatment of British Indians in the Transvaal, is to the words of Syed Hassan Bilgrami, late member of the India Council, 'more dangerous than the unrest,' and to use the words of Lord Curzon, 'that an Indian subject who is sent to a British colony, which he enriches by his labours should not be treated as if he were a pariah dog.' Mr. Natesan warned the delegates against attaching any very great importance to news of compromise proposals and appealed for financial maintenance to help his countrymen in the colonies.

Mr. Manilal M. Doctor, from Mauritius, who was introduced by the President as one who had come with credentials from Mr. Gandhi, seconded the resolution. In doing so he confined himself to the state of Indians in Mauritius. In that colony, he said, Hindus are called Malabaris, because originally coolies were recruited from there. One of the most obnoxious laws in Mauritius is the Marriage Law, and honourable men are called illegitimate though their parents were married according to the religious rites of Hindus and Mohammedans.

The Succession Law was most objectionable and the Royal Commission also recommended their amendment, but nothing was done. Indentured labourers there were treated as badly as in other colonies. Mr. Manilal urged that indentured labour from India should not be available for Mauritius. (Cheers).

Mr. Raghunandan Prasad, of the United Provinces, supported the resolution and said that the British Government should remove the grievance of the Indians in South Africa, even at the cost of a second Boer War.

Rai Debi Prasad, of Cawnpore, also supported the resolution, speaking in Hindi. The resolution was carried unanimously.

Telegram Of Sympathy

The 29th resolution of the Congress authorised the President to send the following cablegram to Mr. Gandhi:

"The Congress, in the 26th Session, pays its tribute of admiration to its fellow countrymen in South Africa in their struggles for equal citizenship and prays Providence to give them strength to carry them to a noble issue."

The resolution was carried unanimously.

SHOP FOR SALE

Shop for sale in Rustenburg on Main Road. Residence will be arranged.

Ahmed Ismail Bulbulia,
Box 64 Phone 335
Rustenburg, Tvl.

Phone 836-6780 P. O. Box 1549.
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 4—Vol. LIX.
Friday,
3rd February, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ભક્તિ એ આત્મસાક્ષાત્કાર કરવાની અદ્ભુત અને રસદાયી રીત છે. એટલા માટે જપ, પ્રાર્થના, કીર્તન અને રામાયણ તથા ભાગવતનું અધ્યયન અને સાધુજનોની સેવા કરીને ભક્તિ નો વિકાસ કરો.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૪ | તા. ૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ પે. ૪

મીનીસ્ટર પાસે ૨૫,૦૦૦ પૌંડની માંગણી

ડરબનના વકીલ તરફથી બદનક્ષીનો દાવો?

ડરબનના જાણીતા કાર્યકર્તા અને વકીલ મી. રાજાભી એરનસ્ટાઈને મીનીસ્ટર ઓફ બાન્ટુ એડમીનીસ્ટ્રેશન મી. ડી. વેર નેલ પાસેથી બદનક્ષીના ૨૫,૦૦૦ પૌંડ માંગ્યા છે. મીનીસ્ટરે ૨૩મી નવેમ્બરે અમુક બદનક્ષીના વાક્યો ઉચ્ચાર્યાં હતાં એ ઉપર મી એરનસ્ટાઈને માંગણી કરી છે. મીનીસ્ટર કેપટન એક પત્રમાં મી. એરનસ્ટાઈને જણાવ્યું છે કે અમુક મુદત સુધીમાં જો મીનીસ્ટર પોતાના ઉચ્ચારેલાં શબ્દો પાછા ખેંચી ન લઈ અને બદનક્ષીના ૨૫,૦૦૦ પૌંડ નહિ ભરે તો સમન્સ મોકલવામાં આવશે.

પોન્ડોલેન્ડના વિસ્તારોમાં થયેલા તોફાનો બાબત ઉપર વાતચીત કરતાં નવેમ્બરની ૨૩મી તારીખે મીનીસ્ટર ડી. વેર નેલે કહ્યું, "ડરબન અને કેપટાઉનના અમુક ભાગોમાંના ગોરા સામ્યવાદીઓએ પોન્ડોલેન્ડમાં એક લાગણી ઊભી કરી હતી અને જે મુખીઓ સરકારને મદદરૂપ હતા તેમની સામે [illegible] લાગ્યા હતાં.

"જ્યાં તેઓ કંઈ કરી શક્યા ન હતાં ત્યાં તેઓએ ઉશ્કેરણી અને ખુન અને [illegible] પગલાં લીધાં હતાં"

મી. એરનસ્ટાઈન ભૂતકાળમાં પોન્ડોલેન્ડના લોકોના વકીલ તરીકે ઘણી વખત કોર્ટમાં બચાવ માટે હાજર રહ્યાં હતાં. નવેમ્બરની ૨૩મી તારીખે મી. ડી વેર નેલે જે અહેવાલ આપ્યો હતો તેમાં મી એરનસ્ટાઈનનું નામ આપ્યું ન હતું

પરંતુ પાર્લામેન્ટમાં બધે અત્યારે મી. ડી વેર નેલ સૂચક રીતે બોલ્યાં હતાં કે પોન્ડોલેન્ડમાં એક વકીલ મી. એરનસ્ટાઈન આ બધા તોફાનો પાછળના મુખ્ય કારણ રૂપ છે

પાર્લામેન્ટમાં બોલનારા એવો ખાસ હક ભોગવે છે કે જેને લઈ તેઓ ઉપર બદનક્ષીનો દાવો માંડી શકાતો નથી. આથી મી. એરનસ્ટાઈન પાર્લામેન્ટમાં બોલાયેલા શબ્દો ઉપર કંઈ કરી શકે એમ નથી. આજ કારણને લઈ મી. એરનસ્ટાઈને મી. ડી વેર નેલ પાસેથી બદનક્ષીના ૨૫,૦૦૦ પૌંડ નવેમ્બરની ૨૩મી તારીખના ભાષણ ઉપર માંગ્યા છે.

મીનીસ્ટર ડી વેર નેલ પાર્લામેન્ટમાં જે બોલ્યા તેની ચર્ચા કરતા તેમણે જણાવ્યું, "પોન્ડોલેન્ડના તોફાનોનું મુખ્ય કારણ ત્યાંની અમલદારી પદ્ધતિ છે અને જે મુખીઓ ત્યાં લોકોની મરજી વગર બેસાડ્યા છે એ પણ એક કારણ છે. આ તોફાનો દુર કરવાની રીત ઘણી જ સહેલી છે. જો સરકાર 'બાન્ટુ ઓથોરીટીઝ' પદ્ધતિનો નાશ કરે અને જે એકલાપ અમલદારો લાય લઈ, તેમને બરતરફ કરે તો પોન્ડોલેન્ડમાં ફરી શાંતિ સ્થપાશે

"પરંતુ આ બધું કરવાને બદલે મી. ડી વેર નેલ મને એવા આક્ષેપો બહાર પાડે છે. જે લોકો પોન્ડોલેન્ડથી દૂર દૂર વસે છે અને પોન્ડો લોકોની ભાષા પણ બોલી શકતા નથી તેઓ કેવી રીતે આખા પોન્ડોલેન્ડમાં ઉશ્કેરાટ ફેલાવી શકે?

"આ તો મીનીસ્ટર આવું બોલે છે કારણ્કે તેઓ પોતાની જવાબદારી સમજી શકતા નથી અને તે સારી રીતે ગોરે ઉડાવવાને જાણે, જે લોકો પોન્ડો લોકોને સાચી સમજણથી મદદ કરવા માંગે છે અને તેઓના બચાવ માટે પણ ઉભા રહે છે તેઓના ઉપર દોષ નો ટોપલો ઢોળે છે.

"અમારે જ્યારે કોઈ પણ ગોરો મળી શકે બધે શાંતિ સ્થાપવા માટે પ્રયત્ન કરે છે ત્યારે ત્યારે સરકાર તે ગોરા સાથે એવો વર્તાવ કરે છે કે તેનાથી તે બીચારા ગોરાને સ્વેચ્છ [illegible] બની જાય છે. હાલ્ડર [illegible] બીશપ રીવસ અને રાબર્ટ કુપર આજ પોતાનો ભોગ બની ચુક્યાં છે.

"મને એ નવાઈ લાગે છે કે મી. નેલ મને પોન્ડોલેન્ડમાં સામ્યવાદીઓ માને છે. મારાં કરતાં તો ત્યાંના કમીશનર જનરલ મી. [illegible] ને વધારે આગળ પડતી રીતે મને મી. [illegible] જેમ બોલવા આપ આવતી નથી, અને હું પોન્ડોલેન્ડથી દૂર રહું છું જ્યારે તેઓ પોન્ડોલેન્ડમાં રહે છે, તો પછી મારું પોન્ડો લોકો શા માટે સાંભળે?"

આ દેશમાં મરેલાં પણ સુખેથી સુઈ શકતાં નથી!

ડરબન: નાતાલમાં વેરુલમ પાસે સરકાર એક રેલ્વે સુરંગ ખોદવા માંગે છે. એ સુરંગ સ્મશાનમાં થઈ જશે, એથી સરકારે એ ભાગમાં દાટેલા લગભગ ૫૦૦ હિંદુઓના મુડદાં હવે ખસેડવા માટે કમર કસીને આગળ પડી છે

૫૦૦૦ પૌંડનો કોન્ટ્રેક્ટ એક હિંદુને આપવામાં આવ્યો છે. એનું કામ છે દાટેલા મુડદાઓને બીજી જગ્યાએ ખસેડી, દાટવાનો. લગભગ ૨૦૦ મુડદાંઓ આજ સુધીમાં ખસેડાયા છે.

સરકારની એવી યોજના છે કે ૨૦૦૦ ફુટ લાંબો એક સુરંગ તૈયાર કરવો, જેથી રેલ્વે ચાડીને [illegible] ન પડે. આ રેલ્વે લાઈન ઉપરના ભાગમાં જશે. સરકારને બીજી જગ્યા નહિ સાંપડવાથી યા બીજી જગ્યા શોધવાની જરૂરત નહિ લાગવાથી તે હવે સુખેથી ચિરશાંતિ ભોગવતા આ બિચારા હિંદુઓને એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ખસેડવાના પગલા લઈ રહી છે. આ કામને પૂરાં થતાં બીજા છ મહિના લાગશે એમ જણાય છે.

જ્યારે મરેલાંને પણ આ દેશમાં આવે છે ત્યારે જીવતાની શી સ્થિતિ આ દેશમાં હશે એ વિચારવા જેવો એક મહાન પ્રશ્ન ઊભો થાય છે.

ભારતમાં નેતાજીની પુત્રી

નવી દિલ્હી: નેતાજીની પુત્રી કુમારી અનીતા બોઝ કલકત્તાથી વિમાન માર્ગે નવી દિલ્હી આવી પહોંચ્યા છે. તેઓ પાંચ દિવસ સુધી શ્રી નહેરૂના મહેમાન તરીકે રહેશે

કુમારી અનીતા સાથે બોઝ કુટુંબના ડો. સુધીર અને લલીતા બોઝ પણ આવ્યાં છે. તેઓને વિમાનગૃહ ઉપર લેવા માટે નયનતારા આવી હતી. નયનતારા શ્રી જવાહરની ભાણેજી થાય છે. શ્રી નહેરૂએ સન્માનથી તેઓને સત્કાર્યાં હતા

નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝે જાપાનીઓ સાથે એક હિંદ રાષ્ટ્રીય સરકારની સ્થાપના બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમ્યાન કરી હતી. તેઓ વિમાન અકસ્માતમાં મરણ પામ્યાનું કહેવાય છે, પરંતુ અમુક લોકો માને છે કે નેતાજી જીવે છે અને તેઓ એકાંતમાં રહ્યાં છે.

તેઓ એક જર્મન યુવતીને પરણ્યાં હતાં એ સમાચાર ખુબ ગુપ્તતાથી સચવાયા હતાં, પરંતુ બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી શ્રી નહેરૂને અને ભારત સરકારને જર્મનીમાંના બોઝ કુટુંબની ખબર મળી.

અનીતા અને તેમના મા હંમેશા ભારત આવવા તલસી રહ્યાં હતાં. આખરે એ નેમ બર આવી પરંતુ અનીતાના માતુશ્રી સાથે આવ્યા નથી. તેઓ હાલમાં પણ જર્મનીમાં છે

હંમેશાં કર્મમાં અને હૃદયે ધ્યાનમાં પરમાત્માનો અનુભવ કરો. તેની આગળ થી કંઈ છુપું નથી. તે સર્વનો સાક્ષી છે. તેના ઉપર વિશ્વાસ રાખો. તેના મધુર નામનો આશ્રય લો. તેને તમારા જીવનનો આધાર માનો. પછી નિરાંત કરી અને ભય હરો!

—ચિદાનંદ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"
શુક્રવાર તા. ૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧

નહિ જોઈએ! નહિ જોઈએ!

એશીઆટીક એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટમાં હિંદી સમાજને જરાય રસ નથી, એ વાતમાં બિલકુલ શક નથી. આ દેશમાં સો વરસ રહ્યા પછી હિંદી જનતા, હવે આ દેશના તંત્રમાં પૂરેપૂરો ભાગ લેવા માંગે છે. એનાથી ઓછું તેઓ લેવા માંગતા નથી. વડા પ્રધાનની જાહેરાતથી હિંદી જનતા જરાય ગુસ્સે થઈ હોય એવું જણાતું નથી, કિંતુ કારણ શોધવા માટે દૂર જવું પડે એમ નથી. હિંદી જનતાને એ જાહેરાત હાસ્યાસ્પદ લાગે છે. ભૂતકાળમાં 'એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ' અને 'એડવાઈઝરી બોર્ડ' સંપૂર્ણ નિષ્ફળ નીવડી છે એજ રીતે 'એશીયાટીક એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ' પણ કંઈ કામે આવે એવું નથી. હિંદી જનતાની જરૂરત અને માંગણી 'એશીયાટીક એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ'ની દખલગીરી વગર સરકાર પૂરી પાડી શકે એમ છે. વડા પ્રધાન આ વાત સારી રીતે જાણે છે. 'ગ્રૂપ એરીયા એક્ટ'નો નાશ એ હિંદી જનતાની પહેલી માગણી છે. આ જાણવા માટે સરકારને 'એશીયાટીક એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ'ની જરૂરત રહેતી નથી. બીજી વસ્તુ હિંદી જનતાને એ જોઈએ છે કે તેઓને માનવ હક્ક અને સમાનતા મળે!

જ્યારે એક બાજુએ સામાન્ય હિંદી જનતા આ ખાતાનો વિરોધ કરે ત્યારે અમુક હિંદીઓ આ ખાતામાં કામ કરવા તત્પરતા દેખાડે તો એ નવાઈની વાત નથી. કલર્ડ પ્રજાની સ્થિતિ એ આપણે માટે ચેતવણી રૂપ હોવું જોઈએ. કેપમાં કલર્ડ જનતા 'કલર્ડ એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ'નો સખત વિરોધ કરી રહી છે. છતાં પણ કેટલાંક કલર્ડો 'કાઉંસીલ'માં કામ કરી રહ્યા છે. એજ પ્રમાણે 'એશીયાટીક એફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટ'માં હિંદીઓ કામ કરવાની તત્પરતા દેખાડે તો તે હિંદીઓ માટે કમનસીબીની વાત છે. આપણે એજ ઇચ્છા રાખીએ અને પ્રાર્થીએ કે હિંદીઓ આ ખાતાથી ઘણાજ દૂર રહે.

કેળવણી સંસ્થાની જરૂરત

દર વર્ષે હિંદી બાળકો માટે શાળાનો પ્રશ્ન એક કોયડો બની જાય છે. આ વરસે હાયસ્કૂલોમાં દાખલ કરવાની રીત કંઈક અનોખી છે; કારણ કે બધી વ્યવસ્થા છૂપી રીતે થઈ રહી છે. ભૂતકાળમાં 'મેરીટ લીસ્ટસ' હાય સ્કૂલોમાં મોકલાતા, અને તેમાં મેરીટ સંખ્યા કેટલી અને નામ પણ જણાવતા. આ બધું ખુલ્લે ખુલ્લું થતું.

વાલીઓ અને વિદ્યાર્થીઓ ઉપર મોકલાયેલાં અમુક સૂચનો ઘણાં જ અયોગ્ય છે. સીડનહમમાં 'સેકન્ડરી' શાળા હજુ ખુલી નથી. એ હજું તઈયાર નથી; છતાં ગયા વરસની આખરે એ શાળાના પ્રિન્સીપાલ, વાઈસ-પ્રિન્સીપાલ અને બીજા શિક્ષકોની નીમણુંક થઈ ગઈ હતી. આ સિવાય એવી પણ સૂચનાઓ અપાઈ હતી કે હિંદી શિક્ષકોએ વધારે છોકરાઓ દરેક વર્ગમાં ભણાવવા અને એના કલાકોની સૂચનાઓ પણ અપાઈ હતી. એન. પી. એ. વર્ગોમાં વિદ્યાર્થીઓ વધારે છે અને શિક્ષકો ઘટાડે છે. કેળવણી સિદ્ધાંતોની એ વિરૂદ્ધ છે, અને એનાથી હિંદી કેળવણી પ્રથાને આગળ જતા નુકશાન થશે. હિંદીઓના કમનસીબે આ ઉપર વિચારણા કરી પગલાં લેવા માટે હિંદીઓ પાસે એકે સંસ્થા નથી. નાતાલ ઇન્ડિયન ટીચર્સ' સોસાયટી એ કરી શકે એમ નથી, કારણ કે એમની વિચારશ્રેણી જુદી છે. જે વાલીઓ અને મા-બાપો એ ઉપર વિચાર કરી શકે અને સમાનપણે નાતાલ એજ્યુકેશનલ ડીપાર્ટમેન્ટ અને નાતાલ પ્રોવીનશીયલ એડમીનીસ્ટ્રેશન સાથે વાત ચીત કરી શકે એવાઓએ આગળ આવવું જોઈએ. સમાજના નેતાઓએ એક સંસ્થા સ્થાપવી જોઈએ—કારણ એની જરૂરત ઘણીજ છે.

શિષ્ટાચારની મહત્તા

(મ. ગો. ભક્ત) મોઈફન્ટીન

દરેક પ્રકારના ધર્મો, પંથો, કે સંપ્રદાયો, મતો અને મઝહબોમાં અભિવાદન અને પ્રતિઅભિવાદન અર્થાત્ પ્રણામ નમસ્કાર વંદન અને આશીર્વાદની પરિપાટી પ્રચલિત છે. પ્રણામને શિષ્ટાચાર પણ કહે છે. આ પ્રણામ તે ખાસ વાતમાં બતાવેલું નમ્રતા સહિતનું એક અંગ છે. શિષ્ટાચારથી હૃદયની સરલતા નમ્રતા અને નિરાભિમાનિતા પ્રગટે છે. ઉત્તમાંગની નમ્રતા (મસ્તકનું નમવું) હૃદયની નમ્રતાની પરિચાયક છે. નમ્રતા એક એવો વ્યવહાર છે કે તે બીજાઓને પણ નમ્ર બનાવી દે છે, અને સંસારની અનેક જટિલ સમસ્યાઓને વાત વાતમાં ઉકેલી દે છે જેથી સંસારની અથવા પરલોકની દરેક પ્રકારની સિદ્ધિઓ માટે નમ્રતાની અત્યંત આવશ્યકતા છે.

જ્યારે જ્યારે કોઈ પણ પ્રકારનું શુભ અગર અશુભ સમ્મેલન હોય છે ત્યારે દરેક સંપ્રદાયનાં અનુયાયીઓ એકત્ર તો થાય જ છે. પરંતુ ત્યાંજ તો માણસ પ્રત્યેની પહેલી ફરજ ચૂકી જાય છે. કે તે કોને કોને નમસ્કાર કે પ્રણામ કે વંદન કેમ કરવું અને શા માટે કરવું તે ખબર નથી અને મગરૂરીની સાથે કે એકબીજાની નજર પડતાની સાથે પ્રણામને ભૂલે છે. આ! આ પ્રમાણે ન થતાં આપણે શીખવું જોઈએ. અને તે માટે પ્રતિજ્ઞા લેવાની જોઈએ કે શિષ્ટાચાર એ શું છે? નહિંતર આપણું જીવન પશુ સમાન જ છે.

નમ્રતાનો મહિમા આ સાખીમાં સદ્ગુરૂએ સુંદર રિતીથી વર્ણવ્યો છે.

ઊંચે પાની ના ટિકે,
નીચેહી ઠહરાય;
નીચા હોય સો ભર પિયે,
ઊંચ પિયાસા જાય.

જે સજ્જન પુરૂષ, મહાત્માઓ અને વિદ્વાનોની આગળ પોતાની નમ્રતા બતાવવાને નમન કરે છે, તે તેમની પાસેથી સદ્ગુણ પ્રાપ્ત કરી લે છે, અને જે અહંકાર વશ તેમનો શિષ્ટાચાર નથી કરતો તે હંમેશાં માટે કોરો જ રહી જાય છે. પોતાની નમ્રતા બીજાઓને વશ કરી લે છે. માટે બન્નેનું બન્ને પ્રત્યે નમનશીલ પ્રેમ વધે છે અને તે ટકી રહે છે. આ એક સદ્ગુણની ટેવ રાખવી જરૂરી છે. અંતઃકરણ ચહે કોઈ પણ વિચારી લે કે, માણસની તો વાતજ શી! નમ્રતાથી, આધીનતાથી તો સ્વયં ભગવાન પોતે વશ થાય છે. આધીનતા અને ગરીબીને ધારણ કરનારાઓ ઉપર દેવ વશ આવી પડેલી વિપત્તિ પણ લાંબો કાળ ટકી શકતી નથી.

નાનક નન્હે હો રહો,
જૈસે નન્હી દૂબ;
ઘાસ પાસ જરિ જાયગા,
દૂબ ખૂબકી ખૂબ.

ગુરૂ નાનક કહે છે કે હે ભાઈ! દરો જેવા નાના, નમ્ર થઈ રહો! ઉનાળાની સખત ગરમીમાં બધું ઘાસ સુકાઈ જઈ બળી ખાખ થઈ જશે પરંતુ દરો તો હરી ભરી બની રહેશે! આથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વન્દનશીલતા માનવ જીવનનું પરમ ભૂષણ છે. તેને જાગતી રાખવા માતપિતાએ તેના બાળકોને શીખવવું જોઈએ.

જેમ જે સંપ્રદાયો અને મતોના જેટલી પ્રણામોનું સ્વરૂપ અને તેના વાચક શબ્દો ભિન્ન ભિન્ન છે, પરંતુ બીજાની શ્રેષ્ઠતા અને પોતાની આધીનતા (લઘુતા) ને જતાવનારો, હસ્ત તથા મસ્તક વગેરેનો વ્યાપાર, દરેક પ્રકારનાં પ્રણામોમાં રહેલો છે અર્થાત્ સર્વ પ્રકારના પ્રણામો દ્વારા વંદન કરનારો પોતાની આધીનતા અને વંદનીય પુરૂષની શ્રેષ્ઠતાને પ્રગટ કરે છે. હૃદયની શુદ્ધતા વગર કેવલ નમનની કંઈ કિંમત નથી. દરેક વાચકો વિચાર કરી તપાસી જોશો કે તમારા ઘરમાં શિષ્ટાચારનો નીયમ કેટલેક અંશે પળાય છે. જો ન પળાતા હોય તો વાંચી તરતજ તમારા હૃદયમાં કોતરી નાખજો. જે શબ્દથી તમને વંદના કરવામાં આવે તે શબ્દની પારખ શીવાય કશું કામ આવતું નથી.

"આપણા માટે આજે સૌથી મોટી જરૂરત છે વાતો ઓછી અને કામ વધુ કરવાની. ઊંચા મિનારાઓ ઉપરથી આપણે આદર્શોની વાતો કરીએ છીએ, પણ વ્યવહારમાં ઘણા નીચા છીએ. આ આચાર અને વિચાર વચ્ચેનો ખાડો આપણે પૂરવો જ રહ્યો"—રાધાકૃષ્ણન.

★ આપણા જીવનનો ગજ ★

★ રવિશંકર મહારાજ ★

આજે આપણું જીવન બે ભાગમાં વહેંચાઈ ગયું છે. શ્રમ કરનારની કિંમત ઓછી આંકીએ છીએ અને શ્રમ ન કરનાર એવી સ્હેનારને બુદ્ધિશાળી ગણીએ છીએ. વિજ્ઞાનનાં જમાનામાં આપણે સાચું જીવન જીવવાની પદ્ધતિ શીખવીજ પડશે. સુખી થવા માટે સરકાર ઉપર આધાર રાખીને બેસીએ છીએ. સરકાર ગમે તેટલી આપણને આર્થિક સહાય કરશે પરંતુ એથી સાચું સુખ મળવાનું નથી. સાચું સુખ તો આપણા શરીરમાં જ છુપાયેલું છે. એ જ્યારે સમજાશે ત્યારે આપોઆપ સુખી થવાશું. એટલે આપણે જાતે હાથે ઓછામાં ઓછું કોઈ પણ કામ કરવાનું હોય તો તે લોક કેળવણીનું છે. લોકોને કેળવણીનું કામ આપણે જ્યારે કરવું પડશે ત્યારે સાચું શિક્ષણ અને સાચી કેળવણી આપવી પડશે.

પૈસાની પાછળ આપણે આંધળી દોટ કરી રહ્યા છીએ. પૈસો જ જીવનની સાચી સમૃદ્ધિ છે એમ માની બેઠા છીએ. જે માણસ વધારે પૈસા મેળવે છે તે વધારે મોટો અને હોશિયાર મનાય છે. જે માણસના ઘરમાં વધારે અનાજ હોય છે તેની કશી જ કિંમત કોઈ આંકતું નથી. પણ જેના ઘરમાં ભલે ઓછું અનાજ હોય છે અને પૈસા વધારે હોય છે તેને વધારે મહત્વ આપવામાં આવે છે. આ આર્થિક સંપત્તિની વ્યાખ્યા આપણે બદલી તો નાખવી પડશે.

આજે શહેરોમાં મોટી મોટી પ્રગતિ જણાય છે પરંતુ એની આજુબાજુ ગામ ગલીઓમાં દુઃખ અને ગંદકીજ ઉભરાયાં આવે છે. ભાગ્યેજ કોઈ શાકભાજી કે આંબાનું ઝાડ વાવતું હશે, કારણ કે એવું જો કરીએ તો બગીચો સારો દેખાય નહીં અને દુનિયાની સુગંધ પણ ન આવે. શાકભાજી તો બજારનું જ સારું લાગે. પોતાનાં ઘરનાં આંગણાની કેરી કરતાં શહેરમાંથી (૫) રૂ. ના ભાવે ખરીદેલી કેરી વધારે મીઠી લાગે છે. આ બધી કૃત્રિમતાઓને આપણે દૂર કરવી પડશે. ખેડૂત પોતાના ઘેર ઓછામાં ઓછું અનાજ રાખીને બાકીનું વેચી દે છે. કેમકે વધારે પૈસા મળે તો મોટો ગણાય. આખું જ દુધ વેચી દઈને પૈસા ભેગા કરે છે. આમ સમાજમાં સૌ કોઈ પૈસાની પાછળ પડ્યું છે. જેમજેમ પૈસા મળતા જાય છે તેમ તેમ વધારે અસંતોષ વધતો જ જાય છે, સંતોષ થતો જ નથી. કારણ કે આપણું જીવનઘડતર જ એવા પ્રકારનું ગોઠવાયું છે કે એની કોઈ મર્યાદા જ રહી નથી.

સો હજાર રૂપિયાનો પગાર મળતો હોય છતાં એને એમ થાય છે કે વધારે મળે તો સારૂં. વળી કોઈ સો રૂપીયાનો પગારદાર એમ વિચારે છે કે મને બસોથી અઢીસો મળે તો સારૂં. આમ દરેક જણ પોતાની જરૂરીયાતો વધારતાં જ જાય છે. અને પરિણામે જીવનને વધારે દુઃખમય બનાવતા જાય છે. અત્યારે લોકશાહી રીતે રાજ્ય ચાલે છે. જગતમાં વધારે લોકોનું હિત સચવાય એ રીતે રાજ્યતંત્ર ચલાવનારા એ પ્રયત્ન કરે છે, છતાં પણ એનો ઢાંચો જ એવા પ્રકારનો ગોઠવાયો છે કે એના પાયામાંથી જ ફેરફાર કરવાની જરૂર છે. એ કે આ કામ મોટું અઘરું છે પરંતુ લોકમત તૈયાર કરીશું તો સાચી દિશામાં આપણે પ્રગતિ કરી શકીશું.

આપણે એવા પ્રકારનું કામ કરવું જોઈએ કે જે કામ આપણે કરીએ તે કામમાં આપણે કુશળતા મેળવી હોય. કર્મમાં કુશળતા એ જ યોગ છે. આપણે જે કાંઈ કામ કરીએ તેમાં પૂરે પૂરો કુશળતાથી રેડવો જોઈએ. શ્રી મહાદેવ ભાઈ દેસાઈએ એક જગાએ લખ્યું છે કે "આપણે સાધ્યના માલિક નથી, સાધનનાં માલિક છીએ." સારો પાક તૈયાર કરવા માટે જેમ ઉત્તમ ખાતરની જરૂર પડે છે તેમ કેળવણીને માટે પણ અનુકુળ વાતાવરણની જરૂર રહે છે, અને એવી વાતાવરણ વિના સારી કેળવણીનો પ્રબંધ કરવો એ સામા પ્રવાહમાં તરવા જેટલું જ અઘરું કામ છે.

આપણાં લોકોને યોજનાપૂર્વક કામ કરવાની ટેવ નથી અને તેથી આપણાં સાધન-શક્તિ ઘણાં વેડફાઇ જાય છે. જો યોજના પૂર્વક કામ કરવામાં આવે તો સાધન અને શક્તિનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ થાય છે, અને આપણે નિશ્ચિત કરેલા ધ્યેયને ઝડપથી પહોંચી શકીએ. યોજના એ આધુનિક જમાનાની ઉત્પત્તિ ભલે હોય પરંતુ સારી વસ્તુ હોવાથી આપણા કામમાં તેનો આપણે સ્વીકાર કરવો જોઈએ.

શિક્ષણનો વિચાર આજે ઘણો ઉપરચોટિયો કરવામાં આવે છે. નિશાળમાં ભણવું અને સાંગોપાંગ કે સ્નાતક થઈ જઈ કોઈ એવી સારી નોકરી મેળવવી અને પેટનું ભરવું એમાં જ જાણે શિક્ષણની પરીક્ષાઓ હોય જાણે, તો એ જ શિક્ષણનો હેતુ હોય એવું સમજાઈ આજે થઈ ગયું છે. પણ શિક્ષણ એ માત્ર નોકરી કરી ખાવાનું કે રોટલો કમાઈ ખાવાનું સાધન નથી પણ માનવ સંસ્કૃતિને વિકસાવનારું, તેને બળ આપનારું એક ઉત્તમ સાધન છે.

આ બધી બાબતો નઈ તાલીમના શિક્ષકો ભુલવી જોઈએ નહીં. પોતે આચાર્ય છે. પ્રથમ આચરણ કરીને જ એ બાળકો ને સમાજ આગળ મુકશે તો તેને વધુ સફળતા મળશે, પરંતુ એની વાતો આચાર વગરની પોકળ હશે તો જીવનના અખાડામાં એ ખાલું જ ગણાશે. નાનાં નાનાં બાળકોને ઘડવાનું કામ એ શિક્ષકોએ કરવાનું છે. તે વખતે દરેકે દરેક શિક્ષકનો ધર્મ છે કે પોતે સમાજ પાસેથી ઓછામાં ઓછું લે અને વધારેમાં વધારે આપે, એવા પ્રકારનું જીવન બનાવવું જોઈએ, અને જો આવશે થશે તો એ શિક્ષકનું જીવન તો ધન્ય થશે જ, પરંતુ લોકો એની વાહ વાહ કરશે અને તેનો સંપૂર્ણ લોકો પ્રેમ જ નાં લોકો ફાળો મેળવશે.

ટેલીફોન નંબરની બદલી!

'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન' અને ફીનીક્સ સેટલમેન્ટનો ટેલીફોન નંબર:

માઉન્ટ એજકોમ્બ ૩૦ છે.

એડ્રેસ:
C/O ઇન્ડિયન ઓપિનિયન
પ્રાયવેટ બેગ, ડરબન.
વ્યવસ્થાપક
ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ.

આપણે આપણું શરીર સૌષ્ઠવ બનાવવું પડશે. શરીર પાસેથી કામ લેવામાં કદી પણ પાછા પડવું નહીં. જેટલું વધારે કામ કરીશું એટલી શરીરની સંપત્તિ વધશે, અને સમાજ ને માટે વધારે લાયક બની શકીશું. પણ એ બેસી રહીને અને સાચવી રાખીશું તો એનો કદી જ ઉપયોગ સારા માર્ગે થઈ શકશે નહીં. વધારે કામ કરીશું તો સમાજ ને દેશને ફાળો મળશે. અને તો જ આપણા જીવનનો ગજ ઉંચો રાખી શકીશું.

ઘરમાં દેશ બનાવી ટાંગવા લાયક સુભાષ. "જનની જોડ" સ્વ. ઝવેરચંદ મેઘાણી કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ કિંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કં. લીમીટેડ
ઈન્ડીઆની મુખ્ય કંપની
અમે વહીવટ કરીએ છીએ —
આગ, દરિયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૮૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૬૫ શાખાઓ કેવળ ઇંડિયામાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૧૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેતી કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

સદ્ગુરુશરણ

★ લેખક: ડૉ. એન. પી. દેસાઈ, ડરબન ★

(અગાઉથી ચાલુ)

સદ્ગુરુની દિવ્ય તારકની વૃત્તિ ઉપકારની ન હોવી જોઈએ. 'આચાર્ય અનુગ્રહમ્' બતાવતો હોય એવી વૃત્તિ જોઈએ. એમ રસ્તે જતાં જતાં કોઈ ચાલાક ઓછાડ ફેંસીને એનો ભારો સાથે ચલાવી દે, પણ પોતે કોણ એ ઉપકારને દબાવ્યા અજાણ્યા કરે, અથવા કોઈ સિફ્તો કોઈ ખામીને સરખો કરતાં શીખવ્યો હોય તે વાત ભૂલાઈ જવાયા કરે, તો તેમાં એની નાલાયકી અજાણ. તેમ જો કોઈ પુરુષ એમ માનતો હોય કે, અમુક અમુક આરા થકી એને મારી કૃપાથી આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું છે, તો એ પ્રાકૃતિક સદ્ગુરુના લક્ષણ નથી. શિષ્યને જો કાંઈ પ્રાપ્ત થયું હોય, તો તે બીજા બોલનારને પ્રેમપૂર્વક આપવું, અથવા પોતાને પડેલી મુશ્કેલી બીજાને ન વેઠવી પડે અને તેને સહિત એવા ફેરા મારવા પડે તેમ કરવું એ તેની એક સ્વાભાવિક ફરજ થાય છે. અને એ બજાવતા એનામાં કાંઈ પણ ઉપકાર કર્યાની વૃત્તિ ન હોવી જોઈએ. આ સદ્ગુરુના હૃદયની વૃત્તિ શિષ્યની વૃત્તિ—પોતાની આખી જીવનની મુંઝવણ દૂર થઈ હોય તેથી—પૂર્ણ કૃતજ્ઞતાની જ રહે એ પણ એટલુંજ સ્વાભાવિક છે. જ્યાં એક બાજુ ભલે કાંઈ વિશેષ કર્યું ન હોય એવી સહજતા અને પ્રેમયુક્ત નિરભિમાન અને બીજામાં અત્યંત કૃતજ્ઞ અને પ્રેમયુક્ત શરણ હોય, ત્યાં જ ગુરુશિષ્ય સંબંધ શોભે.

ઘણીવાર ચમત્કાર કરી બતાવવાની શક્તિ એ ઈશ્વરસાક્ષાત્કારનું આવશ્યક લક્ષણ મનાય છે. આ ભૂલ છે એટલું જ નહીં, પણ જ્યાં ચમત્કારો ઉપર ભાર મૂક્યો હોય ત્યાંથી દૂર રહેવામાં સલામતી છે એમ કહેવામાં જરાયે હરકત નથી. પ્રખ્યાત થયેલ સાધુ પુરુષોની હકીકતોમાં તેમને વિષે લોકોમાં ચમત્કારોની આખ્યાયિકાઓ ફેલાયેલી હોય છે. પરંતુ તેમાં સત્યના કરતાં કલ્પના અજ્ઞાન વધારે હોય છે. કાર્યકારણ ભાવ ધ્યાનમાં આવતા નથી એવી બીની ઘટ ભાખેલું કલ્પેલું ભક્તિક ભેળો ભાવના કે સાધુના દિવ્ય સામર્થ્યમાં આરોપે છે. તે બધાને એ ચમત્કારો સમજે છે. સાધુ હોય ત્યાં ચમત્કાર હોય જ એવી લોકોની માન્યતા પરંપરાથી ચાલતી આવી છે પરંતુ તપાસ કરતાં આ બધા પ્રકારોમાં અજ્ઞાન, ભોળપણ અને અવળ દંભ ભાગે છે. કોઈ શિવાયી બાબત બનતું જ કે કારણ વગર કાંઈ બનતું નથી. સૃષ્ટિમાં નાનામોટા જે જે બનાવો બને છે તે બધાની પાછળ કારણ પરંપરા હોય છે. સૃષ્ટિમાંની ઘણા આપણી અંદરની કોઈક અસાધારણ ઘટનાની પાછળનો સર્વ કારણ ભાવ જ્યારે આપણે જાણી શકતા નથી ત્યારે આપણે તેને ચમત્કાર કહીએ છીએ. સાચા ક્રિયાશીલ ચમત્કાર કરનાર ગ્રાથી દૂર રહેવું ઈષ્ટ છે. માનવી જીવનના ચિંતની દૃષ્ટિથી વિચાર કરતાં ચમત્કાર, ભ્રમ અને પાખંડને પોષનાર છે.

સાધુની મૂર્છાવસ્થા એ પણ ઈશ્વર સાક્ષાત્કારનું એક લક્ષણ મનાયું છે. કોઈ તેને સમાધિ અવસ્થા કહે છે. જે વખતે સન્નપાતિને ગુજરી ગયેલી હોય તે સમયે પુરુ ઈશ્વર તેમના શરીર મા પ્રવેશેલા છે એવી માન્યતા લોકોની હોય છે અને સાધુઓ આ માન્યતાને ટેકો આપે છે. આ અવસ્થામાં હોય ત્યારે પાસેના લોકો તેમની તરફ તેમના શરીરનો સ્પર્શ કરવા દોડી જાય છે અને ધન્ય થયાનો સંતોષ અનુભવે છે. સાધારણતને સાધુની મૂર્છાવસ્થા અત્યાપણ ઉન્નતિકર નીવડતો સાબિત નથી અને સાધુને તો આ આચાર મનોગતિએલ થાય ભેદ એ ચોક્કસ છે. સમાધિ અવસ્થા પ્રાપ્ત કરવી એ પરમ ધ્યેય અને અંતિમ વસ્તુ છે એમ માનવામાં આવે છે. એ વિષે કહેવાતા સિદ્ધ સંન્યાસીઓ પણ બહુ ભાગ્યે જાણે છે. યોગ અને સમાધિનું જીવનમાં મહત્વ કેટલું તેનો વિચાર પણ જોઈએ તેટલા પ્રમાણમાં થયો નથી. સંશોધનની દૃષ્ટિએ આ હજી અણખેડાયેલું ક્ષેત્ર છે. સમાધિ અને યોગ વિષે લોકોમાં બહુ વિચિત્ર કલ્પનાઓ ભરેલી છે. નિર્વિકલ્પ સ્થિતિ, સમાધિ દશા, કુંડલિનીની જાગૃત, સિદ્ધિઓની પ્રાપ્તિ વગેરે મોટા શબ્દોથી પ્રચાર પુષ્કળ થઈ ગયો છે. એનો કે બાબતની કીંમત વિષે બહુ જ ઓછું સમજાયેલું હોય છે.

સાધુઓ કે સંન્યાસીઓના નિવાસ સ્થાન જે તેમની પ્રવૃત્તિનું કેન્દ્રસ્થાન હોય છે તેને લોકો આશ્રમ કહે છે. આવા આશ્રમો પવિત્રતાનું અને શુદ્ધ આચારનું કેવું સ્થાન જોઈએ એવા કાર્યો કે બીજી પ્રવૃત્તિઓ વગેરે ઓછાં થાય તેટલી કરવા નહીં પણ પવિત્રતામાં તો એનજ્ય જોઈએ. સાધુની રહેણી સાદી, ખોરાક સાદો અને સાત્વિક, આશ્રમના મકાનો રાચરચીલું થોડું અને સાદું, સંન્યાસીનું રહેવાનું પણ સાદું અને તેમાં ઉપરજ સુવાનો રિવાજ હોવો જોઈએ. તેને બદલે "આશ્રમ" એટલે જે રાજમહેલ જેવું લાગતું હોય, રાચરચીલું સુખમાં પલંગ અને કીમતી ગાલીચાના લેખા બંગલાદાર બાગો, સ્વાગતો, મોટી લાઈબ્રેરીઓ વગેરેથી સુશોભિત હોય તો તે વિષે શું સમજવું? દરેક હિંદુને આદર્શ આશ્રમ કેવો હોવો જોઈએ તેનું ચિત્ર તેના મનમાં રમતું હોવું જોઈએ.

આશ્રમમાં સ્ત્રીઓનો વસવાટ કે તેઓનું દરેક પ્રવૃત્તિમાં છુટથી સામિલ થવું એ આશ્રમ જીવન ઉપર ઘણી માઠી અસર કરનાર તત્વ છે. સ્ત્રીઓ જ્યાં છુટથી આશ્રમ જીવનમાં ભાગ લેતી હોય તો લોકોએ તેના સમર્થનમાં સાધુઓ ઘણી જાતની દલીલો કરે છે. કેટલાક કેટલાક અત્યારના દાખલાઓ આપે વગેરે. આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે ભૂતકાળમાં કેટલાએ તપસ્વીઓ, ઋષિઓ, મુનિઓ, વગેરે વિષયવાસનામાં ફસાએલા અને તપોભ્રંશ પામતે બ્રહ્મચર્ય વ્રતમાં સ્ખલનશીલ બનેલા દાખલાઓ છે તેથી પણ પ્રલોભનોથી ઘેરાએલા છે તેમને તો ખુબ સંભાળવાનું રહે છે. એટલે જ્યારે આશ્રમ જીવનમાં સ્ત્રીઓ છુટથી ભાગ લે ત્યારે પછી સાવચેતી અને જાગૃતિ રાખવાની જરૂર રહે છે. સંન્યાસીઓ વિજય વાસનામાં ફસાય નહીં એવું ધ્યાન રાખવાની જરૂર નથી. તેથી બ્રહ્મચર્ય વ્રતને સહાયક થાય વ્રતો, નિયમો, આચારો, ખોરાક વગેરે ઉપર ખુબ ધ્યાન અપાવું જોઈએ. ઘણાખરા સંન્યાસીઓને સ્ત્રીઓનો સહવાસ ખાસ પસંદ છે તે એક શોચનીય ઘટના છે. ભોળપણ શ્રદ્ધાના કોઈ આશ્રમ જીવનમાં સ્ત્રીઓને શામિલ કરાય છે. તેમને જ્યાં સુધી તેમના શિષ્ય મંડળમાં સ્ત્રીઓ ન હોય ત્યાં સુધી કંઈ અધુરાપણું લાગે છે. એક બીજી ધ્યાન ખેંચે એવી બાબત એ જોવામાં આવે છે કે સંન્યાસીઓ કે ગુરુ કહેવાતી વ્યક્તિને ગોરાઓ પોતાના શિષ્યો બને તેનો શોખ હોય છે.

સાચા ભક્તોએ કે સાધકોએ સદૈવ જાગ્રત રહેવું જોઈએ. તેની ભક્તિ અને સાધનાનું લક્ષ પોતાનું અને સમાજનું કલ્યાણ કેમ થાય એ જ જોઈએ. સત્ય, દયા, ક્ષમા, ઉદારતા, સેવાવૃત્તિ, પરોપકાર, ત્યાગ વગેરે સદ્ગુણોનો પાયો દૃઢ કરવામાં અને અહંકાર રહિત બુદ્ધિથી એ સદ્ગુણોનો વિકાસ કરવા થીજ સાચું માનવ જીવન ઘડાતી શકાય છે. બાળક ધાર્મિક કલ્પનાના આવેશમાં તણાવાથી ઉન્નતિ શક્ય નથી. દાખલા તરીકે, કોઈ સાધક પ્રભુદર્શન, આત્મસાક્ષાત્કાર વગેરેની લગ કરેથી માન્યતા પ્રમાણે કંઈ સાધન શરુ કરે તો તે ભ્રમથી કોઈ પણ આભાસ કે કલ્પનાને દર્શન કે સાક્ષાત્કાર માની લે છે. સાધકની શ્રદ્ધા અભ્યાસ કાળ દરમીયાન વિકાસ પામી હોય તો તેઓનો ભ્રમ જલદી તેના ધ્યાનમાં આવે છે, અને પછી તે તાત્વિક વિચારો તરફ વળે છે. અને જો તે ભ્રમનેજ અનેક પ્રકારે મજબૂત કરવાના અને સત્ય ઠરાવવાના પ્રયત્ન માં પડે તો તેનામાં ધીરે ધીરે દંભ આવવા લાગે છે.

આજે આપણામાં ઠેકાણે હજારો સાધુસંતો ગુરુપદે બેઠા છે. યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે તો સાચું જ્ઞાન મેળવવાની ઝંખના પણ જણાય છે. તેમ છતા ભોળપણમાં ઊંધે માર્ગે પણ અસંખ્ય માણસો જઈ રહ્યા છે. તેથી આપણે સૌ વિચારતા થઈએ, અંદરો અંદર નાના સ્વાધ્યાય વર્ગો બનાવી ચર્ચા કરતાં થઈએ અને ચર્ચાને પરિણામે સાચું આત્મલક્ષી ભર્યું જીવન જીવવાની તાલાવેલી જગાડીએ તો આનંદ થાય!

આ લેખના વિચારો અને કેટલેક અંશે ભાગ પૂ. કેદારનાથજી તેમજ શ્રી કીશોરલાલ મશરૂવાળાના છે. જે જીજ્ઞાસુ સાધકોનો વધારે ઊંડાણથી તેમજ સ્પષ્ટતાથી આ વિચારો જાણવા ઇચ્છતા હોય તેમને "જીવન શોધન" અને "વિવેક અને સાધના" એ પુસ્તકો અવશ્ય વાંચવા.—સંપૂર્ણ

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોધવું મટશે, લેણું મળશે, મનોરથ ફળશે.
અમારે ત્યાં નીચેની ખાસ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: રેશમી, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની સાડીઓ, શીલ્કેન પણ સાડી ગરમ કુલના જરસીઝ, ફુલોવર, કાર્ડીગન, બ્લાઉઝ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.
બાળકો માટે: નાયલોનના ફ્રોક્સ, ટોપી, બ્લાઉઝ, કોટ, સ્વેટર, ચડ્ડી, સોક્સ, નેપકીન્સ, હુડકેપ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બેબી, ટેડીસ કેપ્સ, બધા રંગના વિ.
ઉત્તમ ભારતીય દુપટ્ટા, રંગના કપડા, તકીયા, ચુડી, વિ.
વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતા સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઇલેક્ટ્રીક.
વિલંબ શા માટે! આજે આવો જાઓ જરા ઓછી વાર!!
ખાસ ઘરાક ભાઈઓને: આબરો ટ્રેડર્સ (પ્રો) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફેક્ટરી ટાઉનમાંના — પહેલી ગલી, — પો. ઓ. પરપાક.
માસ્તર બ્રધર્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

વિવિધ વર્તમાન

શ્રી મીચલ અને લોકશાહી રાજ્ય

નાતાલના યુનાઇટેડ પાર્ટી લીડર શ્રી મીચલે પાર્લામેન્ટમાં જોરશોરથી કહ્યું કે નાતાલને લોકશાહી રાજ્ય સાથે કંઇ સંબંધ નથી અને નાતાલ લોકશાહી રાજ્યમાં કંઇ ભાગ લેશે નહિ.

લોકશાહી રાજ્ય માટે નાતાલે સખત વિરોધ જતાવ્યો હતો, અને આ વિરોધને અવગણી સરકાર લોકશાહી રાજ્ય સ્થાપવા નીકળી છે. નાતાલના લોકો એ વિરોધમાં પોતાનો પણ સુર પુરે છે.

શ્રી મીચલે કહ્યું કે અમે લોકશાહી રાજ્યતંત્રમાં હોદ્દા પણ ગ્રહણ નહિ અને એમાં અમારો સાથ મીલવશો નહિ. સરકારને લોકશાહી રાજ્ય તંત્ર ચલાવવું હોય તો તે પોતેજ ચલાવી શકે છે. એ અમે માન્ય રાખીશું નહિ અને એનો વિરોધ અમે કરતાજ જઇશું. આજે નહિ તો કાલે, અને નહિ તો ભવિષ્યમાં અમે અમારૂં ધારેલું કરાવી શકીશું.

ઝાંઝીબારમાં ચુંટણી! વધતી જતી ગરમી

ઝાંઝીબારમાં ધારાસભાની ચુંટણી હવે નજીક આવતી હોવાથી ચુંટણી જંગની ગરમીનો પારો ચડવા લાગ્યો છે. ચુંટણીમાં ઉમેદવાર તરીકે ઉભા થયેલા અને તેમના ટેકેદારો તથા જુદી જુદી રાજદ્વારી પાર્ટીઓ તરફથી પોતપોતાના ઉમેદવારોને જીતવા લાવવા અત્યાર પ્રમાણમાં પ્રચારકાર્ય ચાલી રહ્યું છે અને રોજ નવી સભાઓ ભરાય છે, ચેલેંજો વહેંચાય છે, ભાષણો થાય છે, સામ સામે આક્ષેપો થાય છે અને આ રીતની ચુંટણીની ગરમીમાં આફ્રો શીરાઝી પાર્ટીના એક ઉમેદવારને તો વિરોધી પાર્ટી વાળાઓએ સારી રીતે ટીપી નાખ્યો હતો. ચુંટણીમાં કોઇ સ્વતંત્ર ઉમેદવાર ઉભો થયો નથી. જે ઉભા થયા છે તે બધા જુદી જુદી પાર્ટીઓ તરફથી.

'રંગભેદનું' તુત ટાળવા

અમેરીકાના હેલ્થ કમીશનરે જાહેર કર્યું છે કે ૧લી જાન્યુઆરી પછી ન્યુ યોર્કમાં જન્મેલ બાળકના જન્મ પ્રમાણપત્રમાં સર્ટીફીકેટમાં તે ક્યા જાતનું છે કે ક્યા રંગનું છે તેવી વિગતોનો કશો ઉલ્લેખ કરશે નહિ.

મોસ્કોમાં ભણતી કેનીયાની આફ્રિકન છોકરી કહે છે કે:

મોસ્કોના ફ્રેન્ડશીપ યુનીવર્સીટીમાં અભ્યાસ કરતી કેનીયાની એક આફ્રિકન છોકરી વાંજીમાન વહુમુખે એક રશીયન અખબારની મુલાકાતમાં જણાવ્યું છે કે સામ્યવાદી વર્તમાન પત્રોમાં એવી ખબરો પ્રસિદ્ધ થઇ છે કે મોસ્કોમાં સોવીયેટ યુનીવર્સીટીઓમાં અભ્યાસ કરતા પરદેશી વિદ્યાર્થીઓ પ્રત્યે કદી આ એવો વર્તાવ કરવામાં આવે છે. આ હકીકત સાંભળી મને પારાવાર આશ્ચર્ય થાય છે. હું અત્યાર સુધીની મારી જીંદગીમાં કેનીયામાં રહેલી છું. આ મ્હે લખું છું કે ગોરાઓ અમો આફ્રિકનો પ્રત્યે પાશવી વર્તાવ ચલાવે છે. આ બયાન સોવીયેટ સરકારની સમાચાર સંસ્થા ટાસ એજન્સીએ બહાર પાડ્યું છે.

કેનીયા બ્રો. કો. ટેલીવીઝન સરવીસ ચાલુ કરશે?

તાજેતરમાં પ્રગટ થયેલ એક નિવેદનમાં કેનીયા બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશન કાયમ કરવાના ઠરાવની જાહેરાતમાં કહેવાયું છે કે આ માટે જરૂરી કાયદા પસાર થતાં તે વેપારી વર્તુળમાંથી ઉચિત સહકાર સાંપડતાં આવું કોરપોરેશન કેનીયા બ્રોડકાસ્ટીંગ સર્વીસ પાસેથી જવાબદારીઓ સંભાળી લેશે. સુચિત કોરપોરેશન ટેલીવીઝનની સર્વીસ હાથ ધરશે ને શરૂઆતમાં આવી સર્વીસ નૈરોબી તથા તેના આસપાસના વિસ્તાર માટે કામ કરશે.

યુગાન્ડાની સરહદે

કોંગોમાં હાલ આંતરવિગ્રહની આગમાં ઘેરાયેલ કીવુ પ્રાંત યુગાન્ડાની સરહદ નજીક હોવાથી એ આગના તણખા યુગાન્ડા સુધી ના પહોંચે તે માટેની તકેદારી તરીકે યુગાન્ડાની એ સરહદ પર મજબુત બંદોબસ્ત કરી દેવામાં આવ્યો છે. એ સરહદ ઉપર પોલીસ થાણાં ઉભાં કરી દેવામાં આવ્યાં છે અને દરેક વાહનને તપાસવાની સખ્ત કરવામાં આવેલ છે, જેથી જો પણ યુરોપી કોઇ જગોએ ઉભી થયેલી અશાંતિ કે તુર્તજ સરહદના વિસ્તારમાં સશસ્ત્ર પોલીસ દળ ખડું કરી દેવાય એમ યુગાન્ડાની ખાતાના પરમેનન્ટ સેક્રેટરી શ્રી ગેજમાએ જાહેર કર્યું છે.

મુંબઇમાં શરૂ થનારૂં વીજળી મીટરનું કારખાનું

બેલગ્રેડ: '૧૯૬૧ની અધવચ્ચે મુંબઇમાં પોલેન્ડની ટેકનીકલ સહાય વડે એક મોટું અને આધુનિક ઇલેક્ટ્રીસીટી મીટર (વીજળીનાં મીટર) બનાવવા માટેનું કારખાનું શરૂ કરવામાં આવશે' એમ પોલેન્ડની સમાચાર સંસ્થા 'પેપ' એ જણાવ્યું છે. આ કારખાનું 'ઇલીકા' માસીયન ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ 'વારસો'ની મદદથી ઉભું કરવામાં આવનાર છે.

પ્લાસ્ટિકના સિક્કા

લંડન: પ્લાસ્ટિકનો પેની આપણે ભવિષ્યમાં જોઇએ એ શક્ય છે, એમ બ્રિટીશ મિંટની ટંકશાળાના "ડેપ્યુટી માસ્ટર" અને નિયામક શ્રી જે એચ. જેમ્સે પ્રસિદ્ધ થયેલા એક અહેવાલમાં કહ્યું છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે 'પ્લાસ્ટિકનો પેની' ગંભીર વિચારણાને તપાસ માગી લે તેવો છે. સિક્કાઓનું અસ્તિત્વ હોય છતાં તે પાસે રાખવા ગમે તેવા હોવા જોઇએ એવી આજની વસ્તુ છે અને બહુ વપરાશમાં સહેલા, ટકાઉ તથા મુળ ભરતા એવા પ્લાસ્ટિકના સિક્કા આજના યુગની માગણીનો ઉત્તર છે."

ભયંકર ડાકુનો આવેલ અંત

ભારતના મધ્ય પ્રદેશમાં બહારવટીયાની એક ભયંકર ટોળી ઘણા વખતથી પારાવાર સીતમ ગુજારતી રહી હતી તે ટોળીના ડાકુઓને પોલીસે એકેએકને પકડીને સજાપાત્ર પુરી દીધા, પણ એ ટોળીનો આગેવાન લક્ષ્મણસિંહ જે નાસતો ફરતો હતો તે પણ આખરે પોલીસ સાથેના ધીંગાણામાં માર્યો ગયો છે. આમ આ ભયંકર બહારવટીયા ટોળીનો અંત આવી ગયો છે.

ન્યુદિલ્હી રેડીઓ જણાવે છે કે આ ડાકુ ટોળકીનો મોવડી લક્ષ્મણસીંહ જે ૩૫ વર્ષનો હતો. તેણે ૨૦૦ કરતાં વધુ ગુન્હા કર્યા હતા અને કેટલાક ખુન પણ કર્યાં હતાં. પોલીસ તેને છેલ્લા ૮ વર્ષથી શોધતી હતી અને તેના માથા માટે ૨૫ હજાર રૂપીયાનું ઇનામ પણ જાહેર કર્યું હતું.

ભગવાન—પેગમ્બર અને કુર્આન

આજકાલ જ્યારે ઇન્સાન અનેક "ગુંચવણો"માં સપડાયેલો છે—ત્યારે એક મહાન ભુલ એ પણ થતી આવી છે અને થઇ રહી છે કે પૈગમ્બર મોહમ્મદ (સ. અ. વ.)ને પ્રસ્થાપના એટલે ફક્ત મુસલમાનોનાજ પૈગમ્બર, સુલેહરૂપ, ધર્મગુરૂ માની લેવાય છે. જ્યારે એ પૈગમ્બર "જગતને (લોક તમામ) માટે રહમત" બનીને જન્મ્યા હતા. પોતાની ૬૩ વર્ષની જીંદગીમાં કોઇ પણ કોમની સાથે ખરાબ રીતે ન વર્ત્યા હતા, અહીં સુધી કે પોતાના પાકા દુશ્મનો પણ માનતાજ હતા—કે મોહમ્મદ ખરેખર "જગતને માટે રહમત (કરૂણા) છે." ખુદાએ પોતે એ પૈગમ્બરને "રહમતુલ-લીલ-આલામીન"નો ઇલકાબ આપ્યો હતો. આલામીન એટલે "કુલ જગત" આજ પ્રમાણે કુર્આન, કે જેને માટે બતાવાયું છે કે "જગતને માટે નસીહત" એવી ભાષામાં "ઝીક્રુલ-લીલ-આલામીન" એટલે "કુલ જગતની પવિત્ર બુક." અને ત્રીજી વાત એ છે કે ખુદ અલ્લાહે જાહેર કરી દીધું છે કે "હું રબ્બુલ આલામીન" છું. એટલે "કુલ જગતનો પાલનહાર" હવે એક ઇન્સાન શાંત રીતે વિચારે તો આ ત્રણે વાત—એટલે જગતનો પાલનહાર—જગત માટે પૈગમ્બર—જગતની પવિત્ર બુક—જે દરેકને લાગુ પડે છે. પછી એક બીજાની સાથે સંપ—મોહબ્બતથી રહેવામાં "બે-પરવાહી" કેમ બતાવી શકો! ભગવાન (અલ્લાહ) એકજ છે, અને તે સર્વેનો પેદા કરનાર અને માલીક છે. પૈગમ્બર મોહમ્મદ (સ. અ. વ.) જગતમાં આવનાર છેલ્લા નબી છે, અને તેજ સર્વેને માટે "રહેમત" બની પધાર્યાં હતા.

કુર્આન શરીફ, જગતના ઇન્સાનોને માટે લાભકારક, પવિત્ર પુસ્તક છે, અને તેજ સર્વેને શીખો રહેશે. સૂચવે છે કે આ ત્રણ મુખ્ય બાબતોમાં જરાએ ફેરફાર કે લેશમાત્ર શંકા નથીજ—તો પછી શાથી ભવા આ પૃથ્વિ ઉપર "ભાઇ-ભાઇ" બનીનેજ જીવ ગુજારીએ કે પરવા પછી (ભગવાન કૃપાએ) બીજાઓ રહતા રહી જાય.

ઇસ્માઇલ મુસા ભાગત
સ્ટેન્ગર્ટન (યુ. લે. પા. સે.)

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી ૩૦-૦

રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "હિટ્સટ હિટ્સ" શી. ૨૧ માં છુટી મળે શકશે.
આપો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ પેકીંગ અને પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇશું નહિ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨. અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. બો. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન

પાકીસ્તાનને યુગોસ્લાવીયા લોન આપશે

પ્રમુખ અયુબખાનની પશ્ચિમ જર્મની અને યુગોસ્લાવીઆની મુલાકાતની બધી પ્રાથમિક તૈયારીઓ થઈ ગઈ છે.

યુગોસ્લાવીઆના પરદેશી ખાતેના એલચીએ બેલગ્રેડ તરફ ઉપડી જતાં પહેલાં વિમાની મથકે ખબરપત્રીઓ સમક્ષ જાહેર કર્યું કે યુગોસ્લાવીઆ પાકીસ્તાનને તેના વિકાસ કાર્યક્રમમાં મદદ કરવા એક કરોડ ડોલરની લોન આપશે.

આ લોન યંત્રસામગ્રી ખરીદવામાં પાકીસ્તાન વાપરશે. આથી વધુ લોન પણ પાકીસ્તાનને મળવા સંભવ છે પરંતુ તે વિષે પ્રમુખ અયુબખાન અને માર્શલ ટીટો વચ્ચે બેલગ્રેડમાં થનારી મુલાકાત બાદ વધુ જાણવાનું મળશે.

બેલગ્રેડમાં પ્રમુખ ટીટો પ્રમુખ અયુબને યુગોસ્લાવીઆ તરફથી સોનાની વસ્તુ ભેટ આપશે તથા બન્ને પ્રમુખો એક બીજાને પોત-પોતાના દેશોના ઉચ્ચ ચંદ્રકો અર્પણ કરશે.

બેલગ્રેડમાં ત્રણ દિવસ રોકાઈ પ્રમુખ અયુબ બોન જશે જ્યાં ચાન્સેલર એડનાવર તેમનો સત્કાર કરશે અને ત્યાંથી તેઓ તુર્ત જ વાતચીતો શરૂ કરશે. જર્મનીમાં તેઓ ડસલડોર્ફ, કોલોન, હેનોવર, મ્યુનીક વગેરે સ્થળે ફરશે અને ઔદ્યોગીક મથકોની મુલાકાત લેશે.

આ બન્ને દેશોની મુલાકાત લઈ પ્રમુખ અયુબ પાછા ૨૪મી તારીખે કરાચી આવી જશે. પ્રમુખ અયુબ સાથે નાણા અને વિદેશ મંત્રીઓ પણ જનાર છે.

પરચુરણ

—મોસ્કોમાં પાકીસ્તાનનું મીશન તેલ સંશોધન કાર્યમાં સોવિયેટની મદદ માગવા ગયું છે તે પોતાનું પ્રાથમિક કાર્ય પૂર્ણ કરી પાછું આવે છે. એ વાતચીતો હવે કરાચીમાં આગળ ચલાવવામાં આવશે. મોસ્કોમાં તેમના માનમાં ખાણા સમારંભ હતો જેમાં ક્રુશ્ચેવ મીકોયાન વગેરે હાજર હતા.

—પાકીસ્તાન વિમાની દળના વડા એરમાર્શલ અસગરખાન તાલીમ ઉડ્ડયન માટે ફીલીપાઈન્સ ગયા છે ત્યાંથી તેઓ ઓકીનાવા, જપાન વગેરે સ્થળોની મુલાકાત લેશે. તેઓ બી. ૫૭ જેટ બોમ્બરમાં સફર કરે છે અને હવાઈ મથકોની મુલાકાત લે છે.

સામાજીક ખબરો

શ્રી ટ્રાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ

વાર્ષીક જાહેર ચુંટણી

ઉપરોકત સમાજની જાહેર સભા રવિવાર તા. ૧૫-૧-૧૯૬૧ના દિને બપોરે ૨-૩૦ વાગે ગાંધી હોલમાં શ્રી દેવજીભાઈ ઉકાભાઈ મીસ્ત્રીના પ્રમુખપદે ભરાઈ હતી. પ્રાર્થના બાદ ગત મીટીંગની મીનીટસ વાંચવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ હિસાબ અને મંત્રીનો રીપોર્ટ, શાળા સમિતિનો રિપોર્ટ, સ્મશાન સમિતિનો હિસાબ અને રીપોર્ટ, લાયબ્રેરી સમિતિનો હિસાબ અને રીપોર્ટ સંસ્કાર સમાજનો હિસાબ અને રીપોર્ટ રજુ કરવામાં આવ્યા હતાં.

ત્યારબાદ સ્વ. શ્રી ગોવીંદભાઈ ભીખાભાઈને શ્રદ્ધાંજલી અર્પવામાં આવી હતી.

ત્યારબાદ ચુંટણીનું કાર્ય શરૂ થતાં નીચે પ્રમાણે હોદ્દેદારો તથા કાર્યકર્તાઓ બહુમતીથી ચુંટાયા હતા.

પ્રમુખ: શ્રી દેવજીભાઈ ઉકાભાઈ મીસ્ત્રી. ઉપ-પ્રમુખો: સર્વશ્રી. જશમતભાઈ નાનાભાઈ, રણછોડભાઈ નાગરજી, નરોત્તમભાઈ કસનજી, લલ્લુભાઈ પ્રભુદાસ મોદી, ડાહ્યાભાઈ ભગવાનજી, વનમાળીભાઈ પ્રેમાભાઈ, નરસિંહભાઈ પરસુભાઈ રેવાડીઆ, કાનજીભાઈ ભાણાભાઈ, દામોદરભાઈ ધનજીભાઈ. મંત્રીઓ: શ્રી મગનભાઈ ભગુભાઈ, ચેતુભાઈ એમ. મોદી. સહ-મંત્રીઓ: શ્રી ગોપાળભાઈ ડાહ્યાભાઈ, રતીલાલ ગોસાભાઈ. ખજાનચીઓ. શ્રી ગોવીંદભાઈ નાગરજી, હરિભાઈ એમ. ગોરધન. ઓડીટર્સ. શ્રી ઊકુભાઈ લલ્લુભાઈ દેસાઈ, મીઠુભાઈ ભીખાભાઈ. કમીટી સભ્યો. સર્વશ્રી: રતનજીભાઈ ખુશાલભાઈ, દયાળભાઈ ભીખાભાઈ, હરિશ્ચંદ્ર જી. માઈ, નરસિંહભાઈ ભાણાભાઈ, સુરેન્દ્ર ભટ્ટ. મીઠાભાઈ સુખાભાઈ, પુષ્કરલાલ મહારાજ, હરિલાલ જેરામભાઈ, ડાહ્યાભાઈ ગોપાળભાઈ, વલ્લભભાઈ પરસુભાઈ રેવાડીઆ, ગોવીંદભાઈ નાગુભાઈ, ભાણુભાઈ સુખજીભાઈ, પ્રેમાભાઈ નાથુ, જેરામભાઈ વાલાભાઈ, જમનાદાસભાઈ અંબારામ, મોતીલાલ પરાગજી, રવજીભાઈ રામજીભાઈ, મણીલાલ મોરારજી, ડાહ્યાભાઈ હરિભાઈ, મગનભાઈ પરસુભાઈ પટેલ, દયાળભાઈ ગુલાબભાઈ, રતિલાલ ત્રીભુવનદાસ, રજનીકાન્ત ભીખાભાઈ માસ્તર, છગનજી ગોપાળજી, ભાણાભાઈ કાનજીભાઈ પટેલ, ચેતુભાઈ ગોવીંદભાઈ પટેલ, કામદેવભાઈ વાલાભાઈ પટેલ, અને સૌ. શ્રીમતી ભાનુબેન છીતુભાઈ દેસાઈ, મણીબેન ખુશાભાઈ પટેલ, લીલાબેન દેસાઈ, જસુબેન છીતુભાઈ પટેલ

લગ્ન સમાચાર

પ્રિટોરીઆ નિવાસી શ્રી ગુલાબભાઈ હીરાભાઈના સુપુત્ર ચિ. નટવરલાલ ઉર્ફે સોમાભાઈના શુભ લગ્ન નાઈજલ નિવાસી છીબાભાઈ ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતીની સુપુત્રી ચિ. ભાનુમતી સાથે ૨૨-૧-૧૯૬૧ના શુભ દિને થયા હતા.

લગ્નમાં પધારી આભાર કરનાર તથા તાર પત્રથી અભિનંદન મોકલનાર સૌને શ્રી ગુલાબભાઈ હીરાભાઈ આ છાપા દ્વારા આભાર માને છે.

* *

નાઈજલ નિવાસી શ્રી છીબાભાઈ ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતિની સુપુત્રી ચિ. ભાનુમતીના શુભ લગ્ન પ્રિટોરીઆ નિવાસી શ્રી ગુલાબભાઈ હીરાભાઈના સુપુત્ર ચિ. નટવરલાલ ઉર્ફે સોમાભાઈ સાથે તા. ૨૨-૧-૬૧ના શુભ દિને થયા હતા.

લગ્નમાં પધારી આભાર કરનાર અને તાર પત્રથી અભિનંદન મોકલનાર સૌનો શ્રી છીબાભાઈ ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતી આભાર માને છે.

ઓરસ્ટ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

રૂડીપુર્ટ	
શ્રી એમ. એન. નાયક પા.	૧-૧-૦
શ્રી મગનભાઈ વનમાળીભાઈ,	૧૦-૬
શ્રી જી. ગોરધન	૧૦-૬
શ્રી એમ. બી. પટેલ	૧૦-૬
શ્રી ટી. કે. તાવડીયા	૧૦-૬
રોડવે ફ્રુટ માર્કેટ	૧૦-૬
ગોવીંદજી એન્ડ સન્સ	૧૦-૬
ક્રુગર્સડોર્પ	
શ્રી બી. ભુલાભાઈ	૧૦-૬
શ્રી ટી. એન. ભટ્ટ	૧૦-૬
શ્રી ટી. ગોવીંદ	૧-૧-૦

* *

આભાર સ્વીકાર:

શ્રી ગુલાબભાઈ હીરાભાઈ પ્રિટોરીઆ પા.	૧-૧-૦
શ્રી છીબાભાઈ ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતી, નાઈજલ પા.	૨-૨-૦

ગુજરાતમાં દહેજની પ્રથા ચાલુ છે

ગુજરાતમાં દહેજની પ્રથા ચાલુ છે તાજેતરમાં વડોદરા તાલુકાના એક નાના ગામમાં થયેલા લગ્નમાંથી જાણવા મળે છે કે તેમાં કન્યાના બાપે વરરાજાને રૂા. ૪૦,૦૦૦ રોકડા, ૧૫૦ તોલા સોનું અને બીજી પહેરામણી આપી હતી. તે લગ્નમાં રૂા. ૧ લાખનો ખર્ચ થયો હતો. લગ્ન પ્રસંગે ૫,૦૦૦ માણસોને જમાડવામાં આવ્યા હતા.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રેકરી
- લેકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સંભાળીને રહેજો

મૂળ લેખક: પ્રો. પ્રભાકર તામણે એમ. એ.

અનુવાદક: શ્રી. [illegible]

(ગતાંકથી ચાલુ)

હુરે તો મેં ખરેખર એને હાથ જોયા! ગાડી આખી દેખાતી બંધ થઇ ત્યાં સુધી હું એ જ જોતો ઊભો રહ્યો. અને આસપાસના લોકો મારી સામે આશ્ચર્યચકિત નજરે તાકી રહ્યા છે એનું ભાન થતાં જ હું સ્ટેશનેથી બહાર નીકળ્યો. [illegible] રસ્તે ચાલતાં મને ખાસ્સી દસ મિનિટ લાગી ગઇ! [illegible] 'સંભાળીને રહેજો' એમ કહ્યું હોય તો પણ [illegible] જ સંભળાવાનો હતો!

ઘેર આવીને જોઉં છું તો બારણાં આગળ જ સુરેખા ઊભી હતી. એ જોઇને જ મારી આંખના [illegible] અને કપાળે હાથ દઇને હું નીચે બેસી ગયો.

'ઓ મા! ચક્કર આવ્યા લાગે છે? પાણી લેઉં કે તમને? હમણાં જ લઇ આવું છું. ઠીક? આવો મને [illegible]!' એવું કહીને મારી સંમતિની રાહ ન જોતાં તરત જ સુરેખાએ મારી [illegible] અને મારી [illegible] નો કબજો લઇ લીધો. હવે શી રીતે સંભાળીને રહેવાય એની મને સમજ ન પડી. સુરેખાએ જેવું બારણું ખોલ્યું કે તરત જ હું અંદર દોડ્યો. હશે! નહિ તો મને ચક્કર આવ્યા છે એમ સમજીને મારો હાથ પકડીને ઘરમાં લઇ જતાં ય એ જરાય અચકાઇ ન હોત!

ઘરમાં પ્રવેશતાં જ મારો જીવ હેઠો બેઠો. હવે આ બધા [illegible] ની વચ્ચે સુરેખાએ જો મારો વિનયભંગ કર્યો હોત તો ય કોઇને ખબર ન પડત! એક વાર મનમાં થયું કે બારણું વાસી દઉં પણ બીજી જ પળે એ વિચાર [illegible]. છટ્, ના રે! લોકો મને એવી [illegible] મનમાં આવશે! તેથી બારણું તો સહેજ ઉઘાડું જ નાખ્યું. [illegible] બારણાનો પડદો બાજુએ સરકાવી નાખ્યો. [illegible] આ બધાનો હેતુ એટલો જ હતો કે [illegible] ખાસ કરીને [illegible] સમજી જાય! સંભાળીને રહેવા માટે આટલી પ્રાથમિક [illegible] કરવાની જરૂર હતી. બારીબારણાં ખુલ્લાં મૂકીને મારા [illegible] પછી [illegible] હું ખુરશી પર બેઠો. મનમાં વિચાર આવ્યો કે [illegible] પરંતુ પછી ધ્યાનમાં આવ્યું કે હવે [illegible] અંદર

પ્રવેશ કરીને [illegible]!

રસોડામાંથી આવીને સુરેખાએ પાણી આપ્યું. મારા હાથમાં પાણીનો [illegible] આપીને સામે બેસી બોલી, 'આજ એકાએક શી રીતે ચક્કર આવ્યા? [illegible] રસ્તામાં તડકો તો નથી લાગ્યો ને?'

'[illegible]! આપનું દર્શન થતાં જ [illegible] થઇ ગયો. હું તો!' મેં મનમાં જ કહ્યું.

'ઓ મા! ગભરાટ [illegible] એક શબ્દ સુદ્ધાં નીકળતો નથી.'

'જુઓ!' મસ્તકને એક મધુર ઝટકો આપતાં સુરેખા સસ્મિત બોલી,

'[illegible] કરો છો [illegible]! [illegible] બેસી ગઇ! [illegible]! પછી તમને સારું લાગશે! ઊભા રહેજો, હું હમણાં જ કૉફી તૈયાર કરીને લઇ આવું છું.' એવું કહીને એક કર્તવ્યપરાયણ પ્રેમાળ પત્નીની [illegible] સુરેખા રસોડામાં ગઇ.

ભગવાન! હવે એ કૉફી લેતી જ આવી પહોંચશે! અને એટલી [illegible] ઘરમાંથી રવાના કરવાના હેતુએ હું પણ એની પાછળ રસોડામાં દોડ્યો અને બોલ્યો, 'અરે હવે તો મને સહેજ સારું લાગે છે, સુરેખાબેન! હવે મને ચક્કર-બક્કર કંઇ આવતા નથી!'

'હવે કહ્યું જ ન બોલતા તમે, આરામ કરો જોઇએ!'

'અરે, આમ શું કરો છો, સુરેખાબેન! આરામ કરવા જેવું મને થયું છે શું! તદ્દન સ્વસ્થ તબિયત છે મારી! [illegible] કરી બતાવું!' [illegible] મારીને મેં મારા કથનને સાબિત કરી દેખાડ્યું. અને એમ બોલતાં બોલતાં રસોડાનું બારણું તરત જ ખોલી નાખ્યું.

પરંતુ સ્વાસ્થ્યના [illegible] મારો પ્રયાસ [illegible] ન નીવડ્યો. મારી સામે સંપૂર્ણ [illegible] કરીને એક [illegible] દૃષ્ટિ [illegible] સુરેખાએ પૂછ્યું, 'અરે પણ પણ ગભરાયો છો! [illegible] છે! ક્યારની હું [illegible] છું! પણ માનતા જ નથી ને!'

'નથી માનતો ને?' મેં [illegible] પ્રયાસ કરતાં કહ્યું. '[illegible] જ [illegible]!'

'[illegible] હું [illegible]?'

'સુરેખાબહેન! તમે તો ખુબ જ હોશિયાર છો! એ તો હું મારી [illegible] બોલાવો હતો!' હું તરત જ ભાવમાં આવીને બોલ્યો, 'અમારી નીમા તો છે જ એવી! એક વસ્તુ [illegible] તો નસીબ! [illegible] નથી મળતો. એટલે શું! [illegible] છે કે [illegible]!'

'[illegible] નથી મળતો! [illegible]!' મારા [illegible] મનમાં જ [illegible] હું ગભરાયો, 'અરે, પણ આટલી ઉતાવળથી તમે એ [illegible] કરશો શી રીતે! એના કરતા તો [illegible] વિચાર જ આપણે માંડી વાળીએ તો કેમ!'

'ના રે ના! આટલી અમથી વાત મા આપણો કાર્યક્રમ રદ કરવા માટે કંઇ ચુડીઓ નથી પહેરી છે!' [illegible] સુરેખા [illegible] બોલી. મેં એકદમ ગભરાઇ ને સુરેખા સામે જોયું! એણે ખરેખર બંગડીઓ નહોતી પહેરી અને એ સારું જ થયું એવું મને લાગ્યું, કારણ કે સુરેખાની એકંદર પાણીદાર પ્રકૃતિને બંગડીઓ જેવું નાજુક [illegible] ન શોભતું!

'તમારા ઘરમાં સ્ટુલ છે ને!' સુરેખાએ [illegible] પ્રશ્ન છેડ્યો.

'હા' એટલે કે બે-પણ એના [illegible]' મેં [illegible] કહ્યું.

'ભલેને હોય! હું ચઢીશ એના પર! તમે [illegible] મજબૂત ધરી રાખજો એટલે પત્યું!' એમ કંઇ હું [illegible] નથી છે!'

'[illegible] સુરેખાબહેન મને તમારી શક્તિનો ખ્યાલ નહોતો.' મેં [illegible] કહ્યું.

'[illegible] પણ એક શરતે!'

'બોલો!'

'આજે ક્યારથી તમે શું [illegible]?'

'શું થયું છે?'

'મને સુરેખાબહેન શા માટે કહો છો! 'બહેન' કહેતા એટલી શું હું [illegible] દેખાઉં છું! તમે મને [illegible] સુરેખા જ કહેતા જાઓ! છે કબૂલ!'

'કબૂલ છે!'

'તો કહોને મને સુરેખા!' સુરેખા [illegible] બોલી, 'આમ [illegible] શું જુઓ છો મારી તરફ! [illegible] બોલોને!'

'અરે, પણ મને નામ બોલવાની [illegible] તો [illegible]!'

'[illegible] શી જરૂર છે! અમસ્તું જ બોલોને! સુરેખા!'

'અરે! અમસ્તું તો કંઇ બોલાય! એના કરતા એકાદ વાક્યમાં જ પ્રયોગ કરીને કરી દેખાડું છું! કેમ? [illegible] કે નહિ!'

'કશો વાંધો નહિ! પણ જલદી જ [illegible]!'

'[illegible]!' હું ગભરાઇને [illegible] ઊઠ્યો. 'કહું છું! જલદી જ કહું છું! સાંભળો! અહો! સુરેખા, આગળની રૂમમાંથી પેલું સ્ટૂલ લઇ આવું કે?'

'અહો નહીં! 'એ સુરેખા!''

'[illegible]! 'એ તો એ!' [illegible] કહું છું 'એ સુરેખા! નહિ તો મારી [illegible] સુધાં આમ [illegible] સંબોધવા મને [illegible] છે!'

બોલતાં બોલતા આગળની રૂમમાંથી હું સ્ટૂલ લઇ આવ્યો. સુરેખા ઉત્સાહપૂર્વક એના પર ચઢી, મેં [illegible] રાખીને પગ મજબૂત રીતે પકડવા પણ સ્ટૂલના [illegible]!! [illegible] પેલું [illegible] સ્ટૂલ સુરેખાનો ભાર સહન ન કરી શકવાને કારણે [illegible] રહ્યું હતું!

સુરેખાએ [illegible] ઊંચી કરીને [illegible] કાઢવા માટે ગભરાઇને હાથ [illegible]. એટલામાં બાજુના [illegible] પાસેથી પસાર થતા દેખાયા. એમને જોતા જ મેં સ્ટૂલના પગ છોડી દીધા અને [illegible] હું તદ્દન નિર્દોષ હોઉં એવો [illegible] પર [illegible] મેં [illegible] માટે [illegible] પર [illegible] અને હાથમાં [illegible] તદ્દન [illegible] પૂછ્યું, 'કેમ [illegible]! [illegible] છે ને? [illegible] કેમ ચાલે છે!'

[illegible] સંભાળીને રહેવાની [illegible] મેં આ અભિનય કરવાની [illegible] લીધી હતી. પણ [illegible] 'કાંઇ જ [illegible] નથી! તમારું તો ઠીક ચાલે છે ને!'

હવે હું શું જવાબ આપું! દાંત ભીંસીને [illegible] આંખ મારી. એટલા સમય સુધી [illegible] સ્ટૂલ પર પોતાનો [illegible] સંભાળવાની કસરત કરવાનું સુરેખા માટે અશક્ય હતું તેથી એ [illegible] ચીસ પાડી, 'અરે જરા મને સંભાળોને! નહિ તો ખરેખર જ પડી જઇશ!'—(ચાલુ)

[illegible], [illegible] રીટર્ન્સ, [illegible] અને [illegible] માટે મળો:

આર. [illegible]

૧૨ [illegible] આર્કેડ, ૨૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર [illegible] અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન [illegible]

નવા પુસ્તકોની યાદી
[illegible] શી. ૩-૦
[illegible] શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

સમાચાર સંગ્રહ

—જે અઠવાડીયાથી નાતાલમાં જે ગરમી પડી રહી હતી અને બધાને દરિયા કિનારે નસાડતી હતી તે હવે કમ થઇ છે, અને હવામાન બધા અનુકુળ બની ગઈ છે.

—રાણી સોરયા હવે મોટરના ધંધામાં પડયા છે. "બ્રિટીશ નેશનલ મોટર કાર વર્કસ" જે નાની નાની એન્જીન કારો બનાવે છે તેમાં તેઓ સ્ટોક હોલ્ડર તરીકે જોડાયા છે.

—નાયરોબીમાં પુરો દસેક એક ટાપરાથી ચેતવાની ચેતવણી બધાને અપાઇ છે. આ ટાપરાંએ બે આફ્રિકનોને લોહી લુહાણ કરી નાખ્યાના ખબરો ત્યાં પ્રસરી રહી છે.

—મારીટ્ઝબર્ગ પાસે ડાયાહર્સ્ટમાં બે આફ્રિકન પક્ષ વચ્ચે અથડામણ થતાં એકને ગંભીર ઇજા થઇ છે પોલીસે ૧૭ જણાની ધરપકડ કરી છે.

—શાંતા મરીયાને ઝુંટવી લેવાનું કાવતરું રચનાર જનરલ ડેલગાડો સાથે જોહાનીસબર્ગના સન્ડે ટાઇમ્સના ખાસ ખબરપત્રી મી. ડેરક મહંબાએ ટેલીફોન દ્વારા વાતચીત કરી હતી.

—દક્ષિણ આફ્રિકામાં એસ. એ. બી. સી. અંગ્રેજી ભાષાઓ સાથે મોરચો માંડવા માટે પોતેજ ખબરો એકઠા કરી નેસ્તા-લીક ભાષાઓને આપશે એવા સમાચાર મળ્યાં છે.

—હેમરશોલ્ડના સલાહકાર મી. વીશહોફે લીબરલ પાર્ટીના પ્રતિનિધિઓને એવું કહ્યાના સમાચાર મળ્યાં છે કે પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાત વખતે ટ્રાન્સકીના ચીફ કમીશનર જનરલ હાન્સ આબ્રહામે મી. હામ સાથે જમણ વખતે પ્રાણીજ ખરાબ વર્તણુંકથી વાત કરી હતી, અને મી. હામ જેઓ હમેંશા શાંત અને ધીરજ રાખનારા છે તેઓએ ગુસ્સે થઈ સામે એવોજ જવાબ આપી હાન્સ આબ્રહામને સીધા કર્યો હતો.

—લંડન સન્ડે ટાઇમ્સ અને ડેઇમ રીબેકા વેસ્ટે મી. જસ્ટીસ કેનેડી સાથે ૧૫,૦૦૦ પૌંડના સેટલમેન્ટથી કજીયો પુરો કર્યો છે.

—નેશનાલીસ્ટ આગેવાનોનું એમ માનવું છે કે જનરલ ઈલેક્શન ઓક્ટોબરમાં થશે. આના સતાવાર સમાચારો હજી બહાર આવ્યા નથી.

—ભારતમાં દર ૨૬મી જાન્યુઆરીના દિવસે "રીપબ્લીક ડે" પાળવામાં આવે છે આ વરસે આ દિવસે પ્રીન્સ ફીલીપે એમાં ભાગ લીધો હતો.

—ડરબન: કેટો મેનોરમાંથી ૨૫,૦૦૦ હિંદીઓએ બીજે કયાંક જવું પડશે. જે અપીલ લોકોએ કરી હતી તે ગ્રુપ એરિયા બોર્ડે નકારી કાઢી છે.

—કેપમાં ડોરસ્ટ્રેટ પાસે હિમ પડયું હોવાનું કહેવાય છે. ઉનાળામાં હિમ પડયાનો આ કિસ્સો છે.

—પોન્ડોલેન્ડના ચાર મુખીઓને મી. ડી. વેટ નેલે ખાસ બહુ ઠપકો આપ્યા નું કહેવાય છે. આ મુખીઓ સરકાર ના માણસો છે.

—ડેપ્યુટી મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ટીરીયર, મી. પી. ડબલ્યુ બોથાએ કહ્યું કે મી. એલન પેટનનો "પાસપોર્ટ" શા માટે પાછો લઇ લેવાયો એ નહિ જણાવવું એ જનતાના હિત માટે છે.

—૭૪૮ કોંગોના નિરાશ્રિતો દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસવા માગે છે એમ સમાચાર મળ્યા છે. ગયે વરસે ૨,૭૪૨ ગોરા નિરાશ્રિતો કોંગોથી આવ્યાં હતાં.

—પોન્ડોલેન્ડમાં વધુ પોલીસ શું કરી રહી છે તે ઉપર પ્રશ્ન થતાં મી. ડીવેટ નેલે પાર્લામેન્ટમાં મૌન ધારણ કર્યું હતું.

રસ્ટનબર્ગમાં દુકાન વેચવાની છે

રસ્ટનબર્ગમાં મેઇન રોડ પર આવેલી સારા મોકાની દુકાન વેચવાની છે. ઘરની સગવડ કરી આપીશું.

બોક્સ ૮૯, — ફોન: ૩૩૫
અહમદ ઇસ્માઇલ ગુલામહુસેન
રસ્ટનબર્ગ, — ટ્રાન્સવાલ.

"અરમેલોથી ૧૨ માઇલ સ્ટેન્ડરટન જતા મેઇન રોડ પર આવેલું ચાર રૂમ અને ટોઇલેટ ગીઝરની સગવડ વાળુ ઘર ભાડે આપવાનું છે, જન્ને ટાઉનો માં જવા આવવા માટે મોટર બસ, અને પેટ્રલ, તેમજ ટેલીફોનની સગવડ મળી છે."

APPLY E. C. DANKA
P. O. Box 179. Phone 178
ERMELO. — TVL.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

સત્ર જાતના તાજા, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે તૈયાર જાતના હલકા જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બ્લાઉઝો માટે—જુડીઝ, બ્લાઉઝ, ઓવરોલ, ટોવેલ, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા સલાહભર્યું.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૯૪૯.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેશીયાલીસ્ટ, છીએ.
શ્રી રૂપાકાની અંગત દેખરેખ નીચે મુનીમજી અને હોંશીયાર હાથે પણ વખતમાં તમારે પ્રમાણે સારી રસોઇ બનાવી આપીએ અને સ્વાદ રાખીશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી ઓર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીયેળ નં. ૧ શી. ૯-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૫-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હળદર (કાચી), સુકા લાલ મરચા, જીરૂ, સુકા ધાણા (આખા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો ખડી મસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. પુરી અને મિઠાઇ પાન બજાર ભાવ, પોર્ટેજ લઇશું. સુરણ, આદુ, આમળા હળદર અને લીલી હળદરની સીઝન ચાલુ છે. રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેચુઆના દેશોના ઓરડરો ઉપર પુરું ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનું પરમીટ આવી મોકલીશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાના અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા વેર વિના અમારી ઓફીસે મુલાકાત લો
લંડન, આફ્રિકા, ગોવા, દુબઇ, અમદાવાદ, મોમ્બાસા, વિગેરેના ભાડાં આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્ષ, પરચુરણ ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા રેશનું સર્ટીફીકેટ કાઢી આપવા વગેરે કામકાજ પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઇનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 339816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, લાઇટ ફીટીંગ્સ સાથે ખરીદી શકશો. જરૂર પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. આજ રોકડ સાચાના પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો અને ખાતરી કરવા પધારો.

L. MISTRY
61 GREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 5—Vol. LIX.
Friday, 10th February, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price FOUR PENCE

RACE PROBLEMS FOR AFRICAN DIPLOMATS

(By A Special Correspondent)

A GROWING concern over the problems of new African diplomats, particularly in the area of housing and discrimination in eating places in the area surrounding the Capital, is being expressed by top United States officials. It is generally known that African representatives are dissatisfied over continuing housing difficulties and the indignities they often suffer in areas where racial segregation is practiced. But few of these incidents reach the State Department in the form of protests.

That the new Kennedy administration is concerned about this problem is exemplified in work of the recently dissolved Task Force on Africa, one of several such groups reporting findings to help the new cabinet. While the task force chiefly concerned itself with ways in which the United States could help African nations abroad, it also delved into the situation involving problems confronting Africans in America.

Adlai E Stevenson, former Illinois governor, defeated Democratic candidate for President in 1952 and 1956, and new permanent U S. delegate to the United Nations, pointed out in a memorandum prior to the forming of the new cabinet that the situation concerning problems of African diplomats should be thoroughly investigated. He included the significance of finding adequate housing in first class neighbourhoods at fair prices.

Stevenson maintained that such arrangements should be established by the State Department. His memorandum was submitted to the then President-elect John F. Kennedy.

Also, in the same connection, a United Nations special committee is working on the matter of integrating African diplomats into local communities both in Washington and in New York.

While Africans living or visiting in the U.S. have suffered various indignities resulting from the nation's colour problem, other minority groups including American Negroes, Jews, Mexicans, Puerto Ricans, suffer similar problems.

Recent cases of discrimination against African diplomats, which incidentally were reported to the State Department, involved a Nigerian second secretary who was rebuffed when he tried to order breakfast in Charlottesville, Virginia, and a Ghanaian second secretary who was put out of a polling place in Georgia during the November elections.

In apologizing for the incident in Virginia, the outgoing Secretary of State, Christian A Herter, informed Julius Udochi, Nigerian Ambassador, that the action did not represent the attitude of the American people.

African diplomats, on the other hand, are not entirely convinced. They joke bitterly about the attitude of some hotels, restaurants, taxi operators, policemen and real estate men.

Although some African diplomats are aware of instances of special consideration and kindness, they also tell stories which point to discriminatory practices, many of which have been embarrassing. Until they identified themselves as diplomats, they have been the butts of sarcasm and verbal abuse by policemen in traffic mishaps.

Teletype Link With Japan

A RADIO teletype circuit linking New Delhi with Tokyo for exchange of meteorological data was inaugurated in New Delhi by Dr. P Subbarayan, Minister for Transport and Communications, with a message to Mr. B Kogure, Minister of Transportation, Japan.

This link, which will work on a 24 hour basis for exchange of meteorological data between New Delhi and Tokyo, marks the final stage in development at New Delhi of the Northern Hemisphere Exchange Centre for Meteorological Data, as recommended by the World Meteorological Organisation.

FILM OF GANDHIJI

A 10,000 12,000 ft. film depicting the life of Mahatma Gandhi from Porbunder to Rajghat (Delhi) was now well under way, Mr R. R Diwakar, Chairman of Gandhi Smarak Nidhi, told Pressmen at Bangalore.

The Films Division of the Government of India, he said, was collaborating with the Trust on this behalf. They had already collected 25,000 ft. of film material from all over the world, 15,000 still photographs 25,000 letters and 50 hours of the recorded voice of Gandhiji.

Attempts were also being made to fill up gaps in the film relating to the prison life of Gandhiji in South Africa and accounts of Gandhiji as a lawyer at the Inner Temple (United Kingdom) and also some accounts of inside scenes of the prisons in India where he was interned.

Mr Diwakar said they had to process the whole material available before the film could be ready. The two Gandhi documentaries released so far, had, he added, a good response and had proved very successful.

TAGORE'S VISION, OUTLOOK

POET TAGORE'S world outlook, his internationalism and humanism, philosophy and religion, political thoughts and contributions were discussed at the second day's session of the Bengali Literary Conference being held at Bombay as part of the Tagore Centenary celebrations.

Noted literary celebrities from India and a number of foreign countries paid glowing tributes to the poet's vision and his contribution towards the building up of a world brotherhood of people based on love and peace.

Mr Norman Cousins, editor of the "Saturday Review" of the U.S.A. and chairman of the Tagore Centenary Committee in the U.S.A., called for a convention of the world's best minds to examine the weaknesses of the existing world structure.

Mr A W Trueman (Canada), Director of the Canada Council for the Encouragement of Arts, Humanities and Social sciences who inaugurated the discussion, said that the flower of world brotherhood as visualised by Tagore had not yet blossomed.

"But," he added, "despite all the discouragements, despite the pitiless stupidity of human unreason in international affairs, it is not too much to hope that the bud is still alive and that it will burst into bloom. If it ever does, it will have helped, as it rarely has been helped, by the life and example of Tagore."

Tatsuo Muramatsu, a leading Japanese poet, said that Tagore was the spokesman of not merely India but the whole of Asia. After the severe lessons of the second World War, he said, the Japanese people had reawakened to the truth of Tagore's message that love was a more potential force than power.

Among others who spoke were Mr Sigurdur Magnusson of Iceland, Prof Angelo Moretti of Italy, and Mr Richard Church of the U.K. Indians who took part in the discussion included Mr V S Naravane, Manoja Basu, Amal Home, S M Banerjee and Vivekananda Mukerjee. Madame Sophia Wadia of Bombay presided.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 39
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY: 10TH FEBRUARY, 1961

A Community Without Leaders

THE Indian community may now well regard itself without any leaders at all. There are the Natal Indian Congress and the Natal Indian Organisation. Unfortunately, neither of these has for many years shown that it is capable of keeping on the qui vive for any assault on Indian interests and engaging itself positively in the protection and the furtherance of Indian welfare. The most pressing problem before the Indian community—the Group Areas Act and the Proclamations issued under it—has passed into the care of ratepayers' organisations and, recently, in Pietermaritzburg into the care of an ad hoc body. What, then, may the Indian people ask is the Natal Indian Congress in existence for? About all it has done recently has been to issue statements to the press condemning various things done by others. To issue statements in condemnation seems to be the sum total of achievement by the Natal Indian Congress. It makes its statements in strong language. That is all. What exactly the Natal Indian Organisation does is not known publicly but the people who compose the NIO have always worked by means of negotiation and compromise and possibly they are doing the same thing to further the interests of their particular supporters. The NIO, too, has not shown much interest in organising opposition to the Group Areas Act. On this one issue both the NIC and the NIO have failed the community.

The last fortnight has seen the question of problem of accommodation in Indian, schools arise once again. Much has happened and much has been done which have given cause for concern. Unfortunately not a single Indian leader has been able to grasp the details of the problem and so the difficulties of the common people go by unattended. Neither the NIC nor the NIO has shown any interest in this problem—a problem far more acute and affecting many hundreds of people than the Salisbury Island question. Not even the Indian Education Committee seems to be aware of this problem. Its chairman is pre-occupied with the Tribal College. In short when it comes to problems which require more than pyrotechnics the Indian community is completely lacking in leadership.

The Alternative To Salisbury Island

THERE seems to be plenty of smoke enveloping the work of those who have urged a total boycott of the Indian University on Salisbury Island and their alternative plans. It is known that Dr S Cooppen is the chairman of the committee which is organising the alternative scheme to the Tribal College, but it is not

(Continued on next page)

THE STORY OF TOLSTOY FARM

By M. K. GANDHI

In 1909, the year of the South Africa Act, constituting the Union of South Africa, Gandhi, and Seth Haji Habib, a Transvaal businessman, went on deputation to discuss with the British Government various matters affecting the Indian people in the Transvaal. Among these were the Asiatic Act, the Immigrants' Restriction Act, land tenure restrictions and the colour bar, generally. They returned towards the end of 1909, not having achieved much. So at the beginning of 1910 it was clear that Satyagraha would have to be renewed and with this arose the question: what was to happen to the dependants of the Satyagrahi? There was no finance and a long struggle lay ahead. It was at this stage that Mr. Herman Kallenbach bought a farm of about 1,100 acres and gave the use of it to the Satyagrahis free of charge. The nearest railway station, Lawley, was about a mile from the farm. Johannesburg was 21 miles away. The farm was named Tolstoy Farm and the following account is taken from Gandhiji's "Satyagraha in South Africa," published by Navjivan Publishing House, Ahmedabad.

UPON the Farm oranges, apricots and plums grew in such abundance that during the season the Satyagrahis could have their fill of the fruit and yet have a surplus.

The spring was about 500 yards away from our quarters, and the water had to be fetched on carrying poles.

Here we insisted that we should not have any servants either for the household work or as far as might be even for the farming and building operations. Everything therefore from cooking to scavenging was done with our own hands. As regards accommodation for families, we resolved from the first that the men and women should be housed separately. The houses therefore were to be built in two separate blocks, each at some distance from the other. For the time it was considered sufficient to provide accommodation for ten women and sixty men. Then again we had to erect a house for Mr. Kallenbach and by its side a school house, as well as a workshop for carpentary, shoemaking etc.

The settlers hailed from Gujarat, Tamilnad, Andhradesh and North India, and there were Hindus, Musalmans, Parsis and Christians among them. About forty of them were young men, two or three old men, five women and twenty or thirty children of whom four or five were girls.

The Christian and other women were meat-eaters. Mr Kallenbach and I thought it desirable to exclude meat from the farm. But how could we ask people, who had no scruples in the matter, who had been habituated to taking meat since childhood and who were coming over here in their days of adversity, to give up meat even temporarily? But if they were given meat, would not that swell our cost of living? Again should those who were accustomed to take beef be given that too? How many separate kitchens must be run in that case? What was my duty on this point? Having been instrumental in giving monetary help to these families, I had already given my support to meat-eating as well as beef-eating. If I made a rule that meat-eaters should not be helped, I would have to prosecute the Satyagraha struggle through vegetarians only, which was absurd as the movement had been organized on behalf of all classes of Indians. I did not take long clearly to visualize my duty in these circumstances. If the Christians and Musalmans asked even for beef, that too must be provided for them. To refuse them admission to the farm was absolutely out of the question.

But where love is, there God is also. The Musalman friends had already granted me permission to have a purely vegetarian kitchen. I had now to approach Christian sisters whose husbands or sons were in jail. I had often come in such intimate contact with the Christian friends who were now in jail and who had on similar occasions consented to having a vegetarian dietary. But this was the first time that I had to deal at close quarters with their families in their absence. I represented to the sisters the difficulty of housing accommodation as well as of finance and my own deep rooted sentiment as the

(Continued on page 39)

A PEEP INTO THE FUTURE

INDIA IN 1961

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Nineteen-sixty-one will mark the completion of the Second Plan and the start of the Third. It will be a busy year in various fields.

India will be host to the New Year to distinguished visitors from many lands. The country will also be the venue of several international conferences, including the World Health Assembly and the ECAFE session.

In the three steel works at Rourkela, Bhilai and Durgapur, all the blast furnaces and rolling mills will have been commissioned during the year; production of lignite at Neyveli in Madras State will begin, the first unit of the 250,000 kw. thermal power station at Neyveli, using lignite as fuel, will start operating.

Projects

Nineteen sixty one will see the commissioning of three major irrigation works forming part of the Hirakud, Chambal and Ghataprabha projects in Orissa, Rajasthan and Madhya Pradesh, and Mysore respectively. Four more in West Bengal, Andhra and Kerala will advance rapidly towards completion. Work will also begin on nine other projects elsewhere.

Three more units of the Bhakra left bank power house will be commissioned.

Fertiliser production will start at the Nangal factory, with an annual capacity of 80,000 tons.

More states—Orissa, the Punjab, and possibly Uttar Pradesh—will put into effect the three-tier system of panchayat raj;—panchayats at village level, panchayat samitis at block level, and zila parishads at district level.

In the cultural field, 1961 will be Tagore Year, marking the centenary of the birth of the poet.

Census

The census will start on February 10 and continue till the night of February 28. The most comprehensive yet undertaken, it will bring out various aspects of the nation at work, its resources and talents as well as its requirements.

The New Year will also bring new schemes for the welfare of children, youth and women. Millions more boys and girls in the age group 6-11 will go to school under the Compulsory Primary Education Scheme.

The National Discipline Scheme will be extended to cover more than 700,000 children in about 1,500 schools, the first National Institute for Women's Education will be set up, the National Institute of Sports will start working in Patiala to make available trained coaches for various games.

The Alternative To Salisbury Island

(Continued from previous page)

known who the members of his committe are. Next it is known that students intending to study through the University of London must first write an admission examination costing, hearsay has it, from £30 to £90 and six months to a year in time. Hearsay also has it that the Committee has asked the Indian community to find amounts varying from £2,500 to £5,000 per year for at least the next five years to meet the "overhead expenses" of the Committee. What exactly the money is required for is not known. There are also some questions to be answered. Will the lecturers who have been briefed to provide tutorial lessons do so free or will they demand a fee for their services? Unless it is absolutely free they cannot be making a sacrifice. Next will these men guarantee their services to students for a full course or will they move on to other pastures as soon as they find other posts? How long does the Committee envisage that it will remain in existence? What will happen to the students should it fail for some reason or other? It seems fairly clear that the Committee will not be able to raise the "overhead expenses" from the community because that portion of the community which has the means has, while objecting in principle to the Tribal College, not found the proposed alternative satisfactory. That the whole Indian community is opposed in principle to the College there is no doubt but there is no agreement over the alternative. A considered statement from the committee might help.

GANDHI STAMPS IN U.S.A.

A CHARKHA formed part of the special cancellation on first-day envelopes when U.S. postage stamps honouring Mahatma Gandhi became available in Washington on India's Republic day (January 26).

The special cancellation was available on the first day of the issue of stamps. Cancellation bore the phrase "From Darkness lead to Light," from the early morning prayers used by Gandhiji.

The Gandhi stamps themselves are in denominations of four cents and eight cents, and bear the inscription "Mahatma Gandhi (1869-1948), Apostle of Non-violence". A part of the continuing U.S. "Champion of Liberty" series honouring world leaders who have advanced human freedom, the stamps also bear a likeness of Gandhiji.

The four cent stamps were printed in the same shade of orange as on the Flag of India. The eight cent stamp was in red, blue and golden ochre.

TAGORE'S WORKS IF U.S.S.R.

THE works of Poet Rabindranath Tagore have been brought out in 12 volumes in various languages of the Soviet Union in connection with the Tagore Centenary celebrations in that country. This was stated in New Delhi by Madame Tatyana Zayeva, leader of the Soviet cultural delegation.

In the U.S.A., collected works of the poet are to be published during the Tagore Centenary. Mr Norman Cousins, the American journalist and author, who is co-chairman of the Tagore Centenary Committee in America, told newsmen in Bombay that an exhibition of paintings of Tagore was also being organised in the U.S.A.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company,
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £8,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

RACE RELATIONS INSTITUTE DECLARES:

PASS LAWS DENY FREEDOMS

The following conclusions were reached by the Council of the South African Institute of Race Relations on the subject of Pass Laws, at its annual meeting held in Cape Town on January 17-20.

1. In most societies the worker is free to seek work anywhere in his own country and to reside with his dependants at or near his place of work when he succeeds in finding it.

2 Similarly, in most societies, the individual is free to carry on an independent trade, business or profession anywhere in his native land where opportunity offers.

3, In the opinion of the Institute, these rights and freedoms cannot be denied to the individual by the State without violation of accepted canons of justice and without the gravest social consequences, including destruction of the integrity of the family and impairment of economic incentives vital to national prosperity.

4. The Pass Laws operating in conjunction with other legislation, such as the Urban Areas Act and the Land Act, do deny these rights and freedoms to the individual African and do have the consequences to him and to society just alluded to. Thus;

(a) The inhabitants of the congested African Reserves, whether landless or otherwise, are prevented from settling with their dependants in the industrial areas and thus relieving such congestion. In general, only the individual worker, without his family, is admitted to the industrial areas, and then only on a temporary basis on condition that he shall accept such work as is assigned to him and shall remain bound to a particular employer.

(b) The landless African inhabitants of White-owned farms are precluded from settling either in the industrial areas or in the Reserves, and have thus been assigned by law the status of a rural caste, bound to the land of their White masters and thereby forced to accept such conditions of work, remuneration and amenities of life as the latter choose to provide.

(c) African inhabitants of the urban areas, whether great cities or remote villages are anchored by law to the local areas wherein they reside, are prevented from seeking their livelihoods elsewhere, and are insecure, even in their existing homes, since they are liable to be expelled therefrom in various contingencies.

5 The overall result of this system is that the vast majority of Union Africans have no right to be anywhere where they can earn a living. The Reserve Africans are nearly all dependent on outside employment. Yet they have no right to seek it. The farm Africans have no right to remain where they are nor to go elsewhere. They can be expelled by the White landowner, yet prevented from settling in an urban area or a Reserve. The urban Africans are likewise liable to be expelled from their homes by the local authority, yet prevented from residing in another town or in a Reserve.

6 The Institute can conceive of no justification for the continuance of the Pass Laws. Due note has been taken of the points that have been made in their defence during our discussions, namely, that they serve as a protection of the African urban residents against overcrowding, unemployment and low wages. These are economic problems which, we are convinced, can only be effectively be dealt with by economic measures, as opposed to police molestation and bureaucratic control. Such measures are suggested later in these findings. Here it is sufficient to indicate that they must be national in their application. An attempt to deal with the problems involved on a purely local basis can obscure but cannot solve them. Thus a problem of housing cannot be dealt with by artificially limiting the local population requiring accommodation, since the need will still have to be met elsewhere. Unemployment cannot be dealt with by chasing away the unemployed. They will remain unemployed. Low wages cannot be raised by banishing the workseekers. Work will still have to be provided for them elsewhere.

7. On the other hand, we are persuaded that the Pass Laws have and must necessarily have, the following disastrous effects,

(a) They depress wage rates by artificially stimulating the supply of labour in the most inefficient sectors of the national economy, and to low wage industries, and they put the African worker at the mercy of the individual employer, both in town and country.

(b) They can only be administered in an arbitrary fashion, involving countless cases of individual injustice, frustration and hardship.

(c) They tend to perpetuate the migratory labour system, with all its evil effects upon family life and produce efficiency.

(d) Their effective enforcement involves a degree of bureaucratic inspection and police molestation to which no people on earth can be expected willingly to submit. They are thereby subversive alike of civil liberty and government by consent, and must, in the nature of things, result in resistance by those subjected to them and bloody suppression by those charged with their enforcement. The tragic occurrences at Sharpeville and Langa on 21st March, 1960 are, in our opinion, sombre presages of worse things to come if the system is indefinitely continued.

8 In the opinion of the Institute, therefore, the only remedy for these evils is the complete abolition of the pass system and the extension to the African people of the fundamental human rights of free movement, residence and employment. The system should be replaced by a constructive national policy along the following lines:

(a) The establishment of a network of labour exchanges, with the functions of registering work-seekers and work-providers on a voluntary basis, imparting information as to the availability of employment and of labour, and seeking to place work-seekers where they are required.

(b) A system of wage-regulation designed to eliminate wage disparities as between one sector of the national economy and another, combined with appropriate measures for increasing the productivity of labour generally.

(c) Development of depressed rural areas, such as the existing Reserves, both agriculturally and industrially, with the object of making it possible for the local population of these areas to earn a living.

(d) Measures designed to deal effectively with unemployment, including planned programmes of public works, especially urban housing, and a comprehensive system of unemployment insurance for the relief of those temporarily unemployed.

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 29368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand Order Your Requirements Now,
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 99c each F.O.B. DURBAN
1 " R0-25 " " "
2 " R0-[illegible] " " "
3 " [illegible] " " "
4 " R0-30 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Vice-President Inaugurates National Museum

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Vice-President, Dr. Radhakrishnan, inaugurated here the National Museum which, in his words, depicts "a millenia from 2700 BC, that early Mohenjo-Daro era, down to our own times" and shows the "antiquity, continuity, prolific creativeness and outstanding vitality of the people of this country."

A large gathering, including Prime Minister Nehru, diplomats, and Members of Parliament, was present at the inauguration on the lawns of the museum building, the first phase of which has been completed at a cost of £423,000.

Dr. Radhakrishnan said that if one went through the museum with open eyes and a seeking heart one would get "the sense of knowing how ancient our culture has been, how powerful has been our instinct for self-renewal, how at no time it collapsed in the face of either foreign invasion or dissensions from within.

Growth Of Art

"When you look at the historical growth of our art exhibited here," he said, "you will be imbued with some kind of tranquil hope and heroic cheerfulness that the present scars and catastrophes are not the end but that man is still invincible and that he will be able to overcome the difficulties with which he is faced."

Earlier Professor Humayun Kabir, Minister for Scientific Research and Cultural Affairs, said that the museum has been designed entirely by Indian architects. The second and third phases of the building, he hoped, would be completed by the end of the Third Plan, by which time the whole building might cost about £1 125 million.

Referring to Prof. Kabir's statement that collections from other nations would be included in the National Museum as it developed, the Vice-President said that Delhi was becoming more and more an international centre. "If you have the art, sculpture and paintings of other countries of the world, you will see how fundamentally akin the human mind has been.

"You will know also that no nation is condemned by history to be always backward and inferior. Nations which were dismissed as belonging to the dark continent of Africa also had their periods of creativeness both in spirit and in art. You will get the idea that every nation has got the potentialities of doing the very best it possibly can," he added.

GUJERAT OIL REFINERY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Speaking on a non-official resolution in the Rajya Sabha, Mr. K. D. Malaviya, Minister for Oil, said that "there will be a refinery in Gujerat in the public sector, with a capacity of one to two million tons. To this end preparations are already going on."

Referring to the pace of oil exploration in Gujerat, he declared "Nowhere in the world has oil been discovered in such quick time and arrangements made to produce it as has been done in the State of Gujerat."

At the same time, he cautioned members against entertaining the idea that a "prolific oil field" had been discovered in Gujerat. It had not yet been proved that a large quantity of oil could be found in Ankleshwar near Baroda but it was hoped that oil would be found in fairly large quantities in Gujerat in two, three, five or 10 years time.

Reviewing exploration work in Gujerat since the oil strike in Lunej in September 1958, he said that in two years time "we have drilled 15 or 16 wells and out of a total footage of drilling undertaken by the Oil and Natural Gas Commission, 70 per cent was in Gujerat.

T.B. CLINICS

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Union Ministry of Health proposes to establish 200 tuberculosis clinics, five T.B. demonstration and training centres, 5,000 isolation beds, seven rehabilitation work centres and about 25 mobile T.B. clinics for rural areas during the Third Plan.

It is estimated that during the Third Plan a total of 100 million will have to be covered by B.C.G. teams whose work will be mainly confined to school and pre-school B.C.G. school children. Under mass B.C.G. campaign which was started in 1951 achievement in First Plan was 60.45 million tests and vaccinations and in the Second Plan 90 million.

INDIA TO HELP AFRICAN STATES

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Asked whether it had been decided to give aid to new African countries of the Commonwealth and if so in what way India was going to help them, the Finance Minister told the Lok Sabha: "As the communique issued at the conclusion of the meeting of the Commonwealth Economic Consultative Council stated the council examined the question of co-operative action among members of the Commonwealth in assisting Commonwealth countries (including dependent territories) in Africa."

He said they noted that Commonwealth countries, with others, were already providing aid bilaterally and were also making substantial resources available through existing international organisations. In order to focus attention on this effort and to help further in meeting the very great need for assisting in raising the standards of life in less developed Commonwealth countries in Africa, the Council decided to initiate a special Commonwealth African Assistance Plan.

It was expected that most Commonwealth countries would provide assistance mainly in the form of technical assistance of various kinds, including provision of experts, training facilities or equipment, or of sharing of experience gained in dealing with development problems.

This assistance would be given bilaterally and by increased support of existing international organisations, and contact would be maintained with these organisations and with other Governments which were active in this field. The council agreed that they would review annually the progress made, Mr. Desai said.

India's help to these countries would be in the form of technical assistance, he added.

BUSINESS FOR SALE

General Dealer's business in Marlboro Township, just off the Pretoria Main Road and on the outskirts of Alexandra Township, Johannesburg. Present turnover good but with additional stock could be considerably increased. Good prospects as it borders on African and European Dwellings. The only reason for selling: lack of personnel to manage it. Address inquiries to P. O. Box 21, BERGVLEI, Johannesburg, or Phone 40 1798

Ceylon Can Learn From India

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Ceylon Prime Minister, Mrs. Bandaranaike, has said that what impressed her most in India was the very strong spirit of national consciousness among people. One could see the genuine love which the people felt for their country and the desire to see India advance and progress. In a statement to the Press Trust of India, she said in Colombo that the people in India were prepared to make sacrifices and to forego many things in order that their country should progress.

Speaking about India's industrial schemes, Mrs. Bandaranaike said the factories and industrial centres working at full pressure and new projects coming up were noticed everywhere. "Ceylon can learn much from this," she commented.

Mrs. Bandaranaike further said she was generally encouraged by the offers of co-operation and assistance for Ceylon's development projects made by various Ministers and officials whom she had met. She said she had indicated to Mr. Nehru that Ceylon was anxious for the early settlement of the problem of Indians in Ceylon. Her visit to India had made her confident that it would be possible to come to a settlement acceptable to all. She said the problem was a human one and could not be solved overnight. But with the fund of goodwill the people of India had for Ceylon and the statesmanship of Mr. Nehru, a solution would soon be forthcoming, she said.

Mr. J. A. Shah, Charge d'Affaires and the Minister in the Indian Embassy, Tananarive, has been appointed India's first Ambassador to Malagasy.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Cnr Diagonal & Market Sts,
Johannesburg. 'Phone 33-1850

KENYATTA : POWER IN EXILE

By ALAN RAKE in "Contact"

JOMO KENYATTA has not been active in Kenya politics since the fateful day of 8th April, 1953, when he was sentenced to seven years hard labour to be followed by indefinite detention, for organising Mau Mau. Yet it is fair to say that Kenya politics still revolve around him. He is the centre of all political intrigue.

No political decisions that are made by Africans, and few that are made by Whites, are made without taking Kenyatta into consideration. Every African leader who acts asks himself the question: "What will Kenyatta think about it?"

Today Kenyatta is still under restriction at Lodwar, which is little more than a name on a map. It is a tiny place in the hot, dry, Northern frontier province of Kenya.

All Parties United

All African political parties are united in campaigning for Kenyatta's release. Tom Mboya, who is visiting India at this time, is making public speeches saying that his party will exert as much pressure as possible for the release of Jomo Kenyatta *before* the Kenya elections in February. He has also announced that his party, the Kenya African National Union, is considering a civil disobedience campaign if Kenyatta is not released soon.

No Stability Without Kenyatta

Most moderate and realistic Whites in Kenya see that Kenyatta exerts such terrific power from his desert prison, that he could be little more dangerous if he was let free. The Whites claim that other African leaders are moving to more extreme policies, and as they do so, they are justifying themselves by claiming that they are doing Kenyatta's will. They also see that there is no chance of political stability in Kenya until Kenyatta is on the scene to explain exactly where he stands and to steady his people before independence.

Mr. Michael Blundell, the most realistic White leader, is of the opinion that Kenyatta in restriction is doing more to upset confidence in Kenya than he would if he was released.

Conservative But Clever

The Kenya Government has been thinking about releasing Kenyatta for well over a year now. It realises that the other African political leaders have staked their reputations on releasing Kenyatta the moment they come to power. Thus it is all a question of timing.

The Kenya Government is conservative, but clever. It is choosing the right moment to set Kenyatta free. My personal opinion is that the government is waiting until after the "almost democratic" elections that will be held in Kenya in February. These are the elections that will let the Africans hold the balance of power in Kenya, even if they do not result in outright responsible government.

There are various reasons that the government has for keeping Kenyatta restricted:

- The Government fears he might cause disturbances.
- It feels he would stand in the elections and sweep to power with a tremendous victory. He would also sweep the Kenya African Union to power, for that party has already reserved him the post of President. This would mean that the many talented Africans, even African nationalists like Dr. G. Kiano, would be eclipsed.
- Though they would never admit it the government would prefer Tom Mboya to Jomo Kenyatta as Kenya's first Prime Minister.
- If Kenyatta was released *after* the elections he would not be able to sit in the Legislative Council. He could be offered some non political post such as a governor-generalship in an independent Kenya.

There are other reasons that make the government prefer to risk Tom Mboya's threatened civil disobedience campaign to making Kenyatta's release.

Instructions To K.A.N.U. Leaders

In the meantime Kenyatta himself can influence the whole trend of Kenya politics by passing instructions to K.A.N.U. leaders. It is significant that all the things Kenyatta fought for before the Mau Mau episode have now been granted or promised. Kenyatta never wanted to kick the Whites out of Kenya. He wanted respect and justice for the Africans and progress towards independence based on democracy. This is exactly what is happening in Kenya today.

Figurehead?

It is still not clear what part Kenyatta would play, if he was released, on the Kenya political scene. He is now well over 60 years of age and illness and strain must have sapped him of much of his old vitality. He could surprise everyone by accepting a post as a figurehead, leaving young men as Tom Mboya (age 30) to get on with the job of running the country.

I don't know how much weight can be given to a recent poll taken by a White Market Research Company. When Africans were asked who the most outstanding African leader was 50.3 per cent said Mboya and 40.2 per cent, Kenyatta. When the same question was asked last June 41 per cent said Mboya and 24 per cent, Kenyatta. Nevertheless it is the question of Kenyatta's release that preoccupies everybody in Kenya today.

INDO-PAKISTAN RELATIONS

(Indian Opinion India Service)

THE Indo-Pakistan Information Consultative Committee has called upon the Press of India and Pakistan to supplement the efforts of the Governments of the two countries for the promotion of friendly relations by collaborating to ensure implementation of the joint press code.

The appeal to the press of the two countries is contained in a joint communique issued by the committee, which met in Rawalpindi recently, and reviewed trends in press, radio, films and publications in India and Pakistan.

Appreciating the work being done in the two countries to implement the Indo-Pakistan agreements, the communique says the committee holds that better understanding between the two countries would be promoted by broadening the basis of facilities given to journalists for reporting on activities in each country. It held the present procedure to be unduly restrictive.

The committee, the communique says, was informed by Pakistan representatives that the question of removal of the ban on entry of three Indian newspapers into East Pakistan was under consideration.

The communique has also recorded the views expressed by the leader of the Pakistan delegation, Mr. Z. A. Bhutto, at the meeting, that the climate of friendship could be further improved if, in addition to observing voluntarily a joint press code, some thought was given to positive aspects of problems and information media in both India and Pakistan, stressed on work being done in both countries in the field of economic and social development.

Dr. B. V. Keskar, leader of the Indian delegation, the communique says, agreed with the leader of the Pakistan delegation that, in addition to observance of a joint press code, the press in both countries should strive to see the positive side of work that is being done in India and Pakistan. Dr. Keskar also emphasised that a media of information other than the press could give a lead by avoiding attacks on personalities of leaders of both countries.

The communique says that on broadcasting, films and publications the committee noted distinct improvement in tone and complexion of broadcasts of the two organisations and agreed that efforts to maintain this trend and to make further improvements should be continued.

The committee also recommended that there should be exchange of radio programmes, documentary films and publications reflecting economic, social and cultural progress of the two countries.

WATCHES, Gents models—15 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 57/6. As above, but 21 Jewels—45/-. As above, but 17 Jewels—35/6. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—96/6. Other models from 85/6.

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A 1 AGENCIES, *First Floor*, No. [illegible] His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9275, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

The Story Of Tolstoy Farm

(Continued from page 34)

matter. At the same time I assured them that meat would be provided for them if they wanted it. The sisters kindly consented not to have meat, and the cooking department was placed in their charge. I with one or another man was detailed to assist them. My presence acted as a check upon petty bickerings. The food was to be the simplest possible. The time as well as the number of meals was fixed. There was to be one single kitchen, and all were to dine in a single row. Every one was to see to the cleaning of his own dish and other things. The common pots were to be cleaned by different parties in turn. I must state that Satyagrahis lived on Tolstoy Farm for a long time, but neither the women nor the men ever asked for meat. Drink, smoking etc. were of course totally prohibited.

As I have already stated, we wanted to be self-reliant as far as possible even in erecting buildings. Our architect was Mr. Kallenbach of course, and he got hold of a European mason. A Gujarati carpenter, Narayandas Damania, volunteered his services free of charge and brought other carpenters to work at reduced rates. As regards unskilled labour, the settlers worked with their own hands. Some of us who had supple limbs literally worked wonders. A fine Satyagrahi of the name of Vihari did half of the carpenter's work. The lion-like Thambi Naidoo was in charge of sanitation and marketing for which he had to go to Johannesburg.

One of the settlers was Pragji Khandubhai Desai who had never been accustomed to discomfort all his life, but who had here to put up with bitter cold, a hot sun and sharp rains. In the beginning we lived in tents for about two months while the buildings were under construction. The structures were all of corrugated iron and therefore did not take long to raise. The timber too could be had ready made in all sizes required. All we had to do was to cut it to measure. There were not many doors or windows to be prepared. Hence it was that quite a number of buildings could be erected within such a short space of time. But all this labour was a heavy tax on Pragji's physical constitution. The work on the farm was certainly harder than in jail. One day Pragji actually fainted thanks to fatigue and heat. But he was not the man to give in. He fully trained up his body here, and in the end he stood abreast as a good worker with the best of us.

Then there was Joseph Royeppen, a barrister free from a barrister's pride. He could not undertake very hard work. It was difficult for him to take down loads from the railway train and to haul them on the cart, but he did it as best he could.

The weak became strong on Tolstoy Farm and labour proved to be a tonic for all.

Every one had to go to Johannesburg on some errand or other. Children liked to go there just for the fun of it. I also had to go there on business. We therefore made a rule that we could go there by rail only on the public business of our little commonwealth, and then too travel third class. Any one who wanted to go on a pleasure trip must go on foot, and carry home-made provisions with him. No one might spend anything on his food in the city. Had it not been for these drastic rules, the money saved by living in a rural locality would have been wasted in railway fares and city picnics. The provisions carried were of the simplest: home-baked bread made from coarse wheat flour ground at home, from which the bran was not removed, groundnut butter also prepared at home, and home-made marmalade. We had purchased an iron hand mill for grinding wheat. Groundnut butter was made by roasting and then grinding groundnuts, and was four times cheaper than ordinary butter. As for the oranges, we had plenty of them on the farm. We scarcely used cow's milk on the farm and generally managed with condensed milk.

But to return to the trips. Any one who wished to go to Johannesburg went there on foot once or twice a week and returned the same day. As I have already stated, it was a journey of 21 miles and back. We saved hundreds of rupees by this one rule of going on foot, and those who thus went walking were much benefited. Some newly acquired the habit of walking. The general practice was that the sojourner should rise at two o'clock and start at half past two. He would reach Johannesburg in six to seven hours. The record for the minimum time taken on the journey was 4 hours 18 minutes.

The reader must not imagine that this discipline operated upon the settlers at all as a hardship. On the other hand it was accepted cheerfully. It would have been impossible to have a single settler if force had been employed. The youngsters thoroughly enjoyed the work on the Farm and the errands to the city. It was difficult to prevent them from playing their pranks while engaged in work. No more work was given to them than what they willingly and cheerfully rendered, and I never found that the work thus done was unsatisfactory either in quantity or in quality.

A paragraph may be devoted to our sanitary arrangements. In spite of the large number of settlers, one could not find refuse or dirt anywhere on the farm. All rubbish was buried in trenches sunk for the purpose. No water was permitted to be thrown on the roads. All waste water was collected in buckets and used to water the trees. Leavings of food and vegetable refuse were utilized as manure. A square pit one foot and a half deep was sunk near the house to receive the nightsoil, which was fully covered with the excavated earth and which therefore did not give any smell. There were no flies, and no one would imagine that nightsoil had been buried there. We were thus not only spared a nuisance, but the source of possible nuisance was converted into invaluable manure for the farm. If nightsoil was properly utilized we would get manure worth *lakhs* of rupees and also secure immunity from a number of diseases. By our bad habits we spoil our sacred river banks and furnish excellent breeding grounds for flies with the result that the very flies which through our criminal negligence settle upon uncovered nightsoil defile our bodies after we have bathed. A small spade is the means of salvation from a great nuisance. Leaving nightsoil, cleaning the nose or spitting on the road is a sin against God as well as humanity, and betrays a sad want of consideration for others. The man who does not cover his waste deserves a heavy penalty even if he lives in a forest.

The work before us was to make the farm a busy hive of industry, thus to save money and in the end to make the families self-supporting. If we achieved this goal, we could battle with the Transvaal Government for an indefinite period. We had to spend some money on shoes. The use of shoes in a hot climate is harmful, as all the perspiration is absorbed by the feet which thus grow tender. No socks were needed in the Transvaal as in India, but we thought that the feet must be protected against thorns, stones and the like. We therefore determined to learn to make sandals. There is at Mariannhill near Pinetown a monastery of German Catholic monks called the Trappists where industries of this nature are carried on. Mr. Kallenbach went there and acquired the art of making sandals. After he returned, he taught it to me and I in my turn to other workers. Thus several young men learnt how to manufacture sandals, and we commenced selling them to friends. I need scarcely say that many of my pupils easily surpassed me in the art. Another handicraft introduced was that of carpentry. Having founded a sort of village we needed all manner of things large and small from benches to boxes, and we made them all ourselves. The selfless carpenters already referred to helped us for several months. Mr. Kallenbach was the head of the carpentry department, and as such every moment gave us the evidence of his mastery and exactitude.

A school was indispensable for the youngsters and the children. This was the most difficult of our tasks and we never achieved complete success in this matter till the very last. The burden of teaching work was largely borne by Mr. Kallenbach and myself. The school could be held only after noon, when both of us were thoroughly exhausted by our morning labour, and so were our pupils. The teachers therefore would often be dozing as well as the taught. We would sprinkle water on the eyes, and by playing with the children try to pull them up and to pull up ourselves, but sometimes in vain. The body peremptorily demanded rest and would not take a denial. But this was only one and the least of so many difficulties. For the classes were conducted in spite of these dozings. What were we to teach pupils who spoke three languages, Gujarati, Tamil or Telegu, and how? I was anxious to make three languages the medium of instruction. I knew a little Tamil but no Telugu. What could one teacher do in these circumstances? I tried to use some of the young men as teachers, but the experiment was not altogether a success. Pragji's services were of course requisitioned. Some of the youngsters were very mischievous and lazy and were always on bad terms with their books. A teacher could not expect to make much headway with such

(Continued on next page)

fifty years ago... *February 1911*

Indian Education In Natal

(From "The Indian Opinion" February 11, 1911)

THE annual report of the Superintendent of Education for Natal, just issued, gives ample food for reflection. Mr Mudie points out that the Indian schools 'continue to turn out numbers of boys whose education fits them for nothing but clerical work.' That, however, is not the fault of either of the boys or the teachers, but solely that of the system of education itself. Some attempt is, we are glad to note being made to introduce manual training, but we are afraid that it is not with the idea of saving the pupils from the evils of purely clerical training, so much as to reduce the possibilities of competition between European and Indian office-boys and clerks—if the Superintendent's criticism has any meaning at all. Although the Indian population considerably exceeds the European, there are only 3,387 Indian scholars enrolled at 36 Indian schools, as against 31,972 European children enrolled at 242 European schools. We find, too, that the cost to the Government is an average of £5 9s 7d for each enrolled European scholar as against £1 11s 7d; roughly, for every enrolled Indian pupil, whilst the large sum of £161,618 11s 1d, apart from administration and inspection expenses, was spent on European education, as against a paltry £5,781 2s on Indian education. In other words, ten times as many European children as Indian children, at ten times as many schools, of all kinds, and at twenty times the cost are being educated at the public expense. And yet, Mr Mudie has not a word of regret to urge that the vast mass of the children of the indentured Indians are receiving absolutely no education whatever, because the owners of the parents have refused to burden themselves with the cost of the mental development of the progeny of these human chattels. The Education Commission, which reported eighteen months ago, pointed out—though it did not come within the scope of its enquiry, which however, cannot be said of the inactions of the Superintendent of Education—that it felt 'bound to express its regret that, while the large employers derive great benefit from the services of Indians, these employers show themselves so callous in regard to the future of the children of their servants, and so little alive to the future interests of the Colony, at the cost of a little expense,' and it recommended that 'it should be made compulsory on the owner of any estate where 20 or more Indian children of indentured employees, between the age of 5 and 14, to supply them with elementary education at the employer's cost preferably by teachers of their own nationality.' With regard to the children of the free Indians, the Commission recommended that, 'in districts in which this class of our population is most congested, Government primary schools should be established. The contributions of this class of estates to the revenue entitle them as our fellow-subjects to elementary education at least.' Nevertheless, the Superintendent cannot spare a paragraph of his annual Report to tell what steps the Government have taken to act upon these recommendations. We take it, therefore, that Mr. Mudie's silence on the subject is a confession of shame that nothing whatever has been done to carry them out. The real significance of the figures given in the Report lies in the fact that the Indian colonist is being taxed to pay European education, whilst the Government studiously ignores that of the children of the Indian community. That the Government are expending some energy in the direction of training Indian teachers is satisfactory, as far as it goes. But we should be much better pleased to see that the authorities had begun to realise that the Indian community is a permanent element in the population of the Province, and that, if they desire to develop it as a useful asset, they must cease a niggardly policy that can only bear evil fruit if persisted in. We owe it

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

to the missionary organisations that something is being done for the education of a portion of the children of the masses of the Indian population. They are responsible for the conduct of no less than 31 of the 36 Indian schools in the Province, the remaining five being under direct Government control. The Indian community of Natal undoubtedly owes far more to the well-meant effort of the Christian missionaries than it does to the step-fatherly Christian Government of the Province; but, doubtless, the Christianity of the missionaries differs essentially from that of the State. We trust, nevertheless, that the Indian community will realise the need to preserve its children from the dangers of proselytism, by placing before them the spiritual beauties of the great religions of India, and that it will do its utmost to prevent the coming generation from losing its traditions and the ideals of Indian nationalism.

The Story Of Tolstoy Farm

(Continued from previous page)

pupils. Again we could not be regular in our teaching. Business sometimes took Mr. Kallenbach as well as me to Johannesburg.

Religious teaching presented another tough problem. I would like Musalmans to read the Koran, and Parsis the Avesta. There was one Khoja child, whose father had laid upon me the responsibility of teaching him a small *pothi* of that sect. I collected books bearing on Islam and Zoroastrianism, I wrote out the fundamental doctrines of Hinduism according to my lights,—I forget now whether it was for my own children or for the Tolstoy Farmers. If this document was now in my possession, I should have inserted it here as a landmark in my spiritual progress. But I have thrown away or burnt many such things in my life. I destroyed such papers as I felt it was not necessary to preserve them or as the scope of my activities was extended. I am not sorry for this, as to have preserved all of them would have been burdensome and expensive. I should have been compelled to keep cabinets and boxes, which would have been an eyesore to one who has taken the vow of poverty.

But this teaching experiment was not fruitless. The children were saved from the infection of intolerance, and learnt to view one another's religions and customs with a large-hearted charity. They learnt how to live together like blood-brothers. They imbibed the lessons of mutual service, courtesy and industry. And from what little I know about the later activities of some of the children on Tolstoy Farm, I am certain that the education which they received there has not been in vain.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	Rs1—75
Eminent Americans—J. T. Sunderland	750
Christian Missions—M. K. Gandhi	500
Selected Letters I—M. K. Gandhi	100
Towards New Education—M. K. Gandhi	231
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	250
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. R. V. Rao	300
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	050

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

Phone 835 6788 P. O. Box 1549,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 5—Vol. LIX.
Friday,
10th February, 1961
Phone: Mount Edgecombe 37.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૫
તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧
છુટક નકલ પે. ૪

*

ફુલને રંગ હોય, રંગ હોય પણ સુગંધ ન હોય તો? તેમ એને સુગંધ? સ્વભાવ એ માનવ જીવનની સુગંધી છે. એ સુગંધ જ વાતાવરણને ભરી દે છે ને તેના હૃદયમાં સ્થાન અપાવે છે.

૯ પૂર્વ રેન્ડના શહેરો ભોગ બનશે

૨૨,૦૦૦ હિંદીઓ અને કલર્ડોને ખસેડવાનો નુસકો

પૂર્વ રેન્ડના ૯ શહેરોમાંથી ૧૦,૦૦૦ હિંદીઓ અને ૧૨,૦૦૦ કલર્ડોને ખસેડી બીજે ફેંકવાની તૈયારી ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ કરી રહી છે. આ બન્ને કોમો ને માટે અલગ 'ઝોન' સ્થાપવાની પેરવી થઇ રહી છે. આ 'ઝોન' શબ્દ આ દેશમાં એટલો હલકો બની ગયો છે કે, બહારથી આવનારને એ 'કોન્સેન્ટ્રેશન કેમ્પ' જેવો લાગે એમાં નવાઇ જેવું કંઇ નથી.

જે શહેરોની પાછળ ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ લાગેલી છે તે નીચે મુજબ છે: જર્મીસ્ટન, એલબર્ટન, [illegible], બોક્સબર્ગ, બેનોની, સ્પ્રીંગ્સ, બ્રાકપાન, નાઇજલ, કેમ્પટન પાર્ક અને હાઇડલબર્ગ.

અમુક લોકોનો એવો મત છે કે આ લોકો જ્યાં રહે છે ત્યાં જ તેમને રહેવા દેવા પરંતુ ઘણાંએ નેશનાલીસ્ટો આ લોકોને ખસેડવા માટે એકધારા તૈયાર થયા છે. પરંતુ સવાલ એ ઉભો થાય છે કે આ લોકોને ક્યાં ખસેડવા? ઘણાંએ નેશનાલીસ્ટો હિંદીઓને કામદારોની પેઠે પાર ખસેડવાની ઇચ્છા રાખી રહ્યા છે.

ખસેડવા માટે બે જગ્યાઓની શોધ થઇ છે. એક છે રેટલીંગ (બેનોની) પાસે કલર્ડો માટે, અને હિંદીઓ માટે એક [illegible] (બેનોની). આ જગ્યાઓ બધાને લાગુ થાય છે, પરંતુ નેશનાલીસ્ટોને આ ગમતું નથી.

ઘણા ટાઉન કાઉન્સીલો આવી જગ્યા શોધી આપવા માટે રાજી છે, કારણકે કલર્ડોની મજુરીની, તેમને જરૂરીયાત પડી છે. અને નેશનાલીસ્ટ વલણની કાઉન્સીલો હિંદીઓ મુકાબલા રાજી છે, કારણકે તેઓ હિંદીઓને 'પરદેશી જાતિ' માને છે, અને કલર્ડોને 'દેશી' માને છે.

હાલમાં ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ આ લોકો માટે સગવડવાળી જગ્યાઓની તપાસણી કરી રહી છે ઉપર બતાવેલાં શહેરોમાંથી કેવળ હકનેલ સિવાય બીજી જગ્યાએ બીન-ગોરાઓ માટે ૨૪ પણ મેળવવું પડ્યું નથી. એક અધિકારીએ કહ્યું "આ યોજના હિંદીઓ અને કલર્ડોને ખસેડવાની યોજના સાથે બંધબેસતી છે."

જર્મીસ્ટન નોન-યુરોપીયન અફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટના પ્રમુખ મી. જે. એચ. બોથા એ જણાવ્યું છે કે આ યોજના ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ વિચારી રહી છે. બે વિભાગો પાડવાના કારણો નીચે મુજબ મી. બોથાએ આપ્યા છે.

● પૂર્વ રેન્ડના ઘણા શહેરોમાં હિંદીઓ અને કલર્ડો વસે છે. બેનોનીમાં લગભગ ૪,૦૦૦ હિંદીઓ અને ૪,૦૦૦ કલર્ડો છે. બીજાં શહેરોમાં આશરે ૧,૦૦૦ હિંદીઓ અને આશરે એટલાંજ કે વધારે કલર્ડો છે.

● આ ૧૦,૦૦૦ હિંદીઓ અને ૧૨,૦૦૦ કલર્ડોને બે વિભાગોમાં વહેંચવાથી આ બન્ને વિભાગોની સારી એવી પ્રગતિ થશે. આ પછી એ જગ્યાએ કાયમની સારાં નિશાળો, ઘરો અને બેન્કો ઇત્યાદિ કરી શકાય.

● આ પૂર્વ રેન્ડના શહેરો ઘણાં જ નજીક નજીક છે એટલે ઉપર મુજબના 'વિભાગો' બંધાયા પછી આ લોકોના ધંધાઓ શાંતિથી અને સહેલાઇથી ચાલી શકે છે.

આ યોજનાઓનો વિરોધ ઘણાં પૂર્વ રેન્ડના બીન-ગોરાઓ અને ગોરાઓ કરે એવો સંભવ છે. તેઓની એવી દલીલ છે કે આ પગલાં હજારો લોકોને નીચે મુજબની મુશ્કેલીઓ પડશે.

● રોજ કુમારના વખતથી પૂર્વ રેન્ડના આ શહેરોમાં ઘણાં હિંદીઓના બાપ દાદા આવી વસ્યાં હતાં તેઓ તરફ આ પગલાં લેવાથી, અન્યાય કર્યો કહેવાય.

● કર ભરનારા ઉપર મોટો ભાર આવી પડશે. ગ્રુપ એરીયાના કાયદા હેઠળ મુજબ બીન-ગોરાઓને મિલકત ગુમાવવા પડશે, બદલો આપવો પડશે. નવા ઘરો બાંધવા માટે [illegible] એ સાથે પાણી-ગટર સુધારા કરવા પડશે.

જે હિંદીઓ હાલમાં વેપારી ધંધો ગુમાવી બેસે તો હાલના વેપારને મોટો ધક્કો લાગશે. ગોરાઓ જે વેપાર આ હિંદી વેપારીઓ સાથે કરતાં તે તેઓ ગુમાવી બેસશે. હિંદી વેપારીઓ સાથે ગોરા વેપારીઓ કેટલો વેપાર કરે છે તેની તપાસ "એસોસીએશન ઓફ ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ" કરવા માગે છે.

ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ કેટલીક જગ્યા આવા પગલાં લઇ રહી છે એનો ખ્યાલ બીજા પ્રાંતોને રહેતો નથી. સરકાર ધીમે ધીમે આમ હિંદી વિસ્તારો માં પણ પેસારો કરી હિંદીઓને ખસેડી રહી છે.

મી. ડાગનો પત્ર

ડરબનના યુનાઇટેડ નેશન્સ એસોસીએશનના પ્રમુખ મી. જે. આઇ. ગંર ઉપર યુનાઇટેડ નેશન્સના સેક્રેટરી-જનરલ મી. ડાગ હેમરશોલ્ડનો પત્ર આવ્યો છે. આ પત્રમાં મી. ડાગ, આ એસોસીએશનના સભ્યોને, યુનીયન ના પ્રવાસ દરમ્યાન મળી નહિ શકવા તે માટે ખેદ દર્શાવે છે.

એસોસીએશનના મંત્રી મી. રેમન્ડ બાર્ટ ઉપરના બીજા પત્રમાં જણાવવા માં આવ્યું છે કે તેમને (મી. ડાગ) જે અહેવાલ એસોસીએશન તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો તેનો અભ્યાસ તેમણે કાળજીપૂર્વક કર્યો છે.

આ અહેવાલની બીજી નકલો છપાઇ રહી છે અને તે ટૂંક સમયમાં એસોસીએશનના સભ્યોને મળશે.

કોમર્સના વડાની ભલામણ

ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ ઉપર બોલતાં ડરબન ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના પ્રમુખ મી. જી. બી. બેએ કહ્યું કે કેટલેક સ્થળોમાં રહેતાં હિંદીઓને ત્યાં રહેવા દેવું, એટલું જ નહિ પણ બાકી કેટલેક સ્થળો સિવાય હિંદીઓને બીજા દેવા જોઇએ. આ વિભાગમાં સરકારે હિંદીઓની ઘરની વ્યવસ્થા કરવી જોઇએ.

વધુમાં તેઓ બોલ્યા કે ચેમ્બરને ખાતરી થઇ ચુકી છે કે જે વિભાગોમાં હિંદીઓ પહેલેથીજ રહેતાં હતાં ત્યાં જ તેમને રહેવા દેવા જેથી તેઓ મુશ્કેલી વગર સારી પ્રગતિ કરી શકે. આ ઉપરાંત તેમણે એવી પણ માગણી કરી છે કે ડરબન સીટી કાઉન્સીલે ૧૯૫૨ના ગ્રુપ એરીયાઝ યોજના પ્રમાણે સીડનહામ, એવર પોર્ટ, રીવર સાઇડ અને પ્રોસ્પેક્ટ હોલના જે વિભાગો પાડ્યા છે તે ફરીથી તપાસી લેવા જોઇએ. કારણકે આ વિભાગો માં ઘણા હિંદીઓ રહે છે અને તેઓ મુશ્કેલીમાં મુકાય જશે.

મી. બેએ એવી સૂચના કરી છે કે સીટી કાઉન્સીલે ચેમ્બરનો સાથ લઇ ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ ઉપર દબાણ કરવું જોઇએ કે જેથી તેઓ આ વિભાગોની વ્યવસ્થા માટે પુનરવર્તન કરે. આ સિવાય તેમણે કહ્યું કે સીટી કાઉન્સીલે ૧૯૫૨માં ડરબન શહેર ના પ્રત્યેક ભાગ માટે એવી સૂચના કરી હતી કે, આ ભાગને જેમ છે તેમજ રહેવા દેવું, એ સૂચનાને ચેમ્બર ઓફ કોમર્સનો સંપૂર્ણ સાથ છે.

મી. બેએ કહ્યું કે ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ પાસે એવી માગણી થઇ હતી કે તે હાલના કટોકટીના સમયમાં, ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડની વ્યવસ્થા તરફની પોતાની નીતિ જાહેર કરે. આ માટે ખુબ વિચારણા પછી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સે પોતાની ઉપરની નીતિ જાહેર કરી છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧.

નેતા વગરની કોમ

હિંદી કોમ પાસે નેતાઓ નથી, એ તેઓ સમજે તો બહુજ સારૂં. કેવળ નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને નાતાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન છે, પરંતુ આ બન્ને સંસ્થાઓ હિંદીઓ ઉપર થતા હુમલાઓ તરફ બેદરકાર બન્યાં છે, અને તેઓ કંઇ પણ કરવા માટે અશક્તિમાન છે. હિંદીઓને લાગતાવળગતા મુખ્ય પ્રશ્નો 'ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ' અને આ કાયદા નીચે થતા ટંટાઓ છે. હવે એ મુખ્ય પ્રશ્નો 'રેટ પેયર્સ' ઓરગનાઇઝેશન'ના હાથમાં આવી પડી છે; અને થોડાકજ વખત ઉપર પીટર મેરીટ્ઝબર્ગમાં આ માટે એક સંસ્થાની રચના થઇ. તો પછી હિંદી જનતા એ જાણવા માગશે કે નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ શા કામ માટે છે? તે કેવળ છાપામાં બીજાઓએ કરેલાં કાર્યોની ટીકા કરે છે. બીજાઓની ટીકા કરવી એજ કેવળ કોંગ્રેસનું કાર્ય હોય એમ જણાય છે. તે કેવળ અહેવાલો કડક ભાષામાં આપી જાણે છે. અને નાતાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન શું કરે છે તે જનતા જાણતી નથી, પરંતુ આ ઓરગનાઇઝેશનમાંના સભ્યો પોતાના ટેકેદારોની દિલ ખુશવાળ એજ મંત્રણાઓ દ્વારા કરે છે. આ ઓરગનાઇઝેશન પણ ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ' તરફ બેદરકાર બની છે. આ વિષય ઉપર સમાજને નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે અને નાતાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશને તરછોડી છે.

છેલ્લા પખવાડીયાથી શાળામાં જગ્યા મેળવવાનો પ્રશ્ન ફેરીથી ઉભરાયો છે. આ ઉપર ઘણી ચર્ચાઓ થઇ પરંતુ આ પ્રશ્ન હાથ ધરવા માટે કોઇ પણ હિંદી નેતા આગળ આવ્યો નહિ. નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને નાતાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન આ વિષય પ્રત્યે રસ લેતી નથી; અને આ પ્રશ્ન સોલસબરી આઇલેન્ડના પ્રશ્ન કરતા પણ વધુ તીવ્ર પ્રશ્ન છે. આ પ્રશ્નનું ભાન 'ઇન્ડિયન એજ્યુકેશન કમીટી'ને પણ નથી. જેના પ્રમુખ 'કોમી-કોલેજ' ના પ્રશ્નમાં ગુંચાયા છે. જ્યારે જ્યારે આવો મુખ્ય પ્રશ્ન ઉભો થાય છે, ત્યારે ત્યારે હિંદી કોમ નેતા વગરની બની જાય છે.

કોમી-કોલેજના બદલામાં યુનીવર્સીટી ઓફ લંડન!

સોલસબરી આઇલેન્ડમાં ઉભી થયેલી હિંદી યુનીવર્સીટીનો સંપૂર્ણ બહિષ્કાર કરવાનું કહેનારાઓ અને તેના બદલામાં પસંદ કરેલી યુનીવર્સીટીમાં દાખલ થવાનું કહેનારાઓનું કાર્ય મુશ્કેલ દેખાય છે. કેવળ આ કમીટીના પ્રમુખ ડો. એસ. કુપ્પન છે એ બધા જાણે છે, પરંતુ એ કમીટીના બીજા સભ્યો કોણ છે એ કોઇ જાણતું નથી. બીજું એ જણાવવામાં આવ્યું છે કે યુનીવર્સીટી ઓફ લંડન મારફતે શિક્ષણ મેળવવાની ઇચ્છા રાખનાર વિદ્યાર્થીઓએ એક પ્રવેશની પરીક્ષા આપવી પડશે, અને અફવા એવી છે કે એ માટે પાઉંડ ૩૦થી પાઉંડ ૯૦ લાગશે; અને એ ઉપરાંત તે માટે ૭ સાલથી એક વરસ લાગશે. આ ઉપરાંત એવી પણ અફવા ફેલાઇ રહી છે કે આ કમીટીએ દર વર્ષે પોતાનો ખર્ચ પૂરો પાડવા માટે હિંદી-કોમ પાસે વાર્ષિક ૨,૫૦૦થી ૫,૦૦૦ પાઉંડની માંગણી કરી છે. આ માટે આ પૈસાની જરૂરત પડી એ કોઇ જાણતું નથી. આ ઉપરાંત થોડાક પ્રશ્નોના જવાબોની આશા જનતા રાખે છે. જે અધ્યાપકો આ શિક્ષણ માટે અભ્યાસ કરાવશે તેઓ એ કાર્ય મફત કરાવશે કે પૈસા લેશે? જો તેઓ મફત શિક્ષણ નહિ આપી શકે તો એ ત્યાગ કર્યો નહિ કહેવાય. આ ઉપરાંત આ માણસો અભ્યાસ પૂરો કરાવવાની શું જામીનગીરી આપશે, યા તો પછી બીજી જગ્યા મળતાં ત્યાં ચાલ્યા જશે? આ કમીટી કેટલો વખત ટકવાની આશા રાખે છે? જો એ કમીટી એક યા બીજી રીતે નિષ્ફળ નીવડી તો પછી વિદ્યાર્થીઓનું શું થશે? એ તો ચોખ્ખું છે કે હિંદી જનતા આ કમીટીને પૈસા આપશે નહિ, કારણ કે કમીટીની આ યોજના ઘણી ખરી હિંદી જનતાને માન્ય નથી. કોમી કોલેજની સામે ઘણી હિંદી જનતાનો વિરોધ છે, પરંતુ તે સાથે તેના બદલામાં પસંદ કરેલી યોજના પણ તેઓને માન્ય નથી. આ ઉપર કમીટી એક અહેવાલ બહાર પાડે તો એ મદદકર્તા થઇ પડશે.

મહાત્મા ટોલ્સ્ટોય

મહાત્મા ટોલ્સ્ટોય એ રશિયાનો એક મહાન સાહિત્યકાર, વિચારક અને ક્રાંતિકાર થઇ ગયો. એ મહાન વિદ્વાન હતો પણ પોથી પંડીત નહોતો. એનું સાહિત્ય રોચક, હૃદયસ્પર્શી અને ગમે તેવા હૃદયને પણ હચમચાવી મૂકે એવું છે કારણ એની પાછળ એના જીવનનો અનુભવ પડેલો છે.

૮૦ વર્ષની ઉંમર કે જ્યારે સામાન્ય માણસો કે જેમણે હજી જાણ્યું નથી પણ માત્ર ઉમરના તાણીને પૂર્ણ કર્યું હોય છે તેમની સ્થિતિ કેવી પંગુ, નિરાધાર અને લાચાર હોય છે! પણ આવી મોટી ઉંમરે પણ ટોલ્સ્ટોયનો આત્મા કેટલો પ્રબળ હતો તે અંગે એક પ્રસંગનો ઉલ્લેખ કરતા [illegible] કહ્યું કે આ ઉંમરે તેમને ઘરમાં સિદ્ધાંત મતભેદ પડ્યો ત્યારે તરત જ ઘર છોડી ને તેઓ ચાલી નીકળ્યા. એ તેમના મિત્રો અને પત્રકારોએ એમને બીજે ક્યાં જવા ન દેતા પોતાને ત્યાં રોકી રાખ્યા. પણ આવો પ્રબળ અને તેજસ્વી એમનો આત્મા હતો.

મેં એમનું એક પુસ્તક "સુખ નહિ રહેવાય" વાંચ્યું છે. તેમાં બીડી અને તમાકુના વ્યસન માટે તો તેઓ ત્યાં સુધી કહે છે કે બીડીનું વ્યસન એ દારૂના વ્યસન કરતા પણ બદતર છે, વધારે ભયંકર છે કારણ દારૂનો જે કેફ અને નશો ચઢે છે તે તો માણસને બેશુદ્ધ કરવા માટે બેભાન બનાવી દે છે અને એ અર્ધ બેભાન અવસ્થામાં કે ઉશ્કેરાટમાં એ ન કરવાના કામ કરી બેસે છે ખરો પણ એનો નશો ઉતરી જતા એને પોતાના કૃત્યો માટે પસ્તાવો થતો હોય છે જ્યારે સિગારેટ ચુંગીબીડીનું વ્યસન એ ધીમા ઝેર જેવું હોય છે એ માણસને કેફ અને નશો તો ચઢાવે છે પણ એને બેભાન બનાવતું નથી. દિવસના ચોવીસે કલાક એના ઝેરની અસર એના મગજ ઉપર રહે છે અને એને કારણે એનું મન અસ્થિર અને તરંગી રહે છે. ખુનના બનતા કિસ્સાઓનું પૃથક્કરણ કરતાં તે કહે છે કે દારૂના નશામાં ખુન થયાં છે પણ તે ઉશ્કેરાટને કારણે જ્યારે સીગારેટના વ્યસનીઓના હાથે ઠંડા કલેજે તદન નિર્દયતાથી 'જાણે કશું બન્યું જ' નહિ હોય તેમ નિષ્ઠુરપણે ખુન થવાના દાખલા છે અને આ વ્યસનમાં ઉંડાણથી સપડાયા પછી માણસ પોતાની માનવતા ગુમાવી બેસે છે. ખરાબ કૃત્યો કરતી વખતે તે પુરા ભાનમાં હોય છે એટલે તેની નિષ્ઠુરતા વધી જાય છે.

આ વ્યસનમાં આપણી પ્રજા પણ ખાસ્સી કુટેવી છે. તમારામાંના ઘણા મિત્રો પણ આ વ્યસનમાં ફસાયેલા હશો. એમાં તમારો વાંક નથી કારણ કે નાનપણથી ગળથુથીમાંજ આ વ્યસનની ટેવ ઘણાને મળે છે. પણ હવે સમજ્યા પછી એને વળગી રહેવું એ તો નામર્દાઇ ગણાય, નિશ્ચય કરીને એક ઝાટકે એમાંથી મુક્ત થવાનો પુરુષાર્થ કરવો જોઇએ. ઘણા ડોક્ટરોનો પણ અભિપ્રાય છે કે કેન્સર જેવા જીવલેણ અસાધ્ય બીમારી લાવનારો આ વ્યસનને આભારી હોય છે. વ્યસનને માટે એમ કહેવાય છે કે પહેલા માણસ વ્યસન કરે છે. પછી "વ્યસન વ્યસન કરે છે" અને "આખરે" વ્યસન માણસ ઉપર ચઢી બેસે છે અને એને પોતાનો ગુલામ બનાવે છે; અને આ ગુલામીમાંથી જોર કરીને છોડાવવો મુશ્કેલ બને છે. કોઇ કહે છે 'અમર' ઓગણ નો નિયમ છે એટલા ખાતર જ નહિ પણ એ ભોગમાં પોતાનું હિત બંધાયેલું છે એમ સમજીને છોડશો તો ફરી કદાચ એ તમને વળગી શકશે નહિ. પણ આત્મબળ કે નિયમના ફાયદાને બાધે છોડશું કહી તો 'આરોગ્ય સુધરે' અને મન મજબૂત બનશે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૭)

સમાજ જીવનની ગાંધી સાધના

લેખક : જુગતરામ દવે

વર્ણવ્યવસ્થા અને આશ્રમવ્યવસ્થા એ આપણા દેશમાં સમાજના શરીર અને પ્રાણ સમી ગણી શકાય. આમાં વર્ણવ્યવસ્થા એ જાતિવ્યવસ્થાનું વિકૃત સ્વરૂપ ધારણ કરીને આપણા દેશમાં ટકી રહી છે. આશ્રમવ્યવસ્થા તો હિંદુસ્તાનના આજના સમાજે પૂર્ણપણે ભૂંસી જ દીધી છે. ચાર આશ્રમોની કલ્પના નામશેષ રૂપે માત્ર પુરાણોની કથાઓમાં જ રહી છે.

ચાર આશ્રમોમાંથી એક ગૃહસ્થાશ્રમ જ આજે ચાલતો જોવામાં આવે છે. તે પણ ધર્મપાલન માટે રહ્યો નથી. માત્ર ભોગ ભોગવવા પૂરતો રહ્યો છે.

બ્રહ્મચર્યાશ્રમ બ્રાહ્મણ જેવી કેટલીક જ્ઞાતિઓમાં બાળકોને જનોઈ દેવાને રૂપે રહ્યો છે. એને રહ્યો કહેવાય જ નહિ, એ તો પ્રાચીન સમય વખતની કેવળ ઢીંગલી જ છે. બાળકને ગુરુકુળમાં મોકલશો. ત્યાં તે સંયમ અને વિદ્યાનું આખું બાર વર્ષ જીવનનો સંગીન પાયો નાખે, આવી આખી જૂની કલ્પના હતી તેને બદલે આજે તો જ્ઞાતિના રિવાજ તરીકે અને જ્ઞાતિમાં વરો કરી મોટાઈ બતાવવાના સાધન તરીકે પહેલે પવિત્રતાની વિધિ કરવામાં આવે છે જાણે કેટલી ક્રૂરતાથી બટુકને મોકલવાનું નાટક કરવામાં આવે છે. અને નાટકમાં પણ તેને નાટકી ગુરુને ઘેર પહોંચવા દેતા નથી. મામા વચમાંથી જ આવી તેને પાછો લે છે અને ખભે બેસાડી પાછો ઘેર લઈ આવે છે.

હવે વાનપ્રસ્થ આશ્રમની દશા લઈએ. તે તો આવા કોઈ નાટકના રૂપમાં પણ જોવા પામ્યો નથી. મરણના અંત સુધી ડોસાડોસી ઘરસંસારનો કારભાર ચલાવવાનું છોડતાં નથી. અને વાનપ્રસ્થ થવાની ઉંમરે ડોસાઓ ઘણીવાર બીજી અને ત્રીજી વાર બાળકન્યાઓ સાથે પરણતા જોવામાં આવે છે. અને ઘરમાં પ્રૌઢ માતા અને જુવાન વહુદીકરીની ગુંચવણો સાથે ચાલતી હોય છે. આથી ગૃહસ્થાશ્રમમાં કોઈ જાતનો સંયમ કે સભ્યતા પણ સચવાતી નથી. ઘરનું વાતાવરણ સૌને માટે નીચું પાડનારું થઈ ગયું છે. બાળકોને બ્રહ્મચર્ય જીવનને બદલે [illegible] વિનાનાં ખેલકૂદમાં લાડ મળે છે, જુવાનો બાપદાદાના આશ્રિત રહી બીન-જવાબદારીવાળું લાડકવાયું જીવન માણે છે અને પ્રૌઢ ઉંમર વધતી જાય છે તેમાં વધારેને વધારે મનમોજી અને સત્તાલોલુપ થતા જાય છે.

સંન્યાસ આશ્રમ ટકી રહ્યો છે ખરો. હિંદુ ધર્મમાં શ્રી શંકરાચાર્ય થઈ ગયા તેમણે અને જૈન-બૌદ્ધોમાં મહાવીર સ્વામી અને ગૌતમ બુદ્ધ થઈ ગયા અને તેમણે સંન્યાસ આશ્રમને નવો વેગ આપ્યો છે. તાજા ઇતિહાસમાં ગુજરાતમાં સ્વામીનારાયણ સંપ્રદાયે પણ તેમાં નવું બળ ઉમેર્યું. બીજા પ્રાંતોમાં પણ રામદાસ, સમર્થ, ચૈતન્ય મહાપ્રભુ જેવાઓએ જ્ઞાન, ભક્તિ, ત્યાગના મંત્રો પ્રચારી સંન્યાસીઓનો વંશ ટકાવી રાખ્યો છે. છેક આપણા જમાનામાં સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતીએ તથા શ્રી રામકૃષ્ણ પરમહંસે સંન્યાસધર્મમાં આધુનિક જગતની વિદ્યાઓના [illegible] લોકોને સોંપ્યા છે.

આ નામશેષ થઈ ગયેલી આશ્રમવ્યવસ્થાને મહાત્મા ગાંધીજીએ નવા સમાજની નવરચનામાં વાળવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. આશ્રમધર્મનું પ્રાચીન નામ વાપર્યા વિના તેનાં આવશ્યક તત્ત્વો અને સિદ્ધાંતોને સમાજમાં પુનર્જીવિત કરવાનો પ્રયત્ન તેમણે કેવી રીતે કર્યો છે તેની ઝાંખી રૂપરેખા આપણે જોઈએ.

બ્રહ્મચર્યના પ્રતિરૂપ ઉપવીત-સંસ્કારને સજીવન કરવાની આર્ય સમાજીઓની રીત તેમણે ગ્રહણ કરી નહિ. તેમણે તો મનુષ્યજીવનની શરૂઆતના પાયા નાખી આપનાર બ્રહ્મચર્યાશ્રમના મૂળ તત્ત્વો ઉછરતી પ્રજાના જીવનમાં દાખલ કરવાના રસ્તાઓ શોધ્યા. પાયા એટલે સંયમ, પરિશ્રમ અને સેવામય કઠિન જીવન સહિતનું વિદ્યાર્થી જીવન.

આજે બાળકોને ગુરુકુળે મોકલવાની પ્રથા નથી. પણ તેઓને ૭ થી ૧૮-૨૦ વર્ષની ઉંમર સુધી શાળા-કોલેજોમાં મોકલીને [illegible] ભણવાની નવી પ્રથા તો ચાલી રહી છે અને દિવસે દિવસે તે વધારે ને વધારે વ્યાપક થતી જાય છે. જુના કાળમાં છોકરીઓને ગુરુકુળે જવાનું મળતું નહોતું પણ આ જમાનામાં છોકરાઓને જેટલું ભણતર મળે છે તેટલું જ મેળવવાના હકદાર છોકરીઓ માટે પણ ઉઘાડા થાય છે. માત્ર આ ભણતરમાં બ્રહ્મચર્યાશ્રમનાં તત્ત્વો—એટલે કે સંયમ, પરિશ્રમ, સેવામય કઠણ વિદ્યાર્થી જીવન માટે સ્થાન નથી. સાહચર્યમાં માતાપિતા અને શિક્ષકોનો કોઈને અકસ્માત લાભ મળે છે તેને તે તત્ત્વો કોઈ મળે છે, પરંતુ સામાન્ય રીતે તો બાળકો અને બાળાઓને મા-બાપનાં ઘરોની અંદર આહારમાં કે વિહારમાં સંયમ, પરિશ્રમ, સેવામય, કઠણ જીવનનો અભ્યાસ પણ મળતો નથી. તેથી ઉછરતું જ મળે છે. વિદ્યાલયો અને કોલેજો તરફથી અને શિક્ષકો અને સમાજ તરફથી પણ તેમને તે તત્ત્વો મળતાં નથી. ભણીગણીને નોકરી ધંધા કરવા, કમાણી કરવી અને ભોગ-સ્વાર્થમય જીવન માણવું એજ ધ્યેય તેમની સમક્ષ મુકાય છે. આથી આ જમાનામાં ભણતર કે જ્ઞાન વિજ્ઞાન અભ્યાસના કોઈ પણ જમાના કરતાં વધારે પ્રમાણમાં અને વધારે વ્યવસ્થિત થયું હોવા છતાં આપણી ઉછરતી પ્રજા બળવાન, હિંમતવાન અને તેજસ્વી બનતી નથી. ગાંધીજીના આશ્રમોમાં રહેતાં સ્ત્રીપુરુષો કેવળ પુસ્તક [illegible] આંતર તપશ્ચર્યા અને સંયમ પાળતાં નહિ. ઉદ્દેશ વગરનાં તપશ્ચર્યા, સંયમ [illegible] ન સાથે, ગાંધીજીના આશ્રમો એ દેશની રચનાત્મક સેવા કરવાનાં આ દેશની સત્યાગ્રહની લડતો લડવાનાં થાણાં છે, એટલે દેશકાર્યમાં જીવન તલ્લીન રહે અને સામાન્ય રીતે સંયમપ્રધાન-બ્રહ્મચર્યપ્રધાન વાનપ્રસ્થ જીવન જ તેઓ ગાળતાં હોય. તેમના હાથ નીચે ઉછરતાં બાળકો અને બાળાઓને આ રીતે [illegible] આશ્રમોમાં સંયમ, પરિશ્રમ, સેવાપરાયણ કઠણ બ્રહ્મચારી જીવનનું કુદરતી વાતાવરણ મળી રહે છે.

પ્રેમથી ગાંધીજીએ આ પ્રમાણે આશ્રમધર્મને નવા સ્વરૂપમાં પુનર્જીવિત કરી તેનાં કેટલાંક અતિ મોટાં રૂપ આપ્યાં છે. દાખલા તરીકે-(૧) હિંદુસ્તાનની સ્ત્રીઓને પણ પુરુષ જેટલું જ મહત્ત્વ સમાજમાં મળી ચૂક્યું છે. સ્ત્રીઓને અમુક જ હક હોય અને અમુક ન હોય એવો મર્યાદિત [illegible] રચન જ હતી ગયું ને, ધર્મ અને વેદ આદિ વિદ્યાઓમાં હતી. વિષે જુના જમાનામાં ચાલી આવેલી હતી તે આજ [illegible] ચર્ચાઓ કર્યા વિના કે રમખાણો અને ઠરાવો કર્યા વિના કે સમિતિઓ અને પરિષદો ભરી વિના જ હટી ગયો છે. રાજકારણમાં મતાધિકાર ધરાવવો, અધિકારના સ્થાનો ભરાવવા, ન્યાયાલયમાં કામો કરવા, વગેરે સંબંધમાં કેટલાક આગળ પડતા દેશો પણ હજુ સ્ત્રીઓને લાયક ગણતા નથી. તે અધિકારો આ દેશ સ્વતંત્ર થતાં સ્ત્રીઓના ખોળામાં આપોઆપ આવી પડ્યા છે.

ગૃહસ્થાશ્રમને સંક્ષિપ્ત બનાવી વાનપ્રસ્થ આશ્રમ તરફ કુદરતી રીતે, ખાસ કૃત્રિમ પ્રયત્ન વગર જ વળ્યા છે. પોતાનાં બાળકો જેટલી જ આશ્રમનાં અને દેશનાં અન્ય બાળકોની પણ સેવા કરવાની ભાવના તેમણે આશ્રમ

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૨ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોટરી
- હેરા
- રૂચાર
વિગેરે હરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સૂટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વાસણોમાં ફેરી અને આશ્રમવાસી બહેનોએ પણ તે બાબત ઠીક પ્રમાણમાં અપનાવી.

ઘર ઘરમાં રાંધણું, ખાણું, અને પોતાનાં નાનાં નાનાં ગૃહસ્થાશ્રમો ચલાવવા એ જુની આદતમાં સુધારો કરી ગાંધીજી આશ્રમોના સંયુક્ત રસોડાનો નવો ચીલો ચલાવ્યો છે. ગાંધીજી તેના ગુણગાન કરતા કહેતા કે તે સ્વાભાવિક રીતે સ્વાદ ઉપર સંયમ કેળવવામાં મદદ કરે છે. આખા આશ્રમ પરિવારની શારીરિક સેવા માટે ખાસ રાખે જેવો આહાર તે સૌને મળે છે. નાનાં બાળકોની જેમ જીવને પંપાળવામાં તે વખતે શક્તિ ખર્ચીને નહિ અને સાલમંતાની સંભાળ બહાર રાખશે.

આશ્રમ જીવનનું ત્રીજુ કાર્ય એ છે કે તેમાં સ્ત્રી-નોકરના ભેદ નથી. સૌ સમાનપણે ખાય પીએ છે. અને સમાનપણે કામ કરે છે. નાનાં મોટાંનો હેતુ મુખ્યત્વે કેળવવાનો હોય એ ગૃહસ્થને કંઈક ઠીક ઠીક કમાવાની યુક્તિ આવડી જાય છે તો તરત જ ઘરમાં નાના મોટાં કામ માટે નોકરો રાખવામાં આવે છે. નોકરો રાખ્યામાં મોટાઈ મનાય છે, તેનાથી ઘરના સંસ્કારો બગડે છે અને ગૃહસ્થ જીવનમાંથી આશ્રમ તરફ વળી જાય એવો વિચાર જ કોઈને આવતો નથી.

જગતમાં વિચારી જોતાં કલ્પના ચલાવીએ તો સમજી શકાશે કે આશ્રમ જીવનનું એક ત્રીજું અને ચોથી વધારે મહત્વનું રૂપ એની સફાઈ તેમ છે. જો એ સંતતિ નિયમનનો માનવને શોભે એવો ઉકેલ. આ વાર્તાલાપમાં આ અતિ મહત્વના વિષયો ઉપર પ્રકાશ પાડવા કરતાં વધારે સમય હું લઈ શકું તેમ નથી. આશ્રમજીવન યોજનાને પ્રયોગ ગાંધીજી તેમના જીવન દરમિયાન ઠીક ઠીક સફળ રીતે ચલાવી શક્યા હતા, તેમની પ્રેરણાથી જે જે કામો થતાં તે બધામાં આશ્રમનું ન્યુક્લિયસ એટલે કે કેન્દ્ર તરત ઉભું થઈ જતું. ગાંધીજી પોતે કહેતાં કે હું જે કંઈ કામ કરું છું તેમાં આશ્રમ જેવી ચીજ જાય છે અને તેમ થાય તે સ્વાભાવિક જ છે. સત્ય અને અહિંસાનાં કામો ઉભા થાય એટલે કુદરતી રીતે સેવાપરાયણ, સંયમી, ત્યાગી, તપસ્વી માણસોનાં જુથ એમાં સહેજે બને. સૌ ગૃહસ્થી તેવા હોય એમ છે નહિ. પણ તે રચનાત્મક કામોની પ્રેરણા સામાન્ય માણસોને પણ તેવા બનાવી દે છે.

ગાંધીજીના જીવન દરમિયાન સેંકડો આશ્રમો પોતાની મેળે ઉભા થયેલા હતા. તે જમાનો મુખ્યત્વે રાજકારી લડતોનો હતો. એટલે આશ્રમો ઉભા થવાનો અવકાશ મર્યાદિત હતો. પણ જો ગાંધીજીના અનુયાયીઓ સ્વરાજ્ય પછીનાં નવસર્જનનાં કામો વ્યવસ્થિત રીતે કરવા તત્પર થયા હોત તો તેઓ પોતાની ઉંડાઈ રહિત ન કર્યાં નવસર્જનના સર્વ પ્રકારના ગાંધીજીને રસ્તે ઉભવા મંડયા હોત, તો નવસર્જનનાં કામો એટલાં વૈવિધ્ય બની ફુટી નીકળ્યા હોત કે આ દેશની અંદર સેંકડો નહિ, હજારો નહિ, પણ લાખો આશ્રમો ઉભાં થઈ ગયા હોત. જેટલાં ગામ તેટલાં આશ્રમ હોત અને તે બધાં ગામ વહીવટી કચેરીઓ જેવાં ન હોત, પણ આશ્રમો જ હોત. તેના આર્થિક વ્યવહારો ચલાવવા અનેક પ્રકારની સહકારી મંડળીઓ ચાલુ થઈ હોત અને તે કોઈ બેંકરી પેઢીઓ જેવી ન હોય શકત, પણ આશ્રમો જેવી જ હોત. ગામડે ગામડે વિદ્યા અને વિનયના પ્રચાર માટે વિવિધ પ્રકારની શિક્ષણસંસ્થાઓ ઉભી થાત અને તે બધી આજની નિશાળો અને કોલેજો જેવી ન હોત, પણ બુનિયાદી, ઉત્તરબુનિયાદી, આશ્રમો જ હોત. ગામડે ગામડે ખેતી, ગોપાલન, ઉદ્યોગો, વિદ્યાઓનાં સંશોધન કેન્દ્રો નીકળ્યાં હોત. તેવી સંસ્થાઓના કેન્દ્રમાં દંડ્યેલાં આત્મસમર્પણ કરનાર વિદ્વાનો જ હોત કે જેથી આજે પણ તેવી સંસ્થાઓ ઘણાખરા આશ્રમો જેવી જ હોય છે છતાં તે પણ વધારે શુદ્ધ અને આપણી સંસ્કૃતિને શોભે એવાં આશ્રમોનું રૂપ ધારણ કરત, ન્યાયના કામો અને રક્ષણનાં કામો ઉભા થયાં હોત પણ તે આજની કોર્ટ અને પોલીસ કે લશ્કરના રૂપનાં ન હોત, પણ પ્રેમ અને ન્યાયનું વાતાવરણ ફેલાવનાર અને સત્યાગ્રહનો પ્રચાર કરનાર શાંતિ સેનાઓના જ આશ્રમો હોત.

આપણી સ્વતંત્રતાને અને આપણા સ્વરાજ્યને જો ગાંધીજીના તેમના વારસો તેમની રીતે પુષ્ટ બનાવી શક્યા હોત તો દેશમાં ચારિત્ર્યવાન, વિદ્વાન અને સેવાભાવના ભરેલાં સેવકોનાં જુથોનાં આશ્રમો ઉભા થઈ શકે, સહજ પ્રાણીઓનાં શરીરોની જેમ તે કેન્દ્રોમાંથી અનેકવિધ નવસર્જનનાં મહાન કામો અંતરપ્રેરણાથી અને અંદરના બળથી ચાલી શકે, અને એક તેજસ્વી ભારત દેશનો આત્મા પુરુષાર્થ ખીલી શકે.

મહાત્મા ગાંધીજીએ પ્રાચીન આશ્રમ ધર્મનું પોતાની પ્રતિભા વડે કેવું નવસંસ્કરણ કર્યું તેની આછી રૂપરેખા બતાવવાનો મેં પ્રયત્ન કર્યો છે ગાંધીજીએ તેને વ્યાપક કરી બતાવવાની તક ઈશ્વરે આપી નથી પરંતુ જે આશ્રમો ઉપાતી પ્રયોગ તેમણે કરી શક્યા છે તે સ્પષ્ટ રૂપે બતાવે છે કે જો તે રસ્તે દેશ ચાલે તો દેશનો આત્મા ખીલ્યો ખીલી ઉઠે અને એક મહાન પ્રજા પોતાની આત્મશક્તિ, કોમીને અપૂર્વ ઉન્નતિ સાધી શકે અને જગતમાં સૌથી ઉત્તમ સાત્વિક વાતાવરણ ફેલાવવામાં અત્યંત ઉપયોગી ભાગ ભજવી શકે.

(આકાશવાણી વડોદરાના સૌજન્યથી)

બાપુ અને તેમના બહેન

ભાઈને આશ્રમ આવ કે, હું તો આખા જગતનું કલ્યાણ કરવા બેઠો છું. આ બહેનની સામે તો ફકત જો'

એક કાગળમાં આ જાતની વાત કોઈ પાસે લખાવીને બહેન કાગળ રવાના કરે છે.

બાપુ જવાબ આપે છે: 'બહેન તું જાણે તો છે કે તારો ભાઈ મોટો ભાઈ છે જેના કામમાં એક લંગોટ સિવાય બીજું કંઈ નથી. તો હું શું આપું? એના કરતાં તું છાણાં થાપીને, મહેનત મજુરી કરતી હોય તો ! કેવું સારું!'

બહેન વાળતો જવાબ આપે છે: 'ભાઈ હું હવે વૃદ્ધ થવા આવી. શરીરમાં જોર હતું ત્યાં લગી તો કામ કર્યું. હવે થતું નથી, એટલે તો તને આજીજી કરી છે.'

ત્યારે ભાઈ કહે 'અહિં આવ. જેટલું બને એટલું કામ કરીને સુખેથી રહેજે.'

(જગત આખા ન સાથે સંકળાયેલો ભાઈ છોકરે માનો જણ્યો ભાઈ' બહેનનું દુઃખ એ ખમી શક્યો નથી પોતાની પાસે (આશ્રમમાં) બોલાવી લે છે.)

વૈષ્ણવ ધરમવાળી બહેન ન્યાત છે તો ખરી, પણ જુએ છે કે ભાઈ તો આખા ય વિશ્વનો ભેગો એકઠો કરીને બેઠો છે, ત્યાં પોતાનો મેળ શે ખાય! પોતાને તો દેવ મંદિર કરતાં એ કાઈને ગમતું નથી. નાત જાતના ભેદના સંસ્કાર પુરેપુરા ભાળવવા છે આ કમાથી જાય બાપુજી તો ચોખ્ખું સ્વતંત્ર સંભળાવી દીધું: 'જે છે તે આ ભાઈનો સંસાર છે, એને સમજીને તારે ચાલવાનું છે...'

(સાબરમતી આશ્રમ. તેમાં આવેલું 'હૃદયકુંજ.' બાપુનું એ નિવાસસ્થાન. હજારો લોકો દેશ દેશથી આવે. બાપુની છબિઓ જુએ. આશ્રમમાંના નીરખી એક એક કરીને પ્રસંગ નિહાળે એમાંથી નવનીત ઉલેચે અને પરસ્પર એની આપલે કરે. કંઈ કંઈ વાતો કરે અને આનંદ રસ પામીને જાય. આ પ્રસંગ એમાંથી જ માગી લીધો છું.)

—વિમલા.

બુકકીપીંગ, ઈનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, આસેસમેન્ટ્સ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો

આર. વીઠલ

૧૨ ગાંધી આર્કેડ, ૨૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ.
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૬૫૪.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંજા ૧૬મી માર્ચ ૧૯૬૧ના આશરે અને કરાંચી થઈ મુંબઈ જવા ૨૧મી માર્ચ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાંચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ પા. ૧૧૦-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે પા. ૪૨-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રા. લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૨૭૨૪ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

★ સંસ્કાર ★

સંસ્કાર અને સંસ્કૃતિ શબ્દો તેમજ એના પર્યાયોનો ઉપયોગ કરીને ઠેકઠેકાણે ઘણી ચર્ચાઓમાં સંસ્થાઓ સ્થાપવામાં આવી છે. આને લીધે યુવાનો અને પ્રૌઢોના વિચારોનો ભારે ગૂંચવાડો ઊભો થાય છે. મોટી ઉમરના લોકો પોતાને વિષે કે સંસ્કાર-સંસ્કૃતિ વિષે શું વિચારે છે એ બહુ મહત્વનું નથી, પણ યુવાનો સંસ્કાર એટલે શું, એ સમજવામાં જરા પણ ભૂલ ન કરે એ ખૂબ મહત્વનું છે. આ પેઢીના વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થીનીઓની આકાંક્ષાને કેવી દિશા આપવામાં આવે છે એના પર ભારતના ભાવિનો ઘણો આધાર છે.

સંસ્કૃતિ કે સંસ્કાર એ સંગીત, નૃત્ય, ચિત્રકામ કે એવી બીજી કોઈ લલિતકળા જ માત્ર નથી, ચિત્રકળાની કે વિજ્ઞાનવાદની કે બીજી સિદ્ધિઓમાંથી કેટલીક સિદ્ધિઓ યુવાનોએ નિઃશંક મેળવવી જોઈએ. એ સિદ્ધિઓ એમને તેમજ બીજાઓને માટે જીવન આનંદમય બનાવે છે. એ રીતે એથી પણ સારો અને વ્યાપક હેતુ સિદ્ધ થાય છે, પણ તમે આ સિદ્ધિઓ મેળવી હોય કે અંગ્રેજી કે સંસ્કૃત, આપણું સમાજ જ્ઞાન ઘણું વિશાળ હોય તેથી તમે સંસ્કારી માણસ છો એમ માનવું ખોટું છે. એજ રીતે જો તમે ગાઈ શકતા ન હો, કે વાયોલીન પણ વગાડી ન શકતા હો, ચિત્ર ન દોરી શકતા હો, કે શેક્સપિયર અગર તો કાલીદાસનાં કોઈ દાખલા ન આપી શકતા હો, એટલે તમે સંસ્કારી માણસ નથી એમ માનવું એ પણ બરાબર નથી. સાહિત્ય કે લલિતકળાની સિદ્ધિઓ મેળવવા કરતાં સંસ્કાર કે સંસ્કૃતિ એ કાંઈક જુદું જ છે.

સંસ્કારી માણસ તો પોતે જે માણસ સાથે સંપર્કમાં આવે છે, એની લાગણીનો ખ્યાલ રાખે છે.

જે માણસ સહૃદયી નથી એ સંસ્કારી હોઈ શકે નહિ. તમારા વિષે બીજા લોકો શું ધારે-વિચારે છે, એમાંથી તમને આની પ્રતીતિ થયા કરશે.

માણસ જો સંસ્કારી બનવા માગતો હોય તો એણે વિષયોની બહુ પડતી આસક્તિથી દૂર રહેવું જોઈએ. દરેક પ્રકારના વિષયના ભોગોમાં સંયમ રાખવામાં આવે એ સંસ્કારનું મુખ્ય લક્ષણ છે ભોગ-વિલાસ માટેની અદમ્ય ઝંખના માણસને તરત જ સંસ્કારના જગતમાંથી બહાર ફેંકી દે છે.

માણસ ક્રુરતા દાખવે એ સંસ્કારીતાથી વિરોધી કૃત્ય છે. સંસ્કારી માણસ બીજા માનવીઓ, પ્રાણીઓ, પશુઓ અને પક્ષીઓ પ્રતિ કરૂણા રાખે છે. નિર્દય કે ક્રુરતા દાખવનાર માણસ નિષ્ઠુર સ્વભાવ અને સંસ્કારી માણસ ન હોય એને ઓળખવા એ શબ્દ વપરાય છે.

માણસની ટેવો સ્વચ્છ, નિર્મળ હોય એ તો બહારનો ગુણ છે, પણ સંસ્કાર એ તો આંતરિક ગુણ છે.

તમે જો સાચા અને સારા બનવા માગતા હો તો તમારામાં ખોટા મિથ્યા સંસ્કાર ન હોવા જોઈએ. કે જેથી કરી, તમારૂં હૃદય જ સંસ્કારી હોવું જોઈએ કે જેથી કરી, સ્વાભાવિક રીતે, સહજપણે એમાંથી સંસ્કારી વર્તણૂક જ પ્રગટ થાય.

અશિક્ષિત માણસ સંસ્કારી હોય શકે, પણ જેણે શિક્ષણ લીધું હોય એના પાસેથી તો ઘણી અપેક્ષા રાખી શકાય તેટલું જ્ઞાન હોય, પણ માણસ એથી સંસ્કારી બનતો નથી. ભલે તમે ગમે તેટલું શિક્ષણ લીધું હોય, ગમે તેટલું સાહિત્ય સ્મૃતિમાં ભરી રાખ્યું હોય, પણ જો વિનય ન હોય, કરૂણા અને બીજા લોકોની લાગણીની ચિંતા ન હોય, કે આત્મસંયમનો અભાવ હોય, ત્યાં સંસ્કાર સંભવી શકે નહિ.

ઉપર દર્શાવેલા બધાં ગુણો એકધારા મહાવરાથી આવી શકે છે. સારી ટેવો પાડવા માટે યુવાનીના સમય જેવો બીજો કોઈ સમય નથી અને ગોપીજનના સારા દ્રષ્ટાંત સિવાય એ પ્રાપ્ત કરવાનું બીજું કોઈ સારું સાધન નથી.

—શ્રી રાજગોપાલાચારી.

મહાત્મા ટોલ્સ્ટોય

(૩૪ પાનાનું અનુસંધાન)

જે વ્યસનથી આપણને સહેજ પણ લાભ નથી પણ ઉલટું જે આપણને અધમ બનાવે છે, આપણું આરોગ્ય હરી લે છે, તદુપરાંત આપણા તથા દેશના હજારો રૂપિયાનો ધુમાડો કરાવે છે એ વ્યસનને આપણે શું કામ વળગી રહીએ? જોતાં તો વાત સારી હાંસી જ જણાય.

મને આશા છે કે તમે ટોલ્સ્ટોયના આ વિચારો ઉપર વિચાર કરશો અને એનું તપ જશે કરે તો જીવનમાં એનો અમલ કરવા જેટલી હિંમત દાખવશો.

—મોહનલાલ શાહ ના 'પ્રવચન વાણી' કુંકાણીને.

વિવિધ વર્તમાન

અંગોલામાં સાત પોલીસોનું મરણ

પોર્ટુગીઝ સંસ્થાન અંગોલાના રાજધાનીનું શહેર લુઆન્ડામાં જમણું વર્તા સાત પોલીસો માર્યા ગયાના સમાચાર અહીં મળ્યા છે. એક ટોળાએ જેલ અને મીલીટરી બેરેક્સ ઉપર હુમલો કરતાં સાત પોલીસો માર્યા ગયા, અને ઘણાં ટોળાંમાંના માણસોની ધરપકડ થઇ છે.

એવા ખબર ત્યાંના ગવર્નર જનરલ ને મળ્યા હોવાનું કહેવાય છે કે પરદેશથી આ ઉશ્કેરણી થઈ હતી અને એ 'સાન્તા મરીયા' સ્ટીમરને કારણે હતું. પોર્ટુ. સરકારને ઉથલાવવા માંગે છે એવું લાગે વાતાવરણ જણાય છે.

આ હુમલાનું લગભગ ત્રીસ મિનિટ સુધી ચાલ્યું હતું અને બન્ને બાજુએ ખુવારી થઇ હતી. ઘાયલ કાળા અને ગોરા લોકો આ ઝપાઝપીમાં હતા. ત્યાંના ખબર આવ્યા છે કે હવે ત્યાં બધું શાંત છે.

પેશાવરમાં રાણી ઈલીઝાબેથ

પેશાવરમાં જ્યારે રાણી ઈલીઝાબેથ વિમાનમાંથી ઉતર્યા ત્યારે લગભગ ૧૦૦,૦૦૦ માણસોનું એક મોટું ટોળું આવકાર આપવા માટે ઉમટ્યું હતું. રાણીને જોઈ લોકોએ આવકારના શબ્દો મોટેથી બુમો પાડવા લાગ્યાં. કરાંચીથી રાણી સીધાજ પેશાવર વિમાન માર્ગે ગયા હતાં. સાથે પ્રીન્સ ફીલીપ પણ હતા.

સાન્તા મરીયા સ્ટીમર પાછી સોંપાઈ

બ્રાઝીલના પ્રમુખ મી. જાનીયો ક્વાડ્રોસે સાન્તા મરીયા સ્ટીમર પોર્ટુગીઝ સરકારને પાછી સોંપી દીધી છે. સાન્તા મરીયાને ગેલ્વાવને બ્રાઝીલના કિનારાના એક બંદરે સહીસલામત પહોંચાડી હતી. સ્ટીમર ઉપર એક માણસ ઘવાયો મારો થઇ ગયા હોવાના સમાચાર અહીં પહોંચ્યા હતા. સ્ટીમર બંદર ઉપર આવી કે તુરત જ એ માણસને એમ્બ્યુલન્સ હોસ્પીટાલે લઈ ગઈ.

પ્રથમ આફ્રિકન બારિસ્ટર

ટાંગાનીકામાં પ્રથમ આફ્રિકન બારિસ્ટર બનાર મી. જુમા મવાલા છે. તેઓ મોશીના રહેવાસી છે. મી. મવાલાની ઉમર ૨૫ વરસની છે, અને તેઓ એક ખેડૂત અને વેપારીના પુત્ર છે. એમને અભ્યાસ કરવા માટે પરદેશ મોકલવામાં એમના કુટુંબે, નેટીવ ઓથોરીટીઝ યુનીયને અને ટાંગાનીકાની સરકારે આર્થિક મદદ કરી હતી. તેઓ હાલ ઇંગ્લાન્ડમાં છે.

અંગ્રેજી નાટકમાં ગોરાઓ સાથે આફ્રિકન

પ્રોફેસર સીસલ વીલીયમ્સ, ઇસ્ટ પોલ સેંટનું નાટક 'ધ રીસ્પેક્ટેબલ પ્રોસ્ટીટ્યુટ' ભજવવા તૈયાર થયા છે. આ નાટકમાં એક નીગ્રોનું પાત્ર છે જે નાસી જાય છે અને બધાથી સંતાતો ફરે છે. આ પાત્ર માટે સીસલ વીલીયમ્સે એક આફ્રિકન યુવાની શોધ કરી છે એનું નામ છે ઇગ્નાસ દાલ્બા. એની ઉમર છે ૨૭ વરસની અને એ સેલીસ્બરીનો રહેવાસી છે.

આવી રીતે ગોરાઓ સાથે એક આફ્રિકન પહેલીજ વાર કામ કરશે, આ દેશના ઇતિહાસમાં આવો પહેલો જ પ્રસંગ છે. આ નાટક કરગનમાં માર્ચની ૧૦મીથી શરૂ થશે, અને તે ૧૧ દિવસ ચાલશે.

"એરમેલોથી ૧૨, માઈલ રોન્ડસ્ટન જતાં મેઇન રોડ પર આવેલું ચાર રૂમ અને કીચન વીગેરેની સગવડ વાળું ઘર ભાડે આપવાનું છે, બન્ને ટાઉનોમાં જવા આવવા માટે મોટર બસ, અને પોસ્ટ, તેમજ રેલ્વેની સગવડ મળી છે."

APPLY E. C DANKA
P. O. Box 179 Phone 178,
ERMELO. — TVL.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું ખરીદો, મોંઘું ભાવ્યો, ફાયદો ઉઠાવો.
હમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: સેન્ડલો, ગુજર સ્ટાઇલ અને બીજી અનેક જાતની બનાવટો, રેશમના ૫૦ ગજ ગજી, ગરમ ઉનના જરસીઓ, પુલોવર, સાબુ, [illegible], ચટણી, [illegible] વિ.

બાળકો માટે: નાનાં બાળકના કપડાં, ટોપી, બ્લાઉઝ, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] વિ.

[illegible] સ્ટાઇલ, [illegible], વિ.
વેપાર માટે સસ્તી લેવા માટે [illegible] વાસણો, ઇન્ડેન્ટકરો.
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!

ડરબનવાળાંઓ યાદ રાખો: માખરો હેટર્સ (પ્રો) લી.
(ઓખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
[illegible] — પહેલે માળે, — ચે. ને પરબત
માસ્તર બિલ્ડિંગ્સ — ૬૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

ચન્દ્રગ્રહણ

મ. શ્રી. ભગત (ઓફિન્ટીન)

ચંદ્ર અને સૂર્યનું ગ્રહણ જ્યારે આકાશમાં લાગે છે ત્યારે ચંદ્ર અને સૂર્યનું તેજ ઝાંખું થાય છે અને બધા લોકો કહે છે કે, ગ્રહણ લાગી ગયું. આકાશમાં અધર રહેલા ચંદ્ર અને સૂર્યનું ગ્રહણ સૌ જુએ છે. પરંતુ હૃદયમાં આત્મગ્રહણ ક્યારે અને કેમ લાગે છે? તે કોઇ જોતું નથી, કાશીના પંડિતોને કબીર સાહેબ પૂછે છે

'નિતે અમાવસ નિત સંક્રાન્તિ,
નિત નિત નૌગ્રહ લાગે પાંતિ'.
(બીજક-ગ્રંથ)

એ કૌનિ પૂછો પંડિત જના,
હૃદયગ્રહણ લાગ કહિ ચના';
'કહે' કબીર ઇતનો નહિં જાન,
કૌન શબ્દ ગુરૂ લાગા કાન;

અર્થ—રોજ અમાવસ રોજ પુનમ અને રોજ નૌગ્રહનું હૃદયમાં ગ્રહણ લાગેલું રહે છે, અસત્યને સત્ય સમજી રહ્યા છે, ગુરૂથી શું બતાવ્યા અગર ગુફાઓમાં બંધાવ્યું? પંડિત પુછે કે રોજ અમાવસ રોજ પુનમ રોજ નવગ્રહ નથી થતા તો કંઇ પણ આત્મજ્ઞાન વિષે જાણતા નથી, કઇ રીતિ કહો છો? સદ્ગુરૂ કબીર ઉત્તર આપે છે કે, નિત્ય અમાવસ, પુનમ ને માને છે. ૧૨ અમાવસ, ૧૨ પુનમ, ૯ ગ્રહ મળી કુલ તેત્રીસ થયા, શિક્ષિત કાશીના પંડીતોને કબીર સાહેબ કહે છે, તમે લોકો જે તેત્રીસ ક્રોડ દેવતાને આત્મા સમજીને પુજન જાપ, ભજન, કરો છો, તે તમારી ભૂલ (અભ્યાસ) છે. તેત્રીસ કરોડ દેવતા અપરા, જડ, અવિદ્યા રૂપ છે. તેને પરા, ચેતન, વિદ્યારૂપ આત્મા સમજી ગ્રહણ લાગે છે ગ્રહણ જેને લાગે છે જે દેહમાં વિદેહ, અક્ષરને નિરાકાર, તત્વને નિતત્વ, જડને ચેતન, અસતને સત, અનિત્ય ને નિત્ય સમજીને માને છે. જે દેહને દેહ અને વિદેહ ને વિદેહ સમજે છે તેને ગ્રહણ લાગતું નથી. અધિક જીવોને માટે સદ્ગુરૂ કબીર સાહેબે કહ્યું છે.

'નાચો દેવ તેંતિસ કરોરી,
સમ્મરત લોક ભગ્ન ચો તોરી'
સુરનર મુનિ સબ તેંતિસ કરોરી,
બાંધિ લાયે નિરંજન ડોરી,

જે તેત્રીસ કરોડ દેવતાની ભક્તિ, ભજન, જાપ, પૂજન કરે છે, તેને નિત્ય મુક્તિ નથી મળતી. જન્મ મરણથી છૂટતા નથી, એ ચાર ખીચોરાશીમાં ભટકતા રહે છે, દેવતાઓને પુજવાવાળા નાના અમર મોટા બધા ને નિરંજન દોરમાં બાંધીને નર્કમાં નાખે છે. જે વસ્તુ જેવી છે તે વસ્તુ ને તેવી સમજીને માને તેને ગ્રહણ નહિં

જે વસ્તુ જેવી છે તે વસ્તુને તેવી ન સમજે તેને ગ્રહણ લાગે છે, જેમ રસ્સી ને ભ્રમ સર્પ સમજવી તેને ગ્રહણ લાગી જશે. જો રસ્સીને રસ્સીજ અને સર્પને સર્પ સમજશે તેને ગ્રહણ નહિં લાગશે. ગુરૂજ્ઞાન દ્વારાથી ગ્રહણ છૂટે છે.

ચોપાઈ:

'ગ્રહણ પરે ચૌતી સોભાગ,
કલિયુગ બેઠા અબ નિર્ધાર;'
'૩૪૦૦ ગ્રહણ પરે સો કીન્હા,
કલિયુગ અન્ત દ્ર ષિધના દીન્હા;
પાંચ હજાર પાંચ સૌ પાંચ,
તબસે સત હોય ના સાંચા;
ગ્રહણ વર્ષ ગ્રહણ નિર્ધાર,
આગમ સત કબીર પુકાર.'
(કબીર વાની)

અર્થ—કલિયુગનું આયુષ્ય ૪ લાખ ૩૨ હજાર, જેમાં ચોંતરીસો ગ્રહણ લાગે છે. પાંચ હજાર પાંચસો પાંચનું જ્યાં સુધી જ્ઞાન નહિં થશે ત્યાં સુધી હજારો વર્ષ સુધી જપન પર્યંત ગ્રહણ લાગતું જ રહેશે, કબીર સાહેબ પુકારીને કહે છે, એક કલાકમાં હજારો વાર કલિયુગમાં અજ્ઞાની આદમીને ગ્રહણ લાગે છે, અનિત્ય ને નિત્ય, દેહને આત્મા, મનનો આત્મા, ઇન્દ્રિયનો આત્મા, પાણી, પત્થરનો આત્મા માનવું ગ્રહણ લાગે છે, જ્યારે પાંચ હજાર પાંચ સો પાંચ નમ્બરે આવે તો ગ્રહણ નહિ લાગે અમર કેન્દ્ર વિક્રમ સંવત ૨૦૧૭માં છાંયા થશે તો મોટી ભુલ થશે, અને તેને ગ્રહણ છૂટશે નહિ, અહીં આત્મ અજ્ઞાનનો ભેદ ગુપ્ત છે, ગુરૂજીજ જાણી શકાશે.

સાખી—

'ગુરૂ મુરતિ ગતિ ચન્દ્રમા,
સેવક નેન ચકોર,
આઠ પહર નિરખત રહો,
ગુરૂ મુરતિ કી ઓર.'

જેમ ચકોર પક્ષી પૂર્ણ ચન્દ્રમાનો ધ્યાન પૂર્વક ગ્રહના પ્રકાશને પોતેજ હૃદયમાં પી જાય છે, તેમ શિષ્ય ગુરૂના દેહમાં વિદેહી આત્માને ધ્યાનથી પોતાના આત્માને જાણી શકે છે, જેમ ચકોર પક્ષી અંધારીવાળી ઘટતી વધતી કળાંનો અમર અજવાળાની ઘટતી વધની કળાનો ધ્યાન નકરતાં ફક્ત પુનમનો પૂર્ણ ૧૬ કળાવાળા ચંદ્રમાનું ધ્યાન કરે છે. તેમ શિષ્ય ગુરૂની ઘટતી વધતી શરીર કળાના ધ્યાન નકરતાં ગુરૂની વિદેહી પૂર્ણ આત્મકળાનો આઠે પહોર ધ્યાન ધરે, જો ગુરૂની શરીર જ્યોતિ ધ્યાન કરી તો ચોરાશીમા ફેરા ખાશે. જો ગુરૂની વિદેહી પૂર્ણ આત્મ ચંદ્રકળાનું ધ્યાન ધરશે તો જન્મ મરણ રહિત મુક્તિ પામશે, ગુરૂ કબીર કહે છે, તેને ચંદ્ર ગ્રહણ સમજી નહિ-જ્ઞાનમાંથી

જાણવા જેવું

કુતુબ મીનારના પ્રત્યેક પથ્થરો મૂર્તિઓને તોડી તે પથ્થર વડે બનાવવામાં આવ્યાં છે.

* *

માનવ જાતના પુર્વજો ગોરલા વાંદરા મનાય છે અને ડાર્વિનની શોધ મુજબ તે વાંદરાઓ આફ્રિકામાંજ વસતા. આથી એમ મનાય છે કે, માનવજાતનું મૂળ ઉદ્ભવ સ્થાન આફ્રિકા છે. આફ્રિકાની આબો હવા ન ફાવતા માનવો ધીમે ધીમે યુરોપ અને એશીયા ખંડોમાં પ્રવેશ્યા. આપણા ગોરા સાહેબ કહીને આ વાંચી ચીતરી ચડશે.

* *

એશીયાના વિદ્વાનો જણાવે છે કે એશીયામાં સૌથી પ્રથમ વસવાટ કરનાર પ્રજા હબસી હતી.

* *

તમે જે આજે આઇસક્રીમ ખાવ છો તેની શોધ ઇ. સ. ૭૪૦માં એક પ્રવાસી માર્કો પોલો એ કરી છે. તે ચીન પાસે પ્રવાસ કરતો હતો અને અકસ્માત રીતે એને આઇસક્રીમની શોધ કરી. આથી આઇસક્રીમ ચીનની ભેટ છે ૧૮૫૦માં એનું પ્રથમ કારખાનું અમેરીકામાં શરૂ થયું હતું.

* *

કપુર આપણે જે દેવ પુજનમાં પવિત્ર સમજી વાપરીએ છીએ તે હોમીઓપેથીમાં વપરાય છે. અને તે એક ઝાડનો રસ છે. ઇંડિયામાં માથો દૂખવાનો કપુર બહારથી લગાવાય છે. પુજા ઉપરાંત બીજા કામોમા કપુરનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. ટીકમ, હવા, ચિનોઇમાં આવી ટોબી હોરેસ્ટ ટીકિંગ સંસ્થાએ હવે તુલસી અને ડમરામાંથી કપુર કરવાનો વિચાર કર્યો છે. કપુરનું ઝાડ ઇંડિયામા થયું નથી અને થાય તો પણ તે ૫૦ વર્ષે ઉપયોગી બને છે

* *

માનવી પર મોટામાં મોટી આફત ૧૩૪૭થી ૧૩૫૧ સુધીમાં આવેલી. એ સમયે યુરોપમાં "કાળા મોત"ને નામે ઓળખાતા રોગચાળામાં આઠ કરોડ માણસો મરી ગયેલા. બ્રિટનની ૪૫ ટકા વસ્તી મરી પરવારેલી. કેટલાક લોકો જણાવે છે કે પૂર્વના દેશો સહિતની કુલ ખુવારી સાડાસાત કરોડ જેટલી હતી.

* *

ભયની સામે શાહમૃગ રેતીમાં માથું નાખી દે છે અને એને કોઇ જોતું નથી એમ માની લે છે એ જાતની પ્રચલિત માન્યતા સાચી નથી. નિષ્ણાતો કહે છે કે શાહમૃગ પાણી શોધતું હોય છે અથવા પીતું હોય છે ત્યારે તે રેતીમાં માથું નાંખી દેતું હોય એમ દેખાય છે.

* *

સોવિયેટ-શાસિત હંગેરીમાં તાજેતરમાં થયેલા કાયદા અનુસાર મૂળ ૫૦ વર્ષ પુરેં કરેલા 'ગુના' માટે આરોપી હંગેરીયનોને મોતની સજા કરવામાં આવી રહી છે. એ 'ગુના' ૧૯૧૯માં સામ્યવાદીઓ સામે ત્રાસવાદી કાર્યો કરવાના છે.

સુરત હિંદુ એ. સોસાયટી

(વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ)

આથી સર્વે મેમ્બરોને જણાવવાનું કે સોસાયટીની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૨૬-૨-૧૯૬૧ના રોજ રવિવારના બપોરે ૨-૩૦ વાગ્યે સુરત એસોસીએશનના ૧૨૭ વિક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટવાળા હોલમાં મળશે.

સર્વે મેમ્બરોને સમયસર હાજર રહેવા વિનંતી છે

કાર્યક્રમ. (૧) મીનીટસ (૨) મંત્રીનો રીપોર્ટ (૩) પ્રીન્સીપલનો રીપોર્ટ (૪) ખજાનચીનો રીપોર્ટ (૫) અધિકારીઓ તથા કમીટી સભ્યોની ચૂંટણી (૬) પરચુરણ.

એલ. બી. પટેલ
મંત્રી
સુ. હિં. એ. સોસાયટી

ખાસ દરખાસ્તઃ હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમા આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-કેરમબોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, સેન્ડલવુડ અને ચાંદીની મંગળીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની ચીજો ટીકડીઓ, ડાયમોન્ડીસ અને ઝાલર. સુરતીભાતની સાડીઓ અને ફેન્સી ગુડ્સ.
ટ્રેડરો અને ફેરીઆ માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવશો વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
હોલસેલ ઇમ્પોર્ટસ અને કમીશન મરચન્ટસ
૧૨૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૦૩૩૭ — ડરબન.
અમારું પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

સંભાળીને રહેજો

મૂળ લેખક: પ્રો. પ્રભાકર તામણે એમ. એ.

અનુવાદક: શ્રી. વ્રજ શાહ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

એની આ ગોઠવણ સાંભળીને મને મારા કર્તવ્યનું ભાન થયું. અને દ્રૌપદીની પુકાર સાંભળી દોડતા શ્રીકૃષ્ણની જેમ મેં સુરેખા તરફ દોટ મૂકી. કૃષ્ણ બરાબર 'ટાન ટાઈમ' પહોંચ્યા તેથી દ્રૌપદીની આબરૂ બચી ગઈ. પણ મને માત્ર એક જ ક્ષણનો વિલંબ થયો. કારણ સુરેખાની નજીક હું પહોંચું છું, એટલામાં તો સુરેખાએ સમતોલપણું ગુમાવ્યું, અને એ મારા અંગ પર આવી પડી. સુરેખાને બદલે મારી જ આંખો સામે અંધકાર છવાઈ ગયો. પણ ત્યારે ન સમજતાં 'બરસાત'ના રાજકપૂર પ્રમાણે જમણા હાથ પર મેં એને સંભાળીને ઝાલી અને 'આર કે. ફિલ્મ્સ'ના પ્રતીક મુજબ એ પોઝમાં એક ક્ષણ માટે હું એ જ રીતે ઉભો રહ્યો. અમારામાં ફરક એટલો જ હતો કે રાજકપૂરના હાથ પર રૂપાળી નરગીસ હતી તો મારા હાથ પર વીરશ્રી સંચાર પામેલી સુરેખા હતી. રાજકપૂરના બીજા હાથમાં વાયોલિન હતું અને મારા બીજા હાથમાં ચીમટો હતો!!

શું થયું છે એ લક્ષમાં આવે તે પૂર્વે તો સુરેખાના અંગમાં સંચાર પામેલી વીરશ્રી એકદમ ઓસરી ગઈ. નીચે પડેલો એક ઉંદરને એણે કપડાથી ઉપરણાની માફક ખભા પર નાખ્યો. અને કોનો ચંબૂ કરીને હાથમાં જ એ ઝાલી લઉં છું!'

અન્ય કોઈ પ્રસંગે એના 'ચેક' હું ચાંની મીઠાસ મારા મનોએ વિચારે આસ્વાદી હોત પણ એ સમયે તો મીઠાસનો આસ્વાદ લેવા અમારે એકત્રીસ કાન અમારી આસપાસ ભેગા થઈ ગયેલા. અમારી 'ચાલમાંની નીતિ સંરક્ષક મંડળની સ્વયંનિર્મિત અધ્યક્ષ એવી તારાકાકીએ એકઠા કરેલા નીતિમાન માણસો અમારી સામે ડોળા કાઢીને જોતા ઉભા હતા. તેમાં ફક્ત એક જ કાનથી સાંભળી શકતા, કાનજીમામા પણ હતા!! બહારના 'ગ્રીન સીન' તરફ નજર નાખીને મેં મારી દ્રષ્ટિનો કૅમેરા સુરેખા તરફ વાળ્યો. પણ આ શું! અનિર્વચનીય પ્રકાર લોકોને જરા અસર' થયેલી સુરેખા મારી વધુ નજીક સરીને એના મોટા ડોળા વિસ્ફારીને મારો 'ક્લોઝ-અપ' લેતી હતી! કેટલાક માણસો બારીઓથી ડોકાતા હતા, કેટલાક બારણામાંથી ડોકા કાઢીને સામેનું દ્રશ્ય સ્વપ્ન તો નથી ને એની ખાતરી કરી લેતા હતા, તો કેટલાક સાહસિક માણસોએ અમારા ઘરમાં પ્રવેશ કરવા સુધીની ધૃષ્ટતા દેખાડી હતી. આટલો મોટો જનસંપર્ક મને અસહ્ય થઈ પડ્યો. તેથી ધરતીમાતા સીતાની માફક મને પણ ઉદરમાં સમાવી લે તો સારું એવી મનોરમ પ્રાર્થના કરવા માંડ્યો! એક જમાનાના ધોબીવાળાએ સીતાની 'કેરેક્ટર' માટે શંકા ઉપસ્થિત કરી તેથી પ્રભુ રામચંદ્રે સુદ્ધાં એના પર વિશ્વાસ મૂક્યો હતો, તો આટલા બધા નીતિમાન માણસોએ પોતે હવે ઉઘાડી આંખો એ જે પ્રકાર નિહાળ્યો એના પર કઈ આધારે પત્ની વિશ્વાસ નહિ મૂકે! એટલે તારાકાકીનું 'પંચનામ ન્યુઝ' નીલાના કાનમાં પડે એ પહેલાં મેં જ સામી પરિસ્થિતિથી નીલાને વાકેફ કરવા ખાતર તાર કર્યો, 'તાત્કાલિક પાછી આવ! હું મરી ગયો છું!' મરી ગયો છું એમ લખવી એને જણાવ્યું, કારણ કે બની ગયેલી ઘટનાને અંગે હું શરમથી અધમૂઓ તો થઈ જ ગયેલો. અને તે ઉપરાંત, 'અરે! જરા કંઈ લાજ-શરમ છે કે નહિ! બૈરી હજુ તો માંડમાંડ પિયર પહોંચી હશે! બીજે માણસોની નહિ પણ મનની તો લાજ રાખવી હતી!' આવા નકૂરેદાર અસંખ્ય વાગ્બાણોની વર્ષા નીલા આવે તે અગાઉ જ મારી લાજ પાડવા માટે પૂરતા હતા!

મારો તાર મળતાં જ નીલા તરત જ પહેલી જ ગાડી પકડીને દોડતી આવશે એ દેખીતું જ હતું. તેથી એ ગાડીએ નીલાને તેડવા માટે હું સ્ટેશને તરફડતો ગયો.

ગાડી જેવી સ્ટેશનમાં પ્રવેશી એટલે નીલાએ એક બારીમાંથી ડોક બહાર કાઢીને બળતી નજરે મારી સામે જોયું. એક મહિનો તો શું પણ એક ક્ષણ સુદ્ધાં પિયર રહેવા ન મળ્યું તેથી એ ચિડાઈ હતી. એ સ્પષ્ટ જણાતું હતું. અને એટલામાં હું પ્લેટફોર્મ પર ઝૂકતો દેખાયો.

આવી પરિસ્થિતિમાં કજ ચૈત્રની તલિકાની આમ મસ્તકે ન પહોંચે! પરંતુ જૂઠો તાર કરીને એને તાબડતોબ બોલાવી લીધી તેથી જ એ ચિડાઈ હતી. એક ક્ષણ માટે પણ કોઈનો વિરહ સહન ન થાય એટલે શું? શું કદી કોઈની બૈરી પિયર જતી જ નહિ હોય! પરંતુ આવી રીતે કદી કોઈ નહોતી આવી જન્મારામાં! છી! આને તે પ્રેમ કહેવાય? ઈત્યાદિ વિચારોની હારમાળા નીલાના મનમાં ચાલતી હોવી જોઈએ તેથી જ હતું તો. ગાડી થોભ માત્ર ઉભી રહી એટલામાં તો એ તડૂકી ઊઠી. 'બળ્યું ને તમારું મરવું સમાધાન હવે! જન્મારામાં એક વાર ભૂલથી પિયર ગઈ નહોતી તો તાર કર્યો! મારા વિના ચાર દિવસો જો એકલા રહ્યા હોત તો શું કાંઈ તમને ખાઈ જાત!'

'ઓ મા, આટલી બૂમાબૂમ શા માટે કરે છે? જરા ધીરેથી બોલ ને! ડબ્બાના બધાય લોકો આપણી સામે જુએ છે!' હું ગભરાયેલા સ્વરમાં બોલ્યો.

'જોવા દો ને!' નીલા આવેશમાં બોલી, 'આપણું સર્વની સાક્ષીએ લગ્ન થયું છે. કાંઈ ચોરીછૂપીથી થોડું જ છે?'

'અરે પણ જરા ધીરે બોલને! ડબ્બામાંના બધા લોકો આપણી સામે જોઈને હસી રહ્યા છે! શું કહેશે તેઓ?'

'કહેશે શું! એટલું જ ને કે આ બંને પતિ છે, અને એ બૈરીવિહોણો એક ક્ષણ પણ રહી શકતો નથી! એ સિવાય તેઓ બીજું શું કહેશે!'

'મારી મા, હવે કૃપા કરીને ગાડીમાંથી નીચે તો ઉતર! ઘેર જઈને તને સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કરીને સર્વ હકીકત કહું છું. પછી તો તારું સમાધાન થશે ને? અહીં પ્લેટફોર્મ પર શાની ધાંધલ-ધમાલ મચાવે છે! પણ મારી જ ભૂલ થઈ! શાણા માણસે તારી સાથે જીભાજોડી કરવી જ નહિ!'

'તો યે સારું છે!' નીલા ગાડીમાંથી ઉતરતાં હસતી હસતી બોલી, 'ઘેર જઈને બારણામાં પેસતાંવેંત જ તમે એ મૂર્ખતા કરવાના છો!'

'એ મૂર્ખામી કરતાં પહેલાં તો હું મારા ખોળામાં મારીશ એવી એક બેવકૂફી હું બોલાવી બેઠો છું! તેથી જ તો હવે તાર કરીને બોલાવવી પડીને!'

'એટલે? એવું તે શું થયું છે?'

'થઈ કહું તો કશું જ થયું નથી! પણ ચોકઠાંનો કામનો વાવ કર્યો છે. તારી પીડ હરવા જ પેલી સુરેખા આવી હતી.'

'પેલી ચિબાવલી આવી હતી ને!' નીલા વચ્ચે જ તડૂકી, 'તો પછી આગળની બીના મને જણાવવાની કશી જ જરૂર નથી! હું સારી પેઠે કલ્પના કરી શકું છું કે શું બન્યું હશે! પણ તમને શું કાંઈ લાજ શરમ? ચાર લોકો જ્યારી આંખે જોવું ,જોતાં હોય તો......'

'અરે, પણ હું કાંઈ ચોકઠાને બોલાવવા ગયો નહોતો-મરો! તારાકાકીએ બધાને એકઠા કર્યા'!'

'તમે કશું જ ન બોલતા! તમારા ને તો કાંઈ નેહ હોય! જ્યારે યે હું ખાટી ઉપરથી સુધી બબડતી ગયેલી કે સંભાળીને રહેજો. મારી સામે કબુલ પણ કર્યું કે 'સંભાળીને રહીશ!' પણ મારી પીઠ ફરતાં જ...'

'તારી પીઠ વળતાં જ સંભાળીને રહેવું અશક્ય થઈ પડ્યું!' હું વચ્ચે જ બોલ્યો. 'સંભાળીને રહેવાનો મેં અતિશય પ્રયાસ કર્યો. બારીઓ, બારણાં ઉઘાડી નાખ્યાં, પડદા પણ બાજુએ સરકાવી દીધા! હજુ બીજા વધુ તો શી રીતે માણસે સાવચેતી રાખવી! આમ જો, હવે ફરીથી તું કદી પિયર જવાનું નામ સુદ્ધાં ના લેતી! કારણ તારી ગેરહાજરીમાં મારાથી સાવધાન રહેવાનું બનતું જ નથી! મારી સલામતી તારા હાથમાં છે, હું સાવધાનીથી રહેવાનો પ્રમાણિક પ્રયત્ન કરું છું પણ ઈશ્વરને જ જ્યાં એ મંજૂર ન હોય ત્યાં મારું શું ચાલે! મારા હાથે સંભાળીને ન રહેવાનો ગુનો થયો છે ખરો! હવે એ મૂર્ખતા બદલ તું શી શિક્ષા કરીશ મને!' મેં દયામણો ચહેરો બનાવીને પૂછ્યું

નીલા મારો દયામણો ચહેરો જોઈને પીગળી ગઈ! જમે જ ને! એનો એ પતિ હું! મારા જેવા અપરાધીની માફક મારો બધો અપરાધ પણ માફ કરીને એ સ્મિત કરતી બોલી, 'શિક્ષાને? આવી મૂર્ખતા માટે એક જ શિક્ષા છે! ઘેર જઈને ફરીથી 'મૂર્ખતા' આચરવાની!!'—(સંપૂર્ણ)

* * *

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટાંગવા લાયક સુશોભન ''મનને બોધ'' સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત. સુંદર આર્ટ કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. આઠ કિંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૭૦-૦

રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "હીટસ્ટ લિસ્ટ" શી. ૨-૧ માં છુટી આપે શકશો.
આવો લાભ અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. ઓર્ડર સહિત—પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલશો—
સી. ઓ ડી.ના ઓર્ડરો અમે લખથી લીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન

સમાચાર સંગ્રહ

—ડરબન: શુક્રવારે રીપબ્લીકન બીલ ઉપર મી. આર. જે. સ્વાર્ટ ભાષણ આપશે. આ ભાષણ સેન્ટ થોમસ રોડ ઉપર આવેલા નોર્વેજીયન હોલમાં થશે.

—ડરબન. પ્રોવીન્શીયલ કાઉન્સીલના સેક્રેટરી મી. એન. જી. બેરીએ કહ્યું છે કે ફેબ્રુઆરીની ૧૪મી તારીખથી આફ્રિકનો જેઓ બાંધકામના ધંધામાં પડ્યા છે તેઓનો પગાર વધશે.

—ડરબન: કોર્ટના ઇન્ટરપ્રીટર મી. ડેવીડ [illegible]ને મેજીસ્ટ્રેટે ૪૮૦ પૌંડની ચોરી બદલ શિક્ષા કરી છે. મી. ડેવીડ ૧૦૦ પૌંડના બેલ ઉપર છૂટયો છે. મી. ડેવીડે અપીલ કરવાની ઇચ્છા દર્શાવી છે.

—જોહાનીસબર્ગ સીટી હોલમાં શુક્રવાર રાત્રે મી. ડગ્લાસ મીચલ ભાષણ આપશે. તેઓએ પાર્લામેન્ટની બેઠક વખતે જે બોલ્યા હતાં તે સમજાવશે.

—રીચમન્ડ: માર્કવીસ ઓફ ઝેટલાન્ડ યોર્કશાયરમાં ૮૪ વર્ષની ઉંમરે તા [illegible] દીના મૃત્યુ પામ્યા છે. તેઓ ૧૯૩૫ થી ૧૯૪૦ સુધી ભારતમાં સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટ તરીકે રહ્યા હતાં.

—જોહાનીસબર્ગથી 'કીંગ કોંગ' વાળા આફ્રિકનોની ટોળી મંગળવારે લંડન જવા માટે ઉપડી ગઈ છે.

—[illegible]માં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ૧૯૬૦માં સોનાના ભંડારમાં ૪ ટકા નો વધારો થયો હતો. કુલ ૧૩૨,૦૦૦,૦૦૦ પૌંડનો વધારો થયો હતો.

—લંડન. પ્રીન્સેસ માર્ગરેટને ઇન્ફ્લુએન્ઝા થયો છે એવા સમાચાર તેણીના પ્રેસ સેક્રેટરીએ આપ્યા છે.

—[illegible] રેડીયો આફ્રિકા માટે આવતાં [illegible] રશીયન ભાષા રેડીયો મારફતે [illegible] એવા સમાચાર બહાર આવ્યાં છે.

—રોડેશીયા: આર ખાણોમાં કામ કરનારા મજુરો ગેસથી [illegible] ખાણોમાં [illegible] મૃત્યુ પામ્યાં છે.

—જોહાનીસબર્ગ: ૬ આફ્રિકનો, [illegible]માં આવેલી એક દુકાનમાં ધાડ પાડી ૨,૫૦૦ પૌંડ રોકડા લઈ ગયા છે. બે મોટરોમાં બેસી આ આફ્રિકનો આવ્યાં હતાં. દુકાનના સ્ટાફને ચાકુ દેખાડી તેઓએ દુકાન લૂંટી હતી.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન

"જોહાનીસબર્ગમાં શ્રી મોતી [illegible] તા. ૨૨-૧-૬૧ને રવીવારે જોહાનીસબર્ગ વાળા શ્રી લલ્લુભાઇ પ્રભુદાસ મોદીની સુપુત્રી શ્રી [illegible]નાં શુભ લગ્ન કેપટાઉન વાળા શ્રી મગન ભાઇ નાથુભાઇના સુપુત્ર શ્રી હરીલાલ દાસની સાથે થયાં હતા.

તે પ્રસંગે પોતાના સગાંઓ ભેટ આપીને [illegible] ભાઇ બહેનો પધાર્યા હતા તેમનો, તેમજ જે જે ભાઇ બહેનો અને સંસ્થાઓએ નવપરણીત યુગલને તાર, ટેલીફોન, પત્રદ્વારા કે અન્ય રીતે આશીર્વાદો પાઠવ્યા હતાં તે સર્વેનો આભાર માનતા શ્રી લલ્લુભાઈ પ્રભુદાસ મોદી ઘણો જ આનંદ અનુભવે છે."

સાભાર સ્વીકાર:

આનંદ ભીખા	પ્રિટોરીયા	૧-૧-૦
લલ્લુભાઇ પ્રભુદાસ મોદી		૨-૨-૦

અવસાન

જાણીતી પેઢી પી. પી. ભગત એન્ડ કુંપનીના સંચાલક પૈકી શ્રી પી. ભગત ને (તરસાડી નિવાસી હાલ ડરબન) મોટર અકસ્માતથી અકસ્માત થતા તા. ૪-૨-૬૧ના રોજે તેમને દુઃખદ અવસાન થયું હતું. સ્વર્ગસ્થની ઉંમર આશરે ૮૦ વરસની હતી. તેઓ પોતાની પાછળ શોક કરતાં પુત્રો મૂકી ગયા છે. પ્રભુ એમના કુટુંબીજનોને ધીરજ ધરવાની શક્તિ આપે અને સદ્‌ગતના આત્માને શાંતિ અર્પે એજ પ્રાર્થના.

આ શોકમાં દિલસોજીના પત્રો અને તારથી દિલસોજી પાઠવનાર, અને સ્મશાન યાત્રામાં આવી શોકમાં ભાગ લેનાર સર્વેને તેમના પુત્ર [illegible] ભગત આ છાપા દ્વારા આભાર માને છે.

રતલ સુકા મરચા

નેટ ૮૦ રતલ બેગની શી. ૫૫-૦ અને ૧૨ રતલ બેગની શી. ૨૨-૦ અને આફ્રિકાના [illegible] બેગના શી. ૨૦-૬

તેમજ [illegible] સારા ભાવ મરચાં પણ મળશે.

માટે લખો:

Maarmens (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 126
(Brits, Transvaal.)

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

[illegible], રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, [illegible] અને [illegible] માટે ઉત્તમ [illegible], [illegible] વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે [illegible].

૩૩ ગેરડ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૮૮૬ — બોક્સ ૧૫૫૬.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

આ રેસ્ટોરન્ટની અંગત દેખરેખ નીચે કુકીંગના અને [illegible] પણ કામમાં હમારે [illegible] અમે [illegible].

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૯-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હળદી ([illegible]), સુકા લાલ મરચાં, ધાણા, સુકા આંબા (ખાટા), સોપારી [illegible] વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને બંગલી પાન બજાર ભાવ, [illegible] [illegible]

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

[illegible], મુસાફરી, વીમાઓ અને [illegible] એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની [illegible]

[illegible]

[illegible] ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 338816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. [illegible] નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને દીવાન વગેરે—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. બહાર ગામના ગ્રાહકો ઓર્ડર [illegible] અને [illegible]

L. MISTRY
61 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2826.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. (Former Editors Manilal Gandhi—1918-1956.)

No. 6—Vol. LIX. Friday, 17th February, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

EAST LONDON COUNCIL DOES NOT WANT GROUPING

ACCORDING to a report in the "Daily Dispatch" the East London City Council is to try to stave off the application of the Group Areas Act here—but if it cannot, it wants its own zoning proposals accepted as the best possible in local circumstances.

This standpoint emerged after a lengthy debate in the Council Chamber in the presence of more than a score of spectators—all non-white.

The Council's attitude towards the situation is reflected in the ultimate resolution which it passed:

"This Council is of the opinion that zoning proposals for the City of East London are not called for in view of the fact that there are no real problems in this city regarding racial grouping.

"This Council accordingly respectfully asks the Group Areas Board not to proceed with its inquiry into racial zoning in East London."

The whole debate on the application of group areas in the city was overhung by a recent ultimatum from officialdom that if the Council did not submit zoning proposals by the end of January, the Group Areas Board would "go it alone" and propose its own zoning schemes without consulting the Council.

Discussion also revolved around two salient points:

● That the wishes of the non-whites of the North End, as expressed in their unanimous decision to reject completely the application here of the Group Areas Act, should be respected.

● That it would be better for the Council to submit its own "less harsh" zoning proposals rather than leave the non-white community in the hands of the Group Areas Board alone.

Councillors had also to consider a notice of motion by Mr. Fred Stakemire stating, "That whereas the Group Areas Board is required to report in writing to the Minister of the Interior on the desirability or otherwise of issuing the relevant proclamations, this Council informs the Group Areas Board that in the opinion of the Council no such desirability exists in the area within the Council's jurisdiction."

The debate opened with Mr A. Addleson moving the resolution which was finally adopted by the Council. He said that conditions in East London were such that investigations and proposals under the GAA were not necessary. "The tendency in the North End has been for the whole situation to sort itself out," he said.

If the first part of his resolution was rejected by the Group Areas Board, zoning proposals from the Council had to be handed in to forestall the application of possibly harsher zoning proposals by the Board. If no Council proposals were submitted, the Council had no basis on which to argue and would have to keep quiet.

"It is in the best interests of all concerned to put forward a scheme as favourable as far as possible to the minority groups and give the Council a chance to discuss them before the Group Areas Board," he said.

THE COMMONWEALTH CONFERENCE

VERWOERD TO GET "HOT RECEPTION"

ACCORDING to a report in the Contact a "hot reception awaits Verwoerd in London" when he goes over for the Prime Minister's Conference.

The full report, date-lined London, reads:

On Saturday, 28th January, the National Union of Railway Workers' Hall in Euston Square was host to a gathering of about 400 people representing different organisations that are working against the Nationalist Government of South Africa.

Most important of the organisations represented at this meeting were the South African United Front and the Anti-Apartheid Committee.

Should all the plans proposed at this meeting succeed, Dr. Verwoerd is assured of a hot reception on his arrival in London to attend the Commonwealth Prime Ministers' Conference from 8th to 10th March.

Two resolutions were carried almost unanimously. The first deals with action that will have to be taken during the Premier's Conference and the second with positive long term action against the South African Government.

Some of the decisions arrived at were:

● A 67-hour vigil outside Lancaster House for the duration of the talks by batches of six people at a time. As the British Parliament is sitting and Lancaster House is within the one-mile limit of Whitehall it will not be possible to hold full-scale demonstrations.

● Placarding of Dr. Verwoerd at different airports (Mr. Ennals, the chairman of the meeting, remarked that when people know that a welcome is awaiting them they sometimes do not arrive at the airports at which they are expected.)

● Groups of people to follow Dr. Verwoerd around London. Some of the people present at the meeting thought that it might be a unique experience for Dr

(Continued on page 43)

MADRAS WANTS A NEW NAME

("Indian Opinion" India Service)

MADRAS—Mr. M. P. Sivagnana Gramani, leader of the Tamilarasu Kazhagam, announced here that the Kazhagam would start a campaign for renaming Madras State as "Tamilnad" unless the State Government took immediate steps to amend the Constitution and name this State as "Tamilnad."

Mr. Sivagnana Gramani, who addressed a convention of the Tamilarasu Kazhagam at Gokhale Hall, George Town, in connection with the "Tamilnad Demands Week", organised by the Kazhagam, at the outset said that as one who still believed "that the Congress alone could protect the country," he was rather pained at the way in which Congress leaders in the State were criticising those who did not see eye to eye with them.

Advising his followers not to be carried away by emotion but consider the issues in a dispassionate way, Mr. Gramani explained the historical background and the need for renaming Madras State as "Tamilnad." This demand had the unanimous support of not only all the political parties including the Congress, but also other non-political organisations in the State. As the State Government had been indifferent to the unanimous demand of the people, he said, the Tamilarasu Kazhagam would start a campaign to impress on the Government the need for taking immediate steps in the matter. Describing the campaign as "satyagraha", Mr. Gramani asserted that his party had never been against the Congress or the Government, but had supported it whenever any beneficial measures were taken by the Government. Inasmuch as the Tamilarasu Kazhagam had no political motive in starting the proposed campaign, he hoped people of Tamilnad, irrespective of their religious or political affiliations would support the campaign. He appealed to the State Government to pay heed to the unanimous demand of the people of Tamilnad and thereby avert any agitation.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 17TH FEBRUARY, 1961

Inexorably Forward

STEP by step, and with planned and murderous deliberation, the Group Areas Board is moving forward with its recommendations followed by official proclamations. Hot on the heels of the absolute refusal of the Group Areas Board to reconsider the position at Cato Manor where some 30,000 Indian people will be uprooted, comes the proclamation that Indians must leave Queensburgh lock, stock and barrel. This proclamation is unique in that it does not allow any Indians to live in the area. No provision is made for Indians to remain in Queensburgh. Some 3,000 people are affected. They must leave either within a year or within five years. The gross inhumanity of these Group Areas Proclamations is aggravated by the fact that Indians are compelled to throw away their properties for nothing, once an Indian area is proclaimed for Europeans. The White people are not interested in Indian properties. They do not even bid for them and so the Group Areas Board steps and buys them for a few pounds. Recently thousands of pounds of Indian property was purchased by the Board for a few hundred pounds. Where exactly the Government will ultimately drive the Indian people is a matter for speculation. There is, however, little doubt that a great deal of resentment is building up among the Indian people, particularly among the middle and the working class groups. It is these groups that are being affected. The Indian trading class is, at the moment, not directly affected and is certainly making assiduous efforts to protect its interests in the central Durban area and so it has not much time for the ordinary people. While they do this they forget that proclamations in the Transvaal country areas have virtually ruined Indian businesses. Unfortunately owing to the absence of information on the subject not much of the whole sordid tale is known. The issue of Group Areas, as we have so often stated in the past, requires a national convention of Indians to study the whole situation. It is facts—and the details of the human tragedy involved—which people want, not a pious statement of principles. Recently Pietermaritzburg held a meeting to discuss how Group Areas affect Indians in that city and a tragic tale was told. Similarly the whole tragic story must be revealed on a provincial and national scale.

The NIC Properties

BY a last minute effort the officials of the Natal Indian Congress have paid the overdue rates on their properties and saved them from falling under the hammer of the auctioneer. But what of the years to

(Continued on next page)

GANDHIJI ON THE BIRTH OF THE NIC

In 1894 when Gandhi was on the point of returning to India, after a year in South Africa he noticed that the Government of Natal was planning to disfranchise the Indians. He warned the Indian people of the implications and was prevailed upon to postpone his departure and organise resistance to the proposal. A temporary committee was formed and out of this was born the Natal Indian Congress. The following account is taken from Gandhiji's work *Satyagraha In South Africa*, published by the Navajivan Publishing House, Ahmedabad, India.

I ALSO felt that it would be well if a permanent organization was formed to watch Indian interests. But where was I to live and how? They offered me a regular salary, but I expressly declined. One may not receive a large salary for public work. Besides I was a pioneer. According to my notions at the time, I thought that I should live in a style usual for barristers and reflecting credit on the community, and that would mean great expense. It would be improper to depend for my maintenance upon a body whose activities would necessitate a public appeal for funds, and my power of work would be thereby crippled. For this and similar reasons I flatly refused to accept remuneration for public work. But I suggested that I was prepared to stay if the principal traders among them could see their way to give me legal work and give me retainers for it beforehand. The retainers might be for a year. We might deal with each other for that period, examine the results, and then continue the arrangement if both parties were agreeable. This suggestion was cordially accepted by all.

I applied for admission as an advocate of the Supreme Court of Natal. The Natal Law Society opposed my application on the sole ground that the law did not contemplate that coloured barristers should be placed on the roll. The late Mr Escombe, the famous advocate, who was Attorney-General and afterwards also Premier of Natal, was my counsel. The prevailing practice for a long time was that the leading barrister should present such applications without any fees, and Mr Escombe advocated my cause accordingly. He was also Senior Counsel for my employers. The Supreme Court over-ruled the Law Society's objection, and granted my application. Thus the Law Society's opposition brought me into further prominence without their wishing it. The newspapers of South Africa ridiculed the Law Society and some of them even congratulated me.

The temporary committee was placed on a permanent footing. I had never attended a session of the Indian National Congress, but had read about it. I had seen Dadabhai, the Grand Old Man of India and admired him. I was therefore a Congress devotee, and wished to popularize the name. Inexperienced as I was, I did not try to find out a new name. I was also afraid of committing a mistake. So I advised the Indians to call their organization the Natal Indian Congress. I laid before them very imperfectly what meagre knowledge I had of the Indian National Congress. Anyhow the Natal Indian Congress was founded about May 1894. There was this difference between the Indian and the Natal Indian Congress, that the latter organization worked throughout the year and those who paid an annual subscription of at least three pounds were admitted to membership. Amounts exceeding that sum were gratefully received. Endeavours were made to obtain the maximum amount from each member. There were about half a dozen members who paid twenty four pounds a year. There was a considerable number of those paying twelve pounds. About three hundred members were enrolled in a month. They included Hindus, Musalmans, Parsis and Christians, and some from all Indian States that were represented in Natal. The work proceeded with great vigour throughout the first year. The well-to-do traders went about far off villages in their own conveyances, enrolling new members and collecting subscriptions. Everybody did not pay for the mere asking. Some required to be persuaded. This persuasion was a sort of political training, and made people acquainted with the facts of the situation. Again, a meeting of the Congress was

(Continued on page 47)

MAYOR PRAISES INDIAN CITIZENS

SPEAKING at an Indian marriage the Mayor of Uitenhage, Mr. J. S. Levy, praised the local Indian citizens. He commented on the exemplary habits and demeanour of the Indian people in Uitenhage. The occasion was the wedding of Savitaben, daughter of Mr. and Mrs H. K. Daya, of Uitenhage and Thakorbhai, eldest son of Mr and Mrs Gopalbhai Naranbhai of Grahamstown. The marriage was solemnized in the Uitenhage Town Hall and among the guests was the Mayoress of the town.

Mr. Daya (trading as Ideal Fruiterers at 88 Constitution Road) is a prominent member of the Uitenhage Indian Association, he has been notable in charitable fund raising and on Sunday made another award of five guineas to the Provincial Hospital and two guineas to the SA National Tuberculosis Association.

The solemn rites at the wedding were performed by Mr B. Patel, of Port Elizabeth, and a former teacher.

Mr B. Ramjee, an insurance consultant was one of the first speakers, and he gave an explanation of the marriage service in the Hindu style.

Mr John Hulters was the Master of Ceremonies, and remarked that the presence of so many white and Asian people (there were guests from Cape Town, Port Elizabeth, East London, Grahamstown, King William's Town and Uitenhage) was a fine opportunity for international goodwill. He held that if there was a good understanding with the Indian community in South Africa this might spread to India's, with its 400,000,000 inhabitants, and the Union could do with a friendship of that magnitude in these times.

The following speakers were heard:

Mr C. Karsan, in Gujarati, for the Arya Sanskar Mandal.

Mr. D. V. Ratanjee, for the Uitenhage Hindu Mandal.

Mr Bunggetjy for the Kshatriya Gujarati Mandal of Port Elizabeth.

Mr G. Daya, for the Hindu Seva Samaj of Port Elizabeth.

Mr D. B. Lalla for the Indian Civic Association, who also thanked the assembly on behalf of the bride's parents.

Cr. Kotie Langnes, in Afrikaans.

Mr N. R. Lalla, for the Peropur Mandal, and a speaker for the Grahamstown Rajput Mandal.

DELHI RECEPTION TO KENYA LEADER

SPEAKING at a reception in New Delhi recently the Kenya African leader, Mr. Tom Mboya, at present in India, said he had been impressed by the progress made in various spheres. Students from Kenya, he added would be visiting India for short periods to study specific subjects.

* * *

The NIC Properties

(Continued from previous page)

come? This failure to pay rates and face the prospect of losing the properties may recur and once again last minute endeavour will have to be made to save them. In the adjoining columns we have the story of the purchase of these properties in the words of Mahatma Gandhi himself. That the present generation of Congress men—officials and members—have not contributed to the purchase of these properties is a fact. Unfortunate still more is the fact that they find it extremely difficult to utilise these properties in such a manner as to produce some profits. In view of the fact that the properties were purchased over sixty years it is not unreasonable that their use should be available to the whole Indian community. We should, therefore, like to suggest that the whole question of these properties be discussed by the NIC who are the legal owners with the object of converting them into something that will be useful to the whole Indian community and, for that matter the whole community of Durban—white, brown and black. At the moment they lie barren.

STRUGGLE OF BLACKS IS MAJOR ISSUE

THE quest for first-class citizenship on the part of the black peoples of the world was singled out as a "struggle that is going to claim the attention of every human being on the face of the earth."

This statement was made by Roswell O'Neal Sutton, national president of Phi Beta Sigma Fraternity, Inc., at the organisation's recent 46th anniversary conclave.

Phi Beta Sigma is one of the leading Negro fraternal groups in the U.S., and its membership is composed of Negro business and professional men. Founded in 1914 at Howard University, Washington D.C., it numbers among its illustrious members such men as the late Dr George Washington Carver, famous Negro scientist of Tuskegee Institute, President William V. S. Tubman of Liberia; President Kwame Nkrumah, of Ghana and Governor-General Nnamdi Azikiwe of Nigeria.

Speaking on the conclave theme of "Reassessing Our Role of Leadership in Culture and Service," Sutton, who hails from Atlanta, Georgia, posed two questions:

"How can we as Americans come to the United Nations, sit down at the table in an effort to negotiate a lasting peace, talk about freedom versus slavery, democracy versus communism, the free world versus those who would enslave men? How could we sit down and talk to Africans about peace and when we know that while they go any place in New York City and perhaps some other places above the Mason Dixon Line (the imaginary line separating the northern states from the southern states) as equal men and be denied the privilege of such rights in any Southern city?

Noting that there's a constant war going on between capitalism and democracy on the one hand and communism, socialism and Europe an imperialism on the other, Sutton emphasised that "each of us has a definite and dedicated responsibility—to ourselves and our fellowmen—to use all the energy, influence, time and means that we can command to insure that democracy wins, then the free world people can come together and resolve their differences to the end that we have one world.'

HOPE THAT APARTHEID WILL BE ABANDONED

"THERE is hope for the abandonment of apartheid in South Africa," a visiting editor from Johannesburg has declared in the United States.

Aubrey Sussens, assistant editor of the Rand Daily Mail, of Johannesburg, South Africa, noted that the majority which elected the strict segregationists to the South African government is steadily decreasing.

Sussens, and his wife, Mrs. Penelope Sussens, were visitors at the Atlanta Daily World, a Negro publication with headquarters in Atlanta; the Butler Street YMCA Hungry Club, Atlanta Urban League and other businesses and organisations.

The editor, who attended newspaper seminars at Harvard and in New York City, was spending the last days of his American visit on a tour of the eastern and southern areas.

Sussens, in addition to touching upon the segregation policies of South Africa, discussed at length the problems of the American Negro, particularly in the South. He compared the American form of segregation with South Africa's own government policy of apartheid—strict segregation.

COMMONWEALTH CONFERENCE

(Continued from front page)

Verwoerd to know how it feels to be "jailed".

● Delegations to meet the Prime Ministers of the non-White countries (some of whom seem to be changing their minds about kicking South Africa out of the Commonwealth) and impress on them that for the good of the commonwealth South Africa should be excluded.

● A complete one day or perhaps even four-hour strike by all British workers on the day of Dr. Verwoerd's arrival in London.

● The Transport Workers' Union to declare all cargo coming from or going to South Africa "black". This industrial boycott, it was felt, would hit South Africa where it hurts.

It was also decided that there would be a mass memorial meeting and march to commemorate the first anniversary of the Sharpeville shootings of 21 March. Possibly the deported Bishop of Johannesburg the Rt. Rev. Ambrose Reeves would read the sermon.

HUMANITY NEEDS A RELIGION LIKE VEDANTA

(From PRABUDDHA BHARATA)

TO-DAY man is in search of a religion which should satisfy not only his heart and soul, but his intellect as well. It should be in harmony with the spirit of the times. It should be rational enough to stand the scrutiny of modern thought. It should not crush the free spirit of man by arbitrary dogmas and hesitating negations. It should be non-exclusive, non-dogmatic, and universal, to embrace all humanity in one fold. It should negate nothing that is progressive. It should be all-inclusive, and accept all forms of earnest religious endeavour. It should be extremely human in its approach, so that it can tackle all human problems and situations. It should be deeply spiritual to touch and transform the very essential being of man—to make him realize that he is divine. This is the type of religion that humanity is in need of today. Vedanta offers such a religion.

Vedanta is rational. The conclusions of Vedanta are scientific, inasmuch as they exactly harmonize with the aspirations of the age and with the conclusions to which modern science is coming at the present time. The difference between the two, if any, is only in the mode of expressing their respective conclusions. As Swami Vivekananda said, 'The conclusions of modern sciences are the very conclusions the Vedanta reached ages ago, only, in modern science, they are written in the language of matter.' The affirmations of Vedanta are made in the language of the spiritual world, while the conclusions of modern science are made in the language of the material world.

Science has proved the unreality of space and time, as well as the inadequacy of the assumptions of uniformity and causality. Space-time is a single concept, according to modern science. It is viewed as a continuum and spoken of as the fourth dimension of objects. The myth of matter is exploded. Matter is now looked upon as congealed energy. The theory of relativity, which has revolutionized our concept about the mysterious and ever expanding universe, the quantum theory pertaining to the infinitude and indeterminate nature of the minutest atoms, the concept of matter as energy, which is the ultimate constituent of every object in the universe, and whose nature and characteristic are yet to be determined, all these go to substantiate the fundamental theories of Vedanta relating to the universe around us. Science speaks of one and the same energy that is hidden behind both the infinitely small atoms and the infinitely large stars and planets. Vedanta uses a different language to express the same truth. Its language is of the spirit, of the Self. 'The Self that is subtler than the subtle and greater than the greatest lodged in the heart of every creature.'

Vedanta speaks of the highest Reality as spiritual, which is one and all-pervading. All existence is only its manifestation. The universe we see is our mental projection, *cittaspandana*. It is only an appearance; it has no absolute reality. Its substratum is Brahman, the supreme Reality, which is beyond space, time and causation. That is the changeless Reality behind all the changeful phenomena. Behind the many, One alone is real, and all is that. *Sarvam khalu idam Brahma*.

Relatively speaking, Vedanta accepts three degrees of reality: *vyavaharika* or empirical, *pratibhasika* or apparent or illusory, and *paramarthika* or transcendental. Modern science also accepts the empirical reality of the objective world, basing on which it proceeds with its investigations. At the same time, it knows that the final truth of the objective world is one infinite mass of energy, whose ultimate nature science has not yet been able to know. According to Vedanta, the spirit is the fundamental and final reality behind every object in the universe. This is true of both the external nature of the universe and the internal nature of man. From the transcendental standpoint there is no difference whatsoever between the macrocosm and the microcosm.

Vedanta says that *drsya*, i.e. all that is seen, the objective world, is illusory. The only reality is *drk*, the seer, the subject, the witness. The witness, *saksin*, cannot become the object of any knowledge. It is the witness of all change. For facility of understanding, the same reality, expressing itself as the macrocosm, is called Brahman; and, expressing itself in the microcosm, is called *Atman*. Brahman and Atman are not two realities. They are one and identical. It is the same spirit, which is infinite and all-pervading. The Upanishad says, 'Just as fire, though one, having entered the world, assumes separate forms in respect of different shapes, similarly, the Self inside all beings, though one, assumes a form in respect of each shape, and yet is outside.'

Echoing, as it were, the Vedantic view of the spirit as the abiding witness of all actual or possible states of consciousness, Sir Arthur S. Eddington makes a significant statement: "What is the truth about ourselves? We may incline to various answers. We are a bit of star gone wrong. We are complicated physical machinery—puppets that strut and talk and laugh and die as the hand of time turns the handle beneath. But let us remember that there is one elementary inescapable answer. We are that which asks the question.' The Upanishad asks: 'Through what should one know the Knower?'

Vedanta does not ask anyone to believe anything blindly. It does not ask anyone to take anything for granted. It asks every one to experiment for himself, to personally test the truths it enunciates, and to accept only that what is found to be reasonable and acceptable both to the head and the heart. *Yukti*, reasoning, and *anubhuti*, personal experience are the chief criteria for the understanding of truth, according to Vedanta. What is learnt through *sruti*, i.e. hearing from the teacher and learning from the scriptures, should be subjected to reasoning and experienced personally. The Vedantic *sadhana* consists of the threefold method of *sravana*, *manana* and *nididhyasana*—hearing the spiritual truths from the teacher and learning about them from the scriptures, reflecting and reasoning about them, and personally experiencing the truths thus ascertained.

To rationally arrive at the unreality of the objective world, Vedanta resorts to an analysis of the *avasthatraya*—the three states of human experience, viz. waking, dream, and deep sleep. By means of a thoroughgoing analysis, it shows that just as the dream world, with all its experiences, is found to be unreal on waking, similarly, the world that is perceived in our waking state, with all its objects and experiences, is realized to be unreal from the transcendental standpoint. Even as the dream objects are our mental creations, the objective world of the waking state is projected by the cosmic mind. The objects of both the dream world and the waking world have no reality from the standpoint of the Absolute. In this connection, it is interesting to note what Bertrand Russell says with regard to the nature of the external world: 'We do not even see what we think we see. In metaphysics, my creed is short and simple. I think that the external world may be an illusion, but if it exists, it consists of events, short, small, and haphazard. Order, unity, and continuity are human inventions, just as truly as are catalogues and encyclopaedias.'

Thus we find that the final affirmations of Vedanta are in complete harmony with the aspirations of the present age, and give a fillip to the conclusions of modern scientific thought.

Cable & Tel Add HARGVAN Phone 29368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks 'Kwang Man Lung' Brand. Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Fields Jars
½ Gallon 95c each F.O.B. DURBAN
1 " R1.25 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3.50 " " "
5 " R4.50 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

HINDU WOMEN AND THE NEW LAWS OF INHERITANCE

By
Dr. (Mrs.) SEETA PARMANAND, M.P.

NOVEMBER 3, 1956, was a Red Letter Day in the modern history of Indian legislation, as on that day what may be called the "Charter of Hindu Women's Rights," namely the Hindu Succession Bill, became an Act, thus putting a finishing touch to a set of smaller Acts like Marriage, Guardianship and Minority and Adoption among Hindus, passed between 1953-56.

It would be no exaggeration to say that now the Hindu women's rights to property are by far the best rights to property women have anywhere in the world.

Joint family system, having been a special feature of Hindu Society, Hindu Law of Succession, which is based on the *Smritis*, precepts, customs and rulings of High Courts and Privy Councils, had become complicated. Different regional systems of law, therefore, came into being. An absolutely different system of Matriarchal law of Travancore Cochin existed where succession descended through a woman and not a man as in other parts of the country.

In order, therefore, to give a uniformity to these diverse systems of law, and also as a first step in fulfilling the Constitutional Directive Principle embodied in Article 44 which aims at giving a uniform Civil Code to the whole country, as a symbol of nationhood, codification of Hindu law was undertaken.

Out of the different systems of Hindu law which prevailed the most important were of Dayabhag and Mitakshara. Under the former, until the death of the *pater familias* (or head of the family) partition cannot be opened by any male member, while in the latter he can demand a partition even during the life of the *pater familias* although the latter be the great-grandfather.

However, in both systems only men have a right to the property and women had a right merely to maintenance. This was due to the religious disabilities imposed on women in those days, by which they could not offer oblations (Pinda) to the dead (ancestors).

Even since 1927 women and men social reformers had agitated for the betterment of women's proprietary rights. As a result, in 1937, one step forward to a woman's claim to property was taken, by which the property was divided equally between a widow and her sons, to the exclusion of daughters, the widow taking one half and the sons taking the other between them, earlier the widow and every son took equally. This privilege was not, however, enjoyed by women in the Dayabhag system of law.

SINCE 1956

Since 1956, under the Hindu Succession Act, the property of the deceased is divided equally between his mother, widow and sons and daughters. Originally giving the daughter only half the share of a son was contemplated, as so much money has to be spent on her marriage and dowry. A device was provided by which a testamentary or will-making power was given to Hindus. Thus those who did not wish to give an equal share to daughters could will otherwise.

The Hindu community has speedily accepted this new principle of testamentary disposition of property as a principle of ancient Hindu law. The ancestral property, as against self-acquired, would continue to devolve according to the old Hindu law, as under it the grandsons and great-grandsons, etc., would take a share in the property to the exclusion of other female heirs like the widow and daughters.

An example will clarify this point. Under the Dayabhag system a property of £3,000, consisting of £1,500 ancestral and £1,500 self-acquired, on the death of the holder "A," leaving a widow, one daughter and three sons, as five heirs, will be divided into five equal parts, each getting £600.

In the Mitakshara the sons will each get £750 and the widow and the daughter only £375, because the £1,500 portion, being self-acquired, will be divided into five shares of £300 each, but the ancestral portion of £1,500 will be divided into four shares of £375 each — the deceased himself taking a share of £375. This share of £375 becomes the personal property of the deceased, and so will again be divided into five parts of £75 each, the daughter and wife also getting £75, along with the sons.

Therefore, while in the Dayabhag a son and the daughter each got £375, in the Mitakshara the son gets £300 (£375 minus £75), and so, as already mentioned, a son's share is double that of the daughter. It has not yet been possible to give a complete equality in succession to male and female members in the new Hindu Succession Act on this small point in some areas, and this small lacuna will have to be rectified.

POVERTY

The pre-existing joint family system necessitated special provision with regard to houses and agricultural property which were required for the lodging and subsistence of the joint family. It is, therefore, not open to a married or a widowed daughter to ask for partition, as it might disrupt the joint family, but this would not apply to other house property of the family.

As far as an unmarried daughter is concerned, she would be welcome to live in the joint family house, and on the other hand it would be left to the court to decide whether the married daughter could have a claim to live in the ancestral house against the wishes of joint family members. In no case would such permission be given to a daughter to seek residence in the family home if she has another dwelling house.

A widow has been given a "full right" to her husband's property and she is in a legal position to dispose of it by sale or gift, or mortgage, as she may choose. This right will have retrospective effect, and this feature has to be clearly understood. As a result of this widow's right with retrospective effect to her husband's property, any charge laid on her property by an heir presumptive (i.e. by one hoping to get the property after the widow's death) will become void.

It was argued that such retrospective effect to the widow's claim to the property inherited by her, prior to this Act, would lead to a great deal of hardship, and it would open out fresh litigation of claims; but in all fairness it was decided that inasmuch as a widow should have always enjoyed a full right in property of her late husband, but was deprived of it all these years, the little hardship caused to any distant heirs who had incurred certain liabilities by hoping to get this windfall of the widow's immovable property on her death, would not be worth considering and, therefore, would not really amount to hardship from the highest ethical standard.

'STRIDHAN'

Woman's property, or "stridhan," was a special feature of Hindu law, by which all gifts made to a woman at the time of marriage, or during her married life at any time, were considered to be her own property and devolved upon her heirs, that is daughters to the exclusion of sons and husband. The husband of a deceased woman is included with her children as an heir in the same way as a wife was allowed to be an heir to the deceased husband along with her children, though the husband came in as an heir to stridhan property only in the absence of the woman's children.

The enactment of this Hindu Succession Act, as already pointed out, has fulfilled a long-made promise by social reformers to give equal rights to women in Hindu law on par with constitutional equal rights. The reason for codifying Hindu law was to make it so simple that any literate person should be able to understand it without consulting a number of law books, the entire personal law applicable to him and his property would be available to him within the covers of a small booklet.

The erstwhile Hindu law, comprising various customary usages and judicial rulings has, therefore, become defunct as far as a Hindu is concerned. All modern states aim at making the life of an individual as easy as possible, and in that context the Hindu code has fulfilled this requirement.

—All India Radio

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag R 5 50 and 12lbs bag R 2 20 also Africans' long handle brooms R 2 05 per dozen Besides these, we also have in stock ground Red Chillies

Write to
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS, Transvaal.

MR. NEHRU ON INDIA

DEMOCRATIC WAY TO SOCIALISM

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI—The Subjects Committee of the 66th Session of the All-India Congress Committee meeting recently at Bhavnagar adopted the draft resolution on the Election Manifesto which lays down the broad principles to be kept in view to achieve the objective of a socialist society through democratic and peaceful means.

Speaking on the resolution Prime Minister Nehru declared that without breaking the chains of age-old ideas shackling Indian society, India could not progress in any direction.

Mr. Nehru said that the minds of 400 million people, one large majority of them, had to be changed to enable them to get out of their mental rut.

He said that all evils of poverty, class, communalism and linguism were symbols of India's backward society. We have to modernise this society to bring it into the current of the present times.

Basic Approach

Mr. Nehru said that after breaking the age-old shackles, the only way to rid the country of poverty and unemployment was through socialism. The basic approach thus became an approach of planning and taking to science and technology, in order to take the country forward.

Three official resolutions on Planning, National Integration and Panchayat Raj were also adopted by the Subjects Committee.

Moving the resolution on National Integration, Mr. Morarji Desai said that the full benefits of planning could be achieved only if there was national integration. He called on the people to think as one nation. There should be consciousness among the minorities that they were part of the nation as a whole.

The resolution on Panchayat Raj, as adopted by the Subjects Committee, calls for the introduction of the scheme in all States and Union Territories.

About the third Five-Year Plan the Subjects Committee says: 'The aim of planning is to establish a socialist society and pattern of economy and progressively to lessen the disparity between the various strata of society.'

The resolution maintains that the election manifesto should emphasise the need for unity and integrity in the country. There should be no conflict between the public and private sectors, which should function as parts of a single mechanism. On the question of location of new enterprises, whether public or private, stress should be laid on balanced development of the various parts of the country. Backward regions should be preferred, except where the location of an industry is determined almost entirely by unavoidable factors.

On language the resolution says that the manifesto should reiterate and clarify Congress policy in regard to the language to be used in education and administration.

The resolution says that to raise living standards and provide employment opportunities, birth control and family planning have assumed great importance.

Agriculture

Describing agriculture as the most important sector of the economy, the resolution says that Congress policies in respect of land reforms must be fully implemented in all the states. Service co-operatives should be established in small areas and co-operative farming on a voluntary basis should be organised wherever possible. Prices of essential commodities should be stabilised and State trading undertaken wherever necessary. Production of luxury and non-essential articles should not be encouraged, and consumption should be controlled to provide an increasing rate of saving for investment. Taxation should aim at lessening disparities of income.

Sixty-Sixth Session Of India Congress

("Indian Opinion India Service")

NEW DELHI—The 66th session of the Indian National Congress, ended in Bhavnagar after adopting resolutions on the Indo-China frontier issue, the international situation, principles of the forthcoming election manifesto, Panchayat Raj and national integration.

The resolution on the Indo-China frontier issue reaffirmed India's resolve to maintain the integrity of her territory and repel aggression from whatever quarter it came. It described China's occupation of Indian territory as a breach of the principles of co-existence and against world peace. In the debate on the resolution Mr. Morarji Desai said that though it was not India's policy to settle disputes through war or by submission to force, if the necessity arose the nation would show what she was capable of doing.

Mr. Desai also referred to Goa and said it would become free and a part of India sooner than people expected. He also referred to the situation in Algeria and said that France would not long delay the independence of Algeria, for which the people were waging a relentless battle.

On Goa, Mr. Desai said that Portugal was still clinging to imperialism. The emancipation of several countries in Africa and elsewhere had not yet produced any effect on the dictatorial regime in Portugal. The United Nations had called upon Portugal to end colonial rule.

Earlier, Mr. Nehru referred to international affairs when he took up the resolution containing principles on which the Congress Party's election manifesto were to be based. He pointed to the need for national cohesion and integration in face of possible dangers.

About the principles of the election manifesto, Mr. Nehru said these were important because the image of India lay behind them. He said that to keep pace with the world, people must march along the path of machines, science and technology.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—57/6. Also 21 Jewels Calendar—59/6. Other models from 19/6.

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A 1 AGENCIES, First Floor, No 104/105 His Majesty's Building, 132 Eloff Street, or P.O. Box 9079, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

New Delhi Seminar On Tourism

A SEMINAR on tourism, sponsored by the U.N. Economic Commission for Asia and the Far East, is to be held in New Delhi, beginning in April, up to May 2.

More than 75 delegates from 24 countries will attend the seminar which has been organised on a suggestion from India.

According to a sample survey conducted by the Department of Tourism of the Government of India, Agra and Benares are the two most popular cities among foreign visitors. The attraction in Agra is the Taj Mahal and that at Benares is the Sarnath Temple.

Delhi, Bombay, Calcutta and Madras come next in popularity in descending order.

These results are based on questions put by Tourist Department officials to 2,500 foreign visitors.

India's foreign exchange earnings from tourism during the second Five Year Plan are estimated at £1.5 million. These earnings are expected to rise to more than £15 million during the Third Plan.

Andhra's New Coalmine

A NEW coal mine was formally opened in the South Godavari coalfields in Andhra State recently.

The mine is the fifth of eight planned to be opened in this coalfield.

When fully commissioned, it is expected to yield 20,000 tons of coal every month and provide employment for 1,000 workers.

The South Godavari coalfield is estimated to contain 100 million tons of good quality coal.

BUSINESS FOR SALE

General Dealer's business in Marlboro Township, just off the Pretoria Main Road and on the outskirts of Alexandra Township, Johannesburg. Present turnover good but with additional stock could be considerably increased. Good prospects as it borders on African and European Townships. The only reason for selling: lack of personnel to manage it. Address inquiries to P.O. Box 21, BERGVLEI, Johannesburg, or Phone 40-1798

Gandhiji On The Birth Of The NIC

(Continued from page 42)

held at least once a month, when detailed accounts were presented and adopted. Current events were explained and recorded in the minute-book. Members asked various questions. Fresh subjects were considered. The advantage of all this was that those who never spoke at such meetings got accustomed to do so. The speeches again must be in proper form. All this was a novel experience. The community was deeply interested. In the meantime the welcome news came that Lord Ripon had disallowed the Disfranchising Bill, and this redoubled their zeal and self-confidence.

Side by side with external agitation, the question of internal improvement was also taken up. The Europeans throughout South Africa had been agitating against Indians on the ground of their ways of life. They always urged that the Indians were very dirty and close fisted. They lived in the same place where they traded. Their houses were mere shanties. They would not spend money even on their own comforts. How could cleanly open-handed Europeans with their multifarious wants compete in trade with such parsimonious and dirty people? Lectures were therefore delivered, debates held, and suggestions made at Congress meetings on subjects such as domestic sanitation, personal hygiene, the necessity of having separate buildings for houses and shops and for well-to-do traders of living in a style befitting their position. The proceedings were conducted in Gujarati.

The reader can see what an amount of practical and political education the Indians thus received. Under the auspices of the Congress, the Natal Indian Educational Association was formed for the benefit of the young Indians, who, being the children of ex-indentured Indians, were born in Natal and spoke English. Its members paid a nominal fee. The chief objects of the Association were to provide a meeting place for these youths, to create in them a love for the mother country and to give them general information about it. It was also intended to impress upon them that free Indians considered them as their own kith and kin, and to create respect for the latter in the minds of the former.

The funds of the Congress were large enough to leave a surplus after defraying its expenses. This was devoted to the purchase of land which yields an income to the present day.

I have deliberately entered into all these details, for without them the reader cannot realize how Satyagraha spontaneously sprang into existence and how the Indians went through a natural course of preparation for it. I am compelled to omit the remarkable subsequent history of the Congress, how it was confronted with difficulties, how Government officials attacked it and how it escaped scathless from their attacks. But one fact must be placed on record. Steps were taken to save the community from the habit of exaggeration. Attempts were always made to draw their attention to their own shortcomings. Whatever force there was in the arguments of the Europeans was duly acknowledged. Every occasion, when it was possible to co-operate with the Europeans on terms of equality and consistent with self-respect, was heartily availed of. The newspapers were supplied with as much information about the Indian movement as they could publish, and whenever Indians were unfairly attacked in the Press replies were sent to the newspapers concerned.

There was an organization in the Transvaal similar to the Natal Indian Congress but quite independent of it. There were likewise differences in the constitutions of the two bodies into which we need not enter. There was a similar body in Cape Town as well with a constitution different from that of the Natal Congress and the Transvaal Association. Still the activities of all the three bodies were nearly identical.

Nehru To Support Kenyatta's Release

NEW DELHI—According to informed circles, when Tom Mboya, Secretary General of the Kenya African National Union, visited Prime Minister Nehru recently, he won the Indian's premier's assurance that he would plead for the release of Jomo Kenyatta at the Commonwealth Prime Ministers' Conference in London next March.

Western Music For Pakistan

CAN classical Western music be understood and appreciated by Asian listeners accustomed to entirely different musical traditions? The answer is yes, according to one Pakistani music-lover, Ershad Ali Bokhari, who is planning with a group of friends to establish an Academy of Western Music at Karachi.

It will probably be the first of its kind in Asia. Until recently, most Eastern musicians who studied in the West found themselves extremely isolated when they returned to their own countries. In Pakistan, however, interest in Western music has been growing for the past four or five years. The Pakistan radio, for example, devotes one hour to Western music daily.

The founders of the Academy of Western Music have a double goal: to train young musicians and, at the same time, to develop a taste for Western music in Pakistan.

According to present plans, the Academy will open its doors in July with an initial student body of 200. It will accept both beginners and advanced students who will be able to study different instruments and attend classes on the theory and history of music.

The academy will be open from eight in the morning until eight at night and instruments will be made available to students for practice.

A Pakistani musician, Feroze Buchome, will direct the new academy. He is a pianist trained in Europe and a specialist in Rachmaninoff. He has studied with Cyril Smith and Alfred Cortot.

There is a serious shortage, however, of Pakistani musicians qualified to teach Western music. And the founders of the academy have asked Mr Bokhari to contact musical circles and cultural institutions in the West in order to recruit teachers for Karachi.

The Academy of Western Music is being created under private initiative. Its funds are to be supplied by a group of music lovers and the proceeds of concerts (UNESCO).

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S S Karanja due 6th March. Sails 11th March 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food .. R 235.50
Second " " " " .. R 157.0
Third Class with food .. R 79.50
Third Class without food .. R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add "KARAMAT."

fifty years ago... *February 1911*

STILL AT IT

(From "The Indian Opinion" February 18, 1911)

ON Tuesday last, the 14th inst., the Natal Direct Line immigrant-steamer *Umfuli*, left for Madras, carrying some 242 ex-indentured Indian emigrants and about 88 sirdars, besides a number of ordinary deck-passengers. The sirdars were being sent to India by Natal employers to recruit labourers for them under indenture before the 30th June, and of these, 14 were going to the port of Calcutta, to recruit in the United Provinces, whilst the remaining 74 were to proceed to the North and South Arcot, Chingleput, and other well-known recruiting centres in Madras. Besides these a few European employees of some of the large companies also went to India in order to assist in the recruitment. We are informed by the Greytown correspondent of the Times of Natal, that it was hoped to send one hundred sirdars, but that number has not been reached, as many of the men approached declined, for reasons of self-respect, to be parties to the enslavement of their fellow countrymen, whilst others, who had already agreed to go, withdrew from their undertaking, entered into in ignorance, as soon as the true facts of the situation were made to them. Many of those who have gone were, we understand, kept secluded at the Bluff Depot, lest they should be influenced by outside efforts not to go to India. The employers appear, in many instances, to have held out mercenary inducements to the sirdars to betray their brethren, but we are of opinion, from statements that have been made to us regarding several of them, that they have not the least intention of playing into the hands of the employers, and probably their intervening influence will be observed amongst the remainder on their arrival at Madras. Many of the sirdars will be unwilling to return, as they must necessarily do, under indenture, if only for the fact that they will be submitting anew to a bondage to which those who are subordinate to them, but who have refused to let out their services under an indenture contract, are not liable.

A Helping Hand

In order that assistance might be rendered to our friends in India in their attempt to frustrate the designs of the employers, it was decided to send Mr. P. Krishnaswami Naidoo to Madras by the *Umfuli*. Mr. Naidoo arrived in Durban on Sunday evening, and on Monday morning purchased a ticket in the name of P. Krishnaswami, the name by which he is officially known in Natal. The ticket was issued to him free of extraordinary conditions, and he was asked to be in readiness at the quayside at 10 a.m., the following day, as the *Umfuli* was due to leave at mid-day. It appears, however, that Mr. P. K. Naidoo is regarded in official circles as a host in himself, and as soon as the Protector received news of his arrival in Durban, we are told, he at once communicated with the Secretary of the Indian Immigration Trust Board, who promptly addressed a letter to the steamship company instructing them that no other passengers were to be conveyed by the *Umfuli* than those whose names were to be submitted to the company's agents from the Board's offices. Not a word of this, however, was mentioned to any of those who had purchased tickets, and early on Tuesday morning, at ten o'clock, large numbers of deck passengers were gathered at the quayside, but were prevented from going on board. The day was very hot and a strong wind was blowing, driving clouds of dust before it, to the inconvenience of the crowd of men, women and children whose patience was being so unduly abused. About 10.30, Mr. Polak arrived at the quayside in order to watch the proceedings, and he was at once surrounded by a number of Indian passengers from Kimberley and Johannesburg, who stated their case to him and asked him to make inquiries on their behalf. Many of them, it appears, had closed their affairs a month earlier, in order to leave by that steamer, and had been in Durban for several days awaiting its departure. They had ordinary passengers tickets, such as those issued by other steamship companies, and the steamer's departure had long been advertised, passages invited, and fares actually taken on the very morning of the departure of the vessel. Mr. Polak went on board and interviewed the company's representative who informed him that he was instructed by the Board not to allow any deck passengers to go aboard till the returned immigrants, and the sirdars had been given accommodation in the vessel. Shortly after this, one of the company's clerks came to Mr. Polak, and asked him on whose behalf he had spoken, to which Mr. Polak replied that he had been asked to be the representative by a number of Transvaal and Kimberley Indians and one or two Natal men.

Passengers Stopped

When, eventually, the deck-passengers were allowed to go on board, Mr. P. Krishnaswami Naidoo was one of the first to come forward, but he was stopped at the gangway by the company's clerk and a policeman, and refused admission, on the ground that his name was not on the list, and that the name in which he had booked was not his proper name. Mr Naidoo insisted, and pushed his way along the gangway, but was again stopped, and then he demanded to see the Captain. He was allowed to proceed on board, but the Captain told him he could do nothing, and ordered him to leave the ship. He flatly refused to do of his own free will, and he was then pushed down the gangway again. He afterwards produced his Colonial born [illegible] showing th[illegible] his name written on the passage. It appears that the Protector and the Secretary of the Board had given [illegible] that Mr Naidoo was not to be allowed to proceed by the *Umfuli*. Similar instructions were given in regard to all "Kimberley and Transvaal men," who were ordered to stand on one side. We are informed that several of these had received permission from the Protector previously, according to the terms of the Indian Immigration Law, to purchase their tickets, and they protested vehemently against this breach of faith, on the part of the Protector, and of alleged breach of contract on the part of the company. Notwithstanding their protests, they were all, excluding some of the women, left behind when the *Umfuli* sailed.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barkly's Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 83-4854

'Phone 836-5786 P. O. Box 1642,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver
Bangles Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamonties & Trimmings
Murdabadware & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
126 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 6—Vol. LIX.
Friday,
17th February, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ભગવાન ઉપર પૂરેપૂરો વિશ્વાસ રાખો. ભય, ચિંતા અને બીજાથી મુક્ત બનો. નિશ્ચિંત, નિર્વિકાર, નિર્ભય અને નીડર બનો. સંપૂર્ણ આરામથી રહો.

—શિવાનંદ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૬ તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧. છુટક નકલ પે. ૪

કોંગોમાં ભયંકર જંગ ફાટી નીકળવાનો ભય

લુમુમ્બાનું ખૂન—વિશ્વચકિત પડઘા

સોમવાર: કટાંગાની સરકારે સત્તાવાર જાહેરાત બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે શ્રી. લુમુમ્બાનું ખૂન થયું છે. મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ટીરીયર શ્રી. મુનુન્ગોએ જણાવ્યું કે આફ્રિકન ગામડિયાઓએ શ્રી લુમુમ્બા અને તેના બે સાગરીતોનું ખૂન કર્યું છે. વધુમાં શ્રી. મુનુન્ગોએ જણાવ્યું કે વધુ મધ્યસ્થ સરકારના મીનીસ્ટરો વિમાન મારફતે મૃતદેહ લેવા ગયા છે. ત્યાં તેઓ આ ખૂનની તપાસ કરશે. શ્રી. લુમુમ્બા અને તેના બે સાગરીતોને, જે જગ્યાએ ખૂન થયું તેની પાસે જ દાટવામાં આવ્યા છે.

શ્રી મુનુન્ગોએ વધુમાં કહ્યું, "અમે શ્રી. લુમુમ્બાનું ખૂન જે ગામડામાં થયું તેનું નામ આપીશું નહિ. એ ઉપરાંત કઈ રીતે એમનું ખૂન થયું તે પણ જણાવીશું નહિ. એ જણાવવાથી એ ગામની પ્રજાને બદલો વાળી જશે, અને એના પરિણામે અસ્થિરતા જ પ્રસરિત થશે."

પાછળથી એવા સમાચાર પ્રાપ્ત થયા છે કે આ મૃતદેહો કોલ્વેઝી વિસ્તાર નજીકના એક ગામડાં પાસે મળ્યાં હતા. આ ગામ ઇલીઝાબેથવીલથી ૨૫૦ માઇલ દૂર છે.

મીનીસ્ટર શ્રી. મુનુન્ગોએ જણાવ્યું, "મૃતદેહોને તરત દફન કરી દેવામાં આવ્યા એ પ્રશ્ન કંઈ મુશ્કેલ નથી. તેઓ આખી દુનિયાની નજરમાં ગુનેગાર હતાં.

"મને ખબર છે કે લોકો કહેશે કે આ કારણે કટાંગાની સરકારે લુમુમ્બાનું ખૂન કર્યું. આવું તહોમત અનિવાર્ય છે. હું સ્પષ્ટ કહું છું કે જો લોકો આવું તહોમત મૂકે તો તે સાબિત કરી આપે.'"

લુમુમ્બાના ખૂનના સમાચાર મળતા જ, કોંગોમાંના [illegible] યુ. એન. ચીફ ઓફ સ્ટાફ જનરલ [illegible] પ્રમુખ શ્રી. [illegible] ઇલીઝાબેથવીલમાં જવા ગયા, પરંતુ કટાંગાના આ નેતાએ મળવાની પરવાનગી નહિ આપી.

વિશ્વના ઘણા ભાગોએ શ્રી. લુમુમ્બાના ખૂનના સમાચાર ગભરાટથી સ્વીકાર્યાં હતાં.

કેનેડી આશ્ચર્ય પામ્યા

વાઇટ હાઉસના સમાચાર જણાવે છે કે શ્રી. લુમુમ્બાના ખૂનથી શ્રી કેનેડી આશ્ચર્ય પામ્યા છે. તેઓ પોતાના મુખ્ય સલાહકારોની સલાહ લઈ ટુંક મુદતમાં એક અહેવાલ સરકાર મારફતે આ બાબત ઉપર બહાર પાડશે.

આ સમાચાર મળ્યાં ત્યારે પ્રેસિડેન્ટ કેનેડી કોંગો તરફ નવી નીતિ અખત્યાર કરવાના મુસદ્દા ઘડી રહી હતી. અને એ નીતિ પ્રમાણે એવી શક્યતા હતી કે શ્રી. લુમુમ્બાને કોંગોની વિશાળ સરકારમાં લેવાવા દેવું.

મોસ્કો રેડિયોએ જાહેર કર્યું કે બેલ્જીયમ સામ્રાજ્યવાદીઓએ શ્રી પેટ્રીસ લુમુમ્બાનું ખૂન કર્યું છે, એમ વધુમાં ઉમેર્યું કે વિશ્વ આ ભાતિક ગુનાને ક્ષમા કરશે નહિ.

બેલ્જીયમની ટીકા

યુનાઇટેડ નેશન્સમાં બેલ્જીયમના પ્રતિનિધિ મિ. લોરીડને કહ્યું કે પોતાનો દેશ બેલ્જીયમ, આવા કૃત્યને તિરસ્કારી કાઢે છે, અને ઉમેર્યું કે કોંગોમાંના બેલ્જીયનોને આ ખૂન સાથે કંઈજ સંબંધ નથી.

શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂ

ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ કહ્યું કે આવા કૃત્યો કરનાર તરફ સખત અને આકરાં પગલાં લેવાવાં જોઈએ. વધુ ઉમેરતાં શ્રી નહેરૂએ કહ્યું, "ખૂન થયું છે—અને તે ખૂન કહાણ ઉભય પછી સત્તાધારીઓએ કર્યું હશે." આવા કૃત્યને શ્રી નહેરૂએ તિરસ્કારી કાઢ્યો છે.

યુ. નો.ની સીક્યોરીટી કાઉન્સીલમાં પડઘા

જ્યારે યુનાઇટેડ નેશન્સની સીક્યોરીટી કાઉન્સીલ ન્યુ યોર્કમાં મળી ત્યારે યુનાઇટેડ નેશન્સના સેક્રેટરી જનરલ શ્રી ડાગ હેમર્સ્કોલ્ડે સૂચના કરી કે આ ત્રણ ખૂનની આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે તપાસ થવી જોઈએ. વધુમાં તેઓએ ઉમેર્યું કે આ સમાચાર ગંભીર અને દુઃખદ છે.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના પ્રતિનિધિ શ્રી. એડલાઈ સ્ટીવન્સને આ સૂચનાને ટેકો આપતા કહ્યું, "આ સમાચાર દુઃખદ અને ટીકાપાત્ર છે."

શ્રી. એડલાઈ સ્ટીવન્સને દરેક સરકારને અરજ કરી છે કે એવા કોઈ પગલાં લેવા નહિ જેનાથી કોંગોની પરિસ્થિતિ વધુ બગડે. અને કોંગોમાં શાંતિ સ્થપાય તે માટેનો રસ્તો જલદી શોધી કાઢવાની પણ અરજ કરી છે.

રશીયાના પ્રતિનિધિ શ્રી. ઝોરીને કહ્યું કે શ્રી ગીઝેન્ગાની પ્રાંતિક સરકાર પાસે શ્રી. લુમુમ્બાના ખૂનનો બદલો લેવો જોઈએ. વધુ ઉમેરતાં શ્રી ઝોરીને શ્રી. ડાગ હેમર્સ્કોલ્ડને કહ્યું કે યુનાઇટેડ નેશન્સના દળો વાપરી કોંગો આવું થવા દેવું એની જવાબદારી શ્રી. ડાગની છે, અને આ ખૂનોની તપાસ કરવી એ અમારે મન ઢોંગ જેવું છે. અમને સેક્રેટરી જનરલ અને તેના

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૪૪)

પોલીસે આફ્રિકનને ઠાર માર્યો

ડરબન: બે સ્ટ્રીટમાં સોમવારે રાત્રે આઠના સુમારે એક 'ડરેઝલ' રેપારી પોલીસે એક આફ્રિકનને પકડી ઠાર માર્યો હતો. ઠાર મરાયેલો આફ્રિકન જે જગ્યાએ પડ્યો હતો ત્યાં જ બે કલાક સુધી પડી રહ્યો હતો. વરસાદ ઉપરથી મુશળધાર પડી રહ્યો હતો. બે કલાક પછી ગેબરી વેન આવી ઉપાડી લઈ ગઈ.

વાત એવી બની હતી કે બેન સ્ટ્રીટમાં જ્યાં 'રીક્શાવાળા' રહે છે ત્યાં પોલીસ કાઉન્સ્ટેબલ જી. ગી. ગોરિસ 'ડરેઝલ'ના વેનમાં અને એક આફ્રિકન 'જોન્ચીન મેન'ના વેનમાં ગાંજો વેચતા આફ્રિકનોને પકડવા આવ્યા હતાં. બે આફ્રિકનોને તેઓ પકડવા તૈયાર થયા કે બન્ને નાઠા. એક નાઠેલો બે સ્ટ્રીટમાં આવ્યો અને ધોળી ગયો. પાછળ દોડતાં ગોરા પોલીસે પાસે આવી તેને પકડ્યો અને પાછો ખેંચી જમીન નીચેથી રીવોલ્વર કાઢી તેના ઉપર ગોળી છોડી. અને આફ્રિકન પોલીસે આવી તેના ગરદન ઉપર લાકડીથી સપાટો લગાવ્યો. પેલો આફ્રિકન નીચે પડ્યો અને એક મિનિટમાં જ તેના રામ રમી ગયા.

આની ખબર પડતાં ત્યાં મોટું ટોળું ભેગું થઇ ગયું. જ્યાં લાશ પડી હતી ત્યાં પોલીસો ઉભા હતા. બે કલાક સુધી લાશ વરસાદમાં પડી હતી. 'રીક્શો–બેઠ'માંથી બધા આફ્રિકનો દોડી આવ્યા. મરનાર માણસનો ભાઇ પણ રડતો રડતો આવ્યો. ચાર આફ્રિકનો પોલીસની મોટર પાસે જઇ કહેવા લાગ્યા કે રીવોલ્વરની ગોળી પગ પર છોડવું હતું, પણ આવી રીતે મારી નાંખવો ન હતો. વાતાવરણ તંગ જણાતું હતું.

આખરે 'ગેબરી–વેન' લઇ પોલીસ આવ્યો. વેનમાંથી ઉતરતાં કહ્યું કે ચાલો 'બ્લેક સામ'ને ઉપાડી લઇ જઇએ.

ગોરો પોલીસ અને આફ્રિકન પોલીસ એટલાં નજીક દોડતા આવતાં હતાં કે ગોરા પોલીસ સાથે તે બન્ને જણ આ આફ્રિકનને પકડી હેન્ડકફ નાખી શકત. પરંતુ નહિ, આ ગોરા પોલીસને તો ગોળી છોડી ઠાર મારવો હતો.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"
શુક્રવાર તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧.

સખતાઈથી આગળ વધતી ગ્રુપ એ. બોર્ડ

ધીમે ધીમે પણ સખતાઈથી અને ક્રૂર પગલાંથી ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ પોતાની સૂચનાઓ અને સત્તાવાર હુકમો બહાર પાડી આગળ વધી રહી છે. કેટોમેનોર જ્યાંથી ૩૦,૦૦૦ હિંદીઓને ખસવું પડશે એ પ્રશ્ન ઊભો પડ્યો ન પત્યો ત્યાં તો ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડે ક્વીન્સબરોમાં રહેતાં હિંદીઓને સઘળો ભાગ લઈ ચાલ્યા જવાનું કહી દીધું છે. કેટોમેનોરના લોકોની અરજ ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ સાંભળવા પણ માંગતી નથી. આ હુકમ અપૂર્વ એ રીતે છે કે તે ક્વીન્સબરોમાં કોઈ પણ હિંદીને રહેવા દેવા માંગતો નથી. ક્વીન્સબરોમાં હિંદીઓને સદા રહેવા દેવા માટેની કોઈ પણ સગવડ એ હુકમમાં નથી. લગભગ ૩,૦૦૦ લોકોને ત્યાંથી હટવું પડશે. તેઓને ત્યાંથી એક વરસ યા પાંચ વરસની અંદર હટવું પડશે.

ગ્રુપ એરીયાઝના હુકમમાં એટલી હેવાનિયત ભરી છે કે એક વખત હિંદી વિસ્તારને ગોરી વિસ્તાર જાહેર કરવામાં આવે કે તરતજ એ હિંદી મિલકતોની કિંમત નહિ જેવી જ બની જાય છે. હિંદી માલિકોએ આ મિલકત સસ્તામાં સસ્તી વેચી દેવી પડે છે. ગોરાઓને આ હિંદી મિલકતની પડી નથી. તેઓ હરાજીમાં એ મિલકત માટે આંકડો પણ કરાવતાં નથી અને આવા સમયે ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડ આગળ આવી એ મિલકતને થોડાક પૌંડમાં ખરીદી લઈ છે. તાજેતરમાં ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડે આવી રીતે હજારો પૌંડની મિલકત કેવળ થોડાકજ પૌંડમાં લીધી છે. સરકાર હિંદીઓને આવી રીતે ખસેડી, કઈ જગ્યાએ તેઓની રહેવા માટેની વ્યવસ્થા કરશે એ તો તેજ જાણે! આ કારણોને લઈ મધ્યમ વર્ગના અને મજૂર વર્ગના હિંદીઓ ખૂબ ચિડાયા છે અને આજ બન્ને વર્ગો દુઃખી થઈ રહ્યા છે. વેપારી વર્ગ પોતાનું હિત સચવાય તે માટે ડરબનના મધ્યસ્થ વિભાગમાં મહેનત કરી રહ્યો છે, અને એથીજ તેઓને બીજા વર્ગની કઈજ પડી નથી. તેઓ જ્યારે અહિં આવું કરે છે, ત્યારે તેઓ ટ્રાન્સવાલનો દાખલો લેવાનો ભૂલી જાય છે. ટ્રાન્સવાલમાં શહેરો બહારના વિસ્તારે આ ગ્રુપ એરીયાઝના કાયદા નીચે આવી જવાથી વેપાર લગભગ સદંતર નાશ થયો છે. સત્તાવાર ખબરોના અભાવને લઈ એ પર વધુ લખી શકાય નહિ. ગ્રુપ એરીયાઝના કાયદાને સમજવા માટે અને એનો સામનો કરવા માટે એક મંડળીની જરૂરત છે એ અમે ઘણીયે વાર લખ્યું છે. લોકોને સત્ય ઘટનાની જરૂર છે—જેમાં માનવ દારિદ્રયનું ચિત્ર દર્શાવ્યું હોય—નહિ કે મોટા મોટા સિદ્ધાંતોનું વર્ણન! તાજેતરમાં મેરીટ્ઝબર્ગમાં ગ્રુપ એરીયાના કાયદાથી હિંદીઓને કેટલું નુકશાન થાય છે તેનો ખ્યાલ અપાયો હતો—જે ખરેખર દુઃખદ છે. એજ રીતે પ્રાંતિય અને રાષ્ટ્રીય ધોરણે એનો દુઃખદ અહેવાલ બધાને અપાવો જોઈએ.

નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની મિલકતો

હાલે વડીએ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના કાર્યકર્તાઓએ પોતાના મિલકતો ઉપર લહેણો કર ભરી દઈ, એ મિલકતોને હરાજીમાં જતાં બચાવી લીધી છે. પરંતુ આવતાં વરસે શું? આવી રીતે ફરીથી કદાચ કર નહિ ભરાય અને મિલકતો ગુમાવવાનો વખત ફરીથી ઉપસ્થિત થાય, ત્યારે પણ છેલ્લે ઘડીએ પ્રયત્ન કરવો પડશેને!

હાલના કોંગ્રેસના નવલોહિયાઓ—સત્તાધારીઓ અને સભ્યો એ એ મિલકતોની ખરીદ તરફ કંઈ પૈસા આપ્યાં નથી. અને એ તો ખરેખર કમનસીબની વાત છે કે તેઓ આ મિલકતોની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી થોડીક મૂડી ભેગી પણ કરી શકતાં નથી. આ મિલકતો ૬૦ વરસ ઉપર ખરીદાય હતી, અને એનો ઉપયોગ હિંદીઓ નહિ કરે શકે એવું કઈ નથી! અમારી એવી સૂચના છે કે કોંગ્રેસ જે આ મિલકતોની માલિક છે તેઓ આ મિલકતોનો લાભ હિંદીઓ લઈ શકે—કેવળ હિંદીઓજ નહિ પરંતુ ગોરા, કલર્ડ અને આફ્રિકનો લઈ શકે એ ઉપર વિચારણા કરી તેવી વ્યવસ્થા કરે. તે જમીન હાલમાં ખાલી પડી રહી છે.

મોટી મુંઝવણ

(નવલભાઈ શાહ)

દુનીયા સામે બે મોટી મુંઝવણો છે. એક વસ્તીના વધારાની અને બીજી વધતી જતી જીવનની જરૂરિયાતોની.

વસ્તી વધી રહી છે અને ૨૦૦૦ની સાલ સુધીમાં વિશ્વની વસ્તી બમણી થઈ જશે એવો અંદાજ કાઢવામાં આવ્યો છે. આ વધતી જતી વસ્તીને પોષવાને કપડાં, ખાવાને અનાજ ને રહેવાને ઘર જોઈએ. આ બધું ઉત્પન્ન કરવા માટે જમીન જોઈએ. કેટલાક વિચારકોનું તો એવું પણ કહેવું છે કે દુનીયાની માનવ વસ્તી જ એટલી વધી જશે કે માનવ માનવ સાથે ભિડાઈ મરશે.

પણ એથી વધારે ભયંકર પ્રશ્ન તો આપણી જીવનની જરૂરિયાતો વધારવાની હોડ ઊભી કરી તે છે. વસ્તીનો વધારો બે એક યા બે ટકાની ગતિથી વધી રહ્યો છે પણ આગળ વધેલા ને પાછળ રહી ગયેલા દેશોની જીવનની જરૂરિયાતો વધારવાની ભૂખમાં કેટલા ટકાનો વધારો થાય છે તે કોણે કાઢ્યું છે ખરું? આપણો દશ વાર કાપડ વાપરતો દેશ ૨૦ વાર પર પહોંચવા મથી રહ્યો છે. ૨૦ વારથી પણ એને સંતોષ થવાનો નથી કારણ કે જ્યારે તે વીસ વાર માટે મથે છે ત્યારે દુનીયાના આગળ વધેલા દેશો તો માથા દીઠ ૪૦ વાર જેટલું કાપડ વાપરે જ છે. એટલે એ જ્યારે ત્યાં પહોંચશે ત્યારે પેલા ૬૦ વારે પહોંચ્યા હશે. આ તો કાપડની વાત થઇ કે જેનાથી સંપત્તિ વધારી શકાય એમ છે. પણ જમીનમાંથી નીકળતી ધાતુઓ, કોલસા ને પેટ્રોલનું શું? આજે પણ જે દેશો આપણા કરતાં અનેક ગણું પેટ્રોલ ને કોલસા વાપરે છે, એ હદે આપણે પહોંચીએ તો શું થાય એની કલ્પના કરો જ નહિ. આપણે પણ જમીનમાં દટાયેલી સંપત્તિને ખોદી કાઢી દેશની સંપત્તિ-દેશનો વૈભવ વધારવાના કામે લાગ્યા છીએ પણ આપણે ભૂલીએ છીએ કે એ દટાયેલી સંપત્તિ સિમિત છે. એને મર્યાદા છે. એનો ઉપયોગ કરકસરપૂર્વક જો ન કરવામાં આવ્યો તો પાંચ કે સો વરસને અંતે આપણા એ સુવર્ણ ભંડારો ખાલીખમ થઇ જવાના છે. તે વખતે આપણી પ્રજાને જીવવાની એવી ટેવ પડી હશે કે એના વગર ચાલે જ નહિ અને તે વખતે એ દુઃખી દુઃખી થઇ જવાના છે.

આપણા દેશમાં પણ આનો કાંઈ વિચાર કર્યા વગર આપણે પશ્ચિમના જીવનના અનુકરણમાં લાગ્યા છીએ ને રસ્તે દોડી એ ઘેલા બેઠા બાકીના એ તેજ રસ્તે વિશ્વની કરોડોની પ્રજા દોડે તો શું થાય!

ગુજરાતનું નવું રાજ્ય થવાને થોડા મહિનાઓ થયા છે. પાટનગરમાં કેટલી ભીડ વધી ગઈ છે. મોટરો પણ ચાલી ન શકે. પહોળા રસ્તા સાંકડા પડ્યા છે. હજુ ૫૦૦૦ કે ૬૦૦૦ની નવી મોટર તો આવવાની બાકી છે. એ આવતાં હપ્તાથી મળશે એટલે દેવું કરીને પણ લોકો ખરીદશે. પેટ્રોલનો ધૂમાડો નીકળશે. એને ઊભી રાખવાની પણ જગા નહિ મળે. આ બધું આંખ સામે જોઈ શકાય છે. આ તો એના જેવી વાત થઇ એક પૈસાદાર બાપના જુવાન છોકરાએ પૈસા લેવા. તે વાપરવા લાગ્યો. ઘરડો થયો ત્યાં સુધી વાપર્યા. પૂરી જવા આવ્યા ત્યારે એના છોકરાએ બાપને કહ્યું 'હવે મારે માટે શું?'

'તારું તું જાણે' બાપે કહ્યું.

એના જેવી આપણી દશા છે. જંગલો સાફ કરી નાખ્યા, ખાણો ખોદી નાખી, પેટ્રોલ ખેંચી લીધું પછી શું? 'મનુષ્યના ભાવિની કસોટી' નામના પ્રોફેસર હેરિસન બ્રાઉનના પુસ્તકે આ પ્રકારની સુંદર છણાવટ કરી છે. તે કહે છે:-વિજ્ઞાનથી જ બધા પ્રશ્નોનો ઉકેલ આવી જશે એવું જે માને છે

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૪૪)

બેલજીયમનો શાહીવાદ

નવી દિલ્હી

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે કોંગોમાં અલગતાવાદી શક્તિને બેલ્જીયમે પ્રોત્સાહન આપ્યું છે અને કટાંગા પ્રાંત તેઓ પોતે સ્વતંત્ર છે એમ જાહેર કરે છે. કોંગો વિષેનું વિસ્તૃત નિવેદન કરતા શ્રી નહેરુએ વધુમાં જણાવ્યું કે એમ કહેવાય છે કે કોંગોમાં બેલ્જીયનોએ મોટા પ્રમાણમાં શસ્ત્રો મોકલ્યાં છે, કટાંગા અને બીજે શસ્ત્રો મોકલ્યા છે. અને જુદા દેશોએ સામાન્ય રીતે યુનોની કામગીરી સામે જે સાધનો મળ રહ્યા છે તેમાં પગલાં પાડ્યા છે.

કોંગોમાંની છેલ્લી ઘટનાઓનો ઉલ્લેખ કરતાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ ત્યાંની પરિસ્થિતિ અસામાન્ય હોવાનું અને આપણને ભારે ચિંતામાં નાખે છે એમ જણાવી કહ્યું હતું કે જો કોઈ અંકુશ લગાડ કર્નલ મોબુટુ પર લાદવામાં આવ્યું હોત તો તે કદાચ કોંગોની પાર્લામેન્ટને બોલાવવા માટે સંમત થાત. દેખીતી રીતે પાર્લામેન્ટની બેઠકનો ખ્યાલ ઘણાં રાજ્યોને ગમે તેવો નહિ અને બેલ્જીયન સલાહકારો એને તો બિલકુલ ન ઇચ્છે.

કોંગોલીઝ પાર્લામેન્ટની બેઠક ન બોલાવવા દેવાની કર્નલ મોબુટુની વલણ વિષે શ્રી નહેરુએ દિલગીરી વ્યક્ત કરી હતી અને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે અત્યારે તો ભારતે એવો નિર્ણય કર્યો છે કે કોંગોમાંથી એના કર્મચારીઓ ખેંચી લેવા નહિ એમ છતાં ત્યાંની ભારતની ભાવિની વલણો કોંગોમાંના એના કર્મચારીઓ જોડે કેવો વર્તાવ રાખવામાં આવે છે તેની પર આધાર રાખે છે.

બેરી સંખ્યામાં બેલ્જીયનો પાછા આવે છે તેથી કોંગોના સમાધાનમાં અંતરાય ઉભો થાય છે એવા શ્રી રાજેશ્વરદયાળના હેવાલ પર યુનોએ વિચારણા શરૂ કરી તરીકે એ વિષે શ્રી નહેરુએ દિલગીરી વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે આ એક અસામાન્ય પરિસ્થિતિ છે કે જ્યાં તમામ પ્રકારનું બેલ્જીયન સામાન્ય ઉર્ફ કરવાના પ્રયાસ થાય છે.

કોંગોમાંથી ખસી જવું એ યુનો માટે ખતરનાક બનશે, કારણ કે એથી તો કોંગોમાં આંતરવિગ્રહ ફાટશે અને મોટી સત્તાઓ એમાં દખલ કરશે. પણ જો યુનો ત્યાં કામગીરી કરવા માંગતું હોય તો તેણે અસરકારક રીતે કામગીરી બજાવવી પડશે.

વનસ્પતિ માટે શોધાયેલો રંગ

નવી દિલ્હી

પુના ખાતેની નેશનલ કેમિકલ લેબોરેટરીએ વનસ્પતિ માટેનો રંગ શોધી કાઢ્યો છે અને તે બધી જરૂરિયાતોને સંતોષે છે એમ વૈજ્ઞાનિક સંશોધન અને સાંસ્કૃતિક બાબતો અંગેના નાયબ પ્રધાન ડૉ. એમ. એમ. દાસે લોકસભાને જણાવ્યું હતું.

જો યોગ્ય રંગ મળી આવે તો વનસ્પતિને રંગ આપવાનું ફરજીઆત બનાવવાનો સરકારે નિર્ણય કર્યો છે કે કેમ એવા શ્રી સાળીના પ્રશ્નના જવાબમાં ડૉ. દાસે કહ્યું હતું કે નેશનલ કેમિકલ લેબોરેટરીએ યોગ્ય રંગ શોધી કાઢ્યો છે એ વાત આ પ્રશ્ન હાથ ધરતી નિકાસ સમિતિના ધ્યાન પર લાવવામાં આવી છે અને ખેતીવાડી ખાતાઓના ખાંડ અને વનસ્પતિ માટેના મુખ્ય વડાને જણાવ્યું છે.

વચ્ચે બોલતા અન્ન ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી એ. એમ. થોમસે જણાવ્યું હતું કે વનસ્પતિને રંગ આપવાના સિદ્ધાંતો સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે અને આ માટે નીમવામાં આવેલી સમન્વય સમિતિની બેઠક આવતી ૨૧ મીએ મળનાર.

આંખને આંજી દેતાં બાંધકામો હાથ ધરવાની વાત બેહુદી છે: નહેરુ

નવી દિલ્હી

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ શહેરો અને કસ્બાઓના ગંદા વસવાટો નાબુદ કરવાના મહત્વના પ્રશ્ન પર ભાર મુક્યો હતો. તેમણે કહ્યું હતું કે શહેર સાફ છે કે નહિ એનો નિર્ણય એ શહેરમાં ગંદા વસવાટો છે કે નહિ તેના પરથી આવી શકશે.

હું એ પ્રથમ જાણવા માગીશ કે ગરીબ વસ્તી જે વસવાટોમાં રહે છે એની સ્થિતિ કેવી છે તેઓ માટે સારા સગવડવાળા મકાનો બંધાય છે કે નહિ! શહેરમા બાગ-બગીચા અને એવી બીજી સગવડો કરાય છે કે કેમ? શહેરને સુંદર કહેવા માટેનો આ માપદંડ છે.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ 'યુનેસ્કો'એ દક્ષિણ એશિયામાં ઝડપથી અસ્તિત્વમાં આવી રહેલા નવા નગરો અને તેના જાહેર વહિવટના પ્રશ્નો અંગે યોજેલી એક શિબિરનું ઉદ્ઘાટન કરતા બોલી રહ્યા હતા.

શ્રી નહેરુએ અમેરીકા અને ઈંગ્લાંડમાં બંધાતાં નગરો અને શહેરોનું આંધળું અનુકરણ કરી ભારતમાં વિરાટકાય નગરો અને શહેરો બાંધવા સામે ચેતવણી ઉચ્ચારી હતી.

ભારત અને એશીયાના અન્ય દેશોના ગામડાંઓમાં જ્યારે ભયંકર દારિદ્ર પ્રવર્તે છે ત્યારે વિરાટકાય અદ્યતન શહેરો બાંધવાની વાતો બેહુદી છે.

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે શહેરો ભારીના ઝુંપડાઓમાં કેટલાક લોક અગર મને પાર્ક અને સુંદર મકાનો ગમતા નથી એવું નથી, પરંતુ સાચી પ્રગતિ લોકોની પાયાની જરૂરિયાતો અને તેમના જીવન ધોરણમાં સુધારો થાય એમાં રહેલી છે.

પાછા આવેલ પ્રમુખ અયુબખાને દર્શાવેલો મંતવ્ય

પ્રમુખ અયુબખાને તેના ૧૨ દિવસના યુરોપસાથીઓ અને પશ્ચિમ જર્મનીના પ્રવાસ બાદ કરાંચી પાછા આવી ગયા ત્યારે તેમનું પાકીસ્તાનની મધ્યસ્થ કરાંચીના વિમાન મથકે ઉમળકાભેર સ્વાગત કર્યું હતું.

પ્રમુખ અયુબ ખુશ ખુશાલ દેખાતા હતા પરંતુ તેમને જરા શરદી થઈ હોય તેમ લાગતું હતું. પ્રવાસ દરમીયાન પણ તેઓ પોતાની સાથે રાજકારભારની ફાઈલો ફેરવતા અને મોડે સુધી કામ કરતા.

મોસ્કો જશો?

અખબારોના પ્રતિનિધિઓ સાથેની વાતચીતમાં તેમણે કહ્યું કે પ્રસિદ્ધ થયેલા સમાચારો કહે છે કે હું મોસ્કો જવાનો છું પરંતુ મને કોઈ એવું આમંત્રણ હજુ સુધી તો મળ્યું નથી.

આમંત્રણ મળે તો તમે મોસ્કો જશો એવા પ્રશ્નના જવાબમાં પ્રમુખ અયુબે હસીને કહ્યું કે પાકીસ્તાનને ફાયદો મળતો હોય તો હું મોસ્કો તો શું ચંદ્રમાં પણ જવા તૈયાર છું.

તેમણે કહ્યું કે મારા પ્રવાસથી પાકીસ્તાનના આ બન્ને દેશો સાથેના સંબંધો ગાઢ બન્યા છે અને પાકીસ્તાનની વિકાસ યોજનાઓને મદદ પણ મળી છે.

બહારની મદદ

જર્મન સરકારે ૨૫ કરોડ માર્કની લોન આપવાની ઓફર કરી છે જેના વ્યાજના દર બજાર કરતાં ઓછા મળે છે. બીજા ખાનગી ઉદ્યોગપતિઓ પણ મૂડીનું રોકાણ કરશે. એ પોતાની ઓછી ભાગમાં પણ વાટાઘાટો થઈ છે.

તેમણે કહ્યું કે યુરોપસાથીઓ અને પશ્ચિમ જર્મનીમાં તેમણે સર્વ સ્થળે પાકીસ્તાન પ્રત્યે સંપૂર્ણ સદ્ભાવ નીહાળ્યો છે અને આ બન્ને દેશો પાકીસ્તાનને મદદરૂપ થવા આતુર છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કં. લીમીટેડ
હિન્દીયાની મુખ્ય કંપની
અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર આદિ (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૮૯૩૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૬૫ શાખાઓ કેવળ દરિયાપાર જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડ પ્રીમીયમ લેખી રહે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

રાણીએ રાજસ્થાની ખેડૂતનાં ખોરડાંની લીધેલી મુલાકાત

જયપુરના રાજમહેલને સિંહદ્વારે જયપુરનાં રાજમાતાએ રાણી એલીઝાબેથનું ભારતીય સંસ્કૃતિ મુજબ સ્વાગત કર્યું હતું. રાણી હાથીના હોદા ઉપરથી નીચે ઉતરતાં સિંહદ્વારમાં જયપુરનાં રાણીએ ઓરતો સાથે તેમને અક્ષત-પુષ્પથી વધાવ્યાં હતાં.

રાજસ્થાની પોશાકમાં સજ્જ અને સાથોસાથ રાજસ્થાની યુવતીઓ બે હારમાં સ્વાગત માટે ઉભા રહેલ હોઈ રાણીના પગલે પગલે તેમણે પુષ્પ પાથર્યાં હતાં.

જયપુરનાં રાણીએ આ શાહી મહેમાનનું ઉમળકાભેર સ્વાગત કરી રાણીને વિશ્વવિખ્યાત જયપુરી બાંધણી અને રાજસ્થાની મહિલાઓનો ભરતભરેલો પોશાક ભેટ આપ્યો હતો.

રાણીના કુંવર-પ્રિન્સ માટે રાજસ્થાની અચકન અને જોધપુરી ચોરણી અને સાફો તથા કુંવરી-પ્રીન્સેસ માટે રાજસ્થાની કન્યાનો પોશાક અને રમકડાંની ભેટ આપી હતી. રાણી આ ભેટ જોઈ ખુબ જ આનંદ પામ્યાં હતાં.

રાણી એલીઝાબેથ અને તેમના પતિ ડયુક ઓફ એડીનબરો નવી દિલ્હીથી રાજસ્થાનની અલબેલી નગરી ગણાતા જયપુરની મુલાકાતે નવી દીલ્હીથી આવી પહોંચતા ત્યાં તેમનું જયપુરનાં રાણી તરફથી ઉપર મુજબ ભવ્ય સ્વાગત થયું હતું.

જયપુરના વીમાની મથકે ઉતરતાં જયપુરના મહારાજાએ તેમનું સ્વાગત કર્યું હતું. વીમાની મથકથી જયપુરના રાજમહેલ સુધીના આખે રસ્તે લાખો લોકો રાણીનું સ્વાગત કરવા વહેલી સવારથી હાજર હતા.

વીમાની મથકેથી સવારી ફરતાં રાણીએ જયપુરના રાજા સાથે હાથીના હોદા પર બેઠક લીધી હતી. બીજા હાથી પર ડયુક એડીનબરો બેઠા હતા રાજમહેલમાં આવી હતી. હેઠ રાણી આ ઉપર મુજબ જયપુરના રાજકુટુંબ તરફથી તેમનું સ્વાગત થયા બાદ રાણી અને તેમના પતિ જયપુરથી ત્રીસેક માઈલ ઉપર આવેલ રાજસ્થાન માં જ નહિ પણ સમસ્ત ભારતમાં મહાન પવિત્ર ગણાતા [illegible] ના તિર્થધામની મુલાકાતે ગયાં હતાં.

જયપુરથી નવ માઈલ દૂર આવેલ બાસાડોટની પ્રાથમિકશાળા જોવા પણ તેઓ ગયાં હતાં અને ત્યાં રાણી હાથી ઉપરથી ઉતરી પગે ચાલી કેટલાક ખેડૂતોનાં ખોરડાંમાં પણ ગયાં હતાં અને ગ્રામજીવનની ઝાંખી કરી હતી—ગ્રામ્ય ખેડૂતો સાથે વાતો કરી હતી. તેમનાં ખેતીના ઓજારો—હળ વગેરે તથા તેમનું પશુધન નજરે નિહાળ્યું હતું.

અહીં આ ગામડાના લોકોએ રાણીને તેમની કુંવરી માટે, રાજસ્થાની કન્યાનો ખાદી પર ભરતકામ ભરેલો પોશાક ભેટ આપ્યો હતો જે રાણીએ ખુબ જ હર્ષભેર સ્વીકાર્યો હતો.

લુમુમ્બાનું ખુન—વિશ્વવ્યાપક પડઘા

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

સ્થાન ઉપર હતા અને અંતાંગાન' બનાવો પછી બિલકુલ અટકેલો નથી.

યુ. એન.ની તકેદારી

લિઓપોલ્ડવીલમાં જાહેર થયું છે કે યુ એન નું લશ્કર મિ. લુમુમ્બાના ખુન પછી ધમાલ થાય તે માટે સાવચેત બન્યું છે. સાવચેતી રાખવાના ખાસ વિસ્તારો છે કીવુ પ્રાંત અને ઓરીએન્ટલ આ લુમુમ્બા પક્ષવાળાના પ્રદેશો છે.

યુ. એન.ના ખાસ પ્રતિનિધિ શ્રી. દયાલે કહ્યું છે કે આ ખૂન "આઘાતકારક અને ભયાનક" છે. રાજદ્વારી વ્યક્તિઓનું આવી રીતે ખૂન થાય એવા પગલા તો પાશવી. અને એ શાંતિના પગલા નહિ પરંતુ વિનાશના છે.

લુમુમ્બાની પત્નિ

મંગળવાર: આજ રોજ એવા સમાચાર મળ્યા છે કે મી. લુમુમ્બાની પત્નિ લગભગ ૧૦-૨૦ સ્વજનોને લઈ ઉઘાડા પગે શ્રી રાજેશ્વર દયાલને મળવા ગઈ હતી. શ્રી રાજેશ્વર દયાલે એમની મુલાકાત લીધી હતી. શ્રીમતી લુમુમ્બાની એવી અરજ હતી કે શ્રી રાજેશ્વર દયાલ લાશ મેળવી આપે જેથી તે યોગ્ય ક્રિયાથી લુમુમ્બાની લાશને દફનાવી શકે. શ્રી દયાલે આ બનાવને 'ખેદજનક અને ભયંકર' કહી, સારી રીતે શ્રીમતી લુમુમ્બાને સમજાવી કહ્યું કે મી. કાંસાવુબુ લાશ મેળવવાની ખટપટ કરી રહ્યા છે અને એ લાશ મેળવતાંજ તેઓ શ્રીમતી લુમુમ્બાને એ સુપ્રત કરશે.

મોટી મુંઝવણ

(૪૨ પાનાનું અનુસંધાન)

તે જુએ છે જીવનની જટીલતાની હદ હોય છે. એથી આગળ માણસનું અસ્તિત્વ જ ખતમ થઈ જાય છે.

આ બધું વિચારીએ છીએ ત્યારે ખ્યાલ છે કે શું આજે જે રીતે આપણે રહી રહ્યા છીએ તે વિચાર નથી માગતું! એક એ માર્ગ છે કે વાપરો અને ત્યાંથી મેળવી વાપરો ને જીવનને સફળ બનાવો. બીજો માર્ગ છે જીવનને માટે જેટલું જરૂરી છે તે એવી રીતે વાપરો કે જેમ વપરાતું જાય તેમ નવું ઉત્પન્ન થતું જાય. આ સનાતન જીવનનો રાહ છે. અહિંસક જીવનની પદ્ધતિ છે. તેની ઝાંખી પૂ. બાપુજીને થઈ હતી. એ વાત તેમણે આપણને કહી અને કરી બતાવી. એવી સુખમાં સ્વાર્થી જીવન કર્યું પણ આપણે એવા ભપકામાં અંજાયા છીએ કે આવી પાયાની વાત નજરમાં આવતી નથી. આપણે આંખો મીંચીને દોડીએ છીએ—અંધે માર્ગે નાશવંત જીવન તરફ. આ હિંસક જીવન છે. એ જીવન તરફની દોટ એ બધા કરતાં વધારે ખતરનાક છે ને તેમાંથી પશ્ચિમનાં રાષ્ટ્રો તો બચતાં નથી પણ આપણે હજુ એવા જીવન માટે ટેવાયા નથી એટલે બચી શકીએ એમ છીએ. પણ એમાંથી આપણા બચવા માટે જુદા નિર્ણયો કરીએ કે જેમ એ આપણા સૌની મોટી મુંઝવણ છે.

—'વિશ્વવાત્સલ્ય'માંથી.

ઇનકમટેક્સ, પ્રવાસ ટેક્સ રીટર્ન્સ, પાસપોર્ટ, રેન્ટ્સ ક્લીઅરન્સ અને ઇમીગ્રેશન માટે મળો:

આર. વીઠલ

૧૨ બ્રાંડી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૫૪

ઓરર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

શ્રી એમ મુલા	પ્રિટોરીયા	૧-૧-૦
મેસર્સ બનારસ સ્ટોર્સ	"	૧-૧-૦
શ્રી પ્રેમા મહેતા	"	૧૦-૬
" પી. લાલા	"	૧-૧-૦
મેસર્સ [illegible]	"	૧૦-૬
શ્રી સી. મુલા	"	૧૦-૬
" જે. ભાણા	"	૧૦-૬
" એમ. પરસુ	"	૧૦-૬
" પી. મોમજી	"	૧૦-૬
" જી. મુલાભ	"	૧૦-૦
" ડી. રામજી	"	૧-૧-૦
" આર. ગુલાબ	"	૧૦-૬
" ડો બી. યુ ગોરી	"	૧૦-૬
" જી. એસ ગોરી	"	૧-૧-૦

* *

આભાર સ્વીકાર:

જીવણભાઇ ડાહ્યાભાઇ ગોપી એર્મેલો	૧-૧-૦
પીટરમેરીત્ઝ સજાઇ સ્ટોર્સ પ્રસ્ટર્ડન	૧૨-૦
ભાણાભાઇ જીવાભાઇ દેસાઈ	૧-૧-૦

પરચુરણ

—દીલ્હીમાં કુતુબ મિનાર પાસે ખોદકામ કરતા જુના સમયના સોનાના સીક્કાઓ હાથ લાગ્યા છે, આ સીક્કાઓ એક એક તોલાના વજનના છે અને તેનું બધું મળીને ૧૪ મણ વજન થાય છે. પુરાતત્વશાસ્ત્રીઓનું કહેવું છે કે આ સીક્કાઓ તઘલખ વંશના આરંભ કાળ સમયના વખતના છે.

—રોમ અને તુનીસથી ૫૦ માઈલ ઉત્તરમા એક રશિયન સરકારી હવાઈ વિમાન તુટી પડતાં ૧૭ ઉતારુઓ માર્યા ગયા હતા. આ વિમાનમાં સરકારી અને બીજા ઉતારુઓ હતા. પાંચ દિવસની તપાસ પછી ભાંગી પડેલા વિમાનનો ભંગાર મળી આવ્યો હતો.

—સૌરાષ્ટ્રમાં અફીણના આપઘાતના કિસ્સા તો સામાન્ય છે પણ તાજેતરમાં એક અજબ કિસ્સો બહાર આવ્યો છે. રાજકોટથી પચાસેક માઈલ દૂર આવેલા ચરખા ગામે એક કણબી સ્ત્રીએ પોતાનો પતિ મારતો છે એવા સાહેદીઓના જે માંથી કરાણાને આપઘાત કરતાં ચકચાર ફેલાઈ હતી.

—લંડન: ૧૫૪ વર્ષ પહેલાં નેપોલીઅન સામેની લડાઈમાં પકડાયેલા કેદીઓને રાખવા માટે બાંધવામાં આવેલ 'ડાર્ટમુર' જેલખાનું હવે તોડી પાડવામાં આવનાર છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું મળશે, લાંબું ચાલશે, ખરીદી કરશો.
અમારે ત્યાં નીચેની તમામ ચીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: રેશમીયા, સુંદર રંગના અને જીણા અનેક જાતની સાડીઓ, સીવવાનો પણ સામાન, સરસ જુતાના અન્ડરવેર, પુલોવર, કાર્ડીગન, સ્લીપર્સ, ગરદો, શોક્સ વિ.

બાળકો માટે: નાના મોટાના ફ્રોક્સ, ટોપી, બ્લાઉઝ, કોટ, સ્લીપર્સ, મફલર, શોક્સ, નેપકીન્સ, ફુલસેટ, પેટીકોટ, નાઇટડ્રેસ, બીબ્સ, ફેન્સી શોપ્સ, ભાત રંગના વિ.

ઉત્તમ પસંદગી ક્વાલીટી, રંગના હાથ કારીગરી જોઈ, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે અમારી સેવા સદાના સ્ટોકીસ્ટ રહીશું, બાજુએ, ફોનોરકો.
ચિંતા ન કરો! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!

સરનામું યાદ રાખો: ભાણજી હેટર્સ (પ્રો) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
કેનાલ હાઉસ — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૦
માર્કેટ સ્ક્વેરની સામે — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

વિવિધ વર્તમાન

સ્ટેટ એજ્યુકેશન ડીપાર્ટમેન્ટ ના ફિલ્મમાં હિંદુ બાળકો

પ્રીટોરીઆથી સ્ટેટ એજ્યુકેશન ડીપાર્ટમેન્ટના બે માણસો ડરબનમાં ફિલ્મ ઉતારતા હતાં ત્યા ફિલ્મમાં ભાગ લેવા માટે તેઓ હીંદુ બાળકો શોધી રહ્યા હતા ત્યારે તેઓ કાહિનાવાડ હિંદુ સેવા સમાજ તરફથી ચાલતી ગુજરાતી શાળાએ આવી પહોંચ્યા. ગુજરાતી શાળાના મુખ્ય શિક્ષકા શ્રીમતી અંબાબહેન ઝુકાબે મદદ આપવાની હા પાડી. શ્રીમતી અંબાબહેન અને શ્રીમતી શારદાબેન શીવાધર શાખાવાળીએ ૧૪ બાળિકાઓને બે દિવસમાં તૈયાર કરી નાખ્યા.

આ ફિલ્મ લેતી વખતે નાચવાના મ્યુઝિકનો રેકોર્ડ પણ આપ્યો હતો. આ ફિલ્મમાં એક વરસનો અનીલ કુમાર સોમરાજ પણ તેની માતા સાથે હતો. માતા બાળકની સાથે આગે એ દરમ્યાં તેણી હતા શ્રીમતી અંબાબહેન અને શ્રીમતી શારદાબેન ન હોત તો આ ફિલ્મવાળાને આ ફિલ્મ માટે ઘણી જ મુશ્કેલી પડી હોત.

ફિલ્મવાળાએ ફિલ્મ ઉતાર્યા બાદ શ્રીમતી અંબાબહેન અને શ્રીમતી શારદા બહેનનો, તેમની મદદ માટે હાર્દિક આભાર માન્યો હતો.

વ્યાપારી પ્રતિનિધિ મંડળ મોકલવાનો અનુરોધ

ફેડરેશન ઓફ પાકીસ્તાન ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સના પ્રમુખ શ્રી કાસુ પાકીસ્તાનના પ્રવાસે આવતાં તેમણે કરાંચીમાં અખબારોના પ્રતિનિધિઓને કહ્યું કે પાકીસ્તાને એક વેપારી પ્રતિનિધિ મંડળ પૂર્વ આફ્રિકામાં મોકલવું જોઈએ.

તેમણે કહ્યું કે પૂર્વ આફ્રિકા પાકીસ્તાનને કપાસ માલ આપી શકે તેમ છે અને પાકીસ્તાનની બનાવટનો માલ ચોખા વગેરે આયાત કરી શકે તેમ છે.

બન્ને દેશો વચ્ચેનો વેપાર વધી શકે તેવી ખાત્રી ધરાવતા હોવાનો તેમણે મત જાહેર કર્યો હતો, અને વેપારી પ્રતિનિધિ મંડળ મોકલવાનો અનુરોધ કર્યો હતો.

આફ્રિકાના રાજદ્વારી વાતાવરણમાં આવતા પલટા

આફ્રિકામાં રાજદ્વારી દબાણ ને પલ્ટો આવી રહ્યો છે તેના ભાગ રૂપમાં તરીકે કેન્દ્રીય ન્યાસાલેન્ડ આફ્રિકન લીજીસ્લેટીવ કાઉન્સીલના પ્રથમ પ્રમુખ તરીકે એક આફ્રિકનની નીમણુંક થઈ છે.

આ કાઉન્સીલના પ્રમુખ તરીકે શ્રી. ઓમોગેરેને નીમવામાં આવ્યા છે. તેઓ આ કાઉન્સીલના મંત્રી તરીકે વર્ષોથી કામ કરતા હતા અને તે ઉપરાંત ચેરમેન પણ હતા. કેનીયામાં આફ્રિકન પ્રમુખ સાથેની આ ત્રીજી કાઉન્સીલ છે. એકમન ન્યાસા અને મગાલેસમાં આફ્રિકન પ્રમુખો છે.

૧૦મી નવેમ્બરે ત્રીજું વિશ્વ-યુદ્ધ શરૂ થશે!

એક વખત પહેલા વિશ્વના પ્રલયની વાતો કરનાર ઇટાલીના કેટલાક સાધુઓ ગુફા રહેતા હતા એવા છતાં વિશ્વયુદ્ધ અને પ્રલયની તારીખો આપવાનું બંધ તિથિઓ અને ભીખારીઓએ ચાલુ જ રાખ્યું જણાય છે.

તાજેતરમાં સાંગલી ગામના જ્યોતિષ વિશારદ અને સુવર્ણચંદ્રક (ગોલ્ડમેડલ) ના સ્વીકાર પ્રોફેસર આર. ડી. કરમાકરે એવી આગાહી કરી છે કે ૧૯૬૧ એટલે કે ચાલુ વર્ષના નવેમ્બરની ૧૦મી તારીખે ત્રીજું વિશ્વયુદ્ધ ફાટી નીકળશે! આ વિશ્વયુદ્ધમાં રશીઆનો વિજય થશે. લાલચીન અને સામ્યવાદી ચીન (ચ્યાંગ કાઇ શેકનું) બન્નેનું જોડાણ થશે.

પ્રોફેસર કરમાકરનું કહેવું છે કે આ વિશ્વયુદ્ધમાં ઘણાં રાષ્ટ્રો પાયમાલ થશે છતાં ભારત અને પૂર્વના બીજા ત્રણ દેશોનો સિતારો ચમકતો રહેશે.

૧૯૬૧માં આઠ ગ્રહોની યુતી થતી હોવાથી એ આગે જોતાં શ્રી કરમાકરે આ જાહેરાત કરી છે. પ્રો. કરમાકરે, એવી આગાહી પણ કરી છે કે ભારત ઉપર પૂર્વ અને પશ્ચિમ બન્નેની બાજુથી આક્રમણો થશે છતાં તેનું ભાવિ ઉજ્જવળ છે.

ચીનને માનવતાની દ્રષ્ટિએ મદદ કરવા અપીલ

ચીનમાં દુકાળને લીધે પ્રવર્તતા ભયંકર ભૂખમરામાં માનવતાની દૃષ્ટિએ મદદ કરવાની પ્રમુખ કેનેડીને સીનેટના એક સભ્ય તરફથી અપીલ કરવામાં આવી છે.

ઓસ્ટ્રેલીઆ અને કેનેડા આપી મદદ કરી રહ્યા છે. ઘણું ઘઉં ચીન આ દેશોના વહેપારીઓથી ખરીદે છે. બધીનો લોટ અને બીજી ખાધાખોરાકીની વસ્તુઓ લઇને ઉપડી જાય છે.

ચીનને એકલામાં ઓછા દસ કરોડ ટન ખાધાખોરાકીની વસ્તુઓની જરૂર છે. ચીનના વડા પ્રધાને જાહેર કર્યું કે કુદરતી આફતને લીધે ચીનમાં દુકાળ પડ્યો છે બીજા કોઇ કારણ નથી.

કેન્યાટાના દાંત કાઢ્યા

લોડવોર ખાતે અટકાયતમાં રખાયેલ કેનીયાના સામ્યવાદી આફ્રિકન નેતા જોમો કેન્યાટાને કેટલાક સમયથી દાંતની પીડા ભોગવતી પડતી કોઇ તેમના કુટુંબીજનોના માર્ગદર્શનથી નૈરોબીના એક ડેન્ટીસ્ટ-દાંતના ડોક્ટરે લોડવોર જઈ ત્યાં કેન્યાટાના એકી સપાટે બાકીના ૧૬ દાંત કાઢી નાખ્યા. આ બધો સમય કેન્યાટા તદ્દન શાંત બેસી રહ્યા હતા અને દુઃખનો સિત્કાર પણ પાડ્યો ન હતો. કેન્યાટાના દાંત કાઢનાર એ તબીબી જણાવે છે કે કેન્યાટાનું સ્વાસ્થ્ય બહુ જ સારૂ છે.

સીલોનમાં ધુંધવી ઉઠેલું ભાષા-વાદનું ભુત!

સીલોનની રાજભાષા તરીકે સિંહાલીઝ ભાષા માન્ય રખાતાં તે સામેના વિરોધી તરીકે હવે કંઇ રચનાત્મક પગલા લેવા માટે સીલોનની ફેડરલ પાર્ટીએ સીલોનના ઉત્તર અને પૂર્વ પ્રાંતના તામીલભાષી લોકોને ચાલુ મહિનાના—ફેબ્રુઆરીના અંત પહેલાં આખુ ઘવાર આ લડતમાં જોડાવા તૈયાર રહેવાની હાકલ કરી છે.

હવે કાળા ગોરા બની શકશે

ન્યુયોર્ક: અમેરીકાના જાણીતા ચામડી નિષ્ણાત ડૉ. રોબર્ટ સ્ટોલરે આજે વોશિંગ્ટન ખાતે મેડીકલ એસોસીએશનમાં પુરાવાઓ આપીને જણાવ્યું હતું કે કેટલીક દવાઓ કાળા માનવીને ગોરા અને ગોરા માનવીને કાળા બનાવી શકશે. ડૉ. રોબર્ટની સાથે તેમની સારવાર હેઠળની એક કાળી હબસણ હતી જે છેલ્લા ૧૫ વર્ષથી ગોરી બની છે.

અલજીરિયાનાં તોફાનોમાં ૧૧૮ માર્યા ગયા

અલજીયર્સ: સત્તાવાર રીતે જાહેર થયું હતું કે અલજીરીઆમાં ફાટી નીકળેલા તોફાનોમાં પાંચ દિવસમાં ૧૧૮ માણસો માર્યા ગયા હતા. એમાં ૯૮ અલજીરીઅનો છે ૫૩ યુરોપીઅનો સહિત ૩૪૦ સારવાર હેઠળ છે. તોફાનોમાં ભાગ લેવા માટે ૨૧૬ની ધરપકડ કરવામાં આવી છે, જ્યારે ૧૦૪ને નજર કેદ કરવામાં આવ્યા છે, તોફાનો દરમ્યાન ૫૦૦ દુકાનો લુંટાઈ હતી.

ન્યાન્ઝા પ્રાંતમાં કરફયુ ઓર્ડર લાગુ થશે?

ન્યાન્ઝા પ્રોવીન્સમાં બેકાર બનેલા ખેતમજુરો શેરડીના પ્લાન્ટેશનોમાં અવારનવાર આગ લગાડે છે અને શેરડીનો ઉભો પાક બાળી નાખે છે તેથી કેનીયાનો ખાંડનો ઉદ્યોગ ભયમાં આવી પડ્યો છે એ અંગેની વિગતો અમારા આ કટારોમાં પ્રસિદ્ધ થઇ ગઇ છે.

હવે આ બાબતમાં મળતી વધુ ખબરો પરથી જણાય છે કે શેરડી પ્લાન્ટેશનના ન્યાન્ઝા પ્રોવીન્સના એ વિસ્તારના ખેડુતો સરકાર પાસે માગણી કરવાના છે કે બેકાર ફરતા આવેલા મજુરોને શેરડીનાં માટે ખેતરોમાં આગ લગાડવાના પ્રયત્નો કરતાં અટકાવવા આ વિસ્તારમાં કરફયુ ઓર્ડર લાગુ કરવા.

આ મહિનામાં એ વિસ્તારમાં આવી ૧૪ આગ લાગી હતી અને એકલા મીયાની એસ્ટેટમાં જ થોડા વખત ઉપર ત્રીજી વખત આગ લાગી હતી.

આ આગ લગાડનારા નેટીવોના પ્રયત્નો નિષ્ફળ બનાવવા હવે ત્યાં ખેડુતોએ રાત દિવસ ચોકી કરવા માટે સ્વયંસેવક દળ ઉભાં કર્યાં છે—આમ છતાં જો આગના બનાવો ચાલુ રહેશે તો ખેડુતો શેરડીનું વાવેતર બંધ કરી નાંખશે અને તેથી બેકારી ઓર વધશે આવા આગના બનાવોથી પરંપરાથી ખાંડનો ઉદ્યોગ ભાંગતો જાય છે અને તેની અસર ન્યાન્ઝાની તીજોરી પર ભારે થશે.

શીર્ષાસન ભયંકર છે: રશીયાનો અભિપ્રાય

લંડન: ભારતની યોગ પદ્ધતિનું શીર્ષાસન એ ભયંકર પ્રયોગ છે, એમ એક રશીયન સામયિક "ઝોરોવી" જણાવે છે. ઝોરોવીનું આ વંચાણ આજે મોસ્કો રેડીયોએ જાહેર કર્યું હતું. "ઝોરોવી"નો અર્થ આરોગ્ય થાય છે.

રશીયાના આરોગ્ય ખાતાના માણસો એ રોગનો ખાસ અભ્યાસ કર્યો છે, એમ આ સામયિક જણાવે છે.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે
અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબા વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "લેટેસ્ટ હિટ" શી. ૨ના ભાવે છુટી મળી શકશે.
આવો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ મફત—પોસ્ટેજ
મોકલશો—
સી. ઓ. ડી. ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૪૨ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૭, — ડરબન

હિંદના સમાચારો

તા ૧૭-૨-૧૯૬૧.

સાગરકાંઠાની દાણુ ચોરી

સૌરાષ્ટ્રના સાગરકાંઠેથી થતી દાણચોરી રોકવા ભારતના જકાતી સત્તાવાળાઓએ એક નવી યોજના અમલમાં મુકવાનું નક્કી કર્યું છે. આ યોજના આવતા છ માસમાં જ અમલી બનશે એમ જકાત ખાતાના એક ઉચ્ચ અધિકારીએ એક ખાસ મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું.

તેમણે કહ્યું હતું કે અમુક વિસ્તારોમાં બે અલતન લોંચો દ્વારા ખાસ ચોકી રખાશે. આ ઉપરાંત સાગર કાંઠે ચોકી કરવા બે વાયરલેસોનાં સાધનોથી સજ્જ એવી જીપો રખાશે. આ ઉપરાંત અમુક વિસ્તારોમાં તારની વાડ પણ બંધાશે.

આ યોજનાને અમલમાં મુકવાની અમલ પર એકાદ વર્ષ પૂર્વે જકાતી અધિકારીઓએ ભાર મૂક્યો. આ વખતે સૌરાષ્ટ્રની નામચીન દાણચોર ટોળકીએ કરોડો રૂપીયાનું સોનું ભારતમાં દાણચોરીથી ઘુસાડેલ.

તાજેતરમાં ભારત સરકારના જકાત ખાતાના બે ઉચ્ચ અધિકારીઓ સૌરાષ્ટ્રના ૭ દિવસના પ્રવાસે આવ્યા હતા અને ઉપરોક્ત યોજના અંગે ચર્ચા વિચારણા કરી હતી અને કેટલાક બંદરનાં રસ્તાની મુલાકાત લીધી હતી.

ગુજરાતમાં રીફાઈનરી

નવી દિલ્હી: એવું જાણવા મળે છે કે ગુજરાત રાજ્યમાં સંશોધન કરતા રશિયન અધિકારી મંડળ ગુજરાતમાં જ એક મોટી રીફાઈનરી સ્થાપવામાં રસ લઈ રહ્યા છે. અને આ મંડળ પણ એમ માને છે કે રીફાઈનરી ગુજરાતમાં જ થવી જોઈએ. આ રશિયન અધિકારીઓએ રીફાઈનરી સ્થાપવાના કાર્યમાં સહકાર આપવાની ઓફર કરી છે અને તે અંગે આવતા મહિનામાં સોવિયેટ ટેકનીકલ પ્રતિનિધિ મંડળ વાટાઘાટ ચલાવનાર છે.

'જીવરાજ કરતાં ગોવિંદ મહાન છે'

રાજકોટ: "ગોવિંદ જીવરાજ કરતાં મહાન છે" એમ જણાવીને ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ તાજેતરમાં ૮ માઈલ દૂરના ગોવિંદપુરના ગામવાસીઓની તેમના ગામને 'જીવરાજપુર' નામ આપવા અંગેની માગણી નકારી કાઢી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે "ગોવિંદ એ ઈશ્વરનું નામ છે અને ઈશ્વર જીવરાજ કરતાં ખુબ જ મહાન છે માટે જુનું નામ ચાલવું જોઈએ."

૧૯૫૮માં [illegible] રોગચાળાને કારણે ઉજ્જડ બની ગયેલ ગોવિંદપુર ગામના ખંડેરોમાંથી નવા વસાવાયેલ ગામનું ડૉ. જીવરાજ મહેતા ઉદ્ઘાટન કરી રહ્યા હતા.

સુરત જીલ્લામાં પહેલાં મહિલા પોલીસ પટેલ

નવસારી તાલુકાના ચેરા ગામે પોલીસ પટેલની ખાલી જગ્યા માટે એ ગામના શ્રી સારદાબહેન ખંડુભાઈ દેસાઈએ ઉમેદવારી કરી હતી, પણ પ્રાંત ઓફીસરે તે રદ કરી હતી. તે સામે સારદાબહેને સુરત કલેકટરને અપીલ કરી હતી. શ્રી સારદાબહેનની અપીલ માન્ય થતાં ચેરા ગામના પોલીસ પટેલ તરીકે તેમની નિમણુંક થઈ છે. આ રીતે પોલીસ પટેલ તરીકે નીમાનાર આ બહેન સુરત જીલ્લામાં પહેલાં જ છે.

ગોડસેની અરજીનો ચુકાદો મુલતવી રહ્યો

નવી દિલ્હી: ગાંધીજીના હત્યારા નથુરામ ગોડસેના ભાઈ ગોપાલ વિનાયક ગોડસે જે એ હત્યાના સંબંધમાં જન્મટીપ ભોગવે છે તેણે કરેલી હેબિયસ કોરપસ અરજી અંગેનો ચુકાદો સર્વોચ્ચ અદાલતે મુલતવી રાખ્યો છે. ગોપાળ ગોડસેએ પોતાની સજામાં આપાયેલી છુટછાટથી પોતાની સજાની મુદત પૂરી થાય છે એમ જણાવ્યું છે.

રૂા. દસ હજારનો ચોરો શાળા માટે બક્ષીસ કર્યો

રાજપીપળાના મહારાજકુમાર શ્રી પ્રમોદસિંહજી જેઓ ઓરિસ્સા સરકારના મુખ્યસચિવ છે તેઓ જ્યારે હમણાં રાજપીપળા રાજ્ય ઉપર આવ્યા હતા અને ગામજ્યાથી પાછા ફરતા ચોરી ગામે વિસામો લેવા રોકાયા ત્યારે ત્યાંના ગામ લોકોની વિનંતિથી તેમની માલીકીનો રૂા. દસેક હજારનો ચોરો ગામની શાળા માટે બક્ષિસ આપ્યો હોવાનું જાણવા મળે છે.

ગાંધીજીએ લખેલા ૪૦ હજાર પત્રો

નવી દિલ્હી: ગાંધી મેમોરીયલ ફંડે અત્યાર સુધીમાં મહાત્મા ગાંધીએ દેશની વિવિધ વ્યક્તિઓ પર લખેલા ચાલીસ હજાર પત્રો પ્રાપ્ત કર્યા છે.

આ પત્રની આર્કાઈવ્ઝ ઉતારી પત્રના માલિકોને ફોટો-સ્ટેટ નકલો આપવામાં આવે છે; છતાં જે કિસ્સામાં પત્રના માલિકને મુળ નકલ જ પાછી મેળવવાનો આગ્રહ હોય ત્યારે તેની ફોટોસ્ટેટ નકલો ફંડ પોતે જાળવે છે. ફંડ હજી વધુ પત્રો મેળવવા આશા રાખે છે.

દરમ્યાન મુંબઈમાં ફિલ્મ ડીવીઝન ભારતીય તેમજ વિદેશી ચિત્રસર્જકોએ લીધેલી ફિલ્મોમાંથી ૨૦૦૦૦ ફુટ જેટલું સંકલન કરી રહ્યું છે.

ચકલીઓ ગુપ્તચરોને પકડશે

દિલ્હી: ભારતમાં ચકલીને મળતા આવતા એક પ્રકારનાં પક્ષી મળી આવ્યા છે. આ પક્ષીઓની બુદ્ધિ ખુબ તીવ્ર છે. ભારતમાં ઘુસી આવેલા છુપા જાસુસો અને ગુપ્તચરોને પકડવામાં આ ચકલીઓ મદદ કરશે. આ ચકલીઓ આસામમાં થાય છે અને તેમની સંખ્યા ખુબ ઓછી છે. પક્ષી જાતમાં આવી બુદ્ધિ જોઈ વિજ્ઞાનીઓ દંગ થાય છે.

મળેલા તેલમાં પેટ્રોલ, ડીઝલ ને કેરોસિન છે

અંકલેશ્વર નજીક સરથાણ ગામનાં કુવા નં. ૬માંથી મળી આવેલ તેલમાં ૧૨ આની જેટલો પેટ્રોલનો ભાગ છે, જ્યારે બાકીની ચાર આની ડીઝલ અને બે આની કેરોસીન તેલની જાતના હોવાનું જાણકાર વર્તુળોમાંથી જાણવા મળે છે.

કુવામાં ગેસનું દબાણ વધુ હોવાથી ગેસને પાઈપ દ્વારા બહાર કાઢવામાં આવે છે અને તેને બે ફર્લાંગ જેટલે દુર લઈ જવામાં આવે છે. આ ગેસ કુવાની માફક ઉઠતો હોય છે અને તેને સળગાવી દેવામાં આવે છે. આ દૃશ્ય સળગતી મશાલ જેવું દેખાય છે.

કુવા નં. ૬ની આસપાસના વિસ્તારના અને ચારથી પાંચ માઈલ જેટલા દૂરના ગામોના લોકોએ પણ આ દૃશ્ય જોયું હતું.

યોગ ચિકિત્સાથી મધુ પ્રમેહને મટાડી શકાય

નવી દિલ્હી: મધ્યસ્થ આરોગ્ય ખાતાના પ્રધાન શ્રી ડી. પી. કરમરકરે સંસદીય સલાહકાર સમીતીને એવી માહિતી આપી હતી કે હાલમાં અહીં ચાલુ થયેલા યોગ ચિકિત્સા શિબિરમાં ૪૦ જેટલા મીઠી પિશાબના દરદીઓની સારવાર ચાલી રહી છે. પ્રાથમિક દિવસના આ શિબિરના ખર્ચ માટે સરકારે રૂા. ૧૦ હજારની મદદ આપી છે.

યોગ ચિકિત્સાના આ પ્રયોગની સરકાર કાળજીભરી તપાસ રાખે છે. રાજસ્થાનમાં યોજાયેલા આવા શિબિરના પરિણામો પરથી દેખાયું હતું કે મીઠી પિશાબના દરદની યોગ દ્વારા સફળ સારવાર થઈ શકે તેમ છે.

શ્રી પરાગજી રણછોડજી દેસાઈનું અવસાન

કતારગામના રહેવાસી અને અનાવિલ જ્ઞાતિના દહેજ વિરોધી શ્રી છગનભાઈ કે' પરાગજીભાઈ રણછોડભાઈ દેસાઈનું કતારગામમાં ૮૧ વર્ષની વૃદ્ધવયે અવસાન થયું છે. તેઓ પ્રોગ્રેસ કાર્યકર્તા હતા અને જીલ્લા લોકલ બોર્ડના એક સભ્ય હતા. ૧૯૪૨-૪૪માં ચળવળ વખતે જેલમાં પણ ગયા હતા. તેમણે ગામમાં પોતાની પત્નીના નામે કન્યાશાળા માટે મકાન બંધાવી ગામને અર્પણ કર્યું હતું. સ્વ. પોતાની પાછળ પત્ની તથા એક બહેન મૂકી ગયા છે.

ડૉ. દિક્ષીતનું દુઃખદ અવસાન

સુરત: અખિલ રાષ્ટ્રભક્ત, જનસેવક અને સુરત શહેરના આગેવાન નાગરિક ડૉ. મોહનનાથ કેદારનાથ દિક્ષીતનું તેમના નિવાસસ્થાને દુઃખદ અવસાન નિપજ્યું હતું. તેમની તબિયત ગંભીર બની ગઈ હતી. તેમની ઉંમર ૮૭ વર્ષની હતી.

ડૉ. દિક્ષીતે ૧૯૨૮ની [illegible] લડતમાં સક્રિય ફાળો આપ્યો હતો અને ૧૯૨૦-૨૧ની મહાત્મા ગાંધીની ચળવળમાં પણ સક્રિય ભાગ લીધો હતો. સુરત સુધરાઈના પ્રમુખ અને સ્કુલબોર્ડના ચેરમેન તરીકે પણ તેમણે કામ કર્યું હતું. સરકારી અંકુશ નીચે ચાલતી પ્રાથમિક શાળાઓનું સંચાલન કરવા કરવામાં તેમણે અગ્રભાગ લીધો હતો.

૧૯૨૧માં સ્વ. વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ સ્વરાજ પક્ષમાં જોડાઈ તેઓ ધારાસભામાં પણ ચુંટાયા હતા અને ચળવળ વખતે મંડળમાં કામ કરતા સરકારી સિપાઈઓને સરકારે બરતરફ કર્યા હતા તેમને કેસ લડી તેમને પાછા સરકારી નોકરીમાં દાખલ કરાવ્યા હતા.

સુરત પીપલ્સ કોઓપરેટીવ બેંક, સુરત મેડીકલ યુનીયન, સુરત પીપલ્સ કો. ઓ. બેંક, તથા સુરત ડી. કો-ઓપ. બોર્ડ વિગેરે સંસ્થાઓ સાથે તેઓ સંકળાયેલા હતા અને તેને ટેકો આપતા હતા, ઓલ ઈન્ડીયા મેડીકલ એસોસીએશનની ગુજરાત સૌરાષ્ટ્ર શાખાનું ભાવનગરમાં ભરાયેલા વાર્ષિક અધિવેશનનું પ્રમુખસ્થાન તેમણે શોભાવ્યું હતું. ડૉ. મોહનનાથ એક કુશળ ડૉક્ટર હોવા ઉપરાંત આંખના રોગના પણ નિષ્ણાત હતા. પ્રભુ સ્વર્ગસ્થના આત્માને શાંતિ આપો.

લાહોરની આગમાં ૧૨ મરણ પામ્યાં

લાહોરની અકબરી મંડી નામના બજારમાં લાગેલી એક ભીષણ આગમાં બાર માનવી જીવતા ભુંજાઈ ગયા અને ૫૦ ઘરો ભસ્મીભૂત થઈ ગયા છે. આગમાં મરનારાઓમાં [illegible] સ્ત્રીઓ અને બે બાળકોનો સમાવેશ થાય છે.

કાઠિયાવાડની રોમાંચક શૌર્યકથા

ભાઇ બંધી

લેખક: શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

કાઠિયાવાડમાં આજથી એક વર્ષ પહેલાં હતા અને પોતાની જમાના પાંચસો ગામ હતું. આજે એનું નામનિશાન નથી. પણ એક જમાના માં એ ગાજતું હતું ને પનોતું ગામ હતું.

ને એના દરબાર સરવૈયા ગરાસિયા પાતાળી ભારે કાંડાબળિયો માણસ. ચાલે તો ધરતી ધ્રુજાવે. હસે તો [illegible] ખમીરભર્યાં કંઠના ઝાડ. આગળાના સિપાઈઓમાં બે જનાવર વઢે. વઢે ત્યારે ભારે ભયંકર. ગાંડો હાથી કે માણસમાર સિંહ પણ એની સામે સિપાઈમાં નહિ જેવા ગણે. એક ખેતર ખૂંદી રામધણ [illegible] તો કોઈની માલિકીનો નહિ ને [illegible] આખા ગામ સમસ્ત ની માલિકીનો આખલો. ને બીજો ઊંટ.

આખલો ચારીને ડાંફને ચિડાઉ કરાવે તો પાડો [illegible] નહિ. સિપાઈઓમાં [illegible] કોઈ ના ગડે. ઊંટના જમાનાની રમત એવી કે [illegible] એક વાર ગમતું ભરે પછી પોતાની મેળે [illegible] ના કરે. માણસને [illegible] પકડી નીચે નાખે ને પછી એની માથે ઊંટ બેસી જાય.

સિપાઈઓમાં બે જનાવર વઢે. સિપાઈઓમાં સામાન્યતઃ પણ કોઈ માણસ એની પાસે ન જાય. પણ વઢેલા હોય તો તો સાત ગાઉ નાસે.

પણ પાતાળી તો એની સામે જાય. પૂંછડેથી પાડી [illegible] ડાંગથી એવા તો માર કે મારી મારીને અધમૂવાં કરી નાખે. [illegible] કપાળમાં એક મૂઠી મારે તો કપાળ તોડી નાખે. ઊંટ મારીને ચઢેલા ઊંટની ગરદન પકડીને એક ઝાટકે મરડી નાખે.

કોઈ રાજ્યનું ચઢે–ઢોર ચઢે તો દસતા વીસ [illegible] પાતાળીની વહાર આવે.

આવું આખ બેબેલા, નિર્ભય, અને કાંડાબળનું એને અભિમાન. એ અભિમાન કોઈ આગળ નમતું કે નહોતું. આખુ કાઠિયાવાડ કહેતું કે કાઠિયાવાડને ઠીક પાતાળી જેવો [illegible] આજ પહેલા પેદા થયો નથી ને હવે થવાનો નથી.

આમ પાતાળ [illegible] એટલે ગામ માં [illegible] આવનાર–જનાર માટે એનો ચોરો [illegible] અભ્યાગત, સાધુ, સંત, ફકીર, ચારણ, ભાટ [illegible] બાપુને માટે [illegible] ને '[illegible] ભાઈની [illegible]'ના [illegible] વખાણ કરે ને [illegible] આવે.

એવા એક બારોટ–નામે સામત બારોટના ઘરમાં [illegible] ગામનાગામ ફરતા ફરતા પાતાળી બાપુની ડેલીએ જઈ ચડ્યા.

કાળા–કસુંબા નીકળતા હતા.

કસુંબાનો એક અનાદિ શિરસ્તો એવો કે એને રંગ દેવો જોઈએ. હાજર તમામની હવેલીમાં પહેલાં કસુંબાની એક એક અંજલિ ભરાય.

પછી ડાયરામાં ચારણ બારોટ હાજર હોય તો તે, નહિ તો કોઈ ઘરડેરો, કોઈ વીર, [illegible] કાંડાબળિયા, સતને [illegible] નાના મોટા માણસને યાદ કરે.

ને એના નામને બધા 'રંગ' આપી ને પછી અમલ ચાખે.

સામત બારોટને જોઈને પાતાળીએ આનંદથી એનો સત્કાર કર્યો ઉમળકા થી કહ્યું,

'વાહ, બારોટ વાહ, ખરે ટાણે પહોંચ્યા. કસુંબા ભરાય જ છે. આજે તો તમારે મોઢેથી કોઈ મરદના નામનો રંગ સાંભળીએ. હો બારોટજી, હો. કોઈ મરદ કે કાંડાબળિયા માનવી ના નામનો રંગ આપો.'

'અરે બાપુ, આપનો હુકમ છે તો રંગ છે.' સામત બારોટે કહ્યું: 'ત્યારે સાંભળો ભાઈ, ને ભાઈઓ [illegible] રંગ છે મૂળુ માણેકને. એની જનેતાને ધન્ય છે [illegible] એને [illegible] કાઠિયાવાડને ઠીક મરદ છે [illegible]!'

પાતાળીનું મોઢું [illegible] થઈ ગયું. એની આંખો [illegible] ઊઠી.

'અરે બારોટ! હું [illegible] મરદાનગીનો રંગ મૂળુ માણેકને. [illegible] વાઘેર ચોરટાને? અને પાતાળીએ કસુંબો' પીવાની અંજલિ ઢોળી નાખી.

'[illegible] બાપુ' બારોટ પણ અંજલિને [illegible] ઊભો થઈ ગયો: 'આખી [illegible] ફોજ, સરકારની ફોજ, પોરબંદર ને જૂનાગઢને નમતી [illegible] પાંચ પાંચ [illegible] પચીસ [illegible] આજ સાત સાત વરસથી એ વાઘેર જુવાનો [illegible] છે બાપુ. ને શું કહે છે બાપુ!

'[illegible] હાથ,
[illegible] તરવારે [illegible].'
'દત [illegible] હાથ,
નર [illegible] નમત.'

'[illegible] બાપુ બારોટ [illegible] ને [illegible] રંગ [illegible] બાપુ, રાજરાજ. હવે કસુંબો [illegible] બારોટ.'

'ભલે રહે. બારોટ હવે રહે [illegible] વાઘેર [illegible] કસુંબો હરામ, સમજ્યો. આજથી પંદર દિવસે પાછો આવજે. ત્યારે રંગ દેજે ને [illegible] કસુંબો [illegible] રજપૂત હોઈશ તો [illegible] ત્યારે [illegible].'

બારોટ તો પંદર દિવસે આવવાનો વાયદો કરીને કસુંબો પીધા વગર ઊઠી [illegible] ગયો.

ને પાતાળીએ સાદ દીધો.

'લાવો મારી ઘોડી.'

[illegible] ઘોડી [illegible] પાતાળી રવાના થયા. સીધા બરડામાં—જ્યાં વાઘેર બહારવટિયા મૂળુ માણેકનો વાસ હતો.

બરડામાં [illegible] પાતાળીએ જે માણસ [illegible] કહેવા માંડ્યું '[illegible] મૂળુ માણેકને મારો આટલો સંદેશો કહાવજો. પાંચસોનો દરબાર પાતાળી તને [illegible] છે. તને મળવા આવે છે.'

(અપૂર્ણ)

સુરત હિંદુ એ. સોસાયટી

(વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ)

આથી સર્વે મેમ્બરોને જણાવવાનું કે સોસાયટીની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા ૨૬–૨–૧૯૬૧ના રોજ રવિવાર ના બપોરે ૨–૩૦ વાગે સુરત એસોસીએશનના ૧૨૭ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટવાળા હોલમાં મળશે.

સર્વે મેમ્બરોને સમયસર હાજર રહેવા વિનંતી છે.

કાર્યક્રમ: (૧) મીનીટસ (૨) મંત્રી નો રીપોર્ટ (૩) ટ્રેઝરરનો રીપોર્ટ (૪) [illegible] રીપોર્ટ (૫) અધિકારીઓ તથા કમીટી સભ્યોની ચૂંટણી (૬) પરચુરણ.

એલ. બી. પટેલ
મંત્રી
સુ. હિં. એ. સોસાયટી

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

અનેક જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે તૈયાર જાતના [illegible], [illegible] અને [illegible] માટે—[illegible] વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૩૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોકરી
- લેસ્લે
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૧૦૫.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૮, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સમાચાર સંગ્રહ

—વેસ્ટ જર્મનીનું આર્થીક મીશન પછાત દેશોને મદદ કરવાની દ્રષ્ટિએ અહિં આવેલું છે તે જોહાનીસબર્ગ રોડેશિયાને પણ નૈરોબી વિમાન માર્ગે ગયું છે.

—જ્યોર્જીયામાં છેલ્લાં ૧૮૫ વર્ષથી જે યુનીવર્સીટીની શાળામાં ગોરા સિવાય બીજી કોમનાં બાળકો દાખલ થઈ શકતાં ન હતાં તેમાં એક હબસી છોકરી અને એક હબસી છોકરાને કોર્ટના હુકમ અનુસાર દાખલ કરવામાં આવેલ છે. તોફાનો જરા શાંત થઈ ગયાં છે.

—સુરતમાં શ્રીમતી સુમતિબહેન નટવરલાલ શાહે 'સંસ્કારલક્ષ્મી' નામના સાપ્તાહિકનું ડેકલેરેશન નોંધાવ્યું છે. આ પત્ર ટુંક સમયમાં ગાંધીજી મહિલા મંદિર, વનિતા શાળા સુરત તરફથી પ્રકટ થશે, અને તે તમામ મહિલા પ્રવૃત્તિના મુખપત્ર તરીકે ચાલશે અને દર ગુરૂવારે પ્રસિદ્ધ થશે.

—ભારતમાં ઘડીયાળ બનાવવાનું પહેલું કારખાનું બેંગ્લોરમાં શરૂ થશે તેનું ખાતમુહુર્ત ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી મનુભાઈ શાહને હાથે થઈ ગયું છે. આ કારખાનું જાપાનની એક પેઢીના સહકારથી શરૂ થાય છે અને તેને તૈયાર થતાં બે વર્ષ લાગશે જ્યારે ઉત્પાદન શરૂ થવા લાગશે ત્યારે તેમાંથી દર વર્ષે ૩૬૦,૦૦૦ ઘડીયાળો બનશે.

—કોલોનીયલ સેક્રેટરી શ્રી. મેકલેઓડે પોતાના હોદ્દાના પહેલા જ વર્ષમાં પૂર્વ અને મધ્ય આફ્રિકાને પારાવાર નુકશાન કર્યું છે એમ સંસ્થાનવાદી ઈસ્ટ આફ્રિકા અને રોડેશીયા નામનું લંડનથી પ્રસિદ્ધ થતું બ્રિટીશ છાપું આક્ષેપ કરે છે.

—યુનાઈટેડ આરબ રીપબ્લીકની પાર્લામેન્ટની આગળ બેઠકમાં સ્ત્રીઓના હક્ક નામનું બીલ રજુ થનાર છે, તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે યુનાઈટેડ આરબ રીપબ્લીકમાં પુરૂષ પોતાથી અર્ધી ઉમ્મરની સ્ત્રી પરણી શકશે નહિ. વૃદ્ધ પુરૂષોને યુવાન વયની કે યુવાન પત્નીઓ પરણવાનું આથી બંધ થશે.

—જોહાનીસબર્ગમાં નાઝ સીનેમા ચલાવતી એક મુસલમાનની મોટર ચોરી જવા માટે તથા તે સંબંધે ખાતે થઈ જઈ તેના પાર્ટ જુદા કરી નાંખવાના ગુન્હાસર ત્રણ યુરોપીયન યુવાનોને ગુન્હેગાર ઠરાવી દરેકને છ-છ મહીનાની સજા ફરમાવી છે તેમ માલીકને દરેક નુકશાન બદલ સો ગુન્હેગારે નુકશાન તરીકે ૨૧૭ શીલીંગ આપવા એમ પણ ફરમાવ્યું છે.

—જોહાનીસબર્ગમાં મોટરોના લાયસન્સ ૧૯૬૧ માટે લેવામાં આવ્યાં છે કે નહિ તેની ચોકસી કરવા હવે જોહાનીસબર્ગની પોલીસ લાઈસન્સ ચેક કરવાનું કાર્ય હાથ ધરનાર છે.

—નાઈરોબીમાં પેટ્રોલ પંપ સરવીસ સ્ટેશનોના આફ્રિકન કર્મચારીઓએ પાડેલી હડતાળનો ૨૪ કલાકમાં જ અંત આવી ગયો છે. આ હડતાળમાં જોડાયેલા ૧૦૦ કર્મચારીઓને નોકરી પરથી દુર કરાયા છે અને આમ આરે આ હડતાળનો અંત આવી ગયો છે!

—રંગુન નજીકની એક ખાડીમાં બે ખાડીની એક સ્ટીમલોન્ચ ડુબી જતાં તેમાં ૫૦ માણસો ડુબી ગયા હતા જેમાં મોટા ભાગનાં તો બાળકો હતાં.

—ઈન્ડોનેશીયામાં કેટલાક માણસોની ગીરફતારી ધરપકડ થઈ છે. ઈન્ડોનેશીયાના એટરની જનરલે આ બાબતમાં ખુલાસો કર્યો છે કે આ માણસો જેઓ સરકારી અમુક અધિકારીઓનો નાશ કરવાના કાવત્રાં કરતા હતા.

—ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનાને અંતે ભારતમાં ૧ અબજ ૭ કરોડ રૂપીઆને ખર્ચે ૧૦૦ ઓદ્યોગીક વસાહતો તૈયાર થશે.

—મુંબઈ પાસે આવેલી એલીફન્ટાની ગુફાઓ જેવા શીલ્પકળાની અજબ કૃતિઓ છે તેને સહેલાણીઓ માટે વધુ સગવડવાળી કરવાના સરકારે નીર્ણય લીધો છે. તેમાં પાણી તથા વીજળીની સગવડ થશે અને એક ગેસ્ટ-હાઉસ રેસ્ટોરા પણ બાંધવામાં આવશે.

—એર ઈન્ડીઆએ લંડન ટોકીઓ વચ્ચે જેટ વીમાન સર્વીસ શરૂ કરી છે અઠવાડીયામાં બે વાર એ સર્વીસ રહેશે અને ૩૦ કલાકમાં લંડનથી ટોકીઓ પહોંચાડશે.

—ભારતની બે પોલાદ ભઠ્ઠીઓમાં એક દિવસમાં ૧૯૮૫ ટન પોલાદ બનાવવામાં આવેલું હતું. અગાઉનો રેકોર્ડ ૧૮૪૫ ટનનો હતો, ત્રીજી ભઠ્ઠી પણ થોડા દિવસમાં કામ કરતી થઈ જશે. દુર્ગાપુરમાં દિવસના ૯૨૦૦ ટન પોલાદના ઢાળ પડે છે.

—પાકીસ્તાનના ડીપ વાટર યંત્ર સામગ્રી પશ્ચિમ જર્મની પુરી પાડશે કે જેથી રેતાળ વેરાના પ્રદેશોની ખીલવણી કરી શકાશે.

—રમત ગમતના ક્ષેત્રમાં પાકીસ્તાન ટીમ આગળ વધે તે માટે સરકારે એક કોન્ફરન્સ બોલાવી છે. એમાં સમય પહેલા જાહેર થયું હતું કે ફુટબોલના ખેલાડીઓને તૈયાર કરવા નિષ્ણાતો રોકાશે.

—કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની આઠી કૃતિઓના ૫૦,૦૦૦ સેટ આ વર્ષ દરમ્યાન પ્રસિદ્ધ થવાના છે. ટાગોરની કૃતિઓ સસ્તે ભાવે જનતાને મળે તે માટે આ પ્રબંધ થયો છે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની જાત દેખરેખ નીચે યુનીયન અને રોડેશીયાના લોક પણ આવ્યા અમારે ત્યાં આવી રસોઈ અપનાવી અને સ્વાદ લઈ ગયા.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટે

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન

ફોન નંબર ૨૩૭૨૪ ટેલીગ્રામ:

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૭,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૭.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, ડુંગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચા, ખજુર, સુકા કોપરા,
સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોક
રાખીએ છે. [illegible] અને મેથી બજાર ભાવ, [illegible].
સુપ, રતાળુ, આખા હળદર અને ઉંચી હલકાની [illegible] માલ છે.
[illegible], ન્યાસાલેન્ડ અને [illegible] ઓર્ડરો ઉપર
ધ્યાન આપી [illegible] પણ તરત, વ્યાજબી ભાવથી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) L

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. — DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

[illegible], ૬ [illegible], વીમાની અને બજારના એજન્ટ
હિંદુસ્તાન અગર દુની આમા કોઈ પણ આવની હવાઈ ટીકીટ અગર
માર્ગે મુસાફરી કરવા જેઓ અમારી આગળથી નક્કી કરે.
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], વિગેરેના ભાવ
હવાઈ આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્ષ, પરચુ [illegible], હિસાબના ચોપડા બનાવવા રેવન્યુ
[illegible] તેમ [illegible] પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને
બાબતોમાં [illegible] પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ
[illegible] સાઉથ આફ્રીકન એસોસીએશન ઓફ એસ્યુરન્સ અને
ઈન્સ્યુરન્સ કંપની નો માન્ય પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
33 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg

Residence:
52 Patidar Ma
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તથા કીચન [illegible] ભાવે ખરીદી શકશો. અને પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર તેમના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 7—Vol. LIX. Friday, 24th February, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

Indian Judge In Kenya

MR. CHUNILAL BHAGWANDAS MADAN, 48, has been appointed East Africa's first Asian judge. His appointment was recently approved by Queen Elizabeth. Mr. Madan was born in Kenya.

India's New National Museum

NEW DELHI.—The buildings of the new National Museum of India will have in it a collection of some 50,000 items, ranging from excavated materials from Harappa, Mohenjo Daro and several other ancient sites, to miniatures and minor arts.

The new Museum building has only one unit now and two more units are to be constructed. Though it will open with a representation of some of its large collection on view, further galleries will be opened from time to time as they are completed and as the various departments grow.

The collection of costumes representing the various States and regions of India is the first task of the Department of Cultural and Physical Anthropology. The realisation of the present plan was made possible by the munificence of Lord Mountbatten, the first Governor-General of Free India, placing the State rooms of the Rashtrapathi Bhavan at the disposal of the then Director General of Archaeology. In August 1949, the National Museum was formally inaugurated by Mr. C. Rajagopalachari, the Governor General and it was announced that till such time a permanent building for the National Museum was constructed, the museum would continue to function in the State rooms of the Rashtrapathi Bhavan.

The scope of the National Museum is for the present confined to cultural departments such as archaeology, art and anthropology together with chemical preservation, modelling and publication departments and a photographic section as well as a library.

"IMPORTANT STEP"—DR. NAICKER

MULTI-RACIAL MEET WELCOMED

"ALTHOUGH as yet, the Natal Indian Congress has not been invited to the Natal Convention which is being held at Pietermaritzburg on 5, 6 and 7th April, 1961, I welcome the convening of such a Multi-Racial Natal Convention as it would in my opinion be an important step in making the views of all sections of the population—both black and white—clear on its attitude to the Nationalist Government and its Republican Constitution," says Dr. Naicker, President of the Natal Indian Congress.

"However, any talk of utilising the Conference for a special 'Natal Stand' will be opposed by the non-white peoples. We are all South Africans and as such any Provincial separation of the struggle against Nationalist tyranny would only help Verwoerd's Broederbond Republic.

"This Convention should be the forerunner to a National Multi-Racial Convention at which an acceptable alternative Constitution for the Republic of South Africa should be hammered out. Such a Convention will not only assist in uniting all forces opposed to Dr. Verwoerd and his Government, but also assist in bringing about understanding and harmony between the various racial groups in South Africa."

"Such understanding and harmony would undoubtedly be a major step in not only establishing the basis for a truly democratic South Africa, but also for enhancing the name of our Motherland in the eyes of the world.

"What is more, such a National Convention, rallying as it should—all races and all sections of the South African population, would be a sound basis for the final defeat of Apartheid, Racial domination and the tyranny of the Nationalist Government."

"As I see it, therefore, the Natal Convention should from the very beginning make it clear that it could not discuss Natal in isolation from the rest of the Union. It must plan and work for the broadest possible unity on a National Scale, it must issue a clarion call to the rest of South Africa to unite and defeat the Nationalist Government and to work for the establishment of a truly democratic non-Racial Democracy in South Africa," concludes the statement of Dr. Naicker.

"BRUTAL MURDER"

A MASS meeting held under the auspices of the Congress Alliance (Natal) at the Bantu Social Centre, expressed its shock and abhorrence of the brutal murder of Patrice Lumumba, the elected Prime Minister of the Republic of Congo and two of his Ministers.

Among the killers of Lumumba, this meeting named the Belgian Colonists, the imperialists, Dag Hammarskjold, the Secretary-General of the United Nations and the Congolese renegades led by Tshombe, Kasavubu and Mobutu.

Nehru On Lumumba's Death

MURDER BY PEOPLE IN HIGH PLACES

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—Prime Minister Nehru has in a statement in New Delhi on the death of the former Congolese Prime Minister, Mr. Lumumba, called for strong and effective action to punish those who may be guilty of this brutal act.

Mr. Nehru said: "This was almost expected. But still it is a great shock. This is the culmination of a series of tragic and deplorable events which have been happening in the Congo."

He added that murder had been committed, probably by the people who occupy high places in the Congo. There has been quite enough of putting up with these people and the time has come when strong and effective action to punish those who are guilty must be taken. Unless this is done with speed and the entire situation in the Congo pulled up, the consequences are going to be far-reaching. It will be increasingly difficult for the countries to associate themselves with an attitude and a policy which tolerates murder and brutality, he said.

In a message to the United Nations Secretary-General, Mr. Hammarskjold, Prime Minister Nehru has described the murder of Mr. Lumumba and others as an international crime of the first magnitude.

Feeling in India, the Prime Minister has said, is strong and unless steps are taken immediately, it will be difficult for India to associate itself with the policies which permit the perpetrators of these crimes to continue their gangster methods. He has called for a withdrawal of foreign elements supporting Mr. Tshombe and the Army leader General Mobutu.

Mr. Nehru in his message further said that the Secretary-General had been trying his utmost to control the situation in the Congo. But U.N. activities had been obstructed both directly and indirectly by some countries which had been supporting Mr. Tshombe and General Mobutu, he added.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 24TH FEBRUARY, 1961

The Alternative To The Indian College

THERE can be no doubt that there is not a single Indian who is, in principle, in favour of the Indian College temporarily housed on Salisbury Island. There is nothing right, proper or correct about it as far as sound education is concerned. Once this is admitted and accepted the question arises: What are the Indian people going to do about the matter? There is a school of thought which has taken the line that the College should be boycotted and has, pursuant to this arranged an alternative scheme—a correspondence course by means of which Indian students not willing to go to the Indian College can take an external degree through the University of London. Opposed to this view is, possibly, the majority of the Indian people whose sons and daughters are directly affected. Although not agreeing in principle with the establishment of the Indian College they feel they have no practical alternative. They do not think that the Committee organising the alternative classes is providing a realistic and practical alternative.

In a statement the Committee responsible for the alternative arrangements has gone to great lengths to point out that the degrees of the London University are comparable to any in the world and entitle the holders to responsible jobs in the Black states of Africa. One does not question the truth of these statements but there are a number of features in the alternative arrangements which require explanation and elucidation. First and foremost is how many students have firmly enrolled with the alternative arrangements to date as against the hundred or so who have already registered at Salisbury Island. Next how many of these are bursary candidates, i.e. students whose continued enrolment depends on a bursary being made available to them. Yet another question—and we should think a very important one—Will the panel of expert lecturers and tutors who will supplement the students' tuition by correspondence with direct personal lecturing be paid men and women. This is a vitally important question for if they are paid men and women then they are not entitled to create the impression that they are dedicated people. Their lecturing will be a part-time paid job and it is not unfair to presume that as soon as they find suitable alternatives they will leave. If, however, they are standing by to render free and dedicated service to students who are fighting tribal education then they deserve the commendation and the respect of all the civilised world. On the other hand, if they collect a fee for their services, however small, then it would appear that only the students and their parents are making a genuine sacrifice. If the lecturers are to be paid is the

(Continued on next page)

THE FOUNDATIONS OF PRAYER

BEHIND the quality of a rightly held Meeting for Worship lies the quality of the devotional lives of the individuals who attend it. The quality of the individual's devotional life will not be high unless it is built upon the right foundation.

It was well known to Early Friends that the foundation of prayer is what other denominations have called "the practice of the presence of God," a two-fold process to whose two parts they gave the names of "breathing," and "watching."

Both these names imply that the practice of the presence of God must not only take place in our regular hours of quiet, our "times apart." If we stop breathing we die; if the watchman sleeps the enemy storms the castle.

Isaac Penington wrote: "The breathing which the Father gives into the heart of the child, they are breathed back into him in the same spirit of life." This has a special personal appeal to me, for when I was a small child and seized by childish tantrums, my father would take me up in his arms, and as I leant against him my sobs would die away, the tumult in my brain subside, and my pounding heart slow down and begin to beat quietly against his, as we breathed in the same tranquil rhythm.

Thus it is when we "breathe to God," and Early Friends considered that it was only when this communion, this "breathing," was established, that petitionary prayer could rightly be offered, for then our asking will be taught and conditioned by the Holy Spirit himself.

This is not to imply that there is no room or value for the "emergency," the swift petition to God in moments of crisis or danger. Recollection here is instantaneous and instinctive—the prayer is winged with trust. But for the rest of the time we need to practise a steady gentle, often interrupted but always-returned-to response to the love of God; an affirmation of his reality, a trust in his presence, and undaunted expectation of his self-revealing.

Once I attended a little mission meeting in a remote Berkshire village. The preacher was full of sound and fury, and the thunder of his voice has passed from my mind and left not a wrack behind it. What I remember is the elderly man who stood up a moment after the meeting began, and lifting his face to heaven spoke with the trust of a small child, "Teach us, dear Lord, as thou art not always passing by."

But how make time for this? To say, in the words of a leisured friend of mine, that "there is always time for anything you really want to do" is a dangerous half-truth, and does not speak to the actual condition of many of us, think of the mother of toddlers without domestic help; the doctor who may expect to be rung up any hour of the day or night; the youngsters who have to share a bedroom or a crowded sitting-room, and whose only real privacy is out-of-doors or in what the advertisements delicately refer to as "the smallest room in the house." If you take the "always time for anything you really want to do" line with these people, all you are likely to achieve is a damaging comparison of your hearer's circumstances with your own. He must be persuaded not only that the practice of the presence of God is desirable, but that it is within his present capacity.

Time has not got to be "made;" it has got to be discovered, and what a wealth of small moments we have when we really look for them! Those "breathing spaces" when we have to wait through circumstances beyond our control; the bus queue, the slowly boiling kettle, the typing by our secretary of the letters we must sign before leaving the office, the occupied telephone kiosk. Only too often we squander them in irritation or impatience; yet they are the moments when, if we will, ours is the presence of God, the time for recollection.

Recollection is the continual quiet bringing of the mind back to the affirmation that whether I feel it consciously or not, God *is*, and God loves me; and that I do desire, however imperfectly, to be his child and do his will. Some of us can do this wordlessly; some of us find borrowing from the great words of the past a help, although, as our Quaker forefathers well knew this holds the persistent danger of drugging and deceiving ourselves with the ordered beauty of words which are not really ours. If we need words it is best to work out our own mode of expression, how-

(Continued on page 55)

THE ENGLISH IN SURAT

H. D. SETHNA in "The Hindu," Madras

PERHAPS no city in Western India has so much to tell as Surat. We may go back as early as August, 1608, when the first ship of East India Company, the Hector, appeared off Surat, carrying William Hawkins and his small band of enterprising young men. Hawkins did a very hazardous trip voyaging over thousands of miles of an unknown sea, without any charts to guide him and with the fierce threat of the Portuguese and Spanish pirates all around him. What was the urge of making this long and perilous journey? What was there in Surat that acted as a lodestar to these bold men from a far off country?

The answer could well be — spices and travellers' tales. Life in England under James I lacked tea, coffee, tobacco, sugar, but above all, England wanted spices which were a necessity, both for making food palatable and for preserving meat during the rigorous English winter. England had heard of rich spices of India, and specially the abundance of them that came to the Port of Surat. But there were many things, besides these, that England had heard of—colourful stories from travellers about the fabulous largesse that lay in this small town on the Tapti river.

The fame of Surat stemmed from a larger source—the wealth and glory of the Moghul court. We may turn the pages of history further back, even earlier than the landing of Hawkins, to the very first Englishmen in India in 1582—the merchants John Newbury and Ralph Fitch, William Leedes, a jeweller, and James Storey a painter. There was no John Company then. Theirs was an "individual picnic" braving so to say, the seven seas in a little trading vessel, the Tiger. They could not travel by the Cape of Good Hope controlled as it was then by the mighty Spanish and Portuguese ships. They had, therefore, to take a hard and circuitous route, first sailing to Tripoli, then journeying over land in a caravan to Aleppo, Baghdad and Bahrein, and thence to India by sea.

The expedition of Newbury and his friends proved infructuous and so was the trip of Hawkins, sponsored by the East India Company later. There followed another small English fleet, of three ships, which also failed. In 1612, the English, undeterred by these misadventures sent out Captain Best with the Dragon and the Hoslander. They were severely attacked by the Portuguese, but this first sea battle of the British and their enemies fortunately ended in a surprising and sudden victory, the Portuguese having beaten a quick retreat to Goa one fine morning. The Emperor Jehangir, who heard about the victory of the newcomers over the mighty Portuguese power was so impressed by their courage that he sent a *farman* allowing the English to trade at Surat. Little did he think that this bold and unorthodox *farman* of his would cost the Moghuls their Empire a hundred years later. The English grabbed this opportunity and Captain Best's ship, the Dragon, left behind at Surat a small band of its crew—five men—to stage the first English settlement in India.

John Company was, however, thinking furiously as to how it could develop this small settlement. A year later in 1914 another fleet—four ships and four hundred gallant men—under the Command of Captain Downton was sent out and landed in Surat. The Portuguese were once again extremely perturbed by this strange power in their midst, and six great galleons, with three times the number of guns and men, were promptly armed to give battle to Downton's small band of men. The attack was made unexpectedly and skilfully and a bloody sea combat ensued. But the lesson of the Spanish Armada was repeated here—on a smaller scale, however. With fierce courage and cannonade, the enemy's galleons were driven off, and actually Downton's little fleet had won.

Since that day, the English agents began to trade boldly with Surat, and in August 1618, King James I sent out an ambassador, Sir Thomas Roe, to Emperor Jehangir's court. In a famous letter from the great Moghul to King James, the freedom to trade with India was accorded in the following dignified and unequivocal terms. "I have given my command to all my kingdoms, subjects and vassals, as well as the greatest as to the lowest, and to all my sea ports, that it is my

(Continued on page 55)

* * *

The Alternative To The Indian College

(Continued from previous page)

student going to pay them or is the general community going to foot the bill?

There will, of course, be administrative expenses. How much per year is this going to be and who is going to provide the money? What is the nature of the administrative expenses? The Committee should take the Indian community into its confidence over these matters. Finally, and possibly most important of all: What about the permanency of this Committee and the classes organised by it? It is offering students who will stand out of Salisbury Island a four-year alternative. And its resources and administrative personnel such that a student who enrols with it this year will be protected, served and guided by the Committee for the next four years? Should the scheme fold up in between the organisers may justifiably be charged with betraying those students who are standing out of the tribal college. The Indian community will welcome a detailed statement from the Committee about its scheme, for tribal education starts in earnest in a few days' time.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

MY PILGRIMAGE TO NON-VIOLENCE :

By MARTIN LUTHER KING Jr. in "Bhoodan"

OFTEN the question has arisen concerning my own intellectual pilgrimage to non-violence. I had grown up abhorring not only segregation but also the oppressive and barbarous acts that grew out of it. I had passed spots where Negroes had been savagely lynched, and had watched the Ku Klux Klan on its raids at night, I had seen police brutality with my own eyes and watched Negroes receive the most tragic injustice in the courts. All of these things had done something to my growing personality. I had come perilously close to resenting all white people.

I had also learnt that the inseparable twin of racial injustice was economic injustice. Although I came from a home of economic security and relative comfort, I could never get out of my mind the economic insecurity of many of my playmates and the tragic poverty of those living around me.

So when I went to Atlanta's Morehouse College as a freshman in 1944 my concern for racial and economic justice was already substantial. During my student days at Morehouse I read Thoreau's "Essay on Civil Disobedience" for the first time. Fascinated by the idea of refusing to co-operate with an evil system, I was so deeply moved that I reread the work several times. This was my first intellectual contact with the theory of non-violent resistance.

Not until 1948, however, did I begin a serious intellectual quest for a method to eliminate social evil. Although my major interest was in the fields of theology and philosophy, I spent a great deal of time reading the works of the great social philosophers. I came to Walter Rauschenbusch's "Christianity and the Social Crisis", which left an indelible imprint on my thinking by giving me a theological basis for the social concern which had already grown up in me as a result of my early experiences. Rauschenbusch had done a great service for the Christian Church by insisting that the gospel deals with the whole man, not only his soul but his body, not only his spiritual well-being but his material well-being. It has been my conviction ever since reading Rauschenbusch that

> any religion which professes to be concerned about the souls of men and is not concerned about the social and economic conditions that scar the soul, is a spiritually moribund religion only waiting for the day to be buried. It well has been said "A religion that ends with the individual, ends."

After reading Rauschenbusch, I turned to a serious study of the social and ethical theories of the great philosophers, from Plato and Aristotle down to Rousseau, Hobbes, Bentham, Mill and Locke.

During the Christmas holidays of 1949 I decided to spend my spare time reading Karl Marx to try to understand the appeal of communism for many people. For the first time I carefully scrutinized "Das Kapital" and "The Communist Manifesto." I also read some interpretive works on the thinking of Marx and Lenin. In reading such Communist writings I drew certain conclusions that have remained with me as convictions to this day. First, I rejected their materialistic interpretation of history. Communism, avowedly secularistic and materialistic, has no place for God. This I could never accept, for I believe that there is a creative personal power in this universe who is the ground and essence of all reality—a power that cannot be explained in materialistic terms. History is ultimately guided by spirit, not matter. Second, I strongly disagreed with Communism's ethical relativism. Since, for the Communist there is no divine government, no absolute moral order, there are no fixed immutable principles; consequently almost anything—force, violence, murder, lying—is a justifiable means to the "millennial" end. This type of relativism was abhorrent to me.

> Constructive ends can never give absolute moral justification to destructive means, because in the final analysis the end is pre-existent in the means.

Third, I opposed communism's political totalitarianism. In communism the individual ends up in subjection to the state. True, the Marxist would argue that the state is an "interim" reality which is to be eliminated when the classless society emerges, but the state is the end while it lasts, and man only a means to that end. And if any man's so-called rights or liberties stand in the way of that end, they are simply swept aside. His liberties of expression, his freedom to vote, his freedom to listen to what news he likes or to choose his books are all restricted. Man becomes hardly more, in communism, than a depersonalized cog in the turning wheel of the state.

This deprecation of individual freedom was objectionable to me. I am convinced now, as I was then, that man is an end because he is a child of God. Man is not made for the state; the state is made for man. To deprive man of freedom is to relegate him to the status of a thing, rather than elevate him to the status of a person.

> Man must never be treated as a means to the end of the state, but always as an end within himself.

Yet, in spite of the fact that my response to communism was and is negative, and I considered it basically evil, there were points at which I found it challenging. Communism challenged me to a growing concern about social justice. With all its false assumptions and evil methods, communism grew as a protest against the hardships of the underprivileged. Communism in theory emphasised a classless society, and a concern for social justice, though the world knows from sad experience that in practice it created new classes and a new lexicon of injustice.

I also sought systematic answers to Marx's critique of modern bourgeois culture. He presented capitalism as essentially a struggle between the owners of the productive resources and the workers, whom Marx regarded as the real producers. Marx interpreted economic forces as the dialectical process by which society moved from feudalism through capitalism to socialism, with the primary mechanism of this historical movement being the struggle between economic classes whose interests were irreconcilable. Obviously, this theory left out of account the numerous and significant complexities—political, economic, moral, religious, and psychological—which played a vital role in shaping the constellation of institutions and ideas known today as Western civilization. Moreover, it was out-dated in the sense that the capitalism Marx wrote about bore only a partial resemblance to the capitalism we know in this country.

But in spite of the shortcomings of his analysis, Marx had raised some basic questions. I was deeply concerned from my early teen days about the gulf between superfluous wealth and poverty, and my reading of made me even more the gulf. Although American Capitalism had reduced the gap through reforms, there was still need a better distribution of wea Moreover, Marx had the danger of the profit the sole basis of an system : capitalism is always danger of inspiring men to more concerned about living than making a life. are prone to judge success by index of our salaries or the of our automobiles, rather by the quality of our service relationship to capitalism can lead to a practical materialism that is as as the materialism taught communism.

> My reading of Marx al convinced me that truth found neither in Marxism nor in traditional capitalism. Each represents a par truth,

During my stay at Crozer, was also exposed for the first to the pacifist position in a lec by Dr. A. J. Muste. I was moved by Dr. Muste's talk, far from convinced of the pr ticability of his position. L most of the students of Croz I felt that while war could nev be a positive or absolute go it could serve as a negative g in the sense of preventing t spread and growth of an e force. War, horrible as it might be preferable to surrender to a totalitarian system—Fascist, or Communist.

During this period I had also despaired of the power of love solving social problems. Perha my faith in love was shaken by the philosophy Nietzsche. Nietzsche's glorification of power—in his theory life expressed the will to power was an outgrowth of his contempt for ordinary morals. He attack the whole of the Hebraic—Chr tian morality—with its virtues piety and humility, its otherworldliness and its attitude towards suffering—as the glorification of weakness as virtues out of necessity and impotence.

Then one Sunday afternoon travelled to Philadelphia to a sermon by Dr. Mordecai J son, President of Howard Un versity. Dr. Johnson had ju returned from a trip to Ind and, to my great interest, h spoke of the life and teachings

It was in this Gandhian emphasis on love and non-violence that I discovered the method for social reform that I had been seeking for so many months . . . .

ma Gandhi. His message
profound and electrifying
left the meeting and
t a half dozen books on
i's life and works.

Like most people, I heard
Gandhi, but I had never
udied him seriously. As
read I became deeply
scinated by his campaigns
f non-violent resistance. I
as particularly moved by
he Salt March to the Sea
d his numerous fasts.
he whole concept of
atyagraha (*Satya* is truth
hich equals love, and
graha is force; Satyagraha,
herefore, means truth-force
r love-force) was profoundly
y significant to me. As I
lved deeper into the philo-
ophy of Gandhi my scepti-
ism concerning the power
f love gradually diminish-
d, and I came to see for
he first time its potency in
he area of social reform.
Prior to reading Gandhi I
ad about concluded that
he ethics of Jesus were
nly effective in individual
elationship. The 'turn the
ther cheek' philosophy and
ove your enemies' philo-
ophy were only valid, I
lt, when individuals were
n conflict with other indi-
iduals; when social groups
nd nations were in conflict
more realistic approach
eemed necessary. But after
eading Gandhi I saw how
tterly mistaken I was.

ndhi was probably the first
n history to lift the love
f Jesus above mere inter-
between individuals to a
ful and effective social
n a large scale. Love for
was a potent instrument
ial and collective trans-
ion. It was in this
ian emphasis on love and
olence that I discovered
thod for social reform
had been seeking for so
onths. The intellectual
oral satisfaction that I
to gain from the utilita-
of Bentham and Mill,
revolutionary methods
and Lenin, the Social
ct Theory of Hobbes, the
to nature' optimism of
au and the Superman
phy of Nietzsche, I found
non-violent resistance
phy of Gandhi. I came
that this was the only
y and practically sound
d open to oppressed people
in their struggle for freedom.

But my intellectual odyssey to non-violence did not end here. During my last year in theological school, I began to read the works of Reinhold Niebuhr. Niebuhr had himself once been a member of the pacifist ranks. His break with pacifism came in the early thirties, and the first full statement of his criticism of pacifism was in "Moral Man and Immoral Society". Niebuhr began emphasizing the irresponsibility of relying on non-violent resistance when there was no ground for believing that it would be successful in preventing the spread of totalitarian tyranny. It could only be successful, he argued, if the groups against whom the resistance was taking place had some degree of moral conscience, as was the case in Gandhi's struggle against the British. Niebuhr's ultimate rejection of pacifism was based primarily on the doctrine of man. He argued that pacifism failed to do justice to the reformation doctrine of justification by faith, substituting for it a sectarian perfectionism which believes "that divine grace actually lifts men out of the sinful contradictions of history and establishes him above the sins of the world."

At first, Niebuhr's critique of pacifism left me in a state of confusion. As I continued to read, however, I came to see more and more the shortcomings of his position. For instance, many of his statements revealed that he interpreted pacifism as a sort of passive non-resistance to evil expressing naive trust in the power of love. But this was a serious distortion.

> My study of Gandhi convinced me that true pacifism is not non-resistance to evil, but non-violent resistance to evil. Between the two positions, there is a world of difference. Gandhi resisted evil with as much vigour and power as the violent resister, but he resisted with love instead of hate.

True pacifism is not unrealistic submission to evil power as Niebuhr contends. It is rather a courageous confrontation of evil by the power of love, in faith that it is better to be the recipient of violence than the inflictor of it, since the latter only multiplies the existence of violence and bitterness in the universe while the former may develop a sense of shame in the opponent, and thereby bring about a transformation and change of heart.

In 1954 I ended my formal training with all of these relatively divergent intellectual forces converging into a positive social philosophy. One of the main tenets of this philosophy was the conviction—that non-violent resistance was one of the most potent weapons available to oppressed people in their quest for social justice. At this time, however, I had merely an intellectual understanding and appreciation of the position, with no firm determination to organize it in a socially effective situation.

When I went to Montgomery as a pastor, I had not the slightest idea that I would later become involved in a crisis in which non-violent resistance will be applicable. I neither started the protest nor suggested it. I simply responded to the call of the people for a spokesman. When the protest began, my mind, consciously or unconsciously, was driven back to the Sermon on the Mount, with its sublime teachings on love, and the Gandhian method of non-violent resistance. As the days unfolded, I came to see the power of non-violence more and more. Living through the actual experience of the protest, non-violence became more than a method to which I gave intellectual assent; it became a commitment to a way of life. Many of the things that I had cleared up intellectually concerning non-violence were now solved in the sphere of practical action.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Bacliya Arcade,
90 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.,
Johannesburg. Phone 33 1654

INSOLVENT ESTATE G. BISHOON
TENDER

Separate tenders are hereby invited for the purchase as a going concern of:

(A) Bishoon's Motor Transport, operating three non European bus certificates in the Edendale area of Pietermaritzburg and holding also a certificate for Funerals etc., in Edendale. The following buses are involved:

1. Leyland Tiger
2. Leyland O.P.S. 41 (requires repair)
3. Leyland Comet
4. Henschel
5. Henschel
6. International K 7 (old)
7. International L 180 (old)
8. International L 180 (old)

Offers should preferably cover the entire fleet of vehicles.

(B) Bishoon's Motor Transport operating a cartage business in the Pietermaritzburg area with the following vehicles:

(1) Bedford 6 ton tipper
(2) Chevrolet 5 ton tipper (not in working order)
(3) Chevrolet 3 ton flat top (not in working order)

Offers are required for each vehicle separately.

Tenders in duplicate marked on the outside of the envelope "Tender Insolvent Estate G. Bishoon" must reach the office of the Master of the Supreme Court, Pietermaritzburg, by 12 noon on Friday, 3rd March, 1961. For further information apply to the undersigned. The highest or any tender will not necessarily be accepted and it is important that tenderers state clearly the proposed method of payment.

O. H. WINTERTON,
Co-Trustee.

169 Longmarket Street,
Telephone 28974, Pietermaritzburg.

SURPRISE IN AICC ELECTION

NEW DELHI (By Mail)—As was anticipated Mrs. Indira Gandhi topped the voting in the elections to the Working Committee of the All-India Congress held recently. The six others elected were Mr. Y. B. Chavan, Mr. Sadiq Ali, Mr. G. Rajagopalan, Sardar Darbara Singh, Dr. Harekrushna Mahtab and Dr. Ram Subagh Sing.

Of the seven names circulated to members with the blessings of the top leaders, the only upset was in regard to the election of Dr. Ram Subagh Singh. Dr. Syed Mahmood was the seventh candidate who was favoured by the bosses. But Dr. Ram Subagh Singh's election upset their calculations.

This is undoubtedly a recognition of the fearlessness, and hardihood with which he voiced his criticism of the Government's policies and generally popular feeling among Congressmen. Last year in Delhi he was elected General Secretary of the Central Congress Parliamentary Party against powerful canvassing.

Three hundred and sixty-four out of 369 eligible voters (AICC members) exercised their votes.

The 12 candidates who contested the seven seats secured the following number of votes shown against each: Mrs. Indira Gandhi (331), Mr. Y. B. Chavan (290), Mr. Sadiq Ali (248), Mr. G. Rajagopalan (232), Sardar Darbara Singh (225), Dr. Harekrushna Mahtab (196), and Dr. Ram Subag Singh (196) all elected, Dr. Syed Mahmood (168), Seth Govind Das (143), Mr. K. Hanumanthaiah (119), Mr. V. B. Raju (94) and Mr. Shah Mohamed Umair (27).

The results of the poll were announced by Mr. K. Madhavan Nair as the Subjects Committee concluded its deliberations after adopting all official resolutions.

FAMOUS INDIAN SOCCER TEAM VISITS E. AFRICA

NAIROBI—Sixteen players of the well-known Indian soccer team, "Mohun Bagan", from Calcutta arrived in Nairobi last week by air from Bombay. Four more players arrived a few days later. The team will play a number of matches in Uganda, Kenya, Tanganyika and Zanzibar, including four Tests, one each at Kampala, Nairobi, Dar es Salaam and Zanzibar.

The following are the names of the first 16 players: Menon, Menon, S Seth, C. R. Das, A. T. Rahaman, P. Sinthel, M. Goswami, Jarnal Singh, Kempia, Narayan, A. Dhar, Amiya Bannerjee, Dipu Das, A. Chakravarty, Salauddin, Chidananda and Arumugam. Mr. K. Bhattacharjee is the Manager of the team.

The team which has come to East Africa at the invitation of the Indian Gymkhana, Mbale (Uganda), will play the following matches during their stay in these territories:

February 25—Play at Gulu against Northern Province.

February 28—Play at Kampala against Buganda Province.

March 3—Play at Jinja against Busoga Dist. or Uganda B.

March 5—Play at Kampala against Uganda (Test).

March 8—Play at Kisumu against Nyanza Province.

March 10—Play at Mwanza against Lake Province.

March 12—Play at Nairobi against Nairobi.

March 15—Play at Dar es-Salaam against Provincial team.

March 18—Play at Dar es-Salaam against Tanganyika (Test).

March 19—Play at Zanzibar against Zanzibar (Test).

March 22—Play at Mombasa against Coast Province.

March 25—Play at Nairobi against Kenya (Test).

April 1—Play at Nairobi against Kenya Grange.

The team has already played two matches against Uganda Lions at Kampala and against East Province at Mbale.

BOOKS FOR SALE

Truth is God	25c
Women and Social Injustice	75c

Obtainable From
'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

NATIONAL EDUCATION COUNCIL

NEW RESEARCH PLAN FOR INDIA

NEW DELHI—Dr. A. N. Khosla, Member for Education in the Planning Commission, said here that the Planning Commission was considering a proposal for setting up an autonomous National Education Research Council to guide educational research work in the country. The Council would also integrate under its direct control all the research activities of the Central Government in the field of education.

Dr. Khosla, who was delivering the Foundation Day address of the Central Institute of Education here, said that provision was also being made in the Third Plan to strengthen the research units in the States.

"A number of committees and commissions," said Mr. Khosla, "have been appointed in an attempt to adjust our educational system to the new and growing social and economic needs of the country. The implementation of their recommendations has thrown up a whole set of new problems which call for systematic and sustained research for their solution. In the absence of support from such research, considerable wastage would be inevitable in the process of any large-scale expansion."

Dr. Khosla said that the Planning Commission attached very high priority to the role of education in development and added that although the allocations made for education in the Draft Third Plan were far from sufficient compared to the needs, they marked a decisive step forward.

"Tentatively," said Dr. Khosla, "an outlay of Rs 500 crores is proposed for educational development plans in the Third Plan period 1961-66, against Rs 426 crores likely to be spent during the first two plans 1951-61. In addition, there will be about Rs 70 crores or so for educational programmes in the provision made for community development, the welfare of backward classes, etc. Also, departments other than education, both at the Centre and in the States, would be spending Rs 290 to Rs 300 crores on education and training schemes.

This outlay on new programmes under education and training will be in addition to about Rs 160 crores or so which the Central and State Governments would be spending annually on the maintenance of institutions and their staff established by the end of the Second Plan. This will account for about Rs 800 crores in the five years of the Third Plan. Thus the total outlay on education and training programmes during the Third Plan would be of the order of about Rs 17,00 crores. Added to this amount will be the vast effort which will be forthcoming from voluntary organisations, district boards, municipalities, etc., in the field of educational expansion and development."

Dr. Khosla said that the major task in the Third Plan was to provide free and universal primary education for all children of the age group 6-11

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	Rs.1—75
Eminent Americans—J. T. Sunderland	75c
Christian Missions—M. K. Gandhi	90c
Selected Letters I—M. K. Gandhi	30c
Towards New Education—M. K. Gandhi	23c
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	25c
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. V. Rao	30c
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	23c

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

The English In Surat

(Continued from page 51)

pleasure and I do command that all the English merchants in all my dominions there be given freedom and residence and that all their ships may come and go on to my port whensoever they choose at their own will."

It was at this time also that the English established the first factory in Surat. From the early settlement of five men, the English garrison had now increased to at least forty or more, the maintenance of which cost the East India Company one hundred thousand pounds per year. The house acquired for the factory was one of the largest in the town and provided every kind of comfort. In addition to the usual amenities, there were several wine-cellars and warehouses, a tank of water on the premises, and a Humhum or a Turkish Bath.

The head of the factory was the President, next to whom was the Accountant. After the latter, in rank, there was the Storekeeper and the Purser Marine. These four constituted the Council which ruled over the affairs of the factory. Besides these, there were the Secretary and the Chaplain, the last dignitary occupying an important position, for when people came to settle down in a strange spot of land some thousands of miles from their homes, the grace of God is always needed both in life and at the time of death.

Life in the factory combined both vigorous discipline and good comfort, akin to that of a traditional college in England or a mediaeval monastery. The Factors all dined together in the hall and every evening went for prayers in a chapel. None was permitted to leave the factory without the personal permission of the President. But though the Factory were governed by strict rules and regulations, they enjoyed comfort and luxury at table, for the factory employed English, Portugese and Indian cooks—"all entertained to dress meat in different ways for the gratification of the stomach."

When the Factors travelled they did so in great pomp, with a flourish of flags and trumpets and an escort of peons and footmen. Nevertheless, life for them was not, so to say, all "skittles and bottles." They were often in difficulties and sometimes had to fight for their lives. The rule of the Moghul Governor was characterised by harassment of the traders so as to extort the most out of them. At the slightest provocation to which the Governor may be put, the Factors were made to suffer both penalty and hardship. Such a state of affairs continued till 1732, when a revolt was led by the merchant prince Mooloss and Henry Lowther of the English Surat Factory put to flight the Moghul Governor, Sohrab Khan, from Surat. The new Governor who was immediately appointed, owed allegiance to the English and henceforward, although the Moghul governors occupied the seat of power, they existed on English sufferance.

The freedom from Moghul intrigues to Surat, however, came too late. By 1664, the destiny of Surat was decided when the Headquarters of the East India Company was transferred to Bombay. Soon Bombay began to flourish and Surat receded into the background, although momentarily in 1855, it once again flashed into the picture as the venue of the beginning of the famous BB & CI Railway line on the west coast. Although the Railway began in Surat, it meant more to its sister town than to itself, for the old town of Surat, as compared to its former lustrous times, lay in a comparative stupor as it does even today. But one has only to turn the pages of history to rediscover the splendour of its early days the market places with their stores of gold and silver, their silks and brocades, the Moghul commanders in their rich costumes and the good old English Factors with their plumed helmets and swords, and the mighty ships filled with merchandise thronging the waters of the Tapti—the Surat of yesterday.

New School For Muslims

AN $280,000 institution, to be known as the Muslim Educational College of British Guiana, is expected to open its door to about 800 pupils, sometime during middle of 1961. The college, the first established by the Muslim community in British Guiana and the second in the British West Indies, will have as its principal an educator recruited from Pakistan. Open to all races, its teaching staff will be Guianese.

Memorial For Tagore

HYDERABAD.—The Andhra Pradesh Government have taken up the construction of a theatre called "Rabindranath Bharati" at Hyderabad to commemorate the centenary of the Poet Tagore and it is expected to be completed by the first week of May, 1961.

With a view to celebrating the occasion in a fitting manner, the Governor, has constituted a Committee to draft the necessary programme. The cultural Sub-Committee has invited two artistes from the Tagore's Academy of Dance, Drama and Music, Calcutta, to train local artistes in the production of two dance dramas—"Chitrangada" and "Basanth."

Engineering College For Gujarat

SURAT—The Government of India have decided to establish a full-fledged regional engineering college for Gujarat at Surat during the Third Plan, it is learnt here.

The project is estimated to cost about rupees one crore and will have facilities for admitting 250 students.

The institution will be named after Mr. Purushottamdas Thakordas, the well-known industrialist and businessman, who has donated Rs. 20 lakhs for the purpose. It will be administered by an independent board set up by the Central Government in consultation with the State Government.

[Note: 1,000 rupees — £75
1 lakh—100,000]

The Foundations Of Prayer

(Continued from page 50)

ever halting. One Friend I know phrases it "Yes, yes, Lord; always yes." I myself use "Dear God!" Thomas Kelly used to say "Thine only!" but adds:

"Change the phrases, as you feel led, from hour to hour or from forenoon to afternoon. If you wander, return and begin... The time will come when verbalization is not so imperative, and yields place to the attitudes of soul which you meant the words to express...If you find after a time that these attitudes become diffused and vague, no longer firm-textured, then return to verbalizations and thus restore their solidity.'

We were accustomed daily to this, how much less trouble many of us would have in "centering down" both in our times of quiet and our Meetings for Worship!—Beatrice Saxon Snell, *The Friend.* (From *The Guardian*)

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—57/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 29/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6 As above, but 17 Jewels—47/6.

A 1 AGENCIES, First Floor Nu-
toghos, His Majesty's Building, Eloff Street, or P O Box 9279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 29369

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.B. DURBAN
1 " R1.15 " " "
2 " R2.0 " " "
3 " R3.50 " " "
5 " R4.50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Phone 835-6700 P. O. Box 1540,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

fifty years ago... February 1911

London Moslem League And South African Indian Grievances

(From "The Indian Opinion" February 25, 1911)

ADDRESSING the Under-Secretary of State for the Colonies, on the 19th ulto., Mr. K. T. Kuderbhoy, Hon. Secretary of the London Branch of the All-India Moslem League has written as follows:—

I am directed to convey to the Right Honourable the Secretary of State the warmest thanks of the Committee of this League for the 24th ultimo, signed by Sir Charles Lucas, respecting the detailed representation we had the honour to submit a few weeks ago upon the position of grievances of Indian subjects of His Majesty in the self-governing Dominions, and more particularly in South Africa. The Committee wish me to express their gratification to receive the intimation that the questions raised in the representation are receiving the earnest consideration of His Majesty's Government, for they believe the announcement will have a reassuring effect in India. In reference to three points of detail mentioned in the letter of Sir Charles Lucas my Committee desire to make a few brief observations.

2. My Committee beg first to express their satisfaction that the regulation excluding Indians over the age of fourteen from the Natal Government Schools was rescinded before the date of their letter. They trust that full effect is being given to the rescindment, and that in actual practice needless and illegal obstacles are not placed in the way of the acquisition by Indian children of adequate education.

3. My Committee appreciate the remark of the Secretary of State that "the Cape franchise as it existed at the date of South African Union is in no way restricted by the South Africa Act 1909," but they venture to affirm that in a very important respect the position of Indians has been made worse instead of better by the confederation. Before Union, British Indians were eligible for election to membership of the legislature which was supreme in the control of the affairs of the Cape. The South Africa Act deprives them of that right since it limits membership of the Union Parliament to persons of European descent. Hence my Committee feel that they are justified in submitting that British Indians have suffered reduction in status and have been deprived of rights of citizenship hitherto enjoyed. A differentiation has been arbitrarily made between them and Europeans and Africanders entirely on grounds of race alone.

INDIAN TRADERS IN NATAL

4. With reference to the complaints made in our representation as to the unfair application towards Indian traders of the Natal Dealers Licenses Act, 1897, my Committee note that an appeal lies to the Supreme Court in cases where the renewal of an existing licence is refused by the licensing authority. I am directed to point out, however, that there is still no appeal possible in regard to refusals to grant new licences. This is a serious grievance; and the position can only be properly understood when it is borne in mind that the licensing boards frequently consist in no small degree of traders, personally interested in checking Indian competition, and that, consequently, the boards may, and sometimes do, come to conclusions not in accordance with the wishes of the general European population. There is no doubt that as in the case of liquor licences in this country, applications for new licences or renewals should be dealt with by a judicial and not a municipal authority. But as the Natal law has otherwise directed, there should be the safeguard of appeal to the Supreme Court against refusals of applications for new licences as well as renewals. The present law stands in the way of business enterprise on the part of established Indian traders in meeting changed conditions by removals from one part of a locality to another or by other adaptations to local circumstances. Moreover, the attitude of the Natal licensing boards is liable to be followed in other parts of the Dominion, indeed my Committee are informed that this tendency is already observable in the Cape Colony.

A SERIOUS WARNING

5. I am directed to add, in reference to paragraphs 11 and 12 of my former letter, that my Committee have noted with somewhat mixed feelings the decision of the Government of India to exercise the statutory powers recently acquired by issuing a notice in April next prohibiting further indentured emigration to Natal after July 1st next. My Committee feel that this decision is wise and just, being called for in some sense a measure of retaliation. Nevertheless, as loyal citizens of the Empire, they cannot regard with unqualified complacency the spectacle of the greatest Dependency of the Crown being driven to protect its people in this manner from ill-treatment in other parts of the Empire. At best the measure checks the further growth of a great evil; but it does not protect from inconsiderate treatment the many thousands of British Indians now domiciled in South Africa. Above all it does not meet what is after all by far the most serious feature of all the whole problem—the grave injury to Imperial interests arising from the feeling of indignation and keen sense of injustice which, as pointed out in the League's representation, is shared by all classes of His Majesty's Indian subjects in reference to the lot of their fellow-countrymen in the self-governing Dominions.

THE IMPERIAL CONFERENCE

6. In these circumstances my Committee earnestly desire to see a fulfilment of the rumours which have been circulated of late that a proposed settlement of the Indian problem is to come under the consideration of the Union Parliament. They feel that the present opportunity for His Majesty's Ministers to press for a fair and reasonable settlement should be utilised to the fullest extent both by representations to the Union Government and through the medium of the forthcoming Imperial Conference. In view of the overwhelming importance of a settlement being reached they would renew most earnestly the appeal made in paragraph 16 of my letter for the inclusion of one or more Indians in the Conference for the discussion of this serious problem. The question of a solution so closely affects the happiness and contentment of the Indian people that my Committee hold it to be very important that the Indian point of view should be put by representatives acquainted at first hand with the feelings of their countrymen, and they are confident that the presence of such representatives would be of great assistance in arriving at conclusions satisfactory both to the people of India and the Empire as a whole.

New Official Language For Ceylon

COLOMBO—Sinhalese, spoken by more than two-thirds of Ceylon's nine million people, became the State language of the country taking the place that English had held since 1815.

The Government has announced it would bring into force a series of regulations to ensure "reasonable use" of Tamil, the language of the single largest minority, especially in the administration of the Tamil-speaking northern and eastern provinces.

While the Sinhalese people throughout the country welcomed the switch-over as "the dawn of a new era of national awakening" the two million Tamil people bemoaned that the position of parity of status with Sinhalese that their own language had enjoyed in recent years was gone.

EXPERT REPORT ON INDIA FOR KENNEDY

WASHINGTON — President John Kennedy will study a report on India prepared by a "task force" of experts who have prepared an overall survey of India, its problems and relations with the United States for Mr. Kennedy's consideration.

The report, like others he has been receiving since his election, has been prepared by the study group of experts whom he had requested to examine the major problems he will face.

If it follows the lines of similar studies made in other fields, the group's report will also contain recommendations for the President-elect, some of which he may act upon after taking over the reins of office.

Two other "task force" reports—on his election campaign proposal for a peace corps of young Americans to serve on U.S. aid projects overseas, and on natural resources—were also given to Mr. Kennedy.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 7—Vol.-LIX.
Friday,
24th February, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

સર્વ ભૂતો તથા ચેતન પ્રાણીઓમાં પરમાત્માનું દર્શન કરો તેના સામીપ્યનો અનુભવ કરો. આથી તમને અક્ષય અને અસીમ આનંદ તથા શાંતિ પ્રાપ્ત થશે
—શિવાનંદ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૭ તા. ૨૪ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧. છુટક નકલ સેન્ટ ૪

૮,૫૦૦ કલર્ડો અને હિંદીઓને ખસવું પડશે

પશ્ચિમ રેન્ડ માટે ગ્રુપ એરિયાઝ બોર્ડની યોજના

ગ્રુપ એરિયાઝ બોર્ડ અને પાંચ પશ્ચિમ રેન્ડની સુધરાઇઓ પશ્ચિમ રેન્ડમાંથી ૮,૫૦૦ કલર્ડો અને હિંદીઓને ખસેડવા માટે એક યોજના ઘડી રહ્યાં છે. આમ પશ્ચિમ રેન્ડ અને પૂર્વ રેન્ડમાંથી લગભગ ૩૦,૫૦૦ માણસોને ૧૨ રેન્ડના શહેરોમાંથી ઉઠવું પડશે. જે એક અઠવાડીયા ઉપર અમે પૂર્વ રેન્ડ વિષે લખ્યું હતું. આમ બે વિભાગોમાં ગ્રુપ એરિયાઝ બોર્ડ કલર્ડો અને હિંદીઓને વહેંચવા માંગે છે. આ યોજના અમલ થતાં જૂને કોમોને પારાવાર નુકસાન થશે.

પશ્ચિમ રેન્ડના જે શહેરો આ યોજના નીચે આવશે તે નીચે મુજબ છે:

ક્રુગર્સડોર્પ, રૂડીપોર્ટ—મરાઇસબર્ગ, રેન્ડ ફોન્ટીન, વેસ્ટોનારીયા અને કાર્લટનવીલ. વેસ્ટોનારીયા સિવાયના આ ત્રીજા શહેરોમાં જે ૨,૦૦૦ હિંદીઓ છે, તેઓને લેનાસીયા જવું પડશે. જોહાનીસબર્ગના ૨૪,૦૦૦ હિંદીઓને પણ ત્યાંજ જવું પડશે. આ માટે યોજના તૈયાર થઇ રહી છે. ૬,૫૦૦ કલર્ડોને ક્યાં નાંખવા તે ઉપર વિચારણા હજી સુધી થઇ નથી.

ક્રુગર્સડોર્પ ટાઉન કાઉન્સીલે એક ખરડો તૈયાર કરી ગ્રુપ એરિયાઝ બોર્ડને આપ્યો છે, તેમાં એવી સૂચના છે કે પશ્ચિમ રેન્ડના હિંદીઓને લેનાસીયામાં નાખવા.

ટાઉન કાઉન્સીલની માંગણી

ક્રુગર્સડોર્પ ટાઉન કાઉન્સીલે જે ખરડો તૈયાર કર્યો છે, અને એમાં માંગણીઓ છે તે નીચે મુજબ છે:

● ક્રુગર્સડોર્પને સંપૂર્ણ ગોરા-વિસ્તાર તરીકે જાહેર કરવાની વિનંતી.

● ગ્રુપ એરિયાઝ બોર્ડ પાસે એવી માંગણી થઇ છે કે ક્રુગર્સડોર્પમાંથી હિંદીઓ અને કલર્ડોને ખસેડી બીજે કયાંક નાંખવા.

● ક્રુગર્સડોર્પમાં કેવળ ૨૦૦ હિંદી-કુટુંબો કેટલાંક અમુક મુદત સુધી રહેવાની છૂટ આપવી જોઇએ, ત્યાંથી કાયમને માટે હટી જવાની મુદત ત્રણ વરસ સુધીની છે ત્યાર પછી તેઓ ત્યાં રહી શકશે નહિ.

● બોર્ડને આ પગલાં લેવડાવવા માટે ટાઉન કાઉન્સીલ અભિનંદન આપે છે.

● કાઉન્સીલ એવી સૂચના કરે છે કે લેનાસીયા હિંદીઓ માટે રાખવું અને આગળ જતાં તે કલર્ડો માટે પણ યોગ્ય બનાવવાની સૂચના કરશે.

આ પાંચ પશ્ચિમ રેન્ડના શહેરોમાં રહેતા હિંદીઓ અને કલર્ડોની વસ્તી નીચે મુજબ છે.

ક્રુગર્સડોર્પમાં કલર્ડો ૨,૨૦૦, હિંદીઓ ૮૦૦, રૂડીપોર્ટ-મરાઇસબર્ગમાં, ૨,૯૦૦ કલર્ડો અને ૧,૦૦૦ હિંદીઓ, રેન્ડફોન્ટીનમાં ૧,૨૦૦ કલર્ડો અને ૧૦૦ હિંદીઓ, વેસ્ટોનારીયામાં ૧૦૦ કલર્ડો, હિંદીઓની વસ્તી નથી, કાર્લટનવીલમાં ૨૫૦ કલર્ડો અને ૧૦૦ હિંદીઓ છે.

સુરત સુધરાઇની ચૂંટણી

સુરત સુધરાઇની ચૂંટણીમાં કોંગ્રેસનો વિજય થયો છે એટલું જ નહિ પરંતુ આગલું બોર્ડ કરતાં પણ બેઠકો વધારે મેળવી છે જ્યારે નાગરિક પક્ષે સાત બેઠકો ગુમાવી છે અને સ્વતંત્ર ઉમેદવારોએ બે બેઠકો વધુ મેળવી છે. આગલું બોર્ડમાં કોંગ્રેસના ૩૩, નાગરિક પક્ષના ૧૬ અને એક સ્વતંત્ર સભ્ય હતા. નવી ચૂંટાયેલી બોર્ડમાં કોંગ્રેસના ૩૮, નાગરિક પક્ષના ૯ અને ૩ સ્વતંત્ર સભ્યો રહેશે. સુરત સુધરાઇની બોર્ડમાં કુલ ૫૦ બેઠકો છે. આમ કોંગ્રેસને નવી બોર્ડમાં ચોખ્ખી બહુમતી સાંપડી છે.

આ ચૂંટણીની વિશિષ્ટતા એ છે કે કુલ ૧૨ વોર્ડોમાંથી ૬ વોર્ડોમાં એટલે વોર્ડ નં. ૨, ૪, ૫, ૬, ૯ અને ૧૦ માં કોંગ્રેસે તમામ બેઠકો પ્રાપ્ત કરી છે. નાગરીક પક્ષ સાથે જોડાણ કરનાર આઝાદ મુસ્લિમ પક્ષના તમામ ઉમેદવારો હારી ગયા છે જ્યારે કોંગ્રેસ તરફથી ઉભા રાખવેલા ઉમેદવારોમાંથી ચાર મુસ્લિમ ઉમેદવારો ચૂંટાઇ આવ્યા છે આઝાદ મુસ્લીમ પક્ષે ૧૪ ઉમેદવારો ઉભા રાખ્યા હતા.

સામ્યવાદી સત્તાઓ વિષે ભ્રમમાં રહેતા નહિ

ગાંધીગ્રામ (મદુરાઇ), સર્વોદય નેતા શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે જણાવ્યું છે, એશિયા અને આફ્રિકાના નવ આઝાદ દેશોના આગેવાનો વસાહતવાદ વિરોધી ચળવળનો આદિ નેતા બનેલા સામ્યવાદી દેશ-રશિયા-ચીન આદિને પોતાના મિત્રો વસાહતવાદી છે, એ હકીકત તરફ પ્રત્યક્ષ દુર્લક્ષ સેવે છે તેનું કારણ એ છે, આ નવસ્વતંત્ર દેશો પશ્ચિમી સાથે પોતાનો ભાગલી દ્વંદ્વ વિરુદ્ધ ઇચ્છે છે.

આ દેશોના આગેવાનો માટે પશ્ચિમી દેશો અને સામ્યવાદીઓ વચ્ચેનો દ્વંદ્વ વિરુદ્ધ એક કુદરતી લાભ છે, અને તેઓ આ પરિસ્થિતિનો પૂરો લાભ ઉઠાવવા માગે છે.

મને ખાતરી છે કે, કુમોને આ આગેવાનો પોતાના દેશમાં કોઇપણ ભાગનું એમ ઇચ્છતા નથી, પણ પશ્ચિમી દેશોને તેમના મર્યાદાને મજબૂત રહેવા માટે તેઓ કુમોન પ્રત્યે આભારની લાગણી દર્શાવે છે.

વધુમાં શ્રી જયપ્રકાશે કહ્યું હતું કે, આ પ્રકારની નીતિ દૂરંદેશીભરી નથી કારણ કે ચીનની વસાહતવાદ વિરોધી નેતા તરીકે તસવીર ઉભી થશે તો તેથી તેમની જોડે લડે કલ્પાયી રહેલા કરોડો માનવીઓના નસીબે ગુલામી જ રહેશે, અને એશિયા તેમજ આફ્રિકાની પ્રજાઓમાં તેથી જોરો ભય પેદા થશે, આ ભય માટે તેમને કદાચ ફરીથી પોતાની આઝાદી પણ ગુમાવવી પડે.

યુદ્ધ પ્રતિકાર આંતરરાષ્ટ્રીય સંઘની ત્રિવાર્ષિક પરિષદને ખુલ્લી મૂકતી વેળાએ કરેલા પ્રવચનમાં શ્રી જયપ્રકાશે આ અભિપ્રાય રજુ કર્યો હતો.

આમની સભામાં કેન્યાટાની મુક્તિ અંગે ચર્ચા

બ્રિટીશ પાર્લામેન્ટની આમની સભામાં જોમો કેન્યાટાને છોડવા માટે રજુ કરાએલ સૂચન બ્રિટનના સંસ્થાન ખાતાના ઉપમંત્રી શ્રી હ્યુજ ફ્રેઝરે નામંજુર કર્યું છે.

લેબર સભ્ય શ્રી જોહ્ન સ્ટોનહાઉસે જણાવ્યું હતું કે, કેનીયામાં આફ્રિકન બહુમતી સત્તા પર આવે તે અગાઉ કેન્યાટાને જેલમાંથી છોડે તો તે બહુ સારું ગણાશે.

જવાબમાં શ્રી ફ્રેઝરે જણાવ્યું હતું કે અમે આ બાબતમાં બહુજ કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરી છે, અને ગયા મેની ૧૦મી તારીખે કેન્યાના ગવર્નરે જે ભાષણ કર્યું હતું તેનેજ અમે વળગી રહીએ છીએ—એ ભાષણમાં ગવર્નરે ચોખ્ખું કહ્યું હતું કે હાલ પરિસ્થિતિ એવી છે કે કેન્યાટાને છોડવામાં આવી શકે તેમ જ નથી.

બ્રિટનનો દ્રષ્ટિકોણ

લેબર સભ્ય શ્રી રોજર હાઉસે જણાવ્યું કે બ્રિટીશ સરકારને હસ્તક્ષેપ કરવો પડશે કે દરની તેમ નજીકની નીતિ તે જોઇ શકતી નથી. જુના ખટારીઓ અને જાગ્રતના ફાળામાં બ્રિટીશ સરકાર કેમ આવી જાય છે? બ્રિટીશ સરકાર એટલું પણ કેમ નથી સમજી શકતી કે કેન્યામાં

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૬)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૪ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૬૧.

કોમી-કૉલેજના બદલામાંની કૉલેજ

એવો એકે હિંદી ન હશે જે હાલ પૂરતી સોલસબરી આઈલેંડમાં રખાયેલી હિંદી કૉલેજનો સિદ્ધાંતથી વિરોધ કરતો ન હોય. સારૂં શિક્ષણને લાગે વળગે ત્યાં સુધી ત્યાં એવું કાંઈ જ નથી. આ વસ્તુઓનો સ્વીકાર થતાં એ પ્રશ્ન ઉભો થાય છે કે હિંદીઓ આ માટે શું કરશે? એક એવો વિચારસરણીવાળો વર્ગ ઉભો થયો છે, જે એમ માને છે કે આ 'કોમી કૉલેજ'નો બહિષ્કાર કરવો, અને આ લોકોએ હિંદી-વિદ્યાર્થીઓ માટે લંડન યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી લેવા માટેની વ્યવસ્થા કરી રહ્યા છે. આ ડીગ્રી વિદ્યાર્થીઓ 'કોરસપોન્ડન્સ કોર્સ' (Correspondence Course) મારફતે મેળવી શકશે. આનો પણ વિરોધ હિંદી-બહુમતિ કરી રહી છે; કારણ કે ઘણા માબાપોના બાળકોને એ પ્રશ્ન સીધી રીતે લાગુ પડયો છે. સિદ્ધાંતથી 'કોમી કૉલેજ'માં નહિ માનતા આ લોકો એમ માને છે કે તેઓ માટે બીજો વ્યવહારિક રસ્તો જ નથી. તેઓ એમ પણ માને છે કે આ કમીટી જે આ લંડન યુનીવર્સીટીનો રસ્તો શોધી કાઢયો છે, તે વ્યવહારિક રસ્તો નથી.

આ કમીટીએ એવો એક અહેવાલ બહાર પાડયો છે કે આ લંડન યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી બિજી કોઈ પણ ડીગ્રી સાથે સરખામણીમાં ઉતરતી નથી, અને આ ડીગ્રી મેળવનાર આફ્રિકાના કોઈપણ કાળા સમૂહમાં યોગ્ય જવાબદારીવાળી નોકરી મેળવી શકશે. આ અહેવાલોના સત્ય ઉપર કોઈને સંશય નથી, પરંતુ અમુક એવી વસ્તુઓ છે જેના ખુલાસા થવા જોઈએ. સૌથી પ્રથમ પ્રશ્ન એ છે કે જ્યારે ૧૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ કોમી કૉલેજમાં નામ નોંધાવ્યા છે ત્યારે લંડન યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી માટે કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ નામ નોંધાવ્યા છે? બીજો પ્રશ્ન એ છે કે કેટલા વિદ્યાર્થીઓને શિષ્યવૃત્તિ મળશે? આ સિવાય બીજો એક મુખ્ય પ્રશ્ન છે, અને તે એ કે પારંગત અધ્યાપકો આ શિક્ષણ આપવા બદલ પગાર મેળવશે કે નહિ? આ પ્રશ્ન મુખ્ય એટલા માટે જ છે કે જો આ અધ્યાપકો પગાર લેશે તો તેઓને સેવાભાવી નહિ કહી શકાય. આ લોકોની નોકરી 'પાર્ટ-ટાઈમ' જ હોવાથી, તેઓને બીજી જગ્યાએ નોકરી મળતા તેઓ ત્યાં ચાલ્યા જશે. જો આ અધ્યાપકો જે વિદ્યાર્થીઓ 'કોમી કૉલેજ'ની વિરૂદ્ધ છે તેઓને જો સેવાભાવથી શિક્ષણ આપે તો તે ઉત્તમ સેવા આપી કહેવાશે. પરંતુ જો આ અધ્યાપકોને થોડો ઘણો પણ પગાર મળે તો તે ત્યાગ કર્યો કહેવાશે નહિ—કેવળ વિદ્યાર્થીઓ અને તેમના માબાપોએ ત્યાગ કર્યો કહેવાય, અને જો અધ્યાપકોને પગાર મળે તો તે વિદ્યાર્થીઓ ભરશે કે સમાજ તેનો ભાર લેશે એનો પણ ખુલાસો થવો જોઈએ.

વહીવટ અંગેનો ખર્ચ તો થશે જ. દર વરસે એ કેટલો થશે અને એનો ભાર કોણ ઉંચકશે? વહીવટ અંગેનો ખર્ચ કેવો થશે? આ બાબતોની જાણ હિંદી-સમાજને થાય એવો રસ્તો શોધી કાઢી કમીટીએ હિંદી-સમાજનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવો જોઈએ. આખરે એક મુખ્ય પ્રશ્ન રહી જાય છે તે એ કે આ કમીટી કેટલા વખત સુધી વર્ગો ચલાવશે; કારણ કે વિદ્યાર્થીઓએ 'કોમી કૉલેજ'નો આશ્રય ચાર વરસ સુધી છોડવો પડશે; અને એ દરમીયાન જો વર્ગો બંધ થાય તો આ વિદ્યાર્થીઓનું શું? કમીટી શું એવી બાંહેધારી આપે છે કે આ વરસે જોડાયેલા વિદ્યાર્થીઓને ચાર વરસ સુધીની સગવડ મળશે? જો કમીટી નિષ્ફળ નીવડી તો આ વિદ્યાર્થીઓનું તો આવી જ બન્યું. હિંદી સમાજને આ પ્રશ્નોનો જવાબ કમીટી આપી સંશય દૂર કરે એમ બધા ઇચ્છે છે.

બાની છેલ્લી રાત

[બાની છેલ્લી રાત અમે બાપુના કારાવાસની કહાણી નામના પુસ્તકમાંથી લઈએ છીએ. આ પુસ્તકના લેખિકા ડૉ. સુશીલા નય્યર છે. બાની અને મહાદેવભાઈની અંતિમ ઘડીએ તેઓ હાજર હતાં. તેમની આ ડાયરીમાંથી આ લેખ અમે લઈએ છીએ.—તંત્રી]

૨૨ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૪

સાત વાગ્યે ઉઠી. હાથમોં ધોઈ હું બાના ઓરડામાં ગઈ એટલે બાએ મને બોલાવી. "સુશીલા!" મેં પાસે જઈ પૂછ્યું, "શું છે બા?" બા કહેવા લાગ્યાં. "સુશીલા મને ઘરની અંદર લઈ જા, મારી સેવાચાકરી કર." મેં કહ્યું, "બા, તમે ઘરની અંદર જ છો. આ જુઓને! તમારી પાસેનું ચિત્ર છે." થોડીવારમાં તો પાછાં બોલ્યાં, "મને ઘરમાં લઈ જાઓ." મેં કહ્યું, "બાપુના ઓરડામાં જવું છે?" બા બોલ્યાં, "હા." મેં કહ્યું, "બાપુના ઓરડામાં જ છો." મને લાગ્યું કે બા કદાચ બાપુ પાસે જવા માગતાં હશે. બાપુ બાજુના ઓરડામાં ફળના રસનો નાસ્તો કરતા હતા. ફરવા જવા નીકળ્યા ત્યારે મેં કહેવડાવ્યું કે, નીચે જતાં પહેલાં બે મિનિટ બા પાસે આવી જજો. બાપુ બાવાળા ઓરડામાં આવ્યા, ચોકીદાર ઉભા રહ્યા. પછી બોલ્યા, "હું ફરી આવું" બાએ કહ્યું, "ના". બા પોતે બાપુને હમેશા કહેતા કે ફરી આવો, પણ આજે તેમને લાગ્યું કે મારી પાસે બેસે તો સારૂં. એટલે બાપુ બાના ખાટલા ઉપર બેઠા. દસ વાગ્યા સુધી બેસી રહ્યા. બા તેમના ખોળામાં સૂતાં હતા.

બાપુ તેમને 'રામ'માં ધ્યાન પરોવવા કહેતા હતા. બીજી જે કંઈ સેવા કરવી પડે તે થોડા થોડા કરતા હતા.

હું દસ વાગ્યે આવી. દેવદાસભાઈ સાથે બેઠી. તેમને નાસ્તો કરાવ્યો. બાની બાબતમાં તેમને [illegible] જોડે વાત થઈ હતી તે તેમણે મને કહી. તેણે ચોખ્ખે-ચોખ્ખું કહ્યું હતું "અમે બાને છોડી દઈએ અને તેમની હાલત વધારે બગડે, પછી બાપુજીને ન છોડવામાં આવે તો તમને એ નિષ્ઠુરતાની પરાકાષ્ઠા લાગશે."

બા બાપુના ખોળામાં શાંતિથી પડી રહ્યાં. તેમના ચહેરાનો ભાવ એટલો શાંત હતો અને એ વખતે બા તેમજ બાપુની જોડી એટલી ભવ્ય લાગતી હતી કે ડૉ. ગિલ્ડર બોલી ઉઠ્યા, "આ દૃશ્ય ફોટો ઉતારી લેવા લાયક છે!"

દસ વાગ્યા પછી મેં બાને કહ્યું, "હવે હું બેસું. બાપુ નાહવાધોવા જાય." બાએ હા કહી. બાપુ ઉઠ્યા. પહેલા થોડું ફર્યા; પછી થોડું માલિશ કરાવ્યું અને સ્નાન કર્યું. હું એકલી બા પાસે હતી.

એકાએક મનમાં વિચાર આવ્યો કે, બા પાસે જાણ્યે અજાણ્યે થયેલી બધી ભૂલોની માફી માગી લઉં. પણ મારા મોંમાંથી એ શબ્દ નીકળ્યા નહીં. એવો વિચાર પણ આવ્યો કે, હવે બાની જવાની તૈયારી છે એટલા માટે હું તેમની માફી માગું છું એમ કદાચ તેઓ માને.

આજે સવારે સાડા સાત વાગે બા મારા ખોળામાં સૂતાં હતાં ત્યારે બોલ્યાં, "સુશીલા, ક્યાં જવાનું? મરી જઈશું?" બા પહેલાં આવી વાત કરતાં ત્યારે હું કહેતી, "બા, ના બા. આ શું બોલો! આપણે બધાં સાથે ઘેર જઈશું." પણ આજે બાને એમ કહેવાની મારી હિંમત ન ચાલી. મેં કહ્યું, "બા, એક દિવસ આપણે સૌએ જવાનું જ છે ને! કોઈને આગળ તો કોઈને પાછળ પણ એકજ ઠેકાણે જવાનું છે."

આ સાંભળી બા શાન્ત થઈ ગયાં. માથું હલાવીને હા કહી. એ વાત હું આગળ ચલાવવા માગતી નહોતી. મુશ્કેલીથી મેં કહ્યું, "બા, તમે મારા પર નારાજ છો? કાંઈ એરંડિયાની બાબતમાં નારાજ થઈ ગયાં હતાં ને?" મને થયું કે કાંઈક વાત કાઢીને બા પાસે આગળ પાછળની ભૂલોની માફી માગી લઉં, પણ બા બહુ અશક્ત હતાં. તેમણે કંઈક જવાબ આપ્યો. ઘણું કરીને "નારાજ નથી" એવું કહ્યું પણ હું બરાબર સમજી ન શકી. આગળ ન બોલી.

આજે પહેલી જ વાર બાએ દાતણ કરવાની ના પાડી. મેં તેમની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ સાફ કરવાની કોશિશ કરી, પણ તેમ ન કરી શકી.

મહેતા અને દેવદાસભાઈ ગયા. મહેતા ઘેર અને દેવદાસભાઈ પેનિસિલીન લેવા માટે ગયા. એકાએક બાએ કહ્યું, "મહેતા ક્યાં ગયા? માલિશ કરો." મેં કહ્યું, "ઘેર ગયા છે, થોડીવારમાં પાછા આવે છે." પણ ફરીને કહ્યું, "હજી ગયા નથી, જવાની તૈયારીમાં છે." બોલાવ્યા એટલે મહેતા આવ્યા અને બાને હાથે પગે પાઉડરનું માલિશ કર્યું. દસ પંદર મિનિટ પછી તે ગયા.

કટેલી બાપુને મળવા આવ્યા, બોલ્યા, "દેવદાસભાઈ બાનો ફોટો લેવા માંગે છે. સરકારે આપનો અભિપ્રાય જાણવા મને મોકલ્યો છે." બાપુએ કહ્યું, "મને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી આવી બાબતોની મને પરવા નથી, પણ દીકરાઓ, સગાં વહાલાંઓ અને મિત્રો

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૨)

શ્રી કેનેડીને ગોવાની પ્રજાએ લખેલો પત્ર

ગોવા નેશનલ યુનીયનના પ્રમુખ શ્રી જે. એમ. ડીસોઝાએ અમેરીકાના નવા પ્રમુખ શ્રી કેનેડી પર એક પત્ર મોકલ્યો છે. એમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે અમે ગોવાના લોકો ભૌગોલિક, સાંસ્કૃતિક અને બીજી બધી રીતે ભારતના અંતરગત ભાગ સમાન છીએ. ૪૫૦ વર્ષ પહેલાં પોર્ટુગાલની સંસ્થાનવાદની ભુખાળાઓમાં અમે જકડાયા હતા અને અમારી આ ગુલામી કદાચ જગતમાં સૌથી પુરાણી હશે. અમારી સ્વતંત્રતા માટેની લડત પણ એટલી જ પુરાણી છે. પણ પોર્ટુગલ અમારી ભારત સાથે એક થવાની માગણીને સમજતું નથી.

તેમણે આ કાગળમાં વધુમાં કહ્યું છે કે ગોવાની લડત એ એક રીતે ભારતની જ લડત છે પણ ભારતની શાંતિની રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય નીતિને પરિણામે ભારત કદી પગલું લેતું નથી.

આપોઆપ ભારતના ૪૦ કરોડ લોક દુઃખ સહિત એમ માને છે, કે ગોવામાં પોર્ટુગાલને મુખ્યપણે અમેરીકા અને બ્રિટન ટેકો આપી રહ્યું છે. કદાચ અત્યાર પહેલાંની અમેરીકાની સરકારને ગોવામાં લશ્કરી દ્રષ્ટિએ કંઈ રસ હોય અને કદાચ ન પણ હોય. પરંતુ જો તમે અમને આઝાદ કરવા માટે પોર્ટુગાલને જણાવો તો જ આ સંદેહ દૂર થાય એમ છે. તમારો દેશ ભારત અને પોર્ટુગલ બન્ને સાથે મૈત્રી ધરાવે છે. અને સાચ્ચેટી અને સલાહકારી વાતનું જરૂર વજન તમારી પાસે એમ અમારું માનવું છે.

આ પહેલાં અમે બ્રિટનના વડા પ્રધાન શ્રી હેરલ્ડ મેકમીલન અને શ્રી આઇઝનહોવરને આ અંગે કાગળ લખ્યો હતો અને શ્રી મેકમીલને આ અંગે દરમીયાનગીરી કરવાની તૈયારી બતાવી હતી પરંતુ શ્રી આઇઝનહોવર તરફથી અમને કશો જવાબ મળ્યો નહોતો. શ્રી મેકમીલન એકલાના પ્રયાસો પુરતા ન થઈ પડે એ તમે સમજી શકો છો. હવે અમે એમ ઇચ્છીએ છીએ કે જો તમે આ સવાલમાં આગેવાની લેશો તો જ્યાં બધા પ્રયાસો નિષ્ફળ થયા છે ત્યાં તમારા શબ્દ ભારનું વજન વધુ થઈ પડશે અને આથી અમે આપને અપીલ કરીએ છીએ જ્યારે આજ આપના દેશની કારોબારીની લગામ સંભાળો ત્યારે તાકીદના આ સવાલને સૌથી અગત્યનું સ્થાન અને સૌથી વધુ ધ્યાન આપી એ અંગે જરૂર પગલું ભરશો જ.

તેલ સંશોધન માટે રૂા. સો કરોડ રોકવા ઇટલીની પેઢીની તૈયારી

ભારત સરકારના પ્રતિનિધિઓ સાથે ઇટલીની એક આગેવાન તેલ કંપનીના પ્રતિનિધિએ કરેલી મંત્રણા અનુસાર તેલ ખાણની તપાસ, તેલનું ઉત્પાદન, અને પેટ્રોકેમિકલ બનાવટો તૈયાર કરવાના ક્ષેત્રમાં ભારત સાથે જોડાવા અને તેમાં રૂા. ૫૦ થી ૧૦૦ કરોડની રકમનું રોકાણ કરવા માટે ઇટલીની એ કંપની તૈયાર છે. ઇટલીની આ કંપનીની એવી માગણી છે કે, ભારત સરકાર સાથેના તેમના આ સંયુક્ત સાહસમાં કંપનીની મૂડી [illegible] રહેવી જોઈએ, જ્યારે ભારત સરકાર આમાં પોતાનો હિસ્સો ૬૦ ટકા રહે એમ ઇચ્છે છે. ટૂંકમાં જ આ મુદ્દા પર સમજુતી થવાનો સંભવ છે. ઇટલીની આ તેલ કંપનીને કચ્છ અને ઉત્તર પ્રદેશમાં તેલ માટે સંશોધન કરવાનો હક્ક આપવાનો સંભવ છે.

અકાલી આંદોલન

પંજાબમાં અલગ શીખીસ્તાન ઉભું કરવાની માગણી અંગે ચાલેલ આંદોલન સામે ભારત સરકાર મક્કમ રહેતાં શીખીસ્તાન માટે શીખ આગેવાન સંત ફતેહસીંગે અમૃતસરમાં આમરણાંત ઉપવાસ આદર્યા હતા તે ૨૨ દિવસ બાદ તેમણે અકાલી નેતા માસ્તર તારાસીંગ અને અન્ય આગેવાનોની સમજાવટથી છોડયા છે.

આ આંદોલન અંગે જે અકાલી આગેવાનોને જેલમાં પુરવામાં આવ્યા હતા તેમને બધાને પણ પંજાબ સરકારે માફી આપી છોડયા છે. સત્યાગ્રહી વગેરેના જે કેસો મુકવામાં હતા તે પાછા લીધા છે.

અકાલીઓએ જે વાત આ અંગે ચાલુ કરી હતી અને જેને પરિણામે અનેકવાર તોફાનો થયા હતા, હિંસાત્મક બનાવો પણ બન્યા હતા ને અસંખ્ય શીખોએ ધરપકડો વહોરી છે. પંજાબી ભાષા પંજાબમાં મુખ્ય ભાષા રહેશે એવી શ્રી નહેરૂએ ધર્મની ભુમિકા પર અમલ રાખવા ઉપર કરવાની માગણી પાછી ખેંચવાની સલાહ આપતાં સંત ફતેહસીંગે માસ્તર તારાસીંગની સલાહ વડેથી આ ઉપવાસ છોડયા છે.

હવે અકાલી આંદોલન પાછું ખેંચી લેવાની જાહેરાત પણ અમૃતસરથી થઈ. માસ્તર તારાસીંગે જણાવ્યું છે કે આંદોલન દરમીયાન હિંસાના જે બનાવો બન્યા છે તેથી મારું માથું શરમથી નીચું નમી ગયું છે. સરકારે જેવા પ્રતિબંધો દુર કર્યા હવે કડવાશ દુર થશે અને ભાઈચારાની ભાવના ચાલુ રહેશે એમ માસ્તર તારાસીંગે જણાવી હાલ આ આંદોલન મુલતવી કીધું છે.

ફ્રાન્સ સાથેના રાજદ્વારી સંબંધો તોડી નાંખો

કેસાબ્લાન્કા ખાતે મળેલી આફ્રિકન શીખર પરિષદની પૂર્ણાહુતિ થયા બાદ હવે ખબર મળે છે કે આ પરિષદે કોંગો અને આલ્જેરીયાને તેની લડતની કટોકટીના સમયમાં મદદ કરવા નિર્ણય લીધો છે અને તેવી જાતની મદદ કરવી તેની ખાનગી નોંધ પણ તૈયાર કરી છે.

આફ્રિકન રાજ્યોની આ કોન્ફરન્સમાં જે કેટલાક ખાનગી ઠરાવો થયા હતા તેમાં પણ આ અંગેનો ઉલ્લેખ હતો એમ કહેવાય છે.

આફ્રિકન રાજ્યોએ આર્થીક તેમ જ શસ્ત્રોની મદદ કરવા આફ્રિકન સ્વયંસેવક દળની ભરતી કરવી.

કોંગોને મદદ કરવાની બાબતમાં એમ કહેવાનું કહેવાય છે કે કોંગોની કાસાવુબુની લુમુમ્બા સરકાર સામે જે સરમુખત્યારી કાવતરું થયું છે તે કાવતરું ઉખેડી નાંખવામાં જો યુનો નિષ્ફળ જાય તો આફ્રિકન રાજ્યોએ પગલાં લેવા.

અને આલ્જેરીયાની બાબતમાં આ રાજ્યોએ એવા ખાનગી કરાર કર્યા છે કે આલ્જેરીયાના બંડખોરોને આફ્રિકન રાજ્યોએ આર્થીક તેમજ શસ્ત્રોની મદદ કરવા આફ્રિકન સ્વયંસેવક દળની ભરતી કરવી.

ફ્રાન્સનો બહિષ્કાર

કાસાબ્લાન્કા કોન્ફરન્સમાંથી યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીકના પ્રમુખ નાસર કેરો પાછા આવ્યા બાદ હવે કેરોથી યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીકે બધા આરબ દેશોને ઉદ્દેશીને જણાવ્યું છે કે ફ્રાન્સનો આર્થીક તેમ રાજકીય એમ બન્ને રીતે સખત બોયકોટ કરવો. કારણ ફ્રાન્સે આરબ આલમના હક્કને ઠોકરે મારી સહરામાં અણુઅખતરા કર્યા તેમ આલ્જેરીયાને દાબી રાખવા માટે સામ્રાજ્યવાદી નીતિ અખત્યાર કરી રેફરેન્ડમનું નાટક ભજવી એ નીતિને મહોર મારી છે.

એટલે હવે આરબ દેશોની એ ફરજ છે કે આઝાદી માટે લડતા આલ્જેરીયન બંડખોરોને મદદ કરવી. આલ્જેરીયા માટે યુનોની દેખરેખ હેઠળ હવે જાહેર પ્રજામત લેવો જોઈએ.

કેરોથી વધુ એ પણ જાહેર થયું છે કે આરબ રાજ્યોએ ફ્રાન્સ સાથેના બધા રાજદ્વારી સંબંધો કાપી નાખવા —અને ફ્રેન્ચ માલનો સાર્વત્રિક બહિષ્કાર કરવો.

આફ્રિકન નારીઓને જાહેર જીવનમાં આગળ લાવો

એડીસઅબાબામાં એક બાજુ બંદુકો માંથી ગોળીઓ ધાણી ફુટે તેમ ફુટતી હતી ત્યારે બીજી બાજુ સભાના એક વિશાળ હોલમાં યુનાઇટેડ નેશન્સ તરફથી બોલાવવામાં આવેલ આંતરરાષ્ટ્રીય સભા ચાલતી હતી.

આ સભામાં ચર્ચાનો વિષય હતો કે જાહેર જીવનમાં સ્ત્રીઓએ પોતાનો ફાળો કેવી રીતે આપવો અને અત્યાર સુધીમાં કેવા પ્રકારનો ફાળો તેમણે આપ્યો છે.

બે અઠવાડીયાની ચર્ચા વિચારણા બાદ આ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા સભાએ પોતાનો અભિપ્રાય દર્શાવી જાહેર કર્યું કે સમાજના દરેક ક્ષેત્રે આફ્રિકાની મહિલાઓ પોતાની સેવાઓ સમાજને આપી શકે તેવી તેમની શક્તિ અને તાકાત છે.

વિશ્વ મહિલા સમાજની આ સભામાં ભાગ લેવા ભારતીય પ્રતિનિધિ બહેન [illegible] જતાં હતાં પણ પહોંચી શક્યાં નહિ તેમાં ૨૬ આફ્રિકન દેશોની મહિલા પ્રતિનિધિઓ હાજર હતી જેમાં કેનીયા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા અને ઝંઝીબારની પ્રતિનિધિ બહેનો પણ હતી.

યુરોપિયન દેશોએ પોતાના ઓબ્ઝર્વરો મોકલ્યા હતા અને યુનાઇટેડ નેશન્સની સંસ્થાઓના ૨૦ પ્રતિનિધિઓ હાજર હતા.

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૨
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો ગરબા વિગેરેનો સમાવેશ છે
ફિલ્મના "લેટેસ્ટ હિટ" શી. ૨-૬ મા છુટી મળી શકશે.
આ તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ પેકીંગ ખર્ચ—પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી ઓ ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન

બાની છેલ્લી રાત

(૫૦ પાનાનું અનુસંધાન)

ફોટો લેવાનો આગ્રહ રાખે એ કુદરતી છે. એટલે હું માનું છું કે સરકારે ફોટો લેવાની રોક ઉઠાવી લેવી જોઇએ, અને આજકાલ તો એવા ફોટા લેવાનો રિવાજ પડી ગયો છે.”

ભંડારીએ નવાઇ દર્શાવી બાપુને કહ્યું “એમ વાત છે!” બાપુ બોલ્યા, “તમે દરરોજ છાપાઓમાં મરણ પથારીએ પડેલા અથવા મરણ પામેલા લોકોના ફોટા નથી જોતાં! ભંડારીએ જવાબ આપ્યો, “હા, તો હું સરકારને કહું કે ફોટો લેવો ન લેવો એ બન્ને વાતો આપને મન સરખી છે.” બાપુ એ કહ્યું, “હા, મને બન્ને સરખી લાગે છે, પણ હું જોઇ શકું છું કે સરકારની શોભા આ દરખાસ્ત સ્વીકારી લેવામાં છે.”

ભંડારી ગયા. પ્રભાવતી બહેનને બેસાડી હું પણ બહાર ગઇ. સ્નાન કર્યું અને પંદર મિનિટ ફરતાં ફરતાં પ્રાર્થના કરી.

બે દિવસથી રાત ને દહાડો મારા હૃદયમાં ‘મૂકં કરોતિ વાચાલં, પંગું લંઘયતે ગિરિમ્’ની ભાવના ઊઠે છે. ભગવાન! આને તું સાજાં ન કરી શકે? પોણાચાર વાગે હું બા પાસે આવી અને પ્રભાવતી બહેનને ખાવા મોકલ્યાં. બાપુ નાહીને નિકળ્યા, પણ બહાર ગયા એટલે બાપુનું મોં જોઇને બેસે તો સારું એમની મરજી પણ એવી જ હોય છે કેમ કે એકવાર બા પાસે બેસે પછી ત્યાંથી ઊઠવાનું તેમને મન થતું નથી. આજકાલ બે ત્રણ દિવસથી તેઓ પ્રભાત ફેરીથી છૂટીને ચાહ અને દૂધ લે છે. એટલે દસ પંદર મિનિટમાં ખાવાનું પતી જાય છે. સાડાચાર વાગ્યાને સુમારે બાપુ બા પાસે આવીને બેઠા. થોડી વારમાં જ ખાટલા પર સીધાં સૂઇ ગયાં. મહિનાઓ થયાં તે સીધાં સૂઇ શક્યાં નહોતાં. અમને લાગ્યું, ક્યાંક તો નહીં! દેવદાસભાઇને ટેલિફોન કરાવ્યો. તે સૂવાની તૈયારીમાં હતા. તરત જ આવી પહોંચ્યા. થોડીવારમાં દીનશા મહેતા પણ આવ્યા. બાને ભજન અને રામધૂનની રમતમાં ખૂબ્યું પણ તેમણે ના પાડી. બાપુની સલાહથી મહાદેવભાઇવાળા ઓરડામાં ગીતા પાઠ શરૂ થયો. એટલા માટે કે તેનો સૂર બાને કાને પણ પડ્યા કરે. પછી કનુ બેઠો. એટલામાં દેવદાસભાઇ કેમેરા લઇને આવ્યા અને તેમણે ગીતા પાઠ શરૂ કર્યો. કનુ દેવદાસભાઇએ આપેલો કેમેરા સુધારવા લાગ્યો. પણ તે ન સુધારી શક્યો. એટલે દેવદાસભાઇ બીજા કેમેરાનો બંદોબસ્ત કરવા તે માટે દીનશાને બહાર મોકલ્યા.

કાલ રાતથી બાને પાણી પીવાની અરુચિ થઇ ગઇ છે. પણ દેવદાસ બાબ ગંગાજળ લાવ્યા છે એ સાંભળી બોલ્યું બાપુએ એક ચમચી ગંગાજળ મોંમાં રેડ્યું. બા તુરત પી ગયાં અને બોલ્યાં, “બસ!” તેમને વધારે જોઇતું ન હોય! બાપુએ કહ્યું, “બસ હવે પછી લેજે.” થોડી વાર પછી બાપુ ગંગાજળ લીધું, અને તુલસીપાન પણ નાખ્યાં હતાં.

થોડીવારમાં બાને કંઇક શાંતિ આવી. ઉઠીને બેઠાં અને સંતોક બહેન, કેશુભાઇ, મનુ, રામીબહેન વગેરે સાથે વાતો કરી. ભીડ ન રહે એટલા ખાતર બીજાં બધાં ચાલ્યાં ગયાં.

ગીતાનું પારાયણ થયા પછી સંતોક બહેન તેમજ મનુએ બાને ભજન સંભળાવ્યાં.

સંતોક બહેન વગેરે ગયાં કે તુરત બાપુ બા પાસેથી ફરી બહાર ગયા અને પોતાના ખાટલા પર જઇ સૂતા. હું બાની પાસે હતી. બા કોઇક વખત મારા ખોળામાં સૂઇ જતાં ને કોઇક વખત બેસતાં હતાં. બે વાર બાને ઝાડો પેશાબ કરવો પડ્યો. પછી હું થોડો વખત આરામ લેવા ગઇ. કોઇક બોલાવી લઇ ગયું. બાનો ફેરો લેવાનો હતો. લગભગ ચાર વાગ્યે બા પાસેથી ઊઠી. બાપુ એક વાગે બા પાસે બેઠા હોય તો ફેરો લઇએ.

કેટલા અઠવાડિયાંથી બાપુ પાસે બેસી તો હું થોડું ઊઠી હતી. બાપુએ આખું પણ બા પાસે બેઠા નહિં. બા તેમના પર થોડાં રિસાયાં હતાં. તે ગુસ્સે હતાં, કોઇ કોઇ વાર બાબા પરજ નારાજ થઇ જાય છે. બાપુએ કહ્યું “અત્યારે તેને સારું નહિ લાગે, તે બોલાવશે ત્યારે જઇશ.”

હું બીજા ઓરડામાં ગઇ, ત્યાં ડૉ. દાસગુપ્તા વગેરે બેઠા હતા. પેનિસિલીન આવી ગયું છે, પણ બપોરે બાની સ્થિતિ એટલી બધી ખરાબ હતી કે તે તેમને માટે વાપર્યું નહિં. અત્યારે સ્થિતિ સારી હતી એટલે દેવદાસભાઇને લાગતું હતું કે એ કેમ ન અજમાવી જોવું.

બપોરે બા સંતોકબહેનને કહેવા લાગ્યાં, ‘દેવદાસે મારે માટે બહુ ધક્કા ખાધા છે, મારી બહુ સેવા કરી છે.’

દેવદાસભાઇને પણ તેમણે કહ્યું, “તેં મારી બહુ સેવા કરી છે. બહુ ધક્કા ખાધા છે. હવે તું તારી ફરજ પૂરી કર.”

દેવદાસભાઇએ કહ્યું, “બા, સેવા તો ડૉ. ગિલ્ડર, સુશીલા, મનુ એ બધાંએ કરી છે મેં શું કર્યું છે!”

આવા વખતે દેવદાસભાઇ આવી પહોંચ્યા તેથી બાને બહુ સંતોષ અને આનંદ થયો હતો. રામદાસભાઇ વિષે દેવદાસભાઇએ કહ્યું, “બા, રામદાસભાઇ આવ્યા છે.” બા બોલ્યાં, “શી ખબર હતી!” એમના મનમાં હમેશાં એવી ભાવના રહે છે કે રામદાસભાઇને મુસાફરીનો ખરચ ન થવો જોઇએ.

દેવદાસભાઇ સાથે વાત કરી બાએ આંખો બંધ કરી દીધી અને ઇશ્વરની પ્રાર્થના કરવા લાગ્યાં. “હે કૃપાળુ રામ, હવે તો તારી ભક્તિ જોઇએ, તારોજ પ્રેમ જોઇએ.” પછી બોલ્યાં, “હે ભગવાન, જાનવરની પેઠે પેટ ભરી ભરીને ખાધું છે. દયા કરજે.”

તેમની છબિ બિલકુલ સાત્ત્વિક થઇ ગઇ હતી. એ વખતે તેમનો ચહેરો દર્શન કરવા જેવો હતો.

પ્રભાવતીબહેન આ અરસામાં બા પાસે જઇ બેઠાં હતાં, ત્યારે તેમણે કરુણ સ્વરે “બાપુજી!” એવો પોકાર કર્યો હતો.

પ્રભાવતી બહેને કહ્યું, “બોલાવું!” બા કંઇ બોલ્યાં નહિ. પ્રભાવતીબહેને બોલાવ્યા એટલે બાપુ આવીને બા પાસે બેઠા. બા બે વાર ઊઠી ટટાર બેઠાં. બહુ બેચેની હતી. બાપુએ પૂછ્યું, “શું થાય છે?”

જંગલના પ્રદેશમાં ભૂલાં પડેલાં નાના બાળકની જેમ અત્યંત કરુણ સ્વરે અને તેટલી વ્યથામાં તેમણે જવાબ આપ્યો, “કંઇ સમજાતું નથી.”

મેં નાડી જોઇ—નાડી બંધ હતી. પણ મને લાગ્યું કે આવું તો ઘણીવાર થાય છે ને બા થોડા વખતમાં સારાં થઇ જશે. એટલે હું ગભરાયા વગર કહેવા ગઇ કે હવે ફેરો થઇ શકે. પણ તેણે કહ્યું કે બાપુએ મનાઇ કરી છે. મેં કહ્યું કે ફેરાની બાબતમાં તેમણે કહ્યું છે કે, આરંભમાં સહુ બેઠાં હો તો ભલે સૌ, પણ હવે એની પણ મના કરે છે.

બાના ભાઇ માધવદાસ આવ્યા. બાપુ કહેતા હતા કે બાએ તેમને ઓળખ્યા, એમની આંખમાં પાણી આવ્યાં, પણ તેમની સાથે વાત ન કરી શક્યાં.

એટલામાં અંદર કંઇક ગરબડ સાંભળી. જોયું કે બા ફરીથી વાર ઉઠવાને કોશિશ કરે છે અને બાપુ કહે છે, “હવે સૂઇ રહે!” બા તેમના ખોળામાં પડ્યાં. આખો ચેતન નજરની ડોક ઢળી પડી ગઇ, અને ગળામાં ઘરડો બોલવા લાગ્યો. એ બધા મૃત્યુનાં ચિહ્નો! લોહી હતું. અચાનક શ્વાસ લેવા માટે મોં ઉઘડી ગયું અને બેચાર શ્વાસ લઇને આ સંસારનાં બંધનોમાંથી છૂટી ગયાં!—(કુમારિકે)

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

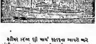

સ્ટીમર કરંજા ૬ઠ્ઠી માર્ચ ૧૯૫૧ના આવશે અને કરાંચી થઇ મુંબઇ જવા ૨૧મી માર્ચ ૧૯૫૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાંચીનું ભાડું.

ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	રૂ. ૨૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	રૂ. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	રૂ. ૪૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	રૂ. ૪૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ)

૧૬૭ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૪૭૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ “કરામત.”

ટ્રોટસ્કીની હત્યાનો એ પ્રસંગ

* *

:: લેખક ::
શ્રી જેમ્સ ટી. ફ્રેરેલ
અનુ: અક્ષિત આચાર્ય

"મેં રેનકોટ ટેબલ પર મૂકી દીધો કે જેથી ખીસ્સામાંથી કુહાડી સહેલાઈથી કાઢી શકાય. ટ્રોટસ્કી મારો લેખ વાંચવામાં વ્યસ્ત હતા અને એવી અરસ તક હું ચુકવા માગતો નહોતો. મેં ઝટ આપણા મારેની કુહાડી બહાર કાઢી અને જોરથી મૂઠીમાં દબાવી, મારી આંખો બંધ કરી દીધી. ત્યાર પછી ક્ષણભરમાં જ એ કુહાડી ટ્રોટસ્કી ના માથામાં ઘુસી ગઇ હતી....."

ટ્રોટસ્કીના હત્યારાના શબ્દોમાં એ હત્યા આ પ્રકારે થઇ હતી. આ હત્યા સંસારભરની મહત્વની હત્યાઓમાંની એક હતી. મેક્સિકો શહેરના કોયોકાન નામના પરગણામાં આવેલા અને સંપૂર્ણ રીતે રક્ષાયેલા મકાનમાં ૨૦મી ઓગસ્ટ ૧૯૪૦ ને દિને આ હત્યા કરવામાં આવી હતી.

ટ્રોટસ્કીના હત્યારાની ઉમ્મર તે સમયે ૨૭ વર્ષની હતી. તે આકર્ષક અને વ્યક્તિત્વશાળી નવયુવક હતો. એણે પોતાની આ યોજનામાં સ્પેનના ગૃહયુદ્ધમાં માર્યો ગયેલા કેનેડાના એક સિપાઈના પાસપોર્ટનો ઉપયોગ કર્યો હતો. એ પાસપોર્ટ ધરાવનારનું નામ હતું ફ્રેંક જેક્સન, જ્યારે હત્યારાએ પોતાનું નામ જેક મોનાર્ડ ધારણ કર્યું હતું અને દાવો કે કે તે બેલજીયમ ના એક ધનિક રાજદ્વારી પુરુષનો પુત્ર છે. ઘણા દિવસો સુધી આ વ્યક્તિ વિષે વધુ જાણકારી પ્રાપ્ત થઇ શકી હોત.

કેટલાયે વર્ષો બાદ સ્પેનના સામ્યવાદી નેતા શ્રી જુલીઆન ગોરકિને ગૃહયુદ્ધના પ્રવાસ દરમ્યાન ટ્રોટસ્કીના હત્યારાની જાણકારી પ્રાપ્ત કરી હતી. ગોરકિન પોતે સ્ટાલિન અને ટ્રોટસ્કી બન્નેનો વિરોધી હતો. સ્ટાલિનના એજન્ટોએ ગોરકિનની હત્યા કરવાનો અનેકવાર પ્રયત્ન કર્યો પણ તેમને એમાં સફળતા મળી નહીં. ગોરકિન અને મેક્સિકોની પોલીસના ગુપ્તચર ખાતાના ભૂતપૂર્વ (અવસર) ચીફ્રે, એક સાથે મળીને 'મર્ડર ઇન મેક્સિકો: ધ કીલીંગ ઓફ લીઓન ટ્રોટસ્કી' નામનું પુસ્તક લખ્યું.

લંડનથી પ્રસિદ્ધ થયેલા આ પુસ્તક ને આધારે એ સાબિત થાય છે કે ટ્રોટસ્કીની હત્યા એ કેટલાક અમેરીકન સામ્યવાદીઓના ષડયંત્રનું પરિણામ હતું. હત્યા કરનારનું સાચુ નામ જેમે રેમોન મરકેડર ડેલરિયો હરનેન્ડેઝ છે એનો જન્મ બાર્સિલોનામાં થયો હતો. એની મા કેરિદાદ મરકેડર સ્પેનની એક પ્રસિદ્ધ સામ્યવાદી સ્ત્રી છે, હજુ જીવંત છે અને પેરીસમાં રહે છે.

ટ્રોટસ્કીની હત્યા કરનાર રેમોન મરકેડરના જીવનની અનેક આધારભૂત વાતો ગાર્કિયો ડાન લેવિને પોતાના પુસ્તકમાં લખી છે. એમાં મેક્સિકન જેલમાં મરકેડરના મનોવૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણના આધાર પર પ્રાપ્ત થયેલી કેટલીક વાતો પણ આપવામાં આવી છે.

એક મનોવિજ્ઞાન વિશેષજ્ઞના શબ્દો માં મરકેડર 'યાંત્રિક પ્રકૃતિનો એક કઠોર વ્યક્તિ છે'...તે મનુષ્ય હોવા છતાં યંત્ર જેવો દેખાય છે કે જે સંપૂર્ણ રીતે સર્વાધિકારવાદી રાજનીતિક મશીનનો એક ભાગ બની ગયો છે. એક માહિતી મુજબ ટ્રોટસ્કીના હત્યાકાંડમાં જ લાખ પોંડ વાપરવામાં આવ્યા હતા.

ટ્રોટસ્કી એક મહાન ક્રાંતિકારી નેતા હતા. તે એક મોટા સામ્રાજ્ય ના વિરોધી હતા તે જાણતા હતા કે સ્ટાલિન એમનો દુશ્મન છે અને એમની હત્યા કરવાના પ્રયત્નો કરે છે. આજ સુધીના માનવ ઇતિહાસમાં આનાથી વધારે મહાન નૈતિક ગજાનું કોઇ બીજુ ઉદાહરણ મળતું નથી. સ્ટાલિનના વિરોધમાં ટ્રોટસ્કી એકલા ઉભા રહ્યા અને અંતમાં એમને એક નિર્દય હત્યાનો ભોગ બનવું પડ્યું.

મેક્સિકોના એક સ્થાનિક સંવાદદાતા શ્રી વિલિયમ ક્રી. વેટરસને આ હત્યાનું નજરે જોયાનું વર્ણન ઘણા માર્મિક શબ્દોમાં કર્યું છે:

"હું મેક્સિકો શહેરની ગ્રીન ક્રોસ હોસ્પીટલના પ્રાથમિક સારવારના વોર્ડમાં ટ્રોટસ્કી ના મસ્તક આગળ ઉભો હતો. ટ્રોટસ્કી નું માથું લોહીથી તરબોળ થઇ ગયું હતું. હું સંસાર પ્રસિદ્ધ ક્રાંતિકારી નેતાને જીવનના અસ્તિત્વ માટે મૃત્યુ સાથે લડતો નીરખી રહ્યો હતો એમના માં ડોક્ટર...નર્સ અને બીજા લોકો શક્ય તે બધું કરી રહ્યા હતા. દરેક વ્યક્તિ લાચાર હતી. ટ્રોટસ્કીને સ્થાને બીજી કોઇ વ્યક્તિ હોત તો એનું મૃત્યુ ક્યારનું થયું હોત પણ ટ્રોટસ્કીના ભારે શ્વાસો હજુ પણ ચાલી રહ્યા હતા...અને એક ફોટોગ્રાફર ઇતિહાસની એક મહત્વપૂર્ણ ઘટનાને અમર બનાવવા માટે, એ ક્ષણને પોતાના કેમેરામાં શાશ્વત કરવી લેવા માટે, અમર નેતા ના ફોટાઓ એક પછી એક ખેંચી રહ્યો હતો.

હું પ્રેસ-રીપોર્ટ તૈયાર કરવામાં મગ્ન હતો. લગભગ એક કલાકમાં આ બધુ પૂર્ણ થઇ ગયું. ટ્રોટસ્કીના અંતની સાથે જ એક યુગનો અંત આવી ગયો. સ્ટાલિનનો એક મહાન શત્રુ મરી ગયો હતો. કેટલીયે વાર અસફળ પ્રયત્ન કર્યા પછી હવે ટ્રોટસ્કીનું સ્ટેલિનના એક એજન્ટ દ્વારા મૃત્યુ થયું હતું.

પરંતુ તેની હત્યા કરવાવાળો રેમોન મરકેડર આજે પણ જીવતો છે. આ હત્યાકાંડ પછી રેમોનને એક આનંદી જેલખાનામાં રાખવામાં આવ્યો હતો. અત્યંત મહત્વપૂર્ણ કેદીઓને જ આ લાભ પ્રાપ્ત હતો. એને બધી જ સગવડો આપવામાં આવી હતી.

"જેક મેનાર્ડ" (૧૯૪૦માં આ નામે ઓળખાતો હતો) ફ્રેંચ, ઇંગ્લિશ, સ્પેનીશ અને બીજી ભાષાઓનો તે સારો જાણકાર છે અને ખુબ જ આકર્ષક રીતે વાતચીત કરનારો છે. આ ઘટના બન્યા પછી પણ તે પ્રસન્નચિત્ત દેખાતો. એને ટ્રોટસ્કીની હત્યા કરવા માટે જરાપણ દુઃખ કે પશ્ચાત્તાપ થતા નહોતા.

'મોનાર્ડ' અંતે જ જણાવ્યું હતું કે જ્યારે તે ટ્રોટસ્કીને ઘેર ગયો ત્યારે એનો હત્યા કરવાનો કોઇ વિચાર નહોતો. પણ પાછળથી ટ્રોટસ્કીના હૃદયમાં સ્ટાલિન માટે નફરત છે એમ જાણમાં આવતાં એણે ટ્રોટસ્કીની હત્યા કરવાનો નિશ્ચય કર્યો

'મોનાર્ડ'ની આંખોમાં એક અજબ પ્રકારનો શૈતાની ભાવ ચમકતો રહેતો. એણે એ વાતનો સ્વીકાર કર્યો નથી કે તે ટ્રોટસ્કીના વિરોધી સ્ટાલિન કે કોઇ બીજા મોટા સામ્યવાદી ષડયંત્ર વિષે કંઇ જાણે છે. આ વાદવિવાદ વચ્ચે એ, વિશ્વ ઇતિહાસમાં સામ્યવાદી ઇતિહાસ અંગે પોતાનું વ્યક્તિગત મંતવ્ય રજુ કરનાર, વિદ્યાર્થી જેવો લાગતો હતો. કદાચ એ વાતની એને ખબર નહોતી કે ક્રેમલિનના રંગમંચ ઉપર સ્ટાલિન અને ટ્રોટસ્કી વચ્ચે ચાલતા સત્તા અને શક્તિની પ્રાપ્તિ માટેના નાટકના અંતિમ દૃશ્યનો એ મુખ્ય અભિનેતા હતો.

'મોનાર્ડ' પોતાના એના હુકમનો એક વફાદાર નોકરની રીતે અમલ કર્યો અને એના બદલે એની રક્ષા માટે પોતાની બધી જ શક્તિનો ઉપયોગ કર્યો 'મોનાર્ડ' હજુ પણ જીવે છે અને હજી થોડા સમય પર જ એ જેલમાંથી મુક્ત થયો છે

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલના
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
• રોમર
• રોવરી
• લેકો
• રૂસર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ, સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૯૮, ફોન: ૮૩૫-૨૯૦૭.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

નેફા વિસ્તારમાં અસંતોષ ફેલાવતા ચીનના જાસુસો

શિલોંગ. નેફા વિસ્તારમાં ચીનના જાસુસો મુલાકાતીઓને ખોટું સ્વરૂપ આપી, કામનો નાશ કરી આદિવાસી પ્રજામાં ભારત સરકાર સામે અસંતોષ ફેલાય છે તેથી ત્યાંના સત્તાવાળાઓ કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા અંગે ચિંતાતુર બન્યા છે. આદિવાસી વિસ્તારોની પરિસ્થિતિ એટલી વિષમ બની ગઈ છે કે તેને થાળે પાડવા માટે ત્યાંથી લશ્કર હટાવી લેવું પડશે.

નેફા વિસ્તારના વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ આ સંબંધમાં ચર્ચા કરી હતી તેમણે અશાંત વિસ્તારોમાં શસ્ત્રવિનાના પોલીસો રાખવાની ભલામણ કરી છે આસામ રાયફલ્સના કેટલાક સિપાઈઓને એ માટે તાલીમ આપવાનું પણ સૂચન કરવામાં આવ્યું છે સમગ્ર એજન્સીમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાના પાલન માટે વધાર પોલીસોની જરૂર પડશે.

આદિવાસી વિસ્તારમાં 'પરિસ્થિતિ આટલી ઝડપથી કેમ વણસી ગઈ છે તેનાં કારણો હજી જાણવા મળ્યાં નથી એમ કહેવાય છે કે કેટલાક અમલદારો સામે આદિવાસીઓમાં ઊંડો અસંતોષ છે. કેટલાક કિસ્સાઓમાં ઑફિસો પરથી અમેઝ ગયા હતા.

બ્રીટન-સં. આ. પ્રજાસત્તાક સંબંધો શરૂ થશે

સુએઝ પ્રકરણને કારણે બ્રીટન અને યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીક વચ્ચેના જે રાજદ્વારી સંબંધો કપાઈ ગયા હતા તે હવે ફરી શરૂ થવાના છે કૈરોના રેડીઓમાં જણાવવામાં આવે છે કે એક બીજાના દેશના એલચીઓ રાખવા બાબતમાં બ્રીટન અને યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીક વચ્ચે હવે સમજૂતી થશે અને બન્ને દેશોમાં એક બીજાના દેશોની કોન્સ્યુલર કચેરીઓ પણ ખોલાશે અને રાજદ્વારી સંબંધો ફરી શરૂ થશે.

ભારતથી સહેલાણીઓ પુર્વ આફ્રિકા કેમ આવતા નથી?

ઇન્ડીયન ટ્રાવેલ એસોસીએશનના પ્રમુખે દારેસલામ ખાતે કહ્યું છે કે પૂર્વ આફ્રિકા અને ભારત વચ્ચે ઝડપી વહાણ સેવાઓ શરૂ થયા છતાં ભારતથી હજુ વધુ પ્રમાણમાં સહેલાણીઓ આવતા નથી. આ માટે હુંડિયામણની મુશ્કેલીઓ જવાબદાર છે, કેમકે ભારત સરકાર હુંડિયામણને અન્ય વિકાસ યોજનાઓમાં ખર્ચવા માગે છે. તેમણે કહ્યું કે પૂર્વ આફ્રિકા અદ્ભુત પ્રદેશ છે. આમ છતાં ભારતમાં ઘણા લોકો આ પ્રદેશથી અજાણ છે.

સીલોનના ગોળીબારમાં એકનું થયેલું મરણ

જાફના. અહીંથી ૨૪ માઈલ દૂર દૈવામાણા ખાતે પોલીસે કરેલા ગોળીબારમાં ઇજા પામેલા બે જણમાંથી એકનું મરણ થયું છે પોલીસ પર જ્યારે દાવ ગોળ અને બીજા સાધનો ફેંકતા પોલીસે ગોળીબાર કર્યો હતો.

સભામાં લાઉડ સ્પીકરના ઉપયોગ કરવા સામેના મુકાયેલા પ્રતિબંધનો ભંગ થતા આ બનાવ બન્યો હતો.

પૂર્વ આફ્રિકામાં હિંદીઓએ બીવાની કોઈજ જરૂર નથી

ભારતના પૂર્વ આફ્રિકાના કમીશનર શ્રી બહાદુરસીંઘ મુંબઈમાં અખબાર નવેશોને કહ્યું છે કે પૂર્વ આફ્રિકાના હિંદીઓ સમયના સૂરને સમજવા લાગ્યા છે અને તેને અનુકૂળ થવા બનતી ત્વરાએ પ્રયત્નશીલ થતા જાય છે.

પૂર્વ આફ્રિકામાં તેમના વિકાસ માટે પૂરતો અવકાશ છે. તેમાં કોઈ અંતરાય નથી. ભય અને વિશ્વાસથી તેમણે પૂર્વ આફ્રિકાના વિકાસના કાર્યોમાં પડી જવાની જરૂર છે.

પરદેશીઓની મીલકતો જપ્ત થશે?

કમ્પાલામાં શીલ કેરો સત્તા પર આવ્યા તેની મીલકત જપ્તીની ઉજવણીમાં ભાગ લેવા પૂર્વ આફ્રિકાના ઘણા આફ્રિકન આગેવાનો ગયા હતા.

હવાના ખાતે એક મુલાકાતમાં ઝાંઝીબારના રાષ્ટ્રીય નેતા સુલેમાન મલીએ જણાવ્યું હતું કે ચૂંટણી બાદ અમે આ ટાપુ પરના પરદેશીઓની મીલકતો જપ્ત કરી લઈશું.

ટેલીફોન દ્વારા હિપ્નોટીઝમ!

લંડન. શ્રી હેનરી બ્લીથી નામના ૬૨ વર્ષના ૨૬ હિપ્નોટિસ્ટ પોતાના ગ્રાહકોને ટેલીફોન દ્વારા હિપ્નોટીઝમ કરે છે અને પેટનો દુખાવો વગેરે દર્દો મટાડે છે. બ્લીથી કહે છે કે ટેલીફોન દ્વારા હિપ્નોટાઈઝ કરવાની પ્રથા વધતી જાય છે. આ હિપ્નોટિસ્ટ પોતાના મિત્રાણું માં આદતોને છોડાવે છે. કોઈ માણસ બીડીનું વ્યસન છોડી જ શકે અને તેઓ હળવી મુશ્કેલી મોં માં પડી જાય છે આથી તેઓ નાસ્તા ટાણે ખાણીપીણીમાં અતિરેક કરી શકતા નથી.

ટેલીફોનથી આટલાંટિક મહાસાગરને પેલે પાર વસતા અમેરીકી આદતોને પણ હિપ્નોટાઇઝ કરી શકે છે. બ્લીથીએ ટેલીફોન દ્વારા હિપ્નોટાઈઝ કરવાનો ખાસ અભ્યાસ કર્યો છે.

હિમમાનવ એ માત્ર કલ્પના છે

સાન્ફ્રાંસીસ્કો. અહીંની હોલેન્ડના પ્રાણી શાસ્ત્રના નિષ્ણાત શ્રી. લોરેન્સ સ્વાને જણાવ્યું હતું કે હિમમાનવ એ માત્ર કલ્પનાજ છે એમ હિમાલયમાં હિમમાનવની શોધ કરવા ગયેલા અભિયાનની ટુકડી માને છે. નેપાળના મઠમાંથી હિમમાનવનું માથું લીધેરી લાવ્યા હતા પણ તેના પરના વાળ બનાવટી હતા.

આવકવેરામાંથી છટકવા માટે બાબા ડીરેક્ટરો

કરાંચી. પાકીસ્તાનના નાણાં પ્રધાન શ્રી શોએબે ઉદ્યોગપતિઓની સભામાં પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું હતું કે આવક વેરો ચૂકવવા પાકીસ્તાનની કેટલીક વેપારી પેઢીઓ તથા તેના માલિકોના બાળકોના નામે કંપનીના ડીરેક્ટરો તરીકે જુએ છે. વધુમાં આ "બાબા ડીરેક્ટરો"ના પ્રવાસ ખર્ચા અને મહેનતાણાં જે સરકારે માન્ય રાખ્યા છે તે પણ ચોખ્ખી ઉચાપત છે.

લાઉડ સ્પીકરના ઉપયોગ અંગે થયેલો કેસ

કોલંબો. પરવાનગી વિના લાઉડ સ્પીકરનો ઉપયોગ કરવાના આક્ષેપમાં આરોપસર થયેલા કેસમાં આજી વડા પ્રધાન શ્રી ડડલી સેનાનાયક અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રીય પક્ષના અન્ય ત્રણ આગેવાનોને ચેતવણી આપીને છોડી મૂકવામાં આવ્યા છે.

સરકારના પ્રતિબંધનો ભંગ કરવાના અને ફરજ પરના પોલીસ અધિકારીના હુકમને માન્ય નહિ કરવાના બીજા બે આરોપો અંગે પણ આ આગેવાનો ગુનેગાર માલમ પડ્યા નહોતા.

પથરા મારી ગોરાને ઠાર મારી નાંખ્યો

ઓરાન: અલ્જીરીયામાં તોફાનો ચાલુ રહ્યાં છે. મુસ્લિમોએ કરેલા દેખાવો દરમીયાન કેટલાક હિંસાના બનાવો બન્યા હતા. મુસ્લીમ વિસ્તારમાં દેખાવો કરનાર: અને પોલીસો વચ્ચે સામસામા ગોળીબાર થયા હતા ગોળીબારથી થયેલી જાનહાની વિષે સત્તાવાળાઓ કોઈપણ ખુલાસો કરતા નથી. એક યુરોપીયન બહાર જતો હતો ત્યારે મુસ્લીમોએ તેને પથરા મારી મારી નાખ્યો હતો, તેની પત્ની સાથે ગઈ હતી પરંતુ તેને ઇજા થઈ હતી. બીજા બે યુરોપીયનોને પણ તેઓ સ્કુટર પર જતા હતા ત્યારે પથરાથી ઇજા થઈ હતી.

હિરોશિમાના અણુબોમ્બનું ખપ્પર હજી પુરાયું નથી

ટોકિયો. પહેલીજ વાર નંખાયેલા અણુબોમ્બનો ભોગ બનેલા લગભગ ૯૦ હજાર લોકોની સારવાર કરી રહેલી હીરોશિમા ખાતેની હોસ્પીટલમાં આ વર્ષના પ્રથમ અગીયાર માસમાં ૭૦ જણ અણુરોગોને કારણે મરણ પામ્યા છે. આમ ૧૯૫૯ની મરણ સંખ્યા કરતાં વધુ ૧૨ માણસો મરણ પામ્યા છે. અત્યાર સુધીમાં આ મહીને વધુ ચાર માનવી મરણ પામ્યા છે. જાન્યુઆરીથી નવેમ્બર સુધીમાં અણુરોગથી પીડાતા ૧૮,૭૭૮ લોકોની સારવાર કરાઈ હતી.

મુસાફરીના, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઈસેન્સીસ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ટ્રાન્સફરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૧૫૪.

ફ્રેન્ચ અણુધડાકાથી ઘાનાને ક્ષોભ

આક્રા: ઘાનાના પ્રમુખ ન્કુમાએ ફ્રાંસે કરેલા અણુબોંબના ધડાકા પરથી ચર્ચા ચલાવવા પ્રધાન મંડળની તાત્કાલિક બેઠક બોલાવી હતી. એમ ઘાનાની એક સમાચાર સંસ્થા જણાવે છે. પ્રમુખના ખાસ સબંધમાના સાથે ચોરે ટાંકતાં આ સમાચાર સંસ્થા જણાવે છે કે આ ધડાકા બાદ સરકારે શું પગલાં ભરવાં તેના પર પ્રધાનમંડળ વિચાર ચલાવશે.

ખાસ દરખાસ્ત। હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
શિયાળા અને હવા વસ્ત માટે આવેલો તાજો માલ અમે સસ્તે ભાવે જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
આબરઆવી-ફીરમોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, સેલ્ફવેસ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની ચીપો ટીકડીઓ, ડાયમોન્ડીસ અને અસલ સુગંધીદાર મસાલો અને ફેન્સી ગુડ્સ.
ટ્રેડર્સ અને લોકો માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આ બાજુ પધારો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
હોલસેલ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૨૨૫ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (મુસ્લિમ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૦૩૭૫ — ડરબન
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

હિંદના સમાચારો

તા ૨૧-૨-૧૯૬૧.

તિબેટમાં હિંદી વેપારીઓની કફોડી સ્થિતિ

નવી દિલ્હી : વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ લોકસભામાં લેખિત જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે ચીની સત્તાવાળાઓ તિબેટીઓને ભારતીય વેપારીઓ સાથે કોઇ પણ જાતનો સંબંધ નહિ રાખવા ઉત્તેજન આપતા નથી તેથી તિબેટીઓ ભારતીઓને મળવાનું ટાળે છે.

તિબેટ સાથેના સંબંધ પર જ નભતા તમનાઇ લોકોને હાથ પાડવા સરકારે શાં પગલાં લીધાં છે એવું પૂછાતાં તેમણે જણાવ્યું કે આવા વેપારીઓને કેરાવે પાડવાની યોજના હિમાચલ પ્રદેશે ઘડી છે અને તેનો અમલ થઇ રહ્યો છે.

શ્રી ડી. સી. શર્માએ પ્રશ્નના જવાબમાં જણાવ્યું કે તિબેટમાં ચાર રાજદ્વારી પ્રતિનિધિ ઉપરાંત સરકારી કામ અંગે ૧૫૦ ભારતીઓ અને ૭૩૯ હિંદી વેપારીઓ છે.

સુભાષ બાબુ અમેરીકાના યુદ્ધ—ગુનેગારના લિસ્ટમાં?

નવી દિલ્હી. શ્રી અરવિંદ ઘોષાલે લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝનું નામ અમેરિકાના યુદ્ધ ગુનેગારના લીસ્ટમાં છે? અને એ તેમ હોય તો તે કઢાવી નખાવવા શા પગલા લેવાશે?

એક લેખિત જવાબમાં શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું હતું કે આ બાબતમાં સરકારને કંઇ માહિતી નથી. પણ આ માટે અમેરિકા ખાતેના એલચીઓ મારફત એવી માહિતી મંગાવવામાં આવી છે.

અદ્ભુત ડાંગર

લખનૌ: ભરતી જાતીએ એક "અદ્ભુત" ડાંગર ઉગાડી છે. તે 'જીયા-બિયા' તરીકે ઓળખાય છે, અને ૧૦થી ૧૫ દિવસમાં તો તે પાકી જાય છે. એમ જણાય છે કે, ડાંગર એપ્રિલ તથા મે મહિનામાં વાવીને જુલાઇમાં તો તેને લણી શકાય. ત્યાર બાદ ખેતરમાં મધ્યમ કક્ષાની અને મોડે પાકતી ડાંગરની જાત એજ ખેતરમાં વાવી શકાય. આ પ્રમાણે એકજ મોસમમાં ડાંગરનો બે પાક થઇ શકે.

લોકસભાના સિનિયર સભ્યો અંગ્રેજીનો તરફ મુદ્દલ જાણતાં નથી

નવી દિલ્હી : લોકસભાના સભ્યો માટે હિંદી અને અંગ્રેજીના એકી વખતે થતા ભાષાંતરની સગવડ કેટલા સભ્યોમાં હશે? પ્રશ્ને પ્રશ્નના હિંદીમાં આપેલ ઉત્તરનું અંગ્રેજી ભાષાંતર આપવાનો કેટલાક સભ્યોએ આગ્રહ કરતાં સ્પીકરે જાહેરાત કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે દુભાષિય દ્વારા અંગ્રેજી અને હિંદીનું એકી સાથે ભાષાંતર મળતું રહે એવા બંદોબસ્ત કરવાનું હું વિચારું છું અને તે માટે બને તેટલો જલદી પ્રબંધ થશે. ઘણા નહિ પણ સિનિયર સભ્યો હિંદી કંઇજ જાણતા નથી.

નાગ પ્રજા પરિષદના પ્રમુખના મકાન પર ગોળીબાર

મોકોકચૂંગ: મુમકાંગચક નામ ગામે ભારત તરફી નાગ પ્રજા પરિષદના પ્રમુખ ડૉ. ઇમકોંગલીબાઓના મકાન નિવાસસ્થાન પર ગોળીબાર કર્યો હતો.

ડૉ. એઓએ વિરોધી અને ભારતીય પત્રકારોની મંડળીને જણાવ્યું હતું કે કેટલીક ગોળીઓ તેમની બિસ્તરોમાં ઘુસી ગઇ હતી અને કેટલુંક નુકશાન થયું હતું.

ડૉ. એઓએ વિરોધી અખબારનવેશોને જણાવ્યું હતું કે તેઓ પોતા તરફના સરકાર તરફના કોઇ પણ જાતના રક્ષણ વિના નાગ વિસ્તારોમાં ઘુમી રહે છે. હું પોતે નાગ છું અને મારી માન્યતા મુજબ મારા પોતાના લોકોમાં ઘુમતા મને કોઇ ડર લાગતો નથી. હું માનું છું કે મારો માર્ગ સાચો છે અને હું ડર રાખતો નથી.

શેઠ કસ્તુરભાઇ લાલભાઈ તરફથી ૧ લાખની સખાવત

અમદાવાદ : શ્રી નૂતન કેળવણી મંડળ વઢવાણના કાર્યકરો જ્યારે મંડળ તરફથી ચાલતી શાળાઓ અને આર્ટસ કોલેજ મકાન ફંડ માટે તાજેતરમાં અમદાવાદ ગયા હતા ત્યારે તેમણે શેઠ શ્રી કસ્તુરભાઇ લાલભાઇની મુલાકાત લીધી હતી. શેઠ શ્રી કસ્તુરભાઇ આ સંસ્થામાં શરૂઆતથી જ અંગત રસ લઇ રહ્યા છે.

શેઠ શ્રી કસ્તુરભાઇ, આ સંસ્થાની દરેક સમયમાં સારીથી પ્રગતિથી ખુશ થતા હતા અને અતુલ પ્રોડક્ટસ લી., વલસાડ તરફથી એમણે આ મંડળને રૂ. ૧૦૦,૦૦૦નું દાન આપવાનું જાહેર કર્યું હતું. આ અગાઉ એમણે રૂ. ૫૦,૦૦૦નું દાન પણ આપ્યું હતું. આથી આ મંડળે રૂ. ૪૦૦,૦૦૦ના ઉભા કરવા ધારેલા ફંડને મદદ મળી છે.

કેન્દ્ર સરકારના નાણાં પ્રધાન માનનીય શ્રી મોરારજી દેસાઈ આ મંડળના પ્રમુખ છે.

દેશની આઝાદી પ્રજા પોતે જ જાળવી શકે

મહિસુર : રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે જણાવ્યું હતું કે દેશની આઝાદી અને એકતા નાના છોડ જેવા છે, પ્રજાના પરસેવાની એને જરૂર હોય તો તેની સિંચાઇ કરી તેમનું જતન કરવાનું હોય છે, દેશની આઝાદી જાળવવાનું કામ પ્રજાનું છે અને દેશની આઝાદી માટે એવા લોકો જ પુરુષાર્થ દેશની અને સરકારની જરૂર રહે છે.

મહારાજા મુખરાજને આપેલા માનપત્રનો જવાબ વાળતાં રાષ્ટ્રપતિએ આ પ્રમાણે જણાવીને વધુમાં કહ્યું હતું કે જ્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિની પ્રગતિ ન થાય ત્યાં સુધી દેશની પ્રગતિ પણ ન થાય. એટલે આપણામાં અંદર અંદરની ટક્કર પડે તે પોષાય નહિ.

પ્રજાના જીવન ધોરણને ઉન્નત કરવાની અને આર્થિક આઝાદી મેળવવા માટેની સરકારી યોજનાઓને ટેકો આપવાની તેમણે પ્રજાને અપીલ કરી હતી.

શ્રીમતી કૃષ્ણા હઠીસિંગ, અને ભેટ મળેલી મોટર

નવી દિલ્હી : વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુના નાના બહેન શ્રીમતી કૃષ્ણા હઠીસિંગ જેમને ગાઝેરની તેમની જર્મની ખાતેના મોટરના કારખાનાની મુલાકાત દરમ્યાન, તેમની વર્ષગાંઠ નિમિત્તે મહામૂલી મોટર ભેટ આપવાની જે ઓફર થઇ હતી, તે મોટરને ભારત ખાતે આયાત કરવા માટેની શ્રીમતી હઠીસિંગ વતી કરવામા આવેલી અરજીને ભારત સરકારે નામંજુર કરી છે એમ જાણવા મળે છે.

આ અંગેના હાલના નિયમો મુજબ મોટરકારોને ભારત ખાતે આવવા માટે, પછી તે ભલે ભેટ તરીકે મળી હોય તો પણ, ભારત સરકારની મંજુરી લેવી આવશ્યક છે. વળી આ સંબંધમાં ભારત સરકારની વર્તમાન નીતિ એવી છે કે આવી આયાતો અંગે મમતાવશતા પણ જરૂરી ત્યાગ કરવા તૈયાર હોય તો પણ એને ઉત્તેજન આપવું નહિ.

કાચનાં વાસણનો ઉદ્યોગ

ભારતમાં કાચનાં વાસણો બનાવવાના ઉદ્યોગે આ સાલ ઘણી સારી પ્રગતિ કરી છે આ કારખાનાઓએ ૧૨,૦૦૦ ટન વધુ કામનો સામાન બનાવ્યો હતો. આમાં દવાઓ માટે શીશીઓ, બરણીઓ, ગ્લાસ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

આ કાચનાં સામાનની નિકાસ વધે એવું ભારત સરકાર ઇચ્છે છે અને તે માટે એક પ્રતિનિધિ મંડળ મધ્ય પૂર્વની મુલાકાતે થોડા સમયમાં જશે.

સંગીતરત્ન અબ્દુલકરીમ ખાંનું સ્મારક

ભારતના શાસ્ત્રીય સંગીતમાં જેમનું સ્થાન મોખરે હતું તે સંગીત રત્ન અબ્દુલકરીમખાનના સ્મારક તરીકે તૈયાર કરવામાં આવેલ સંગીત-નૃત્ય શાળાનો શીલારોપણ વિધિ તાજેતરમાં મીરજમાં ડૉ. કેસકરે કર્યો હતો. તેમની ભાવના અને કલાને અંજલી આપતા ડૉ. કેસકરે કહ્યું કે આ શાળામાં શાસ્ત્રીય સંગીત અને નૃત્ય માટે ઉચ્ચ તાલીમ અપાશે. તેમનું આખું કાંસાનું પૂતળું પણ મીરજમાં સુભાષ ચોકમાં મુકવામાં આવેલું છે.

કેળવણી ક્ષેત્રે ભારતની આગેકૂચ

કેળવણીના ક્ષેત્રમાં ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમીયાન ભારતે નવું આયોજન ઘડવાનો નિર્ણય કર્યો છે જેમાં ગરીબીને લીધે સારા અને હોંશિયાર વિદ્યાર્થીઓને તક આપવાના ખાસ પ્રયાસો થશે.

આને માટે પત્રદ્વારા શિક્ષણ અને સાંજની શાળાઓની પદ્ધતિ મોટા પાયા ઉપર દાખલ કરવામાં આવશે. જેને લીધે ૧૦,૦૦૦ ગરીબ વિદ્યાર્થીઓ કમાવાની સાથેસાથ અભ્યાસ કરી શકશે વળી ૧૬,૦૦ વધુ શિષ્યવૃત્તિઓ પણ અપાશે.

૬ થી ૧૧ વર્ષના બાળકોની કેળવણી માટે પાંચ કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવશે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
સોંઘવું ખરીદો, ઓછું ખરચો, મનસોક્ત હરખો.
તમારે ત્યાં નીચેની જરૂરી વસ્તુઓ મળે છે
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, બ્લાઉઝ અને બીજી અનેક જાતની ચીજો, સિલ્કનો પણ જાતો ગરમ કુંવર જરસીઓ, પુલોવર, કાર્ડીગન, સ્વેટર, ચડ્ડી, શેતરા વિ.
બાળકો માટે: તૈયારનાં કપડાં, ટોપી, બનીયાન, કોટ, સ્વેટર, ચડ્ડી, મોજાં, નેપકીન્સ, ફ્રોક, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્સ, ટેરિલીન શર્ટ, બાબા સ્યુટ વિ.
ટેબલ પરદેશી કાપડ, રજાઈ, ગાદી, વિ
ઘેરબાર માટે ચાદી લેવા મળશે ટેલીઓ રજીસ્ટર સામાનો, ઈન્ડેન્ટ કરો
વિલંબ શા માટે! આરો માલ વેચાઇ જવાં શી વાર!!
હમણાજ પધારો: આબેદ હેટર્સ (પ્રા) લી.
(બીબાભાઈ ભાસ્કર એન્ડ સન્સ)
કેનાના વાપનગરના — પહેલે માળે, — પો. બો. પરવાળ.
ભાસ્કર બેતાલ્લા — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

સામાજીક ખબરો

શ્રી લુઈસ્ટ્રીખાર્ટ હિંદુ સેવા સમાજ

લુઈસ્ટ્રીખાર્ટ હિંદુ સેવા સમાજની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તારીખ ૧૯-૨-૬૧ના રોજ મેસર્સ મહેતા એન્ડ સન્સના મકાને મળી હતી.

પ્રમુખ શ્રી બાબુભાઈ ગુલાબજી તથા ઉપ-પ્રમુખ શ્રી રણછોડભાઈ પટેલ એમ બન્ને સ્વદેશ ગયા હોવાથી કામચલાઉ પ્રમુખ તરીકે શ્રી ઝીણાભાઈ પ્રભાસીનું નામ સુચવાયું હતું ને સર્વાનુમતે પસાર થતાં શ્રી ઝીણાભાઈ પ્રભાસીના પ્રમુખ પદે સભાનું કામકાજ શરૂ થયું હતું.

મંત્રી શ્રી અનંતરાય દવેએ વાર્ષિક રિપોર્ટ વાંચી સંભળાવ્યો હતો અને આવક જાવકનો રીપોર્ટ રજુ કર્યો હતો જે સર્વાનુમતે સ્વીકારવામાં આવ્યા બાદ નિચે મુજબ નવા કાર્યકર્તાઓની ચુંટણી થઈ હતી:

પ્રમુખ: શ્રી બાબુભાઈ પટેલ. ઉપ પ્રમુખો: (૧) શ્રી મણીભાઈ એ. ગોકળ (૨) શ્રી ગુણવંતરાય કે. રાઠીઆ. (૩) શ્રી મગનલાલ મનજી. મંત્રી: શ્રી અનંતરાય જ. દવે, સહમંત્રી શ્રી નલિનચંદ્ર ક. શાહ, ખજાનચી: શ્રી શાન્તીલાલ મ. ગોકળ.

કમીટીના સભ્યો: શ્રી ઝીણાભાઈ પ્રભાસી, સેન્તીલાલ કે ગુલાબજી, રમણીકલાલ દેસાઈ, ચેપટલાલ ડલાભાઈ, અમૃતલાલ ટી દેસાઈ, ગોવિંદજી મકનજી, કલ્યાણ રામજી, મકનજીભાઈ મીસ્ત્રી, મંગળસીંહ રાણા, બિલ્ટીમ ઠાકોર, એમ કે. પટેલ, બી ટી. પટેલ.

બીલ્ડીંગ કમીટી. (૧) શ્રી મણીભાઈ એ. ગોકળ (૨) અનંતરાય જ. દવે. (૩) ગુણવંતરાય કે. રાઠીઆ, (૪) મગનલાલ મનજી, (૫) બાબુભાઈ પટેલ, (૬) મકનજીભાઈ મીસ્ત્રી, (૭) બી ટી. પટેલ.

વધુ કામકાજ નહિ હોવાથી અંતમાં શ્રી ઝીણાભાઈ પ્રભાસી એ નવે પ્રમુખ તથા મંત્રીનો વર્ષ દરમ્યાન આપેલ સેવાઓ બદલ આભાર માનવામાં આવ્યો હતો અને સભા વિસર્જન થઈ હતી.

લગ્ન

નેટ્રોનેલ (પ્રિટોરીઆ ડીસ્ટ્રીકટ) નિવાસી શ્રી ગોવિંદભાઈ બાબુભાઈની સુપુત્રી ચિ. મણીબેન ઉર્ફે વિમળાબેનના શુભ લગ્ન એર્મેલો (ટ્રાન્સવાલ) નિવાસી શ્રી જગુભાઈ ભગનભાઈના સુપુત્ર ચિ. હીરાલાલ સાથે તા. ૫-૨-૧૯૬૧ના શુભ દિને થયા હતાં.

લગ્નમાં હાજરી આપવા બદલ તથા તાર કે પત્રદ્વારા અભિનંદન મોકલનાર સર્વેને શ્રી ગોવિંદભાઈ બાબુભાઈ આ દ્વારા આભાર માનવાની આ તક લે છે."

આજની સભામાં કેન્યાટાની મુક્તિ અંગે ચર્ચા

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

હવે આમનો મોરો આમ જનતા જનાર્દન જેમ યુરોપીઅનોનો પણ સમાવેશ થાય છે તેમ જે વફાદાર ઝૂંપડું કહેવાય છે તેમનો ગાભાનો પણ સમાવેશ થાય છે અને બધા કેન્યાટાને મુક્તિ મળેલ જોવા માગે છે બ્રિટીશ સરકારને હું જણાવવા માંગુ છું કે હજુ પણ વિચાર કરી ચૂંટણીને દિવસે જ કેન્યાટાને છોડી મુકો.

આ બધી માગણી અને મુદ્દાનો નાયબ સંસ્થાન મંત્રીએ ઉપર જણાવ્યા મુજબ નકારમાં જવાબ આપ્યો હતો.

ટેલીફોન નંબરમાં ફેરફાર

સર્વે સ્નેહીઓ, મિત્રો અને ગ્રાહકોને જણાવવાનું કે સ્ટોરેથી જાણવા પછી મારા રહેઠાણ અને ફોન નંબરમાં નીચે મુજબનો ફેરફાર થયેલો છે તેની નોંધ લેવા વિનંતી છે

ઇચ્છાશંકર ઓઝાકર
ઉપાધ્યાય, શ્રી સં. ધા. વિદ્યાલય
જોહાનીસબર્ગ.

૧૦ બી ઓરિયન્ટ હાઉસ,
ટેલીફોન નંબર: ૩૩૧૦૦૭
જોહાનીસબર્ગ.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હાથ બનતાં ગાલ્લા, રેશમી ઊનના સુતરાઉ કાપડ, શોખિન માણસો અને પુરૂષો માટે તમામ જાતના સુતર જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને ગરમાઉ જાત—સુઇટ, બ્લેન્ઝ, બ્લેન્કેટસ, સોકસ, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ ગ્રેસ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૧૦૮૬ — બોકસ ૧૫૪૯.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

આ કેપીટન્સની અંગત દેખરેખ નીચે ગુજરાતના અને કેબિનેટના ભોજન પણ આપના તમારે હુકમે આપની રસોઈ કરાવો અને સ્વાદ માણો.

કેપીટન્સ.બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૭૩૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીયેળ ૧ના ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૨૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાનદાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, હળદર (લાલ), સુકા લાલ મરચા, સુંઠના, સુકા ટોપરા (કાચા), સોપારી રંગેલા લીલ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને બંગલી પાન બજાર ભાવ, બેરોસ્ટર નારીયેળ, સ્વાદુ, કાચા હલાર અને બીજી હલાદની મોસમ પ્રમાણે છે. કેરેલીઆ, ન્યાસાલેન્ડ અને મોઝામ્બિક ટોપીના ઓરડરો ઉપર ખૂબ ધ્યાન આપી ગમે ત્યાં પણ રેલ્વે પરમીટ સાથે મોકલીશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપીંગ, મુસાફરી, વીમાઓ અને ઇન્કમટેક્ષ નિષ્ણાત

હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા માટે અમારી મારફતે બુકીંગ કરો. જાવા, આફ્ર, મોરી, હવાઈ, અડાગત, પીડાબાસ, વિગેરેના બાર, અમે સરતના આપીએ છીએ.

ઈનકમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા રખાવવા રેવન્યુ ઓફીસના સર્ટીફીકેટ કે વેપારના કાગળોનો માસીક તેમજ વાર્ષિકને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. રોયલ ઇન્શ્યુરન્સ સાઉથ એસોસીએશન લીમીટેડ ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને મેકડોનાલ્ડ ઇન્શ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 338816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફર્નીચર વાજબી ભાવે ખરીદી શકશો. અમારે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેમ સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર સેમ્પલ ભાવના ખાસ ઓર્ડર મંગાવો અને તૈયાર માલ જાવો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG,
PHONE 33 4691. BOX 2525.

Printed And Published by Shri Sushila Gandhi, International Printing Press, Phoenix; Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 8—Vol. LIX. Friday, 3rd March, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR CENTS

The Old Story Retold In Parliament

ALL INDIANS ARE RICH: RIDE IN EXPENSIVE CARS

NATIONALIST politicians speaking in Parliament recently painted the picture that all Indians were rich shop-keepers who drove around in expensive cars. The Minister of the Interior, Senator De Klerk went to the extent of telling the Indian people to concentrate less on commerce and more on other occupations. He did not specify what occupations but must, no doubt, have had in mind unskilled and agricultural labour. Commenting on the Minister's statements, Stanley Uys, the Parliamentary Correspondent of "The Sunday Times", said: "This is the old story. That all Indians are rich shop-keepers who drive around in expensive cars.

The Correspondent went on to say:

The 1951 census disclosed that the average income of Indians in Natal was R238 (£119) a year and that 75 per cent earned R378 (£189) or less a year.

An expert calculated that the Indian working population in Natal in 1952 was employed as follows:

Agriculture	14,800
Commerce	15,000
Industry	22,500
Mining	600
Municipal workers	2,250
Professional (and semi-)	500
Public service	2,500
Transport	3,000
Casuals, unemployed	10,000
	70,350

Only 15,000 of the 70,000 therefore were engaged in commerce, and of the 15,000 only 4,500 were owners (3,750 bus-owners) while 7,500 were assistants, 600 were accountants in White firms and 2,400 were hawkers and pedlars.

Mr C A Leeds, who made these calculations, commented: "To the casual onlooker the obvious wealth of some Indian traders with well-established premises and first-class fittings and stock appear to give a wrong idea.

"The other side of the picture shows many small back street traders whose turnover is probably very low."

In 1940 (recent figures are not available) the average income of Indian traders was estimated at R634 (£317) a year.

In case anyone thinks the 14,000 Indians engaged in agriculture were all rich landowners, it should be pointed out that only 1,400 were sugar planters themselves and the majority of those 1,400 had a net income of 400 (£200) a year.

As for the market gardeners, their holdings are generally small and the majority supplement their incomes by cash earnings in industrial employment.

These figures contradict the popular view that most Indians are wealthy merchants.

In the Transvaal the Indian communities, particularly in the rural towns, are more dependent on commerce for their livelihood (the majority of Indians, of course, live in Natal) but inexorably as trading licences fall away with deaths and insolvencies, the capacity of the merchant class to support a portion of the Indian community is diminishing.

This attrition of the Indian community is intended to reduce the Indian to the level of a menial worker. This is his destiny in apartheid South Africa.

When the Government advises Indians to enter other occupa-

(Continued on page 63)

BURSARIES FOR STUDY IN ITALY

ONCE again the Italian Government is offering a number of bursaries of 60 000 Lire (£34—0—0) per month to South African citizens between the ages of 22 and 35, who wish to study at Italian Universities and Institutes of Higher Learning.

Each bursary lasts eight months and is open to all suitably qualified South African scholars or established scientists and artists.

In addition to the monthly grant, all tuition fees will be refunded, and there will be a 75 per cent reduction on travelling expenses to and from Italy if Italian liners are used.

The Italian academic year starts in November and all applications must be sent, by or before May 15th, 1961, to the Italian Consul in Cape Town, for the Cape Province and South West Africa, to the Italian Consul in Durban, for the Province of Natal, and to the Italian Consul in Johannesburg for the Transvaal and the Orange Free State, from whom application forms and further particulars can be obtained.

In addition a number of grants will be offered during 1961 to suitably qualified persons who wish to spend from one to three months in Italy studying Italian, literature and culture at an Italian University, or at an approved Institution such as the University for Foreigners at Perugia or the schools of the Societa Dante Alighieri. Such grants will also be available for those who wish to take short courses in Music at an approved centre of musical study in Italy.

The amount of these grants will also be 60 000 Lire £34 a month. Further particulars can be obtained from the Italian Consuls in Cape Town, Durban and Johannesburg. Applications must be sent in on or before April 20th, 1961.

New Metres For Hindi Air Service

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—In the interests of better reception of their Hindi service from 8 45 p.m. to 9 45 p.m. External Services of All India Radio have introduced new frequencies and metres. This Service will now go on the air on 9680 Kc/s (30 99 metres), 11710 Kc/s (25 62 metres) and 21725 Kc/s (13 81 metres).

Bursaries Given

THE Board of Trustees of the Hajee Sulliman Ebrahim Charitable Trust has awarded Bursaries for the 1961 Academic Year to the following Students viz:—

1 Mr S R Kalideen 5th Year Medicine at the Wits University;

2. Mr Yunus Sarvan 5th Year Medicine at the Wits University;

3 Mr Ebrahim Seel 5th Year Medicine at the Wits University;

4 Mr R. Ramjan 4th Year Medicine at the Wits University;

5. Mr. Goolam A. Moonda 4th Year Medicine at the M.J. Medical College, Ahmedabad, India,

6. Y A Chemo 3rd Year Medicine at the Wentworth Medical School, Durban;

7. Mr. Essop M. Ebrahim 3rd Year Medicine at the Wits University;

8 Mr A H. E. G. Jeena 3rd Year Medicine at the Wits University;

9 Mr Goolam M. Moosa 1st Year Medicine at the Wits University;

10 Miss S. L. Carruthers 1st Year Physiotherapy at the Pretoria University;

11. Mr. M. A. S. Essop Moola 3rd Year Theology at the Ashrafia College, Rander, India;

12. Mr Mahomed Iqbal Further Education at Bangalore, India.

The Bursaries will be automatically renewed for the duration of the course each year provided satisfactory progress is maintained.

The bursaries cover university fees, books and instruments,

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 3RD MARCH, 1961

South Africa And The Commonwealth

WHEN speculation was rife after the republican referendum last October we pointed out in these columns that the final decision whether South Africa would be permitted to remain in the Commonwealth or not would rest more on economic considerations than on principles and equity. We said at the time that the immense investments made by Britishers in South African industries would compel the British Government to impress upon the Afro Asian members of the Commonwealth to allow South Africa to remain in the Commonwealth. And, we further pointed out that, in view of the economic ramifications of Britain to the Afro Asian Commonwealth countries, the latter would themselves find it difficult not to agree. In view of all these it was, we said, quite certain that South Africa, in spite of her vigorous racialism, would be permitted to remain in the Commonwealth. And as the Commonwealth Conference draws near there is strong British official opinion for the retention of South Africa in the Commonwealth and even the Afro Asian countries seem to indicate, by their refusal to commit themselves either way in advance, that they may not object to Verwoerd's racial republic remaining in the Commonwealth. The most important reason being advanced for this by British opinion is that the interests of the non-European people would be served better if South Africa were permitted to remain in the Commonwealth. It is claimed that the non-European people will suffer even greater hardship and repression if South Africa were driven out of the Commonwealth and that the Commonwealth would not be able to help the non-Europeans in any way.

Whatever the reasons are which impel Britain and other Commonwealth countries to take this line of reasoning let this be quite clear: The non-Europeans have suffered and are suffering now while South Africa is in the Commonwealth hardships and repression against which official Britain has not been able to do anything. The non-Europeans are quite satisfied that they cannot be made to suffer any more should South Africa be driven out of the Commonwealth. There are no indications whatsoever that the lot of the non-Europeans will improve with South Africa's continued membership of the Commonwealth. The South African Prime Minister has made it perfectly clear that he is not going to the Commonwealth as a suppliant. He is quite defiant. He has made it patent that he will not humble himself in order to retain South Africa's continued membership. If the Commonwealth is not prepared to have him on his own terms then he is quite prepared to leave the Commonwealth. And yet we have official British opinion sorely

(Continued to next Column)

(Continued from previous column)

exercised about the welfare of the non European people in a South African Republic out side the Commonwealth. If anything this state of affairs reminds one of the remarkable physical phenomenon—the tail wagging the dog. As far as the non-European people are concerned they are quite satisfied that Britain and the other Commonwealth countries will not be able to move Verwoerd even one iota from his racial path if he continues to remain in the Commonwealth. On the otherhand if South Africa were to be isolated and made to lose all those economic preferences which she enjoys in the Commonwealth it is more than likely that economics will succeed where principles fail. All politics—municipal and international—are economics, and inasmuch as economics is the real reason behind the view that South Africa should be permitted to remain in the Commonwealth so economics can also in the long run force South Africa to follow a saner path in racial affairs. In the circumstances the non-European people would like to be told candidly that it is not so much concern for them as such as it is concern for the pockets of British and other investors in South Africa that the Union should be permitted to stay on in the Commonwealth.

A Vision Of Religion In The New Age

FRANCIS MERCHANT

In "Fellowship In Prayer"

GOD has spoken to man in many ways.

In human speech he has addressed humanity through the great teachers—the Buddha, the Christ, Krishna, Shankaracharya. The accents of his voice sound forth in the prophets, the teachers, the dreamers the philosophers.

To the artist he has appeared in the varied forms of nature—the outer sheath of an inner Beauty.

To the mathematician he has manifested himself in numbers and symbols.

To the scientist he has made himself known by the laws that govern the cosmos.

To the musician he has revealed himself in the solemn wonder of tone.

To the mystic he has flamed forth as a splendor hidden in the recesses of the soul.

Thus the vision of God has already come to many, and the sound of his voice has echoed and re-echoed across the planet.

Interpreted in this fashion, religion expands to include every upward thrust of human energy towards the source of Light, Love and Power.

This vision has unfolded sequentially through the ages.

Each messenger has helped build the great Temple that is large enough to sustain the entire human race. Each has built in his own fashion: one erecting a spire; another, an arch; a third, a mighty dome.

That structure exists because of the struggles, strivings, sacrifices, and aspirations of great souls in all parts of the world. The temple of humanity stands. It is but necessary for the human race to perceive it; for it bears the stars in its vault, the sun as a focal point of light, the earth as its foundation.

The revelations of the past have given man a glimpse of the radiance that it is called God, a dawning understanding of the Intention that majestically whirls the planets in their courses. Not by opposing all previous realizations is that insight reached, but rather by setting them together in a single synthetic mosaic.

The rivers of past revelations all flow into a central stream.

The coming world religion should gather up the precious tides of spiritual endeavour in one great onward sweep. Thus will the flowing waters of the past

(Continued on page 63)

S.A. ENGLISH POLITICIAN ASKS FOR SUSPENSION OF S.A. REPUBLIC

Colonel A C Martin is the leader of the Federal Party in Natal whose object is that Natal should be part of a "federation" of South Africa so that it could retain its English characteristics and association with the monarchy. Colonel Martin is strongly "English" in his outlook, as his memorandum illustrates.

THE Commonwealth Prime Ministers have been warned in a memorandum circulated to 30 Commonwealth newspapers and Parliamentarians by Colonel A C Martin, leader of the Union Federal Party (Natal), that if they admitted Dr. Verwoerd's republic to the Commonwealth they would be condoning his actions and encouraging the "embarrassing consequences" that would follow swiftly.

By suspending South Africa, however, he said, they could help prepare the way for a reasonable settlement of South Africa's problems and help safeguard the fundamental human rights and privileges of all the 16,000,000 people living in South Africa.

In his memorandum, Colonel Martin said: "In 1948, as the result of grave inequalities in our electoral system, and the underground working of organisations which had been active within the Union whilst patriotic South Africans were away at the war, the Nationalist party came into power. It took immediate steps to do everything possible to see that it could not be turned out of power by any recognised constitutional means.

"The result has been that after 13 years of Nationalist rule, Dr Verwoerd considers himself strong enough to disregard the fundamentals of our constitution and destroy it both in letter and spirit. Natal, as one of the original contracting parties in the Union, must therefore be legally and morally free to negotiate a new deal.

Great Misery

"Dr. Verwoerd has spurned the constitutional approach made to him and, by his policy and actions, has placed South Africa in a position of great misery and peril.

"Dr. Verwoerd, in disregard of the solemn compact of Union, intends to force us into relinquishing our heritage, our culture, and the principles for which, together with our kinsmen of Britain, Canada, Australia, New Zealand, and other parts of the Commonwealth, we fought in two world wars.

"With the characteristic effrontery, Dr Verwoerd proposes to go before a Commonwealth conference and seek approval of his action. In the light of all the facts it should be abundantly clear that, if the Commonwealth conference recognises his republic, it will be aiding, abetting, and approving the subjection of a loyal province, and millions of Commonwealth citizens, to what they have reason to regard as a hostile government.

"Dr. Verwoerd and his followers are not in any true sense friends of the Commonwealth. Until late in 1960 it had always been their declared policy to break with it. Statements hostile to the Commonwealth, statements such as one would only expect from inveterate enemies, have long been part of their stock-in-trade. Even in his reply to the debate on the republican Bill, Dr Verwoerd made it clear that he and his Party would prefer to be out of the Commonwealth.

Secret Society

"He claims to be aiming at the unity of our people. Yet he, and all, or virtually all of his Cabinet, are members of the Afrikaner Broederbond, a secret society which first came to notice in 1935 when roundly denounced by Prime Minister General Hertzog, the founder of Afrikaner nationalism.

"What of the claim that the prime purpose of the government is to strengthen 'White' South Africa?

"The Nationalists came into power in 1948 when the finest immigrants of Europe were pouring in to the country. They immediately clamped down on this, and, by various devices, one of which was the dishonouring of promises previously given to settlers in regard to the franchise, reduced immigration to a trickle. It is estimated that this policy may well have cost South Africa 500,000 excellent immigrants. There was no disguising the fact that one of the main reasons for the Government acting as it did was because it knew that these immigrants were not likely to vote for it. So, to keep Government in power, White immigrants were kept out.

"The intransigence, not to say tyrannical policies of the Government, have been so resented by a large section of the best citizens in the land, men who have fought for their country, that tens of thousands of them, highly qualified technically and professionally, have moved to parts of the Commonwealth where they can live under a government which they can respect. The loss to South Africa in this way has averaged about 10,000 a year for every year of Nationalist rule—as much in one year as in all the 15 years of what has previously been known as 'The Great Trek.'

Party Interests

"Now that the Government feels it is entrenched for ever, it states that it needs 30,000 immigrants a year and is prepared to spend £3,000,000 a year on them. This clearly shows that for 13 years it has sacrificed 'White' South Africa for Party interests.

"What reliance is to be placed on Dr Verwoerd's promise (much advertised overseas) of establishing self-governing Bantu States within South Africa, so as to create a South African Commonwealth of Nations? No one with a knowledge of the Nationalist attitude on Native affairs can take this seriously.

"Serious disturbances in Pondoland were greatly embarrassing to Dr. Verwoerd during the visit to the Union of Mr. Hammarskjold last January. Because of this, perhaps, official statements were issued that all was quiet in Pondoland and that its parts of widespread areas were 'the biggest [illegible] this side of the Limpopo.' The reliability of such Government statements can be judged by the fact that the State of Emergency still exists there, the news black-out still exists, and it has now been admitted in Parliament that, up to the end of January, 4,771 arrests had been made. The arrests are continuing. It is regrettable that in maintaining order, the Government seems to have to rely, more and more, on sten guns, Saracens, and Army planes.

"If development of self-governing ethnic groups, and the safe-guarding of their cultures is really the policy of the Government, how comes it that Natal's request for a small amount of provincial autonomy, provided for if considered desirable in the Act of Union, has been rejected so summarily? How is it that the English speaking people experienced one assault after another on their customs and traditions?

Wholesale Arrests

"The insensitivity of Dr. Verwoerd to the state of affairs was evidenced by his Christmas message to the people. In the year of the shocking shootings at Sharpeville, the year of Emergency rule, of Cato Manor riots, wholesale arrests, Gestapo fashion and insurrection in Pondoland he considered we should congratulate ourselves on being one of the happiest and luckiest countries in the world.

"The worst of it is that Dr Verwoerd seems to have deluded himself and his followers into this belief. He naively proclaims that South Africa's unpopularity is due to two things—world wide ignorance, and shameful misrepresentation, particularly by 'the English Press.'

"To counter this, he has now embarked on a policy of expensive advertisements overseas to give 'factual' reports on policy. Judging from what we have seen of the advertisements, they can be guilty of gross misrepresentation.

"These facts outline the extent of the political impasse in South Africa. Surely only blind fanaticism could lead one to expect stable Government to be established under such conditions. Yet Dr. Verwoerd seems to think, like Hitler thought, that he is about to set up a State which will last a thousand years. Hitler's thousand years proved to be but 10, during which war raged for more than five, and more than 50,000,000 people perished.

"Catastrophe threatens South Africa. But because of this we are struggling, by all means in our power, against the Verwoerd Government." — *Natal Mercury*, February 24, 1961

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact for: 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg 'Phone 33-1654

GAINS MADE BY WOMEN IN INDIA

By VIMLA FAROOQUI
In "Women of the Whole World"

WHEN India attained independence from British colonial rule in 1947, feudal ideology and feudal customs had a very strong hold on Indian society in spite of the several challenges made by social reformers since the middle of the nineteenth century. In the process of the national liberation struggle in which women participated in large numbers, some of the chains binding them were loosened but it could not liberate them fully. The system of child marriage, the tyranny of caste and sub-caste in marriage, the habit of polygamy for men and strict observance of indissolubility of marriage for women, the social sanction of tyrannical superstitions on widows (in spite of the widow remarriage bill which had been passed in 1856) and complete prohibition of divorce were in existence. It was from such a society that women had to free themselves if they wanted to go forward.

The First Steps

Immediately after independence women began to fight against their feudal subjugation. They agitated for laws which gave them equal status with men in the matter of marriage, divorce, inheritance and adoption of children, and parliament passed these laws. A new attitude of social equality began to be recognised, if not fully, at least to an added degree of importance.

But although legislation had passed laws ensuring legal equality for women, equality which meant independence and education to enable them to earn their livelihood has yet to be won on a wide scale. Coupled with this, and in order to make the emancipation of women a reality, a huge movement to rouse the social consciousness of Indian society is still required. Such a movement spread over the millions of villages of this vast country, to awaken them from their centuries' old stupor, is facing all women's organisations and other individuals and organisations desirous of seeing the advance of Indian society.

Village Life Is Still Primitive

The economic and social structure of the villages in India is still very primitive, ploughing is done with wooden ploughs driven by bullocks, and no modern amenities exist for the human. The majority of villages have no water taps and no electricity. The women have to fetch water from the wells and make cowdung cakes for fuel, they cook on the most primitive type of ovens. Women still they are in bondage to ignorance and superstition. A woman in the family of a poor peasant is forced to help in the fields and then to look after the family, pound rice, tend the cattle, and worship the household deity. Although the village maiden drawing water from the well, her rhythmic gait and graceful deportment, as she balances her pitcher of water on her head, have been the favourite themes of Indian poets and painters very few people have made any real effort to elevate her position in society.

It must also be mentioned that, although the Government Social Welfare and Community Development schemes are very important undertakings, they have not really improved conditions in the villages.

There are no special women' organisations in rural areas and the majority of women there are unorganised. In some areas, however, especially in the South and in Tripura and Manipur, women predominate in the peasant unions because 90 per cent of the agricultural workers in the tea, coffee, cashew nut and fruit gathering industries are women.

In theremoter villages women are constantly struggling to become equal members of the community along with their men folk. In recent years peasant women have actively participated in electing Panchayats—village councils. In Andhra Pradesh there is a Panchayat consisting entirely of women and many local bodies have a woman chairman.

Of Immediate Importance

The wiping out of illiteracy among women is particularly important. Many social taboos against female education are widespread and they are much more prevalent in rural than in urban areas. People generally do not consider it is a good idea to send girls to school. They believe that a daughter does not need to be educated and that the parents' only duty is to get her married. She must observe seclusion and not go out of the house. Many social reformers like Raja Ram Mohan Roy and Dr. Annie Besant advocated the need of female education from the mid 19th century. But all these reforms remained confined mainly to urban areas. Since independence, women's organisations, peasant organisations and individuals interested in social reforms have been making efforts to wipe out the prejudice against the education of girls.

In the cities, even though women's education is increasing, it is not a satisfactory pace of progress. The proportion of girls in the 6-11 age group attending schools would be 40 as against 86 for boys. This together with the fact that between 1948-49 and 1954-55 the increase in the number of boys' schools was 72 per cent as against 42 per cent for girls, illustrates the tremendous lag in women's education. Illiterate women, when forced by economic circumstances to earn, can only qualify for the crudest and most unskilled jobs.

Nevertheless, some new schools and colleges are springing up every day all over the country, particularly in cities and urban areas, and it is a fact that women graduates are coming out of the universities every year, many graduating in medical science and teaching. Nursing, too, though attached with a social stigma, a little less than formerly, has drawn to the profession many women. The number of women working in government offices, private firms and business concerns, films, dancing, music, journalism welfare work, is constantly increasing.

But these women are today facing an acute problem regarding employment. With a limited number of jobs, the competition is becoming bitterer every day. Very often women and men have to compete for the same post and the result is usually frustrating. Further, there is discrimination in selecting women for jobs. In civil services such as the Indian Administrative Services and the Indian Foreign Services, the rules discriminate against married women. Although the constitution of India lays down that there will be no discrimination on grounds of sex, many advertisements for jobs state categorically "women will not be eligible". The fields of service in which women can find jobs are narrow. Such branches as engineering, science, transport work, are virtually closed to women.

With a growing economic pressure on families and the slow breaking down of barriers regarding women going out to work, a large number of girls are anxious to work to supplement their fathers' or husbands' income. Even married women in increasing numbers are beginning to seek jobs. But the number of jobs available is limited.

Because the majority of women who want to become economically self-reliant lack any education or training a large number of them are turning towards cottage industry. The task of finding employment for women through cottage industry is being taken up by several women's organisations in the country. Large numbers of co-operative societies have come into existence in every state, which provide women with employment through embroidery, cane-work, mica work, tailoring, weaving, spinning, grinding, making pickles, jams, etc. And the number of such cooperative societies is rapidly increasing.

The percentage of women employed in industry in comparison to the total labour force is very small, but there are certain industries where a substantial number of women are employed, the textile industry for instance which is spread all over the country. In 1950 8.5 per cent of the entire labour force in this country were women. In the jute industry, the second biggest industry in India, which is mostly concentrated in Bengal, women constituted 12 per cent of the entire labour force in 1950. In the mining industry, approximately one fifth of the total labour force are women. They are also employed in quite large numbers in other light industries, such as soap, cosmetics, pottery, matches, etc. Women also form a large portion of the labour force in the building industry, although here they are given the most unskilled jobs.

In this vast country of India, women of different religions, different castes, and speaking different languages, observing different customs and wearing different forms of dress, are all fighting together for equal social, family and civil rights of women. They have made some gains but much still remains to be done.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 42/6 As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6 Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6 As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. [illegible], His Majesty's Building, Eloff Street, or P O Box 9179, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

A TRUE FRIEND OF AFRICA

By H. E. EDWARDS In "Women Of The Whole World"

MARY-LOUISE HOOPER, who describes herself as an "American, a Quaker, and a grandmother," has worked tirelessly on two continents during part of two generations for peace and friendship among the peoples of the earth.

The success of her efforts is expressed in the fact that she is the only white person ever to have had the honour of working inside the African National Congress. When no more than important organisation of the people of South Africa selected Mrs Hooper as their delegate to two All-African People's Conferences. One, in December of 1958, was held in Accra, Ghana; the other in January of 1960 in Tunis.

"People outside of America," Mrs. Hooper comments, eye brows raised as if in surprise, "somehow have reached the conclusion that all Americans are rich and reactionary."

Mrs. Hooper is proof in her own person of how far from the truth such a notion is.

This petite, youthful-appearing woman works night and day, speaking and travelling in the interests of people who in a short space of time, became her great and good friends. Some of these friends today, languish in South African jails or live in hiding in their own land.

When Mrs. Hooper courteously but eagerly escorts you through her apartment in San Francisco you see that her home is filled with absorbing mementos of a continuously eventful, dramatically successful life dedicated to justice.

Keepsakes of Africa, Mrs. Hooper's second continent, cover the walls, tables and bureaus. Here, the strong colourful bead-work of the Zulu peoples; there, a small doll dressed in native African costume, given to her by South African children. On the walls, fascinatingly different and arresting paintings by South African artists. One door is covered with a piece of cloth, stamped with the portrait of an African martyr.

"This cloth," she tells you, "was worn by people in the Cameroons, who took an unexpected part in an official parade. At the end of the parade came 4,000 patriots dressed in clothing made of this material. They chanted the name of their martyred leader, 'Ruben Um Nyobe' over and over. Later, when the demonstration was over, they gave me a piece of the cloth."

Two Historical Documents

When you pass through the door covered with this cloth, you can see two printed documents hanging by a window, framed.

One is the South African "Declaration of Independence," called the Freedom Charter. This is a humane and enlightened statement through which some 4,000 South Africans expressed their demands for their native land. Mrs Hooper refers to these demands again and again.

"All they ask," she emphasizes, "is democracy: the right to be recognized, equally with whites, in their own land."

Yet, their statement of aims clearly reveals their statesmanship, with its proud sense of equality and justice for all, thereby bringing further shame on the white racists.

The other document which hangs by the window is a letter written to Mrs. Hooper by the National Executive of the African National Congress. It reads in part:

"Your grasp of the essentials of the political situation in this country, your close association with leaders of the Liberatory Movement in and outside the field of political work, your unfailing response to the call of duty, and the valuable time, energy and material support you have given our struggle—all these combine to make you one of our number, and a leading worker in the struggle for freedom and democracy."

Above this letter is a large group photograph. The original 156 people indicted for "treason" by the apartheid South African government.

"I see some white faces," I comment.

"Yes," Mrs. Hooper confirms, "twenty-three of them were white."

Nowadays, Mrs. Hooper functions as West Coast representative of the South African Defence Fund. This organisation, set up under the auspices of the American Committee on Africa, raises money for defence costs and family relief needed by 91 of these persons still on trial because they advocate equal rights for all races. The South African Defence Fund is a part of the wider African Defence and Aid Fund, which Mrs. Hooper also represents, and which recently launched an appeal for $100,000 for emergency relief for the families of the 1,500 of all races now held in South African prisons as 'political detainees' without charge against them or time limit to their detention.

That the most strides for South African freedom in the United States is not primarily her own doing. By choice, she would have remained in South Africa, lived there and continued the wonderful friendships that began when, as a new resident, she threw her home near Durban open to all.

"I've been away two years," she muses thoughtfully, "yet my friends still write me as if I'd left only yesterday."

Now, she says, the men with whom she worked, whose pictures adorn her home (striking, forceful faces of great dignity and strength) are in jail and it is their wives with whom she communicates.

"But how did you happen to choose South Africa as your destination in the first place?" I cannot help asking.

"Oh, it's all tied up with my early life," she explains.

Her mother was head of a church missionary group; father, a successful New York businessman. Their home was a crossroads for people of the same persuasion from all over the world. Never, she emphasizes, was the slightest difference ever shown between people, regardless of their race and colour. All were welcomed and hospitably treated.

"My mother," Mrs. Hooper says, "was a woman who really lived her religion."

That religion was dubbed, by a contemptuous English judge of the 17th century "Quakers". For that judge, not too different from so many of our own contemporaries, made no attempt to find out what makes the Quakers 'tick.'

Since 1652, when George Fox, a son of a weaver, founded the group in England, their belief has been that "the divine spark" is in every human being. Thus, women have always been treated as equals. Their first missionaries to America were women. Similarly, race, creed or colour are of no importance to them. This belief explains why they doff their hats neither to king nor officials; why they refuse to bear arms; why they need no churches or oaths; and why they want no ministers when they worship.

Today, too few people know that, for 300 years, the Quaker people, who call themselves "Friends," have been amongst those in the forefront of progress in the United States: offering sanctuary against religious persecution in the days of William Penn, founder of Pennsylvania; helping fugitive slaves escape to Canada on the famous "Underground Railway;" sailing a small ketch into the area of an atomic bomb test; or just "walking for peace" in the major cities of America.

Such is the background from which Mrs. Hooper comes.

When she was young, there was an older brother, ambitious to serve by becoming a missionary in South Africa. The name of that country was continually on his lips. But before Mrs. Hooper grew up, he died. Their father, seeking a fitting memorial, conceived the idea of building a hospital in South Africa in the dead boy's name. This hospital Mrs. Hooper wanted very much to see.

South Africa Became Her New Home

Having graduated from Stanford College with national honours (membership in the Phi Beta Kappa Honour Society) at the age of 45 Mrs. Hooper decided to celebrate with "a study tour of Africa." She sold her home, took along her furniture, and went to South Africa. She did not expect to find it strange in the new land.

"I've been active in interracial movements all my life," she notes, referring to her work in the past with the Friends Service Committee, the Council for Civic Unity, and the National Association for Advancement of Coloured Peoples (NAACP).

And so, she fell in love with South Africa. The climate, the scenery, and above all, the people attracted her openhearted admiration. In less than two years, she numbered among her friends Alan Paton, author of 'Cry the Beloved Country,' Father Trevor Huddleston, ex Chief Albert J. Lutuli, three times elected President-General of the African National Congress, as well as other leaders—African, Indian and Caucasian—of the South African anti-apartheid movement.

She bought a home and be-

(Continued on page 63)

BLAZING THE TRAIL

THE rapid advance of responsible educated Africans to important posts in their own countries has been a welcome feature of the news from Kenya, Nigeria, Southern Rhodesia and, nearer home, Swaziland recently.

Here are nine new appointments in the worlds of commerce, sport, mining, the Services, Justice, railways, education, the government and the Church: the holders of these posts will go down on record as being pioneers in their several fields—blazing the new trails that their fellows will be following in ever-increasing numbers.

● Dr. Nnamdi Azikiwe was inaugurated as Governor-General of Nigeria at Lagos on November 16, 1960. He is the first African to hold such a high post in the Commonwealth.

● The new Deputy Speaker in Kenya's Legislative Council is an African. He is Mr. Jeremiah Nyagah. The appointment was made with the agreement of all political parties in the House.

● The Kenya Government has appointed Mr. Simon Lutta to be a Crown Counsel in the Attorney-General's Chambers. Mr. Lutta is the second African Crown Counsel in Kenya.

● The first African stationmaster to assume control of a depot in East Africa is Kenya-born Mr. Petrus Onnes. He has taken over the running of one of the most modern and up-to-date stations in the three territories—at Nakuru, Kenya's principal agricultural centre. Mr. Onnes, who has taken over from a European, has been with the East African Railways and Harbours for 21 years, working up his way from telegraphist. For the past seven years he has been a traffic inspector and again was the first African in that job.

● The first Kenya Asian to be accepted as a cadet in Britain's Royal Navy is Shaukat Kamar Khan, son of a Mombasa surgeon. He will be trained as a cadet in the Fleet Air Arm.

● The Kenya Olympic three-mile runner, Nyandika Maiyoro, has gained the distinction of being the first East African to have his name inscribed on the Olympic Scroll of Honour.

● Work has started on the first All-African technical and commercial school in Southern Rhodesia, the Nyatsime College outside Salisbury. It will be headed by an African principal and directed by an almost entirely African board of governors.

● Sir Ronald Prain, chairman of the Rhodesian Selection Trust, has agreed that African directors will be appointed to any mining company formed in the Bamangwato area of Bechuanaland. Prospecting is at present going on in the area. It is thought to be the first time that any big organisation in Southern Africa has pledged itself to appoint African directors. In East Africa this step has already been taken by leading oil companies. The Rhodesian Selection Trust has also promised to train the Bamangwato for leading jobs.

● The first African priest to be appointed to an Anglican parish church in Southern Rhodesia has recently taken up his position on the Cathedral's staff. He is Father Patrick Murindagomo, of St. Andrew's Mission, Mondoro Reserve, near Hartley. Father Murindagomo will be an ordinary member of the Cathedral staff. A great deal of his work will lie with the African house servants who live in the parish.—*Race Relations News*

Significance Of Panchayat Raj

NEW DELHI (By Mail)—The President, Dr Rajendra Prasad, inaugurating Panchayat Raj in Bangalore observed: "Mysore stands for natural charm beauty and delicacy. This impression has to be further enhanced by the village people of the State improving their affairs and making their hamlets at least as clean and decent looking as Nature intended and their countrymen hope."

Dr Prasad said that in the race for development and improvement our villages were no doubt lagging far behind towns and cities. If as a result of the first two or three years of the working of Panchayat Raj any palpable improvement in living conditions in villages was discernible, they should think that democratic decentralisation had been a success. If, however, that was not so, they should take it that their whole had been unfructuous. It seemed to him that it would be the safest to judge the scheme of Panchayat Raj from a criterion like this.

BOOKS FOR SALE

Truth Is God	25c
Women and Social Injustice	75c

Obtainable From

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

UNUSUAL SITUATION IN PAKISTAN

MORE DOCTORS THAN NURSES

PAKISTAN has more doctors than nurses. Among the country's 80 million people are 9000 doctors, or one doctor for every 8,888 persons, but only 2,700 nurses or one nurse for every 30,000 persons according to statistics collected so far by the Director General of Health, it was learnt in Karachi recently.

The information is being collected under the Medical Qualification (Information) Ordinance.

The Ordinance promulgated on February 23, 1960, required every person, either Pakistan or foreigner, connected with the medical profession to the Directorate-General of Health the requisite information on a printed form supplied on request.

Information regarding Pakistani doctorates, under training in foreign lands is also being collected.

Persons not complying with the provisions of the Ordinance are liable to punishment of one month's R.I., or a fine of Rs. 1,000, or both.

The information collected so far reveals the following different categories of persons engaged in the medical profession:

Doctors 9,000, qualified dentists 250, nurses and nurse orderlies 2,700, health visitors 345, mid-wives 758, untrained mid-wives 117, military and malaria inspectors 1351, health assistants 1750, compounders 8,400, pharmacists 174, X-ray and hospital laboratory technicians 1,136, and physiotherapy technicians 17.

There are about 7,000 unqualified doctors in the country who have passed out from unrecognised institutions.

Godse's Petition For Release

New Delhi, (By Mail).

THE Supreme Court reserved its judgment on the *Habeas Corpus* petition by Gopal Vinayak Godse who is undergoing life imprisonment in connection with the murder of Mahatma Gandhi.

Godse who appeared in person before the Court, contended that in view of certain remissions granted in his sentence his term of life sentence was over.

Indian Tea For Pakistan

KARACHI (By Mail)—The Government of India have allowed Pakistan to buy half a million pounds of tea in the open market in India, it is understood here.

Pakistan has been experiencing acute shortage of tea for some time and prices shot up to as much as 20s 6d. a pound in the market.

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag R 5.50 and 12lbs bag R 2.20 also Africans' long handle brooms R 2.05 per dozen. Besides these, we also have in stock ground Red Chillies.

Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 128,
BRITS, Transvaal.

Cable & Tel Add HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 9/6 each F.O.R. DURBAN
1 " R1.25 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3.50 " " "
4 " R4.50 " " "

PACKING EXTRA CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

A True Friend Of Africa

(Continued from page 61)

came a permanent resident. But she was not to be allowed to remain in the country of her choice.

Her own estimate of her services to the leaders of the eleven million voteless voiceless non-white population of South Africa differs somewhat from the description of it quoted earlier out of the letter by the African National Congress' Executive.

"Why," she insists, "I just ran errands, took notes, did what needed to be done. I broke no laws, nor was I ever accused. But in South Africa, ordinary friendship between blacks and whites is objected to by the government."

The Government Objected To Her Work

It seems more likely that the ANC Executive Committee was right about the real value of Mrs. Hooper's services...and, perhaps, there are times when "ordinary friendship between blacks and whites" is downright revolutionary. In any case, the government's objections were rather rudely made known in March of 1959 when, without charges against her, Mrs. Hooper was seized and thrown into jail with common criminals (seizure without accusation being quite common in present-day South Africa).

She spent "five very uncomfortable days" in this company, then pressed a counter-suit against the government which, "on a legal technicality", was settled out of court for about £1,500. However, Dr. T. E. Donges, then Minister of the Interior, ordered Mrs Hooper's deportation. This, she was unable to have set aside.

In order to avoid the stigma of deportation on her passport, Mrs. Hooper, with the assistance of two African friends, slipped over the border into Bechuanaland, and so to Rhodesia and back to the United States.

Here she continues her fight for peace and equality.

I asked Mrs. Hooper what she felt we of the United States could do to help the South African people.

"In my opinion," she replied, "strictly enforced, thoroughgoing economic sanctions by our government and Great Britain could bring the proponents of apartheid to their knees and would constitute serious support to the South African people."

Of course," she added, "the South African Government's policy makes very questionable what will happen in the near future."

She is referring to the fact that, within the next two or three years, with the rise of new African peoples' states, apartheid South Africa will be, as she puts it, "ringed with enemies."

But while she awaits the outcome, Mrs Hooper does not sit on the sidelines. And though she is proudly linked with the South African struggle in particular, she is busy wherever peace and friendship are at stake.

I was not surprised, for instance, to attend an important panel (Relieving Tensions) at the recent famous San Francisco Little Summit Conference and find that the chairman of this panel was—Mrs. Mary Louise Hooper.

As she directs her not-inconsiderable energies back and forth over the loom of progress, Mrs. Hooper reminds one of a bright shuttle bearing a thread which, of one colour, weaves through others to form a pattern of beauty.

All Indians Are Rich

(Continued from front page)

Thus it does not have professions and skilled trades in mind.

If it did, it would proceed to eliminate the barriers which confine the Indians to commerce and semi-skilled work.

● The provincial barriers which concentrate their numbers in Natal;

● The statutory colour bar and the even more formidable conventional colour bar,

● The Apprenticeship Act of 1944, which stipulates conditions which make it difficult for Indians to qualify for the skilled trades; and

● The "civilised labour policy," in terms of which grades of work which might be done by non-Whites are reserved at special wage rates for Whites.

Apart from this, Indians are largely excluded from employment in the public service, the South African Railways and the gold-mining industry.

A Vision Of Religion In The New Age

(Continued from page 58)

flow on toward a triumphant future.

The compelling sense that God is law found expression in Moses; that he is love, in the Christ. It will also be seen that he is the surging Will-to-Good that moulds and shapes the worlds of space as they pass along the grooves of Time. Then power released by man will be understood as a microcosmic expansion of a macrocosmic splendour.

In human lives that impelling Will-to-Good, the Directed Intention governing the world evolutionary process will be manifested as good-will, and the result towards which it flows—right human relations. Between man and man, nation and nation, humanity and the lower kingdoms, humanity and the hierarchy of lives above, the integrating flow will be drawn.

Supplication will give place to invocation. The little will of man will set itself at one with the mighty will to serve.

A rapidly shrinking globe demands the integrating power of a world religion.

A world religion means a world conscience.

When creative values are honoured in every quarter of the globe, the hate that springs from difference will fade. The narrow circle of doctrine and dogma will be broken. The justification of inhumanity to those who worship God in a slightly different form will cease.

The Buddha gave us compassionate understanding; the Christ, love; Moses, law; Lao Tse, the all-embracing Tao; the Sufis, the poetry of aspiration; Plato, the love of wisdom.

Are we prepared for tomorrow's revelation?

Must the Future hammer at our doors and crash crystallized forms before its message is accepted? Must men insist that the mental inertia of the coming time bring catastrophe instead of benediction?

Or can mankind achieve a creative response to the inflowing tide of dynamic energy?

The days to come will spell out the answers to these questions.

The mighty blasts of the hydrogen bomb are symbolic of the new energies that will surely change the form and structure of the world we know.

These outer explosions are matched by stirrings in the depths of the psyche and point to a new day for mankind.

Dawn glimmers on the far horizons of the world.

Phone 835-0755 P. O Box 1549
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamantes & Trimmings
Muradabadwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
11d Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

fifty years ago...

March 1911

INDIAN EMIGRATION

(*Editorial in The Indian Opinion, March 4, 1911*)

LAST week we published an article from the Statist, criticising at length the report of the Sanderson Committee on Indian Emigration to Crown Colonies. The Statist however strongly pressed one recommendation to which we are wholly opposed. The suggestion was 'that the Indian Government ought to appoint a very strong Commission on which really representative Indian opinion will find a place, to inquire into the whole question of how best emigration from India may be promoted...on a scale to affect the rate of wages. A few thousand emigrants out of a population of over 300 millions leaving India every year will not affect the rate of wages." Now we venture to think that proposals for the artificial stimulation of emigration from India are most pernicious. It is assumed by our contemporary that there is need for such emigration of labour on a huge scale. We deny that there is such need on any scale whatever. The Indian agriculturist is content to stay at home, and well for him that it is so. Where are the bulk of labourers derived? From the United Provinces and Madras, the first comprising districts that have been visited continuously by famine, the last being the Presidency, par excellence, where the conditions of the labouring classes, as related to the landholders, approximate to the servile. But a much larger problem underlies the Statist's suggestion. It is the question of emigration all over the world. It is universally held that such emigration is necessary. We entirely decline to share this view. It is based upon a false assumption. We are told that emigration is necessary to relieve the pressure of population. But Prince Kropotkin, in his remarkable book, "Fields, Factories, and Workshops," has shown that the United Kingdom, where this theory of the need to emigrate has been raised to the level of a fetish, could support, if properly cultivated, and with a thorough development of handicrafts, a population five times its present size. The population of Ireland has not decreased by one half because of the pressure of population, but on account of political conditions which have exiled half the Irish people. The recent Sydney Street outbreak pointed to another aspect of the same question. The Aliens Act, passed a few years ago in England, was enacted because of the fierce persecution of the Jewish population in Russia and which had driven Jews in their thousands across the German ocean, to find a haven under the British flag, a similar cause accounting for the existence of the large Jewish population of South Africa. A recent issue of the Westminster Gazette contains a notice of a treatise, by Professor Sering, showing that the rural exodus from Prussia, east of the Elbe which, some years ago, caused such a shortage of labour that certain of the large proprietors of the region actually suggested that some means should be adopted of binding the labourers to remain, took place only in those districts where there were large estates in the eastern provinces of Prussia in Mecklenburg-Strelitz, and in Mecklenburg-Schwerin, and that wherever there were many peasant proprietors in these regions, there was no decline. All of this points to two remedies—the removal of internal impediments of a political nature, wherever they exist, and the alteration of economic conditions. Where the peasant has easy access to the land with a permanent settlement of the land tax, it will be found that there will be no lack of prosperity in ordinary times, and, accordingly no inducement to emigrate; and in extraordinary times, the capacity to bear disaster will be augmented by reason of past good years. Emigration is a short-cut to economic disaster. It is a kind of "blinkers" to blind the general public to the need to put its economic house in order. At best it postpones the remedy of the evil. Why procrastinate? Why not go down to its first principles?

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	15
Public Finance	200
Settlement Assessment	750
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	250
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	150
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	100
My Dear Child—Gandhiji	380
My Religion—Gandhiji	500
Story Of The Bible—S. K. George	850
Key to Health—Gandhi	150
At the Feet of Bapu—Chandwani	850
Preparation For Science—R. B. Gregg	250
Bapu My Mother—Manubehn	150
Nature Cure	025
Diet and Diet Reform—Gandhiji	500
Gleanings—Mira	150
Selections from Gandhi—N. Bose	Rs.1.00
Bhoodan Yajna	200
An Atheist With Gandhi—Gora C Rao	200
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	15
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	25

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S Karanja due 6th March. Sails 11th March 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	R 235.50
Second " " "	R 157.0
Third Class with food	R 79.50
Third Class without food	R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 8—Vol.—LIX.
Friday,
3rd March, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૮ | તા. ૩ માર્ચ, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

રાષ્ટ્રપિતા!

સત્યના નિત્ય સાથી, ભારત હૃદય નિવાસી ભક્ત હૃદયે આજ ઉદાસી, હે અંતરવાસી! અંતરવાસી! પુણ્ય પ્રતાપિત સ્નેહ તારો, વંદો વિભૂતિ સમ સિતારો. ભક્ત હૃદય ભજનાવી હવે, હિમ્મતો આપો સહારો.

—શ્રીરજલાલ અંબાલાલખુ.

હિંદી પ્રતિનિધિ મંડળને અપાયેલો જવાબ

'વેપાર કરતાં નોકરી પર વધુ ધ્યાન આપો'

—સેનેટર ડી ક્લેર્ક

દક્ષિણ આફ્રિકાના અમુક હિંદીઓ કોઈને પૂછયા સિવા હિંદી-પ્રતિનિધિઓ તરીકે મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ડીઅન અફેર્સ સેનેટર ડી ક્લેર્કને મળવા ગયા હતા તેમને જે જવાબ આપ્યો એ કેટલો અપમાનકારક છે તે સ્વભાવીજ સમજી શકશો. આ લોકો કોના પ્રતિનિધિઓ છે એ એક સવાલ છે બીજો સવાલ એ છે કે આ લોકો કોને પૂછીને ગયા હતા? ત્રીજો સવાલ એ છે કે એમાં એમને કેટલી સફળતા મળી?

હિંદીઓને જ્યાં સુધી લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી તો આ લોકો દેશોના પ્રતિનિધિ નથી, એ એક મહાન સત્ય છે. આ સિવાય આ લોકો મહત્તા મેળવવા મથતા હતા એમ લાગે છે, પરંતુ મહત્તાને બદલે ખ્યાલમાં રાચવાનો આનંદ તેઓ માણી શકે છે. સફળતા તો એ લોકો મેળવી શક્યા જ નહિ. જ્યારે સેનેટર ડી ક્લેર્કે કહ્યું, "હિંદીઓએ વેપાર કરતાં નોકરી પર વધુ ધ્યાન આપવું જોઈએ," ત્યારે આ લોકોએ શો જવાબ આપ્યો એ તેઓએ જ જાણે.

આ નેશનાલીસ્ટ સરકારના મનમાં એમ છે કે આ દેશના હિંદીઓ ઘણાં જ તવંગર છે અને તેઓ મોટી મોટી મોટરોમાં ફરે છે આ સરકારની સમજણ છે.

સરકાર જો ૧૯૫૧નો 'સેન્સસ રિપોર્ટ' વાંચે તો તેમને ખબર પડશે કે નાતાલમાં હિંદીઓની વાર્ષિક સરાસરી આવક ૨૩૮ રેન્ડ (૧૧૯ પૌંડ) હતી અને ૭૫ ટકા ૩૭૮ રેન્ડ (૧૮૯ પૌંડ) કે ઓછુ કમાતા હતા.

હિંદીઓની કામગીરી

૧૯૫૨માં હિંદીઓ નાતાલની અંદર નીચે પ્રમાણેની કામગીરીમાં રોકાયા હતાં:

ખેતીવાડી	...	...	૧૪,૦૦૦
વેપાર	...	...	૧૫,૦૦૦
ઉદ્યોગ	...	...	૨૨,૫૦૦
ખાણ	...	...	૬૦૦
સુથરાઈ	...	...	૨,૨૫૦
પ્રોફેસનલ	...	...	૫૦૦
જાહેર ખાતું	...	...	૨,૫૦૦
વાહન વ્યવહાર	...	...	૩,૦૦૦
નોકરી ચાકરના	...	...	૧૦,૦૦૦
			૭૦,૩૫૦

આ આંકડો જોતા સરકારને જણાશે કે ૭૦,૦૦૦માંથી કેવળ ૧૫,૦૦૦ વેપારમાં પડયા છે. અને તે ૧૫,૦૦૦ માંથી પણ ૪,૫૦૦ જ ખરેખર માલિકો છે, જ્યારે ૯,૫૦૦ તો મદદનીશો છે લગભગ ૬૦૦ ગોરી-પેઢીમાં મદદનીશો છે અને બીજા ૨,૪૦૦ તો ફેરીઆઓ છે.

ખોટી ભ્રમણા

હિંદી પેઢી પર નજર દોડાવનારને તો એમ જ લાગશે કે આ લોકો તો ફાવી રહે છે, પરંતુ વાર્ષિક નફાનો આંકડો જોતાં તો ભ્રમ ભાંગશે. આ વેપારીઓનો વાર્ષિક સરાસરી નફો ૬૩૪ રેન્ડ (૩૧૭ પૌંડ) હતો. આ તો ૧૯૫૦નો આંકડો છે. અત્યારે સ્થિતિ વધુ કફોડી હોવાથી એટલો પણ નફો એ લોકો લઈ શકતા નથી.

આ સિવાય જે ખેતીવાડીમાં પડેલાં ૧૪,૦૦૦ હિંદીઓ તવંગર જમીન માલિકો છે એમ કોઈ સમજે તો એ ખોટી સમજણ છે. આ ૧૪,૦૦૦માંથી ૧,૪૦૦ તો શેરડીના ખેતરોના માલિકો છે અને આ લોકોનો વાર્ષિક આવક ૪૦૦ રેન્ડ (૨૦૦ પૌંડ) છે. અને શાકભાજી તથા બીજી ખેતી કરનારા માંડ માંડ પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે—અને તેમાંના પણ ઘણા નોકરિયાત વર્ગના છે. આ આંકડા બતાવે છે કે હિંદીઓ તવંગર છે એ એક ખોટી સમજણ છે.

હિંદીઓનું નશીબ

દક્ષિણઆફ્રિકાના નાના શહેરોમાં ઘણાં હિંદીઓ વેપાર ઉપર આધાર રાખે છે. પરંતુ દેવાળું ફુંકતા અને મરતા ઘણા લાયસન્સો રદ થાય છે. હવે એવો સમય આવ્યો છે કે વેપારી વર્ગ બીજા હિંદીઓને નોકરી આપી શકતું નથી. આથી હિંદીઓની સ્થિતિ વધુ કફોડી બની જાય છે આ હિંદીઓ માટે મજૂરી સિવાયનો બીજો રસ્તો નથી—અને એજ સરકારની ચેષ્ટા છે—અને એજ સરકારની રંગભેદની નીતિનો એક પાયો છે. હિંદીઓને નોકરી મળતી નથી—અને મજૂરીમાં પણ અમુક જાતનું ઉચ્ચાવચપણું છે.

જ્યારે સરકાર હિંદીઓને નોકરી કરવાનું કહે છે ત્યારે તેના ધ્યાનમાં એ છે કે કુશળ કામગીરી હિંદીઓ માટે રાખવી. આ વિભાગ હિંદીઓ માટે બંધ છે. જો સરકાર આ મજૂર વર્ગમાંથી આ ઉચ્ચાવચપણું દૂર કરે તો ઘણા હિંદીઓ એ કાર્ય ઉપાડી લેશે—અને ગોરાઓની સરખામણીનું કાર્ય કરી બતાવશે. પરંતુ સરકાર આ ઉચ્ચાવચપણું દૂર કરવા માગતી નથી—એ તો કેવલ હિંદીઓને દુઃખી કરવા માગે છે.

સરકાર જો નીચેની વસ્તુઓ હવે કરે તો ઘણા હિંદીઓ ગુજરાન ચલાવતા થઈ શકશે:

- એક પ્રાંતમાંથી બીજા પ્રાંતમાં ન જવાનો કાયદો રદ કરે,
- પ્રભાવિહાણપણાની નીતિ રદ કરે;
- ૧૯૨૨નો 'એપ્રીન્ટીસ એક્ટ' રદ કરે કે જેથી હિંદીઓ બીજા ધંધામાં કુશળતા મેળવી શકે.
- જે કાર્ય હિંદીઓને આપવાને બદલે ગોરાઓને અપાય છે કે જેથી વધુ પૈસા ગોરાઓને મળે, તે નીતિ સરકારે છોડી દેવી જોઈએ.

આ સિવાય જાહેર ખાતામાં પણ ઘણા ઓછા હિંદીઓ છે. સાઉથ આફ્રિકન રેલ્વેઝ અને ટપાલના ખાતાની નોકરી પણ હિંદીઓને અપાતી નથી. આ જો દૂર થાય તો હિંદીઓની સ્થિતિ સુધરશે.

બિન-ગોરાઓ કાઉંસીલ માટે ઉભા રહી શકશે

—રાઉટર

મેરીટ્સબર્ગના મેયર શ્રી સી. ડી. ડાઇને કહ્યું કે બિન-ગોરાઓ મેરીટ્સબર્ગના કાઉંસીલરો તરીકે ઉભા રહી શકશે. કાઉંસીલર મીસ. પેચ રીડના સવાલનો જવાબ આપતા ઉપર મુજબ કહ્યું હતું.

મીસ પેચ રીડે પુછ્યું હતું કે મેરીટ્સબર્ગ સીટી કાઉંસીલે કદી એવું કબુલ કર્યું હતું બિન-ગોરાઓ સીધી રીતે કાઉંસીલમાં પ્રતિનિધિત્વ મેળવી શકે આનો જવાબ આપતાં મેયરે કહ્યું કે આવો ઠરાવ સ્વીકાર થયો ન હતો, પરંતુ 'લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઓર્ડીનેન્સ'ના કલમો પ્રમાણે જો તે બિન-ગોરાઓનું નામ મતદારોના લીસ્ટમાં હોય, અને જો બીજી લાયકાતો જરૂરી હોય તે ધરાવતા હોય તેઓ કાઉંસીલ માટે ઉભા રહી શકે છે.

વધુમાં મેયરે જણાવ્યું કે ૧૯૦૪ની અંદર એક હિંદી 'વોર્ડ' ચારમાં ઉભો રહ્યો હતો પરંતુ તેની હાર થઈ હતી.

ચીન—બર્મા સરહદ કરાર

રંગુન:

સામ્યવાદી ચીનના વડા પ્રધાન શ્રી ચાઉ-એન લાઇ અને બર્માના વડા પ્રધાન શ્રી નુએ ચીન-બર્મા સરહદ અંગેના કરારને બહાલી આપતા દસ્તાવેજોની અદલાબદલી કરી હતી. એ પહેલાં શ્રી ચાઉ-એન-લાઇને બર્માનો "મહાન પ્રેમની ભાવનાનાં સર્વોચ્ચ પુરસ્કર્તા" એ નામનો ખિતાબ એનાયત કરી હતો. અહીંના પ્રમુખ શ્રી વીન મોંગે શ્રી ચાઉના માનમાં એક ભોજન સમારંભ યોજ્યો હતો.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩ માર્ચ, ૧૯૬૧

દક્ષિણ આફ્રિકા અને બ્રિટિશ સમવાયતંત્ર

આ ગયા ઓક્ટોબરમાં જ્યારે લોકશાહી માટે લોકમત લેવાતી વખતે, દક્ષિણ આફ્રિકા સમવાયતંત્રમાં રહેશે કે નહિ, તે ઉપર ઘણી અટકળો થતી હતી, ત્યારે અમે એ બતાવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકા સમવાયતંત્રમાં રહેશે કે નહિ તેનો આધાર સિદ્ધાંતો કે ન્યાય ઉપર નથી પરંતુ આર્થિક ઉપયોગિતા ઉપર છે. તે વખતે અમે એ બતાવ્યું હતું કે બ્રિટિશ મુડી-રોકાણ દક્ષિણ આફ્રિકાના ઉદ્યોગોમાં પૂર્ણ હોવાથી, બ્રિટીશ સરકાર સમવાયતંત્રના એફ્રો-એશીયન સભ્યો ઉપર એવી છાપ પાડશે કે જેથી તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને સમવાયતંત્રમાં રહેવાની છૂટ આપશે. અમે એ પણ બતાવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં બ્રિટિશ મુડી-રોકાણ હોવા છતાં એફ્રો-એશિયન સભ્યોને 'ના' કહેવા અઘરૂં લાગશે. આ બધી વસ્તુઓ ઉપર દૃષ્ટિ રાખતાં, અમે મક્કમતાથી કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકા કડક રંગદ્વેષની નીતિ રાખવા છતાં સમવાયતંત્રમાં રહેશે. જેમ જેમ સમવાયતંત્રની પરિષદ નજીક આવતી જાય છે, તેમ તેમ બ્રિટિશ સત્તાવાર મત, દક્ષિણ આફ્રિકાને સમવાયતંત્રમાં રાખવાની ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરી રહી છે, અને એફ્રો-એશીયન દેશો પણ અત્યારથી કંઈપણ અહેવાલ બહાર પાડવાની ના પાડે છે, તે ઉપરથી લાગે છે કે તેઓ પણ ફરવુર્ડનું ગોરી લોકશાહી રાજ્ય, સમવાયતંત્રમાં રહે તેનો વિરોધ કરશે નહિ. બ્રિટિશ મત એવો છે કે જો દક્ષિણ આફ્રિકા સમવાયતંત્રમાં રહે તોજ બિન ગોરાઓનું હિત વધુ સારી રીતે સચવાશે. વધુમાં તેઓ એવો દાવો કરે છે કે જો દક્ષિણ આફ્રિકાને સમવાયતંત્રમાંથી કાઢી મુકવામાં આવે તો બિન-ગોરાઓ વધારે દબાશે અને વધુ દુઃખી થશે, અને સમવાયતંત્ર બિન-ગોરાઓને કોઈપણ રીતે મદદ કરી શકશે નહિ.

બ્રિટન અને સમવાયતંત્રના બીજા દેશોને આ પગલું ભરવું પડે છે તેના કારણો ગમે તે હોય, પરંતુ એટલું સ્પષ્ટ છે:–દક્ષિણ આફ્રિકા હાલ સમવાયતંત્રમાં હોવા છતાં બિન ગોરાઓ દુઃખી થયા છે અને દુઃખી થઇ રહ્યાં છે, પરંતુ બ્રિટને સત્તાવાર રીતે કંઇજ કહ્યું નથી. બિન-ગોરાઓ જાણે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા સમવાયતંત્રમાંથી છૂટું પડતાં તેઓ વધુ કંઈ દુઃખી થવાના નથી. અને એની પણ કંઇજ ખાતરી નથી કે દક્ષિણ આફ્રિકા સમવાયતંત્રમાં રહેવાથી બિન-ગોરાઓની પરિસ્થિતિ સુધરશે. દક્ષિણ-આફ્રિકાના વડા પ્રધાને ચોખ્ખે-ચોખ્ખું જણાવી દીધું છે કે તેઓ સમવાયતંત્રની પરિષદમાં એક ભિક્ષુક તરીકે જતાં નથી. તેમણે એ પણ ચોખ્ખું જણાવી દીધુ છે કે તેઓ સમવાયતંત્રના એક સભ્ય તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકાને રાખવા નીચું નમવાના નથી. સમવાયતંત્ર દક્ષિણ આફ્રિકાને પોતાની શરતે લેવા તૈયાર હશે તો તે જોડાશે નહિ તો બહાર નીકળી જવા તૈયાર છે. એક બાજુએ સમવાયતંત્રની બહાર દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓની પરિસ્થિતિ કેવી હશે એનો ઉલ્લેખ બ્રિટિશ સત્તાવાળાઓ કરી રહ્યાં છે. આ એક શારિરીક ચમત્કાર જેવો બનાવ છે—કુતરાની પુંછડી કુતરાને હલાવે છે. જ્યાં સુધી બિન-ગોરાઓને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી બ્રિટન કે તેના સમવાયતંત્રના દેશો દક્ષિણ આફ્રિકાના ફરવુર્ડને જરાપણ પોતાની રંગદ્વેષની નીતિમાંથી હૃદય પલટો કરાવી શકે એમ નથી. અને બીજી દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો જો દક્ષિણ આફ્રિકા અતડું પડી જાય અને જો આર્થિક સાધનો સમવાયતંત્રમાં મળતાં તે ગુમાવી બેસે તો ક્યાં સિદ્ધાંતોનો હાર થયો ત્યાં અર્થશાસ્ત્રની જીત થશે. દરેક રાજકીય બાબતો—સ્થાનિક કે આંતરરાષ્ટ્રીય—બધાં જ અર્થશાસ્ત્ર ઉપર આધાર રાખે છે. જે રીતે અર્થશાસ્ત્રના કારણે દક્ષિણ આફ્રિકાને સમવાયતંત્રમાં રહેવાની છૂટ મળશે તેજ રીતે અર્થશાસ્ત્રના કારણે લાંબે ગાળે દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાની કોમી–નીતિ પણ બદલશે.

બ્રિટિશ અને બીજા દેશોના નાણાં રોકનારાઓને પોતાના બજારની પડી છે તેથી જ તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને સમવાયતંત્રમાં રહેવા માટે પરવાનગી આપવાની ઇચ્છા દર્શાવી રહ્યાં છે. તેઓ બીન-ગોરાઓની પરિસ્થિતિના કારણે પરવાનગી આપતા નથી, પરંતુ પોતાના સ્વાર્થને ખાતર આપે છે.

અમદાવાદના અનાથાશ્રમનાં બે બાળકોનો ભાગ્યપલટો

એક સ્વીડીશ દંપતી–મીસ્ટર અને મીસીસ ઓરીયો કે જે હજુ યુવાન છે–તે હાલ કેટલાક સમયથી ભારતની મુલાકાતે આવેલ છે. આ યુવાન સ્વીડીશ દંપતી નિઃસંતાન છે. તેથી કોઈ યોગ્ય બાળક મળે અને તેને દત્તક લેવા માટે તેઓ ભારતની મુલાકાતે આવેલ છે. અને ભારતમાં ખૂબ ફરી આ દંપતી ગુજરાતમાં આવી ત્યાં અનેક શહેરોમાં ફરી—અનેક અનાથાશ્રમો જોયા અને આખરે અમદાવાદના અનાથાશ્રમમાંથી તેમણે ગઈ તા. ૨૬–૨–૬૧ના રોજ બે હીંદી બાળકોને દત્તક લીના અને સીવીલ કોર્ટમાં દસ્તાવેજ અને રીતસરનું કરારનામું પણ કર્યું. અને અનાથ પણ કર્મે ભાગ્યશાળી આ અનાથ બાળકો હવે સનાથ બન્યાં–હવે તેઓ સ્વીડનમાં ધનીક અને સંસ્કારી કુટુંબનાં વારસો તરીકે ઉછરશે.

બાળકોના પાસપોર્ટ અને વીસા મેળવી લેવામાં આવ્યા છે. આમાં એક બાળક છોકરો છે તે ૫ માસનો અને બીજી છોકરી છે તે ૪ માસની છે.

હમણા આ દંપતી બાળકોને સાથે નહીં બાળકની તબિયત સારી નથી તેથી તેને એપ્રીલમાં લઈ જશે.

આ પતિ–પત્ની ૩૪ અને ૩૨ વર્ષની ઉંમરના છે તેઓ આઠ વર્ષથી પરણેલાં છે. અને નિઃસંતાન છે. ડોકટરી તપાસ પછી તેમને ખાત્રી થઇ કે તેમને બાળક થવાનો સંભવ નથી તેથી તેમને બાળક દત્તક લેવા પડ્યા છે.

તેઓ ગુજરાતમાં રાજકોટ, ભાવનગર, નડિયાદ, અમદાવાદ વગેરે સ્થળે ફર્યાં છે અને ૪૦૦ થી ૫૦૦ જેટલાં બાળકો જોયાં છે તેમાંથી અમદાવાદના અનાથાશ્રમના આ બાળકો પસંદ કર્યા છે.

અન્નપ્રધાન શ્રી પાટીલની જાહેરાત

કલકત્તા! અનાજના વ્યાપારમાં ચાલતી તમામ ગેરરીતીઓને સખત હાથે દબાવી દેવાનો સરકારનો નિર્ણય છે એવી જાહેરાત કેંદ્રના ખોરાક અને ખેતીવાડી ખાતાના પ્રધાન શ્રી એસ. કે. પાટીલે અહીં કરી હતી.

શ્રી પાટીલે કહ્યું કે વેપારીઓ તમામ અન્ય ચીજ–વસ્તુઓમાં ભારે નફાખોરી કરતા હતા. પરંતુ અનાજ તો દરરોજ આરોગવાની વસ્તુ છે અને એમાં નફાખોરી કરવી એ ખરાબમાં ખરાબ ગુનો છે.

શ્રી પાટીલે સંગ્રહખોરી અને ભાવ ઉછાળા માટે જવાબદારીના આક્ષેપો અવાસ્તવિક હોવાનું કહ્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે કેટલીક રાજ્ય સરકારો પણ ૧૯૫૯માં અનાજની તંગી પડશે એવી માન્યતા બાંધી બેઠી હતી. સટ્ટાખોરી કરવાના દાખલાનો અંત લાવવા અનાજની હેરફેર પર પ્રાંતોના અંકુશોને તેમણે વાજબી ઠેરવ્યા હતા.

તેમણે કહ્યું કે અમેરીકાથી અનાજ આવવાનું શરૂ થયું તે પહેલાં રેશનમાં ચોખાના ભાવો વધી રહ્યા હતા. હું પોતે જ્યારે અનાજના વ્યાપાર પરના નિયંત્રણો હટાવી લેવાની તરફેણમાં હતો ત્યારે કેટલાક વેપારીઓની અનિચ્છનીય વર્તણુકને લીધે કેટલાક નિયંત્રણો લાદવાની સરકારને ફરજ પડી.

શ્રી પાટીલે ઉત્પાદનના અંદાજ મુકવાની હાલની પદ્ધતિની ટીકા કરતા કહ્યું કે મને સરકારી આંકડાઓમાં વિશ્વાસ નથી. અધિકારીઓ તેમની ઓફિસોમાં બેઠા બેઠા પાસેથી ભેગી કરતા હોય છે અને મોટે ભાગે ઉત્પાદનનો ખોટો અંદાજ મુકવા દોરાયેલા છે, વેપારીઓ પણ ફરજીયાતની બીકે તેમની પાસેના જથ્થાઓ અને તેમને થતા નફાઓની સાચી વિગતો આપતા નથી અને ગરીબી પણ પરમાની ચીજવસ્તુઓના ભાવની બાબત વધારીને કહે છે આમાંથી એક વિષમચક્ર ઉભું થાય છે, જે અનાજના પ્રશ્નને વધુ વણસાવે છે.

દિલ્હીમાં જાસુસી પ્રવૃત્તિ ચલાવી રહેલી ત્રણ ટોળીઓ

દિલ્હી પોલીસે અનેક ધરપકડો કરી તે પછી એક આગેવાન સામ્યવાદી દેશ સહિત ત્રણ વિદેશી રાજ્યોને ગુપ્ત માહિતી આપતા કેટલાક જાસુસી ટોળીને શોધી કાઢી છે. અત્યાર સુધીમાં આઠ જાસુસોને પકડવામાં આવ્યા છે. આમાંના ત્રણ જાસુસો વિદેશ ખાતાના અમલદારો છે. બે જાસુસો સંરક્ષણ ખાતાના કર્મચારીઓ છે અને એક જાસુસ આયોજન પંચનો અમલદાર છે. બાકીના બે જાસુસો માં એક ભૂતપૂર્વ લશ્કરી કેપ્ટન અને બીજો સામાન્ય નાગરિક છે.

આ જાસુસોએ ભારતીય લશ્કરના શસ્ત્રસરંજામ, ભૌગોલિક રીપોર્ટર, સરહદ વિસ્તારમાં રસ્તાનું બાંધકામ અને વિદેશી સહાયના થતા ઉપયોગની વિગતો વિષે પરરાજ્યોને માહિતી આપી છે. એક જાસુસ ટોળી એક પશ્ચિમી ચોક્કસ સામ્યવાદી દેશ માટે જાસુસી કરતી હતી, જ્યારે બીજી બે ટોળી એક યુરોપના દેશ તથા એક પડોશી દેશ માટે કામ કરતી હતી. મધ્યવર્તી છુપી પોલીસ આ કિસ્સાઓ સંબંધમાં વધુ તપાસ કરી રહી છે.

ગયા એપ્રિલ માસમાં વિદેશખાતામાંથી એક ખાનગી કાગળ ગુમ થતા જાસુસીની ગંધ આવી હતી. આ બાબતમાં પોલીસે કેટલાક માણસોની પુછપરછ કરી હતી, પરંતુ તેમને પુરતી માહિતી મળી નહોતી. ત્યાં પોલીસે પગેરું કાઢવાનું ચાલુ રાખ્યું અને તેમને જાસુસ ટોળાની ભાળ લાગી હતી. કેટલાક માણસોએ મેજીસ્ટ્રેટ સમક્ષ જાસુસી કાર્યોનો એકરાર કર્યો છે જેમાંના એકે બે વિદેશી પ્રતિનિધિ મંડળના કેટલાક અધિકારીઓના નામ આપ્યાં હતાં અને જણાવ્યું હતું કે તેમણે અમને લાંચ આપી તથા ધમકી પણ આપી હતી. જે અમલદારોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે તેઓના વધુ અમલદારો ભારત છોડી ગયા છે.

કેટલાક જાસુસોના ઘરમાંથી પકડાયેલી વસ્તુઓ, દસ્તાવેજો તથા અન્ય વસ્તુઓ પરથી એમ માલમ પડે છે કે તેઓએ ભારતને લગતી ગુપ્ત માહિતીઓ વિદેશોને આપી પુષ્કળ ધન મેળવ્યું છે. એમની સંપત્તિ જોતા પોલીસને એમ લાગે છે કે તેઓ ઘણા સમયથી જાસુસી કરતા હતા.

ગીરફતાર કરવામાં આવેલો સામાન્ય નાગરિક ખતરનાક જાસુસ છે. એને પુછપરછ કરવાથી બીજા જાસુસોનો પત્તો લાગવાની આશા રહે છે. આ જાસુસ કેટલાંક વિદેશ ખાતાઓને માહિતી પુરી પાડતો હતો.

ભૂતપૂર્વ લશ્કર કેપ્ટનના એક સગાની ધરપકડ થયા પછી પોલીસે રિવોલ્વર કબજે કરી છે જેની આયાત રિવોલ્વર ભારતમાં ખપરાતી નથી. સંરક્ષણ ખાતામાં નોકરી કરતા બે કર્મચારીઓએ વિદેશી સત્તાઓને અમલની માહિતી પુરી પાડી હતી એમ તપાસમાં માલમ પડ્યું હતું. કેપ્ટનના સગાના ઘરમાંથી કેપ્ટનની રિવોલ્વર મળી આવી હતી એમ સરકારે મેજીસ્ટ્રેટને જણાવ્યું હતું.

આયોજનપંચના કર્મચારી પ્રકાશ ક્રિમ લખણી તથા વિદેશ ખાતાના એક કર્મચારી શ્રી કનૈયાલાલ સામે બંધબારણે અદાલતમાં તપાસ શરૂ થઈ છે.

……

શ્રી નહેરૂનો પુણ્યપ્રકોપ

અલ્હાબાદ: સ્વરાજ ભવનમાં સ્થાનિક કોંગ્રેસ કાર્યકરોની મળેલી સભામાં પ્રવચન કરતાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ઉત્તર પ્રદેશ કોંગ્રેસમાં હસ્તિ ધરાવતા જુદા જુદા જુથો પ્રત્યે સખત રોષ ઠાલવ્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે જ્યાં સુધી કોંગ્રેસીઓ અંદરોઅંદર ઝઘડતા રહેશે અને નાની નાની બાબતોનો વિખવાદ જગાવતા રહેશે ત્યાં સુધી રાજ્ય પ્રગતિ કરી શકવાનું નથી.

તેમણે કહ્યું કે એ કમભાગ્યની અને શરમજનક બીના છે કે ઉત્તર પ્રદેશ કોંગ્રેસમાં તળિયાથી ટોચ સુધી પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિમાં જુથી જુથબંધી પ્રવર્તે છે. આથી કોંગ્રેસના વાસ્તવિક કાર્યને હાનિ પહોંચે છે

ઉત્તર પ્રદેશમાં સારા કોંગ્રેસીઓ છે પરંતુ ઉત્તર પ્રદેશમાં સમગ્ર વાતાવરણ કલુષિત બન્યું છે અને કોંગ્રેસમાંના વિવિધ જુથોને નિહાળીને હું દુઃખ જ અનુભવું છું. કોંગ્રેસ કાર્યકરો પરસ્પર ઝઘડ્યા કરે છે અને નાના વિખવાદો ઉભા કરે છે એ ખરાબ સ્થિતિ છે. એ કોંગ્રેસ સંસ્થા કે રાજ્ય જનતા માટે તંદુરસ્તીની નિશાની નથી.

કોંગ્રેસ કાર્યકરોએ કોંગ્રેસ સંસ્થામાં એકતા સ્થાપવી જોઈએ અને લોકો તથા દેશની સેવા માટે નિઃસ્વાર્થપણે કામ કરવું જોઈએ.

યોગ્યતા ધરાવતા રાજકીય રીતે સહન કરનારાને રાજકીય સહન ગણાતી નથી એવી એક કાર્યકરની ફરિયાદનો ઉલ્લેખ કરતાં વડા પ્રધાને કહ્યું કે કોંગ્રેસ કોઈ રાજકીય દ્રષ્ટિએ સહન કરનારાને પોષવા માટેની સંસ્થા નથી. અલબત્ત, તેમના પ્રત્યે તેમને સંપૂર્ણ સહાનુભૂતિ છે, પરંતુ તેમને રાજ્ય વિધાનસભાઓ કે સંસદમાં મોકલવાની ફરજ કોંગ્રેસની નથી.

શ્રી નહેરૂએ એમ ઉમેર્યું કે કોંગ્રેસ અને કોંગ્રેસમાંના તેમને વિશ્વાસ ધરાવતા જુથોના લોકોને ટેકો આપી રહ્યા છે એ દુઃખદ સ્થિતિ છે આવા કોંગ્રેસીઓનું માનસ કઈ દિશામાં કામ કરી રહ્યું છે તે જ મને સમજાતું નથી. મારી પોતાની વાત કરું તો મારું પોતાનું કોઈ જુથ જ નથી, અલબત્ત, કોંગ્રેસ જનો પર મારી કંઈક વગ છે.

રશિયાની સફળ ક્રાન્તિનો ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે સામ્યવાદી રાજ્યનો પાયો નાખતાં રશિયાના લોકોને ભારે શ્રમ કરવો પડ્યો હતો અને એમાં સત્તર વર્ષ વીતી ગયાં હતાં. આખરે તો લોકોના સંયુક્ત પ્રયાસોથી જ દેશ પ્રગતિ કરી શકે છે. ખેતરો ને કારખાનામાં કામ કરતા લોકોએ આધુનિક વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરીને ઉત્પાદન વધારવું જોઈએ.

ભારતીઓને તેમના ભાવિ વિષે ગભરાવાનું નથી

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ આફ્રિકામાંના ભારતીઓને જણાવ્યું છે કે જો ભારતીઓ બદલાતી પરિસ્થિતિને સમજશે અને આફ્રિકનો સાથે સહકાર થી રહેશે તો તેમના ભાવિ માટે ભય રાખવાને કંઈ કારણ નથી.

આફ્રિકામાંના ભારતીઓના ભાવિનો આધાર તેમના આફ્રિકનો સાથેના મૈત્રી ભર્યા સંબંધો પર નિર્ભર છે.

દારેસલામના 'ટાંગાનીકા હેરલ્ડ' પત્રના તંત્રી શ્રી. પી. આર. બોસ પર શ્રી નહેરૂએ લખેલા પત્રમાં ઉપર મુજબનું મંતવ્ય દર્શાવ્યું છે

શ્રી બોસે વડાપ્રધાન શ્રી નહેરૂ પર લખેલ પત્રમાં જણાવ્યું હતું કે ભારત તરફથી મદદ અને માર્ગદર્શન નહિ મળે તો ટાંગાનિકામાંના પચાસ હજાર ભારતીઓ માટે ઉભો થવાનો ભય છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે નીચેના વીમાઓ લઈએ છે:—
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૮૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની શાખાઓ ૪૨ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૧૫ શાખાઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરિયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડ પ્રીમીયમ લેતી કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

કોંગ્રેસ જ એકમાત્ર સંસ્થા છે જે પોતાની સુધારણા માટે પોતાના દોષ જાહેર કરે છે

સુરતનગર. "બીજા પક્ષોના કાર્યકરો દેવ જેવા છે અને કોંગ્રેસના કાર્યકરો નકામા છે એમ સ્વીકારવા હું તૈયાર નથી. કોંગ્રેસમાં ત્રુટીઓ છે, પણ એવી તો બીજી સંસ્થાઓમાં પણ ત્રુટીઓ છે. કોંગ્રેસ જ એક એવી સંસ્થા છે કે જે પોતાની સુધારણા ખાતર પોતાના દોષો જાહેર કરે છે."

મંગળજિલ્લા મેદાનમાં મળેલી જાહેર સભા સમક્ષ ભાષણ કરતાં ભારતના નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ કોંગ્રેસ સામે થતી ટીકાઓનો ઉપરોક્ત શબ્દોમાં જવાબ આપ્યો હતો.

શ્રી મોરારજીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, કોંગ્રેસ જ ભારતની એવી સંસ્થા છે કે જેણે લોકશાહીનો સ્વીકાર કર્યો છે અને તેને સંગીન પાયા પર મૂકવા પ્રયાસ કરી રહી છે. પક્ષો વિશે કોંગ્રેસનું મહત્ત્વ સ્વીકારે છે. પરંતુ તેને વગોવવામાં પણ માને છે. આવા ટીકાકારોની ટીકા આવકારદાયક છે કારણ કે તે કોંગ્રેસને સુધરવાની તક આપે છે. બાકી નકામી ટીકાઓથી તેને કંઈ નુકસાન થતું નથી. બેશક કોંગ્રેસમાં ત્રુટીઓ છે, પરંતુ એમ તો બીજી સંસ્થાઓમાં પણ ત્રુટીઓ હોય છે.

તેને ઇનામ આપીશ

કોંગ્રેસ અધિવેશન પાછળ જંગી ખર્ચ થાય છે એમ કેટલાક કહે છે પરંતુ જ્યારે આટલા બધા લોકો આવતા હોય ત્યારે તેમને ઓછામાં ઓછી સગવડો તો આપવી જોઈએ. માત્ર અનિવાર્ય ખર્ચ સાથે આ કાર્ય કેવી સુંદર રીતે કરવામાં આવે છે તે કોઈ પણ જોઈ શકે છે. આ સંસ્થા એટલી મોટી છે કે આટલો ખર્ચ જરૂરી છે. કોઈ પણ કામ મફત થતું નથી. અને કોઈ પ્રશ્ન કે અધિવેશન વગર ખર્ચે કરવા તૈયાર હોય તો હું તેને ઇનામ આપીશ.

કોંગ્રેસ અંગે બોલતાં તેમણે કહ્યું હતું કે કોંગ્રેસ તો મહેરામણ છે. મહેરામણ નકામો જ રહ્યું તેને ફગાવી દે છે આમ છતાં કોંગ્રેસ સભ્યોએ સજાગ રહેવાનું છે. તેમની ભૂલો ખામીઓની બાબતમાં વધારે જાગૃત રહેવું જોઈએ.

સ્ત્રીઓ વિશે ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે સ્ત્રીઓ આગળ નહિ આવે ત્યાં સુધી દેશ અને સમાજ પ્રગતિ સાધી શકશે નહિ. દરેક પોતાની પત્ની સીતા બને એમ ઇચ્છે છે. પણ કોઈ રામ બનવા તૈયાર નથી. દરેક પુરુષને સિંહ બનવું છે, પરંતુ તે પત્નીને તો બકરી જ રાખવા માગે છે.

રીફાઈનરી ક્યાં?

અમદાવાદ: ગુજરાતમાં વીસ લાખ ટનની રીફાઈનરીની સ્થાપના કરવા અંગેની જાહેરાત ભારત સરકારના તેલ અને ખાણ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવિયાએ કરી હતી. ગુજરાતમાં રીફાઈનરીની સ્થાપના અંગે સ્થળની પસંદગી માટે પ્રાથમિક તપાસ કરવા નીમાયેલી કેન્દ્રના તેલ, વાહન વ્યવહાર ખાતાના અધિકારીઓ તથા ગુજરાતના મુખ્ય સચિવ શ્રી વી. ઈશ્વરનની બનેલી પાંચ સભ્યોની સમીતીએ તેનો અહેવાલ તૈયાર કરી નાંખ્યો છે.

ગુજરાતના અંકલેશ્વર અને ખંભાતના તેલક્ષેત્રના વિસ્તારની ઝીણવટભરી તપાસ કર્યા બાદ આ સમીતીએ સૂચિત રીફાઈનરી માટે બે સ્થળોનું સૂચન કર્યું છે (૧) અંકલેશ્વરની આસપાસની દસ માઈલની ત્રિજ્યાનો વિસ્તાર અને (૨) ખંભાત અને કાસદ વચ્ચેનો વિસ્તાર.

હવે પછી રીફાઈનરી માટેની ટેકનીકલ સમીતિ આ બે વિસ્તારોની મુલાકાત લેશે. આ સમીતી તેલના કાર્યકારણના નિષ્ણાતો અને ઉચ્ચ ટેકનીકલ જ્ઞાન ધરાવનારાઓની હશે. અને આ સમીતી આ બે વિસ્તારોમાંથી કયા ચોક્કસ સ્થળે રીફાઈનરી સ્થાપવી જોઈએ, તે અંગે ભલામણ કરશે. ટેકનીકલ સમીતી ઉનાળા પહેલાં સુધીમાં તેની ભલામણ સરકારને કરી દેશે એમ માનવામાં આવે છે, અને આ રીતે ગુજરાતમાંની રીફાઈનરીના ચોક્કસ સ્થળનો ખ્યાલ આવી જશે.

ફરવુઅર્ડ રાણીને મળશે

લંડન: ડૉ. ફરવુઅર્ડ માર્ચની ૯ તારીખે રાણીને નાસ્તા માટે મળશે. ફરવુઅર્ડ જેઓ વડા પ્રધાનોની પરિષદમાં જતા છે, તેઓ સાથે મીસીસ ફરવુઅર્ડને પણ લઈ જશે. બે બીજી સત્તાવાર મુલાકાતો વડા પ્રધાન ફરવુઅર્ડ લેશે તે નીચે મુજબ છે.

૮મી માર્ચ: મી. હેરલ્ડ મેકમીલન, બ્રિટનના વડા પ્રધાન તરફથી વડા પ્રધાનોને અપાયેલા ખાણામાં ડૉ. ફરવુઅર્ડ હાજર રહેશે, અને સાંજે મુલાકાતમાં હાજર રહેશે.

૧૦મી માર્ચ: રાણી અને પ્રીન્સ ફીલીપના માનમાં ગાઈલ્ડ હોલમાં અપાયેલા ખાણામાં હાજરી

૧૧-૧૨ માર્ચ: ચેકર્સની મુલાકાત.

૧૪મી માર્ચ: મલ્બરો હાઉસમાં સમવાયતંત્રના હાઈ કમીશ્નરોનું સ્વાગત.

૧૬મી માર્ચ: સમવાયતંત્રના વડા પ્રધાનોને રાણી તરફથી ખાણું

૧૭મી માર્ચ: દક્ષિણ આફ્રિકાના હાઉસમાં ખાણું.

—ભારત સરકારે વડોદરા ખાતે ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કમીશનની એક કચેરી સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ કમીશનની વડી કચેરી દહેરાદૂનમાં છે પણ ગુજરાતમાં તેલ મળી આવતાં એક પેટા કમીટી વડોદરા ખાતે રખાશે.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

ઈમીગ્રેશન, જકાતડ્યુટી, વીઝાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગમાં હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી આફિસે ફોન કરો

જંઝીબાર, આદન, કેરો, હબશ, મારસેલ્સ, પોર્ટસૈદ, વિગેરેના ટીકીટ અને બદલામાં આપીએ છીએ

ઈન્કમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા ઈત્યાદિ તેમજ પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં હંમેશ ફી લીધા વિના અમે અંગત સલાહ આપીએ છીએ.

નેટાલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને પીલ્ગ્રામ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339133,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

સૌરાષ્ટ્રમાં બોક્સાઈટનો વિપુલ જથ્થો

રાજકોટ: સૌરાષ્ટ્રમાં વિશાળ પ્રમાણમાં ઊંચા પ્રકારનું બોક્સાઈટ મળી આવ્યું હોવાથી એલ્યુમીનીયમના કારખાનાની સ્થાપનાને વેગ મળશે. તાજેતરમાં અત્રે મળેલી પ્રાદેશિક ખનિજ સલાહકાર સમીતીની બેઠકમાં એવો નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો, કે સૌરાષ્ટ્ર દેશની એલ્યુમીનીયમની જરૂરીયાતોને પહોંચી વળવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવશે. કારણ કે, એલ્યુમીનીયમના ઉત્પાદન માટે બોક્સાઈટ પાયાની ખનીજ ધાતુ છે.

એમ પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, જામનગર જીલ્લાના જામકલ્યાણપુર મહાલમાંથી મળી આવેલ બોક્સાઈટ બીજી કરતાં ઉચ્ચ પ્રકારનું છે અને તેનો વિપુલ જથ્થો છે.

ભારતના જીઓલોજીકલ સર્વેના જીઓલોજીસ્ટ શ્રી સહઅનુભીએ કરેલી સંશોધન સર્વે પછી ઉપરની બાબત જાણવા મળી હતી. તેમના અહેવાલથી સહઅનુભીએ જણાવ્યું હતું કે આખતરા માટેના કેટલાક ખાડાઓ ખુલ્લા કરીને બોક્સાઈટ ડીપોઝીટની સર્વાંગીણ તપાસ કરવામાં આવી હતી. બોક્સાઈટ ૧૦ લાખ ટન જેટલું હોવાનો અંદાજ છે. જમીનની ૨૦ ફુટ ઊંડાઈએ જ મળી આવ્યું હતું. તેમણે એવી ધારણા બાંધી છે કે, ૧૦ લાખ ટન કરતાં પણ ઘણું વધારે બોક્સાઈટ મળી આવશે અને સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છના દરિયાકાંઠાના વિસ્તારોમાં તેનો વધુ જથ્થો હોવાની શક્યતા છે અને તેની ટુંક સમયમાં તપાસ કરવામાં આવનાર છે.

અત્રે એ યાદ આપવું જરૂરી છે કે, સૌરાષ્ટ્રના ઉદ્યોગપતિઓ પાસે જાપાનની એક પેઢીની મદદથી એલ્યુમીનીયમનું કારખાનું સ્થાપવાની યોજના માટે તાજેતરમાં બ્રિટીશ એલ્યુમીનીયમ કંપનીના પ્રતિનિધિઓએ એલ્યુમીનીયમનું કારખાનું સ્થાપવા અગર તેમના કારખાના માટે કાચો માલ મેળવવાના હેતુથી સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છની મુલાકાત લીધી હતી.

રાતા સુકા મરચા

નેટ ૩૦ રતલ બેગની શી. ૫૫-૦ અને ૧૨ રતલ બેગની શી. ૨૨-૦ અને આફ્રિકાના લાલ કાચાના મુગ કબનના શી. ૨૦-૬.

તેમજ હાલની ખાદ્યેલી સારા ભાવ ભરમાં પણ મળશે.

માટે લખો:

Maarmans (Pty) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

વિવિધ વર્તમાન

શહેરમાં લટકતાં બંડ-ખોરોનાં શબ

એલીઝાબેથવીલ: બે બળવાખોર નેતાઓ જેમને પોલીસે ફાંસી દીધી હતી તેમનાં શબ એલા સેંટ્રલ સ્ક્વેરમાં મોડી રાતની લાગી હતી. બળવાખોરોના નેતા જનરલ મેહીમ્બુ નેરેને પોલીસ સાથેની અથડામણમાં સખત ઘવાયો હતો તેને બચાવવા માટે ડાક્ટરો તનતોડ મહેનત કરી રહ્યા છે. જનરલને ગોળીઓ વાગી થઈ છે. જનરલના ભાઈ એમેનાને પણ પોલીસે પકડ્યો હતો અને તેની કતલ કરી હતી. ચાલી ગેરીલાઓના [illegible] લેવાહુનની પણ કતલ કરવામાં આવી હતી. એમ-બવ તમામ બંડખોર આગેવાનો મરાઈ ગયા છે.

મસાકામાં નવી કોર્ટ

મસાકાની નવી લૉ કોર્ટ યુગાન્ડાના ચીફ જસ્ટીસના હાથે ખુલ્લી મુકવામાં આવી છે. તેની પાછળ સરકારે પાંચ લાખ શીલીંગનો ખર્ચ કર્યો છે. આ મકાન બધું આફ્રિકનોએ જ બાંધેલું છે એનો પ્લાન સરકારી આર્કિટેક્ટે બનાવ્યો હતો. બારીઓમાં લોકુગો-નીયમની સુક્ષ્મ નાંખેલા છે. મસાકાની તમામ કોર્ટ આ નવા મકાનમાં ફર થશે. મસાકામાં કાયદાનું કામકાજ વધી જવાથી કામકાજ માટે જુનું મકાન બહુજ નાનું પડતું હતું.

યુગાન્ડામાં બે આ. ડૉક્ટરો

બે યુગાન્ડાવાસીઓને યુગાન્ડામાં પ્રથમ ઊંચી પદવીના ડૉક્ટરો બનવાનું માન પ્રાપ્ત થયું છે. ડૉ. કીબુકા મુસોકે એમ. આર. સી. પી. થયા છે અને ડૉ. કવાનાગાઝી એફ. આર. સી. એસ. થયા છે. પૂર્વ આફ્રિકામાં તેઓ પહેલા જ આફ્રિકન સર્જન છે. તેઓ બન્ને મકરેરેમાં ડૉક્ટરનું ભણ્યા હતા અને ત્યારબાદ આગળ ભણવા માટે લંડન ગયા હતા. યુગાન્ડા આજે દિવસે દિવસે આગળ વધી રહ્યું છે અને આઝાદી મેળવવાની લાયકાત પ્રાપ્ત કરી રહ્યું છે.

માધવાણી ફેમીલીની ઉદારતા

માધવાણી ફેમીલીની ઉદારતા યુગાન્ડામાં સહુ કોઈ જાણે છે. મરહુમ મુળજીભાઈ માધવાણીની યાદગીરીમાં તેમના પુત્ર શ્રી જયંતભાઈ માધવાણી જેઓ યુગાન્ડા ધારાસભાના સભ્ય છે તેમણે [illegible] શીલીંગનું દાન કરેલ છે. આ દાન આફ્રિકનોના અભ્યાસ માટે વપરાશે તેવી જાહેરાત સરકારે કરી છે.

ક્યુબામાં

ક્યુબામાં અમેરીકાના છ નાગરિકોને ક્યુબાની સરકાર સામે બંડનું કાવતરું કરવા આરોપસર કોર્ટમાં ઉભા કરવામાં આવતાં સરકારી વકીલે આ આરોપને ભયંકર ગુન્હો ગણાવી એ બધા આરોપીઓને મોતની સજા કરવાની માગણી કરી હતી પણ કેસ ચાલ્યા બાદ કોર્ટે એ છએ અમેરિકનોને ૩૦ વર્ષની કેદની સજા ફટકારી છે.

બંદુકની અણીએ દયાળને રોક્યા!

લીઓપોલ્ડવીલ: બકવાન્ગાની નિર્વાસિત છાવણીઓનો પ્રવાસ કરી રહેલા કોંગો ખાતેના યુનોના ખાસ પ્રતિનિધિ શ્રી રાજેશ્વર દયાળ વિમાની જઈ રહ્યા હતા ત્યારે અલગ થઈ ગયેલા કસાઈ પ્રાન્તના શ્રી આલ્બર્ટ કાલોન્જીના લોકોએ બંદુકની અણી ધરીને તેમને આગળ વધતા અટકાવ્યા હતા. એમ જણાવવા મળે છે કે શ્રી દયાળે શ્રી કાલોન્જીની વિધિપૂર્વક મુલાકાત લીધી ન હોવાથી સેનાએ તેમને અટકાવ્યા હતા. પાછળથી શ્રી દયાળે શ્રી કાલોન્જી સાથે વાત કરી હતી અને તેમને આગળ જવા દેવામાં આવ્યા હતા. શ્રી દયાળને બકવાન્ગામાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સેના પાસેનાં શસ્ત્રો બેલ્જીયમથી મળ્યાં હતાં.

કેનેડી દંપતી 'બાપુ કી દુનીયા' નિરખશે!

ન્યુયોર્ક: પ્રમુખ જ્હોન કેનેડી અને શ્રીમતી કેનેડીએ વોશિંગટનમાં રજુ થનાર "બાપુ કી દુનીયા" નામના ફોટોગ્રાફિક-વિજ્ઞાન ચિત્રની પ્રથમ રજુઆત વેળાએ હાજરી આપવાના ભારતીય એલચી શ્રી ચાગલાના આમંત્રણનો સ્વીકાર કર્યો છે. નવા અમેરીકન પ્રમુખ અને અમેરીકાની પ્રથમ મહિલાનો આ પહેલો જ બિન સત્તાવાર કાર્યક્રમ હશે. "બાપુ કી દુનીયા"માં આવેલું ભારત અને તેની ભાવિની આશાઓ વ્યક્ત કરવામાં આવી છે.

ધારાસભામાં બહેનો કેમ નહિ?

કેન્યામાં આવતા કાનુના નેતા હોલ આફ્રિકન બહેનોની એક મીટીંગ ભરાઈ હતી તેમાં એ બાબત પર ખેદ વ્યક્ત થયો હતો કે સ્ત્રીઓ રાજકારણમાં રસ ધરાવે છે છતાં કાનુ કે કાડુ કોઈએ એક પણ મહિલા ઉમેદવારને પસંદ કરી નથી.

નૈરોબીની ખુલ્લી બેઠક માટે મી. ટોમ મ્બોયા સામે હરીફાઈ કરવા બદલ [illegible] ડૉ. વાયાકીની ટીકા કરી છે.

જીવનસાથી શોધી આપતું યંત્ર

[illegible] તાજેતરમાં તૈયાર કરેલ એક પારસીયન ઇલેક્ટ્રોનિક કમ્પ્યુટર, જે જગતમાં તેના પ્રકારનું પહેલું જ યંત્ર છે તમારે જોઈએ એવો જીવનસાથી પસંદ કરી આપે છે.

આ માટે શરૂઆતમાં તમારે એક પ્રશ્નાવલી ભરવાની હોય છે. પુરુષો માટે પ્રશ્નાવલીમાં તેમની ભાવી પત્નીનાં સૌન્દર્ય, રુચિ, સંસ્કાર, વગેરેને લગતા સવાલો હોય છે. યુવતીઓ માટેની પ્રશ્નાવલીમાં તેમને જોઈતા પતિની શારીરીક શક્તિ, સ્વભાવ, નાણાકીય હાલત વગેરે સંબંધી હોય છે.

આ પ્રશ્નાવલીઓને મશીન પોતાની પાસે અગાઉથી જમા થયેલા સેંકડો અભિલાષી ઉમેદવારોની વિગતો સાથે સરખાવી જુએ છે. જો તમારી પસંદગીના બધા ગુણો ધરાવતો કોઈ ઉમેદવાર હોતો નથી તો મશીન તમને કહેશે "અફસોસ તમારા માટે અહીં કોઈ યોગ્ય જીવન સાથી નથી" પરંતુ તમારી પસંદગીના ગુણો ધરાવતા એકથી વધારે ઉમેદવારોના ફોટાઓ પ્રદર્શિત કરે છે અને તમે તેમાંથી જીવનસાથીની પસંદગી કરી શકો છો.

આ યંત્રનો ઉપયોગ અત્યારે વિવાહ વિષયી કોયડાઓના ઉકેલ શોધવા માટે થઈ રહ્યો છે પરંતુ નજીકના ભવિષ્યમાં તેની પાસેથી નોકરી-ચાકરીઓનાં યોગ્ય જોડાણ આપવાનું લોકસેવાનું કામ લેવાનો પણ ઇરાદો છે.

પુસ્તક ઉપર પ્રતિબંધ

"આફ્રિકા-ટર્મ્સ ઓફ રીવોલ્ટ" નામની ચોપડીની આયાત તથા વેચાણ ઉપર કેન્યાની સરકારે પ્રતિબંધ મુકેલ છે. આ ચોપડી જેક વોડીસે લખી છે અને તેને પ્રસિદ્ધ કરનાર પેઢીનું નામ છે લોરેન્સ એન્ડ વીશાર્ટ, લંડન.

અમેરીકા પાસે હજાર હાઈડ્રોજન બોમ્બ છે

ન્યુયોર્ક: અમેરીકા પાસે એક હજાર હાઈડ્રોજન બોમ્બનો સંગ્રહ છે એમ અમેરીકાના ખ્યાતનામ અણુ વિજ્ઞાની ડૉ. રાલ્ફ ઈ. લેપે અહીં જણાવ્યું હતું.

વિજ્ઞાન વિકાસ સભાના વાર્ષિક સમેલનમાં બોલતાં તેમણે કહ્યું હતું કે એ હજારમાંનો દરેક બોમ્બ એક શહેરને નાબુદ કરી શકે તેમ છે તેમણે એમ પણ ઉમેર્યું કે બીજા ૫૦,૦૦૦ વધુ બોમ્બ પેદા કરી શકાય તેટલી સામગ્રી અમેરીકા ધરાવે છે.

લોકમતનો બહિષ્કાર કરવાની થયેલી હાકલ

ટુનીસ: સંસ્થાનવાદી સેના મારફત ફ્રેન્ચ સરકાર અલ્જીરિયાના પર જે કહેવાતો લોકમત લેવા બેસાડનાર છે તેનો બહિષ્કાર કરવા માટે અલ્જીરિયાના લોકોને સંગઠિત કરવાનો અલ્જીરિયાની કામચલાઉ સરકારે નિર્ણય કર્યો છે, એમ બળવાખોરોના પ્રવક્તાએ આજે જણાવ્યું હતું.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર,
• રોમર
• રોટરી
• રેડો
• ફેવર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૧૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૭૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૮-૨-૧૯૬૧.

ત્રાંબાનું કારખાનું સ્થાપવાની ભારત સરકારની વિચારણા

રાજકોટ : ભારત સરકાર દસ હજાર ટન ત્રાંબાનું વાર્ષિક ઉત્પાદન કરે એવું કારખાનું નાંખવાનું વિચારી રહી છે. ઇન્ડિયન બ્યુરો ઓફ માઇન્સે તેના કાર્યમાં જે પ્રગતિ સાધી છે તેનાથી પ્રેરાઈને ભારત સરકાર આ દિશામાં આગળ વધી રહી છે.

ઇન્ડિયન બ્યુરો ઓફ માઇન્સે તેના હેવાલમાં ભારતમાં [illegible] સ્થળોએ ત્રાંબાના વિપુલ જથ્થાઓ મળી આવ્યાનું જણાવ્યું છે.

ઝરીઆ વિસ્તારમાં ૨-૪ ટકા ત્રાંબુ ધરાવતી ધરો મળી આવ્યા છે [illegible] આ વિસ્તારમાં મળતા ઝિંકનું પણ ઉત્પાદનના પરિણામ આવી રહ્યું છે.

ઝુંઝુનુ જીલ્લાના ખેત્રી વિસ્તારમાં પણ પ્રાથમિક તપાસમાં ઊંચા પ્રકારનો સારો એવો જથ્થો જમીનમાં જણાયો છે આ જથ્થો લગભગ ૨ કરોડ ૮ લાખ ટન જેટલો અંદાજાયો છે.

આંધ્રના કુર્નુલ જીલ્લામાં પણ શોધખોળ કરાય છે. બિહારના હઝારીબાગ જીલ્લાના [illegible] ખાતે પણ કેટલીક ખાણો જણાયા છે આમાં ૪૦ ટકા ત્રાંબુ ધરાવતા ૩ કરોડ ૮૪ લાખ ટનના જથ્થાઓ છે.

ઓરિસ્સાના [illegible] ખાતે ૮ કરોડ ૧ લાખ ટન ત્રાંબાના જથ્થા જણાયા છે.

સીક્કીમ ખાતે ત્રાંબાના જથ્થા શોધવાનું કાર્ય પણ આગળ વધી રહ્યું છે.

બાળકો એટલે પરમેશ્વરના ફિરસ્તાઓ

દિલ્હી : ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાધાકૃષ્ણને ભારતીય બાળમેળા પ્રસંગે બાળ વિકાસ પરિષદ તરફથી યોજેલી શિબિરમાં [illegible] પારિતોષિક વિતરણ કરતા શિક્ષકો અને માબાપોને બાળકો પ્રભુના પોતાનાં બાળકો છે એ રીતે તેમનો વિકાસ થાય એમાં સહાય કરવાની અપીલ કરી હતી.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે બાળકોમાં [illegible] ઉત્સાહ અને શક્તિ પડેલાં છે અને નિર્દોષ મનોવૃત્તિ દ્વારા તેઓની એ શક્તિ બહાર દેખા દે છે. આપણે તેમના એ ઉત્સાહ કે ઊછળતી શક્તિને દાબી દેવા જોઈએ નહિ પણ આવા [illegible] એને સુમાર્ગે વાળવા જોઈએ.

ડા. [illegible]ની સખાવત

પાલનપુરના રહીશ સ્વ. ડૉક્ટર ભગવાનજી કલ્યાણજીના ધર્મપત્ની શ્રીમતી પાર્વતીબેન ભગવાનજી નામે એમના પતિના સ્મરણાર્થે પાલનપુરના શ્રી મહાવીર [illegible] શિક્ષણ સમાજને ગરીબ વિદ્યાર્થીઓને ફ્રીશીપ આપવામાં મદદરૂપ થાય એ હેતુથી રૂપિયા ૧૧ હજારની ઉદાર સખાવત કરી છે. આ સિવાય એમણે બીજી પણ કેટલીક જાહેર સંસ્થાઓને સારી એવી સખાવત આપી છે.

ઉદ્યોગક્ષેત્રે ભારતે કરેલી પ્રગતિ

સુરત : "કોઈ પણ આઝાદ દેશના ઇતિહાસમાં સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિના પ્રથમ દશ વર્ષમાં ઉદ્યોગિક ક્ષેત્રે [illegible] માંડીને ૪૫૦૦ કરોડનું મૂડી રોકાણ કર્યું હોય એવો એક પણ દાખલો નોંધાયો નથી. ભારતની પ્રગતિને [illegible] પણ ભારતે દશ વર્ષમાં જે ઉદ્યોગિક ક્રાંતિ કરી છે તેવી ક્રાંતિ તો જગતના કોઈ દેશમાં થઈ નથી."

નગીનચંદ હોલમાં સુરત ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની ખાસ સભા સમક્ષ ભાષણ કરતા કેન્દ્રના ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી મનુભાઈ શાહે ઉપરોક્ત શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

તેમણે કહ્યું કે આજે ભારતના દક્ષિણ છેડાથી માંડીને ઉત્તર અને પશ્ચિમ છેડાથી માંડીને પૂર્વ તરફ ઝડપી ઉદ્યોગીકરણ કરી નાખ્યું છે. આજે જ્યારે [illegible] લાખ તેની [illegible] અને તેને પાર આપવાની તૈયારી [illegible] ત્યારે આપણને લાગે છે કે આપણે ઉદ્યોગિક ક્રાંતિને આરે ઊભા છીએ. આજે ભારતના શહેરે શહેરે અને ગામે ગામ ઉદ્યોગો [illegible] નંખાઈ રહ્યા છે, અને એજ એની પ્રગતિની નિશાની છે.

ભારતમાં મોટી બખ્તરિયા મોટરો બનાવવાની તૈયારી

નવી દિલ્હી : ભારતમાં મોટી બખ્તરિયા ગાડીઓ બનાવવાનું કારખાનું નાંખવામાં વિદેશી સહકાર મળવાની કેટલી શક્યતા છે તેની તપાસ કરવા માટે ચીફ ઓફ જનરલ સ્ટાફની આગેવાની હેઠળ [illegible] સભ્યોનું પ્રતિનિધિ મંડળ પશ્ચિમ જર્મની અને બ્રિટનના પ્રવાસે ગયું છે.

આ પ્રતિનિધિમંડળ પાસે કારખાનું નાખવા વિષે ચોક્કસ યોજના છે. ભારતના સંરક્ષણપ્રધાન શ્રી કૃષ્ણમેનન જર્મનીથી ભારત પાછા ફરતાં થોડા દિવસ લંડનમાં રોકાયે અને પ્રતિનિધિ મંડળ સાથે કારખાનું શરૂ કરવાની યોજના કેટલી આગળ વધી છે તે વિષે ચર્ચા કરી.

શ્રી નહેરુ વિશ્વભારતીના કુલપતિ તરીકે ફરીથી ચુંટાયા

શાંતિનિકેતન. અત્રે મળેલી વિશ્વભારતી યુનીવર્સીટીની સંસદની સભામાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ વિશ્વ ભારતીના કુલપતિ તરીકે ફરી ચુંટાયા હતા. ૧૯૫૧માં આ યુનીવર્સીટીની સ્થાપના થઈ ત્યારથી શ્રી નહેરુ એના કુલપતિ તરીકે રહ્યા છે.

સભાનું પ્રમુખસ્થાન ઉપાચાર્ય શ્રી એસ. આર. દાસે લીધું હતું.

સુરતમાં રૂા. ૧ કરોડના ખર્ચે પ્રાદેશિક ઇજનેરી કોલેજ

સુરત : ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં સુરતમાં આશરે રૂા. ૧ કરોડના ખર્ચે ગુજરાત રાજ્યની પ્રાદેશિક ઇજનેરી કોલેજ સ્થાપવાની અને એની સાથે આ કોલેજ માટે રૂા. ૨૦ લાખનું દાન આપનાર જાણીતા ઉદ્યોગપતિ સર પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસનું નામ જોડવાની યોજનાને ભારત સરકારે મંજુરી આપી છે એવી સત્તાવાર માહિતી ભારત સરકારના વૈજ્ઞાનિક સંશોધન અને સાંસ્કૃતિક બાબતો માટેના પ્રધાન [illegible] સુરતમાં ઇજનેરી કોલેજ સ્થાપવા માટેના પ્રયાસો કરી રહેલી ધી સુરત [illegible] એજ્યુકેશન એન્ડ રીસર્ચ સોસાયટીના પ્રમુખ શ્રી યુ. એન. મહિડાને એક પત્રદ્વારા આપી છે.

એક અખબારી મુલાકાતમાં શ્રી મહીડાએ ઉપરોક્ત માહિતી આપી હતી.

રૂા. સોની નવી ડીઝાઈનની નોટ બહાર પડશે

મુંબઈ : રીઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા ટુંક સમયમાં જ નવી ડીઝાઈનની રૂપિયા સોની નોટ બહાર પાડશે એમ બેંકે આજે જાહેર કર્યું છે. તેમ છતાં અશોક સ્તંભની છાપવાળી ચાલુ ડીઝાઈનની નોટ પણ કાયદેસરના ચલણ તરીકે ચાલુ રહેશે.

જો કે નવી નોટોની ડીઝાઈન તદ્દન નવી છે, ફક્ત તેની સાઈઝ જ તેમની તેમ જ રહેશે.

દેશના જંગલનો કુલ વિસ્તાર

ભુવનેશ્વર : શ્રી એસ. કે. [illegible] જંગલને લગતા મધ્યસ્થ મંડળના પ્રમુખપદેથી બોલતાં એવી માહિતી આપી હતી કે, આપણા દેશની જમીનના ૨૨ ટકા વિસ્તાર જંગલ છે. [illegible] ઉપયોગમાં આવતું લાકડું મળી રહે એવા જંગલનો વિસ્તાર તો માત્ર કુલ જમીનના ૧૫ ટકા જેટલો જ છે.

ગુજરાતની વસ્તીમાં ૨૭ ટકાનો વધારો

અમદાવાદ : ગુજરાત રાજ્યમાં વસ્તી ગણતરીનું કાર્ય હાથ ધરાયું હતું. પ્રથમ ગણતરી થઈ ગઈ હતી ગુજરાતમાં આ ૧૯૫૧ની ગણતરી કરતી [illegible] ૨૭ ટકાનો વધારો માલમ પડે છે [illegible] વસ્તી ૨,૨૦૦૦૦૦૦ જેટલી નોંધાઈ હતી. વડોદરા શહેરમાં ૪૦ ટકા વસ્તીનો વધારો નોંધાયો છે.

દહેજ "તેલબંદર" બનશે

ભરૂચ જીલ્લાના દહેજ બંદરને "તેલબંદર" તરીકે વિકસાવવા અંગે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે અને તેની પાછળ ત્રીજી યોજના દરમ્યાન સરકાર એક કરોડનો ખર્ચ કરી ત્રણેક વર્ષમાં તૈયાર કરવાની અપેક્ષા રાખે છે. એમ જાણવા મળ્યું છે.

અમદાવાદમાં ધારાસભ્યો ઉદ્યોગપતિઓ, પત્રકારો સમક્ષ શ્રી [illegible] જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. મહેતા અને ગુજરાત સરકાર દહેજ બંદરને "તેલબંદર તરીકે" વિકસાવવા ઇન્તેજાર છે આ અંગે વિચારણા કરવામાં આવશે.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટાંગવા લાયક [illegible] "મનને મોજ" સ્વ. [illegible] સુંદર [illegible] કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ. ફક્ત શી. ૧—૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

[illegible]
અમારે ત્યાં નીચેની જાતની વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે : સાડીઓ, સુંદર રચના અને બીજી અનેક જાતની બનાવટો, [illegible] ગરમ કપડા જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, [illegible], ચડ્ડી, મોજા વિ.

બાળકો માટે : [illegible], ટોપી, [illegible], [illegible], ચડ્ડી, મોજા, નેપકીન્સ, [illegible], [illegible], [illegible] વિ.

[illegible]

વિલંબ ના કરો! [illegible]!!

હમણાંજ પધારો: [illegible] (પ્રા) લી.

([illegible])

[illegible] — [illegible] — પો. બો. [illegible]

[illegible] મેન્શન્સ — ૩૪ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ — [illegible]

નૈરોબીનું પાફમેક પરિષદ

નૈરોબી ખાતે પૂર્વ અને મધ્ય આફ્રિકાના સર્વોપરી આફ્રિકન નેતાઓની મળેલી ટોચની પરિષદ-પાફમેકમાં પૂર્વ આફ્રિકાના ચારેય પ્રદેશોનું-કેનીયા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા અને ઝાંઝીબારનું સમવાય તંત્ર-ફેડરેશન રચવાનો ઠરાવ પાસ કરવાની મુખ્ય કામગીરી બજાવી વિસર્જન થયું હતી.

ઠરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પૂર્વ આફ્રિકાનું ફેડરેશન પૂર્વ આફ્રિકાની પ્રજાઓની એકતા માટે તેમ આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે બહુ આવશ્યક છે.

આફ્રિકન સરકારો

આ ઠરાવ પર થયેલા પ્રવચનોમાં આફ્રિકન નેતાઓએ જણાવ્યું હતું કે કેનીયા, યુગાન્ડા અને ઝાંઝીબારમાં ચુંટણીઓ થયા બાદ તુર્તજ આફ્રિકન બહુ પ્રધાનોવાળી આફ્રિકન સરકારો સ્થપાવી જોઈએ.

આ સરકારોએ તે બાદ ફેડરેશન કરવા માટેના વિગત પગલાં લેવા માટે એક ટોચની પરિષદ બોલાવવી.

પાફમેકની આગેવાની નીચે બધુ નેતાઓએ નાઈરોબીમાં બોલાવેલી આ કોન્ફરન્સ એ દિવસ મળી હતી તેમાં મધ્ય આફ્રિકાના હાલના ફેડરેશનને સખ્ત રીતે વખોડી કાઢવામાં આવ્યું હતું અને આગ્રહ કરી હતી કે એ રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડના હાલના એ ફેડરેશનને તુર્તજ તોડી પાડવું. એ મધ્ય આફ્રિકાના ફેડરેશનના દેશો તેમનું પોતાનું ભાવિ પોતાના હાથે પોતાની જ મરજીની સરકારો પસંદ કરવાનો હક છે.

કાડુનો વિરોધ

કેનીયાની કાડુ પાર્ટીના પ્રમુખ શ્રી ગુતીરાએ નૈરોબીમાં મળેલી આ પરિષદનો વિરોધ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે કાનુ એ જ આ પરિષદ બોલાવી હતી. શ્રી ન્યેરેરે શ્રી ઓડીંગાના મિત્ર ભલે હોય પણ તેમણે આવી એક પાર્ટીએ બોલાવેલી પરિષદમાં આવવું જોઈતું ન હતું. શ્રી ન્યેરેરેએ આ રીતે એક પાર્ટીની પરિષદમાં હાજરી આપી કેનીયાની આંતરિક બાબતમાં માથું માર્યું છે.

અયુબખાને પ્રજા સમક્ષ મુકેલ પંચશીલનું વ્રત

પાકીસ્તાનની પ્રગતિ, કલ્યાણ અને ઉત્કર્ષ માટે પ્રમુખ અયુબખાને લોકો સમક્ષ પાંચ મુદ્દાઓ રજુ કર્યા છે અને પાકીસ્તાનીઓને એ મુદ્દાઓને અમલમાં મુકવા આગ્રહ કર્યો છે: આ પાંચ મુદ્દાઓ છે:

(૧) પાકીસ્તાનીઓએ સાદું જીવન ગાળવાનું છે. વગર જરૂરીઆતનો ખર્ચ કરવાનો નથી. ભભકાથી દુર રહેવાનું છે. લગ્ન અને મૃત્યુ પાછળ કરવામાં આવતા બીન-જરૂરી ખોટા ખર્ચો બંધ કરવાના છે.

(૨) પાકીસ્તાનીઓએ દેશની અને પોતાની ઉન્નતિ માટે વધુ અને વધુ કામ કરવાનું છે તેમાં રાત કે દિવસ જોવાનો નથી. તેમણે પોતાને હાથે આવતું કામ અને ફરજ એવી ચીવટથી બજાવવાના છે કે તેમના ઉપર નજર રાખવા માટે ઉપરી અમલદારો અને દેખરેખ રાખનારાઓ રોકવા ન પડે. કામ પણ સારું થાય અને ખર્ચમાં પણ બચત થાય.

(૩) પાકીસ્તાનીઓએ કરકસરથી રહેવાની વૃત્તિ કેળવવાની છે અને કમાણી બચતમાં નાખવાની અને દેશની ઉન્નતિ માટે થતાં સરકારી કામોને ઉત્સાહથી પાર પાડી તેનો સારો ઉપયોગ થાય તે જોવાનું છે.

(૪) પાકીસ્તાનનો જન્મ જે કાર્ય માટે થયો છે તે રાષ્ટ્રીય તેમને ભુલવાની નથી. દેશભક્તિની વાત આવે ત્યાં વ્યક્તિનું કલ્યાણ એક બાજુએ રહે તેમ વર્તવાનું છે.

(૫) પાકીસ્તાન ઇસ્લામી શાસન. ઇસ્લામ એટલે અલ્લાહનું રાજ્ય અલ્લાહનો હુકમ દરેક પાકીસ્તાનીને શીરોધાર્ય રહેવો જોઈએ અને તેણે પોતાનું જીવન અને જીવતર અલ્લાહ હરહંમેશ હાજરાહજુર છે અને આ પગલાં જુવે અને ઉપર નજર રાખે છે તેનો ખ્યાલ રાખીને ઘડવું જોઈએ.

યુગાન્ડામાં એશીયનોની વસ્તી

નોન-આફ્રિકનોની સંબંધે તાજેતરમાં લેવાયેલા સેન્સસના રીપોર્ટમાં કેટલીક જાણવા જેવી વિગતો રજુ થઈ છે. આ રીપોર્ટ મુજબ બીન-આફ્રિકન પ્રજા ઘણું ખરું શહેરોમાં જ વસે છે.

તેમની વસતીના ૮૦ ટકા શહેરોમાં કે ટ્રેડીંગ સેન્ટર્સમાં વસે છે અને યુગાન્ડાના ૧૫ મુખ્ય ગામોમાં તેમનો ૬૦ ટકા જેટલો વસવાટ છે. તેમની વસતીનો વધારો વાર્ષીક ત્રણ ટકા લેખે થાય છે પરંતુ આની અસર ઘટાડો થવાનો સંભવ કારણ કે અન્ય સમાજ ઘટે છે.

યુરોપીઅનો પચાસ ટકા બહારથી આવેલા છે. એશીઅનોનો પચાસ ટકા યુગાન્ડામાં જન્મેલા છે જ્યારે યુરોપીઅન પ્રમાણ દસ ટકાનું છે.

વસતી ગણતરી ૧૯૫૯માં થઈ હતી અને રીપોર્ટ જણાવે છે કે વસતીમાં ૪૭,૯૧૩ હીંદુ, ૨૧,૨૮૬ મુસ્લીમો અને ૧૪,૩૩૪ ખ્રીસ્તી હતા. ઇન્ડીયનોમાં ૭૫ ટકા હીંદુ અને ૨૦ ટકા મુસ્લીમો હતા જ્યારે પાકીસ્તાની પ્રજાના લોકોમાં ૯૫ ટકા મુસ્લીમ અને પાંચ ટકા બીન-પાકીસ્તાની હતા.

આ બધા કઈ રીતે પોતાનો ગુજારો કરે છે તેની પણ અભ્યાસપૂર્ણ હકીકત સેન્સસ રીપોર્ટ આપે છે. જે મુજબ ઇન્ડો-પાકીસ્તાની વસતીનો મોટો ભાગ કોમર્શીયલ ધંધા કે પોતાના ધંધામાં કામ કરતા હોય તેવા હતા જ્યારે ૮૦ ટકા ગોઆન અને ૯૦ ટકા યુરોપીઅનો નોકરીયાત વર્ગ હતો.

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબા વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
ફિલ્મના "લેટેસ્ટ હિટ" શી. ૬-૦ માં છુટી મળી શકશે.
આવી તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ પેકીંગ ખર્ચ—પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અલ્હમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૩૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૭, — ડરબન

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે પુનાવાલા અને રેફ્રેશમેન્ટ કોઈ પણ ભાગમાં તમારે ઘરમે આવી રસોઈ બનાવવો ગમે ત્યાં મોકલાવીશું
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦,
એગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, ડુંગળી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ગુવાર, સુકા ઝીંગા (છાટા), સોનેરી રંગનો ગોળ, ક્રીમ બનાવો ખરી ખરાસાંડ વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કસુરી અને ચિનાઈ ધાણ બજાર ભાવ, ખેરોઝ નટ્સ.
સુરણ, રતાળુ, બાલા દગડા અને બીજી હબસની મોસમ ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ જાતનું પરમીટ કઢાવી મોકલશું
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

યુરોપીઅન, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, એકાઉન્ટ્સ, ટ્રેડીંગ લાઈસન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો.
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોર્નર ડાયેગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૬૫૪

કાઠિયાવાડની રોમાંચક શૌર્યકથા

ભાઇ બંધી

લેખક : શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

(ગયા અંકથી ચાલુ)

મુળુ માણેકની રીત એવી કે લશ્કરનો સિપાઈ ના હોય એવો કોઇ એને ઝીલતો આવે તો, ઝીલનારા જેટલી સંખ્યામાં હોય એટલા સાથી લઈને એને મળે.

પાતાળી એકલો હતો એટલે મુળુ માણેક એકલો આવ્યો.

કાઠિયાવાડનો બહારવટો અવતાર આવે તો પાતાળી ભાઇ. મૂળુ માણેક બોલવા લાગ્યો અને પાતળો હતો.

'કાં ભેરી મને બોલાવ્યો ?'

'તને ? તું કોણ ?'

'મુળુ માણેક !'

પહેલાં તો પાતાળી વિસ્મયથી જોઈ રહ્યો. પછી ખડખડાટ હસ્યો. 'આ મુળુ માણેક ! અરે જેની મરદાનગીના ચારણ આજ ડાયરે ડાયરે રમે છે, જેનું નામ સાંભળીને ગોરા-કાળા સિપાઈ હથિયાર હેઠાં મૂકી દે છે એ... આ... સાવ આવડો... ને...હું મારતા ફરી ગયો !'

'કેમ ભા, હસવું આવ્યું !'

'મને તો આ હસવું આવ્યું. ભાઈ તને મારે મોટી હાથ ગણાવી એમાં ગીનયત નહિ.'

'કાં ?'

'આ,' આ ડાયરે ડાયરે ચારણ ને બારોટ રોજ ગાતા આવે છે કે કાઠિયાવાડને ટીંબે એક મરદ એક મુળુ માણેક. ને મારું અરમાન છે કે કાઠિયાવાડમાં મારા જેવો મરદ બીજો કોઇ નથી. હવે એક પટમાં બે મરદોને માટે જગ્યા નથી. માટે આપણે મરદાઈનાં પારખાં કરવાં છે. ચાલ, આવી જા કુસ્તીમાં મારી સામે. એ તું જીતે તો તારી મરદાઈ મારે કબૂલ. ને હું જીતું તો મારી મરદાઈ તારે કબૂલ.'

અને પાતાળીએ તો પોતાનાં કપડાં ઉતારવા માંડ્યાં.

પાંચ પાંચ રાજ્યોના છ હજાર સિપાઈઓ રાત ને દિવસ જેની પાછળ સાત સાત વરસથી ભમતા એવા મુળુ માણેકને મરદાનગીનાં આવાં પારખાં આપવા જેમ ન હતું.

એણે હસીને કહ્યું : 'બાપુ, આ મને તો બારોટો ને ચારણો નાહકનો ચડાવે છે. હું તો ખાલી ગોરાઓના સિપાઈઓની નજરમાં જ મરદ. બાકી આખી કાઠિયાવાડમાં તો મરદ તમે જ છો. તમે તો મારા મોટાભાઈ સમા છો.'

'મોટાભાઇ ? તે મને મોટો ભાઇ કહ્યો ? મારી મરદાનગી કબૂલ રાખી ?

તો જા. આજથી તું પણ મરદ, મારો બરાબરિયો મરદ. ને મારો નાનો ભાઇ.'

પાતાળી પાછા ફરી ગયા. પંદર દિવસે બારોટ આવ્યા.

'કાં બારોટ આજ હવે ખરા મરદ ને રંગ દેવો છે. કહું'ના નામ નીકળવા ના છે.'

'બાપુ, મારે મોઢેથી તુંબે રંગ નહિ નીકળે છે, રંગ તો આ હમણાં આજ કાલ મુળુ માણેકને જ આપે છે !'

'તો આપો એને રંગ કરો એનાં વખાણ, સંભળાવો એની મરદાઈની વારતા એ તો મારો નાનો ભાઇ છે. એની વાતો સાંભળીને મારી તો છાતી ગજગજ ફુલશે ને કેડિયાની કસો તૂટશે.'

સાભળ બારોટે મુળુ માણેકની વારતા કહીને પાતાળીએ એને બગરી ભેંસ પસાયતમાં આપી.

ત્યારથી ચારેકોર પથકમાં વાત ચર્ચેલી થઇ કે પાતાળીના દરબારમાં મુળુ માણેકના વખાણ કરે એ ચારણને બારે પસાવ મળે છે.

વાત પહોંચતી થઇ સરકારમાં. ને મુળુ માણેકના સાગરિત ને વાઘેરોની સાથે સરકાર સામે બળવામાં ભળનાર બળવાખોર તરીકે સરકારે પાતાળીનો ગરાસ જપ્ત કર્યો અને પકડ્યો.

એને મનાવવા એની પાસેથી મુળુ માણેકની બાતમી મેળવવાને લોકો એના ઉપર જુલમો થયા, મારફાડ થઇ, પણ પાતાળી એકના બે ના થયા, 'મુળુ મારો ભાઇ. બીજું કાંઇ તમે મારી પાસેથી નહિ બોલાવી શકો. એ મારો ભાઇ એટલે ભાઇ.'

બહુ આકરી તપાસ, તજવીજ ને બહુ જુલમ ને મારકૂટને અંતે સરકારને ખાતરી થઇ કે પાતાળીને બહારવટિયાં સાથે સંબંધ નથી. મુળુ માણેકની બાતમી આપી શકે એમ નથી.

એટલે એને આરોપ મુક્ત સમજીને છોડી મૂક્યો. એનો ગરાસ પાછો સોંપ્યો.

વરસ એક ગયા બાદને થયું ને પાતાળીની કુંવરીનાં લગ્ન. રજપૂતોમાં સોહાવાળા ઠાકોરની સાથે જાન પરણવા આવી હતી.

ને દરબારના ઉમંગ ને ઉમળકાનો પાર ના હતો. ગામલોક ને નરનારીઓ પણ મારે હોંસ ને ધામધૂમ મચાવતાં હતાં.

ત્યાં સામળ બારોટ આવ્યા હતા. એના ગોઠા ઉપર જાણે સાથી હતી.

'ગાઢ બારોટ બાપ, ખરે અવસરે આવ્યા હવે વિવાહ કરીને જ જજો.'

સામળ બારોટ મોઢેથી કાંઇ ના બોલ્યો. માથું ધુણાવીને ના પાડી.

'કાં ? કેમ ?'

બારોટે કહ્યું 'બાપુ ! તમે તો કહેતા હતા ને મુળુ માણેક મારો ભાઇ'

'મારો ભાઇ સાત વાર મારો ભાઇ. સરકારના કેરડા માંસ ઉપર પડતા હતા ને વાંસામાં સોળો ઊઠતી હતી ને ધમધમતા સળિયા ચંપાતા હતા ત્યારે ય એ વાતની મેં ના નથી પાડી તો હવે આજ પાડીશ ? મુળુ મારો ભાઇ. આ વિવાહમાં મેં એને ખાસ...

'બસ બાપુ આવો તો નવો માંડવો રોપ્યો છે આ વિવાહમાં એ નહિ આવે !'

'નહિ આવે ? મારો ભાઇ મારી કુંવરીના વિવાહમાં નહિ આવે !'

'બાપુ, તમ તમારે કુંવરીનાં માંડવો બનાવો. મુળુ માણેકનું માથું તો પોરબંદરના ગઢની રાંગ ઉપર લટકે છે !'

'હેં...હેં..'

'હા. બાપુ, રાણાવાવના પાદરમાં ધીંગાણું થયો ને મુળુ માણેક ને એના ત્રણ સાથીઓ મરાયા. મુળુભાનું માથું પોરબંદરના ગઢની રાંગે લટકાવ્યું છે સરકારે બાને ગમાડીને'

પાતાળીએ ધીમે અવાજે પૂછ્યું. 'મારા ભાઇનું માથું કાપીને ગઢના કાંગરે રાંગે લટકાવ્યું ? બારોટ તમને ખબર છે કોણે એનું માથું કાપ્યું !'

'મરાયા તો મીંયાણાઓ. પણ રાંગ ઉપર લટકાવવા માટે એનું માથું કાપ્યું મેરુબંદરી ગીસ્તના જમાદાર સેરાણ નામે ઇસ્માઇલે.'

''બારોટ કોઈને કહો મારી ગર આવે.''

પાતાળી અંદર ઓરડામાં ગયા. પોતાની પત્નીને કહ્યું : 'બધીના બધ હેમખેમ પતાવજો, જાનને ય સાચવજો, હું જાઉં છું'

'પણ ક્યાં ?'

'મોટે મામતરે, દકરાઓ, જીવ્યા મુઆના જુહાર હવે તમને.'

અને પાતાળી ઘોડી ઉપર સવાર થઇને સીધા પોરબંદર જઇ પહોંચ્યા.

'અરે ભાઇ, કોઇ બતાવશો જરા ! જમાદાર સેરાણ ક્યાં રહે છે ?'

'ગીસ્તના મકાનમાં. ત્યાં જમાદારની ડેલી છે, ત્યાં પૂછજો !'

ગીસ્તના મકાનમાં જમાદારની ડેલી એ પાતાળી જઇને ઊભો.

જમાદાર સેરાણ જમવા બેસતો હતો. બાજુ ઉપરથી માથાના વાળ પકડીને ઉપાડ્યો.

બજારમાં બહાર લાવ્યો. બરાબર માં સિપાઇઓ અને આરબોની દોડાદોડ ને બંદુકોના ધડાકાની વચમાં સેરાણ જમાદારનું માથું કાપ્યું.

રાંગ ઉપર ચડ્યો મુળુ માણેકનું માથું રાંગ ઉપરથી ઉતારીને પછેડીમાં મૂક્યું. પછેડી બગલમાં બાંધી. સેરાણનું માથું ભાલા ઉપર ખોસ્યું અને નીચે ઉતર્યો.

નીચે બારે મીંયાણું મળ્યું. પાતાળીએ તલવાર લઇને પરે પડ્યો. પાંચ સાત બેઠો પાડી નાખ્યા.

અને ચાલીસ ગોળીઓના જખમથી ચાળણી જેવું એનું શરીર પોરબંદરના ગઢના દરવાજાની વચમાં પડ્યું —સંપૂર્ણ

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવા ભાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ પાલખો અને પુરુષો માટે ઉત્તમ જાતના ગુલાન જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને બચ્ચાંઓ માટે—સુટીંગ, બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટસ, શાલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા લખાણ.

33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૧૭.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વૉર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, સરસ કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર થોડા આનાના પોસ્ટેજ ખર્ચ મંગાવો અને કેટલોગ મંગાવો.

L. MISTRY

61 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Phoenix Rd., Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 9—Vol. LIX.
Friday, 10th March, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

UPRDOTED AND CAST OUT UNDER AREAS ACT

2,500 INDIANS TO BE CLEARED FROM TOWN

ACCORDING to a report in the Cape Town newspaper 'New Age' two thousand five hundred Indians and three thousand Coloured people living in Germiston are to be cleared out of their homes under the Group Areas Act. Where they will go nobody knows. The Indians stand to lose, mosques, temples and schools built by the community, 61 businesses with a total annual turn over of half-a-million pounds—some of these businesses have been in existence for over 50 years, improvements to the Asiatic Bazaar worth over £150,000 pounds property outside the Bazaar worth about £100,000

The minutes of the Germiston City Council show that the removal plan has been worked on by the Council together with the Group Areas Board—which in fact sits in judgment on the Council scheme.

This came out at the hearing of the Group Areas Board in Germiston.

The charge that the Council acted in concert with the Board was not denied by either party.

This is the second time—the first was at Kempton Park—that Group Areas plans involve the wholesale removal of the entire Indian community from the town. It is suspected that this is part of a greater plan to move the 10,000 Indians of the East Rand into one ghetto in Benoni.

The hearing of the Board was held in the Germiston Town Hall, which was packed with Indians and Coloureds. Ironically, this is believed to be the first time that non-Whites have been allowed into the Town Hall.

Germiston's Asiatic Bazaar was established before 1905 and Indians were given to understand six years later, when they were moved to a new site, that this would be their permanent home.

But their residential areas apart, Indians were in Germiston, they claim, before Germiston was ever known, and before the discovery of gold on the Witwatersrand. The town, they will tell you, grew up around the Indians, Indians did not penetrate into the town.

Indifference

Mr J Slovo, representing the Indian community, told the Board: "The callous indifference shown by the municipality to the fate of the Indian community stems from an attitude that it is right and proper to approach the problem of race separation as if those who are non White can have no claim to justice and equity. This attitude makes a mockery of the countless promises that the Act would be administered with fairness to all races."

Mr Slovo said that the Indian community did not apologise for living in Germiston and breathing its air. "They assert their right to remain there not as a matter of grace, but equally with any other citizen brought up there. We ask not for concession, nor for an indulgence, but for our rights."

The proponents of the Group Areas scheme had approached the problem, said Mr Slovo, as an agricultural officer would deal with cattle culling.

Not telling the communities where they were to be moved amounted to virtually wiping them off the map, the Group Areas Board was told

S.A. Indians More Native Than Whites

ACCORDING to the jubilee issue of the Union Year Book the percentage of Indians born in South Africa in 1951 was 90.5. The corresponding figures for Whites was 88.5 and for Africans 92.9.

"Contact" Asks For Expulsion

"CONTACT", the non-racial fortnightly (February 25) advocates the expulsion of South Africa from the Commonwealth. It writes thus on the subject:

"Let us help cut off the apartheid government from all its sources of strength. If we do this, we can shorten its reign of terror and poverty and death in our lovely country.

One of the links that help give strength to the Union government is the link that binds South Africa into the Commonwealth. A chance has now arisen for this to be broken.

In London next month the Prime Ministers of the Commonwealth are to meet. Dr Verwoerd will be there, and will wish to know whether the new South African Republic will be accepted as a continuing member of the Commonwealth. If only one country were to object, then, because no votes are taken, that one country could succeed in getting South Africa's application for re-admittance refused.

For some reason which is difficult to understand Messrs. Harold Macmillan and Duncan Sandys of the British Government have been trying to lobby Commonwealth prime ministers to get them to promise not to vote for South Africa's exclusion. Mr Sandys is able and a good talker, and he returned to England believing that he had succeeded.

But the United front thought fast, and sent round delegations to interview Commonwealth governments. "Contact" hopes very

(Continued on page 70)

Rajendra Prasad On Mahatma's Life:

Coming Generations Should Be Enabled . . .

PRESIDENT DR. RAJENDRA PRASAD said in New Delhi recently that coming generations should be enabled to understand the spirit of the teachings of Mahatma Gandhi and develop an emotional intimacy with his ideas. Declaring open the Gandhi Memorial Museum and Library, the President said that many in the present generation had seen Mahatma Gandhi and some of them had the privilege of working under his leadership. But coming generations could understand his life's mission and teachings only through his published works and exhibits in museums.

The museum is the largest of a chain of memorials being put up in different parts of the country by the Gandhi Smarak Nidhi (Gandhi Memorial Trust) as part of its many-sided programme for propagating the teachings and ideals of Mahatma Gandhi.

Housed in a simple two storeyed structure overlooking the Samadhi at Rajghat, the library and museum have over 10,000 books, correspondence and periodicals founded and edited by Mahatma Gandhi besides rare collections of his personal belongings, including a pencil stub he had used for nearly three months.

Earlier, welcoming the President, Mr R. R. Diwakar, President of the Nidhi, outlined the future programme of the Trust and said it was proposed to build four more museums in different places closely associated with the life of the Mahatma. There was already one in Madurai in South India.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 36
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 10TH MARCH, 1961

Phoenix Settlement And The Indian College

RECENTLY a report appeared in the newspapers that the Government was contemplating taking over Phoenix Settlement for the purpose of establishing an Indian University College for Indians. We have deliberately maintained silence on the subject in order to receive the reactions of our readers and supporters and those who regard Phoenix as a shrine and a place of pilgrimage. Now that we have heard from many of our supporters we should like not only to make an explanation but also to make a plea. The report which appeared in Durban's morning daily was the result apparently of a statement made by some of the officers of the new Indian College at Salisbury Island. As far as the management of Phoenix Settlement is concerned no official approaches—nor for that matter any kind of approach—have been made by the Government. The management and the trustees of Phoenix have not received any communication from the Government on the subject of the Indian College at Phoenix.

We could have made this explanation immediately the report appeared in the newspaper but we felt that it would be useful and informative if our supporters were allowed to given expression to their thoughts. We have now received their views and there is a unanimity of opinion that whatever expediency the Indian people may be compelled to accept they certainly are not prepared to allow the name, the teachings, the objects and the ideals of Mahatma Gandhi which are enshrined at Phoenix to be tarnished by the establishment of a racial and emasculated University College for Indians at Phoenix under the control of the Government. This is also the belief and the firm conviction of the management and the trustees of Phoenix Settlement. There is no doubt whatsoever in the minds of the management and the trustees about the future of Phoenix Settlement. On this sacred soil a man first evolved the technique of Satyagraha. *Satya*, or Truth, was his inspiration all his life. He stood by it, unswerving and unflinching. It would be a complete betrayal of *Satya* if the management and the trustees voluntarily hand over the Settlement for the establishment of an Indian University College. If the Government wants to, it can expropriate Phoenix and abuse it for its own ugly purposes but it will never do so with the consent of the management and the trustees. We know, just as much as anybody else knows, that the present Government is capable of anything. Should it expropriate Phoenix it will do so in the face of determined opposition. This then, is the attitude of the management and the trustees and it is really a reflection of Indian

(Continued on next page)

FOUNDER'S ACCOUNT OF THE

INDIAN OPINION AND PHOENIX

By M. K. GANDHI

Adapted from the account of the establishment of the "Indian Opinion" and the foundation of the Phoenix Settlement in "The Story Of My Experiments With Truth" published by Navajivan Publishing House.

ABOUT this time Sjt Madanjit approached me with a proposal to start "Indian Opinion and sought my advice. He had already been conducting a press, and I approved of his proposal. The journal was launched in 1904, and Sjt. Mansukhlal Naazar became the first editor. But I had to bear the brunt of the work, having for most of the time to be practically in charge of the journal. Not that Sjt Mansukhlal could not carry it on. He had been doing a fair amount of journalism whilst in India, but he would never venture to write on intricate South African problems so long as I was there. He had the greatest confidence in my discernment, and therefore threw on me the responsibility of attending to the editorial columns. The journal has been until this day a weekly. In the beginning it used to be issued in Gujarati, Hindi, Tamil and English. I saw, however, that the Tamil and Hindi sections were a make-believe. They did not serve the purpose for which they were intended, so I discontinued them as I even felt that there would be a certain amount of deception involved in their continuance.

I had no notion that I should have to invest any money in this journal, but I soon discovered that it could not go on without my financial help. The Indians and the Europeans both knew that, though I was not avowedly the editor of "Indian Opinion," I was virtually responsible for its conduct. It would not have mattered if the journal had never been started, but to stop it after it had once been launched would have been both a loss and a disgrace. So I kept on pouring out my money, until ultimately I was practically sinking all my savings in it. I remember a time when I had to remit £75 each month.

But after all these years I feel that the journal has served the community well. It was never intended to be a commercial concern. So long as it was under my control, the changes in the journal were indicative of changes in my life. "Indian Opinion" in those days, like the "Young India" and "Navajivan" today, was a mirror of part of my life. Week after week I poured out my soul in its columns, and expounded the principles and practice of Satyagraha as I understood it. During ten years, that is until 1914, excepting the intervals of my enforced rest in prison, there was hardly an issue of "Indian Opinion" without an article from me. I cannot recall a word in those articles set down without thought or deliberation, or a word of conscious exaggeration, or anything merely to please. Indeed the journal became for me a training in self-restraint, and for friends a medium through which to keep in touch with my thoughts. The critic found very little to which he could object. In fact the tone of "Indian Opinion" compelled the critic to put a curb on his own pen. Satyagraha would probably have been impossible without "Indian Opinion." The readers looked forward to it for a trustworthy account of the Satyagraha campaign as also of the real condition of Indians in South Africa. For me it became a means for the study of human nature in all its casts and shades, as I always aimed at establishing an intimate and clean bond between the editor and the readers. I was inundated with letters containing the outpourings of my correspondents' hearts. They were friendly, critical or bitter, according to the temper of the writer. It was a fine education for me to study, digest and answer all this correspondence. It was as though the community thought audibly through this correspondence with me. It made me thoroughly understand the responsibility of a journalist, and the hold I secured in this way over the community made the future campaign workable, dignified and irresistible.

"Indian Opinion" was getting more and more expensive every day. The very first report from Mr West was alarming. He wrote: "I do not expect the concern to yield the profit that you

(Continued on page 71)

RACIAL ZONING

PLIGHT OF WELL-KNOWN INDIAN

UNDER the proclamations of April 1, 1960 "racial zones" have been created giving a grace of one-year five-year and seven-year periods for the evacuation of "disqualified" people. A typical case is given below, showing the grave hardships that will be caused to a well-known Indian businessman, whose office is situated in what is called the "central area," which is to be evacuated in April 1, 1961.

Mr. S. R. Naidoo is a well-known Indian in South Africa. He was born in Pietermaritzburg, is 76 years of age and lived all his life here.

He was a student at Boys' Model School, Pietermaritzburg. While he was young, he interested himself in sports. He holds a number of highly placed positions in public bodies—such as political, social welfare, educational, charitable and benevolent institutions as also in religious bodies.

He was employed in a newspaper establishment in the city and later he was in a legal office for years.

In 1928 he opened a business of Land and Estate Agents, and he and his son are partners in this firm and occupants of an office building which his former employer specially built for him in Fraser Lane. In the vicinity are a number of legal offices, and he is called upon to interpret in cases and carry on work assigned to him.

His chief business is that of Land, Estate and Insurance Agent, and collection of rents from houses and flats, some of which are occupied by European tenants.

This office is in a central position which gives him opportunities for business which he could not utilise if he is asked to move out to a remote place.

Being a Commissioner of Oaths appointed by authority of the Government, he does a good deal of work for the General Post Office, which is but a stone's throw from his office. The officials of the Post Office and a large number of Indians who have Post Office Savings Bank Accounts go to him for attestation of papers, money orders, and identification.

A number of legal offices and their Indian clients go to him for attestation of important documents. In this way his services, given free, are inestimable to both White and Non-White.

He was one of those deputed to assist, with information, the Government of India deputation, which met the Union Government delegation at a Round table Conference in Cape Town in the years 1927 and 1932.

He served as a member on the Indian Colonisation Commission and later as a member on the Judicial Commission on allegations of "penetration" presided over by Judge Broome, both Commissions were appointed by the Union Government.

He was awarded the King George V Silver Jubilee Medal, and Queen Elizabeth II Coronation Medal in recognition of his meritorious public services.—Race Relations News, February 1961

SAYINGS OF TOLSTOY

Every sincere man knows the good principle by which he lives. Let him communicate that to a questioning child.

Oriental Exhibition

THIS is the theme of a travelling art exhibition, organized by the French Directorate of Museums under the patronage of the French National Commission for Unesco, which is now touring cities in various parts of France.

A number of museums and art galleries, both in Paris and in provincial towns, have lent engravings, Oriental miniatures, facsimiles of Chinese paintings and landscapes by Western artists for the exhibition. Works were chosen both for their aesthetic value and for the contents they revealed in the conception of landscape painting.

The collection is arranged so that the visitor is able to follow developments in this art from the delicate compositions of the Sung dynasty in China or the illuminated manuscripts of the Middle Ages to present day Japanese engravings or the works of the Impressionists. Panels indicate the link between Chinese painting and Japanese engravings on the one hand, and Western landscapes on the other.—(UNESCO)

(*Continued from previous page*)

sentiment and the sentiment of people of all races who revere Mahatmaji and his teachings. To these people the Settlement is a shrine and a place of pilgrimage. On the Settlement stands Bapuji's first cottage. This is now a library and museum containing Bapuji's writings, photographs of his historic life and work in this country and some Gandhiana. There is also on the Settlement the International Printing Press founded by Gandhi which publishes to this day *Indian Opinion*, also founded by Mahatma Gandhi. All these are sacred to the Indian people.

In addition the trustees have in mind a plan to set up a multi-racial institution to cater for people of all races in South Africa. Unfortunately this plan cannot be put into immediately because of the Government and the Apartheid laws. But as soon as it is possible the trustees will give effect to the plans and raise a unique institution in South Africa. The continued existence of Phoenix and *Indian Opinion* depends, as it has done hitherto, on the support of well-wishers. So far we have been able to get this. We are satisfied that we shall continue to get this and we should like to remind the people to stand by *Indian Opinion* and Phoenix Settlement. *Indian Opinion* is not a commercial institution. Its continued existence depends on the support of the public and the existence of *Indian Opinion* makes possible the existence of Phoenix Settlement.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone,
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

MORE FACTS ABOUT THE MURDER OF LUMUMBA

By A Special Correspondent writing from Lusaka, N Rhodesia

EVER since the world was aroused to the brutal murder of patriot Patrice Lumumba and his two colleagues, more and more facts as to how he actually died have been unearthed.

Arrested on the 2nd December last year near Stanleyville by the Belgian hired, self styled colonel' now 'general Joseph Mobutu, Lumumba and his friends were savagely beaten up in a manner only comparable to Nazi war-meted treatment. The same day, the men were flown to a jail-house near Thysville. Here the three men were subjected to further ill-treatment and humiliation. They were flogged every morning, slept on naked cement floor. Their hands were forever tied behind their backs. Their diet was a plateful of mealiemeal porridge without meat or vegetables. Instead, the men were rationed coarse salt. After six weeks of torture, the men became living skeletons. The Belgians, not satisfied with this form of revenge, decided to end the lives of the three men with the bullets.

So, on Wednesday, January 18, the three men were dragged (too weak to walk) out of the cells, made to stand against the jail house wall. An African soldier was given orders to shoot the three men by a Belgian officer. The African soldier hesitatingly shot the two men but refused to shoot Mr Lumumba. Whereupon the Belgian Belgian officer pulled out his automatic, shot Mr Lumumba and also the African soldier.

The story about Mr Lumumba's transfer from Thysville to Elizabethville was fabricated by the murderers. It was so in vention with which to bluff only the accomplices of this most revolting heinous crime. Even the Rhodesian white settler newspapers did not mince words. "Once prime Minister, deposed, humiliated, the tyrant ought have been dead a long time ago."

I have just returned from Katanga. Indeed, Belgian colonisation of that part of Africa has no parallel in the history of colonialism.

Moise Tshombe, the self-styled president of the rich copper mining fields of Katanga was unknown to the outside world. All he has to his credit is a standard two education. Who could blame him? He was forced to leave school early because the Belgians never really gave anybody anything. Later on became a trader in second hand goods in one of the worst slums in Katanga. Six weeks before independence, Tshombe was approached by Belgian anarchists to form a "political" party. He was promised a fleet of land-rovers and money. Details of the breaking away were worked out. After years of dire poverty and struggle for existence, Tshombe saw a new era—an era of extreme wealth and fame?

Belgian and other Western imperialists are using Tshombe's name to recolonise first Katanga and eventually the rest of the Congo. In Katanga, all government departments are falsely attributed to be headed by African ministers but in practice this is not the picture. All departments are under Belgian administration. The army is in the hands of the Belgians, and not a single African holds any rank at all.

Elizabethville, the capital of Katanga province is a city of nightmares. Africans there are living in fear. Fear to be liquidated. Any man who says anything against Tshombe is under arrest. Men have been forcibly removed from their homes and have never returned. Night entertainers are asked to compose pieces in praise of Tshombe. Everywhere you go, you come across the disgusting sight of life-size pictures of Moise Tshombe. They are carefully hung in all places like the railway stations, the cinemas, post offices, banks and even on the Katanga "special" currency. Despite these scandalous attempts by the Belgians to sway the thinking of the Africans, the majority have refused to acknowledge Tshombe as the prime minister. Hence the violent struggle of the low-armed Baluba tribesmen of Northern Katanga. One Baluba freedom fighter told me in a village 30 miles west of Manono, 'Tshombe murdered all the Baluba politicians of the Balubakat. He did this on the instructions of the white people. Why must he agree to have his own people killed like that? We shall fight each one of us despite our poor weapons.''

So, the relentless war between the Belgian forces in Sept., Katanga and the Baluba people in the North of Katanga is motivated by the Baluba's revolt against the brutal murder perpetrated against the now executed members of the Balubakat. Several times, the Belgian paratroopers, air force and infantry have waged ruthless attacks against the defenceless Africans whose only crime has been their dislike for Tshombe. Villagers have been bombed from the air, their livestock looted, grain barns gutted down. Since November, cassava fields and maize have been wantonly destroyed. Africans have since died from starvation. The Rhodesian press—a monopoly of the white settlers has not been slow at spreading the worst and most wicked form of propaganda. Pictures of starving children are splashed on front pages saying, "The Cost of Freedom: Hunger, poverty and disease." The sore crimes of the white man are carefully concealed!

On the surface of it, the Western powers seem sorry that comrade Lumumba is dead but are they? No they are not. What matters in the Congo are the diamond and copper mines of Kasai and Katanga respectively. The history of the Union Miniere is well known. In it is a mining monopoly whose shareholders are in Britain, America, France, Belgium and South Africa) to mention a few).

America, Britain and other Western powers have committed acts of aggression against the Congo. The Belgians are maintaining their authority in Katanga through sheer brute force. Belgium is getting her military supplies from the North Atlantic Organisation. Nato arms were used by Joseph Mobutu supplied by the Belgians and both America and Britain are the chief arms suppliers to Nato forces. Belgium and Portugal are the chief beneficiaries of this war blow and Nato's military aid is calculated to subjugate several million Africans still under colonial yoke. These manoeuvres have been undertaken by the worshippers of imperialism in order to outwit any economic supplies the Soviet Union might wish to render to this strife torn young republic. So the cold war has descended upon the Congo like an avalanche.

Quite recently, open recruitment of whites from the two Rhodesias and South Africa for the Katanga army has had quite a big boost. It was an open secret that Rhodesian and South African white soldiers were fighting side by side with the Belgians against the Africans. South Africa has already supplied war planes to reinforce Katanga whites' combating power. They have and are still using Rhodesian airfields in transit, and Britain has not objected!

A few days ago, four French jet planes were delivered to reinforce Katanga's air force and yet the world is still appalled by the murder of Lumumba. With this nasty record of intrigue in the Congo, one wonders if—the role now directed by the United Nations is going to achieve anything.

The solution to the Congo lies in:

(a) The withdrawal of all foreign troops in the whole of the Congo.

(b) Katanga must be subjugated militarily.

(c) African administrative officers must be drawn from the independent African states during the interim period. Any scheme which does not embrace some of these elements will only lengthen the chaos the imperialists and colonialists are only too eager to exploit.

Cable & Tel Add. HARGVAN

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1.25 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3.50 " " "
4 " R4.50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

NEW CRICKET BODY PLANS PAK TOUR

MR. E. EBRAHIM, secretary of the recently formed South African Eaglets Club writes:—On Monday, 20th February, 1961, an historic event took place when a group of cricket enthusiasts assembled to form a unique body—the South African Eaglets Cricket Society.

The originator of the idea, Mr D Bauda, who is well known in sporting circles in the Cape, convened the gathering. Mr Bauda then explained that he was merely 'taking a leaf out of Pakistan's book,' as it is a well known fact that Pakistan has, in a short period, become recognised as a cricketing power.

This change in the cricketing fortunes of the Pakistanis was due almost entirely to the formation of the "Pakistan Eaglets Society," whose work as an independent body was devoted solely to the general development of its young cricketers. Annually this society sent promising young cricketers between the ages of 15 and 23 to England for coaching as well as matches against minor counties. Today we see the outcome of this venture.

Similarly Mr. Bauda hopes that his society will emulate the Pakistan body—for it has been formed primarily for the development of its younger cricketers within the same age group (15 to 21) Like its Pakistani counterpart the society will not attempt to interfere with the workings of any national or provincial body, but will work instead in close harmony and co-operation with all.

This Society feels that the leading administrators have their hands full and are already over-burdened with more than their fair share of administrative work, and would thus not be available for some of the aims and objects of the Society. This does not, of course, mean that they cannot or should not become members—far from it, they are more than welcome, for the doors of this Society are open to all sportsmen who are sincerely interested in the development of our young cricketers.

One of the first aims of the Society after its establishment will be to seek the blessing of the present controlling body of South African cricket, and to be ready at all times to assist in any progressive venture.

At the inaugural meeting Mr. D. Bauda was unanimously elected President with Mr. E Ebrahim as Hon. Secretary, Sheikh M. Bosley as Treasurer and G. "Tiney" Abid as President. Basil D'Oliveira was elected a Life Member as well as being the first official coach.

As explained by Mr. Bauda the Society will function as follows:—

(i) Life members will be enrolled on payment of a sum of £25.

(ii) Ordinary members, on payment of £1 1s. per year will be able to avail themselves of all the privileges of the Society.

(iii) Regional committees will be formed in each Province.

(iv) Tours will be arranged to our own South Africa (for players in the under-21 age group only). Internal tours will be arranged until such time as funds permit, when a tour to Pakistan will be made—to pay homage to that Society which has opened an avenue of improvement for our own cricketers. Thereafter tours to England, India, East Africa, West Indies etc., are envisaged. (What immense benefit it will be to our senior national XI if these young Eaglets mature to become Hanif Mohammeds and Fazal Mahmoods.)

(v) Other purposes of the Society will be annual awards to outstanding players, lectures, coaching, cricket film shows and annual dances when honoured guests will be invited.

(vi) Coaches, preferably our own, shall be hired to operate cricket clinics throughout the country.

(vii) If the venture proves a success, it shall embrace other sports as well and provide for their young players likewise.

(viii) Membership shall be open to all regardless of colour or creed. All players shall be selected entirely on merit.

(ix) An extensive fund-raising scheme will be put into operation, in which sporting bodies, public institutions, business houses and all sportsmen will be asked to contribute.

(x) All Life Members, Ordinary Members, Officials (including those of the Regional Committees) will be privileged to the Society badge and tie—in addition to being honoured members at all its undertakings.

Here now is Mr. Bauda's surprise packet to all sportsmen, provided the good people of this country can rally to support this body and so enable the Society to raise sufficient funds: At the commencement of next season the Society will make tentative arrangements to bring out to this country Garfield Sobers, Rohan Kanhai, Basil D'Oliveira and Cecil Abrahams to play in exhibition matches throughout the country. It is hoped that with the proceeds of these matches, the Society will have been able to raise sufficient funds to enable it to send a band of young cricketers to Pakistan, as a 'kick off' to its major aim.

Since this is a nation-wide appeal, the officials fervently hope that all cricket lovers will give their whole-hearted support. Application forms can be obtained from The Secretary, P.O. Box 4643, Cape Town.

Furthermore, Mr Bauda will be visiting Port Elizabeth, East London and Natal over the Easter Holidays when he will campaign for members, and more important will arrange for the formation of Regional Committees in these areas.

All interested persons in these Provinces should endeavour to communicate with the Secretary when provisional dates can be arranged for meeting and discussing these matters.

Pharmacopoeia In Indian Medicine

MADRAS, By (Mail)

A STANDARD Pharmacopoeia in Indian Medicine is proposed to be prepared by the Central Council of Ayurvedic Research of the Government of India, it is learnt.

At present there are a number of works in this regard in the field of Ayurveda in various languages and according to different traditions. But the Council is expected to compile a Pharmacopoeia in English which will be universally accepted.

The Council, besides studying the pattern of research to be conducted in Ayurveda has been entrusted with the task, among other things, of working out a uniform syllabus for students of Indian Medicine all over the country and the standardisation of drugs.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1654

MORE MONEY FOR UNIVERSITIES

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

MR. C. D. DESHMUKH Chairman, University Grants Commission said in Visakhapatnam that the State Governments should take courage and seek finance from the Union Government for helping the Universities and affiliated colleges, which were growing rapidly.

Mr Deshmukh was delivering the presidential address on the occasion of the celebration of the centenary of the local Mrs. AVN College.

Mr. Deshmukh added that the demand for finance from the Government was a legitimate one, since with the introduction of the new degree course etc, tuition fees in the colleges were going down and private charity cannot be relied upon to make this up.

RAW FILM PLANT AT OOTY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)—Mr. Manubhai Shah, Minister of Industry, told the Lok Sabha that the raw film plant to be set up at Ootacamund as a public sector project would go into production towards the end of 1962.

Giving the progress made so far, in reply to Mr. Nanjappan, Mr. Shah said that it was proposed to begin construction work as early as possible. Trials on films supplied by the collaborating French firm were carried out in September, 1960, and were found satisfactory. The contract with the firm had become effective from October 17 and a Government company had been registered for implementing the project. Preliminary work for the levelling of site and development of communication facilities were under way.

SOUTH ASIAN MANUSCRIPTS

A BIBLIOGRAPHY of manuscripts of South Asia located in the United Kingdom is being prepared by the School of Oriental and African Studies of the University of London. It will contain private and family documents, government archives, papers of trade organisations, etc. (UNESCO).

INDIA REQUIRES FOREIGN HELP FOR DEVELOPMENT

By J. G. GADKARI

IN April this year, India will embark on her third Five-Year Plan. The Third Plan must necessarily be much bigger than the Second Plan. In the Third Plan total investment will be Rs 102,000 millions—Rs. 62,000 millions in the public sector, 40,000 millions in the private sector. This investment of Rs 102,000 millions is to be compared with the total investment in both sectors of Rs 67,500 millions in the Second Plan. Thus the Third Plan will require financial resources of a high order. These resources can be divided into (1) rupee resources and (2) foreign exchange resources.

The Government and the people are determined to put the necessary effort needed to raise the resources. Some selected targets will amplify this statement. Additional or new taxation in the Third Plan will be Rs 16,500 millions as against Rs 10,000 millions in the Second Plan. The increase is quite spectacular. Public loans will be of the order of Rs. 8,500 millions in the Third Plan as against Rs. 8,000 millions in the Second Plan.

Export Promotion

In the Third Plan the surplus earnings of government-owned enterprises, including the railways, will contribute Rs. 5,900 millions, whereas in the Second Plan contribution from this source was only Rs 1,500 millions. India is engaged in right earnest in carrying on a large-scale campaign for the promotion of her exports. Exports are rising at a reasonable rate and in the Third Plan they are expected to earn foreign exchange of the order of Rs. 34,500 millions.

But the expenditure of foreign exchange to be incurred in the Third Plan on imports of capital goods, industrial raw materials and other essential items is rather high. The higher export earnings will fall considerably short of the total requirements of foreign exchange to finance imports in the Third Plan. The gap is to be made good by means of external assistance from friendly countries.

It is estimated that in the Third Plan the assistance which India will require from foreign countries will be of the order of Rs. 32,000 millions. Is the size of foreign assistance for the Third Plan moderate or excessive?

A correct and impartial answer to this question should be found in the views expressed by independent foreign experts of recognised reputation. Quite recently, an official mission was sent to India by the World Bank to survey the progress made by India in the first two plans and to examine the proposed programme in the Third Plan. This mission has expressed the view that India's third Five-Year Plan is in accordance with the requirements of her growing population and the necessity of hastening the pace of development. It has also said that the Plan need not be considered ambitious or excessively big.

Before the visit of this mission, the Bank had sent three eminent bankers of international repute for the same purpose. These bankers were Mr. Hermann J. Abs of West Germany, Sir Oliver Franks of Great Britain and Mr. Allan Sproul of America. In their informal report tendered to the World Bank, they have expressed more or less the same views as expressed by the second mission.

During the first two Five-Year Plans, total loans of the order of Rs. 13,010 millions were authorised as external assistance by the World Bank, America, USSR, Great Britain, West Germany, Canada and Japan, to mention only the countries and international agencies whose assistance was of a large size. In addition, India was provided with Rs 3420 millions as assistance by way of grants. These grants came from America, member countries of the Colombo Plan and Norway.

Public Sector Projects

Projects of development in the public sector benefited mainly from this assistance, but the share of assistance given to private projects was also large. For the Third Plan, so far, a total amount of Rs 9150 millions has been committed—by America (Rs 6080 millions under PL 480), USSR (Rs 2,400 millions), Czechoslovakia (Rs 230 millions), Yugoslavia (Rs 100 millions), Poland (Rs 140 millions) and Switzerland (Rs 110 millions).

The balance of about Rs. 22,850 millions needs still to be arranged. It is hoped that assistance from foreign countries, as well as international agencies like the World Bank, would amount to about Rs 32,000 millions.

At the present time, what is popularly known as the 'Aid-India Club' is engaged in examining the requirements of India in respect of foreign assistance for the Third Plan. It held its last meeting at Paris in 1960. The U.S.A., U.K., West Germany, Canada, Japan and Holland participated in the meeting as full members and Italy sent an observer. In the next meeting, which is expected to be held in the spring of 1961, some other countries might also join. The Club has taken a sympathetic but realistic view of India's foreign assistance needs for the Third Plan.

Larger Assistance

The prospects are that India will receive assistance from foreign countries on a far bigger scale than what she received in the first two Five-Year Plans.

The three international bankers and the World Bank Mission agree without reservations that India typically represents the case of under-developed countries in respect of foreign assistance for development. The policy that would be followed in regard to India cannot, of course, be different from the policy applied to other under-developed countries, with such variations as local conditions require.

The three bankers have positively expressed the view that a much larger proportion of aid ought to be provided in the form of grants. Loans will necessarily constitute the major part of assistance. They emphasise that the conditions of repayment including the period, the rate of interest, the currency in which repayment is to be made should not put a heavy burden on India's current resources. This is for the obvious reason that the continuously increasing and competing claims of expenditure on development and on debt repayment cannot be met except with great hardship.

Repayment

Until self-generating growth is achieved, the burden of repayment of foreign debts should not put a heavy strain on India's balance of payments and thereby create difficulties or deadlocks in the implementation of development programmes. It should, therefore, be spread over a long period of years. This view has also been endorsed fully by the World Bank mission.

Whether India has qualified herself for adequate help can best be told in the words of the World Bank mission itself. It states: "The mission believes that India has demonstrated a capacity to make good use of foreign aid, and that the continuance of aid on a generous scale during the Third Plan can be justified on economic grounds. It is of the greatest importance that most of this aid should be extended in a form that does not add to the already heavy burden of debt repayment."

"Contact" Asks For Expulsion

(Continued from front page)

much that they had success. Prime Minister Nehru is under the strongest obligation to do something. On 13th February he was reported as having said that South Africa had adopted the same racist theory that plunged the whole world into war under Hitler. Believing this he surely has a duty to take the first step that will exclude this foul racist government from the multi-racial Commonwealth, and also help the freedom forces within South Africa to deal with the apartheid government by weakening it.

WATCHES, Gents models—25 jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 45/6. As above, but 21 jewels—43/6. As above, but 17 jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 jewels—52/6. Also 11 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelet—55/6. As above, but 17 jewels—47/6.

A. L. AGENCIES, First Floor, No. 104/105 His Majesty's Building, Eloff Street or P. O. Box 2279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Phone 835 8788 P. O. Box 1540

MASTER BROS,
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
23 West Street, JOHANNESBURG.

"Indian Opinion" And Phoenix

(Continued from page 66)

had thought probable. I am afraid there may be even a loss. The books are not in order. There are heavy arrears to be recovered, but one cannot make head or tail of them. Considerable overhauling will have to be done. But all this need not alarm you. I shall try to put things right as best I can. I remain on, whether there is profit or not."

Mr. West might have left when he discovered that there was no profit, and I could not have blamed him. In fact, he had a right to arraign me for having described the concern as profitable without proper proof. But he never so much as uttered one word of complaint. I have, however, an impression that this discovery led Mr. West to regard me as credulous. I had simply accepted Sjt. Madanjit's estimate without caring to examine it, and told Mr. West to expect a profit.

On receipt of Mr. West's letter I left for Natal. I had taken Mr. Polak into my fullest confidence. He came to see me off at the station, and left with me a book to read during the journey, which he said I was sure to like. It was Ruskin's *Unto This Last*.

The book was impossible to lay aside, once I had begun it. It gripped me. Johannesburg to Durban was a twenty-four hours' journey. The train reached there in the evening. I could not get any sleep that night. I determined to change my life in accordance with the ideals of the book.

This was the first book of Ruskin I had ever read. During the days of my education I had read practically nothing outside text books, and after I launched into active life I had very little time for reading. I cannot therefore claim much book knowledge. However, I believe I have not lost much because of this enforced restraint. On the contrary, the limited reading may be said to have enabled me thoroughly digest what I did read. Of these books, the one that brought about an instantaneous and practical transformation in my life was *Unto This Last*. I translated it later into Gujarati, entitling it *Sarvodaya* (the Welfare of all.)

I believe that I discovered some of my deepest convictions reflected in this great book of Ruskin, and that is why it so captured me and made me transform my life. A poet is one who can call forth the good latent in the human breast. Poets do not influence all alike, for everyone is not evolved in an equal measure.

The teachings of *Unto This Last* I understood to be:

1. That the good of the individual is contained in the good of all.

2. That a lawyer's work has the same value as the barber's inasmuch as all have the same right of earning their livelihood from their work.

3. That a life of labour, i.e., the life of the tiller of the soil and the handicraftsman is the life worth living.

The first of these I knew. The second I had dimly realized. The third had never occurred to me. *Unto This Last* made it as clear as daylight for me that the second and the third were contained in the first. I arose with the dawn, ready to reduce these principles to practice.

Phoenix Settlement

I talked over the whole thing with Mr. West, described to him the effect *Unto This Last* had produced on my mind, and proposed that "Indian Opinion" should be removed to a farm, on which everyone should labour, drawing the same living wage, and attending to the press work in spare time. Mr. West approved of the proposal, and £3 was laid down as the monthly allowance per head, irrespective of colour or nationality.

But it was a question whether all the ten or more workers in the press would agree to go and settle on an out-of-the-way farm, and be satisfied with bare maintenance. We therefore proposed that those who could not fit in with the scheme should continue to draw their salaries and gradually try to reach the ideal of becoming members of the settlement.

I talked to the workers in the terms of this proposal. It did not appeal to Sjt. Madanjit, who considered my proposal to be foolish and held that it would ruin a venture on which he had staked his all, that the workers would bolt, "Indian Opinion" would come to a stop, and the press would have to be closed down.

Among the men working in the press was Chhaganlal Gandhi, one of my cousins. I had put the proposal to him at the same time as to West. He had a wife and children, but he had from childhood chosen to be trained and to work under me. He had full faith in me. So without any argument he agreed to the scheme and has been with me ever since. The machinist Govindaswami also fell in with the proposal. The rest did not join the scheme, but agreed to go wherever I removed the press.

I do not think I took more than two days to fix up these matters with the men. Thereafter I at once advertised for a piece of land situated near a railway station in the vicinity of Durban. An offer came in respect of Phoenix. Mr. West and I went to inspect the estate. Within a week we purchased twenty acres of land. It had a nice little spring and a few orange and Mango trees. Adjoining it was a piece of 80 acres which had many more fruit trees and a dilapidated cottage. We purchased this too, the total cost being a thousand pounds.

The late Mr. Rustomji always supported me in such enterprises. He liked the project. He placed at my disposal second-hand corrugated iron sheets of a big godown and other building material, with which we started work. Some Indian carpenters and masons, who had worked with me in the Boer War, helped me in erecting a shed for the press. This structure, which was 75 feet long 50 feet broad, was ready in less than a month. Mr. West and others, at great personal risk, stayed with the carpenters and masons. The place, uninhabited and thickly overgrown with grass, was infested with snakes and obviously dangerous to live in. At first all lived under canvas. We carted most of our things to Phoenix in about a week. It was fourteen miles from Durban, and two and a half miles from Phoenix station.

Only one issue of "Indian Opinion" had to be printed outside, in the Mercury press.

I now endeavoured to draw to Phoenix those relations and friends who had come with me from India to try their fortune, and who were engaged in business of various kinds. They had come in search of wealth, and it was therefore difficult to persuade them; but some agreed. Of these I can single out here only Maganlal Gandhi's name. The others went back to business. Maganlal Gandhi left his business for good to cast in his lot with me, and by ability, sacrifice and devotion stands foremost among my original co-workers in my ethical experiments. As a self-taught handicraftsman his place among them is unique.

Thus the Phoenix Settlement was started in 1904 and there in spite of numerous odds "Indian Opinion" continues to be published.

Death Of Govind Ballabh Pant

NEW DELHI, Wednesday.—Mr Govind Ballabh Pant, Indian Home Minister, died here yesterday after an attack of cerebral thrombosis. He was 73.

Mr. Pant, who was taken ill suddenly last month, has for a long time acted as "de facto" Deputy Prime Minister, and was one of Mr Nehru's most valued advisers.—*Sapa-Reuter.*

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	Rs2.50
The Unmarried Widow	40 c
The Spell Of Aphrodite	40 c
Some Inner Fury	40 c
War And Peace	40 c
The Whirlwind	40 c
The Voice Of God And Other Stories	40 c
Kadambari	40 c
Keeping Fit	40 c
Nectar In Sieve	40 c
He Who Rides A Tiger	40 c

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

fifty years ago... *March 1911*

NATAL INDIANS AND THE IMMIGRATION BILL

(From The Indian Opinion, March 11, 1911)

EARLY in 1911, not many months after the consummation of Union, the Government of South Africa announced a Bill to consolidate and amend the various pre-Union Immigration Laws and regulate immigration into the Union and into any Province. The Indian people were greatly perturbed. The following is an account of a meeting on the subject organised under the aegis of the Natal Indian Congress.

A public meeting of the Natal Indian Congress was held on Thursday evening, at 8 o'clock, at Mr. Parsee Rustomjee's premises, Field Street, in order to consider the Immigration Bill, in its application to the Indians of Natal. Mr Dawad Mahomed, the President of the Congress, presided. There was an enthusiastic gathering of about ten hundred people amongst whom were Dada Osman and M. C. Anglia (Joint Secretaries), Messrs Hoosen Cassim, Abdool Kadir, T. J. Senghanee, Moulvi Abdool Kadir, H. J. Joshi, Omar Hajee Amod Johari, Abdulla Hajee Adam, Ismail Gora, M. M. Dawjee, Parsee Rustomjee, P. S. Aiyer, Rookmoodin, Bryan Gabriel, Mahomed Ebrahim, N. H. Kadir, A. G. Tapala, Amberam Maharaj, Lutchman Panday and others.

Chairman's Speech

Gentlemen and Fellow-countrymen,—We are met tonight to consider a measure that is designed to have a far-reaching influence upon our future as citizens in this country. The Immigration Restriction Bill, that has just been published, if not materially amended, will result in enormous damage to Indian vested interests, the ruin of Indian businesses, and the break-up of Indian homes. We find that under the Bill, no Union rights are granted to us. We are regarded as a race apart, even though many of us are born in this country, and, whilst our European fellow-colonists may travel at will throughout the Union, British Indians are denied this privilege. We realise and appreciate, however, the force of anti-Asiatic feeling that exists in certain parts of the Union, and for the time being, do not desire to raise any formal objection to this restriction. But we have other, and more serious objections to the Bill which we cannot, having regard to our self respect and the importance of the interests involved, waive. Under the existing immigration laws of this province, the clause dealing with the education test enables an intending immigrant to submit to the test in a European language known to him. The present Bill, on the contrary, leaves the selection of the language for purposes of examination, in the hands of the immigration officer, thus making it possible for that officer completely to prevent the entry of any person or persons of any class, race, or religion, whether he or they be British subjects or not. We regard this as prohibition wholly unwarranted by previous experience, which teaches us, moreover, that to put arbitrary powers in the hands of officials, without the right of appeal from these decisions to the courts of the Union, is what Mr. Justice Wessels has aptly termed, with Lord De Villiers' full approval, "Bureaucratic tyranny."

Under the existing laws in force in this Province, which are to be repealed in virtue of schedule I of the Bill, the wives and minor children, who are absent from the Province, of those Indians who are now lawfully resident or domiciled in the Province of Natal are fully protected so far as their right to land here is concerned. I say much less that this right is taken away, or at least, that full protection is not granted, by the new Bill.

We all know how difficult even at present, is the position of domiciled residents of Natal, who may desire to absent themselves temporarily from the Province. Yet the new Bill makes the position of these, and of domiciled Indians who are temporarily absent, more precarious, and what amount of protection they possess under existing legislation seems to be non-existent in the new Bill. Sub-section (b) of section 25 of the Bill gives absolute discretion to the Minister as to the granting of permits to lawful residents who may wish to absent themselves temporarily.

Hitherto the right to certificates of domicile, entitling the holders to leave the Province and return at will, has remained unquestioned; and, in my humble opinion it will be a great injustice to the resident Indian population of this Province if this right is now taken away. I venture to suggest that, to place the Minister in a position to refuse a permit to return, without the right of appeal to a court of law, is to give the power to harry the Indian community. And if the immigration officer refuses to admit an Indian, even though domiciled here, it would appear that the Bill does not give the latter, as our existing laws do, the right of appeal to the courts of law established under the Union.

These are the principal objections to the Bill, and with a view to elucidating the situation, your committee, acting on your behalf, communicated with the Minister of the Interior by telegraph, inviting him to explain the position, particularly in regard to the protection of the rights of absent wives and families of domiciled Indians, and of domicile of those lawfully here. Your committee has received a reply from the Minister which is, to some extent, but not entirely, satisfactory, and accordingly your committee has requested and authorised our friend, Mr L. W. Ritch who has this week opportunely arrived in Capetown, to interview the Minister on behalf of the Congress and to make all necessary representations to him, and to others who may be in a position to help and advise us. Your secretary will be asked to forward, through Mr Ritch, to the Hon. the House of Assembly, a petition embodying the principal objections of the Congress to the new Bill, giving to Mr Ritch full power to act on your behalf as seems fit to him in the circumstances after consultation with your committee.

It would not be fitting if, on this occasion, I were to refrain from alluding to one most important aspect of the new Bill. It is designed to satisfy the requirements of the Transvaal passive resisters, our heroic brethren, who have so long maintained the flag of Indian honour and prestige flying.

There is no doubt that the Union Government have realised the Imperial injury that had been wrought by persistence in a policy that has reflected no credit on anybody but its victims. Should the terms of the Bill, as amended, fulfil the intention of the Government, the demands of our Transvaal brethren will have been met, and with the cessation of the passive resistance struggle, a term will be put at long last to an episode, glorious in the annals of the people of India, but a blot upon the honour of our European fellow colonists.

Before concluding, I would take the opportunity of repudiating, in your name, and with all the emphasis at my command, the false and scandalous statements made by certain members of Parliament recently concerning the commercial morality of the Indian community. Those European firms that do business with us will, I am sure, as they have so often done in the past, testify to our commercial integrity. I would treat with the contempt that it deserves were it not that silence on our part might be misunderstood, the slanderous statements, by Mr. Haggar, that most of us are not Indians at all, but alien Asiatics. That misstatement has been adequately replied to by the "*Natal Mercury*", to which we should be grateful.

I trust that you will accept the resolutions that will be put to you shortly and that you will so strengthen the hands of those who are endeavouring to avert the threatened peril from you.

Resolutions were passed protesting against the provisions of the Bill in its present form, authorising the appointment of Mr. Ritch to act on behalf of the Congress, and urging Government to amend the so as to preserve the rights of those who already possess them.

BOOKS FOR SALE

Truth is God 2s

Women and Social Injustice 7s

Obtainable From

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Nata

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 9—Vol. LIX.
FRIDAY,
10TH MARCH, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

નિષ્કામ સેવા એ કર્મયોગની ચાવી છે. મન, વાણી અને કર્મથી સત્યનું પાલન કરો. નમ્રતા તથા પ્રેમભાવનો વિકાસ કરો. ક્રુરતા, સ્વાર્થ, વૈમનસ્ય અને ક્રોધનો નાશ કરો.

—શિવાનંદ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૯ | તા. ૧૦ માર્ચ, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

ડૉ. વરવુઅર્ડ કદાચ સભામાંથી ચાલી નીકળશે

દક્ષિણ આફ્રિકા કદાચ "અજમાયશ" પરીક્ષા નીચે મૂકાશે

મંગળવાર: આવતી કાલે વડા પ્રધાનોની સભા મળશે. તે અંગે ભાત ભાતની અટકળો થઈ રહી છે. કેમકે બીજા દેશોના વડા પ્રધાનો તરફથી દક્ષિણ આફ્રિકા અંગે કોઈજ સત્તાવાર સમાચાર મળ્યા નથી. ટુંકુ અબ્દુલ રહેમાને નવી નીતિ અખત્યાર કરવાની વાત કરી છે એ ઉપરથી લાગે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા "અજમાયશ" પરીક્ષા નીચે મુકાશે. આ નીતિ ઉપર કદાચ વાટાઘાટ થાય એવી સંભાવના છે—અને બીજા વડા પ્રધાનો પણ કેમ આવે એવી પણ સંભાવના છે. જો એવો ઠરાવ પસાર થાય તો કદાચ ડૉ. વરવુઅર્ડ સભામાંથી ચાલી પણ નીકળે, અને જો ચાલી નીકળે તો દક્ષિણ આફ્રિકા આપો આપ 'કોમનવેલ્થ'માંથી નીકળી જશે. એમ જો "અજમાયશ" પરીક્ષા નીચે રહેવાની ઇચ્છા દર્શાવે તો પણ એજ સ્થિતિએ માઠું અટકશે. દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાની નીતિ બદલે એમ નથી, અને બે વરસ સુધીની "અજમાયશ" પરીક્ષા નીચે મૂકાય તો વરસની આખરે પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારની નીતિ એની એજ માલમ પડશે. અને ફરીવાર જ્યારે વડા પ્રધાનો આવતે વરસે મળે ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાને 'કોમનવેલ્થ'માંથી નીકળી જવું પડશે.

હવે પહેલો સવાલ એ ઉઠે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાને "અજમાયશ" પરીક્ષા નીચે મૂકવાનું શું ડૉ. વરવુઅર્ડ કબુલ કરશે? અમને નથી લાગતું કે એ કબુલ કરે! અને જો કરે તો એની પાછળ કંઈક હાવપેચ હશે. કદાચ એ હાવપેચથી એમનો સફળતા પામે તો પણ એ સફળતા કાયમી નહિ રહેશે. વરસને આખરે ડૉ. વરવુઅર્ડની સરકાર એજ-સંગીત સાંભળવા માટે બ્રિટન જશે ત્યારે શું જવાબ આપશે એ પણ એક મુખ્ય પ્રશ્ન બની જશે.

ઘણા ભાત ભાતની અટકળો કરે છે. પરંતુ બ્રિટનના વડા પ્રધાનને માથે મોટી જવાબદારીઓ આવી પડી છે. તેઓ કઈ નીતિ અખત્યાર કરે એજ જોવાનું છે. 'આફ્રિકાના પવન' વિષે બોલનાર તેઓ પ્રથમ હતા એ વખતે બોલવા પછી ઘણા કાળા રાષ્ટ્રો સ્વતંત્ર થયા. એ જોવાનું છે કે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને સાથ આપે કે બીજા રાષ્ટ્રો સાથે દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગદ્વેષની નીતિને વખોડી કાઢે. અને જો વખોડી કાઢે તો, તેઓ પોતે દક્ષિણ આફ્રિકા અંગે વડા પ્રધાનોની સભામાં કઇ નીતિ અખત્યાર કરશે?

આ વડા પ્રધાનોની સભા આંતરરાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિએ પણ અગત્યની છે. દક્ષિણ આફ્રિકાનો પ્રશ્ન કેવળ 'કોમનવેલ્થ'નોજ પ્રશ્ન નથી, પરંતુ એ આંતરરાષ્ટ્રિય પ્રશ્ન છે. 'કોમનવેલ્થ' વિવિધ-જાતીય બની છે, અને વધુ વિવિધ-જાતીય બનતી જાય છે. આ એક હકીકત છે. જ્યારે 'કોમનવેલ્થ' વિવિધ-જાતીય બનતી જાય છે, ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકા જેની નીતિ કેવળ કાળાગોરાપણા ઉપર રચાયેલી છે તેને 'કોમનવેલ્થ'માં કેવી રીતે રાખી શકાય? આ મુદ્દા ઉપર દ્રષ્ટિ કરતાં એમ જણાય છે કે 'કોમનવેલ્થ' સમક્ષ મુખ્ય પ્રશ્ન રંગનો છે. અને જે રંગનો પ્રશ્નનો ઉકેલ કેવી રીતે આવે એ જોવાનું છે.

ડૉ. વરવુઅર્ડ એ રંગના પ્રશ્નને 'ઘરેલું ધર્મ' કહી પૂરા જવાબ કરશે પણ એવી કોશિષ બીજા વડા પ્રધાનો ઉપર કેવી છાપ પાડે એ જોવાનું છે. નાઈજીરિયાના અલ્હાજી સર અબુબકર ટાફાવા બલેવાએ ડૉ. વરવુઅર્ડના 'એપાર્થાઈડ'ને અપમાનકારક કહી વખોડી કાઢેલ છે. બીજા ઉપર એ 'એપાર્થાઈડ'નું સંગીત કેવી અસર કરે એ જોવાનું છે. એ સંગીત તો અહીંના રહેવાસીઓને કઠ'શ લાગે છે, પરંતુ સભાના વડા પ્રધાનોને એ સંગીત કેવું લાગશે એ એક બે દિવસમાં જણાશે.

તાજેતરના મળેલાં સમાચારો એવા છે કે બ્રિટનના વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલન દક્ષિણ આફ્રિકાનો પ્રશ્ન છેલ્લે લાવવા માંગે છે. આવું કરવાનું કારણ એ છે કે વિશ્વના બીજા બનાવોનું અવલોકન એમાં મળેલા વડા પ્રધાનો કરી શકે, અને એ કરતાં બીજા પ્રધાનોના સંપર્કમાં સારી રીતે આવે અને પરસ્પર ઓળખું રહે. આમ કરવાથી મી. હેરલ્ડ મેકમીલનની જવાબદારી પણ જરા ઓછી થાય.

આમ જો થાય તો સ્વાભાવિક રીતે દક્ષિણ આફ્રિકાની 'કોમનવેલ્થ'માં રહેવાની ઇચ્છા દર્શાવતી અરજીનો વ્યવહારિક સ્વીકાર થશે, પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગદ્વેષની નીતિની ચર્ચા કરવા માટે ડૉ. વરવુઅર્ડ ઉપર દબાણ થશે. કારણ કે 'કોમનવેલ્થ'ના લોકોને રંગદ્વેષનો પ્રશ્ન સ્પર્શે છે. આ યોજના પાછળ રહેલા એમ માને છે કે આવું જો થાય તો ડૉ. વરવુઅર્ડને રંગદ્વેષની નીતિની ચર્ચામાં ઉતરવું પડશે.

દક્ષિણ આફ્રિકા આનો સ્વીકાર કરે એમ નથી, અને જો ન સ્વીકારે તો ડૉ. વરવુઅર્ડને આ સભામાંથી ચાલ્યા જવું પડશે. બીજી એક અફવા ફેલાઈ છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના સભ્યપદનો સવાલ દક્ષિણ આફ્રિકા પ્રજાસત્તાક બને ત્યાર પછીજ ચર્ચાશે. જો આવું થાય તો બીજા ૧૮ મહિના નીકળી જશે.

જે થાય તે, પરંતુ એક બે દિવસમાં [illegible] જણાશે. તો પણ દક્ષિણ આફ્રિકાના ઘણાં લોકોને ખાતરી છે કે તેઓ 'કોમનવેલ્થ'માં રહેશે—પરંતુ વાતાવરણ ઉપરથી એવું લાગે છે કે કેવળ પ્રયાસજ ટકી આયા છે.

ગોરાઓએ શરમથી માથું નમાવવું જોઈએ

ગોરા બાળકો અને આફ્રિકન બાળકોને ભણાવવાનો ખર્ચ જો સરખાવી એ તો ભૂમિ-આસમાનનો ફરક જણાશે. એની સરખામણી કરતા દરેક ગોરાએ—તે ગમે તે પક્ષનો હોય ભલે—તેનું મસ્તક શરમથી નમવું જોઈએ. ગોરાઓ પોતાને સંસ્કારી ગણે છે, પરંતુ શું આ સંસ્કૃતિના કાર્યો છે!

એ. સી. સ્ટૂની ભણતા ગોરા વિદ્યાર્થીનો ખર્ચ કેવળ ૧૨ પૌંડ છે જ્યારે આફ્રિકનને ૨૪ પૌંડની રકમ પોતાના બાળકના શિક્ષણ માટે ઓછી આપવું પડે છે. આ તફાવત ઘણોજ મોટો છે, અને એ કાળાગોરાપણાની નીતિ ઉપર રચાયેલી છે. આવકની દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો પણ એ તફાવત ઘણોજ મોટો છે, જ્યારે સારી કમાણી કરતાં અને આ દેશમાં સુખેથી રહી બધી જાતના સાધનો મેળવતાં ગોરાઓ પોતાના બાળકો પાછળ કેવળ ૧૨ પૌંડ ખર્ચે છે, ત્યારે ઓછામાં ઓછું મેળવતા આફ્રિકનો જેને આ દેશમાં નાગરિક સ્વાતંત્ર્ય પણ નથી ત્યારે પોતાના બાળકો માટે ૨૪ પૌંડ ભણતર માટે ખર્ચવું પડે છે.

આ નીતિ 'બાન્ટુ એજ્યુકેશન ડીપાર્ટમેન્ટ'ની છે. તેઓ આફ્રિકનો નહિ ભણે એમ ઇચ્છે છે. આફ્રિકનો ભણી હોંશિયાર બને તે તેઓને ગમતું નથી. એથીજ આફ્રિકનોને ઇતિહાસ શીખવવામાં આવતો નથી. જો આમજ ચાલે તો આફ્રિકનો ભણી શકશે નહિ.

પ્રોફેસર બ્રુક્સે આ નીતિની કડક

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૭૦)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા ૧૦ માર્ચ, ૧૯૬૧

ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ અને હિંદી કોલેજ

થોડા વખત ઉપર છાપામાં એવા સમાચાર આવ્યા હતા કે સરકાર ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ, હિંદી યુનીવર્સીટી કોલેજ માટે લેવા વિચારણા કરી રહી છે. અમે જાણી જોઈને મૌન ધારણ કરી બેઠા હતા. અમારા વાચકો અને સહાયકો જેઓ ફીનીક્સને યાત્રાનું ધામ સમજે છે તેઓના માનસ ઉપર આનો શો પ્રત્યાઘાત પડયો તે અમે જાણવા માગતાં હતાં. હવે જ્યારે અમારા ઘણા સહાયકો તરફથી અમને તેઓના પ્રત્યાઘાત વિષે સાંભળવાનું મળ્યું ત્યારે અમે એ અંગે કેવળ ખુલાસો જ નહિ, અરજ પણ કરવા માગીએ છીએ. જે સમાચારો છાપામાં આવ્યા હતા તે સોલસબરી આઇલેન્ડની હિંદી કોલેજના કોઈક અમલદારના અહેવાલના આધારે છપાયો હતો. જ્યાં સુધી ફીનીક્સ સેટલમેન્ટના વ્યવસ્થાપકોને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી તેઓની પાસે સરકારે એવી કોઈ સત્તાવાર માગણી કરી નથી—અથવા એવો કોઈ નિર્દેશ પણ સરકારે કર્યો નથી. ફીનીક્સમાં હિંદી કોલેજ સ્થાપવા અંગેનો કોઈ સત્તાવાર પત્ર-વ્યવહાર ફીનીક્સ સેટલમેન્ટના ટ્રસ્ટીઓને મળ્યો નથી.

છાપામાં એ સમાચાર આવ્યા કે તરતજ અમે એ અંગેનો ખુલાસો કરી શકતે, પરંતુ અમે અમારા સહાયકોના પ્રત્યાઘાતો જાણવા માગતા હતા, એથી જરા ઢીલ થઇ છે. હવે અમને એમના પ્રત્યાઘાતો વિષે જાણવા મળ્યું છે, અને એ લોકો સર્વાનુમતે એમ ઇચ્છે છે કે હિંદીઓ ઉપર ભલે એવી મુશ્કેલીઓ આવી પડે છતા પણ તેઓ, એ નામ, શિક્ષણ અને પૂ. બાપુજીના સિદ્ધાંતો અને ધ્યેયો જે ફીનીક્સમાં સમાયા છે, તેના ઉપર સરકારી હસ્તે કોમી હિંદી યુનીવર્સીટી કોલેજ બનાવી ફીનીક્સને કલંકિત કરશે નહિ. આનીજ માન્યતા ફીનીક્સ સેટલમેન્ટના વ્યવસ્થાપક અને ટ્રસ્ટીઓની છે. ફીનીક્સ સેટલમેન્ટના ભાવિ વિષે વ્યવસ્થાપક અને ટ્રસ્ટીઓને જરાયે શંકા નથી. સૌથી પ્રથમ આજ ભૂમિ ઉપરથી એક આત્માએ સત્યાગ્રહની નીતિનો પ્રચાર કર્યો. તેમના આખા જીવનમાં સત્યનીજ પ્રેરણા હતી. તેઓ સત્યને સાથે રાખી બિલકુલ ચલિત થયા નહિ. જો વ્યવસ્થાપક અને ટ્રસ્ટીઓ સેટલમેન્ટ, હિંદી યુનીવર્સીટી કોલેજ માટે આપી દે તો તે સત્યનો દગો કર્યો કહેવાય. જો સરકારને જોઇએ તો તે ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ છીનવી લઈ પોતાનાં અઘોર કાળા કૃત્યો માટે લઇ શકે છે, પરંતુ તે વ્યવસ્થાપક અને ટ્રસ્ટીઓની સંમતિથી તો નહિજ! જેમ બીજાને ખબર છે તેમ અમને પણ ખબર છે કે હાલની સરકાર ગમે તેમ કરવા શક્તિમાન છે. જો તે ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ છીનવી લેવા માંગતી હોય તો સખત વિરોધનો સામનો સરકારને કરવો પડશે. આ વ્યવસ્થાપક અને ટ્રસ્ટીઓની નીતિ છે, આવી રીતે તો એ હિંદી અને બીજા કોમોની લાગણીનું એક પ્રતિબિંબ છે તેઓ પૂ. બાપુજી અને તેમના શિક્ષણને વંદનીય માને છે. આ લોકો માટે ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ એક મંદિર અને યાત્રાનું ધામ છે. આ સેટલમેન્ટ ઉપર પૂ. બાપુજીની પ્રથમ કુટિર છે આ કુટિર હાલમા લાયબ્રેરી અને મ્યુઝીઅમ જેવું છે. ત્યાં પૂ. બાપુજીના પુસ્તકો, તેમના આ દેશના કાર્યોના ઐતિહાસિક ફોટાઓ છે. આ સેટલમેન્ટ ઉપર 'ઇન્ટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ' છે જેની સ્થાપના પૂ. બાપુજીએ કરી હતી, અને જે હજુ સુધી પૂ. બાપુના હસ્તે સ્થાપયેલી 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન છાપું બહાર પાડે છે. - આ બધું હિંદી જનતા માટે પવિત્ર છે

વધુમાં ફીનીક્સ સેટલમેન્ટના ટ્રસ્ટીઓનો ઇરાદો એવો છે કે એક બિન-કોમી કોલેજની સ્થાપના કરવી, જેમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના બધી કોમોના વિદ્યાર્થીઓ ભણી શકે. સરકાર અને તેના રંગદ્વેષના કાયદાઓને લઇ એની સ્થાપના તરત થઇ શકે એમ નથી. પરંતુ એ સંભવિત બનતા તરતજ ટ્રસ્ટીઓ યોજના ઘડી પછી એક એવી સંસ્થાની સ્થાપના કરશે જેની જોડ દક્ષિણ આફ્રિકામા મળશે નહિ. ફીનીક્સ અને "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"ની હયાતીનો આધાર સહાયકો ઉપર છે, અત્યાર સુધી અમને એ મળતાં રહ્યા છે, અને અમને ખાત્રી છે કે અમને એ મળતાં રહેશે. અમે લોકોને યાદ દેવડાવવા માંગીએ છીએ કે 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' એ વેપારી સંસ્થા નથી. એની હયાતીનો આધાર સહાયકો ઉપર છે, અને 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના આધાર ઉપર ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ છે.

આત્મા શું છે? સુખદુઃખો શું છે?

[શ્રીમતી કુસુમબહેન વિજયશંકર મહેતા જેઓ હાલ હિંદમાં છે તેઓએ મુનિશ્રી સંતબાલજી મહારાજને કેટલાક પ્રશ્નો પુછ્યા હતાં તે પ્રશ્નો અને તેના જવાબો આભાર સાથે અમે આપીએ છીએ—તંત્રી]

(૧) પ્રશ્ન: શરીરને જેમ સુખ દુઃખની લાગણી થાય છે તેમ આત્માને સુખ દુઃખની લાગણી થાય ખરી?

ઉત્તર: ખરી રીતે સુખ દુઃખની લાગણીનું કારણ જડ શરીર નથી, તેમ માત્ર ચેતન નથી પણ એ બન્ને વચ્ચેનો આસક્તિમય સંબંધ છે. કેટલાક લોકો માત્ર શરીરનેજ સુખ દુઃખની લાગણી કલ્પે છે. કેટલાક વળી ચેતનને એવી લાગણી કલ્પે છે. આ બન્ને વાતો એકાંગી છે. શરીર શબ થયા પછી એને સુખ દુઃખ આદી સ્પર્શતા નથી. અનાસક્તિની સ્થિતિમા આત્માને—ચેતનને સુખ દુઃખ નડતાં નથી. આથી જણાય છે કે, આ આસક્તિમય સંબંધ કે જેને લીધે શરીર અને આત્મા બન્ને ઓતપ્રોત થાય છે તેને કારણેજ સુખ દુઃખની લાગણી થાય છે

(૨) પ્રશ્ન; જો આત્માને સુખ દુઃખની લાગણી થતી હોય તો શરીરને છોડીને આત્મા જાય ત્યારે જુનું ઘર છોડી જતાં દુઃખ થાય કે નવા ઘરમાં જવાનો આનંદ થાય?

ઉત્તર: આ આસક્તિને કારણે નવા શરીરની ખાત્રી નથી, એટલું જ નહી પણ આ આસક્તિને કારણે જુનું શરીર ગમે તેવું હોય તેને છોડવું ગમતું નથી. આ આસક્તિમંદ થાય અને સાચી સમજ અનુભવમય થાય તો નવું શરીર પામવા માટેની તૈયારીનો ખુબ આનંદ થાય જેમ ભગત સુર શંકરાચાર્યે પાણીમાં જળસમાધિ લીધી તેમ આગથી શરીર બળવા છતાં કે જીવતાં ચામડી ઉતારવા છતાં અનાસક્તિને કારણેજ જૈન મુનિશ્રી ગજસુકુમાર આદિ આનંદ પામી શકયા હતાં.

(૩) પ્રશ્ન: આત્માને એક શરીર છોડીને બીજા શરીરમાં જવાનો વારો જ ભોગવવાનો કે કોઈ દિવસ મુક્તિ ખરી?

ઉત્તર: આપણે આગળ જોયું તેમ આ આસક્તિજ એ બંધનરૂપ સુખદુઃખ દેહના કારણરૂપ છે, તો અનાસક્તિ કેળવાય પછી દેહ રહે તોય સરખું ને ન રહે તોય સરખું છે. તીર્થંકર દેવોને જેમ સંયમના હેતુથી યોગ પ્રવર્તન હોય છે તેમ દેહ રહે તોય કશો વાંધો નથી. ચાહો તો શરીર ને કારણે કે શરીરને લીધે નથી. પરંતુ આસક્તિને કારણે અને આસક્તિને લીધેજ છે.

(૪) પ્રશ્ન: આત્માને એક શરીર છોડીને બીજા શરીરમાં જતાં કેટલો વખત લાગે, અને તે વખત દરમીયાન આત્મા ક્યાં રહે?

ઉત્તર; બીજી કે ચોથી ક્ષણે શરીર ધારણ કરી લેવાય છે; આમ જૈન સૂત્રો કહે છે એટલે રખડવાનો સવાલ નથી. વૈદિક ગ્રંથોમાં ભમવાની વાતો આવે છે પણ તેને જૈન આગમો અંતરયોનિના રૂપો કહે છે

(૫) પ્રશ્ન: આત્માની શાંતિનો ઉપાય શું?

ઉત્તર: આત્માની શાંતિનો સાચો અને કાયમી ઉપાય તો સમજ પૂર્વકનું શાન્ત આચરણ જ હોઈ શકે. બાકી એ દૃષ્ટિ હોય તો જપ તપ ધ્યાન વિગેરે સાધનો અસર નીપજાવી શકે. આખરે તો આ બધાં સાધનો સમજણ જગાડવામાં એવા સાધન રૂપે કામ લાગી શકે' અંદર જપમાં શ્રદ્ધા હોવી જોઇએ નહીં તો દેખાવ કે દંભો ન થાય.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૭૭)

આગામી ચુંટણીના ઢંઢેરાની રૂપરેખા

ભાવનગર. કોંગ્રેસ પક્ષના ૧૯૬૨ની ચુંટણી અંગેના ઢંઢેરાના ખરડા માં કોઈ પણ ભોગે ભારતની અખંડિતતા ને એકતા જાળવવાની જરૂરી એવું સમર્થન કરવામાં આવ્યું છે અને નીચે પ્રમાણે ઢંઢેરો વિસ્તાર પામ્યો. મેળવવા પ્રચાર કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો છે.

ઢંઢેરો કારોબારીએ ઠરાવના રૂપમાં પ્રકટ કર્યો છે અને એમાં જણાવાયું છે કે ભાષાને હિંદી ભાષામાં આવવું જોઈએ.

ઠરાવ કોંગ્રેસના ૬૬ માં અધિવેશન સમક્ષ રજુ થયો અને મહાસમિતીને ઢંઢેરો આખરી સ્વરૂપમાં પ્રકટ કરવાની અને પ્રજા સમક્ષ મુકવાની સત્તા આપી હતી.

ઢંઢેરો સામાન્ય રીતે કોંગ્રેસના ઠરાવની ભૂમિકા પર હતો અને ખાસ કરીને ભાવનગરની પાસુ મળેલામાં જે ઠરાવ પસાર કરવામાં આવેલ ઢંઢેરાના ખરડામાં જે ૨૨ મુદ્દા છે તેને આખરી ઓપ અપાયો હતો.

ઢંઢેરાના ખરડામાં જણાવાયું હતું કે સમાજવાદી નીતિ હોવા છતાં જાહેર ક્ષેત્ર વધુને વધુ વિસ્તારી અને પદ્ધતિનો ભાગ બનતી જાશે. જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રોએ એક યોજના અંગેના તરીકે કાર્ય કરવાનું છે એ બે વચ્ચે ઘર્ષણ રહેવું જોઈએ નહિ.

ઢંઢેરાના ખરડામાં જાહેર ક્ષેત્રોના ઉદ્યોગોને કાર્યક્ષમ બનાવા તેમ જ આખરી મહત્વ જાળવવાનો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે.

ભાષાવાદ અને ભિન્ન ભાષી વગેરેના વિચારોને પ્રોત્સાહન ન આપવાનું અને વસ્તી પર અંકુશ રાખવાનું સુચવવામાં આવ્યું છે.

જમીન સુધારણા બાબત અંગેની કોંગ્રેસની નીતિ સંપૂર્ણ રીતે હિંદના તમામ રાજ્યોમાં અમલમાં મુકાવી જોઈએ અને જ્યાં બને ત્યાં સુધી ક્ષેત્રમાં સૌ પ્રથમ સ્વરૂપમાં સહકારી ખેતીનું કાર્ય થવું જોઈએ અને સહકારી ખેતી મંડળીની રચના થવી જોઈએ.

કોંગ્રેસ લોકશાહી માર્ગે સમાજવાદી સમાજ રચનાનું કાર્ય કરશે એ હકીકત નું સમર્થન કરતા ઢંઢેરામાં જણાવાયું હતું કે આ ધ્યેયને હાંસલ કરવા માટે જે શક્ય માર્ગ છે તે આયોજનનો છે એટલે વધુમાં વધુ પ્રયાસ એ દિશા માં થવો જોઈએ.

વ્યાપક પ્રમાણમાં, ખોરાક બાબતમાં સ્વાવલંબન, સ્ટીલ, વીજળી, ખાતર તેલ અને યંત્રસામગ્રી ઉત્પાદન એ ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજના માટેની મહત્વ સિદ્ધિ છે જે પ્રાપ્ત કરવાની છે એમ ઢંઢેરામાં જણાવાયું હતું

સમાજમાંની અસમાનતા પણ જ ઓછી છે અને તે તમામ ક્ષેત્રમાં આપણી પ્રગતિ અવરોધશે.

ઢંઢેરામાં ગ્રામ વિસ્તારોમાં વીજળી, ઔદ્યોગિક કામદારોને તાલીમ અને એમનું કલ્યાણ, કુટુંબ આયોજન વગેરે નો ઉલ્લેખ પણ છે.

અંકલેશ્વરમાં દસ વધુ કુવા ખોદાશે

વડોદરા: તેલ અને કુદરતી ગેસ પંચની અને ગંધ વિભાગની મળેલી અખિલ ભારત પરિષદમાં તેલ સંશોધન કાર્યક્રમ તળે નક્કી આવેલા તેમની આવતીકાલની યોજના તબક્કાને અમલમાં મુકવાનો, ગુજરાતની રાજધાની ગાંધીનગરના સુચિત સ્થળે ૧૫૦૦ મીટર ખોદકામ કરવાનો અને અંકલેશ્વર અને ખંભાતને જોડી રેતી પટ્ટી પર પારા નજીક સંભવ ખાતે ૩૦૦ મીટર શુદ્ધ ખોદકામ કરવાના નિર્ણયો લેવાયા હતા.

આ ઉપરાંત પંજાબ, આસામ અને હોશિયારપુર જેવાં સ્થળોએ તેલ સંશોધનનાં મુલ્યાંકન વિષે ચર્ચા થઇ હતી. તેમજ કચ્છમાં ૧૦૫ માઇલની દરિયાઇ પટ્ટીમાં તેલ સંશોધન કરવાની વિચારણા થઈ હતી, એવો નિર્ણય થયો હતો કે જ્યાં સુધી દેશી ભાષાનો જ વાપરતા તેમજ સંશોધન કાર્યમાં ખર્ચ ઘટાડવો. તેલ સંશોધનમાં ૩૯૫ લાખના ખીલ ૪૫ રશિયન ઇજનેરો ૧૯૬૧માં આવનાર છે. ખાસ કામનાં યંત્રો કરવા તથા જોવા માટે વડોદરામાં ૨૦૦૦ કામદારોવાળુ ચોથી મોટું વર્કશોપ ચાલુ કરવાનો નિર્ણય પરિષદે લીધો હતો. ૧૯૬૧માં ખંભાતમાં ૧૫ કુવાઓ અને અંકલેશ્વરમાં વધુ ૧૦ કુવાઓ ખોદવાનું નક્કી કરાયું છે. આથી ૧૯૬૧ના ડીસેમ્બર માસ સુધી માં ખંભાતમાં ૨૮ અને અંકલેશ્વરમાં ૧૫ કુવાઓ ખોદાશે. તેનું મુલ્યાંકન "પાયલોટ" રીફાઇનરી દ્વારા થશે. આ રીફાઇનરી એકાદ મહિનામાં ઉભી જ ખાતે બંધાવી ચાલુ થઇ જશે. આ રીફાઇનરી શુદ્ધ કરશે હશે અને તેમાં કયા પદાર્થ કેટલા પ્રમાણમાં છે તે નક્કી કરશે.

ભારતભરના તેલક્ષેત્રો વિષે પુરી માહિતી મેળવ્યા બાદ "એસો ઇન્ડીયા ઓપરેશન" નામની જાહેર ક્ષેત્રની સંસ્થા દ્વારા પંચ સમક્ષ રીફાઇનરીનો પ્રશ્ન મુકાશે અને એ વિષે પછીથી નિર્ણય લેવાશે. હાલની ગતિએ કામ ચાલુ રહેતાં ૧૯૬૬ના જાનુઆરીમાં પૂર્ણ થવાની વકી છે.

મુસ્લીમોનો પવિત્ર માસ

રમજાન

હિંદુઓ માટે દિવાળી, ખ્રિસ્તીઓ માટે નાતાલ અને મુસ્લીમો માટે રમજાન એ મહત્વનો તહેવાર છે. આખા વર્ષમાં રમજાન માસ પવિત્ર ઉપવાસ નો માસ ગણવામાં આવે છે. સુર્યોદય પહેલા અને સુર્યાસ્ત બાદ જ જમી શકાય. એટલે કે દિવસના પાણી કે ખોરાક તેઓ લેતા નથી. બાળકો વૃદ્ધો અને દરદીઓ માટે થોડી છુટછાટ મુકવામાં આવે છે ખરી. આ માસ ભરમાંના દિવસોમાં ખાસ આખો પાણી ની ઘણીજ જરૂર માણસને જણાય. ધર્મીષ્ઠ મુસલમાન આ માસના ઉપવાસ થી પાપ મુક્ત થવાય છે એમ માને છે.

આ માસમાં ૨૭ તારીખે અથવા ૨૦ થી ૨૭ દરમીયાન રાતને સુમારે "અલકદરાજ" આ વસ્તુ દિવ્ય લોક માંથી નીચે આવી. 'લૈલતુલ કદ્ર' (શક્તિની રાત) આ નામે આ રાત ઓળખાય છે. આ રાતનું પવિત્ર ધ્યાનમાં રાખી મુસ્લીમો ધર્મધ્યાન અને અને પ્રાર્થનામાં ગાળે તે દરમીયાન આખું પવીત્ર મન પ્રગટ કરે છે. આ ઉપરાંત 'રમજાન' માસ 'હલ્લાકર મિતવા' પરમેશ્વરને પ્રિય ભિન્ન છે એમ પણ મનાય છે

મહમ્મદ બિન માલિક કહે છે: "ઓહો, આ જુઓ રમજાન, આપણો પવિત્ર ધાર્મિક ઉત્સવ આપણી વાટ જોઈ છે. આ માસમાંની ફક્ત એકજ રાત એવી મહત્વની છે કે જે હજારો રાત કરતાં મહાન છે. આ રાતે કરેલી ઇશ્વર સ્તુતી બીજે દિવસે કરેલી સ્તુતી કરતાં હજાર ગણી વધારે શ્રેષ્ઠ છે. જે એ ચુકશે તે બધુ ગુમાવી અને માત્ર કમનસીબ દુ:ખી થશે."

રમજાન મહીનાના પ્રથમ ૧૦ દિવસ માં ઉપવાસ કરનાર પર ઇશ્વરના આશિર્વાદોની વર્ષા થાય છે. પછીના ૧૦ દિવસમાં જેઓ પરમેશ્વરનું સ્મરણ કરે છે અને ઉપવાસ કરે છે તેઓના અપરાધો ઇશ્વર માફ કરે છે. અને છેલ્લા દશ દિવસ જેઓ ઉપવાસ અને બંદગી કરે છે તેમને નર્કમાંથી મુક્તી મળે છે એવી માન્યતા હોય છે.

શ્રી ગોવિંદ વલ્લભ પંતનું મૃત્યુ

શ્રી ગોવિંદ વલ્લભ પંત જેઓ ભારતના હોમ મિનિસ્ટર હતા તેઓ હૃદય રોગના હુમલાથી તા. ૭-૩-૬૧ના રોજે સ્વર્ગે સિધાવ્યા.

શ્રી. પંત ગયા માસથી બિમાર હતા. તેઓ શ્રી નહેરૂ ના ખાસ સલાહકાર હતા. તેઓ ૭૩ વરસની ઉંમરના હતા.

આ માસમાં એક વસ્તુ સારી એ બને છે કે મુસ્લીમો જાતીવાદ સાવ ભુલી જાય છે. અને બીજા ધર્મના લોકો તરફ પણ પ્રેમ બતાવે એવાનો પ્રયત્ન કરે છે. શ્રીમંત મુસ્લીમ ગરીબ મુસ્લીમોને દાન ધર્મ કરે છે અને નોકરો સાથે નમ્રતાથી વરતે છે. ગરીબ મુસ્લીમ પોતાથી ગરીબ એવાના ધર્મ બંધુઓને પોતાની શક્તી પ્રમાણે મદદ કરવા પ્રયત્ન કરે છે અને દાનનું પુણ્ય કમાય છે. આ ઉપરાંત એમ મનાય છે કે કુરાન કાળમાં કોઈ "હિંદ" ખુદ Holy Prophet પણ જ્યારે તેઓ રમજાન માસ દરમીયાન ઘણા કેદીઓને બંધન મુક્ત કરતા અને દાન ધર્મ કરતાં.

રમજાન માસ દરમ્યાન કુરાનનું સંપૂર્ણ વાંચન કરવાનું હોય છે. આથી મસ્જીદો શણગારવામાં આવે છે અને જ્યારે જ્યારે પ્રાર્થનાનો સમય હોય છે ત્યારે ત્યારે મસ્જીદો માનવથી ભરપુર રહે છે. આ વખતે કુરાન વંચાય તેને હાફીઝ કહેવાય છે ૩૦ દિવસમાં કુરાન પુરુ થાય તેથી ૩૦ ભાગમાં કુરાનને વેંચવામાં આવ્યું છે. આથી રોજનો એક ભાગ વાંચવામાં આવે છે.

રમજાનનો છેલ્લો દિવસ "ઈદ ઉલ ફિત્ર" ઉપવાસના પારણાનો દિવસ ગણાય છે. તે દિવસે બધા મુસ્લીમ શણગાર સજી એક બીજાને મળે છે અને સામુહિક પ્રાર્થના પણ કરે છે. આ દિવસે ફક્ત મુસ્લીમ ધાર્મિકને જ નથી ગણતાં પણ પર ધર્મીને પણ મળે છે. અને હિંદમાં તે દિવસે મુસ્લીમો પોતાના હિંદુ ભાઇઓને ભેટ સોગાદ આપી ખુશાલી વ્યક્ત કરે છે. આ રમજાનનું સાધ્ય છે

હઝરત અબુહુરૈરા બિનના કહેવા પ્રમાણે જ્યારે ન્યાય કરવાનો દિવસ આવશે ત્યારે માણસ સાથે મુક્તી માટે ફક્ત રમજાનના ઉપવાસ અને સારા વર્તન તથા કુરાનનું વાચન આ એજ વાત તેની મદદમાં રહેશે.

રમજાન કહેશે કે, "હે પ્રભુ મારા દીવસોજ આ માનવીઓ અન્ન-વગર રહ્યા અને વિષય સુખમાં થી દુર રહ્યા. મારે ખાતરજ તેઓ અતૃપ્ત રહ્યા કૃપા કરી તેમને ક્ષમા કરો."

વળી કુરાન કહેશે "પ્રભુ મારા વાંચનને લીધે આ લોકોએ રાત ના સુખની નિંદ્રા પણ નથી લીધી. મેજ તેઓને વિશ્રાંતી લેવા દીધી નથી."

આથી લીધેલ જેને માટે કામના દરબારમાં જાય અને પછી ઇશ્વર ક્ષમા જ કરે એ સાધ્ય રીત છે.

સેવા-સંગ્રામ-સ્વાતંત્ર્ય:

કોંગ્રેસના ૭૫ વર્ષના ઇતિહાસ પર આછી દ્રષ્ટિ

અખિલ ભારત રાષ્ટ્રીય મહાસભાના ઇતિહાસને આપણે યાદ કરીએ છીએ કે તરતજ આપણા સ્મૃતિપટ પર હજુ થોડા વર્ષો પૂર્વે જ પૂરી થયેલી ભારતની આઝાદીની લડતની કથા તાજી થાય છે. કોંગ્રેસે ગાંધીજી, સરદાર પટેલ, જવાહરલાલ નહેરૂ અને બીજી અનેક મહાન વિભૂતિઓની રાહબરી હેઠળ દેશને આઝાદી અપાવી. આ આઝાદી જંગમાં અસંખ્ય ભારતવાસીઓએ પોતાના જાનમાલનું બલિદાન આપ્યું. કોંગ્રેસનો ઇતિહાસ એ દેશે વિદેશી સત્તા સામે ચલાવેલી અવિરત, શાંત, અહિંસક લડતની ગાથા છે. ૧૯૪૭ના ઓગસ્ટની ૧૫મી તારીખ પછી દેશને મુક્તિની મંઝિલે દોરી જનાર કોંગ્રેસ સંસ્થાના હાથમાં દેશની સરકારનાં સુકાન આવ્યાં અને આજે તેર-ચૌદ વર્ષ થયાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ અને અન્ય આગેવાનોની રાહબરી નીચે કોંગ્રેસ શાસન તંત્રની અંદર અને બહાર રહીને દેશના નવનિર્માણની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરી રહી છે. દેશના લોકોને માત્ર રાજકીય મુક્તિ જ નહિ પણ સામાજિક અને આર્થિક મુક્તિના ફળ ચાખવા માટે અને દેશમાં લોકશાહી મજબૂત બને એ માટે કોંગ્રેસ આજે અથાગ પ્રયાસો કરી રહી છે.

પ્રભાવશાળી સંસ્થા

કોંગ્રેસની સ્થાપનાને ૭૫ વર્ષ થયાં આજે છે. આ ૭૫ વર્ષથી કોંગ્રેસ આ દેશની મોટી વિશાળ, પ્રભાવશાળી અને સંગઠિત રાજકીય સંસ્થા રહી છે. એનો ઇતિહાસ ભારતીય જનતાની મુક્તિ ઝંખનાથી માંડીને સ્વાતંત્ર્ય સુધીની અહિંસક-પવિત્ર લડતના ઇતિહાસ સાથે સંકળાયેલો છે. અત્યારે આશરે કરોડની જનસંખ્યા ધરાવતા આ મહાન રાષ્ટ્રનાં લગભગ બધાં જ રાજ્યો અને કેન્દ્રમાં કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓના હાથમાં સત્તાનાં સૂત્રો છે. આ દેશના ભાવિના ઘડતરમાં પણ આ સંસ્થાનો વિશેષ મોટો ફાળો રહેવાનો છે એ નિશ્ચિત છે.

કોંગ્રેસની સ્થાપના ૧૮૮૫માં થઈ. ૧૮૫૭ના વિદ્રોહ પછી બ્રિટીશ નીતિમાં ફેરફાર આવ્યો હતો. હિંદી જનતાને જીતી લેવાના પ્રયાસ શરૂ થયા હતા. ૧૮૫૭માં મુંબઈ, મદ્રાસ, કલકત્તામાં યુનીવર્સીટીઓ સ્થપાઈ હતી. ૧૮૬૧માં પ્રજાના પ્રતિનિધિત્વ વિનાની કાઉન્સીલો અને તે સાથે વડી અદાલતોની રચના કરવામાં આવી હતી. દેશનાં શિક્ષિત જનો સ્વરાજની નહિ પણ સુરાજ્યની વાત કરવા લાગ્યા હતા. બ્રાહ્મોસમાજ, આર્યસમાજ, પ્રાર્થનાસમાજની અસરો પ્રસરતી હતી. મુંબઈમાં દાદાભાઈ નવરોજી ને જગન્નાથ શંકરશેઠ તથા બંગાળમાં સુરેન્દ્રનાથ બેનરજી અને આનંદમોહન બોઝની રાહબરી નીચે સર્વરાજકીય સંસ્થાઓ સ્થપાઈ હતી. ૧૮૫૭ના વિદ્રોહની અસર ચાલી ગઈ હતી. છતાં લોકોના દિલમાં અસંતોષ હતો જ અને તેને યોગ્ય માર્ગે વાળવામાં ન આવે તો તેમાં જોખમ છે એમ અંગ્રેજ મુત્સદ્દીઓ માનવા લાગ્યા હતા.

કોંગ્રેસની સ્થાપના

આ વાતાવરણમાંથી કોંગ્રેસનો જન્મ થયો. જાહેર રીતે તેના સ્થાપક એલન ઓક્ટેવિયન હ્યુમ હતા. એ નિવૃત્ત અંગ્રેજી અધિકારીએ દેશની આંતરિક પરિસ્થિતિની જાણ તે વખતના વાઈસરોય લોર્ડ ડફરીનને કરી હતી. એમ કહેવાય છે કે કોંગ્રેસની સ્થાપના લોર્ડ ડફરીનની પ્રેરણાનું પરિણામ હતું. આ સંસ્થાનું બાહ્ય સ્વરૂપ બિનરાજકીય રહે એવો આગ્રહ પણ એમણે જ સેવ્યો હતો. ભારતનું સ્વાતંત્ર્ય સિદ્ધ કરવામાં મુખ્ય હિસ્સો કોંગ્રેસનો જ રહ્યો છે. એ હકીકતની સાથે તેના સ્થાપક એક અંગ્રેજ ગૃહસ્થ હતા અને પ્રેરણા આપનાર બ્રિટીશ તાજનો પ્રતિનિધિ હતો. એ વિચારીએ તો કુદરતની કરામત માટે આશ્ચર્યની લાગણી થયા વિના ન રહે.

પ્રથમ તબક્કો

કોંગ્રેસના ઇતિહાસનું અવલોકન કરીએ તો પ્રથમ અરજીઓ, પ્રાર્થનાઓ અને માગણીઓનો કાળ આવે, એ પછી વિરોધ અને પ્રચાર, દેખાવ, ત્યારબાદ ત્યાગ, બલિદાન ને ક્રાંતિ નજરે પડે. ઉપરાંત રાજ્યતંત્રના પ્રયોગોનો અનુભવ થાય.

કોંગ્રેસના પહેલા પ્રમુખ શ્રી વ્યોમેશચંદ્ર બેનરજી હતા. પહેલું અધિવેશન ૧૮૮૫ના ડીસેમ્બરની ૨૮મી તારીખે મુંબઈમાં ભરાયું. કોંગ્રેસનું તે વખતનું ધ્યેય બ્રિટીશ રાજ પ્રત્યે વફાદારી, રાષ્ટ્રીય ભાવનાની ખીલવણી, વિનંતિ સાથે સુધારાઓની માગણી એવું હતું. દેશના આગેવાનો દાદાભાઈ નવરોજી, ન્યાયમૂર્તિ તેલંગ, ફિરોઝશાહ મહેતા, દિનશા વાચ્છા, નારાયણ ગણેશ ચંદાવરકર, રાઘવ મુદલીઆર વગેરે એમાં હાજર હતા. આમાંના કેટલાક નામો સમયના પ્રવાહમાં ભૂંસાઈ ગયાં, કેટલાંક આજે ય આપણને પ્રેરણા આપવાની શક્તિ ધરાવે છે.

મર્યાદાઓ

બીજે વરસે દાદાભાઈ નવરોજી પ્રમુખ બન્યા, ત્રીજે વરસે બદરૂદ્દીન તૈયબજી. જ્યોર્જ યુલ અને વિલિયમ વેડરબર્ન પણ પ્રમુખપદ શોભાવી ગયા. ધીમે ધીમે આમજનતામાં નહિ પણ શિક્ષિત વર્ગમાં કોંગ્રેસના સ્થાન અને માન વધવા લાગ્યાં. પ્રથમ આવેદનોમાં અને પછી ઠરાવોમાં કંઈક જોર પણ આવવા લાગ્યું. પરંતુ વિનંતિ અને વફાદારીની બહાર કોંગ્રેસ નીકળી શકતી નહોતી. બહુ પ્રભાવશાળી નેતાઓ હોવા છતાં તેમની શક્તિની મર્યાદાઓ આ સંસ્થાને રૂંધતી હતી.

બંગાળના ભાગલા

૧૯૦૫માં લોર્ડ કર્ઝનને એમ સૂઝ્યું કે રાષ્ટ્રીયતાનો જુસ્સો ઓછો કરવો જોઈએ. બંગાળ એ વખતે રાષ્ટ્રીય જાગૃતિનું જનક હતું. હિંદુઓની સામે મુસ્લીમોને મૂકવાની અને પાકીસ્તાનનું બીજ રોપવાની ક્રિયા પણ કદાચ એ વખતે થઈ. બંગાળના ભાગલા હિંદુ-મુસ્લીમને નજર સામે રાખીને જ પાડવામાં આવ્યા. આખા દેશમાં આ બાબતનો વિરોધ થયો. સુરાજ્ય નહિ સ્વરાજ જોઈએ એવો ખ્યાલ ત્યારે જ પેદા થયો. એ મંત્ર આપનાર દાદાભાઈ નવરોજી હતા. ૧૯૦૬માં તેઓ ત્રીજી વાર કોંગ્રેસ પ્રમુખની ગાદીએ આવ્યા. બ્રિટીશ માલનો બહિષ્કાર, સ્વદેશી, રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ અને સ્વરાજની હવા પેદા થઈ. લોર્ડ કર્ઝનને બંગાળના ભાગલા રદ કરવા પડ્યા. પરિણામે દેશમાં વિશ્વાસની લાગણી પેદા થઈ.

હોમરૂલ આંદોલન

વિશ્વ યુદ્ધ વખતે કોંગ્રેસને પ્રભાવશાળી બનાવવામાં લોકમાન્ય તિલક, ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે, મદન મોહન માલવીયાજી, લાલા લજપતરાય, અરવિંદ ઘોષ, એની બિસેન્ટ વગેરેનો હિસ્સો ઘણો મોટો. વફાદારી અને વિનંતિઓથી નીકળીને સ્વરાજની માગણી સુધી પહોંચેલી કોંગ્રેસમાં ૧૯૧૫માં નવું જોશ આવ્યું. હોમરૂલ આંદોલન શરૂ થયું. ઉદ્દામ બળો આગળ આવ્યાં. ૧૯૧૬માં લીગ સાથે સમજૂતી કરવામાં આવી. પહેલું વિશ્વયુદ્ધ શરૂ થયું હતું એટલે બ્રીટીશ સરકારે વચનો આપવા માંડ્યાં. રાષ્ટ્રીય અસ્મિતાની મોટી વૃદ્ધિ થઈ.

ગાંધીજીનો પ્રવેશ

દેશના રાજકારણમાં ગાંધીજીએ પ્રવેશ કર્યો ત્યારે કોંગ્રેસ ક્રાંતિકારી સંસ્થા નહોતી. છતાં ગાંધીજીના નવા તત્વજ્ઞાનને ઝીલી શકે એટલો વિકાસ એનો થયો હતો. લોકમાન્ય તિલક એ વખતે દેશના મોટા વધુ ધ્યાન ખેંચનારા નેતા હતા. ગાંધીજી આવ્યા ત્યારે એમની આસપાસ દક્ષિણ આફ્રિકાના સત્યાગ્રહનું તેજવર્તુળ પ્રસરેલું હતું. પ્રથમ તો એમણે ગોખલેજીની આજ્ઞાથી પરિસ્થિતિના અભ્યાસમાંજ એમનું મન પરોવ્યું. દેશની સ્થિતિથી તેઓ દુઃખી હતા. પરંતુ બ્રીટીશ પ્રજા અને સરકારમાં એમને ઘણો વિશ્વાસ હતો.

ચમત્કારિક અસર

ગાંધીજી દેશમાં આવ્યા બાદ ચંપારણમાં સત્યાગ્રહ, ખેડા, બોરસદના સત્યાગ્રહો અને અમદાવાદની મિલ હડતાલ આદિ ગાંધીજીના નેતૃત્વની ચમત્કારિક અસર થઈ. ૧૯૧૮ના નવેમ્બરમાં વિશ્વયુદ્ધનો અંત આવ્યો. સંરક્ષણના નામે જે કાયદાઓ થયા હતા તેની મુદત પૂરી થઈ. લડાઈ દરમીયાન ગાંધીજી લોકમાન્ય જેવાનો વિરોધ સહીને પણ યુદ્ધ પરિષદમાં હાજર રહ્યા હતા. સૈનિક ભરતી પણ કરી હતી. આ બધા દરમીયાન એમણે માન્યું હતું કે લડાઈ પૂરી થતા દમનકારી કાયદાઓનો અંત આવશે અને સ્વરાજ મળશે. પણ એને બદલે

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

શોધવું મટશે, જોઈતું મળશે, ધક્કો બચશે.
અમારે ત્યાં નીચેની ભાતભાતની વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર સ્પન્જ અને બીજા અનેક જાતની બ્લાઉઝ, રીબનો પણ જાતજાત [illegible] જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, ચોળીઓ, બંડી, શોકસ વિ.

બાળકો માટે: તમામ જાતના ઝભલા, ટોપી, બ્લાઉઝ, ફ્રોક, ચોળીઓ, ચડ્ડી, શોકસ, નેપકીન્સ, [illegible], પેટીકોટ, નાઈટીસ, [illegible], આવા સ્પન્જ વિ.

રોજના વપરાશના [illegible], સ્પન્જના [illegible], ટોપલા, ચાદરો, વિ.
વેપાર માટે બાંધી લેવા સસ્તા હોલસેલ [illegible] ભાવના માલ, ઈન્ડેન્ટ [illegible]
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં નહીં વાર!!

[illegible] માબરો હૈદર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન: [illegible] — [illegible] — પો. બો. [illegible]
માસ્તર બિલ્ડીંગ — [illegible] સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

રોલેટ ઍક્ટ આવ્યો. ગાંધીજી અને બીજા આગેવાનોએ એનો વિરોધ કર્યો. પણ સરકારે આંખ આડા કાન કર્યા.

સ્વરૂપમાં પરિવર્તન

કોંગ્રેસનું સ્વરૂપ ત્યારથી બદલાવા લાગ્યું. સરકાર એ વિરોધને દાદ ન આપે તો શું કરવું તેનું જ્ઞાન ગાંધીજી સિવાય કોઈની પાસે નહોતું. એમણે વિરોધ જાહેર કરવા હડતાળ ને ઉપવાસનો આદેશ આપ્યો. ૧૯૧૯ના એપ્રિલની ૬ઠ્ઠી તારીખે પહેલી વાર આખા દેશમાં સરકાર સામે દેખાવો થયા. ૧૩મી તારીખે જલિયાંવાલાની ખૂનકર ઘટના બની. અને એના અનુસંધાનમાં બ્રિટીશ અધિકારીઓએ બીજા અનેક અત્યાચારો કર્યા. ૧૯૨૦માં કલકત્તામાં કોંગ્રેસ ભરાઈ અને અસહકારનો નિર્ણય થયો. કોંગ્રેસનું ધ્યેય 'અહિંસક અને શાંતિમય સાધનો દ્વારા' સ્વરાજ પ્રાપ્તિનું રાખવામાં આવ્યું. આ ધ્યેય છેક ૧૯૨૮ના અંત સુધી રહ્યું. એ પછી સ્વરાજને એટલે બ્રિટીશ સામ્રાજ્યમાં ભાગીદાર નહિ પણ પૂર્ણ મુક્તિ એમ સ્વીકારાયું. ૧૯૨૦ થી ૩૦ સુધીના કાર્યમાં અસહકાર, પરદેશી માલનો બહિષ્કાર, સરકારી શાળા, કોલેજ, અદાલતોના બહિષ્કાર વગેરે દ્વારા લોકજાગૃતિનો જુવાળ ચડવા લાગ્યો અને ખાદી, દારૂનિષેધ, રાષ્ટ્રીય શાળાઓ વગેરેથી નવઘડતરનું કામ પણ શરૂ થયું.

અસહકાર યુગ

૧૯૨૧માં ગાંધીજીએ સવિનય કાનૂનભંગની તૈયારી કરી હતી પણ ચૌરા ચૌરીનાં તોફાનોને લીધે એમણે આખા ભંગનો વિચાર પડતો મૂક્યો. એ પછી ગાંધીજી ઉપર કેસ ચાલ્યો અને એમને છ વર્ષની સજા થઈ. અસહકાર યુગની સાથે જ દેશબંધુ દાસ અને મોતીલાલ નહેરૂ જેવા નેતાઓનો પ્રભાવ પણ દેશમાં વધ્યો. એમની આગેવાની નીચે ૧૯૨૩માં દિલ્હીની ખાસ બેઠકમાં ધારાસભામાં જવાનો નિર્ણય લેવાયો. ગાંધીજીની માંદગીને કારણે તેઓ ૧૯૨૪માં છૂટયા અને બેલગામ અધિવેશનના પ્રમુખ થયા. પણ એ વખતે દેશ સત્યાગ્રહ કે અસહકાર માટે તૈયાર નહોતો. એટલે ગાંધીજીએ પોતાનું ધ્યાન રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ તરફ વાળ્યું. ૧૯૨૫માં દેશબંધુ દાસનું અવસાન થયું. ૧૯૨૭માં સાયમન કમીશન આવ્યું, એનો દેશભરમાં બહિષ્કાર થયો. ૧૯૨૮માં બારડોલી સત્યાગ્રહ થયો અને દેશનું વાતાવરણ પલટાયું. ધારાસભામાં જવાની નિરર્થકતા સમજાઈ. ૧૯૨૮ના કલકત્તાના અધિવેશનમાં મોતીલાલ જેવા પ્રમુખપદે સરકારને એક વર્ષની મુદતનું આખરી-નામું અપાયું. સંસ્થાનિક સ્વરાજના ધોરણ ઉપર તે વખતે નહેરૂ રીપોર્ટ ઘડાયો હતો અને એ કાળે એનો વિચાર કરવામાં હતો પણ એનું કંઈ પરિણામ આવ્યું નહિ ને ૧૯૨૯ના ડીસેમ્બરની ૩૧ તારીખની મધરાતે પૂર્ણ સ્વરાજનો ઠરાવ કરી લાહોરના રાવી નદીના તટ ઉપર જવાહરલાલ નહેરૂએ રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવ્યો.

દાંડીકૂચ

ગાંધીજીના આગમન પછી પરિસ્થિતિ એ હતી કે કોંગ્રેસના પ્રમુખ એમની ઇચ્છાનુસાર પસંદ થાય અને સર્વોપરી નેતા તરીકે સૌ હ્રદયથી એમને સન્માને. કોંગ્રેસનો દોર તત્ત્વતો ને મધુ એમને નેતા તરીકે માન્ય રાખ્યા પણ હતા. ગાંધીજીના નેતૃત્વ વિના સત્યાગ્રહ થઈ શકે જ નહિ એ સૌ કોઈ સ્વીકારતા. ૧૯૩૦ના પ્રારંભમાં કોંગ્રેસના પ્રમુખ જવાહરલાલ હતા પણ સૌની નજર ગાંધીજી ઉપર હતી. ૧૯૩૦માં ૨૬મી જાન્યુઆરીએ આખા દેશમાં સ્વાતંત્ર્ય દિન ઉજવાયો. બ્રિટીશ રાજઅમલમાંથી મુક્તિ મેળવવાની પ્રતિજ્ઞાઓ ઉચ્ચારવામાં આવી. ૧૨મી માર્ચે ગાંધીજીએ દાંડીકૂચ આરંભી અને છઠ્ઠી એપ્રીલે આખા દેશમાં મીઠાના કાયદાનો ભંગ થયો. જગતના ઇતિહાસમાં અજોડ કહી શકાય એવી આ અહિંસક ક્રાંતિ હતી અને ભારતના છેક છેવાડા સુધી વિસ્તરી હતી. ૧૯૩૧ના માર્ચમાં ગાંધી-અર્વિન કરાર થયા ને તેના અનુસંધાનમાં ગાંધીજી ગોળમેજી પરિષદમાં ગયા. અહીંથી તેઓ ખાલી હાથે પાછા આવ્યા. ગાંધીજી આવતા મગરૂર સરકારે કેદ કરી લીધા. ૧૯૩૪ના એ સુધી સત્યાગ્રહ ચાલુ રહ્યો. ગાંધીજીએ કોમી ચુકાદા અને હરિજન પ્રવૃત્તિ અંગે ઉપવાસ કર્યા ને આ બાદ એમને જેલમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા. સત્યાગ્રહ મોકૂફ રહ્યો અને ફરીને ધારાસભાની પ્રવૃત્તિ શરૂ થઈ. ૧૯૩૪માં ગાંધીજી ઔપચારિક રીતે કોંગ્રેસમાંથી નિવૃત્ત થયા પણ એ પછીયે સાચા નેતા તરીકે તો તેઓ જ રહ્યા.

પ્રાંતિક સ્વરાજ્ય

૧૯૩૫ના કાયદા અનુસાર અગિયાર પ્રાંતોમાંથી આઠમાં કોંગ્રેસે ઝંપલાવ્યું અને પંજાબ, બંગાળ અને સિંધ સિવાયના બાકીના આઠ પ્રાંતોમાં કોંગ્રેસ પ્રધાનમંડળો જરૂરી સુધારાનો અમલ કરી રહ્યાં હતાં. પણ ત્યાં ૧૯૩૯માં બીજું વિશ્વયુદ્ધ શરૂ થયું. કોંગ્રેસે સાચી સત્તા મળે તો જ યુદ્ધમાં સાથ આપવાની જાહેરાત કરી. આ મુદ્દા પર અથડામણ થઈ. કોંગ્રેસ પ્રધાનમંડળોએ રાજીનામાં આપ્યાં. ૧૯૪૦માં વ્યક્તિગત સત્યાગ્રહ થયો. આ દરમ્યાન મુસ્લીમ લીગને કોંગ્રેસ સામે બરાબર ગોઠવી દેવામાં આવી હતી અને એનું વલણ સવિશેષ વિરોધી બની રહ્યું હતું. વિશ્વયુદ્ધ ઉગ્ર બનતાં બ્રિટીશ સરકારને ભારતને સમજાવી લેવાની જરૂર લાગી. ૧૯૪૨માં સર સ્ટેફર્ડ ક્રિપ્સ યોજના દરખાસ્તો લઈને આવ્યા. કોંગ્રેસે એનો અસ્વીકાર કર્યો.

બ્રિટીશ વડા પ્રધાન ચર્ચિલનું વલણ સામ્રાજ્યવાદી હતું એટલે એ બાબત પરની પોતાની પક્કડ ઢીલી કરવા ઇચ્છતા નહોતા. આમાંથી ૧૯૪૨ની ઓગસ્ટ ક્રાંતિનો જન્મ થયો. 'કરેંગે યા મરેંગે'ના નારાથી દેશનું વાતાવરણ ગાજી ઊઠ્યું. ભારતીય જનતા પર ગાંધીજી અને કોંગ્રેસનો કેટલો પ્રભાવ છે એ આ વખતે જાણી શકાયું. આ સમય દરમ્યાન સુભાષબાબુના નેતૃત્વ નીચે 'આઝાદ હિંદ ફોજ'ની પ્રવૃત્તિ શરૂ થઈ હતી પણ દેશમાં તો કોંગ્રેસ અને ગાંધીજી જ કેન્દ્રસ્થાને હતા. દેશમાં ચાલતા દમનકાંડ અને સરકારી જુઠાણા સામે ૧૯૪૩ના ફેબ્રુઆરીમાં ગાંધીજીએ ઉપવાસ શરૂ કર્યા અને છેવટે એમની નાદુરસ્ત તબિયતને લીધે એમને ૧૯૪૪માં મુક્ત કરવામાં આવ્યા. લડાઈમાં મિત્ર રાજ્યો છતમાં આવ્યાં અને ભારતને સ્વતંત્રતા આપવાની વાત ફરીને વાતાવરણમાં વ્યાપી ગઈ. ૧૯૪૪ના ઓગસ્ટમાં ગાંધી-ઝીણા વચ્ચે નિષ્ફળ મંત્રણા થઈ. હિંદના વાઇસરોય તરીકે લોર્ડ લિનલિથગોને સ્થાને લોર્ડ વેવલ આવ્યા અને ૧૯૪૫ના જુનમાં કોંગ્રેસ કારોબારીના સભ્યોને મુક્ત કરવામાં આવ્યા. બ્રિટીશ પ્રધાનમંડળના ત્રણ સભ્યો યોજના દરખાસ્તો લઈને દેશ નેતાઓ સાથે વાટાઘાટ કરવા માટે આવ્યા.

પ્રધાન ત્રિપુટીની યોજના કોંગ્રેસે સ્વીકારી નહિ પણ તે પછી એવા બનાવો બનતા રહ્યા કે કોંગ્રેસે વધુ આ પાર કે પેલ પારનો નિર્ણય લેવો પડે. બ્રિટીશ સરકાર હિંદ છોડી જવા તત્પર હતી. પાકિસ્તાન કે અરાજકતા એ વચ્ચે પસંદગી કરવાની હતી. ઝીણાની પ્રેરણાથી દેશમાં કોમી તોફાનો ફાટી નીકળ્યાં હતાં. ગાંધીજીને ભાગલા થાય એ મંજૂર નહોતું પણ તેઓ પોતાનો વિચાર ચલાવવા પણ પામતા નહોતા. આવી પરિસ્થિતિમાં પાકિસ્તાનનો છેવટે સ્વીકાર કરાયો. અલબત્ત, ઝીણાની માગણી અનુસાર એને મળ્યું નહિ. અને પંજાબ બંગાળના ભાગલા થયા, સરહદમાં લોકમત લેવાયો, આસામનો એક જીલ્લો લોકમતથી એને મળ્યો. ૧૯૪૭ના ઓગસ્ટની પંદરમી તારીખે કોંગ્રેસનું સ્વરાજ પ્રાપ્તિનું ધ્યેય પૂર્ણ થયું.

સ્વાતંત્ર્ય પછી કોંગ્રેસને શિરે નવી જવાબદારી આવી, પ્રાંતોમાં તો કોંગ્રેસ સ્વાતંત્ર્ય પહેલાં જ સત્તા સ્વીકારેલી હતી. બંધારણ ઘડવા માટે લોકપ્રતિનિધિ-સભામાં પણ કોંગ્રેસ અતિવિશાળ બહુમતી સાથે દાખલ થયેલી હતી. બંધારણ સભાને જ ધારા સભાનું રૂપ અપાયું હતું. સ્વતંત્ર

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં
ઓટોમેટીક હેલ્વેટ.
- રોમર
- શેફરી
- લેડો
- રૂસર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ભારતની સત્તા કોંગ્રેસના જ હાથમાં સોંપવામાં આવી હતી. પાકીસ્તાનમાં એવી સ્થિતિ મુસ્લિમ લીગની હતી.

સ્વાતંત્ર્ય પહેલા કોંગ્રેસ લડાયક સંસ્થા હતી તેનું ધ્યેય પૂર્ણ સ્વરાજનું હતું. સ્વાતંત્ર્ય પછી દેશને આબાદ કરવા માટે કોઈક પ્રકારની અર્થનીતિ અને સમાજ વ્યવસ્થા વિશે વિચારવાનો પ્રશ્ન ઉઠ્યો ગયો. કોંગ્રેસ લડાયક સંસ્થા હતી ત્યારે આઝાદી ઝુંબેશના વિવિધ વર્ગો તેમાં સામેલ હતા. ભાવિ સમાજરચના વિશે ભિન્ન ભિન્ન વિચારો છતાં તેઓ એક ધ્યેય ઉપર એકત્રિત થયા હતા. ગાંધીજીનું અસામાન્ય વ્યક્તિત્વ, કાર્યકુશળતા અને પ્રેમભાવના કોંગ્રેસનું સંગઠન જાળવવામાં મદદરૂપ હતાં.

દેશ સ્વતંત્ર થયો ત્યારે આચાર્ય કૃપાલાની કોંગ્રેસના પ્રમુખ હતા. કોંગ્રેસમાં ગાંધીજીના આગમન પછી એમનું જ સ્થાન સર્વોપરી રહેલું હતું. એ પછીના સ્થાનો શ્રી નહેરૂ અને સરદારનાં હતાં. પ્રમુખ ગમે તે હોય છતાં શ્રી નહેરૂ અને સરદારનું સ્થાન કોઈ લઇ શકે નહિ. સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ પછી મોટા ભાગના નેતાઓ સરકારમાં ગયા. કોંગ્રેસના પ્રમુખપદનું મહત્ત્વ પણ ઘટી ગયું. એક કાળે કોંગ્રેસ પ્રમુખને 'રાષ્ટ્રપતિ'નું બિરૂદ અપાતું હતું પ્રજાસત્તાક થતાં એ બિરૂદ ભારત સંઘના ચુંટાયેલા પ્રમુખને પ્રાપ્ત થયું. કોંગ્રેસના બળો બે ભાગ પાડ્યા, એક સંગઠન અને બીજો સરકાર. આ બંને વચ્ચે મેળ રાખવા અને તે પરસ્પર સહાયક બને તેવું કરવા સ્વાતંત્ર્યના પહેલા દિવસથી આજ સુધી પ્રયત્નો ચાલે છે. આચાર્ય કૃપાલાની આ પ્રકારના પ્રમુખપદમાં સુખ સંતોષ લઇ શક્યા નહિ. પરિણામે તેમણે રાજીનામું આપ્યું. એ બાદ રાજેન્દ્રબાબુ પ્રમુખ થયા અને પછી ડૉ. પટ્ટાભી ચૂંટાયા. એમના સમયમાં રાજ્યોની પુનર્રચના અંગે શ્રી નહેરૂ, સરદાર અને પટ્ટાભીની બનેલી સમિતિએ અહેવાલ આપ્યો તે મજાના પાત્ર કાર્ય મનાય. એ પછી પ્રમુખની ચુંટણીમાં શ્રી ટંડનજી આવ્યા. એમને મતભેદ પડ્યા. શ્રી નહેરૂ પ્રમુખ બન્યા.

કોંગ્રેસનું સ્થાન આ દરમીયાન ગૌણ બન્યું હતું. કોંગ્રેસને દોરનાર રાષ્ટ્રપિતા ગાંધીજીની હત્યા ૧૯૪૮ના જાન્યુઆરીમાં થઇ. સમાજવાદી જુથના સભ્યો કોંગ્રેસ છોડી અને એમના સાથીઓ પણ કોંગ્રેસનો ત્યાગ કરી ગયા.

સરદાર વલ્લભભાઇ છેક ૧૯૩૪થી કોંગ્રેસના સંગઠનમાં મહત્ત્વનો ભાગ ભજવતા હતા. લોકદ્રષ્ટિએ શ્રી નહેરૂનું સ્થાન ઘણું ઉંચુ હતું પરંતુ આંતરિક સંગઠનમાં સરદારની ઇચ્છા ને યોજના વધુ પ્રમાણમાં અમલી બનતા હતા. એમના અવસાન પછી શ્રી નહેરૂ એક માત્ર નેતા રહ્યા હોય એવી સ્થિતિ પેદા થઇ.

કોંગ્રેસના શરૂઆતના ઠરાવો સ્વરાજ પ્રાપ્તિના કાર્યક્રમરૂપ હતા. સ્વાતંત્ર્ય પછીના ઠરાવો સરકારને માર્ગદર્શક અથવા તો તેના નિર્ણયને ટેકો આપનારા હતા. પરિસ્થિતિને અનુરૂપ થવા કોંગ્રેસના બંધારણમાં પણ વખતોવખત ફેરફાર કરવામા આવ્યા. ગાંધીજીએ છેલ્લા દિવસોમા કોંગ્રેસના વિસર્જનનું સૂચન કર્યું હતું. પરંતુ તે બીજા નેતાઓએ સ્વીકાર્યું નહોતું. કોંગ્રેસ માત્ર રાજકીય પક્ષ તરીકે રહી હતી નહિ અને આજે પણ છે નહિ. અનેક પ્રકારની રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ કોંગ્રેસની છાયા નીચે શરૂ થઇ અને વિકસી. રાજ્ય અને કેન્દ્રમાં વહીવટ ચલાવવો ચુંટણી લડવી કોંગ્રેસ મહાસભા પક્ષ પર અંકુશ રાખવો વગેરે તો કોંગ્રેસ કરે જ છે ઉપરાંત લોકોની સીધી સેવા કરવા અને તેઓ સંપર્ક રાખવા પણ તત્પર રહે છે.

કોંગ્રેસને સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત થયા પછી સત્તા હાસલ કરી દેશને સંગઠીત કરવાનો અને સુસ્થિર રાજ્યવહીવટ આપવાનો હતો. કોંગ્રેસનો આજે પહેલા જેટલો પ્રભાવ નથી રહ્યો પણ એ સાથે એણે પ્રાપ્ત કરેલી સિદ્ધિઓ પણ જેવી તેવી નથી. નવા આઝાદ થયેલા ઘણા દેશોમા રાજકીય ઉથલપાથલો થઇ છે ત્યારે ભારતમાં સુસ્થિર શાસન વ્યવસ્થા અસ્તિત્વમાં આવી છે, એમાં ઘણો મોટો હિસ્સો કોંગ્રેસનો છે. આ ઉપરાંત, પંચવર્ષીય યોજનાઓ અને બીજા કાર્યો દ્વારા કોંગ્રેસની રાહબરી નીચે કેન્દ્ર તેમજ રાજ્યોની સરકારોએ દેશમાં કલ્યાણ રાજ્યની અને સમાજવાદી સ્વરૂપની સમાજરચના કરવાનો નિરધાર કર્યો છે અને એને પાર પાડવા માટેનો પ્રયાસ થઇ રહ્યો છે.

સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિ પહેલાં વિદેશી સરકાર સામે લડીને સ્વરાજ પ્રાપ્ત કરવાનું મુખ્ય કામ હતું અને એ મુખ્ય ધ્યેયની નીચે પરસ્પર વિરોધી વિચારસરણી ધરાવનારા પણ એક સાથે રહી શકતા. આજે તો દેશની નવરચના કરવાનું કામ કરવાનું છે અને એટલે એના માર્ગ વિશે સામાજિક મતભેદો હોવાનો પૂરો અવકાશ છે. આ બધું છતાં યે કોંગ્રેસ દેશના કલ્યાણ કાર્યમાં મહત્ત્વની સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરી રહી છે એ નિઃશંક છે.

કોંગ્રેસનો ૭૫ વર્ષનો ઇતિહાસ એ અનેક ભારતી પ્રજાની આકાંક્ષાઓનો તેમજ એ આકાંક્ષાઓને મળી રહેલા મૂર્ત સ્વરૂપનો ઇતિહાસ છે.

ગોરાઓએ શરમથી માથું નમાવવું જોઇએ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

આવવામાં ટીકા કરી છે. અને કેળવણીના ખર્ચમાં જે તફાવત છે તેની પણ સખત ભાષામાં ટીકા કરી છે. અમલનું ગોરાઓ જાણે છે કે સરકારના મનમાં શું છે! એક બાજુએ સરકાર આ હિંદીઓને બીન-જવાબદાર કહે છે અને બીજી બાજુએ તેઓને જવાબદાર થવા દેતી નથી. કેળવણી વગર તેઓ જવાબદાર કેવી રીતે બની શકે? સરકારની નીતિ એવી છૂટ છે કે તે બીન-ગોરાઓને ઉચ્ચ કેળવણી લેવા દેવા માંગતી નથી. તે બધાને અંધારામાં રાખવા માંગે છે. તે પાપ તે પહેલાં દરેક ગોરાઓએ શરમથી માથું નમાવવું જોઇએ.

આત્મા શું છે!
સુખ દુઃખો શું છે!

(૬૬ પાનાનું અનુસંધાન)

(૬) પ્રશ્ન: આ જન્મમાં અધુરી રહેલી આકાંક્ષાઓ પુરી કરવાની વૃત્તિ બીજા જન્મમાં રહે કે નહીં।

ઉત્તર: અવશ્ય રહે, જન્માંતરનું મુખ્ય કારણ જ અધુરી રહેલી આકાંક્ષાઓ. પુરી 'કરતી' વખતે' અનાસક્તિ જળવાય તો ફરી ફરી જન્મો ધરવા ન પડે. જેમ ભરત ચક્રવર્તી 'અને જનક વિદેહી જેવાઓ માટે રાજ્યભોગ વિલાસ એ માત્ર આકાંક્ષાઓને અનાસક્તિ પૂર્વક પુરી કરવા માટે જ હતા તેમ '

નહેરૂના દર્શનની ઇચ્છા પુરી થઇ

સુરેન્દ્રનગર: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ જ્યારે સભા સ્થળે મંચ ઉપર જતા હતા તે સમયે લીંબડી પાસેના સીમાડી ગામના ૭૫ વર્ષના વૃદ્ધા મંગળબેન ત્યાં પહોંચી ગયા હતા અને શ્રી નહેરૂને પગે લાગ્યા હતા. તેમણે શ્રી નહેરૂને કહ્યુ કે "આજે આપના દર્શનની ઇચ્છા પુરી થઇ." તેમણે તેમની પૌત્રીને શ્રી નહેરૂના દર્શન કરાવ્યા હતા. શ્રી નહેરૂએ મંગળબેનના પૌત્રીને કહ્યું કે "મારી પાસે તને કંઇ આપવા જેવું નથી." એમ કહીને તેમણે કોટમાં ખોસેલું સફેદ ફુલ કાઢીને આપ્યું હતું. મંગળબેને એ ફુલને છાતી સાથે લગાડીને, માથે ચડાવીને શ્રી નહેરૂને કહ્યું કે "તમારા સ્મૃતિરૂપ આ ફુલને હું સાચવી રાખીશ."

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, બેલેન્સશીટ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ માર્કેટ આર્કેડ, ૨૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
ડોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૬૫૪.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટકાવવા લાયક સુવાચ્ય "મનને બોધ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. કિંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની આગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સાદર આપના સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.

અગરબત્તી-ડેરમોઇડ-પ્લાસ્ટીક, સિલ્વર ગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને સાચાની માળા. ટીકડીઓ, ડાયમેન્ડીસ અને લાલ. મુરાદાબાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડ્સ.

દુકાન અને હોટલો માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. જ્યારે જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટ્સ
૧૧૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફ્રેન્ચ સ્કવેર — ડરબન.
અમારૂં પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નાના બાળકોના નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ફ્રોક્સ બાબાસૂટ અને પુરુષો માટે ઉત્તમ નવીન ગુણ વર્ક, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—સુઇટ, બ્લોઝ, સ્વેટર્સ, લોરા, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૯૮૬ — બોકસ ૬૫૪૬.

હિંદના સમાચારો

તા. ૭-૩-૧૯૬૧.

વિજ્ઞાન માનવીના દુઃખદર્દોનો અંત આણે : ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદ

રૂરકી : ભારતીય વિજ્ઞાન કોંગ્રેસના ૪૮મા અધિવેશનની ઉદ્ઘાટનવિધિ કરતાં રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે એવી આશા વ્યક્ત કરી હતી કે દુનીયામાંથી અજ્ઞાન અને દુઃખદર્દના ઓળા દૂર કરી નાખીને વિજ્ઞાન માનવજાતની સેવા કરવાનું ચાલુ રાખશે અને એવી ઇચ્છા રાખી હતી કે વિજ્ઞાનની શોધો તમામ માનવીઓ માટે ભરપૂર આશિર્વાદ રૂપ રહેશે.

વિજ્ઞાન જરૂરીયાત પર વિજય મેળવીને માનવજાતનાનો અંત આણે એવી અપેક્ષા દુનીયા વિજ્ઞાન પાસે રાખે છે. આપણે આશા રાખીએ કે માનવીએ પ્રાપ્ત કરેલા નવા જ્ઞાનને પરિણામે સ્વર્ગનું રાજ્ય પૃથ્વી પર ઉતરે. માનવજાત પર યુદ્ધના ભયાનક શસ્ત્રોની છાયા ઊંડી છાપ પાડી છે. સ્વયંસંચાલિત શસ્ત્રો અને અણુ તથા હાઇડ્રોજન બોમ્બોની શોધથી માનવજાત સ્તબ્ધ બની ગઇ છે. આ શસ્ત્રોની સંહારશક્તિને નિરંકુશ છે ત્યાં સુધી આ શસ્ત્રો માનવજાતને હંમેશ અધ્ધરતાલ રાખવા એટલા સમર્થ છે. પરંતુ એ શોધોની શક્યતાઓનો બીજી દૃષ્ટિએ વિચાર કરીએ તો સમગ્ર માનવજાત માટે તે સ્વર્ગ સર્જી શકે તેમ છે.

દાલમીયાની અપીલ રદ

નવી દિલ્હી : પંજાબ હાઇકોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ શ્રી જી. ડી. ખોસલાએ રામકૃષ્ણ દાલમીયાં, જી. એલ. ચોખાણી, આર. પી. ગુપ્તા અને વિષ્ણુપ્રસાદે કરેલી અપીલ કાઢી નાખી છે. દાલમીયાને બે વર્ષ સાદી કેદની અને ચોખાનીને બે વર્ષ સખત કેદની, ગુપ્તાને ૭ માસ સખત કેદની અને વિષ્ણુપ્રસાદને રૂા ૧૦૦૦ના દંડની સજા સેશન્સ કોર્ટમાં થઇ હતી, તેની સામે આ અપીલ કરવામાં આવી હતી. તેમને અપીલ કરવાની મંજૂરી મુખ્ય ન્યાયાધીશે આપી નથી.

મુંબઇમાં છનાં મરણ

મુંબઇ : હાલમાં મુંબઇ શહેરમાં સખત ઠંડી પડી રહી છે અને ફુટપાથ ઉપર રહેનારાઓ આ ઠંડીનો કડવો અનુભવ કરી રહ્યા છે. ફુટપાથ ઉપર રહેનારાઓમાંથી ૭ સખ્શોની લાશો પોલીસને હાથ લાગી હતી. આમાંથી બે લાશો સ્ટેશન રોડ અને ભાટીની ગલી, નાગપાડા, ભાયખળા, કાબા ચોકી અને કોલાબા વિસ્તારમાંથી મળી હતી. તેઓનાં નામોનો પત્તો લાગ્યો ન હતો.

ત્રીજી યોજનામાં ઉતારૂઓને અપાતી સગવડો વધશે

સિમલા : કેન્દ્રના નાયબ રેલવે પ્રધાન શ્રી એસ. વી. રામસ્વામીએ કહ્યું કે મુસાફરી કરનારી જનતાની ભારે મુશ્કેલીઓ અને હાડમારીઓ ભારત સરકારના ધ્યાનમાં છે. પરિણામે, ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન રેલવે ઉતારૂઓ માટેની સગવડોમાં વધારો કરવામાં આવશે તેમણે ઉમેર્યું, ભારતમાં મળેલ પેસેન્જર ટ્રાફિકને માટે નિકાલ ગળશે. પણ મળી શકે એમ છે.

શ્રી રામસ્વામીએ કહ્યું કે દેશમાં જ્યારે મહત્વની વિકાસ-યોજનાઓ હાથ ધરાઇ રહી છે ત્યારે માલસામાનની હેરફેરને પેસેન્જર ટ્રાફીક કરતા વિશેષ અગ્રપદ મળે એ આવશ્યક છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે રેલવે અને ખટારા વ્યવહાર વચ્ચે કોઇ સંઘર્ષ નથી, કેમકે રેલવેની ભારવાહક શક્તિ મર્યાદિત છે અને વધારાની માંગને બીજાં સાધનો દ્વારા પૂરી કરવી જ રહી.

સામ્યવાદી કાર્યકર પર હુમલો

કરીમગંજ : આસામની વિધાન સભાના સભ્ય શ્રી ગોપેશચંદ્ર નામશુદ્ર પર કેટલાક ગુંડાઓએ હુમલો કરતાં તેમને ગંભીર ઇજા થઇ હતી. આ બનાવ પથારકાંદીમાં બન્યો હતો.

શ્રી નામશુદ્ર આદિવાસીઓને મકાન બાંધવા માટે લોકનાં નાણાં વહેંચીને પોતાને ઘેર પાછા ફરતા હતા ત્યારે તેમના પર તીક્ષ્ણ હથીયારો વડે હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. તેમને તરત જ હોસ્પીટલમાં ખસેડવામાં આવ્યા હતા.

શાંતા આપ્ટેએ રાષ્ટ્રગીત અવગણ્યું અને નહેરૂએ ઝીલ્યું

મુંબઇ : વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ગોરેગાંવમાં નવી હાઉસીંગ કોલોની મોતીલાલનગરની કરેલી ઉદ્ઘાટનવિધિ વખતે અચાનક એક રસપ્રદ ઘટના બની ગઇ. વાત એમ બની કે સુપ્રસિદ્ધ અભિનેત્રી શાંતા આપ્ટે સમારંભના અંતમાં 'જન ગણ મન'નું રાષ્ટ્રગીત એકલી ગાવાની હતી. પરંતુ અચાનક એ ગીત શ્રી નહેરૂએ ઝીલવા માંડતાં સમારંભમાં હાજર રહેલા સ્ત્રીઓ ને બાળકોએ પણ એમાં સાથ પુરાવીને સમૂહગીત જ બનાવી દીધું. શાંતા આપ્ટે એકલાં ગાવા ગયાં પરંતુ સમયસર ચેતી જઇને સમૂહગાન અવગણવાની પોતાની ફરજ બરાબર અદા કરી દીધી. એ પૂરું થયા પછી શ્રી નહેરૂએ શાંતા આપ્ટેને અભિનંદન આપતાં કહ્યું કે આ દેશમાં સમૂહગાનની કળા વિકસી નથી એ જોતાં તમે એ માટે બજાવેલો ભાગ પ્રશંસા પાત્ર છે.

શ્રી ઘોષનું અવસાન

કલકત્તા : કેન્દ્રના પોલાદ, ખાણો અને બળતણ ખાતાના તેલ અને કુદરતી ગેસ પંચના સભ્ય શ્રી જ્યોતીન એમ. એન. ઘોષનું હૃદય રોગના હુમલાથી અવસાન નીપજ્યું હતું. તેમની ઉંમર ૫૭ વર્ષની હતી.

પલારમાં ૩૦૦૦નાં કાપડની જંગી ચોરી

સુરત : જલાલપુર તાલુકાના પલાર ગામના કાપડના વેપારી શ્રી રામભાઇ મહેશ્વરભાઇની દુકાનમાંથી રૂપીયા ૩૦૦૦ની કિંમતના સાડી, ધોતિયાં, પોપલીન વગેરે પ્રકારના કાપડની કોઇ ચોરી કરી ગયાનું જણાય છે. આ અંગે જલાલપુર પોલીસ વધુ તપાસ ચલાવી રહી છે.

ભોપાળના મરહુમ નવાબના જંગી વારસા માટે ઝઘડો

નવી દિલ્હી : ભોપાળના મર્હૂમ નવાબના વારસદારની પસંદગી થઇ ગઇ છે એટલે મર્હૂમ નવાબ જે જંગી મિલકત મુકતા ગયા છે તેને કઇ પ્રકારે હાથ ધરવામાં આવશે તે એક રસપ્રદ બાબત બની ગઇ છે.

આ મિલકત રૂા. ૨ કરોડ ૬૦ લાખની હોવાનો સત્તાવાર અંદાજ નીકળ્યો છે. તેમાંથી લગભગ રૂા. એક કરોડ હિંદમાં અને રૂા. ૬૮ લાખ પાકિસ્તાનમાં આવ્યા છે. ૧૯૪૭માં ભારતના ભાગલા પડ્યા ત્યારે પાકિસ્તાનમાં ઉપર મુજબનું રોકાણ કરવામાં આવ્યું હતું.

મર્હૂમ નવાબ પોતાનું વીલ છોડ્યા વિના ગુજરી ગયા છે એમ કહેવાય છે અને તેમાં પોતાની મિલકત પોતાના કુટુંબના સભ્યોને વહેંચી ગયા છે.

કેન્દ્ર સરકાર આ બાબતનો બધી બાજુથી વિચાર કરી રહી છે અને તે અંગે તે સત્વરે નિર્ણય કરે એવો સંભવ છે.

મર્હૂમ નવાબના વારસદાર તરીકે પસંદ થયેલા પટોદીના બેગમ માટે સરકારે રૂા. ૬૧ લાખ ૭૦ હજારનું સાલિયાણું નક્કી કર્યું છે. જ્યારે મર્હૂમ નવાબને રૂા. ૧૧ લાખનું સાલિયાણું મળતું હતું. એવી દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે કે આમાંથી પટોદીના બેગમને રૂા. ૫ લાખ મળશે. બાકીની રકમમાંથી સરકારે ભોપાળની બે બેગમો અને નવાબની નાની પુત્રીને વહેંચણી કરી આપી છે. જુના બેગમને દર વર્ષે રૂા ૮૦,૦૦૦, નવા બેગમને રૂા ૫૦,૦૦૦ અને નાની પુત્રીને રૂા. ૪૦,૦૦૦ મળશે.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ડર્બનમાં એપ્રીલ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૨મી એપ્રીલ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથે

ફર્સ્ટ કલાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ કલાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૮-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ ઍન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સમાજિક ખબરો

શ્રી સુરત હીંદુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી

ઉપયુક્ત સંસ્થાની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૨૧-૨-૧૯૬૧ના રોજ શ્રી ગોવનભાઈ મણિભાઈના પ્રમુખપદે શ્રી સુરત હિંદુ એસોસીએશનના સભાખંડમાં પ્રમુખસ્થાનેથી બેઠી મળી હતી.

મંત્રીશ્રી લલુભાઈ બી. પટેલે વાર્ષિક રીપોર્ટ વાંચી સંભળાવ્યો હતો. તેમજ શ્રી ગોપાળભાઈ ભીખાભાઈએ આવકજાવકનો રીપોર્ટ રજૂ કર્યો હતો. તેમજ ગુજરાતી શાળાના પ્રીન્સીપાલ શ્રી નારણદાસ દયાળજીનો રીપોર્ટ રજુ થયો. ઉપયુક્ત સઘળા રીપોર્ટો સર્વાનુમતે સ્વીકારવામાં આવ્યા બાદ નીચે મુજબ નવા અધિકારીઓની વરણી થઈ હતી.

પ્રમુખ: શ્રી લલુભાઈ બી. પટેલ, ઉપ-પ્રમુખો: છ. સી. કુપેટન, ડી પ્રાણજીવન, મંત્રી: વિઠ્ઠલદાસ ડી. મકન, ગોલીત, સહ-મંત્રી: નગીનભાઈ મકન; કોષાધ્યક્ષ: છગનલાલ છબાભાઈ; ઓડિટર: છગનલાલ એન. છબાભાઈ; પ્રીન્સીપાલ અને આચાર્ય: શ્રી નારણદાસ દયાળજી.

મેનેજમેન્ટ કમીટી:

(૧) શ્રી ગોવનભાઈ મણિભાઈ (૨) દેવાભાઈ ગોપાળ (૩) શ્રી ડી. પટેલ (૪) વનમાળીભાઈ ગોસાઈ (૫) કેશવ ભાણાભાઈ (૬) ગોપાળ ભીખાભાઈ (૭) જમનાદાસ ડી. ગુલાબ (૮) છગનલાલ કે મીસ્ત્રી (૯) નગીનભાઈ પી. દરગોપન (૧૦) છગનભાઈ નાના (૧૧) નરસિંહભાઈ જીવન (૧૨) રામલાલ નાગુભાઈ (૧૩) મનુભાઈ રણછોડ (૧૪) ભીખાભાઈ પરસોત્તમ (૧૫) શ્રી છ. પટેલ.

અંતમાં સભા વર્ષના નિરંતર થતા કાર્યકર્તાઓએ અર્પેલ સેવાનો આભાર પ્રદર્શિત થતાં શાન્તિપાઠથી સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

૧૨૭ બીલીયા રોડ, ડરબન.
તા. ૨-૩-૧૯૬૧

સાભાર સ્વીકાર:

છોટુભાઈ ગોવિંદજી પટેલ
જો'બર્ગ ૧-૧-૦

નરસિંહભાઈ મોરારભાઈના પુત્રના
લગ્ન પ્રસંગે પ્રીટોરીયા ૧-૧-૦
ગીબ્સ એન્ડ ફેમીલી રીયુનીયન ૧૦-૬
રામદાસ એમ. ભાણાના પુત્રીના
લગ્ન પ્રસંગે જો'બર્ગ ૧-૧-૦
ડુલભભાઈ મકનના પુત્રના
લગ્ન પ્રસંગે, ૧-૧-૦
શ્રી રતનજી ભીખાના પુત્રના
લગ્ન પ્રસંગે પીટર્સબર્ગ ૧-૧-૦
ગોવિંદભાઈ નાગુભાઈ
પ્રીટોરીયા ૨-૨-૦
લેડીયા એન્ડ સન્સ ડરબન ૧-૧-૦
રતીલાલ બી. ભાણા
લોરેન્સો માર્કીસ ૧-૧-૦
અરજન હીરજી „ ૧૦-૦

બોર્ડર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

નુવેલ સીટી ટેલર્સ પ્રીટોરીયા ૧૦-૬
આર ગુલાબ „ ૧-૧-૦
સી. કાના „ ૧૦-૬
છ. જીવા „ ૧૦-૬
આર લાલા „ ૧૦-૬
પી. લાલા ક્રાઉડબાર્ન ૧-૧-૦
પી. દયાળ નાઈજલ ૧૦-૬
મોતીલ બજાર „ ૧-૧-૦
એમ. પી. ભગત જેકસન ૧૦-૬
એલ. તેજશ સ્પ્રીંગ્સ ૧૦-૬

સસ્તા સુકા મરચાં

સસ્તા સુકા મરચાં અને ક્રાયની પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચાં બજાર ભાવે હંમેશા અમારે ત્યાં મળશે, અને ૨૫/- રતલ પોકેટ સુકું લસણ રતલના ૬ સેન્ટ

તેમજ સાંભા છાપાના માલિકોના ખાસ ફરમાના ૨।। રેન્ડ.

ઓરડર આપો નીચે:

Moormans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસારિયાને ક્રાંધડે શી. ૬-૦
કોઇ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીસ્ટ કીઓ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે મુસ્લીમના અને રોડેસીઆના કોઈ પણ ખાણાં તમારે પ્રસંગે આવી રસોઈ કરાવો અને આનંદ કરીશું.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૭૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ અનતર ભાવ, નારીએળ . . ૧ શી. ૧-૦૬
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૯૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
ખરાટા, ટુવરી (લાંબા), સુકા લાલ મરચાં, ગુમલા, સુકા ઝીંગા (છાલા), સોનેરી રંગો શાક, દરેક જાતના મરી મસાલા વિગેરે હંમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને બીજી પાન બજાર ભાવ, પેરાફીન વગેરે
સુરણ, રતાળુ, આંબા અને બીજી ફળફળાદીની મોસમ ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેચુઆનલેન્ડ ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી કોઈ પણ માલ પરમીટ આવી મોકલશું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાની અને અનેરા એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પેસેજ અમારી મારફતે બુક કરો
ઇંગ્લેંડ, આમ, મારી, હુબલ, અમદાવાદ, પોરબંદર, વિગેરેના નીચા ભાવે
ટિકિટો આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેન્ટ એક્ટ્સ કોર્ટ પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચેર્ટરહાઉસ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ
Office:
9 Barkly Arcade,
36 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૭-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબા વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
વિના "ઓર્ડર લિસ્ટ" શી ૨-૧ માં સુધી મળી શકશે.
આવો લઈ અને લાભ ફરીથી આવો નહિ. પેકીંગ મફત—પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૩૧ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૭, — ડરબન

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે કીફાયત ભાવે ખરીદી કરશો. અને પછાડી લાભ લેતા ચુકશો નહિ.
—ઓક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—
જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર ફોટા આપીના ઓર્ડર લઈએ અંગ્રેજી અમે તૈયાર આપવા થશે.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4591. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 10—Vol. LIX, Friday, 17th March, 1961 Registered at the G.P.O. as a newspaper. Price: FOUR CENTS

I Am NOT Retiring

—Nehru

NEW DELHI, (By Mail)—Prime Minister Nehru has categorically declared "there is no thought in mind at present or in the foreseeable future of my retiring and so there need be no speculation about it."

The following is the text of the statement issued by the Prime Minister to the Press.—

"I find that there is a great deal of speculation about my possible resignation or retirement from the Prime Ministership. This is due to a report of an interview I gave to a representative of a paper in London. I am sorry that some casual remarks about the future that I made have led to this misunderstanding. There is no thought in my mind at present or in the foreseeable future of my retiring and so there need be no speculation about it. What I said to the newspaper correspondent was that the idea of my retiring from the Prime Ministership and devoting myself to other activities had often come to me. It was present in some corner of my mind and some time in the future it may be given effect to. But there is no such idea with me now. There need, therefore, be no speculation about it. Indeed, I have not mentioned this to any of my colleagues or members of our party because I did not think of it seriously."

Sowing Grass Seeds From The Air

AN experiment in sowing grass seed from a low flying plane over an area of nearly 500 acres of rangeland in the United States is to be made in July this year by American scientists at the University of Arizona. The scientists have prepared small seed-pellets made of clay and grass seed and containing fertilizer for the seeds and repellents for insects and other pests. The pellets will be dropped just before heavy seasonal rainfall.—UNESCO.

PLEA FOR HONOUR TO INDIA'S "SAINT OF NATIONALISM"

CONSERVATIVE PEER SUGGESTS GANDHI'S STATUE IN LONDON

SPEAKING in Manchester on the occasion of India's Republic Day, Lord Altrincham, the British Conservative Peer and journalist said that the people of Britain should honour Mahatma Gandhi, India's "saint of nationalism," with a statue in London. Recalling that recently Queen Elizabeth had stood in silent homage before Gandhi's "samadhi" at Rajghat, New Delhi, Lord Altrincham said that Gandhiji was "a man well-acquainted with her father's and grandfather's jails.

Lord Altrincham said .

But he had been described as the greatest man India had known since the Buddha and Lord Altrincham himself considered him "the greatest the world has known since Christ." "Surely it is time for us, in Britain, to show our reverence for Gandhi in a visible form," he added.

"He would not have wanted money to be spent on statues but as there are statues of him in India, I think there ought to be a statue of him in London. And it should be paid for by the people of Britain, subscribing voluntarily to a fund not by the State, with its vast, impersonal resources obtained by compulsion.

"I suggest, too, that the trustees of the Mahatma Gandhi Memorial Fund should be unknown people, not names, and that the bulk of the money raised should be towards some practical good work of which Gandhi would have approved.

"Most of the money should be available for a living memorial, and if the Press gave the fund-raisers its backing there should be a big response."

Lord Altrincham said, that "A few cranks" might object to the idea that London should honour an "enemy of Britain." Their attention should be drawn to the statues of George Washington and Field Marshal Smuts, former South African Prime Minister, in London. Both of them fought against Britain, Lord Altrincham pointed out, and they did so violently.

Gandhi's method of fighting Britain had been non violent.

Abraham Lincoln, whose figure is also in bronze in London, was in some ways nearer to Gandhi, though he too used force to establish the principles in which he believed, he added.

Choice Of Site

On the site for the statue, Lord Altrincham said a plinth was vacant in Trafalgar Square. That might not be "the most appropriate site," especially as it would give him as his "opposite number King George IV on horseback.

But Lord Altrincham thought incongruity and contrast were sometimes the essence of good taste. He remembered a statue of Gandhi facing one of Queen Victoria in Bangalore, and feeling that nothing could be more suitable.

"It would do the staff of South Africa House (Trafalgar Square) no harm to catch a glimpse of Gandhi through their windows," Lord Altrincham said.

But wherever the statue might be situated, "its very existence would be appreciated in India, and would help the growth of Indo British friendship—Reuter.

RAMAYANA ON MOSCOW STAGE

By N. MAKRUSMINA, of Moscow, writing in "The Hindu" Madras

IN times long past, in faraway India, pearl of our earth, was the land of Kosala. Slow recitative verses came from the stage to the accompaniment of solemn music. This was the opening of the first act of "Ramayana," a play about the heroic feats of the courageous and noble Rama.

The play was written by Natalia Gureva, a Soviet indologist, who borrowed the plot from the Indian epic that dates back to more than two and a half thousand years.

I attended several rehearsals. So on the first night I concentrated on audience reaction. It was clear that the boys and girls at the Central Children's Theatre did not look upon the play as being about something long dead and gone. A fair-haired lad, Alyosha Gorbev, who I learned later, was in the seventh form, jumped up from his seat and began applauding with many others when Rama defeated Ravana, the leader of the wicked demons in single handed combat. I saw Lida Rybkina, Alyosha's schoolmate, stealthily dabbing her eyes with a handkerchief during the scene when Sita begs Rama to take her with him on his long journey. Margarita Kupriyanova and Gennady Pechnikov, who appear as Sita and Rama, played this scene very movingly.

Not only the audience was excited. One could say the same about the actors, because the premiere was attended by practically all the Indians living in Moscow, among them Mr K P S Menon, the Ambassador, and Mrs. Menon. Furthermore these guests from India were not merely spectators

(*Continued on page 79*)

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 38.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 17TH MARCH, 1961

Apartheid And The Commonwealth

[This editorial was written before Dr. Verwoerd's dramatic announcement of South Africa's withdrawal from the Commonwealth, and at a time when continued membership seemed certain.]

AT the time of writing the decision on whether South Africa will remain in the Commonwealth has not been announced but indications are that it will be permitted to continue as a member. The question of South Africa's membership is really not a matter of principle—it is, as we have already pointed out a matter of international economics and foreign investments. And in this complex situation it appears—from the amount of horse trading that must have been transacted at Lancaster House in the first three days of the week—that right now it is not so much the welfare of the non-European people that Britain has in mind as much as it seeks to protect its investments. In attempting this it is fortunate enough that it is really in charge of the economies of the members of the Commonwealth and that, as a consequence, it can lay down terms.

The Afro Asian members, who really are affected by the South African policy of Apartheid have found themselves at the weaker end of the bargaining arrangements and have not been able to stand firm on the question of principle. So weak is their position that the South African Prime Minister has been virtually defiant. One would have thought that he was going as a supplicant to the Conference, but his constantly reiterated claim that South Africa will prefer the wilderness to a conditional membership of the Commonwealth indicates that he is in a more advantageous position for bargaining—a sad commentary on either the economic weakness of the Afro-Asian countries or on their attitude to self respect. Apartheid issues from the presumption that the white people of the world are superior to and, therefore, the masters of the black peoples of the world. The logical standpoint of the non-White members of the Commonwealth is that while they are not opposed to South Africa's membership of the Commonwealth they would like to make extremely clear they abhor Apartheid and to lay down conditions for membership, applicable to all. The Commonwealth has been called a "club." Every club has its rules and regulations and a set of rules based on equity, fairplay and justice for every individual within the Commonwealth irrespective of his colour or race should be drawn up for membership of the Commonwealth Club. If South Africa is not prepared to accept this, she is free to walk out.

As it is, it appears that South Africa can flout the sentiments and the self respect of non-White people and

(Continued on next page)

KEDARNATH— PILGRIM CENTRE

KEDARNATH affords some of the most enchanting views of the Himalayas. To a foreign tourist, it gives a glimpse of a strange and esoteric world. What strikes one most is the sheer bewildering kaleidoscopic variety of the place. Kedarnath is blessed with a distinctive charm of its own which bespeaks of repose and tranquillity. Its quiet and matchless beauty, its sylvan hills and dales, its gushing springs and rushing streams, its lavish feast of colour, its sun-sets and rain bows, and the myths and legends surrounding it, all contribute to make it a favoured pilgrim centre. It is "magnificent," "enchanting" everybody exclaims.

A visit to Kedarnath is an ethereal and ecstatic experience. Without any effort a visitor enters into the spirit of the place. As he climbs up, avoiding sharp turns and hair-pin bends, he is enveloped by the feeling of exhilaration. However, the inroads made by modern civilisation do not detract one from enjoying the glory of nature. There was a time when a pilgrimage to Kedarnath about 200 miles north of Hardwar was fraught with dangers. Today motor transport has brought it within easy reach. From Hardwar it is about 125 miles. One can also reach it by Rudra Prayag. The last lap of the journey has to be done on foot.

There is no room for staleness in Kedarnath. It is symbolic of eternity. The serenity and the placid beauty of the landscape lifts one's heart above material thoughts. The most popular place of pilgrimage is the temple of Kedarnath (Lord Kedar) "a title of Siva," situated at a height of more than 11,000 ft. above sea level. It ranks among the twelve famous linga shrines of India. At the back of it is the marvellous pantheon of snow-capped peaks rising majestically.

Myths Galore

The temple is surrounded by legendary auta. The Pandavas, it is said, came to the Himalayas and arrived at the river Mandakini to worship Siva. In their eagerness they desired to touch the God, but He avoided it and plunged into the earth, offering to their votaries only the sight of the lower part of his body. The upper part is said to have come to the surface at Mukhar Bind in Nepal, where it is worshipped as Pasupatinatha. The Pandavas were cleansed of their sins and they built the temple in honour of the God.

Another legend says that Parvati once asked Siva. "What is Kedar? What are the fruits of visiting its sacred places and bathing in its waters?" Siva replied, "The place that you have spoken of is so dear to me that I shall never forsake it. When Brahma created the Universe, Kedar so pleased me that it shall ever remain sacred to me. Brahma and the other gods are there whoever dies there becomes one with Siva.

There are endless facets to Kedarnath. In Buddhist times the place became a centre of the Bauddhamargi cults, which was overthrown about the beginning of the 8th century A.D. by the Saiva reformer, Sankaracharya, who died here at the age of 32. The shrine is served by Nambudiri Brahmin priests from South India who were introduced by the great Saiva missionary. The sanctity of the place has been explained by the fact that pilgrims are overpowered by the strong scent of the roses and syringa bushes close to the border of the eternal snow. This combined with the rarity of the air, produces a sense of faintness which is naturally attributed to spirit agency, while the strange sounds produced by falling avalanches doubtless, contribute to the same belief.

Sacred places abound in the neighbourhood. There are many beauty spots to please the fastidious. The most famous is Mahapanth, where there is the cliff known as Bhairava Jhamp, from which pilgrims were accustomed to precipitate themselves as an offering to Siva. Around the hills and on the numerous ridges and spurs, the adventurous visitor can enjoy excellent though sometimes exhaustive yet salubrious walks and climbs and his efforts will be amply rewarded with some of the most lovely views.—(Courtesy, "The Hindu", Madras.

Voice Of Wisdom

The true source of right is duty. If we all discharge our duties, rights will not be far to seek. If leaving duties unperformed, we run after rights, they will escape us like a will-o-the wisp.

—M. K. Gandhi

INTERNATIONAL CALL FOR SANCTIONS AGAINST S.A.

(By A Special Correspondent)

BRUSSELS.—The International Confederation of Free Trade Unions has submitted a memorandum to the United Nations General Assembly, now in session in New York, calling for the imposition of economic sanctions against South Africa in view of the refusal of that country's government to act on repeated appeals from UN and other organisations to abandon its racial policies.

At a time when Africa is coming into its own and when one African country after another is achieving independence, the Government of the Union of South Africa has maintained and even aggravated the oppression of Africans within its territory and that of South West Africa. The ICFTU has consistently opposed the South African government's policies of apartheid, and indeed the free trade unions have taken determined and concrete action (particularly in the form of a world-wide consumers' boycott of South African goods in 1960) to demonstrate their opposition.

In view of the appeals which have previously been made by the General Assembly itself, by the Security Council and by other organisations to the South African Government to abandon its present racial policies, it is intolerable that the Government should continue to defy world opinion by persisting in these policies without any material change. In the light of the failure of the General Secretary's recent mission to South Africa to secure any modification of these policies, the time has really come for decisive international action to bring about a change.

The General Secretary of the ICFTU states:

"In the memorandum which we submitted at the opening of the session, in September 1960, to the governmental delegations of the 15th session of the General Assembly, we placed particular emphasis upon the question of the racial policies of the South African Government and we referred to the planned visit of the Secretary-General to South Africa. We expressed the hope that the visit would achieve full success, but we added that the General Assembly should consider action to be undertaken if the visit should not be successful.

"We stated that while we were aware of the sufferings which economic sanctions might cause to the people of South Africa, we believed that, in the event of other measures failing, the imposition of such sanctions would be the most effective way of exerting pressure upon the South African Government. We therefore urged the General Assembly to issue a clear warning that, if the Secretary-General's mission should fail instead of bringing about a change in that government's racial policies, all member governments of the United Nations would be called upon to apply economic sanctions against the Union of South Africa.

"The Secretary-General has now submitted a report to the Security Council on his visit to South Africa from 6th to 12th January. In view of the unsatisfactory outcome of the Secretary-General's mission, as revealed by this report, in view of the fact that there appears to be no disposition on the part of the South African Government to abandon its apartheid policies, and in view of the fact that the question of race conflict in South Africa is on the agenda of the resumed 15th session of the General Assembly, we propose to the governmental delegations attending the session that a resolution be adopted recommending all member governments to impose economic sanctions (and particularly sanctions involving petroleum supplies) against the Union of South Africa.

CHANGE IN LIBRARY HOURS

THE Librarian and Secretary of the Natal Society Library, Pietermaritzburg, writes:—

The Market Square Library, the Branch of the Natal Society's Library which is available to all non-Europeans, closes at 6 p.m. daily. It has been suggested that some members are prevented from getting their books, as they cannot get to the library before 6 p.m.

As an experiment, therefore, the Committee has decided that from Friday 7th April, the Library will remain open on Friday until 7 p.m. Members and prospective members should take note of this, for the experiment will cease unless it can be proved to meet a real need.

Hours of opening from April will therefore be.—

Mondays to Thursdays: 3 p.m. to 6 p.m.

Fridays 3 p.m. to 7 p.m.

Saturdays 9 a.m. to 12 p.m.

During the school holidays, the Library is also open from 9 a.m. to 12 p.m. daily.

The Market Square (Non-European) Library, which is a branch of the Natal Society Public Library in Pietermaritzburg, will be three years old on 31st March 1961.

Since it opened, over 89,000 books have been issued for home reading, from a bookstock of nearly 8,000 volumes. The library has nearly 2,000 registered members, and also supplies book boxes to schools.

The annual grant of £840 from the Corporation meets a large proportion of the running costs. The remainder of the money required is raised by booksales and donations. The Committee is also attempting to raise money in order to reduce bond on the building; three years ago the bond stood at £7,000—to it is just over £6,000.

SCHOLARSHIPS FOR JOURNALISTS

THE Council of the South African Society of Journalists invites applications from non-White journalists for the Dan Jacobson Scholarship Fund.

The Fund, which is administered by the Council of the South African Society of Journalists, was bequeathed by the late Mr Daniel Jacobson, a distinguished South African journalist, to help non-White journalists (African, Indian or Coloured) who desire to further their educational standards in some form.

The scholarship is worth about £55 a year and is to be awarded annually.

All applications or other correspondence should be sent to Dan Jacobson Fund, Council of the South African Society of Journalists, 25/29 Coronation Building, 23 Simmonds Street, Johannesburg.

'INDIANS ADJUSTING TO CHANGES IN Africa'

NEW DELHI.—Mr. Bahadur Singh, Commissioner for India in East Africa, who was addressing a meeting under the auspices of the Africa Society of Bombay, said that the people of Indian descent in East Africa had been fast adjusting themselves to the changes taking place in the territory and were contributing satisfactorily to the development of the country of their birth.

Mr. Bahadur Singh said that he was confident of the eventual consolidation of independence of the African countries and their development in peace and prosperity. At present they were experiencing inescapable transitional difficulties which were bound to be shortlived", he added.

Apartheid And The Commonwealth

(Continued from previous page)

be tolerated by them in international councils. South Africa has refused to sign the Human Rights Declaration of the United Nations; she has refused to subscribe in full to the rules of the International Labour Organisation because her labour policy is in conflict with civilised canons on the subject of labourers. She has withdrawn from Unesco because she cannot tolerate the approach of Unesco to the rights of the non-White people. She took SWA in much the same way as Hitler did in many parts of Europe once and has imposed her own ugly policy on that country in arrogant defiance of international opinion. Now comes the fact that the Commonwealth has been going down on its hands and knees in order to draw up a communique acceptable to South Africa. The position should have been the other wa

GANDHI'S ASHRAM—A UNI

I BEGAN life as a Professor of Economics in the G.B.B. College, Muzaffarpur, Bihar, in 1914. I met Gandhi in March 1917 for the first time when he was my guest for four days, while on his way to Champaran, his first entry into Indian political life. I non-co-operated in 1920 and joined the Gujarat Vidyapith as Vice Principal of the Gujarat Mahavidyalaya. From 1922 to 1926, for four years, I lived in the Mahavidyalaya which was less than a couple of miles from the Satyagraha Asram and visited it frequently. Later, when the Asram was moved to Wardha and finally to Sevagram I used to go there periodically to live with Gandhi for some time and then return to my work. My impressions of life in both the Asrams are not of an inmate but of a visitor who felt and tried to live like an inmate. For me life in the Asram was a new and unique way of life. For Gandhi it was his best institution by which posterity would judge his success or failure. As a novel community created by a great personality it deserves the study of modern sociologists. Here I shall venture to place before readers what I now think of it.

The Satyagraha Asram, Sabarmati, was meant for a small community of 30 persons to begin with but which would increase to more than 200 persons now and then. There were a very few relatives of Gandhi in the Asram but the rest were mostly his "co-workers" engaged in some activity of the Asram. There were also guest rooms, barely furnished, and generally occupied. But there used to be an unending stream of visitors on all days, some of whom came for advice, but most for darsan. There was also a school attached to the Asram. The relatives, guests, co-workers and stream of visitors formed a strange and, in a sense, motley community, consisting of all creeds, castes, colours and, of course, of both sexes. They formed a community which almost looked like a moving crowd. But this changing form of the community was a reflection of the moving mind of Gandhi. Some European is reported to have asked him, "How is your family?" Prompt came the reply: "All of India is my family." I think he could have truly said, "All of mankind is my family." Yet, this the best institution of his creation and housing a cross-section of mankind, was as truly called "a menagerie" by some critics, a "lunatic asylum" by the cynics, and a "home for invalids" by superficials. Notwithstanding the element of truth in all these observations the Asram was not only a unique epitome of mankind but a gathering of a most remarkable community. For Gandhi it was but a part of his nature.

To begin with, the Asram was by no means a retreat or a rest house for the weary. It did not reflect the past, with its asrams in their icy isolation in the Himalayas or the sturdy hermitages of the forests. Gandhi's asrams in South Africa or India were "neither too far nor too near a city." They were generally located within five miles of the railway station and about 20 miles from the nearest city, the Satyagraha Asram was across the river on the other side and then five miles, now two, by road from the city. But it was, then and now, situated in a quiet place on the banks of a river. It had enough land to require a rural look. But even in its solitude it was more busy than a bee-hive, its day starting at 4 a.m. and ending at 9 p.m. It gave no rest, physical or emotional, to the inmates and whenever Gandhi needed rest he took a holiday away from the Asram. But at all times and wherever he was, the Asram and its inmates were never out of his mind. No fond mother ever doted on her child so much as Gandhi on his Asram, even while he whirled away at giddy speeds to distant places.

I dare say that the Asram did not shelter a religious community, though Gandhi asserted that "I looked on it as religious community". Being in the plains it was not established at Hardwar or at any other sacred place. It was located at Ahmedabad for zealous practical reasons—that Gandhi was a Gujarati, that there was money in the textile industry and commerce of Ahmedabad, that it had good communications, and that he was not far away from the madding crowds. I never saw any saints or ascetics robed in ochre or coiffured in matted locks. There was an individual or two who indulged in ascetic feats but none who observed any of the well-known ascetic practices, much less malpractices. Gandhi never inculcated any dogmas, did not formulate a creed or found a sect even of *khadi-wallas*. He avoided metaphysics though called a Mahatma but he held ethical theories which almost verged on metaphysical refinements. But for all that he said he had a shrewd and clear eye on immediate practice. Yet when all this is said all is not said. The inmates of the Ashram were not a religious community but had a religious background. Morning and evening congregational prayers were an essential part of the daily routine and this routine was observed by Gandhi and others even in running railway trains or on sick beds. Fasting was common enough but offering of prayers was a necessity of life. However, to my mind the core of religious observances in the Asram was the actual and visible equality of all religions among the inmates who belonged to different creeds. In the first some were bothered about caste in their inner minds but I believe everybody observed the equality of all religions both in belief and practice.

Was the Asram then a community of work? In a very large sense it was a community of workers but not of work. The Asram had many activities, mostly of a manual kind. It had agriculture, a dairy, spinning and weaving, a tannery, and some village industries etc. Hardly an industry was self supporting, except perhaps the small dairy. They were all on a small scale and were training cum productive centres. Hardly an inmate made his livelihood, even at the subsistence level, out of his occupation. The inmates were not technically skilled persons, bound together by their interest in any occupation and intent on research or technical improvement in it. At one time Gandhi was asked by Judge Broomfield, during his trial at Ahmedabad in 1922, about his occupation. "I am a tiller and a weaver," was his reply. I believe he was an indifferent tiller on the Phoenix Settlement, but I do not think he was ever a weaver except for a few unenumerated days in Sabarmati. He was a servant of all work—a barber, a tailor, a cook, a scavenger, a physician and even a mid-wife and what not—at various times, which he performed with some little skill short of being professional.

But the Asram was essentially a place for manual work, as a duty of life. Every inmate had to pick up some activity and devote much time to it, according to his aptitude. He could even change his activity according to his mood but could not avoid taking up some other activity. Every female got training in the gospel of "dirty hands" and more than that became conscious she possessed a pair of hands. A without hands to the would be nearer a mere soul. In fact, not only the inmates but co-workers who as guests got admission only after the baptism of doing some work for a few days. Above all there were no servants in the Asram at any time but helpers. Life was daily your neighbour within the and a round of intelligent exercise taken up by fact the distinction between manual and mental, between white shirt and dirty hands, al faded away in the *Asram*, so that the manual seemed to rule the mental. Reading, debating and writing were the privilege of the very few. Gandhi used to read a boo now and then in his room, called by him "the lib Once I was asked by Gandh play the professor and ar his Asram library. It was a tter, with books in various in a mix-up, enjoying the mix-up of inmates, and placed the shelves upside down or side out. I took up my a rescue pole and gave attempt without leaving a muddle. Deftly newspapers even a lower place, the arena. The Asram w place of work, and not for w its dominant note was Gand "body-labour" and not the B Labour of Bondaref.

I believe that the Asram above all a community of se but one of the usual type here necessary to go back to genesis of the Asram. It 1904 that Gandhi started Phoenix Settlement"—not Phoenix *asram*—near Dur Natal, after the Zulu re was crushed. *Indian Opin* published from the Settlement and its every was a type-setter. The had 100 acres of land and mates worked on the was the life of a trying to serve the Indian munity in South Africa a life of poverty and hard Later in 1910 the Tolstoy was founded near Johann in Transvaal, with 1,000 ac land attached to it. The Farm was meant for the of *satyagrahis* who were during the Civil Resistance ment, for reasons given by in his *Satyagraha in S* It had almost all the features and was the true of the Satyagraha Asram

E COMMUNITY

By N. R. MALKANI, a veteran Gandhian constructive worker in "Gandhi Marg", a quarterly journal of Gandhian Thought.

...ors started in 1915. Just ...tyagraha was Gandhi's ...t contribution and symbol ...ion in the field of social ...ology, so were his ashrams ...est community institutions for launching it to the world. At crucial moments he "had contemplated ...ing all the settlers" in the ...gle movement. When the ...men all the 16 inmates of ...ix crossed and marched ...e Transvaal and all the ...s at Tolstoi Farm did the ...

The salt march of 80 ...rs from the Satyagraha ..., known as the Dandi ... has become an episode and ...e great legend of Maha... The Ashrams were the ...holds and fortresses of re...ce in all Gandhi's campaigns of Civil Resistance. They ...n peace for a while but ...e time preparing for a ...ful war. The break with ...ition type of ashram was complete and historically, all ashrams were as it rooted in the soil and ...of India. But the ... of both was unique in ... and quality. This service ...ut of the commonplace, ...s kind of helping the ...and the blind and the help... The moving spirit behind ... activities was Gandhi's "to remedy what I thought defects in our national ...ligious, economic, educ...al and political—defects ...fagued the Indian people". ...e activities were symbols ...gnposts for new movements and campaigns. The ad...on of an outcaste in 1915 ...time led to the campaign ...olition of untouchability ...e founding of the Harijan Sangh. The small dairy ...nery in the Ashram led to ...mpaign for cow protection ...e founding of the All-... Seva Sangh. The ...spinning of inmates led to ...vival of hand-spinning ...e founding of the All-... Spinners' and All-India ... Industries Associations. ...e school and Gandhi's ...ence as a teacher led to ...cational theory of Basic ...ion and the founding of ...India Talimi Sangh. And ...e thrilling and throbbing ...As experiment with but ...ess served as a ...g for a nation-wide move... ...l procession from the ... In fact the Ashram be...e brains trust and heart... ...f the nation. But in whatever Gandhi thought or felt he never forgot the larger world, and his service of the country was "never inconsistent with the universal welfare." In short Gandhi's ashrams were centres for the service of India and through her the world, by founding almost a new social order, now known as the *sarvodaya samaj*. Indian history will remember Gandhi as the author of its political independence, with his matchless weapon of *satyagraha*. But it is now time for India and the world to remember him as the beacon light on the road to a new way of life. *Satyagraha* projected him upon the existing life of India, but the ashram way of life and discipline projected him into a new and promising future.

Lastly, what was the set-up of the Ashram and what was Gandhi's role in it? I imagine the set-up of all Gandhi's ashrams was rather a loose one. He arrogated to himself no particular office as Director or Founder or Chief Organiser. Within the Ashram he was "Bapu" in a very real sense—as a mentor and as a natural head to whom most inmates turned for large and small or even petty matters. He was too big for anyone to grow to his full stature except a very few who accompanied him on his whirlwind tours and understood the world. But there were a large number of his co-workers both in public or constructive work who ran to him now and then for guidance or advice. Gandhi was the Great Guide *par excellence*—with a mind all windows, with eyes that were mystical but with feet firm on the ground. He was a guide for today and a prophet for tomorrow. For the Joint Family he was a physician of the body and a healer of the mind. In his own way he was also a first-class eclectist, making experiments about men as well as matter, but all the experiments began with him and ended at one knew where, because this centre had the wide world as its circumference. He was irradiating personality that knew no bounds. Some of his associates have become the Big Brother or even the physician, but I fear, hardly any the [illegible] scientist.

It was believed that the Ashram of Sevagram would hold together and that the life members would carry the master's mission to posterity. But the Ashram almost collapsed after his passing away. Sevagram is now a place of pilgrimage for people of the world, though even this was stopped for some time. The Ashram was built round a live centre and with the loss of the centre the circumference has faded away. The Buddha not only gave the Dhamma (the right path and knowledge) but also founded the Sangha or Brotherhood. Gandhi founded many *sanghs* which attended to remedying the many defects of the Indian people—social, economic, educational etc. But he was not able to found the Bada Sangha of Righteousness, consisting of big and small Brothers who would be bound together as true missionaries. The Ashram had eleven vows which are now merely chanted day in and day out at prayers. The last six vows are peculiarly Gandhian and relate to the abovementioned defects. These have proved the leaven for the lump of Indian humanity and made it move with the times. But the first four are the ancient and eternal *yamas* as principles of life. These have gone to the background as irrelevant to life. Mere rules of discipline or milieu have usurped the place of principles of life. Gandhi was too busy and too much on the circumference to form a Brotherhood that would be the permanent centre for inner growth. Though essentially a religious man who could play the guru to his disciples, he remained only a guide to the best among us. I think Gandhi had but one "disciple" and that was he himself. An individual, however towering, cannot also be a Brotherhood. The idea of forming such a Brotherhood was, perhaps, in his mind but then it was too late to found one. The Brothers dispersed in the wide world of independent India, swearing by his name but pursuing each in his own way—a way very much like the ordinary way of the world. Without a guide and an ashram the extraordinary has tended to become the ordinary

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 6th April Sails 11th April 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food .. R 215,50
Second " " " .. R 157,0
Third Class with food .. R 79,50
Third Class without food .. R 69,0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

QUEEN'S TRIBUTE TO NEHRU'S LEADERSHIP

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (By Mail).—Speaking here on the occasion of her visit to the Indian Capital, Her Majesty Queen Elizabeth said that under the inspiring leadership of Prime Minister Nehru the people were changing the face of India. She added that people in Britain and the Commonwealth were following India's endeavours with deep interest and sympathy. The Queen was replying to a civic reception accorded to her at Ramlila grounds.

Queen Elizabeth said:

"Mr. Mayor, Mr. Prime Minister, ladies and gentlemen:

"I am indeed grateful to the citizens of Delhi for this memorable welcome given to me and my husband today. I have been deeply moved by the friendliness shown to us ever since we arrived in India and I know that wherever I go in this great country, I shall be upheld by this friendliness and by the kindness and warmth of heart which all your visitors have come to expect.

"It is a wonderful experience for me to come to India, and the happy atmosphere of my visit is one more proof of the spirit which exists today between the different countries of the Commonwealth. It is something new in human history that so many different peoples should join together in a free partnership. Within this partnership, the friendship between India and Britain is of a special kind. In our anxious and uncertain world, it is a practical example of the kind of relationship which human beings can have with each other despite periods of difficulty, if only they will listen to the good in their own hearts.

Things To Be Treasured

"Many Indians who come to Britain say that they feel at home there, there is so much around them that is familiar. In the same way the many British citizens who live and work in India and whom I look forward to meeting on my journey, also fit easily into a familiar pattern. They are surrounded by people who know their ways, their qualities and their feelings, and are always generous with friendship and help. Shared experiences, similar institutions, these are things which make communication possible across the frontiers of differing ways of life, these are the things to be treasured and nourished.

"We live today in a rapidly changing world. When my grandparents, King George V and Queen Mary, visited India in 1911, their sea voyage from England lasted nearly a month. The aircraft which brought my husband and myself to Delhi carried us here in well under 24 hours, I sometimes wonder how many minutes it will take my children to fly here to see their Indian friends in the years to come.

"Because of these and many other fundamental changes we need to retain our links with the past. The peoples of India and Britain share among many other things a lively sense of historical continuity and a profound belief in the traditional values of the family and the home, however different the religious and social forms in which they are expressed. This is particularly important because it helps us to realise that we are only the temporary custodians of a great heritage with a duty to plan and build for succeeding generations.

Inspiring Leadership

"But it is the achievements and the plans of the people who live in India now, which I particularly want to see. Under the inspiring leadership of your Prime Minister, they are already changing the face of India. My husband has told me of what he saw here two years ago—of the new factories, the power stations, the great dams of which Bhakra is the symbol and the chief, the many signs of an ample life in the towns and the villages.

"People in Britain and in the other Commonwealth countries are following India's endeavours with deep interest and sympathy. They are more aware than before of the supreme effort which India is making to battle with poverty and disease. They know the daunting size and scope of your problems. They have been proud and happy to give their help; and they will continue to do so."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market St.
Johannesburg. 'Phone 33-1684

Dadoo On South Africa

A Disgrace To Humanity

("Indian Opinion" India Service)

BOMBAY, (By Mail)

DR. YUSUF DADOO, former President of the South African Indian Congress, said here that he had come to get solid and concrete support from Indian and other Asian people for the cause of South African freedom.

South Africa, Dr. Dadoo said, was a disgrace to humanity and civilisation. They were fighting for human rights and democracy in South Africa and they hoped this time they would not be let down by the democratic-minded people of the world.

Dr. Dadoo was speaking at a reception given in honour of the three African leaders by the Indo-African Society. Mr. V. N. Desai, Mayor of Bombay presided.

Mr. Desai, welcoming the South African leaders, said that the people in South Africa were struggling for a long time for their independence and the Indian people would render every help and assistance for the cause of South African freedom.

Mr. Vusumzi Lunda Make, Founder member of the Pan Africanist conference, in his speech, said that South Africa was being ruled by a Fascist Government on the principle of the supremacy of the white man. All the Acts passed by that Government, Mr. Make stated, were aimed at dividing the African people into rival groups and making them hate each other.' He had no doubt that the help and sympathies of Afro-Asian people the white supremacy in South Africa would be thrown away in the not very distant future.

Mr. Tennyson Makiwane, representative of the African National Congress, said that the South African Government was not only suppressing the peaceful movement of the people but provoking them to violence so that the Government could find an excuse for shooting the people down. He said that was necessity for all the African nations to unite. The crisis in the Congo was the result of disunity and failure to speak with one voice on the part of South African nations, he said.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—58/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 204/205, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9270, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Cable & Tel Add, HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon cts each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Phone 835-5700 P. O. Box 1549

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

YOU ASK ME WHY

By Rev. W. H. SATCHELL

THE following poem written by the late Reverend W. H. Satchell *circa* 1936-1937 should be of especial significance in these days when mass uprootings of Indians are taking place under the Group Areas Act The late Rev. Satchell was a well-known figure in Durban for many years. He was an Anglican priest who devoted his whole life to the Indian people. He came to South Africa in 1920 after spending 19 years in India. He returned to India in 1945 where he was killed by a falling tree in 1957 in the grounds of the Ashram where he was living The poem has been sent to us by a reader, Mr T. R. Carpenter, of Johannesburg.—Ed. I O.

YOU ASK ME WHY!

portrays a poor Indian woman in Natal who re-visits the site of her old home above the Umgeni after the Municipality had expropriated her land and demolished her dwelling.

Do you ask me why I stand alone?
Or why I poke about among this rusty pile
Of broken sheets of iron, and pots, discarded and disused?
Do you ask me why the tears are in my eyes?
Or who I am and what I do?
Or do you seek to know what spell
Has brought me here today
And yesterday,
To squat amid the ruins;
To pluck the red hibiscus, or to stand
And watch the ever changing hues
Of range on range of hills that rise above
The river and her wide-stretched fields of green and brown?

Or do you ask me "Why, poor mother, do you gaze towards the ocean?"
And "whatever meaning can the vastness of the sea convey to such as you?"
Do you ask me why I pluck the Tulsi leaves and place them near my heart
Or why I sob at sound of rain birds' song?
"No ocean vastness should be aught but meaningless to such as you;
No winding garden path, one bush, one distant hill.
Should whisper messages to one
Unlearned, uncultured and unkempt.
And who, if sane, would shed a tear
O'er broken pots and rusty sheets of iron?"

And yet this pot—Ah, yes, this very pot,
Was all I had to cook the rice when Shunmugum was born!
I covered him beneath my robes on stormy nights
What nights they were!—This very sheet of iron
Made poor pretence at keeping out the rain,
That path was where I stood to watch him
Coming home from school.
The Tulsi plant his father set, with prayer
To God, for blessing on our home
And when I went to town I wore a red
Hibiscus in my hair

And then upon a day some big men came,
And looked and wrote down in a book
"A shack!" they said, "this is no home!"
"No proper place," they said, "is this for one to live
Pull down! Pull down! and seek another home
That we may make a better place
Where other men may dwell,
To pluck the red hibiscus and to stand
And watch the ever changing hues
Of range on range of hills that rise above
The river and her wide stretched fields of green and brown."
You ask me Why, poor mother, do you gaze towards the ocean?
You ask me why I stand alone,
Or why I poke among the rusty pile
Of broken sheets of Iron, and pots, discarded and disused!
You ask me why the tears are in my eyes!
And who I am and what I do!

Ramayana On Moscow Stage

(Continued from front page)

—they had contributed to the success of the play.

Mrs. Menon was one of the first to see the play and her comment was an inspiration in itself The cast had many difficulties to overcome—Indian miming, unusual walking and behaviour, and the gesticulations characteristic of Indian people. Moreover, V. Kolesayev, the art director, included dances Though, it gave the actors a tougher time, It made the play more colourful and interesting. And here our numerous Indian friends came to the rescue.

Members of the Indian Embassy staff were frequently to be seen at rehearsals and they invited the actors to their homes, They showed them films about the life of the Indian people, taught them how to wear the sari, acquainted them with the rituals, etc.

Mrs Menon also spent much time helping to make the production a success. She attended a number of rehearsals, advised the actors, and on the first night went behind the scenes to watch the actors being made up.

People connected with the arts in India who visited Moscow also helped, Such assistance came from Mr Humayun Kabir, the Minister of Scientific Research and Cultural Affairs, from a dancer, a musician, and from other Indians

Shortly before the premiere the actors received a gift from the Indian Embassy—Indian costumes for the leading parts.

The first performance has taken place of the first play ever to be written in Europe on one of the themes from the "Ramayana". These wonderful heroes from the ancient Indian epic have come to life on the Soviet stage.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.
Garlic 25lb packet at 6c lb.
Also Africans' long handle brooms R. 2-50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd,
Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Caramboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamontees & Trimmings
Muradabadiwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	R1—15
Eminent Americans—J. T. Sunderland	75c
Christian Missions—M. K. Gandhi	50c
Selected Letters I—M. K. Gandhi	10c
Towards New Education—M. K. Gandhi	23c
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	25c
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. & V. Rao	30c
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	23c

Obtainable from:
"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal

fifty years ago...

March 1911

SLAVERY IN NATAL

SOME UNPLEASANT FACTS

(From The Indian Opinion, March 18, 1911)

WRITING to the "Times of Natal", Mr. Polak on the 24th ulto., said—

Sir,—There are many of us who know and agree with Mrs. Maye's condemnation of the indenture system whether in Natal or elsewhere. It is a question of the ethical point of view. Your readers may be assured that the information in the possession of South African British Indian Committee is both full and well founded. On the question of the Protector's reports and their reassuring nature, it is exactly from them that much of the Committee's information is derived. For the rest they are as remarkable for what they conceal as for what they reveal.

The following letter appears in the 'Natal Witness' from the pen of Mr. Polak:—

Sir,—I trust that you will find room for enclosed reply to one or two statements made by you in your article of the 6th inst.

As you have said, the Indian Government have not acted precipitately. Natal and South Africa had ample warning of the proposed step. But Natal declined to accept the warning. The Indian Government have watched the manner in which European traders in this Province have deliberately sought to ruin their Indian competitors. They have observed that the suicide rate amongst indentured Indians is twice as high as amongst free Indians, and fourteen times as high as in India. They have seen how attempts have been made to deprive Indian children of higher education, and how only one-tenth of the Indian children of the Province receive any education at all. They have read the report of the Natal Education Commission, and observed how its recommendations regarding Indian children have been completely ignored. They have likewise read the report of the Natal Indian Immigration Commission, who regarded Indian labourers, apparently, as money-making machines for European employers. They have observed, too, the incidence of the £3 annual tax upon Indian males of 16 years and upon females of 13 years and upwards, as the price of freedom in a British Colony and have noted how on the admission of several of the principal employers of Indian labour, the effect of the tax has been to break up families, and drive men to crime and women to immorality, and how in spite of these admissions, the late Natal Parliament refused to exempt women and even girls from payment of this impost upon their chastity. They have watched the increase of the Colonial-born population, and have remarked that no steps whatever were being taken to raise it from a condition of squalor to one of self-dependence and self-respect. In the circumstances, the Government of India and Indian and Anglo-Indian Press can hardly be convicted of "prejudice" against Natal, nor can the Home Press be accused of ignorance when they are faced with the serious effect upon Indian public opinion of what has transpired in this Province. And this altogether apart from the happenings in the Transvaal.

When I was recently in India, in the course of an interview with one of the high-functionaries there, I was particularly questioned as to the state of affairs in Natal, independently of the Transvaal. In view of all these things, the Government of India have also thought it inadvisable that there should be no "unrestricted increase of the Indian population." I may add here that the South African Indian community has for years agreed as to this inadvisability. It was their European fellow-colonists who systematically swamped the country with Indians, for their own mercenary purposes. I entirely demur to your suggestion that there is no reason why indentures should not be made transmissible to India. You appear, sir, to regard the Indian labourers as chattels, and to suppose that they may be thrown aside, like worn-out machines, when their contracts have expired, but you entirely ignore the point of view of the Indian labourers. They don't regard twelve shillings a month under all the restraints of indenture, minor fines and non-payments for a variety of trifles, legal or otherwise as fair compensation in a country like Natal for the work they perform, nor did such a munificent reward enter into the calculation of the Indian authorities when they permitted their wards to indenture to places outside India. Their object was to enable them to develop freely in their new homes after expiry of these indentures.

The report of the recent departmental committee on Indian immigration, presided over by Lord Sanderson, which dealt with Crown Colonies only, recommended that, as a first principle "emigration under indenture for private employers should be permitted only to such Colonies as offer opportunity to time-expired immigrants to settle in an independent capacity on the land." And the committee urged the total abandonment of re-indenture. Applied to Natal, it is evident that, apart from any other reasons the non-fulfilment of the first condition would alone have sufficed to oblige the Indian Government to refuse to sanction further recruitment for this Province. But the South African Indian community object to the continuance of the system because of its servile nature and because the labourer is obliged, in the words of the committee, "to subject himself to more stringent control than that to which other citizens can be legally subordinated. So long as the coolie is with us, all Indians are liable to be legislated against such—vide the Transvaal.

In regard to the treatment of Indians in the sister Province, Natal cannot shirk her responsibility. If Natal chose to accept Union for its advantages, she cannot be permitted to escape from its concurrent unpleasantness, and Natal should not have closed her eyes whilst the Transvaal Indian population was being harried like a community of criminals. When Natal closes her labour sources to the Transvaal, as she will now be bound to do, the Transvaal, too, will begin to feel the pinch and this fact has not, you may believe, escaped the attention of Lord Hardinge and his advisers.

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	15c
Public Finance	20c
Eminent Americans	75c
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	25c
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	15c
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	40c
My Dear Child—Gandhiji	38c
My Religion—Gandhiji	30c
Story Of The Bible—S. K. George	85c
Key to Health—Gandhi	75c
At the Feet of Bapu—Chandrala	85c
Preparation For Science—R. B. Gregg	25c
Bapu My Mother—Manubehn	15c
Nature Cure	20c
Diet and Diet Reform—Gandhiji	50c
Gleanings—Mira	15c
Selections from Gandhi—N. Bose	R1.00
Bhoodan Yajna	20c
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	20c
A Gandhi Anthology (Book 1)—V. G. Desai	15c
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	45c

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

No. 10—Vol.-LIX.
Friday,
17th March, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ઈશ્વર આકાર અને નિરાકાર બન્ને છે. કર્મ નથી કરતો છતાં તે કર્તા છે. તે પ્રકટ પણ છે અને અપ્રકટ પણ છે. તે અવ્યક્ત છે અને બુદ્ધિથી પર છે.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૦ તા. ૧૭ માર્ચ, ૧૯૬૧. છુટક નકલ સેન્ટ ૪

ફીનીકસ સેટલમેન્ટ અને ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી કોમના સાંસ્કૃતિક જીવનમાં પૂ. ગાંધીજીએ સ્થાપેલી ફીનીકસ સેટલમેન્ટ અને ઇન્ડિયન ઓપિનિયને શો ફાળો આપ્યો છે તે તો સૌ જાણતા હશે. ૧૯૦૩માં પૂજ્ય બાપુજીએ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની સ્થાપના કરી હતી, અને એજ ઇન્ડિયન ઓપિનિયન દ્વારા બાપુજીએ હિંદી કોમને જાગૃત કરી હતી. તે પહેલાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદી કોમની ગણત્રી નહિ જેવીજ હતી. દક્ષિણ આફ્રિકામાં પૂજ્ય બાપુજી આવ્યા અને એક નવા યુગની શરૂઆત થઇ. તે પહેલાં ગણનાપાત્ર એવું કશું બન્યું નહિ. પૂ. બાપુજી આવતા હિંદી કોમમાં એક નવો જોસ્સો વ્યાપ્યો જે સુવર્ણાક્ષરે ઇતિહાસના પાને લખાશે.

પૂ. બાપુજી આ દેશમાંથી રવાના થયા ત્યાં સુધીમાં તો આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં નવો જમાનો બેસી ગયો, અને તે ક્રાંતિનો પાયો જો કોઇએ મજબુત નાખ્યો હોય, તો તે પૂ. બાપુજીને ભાગે જાય છે.

આવો યુગ પલટી નાંખવા જેવી મોટી સિદ્ધિ પૂ. બાપુજીએ શી રીતે મેળવી? તે માટે તેમણે ક્યા સાધનો યોજ્યા? આ વિચારતાં કોઇ પણ વ્યક્તિએ કબુલ કરવું પડે છે કે, તેને માટેના સાધન તરીકે પૂ. બાપુજીએ અનેક સંસ્થાઓ સ્થાપી તે વડે કામ લીધું હતું, એટલે નવ યુગ પ્રવર્તનનું શ્રેય એ સંસ્થાઓને ભાગે જાય છે, અને આવી આગેવાન સંસ્થાઓમાં ફીનીકસ સંસ્થા અને તેનું છાપું ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની પણ ગણત્રી થાય છે. ભારતમાં 'નવજીવન' સંસ્થા એક આદમકદ સંસ્થા છે. આપણી હિંદી જનતાનું સદ્‌ભાગ્ય છે કે, ભારે મોટી આફતમાંથી મુશ્કેલીઓ ભરપુર એવા ૫૮ વરસ જેટલો લાંબો સમય વીતતાં છતાં આ ફીનીકસ સંસ્થા તરીકે આપણે સહી કાયમ રહી છે, અને આ ભ્રષ્ટાચારના યુગમાં તે ઇન્ડિયન ઓપિનિયન દ્વારા અહિંસાનો સંદેશો જનતાને પહોંચાડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન એક પ્રકાશન સંસ્થા છે, અમુક તાણ અને મિલકતોને પહોંચીને તેને ચાલવું પડે છે અને તેનું બખતું એ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને પરવડે એમ નથી. લોકોને રસપ્રદ લેખો જોઇએ છે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન મર્યાદામાં રહીને બને એટલા રસપ્રદ લેખો આપે છે. જો વાચકોને મારી તારી—અને સમાજની અંદર જનતા આમ વ્યવહારના રસપ્રદ બનાવો બનાવોના લેખો જોઇએ તો તે ઇન્ડિયન ઓપિનિયનથી આપી શકાય એમ નથી. ઇન્ડિયન ઓપિનિયનનું ધ્યેય નિ: કરવાનું નથી, પરંતુ સમાજ સુધારવાનું છે.

ભારતમાં "નવજીવન" પત્રના પહેલા અંકમાં પૂ. બાપુજીએ લખેલું—"જગત પ્રત્યે મેં કેટલાક સિદ્ધાંતો મારા જીવનમાં મેળવ્યા છે અને તેને અમલમાં મૂકવાં છે.........એ સિદ્ધાંતો હિંદને આપી મારા સુખનો અનુભવ હિંદને કરાવવાની મને ભારે અભિલાષા છે. એનું એક સાધન વર્તમાન પત્ર છે."

આ વિચારમાંથી નવજીવન-સંસ્થાનો જન્મ ૧૯૧૯માં "નવજીવન" નામે સાપ્તાહિક પત્રના રૂપે થયેલ. પૂ. બાપુજીને આવોજ વિચાર ઇન્ડિયન ઓપિનિયન માટે હતો. જ્યાં સુધી પૂ. બાપુજી આ દેશમાં રહ્યાં ત્યાં સુધી બધું ઠીક ચાલ્યું. પૂ. બાપુજી પછી તેમના પુત્ર સ્વ. મણીલાલ ગાંધીએ એ સંસ્થાની દેખભાળ સંભાળી. બખત જતાં લોકો આર્થિક સંકટમાં પડ્યાં અને પૂ. બાપુજીને ભુલવા લાગ્યા. પૂ. બાપુજીની પવિત્ર ભૂમિ ફીનીકસ સેટલમેન્ટને લોકો ભુલવા લાગ્યા. પૂ. બાપુજીએ એ સંસ્થા હિંદી જનતા માટે સ્થાપી, તે હિંદી જનતા ભુલવા લાગી. અહિંસા, સત્ય અને પ્રેમ એ ત્રિવેણી-સંગમનો મેળ ફીનીકસમાં થયો એ લોકો ભૂલી ગયા. શ્રી મણીલાલ ગાંધીના સ્વર્ગવાસ પછી શ્રી સુશીલાબેન ગાંધી ફીનીકસની દેખભાળ કરવા લાગ્યા. આર્થિક મુશ્કેલી વધવા માંડી, અનેક અપીલો અને જનતા પાસે કરી—પરંતુ સહાય કરનારા ઘણાંજ થોડા મળ્યાં અને પ્રમાણમાં ટીકા કરનારા ઘણા મળ્યા. એ ટીકા છોડી પૂ. બાપુજીના સેટલમેન્ટ એટલે કે જનતાના સેટલમેન્ટ તરફ સમદૃષ્ટિથી જોતા થઇએ અને આર્થિક મદદ કરે એમ અમે ઇચ્છીએ છીએ.

(સાપ્તાહિક ગદર શ્રી પ્રસન્નભાઇ દેસાઇના લેખમાંથી.)

દક્ષિણ આફ્રિકાનો પ્રશ્ન તંગ સ્થિતિએ પહોંચ્યો છે

મંગળવાર :

કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનો દક્ષિણ આફ્રિકાનો પ્રશ્ન ચર્ચતાં ચર્ચતાં આખો દિવસ પસાર કર્યો, પરંતુ કંઇ જ નક્કી થયું નથી, વાતાવરણ તંગ બન્યું છે. શ્રી હેરલ્ડ મેકમીલન શાંતિથી દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રશ્નનો નીવેડો લાવવા તનતોડ પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. પરંતુ અમુક વડા પ્રધાનો ધમકી આપે એમ નથી.

કોમનવેલ્થમાં જોડાયેલું રાષ્ટ્ર સાયપ્રસ છે ત્યાંના મુખ્ય આર્ચ બીશપ મકારીઓસ લંડન પહોંચી ગયા છે. તેઓ ત્યાં અધિવેશનમાં ભાગ લેશે. આર્ચબીશપ મકારીઓસે પ્રેસને કહ્યું કે કોઇ રંગભેદને ટેકો નૈતિક રીતે તો નજ આપી શકાય. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગભેદનો પ્રશ્ન ઉપર તેઓ જરૂરથી ચર્ચા કરશે.

વડા પ્રધાનોની સભામાંથી એવા ખાનગી સમાચારો મળ્યાં છે કે બ્રિટિશ વડા પ્રધાન શ્રી હેરલ્ડ મેકમીલન પુષ્કળ તનતોડ મહેનત કરી રહ્યા છે અને તેઓ ઇચ્છે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થમાં રહે. શ્રી મેકમીલને એક એવો ખરડો તૈયાર કર્યો છે જેનાથી દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થમાં રહી શકે પરંતુ એજ ખરડામાં એવું પણ છે કે બીજા કોમનવેલ્થ રાષ્ટ્રોનો દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગભેદની નીતિ તરફનો વિરોધ પણ નોંધ લેવું. એનો અર્થ એ કે બીજા રાષ્ટ્રો દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગભેદની નીતિનો વિરોધ કરે છે છતાં દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થમાં રહેવા દેવા માટે એનો વિરોધ નોંધાવી, રહેવા દેશે.

ડૉ. વરવુર્ડે આ ખરડાના અમુક શબ્દો સુધારેલ વિરોધ નોંધાવ્યો હતો. આખી સભા દરમ્યાન ડૉ. વરવુર્ડે એકજ નીતિ રાખી છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થમાં ભિન્ન સ્વરૂપે રાખવું.

આ સપ્તાહિક સમાચાર એવું પણ જણાવે છે કે રંગભેદપણાની અને રંગભેદની નીતિનો સખત વિરોધ કેનેડા, હિંદુસ્તાન, પાકીસ્તાન, સીલોન, ઘાના, મલાયા અને નાઇજીરીયા તરફથી થયો હતો. આ રાષ્ટ્રોના અમુક નેતાઓએ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહી પણ દીધું કે જે રાષ્ટ્ર રંગભેદપણાની અને રંગભેદની નીતિ આચરે તેને માટે કોમનવેલ્થમાં જગ્યા નથી.

પરંતુ બ્રિટન, ઓસ્ટ્રેલીયા અને ન્યુઝીલેન્ડ રંગભેદની નીતિનો વિરોધ કરવા છતાં એવું ઇચ્છે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થમાં રહે.

આમ વાતાવરણ તંગ બન્યું છે, અને આજે એનો નીવેડો આવે એમ લાગે છે. કદાચ એ મંત્રણાઓ લંબાય પણ ખરી પરંતુ આજે જે ચર્ચાઓ થઇ તે આ વખ ઉપર પ્રકાશ પાડશે એમ લાગે છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૭ માર્ચ, ૧૯૬૧.

અપાર્થેડ અને કોમનવેલ્થ

જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થમાંથી બહાર ખેંચી લઇ જવાની અચાનક જાહેરાત ડૉ. ફરવુઅર્ડે કરી, ત્યારે એમ ચોક્કસ જણાતું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકા, કોમનવેલ્થના સભ્ય તરીકે ચાલુ રહેશે; પરંતુ તે પહેલાં આ અગ્રલેખ લખાયો હતો.

આ અગ્રલેખ લખાય તે પહેલાં દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થમાં રહેશે કે નહિ તેનો કંઈ ઉલ્લેખ થયો નથી, પરંતુ એવું લાગે છે કે કોમનવેલ્થના સભ્ય તરીકે તેને રહેવા દેશે. દક્ષિણ આફ્રિકાના સભ્યપદનો સવાલ સિદ્ધાંતનો સવાલ નથી, પરંતુ અમે જેમ આગળ કહી ગયા તેમ આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્રનો અને વિદેશી મુડી રોકાણનો સવાલ છે. આ ગૂંચવણભર્યા પ્રસંગે એવું જણાય છે કે—આ અઠવાડિયાના પ્રથમ ત્રણ દિવસો સુધી લેંકસ્ટર હાઉસમાં જે મંત્રણાઓ થઇ હતી, તેમાં ઘણીયે લેવડદેવડની વાતો થઇ હશે—અને હાલ એ ઉપરથી એમ લાગે છે કે બ્રિટનના મનમાં બિન-ગોરાઓની સલામતીનો સવાલ એટલો નથી, જેટલો પોતાના મુડી રોકાણની તેને પડી છે. એ ચોખ્ખું જણાય આવે છે કે બ્રિટનના હાથમાં કોમનવેલ્થ રાષ્ટ્રોના અર્થશાસ્ત્રનો પ્રશ્ન છે, એથી તે પોતાનો રસ્તો જાહેર કરી શકે છે.

એફ્રો-એશિયન સભ્યો, જેઓને દક્ષિણ આફ્રિકાની ઇલાયદાપણાની અને રંગદ્વેષની નીતિ અકળાવનારી છે, તેઓ દોરીના પાતળા ભાગે રહી ખેંચતાણ કરી શકતાં હોય એમ લાગે છે, એથી તેઓ પોતાના સિદ્ધાંત ઉપર મક્કમતાથી ઉભા રહી શકયા નથી. તેઓની પદવી એટલી નબળી છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના વડા પ્રધાન દરેક બાબતમાં મક્કમ રહી શક્યા છે. કોઇએ એમ ધાર્યું હશે કે ડૉ. ફરવુઅર્ડ એક દીન તરીકે વડા પ્રધાનોની અધીવેશનમાં જાય છે, પરંતુ એથી ઉલટી પરિસ્થિતિ જણાય છે. ડૉ. ફરવુઅર્ડે ઘણીયે-વાર એમ કહ્યું કે તેઓ શરતી સભ્યપદ સ્વીકારે તેના કરતાં જંગલનો રાહ (એકલા જવાનો) પસંદ કરશે, જે બતાવે છે કે તેઓ સોદો કરવામાં ફાયદાકારક સ્થિતિએ ઉભા છે. આ બતાવે છે કે એફ્રો-એશિયન દેશો આર્થિક રીતે બંધાએલ છે યા તો તેઓને પોતાના માનની પડી નથી. ગોરાઓ કાળા માનવો કરતાં ઉચ્ચ છે, અને એથી તેઓ કાળા માનવોના શેઠ છે, એ તર્કમાંથી 'અપાર્થેડ'નો જન્મ થયો છે. કોમનવેલ્થના બિન-ગોરા સભ્યો એ એક પ્રમાણિક રસ્તો કાઢયો છે, તે એ કે તેઓ રંગદ્વેષ અને ઇલાયદાપણાની નીતિનો સખત વિરોધ કરે છે અને અમુક શરતે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થના સભ્ય તરીકે રહેવા દેશે, અને એ રસ્તો બધાનેજ લાગુ પડશે.

હાલતો એવુંજ લાગે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા બીન-ગોરાઓની લાગણી અને માનને આંતરરાષ્ટ્રીય સભાઓમાં ગમે તેમ તુચ્છકારી શકે છે, દક્ષિણ આફ્રિકાએ યુનાઇટેડ નેશન્સના 'હ્યુમન રાઇટ્સ ડેકલેરેશન' ઉપર સહી કરવાના પાડી, આ સિવાય 'ઇન્ટરનેશનલ લેબર ઓરગનાઇઝેશન'ના નિયમો સાથે પણ તે પૂરી રીતે સંમત નથી, કારણ કે તેની મજુર-નીતિ સંસ્કૃત્તિવાળા બીજા દેશોની મજુર-નીતિ સાથે અથડામણમાં છે. 'યુનેસ્કો'માંથી પણ આ દેશ બહાર નીકળી ચુકયો છે, કેમકે 'યુનેસ્કો' બીન-ગોરાઓના હકક માટે લડે છે. જેમ હીટલરે યુરોપના દેશો છીનવી લીધા તેમ દક્ષિણ આફ્રિકા પણ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા છીનવી લઇ પોતાની અઘોર નીતિઓ ત્યાં ઠોકી બેસાડી છે. હવે એવો પ્રસંગ આવ્યો છે, જ્યારે કોમનવેલ્થ પોતાને ઝુકાવી પડી દક્ષિણ આફ્રિકાને માન્ય એવો ખરડો ઘડવા તઇયાર બની છે. ખરી રીતે એથી ઉલટુંજ થવું જોઇએ.

પાપ્વાને ગોલ્ફ રમવાની છુટ

શ્રી સેવશંકર પાપ્વા શીવગોલમ જેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના સારા ગોલ્ફ ખેલાડી છે, અને જેઓ 'ડચ ઓપન'ના ચેમ્પીયન છે, તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાની ચેમ્પીયનશીપમાં ભાગ લેશે. આ ચેમ્પીયનશીપ ડરબનમાં રમાશે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોલ્ફ યુનીયને પાપ્વાને કહ્યું હતું કે તેઓ જો સરકાર તરફથી પરવાનગી મેળવશે તો તેઓ ચેમ્પીયનશીપમાં રમી શકશે. વખત થોડોજ હોવાથી પાપ્વાની વહારે ડરબનના એમ પી. અને જાણીતા ક્રિકેટ ખેલાડી કલાઇવ વાન રાયનવીલ્ડ આવ્યા. ખૂબ ખટપટ કરી તેઓ મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ટીરીઅર પાસેથી પરવાનગી મેળવી શક્યા.

પાપ્વાને પરવાનગી આપતા મીનીસ્ટર 'ઓફ ઇંટીરીઅર સેનેટર યાન ડી કલર્ક' કહ્યું કે પાપ્વાની પરવાનગી એક અપવાદ છે, અને એને પ્રમાણ ભુત મનાય એવો દાખલો સમજવો નહિ.

પાપ્વાને દરેક જાતની સવલતો ડરબન ગોલ્ફ કલબ તરફથી મળશે એમ ત્યાંના હોદ્દેદારોએ કહ્યું. પાપ્વાની આંગળી મોટરના બારણામાં આવી ગઇ હતી, કે જો આરામદાયક નહિ નીવડે તો પાપ્વા કદાચ હારે પણ ખરા! દક્ષિણ આફ્રિકાના બધા ખેલાડીઓ પાપ્વા રમે છે એથી આનંદ પામ્યા છે.

સામાન્ય ઉપદેશ—ગાંધીજી

કશું છુપી રીતે ન કરો, જે કરો તે ઉઘાડેછોગ કરો. ચોખ્ખા વહેવારમાં 'અહિંસક' વર્તન રાખો. જીવન સંયમી ને નિર્મળ રાખો. કોઇ બાબતથી ન ડરતા નિર્ભય રહી હુમલા. વિદ્યાર્થી બહેનોના બચાવમાં તત્પર રહો અને રમખાણ થાય ત્યારે પોતાના જાનને જોખમે અહિંસક વર્તનથી તેમને સમાલવા તૈયાર રહો. (તા ૪ ૩. ૧૦).

વડોદરામાં ૧ કરોડના ખર્ચે ૬૦૦ બિછાનાવાળી હોસ્પીટલ બંધાશે

વડોદરા: ગુજરાતમાં વડોદરા ખાતે સામાન્ય નાગરિકને એક ડોકટરી તબીબી સલાહ અને સારવાર મળે એવી જેમ વાઇ દાયકા પહેલાં કે શ્રીમંત મહારાજા સયાજીરાવે કરી હતી પરંતુ ભૂતપૂર્વ વડોદરા રાજ્યનું મુંબઇ સાથે વિલીનીકરણ થયા પછી તેમજ થયા બે માસમાં નુતન ગુજરાતની સ્થાપના થયા પછી સાધારણ રીતનું ગૌરવ હોવા છતાં શ્રી સયાજી હોસ્પીટલમાં મધ્ય અને દક્ષિણ ગુજરાતના ખુણે ખુણેથી સેંકડો દર્દીઓનો પ્રવાહ ચાલુ રહ્યો છે ને હોસ્પીટલની અત્યારની વ્યવસ્થા આ ધસારાને પહોંચી વળે તેમ નહિ હોવાથી ગુજરાત સરકાર શ્રી સયાજી હોસ્પીટલને વિકસાવવા માટે આશરે રૂા ૧ કરોડ જેટલી રકમની જોગવાઇ કરવાની વિચારણા કરી રહી હોવાના સમાચાર કેટલાક ઉચ્ચ વર્તુળોમાંથી જાણવા મળે છે.

સયાજી હોસ્પીટલમાં હાલમાં પાંચસો જેટલા ખાટલાની વ્યવસ્થા છે જ્યારે દર્દીઓનો ધસારો આ દવાખાનામાં એટલો બધો રહે છે કે તેઓને ખાટલા સિવાય દવાખાનામાં દાખલ થવું પડે છે અને નાછુટકે સુવાડવું રહે છે તેમજ હાલના જે પોર્ચ છે તેમાં વધુ ખાટલા મુકી શકાય તેવી શકયતા નથી.

સ્વતંત્ર હોસ્પીટલ સ્થાશે

આ હેતુ અંગે જાણવા મળ્યા મુજબ એજ વિસ્તારમાં મેડીકલ કોલેજની નજીકમાં એક સ્વતંત્ર છસો ખાટલાવાળું હોસ્પીટલ બાંધવાનું સરકાર વિચારતી હોવાનું જાણવા મળે છે કે જેને પરિણામે આવતા ૫૦ વર્ષની અંદર વડોદરા શહેરની વસ્તીમાં ગમે તેટલો વધારો થશે તો પણ દર્દીઓને દવાખાનામાં દાખલ થવા માટે કે દાખલ કરવા માટે મુશ્કેલ નહિ બને.

સરકારની આ યોજના પ્રમાણે પ્લાન-એસ્ટીમેટ વિગેરે પણ તૈયાર થઇ રહ્યા છે, અને આ નવા હોસ્પીટલ માટે સયાજી હોસ્પીટલ તેમજ મેડીકલ કોલેજની નજીકમાં જ ગોત્રી પ્રાઇવેટ નામની ખાલી જગ્યા, ઉપરાંત એની નજીક બીજી જગ્યા સંપાદન કરવાની વિચારણા ચાલી રહી છે.

મુનિશ્રી સંતબાલજીનો પ્રવચનોનો સાર

[ગયે વરસે યોજાયેલા પર્યુષણ પર્વ વ્યાખ્યાનમાળામાં મુનિશ્રી સંતબાલજીએ આપેલા પ્રવચનોનો સાર વાંચકોને ઉપયોગી થશે એમ માની અહીં આપ્યો છે.]

આત્માની નિત્યતા

આપણા પહેરણો જે એક સુંદર વારસો મળી ગયા છે તે પૈકી જેને આપણે નિરાંત કરીએ છીએ તે થોડો આનંદ આપે છે ખરી પણ તે નાશવંત છે. પરંતુ જે વારસો આપણો આનંદ આપે છે તે ચેતન તત્ત્વ છે. એ આત્મ તત્ત્વની ઓળખાણ કરવી એ માનવજીવનનો હેતુ છે.

મનના મેલો દબાતા નથી હોતા ત્યાં સુધી ચાંચલ્ય ચાલુ રહે છે. જેમ ધ્રુવ કાંટાને આપણે હાથથી પકડીને જેને ધારીએ તે દિશામાં રાખી શકીએ છીએ પણ જેવા અમે છોડી દઈએ કે તુરત ઉત્તર દિશા તરફ ફરી જાય છે. આનું કારણ તેની ઉપર મેગ્નેટ નામની ધાતુ લગાડેલી હોય છે. એ મેગ્નેટને દૂર કરીએ તો કાંટાને ધારીએ ત્યાં રાખી શકીએ. આવી જ આપણા મનની સ્થિતિ છે. કામો (રાગો) રૂપી મેગ્નેટ દૂર ન કરીએ ત્યાં સુધી પ્રયત્ન કરવા છતાં ધારેલે સ્થળે પહોંચી શકાશે નહીં.

આપણે જે વસ્તુ મેળવવા ફાંફાં મારીએ છીએ તે આપણી પાસે જ છે. પુરુષાર્થ કરવાથી તે પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ આપણે બહાર શોધવા અને મેળવવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ. બહારની દેખાતી વસ્તુનો કોઈ દિવસ અંત આવતો નથી એટલે કહ્યું—બ્રહ્મ પોતે અનંત નથી, પરંતુ બ્રહ્મ પોતે અનંતની છે. અંતરાત્મા વસ્તુઓની બ્રહ્મ પ્રકારે થતી નથી. સ્નેહીઓ, સંબંધીઓ, ધન દોલત બધુ નાશવંત છે પણ કરોળિયો જેમ પોતાના મોઢામાંથી જાળ કાઢીને પછી એ જાળમાં અટવાય છે તેમ આપણે પણ જાતે નિભાવીને મહત્તા મમતામાં અટવાતા હોઈએ છીએ.

આના નિવારણ માટે રોજ ક'ઈક ચિંતન કરીએ. આત્માની સમીપ જઈને ત્રુટિઓ અને દોષોને તપાસીએ. સૌ પ્રથમ ચેત પોતાના કેવળ જ્ઞાની (આત્મજ્ઞાની) છે જ. બીજાને આપણી ત્રુટિઓ ભલે ન દેખાય પણ આપણે તો આપણી ત્રુટિઓ જરૂર જોઈ શકીએ. તેને દૂર કરવાનો પરમ પુરુષાર્થ આજથી આદરીએ. આત્માની નિત્યતા અને શરીરની અનિત્યતાનો સાર સમજીએ તો બેડો પાર થઈ જાય. સાર આ છે :

જ્ઞાની જ્ઞાન વધારો હેર કદી
મૂકે નહીં રે.

કર્મનું તત્ત્વજ્ઞાન

આ જગતમાં જીવ માત્રની કોઈ તાલાવેલી હોય તો તે સુખ આપનાર તત્ત્વને મેળવવાની છે. એ તત્ત્વનું નામ કોઈ ચેતન કહે છે, કોઈ આત્મા કહે છે, કોઈ ઈશ્વર કોઈ પ્રભુ કહે છે પણ એ છે ક્યાં! તે કહે છે, એ બહાર નથી પણ તારી અંદર છે. તું તારી જાતને ઓળખ એટલે બસ.

એક સવાલ એ ઊભો થાય છે કે જગતના જીવો જે સંકટો વેઠી રહ્યા છે, તે દુઃખ કારણથી? આ ઉદ્ભવ જે થયો ઈશ્વરને કર્તા હર્તા માને છે તેઓ તેને હરસે જાય છે. અને દુઃખો સહન કરવાની શક્તિ મેળવે છે, જે લોકો ઈશ્વરને નિર્ગુણ માને છે ને કર્મના કાનુનને માને છે તેઓ દુષ્કૃત્યોથી બચીને સત્કૃત્યો તરફ પ્રેરાય છે.

કર્મના સ્વરૂપને સમજવા માટે એના બે ભાગ પાડીશું. એક દશ્ય કર્મ (બાહ્ય કર્મ) બીજું ભાવ કર્મ (આંતરિક કર્મ) જગતમાં મુખ્ય બે તત્ત્વો છે. જીવ અને અજીવ એમાંથી સંસાર ઊભો થાય છે પણ એક ત્રીજા તત્ત્વનો સ્વીકાર કરવો પડે છે જે દરેકને આ બધું એવા કરે છે. દા.ત. એ વસ્તુસ્થિતિ પહોંચી છે તેમાંથી આપણી આપણું પૈસાય કઈ વસ્તુ તરફ જાય છે? આ માટે મનોહર વસ્તુને પૈસાથી તો એ સ્વરૂપ કોનું! ચેતનનું સ્વરૂપ હોત તો સામી એ ચેતનવાળી વસ્તુ પહોંચી છે તેમાંથી એક ઉપર પૈસાય કેમ થયું! એટલે માનવું પડે છે કે ત્રીજું કોઈક તત્ત્વ છે ખરું.

એક સુંદર સ્ત્રીનું નગ્ન શબ પડ્યું છે. એને જોઈને એક વૈરાગી દેહની નશ્વરતાનો વિચાર કરે છે. વૈરાગ્યને દૃઢ કરે છે. એક કામી પુરુષ તેની સુંદરતા જોઈને કામ વાસના પ્રદીપ્ત કરે છે અને એક કૂતરું તેના માંસના લોચામાં આસક્ત બને છે. એક જ પાત્ર, એક જ વસ્તુ એક જ દશ્ય છતાં જોવેની દૃષ્ટિ જુદી એક વ્યક્તિ એ પાત્રને જોઈને બંધાય છે બીજી વ્યક્તિ એ જ પાત્રને જોઈને મુક્ત થાય છે. એક બોધ મેળવે છે બીજો બંધ મેળવે છે. આ ત્રીજા તત્ત્વને સમજી શકાશું તો કર્મનું તત્ત્વજ્ઞાન સમજવામાં સરળ પડશે.

ચેતન ધારે તો વિકૃતિ પેદા કરી શકે છે અને ધારે તો સુકૃતિ પણ પેદા કરી શકે છે. ભાવ કર્મનો વ્યવહારમાં વધારે સંબંધ ચેતન સાથે છે અને દશ્ય કર્મનો વધારે સંબંધ (શરીર) જડ તત્ત્વ સાથે છે. બાહ્ય કર્મ કર્યા સિવાય એક ક્ષણ પણ જીવી શકાતો નથી. એટલે કહ્યું અનાસક્ત ભાવે કર્મ કર્યા કર. છોડવા જેવી કોઈ વસ્તુ હોય તો તે રાગ અને દ્વેષ છે.

કેટલાંક કર્મો એવાં હોય છે કે જેની તાત્કાલિક અસર થતી નથી કદાચ બાકીનો જન્મ પણ નીકળી જાય. એટલે બહુવાર લાગે છે કે એક વ્યક્તિ આટલાં ક્રૂર કર્મ કરે છે. છતાં તે તો સાહેબી ભોગવે છે, આનું કારણ તેના કર્મ ઢંકાયેલાં પડ્યાં છે. પણ કર્મનો કાનુન એવો તેના મહાપુરુષોને પણ મુક્ત કરી શકતો નથી. કર્મની અસરો જેમ સ્થૂળ શરીરમાં થાય છે તેમ સૂક્ષ્મ શરીરમાં પણ થાય છે. એ વિશે ઘણું વિજ્ઞાન શોધાયું છે. કોઈ માતા બાળકને ધવરાવે છે તો બાળક મરી જવાના દાખલા પણ મળે છે. વિકૃત ચહેરાઓ દેખાય છે તેનું કારણ મનની જુદી જુદી વિકૃતિઓ ચહેરા ઉપર પ્રતિબિંબ પાડે છે.

વ્યક્તિગત કર્મોનાં પરિણામ આવે છે તેમ સમાજગત કર્મોનાં પરિણામ પણ આવે છે. ધરતીકંપ, રોગચાળો, યુદ્ધો, દુકાળ એ બધાં સામુદાયિક કર્મોનાં પરિણામ છે.

બાહ્ય નિમિત્તોને દોષ આપે છે. પણ ખરી રીતે તો પોતાના કર્મોનો પડછાયો જ સામી વ્યક્તિમાં પ્રતિબિંબ રૂપે દેખાય છે. એક સિંહ પાણીમાં પડછાયો જુવે છે તેને દુશ્મન માની કૂદકો મારે છે. ખૂબ ઘુરકે છે. સામે એવો જ દેખાવ મળે છે એટલે મહાકાળને ભ્રમણા પાણીમાં ઝંપલાવ મારે છે. આવું જ આપણું છે. આ જગતમાં દુઃખ દેનારું કોઈ છે જ નહીં પણ તું તારી જાતે જ દુઃખ ઊભાં કરે છે એ બધા તો નિમિત્ત છે. ઉપાદાન (મૂળકારણ) તો તમારામાં પડ્યું છે તેને શુદ્ધ કરો. અને તેમાં ખરાબ નિમિત્તોમાં પણ જો તમારું મુખ્ય કારણ (ઉપાદાન) પવિત્ર હશે તો તમને કોઈ અસર થશે નહીં. 'જે કરશે ગુણ તે ધરશે ગુણ'—(અપૂર્ણ)

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, કોરટ, ઝાળ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (અંગે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૭૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે
૧ ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
૨ ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
૩ ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
૪ ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડ પ્રીમીયમ લેવી કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઈંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

વિવિધ વર્તમાન

લંડનના બજારમાંથી લુંટાએલા હીરા

લંડનના ઝવેરી બજારમાં હીરા વેચનાર એક મોટી પ્રખ્યાત ઝવેરીની દુકાન છે, જેમાં લાખો પાઉંડના હીરા રહે છે. હીરાથી ઝગમગીત આ દુકાનમાં કોઈ ઉસ્તાદ ઉઠાવગીરો ઘુસી ગયા અને બે લાખ પાઉંડની કીંમતના લગભગ ૭૫ હજાર હીરા ઉપાડી છુ થઈ ગયા. લંડનમાં હીરાની આવી મોટી ચોરી ના લુંટ પહેલી જ વેળ પોલીસ જતા ચીમાની ગયેલ અને રીસીવર ઝવેરાતની ચોરીઓ પુરી રહેલ છે.

સતત ૮૦ કલાક સાયકલ પર

સોમાપેટ ખાતે આર. માધુશ્વાર નામના ૨૫ વર્ષના એક હીંદી યુવકે સતત ૮૦ કલાક સુધી સાયકલ ચલાવીને વિશ્વવિક્રમ તોડ્યો છે. આ સમય દરમીયાન તેણે સાયકલ પરથી ઉતર્યા વીના ચાલતી સાયકલે જ સ્નાનવિધિ વગેરે પણ પતાવી હતી. આમ ૮૦ કલાક સતત સાયકલ ચલાવ્યા છતાં તે રહેજ પણ થાકેલ જણાતો ન હતો. આ સાયકલીસ્ટને ઘોઘાની મેદનીએ પુષ્પહાર અને બેન્ડવાજાથી વધાવી લેવું બહુમાન કર્યું હતું.

યુગાન્ડાનું ડેલીગેશન

યુગાન્ડાની કબાકા સરકારના બે પ્રતિનિધિઓ લંડન જવા માટે એન્ટેબેથી વીમાનમાં વિદાય થઈ ગયા છે. તેઓ ત્યાં જઈને, યુગાન્ડાએ યુગાન્ડાથી અલગ પડી સ્વતંત્ર થવાનો જે નિર્ણય કરી છે અને તે અંગેની જે જાહેરાત પણ કરી દીધી છે તે બાબતમાં તેમ યુગાન્ડાની હાલની પરિસ્થિતિ બાબતમાં બ્રિટીશ પ્રજાને વાકેફ કરશે. આ ડેલીગેશ લંડનમાં એકાદ પખવાડીયું રોકાઈને [illegible] કરશે.

કેનીયાને મકાઈની ભેટ

કેનીયાના સત્તાવારપણે જાહેર થયું છે કે મકાઈની રાહતરૂપ જનતાને વહેંચવા માટે અમેરીકા એક લાખ ગુણી મકાઈ મફત મોકલી રહ્યું છે. આ મકાઈ તે અમેરીકન પ્રજા તરફથી કેનીયાની જનતાને ભેટ છે.

આ મકાઈ મોમ્બાસા સુધી મફત પહોંચાડવામાં આવશે. અને ઉતારવાનો તથા જરૂરીયાતવાળા સ્થળોએ પહોંચાડવાનો ખર્ચ કેનીયા સરકાર ભોગવશે.

આ મકાઈ વેચી નહીં શકાય, કે અદલાબદલી નહીં કરી શકાય, આ મકાઈ જરૂરવાળા પ્રદેશોમાં મફત વહેંચવાની રહેશે.

મદદની ઓફરનો હર્ષ જણાવતાં ખાતાના કેનીયાના ખેતીવાડી પ્રધાન શ્રી બ્રુસ મેકેન્ઝીએ અમેરીકાના સરકારની પ્રશંસા કરી છે.

કવિવર ટાગોરનું નેધર-લેન્ડઝમાં બહુમાન કરવા

વિશ્વવિખ્યાત કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની ૧૦૦મી જન્મ શતાબ્દી બે માસની ૮મી તારીખે હોઈ તેની ભવ્ય ઉજવણી કરવા જયે ભારે તૈયારીઓ થઈ રહેલ આ વિખ્યાત કવિવરનું આ પ્રસંગે બહુમાન કરવા માટે નેધરલેન્ડઝમાં રેમ ખાતે પણ એક સમગ્ર કમીટી નીમવામાં આવી છે જેનું નામ રાખવામાં આવ્યું છે નેધરલેન્ડઝ ટાગોર કમીટી.

દુનિયાના ૪ શ્રેષ્ઠ નેતાઓ

ફીલ્ડ માર્શલ વાયકાઉન્ટ મોન્ટગોમરીએ લખેલું એક નવું પુસ્તક હમણાં બહાર પડ્યું છે પુસ્તકનું નામ છે-ધી પાથ ટુ લીડરશીપ-નેતૃત્વને પંથે, તેમાં તે જણાવે છે કે આજે ઉંચા ભરના ચાર જ માણસો છે જે દુનિયાના શ્રેષ્ઠ નેતાઓ ગણી શકાય. અને તે છે ક્રોમ્વેલ, નહેરુ, ટીટો અને માઓત્સે તુંગ.

અમેરીકાએ આફ્રિકામાં લેવા માંડેલો રસ

અમેરીકાના નવા પ્રમુખ 'કેનેડીએ' એશીયા, આફ્રિકા અને મધ્ય પૂર્વની બાબતમાં ખાસ રસ દાખવવા માંડ્યો છે. એશીયા, આફ્રિકા અને મધ્ય પૂર્વના પછાત દેશોની પ્રગતિ માટે મોટી લોનો આપવાની પણ તેમણે યોજના કરી છે. આફ્રિકા માટે તેમણે આફ્રિકન અફેર્સ ખાતાના મદદનીશ મંત્રી તરીકે શ્રી. વીલીયમ્સની નીમણુક પણ કરી દીધી છે જે આફ્રિકાની બાબતો અને બનાવો પર ખાસ ધ્યાન રાખશે.

ફ્રાન્સે સોવીયેટની માગેલી માફી

મોસ્કોથી મળતા સંદેશા મુજબ ફ્રાન્સ સરકારે એક પત્ર સોવીયેટ વિદેશ પ્રધાન ગ્રોમીકોને આપ્યો છે. આ પત્રમાં ફ્રાંસની સરકારે સોવીયેટ પ્રમુખના પ્લેન ઉપર થયેલા ગોળીબાર માટે ખરા અંતઃકરણપૂર્વક માફી માગી છે અને દિલગીરી જાહેર કરી છે.

રાણીને ત્રણ રતલ સોનાના કાસ્કેટની ભેટ

પાકીસ્તાનની, રાણી એલીઝાબેથ અને ડ્યુક ઓફ એડીનબરોની મુલાકાત પ્રસંગે કોમનવેલ્થમાં વસતા ઇસ્માઇલી કોમના પ્રતિનિધિઓએ તેમને માટે એક સત્કાર સમારંભ કરવાના યોજ્યો હતો.

આ મેળાવડામાં રાણીને એક ત્રણ રતલ વજનનું શી. ૨૦,૦૦૦ની કીંમતનું સુવર્ણ સોનાનું કાસ્કેટ માનપત્ર સાથે અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું. આ વિધિ પ્રમુખ અયુબખાનને ઘરે થઈ હતી.

માનપત્ર પ્રતિનિધિ મંડળના નેતા શ્રી. શમીરઅલી હસનઅલી હેન્સી તેઓ ઘણા વખત સુધી મોંબાસામાં રહ્યા હતા તેમણે વાંચ્યું હતું. તેઓ વેસ્ટ પાકીસ્તાન ઇસ્માઇલી કાઉંસીલ અને ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટના પ્રમુખ છે.'

કાઉંસીલના માનનીય મંત્રી શ્રી. હસનઅલી ગોવાવાલાએ સોનાનું કાસ્કેટ અર્પણ કર્યું હતું બીજા સભ્યોમાં કેનીયાની સુપ્રીમ કાઉંસીલના સભ્ય શ્રી કાસમ મેરાલી પણ હતા.

આ પ્રતિનિધિઓની સાથેની વાત ચીત દરમીયાન રાણીએ કોમનવેલ્થમાં વસતા ઇસ્માઇલીઓ વિષે ઘણા સવાલો પુછ્યા હતા તથા કહ્યું હતું કે નામ. આગાખાન પોતાના અનુયાયીઓના કલ્યાણ, વિકાસ અને પ્રગતિ માટે ઘણું કામ કરે છે તે હું જાણું છું.

મચાકોસ વિસ્તારમાં દુષ્કાળ ડોકા ફાડે છે

મચાકોસ વિસ્તારમાં ખોરાકની ભારે અછત પ્રવર્તે છે ને રાહતકાર્ય શરૂ થયું છે દરરોજ વધવાને કારણે આ સ્થિતિ ઉભી થઈ છે.

રાહતકાર્ય કરનારાઓને ગયા માસમાં સાત સાત રતલ મકાઈ મફત વહેંચાઈ હતી. રસ્તા બાંધવા, ડેમ સાચવવા, તથા પુરવઠાના સાધનોની મરમ્મત અર્થે મજુરોની સ્થાપના છે. આ માટે નાગરોથી વધુ સભ્યોએ કામ કરવા તૈયારી બતાવી છે. આ લોકોને અઠવાડીયામાં દશ રતલ મકાઈ કામના બદલારૂપે મળશે.

એક સરકારી યાદીએ જણાવ્યું છે કે મચાકોસ ઇલાકામાં રાહતકાર્ય પાછળ સરકાર ચોવીસ હજાર પાઉંડ ખરચી ચુકી છે. અમેરીકા તરફથી જે એક લાખ ગુણી મકાઈ ભેટરૂપે મળનાર છે તેને સંભાળવા, અને વહેંચણીની વ્યવસ્થા પાછળ સરકારને ૭૫ હજાર પાઉંડ ખર્ચ થશે.

પાકીસ્તાનમાં વસ્તી ગણત્રી વખતે બનેલા કેટલાક રમુજી બનાવો

પાકીસ્તાનમાં તાજેતરમાં થઈ ગયેલી વસ્તી ગણત્રીમાં કેટલાક રમુજી બનાવો' બન્યા છે. પેશાવરમાં નોંધણી કરનાર એક ઘેર ગયો ત્યારે તેણે ઘરધણીને તેના દીકરાનું નામ પૂછ્યું. પેલા ભાઇએ જવાબ દીધો મારા 'દિકરાનું નામ પાકીસ્તાન છે.

'પેલા નોંધણીકારને થયું કે કંઇક ગોટાળો થયો હશે. આથી તેણે ફરી વાર પૂછ્યું તો પણ ઘરધણીએ એજ જવાબ દીધો' તેણે કહ્યું કે' મારા 'આ દિકરાનો જન્મ પાકીસ્તાનના જન્મ સાથે જ એટલે કે તા. ૧૪મી ઓગસ્ટ ૧૯૪૭ના રોજ થયો હતો મારા પુત્ર તથા પાકીસ્તાન માટે મને એક સરખો જ પ્યાર છે.

વસ્તી ગણતરીમાં બીજા પણ કેટલાક રમુજી કિસ્સાઓ નોંધાયા પામ્યા છે' દાખલા તરીકે તાજમહાલ, અલીલાખાન, નબીખાન, નેવાબખાન વગેરે, કેટલાક પિતાશ્રીઓને પોતાના સંતાનોનાં નામ પણ યાદ ન હતાં, તેથી કેટલાક ગૃહસ્થો પોતાની પત્નીને પુછતા આપણા ફલાણા નંબરના છોકરાનું નામ તો કહે!

સરકારી નોકરોએ નાણાં માટે ભય રાખવો નહિ

નૈરોબી ખાતે કેનીયા આફ્રિકન સીવીલ સરવન્ટસ એસોસીએશનની સભામાં ચીફ સેક્રેટરી સર કુટસે જણાવ્યું કે સરકાર જેમ બને તેમ જલ્દી ફ્લેમીંગ રીપોર્ટને અમલમાં લાવવા માગે છે. હાલમાં એવો ભ્રમ પ્રવર્તે છે કે સરકાર નાણાં ભરપાઈ કરવા આતુર નથી. હું આ ભ્રમ દૂર કરવા માગું છું ને સરકારનો આશય છે કે દરેક નોકરને ત્વરાથી નાણાં અપાય.

સર કુટસે જણાવ્યું કે લીડગરી કમિશનના રીપોર્ટ બાદ બે સાલે નાણાં અપાયાં હતાં, તો ફ્લેમીંગ કમિશને કામ શરૂ કર્યાના નવ-દશ માસમાં સરકાર તેનો અમલ કરે તો શું ખોટું કર્યું ગણાય?

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબા વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
જેના "લેટેસ્ટ લિસ્ટ" શી. ૨-૬ માં છુટી મળી શકશે.
[illegible] મળશે નહિં પેકીંગ મફત—પોસ્ટેજ ઉમેરશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો સાથે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન

સમાચાર સંગ્રહ

—ઝાંઝીબારમાં મ્યુનીસીપલ ચુંટણી તા. ૧૮મેના રોજ થશે અને આ માટેનો નોમીનેશન ડે તા. ૨ મેનો નક્કી કરવામાં આવ્યો છે.

—વેસ્ટ જર્મન સરકાર ભારતને સ્ટીલ પ્લાંટ માટે ૫૦ કરોડ માર્કની લોન આપશે.

—અમેરીકાએ એશીઆ, આફ્રિકા અને મધ્ય પૂર્વના પછાત દેશોને પ્રગતિ સાધવા માટે મોટી લોનો આપવાનું નક્કી કર્યું છે.

—જાપાનના રાજા ભારતના ત્રણ દિવસના પ્રવાસે ગયા છે. કલકત્તા ગયા બાદ તેમણે ભારતીય વિમાનમાં મુસાફરી કરી હતી. દિલ્હીના વિમાન મથકે પંડીત નહેરૂએ સત્કાર કર્યો અને રાજવીના માનમાં ૧૯ તોપોની સલામી અપાઇ.

—ગયા વર્ષે સૌરાષ્ટ્રમાં ઓછો વરસાદ પડતાં ઉભી થયેલી અછતની પરિસ્થિતિ માં લોકોને રાહત આપવા સરકારે સુરેન્દ્રનગર જીલ્લામાં રૂા. સવા લાખ નાં રાહત કામો શરૂ કર્યાં છે. આ રાહતકાર્યોનો હેતુ મજુરોને રોજી આપવાનો છે.

—અમદાવાદમાં રાણી એલીઝાબેથને ખાદી કમીશન તરફથી ગ્રેનાઇટનું એક શાલ ભેટ આપવામાં આવેલ જે વીંટીમાંથી પસાર કરી શકાતું હતું. ભારતના ગ્રામઉદ્યોગનાં જુદાં જુદાં દૃશ્યો જેના પર અંકિત થયાં છે તેવી લાકડાની પેટીમાં આ ભેટ અપાઇ હતી.

—સૌરાષ્ટ્રના પ્રસિદ્ધ યાત્રાધામ દ્વારકા માં પાણીની મુશ્કેલી દુર કરવા સરકારે રૂા. ૮ લાખની એક યોજના મંજુર કરી છે.

—સૌરાષ્ટ્રની અન્ય સુધરાઇઓની જેમ વઢવાણની સુધરાઇએ પણ શહેરના ઔદ્યોગિક વિકાસને વેગ આપવા માટે કેટલાંક પગલાં ભર્યાં છે. સુધરાઇએ શહેર માં સ્થપાતા ઉદ્યોગ માટે આવતી મશીનરી અને કાચા માલ પર દસ વર્ષ સુધી ઓક્ટ્રોય ન લેવાનું નક્કી કર્યું છે. આ ઉપરાંત ઔદ્યોગિક વસાહતના માર્ગ ન વેરો આપવા નિર્ણય કર્યો છે.

—અમરેલી જીલ્લાના પંદર ગામોમાંથી એક માસ દરમીયાન શીતળાના ૯૨ કેટલા કેસ નોંધાવા પામ્યા છે. જેમાં ૧૮ જણ મરણ થયાં છે. ચીતલ ગામે આ રોગની ખુબ અસર થવા પામી છે. ૫૮ કેસ બનવા પામ્યા અને શીતળાને કારણે ૨૧ જણનાં મૃત્યુ થયાં છે. જીલ્લાના કુલ પંદર ગામોને શીતળાગ્રસ્ત વિસ્તારો તરીકે જાહેર કર્યાં છે.

—સોવિયેટ કઝાખસ્તાનના પ્રધાનમંડળ ના અધ્યક્ષ શ્રી એસ. એ. તાજીએવને તેમના હોદ્દા પરથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા છે એમ સત્તાવાર કમ્યુનિકેશન પ્રવદાના અહીં મળેલા અંકમાં જણાવાયું છે.

—કાપડ કમીશનરની કચેરીના અધિકારીઓએ મોકલેલ અહેવાલ, નોંધ લઇને કરાયેલ ફેરી આધારે ૧૯૬૦ માં ટ્રીકો "રેશમીઉદ્યોગ" કાપડના ભાવ માર મળે છે

—નેપાળના પદભ્રષ્ટ કરાયેલા વડા પ્રધાન કોઇરાલાએ નેપાળના રાજાને ધમકી આપી છે કે જો મને અને મારા કેદ પકડેલા મિત્રોને યોગ્ય અદાલતમાં રજુ નહિ કરો તો હું ઉપવાસ ઉપર ઉતરીશ.

—કીનીયામાં બે ઉમેદવાર છે તેમાં એક છે કાનુના પ્રમુખ શ્રી ન્યામાલા અને બીજા છે શ્રી રીઉ રીડ. અગાઉ તેમણે પોતાને સ્વતંત્ર ઉમેદવાર તરીકે જાહેર કરેલ પરંતુ હવે તેઓ જણાવે છે કે હું કાનુ તરફથી ઉમેદવાર છું અને કાનુ તરીકે શ્રી ન્યામાલાની સામે ચુંટણીમાં ઉભો છું.

—છોટાઉદેપુર તાલુકાના અંબા ડુંગર વિસ્તારમાં ફ્લોરાઇટ નામની ખનીજ સંપત્તિ હોવાનો સંભવ હોવાથી કેન્દ્ર ના નિષ્ણાતોની એક ટુકડી આ અંગે ત્યાં તપાસ ચલાવી રહી છે.

—નિકાસના પ્રોત્સાહનના કારણાનાને આયર્ન ઓર પુરતા પ્રમાણમાં પુરું પાડવા માટે ભારત સરકારના સહકાર સાથથી રાજ્ય આયર્ન ઓરની ખાણોને સંપૂર્ણપણે ચાલુ રાખવાનું જણાવ વામાં આવી છે.

—સુરતના રીવણપુરામાં એક માટીની દેરી ધસી પડતાં ૧૩ જણાનાં મરણ થયાં હતાં. આમાં મોટા ભાગનાં બાળકો હતાં. ઘવાયેલાઓમાં બાકીની સ્થિતિ ગંભીર છે.

—કસ્ટમના અધિકારીઓએ પોરબંદર રોડને એડનથી આવતા એક મુસાફર ગોરધનદાસ ઓધવજીને અટકાવીને રૂા. ૩ હજારની કીંમતનો દાણચોરીનો માલ કબજે કર્યો હતો. મુંબઇ ઉતરીને પોતાના વતન ભાવનગર જતા આ મુસાફર પાસેથી વીસેક ઘડીયાળો, ૨૦ તોલા સોનું, બે રોલ ફલોક, એક રેડીઓ, ટેલીફોન, ટેપ રેકર્ડર, અત્તરની શીશીઓ વગેરે કબજે કરવામાં આવેલ છે.

—ભારત પાકીસ્તાન વચ્ચે સરહદની અદલાબદલી પુરી થઇ છે તેને પરિણામે રાવી નદી ઉપરનો પુલ પાકીસ્તાનના કબજામાં ગયો છે અને અમૃતસર અને ગુરદાસપુરનાં ૯૪ ગામડાં પણ સોંપાઇ ગયા છે. ભારતને સીયાલકોટ જીલ્લાનો અમુક ભાગ મળેલ છે. ત્રિપુરા જીલ્લાની ફેરબદલી પણ પુરી થઇ છે.

—સૌરાષ્ટ્રમાંની કાચ ખાણાના/ટ્રાન્સપોર્ટ કારણે કુનીનગીમુવા ટી. સી. એ જણાવ્યું છે કે આ હીરાકીટમાં કામ તમારી પાટીની મોટેરાવી ભરવા દેવામાં આવશે નહિ.

—દક્ષિણ વિસ્તારમાં મેહેરીના ફેક્ટરી ખાણોમાં કામ કરતા બધા કર્મચારીઓ અને મજુરોને અપીલ કરવામાં આવી છે કે હેરાતીના ખાણમાં આગ મુકવાના જે બનાવો બનતા જાય છે તે અટકાવવા માટે સૌએ માલીકોને સહકાર આપવો.

—જાપાનના એક ગામમાં ધરતીકંપ ના આંચકા આવતાં કેટલાંક મકાનો પડી ગયા છે અને કેટલાક માણસો માર્યા ગયા છે તથા કેટલાક જખમી થયા છે.

—અમેરિકાની પી. એલ. ૪૮૦ની યોજના હેઠળ ભારતને ત્રણ લાખ ગાંસડી રૂ ટુંક સમયમાં મળનાર છે

—બોન. પશ્ચિમ જર્મનીએ અમેરીકાને વેપારી ખાધને અમુક જાતનું અટકાવવા ૧ અબજ ડોલરની મદદ આપવાની જાહેર કરી છે.

—પેરીસના બજારમાં એક કસાઇ રેફ્રિજરેટરમાં ૧૮ કલાક પુરાઇ રહ્યા બાદ જીવતો અને ભાનમાં મળી આવ્યો હતો. ભૂલથી તે રેફ્રિજરેટરમાં પુરાઇ ગયો હતો.

—નડિયાદ બોરસદ તાલુકામાં સેલ ગામના એક ખેડુતે એક એકરમાં સુરતી મણ ૧૧૧॥ ડાંગર પકવીને વિકાસ ઘટક હરીફાઇમાં પ્રથમ ઇનામ મેળવ્યું છે.

—લીસબન પોર્ટુગીઝ પશ્ચિમ આફ્રિકાના લુઆન્ડા, એંગોલા ખાતે હથિયારધારી ત્રણ જુથે એક સરકારી જેલ, એક પોલીસ મથક અને સિવિલ જેલ પર હુમલો કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. હુમલાનો હેતુ કેદીઓને છોડાવી જવાનો હતો. આ અથડામણમાં ખુવારી મોટી થઇ હોવાનું જણાયું નથી. ઘણા ખરા હુમલાખોરોને પકડી લેવામાં આવ્યા હતા. કુલે ૭ જણ માર્યા ગયા છે.

વડા પ્રધાન ન્યેરેરેના મનોરથ

ટાંગાનીકાના વડા પ્રધાન શ્રી ન્યેરેરેએ દારેસલામ ખાતે કહ્યું છે કે ટાંગાનીકા માટેની આગામી માસની બંધારણીય પરિષદમાં બે તબક્કાઓ ચર્ચાશે, અને તે (૧) આંતરિક સ્વશાસન અને (૨) પૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય. ઉપરાંત પ્રધાન મંડળમાંથી સુચિત બે સરકારી સભ્યો ને દુર કરવાના મુદ્દા પર વિચારણા થશે.

આખા પુર્વ આફ્રિકન પ્રદેશો આઝાદી મેળવે ને સમવાય રચાય ત્યાં સુધી ટાંગાનીકા થોભે તેવા સુચનને નકારતાં ન્યેરેરેએ કહ્યું કે જ્યારે બધાને જવાબદાર સરકાર મળે ત્યારે સમવાયની વાત થઇ શકે.

શ્રી ન્યેરેરેએ પોતાના વાયુપ્રવચન માં જણાવ્યું હતું કે રાજકીય સ્વાતંત્ર્ય ની બાબતમાં તો ટાંગાનીકા માટે હવે કોઇ સમસ્યા રહી નથી. હવે ટાંગાનીકા સમક્ષ માત્ર રહેલો છે ફકત આર્થિક આઝાદીનો.

જર્મનીની મારી મુલાકાતથી મને ખાત્રી થઇ છે કે ગરીબાઇ, અજ્ઞાનતા અને રોગચાળા સામે જો ટાંગાનીકા પ્રજા સ્વાશ્રયી બની લડત ચલાવે તો જર્મનીની પ્રજા ટાંગાનીકાને મદદ કરવા એકદમ તૈયાર છે. હું કાંઇ દાન કે ભિક્ષા માંગવા જર્મની ગયો ન હતો. આપણે સખતથી મહેનત કરી આપણા જ પ્રયત્નો દ્વારા, આપણને મદદ કરવા માગતા સૌને ખાતરી કરી આપવી જોઇએ કે અમારા દેશને આબાદ બનાવવા માટે અમે સૌ જાતમહેનત કરવા તૈયાર છીએ. અમારા દેશનો એકપણ દર્દી દવાદારૂ વિના ના રહે, એકપણ બાળક નિશાળ વિના ના રહે. દરેકને કમાવાની તક મળે એવી સ્થિતિ લાવવા માગીએ છીએ.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું ખરીદો, ભરોસો મગાવો, મફતોડ ટાળો.
અમારે ત્યાં નીચેની ખરીદી વસ્તુઓ મળે છે
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર સ્વદેશી અને બીજી અનેક જાતની ભાતો, રીતનો પણ ભાતો ગરમ તથા જરસીસ, પુલોવર, કારડીગન, બ્લાઉઝ, મફલર, મોજાં બિ.
બાળકો માટે: નાના બાળકોના અંગરખા, ટોપી, ફ્રોક, શર્ટ, સ્વેટર, ચડ્ડી, મોજાં, નેપકીન્સ, પુલોવર, પેટીકોટ, નાઇટી, બીબ્સ, ટેરીકોટ ફ્રોક, બાબા સ્વેટર બિ.
ટેબલ ક્લોથ, ચાદરો, સ્વદેશી કાપડો, શર્ટીંગ, ગાલી, બિ
વેપાર માટે ખાસ જેથ બનાતા રંગબેરંગી સ્ટીલના વાસણો, ઇન્ડેન્ટ
વિલંબ શા માટે! સસ્તો માલ વેચાય જવા વધે વાર!!
ઉમરાળા વાળોને: સાઉથ ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફ્રેના વ્યાપારગાર — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૭૫૭
માસ્તર બિલ્ડીંગ્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

હિંદના સમાચારો

તા ૧૪-૩-૧૯૬૧.

હિંદુસ્તાન શિપયાર્ડના ઉત્પાદનમાં થયેલો વધારો

મુંબઈ : વિશાખાપટ્ટનમ ખાતેના હિંદુસ્તાન વહાણવાડાના તંત્રી અધ્યક્ષ શ્રી ગગનવિહારી મહેતાએ ત્યાંની વાર્ષિક સામાન્ય સભા સમક્ષ બોલતાં જણાવ્યું હતું કે ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન વહાણવાડા ખાતે રૂ. ૪૦૧.૪૮ લાખની કિંમતનું ઉત્પાદન થયું છે જે ૧૬.૨ ટકા ગયા વર્ષ કરતાં વધુ છે.

વર્ષ દરમિયાન ચાર 'રાજકુમાર', 'ઇન્ડિયન ઇન્વરટી પ્રુવાઇ' અને 'જલા-વહાણી' વહાણો વહાણવાડા ખાતે બંધાઈ રહેલા થયા છે.

શ્રી મહેતાએ એવો દાવો કર્યો હતો કે આમ ઉત્પાદન વધવા છતાં ખર્ચમાં ઘટાડો થયો છે, જે, એ દર્શાવે છે કે કાર્યક્ષમતા વધી છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આ વહાણવાડા ખાતેથી આવતા થોડા દિવસોમાં જ "ગ્રેટ ઑફ ઉત્તર પ્રદેશ" નામનું વહાણ બંધાઈ તૈયાર કરવામાં આવશે. તેમણે એવી રજુઆત કરી હતી કે વહાણવાડાને તરતમાં જ બીજા વધુ વહાણ બાંધવાની વર્દી મળી છે પરંતુ તે માટે જરૂરી પોલાદનો જથ્થો સમયસર મળી રહે તે માટે પોલાદની આયાતની પરવાનગી મળે, તે ઇચ્છનીય છે. જો કે દુર્ગાપુર કારખાનામાં ટુંકમાં જ પોલાદનું ઉત્પાદન થવાનું છે, છતાં આ બાબતમાં વહાણનો શરૂઆતનો ભાગ બાંધવા માટે જરૂરી પોલાદ મેળવવાનો સમય થઈ ચૂક્યો છે.

શ્રી મહેતાએ વહાણવાડા ખાતે 'ડ્રાય ડૉક'ની જરૂરિયાતનો ઉલ્લેખ કરી જણાવ્યું હતું કે સરકાર ત્રીજી યોજનામાં આ અંગે 'તારતો પગલો' ભરશે એવી ભવિષ્ય સમજૂતીની જોગવાઈ રાખશે, એવી આશા રાખી શકાય. તેમણે વહાણવાડા ખાતે બંધાતાં વહાણોની કિંમત અંગેની મુશ્કેલીઓનો પણ સવિસ્તર ઉલ્લેખ કર્યો હતો.

રમતગમતોને મળનારું નાણાકીય પ્રોત્સાહન

ગ્રામવિસ્તારોમાં રમતગમતોને લોકપ્રિય બનાવવાના હેતુથી ગુજરાત સરકારે વ્યાયામશાળા, અખાડા, કસરત કેન્દ્રો વગેરે જેવી માન્ય સંસ્થાઓને રમતોત્સવ યોજવા તથા રમતગમતોનાં સાધનો વસાવવા સહાય આપવા માટે ચાલુ વર્ષે નાણાકીય જોગવાઈ કરી છે.

ગ્રામવિસ્તારોમાં રમતગમતોનો વિકાસ કરવામાં રસ ધરાવતી અને નાણાકીય સહાય મેળવવા ઇચ્છતી સંસ્થાઓએ સબંધકર્તા જીલ્લાના કેળવણી નિરીક્ષકોને અરજી કરવી. આ અંગેની વધુ વિગતો પણ કેળવણી નિરીક્ષકો પાસેથી મળી શકશે.

અધ્યાપકોની અપીલ માન્ય રહી

નવી દિલ્હી : શિક્ષણ ખાતાએ બનારસ હિંદુ યુનીવર્સિટીના આઠ પ્રાધ્યાપકોને ગયા વર્ષના જુનમાં નોકરીમાંથી છૂટા કરવાના યુનીવર્સીટીની કારોબારી સમીતીના હુકમોને રદ ઠરાવ્યા હતા. પ્રાધ્યાપકોની અપીલોને માન્ય રાખતાં ખાતાએ જણાવ્યું હતું કે કારોબારી સમીતીએ આ અંગે કરેલો ઠરાવ તેની સત્તાની ઉપરવટ હતો અને તે રદ થવો જોઈએ.

શિક્ષણ ખાતાના મંત્રી અને અન્ય હોદ્દેદારો ઉચ્છલ મહાલની મુલાકાતે

નવાપુર : ગુજરાત રાજ્યના શિક્ષણ ખાતાના મંત્રી શ્રી ઝાલા, શિક્ષણ ખાતાના નાયબ ડીરેક્ટર શ્રી શુક્લ તથા સુરત જીલ્લાના સમાજ કલ્યાણ ખાતાના અધિકારી તાજેતરમાં ઉચ્છલની મુલાકાતે આવ્યા હતા. ઉચ્છલ મહાલની વસ્તિ, શાળાઓ અને શિક્ષણ અંગેના પ્રશ્નો વિષે ઉપરોક્ત અધિકારીઓએ ઉચ્છલ મહાલ સેવા મંડળના ઉપ-પ્રમુખ શ્રી મોહનભાઈ દેસાઈ સાથે ચર્ચા કરી હતી.

આખા મહાલમાં એક પણ શાળાનું મકાન પાકી બાંધણીનું નથી એટલે એ મકાનો પાકા બાંધવાની જરૂર છે. ઉચ્છલ ગામ મહાલનું મુખ્ય ગામ હોઈ ત્યાં એક મોટી અને સાધનસંપન્ન શાળા બાંધવી જોઈએ. સારા શિક્ષકો લાવવા જોઈએ અને મહાલના ઉત્કર્ષ માટે તુરત પગલાં લેવાં જોઈએ એવા ઘણા પ્રશ્નો વિષે ચર્ચા થઈ હતી. આ પ્રસંગે શ્રી ઝાલા તથા શ્રી શુક્લે આ બધા કાર્ય બાબત તેટલું સત્વર હાથ ધરવાના પ્રયત્નો થશે એવી હૈયાધરપત આપી હતી.

આ અધિકારીઓ ચર્ચા કર્યા બાદ આહવા (ડાંગ) જવા ઉપડી ગયા હતા.

વેરાવળમાં ઔદ્યોગિક વિસ્તાર

રાજકોટ : સુધરાઈને કિનારે ઔદ્યોગિક વિસ્તાર વિકસાવવાનો વેરાવળ સુધરાઈએ નિર્ણય કર્યો છે. અત્રે બોર્ડની મળેલી સભામાં આ બાબતને લગતો એક ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ ઉપરાંત નવી ઔદ્યોગિક યોજનાઓ માટેની પથરાશામાં તથા કાચી સામગ્રીને પાંચ વર્ષ સુધી નાકાવેરામાંથી મુક્ત રાખવાનું સુધરાઈએ ઠરાવ્યું હતું.

ગુજરાત સરકારે તાજેતરમાં અખીલ સુધરાઈઓને એક પરિપત્ર પાઠવ્યો હતો અને તેમાં નવા બનતા ઉદ્યોગોને નાકાવેરામાંથી બાકાત રાખવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું. આ પરિપત્રને અનુસરીને વેરાવળ સુધરાઈએ નાકા વેરાની છુટછાટ આપવાનું ઠરાવ્યું છે.

શહેરેશહેરમાં યુનીવર્સીટી હોવી જોઈએ

ઇન્દોર : યુનીવર્સીટી ગ્રાન્ટસ કમીશનના મંત્રી શ્રી સેમ્યુઅલ મથાઈએ જણાવ્યું હતું કે અત્યારે નહિ, તો પણ દૂરના ભાવિમાં દેશના દરેક મોટા શહેરમાં એક યુનીવર્સીટી હોવી જોઈએ. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે બ્રીટન અને અમેરિકાની તર્જીને લીધે તે પ્રમાણે કરવાને આપણે તૈયાર નથી.

ઇન્દોર યુનીવર્સીટી તરફથી તેમના માનમાં યોજવામાં આવેલા સમારંભમાં શ્રી મથાઈ બોલી રહ્યા હતા.

નિકાસનો નવો વિક્રમ નોંધાયો

નવી દિલ્હી : ૧૯૬૦ દરમ્યાનની ભારતની નિકાસ ગઈ સાલની રોકડા આંકડાઓ કરતાં પણ વધી જશે એવી ધારણા છે. તાજેતરનાં મહિનાઓ દરમ્યાન થયેલા વધારા જતાં ચાલુ સાલની કુલ નિકાસ રૂ. ૬૪૦ કરોડની થશે એમ સત્તાવાર સાધનો દ્વારા જાણવા મળે છે. ૧૯૫૯નો આંકડો રૂ. ૬૨૭ કરોડનો હતો, જે કોરિયાની લડાઈ વખતે આવેલા ઉછાળા પછી ઊંચી સપાટી હતો. ચાલુ વર્ષની સારી કામગીરીને પરિણામે બીજી યોજનાનું નિકાસલક્ષ્યાંક સંપૂર્ણપણે પાર પડશે.

ભારતમાં હવે સ્ત્રીઓ પણ પર્વતારોહણ કરશે

દાર્જીલીંગમાં પર્વતારોહણ કરતાં શીખવાડતી સંસ્થાએ નક્કી કર્યું છે કે ભારતીય મહિલાઓને પણ આવાં સાહસમાં ભાગ લેતી કરવી અને તેને લગતું શિક્ષણ આપવું. આ સંસ્થાએ આવા કામમાં રસ ધરાવતી મહિલાઓની માંગણી કરી છે કે જેથી તેઓ આવતા વર્ષમાં પાવરધાં બની શકે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્ષ રીટર્ન્સ, હાઉસ-સૉલ, રેવન્યુ ક્લીઅરન્સ અને ટ્રાન્સ્ફેરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠલ

૧૨ પાર્કસી આર્કેડ, ૨૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયેગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલ્સના
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- શેમર
- શેકરી
- લેડેક્ષ
- રુસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૭

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ઈદગાહ

પ્રેમચંદ

રમજાનના પૂરા ત્રીસ રોજા પછી આજે ઈદ આવી છે. બધે ઈદગાહ જવાની તૈયારીઓ ચાલી રહી છે.

કોઈના કુરતામાં બટન નથી; પડોશીને ઘેર સોયદોરો લેવા દોડે છે.

કોઈનાં પગરખાં કડક થઈ ગયાં છે, તેમાં તેલ નાખવા ઘાંચીને ઘેર દોડે છે.

જલદી જલદી બળદોને પાણી ખાણ દાણ નીરી દો; ઈદગાહથી પાછા ફરતાં બપોર થઈ જશે. ત્રણ ગાઉ પગે ચાલીને જવાનું, એટલે બપોર પહેલાં પાછા ફરવાનું તો ક્યાંથી બનશે!

બધાંય છોકરાઓ તો ખુબ આનંદમાં છે. કો'ક એક રોજો રાખ્યો હતો—અને તે પણ બપોર સુધીનો જ, અને કો'કે તો તે પણ નહિ. એમને હવે તો ઈદગાહ આવી છે, ઈદગાહ જવા હજી કેમ નીકળતા નથી!

એ શું સમજે કે અબ્બાજાન હાંફળા ફાંફળા ચૌધરી કાયમઅલીને ઘેર કેમ દોડયા છે! એમને શી ખબર કે ચૌધરી જો આજે નજર બદલી દે તો આ આખીય ઈદ મોહરમ બની જાય!

વારેવારે સહુ ખિસ્સાઓમાંથી પોતાનો ખજાનો કાઢે છે, ગણે છે, અને ખુશ થઈ-પાછો મૂકી દે છે. મેહમૂદ ગણે છે: એક, બે,...દસ, બાર—તેની પાસે બાર પૈસા છે! મોહસીન પાસે એક, બે, ત્રણ....આઠ, નવ,...પંદર—પંદર પૈસા છે. આ અગણિત પૈસા વડે તો અગણિત ચીજો લાવીશું: રમકડાં, મીઠાઈ, બ્યુગલ, દડો...

અને સૌ કરતાં વધુ આનંદમાં છે હામિદ. એ ચાર-પાંચ વર્ષનો, ગરીબ ચહેરાનો, દુબળો-પાતળો છોકરો હતો. તેનો બાપ ગયે વર્ષે કોલેરામાં મરી ગયો હતો, અને મા પણ ફિક્કી ફિક્કી થઈને મરી ગઈ હતી. હામિદ હવે પોતાની ઘરડી અમીનાના ખોળામાં સૂવે છે—અને એટલો જ ખુશ છે: તેના અબ્બા રૂપિયા કમાવા ગયા છે, ઘણી બધી થેલીઓ રૂપિયાની ભરીને લાવશે. મા પણ અલ્લાહમિયાંને ઘેરથી તેને માટે ઘણી સારી ચીજો લેવા ગઈ છે. હામિદના પગમાં જોડા નથી, માથે, જેનો ગોટો કાળો પડી ગયો છે એવી, જૂનીપુરાણી ટોપી છે. છતાં તે આનંદમાં છે.

અમીના પોતાની ઓરડીના એક ખૂણામાં બેઠી બેઠી રોતી હતી: આજે ઈદનો દિવસ, અને તેના ઘરમાં એક દાણો પણ અનાજનો દાણો ન મળે! આજે આબિદ જીવતો હોત તો ઈદ શું આ રીતે આવત અને ચાલી જાત!

અમીનાનું દિલ કમકમી રહ્યું હતું. ગામનાં બાળકો પોતપોતાના બાપ સાથે જતાં હતાં. હામિદને તો અમીના સિવાય કોણ છે! તે શી રીતે તેને એકલો જવા દે! ભીડમાં ક્યાંક એ ખોવાઈ જાય તો શું થાય! નાનું બાળક! ત્રણ ગાઉ ચાલશે શી રીતે! પગમાં જોડા પણ નથી, છાલાં પડી જશે.

હામિદે અંદર જઈને દાદીને કહ્યું: "ચિંતા ન કરીશ, મા; હું સૌથી પહેલો આવી પહોંચીશ."

ને દહાડે ફહીમનનાં કપડાં સીવ્યાં હતાં, તેના આઠ આના મળ્યા હતા. આ આનાને ઈમાનની જેમ તે આ ઈદ માટે જ સાચવી રાખી હતી. પણ કાલે ગ્વાલણે દૂધ ઉધાર આપવાની ના પાડી, એટલે હવે તો માત્ર બે આનાના પૈસા બચ્યા છે. ત્રણ પૈસા હામિદના ખીસામાં, અને પાંચ પૈસા અમીનાના બટવામાં. આટલી મૂડી પર એ તહેવાર: અલ્લાહનો જ આધાર!

ગામમાંથી ટોળું રવાના થયું. બીજાં બાળકો સાથે હામિદ પણ હતો. એના પગને તો જાણે પાંખો આવી હતી.

શહેર નજીક આવી ગયું. સડકની બંને બાજુ મોટી મોટી ઇમારતો આવવા લાગી: આ કચેરી...આ કોલેજ...આ ક્લબ...

આટલી મોટી કોલેજમાં કેટલા બધા છોકરા ભણતા હશે!

ક્લબમાં જાદુના ખેલ થાય છે, સાંભળ્યું છે કે અહીં સાહેબ લોકો ભેગાં રમવા આવે છે. મોટા મોટા માણસો—મૂછ ને દાઢીવાળા—અહીં રમે છે! અને મડમો પણ રમે છે—સાચું! આપણી માને જો એવું આપી દો... તો—શું નામ એનું! બૅ, બેટ—તો એને તો એ પકડી જ ન શકે, ફેરવતાં જ પડી જાય.

મહેમૂદ કહે: "મારી અમ્મીજાનના હાથ જ કાંપવા માંડે: અલ્લાહ કસમ!"

"અરે, આપણી કેટલીય પ્લેટ ઉપાડે છે!" મોહસીન બોલ્યો: "ત્યારે જેટલું બેટ પકડતાં તે ઘણા હાથ કાપ્યો હશે? અરે, રોજ કેટલાંય ઘડા પાણી ભરીને લાવે છે. પાંચ બેડાં તો મારી ભેંસ જ પી જાય છે. મડમને જો એક બેડું પાણી ભરવું પડે ને, તો આંખે અંધારાં આવી જાય—હા!"

"પણ એ દોડતી તો નથી ને!" મહમૂદે સવાલ કર્યો: "કૂદકા તો નથી મારી શકતી ને!"

"હા, કૂદકા મારી શકતી નથી; પણ—" મોહસીનને સાંભરી આવ્યું: "જે દહાડે મારી ગાય છૂટી ગઈ હતી, અને ચૌધરીના ખેતરમાં જઈને પડી હતી, તે વખતે અમ્મી તો દોડી હતી કે હું પણ તેને પકડી શક્યો નહોતો—સાચું!"

હવે કંદોઈઓની દુકાનો શરૂ થઈ. આજે એ બધી ય ખૂબ સજાવેલી હતી. આટલી બધી મીઠાઈઓ કોણ ખાતું હશે! જુઓને: એક એક દુકાનમાં સેંકડો મણ હશે! સાંભળ્યું છે કે રાતના જીનાત આવીને તે ખરીદી જાય છે. અબ્બા કહેતા હતા કે, મધરાતે એક આદમી દરેક દુકાને જાય છે, અને જેટલો માલ રહ્યો હોય તે બધોય ખરીદી લે છે અને એવા રોકડા રૂપિયા ગણી આપે છે— બિલકુલ આપણા જેવા જ રૂપિયા!

બધા આગળ ચાલ્યા. આ પોલીસ-ચોકી છે. અહીં પોલીસો કવાયત કરે છે: 'રેટ ટન! ફૂલ ફેન! રેટ ટન! ફોમ ફોસ'! આખી રાત બિચારા ફરતા ફરી ચોકી કરે છે; નહિ તો ચોરીઓ ઘણી થાય.

મોહસીન કહે: "હવે કરી એમણે ચોકી! તમે પાકા બધું જાણતા હશો! અરે, હજરત, એ તો ચોરીઓ કરાવે છે. શહેરમાં જેટલા ચોર-ડાકુ છે, એ બધા એમની સાથે મળેલા હોય છે. રાતે એ લોકો ચોરોને કહેતા હોય છે કે, ચોરી કરો; અને પછી પોતે બીજા મહોલ્લાઓમાં જઈને 'જાગતા રહેજો...'—'જાગતા રહેજો'ની બૂમો પાડતા હોય છે! ત્યારે જ તેમની પાસે ખૂબ પૈસા હોય છે ને! મારા મામા એક થાણામાં ચોકીદાર છે. મહિને વીસ રૂપિયા પગાર મળે છે, છતાં દર મહિને પચાસ રૂપિયા ઘેર મોકલે છે: અલ્લા-કસમ! મેં એક વાર પૂછ્યું હતું કે, મામા, તમે આટલા બધા પૈસા ક્યાંથી લાવો છો? તો એમણે હસીને કહ્યું: બેટા, અલ્લાહ આપે છે! પછી પોતે જ આગળ કહેવા લાગ્યા: 'અમે લોકો ધારીએ તો એક દહાડામાં હજારો રૂપિયા લઈએ. અમે તો આટલા પૈસા જ લઈએ છીએ—કે જેથી બદનામી ન થાય, અને નોકરી પણ ચાલી ન જાય.'"

હામિદે પૂછ્યું: "આ લોકો ચોરી શા કરાવે છે, તો એમને કોઈ પકડતું કેમ નથી!"

મોહસીન તેની અણસમજીનતા પર દયા દાખવતો બોલ્યો: "અરે ગાંડા! એમને કોણ પકડે? પકડનારા તો એ પોતે જ છે. પણ, અલ્લાહ એમને સજા પણ ખૂબ કરે છે; હરામનો માલ હરામમાં જાય છે. હમણાં—થોડા દહાડા થયા—મામાના ઘરને આગ લાગી હતી. આખી જીંદગીની કમાણી એમાં બળીને સાફ થઈ ગઈ. એક વાસણ સુદ્ધાં ન બચ્યું. કેટલાક દહાડા ઝાડ નીચે સૂઈ રહ્યા—અલ્લા-કસમ, ઝાડ નીચે!"

એમ કરતાં ઈદગાહ આવી ગઈ. ઉપર આંબલીનાં વૃક્ષોની છાયા હતી. નીચે પાકી ભોં હતી, અને તેના પર જાજમ બિછાવેલી હતી. રોજા રાખનારાઓની હારની હાર એકની પાછળ એક—એમ ક્યાંય સુધી ગઈ હતી, નવા આવનારા હાથ-પગ-મોં ધોઈ પાછળની હારમાં ઉભા થઈ જતા. કેવું સુંદર સંચાલન છે! કેવી સુંદર વ્યવસ્થા! હજારો મસ્તકો એક સાથે સિજદામાં ઝૂકે છે. પછી પાછા એ બધાં એકીસાથે ઉભાં થઈ જાય છે. વળી પાછાં એકીસાથે ઝૂકે છે, અને એકીસાથે ઘૂંટણીએ બેસી જાય છે. જાણે કે વીજળીના દીવા એકીસાથે સળગે છે, અને એકીસાથે બુઝાઈ જાય છે.

નમાજ પૂરી થઈ ગઈ. લોકો એકબીજાને ભેટે છે. પછી મીઠાઈ અને રમકડાંની દુકાનો પર બધા તુટી પડે છે.

આ ચકડોળ: લાકડાના હાથી, ઘોડા, ઊંટ લટકાવેલાં છે. એક પૈસો આપી અમે તેના પર બેસો—અને પચીસ ફેરાની મોજ ઉડાવો!

મહેમૂદ, મોહસીન, નુરો અને સમ્મી આ ઘોડા અને ઊંટ પર બેસે છે. હામિદ દૂર ઊભો છે. તેની પાસે તો ત્રણ જ પૈસા છે. પોતાના ખજાનાની ત્રીજા ભાગની રકમ એક જરા—શી ચકરડી-ભમરડી ખાતર ખરચી નાખવા તે તૈયાર નથી.

(અધૂરું)

---

* ઈદ એ ઈસ્લામમાં એક મહત્વની તિથિ ગણાય છે. 'ઈદ'નું ભાષાંતર 'આનંદ'.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને કાંઠડે શિ. ૩-૦
કોઇ ગોરા કોઈ કાળા શિ. ૩-૦
આ ઓફિસેથી મળશે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ નવા નામવાળા, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સાડીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે જાતજાતના ફુલ જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બ્લાઉઝો માટે—શુટીંગ, લીનન, ફ્લોનેલ, સીલ્ક, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૪-૬૭૮૬ — બોક્સ ૬૫૪૯.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન સમાચાર

રણછોડભાઇ મોરારજી હુસાકા નિવાસી ના સંબંધી શ્રી નરોત્તમભાઇ પરશોત્તમના શુભ લગ્ન તા. ૫-૩-૬૧ ના રવિવારે, શ્રી નારણભાઇ ભિખાભાઇ ભીખીની સુપુત્રી કુ. દેવીબેન સાથે થયા તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને પા. ૧-૧-૦ ભેટ.

• •

શ્રી નારણભાઇ ભિખાભાઇ ભીખીની સુપુત્રી કુ. દેવીબેનના શુભલગ્ન હુસાકા-વાળા રણછોડભાઇ મોરારજીના સબંધી શ્રી નરોત્તમભાઇ પરશોત્તમભાઇ સાથે તા. ૫-૩-૬૧ના શુભદિને થયા હતાં. તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને પા. ૧-૧-૦ ભેટ.

• •

શ્રી ગોપાળભાઇ રામાભાઇ કીમ-ડોસવાડાની સુપુત્રી કમળાબેનના શુભ લગ્ન શ્રી ડાહ્યાભાઇ ભીખાભાઇના સુપુત્ર ગુલાબદાસ સાથે તા. ૧૨-૩-૬૧ના શુભદિને થયા હતાં તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને પા. ૨-૨-૦ ભેટ.

• •

ફોર્ડસબર્ગના શ્રી રણછોડભાઇ ભગા-ભાઇના સુપુત્ર ગુલાબભાઇ ઉર્ફે ડાહ્યાભાઇના શુભ લગ્ન શ્રી મંગાભાઇ પરશુભાઇની સુપુત્રી મંગળબેન સાથે તા. ૧૨-૩-૬૧ના શુભદિને થયા હતા તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને ભેટ પા. ૧-૧-૦.

• •

ટુકવાડાના શ્રી મંગાભાઇ પરશુભાઇની સુપુત્રી મંગળબેનના શુભલગ્ને શ્રી રણછોડભાઇ ભગાભાઇના સુપુત્ર શ્રી ડાહ્યાભાઇ સાથે તા. ૧૨-૩-૬૧ના શુભદિને થયાં હતાં તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને ભેટ પા. ૨-૨-૦.

ઓશર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

ઝીણાભાઇ જેઠ ડાહ્યાભાઇ	સ્ટૅંગર	૧૦-૬
મકનજી પટેલ	[illegible]	૧૦-૬
ડાહ્યારામ વાલજી	સ્ટૅંગર	૫-૩
પરાગભાઇ ચંદનભાઇ	ફોર્ડસબર્ગ	૧-૧-૦

અવસાન

અમારી ધર્મપત્નિ ઝવેરબેન તા. ૨૭-૨-૬૧ને સોમવારે સવારે અમારાં નિવાસસ્થાને ટુંકી માંદગી બાદ દેવ લોક પામ્યા હતા. તેઓ પાછળ બે પુત્રીઓ અને પુત્રને શોક કરતાં મુકી ગયા છે. તે પ્રસંગે જે ભાઇ બેનોએ અમારા દુઃખનાં સમયમાં હાજરી આપીને તેમજ તાર, પત્ર અને ટેલીફોન દ્વારા જે દિલસોજીના સંદેશા પાઠવ્યા હતાં તે બધા અમે સર્વેનો ખરા અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ. તેમના આત્માને પ્રભુ શાંતિ અર્પે એજ પ્રાર્થના.

કોંગ્રેસ ઉમેદવારને હરાવવામાં કોંગ્રેસીઓનો સાથ

શિલોંગ: આસામના કોંગ્રેસીઓના મતભેદોની ચર્ચાવિચારણા અને આવતા વર્ષે થનારી ચુંટણી વખતે સંયુક્ત મોરચો રચવાના હેતુથી મતભેદોનું નિરાકરણ કરવા માટે આસામ પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ (સામાન્ય સમીતી)ની એક ગુપ્ત બેઠક મળી હતી.

૧૯૫૯મા નૌગોંગ ખાતે થયેલી પેટા ચુંટણીમાં એક સામ્યવાદી ઉમેદવાર શ્રી ફણી બોરાએ કોંગ્રેસી ઉમેદવાર આસામ વિધાનસભાના અધ્યક્ષના સ્પીકર શ્રી દેવકાન્ત બોરૂઆને આપેલા પરાજયની બાબતે ડો. ભારતસિંહના પ્રમુખપદ હેઠળની ને આસામ પ્રદેશ કોંગ્રેસે નીમેલી સમીતીએ કરી હતી.

પરાજયના કારણોની તપાસ કરનાર સમીતીએ જણાવ્યું હતું કે કેટલાક કોંગ્રેસીઓએ કોંગ્રેસની વિરૂદ્ધ કામ કર્યું હતું. અન્ય કોંગ્રેસના પરાજયમાં કોઇ પણ રીતે અલિપ્ત રહ્યા હતા.

સમીતીના આ હેવાલ પર પ્રદેશ કોંગ્રેસ કારોબારીએ વિચારણા ચલાવી હતી અને કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી રેડ્ડી સમક્ષ આ હેવાલ રજુ કરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો.

શ્રી ટ્રાં. પ્ર. એસોસીએશન

સને ૧૯૬૧નું વાર્ષિક સંમેલન

ઉપરોક્ત એસોસીએશનનું વાર્ષિક સંમેલન તા. ૬-૪-૧૯૬૧ના ગુરૂવારે બપોરે ૧-૧૫ કલાકે જોહાનીસબર્ગમાં, ૫૦ ફેરેડે સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલા ગાંધી હોલમાં શ્રી દેવાભાઇ કાનજીના પ્રમુખપદે મળશે. વિષય વિચારણી સમીતી તા. ૫-૪-૧૯૬૧ના બુધવારે સાંજે ૬-૩૦ કલાકે, ૩૩ ગેરટ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલા ભારત મેન્શનના પરિતોષ-હોલમાં મળશે. જે પહેલા સભ્યો તરફથી આવનાર ઠરાવોની દરખાસ્ત મળીને પણ લેવાશે. આ બન્ને પ્રસંગોએ વેળાસર પધારવા દરેક જ્ઞાતિબંધુને આગ્રહભરી વિનંતી છે.

સંમેલન કાર્યક્રમ (૧) ઓડીટ તથા મંત્રીનો રીપોર્ટ, (૨) હિસાબની રજુઆત, (૩) ઠરાવો, (૪) ચુંટણી, (૫) પરચુરણ.

કાંતિલાલ ભુલાભાઇ
સ્વાગત પ્રમુખ
રમેશચંદ્ર ડુલ્લભભાઇ
સ્વાગત મંત્રી
ડી. દર્શનલાલભાઇ સેનડો
વિઠ્ઠલદેવ નથવજી શાસ્ત્રી
મંત્રીઓ
રજનીકાંત ભીખાભાઇ માસ્તર
ભગવાનદાસ વલ્લભભાઇ મિસ્ત્રી
સ. મંત્રીઓ
શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન
૩૩, ગેરટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે સુશોભીત અને વેન્ટીલેટેડ હોલ પણ બાગમાં તમારે ખુશીએ ખાવાની વ્યવસ્થા કરવાનો અમે બંદોબસ્ત કર્યો છે.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી ડીનર સીકાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦,
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
આમલી, હળદર (સુકી), સુકા લાલ મરચા, ધાણા, સુકા ચીભા (કાચા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને દેશી પાન બજાર ભાવ, પોર્ટેજ ચડાઉ.
સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની સિઝન ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયમ કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર ખુબ ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનું પરમીટ અમારી મોકલીશું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
બુકકીપર, ઇન્કમટેક્ષ, વીમાના અને જનરલ એજન્ટ
હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરિયાઇ અગર રેલ્વે માર્ગે મુસાફરી કરવા મેં અમારી મારફતે મુકરર કરો.
ઇન્ડીયા, આફ્રિકા, યુરોપ, અમેરીકા, પાકિસ્તાન, સિલોન વિગેરેના પાસપોર્ટ ભરાવી આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા લખવાના વગેરેનું કામ કરીએ છીએ. કેપટાઉન, લંડન વિગેરે ઠેકાણે કોઇ પણ ફી લીધા વિના અને ખાસ અમારી રીતે એજન્ટની સંભાળ લઇએ છીએ.
ઇન્શ્યુરન્સ કંપની ઓફિશ્યલ પ્રતિનિધિ
Office: 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone: 339033, Johannesburg
Residence: 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone: 330816, Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, લોન્જ ... ઝ, કીચન ચેર્સ, સાઇડ બોર્ડ ઓકેશનલ ટેબલ, બુક કેસ ... સ, સફ્રન રીઝ્ડ ... વાજબી ભાવે ખરીદી શકશો. અને પધારી ... મ જોવા ચુકશો નહિ.
—ઓફીસ, ટેબલ અને ... ન હરેક—
જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. ... સ્ટોક હમેશાં તૈ... ઓર્ડર મંગાવો અને મેળવો ... પધારો.
L. MIST RY
51 BREE STREET, BURGE RSDORP.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi ... dhi, International Printing (Phoenix) Address, INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 11—Vol. LIX.
Friday, 24th March, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

Liberals Recall Massacre

THE following statement was issued by the National Executive of the Liberal Party of South Africa on the occasion of the first anniversary of the "Sharpeville Massacre":

March 21st is the anniversary of Sharpeville. The Liberal Party mourns with those who lost relatives and friends that day. Sharpeville was a demonstration by people without representation. As long as non-White South Africans are without representation they will be forced to make their demands known by demonstrations. The way to avoid further Sharpevilles is to give all South Africans effective Parliamentary representation NOW. We call upon the Government to do so. We further call upon it to withdraw the present bans on the African National Congress and the Pan Africanist Congress, when this matter comes up for review shortly.

THE HINDU ON APARTHEID

VERWOERD MUST YIELD OR . . .

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI (By Mail)—Writing on the subject of *apartheid* the influential and conservative daily of Madras, "The Hindu" said that the Nationalists led by the extremists like Strydom and Verwoerd had carried the policy of racial segregation to extremes which have caused reaction not only from Africans and Indians but from less fanatical white men, like the English, members of the Dutch Reformed Church, and the liberal minded Afrikaners themselves.

"The Hindu" went on to comment:

At the same time, it is important to recognise that the mass movements against apartheid are led by the educated Africans and Indians who live in the towns. There are more educated Africans in South Africa than anywhere else in Africa. They are not demanding independence or asking the white men to leave the country. All they want is the vote and the removal of racial segregation. It is ridiculous for Mr. Verwoerd to pretend that the grant of civil rights to the coloured races would spell the doom of the white men. Though there are few Pan-Africans among the educated Africans, the vast majority are demanding only the rights of citizenship and they are using strictly non-violent means to support their case. They would say that the Commonwealth is composed of nations which adhere to democracy and that so long as the South African Republic denies the franchise to non Europeans, it cannot claim a place in Commonwealth councils. The British answer to this is, "Would the expulsion of South Africa help any other country? Would it help the Africans themselves?" There is today a strong movement in Britain in favour of democracy in Africa and the Union has already felt the force of economic boycott. There is little doubt that Dr Verwoerd will have to yield ground in the face, not only of world opinion, but of enlightened opinion in his own country. The sooner he yields the greater the chance of avoiding such episodes as Sharpeville and Pondoland.

Symptom Of Fascism

COMMENTING on the arrest of African leaders early in the week, Mr. Peter Brown the National Chairman of the Liberal Party of South Africa, said:

"A number of African political leaders have been arrested. It has been very difficult to establish yet, who they are or the manner of their arrest but it seems that they are the original members of the Continuation Committee of the African Leaders' Conference and that they were rounded up in the early hours of Monday morning and are to appear in Court shortly in Johannesburg.

"I wish to protest as strongly as possible against these arrests. They are a symptom of the totalitarian state with which we are becoming all too familiar in South Africa. It is precisely because this is the manner in which it persists in conducting its affairs that the South African Government is no longer acceptable to the Commonwealth. The African people of South Africa have just aspirations which the world at large supports. This Government thinks they can be silenced by arrests, bannings and detentions. On the contrary, they will only be met when the African people have achieved a full share in the affairs of our country.

INDIA PLANS FILM FESTIVAL

NEW DELHI.—An International Film Festival is being organised by the Government of India this year in co-operation with the Film Federation of India.

The object of the festival is to provide a forum for the participating countries to present films of artistic and cultural value and a high technical standard and to contribute to the development of motion picture art and technique.

The festival will be held in New Delhi from October 27 to November 2, in Calcutta from November 1 to 7, in Madras from November 6 to 12 and in Bombay from November 11 to 17.

Only films produced or released on or after January 1, 1960 will be eligible for entry. Films in languages other than English or an Indian language will be required to have sub titles in English or Hindi. Only such films as have not been shown in India prior to the festival could be entered. There is, however, no bar to the entry of a film shown at a festival in any other country.

Only films in 35 mm width will be eligible for participation. It will be open to each participating country to send a maximum of two films in each of the two categories—feature and shorts. The length of shorts should not exceed 1,500 metres.

The Ministry of Information and Broadcasting, Government of India, have set up a Directorate to deal with all matters pertaining to the proposed International Film Festival.

ENGINEERING COLLEGES

NEW DELHI.—The number of engineering colleges conducting degree courses in India rose to 97 in 1960 as against 38 in 1947, with an intake capacity of 13,500 students as against 2,940 students.

The number of Polytechnics awarding diplomas in the country increased to 193 in 1960 as against 53 in 1947, with an admission strength of 25,290 students as against 3,670 students. The out-turn of engineering graduates was 5,333 in 1960 as against 1,270 in 1947 and diploma holders 8,234 as against 1,440.

FOOD POSITION SATISFACTORY

NEW DELHI—Mr. A. M. Thomas, Deputy Food Minister of the Government of India, said in Bhopal that the overall food situation in the country was quite satisfactory.

He said in an interview that food production this year was likely to break the 1958-59 record production of 75 million tons.

Mr. Thomas estimated that the production of rice this year would be about 2½ million tons more than last year's production of 28.6 million tons.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 24TH MARCH, 1961

A Worsening Future

DR. VERWOERD has returned a triumphant hero. He was accorded, it may not be incorrect to say, a reception the like of which used to be organised for the public appearances of the Nazi leader, Hitler. And the reception was not unreasonable for he laid down instructions to the Commonwealth Prime Ministers and when they did not fall in line with him, he withdrew from the Commonwealth. When all is said and done it would appear that he had, in any case, planned the dramatic withdrawal in order to become a demi-god in the eyes of the Nationalists in South Africa. The Afrikaner loves and respects a strong man, and Dr. Verwoerd has emerged the strongest man in the Afrikaans laager of the twentieth century. He made it clear to the Commonwealth Prime Ministers that Apartheid was the God-ordained doctrine of Afrikaner nationalism, and that the present Government of the Union was founded on the principle that white was superior to black. He did not use this blunt language but made no pretence about his meaning and his intentions.

There are many implications about the withdrawal. The two most important are: first, the non-Europeans must be prepared to face a worsening future in this country and, second, to what extent will Britain and Australia in collusion with Dr. Verwoerd's South Africa attempt to cushion the effects of the withdrawal on South Africa's economy by entering into bilateral agreements contrary to the purpose and the spirit of the Commonwealth. On the former there cannot be much doubt. Even before the shouting of the welcome to the Prime Minister had died down Europeans set upon non-Europeans in Johannesburg in the fashion of the Nazi Storm-Troopers going into action against the Jews of pre-war Germany. The non-Europeans did not offer a fight—it would have been suicidal to do so. But in addition to this mounting hatred the laws of Apartheid, too, will be intensified and will batten down on the black people. It is clear that there will be violence on the person and the body of the non-European from groups of Europeans who feel that the Afro-Asian Premiers compelled Dr. Verwoerd's withdrawal. The police, it is certain, will not move with swiftness as long as the black people are at the receiving end. Bantu Territorial Authorities will be imposed with greater determination, the Group Areas Act will be implemented with increasing ferocity and the police and the military will be called out more and more often to deal with non-Whites "subverting the authority of the state under the inspiration of Communists."

While this will be the future within the country, those who are keeping watch on the plight of non-White

(Continued on next page)

HUMANITY NEEDS VEDANTA AND GANDHI'S IDEALS

By ESME WYNNE-TYSON
author of MITHRAS: "The Pallow to The Cap", etc.

"PRABUDDHA BHARATA'S" article, "Humanity Needs A Religion Like Vedanta, which appeared in "Indian Opinion" (February 17th) deeply interested me as I have recently completed but not yet published a book advocating an amalgamation of Vedantist philosophy with the ethics and practices of Gandhiji. The book, entitled "The Philosophy Of Compassion" shows how such an amalgamation may be traced in the West from the days of Pythagoras of Samos who had it from the priests of Isis as well as from the Brahmins of India. E. R. Urwick writes in his book, "The Message Of Plato": "Every one of the doctrines which we know formed the 'Gospel of Pythagoras' and the Pythagorean brotherhood of Cromto, was an almost exact reproduction of the cardinal doctrines of the Indian Vidya and the Indian Yoga. So much so that the Indian Vedantins today do not hesitate to claim Pythagoras as one of themselves, one of their great expounders whose very name was only the Greek form of the Indian title Pitta Guru, or Father Teacher.

From Pythagoras it passed to Plato and so to the Neo-Platonists, reaching the summit of lucid exposition in the Enneads of Plotinus, and the *Abstinence from Animal Food* by his disciple and editor, Porphyry.

At the beginning of the Fourth Century the intelligentsia of both Christian and pagan faiths could unite in accepting the philosophy Neo-platonism as propounded by Plotinus. But, in their desire to have nothing whatever to do with the pagan religion that Christianity eventually supplanted, the later theologians of the Catholic Church deliberately rejected what is now coming to be seen as the only logical and 'scientific' explanation of the universe—the oneness of all life. Like Vedanta Neo-Platonism taught that all-pervading Spirit was the one Reality, that matter and the world perceived by the senses were illusory, being of the nature of a dream, or maya. The Intellectual Principle and Higher Soul were Neo-Platonism's terms for Brahman and Atman, while originally the Christians used the terms God and Christ for the same concepts, the Christ, like Atman being the image and likeness of the Highest Good found in every man. Therefore, the religion for which "Prabuddha Bharata" call, has not to be formulated but merely revived.

Vedanta would not, however, be sufficient without the practices and disciplines of Gandhiji. There are Vedantins who are not vegetarian, far less do they practice the three essential disciplines of Ahimsa, Brahmacharya and Satyagraha; yet without these, without the actual living of the spiritual life, the most highly metaphysical system can do nothing to save mankind from its present materialism and violence, which are preventing its evolution to a higher species. Nor should we allow the present passion for 'scientific progress' to eliminate the all-essential virtue of compassionate Love, as the "progressive" scientists do who indulge in animal experimentation. As Gandhiji wrote of Western medicine which he had stigmatised as 'Black Magic': "I have used the harsh term and I do not withdraw it, because of the fact that it has countenanced vivisection.. and because it will stop at no practice, however bad it may be, if it prolongs the life of the body, and because it ignores the immortal soul."

If science and religion are to co-exist ethically and amicably, science must agree to the discipline of the Golden Rule in the wider sense indicated by Thomas Hardy when he wrote: "The establishment of a common origin of all species involves a readjustment of altruistic morals by enlarging the application of what has been called the Golden Rule from the area of mere mankind to that of the whole animal kingdom."

In the Hindu Scriptures (Mahabarata 5, 1517) the Golden Rule reads: "Do nought to others which if done to thee would cause thee pain." In the world of today no religion will be of any use unless, like Gandhiji, it can persuade man to outlaw the cruelty, violence and passions that threaten its extinction.

(Continued on page 87)

QUALIFICATIONS FOR FRANCHISE IN NYASALAND

THE Rhodesian and Nyasaland Newsletter published an extract from the "Rhodesian Herald" of January 3, 1961, setting forth the franchise qualifications which will enable Africans to vote in the first general election.

Almost every African in Nyasaland who is literate in any of the languages commonly used in the Protectorate, and who has paid his tax for ten years, will be able to vote in the Protectorate's first general election under the Constitution granted last year, in terms of regulations published on January 3. Many African women will also be able to vote, and there is provision for people to vote, in certain circumstances, if they are not British subjects or British Protected persons. The regulations do not require a voter to be a citizen of the Federation to qualify for the vote, as is the case in the other two Territories of the Federation.

The qualifications in the regulations do not amount to universal adult franchise, since certain qualifications have to be met, but the qualifications are the lowest set in any of the three Federal Territories. There will be two voters' rolls, on which 28 of the 33 members of the new Legislative Council will be elected. The remaining five members will be members of the Colonial Service, appointed by the Governor.

Twenty members will be elected on the roll with the lower qualifications, thus probably ensuring the election of 20 Africans. The eight to be elected on the higher roll will probably be Europeans, with the possibility that one or more Asians might be included.

All voters, whether they wish to qualify for the higher or the lower roll, will be required to have four general qualifications.

They must be 21 years old and over, and they must be British subjects, British Protected persons, or persons who have paid tax (or been exempted from tax payment) "as a Nyasaland African for ten years. This admits Africans from other territories to the roll if they have paid tax for the necessary period. In addition, all voters must have been resident in Nyasaland for a continuous period of at least two years at some time, or they must be normally resident in Nyasaland, or run a business there, or own immovable property in the electoral district in which they wish to register as voters. People of any race who have these general qualifications may register for the lower or higher roll, according to their other qualifications.

There are four alternatives for qualification on the lower roll:

1. Literacy in English, plus a cash income in any of the three years preceding registration of not less than £120 a year, or ownership at the time of registration of immovable property worth at least £250.

Or 2. Literacy in English, or in any of the five African dialects of Nyasaland, or in Gujerati or Urdu (the two Asian languages commonly used in the Protectorate) and they must have paid tax (or been exempted from tax) for at least ten years.

Or 3. They must be a chief, a former chief or sub chief recognised by the Governor, or a member of a native authority, a past or present member of a district council or a group of village headmen recognised by the Government.

Or 4. They must be master farmers, pensioners, ex-Servicemen, university graduates or—a new decision since the Constitution was granted—a widow or women married for at least ten years, and literate in one of the eight permitted languages.

There are also four additional qualifications for those who wish to enrol on the higher roll, and who will probably elect the eight European members of the Legislative Council.

When the new Constitution was granted last year, these qualifications were not defined, the official announcement saying "that they would correspond with those of the higher roll in Northern Rhodesia. But there are several differences in the higher roll qualifications announced on January 3. The qualifications for the higher roll are:

1. A cash income of at least £720 for either of the two years preceding registration, or ownership of immovable property worth at least £2,500 at the time of registration (£1,500 in Northern Rhodesia).

Or 2. Primary education to the level of Standard VI and a cash income of at least £480 for either of the two years preceding registration, or ownership of immovable property worth at least £1,000 at the time of registration.

(Continued on page 87)

A Worsening Future

(Continued from previous page)

South Africa from abroad must note carefully the manoeuvres Dr. Verwoerd will make to nullify the effects of the withdrawal by attempting to form a "White Commonwealth" or, rather, to restore the Commonwealth of the pre-war days. Ever since his dramatic withdrawal the South African Prime Minister has made constant reference to the fact that the withdrawal will draw the older members of the Commonwealth together. The Australian Prime Minister has not hesitated to respond. He has found reasons where none exist. There is no parallel to Apartheid in Australia and there is, therefore, no need for him to be perturbed about interference in domestic affairs. On the contrary the absolutely "White Australia" policy of the pre war days has undergone much modification. In spite of all this Mr. Menzies has been willing to respond to Dr. Verwoerd's overtures. The die-hard Tories in England, too, will attempt to nullify the effects of the withdrawal on South Africa by urging the British Government to enter into favoured-nation treaties, pacts and agreements with South Africa. This is what Dr. Verwoerd expects but it is to be seen to what extent will a Conservative British Government flout the sentiments of the Afro-Asian Prime Ministers. The future is fraught with tremendous possibilities.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Housebreakers (Comprehensive),
Personal, Accident etc.
Principal Controlling Offices in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company,
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

KENYA MOVES TO DEMOCRACY

[From "CONTACT," March 6, 1961]

THE recent Kenya elections have given Africans their first majority in Legislative Council. The Kenya African National Union (K A N.U) has emerged with a larger majority than expected over its nearest rival the Kenya African Democratic Union (KADU). KANU has the support of most of the handful of African independent members. It will also be backed by White members from the New Kenya Party whose members and sympathisers won at least five of the 10 White seats. KANU will also have the backing of a number of Asians.

KANU will further strengthen its position when it comes to voting for the National members. These seats are elected by Legislative Council sitting as an electoral college on a 4 White, 4 Asian, and 4 African, basis. As KANU and its supporters have a majority in the Legislative Council their votes will carry the most weight in the election of the National seats. Thus they will further strengthen their position in Legco, as will the New Kenya Party—the Blundellites.

Common Roll Basis

All voting in the elections was on a common roll basis. This meant that voters often found themselves voting for candidates of other races. African voters were in a vast majority and they promptly reversed the position in the primary elections when voters voted for candidates of their own race. For example, the New Kenya Party leader Michael Blundell, had African backing, and he defeated the settlers' Coalition Party leader Sir Ferdinand Cavendish-Bentinck by a majority of nearly 18 000. In the primary elections Blundell had been heavily defeated, but he scraped through into the next round—the common roll elections—and won convincingly.

Almost all the main African leaders won convincingly in their own districts including A. Oginga Odinga, Tom Mboya, Ronald Ngala (KADU), Dr. Gikonyo Kiano, while James Gichuru, the KANU president, and Masinde Muliro (KADU) were returned unopposed.

Inter-racial Co-operation

Kenyans of all races can congratulate themselves on the way the elections were conducted. Some Whites expected violence and sent their wives out of the country and there was widespread expectation of trouble.

About a million African voters registered—almost everyone who was entitled to do so—and where elections were arranged polls were almost uncertainly high, some up to 94 per cent. No bad feeling was aroused between the races. On the contrary, inter-racial co-operation improved as African election teams organized their people's support for White candidates and as African leaders spoke on Indian and White platforms.

The police did an admirable job and Kenya went to the polls excited, enthusiastic, but without bitterness or violence. Some Whites passed through the crowd that was celebrating Tom Mboya's gigantic electoral victory. At first the Africans were puzzled to see Whites in their midst, but then one of them shouted, "Go in peace, go in peace, we will now have our UHURU", and with that the car was escorted through the cheering black crowd.

From every part of Kenya stories like this are coming in showing the success of this common roll experiment. The result is an African majority in the Legislative council and now the stage has been set for a popular African government supported by Ministers from other races and officials.

Disputes

Most election fervour was aroused by disputes among the African candidates themselves. This was natural as a result of the division between KANU and KADU and the bad feeling which existed between KANU leaders. Personal rivalry was particularly strong between Tom Mboya, KANU Secretary General, and A Oginga-Odinga, KANU Vice-president. Oginga Odinga was largely responsible for putting up a KANU rival candidate to Mboya's Nairobi seat. Dr Waiyaki was chosen on the assumption that he would win the Kikuyu voters, who were in a majority, away from Mboya. But the electorate drilled tribalism on the head by returning Mboya with a 28,739 majority. Mr Arthur Ochwada, another rival of Mboya and friend of Odinga, came bottom of the poll in Nakuru and lost his deposit. Ronald Ngala, however, leader of the KADU party won a sweeping victory in his coastal constituency of Kilifi.

African-Led Government

It was almost impossible to make a clear forecast of what will happen next in Kenya politics. It was obviously the intention of Colonial Secretary, Iain Macleod, and the Kenya Governor, Sir Patrick Renison, to make this election result in an African-led government supported by most members in the Kenya legislature. The government wants to get the African leaders to accept at least four elected Ministries.

Kenyatta

But the main stumbling block is that KANU's governing council has already declared that its party will not take part in government until Jomo Kenyatta is released. Similar declarations have repeatedly been made by Mboya, Gichuru, Odinga and all the main KANU leaders.

The Governor will want to form an effective government and the African members will want to take advantage of their electoral victory.

It was widely expected that the Governor would agree to move Kenyatta from his present prison in the scorching desert of Lodwar, to some congenial surroundings, providing KANU is prepared to form a government with its leaders taking elected Ministries.

In this way Kenyatta might be allowed to see his people and to consult African elected members, though he would not be allowed to stand for Legislative Council or become Chief Minister.

In return the KANU leaders would be prepared to accept Ministries and to form a government by getting as much support as they can from Asians and Whites that have already been returned to the Legco.

No Compromise

But it has now become clear that KANU is not prepared to accept compromise. Mr Mboya said on 5th March that his party would not co-operate in Kenya's government unless Kenyatta were released. KANU has decided to ask the British Colonial Secretary, Mr. Iain Macleod, to visit Kenya as soon as possible. They want him to review the situation. Mr. Mboya said KANU's stand on this question was irrevocable.

Chief Minister

But when the Kenyatta issue has been resolved, one of the first moves in the new Legco will be to get a Chief Minister. There is no provision for this post in the constitution, nor is there anything specifically against it. The present Chief Secretary is the nominated Minister, Mr. W. F. Coutts, but he is soon expected to become Governor of Uganda. This will leave the way clear for a Chief Minister in Kenya. The Kenya Governor could also use the appointment of an African elected Chief Minister as part of the attempt to secure concessions on the Kenyatta issue.

Mboya Disliked

It is too early to tell who will become Kenya's first Chief Minister, or even to guess who the Ministers will be. Though Tom Mboya effectively mastered his opponents, he will now find himself in the midst of a much more struggle in the corridors of Legislative Council. Some leaders in KANU dislike him so much that they might prefer a coalition with KADU rather than work with him in a new Kenya government.

INDIA'S POPULATION

More Women Than Men

NEW DELHI (By Mail)

MR ASHOKE MITRA, Census Commissioner of India, said at Patna that an 18 to 20 per cent increase in India's population was expected to be revealed in the census, according to preliminary estimates based on housing figures.

According to these estimates, he said, Bihar, Madhya Pradesh, Kerala, West Bengal and some States had recorded a rise of over 20 per cent. Madras had recorded the lowest increase of only nine per cent.

Mr Mitra told newsmen that the overall sex ratio was showing a marked decline. There was a general rise in the male population, despite fall in deaths at child birth. In the south, the sex-ratio had been more or less stable but in Northern India, the decline was very noticeable. In Calcutta, for instance, the sex ratio had come down to 700 females for every 1000 males, the Census Commissioner added.

Social disequilibrium, Mr. Mitra said, was bound to occur in regions having a very low sex-ratio. "Unstable situations might arise due to lack of family life. This was a matter for sociologists to investigate.

WATCHES, Swiss models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 21 Jewels—55/6. Also 21 Jewels Calendar—55/6. Other models from 19/6. LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—41/6.
A. I AGENCIES, First Floor, 15 His Majesty's Building, Eloff Street, or P O Box 9795, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately.

BEGINNING OF THE END OF THE FEDERATION

L. BERNSTEIN

In "Fighting Talk", March 1961

THERE can be little doubt that what we are witnessing in the Central African Federation is the beginning of its end. One way or another, the Federation is going to burst asunder, as it was doomed from the very day of its foundation in 1953.

Its formation was forced through in the teeth of opposition from the majority of the people, especially of the overwhelming majorities of Africans in Northern Rhodesia and Nyasaland.

It has foundered along from one crisis to another—from the Nyasaland State of Emergency to the State of Emergency in the Rhodesias—from one constitutional "settlement" to another—from the 1958 London agreement to last month's London Conference. But nothing has served to hold this structure stable against the tide of national struggle which is now poised to destroy Federation and the purposes for which it was established.

Policeman Of Central Africa

Federation was the answer of imperialism to the stirrings of the African people.

Strong demands for political advance towards liberation were growing in Northern Rhodesia and Nyasaland. The British government could try to contain these demands by force; but what force? British forces were already heavily committed in Malaya, Kenya and Cyprus. In Northern Rhodesia there were only some 72,000 Whites, most of them emigre miners from South Africa, who had not yet made the territory their settled home; in Nyasaland, only some 9000 Whites in an African population of two million.

If there was to be a base for imperialism to resist African liberation, it could only be by way of Federation of these two territories with Southern Rhodesia, with—at that time—over 178,000 White settlers, and strong mining-financial corporations able to dominate and control the destiny of all three countries. Federation was to be the guardian of imperialism and white settler interests in the whole area.

Or so it was planned. The vision has had to be tempered with reality.

"We know" the delegates of the Nyasaland African Congress told Mr. Griffiths in 1951, "what the European settlers under the leadership of Southern Rhodesia want. To forestall the development of Nyasaland and Northern Rhodesia as black states, and to impose on them the Southern Rhodesian policy of white supremacy."

Despite all the talk of partnership, this has been the reality of the Federation. It is still the reality of the constitutional struggles which have been going on the recent London Conference. It is the real issue which is behind all Sir Roy Welensky's present talk of "responsible government" and his rejection of the proposals for extending the vote to Africans on the basis of the scheme put forward by Britain's Colonial Secretary, Ian Macleod."

A long and consistent struggle against Federation is approaching its climax in both Northern Rhodesia and Nyasaland. It is growing up too in Southern Rhodesia.

In that struggle, the Federation and its white political leaders have tried to act as the policemen of Imperialism. They have used force, states of emergency, rule by decree, imprisonment of political leaders of the Africans, outlawing of African national organisations. All to no avail.

Force—And Franchise

The single stark issue which faced the Belgians in the Congo has faced the British government in the Federation. Is it to hold Federation together by naked and open armed force, against the wishes of the people?

To attempt to do so in the world today is a dangerous course, one which might well end in greater disaster for imperialism, in the break-away of other newly independent members of the Commonwealth, in loss of prestige and influence in Africa and Asia, in war and the prospect of revolution in the territory itself. But if not by force, by what means?

Basically, this has been the problem of the British government for some time. The Devlin Commission, appointed after the widespread struggles in Nyasaland last year, suggested that imperialism cut its losses, and permit Nyasaland to break away from the Federation, if it cannot be persuaded to stay in.

This year, Mr. Macleod has tried another tack—a revised Northern Rhodesian franchise, which will give the Africans increased political power and the Whites decreased, but which will still keep Northern Rhodesia firmly within the Federation. If the idea could be sold to either Africans or Whites, it would perhaps give a further lease of life to the shaky edifice of Federation.

In fact it has satisfied nobody. Both African leaders at the Conference, Mr Kenneth Kaunda and Mr. Harry Nkumbula wanted much more; they wanted a straight 'one man-one vote' constitution, which would have ensured an African majority.

All European leaders at the Conference wanted much less; they wanted a constitution from which it would be impossible for an African majority to emerge.

What the African leaders are going to do is, at the time of writing, not clear.

For while Sir Roy Welensky, with the backing of the whole Northern Rhodesian Government, turned this into an academic issue by denouncing the proposals and provoking a crisis.

Calling Out The Troops

Sir Roy Welensky said he would fall back on the use of force. Troops were called up for active service, not to meet any threat of disturbance, but in the hope of provoking it.

It is here that the recent events in the Congo point the lesson. Belgium decided, when the demands of African liberation could no longer be suppressed, to provoke such inter-tribal conflict and disorder that armed force could be employed to set up open terroristic regimes. Welensky appears to be moving to the same 'solution.'

Where Belgium had to find African puppets—Tshombe, Mobutu, Ileo—to man the guns, Welensky relies purely and simply on the White population, who—we are told—are responding almost unanimously. Welensky, like Tshombe, speaks of 'Independence' — meaning, in this case freedom to dominate the African majority by open force without the restraining hand of Britain.

And yet the position is not parallel to the Congo's. In the Congo, unification in a single Congo state is the essential for national progress. In the Federation, dismemberment, and the splitting off of Northern Rhodesia and Nyasaland from Southern Rhodesia is an essential, if the peoples of these territories are to gain control of their national economies, and wrest economic power from the hands of the British South Africa Company, and the Oppenheimer empire.

Reaction aims to dismember the Congo, the African awakening seeks to dismember the Federation.

Nor can Welensky rely on foreign imperial support from Britain, as Tshombe has relied on Belgian arms, advisers and finances. British finance may be at his disposal, but not British troops or government diplomatic support.

Welensky in the last analysis is going to be forced back either on his own resources, which are too weak to successfully throw off the challenge of African nationalism, or on the support of the Union of South Africa.

But here another aspect emerges. The White Settlers of the Federation are not all admirers or supporters of the Union of South Africa. 100,000 Whites almost half the White population of Southern Rhodesia have emigrated there in the last ten years, mainly to get away from the South African government, the Nationalist government. Their motives have not all been uniform, some dislike the South African government because of its anti-British and republican policies; others because they fear that the South African government is making bloody revolution inevitable in South Africa. Whatever their reasons, they will not easily or lightly allow South Africa to become the real power behind Welensky's throne, as Belgium has behind Tshombe's.

Welensky faces the crisis thus in a position of weakness, without single overseas support in the White world, with the opposition of Britain's government, and armed only with much bluster and a fairly well-equipped army.

(Continued on page 87)

GODSE'S PETITION REJECTED

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)—The Supreme Court has dismissed a *habeas corpus* petition by Gopal Vinayak Godse, who is under transportation for life for the murder of Mahatma Gandhi.

Godse, who had argued his petition in person, had pleaded that he had earned certain remissions to his sentence—totalling to 2,963 days—and in view of these remissions he had completed the term of life imprisonment, 15 years according to Maharashtra prison rules, or even 20 years according to Punjab prison rules. His further detention, he had claimed, was illegal and he should, therefore, be set at liberty.

Mr Justice Subba Rao, who delivered the judgement, after examining various provisions of the Criminal Procedure Code and the relevant jail rules held that the rules could not be construed as a statutory equation of 15 years' actual imprisonment for transportation for life. The equation was only for a particular purpose, namely, for the purpose of "remission system" and not for all purposes.

His Lordship said that for the purpose of working out the remissions the sentence of transportation for life was ordinarily equated with a definite period, but it was only for that particular purpose and not for any other purpose.

"As the sentence of transportation for life or its prison equivalent, the life imprisonment," His Lordship said, "is one of indefinite duration, the remissions so earned do not in practice help such a convict as it is not possible to predicate the time of his death. That is why the rules provide for a procedure to enable the appropriate Government to remit the sentence under Section 401 of the Code of Criminal Procedure on a consideration of the relevant factors, including the period of remissions earned.

The question of remission is exclusively within the province of the appropriate Government; and in this case it is admitted that, though the appropriate Government made certain remissions under Section 401 of the Code of Criminal Procedure, it did not remit the entire sentence. We therefore hold that the petitioner has not yet acquired any right to release."

SCIENCE TEACHING IN ASIA

A MEETING of science teachers from Asian countries was organized recently in New Delhi by the Unesco South Asia Science Co-operation Office for the purpose of surveying science teaching methods and of proposing future reforms.

This is the first of a series of meetings to be held during the next three years in preparation for a conference on science teaching in Asia which will evaluate information gathered.

Three participants from each country attended the meeting: two university professors of physics and chemistry and one secondary school science teacher. They came from Afghanistan, Burma, Cambodia, Ceylon, China, India, Indonesia, Iran, Laos, Malaya, Nepal, Pakistan, the Philippines, Singapore, Thailand and Viet-Nam.

—(UNESCO)

AYURVEDIC DEPARTMENTS TO BE SET UP

NEW DELHI (By Mail). ernment have decided to set department of Ayurveda in medical colleges to begin Mr. B. R. Tandon, Union Ministry of Health, the third meeting of the of Ayurvedic Research here.

These departments, he would be in charge of an Ayurvedic professor with beds ted to him for clinical research and the principles and practice Ayurveda to intense of medical colleges for months. The training would optional.

Mr. Tandon added that Health Ministry had the proposal for Illustration of *Sushruta Samhita* Vaghbhata's *Ashtanga* in English and Hindi. The was expected to be in a year and cheap would be available to the lic.

Dr. C. Dwarkanath, on Indigenous Systems of cine, said that it had been cided to call meetings in Ayurveda and modern cine to discuss diseases in the national health grammes and bring about mony between the two, to their treatment.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (tone) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy 3 6
FILMTARE A magazine-stars from heaven to earth 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see 2 0
THE MARCH OF INDIA Is your Future 4 6
THE INDIAN ANNUAL how by your India progress 7 6
PICTURE POST All about the South India film in market you see 6 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 4 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 Increasingly popular 2 6
DAILY DIARY In Hindi and English with every good wisher 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 1 9
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAMAGRI Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
THARI LOTAS Real Indian design made in India per 45 0
RIHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures each 25 0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 15/-, 25 0
KHARTALS In pairs special for Kirtans Bajans etc. pr. 25 0
DHOLAKS for prayers, weddings, Holi Bajan £8 10 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Rama Flute £28 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £25 17 0
Divine Service. Flute of all designs 2/6, 4/6 6/6
Side Playing 15/-, 25/-, and 32/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health A sound mind you will have with this book 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 6 0
HATIM TUAI story book believe it or not 12 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it 12 6
"INDIAN DELIGHTS" one Indian women's gift 19 6
CURRIES OF INDIA what a spice tastes 7 6
RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 21/6
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman 24 0
INDIANS IN NATAL by Dr Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P. O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

NATIONAL REGISTER OF SCIENTISTS

4,000 Overseas Indians Enrolled

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—A National Register of qualified Indian scientists and technical personnel, maintained by the Council of Scientific and Industrial Research, New Delhi, has a section, opened in 1957, devoted to Indians abroad. This section has so far compiled 4,000 qualified persons in various fields like Technology, Engineering and Medicine.

The Council is anxious to bring this section of the National Register up-to-date and therefore invites Indian scientists undergoing study or research abroad to get themselves registered so that they could be considered for various posts in the future for which their qualifications and experience are found to be adequate.

While no jobs are guaranteed, the Government of India are taking earnest steps to ensure that our scientists and technologists abroad receive due consideration in the award of positions occurring in various departments which could be filled by them with advantage. A number of Government and private organisations seek the assistance of the National Register to locate suitable personnel for their industrial, research and educational programmes.

Besides, a Scientists' Pool has been created to arrange for temporary placement of highly qualified scientific and technical personnel who have no assured employment on their return to India. If the National Register has information about qualifications, experience etc., as also the probable date of return of the scientists, they could be considered on arrival for appointment to the Pool.

Further information about the National Register and the Scientists' Pool may be had from the Special Section (Indians Abroad) of the National Register of Scientific and Technical Personnel, Indian Council of Scientific and Industrial Research, New Delhi, or the Education Branch of the Commission for India, Nairobi.

Goodwill Visit To India

NOT long ago, young people in West Berlin took part in a competition in which they were asked to write an essay on their impressions of India from what they had read and seen in books, newspapers, films etc. Two of them, Bernhard Leineweber and Renate Arod, both sixteen years old, have now been able to compare their impressions with the real thing for, as winners of the competition, they have just made a month's tour of India.

When they left early in January, they took with them thousands of toys, gifts from the children of Berlin to the Indian children they would meet on their journey.

Bernhard and Renate arrived in Calcutta on January 6, and, after a few days there, went on to Bombay, Dahanu, Surat, Ahmedabad and finally to New Delhi where they spent a little time seeing the sights. During their tour they stayed with Indian families and took part in various festivities arranged for them by their young hosts, such as a traditional kite-flying contest in Ahmedabad.

The competition and the prize-winning trip were organized by the Berlin Committee of the Share Your Toys Foundation, an organization set up in India just over two years ago to encourage friendly relations between children of different countries. The Committee collected more than 40,000 toys for the schoolchildren of the various Indian cities visited by the "Goodwill Ambassadors" from Berlin. In turn Bernhard and Renate received gifts presented to them by Indian students.

The Share Your Toys Foundation not only encourages youngsters in various countries to exchange gifts, it helps them to find pen-friends and make contact in many other ways. It also hopes to create a "United Nations Centre for Children" in New Delhi which will provide information and serve as a meeting place for children of all nationalities.—UNESCO.

Beginning Of The End Of The Federation

(Continued from page 85)

The Key: African Unity

On the other side, on the side of African nationalism, there is a solid majority against Federation and against the Welensky government. There are political parties better organised, more powerful than any in the Congo at the time of its crisis.

But there is here—as in the Congo—one factor which might well tip the balance in favour of the White settlers. Are the African leaders united? Will they act together? Will they be able to work out a single united policy, which allows no division in the ranks of their people? This is the key question for today.

Thus far from neither Mr. Kaunda nor Mr. Nkumbula is there any answer. United, their opposition, backed solidly by the people of Nyasaland, must certainly bring the Federation to an end in the very near future. But divided, warring on each other, scrambling for personal prestige and for leadership? That way can lie another tragedy of the calibre of the Congo's.

The battle is not yet over, nor its outcome decided. Only one thing is certain. Federation cannot survive for long. It has had a short innings. So short, that a new glossy volume titled "The Vision Splendid — The Future of the Central African Federation" is still among the latest arrivals in the bookshop windows, while the newspaper posters outside proclaim not the vision but the reality—"Crisis looms in Federation," "Troops called out in CAF,"—and more sinisterly, in the Afrikaans posters "Talk of open rebellion in Federation."

A short innings, but now its time has passed. The sweep of African liberation has caught up with this empire-building scheme of imperialism, and will shortly roll it into the dust of history.

Humanity Needs Vedanta And Gandhi's Ideals

(Continued from page 82)

On the other hand, Gandhiji was the first to admit that he had never found time to study metaphysics as thoroughly as he could have wished. As we read in his Autobiography, he even had to do his daily reading of the Gita while washing his teeth. His philosophy, therefore was, at time, a little confused, as in TRUTH IS GOD where he writes ("Harijan 8.6.'35) "To say that God permits evil in this world may not be pleasing to the ear. But if he is held responsible for the good, it follows that he has to be responsible for the evil, too." Here, he required the clearer philosophy of both Vedanta and Neo-Platonism which teach, with Plato, that "the good is responsible for the things that are good but not responsible for the evil," evil the unlikeness of Reality being a dream of the sense-deluded lower soul, according to the Neo-Platonists, and *Maya* according to Vedanta.

The purified, evolutionary life of Gandhiji, plus the philosophical elucidations of the Vedantists between them undoubtedly provide a basis for the spiritual unification and salvation of mankind.

Qualifications For Franchise In Nyasaland

(Continued from page 83)

Or 3. Secondary education equivalent to four years of high school, plus cash income of at least £300 during the two years preceding registration or ownership of property worth at least £500 at the time of registration.

Or 4. Hold a university degree.—Courtesy, "Race Relations News," March 1961.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barkly Arcade,
32 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg 'Phone 33-1654

Phone: 835-0780 P. O. Box 1549
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

fifty years ago... *March 1911*

IN PERIL OF THEIR LIVES

(From The Indian Opinion, March 25, 1911)

THE following report appears under the above heading:—

On Saturday, the 17th instant, four Indians, named Papayah, Nasmomaloo, Chengu Naidu, and Veerana, were charged at the Stanger Court, before Mr A. J. S. Maritz, R. M., by Mr. Rae, Manager of the Darnall Estate, with not doing their stipulated work. The men were defended by Mr. A. E. Foss. It appears that the men had been ordered to paint the stands at the roof of the Darnall Mill, owned by Sir Liege Hulett and Sons. The defence was that the work was dangerous to perform, as the men had to paint the roof whilst standing on two 3 in by 5 in. deals put together. If they fell they would drop a distance of about 45 feet to the ground and there was no support to hold on or net placed underneath to receive them if they dropped, but they would fall into the machinery and their death would be certain. Although the manager said that there was a life-line for them to hold on to, Counsel for the defence quoted several authorities, and pointed out that his clients were justified in refusing to do the work as they considered it was dangerous, and this was supported by the evidence of one Kasli Naicker witness for the prosecution. During the course of the trial, two of the accused were found to be free Indians and were discharged when the prosecution closed, and these men were used as witnesses for the remaining two indentured Indians. The Magistrate found the latter not guilty and, in discharging them, said he (the Magistrate) sympathised with them, and said that it was a dangerous sort of a job. The Magistrate further pointed out that if he himself climbed to a high place and looked down, he would not help jumping down, and the sensation would be as with the Indians.

The Difference

The following editorial comment appears under the above heading:—

Some time ago, in Durban, there arose a great hullabaloo against the employment of natives to paint the tramway electric wire standards. It was urged that this skilled work should be given to whites. In defence of the employment of natives, it was argued that the work entailed danger to life and limb, to which it was suggested that the painting of the upper part of the standards in close proximity to the live electric wire—the dangerous work—might be left to natives, whilst the lower part should be painted by white men. The brutal callousness of the suggestion is brought to our mind by the facts of a case at Stanger, where two indentured Indians were charged with refusing to perform a piece of work which they could only accomplish at great risk of sudden and most fearful death. The Magistrate, who declined to believe that proper safeguards had been provided by the employers, Sir Liege Hulett and Sons, discharged the men with a few noteworthy words of sympathy. If this kind of thing can happen with so well-reputed an employer as Sir Liege Hulett, we dread to think what less fortunate employees may have to suffer at the hands of less reputable employers. The significance of this case lies in the fact that, as soon as it was discovered that the two of the accused men were free Indians, the charge against them was withdrawn. It thus appears that Indian labourers under indenture may be forced to do dangerous work, refusal at which means criminal proceedings against them, hard labour in prison, or heavy fines, none of which consequences would ensue were the labourers free. A case like this tells its own story and points its own moral—there should be no re-indenture under any circumstances.

—o—

Colonial Born Indian Association

A meeting of the newly-formed Colonial-born Indian Association was held on Tuesday evening last, in the Union Theatre, Victoria Street, for the purpose of appointing office-bearers, discussion of the Immigration Bill, and other matters. Mr. Lutchman Panday was invited to preside for the occasion.

Mr Polak was asked to explain the latest situation arising out of the Immigration Bill.

The following is the list of office-bearers—Messrs. K. R. Nayanah, President; L. Gabriel, R. N. Moodley, L. Panday, S. Emamally, M. N. Naidoo, and G. Panday, Vice-Presidents; A. Christopher, Hon. Secretary; S. D. Lalla, Hon. Treasurer; and a representative Committee.

KENYATTA READ GANDHI

BHIKU CHAMAN LAL, an Indian Buddhist monk and scholar, who is a close friend of Mr. Nehru, said in London recently that he thinks it likely that Jomo Kenyatta has accepted Buddhist teachings and has been converted to principles of non-violence.

According to the " Commonwealth " the Bhiku gathered this impression in Nairobi where was the guest of an businessman who in his had been active in the movement. Some months hearing that Jomo wished to study the life Gandhi, this businessman had sent him books. quently there came further requests for literature about and books on Buddhism.

Bhiku Chaman Lal that the matter has also to the attention of the authorities and the Office.

The "Guardian's" wealth correspondent that if this is so, it would profound implications in

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirement Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	95c	each	F.O.R. DURBAN
1 "	R1 25	"	"
2 "	R2·00	"	"
3 "	R3 50	"	"
4 "	R4 50	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	R2 50
The Unmarried Widow	40c
The Spell Of Aphrodite	40c
Some Inner Fury	40c
War And Peace	40c
The Whirlwind	40c
The Voice Of God And Other Stories	40c
Kadambari	40c
Keeping Fit	40c
Nectar In Sieve	40c
He Who Rides A Tiger	40c

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:
INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 11—Vol. LIX
Friday,
24th March, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈંડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

જો આપણા દેશનાં પુરુષો અને કમનસીબીઓનાં ચેતનાં [illegible] અને પછી [illegible] બચાવે અરસે આગે રહેંગી [illegible] માત, તો થોડા આગના [illegible] પોતાનું 'ચૈતન્ય' ઉપાડીને આગતા થવા રાજી થાવ!

—સોક્રેટિસ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૧ | તા. ૨૪ માર્ચ, ૧૯૬૧ | છુટક નકલ સેં. ૪

દશ આફ્રિકનોની ધરપકડ

સોમવાર

ડર્બનમાં આફ્રિકન નેતાઓની સરકારે ધરપકડ કરી છે તેમાં લીબરલ પાર્ટીના નાયબ-પ્રમુખ મી. એલ્ફ્રેડ મુસાળે પણ છે. સરકારે વહેલી સવારે આ બધા આફ્રિકનોની ધરપકડ કરી છે.

આ ધરપકડ થયેલા બધા નેતાઓ મેરીત્સબર્ગમાં માર્ચની ૨૫ તારીખે "ઓલ-ઈન કોન્ફરન્સ"માં સાથ લેનાર હતા. આ આફ્રિકનો ડરબન, પેગ્સ, એલીઝાબેથ, ન્યુકેસલ-ટીન, લેડીસ્મિથ, [illegible] બર્ગ અને સ્ટેંગરના રહેવાસીઓ છે. આ બાબતે લેડીસ્મિથમાં સર્વ અરાજી, અને તેઓની ધરપકડ 'આફ્રિકન ઓરગનાઈઝેશન બોર્ડ' અને 'ધ સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનિઝમ એક્ટ' હેઠળ થઇ છે.

આ દશ આફ્રિકનો નીચે મુજબ છે:

મી. જે. કે. ન્ગુબાને જેઓ કન્ટીન્યુએશન કમીટી ઓફ નેટીવ લીડર્સ'ના પ્રમુખ ને આગેવાનો પહેલાં હતા. આગાહીઓ ઉપર મી. ન્ગુબાનેએ આ કમીટીમાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું અને હાલ તેઓ સભ્ય નથી.

પ્રોફ. મોસાકા, લેડીસ્મિથના 'ફેડરેશન ઓફ ટ્રેડર્સ'ના ભૂતપૂર્વ પ્રમુખ તેઓ પણ કમીટીમાંથી રાજીનામું આપી નીકળી ગયા છે.

ધી રેવ. એન. બી. ટાન્ટશી, આફ્રિકન મેથોડીસ્ટ એપીસ્કોપલ ચર્ચના સભ્ય.

લેડીસ્મિથના મી. [illegible] જેઓ 'કન્ટીન્યુએશન કમીટી'ના મંત્રી છે.

લેડીસ્મિથના ધ રેવ. પી. આર. [illegible], જેઓ 'આફ્રિકન મીનીસ્ટર્સ ફેડરેશન'ના મંત્રી છે.

લેડીસ્મિથના [illegible] શ્રી ૫.

ડરબનના વકીલ મી. એમ. એન્ડ્રી જેઓ લીબરલ પાર્ટીના સભ્ય છે. મી [illegible] એમણે પણ કમીટીમાંથી રાજીનામું આપ્યું છે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૮)

અંધારામાં બાથોડિયા!

મંગળવાર

નેશનાલીસ્ટ રાજદ્વારી પુરુષો પાસે એક એવો ડિબીઓ છે કે જેનાથી તેઓ ગમે તેવા ગુંચવણોનો ઉકેલ લાવી શકે છે, અને એની રીત પણ ઘણીજ સાદી છે. તેઓ એક મેજની ફરતે બેસી જાય છે અને કોફી પીતા પીતાં એકમતે કહે છે કે હવે એ ગુંચવણ રહી નથી—એનો ઉકેલ આવી ગયો છે.

થોડાક વખત ઉપર આપણને કહેવામાં આવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાનું હિત કોમનવેલ્થની અંદર રહેવામાં છે. હવે આપણને કહેવામાં આવે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાનું હિત કોમનવેલ્થની બહાર જવામાં જ સચવાશે.

હાલના વખતમાં દક્ષિણ આફ્રિકા યુનાઈટેડ નેશન્સમાં રહે એ હિતકારી છે—પરંતુ જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાને યુનાઈટેડ નેશન્સ છોડવું પડશે ત્યારે આપણને કહેવામાં આવશે કે યુનાઈટેડ નેશન્સ છોડવામાંજ દક્ષિણ આફ્રિકાનું હિત સમાયું છે.

એજ રીતે હાલમાં દક્ષિણ આફ્રિકા ઉચ્ચ પામે એ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિતમાં છે—પરંતુ જો તેવું કરે તો પણ મને લાગે છે કે આપણને કહેવામાં આવશે કે એ પણ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિતમાં છે.

થોડાક વખત ઉપર આપણને કહેવામાં આવ્યું હતું કે પરદેશી મૂડી મેળવવી એ આપણા હિતમાં છે, હવે જ્યારે એ મૂડી આવતી નથી ત્યારે આપણને કહેવામાં આવે છે કે એ મૂડી આપણે માટે હિતકારી છે.

એક દિવસ એવો આવશે—જ્યારે આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં અંધાધુંધી ફેલાઈ જશે, ત્યારે પણ મને એમ લાગે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની આ સરકાર કહેશે કે આ અંધાધુંધીથી આપણને લાભજ થશે—અને એનાથી એકતા સ્થપાશે.

હાલ જે નાતાલમાં ચાલી રહ્યું છે તે પણ એક ગુંચવણ છે કે જેમ છે નાતાલના લોકોની એવી માગણી છે કે નાતાલે યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રિકામાંથી જુદા પડવું અને કોમનવેલ્થમાં રહેવું. જો એ સફળ નીવડે તો મને લાગે છે કે સરકાર કહેશે કે એ પણ હિતકારી છે. જો એવું થાય તો ડો. વરવુર્ડ કોમનવેલ્થમાંથી નીકળી ગયા પછી જે શબ્દો ઉચ્ચાર્યા, તે પોતાના દેશ માટે જ ખરો પડશે અને નહિ કે કોમનવેલ્થ માટે! ડો. વરવુર્ડના શબ્દો આ પ્રમાણે હતા: This is the starting of the disintegration of the Commonwealth.

નાતાલ પછી જો બીજા પ્રાંતો યુનીયનમાંથી નીકળી જવાની ઈચ્છા જતાવે અને તે માટેના પગલાં લઈ તો પછી પરિસ્થિતિ કેવી થશે? પછી એવું જણાશે કે: This is the starting of the disintegration of the Union of South Africa. કોમનવેલ્થ માટે ઉચ્ચારાયેલા ડો. વરવુર્ડના શબ્દો પોતાના દેશ માટે જ સાચા પડે તો તે ઉપરથી કહેવું પડે પોતે ખાધા નાગર થાય.

આ વાતાવરણ ઉપરથી લાગે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર અંધારામાં બાથોડીયા મારે છે. કોમનવેલ્થના બીજા રાષ્ટ્રોએ પ્રકાશ આપી માર્ગ દેખાડવા નો પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ બ્રુડરબોન્ડ સંચાલિત ડો. વરવુર્ડને એ ગમ્યું નહિ—તે આથી નીકળ્યા અંધારામાં ભટકવા અને બાથોડીયા મારવા અને ક્યાંક લઈ જાય છે દક્ષિણ આફ્રિકાની જનતાને!

જો માલુમ, આખા દેશને અધોગતીએ લઈ જવા તૈયાર થયા છે, તેને તીર-પ્રકૃતનું નુકશાન [illegible] એ થાતી પ્રચાર એસ. એ. બી. સી.એ કેટલો કર્યો કે ન પૂછો વાત! એસ. એ. બી. સીના પ્રચાર વિષે સન્ડે ટાઈમ્સના રાજકીય પત્રકાર મી. સ્ટેનલી ઉઘરાવી જે કહ્યું છે તે અમે આપીએ છીએ: I seldom listen to the S.A.B.C. these days. It's propaganda nauseates me.

એ ઉપરથી જણાય છે કે એસ. એ. બી. સી. વિષે લોકોનો શો મત છે. ડો. વરવુર્ડના સ્વાગત વિષે મુખ્ય પ્રચાર કર્યો હતો—પરંતુ વિરોધ વિષે કાંઇ સમાચાર આપ્યા ન હતા. જ્યારે ડો. વરવુર્ડ વિમાનમાંથી ઉતર્યા ત્યારે ઠેર ઠેર બેઠા સ્ટેશનોમાં વિરોધના દેખાવો થયા હતા.

આ નેશનાલીસ્ટ સરકારને લાગતી [illegible] બંધ બનાવી દેવા આપનારા [illegible] પરંતુ એ બંધ થતો પાછળ [illegible] સિવાય જ તે તેઓ [illegible] મહિલા ડાયરેક્ટર, એક નેશનાલીસ્ટ સેનેટરે એ ભાષણ સેનેટમાં આપ્યું હતું તેનો ઉલેખ કરવા જેવો છે. તેઓએ કહ્યું, "આપણે જીવીશું જ્યારે યુરોપીયન દક્ષિણ આફ્રિકાના [illegible] માટે આપણે લડીશું ત્યારે પરદેશમાં [illegible] માટે શું બોલાય છે તેની આપણે દરકાર રાખીશું નહિ.

"આ માટે આપણે લડવા તૈયાર છીએ, અને જો મૃત્યુ આવે તો આપણે વિરોધ ખાતર પણ સાથે લઈ જઈશું."

આ રાજકીય ભાષણો નહિ તો બીજું શું છે? આ માટે કોને ચરચું [illegible] છે—જ્યારે પ્રસંગો એવા છે કે જેથી કોમો શાંતિથી એક સાથે રહી શકે.

આવા [illegible] આ દેશનો [illegible] લાવી શકે એમ નથી.

એનાથી કોમનવેલ્થના સભ્ય તરીકે આપણે ફરીથી દાખલ થઇ શકાશે નહિ, એનાથી [illegible] આપણને કંઇ મદદ મળવાની નથી, એનાથી બહાર [illegible] રોકાવાની નથી, એનાથી [illegible] સમય [illegible] એમ નથી. એનાથી સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના પ્રશ્નનો ઉકેલ આવવાનો નથી.

જ્યારે દેશની પરિસ્થિતિ આવી છે ત્યારે સવાલ એ ઉઠે છે કે આનો ઉકેલ કેવી રીતે આવશે.

પહેલું એ કે બધા પક્ષોએ સમજવું જોઈએ કે બ્રુડરબોન્ડ સંચાલિત સરકાર જાતિ અધોગતીના માર્ગે જઈ રહી છે.

બીજું એ કે બધા પક્ષોએ એનો સામનો કરવા માટે બીજી જાતની તૈયારી કરવી જોઈએ—અને તે પણ ઝડપ કરીને

ડો. વરવુર્ડને આગળ જતાં અટકાવવાનો સમય આવી પહોંચ્યો છે—અને તે સમય છે—આજનો!

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૪ માર્ચ, ૧૯૬૧.

' બદતર થતું ભાવિ

ડૉ. ફરવુર્ડ એક વિજયી વીરપુરૂષ તરીકે પાછા આવ્યા છે. જાહેરમાં નાઝી નેતા હિટલર જેવા પ્રકારથી હાજર થતાં, તેવા પ્રકારથી ડૉ. ફરવુર્ડનું સ્વાગત થયું હતું. એ સ્વાગત અયોગ્ય ન કહેવાય, કારણ કે ડૉ. ફરવુર્ડે પોતાની નીતિ જાહેર કરી અને બીજા વડા પ્રધાનો સંમત ન થતાં તેઓ કોમનવેલ્થમાંથી હટી ગયા. ડૉ. ફરવુર્ડે આ પગલું ભરવા માટેની યોજના આગળથી ઘડી કાઢી હતી કે જેથી તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના નેશનાલીસ્ટોની આંખે દૈવી-પુરૂષ મનાય. આફ્રિકાનર હોદ્દો વીર-પુરૂષને ચાહે છે અને સન્માને છે, અને આ વીસમી સદીમાં, ડૉ. ફરવુર્ડ 'આફ્રિકાન્સ લાગર' (Afrikaans Laager) ના સૌથી મહાન પુરૂષ તરીકે વરી આવ્યા છે. વડા પ્રધાનોની સભામાં ડૉ. ફરવુર્ડે ચોખ્ખે ચોખ્ખું જણાવી દીધું હતું કે, 'અપાર્થેઇડ' એ આફ્રિકાનર રાષ્ટ્રવાદનો દૈવી-સિદ્ધાંત છે, અને યુનીયનની હાલની સરકારની રચના, ગોરા કાળા કરતાં ચઢિયાતા છે એ સિદ્ધાંત ઉપર થઇ છે. ડૉ. ફરવુર્ડે આવા બહાનો ઉપયોગ કર્યો ન હતો પણ એમના હેતુ અને અર્થ એજ હતો.

આ હટી જવામાં ઘણી ગૂંચવણો સમાયેલી છે. સૌથી અગત્યના બે આ પ્રમાણે છેઃ—પહેલું એ કે આ દેશમાં બિન-ગોરાઓએ વધુ ખરાબ થતી પરિસ્થિતિનો સામનો કરતાં શીખી લેવું પડશે, અને બીજું, એ કે કોમનવેલ્થના હેતુ પર જઇને જે કરારો બ્રિટન, ઓસ્ટ્રેલીયા અને દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચે થયા, તેનાથી દક્ષિણ આફ્રિકાની આર્થિક પરિસ્થિતિ કેટલી સુધરશે, અને હટી જવાથી દક્ષિણ આફ્રિકાની કથળતી આર્થિક સ્થિતિમાં કેટલો વધારો થશે એ જોવાનું છે. પહેલી સૂચવણ ઉપર શકનો સવાલ છેજ નહિ. ડૉ. ફરવુર્ડ માટેના સ્વાગતના સૂત્રો હજી પડયા ન પડયા ત્યાં તો, જર્મનીમાં યહુદી લોકો ઉપર જેમ નાઝી સ્ટોર્મ ટ્રુપર્સ તૂટી પડતાં તેમ જોહાનીસબર્ગમાં ગોરા સીકયોરીટી ઓફીસરો બિન-ગોરાઓ ઉપર તૂટી પડયા. બિન-ગોરાઓએ સામનો ન કર્યો, કારણ કે એ આપઘાતનું કૃત્ય ગણાતે. આ ચઢતો તિરસ્કાર ઉપરાંત ઉંચાનીચપણાના કાયદાઓ વધુ સખત થશે અને એનાથી કાળા માનવો કચડાશે. એ સ્પષ્ટ છે કે કેટલાક ગોરાઓ એમ માને છે કે એફ્રો-એશિયન વડા પ્રધાનોને લઈ ડૉ. ફરવુર્ડને ચાલી નીકળવું પડયું, એથી તેઓ શાંત રહેવાના નથી, પરંતુ તેઓ બિન ગોરાઓ ઉપર શારિરીક અત્યાચારો કરશે. જ્યાં સુધી બિન-ગોરાઓ માર ખાતા હોય ત્યાં સુધી પોલીસ તરફ કોઈ આવવાની નથી. બાન્ટુ વિસ્તારના અફસરો વધુ સખ્તાઇ દાખવશે, ગ્રુપ એરિયા કાયદાનો અમલ ઝડપી બનશે, અને તે ઝડપી બનાવવા માટે પોલીસ અને લશ્કરનો સહારો લેવાશે; અને કહેવાશે કે, "સામ્યવાદીઓની પ્રેરણાથી સરકારી સત્તાને ઉથલાવી પાડવાનો પ્રયત્ન" થયો એથી લશ્કરનો સહારો લેવો પડયો.

જ્યારે આ દેશનું ભાવિ આવું હશે, ત્યારે પરદેશી રાજ્યો એઓ આફ્રિકાના બિન-ગોરાઓની દુઃખદ સ્થિતિનો ખ્યાલ રાખતાં હોય છે, તેઓએ બારીકાઈથી આ દેશના બનાવો ઉપર ધ્યાન આપવું પડશે. કેમકે ડૉ. ફરવુર્ડ પોતાની હટી જવાની નીતિને લઈ "ગોરી કોમનવેલ્થ" જે રચાઈ પહેલાં હતી, તેવી કોમનવેલ્થની સ્થાપના કરવા પ્રયત્ન કરશે. જ્યારથી દક્ષિણ આફ્રિકાએ હટી જવાની નીતિ અખત્યાર કરી છે, ત્યારથી ડૉ. ફરવુર્ડ હંમેશા એનો ઉલ્લેખ કરતા રહ્યા છે કે તેઓના હટી જવાથી જુના કોમનવેલ્થના રાજ્યો ફરીથી ભેગાં થશે. ઓસ્ટ્રેલીયન વડા પ્રધાન એમને ટેકો આપી રહ્યા છે. ઓસ્ટ્રેલીયામાં ધબાધબાપણાનો સવાલ છેજ નહિ, તો પછી તેઓને અંતર પ્રશ્નોની ચર્ચા બાબત ડર રાખવાની શી જરૂર? ઓસ્ટ્રેલીયાની જુની નીતિ બહુજ બદલાઈ છે. છતાં પણ કોણ જાણે કેમ મી. મેન્ઝીસ ડૉ. ફરવુર્ડને ટેકો આપી રહ્યા છે, ઇંગ્લાંડમાં પણ ટોરી લોકો સરકાર ઉપર દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે કરારો કરવા દબાણ કરે છે. આની જ આશા ડૉ. ફરવુર્ડ રાખી રહ્યા છે, પણ એ જોવાનું છે કે કનસર્વેટીવ બ્રીટીશ સરકાર એફ્રો-એશીયનના વડા પ્રધાનોની લાગણીને કેટલું અપમાનિત કરે. આવા સંજોગોથી ભાવિ અંધકારમય દેખાય છે.

હાથે તેલ ચોળીને ફણસ ઉતારો

(રામકૃષ્ણ પરમહંસ, 'સૂક્તિપુષ્પ'માં)

શ્રીરામકૃષ્ણના શિષ્યોમાંથી એક સજ્જનને સરકારી નોકરી મળી ગઈ. જાણે કે પગાર લઇને નોકરી કરવી એ ઉચિત છે કે નહીં. એમાં શ્રીરામકૃષ્ણે આ રીતે પોતાનો અભિપ્રાય આપ્યો.

'બાબા, તું તો તારી માતાના સંરક્ષણ માટે નોકરી લે છે. આથી એ બરોબર જ છે. જરૂર ન હોવા છતાંયે આવી બતાવી નોકરી કરવામાં આવે છે ત્યારે એ અનુચિત હોય છે. નોકરી સ્વીકારી લો અને ઇશ્વરની સેવા કરતા રહો.'

ધન અને પદવી મેળવીને મોટો ફુલ્યા સમાતા નથી. સમાજ પણ એવા લોકોનો આદર કરે છે પણ એ બધો આડંબર કેટલા દિવસ ચાલી શકે છે? જ્યારે આપણે આ દુનીયા છોડીને જઇએ છીએ ત્યારે કઇ વસ્તુ આપણી સાથે આવે છે? આખર ધનમાં ગર્વનું છે પણ શું! કોઇ માણસ પોતાને ધનિક સમજે છે, પણ બીજાઓ પાસે એના કરતાં વધારે ધન હોઇ શકે છે, હોય પણ છે. આગિયા અંધારામાં નીકળી પડે છે. મનમાં માને છે કે, અમે આખી દુનીયાને પ્રકાશ આપી રહ્યા છીએ, અમારા સમાન કોણ હોઈ શકે? થોડીવાર પછી આકાશમાં તારાઓ ચમકવા લાગે ત્યારે આગિયાઓમાં નરમાશ આવે છે. ત્યારે તેમને માલુમ પડે છે કે, આ તારાઓ અમારા કરતા વધારે ચમકે છે. ત્યાર પછી ચંદ્ર ઊગે છે. એને લીધે તારાઓ લજવાઈ જાય છે. ચંદ્ર ફુલ્યો નથી સમાતો. પણ તે કેટલી વાર? પૂર્વમાં અરૂણોદય થવા લાગે છે, ચંદ્ર પોતાનું મોં છુપાવી દે છે. શ્રીરામકૃષ્ણ ધનિકોને કહે છે: 'આ વાતનો ખ્યાલ કરીને વિનયી બનો.'

પૃથ્વીની નીચે પાણી વહેતું રહે છે. વહેતું રહેવાને લીધે તે સાફ રહે છે. તેમાં મેલ નથી આવતો. પાણીની પેઠે પૈસા પણ એકજ જગ્યાએ રહે તો સડી જવા સંભવ છે. આવતા જતા રહે તો જ સાફ અને કામને લાયક રહે છે. ધનને પોતાનો સેવક બનાવો. તમે ધનના ગુલામ ન બની જાઓ.

પેલી સોનીની પત્નીને જુઓ, એ હાથે તે અનાજ ખાંડી રહી છે, બીજા હાથથી ગોદમાં સૂતેલા બાળકને ધવડાવતી રહે છે અને સાથે સાથે ઘરાકો સાથે લેવડદેવડ પણ કરે છે. અનેક વસ્તુઓમાં ગુંથાયેલી હોવા છતાં તે ભૂલતી નથી. પોતાની આંગળીઓ પર સાંબેલાનો ઘા પડવા દેતી નથી. એજ દુનીયાના વહેવારમાં લાગ્યા રહો એ સાથે આપણું ચિત્તને સ્થિર રાખીએ અને ઇશ્વરને કદી ન ભૂલીએ.

થાંભલાને પકડીને છોકરો ખુબ ઝડપથી ગોળ ગોળ ફરે છે. થાંભલાને છુટો પડવા નથી દેતો. એજ રીતે આપણે ભગવાનને કદી ન છોડીએ, તો જ આપણે પડતા બચી જઇશું.

ગામડાંની સ્ત્રીઓ પાણીના ઘડા પોતાના માથા પર કેવી રીતે રાખે છે તે જુઓ. પહેલાં મોટો ઘડો, તેની ઉપર એનાથી જરા નાનો અને સૌથી ઉપર એક નાનકડું વાસણ. એ બધામાં પાણી ભરીને, જરાપણ છલકાવા દીધા વિના તેઓ એકબીજા સાથે ખૂબ વાતો કરતી ચાલે છે. આપણાં સાંસારિક કામો પણ એજ રીતે સચેત રહીને આપણે કરવા જોઇએ. કોઇપણ સ્થિતિમાં કુમાર્ગે પગલું ન માંડવું જોઇએ.

આપણે જો આપણાં બધાં કામો ઇશ્વરને અર્પણ કરીને કરતા રહીએ તો ભૂલ નહીં થાય. એજ કર્મયોગ છે, એજ ભક્તિયોગ છે.

ફણસ પકડવા માટે ઉતારતી વખતે હાથ તેલથી ચીકણા કરવાથી ફણસનો ચીક તેને ચોંટતો નથી. એજ રીતે ભગવદ્ભક્તિની સાથે સાથે સંસારનાં કામો કરતા જઇએ તો મોહિક પાશમાં આપણે ફસાવું નહીં પડે. સંકટ વખતે પણ હિંમત રહેશે.

નેપાળમાં રાજાશાહી સામે અહિંસક આંદોલન

કલકત્તા: નેપાળને છેલ્લા બે મહિનાના શાહી શાસનમાંથી મુક્ત કરવાને માટે સામુદાયિક આંદોલન શરૂ કરવાની તૈયારીઓ થઈ રહી છે. એમ જણાય છે કે નેપાળી કોંગ્રેસના નેતાઓ જેઓ ડીસેમ્બરની ૧૫મી તારીખે નેપાળના રાજવંશે શરૂ કરેલી સામુહિક ધરપકડમાંથી છટકી ગયા છે તેઓ અત્યારે આ આંદોલન ઉપાડવા માટે તૈયારી કરી રહ્યા છે.

આમને કરવા માટેના કેટલાક સૂચનો હવે રચાયા છે એટલું જ નહિ પણ કાર્યકરોના આગેના વિસ્તારોમાં એ જુથો કામ કરતાં થયાં છે, હમણાં જ વિરાટનગર ખાતે રાજાના જુલમી શાસન સામે અને રાષ્ટ્રીય નેતાઓની કરાયેલી અટકાયત સામે વિરોધ કરતા દેખાવો યોજવામાં આવ્યા હતા.

આંદોલન અંગેની વિગતો કે એનું જાહેરનામું પ્રગટ થયું નથી પણ કલકત્તા ખાતેના નેપાળી આગેવાનો એ વાતનું સમર્થન કરે છે કે આ આંદોલન હિંસક કે સશસ્ત્ર બળવાના સ્વરૂપનું નહિ હોય.

કલકત્તા ખાતે નેપાળના આગેવાનોનું એક મોટું જુથ એકઠું થયું છે અને તે આંદોલનનો ભાવિ પાયો નક્કી કરશે. કલકત્તા ખાતે એકઠા થયેલા નેતાઓમાં રાણા સુવર્ણશમશેર, કમાંડર જંગબહાદુર, શ્રીમતી દ્વારકાદેવી ઠાકુરાણી વગેરે છે. શ્રીમતી દ્વારકાદેવી ઠાકુરાણી બીજા આગેવાનોની સાથે પકડાયા હતા પણ પાછળથી તેમને છોડી મુકવામાં આવ્યા હતા.

વધુમાં તાજેતરમાં જ જમાઈના વિદેશ પ્રધાન શ્રી પરશુનારાયણ ચૌધરી પણ પેરીસ ખાતેની યુનેસ્કોની સભામાંથી અહીં આવી પહોંચ્યા છે. કેટલાક આગેવાનો ક્યાં છે તે જાણવા મળતું નથી પણ કેટલાક આગેવાનો પટણા ખાતે છે, પટણા શહેરનું ખાતેથી વિમાન મારફતે એ જ કલકત્તાનો રસ્તો છે.

ચાર અઠવાડિયા પછી પહેલી જ વાર ભારતમાંના નેપાળી આગેવાનોએ નેપાળના રાજાએ તંત્ર હાથમાં લીધું છે તે અંગેના પોતાના પ્રત્યાઘાતો જાહેર કરવા પાડયા છે.

ભારતને અમેરીકાના નવા તંત્ર દ્વારા સંગીન આર્થિક મદદ મળવાના સંજોગ

લંડન: પ્રમુખ કેનેડીનું વહિવટી તંત્ર વિદેશી સહાય માટેની જે યોજના તૈયાર કરશે તેમાં ભારતને અપાનારી સારી એવી આર્થિક સહાયનો સમાવેશ થશે એમ વોશિંગ્ટનના નિરીક્ષકો માને છે. નિષ્ણાતો માને છે કે તટસ્થ અને ગરીબ દેશો પ્રત્યે કેનેડીનું વહિવટીતંત્ર વિશેષ લાગણી રાખશે અને અમેરીકાની વિદેશ નીતિનો એ મહત્વનો ભાગ બનશે.

પ્રમુખ કેનેડી સાથે સંકળાયેલા વર્તુળોએ જણાવ્યું છે કે ભારતની કોઈ પણ જુથ સાથે નહિ જોડાવાની નીતિ હકીકતમાં તો પશ્ચિમી રાષ્ટ્રો અને અમેરીકાના લાભમાં છે અને એ દૃષ્ટિએ અમેરીકાએ ભારતના અર્થકારણને મદદ કરવામાં ઉદારતાથી સાથ દેવો જોઈએ.

પ્રમુખ કેનેડીના ખાસ અભ્યાસ જુથે તૈયાર કરેલા હેવાલમાં જણાવ્યું છે કે પશ્ચિમ તરફી દેશોને અપાતી ઘણી ભારે કિંમતની જે રાજકીય અને લશ્કરી મદદ આપવામાં આવે છે તેનું ધાર્યું પરિણામ આવ્યું નથી. આ પ્રયોગોમાં ફેરફાર લાવવામાં જરૂરી ફેરફારો કરી તટસ્થ રાષ્ટ્રો માટે ખાસ કરી ભારત માટે પણ પાઠ શીખવાનું જરૂરી છે.

પ. પાકીસ્તાન અને પંજાબની સીમા સમજુતી

મુંબઈ: પશ્ચિમ પાકીસ્તાન અને પંજાબની સરકારના પ્રધાનોને લગતી થયેલી ભારત–પાક સમજુતીનો તા. ૨૯મી જાન્યુઆરીએ અમલ થયો અને ત્યારે બંને દેશો સામસામે સોંપવાનું નક્કી થયું હતું તે વિસ્તારોની ફેરબદલી આપસમાં કરી હતી.

જે ચાર વિસ્તારો વિષે આ સમજુતી થવા પામી છે તેમાં ચાકલદેકે કે જેને સુરતબીરા હુસેનીવાલા અને સુલેમાનકી હેડવર્કસનો સમાવેશ થાય છે તે હેડવર્કસ ઝઘડાનો અંત લાવવાની બાબતમાં મતભેદ પડતાં આ ફેરબદલી અટકી પડેલી હતી.

સમજુતી અનુસાર, વિસ્તારોની ફેરબદલી થતાં ભારતને પશ્ચિમ પાકીસ્તાનના લાહોર અને મોન્ટગોમેરી જીલ્લાઓની ૫૧,૩૭૫ એકર જેટલી જમીન મળશે. વિખ્યાત ક્રાંતિવીર ભગતસિંહનો જે સ્થળે ૧૯૩૧માં સતલજને કિનારે અગ્નિસંસ્કાર કરવા આવ્યો હતો તે સ્થળ પણ વિસ્તારમાં હોવાથી તે ભારતના કબજામાં આવશે.

બીજી તરફ, પાકીસ્તાનને ભારત તરફથી ૨૪,૯૫૯ એકર જમીન સોંપાશે, જે હાલમાં અમૃતસર અને ફિરોઝપુર જીલ્લાઓમાં છે.

પશ્ચિમ પાકીસ્તાન અને પંજાબ વચ્ચેની ૩૦૦ માઈલની સીમાનું આ પહેલાં જ રેખાંકન થઈ ગયું છે.

આ સમજુતીને લીધે જેમનાં ઘરબાર જશે એવાં ૧૫૦૦ ભારતીય કુટુંબોના પુનર્વસવાટની વ્યવસ્થા પણ કરવામાં આવી છે.

વિસ્તારોની ફેરબદલી પછી પશ્ચિમ પાકીસ્તાન અને પંજાબ વચ્ચે સુલેહના પ્રતિનિધિ મંડળો મોકલાશે. બંને પ્રાંતોના ગવર્નરો પ્રતિનિધિ મંડળોની આગેવાની લેશે.

દ. આફ્રિકનોની ધરપકડ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

શ્રી. સી. મ્બાબા, જેઓ રેસ રીલેશન્સના ફીલ્ડ ઓફીસર છે. શ્રી. મ્બાબાએ પણ કમીટીમાંથી રાજીનામું આપ્યું છે.

ડર્બનના શ્રી જુલીયસ પાલી જેઓ લીબરલ પાર્ટીના ડ્રાકન્સબર્ગ વિભાગના પ્રમુખ છે, અને તે ઉપરાંત કન્ટીન્યુએશન કમીટીના એક્ટીંગ–પ્રમુખ છે.

પોર્ટ એલીઝાબેથના શ્રી. ગોવન મ્બેકી.

આ બધાની ધરપકડ અચાનક થઈ છે.

આજ રોજ શ્રી ન્ગુબાને કોર્ટમાં હાજર થયા હતા. તેઓને જોહાનીસબર્ગ લઈ જવામાં આવશે. શ્રી. ન્ગુબાને રોજેરોજ પોલીસ પાસે હાજર થતા હતા.

દીવ, દમણ ને ગોવાને તત્કાળ મુક્ત કરો

કાનપુર: અ. ભા. ટ્રેડ યુનીયન કોંગ્રેસની અહીં મળેલી ૨૬મી બેઠકે એક ઠરાવ દ્વારા દીવ, દમણ અને ગોવાની તત્કાળ મુક્તિની માગણી કરી છે અને એને ભારતમાં ભેળવી દેવા જણાવ્યું છે. ગોવા અંગેના ઠરાવમાં ગોવાના મુક્તિસંઘર્ષમાં શહિદ થયેલા તમામ લોકોને અંજલી આપી સાલાઝારની કેદમાં પડેલા મુક્તિવીરોને અભિનંદન પાઠવી જણાવ્યું છે કે ગોવાની મુક્તિનો દિવસ હવે દૂર નથી.

ભારત સરકારને ગોવાની મુક્તિ માટે રાષ્ટ્રસંઘની અંદર અને બહાર તમામ સક્રિય પગલાં લેવા વિનંતી કરી છે અલ્જીરીયા, કોંગો અને ક્યુબા અંગે પણ ત્રણ ઠરાવ પસાર કરાયા છે.

અલ્જીરીયા અંગેના ઠરાવમાં ફ્રાંસ સરકારને જણાવાયું છે કે તેણે 'ફ્રેંચ અલ્જીરીયા'નું સૂત્ર હવે પડતું મૂકવું જોઈએ અને યુદ્ધવિરામ સ્વીકારી અલ્જીરીયાને સ્વાતંત્ર્ય બક્ષવાના પ્રશ્ન પર અલ્જીરીયાની આરબી બહુમત સાથે વાટાઘાટ આરંભવી જોઈએ.

ઠરાવમાં ભારત સરકારને અલ્જીરીયાની મુક્તિને ટેકો આપવા તેની આરબી બહુમતને માન્ય રાખવાનો અનુરોધ કરાયો છે.

ભારતની મજુર આલમને અલ્જીરીયાના સ્વાતંત્ર્યજંગમાં મદદ કરવાની હાકલ કરાઈ છે.

કોંગો અંગેના ઠરાવમાં કોંગોમાં ગંભીર રીતે કથળી ગયેલી પરિસ્થિતિ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરાઈ છે અને જણાવાયું છે કે આ પરિસ્થિતિ માટે બેલ્જીયમના સામ્રાજ્યવાદીઓ અને નાટો સત્તાઓ જવાબદાર છે.

રાષ્ટ્રસંઘના મહામંત્રીના કોંગોમાંના ખાસ પ્રતિનિધિ શ્રી રાજેશ્વર દયાળના હેવાલને ટેકો આપવામાં આવ્યો છે. આ હેવાલમાં કોંગોમાંની પરિસ્થિતિ માટે બેલ્જીયમના સામ્રાજ્યવાદીઓને જવાબદાર લેખવામાં આવ્યા છે.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦

રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબા વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "બેસ્ટ હિટ" રી. ૨-૦ માં પુરી મળે તરત
આપો હૂક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. ચેક મની ઓર્ડર—પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલો—

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન

મુનિશ્રી સંતબાલજીના પ્રવચનોનો સાર

(ગતાંકથી ચાલુ)

જૈનો અને અહિંસા

અહિંસાનો વિષય બે રીતે વિચારવો જોઈએ. વ્યક્તિગત રીતે અને સામુદાયિક રીતે. આજ સુધી વ્યક્તિગત અહિંસા ઉપર ખૂબ ભાર આપવામાં આવ્યો છે. પણ ગાંધીજી આવ્યા પછી સામુદાયિક અહિંસા તરફ લોકોનું ધ્યાન ગયું છે. વિજ્ઞાન કૂદકે અને ભૂસકે દોટ મૂકી રહ્યું છે. એક બાજુ [illegible] સુધી દુનિયા પહોંચી છે. બીજી બાજુ ઝીણામાં ઝીણી અહિંસાનો વિચાર ચાલે છે.

હિંસાના બધા પ્રકારો જે મહાવીરે [illegible] મનના સંકલ્પ વિકલ્પોને કારણે અજાણપણે હિંસા કરી નાખીએ છીએ. એવાં લોક કે જાણ હોતી નથી પણ જાગૃતિના અભાવે આમ બની જાય છે. દા. ત. સમાચાર સાંભળીને કે વાંચીને વ્યક્તિઓ તરફ તિરસ્કાર વરસાવીએ છીએ. આવી સૂક્ષ્મ હિંસાએ આપણા જીવનમાં મોટી હિંસા લાવવાનું કારણ પૂરું પાડ્યું છે.

જૈન ધર્મમાં અહિંસાના સાધનને ખૂબ ઝીણવટથી જોયું છે. જોવા જઈએ તો માનવ જીવન જ્યાં ધર્મીને સ્પર્શે છે. એક બાજુ એક પક્ષીના જીવને [illegible] ના કહી છે બીજી બાજુ [illegible] મોટી મોટી [illegible] કરવી પડે તો [illegible]

આજે [illegible] જેટલું ધ્યાન અપાયું છે તેટલું ધ્યાન અહિંસા તરફ ધ્યાન અપાયું નથી. અહિંસાને નામે દંભ અને કાયરતા પેઠાં છે. પરિગ્રહમાં વસ્તુના સંગ્રહપૂર્વકના ઉપયોગ [illegible] આપણે એ બધા આચરણને [illegible] છે. બહુ [illegible] આ શબ્દ વપરાયો છે. દરેક ચાલુ પોતાની નાની મોટી દરેક અડચણ વખતે મનને એટલું પૂછી લે કે હું આ [illegible] માટે લઉં છું કે [illegible] માટે તો ઘણી હિંસામાંથી બચી જવાય.

આજે સામુદાયિક અહિંસા કરવાનો જમાનો આવી ગયો છે. અહિંસા સર્વ ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ કરી છે. પંડિત જી અને વિનોબાજી પોતાની રીતે શાંતિનો પ્રચાર કરી રહ્યા છે પણ આટલા મોટા દેશને આપણે સરળ રીતે ચલાવવો નથી. તેને માટે આ પણ સમાજમાં ધર્મનો પ્રચાર થાય. લોકોએ [illegible] પણ ધર્મનો અંકુશ રાખવો જોઈએ. આને માટે સાધુ સંન્યાસીઓ અને સેવકોએ આગળ આવવું જોઈએ. અને વ્યવસ્થિત સમાજ રચનાના પ્રયોગો કરવા જોઈએ. હવે પ્રયોગોનો જમાનો વહી ગયો છે.

ધર્મ અધર્મ, પુણ્ય અને પાપ

અહિંસાનો આપણે અને તેટલો વિચાર કરીએ તો પણ સમાજમાં એની જુદી જુદી કક્ષાઓ રહેવાની. અંદરના જુદા જુદા ભાવોનું બહારના કાર્યો ઉપર પ્રતિબિંબ પડવાનું. તેમ છતાં અમુક જ કર્મ સારું કે ખોટું તેની કસોટી માત્ર બહારથી જોઈને નહીં કરી શકાય. વૈદિક ધર્મમાં ધર્મ અને પુણ્યનો, અધર્મ અને પાપનો બહુ મોટો ભેદ નથી પાડ્યો. જૈન ધર્મે આ બાબત બહુ સૂક્ષ્મતાથી વિચારી છે. વિકાસને પંથે લઈ જનાર તત્ત્વ (સદ્ગુણો) એ તે ધર્મ અને પતનને માર્ગે જવામાં મદદ કરે તેવા દુર્ગુણો એ તે અધર્મ. શરીર સુખાકારી બહારનાં સાધનો એ તે પુણ્ય અને શરીરને પ્રતિકૂળ સાધનો એ તે પાપ. ધર્મ અધર્મનો સંબંધ આત્મા સાથે છે અને પાપ પુણ્યનો સંબંધ શરીર સાથે છે.

જગતમાં બધી વસ્તુઓ વેચાતી મળે છે. પણ ધર્મ મળતો. મુશ્કેલ છે. એટલે કહ્યું કે દરેક મજહબમાં મજહબ એક જ વસ્તુ હોય તો ધર્મ છે. ચારે બાજુ હિંસાત્મક નાશ રહ્યો હોય અને [illegible] આવે તો એક [illegible] પણ [illegible] દિવસ નાશ આવતો નથી. જ્યાં ધર્મ હોય ત્યાં કર્મ બંધન નથી અને કર્મબંધન હોય ત્યાં ધર્મ નથી પણ આજે તો ધર્મ બજારમાં મળતો હોય તેમ લાગે છે. બોલીએ છીએ ખરા કે ધર્મ હરે ન વેચાય. ધર્મ માટે ન વેચાય પણ ધર્મ કરીએ તો લાભ. વૈદિક ધર્મમાં કહ્યું ધર્મ પર સત્યનિષ્ઠ પણ વહેમ રહ્યા ગણ્યું છે. આજે તો ધર્મ ખોવાતી વસ્તુ બની ગઈ છે. કારણકે બર્ધમાન દેવાનું ભાગ્ય ખૂટી ગયું છે. કોઈ પણ અધર્મનું જ એક અંગ છે.

આજે ધર્મ પુણ્ય અને ધર્મ અધર્મનું મિશ્રણ થઈ ગયું છે. તેમાંથી ધર્મને તારવી કાઢી તે તરફ લક્ષ આપીએ. પુણ્યથી બાહ્ય સામગ્રી મળે છે. ધર્મથી આંતરિક સુખ મળે છે. પાપ છૂટી શકે છે અધર્મ છૂટી શકતો નથી માટે ધર્મ તરફ વળવાં માંડીએ.

બ્રહ્મચર્ય સાધના

માણસને મુખ્ય બે પ્રકારના રસ હોય છે. એક આત્મ રસ અને બીજો વિષય રસ. આત્મામાં લઈ ગતિ કરવાની આકાંક્ષા જાગે એટલું જ નહીં એ દિશામાં પગલાં મંડાય તેનું નામ બ્રહ્મચર્ય છે. પણ એકમાંથી એ ખસે ત્યારે કુદરતી રીતે જ આત્મભાવમાંથી છટકી જાય છે અને વાસનાભાવમાં રસ બને છે. આત્મ રસમાં મગ્ન બને તેટલા પ્રમાણમાં વિષય રસ છૂટી જાય, અને વિષય રસમાં મગ્ન બને તેટલા પ્રમાણમાં આત્મ રસ છૂટી જાય આ સનાતન નિયમ છે.

વીર્યનું એટલે અંગે રક્ષણ થાય છે તેટલે અંગે આત્માની શક્તિ ખીલી ઉઠે અને એમાંથી મોટી મોટી આસક્તિઓ ઉભી થાય છે. વિષયના રસોના અનેક પ્રકાર છે. પરંતુ અહીં જનનેન્દ્રિયના રસની વાત કરી છે. મૈથુન ક્રિયામાં વીર્યનું જ્યારે સ્ખલન થાય છે ત્યારે તે ક્ષણે સુખનો જે ચમત્કાર થાય છે, તે વીર્ય શરીરમાં સમ્યક્‌પણે સંઘરેલા રહે તો કેટલું સુખ મળે તેની કલ્પના કરો. એટલે કહ્યું. વીર્યનું સ્ખલન એ મૃત્યુ છે અને વીર્યનું રક્ષણ એ જીવન છે.

જૈન ધર્મમાં ભગવાન પાર્શ્વનાથ સુધી ચાર મહાવ્રતો હતા. મહાવીર સ્વામીએ બ્રહ્મચર્યને અલગ સ્થાન આપ્યું અહિંસા, સત્ય, અસ્તેય, બ્રહ્મચર્ય અને અપરિગ્રહ આ પાંચ મહાવ્રતોને પાંચ આચાર પણ કહી શકાય. પરિગ્રહમાં બ્રહ્મચર્ય વ્રતનો સમાવેશ કરાતો પણ તેની મહત્તા સમજીને અલગ વ્રત બનાવ્યું. બ્રહ્મચર્ય વ્રત પરિપક્વ હોય તો બધા વ્રતો એમાં સમાઈ જાય છે જેમ એક રાજા જીતાય જાય તો પ્રજા અને રાજ્ય જીતાય જાય છે તેમ બ્રહ્મચર્યરૂપી રાજા જીતાઈ જાય તો આખું જીવન જીતાઈ જાય છે. પણ આ કામ ખુબ કઠિન છે તેને કોઈ ઉમરનો બાધ નથી કોઈ રૂપનો બાધ નથી. એ રસ એટલો બધો છે કે ક્યારે એ ઉછળે તે કહી નથી. વિશ્વામિત્ર જેવું નામ જ મોટું છે એવા ઋષિ પણ પતન પામ્યા છે. રથનેમિ, રહનેમિ વ્યક્તિઓ પણ ફસાઈ જાય છે. સામાન્ય વ્યક્તિનું શું ગજું!

પર્વતસિંહ ડગલાથી ટીલા પાસે અને વિચારું: આંખનો રસ લઈ તેના કરતાં નજીક આવી લઈ શું એવું! એટલે ઝંપલાવે છે. ભળે છે ત્યારે એનો પાર રહેતો. પેલા ભિખારી માણસને ખબર કે આ એણે રસાળ તો લાગે છે. માટે તાળું તોડી નાખશે. ખબર નથી કે રત્નોની લોલુપતા બનાવથી કાપડી ઉભી કરી છે અને ખાડામાં નાખવાનો છે. ક્યાં ખબર છે કે હું બંધમાં મુગ્ધ બન્યો છું કે સાંજ પડતાં બીડાઈ જશે, અને હું મરણ પામીશ. નારદજી આવી રીતે છળી ઉઠ્યા પણ રૂપયોગીની જોઈને ગયા.

આ બધા પ્રસંગો એ બતાવે છે વિષય રસ માણસને કેટલી હદે નીચે લઈ જાય છે. કેટલી મોટી વ્યક્તિઓએ જંગલો વરસો સુધી તપ કર્યાં છે. તેઓ પણ એમ જુગના ત્યાગી હોય અને મને તેનું મોટું કે પ્રમાણસર અહંકારીત થઈ જાય તેમ કપાયોની (દોષોની) ક્ષીણતા નથી થતી એટલે રાગથી દંડાવેલ અદિ જેમ પતન આવે છે અને છે. તેમ વાસનાઓ નિર્બળતાં ફૂટી નીકળે છે. એટલે મહાપુરુષોએ તેને માટે જુદા જુદા નિયમો ઘડી આપ્યા છે. જો એ નિયમોમાં પણ વિવેક વાપરશો જોઈએ. નિયમો રૂપી વાડ ભલે હોય પણ અંદરની તાકાત નહીં હોય તો વાડ તૂટી જશે. વ્રત એ સાધન છે સાધ્ય અંદરનું ચેતન બળ છે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૮૫)

સાભાર સ્વીકાર:

ભાઈ નાથુ એન્ડ સન્સ ગુલબાવો	૧–૧–૦
એમ નાના ગોરાસગાં	૨–૨–૦

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

બધ જાતના નાયલૉન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે ઉત્તમ જાતના તૈયાર કપડાં, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને બ્લાઉઝો માટે—ફ્રોક, જીન્સ, બ્લાઉઝ, ઘાઘરા વગેરેના નિષ્ણાત વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા આમંત્રણ.

૩૩ ચેસ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૬૮૬ — બોકસ ૧૫૪૭.

આદર્શ માનવી: રામ

★ (ચકધારી) ★

રામ એટલે દૈવી પુરુષ. આપણે તેમને દૈવી પુરુષ તરીકે જાણીએ પૂજીએ તો પણ એક આદર્શ માનવી તરીકે જરૂર અનુસરી શકાય. પણ કેવા માનવી! બાપુ જેવા પ્રેમ નિષ્ઠ, આત્મવિશ્વાસી, નમ્ર અને પ્રતિજ્ઞા પાલક!

આપણી જેમ તેમને પણ ઘેલું હતું. સામાન્ય માનવીને થતી લાગણીઓ તેમને પણ થતી હતી, લાગણીઓ તેમને સ્પર્શી શકતી હતી. અને તેથી જ તેમને કેટલાય દુઃખો સહન કરવા પડ્યાં છે. અને એ સહનશીલતાના કારણેજ આજે તેમની પૂજા થઈ રહી છે.

ભલે કદાચ સાક્ષાત પરમાત્મા કે તેમના અંશ હશે, છતાં તેમણે દૈવ પણું કે ચમત્કાર તેમના જીવનમાં આવવા દીધો નથી. અને તેઓ આદર્શ માનવી તરીકે જીવી જઈ જગત ને બતાવી ગયા કે માનવી જો સહન શીલતા જેવા ઉત્તમ ગુણ કેળવે તો તેની મહત્તા જરૂર વધે (જેનો દાખલો ગાંધીજીએ પૂરો પાડ્યો છે)

નાનપણમાં રામે મહા અને આત્મ જ્ઞાની અપૂર્વ પરાક્રમ દાખવ્યું. તાડકા જેવી ભયંકર રાક્ષસણીનો વધ કરી તેમણે ઋષિ મુનિઓને ભય મુક્ત કર્યા છે. પ્રસુતામાં પગલા માંડ્યા પછી તેમણે પિતાની આજ્ઞાનું પાલન કરી વનવાસ વેઠ્યો છે. આપણે સીતાજીને દૈવી સ્વરૂપ માનીએ છીએ તે કમળા આઉએ પૂજીએ, તેમણે પણ રામની માફક કદી દૈવત બતાવ્યું નથી. પણ સંસારમાં તેઓ, એક સામાન્ય સ્ત્રીના ધર્મ પ્રમાણે, રામ સાથે એક આદર્શ સતી સ્ત્રી તરીકે રહ્યાં છે. તેઓ પણ માનવી હતાં. કાંચન રેખા ઓળંગી અને તો પછી માનવીનું શું બન્યું! સીતાજીને સુવર્ણ મૃગનો મોહ ઉપજ્યો. જ્યારે આખમતા મરાણું દાવ ન પાર અપણુંજ સૂઝે છે.

"કુરંગ કનકના નહિ સાંભળ્યો કદી
વિનાશ કાળે વિપરીત બુદ્ધિ"

કુરંગના મોહના કારણે સીતાજીનું હરણ થયું. લંકાનો રાજા રાવણ તેમને ઉપાડી ગયો. ત્યારે રામે એક સામાન્ય માનવી જેમ કેટલોય વિલાપ કર્યો હતો, કેટલું ય રડ્યા હતાં. વૃક્ષોને તેમને વાતો કરતાં તેઓ દુઃખે દુઃખે રડ્યાં હતાં. એક સામાન્ય માનવીને ના જેમ મોટી આફત આવી પડતા, લાચારો બની જઈ, રોકકળ કરી મૂકે છે, તેમ રામે પણ સીતાજીને શોધવા અથાગ પ્રયાસો કર્યા છે. અને સીતાજીનો મેળાપ થાય છે. રામ સીતાની અગ્નિ કર્યાનું જોતી નથી નાર છે.

આ બધું સામાન્ય માનવીની જેમ રામના જીવનમાં બન્યું છે. અને તે પ્રમાણે રામે કર્યું છે. રામ આદર્શ માનવી તરીકે રહેતા હતાં અને તેમણે જગતને બતાવી ગયા કે માનવીને કેવા અને કેટલા દુઃખો પડી શકે છે. અને અને તે કેવી રીતે નિવારી શકાય છે આમ તેમણે પ્રત્યક્ષ બતાવી પાઠ આપી ગયા છે. અને તે દૃષ્ટિએ આપણે રામનું જીવન જોવું જોઈએ.

રામ એટલે આદર્શની મૂર્તિ. પિતાનો પુત્ર કેવો હોઈ શકે, તે રામે બતાવ્યું છે. ભાઈ સાથેનો આદર્શ વ્યવહાર તેમણે ભરત સાથે રાખી આપણને બતાવ્યો છે. આમ સમસ્ત સમાજની અદ્ભુત વ્યક્તિ તરીકેના આદર્શ ગુણ તેમણે બતાવ્યા છે. તે બધા તો નહીં પણ પત્ની અને પ્રજા વચ્ચેના આદર્શ ગુણ આપણે જોઈએ.

રામ આદર્શ રાજા બને છે. સીતા આદર્શ રાણી બને છે. આદર્શ રાજા નો ધર્મ કેવો હોઈ શકે તે રામે બતાવ્યું રાણી પછી વહેલી પ્રજા. (અહીં રાણી શબ્દ હેતુપૂર્વક વાપર્યો છે. તેનું વિવરણ પાછળથી આવશે. કારણ કે રામ પત્ની અને પ્રજા બંને ના ધર્મ પાળે છે) કોઈ ધોબીએ, તેની પત્નીને કહેતા સાંભળ્યાં, "હું કાંઈ રામ જેવો નથી કે પારકે ઘેર રહી આવેલી સીતાની માફક હું તને ઘરમાં રાખું." બસ રામ ધર્મ સંકટમાં આવી ગયા. જગતે જાણ્યું છે કે સીતા પવિત્ર છે તેને માટે સીતાએ અગ્નિ સ્નાન કર્યું છે. છતાં પ્રજાજનનો રાજા પ્રત્યેનો ભોળો ખ્યાલ! બસ રાજાએ રાણી સીતાને વનવાસ મોકલી દીધા.

ઉપર જે રાણી શબ્દ વાપર્યો છે તેનો ઉલ્લેખ, કોઈ પુસ્તકમાં વાંચેલું તેના આધારે આ પ્રમાણે છે. રામે સીતાનો ત્યાગ કર્યો પછી કોઈએ રામ ને પૂછેલું, "સીતા સતી હોવા છતા તમે એક ધોબીના કહેવાથી કેમ તેનો ત્યાગ કર્યો?" ત્યારે રામે જવાબ આપ્યો, "રાજાએ તેમજ કરવું જોઈએ. રામે સીતાને ત્યાગી નથી પરંતુ રાજા રામે રાણી સીતાનો ત્યાગ કર્યો છે. સીતા તો રામના હૃદયમાં છે, સીતાના હૃદયમાં રામ છે." કેટલો અજબ જવાબ!

રામે પ્રજા-ધર્મ પાળ્યો, પત્ની ધર્મ કેમ ભૂલાય? સીતાને ભુલી રામ બીજા લગ્ન કરે એમ હતુંજ નહિ. આખો દિવસ રાજના કીમતી કપડામાં સજ્જ થઈ રામ દરબારમાં બેસે છે પરંતુ સાંજે દરબારમાંથી આવ્યા પછી એ ઓરડીમાં જઈ એ રાજ્યશાહી પોષાક ઉતારી નાખી વલ્કલ પહેરે છે અનેક જાતના પકવાનને બદલે કંદમૂળ ખાય છે, સેજ તળાઈ પર સુવાને બદલે ઘાસની પથારી પર સૂઈ જાય છે! આમ રામ સીતાના દુઃખમાં ભાગીદાર બને છે, રડે છે, અને પ્રાયશ્ચિત કરે છે.

અશ્વમેધ યજ્ઞમાં પત્નીની જરૂર પડે છે. પ્રજાજન રામને બીજી રાણી લાવવા કહે છે ત્યારે રામ કહે છે, "રામના હૃદયમાં એક જ સીતા હોય, બીજી નહીં." અને પત્નીની જગ્યાએ સુવર્ણની સીતા બનાવી યજ્ઞ પૂરો કરે છે.

આ તો ઉડતી નજરે રામના જીવન ની મુખ્ય બનાવો જોયા. બાકી રામનું જીવન ઘણું જ વિશાળ છે. તેમની જન્મ જયંતી ધામધૂમથી ઉજવવાને બદલે તેમના આદર્શો વાંચે ધરે અને આ જીવનમાં ઉતારવા પ્રયત્ન કરીશું તો સાચું કહેવાશે અને તેજ રામ ની ઉજવણી સાર્થક ગણાશે.

મુનિશ્રી સંતબાલજીના પ્રવચનોનો સાર

(૮૪ પાનાનું અનુસંધાન)

સૌન્દર્ય જોવા માટે કુદરતે આપ્યું છે, સ્પર્શ કરવા માટે નથી. ગુલાબનું ફુલ છોડ ઉપર હોય ત્યાં સુધી સુંદર લાગે છે પણ આપણે જ્યારે તેનો ઉપયોગ નહીં કરતા ઉપભોગ કરવા છોડ ઉપરથી ચૂંટી લઈએ ત્યારે તેનું સૌંદર્ય નાશ પામે છે. સૌંદર્યનું મૂળ અંદર છે આપણે બહાર જોઈએ છીએ.

વિજય અને વિજયા શેઠાણી, સ્થુલીભદ્ર, અને રાજીમતી, રામકૃષ્ણ પરમહંસ અને છેલ્લે છેલ્લે ગાંધીજીએ બ્રહ્મચર્ય સંબંધી આપણને સુંદર દાખલા પુરાં પાડ્યાં છે. આપણે એ બધાને સામે રાખીને પ્રગતિ કરીએ. ભગવાનની કૃપા સિવાય આ શક્ય નથી એટલે આપણા પુરુષાર્થમાં તેની કૃપા માટે પ્રાર્થના કરીએ.

નોંધ: મણિભાઈ પટેલ.
'વિશ્વવાત્સલ્ય'માંથી

પાકિસ્તાનને બિનશરતી મદદ આપવાની રશિયાની તઈયારી

કરાંચી

પાકિસ્તાનના વિદ્યુતશક્તિ, બળતણ અને ખાણનો ખાતાના પ્રધાન શ્રી ઝુલ્ફી ભુટ્ટોના જણાવ્યા મુજબ રશિયાએ પાકિસ્તાનને બિનશરતી નાણાકીય મદદ કરવાની તૈયારી દર્શાવી છે પાકિસ્તાનમાં પેટ્રોલ તેલ અને પેટ્રોલ સંપત્તિના શોધખોળ કાર્યમાં રશિયાની મદદ મેળવવાના હક માટે વાટાઘાટો કરવા શ્રી ભુટ્ટો એક પ્રતિનિધિમંડળ સાથે મોસ્કો ગયા હતા. જો કે શ્રી ભુટ્ટોએ મોસ્કોમાં આ અંગેની કોઈ સમજુતી પર સહી કરી નથી એટલે એમ મનાતું હતું કે વાટાઘાટમાં કોઈ મુશ્કેલી ઊભી થઈ હશે. આ અંગે શ્રી ભુટ્ટોએ સ્પષ્ટતા કરી છે કે બે મુદ્દાઓની ચોખવટ હજુ બાકી છે અને આ અંગેની વધુ વાટાઘાટો હવે કરાંચીમાં થશે.

મોસ્કો ખાતેની વાટાઘાટો દરમ્યાન પશ્ચિમી રાષ્ટ્રો દબાણ કરી શકે એ એવી વાતનો શ્રી ભુટ્ટોએ ઇન્કાર કર્યો હતો.

—નાગપુર' મહારાષ્ટ્ર સરકારના ગૃહ મંત્રી શ્રી ચૌહાણે એવી માહિતી આપી હતી કે, ૧૯૫૯ના વર્ષમાં ૨૦૭ સરકારી નોકરોને લાંચ રૂશ્વત માટે પકડી ખાતાકીય પગલાંમાં આવ્યા હતા. રૂશ્વત વિરોધી ખાતાએ બે વર્ષમાં ૩૦૭ ફરિયાદોની સખત તપાસ કરી હતી.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વધારામાં આવેલો તાજો માલ)
શિયાળા અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ
અગરબત્તી-ફેરઅંવેર્ડ-પ્લાસ્ટીક, શેફીલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ નવીન ઘરેણાં અને મથાની ચોટી. ટીકડીઓ, દાંતીઓ-ટીમ અને બાજર. મુસાફરી જાજમો અને ફેન્સી ગુડ્સ
ટ્રેડરો અને હોકરો માટે અમો ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન [illegible] — ડરબન
મફત પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૧-૩-૧૯૬૧.

ત્રીજા નાણાંપંચની કામગીરી બાર માસમાં પૂરી થશે

નવી દિલ્હી: ત્રીજા નાણાંપંચના અધ્યક્ષ શ્રી એ. કે. ચંદાએ અહીં જણાવ્યું હતું કે બંધારણે પંદર માસની મુદત આપ્યા છતાં પંચ તેનું કાર્ય બાર મહિનામાં જ પૂર્ણ કરવાનો ઇરાદો રાખે છે. બીજા નાણાંપંચની ભલામણો ત્રીજી યોજનાના પ્રથમ વર્ષ એટલે ૧૯૬૧-૬૨ના આખામાં નાણાંકિય વર્ષને પણ આવરી લેતી હોવાથી માર્ચ ૬૨ પછીના ગાળાનો ઉલ્લેખ પંચ નહિ કરે. ત્રીજી યોજનાનાં બાકીના ચાર વર્ષો માટે જ પ્રમાણિત મળશે જેથી ચોથું પંચ ચોથી યોજનાને તેની ભલામણોમાં સમાવિષ્ટ કરી શકશે.

ત્રીજા નાણાંપંચના તમામ સભ્યો અને મંત્રી શ્રી આર. કામથ અખબારી પરિષદમાં હાજર હતા.

કેટલાક પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં શ્રી ચંદાએ કહ્યું હતું કે પંચ તેની ભલામણો કરતાં વસ્તીની ગીચતા, ગોકળ રાજ્યો સમાજના વિવિધ પ્રશ્નો, રાજ્યોની વિકાસ જરૂરીયાતો ઉપરાંત બીજા અનેક પ્રશ્નો ધ્યાનમાં લેશે. પંચ રાજ્યોએ હાથ ધરેલી કેટલીક યોજનાઓ અને કેટલાક પછાત વિસ્તારોની મુલાકાતે જશે.

ભારત દ્વારા નેપાળને રૂા. ૧૮ કરોડની મદદ

નવી દિલ્હી. કોલંબો યોજનાના પોતાના ભાગીદારોને ૧૯૫૯-૬૦માં તાલીમની સગવડની ગોઠવાઈ કરી આપનાર ૧૧ દેશોમાં ભારતનું સ્થાન પાંચમું આવે છે. અમેરીકા, બ્રિટન, કેનેડા અને ઓસ્ટ્રેલીઆ પછી આ સગવડ આપનાર દેશ તરીકે ભારતનું સ્થાન આવે છે.

કોલંબો યોજના હેઠળ ભારતે નાણાં તેમજ ટુકડી મદદના સ્વરૂપમાં પોતાનો ફાળો આપ્યો છે.

ભારત તરફથી ૧૯૫૯-૬૦ના વર્ષમાં નેપાળને રૂ ૧૮ કરોડની નાણાંની મદદ આપવામાં આવી હતી.

કોલંબો યોજના સલાહકાર સમીતીના ૧૯૫૯-૬૦ના વર્ષ માટેના નવમા વાર્ષિક અહેવાલમાં આ માહિતી આપવામાં આવી છે

આચાર્ય વિનોબાનું નવું સૂત્ર

મથુરા: આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ જણાવ્યું હતું કે આપણી વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિ જોતાં આ યુગમાં રાજકારણ અને અતિવાદ બંને લાંબે ટકી શકશે નહિ.

તેમણે કહ્યું હતું કે હાલમાં વિજ્ઞાન માનવીને હિંસાની એવી પ્રબળ શક્તિ પૂરી પાડી રહ્યું છે કે જો હાલનો રાજકીય પ્રવાહ ચાલુ રહેશે તો ખુદ માનવજાત નાશ થશે.

પ્રાર્થના સભાને સંબોધતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે જ્યારે હિંસાની શક્તિ મર્યાદિત બની જાય અને તે નૈતિક શિસ્તવાળાઓના હાથમાં હોય ત્યારે જ રાજકારણની આધ્યાત્મિકતાનો વિચાર થઈ શકે.

જો આપણે 'માનવી'ને બચાવવો હોય તો રાજકારણનો નાશ કરવો જ પડશે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે હું વિજ્ઞાનને આવકારું છું પણ તેના પર આધ્યાત્મિક શક્તિનો કાબુ હોવો જરૂરી છે.

આધુનિક વિજ્ઞાન અખૂટ શક્તિ લાવે છે. ત્યાં તો તેને આપણા ઉદ્દેશથી વાળી શકીએ નહિ તો તે માનવજાતિને નાશને પંથે લઈ જશે.

અમદાવાદને ગુજરાતનું પાટનગર કરવાની માંગણી

અમદાવાદ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનની આગામી સામાન્ય સભામાં અમદાવાદને ગુજરાત રાજ્યના કાયમી પાટનગરનું સ્થાન આપવા ગુજરાત સરકારને ભલામણ કરતી એક દરખાસ્ત રજુ થશે.

આ દરખાસ્તમાં જણાવાયું છે કે અમદાવાદ પાટનગરને જરૂરી સૌ આધુનિક સગવડો પૂરી પાડવાની શક્તિ ધરાવે છે તેથી પાટનગર બનાવવા અંગેની રકમમાંથી જરૂરી રકમ શહેરના વિસ્તૃતિકરણ અને વિકાસ માટે ખર્ચી શકાય.

અમદાવાદને પાટનગર જાહેર કરવા રાજ્ય સરકારને વિનંતી કરતી એક બીજી દરખાસ્ત પણ આવશે.

તિબેટમાં ભુખમરાથી મરણ

નવી દિલ્હી. ૧૯૫૯માં જમાવવામાં આવેલી ભુખમરાની ભયાનક પરિસ્થિતિ પુર્વતિબેટમાં પુનરાવર્તન થઈ રહ્યાના સમાચાર મળે છે. આ ભુખમરો કોઈ કુદરતી આપત્તિને કારણે સર્જાયો નથી. પરંતુ તિબેટનો મોટો પાક ચીન પચાવી ગયું છે તેથી ઉભો થયો છે.

એવા સમાચાર મળે છે કે લગભગ પાંચ હજાર તિબેટવાસીઓ ભુખમરાથી ટળવળીને મોતને શરણ થયા છે. ભારત અને તિબેટની સરહદ પર રાખવામાં આવેલા ચીની સૈનિકો પણ ભુખમરો વેઠી રહ્યા છે. પુરતા ખોરાકને અભાવે સૈનિકો રોગનો ભોગ થઈ પડ્યા છે. તેમને પુરતા વસ્ત્રોનાં પણ સાંસાં પડે છે

બાળકો ચોપડીઓ માટે પીઠ પાછળ રહે એવી થેલી વાપરે

—શ્રી નહેરૂ

અત્યારે તો હું બાળકોને શાળાએ જતાં જોઉં છું. એટલાં બધાં ચોપડાં ને થેલીઓ બાર હાથ છે કે તે વાંકા વાંકા ચાલે છે એને બદલે પીઠ પાછળ નાંખી શકાય એવી થેલી તૈયાર થાય અને કમરે પટ્ટા સાથેની જે થેલી હોય તો કમર પણ સીધી રહે ગુજરાતના મંત્રી આવી 'રૂકસાક' થેલીઓ પ્રબંધ કરશે એવી આશા રાખું છું

યુનીવર્સીટીઓમાં બંધાશે ગાંધી ભવનો

દુર્ગાપુર: ગાંધી સ્મારકનિધિના અધ્યક્ષ શ્રી આર. આર. દિવાકરે એક જાહેર સભામાં જણાવ્યું કે ભારતની તમામ ૪૧ યુનીવર્સીટીઓમાં ગાંધીભક્ત વિચારસરણીના પ્રચાર માટે ગાંધી ભવનો સ્થાપવાનો ઇરાદો રખાયો. એ દિલ્હી, મહૈસૂર, કર્ણાટક અને નાગપુર સહિતની સાત કે આઠ યુનીવર્સીટીઓએ ગાંધી ભવનો સ્થાપવાની સંમતિ આપી છે

દિલ્હીમાં શીતળાએ લીધેલો વીસનો ભોગ

નવી દિલ્હી: જાન્યુઆરી ગાળાના પ્રથમ નવ દિવસ દરમીયાન શીતળા, રોગથી ૨૦ માણસોનાં મરણ થયાં છે. આ નવ દિવસોમાં ૧૦૫ માણસોને શીતળા નીકળ્યાં હતાં.

મુખ્યાલયના શીતળા પ્રતિબંધક કાર્યક્રમ અધિકારી ડૉ. શર્માએ એવી માહિતી આપી હતી કે, શીતળાના રોગવાળામાં અપવાદિતોમાંના કેટલાકે કદી રસી જ મુકાવી નથી, અને કેટલાકે ૧૦ વર્ષ કે તેથી પણ વધુ સમય પહેલા શીતળા પ્રતિબંધક રસી મુકાવી હતી.

ઝાડુવાળાના પેશાને આકર્ષક બનાવવા ખાસ ભથ્થું

ભોપાળ: અસ્પૃશ્યતાના કલંકને ભુંસી નાખવા માટે રાજ્યમાંની મુખ્યાઈઓ અને કોર્પોરેશનોમાં અન્ય હિંદુઓ ઝાડુ વાળવાની નોકરી સ્વીકારશે તો તેમને આવું પગાર ઉપરાંત પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુથી ખાસ ભથ્થા તરીકે રૂપીયા નેવું આપવામાં આવશે

આજ હેતુથી હરિજનોને ચાહની દુકાન કે હોટેલ ખોલવા માટે નાણાંકીય સહાય આપવામાં આવશે.

રાજા નરેશચંદ્રના પ્રમુખપદે મળેલી મધ્યપ્રદેશ સરકારના પછાત જાતિના કલ્યાણ ખાતાની સલાહ સમીતીની બેઠકમાં આ નિર્ણય લેવાયો હતો

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું મળશે, ભેળસેળ ટળશે, પમરોઈ ટળશે.
હમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: ચોળીઓ, સુંદર સ્વેટર અને બીજી અનેક જાતની મળશે, રીતનો પણ મળશે, જરસીઝ, પુલોવર, કારડીગન, સૌંગોટ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.

બાળકો માટે: નાના બાળના ઝભલા, ટોપી, બ્લાઉઝ, ઝોક, સૉંગસેટ, ચડ્ડી, સોક્સ, નેપકીન્સ, ફુલકોપ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્સ, ફ્રોક, બાબ સ્વેટર વિ.

ઉત્તમ પશ્ચિમ સ્ટાઇલ, રંગબેરંગી કશીદા, ગલીચા, સાડી, વિ.
વેપાર માટે સાદી સેલ વાળાઓ સ્ટેસીલ ફરીવાર મારફત, ઈન્ડેન્ટ
મિલન સા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!

જથ્થાબંધ વાઘોને: આમરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભોખાભાઈ ભારતવ એન્ડ સન્સ)
ફોન: ૯૯૯૯૯ — ફોર્ટ બજાર, — પો. બો. ૫૨૫૫.
સારેવર મેનશન્સ — ૩૭ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

THE SURAT HINDOO MAYAWANT ASSOCIATION OF SOUTH AFRICA

c/o 67, Victoria St,
Durban.

Please take notice that the Annual General Meeting of the above Association will be held:—

At 79, Lorne St Durban, on Sunday 2nd April, 1961 at 10 30 a m (sharp).

You are Earnestly requested to attend.

AGENDA.

(1) Minutes.
(2) Correspondence
(3) Treasurer's Report.
(4) Election of Officials and Committee Members.
(5) General.

Yours faithfully,
N. BHAGWAN
Hon. Secretary

ફુલડીપીંગ, ફેનામ રેઝ્સ રીટન્સ, વાયણી-સોગ, રેત્નુ ક્લીઅરન્સ અને ઇનસ્પેક્શન્સ માટે મળો.

આર. વીઠલ

૧૨ માર્કેટ આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કેસનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ. ફોન ૨૨-૧૩૫૪.

* ઇદગાહ *

● પ્રેમચંદ ●

(ગયા અંકથી ચાલુ)

આ બાજુ જાતજાતનાં રમકડાં છે: સિપાહી અને કેદી, રાજા અને વકીલ, ભિસ્તી અને ધોબણ અને સાધુ...વાહ! કેવાં સુંદર રમકડાં છે! જાણે હમણાં જ બોલવા માંડશે!

મહેમુદ સિપાહી લે છે—ખાખી ડ્રેસ અને લાલ પાઘડીવાળો. ખભે બંદૂક મૂકી છે. જાણે કે હમણાં જ કવાયત કરીને આવે છે!

મોહસીનને ભિસ્તી ગમી ગયો: કમર ઝૂકી ગઈ છે, અને ઉપર મશક મૂકી છે. મશકનું મોં એક હાથે પકડેલું છે. જાણે કે હમણાં જ મશકમાંથી પાણી છાંટવા માંડશે. કેવો પ્રસન્ન છે—કોઈ ગીત ગાતો હશે!

નુરાને વકીલ ગમી ગયો. કેવી વિદ્વત્તા ઝળકી રહી છે તેના મુખ પર! કાળો કોટ, સફેદ પાટલૂન, એક ખિસ્સામાં ઘડિયાળ, સોનેરી સાંકળી. એક હાથમાં કાયદાનું પોથું: જાણે કે હમણાં જ અદાલતમાંથી કેસ ચલાવીને આવી રહ્યો છે.

આ બધાં બબ્બે પૈસાનાં રમકડાં છે. હામિદ પાસે તો કુલ ત્રણ જ પૈસા છે...

મોહસીન કહે છે: "મારો ભિસ્તી રોજ પાણી ભરી જશે—સવારે ને સાંજે!"

"અને મારો સિપાહી ઘર આગળ પહેરો ભરશે" મહેમુદે કહ્યું: "કોઈ ચોર આવ્યો કે તરત બંદૂકનો ફેર કરવાનો!"

નૂરો કહે: "મારો વકીલ ખૂબ કેસ લડશે." "અને પેલી ધોબણ રોજ કપડાં ધોશે," સમ્મીએ ઉમેર્યું.

હામિદ કહેવા લાગ્યો: "માટીનાં તો છે: પડી જશે તો માટીનો ઢગલો, ચૂરો થવાનાં!" છતાં લાલચુ આંખો વડે તે રમકડાં જોઈ રહ્યો હતો. તેને મનમાં તો થાય છે કે, થોડી વાર એને હાથમાં લેવા મળે તો કેવું સારું! તેનો હાથ અનાયાસે જ તે તરફ લંબાય છે...

રમકડાં પછી મીઠાઈઓ આવે છે. કોઈએ રેવડી લીધી, કોઈએ ગુલાબજાંબુ. તો કોઈકે સોનહલવો. બધા મજાથી આરોગે છે. હામિદ પાસે માત્ર ત્રણ જ પૈસા છે. લાલચુ આંખો વડે તે બધા તરફ જોઈ રહે છે.

મોહસીન કહે: "હામિદ, લે આ રેવડી: લે—કેવી સરસ છે!"

"તારી રેવડી તારી પાસે રહેવા દે" હામિદ ખિજાયો. "મારી પાસે શું પૈસા નથી!"

"આપણા ત્રણ પૈસા તો છે!" સમ્મીએ યાદ કરાવ્યું: "એટલામાં તું શું શું લેવાનો હતો!"

મહેમુદ બોલ્યો: "મારી પાસેથી આ ગુલાબજાંબુ લઈ જા, હામિદ"

"મીઠાઈ તે વળી કાંઈ સારી વસ્તુ છે!" હામિદે દલીલ શોધી કાઢી. "ચોપડીઓમાં તેના વિષે કેટલું ખરાબ લખાયું છે!"

"પણ તું તારા પૈસા વાપરતો કેમ નથી!" મોહસીને પ્રશ્ન કર્યો.

"હું જાણું છું એની ચાલાકી!" મહેમુદે એક બોલતાં કહ્યું. "આપણા બધા પાસે પૈસા વપરાઈ જશે, એટલે એ આપણને લલચાવીને ખાશે..."

પછી આવી લોખંડની વસ્તુઓની દુકાનો જ્યાં ત્યાંથી આગળ વધ્યા; પણ હામિદ લોખંડની એક દુકાન આગળ અટક્યો.

એ દુકાનમાં કેટલાક ચીપિયા હતા. તેણે દુકાનદારને પૂછ્યું: "આ ચીપિયો કેટલાનો છે!"

દુકાનદારે તેના તરફ જોયું, અને જોડે કોઈ મોટા માણસને ન જોતાં કહ્યું: "એ તારે કામનો નથી, ભાઈ!"

"કેમ, શી કિંમત છે!"

"એના છ પૈસા પડશે"

"વાજબી કિંમત કહો"

"ઠીક પાંચ પૈસા પડશે: લેવો હોય તો લે—નહિ તો ચાલતી પકડ"

"ત્રણ પૈસા લેશો!" હામિદે હિંમત કરીને પૂછી નાખ્યું.

દુકાનદારે ચીપિયો આપી દીધો. હામિદે તેને બંદૂકની જેમ ખભે મૂક્યો, અને પછી અકડાઈથી ચાલતો તે મિત્રો પાસે આવ્યો.

મોહસીને હસીને કહ્યું: "અરે, આ ચીપિયો કેમ લીધો! આંધળા! એને શું કરીશ!"

હામિદે ચીપિયો જમીન પર પછાડી કહ્યું: "તમારા ભિસ્તીને જરા નીચે ફેંકો જોઈએ—એક હાડકું સાજું રહે છે!"

મેહમુદ: "આ ચીપિયો તે કાંઈ રમકડું છે!"

હામિદ: "રમકડું કેમ નથી! એ: આ ખભે મૂક્યો, તો બંદૂક બની ગયો; હાથમાં રાખ્યો તો ફકીરનો ચીપિયો થઈ ગયો; ધારું તો એનાથી મંજીરાનું કામ પણ લઈ શકું—અને જો એક ટોચો દઉં ને તો તમારાં બધા ય રમકડાં ચૂરેચૂરા થઈ જાય. આ તો મારો બહાદુર શેર છે, ચીપિયો!"

"મારી ખંજરી સામે અડધાઅડધી કરી છે!" સમ્મીએ ખંજરી લીધી હતી, તેણે ગંભીર બનતાં કહ્યું: "એ આનાની છે!"

હામિદે ખંજરી તરફ તિરસ્કારની નજરે જોતાં જણાવ્યું: "મારો ચીપિયો ધારે તો તારી ખંજરીનું પેટ ફાડી નાખે. લ્યો—એક ચામડાની ખાલ ચઢાવી, એટલે ઢબઢબ બોલવા લાગી! અરે, જરાક અમસ્તું પાણી અડકે ને, તો ખલાસ થઈ જાય; જ્યારે બહાદુર મારો ચીપિયો તો આંધીમાં, પાણીમાં, આગમાં કે તોફાનમાં બરાબર અડગ ઊભો રહેવાનો!"

ચીપિયાએ સૌને મોહિત કરી દીધા હતા. હામિદે આગળ ચલાવ્યું:

"હમણાં જો ધાડ આવી પડેને તો મિયાં ભિસ્તીના તો છક્કા જ છૂટી જાય. સિપાહી મિયાં તેમની બંદૂક નાખી દઈને ઊંધી પૂંછડીએ નાસવા માંડે—વકીલ સાહેબના મોતિયા જ મરી જાય: કોર્ટમાં એ મૂછવાળી જીભ પર તાળાં લાગી જાય! પરંતુ આ ચીપિયો, આ બહાદુર, આ રુસ્તમે-હિંદ એ છલાંગ મારતો શેર પર સવાર થઈ જાય—અને તેની આંખો જ ખેંચી કાઢે!"

મોહસીનને એમનિતી નવી ઉલટ સૂઝી: "તારા ચીપિયાનું મોં રોજ આગમાં બળશે!"

"આગમાં તો બહાદુરો જ કૂદી પડે છે, જનાબ!"

હામિદે હાજર જવાબ વાળ્યો: "તમારા આ વકીલ, આ ભિસ્તી, આ સિપાઈ, તે વખતે કાકીઓની જેમ ઘરમાં ભરાઈ જશે. આગમાં કૂદી પડવું એ તો માત્ર રુસ્તમે-હિંદ જ કરી શકે છે!"

ત્રણ પૈસામાં હામિદે રંગ જમાવી દીધો હતો.

(અપૂર્ણ)

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુવેલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- સેકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

રાતા સૂકા મરચાં

રાતા સૂકા મરચાં અને હાથની પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચાં બજાર ભાવે ૬ પેન્સ ભાવે ત્યાં મળશે, અને ૨૫/- રતલ પોસ્ટેજ સાથે રતલના ૬ સેન્ટ.

તેમજ સાંભા હાથના આફ્રિકાના સુપ્ર રકમના શા કેસ.

ઓરડર સાથે લખો:

Maarmans (Pty.) Ltd
P. O. Box 26, Phone 120
(Brits, Transvaal.)

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને કાંઠે શી. ૩-૦
કોઈ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

સામાજીક પ્રસંગો

શ્રી લુઇસ્ટ્રીચાર્ટ હિંદુ સેવા સમાજ

શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર ડરબનથી સ્વામી નિશ્વાનંદ તારીખ ૧૭-૨-૬૧ શુક્રવારના રોજ લુઇસ્ટ્રીચાર્ટ પધાર્યા હતા તેમની સાથે ડરબનના શ્રી ગોવન મગનું, તથા ભિકુભાઇ એન. ગ્રીવું તથા મેરીટઝબર્ગના શ્રી ભગુભાઇ અને જોહાનીસબર્ગ આગના શ્રી ગાભાભાઇ વગેરે "સેન્ટર"ની આર્થિક મદદ માટે આવ્યા હતા. અને શ્રી મણીભાઇ એ. ગોકળ ને ત્યાં સૌનો મુકામ હતો.

દાનાની ઝુંબેશ શ્રી મણીભાઇ એ. ગોકળની ઉદારતાથી સારી થતાં કામ પાર્ડુંજ સહેલું થઇ પડ્યું હતું.

શનિવાર તથા રવિવાર એમ બે દિવસ મહેમાનો સાથે શ્રી મણીભાઇ ગોકળ તથા સમાજના મંત્રી શ્રી અનંતરાય દવે, તેમજ શ્રી ઝીણાભાઇ પટેલ વગેરે સાથે ફરી ગામમાં તથા ડીસ્ટ્રીક્ટમાં વસતા ભાઇઓ તરફથી સારી રકમ નોંધાણી હતી, અને રવિવારે બપોરના તેમની વિદાય પહેલાં પા. ૪૦૪-૧૦-૦ થયા હતા.

સૌના આશ્ચર્ય વચ્ચે અતી વખતે શ્રીમતી પ્રભાબહેન મણીભાઇ ગોકળ તરફથી એક કવર મળ્યું અને એ મળતાં તેમાંથી પા. ૨૫-૦-૦ નિકળ્યા અને હવે પા ૫૦૪-૧૦-૦ ઉપર પહોંચ્યો.

બાળકોમાં પણ એટલોજ ઉત્સાહ, આવ્યો અને સમાજના મંત્રી શ્રી અનંતરાય દવેની બે નાની દિકરીઓ ચિ. હર્ષુબા તથા નલિની બાજુમાં ઉભી હતી તેમના તરફથી ભેટની શી. ૧૦-૦ ઉમેરાણી અને સ્વામીજીની લુઇ ટ્રીચાર્ટથી વિદાય વખતે હવે કુલ પા. ૫૦૫-૦-૦ ઉપર પહોંચ્યો.

પાછળથી અ. સૌ. મુક્તાબહેન ભાનુશંકર મહેતા તરફથી પા. ૨-૦-૦ મળતાં કુલ રકમ પા. ૫૦૭ થયેલ છે જે નીચે મુજબ છે

સર્વેશ્રી. જી ગોકળ એન્ડ સન્સ, પા. ૫૦-૦-૦, ઝીણા પ્રભાશી, કે મુંજાભાઇ એન્ડ સન્સ, કે કે રાઠીજા એન્ડ સન્સ, બી. એમ. ચેલાણી એન્ડ કો., એમ. પ્રેમજી એન્ડ સન, ડમાણ બ્રધર્સ, હરજી કાનજી એન્ડ કો., જી. એમ. રાજા (પોપાની સ્ટોર), બી. એમ. રાજા (કમાલી સ્ટોર), નારણ કરસન એન્ડ કો., શ્રીમતી પ્રભાબહેન મણીભાઇ ગોકળ પ્રત્યેક પા. ૨૫-૦-૦; સાહ બ્રધર્સ, સુરત ટ્રેડીંગ કો. રામજી સ્ટોર પ્રત્યેક પા. ૧૭-૧૦-૦; દવે બ્રધર્સ (બરોટા સ્ટોર), પાઉંડ ૧૫-૧૫-૦; એમ. એસ. દેસાઇ (વાઘેલસપોર્ટ) પા. ૧૫-૦-૦; અમૃતલાલ ડી. દેસાઇ, બિમસીંગ કારા, એમ. જી. શાહ પ્રત્યેક પા. ૧૦-૦-૦; બી. પિરાભાઇ એન્ડ કો. પા. ૮-૮-૦; એમ. કે. પટેલ, જે. કે. પટેલ પ્રત્યેક પા. ૭-૭-૦, સીટી આર્ટિસ્ટસ, વી જે. દવે પ્રત્યેક પા ૫-૫-૦, મોગલ ગફાર, મોહનલાલ એમ દેસાઇ, બી. ડી પઢીઆર, દુલભભાઇ જે. પટેલ, c/o એ. ગોકળ એન્ડ સન, પ્રત્યેક પા ૫-૦-૦; એમ એમ જોશી પા. ૩-૩-૦; ગોહિલ ટ્રેડીંગ સ્ટોર, એમ સી. કારા પ્રત્યેક પા ૨-૧૦-૦; અ. સૌ શારદાબહેન સી દેસાઇ ૨-૦-૦, અ. સૌ. મુક્તાબહેન બી. મહેતા પા. ૨-૦-૦; ચીસ હર્ષુબા તથા નલિની દવે શી. ૧૦-૦. કુલ રકમ પા. ૫૦૭-૦-૦

લગ્ન સમાચાર

તા. ૫-૨-૬૧ના શુભ દિને ફુટનહેમના ટાઉનહોલમાં શ્રી હરિભાઇ કે. પટેલની સુપુત્રી ચિ. સવિતાબેનના શુભ લગ્ન ગોપાળભાઇ નારણભાઇ પટેલ (ગ્રેહામસટાઉન)ના સુપુત્ર ચિ. ઠાકોર ભાઇ સાથે થયા હતા

શ્રી હરિભાઇ પટેલ આ શુભ અવસરે સહાયક બનેલ સર્વ વ્યક્તિઓ તેમજ શુભેચ્છા મોકલનાર સર્વ વ્યક્તિઓનો આભાર આ છાપા દ્વારા માને છે

શ્રી ટ્રાં. પ્ર. એસોસીએશન

અને ૧૯૬૧નું વાર્ષિક સંમેલન

ઉપરોક્ત એસોસીએશનનું વાર્ષિક સંમેલન તા ૧-૪-૧૯૬૧ના શનિવારે બપોરે ૧-૧૫ કલાકે જોહાનીસબર્ગમાં, ૫૦ રેડક્રોસ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલા ગાંધી હોલમાં શ્રી દેવાભાઇ કાનજીના પ્રમુખપદે મળશે. વિષય વિચારણી સમીતી તા. ૫-૪-૧૯૬૧ના બુધવારે સાંજે ૭-૧૫ કલાકે, ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલા માસ્તર મેન્શનના મદિના-હોલમાં મળશે તે પહેલાં સભ્યો તરફથી આવનાર ઠરાવોની લેખીત લખાણ મંત્રીને મળી જવી જોઇએ. આ બંને પ્રસંગોએ બેહાજર પધારવા દરેક જ્ઞાતિ બંધુને આગ્રહભરી વિનતી છે

સંમેલન કામકાજ: (૧) નોટીસ તથા મંત્રીનો રીપોર્ટ, (૨) હિસાબની રજુઆત, (૩) ઠરાવો, (૪) ચુંટણી. (૫) પરચુરણ

શાંતિલાલ ભુલાભાઇ
સ્વાગત પ્રમુખ
ઈશ્વરચંદ્ર દુર્લભભાઇ
સ્વાગત મંત્રી:
બી. દર્શનાચિમાંપી સેવકો
વિજયોદ્ય વનજી જોશી
મંત્રી.
રજનીકાંત ભીખાભાઇ માસ્તર.
અમથાભાઇ વલ્લભભાઇ જોશી.
સ. મંત્રી:
શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન
૩૩, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને રેસ્ટોરન્ટ ફીગે.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે મુનીમજીના અને સેફોસીયાના પણ લાગમાં તમારે પ્રસંગે આવો રસોઇ કરાવો અને જમાડો

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી મેનોર ભીડાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન

ફોન નંબર ૨૩૪૨૪ ટેલીગ્રામ: KAPITA

ગાઢું, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૬-૦ બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૫-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હુમરી (હોલા), સુકા લાલ મરચાં, લુબાણ, સુકા જીરા (ઉન્નત) સોનેરી રંગનો ગોળ, ફરેક જાતના ગરી મસાલા વિગેરે હંમેશા સ્ટોક રાખીએ છે. કપુરી અને બેંગાલી પાન બજાર ભાવ, મોરેશ્યસ નાડું સુરણ, રતાળુ. આંબા હળદર અને બીજી દરેક જાતની સિઝનનો માલ છે રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયમ કોંગોના ઓરડરો ઉપર ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનો માલ મોકલીએ.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) L
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

જુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને લખાણ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરિયાઇ અગર જ માર્ગે મુસાફરી કરવા દેશીઓ અમારી મારફતે બુકીંગ કરો

ટીકેટો, બાગ, ગોરી, હલાક, આરમાન, પોરબાસ, વિકેટોરા દેશમાં અલગાથ આપીએ છીએ

ઇનકમટેક્ષ, પરસનલ ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા બાંધવા વિગેરે કામ કાજ ડીલીંગ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ ટેમજ કમીશનરને નામનોમાં કંઇ પણ ફી લીધા વિના મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ઇનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વેડીંગ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફરીફાઇતના ભાવે ખરીદી શકશો. આવો પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ફરેચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માત્ર ભોગ્ય ભાવોના પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર અવશ્ય વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4891. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIANOPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 12—Vol. LIX. Friday, 31st March, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR CENTS

S.A. FRONT TO ACT

WORLD CAMPAIGN PLANNED

(By Our Correspondent)

THE South African United Front in London, headed by Dr. Y. M. Dadoo and Mr. Oliver Tambo, which did a great deal of lobbying for South Africa's expulsion from the Commonwealth is now preparing plans for future action. The next step that it will take seems to be organisation of an international campaign for world-wide economic sanctions against South Africa.

Dr. Dadoo said in London: "What we now want is an embargo on South Africa—on trade, on oil shipments, on port and landing facilities for South African transport—in fact complete isolation of White South Africa from the continent."

It is understood that the South African United Front is considering a tour of the Afro-Asian countries of the Commonwealth in order to appeal to them to follow up the "expulsion" with official trade and diplomatic boycotts.

Mr. Nehru's Part In It

ACCORDING to the London Correspondent of the Cape Town weekly, "New Age", "Mr. Nehru and Dr. Nkrumah were largely instrumental in removing South Africa from the Commonwealth."

The Correspondent states: "As Mr. Nehru advanced his powerful arguments against Apartheid and his pointed questions about inequality, the Australian and New Zealand Premiers froze into silence, while Mr. Macmillan, with a discredited Central African policy in his hands, shuffled uncomfortably. By taking up an unexpectedly tough and unyielding position, Mr. Nehru was, in the words of the "Guardian" "concentrating his arguments on Mr. Macmillan."

When 1=81; 5=379; 9=671

Indians Mercilessly Despoiled By Group Areas Laws

HOW Indians in South Africa are being mercilessly despoiled of their homes and businesses is painfully illustrated by the following: On April 1, Easter Saturday to the Christian world, the first of the Group Areas Proclamations will come into effect in Pietermaritzburg the capital of Natal. Eighty-one Indian businesses will be uprooted for they fall into areas proclaimed for Europeans. Only ONE European business is affected by the Proclamation. Some 379 acres of Indian-owned land will have to be surrendered by their owners. Europeans will lose FIVE acres of land. About 671 Indian-owned properties will have to be vacated and sold to Europeans. Nine European owned properties are affected. And yet the Government has claimed that the Group Areas affects all races equally!

PRESIDENT WANTS TO RETIRE

(From Our Correspondent)

NEW DELHI.—A report on President Rajendra Prasad's intention to retire at the conclusion of his present term of office has been given misleading interpretation in different quarters. The report was principally intended to convey that the President's personal inclinations are against continuance in office beyond the present term.

Dr. Rajendra Prasad is so greatly respected not only by Congressmen but also by others throughout the country that few would think of suggesting anything to him or disregarding his own wishes in a matter concerning himself. Neither the informal talks which some Central Ministers had among themselves nor the talks a few of them might have had with the President himself is to be interpreted as having the object of influencing the President in any way.

Also, the Congress Party now commands overwhelming majority in the Central and many State legislatures and few Congress leaders think that the position would be in any way different after the next general elections. Naturally, anyone who had the support of the Congress Party would be elected as President of India. In filling the highest office in the land, it is pointed out, that the Congress Party would not be guided exclusively by political considerations or party affiliations and that the deciding factor would be the eminence of the person and his stature in the national and international spheres.

In every period of the life of humanity there is a progressive enlightenment of consciousness, and a progressive realisation of what is enlightened.—Tolstoy

Pak Writer For Europe

MR. JAMILUDDIN AALI, of the Pakistan Writers' Guild, has been awarded a Unesco fellowship to make a tour of European countries where he will study problems of book production and make contact with writers.

The award is made as part of a programme sponsored by the U.N. agency to provide reading materials for new literates, which is being coordinated and executed by the Unesco Regional Centre for Reading Materials in South Asia, located in Karachi. A number of fellowships have already been granted to writers, publishers and booksellers from countries in the region to visit Europe and meet people in their own field of activities.

The Centre also runs a scheme which enables members of these professions to make study trips to other countries in South Asia. Fellowship holders from Burma, Ceylon and India have visited Pakistan in recent months on tours arranged by the Karachi Centre. (UNESCO)

Indians Fear Expulsion

A REPORT in the Cape Town weekly "New Age" states that Indians who have been living in Basutoland for many years are warned that they might be expelled from the territory.

The administration there has ordered all Indians not born in Basutoland to fill in immigration department forms.

Members of the Indian community, which is centred particularly around Butha Buthe, believe that they are the victims of certain political leaders who are concerned about their competition in the business field.

Many of the Indians are practically nationals of Basutoland having intermarried with Africans and being able to speak the language fluently, and they regard Basutoland as their only home.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI"

FRIDAY, 31ST MARCH, 1961

Good Friday

TODAY is Good Friday and the entire Christian world mourns the death of Christ. It is not so much the death of an individual—a supra-human individual—but the destruction of Truth. Christ was crucified by those who did not accept His teachings and in the Crucifixion there was great tragedy but the tragedy was impermanent, transient and passing for out of it came the Resurrection and the triumph of Truth. The Christian world grieves and rejoices over the Easter week-end. The non Christian world while not themselves necessarily accepting Christ as such, do, nevertheless, themselves recognise the great lesson of the occasion, the great challenging lesson of the occasion—the ultimate triumph of good over evil, of right over wrong. And yet in South Africa when our Christian rulers mourn and then rejoice, they seem to be able to separate the teachings of their religion with their practices in day to day life.

The recent withdrawal of the Union of South Africa from the Commonwealth by the Prime Minister and his reiteration that he and his Government and his people stand or fall by Apartheid raises the question whether Christianity, after the massive triumph of its teacher two thousand years ago has failed in South Africa. To the non European people who see their Christian rulers with the Bible in one hand and oppression, helotry, subjection and the denial of the human personality in the other it does seem that Christianity has failed in South Africa. The teachings of Christianity are simple and of cardinal interest and importance to this country are the injunctions that one should love his neighbour as oneself and that one should do to others as one would wish to be done by. And yet the Christian rulers of this country fail to practice these simple injunctions, and the Dutch Reformed Church which inspires them seeks to find justification for the evil of Apartheid in the Bible and in the teachings of Christianity. The recent conference of churches in South Africa issued a comprehensive statement on the subject of the rights of all individuals, irrespective of colour or creed but this does not in any way answer the question: Has Christianity failed in the daily lives of those who practice it—down from the Prime Minister to the ordinary White Christian worker who positively hates a non-White. Has South Africa—the exceptions excepted—reduced Christianity to teachings and beliefs to be held only and not to be put into practice? This is a question which all European Christians who support Apartheid and race superiority must ponder this week end.

> *If man only fulfils what God requires of him, if he obeys His law then God also will do for him that which he requires.*—**Tolstoy**

FIRST MEETING WITH GANDHIJI

By G. RAMCHANDRAN and M. VINAIK

In "Bhoodan" weekly organ of the Bhoodan Movement, dedicated to the cause of Non-Violent Revolution.

How Kumarappa first met Gandhiji is an interesting story. Kumarappa had returned from the U.S.A. in 1929. He was completely westernised in his habits and way of life. He dressed scrupulously in the European style and went about waving a walking stick. He, therefore, naturally came nowhere near those who were in contact with Gandhiji, much less with Gandhiji himself. And yet he was fated, not only to come to Gandhiji, but to become one of his closest co-workers!

While at the Columbia University he had written a thesis on 'Public Finance and our Poverty'. He was thinking of publishing it on the advice of some friends. Then some one told him that Gandhiji might possibly be interested in his thesis. He, therefore, wished to show it to Gandhiji. He was not, however, known to Gandhiji at all. Then a good chance came. Gandhiji was in Bombay towards the end of April 1929. He was then staying at Manibhavan, Laburnam Road, Gamdevi. Kumarappa decided to go and see Gandhiji at Manibhavan with his thesis. And so in his European dress, as usual, he climbed the stair-case at Manibhavan and was met by Gandhiji's secretary Pyarelal, who told him that Gandhiji was busy attending a meeting of the Congress Working Committee, and therefore, Kumarappa could get no interview with him on that day. So Kumarappa put his manuscript in the hands of Pyarelal and asked him to give it to Gandhiji and then promptly walked out." But luck was with him. Pyarelal telephoned later and asked Kumarappa to meet Gandhiji in the Satyagraha *Ashram* in Sabarmati, at 2-30 p.m. on the 9th of May, 1929. Gandhiji evidently wanted to see Kumarappa only after getting sometime to glance through his thesis.

Kumarappa reached the Satyagraha *Ashram* on the morning of 9th May. He was taken to the guest room in the *Ashram*. He looked about and was dismayed to see that the only furniture was a *charpai* or cot. There was a mat to squat on and absolutely no other conveniences, including modern toilet arrangements. He said to himself that he must finish his work quickly and get away from the place. At about 2 p.m. he walked up to Gandhiji's hut on the Sabarmati river bank, like any *burra sahib* in his European costume and with his unfailing walking stick. Here it would be interesting to quote Kumarappa himself. "On the way up, I saw an old man seated under a tree, on neatly cleaned, cowdunged floor, spinning. Having never seen a spinning wheel before, I leaned on my walking stick and standing akimbo was watching as there were still 10 minutes for the appointment. This old man after about 5 minutes, looked at his watch opened his toothless lips and with a smile on his face, enquired if I was Kumarappa. It suddenly dawned on me that my questioner may be no other than Mahatma Gandhi. So, I, in my turn, asked him if he was Gandhiji and when he nodded I promptly sat down on the cowdunged floor, regardless of the well-kept crease of my silk trousers. Seeing me sitting without stretched legs more or less in a reclining position, someone from the house came hurrying up with a chair for me, and Gandhiji asked me to get up and sit on the chair more comfortably. I replied that since he was seated on the floor I did not propose to take the chair."

A conversation, naturally, ensued. Gandhiji must have told him that he had glanced through the thesis and that he liked it. He went further and told Kumarappa that his approach to economics was the same as Kumarappa's. Why should not Kumarappa then help him in his work of village reconstruction? Why not make a beginning with an economic survey of some of the villages in Gujarat? Kumarappa interrupted to say that he knew neither Hindi nor Gujarati and how could such a person undertake the study of villages in Gujarat? With his characteristic frankness Gandhiji brushed away this objection by saying that there were the Professors and workers

(Continued on page 75)

THE INTERNATIONAL IMPLICATIONS OF LUMUMBA'S OEATH

THE UN IS AT THE CROSS-ROADS

K. SANTHANAM
In "The Hindu",
Madras

THE murder of Patrice Lumumba and his associates was a brutal and wicked crime. It was, perhaps inevitable. The Goddess of national freedom seems to be a cruel deity requiring the sacrifice of her best devotees, Mahatma Gandhi in India, Liaquat Ali Khan in Pakistan and Bandaranaike in Ceylon have been her recent victims and Lumumba will join their ranks in the pages of history. It is true that while the others were killed by individual desperadoes and their death had no international consequences, Lumumba has been murdered by or with the connivance of persons who claim to be in charge of organised administration in Congo. This foul deed has been perpetrated while an international force of 20,000 soldiers was present in the Congo and this fact is bound to create an international crisis which may have repercussions.

It is not possible to exaggerate the crisis. The United Nations is now in the same position as the League of Nations was when Ethiopia was invaded by Mussolini. Will the great powers be now wiser than at that time? If they are not and continue to indulge in the sordid game of petty manoeuvring for vantage positions, the United Nations Organisation may break up with even more disastrous consequences.

Soviet Russia has already fired the first shot by declaring that she will not recognise the Secretary-General. Her accusation that Dag Hammarskjoeld had directly or indirectly connived at the murder of Lumumba is obviously false and fantastic. At the same time, it is difficult to see how he can escape moral responsibility for this crime and the growing lawless situation in the Congo. The legal argument that his actions were tied down by instructions or the lack of them from the Security Council cannot hold good in the political or moral plane. When the Security Council decided to send an international force to the Congo and the Secretary-General acted so promptly that such a force was collected and despatched in the shortest possible time, he should have realised that this force could not be a passive and impotent spectator of disorder and crime. If he had taken courage and used that force for releasing Lumumba and others from prison and for containing and immobilising the unruly gangs which were spreading chaos in the various parts of the Congo and if he had established some kind of order and justice in at least some crucial areas, no enlightened person would have condemned him for transcending technically his specific instructions. No one faced with a revolutionary situation and having the resources to deal effectively with it can plead legal impotence. At worst, he could have demanded formal powers for effective action and offered his resignation if his demands were refused. Dag Hammarskjoeld was undoubtedly in a difficult and delicate situation, but he cannot escape political judgment on the basis of results.

The same considerations apply to Rajeswar Dayal, who agreed to be the Secretary General's representative in the Congo. Dayal was alert and sensitive and his reports kept the Secretary-General and the Security Council fully posted with the deteriorating situation in the Congo. But by agreeing to be a passive witness to developments which he deplored and condemned, he shared the moral responsibility of the Secretary General. If he had asked the latter to empower him to act or relieve him from his post, he might have forced the Security Council to tackle the situation in a more positive manner.

Prime Minister Nehru explained in Parliament how tragic it was that the murder of Lumumba should have taken place at the moment when President Kennedy was coming round to a position closer to that of India and the USSR which were eager for some determined and benevolent intervention by the U.N. force in the Congo. It may be that this change and the fear of possible consequences that might flow from it forced the authorities in Katanga to face the world with a *fait accompli*.

It is clear that limited action by the U.N. which might have sufficed a month ago will not be more be adequate. It will now have to assume sovereign political authority temporarily in the Congo, re-establish a proper Government based on the consent of the people and ensure that such a Government is able to function sufficiently long to build up a loyal army and police force and suppress the armed gangs. The other alternative is to withdraw altogether and let the fate of the Congo be decided by the fortunes of civil war.

Withdrawal of the U.N. from the Congo will be a disaster for its people; but the world organisation itself may be saved if there can be an effective agreement among the Great Powers not to intervene, send arms or otherwise take sides and to prevent the smaller Powers from doing so. But this course appears to be impossible. Belgians are already playing an effective, though vicious part in the affairs of the Congo though the Belgian Government may disown them. The U.A.R. and the African Powers which have recently attained freedom are poised for active intervention the moment the U.N. forces withdraw. International smugglers of arms and ammunition are not likely to lose this golden opportunity of making illegitimate profits.

India's Position

Thus, in the absence of unity and positive policy on the part of the big powers, the crisis in the Congo may become an international crisis leading to the break up of the U.N. To a demand by Mr. Bhupesh Gupta in the Rajya Sabha that India should take some action, the Prime Minister explained clearly that whatever the feelings and wishes of the people and the Government of India, they could not do anything beyond assisting in a small way such steps as might be taken by the U.N. India has not any effective role to play in this larger situation. This may hurt national pride. But it is better to face the truth than make matters worse by foolish and imprudent gestures.

The main burden of the situation falls on President Kennedy of the U.S.A. It is a pity that he should have to face this ordeal before he is firmly settled in his saddle. But the relentless march of events has no consideration for the convenience of individuals. Kennedy's future and even the leadership of the U.S.A. of the democratic world depends on the manner they face the present crisis in the Congo.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S Kampala due 6th April — Sails 11th April 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	R 235 5d
Second " " " "	R 157 8
Third Class with food	R 79.5d
Third Class without food	R 69 8

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

TREASON TRIALS

CROWN SUBMISSIONS ON INDIAN CONGRESSES

The following is a factual resume of the submissions made by the Crown on the Indian Congresses in the Treason Trials, being held in Pretoria. The "Indian Congresses" are generally understood to be the provincial Indian Congresses and their youth bodies which are affiliated to the South African Indian Congress. This resume is supplied by the Treason Trials Defence Fund, P.O. Box 2864, Johannesburg. The Defence Fund is in urgent need of money. It is a registered welfare organisation caring for all those who have been rendered impoverished and destitute by the Treason Trials.

ADV. HOEXTER for the Crown made the following Crown submissions on the Indian Congresses, beginning with the allegation that each of the Indian Congresses had knowledge of the policies and activities of each of the other Indian Congresses and supported such policies and activities. Most of the leaders of the provincial and youth Indian Congresses were simultaneously prominent members of the S.A. Indian Congress and many leaders of the youth organisations were also prominent leaders in the provincial organisations. This resulted in great cohesion of purpose, policy and action throughout the whole country. Dealing with the support of the Indian Congresses for the bulletins, "Fighting Talk", "Liberation", "New Age" and "Advance", the Crown submitted that it was proper to look at all these papers as reflecting the policy of the Indian Congresses. The Defence witness Cachalia had said that members of the Indian Congresses had to study "Fighting Talk" because it stood four-square behind the Congress movement in the liberatory struggle. Adv. Hoexter quoted from various documents to show the support given by the Indian Congresses to these journals, both to urge to study them and in resolutions to sell the journals and collect funds for their continued existence.

URGENT TASK

The Indian Congresses had urged the necessity of making use of written propaganda and the importance of regular political classes to attain fuller understanding. The Natal Indian Congress held that it was not possible to do practical work and to take correct decisions on practical matters without understanding the theoretical aspects of the struggle. It was an urgent task of all branches to organise political lectures. The bulletin "New Youth" which the Crown submitted should be regarded as an organ of the Indian Youth Congress, had urged that every member of the Youth Congress must make it his duty to study the pamphlet, "South Africa's Way Forward" written by Moses Kotane, banned executive member of the A.N.C., "South Africa's foremost theoretician and statesman." The lectures, "The World We Live In", "The Country We Live In" and "A Change is Needed", should be taken into account when assessing the attitude of the Indian Congresses, in view of their representation in the National Action Council of the Congress of the People which had produced the lectures.

SENDING MESSAGES

On the co-operation between the Indian Congresses and other organisations, the Crown referred to their support of each other's policies, activities and the sending of fraternal delegates and messages to each other's conferences and to the attendance by their members at meetings held and sponsored by the other organisations and also at meetings jointly organised. Reference was made to the evidence of Defence witnesses on the full support given by the Indian Congresses to the A.N.C.

RELIABLE REPORTS

Dealing with reports of meetings, the Crown submitted that the long-hand police reports were reliable, despite their admitted inability to record more than a fraction of the speeches.

MAISELS INTERJECTS

The Crown then made its submissions on the views expressed by the Indian Congresses, referring to the view that the world was divided into two camps, one where capitalism ruled and exploited and the other where the means of production had become the property of all the people and where the exploitation of man by man was being abolished. When the Crown referred to the historical analysis as accepted by the Indian Congresses, Adv. Maisels interjected that if the Crown were going to deliver a summary of the lecture "The World We Live In", it could be taken as read. The Crown continued with submissions on the views of the Indian Congresses, supported by documents and reports of speeches, submitting that these views were similar to those expressed by the ANC and to be found in periodicals. These views were fully representative of the Congress viewpoint. In particular the Crown referred to references to national liberation struggles in Kenya, Vietnam and Malaya as being fully representative of what was said by the ANC. The expression of the idea that the Soviet Union was a source of inspiration to the liberation struggle was often to be found in Congress documents and speeches. The Crown submitted that the description of the Soviet Union as the bulwark of peace against fascism and the statement that the youth would never take up arms against the socialist republics were also fully in accordance with Congress policy.

FOLLOW CHINA

Referring to a speech by the accused Moolla, calling on the oppressed and working people in South Africa to follow in the footsteps of the people of Korea and China to liberate themselves from the chains of oppression of the exploiting world, the Crown submitted that as a leading member of the Youth Congress, he had been discussing a topic dear to the heart of the Indian Congresses as a whole.

Mr. Justice Rumpff asked why the speech could not be taken as representing his personal point of view? Adv. Hoexter replied that it would be proper to look at this speech; some weight must be attached to it. Dealing with the claim that the Nationalist menace could not be removed through parliament, the Crown submitted that this implied that the fountainhead of change would be outside Parliament and did not point to any struggle to influence the electorate.

POWERFUL WEAPON

Adv. Hoexter submitted that the view of the Indian Congresses on the Defiance Campaign was that it could not be a powerful weapon for awakening the people's political consciousness and for rousing their support for their slogan of full democracy for all in South Africa; it would help to prepare the people for future struggles by impressing upon them that sacrifices had to be made. It was a prelude to other types of mass action which would take the struggle forward; during the struggle, agitation on day to day issues affecting the people should be taken up and linked with the struggle as a whole, which was a long drawn one and would change its character with changing circumstances.

GALVANISE

The Crown submitted that the Freedom Charter had been formally adopted as the basic programme of the Indian Congresses; it was held that it could galvanise the people into action. The Freedom Volunteers were regarded by the Indian Congresses as the top brigade in the army of national liberation in this country; their work was to teach others that their cause was just and they should study the material and study notes issued, such as the lecture notes, "The World We Live In."

WATERLOO

In the battle of the Western Areas, the Indian Congresses had seen the Waterloo of Apartheid, a bitter struggle of the people to defend their homes. The state of siege deemed necessary by the Government testified to the latter's awareness that there was a strong spirit of resistance to forcible deportation which could still express itself in acts of resistance. The Crown submitted that this view reflected a desire for forcible removal in order to create a situation in which the authorities could effect the removal only by physical force. The Crown submitted that the view that there would be a climax only after a long struggle seemed to imply a violent climax and this was borne out by the suggestion that the Government must not be allowed to choose the day. The Crown drew the attention of the Court to frequent utterances that there could be no radical change in the minds of the rulers indicating that unless they would abdicate there would have to be violent revolution. Approval had been expressed of violence in other countries and predictions that

(Continued on page 94)

THE VARIOUS DUTCH REFORMED CHURCHES AND THEIR NAMES

A MISNOMER IS UNTANGLED

From "The South African Outlook"

IT has become common to describe under the head "Dutch Reformed Church" a number of churches which are distinct from one another. The confusion resulting from this unrealistic identification of the Afrikaans churches had increased because of the exchange of statements following the recent conference of South African members of the World Council of Churches in Johannesburg.

It seems to many people as if the "Dutch Reformed Church" has been constantly changing its ground and issuing contradictory statements. Actually the entity usually described as the Dutch Reformed Church comprises the five federated Nederduitse Gereformeerde Kerke, the Nederduitsch Hervormde Kerk and the Gereformeerde Kerk.

The federated Nederduitse Gereformeerde Kerke are a federation of five autonomous churches which, within the framework of a single Synod, is each free to control its own affairs. The members of the federal church are the Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid Afrika (Kaap), the Nederduitse Gereformeerde Kerk van Natal, the Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje-Vrystaat, the Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal and the Nederduitse Gereformeerde Kerk van Suidwes-Afrika.

Each of these provincial churches is governed by its own synod, and each synod in turn is divided into rings (presbyteries) consisting of a number of congregations grouped together for purposes of local management. Each congregation enjoys large measure of autonomy and is governed by its church council presided over by the congregation's clergyman.

The co-ordinating body is the Federal Council, which, through its various committees, gives executive effect to the combined decisions of the five synods which affect the whole federal relationship. Decisions of the separate synods falling within their own jurisdiction are put into effect by the various synodical committees.

There are, therefore, within the entity "Dutch Reformed Church" not merely three but seven autonomous churches, five of which are federated. Of the seven only three belong to the World Council of Churches. They are the Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika (Kaap), the Nederduitse Gereformeerde Kerk van Transvaal and the Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

The Cape and Transvaal delegates of the Nederduitse Gereformeerde Kerke subscribed to the statement of the World Council of Churches at Johannesburg, but added a reservation that they thought the principles agreed upon could be fulfilled within the framework of a "separate development" of the races. Here again a distinction must be drawn. The delegates have subscribed to general principles in company with the delegates of other churches, but the official policy of each of those churches in its own sphere is a matter for that church itself to decide. The synods of the Cape and the Transvaal churches will discuss the actions of their delegates in subscribing to the World Council's statement and decide their official attitudes. These two are the largest of the Afrikaans churches.

The Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika issued a statement saying that "the agreement that has been reached contains such a far-reaching declaration that we cannot subscribe to it." The Gereformeerde Kerk—known colloquially as the Dopper-kerk—is not a member of the World Council of Churches and has criticised the decisions taken at the consultation in an article in its official organ. The Nederduitse Gereformeerde Kerke of Natal, the Orange Free State and South-West Africa also do not belong to the World Council of Churches.

—Dutch Reformed Church Monthly Newsletter

BOOKS FOR SALE

Truth Is God 25c
Women and Social Injustice 75c
Obtainable From:
'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

INDIA FLEW WORLD'S FIRST AIRLINER

THE world's first airmail was flown in India 50 years ago on February 18, 1911 by the French Pilot, Monsieur Henri Pequet. As part of the commemoration ceremony, the pioneering Allahabad/Naini airmail flight was re-enacted on February 18th this year.

Special flight covers, designed by Air-India and defaced with special cachet were flown on the Jubilee flight. The Indian Posts and Telegraphs Department have also issued three commemorative postage stamps, one of which features Air-India's Boeing 707—intercontinental Jet. The designed show the special Postmark as well as the Aircraft used in 1911.

The celebrations mark the Golden Jubilee of an epochal event in Indian Postal history. At 5.30 p.m. on February 18, 1911, a Humber bi-plane, piloted by Monsieur Henri Pequet, flew from Allahabad Exhibition grounds to Naini, over the waters of the Jamuna, a distance of about six miles. The plane carried a bag of some 6,500 letters and cards, weighing less than an ounce each, flying no higher than a thousand feet. It took 13 minutes for the outward flight and 17 minutes for the return. It was a record in those days.

To commemorate the inaugural flight the Indian Posts and Telegraphs Department had struck a special Postmark at the Postal Workshops, Aligarh, with which all articles were impressed in magenta ink. The design of the special Postmark was in the form of two circles with an aeroplane flying over mountains in the centre and an inscription reading, "First Aerial Post U.P. Exhibition, Allahabad" between the circles. The year 1911 appears just below the mountains.

By a happy coincidence the beginnings of commercial aviation in India parallel that of the United States. Charles Lindberg's dramatic New York/Paris solo flight in 1927 opened the door to modern air transport in the new world. Three years later, on the other side of the world, J. R. D. Tata's spectacular solo flight from England to India gave a fillip to commercial aviation in India.

Again three years after the "Lindberg Boom" was spread in the U.S.A. Tata Airlines inaugurated the first scheduled airmail service in India on October 15, 1932. The route was Karachi/Ahmedabad/Bombay.

57 More Radio Transmitters

NEW DELHI—All India Radio is to install 57 new transmitters, 55 of them medium wave, almost within the first year of the Third Plan, in order to provide listening facilities to a major part of areas at present uncovered by the country's radio network.

Details of A.I.R.'s £2.54 million project were given by Dr. B. V. Keskar, Minister for Information and Broadcasting, at a press conference in Delhi.

Dr. Keskar said that the object of this programme was to increase the area covered by medium-wave transmitters from 37 to 65 per cent. The percentage of listeners was expected to increase from 55 to 74.

All-India Radio at present has about 65 transmitters (external services included).

Dr. Keskar said that All India Radio at present has 28 stations most of them programme-originating centres. Of the 57 new transmitters, 24 will be used for the relay of *Vividh Bharati* (light) programmes. One of the new installations will be the 20 kw medium wave transmitter, which will relay *Vividh Bharati* programmes from Delhi.

He said the foreign exchange content in the cost of the project would be £1,115 million. Most of the foreign exchange involved was being provided under various credit agreements with the countries concerned.

Phone 835-4786 P. O. Box 1540

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

NEW FRIGATE FOR INDIAN NAVY

NEW DELHI—The latest type of frigate, specially constructed in the United Kingdom for the Indian Navy, I.N.S. Beas, has arrived here from Britain. She is the seventh of the eight frigates ordered for the Indian Navy.

Commander B. R. Kapoor, Commanding Officer of the Beas, called on Admiral S. G. Karmarkar, Flag Officer Bombay, at the Navy Office. Later, Rear-Admiral Karmarkar visited the new frigate, on board of which he was presented with a guard of honour.

The Beas, which is a sister ship of I.N.S. Brahmaputra, is the second anti-aircraft frigate of her type to join the Indian fleet. She has all-welded construction with a controllable pitch propeller, and is fitted with a complicated fire control system and other new equipment.

The Beas, which has a complement of about 230 officers and men, is armed with 4.5 inch guns. She is designed primarily for the protection of convoys against aircraft.

The new frigate has a displacement of 2,500 tons and is 340 feet in extreme length and has a beam of 40 feet.

800 ASIAN PERIODICALS

TO help make periodicals published in Eastern languages better known in the West, the French National Commission for Unesco has issued a list of 800 Asian periodicals drawn up by the periodicals department of the Bibliotheque Nationale. The periodicals are listed by country of origin in alphabetical order of the original titles. Each entry gives the title, original date of publication, periodicity, address, price, U.D.C. index, language, and, whenever possible, the reference of scientific institutions in Paris which receive the periodicals. (UNESCO)

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 25 Jewels Calendar—58/6. Other models from 29/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. [illegible] His Majesty's Building, [illegible] Street, or P.O. Box 2925, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

EXPANSION OF ASIAN UNIVERSITIES

ACCORDING to present plans, the University of Malaya will become two separate universities located in Kuala Lumpur and Singapore in 1962.

From Ceylon comes the announcement that a new university has been created at Anuradhapura on the same lines as the Santiniketan University in Bengal, founded by Rabindranath Tagore. Known as Thambapanni Saraswathi University, its chief aim is to provide assistance and encouragement to writers, poets and painters. The new University will have full support from the Ceylonese Ministry of Education. India and Canada have also promised aid under the Colombo Plan. (UNESCO)

Films Commemorate Tagore Centenary

TWO films to commemorate the centenary of the birth of Rabindranath Tagore (1861-1941) which falls in May this year, are being produced by one of India's foremost film-makers, Satyajit Ray.

The first, a medium-length documentary on Tagore's life and work, was commissioned by the Indian Government. Scenes have been shot both in India and in England, where Mr. Ray studied material belonging to the poet's life and visited Tagore's homes in London and Brighton.

The other work is a full-length picture film in three episodes based on three of Tagore's short stories. (UNESCO)

Indian Trade Delegation For E. Africa

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Chemicals and Allied Products Export Promotion Council of India, Calcutta sent a five-member trade delegation to British East Africa recently. The object of the visit of the delegation was to study the local market conditions, book orders, appoint agents and to establish personal contacts with the various importers and dealers of glass and glassware in these territories for the furtherance of trade.

Crown Submissions On Indian Congresses

(Continued from page 92)

that the more imperialist methods of oppressing the liberation struggle by force and killing would be used also in South Africa. But if death were the price they accepted it, there was emphasis on the well worn theme of being killed and rejection of a peaceful struggle. Liberation could only be achieved in one way, the way of violence. The history of the liberation of the people from man's inhumanity to man had always been a terrific struggle involving much sacrifice and suffering on the part of the oppressed. Freedom could not be obtained otherwise and attention had been drawn to the history of the United States, where people had responded actively to the "spirit of divine discontent within them."

The Indian Congress had accepted that they would not achieve the Freedom Charter merely by coming to meetings, they would have to fight for it. This idea had been echoed in many speeches and documents of the ANC and also the element of reprisal for those who stood in their way, there were references to "The day of reckoning."

ARMED FORCES

The Crown submitted generally that the writings and utterances of the Indian Congress as put forward in this submission indicated that they had the policy attributed to them in the indictment and that it was also part of their policy to achieve their objects by violent methods. They had deliberately embarked on a course of action which would inevitably involve illegal and unconstitutional action. They had sought to employ the masses as the instrument and knew, accepted and taught their followers that mass action would involve the masses in conflict with the forces of the Government, and particularly with the armed forces. They taught that from their experiences here and experiences in other countries that such a course would involve violence which might be initiated by the State and held that on moral grounds the State would have to bear responsibility and would be culpable.

OFF THE RECORD

Adv. Maisels protested at one point that the Crown could not refer to a document which had not been read into the record. Mr. Justice Bekker asked whether the Crown was producing evidence after it had closed its case and Mr. Justice Rumpff said, "What isn't on the record isn't evidence and that's the end of it." The Crown's final submission on the Indian Congresses was that the early resignation of the Defence witness Cachalia from the Transvaal Indian Congress, rendered him not properly qualified to speak on the policy of the Indian Congresses, since to know the policy of an organisation it was necessary to know what was going on.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.

Garlic 25lb pocket at 6c lb.

Also Africans' long handle brooms R. 2.50 per dozen

CASH WITH ORDER

Write to

MAARMANS (Pty) Ltd.

Box 28 Phone 123

BRITS. Transvaal.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250, DURBAN.

First Meeting With Gandhiji

(Continued from page 90)

of the Gujarat Vidyapith, who would come to his rescue. He then suggested that Kumarappa should meet Kaka Saheb Kalelkar who was then the Vice-Chancellor of the Gujarat Vidyapith.

With a merry twinkle in his eye Gandhiji informed Kumarappa that the person who had huddled up with a shawl a little earlier was Kaka Saheb himself. Thus was laid the trap of the spirit for the Western-trained economist.

Kumarappa the same afternoon went over to the Gujarat Vidyapith nearby and met Kaka Saheb Kalelkar. It was not a very cordial meeting. Kaka Saheb wondered what a person like Kumarappa could do for Gandhiji. Kumarappa did not like the hard realism of Kaka Saheb who insisted that without a knowledge of Gujarati Kumarappa would be useless in the villages of Gujarat, whatever might be his training. Kumarappa, therefore, left Sabarmati the same evening without waiting to see Gandhiji again. But after reaching Bombay he wrote to Gandhiji that Kaka Saheb did not approve of him, but that he was willing to undertake any work that Gandhiji might entrust him with. That was the chance for Gandhiji, who immediately replied that Kumarappa should go back to Sabarmati and start the work already suggested. Kumarappa had a shrewd idea that Gandhiji must have talked to Kaka Saheb and pulled him up for turning away a person who was willing to help; and he was right. Kumarappa then joined Gandhiji.

There is yet one more interesting anecdote before the capture was completed. Kumarappa's articles on "Public Finance and our Poverty" appeared as serial in "Young India" when Gandhiji was already on his famous "Dandi March." Kumarappa thought that the articles should be brought out in a book form and he was naturally keen on getting Gandhiji to write a foreword. He, therefore, went to Karadi where Gandhiji was in the course of his trek to Dandi and knowing how busy and preoccupied Gandhiji would be, he took with him a brief ready made draft of the foreword for Gandhiji's signature. The meeting was again significant. Gandhiji smilingly told Kumarappa that if he ever signed a foreword it would be written by himself and not by Kumarappa and then quickly added that he had more important work to transact than approving the draft of a foreword! He told Kumarappa that he wanted him to help Mahadev Desai, who would have to edit the "Young India," immediately Gandhiji was arrested. This took Kumarappa utterly by surprise. "Young India" was then Gandhiji's weekly, which was deeply stirring the soul of India and how could he, a new comer, suddenly contribute anything worth while to its columns. But Gandhiji once again brushed aside all objections and said that he, as the Editor, was quite competent to judge who could help or not. Kumarappa had to promise to help. Curiously, Mahadev Desai was arrested before Gandhiji and Gandhiji himself was arrested a little later, and Kumarappa had to take over editorial charge of "Young India." He would never have done that but for the spontaneous and inspiring trust Gandhiji placed on him at the very start. But that was Gandiji's way and that was how he captured the soul of "Young India." And thus did Kumarappa come into the hands of Gandhi and there he remained during all the life of the Master and ever since to this day.

Impressive Record In India

("Indian Opinion" India Service)

NAIROBI—Mr. Dixon Fortus Mbunda of Kenya, who left for India in August 1954 for post-secondary and higher education, has returned home after having spent in the country "one of the happiest parts of his life," as he puts it in a note giving his impressions of India.

Mr. Mbunda who studied at Mysore University, topped the list of successful scholars in the M.A. Economics Examinations, 1960, and secured a gold medal. Earlier, in 1959, he obtained his B.A. (Hons) Degree and was placed third in the order of merit.

The first examination he sat for in India was in 1956 at the end of passing of studies for the Intermediate certificate from the Maharaja's College, Mysore. He came out with flying colours, securing First Class First, and became the recipient of a merit scholarship for further studies in recognition of that outstanding success.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 6
JESUS PADAM & KALAYA you will be proud to buy ... 3 6
FILM FARE A magazine stars from heaven to earth .. 3 6
INDIAN INFORMATION You will be nice to read and see ... 2 6
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Choli Pattern Book Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 14 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular 9 0
DAILY DIARY in Hindi and English with every good wishes .. 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 4 0
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAMAGRI. Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
THARI LOTAS Real Indian design made in India per ... 45 0
RIHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures ... ... each 15 0
GUDHUSHI MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess ... 7/6 10/- 12/- 25 0
KHARTAL in pairs special for Kirtans, Bhajans etc. ... [illegible]
DHOLAK'S for qawwali, weddings, Holi Bhajan ... £8 10 0
TABLA & DUGGIE for all occasions £6 10 0
HARMONIUM best make Swan Flute £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £25 10 0
Divine Saviour Plate of all designs 3/6, 4/6, 6/6
Side Playing ... 13/-, 25/-, and 35/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI the greatest magician and his works detailed at last ... 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health A sound mind you will have with this book .. 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 0 9
HATIM THAI a story book believe it or not 12 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS are you believe it 10 8
"INDIAN DELIGHTS" for Indian women's gift ... 19 8
CURRIES OF INDIA what a taste tastes 7 6
RAMAYANS for boys and girls new soft binders 2/6, 10/6, 12/6
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman 14 9
INDIANS IN NATAL by Dr Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P. O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago...

April 1911

PROTEST AGAINST CLASS LEGISLATION

(From The Indian Opinion, April 1, 1911)

ON Sunday afternoon last, at the Old Indian Market in Grey Street, Durban, about 2,000 Indians assembled under the auspices of the Natal Indian Congress, to voice their protest against the Immigration Bill. Mr. Dawad Mahomed (the President) was in the chair, and amongst those present were Messrs M. C. Anglia, Dada Osman, O. H. A. Jhaveri, Parsee Rustomjee, Ismail Gora, Abdulla Haji Adam, V. Lawrence, M. C. Coovadia, Abdul Cadir, A. Christopher, B. A. Meghraj, R. B. Chetty, S. A. Francis, H. L. Joshi, B. Bhagwandin, Amburam Maharaj, N. M. Cadir, D. M. Bredat, Moulvi Abdul Cadir, G. H. Miankhan, and delegates from Verulam, Tongaat, Stanger, Hatting Spruit, Boystown, Umzinto, Dundee, Isipingo and Maritzburg. Telegrams were received from Tolstoy Farm, British Indian Association, Johannesburg and from various societies of Dundee, Waschbank, Stanger, Tugela and Ladysmith.

Chairman's Speech

Brethren and Fellow-Countrymen,—We are met here once more to consider the situation arising out of Immigrant's Restriction Bill now before Parliament and to adopt all needful precautions to preserve our rights which are so seriously threatened by the Bill. I will not conceal from you the fact that, to my humble opinion, our position is critical. We may preserve our rights, on the one hand, or, on the other, we may see their very foundations undermined before our eyes, and it largely depends upon how we face the issue today as to which of these two things will happen. Since we met, about a fortnight ago, our respectful petition has been submitted to Parliament, praying for relief. Our resolutions of protest have been conveyed to the proper quarters. What response these efforts of ours have met with, we cannot for the moment know. I understand that General Smuts is moving certain amendments to the Draft Bill, in Committee stage, which he wishes to assure us are all for our benefit, but we are unaware of their nature, and, from experience we fear the Greeks, specially when they bring gifts. We know that General Smuts' gifts are often poisoned, and we know that pledges given to our people are not always given effect to in good faith. We have too much at stake to permit any semblance of doubt as to our exact position. Meanwhile, we know the Bill, as at present drafted, does not in the least protect us. Indeed it actually deprives us of protection that we already possess by virtue of our Natal laws so satisfactory in their administration. We find that our businessmen suffer for lack of the possibility of securing adequate clerical assistance from India. We find that even an Indian born in the Province may be regarded (at the arbitrary whim of the Immigration Officer, a "little Czar" as he has been called), should he have been absent, and desire to re-enter, as a prohibited immigrant, and that immense difficulties will be placed in his way before he can apply to a Court of Law for a declaration of rights. Indeed, that privilege is not actually taken away from him. We find that the issue of a certificate of residence is entirely within the discretion of the Minister, and that he may refuse it at his own pleasure. We find that the rights of wives and minor children to follow the domicile of their husbands and fathers are no longer protected. But worst of all, most ungracious of all, most significant of all, is the racial or colour bar which the new Bill contains. Our Transvaal brethren have, with our approval and encouragement, for the last four years fought to ensure the removal of racial legislation from the Statute of the Province. We know what they have suffered in order to procure that removal. And yet, in spite of all this, in spite of General Botha's explicit assurance to the Imperial Government, that the new Immigration Bill would completely remove the taint of racialism from the existing legislation, giving the right to those who were able to pass the education test imposed by the Bill to travel or reside freely and permanently in any part of the Union, in spite of General Smuts' equally explicit assurances to the same effect, on the occasion of the second reading of the Bill, we now know that not only has the Transvaal legislation not been purged of the racial taint, but that, in a worse and more subtle form, the racial bar has been actually imported into the Union legislation and that the dreadful condition of affairs that has hitherto been confined to a portion of the Union legislation is now to be extended throughout the entire Union. We here, in Natal, who have hitherto prided ourselves upon our equal laws relating to immigration now find them laws repealed, and an unequal law substituted for them. I venture to affirm that we cannot possibly tolerate this substitution. We are asked to accept a law that makes it impossible for even our greatest men, though they have successfully taken the Union Immigration tests, to enter one province of the Union except upon conditions that a mongrel one would contemptuously reject. Imagine for one moment H.H. the Aga Khan, the Hon. Prof. Gokhale, the Hon. Syed Ali Imam, (the Indian member of the Indian Government), the Right Hon. Mr. Ameer Ali (a member of His Majesty's Privy Council), or Sir Mancherji Bhownaggree and Mr Dadabhai Naoroji, who have sat for metropolitan constituencies in the Imperial Government, being rejected from a Province of this Union, on the sole ground that he was an Asiatic!

Can we tolerate so vile an insult? Can we betray our Transvaal brethren? Can we betray 315 millions of our fellow countrymen in India to whom at the same time we appeal for help and sympathy?

But the poison is more subtle than this. Not only are we asked to be parties to the humiliation of our Motherland, but we are even asked to be parties to our own destruction. We are required to give our assent to the principle of racial legislation.

Gentlemen we cannot do so! We forfeit all claim to consideration thereby, and give away our children's birthright.

My Brethren, we are at the parting of the ways, the right hand road leads upwards to dignity, self-respect, comparative security and the esteem of our fellow colonists. The left hand road leads rapidly downwards to moral and material degradation, slavery, and extinction. Which do you choose today? Will you acknowledge God or Mammon? I have no doubt about the nature of your reply and I accordingly recommend for your unanimous acceptance the resolutions that will now be put to you.

Today is a fateful day in our history. There are 120,000 Indians in this Province, many of whom, our sons and daughters, were born here and know no other home. Let us make provision for them so that in the days to come they may bless our memory, who are responsible before God for their welfare in this South African Union.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Pakkys Arcade
48 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone: 33-1854

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year

LATEST SHIPMENT IN

Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamantes & Trimmings
Muradabadiwares & Fancy Goods

We specially cater for Hawkers and Traders

When Next In Town It Will Pay You To Visit

A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 12—VOL.-LIX
FRIDAY,
31ST MARCH, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

સત્ય એક છે. માર્ગ એક છે. આ પરમ પવિત્ર સત્ય જ તમારું અસ્તિત્વ છે. આ સત્યને સમજો સદાચારી બનો. સત્યનો સાક્ષાત્કાર કરો. મુક્ત બનો.
—શિવાનંદ

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૨ | તા. ૩૧ માર્ચ, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ, ૪

સામાજીક સલામતીનું પ્રતીક

[લેખક: શ્રી વી. એન. રાજન આઈ. સી. એસ.]

સૌથી વધુ સંખ્યાના લોકો માટેનાં સૌથી વધુ સુખી જીવન અર્થે મથી રહેલા કલ્યાણપ્રવર્તક રાજ્યમાં સામાજીક સલામતી માટેનાં પગલાંની નેમ એવા માંદગી, માતૃત્વ, બેકારી, વૃદ્ધાવસ્થા, કુટુંબનો નિર્વાહ કરનાર માણસનું મરણ વગેરે કારણોએ લીધે સંકટમાં આવી પડ્યા હોય તેમને રાહત આપવાની છે.

એમ્પ્લોયીઝ સ્ટેટ ઈન્સ્યુરન્સ કોર્પોરેશન અને તેની પ્રગતિ

આના અનુસંધાનમાં આપણું એક તંત્ર તે "એમ્પ્લોયીઝ સ્ટેટ ઈન્સ્યુરન્સ કોર્પોરેશન" છે. અહિં એશીયાના વિસ્તાર માંનુ એ પ્રથમ સામાજીક સલામતી તંત્ર છે. ૧૯૪૮માં કર્મચારીઓના સરકારી વિમાને અમલમાં મુકવા માટે આ તંત્ર અસ્તિત્વમાં આવ્યું હતું. આ યોજના કોઈ પણ વિસ્તારમાં અમલમાં મુકાય તે પહેલાં સારા પ્રમાણમાં તૈયારી જરૂરની હતી. લગભગ ૧૫૦,૦૦૦ ઔદ્યોગિક કર્મચારીઓને વિમાને લગતા લાભો પુરા પાડવા માટે કર્મચારીઓના સરકારી વિમાની આ યોજનાનું ઉદ્ઘાટન છેક ૧૯૫૨ ના ફેબ્રુઆરીની દરમ્યાનમાં જ કરી શકાયું. ત્યાર પછીના વર્ષ દરમ્યાન એ યોજના પંજાબના ૭ ઔદ્યોગિક કેન્દ્રોમાં લાગુ પાડવામાં આવી હતી. આ રીતે બીજા ૭૦,૦૦૦ કામદારો આ યોજનાનો લાભ મેળવતા થયા. ૧૯૫૪માં આ દિશામાં મોટું પગલું ભરાયું હતું. જ્યારે આ યોજના લગભગ ૪ લાખ કામદારોનો સમાવેશ કરતા મુંબઈ વિસ્તારને લાગુ પાડવામાં આવી હતી. ત્યાર પછીના વર્ષે એ યોજના કલકત્તા અને હાવરામાં દાખલ કરવામાં આવી. જેથી બીજા ૬૫૦,૦૦૦ માણસોને આ યોજનાનો લાભ મળ્યો. ત્યાર બાદ રાજ્ય સરકારો સાથે મંત્રણા કરીને વખતો વખત આ યોજનાને દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં દાખલ કરવામાં આવી છે. અત્યારે આ યોજના ગુજરાત, કે જે ૧૯૬૦માં સ્થપાયું છે, તે સિવાયના બધા રાજ્યોના મુખ્ય મુખ્ય ઔદ્યોગિક કેન્દ્રોમાં અમલમાં છે.

એ ખરું છે કે આ યોજના કામદારોના અમુક વર્ગને જ એટલે કે કારખાનાઓમાંના ઔદ્યોગિક કામદારોને જ લાગુ પડે છે, પરંતુ આ યોજનાને લગતા ધારામાં આ યોજના બીજા કામદારોને, જેમ કે વ્યાપારીઓના કામદારો; ખેતીકામના કામદારો, વગેરે ને પણ લાગુ પાડી શકાય એવી જોગવાઈ છે.

વિસ્તૃત પ્રવૃત્તિઓ

આમ આ તંત્ર એમ્પ્લોયીઝ સ્ટેટ ઈન્સ્યુરન્સ કોર્પોરેશનનું કાર્યક્ષેત્ર મર્યાદિત હોવા છતાં એની પ્રવૃત્તિઓ કેટલી બધી વિશાળ છે તે નીચેની હકીકતો ઉપરથી જણાશે. ૧૯૫૯–૬૦ દરમ્યાન કર્મચારીઓને રોકડ રકમના રૂપમાં આપવામાં આવેલા લાભોની કુલ રકમ રૂ. ૭,૦૦,૦૦,૦૦૦ કરતા વધુ થઈ હતી. તબીબી રાહતને લગતા કાર્યસંચાલન અંગેના ખર્ચમાં આ કોર્પોરેશનના હિસ્સા તરીકે રાજ્ય સરકારોને ચુકવવામાં આવેલી રકમ લગભગ રૂ. ૨,૨૦,૦૦,૦૦૦ જેટલી હતી. આ કોર્પોરેશનના કાર્યસંચાલનને પરિણામે લગભગ ૧૭,૦૦,૦૦૦ ઔદ્યોગિક કામદારોને અને લગભગ ૫,૦૦,૦૦૦ કુટુમ્બો (ફેમીલી યુનીટ્સ) ને લાભ થયો છે. આ યોજના હેઠળ આજે દેશમાં બે ખાસ હોસ્પિટાલો છે. સાત હોસ્પિટાલોમાં આ યોજનાને લગતા દર્દીઓ માટે ખાસ વિભાગો (એનેક્સી કે વૉર્ડ) રાખવામાં આવ્યા છે અને દેશભરની હોસ્પિટાલોમાં લગભગ ૨૦૦૦ બિછાનાં અનામત રાખવામાં આવ્યાં છે, જેમાં લગભગ ૭૦૦ બિછાનાં આ યોજના હેઠળના ક્ષયરોગના દરદીઓ માટેનાં છે. વીમો ધરાવનારા કર્મચારીઓની હોસ્પિટાલ બહારની સારવાર માટે ૭૦૦ ઉપરાંત દવાખાનાં, ૨૪ ફરતાં વાહનો (મોબાઈલ યુનીટસ), ૭૦૦ કરતાં વધુ સંખ્યામાં પૂર્ણ સમય માટેના સરકારી તબીબો અને ખાનગી તબીબો હોવાના લગભગ ૨૯૦૦ પેનલ-ક્લીનીક્સ છે. તે ઉપરાંત જુદે જુદે સ્થળે લગભગ પચીસેક જેટલાં ચિકિત્સા કેન્દ્રો સ્થાપવામાં આવ્યા છે.

કર્મચારીઓના સરકારી વીમાના કોર્પોરેશનની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ ઉપર [illegible] દેખરેખ રાખવામાં આવે છે. સામાજીક સલામતીની કોઈપણ યોજનાના રોજબરોજના કાર્યસંચાલનમાં અનેક સમસ્યાઓ ઉપસ્થિત થાય એ દેખીતું છે કારણ કે એ યોજના સાથે વિવિધ હિતો જેવાં કે કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકારો, માલિકો, કર્મચારીઓ, તબીબો વગેરે સંકળાયેલાં છે પણ આ કોર્પોરેશન તેની સાથે નિરંતર મસલતો બધા હિતો સાથે પ્રત્યેક સ્તરે એ નિકટનો સતત સંપર્ક જાળવે છે.

અત્યાર સુધીમાં કેવળ ઔદ્યોગિક કર્મચારીઓને આપવામાં આવેલું રક્ષણ કેટલું અપુરતું છે તે વિષેના તેમજ સામાજીક સલામતીની યોજનાના એકંદરે મહત્ત્વના વિવિધ પરિબળો જેમ કે દેશનું વિશાળ કદ, ઝડપથી વધતી જતી વસતિસંખ્યા, ઔદ્યોગિક પછાત-સ્થિતિ, વ્યક્તિદીઠ ઓછી આવક, તાલીમ પામેલા માણસોની અછત, વગેરે વિષેના પૂરતા ખ્યાલ સહિત દેશમાં સામાજીક સલામતીનાં પગલાંમાં સુધારણા કરવાની યોજનાઓ વિચારવામાં આવી રહી છે એ તો સ્વાભાવિક છે. કે માણસો અને નાણાંની અછત લક્ષમાં રાખીને ભારતવર્ષની નજરે આ પ્રકારની યોજનાઓ ઘડાવી જોઈએ. પરંતુ એ પણ નિર્વિવાદ છે, કે જેમ જેમ સાધનસંપત્તિ વધતી જશે તેમ તેમ સામાજીક રક્ષણનું પ્રમાણ પણ વધતું જશે.

અમેરીકી આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસમંડળ ભારતને ધીરશે ૨૦ કરોડ ડોલર

નવી દિલ્હી: વિશ્વબેંક સાથે સંકળાયેલા અને નવા જ રચાયેલા આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ મંડળ તરફથી ભારતની ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના માટે વીશ કરોડ ડોલર (એક અબજ રૂપીઆ) ધીરાણ થનાર છે, એમ જાણવા મળે છે.

આ મંડળના સભ્ય દેશોને આવતા પાંચ વર્ષ દરમ્યાન દુર્લભ નાણાં માટે (૭૫ કરોડ ડોલર થનારી રકમ ઉપરાંતના ૨૫ ટકા જેટલી રકમ એ છે) કેટલાક અર્ધવિકસીત દેશોની ધારણા અનુસાર જો સુલભ ધીરાણ મજબુત બનાવવામાં આવશે તો સહાયની રકમ વધશે.

આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ મંડળ તરફથી માર્ગ બાંધકામ, રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગોની બાંધણી, પાણી પુરવઠો અને ગટરના નગર આયોજન, પડતર જમીનોની ખીલવણી, પતાળ કુવાઓ અને અન્ય નાની સિંચાઈ યોજનાઓ જેવા કાર્યક્રમોને સહાય કરવા ઉપરાંત સામાજીકોમાં બીજાણ પૂર્ણ પાડવા માટે ઘણી મોટી રકમ અપાશે.

વિશ્વબેંક તો બીજી યોજના દરમ્યાન એટલું કરેલું ધીરાણ (ભારતને ૫૫ કરોડ ડોલર) કરતાં વધારે ધીરાણ નહિ કરે એટલે કે વિશ્વબેંક અને આ વી. મં. બને મળીને કુલ ૭૫ કરોડ ડોલરની સહાય કરશે.

બીજી યોજના માટે ભારત ઘણી મોટી મૂડી રોકનાર છે. અને ઉપરની ભારે રકમના ધીરાણ માટે બે કારણ છે: એક તો એશીયા અને આફ્રિકાએ પહેલી જ વાર બેંક પાસેથી ધીરાણ મેળવવાનો દાવો કર્યો છે બીજું, ભારતે વિશ્વબેંકને આગલા ધીરાણ પેટેના ઘણા મોટા હપ્તાઓ હજી ચુકવવાના બાકી છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩૧ માર્ચ, ૧૯૬૧

ગુડ ફ્રાઈડે

આજે ગુડ ફ્રાઈડે છે અને આખી ક્રીશ્ચીયન કોમ ઈસુ ખ્રિસ્તના મૃત્યુથી શોકમાં ડુબી રહે છે. એ એક વ્યક્તિ કે મહાત્માના મૃત્યુનો સવાલ નથી—પરંતુ સત્યના નાશનો સવાલ છે. ઈસુ ખ્રિસ્તને સૂળી ઉપર ચઢાવનારા ઈસુના શીખવણીમાં માનનારા ન હતા, એથી એ પછી આખા વિશ્વમાં શોક છવાઈ ગયો, પરંતુ એ શોક કાયમી ન હતો; કારણ કે એમાંથી ઈસુનું પુનરૂત્થાન અને સત્યની જીત થઈ. ઈસ્ટર સપ્તાહ, ક્રીશ્ચીયન કોમ શોક અને આનંદમાં ગાળે છે. બીન-ક્રીશ્ચીયન કોમ જો કે ઈસુમાં એટલી શ્રદ્ધા રાખતા નથી, પરંતુ તેઓ પણ આ મહા પ્રસંગમાંથી કંઈક શીખે છે. આ મહા પ્રસંગે તેઓ અસત્ય ઉપર સત્યની જીત, અને ખોટા ઉપર ખરાનું સાર્વભૌમત્વ સ્વીકારે છે. છતાં પણ દક્ષિણ આફ્રિકાના ક્રીશ્ચીયન સત્તાધીશો જ્યારે શોક પાળે છે આનંદ માને છે, ત્યારે તેઓ પોતાના ધર્મની શીખવણી અને રોજની વર્તણુંક બન્ને જુદા પાડી વર્તે છે.

કોમનવેલ્થમાંથી દક્ષિણ આફ્રિકાને બહાર એંચી લઈ જવાનું, ડૉ. વર્વુઅર્ડનું કૃત્ય, અને ઉપરથી એમ કહેવું કે અમે ઈલાયદાપણાની નીતિને મૃત્યુ સુધી વળગી રહેશું એ બન્ને કૃત્યો ઉપરથી એમ લાગે છે કે તેઓના ગુરૂની જે જીત બે હજાર વર્ષો પૂર્વે થઈ હતી તેની હાર દક્ષિણ આફ્રિકામાં થઈ રહી છે. જે બિન-ગોરાઓ પોતાના સત્તાધીશોને એક હાથમાં બાઈબલ પકડી અને બીજા હાથથી ખોટા દબાણ કરી પરાધીન બનાવી માનવતાનું ખૂન કરતા નિરખે છે તે બિન-ગોરાઓ એમ માને છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ખ્રીસ્તી ધર્મ હાર્યો છે. ખ્રીસ્તી ધર્મના સિદ્ધાંતો સીધા અને સાદા છે, અને તે આ દેશ માટે બંધબેસતા છે. આપ આપને જેમ ચાહો છો તેમ આપ આપના પડોશીને પણ ચાહો, અને આપ જેમ બીજા પાસે સારી વર્તણુંકની આશા રાખો છો, તેમ આપ બીજા તરફ પણ રાખો, આ બાઈબલના નીતિ વાક્યોનું દક્ષિણ આફ્રિકાના સત્તાધીશોએ મનન કરી પાલન કરવું જોઈએ. આ દેશના ક્રીશ્ચીયન સત્તાધીશો એનું પાલન કરતા નથી, અને ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચ તેમને ટેકો આપી ઇલાયદાપણાની નીતિની પોષ બાઈબલમાં અને ખ્રીસ્તી ધર્મની શીખવણીમાં કરે છે. થોડા વખત ઉપર ચર્ચોના અધિવેશનમાંથી એક અહેવાલ બહાર પડયો હતો કે દરેક વ્યક્તિને, રંગ કે જાતિના ભેદ સિવાય હક્કો આપવા; પરંતુ આ આપણા પ્રશ્નોનો જવાબ નથી. શું ખ્રીસ્તી ધર્મ, વડા પ્રધાનથી માંડી એક સામાન્ય માણસ જે બિન-ગોરાઓને ધિક્કારે છે તેઓના ઉપર પ્રભાવ પાડવા હારી ગયો છે? શું દક્ષિણ આફ્રિકા ખ્રીસ્તી ધર્મનો કેવળ પ્રચાર કરવા માટે છે અને પાલન કરવા માટે નહિ? આ પ્રશ્નો ઉપર, જે ગોરા ખ્રીસ્તીઓ ઇલાયદાપણાની નીતિને ટેકો આપે છે, તેઓએ આ સપ્તાહ દરમીયાન વિચારવો રહ્યો.

> જ્ઞાનનો માર્ગ એ જ્ઞાનયોગ છે. એ જ્ઞાનથી મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય છે. જીવ અને બ્રહ્મમાં એકપણું છે. આવું જ્ઞાન થવાથી મુક્તિ મળે છે. અજ્ઞાન અથવા અવિદ્યા એ બંધન અને દુઃખનું કારણ છે. પોતાના અજ્ઞાનને કારણે જ જીવ પોતાને બ્રહ્મથી જુદો સમજે છે. અવિદ્યા આવરણ યા પડદા તરીકે કામ કરે છે જે જીવને એના પોતાના વાસ્તવિક દીવ્ય સ્વરૂપના જ્ઞાનથી વંચીત રાખે છે. બ્રહ્મજ્ઞાનથી જીવના અજ્ઞાનનું આવરણ દૂર થઈ જાય છે. જીવ પોતાના સત્ ચિત્ આનંદ સ્વરૂપમાં સ્થીર થઈ જાય છે. —શિવાનંદ.

ગ્રામપંચાયતનું સફળ સંચાલન કરતી માતમપલ્લીની મહિલાઓ

માતમપલ્લી ગામની મહિલાઓએ અમુક રીતે બતાવી આપ્યું છે કે સામાજિક વિકાસ ઘટકોમાંની મહિલાઓ પ્રગતિ સાધી શકી છે. આંધ્ર પ્રદેશમાં નાલગોંડા જીલ્લાના હઝુરનગર ઘટક પંચાયત સમિતિમાં આવેલા આ ગામની આઠ સભ્યોની બનેલી ગ્રામપંચાયત સંપુર્ણત: મહિલાઓની બનેલી છે. આ પંચાયતની ૧૯૫૯ના નવેમ્બરમાં ચૂંટણી કરવામાં આવી હતી.

ગામમાં કેટલાક સ્ત્રીપુરુષોને ગામ મહિલાઓજ પંચાયતમાં ચુંટાય તે ખ્યાલ ગમ્યો ન હતો, તો કેટલાક કહેતા હતા કે આ તો સ્ત્રીઓનું આધિપત્ય થશે. પરંતુ આ ગામના સ્થીર અને જીલ્લા પરિષદના આગેવાને ગામમાંના મોટેરાઓને સમજાવ્યું કે મહિલાઓ પણ વહીવટ સારી રીતે ચલાવી શકે છે.

માત્ર એક વર્ષના ટુંકા ગાળામાં મહિલા સંચાલિત આ પરિષદે સારી એવી પ્રગતિ સાધી છે અને હવે રૂઢીચુસ્ત તત્ત્વોએ પણ મહિલાઓની પંચાયતમાં ચુંટણી વિરૂદ્ધનો પોતાનો મત બદલ્યો છે અને પંચાયતને પોતાનો સંપૂર્ણ સહકાર આપે છે. આ મહિલા સભ્યો વિકાસ કામગીરી પ્રત્યે સવિશેષ ધ્યાન આપે છે અને જે કોઇ મંદ પ્રગતિ થવા પામી હતી તે ક્ષતિ દુર કરવા માગે છે.

ગ્રામજીવનના વિવિધ ક્ષેત્રે સારી એવી પ્રગતિ સાધવામાં આવી છે. કોઈપણ 'આદર્શ' ગામમાં હોવી જોઈએ તેવી ત્રણ મુખ્ય સંસ્થાઓ ગ્રામ પંચાયત, ગ્રામ સહકારી મંડળી અને શાળા હવે આ ગામમાં કામ કરતી થયેલી છે.

પંચાયતે હાથ ધરેલી વિકાસ પ્રવૃત્તિમાં પ્રથમાધિકાર ધોરણે ખેતી ઉત્પાદન વૃદ્ધિ સાધવાની બાબતનો સમાવેશ થાય છે. આ કાર્યક્રમ નીચે, સીંચાઈને માટે ગામના ચાર નાના તળાવોને દુરસ્ત કરવામાં આવ્યા છે. રાસાયણિક ખાતરની વહેંચણીને માટે એક ગોડાઉન ખોલવામાં આવ્યું છે જ્યાંથી એક વર્ષની મુદતમાં રૂ. ૨૫,૦૦૦ની કીમતનું વેચાણ થવા પામ્યું હતું.

ખેતી પદ્ધતિમાં સુધારણાઓ અપનાવાઇ રહી છે તથા પાકને લાગતી જીવાતના નાશ માટેના સાધનો પંચાયતે રખાવ્યા છે.

નવી રચવામાં આવેલી ગ્રામ પંચાયત મહિલાઓએ રૂ. ૨૦,૦૦૦ની રકમની ઉત્પાદન ધોરણે ધીરધાર કરી છે. પશુદવાખાનું કામ કરતું થયું છે તથા સુધારેલી જાતનાં મરઘાં-બતકાંના ઉછેર માટે તથા દૂધાળા જનાવરોની ઓલાદ સુધારણા માટેના પ્રયાસો હાથ ધરવામાં આવી રહ્યા છે.

પંચાયત સમિતિની સહાયથી પ્રૌઢ શિક્ષણકેન્દ્રે ૩૦૦ પ્રૌઢોને શિક્ષણ આપ્યું છે તથા પંચાયતે સામુહિક શ્રવણ માટેનો રેડીઓ સેટ પણ ખરીદ્યો છે.

રૂપિયા એક હજારને ખર્ચે બાળકો માટેનો મનોરંજન ઉદ્યાન બાલવિહાર સ્થાપવામાં આવ્યો છે તથા યુવક મંડળના સભ્યોએ અમુક પુસ્તકાલયની રચના કરી છે.

ગ્રામ મહિલાઓની બનેલી 'મહિલા મંડળી' સ્ત્રી સુખાકારીના પ્રશ્નો પરત્વે ધ્યાન આપે છે અને તેમના પ્રયાસોથી એક સીવણકેન્દ્ર સ્થાપવામાં આવ્યું છે તથા નિર્ધૂમ ચુલાઓ પ્રચલિત બનાવવામાં આવી રહ્યા છે.

હરિજન સુખાકારી પ્રત્યે પણ ગ્રામ પંચાયતે ઠીક ઠીક રસ દાખવ્યો છે. પીવાના પાણીને માટેના બે કુવાઓ બંધાવવામાં આવ્યા છે તથા ૨૩ હરિજનોને ઘર બાંધવા માટે જમીનોની સહાય આપવામાં આવી છે.

માતમપલ્લી ગામને અવરજવરની સાથે જોડવા માટે રૂ. ૩,૦૦૦ની ખર્ચે એક કાચો માર્ગ બાંધવામાં આવ્યો છે તથા હવે આ ગામ બસ સર્વીસ વડે અન્ય સ્થળો સાથે જોડાયું છે.

અત્યારે આ પંચાયત એક પંચાયત ઘરની રચના પ્રત્યે પોતાનું ધ્યાન આપી રહી છે.

કાનુના મોવડી ટંગાનીકા વેતન પંચ પર કામ કરશે

કાનુના એક મોવડી મી. કીબાકીએ ટાંગાનિકા માટેના વેતનપંચ પર કામ કરવા નોતરૂં સ્વીકાર્યું છે.

કીબાકી ન્યેરીના કિકુયુ છે. તેમણે લંડન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઇકોનોમીક્સ ખાતે અર્થશાસ્ત્રની તાલીમ લીધી છે, અને એ વિષય પર મકેરેરે કોલેજમાં એક વર્ષ સુધી લેક્ચર આપ્યાં છે.

કીબાકીએ કહ્યું છે કે રાજકીય ક્ષેત્રે ઘણું કામ કરવાનું છે ત્યારે અમો આ ઓફર કમનસીબ છે કે તેનો અસ્વીકાર થઈ શકે તેમ નથી.

કીબાકીનું સ્થાન અત્યારે કોણ લેશે તે હજુ કાનુએ નક્કી કર્યું નથી.

દેશભરનાં પોલીસ દળો માટે ઘડાયેલા નિયમો

નવી દિલ્હી

દેશભરના પોલીસ દળના સભ્યોની વ્યવસ્થિત તાલીમનો એક ભાગ બની રહે એવો, તેમના વર્તાવ માટેનો એક પરિપૂર્ણ 'આદર્શ'-ધારો તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. ભારતીય પોલીસના ઇતિહાસમાં આ પ્રકારનો ધારો તૈયાર કરવાનો આ પહેલોજ પ્રસંગ છે.

કેન્દ્ર સરકારે આ ધારાને મંજુરી આપી દીધેલી છે. અને હવે સ્વીકાર માટે બધીજ રાજ્ય સરકારો પર મોકલવામાં આવ્યો છે. ઉત્તર પ્રદેશ, ઓરિસ્સા, બિહાર, સૌરાષ્ટ્ર, મધ્યપ્રદેશ અને મદ્રાસ સહિતના કેટલાક રાજ્યોના પોલીસ વડાઓએ એ ધારો ઘડવામાં સાથ આપ્યો હોઇ, અખિલ ભારતના ધોરણે એનો સ્વીકાર થાય તેમાં ભાગ્યેજ કોઈ મુશ્કેલી આવશે.

આ ધારા અનુસાર પોલીસે તેમની સત્તાઓ અને કામગીરી અંગેની મર્યાદા એમણે માન્ય રાખવી રહેશે. ધ્યાન આપવાનું રહેશે. તેમણે ન્યાયતંત્રની કામગીરી આંચકી લેવી ન જોઇએ અથવા આંચકી લેતાં હોય એવો ભાસ પણ થવા દેવો જોઇએ નહિ.

પોલીસજનોને આ ધારામાં યાદ અપાયું છે કે તેઓ કાયદાનો અમલ કરનારું તંત્ર છે અને તેથી યોગ્ય રીતે ઘડાયેલા કાયદાના ઔચિત્ય કે આવશ્યકતા સંબંધમાં વાંધો ઉઠાવવો ન જોઇએ.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને છાંયડે શી. ૩-૦
કોઇ પ્રેરા કોઈ હાથ શી. ૬-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

ચીનના વડા પ્રધાન શ્રી ચાઉ સાથે મુલાકાત શક્ય નથી

નવી દિલ્હી.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ પ્રજાકીય પરિષદ સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે શ્રી ચાઉ એન લાઈ સાથે નિકટના ભવિષ્યમાં મુલાકાત થવાનું અસંભવિત લાગે છે. ચીન સાથે તાજેતરમાં સરકારી કક્ષાએ થયેલી મંત્રણા દરમીયાન ચીન ભૂતાન-સિક્કિમ વિભાગને લગતા સરહદી પ્રશ્ન કેવળ પાકીસ્તાનના કબજા હેઠળના કાશ્મીર વિભાગને લગતા પ્રશ્નની ચર્ચા માટે બહુ આતુર નહોતું.

ચીન સાથે આઝાદ કાશ્મીરની સીમા નક્કી કરવા માટે પાકીસ્તાને કરેલી દરખાસ્ત વિષેનો ઉલ્લેખ કરતાં ભારત મુંઝવણમાં હોવાનો શ્રી નહેરૂએ ઇન્કાર કર્યો હતો. અને જણાવ્યું હતું કે ભારત કંઈક ગુસ્સે થયું છે પરંતુ તે તદ્દન સ્વસ્થ અને શાંત છે.

લાઓસ વિષે શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે કોઈ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય મિશન લાઓસ જાય તેની સામે ભારતનો વિરોધ છે. ભારત ઇચ્છે છે કે આંતરરાષ્ટ્રીય નિરીક્ષક પંચને ફરી બોલાવવું જોઇએ પરંતુ તે સિવાયની અન્ય વાતો સાથે તે સંમત થશે નહિ અને બે સહઅધ્યક્ષોના આદેશો અને સૂચનોની તે રાહ જોશે.

લડાઈ બંધ કરો

લાઓસ અંગેની વિસ્તૃત જીનીવા પરિષદ બોલાવવાની કમ્બોડિયાની દરખાસ્તને ભારતનો ટેકો છે જ્યાં યુદ્ધ બંધ કરવા માટે અને મામલાને વધુ વણસતો રોકવા માટે કંઈક કરવું જોઇએ તેથી અને તે ઓછે આંતરરાષ્ટ્રીય પંચે ત્યાં જવું જ જોઇએ અને તે જાય તે પછીજ પરિષદ બોલાવવી કે નહિ તેનો આખરી નિર્ણય કરી શકાશે.

દિલ્હીની જાસુસી

દિલ્હીમાંની જાસુસી પ્રકરણ અંગે શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે કેટલાક સરકારી જુના અમલદારો, કારકુનો વગેરે તેમજ કેટલાક રાજદુતાવાસોમાંના કેટલાક જુનીયર માણસો એમાં સંડોવાયા છે. રાજદુતાવાસોના માણસોનાં નામો આપવાનો શ્રી નહેરૂએ ઇન્કાર કર્યો હતો. નિયત મુદતના વિદેશી માણસોને ભારતમાંથી પાછા મોકલી દેવામાં આવ્યા છે અને કારકુનો વગેરે સામે પગલાં લેવાઇ રહ્યાં છે. રાજ્યના સભા સમક્ષ કહ્યું છે કે આ અંગે જે માહિતી મળી છે તે ખરેખર બહુ ગુપ્ત કે મહત્વની નથી.

મુસ્લિમોને કોમી સંસ્થાઓમાં જોડાવા સામેની ચેતવણી

હૈદરાબાદ:

સિંચાઇ અને વિદ્યુત ખાતાના પ્રધાન જ. હાફીઝ મહમદ ઇબ્રાહીમે હીંદના મુસ્લિમોને કોમી સંસ્થાઓમાં જોડાવા સામે ચેતવણી આપી હતી અને જણાવ્યું હતું કે આઝાદી પછી મર્હુમ મૌલાના આઝાદના આમંત્રણથી લખનૌમાં યોજાયેલા મુસ્લિમ સંમેલનમાં મુસ્લિમોએ ખાતરી આપી હતી કે તેઓ કોઈ કોમી સંસ્થા રચશે નહિ કે તેમજ કોઇ કોમી સંસ્થામાં જોડાશે નહિ. એ દુ:ખદ છે કે હજી અહીં એવા મુસ્લિમો છે જે આવી કોમી સંસ્થાઓ સાથે જોડાયેલા છે.

હીંદની આઝાદીની લડતમાં મુસ્લિમ ઉલેમાઓનો ગૌરવભર્યો ફાળો છે. ઉલેમાઓની સંમેલન પછી અત્યારે પણ સામાજિક અને બીજા ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરવાનું નક્કી કર્યું છે.

કેનેડીના અમલમાં ભારત અમેરીકાના સંબંધો ગાઢ થશે

વોશિંગ્ટન

"બાલ્ટીમોર સન"ના દિલ્હી ખાતેના પ્રતિનિધિને મુલાકાત આપતાં ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ કહ્યું કે ભારત અને અમેરીકાના સંબંધો સારા છે અને પ્રમુખ કેનેડીના વહીવટ દરમીયાન તે વધારે નિકટના થશે.

નવા પ્રમુખના તંત્રે ભારત સાથે તાદાત્મ્ય સાધ્યું હોય એમ લાગે છે અને ભારતને સ્થાયી બનાવવામાં મદદરૂપ થશે એમ અમે ધારીએ છીએ, વ્યક્તિઓની પણ ગણના છે. વ્યક્તિઓને બાદ રાખીએ તો પણ ભારત અને અમેરિકાના સંબંધો સારા છે. શ્રી કેનેડીને ભારતના પ્રશ્નોનો ઉંડો અભ્યાસ છે.

ભારત અને અમેરીકા વચ્ચે કોંગો અને લાઓસના પ્રશ્નો પરત્વે મતભેદ છે પરંતુ એ મતભેદ સાંકડો થતો જાય છે. અમેરીકા અને ચીન-રશીયાના સામ્યવાદી જુથો અધિરાઈ બતાવે છે અને પક્ષકારો બની જાય છે. ૧૯૫૪માં ભરાયેલી જીનીવા પરિષદે આ પ્રશ્ન લશ્કરી દૃષ્ટિએ વિચારવો નહીં એમ નક્કી કર્યું હતું અને તે વ્યાજબી હતું. અને એ નીતિજ સાચી છે.

શસ્ત્રનિયંત્રણ અને બીજા પ્રશ્નોની વિચારણા માટે શિખર પરિષદ બોલાવવાનું સૂચન કરવા માટે શ્રી કેનેડી સત્તારૂઢ થયાની કદાચ રાહ જોવા જેવું હતું. એક દૃષ્ટિએ વિચારીએ તો શિખર પરિષદ જલદી ભરાવી જોઇએ. બીજી દૃષ્ટિએ વિચારીએ તો શિખર પરિષદ ભરતાં પહેલાં પુરતી તૈયારી થવી જોઇએ. પૂર્વ અને પશ્ચિમના દેશો વચ્ચે ગંભીર મતભેદો તો છેજ છતાં એકમતી પણ મોટા પ્રમાણમાં છે. પરંતુ એકમતીનું ક્ષેત્ર સંકોચ જણાવાથી કઠણ થાય છે. શસ્ત્ર નિવારણ માટે ઘણી એકમતી છે અને આ દિશામાં સાચા પ્રયત્નો થાય છે ભલે સંપૂર્ણ સફળતા ન મળે તો છતાં એ દિશામાં શરૂઆત તો થાય જ છે.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કો. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અને નીચેના વીમા લીએ છે:—
આગ, દરીયાઇ, અકસ્માતંતર, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ખાસ માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો,
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૫૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૧૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેખે કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

અણુ-યુગમાં પ્રવેશ કરતું ભારત

અણુશક્તિ દ્વારા હિંદ કોઈને પડકારશે નહિ

ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ટ્રૉમ્બે ખાતે રૂપિયા દસ કરોડને ખર્ચે ભારત-કૅનેડાના સંયુક્ત સહકારથી તૈયાર થયેલ અણુ રીએક્ટરનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે કૅનેડાના મધ્યવર્તી વાણિજ્ય ખાતાના પ્રધાન શ્રી ગોરડન ચર્ચિલ, બ્રિટનના અણુ વિભાગના અધ્યક્ષ શ્રી રૉજર મેકીન્સ અને યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ઍટમિક એનરજી કમીશન ના કમીશનર ડૉ. રૉબર્ટ વિલ્સન સહિત ૪૦ દેશોના પ્રતિનિધિઓ હાજર રહ્યા હતા.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ કૅનેડા-ભારત અણુ રીએક્ટરનું ઉદ્ઘાટન કરતાં એલીફન્ટા ગુફાઓની "ત્રિમૂર્તિ"ની આધ્યાત્મિક શક્તિ અને ટ્રૉમ્બેના અણુ રીએક્ટરની વૈજ્ઞાનિક શક્તિની સરખામણી કરી હતી.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આપણે બે શક્તિઓ વચ્ચે સમતુલા જાળવી શકીશું તો આપણું પોતાનું અને વિશ્વ સમસ્તનું કલ્યાણ કરી. ભારતના ભૂત અને ભાવિના આ બે પ્રતીકોને એક બીજા સાથે સાંકળવાના છે અને આપણે એમ કરી શકીશું તો જ જ્ઞાનના આ બે અત્યંત આવશ્યક તત્ત્વો—વિજ્ઞાન અને આધ્યાત્મ શક્તિનું સામંજસ્ય સાધી શકીશું. વિજ્ઞાન અને અણુશક્તિનો ક્રાંતિભર પાયા પર બે ખાસ બાબત દર્શાવે છે કારણ કે તેમાં મહાન બળ રહેલું છે. જેનો સારા કે નરસા અર્થે તે માટે ઉપયોગ કરી શકાય. ટ્રૉમ્બે ખાતે જે થઈ રહ્યું છે તે કુદરતમાંની પ્રચંડ શક્તિ વિશે વિશ્વ જ્ઞાન—ને માનવ કલ્યાણ માટેના ઉદ્યોગમાં રૂપાંતર કરવાના આપણા યુવાન વૈજ્ઞાનિકોનો મહાન પ્રયાસ છે.

યુદ્ધ માટે નહીં

શ્રી નહેરૂએ દેશમાં અણુ સંશોધન વિકસાવવામાં સહકાર અને મૈત્રી ભરી મદદ આપવા માટે કૅનેડા, ફ્રાન્સ, અમેરીકા, યુનો, ફંડ અને કોલંબો અને રશિયાનો આભાર માન્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે સદ્ભાગ્યે દરેક દેશ માને છે કે આપણી નીતિ શાંતિની છે. આપણે અણુ શક્તિ અને તેનું સંશોધન વિકસાવીશું તો તે વિશ્વ શાંતિના હિતમાં હશે, યુદ્ધ કે વિનાશક હેતુઓ માટે નહિ.

માનવશક્તિનો વિચાર કરીએ તો એ એક મહત્ત્વનું પગલું છે અને રીએક્ટરનું આ મહાન શક્તિ કર એનું સ્થાન ઠરાવે છે.

વિનાશ અને એવી બીજી આફતોમાં ઇતિહાસ-દૂર દૂર થયું ઘણું આવી ગયું છે પણ હાલ અને લોભ રીતે જણાવે ફરીથી વિના નીવડ્યું જેવી નિર્ભ્રાંત જણાય છે પણ એ વિજ્ઞાનની પાછળ શક્તિ અને વિચાર પડેલાં છે. આપણને આજે એ વિચાર—એ નિર્ધાર ની જરૂર છે. ભારતના પ્રશ્નો સામનો કરવા માટે આજે વિચાર બળ જોઈએ છે.

તો પ્રશ્ન હલ કરી શકીએ

આપણામાં એ નિર્ભ્રાંત જેટલી યોગ્યતા, તાપ ને પ્રજાની નાની નજીવી વાતો ને ગાળો એ આપણને અટકાવી શકે એમ ન હોય તો આપણે આપણા પ્રશ્નો હલ કરી શકીએ.

આ એક પડકાર છે અને જો આપણે સફળતા પ્રાપ્ત કરવાનો નિર્ધાર કરી હશે—આપણે એ વિશે કૃત નિશ્ચયી હોઈશું તો શાંત રીતે આપણે આપણા દેશ અને વિશ્વનું ઘડતર કરી શકીશું.

જો દિવસો વિકાસ કરવો હશે તો તે કેટલું ઝડપથી ઊંચું આવવું પડશે. આજ કે આવતી કાલ માટેનો વિચાર કરવાનો નથી. પણ ભવિષ્યનો વિચાર કરવાનો છે. પાંચ વરસનો, કે પછી ના ૧૦ વરસનો અને એ રીતે આ યોજના કાર્ય ઊભું કરવાનું છે.

આ એક ભગીરથ કાર્ય છે નિશ્ચયી કદમ ભરવામાં મોટું એવું આ કાર્ય તે આપણા દેશના ૪૦ કરોડ લોકોનું જીવન ધોરણ ઊંચે લઈ જવાનું અને તે પણ સુલેહ કે ઉપરછલ્લી રીતે નહિ પણ પાયામાંથી અને મૂળભૂત રીતે.

સાહસ અને પરિશ્રમથી

વડા પ્રધાન કે બીજી કોઈ વ્યક્તિ માટે એ શક્ય નથી કે એ બધાને ઊંચે લઈ જાય. પ્રજાએ પોતે જ પોતાના સાહસો અને પરિશ્રમથી એ સાહસ કરવાનું છે—અને એમાં બીજા સહકાર આપે.

આપણે આ કાર્ય કરવા ખાતર જ કરીએ કે અકસ્માત કરી બેસીએ એ રીતે કરવાનું નથી. પણ સતત ચિંતન અને હૃદયપૂર્વકના આયોજનથી જ એ પાર પાડી શકીએ. અખત પરિશ્રમ અને સહકાર દ્વારા જો થાય તો હવે આપણે આપણું માથું ઊંચું કરીને એવું જોઈએ કે જે ઘણી ઘણી વસ્તુઓ આપણી સમક્ષ છે તેમાંથી કઈ વસ્તુ એ મૂળ જ મહત્વની છે.

આ સાહસને આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર ના એક પ્રતીક તરીકે ગણાવી શ્રી નહેરૂએ કહ્યું હતું કે આ કંઈ કોઈ રાષ્ટ્રને પડકારરૂપ નથી, પણ તે ભારત ની કમજોરી, ગરીબાઈ અને નિરક્ષરતા ને માટે ભારે પડકારરૂપ છે.

અન્ય દેશોની પ્રગતિ માટે

શ્રી નહેરૂએ હર્ષનાદો વચ્ચે જાહેર કર્યું હતું કે આ અણુ રીએક્ટરનો ઉપયોગ ફક્ત ભારતની પ્રગતિ માટે જ કરવાનો. આપણે કદી વિચાર કરીશું નહિ. બીજા દેશો અને ખાસ કરીને એશિયા અને આફ્રિકાના દેશો સૌના લાભ કાજે તેનો લાભ લે અને તેનાથી થનારા ફાયદાનો ઉપયોગ કરે.

આ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં શ્રી ગોર્ડન ચર્ચિલે જણાવ્યું હતું કે ભારત નવા અણુયુગમાં દાખલ થાય છે તેનું આ ઉદ્ઘાટન એક પ્રતીક છે.

ભારત એના શાણપણ માટે ઘણા યુગના સમયથી જાણીતું છે અને હવે તે શાણપણ વિશ્વના પીઢ દેશોમાં વહેંચાયું છે. જ્ઞાનના ક્ષેત્રમાંથી તાજેતરમાં જ અણુ વિજ્ઞાનની નવી શાખા ફુટી છે.

આ રીએક્ટરને વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજીના ક્ષેત્રે આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રકારના જ્વલંત ઉદાહરણ તરીકે ઓળખાવી તેમણે કહ્યું હતું કે અહીં કામ કરનાર વૈજ્ઞાનિકો પાસે ભારતને શાંતિ અને સમૃદ્ધિ અપાવવાની અપૂર્વ શક્તિ છે.

યુદ્ધકાળમાં શોધ થઈ છતાં...

હું આ 'શાંતિ' શબ્દ જાણી જોઈને વાપરું છું. એના પર ખાસ ભાર મૂકું છું. કારણ કે અણુવિજ્ઞાનની આ ધુનિક શોધ ભલે યુદ્ધના સમય દરમ્યાન થઈ હોય પણ તે શાંતિના સમયમાં અનેક ફાયદા આપે છે અને તે છતાં માનવજાતિના નાશ માટે પણ તેનો ઉપયોગ થઈ શકે એવો ભય પણ રહે છે.

અને એ વાતની જાહેરાત કરતાં ગર્વ થાય છે કે સમગ્ર વિશ્વના અણુ સંશોધન ગવેષણ વિકાસ કરનારા દેશોએ અણુ શક્તિનો ઉપયોગ માત્ર શાંતિ માટે જ કરી છે.

શ્રી ચર્ચિલે મહાત્મા ગાંધીનો ઉલ્લેખ કરી જણાવ્યું હતું કે મહાત્મા ગાંધીજી એ સત્યને એક ધારા રૂપ સાથે સરખાવ્યું છે. તમે તેમાં જેટલું ખાતર નાખો તેટલા જ વધારે ફળો પાકશે. ભારતે પોતાના સત્યને જાળવવા જુના જમાનાના સંશોધી જ સંતોષ નથી માન્યો પણ યુગની સાથે સત્યના વૈજ્ઞાનિક સ્વરૂપને સાકાર કરવા ઉદ્યમ કર્યો છે.

પશ્ચિમના રાષ્ટ્રો શીખે

વધુમાં તેમણે કહ્યું હતું કે ભારતની જ્ઞાતાજાની સિદ્ધિઓમાંથી પશ્ચિમના રાષ્ટ્રોએ શીખવા જેવું છે. ઘણા સમયના ઇતિહાસવિદો એ વાત સાથે સંમત થશે કે ભારતના અપૂર્વ બુદ્ધિ શક્તિવાળા માણસો પરદેશો સાથે વિચારવિનિમય કરતા. આજ વાત આધુનિક ભારતને અને સમગ્ર વૈજ્ઞાનિક વિશ્વને લાગુ પાડી શકાય. અને હવે છે કે ભારત-કૅનેડાનું રીએક્ટરનું સંયુક્ત બુદ્ધિના વિનિમયનું જ એક પરિણામ છે.

સંશોધન માટે

અણુશક્તિના સંશોધન માટે રીએક્ટર એક આધુનિક અને શક્તિશાળી સાધન છે. વાસ્તવમાં આજે વિશ્વમાં આ કદનું આટલું સારું કોઈ પણ પ્રાયોગિક રીએક્ટર નથી. વળી આ રીએક્ટર સમગ્ર વિશ્વમાં અનોખી રીતે અનોખું જ છે કારણ કે તે અમુક વસ્તુ ઠંડી કરવા માટે સમુદ્રનો ઉપયોગ કરે છે.

ભારતના અણુશક્તિ કમીશનના અધ્યક્ષ ડૉ. એચ. જે. ભાભાએ કહ્યું હતું કે અણુશક્તિનો ઉપયોગ ભારતની અને વિશ્વની શાંતિ માટે જ કરવાનો ભારતનો દૃઢ નિર્ધાર છે. શ્રી ચર્ચિલ ની આજની હાજરી આ દેશને કોલંબો યોજના હેઠળ વૈજ્ઞાનિક અને ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે મદદ આપી કૅનેડિયન સરકાર જે સહકાર આપી રહી છે તેના એક પ્રતીકરૂપે છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

શોધવું મટશે, જોઈતું મળશે, ફાયદો થશે.
અમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર રંગના અને બીજી અનેક જાતની મળશે, ટીકાઓ પણ મળશે ગરમ કુર્તા જરસીઓ, પુલોવર, કાર્ડીગન, બ્લાઉઝ, ચાદર, શૉલ્સ વિ.
બાળકો માટે: નાવણના કપડા, ટોપી, મોજાં, શૂઝ, સ્વીટર, ઘડી, શૉલ્સ, નેપકીન્સ, બુશકોટ, પેટીકોટ, નાઈટીઝ, ઝભ્ભા, ફેન્સી ફ્રોક, ચાર રંગના વિ.
ઉત્તમ પ્રકારના ફુલાવરો, રંગ-બેરંગી કપડાં, તકીયા, ગાદી, વિ.
જેમાં ખાસ એવા ભાવાનો રંગબેરંગી રહીતના વાસણો, ઈન્ડેન્ટરો.
કિફાયત ભાવ માટે! સારો માલ લેવાય જવાનું રહી જાય !!
તુરતજ આવો. બાબરો ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર ઍન્ડ સન્સ)
ફોન: ... — ... — પો. બો. ...
માસ્તર બિલ્ડિંગ્સ — ૭૭ ... સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

વિવિધ વર્તમાન

બ્રિટનના અણુવૈજ્ઞાનિકનું
અમેરિકા દ્વારા બહુમાન

લંડન. ભારત સરકારના આમંત્રણને માન આપીને મુંબઈમાં ટ્રોમ્બે ખાતે કેનેડા-ભારત અણુભઠ્ઠીના વિધિવત ઉદ્‌ઘાટન પ્રસંગે હાજરી આપવા આવેલા વિશ્વના એક મહાન અણુવૈજ્ઞાનિક બ્રિટનના સર જહોન કોકક્રોફ્ટને અમેરિકાનું સ. ૧૯૬૧નું શાંતિ માટે અણુનું 'હેનરીફોર્ડ' પારિતોષિક મળતું હોવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.

તેમને આ ૨૬,૫૮૫ પાઉન્ડની કિંમતનું પારિતોષિક અમેરિકાના મેસેચ્યુસેટ્સ ટેકનોલોજી વિભાગમાં ૬ એપ્રીલે અર્પણ કરાશે. સર જહોનને સ. ૧૯૫૧માં ભૌતિક શાસ્ત્રના વિષયનું નોબેલ પારિતોષિક પણ મળ્યું હતું.

શાંતિ માટે-અણુ પારિતોષિકની હેનરી ફોર્ડ તથા તેમના પુત્ર એડસેલના સ્મરણાર્થે સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

આ વર્ષનું પારિતોષિક મેળવતી વ્યક્તિના નામની જાહેરાત કરતાં શાંતી-માટે-અણુ ટ્રસ્ટના અધ્યક્ષ જેમ્સ કિલિયને કહ્યું હતું કે "અણુ-શક્તિના શાંતિમય ઉપયોગો અંગે સર જહોને અણુમાં રહેલી શક્તિને માનવીએ કૌશલ્ય તથા ચાતુર્ય વડે કાબુમાં કરી શકાય તેમ છે તેમ દર્શાવવા સર્વ પ્રથમ પ્રયોગો પાડીને મગજને પુરી પાડવામાં આવતી અણુવિદ્યુતનું ઉત્પાદન કરતાં કારખાનાઓના વિકાસ સુધી રસ્તો આપ્યો છે.

"સર જહોન કોકક્રોફ્ટે સં. રા. સંસ્થાની ભલામણ હેઠળ જીનીવા ખાતે અણુશક્તિના શાંતિમય ઉપયોગો નિમિત્તેની પરિષદના આયોજનમાં પણ અગ્રભાગ ભજવ્યો છે."

ઉત્તર ધ્રુવ વર્તુળની
અંદર ખેતી

ઓસ્લો: ઘણા સમયથી એમ માનવામાં આવતું કે ઉત્તર ધ્રુવ વર્તુળની પેલી પાર ઉત્તરમાં ખેતીવાડી શક્ય નથી કેમકે એ પ્રદેશ ખુબ ઠંડો છે. પરંતુ સોવિયેટ યુરોપમાં ઉત્તર મુર્મન્સ્ક પ્રદેશ એક ખેતીવાડીના વિસ્તાર તરીકે આગળ આવ્યો છે અને એ રીતે આ જુનવાણી માન્યતા ખોટી પડી છે.

આ વિસ્તારમાં અત્યારે ૬૦૦૦ હેક્ટર એટલે ૧૫૦૦૦ એકર જમીનમાં બટેટાની ખેતી થાય છે. સ્થાનીક ખેડુતો હેક્ટર દીઠ ૨૦૨ સેન્ટનર બટેટાનો પાક અને ૭૦૦ સેન્ટનર શાકભાજીનો પાક લે છે. આ પ્રદેશમાં ૧૦૦૦૦ ઢોર અને લગભગ એટલા જ ડુક્કર ઉછેરવામાં આવ્યા છે, મરઘાં-બતકનો ઉછેર પણ સારો થાય છે. દરેક મરઘી સરેરાશ વરસે ૧૫૦ ઈંડાં આપે છે.

સિલોનનું પહેલું પોલાદનું
કારખાનું

કોલંબો: મોસ્કોના ઇજનેરોએ સિલોનમાં બંધાનાર પહેલા લોખંડ અને પોલાદના કારખાનાઓ માટે નકશાઓ તૈયાર કર્યા છે. આ કારખાનામાં એક બ્લાસ્ટ ભઠ્ઠી, એક ખુલ્લી ભઠ્ઠી અને રોલીંગ મિલ હશે. રોલીંગ મિલ પ્રથમ બાંધવામાં આવશે એ દર વરસે ૩૫૦૦૦ ટન માલ પેદા કરશે.

જહાજોને અથડાઈ પડતાં
અટકાવતી યુક્તિ

લંડન: તાસ સમાચાર સંસ્થા જણાવે છે કે દરિયામાં જહાજોને એક બીજા સાથે અથડાઈ પડતાં અટકાવતી એક ચતુર યુક્તિ જહાજના સુકાન સાથે જોડાયેલું એક નવું સાધન છે. ધુમ્મસને કારણે કોઈ જહાજ સામે આવતું હોય તો આ સાધન આપમેળે જહાજની ઝડપ, માર્ગ વગેરે રાડાર પર બતાવે છે અને ગણતરી કરી જહાજને કેટલે વળાંક આપવો એ સુચવે છે.

ફિરંગી સંસ્થાનો વહેલાં
આઝાદ બનશે

લંડન. ફિરંગી વસાહતોના એક આફ્રિકી નેતાએ પોર્ટુગાલનું "સેન્ટ મેરિયા" જહાજ કબજે કરવાના બનાવ પોતાના ફુલ વિષે બોલતાં જણાવ્યું હતું કે પોર્ટુગાલ સરકાર સામે થયેલા આ બળવાને પરિણામે ફિરંગી સંસ્થાનો વહેલાં આઝાદ થશે.

ફિરંગી વસાહતો પર આ બળવાની ઊંડી અસર થશે એમ ડૉ. મેસ્કેરેન્હાસે જણાવ્યું હતું. તેઓ ભારતમાંના ફિરંગી પ્રદેશોની મુક્તિ માટે મથનારા મંડળના પ્રમુખ છે.

ગૃહિણીઓની મદદે કુકર

મોસ્કો: થોડા વખતમાં સોવિયેટ સંઘમાં ગૃહિણીઓની મદદે એક નવું વૈજ્ઞાનિક સાધન આવશે. આ સાધન એક પ્રકારનું 'કુકર' છે. બહાર જતાં પહેલાં જે કાંઈ રસોઈ કરવાની હોય તેની સુચના એક યંત્ર મારફતે આ કુકરને આપવામાં આવે છે. દાખલા તરીકે ૭ વાગે સુપ તૈયાર કરવાનું છે. અને ૯૦ અંશ પર ૧૦ મીનીટ સુધી ગરમ કરવાનું અને પછી ઉતારી લેવાનું. માંસને ૨ કલાક સુધી ગરમ કરવાનું અને એવી બીજી ક્રિયાઓ કુકર સાથેના કાગળ દ્વારા સુચવી ગૃહિણી નિશ્ચિતપણે બજારમાં ખરીદી કરવા જઈ શકે છે. ઘેરે આવતાં રસોઈ પિરસવા માટે તૈયાર થઈ ગઈ હોય છે.

હિંદને મળનારી
વધુ સહાય

નવી દિલ્હી:

વિશ્વબેંક મીશનના નેતા શ્રી. રોઝેન રડીન્સ્ટાઇને પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે ભારતને તાજેતરમાં રચાયેલા આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ સંઘ તરફથી બે કે ત્રણ પ્રોજેક્ટ માટે સહાય મળશે. આ સહાયમાંનો મોટો ભાગ જાહેર હેતુમાં હશે.

મોટી માર્ગો, નાની નહેર સીંચાઈ, જમીન પ્રાપ્તિ, ડ્રેનેજ અને ગ્રામ વિસ્તારના વીજળીકરણ માટે એ સહાય અપાશે.

તેમણે પોતાના મીશનનો હેતુ સમજાવતા જણાવ્યું હતું કે આ મીશનના બે હેતુ છે. એક તો હીંદના મિત્ર દેશોની મળનારી સભામાં હીંદને બીજી પણ કયા પ્રકારની સહાય આપી શકાય એ વિષેનો હેવાલ તૈયાર કરવાનો અને બીજો હેતુ વિશ્વબેંક કયા કાર્યો માટે સહાય આપી શકે તેની નક્કી કરવાનો.

લાંબા ગાળાની સહાય
અંગે ચર્ચા

ગયા સપ્ટેમ્બરમાં મિત્ર દેશોની મળેલી સભામાં ભારતની ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજના વિષે ચર્ચા થઈ હતી અને એમાં હીંદને લાંબા ગાળાની સહાય આપવાના પ્રશ્ન પર વિચારણા થઈ હતી. કાચા માલની આયાત અને સ્પેર પાર્ટ્સ આપવા અંગેના પ્રશ્ન પર ચર્ચા થઈ હતી. વિશ્વબેંકે એ સભામાં હીંદે માલની આયાત અંગેના કેટલાક નિયંત્રણો દૂર કરવાને જણાવ્યું હતું અને એમ પણ તે ભારતની વિકાસ અંગેની કમાણી વધે એમ જણાવ્યું હતું.

આ બધા પ્રશ્નો માર્ચ કે એપ્રિલના અંતમાં મળનારી સભામાં ફરીવાર વિચારાશે.

રેલ્વે માટેની સહાય
ચાલુ રહેશે

ત્રીજી યોજનામાં વિશ્વબેંક જે સહાય આપનાર છે તે વિષે તેમણે જણાવ્યું હતું કે વિશ્વબેંક ભારતની રેલ્વેના વિકાસ માટેની સહાય આપવાનું ચાલુ રાખશે. આ ઉપરાંત કોલસા અને સ્ટીલનું ઉત્પાદન વધારવા માટે ખાનગી ક્ષેત્રને પણ સહાય કરશે.

તાતા કે ઇન્ડિયન આયર્ન એન્ડ સ્ટીલના કયા કારખાનાને મદદ અપાશે તે જાહેર કરવાની તેમણે ના પાડી હતી.

ભારતને જુદા જુદા કામો અંગે વિશ્વબેંક ૯૦૦,૦૦૦,૦૦૦ ડોલરની સહાય આપી છે અને એમાંના ૩૦૦૦૦૦૦૦૦ રેલ્વે વિકાસ માટે છે.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી એપ્રીલ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૧મી એપ્રીલ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક બહાર	પા. ૨૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હમીદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૨૯૭ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૭૪૨૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

નેતાજી બોઝનાં પુત્રીની દૃષ્ટિએ ભારતનું દર્શન

મુંબઈ ખાતે તાજેતરમાં નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝના સહકાર્યકરોની સંસ્થા 'સેવી હીંદ' તરફથી ઇન્ડો જરમન મેડિકલ સેન્ટર ખાતે નેતાજીના પુત્રી કુ. અનીતા બોઝના માનમાં યોજાયેલા એક સમારંભમાં બોલતા તેમણે ભારતની સેવા કરવાની ઇચ્છા પ્રદર્શીત કરી હતી.

અતિશય લાગણીવશ બનીને તેમણે કહ્યું હતું કે મારી પિતૃભૂમિના દર્શને હું આવી છું અને અત્યાર સુધીમાં હું જ્યાં જ્યાં ગઈ છું, ત્યાં ત્યાં ભારતની જનતાએ અતિશય પ્રેમથી મને વધાવી લીધી છે.

લાંબા સમયની ઇચ્છા

તેમણે જણાવ્યું હતું કે કમનસીબે મેં મારા પિતાને જોયા નથી. મારા પિતાશ્રી યુરોપથી ગયા ત્યારે હું માત્ર એક મહીનાની હતી. લાંબા સમયથી ભારત દર્શનની મારી ઇચ્છા હતી અને સદ્ભાગ્યે આખરે તે ફળી છે.

મારી માતાએ મારા પિતાશ્રી વિષે ઘણું ઘણું કહ્યું છે. સાચેજ તેઓ ભારતના મહાન પુત્ર હતા. મારા પિતાશ્રીના બનાવ વિશેષે હું ભણી છું અને તેઓની બાબતે પણ મેં તેમના વિષે ઘણું ઘણું લખ્યું છે.

ભારતનું ચિત્ર

કુ. અનીતાએ જણાવ્યું હતું કે ભારતનું ચિત્ર મારા ધારવા કરતાં જુદુંજ છે. ભારત ભૂમિના સૌન્દર્યને મેં નીહાળ્યું છે.' આજે ભારતને ઘણા યે પ્રશ્નોનો સામનો કરવાનો છે. એમાં જનતાની ગરીબી એ મુખ્ય પ્રશ્ન છે. ભારતમાં વસવાટ કરવા અંગે મેં હજીએ અંતિમ નિર્ણય કર્યો નથી. એનો આધાર મારી માતાની ઇચ્છા પર છે. ભારતમાં વસીને એની સેવા કરવા જેટલી મારામાં લાયકાત છે કે કેમ એ પહેલા મારે જોવાનું છે. મારા પિતા ખરેખર એક મહાન પુરુષ હતા પણ તેઓની પ્રતિષ્ઠા પર હું ટકવા માગતી નથી. મારે સખત પરિશ્રમ કરવાનો રહેશે.

અંતમાં તેમણે સર્વેનો આભાર માન્યો હતો.

સમારંભમાં નેતાજીના જુના સાથી શ્રી. મણીલાલ દોશીએ તેમને તથા અન્ય મહેમાનોને આવકાર આપ્યો હતો.

કુ. અનીતા બોઝનો અનુરોધ

મારા પિતાજીના અવસાન અંગે હું કશું જાણતી નથી અને તે અંગે નાટકો ભજવવાં પણ ઠીક નથી કારણ તેથી ગેરસમજ ફેલાય છે એમ ભારતના લાડીલા નેતા સ્વ. સુભાષ બોઝનાં પુત્રી કુ. અનીતા બોઝે મુંબઈ ખાતે જણાવ્યું હતું.

પ્રેસ ગીલ્ડ તરફથી પોતાના માનમાં યોજાયેલા સમારંભમાં કુ. બોઝ બોલી રહ્યા હતાં.

કુ. બોઝે કહ્યું હતું કે હું ભારત આવી તે પહેલા મારા પિતાજીના અવસાન બદલ હું જરૂર દુઃખ અનુભવતી હતી પણ ભારત આવ્યા પછી લોકોની તેમના તરફની યાદ અને માન જોયા પછી અને એક માણસ લોકોમાં કેટલી પ્રેરણા સીંચી શકે છે એ અનુભવ્યા પછી હવે હું તેમના માટે દુઃખ અનુભવતી નથી.

કેન્યાટા માટે બંગલો

કેનીયાની સરકારે જોમો કેન્યાટાને લોડવારથી મરાલાલ મોકલવાનો નિર્ણય ઘણા વખત પહેલા કર્યો હોય એ કારણ કે મરાલાલમાં તેમણે ૧૦,૦૦૦ શીલીંગ ખર્ચીને તેને માટે એક ચાલુ જમાનાની સગવડવાળો બંગલો બાંધીને તૈયાર રાખ્યો છે જેમાં કેન્યાટા અને તેની નીકટ કુટુંબ રહી શકશે. આ ઘરની બન્ને બાજુએ વરંડા છે જેમાંથી લોકો જંગલ અને તેમાં રહેતા પ્રાણીઓને મુક્ત ફરતાં ફરતાં જોઈ શકશે.

મરાલાલ પણ લોડવારની માફક ગરમ અને સુકો તથા ધુળવાળો પ્રદેશ છે પરંતુ એ નૈરોબીથી લોડવાર કરતાં વધુ નજીક છે અને ત્યાં લોકો માટે વાતો કરવાના માણસોને મળવાના પ્રતિબંધો હળવા રહેશે.

જંગલી જનાવરો

લગભગ આઠ હજાર ચોરસ માઈલનો આ ડીસ્ટ્રીક હાથી, સીંહ, ગેંડા અને બીજા જંગલી પ્રાણીઓથી ઉભરાય છે અને હાથી, સીંહ અને ગેંડા તેની મુલાકાતે આવે તેવી ઘણી શક્યતા છે. વરસાદની ઋતુમાં ઘણા પ્રાણીઓ ઘણીવાર મરાલાલ ટાઉનશીપમાં પણ આવે છે.

કેન્યાટાનો બંગલો ડી. સી. ના મકાનથી બે ફર્લાંગ જેટલો દુર આવેલો છે. અત્યારે ત્યાં પોલીસ ચોકી છે પણ તેમાં જરૂર વધારો થશે કારણ કે કેન્યાટાનું રક્ષણ કરવાનું કામ ત્યાંના ડી. સી નું છે.

મરાલાલ ગામમાં

મરાલાલમાં ફોન કે વીજળીની બત્તીઓ નથી. પોલીસ બહારના પ્રદેશ સાથે સંબંધ રાખવા માટે રેડીઓ ટેલિફોનનો ઉપયોગ કરે છે.

મરાલાલમાં સાંબુરુ જાતિના ૭૦૦ આદિવાસીઓ વસે છે. તે ઉપરાંત ટાઉનશીપમાં થોડા એશિયન વેપારીઓ રહે છે અને સરકારી યુરોપીઅન અમલદારોની સંખ્યા લગભગ વીસેકની છે.

માસના અંતરમાં ખરીદી કરવા માટે લોકો નેન્યુકી જઈ શકે પરંતુ કાયદાના લાભ ઉપરથી તેને રજા મળવાનો સંભવ ઓછો છે.

કેન્યાટાનું સ્વપ્ન

મરાલાલમાં લોડવાર કરતાં રહેવાની સગવડમાં ઘણો સુધારો છે પરંતુ કેન્યાટાને તો તેના કીકુયુ પ્રદેશની હરીયાળી જોવાના સ્વપ્નાં આવે છે અને જ્યાં સુધી કીકુયુની એ લીલી છમ ઝાડીની એવી ભૂમિ અને લીલાં કાનન વન જોશે નહિ ત્યાં સુધી તેનું મન સંતોષ પામશે નહિ.

કાનુના નેતા નગાલાએ આ વાતની ચોખવટ મતાન્તરે કરેલી છે. જોમો કેન્યાટા તેની પત્ની સાથે મરાલાલના આ જંગલમાં માર્ચની આખરે રહેવા જશે. અત્યારે જોમોની ઉમ્મર ૭૦ વર્ષની છે પરંતુ તેની શારીરિક અને માનસિક સ્થિતિમાં વૃદ્ધાવસ્થાની કોઈ અસર તેને મળનારાઓને જણાઈ નથી.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન

ડરબનના શ્રી ડાહ્યાભાઈ બીખાભાઈના સુપુત્ર ચિ. ગુલાબભાઈના શુભલગ્ન કિનરોસના શ્રી જી. રામાભાઈની સુપુત્રી ચિ. કમળાબેન સાથે ૧૨મી માર્ચના શુભ દિને થયા હતાં. તેની ખુશાલીમાં ઇ. ઓ. ને તેઓએ પા ૧-૧-૦ ભેટ આપ્યા છે.

ઓરર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

શ્રી જે આભારસહ,

જો'બર્ગ, શ્રી [illegible]

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા બનાવટનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે સ્ત્રીના જાતના તૈયાર વસ્ત્રો, પુલોવર, સરદીવલના અને જમ્પરો માટે—ચુડીદ, મોજા, બ્લેન્કેટસ, રેશમના નેપકીનો વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ મેરેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૮૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- લેંકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૮-૩-૧૯૬૧.

ખંભાતના ગેસ જથ્થાના ઉપયોગ વિષે વિચારણા

ખંભાતમાંથી મળેલા ગેસનો ઉપયોગ કરવા સંબંધમાં સરકારી કક્ષાએ વિચારણા ચાલી રહ્યાના સમાચાર મળે છે. ગુજરાતના ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી માણેકલાલ શાહે ઉદ્યોગપતિઓ સાથે ચર્ચા કર્યા પછી ભારત સરકારના ખાણ અને તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી માલવિય સાથે પત્રવ્યવહાર શરૂ કર્યો છે. તેમાં તેમણે ખંભાતના ગેસનો ઉદ્યોગો માટે ઉપયોગ કરવાના ગુજરાત સરકારના ઇરાદાની જાણ કરી છે.

આ પ્રશ્નની ચર્ચાવિચારણા માટે ગેસ કમીશનના ભારતીય અને વિદેશી નિષ્ણાતો ખંભાત આવ્યા છે. એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે ખંભાતમાં ગેસનો એટલો જથ્થો છે કે જે સમગ્ર ગુજરાતને પુરો પાડી શકાય એમ છે. ખંભાતથી અમદાવાદ સુધી પાઇપ નાખવાની વિચારણા ચાલી 'રહી' છે.

પંદરમા નંબરના કુવા પર તો ગેસનું દબાણ એટલું વધી પડ્યું છે કે ગેસને બહાર કાઢી બાળવામાં આવે છે અને તેના ભડકા દૂર... દૂરથી... જોઇ શકાય છે.

વિમાનમાં દેખાયેલી તરડો

નવી દિલ્હી: ઇન્ડીયન એરલાઇન્સ કોર્પોરેશનના એક પ્રવક્તાએ કહ્યું હતું કે કોર્પોરેશનના એક વાયકાઉન્ટ વિમાનમાં અતિ ઝીણી ત્રણ તરડો માલમ પડવાથી દરેક વિમાનનું ઉડ્ડયન બંધ રાખવામાં આવ્યું છે. આ પ્રવક્તાએ કહ્યું હતું કે આ અતિ ઝીણી તરડો માત્ર આંખ દ્વારા નીરખી શકાય તેવી નથી. એક્ષ-રેના નાના સાધનો દ્વારા પણ તે દેખાય તેવી નથી. વાયકાઉન્ટ વિમાનોના ઉત્પાદક વિકર્સ આર્મસ્ટ્રોંગના ટેકનીશીયનોએ અલ્ટ્રા-સોનિક સાધનો દ્વારા કરેલી ઝીણવટભરી તપાસ પ્રસંગે આ ખામી દેખાઇ હતી.

માનવ જીવનને સ્પર્શતું એ મહત્વનું સંશોધન

નાગપુર: વૈજ્ઞાનિક અને ઔદ્યોગિક સંશોધન ખાતાના વડા પ્રો. એમ. એસ. ઠાકરે અહીંના યુનીવર્સીટી બાયોકેમિસ્ટ્રીને લગતા વિભાગના કર્મચારીઓના વાર્ષિક સમારંભમાં ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે અહીંના સંશોધનકારો મધુપ્રમેહ જેવા ખાનપાન જન્ય ખોરાક જેમાં થતા ફેરફારોથી ઉદ્ભવતા રોગોના કારણ વિષે સંશોધન કરી રહ્યા છે. એ શોધ સફળ થતાં માનવ કલ્યાણને સ્પર્શતા મહત્વના રહસ્યનો ઘટસ્ફોટ થશે.

ખાતાના વડા ડૉ. એમ. સી. નાથે તેમના ભાષણમાં જણાવ્યું હતું કે ખાનપાનને લગતા રોગોના અભ્યાસ પરથી એમ માલમ પડ્યું છે કે વધારે પડતી ચરબીને લીધે જોવામાં થતા ઝેરી તત્વોને લીધે મધુપ્રમેહના રોગ જેવાં જ ચિન્હો માલમ પડે છે. કેરોનરી થ્રોમ્બોસીસ જેવા હ્રદયના રોગનું મૂળ પણ એમાં છે.

ભારત હરગીઝ અણુશસ્ત્ર નહિ બનાવે

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ રાષ્ટ્રીય વિકાસ કાઉન્સીલની સભામાં જણાવ્યું હતું કે કોઇ પણ સંજોગોમાં ભારત અણુશસ્ત્રોનું ઉત્પાદન કરવા માંગતું નથી. અણુશસ્ત્રોની ઉપરના અંકુશ અંગેની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજુતી અનિવાર્ય છે. જો વધુ દેશો અણુશસ્ત્રો બનાવતા થઇ જશે તો તે સંજોગોમાં અંકુશ મુકવાનું પણ જ મુશ્કેલ બનશે.

ભારતમાં વિદેશી ઝવેરીઓ

નવી દિલ્હી: ભારતમાંથી કિંમતી ઝવેરાતની ખરીદી કરવા માટે તેમજ ભારતના ઝવેરાત ઉદ્યોગનો અભ્યાસ કરવા માટે પશ્ચિમ જર્મની, સ્વીટ્ઝરલેન્ડ અને ઓસ્ટ્રીયાના કેટલાક જાણીતા ઝવેરીઓ હાલમાં ભારતની એક માસની મુલાકાતે આવ્યા છે. આ ઝવેરીઓ ભારતમાંથી રૂ. ૫૦ લાખનું ઝવેરાત ખરીદશે. આ ઝવેરીઓ ભારતના પ્રાચીન મંદિરો અને દેવાલયોના સુવિખ્યાત ઝવેરાતની ખરીદીમાં રસ ધરાવે છે અને તેથી તેઓ જયપુર, મુંબઇ, બનારસ, આગ્રા, કોન્જીવરમ્ અને મહાબલીપુર અને મહાબલિપુરમ્ ખાતેના કિંમતી ઝવેરાતની તપાસ કરશે અને ત્યારબાદ ખરીદી અંગે આખરી નિર્ણય લેશે.

આ વિદેશી ઝવેરીઓને ખાસ કરીને શનિ (નિલમ), માણેક (રુબી) અને પાચ (એમેરાલ્ડ)ની ખરીદીમાં વધુ રસ છે. વિશ્વના એક ખાણ શનિ ભારતમાંથી આવે છે. આ ઝવેરીઓની ખરીદીની નામાવલીમાં, એમેથિસ્ટ, માર્નેટસ અને મોસ એગેટ નામના કિંમતી પથ્થરોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

ભારતને મળનારી રા કરોડની સહાય

મુંબઇ: કેનેડાની સરકારે ભારતને ચાલુ નાણાકીય વર્ષ ૧૯૬૦-૬૧ દરમીયાનની કોલમ્બો યોજના હેઠળ મુખ્ય બાંધકામોની મદદ માટે આઠ કરોડ ડોલરની ગ્રાંટ આપી છે.

આ જાહેરાત કેનેડાના "મુખ્ય" વાણિજ્યના પ્રધાન અને કેનેડાની આમસભામાં સરકાર પક્ષના નેતા શ્રી ગોર્ડન ચર્ચીલે અત્રે કરી હતી. તેઓ કોલમ્બો યોજના અંગે ભારતના પ્રવાસ માટે અત્રે બકનથી અત્રે આવ્યા છે. તેમની સાથે વિદેશ અંગેની મદદના વડા સંચાલક શ્રી એચ. ઓ. મોરાન પણ છે.

ગુજરાતને ૧૩૫ કરોડ રૂપીઆની સહાય

ગુજરાત રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે ગુજરાતની ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના રૂા. ૩૪૦ કરોડની મંજુર થઇ હતી પણ નવી દિલ્હી ખાતે રાષ્ટ્રીય વિકાસ સમીતીના સભ્યો સાથે ચર્ચા કરી પાછા ફરતાં જાણવા મળે છે કે કેન્દ્ર સરકાર આ રકમ ઉપરાંત બીજા આશરે નવ કરોડ ગુજરાતના વિકાસ માટે ખર્ચશે.

ત્રીજી યોજના દરમ્યાન રીફાઇનરી તેમજ ખાતરનું કારખાનું તૈયાર થઇ જશે, તેમજ તારાપોર ખાતેથી વીજળી પણ મળશે.

આ માટે કેન્દ્ર સરકાર રૂા. ૧૧૩ કરોડ ખર્ચશે જ્યારે ગુજરાત સરકાર પોતે રૂા ૧૨૨ કરોડ ખર્ચશે એમ જાણવા મળે છે.

ભારતને જેટ વિમાનો વેચવાની રૂસી ઓફર

કલકત્તા: રશીયાના ભારત ખાતેના વ્યાપારી કમીશ્નર શ્રી સિરીમેં અખબારી મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે રશીયાએ ભારતને જેટ વિમાનો વેચાતાં આપવાની ઓફર કરી છે. આ વિમાનોનાં નાણાં ભારતીય ચલણમાં ચુકવવાનાં રહેશે. ભારત અને રશીયા વચ્ચે આ સબંધમાં મંત્રણાઓમાં વાટાઘાટ થઇ છે અને હવે ભારતના જવાબની રાહ જોવાય છે.

તાજેતરમાં રશીયાએ ભારતને ચાર-ળાં હેલીકોપ્ટરો ઉંચાણ માટે આપ્યાં હતાં. આ વિમાનો પર્વતો પર ઉતરી શકે એવાં છે. ભારતની જરૂરીયાત પ્રમાણે તેમાં સુધારાવધારા કરવામાં આવ્યા છે એટલે હવે કોઇ ફરિયાદ રહી નથી.

રશીયા ભારત સાથેનો વેપાર વધારવા માગે છે. રશીયાએ ૫૦ હજાર ટન કાચું લોખંડ ભારતમાંથી ખરીદવાની તૈયારી કરી છે. ટુંક સમયમાં અમને પોલાદનો એ જથ્થો મળી જશે.

ચીની યુગલ પકડાયું

કલકત્તા: ભારતમાંથી હદપાર કરાયા છતાં ભારત નહિ છોડી જનાર એક ચીની યુગલની કલકત્તાની પોલીસે ધરપકડ કરી છે.

આ યુગલને એક સમક્ષ રજુ કરીને અને વધુ તપાસ થાય ત્યાં સુધી રૂા. ૧૦૦૦ના જામીન પર છોડવામાં આવ્યા છે.

શ્રી ટી આઇ પીંગ અને તેમના પત્નિ ૧૯૫૭માં દાર્જીલીંગ ખાતે વિદેશીઓ તરીકે રજીસ્ટર થયા હતાં.

અણુવિકસિત રાષ્ટ્રોના વિકાસ માટેનો માર્ગ

પુના: લોકોનું જીવન ધોરણ ઉંચુ લાવવા વિશ્વના પછાત અણ-વિકસિત રાષ્ટ્રોએ અદ્યતન ટેકનોલોજી અને ઔદ્યોગિકરણનો માર્ગ અપનાવવો જોઇએ એવો સર્વાનુમતે અભિપ્રાય અત્રે વિશ્વના ઘણા દેશોના અર્થશાસ્ત્રીઓની મળેલી સેમીનારમાં અર્થશાસ્ત્રીઓએ ઉચ્ચાર્યો હતો.

વક્તાઓએ એમ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે આધુનિક જગતમાં કોઇ સમાજ અલગ-અટુલો રહી શકે નહિ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્ષ રીટર્ન્સ, લાયસેન્સીઝ, રેવન્યુ અપીલ્સ અને કોર્પોરેશન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાબ'મી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૪ રેકોર્ડોનું બોક્ષ કેવળ શી. ૩૦-૦

રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "બેટરટ હિટ" શી. ૨-૬ માં છુટી મળી શકશે.
આવો લાભ અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. ઓર્ડર સાથે—પોસ્ટેજ મોકલાવો—

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અલ્જેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૫૭, — ડરબન

* ઈદગાહ *

⊙ પ્રેમચંદ ⊙

(ગયા અંકથી ચાલુ)

અગિયાર વાગે ગામ આખામાં હોહા મચી ગઈ—કેમકે મેળામાં ગયેલાં પાછાં આવી ગયાં હતાં. મોહસીનની નાની બહેને દોડતાં આવી તેના હાથમાંથી ભિસ્તી લઈ લીધો અને આનંદમાં આવીને એના તો એટલી ઉછળી કે મિયાં ભિસ્તી નીચે પડ્યા—અને સીધા જ સુરલોકમાં સિધાવી ગયા. પરિણામે ભાઈબહેન વચ્ચે મારામારી થઈ, અને બંને ખૂબ રોયાં. તેમની અમ્મા આ બધી ધમાચકડી સાંભળી ખિજવાઈ ગઈ, અને બંનેને, ઉપરથી, બબ્બે થપ્પડ લગાવી દીધી.

મિયાં નૂરાના વકીલનો અંત, તેમની આબરૂ મુજબ એથી વધારે ગૌરવશાળી રીતે આવ્યો. એ તો રહ્યા વકીલ સાહેબ, એટલે જમીન પર કે ગોખલામાં તો બેસી શકાય જ શાના? તેમની આબરૂનો તો વિચાર કરવો જ પડે ને! એટલે ભીંતમાં બે ખીલીઓ ઠોકી, તેના પર લાકડાનું એક પાટિયું ગોઠવી એ પાટિયા પર કાગળનું એક પાથરણું પાથરવામાં આવ્યું. પછી વકીલ સાહેબ, રાજા ભોજની જેમ, એ સિંહાસન પર આવીને બિરાજ્યા. અદાલતમાં તો ખસની ટટ્ટીઓ અને વીજળીના પંખા હોય છે. તો પછી અહીં એક સામાન્ય પંખો તો હોવો જોઈએ ને! નહિ તો પછી કાયદાની ગરમી દિમાગ પર ચઢી જાય તો શું થાય?

વાંસનો પંખો લઈ નૂરો પવન નાખવા લાગ્યો. એને ખબર ન પડી કે પવનથી હવાથી કે પંખાના મારથી વકીલ સાહેબ ફરી સ્વર્ગલોકથી સીધા નીચે મૃત્યુલોકમાં પટકાયા—અને તેમનો માટીનો દેહ માટીમાં મળી ગયો. પછી ખૂબ જોરશોરથી તેમનું માતમ થયું. અને વકીલ સાહેબનાં અસ્થિ પર ધૂળ ઢાંકી દેવામાં આવી.

હવે રહ્યો મહમૂદનો સિપાહી. તેને તરત જ ગામમાં પહેરો ભરવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. પરંતુ એ કોઈ સામાન્ય વ્યક્તિ નહોતી કે પગે ચાલીને પહેરો ભરે?

એટલે એક ટોપલી આવી, તેમાં થોડાંક લાલ રંગનાં જૂનાં પુરાણાં ચીંથરાં બિછાવવામાં આવ્યાં અને પછી તેમાં સિપાહી સાહેબ આરામથી સૂતા. ટોપલી માથે મૂકી મહમૂદ પોતાના બારણે આંટા મારવા લાગ્યો. તેના બંને નાના ભાઈ સિપાહી વતી 'સોતે વાલે જાગતે રહો...'ની બૂમ પોકારતા પાછળ પાછળ ચાલવા લાગ્યા.

પણ રાત તો અંધારી હોય, એટલે મહમૂદને ઠોકર વાગી...ટોપલી તેના હાથમાંથી છટકીને જમીન પર પડી...મિયાં-સિપાહી બંદૂક સાથે નીચે પડ્યા—અને તેમનો એક પગ નકામો થઈ ગયો.

મહમૂદ એક સારો ડૉક્ટર છે. પગે તેના તૂટેલા પગને પણ સાજો કરી દઈ શકે છે. આમ ગુલરનું દૂધ લેવાયું. ગુલરનું દૂધ આવ્યું, પગ સાજો કરવામાં આવ્યો. પણ સિપાહીને જેવો ઊભો કર્યો કે પગ છટકીને છૂટો પડી ગયો! આમ શસ્ત્રક્રિયા અસફળ થઈ, એટલે તેનો બીજો પગ પણ તોડી નાખવામાં આવ્યો. એક પગે તો એ નહોતો ચાલી શકતો કે નહોતો બેસી પણ શકતો.

હવે એ સિપાહી સંન્યાસી થઈ ગયો છે. તેના ખાનાનો ચોકીપહેરો સારી રીતે કરી શકે છે. હવે તમે તેનું ગમે તેવું રૂપાંતર કરવા ઇચ્છો તેવું કરી શકો છો. એ ક્યારેક તો ત્રિપાઈ પણ બનાવી શકાય છે!

હામિદનો અવાજ સાંભળતાં જ અમીના દોડતી આવી, અને તેને તેડી લઈને વહાલ કરવા લાગી. એટલામાં તેના હાથમાં ચીપિયો જોઈને તે ચમકી. તેણે પૂછ્યું: "આ ચીપિયો ક્યાંથી લાવ્યો?"

"વેચાતો લાવ્યો."

"કેટલા પૈસામાં?"

"ત્રણ પૈસામાં!"

અમીનાએ છાતી કૂટી. આ તે કેવો બેવકૂફ છોકરો! બપોર થવા આવ્યા ન કંઈ ખાધું કે પીધું. લાવ્યો શું—તો ચીપિયો! આખા મેળામાં તેને બીજી કોઈ ચીજ ન મળી—તે આ ચીપિયો લઈ આવ્યો?

હામિદે ગુનેગારની જેમ કહ્યું: "તમારા હાથ દાઝતા હતા, તેથી લાવ્યો..."

અમીનાનું હૈયું ગદ્ગદ થઈ ગયું; તે રોવા લાગી.

(સંપૂર્ણ)
('ભૂમિપુત્ર'માંથી)

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટાંગવા લાયક સુવાક્ય. "મનને બોધ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાઈ છે. ભાવ કિંમત શી. ૧— પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી ઈશ્વરભાઈની અંગત દેખરેખ નીચે મુસ્લીમના અને ક્રિશ્ચિયનના કોઈ પણ કામમાં તમારે સુરતી ભાણી ઓર્ડર આપવો અને સ્વાદ માણો.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૭૪૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN,

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧–૦, લીંબુ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦–૦.

દુકાનદાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
આમલી, સુપારી (લાલ), સુકા લાલ મરચા, ચુરમા, સુકા ઝીંગા (ભીંડા), ચાઈનીઝ રંગનો ગોળ, દરેક જાતના મરી મસાલા વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. કેરી અને મેથીના ભાવ બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.
બટાકા, ડુંગળી, આંબા હળદર અને બીજી શાકભાજી મોસમ પ્રમાણે છે.
રોડેશીઆ, ન્યાસાલેન્ડ અને બીજા ઠેકાણાના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ તરતજ મોકલી આપીએ છીએ.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક
બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવી હોય તો અમારી મારફતે સુખેથી કરો.
લાંબી, ટુંકી, આગ, મોટર, હુલ્લડ, અકસ્માત, ચોરી, વિગેરેના વીમા અમે ઉતારી આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા વિગેરેનું કામકાજ સંતોષકારક રીતે કરવામાં આવે છે. કોઈ પણ જાતની સલાહ આપીએ છીએ.
કેનેડા ન્યુઝીલેન્ડ અને ઓસ્ટ્રેલીયા અને દ. આફ્રિકાના ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Burkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330616,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઈડબોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, ચુલા ટેબલ, ટેબલ, તદન વ્યાજબી ભાવે ખરીદી શકશો. અમે ઉધારી આપીએ છીએ તે ભૂલશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

એ હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. બહારગામના ઓર્ડર મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4291. BOX 2522.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1919-1956

No. 13—Vol. LIX.
Friday, 7th April, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

We are Coloured, Let Us Stand With the Coloured

PAK PAPER ON APARTHEID

COMMENTING recently on the state of affairs in South Africa, the "Pakistan Leader", of Karachi wrote.—"The people of Pakistan cannot but have deep sympathy for the coloured people of South Africa. They are the victims of the most outrageous tyranny practised by the ruling white minority. Some of these people, who are exposed to all manner of humiliations, have migrated from Pakistan and still have their links with us. We have to stand up for them and speak forthrightly. Timidity on diplomatic double talk would be disgraceful. We are coloured, and let us stand with the coloured, and against oppression."

The editorial, which was written before the Prime Minister's Conference and on the occasion of Dr Yusuf Dadoo's meeting with the Pakistani Foreign Minister, Mr Manzur Qadir to urge Pakistan "not to accept the mockery of apartheid as a member of the Commonwealth," said:

"South Africa has no place in the Commonwealth as far as it remains the home of shocking apartheid. How could an association predominantly of coloured peoples have that abominable Verwoerd among them. Race-conscious Britain and Australia want South Africa in the Commonwealth at any price; but happily for the Africans the Labour Party has refused to be dishonest. And Prime Minister Diefenbaker of Canada is even more forthright. Asian and African members of the Commonwealth should now refuse to take in South Africa unless it eschews apartheid promptly and totally.

"It is folly to argue that time would civilise Verwoerd. South Africa has been a member of the Commonwealth for 14 years after Pakistan and India became independent; still it has not changed. It is foolish to think that successive Commonwealth Prime Ministers' meetings will soften Verwoerd; his tribe understands neither logic nor reason; he is susceptible to only force and pressure; and he should be treated in the manner he deserves. A Commonwealth without the racial maniac which South Africa generates would be any day better and stronger than one with 'apartheid' condoned. The Commonwealth Prime Ministers at London this month should, therefore, give Verwoerd the boot and send him to an international ghetto where he may think hard and try to reform himself. But, if against all reason, they choose to hobnob with him, as they have been, they will only abet his folly and expose themselves to the ridicule of the world, and the sneering laughter of the obnoxious Verwoerd himself."

PRIZES FOR BOOKS

UNESCO, in co-operation with the Government of India, has announced the holding of a second competition for books in Hindi, Tamil, Bengali and Urdu for the new reading public. Ten prizes of 400 dollars each will be awarded to Indian authors of books in these languages.

Four of the prizes will be awarded for Hindi books, three for Tamil, two for Bengali and one for Urdu.

"YOU HAVE TAKEN THE TORCH FROM EUROPE"

Democracy Has Made Notable Advance In India

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)—Democracy has made a notable advance in India, declared Earl Attlee here when he delivered his second Azad Memorial Lecture under the auspices of the Indian Council for Cultural Relations. Earl Attlee said: "What you do here is of vital importance. Wherever there is democratic movement in Asia and Africa, they look to you. You are leaders, the spearpoint of democracy in Asia. You have taken the torch from Europe but it is burning brightly in your hands."

President Prasad, who presided, said that humanity faced extinction in the event of war unless it chose to abjure violence in all forms.

"Violence has had its innings for thousands of years. Humanity has, on the whole, prospered on violence up to now. The time has come when it should choose deliberately to live and prosper on non-violence," he said.

This required great faith and courage and it was time that some country or other took courage to declare itself disarmed unilaterally, without any conditions or without any expectations from others, he added.

Describing Earl Attlee as a great statesman and one who had earned not only from Great Britain but from all humanity the title of liberator for giving India her due, President Prasad said that it was for men of his type to devise ways and means which could bring about complete disarmament.

GANDHIJI'S IDEAS IN N. RHODESIA

AT the request of Mr Kenneth Kaunda, the African leader in Northern Rhodesia an abridged and simplified edition of Richard B. Gregg's book "Power of Non-violence" was published in Northern Rhodesia last September. Over a thousand copies have already been sold and translations into several local African languages are being prepared. Commenting on this the author, Mr Richard B. Gregg states, in the course of a letter to Mrs Sushila Gandhi, the publisher of "Indian Opinion": "I rejoice that Bapu's ideas are being spread and used all over the world. This coming year will be, though very difficult, also enormously interesting and significant for the future. I believe that non-violence will make great advances.

QUESTION OF THE DECADE

NEW DELHI (By Mail)

MR M C CHAGLA, India's Ambassador, said in Philadelphia that the big question mark of this decade would be whether India could raise the standard of living of its 400 million people who were increasing at the rate of eight million annually.

"On the answer to this question depends the destinies of millions in Asia and Africa for generations to come," he said a luncheon of the U.N. Children's Fund (U.N.I.C.E.F.).

"Let me postulate the question as clearly as I can," he added. "Can a developing country achieve her goal of adequate standards for her people in this technological age without sacrificing freedom and without total and ruthless regimentation of her people."

Mr Chagla said that India's wish was to achieve her economic revolution with the consent of her people expressed through a freely elected Parliament.

The Ambassador said that aid should not be given merely as a counterweight to Communist propaganda, though it would definitely stop the advance of Communism. Nor should it be given as a favour or measure that would create an attitude of condescension on the part of the donor and a feeling of resentment because of the obligation conferred, on the part of the recipient. Aid should be conceived as marshalled and organised as an act of faith and an act of statesmanship.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 7TH APRIL, 1961

Power Of Non-violence

THE Continent of Africa, torn by bloodshed and violence and fascist doctrines of racial superiority and inferiority is in greater need than ever of the Gospel of Ahimsa and knowledge of the techniques of non-violent action in order to secure political and social freedom. As the different African states have been moving forward to freedom and independence there has been much violence and loss of many lives but fortunately, the Congo excepted, Africa north of the Limpopo has been able to realise varying degrees of independence without the shedding of blood on a vast scale. This is especially true of territories ruled by Britain. Britain has, no doubt, been compelled to recognise the inevitability of a people becoming free in view of her experience in India. For nearly two centuries India was ruled by Britain and yet the country finally cast off British rule in spite of the fact that she was not armed with weapons. So Britain realises that if a people want to be free they will be free if not today, then tomorrow. Unfortunately there are other powers in Africa which have not the advantage of Britain's experience in India and as they want to hold on to their colonies by force and in Portuguese and French possessions violence is breeding violence. In the Congo the position is growing worse in spite of UN intervention. South Africa is in a position entirely different from the rest of Africa but there is no doubt that the black people want to be free of White Supremacy and rule. They want a full share in the government of the country. It is not unlikely that violence might ultimately be forced upon the millions of non-whites and we shall have repetitions of Langa and Sharpeville. Violence, then seems to be written across the face of Africa as the Continent stirs to free itself from alien rule and domination. But this tragedy can be avoided if the leaders of Black Africa cast around and look for the teachings of Gandhi.

On the front of this issue of the *Indian Opinion* we publish a report about the request made by the Northern Rhodesian African leader Mr. Kenneth Kaunda who asked for a simplified version of a book on non-violence written by one of the leading Western students of Gandhian doctrines. The book is being made available in local African languages. The Indian people of South Africa have benefited tremendously by Gandhiji's work and activities in this country. They have the closest knowledge of his political techniques and methods of social revolution, and they can spread Gandhiji's teachings by sponsoring the spread of his gospel among the people of Africa. Africa needs the non-violent gospel of Gandhiji and the Indian people of South and East Africa and the Rhodesias are in an eminently suitable position

(Continued on next page)

DEATH OF LUMUMBA

REACTIONS IN INDIA

("Indian Opinion" Mail Service)

THE following comments were made by the leading English language newspapers of India on the murder of Patrice Lumumba.

It is a moment in the existence of the U.N. that Patrice Lumumba, at whose appeal it had intervened in the Congo, has been murdered in Katanga while the Security Council is deliberating its next move. The U.N. which could not save Lumumba is now faced with the task of saving the Congo from the bloodshed that is widely feared.

Lumumba's fate would appear to have been sealed the moment the general opinion in the Security Council was veering round to the view that his release was the essential basis for a Congolese settlement. His murderers have killed the proposal. Without bringing to book those who are guilty of the crime, it is difficult to see how any settlement can now be worked out. Tshombe, however, is not the only person to be held accountable for Lumumba's fate. General Mobutu who handed him over to Tshombe cannot evade responsibility either. Nor for that matter can President Kasavubu. The Security Council has to take effective action if the tragedy of the Congo is not to lead to a holocaust.—*Hindustan Times.*

—o—

This tragedy has confirmed what has been apparent ever since the earliest stages of the Congolese crisis—that the entire affair has been conducted on a level of opportunistic gangsterdom to which in recent times no parallel can be easily found. The unscrupulous dissidents in the Congo who have brought affairs to such a sorry pass will be unable to survive for very long if they realise that they are rapidly forfeiting the sympathy and good will of the major Powers. A policy of simply shifting the responsibility to the United Nations is not enough.—*Times Of India*

—o—

Although the Belgian hatred of Lumumba bordered on the perverse and the morbid, Brussels may well be as surprised at the turn of events as any other capital. But Belgian co-operation with the college of high commissioners of Gen. Mobutu has of late been so close (while in Katanga the Belgians have always run almost everything) that total dissociation will convince few. Somebody acted in stupid haste when there were indications from Washington that President Kennedy might conceivably reintroduce Lumumba on the political stage of the Congo.—*The Statesman.*

—o—

Lumumba's murder, far from solving the political equation as his opponents and detractors evidently hope and calculate, will only aggravate tensions. If the U.N.'s hands are not strengthened the Congo will go up in flames. Justice must be done in so far as the guilty men are concerned. But having achieved this, there is no room for recrimination. Everyone has made mistakes including Hammarskjold but this is no time to weaken his hands by reviling him or any other individual. As Adlai Stevenson has counselled, "Its all sides seek not revenge but conciliation after Lumumba's death." It is the greatest service the world through the U.N. can render to the Congo.—*Indian Express*

—o—

The world has not sunk so low as Tshombe or President Kasavubu or that wretched specimen of humanity, Katanga's Internal Minister Munongo apparently believes and hopes. The U.N. with all its stupendous resources, moral and material, has been more or less a helpless spectator of the Congo plunged into chaos and barbarity.

Belgium and its agents in the Congo must be removed from the scene. Leave the Congo to chaos if the U.N. can do nothing better but by no means to Belgian imperialism.—*A. B. Patrika.*

—o—

The confirmation of the murder has shocked world opinion. But equally shocking are the observations made by Munongo, the Finance Minister of Katanga, on the death of Lumumba. There is absolutely no expression of remorse or regret in his statement.—*Tribune.*

AFRICA SEEN THROUGH INDIAN EYES

[Swiss Press Review And News Report, Bern, Switzerland]

"AT first, I could not understand how Gandhiji's philosophy of non-violence could possibly be effective. It seemed to me to be utterly feeble and sad without hope of success. The solution of the colonial problem, as I saw it at that time, lay in armed rebellion. How is it possible, I asked myself for a revolution to succeed without arms and ammunition? After months of studying Gandhi's policy, and watching the effect it had, I began to see that, when backed by a strong political organisation, it could be the solution to the colonial problem." These words from Kwame Nkrumah's autobiography give the keynote to a book published early last year by the University of Delhi, "Contemporary Africa" (Asia Publishing House, Bombay). It contains the text of a series of lectures given at the university in 1957-8. The contributors are all members of the new Department of African Studies in Delhi, the first in India, and although most of the studies are factual, academic and excellently argued, there is an atmosphere of identification and understanding that could only have come from a land which has known to the core the twin problems of under-development and colonial domination.

Ghana appears as the moral and dynamic centre of modern African society and Nkrumah was inevitably affected by the influence of Gandhi's teaching. The emancipation of India with its high purposes amid communal strife provides a sure of precedent for Africans and to leaders who chose the peaceful way to independence Gandhi has to be a spiritual guide. Ghana's road to freedom teaches two lessons: firstly, Nkrumah's technique of keeping the revolutionary character of his party while at the same time exercising responsible political power; and secondly, that if a colonial country really works for a peaceful transition to independence, as the British obviously did, it must never rely on society's reactionary elements. The British ruled indirectly through the chiefs at a time when leadership of the masses was passing out of their hands to younger men quite unwilling to respect traditional authority. So much for Ghana —"a source of inspiration and instruction for other African peoples fighting for emancipation from colonial rule." The rest of the book deals with countries that are not yet free, and examines the problems of East Africa in the light of certain principles that should have been self evident ages ago.

A detailed study of the franchise in the Central African Federation leads to the most important of these: "The system of universal franchise, whereby every adult of the community is enabled to participate in the free choice of the government of the community, has been regarded as the ultimate end of every democratic system." This is set side by side with Sir Roy Welensky's 'partnership' policy: "We believe that the Native should be given more say in the running of his country as and when he shows his ability to contribute more to the general good... But we must make it clear that when that day comes, in 100 or 200 years' time, he can never hope to dominate the partnership. He can achieve equal standing but not go beyond that." We are reminded of 19th century England when the upper classes who had the vote had the same attitude towards the workers and entertained the same fears concerning them.

India, as befits her position, sees Africa setting out on a road she herself has been on for years. She sees it, too, as a potential strategic base and source of nuclear raw materials for East or West in the cold war. "For world domination, command over Africa is essential. Conversely, in order to check such ambitions, control over the African continent is vital. Thus Africa becomes involved in a global conflict either way." It is a lesson that India has had to learn at her cost.

This book does not preach to Africans—far from it, the intention is to explain Africa to Indians who "have a special interest in Africa not only because of the large number of persons of Indian origin who are African citizens but also because of the strong sentimental, political and economic ties that link us with that continent." In so doing, however, it lets a fresh light into the study of problems which until now have been looked at mostly by Europeans who, objective and academic as they often were, in the long run nevertheless were convinced of their own mission. Perhaps the best recommendation is that although the lectures were first given in 1957 and 1958, nothing whatsoever has happened since to prove them wrong or out of date, and never have so many comfortable illusions been shattered than in Africa in 1960.

It is a book by Indians for Indians, but worth reading all the world over by those who try to understand contemporary Africa.

Subhas Bose

NEW DELHI.

DR. B. V. KESKAR, Minister for Information and Broadcasting, said that in response to an appeal by the Advisory Committee for Compilation and publication of Speeches and writings of Netaji Subhas Chandra Bose through the press and our missions abroad, some material had been received from East Asian countries which was at present being examined in the Publications Division. It was expected that the publication would be brought out about the middle of this year.

* * *

Power Of Non-violence

(Continued from previous page)

to undertake the propagation of Gandhiji's methods. It will cost money but will in the long run be their contribution not only to the freedom of the African states but also to the cause of humanity. A few thousand pounds a year on this is not beyond the means of the Indian community although it is harassed on all sides. Will the Indian people accept this call?

New India *Assurance Co. Ltd.,*
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phones Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone.
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

HAS ALREADY RECEIVED £189.057 MILLION

MORE SOVIET AID FOR INDIA

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)—In the presence of Prime Minister Nehru, the first Deputy Prime Minister of the USSR, Mr. A. N. Kosygin, and the Finance Minister of India, Mr. Morarji Desai, an agreement was signed in New Delhi for further economic collaboration between the Government of India and the USSR.

The agreement provides for the establishment of industrial enterprises and other projects in India under a long term credit of of £12.5 million roubles (£45 million) extended to the Government of India by the Soviet Government.

Enterprises and projects which will be financed through this credit are: (1) The hydro electric power station on the right bank of Bhakra with a total capacity of 450,000 kw by the establishment of four complete units of hydro-generators with a capacity of 120,000 kw each.

(2) An oil refinery in Gujarat with a capacity for refining two million tons of crude oil per year (full scheme) together with a thermal power plant for the refinery.

(3) A washery for coking coal with a capacity of three million tons of coal a year at Kathara in Bihar.

(4) A refractories plant near Bhilai for the production of about 125,000 tons of magnesite and fire-clay products a year.

(5) Exploration, development and production of oil and gas by the Oil and Natural Gas Commission in Ankleshwar and in other areas.

(6) Production of pumps and compressors—preparation of a techno-economic report.

With the signing of this agreement for utilisation of the latest credit of £45 million, the total assistance authorised by the Soviet Union for India's economic development since the beginning of 1955 amounts to £289.057 million. Of this total, the amount of credit is £288.187 million and the balance of £945,000 consists of grants.

Bursaries For Non-Whites

TO assist non-White students who wish to study for a university degree, three scholarships have been awarded by Vacuum Oil Company to Miss Monica Silika, Arthur Kenneth Naape and Nast Ranched. Each award is tenable for the duration of the degree course chosen by the winner, subject only to continued satisfactory progress.

Applicants who were required to have passed the matriculation examination at the end of 1960 with a view to commencing their university studies at the beginning of 1961, were given a free choice of study. Miss Silika and Naape are studying for their B.A. degree, the former with the object of becoming a teacher, while Ranched is to study medicine.

Level of Coal Production

NEW DELHI (By Mail)

A REVIEW of the annual report of the National Coal Development Corporation for 1959-60 shows that the Corporation has reached a production level exceeding 12.4 million tons, based on production achieved during January this year.

This is against the target of 13.5 million tons assigned to the Corporation for the second Five-Year Plan. The Corporation is expected to reach its full target during the next few months.

The Corporation made a net profit of nearly £157,000 during the year. About 90 per cent of machinery for the Second Plan period had already been received. Reorganisation of the Corporation with a view to enabling it to cope with the increased demand for coal during the Third Plan was under the Government's consideration.

GENERAL NOTICE

UNIVERSITY COLLEGE FOR INDIANS—DURBAN

Part-time Classes

Part-time classes will be transferred from Salisbury Island to the Kathiawad High School (5 Sydenham Road) as from the 4th April, 1961, starting at 4.30 p.m. daily, Monday to Friday.

Further details from the Registrar, Salisbury Island.
Phone 86511.

EXPERT VIEW ON RACE PREJUDICE

THE influence of prevailing social standards on racial and other prejudices was discussed by a group of sociologists meeting at the Unesco Youth Institute, in Gauting, Federal Republic of Germany, from February 27 to March 3, 1961.

In their discussions the experts who came from eight European countries—Austria, Finland, France, Federal Germany, Italy, Netherlands, Poland and United Kingdom—as well as the United States, analysed the nature of discrimination and prejudice from various viewpoints. There was general agreement that prejudice is not innate and that although psychological factors are important as well as influences in early life, people, generally, tend to conform with the behaviour and attitudes accepted by the majority.

In this context, the experts drew attention to the influence exercised by governments, by public opinion, the press, community leaders, schools and other institutions.

They stressed especially the role of the school in combatting discrimination, and the importance of the training of teachers not only in master techniques aimed at fighting prejudice, but also to actively encourage tolerance and impartiality.

The Gauting meeting recommended that Unesco should carry out a sociological survey in a number of countries, aimed at serving as a basis for a thorough study of all aspects of prejudice and discrimination. This project is to be carried out under the direction of Professor Melvin Tumin of the Sociological and Anthropological Department of the University of Princeton, U.S.A.

The meeting further recommended the establishment of a Unesco Clearing House on Inter-group prejudice. This clearing house might, in the long run, set up a library of research and pedagogical data; collect reports of incidents reflecting prejudice in the educational field, and send demonstration teams to various countries to assist schools, and in particular teacher training institutions, in the development of their programmes for combatting prejudice and discrimination.

I.C.I.C. Aid To 95 Indian Companies

NEW DELHI (By Mail)

THE Industrial Credit and Investment Corporation of India has given £23.55 million assistance to 95 Indian companies in the six-year period ended December, 1960.

This was disclosed by the Corporation's chairman, Mr. G. L. Mehta, when he addressed newsmen in Bombay on February 22. He said that of these, 49 companies were new undertakings.

Mr. Mehta said that the Corporation had so far received three foreign exchange loans from the World bank amounting to 40 million dollars. The Corporation had successfully negotiated a loan of five million dollars from the U.S. Development Loan Fund. Some formalities still remained to be completed, and it was hoped the agreement would be signed at an early date. This loan, he said, would be used to assist small industries.

The annual report of the Corporation shows a net profit in the revenue account of £269,500.

SHEPHERD
HAND KNITTING WOOLS AND YARNS
OF FAME, GUARDED BY QUALITY

UNCONDITIONALLY GUARANTEED
- Choice Selection of Qualities
- Latest Colours — Exquisite and Exclusive
- Fully Fashioned in Tune with Times

Stocks Available } Ex Our Warehouse, Johannesburg
Ex Mills, Port Elizabeth

Price List—Terms—Quantity Discounts On Request

WHOLESALE DISTRIBUTORS
M. JOOSUB,
JOOSUB'S BUILDING, 41a MARKET STREET, JOHANNESBURG
Telephone 33-1516 P.O. Box 2601
Cable & Tel Add: "GAIKWAR" Johannesburg, S.A.

COTTESLOE AND AFTER ON SA AFFAIRS

By the Rev. A. W. Blaxall, observer for the International Missionary Council at the Consultation between member Churches in South Africa of the World Council of Churches held in the Cottesloe Residences of the University of the Witwatersrand, December 8th-14th 1960

So much has been written about this Consultation, and its final statements have been so widely circulated, that anything in the nature of a lengthy introduction is unnecessary.

There are, however, a few facts which must be clearly kept in mind when trying to assess the real nature of its impact on South African life in general, and ecumenical Church relations in particular.

First of all it must never be forgotten that this was by no means the first inter-Church conference in South Africa, nor was it the first inter-racial conference. Going back to the days of the General Missionary Conference and through the 25 years of the Christian Council numerous gatherings have been held which fully represented the multi-racial fellowship of a large section of Christian life in the country. Within recent years there have also been several large conferences which included representatives of all races from most of the Dutch Reformed Churches.

What made the December 1960 gathering unique was that it was conceived at a time of national crisis, planned during a long period when a State of Emergency prevailed, and finally held under a great sense of national urgency. Also, the mastermind behind it all came from Geneva and not from any individual Church, or group of Churches, in South Africa.

The result was a sense of realism which is rare and refreshing. A few factors in the composition of the Consultation are not without significance.

There were 6 representatives of W.C.C., 80 of the member Churches in S.A., and one observer on behalf of I.M.C.

It was a great disappointment to everyone that Sir Francis Ibiam of Nigeria was unable to complete the W.C.C. team of 7, due to official obligations in connection with his recent appointment as Governor of Eastern Nigeria.

Of the 80 members 61 were white South Africans, 16 were Africans and 3 were Coloured men; there was no South African Indian present. Only about half-a-dozen were laymen (and only one woman!) The D.R.C. teams were heavily weighted with theologians and professors while the other teams tended to have a preponderance of administrators and men engaged in active mission work. It is difficult to estimate the age groups represented, at a guess I should say only two delegates appeared in the under 35 group, possibly half-a-dozen to ten were between 35—50; the remainder—about 75 per cent of the total number—appeared to belong to the over 50 age group, the majority being probably over 60.

It was distinctly encouraging to notice that such younger men as were present took a lively part in the discussions.

The main work was done in four groups, each of 20 South African delegates, with one of the W.C.C. team as Chairman. There were in most cases 2 or 3 sessions of an hour and a half for each of the five subjects into which the Consultation was divided. Each group had a recorder whose task it was to summarise the findings of his group for presentation at a plenary session—some themes extended into two plenary sessions. From the discussions in plenary session the general consensus of opinion was formulated by a specially appointed committee; these conclusions formed the basis of the final statement which was ultimately approved in plenary session. To ensure that all opinions put out to the world at large really did represent a substantial majority vote of the Consultation it was agreed that no statement would be deemed approved unless it secured an 80 per cent vote. Contrary votes could also be recorded if so desired, likewise anyone who refrained from voting had the right to ask that this action be recorded in the Minutes. Discussions on the factual situation involved a great deal of cross questioning of delegates—at times it was astounding how difficult some delegates found it to believe that certain situations really do exist in South Africa. Fortunately the African and Coloured delegates were very able men, some of them (especially Prof. Z. K. Matthews) having had personal experience of the effects of discriminations in law and custom. I do not recall that at any time a speaker sought to score debating points, although once or twice some delegates got near to accusing others of exaggeration.

It is to be expected that the South African situation being what it is the Communist bogey was often brought up for examination. At such times it was necessary to inform the Group Chairman (all overseas men) that South Africa is almost unique among nations in having a statutory definition of Communism—I recall that in one group it became necessary to get hold of a copy of the Suppression of Communism Act in order to read the long definition it contains, which ends with the all embracing sentence that anyone who supports *any of the objects of Communism* is a Communist. Laughingly the chairman suggested that as every one at the Consultation lives and works for a better standard of society, and as Eastern Communism claims also to do that very thing, everyone present was, according to the law, a Communist. It was illuminating to notice how widely different are opinions held as to the infiltration of ideological communism in the Union, especially since the existence of the Party was made illegal.

Frank discussion on the events of March and April 1960 was bogged down by the fact that there have been two judicial enquiries whose reports have been handed in but not yet released by the Government—for this reason the plenary session agreed to urge the Prime Minister to make known to the public the conclusions of these commissions.

Naturally this led to lengthy discussion on Nationalism, and the meaning of Nation within the framework of Christian terminology. In one group I remember someone saying "after all self-preservation is a God given instinct." Another group gave attention to the ethics of Passive resistance which gave opportunity to refer to the very harsh penalties laid down in the Criminal Laws Amendment Act. Quite frankly it came as a new thought to some delegates that resistance to discriminatory legislation can possibly be a matter of conscience.

That was only one of many occasions which revealed the educative value of such a Consultation.

Taking all this into account it is only to be expected that several exceptions were registered, two being circulated in full with the published findings. For this reason there has been a great deal of discussion since the Consultation both in Church circles and in the press of the country.

Another matter which drew an immediate reaction of a mixed nature was the resolution that steps be taken to establish in South Africa a new Ecumenical instrument for continuous consultation, and common action wherever possible. The discussion in plenary session which led up to this resolution revealed a surprising lack of knowledge as to the difference between I.M.C. and W.C.C., the historic background of the C.C. of S.A. and so on. When it was finally agreed that the need for, and possibility of such a new body warranted the formation of a preparatory committee the question arose should this new committee be formed only by churches represented at the Consultation, or can other churches and missionary societies formally elect members. In the end it was agreed that each member Church of W.C.C. should nominate two on to the new committee, which would then approach all existing bodies of an Ecumenical nature in the Union. It was appreciated that this machinery will take time to get into gear, and that when they are ready with a proposal it will have to be submitted to the respective Church bodies, so that a year at least is likely to take place before anything can be established. On this subject the following note from the January, 1961, *S.A. Outlook*, is worthy of note:

> 'We have noted with some concern that the recent Consultation has set up a planning committee of the eight Churches to be a group for 'study, consultation and co-operation between the South African Churches.' Fortunately, it was noted that there would be required consideration of relationships with other co-operative organisations and in this connection the Christian Council of South Africa was specially mentioned. We trust that the question of relationship with the latter body will be dealt with in the most careful way, keep-

(*Continued on page 103*)

A POLITICAL PRELATE : BISHOP AMBROSE REEVES

The following profile of the former Bishop of Johannesburg whose book on the massacre of Sharpeville a year ago has been banned in South Africa is taken from "Fighting Talk". It is written by Freda Troup.

"IN smallness of stature,' said the late Archbishop of Cape Town to his successor in the diocese of Johannesburg, "you will find little to choose between your old Bishop and your new. In rotundity of belly, however, there is a world of difference." And, indeed, that was one noticeable dissimilarity to be observed in this latest (but doubtless by no means last) of the succession of turbulent persons who have coloured South Africa's political history.

Small, spare, wiry and energetically alert, Bishop Ambrose Reeves has been likened vividly, but not unkindly, to a sparrow. In full episcopal regalia, however, he can create the impression of a true Prince of the Church, in the mediaeval sense—pontiff, politician, diplomat.

The Diocese of Johannesburg is no episcopal sinecure, including, as it does, a population of 1,855,000, containing, as it does, the rich white mining and industrial cities of the Southern Transvaal from Johannesburg to the Vaal Triangle, the farmlands of varying productivity from Schweizer Reneke to Bethal and Barberton and all their satellite black townships: embracing, as it does, the kings of mining, industry, commerce and farming and the hundreds of thousands of toilers who build their pyramids.

In 1949, the racial situation in South Africa was making world headlines exposed factually in the United Nations' debates on the South West African question, (launched on its controversial career by Michael Scott, an earlier meddle-some priest), and imaginatively in Alan Paton's best seller, "Cry, the Beloved Country). Canon Richard Ambrose Reeves, Rector of St. Nicholas, Liverpool, could not have been entirely ignorant, when he accepted the bishopric of Johannesburg, of what he was likely to be letting himself in for.

Nor could those responsible for so decisively selecting him (on a two-thirds majority vote of clergy and lay representatives) have been altogether ignorant as to the nature of the man. True, he came with a reputation, in Johannesburg, of being "a tireless worker and excellent business man with a fine sense of organisation," a splendid testimonial for an Imperial stockbroker or chairman of a great business house and not without appeal in Johannesburg. But in Liverpool (from where he several times refused preferment) he was known also as "a great leader and a man of vision and imagination," preoccupied with the relationship of the function of Church and State, one who believed the Christian life should permeate all spheres of social activity—business, industry and politics; and well enough esteemed to be on the Executive Committee of the World Council of Churches.

Graduate of Sydney Sussex College, Cambridge, he completed his theological studies with the Community of the Resurrection, a great monastic order (some of whose members, such as Father Raynes and Father Huddleston, had deeply concerned with social justice already raised scandal in South Africa) and at the Theological Seminary in New York, where he made a study of the colour question in the States.

He attracted ecclesiastical attention for his part in the Council on Catholicity and was accepted as a foremost theological thinker.

"I have always believed that all ordinary things such as food and housing are the concern of the Church of God," and in that creed he had full opportunity of testifying in his work in bomb-shattered Liverpool. He acquired a reputation for consistent opposition to colour and race discrimination, and became Chairman of a Community centre for Coloured people, first of its kind in Britain, and appointed to assist him priests from Gambia, the Gold Coast and Burma.

His most spectacular wedding, until then, of affairs of Church and State was during the great 1945 dock strike which paralysed Liverpool and spread to every port in Britain, threatening post-war disaster. Exercising a faculty, later to be of great value, of reconciling apparent irreconcilables Canon Reeves discussed their grievances with the strike leaders and with the employers. He lay awake all night applying his Christian principles to the problem and in the dawn a solution came to him. He got out of bed, typed out his plan and explained it to a meeting of 15,000 dockers in the Liverpool football stadium, and eventually brought the two factions to agreement.

The new Bishop made clear his view of the relationship of Church to State at his enthronement in Johannesburg in June, 1949, declaring that it was vitally important that the Church should never give the impression that it could contract out of responsibility, or what happened in the world around.

It was soon apparent into what a wide range of secular subjects the Bishop believed the Church should poke its nose: he sat on committees, addressed meetings, debated and was quizzed on such diverse and vital matters as mental health, marriage guidance, juvenile delinquency, free love and nuclear disarmament. But, as he was in South Africa naturally the main preoccupation became race relations and race laws. He spoke his views on every piece of legislation that was discriminatory in effect or intent.

A political, but not party political, prelate, in his first charge to the Synod he deplored the South African tendency to make party issues out of every problem as "a most serious menace to our national health." Later he attacked apartheid as "one of the great and terrible heresies of the modern world."

Commenting on his new appointment, the Bishop-elect has said: "I have never been to Africa—I want to get first hand knowledge before I form any views. It is a terribly tricky subject and I feel that it is one that needs most careful handling." And, indeed, he made a very cautious start.

In the course of the Defiance Campaign three years after his arrival at a meeting arranged between ANC representatives and a group of religious leaders, to explain the campaign's purpose and discuss what the religious communities could do about it, he gave the impression of being definitely uncommitted as regards that sort of direct action.

Soon after, however, he played a decisive part in reconciling divergent opinions in the successful organisation of the Multi-Racial Conference.

Then African leaders began to realise in him "great qualities destined to give a dynamic leadership." This was confirmed by his positive activity in connection with the Treason Trial and by the time he formed the Bishop's Committee of 14 organisations, in firm understanding with African and other leaders, he was accepted "as an important figure, a staunch believer in justice, and peace and the rights of the under-dog."

His opinions are illuminated by some of his more pungent comments. On learning to live together in a shared society: "The day is rapidly passing—when the African people will accept a policy, however enlightened and generous it may be which has been devised for their supposed benefit by some white group."

The management of the diocese was becoming increasingly a full time job. In the ten years of his rule it had grown tremendously and Bishop Reeves had dedicated no less 70 new churches. Besides the added weight of work that this expansion entailed, he accomplished a phenomenal amount of political work. On some days he would go from committee to committee on the most unrelated subjects without time for a cup of tea between. Small wonder that there should develop a tension between those who held the specific function of administrative and religious head of a great Anglican community to be paramount and others who accepted his view of an extended role, "father of his people" giving a militant spiritual lead against abuses, injustice and indignity. The old cleavage, reflecting South Africa's ambivalence, between the majority of whites in the white parishes who believed the Church's sphere is not politics and the cause of men, whereas supported by the missions priests, for whom politics is precious the air they breathe had in the decade been largely viewed. There were those, however, who resented the claims on their Bishop's time politics.

Ambrose Reeves has the

fult of getting individuals of conflicting outlook and temperament to work effectively together. "For his outstanding ability," said an African friend, "to bring together people of divergent views, I privately called him the South African Nehru." There were often murmurs of discontent; the Bishop is too dictatorial, the Bishop likes the limelight, the Bishop is all right if he gets his own way. However, the murmurers would turn up to the next meeting and make their contributions.

As a Chairman the Bishop, however busy, has always worked on the matters to be discussed and is ready to present constructive or even disruptive suggestions to galvanise a flagging and ill-prepared committee. If an autocrat is required on some of these occasions the Bishop will fit the role: when satisfied his line is right he will be a dictator.

The climax of his Johannesburg career came with the Sharpeville disaster. With characteristically quick comprehension of the significance of the situation, he set lawyers to collect evidence from the victims. The emergency followed and the detention of the lawyers concerned. Anticipating his holiday arrangements by some weeks, the Bishop, warned of possible arrest, took the evidence with him into a temporary and self-imposed exile in Swaziland, attracting intensified criticism, in the diocese, in the Church and in the country, of his attitude. African politicians and white detainees on the whole supported his action; "No one knew how long the emergency would last," said one. "You couldn't have everyone going to jail. He was a key figure in raising funds and the Sharpeville story had to be put across."

His subsequent return and second and imposed exile then closed the breach and largely united diocese and Anglican opinion behind him. The Afrikaans lament: "We need him more here than abroad." In allowing the deportation of the Anglican Bishop of Johannesburg, Dr. Verwoerd appears to have forgotten his own contract "The United Party could tear its hair out because of the propaganda made for the Nationalist Party by the Scotts, Huddlestons and Collinses. We must not act too strongly against them."

On hearing, in 1949, of his appointment to Johannesburg, Ambrose Reeves is reported to have said: "I do look on this as a very great adventure."

Just how great the adventure, he could not then have guessed nor where, in the next 10 years, it would lead.

MORE TOURIST AMENITIES

MR RAJ BAHADUR, Minister of State in the Ministry of Transport and Communications, told the Lok Sabha during question hour that the Government of India have taken certain steps to make travel to India more attractive for tourists during "Visit the Orient Year, 1961," organised by E.C.A.F.E. countries.

In response to a recommendation made by the Department of Tourism, Mr. Raj Bahadur said that various Government and non-Government organisations had agreed to give certain concession and special facilities to tourists during the campaign year.

Under this scheme, Indian Airlines Corporation had agreed to give a 5 per cent. rebate to foreign tourists, while the railways would give 25 per cent concession on the basic fare for air condition class travel during 1961. In addition to this, "travel-as-you-like" tickets would be available. This concession was only for foreign tourists.

The Third Plan allocation for tourism has been increased from £3.75 million to £5.43 million.

Cottesloe And After On S.A. Affairs

(Continued from page 101)

ing in view all the historical and other factors that have contributed to the position as it is today. For almost 25 years the Christian Council has been boycotted by the Dutch Reformed Churches on language grounds but also because its attitude on inter-racial questions was felt to be too far advanced. Now that the Dutch Reformed Churches have in some measure caught up, the Christian Council cannot simply be bowed out. In addition, it must be remembered that the recent Consultation included only a portion of the Christian forces of South Africa."

The extent to which the Consultation will influence thought and action in South Africa will not be clear for at least a year, during which time all the Churches which took part will hold their annual Synods and Assemblies. In particular much will depend upon what happens at the various meetings of the Dutch Reformed Churches.

—From "The Christian Council Quarterly" First Quarter 1961

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film that story (free) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
JESUS YADAH & KALAYA you will be proud to buy ... 3 6
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ... 0 0
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you get 2 0
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Choli Pattern Book (Easy Diagrams to cut and make your own as pattern designs 4 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular 1 6
DAILY DIARY In Hindi and English with every good wishes ... 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 0 9
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAHAGREE Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
THARI LOTAS Real Indian design made in India per 45 0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures ... ... each 25 0
RUDOUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess 7/6, 12/-, 17/-, 25 0
DHARTAHL in pairs special for Kirtans, Bajans etc. pr ... 25 0
DHOLAKS for quawali, weddings, Holi Bajan ... £8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Ramo Flute £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramlahlas £25 10 0
Divine Service. Plate of all designs 3/6, 4/6, 6/1
Side Playing ... ... 15/, 25/, and 32/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his secrets detailed at last ... 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health. A sound mind you will born with this book ... 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English ... 3 9
HATIM TIAI a story both believe it or not 11 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it ... 22 6
"INDIAN DELIGHTS" our Indian women's gift 29 6
CURRIES OF INDIA what a spice taste 7 0
RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman 24 9
INDIANS IN NATAL by Dr Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P. O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago...

April 1911

OUR FRIENDS IN INDIA

[From The Indian Opinion, April 8, 1911]

WE are indebted to the "Madras Standard" to hand by the incoming Indian Mail, for the following report of a public meeting convened by the Indian South African League, Madras, in the Y.M.C.A. auditorium on the 1st inst. Dewan Bahadur M. Audinarayaniah, Chairman of the Executive Committee of the League, in the chair. Among those present were the Rajah of Kollengode, the Hon. Mr. T. V. Seshagiri Iyer, Mr. C. P. Ramaswami Iyer, Mr. V. Mudukrishna Ayyer, Rao Bahadur B. Muniappa, Moulana Abdul Subhan Saib, Mr. Yakub Hassan, Mr. G. A. Natesan, Dr. T. M. Nair, Mr. P. N. Raman Pillai, Mr. U. Rama Rao and others.

In opening the proceedings of the evening, the Chairman said that they were well aware of the troubles their countrymen in the Transvaal were suffering from and the brave struggles and the heroic sacrifices made by them for the honour of their country. All these troubles had arisen from one cause—the inauguration of the indentured emigration system. The troubles that their countrymen were suffering from were the result—the inevitable result—of the indentured system. For the last two years India had been sending protests against the system and their grateful thanks were now due to the Government for the regulation prohibiting the indentured emigration from 1st July next. Since the issue of the Government Order, they had found a new development in Natal, with a view to forestall and defeat the prohibition. The development was this—the Natal employers, without any attempt at ameliorating the conditions complained against, had sent out a number of their Sirdars in order to recruit as many labourers, under five years' contracts, as possible, before the 30th June next, for Natal. This was a movement which, as far as possible, they should try to counteract. They should countenance some steps by which they could warn the intending emigrants of the dangers and troubles besetting them. The problem was a serious one requiring their full and calm deliberation.

Mr. P. N. Rama Pillai referred to the disabilities and the difficulties under which their countrymen in South Africa suffered, and the circumstances under which the order of the Government of India had been passed. He referred to the utterances of the Hon'ble Mr. Robertson, that "we cannot allow the present unsatisfactory situation to be perpetuated" in the Imperial Legislative Council, in considering the resolution of Mr. Gokhale, praying for a prohibition of indentured emigration, and expressed their grateful acknowledgment for the order passed. The Government of India took a deliberate step, after careful consideration and consultation with the Government of Natal. It was a curious thing now to be told by the planters of Natal that they had not been given sufficient time, though the matter had been in consideration from February, 1910, to January last. In fact one planter went so far as to say that the Government of India had broken faith with them. The decision of the Government of India had had a very good effect, a very surprising effect upon the Government of South Africa. He had been recently reading accounts that the Union Parliament intended taking steps to remove all racial prejudice and introduce an examination system. The Union Parliament would not have taken this step, but for the action of the Government of India. He thought that the indenture system, wherever it existed, should be put a stop to. He was also glad that this controversy of the South African problem had produced a national spirit among them which should be productive of good.

Dr. T. M. Nair, then moved the following resolution,—

"This meeting desires to place on record its feeling of gratitude to the Government of India for prohibiting indentured emigration to Natal from the 1st of July.

"This meeting views with grave concern the news that the planters of South Africa have sent by the steam-ship 'Umlali', 90 of the Sirdars (Maistries) to recruit emigrants in large numbers, and is of opinion that active measures should be taken at once to prevent the planters and their agents defeating the object of the Government of India in prohibiting indentured emigration to Natal.

"This meeting, therefore, prays that the Government of India and the Local Government may be pleased to take early steps to have possible emigrants fully acquainted with the recent notification of the Government of India and the reasons which led to the adoption of their step, and it also urges that the Government of India and the various Local Governments should warn possible emigrants of the risks they are likely to run by emigrating to South Africa.

"That this meeting earnestly appeals to all the leading associations and citizens throughout the Presidency to take all possible steps for the purpose of acquainting the people from whom indentured coolies are generally recruited with the recent notification of the Government of India prohibiting indentured emigration to Natal from 1st July, and also bring to their knowledge the sufferings which Indians are made to undergo in South Africa, the indignity to which they are subjected, and the ill-treatment which indentured coolies undergo at the hands of their employers in various ways.

"And this meeting is further of opinion that some of the recruiting agents who enlist ignorant coolies under false pretences ought to be prosecuted as a warning to others.

"That the Secretaries of the Indian South African League be authorised to communicate the above resolution to the Government of India, the Local Government, and all other authorities concerned in the matter."

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1654

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 17/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—55/6. Other models from 19/6.
LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above but 17 Jewels—47/6.
A. L. AGENCIES, First Floor, No 204/205, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9179, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately.

Phone 835-5788 P. O. Box 1540
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
93 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 29368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 13—Vol. LIX.
Friday,
7th April, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થાપેલું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*
[illegible] —ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૩ | તા. ૭ એપ્રીલ, ૧૯૬૧ | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

ગરીબી અને અછતમાંથી ઉગરવા કુટુમ્બ-નિયોજન અનિવાર્ય છે

:: લેખિકા ::
ડૉ. શાન્તા એસ. રાવ

આપણે ૧૯૪૭ની સાલથી આઝાદ થયા, ત્યારથી ભારત સરકાર રાષ્ટ્રીય આયોજન દ્વારા સંપૂર્ણ જીવન ધોરણ ઊંચે લાવવાની કોશિશ કરી રહેલ છે. આમ છતાં, બીજી બાજુથી થતા રહેતા વસતી વધારાને કારણે આ પ્રયાસો આડે ગંભીર પ્રકારની અડચણો ઊભી થાય છે. આથી આ વસતી વધારો અટકાવવાના હેતુવાળા પ્રયાસો નહિ થાય તો ઉપરનો ઉદ્દેશ સિદ્ધ કરવાનું અશક્ય બની રહે છે. આમ સરકારે યોગ્ય રીતે જ પોતાની રાષ્ટ્રીય આયોજન ની નીતિમાં કુટુંબ નિયોજનના વિષયનો સમાવેશ કર્યો છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય પરીષદ

આ અનુસંધાનમાં એ યાદ હશે કે, ગયા વર્ષના શરૂઆતના ભાગમાં નવી દિલ્હી ખાતે આયોજીત પિતૃત્વ અંગેની છઠ્ઠી આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ યોજાઈ ગઈ. આમાં દુનીયાભરના વિખ્યાત વૈજ્ઞાનિકો, વસતીશાસ્ત્રના નિષ્ણાતો અને સામાજીક કાર્યકરોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. ઝડપથી વધતી વસતીનો સવાલ કેવળ આપણા દેશને મૂંઝવતો જ નહિ, પરંતુ સમગ્ર દુનીયાને મૂંઝવનારો છે. કેટલાક નિષ્ણાતોના જણાવવા પ્રમાણે માનવજાતનો વિસ્તાર હાલને ધોરણે જ જો ચાલુ રહ્યો, તો 'વસતીની વિસ્ફોટક પરિસ્થિતિ' સર્જાશે.

અગ્નિ એશીયાની વસતી

એવો અહેવાલ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો કે, દુનીયાની વસતી જે ૧૯૫૪ માં ૨,૭૦૦,૦૦૦,૦૦૦ની હતી તે દર વર્ષે ૧.૬ ટકાને ધોરણે વધી રહી છે અને તે વિકાસને નહિ અવરોધવામાં આવે, તો તે ૭૦ વર્ષમાં બમણી થઇ જશે. અગ્નિ એશીયા જેમાં દુનીયાના કુલ જમીન વિસ્તારનો ૧/૭મો ભાગ છે, તેમાં દુનીયાની વસતીનો ૫/૭મો ભાગ વસી રહ્યો છે, વસતીનો વાર્ષિક વધારો બીજાં વિશ્વયુદ્ધ પહેલાં ૧.૨ ટકાનો હતો, તે હવે ૧૦ વર્ષમાં ૨.૧ ટકાનો થઇ જશે. સંખ્યાની દ્રષ્ટિએ જોઇએ તો દુનીયાના આ ભાગમાં દર વર્ષે ૫૦,૦૦૦,૦૦૦ લોકો વધતાં રહેશે.

આ સંબંધમાં એવો અંદાજ છે કે, એક ટકો પણ જો ઘટાડી શકાય તો આર્થિક આયોજનમાં આપણે ૨ થી ૩ ટકાનો વધારો થઇ જશે. નિષ્ણાતોનો એવો અંદાજ છે કે, ભારતમાં હાલને તબક્કેથી જ જો જન્મપ્રમાણમાં ગણનાપાત્ર ઘટાડો થઇ શકે તો દેશમાં આશરે ૩૦ વર્ષના ગાળામાં સરેરાશ આવકમાં ૩૬ ટકા જેટલો ધરખમ વધારો નોંધાવી શકાય.

આમ છતાં આપણે એમ માની લેવાની બિલકુલ જરૂર નથી કે, મોટાં કુટુંબો હોવાની ટેવ કેવળ ભારતવાસીઓની જ લાક્ષણિકતા છે. હકીકતમાં તો અમેરીકાનું વર્ષનું જન્મ પ્રમાણ ૪.૫ ટકાનું છે, ત્યારે ભારતમાં તે લગભગ ૪ ટકાનું છે. આમ છતાં, અમેરીકા પાસે તો વધતી વસતીને સમાવવા માટે પુરતી વિશાળ ધરતી છે અને પોતાના બધા લોકોને જરૂરી સગવડો આપવા માટેની પુરતી સાધન સામગ્રી છે. દાખલા તરીકે અમેરીકાની વાર્ષિક માથાદીઠ આવક રૂ. ૫,૧૩૪ની, બ્રીટનની રૂ. ૩,૯૧૬ની અને ભારતની રૂ ૨૫૦ની જ છે.

ઉપરોક્ત આંતરરાષ્ટ્રીય પરીષદમાં ભારતની બીજી યોજનામાં કુટુંબ નિયોજન માટે જે રૂ. ૫ કરોડની રકમ મુકરર કરવામાં આવી છે તે વિષે કેટલાક રસપ્રદ મુદ્દાઓ પણ ઉઠાવવામાં આવ્યા હતા. આ અંગે એક એવો મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે કુટુંબ નિયોજનની આ રકમ સામે તબીબી આરોગ્યની યોજનાઓ માટે રૂ. ૨૫ કરોડની રકમ રાખવામાં આવી છે, જેથી અસરકારક રીતે મૃત્યુ પ્રમાણ ઘટી વસતી વધારો થવા સંભવ છે. ૧૯૫૮ના માર્ચમાં પૂરા થતાં એક વર્ષ માટે કેવળ મેલેરીયાના અંકુશ માટે રૂ. ૭ કરોડની રકમ મુકરર થઇ હતી. સર જુલીયન હક્ષ્લીના જણાવવા પ્રમાણે આ તો એક પ્રકારનું 'આર્થિક આત્મઘાતપણું જ થયું!'

આપણી સરકાર તો કુટુંબ નિયોજન ને એક રાષ્ટ્રીય નીતિ તરીકે અપનાવવા છેક હવે બહાર પડી ગઈ છે. પરંતુ તે પહેલાં આ ક્ષેત્રમાં લેડી રામરાવની સક્રિય નેતાગીરી હેઠળના સ્વયંસેવક કાર્યકરોના જુથે શુભ શરૂઆત કરી હતી. આથી જ લેડી રામરાવ આજે આપણી ત્રીજી યોજનાના ઘડતરમાં મધ્યસ્થ કુટુંબ નિયોજન બોર્ડના અધ્યક્ષપદે વરાયેલાં છે.

સરકારે અત્યાર સુધીમાં કુટુંબ નિયોજન અંગેની જરૂરી સલાહ માટેના શહેરી વિસ્તારોમાં ૪૦૦ ક્લીનીકો તથા ગ્રામ વિસ્તારોમાં ૬૬૮ ક્લીનીકો સ્થાપ્યા છે. આ કેન્દ્રો ખાતે સામાજીક કાર્યકરો કુટુંબ નિયોજન માટેનો આવશ્યક પ્રચાર પણ હાથ ધરે છે. આ કેન્દ્રો અને ક્લીનીકો ઉપરાંત સરકારે પ્રમાણીક તબીબોની આ ક્ષેત્રની ખાસ તાલીમ માટે ખાસ પ્રકારનાં કેન્દ્રો પણ યોજ્યાં છે.

ભારત સરકારની કાર્યક્રમ અને સંશોધન સમીતીએ એવું મંતવ્ય દર્શાવ્યું હતું કે, નીચેની બાબતોને અનુલક્ષી એક ખાસ કેન્દ્રની સ્થાપના કરવી જોઇએ:

(૧) અસરકારક, બિનહાનિકારક, સસ્તાં અને સાદાં સંતતીનીયમન માટેનાં સાધનો (કોન્ટ્રાસેપ્ટીવ્ઝ)ની ખોળખોળ કરવી, (૨) આવા સાધનો માનવ વપરાશ માટે લાયક છે કે કેમ, તે વિષે પ્રયોગો હાથ ધરવા અને (૩) ગર્ભાધાનનું શરીરશાસ્ત્ર.

આ બધા મુખ્ય હેતુઓને લક્ષમાં લઇ 'સંતતિ-નીયમન સાધનો પરીક્ષણ યુનિટ' (સી. ટી. યુ.)ની ઇન્ડિયન કેન્સર રિસર્ચ સેન્ટર ખાતે સ્થાપના કરવામાં આવી અને તેને ડૉ. વી. આર. ખાનોલકર જેવા દુનીયાના અગ્રગણ્ય તબીબી વૈજ્ઞાનીકનું માર્ગદર્શન સાંપડી રહ્યું. આ કેન્દ્રનું કાર્ય એક રીતે 'ટીમવર્ક કાર્ય' છે અને તેમાં તબીબી માણસો, બાયોકેમિસ્ટો અને સામાજીક કાર્યકરો નો સાથ સાંપડી રહ્યો છે.

બાળકો ઇશ્વરી બક્ષીસ?

આ સમગ્ર આંદોલનમાં સૌ પ્રથમ મહત્વ પ્રચાર કેન્દ્રોનું છે, કે જ્યાં ઘણાં અજ્ઞાન દંપતીઓ, જેઓને સંતતિનિયમન શક્ય હોય, તેનો ખ્યાલ સુદ્ધાં ન હોય, તેઓને યોગ્ય માર્ગદર્શન મળી રહે છે. આ સંબંધમાં કેટલાક અજ્ઞાન લોકો બાળકોને ઇશ્વરની બક્ષીસ રૂપ જ માનતા હોય છે. હકીકત માં એટલે દરજ્જે આપણે બાળકોની સારી કાળજી લઇ શકીએ તેટલે દરજ્જે ઉપરની વાત સાચી ઠરે છે. આપણે આઝાદ દેશના આઝાદ નાગરીકો તરીકે જવાબદાર રીતે વર્તી શકીએ જ નહિ, દરેક દંપતીની એ ફરજ થઇ પડે છે કે, તેમણે પોતે જે બાળકને સારી રીતે પોષક, કપડાં, શિક્ષણ અને બીજી કાળજીની સગવડો આપી શકે તેમ ન હોય, તેને આવવા દેવું જ ન જોઇએ. આનો અર્થ એ નથી કે, જેઓ સાધનસંપન્ન છે, તેઓએ ફાવે તેટલાં બાળકો હોવા જોઇએ. સામાન્ય રીતે એમ માનવામાં આવે છે કે, પ્રત્યેક દંપતીને બેથી વધુ બાળકો ન હોય, તો વસતીનું પ્રમાણ સ્થિર રહેશે.

આશીર્વાદરૂપ શસ્ત્રક્રિયા

કુટુંબ નિયોજનના કેટલાક હિમાયતીઓ એવી હિમાયત કરે છે કે, ચાર બાળકોના જન્મ પછી દંપતીમાંથી કોઇ એકે સંતતિનિયમન માટેની શસ્ત્રક્રિયા (સ્ટરીલાઇઝેશન) કરાવી લેવી જોઇએ. આવી શસ્ત્રક્રિયા સરખામણી

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનુ ૧૦૨)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૭ એપ્રીલ, ૧૯૬૧.

અહિંસાની શક્તિ

આફ્રિકા ખંડ, જ્યાં ખૂનામરકી અને અરાજકતા ફેલાઈ રહી છે ત્યાં રાજકીય અને સામાજીક સ્વતંત્રતા માટે અહિંસા મંત્ર અને એની ઉપયોગિતા વિષેના જ્ઞાનની ખાસ જરૂર છે. જેમ જેમ આફ્રિકન રાષ્ટ્રો સ્વતંત્ર થતાં જાય છે તેમ તેમ અત્યાચારો અને જીવનો નાશ થતો જાય છે; તેમાંયે કોંગોએ હદ કરી, પરંતુ એ સિવાય ઈથોપીઆની ઉત્તરમાં રાષ્ટ્રો નસીબદાર છે કે તેઓના હાથ એટલા લોહીખરડા બન્યા નથી. બ્રિટન હસ્તકના આ પ્રદેશો માટે એ કહેવું સત્યભર્યું છે. ભારતના અનુભવથી બ્રિટન જાણે છે કે આ રાષ્ટ્રો સ્વતંત્રતાને લાયક છે, અને એ આપ્યેજ છૂટકો નથી. બે સદી સુધી બ્રિટને ભારત ઉપર શાસન કર્યું, છતા પણ ભારત વિના શસ્ત્રે સ્વતંત્ર થવા પામ્યું. એથી બ્રિટન જાણે છે કે જો લોકોને સ્વતંત્ર થવું હોય તો તે આજે નહિ તો કાલે જરૂરથી સ્વતંત્ર થશે. કમનસીબે આફ્રિકા ખંડમાં એવા સત્તાધીશો છે કે જેઓને બ્રિટનની જેમ અનુભવ મળ્યો નથી એથી તેઓ બળથી પોતાની સત્તા સાચવવા માગે છે. આથી પોર્ટુગીઝ અને બેલ્જ્યન સંસ્થાનોમાં હિંસા સામે હિંસા થઈ રહી છે. અંગોલામાં યુનોની દરમિયાનગીરી હોવા છતાં, પરિસ્થિતિ વધુ બગડતી જાય છે. આખા આફ્રિકા કરતા દક્ષિણ આફ્રિકાની સ્થિતિ જુદી છે, પરંતુ એમાં શક નથી કે અહિંના બિન-ગોરાઓ ગોરી-સર્વોપરી-સત્તાથી સ્વતંત્ર થવા માગે છે. આ દેશની સરકારમાં તેઓને પૂરેપૂરૂ પ્રતિનિધિત્વ જોઈએ છે. લાંગા અને શાર્પવીલ જેવું બીજું ન બને એવું સારૂં સુખાંતભર્યું છે. આફ્રિકાના પટ ઉપર હિંસાનો લેખ લખાયેલો માલમ પડે છે. પરંતુ આ કરૂણ ઘટના જો આફ્રિકન નેતાઓ ધારે તો અટકાવી શકે છે, અને અહિંસાનો માર્ગ રજૂ કરી શકે છે.

ઉત્તર રોડેશીયાના આફ્રિકન નેતા શ્રી. કેનેથ કૌન્ડાએ કોઈ પશ્ચિમી-લેખકે ગાંધી નીતિ ઉપર લખેલા પુસ્તકની માગણી કરી છે. આ પુસ્તક દરેક વિસ્તારમાં દરેક કોમની ભાષામાં મળી શકશે. દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ પૂજ્ય ગાંધીજીના લખાણો અને પ્રયોગોથી આ દેશમાં ઘણો લાભ મેળવી શક્યા છે. આ લોકો પાસે પૂ. ગાંધીજીની રાજકીય નીતિ અને સામાજીક ક્રાંતિનો અનુભવ છે; તેઓ જો ધારે તો આનો પ્રચાર આફ્રિકાના લોકો વચ્ચે સારી રીતે કરી શકે. આફ્રિકાને પૂ. ગાંધીજીની અહિંસાની નીતિની ઘણી જરૂર છે. દક્ષિણ આફ્રિકા, ઇસ્ટ આફ્રિકા અને રોડેશીયાના લોકો માટે એ શક્ય પણ છે. એમાં કદાચ અર્થનો વ્યય થાય, પરંતુ એ છતા લાભ લાગે. આફ્રિકન રાષ્ટ્રોના સ્વતંત્રતા માટે એ મદદ રૂપ બનશે અને એનાથી માનવજાતની સેવા પણ થશે. થોડાક હજાર પાઉંડ એની પાછળ ખર્ચાય, એ હિંદીઓ માટે શક્ય છે. હિંદીઓ દરેક બાજુએથી ઝૂડાયા છે, છતાં પણ શું આ બાબતો સ્વીકારશે?

ઈશ્વર

ઈશ્વર જ્યોતિ છે. શાશ્વત જીવન છે. ઈશ્વર સત્ય અને ભગવાન છે. એક માત્ર તેજ છે. બીજું સર્વ જૂઠું છે આ અનુભવ વિચાર છે, આથી દેખાય છે. સાચા દિલથી તેના પર પ્રેમ રાખો. તમારો એક મિત્ર ઈશ્વર છે જેઓ તે તમારો પોતાનો આત્મા છે. ભગવાન એ તમને ઘણા વખતથી વળગેલા જન્મમરણના રોગથી દૂર કરનાર ઉત્તમ ઔષધ છે.—શીવાનંદ.

નેવું લાખને નવજીવન

ઈતિહાસમાં અજોડ એવી એક સ્થાનાન્તર કહાણીનું આખરી પ્રકરણ લગભગ પૂરૂં થવા આવ્યું છે એક લાખ કરતાં ઓછા એવા સ્થાનાન્તરિતો પોતાને મળેલા કામથી પુનઃ સંસ્થાપન મેળવશે. આગામી થોડા માસ દરમીયાન પશ્ચિમ બંગાળ માંથી 'રાહત છાવણીઓમાંથી' પ્રયાણ કરતાં તેર વર્ષ પૂર્વે આરંભાયેલું આ ભગીરથ કાર્ય સંપૂર્ણ આટોપાયું મનાશે.

પોતાનું વતન અને ઘરબાર છોડી આવેલા નેવું લાખ લોકોને સલામતી પુરી પાડવામાં આવી છે, એટલું જ નહિ પરંતુ તેઓને નવેસરથી જીવન-પ્રવૃત્તિ શરૂ કરવામાં સહાય આપવામાં આવે છે અને રાષ્ટ્રીય જીવનપ્રવાહમાં સમાવી લેવામાં આવ્યા છે.

આમાંના પચાસ લાખ પશ્ચિમ પાકીસ્તાન—ભાગલાના પશ્ચિમ પંજાબ, સિંધ, બલુચિસ્તાન, ભાવલપુર અને વાયવ્ય સરહદ પ્રાંતમાંથી આવ્યા હતા. બીજા ચાલીસ લાખ પૂર્વ-પાકીસ્તાનના વિવિધ જીલ્લાઓમાંથી આવ્યા હતા.

જગતના ઘણા દેશોની વસતી જેટલી એવી નેવું લાખની આ જનસંખ્યાની સંભાળણી, રાહત છાવણીઓ તેમની દેખભાળ, નવજીવન શરૂ કરવા માટે તેમને અપાયેલી સહાય, સ્થાનાન્તરિતોનું પોતાનું ધૈર્ય તેમજ આ અપૂર્વ પ્રકારની અને વિરાટ સમસ્યા હલ કરવામાં સરકારી તંત્રનો પુરુષાર્થ એ બધાની કલ્પના કરવી રસપ્રદ છે. કેટલી તત્પરતાથી આ ભગીરથ કામગીરી માટે આવી પડી, કેટલા મોટા પાયા પર રાહતપ્રવૃત્તિ યોજવી પડી. પશ્ચિમ પાકીસ્તાનથી આવેલા સ્થાનાન્તરિતો માટેજ લગભગ ૨૦૦ રાહતછાવણીઓ યોજવામાં આવી હતી અને આ છાવણીઓમા રહેતા સ્થાનાન્તરિતોની સંખ્યા એક વેળાએ ૯૫ લાખ પર પહોંચી હતી. પંજાબમા એક માત્ર કુરૂક્ષેત્ર છાવણીમાં આશ્રયસ્થ એકંદર જનસંખ્યા ૨.૫ લાખની હતી જે ભારતના ઘણાખરા મોટા શહેરોની વસ્તી જેટલી હતી. તેમને માટે માત્ર ખોરાક અને કપડાની વ્યવસ્થા કરવી એ એકજ મુશ્કેલ કહી શકાય એવી કામગીરી હતી. તેમની તંદુરસ્તી જાળવવી તથા રોગચાળો ફાટી ન નીકળે તે જોવું એ એટલીજ મહત્વની બીજી જવાબદારી હતી. પરંતુ આવો એક રોગચાળો ફાટી ન નીકળ્યો તથા સહુકોઈને પુરતું પોષણ મળી રહ્યું એ આ ભગીરથ કામગીરી જે કાર્યક્ષમતા અને કાળજીભરી આયોજના વડે હાથ ધરવામાં આવી તેનું સુચક છે. પૂર્વ પાકીસ્તાનથી આવેલા સ્થાનાન્તરિતોની બાબતમાં લગભગ આવુંજ કહી શકાય. અહીં તો જાણે ઘણી મોટી સંખ્યાની સંભાળ નો પ્રશ્ન હતો. એક વેળા સૌથી મોટી સંખ્યા કદાચ ૫૧ લાખ સ્થાનાન્તરિતોની હતી.

પુનઃ સંસ્થાપન

સ્થાનાન્તરિતોને માટે રાહત છાવણી ના આયોજન જેટલી બીજી મુખ્ય કામગીરી તેમને પુનઃ સંસ્થાપીત કરવા ની, બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો આર્થીક રીતે ફરી પગભર કરવાની હતી. તેમને ખેતરમાં કે કારખાનામાં, વેપારમાં કે વ્યવસાયમાં ઠાળે પાડવાના હતા પાડવાના હતા અને આ કામ જરાયે સહેલું ન હતું. પરંતુ તેમના સર્વ સ્થળોએથી આ બાબતમાં સહકાર સાંપડી રહ્યો.

પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાંથી આવેલા સ્થાનાન્તરિતો પૈકી ૧૦.૬૮ લાખને ખેતીવાડીમાં સ્થાપિત કરાયા છે જ્યારે પૂર્વ પાકીસ્તાનમાંથી આવેલા સ્થાનાન્તરિતો પૈકી ખેતીમાં સ્થાપિત કુટુંબોની સંખ્યા ૮.૨ લાખ છે.

તેમને ખેતી માટે જમીન, બળદ અને ઓજારોની ખરીદી માટેની નાણા-સહાય વગેરે પુરૂં પાડવામાં આવ્યું હતું.

શહેરોમાં વસતા ઉચ્ચ સ્થાનાન્તરિતોને વ્યાપાર રોજગારમાં સ્થાપિત થવા માટે તથા કારખાનાઓની સ્થાપના માટે નાણાં ધીરવામાં આવ્યાં હતાં. બાળકો અને યુવકો માટે શિક્ષણ તેમજ ધંધાકીય તાલીમની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી તેમજ જરૂરીયાત વાળા વિદ્યાર્થીઓને માટે રોકડ શિષ્યવૃત્તિ અને પુસ્તકોની સહાય યોજવામાં આવી હતી. એજ રીતે સ્થાનાન્તરિતોના આવાસ તર્ફેની વ્યવસ્થા અને વસવાટ કાર્યક્રમ પ્રત્યે પણ લક્ષ દેવામાં આવ્યું હતું જેમાં કેટલીક વસાહત રચનાઓનો સમાવેશ થાય છે.

આ નેવું લાખની જનસંખ્યાની પુનઃ સંસ્થાપન કામગીરીમાંની એક મુખ્ય બાબત એ છે કે આ કામગીરીનો બોજ સંપુર્ણપણે સરકારે ઉઠાવ્યો છે. ચાલુ નાણાકીય વર્ષના અંત સુધીમાં પુનઃ સંસ્થાપન સંબંધમાં ભારતને થયેલો ખર્ચ લગભગ રૂા. ૨૮૩ કરોડ જેટલો થશે. આમાં નાણાકીય કે અન્ય એવી બહારની મદદ પર જરાયે આધાર રાખવામાં આવ્યો નથી. જ્યારે જગતના અન્ય ભાગોમાં સ્થાનાન્તરિતોની સમસ્યા આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણેજ હલ કરાય છે.

જ્યાં છ કલાકમાં રેલવેનો એક ડબ્બો તૈયાર થાય છે!

રેલ્વેના લગભગ બે હજાર ડબ્બાઓ ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન પેરામ્બુર ખાતેની ઇન્ટીગ્રલ કોચ ફેક્ટરીમાંથી બહાર પડશે.

એશિયામાં સૌથી મોટું એવું આ કારખાનું, ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન વર્ષના ૭૦૦ ઉતારુ ડબ્બાઓના ઉત્પાદનનો લક્ષ્યાંક ધરાવે છે અને તદનુસાર તેની પ્રગતિ વિકસાવી રહેલ છે.

૧૯૫૫માં તેણે ઉત્પાદન શરૂ કર્યું ત્યારથી આ કારખાનું પ્રત્યેક વર્ષે પોતાનો લક્ષ્યાંક વટાવી રહેલ છે. પહેલાં વર્ષ દરમ્યાન તેણે ૪૦ ડબ્બાઓના લક્ષ્યાંકની સામે ૪૩ ડબ્બાઓનું ઉત્પાદન કર્યું હતું. ૧૯૫૮માં આ ઉત્પાદન ૨૪૦ના લક્ષ્યાંકની સામે વધીને ૪૦૮ થયું હતું. ૧૯૫૯ના ઓક્ટોબરથી માંડી ૧૯૬૦ના સપ્ટેમ્બર સુધીની બાર માસની મુદત દરમ્યાન તેણે ૩૦૨ ડબ્બાઓ તૈયાર કર્યા છે જે લક્ષ્યાંક કરતાં ૧૫૨ ડબ્બા વધુ છે. ૧૯૬૦ના મે માસથી આ કારખાનું મહિનાના ૪૦ ઉપરાંત ડબ્બાઓ તૈયાર કરી રહેલ છે. ઉત્પાદનનું આ પ્રમાણ દર ૭ કલાકના ગાળે એક ડબ્બા જેટલું છે.

નવિનતા

૧૯૫૫ના ઓક્ટોબરમાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ જેનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું તેવું આ કારખાનું ઉતારુ ડબ્બાઓની આકૃતિ અને ઉત્પાદનપદ્ધતિ બાબતમાં પણ નવી બાબતોને અમલમાં આણ્યું છે. જેમાંની કેટલીક ભારતમાં બધા બ્રોડગેજ ડબ્બાઓ માટે સ્ટાન્ડર્ડ તરીકે સ્વીકારવામાં આવી છે. આ કારખાનામાં તૈયાર કરાતા ડબ્બાઓ સામાન્ય પદ્ધતિએ તૈયાર કરાતા ડબ્બાઓ કરતાં ઘણા લાભદાયી ગુણો ધરાવે છે.

ઉત્પાદન ખર્ચમાં ઘટ

ડબ્બા દીઠ ઉત્પાદન ખર્ચ પણ લગભગ ૧૦ ટકા જેટલું ઓછું કરી શકાયું છે. ૧૯૫૫માં ડબ્બા દીઠ ઉત્પાદન ખર્ચ ૧,૮૬,૦૦૦ થતું હતું, જે હાલ ૧૬૮૦૦૦ છે. એજ રીતે ડબ્બાઓમાંની સજાવટનો ખર્ચ પણ ૪૦,૦૦૦ રૂપીઆ ઘટાડી રૂ. ૧૦,૫૦૦ કરી શકાયો છે. અને એ યાદ કરવું જરૂરી છે કે સ્વીટ્ઝરલેન્ડથી પહેલા આયાત કરવામાં આવતા એજ પ્રકારના ડબ્બાઓની પડતર કિંમત ડબ્બા દીઠ રૂ ૩,૧૦,૦૦૦ જેટલી થતી હતી. મીટરગેજ માટેના ઓછા ખર્ચના ડબ્બાનું ડીઝાઈન કામ પણ આ કારખાનાએ હાથ ધર્યું છે.

ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન આ કારખાનું તેની ઉત્પાદન-શક્તિમાં વિશેષ વૈવિધ્ય સાધશે તથા ઈલેક્ટ્રિક મલ્ટીપલ યુનિટ, મોટર અને પારસલ વાન, ડીઝલ રેલકાર વગેરેનું ઉત્પાદન વિચારવામાં આવ્યું છે.

આ કારખાના ખાતે ડબ્બો બનાવવા માટે જરૂરી બનતા ૧૨૭૪ વિભાગો પૈકી માત્ર એકજ હવે સંપૂર્ણતઃ આયાત કરવો પડે છે. લગભગ ૧૦૦૦ વિભાગો કારખાના ખાતે જ તૈયાર કરવામાં આવે છે તથા બીજા ૨૩૭ સ્થાનિક સાધનો દ્વારા મેળવવામાં આવે છે. બાકીના ૭ વિભાગોની અત્યારે આયાત કરવી પડે છે. એજ રીતે ડબ્બાની બનાવટ માટે જરૂરી બનતી વિવિધ સામગ્રી પૈકીની ઘણી ખરી કારખાના ખાતે જ તૈયાર કરવામાં આવે છે અને બાકીની સ્થાનિક સાધનો પાસેથી મેળવવામાં આવે છે. આમ માત્ર પાંચ વર્ષના ટુંકા ગાળામાં આ કારખાનું પોતાની ઉત્પાદન શક્તિ વધારીને દેશને ઉતારુ ડબ્બાઓ બાબતમાં સ્વાવલંબી બનાવી રહ્યું છે, એટલું જ નહિ, પરંતુ ડબ્બાઓની નિકાસ પણ હાથ ધરવાની શક્તિમાન છે.

ચીની હેવાનિયતની પરાકાષ્ટા

લંડન:

તિબેટના કેટલાક ભાગમાં પુરુષ જાતિની નાબુદીનું પગલું ચીનની જંગલી હેવાનિયતની પરાકાષ્ટાનાં દર્શન ઘણી વધુ પ્રમાણમાં થઈ રહ્યા છે. તિબેટમાં ચીની સરકારે દમનનીતિનો કોરડો વિંઝવા માંડ્યો છે અને જરાપણ સામું ઉચ્ચારનારની કત્લેઆમ ચલાવાય છે. તિબેટમાં આમ પ્રદેશમાં કામકા વિસ્તારમાં એક પણ પુરુષ જીવતો બચ્યો નથી અને મળતા હેવાલો મુજબ ૧૦,૦૦૦ સ્ત્રીઓ જ આ પ્રદેશમાં રહી ગઈ છે.

બીજુ જાણવા મળતો હેવાલ કહી જાય છે કે તિબેટમાં ચીની સરકારની દમન નીતિનો પ્રચંડ વિરોધ થઈ રહ્યો છે અને વધુ ને વધુ લોકો મુક્તિ ફોજની ભરતીમાં જોડાઈ રહ્યા છે. પરંતુ ને ઉપાડનારી જમાતો અને ભભડેલો આ ઝુંબેશ રહી સમગ્ર મરે છાપો મારવા સુધીની હીલચાલમાં ધીરે ધીરે વધારો થઈ રહ્યાના હેવાલો મળે છે. આ હેવાલ અંગે વધુમાં જાણવા મળે છે કે, ચીની લશ્કર સામે ઘવાતા લોકોની કરપીણ હત્યા કરવામાં આવી રહી છે અને હાહાકાર મચાવવામાં આવી રહ્યો છે.

ચીની સરકારની માન્યતા અમારા લોકો પર વિશ્વાસ રાખતા હતા તેમાં વિશ્વાસ રાખતા નથી અને મને તે પાછળ જ લોકો ફરી એક લોકો સતત ભય સેવાઈ રહ્યો છે.

આદિવાસી માટે વિશિષ્ટ યોજના

અમદાવાદ:

ત્રીજી યોજના દરમ્યાન આદિવાસી જાતિઓના વિકાસ અને ઉન્નતિ માટે ભારત સરકારે ખુબજ અગ્રસ્થિત રીતે ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ મુજબ દેશભરમાં આદિવાસીઓ જ્યાં વસતા હશે તેવા વિસ્તારોમાં દરેક ૨૫ હજારની વસતી દીઠ આવા એક વિશિષ્ટ વિકાસ ઘટક આપવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે.

એટલે ગુજરાત રાજ્યમાં આદિવાસી વસતી ઘણા પ્રમાણમાં છે. ગુજરાતને ત્રીજી યોજના દરમ્યાન આદિવાસી વિસ્તારોના આવા ૬૬ ઘટકો પણ ત્રીજી યોજનાના પાંચ વરસમાં ગુજરાતમાં જ કરોડ ૮૬ લાખ રૂપીઆનો ખર્ચ કરવામાં આવનાર છે.

ગુજરાત માટે જે ૬૬ વિકાસ ઘટકો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે, તેની જીલ્લાવાર ફાળવણી નીચે મુજબ થઈ છે

સુરત જીલ્લામાં ૩૪

ગુજરાત રાજ્યમાં આદિવાસીઓની સૌથી વધુ વસતી સુરત જીલ્લામાં છે, આ સુરત જીલ્લાને ભાગે ૩૪ ઘટકો મળનાર છે આ ઘટકો નીચે મુજબ છે.

ધરમપુર, નાની, વઢીવાલ, જાંબા જંગલ, સોનગઢ, સીમપુર, ભીમપાડી, માનરોળ, ઉમરપાડા, કેસળ, વાંસદા, ચીખલી, રાયમેટે, રાનકુવા, ચીખલી, અમાસી, ખેરગામ, પારડી, વાપી, મેઢા વાવ ડીપરીઆ, બીલાડ, માંડવી, ઉમરગામ, બારી, મઢી પલુરે-ડેઝ, વાલોડ, મહુવા, વાલગામ, નીઝર, કુકરમુન્ડા, કિમ્હાજ, માંડવી, ઓરપાડ, ઉકાઈ

ભરૂચ અને ડાંગ

ભરૂચ જીલ્લાને નવ વિકાસ ઘટકો મળનાર છે. સાગબારા, ડેડીઆપાડા, રાજપીપળા, ઝઘડીઆ, વાલિયા, ભરૂચ અંકલેશ્વર, નાંદોદ, (પશ્ચિમ) રાજપીપળા (પશ્ચિમ).

સર્વાંગી વિકાસનો આશય

ડાંગ જીલ્લાને બે ઘટકો મળ્યા છે. આ જાતના વિકાસ ઘટકો દ્વારા સમગ્ર આદિવાસી પ્રદેશનો ૧૦ વરસમાં સર્વાંગી વિકાસ કરવાનો પ્રયાસ થશે. આ પહેલાં ગુજરાતના આદિવાસી વિસ્તારોમાં રસ્તા વિકસાવવા માટે વધારાના ૨૫ લાખ રૂપીઆ તાજેતરમાં જ મંજુર કરવામાં આવેલા છે.

દશ વર્ષમાં તો

દેશના આદિવાસીઓના અનન્ય સેવક અને આગેવાન પણ તે આદિવાસીઓના વિકાસ કમિશનર શ્રી ઢેબરભાઈ એવો ખ્યાલ છે કે જો દેશભરમાં આદિવાસી વિસ્તારોમાં આ યોજના મુજબ બરાબર કામ થશે તો દશ વરસમાં એ વિસ્તારોને તેની પ્રજાનું સમગ્ર સ્વરૂપ પલટાઈ જશે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
સોંઘવું મટશે, મોંઘું આવશે, ફાયદો થશે.
અમારે ત્યાં નીચેની અપીલ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર રંગના અને જાતના અનેક ભાતની સાડીઓ, શીફોન પણ સાડી, મખમલ તુલના બ્લાઉઝ, ડ્રેસેવર, સારીઝ, કોસ્મેટિક, ચડ્ડી, સ્લીપર વિ.
બાળકો માટે: નાનાઓના ઝભલાં, ટોપી, બાબાસુટ, શાલ, સ્વેટર, ચાદર, સ્કર્ટ, નેપકીન્સ, ફ્રોક, પેટીકોટ, નાઈટડ્રેસ, જોન્સ ફ્રેમ્સ વગેરે, બધી રંગના વિ.
ઉત્તમ પારસીક દુકાનો, રંગબેરંગી કાપડ, તકીયા, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે સાથી લેવા જાણીતા સપ્લાયરો રહીને વસાવો, ઈન્ડો-ચાઈના.
વિલંબ શા માટે! આજે જ વેપાર અર્થે ચાલો!!
ટુંકમાં આવોને: ભાણજી ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન ૨૩૫૭ — મોટે ભાગે, — પો. બો. મરચન્ટ
માસ્તર બ્રધર્સ — ૩૩ ગ્રેટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને છાંયડે શી. ૩-૦
ક્રોધ ચોરા કોઈ ઠાકા શી. ૩-૦

કાડુના પ્રતિનિધિઓ સાથે કેન્યાટાની ચર્ચા

ગવર્નરની રજાથી કાડુના પ્રેસીડન્ટ ન્ગાલા, ડેપ્યુટી પ્રેસિડન્ટ મુલીરો અને ટીપીસ—એ ત્રણનું કાડુ ડેલીગેશન કેન્યાટાને મળવા લોડવાર ગયું હતું. ત્યાં પાંચ કલાક સુધી કેન્યાટા સાથે વાતચીત કરી એ ડેપ્યુટેશન એજ રાત્રે નૈરોબી પાછું આવ્યું હતું અને અખબારી મુલાકાતમાં શ્રી ન્ગાલાએ જણાવ્યું કે અમે કેન્યાટા સાથે મહત્વની રાજકીય ચર્ચા કરી હતી. એ ચર્ચાનો રીપોર્ટ કાડુની કારોબારી કમીટીને સુપ્રત કર્યા અગાઉ જાહેર કરવામાં આવશે નહિ.

શ્રી ન્ગાલાએ તે વખતે એટલું કહ્યું હતું કે હું કાડુ નથી કે કાનુ નથી હું તો આફ્રિકાનો છું અને આફ્રિકન છું.

ત્યારબાદ ન્ગાલા કંપનીએ બે કલાક સુધી કાડુની સુપ્રીમ કાઉન્સિલ સાથે પાર્લામેન્ટરી બેઠકોમાં કેન્યાટા સાથેની વાતચીતના રીપોર્ટની ચર્ચા કરી હતી તે બાદ અખબારી ખબર પત્રીઓને કેન્યાટા સાથેની વાતચીતની કેટલીક વધુ વિગતો જણાવી હતી.

કેન્યાટાએ શું કહ્યું?

શ્રી ન્ગાલાએ જણાવ્યું કે લોડવાર ખાતેની વાતચીત દરમીયાન કેન્યાટાએ જણાવ્યું હતું કે, લોકો મને જો ચીફ મીનીસ્ટર બનાવવા માગતા હોય તો હું એ હોદ્દો સ્વીકારીશ.

આ મુલાકાતમાં કાનુના નેતાઓએ સાથ ના આપ્યો તેથી મને દિલગીરી થાય છે.

કેનીયામાં કોઇ પણ કોમો યા જાતિઓ સામે મારે કોઇ જાતની કટુતા નથી. બધા રાષ્ટ્રીય સવાલો પર આફ્રિકન નેતાઓ સંગઠીત થાય એ હું ઇચ્છું છું.

લોડવારમાં કેન્યાટા અને તેમના આપ્તસ્નેહીઓએ અમારૂં હાર્દિક સ્વાગત કર્યું હતું અને ખુબ મિત્રાચારી ભરી રીતે ખુલ્લા દિલે કેન્યાટાએ અમારા સાથે વાત કરી હતી.

વારંવાર અને મોટી રીતે કેન્યાટાના નામનો જે ઉપયોગ થાય છે તે સામે તેમણે પોતાની નારાજી બતાવી હતી, તેમજ વચનો અપાય છે અને પછી તેનું પાલન થતું નથી તે માટે પણ અફસોસ જાહેર કર્યો હતો.

કેન્યાટાએ સાફસાફ શબ્દોમાં કહ્યું હતું કે એ કદી કાનુનો પક્ષ લીધો નથી કે કાડુનો વિરોધ કર્યો નથી. આ બધા કરતાં હાલ ખાસ જરૂર તો સ્વતંત્રતા હાંસલ કરવા માટે આફ્રિકન એકતા જમાવવાની છે.

કાડુ સરકાર રચે તો કેમ એવો કોઇ પ્રશ્ન અમે કેન્યાટાને પુછ્યો જ ન હતો.

તેમની સાથેની વાતચીત પરથી મને લાગ્યું કે કેન્યાટા કેનીયાની પ્રજા પર જ આધાર રાખે છે. મેં પણ તેમને કહ્યું હતું કે આફ્રિકનો તેમ મોટા ભાગના યુરોપીઅનો અને એશીઅનો તેમને મુક્ત થએલ જોવા માગે છે એ બતાવે છે કે સૌને તમારામાં વિશ્વાસ છે. કેન્યાટા પોતે પણ મુક્ત થવા માગે છે.

ધારાસભાનો આટલો શોખ શો!

કેન્યાટાએ પોતાની વાતચીત દરમ્યાન એવી પણ ટકોર કરી હતી કે સૌ કોઇને ધારાસભાના મેમ્બર થવાનો શોખ લાગ્યો છે. તમે સૌ મેમ્બર બનવા આતુર છો એ જોઇ મને આશ્ચર્ય થાય છે. પણ ધારાસભા બહાર રહીને પણ રાજદ્વારી કામ કરી શકાય છે.

કેનીયાના રાજદ્વારી પ્રગતિથી કેન્યાટા બહુજ માહીતગાર રહે છે.

પોતે કોઇને કે કોઇને માટે પત્રો લખ્યા નથી.

સેનેટર બંધારણને તે સ્વતંત્રતા તરફ આગળ વધારનારૂં માને છે.

સરકારમાં અગર પ્રધાન મંડળમાં ભાગ લેશો કે નહિ તે બાબતમાં અમે ચર્ચા કરી ન હતી.

કાડુનું ડેલીગેશન આજે ગવર્નરને મળનાર છે તે વખતે સંભવ છે કે તે ગવર્નરને એમ પણ જણાવે કે કાડુ સરકાર રચવામાં ભાગ લેશે નહિ.

કેનીયામાં ટી.બી.નું જોર વધ્યું છે

અહીંની પોર્ટરીટ્ઝ ચેસ્ટ હોસ્પીટલના ડૉ. ડેહન્સે કહ્યું છે કે યુરોપમાં ટી.બી.નું જોર ઓછું થયું છે ત્યારે કેનીયામાં વધ્યું છે. ગયે વર્ષે આ રોગથી ૨૧ મરણ થયાં. ખુદ મોમ્બાસામાં ક્ષયના રોગનું પ્રમાણ વધારે છે.

ડૉ. ડેહન્સે ૧૯૪૮માં કેનીયાનો "સર્વે" કર્યો ત્યારે દર હજારે ૪ પોઇન્ટ ૬ જણા ક્ષયથી પિડીત હતા; જ્યારે વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થાના તાજેતરના રીપોર્ટમાં દર્શાવ્યું છે કે કેનીયામાં દર હજારે આઠ લોક ક્ષયના રોગ બનેલ છે.

ડૉ. ડેહન્સ ૨૪ વર્ષથી કેનીયામાં છે ૧૯૫૮થી ચીમણે પોર્ટરીટ્ઝ ચેસ્ટ હોસ્પીટલના મુ. હવે ડૉક્ટર અને મેડીકલ ઓફીસર આવતે મહિને નિવૃત્ત થાય છે ને ત્યાં રહેનાર છે.

શ્રી પકવાસા મહિસુરના કા. ચ./ ગવર્નર નિમાયા

નવી દિલ્હી:

મહિસુરના રાજ્યપાલ મહિસુરના મહારાજા સાહેબ, બે માસ માટે પરદેશ જતા હોઇ મહિસુરના કામ ચલાઉ રાજ્યપાલ તરીકે શ્રી મંગળદાસ પકવાસાની નિમણુક કરવામાં આવનાર છે એમ જાણવા મળે છે.

શ્રી મંગળદાસ પકવાસાની રાજ્યપાલ તરીકેની આ ત્રીજી નિમણુંક છે.

સ્વ. શ્રી નરોત્તમભાઈ ઝુલા અને તેમના ધર્મપત્નિના ફોટાઓનું અનાવરણ

સુરત સુપરર્ણાના પ્રમુખ શ્રી ગોરધનદાસ ગોખાવાળાના હસ્તે રાંદેર મોરા ભાગળ ખાતામાં બંધાયેલ નરોત્તમ ઝુલા મેમોરીઅલ હોલમાં એક જાહેર સભા મળી હતી.

સ્વ. શ્રી નરોત્તમભાઈ ઝુલાના સુપુત્ર શ્રી ઠાકોરભાઇએ પોતાના માતા પીતાની સ્મૃતિમાં આખું હોલ બાંધી આપી જાહેર જનતા માટે શ્રી રામકૃષ્ણ મંદિરની વ્યવસ્થાપક કમીટીને અર્પણ કર્યો છે. એ શુભ દિને સ્વ. શ્રી નરોત્તમભાઈ ઝુલા તથા તેમના ધર્મપત્ની અ. સૌ. શ્રી માનકોરબેનના ફોટાની ઉદ્ઘાટન વિધિ શ્રી ગોરધનદાસ ગોખાવાળાના વરદ હસ્તે કરવામાં આવી હતી. તે પ્રસંગે રાંદેર કસ્બાના તેમજ સુરત શહેરના આગેવાન નાગરીકોએ હાજરી આપી હતી. આ શુભ પ્રસંગે સર્વશ્રી લલ્લુભાઇ હરીભાઇ પટેલ, રણછોડદાસ પેપાવાળા, ઇશ્વરલાલ ઇ. દેસાઇ, મોહનલાલ મોતીરામ દેસાઇ, ઇશ્વરલાલ સરાફ વિગેરેએ, પ્રાસંગિક પ્રવચનો કર્યા હતા અને રાંદેરની જનતાને વિકાસ માટે યોજિત થઇ કાર્ય કરવાનો અનુરોધ કર્યો હતો અને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું હતું.

વક્તાઓએ શ્રી ઠાકોરભાઇ ઝુલાનો દાન આપવા બદલ આભાર માન્યો હતો અને અભિનંદન આપ્યા હતા. નવુઆ ભાઈશ્રી પરદેશમાં રહ્યા રહ્યા પોતાના વડીલોની માતૃભૂમિને વધુને વધુ દાન આપી પોતાનો હાથ લંબાવશે એવી શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી હતી. આ વખતે શ્રી ઠાકોરભાઇ ઝુલાએ રાંદેરની જનતા સર્વે નરોત્તમ ઝુલા મેમોરિયલ હોલનો સદુપયોગ કરે એવી ભાવના વ્યક્ત કરી હતી. આ હોલ તમારો પોતાનો છે અને એના વિકાસ માટે તમારે બધાએ પ્રયત્ન કરવાના છે. આ માટે રાંદેરના યુવાનો કટિબદ્ધ થશે એવી શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી હતી. રાંદેરની પ્રાથમિક શાળાના મકાન માટે જે જનતા ૮૦ ટકા ફાળો એકત્રિત કરશે તો પોતા તરફથી ૨૦ ટકા ફાળો આપવાની ઇચ્છા જાહેરમાં કહેલી હતી.

વંદેમાતરમ્ ગવાયા બાદ આભારવિધિ પછી સભા વિસર્જન થઇ હતી.

આપ ધર્મદાતા શ્રી ઠાકોરભાઇ ઝુલા હાલ ડરબન ખાતે વસે છે. તેઓ ભારત અને વિલાયતની મુલાકાતે ગયા હતા. તેઓ જ્યારે ભારતમાં હતા ત્યારે ઉપર મુજબની સખાવત કરી હતી. આવા ધર્મદાતા લાંબુ આયુષ્ય ભોગવે અને માનવ કલ્યાણના કામો હાથમાં લઇ એજ પ્રભુ પ્રાર્થના.

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
હિંદના "બેસ્ટ હિટ" શી. ૨-૧ માં છુટી મળી શકશે.
આવો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ પેકીંગ ખર્ચ—પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૮૭, — ડરબન

વિવિધ વર્તમાન

કેનીયાને ખેતીવાડીમાં મદદ કરવા તઈયાર થયેલ ડેન્માર્ક

ડેન્માર્કના ખેતીવાડીના એક પ્રતિનિધિ કેનીયાના ખેતીવાડી ખાતાના પ્રધાન મેકેન્ઝીના નિમંત્રણ પર નૈરોબી આવ્યા છે. તેઓ અત્રેની ખેતીવાડીનો ત્રણ અઠવાડીઆ સુધી અભ્યાસ કરશે, ને ડેન્માર્ક કેનીયાને આ ક્ષેત્રમાં શી મદદ કરી શકે તેનો અંદાજ કાઢશે.

આ પ્રતિનિધિનો કેનીયાના ખેતીવાડીના ડાયરેક્ટરે વિમાન મથકે સત્કાર કર્યો હતો.

કેનીયાના વિદ્યાર્થીઓને ડેન્માર્કમાં ખેતીવાડીને લગતી તાલીમ મળે તેવી એક યોજના વિચારાઇ રહી છે.

કાનુના નિર્ણયને ડૉ. કીઆનોનો ટેકો

ડૉ. કીઆનોએ કહ્યું છે કે જોમો કેન્યાટા મુક્ત ના થાય ત્યાં સુધી સરકાર નહિ રચવાના કાનુના નિર્ણયને મારો ટેકો છે, કિન્તુ હું હાલની સરકારમાંથી રાજીનામું આપવા નથી માગતો એવું પગલું અનુચિત જ ગણાય. થોડા સમયમાં મારા પ્રધાન પદની મુદત પુરી થશે એ બાદ હું કાનુના કાર્યમાં પુર્ણપણે ભાગ લઇશ.

કેન્યાટાને ભારતીય સીવણયંત્રની ભેટ

નૈરોબી: કેનીયાના નેતા શ્રી જોમો કેન્યાટાને ખાસ ભારતમાં બનાવેલા સીવવાના એક સંચાની ભેટ આપવામાં આવી હતી. સીવવાના સંચાના આખું પત્રક તેમણે જોવા માગ્યું ત્યારે એક ગુજરાતિન બેહેને આ ભેટ તેમને આપી હતી.

ઈથીઓપીઆમાં પહેલી મહિલા પ્રધાન

ઇથીઓપીઆએ પણ પાછલા યુગમાં સમયનાં વહેણની સાથે કુચ કરવા માંડી છે. ઇથીઓપીઆના આજ સુધીના ઇતિહાસમાં અપુર્વ અને અનેરો અજાયબ જેવો બનાવ હાલ બન્યો છે.

શિક્ષક જોઇએ છે

શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર દ્વારા સંચાલિત ગુજરાતી શાળા માટે ગુજરાતીનું તથા હિંદુ ધર્મનું શિક્ષણ આપી શકે એવા શિક્ષકની જરૂર છે. લાયકાત તથા પગારની અપેક્ષા સહિત નીચેના સરનામે અરજી કરો.

સેક્રેટરી (મંત્રી)
શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર
પો. ઑ. બોક્સ ૨૫૬,
પ્રેટો૦,

ઇથીઓપીઆની સરકારે આ પહેલીજ વાર એક સ્ત્રીને પ્રધાનમંડળમાં નીમેલ છે અને તેને પરદેશ ખાતાના નાયબ પ્રધાનનું દફતર સોંપાયું છે.

કેનીયાના દુષ્કાળગ્રસ્ત વિસ્તારો માટે બ્રીટીશ મદદ

આજ સમાચાર કોમનવેલ્થ અંડર સેક્રેટરી કેઇએ જણાવ્યું છે કે કેનીયાના દુષ્કાળગ્રસ્ત પ્રદેશમાં અનાજ પહોંચાડવાના કાર્યમાં બ્રીટીશ સરકાર સાત હજાર પાઉંડની મદદ કરશે. કેનીયાની વર્તમાન નાણાકીય હાલત જોતા આ સહાય કરવામાં આવનાર છે.

તેમણે કહ્યું કે યુગાન્ડા તથા ઝાંઝીબારમાં દુષ્કાળનાં ચિહ્ન નથી. ટાંગાનીકામાં મકાઈ પ્રદેશ ખાતે અછત છે, કીંતુ સ્થિતિ કાબુમાં છે અને ત્યાં બ્રીટનની મદદની જરૂર નથી જણાઇ.

પ્રીન્સેસ માર્ગારેટ ઓસ્ટ્રેલીયાનાં ગવર્નર જનરલ થશે?

'સંડે ડેઇલી મીરર'ના કહેવા મુજબ પ્રીન્સેસ માર્ગારેટને ઓસ્ટ્રેલીયાના ગવર્નર જનરલ તરીકે થોડા સમયમાં નીમવામાં આવશે.

પ્રીન્સેસ માર્ગારેટને ઓસ્ટ્રેલીયા તરફથી આ માટે આમંત્રણ આપતાં તેણે તેને સ્વીકાર્યું છે પણ તેમાં શરત છે કે સુવાવડ માટે તેને બ્રિટનમાં આવવાની છૂટ હોવી જોઇએ.

ઓસ્ટ્રેલીયામાં શ્રી મેન્ઝીસને પૂછવામાં આવતાં તેણે કહ્યું કે એ બાબતની જાહેરાત થયા પહેલાં હું કંઇ કહેવા માગતો નથી.

પોરચ્યુગીઝ સ્ટીમરોનો બોયકોટ!

ટાંગાનીકાના ગોદી કામદાર સંઘના પ્રેસીડન્ટ અને સેક્રેટરી તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે ટાંગાનીકાના બંદરમાં આવતી પોરચ્યુગીઝ સ્ટીમરો નો ગોદી કામદારો બોયકોટ કરશે અને એ સ્ટીમરોનો માલ ચઢાવવા ઉતારવામાં હાથ પણ નહિ લગાડે. આફ્રિકામાં પોરચ્યુગીઝ સંસ્થાનો— મોઝામ્બીક અને અંગોલામાં આજે આફ્રિકન ભાઇઓ પરત્વે પોરચ્યુગાલની સરકાર જે સખત અને આપખુદી વર્તન કરે છે તે સામે પોરચ્યુગાલ સામેનો ધિક્કાર બતાવવા અમે આ બોયકોટનું પગલું લીધું છે.

રાતા સુકા મરચાં

રાતા સુકા મરચાં અને હાથની પીસેલી મહાબળેશ્વર ખાસ મરચાં ઑર્ડર ખાતે હંમેશા અમારે ત્યાં મળશે, અને ૨૫/- રતલ પેકેટ સુકું લસણ રતલના ૬ સેન્ટ

તેમજ સારા દાણાના આફ્રિકાના મગ ટનના ૨૫ રેન્ડ

ઓરડર સાથે રોકડા.

Maarmans (Pty) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 120
(Brits, Transvaal.)

આભાર સ્વીકાર:

દામજી નથુ	અરણાત	૧-૧-૦
મુળાભાઇ ડી પટેલ	હેડલબર્ગ	૨-૨-૦
જનાર્દન એન. ભટ્ટ	નવસારી (ભારત)	૧-૦-૦
પરસોત્તમ જીવાભાઇ પટેલ	જો'બર્ગ	૧૦-૦-૦
ડૉ. હીરાભાઇ જીવાભાઇ પટેલ	જો'બર્ગ	૫-૦-૦

ગરબા ફ્રેમ બનાવી ૮ મહિના લાયક સુશોભન. "મનનો મોર" સ્વ. હીરાલાલ મહેતાના કૃત સુંદર આર્ટ કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. સાથે કિંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

વિયોગ

લેખક: પ્રીન્સીપાલ શાંતિરાય મગનલાલ દેસાઇ, રૂઢીપેટ'

વહાલી વિયોગ સહ્યો ના જાય
વહાલી વિયોગ સહ્યો ના જાય

સાથે રહેતાં, સાથે ફરતાં, સાથે મરવું આજ — વહાલી
પુષ્પ વિના, આ વિયોગી ભમરો, દુઃખ દરીએ ડુબાય — ,,
ઉભરી વિન, આ સરતી સરીતા, વારિ સુકી જાય — ,,
ચિતચકોર, વિન નિશા વિયોગી, ઘેર અંધારી થાય — ,,
ચકવાક સહ, નારી સાથે રવિ તાપ રહેવાય — ,,
રાત્રે વિયોગી, ઝનતાં પક્ષી ચંદ્ર પ્રકાશ ખુમાય — ,,
પરમાત્માથી વિછુટા આત્મા, ફુગે ફુગે ભિન્ન — ,,
ગુણ ધનના આ સંયોગોથી વિશ્વ બધું સરજાય — ,,
ગુણ ધનના આ વિયોગથી તો વિશ્વ બધું કરમાય — ,,
દિવ્ય પ્રેમથી સંયોગ સાધી કરો વિશ્વ કલ્યાણ — ,,

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલ્સનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- ટિસો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૯૦૭.

વલ્લભભાઇ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા ૪-૪-૧૯૬૧.

છ તબીબી કોલેજોમાં આયુર્વેદ વિભાગ ખુલશે

નવી દિલ્હી: આયુર્વેદિક રીસર્ચ કાઉન્સીલને ભારત સરકારના આરોગ્ય ખાતાના મંત્રી શ્રી બી. આર. ટકને જણાવ્યું હતું કે છ જેટલી મેડીકલ કોલેજોમાં સરકારે આયુર્વેદિક વિભાગ ઉઘાડવાનું નક્કી કર્યું છે.

આ વિભાગના વડા આયુર્વેદિક પ્રોફેસર રહેશે અને મેડીકલ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને આયુર્વેદના સિદ્ધાંતો અને એ અનુસારની સારવાર શીખવવા તેમજ સંશોધન માટે કેટલાક ખાટલા રોકાશે. આ જાતની તાલીમ વિદ્યાર્થીઓ માટે મરજીયાત રહેશે.

શ્રી ટકને જણાવ્યું હતું કે આરોગ્ય ખાતાએ સુશ્રુત સંહિતાના તેમજ વાગભટ અષ્ટાંગ હૃદયનું અંગ્રેજી તેમજ હિંદીમાં ભાષાંતર કરવાનું મંજુર કર્યું છે. આ કામ એક વર્ષમાં પુરું થાય એવી ધારણા છે અને જનતાને સસ્તી કીંમતે નકલો મળી શકશે.

ડાંગ જીલ્લાને ખાસ છુટછાટ

આહવા: જાહેર બાંધકામ અને ગ્રામવિકાસ ખાતાના મંત્રી શ્રી રતુભાઈ અદાણીએ અત્રે બજારના નવા મકાનનો શિલારોપણ વિધિ કર્યો હતો. નાની બચત યોજનાનો નિશ્ચિત કરવામાં આવેલો ક્વોટા વટાવી જવા બદલ ડાંગ જીલ્લાને આપવામાં આવેલી ૨ લાખની રકમમાંથી આ મકાન બાંધવામાં આવશે.

આ પ્રસંગે બોલતાં, ડાંગ જીલ્લાની પ્રજાના, તેમની પ્રગતિ અને સમૃદ્ધિ માટે સખત પરિશ્રમ કરવાના નિર્ણયના પ્રતીકરૂપે જીલ્લાને આપવામાં આવેલી રકમમાંથી આ મકાન બંધાવાની બાબત અંગે મંત્રીશ્રીએ ખુશી વ્યક્ત કરી હતી.

ડાંગ જીલ્લો પછાત વિસ્તાર હોઈ સરકાર કેટલીક વિકાસ યોજનાઓમાં તેને ખાસ છુટછાટ આપવાનું વિચારશે એવી ખાતરી મંત્રીશ્રીએ ડાંગ જીલ્લાની પ્રજાને આપી હતી.

જંગલ ખાતાના ઉપમંત્રી શ્રી અકબરઅલી જસદણવાળા આ પ્રવાસમાં મંત્રીશ્રીની સાથે હતા.

જીલ્લા લોકલ બોર્ડના પ્રમુખ શ્રી છોટુભાઈ નાયકે મંત્રીશ્રીનું સ્વાગત કર્યું હતું.

બીભત્સ દ્રશ્યો ઉપર પ્રતિબંધ મુકવાની માગણી

અમદાવાદ: અશ્લીલ ગીતો અને તો બીભત્સ દ્રશ્યોવાળી ફિલ્મો પર પ્રતિબંધ મુકવાની વિનંતિ અમદાવાદ સુધરાઈની બેઠકે અને ગુજરાત સરકારને એક ઠરાવ પસાર કરીને સર્વાનુમતે કરી હતી.

સુધરાઈએ વધુમાં શોભામાં સાહિત્ય, દિવાલો અને સડકો ઉપર તેવી ફિલ્મો રોકવાની પણ રાજ્ય સરકારને અપીલ કરી હતી.

કેન્દ્રીય વહાણવટા બોર્ડની કચ્છમાં બેઠક

ભુજ: રાષ્ટ્રીય વહાણવટા બોર્ડની એક મહત્વની બેઠક ગાંધીધામમાં પહેલી જ વખત મળી હતી.

આ બેઠકમાં હાજરી આપવા માટે બોર્ડના પ્રમુખ શ્રી બ્રજબિહારી મહેતા, બોર્ડના સભ્યો શ્રી રામસ્વામી મુદલિયર અને શ્રી બાબુભાઈ ચિનાઈ વિમાન માર્ગે અત્રે આવી પહોંચ્યા હતા. બોર્ડના બીજા સભ્ય શ્રી આનંદજી હરદાસ ખીમજી બેઠકમાં હાજર રહેવા માટે કંડલા ઉપડી ગયા હતા. બોર્ડના અન્ય સભ્યો શ્રીમતી સુમતિબેન મોરારજી, શ્રી વિક્રમસિંહ પુરુષોત્તમદાસ અને શ્રી દામોદર મથુરાદાસ આશર જેઓ માંડવી બંદરની મુલાકાત લઈને અત્રે આવ્યા હતા તેઓ કંડલા જવા ઉપડી ગયા હતા જ્યારે બોર્ડના બીજા સભ્યો શ્રી પુરુષોત્તમ પટેલ અને શ્રી રઘુનાથસિંહ કંડલા પહોંચી ગયા હતા.

પાકીસ્તાન લોખંડ-સિમેન્ટ ખરીદશે

નવી દિલ્હી: ભારત અને પાકીસ્તાન વચ્ચે નહેરોનાં પાણીની વહેંચણીને લગતા થયેલા કરાર હેઠળ ભારત તરફથી પાકીસ્તાનને જે રૂ. ૮૩ કરોડની રકમ આપવી પડનાર છે તે ભારતના બાંધકામ સામાનોના પુરવઠા રૂપે ચુકતી કરવામાં આવશે.

વધુમાં જાણવા મળે છે કે પાકીસ્તાન સરકારે ભારત પાસેથી લાંબા ગાળાની ભુમિકા પર સિમેન્ટ, વેગનો, લોખંડ, બાંધકામ માટેનું રોગાન અને પાકીસ્તાનના પ્રદેશમાંના સિંધુ નદીના વિસ્તારમાંનાં બીજા વિકાસ કામો તથા રેલ્વે બાંધકામો માટેની જરૂરી સામગ્રી ખરીદવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરેલી છે.

પાદરા તાલુકામાં નીકળેલું તેલ

વડોદરા: પાદરા તાલુકાના [illegible] નામના ગામના પીનપોઈન્ટમાંથી તેલનો કુવાઓ નીકળ્યાના સમાચાર અહીં મળ્યા હતા. આ પીનપોઈન્ટ પાદરા-વડોદરા રસ્તા પર આવેલું છે. અહીં છેલ્લા કેટલાક અઠવાડીયાથી ડ્રીલીંગનું જોરદાર કામ ચાલતું હતું. તેલ ૮૨૫ ફુટ નીચે મળી આવ્યું છે અને તે ઠીકઠીક જથ્થામાં છે. તેલ નીકળ્યા પહેલા પ્રથમ ગેસ નીકળ્યો હતો. સોવિયેટ કોન્સલ જનરલ તેમજ નાયબ પ્રધાન શ્રી જશવંતલાલ મહેતાએ તે સ્થળની મુલાકાત લીધી હતી.

સબસીડી ચાલુ રાખવાની ગુજરાત સરકારને જી. વિકાસ બોર્ડની વિનંતિ

રાજકોટ: ભાવનગર જીલ્લા વિકાસ બોર્ડે એક ઠરાવ પસાર કરીને, ખેડુતોને ઓઈલ એંજીનો અને મોટરો પર અપાતી સબસીડી બંધ નહિ કરવાની આગ્રહ ભરી વિનંતિ કરી છે. આવી સબસીડી આપવાની પદ્ધતિ બંધ કરવાની રાજ્ય સરકાર વિચારણા કરી રહી છે એવા પ્રકારની અફવા અંગે જીલ્લા વિકાસ બોર્ડે ચિંતાની લાગણી વ્યક્ત કરી છે અને એ યાદ કરવામાં આવે છે કે ખેતીના હેતુઓ માટે વીજળીના પંપ યોજનામાં અપાતી સબસીડી આવતા એપ્રિલથી બંધ કરવાનો સરકારે ક્યારનો યે નિર્ણય લીધો છે.

ભાવનગર જીલ્લા લોકલ બોર્ડે વધુમાં ધુવારણના થર્મલ પાવર સ્ટેશનમાંથી ૪૨ હજાર કિલોવોટ વીજળી ભાવનગર જીલ્લાને આપવાનો તેમજ ૧૯૬૧ના જુનથી ભાવનગરમાં મેડીકલ કોલેજ શરૂ કરવાનો ગુજરાત સરકારને આગ્રહ કર્યો છે.

પ્રથમ ભારતીય જેટ એન્જીન

નવી દિલ્હી: ભારતનું પ્રથમ જેટ એન્જીન કાનપુરે આવેલા વીમાની દળના કારખાનાના સંશોધન વિભાગમાં લગભગ તૈયાર થવા આવ્યું છે. આ એન્જીન ભારતીય ઇજનેરોએ જ તૈયાર કર્યું છે. આ એપ્રીલમાં ઉજવાનારા વીમાની દળ દીન પ્રસંગે આ એન્જીન ધરાવતા તાલીમી જેટ વીમાનનું ઉડ્ડયન થશે એમ જાણવા મળે છે.

હરિજનોના નુકશાન અંગે વિચારણા

મહેસાણા જીલ્લામાં હરીજનો પ્રત્યેની સુમના બનેલા ગંભીર બનાવોનો ઉલ્લેખ કરી સહકારી ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી જશવંતલાલ શાહે [illegible] સુર કાઢ્યો હતો કે બીજા જીલ્લાઓમાં તેવું બની જતું તેમ નહીં, પણ મહેસાણા જીલ્લામાં જે બનાવો બન્યા તે પછી રાજ્યે અને પ્રજાએ વધારે સાવધાન રહેવું પડશે, વિચારવું જોઈએ. હરીજનો પ્રત્યેનો એ વર્તાવ સાંખી શકાશે નહીં. એ માટે આખું ગામ જવાબદાર છે અને આવે કિંમત ચુકવવી જોઈએ. હરિજનોને પહોંચેલું નુકશાન અને ખર્ચ આપવા સાથે નાખવા વિચારણા ચાલી રહી છે.

અસ્પૃશ્યતાને તિલાંજલી

નવસારી: [illegible] તાલુકાના મોજે ગામમાં તાજેતરમાં હરિજન સપ્તાહની ઉજવણી પ્રસંગે હરિજનો અને શેઠિયાઓએ સવર્ણોના કુવાએ પાણી ભર્યું હતું અને હરિજનવાસમાં બધાએ સાથે બેસીને સત્યનારાયણની કથા વંચાવી હતી. અને હરિજનોએ તૈયાર કરેલું ભોજન સવર્ણ આગેવાનો, શિક્ષકો, વિદ્યાર્થીઓ, સ્ત્રીઓ વગેરેએ હરિજનોને ત્યાં લીધું હતું.

ભારતને જર્મનીની મળનારી મદદ

પશ્ચિમ જર્મની ભારતની ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના પાર પાડવા માટે ચાલુ સાલમાં ૪૫ કરોડ રૂપીઆની લાંબા ગાળાની લોન આપશે. ઉપરની જાહેરાત બોન જર્મનીથી આવેલા સરકારી અમલદારે કરી છે કે પશ્ચિમ જર્મની ભારતને સહાય કરવા માગે છે તેનું પ્રતીક છે. ભવિષ્યમાં વધુ પણ સહાય કરશે.

વળી રૂરકેલાના સ્ટીલના કારખાનાને વિસ્તૃત કરી તેનું ઉત્પાદન વધારવા માટે ખાનગી મુડીનું રોકાણ થાય તેવા પ્રયત્નો પણ જર્મન સરકાર કરશે.

બીજી બાજુ પૂર્વ જર્મનીનું એક મિશન પણ ભારતમાં આવ્યું છે. તેમના તરફથી યંત્ર સામગ્રીનું ઉત્પાદન વધારવા માટે બીજા બે કારખાના નાખવા માટે પાંચ કરોડ રૂપીઆની મદદ આપવાની જાહેરાત થઈ છે.

વડોદરામાં થનારાં નવાં કારખાનાં

વડોદરામાં [illegible] બનાવવાનું કારખાનું રૂ. ૫૦ લાખના ખર્ચે એક ઉદ્યોગપતિ કાઢનાર છે.

વળી, લોખંડના સળિયા બનાવવાનું કારખાનું પણ એક ઉદ્યોગ પતિ કાઢનાર છે એમ જાણવા મળે છે. વડોદરામાં કપૂર બનાવવાનું કારખાનું પણ ચાલે છે. ભારતમાં આ કારખાનું બીજા નંબરે છે—એક કારખાનું મુંબઈમાં છે એમ કહેવાય છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા નવા નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ બનાવટના જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને અન્ડરવેર માટે—સુટીંગ, બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટ્સ, ટોવેલ્સ, ટેબલક્લોથ્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

ટૂંકી વાર્તા

અનોખી ભેટ

રૂપાંતર: શ્રી વ્રજલાલ વસાણી

ફોન, ફોન, ટેલિફોન-રેસીવરની ઘંટડી રણકી ઊઠી. વિચારતન્દ્રામાં ડુબેલા અનિલે ઉભા થઈને રિસીવર ઉંચક્યું. તેની પત્ની સુષ્મા બાજુના ઓરડામાં બેઠી હતી. તે રેડીઓ સાંભળતી હતી. ટેલીફોનમાં સામેથી આવતો અવાજ અનિલની એક વખતની મિત્ર નીરાનો હતો. તેના અવાજમાં સત્તાનો સુર હતો.

'અનિલ, હું તને ચેતવણી આપું છું કે જો તું મારું કહ્યું નહિ માને તો મારા જેવું ભુંડું કોઈ નથી. હું અત્યારે પગલું ભરી બેસું તો મને દોષ દેતો નહિ. હું તારે ત્યાં આવીને તારી પત્નીને બતાવીશ અને મને ખાતરી છે કે મારી પાસે એવી વાતો છે કે જે સાંભળવામાં-જાણવામાં તેને રસ પડે.'

'નીરા, હું તને આવતી કાલે મળીશ'. અનિલે કપાળ પર ફુટી નીકળેલા પ્રસ્વેદ બિંદુઓ લુછતાં જવાબ દીધો. 'ભગવાનને ખાતર તું કશું ઉતાવળિયું પગલું ભરતી નહિ.' કહીને અનિલે રિસીવર મુકી દીધું અને ઘડીવાર બેઠો સ્વસ્થ થઈને એ પોતાની બેઠક પર પહોંચ્યો.

કોઈ સમય માટે નીરાના પ્રેમમાં અનિલ પડ્યો હતો અને નીરાએ તેના જીવનમાં તાજગી અને તનમનાટ ભરી દીધાં હતાં. અનિલ નીરાના પરિચય પછી જાણે કે દસ વર્ષ જેટલો જુવાન બની ગયો હતો. પણ હવે! હવે તો નીરાએ તેના જીવનમાં ઉલ્કા મચાવવા માંડ્યો. અનિલનો પ્રેમભ્રમ તો ભાંગી ગયો હતો પણ નીરા એ પ્રેમ પ્રસંગોને સહેલાઈથી વિસરવા માગતી નહોતી.

બાજુના ઓરડામાં રેડીઓ સુણતી સુષ્માએ રેડિયો બંધ કર્યો અને તે અનિલની પાસે આવી. 'તમે આખો દિવસ તો ઓફીસના કામમાં ગુંચવાયેલા રહો છો. ઘેર આવો ત્યારે તો ઓફીસના કામથી અળગા રહો. આ માટે આપણા ઘરના ટેલીફોનનો નંબર ઓફીસમાં આપી રાખવો જોઈએ! એ જાણતી નથી?'

સુષ્મા આરામખુરશીના હાથા પર બેસીને અનિલના વાળમાં આંગળા ફેરવવા લાગી. 'પ્રિય, થોડા દિવસ માટે હું હવે ફેર કરવા જઈશ! કદાચ એ દિવસ પણ આવતી તમારી વર્ષગાંઠને દિવસે આવી હાજર ન રહી શકું તો મને માફ કરશો!'

સુષ્માના શબ્દો સાંભળીને અનિલે નિરાંતનો શ્વાસ લીધો. તેને ખાતરી થઈ કે થોડી વાર પહેલાં આવેલો ટેલીફોન કોણે કર્યો હતો તેની સુષ્માને શંકાયે નથી.

'અનિલ, તમારે માટે સાલગીરીની ભેટ તરીકે હું શું આપું! હવે તો હું તમને કોઈ સારામાં સારી ચીજ ભેટ આપી શકીશ. મારા કાકાના વીલને પરિણામે આપણી આર્થિક પરિસ્થિતિમાં અનુકુળ ફેરફાર થયો. આપણે હવે પરદેશની સહેલગાહે જઈ શકીશું.'

પણ અનિલ તો કોઈ જુદા જ મનસુબા ઘડી રહ્યો હતો. પોતાની પત્ની સુષ્માને મળનારા વારસામાંથી તે પોતાનો સ્વતંત્ર ધંધો શરુ કરવા ઝંખતો હતો.

પણ આમ કરવા માટે તેણે નીરા સાથેનો સંબંધ જડમૂળથી કાપી નાખવો જોઈએ તેમ જ સુષ્માનો બની શકતો વધુમાં વધુ પ્યાર અને વિશ્વાસ સંપાદન કરવો જોઈએ એ તે સારી રીતે સમજતો હતો. જો સુષ્માને કદાચ ખબર પડે કે ભૂતકાળમાં અને હાલ પણ કોઈ બીજી સ્ત્રી સાથે સંબંધ રાખતો હતો તો? તો શું થાય? સુષ્મા તેને છોડી જાય અને સુષ્માને વારસામાં મળનારી રકમ માટે હાથ ધોઈ નાખવા પડે.

★

બીજે દિવસે નીરાને તેના ફ્લેટમાં અનિલ મળ્યો. ચાના ઘુંટડા ભરતા નીરાએ કહ્યું, 'તમે બહુ ભોળા છો, અનિલ! તમે તમારા દરેક પત્રમાં એ વાત વારંવાર કહી છે પણ હવે તમારી મારા પ્રત્યેની ઉષ્મા ઓછી થતી જાય છે. કેમ, ખરું ને?'

'નીરા', અનિલે લાચારીભર્યા સ્વરે કહ્યું 'એવું નથી. પણ હું એક પરિણીત પુરુષ છું એનો મારે વિચાર કરવો જોઈએ ને!'

અનિલે આધુનિક રાચરચીલાથી સજ્જ નીરાના ફ્લેટમાં એક સર્વગ્રાહી નજર નાખતાં વિચાર્યું કે જે નીરા પર લખેલા પત્રો નીરાએ આ ફ્લેટમાં જ ક્યાંક સંતાડ્યા હશે એ હજુ કલાક બે કલાક પણ આ ફ્લેટમાં શોધ કરવાનો સમય મળે તો એ પત્રો જરૂર હાથ આવે.

નીરાએ અનિલની નજીક સોફા પર બેઠક જમાવી અને પૂછ્યું, 'તમે અત્યારે શું કહેતા હતા? એ તમારી પત્ની જાણતી હશે!'

અનિલે કહ્યું, 'જો, નીરા, આ બધી બાબતોમાં મને રસ નથી. મને મારા પ્રેમ પ્રકરણ ભૂલવા જોઈએ. તું કહેશ તો હું તે ભારે કિંમત પણ ચુકવીશ.'

એકાએક નીરા તેનાથી દૂર હટી 'મારે તમારા નાણાંની જરૂર નથી. હું ફક્ત તમને, તમને અને તમને જ ચાહું છું. સમજ્યા? આપણે બરાબર એક વર્ષ પર તમારી વર્ષગાંઠને દિવસે મળ્યા હતા, યાદ છે ને? તમે હોટલમાં મારા ટેબલ પર આવીને બેઠા હતા અને આપણે કલાકો સુધી વાતો કરી હતી.'

અનિલે ઉભા થતાં કહ્યું, 'છેલ્લી વાર કહું છું કે મહેરબાની કરીને મારા પત્રો મને હવાલે કર.'

નીરાએ એક આકર્ષક અંગમરોડ લીધો અને મોહક સ્મિત કરતાં કહ્યું, 'અત્યારે તો તે પત્રો ક્યાં હશે તેની મને જ ખબર નથી. પણ હોય તો તમારી એટલી જ યાદગીરી મારી પાસે બાકી રહે છે ને! દર મહિને લખેલો એક પત્ર-કુલ બાર પત્રો.''

દરમીયાન નીરાના ટેલીફોનની ઘંટડી રણકી ઊઠી. અને તે જવાબ આપવા બાજુના ઓરડામાં ગઈ. અનિલે ઉભા થઈને ફ્લેટમાં એક સર્વગ્રાહી નજર નાખી. પેલા કબાટમાં હશે? કે પછી ડ્રેસના ખાનામાં હશે? કદાચ ટેબલના ખાનામાંથી હોય. તે રઘવાટ અનુભવતો રહ્યો. સાથે તેના કાન બાજુના ઓરડામાં થતી વાતચીત પર હતા. તેણે નીરાને ટેલીફોન પર બોલતી સાંભળી, 'કાલે સાંજે નહિ. મારે એક મુલાકાત નક્કી થઈ ચુકી છે. પછી કોઈ વાર મળીશું.''

અનિલ એકદમ ઉભો થઈને બહાર નીકળ્યો. લિફ્ટમાં બેસીને તે નીચે ગયો. તેણે વિચાર્યું કે જરૂર નીરા સાંજે બહાર કોઈને મળવા જશે. અને એકાદ કલાક માટે એ બહાર જાય તો હું મારા પત્રો શોધી કાઢું. મારે શોધી કાઢવા જ જોઈએ.

(અપૂર્ણ)

ગરીબી અને અછતમાંથી ઉગરવા કુટુમ્બનિયોજન અનિવાર્ય છે

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

આ પ્રશ્નો માટે સરળ છે. આમ, આ શસ્ત્રક્રિયાનો ઉપચાર જેઓને વધુ બાળકો જોઈતાં ન હોય, પરંતુ જેઓ તે માટે સંતતીનીયમન માટેનાં સાધનો પણ વાપરવા તૈયાર ન હોય તેઓ માટે ભારે આશીર્વાદ રૂપ બને તેમ છે. આવી શસ્ત્રક્રિયાની કોઈ અવળી અસર જણાઈ નથી અને શસ્ત્રક્રિયા પછી પણ દંપતિ દામ્પત્ય જીવન રાબેતા મુજબ રોજ માણી શકે છે.

આમ ભારતનો એકેએક નાગરીક આ કુટુંબ નિયોજનના વિકટ પ્રશ્ન માટે બેદરકાર રહેશે તો ગયું જાય, તે દેશનાં ચિંતાજનક છે. દેશની ઝડપથી વધતી જતી વસતીને અવરોધવા માટે સરકારને જો લોકો સહકાર નહિ આપે, તો દેશ માટે બુરા દિવસો આવ્યા સમજવા.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી એપ્રીલ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૧મી એપ્રીલ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિસેફ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૮૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સમાચાર સંગ્રહ

—આરુશા નજીક મેરુ પર્વત ઉપર આઠ હજાર ફીટની ઉંચાઈએ [illegible] [illegible] એક વીમાન જે નૈરોબી થી આવ્યું હતું તે તુટી પડતા તેમાંના કુલ એક માણસ માર્યો ગયો છે અને [illegible] હજી ખબર છે જે પર્વત ઉપર [illegible] કરવા ગયેલા રેડીઓ-[illegible] [illegible] પરીણામમાં આ વીમાન નૈરોબીથી આ [illegible] હતું આ એ વીમાન [illegible] જ તુટી પડ્યું.

—આવતે ૧૯૫૪થી [illegible] સાથેના રાજદ્વારી સબંધો કાપી નાંખ્યા છે, પણ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવતે હવે આ એજીપ્ટી અમુક મર્યાદિત પ્રમાણમાં [illegible] સાથેનો વેપારી સંબંધ ચાલુ કરવા નક્કી કર્યું છે.

—અમેરીકાના મજુર ખાતાના મંત્રી મી. ગોલ્ડબર્ગે જણાવ્યું છે કે અમેરીકામાં હાલ બેકારી વધતી જતી હોઈ સરકારે [illegible] કોઈ નવી [illegible] ઉભી કરવી પડશે.

—'યુનેસ્કો' ખાતે [illegible] મળેલી વાર્ષિક બેઠક ખાતે ભારતના પ્રતિનિધિ શ્રી [illegible] સી જે આ યુનોના માનવહક પંચના સર્વાનુમતે પ્રમુખ ચુંટાયા હતા.

—આગ્રામાં પાર્લામેન્ટની એક જમાતે કતલ કરાયેલા [illegible] કમનસીબ [illegible] અંત બનાવી [illegible] તેની યાદ કાયમ રાખવા યોજના કરી છે.

—મોટી, મામના વતની ડોક્ટર રામભાઈ જે પદ્ધે [illegible] [illegible] [illegible] સામે [illegible] [illegible] અને [illegible] 'શરુ કર્યું' છે.

—દારેસલામમાં ટાંગાનીકા આફ્રીકન નેશનલ યુનીયન—ટાનુના જનરલ સેક્રેટરી મી. [illegible] જણાવ્યું છે કે [illegible] ગવર્નરે [illegible] [illegible] ના પાસવાથી જમે ટાંગાનીકામાં [illegible] [illegible] [illegible]

—યુગાન્ડાની ત્રણ આગેવાન આફ્રીકન સંસ્થાઓ યુગાન્ડા પીપલ્સ કોંગ્રેસ, યુગાન્ડા નેશનલ કોંગ્રેસ અને ડેમોક્રેટીક પાર્ટીએ કેનીયાના ગવર્નરના નિવેદનને વખોડી કાઢ્યું છે અને માગણી કરી છે કે [illegible] [illegible] [illegible] નેતાને હવે મુક્ત કરવા જોઈએ.

—એવી ધારણા છે કે અમેરીકાથી પૂર્વ આફ્રિકા માટે જે ટેકનીકલ શિક્ષકો આવવાના છે તેમાંથી સાત જેટલા સપ્ટેમ્બરમાં [illegible] કરશે. આ પુરો તેઓ મકરેરે ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ [illegible] સાત મહિનાઓ ગાળશે. બીજા પચાસ શિક્ષકો જાન્યુઆરીમાં ને [illegible] ૪૦ હજાર [illegible] [illegible]

—નાગપુર : ખેતીવાડીમાં વધુ ઉત્પાદન ને હાંસલ કરવા માટે ખેતીમાં રસ ધરાવતા ખાસ આગેવાનોનો [illegible] પદ્ધતિ [illegible] [illegible] ઉપાયો [illegible] ખેતી વિષયક તાલીમ આપવા અને જ્ઞાન [illegible] કરવા માટે એક શિબિર [illegible] [illegible] હતી.

—પટણા : હિંદી જનમતની પરિષદની કારોબારીની એક બેઠક નવી દિલ્હી ખાતે યોજાઈ હતી.

—ઢાકા : ૧૯૫૨માં ભાષાના આંદોલન દરમ્યાન માર્યા ગયેલાઓના સ્મરણમાં [illegible] [illegible] 'શહીદ દિન' પાળ્યો હતો.

—વડોદરા જીલ્લામાં [illegible], [illegible] અને [illegible] પણ કુટુંબનિયોજન કેન્દ્રો ઉઘડાશે.

—પારીસ : દક્ષિણ વીએટનામના વિરોધ પક્ષના નેતા ડૉ. [illegible] [illegible] [illegible] નિવેદન બહાર પાડ્યું છે.

યુકેલીપ્ટસ, પ્લેટફોર્મ ટેક્સ રીટર્ન્સ, [illegible], રેન્યુ [illegible] અને ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. [illegible]

૧૨ [illegible] આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
[illegible] અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪.

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી
(પરબાણુમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સસ્તે ભાવે [illegible] રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-[illegible], [illegible] અને ચાંદીની [illegible].
નવીન [illegible] અને [illegible] ચીજો. [illegible] અને [illegible] [illegible]
ટ્રેનો અને [illegible] માટે અમે ખાસ [illegible] રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. જ્યારે જ્યારે [illegible] આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
[illegible]
૧૧૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ [illegible]) — ફોન [illegible] — ડરબન.
જમાત્ર [illegible] [illegible]

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.
[illegible] [illegible]
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી ફેનર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૯-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૯૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
[illegible] [illegible]
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
[illegible], મુસાફરી, વીમાઓ અને જનરલ એજન્ટ
હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી [illegible] અમારી મારફતે [illegible]
[illegible]
Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339833,
Johannesburg.
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 339814,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, [illegible] ઓફીસ ડેસ્ક, [illegible] ટેબલ, [illegible] આપે ખરીદી શકશો. [illegible]
—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કબાટ—
[illegible]
L. MISTRY
81 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2528.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, Phoenix, Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 14—Vol. LIX. Friday, 14th April, 1961 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: FOUR CENTS

Netaji's Daughter In India

"I LIKE this country very much. I have come to like it not only for its beauties, but may be even more for its negative aspects," observed Miss Anita Bose, daughter of Netaji Subhas Chandra Bose, speaking at a reception accorded to her by the members of the Bengal Association in Madras.

Miss Bose said she had come to India, after living in Europe all these years. Naturally she had a certain idea, from pictures, not only about India but also about her father's position here. She could not really imagine how much he was loved by the people here, especially in Bengal. Slowly she began to realise what her father really meant to his countrymen. She sometimes felt a little awkward in comparing herself with him. Being a great man's daughter was in many ways a wonderful thing. On the other hand, it also posed a difficulty. She did not like to live on the reflected glory of her father and wanted to build a career in her own way, however small, because, in her view, building up a career on some one else's achievement was not only unfair but wrong.

Miss Bose said that during her short stay in India, now for the first time, she had tried her level best to get an idea about India. She did not see India as an ordinary average tourist but wished to find out what "Real India" was. She did not know how far she had succeeded in getting to know the real picture of India. She had seen many things in India—nice ones, not so nice ones—and was indeed very glad and very moved to see the affection shown to her and to her father. On the other hand she was depressed to see the social conditions in the country—poverty and misery, which India had yet to tackle. To some extent this problem attracted her attention and she felt India could offer a wonderful field to do constructive work, for one to dedicate one's life to that end. But she did not know whether she could make India her home and settle down here for good. First she had to take the consent of her mother, who could not come with her for several reasons, one of them being that she had her own mother, very old and ill and to had to be looked after.

INDIAN PAPER CRITICISES ROY WELENSKY

FUTURE OF FEDERATION BELONGS TO AFRICANS

"INDIAN OPINION" INDIA SERVICE

NEW DELHI (By Mail).—"It is not for Sir Roy Welensky to decide the future of Northern Rhodesia, or any part of the Central African Federation for that matter." This observation is made by the influential Madras daily, "The Hindu." It adds: "That right must inevitably belong to the Africans. The manner in which London has allowed the conference on the Federation to drag on, while it permitted Sir Roy to whittle down its plans for Northern Rhodesia cannot produce any sense of confidence among Africans. The chaos in the Congo is being cited as a reason for going slow with constitutional progress in Northern Rhodesia. But what is likely to happen now is that the success of reactionary forces may lead to large-scale disturbances in a country which is quite willing to make progress at a suitable pace but not at so slow a pace to make such "progress" indistinguishable from a stalemate of bitter frustration.

"The Hindu comments:

Both Mr Kaunda, of the United National Independence Party, and Mr Nkumbula, of the African National Congress, have been bitterly critical of the British Government whom they accuse of having yielded to the pressure exerted by Sir Roy and his United Federal Party. These African leaders are moderates and would like to co-operate with Britain in achieving their ultimate aim of "one man one vote" by gradual stages. These moderates have to reckon all the time with the extremists in their own country, if not in their rival parties, and cannot yield beyond a certain limit if they are to continue being influential among their people. They cannot, for instance, agree that, for ever, the 75,000 Europeans in Northern Rhodesia should have the same number of seats in the legislature as the two million Africans. Nor are the Africans in Northern Rhodesia anxious to continue in the Federation which will be dominated by the Europeans, especially from Southern Rhodesia. How well founded their fears in this regard are has been shown by Sir Roy's sabre-rattling tactics against which the British Commonwealth Relations Secretary, Mr Sandys has felt compelled to register a protest. Sir Roy has totally rejected even the modest proposals of the British Government and has ordered a mobilisation of the European territorial troops of the Central African Federation. The Colonial Secretary, Mr Macleod is now faced with a straight challenge to the power and authority of the British Government.

The European settlers in the Federation have, by and large, tried to make out that the African nationalists are preparing for large-scale disturbances, though they have failed all along to produce convincing evidence in support of this allegation. But now Sir Roy has openly challenged African nationalism and has made very disparaging remarks about it. Perhaps he thinks he can crush African nationalism, as the whites have tried to in the Union of South Africa. If the British Government look on while he does what he likes with the African movement for freedom, they would not merely be playing with fire but would lose the respect of the world which Britain has earned because her colonial policies have been comparatively liberal.

MADRAS STATE IS NOW TAMIZH NADU

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail).—The Government of Madras have decided that Madras State be referred to in Tamil by the name "Tamizh Nadu" from now on. This replaces the present equivalent of "Chennai Rajyam" used by the Government. Madras City would, however, continue to be called "Chennai" and the English equivalent of the State's name and that of the capital would be Madras.

The decision of the Government was announced in the Legislative Assembly by Mr. C Subramaniam, Finance Minister and Leader of the House, replying to the discussion on a non-official resolution for renaming the State as Tamil Nad.

Mr. Subramaniam said that the State Government did not propose to sponsor any legislation in Parliament to amend the Constitution of India for the purpose of altering the name of the State. He, however, sounded a warning that the change of name should not lead to any linguistic fanaticism but should only foster greater love for Tamil.

The mover of the resolution, Mr P. S. Chinnadurai, Leader of the PSP, withdrew his resolution after the Minister's reply.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 14TH APRIL, 1961

Municipal Indifference

A VERY sore point in the relations between Indian ratepayers and the municipalities in which they live is the gross indifference of the local authorities to the needs of the Indian citizens. The Indians are called upon to pay rates and all the other municipal and provincial taxes but, unfortunately, the municipalities and the Province do not care very much for the requirements of the Indian people. In fact, if they care at all it is a matter for surprise—and gratitude. In this respect Durban, the city in the Union which carries the largest concentration of Indian people and which makes the loudest boast of being the most British city in the country is the grossest offender. One has only to look around to see how the Indian people are neglected. The Municipality of Durban is by no means slow in collecting rates but it is pre-eminently slow in providing the normal municipal amenities to the Indian people. And because of this persistent indifference on the part of the Municipality the Indian people themselves have given up expecting anything in return for the rates which they pay.

Indians as ratepayers and citizens expect a competent municipal bus service in Durban but they get what is an apology of a bus service. Replying to a request made by the Durban Indian Municipal Employees Society the City Council said that it did not have the finances to provide bus-shelters for non-white users of the municipal service and yet it finds £50,000 for recreational amenities for Europeans. Indian residential areas are grossly neglected. The sanitation is primitive because the Council cannot find the money for sewerage. One Indian company developing a residential area for Indians within a few miles of the heart of the city has had to provide its own sewerage system for the township. The arrangement seems to be that when the Council can afford it, it will repay the Indian firm the cost of this. Surely Indians as ratepayers are entitled to a sanitation service from the Municipality. European areas at greater distances are provided with services, as a matter of course.

Roads in Indian areas are slushy and muddy and narrow. Pavements do not exist and grass is allowed to grow freely. Even where roads are tarred there is no regular maintenance, there are potholes on the roads and the surfaces are uneven. Examples of this are legion. One has only to drive through an Indian residential area to see these things for himself. With the European it is different. His areas get preference and constant attention. He has a representative on the Council. He is not only taxed but he is also *represented*. The Indian is *taxed* but not represented; and taxation without representation has been called tyranny. In view of the gross indifference of the City of Durban towards the needs of more than half its citizens it is welcome news that some people on the Council are even thinking of giving the non-Whites of the city some direct representation on the Council. It is not likely that much will come of the proposal for a committee to inquire into this question and to make a report to the full Council. Let us hope, however, that some advance is made on the subject of non-White representation on the City Council of Durban.

The Need For Inter-Religious Understanding

By Y. N. SURTHANKAR In "PRABUDDHA BHARATA"

THERE was a time when religion, instead of uniting, divided the people. It, of course, created unity within a group, whether small or big, but outside that group, instead of bringing about unity, it created dissensions and hostilities leading to bitter wars. The reason for this must be looked for in the origin of religion. It could best be described as an eternal quest. In the very early stages of the world, there was a lot to frighten man. Unfamiliarity always frightens him. Thunder, lightning, heavy rains, earthquakes, and the like were the phenomena of which he could not give to himself any satisfactory explanation. He therefore looked them as powers, malignant and cruel. This gave rise to the thought of punishment and retribution. God punished the evil doer. The evil-doer was one who did not accept the beliefs of the group. When more and more groups were formed, it was found that varying beliefs were held by different groups. The strange beliefs were feared as likely to bring down the punishment of God. These beliefs must therefore be crushed. Later, as civilisation progressed, these beliefs persisted, but in a different and modified form. Just as the ego of the child develops, and becomes more marked and inflated as the child grows, becomes a boy, and later a man, the same is the case with a nation. Its ego flourishes, and the nation must impose its culture and religion on other nations and peoples. This led to wars of conquest, motivated by religious beliefs. Some religions, of course, were more militant than others; and the followers of those religions looked upon religious wars as dictated by a solemn duty.

It will be seen that these remarks apply to a particular type of religion, viz. religion in an organized form. Such a religion wants to consolidate itself by tightening up its regulations. Such religions are, as a rule, dogmatic; they lay down a code of conduct and require that certain rites and rituals should be scrupulously followed. Fortunately, compared with some other countries, India has been free from religious wars as such. That is due to the fact that Hinduism looked upon religion as something personal. This was the influence of the Upanisadic thought. The sages and seers of India admitted no restrictions to the speculative thought. They went on surmounting one obstacle after another, attained to a knowledge which was beyond all phenomena, and finally came to the conclusion that, however different may be its manifestations, the truth was one. Buddhism, similarly, laid stress on tolerance, compassion, and non-violence. All this had a permanent effect on the Hindu thought. Today, religion is looked upon as something personal—a personal relationship between God and man.

It may be contended that religion is now a spent force. Most of the dogmas could be believed only by credulous persons. These would not stand the test of science. The various scientific discoveries have given a great stimulus to materialism. It will be seen that this criticism of religion really applies to the organized religion. Sir George Thomson, F.R.S., Master of Corpus Christi College, who presided over the annual session of the British Association for the Advancement of Science, recently said that there were two aspects of science—control and understanding of nature. Control of nature led to consequences which were feared by sections of mankind. In trying to understand nature, science has something to

(Continued on page 111)

Apartheid Incompatible With Whole Spirit Of Commonwealth

VERWOERD PUTTING HISTORY INTO REVERSE

We reproduce below the full text of the speech by the Secretary of State for Commonwealth Relations, Mr. D Sandys, in reply to the debate on South Africa in the House of Commons on March 22nd, 1961. Immediately after withdrawing his application for membership of the Commonwealth, the South African Prime Minister, Dr Verwoerd, made the claim that the withdrawal would not affect very much, if at all, relations between the Republic of S.A. and Britain, and forecast the disintegration of the Commonwealth. Mr. Sandys has categorically refuted both these. His speech deserves careful study.

I HAVE not quite so long as I hoped to have so I shall get straight down to answering some of the points which have been raised.

Mr. Callaghan asked about the attitude towards the United Nations. I cannot go into great detail on this. We shall not be inhibited from expressing our opinion about apartheid but that does not mean—I want to make this quite clear—that we shall ignore, as we suggested, the legal position. We do not believe it enhances the status or influence of the United Nations to pass loosely worded resolutions to arrogate to the United Nations powers which go far beyond the terms of the Charter.

An honourable gentleman asked about the defence arrangements with South Africa and in particular the question whether South Africa would supply a division for the defence of the Middle East. The South African Government made it clear several years ago that they considered that arrangement had lapsed. There are other arrangements, based on an exchange of letters in 1955, which provide for certain naval defence arrangements which I believe are to the mutual advantage of both countries. But they will naturally be the subject of examination and I am not proposing to make any commitment about the future of these arrangements here tonight.

Citizenship

A number of references have been made to citizenship. Mr. Turton urged that South Africans should be given the same status as the Irish. Again I do not wish to anticipate our study of this extremely complex and delicate question but I must however point out that the position of Ireland and that of South Africa are not the same. The territory of the Irish Republic was until 1921 part of the United Kingdom and is geographically part of the British Isles. The Republic of Ireland has a common frontier with the United Kingdom and her citizens are constantly coming in to work here.

Mr. Russell urged that nothing should be done to disturb trade relations with South Africa. Our special relations with South Africa in trade and economic matters rest in the main upon bilateral agreements. While most of these sprang from special political relationship between South Africa and Britain the withdrawal of South Africa from the Commonwealth does not have the effect of terminating these agreements.

We welcome Dr. Verwoerd's statement that South Africa wishes to remain a member of the Sterling Area and we share his hope that trade between our two countries will be maintained and expanded.

In his recent speeches Dr Verwoerd has been giving the impression that South Africa's withdrawal from the Commonwealth will make no difference—that everything between us will be just the same and perhaps a little better. I know that to him South Africa's membership of the Commonwealth means primarily close relations with Britain. We too wish to maintain close relations with South Africa. But to us the Commonwealth means something more than a number of separate bilateral links between Britain and each of the members of the Commonwealth. To us the Commonwealth is above all a collective relationship in which we consult together, think together and as far as possible, work together for the advancement of broad common objectives. For reasons which we all regret South Africa will no longer be represented in the Commonwealth fellowship. We hope however that its absence will be no more than temporary and that a time will come when in changed circumstances we shall be able to welcome back a representative of South Africa at our Commonwealth family table.

Privileges

As the Leader of the Opposition said, we must not let it be thought that it makes no difference whether one is in or out of the Commonwealth. Mr. Turton urged that South Africa should continue to take part in the consultative machinery of the Commonwealth. I am sure that none of us desire to disrupt long established links with South Africa but as Mr. Malcolm MacFarlane said we must be careful not to destroy the value of Commonwealth membership by giving to those who are not members all the privileges of those who are.

As the Leader of the Opposition said the withdrawal of South Africa has naturally given rise to anxieties about the future development and evolution of the Commonwealth.

Lt. Cmdr. Mayo and other Hon. Members expressed the view that the discussion of apartheid at the Prime Ministers' Conference had set a dangerous precedent for future interference in one another's internal affairs.

They fear this may encourage member countries to make charges and counter-charges, attacks and counter attacks, against each other and that there will always be somebody in the dock. If things were to develop in that way it would of course be quite disastrous. It would completely poison our relations, and would no doubt soon bring about the dissolution of the Commonwealth. But I do not believe that those fears are well founded.

The Leader of the Liberal Party said that the Commonwealth should not be regarded just as a cosy club and I agree with him. It must, he said, stand for principles. I agree with him also about that provided that we never attempt to define too precisely what those principles are.

Commonwealth Prime Ministers have always wisely resisted the idea of establishing a code of conduct to which all members are required to conform. Our relations are governed not by a book of rules but by what has been described as a general consensus of opinion. But although there may be no precise definition of principles for which the Commonwealth stands there are certain things for which it clearly does not stand and which are incompatible with the whole spirit which inspires it. One of those things is the policy of apartheid as preached and practised in South Africa.

Discrimination

We must of course recognise that racial discrimination still exists in many countries of the world. Incidentally these are not confined, as one might imagine by reading some newspapers, entirely to British Colonial Territories. But South Africa's policy is different, not only in degree but in kind. As the Leader of the Opposition said, there is a difference between precept and practice. Everywhere else outside South Africa Governments are trying more or less successfully progressively to eliminate racial discrimination between their citizens. In South Africa on the other hand discrimination and segregation have been elevated into a principle, an objective of policy, something to be proud of, an inspiring ideal.

Anyone who attended the Prime Ministers' Conference must have felt that on this subject Dr Verwoerd was talking a totally different language from that of the rest of his colleagues. He is deliberately trying to swim against the whole current of world thought. He is trying to put history into reverse.

It may be said that however wrong and ill-conceived apartheid may be it is South Africa's internal affair and does not affect her external relations with other members of the Commonwealth. It must however be recognised that apartheid has aroused deep emotions throughout the world and has ceased to be a matter of purely domestic concern.

But, quite apart from the wider considerations of humanity it is clear that South Africa's racial policy and her attitude towards coloured nations has become incompatible with effective operation of the Commonwealth relationship. The Commonwealth is essentially an association of nations of different races and colours who have established a close and special relationship with one another. That close and special relationship can be maintained in one way only, and that is by continuous and intimate consultation between their Governments. Yet while applying for continued membership the South African Government,—and this is something which hurt very deeply all other members—still firmly refuses to receive diplomatic representatives

(Continued from page 110)

British Premier On What Shocked The Commonwealth Prime Ministers

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

We reproduce below the full text of the speech made by the British Prime Minister, Mr. Harold MacMillan, in the House of Commons on March 22nd, on South Africa's withdrawal from the Commonwealth. This speech is very important especially in view of the claims made by the South African Prime Minister about South Africa's future relations with Britain and the continued existence of the Commonwealth.

LAST week I announced to the House the decision of the Prime Minister of South Africa to withdraw the application of the South African Government to remain in the Commonwealth after that country becomes a Republic on 31st May. I described this decision as unavoidable in the circumstances. Although the House is well acquainted with the general background, I think it would be as well for me to say a few words about the developments which have led South Africa to withdraw from the family of nations forming the Commonwealth.

Hon. Members will recall that last year the representative of South Africa informed the Prime Ministers' Conference that his Government intended to hold a referendum on the proposal that South Africa should become a republic. At that meeting Commonwealth Prime Ministers were asked to give their agreement in advance to continued Membership of a Republican South Africa in the Commonwealth. The Prime Ministers felt unwilling at that time to agree.

They were influenced by two considerations. First, such a decision might have been construed as an attempt to influence the referendum and therefore as interference in a matter which was clearly one for the people of South Africa alone. Secondly, precedents showed that although it was not necessary to withhold approval until all constitutional processes had been completed, it was not proper to give approval before a decision to make a constitutional change of this kind was beyond all doubt. South Africa was accordingly invited to delay the application for continued Membership until after the referendum. That was last year.

The referendum was held in October, 1960. As the House knows, the result was in favour of a Republic. The necessary legislation in South Africa has been introduced and the intention is to declare a Republic at the end of May this year. Accordingly, when the Prime Minister of South Africa brought this question to the Conference this month there was no longer any reason to delay a decision.

Not Possible

The application which he put forward was for South Africa to stay in the Commonwealth as a Republic. If it had been possible to deal with the application as a purely constitutional matter, there need have been no difficulty, for the great decision of principle as to whether the Commonwealth should continue to rest on allegiance to the Crown or whether Republican States might be Members was in fact settled in 1949. In that year India became a Republic but remained a Member of the Commonwealth accepting the Sovereign as Head of the Commonwealth as the symbol of our unity. Since then, Pakistan and Ghana have become Republics within the Commonwealth and Ceylon has been given an assurance that she will continue to be welcome as a Republican Member although she is in fact still a monarchy.

It was clear that the Commonwealth Prime Ministers as a whole did not feel themselves able to treat the continued Membership of South Africa as a purely formal or procedural question. In view of strong feelings on the racial policies pursued by the Government of South Africa, the discussion could not be narrowed to the constitutional point. Because of the wide implications of South Africa's racial policies for other Members of the Commonwealth and their effect on world opinion this matter could not be dealt with on the basis of the constitutional change alone.

Dr. Verwoerd himself recognised this. Although it is an established convention of these meetings that we do not discuss domestic affairs of a Member country without the consent of that country, the Prime Minister of South Africa agreed that on this occasion the racial policy of the Union Government should be discussed. In this I am sure he was right for this question had become, not say, more than a matter of domestic interest to South Africa. It had aroused widespread international interest and concern. It affected in various ways the relations between South Africa and other Members of the Commonwealth. It was even threatening to damage the concept of the Commonwealth itself as a multi-racial association. In all these circumstances it was impossible to overlook the racial issue. In fact, as the House knows, it became the dominant issue, and the purely constitutional point was overshadowed.

Not Accepted

May I say in passing that I do not at all accept the view, which I have seen expressed in the last few days, that this means that the Commonwealth will in future turn itself into a body for passing judgment on the internal affairs of Member countries. I see no reason why the existing convention to which I have referred should not be maintained. After all it was not broken on this occasion, for the Prime Minister of South Africa agreed that this discussion should be held. There were, as I have indicated, good reasons why it should have been held on this occasion—because of the grave external effects of the policy to which I have drawn attention.

I had at this Conference two functions, inevitable in the circumstances, where by tradition the Prime Minister of the United Kingdom is invited to preside over these meetings. First, as Chairman, it was my duty to guide the discussion and try to lead it to the decision most helpful to growing co-operation within the Commonwealth. It was also my duty to present the view of the British Government and I hope of the British people.

I have never concealed, nor do I wish now to conceal, from the House or country, that in my view there were very good arguments for allowing the application of South Africa on constitutional grounds but at the same time expressing strong disapproval of her racial policies. I know that many Hon. Members and many people in the country took a different view but I will give my reasons frankly.

Abhorrent

No one in this House approves—indeed we all deplore—the principle which underlies the policy generally known as *apartheid*. That is not because many of us are unaware of our own failings or anxious to throw the first stone. Hardly any country at some time in its history nor even at the present time can stand blameless. All kinds of discrimination—not only racial but political, religious and cultural—in one form or another have been and are still practised often as a survival of long tradition. But the fundamental difference between ours and the South African philosophy is that we are trying to escape from these inherited practices. We are trying with varying degrees of success but always with a single purpose, to move away from this concept in any form. What shocked the Conference was that the policy of the present South African Government appeared to set up what we would regard as an unhappy practice, inherited from the past perhaps, as a philosophy of action for the future. This philosophy seemed altogether remote from and indeed abhorrent to the ideals towards which mankind is struggling in this century, in the free world at any rate, and perhaps—who knows? sooner or later behind the Iron Curtain.

It was not therefore because all of us are without sin that we felt so strongly. It was because this *apartheid* theory transposes what we regard as a wrong into a right. I do not question the sincerity with which these views are held by many people in South Africa or their very deep conviction that theirs is the right course in the interests of all races but we in Britain have never been in doubt that this is a wrong course.

A year ago in Cape Town, I tried to express—I hope courteously, but quite firmly—what was the British view, and I do not think many people in this House dissented from what I then said. All this accentuation and systemisation of the policy of *apartheid* is something very new. I am not saying there was

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

on discrimination in the days of the great South African leaders like Smuts and Botha but these men had in their minds an inspired vision and had the intention and purpose of moving gradually towards it. I still believe that as the years go by this ideal will grow in strength in South Africa.

Is it then right, I asked myself, to cut South Africa away from the Commonwealth? Our two countries have links forged in history. We have known what it means to fight against each other. We have also known what it means to fight side by side in the defence of freedom in two World Wars. There are the close connections of our own countrymen, hundreds of thousands of whom will deeply regret the severance of the Commonwealth ties. But apart from all these strong considerations of sentiment, I was not satisfied that the exclusion of South Africa from the Commonwealth would best help all those European people who do not accept the doctrines of *apartheid* and the growing body whose opinions are in flux. Nor so far as I could see would it help the millions of Africans. Moreover, it seemed to me there was danger of falling into a somewhat pharisaical attitude on this. In my view—and I am not ashamed to say so—it was better to hold out our hands and help them, to avert our eyes and pass by on the other side.

Very Little

It is not my intention, nor do I think it would be proper for me, to give an account of the discussions which took place at the Conference. These discussions are confidential and all Prime Ministers should try to preserve in respect of them the traditional confidence of a national cabinet. However the communique which we published—and it was published with the agreement of all concerned including the Prime Minister of South Africa—made quite clear what happened and I have very little to add.

But I am convinced—and I must say this—that had Dr. Verwoerd shown the smallest move towards understanding of the the views of his Commonwealth colleagues or made any concession, had he given us anything to hold on to or any grounds for hope, I still think the Conference would have looked beyond the immediate difficulties to the possibilities of the future. For after all our Commonwealth is not a treaty-made league of Governments, it is an association of peoples.

But the Prime Minister of South Africa, with an honesty which one must recognise, made it abundantly clear beyond all doubt that he would not think it right to relax in any form the extreme rigidity of his dogma, either now or in the future. And it is a dogma. To most of us strange but it is a dogma which is held with all the force of one of those old dogmas which men fought and struggled for in the past.

Our discussions were held in an atmosphere of great courtesy, dignity and calm, but that made the underlying tension all the more real. There was no question of the expulsion of South Africa, for it became apparent to Dr Verwoerd himself that he could not serve the Commonwealth or help its unity and coherence in any other way except by withdrawing his application. This he did, and so for the time being ended over half a century of South Africa's Membership of our Commonwealth.

Not The End

Nevertheless I do not feel we should regard this as the end of the story. We shall always have a special feeling for the people of South Africa—of all races. We shall watch with continuing interest their development and I still think that the more we are able to maintain personal and individual contacts with our friends there the greater our influence will prove to be.

But at the end of the day I do not believe it will be words which will win—certainly not bitter words and recriminations. What might well influence the people of South Africa most is proof that those of us who extol the virtues of partnership between the races are able to translate our theories into facts, to establish on African soil a practical example of non-racial society that works to the benefit of all its peoples. Today we have such a chance in Central Africa and I pray that we and those of every party and race in those territories will seize it while the time yet remains.

I do not for a moment underestimate the difficulties or magnitude of the political problems which stand in the way. Of course there are differences both of view and above all of emphasis, especially about the pace of advance; but I believe we are all agreed on our objective. In that spirit let us move towards it. In that way I think we can best help South Africa.

Last Thursday I undertook to say a word on two about some of the practical problems which will arise as a result of this decision. I am sure the House will understand that although these are being carefully studied by the Departments concerned, I am not yet in a position to do more than speak in very general terms. The questions fall into different categories of varying importance. Even if South Africa had remained in the Commonwealth the change from monarchy to Republic would have required consequential legislation in our Parliament. But this would have been comparatively simple, and would have followed precedent.

We have now to consider other results, and these matters cannot be settled without a good deal of thought on each side or without negotiations with the South African Government. It will probably be most convenient to introduce a Bill to make temporary provision for a period immediately following 31st May. The purpose of such a Bill will be to maintain the operation of existing law for a specified limited period both in the United Kingdom and British Dependent Territories. This will give an interval during which both Governments can consider the important questions which have to be dealt with.

Important Questions

First, there is the question of nationality or citizenship. This is a deeply personal matter causing no doubt anxiety to many South Africans, both those living in South Africa and especially those of British descent and those very many South Africans living and working outside the Union. We must look carefully into this and make no hurried decisions.

Then there are certain trade and financial matters which we must consider. As regards the sterling area the Prime Minister of South Africa has already said his country would wish to remain a member. No legislation is needed in this connection. As the House well knows there are a number of countries outside the Commonwealth who are already members of the sterling area. These include not merely countries like Burma which were formerly part of the old British Empire but also countries like Iceland Jordan and Libya.

Then there is the question of preferential arrangements which affect trade both ways. These are governed by a bilateral agreement concluded after the Ottawa Conference in 1932 and will be unaffected by South Africa's changed status. I am informed that the maintenance of these preferential arrangements is not affected by our obligations under G.A.T.T. There are other fields where we have co-operated with successive South African Governments and if both our countries regard it as mutually advantageous and if it is found to be compatible with South Africa's non-membership of the Commonwealth, I have no doubt this co-operation can and will continue.

I am sorry I cannot give more precise information to the House at this stage. Meanwhile I repeat that I am sure the best course is to introduce a modest Bill to give us time to sort these matters out in negotiation between the two Governments.

Right And Duties

In quite another class are our rights and duties towards the three High Commission Territories. These Territories remain in the same relationship with us as before and we shall continue to accept and discharge our obligations and responsibilities in accordance with the undertakings which have been many times repeated by many of my predecessors. We must, of course, also recognise that they have common borders and close economic ties with the Union of South Africa, and no doubt there will be many practical questions concerning the High ; Commission Territories which we shall have to continue to discuss with the Union Government. There are many such questions—postal arrangements, railway arrangements and many things of that kind.

I do not wish to detain the House except perhaps to allow me to add a few general reflections. There are some who think the Commonwealth will be gravely and even fatally injured by this blow. I do not altogether share this view. I do not share it at all. After all in the years since the war the whole concept of the Commonwealth has radically changed. In the past it was formed of five countries populated by people of broadly British descent linked together by their common allegiance as subjects of the Crown. From 1949 onwards it has become more and more a group of countries associated historically with this island, developed, strengthened, brought to their independence by long and not inglorious effort of ordinary British men and women—missionaries, traders, doctors, and administrators — countries who with these recollections of the past have decided to go forward together and form patterns of the future. This association must depend not on old concept of common allegiance but upon the

(Continued in next page)

Verwoerd Putting History Into Reverse

(Continued from page 107)

from any non-European members of the Commonwealth.

Mockery

This makes a mockery of consultation and in any case we cannot accept that because of the colour of their skins certain members of the Commonwealth are to be treated as lepers. By this refusal to have normal external relations with African and Asian countries, even when they are members of the Commonwealth family, South Africa has herself carried the principle of apartheid into the international sphere.

Viscount Hinchingbrooke interrupted to say: "The whole House is behind my Right Hon. Friend in what he is now saying. I mean that. But can he tell us whether any efforts have been made through diplomatic channels or Commonwealth Relations channels to get South Africa to change that point of view in the last eighteen months?"

Sandys replied: "I am glad my Hon. Friend has raised that point because I believe it is fundamental and goes to the root of the trouble. I think everyone realised at this Conference that it is a waste of breath to ask the South African Government to change their racial policies. The whole state and the whole policy is based on the conception of segregation and apartheid. But what nobody could really understand was how the South African Government could apply for continued membership of the Commonwealth and profess to want to work together with other members of the Commonwealth and at the same time do that because their faces are black or brown, or whatever it may be, they were not prepared to receive a High Commissioner or a diplomatic representative from Ghana, Nigeria, India, Pakistan, or Malaya. Clearly that meant they were not interested in the conception of the Commonwealth relationship as we understand it. At this meeting the point was raised over and over again. It is a matter which has been going on for a long time. It has been a cause of friction and difficulty for a long time. The Prime Minister may bear me out when I say that if the South African Government, in the course of the Conference, had said, not that they were going to do away with apartheid but were going at any rate to make this gesture of receiving diplomatic representatives from other Commonwealth countries than European ones it might have altered the whole atmosphere.

Better Off

Verwoerd has said that the withdrawal of South Africa would be followed by the disintegration of the Commonwealth. I must say something about that. I have no wish to hurt anybody's feelings. Had Dr Verwoerd not raised the issue himself I should have preferred not to discuss whether we would be worse off for the departure of South Africa. Whatever view we may take of the events of the last week I think we must agree on one thing—that the withdrawal of South Africa will have the effect not of dividing but of uniting more closely the nations of the Commonwealth.

It seems that the South African Government have not understood the changed character of our modern Commonwealth association. The role of the Commonwealth is not to build a bloc of racially homogeneous nations. It is rather, as Mr. Callaghan said, to build a bridge between the peoples of all races and creeds. Its purpose is not to present a united front but to provide a unifying influence in a deeply divided world. With the exception of South Africa, each of the members of the Commonwealth has its own circle of friends with whom it has more special affinity whether through geography, race, religion or idealism. These various circles of friends, when put together, embrace in one way or another the greater part of the globe. In fact, outside the Communist world there is scarcely any group of nations in which members of the Commonwealth do not play a leading role.

I am glad Mr Callaghan referred to the declaration on disarmament which I believe to be something of great importance. If therefore members of the Commonwealth can manage to evolve a joint approach to some of the great issues of the day they will be in a position to afford unrivalled multi-racial leadership of a kind which was never more needed than it is today.

I said, "With the exception of South Africa" because she has progressively isolated herself, with the result that she has no circle of friends whose goodwill she can bring into the common pool. It is distasteful to me to say these things as it is painful to the Noble Lord (Hinchingbrooke) who is now, repeat now, leaving the Chamber to listen to them. I do so only because I am determined to refute with all the power at my command the allegation that the Commonwealth is going to disintegrate. We must not minimise the gravity of the decision that has been taken by South Africa but at the same time I am convinced that the consequences will be very different from what Dr Verwoerd has predicted. What has happened was, I think, sooner or later inevitable. Having now come through the crisis, there is no doubt the unity and moral standing of the Commonwealth throughout the world will be increased.

Most of us here have been deeply stirred by the events of the last week. It is difficult to describe our emotions because they are a mixture of sorrow, relief and confidence: sorrow at the severing of a long connection in peace and war with the peoples of South Africa of all races; relief that an issue which threatened to disrupt our association has been removed; confidence that the Commonwealth, now imbued with a greater sense of purpose, will go confidently forward to fulfil its destiny."

APARTHEID ABHORRENT TO MANKIND

(Continued from previous page)

one principle of common idealism.

The note on which I would wish to close is simply this. Whatever one's views this is a very sad event, sad because of what seems to us tragically misguided and perverse philosophy which lies at the root of *apartheid*; and because of the many people in South Africa who, I am certain, would like it at least tempered and made more elastic and more humane; and because this event marks the end of an association of our countrymen for over a hundred years with Colonies formed in Cape Town, Natal or elsewhere; and because it is the end of a fifty year connection which began with a decision that hailed as an outstanding example of magnanimity after victory; and because it makes a breach in a community which has a great part to play in the world.

Yet I will not end on that note. As I said on Thursday, and so it is we must look to the future. The statement on disarmament appended to our final communique is, I believe, an important and significant achievement of the Conference. Despite our preoccupations with our problems we were able quietly and patiently to exchange ideas and views and in friendly discussion to reach and to record agreement on a common aim in relation to the most important question facing the world today. This achievement is a demonstration of the vitality of the Commonwealth and a more convincing answer than any words of mine to any faint hearts whose courage is failing.

Nor is the loss of South Africa to the Commonwealth, when it comes, the end of the story. I read in one of the newspapers a phrase which struck me greatly. It said the flag of South Africa must now be flown at half mast. So be it. But let us look forward to the day, perhaps not so distant as it may seem, when it can again be hoisted in triumph to the masthead.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattie, Carombo ards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Diamantes & Trimmings
Murshedabadwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

DRY RED CHILLIES
Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.
Garlic 25lb pocket at 6c lb
Also Africans' long handle brooms R. 2·60 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal.

The Need For Inter-Religious Understanding

(Continued from page 106)

common with religion and philosophy. Therefore, there need be no conflict between science and religion. All the improvements in the materialistic life brought about by the scientific inventions have not led to peace or happiness in the world. The nuclear inventions have given rise to great fear and anxiety, in so far as they could be used for warlike purposes. It seems as if by pressing a button you can destroy almost the whole world. Democracy again, has not materially increased the happiness of mankind. It has not eliminated poverty. It has not led to any appreciable amount of understanding and sympathy among the peoples. Indeed, in some parts of the world, it is held that democracy has failed and some other system of government must be tried. In fact, great success is claimed for some of these systems, as against a democratic form of government. It is clear that there is great dissatisfaction and restlessness all over the world. It is therefore essential that something else is required, and that something is religion—not so much in an organised form, but something which will lead to genuine spiritual attainments. And this is necessary for every one—for the common man, for the ruler, for the administrator, for the politician, for the scientist, and for the statesman. Professor Tawney, in his book "Religion and the Rise of Capitalism", has given an apt quotation from Bishop Berkeley. "Whatever the world thinks, he who hath not much meditated upon God, the human mind, and the summum bonum may possibly make a thriving earthworm, but will most indubitably make a sorry patriot and a sorry statesman."

The Ramakrishna Mission has played an important part in the religious history of the country, and continues to do so even today. The greatest contribution of Sri Ramakrishna Paramahamsa to religious thought was a unique synthesis of religion. He was not just tolerant to other religions, but he believed that they were true. What is more, he experimented in some of them and found for himself that they were perfectly true. In his teachings, he explained the results of his experiments by homely illustrations. He described different religions as different paths. Just as Kalighat could be reached by different roads, which people adopted according to their needs and convenience, so could the different religions lead to the same destination. Another illustration of his was that of a mother and her children. She cooked the same fish in different forms for her children, according to their age and state of health. So each one adopted the religion which suited him best, but they were all true.

POLICY OF NON-ALIGNMENT

NEW DELHI (By Mail)—Addressing a meeting of students in the Punjab University campus Mr. V. K. Krishna Menon, Defence Minister, said in Chandigarh that when India joined the community of independent nations the world was divided into opposing blocs. The country's own interests, therefore, warranted that she should keep out of other peoples' quarrels and follow a policy of non-alignment.

Referring to the importance of economic planning, Mr. Menon said that even before the attainment of independence people in India had started thinking of plans for the economic development of the country. It was only after Independence that government addressed itself to the task of national reconstruction with the aim of providing basic economic needs to the people. In fulfilment of that objective the country was faced with many difficulties.

Production in the country, he said, was now on the increase but there was a race between rising production and growing population. Secondly, the needs of the people were also increasing. It was, therefore, imperative to speed up the pace of economic development. There was no other way of advancing production except by collective methods, he added.

WANTED

Indian house and laundry maid for Westville home. No cooking, must know how to wait at table. Reply stating experience (with copies of references) to Indian Opinion, Private Bag, Durban.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns

Contact No. 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts
Johannesburg. Phone 33-1654

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 5th May, Sails 10th May 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY
First Class single with food — R 235.50
Second " " " " — R 157.0
Third Class with food — R 79.50
Third Class without food — " " R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432. Tel. Add. "KARAMAT."

Cable & Tel Add HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-45 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Phone 835-6786 P. O. Box 1849

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	R1.—15
Eminent Americans—J. T. Sunderland	75c
Christian Missions—M. K. Gandhi	50c
Selected Letters I—M. K. Gandhi	10c

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

fifty years ago...

April 1911

COLONIAL BORN INDIAN MEETING

(From The Indian Opinion, April 15, 1911)

WE are glad to see that the Colonial born Indians are awakening to a sense of their duties and responsibilities towards the Indian community, for it is only so that they can make themselves worthy to receive rights; it has been somewhat difficult for them to realise that, in itself, South African birth confers no privileges, but that it simply entitles the South African born to special consideration, when they are entitled, by a display of self-reliance and self-respect, to command it. Otherwise, it is merely an excuse for neglect of duty, with detrimental results to the community as a whole. We welcome last Saturday's meeting, therefore, as an indication that the Colonial-born Indians are stirring themselves to undertake some useful agitation on their behalf instead of expecting other people to do it for them. So long as they act in accordance with the principles that have been laid down for the general advantage of Natal Indians, they will be performing a service to the community, but this needs common-sense, a sense of proportion, modesty, and moderation in which we hope the Colonial-born Indians will not be lacking. We must admit that we are unable to congratulate the meeting upon the first resolution, which is a contradiction in terms. The meeting approved of the petition addressed to Parliament recently by the Colonial-born Indian Association, which declared that "whilst they reserve to themselves the right, at a later date, to make respectful representations on the subject to this Honourable House, those represented by your petitioners do not, in view of the anti-Asiatic prejudice existing in many parts of the Union, propose, for the time being, to urge any more formal objection to the restriction; and, in the same breath, and, less than three weeks later, on further consideration respectfully pray that the provincial restriction contained in the Immigrants Restriction Bill may be removed or so amended as to exclude Indians born within the Union from the operation thereof." Apart from this self-stultification which might be excused by reason of the political inexperience of those responsible for the meeting, the resolution is bad in principle, inasmuch as it seeks for privileges specially for Colonial-born Indians that other domiciled or lawfully resident Indians may not have. In other words, whilst a father, born in India, may be excluded from entry into a Province of the Union, his son, born in Natal, will not scruple to demand the right of entry for himself. Or an Indian who happens to be born in South Africa, demands a privilege which he is content to see denied to his brother, who was so unfortunate as to be born in India. The Colonial-born Indians must realise at once that they cannot rise, in spite of the interested appeals of the *Natal Advertiser* (which used to say that it had no desire to interfere with the rights of the Indians lawfully resident in the Province) so long as their home-born brethren are fettered and that their lot in South Africa is inextricably bound up with the fate of the general Indian community. Whilst they have no more rights than those to which all other Indians are entitled they certainly have added responsibilities, and the community is entitled to look to them to appreciate the burden that is imposed upon them by reason of their South African birth.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—55/6. Other models from 19/6

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelet—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9079, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately!

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to day 0 0
DESUM PADAM & KALAVA you will be proud to buy 3 0
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth 3 6
INDIAN INFORMATION You will be able to read and see 2 0
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 0
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style Blouse and Lengha Choli Pattern Book, Easy Diagrams to cut and make your own in pattern designs 4 0
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular 1 6
DAILY DIARY In Hindi and English with every good-wishes 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 2 9
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 2 0
HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India 5 0
THARI LOTAS Real Indian design made in India per 45 0
SEHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures each 25 0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-

MUSTHILS OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHASTAIL In pairs of coral for Khatans, Bajans etc. 25 0
DHOLAK'S for qawwali, weddings, Holi Bajan £8 10 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Gama Plate £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Bazaar £25 10 0
Dunna Sarnia. Plain of all designs 2/6, 4/6, 8/6
Side Playing 15/-, 25/-, and 32/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health. A sound mind you will have with this book 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 8 6
HATIM THAI a story book believe it or not 12 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS as you believe it 18 0
"INDIAN DELIGHTS" an Indian women's gift 19 6
CURRIES OF INDIA what a spice taste 7 6
RAMAYANS for boys and girls men and women 2/6, 10/6 11/6
MODERN MARRIAGE a booklet for every young man and woman 14 9
INDIANS IN NATAL by Dr Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.
PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

No. 14—Vol. LIX.
Friday,
14th April, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

✱

અજ્ઞાનનો નાશ કર્યા વિના, અજ્ઞાન–અસત્યને યા તો પ્રાકૃતિને મારી નાખ્યા વિના કે અંકિત કર્યા વિના યોગ કરી શકાય છે

—શ્રી. અરવિંદ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૪ | તા. ૧૪ એપ્રીલ, ૧૯૬૧ | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

દક્ષિણ આફ્રિકાનું તંગ વાતાવરણ

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાના મંડળ (યુનો)ની બેઠકમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતિ ઉપર જે મારો મળ્યો, તે પછી દક્ષિણ આફ્રિકાનું વાતાવરણ તંગ બન્યું છે. સંયુક્ત રાજ્યમંડળની બેઠકમાં બ્રિટને પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગભેદપણાની નીતિને વખોડી કાઢી છે. ઓસ્ટ્રેલીયા પણ હવે સાથ આપે એમ નથી. પશ્ચિમ જર્મનીએ પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની અત્યારની નીતિને વખોડી નાખી છે. આ તો પરદેશી વિરોધો છે. દેશની અંદર પણ વિરોધના સૂરો ગોરાઓથી બોલાવ રહ્યાં છે. નેશનાલીસ્ટ છાપું 'ડાય બર્ગર' પણ સરકારની નીતિને વખોડી કાઢી છે. એટલું જ નહિ પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં તંગ વાતાવરણ ઉભું કરવા માટે નેશનાલીસ્ટ સરકારને જવાબદાર ગણે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદરના બીજા બધા જુથો પણ સરકારને આ નબળી બની પરિસ્થિતિ માટે જવાબદાર ગણે છે.

'ડાય બર્ગર'

એક એક વિરોધને અનુમતિ તપાસી કરીએ. નેશનાલીસ્ટ પાર્ટીની નેતૃત્વને અનુલક્ષીને 'ડાય બર્ગર' કહ્યું છે કે આ નેતૃત્વ દેશની પ્રજાજનોને ખરી પરિસ્થિતિ સમજાવવા માટે નિષ્ફળ નીવડી છે. આંતરરાષ્ટ્રીય પટ ઉપર દક્ષિણ આફ્રિકા જેવી પરિસ્થિતિ બન્યું છે તે આ દેશની નેતૃત્વ સમજાવવા માંગતી નથી—અને ઉપરથી આ દેશના પ્રજાજનો નાદાન હોય એમ તે તેમની સાથે વર્તવું રાખે છે આ દેશની પરિસ્થિતિ એટલી ભારી છે કે તે પરિસ્થિતિને નાની વસ્તુ ગણી ભૂલ કરેલું છે. ખોટી સાચી હકીકત આપે એ નાદારી છે

વધુમાં 'ડાય બર્ગર' કહે છે કે આ દેશની પ્રજાજનોને ભાગો સમજાવે પત્રમાં લખવું એ ખરેખર ખતરનાક છે. તે કહે છે કે દેશની પરિસ્થિતિ એમ સુધરશે નહિ.

આ તો નેશનાલીસ્ટ છાપાનું મંતવ્ય છે તો પછી નેશનાલીસ્ટ મંડળોના વિચારે સભ્યોના મંતવ્યો પણ આવાજ હશે ને!

દક્ષિણ આ. બોન્ડ જુથ અને મલાન જુથનું ભળી જવું

શનીવારે દક્ષિણ આફ્રિકાનું બોન્ડ જુથ અને મલાન જુથ જોહાનીસબર્ગમાં ભળી એકત્ર થયું. આ બન્ને જુથો ભળી જવાથી એ પણ અસરકારક જુથ બનશે. બોન્ડ જુથના પ્રમુખ મી. રેમોન્ડ લેમ્બર્ટ અને મલાન જુથના મી. અદ્રી મલાન જોહાનીસ માર્ચમાં મળ્યા હતા આ બન્ને જુથોના ભેગા ભળવાના કારણો આપતી મી. રેમોન્ડ લેમ્બર્ટે કહ્યું:

"દક્ષિણ આફ્રિકાની હાલની પરિસ્થિતિને પહોંચી વળવા માટે જુદા જુદા જુથોનું એકીકરણ થવું જરૂરી હોવા આ બન્ને જુથો એકત્ર થયા છે. અમારી નીતિ એવી છે કે અંગ્રેજી વાત કરતી પ્રજાજન અને આફ્રિકાન્સ વાત કરતી પ્રજાજનની બનેલી સરકાર સ્થાપવી. બીન-ગોરાઓ અને ગોરા સાથે સંપીને રહે એ અમારી નીતિ છે. માનવ હક્કોની ગુલામી અમે દૂર કરવા માંગીએ છીએ. કમીટિ મતાધિકાર આપવામાં અમે માનીએ છીએ. બાન્ટુ લોકોનો વિકાસ થાય એ અમારી ખાસ નીતિ છે. હિંદીઓ આ દેશના કાયમી પ્રજાજનો છે એ અમે સ્વીકારીએ છીએ અને તેઓની મુશ્કેલીઓ અમે દૂર કરવા માંગીએ છીએ. આ પછી બીજા જુથો એકત્ર બને તો નવાઇ નથી.

લંડન આડતિયાની સલાહ

લંડન શેર બજારની એક નામાંકિત પેઢીના આડતિયાએ પોતાના અસીલોને સલાહ આપી છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના શેરો ગમે તે ભાવે વેચી નાખો. આ વસ્તુ કારણ એ છે કે કદાચ દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર દેશમાંથી પૈસા બહાર જતાં અટકાવે, અને એ પૈસાનો ઉપયોગ પોતાની બાન્ટુસ્તાન નીતિ પાછળ વાપરે. આ કારણે લઇ લંડન, લોકો પોતાના શેરો વેચી દેવા માંડ્યા છે. આની અસર દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર ખુબજ ખરાબ પડી છે, અને ખરસે શાર્વીસ અને સોનાના ભાવ વધને જે ભાવો ચઢી ગયા હતા, તેનાથી વધુ ભાવો હાલમાં ઘટી ગયા છે.

સજ્જનની આ આડતિયા કંપની જણાવે છે, "અમારી ફરજ છે કે અમે અમારા અસીલોને ચેતવણી આપીએ, નહિ તો અમે અમારા અસીલોના કામને માટે ગુમાવી બેસીએ." આ બતાવે છે કે સજ્જનના આડતિયાઓને આ સરકાર ઉપર ભરોસો નથી.

જર્મની, દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે સંબંધ રાખશે નહિ

જોહાનીસબર્ગમાં 'ડેર રફ્રીગમ'ના સંસ્થાના તંત્રી ડૉ. હેન્સ એલેકઝાન્ડરે કહ્યું કે પશ્ચિમ જર્મનીએ દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે ગાઢ સંબંધ બાંધવો છે, એ ભ્રમણા દક્ષિણ આફ્રિકાએ મગજમાંથી કાઢી નાખવું જોઇએ.

ડૉ. એલેકઝાન્ડરે કહ્યું કે જેમ જર્મનમાં લોકો રંગભેદપણાની નીતિને વક્રદૃષ્ટિથી જુએ છે તેમ બેલ્જીયમમાં પણ લોકો રંગભેદપણાની નીતિને જુએ છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના ૧૦ દિવસના પ્રવાસ દરમીયાન ડૉ. એલેકઝાન્ડરે જોયું કે ઘણા નેશનાલીસ્ટો એમ માને છે કે પશ્ચિમ જર્મની દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે ખરેખર ગાઢો સંબંધ બાંધશે. ડૉ. એલેકઝાન્ડરનું કહેવું એવું છે કે આ નેશનાલીસ્ટોની ભ્રમણા છે. જર્મની દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે રાજકીય સંબંધ રાખવા માંગતા નથી એના બે કારણો છે. પ્રથમ એ કે જર્મનીમાં કોમવાદને લીધે એટલે ગુલામ પ્રજાની હત્યા કે જર્મનીને આજે એ ઉપરથી શરમાવવું પડે છે, અને આજે પ્રજાજનો પશ્ચિમ જર્મની એ કારણને મત કોમવાદને પ્રેરણા આપવું દક્ષિણ આફ્રિકાની સાથે રાજકીય સંબંધ બાંધવા માંગતું નથી. બીજું એ કે જર્મનીએ આફ્રો-એશીયન દેશો સાથે રાજકીય અને આર્થિક સંબંધ એવો સારો બાંધ્યો છે કે તે હવે એ તોડવા માગતું નથી. આ દેશો સાથે જર્મનીનો વેપારી સંબંધ ખુબજ છે. રંગભેદપણાની નીતિ—વાળા દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે સંબંધ લેવા જતાં આ વેપાર તુટી જવાનો ભય છે. એથી ડૉ. એલેકઝાન્ડર કહે છે કે જર્મની દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે રાજકીય અને વેપારી સંબંધ બાંધશે એવું માનવું એ ખોટી ભ્રમણા છે.

પેન આફ્રિકનીસ્ટ સંસ્થા

કૈરોમાં મળેલા ૫૮ પેન આફ્રિકનીસ્ટ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓએ એવો ઠરાવ કર્યો હતો કે દક્ષિણ આફ્રિકાના આર્થિક અને રાજકારી સંબંધો બીજા દેશો તોડી નાખે તે તરફ તેઓ પ્રયાસ કરશે. એવો પણ બીજો ઠરાવ તેઓએ કર્યો છે કે વીટવાટર્સરેન્ડ અને ઓરેન્જ ફ્રી સ્ટેટના સોનાની ખાણોમાં કામ કરતા આફ્રિકન મજુરોએ કામ છોડી દે, તે તરફ ખાસ પગલા તેઓ લેશે. આ મજુરો બાજુના નેટીવ રિઝર્વોમાંથી આવે છે. આ સીવાય બીજી અગત્ય પણ આ સભાએ કરી છે. એ જાહેરમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે દરેક આફ્રિકન દેશોએ વહાણોમાંથી માલ ઉતારવા બંદરોનાં બંધ કરી દેવું જેથી આ દેશોએ ઉતરવા ન દેવું. આ પછી દક્ષિણ આફ્રિકાની સ્થિતિ વધુ વણસી જશે.

હડતાળ ઉપર ઉતરવા માટે કલર્ડ નેતાનો નિર્દેશ

કેપટાઉનના બીન ગોરા સીટી કાઉન્સીલર મી. જ્યોર્જ પીટર્સે નિર્દેશ કર્યો છે કે રંગભેદપણાની નીતિ સામે રસ્તો લેવા આખા દેશમાં હડતાળ ઉપર ઉતરશે ૫,૦૦૦ માનવમેદની વચ્ચે મી. જ્યોર્જ પીટર્સે આવો નિર્દેશ કર્યો હતો. અને વચ્ચે કટોકટીના ધારા સમયે મી. જ્યોર્જ પીટર્સને પણ સળિયા પાછળ ધકેલવા હતા.

મી. જ્યોર્જ પીટર્સે લોકોને ચેતવણી આપી કહ્યું કે હવે સમય એવો આવ્યો છે કે લોકોએ કમર કસીને પ્રગતિ કરવા માટે તૈયાર રહેવું. વખત એવો આવ્યો છે કે બધાએ કામ છોડી ને ઘરે રહેવું—જેથી સરકારની આંખ ઉઘડે, અને આપણે આપણી માંગણી કરી શકીએ. મી. પીટર્સે કહ્યું કે કારખાનાઓ કામ કરતું

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૦૬)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૪ એપ્રીલ, ૧૯૬૧.

સુધરાઈની બેપરવાઈ

હિંદી કર ભરનારાઓ અને સુધરાઈઓ વચ્ચે જે કડવો સંબંધ છે, તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે સુધરાઈના અમલદારો હિંદીઓ પ્રત્યે બેપરવાઈથી વર્તે છે. હિંદીઓ કર અને બીજી જાતની માગણીઓનું પાલન કરે છે, પરંતુ સુધરાઈઓ અને પ્રાંત, હિંદીઓની જરૂરિયાતો પ્રત્યે બીલકુલ ધ્યાન આપતા નથી અને જો ધ્યાન આપે તો એ નવાઈની વાત છે. ખાસ કરીને ડરબન, જ્યાં હિંદીઓની સૌથી વધારે વસ્તી છે અને જે શહેર હમેશા બડાઈ મારે છે કે તે બીજીવાર શહેર છે, એમ તોપણ મોટો મુનેસાર છે. કોઈપણ જાણતી હોય તો જણાશે કે હિંદીઓની સ્થિતિ આ શહેરમાં કેવી છે. કર મેળવવામાં ડરબનની સુધરાઈ પાછી પડતી નથી, પરંતુ જ્યારે જરૂરિયાત પૂરી પાડવાની હોય ત્યારે તે બેદરકાર બની જાય છે. આજ કારણે બેપરવાઈને લઈ હિંદીઓ કરના બદલામાં કંઈક મેળવવાની આશા છોડી બેઠા છે.

હિંદી કર ભરનારા અને નાગરિકો ડરબનમાં આપવામાં આવતી સુધરાઈ બસની આશા રાખે છે, પરંતુ તેના બદલામાં તેઓને મળે છે સામાન્ય બાબત વગરની બસ. ડરબન ઇન્ડિયન મ્યુનીસીપલ એસોસીએશન સોસાયટીએ ડરબન સીટી કાઉન્સીલ પાસે સુધરાઈની બસ વાપરનારાઓ માટે છાપરાંની (shelters) માગણી કરી હતી, તો તેઓને જવાબ મળ્યો કે હાલમાં એટલા પૈસા નથી. જ્યારે આમ બીનગોરાઓની માગણી પ્રત્યે બેપરવાઈ બતાવાય છે ત્યારે એજ સીટી કાઉન્સીલ ગોરાઓના રમતગમત માટે ૫૦,૦૦૦ પૌંડ મંજુર કરી શકે છે. વસાહતી હિંદી વિસ્તારો પ્રત્યે આજ સુધરાઈ સંપૂર્ણ બેદરકાર બને છે. આરોગ્ય માટે સારા ગટરોની જરૂરિયાત છે, પરંતુ તે માટે કાઉન્સીલ પાસે પૈસા નથી. એક હિંદી કંપની જે ડરબનથી થોડાક માઈલ ઉપર હિંદીઓના રહેઠાણ માટે એક વસાહત તૈયાર કરી રહી છે તે પોતેજ ગટરોની વ્યવસ્થા કરે છે. ખરી રીતે તો એ કામ સુધરાઈનું છે. એવી ગોઠવણ થયેલી મનાય છે કે જ્યારે સુધરાઈ પાસે પૈસા આવશે ત્યારે તે ચુકવી દેશે. દૂર રહેતા ગોરાઓ માટે દરેક જાતની સગવડ સુધરાઈ પુરી પાડે છે તો હિંદીઓ માટે કેમ નહિ?

હિંદી વિસ્તારોમાં રસ્તાઓ બરાબર અને સાફ કે પેવમેન્ટો હોતા નથી અને ઘરે ઘરે ઘાસ ઉગી નીકળે છે. આ સિવાય જ્યાં રસ્તાઓ ડામરના છે ત્યાં પણ કાળજીના અભાવે રસ્તાઓમાં ખાડાઓ પડી ગયા છે અને તે રસ્તાઓ એક સરખા નથી. આવા તો ઘણા દાખલાઓ છે. હિંદી વિસ્તારની મુલાકાત લેતાંજ આ ખ્યાલ આવે છે. ગોરાઓ માટે આવું નથી. તેઓનો વિસ્તાર સુઘડ હોય છે, અને તે ઉપર વારંવાર ધ્યાન અપાય છે. કાઉન્સીલમાં તેઓનો પ્રતિનિધિ હોય છે. તેઓ કર ભરે છે, પરંતુ તે સાથે તેઓ પ્રતિનિધિત્વ પણ ભોગવે છે. હિંદીઓ કર ભરે છે—પણ પ્રતિનિધિત્વ વગર અને પ્રતિનિધિ વિના કર લેવું એ અન્યાયી બનાવ છે. ત્યારથી બેપરવાઈ જ્યાં એ શુભ સમાચાર છે કે કેટલાક એજ કાઉન્સીલના સભ્યો બીન-ગોરાઓને સીધુ પ્રતિનિધિત્વ આપવાનું વિચારે છે. આપણે આશા રાખીએ છીએ કે ડરબન સીટી કાઉન્સીલમાં બીન-ગોરા પ્રતિનિધિઓ આવે એવો કાંઈક પ્રયાસ થાય.

દક્ષિણ આફ્રીકાનું તંગ વાતાવરણ

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

બંધ થાય, રેલ્વે ગાડીઓ આવતી બંધ થાય, આગબોટોમાં માલ ભરાતો બંધ થાય, બત્તીઓ સળગતી બંધ થાય અને ખાલી થીએટર બસો એમજ જગ્યાએ ઉભી રહે, એવો દિવસ જ્યારે આવે ત્યારે સરકાર આપણી માગણીઓને સાંભળશે અને સ્વીકારશે. આપણે હવે જાગૃત થયા છીએ—અને કાંઈક કરવા માટે તૈયાર છીએ અને એ કરીશું.

નટલમાં ગો પોકોએ બધા બીન-ગોરાઓને એકત્ર થવાની હાકલ કરી છે.

૩૦મી મેના દિવસે દેશભરમાં હડતાળ

આફ્રિકન કોંગ્રેસે ૩૦મી મેના દિવસે આખા દેશને હડતાળ ઉપર ઉતરવા માટે જણાવ્યું છે. રીપબ્લીકના વિરોધમાં આ પગલું લેવાઇ રહ્યું છે. બીજા કોમો એવા સાથ આપશે એમ સમજાય રહ્યું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની તંગ પરિસ્થિતિ આટલે હદે પહોંચી છે.

પ્રોફેસર ઓટો હાન

જગતની સુરત પલટી નાખે એવી જે પ્રગતિ વિજ્ઞાને કરી છે તેમાં અણુ શક્તિની શોધ મુખ્ય છે. ભારતમાં આવતું વિજ્ઞાનનું પહેલું કારખાનું તારાપોર ખાતે નખાવાનું છે ત્યારે અણુ-શક્તિ અને અણુવિભાજનની વાતો શાળામાં ભણતાં વિદ્યાર્થીઓ પણ જાણે છે. પણ વીસ વર્ષ પહેલાં જગતના અગ્રગણ્ય વૈજ્ઞાનિકો પણ એમ માનતા કે તત્વોના અણુનું વિભાજન શક્ય નથી અને બહુ સંશોધન આ મર્યાદાની અંદર આવતું. અણુનું વિભાજન શક્ય છે એ જગતે સૌ પ્રથમ જાણ્યું ૧૯૩૯ના જાન્યુઆરીની ૬ઠ્ઠી તારીખે તે દિવસે જર્મનીમાં કૈઝર વિલ્હેલ્મ સોસાયટીએ એક લેખ બહાર પાડેલો. એમાં આ માહિતી હતી. યુરેનીયમ ઉપર ન્યુટ્રોન્સનો મારો કરવાનો એક અખતરો થયેલો અને તેનું અદ્ભુત પરિણામ આવેલું. પણ એ પરિણામ ખુદ વૈજ્ઞાનિકો તે વખતે માની નહિ શક્યા અને અણુ-વિભાજન શબ્દનો પ્રયોગ તેમણે નહિ કરેલો. જો કે જગતમાં પહેલીજ વખત સફળ અણુ-વિભાજન એ અખતરામાં થયેલું. તે દિવસે પ્રકૃતિએ માનવને પોતાના એક અમૂલ્ય ભેદનું દર્શન કરાવેલું. એ ભેદ ઉકેલનાર જર્મન વૈજ્ઞાનિકનું નામ ઓટો હાન.

બધા એવા વૈજ્ઞાનિકોએ પોતાની શોધને આગળથી નિરખેલી હતી એમ લાગે છે. પ્રોફેસર ઓટો હાનને ઘણી વખત એ પ્રશ્ન થયો છે કે પોતે જગત ઉપર એ દિવસે એક શાપ લાવ્યા છે કે આશીર્વાદ? તેઓ કહે છે કે એ શોધ બાદ જગતના રાજકારણીઓએ અને આપણે કર્તાં ઉત્પાદન વધુ કરાવ્યો છે. એ મહાન વૈજ્ઞાનિક કહે છે કે માનવજાત પોતાનું નિકંદન કાઢી શકે એવી શક્તિ માનવના હાથમાં નજીકના ભવિષ્યમાં આવવાની છે અને એ હકીકત મને વ્યથિત કરે છે.

પ્રોફેસર ઓટો હાનનો જન્મ ઈ.સ. ૧૮૭૯ના માર્ચની આઠમી તારીખે ફ્રેંકફર્ટમાં થયેલો. ૧૮ વર્ષની ઉંમરે તેઓએ મારબર્ગ યુનીવર્સીટીમાં રસાયણશાસ્ત્રનો અભ્યાસ શરૂ કરેલો. ૨૭ વર્ષની વયે તેઓ બર્લીન યુનીવર્સીટીના રસાયણશાસ્ત્ર વિભાગમાં પ્રોફેસર બન્યા અને ૧૯૧૨મા નવા સ્થપાયેલ કૈસર વિલ્હેમ ઈન્સ્ટીટ્યુટમાં જોડાયા. ૧૯૨૮મા તેઓ સંસ્થાના નિયામક બન્યા. બીજા વિશ્વયુદ્ધ બાદ તેઓને યુદ્ધકેદી તરીકે ઇંગ્લેંડ લઈ જવામાં આવ્યા અને ૧૯૪૬માં તેઓ જર્મની પાછા ફર્યા.

અણુ-વિભાજનની શોધ સૌ પ્રથમ ૧૯૩૮માં થઈ. શોધનો પહેલો ઉપયોગ માનવજાતના હિતમાં નહિ પણ ભૂકમાં વિનાશ વેરવા થયો. ૧૯૪૨માં અમેરિકાએ ગણતરી શરૂ કરી અને ૧૯૪૫ના જુલાઈમાં પહેલો સફળ અખતરો થયો. એ માટે વીસ મીટર ઉંચો એક થાંભલો ઉભો કરવામાં આવ્યો. હવે ૧૯૪૫ના ઓગસ્ટની ૬ઠ્ઠી તારીખે પહેલો અણુબોંબ હીરોશીમા ઉપર ફેંકાયો અને જગત કંપી ઉઠ્યું. હાયડ્રોજન બોંબની શરૂઆતના જે પ્રહેલો અણુબોંબ બન્યું મનાય તે બાદ લોક મોટી સત્તા અણુ-સત્તા બનવા લાગી અને યુરેનીયમ મેળવવા સૌ મથતા રહ્યા.

આ બેવડી શક્તિનો ઉપયોગ વિનાશ અર્થે કરવામાં જેટલી ઝડપ થઈ તેટલી ઝડપ એનો ઉપયોગ માનવજાતના હિતાર્થે કરવામાં નથી થઈ. જો કે અણુશક્તિથી ચાલતાં વીજળીના કારખાના નખાયાં છે અને મહાસાગરમાં અણુશક્તિ સંચાલિત જહાજો પણ ફરતા થયાં છે. માનવી કલ્પનામાં ન આવે તેવી વાત આ બેવડી શક્તિની છે. અણુ-ન્યુક્લીયસ યાને Nuclear Particleનો વ્યાસ અણુના વ્યાસ કરતાં દસ હજારમાં ભાગનો છે. અણુનો વ્યાસ એક સેન્ટીમીટરના દસ કરોડમા ભાગ જેટલો છે. એ જોઈ ન શકાય પણ કલ્પનાથી ગણી શકાય।

એક રતલ યુરેનીયમમાં એટલા અણુ છે કે એકવીસ આંકડા મુકીએ ત્યારે એની સંખ્યા માંડ થાય. આવી મહાન શક્તિની શોધ જે ટેબલ ઉપર થયેલી તે અત્યારે જર્મન સંગ્રહાલયમાં છે. સાવ સાદાં સાધનો, સ્પ્રીંગ અને કાચની બેઠી નળીઓ, સીસાં, તાર, રસીઓ, કાળા રંગના ગોળા અને કાચનું નળાકાર એની શોધમાં વપરાયેલું. ૧૯૪૪માં એના શોધકને નોબેલ-પારિતોષિક આપવામાં આવેલું.

ત્રિવિધિઓમાં એટમ રાજ્ય, પાણીના ઊંચા જેવી કુદરત, ધરતીના ભેદ, અને અવકાશમાં વીસ હજાર ગજ ઊંચી દુરબીન વગેરે માનવજાતને આપ પમાડતી શોધખોળો આપણે જોઈ છે. એટલે આ અદ્ભુત શક્તિની સર્જનાત્મક રાજ્યતાનો આપણા ધ્યાન ઉપર લઈ આવી નથી. આવાસ-અંધ હવે આ વિરોધાભાસથી શક છે. વૈજ્ઞાનિકોમાં મતભેદ થાય છે, માં આ શક્તિનો ઉપયોગ કરવા સ્થિતિએ આપણે પહોંચ્યા છીએ. કિરણો વડે ધાતુઓને પારદર્શક બના (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૧૨)

માતાઓ બાળકોનું યોગ્ય ઘડતર નહીં કરે તો સરકારનો કરોડોનો ખર્ચ નકામો જશે

ગુરૂકુળ સુપામાં રવિશંકર મહારાજનું ઉદ્બોધન

સુપા : 'માતાઓએ બાળકોનું સારું ઘડતર કરવાનું છે. ફક્ત મોટાં કરી આપવાના નથી. એવો અભણ નથી. પાણ તો તેઓ પત્થર જેવા હૃદયમાં ઊંડા ઉતરી શકે છે. વેદ સાધુ પાસ નથી અને માતા સમો ગુરુ નથી.'

ગુરૂકુળ સુપાના વાર્ષિક ઉત્સવમાં શેઠ નારાયણ લાલ સાર્વજનિક ભવનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં ગુજરાતના લોકપ્રિય સેવક પૂજ્ય રવિશંકર મહારાજે ઉપર ના ઉદ્ગારો કાઢ્યા હતા.

શ્રી રવિશંકર મહારાજે વિશેષમાં કહ્યું કે ભારતની માતાઓએ બાળકો નાં શરીર સારાં બનાવવાનાં છે, મેલાં નહિ. એટલે કે અનાજને ભાર લાગે, આખું જીવન ભોગવી શકે એવી રીતે તેમનું ઘડતર કરવાનું છે.

વર્તમાન શિક્ષણ પ્રત્યે ઊંડો અસંતોષ વ્યક્ત કરતાં મહારાજશ્રીએ કહ્યું કે જુનાંના જમાનામાં સૂતાં ભણતરની કેળવણીની નિન્દા કરી હતી. આપણે પૂછીએ કે તો આ ઘરે એની ખાણ કરોડો રુપિયા ખર્ચો શા? તો કહે છે કે એમો ખાત્રે છે મારે આપીએ છીએ, જ્યારે લોકોને પૂછીએ ત્યારે તેઓ કહે છે કે સરકાર આપે છે તે લઈએ છીએ. આમ બંને અંધારામાં ગબડાય છે.

પવન આવે તેમ ઉડે

તેમણે કહ્યું: નિશાળમાં કોઈરીતે રસોઇ કરતાં શિખવાય છે અને ઘરે રસોઇઓ રસોઇ કરે છે. શિક્ષણ વર્ગમાં શિક્ષણ શિખવાય છે, પણ કર્યા કરવું જ શિરે છે ઘરમાં ગાયને ખપમાં નહીં રહે તેવું નામ અપાયેલું. આમ આજે તો ગુરુ અને વિદ્યાર્થીઓ જેમનો પવન આવે તેમ ઉડે છે.

ગુરૂકુળ પ્રત્યેની મમતાનો ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે કહ્યું કે મને ગુરૂકુળ પર ખુબ પ્રેમ છે. ખાસ કરીને ગુરૂકુળ ના વિદ્યાર્થીઓ પર. એમના પર મને ઘણી આશા છે. તેમના જીવનનું સાચું ઘડતર થાય અને તેઓ ભવિષ્ય માં પોતાને માટે તેમજ સમાજને માટે કામ કરી શકે તો તેજ તેમની સાચી પ્રાર્થના ગણી શકે.

ગુરૂકુળમાં ભરાયેલા આજના કાર્ય સંમેલનમાં ઘણા વિદ્વાનો અને સાધુ સંતોના વ્યાખ્યાન થયા હતાં. આ સંમેલનના પ્રમુખપદે શ્રી આનંદપ્રિયજી હતા.

ગુરૂકુળ સભાના પ્રમુખ ડોક્ટર ખડુભાઈ દેસાઈએ તેમજ મંત્રી શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામીએ રવિશંકર મહારાજ તથા પ્રાર્થના ભવનના દાની શ્રી ગજ-ભૂષણલાલ નારાયણજીનો કુમારશ્રી આભાર માન્યો હતો.

પ્રીન્સીપાલ દોલતરામ દેસાઈએ આપેલું રૂા. ૫ હજારનું દાન

ફીજીપુરની જ્યુબીલી હાઈસ્કૂલના પ્રીન્સીપાલ દોલતરામ મગનલાલ દેસાઈએ એમના સ્વર્ગસ્થ માતા-પિતાના સ્મરણાર્થે વેરમા નૂતન શિક્ષણ સમાજને રૂા. ૫૦૦૦નું દાન આપ્યું છે એમાંથી દર વર્ષે ચાર ગરીબ વિદ્યાર્થીઓને રૂા. ૫૦ શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવશે. શ્રી દેસાઈએ તત્ત્વજ્ઞાન અંગેના લેખો તથા કેટલાંક ગ્રંથો પણ લખ્યા છે.

મગદલ્લા બંદરનો વિકાસ થશેજ

અમદાવાદ

ગુજરાત સરકારના બંદર ખાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે ગુજરાતની વિધાનસભામાં કહ્યું હતું કે મગદલ્લા બંદરનો વિકાસ નહિ કરવાને કોઈ કારણ નથી. હાલમાં બંદરની ગોદી અને લોખંડ માટેની બાંધવાના ટેન્ડરો મંગાવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ અંદાજપત્રમાં લેખવામાં કરતાં તે ૩૦ થી ૩૫ ટકા ઊંચા હતા, આમ છતાં રસ્તાના બાંધકામનો માર્ગ મોકળો કરવામાં આવ્યો છે અને ગોદી બાંધવાના પ્રયાસો થઇ રહ્યા છે.

તેમણે કહ્યું કે જો અંદાજપત્રમાં મંજુર થયેલી રકમ કરતાં ટેન્ડરની રકમ ૧૦ થી ૧૫ ટકા વધુ હોય તો કોઈ માર્ગ પણ નીકળે, પરંતુ જો ૩૦ થી ૩૫ ટકા ભાવ ઊંચા હોય તો કંઇપણ થઇ શકે નહિ. આ પરિસ્થિતિમાં તો યોજનામાં ફેરફાર કરવો પડે.

વિધાનસભાના કોંગ્રેસી સભ્ય શ્રી પુરુષોત્તમલાલ દેસાઈએ ગોદીઓ અંગે ની માગણી પરત્વે બોલતાં ફરિયાદ કરી હતી કે ગોદી અને રસ્તા બાંધવાના કાર્યમાં કોઈપણ પ્રગતિ થઇ નથી. તેમણે માંગણી કરી હતી કે આ બંદરની ખીલવણી તુરત થવી જોઇએ અને તેમાં ખલાસીઓના કલ્યાણની બાબતો ભુલાવી જોઇએ નહિ.

વિધાનસભાએ આજે રૂા. ૧૦૨૯ કરોડની જમીન મહેસુલ ખાતા સહિતની કુલ રૂા. ૨૦૮૮ કરોડની અંદાજપત્રની માગણી મંજુર કરી હતી.

આજની ચર્ચા દરમીયાન સભ્યોએ ખારપાટ જમીનના વિકાસની જવાબદારી લેવાની સરકારની પાસે માગણી કરી હતી: તેમજ બંદરોના વિકાસ પરત્વે વધુ ધ્યાન આપવાની માગણી કરી હતી.

આજે ગોદીઓની બાબતની માગણી ઓની ચર્ચા સમયે, ગુજરાતના બંદર ખાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે કહ્યું હતું કે કેન્દ્ર સરકાર સંચાલિત ગુજરાતમાં આવેલા કંડલા બંદરની જકાતમાં ઘટાડો કરવા અંગેની અને તેની ખરાબ અસર ગુજરાત રાજ્યના અન્ય બંદરોની આવક ઉપર પડે છે તે ફરિયાદ પરત્વે રાજ્ય સરકારનું ધ્યાન દોરાયું છે. રાજ્ય સરકાર આ અંગેની તપાસ કરે છે અને જો માલુમ પડશે કે આવા ફેરફારથી રાજ્યના અન્ય બંદરોને ખરાબ અસર થાય છે, તો યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવશે.

ઔદ્યોગિક વિસ્તારો ના વિકાસ માટે કો. રચવાનો ગુજરાત સરકારનો નિર્ણય?

રાજકોટ :

ગુજરાત સરકારે ઔદ્યોગિક વિસ્તારો ના વિકાસ માટે કોર્પોરેશન રચવાનો નિર્ણય લીધાનું જાણવા મળે છે. આ ઔદ્યોગિક વિસ્તારમાં ઓછામાં ઓછી ૫૦૦ એકર જમીન હશે. આ ઉપરાંત જરૂરિયાત પ્રમાણે પાણી ડ્રેનેજ, રસ્તા, તાર ટેલીફોનની વ્યવસ્થા તથા રેલ્વે સાઈડીંગ જેવી સગવડો પણ હશે.

અત્યારે એવું જાણવા મળે છે કે આ વિસ્તારો, અમદાવાદ, વડોદરા, ભાવનગર, ખંભાત, અંકલેશ્વરની આસપાસ કરવામાં આવનાર છે. અને ક્રમશઃ આ યોજના વધારવામાં પણ આવશે.

આ કોર્પોરેશનની સ્થાપના માટે ગુજરાત સરકાર શરૂઆતમાં રૂા. ૬૦ લાખ રોકશે અને પાછળ વર્ષોથીજ આ કોર્પોરેશનની પોતાનું કામકાજ શરૂ કરશે એવું જાણવા મળે છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કં. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે નીચેના વીમા લઈએ છીએ:—
આગ, દરીયાઇ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સામે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૭૪, ૨૮૫૨૩, ૨૨૮૭૪.

તમને ખબર છે-
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેવી કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઈંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

પ્રેમ અને માનવતાનાં ઉચ્ચ મૂલ્યો, વિશ્વને તેની આજની
✻ કટોકટીમાંથી ઉગારી શકે ✻

દ્વારકા: "પરમેશ્વર પ્રેમસ્વરૂપ છે, અને જો કોઈ પણ દાવે પ્રેમની વિરુદ્ધ પાપ થાય તો તે પરમેશ્વર વિરુદ્ધનું પાપ થયું લેખાય" દ્વારકાપીઠ સંસ્કૃત અકાદમી અને ભારતીય માતદાસ ગોવિંદ સંસ્થાનું ઉદ્ઘાટન કરતાં આજે ઉપરાષ્ટ્રપતિ ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણને આ શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા. ઉપરોક્ત બન્ને સંસ્થાઓ જગદ્‌ગુરુ શંકરાચાર્યે સ્થાપેલી શારદાપીઠ વિદ્યાસભાએ શરૂ કરી છે.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણને જણાવ્યું હતું કે વિશ્વ આજે ઘણા કટોકટીભર્યા સમયમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. આજે વિજ્ઞાનીઓ અને શાસ્ત્રજ્ઞો માનવના અસ્તિત્વ માટે ભારે ભય અને ચિંતા ઉપજાવી રહ્યાં છે. જો આજે વિશ્વ માનસિક સમતુલા રહિત બન્યું હોય અને અણુશસ્ત્રો સમતુલા રહિત માનસિક હાલતમાં મૂકાયાં હોય તો તેનું કારણ એ છે કે, ઉચ્ચ માનવ મૂલ્યોને સમર્પિત જીવન તરફ દોરી જનાર અને ટકાવી રાખનાર નિશ્ચિત ખ્યાલ કે હેતુ તેમના અંતઃકરણમાં રહ્યો નથી.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે આજે જે સમાજ અજંપાભરી સ્થિતિમાં છે તો તેનું કારણ એ નથી કે, સમાજમાં બુદ્ધિશાળી અણુશસ્ત્રો નથી. વિશ્વમાં આફતોની હોનારતનું શું પરિણામ આવશે એ જાણનાર બુદ્ધિમાન વ્યક્તિઓ દુનિયાની સામે હાજરી રહેલા વિનાશ અને અંધાધૂંધીના ભયને ટાળવા માટે જોઈતી બુદ્ધિ કે સમજણ પર્યાપ્ત નથી. જો માણસે વધુ ઉચ્ચ સપાટી પર કાર્ય કરવાનું હશે તો બુદ્ધિથી વિશેષ કંઈક તેનામાં હોવું જોઈશે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને રૂઢિ ઘણાં પ્રાચીન છે. આ સંસ્કૃતિ અને રૂઢિ આજે રાષ્ટ્રના એક સર્જનાત્મક યુગમાંથી પસાર થઈ રહ્યાં છે. આજે જે નવી આવી પડી છે ત્યારે આવશ્યક અને ગુણવાન જે કંઈ હોય તેને નવજીવન આપવું જોઈએ. જીવન અને મરણ પામેલા વચ્ચે વિવેકપૂર્વક આપણે ભેદ પાડવો જોઈએ. જરૂર જે કંઈ હોય તેને પ્રેમ અને પ્રોત્સાહન આપવાં જોઈએ.

ધર્મ વિનાનું પાંડિત્ય

ત્યાર પછી ઉપરાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું હતું કે: આધ્યાત્મિક દીક્ષા વિનાનું પાંડિત્ય આપણને વધુ આગળ લઈ જઈ ન શકે. આધ્યાત્મિક પાર્શ્વભૂમિકા વિનાની સાક્ષરતા રાક્ષસોના સર્જન તરફ જ દોરી જશે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ અને ધર્મ હંમેશા બદલતા સંજોગોને અનુકૂળ થતા આવ્યા છે, અને અન્ય ધર્મોના માનવી જેનો પણ તેમણે ખોળામાં સમાવેશ કર્યો છે.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણને આ સંસ્થાને સફળતા પ્રાર્થી હતી.

ડૉ. જીવરાજ મહેતા

સમારંભના પ્રમુખપદેથી ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ દ્વારકામાં ઉપયોગી શૈક્ષણિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ આ સંસ્થાઓ દ્વારા શરૂ કરવા માટે જગદ્‌ગુરુ શંકરાચાર્યને અભિનંદન આપ્યાં હતાં, અને કહ્યું હતું કે, પ્રાચીન સંસ્કૃતિ અને શાસ્ત્રોનો સાચો અર્થ સામાન્ય માણસ સમક્ષ રજૂ કરવાનું ઘણું જરૂરી બન્યું છે. આ કાર્યમાં રસ ધરાવતા વધુ માણસો આગળ આવશે એવી મને આશા છે. રાજ્ય સરકાર આવી સંસ્થાને મદદ કરવા હંમેશા રાજી છે.

[illegible] સિંચાઈ અને વીજળી ખાતાના નાયબપ્રધાન શ્રી [illegible] હતા, જે આ પ્રસંગે બોલતા કહ્યું હતું કે, ભૂતકાળની સંસ્કૃતિ અને પરંપરા તરફ બુદ્ધિ વાળવાનો સમય આવ્યો છે.

આ પ્રસંગે જગદ્‌ગુરુ શંકરાચાર્યે ડૉ. રાધાકૃષ્ણને આશીર્વાદ આપ્યા હતા.

નાણાંપ્રધાને સામ્યવાદીઓનેતો બોલતા જ બંધ કરી દીધા

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુની ગેરહાજરીમાં લોકસભાના કાર્યવાહક નેતા તરીકે નાણાંપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ અંદાજપત્ર પરની ચર્ચાનો જે જવાબ આપ્યો છે તેથી એ બતાવી આપ્યું છે કે તેઓ કેટલા શક્તિશાળી અને લોખંડી મનોબળવાળા નેતા છે.

તેઓ પ્રતીતિપૂર્વક માને છે કે સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિ પછીનાં વર્ષોમાં ભારતે આર્થિક ક્ષેત્રે સારી એવી સંગીન પ્રગતિ કરી છે અને આવતાં વર્ષોમાં પણ આ પ્રગતિ ચાલુ રહેવાની છે.

જો કે તેમણે પ્રવચનનો મોટો ભાગ શાસન અને સરકારની નીતિઓનો બચાવ કરવા પાછળ રોક્યો હતો તેમ છતાં પણ તેમણે વિરોધ પક્ષના સભ્યોને સણસણતો જવાબ આપવામાં કાંઈ જ બાકી રાખ્યું નથી. સામ્યવાદીઓની તો તેમણે બોલતી જ બંધ કરી દીધી છે. શ્રી મોરારજીભાઈના જવાબે તેમની ટીકાખોરીનું તાળું જ મારી મૂક્યું છે.

સાથે સાથે તેમનામાં રમૂજનો ભાવ પણ છે, તે પણ આ પ્રવચનનો અભ્યાસ કરતાં જણાઈ આવે છે.

સુપરસોનિક વિમાન બનાવનાર એશિયાનો પ્રથમ દેશ છે ભારત

બેંગ્લોર: દુનિયામાં સુપર સોનિક (અવાજથી વધુ વેગવાળાં) વિમાન બનાવતા દુનિયાના પાંચ દેશોમાં હવે ભારત પણ ટૂંક વખતમાં જોડાશે, એમ આજે અહીં જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. હિંદુસ્તાન વિમાન કંપનીના એક પ્રવક્તાએ પત્રકારો સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાન ફાઇટર ૨૪ (એચ. એફ. ૨૪) કે જે પ્રથમ આખું સુપર સોનિક વિમાન છે અને હિંદુસ્તાન કારખાનામાં બંધાયું છે, તેના પ્રાથમિક પ્રયોગો કરાઈ રહ્યા છે, જેમાં બહુ સંતોષકારક પ્રગતિ થઈ છે અને ભાવિ માટે બહુ સુંદર આશા આપે છે. એશિયામાં આ જાતનું આ પ્રથમ સાહસ છે અને બીજા દેશોમાં પણ માત્ર ઇંગ્લાંડ, અમેરિકા, રશિયા, ફ્રાંસ અને સ્વીડને જ આવાં લડાયક વિમાનોમાં વિકાસ સાધ્યો છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને છાંયડે	શી. ૩-૦
કોઈ ગોરા કોઈ કાળા	શી. ૭-૦

તિબેટમાંના હિંદી વેપારીઓ પ્રત્યે ચીનનું
અક્કડ વલણ

નવી દિલ્હી: લોકસભાના કાર્યવાહક આગેવાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ લોકસભામાં કહ્યું કે તિબેટમાંના ભારતીય વેપારીઓ પ્રત્યે ચીનાઓ વાજબી વલણ અખત્યાર કરે એવું હાલમાં લાગતું નથી.

શ્રી હેમ બરૂઆએ તેમને પ્રશ્ન કર્યો હતો કે ચીનાઓએ ભારતીય વેપારીઓ પર ભારે કરવેરા નાખ્યા છે એ વાત સાચી છે? ભારત-તિબેટના વેપારમાં વધુ મુશ્કેલી ન આવે તે માટે સરકારે તેમને વાજબી વલણ કરવાનું સમજાવ્યું? એના ઉત્તરમાં શ્રી દેસાઈએ ઉપર મુજબ કહ્યું હતું.

આ પહેલાં વિદેશ ખાતાના નાયબ મંત્રી શ્રી [illegible] શ્રી [illegible]ને જણાવ્યું કે તિબેટમાંના ભારતીય વેપારીઓની હાડમારી દૂર કરવા માટે ચીની સરકાર અને તિબેટના સ્થાનિક વેપારીઓ સાથે વાટાઘાટ થઈ છે પણ તે વ્યર્થ ગઈ છે એમ છતાં રાજદૂતો મારફત આ હાડમારીઓ દૂર કરવાનું કામ ભારત સરકારે ચાલુ રાખ્યું છે.

વેપારીઓને જે હાડમારી સહેવી પડે છે તેમાં હરફરીનાં નિયંત્રણો, ચીની ચલણ દાખલ થતાં નડતી ચલણની હાડમારી, આવકવેરો, આયાત જકાત અને ચોખા રેશન વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ભારત આવેલા ચીની વેપારીઓ પર શા માટે નિયંત્રણો નહિ નંખાય? એવા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં શ્રી દેસાઈએ કહ્યું કે આપણે આપણી અને તેઓ તેમની પરંપરા જાળવે છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
[illegible] જડશે, [illegible] ભળશે, પ્રમાણિક ટકાશે
જ્યારે ત્યાં નીચેની ઉપયોગી વસ્તુઓ મળે છે
સ્ત્રીઓ માટે: ચોળીઓ, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની સાડીઓ, રીબનો પણ મળશે તથા તમામ જાતના જરસીઓ, પુલોવર, કાર્ડીગન, સ્ટોકિંગ, ચડ્ડી, બ્લાઉઝ વિ.
બાળકો માટે: [illegible], ટોપી, [illegible], [illegible], ચડ્ડી, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] વિ.
ઉત્તમ ભારતીય [illegible], રંગના કાપડ, ખાદી, વિ.
વેપાર માટે [illegible], કસ્ટમ રહિત [illegible], ઇન્ડેન્ટ્સ.
વિલંબ શા માટે! આજે જ [illegible] !!
[illegible]: [illegible] ફેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન: [illegible] — [illegible], — પો. બો. [illegible]
માસ્તર બિલ્ડિંગ્સ — ૬૪ [illegible] સ્ટ્રીટ, — [illegible]

વિવિધ વર્તમાન

નેહરૂને કેનેડીનું નિમંત્રણ

ન્યુયોર્ક: પ્રમુખ કેનેડીએ શ્રી નહેરૂને અમેરીકાની મુલાકાત માટેનું આમંત્રણ પાઠવ્યું છે. પરંતુ બંને નાયકો વચ્ચેની આ સંભવિત મુલાકાત માટે કોઈ તાત્કાલિક યોજના નથી.

પ્રમુખ કેનેડીનું આ આમંત્રણ શ્રી નહેરૂને પહોંચાડનારા શ્રી હેરીમેને જણાવ્યું છે કે બંને આગેવાનોને પરસ્પર અનુકૂળ પડે અને તેઓ સગવડ રૂપ જોવા સમયે આ મુલાકાત ગોઠવાશે.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ પાછળથી પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે પ્રમુખ કેનેડીને મળવાનું મને ગમશે, પરંતુ હાલતુર્ત એ માટેનો કોઈ કાર્યક્રમ નથી.

વડા પ્રધાન નહેરૂએ શ્રી હેરીમેનને જણાવ્યું હતું કે પ્રમુખ કેનેડીને મને મળવાની જેવી ઉત્કંઠા છે એવીજ ઉત્કંઠા મને પણ પ્રમુખ કેનેડીને મળવા માટે છે.

શ્રી હેરીમેને કહ્યું કે પ્રમુખ કેનેડી નજીકના ભવિષ્યમાં ભારતની મુલાકાતે આવે એવી કોઈ યોજના નથી

સીગરેટ પીનારાનું ઘટતું આયુષ્ય

ટોરોન્ટો: રોજનું એક પાકીટ સીગરેટ પીનારા પોતાની જીંદગીના આઠ વર્ષનું દાન કરે છે અને બે પાકીટ પીનાર ૧૮ વર્ષનું દાન કરે છે. સીગરેટ પીવાથી ઓછા થતા આયુષ્યનું આ પ્રમાણ દેખાતું એક જાણીતા અમેરિકન વિજ્ઞાનીએ અહીં જણાવ્યું હતું.

રસાયણશાસ્ત્રમાં નોબેલ ઇનામ જીતનાર ડૉ. લીનસ પોલીંગે યુનીવર્સીટી વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ બોલતાં અહીં કહ્યું હતું કે માણસ સીગરેટ પીવામાં જેટલો સમય વિતાવે છે તેનાથી બમણો સમય તે જીંદગીમાંથી ગુમાવે છે. એક કલાક સીગરેટ પીવી એ એક કલાક જેટ વિમાનમાં પ્રવાસ કરવા જેટલી ખતરનાક છે.

રંગભેદ નાબુદ નહીં થાય ત્યાં સુધી ભારત જંપવાનું નથી

રાષ્ટ્રસંઘ. રાષ્ટ્રસંઘની ૯૯ સભ્યોની ખાસ સમિતિ સમક્ષ ભાષણ કરતાં ભારતના કાયમી પ્રતિનિધિ શ્રી સી. એસ. ઝાએ જાહેર કર્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી જ્યાં સુધી રંગભેદ અને અહિંદના અનિષ્ટનો અંત નહિ આવે ત્યાં સુધી ભારત જંપશે નહિ.

શ્રી ઝા દક્ષિણ આફ્રિકામાંના ભારતીઓ અને પાકિસ્તાનીઓ પ્રત્યેના વર્તાવના પ્રશ્ન અંગે બોલી રહ્યા હતા.

તેમણે કહ્યું કે રંગભેદને ખતમ કરવાની આ ઝુંબેશને ભારત અને અન્ય રાષ્ટ્રોના ટેકો મળેલો છે અને રાષ્ટ્રસંઘના ખતપત્રની એને મંજુરી છે. અમારી આ ઝુંબેશમાં માનવ સિદ્ધાંત સમાયેલા છે અને અમારા માટે એ શ્રદ્ધાનો પ્રશ્ન છે.

હવાની ચોરીનો અપરાધ!

ન્યુયોર્ક: હવામાનને લગતી વિશ્વ-સંસ્થાના બે નિષ્ણાતો આફ્રિકામાં ગીનીઆ ખાતે હરિકેન હવામાનનો અભ્યાસ કરતા હતા તે દરમીયાન તેમણે હવાના નમુના લીધા હતા તેથી ત્યાંના સત્તાધીશોએ વહેમ પડ્યો કે આ માણસો ગીનીઆની સુખાકર અને કિંમતી હવા એ રીતે દુશ્મનોને પુરી પાડે છે. એટલે તેમને તરત ગીરફતાર કરી નાખવાનો હુકમ મળ્યો પરંતુ તેમણે ફુગ્ગાની દરમીયાનગીરી માટે માંગણી કરી અને તેથી મારમાંથી બચી ગયા. નિષ્ણાતો ગીનીઆ ગિરફતારમાંથી બચીને પાછા ગયા છે.

ભારતે સામ્યવાદી દેશોને આપેલી ગંભીર ચેતવણી

નવી-દીલ્હી. લાઓસમાં પરિસ્થિતિ વધુ વિષમ બનતી ન અટકે તે માટે ભારત સરકારે સામ્યવાદી રાષ્ટ્રોને ચેતવણી આપી છે કે લાઓસના ઉત્તરના વાદીઓ મીકોંગ નદીને કિનારે પહોંચી જશે તો અમેરીકા અને થાઈલેન્ડ તરતજ તે સામે પગલાં લેશે.

સામ્યવાદી તરફી ટોળીઓ થાઈલેન્ડની સરહદે આવી પહોંચતાં અમેરીકા અને થાઈલેન્ડ પગલાં લે એવી સંભાવનાથી ભારતને ચિંતા થઈ રહી છે. ભારતના રાજદુત શ્રી રતનેએ વિદેશી દૂતાવાસોની તથા લાઓસના પ્રધાનોની મુલાકાત લીધી હતી. પરંતુ એ મુલાકાત વિષે કાંઈ પણ નિવેદન કરવામાં આવ્યું નહોતું.

લાઓસમાં કોરિયા જેવો બનાવ ન બને તે માટે ભારતે પૂર્વ અને પશ્ચિમનાં રાજ્યો વચ્ચે મધ્યસ્થી તરીકે કામ કરવા માંડ્યું છે. પશ્ચિમના રાજ્યોના રાજદુતો તથા મોસ્કોની સરકારના સંદેશાઓ શ્રી રતનેએ ભારત સરકારને મોકલી આપ્યા છે. ભારત સરકારે આ પત્રો સાથે ઉપરોક્ત ચેતવણી પણ આપી દીધી છે.

આંગળાંની છાપ લેવાનો નિર્ણય

કોલંબો: સિલોન સરકાર થોડા જ સમયમાં ગેર કાયદેસર રીતે પરદેશીઓના ચાલુ રહેલા વસવાટ સામે મોરચો માંડનાર છે, અને તે સિલસિલામાં પ્રાથમિક પગલા તરીકે તમામ બીન-સિલોનવાસીઓના આંગળાની છાપ લેવાની કાર્યવાહી ચાલુ થવાની છે એવી માહિતી મળે છે.

પરદેશ કચેરીના અધિકારીઓને વડા પ્રધાન શ્રીમતી ભંડારનાયકે જણાવ્યું છે કે, સિલોનમાં સંખ્યાબંધ પરદેશીઓ ગેરકાયદે વસવાટ ચાલુ છે, અને આંગળાની છાપ સીવાય આવા માણસોને ઓળખી કાઢવાનું મુશ્કેલ બને છે.

વડા પ્રધાને દરિયાઈ માર્ગે સીલોનમાં ગેરકાયદે વસવાટ માટે આવતા માણસોને અટકાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં નૌકાની મદદ લેવા સુચવ્યું હતું.

છોડેલું રોકેટ

ટોકીઓ: રશીયાએ આંતરગ્રહ સ્ટેશન નામનું રોકેટ શુક્રની દિશામાં છોડ્યું હતું. એ રોકેટ આવતા મેના પાછલા પખવાડીયામાં શુક્રના પ્રદેશમાં પહોંચશે. રોકેટનું વજન ૧,૪૨૦ રતલ છે.

અણુધડાકા અને પરીણામ

જીનીવા: અમેરીકાના [illegible] કાર્યક્રમમાં વપરાતા તમામ પ્રકારની અણુ ભઠ્ઠીઓની તપાસ રશિયાના વૈજ્ઞાનિકોને કરવા દેવા બાબતમાં અમેરીકા સંમત થયું છે.

બ્રિટન, અમેરીકા અને રશિયાની બનેલી આ પરિષદમાં અમેરીકન પ્રતિનિધિ આર્થર ડીને જણાવ્યું હતું કે ગયા ઉનાળામાં રશિયાએ જે માગણી કરી હતી તે માગણીઓને અમેરીકા સ્વીકાર કરે છે અને જેના કારણે અણુઅખતરા અંગેના ધડાકા કેમ થાય છે અને એનું શું પરિણામ આવ્યું વગેરે તપાસવાની રશિયાના વૈજ્ઞાનિકોને છુટ આપવામાં આવે છે.

ચીનની અન્ન અછતનું જીવતું જાગતું ચિત્ર

પેકીંગ. આવતા ચીની નવા વર્ષના ઉત્સવ માટે વધારાનું રેશન અપાયું હોવાથી પેકીંગ શહેરમાં અનાજની વહેંચણી કરવાના કેન્દ્રો પર રેશન લેનારાઓની લાંબી કતાર જામી હતી.

મુખ્ય શેરીઓમાં અને નાની ગલીઓમાં પુરુષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકો શિયાળાની ઠુંઠવતી સવારમાં જ્યાં માછલી, માંસ, શાકભાજી અને રેશન લેવાની ટોપલીઓ આપવામાં આવતી હતી તેવા જરૂરતા સાધન સામગ્રી વાળા કેન્દ્રો પર કતારમાં ઉભા હતા.

વિશ્વાસપાત્ર વર્તુળો જણાવે છે કે, પેકીંગમાં આવતા ખાસ ખાણામાં વ્યક્તિદીઠ આશરે અડધો રતલ માછલી અને બે ઔંસ માંસ તેમજ રુચિકર સફેદ કોબીજ, ગાજર અને બીજા શાકોનો સમાવેશ થાય છે. કેટલાક લોકોને રાંધવા માટેનું તેલ પણ અપાતું હતું.

ગામો, શહેરો તેમજ ગામ વિસ્તારોને પણ પરંપરાગત તહેવારની ઉજવણી માટે ખાસ ખોરાક મળી રહ્યો છે કે નહીં તે જાણવા મળ્યું નથી.

ગયા વરસની કુદરતી આફતોને કારણે પુરતો પાક થયો ન હોવાથી ચીન ખાતે શિયાળામાં ખાવાની ખાદ્ય વસ્તુઓની ભારે તંગી વર્તાઈ રહી છે.

રૂસમાં થનારી ખેતીવાડી ખાતાની પુનર્રચના

મોસ્કો: સોવીયેટ સરકારે ખેતીવાડી ખાતાની પુનર્રચના કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે એમ સમાચાર સંસ્થા 'ટાસે' જણાવ્યું હતું અને સરકાર તેમજ સામ્યવાદી પક્ષની મધ્યસ્થ સમિતિના આ અંગેના સંયુક્ત ફરમાનનો હવાલો આપ્યો હતો.

—અમદાવાદ: શહેરી સ્થાવર મિલકત કર દૂર કરી આમાના ૧૨ [illegible] અમદાવાદ સુધરાઈના તાજેતરના નિર્ણયનો અમલ મુલતવી રાખવા શ્રી સ્વામી પ્રસાદ [illegible] એક પત્ર દ્વારા નગરપતિને વિનંતી કરી છે.

ચોપડાઓ
હાથ ગુંથણીનું અજોડ ઊન અને સૂતર.

[illegible] ખાતરી

☆ સુજ્ઞની પસંદગી
☆ નવાજ રંગો—સુંદર અને નમુનેદાર ઉન
★ આધુનિક જમાનાને ઉચિત ફેશન
અમારા કેપટાઉન અને પોર્ટ એલીઝાબેથની બ્રાંચોની
પધરામણી ખાસ કરો.
[illegible]
હોલસેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ
એમ. જુસબ
જુસબ બીલ્ડીંગ, ૪૪૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, [illegible].
ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૧૬ પો. બોક્સ ૧૬૦૬,
તાર અને કેબલ એડ્રેસ "[illegible]" [illegible]

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૨-૪-૧૯૬૧.

સુરત જીલ્લાના ભાગલા પડશે

અમદાવાદ: ગુજરાત સરકારના મુલ્ક અને જંગલખાતાના પ્રધાન શ્રી રસિકલાલ પરીખે વિધાનસભામાં નિર્દેશ કર્યો હતો કે ગુજરાત સરકાર સુરત જીલ્લાને બે ભાગમાં વહેંચવાનું વિચારે છે. ગોધરા, જમીન મહેસુલ અને દુકાળ રાહતની માગણીઓની ચર્ચા સમયે, કોંગ્રેસી સભ્ય શ્રી નારણભાઈ રાઠોડે માગણી કરી હતી કે વ્યારાને મહાલને તાલુકાનો દરજ્જો આપવો જોઈએ. શ્રી રસિકલાલે તેના જવાબમાં કહ્યું હતું કે સુરત જીલ્લો મોટો હોઈ લેતાં એમ લાગે છે કે તેને બે ભાગમાં વહેંચવો પડશે. સુરત જીલ્લાને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવે તે સમયે વ્યારાને તાલુકાનો દરજ્જો આપવાનું વિચારણામાં આવશે.

ઉદ્યોગપતિઓ યાદ રાખે કે

જબલપુર: નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ મધ્ય પ્રદેશ વેપારી ચેમ્બર માં પ્રવચન કરતા સરકારની કરવેરાની નીતિનો મક્કમતાથી બચાવ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે ઉદ્યોગપતિઓ એટલું જાણી લે કે સમાજવાદી સમાજ રચનાના હેતુને આ દેશ વરેલો છે અને સરકારને જેની પાસે સંપત્તિ છે તેના પાસેથી આવક મેળવી જેની પાસે કંઈ નથી—જે કમાતા નથી તેમને તેનો લાભ આપવાનો છે.

ભારતનું જાહેર દેવું કેટલું?

લોકસભામાં શ્રી રઘુનાથસિંહે પૂછેલા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં, ભારત સરકારના નાણાપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ કહ્યું હતું કે ભારતનું કુલ જાહેર દેવું રૂ. ૪૯૦૧ કરોડનું છે. તેમાં વિદેશી રાષ્ટ્રોની લોનો કુલ રૂ. ૮૪૬ કરોડની છે. ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન વિદેશી રાષ્ટ્રો ને વ્યાજ પેટે રૂ. ૨૦ કરોડનું હુંડીયામણ ચુકવવામાં આવ્યું છે. જાહેર દેવા ઉપર આપવાનું વ્યાજ નીચે મુજબ હતું. ૧૯૫૯-૬૦માં વ્યાજ રૂ. ૧૨૯ કરોડનું ચુકવવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૬૦-૬૧ના સુધારેલા અંદાજપત્રમાં રૂ. ૧૪૩ કરોડ ફાળવવામાં આવ્યા હતા.

ભરૂચના ખંડીયેર મકાનમાંથી મળેલા મોગલયુગના સિક્કા

ભરૂચના જુના બજારમાં જુની કાતરીપોળમાં આવેલા વર્ષો જુના એક ખંડીયેર મકાનમાંથી આજે બપોરે જુના મોગલયુગના ચાંદીના સિક્કાઓ મોટા પ્રમાણમાં મળી આવ્યા હતા. લોકો તેમાંથી ઘણા લઈ ગયા હતા. આ સિક્કાને લુંટીને લઈ ગયા હતા. સાંજે પોલીસને ખબર પડતાં તપાસ આરંભી હતી.

લાંચ લેવા માટે એક વર્ષની કેદ

સુરત: વલસાડના રેલવે જમાદાર અમરસિંહ ગુલાબસિંહને વલસાડના ચીમનલાલ દેવચંદ ગુરજીયા સામે ગઠરીના કેસમાં તે એ રૂ. ૧૫ આપે તો તેની સામેના કેસમાં છુટી જશે એમ જણાવી રૂ. ૧૫ની લાંચ લેવા માટે તેમજ ધમકી આપવા માટેના એ ગુના હેઠળ એક એક વર્ષની સખત કેદની સજા અને રૂ. ૫૦નો દંડ અથવા એક માસની વધુ સખત કેદની સજા વધારાના સેશન્સ જજ શ્રી સુનાવાલાએ કરી છે. અને બેઉ સજા સાથે ભોગવવાનો હુકમ કર્યો છે.

પદ્મશ્રીથી નવાજીને સરકારે ખિતાબની શોભા વધારી છે

મરોલી: 'મીઠુબેન પીટીટ જેવા મૂક સેવકને પદ્મશ્રીની નવાજેશ કરી સરકારે પોતાનું જ બહુમાન કર્યું છે એમ હું માનું છું. સુપાત્રોની પુરતી કદર ન થાય એ સમય હવે રહ્યો નથી. મીઠુબેનની લાંબા સમયની સેવા પછી સરકારે કદર કરી છે માટે સરકારને ધન્યવાદ ઘટે છે" આજે મીઠુબેન સન્માન સમીતી તરફથી કસ્તુરબા સેવાશ્રમના મકાને સમારંભમાં શ્રી મીઠુબેન ને સન્માનપત્ર અર્પણ કરતાં મુખ્ય મહેમાન શ્રીમતી હંસાબેન મહેતાએ આવા ઉદ્ગાર કાઢ્યા હતા.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે મીઠુબેન માટે જેટલું કહીએ એટલું ઓછું છે તેઓ તેમનું સેવાકાર્ય ચાલુ રાખવા તંદુરસ્ત રહે એમ હું ઇચ્છું છું.

પોર્ટુગલ તેની વસાહતોના બંધારણીય દરજ્જામાં ફેરફાર કરશે નહિ

લીસ્બન: પોર્ટુગીઝના પરદેશ ખાતા ને લગતા એક અધિકારીએ આજે જણાવ્યું હતું કે પોર્ટુગલ તેના દરિયાપારના પ્રદેશો માટે કોઈ બંધારણીય ફેરફાર કરવાનું વિચારતું નથી. પોર્ટુગીઝના રાજકીય બંધારણ અનુસાર પોર્ટુગીઝ ના દરિયાપારના પ્રદેશોમાં આર્થિક મહેસુલી અને વહીવટી તંત્ર છે.

'અંગોલા અને મોઝામ્બીક' માટે બંધારણીય ફેરફાર થઇ રહ્યા છે કે જેથી પોર્ટુગીઝ પ્રદેશોને, આર્થિક, મહેસુલી અને સ્વતંત્ર વહીવટી તંત્ર મળે એવા અખબારી અહેવાલ પર તેમણે ઉપર મુજબની ટીકાટીપ્પણી કરી હતી.

શ્રી કેનેડીએ શ્રી નહેરૂ પર રાજદુત દ્વારા પાઠવેલો ખાસ સંદેશો

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ એ પ્રમુખ કેનેડીના ખાસ રાજદુત શ્રી એવેરીલ હેરીમેન સાથે વિદેશ ખાતામાં ૩૫ મીનીટ સુધી પ્રાથમિક મંત્રણાઓ કરી હતી. શ્રી હેરીમેને પ્રમુખ કેનેડીનો ખાસ સંદેશો શ્રી નહેરૂને સુપરત કર્યો હતો.

વાવાઝોડાથી આસામમાં નુકસાન

[illegible]: આસામના દરંગ જિલ્લામાં ગઈ સાંજે ભયંકર વાવાઝોડું ફૂંકાતા આખા વિસ્તારમાંના ગામો ખાસ નુકસાન પામ્યા હતા. ઝુંપડાં ના ઘણાં છાપરાં ઉડી ગયા હતાં. જો કે કોઈ જાનહાનિ થઇ હોવાનું જણાવાયું નથી.

સેદીયાઘાટ નજીક બ્રહ્મપુત્રા, લોહિત, દિબાંગ અને નોઆદિહીંગ નદીઓની સપાટી ઝડપથી ચઢતી જતી હોવાનું જણાવાયું હતું.

ઉત્તર આસામના ખીલ મંડીના અહેવાલ જણાવે છે કે ઉત્તર આસામ ના સમગ્ર ચાના બગીચાના વિસ્તારમાં વરસાદની ઝડીઓ ચાલુ છે. તોફાની વરસાદનું વાતાવરણ પ્રવર્તે છે.

આથી ચાના નવા પાકને કેટલું નુકસાન પહોંચ્યું છે તે તાત્કાલિક જણાવાયું નથી એમ અહેવાલ જણાવે છે.

બે 'બોઇંગ' વિમાનો ખરીદાયાં

નવી દિલ્હી: નાગરીક વિમાનખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી અહમદ મોહીઉદ્દીને આજે લોકસભાને એવી ખાત્રી આપી હતી કે એર ઇન્ડીયા ઇન્ટરનેશનલ વપરાશ માટે બે 'બોઇંગ' વિમાનોની કરેલી ખરીદીને સરકારે માન્ય કરી છે. આ ખરીદી તમામ જાતના વિમાનોની ઝીણી તપાસ બાદ કરાઈ હતી.

ભારતીય હાઈકમીશનર

નવી દિલ્હી: ભારતના પાકિસ્તાન ખાતેના નવા હાઈકમીશનર તરીકે દિલ્હીના વડા કમીશનર શ્રી ભગવાન સહાયની નિમણૂક થશે એવી માહિતી મળે છે.

શ્રી રાજેશ્વર દયાલની કોંગો ખાતે રાષ્ટ્રસંઘના ખાસ પ્રતિનિધિ તરીકે નિમણૂક થયા પછી કરાંચીમાં ભારતીય હાઈ કમીશનરની જગ્યા ખાલી જ રહી છે.

રાણીના સત્કાર પાછળ મુંબઇએ કેટલો ખર્ચ કર્યો?

મુંબઈ: મહારાણી એલીઝાબેથ અને ડયુક ઓફ એડીનબરાએ ગયે મહિને મુંબઈની મુલાકાત લીધી ત્યારે મહારાષ્ટ્ર સરકારે તે અંગે રૂ. ૧,૨૮,૨૭૪૨ ખર્ચ કર્યો હતો, એમ મહેસુલ પ્રધાન શ્રી પી. [illegible] રાજ્ય વિધાન સભામાં જણાવ્યું હતું. આમાંના ૧,૧૮,૩૭૭ રૂ. ભારત સરકારને ખાતે નાખવામાં આવ્યા છે.

શાળાઓના તમામ વિદ્યાર્થીઓને મફત ભોજન આપો

નવી દિલ્હી: તમામ રાજ્ય સરકારો ને કેન્દ્રે હવે સુચવ્યું છે કે, તમામ શાળાઓમાં જરૂરત મફત ભોજન બધાં બાળકોને આપવાની યોજનાનો ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનાની મુદતમાં અમલ થવો જોઈએ.

આયોજનપ્રધાન શ્રી નંદાએ સંસદીય કોંગ્રેસ પક્ષની ખાસ સમીતીને આ માહિતી આજે આપીને કહ્યું હતું કે, રાજ્યોને આ માટે પુરતાં નાણાં અપાશે.

૬૫ પછી પણ અંગ્રેજી ચાલુ રહેશે

નવી દિલ્હી: ૧૯૬૫ પછી અંગ્રેજી ને સહભાષા તરીકે ચાલુ રાખવાની વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ જાહેરાત કરી હતી. તેના અમલ માટે વટહુકમ કાઢવાનો ખરડો ટુંક સમયમાં રજુ કરવામાં આવશે એમ શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ આજે લોકસભામાં જાહેર કર્યું હતું.

ગુજરાતી રેકોર્ડો
હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.
૨૦ રેકોર્ડોનું પાર્સલ કેવળ શી. ૩૦-૦
રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે.
જેના "કેટલોગ લિસ્ટ" શી. ૦-૧ માં છુટી મળી શકશે.
આવી તક અને લાભ ઉઠાવી ચુકશો નહિ. પેકીંગ મફત—પોસ્ટેજ મોકલશો—
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
રૂમ ૨, અજમેરી આરકેડ, ૧૦૩ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૯૦૪, — ડરબન

ટૂંકી વાર્તા

અનોખી ભેટ

રૂપાંતર: શ્રી વ્રજલાલ વસાણી

(ગયા અંકથી ચાલુ)

અનિલ વીરાની મુલાકાતે જતો હતો ત્યારે વીરાએ એને પોતાના ફ્લેટની ચાવીઓ આપી રાખી હતી અને તે ચાવી હજુ પોતાની પાસે રહેલી હોવાથી તેણે પોતાની જાતને ધન્યવાદ આપ્યા.

બીજે દિવસે અનિલ તો રાતે આઠ વાગ્યાની જ રાહ જોઈ રહ્યો હતો. પોતાની પાસેની ચાવીની મદદથી વીરાના ફ્લેટ [illegible] તે અંદર દાખલ થયો. તેણે કબાટ, ટેબલ વગેરેનાં ખાનાં ચૂપકીદીથી ફંફોસવા માંડ્યાં. ખાનાંઓ ચાવીથી બંધ કરેલાં નહોતાં અને બંધ હોત તો તોડીને પણ પોતાના પત્રો મેળવવાનો નિર્ણય કરીને જ અનિલ આવ્યો હતો.

થોડી મિનિટો પસાર થઈ ગઈ પણ પોતાને જે જોઈતું હતું તે તેને જડ્યું નહિ. તેણે છબીઓની પાછળ, ચિત્રની નીચે અને સોફા-ખુરશીનાં કુશનની નીચે પણ જોયું. પણ તેને પત્રો મળ્યા નહિ.

એકાએક ઓરડામાં બત્તીનું અજવાળું થયું. તે ચમક્યો અને ગભરાયો. પોતાની હાલત પુરાયેલા પ્રાણી જેવી જ છે એવો તેને ખ્યાલ આવ્યો. તેણે પાછા ફરીને જોયું તો સાંજે બહાર જવાના પોષાકમાં વીરા જ આવી પહોંચી હતી. બારણું બંધ કરીને તે અનિલની નજીક જઈને ઊભી રહી. તેના હાથમાં કંઈક હતું. સામે રહીને તે ટેલિફોન તરફ જવા લાગી.

અતિશે વીરાએ કહ્યું, 'મારે પોલીસને ખબર આપવી જોઈએ.'

અનિલ ક્ષણભર તો ક્રુદ્ધ થયો પણ તરત જ સ્વસ્થ થઈ તેણે નિર્ણય કરી લીધો કે આ બાબત પોલીસ સુધી કોઈ પણ રીતે જવી જોઈએ નહિ. તેણે તરત જ ઊભા થઈને ટેલિફોન નજીક પહોંચતી વીરાનો હાથ પકડી લીધો, 'મારા પત્રો ક્યાં છે?'

વીરાએ અનિલની પકડમાંથી છટકવાની કોશિશ કરી. પણ વીરા ચીસ ન પાડી શકે એટલા ખાતર અનિલે તેનું મોં દાબ્યું અને સાથો સાથ તેનો હાથ વીરાના ગળા પર પહોંચ્યો, ગમે તેમ પણ વીરાનું કોમળ ગળું દબાવી મરડ્યું અને ગુસ્સામાં આંધળા બનેલા અનિલને એનો ખ્યાલ રહ્યો નહિ તે તો લાલ [illegible] કરીને અને દાંત ભીંસીને ગળા પરની પકડ મજબૂત કરતો ગયો.

વીરા [illegible] Govt. Intelligence [illegible] કરી, 'અનિલ, [illegible] પત્રો તો...' arrogantly [illegible] પણ વીરા damned by such [illegible] ની અનિયમાં sees the poor રહી.

એ તો વીરાને મહાત કરી દેવાની પોતાની શક્તિ પર ખુશ થતો હતો. વીરા હજુ પણ તેને ઠેલી દેવાની કોશિશ કરી રહી હતી પણ અનિલના આંગળાની ભીંસ વધુ ને વધુ જોર કરતી રહી અને છેવટે...

આખો ઓરડો સુમસામ બની ગયો. અચાનક વીરાના મોં પર મૃત્યુ પહેલાંનું તેજ દેખાયું અને રબરનાં જેવાં મોજાં પહેરેલા હોવા છતાં અનિલને અકળામણ થવા લાગી. તેણે વીરાના ગળા પરની પકડ ઢીલી કરી.

જેવું તેણે વીરાનું ગળું છોડી દીધું અને તેની ચમકતી આંખો અને સુંદર ચહેરા પર વિખરાયેલા વાળ સાથે વીરા જમીન પર ઢળી પડી.

હવે અનિલને પોતાના કૃત્યની ગંભીરતાનો અનુભવ થવા લાગ્યો તેનું હૃદય જોરથી ધબકવા લાગ્યું. તેનો ઇરાદો વીરાનું ખૂન કરવાનો નહોતો છતાં પોતાને હાથે વીરાનું ખૂન થઈ જ ગયું હતું એ વિચારે તે ધ્રુજી ઊઠ્યો. આ એક અકસ્માત જ હતો. તેને તો પોતાના પત્રો જ જોઈતા હતા. પણ પોતાના પર કોઈ વહેમ આવી શકે તેમ હતું નહિ કારણ કે વીરાને ઘણા જેટલા પુરુષ મિત્રો હતા અને તેમાંનો કોઈએ પણ ખૂન કર્યું હોય એવું બેશક માની લઈ શકે તેમ હતું.

તરત જ તે નીચે ઊતર્યો અને પોતાની મોટરમાં રવાના થઈ ઘેર પહોંચી ગયો. તેની પત્ની બહારગામ ગયેલી હોવાથી તે આખી સાંજે ક્યાં હતો તેની કોઈને ખબર પડે તેમ નહોતું.

બીજી સવારે ઊઠીને અનિલે માનસિક શાંતિ માટે કડક ચા પીધી અને થોડી વારમાં તો દીવાનખાનામાં ખટખટાવ[illegible]નો અવાજ આવ્યો.

તેને થયું કે આ સમણું છે. પણ થોડી સેકંડો પછી પાછું બારણું ખખડ્યું. ધ્રુજતો ધ્રુજતો તે બારણાં પાસે ગયો. બારણું ખોલ્યું તો બે માણસોને બહાર ઊભેલા જોયા.

'તમને તકલીફ આપવા બદલ માફ કરશો હું ડિટેક્ટિવ-ઇન્સ્પેક્ટર શર્મા છું. અને આ મારા મદદનીશ છે. મારે તમારી સાથે થોડી વાતો કરવી છે.'

અનિલને આશ્ચર્ય થયું પણ તે તેણે વ્યક્ત થવા દીધું નહિ અને સ્વસ્થતાપૂર્વક બંને આગંતુકોને તે બેઠકખાના ઓરડામાં લઈ ગયો.

અનિલે કહ્યું, 'આજે મારી વર્ષગાંઠ છે એટલે મેં રજા લીધી છે અને શાંતિથી દિવસ પસાર કરવાનો ઇરાદો છે. બોલો સાહેબ, શી ફરમાઇશ છે?'

ઇન્સ્પેક્ટરે કહ્યું, 'તો તો મારા તરફથી વર્ષગાંઠના અભિનંદન છે. હું હવે મુદ્દાની વાત પર આવું. આ વાત વીરાને લગતી છે. હું માનું છું કે તમે તેને ઓળખો છો.'

'વીરા! હા, હા જરૂર ઓળખું છું. મારી ઓફીસનું તેણે થોડું ટાઇપિંગનું કામ કરી આપ્યું હતું.'

ઇન્સ્પેક્ટર શર્માએ કહ્યું, 'તેના ફ્લેટમાંથી એક ડાયરી મળી આવી છે. તેમાં કેટલાં નામ-સરનામાંઓ છે. એમાંનું કોઈ અમને મદદગાર થઈ પડશે એમ માનીને અમે એ બધી વ્યક્તિઓની મુલાકાત લેવાના છીએ. તમે જાણો છો કે વીરા તેના ફ્લેટમાં મરણ પામેલી હાલતમાં આજે સવારે મળી આવી છે. તેનું કોઈએ ગળું દાબીને ખૂન કરી નાખ્યું છે.'

અનિલે ખૂબ ખૂબ પ્રયત્ન કરીને આ ખબરના આઘાતથી પોતાના ચહેરા પરના ભાવો પલટાતા અટકાવી રાખવામાં સફળતા મેળવી.

'તમે વીરાને છેલ્લા ક્યારે મળ્યા હતા?' ઇન્સ્પેક્ટર શર્માએ પૂછ્યું.

યાદ કરતો હોય એવી અદાથી માથું ખંજવાળીને અનિલે કહ્યું, 'થોડાંક અઠવાડિયાં પહેલાં. તેણે મારે માટે એક રિપોર્ટ તૈયાર કર્યો હતો તે લેવા હું તેને ત્યાં ગયો હતો.'

'એ પછી તમે તેને મળ્યા નહોતા?'

'નહિ, બિલકુલ નહિ.'

'હવે પણ અમને તેના ખૂની પકડાય એવી જો કોઈ વિગત યાદ આવે તો જરૂર ખબર આપજો. આપશો ને?'

'જરૂર, જરૂર. પોલીસ ખાતાને મદદ કરવી એ તો ફરજ છે ને?' કહીને અનિલે બંનેને વિદાય આપી અને તે અહલના ઓરડામાં ગયો. તેને ખાતરી થઈ કે મામલો ગોઠવાઈ ગયો છે. પોલીસને લેશમાત્ર શંકા નથી.

પરંતુ પોલીસ અધિકારી હજુ તો બહાર નીકળ્યા હશે ત્યાં જ અનિલના બારણા પર ધીમે ટકોરા પડ્યા. અનિલે બારણું ખોલ્યું તો એક નાનકડા પેકેટ સાથે ટપાલી આવ્યો હતો. ઇન્સ્પેક્ટર ઉતાવળથી પાછા ફર્યા.

'વર્ષગાંઠ નિમિત્તેની ભેટ લાગે છે.' ઇન્સ્પેક્ટરે કહ્યું, 'તમે સહી કરો હું પાર્સલ લઈ લઉં છું.'

અનિલે સહી કરી. ટપાલી ચાલ્યો ગયો. અનિલે પાર્સલ મોકલનારના અક્ષરો ઓળખ્યા નહિ.

'આ પાર્સલ તો વીરાએ મોકલ્યું હોય એમ લાગે છે,' ઇન્સ્પેક્ટર શર્માએ કહ્યું. 'તેનું નામ-સરનામું પાર્સલની પાછળ બાજુએ લખેલું છે.'

અનિલે કહ્યું, 'કદાચ મારા રિપોર્ટનો બાકી ભાગ તેણે ટપાલથી મોકલ્યો હશે.'

'જો તમને વાંધો ન હોય તો ખોલી બતાવશો?' ઇન્સ્પેક્ટરે પૂછ્યું.

ઇન્સ્પેક્ટરે એ પાર્સલ અનિલને સોંપ્યું અને અનિલ ધીમે હાથે એની દોરીઓ છોડી રહ્યો હતો તેનું નિરીક્ષણ કરી રહ્યો.

પાર્સલમાંથી થોડા પત્રો નીકળીને જમીન પર પડ્યા. પત્રોની સાથે એક ચિઠ્ઠી પણ હતી. ઇન્સ્પેક્ટરે એ ચિઠ્ઠી ઉપાડી લીધી અને વાંચવા માંડી

'પ્રિય અનિલ,

વર્ષગાંઠ મુબારક હો. હું જાણું છું કે આ પત્રો મેળવવા તમે આજે રાતે મારા ફ્લેટ પર આવશો. પણ તમે નિરાશ થશો. હું આજે બપોર પછીની ટપાલમાં એ પત્રો તમારા પર રવાના કરું છું. મારે એ પત્રો તમને પાછા આપવા જ હતા. અને તે માટે એ તમારી વર્ષગાંઠનો શુભ દિવસ યોગ્ય માન્યો હતો. હું માનું છું કે આ ભેટ વર્ષગાંઠ નિમિત્તે યોગ્ય ગણાશે. આપણે બંને એકબીજાને એક વર્ષથી ઓળખતા હતાં. આવજો! અનિલ

તારી વીરા.'

ઇન્સ્પેક્ટર શર્માએ કહ્યું. 'મરણ પામેલી વ્યક્તિ તરફની આ નમૂનેદાર ભેટ છે.'

(સંપૂર્ણ)

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીસ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ માર્શી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટાંગવા લાયક સુંદર ''[illegible]'' ૨૪ ઇંચ [illegible] મહાત્માના ફૂલ. [illegible] કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે ભાવ દરેકના શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

[illegible] જાતનાં કાપડ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, [illegible] અને [illegible] માટે [illegible], ગ્રોસરી, હાર્ડવેર અને [illegible] વગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે વેપારો કરવા આમંત્રણ.

૩૩ [illegible] સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૭૮૮૬ — બોક્સ ૬૫૪૬.

પ્રોફેસર ઓટો હાન

(૨૦૬ પાનાનું અનુસંધાન)

શકાય છે. બ્રહ્માંડના જંગી કારખાનામાં અંદર શું ચાલી રહ્યું છે તે સમજવામાં બોલવા વિના આ કિરણોથી જોઈ શકાય છે. એ કિરણો મનુષ્યની આંખ અને કાન બની રહે છે.

એવો પણ સમય આવશે કે કુદરતના આશીર્વાદ આપણે ભોગવી શકીશું. કોલસા કરતાં ૨૫ લાખ ગણી ગરમી યુરેનિયમમાંથી મેળવી શકાય તેવી છે. એક કિલોગ્રામ યુરેનિયમમાંથી ૨૫૦૦ ટન કોલસા જેટલી તાકાતવાળી શક્તિ મળી શકે તેમ છે. કૃત્રિમ સોનું બનાવવાનું સ્વપ્ન પણ હવે સિદ્ધ થયું છે. પારામાંથી એક પ્રકારનું અણુ દૂર કરો અને સોનું બનશે. ખાણમાંથી નીકળતા સાચા સોના અને તેની વચ્ચે કોઈ ભેદ નહિ હોય. હવે ભવિષ્યમાં સોનાનું પણ મહત્વ ઓછું રહેશે. આપણી ભાવિ પેઢીઓ જાણશે કે એક પ્રકારની રાસાયણિક પ્રક્રિયાથી સોનું બને છે.

એક વાત સ્વીકારવી રહી કે આ રાક્ષસી જેવી શક્તિને માનવહિતમાં વાપરવાની છે. કુદરતની એવી શક્તિના દર્શન આલ્બર્ટ-આઇન્સ્ટાઇનની ફોર્મ્યુલા વિશેષ સરખામણી એક નાનકડા ગ્રામ ઉપર કરાવનાર પ્રોફેસર ઓટો હાનને જગત પોતાના ઉપકારક તરીકે ગણશે કે જેમ આપશે તે આપણી ભાવિ પેઢીના હાથમાં છે.

સામાજિક ખબરો

વેવીશાળ

કરમનના રહેવાસી શ્રીમાન જીવનભાઈ મોરારજીની સુપુત્રી બહેન મનોરમાના શુભ વેવીશાળ તા. ૨-૪-૬૧ના રવીવારે કેપટાઉનના રહેવાસી શ્રી. બચુભાઈ નરસિંહભાઈ ગોપાલીના સુપુત્ર ભાઈ વિઠ્ઠલભાઈ સાથે થયા હતા.

આ શુભ પ્રસંગે શ્રી જીવનભાઈ મોરારજીના સગા સ્નેહીઓ તેમજ મિત્ર મંડળે જે સુંદર ભાગ લીધો હતો તે બદલ શ્રી જીવનભાઈ બધાનો આ પત્ર દ્વારા આભાર માને છે.

શ્રી જીવનભાઈ મોરારજીએ નીચે મુજબ ભેટ આપી છે: શ્રી કરમન હિતેચ્છુ મંડળ શી. ૧૦, શ્રી સર આ. ગો. મહાસભા શી. ૧૦, ઇન્ડિયન ઓપિનિયન શી. ૧૦, શ્રી આર્યન બેનીવોલન્ટ હોમ શી. ૧૦, ઇન્ડિયન બ્લાઇન્ડ સોસાયટી શી. ૧૦, હિતેચ્છુ સ્પોર્ટસ મંડળ શી. ૧૦.

આભાર સ્વીકાર:

મણીબહેન બી પટેલ	જો'બર્ગ	૧-૨-૧
શ્રી. નારણ	ક્લોફે	૧-૨-૦
સી. જે. મહેતા	કરમન	૫-૦-૦

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

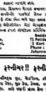

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
  - ફેવરી
    - સેકો
      - રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૫-૨૬૭૮.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

શુભ પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના ભાવે સ્પેશ્યાલીટ ડીશ.

શ્રી ઇન્ડિયન ભોજન ટેબલ નીચે યુનીયનના અને રોડેશીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે જરૂરી ભાણી રસોઈ બનાવો અથવા ઓર્ડર કહો.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૯૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાટા, હળદ (આખી), સુકા લાલ મરચાં, સુપારી, સુકા જીરૂ (ધાણા), શોપીરી રંગનો ચોખ, દરેક જાતનો ખરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. ખજુરી અને મીઠા પાન બજાર ભાવ, પેરાફીન વાડ. સુતળ, ટેસાઇ, માલા ઉપર અને બીજી જાતની મોસમ પ્રમાણે છે.

ઓરેન્જીસ, ન્યાસાલેન્ડ અને રોડેશીયા પ્રોગ્રામ ઓર્ડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈપણ વસ્તુ પસંદ કરી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

ઇન્શ્યોરન્સ, ટ્રાવેલ, શીપમાં અને એરવેઝ એજન્ટ

હિંદુસ્તાન અથવા દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ફેર થી અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

લંડન, ગોવા, ચીન, દુબાઈ, અમેરીકા, પેરીસ, કિનેડા વગેરે બધે બુકીંગ આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્ષ, પરસનલ ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા ટેક્ષનું એસેસમેન્ટ સર્ટીફીકેટ કે રેવાસના લાયસન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે સલાહ આપીએ છીએ.

રોયલ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની એસોસીએશન લીમીટેડ ઓફ લંડન અને એન્ડ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:	Residence:
9 Berkly Arcade,	12 Patidar Mansion,
38 Market Street,	3 Kort Street,
Phone: 339033,	Phone: 330816,
Johannesburg.	Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઈડ બોર્ડ ઓફિસ ટેબલ, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફર્નીચર સારી ખરીદી શકશો. અતિ ભારી ભાવ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ડેબલ અને ફીટીંગ ફરેનચર—

જે હમારી ઈમ્પોર્ટ જાત ત્યાંથી તૈયાર થાય છે તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. આપ ડિઝાઈન આપના ઓર્ડર ટીમર મંગાવો અમે તૈયાર આપશુ બનાવી.

L. MISTRY
61 BREE STREET, BURGERSDORP
PHONE 33-4691.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi
(Private) Address INDIAN OPINION, Ph ... ing Press, ... Natal

LIBRARY
25 APR 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 15—Vol. LIX. | Friday, 21st April, 1961 | Registered at the G.P.O. as a newspaper. Price: FOUR CENTS

MISSIONARY JOURNAL CONDEMNS GOVT.

PRACTICES BELONG TO BARBARIC AGES

COMMENTING on the withdrawal of the Union from the Commonwealth "The South African Outlook," a journal dealing with missionary and social affairs, writes that this step is "the natural fruit of the policies espoused by the Nationalist Government in the last thirteen years." After listing a number of actions of the Government the journal adds: "These and many other similar practices are not weapons to be employed by a modern and professedly Christian state. They belong to past barbaric ages."

The journal comments:

To hold on mercilessly to a policy of apartheid against the convictions of virtually the whole world is not statesmanship; it is crass obstinacy. Few Governments can have so deserved to have addressed to them the words of Cromwell, "I beseech you, in the bowels of Christ, to consider it possible you may be mistaken." The manner in which the Government has trampled on the rights and sentiments of the English-speaking section has betrayed the ruthlessness that can only provoke bitterness and resentment. To deny even to the most highly educated Non-European a place at the ballot-box governing the election of the country's rulers, to ban for reasons unstated those who have raised their voices against government policies and so to prevent them taking part in the public life of their people, for years at a time; to banish without trial to some desert place those who have questioned government actions, and by doing so to deprive them of the means of supporting their families, to keep on trial for years and so to reduce to poverty those who were alleged to have been guilty of treasonable action—these and many other similar practices are not the weapons to be employed by a modern and professedly Christian State. They belong to past, barbaric ages. We trust that the many who have hitherto been supporters of the Government and who have been protesting lately at the Government's methods and intransigence, will protest still more strongly, and that they will be joined by such hosts of others that even the present Government will begin to see the light and pause in its tracks. It will be the duty of patriotic men to pray and work for a return to sanity, so that they may be ushered into a new day which will open the path for South Africa to regain its place among the nations and as a member of the Commonwealth.

EVERYMAN'S RIGHT TO LIFE ABUNDANT

GAOLED LEADER CONVINCED OF FINAL TRIUMPH

MR Robert M. Sobukwe, the leader of the now banned PAC who is serving a three year term of imprisonment is, in his own words, convinced of "the ultimate triumph of our cause, because it is a just cause." Mr. Matthew Nkoana, who until recently was in the same prison as Mr. Sobukwe and has now been released made this statement in the course of a report to the non-racial fortnightly, "Contact." According to Mr. Nkoana, the leader of the now banned PAC says: "While we are fighting for the vindication of every man's right to life abundant those who oppress us are fighting in defence of greed and baasskap arrogance. We have a strong intellectual and moral case. They have ultimately to rely on brute force."

Mr. Sobukwe continues:

"We have a strong intellectual and moral case. They have none. Ultimately they rely on pure brute force.

"We can justifiably look upon ourselves as the champions of mankind, because our aim is to restore to and preserve for mankind the best in human civilisation—and we use the term 'human' advisedly, for we don't subscribe to the view that civilisation is the proud possession of any particular group of people or any particular part of the globe.

"We are sure to win because right must triumph over might, freedom over serfdom. We are sure to win because the lessons of history are that those who are fighting in a struggle such as our own are assured of victory.

"Finally, we are sure to win because the whole continent is with us."

COMMUNISTS CRITICISE ALL-INDIA RADIO

A.I.R. NOT TO BE PUBLIC BODY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (By Mail)

THE Rajya Sabha rejected a Communist member's resolution calling for a review of the working of All-India Radio by a Parliamentary Committee after the Minister for Information and Broadcasting, Dr. B. V. Keskar, had rejected opposition charges of "political bias" in A.I.R.'s news coverage. Dr. Keskar turned down the demand from some members for converting A.I.R. into a public corporation and said that it was neither a practical proposition nor was it more advantageous than the existing set up. He pointed out that parliamentary control over the working of A.I.R. would diminish and become less effective if it were to pass into the hands of an independent body.

The Minister, however, assured the House that he would consider the suggestion of Mr. A. D. Mani, an independent member, to expand A.I.R.'s programme or other Advisory Committees in which participation of cultural and other interests would be of help. He also indicated the possibility of having separate bulletins for the coverage of parliamentary proceedings in greater detail.

Mr. Bhupesh Gupta (Com.—West Bengal), who had moved the resolution, charged Government with using A.I.R. as "an instrument of Congress propaganda." He also listed certain instances of "favouritism, nepotism and corruption" in the administration of A.I.R. stations.

Dr. Keskar gave the number of news items in respect of each party broadcast over a period to show that the selection of items was based on news value and not on party considerations.

In the four and a half hour debate on the resolution in which

(Continued in next column)

SOVIET AIRCRAFT FOR INDIA

NEW DELHI, (By Mail)

THE Defence Minister, Mr. V. K. Krishna Menon, told Mr. Dahyabhai Patel in the Rajya Sabha that Indian Air Force pilots were now under training in the Soviet Union for flying the aircraft purchased from that country.

(Continued from previous column)

all aspects of A.I.R.'s working came up for review, Congress members praised A.I.R.'s role in promoting classical music, cultural integration and national unity. Some of them also complimented the News Division for maintaining "a high standard of independence and integrity" in news presentation.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 21ST APRIL, 1961

Empty Accusations

WHEN he withdrew his application for South Africa's membership of the Commonwealth after it became a republic, Dr Verwoerd accused those who had condemned Apartheid of being dishonest in that they practised discrimination in their own countries but conveniently turned a blind eye to it. Since then he has regularly referred to the discrimination practised in India and the African countries. During the week Mr Eric Louw, South Africa's blundering apologist whose star now seems to be setting, spent a great deal of time in Parliament drawing attention to the discrimination practised by the Australians and Canadians and, of course, India. That there is discrimination in Canada, Australia and India there is no doubt but this discrimination can in no way be equated with Apartheid. Canada and Australia do not have any non-White population groups of noticeable proportions. There are certainly no laws of the Apartheid type in these countries. No comparison whatsoever can be made between the needs of the aborigines in both these countries and the non-Whites in South Africa. We are, however, not so much concerned with discrimination in these two countries as we are with the allegations made against India.

When Dr Verwoerd and Mr Eric Louw charge India with discriminating between peoples they no doubt have in mind India's caste system and the more recent problem of the rights of the Moslem minority in that country. The caste system is certainly a very heavy weight on the conscience of India but ever since the country became independent she has taken very vigorous steps to eradicate the system. Laws have been enacted with the object of eliminating this feature from Indian life. It must, however, be remembered that under British rule the caste system was manipulated to serve the ends of the alien ruler so for almost two hundred years of the existence of the caste system the British must bear the blame. Even while the British were ruling India many Indians, outstanding among them Mahatma Gandhi, spoke and acted against the system. While Gandhi is remembered as the liberator of his country it must not be forgotten that he organised a mighty crusade almost single-handed against Hindu orthodoxy in his fight for the overthrow of the caste system. As soon as India became independent it enacted laws against the evils of the system and it can be honestly claimed that in thirteen years of independence India has made colossal strides in the abolition of the evils of caste. It must also be conceded that a system that has existed for thousands of years cannot be eradicated overnight. There are today no statutory supports for the caste system. The evils of the caste

(Continued on next page)

SANTINIKETAN AND SEVAGRAM

By GURDIAL MALLIK

The following essay is taken from a booklet entitled "Gandhi and Tagore." The booklet is printed and published by the Navjivan Press, Ahmedabad, India. In the preface author states that he has made a humble attempt "to suggest some kind of an outline of values and views, Common or complementary in the life and work of Gandhiji and Gurudeva Rabindranath Tagore, respectively." —Editor I.O.

THE ideals and aspirations of modern India, broadly speaking, are summed up in two symbols Santiniketan and Sevagram. Both these institutions came into being as a protest against the late-nineteenth century values of the West: individualism, industrialism and imperialism, more particularly as these were reflected in the systems of administration and education, introduced in this country.

Santiniketan rose Minerva like from the head of a poet. For, the very first day on which Rabindranath Tagore sat down in a sal avenue to be a playmate to three little children, during the whole gamut of their youthful growth, in the presence of Nature and their neighbours—the primitive people, the children of the human race—he presented to the professional schoolmaster an ideology in instruction, which had on it the stamp of synthesis.

Sevagram, as its predecessors,—Phoenix Ashram in South Africa, or Sabarmati,—on the other hand was built brick on brick by an artisan, who held honest manual labour as the primary principle of human existence, knowing as he did by faith that such labour gives both dignity and depth to man.

The poet had a vision of the oneness of all life and thus he aimed at implementing in his forest hermitage, albeit adapted to changed conditions. Whatever stood in the way of the evolution of the inherent sense of unity, which dwells in the heart of every man, was therefore, eliminated through study, self-discipline, service and song.

The ploughman, as Gandhiji may well be metaphorically called, with his philosophy, at once pragmatic and practical, of "One step enough for me," began with a conscious cultivation of every attribute, which would aid him in effacing his ego gradually till he touched what is common to all.

In short, the motif of one was mysticism while that of the other was asceticism.

And it is obvious that in the arduous task of regeneration, whether individual or collective, both these views and ways of life are absolutely necessary. For, we need liberty as well as law, vision as well as virtue, the watch-tower as well as the workshop.

The mystic is like the flower which grows in sunshine and in showers. Therefore, he accepts everything, he rejects nothing. He is a kind of a witness to the ever-unfolding pageant of life.

The ascetic, on the other hand, is a sort of a servant who scrubs and scours one by one, the pots and pans of the scullery till each one of them shines. Or he is a warrior, who struggles at every step to go nearer to the goal of his heart's desire or his soul's dream.

The impact of the intellectual ethos of England, though confined to a microscopic minority of our educated countrymen, had brought in its train scepticism, cynicism and snobbery. Thus, a sort of "moral proletariat" had sprung up in our country. It was cut off from the traditions of the past, which govern a people's character and conduct in a rhythmic manner. And following the precedent, initiated by their like-minded fellow-countrymen of the previous generation, both the Singer of Santiniketan and the Spinner of Sevagram raised their banner of revolt against the "proselytizing" of the young by the politics and polish of the money-minded civilization from across the seas. This entailed their giving up their respective careers of cushioned comfort and big bank balances. The poet exchanged his flute of beauty in the environs of his aristocratic upbringing and activity, for the sword of duty. The lawyer left the premises of the law court with all its prospects of the proverbial pose that lays the golden

(Continued on page 120)

ANTI-APARTHEID MOVEMENT CRITICISES DAG

UN SECRETARY TAKEN TO TASK ON SA VISIT

IN a despatch to "The Hindu", of Madras, its London correspondent writes: It was recently disclosed in London that the Anti-Apartheid Movement, representing a large section of British opinion especially in the Labour movement and Liberal circles, had addressed a letter to the UN Secretary General, Mr. Dag Hammarskjold, criticising him for his attitude during his visit to South Africa and asking him to correct the unfortunate impression he had created among the non-whites.

The letter recalls that representative non white leaders in South Africa including Chief Luthuli of the African National Congress and Dr G M Naicker of the South African Indian Congress, have already expressed disappointment and regret because Mr Hammarskjold met only Government representatives and non-whites selected by the Government. "You failed," the letter states, "despite repeated requests from both within the Union and from organisations abroad, to meet the leaders of any representative non white body. It is reported that the greatest difficulty was experienced, for instance, by the Natal Indian Congress in submitting a memorandum to you expressing the views of the Congress and that other letters addressed to you by non white leaders were at various times refused by your staff."

While recognising that Mr. Hammarskjold's activities may have been hampered by restrictions imposed by the host Government, the letter points out that in his report to Security Council he has given no indication whatever that any such difficulties were put in his way. On the contrary the report makes the misleading claim that in several cities he had opportunities for "unofficial contacts with members of various groups of the South African community." Finally, the letter says: "We have read, in the press of speeches purporting to have been made by you in Cape Town and Umtata which have created a most unfortunate impression both in the Union and abroad. In Cape Town you are reported to have expressed great confidence in the future of the Union, and said that to a certain sense South Africa represents the problems of the United Nations, which this year has received many new African States with little international and domestic experience, and that as a result you have obtained an idea of South Africa's problem. In Pondoland you are reported as having expressed appreciation of white South Africa's care for brother Africans.

"Now these speeches may indeed have been grossly misreported, but no statement of categorical denial has been published by your office, and our two efforts, through your office in New York to obtain an accurate account of the content of these speeches have met only with a statement that the Umtata speech was misrepresented."

TANGANYIKA SCHOLAR RETURNS

NAIROBI—Dr Abdulla M. Mamujee who went to India in 1952 under the Government of India General Scholarship Scheme has returned to Tanganyika after passing the M B B S (Final) examination.

Italian Scholarships

A NOTE issued by the Italian Consulate in Durban states that applications for scholarships for study in Italy must be forwarded by or before May 1, 1961 to the Italian Consulate, Durban. This applies to scholarships of eight months' duration.

The closing date for applications for the three-month scholarships for the study of Italian Literature and Culture was April 20.

[Notices inviting applications for these scholarships were published in the "Indian Opinion" recently.]

Letter For Mr. H. I. Joshi

WE have been asked by Mr Vithal Das Modi, editor of "Arogya Monthly," to forward a letter to Shri H. I. Joshi who recently wrote an article entitled "Nature Cure And Gandhi Saved My Life" in "Health For All." Will Mr Joshi please get in touch with us or will anyone who knows his address please let us have it.—Editor, "Indian Opinion"

(Continued from previous page)

system in the India of today are of a social nature. They exist in the private lives of people, not in the laws of the land. In fact in some parts of the country the Scheduled Castes of India have been accorded so many special privileges that people of the upper castes find it profitable to "become" members of the Scheduled Castes.

In South Africa the position is quite different. Discrimination is supported by law and people are forced by law to discriminate. Apartheid is supported by the laws of the country: the caste system in India is being broken down by the laws of the country. The non Whites of South Africa are denied elementary rights by means of laws, the Scheduled Castes of India are being given special rights and privileges by means of laws. The people of India, irrespective of their caste, creed or colour enjoy universal suffrage, in South Africa the franchise is reserved for the Whiteman. The Moslems of India enjoy complete religious and political freedom. India, unlike Pakistan, is a secular country. That there is discrimination in private life cannot be denied but the laws of the land do not impose restrictions on the Moslem people. They are free to live where they please. When all these things are considered it is not correct either for the Prime Minister or for Mr Eric Louw to claim that India exercises discrimination against a portion of its population. Nothing anywhere in the world can be likened to Apartheid.

New India Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Offices in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone Durban 25045, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company,
That NEW INDIA operates in over forty-five countries,
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone,
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

APARTHEID : EXERCISE IN THE ABSURD

By LEWIS NKOSI (now in America)
In "Fighting Talk", April 1961

FOR a black man to live in South Africa in the second half of the twentieth century and at the same time preserve his sanity, requires an enormous sense of humour and a surrealistic kind of brutal wit, for without a suicidal attack on Dr. Verwoerd's armed forces, these qualities seem to provide the only means of defence against a spiritual chaos and confusion which would rob any man of his mental health.

No newspaper report about a shooting in Sharpeville could ever convey significantly the deep sense of entrapment that the black people experience under apartheid rule. It is difficult to imagine a mode of expression that would adequately describe this sense of malaise. At best an account of what a black man goes through in his daily life sounds like an exaggerated Kafka novel.

I say this advisedly because the total effect of the apartheid laws in South Africa is to make it almost illegal to live.

Before you are through reading about what the black man is not allowed to do you begin to wonder if there is anything he is permitted to do. That the blacks have been able to endure under apartheid is a matter of human ingenuity almost difficult to describe or understand. It seems that the blacks do have the required humour and wit—almost too much of it!

Sitting down to write this, I have been considering the millions of words that have been written on South Africa. You would think that the South African government should have been written to death by now. It has not been. So I am wondering if this is worth it; how does one begin to write about apartheid in a way that would be meaningful to people who have not experienced it? I don't know.

So instead of writing a political essay I thought I would set down some of the experiences that I and my contemporaries have been through in South Africa. I don't think there is any need to strive for effect, the situation is surrealistic enough as it is.

On Saturday afternoon, after filing my last story for my paper, I and two friends decided to drive to Pretoria, the administrative capital of South Africa which lies some miles north of Johannesburg. We were visiting a German couple whom we knew. Our European friends had recently arrived in the country and were refusing to conform to social apartheid.

We left Johannesburg at two and arrived in Pretoria shortly after three. We stayed until 9 o'clock in the evening, then decided it was time to drive back to Johannesburg. No African is allowed out in the streets after eleven o'clock in South Africa. It's curfew hour. On our way out of the apartment a white policeman and two black ones were lying in wait for us. Not knowing what the matter was but being accustomed to the vagaries of the South African police we offered little protest when we were bundled into a ramshackle of a police station around the corner.

In the charge office the air was foul with swearing and hatred as prisoners poured in. A burly policeman with a thick neck demanded to see our 'passes.' All Africans are required by law to carry documents bearing witness that they do live and work somewhere, these prove that they have paid the annual tax, and also show the monthly signature of the employer. The police officer flipped through our books and finding nothing amiss seemed a bit irritated.

Presently he grabbed a telephone and called up a prosecutor whom he busily informed that he had arrested some Johannesburg 'kaffirs' in a building where blacks were excluded. "What can I charge them with?" he casually enquired. My first reaction was to giggle. Even Kafka couldn't have bettered this one. The conversation continued for a while, and our host kept nodding his head, then, suddenly, he slammed down the receiver and enquired dramatically: "All right, where are your permits to enter the city of Pretoria?"

The whole thing was no longer funny. We tried as best we could to explain that the law required Africans to obtain permits only if they intended to remain away for more than three days. Our host became agitated and decreed we had been in Pretoria for more than three days. All explanations proved futile. The indictment was written out and we subsequently appeared before a local Native Commissioner on charges of remaining in Pretoria for more than three days without a permit.

At my own trial I brought a staff colleague to testify that he had seen me in the newspaper office on the morning of the day on which we were arrested, and that I couldn't have been in Pretoria for more than three days. The Commissioner listened patiently to the story and then found me guilty anyway and fined me. The man who had driven me to Pretoria in his car appeared before a different Commissioner who decided we were not in Pretoria for more than three days and so my friend was found not guilty. In South Africa 'to be or not to be in Pretoria' is the sort of question that can drive a man to insanity unless, of course, he has a sense of humour.

What intrigued me most about the incident was that in South Africa any overzealous policeman can arrest an African and take him down to the station house without the vaguest idea what charges to prefer against him. If he is diligent enough he can later find something with which to charge him. There are a hundred and one laws in the country controlling the lives of black people, and at any particular time there is a fat chance that one of them is being broken.

In Johannesburg alone hundreds of Africans are rounded up every year for committing minor offences like the failure to produce a "pass" on demand by an accredited officer of the law. If you leave your passbook in your jacket in the office and cross a street to buy a cold drink you run the risk of being shanghaied to jail, without any means of communicating with those outside. The result may be imprisonment for a period of up to six months.

In South Africa prisoners provide an inexhaustible supply of cheap labour for white farmers. They come to Johannesburg for truckloads almost every week. There is no immediate threat that the jails may be so overcrowded that they wouldn't know what to do with prisoners.

In these farms the treatment is often so brutal that deaths have resulted from severe beatings. Slave conditions of a medieval nature largely prevail.

One could go on, of course, recounting the morbid aspects of apartheid, but it all sounds so hopelessly melodramatic that the total effect is to undermine people's credulity. Sometimes people wonder after reading about these conditions how the Africans are able to survive at all.

One Englishman who attended a first night of a Johannesburg opera was surprised to find well-dressed Africans who looked reasonably happy, mingling with the white audience. From that he concluded that the stories he had read about South Africa were grossly exaggerated.

To my own mind that was the highest tribute anybody could pay to the indestructibility of the human spirit, the ability to absorb hurt and injury and still maintain a semblance of human dignity.

For us in South Africa, the lines by the Negro poet Langston Hughes about Negroes who "laugh to keep from crying" arouse an immediate recognition in the heart. How many times have I seen black faces passing under the shadow of the white boss at some factory gate, faces wearing enormous masks of pretence and subterfuge guilefully hiding souls that were seething with discontent, anger and hatred?

In the evenings when I saw these same faces crowded in the drinking dens of Sophiatown, these masks exploded, no longer diffident but proud, violent and boisterous. Occasionally a situation like Sharpeville presents itself and the cauldron boils over.

Africans have learned that if they are to survive at all it is pointless to remain within the law. In a country where the Government has legislated against sex, drinks, employment, free movement and many other things which are taken for granted in the Western world, it would take a monumental kind of patience to keep up with the demands of the law.

A man's sanity might even be in question by the time he reaches the ripe age of twenty-five.

So Africans have accepted the status of being outlaws from society and have evolved an elaborate system of escaping, hoodwinking and baffling the law. They know everytime a policeman encounters a black man in the street he assumes a crime has been committed, so why bother to live a legal life? Although no African can buy strong drinks in the bars and bottle stores, illicit drinking dens called 'shebeens' are thriving.

(Continued on page 118)

PROFILE OF A PATRIOT : KENYATTA OF KENYA

By NORMAN LEVY

In "Fighting Talk," April 1961

FOR nearly four decades Jomo Kenyatta has conquered Kenya as surely as his enemies have tried to destroy him. Banished, jailed, isolated, outlawed from Kenya's political life, he continues to tower over the Kenya scene. As long as Kenyatta is incarcerated no [illegible] feel—or be—genuinely free.

Kenyatta is the one man with the power and the prestige to lead the new Kenya, to bridge the differences between the parties, recognised by all sides as the one man to take Kenya out of its present impasse.

Yet he remains in exile, banned from taking any part in Kenya's recent elections for the new Legislative Council under the new constitution which will for the first time give the African political control of the Legislative Council as well as of the Council of Ministers.

KANU and KADU (the Kenya African National Union led by Tom Mboya and James Gichuru and the Kenya African Democratic Union led by Ronald Ngala) have their differences, too largely personal—but on the issue of the release and leadership of Jomo Kenyatta they speak with one voice.

Both KANU, victorious in the Lancaster House constitution elections, and KADU with whom it must share the prospect of establishing to operate the African majority in the legislature, have said they will not work the Constitution until Kenyatta is released. Both groups continue to honour the pledge, and to demand close consultation with Jomo Kenyatta, now transferred from [illegible] to the desert prison of [illegible] to within a few hundred miles of Nairobi.

Both KANU and KADU live and function in the shadow of Kenyatta. Essential for unity is the immediate release of Kenyatta. The new constitution and the new government will be a mockery without him.

Still the Governor refuses to release Kenyatta from exile. His May 1960 statement said: "I have no evidence that Jomo Kenyatta will bring Kenya—I have much evidence to the contrary. I have very carefully studied his life and modes of thought and speech and action. My concern is security, and from the security point of view Kenyatta's return to political life in Kenya at the present time would be a disaster."

A Disaster?

Disastrous for White Settler rule? A threat to the security of the alien land holdings in the White highlands? A threat to the advance of the new Kenya in the sense that the African people, united and strong, will set the pace for progress, and take the initiative out of the hands of the Colonial Office?

For these were the challenges that Kenyatta's leadership of the African people first threw down and the period of his leadership brought to a head the bitter issues over land, votes and rights that culminated in savage official suppression of the African political movement and then suddenly, the Mau Mau episode.

Who Is This Kenyatta?

In 1952 at the time of his trial for managing the Mau Mau Kenyatta gave his age as about fifty.

As a boy he passed through the sieve of Kikuyu folk lore. His grandfather was a seer and a magician, and in travelling about with him and carrying his bag of equipment Kenyatta said he served a kind of apprenticeship in the principles of the art. He participated as an Elder in the Councils of his people as a member of the warrior class, learnt Kikuyu methods of warfare; as general secretary of the Kikuyu Central Association he started and edited the first Kikuyu journal 'Muigwithania' in 1928-1930.

His knowledge of Kikuyu life he later disciplined, as a student at the London School of Economics, into his anthropological study 'Life on Mount Kenya.' He never lost his deep roots among his people, his respect for tribal tradition; and he generated a nationalism dedicated "to the dispossessed youth of Africa: for perpetuation of communion with ancestral spirits through the fight for African freedom."

The land question dominated Kenyatta's life as it has done Kenya.

Kenyatta's country, like the neighbouring territories of eastern, central and southern Africa, and unlike the countries of the West coast of Africa, is dominated by White settler interests. By Order-in-Council the Kenya highlands, the traditional lands of the Kikuyu, were reserved for White use.

Over 16,000 square miles—24 per cent of the land, the most fertile—and the traditional lands of the Kikuyu—were allocated for occupation by the White minority; and 50,000 square miles of the poorest countryside reserved for five and half million Africans.

Before the first World War there was no recognised political movement among Kenya Africans. Their spokesmen were the chiefs. Angered by the robbery of their land, they placed their demands before [illegible] officials and returned with smooth promises of reform. When they became belligerent they were sacked and replaced by chiefs who were in effect paid servants of the Government.

After the War of 1918 the East African Association was formed. The new body represented the people's grievances in an organised constructive way, challenging the illegal actions of the officials. The settlers became alarmed and tried to enlist the sympathies of the chiefs against the organisation. This only served to spread its popularity. In desperation, the authorities took official action and arrested the chairman of the Association, Harry Thuku.

This led to the first general strike in the history of Kenya.

Kenyatta was no more than a sympathiser—he had not yet seriously entered politics—but wrote of this episode that it seemed that the whole African population had gathered spontaneously outside police headquarters, at Nairobi, to demand the release of their leader.

The people prayed, displayed white flags according to their religious denominations. But the strain on the nerves of the police was too strong and suddenly they opened fire. The dead and the wounded lay scattered, Sharpeville fashion, around the streets of Nairobi. Meetings were banned; the chairman and two of his relatives were deported. The authorities declared the East African Association illegal and paralysed its leaders. But the idea of the Union had caught on. The Association was driven underground but continued its work of protest and agitation.

A commission was promised to investigate the alienation of land in Kenya.

The banning of the East African Association was followed by the formation of the Kikuyu Central Association. Kenyatta was working as a water reader for the Nairobi Municipality when he presented a Memorandum on behalf of the Association to the Hilton Young Commission. It demanded that the land be left in the hands of the Kikuyu. For the first time African demands included proposals for participating in the administration.

The report of the Hilton Young Commission was made in 1929. On the strength of its findings the Labour Party Government, newly in office, prepared a document stating that "not another inch of ground should be taken from the Africans."

Two years later the prospectors were allowed to dig for gold, the government tore up its pledge and deprived the Kavirondo of a large slice of their territory.

Kenyatta promptly replied to the British Government:

"It must be stated that in view of the incidents of the past not much trust can be placed upon the solemn pledges and sacred undertakings on the part of the British Government. The principle of the declared trusteeship of the Natives is a mockery."

The KCA asked Kenyatta to represent it in England and he appeared before the Joint Committee on the closer Union of East Africa in 1931-32, gave evidence in London before the Morris Carter Kenya Land Commission.

"Kenya can be described as a land of Royal Commissions," he wrote in his booklet 'Kenya, Land of Conflict'. 'Each of them came out with high intentions and issued a report expressing lofty sentiments and yet after each one, more African land has been annexed.'

In 1931 Kenyatta went to Britain again and remained abroad for 15 years as a student of anthropology, as a political worker and student of Marxism, to appear at international conferences of workers and in movements against the growth of Fascism.

By the time he returned to his home country he and the Kikuyu Association between them had won the right to establish independent schools

(*Continued from page 119*)

APARTHEID: EXERCISE IN THE ABSURD

(Continued from page 116)

sometimes with the assistance of the police, who are bribed to turn a blind eye on them. Some of the precious stuff is buried in the ground.

When I joined the editorial staff of "Drum Magazine" I went to live in a Harlem-like ghetto called Sophiatown. Most of the young writers on 'Drum' lived in Sophiatown. It was our town and we loved it. Some of us had even celebrated it in our literature. Sophiatown was a symbol of the black man's capacity to endure the worst; it was also a symbol of his arrogance, resilience and scorn for the white suburb from which he was excluded.

The life of the black people of Sophiatown was based on the premise that if you were black you had to live outside the law.

To stay in Sophiatown you had to get a permit from the Johannesburg City Council, but none of us had permits. It was futile trying to get one.

In trying to keep Sophiatown's population down to a manageable maximum, the police organised persistent nightly raids. They were carried out methodically from one section of town to the other, combing for underground tenants, so that to avoid arrest it was necessary to keep moving every night. Sometimes you were caught with your pants down. A sudden kick on the door and you stumbled out in your pyjamas. A khaki uniform, police stick and glittering handcuffs. "Permit, yes-Baffie" and that was that.

In the fifties, however, a period unlike any other in South Africa for its politics of racial strife, revolt and physical violence, the tendency to revolt was no longer due to a perverted sense of humour. Everywhere members of my own generation both black and white, were beginning to disaffiliate from a society organised on a rigid apartheid design. We began to sense that we were being deprived of a profound experience; a sense of a shared nationhood.

Blacks began to film to the parts of mixed racial couples taking part in University dances, of white youths from the rich white suburbs defying the law and roaming black townships by night, of new clubs and jazz haunts where free racial mixing took place on an unprecedented scale. Dodging the ever present police in these black townships these youths from the white suburbs encountered the rigours and uncertainties of African life almost everywhere. Adventurous students prying into filthy, over-running shacks encountered a life that was shorn of all the trappings of official statistics. The experience was shattering. It is these same young people who have revitalised political life by organising protests and demonstrations.

Among the black people of South Africa the depth of desperation is so profound that the victim will see no end to the riot and gunfire. The tragedy is that by the time the Western world awakens to the profoundness of this desperation it will be almost too late to do anything, and if the South African blacks look elsewhere for help the whole of Africa will never be the same again.

INDIAN MISSIONS ABROAD

NEW DELHI (By Mail)-Prime Minister said in the Lok Sabha recently that steps had been taken by the Government to effect substantial economies in Indian missions abroad.

In a written reply to Sri Rajeshwar Patel, he said that an annual economy of Rs. 8,13,000 had been effected in the High Commission in London and a total economy of Rs. 51,42,045 in other Indian missions and posts abroad over a period of two and a half years from April 1958.

WATCHES, Gents models—15 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 87/6. As above, but 21 Jewels—45/-. As above, but 17 Jewels—77/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—92/6. Also 21 Jewels Calendar—36/6. Other models from 19/6.

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 15 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No raging, His Majesty's Building Fifth Street, or P.O. Box 9079, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil Film short story (one) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PRSUN PADAM & KALAVA you will be proud to buy 3 6
FILM FARE A magazine all is from heaven to earth 3 R
INDIAN INFORMATION You will be seen to read and see 4 0
THE MARCH OF INDIA In your future 8 R
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 R
PICTURE POST All about the South Indian film is market you to 2 R
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Club Pattern Book, Easy Diagrams to cut and make your own as pattern designs 4 R
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 Increasingly popular 1 R
DAILY DIARY in Hindi and English with every good-wishes 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 0 R
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
THARI LOTAS Real Indian design made in India per 45 0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures, each 25 0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 9/6, 10/8, 12/6, 25/

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver Gilt and Goldens 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHAGTAIL in pairs special for Kirtans, Bhajans etc. per 25 0
DHOLAK'S for special weddings, Hall Bajan £6 10 0
THUBLA & DOGGIL for all occasions £8 14 0
HARMONIUM best make Reeta Flute £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £23 10 0
Divine Service Flute of all designs 2/6, 4/8, 6/6
Side Playing 15/-, 25/-, and 30/-

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS
HOUDINI the greatest magician and his works detailed at last 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health A sound mind you will have with this book 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 4 3
HATIM THAI a story book believe it or not 12 R
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it 18 R
"INDIAN DELIGHTS" out Indian women's gift 19 6
CURGILS OF INDIA what a spice tastes 7 R
RAMAYANA for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6
MODERN MARRIAGE a book for every young man and women 14 6
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.
PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

Kenyatta Of Kenya

(Continued from page 117)

for the education of the Kikuyu. There were 300 schools absorbing 60,000 children and Kenyatta himself became the principal of an independent teachers' training college. But he also found that the KCA had been proscribed.

Kenyatta entered negotiations with the Government but failed to revive the organisation.

A year later he became the president of a new body, the Kenya African Union—KAU—which attracted over 100,000 members in a short time.

An orator, elder, educationist and politician, he attracted audiences of 30,000 and 50,000 strong to his meetings. People coming by lorry, coach loads set out from Nairobi to hear him.

This was part of the rapid advance of political movements after the war, but as fast as the Kenya African Union and the East African Trade Union Congress grew, the more stringent government repression became.

Kenya was rapidly approaching a state of deadlock.

Then came the banning of the Kenya African Union and African trade unions; the arrest and proscription of leaders, the total ban on all the Kikuyu independent schools.

All Kenyan Africans were now denied the right of lawful political organisation; and sporadic terrorist acts broke out in parts of the country.

Followed the state of emergency and the big sweeps on the towns, the mass detentions of the 50,000 Kikuyu. A miniature civil war opened.

Isolated acts of terrorism grew into a state of semi-rebellion in the mainly Kikuyu areas, with army ending passes, combing jungles and towns, whips for tribesmen suspected of 'Mau Mau sympathies'.

The Mau Mau terrorists are said according to the official records of this little war to have claimed the lives of 84 whites and 1,900 Africans. But the army claimed the lives of over 10,000 Africans and ruthless counter-measures resulted in the arrest of as many as 35,000 people in one day, the displacement of whole communities, and the imprisonment of huge numbers in concentration camps.

On September 17, 1952 Jomo Kenyatta and his colleagues of the Kenya African Union were charged with managing the Mau Mau movement.

The first hearing lasted 5 months. Appeals and a petition dragged the proceedings out for another 15 months. Counsel for the Defence (D. N. Pritt) charged the prosecution with having no case against the men in the dock.

In August 1952, Kenyatta had joined with other Africans in an anti-Mau Mau meeting. His words were recorded on tape and officially broadcast. His public disclaimer of the Mau Mau and the official broadcast which he made were of no consequence in the trial. Kenyatta was dangerous and the Kenya African Union best placed out of the way.

The Defence argued that the Magistrate accepted every submission, application or motion made by the prosecution and rejected every one made by the Defence. He accepted as truthful every witness called by the prosecution, no matter what their character or history, however improbable their story, however often they contradicted themselves, or how badly their stories were shaken in cross-examination. He rejected as untruthful every Defence witness.

The Defence said that the prosecution had never really made up its mind what the menace of the charge against the accused was; that the prosecution never really had any faith in its own case, and that there was no serious charge against them at all.

The Magistrate found all the accused guilty, though the Supreme Court later acquitted one of them.

In his final address to the court Kenyatta stated: "I wish to say that we are not guilty and we do not accept your findings, and that we do not feel that we have received the justice or hearing which we would have liked. ..We feel that this case has been so arranged as to make scapegoats of us in order to strangle the Kenya African Union, the only African political organisation which fights for the rights of the African people.

"We wish to say that what we have done in our activities is to try our level best to find ways and means by which the community in this country can live in harmony.

"But what we have objected to and shall continue to object to—are the discriminations in the Government of this country. We shall not accept that, whether we are in gaol or out of it. We look forward to the day when peace shall come to this land and that the truth shall be known that we as Africans have stood for peace. We feel strongly that at this time, the Government should try to strangle the only organisation—the KAU in which we leaders have been working for the betterment of the African people and are seeking harmonious relations between the races."

The trial and state of emergency had succeeded. KAU had been doomed by the shadow of the Mau Mau movement.

As in India, and in Ireland years before, a nationalist movement pursuing its policies openly and in the full face of the oppressors had been condemned as synonymous with a secret terrorist drive. Sometimes, Montagu Slater wrote in The Trial of Jomo Kenyatta' terrorists are agents provocateurs, but often as not simple, impatient men who take the place of political leaders. If an open, legal, and constitutional movement brings a campaign of terrorism in its train, can the actions that follow be laid at the doors of the political leaders? That was the case in Kenya.

Kenyatta served his seven year sentence, and then was exiled indefinitely to the northern province.

Until recently few visited him—a government medical officer, a few other detainees, his daughter (he married an English school teacher before the war) and more recently African political leaders.

Jomo Kenyatta has become visibly older but there is still the same shrewdness about the eyes and confidence in his manner. He wears the old leather jacket in which he confronted his massive audiences and wields the ivory-handled stick which became the symbol of African freedom.

"I owe thanks," he once wrote, "to my enemies for their stimulating discouragement which has kept up my spirits. Long life and health to them to go on with the good work!"

His work in Kenya is far from over.

Pak President Curbs Himself

("Indian Opinion" India Service)

KARACHI (By Mail)—President Ayub Khan, in an ordinance promulgated here, has curtailed his own powers with regard to the framing of a Constitution for the country and laid down that the President should "proceed to make a new Constitution in accordance with the advice of the Cabinet acting collectively."

The ordinance, which came as a surprise, provides for the President to hold office "and govern in accordance with the collective advice of the Cabinet until a new Head of State to be elected under the new Constitution has taken office.

The ordinance divests the President of his power to dismiss any Minister of the Cabinet. It said "The President shall preside over the meetings of the Presidential Cabinet but shall have no power to dismiss a Minister."

It said that the Ministers of the Presidential Cabinet shall at no time be more than 16 in number.

The ordinance, called "State Arrangements (Amendment Order 1961)", said "As soon as the Constitution Commission, appointed on February 17, 1960, has submitted its report, the Presidential Cabinet, acting collectively, as planned and deliberating with all convenient speed, shall consider the report and advise the President as to the Constitution and the President shall make the Constitution accordingly as soon as may be and promulgate it."

No official explanation was available for the issue of the ordinance which has been given effect from March 4.

Knowledgeable sources here believe that the ordinance, coming as it did a few months before the Constitution Commission is to submit its report showed President Ayub's desire to avoid taking sole responsibility for drafting the Constitution.

He apparently wanted the entire Cabinet to share in its final shaping. The President had remarked several times in the past that he had a definite "idea" as to what form the new Constitution should take.

Phone 835-6700 P. O. Box 1540
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

fifty years ago... April 1911

Durban Indians And The Coronation

Some Plain Speaking By Indian Leaders

(From The Indian Opinion, April 22, 1911)

ON Tuesday the 17th instant, Messrs Dawad Mahomed, Parsee Rustomjee, K. R. Nayanah, and V. Lawrence waited upon Mr F. C. Bollander, the Mayor of Durban at the latter's request to discuss the position of Indians in regard to the Coronation celebrations proposed by the Corporation. As a result of the interview, the following letter, dated the 18th instant, has been addressed to the Town Clerk, over the signatures of the above mentioned gentlemen.

As desired by His Worship the Mayor, we now beg to place our views on record regarding the participation of the Indian community in the Coronation celebrations.

At the outset, we should say that, so long as the passive resistance movement in the Transvaal continues, Natal Indians, who consider themselves in mourning for the terrible sufferings of their brethren in the sister Province, will be unable to take any part whatever in any public festivities that may be arranged in Celebration of His Majesty's Coronation. The Indian community will then adopt other means to assure His Majesty of their loyalty to the Throne.

In the event, however, of a settlement being arrived at in the Transvaal, the Natal Indian community will then have seriously to consider whether, and to what extent, it will be able to participate in the proposed celebrations.

The community has been made, in the past few years to feel that it is regarded with jealous contempt, and to realise that its vested rights are daily threatened with attack and that it is sought to deprive it of its few remaining privileges. Every possible occasion is taken by Municipalities and Licensing Boards to make the British Indian Colonists of Natal, many of whom are born in this Province, feel that they are regarded as undesirables and only recently, in the Natal Provincial Council, opportunity was sought to cover the Natal Indian community with insult and contumely. Though they are obliged to bear the burden of Union, in its heaviest form, they have not been in any way permitted to share in its advantages, a fact that is daily being borne in upon the minds of the Natal Indians with increasing emphasis. In the circumstances, His Worship will, we hope, appreciate our sense of insecurity, and the necessity that exists for Natal Indians seriously to consider whether it is possible for them to share in the common rejoicings.

Should, however, the community, on whose behalf we speak, decide to take part in the celebrations, it can be only upon the clear understanding that they will be enabled to take an equal part therein with any other section of the population. The Natal Indian community, in common with Indians in other parts of the Union, has resolutely set its face against anything in the racial differentiation, and the community will absolutely decline to participate in the general festivities, except the principle be laid down definitely that no racial differentiation shall be made against them.

In the event of the Corporation which represents, we take the opportunity of respectfully reminding you, the whole population of the Borough and not only the white community, feeling itself obliged to bow to popular anti-Indian prejudice, and should the Indian community decide to celebrate the occasion of the Coronation it will do so at its own expense and without asking any financial aid of the Corporation for the purpose.

(The above letter will be brought before the next meeting of the Town Council)—ED

Santiniketan and Sevagram

(Continued from page 114)

ages, to plough the stubborn, sandy soil. But both were actuated by a spirit of self-sacrifice, akin—to compare small things with great—to that of Gautama Buddha and Jesus Christ, who surrendered the "kingdoms" promised to them, for the sake of service of the "great orphan, humanity." Once again, thus, the truth of the ages and the sages was illustrated that sacrifice is the seed of the evolution and advancement of mankind; nay, of all life.

The poet sang:

"When one knows thee, then alien there is none, then no door is shut. Oh, grant me my prayer that I may never lose the bliss of the touch of the One in the play of Many."

Gitanjali.

And he revealed and radiated this "touch of the One" in the fields of literature and art, education and rural reconstruction.

And the ploughman saviour confirmed the perpetual presence of the 'One in the play of the Many" from his side:

"He (God) is there where the tiller is tilling the hard ground and where the pathmaker is breaking stones. He is with them in sun and in shower, and his garment is covered with dust. Put off thy holy mantle and even like him come down on the dusty soil."

Gitanjali

Both cast away the crown,—and who does not covet it?—of personal paradisiacal salvation and engaged themselves in the work of the world, with a view to making and leaving it better than they had found it.

Deliverance? Where is the deliverance to be found? Our master himself has joyfully taken upon him the bonds of creation; he is bound with us all for ever."

Gitanjali

In short, Santiniketan and Sevagram deepened the inherent human urge for perfection, as against what passes muster under the protean term "progress" The best and truest expression of perfection, in spirit as well as in substance, is simplicity. And as the Poet has said somewhere, "Simplicity is the physiognomy of perfection."

And has it not always been so? The prophet or the poet has found himself, while passing through the corridors of history, side by side with the priest or the ploughman. In our times the priest has failed to fulfil his holy vocation and the prophet has not as yet appeared. In their place, however, we have witnessed the sublime spectacle of the poet and the ploughman travelling together to the Temple of Truth. And Truth has generally been approached along the avenues of *ananda*—joy—and asceticism. This may be the explanation of the observation which the Poet made on one occasion. "Santiniketan represents the *anand* of Truth; Sabarmati, the *tapasya* of Truth." And is not Truth the Beautiful Bird with two wings or the Tree with two birds sitting on its branches?

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts
Johannesburg. Phone 33-1654

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½' Diameter Mouth Pickle Jars
1 Gallon 55c each FOR DURBAN
2 " R2-25 " " "
3 " R3-00 " " "
4 " R3-50 " " "
5 " R4-50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 15—Vol.-LIX.
Friday,
21st April, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

25 APR 1961

★

"હે પ્રભો! જો અધિકાર આપવો હોય તો એટલો અધિકાર આપ: મનુષ્યની પાસે એક પણ અધિકાર મેળવવાની જરૂર ન રહે એ અધિકાર આપ."
—સંત ફ્રાન્સીસ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૫ | તા. ૨૧ એપ્રીલ, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર ઝઝૂમતો વંટોળ

કોમનવેલ્થ સભા પછી દ. આફ્રિકા ઉપર જે પ્રહારો થયા તે કેવળ શાબ્દિક હતા. ઘેરી મુડી બહાર ગઈ અને એકાકીપણાનું [illegible] સમજાયા. આ ઉપરાંત નાઈજીરીઆએ વેપારી બહિષ્કારની જાહેરાત કરી તે ઉપરાંત કંઈ ખાસ બન્યું નહિ.

હજુ સુધી કોઈ પણ વેપારી કરારો તૂટયા નથી; કોઈ પણ જાતના પ્રતિબંધો મુકાયા નથી, સાઉથ-વેસ્ટ આફ્રિકામાં કોઈ લશ્કર આવ્યું નથી. ઉત્તર આફ્રિકામાં પેન આફ્રિકનીસ્ટ કમીટી મળી અને જે ઠરાવો કર્યા, વિમાનમથકો અને રાજદ્વારી સંબંધો વિષે થયા તેમાંનું પાલન થયું નથી. જે મુડી બહાર જઈ રહી છે તે પણ પ્રતિબંધોના કારણે નહિ, પરંતુ અનિશ્ચિત મુડી રોકનારાઓના ભયના કારણે!

અત્યાર સુધી જે થયું છે તે કેવળ શાબ્દિક છે. ગુનેગાર જાહેર, ઠરાવો થયા અને ધમકીઓ અપાઈ તે સિવાય કાંઈ વિશિષ્ટ થયું નથી. આ શાબ્દિક પ્રહારોથી નેશનાલીસ્ટ સરકાર ગભરાયેલી હશે; અને ડરવુઅર્ડે જાહેર પણ કર્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની સ્થિતિ મજબૂત છે.

જ્યારે ખરો સમય, જે સ્પષ્ટ આંતરરાષ્ટ્રીય પગલાં દક્ષિણ આફ્રિકા વિરૂદ્ધ લેવાય તો, એની પરિસ્થિતિ કેવી બનશે? કેવળ શાબ્દિક પ્રહારોથી નેશનાલીસ્ટો વચ્ચે આવી ભાગદોડ પ્રસરી હોય ત્યારે ખરેખર આંતરરાષ્ટ્રીય પગલાં લેવાય તો નેશનાલીસ્ટોની પરિસ્થિતિ કેવી બનશે એ વિચારણા જેવો પ્રશ્ન છે.

'ડાય ટ્રાન્સવાલર' અલગતાપણાની નીતિને આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રશ્ન હોવાનો દાવો કર્યો છે. આ ઉતાવળાપણાની નીતિને બરીક તો હમેશા ગૃહનો પ્રશ્ન હોવાનો દાવો કરતા. આજ 'ડાય ટ્રાન્સવાલર' નેશનાલીસ્ટ પત્ર છે એ આજે સરકારને ચેતવણી આપી રહ્યું છે. અને 'ડાય બર્ગર' વિશેષ ઉત્સાહથી પોકારી ઉઠ્યું છે 'મેં ન કહ્યું હતું!' હવે તે વધુ ઉત્સાહથી નેશનાલીસ્ટોને કહે છે કે અલગતાપણાની નીતિમાં રાહત લાવો.

આ દરમિયાન વિરોધ પક્ષના નેતા સર ડી વીલીઅર્સ ગ્રાફે 'ગોરી સમવાયતંત્ર'ની યોજના રજુ કરી છે. અને નેશનાલીસ્ટો પણ એ યોજના તરફ લક્ષ આપી રહ્યા છે, અને આગ્રહ તે સલાહ પણ આપી રહ્યા છે. આજ સર ડીવીલીઅર્સ ગ્રાફનું વર્ચસ્વ પણ વધતા લાગ્યું છે.

એક પણ પ્રતિબંધનો અમલ થયા વિના અને એક પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની માલ ભરેલી બોટ પાછી આવ્યા વિના આ બધું થયું જે દિવસે આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે પ્રતિબંધ મુકાય અને ધમધમ થાય ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાની કેવી સ્થિતિ થશે અને એ કહેવું એમાં સંશય નથી.

આપણી સામે સવાલ પ્રશ્ન એ છે કે આ બધા આંતરરાષ્ટ્રીય દબાણો અને પ્રતિબંધો સરકારની નીતિને બદલવા શક્તિમાન બનશે કે નહિ?

ડા. ફરવુઅર્ડને લાગે છે ત્યાં સુધી તેઓ પથ્થર સમ ઉભા છે. એની જાહેરાત પણ ડા. ફરવુઅર્ડે કરી છે. કોઈ પ્રશ્નોને નમતી આપતી યોજનાઓ ડા. ફરવુઅર્ડ પાસે હોવાનું મનાય છે. એ યોજનાઓ બીન ગોરાઓને લાંબે વખતે ત્યાં સુધી રાહતના નથી પણ સમ્પ્રદાયના છે.

યુનીયન પાર્લામેન્ટમાં કદીયે પ્રતિનિધિત્વ આપવાને બદલે ડા. ફરવુઅર્ડે એવી યોજના ઘડી કાઢી છે કે એનાથી રાજ્યની અંદર રાજ્ય સ્થપાશે અને બંટુ પોતાના જ રાજ્યમાં પોતાની સરકાર સ્થાપી શકશે.

આ તે કેવી વિચિત્ર વાત!

પાર્લામેન્ટનો અર્થ જ છે સર્વોપરી સત્તા. શું એ કાર્ય પાર્લામેન્ટ સર્વોપરી ગણાશે, અને તે પણ બીજા ઔપચારિક વિસ્તારમાં જ્યાં યુનીયન પાર્લામેન્ટ છે? નહિ જ તો! આ જાતની વિચિત્ર વાતથી તો આશ્ચર્ય ઉપજે.

આફ્રિકનો માટે જે પ્રારંભિક સુધારાઓ આફ્રિકન વિસ્તારોમાં સ્થપાયા છે તેઓને મી. ડી વેટ નેલ અંતર્ગત 'પ્રધાન મંડળ' તરીકે વર્ણવે છે.

આ તો વધુ વિચિત્ર વાત ગણાય!

આવી વિચિત્ર વાતો કરવા કરતાં તો ડીરેક્ટરને બેન્ટોસ્તાનવાસી કરોડો ને ધારો જે ૭ ભાગથી બેન્ટોસ્તાનવાસીઓ ઉપર લાગ્યો છે તે દૂર કરવો જોઈએ.

વિરોધ પક્ષોના ધારાસભ્યો પણ નેશનાલીસ્ટો સાથે બાંધછોડ કરવા માગતા નથી. તેઓ પણ જાણી ગયા છે કે પ્રત્યાઘાતનો સમય હવે ગયો છે, કારણ એક જ માત્ર એક ઉપાય છે.

ફરવુઅર્ડના રાજ્ય ઉપર જે દબાણો થશે એ જ એક માત્ર ઉપાય છે જેનાથી એની પડતી આવશે. એ દબાણો બાહ્ય તેમજ આંતરિક હોવા જોઈએ. નેશનાલીસ્ટો વચ્ચે એ દબાણો અને પ્રતિબંધોથી એવી ફાટફુટ પડશે કે એ આપણી સંસ્થાની પડતી આવશે. એ જો થાય તો તે ધારાસભાની બહારના દબાણોથી જ થશે.

આ સરકારની પડતી લાવવામાં બધા જાતના દબાણોનો ઉપયોગ થશે.

આંતરિક દબાણ, તે આવશે બીન-ગોરાઓ તરફથી, અને બાહ્ય દબાણ તે આવશે વિશ્વના રાષ્ટ્રો તરફથી. જે પોતાની અંગત રીતે યા સંયુક્ત રીતે દબાણ લાવશે. અને ત્રીજી રીતે પણ દબાણ થશે, અને તે છે આ દેશના માનવહક્કમાં માનનારા ગોરાઓ, જેઓ બીન-ગોરાઓને સાથ આપી એમના કાર્યને સફળતા અપાવવામાં મદદ કરશે.

આ દબાણો થાય ત્યારે બીન ગોરાઓ ઉપર જાત જાતના આરોપો મુકાશે અને હુમલો જેવા કરપીણ પગલાં પણ લેવાશે. ક્યાં પણ એ નહિ. પ્રથમ જ વાર ગોરાઓ, આફ્રિકનો અને હિંદીઓને સાથ આપવા બહાર આવ્યા છે. 'અને આ બધું કામ જો સંઘને અહિંસક પગલાંમાં હોય તો વધુ સારું.' આ બીન-ગોરાઓ કાયદેસર રીતે કંઈ જ કરી શકે એમ નથી, એથી તો તેમને માટે અહિંસક પગલાં સારા છે.

બાહ્ય દબાણથી આ દેશની આર્થિક પરિસ્થિતિમાં મોટો ફેરફાર થશે. મુડી રોકાણ બંધ થશે, વેપારો ઉપર પ્રતિબંધો મુકાશે, વિમાનો બીજા દેશોના હવાઈ મથકો ઉપર ઉતરી શકશે નહિ, વહાણો આ દેશનો માલ લઈ જશે નહિ, એવા જાત જાતના પ્રતિબંધોથી આ દેશની પાયમાલી થશે અને સરકારને નમતું આપવું પડશે.

આ દેશના ગોરાઓ પણ સરકારની બુદ્ધિ ઠેકાણે લાવવામાં મોટી મદદ આપી શકે એમ છે. તેઓ પણ બીનગોરાઓને બીન કોમી રાષ્ટ્રીય સભા (National Convention) બોલાવવામાં મદદ કરી શકે છે. આ બીન-કોમી રાષ્ટ્રીય સભાની માગણી આ દેશના લોકો કરે છે અને એમાં છે આફ્રિકનો, કલર્ડો, હિંદીઓ અને સમજદાર ગોરાઓનો સાથ. આ તો દેશની માગણી છે.

આવતે મહિને જ્યારે રીપબ્લીકની જાહેરાત થાય ત્યારે આફ્રિકનો, કલર્ડો અને હિંદીઓ એનો વિરોધ કરવા માટે યોજનાઓ ઘડી રહ્યા હોવાનું મનાય છે. કદાચ ત્રણ દિવસ સુધી હડતાળ ઉપર ઉતરવા માટે લોકો પાસે માંગણી થશે એવી વાત પણ સંભળાય છે લોકો એ વખતે શાંત રહી કોઈની લાગણી ન દુ:ખે એમ કરવું જોઈએ. લોકોએ એ પણ ભૂલવું ન જોઈએ કે સાથ વિના સાચું સુખ નથી.

શ્રી. રાઉડી આઈનસ્ટાઈન ઉપર ધમકીનો પત્ર

ગયે અઠવાડીયે 'કલુ કલુક્ષ કલાન' ના નામે કોઈએ એક પત્ર શ્રી. રાઉડી આઈનસ્ટાઈન ઉપર લખ્યો હતો. તેમાં શ્રી. આઈનસ્ટાઈન અને શ્રીમતી આઈનસ્ટાઈનને મારી નાંખવાની ધમકી હતી. શ્રી. આઈનસ્ટાઈન બિન ગોરાઓનો પક્ષ લઈ સમાન હક્કની માગણી કરી રહ્યા છે એથી કોઈ ઝનૂનથી પ્રેરાઈ આ પત્ર લખવા તત્પર બન્યું હશે. 'સન્ડે ટાઈમ્સ'ના ખબરપત્રીએ 'કલુ કલુક્ષ કલાન'ના બહાને આ વિષે પૂછપરછ કરી હતી. પણ આ લોકો તરફથી એ પત્ર લખાયો હોય એમ જણાતો નથી.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"
શુક્રવાર તા. ૨૧ એપ્રીલ, ૧૯૬૧.

અર્થ વગરના આરોપો

દક્ષિણ આફ્રિકાની કોમનવેલ્થમાં રહેવાની અરજી પાછી લીધા પછી ડૉ. ફરવુર્ડે જે જે દેશોએ ઈજારદારપણાની નીતિ સામે પ્રહારો કર્યા હતાં, તેઓને અપ્રમાણિક કહ્યાં છે. તેઓનું કહેવું એમ છે કે આજ દેશો પોતાના દેશોમાં ભેદભાવની નીતિ રાખી, હવે આંખ આડા કાન કરે છે. તે વખતથી હજુ સુધી પણ—ડૉ. ફરવુર્ડ વારંવાર ભારતમાં અને આફ્રિકાના રાષ્ટ્રોમાં ભેદભાવની નીતિ હોવાનો દાવો કર્યે જાય છે. આ અઠવાડીઆ દરમ્યાન એરીક લૉ જેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના એક [illegible] છે, તેમણે ઓસ્ટ્રેલીઆ-વાસીઓ અને કેનેડા-વાસીઓ ભેદભાવની નીતિ રાખનારા છે એમ પાર્લામેન્ટના સભ્યો પર ઠસાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે—ભારતની પણ તેમણે એવી જ ટીકા કરી. કેનેડા, ઓસ્ટ્રેલીઆ અને ભારતમાં કદાચ ભેદભાવની નીતિ હશે, પરંતુ તે દક્ષિણ આફ્રિકાની સરખામણીમાં નહિ જેવીજ છે. કેનેડા અને ઓસ્ટ્રેલીઆમાં એવી કંઈ મોટી બીન-ગોરાઓની વસ્તી નથી, કે જે લોકોનું ધ્યાન ખેંચે. આ દેશોમાં ઈજારદારપણાના કાયદા જેવા કાયદાઓ નથી. આ બન્ને દેશોના બહુ-વસ્તીઓની જરૂરિયાતને દક્ષિણ આફ્રિકાના બિન-ગોરાઓની જરૂરિયાત સાથે સરખાવી શકાય એમ નથી. અમને આ બન્ને દેશોના ભેદભાવ વિષે કંઈજ પડી નથી, પરંતુ ભારત પ્રત્યે જે આરોપો મુકાયા છે તેની અમને પડી છે.

જ્યારે ડૉ. ફરવુર્ડ અને એરીક લૉ, ભારત ભેદભાવની નીતિ રાખે છે એમ કહે છે ત્યારે તેઓના મનમાં ભારતની વર્ણ-પદ્ધતિ અને મુસલમાન લઘુમતીનો ખ્યાલ હોવો જોઈએ. ભારતની વર્ણ-પદ્ધતિ એ એક બાહરૂપ પ્રશ્ન છે, પરંતુ જ્યારથી ભારત સ્વતંત્ર થયું છે ત્યારથી તે, વર્ણ-પદ્ધતિની નાબુદી માટે સખત પગલા લઈ રહ્યું છે. હિંદી જીવનમાંથી આ પદ્ધતિ દૂર કરવા માટે કાયદાઓ ઘડાયા છે. એક વસ્તુ યાદ રાખવા જેવી છે અને તે એ કે બ્રિટીશ સત્તા દરમીયાન બ્રીટીશોએ આ પદ્ધતિને પ્રેરણા આપી હતી, જેથી તેઓ સુખેથી રાજ્ય કરી શકે. આમ લગભગ ૨૦૦ વરસો સુધી ચાલ્યું, તેથી એમ કહી શકાય કે આ વર્ણ-પદ્ધતિનો દોષ બ્રીટીશોનો છે. જ્યારે બ્રીટીશો રાજ્ય કરતાં હતાં ત્યારે ઘણા હિંદીઓ અને તેમાંયે પૂ. મહાત્મા ગાંધીજી ખાસ કરીને આ પદ્ધતિ સામે સ્પષ્ટતાથી બોલ્યા અને વર્ત્યા હતાં. પૂ. ગાંધીજીને લોકો ભારતને મુક્તિ અપાવનાર તરીકે યાદ કરે છે; એ છતાં, ભુલવું ન જોઈએ કે હિંદુ-ધર્મમાં દ્રઢપણે માનનારાઓ સામે પૂ. ગાંધીજીએ એકલે હાથે મોરચો માંડયો હતો, કે જેથી જુની વર્ણ-પદ્ધતિ દૂર થાય. ભારત સ્વતંત્ર થયું કે તરતજ આ વર્ણ-પદ્ધતિ દૂર કરવા માટે કાયદાઓ ઘડી, તે આ છેલ્લાં તેર વર્ષથી એ યોજનામાં ખૂબ જ આગળ વધ્યું છે. એ પણ યાદ રાખવા જેવું છે કે હજારો વરસથી સ્થપાયેલી વર્ણ-પદ્ધતિ એક રાતમાંજ બદલાય નહિ જાય! આ વર્ણ-પદ્ધતિને ટેકો આપનારા કંઈ કાયદા નથી. આજે ભારતમાં જે વર્ણ-પદ્ધતિ છે, તે કેવળ સામાજીક છે. લોકોના જીવનમાં એ જોવામાં આવે છે, પણ દેશના કાયદાઓમાં નહિ. દેશના અમુક ભાગોમાં આ નીચા કહેવાતા વર્ણના લોકોને, ખાસ લાભો એટલા બધા મળે છે કે ઉંચા કહેવાતા વર્ણના લોકો તેઓની સાથે ભળી જવામાં લાભથી સમજે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદર પરિસ્થિતિ તદ્દન જુદી છે. ભેદભાવની નીતિને કાયદાનો ટેકો છે, અને લોકો ઉપર કાયદાના દબાણથી ભેદભાવ કરાય છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઈજારદારપણાની નીતિને દેશના કાયદાનો ટેકો છે, જ્યારે ભારતમાં વર્ણ-પદ્ધતિ દૂર કરવા માટે દેશના કાયદાનો ટેકો છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં બીન-ગોરાને પ્રાથમિક હકકો કાયદાથી અપાતા નથી; જ્યારે ભારતમાં નીચા કહેવાતા વર્ણના લોકોને ખાસ હકકો કાયદાથી અપાય છે. ભારતના લોકો, ગમે તે વર્ણ, પંથ કે રંગના હોવા છતાં સર્વમત મતાધિકાર ભોગવે છે; જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકામાં કેવળ ગોરાઓ મતાધિકાર ભોગવે છે. ભારતના મુસલમાનો ધાર્મીક અને રાજકીય સ્વતંત્રતા ભોગવે છે. ખાનગી-જીવનમાં ભેદભાવ હોય એ સંભવિત છે, પરંતુ દેશનો કાયદો મુસલમાનો ઉપર કોઈપણ પ્રતિબંધ મુકતો નથી. તેઓ જ્યાં રહેવા ઇચ્છે છે ત્યાં રહી શકે છે. જ્યારે આ બધી વસ્તુઓ ઉપર દ્રષ્ટિ ફેરવીએ ત્યારે વડા પ્રધાન અને એરીક લૉ ભારત અમુક લોકો સામે ભેદભાવ રાખે છે એવો જે આરોપ મૂકે છે, તે વાહિયાત લાગે છે. ઈજારદારપણાની નીતિને વિશ્વમાં કોઈ આવકારશે નહિ.

સ્વાગતની તઈયારીનું વિવરણ

[ગુરૂદેવ ટાગોરની 'સ્વાગતની તઈયારી' (અન્યત્ર આપ્યું છે) કવિતામાં સમાયેલું ગૂઢ રહસ્ય કાકાસાહેબ કાલેલકર નીચે પ્રમાણે સમજાવે છે, તે અમે વાચકો સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.]

રવિન્દ્રનાથે જીવન દેવતાની અખંડ-ઉપાસના કરી એથી અનેકવિધ દર્શન થયું. જેમ નરસિંહ મહેતાને એક રાતે શ્રીકૃષ્ણનો રાસ જોવાનો મળ્યો અને પછી રાસલીલાનું વર્ણન અને તેનું મહાત્મ્ય જીવતાં સુધી ટેકો આપ્યા કર્યું, તેજ પ્રમાણે રવિન્દ્રનાથે પોતાના અસંખ્ય ગીતોમાં, અનેક નાટકોમાં, રૂપક કથાઓમાં અને પ્રવચનોમાં પોતાના આરાધ્ય દેવનું વિવિધ રૂપે વર્ણન કર્યું છે.

જગતના નિર નિરાળા સાધુઓને રવિન્દ્રનાથ કહે છે 'ભાઈઓ' તમે માર્ગ ચૂક્યા છો. તમારૂ જીવન દર્શન યથાર્થ નથી. જીવન તમને લાગે છે એવું ગરીબ નથી. કુટીલ તો નથીજ નથી. ખોટે રસ્તે જઈને તમે તમારી સાધના ગરીબ બનાવી મુકી છે. એથી જ તમને લાગે છે કે જીવનદેવતા પણ ગૂઢ છે, તમારી ઉપાસનાની રીતથી જીવનદેવતાને પ્રસન્ન થવાનું તો બાજુએ રહ્યું પરંતુ તેને મૂંઝવણમાં થાય છે.

પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિ વિશ્વ વિજયી બની લોકોને આપણે ચકિત થઈ ગયા. પાશ્ચાત્યોનું તો બધુંજ સારૂં ગયું સર્વત્ર આ કયા હતી એવા કાળે આ નવો આડંબર પોકળ છે, આ બધી ધમાચકડી કાચના ઘરા જેવી છે એમ જગત આગળ કહેવાની જે થોડા મહાનુભાવોએ હિંમત કરી તેમાંનાજ એક રવિન્દ્રનાથ છે. 'મુક્ત ધારા' વગેરે તેમના નાટકોમાં તો આ સંદેશ છેજ પણ તેમના કેટલાયે પ્રવચનોમાં પણ આજ વાત તેમણે સ્પષ્ટ રીતે કરી છે. ગીતાંજલી, નૈવેદ્ય વગેરે કવિતા સંગ્રહોમાં પણ આજ અર્થનાં ગીતો મળશે.

'સ્વાગત' (આગમની) એક રૂપકાત્મક સંબોધનો કાવ્યાર્થ ઉપર જણાવેલા તેમના સાહિત્યના પરિશીલન પછી સહજ ધ્યાનમાં આવે છે. એમાં કવિએ પોતાને પોતાના અથવા માનવજાતિના મનથી અલગ કલ્પીને વાત કરી છે. મન ભૌતિક સંસ્કૃતિ વધારવા પાછળ પડ્યું છે શક્તિ વધારો સંપત્તિ વધારો, સુંદરતો કાર્યક્રમ વધારો, વધાવો જાગો, વધારવામાં કદી પણ ઊણપ ન રાખશો, મર્યાદા ન બાંધશો.

પણ એ બધું શાને માટે એવું જો તેને—મનને પુછવામાં આવે તો જવાબ મળશે ? "એ ન પુછશો."

પાશ્ચાત્યોએ અર્થશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, રાજકારણ, બધાં શાસ્ત્રો વધાર્યાં, વિજ્ઞાનની મદદથી પ્રકૃતિ પર વિજય મેળવ્યો, પરંતુ મોટો મોટો દિગ્વિજય મેળવીને સુખ એ બધું શાને માટે એનો કંઈ સંતોષકારક વિચાર તેણે કર્યો નહીં.

કેટ કેટલા વાર ઊંડા [illegible] કે એ સંસ્કૃતિને જીવન રહસ્ય સમજાતુંજ નથી. પણ તેનો સર્વત્ર દેખાતો ભવ્ય વિસ્તાર, તેનું સામર્થ્ય, અને કામગીરી એ બધું જોઈને આપણે મૂર્ખ છીએ અને તેથી આ બધું સમજાતું નથી એમ પણ કદાચિત લાગે છે. આટલી મોટી સાધના, આટલી જંગી તૈયારી, આટલું કૌશલ્ય એ બધું નકામું કેમ હોઈ શકે! પણ જે વાત વિદ્વાનો સમજતા નથી, તત્ત્વજ્ઞાન જેનું રહસ્ય શોધી શક્યું નથી તે કવિને આપો-આપ સમજાય છે. કવિએ મનની

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૨૫)

વિજ્ઞાન વિકાસ સાથે ખાનગી ઉદ્યોગોનું ધ્યેય શું હોવું ઘટે?

નવી દિલ્હી:

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ કહ્યું હતું કે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિકાસથી જે નવી તાકાત જન્મે છે તે, અદ્યતન સમાજ સમાજવાદી ધોરણે વિકસે છે અને જાહેર મિલકત વિસ્તૃત થતી જાય છે તેવા સમાજમાં ખાનગી ઉદ્યોગોનો સંગીન જાહેર હેતુ માટે હોવો જોઈએ.

ભારતીય વ્યાપાર ને ઉદ્યોગ મહામંડળના વાર્ષિક અધિવેશનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે સમાજનો વિકાસ થાય તેમ રસ્તાઓ અને પુલો જેવી જાહેર મિલકતો વધે છે અને તે કોઈની ખાનગી માલીકીની અથવા અંગત માલિકીની બનતી નથી, પરંતુ જાહેર માલીકીની બને છે. આમ તે સમગ્ર સમાજની મિલકત બને છે અથવા તો તે સાદા સ્વરૂપનો સામ્યવાદ છે. વિજ્ઞાનના વિકાસ સાથે ખાનગી-ક્ષેત્રને માટે પણ કામગીરીની વધુ તકો મળે છે, પરંતુ તેના ઉપર અંકુશ હોવો જોઈએ. વિશ્વમાં આગળ પડતો એવો એક પણ દેશ નહિ હશે કે જ્યાં ખાનગી ઉદ્યોગો ઉપર અંકુશ નહિ હોય. અમેરિકા કે જે મોટા પાયા ઉપર વિકસેલો મૂડીવાદી દેશ છે ત્યાં પણ ખાનગી ઇજારાશાહી ઉપર અંકુશ છે. અમેરિકાને પણ ઇજારાઓ, ટ્રસ્ટો અને જુથોના ઉપર અંકુશો રાખવાની વાતો કરવી પડે છે. આ એક જરૂરી વસ્તુ છે નહિ તો સામાજીક ગેરવ્યવસ્થા સર્જાય.

આ અધિવેશનમાં પ્રધાનો, આયોજનના સભ્યો અને રાજ્યના અગ્રગણ્ય ઉદ્યોગપતિઓએ હાજરી આપી હતી.

આંતરરાષ્ટ્રીય પરિસ્થિતિનો ટુંકો ઉલ્લેખ કરીને તેમણે કહ્યું કે જો વિશ્વ વિગ્રહ થશે તો ભારત તેમાંથી બચી જશે એમ ચોક્કસપણે કોઈ માની લેતા નહિ. આપણે તેમાંથી બચી જઈએ તેવી શક્યતાઓ છે, પરંતુ તે શક્યતાને ચોક્કસ માની લેતા નહિ.

મહામંડળના પ્રમુખ શ્રી એ. એમ. મુરગપ્પા ચેટીઆરે, ત્રીજી યોજનામાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં ૨૮ ટકા રોકાણ કરવાનું નક્કી થયું છે તેને બદલે ૪૦ ટકા રોકાણ કરવાની માગણી કરી હતી.

ભારતનું ક્રુડ ઓઈલ સાફ કરી આપવાનો વિદેશી કંપનીઓનો ઈન્કાર

નવી દિલ્હી:

ભારત સરકાર અને ત્રણ વિદેશી તેલ કંપનીઓ વચ્ચે ક્રુડ ઓઈલને શુદ્ધ કરવાના પ્રશ્ન અંગે ચાલતી વાટાઘાટોમાં મડાગાંઠ ઉભી થઈ છે.

આધારભૂત રીતે જાણવા મળે છે કે કંપનીઓએ તેમની રીફાઈનરીઓમાં ક્રુડ ઓઈલ શુદ્ધ કરી આપવાનો ઇન્કાર કર્યો છે આ માટે તેમણે એવું કારણ આપ્યું છે કે હાલમાં તેઓ જેટલો જથ્થો શુદ્ધ કરે છે કે હવે નવો જથ્થો શુદ્ધ કરી આપવાની સ્થિતિમાં તેમની રીફાઈનરીઓ નથી. જો કે આ કારણ સરકારને ગળે ઉતર્યું નથી.

અંકલેશ્વરના તેલ કુવાઓમાંથી થોડાક મહીનાઓમાં જ કાઢવામાં આવનારા ક્રુડ ઓઈલને શુદ્ધ કરવા માટે સરકારે આ કંપનીઓને જણાવ્યું હતું.

ખંભાત ખાતે જાહેર ક્ષેત્રમાં નંખાનારી રીફાઈનરીનું કામ શરૂ થતાં ત્રણ કે ચાર વર્ષ લાગવાનો સંભવ છે

ખાનગી ક્ષેત્રમાંની રીફાઈનરીઓના સંચાલકોએ સરકારને જણાવ્યું હતું કે તેઓ સોવિયેટ સંઘમાંથી આયાત કરનારો ક્રુડ ઓઈલનો જથ્થો શુદ્ધ નહિ કરે, પરંતુ ભારતમાંથી મળેલા ક્રુડ ઓઈલને શુદ્ધ કરી આપશે

તેમના વલણમાં કંપનીઓએ હવે જે ફેરો કર્યો છે તેમાંથી જાહેર ક્ષેત્રનું તેલ ઉત્પાદન કાર્ય વિલંબાશે. સરકાર આ રીફાઈનરીઓ પર દબાણ કરવાની સ્થિતિમાં નથી.

કાલ્ટેક્સ કંપનીએ પણ સ્વૈચ્છીક કાપ મુકવાની ના તો કરાર મુજબ કંપનીઓને અપાયેલ પ્રોટેક્શન હજુ પાછી વાળવાના સરકારના સૂચનનો ઇન્કાર કર્યો છે.

બર્મા શેલ અને સ્ટાન્ડર્ડ વેક્યુમ કંપનીઓ સરકારના સૂચન સાથે સંમત થઈ છે.

પેમ્બામાં તેલના કુવા!

ઝાંઝીબાર નજીકના પેમ્બા ટાપુ ઉપર તેલ નીકળવાની શક્યતા દેખાતાં ત્યાં ટાપુ ઉપર કુવા ખોદવાનું કામ આ વર્ષની આખર પહેલાં શરૂ થઈ જશે. ઝાંઝીબારની બી પી શેલ પેટ્રોલીયમ ડેવલપમેન્ટ કંપનીએ આ માટેની બધી સામગ્રી અને સાધનો ભેગા કરવા માંડ્યાં છે અને કુવા ખોદવાનું ડ્રીલીંગનું કામ ચોક્કસ રીતે ડીસેમ્બર માસમાં શરૂ થશે એમ આ કંપનીના એક મેનેજરે દારેસલામમાં જાહેર કર્યું છે.

સુરત નજીક મોટું તેલક્ષેત્ર

અંકલેશ્વર:

સુરત જીલ્લામાં કીમથી રાંદેર, અને રાંદેરથી ભગવાડાંડી, ભગવાડાંડીથી કીમ સુધીના ત્રિકોણમાં ૭૦ માઈલની તેલપટ્ટી મળી આવી છે. સુરત મોટું તેલક્ષેત્ર બનવાના અને બે માસમાં ડ્રીલીંગ કામ ચાલુ થવાના વિશ્વાસપાત્ર સાધનો દ્વારા સમાચાર મળે છે.

સુરતથી ત્રણ માઈલ સુધી પશ્ચિમે રાંદેરથી ભગવાડાંડી-ભગવાડાંડીથી કીમ-રાંદેરનાં ત્રીકોણમાં ઘણાં તેલ પેટાળો નક્કી થવાનું જાણવા મળે છે.

પ્રથમ રશીયન રીંગ સુરત ખાતે અંકલેશ્વરના કુવાઓ ખપાઈ ગયા છે અને તે અંગેનો સ્ટાફ પણ બદલાશે.

રાંદેર પાસે કે કીમ પાસે પ્રથમ કુવાનું શારકામ થવાનું નક્કી થયું છે. ખાસ કરીને પ્રથમ કુવાનું શારકામ કીમ પાસે કરવાનું નિર્ધારાઈ રહ્યું છે.

સુરતની તેલપટી અને અંકલેશ્વરની તેલપટી જુદી જુદી હોવાનું જાણવા મળે છે. પ્રથમ કુવાનું શારકામ રશિયન રીગથી થશે. અંકલેશ્વર ખાતે જે ઉંડુ ડ્રીલીંગ કરે છે તેનો કુવા નં. ૧માંથી તેલ કાઢતું હતું તે રીગ સુરત ખાતે ખસેડવાના સત્તાવાર સમાચારો જાણવા મળ્યા છે.

સુરત ખાતે એક કુવાનું કામ શરૂ કર્યા બાદ અહીં પણ ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કમિશનની ઓફીસો અને ગોડાઉનો ચાલુ કરવાના સમાચાર જાણવા મળ્યા છે. પ્રથમ કુવાનું શુભ પરિણામ આવેથી સુરત પ્રોજેક્ટ નક્કી થવા માટેનાં એવાં અનુમાન થયા છે.

સ્વાગતની તઈયારીનું વિવરણ

(૧૧૪ પાનાનું અનુસંધાન)

તાબેદારી સ્વીકારેલી હોવાથી મન કહે તેવી વેઠ તે કરતો રહ્યો. પણ મનની શંકા અને એક અજ્ઞાત ભયને લીધે તેણે ક્યારેય નિરાંતી નહોતી સુણી. અને રાત્રી વિતિ ગઈ ને અરુણોદય થયો. એ સમયે શું દેખાયું ને શું શું બન્યું! શુકનો ઝગમગતો તારો, પારિજાતકનું ફુલ, અજ્ઞાતના આગમનથી ઉત્સાહમાં આવી ગયેલ પાંખો ફફડાવીને કલકલ કરતું ને ઉડવાની તઈયારી કરતું પંખી અને આ બધા સાથે અભેદ ભાવ અનુભવતું રમતિયાળ બાળક.

સૌનેજ આશ્ચર્ય થયું. આટ-આટલા દિવસની આ ભવ્ય તઈયારી પછી આ અતિ સામાન્ય અને નિત્ય પરિચિત વસ્તુઓ અને તેનું સ્વાગત! વિજળીનો કડકડાટ થયો નહીં, ધરતીકંપ થયો નહીં, ધુમકેતુ ઉગ્યો નથી, આકાશ પાતાળ એક નથી થયાં. પ્રભાત ઉગે છે તેમ ઉગ્યું. ફુલો ખીલે છે તેમ ખીલ્યાં. પંખીઓ પાંખ પસારીને ઉડે છે તેમ ઉડયાં. અને તો પણ અંતરના ઉંડાણમાં આશાનો સંચાર થયો. કુછ પરિવર્તન થયું છે એમ લાગ્યું. નવીન પ્રાણનો જન્મ થયો છે. અને એ બધું આજ સુધી ઉભારેલો અને સ્વાગત સરંજામ માટે કરેલી ધમાલની મદદથી નહીં પરંતુ એ કુદરત સર્જેલા જમીનદોસ્ત કરી તેથી જ બન્યું! આપણાથી કરીને કરેલી તઈયારી કશી કામ ન લાગી.

આજ કાલની આત્મ વિમુખ, જીવન દ્રોહી અને જટીલ સંસ્કૃતિ ભલે તેટલી વ્યાપક બને તોયે તેનો આખોય અંત આવવાનો છે. એને જમીનદોસ્ત કર્યા પછીજ એના કીંમતી ખાતરમાંથી નિત્ય નૂતન સંસ્કૃતિ ખીલી ઉઠશે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-ટેબલક્લોથ-પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની પીનો, ટીકડીઓ, હાથીદાંત, ટીક અને આતર, મુરાદાબાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડઝ.
ટ્રેડરો અને ફેરીઆ માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
હોલસેલ ઇમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન બીલ્ડીંગ) — ફોન ૬૭૭૩૦ — ડરબન.
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

બોધ કથા

સ્વાગતની તૈયારી

લેખક : સ્વ. રવિન્દ્રનાથ ટાગોર

તૈયારીની ધમાલ મચી રહી છે. એ તૈયારી શાને માટે છે એનો શાંતિથી વિચાર કરવા જેટલી પણ નવરાશ નથી. કામની આ ધમાલ વચ્ચે પણ મેં મનને પૂછ્યું: 'કોણ આવવાનું છે કે શું!'

મન બોલ્યું 'અરે! ચુપ રહે. મારે જગ્યાનો કબજો લેવાનો છે. માલ સામાનની વ્યવસ્થા કરવાની છે. મોટું મકાન બાંધવાનું છે એવા સમયે નકામા પ્રશ્ન પૂછીને ખોટો ન કરાવીશ.'

મેં ચૂપચાપ મારું કામ કરવા માંડ્યું. વિચાર આવ્યો કે જગ્યાનો કબજો મળશે, સામાન સુમનની વ્યવસ્થા થઈ જશે, મકાન પણ બંધાઈ જશે પછી કદાચ ઉત્તરનો જવાબ મળશે.

જગ્યા ખુબ મળી, સામાન પણ ઠીક ઠીક ભેગો થયો. ઇમારતના સાત માળની વ્યવસ્થા થઈ ગઈ. ત્યારે મેં મનને પુછ્યું "હવે તો મારા પ્રશ્નનો ઉત્તર આપ."

મન બોલ્યું "સબુર કર એ વખત જ નથી."

મેં પુછ્યું "હજી બીજી જગ્યા જોઈએ છે? બીજું મકાન જોઈશે? હજી બીજો સામાન જોઈશે?"

મન બોલ્યું "હા, જોઈશે જોઈશે."

મેં પુછ્યું હજી આ પુરતું નથી?

મન બોલ્યું: "આટલામાં શું સમાય?"

મેં પુછ્યું, "શું સમાવવાનું છે? કોણ આવવાનું છે?"

મન બોલ્યું 'એ વાત પછી કરીશું.'

તો પણ મેં પુછ્યું "તે બહુ મોટો હશે ખરું ને?"

મને જવાબ આવ્યો "ખરું છે તે બહુ જ મોટો છે."

આટલી મોટી જગ્યા, આવડી મોટી વિશાળ ઇમારત એ પણ તેને આવરી નહીં લે કેવું! આમ ભમતાં ભમતાં મેં ફરી કામ શરૂ કર્યું. દિવસ ને રાત કામ ને કામ. ખાવા પીવાનું ને રાતે ઊંઘવાનું પણ બંધ થયું. જે જુએ તે ચકિત થઈ જાય, વાહવા કરે ને કહે "જોયો [illegible] છે!"

કોણ જાણે કેમ, પણ કોઈવાર એવી શંકા થાય કે આ ગર્વ મનને કશી ખબર જ નહીં હોય અને એથી જ કામનું બહાનું કાઢીને જવાબ આપવાની ટાળાટાળ કરે છે. કદી કદી એવી ઇચ્છા થાય છે કે બધું કામ બંધ કરીને કાન માંડીને સાંભળું કે રસ્તા પરથી કોઈ આવતું તો નથી ને? એવી પણ ઇચ્છા થાય છે કે, હવે ઇમારત બાંધવાની જંજાળમાં પડવાને બદલે રસ્તા ઉપર દીવો કરું અને સામાનસુમનની ઢગલે કરવાને બદલે ફુલો કરમાઈ જાય એ પહેલાં એકાદ સુંદર હાર ગૂંથી રાખું.

પરંતુ એવું કશું કરવાની હિંમત ન ચાલે કારણ કે મારો મુખ્ય કારભારી છે મારું મન એ રાત દિવસ હાથમાં વજનનો કાંટો અને ફુટપટ્ટી લઈને તોળવું ને લંબાઈ પહોળાઈ માપ કાઢીને "હજી બીજું જોઈશે સમાશે નહીં" એમ બોલ્યા જ કરે છે.

"કેમ નહીં સમાય?"

"એ ખૂબ ખૂબ મોટો છે ને, એટલે નહીં સમાય."

"પણ શું એવડો મોટો છે કોણ?"

કોઈવાર હું એને પકડીને બેસું છું ને કહું છું "આવી ટાળાટાળ નહીં ચાલે. કોઈપણ કહેવું જ પડશે."

ત્યારે એ નીચલો ભાવ લે છે અને ગુસ્સે થઈને કહે છે: "જવાબ આપીએ એટલે શું? એનું કંઈ કામ નથી, એનું નામ નિશાન નથી, એનો અર્થ સમજવો મુશ્કેલ છે, એવાની વાત આગળ કરીને તું મારું કામ બગાડી મૂકે છે. પણ જરા મારી સુવિધાઓ તરફ જો કેટલી અડચણો, કેટલા લાભ હાનિ, કેટલા હિસાબ, વાદવિવાદ, પારકીઓ, ભાલા, તલવાર ને સીપાઈઓની ભેગી ભરમાર મચી રહી છે એ તો જો. કડિયા સુથાર ને મજુર, ચુનો ને લાકડાંથી પગ મૂકવા જેટલી પણ જગ્યા રહેવા નથી દીધી. કંઈ અંદાજ કાઢવાને માટે જગા નથી વિચારવાનો માર્ગ. એ બધા તરફ દુર્લક્ષ કરીને વારંવાર એકનો એક પ્રશ્ન શા માટે પુછ્યા કરે છે?"

આ બધું સાંભળવા પછી લાગ્યું કે મનની વાત સાચી છે, તુરત ચુપ થઈ ફરી ટોપલીઓ ભરી ભરીને ઈંટો લાવવા લાગ્યો અને રેતીને સીમેન્ટ આણવાના કામ પર મંડી પડ્યો.

(૨)

એમ દિવસો પસાર થયા. મારાં જીવન ઝુમખાં ક્ષિતિજની પાર પહોંચ્યાં. ઇમારતનો પાંચમો માળ પૂરો થયો ને છઠ્ઠો ચણાય છે. એવામાં એક દિવસ આકાશમાં વાદળાં ચડી આવ્યાં. કાળાં વાદળાંઓ સફેદ દેખાવા લાગ્યાં. કૈલાસ શિખર પરથી ભૈરવ રાગમાં ડુંડીનો પવન સૂસવાટ વાવા લાગ્યો. માનસ સરોવરમાંના કમળ કુટીની સુગંધે દિવસ રાત્રીના સમયો મસ્ત બનાવી મૂક્યો. ઉપર નજર કરતાં જ દેખાયું કે મારી છ માળની ઇમારતના શિખર તરફ એવું આકાશ હસી રહ્યું છે.

મારી વ્યાકુળતા જોઈ પછી એ જે કંઈ મળે તેને પુછવા લાગી "અહો! આજે શા નગારખાના પર નોબત વાગે છે કહો જોઈ."

મને જવાબ મળતો "રસ્તો છોડ, આમારે કામ છે."

માથા પર ઓગરાની કળીઓની માળા બાંધીને એક માળી માળુસ રસ્તાની બાજુ પરના બાગને અઢેલીને બેઠો હતો. એકાએક તે બોલી ઉઠ્યો "સવારી આવતી લાગે છે"

હું શું સમજતો કે સમજાવત નહીં; પણ મેં પુછ્યું "ત્યારે હવે વાર નહીં લાગે?"

તે હસીને બોલ્યો "ના, આવી જ સમજો"

તરત હું દોડ્યો અને મનને કહ્યું "હવે કામ બંધ કરો."

મન બોલ્યું "એમ કેમ થાય, શોભા ઓછી આવશે"

મેં કહ્યું "કહેવા દો."

મન પુછવા લાગ્યું "તને [illegible] શું? કંઈ ખબર મળી છે?"

મેં કહ્યું "હા, ખબર મળી છે."

"શાની ખબર?"

પ્રશ્ન મુઝવનારો હતો. સ્પષ્ટ કહેવા જેવું કંઈ હતું નહીં. પણ ખબર તો મળી જ હતી માનસ સરોવરના કાંઠા પરથી પ્રભાતને પગે હંસનાં ટોળાં ને ટોળાં આવી પહોંચ્યાં.

મન કંઈક ફુલાવતું બોલ્યું "પણ વિરાટ રથનું છત્ર અને એની ભવ્ય સવારી ક્યાં છે? કશું જ દેખાતું નથી કે સંભળાતું પણ નથી"

જોત જોતામાં આકાશ ઝાંખું થયું. સોનેરી પ્રભાતથી ચારે દિશા ઝળકી ઉઠી, કશોકથી સ્વર સંભળાયો "દુત આવ્યો."

જમીન પર માથું ટેકવીને દુતને ઉદ્દેશીને મેં પૂછ્યું "આવ્યા લાગે છે?"

ચારે દિશામાંથી સ્વર ગુંજી ઉઠ્યો "હા, આવ્યા."

મનની ધમાલ મચી રહી. "હવે શું કરવું! મારી છ માળની ઇમારત તો અધુરી પડી છે અને સામાન સરંજામ તો હજી આવ્યો નથી."

જવાબ મળ્યો "તોડી નાંખો, એ છ માળની ઇમારતને તોડી નાંખો."

મન વ્યાકુળ થઈને બોલ્યું "કેમ?"

જવાબ મળ્યો "સ્વાગતનો સમારંભ છે. તારી એવી ઇમારત તો રસ્તો રોકીને પડી છે."

મન સ્તબ્ધ થઈ ગયું.

વળી અવાજ આવ્યો "ખસેડ તારો ભેગો સાજ સરંજામ ને રસ્તો મોકળો કર."

મને પૂછ્યું "કેમ?"

"તારા એ સરંજામને લીધે રસ્તામાં ક્યાંય જગ્યા નથી રહી ને નકામી ભરતી કરી છે."

હવે, કામના દિવસોમાં બેઠા બેઠા છ માળની ઇમારત ઊભી કરી હવે છુટીના દિવસમાં એક એક કરીને છએ છ માળ ધુળમાં મેળવી દેવા પડે છે. કામના દિવસોમાં બજારમાં રખડી રખડી સાજ સરંજામ લાવીને ભેગો કર્યો. હવે છુટીના દિવસમાં તમામ સામાન નાંખી દેવો પડશે.

પણ છે ક્યાં પેલો વિરાટ રથ અને એની એ સવારી? મન ચારે દિશા તરફ જોવા લાગ્યું.

એને શું દેખાયું હશે?

શરદ ઋતુની પાછલી રાતનો શુક્ર તારાનો પ્રકાશ.

બસ એટલું જ?

હા, એટલું જ. અને તેને દેખાયાં પારિજાતકના ફુલ."

ફક્ત એટલું જ?

હા એટલું જ અને તેને દેખાયું પ્રભાતમાં પાંખો પ્રસારીને કલરવ કરતું પક્ષી.

અને બીજું શું?

એક બાળક માના ખોળામાંથી ઉતરીને ઘુંટણીયા તાણતું ને ખીલ ખીલ હસતું બાળક પ્રકાશમાં રમવા નીકળી પડ્યું.

એના આવવા વિષે શું વાત કરતો હતો તે આના વિષેજ કે?

હા. એનેજ માટે રોજ સરંજામ થાય છે અને પ્રભાતનું આગમન થાય છે.

આવડી મોટી જગ્યા શાને જ માટે જોઈતી હતી કે?

હા. હા. તારા રાજાને માટે જોઈએ સાત માળની ઇમારત, તારા પ્રભુને માટે જોઈએ ઘર ભરીને સાજ સરંજામ પણ આને માટે તો છે આખું આકાશ અને આખી પૃથ્વી.

અને એવો વિરાટ?

તે એમાં જ, એટલામાં જ સમાયેલો હોય છે.

પણ આ બાળક તને શાનું વરદાન આપશે?

અરે! એ બાળક પોતે જ વિધાતાના વરદાનરૂપે આવ્યું છે. આશા બનીને, અભય અને આનંદ બનીને આવ્યું છે, તેના અદ્રશ્ય ભાથામાં છુપાયું હોય છે બ્રહ્માંડ. તેના હૃદયમાં ભરી હોય છે અમોઘ શક્તિ.

મન મને પુછવા લાગ્યું: "એ કવિ! કંઈ દેખાય છે કે?"

મેં કહ્યું "એથી જ તો છુટી લીધી છે આટલા દિવસ વખત જ નહોતો. એટલે જ દેખી શકતો નહોતો અને જોઈ પણ નહોતો શકતો!"

ઘરમાં હંમેશ નજરે ટંગાવવા લાયક સુવાક્ય. "મનને બોધ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું પુસ્તક સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ખાસ કિંમત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

વિવિધ વર્તમાન

ભુખે મરતા કોંગોલીઓ

ન્યુયોર્ક: રાષ્ટ્રસંસ્થાની અંદાજપત્ર સમિતિને કોંગોના પ્રતિનિધિએ જણાવ્યું હતું કે, અમારા લાખો દેશબંધુઓ ભૂખે મરે છે. તેમના માટે રાષ્ટ્રસંસ્થા શું કરવા માગે છે તે અમને વહેલી તકે જણાવો, નહિ તો અમારી સરકારને મદદ માટે બીજે કોઈક અપીલ કરવી પડશે. જો રાષ્ટ્રસંસ્થા મદદ ન કરી શકે તો તેણે તેમ કહેવું જોઈએ. અમારે ઉતાવળની જરૂર છે.

કોંગોની કામગીરી માટે રાષ્ટ્રસંસ્થાને ઓછામાં ઓછી ૧૨ કરોડ ડોલરની રકમ આ વર્ષે કેમ ઊભી કરવી તેની આ સમિતી વિચારણા કરતી હતી ત્યારે કોંગો સરકારના પ્રતિનિધિએ સહાયની માગણી કરી હતી.

સામ્યવાદી જુથે તેમજ ફ્રાંસે કોંગો ખાતેના ખર્ચમાં હિસ્સો આપવાનો ઇન્કાર કર્યો છે. દક્ષિણ અમેરિકી રાજ્યોએ મહાસત્તાઓને આ ખર્ચનો મોટો હિસ્સો આપવા સૂચવ્યું છે.

કાનુ અને કાડુને સમજી જવા માટે થતી અપીલ

કેન્યાટાને છોડવામાં નહિ આવે ત્યાં સુધી ધારાસભામાં બેસીશું નહિ એવી આફ્રિકન લોકોના ધારાસભ્યોએ ચુંટણી વખતે જે ધમકી આપી હતી તે ધમકી હવે તેમને ભારે પડે તેમ લાગે છે. કારણ જો એ આફ્રિકન ધારાસભ્યો ધારાસભામાં નહિ બેસે તો અને બોયકોટ ચાલુ રાખશે તો ધારાસભાની બંધારણના કાયદા મુજબ તેમણે પોતાની જગ્યા ગુમાવવી પડશે. કારણ કાયદામાં જણાવેલું છે કે જો કોઈ લોકલ સભ્ય, આ નેશનલ મેમ્બર કે નોમીનેટેડ મેમ્બર કાઉન્સીલની સતત આઠ બેઠકમાં ગેરહાજર રહે તો તે કાઉન્સીલમાંની પોતાની જગ્યા ગુમાવે અને એ ધારાસભ્યનો પગાર પણ આપોઆપ બંધ થઈ જાય.

ત્યારે નેશનલ સીટ મેળવનાર મિ. બ્લન્ડેલ [illegible] કાનુ અને કાડુ બન્ને પાર્ટીઓને અરજ કરી છે કે તમે બન્ને એક થઈ જાવ અને નવી સરકાર રચો. જો તેમ નહિ કરો તો ગવર્નર પોતાની સત્તા વાપરી સરકાર રચશે. અને તેમાં નવા સરકારના પ્રધાનો અને હા જી હા કરનારા જ ઘુસી જશે.

અમેરીકા અને સોવીયેટ આફ્રિકાને કેવી મદદ કરે છે!

આફ્રિકાની હાલ [illegible] અમેરીકા અને સોવીયેટ જે હરીફાઈ કરી રહેલ છે તે બાબતમાં મી. [illegible] નીગ્રો મેરીસ્ટર જે આફ્રિકામાં ૨૫ હજાર માઈલની મુસાફરી કરી ફરી આવ્યા ત્યારે [illegible] આવેલ છે તેણે ઓન્ટેરીઓ ખાતે આફ્રિકા સ્ટુડન્ટસ ફાઉન્ડેશન તરફથી યોજાયેલી મીટીંગમાં બોલતાં જણાવ્યું હતું કે આફ્રિકામાં મેં મારી જીંદગીમાં ના જોયા હોય એટલા રોગચાળો. આફ્રિકાની ખાસ જરૂર આર્થિક મદદની અને એટલીજ જરૂર તેને [illegible] યુદ્ધમાંથી બચાવ [illegible] છે. ભૂખ અને બેકારીમાંથી બચાવવા પૈસાની જરૂર છે. સોવીયેટ અને અમેરીકા બન્ને આફ્રિકાને મદદ કરે છે. સોવીયેટ ટેકનીશીયનો મોકલે છે. જે તેમની ભાષા જાણે તેવા લોકોના દલ ભરતી થયા છે ત્યારે અમેરીકાએ લશ્કર આપ્યું ને તેવું એવું લોકોને સંભાળવા મોકલ્યા.

કેન્યાટાની મુક્તિ વિરુદ્ધ વિલાયતમાં શરૂ થયેલ ચળવળ

કેન્યાટાની મુક્તિનો વિરોધ કરવા બ્રીટનમાં આંદોલન શરૂ થયું છે અને પ્રથમ પગલાં તરીકે તેની મુક્તિનો વિરોધ કરતી આખા પાનાની જાહેર ખબર લંડન ટાઇમ્સમાં પ્રગટ થઈ છે જેનો ખર્ચ રૂ. ૩૦,૦૦૦ જેટલો છે.

આ પ્રચારકાર્ય "ન્યુ કેન્યા" નામના ગ્રુપે શરૂ કર્યું છે અને ઉપર જેવી જાહેર ખબર બીજાં અખબારોમાં પણ છપાઈ છે. અખબાર કહે છે કે પ્રચાર માટે તેને નાણાંની પુરતા પ્રમાણમાં મળતી રહે છે.

આ કાર્યની પાછળ રહેલી વ્યક્તિઓ કહે છે કે કેન્યાટાને મુક્તિ ન મળે તે બ્રીટનમાં અને કેનીયામાં પણ ઘણાઓ ઇચ્છે છે અને તેમની તરફથી તેમને સહકાર અને પ્રોત્સાહન મળી રહેલ છે.

આ જાહેર ખબરમાં કેન્યાટાને મુક્ત ન કરવાના કારણો વિગતવાર રજુ કરવામાં આવેલ છે. આ લેખમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે કેન્યાટા મુક્ત થશે એટલે તેને મુખ્ય મંત્રી બનાવવાનું આંદોલન થશે અને તેમાં સફળતા મળે તો વસાહત ખાતાને નીચું જોવા જેવું થાય તેથી તેને મુક્ત જ ન કરવા જેથી એવું નીચે જોવાપણું ઊભું જ થાય નહિ.

પાકીસ્તાનમાં ભીષણ હોનારત

પૂર્વ પાકીસ્તાનના ચાર જીલ્લામાં વળી પાછું વાવાઝોડું અને ભારે તુફાન થયું છે, લગભગ એક હજાર મકાનો તારાજ થઈ ગયાં છે અને ૨૦૦ માણસો મૃત્યુ પામ્યાં છે.

ઢાકાથી ૨૦ માઈલ દુર એક રાત્રે દેવળમાં પ્રાર્થના પુરી થઈ હતી તેટલામાં વાવાઝોડાના પવનથી દેવળનું છાપરું ઉડી ગયું અને દિવાલો તુટી પડી ત્યારે ૧૦૦ માણસો કાટમાળમાં દબાઈ ગયા જેમાંથી ૩૧ માણસો મૃત્યુ પામ્યા.

પૂર્વ પાકીસ્તાનના ગવર્નર અસરગ્રસ્ત વિસ્તારની મુલાકાત લઈ રહ્યા છે અને અંગત રીતે રાહતનું કાર્ય જોઈ રહ્યા છે. સ્થાનિક પંચાયતના સભ્યો પણ રાહત કાર્યમાં પડી ગયા છે અને મુખ્ય અધિકારીને [illegible] દિલસોજીનો સંદેશો પાઠવ્યો છે.

ગેરકાયદે પ્રવેશ સામે સીલોન સરકારનું પગલું

કોલંબો: વડા પ્રધાન શ્રીમતી સીરીમાવો બંડારનાયકની બનાવેલી સરકારે ગેરકાદે ઘુસી આવેલાઓની ધરપકડ કરવાનો હુકમ [illegible] વાસીને ઇનામ આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે, એમ સીલોનનું સ્વતંત્ર અખબાર "ડેઇલી મિરર" જણાવ્યું હતું.

અહેવાલ વધુમાં જણાવે છે કે જે સહેરીઓ આવા ગેરકાદે ઘુસી આવેલાઓને પકડી આપશે કે પકડવામાં મદદ કરશે તેને કાયદામાં જણાવ્યા અનુસાર રોકડ ઇનામ અપાશે.

બીજો એક અહેવાલ જણાવે છે કે સરકારી વકીલોએ સરકારને પરદેશીઓ અંગેના કાયદામાં એવો સુધારો કરવાનું જણાવ્યું છે કે જેથી સરકારનો કોઈ પણ રાજ્યક હોદ્દેદાર કોઈ પણ માણસની ગેરકાદે ઘુસી આવેલા હોવાના શક પરથી ધરપકડ કરી શકે.

હાલના કાયદા મુજબ ગેરકાદે ઘુસી આવનાર માણસની ધરપકડ જો એ સીલોનની ભૂમી પર પગ મુકતો પકડાય તો જ થઈ શકતી હતી.

રુઝવેલ્ટના સમયની ઝાંખી કરાવતું કેનેડી તંત્ર

વોશીંગ્ટન: પ્રમુખ કેનેડીના પરિભ્રમક રાજદૂત શ્રી એવરેલ હેરીમેને જણાવ્યું હતું કે અમેરીકાનું આંતરરાષ્ટ્રીય વલણ પ્રમુખ રુઝવેલ્ટના દિવસો દરમીયાનની ઉચ્ચ પ્રણાલિકાઓને ફરીથી અનુસરવા લાગ્યું છે એમ હું માનું છું. વ્હાઈટ હાઉસમાં પ્રમુખની મુલાકાત લીધા પછી તેમણે પત્રકારો સમક્ષ જણાવ્યું કે અમેરીકાની નેતાગીરી પ્રત્યે ભારે અપેક્ષા અને ભારે વિશ્વાસ દાખવાતો હોવાનું મને માલમ પડ્યું છે. ચાર સપ્તાહના વિશ્વના રાજકીય પ્રવાસેથી તેઓ ગયા સપ્તાહના અંતે અત્રે પાછા ફર્યા છે.

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, એકાઉન્ટન્સ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનવેસ્ટમેન્ટ માટે મળો:
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ લાર્કની આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોર્નર કામેશનર અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

બેકાર નીગ્રોની પ્રમાણિકતાની થયેલી કદર

અમેરીકામાં એક બેકાર નીગ્રોને રસ્તા પરથી જે આશરે ૪૦ હજાર ડોલરની એટલે લગભગ ૮૫ હજાર પાઉંડની નોટોની થેલી જડી હતી તે તેણે પોલીસને સુપ્રત કરતાં જે કંપનીની આ નોટો ખોવાઈ હતી તે કંપનીએ એ નીગ્રોની પ્રમાણિકતાની કદર કરી તેને ૧૦ હજાર ડોલર એટલે કે ૩૫૦૦ પાઉંડ ઇનામ તરીકે મોકલી આપ્યા, અને જો એ બેકાર નીગ્રોને નોકરી કરવી હોય તો કંપનીએ તેને ૩૨ પાઉંડના પગારની નોકરી આપવા પણ તત્પરતા બતાવી છે પણ એ પ્રમાણિક નીગ્રોએ નોકરીની ઓફર મંજુર રાખી નહિ.

સામ્યવાદીઓ વીએટનામ લઈ લે એવો સ્પષ્ટ ભય

લંડન: બ્રીટનના વિદેશમંત્રી લોર્ડ હોમે બેંગકોક ખાતેની સીટો પરિષદમાંથી પાછા ફરતાં જણાવ્યું હતું કે સામ્યવાદીઓ વીએટનામ લઈ લે એવો સ્પષ્ટ ભય મને દેખાય છે. ઉત્તરમાં ગયે વર્ષેથી ત્યાં બન્ને હજારની કતલ થાય છે અને લોકો બહારથી ઘુસી આવે છે તે તેઓ જ આ ઉશ્કેરણી કરે છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
સોંઘવું મટશે, મોંઘું ભાગશે, ખરીદીએ ઠરશે.
તમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર રંગના અને બીજી અનેક જાતની [illegible], રીબનો પણ મળશે. બધા [illegible] જાતીક, પુલોવર, કારડીગન, સ્કર્ટ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.
બાળકો માટે: [illegible], ટોપી, બ્રીચેઝ, શેલ, સ્વેટર, ચાદી, રૂમાલ, ટેબલકવર, બ્લાઉઝ, પેટીકોટ, નાઈટડ્રેસ, બીબ, ફેન્સી ફ્રોક, બધા રંગના વિ.
ટેબલ [illegible], રંગબેરંગી હાથરૂમાલ, તકીયા, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતા રેશમના રંગીન [illegible], ઇન્ડેન્ટરો.
વિલંબ શા માટે! સારો માલ [illegible]!!
રૂબરૂ પધારો! [illegible] હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ [illegible] એન્ડ સન્સ)
હેડ ઓફીસ — [illegible], — પો. બો. ૫૨૫૭,
બ્રાન્ચ [illegible] — ૨૩ [illegible] સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

હિંદના સમાચારો

તા ૧૮-૪-૧૯૬૧.

ક્રુશ્ચેવે માફી માંગી હોવાનો શ્રી નહેરૂએ કરેલો ઈન્કાર

નવી દિલ્હી: ભારતમાં સોવિયેટ એલચી કચેરીના કેટલાક સભ્યો તરફથી પ્રેસ માટે કરાયેલી અખબારી સંમેલનમાં શ્રી ક્રુશ્ચેવે શ્રી નહેરૂની માફી માગી છે એવા દાવાઓનો વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ભારપૂર્વક ઇન્કાર કર્યો છે.

લોકસભામાં શ્રી હેમબરૂઆએ આ અંગેના અખબારી હેવાલો અને શ્રી નહેરૂનું ધ્યાન ખેંચતા વડા પ્રધાને ઉપરોક્ત ખુલાસો કર્યો હતો.

શ્રી નહેરૂએ અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા દાવાને સંપૂર્ણપણે અસત્ય ગણાવી ને જણાવ્યું હતું કે આ બાબત સાથે શ્રી ક્રુશ્ચેવને કશું લેવાદેવા નથી અને હેવાલમાં એમના સબંધ જે વાતો છે તે સંપૂર્ણ રીતે પાયા વિનાની છે.

આ બાબતોમાં રશિયાખાતાના કેટલાક જુનીયર અધિકારીઓએ કેટલાક ગુપ્ત કાગળો જાહેર કરી દીધા હતા અને તેમની સામે પગલાં લેવાય છે. આ બાબતમાં પ્રતિનિધિ મંડળના વડાઓએ દિલગીરી જાહેર કરી છે. એમના માટે જાસુસી કરતાં કોઈજ પકડાયું નથી.

૧૯ ચીનાઓને ભારત છોડી જવાનું ફરમાન

નવી દિલ્હી: ગૃહ ખાતાને લગતા પ્રધાનમંડળના પ્રધાન શ્રી બી. એન. દાતારે રાજ્ય સભામાં શ્રી રામગોપાલ ગુપ્તાને જણાવ્યું હતું કે ૧૯ ચીનાઓ ને ભારત છોડી જવાનું ફરમાન કરવા માં આવ્યું છે. તેમાંના ચાર ભારત છોડી ગયા છે અને બીજા ત્રણ ટુંક સમયમાં ભારત છોડી જશે.

શ્રી દાતારે શ્રી સત્યચરણને જણાવ્યું હતું કે જેમણે સરકારનો હુકમ નકાર્યો છે તેમના પર ૧૯૪૬ના પરદેશીઓના કાયદા અન્વયે કેસ કરવામાં આવશે. ચીનાઓને ભારત છોડવાના ગુના માટે તેમના પર કેસ થશે તે પ્રકારના હુકમ અપાયા ગયા છે.

બીલીમોરા ખાતે ૧૧ હોડીઓ બંધાશે

અમદાવાદ: ગુજરાતમાં મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિશાળ પાયા પર વિકસાવી શકાય તેમ હોવાથી ગુજરાત સરકારે આ દિશામાં અદ્યતન સાધન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. મત્સ્ય ઉદ્યોગ માટે જરૂરી હોડીઓ બાંધવાનું કામકાજ ચાલુ છે. આ અગિયાર હોડીઓ પાછળ રૂ. ૭,૨૫,૦૦૦નો ખર્ચ થનાર હોવાનું જણાય છે.

બીલીમોરા ખાતે બંધાઈ રહેલી અગિયાર હોડીઓ માટે જે ડીઝાઈન પસંદ કરાઈ છે તે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાએ સ્વીકારેલી ડીઝાઈન છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાના મત્સ્ય ઉદ્યોગ અંગેના નિષ્ણાત શ્રી પીટર ગુર્ટનર થોડાં દિવસ પહેલાં બીલીમોરા ખાતે હોડીઓનું બાંધકામ પણ નિહાળી ગયા છે.

શ્રી ગુર્ટનર હોડીઓનું બાંધકામ જોવા માટે ખાસ ગુજરાતની મુલાકાતે આવ્યા હતા અને ગુજરાત સરકારના મત્સ્ય ખાતાના ડીરેક્ટર શ્રી [illegible] સાથે બીલીમોરા ગયા હતા.

એમ જણાય છે કે અદ્યતન ઢબે બંધાતી આ હોડીઓ તૈયાર થઈ જતાં તેને ગુજરાતનાં જુદાં જુદાં બંદરો ખાતે મોકલી આપવામાં આવશે.

સામાજિક કાર્યકર શ્રીમતી સોફીયા ખાનનું અવસાન

મુંબઈના એક અગ્રણી સામાજિક અને કોંગ્રેસી કાર્યકર તેમજ સરહદ પ્રાંતના ભૂતપૂર્વ પ્રધાન સ્વ. ડૉ. ખાનસાહેબના પુત્રવધુ શ્રીમતી સોફીયા સાદુલ્લાહ ખાનનું તેમના મુંબઈના નિવાસસ્થાને અવસાન થયું છે.

શ્રીમતી સોફીયા ખાને ૧૯૩૦-૩૨ તેમજ ૧૯૪૨ની લડતમાં કારાવાસ સેવ્યો હતો. ૧૯૪૮થી ૧૯૫૭ સુધી તેઓ કોંગ્રેસ સેવાદળના જી. ઓ. સી. હતા. મહિલા હોમગાર્ડઝ શરૂ કરવામાં તેમણે મહત્ત્વનો ભાગ ભજવ્યો હતો.

૧૯૩૦-૩૨ની લડતમાં મુંબઈમાં હિંદમાં સોફીયા સોમજી તરીકે તેઓ જાણીતા બન્યા હતા. ૧૯૪૪ના મુંબઈમાં થયેલા મોટા ધડાકા વેળા તેમણે રાહતકાર્ય મોકલ્યું હતું. ભાગલા બાદ પાકીસ્તાન ગયા હતા અને ત્યાં તેઓએ સામાજિક કાર્યનો આરંભ કરી પાકિસ્તાન મહિલા સંઘની રચનામાં ભાગ ભજવ્યો હતો.

ઉધનામાં ઘડીયાળનું કારખાનું

સુરત નજીકના ઉદ્યોગનગરમાં ટુંક સમયમાં ક્લોક, ટાઈમપીસ વગેરે બનાવતું કારખાનું નાખવામાં આવનાર છે. આ ફેક્ટરી માટેનું મકાન પણ ખરીદાઈ ગયું છે. તૈયાર બંધાયેલ મકાન મળી ગયું છે. મુંબઈના ૨૪ જેટલા આગેવાન વેપારીઓએ આ સાહસ ઉપાડયું છે અને એમાં સુરતના જાણીતા પેઢીવાળા પણ જોડાયા છે. ટુંક સમયમાં એમાં મશીનો ગોઠવવાનું કામ થઈ જશે અને એ અરસામાં ઉત્પાદન શરૂ કરવામાં આવશે.

વિશ્વ યુવક મંડળ

મુંબઈ: કેન્દ્રના નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ વિશ્વ યુવક મંડળની વ્યવસ્થાપકોની બોર્ડના પ્રમુખ થવા સંમત થયા છે. ભૂતપૂર્વ કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધી બોર્ડના સભ્ય બનવા સંમત થયા છે.

ચીનાઓ સામેના પગલાં

નવી દિલ્હી: વિદેશ સંબંધક ખાતાના પ્રધાનના પાર્લામેન્ટરી મંત્રી શ્રી સાદતઅલીખાને લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે ભારત સરકારે ચીનની વિરોધ નોંધનો જવાબ આપી દીધો છે. બે ચીનાઓને કલકત્તા ખાતે પકડી દેશ પાર કરી દીધા હતા તે સબંધી ચીની સરકારે વિરોધ નોંધ મોકલી હતી.

શ્રી સાદતઅલીખાને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ચીન સરકારને જણાવાયું છે કે આ બે ચીનાઓને ભારત છોડી જવાનો હુકમ કરાયો હતો છતાં તેમણે હુકમ મુજબ તેમ નહિ કરતાં અને તેમની અનિચ્છનીય રાજકીય પ્રવૃત્તિઓ જોતાં તેમને ભારત છોડી જવાની ફરજ પાડવામાં આવી હતી.

કેટલાક વધુ સવાલોના જવાબમાં શ્રી સાદતઅલીખાને જણાવ્યું કે એકંદર ૯૦ ચીનાઓને ભારત છોડી જવાનું ફરમાવાયું હતું. આમાંના ૧૦ તો ચાલ્યા ગયા છે, જ્યારે બાકીના પાસપોર્ટસ મેળવી રહ્યા છે.

દેશભરમાં મદ્યનિષેધ નીતિ સંપૂર્ણ અમલી બનાવાશે

નવી દિલ્હી: ગૃહ ખાતાના રાજ્યમંત્રી શ્રી બી. એન. દાતારે લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે સરકાર મદ્યનિષેધનીતિ રદ બાતલ કરવા માગતી નથી.

શ્રી દાતારે ગૃહ ખાતા અંગેના ખાતાની અંદાજપત્રની માંગણી પર થયેલી ચર્ચા દરમિયાન સરકાર પોતાની મદ્યનિષેધ નીતિ અંગે ઢચુપચુ છે એવી થઈ રહેલી ટીકાનો પ્રતિકાર કરતાં ઉપરોક્ત જણાવ્યું હતું.

તેમણે જણાવ્યું કે સરકાર બંધારણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોથી બંધાયેલ છે અને મદ્યનિષેધ નીતિનો અમલ તમામ રાજ્યોમાં સંપૂર્ણપણે થાય એ જોવાની સરકારની નીતિ છે.

તેમ છતાં કેટલાક રાજ્યોને મદ્યનિષેધ નીતિનો અમલ કરવામાં કેટલીક મુશ્કેલીઓ નડે છે અને સરકાર આ સંબંધમાં મદ્યનિષેધ સમિતિની ભલામણો પર વિચારણા ચલાવી રહી છે.

કલકત્તા કોરપો.ની ચુંટણીમાં કોંગ્રેસ મોખરે રહી છે

કલકત્તા મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનમાં કોંગ્રેસ સૌથી મોટા પક્ષ તરીકે ચુંટાઈ આવી છે. કોંગ્રેસે ૮૦માંથી ૨૯ બેઠકો મેળવી છે. ગત સમાજવાદી વિભાગના સામ્યવાદી સહિત અન્ય ઉદ્દામવાદી પક્ષોને ૩૯, સ્વતંત્રોને ૭ અને પ્રજા સમાજવાદી પક્ષના ટેકાવાળા નાગરીક પક્ષને ૪ બેઠકો મળી છે.

કોરપોરેશનની છેલ્લી બોર્ડમાં કોંગ્રેસના ૪૧ સભ્યો હતા.

ભારતની કુલ વસ્તી ૪૩ કરોડ ૬૪ લાખ

નવી દિલ્હી: આ વર્ષે થયેલી પ્રાથમિક વસતી ગણતરી અનુસાર મણિપુર, નેફા, નાગભૂમિ અને સિક્કિમની વસ્તી ને બાકાત કરતાં ભારતની વસતી તા. ૧લી માર્ચે ૪૩,૧૪,૨૪,૪૩૯ની હતી. આમાં ૨૨,૪૬,૫૦,૬૪૮ પુરુષો અને ૨૧,૩૪,૬૬,૪૮૧ સ્ત્રીઓ છે.

આ પ્રાથમિક આંકડાઓની જાહેરાત કરતાં ગૃહપ્રધાન શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ રાજ્યસભામાં જણાવ્યું કે જે પ્રદેશોની કુલ વસતીના આંકડાઓ હજી મેળવવા બાકી રહ્યા છે તે પ્રદેશોની અંદાજી વસતી સહિત આખા વસતીનો આંકડો ૪૩ કરોડ ૮૦ લાખની આસપાસ મૂકીએ તો બહુ ખોટું નહિ ગણાય.

શ્રી પન્નાલાલ પટેલ તથા સ્વ. નાનાલાલ કવિને મળેલાં પ્રથમ ઈનામો

અમદાવાદ: શ્રી પન્નાલાલ પટેલને તેમની '[illegible]' નવલિકા માટે રૂ. ૨૦૦૦નું પ્રથમ ઈનામ અને પડઘા તથા પડછાયા (ભાગ ૧-૨)ની નવલકથા માટે પણ એ જ લેખકને પ્રથમ ઈનામ મળ્યું છે. પણ રૂ. બે હજારનું આ પ્રથમ ઈનામ તેમની અને શ્રી રમણલાલ દેસાઈ (ગ્રામ્ય અને જંગલ નવલકથા માટે) વચ્ચે વહેંચાઈ ગયું છે. કાવ્ય માટેનું પ્રથમ ઈનામ સ્વ. નાનાલાલ કવિને હરિસંહિતાના ભાગો માટે અપાયું છે.

નર્સને વીરતાનું ઈનામ

મુંબઈ: ગોકુળના પહેલા વર્ષમાં એક લુટારા સામે વીરતાપૂર્વક ઝઝુમીને તેને પરાસ્ત કરનારા કુ. મુક્તા પદ્મનાભ આચાર્ય નામની નર્સને પોલિસ [illegible]

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા નવા નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઓફીસ જાકીટો અને પુરુષો માટે તૈયાર નવા ફેશન જર્સી, ટ્રાઉઝર, બ્લાઉઝ અને બચ્ચાઓ માટે—ટુવાલ, બ્લાન્કેટ્સ, શોલ્સ, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૪-૬૩૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૪.

કે વીરતા માટેનું રૂ ૨૦૦નું ઇનામ આપ્યું છે.

નર્સ મદ્રાસથી મોડી રાતે એકલી જ હતી. જેનો લાભ લઈને એલીન્સ્ટન રોડ પર લૂંટવા ગયો. બુકાનીએ સખ્ત માર મારીને પણ તેને બાથમાં ભીંસી રાખ્યો હતો ને દરમ્યાન પોલીસના પંજામાં સપડાવી દીધો હતો.

શ્રી રામરાવના કુટુંબને બદલો અપાશે

નવી દિલ્હી : રેલવે પ્રધાન શ્રી જગજીવનરામે આજે લોકસભા સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે શ્રી રામરાવ કે જેઓ તાજેતરમાં જ મુસાફરી કરતા અકસ્માત માર્યા ગયા હતા તેમના કુટુંબને વળતર આપવાના પ્રશ્ન પર સરકાર સહાનુભૂતિપૂર્વક વિચાર ચલાવશે.

વધુ વસ્તીવાળું શહેર મુંબઈ કે કલકત્તા?

નવી દિલ્હી : દેશમાંના શહેર સુધરાઈ વિસ્તારોમાં વધારેમાં વધારે વસ્તી મુંબઈ શહેરની ૪૦ લાખ ૧૫ હજારની છે, પરંતુ જો સુધરાઈ વિસ્તારો અને આજુબાજુનાં પરાંઓને ગણતરીમાં લેવામાં આવે તો તો બૃહદ્ કલકત્તા પ્રથમ ક્રમ આવે છે, કારણ કે ૧૧૪૦૩ ચોરસ માઇલના એના વિસ્તારમાં ૫૦ લાખ અને ૫૦ હજારની વસ્તી છે.

ક્રાંતિવીર ભગતસિંહ અને તેમના સાથીઓનું સ્મારક રચાવું ઘટે

અંબાલા : ક્રાંતિવીર સરદાર ભગતસિંહ અને તેમના બે સાથી સુખદેવ અને રાજગુરુ એમને લાહોર સેન્ટ્રલ જેલમાં ૩૧ વર્ષો પહેલાં ફાંસી દેવાઈ હતી તેમનો શહાદત દિન અહીં પાળવામાં આવ્યો હતો.

શહાદત દિન નિમિત્તે મુખ્ય પ્રાંતિક મોગેની જીલ્લાસભાએ એક ઠરાવ પસાર કરીને આ ત્રણે ક્રાંતિવીરોને ફાંસી દીધા પછી તેમના મૃતદેહોને જે સ્થળે અગ્નિદાહ દેવામાં આવ્યો હતો તે સ્થળે યોગ્ય સ્મારક સ્થાપવાની સરકારને વિનંતિ કરી હતી.

ફિરોઝપુર જીલ્લામાં આવેલું આ સ્થળ સરહદી પ્રદેશોની ફેરબદલીને લગતા ભારત-પાક કરાર અન્વયે ભારતને તાજેતરમાં સોંપાયું હતું.

છોટા ઉદેપુરમાં કિંમતી ખનીજો

અમદાવાદ : આધારભૂત રીતે જણાય છે કે વડોદરા જીલ્લામાં આવેલ છોટાઉદેપુર તાલુકામાં ખનિજની સર્વેમાં સીસું, ચાંદી અને આયુરહિતમાં વપરાતું ફ્લોરાઈડ મળી આવવાના ચિહ્નો મળ્યા છે. ભારત સરકારનું ખાણ ખાતું ટૂંક સમયમાં એની વધુ તપાસ આદરનાર છે. આજ તાલુકામાં મેંગેનીઝ, કંપાઉન્ડ ને બીજી કિંમતી ધાતુઓ પણ સારા પ્રમાણમાં હોવાનું મનાય છે.

કેળવણીનાં વધેલાં આગેકુચકદમ

ભારતના ઉપ-રાષ્ટ્ર પ્રમુખ ડૉ. રાધાકૃષ્ણન ગુજરાત રાજ્ય સ્થપાયા પછી તેની પહેલી મુલાકાતે આવ્યા છે. અમદાવાદમાં તેમણે એક વધારાની સાયન્સ અને આર્ટ્સ કોલેજનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું અને તે પહેલા જામનગરમાં એક તબીબી કોલેજની હોસ્ટેલ અને આઉટ પેશન્ટ વિભાગ ખુલ્લો મુક્યો હતો.

આ વિભાગમાં એક હજાર દર્દીઓને તપાસી શકાય તેવી સગવડ છે અને હોસ્ટેલમાં પાંત્રીસ વિદ્યાર્થીઓ રહીને તાલીમ લઈ શકશે.

દ્વારકામાં તેમણે એક સંસ્કૃત વિદ્યાલય અને પુરાતત્ત્વ સંશોધન મંદિર ખુલ્લું મુક્યું હતું. જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્યજીએ તેમનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ગંદકી માથે ઉપાડવાની પ્રથા બંધ કરાવવાનો ગુજરાત સરકારનો નિર્ણય

ગુજરાત સરકારના સ્થાનિક સ્વરાજ્ય ખાતાએ, રાજ્યના શહેરોની સુધરાઈ ઉપર એક ખાનગી પરિપત્ર મોકલી ને, ભંગીઓની ગંદકી અને મેલું માથા ઉપર ઉપાડવાની અમાનુષી પ્રથા બંધ કરવા સરકારે લીધેલા નિર્ણયની જાણ કરી છે.

આ પરિપત્રમાં તા. ૨૦-૪-૬૧ સુધીમાં આ પ્રથા બંધ કરીને ગામ બહાર મેલું ઉપાડી જવા માટે અવેજન ગાડી મારફતની વ્યવસ્થા કરવાની સૂચના કરી છે.

જો સુધરાઈ ઉપરોક્ત પ્રથા બંધ નહિ કરે તેને સરકાર તરફથી ગ્રાન્ટ આપવાનું બંધ કરાશે, તેવી કડક ચેતવણી પણ આ પરિપત્રમાં આપવામાં આવી હોવાનું જાણવા મળે છે. સૌરાષ્ટ્ર સફાઈ કામદાર સંઘના એક મોવડીએ આ સંબંધમાં એક મુલાકાત દરમીઆન જણાવ્યું હતું કે, જો સુધરાઈ આ સરકારના આ પરિપત્રનો અમલ નહિ કરે તો, હડતાળ વગેરે સાધનો દ્વારા કામદારો લડત આપશે.

……

રાતા સુકા મરચાં

રાતા સુકા મરચાં અને હાથની પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચાં મજૂર ભાવે હંમેશા અમારે ત્યાં મળશે. અને ૨૫/- રતલ પેકેટ સુકુ લસણ રતલના ૬ સેન્ટ.

તેમજ લાંબા દાણાના આફ્રિકાના શુભ ચોખાની ૩૧ રેન્ડ.

ઓર્ડર માટે લખો :

Meermans (Pty) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીઆળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુવેલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- શેફર
- રોવરી
- લીકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૯૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની ક્રાં.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ
આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે
મુસાફરી કરે છે.

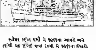

સ્ટીમર કરંજા પમી મે ૧૯૬૧ના આવશે અને
કરાંચી થઇ મુંબઈ જવા ૧૦મી મે ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૯-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૪-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૭ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૭૨૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સામાજીક ખબરો

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું

૧૯૬૧નું વાર્ષિક સંમેલન

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનનું ૪૧મું વાર્ષિક સંમેલન તા' ૬-૪-૧૯૬૧ને રવિવારે બપોરના ૨.૨૫ કલાકે 'જોહાનીસબર્ગ' નિવાસી શ્રી દેવાભાઇ કાનજીભાઇના પ્રમુખપણા હેઠળ મળ્યું હતું. તે પ્રસંગે રીફ તથા પ્રીટોરીઆ પ્રજાપતિ ભાઇઓ સારી સંખ્યામાં હાજર રહ્યા હતા. પ્રાર્થના, સ્વાગત ગીત, સ્વાગત પ્રમુખ તથા સ્વાગત મંત્રીના ભાષણો બાદ ટ્રાંસવાલમાં વસતા જ્ઞાતિજનોના વર્ષ દરમીઆન થયેલા અવસાનો બદલ શોક ઠરાવ રજુ કરાયો હતો. સંમેલનની આગલા પ્રમુખના અભિપ્રાયો વંચાયા બાદ ગયા વર્ષના સંમેલનની મીનીટસ પસાર કરવામાં આવી હતી. પ્રમુખ શ્રી દેવાભાઇ કાનજીના ભાષણ પછી સ્થાનીક આગમના નિયત મતા અધિપતિ શ્રી પ્રેમુભાઇ મહેતાનો સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. તે પછી મંત્રીશ્રી વિનોદ રતનજી મીસ્ત્રીએ મંડળની વર્ષ દરમીઆનની કાર્યવાહીનો ચિતાર આપતું નિવેદન રજુ કર્યું હતું અને ખજાનચીએ ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન તથા મંડળ દ્વારા સંચાલીત શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ વિદ્યાર્થી આશ્રમના હિસાબો રજુ કર્યા હતા. તે પછી ખજાનચી શ્રી છગનભાઇ ડાહ્યાભાઇ પ્રજાપતિએ આવતી વર્ષ માટેનું આવકનું અંદાજપત્ર રજુ કર્યું હતું. વિજ્ઞાતિ અને સગાં ફેંગ બાદ મંડળને પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે મદદ કરનાર વ્યક્તિઓ તેમજ સંસ્થાઓના આભાર માનતા ઠરાવો થયા હતા. તે પછી આવતી વર્ષ માટેના કાર્યવાહકોની ચુંટણી થઇ હતી. તેમાં નીચે મુજબ કાર્યવાહકો ચૂંટાયા હતા. મંત્રી શ્રી વિનોદ રતનજી મીસ્ત્રી સહાયક મંત્રીઓ શ્રી ભગવાનદાસ વલ્લભભાઇ મીસ્ત્રી અને શ્રી રમણિકલાલ ભીખાભાઇ મારાર, ખજાનચી: દુર્લભભાઇ ડાહ્યાભાઇ મીસ્ત્રી, ઓડીટર: શ્રી ગેમાભાઇ ભાઇ હરિભાઇ મીસ્ત્રી તે સિવાય ૯ ઉપ-પ્રમુખો અને ૨૧ કમીટી સભ્યો ચુંટાયા હતા. તે પછી અન્ય કામકાજના અભાવે સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.

• •

શ્રી ટ્રાંસવાલ મેસુરિયા હિતવર્ધક મંડળ

ઉપરોક્ત મંડળનું વાર્ષિક સંમેલન તા. ૨૬-૩-૧૯૬૧ને રવિવારે શ્રી કુ. કુ. પાટીદાર સોસાયટીના ૬૯, ટેરેસ રોડ ઉપર આવેલા હોલમાં ભરવામાં આવ્યું હતું.

સંમેલનમાં ટ્રાંસવાલમાં વસતા મેસુરિયા જ્ઞાતિભાઇ, બેનો તથા બાળકોએ હાજરી આપી હતી. કાર્યક્રમમાં રસપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. નીચે મુજબનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો.

(૧) પ્રાર્થના, (૨) ગત વર્ષનો હેવાલ, (૩) મંત્રીનો હેવાલ (૪) ખજાનચીનો હેવાલ, (૫) કાર્યવાહકોની ચુંટણી: પ્રમુખ: શ્રી મોહનલાલ હરજીવનદાસ, ઉપ-પ્રમુખ: શ્રી મનુભાઇ ગોપાળભાઇ, મંત્રી: શ્રી ડાહ્યાભાઇ ભગાભાઇ, સહાયક-મંત્રી: શ્રી કાંતિલાલ છગનભાઇ, ખજાનચી: શ્રી મનોરભાઇ ગોપાળભાઇ તથા શ્રી હરિભાઇ ભગાભાઇ, હિસાબનિસ: શ્રી છગનલાલ ડાહ્યાભાઇ.

કેળવણી પ્રચારક સમિતિ. સર્વશ્રી. મોહનલાલ હરજીવનદાસ, છગનભાઇ ગોપાળજી, ડાહ્યાભાઇ ભગાભાઇ, હરિભાઇ ભગાભાઇ, મનોરભાઇ ગોપાળભાઇ, રતિલાલ મનોરભાઇ, કાંતિલાલ છગનભાઇ, ભગવાનદાસ હરિભાઇ, છગનલાલ ડાહ્યાભાઇ, ડાહ્યાભાઇ ગોવિંદભાઇ. (૬) મનરંજન, (૭) આભાર દર્શન, (૮) શાંતિપાઠ બાદ સંમેલનનું વિસર્જન.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
સી. આઇ. ડી., અતિથિ તાઇ
ઇસ્માઇલ આઝાદ, શૈકત મોહમદ, યુસુફ
આઝાદ, શેઠલાલ અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, આઝમેરી આરકેડ, ગ્રીફ ૧૪૨ ગ્રે. સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન ફોન: ૨૨૫૫૮

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યાલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે મુનીમના અને રસોઇયાના ગાઢ પણ આથમાં તમારે મુલાકાત આપી રસોઈ કરવાનો અમે અનુભવ વધીશું.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(શ્રી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૨ શી. ૬-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, હળદી (લીલી), સુકા લાલ મરચા, સુરણ, સુકા શીંગ (છાલા). સોનેરી રંગનો તેલ, દરેક તરહની ગરમ મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. હલુદી અને મેથી પાન બજાર ભાવ, પાર્સલ મોકલું.
સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને બીજી વનસ્પતિની સીઝન ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરેપુરૂ ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનું પાર્સલ કરવાનો મોકલીશું
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક :
મુસાફરી, મુસાફરી, વીમાઓ અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઇ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઇ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા માટે આપ અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.
મુંબઇ, ગાંધ, ચેરી, હલવદ, અમદાવાદ, પોરબંદર, વિગેરેના ભાડા અમે ઉતારી આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્સ, પાસબુક ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા ટેક્સનું ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે મેળવવા આપેલેન્સો 'પાસપોર્ટ' તેમજ 'ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઇ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને કોર્નીગર ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ
Office:
9 Barkly Arcade,
30 Market Street,
Phone. 339033,
Johannesburg.
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330016,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાયનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, સુટ કેસ, ટેબલ, ગઢન કીચન ભાવે ખરીદી શકશો. અમે પધારી ભાવ જોવા ચુકશો નહિ.
—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—
જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. ડેલો સ્ટોક હંમેશા તૈયાર રહે છે. ગામ બહારના ઓર્ડર વી. પી. મંગાવો અને જેમાં આજેજ નક્કી કરો.
L. MISTRY
61 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2525.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 16—Vol. LIX. Friday, 28th April, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

FULL TEXT OF NEHRU'S VIEWS ON UNION'S EXIT

RELIEVED NOT ELATED ON WITHDRAWAL

"INDIAN OPINION" SERVICE

LONDON (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU told a Press conference at India House, London, on March 17 that although the out come of South Africa's position in the Commonwealth had a certain inevitability about it, his own feeling was not of any elation but rather of relief.

Mr. Nehru was answering questions on the South African Government's decision to leave the Commonwealth.

The following is a transcript:

Question: Dr Verwoerd has referred to vindictiveness on the part of some Prime Ministers in their attitude towards him. Do you accept that as a fair criticism?

Answer: I was not aware that he had said vindictiveness during the Conference. The word was used by him, but my impression was that he referred to our general past attitude not in the conference itself. We were very courteous to each other in the conference.

Question: Did you at any time during the conference make it a condition for the readmission of South Africa that she should abandon or modify her policy of Apartheid? Do you envisage any such possibility of India leaving the Commonwealth if South Africa were to be readmitted without changing her policy?

Answer: The way the question is put involves telling you what happened at the conference, and I am not supposed to do that. However, I shall answer your question. Well, first of all at no time did I say that India would leave the Commonwealth if this and that happened. What several people said was that the Commonwealth might disintegrate. You know a letter was published some time ago from Mr. Nyerere of Tanganyika that showed which way people thought. The first part of the question was that I laid down some condition, Sir?

Question: Would you make it a condition that South Africa should modify or abandon her policy on Apartheid?

Answer. I don't think it was put that way by anyone, if you do this, you do this. But the whole purpose of the argument was that she should abandon or modify or vary it to some extent, otherwise why argue?

Opinion

Question: Dr Verwoerd has said that he agreed to certain things being said about Apartheid. But what indeed could he do?

Answer: Some things being said by other people? He agreed that other people could express their own opinion, and this would not take us very far—permitting me to express my opinion which is pretty well known. But still I suppose it referred to that. I don't know what else it could have referred to, that is to say, an expression of opinion in the proceedings of the conference or in the communique to be issued. The question was whether this could be said as representing other people's opinion.

Question: Would you say what summarises your own feelings at the outcome of the conference?

Answer: Well, my feelings are, to be quite frank, of relief. Not of any elation because any kind of breaking up of things is accompanied by feelings of regret. But apart from the reason for it, it became quite apparent that this was inevitable. There was a certain inevitability about it. So, when after a great deal of strain, a decision was made and made

(*Continued on page 127*)

MEMORIAL TO TILAK IN LONDON

NEW DELHI (By Mail)

A PLAQUE commemorating the place where Lokamanya Tilak, the famous Indian patriot and nationalist leader, lived in London, was unveiled on March 20, jointly by President Nkrumah of Ghana and Mrs Vijaya Lakshmi Pandit, High Commissioner of India, at 10, Talbot Road, Paddington, London.

At a reception which followed the unveiling ceremony, Mr. Fenner Brockway welcomed the guests present and paid warm tributes to Tilak and described him as one of the earliest Indian patriots. He read out messages from India's President Dr Rajendra Prasad, Vice-President Dr. S Radhakrishnan, and a number of other distinguished persons.

Mr. Brockway said that the Memorial Committee had bought the house with the intention of making it into a student hostel for Indian students and students of Indian culture. They also hoped to have an Indian library and make it a meeting place for all students of cultural aspects of India. The Committee had also in mind a scholarship scheme for study of Indian culture. He expressed his gratitude to the firm support he had received from the Governments in India and to the London County Council which had made the putting up of the commemorative plaque possible.

QUEEN TOLD OF GROUP AREAS ACT

THE Congress of Democrats (Natal) have written to Her Majesty the Queen of Great Britain and the Commonwealth and to the Prime Minister of Great Britain drawing their attention to the action of the Queensborough Town Council who have demanded that the borough be declared all white.

In its letter to Her Majesty the Queen, the Congress of Democrats point out: "In assuming its present name the above Town Council assumed the responsibility of living up to a name that personifies the unity of the whole Commonwealth. By its action in consistently demanding that the whole of Queensborough be declared white, we are of the respectful opinion that the Town Council has forfeited its right to its present name."

The letter to Mr. MacMillan declares: "Your famous 'winds of change' speech caused a sensation in South Africa. Natal is world renowned for its strong desire to maintain its links with the Commonwealth of Nations. We regret to inform you that this province which has such ties with your country is failing to heed the advice you gave at the beginning of last year. In particular we refer you to the action of the Town Council of Queensborough."

In a strong letter of condemnation to the Queensborough Town Council the Congress of Democrats avers that by its actions on the group areas issue it has forfeited the right to bear its present name. The Congress points out that it is precisely such actions against defenceless communities that have led to the strong feeling against South Africa not only from the new Commonwealth of Nations, but also from such an old member as Canada."

The Congress of Democrats is also giving strong support to the campaign of the Queensborough Indian Ratepayers' Association for the immediate withdrawal of the Government Proclamation declaring Queensborough an all white area.

Indian Opinion
Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 39.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 28TH APRIL, 1961

Inhuman Daspoliation

SO fast is South Africa moving to complete totalitarianism of the Nazi type that words have lost all meaning. This is strikingly illustrated by the terms of the judgment of the Appeal which has upheld the appeal of the Group Areas Board that the Board is not concerned with the inequalities and injustices which arise from the proclamation of Group Areas. It will be recalled that a number of prominent Indians had applied to the Supreme Court to set aside a ruling of the Areas Board that they should vacate their homes as these fell in European Areas. The people affected appealed to the Supreme Court on the ground that this would cause them substantial injustice since their views had not been reasonably received by the Board nor had reasonable alternative accommodation been provided for them. The Supreme Court upheld their appeal and in turn the Areas Board, one might correctly substitute "the Government" for "the Board," took the case to the Appeal Court. And out of this appeal has emerged one of the most appalling prostitution of words. It will be recalled that in supporting the enactment of the Group Areas Act the then Minister of Interior, Dr Donges, proclaimed aloud to the world that the Act would be so administered that no people would be unjustly affected by it. The Indian people received this assurance with cynicism and now the judgment of the Appeal Court confirms their cynicism. In their judgment the judges of the highest court of justice in the land make it eminently clear that in passing the law the Government did anticipate gross injustice to people. This comment is made in spite of the assertion of Dr. Donges. The Indians had also made the point that their views had not been heard. The judgment seems to make it clear that this does not matter and that the law on the subject allows for the grossest and the most substantial injustice to Indian people under the Group Areas Act. Hitherto the Indian people have been holding on the belief that the Group Areas Board was bound by to hear them justly. Now it is quite clear that the proviso for representation to the Board is a complete, legalised farce without compare in the civilised world. The Group Areas Board might as well divest itself of going through the motions of listening to the representations of Indians adversely affected by the Act, and at least act honestly. Next, the assurances of Dr. Donges about justice to all people are worth less than the assurances of Hitler that he was not interested in any more living room in Europe. The terms of the judgment make it quite clear that the Group Areas Board is armed with the widest powers possible, that it is a complete dictator, that it is not subject to any laws of decency and just dealing and that it can

(Continued on next page)

GANDHI'S VIEWS ON INDUSTRIALISM

The following comments by Mahatma Gandhi on industrialism are taken from various issues of "Young India" of which Gandhiji was editor.

INDUSTRIALISM is, I am afraid, going to be a curse for mankind. Industrialism depends entirely on your capacity to exploit, on foreign markets being open to you, and on the absence of competitors. It is, because these factors are getting less and less every day for England, that its number of unemployed is mounting up daily.

The Indian boycott was but a flea-bite. And if that is the state of England, vast country like India cannot expect to benefit by industrialization. *In fact, India, when it begins to exploit other nations—as it must do if it becomes industrialized—will be a curse for other nations, a menace to the world.* And why should I think of industrialising India to exploit other nations? Don't you see the tragedy of the situation viz, that we can find work for 300 millions unemployed but England can find none for its three millions and is faced with a problem that baffles the greatest intellects of England? The future of Industrialism is dark.

England has successful competitors in America, Japan, France, Germany. It has competitors in the handful of mills in India, and as there has been an awakening in India, even so there will be an awakening in South Africa with its vastly richer resources—natural, mineral and human. The mighty English look quite pigmies before the mighty races of Africa. They are noble savages after all, you will say. They are certainly noble, but no savages and in the course of a few years, the Western nations may cease to find in Africa a dumping ground for their wares. *And if the future of Industrialism is dark for the West, would it not be darker still for India?*

—*Young India, 12-11-31.*

• •

'What is the cause of the present chaos? It is exploitation, I will not say, of the weaker nations by the stronger, but of sister nations by sister nations. And my fundamental objection to machinery rests on the fact that it is machinery that has enabled these nations to exploit others. In itself it is a wooden thing and can be turned to good purpose or bad. But it is easily turned to a bad purpose as we know.

—*Young India, 22-10-31.*

• •

Indeed, the West has had a surfeit of industrialism and exploitation. The fact is that this industrial civilization is a disease because it is all evil. Let us not be deceived by catchwords and phrases. I have no quarrel with steamships and telegraphs. They may stay, if they can, without the support of industrialism and all it connotes. They are not an end. They are in no way indispensable for the permanent welfare of the human race. Now that we know the use of steam and electricity, we should be able to use them on due occasion and after we have learnt to avoid industrialism. Our concern is, therefore, to destroy industrialism at any cost.

—*Young India, 7-10-26*

The Present State in India

Little do town-dwellers know how the semi-starved masses of India are slowly sinking to lifelessness.

Little do they know that their miserable comfort represents the brokerage they get for the work they do for the foreign exploiters, that the profits and the brokerage are sucked from the masses. Little do they realise that the Government established by law in British India is carried on for this exploitation of the masses. No sophistry, no jugglery in figures can explain away the evidence that the skeletons in many villages present to the naked eye.

I have no doubt, whatsoever, that both England and the town dwellers of India will have to answer, if there is a God above, for this crime against humanity which is, perhaps, unequalled in history.

Young India, 23-3-22.

• •

The Root Cause

The present distress is, undoubtedly, insufferable. Pauperism must go. But industrialism is no remedy. The evil does not lie in the use of bullock-carts. It lies in our selfishness and want

(Continued on page 126)

HANGS LIKE A DREADFUL PALL OVER AFRICA

Racialism Most Potential Danger

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI (By Mail)

SPEAKING recently in the United Nations General Assembly's Special Political Committee on the question of the treatment of people of Indian and Indo-Pakistan origin in South Africa, Mr. C S. Jha, India's Permanent Delegate to the UN said: "The question of racial discrimination which hangs like a dreadful pall over the continent of Africa, and which moved not only vast numbers of Africans on that continent but a vast majority of the human race elsewhere, is amongst the most potential dangers of strife and international conflict."

Opening the debate Mr. Jha said that many members thought of this question as a hardy annual. But it was no pleasure for India to have to meet every year this solid wall of intransigence from South Africa.

India deemed it her duty to call the Assembly's attention to the continued violation of human rights in the treatment of South Africa's Indians and Indo-Pakistanis, who were invited to South Africa by earlier South African Governments and by the British Government.

People of Indian origin were in some ways pioneers in the fight against racial discrimination in Africa, Mr. Jha said, and the question was part of the greater problem of South Africa's apartheid policies.

He said that India and Pakistan had always been ready and willing to negotiate with the Union of South Africa, but the response from the Union Government had been absolutely negative.

Mr. Jha said there had been a systematic erosion of rights of the Indian population, who first went to South Africa in the second half of the 19th century and now numbered 450,000. Representatives of the British Government, who had responsibility for colonies, and later for the Union of South Africa, protested against legislation which discriminated against Indians before the turn of the century, and the then Secretary of State for India, Lord Salisbury, warned against it in 1918.

Mr. Jha said that the Group Areas Act, enacted in 1950, continued to be a source of hardship and economic frustration for Indians. In the Transvaal the entire Indian community of Pietersburg had been ordered out of their homes and shops to a stretch of barbed wire two miles from the town. They would leave behind houses worth more than £3 million. In Rustenburg the entire Indian population of nearly 2,000 had been given notice to leave, although they had traded and lived in the town since 1887. They said that meant their economic ruin.

Mr. Jha added: "It is for the committee to consider now what further action should be taken. It is a matter of great regret to my delegation that the delegation of the Union of South Africa has consistently sought to boycott discussion of this item. We should have expected them to attend meetings on a matter which so vitally concerns and involves moral issues of the highest importance, on which depends the very future of the Union of South Africa and receive the full impact of world public opinion as expressed in this Assembly."

INDIA TRYING TO SELL SUGAR TO US

("Indian Opinion" India Service)

COIMBATORE, (By Mail).

MR. S. K. PATIL, Union Food and Agriculture Minister, said here that India was trying to sell her sugar to the United States and that a mission from his country was already in America in this connection.

"If they (mission) fail to persuade the United States Government to purchase sugar from India, I may run up to the President (of the USA) this time to sell something to the United States instead of getting from them," he added.

Mr. Patil, who was inaugurating the 30th meeting of the Indian Central Sugarcane Committee here said that sugar production in the world at present was in abundance. As such, any idea of producing more sugar in the country with a view to selling it outside India was a "foolish idea" unless they had an assured market and an assured price.

EDUCATION IN INDIA

PLANNING MAKES GREAT EXPANSION

NEW DELHI (By Mail)

THE annual report for 1960-61 of the Ministry of Education, which was recently presented to Members of Parliament, contains a review of extensive expansion, both quantitative and qualitative, in the field of primary, secondary and higher education.

The report outlines in particular the efforts made during the last three years of the Second Plan to expand the facilities for the extension of primary education so as to make it universal and compulsory for the age group 6-11 by 1965-66.

Establishment of a school within easy walking distance from the home of every child is an important target.

Preliminary efforts had already resulted in additional enrolment of two million children in the age group 6-11, bringing the total to 33.8 million by the end of 1960-61.

Girls' Schools

The report also refers, among other things, to the steps to expand girls' education, reorganisations and reforms of the secondary education system, strengthening of All-India institutions of higher learning and the implementation of important development projects in higher education taken up with external assistance.

Reviewing the rapid expansion of secondary education, the report says the number of secondary schools was expected to rise from 14,000 at the end of the Second Plan to about 19,000 by the end of the Third Plan—nearly double the number in existence at the end of the First Plan. Regarding enrolment of students in secondary schools the report adds that in the Third Plan it is estimated that 4.66 million students, or 15.6 per cent of the total population in this age-group, will be in school.

At the end of the Second Plan the estimated figure was 3.16 million.

Extension Of Radio Network

NEW DELHI (By Mail)

FINALISATION of the plan for the installation of 55 medium-wave and two short-wave transmitters for extension of broadcast coverage throughout India is one of the important steps taken for development of broadcasting, according to a summary of the report on activities of the Ministry of Information and Broadcasting during the year 1960-61.

Inhuman Despoliation

(Continued from previous page)

move and mate and slay the Indian people at the whims and fancies of its officers who draw handsome salaries from State. And the Indians can do nothing about this. They are now subject to inhuman despoliation of their hearths and homes. Yet the Government claims it is Christian and civilised.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattie, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments, Sequins, Diamantee & Trimmings Muradabadiwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next in Town it Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

THE IMPACT OF TOLSTOY ON GANDHI

By PYARELAL in "Bhoodan", Weekly Organ Of The Bhoodan Movement, Varanasi, India.

Gandhiji once told us while we were with him in the detention camp at Poona, during the Quit India struggle, that Tolstoy in one of his letters to him wrote that, though the doctrine of non-violence was as old as the hills, it was Gandhiji's original contribution to turn it into a practical programme of action. This letter, which Gandhiji said, he had lost, was on a piece of paper marked with green spots and had been written by Tolstoy while he was sinking fast.

IN 1926 a German friend Frank Mikkelsen wrote to Gandhiji from Dresden saying: "Hinduist pretends that 'Tolstoy had a decisive influence on you. I cannot fully agree with him on this point. As far as I can see the principal difference is that Tolstoy is a cosmopolitan, and therefore denies all patriotism, whilst you as the national prophet of India, you fight for her freedom."

In reply Gandhiji wrote to him: "There is no doubt about it that Tolstoy's writings had a powerful effect on me. He strengthened my love for non-violence. He enabled me to see things more clearly than I had done before. His manner of putting this is all his own. At the same time I know that there were fundamental differences between us, and though they still abide, they are of little consequence compared with so many things for which I shall feel ever grateful to him. My patriotism is present enough; my love for India is ever growing, but it is derived from my religion and is, therefore, in no sense, exclusive."

Two years later, speaking on the birthday centenary of Tolstoy at Ahmedabad Gandhiji remarked: "It was forty years back, when I was passing through a severe crisis of scepticism and doubt, that I came across his book 'The Kingdom of God is Within You' and was very deeply impressed by it. I was at that time a believer in violence. Its reading cured me of my scepticism and made me a firm believer in Ahimsa."

In his autobiography, Gandhiji has recorded that Tolstoy provided the rationale to his instinctive faith in non-violence, just as H. S. Salt's writings had provided him with the rationale of his vegetarianism, which had till then rested on faith.

In 1909 Gandhiji had gone to England on a deputation while the Satyagraha struggle was on. Hundreds were then in prison and he himself expected to be imprisoned on his return. From London he wrote to Tolstoy two letters. The first one gave details of the struggle and asked for his permission to publish a letter which Tolstoy had addressed to an Indian revolutionary, Mr. Tarak Nath Das, and a copy of which had found its way into Gandhiji's hands. The letter in question, Gandhiji felt, had an important bearing on the South African struggle as also on the struggle for Indian independence which, at that time, threatened to develop on revolutionary lines. The permission to publish the letter in question was accorded and it was published by Gandhiji at his own expense as a brochure under the title "A Letter To A Hindu".

The other letter was to solicit Tolstoy's active sympathy and support in the Indian South African Satyagraha struggle. The negotiations for an honourable settlement between the Indian leaders of Satyagraha and the South African Government had fallen through and the struggle was expected soon to enter upon its most acute phase. The letter was accompanied with a copy of Rev. Doke's biographical sketch of Gandhiji. Gandhiji followed it up with another letter of 4th April, 1910, sending to Tolstoy a copy of his 'Indian Home Rule' being an English translation of 'Hind Swaraj' which Gandhiji had written in Gujarati in 1908, and which the Government of India had banned. This book—the most seminal of Gandhiji's writings—was in effect a bold and vigorous statement of his credo and partly in answer to a section of his people who were in favour of India adopting Western culture and political institutions, and the method of violence for achieving independence.

Tolstoy wrote back that he had read the book, with great interest as he thought that the question that Gandhiji had dealt with in it was important not only for Indians but for the whole of mankind. In a letter to V. Tchertkov on April 29, 1910, he referred to Gandhiji as "the Indian thinker", who is very close to me. Gandhiji again wrote to Tolstoy on 15th August 1910, asking for his detailed criticism of the book. At the same time he sought Tolstoy's permission to name after him a farm that he proposed to set up in South Africa with Mr. Kallenbach's generous help for the families of passive resisters, "as a spur to further effort in living up to the ideals held before the world by you." Tolstoy Farm became the chief instrument of Gandhiji's different penances and austerities in South Africa from which he came out as burnished gold out of a seven times heated furnace. Referring to this phase of his experiments with truth he afterwards wrote, "My faith and courage were at their highest at Tolstoy Farm."

Tolstoy could not send the detailed criticism of Indian Home Rule that Gandhiji had asked for, as he was then in failing health. But Tchertkov, it seems on Tolstoy's suggestion, wrote about it to Isabella Fyvie Mayo, an English authoress and a great friend of Tchertkov and Tolstoy. She wrote a detailed review of the Indian South African struggle, Gandhiji's career and his book "The Indian Home Rule" from which she gave copious extracts, in a series of three articles for the English magazine, "The Open Road," edited by Florence and Charles Daniel and published in London. The articles appeared under the caption "Another Wise-man from the East" in the issues of "The Open Road" for March, 1911, April 1911, and May 1911.

In the meantime Tolstoy had died in his eighty second year on November 7, 1910. Two months before his death he wrote his last letter to Gandhiji in which with a premonition of his own approaching end, and, as it were, he intuitively recognized in Gandhiji's activity an apostolical continuation and fulfilment of his own life's mission. "Therefore, your activity in Transvaal," he wrote, "as it seems to us at this end of the world, is the most essential work, the most important of all the work now being done in the world, wherein not only the nations of the Christian, but of all the world will unavoidably take part."

Tolstoy moulded Gandhiji's whole outlook on life. His views on art, science, religion and economics; on the relationship between the sexes, no less than on politics were profoundly influenced by Tolstoy's.

There were three things in Tolstoy, Gandhiji has said, that influenced him most.

The first was Tolstoy's truthfulness. He was the most truthful man of his age. His life was an unbroken tale of striving to seek the truth and to practise it as he found it. Even if all the scriptures of Hinduism were to perish, Gandhiji used to say, the opening verse alone of 'Ishopanishad' was enough to declare the essence of Hinduism. But even that one verse would be of no avail, he said, if there were no one to live it.

Tolstoy spoke the truth undeterred either by the fear of the world or of temporal power. What is more, he relentlessly strove to practise what he preached and reckoned no cost too great in his pursuit of truth.

The second was Tolstoy's simplicity of life, and his renunciation. Born and brought up in the lap of luxury and comfort of a rich aristocratic family, and blessed with all the stores of the earth that desire can covet, he, having known all the joys and pleasures of life, turned his back upon them in the prime of his life, and never afterwards once looked back.

The third was Tolstoy's ceaseless, conscious striving for non-violence. Gandhiji held that he was the greatest apostle of non-violence, that the present age has produced. No one in the West has before him or since, written on non-violence with such penetration and insight as he.

Gandhiji went further and declared that Tolstoy's remarkable development of his doctrine put to shame the narrow and lop-sided interpretation that some votaries of Ahimsa in India had put upon it. True Ahimsa should mean complete freedom from illwill, anger and hate and an overflowing love for all. For inculcating this true and higher type of Ahimsa, Tolstoy's life with its ocean-like love, said Gandhiji, would for all time remain a beacon light and a never-failing source of inspiration to humanity.

Another thing in Tolstoy that influenced Gandhiji deeply was his doctrine of bread labour viz. that everyone was bound to labour with his body for bread, and that most of the grinding misery in the world was due to the fact that men failed to discharge their duty in this respect. Tolstoy

(Continued on page 127)

BOOK REVIEW

"A GODLY MAN AND A MANLY MAN"

IN their youth both Gandhi and Nehru had painful experiences which led them to devote themselves to uphold above all other values the dignity of man. These experiences were frequently referred to throughout their lives by both men, and in order to glimpse the fundamental identity behind their widely differing characters we are able to resort to their own words.

Gandhi's experience was in South Africa whither he went after his studies in England "as a poorly mundane and selfish mission." On a journey from Pretoria to Durban he was made to leave a first-class compartment, for which he had bought a ticket, because he was an Indian:

"I would not go (to the van compartment) and the train steamed away leaving me shivering in the cold. I was afraid for my very life. I entered the dark waiting room. There was a white man in the room. I was afraid of him. 'What was my duty?' I asked myself. Should I go back to India, or should I go forward with God as my helper and face whatever was in store for me? I decided to stay and suffer. My active non-violence begins from that date."

Nehru's experience was also humane but nonetheless a revolutionary blow: he suddenly discovered the poverty of the Indian villages. During the non-cooperation movement in 1919 he went among the peasants for the first time.

"They showered their affection on us and looked on us with loving and hopeful eyes, as if we were the bearers of good tidings, the guides who were to lead them to the promised land. Looking at them and their misery and their overflowing gratitude, I was filled with shame and sorrow, shame at my own easy going and comfortable life and our petty politics of the city which ignored the vast multitude of semi-naked sons and daughters of India, sorrow at the degradation and overwhelming poverty of India. A new picture of India seemed to rise before us, casual visitors from the distant city, embarrassed con [illegible] filled me with a new responsibility that frightened me."

Dr Abid Husain in "The Way of Gandhi and Nehru" (Asia Publishing House, London and Bombay), the second edition of which has just appeared deals with the way these two men faced the sad realities of India in the last decades of British rule. In many ways Gandhi and Nehru, though they were always the greatest of friends, and though Gandhi himself regarded Nehru as his "political heir", had widely different, even conflicting, views on life. Yet above their differences the one was a necessary complement of the other—and Dr Husain shows that in their actions they eliminated many of their differences in personal philosophy. While Nehru all his life rejected belief in God and found little utility in religion he believed in an ethical approach which he tried to live up to in every facet of his political and personal life. At the same time Gandhi, though deeply religious, leader of a religious reform movement, tolerated other religions beside the Hindu and gave overriding importance to following moral precepts. Also in his political and social programme Gandhi knew full well that perfection could not be attained in this world and made constructive suggestions which were still comprehensible in (though not always in agreement with) Nehru's terms.

Very often Gandhi and Nehru arrived at the same point from totally different directions. Both saw that the relationship between towns and villages would be one of the main problems of independent India trying to form a new society—as indeed it is in many other African and Asian societies where economic attractions are luring large numbers of people off the land towards the growing cities.

"I want to reconstitute the villages of India," said Gandhi in 1937, "today our villages have become a mere appendage to the cities. They exist as it were, to be exploited by the latter and depend on the latter's sufferance. This is unnatural. It is only when the cities realise the duty of making an adequate return to the villages for the strength and sustenance which they derive from them instead of selfishly exploiting them, that a healthy and moral relationship between the two will spring up."

Nehru agreed with this. He too thinks that the village is the basis of Indian society and in the Third Five Year Plan more emphasis than ever is being put on the development of village community projects. He believes that the decline in village life in the West has been disastrous.

"The earth and the sun are the sources of life and if we keep away from them for long, life begins to ebb away. Modern industrialised communities have lost touch with the soil and do not experience that joy which nature gives and the rich glow of health which comes from contact with mother earth—A saner and more balanced [illegible] would lead to an improvement of these conditions."

But undoubtedly the crowning gift to civilisation of modern India is Gandhi's doctrine of Satyagraha or non-violence. To Gandhi this was the motive of life: the search for truth through love could be translated into material political and social terms only by non-violence. For him it was not a political strategy—as it was for many of his followers who practised with him—but it came from the very soul of man. True non-violent action must come from non-violent thought. The effect was to be through the conscience and sensibility of the others. "It is never the intention of the Satyagrahi to embarrass the wrong-doer. The appeal is never to his fear. It must be and is always to his heart. The Satyagrahi's object is to convert, not to coerce the wrong doer."

Nehru however, was a practical man—a politician who had to adapt every decision to the give and take of politics. He took for his [illegible] Gandhi's words on compromise—"a principle is the expression of perfection and as imperfect beings like us cannot practise perfection we devise every moment limits of its expression in practice". The policy of Nehru, and India with him, has been profoundly affected by the idea of non-violence. But Nehru has had to promise "non-violence whenever possible". In spite of this Dr. Husain says that Indian foreign policy has been so infused with the love of peace and the spirit of non-violence that Gandhi, if he were alive today, would have no hesitation in endorsing it.

The point of this book is that the way of Gandhi and Nehru's is truly one way. In spite of the immense difference between these two men, it is essentially one of temperament—that between a [illegible] and a [illegible]. The influence of Gandhi for good is something which has been given to mankind very rarely in his long history.

Today the active non-violence of Gandhi has become the dynamic neutrality of Nehru and all the others who claim neutrality for themselves must look to Gandhi too.—Swiss Press Review and News Report.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring fitted with matching metal expansion straps—price 45/6 As above, but 21 Jewels—39/6 As above, but 17 Jewels—[illegible]/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—50/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 29/6

LADIES models—[illegible] Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6 As above, but 17 Jewels—47/6

A. 1 AGENCIES, First Floor, No 104/105 His Majesty's Building, Eloff Street, or P O Box 5279 Johannesburg

Stocks limited, order immediately

Cable & Tel. Add. HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 5½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3 50 " " "
4 " R4 50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. • DURBAN.

BOWING TO CHAIR

MUSLIM RAISES OBJECTIONS

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)-The Praja Socialist member from Assam, Mr. Amjad Ali, told the Lok Sabha that Muslim members of the House may have some religious or conscientious objection to bow to the Chair while entering the House or leaving it.

Mr. Amjad Ali added: "What I mean is that we Muslims bow only to God and none else."

He, however, found himself in the minority of one in a "surprised" House, with Hafiz Mohammed Ibrahim, Minister for Irrigation and Power, and Mohammed Elias (Com.) stating that bowing to the Chair was an indication of due courtesy and it had nothing to do with bowing in prayer before God.

Mr. Mahavir Tyagi said amidst cheers: "This bowing to the Chair is not in terms of prayer but only showing ordinary courtesy. Muslims are the most courteous in wishing other people in salutation. All the Muslims I know observe this practice in greeting which is a sign of culture and respect. It has nothing in it that goes against anyone's religion."

The Speaker, Mr. Ananthasayanam Iyengar, who had earlier asked members to show due respect to the Chair by observing the parliamentary convention of bowing to the Chair while entering the House and leaving it, said: "So far as this matter is concerned, there is absolute freedom of religion in this House. If he (Mr. Amjad Ali) thinks that he has got a conscientious objection to bowing, let him not bow. It is not for me to say what he should do. I leave it to him and leave it to every member. Subject to religious scruples, all observances shall be respected here. We must abide by the rules."

Mr. R. R. Morarka said: "The Hon'ble Member (Mr. Amjad Ali) has been in the House for nine years. Why has he raised this question only today?"

Mr. Amjad Ali made no reply.

Japanese Premier To Visit India

NEW DELHI (By Mail)-Prime Minister Ikeda of Japan has accepted an invitation from the Indian Government to pay a visit to India and it is expected that the visit will come off some time late this year or early in 1962.

A formal invitation on behalf of the Indian Government was extended to Mr. Ikeda by the Indian Ambassador, Mr. Lalji Mehrotra who called on the Japanese leader. Mr. Ikeda told Mr. Mehrotra that he accepted the invitation with pleasure and that he would indicate the time of his visit at a later date.

Mr. Ikeda is expected to visit the United States to meet President Kennedy sometime next June. It is expected that if the United States visit comes off as planned, he would be visiting India in the winter of this year. However, if for some reason his visit to the United States is delayed to a later date this year, it is felt that his Indian visit would come off next year.

The Japanese Premier, it is understood, does not want to visit India at the same time as his visit to the United States because this would give the impression that he is just stopping off on his way home from the American visit. He does not want to do this but wants to pay a separate visit to India.

Gandhi's Views On Industrialism

(*Continued from page 122*)

of consideration for our neighbours. If we have no love for our neighbours, no change, however revolutionary, can do us any good.

—*Young India, 7.10-26*

I would destroy that system today, if I had the power. I would use the most deadly weapons, if I believed that they would destroy it.

I refrain only because the use of such weapons would only perpetuate the system though it may destroy its present administrators.

SAYINGS OF TOLSTOY

What kind of government there will be I do not and cannot know; I only know that nothing evil can result from following the higher guidance of wisdom and love, as was love implanted in me.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (text) ... 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day ... 2 0
PESUN PADAM & KALAIYA you will be proud to buy ... 3 0
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth ... 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ... 2 0
THE MARCH OF INDIA Its vast future ... 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress ... 7 0
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see ... 0 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style, Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own at pattern designs ... 4 0
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 Interestingly [illegible] ... 2 0
DAILY DIARY in Hindi and English with every good wishes ... 3 0
KASI HINDI PANCHANGS Bombay ... 7 9
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS ... 7 0
HAWAN SAMAGRI Pure best arranged from Holy Land of India ... 3 0
THARI LOTAS Real Indian design made in India per ... 45 0
BIJIAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and [illegible] and Holy Scriptures ... each 15 0
RUDRAKSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-

MURTHI'S OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver Gilt and Golden ... 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHASTAIL [illegible] ... 25 7
DHOLAKS for qawwali, weddings, Holi Bajan ... £8 10 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions ... £8 10 0
HARMONIUM best make Reed Flute ... £15 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the [illegible] ... £25 10 0
Dinner Service. Finest of all designs ... 2/6, 4/6, 8/6
Side Playing ... 15/-, 25/- and 30/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works detailed ... 26 0
MY INDIA a book of grand people with dignity ... 24 0
YOGA for health. A stand on it you will have with this book ... 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English ... 2 9
HATIM THAI a story book believe it or not ... 10 0
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it ... 12 6
"INDIAN DELIGHTS" the Indian women's gift ... 19 0
CURSE OF INDIA what a spite, tears ... 7 0
RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman ... 14 9
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper ... 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

Full Text Of Nehru's Views On Union's Exit

(Continued from front page)

with a measure of courtesy and decency, well, it brought relief. It is a relief and we are glad it is over and settled.

Question. On that point, could you tell us what you feel the effect will be on the Commonwealth?

Dynamic Thing

Answer: I have no doubt whatever that the effect will be to strengthen the Commonwealth in every way. Certainly, in talking about Asia and Africa the general feelings will be in favour of the Commonwealth and many people who criticise the Commonwealth for such things that have been happening in South Africa will not be able to do that any more. The Commonwealth is a dynamic thing which can ultimately face even difficult problems like this.

Question: Do you envisage a possible return of South Africa to the Commonwealth should there be a change in the Government's attitude to make this return possible?

Answer: It would be a good thing if changes occurred to enable South Africa to return. We have no grudge against the country as such or the people in South Africa but the policies which were pursued as definite official policies, we think, were very bad, and in fact completely out of date with the modern world. They have no relation with the modern world. They can only create conflict. Now if there was a turn in a different direction... in what particular way or detail I can't say that.

Question: Would you say the issue of South Africa is now settled so far as the Commonwealth is concerned or will you work for a joint or common attitude of individual members of the Commonwealth towards South Africa?

Answer: I cannot say that. As a Commonwealth issue it is settled; it is not an ever present issue. I do not know what shape it might take in the future. The matter may come up, but otherwise, it was an ever-present issue, an ever-present irritation and conflict. That will not occur. I suppose your question is about separate relations?

Question: About various bilateral agreements.

Answer: Certainly that is a matter for each country. I might tell you that as it happens, it is almost exactly 50 years ago this year that Mr. Gandhi started his campaign in South Africa on this issue. But, of course, that was confined then to the treatment of people of Indian descent in South Africa, that is South African nationals of Indian descent. In 1911 he started that; it is a long time ago, and it took various shapes, and then it became merged rather into the larger issue of the racial policy as regards non-whites. The African issue came up. Every year since 1946 we have put forward a resolution in the United Nations on this issue and we are continuing the issue in this way, and what is more, the United Nations has passed it by a two-thirds majority. It has had no effect.

The Impact Of Tolstoy On Gandhi

(Continued from page 124)

regarded all schemes for the amelioration of the poverty of the masses by the philanthropy of the rich, while they themselves shirked body labour and continued to live a life of luxury and ease, as hypocrisy and a sham. If men only get off the back of the poor, he said, much of the so-called philanthropy would be rendered unnecessary. And with Tolstoy to believe was to act. So, in the afternoon of his life, renouncing his life of luxury and ease, he took to a life of toil and hard labour. He took to boot-making and farming, at which he worked hard for full eight hours a day. But his body labour did not blunt his intellect. On the contrary, it rendered his intellect all the more keen and resplendent. It was in this period of his life that he wrote his most vigorous book 'What is Art', in the intervals saved from the practice of his self-chosen vocation.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.
Garlic 25lb pocket at 6c lb
Also Africans' long handle brooms R.2·60 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	15c
Public Finance	100
Eminent Americans	75c
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	25c
Gandhi Technique in the Modern World —By Pyarelal	15c
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	100
My Dear Child—Gandhiji	38c
My Religion—Gandhiji	50c
Story Of The Bible—S. K. George	85c
Key to Health—Gandhi	15c
At the Feet of Bapu—Chandrala	85c
Preparation For Science—R. B. Gregg	25c
Bapu My Mother—Manubehn	15c
Nature Cure	20c
Diet and Diet Reform—Gandhiji	50c
Gleanings—Mira	15c
Selections from Gandhi—N. Bose	R1.00
Bhoodan Yajna	20c
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	20c
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	15c
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	15c

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the poor family)	45c
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	R1,00
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	R1.50
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1954-64)	50c
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswani	35c
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	75c
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	20c
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Fears—Stanley Powell	50c
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	R2.30
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I. N. A.	R1,40
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	25c
FAMOUS PARSIS	75c
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	R2.50
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	75c
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krishnadas	R1,25

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

fifty years ago...

April 1911

Asiatic Registration

Supreme Court Decision

(From The Indian Opinion, April 29, 1911)

IN the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court on the 20th inst., before Sir Wm. Smith and Mr. Justice Mason, the case of Rex v. Abdullah was brought up for argument and review.

Mr Sutton for accused, Mr C. W. de Villiers for the Crown.

The point raised in argument in that matter was whether, the accused having been charged under Section 9 of the Act 36 of 1908 for an offence for which there was a penalty under Section 8, he should have been dealt with also under the general penalty clause Section 18. Counsel for the prisoner submitted that as the indictment was under section 9 for an offence for which there was an adequate remedy provided, in case he either failed to obtain a certificate, or was without a certificate, or, having a certificate failed to produce it, the Magistrate exceeded his powers in sentencing him also under the general penalty clause.

For the Crown, it was contended that the Magistrate's order was irregular in that accused was sentenced to fine and imprisonment under the penalty clause; and also to deportation, under Sect 8, that the sentence, as far as concerned deportation, was clearly not a matter of criminal procedure but of administrative procedure, and that the Magistrate had no jurisdiction, while trying a criminal case, to make an order for deportation. With regard to Section 9, that applied to every Asiatic, regardless of the fact whether or not he were the lawful holder of a certificate. Section 18 was a purely a criminal contravention of the Statute, making it an offence for an Asiatic not to comply with the provisions of the Act, and if he failed to comply then he was liable to criminal penalties. The words used "except where otherwise specified" referred to criminal penalties and in effect the section meant any Asiatic failing to comply with any requirements of the Act should on conviction be liable to certain penalties unless it was stated that he was liable to other penalties of a criminal nature.

In giving judgment, Sir Wm. Smith said in this case an Indian was found in the Transvaal and a certificate of registration demanded from him, and also he was required to give particulars of identification mentioned in Section 9 of the Act. He did produce the certificate, which was shown out to be his own. He was charged before the Magistrate under Section 9 with failing to produce the certificate of registration of which he was the lawful holder, and the Magistrate sentenced him to be fined £30, or, in the alternative, imprisonment, and also ordered him to be deported from the Colony. It was admitted that the order for deportation should have formed no part of the judicial sentence for the offence with which the prisoner was charged, and the point of review was whether, having regard to the provisions of Section 18 of Act 36 of 1908, it was competent for the Magistrate to impose the penalty of fine or imprisonment or whether the only proceedings that could be taken against the accused for failure to produce the certificate of which he was the lawful holder was the procedure pointed out in Section 8, namely deportation.

It was contended for the accused that the last sentence of Section 8 referring to Section 9 provided a penalty for the breach of Section 9, which the Asiatic committed, and that, the penalty being specified in Section 9 the penalty provided by Section 18 could not be imposed. On the other hand it had been pointed out that the procedure with regard to deportation was purely an administrative matter, and formed no part of the sentence to be imposed by a Magistrate; that Section 18 expressly dealt with the matter of penalties for criminal offences and, when it said "except where otherwise specified," referred to similar penalties for criminal offences. Under Section 15 there was a penalty of £500. If that had not been there the person convicted under Section 15 would of course have been liable to a penalty of £100 under Section 18. Therefore there were provisions in the Act specifying other penalties than the penalties provided in Section 18.

There was great force in the contention for the Crown, that Section 18, where it said "except where otherwise specified," did not refer to the administrative order of deportation which could be made under Section 8, and there was no provision in the law which made it a criminal offence for an Asiatic, the lawful holder of a certificate failing to produce it when required, unless Section 18 referred to Section 9, and Asiatic might go on indefinitely, when called upon to produce his certificate of registration, refusing to do so and, when brought before the Magistrate to be deported, he might produce his certificate and so escape deportation, and then go on evading the authorities in that way for ever unless the construction contended for were the correct one.

On the whole Section 18, where it said "except where otherwise specified" related purely to penalties, and the question raised by the review must be answered in favour of the Crown.

Mr. Justice Mason concurred.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 10 Berklys Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts
Johannesburg. 'Phone 33-1654

Phone 835-6780 P. O. Box 1040,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S Karanja due 5th May. Sails 10th May 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food.	R 235.50
Second " " "	R 157.0
Third Class with food	R 79.50
Third Class without food	R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 16—Vol.-LIX.
Friday,
28th April, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

ધર્મ અને તપ, યોગ અને યજ્ઞ તથા જીવનનો મુખ્ય આધાર માત્ર સત્યજ છે. સત્ય જ્ઞાન છે. સત્યને મસ્તક નમાવી વારંવાર પ્રણામ કરો.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૬
તા. ૨૮ એપ્રીલ, ૧૯૬૧.
છુટક નકલ સેન્ટ ૪

સત્યયુગ અને કલિયુગ

(લે. શ્રી જનક દવે)

[શ્રી જનક દવેનો આ લેખ આંતરભારતી પાક્ષિકમાંથી લેવામાં આવ્યો છે. આ પુસ્તક હિંદીમાં છે. શ્રી જનક દવે ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અંગ્રેજી અને ભાષાના એક વિદ્વાન છે. શ્રી જનક દવે સાથે મારો અંગત પરિચય જ્યારે સંબંધ ગુરુ શિષ્યનો હતો. એક શિષ્ય ગુરુ તરફ જે ભાવની દૃષ્ટિથી જુએ તે દૃષ્ટિથી હું હમેશા શ્રી જનક દવે તરફ જોતો. શાળામાં રાષ્ટ્રીય ભાવના ઉત્પન્ન કરનારા તેઓ હતા. એમની સાદી રહેણી કરણીએ મારા ઉપર ઊંડી છાપ પાડી હતી. વિદ્યાર્થીઓ તરફ સહાનુભૂતિ અને સમભાવથી હમેંશા જોતા—વિદ્યાર્થીઓમાં તેઓ વિદ્યાર્થી તરીકે ફરતા. આ સિવાય તેઓ એક ખામોશ દેશ ભક્ત અને સેવક છે. સત્યાગ્રહ ચળવળોમાં તેઓએ હમેંશા ભાગ લીધો હતો. નવસારી હાઈસ્કુલમાં તેઓ શિક્ષક તરીકે હતા ત્યારે મને એમનો પરિચય મળ્યો. ૪૨'ના સત્યાગ્રહ વખતે મને એમના તરફથી કિંમતી સલાહ મળી હતી, જે આજ સુધી હું ભૂલી શક્યો નથી. એમનો હિંદી લેખ હું ભાષાંતર કરી વાચક સમક્ષ રજુ કરું છું.

—શ્રી નટવરલાલ ભાભેનિયા.]

આપણું સામાજીક જીવન ઘણી બાબતો ઉપર જ ટકી રહે છે. અગર કોઈ વ્યક્તિ રોબિન્સન ક્રુસોની જેમ એકાંતથી દૂર-સુદૂર એકાંતમાં જીવન વિતાવતા હોય, તો તે જેટલો પરિશ્રમ કરશે, તેટલો લાભ તે ખુદ ભોગવશે. પરંતુ જ્યારે આપણે સમાજ રચીને સામુદાયિક જીવન જીવવા લાગીએ છીએ, તો કદી પણ આપણા પરિશ્રમના બધાં ફળ ખુદ ભોગવી શકતા નથી. કોઈ વખત આપણને વધુ મળે છે, તો કદી ઓછું. એટલુંજ નહિ, પરંતુ જેમ જડ સૃષ્ટિમાં બે પદાર્થ એકબીજાને ઘસાઈને પોતપોતાની ગતિ પર ચાલે છે, તો ઘર્ષણના કારણે પરિશ્રમનું ફળ એક અંશ નિષ્ફળ જાય છે, તેજ રીતે માનવ સૃષ્ટિમાં પણ સંઘર્ષણના કારણે ફળની દૃષ્ટિથી આપણા વ્યક્તિગત પ્રયત્નનો પૂરો લાભ આપણને નથી મળતો—તેનો પણ એક અંશ નિષ્ફળ જાય છે. વ્યક્તિની દૃષ્ટિથી જોઇએ તો પરિશ્રમ નિષ્ફળ જતાં પણ સમાજની વ્યવસ્થાને માટે તે નિષ્ફળ પરિશ્રમ આવશ્યક છે. આ નિષ્ફળ પરિશ્રમને આદરથી સ્વીકાર કરી લેવાનું નામજ યજ્ઞ છે.

મારી દૃષ્ટિથી સત્યયુગ તે યુગનું નામ છે, જેમાં બધા અગર વધારે લોક આ પ્રકારના યજ્ઞભાવની આવશ્યકતાનો સ્વીકાર કરે છે અને સહર્ષ તે શ્રેષ્ઠ રૂપે સમાજના ચરણો પર મૂકી દઇ છે. જ્યારે બધાં આવા સમાજ ઉપયોગી પરિશ્રમના બોજાને વહેંચી લઇ છે, ત્યારે કોઇ એક વ્યક્તિ યા વર્ગના ઉપર હદથી વધારે ભાર નથી પડતો અને જીવન, સુખ અને દુઃખ વિના પસાર થાય છે. આના કારણે સંઘર્ષણનું પ્રમાણ પણ ઓછું થઇ જાય છે, જેનાથી નિષ્ફળ પરિશ્રમની આવશ્યકતા પણ તેટલી જ ઓછી રહે છે.

અને પરમાર્થની દૃષ્ટિથી તો કોઇ પરિશ્રમ નિષ્ફળ જતાજ નથી. એનું ફળ આપણને સામુદાયિક જીવનમાં પ્રાપ્ત થાય છે અને સૌ ભાવે મળીને પ્રાપ્ત થાય છે. એનાથી સત્યયુગમાં સમાજ સુખી બનતો જાય છે.

સત્યયુગના નેતાનું પ્રથમ કર્તવ્ય એ જોવાનું છે કે વ્યક્તિ યા વર્ગોના વિભિન્ન યંત્રોના કારણે જે સંઘર્ષણ ઉત્પન્ન થાય છે તે ઓછું થાય, વધે નહિ. એથી પોતાનું વજન તે હમેશા દલિતો અને પીડિતોના પક્ષમાંજ નાખ્યાં કરે છે. તે નેતા બનવા માગે છે, તો સમાજના રક્ષણ માટે, અધિકાર પ્રાપ્ત કરવા માગે છે તો નિષ્ફળ પરિશ્રમના બોજાનો ભાગ વહેંચણી કરવા માટે અને જ્યારે તે વહેંચણી કરે છે ત્યારે અધિકાધિક બોજો પોતાના કાંધ ઉપર રાખી લઇ છે અને તેમાં ગૌરવ માને છે. આમ-લોકો પણ તેને વિશ્વાસની દૃષ્ટિથી જુએ છે, પોતાના હાકિમ તેના મસ્તક પર મુગટ મૂકી દઇ છે અને તે મુગટ પહેરીને પણ સેવકજ રહે છે પરસ્પર વિશ્વાસની આખી દુનીયાનું નામ સત્યયુગ છે.

કલિયુગમાં લોકોનું આચરણ બિલકુલ આનાથી વિરૂદ્ધ હોય છે. ઘણા ખરા નેતાઓને પોતાની જવાબદારીનો ભાવ સુદ્ધા નથી હોતો. સામાજીક બોજાથી બચવા અને બીજા લોકોની પીઠ ઉપર સવાર થવા માટે તેઓ મોટા બનવા માગે છે. તેઓ અધિકાર પ્રાપ્ત કરવા માગે છે, તે પણ પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા માટે અને બીજા પર હુકમ ચલાવવા માટે. તેઓ સામાજીક જવાબદારીનો ઉપદેશ તો આપતાં રહે છે, પરંતુ તેઓની દૃષ્ટિથી જવાબદારી બીજા માટેની છે અને અધિકાર એમનો, તેઓ આગળ વધીને પોતાના હોવાના કારણે પોતાને ખાસ અધિકારો હોવાનો દાવો કરે છે. એનું પરિણામ એ આવે છે કે અસંતોષ અને મૂર્ખ અને તેવા સાધુ પ્રકૃતિના લોકો સિવાય બધા નેતા બનવાની સ્પર્ધામાં પડી જાય છે. અધિકાર બધાને જોઇએ છે, જવાબદારી કોઇ ઉઠાવવા માગતું નથી. સામાજીક બોજાને દરેક ટાળતા હોય છે. એનાથી તે વધે છે અને આખરે અશક્તોના માથા ઉપરજ આવી પડે છે. કોઇ સાધુ-સંત યા કોઇ સહયોગી તેમાં ભાગ લઇ છે, તો સત્તાધારીઓને તે દુશ્મન-સમ લાગે છે અને અંતમાં તેને ક્રુસ પર જોર આપવો પડે છે.

કલિયુગમાં સ્વતંત્રતાથી માણસો સત્તાના સ્થાન પર અધિકાર તો મેળવી લઇ છે, પરંતુ લોકોના હૃદયમાં તેઓ સ્થાન પામી શકતા નથી. લોકો તેઓને અવિશ્વાસની દૃષ્ટિથી અને તેઓ લોકોને તિરસ્કારની દૃષ્ટિથી જુએ છે પરસ્પર અવિશ્વાસના કારણે બધા પોતપોતાના કામનો ભાગો વજન કરીને મેળવવા માગે છે. વ્યક્તિઓના ખેંચતાણને લઇ જૂથો ઉત્પન્ન થાય છે અને પછીથી સહકારના સ્થાને સ્પર્ધા, જવાબદારીના સ્થાને અધિકારની ભાવના, અને એકતાની જગ્યાએ ફાટ-ફુટના નગારા વાગવા લાગે છે.

એનાથી જાતિ, વર્ણભેદ અને સંઘર્ષનો મેળાવો વધતો જાય છે. લોકોના નવો વિધાન ભૂલાઇ જાય છે અને જીવનનો પરમ સિદ્ધાંત સંઘર્ષણ જ માની લેવામાં આવે છે. એનાથી ક્રમશઃ કલિયુગ ઉત્પન્ન થાય છે. આ સંઘર્ષ કોઇ કોઇ વખત એટલો વધી જાય છે કે તેમાંથી ક્રોધ અને નાશના ભયાની અને તેની સાથે સાથે વિદ્રોહની એક એવી અગ્નિ પ્રગટ થાય છે જે સમાજમાં મોટી ક્રાંતિ ફેલાવી દઇ છે, અને સામાજીક જીવનના પાયાને અધમાં નાખી દઇ છે.

આપણા ઋષિ-મુનીઓએ સમાજને ચાર વર્ગોમાં વહેંચ્યા છે—બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય, વૈશ્ય અને શુદ્ર. દરેક વર્ણના જે કર્તવ્યો બતાવ્યાં છે, તેના આધાર પર આપણે આ ચાર વર્ગોની વ્યાખ્યા આ પ્રકારે કરી શકીએ છીએ.

(૧) જે (વ્યક્તિ યા વ્યક્તિ-સમૂહ) સમાજ પાસેથી ઓછામાં ઓછું લઇ તેને વધારેમાં વધારે આપે છે, તે બ્રાહ્મણ છે. તે જે લઇ છે તે પણ સમાજ સેવાને માટે પોતાની શક્તિ કાયમ રાખવા માટે. તે ખાય છે તે પણ યજ્ઞની ભાવનાથી. લેનિન અને મહાત્મા ગાંધી જેવા મહાત્માઓ સાચા અર્થમાં બ્રાહ્મણ છે. (૨) જે સમાજ પાસેથી ઘણું લઇ છે અને તે પાછું પણ પૂર્ણ આપે છે તે ક્ષત્રિય છે તે વિજય કરીને ધન દોલત પ્રાપ્ત કરે છે, અને પાછળથી વિરક્ત થઇ કરીને પોતાની સારી દોલત, ગરીબો, બ્રાહ્મણો અને યાચકોમાં વહેંચી દઇ છે. યુધિષ્ઠિર, રઘુ, સમ્રાટ હર્ષ વગેરે રાજાઓ સાચા ક્ષત્રિયો હતા. તેઓ સુખ પણ ભોગવે છે અને કષ્ટ પણ ઉઠાવે છે (૩) જે વૈશ્ય છે તે સમાજની પાસેથી જેટલું લેવાય એટલું લઇ છે, સુખ ઉપભોગ કરે છે અને જે બચે છે તે જમા કરી રાખે છે; પરંતુ જ્યારે નાના-મોટાં સામાજીક સંકટો ઉપસ્થિત થાય છે, ત્યારે તે ખુલ્લું મન રાખીને પોતાની મૂડી સમાજના ચરણોમાં ધરી દઇ છે, અને પોતાનો વૈભવનો ત્યાગ કરીને સમાજના દુઃખમાં સહભાગી બને છે. (૪) જેને સામાજીક જવાબદારીનું કંઇ ભાન જ નથી, જે પોતાના સંકુચિત જીવનમાં જ દિવસો વિતાવે છે, તે શુદ્ર છે. એક પાંચમો વર્ગ પણ બને છે, જે સમાજના સંકટોથી પણ પોતાનો સ્વાર્થ સાધવા માગે છે; તે અનાર્ય છે. જ્યારે સમાજમાં બ્રાહ્મણ-વૃત્તિ અધિક હોય છે અને તેનું આધિપત્ય પણ હોય છે, ત્યારે સત્યયુગનો પ્રભાવ દેખાય છે. તેનાથી ઉલટું જ્યારે સમાજમાં શુદ્ર અને અનાર્યવૃત્તિનું જોર વધે છે ત્યારે કલિયુગની પ્રતીતિ થાય છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૮ એપ્રીલ, ૧૯૬૧.

અમાનવ લૂંટ

દક્ષિણ આફ્રિકા દેશ નાઝી સરકારના નકશાના તરફ એટલો ઝડપથી જાય છે કે વિશ્વમાં જે વર્ણવવા માટેના શબ્દો પણ તેના અર્થો ગુમાવી બેઠા છે. અપીલ કોર્ટના ચુકાદા ઉપરથી એ સમજાશે. અપીલ કોર્ટે ગ્રૂપ એરીયા બોર્ડના અપીલને માન્ય રાખી ચુકાદો આપ્યો છે. એ યાદ કરવા જેવું છે કે ગોકાક નામાંકિત હિંદીઓએ સુપ્રીમ કોર્ટ પાસે અરજ કરી હતી, કે એરિયા-બોર્ડે ગોરા વિસ્તારમાં રહેલી તેમની મિલકત ખાલી કરવાનો જે હુકમ આપ્યો છે તે રદ કરવો. જે લોકોને આ હુકમ લાગુ પડયો તે લોકોએ સુપ્રીમ કોર્ટ ઉપર અરજી મોકલી અપીલ કરી કે અમારી વાત ગ્રૂપ એરીયા બોર્ડે બરાબર સાંભળી નથી, અને આ હુકમથી અમને ખૂબ અડચણ લાગુ પડશે અને, એ સિવાય અમારા માટે યોગ્ય જગ્યાની બંદોબસ્ત પણ બોર્ડે કરી નથી. આ અરજીને સુપ્રીમ કોર્ટે ટેકો આપ્યો અને એનાથી છેડાઈ ગ્રૂપ એરીયા બોર્ડે અપીલ કોર્ટ પાસે અપીલ કરી. આ અપીલ કોર્ટ જે "સરકાર"નો હાથો, અને બદલામાં "બોર્ડ"નો પણ હાથો છે, તેણે બોર્ડની અપીલ માન્ય રાખી, અને સુપ્રીમ કોર્ટનો ચુકાદો અમાન્ય કર્યો. આ તો ન્યાયનો વ્યભિચાર કર્યો કહેવાય.

આ કાયદાને ટેકો આપતાં તે વખતના મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ટિરીયર મી. ડોંગીસે જાહેર કર્યું હતું કે આ કાયદો એવી રીતે લાગુ પડાશે કે જેથી કોઈને પણ નુકશાન નહિ થાય. આ જાહેરાત ઉપર હિંદી લોકોને ભરોસો ન હતો, અને આજે અપીલ કોર્ટના ચુકાદાથી એ અવિશ્વાસ ખરો પડયો. ન્યાય પસાર કરતાં આ દેશના ઉચ્ચ ન્યાયાલયના ન્યાયાધીશોએ ચુકાદો આપતાં જાહેર કર્યું છે કે આ ગ્રૂપ એરીયાનો કાયદો પસાર કરવામાં સરકારે કબૂલ્યું હતું કે લોકો તરફ અન્યાય થશે. ડા. ડોંગીસની ખાતરી મળવા છતાં આ ટીકા થઈ હતી. હિંદીઓએ પણ ટીકા કરી કે તેમની વાત સાંભળવામાં નથી આવી. આ ચુકાદો સ્પષ્ટ કરી દઈ છે કે ગ્રૂપ એરીયાના કાયદાથી લોકો રોવાઈ જશે. અત્યાર સુધી હિંદી જનતા એમ માનતી હતી કે ગ્રૂપ એરીયા બોર્ડ તેમની વાતો ભિન્ન-પક્ષપાતથી સાંભળશે, પરંતુ તે હવાઈ કિલ્લા નીકળ્યા. હવે એ ચોખ્ખું બન્યું છે કે આ બોર્ડ પાસે પ્રતિનિધિત્વ મોકલવું અને ભિન-પક્ષી ચુકાદો મેળવવો એ એક તરંગ છે. સરકારની આ ગ્રૂપ એરિયા બોર્ડ એક બનાવ છે—ત્યાં કેવળ બનાવટનીજ આશા રાખી શકાય. વિશ્વમાં ન્યાયના નામે થતો આ પહેલોજ બનાવ છે. એના કરતાં તો ગ્રૂપ એરિયા બોર્ડ હિંદી પ્રતિનિધિઓને નહિ મળવાનું કહે એમાં જશવધુ સચ્ચાઈ રહેલી છે. ડા. ડોંગીસની ખોટી ખાતરીઓ હિટલરની ખાતરીઓ જેવી છે. એનું મહત્વજ નથી. અપીલ કોર્ટનો ચુકાદો ઉપરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે આ ગ્રૂપ એરીયા બોર્ડ પાસે પૂરજ સત્તા છે અને તે આ સત્તાથી એક સંપૂર્ણ સરમુખત્યાર-શાહી બોર્ડ બની છે; અને તે સત્તા પાસે વિવેક અને ન્યાયની આશાજી કરવું એ ભૂસ ભર્યું છે. એ તો પોતાની સત્તાથી હિંદીઓને તરંગમાં આવે તેમ કચરી નાખી ભીખારી બનાવી દેશે. આ બોર્ડના અમલદારોને બે-અમાનુષી કૃત્ય કરવા માટે સરકાર પૂરાજ પગાર અને ઉત્તેજન આપે છે. હિંદીઓ આની સામે કંઈ કરી શકે એમ નથી. તેઓ પોતાના ગુલામો અને વરોની બોર્ડ તરફથી થતી અમાનવ લૂંટના બંટોળમાં સપડાયા છે. એ છતાં પણ સરકાર કહે છે કે તે સંસ્કારી અને ક્રીશ્ચિયન છે.

કણનો ભોગ ને મણનો પ્રસાદ!

દાદા ધર્માધિકારી

ગાંધીના ટ્રસ્ટીશિપના વિચાર વિષે લોકો મને તેમ બોલે છે અને મને તેમ બોલે છે. તેઓ એમ માને છે કે ટ્રસ્ટીશિપનો અર્થ શું છે? કે જે ધન તમારી પાસે છે તે ધન સમાજને સારૂ છે એમ માનો અને પછી એ ધન વધારતા જાઓ. સમાજ સારૂ છે, તો એને સારૂ વધારે કરું. ટ્રસ્ટીશિપનો અર્થ એ કરી દીધો છે કે વ્યાજ પણ લેતા જાઓ અને એ ધનને વધારતા પણ જાઓ. સાથ અંતર્યામી એનો લોભ ભગવાનને ગણાવતા જાઓ—જેમ આપણે નથી ચલાવતા સવા શેર ખાંડનો ભોગ! મહાવીરજીના મંદિરમાં ભોગ ચડાવી દીધો. એક પૈસો મૂકી દીધો પછી બાકીના બધા આપણા જ! એ તો બધો એમનો પ્રસાદ!

તમે શું એમ સમજો છો કે જે બાપુએ સત્ય-અહિંસાનું પ્રતિપાદન બત્રીસના રૂપમાં કર્યું, તેણે આખરે ટ્રસ્ટીશિપનો અર્થ આવો કર્યો હશે? આ તો અન્યાય છે એ બાપુ પર આ તો એને બ્લાસ્ફેમ કરી ખરો કે ટ્રસ્ટીશિપનો આવો અર્થ થઇ શકશે!

ટ્રસ્ટીશિપનો અર્થ એ છે કે પરંપરાથી અથવા પરિસ્થિતિથી જે ધન તમને મળ્યું છે તેને બીજાનું સમજીને જલદી તેમાંથી મુક્ત થાઓ. જો નહીં તો ટ્રસ્ટીશિપનો કંઇ અર્થ જ નથી.

મૂડીવાદી સમાજ-વ્યવસ્થા તરફ પગલું ભર્યું છે. એને સારું સંગ્રહના વિસર્જનની અંદર છે તે શી રીતે થાય? તો તે નૈતિકપ્રયાણ થવું જોઇએ. એટલે કે વ્યક્તિનું શુદ્ધીકરણ પણ થવું જોઇએ. ક્રાંતિની પ્રક્રિયામાં જ વ્યક્તિની ચિત્તશુદ્ધિની યોજના એને જ હૃદય-પરિવર્તન કહે છે.

તેથી ગાંધીજીએ એમ કહ્યું કે હું એમ ઇચ્છું છું કે આ જે પરિવર્તન થાય, જે સંક્રમણ થાય—મૂડીવાદી વ્યવસ્થાથી અપરિગ્રહ વ્યવસ્થા તરફ—તે સતની અહિંસા દ્વારા થાય. માટે આજે જેને વંશપરંપરાગત અધિકાર વડે કે કાયદા વડે સંપત્તિ મળી ગઈ છે, અથવા જેમણે પરદેશથી ખરીદી કે કમાઈ લીધી છે, તેમને ગાંધી કહે છે કે એ સંપત્તિને પોતાની ન માનશો, સમાજની થાપણ સમજો. અને એનો અર્થ એ નથી થતો કે તમે એને વધારતા જાઓ. એનો ખરો અર્થ તો એ છે કે તમને ફિકર થવી જોઇએ કે હું ક્યારે આ સમાજને પાછી આપું. ને ક્યારે મારું ચિત્ત શાંત થાય. ત્યાં સુધી બેચેની થવી જોઇએ. પૈસા આપે ત્યારે કહું કે હવે મારો આત્મા ખૂબ શાંત થઇ ગયો છે. કેવો શાંત! જાણે કોઇની થાપણ મેં પાછી સોંપી હોય તેવો શાંત. આ સંતોષ હવે થાય છે, તો બીજાનો ન્યાય, બીજાની થાપણ મેં પાછી આપી હોય એમ થશે આત્મા હવે સંતુષ્ટ છે.

તમે જો એમ માન્યું હોય કે ટ્રસ્ટીશિપનો અર્થ એવો થાય કે એનામાં સંગ્રહ કરવાની કુશળતા છે, તે સંગ્રહ ને વધારતા જાય પછી એને સમાજનો માની લે અને પ્રસાદ તરીકે પોતે કોળિયાભરી લે અને બીજાને સાઇ કોઇક ક્યારેક ચાર ખાટુંક રોટલો ફેંકી દે, તો એ સાવ ખોટી માન્યતા છે. એવો અર્થ એમના મનમાં હોઇ જ ન શકે. આવો અર્થ કરનારે બહુ ખોટો અર્થ કર્યો છે.

વળી કેવળ ધનિક જ ટ્રસ્ટી નહીં હોય, ગરીબ પણ ટ્રસ્ટી જ છે. એની પાસે બહુ સંપત્તિ છે, ધન છે, સંગ્રહ છે, તે જ ફક્ત ટ્રસ્ટી નથી. એની પાસે આજ સંગ્રહ છે તે પણ ટ્રસ્ટી છે. તેણે પણ પોતાની જાતને ટ્રસ્ટી જ માનવો જોઇએ. જ્યાં તે કામ કરે છે, તે કામ સમાજનું કાર્ય છે. તે કામના ઉપકરણો પણ સમાજનાં છે. એનો તે ટ્રસ્ટી છે. ઓજારો ખંડેલ શું કહીએ છીએ? ઉત્પાદનનાં સાધન ઉત્પાદનના કામમાં હોવાં જોઇએ. પછી આપણે શું કહીએ છીએ? કે ઉત્પાદક પણ એનો ટ્રસ્ટી થશે. એ ઉપકરણો તથા એ ઉત્પાદનો તે પોતાની જાતને માલિક નહીં માને.

ગાંધી કહે છે કે તું જે કમાય છે તે પોતાની મહેનતથી કમાય છે, પણ તારી પોતાની મહેનત વડે કમાયેલા રોટલા પર પણ તારો અધિકાર નથી. ભૂખનો અધિકાર છે. રોટલો ભૂખ સારૂ છે. તારા પેટમાં ભૂખ છે, એટલે ભૂખનો અધિકાર રોટલા પર જરૂર છે. પણ તારા પાડોશમાં કોઇ ભૂખ્યો હોય તો! તો વહેંચી દે! અથી હોય, તો અર્ધોએ વહેંચ. ગરીબ માણસ કે અલ્પસંગ્રહી વ્યક્તિનું પણ પોતાની મહેનતની ઉપજ પર અને પોતાની મહેનતનાં ઉપકરણો ઉપર સ્વામિત્વ નથી મનાતું. આવું થાય તે ટ્રસ્ટીશિપ. એ શાશ્વત ટ્રસ્ટીશિપ છે.

સત્ય, શુધ્ધ અને દિવ્ય વિચારોનો આદર કરો. ચોખ્ખું વહેતા અને ચંદ્રને એકેતાબાર જ જેવી રીતે તમે બારણું બંધ કરી દો છો તેવી જ રીતે, દુષ્ટ અને મલિન વિચારોનું આગમન થતા જ તેને મનમાં આવવા ન દો. હમેશાં સારા કામ કરો. જેથી બુરાઇ તમારા મનમાં પ્રવેશી શકશે નહિ.

'—સ્વામી શિવાનંદ.

ભારત-ચીન સરહદ અંગેની આપણી નીતિ સફળ થશેજ

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે ભારત-ચીનના સીમા પ્રશ્ન પરત્વેની ભારતની નીતિના "બળ અને શાણતા" ભરી સરકારનો માનસ પલટો કરે એવી સંભાવિતતા ને હું અશક્ય માનતો નથી.

ભારતની અત્યારનું ન્યાય માગણા વગર સાચી પરિસ્થિતિને વળગી રહેવાની નીતિ કેટલાંક સતત પરિણામો લાવશે જ.

જો કે આજે એ મુશ્કેલ દેખાતું હોય છતાં એ સંભાવિતતા મને અશક્ય લાગતી નથી અને એટલે જ હું સર્વોત્તમ પ્રયત્ન કરી લેવા માગું છું કે એવી કદર (ચીન) કરે છે કે તેઓ નહિ અને સમજે છે કે નહિ કે એ કોઈએ ખોટું પગલું ભર્યું છે અને એમાંથી પાછા ફરવું જોઈએ.

શ્રી નહેરુએ વિદેશખાતાની માંગણીઓ માટે માંડેલી માંગણી પરની ચર્ચાનો પ્રારંભ કરતાં વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ભારતે બંને મહાન દેશો વચ્ચે શાંતિ નહિ ટકાવ એવી હદ પાડે એવાં પગલાં ભરતાં અત્યાર સુધી દૂર રહ્યું છે.

આ પ્રશ્ન પરત્વેના હીંદી અધિકારીઓના અહેવાલે બીજા દેશો અને ચીને ખુદ ચીની સરકાર અને પ્રજા સમક્ષ ભારતનો દાવો મજબુત બનાવ્યો છે.

લાઓસ અંગે શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું કે લાઓસનું ભાવિ તટસ્થ દેશ તરીકે નુંજ છે એવું મોટા દેશોએ સ્વીકાર્યાથી એ પ્રશ્નના શાંતિમય સમાધાન માટે આશા જન્મી છે. આ બનાવે ભારતની વિદેશ નીતિના વિજયનું ઉદાહરણ પુરું પાડ્યું છે.

વડા પ્રધાને હર્ષનાદો વચ્ચે જણાવ્યું કે ભારતની તટસ્થતાની નીતિ એટલી બધી સાચી થઈ છે કે અમેરીકા અને રશિયા જેવી "મહાસત્તાઓ" જેઓ એક બીજાની સામસામે છે તેમણે પણ કદર કરી છે.

અમેરીકી નીતિને આવકાર

શ્રી કેનેડી હેઠળની અમેરીકી વિદેશ નીતિના પરિવર્તનને શ્રી નહેરુએ આવકારતાં જણાવ્યું કે અમેરીકાની આ નીતિ આપણી નીતિની વધુ નજીક આવી છે.

પાકીસ્તાનનો ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે હું માનું છું કે ભારત અને પાકીસ્તાન વચ્ચે હવે બહુ થોડી તકરાર બાકી રહી છે, પણ સરકારી રાહે કેટલાક પ્રશ્નો હજુ પડેલા છે જેનું હજી નિરાકરણ આવ્યું નથી અને તે વખતો વખત [illegible] કરે છે એ ખરું છે.

ભારત ઔદ્યોગિક સમાજ બનવાના માર્ગે પ્રયાણ કરે છે

અમદાવાદ: આ, આ ૧૯મી ગુજરાત કાપડ પરિષદનું ઉદ્ઘાટન કરતાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે ભારત ઔદ્યોગિક સમાજ બનવાના માર્ગે પ્રયાણ કરી રહ્યો છે પરંતુ તેની પ્રગતિના વેગનો આધાર લોકો કેટલી જુની પરંપરા વિચારસરણીને તજી દે અને ઝડપથી બદલાતી જતી દુનીયામાં મેળ પાડવાનું સામર્થ્ય દાખવે તેના પર રહ્યો છે.

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે ભારત ઔદ્યોગિક સમાજ બને તે વિશે કોઈના પણ મનમાં શંકા ન રહેવી જોઈએ. પછી તેમાં પાંચ, દસ કે વીસ વર્ષ ભલે લાગે. પ્રશ્ન માત્ર છે પ્રગતિના વેગનો. આપણી પ્રગતિ જુની પ્રણાલિકાઓના ત્યાગ અને ઝડપથી બદલાતી દુનીયા સાથે કદમ મિલાવવાની તેના પર તેનો આધાર છે.

મોટા દેશોએ અખંડ ઔદ્યોગિક પ્રગતિ કરી છે, કારણ કે ત્યાંના લોકો એ જડ દ્રષ્ટિબિંદુથી પર થઈને આધુનિક જગતના વિકાસને સમજી શકે એવું ટેકનિકલ અને વૈજ્ઞાનિક માનસ કેળવ્યું છે.

લોકો વધારે પડતા પરંપરાગત માનસના અને ધર્માંધતામાં રમમાણ્યા રહ્યા હોવાથીજ ભારતને ભૂતકાળમાં ઘણું સહેવું પડ્યું છે. લોકો પ્રણાલિકાઓનો નાશ કરે એમ હું ઇચ્છતો નથી પરંતુ તેઓ વિશાળ દ્રષ્ટિબિંદુ અપનાવીને ઝડપથી બદલાતી દુનીયા સાથે કદમ મિલાવતા રહે એમ હું ઇચ્છું છું.

આજે તો વહીવટી તંત્ર સહિત દરેક પ્રવૃત્તિમાં ટેકનિકલ અને વૈજ્ઞાનિક માનસની જરૂર રહે છે. કાપડ ઉદ્યોગે દેશના ઔદ્યોગિક વિકાસમાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે એ એક આહ્લાદક વિષય છે. હું ઇચ્છું છું કે અમદાવાદનો કાપડ ઉદ્યોગ આધુનિક દુનીયા સાથે કદમ મિલાવતો રહે

ભારતથી દમણમાં રોજ દાણચોરીથી જતી સેંકડો મણ ખાદ્ય વસ્તુઓ

ભારતથી દમણ જતી ખાસ ખાદ્ય-ચીજો અને દમણથી ભારત આવતી વસ્તુઓની દાણચોરીનું પ્રમાણ વધી ગયું છે. ભારતથી દરરોજ ૧૫૦-૨૦૦ મણ અનાજ તેમજ શાકભાજી દમણ જાય છે અને દમણના બજારમાં તે વેચાય છે.

આ પરિસ્થિતિને અટકાવવાને માટે, ભારત સરકારે ભારત-દમણ સરહદ ઉપર નિમેલા ખાસ અમલદાર શ્રી [illegible]એ હુકમ કર્યો છે કે દાણચોરોને પકડો અને જો તેઓ રોકે નહિ અથવા તો સામનો કરે તો તેમના ઉપર ગોળીબાર કરો.

પેડુંગીઅ તાલુકાના વંકુક ગામની દાણચોરોની ટોળી કે જેમાં મોટા ભાગના દાણચોરો ડાબેલ ગામના છે તે ગોળાના માથાઓ વાપી ભાગી અનાજ લઇ જતા હતા. સરહદ ઉપર ચોકી કરતી સ્પેશીઅલ રીઝર્વ પોલીસે (એસ. આર. પી) આ દાણચોરોને પકડવા દાણચોરોએ પોલીસોના ઉપર પથ્થરમારો કર્યો હતો. પોલીસે સ્વરક્ષણ માટે ગોળીબાર કર્યો હતો અને તેમાં ડાબેલનો ભગીઓ ગુંદીઓ નામનો દાણચોર ગોળીથી ઘાયલ થઈને મરણ પામ્યો છે અને તેણે ઉપાડેલું ચાર મણ જુવારનું પોટકું પણ તેની પાસે જ પડેલું મળી આવ્યું છે. મરનાર ભગીઆ ગુંદીઆને વાપી લાવવામાં આવ્યો છે તેના શબને પારડી પોસ્ટ-મોર્ટમ કરવાને માટે મોકલવામાં આવશે અને ત્યારબાદ તેના સગાને સોંપવામાં આવશે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને ઝાવડે શી. ૩-૦
કોઈ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—
આગ, દરીયાઇ, અકસ્માત, મોટર, ચોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૨૫, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૧૫ શાખાઓ કેવળ દૂરિયામાંજ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ મેળવે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

દાંડીની પવિત્ર ભૂમિ પર બેસી બાપુના સિદ્ધાંતો આચરવાનો સંકલ્પ કરીએ

મહાત્માજીનું જે રીતે મૃત્યુ થયું તે એમના જેવા મહાન પુરુષને ઉચિત જ હતું. એ મૃત્યુ વિરોચિત હતું. માંદગી માનવી મારક પથારીમાં-સૂતા સૂતા મૃત્યુ પામવાનું ગાંધીજી માટે લેશમાત્ર શોભા કે આજની ન કહેવાય. મહાત્માજી જેવી વિભૂતિને તો એવું જ મૃત્યુ શોભે. તેઓ જે મહારનું કાર્ય કરતા હતાં તે જોતા તેમના જીવનનો આવી રીતે જ અંત આવે ખૂન કરનારને મૂર્ખ ભલે કહીએ પરંતુ આપણે મહાત્માજીના મૃત્યુનું રહસ્ય સમજવું જોઇએ. એનું કારણ તપાસવું જોઇએ.

એ કારણ છે ભારતની સાંપ્રદાયિકતા એ ભયાનક ચીજ છે. અને હજારો વર્ષોથી ભારતને પરેશાન કરી રહી છે. ભારતનો એ ઇતિહાસ છે કે ભારતે જ્યારે જ્યારે પરદેશી લોકોને અપનાવ્યા છે ત્યારે એ ઉન્નત થયો છે અને જ્યારે જ્યારે એણે વાડાબંધી કરી છે ત્યારે એનું પતન થયું છે. ભારતની મહતી પ્રતીતિની આ કહાણી છે જ્યારે ખાલી ઇંટ ચુનાના સ્મારકોનો કંઇ અર્થ નથી.”

દાંડીમાં ૬ તારીખે સવારે મહાત્માજીના નાનકડા પણ સૂચક સ્મારકનું અનાવરણ કરતા ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરુએ ઉપરોક્ત શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા. શ્રી નહેરુ ધીરગંભીર હતા. એમના હૈયામાં મહાત્માજી તથા ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના જે સ્મરણો ઉભરાતાં હતાં તેનું પ્રતિબિંબ એમના મુખ પરથી વાંચી શકાતું હતું. મહાત્માજીના સ્મારકનું ઉદ્ઘાટન કરતાં શ્રી નહેરુએ રાષ્ટ્રપિતાને ભાવ અંજલિ આપી હતી. તેમણે ભાતભાતના ભેદો ભુલાવી દઇ દેશની એકતા સુદૃઢ કરવાનો આ પવિત્ર ભૂમિ પર બેસી સંકલ્પ કરવાનો અનુરોધ કર્યો હતો.

સંકલ્પ કરીએ

શ્રી નહેરુએ કહ્યું હતું કે મહાત્માજી મહાન અને ઉદાત્ત આદર્શો માટે જીવ્યા હતા અને તે માટે પ્રાણ પણ પાથર્યા હતા, આપણે આજના પવિત્ર દિવસે અને આ પરમ પવિત્ર ભૂમિ પર બેસી ને મહાત્માજીએ પ્રબોધેલા અને આચરેલા આદર્શોનું સ્મરણ કરીએ અને તેનું આચરણ કરવાનો સંકલ્પ કરીએ, એમાં જ દેશની ઉન્નતિ અને પ્રગતિ છે. મહાત્માજીના જીવનનો એજ જીવંત સંદેશ છે.

મહાત્માજી કઇ રીતે જીવ્યા, ભારતને આઝાદ કરવા માટે મહાત્માજીએ કેવા પ્રયાસો કર્યા, કેવા જંગ ખેલ્યા, આપણને નાના માણસોમાંથી કેવી રીતે મહાન બનાવ્યા, તેનું આજે ચિંતન કરીએ અને આચરણ કરીએ તો આ સ્મારકની રચના સાર્થક

શ્રી નહેરુએ ભારતવાસીઓને દિલને વિશાળ કરવાની અપીલ કરતાં કહ્યું કે આજના પુનિત પ્રસંગમાંથી આપણા મન વિશાળ કરવાની પ્રેરણા લઇએ. આપણે ભારતને ધર્મના અને ન્યાતજાતના સંકુચિત વાડામાંથી ઉગારવાનો છે. મહાત્માજીએ દેશમાંથી અંગ્રેજ હકુમત ઉઠાવવાનો પુરુષાર્થ કર્યો હતો તે સાથે અસ્પૃશ્યતાનો નાશ કરવાનો અને નાના નાના વાડાઓ તોડવાનો પણ સતત પ્રયાસ કર્યો હતો કારણ કે મહાત્માજીને ખાતરી હતી કે ન્યાતજાતના ધર્મના અને કોમના સંકુચિત વાડાઓ તૂટવાથી ભારતની એકશક્તિ વધશે, ભારતનું સંગઠન અજેય બનશે. મહાત્માજીએ દુર્બળ પ્રજાને સબળ કરી હતી, આશાહીન પ્રજામાં નુતન આશાનો સંચાર કરેલો હતો અને

રાષ્ટ્રપિતાના આધ્યાત્મિક વારસના હસ્તે રાષ્ટ્રપિતાના ઇતિહાસ પ્રસિદ્ધ નમક સત્યાગ્રહનું સ્મારક રચાયું હતું'

પરસ્પરના સહકાર દ્વારા ભારતવાસીઓને દિલનું ઔદાર્ય, હ્રદયની વિશાળતાના પાઠ પઢાવ્યા હતા. મહાત્માજીએ ત્રીસ વર્ષ સુધી ભારતની ઉન્નતિ માટે અવિરત પરિશ્રમ કર્યો હતો. આપણે એમના જીવનમાંથી નીડરતા અને પરિશ્રમની પ્રેરણા લઇએ.

વિદેશોમાં દેશના મહાપુરુષો અને કુદરતીઓના સ્મારકો જોઇએ છીએ. એ સ્મારકો પરથી ત્યાંની પ્રજાની મનોદશા નો આપણને ખ્યાલ આવે છે જે સ્મારકો શાંતિનો સંદેશો આપતાં હોય તેનું મૂલ્ય મોટું છે. અહીંઆ એવા સ્મારકનું અનાવરણ થયું છે. ગાંધીજી એક તરફથી સ્વરાજનો સંગ્રામ ચલાવતા હતા તો બીજી તરફથી જગતને શાંતિનો સંદેશો આપતા હતા ગાંધીજી દેશને નવી હવા હતા. મહાત્માજીને લીધે ગુજરાતનું આ નાનકડું ગામ દેશ અને દુનિયામાં પ્રસિદ્ધ 'ધામ' થયું છે. કારણ કે આ ભૂમિ પરથી શાંતિનું મહાન અભિયાન મંડાયું હતું. અને મહાન ઇતિહાસનો આરંભ થયો હતો.

સાદું સ્મારક

ગાંધીજીનું સ્મારક સાદું રાખ્યું છે એથી મને ખુશી થાય છે. ગાંધીજીના સ્મારકો ધુમધામથી થાય એ યોગ્ય નથી કારણ કે ગાંધીજી હંમેશા કહેતા કે હું ભારતના ગરીબમાં ગરીબ જેવું જીવન જીવવા માગું છું. તેઓ તો મહાન વિભૂતિ હતા અને તેમની સરખામણીમાં આપણે બધા નાના છીએ એમ છતાં આપણી શક્તિ મુજબ એમના માર્ગે ચાલવા પ્રયાસ કરીએ છીએ અને એથી આપણો દેશ આગળ પણ વધ્યો છે.

આજના યુવાનો પર ગાંધીયુગની અસર શું?

અહીં બેઠેલા ઘણા યુવાનોએ ગાંધીજીને જોયા નહિ હોય, ઘણાએ જોયા હશે, પરંતુ સમજ્યા નહિ હોય કે એની તેમના પર ભાવનાત્મક અસર થઇ નહિ હોય જે જમાનામાં દેશના અનેક લોકો પર થઇ હતી.

ભારતમાં આજકાલ કોલેજમાં ભણતા યુવકયુવતીઓ પર ગાંધીયુગની શી અસર છે એનો મને ઘણીવાર વિચાર આવે છે. આપણા પોતાના જીવન અને દેશના જીવન પર એની શું અસર રહી છે? ગાંધીજીએ આરંભેલું સ્વાતંત્ર્ય અભિયાન એક અર્થમાં સફળ થયું છે, પરંતુ ગરીબી અને અજ્ઞાનતા દૂર કરવાના અર્થમાં હજી પૂર્ણ થયું નથી. ગાંધીવાદની ખાલી ચર્ચાઓ કે વિચારો ઉપયોગી નથી. આપણું વર્તન એને અનુરૂપ છે કે નહિ એ વાત મોટી છે.

ગાંધીજીની નકલ કરવાથી ગાંધીજી ન થઇ જવાય. ગાંધીજીની વાતો આપણા આત્માને સ્પર્શવી જોઇએ.

ભારતની પ્રજાનું દિલ જ્યારે વિશાળ હતું, ત્યારે એનામાં સક્રિયતા હતી ત્યારે ભારત ઉન્નતિના શિખરે પહોંચ્યું હતું. ભારતના દૂતો વિદેશોમાં ધર્મ (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૨૬)

* યમરાજને આમંત્રણ *

લેખક: શ્રી નવીપાલ દોલતરાય મગનલાલ દેસાઇ, 'ફરીપુટ'

આવો આવો આજ, યમરાજ આવોરે
આવો આવો આજ, યમરાજ આવોરે,
સગાં સ્નેહીના રોકે વાટ, યમરાજ આવોરે.
માટીનો દેહ ભલે માટીમાં જાય,
આવો આવો આજ યમરાજ આવોરે.
કૃષ્ણ કનૈયો કહે આત્મા અમર થાય.
માટીનો દેહ ભલે નવી નવી જાય,
આવો આવો આજ યમરાજ આવોરે.
પાણી પલાળેના, અગ્નિ બાળેના
અસ્ત્ર કાપે ના, પવન સુકાવેના,
આત્મા અમર મારો થાય,
આવો આવો આજ યમરાજ આવોરે.
અસાર સંસારની માયા તુટી છે.
સગા સ્નેહીનો મોહ
છોડ્યો હેત ખતમ થયું છે
જોઉં છું તારી વાટ, આવો આવો આજ યમરાજ આવોરે
પરમ પિતાને મળવા માટે, તલસે આજે મન
જલદી જલદી લઇ જાઓ, આ પીંજર મૂઈ તન,
આવો આવો આજ, યમરાજ આવોરે

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૫-૪-૧૯૬૧.

નર્મદા યોજના અંગે રાજ્યપાલનો સંદેશ

અમદાવાદ: ગુજરાતના રાજ્યપાલ શ્રી મહેંદી નવાઝ જંગે મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતા ઉપર નર્મદા યોજના અંગે પાઠવેલા સંદેશામાં આશા વ્યક્ત કરી છે કે નર્મદા યોજના અંગે નિષ્ણાતોની સલાહ લેવામાં આવશે અને તેનું કામ અગિયાર વર્ષને બદલે ત્રીજી પંચવર્ષી યોજનામાં પરિપૂર્ણ કરવામાં આવશે. હવે સિંચાઈ યોજનાઓ હાથ ધરવામાં આવી છે. ગુજરાતની તેમજ અન્ય રાજ્યોની તરસી ભૂમિના તરસ્યા ભૂમિપુત્રોને નર્મદા, કડાણા અને તાપી જેવી યોજનાઓથી તેમજ અન્ય મધ્યમ કક્ષાની યોજનાઓ દ્વારા સિંચાઈના આશાચિહ્નો દેખાય છે.

જે શ્રીકૃષ્ણ નહેરુથી ન ફૂટ્યું તે ડૉ. જીવરાજે ફોડ્યું

ધરોર નાટકમંડળની શિલારોપણ વિધિ વેળાએ શ્રીફળ વધેરવાની વિધિ કરતાં શ્રીફળ ફોડવાના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુના ત્રણ ત્રણ પ્રયાસો નિષ્ફળ ગયાં, પછી પ્રધાન ડૉ. જીવરાજે તેમને મદદ કરી હતી અને પહેલાજ પ્રયાસે શ્રીફળ ફોડ્યું હતું. શ્રી નહેરુ ડૉ. જીવરાજને શ્રીફળ વધેરતાં અસાધારણ પ્રસન્નતાપૂર્વક નીરખી રહ્યા હતા.

દેશની શાન બઢાવવાનો માર્ગ: સમાજવાદ

અમદાવાદ: શહેર કોંગ્રેસ સમિતિ તરફથી યોજાયેલી જાહેર સભામાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે રાષ્ટ્રના દરજ્જાને સુધારવાનો એક માત્ર માર્ગ સમાજવાદ છે. બીજો વિકલ્પ નથી.

જેઓ એની ટીકા કરે છે તેઓ દેશ સુધારણાને માટે અન્ય વિકલ્પિક ઉકેલ આપી શકતા નથી. દેશ તેની ગરીબી નાબૂદ કરવા માટે જંગી આર્થિક જંગ ખેલી રહ્યો છે. આ કામ આયોજિત રીતે અને લોકોના સહકારથીજ થઈ શકાય.

આપણા ઇતિહાસનું નવું પ્રકરણ આલેખાઈ રહ્યું છે ત્યારે આપણી શક્તિ આપણે યોગ્ય માર્ગે વાળીએ એ જરૂરી છે. સ્ટીલ પ્લાન્ટો નાખવા ખૂબ નાણું ખરચાયું છે. દેશના વિકાસ માટે પોલાદ ઉત્પાદન કરવું જ રહ્યું. પોલાદ, વીજળીશક્તિ, યંત્રો, ટેકનીશીયનો અને તાલીમ પામેલા માણસો મુખ્યમૂળ વસ્તુઓ છે જેનાથીજ રાષ્ટ્રના ધન અને સત્તાની તુલના થાય છે.

સુરત જીલ્લાએ નાની બચત માં ૨૭ લાખ ભર્યા

સુરત: સુરત જીલ્લાએ નાની બચત યોજના માટેનું તેનું ૧૯૫૯-૬૦નું રૂ. ૨૨ લાખનું લક્ષ્યાંક સફળતાથી પૂર્ણ કરી ૧૯૬૦-૬૧ની માર્ચની તા. ૩૧ સુધીમાં રૂ. ૨૭ લાખ ભેગા કર્યા છે.

આ કાર્યમાં કલેક્ટર શ્રી પટેલની પ્રેરણા અને જીલ્લાની સુધરાઈ અને પંચાયતો વિગેરે સંસ્થાઓની મદદે મહત્ત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે.

પત્રકારોના ગ્રેજ્યુઈટી ધારામાં થનારો સુધારો

નવી દિલ્હી: કેન્દ્ર સરકારના નાયબ મજુર પ્રધાન શ્રી આબીદઅલીએ લોકસભામાં એક પ્રશ્નના જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે વ્યવસાયી પત્રકારોને પંદર વર્ષની નોકરી પછી ગ્રેચ્યુઈટી આપવાની દરખાસ્ત પરત્વેના રાજ્ય સરકારોના જવાબો મળી ગયા છે અને આ દરખાસ્તને અનુસરીને વ્યવસાયી પત્રકાર ધારામાં સુધારો કરવાનો પ્રશ્ન વિચારણા હેઠળ છે.

આ માટે સરકાર, માલિક અને વ્યવસાયી પત્રકારોની ત્રિપક્ષી સમિતિ માં વિચારણા થશે

આખરી ફટકો મારો

સુરત: ગુજરાત રાજ્ય પ્રજાસમાજવાદી પક્ષના અધ્યક્ષ શ્રી ઇશ્વરલાલ ડો. દેસાઈએ ગોવા, દમણ અને દીવમાં પોર્ટુગીઝ સંસ્થાનો પર આખરી ફટકો મારવાની શ્રી નહેરુને વિનંતી કરી છે. એવા પગલાથી ચીનના પ્રદેશો પરના આક્રમણકારોને પણ ગંભીર ચેતવણી મળશે.

કુત્તે ભી ઈન્સાનકી તરફ લપકતે હૈં

શ્રી નહેરુ મહાત્માજીના સ્મારકનું અનાવરણ કર્યા પછી પ્રવચન કરતાં હતા ત્યારે બાજુએ કાંઈ કોલાહલ થતાં શ્રી નહેરુએ ટકોર કરી કે: "કુત્તે નહીં હૈ, તો કુત્તે ભાગતે હૈં. કભી કુત્તે ભી ઇન્સાનોકી તરફ લપકતે હૈં. આજકી મહીનોંકી લડાઈમેં લડતે હૈ. લેકિન કુત્તે ઐસી લડાઈમેં નહીં લડતે.

"Dog does not eat dog, but man eats man."

શ્રી નહેરુના આ કટાક્ષથી સભામાં હાસ્ય પ્રસર્યું હતું.

ઉમરવામાં રૂ. ૪૫ હજારના ખર્ચે વોટરવર્ક્સ બંધાશે

ઉમરવા: ઉમરવા ગામમાં ઘણાં વર્ષોથી પાણીની સખત તંગી હતી. સંજોગોવશાત ઘણાજ ઓછા વરસાદને કારણે અનુભવી ઉતરી પડી આહવામાંથી ન્હાવા અને પીવાના પાણીનું કાયમનું સુખ કરવા ઉમરવા ગ્રામ પંચાયતે વોટર વર્ક્સ કરવા ઠરાવ કર્યો, અને તે ઠરાવને સમગ્ર ગામ પ્રજાએ સ્વીકારી લઈ લોકફાળો આપવા કબુલ થતાં નાસિક વિકાસ મંડળે રૂ. ૨૦,૦૦૦ની ગ્રાન્ટ આપવાની મંજુરી આપી છે. વિશેષ પંચાયતે પોતાની આવકમાંથી રૂ. ૧૦,૦૦૦ આપવા ઠરાવ કર્યો છે, તેમજ સમગ્ર આગેવાન લોકફાળા તરીકે રૂ. ૧૦,૦૦૦ આપશે. આમ કુલે રૂ. ૪૦,૦૦૦નું વોટર વર્ક્સ કરવા પંચાયતે નિર્ણય કર્યો છે. સરપંચ શ્રી સોમાભાઈ દેસાઈ, ડેપ્યુટી સરપંચ શ્રી સુરેન્દ્રભાઈ પટેલ અને સભ્ય શ્રી કાશીભાઈ આપભાઈ વોટર વર્ક્સના નાણાં મેળવવા સખત પરિશ્રમ ઉઠાવી રહ્યા છે.

તુતીકોરીન ખાતે મોતીની બે કરોડ છીપ મળવાનો અંદાજ

તાજેતરમાં તુતીકોરીનને સાગરકાંઠે મોતી અંગે હાથ ધરાયેલી તપાસમાં મોતીવાળાં સાગરકાંઠાના વિસ્તારોમાંથી બે કરોડ જેટલી મોતીની છીપ પ્રાપ્ત થશે એમ જણાયું છે. મોતીનાં ત્રણ વિસ્તારોમાંથી આ વર્ષે "થોલાયીરાન" વિસ્તારમાંથી સારા પ્રમાણમાં માલ નીકળવાની આશા રખાય છે.

મોતીની શોધનું કાર્ય ચાર મહિના અને ઘણા ખાસ દિવસ ચાલશે એવી ધારણા છે. આશરે ૧૫૦૦ જેટલા ડુબકી મારનારાઓ આ વિસ્તારમાં ભાગ લેશે. ડુબકી મારવા માટેની હેન્ચ પદ્ધતિ તુતીકોરીન વિસ્તારમાં હજી શરૂ થઈ નથી, પરંતુ હેન્ચ પદ્ધતિ અનુસાર તાલીમ પામેલા બે અધિકારીઓ અને ચાર ડુબકી મારનારાઓ આખામાંથી મોતી કાઢવાની ક્રિયામાં ભાગ લેનાર છે.

તુતીકોરીન ખાતેની મત્સ્ય ખાતાની સરકારી ઓફિસ નજીક મોતી માટેની એક ઝાંપડી ઉભી કરાશે અહીંજ બજાર પણ ભરાશે

સંસદના કોંગ્રેસ પક્ષે નિમેલી સમિતિ તરફથી તપાસણી

સંસદના કોંગ્રેસ પક્ષની સાત સભ્યોની પેટા સમિતિએ ભલામણ કરવાનું નક્કી કર્યું છે કે કોમી અને ધાર્મિક સંસ્થાઓને ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા દેવો નહિ. આ સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી અજીતપ્રસાદ જૈન છે. સંસદના કોંગ્રેસ પક્ષની કારોબારીએ કોમી અને ધાર્મિક સંસ્થાઓને ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા દેવો નહીં એ પ્રશ્નની વિચારણાનું કામ આ સમિતિને સોંપ્યું હતું. આ સમિતિ કોંગ્રેસ પક્ષને ભલામણ કરતાં પહેલા આ પ્રશ્નનો કાયદો અને બંધારણની દૃષ્ટિએ વિચારણા કરશે અને કાયદા પ્રધાન સાથે તેની ચર્ચા કરશે.

આ અગાઉ કોંગ્રેસ પક્ષની સામાન્ય સભા તથા કારોબારીમાં આ પ્રશ્નની ચર્ચા થઈ હતી, તેમાં શ્રી નહેરુએ એવો અભિપ્રાય દર્શાવ્યો હતો કે આ પ્રશ્ન વિચારવા જેવો છે ખરો.

પેટા સમિતિની સભા બે કલાક સુધી મળી હતી. સમિતિ માને છે કે આવો પ્રતિબંધ મૂકવામાં કોઈ બંધારણીય અવરોધ નથી. પરંતુ આ કાયદાનો ખરડો ક્યા સ્વરૂપે રજુ કરવો તેની કાયદા પ્રધાન સાથે ચર્ચા કરવાનું નક્કી થયું હતું.

જે પક્ષોના નામ કોમી ન હોય પરંતુ જેનું ધ્યેય અને કામગીરી કોમી હોય તેનો પણ વિચાર થયો હતો. કાયદા પ્રધાન સાથેની ચર્ચા દરમીયાન આ પ્રશ્ન પર પણ વિચાર કરાશે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ હિંદુ સેવા સમાજ
(જોહાનીસબર્ગ)

ઉપરોક્ત સમાજની જાહેર સભા તા. ૨૧-૫-૬૧ના રવિવારે બપોરે ૨-૩૦ વાગે શ્રી ગાંધી હોલમાં નીચે જણાવેલ કામકાજ માટે મળશે જેમાં ટ્રાન્સવાલમાં વસતા દરેક સભ્યોને વખતસર પધારવા ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

કામકાજ: (૧) મીનીટસ; (૨) સમાજના બંધારણની કલમ ૧૬મા સુધારો, (૩) ચાલુ સમીતિના હિસાબની મંજુરી; (૪) પરચુરણ.

ડી. યુ. મીસ્ત્રી
પ્રમુખ
મગનભાઈ ભગુભાઈ
ચેળીલાલ એમ મોદી
મંત્રીઓ
શ્રી ટ્રા. હિ. સે. સમાજ

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ જાતનાં વાસણ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સીઝન બાળકો અને પુરુષો માટે તૈયાર જાતના ઉત્તમ જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને બીજા મણિ—હીરા, બોક્સ, બ્લેન્કેટ્સ, રોલ્ડ્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા આમંત્રણ
૩૩ પ્રેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૩૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

દાંડીમાં શ્રી નહેરૂનું પ્રવચન

(૧૨૪ પાનાનું અનુસંધાન)

અને સંસ્કૃતિનો ખ્યાલ લાવે એવા હતા. ઇન્ડોનેશિયા, લાવા, હિંદ ચીન અને કંબોડિયામાં પણ આજે ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રતિકરૂપ મંદિરો એની સાખ પૂરે છે. પરંતુ એ બાદ દેશમાં જાતીભેદનું એક ક્રુર સ્વરૂપ પેદા થયું જેણે આપણને અસ્પૃશ્ય બનાવ્યા. દેશની જ નહિ, વિદેશોની પ્રજા સાથેના સંબંધો પણ તૂટ્યા અને એમાં વિકૃતિ પેદા થઇ. ભારતમાં આ એક જુગાની બિમારી છે. એમાંથી ફુટ પેદા થાય છે. ગાંધીજીએ એને દૂર કરવા સમર્થ પ્રયાસ કર્યો, પરંતુ એ બિમારી મટી નહિ અને એજ બિમારીના પ્રતિકરૂપે એક જુવાને ગાંધીજીને ગોળી મારી. કોમવાદ અને સામ્પ્રદાયિકતાનું એ ભયંકર સ્વરૂપ હતું. રાજ્યકારણમાં ધર્મ ને નામે પણ લોકોને ભડકાવવામાં આવે છે પરંતુ યાદ રાખો કે એથી ધર્મ અને રાજ્યકારણ બન્નેનું પતન થાય છે.

સમાજના મરીયો ને આદર્શોની ઉન્નતિ માટે ગાંધીજી જીવનભર ઝઝુમ્યા. આપણે એ દિશામાં પ્રજાતંત્રની સ્થાપના કરી સમાજવાદને માર્ગે પ્રયાણ કરી રહ્યા છીએ. પ્રજાતંત્ર અને સમાજના ના પાયરૂપ વિચારોથી સમાજમાંની અસમાનતા નાબુદ નહિ કરી શકાય. પ્રજાતંત્ર અને સમાજવાદનો અર્થ સૌને સમાન તક આપવાનો છે.

યાત્રા પૂર્ણ થઇ નથી

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે ગાંધીજીએ શરૂ કરેલી યાત્રા હજી પૂર્ણ થઇ નથી. દેશની પ્રજાની યાત્રા કરી પૂર્ણ થતી નથી. આઝાદી મળવાથી આપણી મંઝીલનો એક તબક્કો માત્ર પૂર્ણ થયો છે. પંચવર્ષીય યોજનાઓના બીજા તબક્કા તરફની આપણી યાત્રા શરૂ થઇ છે.

સમાજવાદ અને પુંજીવાદ

સમાજવાદ અને પુંજીવાદની સરખામણી કરતા તેમણે કહ્યું કે સમાજવાદ એટલે સહયોગ અને પુંજીવાદ એટલે સંઘર્ષ. કોઇ જમાનામાં પુંજીવાદ સારો હશે પરંતુ એક સમયની સારી ચીજ, પણ બીજા સમયે બુરી બની શકે છે આજના જમાનામાં પુંજીવાદ નભી શકે એમ નથી. એનું સ્વરૂપ પણ બદલાઇ રહ્યું છે. સાથે એ પણ યાદ રાખો કે સમાજવાદ સંઘર્ષ કરવાથી નહિ આવે. સંઘર્ષ તો એના મૂળિયા ખોદી નાખશે. સાચી મર્યાદાઓ અને સાધનશુદ્ધિ વિના પણ સમાજવાદ નહિ સ્થપાય. સમાજવાદ સ્થાપવા હૃદયશુદ્ધિ, સાધનશુદ્ધિ અને પરિશ્રમ જોઇશે. ગાંધીજીએ હૃદયશુદ્ધિ અને સાધનશુદ્ધિ પર હંમેશા ભાર મુક્યો હતો. એના પ્રતાપે જ આપણે બ્રિટન સાથે મૈત્રીભર્યા સંબંધો રાખી શક્યા છીએ અને કેટલાક પ્રશ્નોમાં હાથમાં હાથ મીલાવી આગેકુચ કરી શકીએ છીએ. ગાંધીજી અહિંસક લડત પર લોકશક્તિનો ઉપાય ભજવ લાવ્યા હતા, પરંતુ એમનો એ માર્ગ એવો હતો જેથી અંગ્રેજ પ્રજા આપણા વિરોધ (કેમ ૧૨) દેવ રહ્યો નહિ. ગાંધીજીએ જ્યારે નમક સત્યાગ્રહ કર્યો ત્યારે અંગ્રેજો ,અને આપણા કેટલાક લોકો પણ હસતા હતા, પરંતુ જ્યારે ચપટી મીઠું ઉપાડતાંજ ભારતમાં એક ભૂકંપ થયો અને જે વિરાટ બ્રિટિશ સામ્રાજ્ય એણે સત્તાધારીઓની આંખો ચોળી નાખી. એમની નિડરતા અને સચ્ચાઇનો એ ખ્યાલ હતો. એમની એ નિડરતા અને સચ્ચાઇની મહાશક્તિનો એક અંશ પણ આપણા જીવનમાં ઉતારીએ તો આપણે પણ પેદા કાર્યો કરી શકીએ. એમના જીવનનો એ સંદેશ આપણે ઝીલીએ.

સમારંભમાં આવતા પહેલાં શ્રી નહેરૂએ મહાત્માજીએ જે સ્થળે સ્નાન કર્યું હતું, જે સ્થળે મીઠું ઉપાડી કાયદો તોડ્યો હતો જે બંગલામાં વાસ કર્યો હતો. અને કરાડીમાં જે ઝુંપડામાં વાસ કર્યો હતો તેનું તથા કરાડી મહાત્માના સ્ટીલ સ્મારકનું દર્શન કર્યું હતું.

સભાની શરૂઆત મહાત્માજીના પ્રિય ભજન "વૈષ્ણવજન" ગીત તથા સર્વ ધર્મની પ્રાર્થનાથી થઇ હતી તે પછી શ્રી દાણાબ્રસી રાષ્ટ્રપતિ વગેરે તરફથી મળેલા સંદેશાઓનું વાચન થયું હતું.

રાષ્ટ્રપતિનો સંદેશો

ભારતના રાષ્ટ્રપતિ ડૉ રાજેન્દ્રપ્રસાદે આ પ્રસંગે સંદેશો મોકલતાં જણાવ્યું છે કે આજથી ત્રીસ વર્ષ પહેલાં મહાત્મા ગાંધીજીએ દાંડી સત્યાગ્રહની શરૂઆત કરી એ સ્થાદંગ સત્યાગ્રહ ચિરસ્મરણીય છે અને તે હંમેશને માટે યાદ રહેશે. દાંડીકુચ એ આપણા રાષ્ટ્રની જાગૃતિનું પ્રતીક છે અને સત્યાગ્રહ એ ગાંધીમાર્ગની પ્રણાલિકાનો દાખલો છે. જો આ માર્ગની સફળતા ની કોઇ સાબિતી જોઇતી હોય તો તે આ છે. ગત ત્રીસ વર્ષમાં ભારતીનાં પ્રજાએ મહાનતાને સાકાર કરી છે. ગાંધીજીએ જે જગ્યાએથી ઐતિહાસિક દાંડી સત્યાગ્રહની શરૂઆત કરી તે જગ્યાએ રાષ્ટ્રીય સ્મારક ઉભુ કર્યું એ ખુબ જ યોગ્ય છે. આપણા વડા પ્રધાનને હસ્તે એનું અનાવરણ થવાનું છે એ સ્મારક રચવા માટે ગુજરાત સરકારને હું અભિનંદન આપું છું. ભારત સુખી અને સમૃદ્ધ બને એ આશા સાથે હું પ્રાર્થના કરું છું કે આ સ્મારક, આપણા લોકોમાં ગાંધીજીના વિચારો માટેનો વિશ્વાસ કાયમ રહે તે માટે પ્રેરણા આપતું રહે.

ઉપરાષ્ટ્રપ્રમુખ ડૉ. રાધાકૃષ્ણન તેમના સંદેશામાં જણાવે છે કે વડા પ્રધાન ના હાથે આજે દાંડી સત્યાગ્રહ સ્મારકનું ઉદ્ઘાટન થનાર છે તે જાણીને મને આનંદ થયો છે. દાંડી આપણા ઇતિહાસનો અને સ્વાશ્રય સમાજ નિર્માણના ઇતિહાસનો એક ભાગ બની ગયું છે. શસ્ત્રોની શક્તિ વિના લોકો પોતાના મનોબળ અને ઇચ્છાશક્તિ વડે કેવા ક્રાંતિકારી રાજદારી ફેરફારો કરી શકે છે તેની આ યાદ અપાવે છે.

કોં. પ્રમુખ

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડ્ડીએ સંદેશામાં જણાવ્યું છે કે તે વખતે અમે દાંડીકુચનો હેતુ સમજવા માટે ઘણા નાના હતા, પણ આ દાંડીકુચે તે દિવસોમાં ઘણા જુવાનોને રાજકીય સંગ્રામમાં ઝંપલાવવાની પ્રેરણા આપી હતી તેમજ દેશના ખુણે ખુણે ક્રાંતિની જ્વાળા પેટાવી હતી આ ઐતિહાસિક ઘટનાને ફક્ત ભારતીઓ જ નહિ પણ સમગ્ર વિશ્વના લોકો લોકો યુગો સુધી યાદ રાખશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલ

ગુજરાત રાજ્યના રાજ્યપાલ મહેદી નવાઝજંગે તેમના સંદેશામાં જણાવ્યું છે કે આ સત્યાગ્રહ સ્મારક એ સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના મહાભારતમાં પરતું સ્મારક છે, સાદી દેખાતી દાંડીકુચની પાછળ અહિંસાનું બળ હતું.

અન્ય સંદેશા

આ ઉપરાંત મહારાષ્ટ્રના રાજ્યપાલ શ્રી શ્રીપ્રકાશ, મદ્રાસના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી કે. કામરાજ તથા પંજાબના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પ્રતાપસિંહ કૈરોને પણ સંદેશા મોકલ્યા છે.

ત્યાર બાદ શ્રી રતુભાઇ અદાણીએ ગુજરાત સરકાર વતી શ્રી નહેરૂને સ્મારકનું અનાવરણ કરવાની વિનંતિ કરી હતી તે પછી શ્રી નહેરૂએ સ્મારકનું અનાવરણ કર્યું હતું.

સુટકેસીસ, પ્રવાસ ટેકસ રીટર્ન્સ, અકાઉન્ટ્સ, રેવન્યુ કલેકશન અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો.

આર. વીઠલ

૧૨ નાઇટ્સી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૨૧૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોકરી,
- સેકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્ષ ૫૯૯૮, ફોન: ૮૩૫-૨૯૦૫.

વલ્લભભાઇ આ. પટેલની કં.
૪૯, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

શારદાગ્રામ

● દેશ પરદેશનાં ગુજરાતી બાળકો માટે છાત્રાલય સહિતની અદ્યતન શિક્ષણ સાધન સંપન્ન સંસ્થા:

* વિવિધલક્ષી વિનય મંદિર *

Multipurpose Residential High School

આગામી જીવન સાથે સર્વાંગી વિકાસ આપનારા આ વિભાગમાં મુખ્યત્વે શહેરનાં બાળકોને અદ્યતન કેળવણી દ્વારા એસ. એસ. સી. ના અભ્યાસક્રમ માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.

આ વિનય મંદિરમાં એસ. એસ. સી. ના સર્વસામાન્ય અભ્યાસક્રમ ઉપરાંત ખેતીવાડી, વિજ્ઞાન અને લલિત કળાના વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમોનો પ્રબંધ કરવામાં આવ્યો છે

ગુજરાતી ચાર ધોરણ જેમણે સારી રીતે પૂરાં કર્યાં હોય અને જેમની ઉંમર ૧૦ વર્ષથી ઓછી ન હોય તેવાં બાળકોને આઠમીને વિનય મંદિરના વિનીત એસ. એસ. સી. સુધીના બધા વર્ગો માટે પ્રવેશ અપાય છે

* મંગલાયતન (લોકશાળા) *

Residential Post-Basic institute

ગુજરાતી ચાર ધોરણ પૂરાં કરી પ્રવેશ મેળવતો વિદ્યાર્થી ખેતીવાડીના વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમ સાથે સર્વાંગી શિક્ષણ મેળવીને ૭ વર્ષે 'વિનીત' બને છે. આ રીતે 'વિનીત' થયેલા વિદ્યાર્થીઓ વિનય મંદિરના એસ. એસ. સી. ના તેમજ એસ. ટી. સી. ના વર્ગમાં પણ પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

આપણા ગ્રામ પ્રદેશની જનતાના જીવનમાં પ્રાણ પૂરવા જે કેળવણી અહીં અપાઈ રહી છે તે સાથે શહેરી બાળકોને ગ્રામાભિમુખ બનાવી તથા ગ્રામજનતાનો બોધ આપી એ બન્નેના સમન્વય દ્વારા નવી સમાજરચનાનો એક અભિનવ પ્રયોગ અહીં પૂરો પડે છે.

શારદાગ્રામ: હરિયાળી પ્રકૃતિથી સદાય હસતું, સ્વચ્છ અને વ્યવસ્થિત, સંયમશીલ અને સ્વસ્થ ઉપવનનગર શરીરને ખડતલ, ચિત્તને પ્રસન્ન અને આત્માને ઉન્નત બનાવે છે.

શારદાગ્રામ: નવ યુગની—નયી તાલીમની—પ્રવૃત્તિઓથી ધમધમતું અને જીવનકલાની પાંખડીઓ પ્રગટાવતું "મા શારદા"નું મહામંદિર છે.

શારદાગ્રામ: એ ઋષિઓની "મંગલ આરતી"નું જીવંત પ્રતીક છે

સૌન્દર્યધામ શારદાગ્રામ એટલે

- જીવનની કલાનું સાધનક્ષેત્ર.
- ગ્રામજનતાના સંસ્કાર કેન્દ્રની ગંગોત્રી
- આદર્શ કલ્યાણ ગ્રામનું વાસ્તવિકચિત્ર.
- આકાશ અને પ્રકૃતિનું ચેતનાલય.
- સમાનતાવાદી સમાજ રચના તરફ આગે ધપતું અદ્યતન શિક્ષણનું આશ્રમજીવન.
- રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનું પ્રાણવાન અને પ્રેરકતંત્ર.
- પૃથ્વીપુત્ર અને ગોપૂજાનું ગોકુળ
- મહાકવિ કાલિદાસના કણ્વાશ્રમની યાદ આપતું નંદનવન.
- શ્રમવાદી સહકારનું જીવનસંગીત રેલાવતું ધામ.

શારદાગ્રામમાં વિદ્યાર્થી શું શું મેળવશે ?

- નીરોગી અને ખડતલ શરીર.
- સ્વચ્છતા, વ્યવસ્થા અને સુઘડતાના પ્રત્યક્ષ પાઠ.
- નવાં પ્રયોગો અને નવાં પ્રસ્તાવો માટે જરૂરી આયોજન શક્તિ
- સમાજજીવનમાં સુમેળ અને સુવાસ પ્રસરાવે તેવું સહકારશીલ માનસ.
- શુદ્ધ હૃદયની ભક્તિ, સ્વસ્થચિત્તની પ્રસન્નતા અને જીવનની ઉદાત્ત ભાવના.
- આતિથ્યભાવ અને સેવાવૃત્તિ.
- નિર્વ્યસની, સાદું, પવિત્ર તથા શુદ્ધ જીવન જીવવાની તાલીમ
- વિવિધ લલિત કલાઓનો સહજસ્ફુરિત વિકાસ
- આગામી ગૃહજીવનના પાયારૂપ ગુરુજનોનો સંસ્કાર સહવાસ, માર્ગદર્શક સહકાર.

- સો એકરના ફલકો વચ્ચે વિસ્તરેલી આ સંસ્થા જીવનના સર્વાંગી ઘડતરને અનુરૂપ આગવા વાતાવરણ વચ્ચે ઉંચી કોટીની "[illegible]"ની પણ બધી વિશિષ્ટતાઓ ધરાવે છે.
- સંસ્થાનું નવું સત્ર તા. ૧૨મી જુને શરૂ થાય છે. બધા વર્ગોમાં વિદ્યાર્થીઓની મર્યાદિત સંખ્યાથી કરીને—કેવળ સંપૂર્ણરીતે ઉંચી કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને મર્યાદિત સંખ્યામાં પ્રવેશ અપાશે.
- પ્રવેશ અંગેનું સાહિત્ય મેળવવા માટે ૫૦ નયા પૈસાના સ્ટેમ્પ સાથે લખો.

નિયામક, શારદાગ્રામ—પો. શારદાગ્રામ – માંગરોળ પાસે સૌરાષ્ટ્ર,
ગુજરાત રાજ્ય, ટેલી. નં. માંગરોળ એક્સચેન્જ - નં. ૭.

તાર :—NIYAMAK - Sharadagram via Mangrol.

સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રોના નેતાઓના અભિપ્રાય

સાથી રાષ્ટ્રસંઘ, ન્યુયોર્ક: જો દક્ષિણ આફ્રિકા રંગીન પ્રજાઓની અલગ વસાહતનો કાયદો ચાલુ રાખે તો તેને સાથી રાષ્ટ્રસંઘમાંથી હાંકી કાઢવા અંગેનો ઠરાવ કદાચ રજુ થશે એવો નિર્દેશ બે આફ્રિકન રાજ્યોના પ્રતિનિધિઓએ કર્યો હતો.

ઘાનાના શ્રી એલેક્સ ક્વાયસને એવું સૂચન કર્યું હતું કે રાષ્ટ્રસમૂહના વડા પ્રધાનોના વલણને પરિણામે દક્ષિણ આફ્રિકાને રાષ્ટ્રોના બ્રિટીશ સમૂહમાંથી વિખૂટા પડવું પડ્યું એ હકીકત યુનોને માટે એક દૃષ્ટાંત રૂપ નીવડશે.

લિબિયાના એડન હગાની શીકીરીએ કહ્યું કે રંગદ્વેષી નીતિઓ પ્રવર્તાવતી અમાલોની દક્ષિણ આફ્રિકા સરકારના કર્યું હોય તો એક સભ્ય રાજ્યને યુનોમાંથી દૂર કરવાને લગતી યુનોના અધિકાર પત્રમાંની જોગવાઈઓને હાથ ધરવી જોઈએ.

બંને પ્રતિનિધિઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાંના જાતિ વિષયક ઘર્ષણના પ્રશ્ન પર ચર્ચા ચલાવી રહેલી મહાસભાની ખાસ રાજકીય સમીતીમાં બોલી રહ્યા હતા.

(વિધિપૂર્વકનો ઠરાવ રજુ કર્યા વિના શ્રી ક્વાઈસન સાથેએ એવી દરખાસ્ત મૂકી હતી કે "શાંતિમય લવાદે"ના ઉપયોગ કરવાના માર્ગો તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકા સામે આર્થિક નાકાબંધી ગોઠવો.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન

તા ૧૪મી જાન્યુઆરી ૧૯૬૧ના દિને પોર્ટ એલીઝાબેથના રહેવાસી શ્રી અમૃતલાલ કે. ભગતજીની સુપુત્રી ચિ. મધુરીબેનના શુભ લગ્ન શ્રીમાન કલ્યાણજી માધવજી પ્રીટોરીયા વાળાના સુપુત્ર ચિ. ગીરધરલાલ સાથે થયા હતા. લગ્નવિધિ રામચંદ્ર કરતે થયા હતા. આ પ્રસંગે અમૃતલાલભાઈ એ ૧૦/૬ ઇન્ડીયન ઓપિનિયન આપી છે. તેમજ કલ્યાણજી માધવજી પ્રિટોરીયા વાળા તરફથી પણ ૧૦/૬ આપી છે.

પરચુરણ

—પશ્ચિમ આફ્રિકાના સીએરા લીઓનને ૨૭મી એપ્રિલથી સ્વતંત્રતા આપવાના ખરડાને રાણીની મંજુરી મળતા હવેથી એ કાયદો બન્યો છે.

—માજી ઇથોપીયન સેનાપતિ જનરલ મેંગીસ્ટુને બળવો કરવાના ગુના માટે ફાંસીએ ચઢાવ્યો છે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલિસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે હિન્દુસ્તાના અને યુરોપીયન ઢબે પણ [illegible] તમારે [illegible] રસોઈ કરવાનો અમે [illegible]
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૨૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, ડુંગળી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, કોળા, સુકા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
બુકકીપર, ઓડીટર, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી [illegible] અમારી મારફતે બુકીંગ કરો
જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, મોટરકાર, વિગેરેના વીમા અને [illegible] આપીએ છીએ
ઇન્કમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા [illegible] 'પાસપોર્ટ' [illegible]
Office:
9 Sarkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 339816,
Johannesburg.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
(હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી, સી. આઈ. ડી., હાતિમ તાઈ.
ઇસ્માઈલ આઝાદ, કાસ્ત મોહમ્મદ, યુસુફ આઝાદ, શેઠલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી ઓ ડી.ના ઓર્ડરો અમો લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. બો. બોકસ ૧૫૦૭, — ડરબન ફોનઃ ૨૬૫૫૮.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
તમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: [illegible] ગરમ ઉનના જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, [illegible]
બાળકો માટે: [illegible]
માખરો ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
— પહેલો માળે, — પો. બો. ૫૨૪૭
માસ્તર મેનશન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, સાઈડબોર્ડ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, [illegible]
—ઓફીસ, ટેબલ અને ડ્રોઈંગ ફરનીચર—
[illegible]
L. MISTRY
51 GREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, Phoenix. Address, INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

SOUTH AFRICAN LIBRARY
8 MAY 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 17—Vol. LIX. Friday, 5th May, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

BRITISH MEMBERS OF PARLIAMENT TAKE DECISION

MEMORIAL TO GANDHI TO BE SET UP IN BRITAIN

"INDIAN OPINION" SERVICE

LONDON (By Mail)

AT a meeting in response to an invitation from M.P.s of the three main parties it was decided unanimously in the House of Commons Committee rooms that a memorial in honour of Mahatma Gandhi should be set up in Britain.

A brief discussion followed regarding the form of memorial. Lord Pethick Lawrence emphasized the urgent need for deciding as whether the memorial should be only in the form of a bronze statue which would not cost more than £1-2,000 and/or whether it should also include the establishment of a fund to create an endowment for scholarships, a memorial lecture, the publication of new editions of Gandhi's writings and/or a hostel or a number of rooms in a hostel.

The general consensus of opinion was that the memorial should consist both of a statue as well as one or more of the other forms proposed. No final decision on this was taken and the National Committee was asked to go into this matter and report back to the Council at an early date.

Mr. Reginald Sorensen (Lab., Leyton), who proposed the resolution, said that but for Gandhiji India might not be in the Commonwealth. Sir Francis Low, Secretary of the East India Association, said Gandhiji had never failed to express his great admiration and liking for the English people. Another motion proposed by Sir Godfrey Nicholson (Cons. Farnham) for the appointment of a national committee to decide the nature of the memorial and to raise funds for it was also carried, as was a resolution by Sir Frederick James, who was in the chair, that five trustees should be appointed by the committee.

Sir Frederick James explained the purpose of setting up such a memorial, Mr. Cecil Turner, the Hon. Organiser, spoke of the work of the ad hoc committee before Her Excellency the Indian High Commissioner, Mrs Pandit, welcomed this project on behalf of the Indian people.

Four Trustees

The following four Trustees were appointed: Lord Attlee, Mr Clement Davies, Mr R. A. Butler, Home Secretary and Sir Frederick James.

The following agreed to serve on the Committee: The Lady Rose Baring, Lady Violet Bonham Carter, Mr. Clement Davies, M.P., Mr. Patrick Gibson, Sir Frederick James, O.B.E., The Rt. Hon. Hilary A. Marquand, M.P., Sir Godfrey Nicholson, M.P., Mr. Reginald Sorensen, M.P., Mr. Cecil Turner, The Rt. Hon. K. G. Younger, P.C., M.P., and Mr. Maurice Zinkin.

Among those who attended the meeting were: Lord Morrison of Lambeth, P.C., C.H., Lord Pethick Lawrence, P.C., Earl Attlee and the Baroness Ravensdale.

Donations should be sent to the Mahatma Gandhi Memorial Fund, Lloyds Bank Ltd., High Holborn Branch, 55 High Holborn, W.C.1.

The Wish Fulfilled

By HARIBILAS SAHAY

30th January reminds us of the martyrdom of Bapu. We observe his death anniversary. It would appear to be commonplace to say that 30th January 1948 was not the day of Bapu's death but the day of the perfection of his Ahimsa or non-violence. Yet if we remember the message Gandhiji gave once on the occasion of the death anniversary of Shri Ganesh Shankar Vidyarthi who lost his life in the Hindu Muslim fight at Kanpur at the hands of enraged rioters, we would realise the meaning of this statement. Incidentally, it also shows how Gandhiji's ardent wish was fulfilled.

The message runs: "I do not know if the sacrifice of Mr. Ganesh Shankar Vidyarthi has gone in vain. His spirit always inspired me, I envy his sacrifice. Is it not shocking that this country has not produced another Ganesh Shankar? None after him came to fill the gap. Ganesh Shankar's Ahimsa was perfect Ahimsa.

My Ahimsa will also be perfect if I could die smilingly peacefully with axe blows on my head. I have always been dreaming of such a death, and I wish to treasure this dream.

How noble that death will be—a dagger attack on me from one side, an axe blow from another, a lathi wound administered from yet another direction and kicks and abuses from all sides, and if in the midst of these I could rise to the occasion and remain non-violent and peaceful and could ask others to act and behave likewise, and finally I could die with ease on my face, and smile on my lips, then and then alone my Ahimsa will be perfect and true. I am hankering after such an opportunity."

God fulfilled this earnest desire and thus perfected the Ahimsa of this seeker after Truth. 30th January is thus the anniversary of the perfection of Ahimsa and should be celebrated as such.—"Bhoodan."

Government-In Exile

DADOO DENIES REPORTS

DR. Y. M. DADOO has denied a widely circulated report that the South African United Front is planning to set up a South African Government-In Exile.

A report, originating in French sources and recently that a few South African political refugees in London were planning to set up a Provisional Government of South Africa in Cairo or some other African capital. The report claimed that this provisional Government would be headed by Dr Dadoo.

Following this the Daily Express of London published what purported to be details of the Provisional Government. Dr Dadoo denies all this.

In a statement to the New Age, of Cape Town, Dr. Dadoo says: "In so far as the South Africa United Front is concerned it can be stated categorically that there is not a grain of truth in these reports. It is obviously a sinister attempt on the part of the imperialist press and mischief-makers to sully the good name and reputation of the South Africa United Front, discredit the leaders of the Front as irresponsible elements and confuse the people both in South Africa and abroad.

It does not require a great deal of political understanding to realise that a "Government-in-exile" cannot be formed nor can it function without the consent and approval of the people whom it claims to represent. It would not only be foolhardy but sheer adventurism to form a "Government-in-exile" which is responsible to no one except those who form it.

This is a fundamental issue which can only be considered by the recognised leadership of the people of South Africa, both at home and abroad, collectively when the need for taking such a decisive step arises.

In conclusion I wish to assure the people of South Africa that we shall continue to carry out the main task for which the Front has been set up, namely that of winning maximum world support for the struggle against apartheid

(Continued on page 134)

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 5TH MAY, 1961

An Example And A Challenge

ON the front page of this issue of "Indian Opinion" is a report about a proposal by British Members of Parliament to erect a memorial to Mahatma Gandhi in London and also to investigate other means by which the name and the memory of Gandhiji can be perpetuated. This must, indeed, shock Gandhi himself were he alive to appreciate this for he was the implacable opponent of British rule in India. The proposal which is supported by the Conservative Members of Parliament also is, indeed, a striking tribute to one of the most outstanding men the world has ever produced. England knows and remembers Gandhi as a man who fought, in a non-violent way, of course, against all that England stood for in India. The working class of the cotton manufacturing areas have especial cause to remember Gandhi for his *khaddar* campaign hurt them most. The ruling class of England remember him painfully for India was at one time regarded as the richest jewel in the Imperial Crown. Stated simply India was the milch cow of British investors. India contributed to British prosperity for almost two centuries before Gandhi came on the scene, threatened it and finally marshalled and led a system of opposition to it which ultimately cut England off from Indian dividends. Gandhiji and India's efforts to shake off British rule are synonymous. And now comes the proposal, less than fourteen years after the granting of independence to India, to honour Gandhiji right in London. The significance of the proposal lies in the fact that it has the support of all shades of British opinion. It is a proposal which will be welcomed by all people who recognise the measure of Gandhi's greatness.

To the Indian people in South Africa the proposal constitutes an example and a challenge for two major reasons. A large number of people in this country owe much to Gandhi for their economic success and prosperity. Had it not been for his opposition to the Milner regime in the Transvaal there might today not have been an Indian trading community in that Province. Had it not been for the manner in which he organised and prosecuted the "Natal Strike" of 1913 the Indian people might still have been burdened by the £3 tax. In short in a stay of about twenty-one years in this country he did an immense amount of work for the Indian people. Next it was in Natal that he founded the first of his famous ashrams in which he lived and from where he evolved the technique and the philosophy of Satyagraha. It is, however, a tragic commentary on the forgetfulness of people and their indifference that neither the Phoenix Settlement nor the "Indian Opinion" are receiving from the Indian people in this country the support that they deserve.

(Continued on next page)

GANDHIJI ON A NON-VIOLENT ARMY

By HARIBILAS SAHAY

In "Bhoodan" (Weekly Organ of the Bhoodan Movement)

IT was Gandhiji who first envisaged the existence of a non-violent army (Shanti sena). But like many other items of his beliefs this too could not be given a practical shape during his life time. The initiative and the responsibility to organise and form a non-violent army or Peace Brigade was left to his followers. In the "Harijan" of 18th June 1938 in his article on 'Peace Brigade' Gandhiji says "...I must warn seekers against entertaining the hope that I can play any active part in the formation of Peace Brigades. I have not the health, energy or time for it. I can only guide and make suggestions through correspondence or these columns. Therefore, let those who appreciate the idea and feel they have the ability, take the initiative themselves. I know that the proposed Brigade has great possibilities and that the idea behind it is quite capable of being worked out in practice."

The readers of these columns must have read with satisfaction the news of the inauguration of a Shanti Sena Vidyalaya (Training Centre) at Sadhana Kendra, Kashi. This is a step forward towards the realisation of the Gandhian ideal of establishing a non-violent society or Sarvodaya Samaj.

For a Shanti-sena, training is not less but much more necessary than for a violent army. The nature and the manner of training and also the requisite qualifications for Shantisainiks, of course, have to be laid down.

In this respect too, we should take guidance from the writings of Gandhiji himself who expressed his views on the matter and laid down the principles. In the "Harijan" of 12th May, 1946 he writes, "The positively necessary training for a non-violent army is an immovable faith in God, willing and perfect obedience to the chief of the non-violent army and perfect inward and outward co-operation between the units of the army."

Again, in the "Harijan" of 26th March 1938 under the caption 'A non-violent Army' he wrote, "The Congress should be able to put forth a non-violent army of volunteers numbering not a few thousands but lakhs who would be equal to every occasion where the police and the military are required. And a non-violent army acts unlike armed men, as well in times of peace as of disturbances. They would be constantly engaged in constructive activities that make riots impossible. Theirs will be the duty of seeking occasions for bringing warring communities together, carrying on peace propaganda, engaging in activities that would bring and keep them in touch with every single person, male and female, adult and child, in their parish or division. Such an army should be ready to cope with any emergency, and in order to still the frenzy of mobs should risk their lives in numbers sufficient for the purpose. A few hundred, may be a few thousands, such spotless deaths will once for all put an end to the riots. Surely, a few hundred young men and women giving themselves deliberately to mob fury will be any day a cheap and braver method of dealing with such madness than the display and use of the police and the military."

Again, in the "Harijan" of 10th June 1939 he writes, "I have not known a general who has not altered time and again the plans of his campaign and made eleventh-hour alterations in his orders. The ordinary fighting soldier knows nothing of these plans. In fact, they are a closely guarded secret unknown to all but the general himself. That is why, Tennyson wrote the immortal lines—'theirs not to reason why, theirs not to make reply, theirs but to do and die.' But these words apply, if you please, to a Satyagrahi army more appropriately than to the ordinary army. For, a military general may change his plans in view of the changing situation every day. Military strategy depends on the changing tactics of the enemy. The Satyagrahi general has to obey his inner voice, for over and above the situation outside, he examines himself, constantly and listens to the dictates of the inner self. But both in Satyagraha and military warfare the position of the soldier is, very nearly, the same. He knows no rest, no certainty of movements, the only certainty for him is to face heavy odds and even death. His promise to be under discipline and to obey the general's command applies even during the period of suspension of hostilities."

X 1961 131

TAGORE CENTENARY CELEBRATIONS IN U.A.R. AND ITALY

["Indian Opinion" Service]

REPORTS of elaborate preparations for the Tagore Centenary celebrations have been received from various parts of the world. Of special interest are the programmes being planned at present in the United Arab Republic and Italy

A high-powered 14-member Tagore Centenary Celebrations Committee, which includes four Syrian members, has been formed in the U.A.R. with the U.A.R. Minister of Education, Mr Ahmad Naguib Hashem, as chairman to organise the centenary celebrations on a nation-wide scale in the U.A.R. The committee has had two meetings recently in which important decisions were taken.

Weeks Festival

In November this year a week-long Tagore Festival will be held in the U.A.R. during which lectures on Tagore will be delivered and two of the poet's plays will be staged by national troupes in the Syrian and Egyptian Regions. The U.A.R. Broadcasting and T.V. service and various cultural organisations will take part. Also, Satyajit Ray's film on Tagore will be shown and an exhibition of Tagore's works including his paintings will be held.

Three volumes in Arabic on Tagore are to be issued by the U.A.R. Ministry of Culture. They will contain a selection of Tagore's dramatic narrative and poetic heritage, extensive studies contributed by experts on various aspects of Tagore's talents, and Tagore's selected essays.

The Centenary Celebrations Committee has also recommended that the Government of India offer Tagore scholarships, one for each foreign country, for studies on Tagore and that Tagore lecturers be sent out to Alexandria and other universities in the U.A.R. to lecture on Tagore. The committee has also extended an invitation to Professor Humayun Kabir to deliver a Tagore lecture in Cairo some time this year.

In Italy

In Italy the composition of the Committee of Honour of the Italian National Committee for celebrating the Tagore Centenary was recently announced in Rome. The committee consists of the Italian Foreign Minister, Education Minister, Vice-Chancellor and several deans of the faculties of Rome University, famous for its writers and poets like Ignazio Silone, Alberto Moravia and Prof Ungaretti. The committee also includes many artists, painters scholars and eminent people in the literary, political and social life of Rome and Italy.

The famous Italian Indologist and president of the Italian Institute for Middle and Far East, Prof Giuseppe Tucci, and the Indian Ambassador, Mr S N. Haksar. The Institute will also organise various functions in connection with the celebrations and will also issue an Italian edition of the Tagore Centenary Volume.

Prof. Humayun Kabir, India's Minister of Scientific Research and Cultural Affairs, is expected to visit Rome in the first week of June to inaugurate the centenary celebrations.

In London

The Tagore Centenary Celebration Committee of Great Britain—of which Mr Harold Macmillan, Prime Minister is Patron, Mrs V. L. Pandit, President, and Mr. R Sorensen, a M.P., Chairman - has arranged various functions during May.

They include; Tagore Film shows (National Film Theatre); Exhibition of Tagore paintings (Commonwealth Institute), Tagore Seminar (Mahatma Gandhi Hall, May 5 and 6), Tagore Play reading of 'Sacrifice' (Old Vic, May 7), Public homage to Tagore and concert (Royal Albert Hall on Monday, May 8) and various other functions.

INDO-SWISS AGREEMENT

AN agreement was signed in New Delhi on March 24 providing for the establishment and operation of an Indo Swiss centre for an undertaking which will be part of the Central Scientific Instruments Organisation.

Under the agreement, Swiss assistance of the total value of over six million Swiss francs will be available. This will include equipment and the services of experts.

Commonwealth Technical Training Week

("Indian Opinion" India Service)

INDIA will take part in the Commonwealth Technical Training Week which is to be observed in all the Commonwealth countries this year to stress the importance of vocational training programmes not only to meet the needs of industry but also to increase the 'employability.'

The week is being organised at the instance of the Duke of Edinburgh. Although the UK is observing the week from May 29 to June 4, India has decided to hold the week during September-October. At present there are 151 industrial institutes with a seating capacity of 42,136 in the country to train craftsmen, mostly in engineering trades. By the end of the Third Plan there will be over 300 industrial institutes with facilities for training about 100,000.

* * *

An Example And A Challenge

(Continued from previous page)

The trustees of the Settlement and the journal which Gandhi founded are doing a great deal of work in order to keep alive these two institutions which are sacred landmarks in the life of one of the greatest men who has lived. This man lived and fought in South Africa and was directly responsible for ensuring the livelihood of large numbers of people. Many of these people have made handsome fortunes because of his sacrifice. Yet it is in Britain that his greatness is accorded due respect by a people *against* whom he fought. People *for* whom he fought neglect his memory. The British proposal is, indeed, a challenge to the Indian people of South Africa to keep alive his memory by means of positive action

New India Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29007

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company,
That NEW INDIA operates in over forty five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident,
FOR SECURITY AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

NATIONAL STATES : A MENACE TO HUMAN SOCIETY

By G. RAMACHANDRAN
In "Bhoodan"

WE are fond of talking about unilateral disarmament. The Indian says to the Englishman, you are the fittest for unilateral disarmament and the Englishman turns round and says to the Indian, you are from the country of Gandhi and Vinoba and so you start the game. I think not one of us has the right to ask anybody else to unilaterally disarm. If we are not prepared to do it, let us at least keep our mouths shut and not ask other people to do this. We can unilaterally disarm only ourselves.

The *Shanti Sena* is the most positive thing which emerges out of this background. I have, however, heard from even people who are dedicated to non-violence, that even we have not built up the *Shanti Sena*, since we have not yet organised the people for non-violent action and as in the meantime, if there is aggression what can we do except to resist in the traditional military way. I think when we say this, we completely give up the case for non-violence. Moreover, anyone wishing to defend his country violently against a violent aggression is taking a tremendous risk today. Take India. Can India stand a real great attack from outside. Our defences will crumble in a few days, against a major onslaught of a major power. Even as between the powerful States, defence is now a mockery. You can only destroy, you cannot defend.

> In such a world, to take recourse to violent defence under the plea that we are not yet fully prepared for non-violence is nonsense. If you are not prepared today, you are not going to be prepared tomorrow. You must take risks in this great venture of faith.

Gandhi was willing to take the risk. You may say there is no Gandhi in India today. I know there is no Gandhi. But why cut at the roots of Gandhi which are still with us. No man is too small, no man is too disorganised, no man is too weak to put his faith in God and in himself and say, "I believe in non-violence and will take a risk here and now." My thesis is, no country today will run greater risks by accepting non-violence than by turning to violence for self-protection.

I am not a believer in the sanctity or in the ultimate validity of nationalism. I think nationalism and what are called national States have become largely menaces to the human spirit and to human history. I do not think that these powerful States and their Governments will ever make the peace of the world. By their very structure and composition, by their very inner law of their own being, I think they are incapable of making the peace of the world. The collapse of the Summit at Paris was not an accident. It was inevitable in the history. It collapsed even before meeting. Maybe the next one will collapse after it has met. I do not think any summit will make the peace of the world. The base will have to make the peace. I simply cannot understand how thinking people can imagine that half a dozen people meeting somewhere in the name of countless millions of people can make the peace of the world. Some day little groups, meeting in thousands and in tens of thousands of places in the world, standing for peace, federating together, creating a people's movement might make the peace of the world. The next great step in peace making in the world would be for the peoples to turn their faces towards their own governments. No government is standing for peace as we understand peace, not even the Nehru Government in India. The Nehru Government is as much armed as any other Government, consistent with its resources. If they had more resources, there will be more and bigger arms. Each one of us in our own country, must create a people's movement against the attitude of Governments which consider that war is still a method for settling any problem in the world. This is treading on dangerous ground, this cuts across what is called patriotism and nationalism. But I think peace makers of the world must get beyond patriotism and nationalism. I know there are some cranks, and we must join up with these cranks to declare that we accept no frontiers of any national State. Man is one. Humanity is one and we are citizens of one world. This is a very difficult concept. But unless we reach up to that level, peace making would remain a pious dream. If we let our own governments commit our people to war, then where are we? I think at this point, one should remember with great gratitude the work done in England by the peace workers and the Pacifists in the United States and in other countries, who have struck a blow at this kind of thing. I wonder if in India, we have done even that much to turn our faces towards our own Governments and challenge our Governments to say that we give them no moral right to commit our people to war for anything in the world, for any purpose in the world because we are convinced that war is a total evil. I suppose that is what binds us together and brings us together at this conference. If there is any shadow of doubt anywhere in our mind, then after all we can do more good, then we destroy our creed. We then commit moral and spiritual suicide within ourselves in regard to this basic problem. So may be, if we are treading this path, which is sharp as a razor's edge, we shall some day have to come in conflict with our national Governments refusing to them moral rights to commit our people to war for any reason or purpose.

Let us remember that the war-makers of the world, I am using the word in a rough and ready manner, are a powerful community. They have tremendous resources at their command, material resources and even the mental resources of creating the passion of patriotism and nationalism and working people into a kind of fury against some enemy State. Against that, what we have, except our convictions and our faith and our dedication?

But I do not hesitate to say that all of us, peace workers, in the world, are not doing sufficient day to day work which alone can lead to the peace of the world. Peace making begins from the roots of life. Peace making is not something at the top of life. How we order our economic life together is part of peace making.

> You can't have an exploiting society while talking of peace. You cannot evade the issue of injustice and then talk of peace. I think peace without justice will be a complete fraud. Gandhi used prophetic words. He said he did not want "the peace of the grave yard."

It is easy to have the peace of the grave-yard. If we are thinking of the peace of human beings living together, in terms of equal rights and privileges and sharing everything justly together then this enemy has to be completely transformed before it can become the crucible which can hold the fiery lava of the peace which lives and throbs in the hearts of men and women. We want a radical change of social conditions effected peacefully. Here is a challenge to each one of us, peace-workers in our own countries. As we go back to our work, let us look at the society in which we live, discover the roots of injustice, apply non-violent pressure to pluck them out. Every little struggle to turn injustice into justice is a token for peace. If we do that we gather strength, we gather unity, we gather momentum for a world peace movement. If we are not doing that then we are guilty of grave dereliction of duty. Somebody once asked me, "What do you think was the greatest thing that came from Mahatma Gandhi?" and a few friends who were sitting with me thought at once that I would mouth the word 'non violence'. I did not. I said the greatest thing that came from Gandhi was the challenge that we must act here and now, for justice wherever we are. You may put on handspun cloth, put on the Gandhi cap, no boot, you may carry out all the hundred and one commandments of the Gandhian creed but if when you saw injustice you evaded the challenge of that situation, then you have committed moral and spiritual suicide. To evade an issue is to run away from truth and, therefore, from the whole possibility of non violence.

> The greatest thing about Gandhi was his teaching and example that we must act here and now in terms of justice, and then immediately, the next teaching followed that all acting must be non-violent!

I think unless we understand this about Gandhi, we do not understand Gandhi at all. Act now, act today, act here, act in the present living moment when the issue faces you. If you turn your face away from the issue mouthing big words, and may be even following all the other rituals, then you betray non-violence.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barkly Arcade,
36 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1834

SOUTH AFRICA MAKES WORLD HISTORY

POLIO PREVENTION CAMPAIGN

ON May 15, 1961, South Africa will make world history in the field of health, when an extensive campaign to vaccinate 6,000,000 people of all races against poliomyelitis will commence.

When the campaign ends in September, South Africa will be the first country in the Western world to have almost entirely eradicated this dread disease, which not only attacks children of various ages, but also mows down or permanently disables adults. There is reason to believe that this can be achieved if everyone who is susceptible is vaccinated.

It is calculated that there are about 6,000,000 people in South Africa who are susceptible to polio, and the key to success lies in one hundred per cent vaccination.

Never before has a campaign been so easy to carry out, nor could the vaccination be done so simply, because the whole "vaccination" consists of a mere lump of sugar. No injection is any longer necessary—all a person has to do is suck a sugar lump, swallow it, and the whole process is complete.

In the case of babies too small to suck, a drop of the vaccine is simply placed on the tongue, and they, too, are safeguarded.

An alternative method which can also be used, is to squirt the vaccine into a person's mouth for him to swallow.

By the end of last year about 2,000,000 people in South Africa had already been vaccinated with this new vaccine, but it must be strongly emphasised that these people will also have to receive the vaccine again in the campaign. The simple reason is that the vaccine used last year was effective against only one of the three dangerous types of poliomyelitis. The new vaccine, known in medical terms as a trivalent type, immunises people against all three types of the disease.

It is necessary for every person to receive three doses of the new vaccine, known as the Sabin vaccine, after the discoverer. The first dose will be administered throughout South Africa between May 15 and 27, the second from July 25 to August 5, and the third from September 5 to 16.

The susceptible ages of the various racial groups in different parts of South Africa vary, and for this reason the age limit of the various groups who have to be vaccinated varies.

The following persons in the various groups and areas must receive the vaccine:

1. All Bantu in Bantu Homelands in the age group three months to six years.
2. All Asiatics in the rural areas of Natal, as well as all Bantu outside the Homelands, that is in towns and cities and on farms, in the age group three months to nine years.
3. All Europeans, Coloureds and Asiatics, apart from the Asiatics in the rural areas of Natal, in the age group three months to 30 years, including all pregnant women in these racial groups, notwithstanding age.
4. All immigrants from Western Europe and North America in the age group three months to 40 years.

All children attaining the age of three months must be given the vaccine, notwithstanding whether the campaign has already reached the second or third phase.

According to this pattern just over a million people will be vaccinated in Natal, about 6,00,000 in the Free State, which includes the Northern Cape, more than half a million in Northern Transvaal, about one and a half million in the Western Cape, between 600,000 and 700,000 in the Eastern Cape, and just over one and a half million in the Southern Transvaal.

The whole of this great campaign, which should free South Africa of poliomyelitis, stands under the guidance of the Union Department of Health, which is for 1961 applying itself specially to this disease. In the various areas it will be under control of the six Chief Regional Medical Officers with headquarters in Pietersburg (Northern Transvaal), Johannesburg (Southern Transvaal), Bloemfontein (Free State and Northern Cape), East London (Eastern Province), Cape Town (Western Cape), and Durban (Natal).

The vaccination will be carried out by the local authorities, but in those areas where local authorities do not exist arrangements will be made by the Department of Health.

POPULATION OF INDIA 438M

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail).—The population of India is 438 million, according to the provisional figures of the 1961 census. The Home Minister, Mr. Lal Bahadur Shastri, announced this in both Houses of Parliament.

The increase in the last 10 years was 21.49 per cent—23.01 per cent for males and 20.18 for females.

The provisional population of India, excluding the population of Manipur, North-East Frontier Agency, Nagaland and Sikkim, in the parts in which the census was still continuing, stood at 436,424,429 as on March 1, 1961.

There were 224,857,948 males and 211,445,481 females. Including the probable population of the territories mentioned above, one would not be far wrong to put the population of the whole of India at a round figure of 438 million, Mr. Shastri said.

In 1951 the population of equivalent territory (no census having been taken in Jammu and Kashmir in 1951 the population for the state in 1951 has been estimated for working purposes as arithmetic mean between 1941 and 1961) stood at 359,216,905, with 182,871,408 males and 173,079,831 females.

Density

The states of Andhra Pradesh, Bihar, Jammu and Kashmir, Madras, Mysore, Orissa and Uttar Pradesh had registered an increase below the average of 21.49, while Assam, Gujerat, Kerala, Madhya Pradesh, Maharashtra, the Punjab, Rajasthan and West Bengal had registered an increase above the average. Assam showed the biggest single increase of 34.30, and West Bengal the next highest of 32.94. Geographically, the states on the North-East and on the North-West had shown high increases. The mean density of persons per square mile for the country as a whole worked out at 384 in 1961, as against 316 in 1951.

The number of females per 1,000 males in 1961 was 940, compared to 946 in 1951.

The statement said that while on all hands conditions of enumeration as well as of vitality had steadily improved in favour an increase in the sex ratio, the latter had shown a trend towards decline since 1901.

Kerala, Andhra Pradesh and Rajasthan showed fluctuations between 1951 and 1961. Assam and Bihar showed a stationary ratio in 1951-1961. Gujerat showed a slight deterioration while Madhya Pradesh, Madras, Maharashtra, Mysore, Orissa and Uttar Pradesh showed an appreciable downward trend. The Punjab and West Bengal had slightly improved their sex ratio over 1951.

Literacy

In 1961, 23.7 per cent of the population were literate—33.9 males among the male population and 12.8 per cent females among the female population. The increase of literacy was at an average of 0.7 per cent per year for the general population—0.9 for males and 0.5 for females. Not excluding Madhya Pradesh and Rajasthan among the states which showed no appreciable rise in literacy none of the states had even double its 1951 rates, except perhaps Himachal Pradesh. For census purposes the test of literacy was satisfied if a person could with understanding read and write.

The literacy figure included persons who could both read and write and had also passed a written examination or examinations as proof of educational standard—effective literacy rates, the statement said, would have been higher than that which was given if the population in the age group 0-4 were excluded, as was the common practice. This had not been done because the population in that age group remained to be computed.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—[illegible]. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 29/6.

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels 27/6.

A. I. AGENCIES First Floor, No. [illegible] His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9159, Johannesburg.

[illegible] limited, order immediately.

Private Enterprise Must Be Related To Public Purpose

NEW DELHI (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU said in New Delhi that the tremendous forces released by scientific and technological developments could not be left to private control. The whole growth of modern society was socialistic and only through socialism a society in which everyone was free from want and hunger could be established in India, he said.

In such a society private enterprise must be related to public purposes.

Mr. Nehru was inaugurating the 34th annual session of the Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry at the Vigyan Bhavan. The session was attended by Cabinet Ministers, members of the Planning Commission and prominent industrialists and business men.

Mr. Nehru said that India could progress only through a socialistic set up. He made it clear that if private enterprise wanted to be in line with national sentiment it had always to think in terms of the country's 430 million people.

Social Forces

He referred to the great social forces which modern technological developments were releasing. The tendencies which let loose these forces, he said, compelled society to adopt new social ethics to control them. "They cannot be left to private chance or private control," he affirmed.

Asking industrialists and business men not to repeat old slogans but to remember that India was moving towards more revolutionary objectives in a peaceful manner, he said that in any such planning the Government had to think in terms not of select groups but of providing necessities of life to the entire population.

Agricultural Landlord

Just as the *zamindari* system had restricted the growth of agriculture, and had to be changed into some form of land tenure, so also private enterprise would have to be controlled and related to public purpose more and more. This would, in effect, give far greater chances to private enterprise because the field was greater. Nevertheless, it had to be controlled.

The Prime Minister declared that it seemed extraordinary to him that though no period in world history had so much changed humanity as the last 100 years, the point of view of classical economists or Marxists, who considered themselves very revolutionary, did not appear change.

Dealing with scientific and technological changes in the world, which had released tremendous forces, Mr. Nehru said these great forces could not be left to the private sector. Would anyone suggest that the manufacture of atomic and hydrogen bombs be left in the private sector? Obviously not, because it was too great a force to be given to private hands, however competent they might be. Socialism was therefore, inevitable.

Partnership

Referring to how the villagers looked today, were they fed and clothed better than they were 10 years ago? These were the things which impressed him more than statistics.

The Prime Minister appealed to industrialists to create a sense of partnership in the minds of workers. A factory, he said, was put up not merely for production but also for the benefit of those who worked for that production.

Music Grants

NOTICE

A PRESS notice issued by the Consulate of Italy states that this year also a number of grants will be offered for the participation to the "Vacanze Musicali 1961" (Musical Holidays 1961) at the Music High School "Benedetto Marcello" of Venice.

The candidates, who must be under the age of 30, must be in possession of a music diploma.

The applications must be sent to the Consulate of Italy in Durban by or before May 12th, 1961.

Further information may be obtained from the aforesaid Consular Office.

The first of a series of balloons under the joint U.S.-Indian programme of stratospheric studies was launched on March 13 from Begumpet airport, near Hyderabad, by a team of American scientists.

BOEINGS FOR AIR-INDIA

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI.—Air-India's Boeing 707 Intercontinental Jet "Nanda Devi" left Bombay on a Proving Flight to Nairobi via Aden on April 26th, 1961, at 10.30 a.m.

On May 4th, 1961, Air-India commenced its weekly Boeing service between Bombay and Nairobi via Aden.

Air-India now has a fleet of four Boeing 707 Intercontinental Jets operating on their main trunk routes to London, New York, Tokyo and Nairobi.

By 1962, Air-India will have a fleet of six giant jets and will operate daily flights to London and New York, two flights a week to Nairobi and Tokyo and one flight a week to Moscow and Sydney.

Special first flight covers have been issued to commemorate the Boeing inaugural flight between Bombay and Nairobi. These flight covers will be defaced with special cachets by the Post Offices in Bombay and Nairobi and may be purchased from Air-India Offices at Rs. 1.25 (R0.20) each after May 10th, 1961.

DADOO DENIES REPORTS

(*Continued from front page*)

and white domination by urging the governments and peoples of all countries to take effective steps to isolate completely the Fascist Republic of Verwoerd in the international field, diplomatically, economically and culturally.

Phone 835-6788 P. O. Box 1549,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 28369

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½	Gallon	95c	each	F.O.R.	DURBAN
1	"	R1·25	"	"	"
2	"	R2·00	"	"	"
3	"	R3·50	"	"	"
4	"	R4·50	"	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

SHEPHERD
HAND KNITTING WOOLS AND YARNS
OF FAME, GUARDED BY QUALITY

UNCONDITIONALLY GUARANTEED
- ● *Choice Selection of Qualities*
- ● *Latest Colours — Exquisite and Exclusive*
- ● *Fully Fashioned in Tune with Times*

Stocks Available } *Ex Our Warehouse, Johannesburg*
Ex Mills, Port Elizabeth

Price List—Terms—Quantity Discounts On Request

WHOLESALE DISTRIBUTORS
M. JOOSUB,
JOOSUB'S BUILDING 49a MARKET STREET JOHANNESBURG.
Telephone 33 1516 P.O. Box 2601
Cable & Tel. Add.: "GAIKWAR" Johannesburg, S.A.

Reason for Sending Troops

NEW DELHI (By Mail)

THE Defence Minister, Mr. Krishna Menon, speaking on the Congo to the Indian Federation of U.N. Associations in Delhi said that the Indian contingent to be sent to the Congo would total about 5,000 men including 2,816 combatant troops and the rest from the ambulance, signals and engineering units.

Referring to the decision to send troops, Mr. Menon said that it had been arrived at after a great deal of heart searching and examination of political, moral and other consequences. As a party to the Security Council Resolution on the Congo the Indian view was that if the United Nations did not succeed in restoring law and order in the Congo it would have to withdraw. This could have vast consequences not only for Africa but for the entire world.

Mr. Menon said that the withdrawal of the United Nations would also mean a major defeat of collective organisations and a blow to world peace. It might result in a war by proxy carried on by the big Powers on anarchic conditions.

Mr. Menon said that before deciding on the question the Government had also taken into consideration the situation on the border. But the United Nations, he said, had to be helped to vindicate itself in the interests of Africa and of the world.

EXPANSION OF ASIAN UNIVERSITIES

ACCORDING to present plans, the University of Malaya will become two separate universities located in Kuala Lumpur and Singapore by 1962.

From Ceylon came the announcement that a new university has been created at Anuradhapura on the same lines as the Santiniketan University in Bengal, founded by Rabindranath Tagore. Known as the Thambapanni Sarasviya University, its chief aim is to provide assistance and encouragement to writers, poets and painters. The new University will have full support from the Ceylonese Ministry of Education. India and Canada have also promised aid under the Colombo Plan.
—UNESCO

AND NOW .....

We are privileged to announce that we have been appointed Travel Agents for the British India Steam Navigation Co. Limited

(B.I.)

We can now book passengers for the regular sailings from South Africa to India and Pakistan.

A. I. KAJEE (Pty.) Ltd.

37 ALBERT ST., DURBAN. P.O. Box 1384
PHONE 64551 (5 Lines) Cables "Bhaichacha"

AGENTS FOR :

All Airlines - Union Castle Line - Royal Interocean Line - French Line - Curnard Star Lines - Railways throughout the World - American Express.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true)	1	0
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day	2	0
PESUM PADAM & KALAVA you will be pleased to buy	3	6
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth	3	0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see	2	0
THE MARCH OF INDIA Is your future	4	6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	7	6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	2	6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles: Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs	4	0
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular	1	6
DAILY DIARY In Hindi and English with every good-wisher	3	0
KASI HINDI PANCHANGS Bombay	2	0
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS	2	6
HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India	5	6
THARI LOTAS Real Indian design made in India per	45	0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures.. each	25	0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 5/-, 10/6, 12/6, 15/		

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS Marble, Bronze, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-,		25	0
KHARTALS In pairs special for Kirtans, Bajans etc. pr		25	0
DHOLAK'S for special weddings, Holi Bajan	£8	10	0
TABLA & DOGGIE for all occasions	£6	10	0
HARMONIUM best make Kanu Lal	£16	10	0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramayanists	£5	10	0
Dinner Services Plates of all designs	2/6, 4/6, 6/6		
Sets Playing	13/-, 25/, and 32/6		

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last	26	0
MY INDIA a book of proud people with dignity	24	0
YOGA for health A sound one if you will live with this book	26	0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English	1	6
HATIM TAI a story book believe it or not	12	6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it	12	6
INDIAN DELIGHTS our Indian women gift	19	6
CURRIES OF INDIA what a spice tastes	7	6
RAMAYANA for boys and girls, men and women 2/6, 10/0, 11/6		
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman	14	9
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper	30	0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago... *May 1911*

THE CLOSE OF A BITTER STRUGGLE

A SURVEY AND FINAL SETTLEMENT OUTLINED

(From The Indian Opinion, May 6, 1911)

THE bitter controversy which has raged round the status of Indians in the Transvaal for the last five years, and in which the other Provinces of the Union have incidentally become involved in the last few months, has, fortunately (says The Star) entered on its last stage. The trouble started in 1907, the war left many injustices, and one result was an acute phase of the Asiatic problem, as it soon became to be generally called. Indians who helped in indirect capacities during the war secured the right of domicile. There was an influx from neighbouring States and white communities in the smaller centres complained that trade was gradually becoming impossible owing to competition from Indians. Viscount Milner took a broad imperial view of the situation and invited Indians to take out certificates which would give them the right of residence. Pressure from the country, however, grew in volume, and supported by the influence of public bodies in the large centres of industry, the Crown Colony Government felt that the expression of the unanimous opinion of practically the whole white community could not be resisted and in 1906, evolved the Registration Act, which later became known as Law No. 2 of 1907. This measure placed certain limitations on them qualified to reside in the Transvaal and made registration compulsory.

The Leader and His Actions

Then Mr. Gandhi appeared on the stage. He took up a hostile attitude to this law, and his personality was so marked that from the start he secured practically the undivided support of the entire Indian community of the Transvaal and material assistance of his countrymen in India and elsewhere. The controversy has gone through many phases since then, and through them all the authorities were confronted with an unflinching resistance and implacable passivity on the part of Gandhi and his followers. Rather small in stature and frail in constitution, Gandhi has bound the Indians together by his earnestness and his belief in the justice of his case. There was no rigorous pledge or blind obedience demanded, and the appeal to conscience has been sufficient to enable him to carry his campaign from the Commons to the Lords and to the very foot of the Throne. The cry that a colour bar was enacted by the force of law in a British Colony against the people of the great Dependency of the East which acknowledges the King Emperor was sufficient to arouse deep feelings of animosity. The Indians in the Transvaal played their part in a remarkable manner. Like the religious zealots of [illegible] they embraced the hardships and tasks that were in the power of the authorities to enforce. In the five years some three thousand five hundred have been imprisoned. Gandhi himself has been in gaol three times, his son eight times, and most of the prominent Indian merchants have experienced the rigours of confinement in cells.

Without entering into the merits of the case, it was not surprising that the powerful appeal such incidents made should not be lost on Lord Ampthill, the eminent men who have filled the viceregal post in India, and that large body of Anglo Indians now resident in England. It would have been more surprising if the great and powerful rulers in India had held aloof. Both parties to the struggle believed they were in the right and if two central figures, General Smuts and Mr. Gandhi, are now close an acrimonious chapter, the relief that will be experienced will extend far beyond the limits of the Transvaal or South Africa.

Temporary Arrangement

The correspondence which appeared in The Star of yesterday gave every promise of a settlement being reached, but did not indicate any disclosure in the form of compromise. As a result of a meeting extending to four hours last evening, Mr. Gandhi has been given authority by his countrymen to conclude a temporary arrangement which permit of General Smuts advising the Governor-General to extend clemency to passive resisters at present in gaol. Efforts are also be made by those who have sacrificed their businesses to re-establish themselves, and the women and children who are living on Tolstoy Farm and become a charge on the Indian community are gradually being restored to their homes. When the final stage has been reached, Mr. Gandhi is passing from public life. He has already arranged for his legal practice to be taken over by Mr. Ritch, who up to now has represented the Indian cause in London. His immediate intention is to provide for the care and education of the children whose parents are now in unsettling circumstances, and then he intends to retire to his farm in Natal, and in spells of leisure no doubt to come in closer touch with the philosophic musings of Tolstoy and to reap inspiration from the savants of his beloved India.

Two Alternatives

A representative of The Star called on Mr. Gandhi today to obtain an appreciation of the stage to which the Asiatic problem has been advanced. It would appear that the Immigration Bill is furnished with and that the two alternatives are before the Government. The first is the introduction of a new Immigration Bill from which the colour bar will be entirely eliminated, and in carry which General Smuts will have to break down the opposition of the Free State. The second course is to practically preserve the status quo and simply amend the Immigration law of the Transvaal. The first course while meeting the objections raised by Transvaal Indians will involve the rights of educated immigrants to travel throughout the Union, and will place limitations on the privileges which Indians in other Provinces at present enjoy. The adoption of such a measure would not bring finality which is so desired. On this point Mr. Gandhi said the country is not yet ripe for general immigration legislation because the policies throughout the Provinces have been distinct, and it would purely be a makeshift to have general legislation in force with actual statutory distinctions for the different Provinces, because it is common cause that the Provincial Asiatic legislation is to remain intact and that movements of Asiatics are to be restricted to the respective Provinces. "Taking the line," said Mr. Gandhi, "I cannot help saying that it will be some hardship for the passenger to migrate the difficulties in this matter and yet it will be possible to administer the Provincial laws by the Central Government. Generally speaking, European immigration will not be affected for the simple reason that the laws are so framed as to ensure practical equality of administration of European immigration."

No Hitch Anticipated

You have no doubt now about a solution being reached? "So far as I can see, there ought to be no hitch, because each party has taken all the precautions humanly possible to avoid misunderstanding or ambiguity. Undoubtedly a great deal depends on how General Smuts carries out his declarations. At last night's meeting the greatest difficulty that the Indian leaders had to face was the almost unconditionable suspicion they had and the animosity regarding the Government's motives. They and everything that is before them to themselves in all that is not or written on behalf of the Union Government. At one time the position was so tense, and there was a very heated controversy, but ultimately prevailed, and the meeting decided, with few dissentients, to accept the provisional settlement."

What was your experience in Capetown? "I must confess that General Smuts was extremely obliging and conciliatory in his attitude, and throughout the negotiations he evinced a sincere desire to come to a settlement. He more than once declared that he did not want to prolong the distress which he saw the passive resisters were suffering."

In reply to a further question, Mr. Gandhi said that the present Indian population in the Transvaal was of the order 8,000, and that was about 1000 below the number of pre-war residents. In conclusion, he requested that his gratitude to that of his countrymen may be acknowledged through The Star to the members of European committees in Johannesburg and London, to Lord Ampthill and Professor Gokhale, without whose support "we could not have reached the stage we have."

Printed and published by Manilal Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

No. 17—Vol.-LIX.
Friday,
5th May, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ઉન્મુક્ત ગગનમાં વિહાર કરો. હૃદયને ઉદાત્ત કરો. આધ્યાત્મિક જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરો. એ જ્ઞાનની સહાય વડે પ્રભુપ્રેમના અસીમ આનંદના સાગરમાં ન્હાઓ. આ જ જીવનનો આદર્શ છે.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૭
તા. ૫ મે, ૧૯૬૧
છુટક નકલ સેન્ટ, ૪

૩૧મી મે પહેલાં

'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી

'નેશનલ કન્વેન્શન' એ શું છે તે હું પહેલાં સમજાવું. 'નેશનલ કન્વેન્શન' એટલે એક જાતનું અધિવેશન, જેમાં દરેક કોમ રંગ, જાતિ અને ધર્મના ભેદ વગર ભાગ લઇ શકે. ઘણાને એમ લાગતું હશે કે આવા 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી સરકાર પાસે કેમ થાય છે? આ પ્રશ્નનો જવાબ આપવો સહેલો છે. આજની નેશનાલિસ્ટ સરકાર બહુમતિનો મત લઇ લોકશાસન સ્થાપવા નીકળી છે. આ બહુમતિમાંથી પણ નાતાલના ઘણા અંગ્રેજ ગોરાઓએ એનો વિરોધ કર્યો હતો. આ સરકારની બહુજ થોડી બહુમતિથી જીત થઇ. એ સરકાર રિપબ્લિક તે ૩૧મી મેના દિવસે લોકશાસન સ્થાપવાની તૈયારી કરે છે.

લોકશાસન એ ખરાબ વસ્તુ નથી. પરંતુ આ દેશની ગોરાઓ સંચાલિત સરકાર જે લોકશાસન સ્થાપવા નીકળી છે એ શું ખરેખર લોકશાસન છે? જ્યારે દેશના મોટા ભાગને પૂછવામાં ન આવે, અને એમનો મત લીધા વગર એકતરફી લોકશાસનની તૈયારી કરવામાં આવે અને એ જ એના ધારાઓ ઘડી પાર્લામેન્ટમાં પસાર કરવામાં આવે, તો તે શું ખરેખર લોકશાસન કહેવાશે? જે દિવસે નવા નવા કાયદાઓ ઘડી બિન-ગોરાઓને દબાવવાના નવા નવા ઉપાયો શોધવામાં આવે, તો તે શું લોકશાસનના લક્ષણો છે! લોકશાસન એટલે દેશના બહુમતિથી સ્થપાયેલું રાજ્ય. જે બહુમતિમાં દરેક કોમના માણસો આવી જાય—જેમાં રંગ, જાતિ કે ધર્મનો ભેદ જોવામાં આવતો નથી. સમાન હક અને સમાન મતાધિકારથી સ્થપાયેલું રાજ્ય એજ ખરેખર લોકશાસન છે.

જ્યારે લોકશાસન, એક બહુમતિ પક્ષ સ્થાપવા માગે છે ત્યારે જાત જાતની અટકળો થાય છે અને વિરોધ પણ થાય છે. આ દેશના બિન ગોરાઓ જાણે છે કે એમને કંઇ પૂછવામાં આવ્યું નથી. એથી હવે ખુદ ગોરા સંચાલિત નેશનાલિસ્ટ સરકાર પાસે 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી થઇ રહી છે. માર્ચ મહીનાના છેલ્લા અઠવાડિયામાં 'ઓલ આફ્રિકન પીપલ્સ કોન્ફરન્સ' મેરીટ્સબર્ગમાં ભરાઇ હતી. જેમાં દરેક આફ્રિકન કોમ અને પક્ષોના પ્રતિનિધિઓ આવ્યા હતા. કુલ્લે આશરે ૧૪૦૦ પ્રતિનિધિઓ હતા. કોન્ફરન્સની આખરે એવો ઠરાવ થયો હતો કે સરકારે 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવવી. આ માટે આફ્રિકન નેતા તરફથી અપીલો બહાર પડ્યા.

હવે બિન-ગોરાઓનો બીજો પક્ષ જે કલર્ડ કહેવાય છે તેઓ પણ ભળ્યા, અને એ લોકો પણ આ 'ઓલ આફ્રિકન પીપલ્સ કોન્ફરન્સ'ની માગણીને ટેકો આપી રહ્યા છે. કેટ કેટલે ઠેકાણે સભાઓ થાય છે અને લોકોમાં નવી જાગૃતિ આવી હોય એમ જણાય છે. આ 'કલર્ડ' પીપલ્સ કોંગ્રેસના સભ્યો ને આફ્રિકન લોકોએ આવકાર્યા છે. 'કલર્ડ' પીપલ્સ કોંગ્રેસ'ના મંત્રી શ્રી. રેગ સપ્ટેમ્બરે કહ્યું છે, "We are no longer prepared to let the African people struggle alone." એનો અર્થ એ કે કલર્ડ લોકો આફ્રિકન લોકોને એકલાને લડત ચલાવવા દેશે નહિ, તેઓ પણ સંપૂર્ણ સાથ આપશે.

આવી રીતે કલર્ડ આફ્રિકન લોકો સાથે એક થઇ ગયા છે. એક અવાજે 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી કરી રહ્યા છે. શ્રી [illegible] પીક ઠેકાણે ફરી રહ્યા છે અને કલર્ડ લોકોને જાગૃત કરી રહ્યાં છે. કલર્ડ લોકો તરફથી આ કલર્ડ-નેતાઓની સભાઓને સારો આવકાર મળી રહ્યો છે. મોટા હાજરીએ કલર્ડ લોકોની સભા મેરીટ્સબર્ગમાં મળી હતી. શ્રી. હસી કલર્ડ લોકોને તૈયાર રહેવાની હાકલ કરી હતી. આમ ઠેક ઠેકાણે સભા ભરાય છે આનાથી ગભરાઇ સરકાર શ્રી ડોમીન્ગો જેવા લોકોને આવા અપાયેલો વિરોધ કરે છે. શ્રી. ડોમીન્ગોએ કલર્ડ લોકોને શાંત રહી સરકારનો વિરોધ નહિ કરવા અપીલ કરી છે. પરંતુ સમયના વહેણ બદલાયા છે અને એ સાથે કલર્ડ માનસ પણ બદલાયું છે. હવે તો આફ્રિકન લોકો સાથે રહી સ્વાતંત્ર્યની લડત ચલાવવા તૈયાર થયા છે. કલર્ડ નેતાઓએ તો ખુલ્લે ખુલ્લું જણાવ્યું છે કે મેની ૨૯, ૩૦ અને ૩૧મીએ આખાએ હડતાળ ઉપર જશું. આફ્રિકન નેતાઓની પણ એવી જ માગણી છે અને સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની માગણી પણ એવી જ છે.

સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે પણ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી કરી છે. એ નેશનલ કન્વેન્શન માટેની સહીઓ ઘરે ઘરે ફરી કોંગ્રેસી કાર્યકરો લઇ રહ્યા છે. એ સાથે સાથે લોકોનો સંપર્ક સાધી લોકોને આંતરરાષ્ટ્રીય અને દેશના બનાવોનો ખ્યાલ પણ આ કોંગ્રેસી કાર્યકરો આપે છે. હિંદી લોકોમાં પણ જાગૃતિ આવે એ ખાસ જરૂરી છે. આપણી સંસ્કૃતિ જાળવી રાખવા માગતા હોઇએ તો જાગૃત થવું એ ખાસ જરૂરી છે. ઉપર કહ્યું છે તેમ સમયના વહેણ બદલાયા છે. બિન ગોરાઓ એકત્ર થઇ એક ચેતથી આગળ ધપે એવી બિન-ગોરાઓની સ્થિતિ છે. એક દુઃખ ભીડ ભૂખના વેઠી સહી રહે એ દિવસો ગયા છે. આંતરરાષ્ટ્રીય બનાવોનો ખ્યાલ કરીએ તો આ ચેતવણી જણાશે. હાલ એવો વખત આવ્યો છે કે બધાં બિન-ગોરાઓ અને ગોરાઓ એકત્ર થઇ સરકાર પાસે એક સાથે માગણી કરે! આ માગણીને કદાચ સરકાર ન સ્વીકારે, પરંતુ સમય એવો પાકશે કે હાલ જો કંઇ નહિ થાય, તો આપણે પાછળ રહી જઇશું. નાચારે લોકોને એકત્ર થઇ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી કરવા હાકલ કરી છે જે માટેના 'પેમ્પ્લેટો' બહાર નીકળી ચૂક્યા છે. હિંદી વેપારીઓને દુકાન ૨૯, ૩૦ અને ૩૧ બંધ રાખવાની હાકલ થઇ છે—પણ માલિકોને જાણ નહિ રોકવાની હાકલ થઇ છે—મા બાપોને શિક્ષકો 'સ્કૂલે' અને 'કોલેજે' પોતાના છોકરાઓ નહિ મોકલે તે એવા માટેની હાકલ થઇ છે—છોકરા ત્રણ દિવસ શાળાએ નહિ જાય તેવી હાકલ થઇ છે—કામદાર વર્ગને કામે નહિ જવાની હાકલ થઇ છે. આમ દરેક વર્ગના લોકોને હાકલ થઇ છે.

આ હાકલ એટલા માટે થઇ છે કે સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ સારી રીતે જાણે છે કે સરકાર આ 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવવાની નથી. સરકાર જો 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવે તો એ તો બિન-ગોરાઓની મોટી જીત થઇ કહેવાય. જો સરકાર આ 'નેશનલ કન્વેન્શન' નહિ બોલાવે તોજ ત્રણ દિવસની સંપૂર્ણ હડતાળની માગણી આ લોકો કરવા માગે છે. એ તો ચોક્કસ છે કે સરકાર આ માગણી નહિ સ્વીકારે—એથી એની પૂર્વ તૈયારી રૂપે આ હાકલો થઇ રહી હોવાનું મનાય છે.

આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણીનું કારણ શું? એનું કારણ એ કે બધી કોમોના માણસો પોત પોતાના પ્રતિનિધિઓ આ 'કન્વેન્શન'માં મોકલી શકે અને બિન-ગોરા પોતાની વાતચીત રજુ કરી શકે. એ થાય તો દેશના ઘણા પ્રશ્નોનો નિવેડો આવી શકે. આફ્રિકન ઉપર એવા ઘણા કાયદાઓ નંખાયા છે જે તેઓની સાંસ્કૃતિક, સામાજીક અને આર્થિક જીવનને હાનિકર્તા છે. એજ પ્રમાણે હિંદીઓ પર પણ ઘણા કાયદાઓ નંખાયા છે—તેજ પ્રમાણે કલર્ડોની સ્થિતિ પણ છે. આ સિવાય અગત્યની વાત કરીએ તો ગોરી પ્રજાની પણ અમુક માગણીઓ છે. આ બધી માગણીઓ તટસ્થપણે 'કન્વેન્શન'ની અંદર ચર્ચી શકાય અને એનો નિવેડો પણ લાવી શકાય, આટલા માટેજ આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી થઇ રહી છે.

—શ્રી નાથરલાલ બાબેલિયા.

મન તકંઘીપર છે. અમરધામ અને શાશ્વતધામનું બારણું તો હંમેશ સદા વડે જ ખુલે છે. અહિંસા અને આમ મહાભી શાશ્વત શાંતિના ધામમાં પ્રવેશ કરો. —શિવાનંદ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૫ મે, ૧૯૬૧.

એક નમુનારૂપ દાખલો અને પડકાર

શ્રીટનની પાર્લામેન્ટમાં કેટલાક બ્રિટિશ મેમ્બરોએ પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજીની યાદગીરીમાં લંડનની અંદર એક સ્મારક રચવાની દરખાસ્ત મૂકી હતી. આ સિવાય પૂ. ગાંધીજીની યાદગીરી અને નામ કાયમ રહે એ માટે બીજી યોજનાઓ પણ ઘડવાનો વિચાર કરી રહ્યા છે. પૂ. બાપુજી જો આજે જીવતા હોત તો આશ્ચર્ય ચકિત થાત, કારણ કે તેઓ ભારતમાં બ્રિટિશ રાજ્યના કટ્ટા વિરોધી હતા. આ દરખાસ્ત જેને પાર્લામેન્ટના કન્ઝર્વેટીવ મેમ્બરોનો ટેકો છે એ ખરેખર વિશ્વના એક સૌથી મહાન પુરૂષને અંજલી છે. બ્રિટન, પૂ. ગાંધીજીને બ્રિટન સામેના એક અહિંસક લડવૈયા તરીકે ઓળખે છે. બ્રિટનના કાપડના કામદારો તો ખાસ યાદ કરશે, કારણ કે પૂ. ગાંધીજીની 'ખાદી સત્યાગ્રહ'થી તેમને ભૂખ વેઠવું પડ્યું હતું. રાજ્યકર્તાઓ પણ ખાસ યાદ કરશે કારણ કે ભારત બ્રિટિશ સામ્રાજ્યનું સૌથી કિંમતી ઝવેરાત હતું. સાદી રીતે કહીએ તો ભારત કામધેનુ ગાય હતી. બસો વરસ સુધી ભારતે બ્રિટનની આબાદીમાં મદદ કરી હતી, અને આખરે ભારતના પટ ઉપર પૂ. ગાંધીજી આવ્યા, અને તેમણે અહિંસક નીતિથી સામનો કરી ભારતની બ્રિટન તરફ વહી જતી સમૃદ્ધિ અટકાવી. પૂ. ગાંધીજી અને ભારતને, બ્રિટિશ સત્તા તોડવાના પ્રયત્ન સફળ થયાં છે. સ્વાતંત્ર્ય આપ્યાને ચૌદ વરસ પછી હવે એવી દરખાસ્ત રજુ થાય છે કે પૂ. ગાંધીજીનું લંડનમાં સ્મારક રચવું. આ દરખાસ્તનું મહત્વ એ છે કે બ્રિટનના દરેક વર્ગના લોકોનો એને ટેકો છે. જેઓ પૂ. ગાંધીજીનું મહાત્મ્ય સમજે છે એવા બધા લોકો આ દરખાસ્તને આવકારશે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ માટે આ દરખાસ્ત બે કારણોને લઈ એક નમુનારૂપ દાખલો અને પડકાર છે. આ દેશના મોટા વર્ગના લોકોની આર્થીક સફળતા અને આબાદીનો આધાર પૂ. ગાંધીજીના પ્રયત્નોને લીધે છે. ટ્રાંસવાલની મિલનર સત્તા સામે જો પૂ. ગાંધીજીએ સામનો કર્યો ન હોત તો આજે તે પ્રાંતમાં હિંદી વેપારીઓ ન હોત. ૧૯૧૩મા જે 'નાટાલ હડતાળ'ની વ્યવસ્થા પૂ. ગાંધીજીએ કરી, એ જો ન કરી હોત તો હજુ સુધી પણ હિંદીઓ ૩ પૌંડ કર ભરતાં હોત. ટુંકમાં કહીએ તો પુ. ગાંધીજીએ આ દેશમા ૨૧ વરસના ગાળા દરમ્યાન હિંદીઓ માટે ખુબજ સખત કામ કર્યું હતું. બીજું એ કે નાટાલની અંદર તેમણે એક આશ્રમની સ્થાપના કરી કે જ્યાંથી સત્યાગ્રહનું તત્વજ્ઞાન અને નીતિ તેમણે ઘડેલી હતી. છતાં એ દુઃખદ છે કે આજ ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ અને તેનું કાર્ય 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ને હિંદીઓનો જોઈએ એવો સહકાર મળતો નથી. આ સેટલમેન્ટના ટ્રસ્ટીઓ અને ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' ફક્ત આ સદીના સૌથી મહાન પુરૂષના આ બે પવિત્ર સંસ્થાઓની દેખભાળ માટે ખુબજ પ્રયત્ન કરી રહ્યાં છે. આ મહાન પુરૂષ અહીં રહ્યાં હતાં અને હિંદી લોકોની આઝાદી માટે લડયા હતાં એ મોટા ભાગના લોકો ભૂલી જાય છે. પૂ. ગાંધીજીના આ ત્યાગને લઈ ઘણા લોકો ઉચ્ચ આર્થીક કોટિએ પહોંચ્યા છે. છતાં પણ આજે બ્રિટન જેની સામે તેઓ લડયા હતા તે આગળ આવી આ મહાન પુરૂષને માન આપવા આગળ વધે છે અને જેઓ માટે પૂ. ગાંધીજી લડયા, તેઓ તેમની યાદને વિસારે છે. આ બ્રિટિશ દરખાસ્ત આ દેશના હિંદીઓ માટે એક પડકાર છે. આ પડકાર ઝીલી આ દેશના લોકો પૂ. ગાંધીજીની યાદગીરી કાયમ રાખવા માટે કંઈ ચોક્કસ પગલાં લઈ, તોજ એ યોગ્ય પગલું ગણાશે.

દેવનાગરી લિપિ

જુગતરામ દવે

થોડા દિવસ ઉપર ગુજરાત સરકારે વિધાન સભામાં રાજ્યની ભાષા તરીકે ગુજરાતી ભાષા અને લિપિ તરીકે દેવનાગરી આપવાનું જાહેર કર્યું પણ કોઈ કારણસર નાગરી લિપિનો વિરોધ કરતાં સરકારી સભ્યે પાછી લિપિ ગુજરાતી જ રહેશે એમ ઠેરવી લીધું.

મને લાગે છે કે સરકારે આ પ્રસંગે ગભરાટ બતાવ્યો એ તેણે ઠીક કર્યું નથી. વિધાન સભાના સભ્યોને તે પોતે વિચારેલી નીતિ સહેલાઈથી ગળે ઉતારી શકી હોત.

સરકારનાં ગુજરાતી છાપાંઓ નાગરીમાં છપાય એ વસ્તુ આપણે ત્યાં નવી કે અપરિચિત નથી. વડોદરા રાજ્યની આજ્ઞાપત્રિકા એ રીતે વર્ષો સુધી છપાતી હતી, અને આખું ગુજરાત એ સુધારાથી ટેવાઈ ચૂક્યું હતું. એ જુના ગુજરાતી રાજ્યની કેટલીક પરંપરાઓ ચાલુ રાખવા જેવી છે તેમાંની આ એક છે.

ગુજરાતી પ્રાથમિક શાળાઓમાં બાળકોને નાગરી લિપિ શીખવવાનો રિવાજ આપણે ત્યાં ચાલુ જ છે. અતિ અલ્પ પ્રયાસથી આપણે આખા દેશની સર્વ સામાન્ય લિપિ શીખી શકીએ છીએ. અને અન્ય પ્રાંતો માટે ગુજરાતી લખાણનાં દ્વાર ખુલ્લાં મુકી શકીએ છીએ.

અને આખરે ગુજરાતી લિપિ એ શું છે? સૌ જાણે છે કે તે શિરોરેખા છોડી દીધેલી નાગરી લિપિ જ છે. જુના વખતના ગુજરાતીઓ અક્ષરે અક્ષરે શિરોરેખા કરવા જવાને બદલે પ્રથમથી આખી લીટી પ્રથમ દોરી લેતા અને પછી તેના ઉપર અક્ષરોને ટાંગી દેતા. લખાણની ઝડપ માટે નાગરી લખાણમાં આ ખૂબ મોટો સુધારો ગણાય. આપણે ગુજરાતી લિપિમાં લગભગ શોર્ટહેંડ કે ટુંકાક્ષરીની જેમ ઘણી સારી ઝડપથી લખી શકીએ છીએ. ગુજરાતી ઉપરાંત મારવાડીઓ પણ આ રીતે જ લખે છે તેમજ મહારાષ્ટ્રીઓ મોડી લિપિ પણ આ રીતે જ લખે છે.

હાથે લખવામાં જે પ્રકારનાં ઝાપ અને મરોડ જોઈએ છે તેના છાપવામાં જરૂરી નથી. છાપવાના અક્ષરનું સ્વરૂપ જરા વધારે ઠાવકું અને સુઘાટદાર હોય તો વધારે શોભે. યુરોપના લોકોના હાથે લખવાના અને છાપવાના અક્ષરો જુદા એક હોવા છતાં રોમન લિપિ જ ગણાય છે તેમ આપણું હોય તેમાં કંઈ અસ્વાભાવિક નથી.

ગુજરાતની સરકાર સહેજે જુના વડોદરા રાજ્યની પરંપરાને માન આપી એક સુંદર સુધારો દેશમાં દાખલ કરી શકી હતી. વિધાન સભાના સભ્યોએ તેને ટેકો અને ઉત્તેજન જ આપવું જોઈતું હતું.

લોકશાહી આપણે ત્યાં નવી નવી હોવાથી લોકોની ટીકાઓ આગળ ક્યારે નમી પડવું અને ક્યારે દ્રઢતાથી પ્રગતિશીલ નીતિઓ તેને હસતાં હસતાં ગળે ઉતારી દેવી એ બહુ જ ખુબીની કળા શીખવી પડે છે. ગુજરાતના ધારાસભ્યોને મારી વિનંતી છે કે તેઓ આવા પ્રસંગોએ ઉશ્કેરણી કરી પોતાની સરકારને ગભરાવી મૂકે નહિ અને એકાદ સભ્ય ભેદ કરી પાડે તો બીજાઓ તેની વહારે દોડી જઈ સરકારને બચાવી લે.

કોઈપણ ભોગે ક્યુબાને મદદ કરવાનો ચીને આપેલો કોલ

પેકીંગ

સામ્યવાદી પ્રજાસત્તાક ચીનના પ્રમુખ માઓ ત્સે ત્સુંગે ક્યુબાના પ્રમુખ ડોરટીકોને જણાવ્યું હતું કે પ્રજાસત્તાક ચીન ક્યુબા સામેના "અમેરીકાના સશસ્ત્ર આક્રમણ" સામે ક્યુબાની પડખે ઉભું રહેશે.

આ અંગે પાઠવેલા સંદેશામાં માઓએ ડોરટીકોને જણાવ્યું છે કે પ્રજાસત્તાક ચીન "અમે તે ખાત્રી" તો પણ "અમેરીકાના લશ્કરી આક્રમણ" સામે પોતાના દેશના રક્ષણ માટે લડતી ક્યુબાની પ્રજાને 'મક્કમપણે' પોતાનું પીઠબળ આપશે.

માઓનો ડોરટીકો પરનો આ સંદેશો 'નૂતન ચીન સમાચાર સંસ્થાએ' પ્રગટ કર્યો હતો સંદેશામાં વધુમાં જણાવે છે કે ચીનની સરકાર અને એની પ્રજાની લડતને તમામ ટેકો આપશે.

સંદેશો વધુમાં જણાવે છે કે અમેરીકન સામ્રાજ્યવાદીઓને વિશ્વાસઘાત ભોગવવામાં અને એની પ્રજાને ગુલામીમાં રાખવામાં કોઈ જાતનો ખટકો થતો નથી. ચીનની પ્રજા અનુભવે સમજી શકી છે કે જે પ્રજા ક્રાંતિ કરે છે તે અજેય છે અને સામ્રાજ્યવાદીઓ અને એના આગી મહાશિકાં પુરાતનતાં પ્રગતિશાલી પગલાંઓનો આખરી અંજામ એમના પોતાના જ વિનાશમાં આવે છે

સંસદમાં ક્યુબા પરત્વે શ્રી જવાહરલાલનું નિવેદન

:—: નવી દિલ્હી :—:

લોકસભામાં ક્યુબાની પરિસ્થિતિ વિષે માહિતી માગતા ઠરાવ સંબંધમાં નિવેદન કરતાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ક્યુબાના આંતરિક મામલામાં બહારની દખલગીરી તેમ જ રક્ષણ[illegible] અને બીજા દ્વારા અમેરિકી તળભૂમિ પરથી થયેલા આક્રમણને વખોડી કાઢ્યા હતા.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ક્યુબાના મામલાને પરિણામે ઉભી થતી વિશ્વ માટેની ભયજનક પરિસ્થિતિ અને શાંતિની ચિંતા સંબંધી ભારત સરકારે મોટી સત્તાઓને જાણ કરી છે.

ક્યુબામાં જે કાંઇ બન્યું છે તે વિષેની હકીકતો જો કે સ્પષ્ટ નથી છતાં આક્રમણ થયું છે એ વિષે તો લેશ માત્ર શંકા નથી.

અમને લાગે છે કે જે આક્રમણ થયું છે અને જે રીતે થયું છે તે આધુનિક પ્રણાલિકાને માટે ખરાબ ને ભયજનક છે અને ખાસ કરીને આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો માટે નુકસાનકારક છે.

ક્યુબાની ઘટનાઓ કદાચ લાઓસ અને બીજા પ્રશ્નોમાં વધુ મુશ્કેલી ઉભી કરે.

ધ્યાન ખેંચ્યું છે

આ મામલાના પરિણામ સંબંધમાં ભારત સરકાર ચિંતાતુર છે અને જ્યારે વિશ્વની મહાન સત્તાઓએ સામસામી એકબીજાને ધમકી આપી છે તેથી વિશ્વની તંગદિલી વધી છે. તંગદિલી વધવાની આપત્તિ ઉભવાને કારણે એ મહાસત્તાઓમાંથી જેવે તે કોઇ નાને પગલાને વખોડી કાઢવાને બદલે આપણે એ મહાસત્તાઓનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે અને આપણને જે ચિંતા થાય છે એ વિષે જાણ કરી છે.

મહાસત્તાની પ્રતિષ્ઠા

ક્યુબાની ઘટનાઓ દેખીતી રીતે માત્ર ક્યુબા પર જ અસર કરી નથી પણ વિશ્વના ભાગો પર પણ અસર પહોંચાડી છે. જે નિવેદનો પ્રગટ થયા છે તેમાં એક બીજાને ધમકી અપાય છે અને રાષ્ટ્રની પ્રતિષ્ઠાનો પ્રશ્ન બન્યો છે એવી ખુબ જ ખતરનાક પરિસ્થિતિ ઉભી થઇ છે.

અમેરિકાની ભુમી પરથી

ક્યુબાની કેટલીક ઘટનાઓ સ્પષ્ટ છે અને તે એ કે કોઇ પ્રકારનું આક્રમણ થયું જ છે અને તે આક્રમણ અમેરિકન તળભૂમિ પરથીજ થઇ શકે. ક્યા મથકેથી એ આક્રમણ થયું તે હું ચોક્કસ કહી શકું નહિ પણ અમેરિકા અગર તો મધ્ય અમેરિકાના કે કોઇ બીજા સ્થળેથી એ થયું હોય.

હુમલા માટે ઉત્તેજન

એ સાચું છે કે ક્યુબાના નિવાસીઓ ફ્લોરીડામાં જુદે જુદે સ્થળે એકઠા થતાં હતા અને ખાસ કરીને ગ્વાટેમાલા તેમજ બીજે એકઠા થતા હતા, તદુપરાંત તેમને તાલીમ મળતી તેમજ શસ્ત્રો અપાતા. ઉપરાંત ક્યુબા જવા અને હુમલો કરવાનું પ્રોત્સાહન અપાતું.

એ સ્પષ્ટ છે કે હુમલો થયો એ પહેલાં અમેરિકન અખબારોમાં એ સંબંધી લેખો આવતા હતા અને ક્યુબાના નિર્વાસિતોને અપાતી રહેલી તાલીમના હેવાલો પણ પ્રગટ થતા હતા અને એ પછી આ આક્રમણ થયું છે. આ દરમીયાનગીરીનો કિસ્સો હોવાનું જણાય છે.

હું એટલા માટે આ કહું છું કારણ કે અમેરિકાના પ્રમુખ શ્રી કેનેડીએ તાજેતરના નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે કોઇ પણ હિસાબે અમેરિકન લશ્કર દરમિયાનગીરી ક્યુબામાં ચલાવી લેશે નહિ. એ નિવેદનને આવકાર્યું જ રહ્યું. પણ એ પ્રકારની દરમીયાનગીરી અને ક્યુબાના નિર્વાસિતોને શસ્ત્રો પુરા પાડી, તેમને તાલીમ આપી ક્યુબા જવાને પ્રોત્સાહન આપનારી દરમીયાનગીરી વચ્ચેના કોઇ મોટા ભેદને સમજવામાં મને મોટી મુશ્કેલી પડે છે.

સીલોનના ફેડરલ પક્ષ પર પ્રતિબંધ મૂકાયો?

કોલંબો :

સીલોનના વડા પ્રધાને કટોકટીની જાહેરાત સંબંધમાં એક નિવેદન પ્રગટ કરતાં જણાવ્યું છે કે જે વિસ્તારોમાં સરકાર વિરોધી આંદોલન ચાલે છે તે વિસ્તારોના પ્રજાજનોને હું શાંત રહેવા અને તેમના કામધંધા કરવા વિનંતિ કરૂં છું. કટોકટીની પરિસ્થિતિને કારણે જે લોકો કાનુન પાળનારા માને છે તેવા નાગરિકને કોઇ મુશ્કેલી નહિ પડે

જે બધા સરકાર વિરોધી છે તે બધા પણ ફેડરલ પક્ષના આંદોલનને ટેકો આપી રહ્યા છે. ત્રણ માસમાં આ ત્રીજી વખત સીલોનમાં કટોકટીની પરિસ્થિતિ જાહેર કરવામાં આવે છે. પહેલીવાર ૧૯૫૮માં તામીલ સીંહાલીસ અથડામણ વેળા કટોકટી જાહેર કરાઇ હતી. એ અથડામણમાં ૧૫૦ જણ મર્યા હતા. વડા પ્રધાન બંડારનાયકની હત્યા વેળા બીજી વાર કટોકટી જાહેર કરાઇ હતી.

દેશના જુદા જુદા ભાગમાં કટોકટીની જાહેરાત કેટલા ક્યા પગલા લેવાશે તે જણાવ્યું નથી પણ કરફ્યુ સભા અને સરઘસ બંધના પગલાં લેવાશે.

ફેડરલ પક્ષ પર પ્રતિબંધ મુકાયો છે. ફેડરલ પક્ષે જાહેર કર્યું હતું કે કટોકટીની જાહેરાત છતા પણ તે એનું આંદોલન ચાલુ રાખશે

રત્નાગીરીને બાર માસી બંદર બનાવવાની જાહેરાત

શીવનેરી :

રત્નાગીરીને બારમાસી બંદર (ઓલ-વેધર પોર્ટ) બનાવવાનો કેન્દ્ર સરકારે નિર્ણય લીધો છે અને ત્રીજી યોજના દરમીયાન રૂ ૫૦ લાખના પ્રાથમિક ખર્ચથી આ યોજનાનો આરંભ કરવામાં આવશે" એમ કેન્દ્ર સરકારના ટ્રાંસપોર્ટ અને કમ્યુનીકેશન ખાતાના રાજ્યપ્રધાન શ્રી રાજબહાદુર શાસ્ત્રીએ પત્રકારોને જણાવ્યું હતું

શ્રી રાજબહાદુરે વધુમાં જાહેર કર્યું હતું કે, "પશ્ચિમ કિનારાના બંદરોની સુધારણા માટે કેન્દ્ર સરકારે લાગતી વળગતી રાજ્ય સરકારોને લોન ઉપરાંત બીજી સહાય આપવા માટેનો પણ નિર્ણય લીધો છે."

રત્નાગીરી બંદરનું કામ ક્યારે શરૂ થશે અને પુરૂં થતાં કેટલો સમય લાગશે એ એક પ્રશ્નના જવાબમાં શ્રી રાજબહાદુરે જણાવ્યું હતું કે, "કોઇ પણ એક બંદરને બારમાસી બંદર બનાવવાની યોજનાઓ પાછળ કરોડો રૂપીયાના ખર્ચનો ખ્યાલ રહેલો છે એટલે ત્રીજી યોજનાનું કામ કેટલું થશે તેની કલ્પના કરવી અશક્ય છે."

શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી પંડીત ભારતનાં ઉપપ્રમુખ બનશે

નવી દિલ્હી ખાતેથી આધારભૂત રીતે જાણવા મળે છે કે જો રાષ્ટ્રપતિ રાજેન્દ્રબાબુ નિવૃત્ત થશે અને ઉપરાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાધાકૃષ્ણન રાષ્ટ્રપતિપદે આવશે તો શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી પંડીત ઉપરાષ્ટ્રપતિ બનશે. આ પદ માટે અત્યાર સુધી ઢેબરભાઇ અને શ્રી જગજીવનરામનું નામ સંભળાતું હતું પણ શ્રીમતી પંડીતનું નામ પણ બોલાય છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

[illegible]

અમારે ત્યાં નીચેની આધુનિક વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: [illegible]

બાળકો માટે: [illegible]

[illegible]

વિશ્વાસ રાખો! સારો માલ વેચાઇ જતાં વાર નથી!!

લગ્નસરાના ગ્રાહકોને: માબરો હેટર્સ (પ્રા) લી.

(ભીખાભાઇ માસ્તર એન્ડ સન્સ)

ફોન નં. [illegible] — [illegible] — પો. બો. [illegible]

માસ્તર બિલ્ડીંગ — ૭૭ [illegible] સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

દુકાન વેચવાની છે

બીજનસ સેન્ટરમાં આવેલી લાઇસન્સવાળી દુકાન વેચવાની છે.

પતો:
૧૫૧A માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
[illegible] સામે
જોહાનીસબર્ગ.

હમણાંનું સરનામું: રતીલાલ [illegible],
૧૫૧A માર્કેટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

આખું ગામ ફૂંકી માર્યું

લીસ્બન: ફાંસીવાદીઓએ ઉત્તર આંગોલાના મુકુંબા ગામને પેટ્રોલ છાંટી સળગાવી મુક્યું છે. છેલ્લા પાંચ દિવસમાં આ ગામ પર બળવાખોરોનો આ બીજો હુમલો છે. સેંકડો ક્રાંતિકારીઓના આ ગામ પર હુમલો કરી સંખ્યાબંધ યુરોપીઅનોને મારી નાંખ્યા હતા અને ઘરો બાળી લુંટ ચલાવી હતી.

આંગોલાના પાટનગર લુઆન્ડાની આફ્રિકી વસ્તીમાં વસેલા એક યુરોપીઅનનું ખુન કરવામાં આવ્યું છે. લુઆન્ડાના પોલીસે ત્યાં પરથી સંખ્યાબંધ લોકોને પકડ્યા છે. આંગોલાના કેટલાક ભાગોમાં બળવાખોરોની મોટી જમાવટ થતી હોઈ પોર્ટુગીઝ યુદ્ધજહાજો આંગોલાના કિનારે પહેરો ભરી રહ્યા છે.

હવે જાપાનીઓ ગોરી પ્રજા તરીકે

લંડન: દક્ષિણ આફ્રિકામાં જાપાનીઓને હવેથી "રંગીન" તરીકે લેખવામાં આવશે અને તેમને ગોરી વસાહતોમાં વસવા દેવામાં આવશે એમ જોહાનીસબર્ગ "સ્ટાર"ના કેપટાઉન ખાતેના ખબરપત્રીએ વાતમાં જણાવ્યું હતું.

અખબાર જણાવે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના આંતરિક ખાતાના પ્રધાને આ નિર્ણય પાર્લામેન્ટમાં જાહેર કર્યો હતો.

અખબાર વધુમાં જણાવે છે કે એશિયા-આફ્રિકાના દેશોએ બહિષ્કાર કરવાની નીતિ ધારણ કરી છે ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકા જાપાન સાથે વ્યાપારી મોટી ઘરાકી ગુમાવવા માંગતું ન હોવાથી આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. બે દેશો વચ્ચેની વાતચીતો ગુપ્ત રાખવામાં આવેલી. આ સ્પષ્ટ જાહેર થયું ત્યારે જ જાહેર થયું હતું કે જાપાની અધિકારીઓને ગોરા-વસાહતોમાં વસવા દેવામાં આવશે અને એમના બાળકોને "ગોરાઓની" શાળાઓમાં દાખલ થવા દેવાશે.

આંગોલામાં ફિરંગી વિમાનોનો બોંબમારો

લુઆન્ડા-આંગોલા: યુનાઈટેડ પ્રેસના સમાચાર ખાતાએ આપેલા અહેવાલો પ્રમાણે ફીરંગી વિમાનીદળનાં વિમાનોએ ઉત્તર આંગોલામાં બેંગો પાસે ક્રાંતિકારો પર હુમલો કરતાં થયેલી ભારે લડાઈમાં ૨૦ ક્રાંતિકારો માર્યા ગયા હતા. બેંગો પ્રદેશમાં બળવાખોરોના વિશાળ ટોળે એકઠા થઈ રોડ પર વિશાળ ઝાડ ગોઠવી જંગલ વિસ્તારમાંથી ચોકીયાત ટુકડીઓ પર ગોળીબાર કર્યો હતો. પરંતુ તેઓએ હુમલાના કરેલા પ્રતિકારમાં એકંદરે આશરે ૪૦ની ખુવારી થઈ હતી. કેટલાક યુરોપીઅન અને આફ્રિકી સૈનિકોને સ્હેજ ઇજા થવા પામી હતી.

દરમ્યાનમાં પોર્ટુગીઝ ફીરંગી આફ્રિકન સંસ્થાનોમાં ફીરંગી લોકોની જમાવટ થતી રહી છે અને ઘણા જિલ્લાઓથી આવેલું એક સૈન્ય એકમ લુઆન્ડા અને ખાસ કરીને તેની પૂર્વ સિમાડા આસપાસની લોકોની ચોકીયાત પ્રવૃત્તિ સ્થગિત થઈ નથી.

કેન્સર સંશોધન

લંડન: મદ્રાસના કેન્સર હોસ્પિટલના રેડિયમ ચિકિત્સા વિભાગના વડા ભૌતિક વિજ્ઞાનશાસ્ત્રી શ્રી કે. પી. વરગાઝુ કોલંબો યોજનાના કેળવણી ફંડ હેઠળ કેન્સર સંશોધનના અભ્યાસ અર્થે લંડન આવ્યા છે. તેઓ ટેરાના મુજબ જ બ્રિટિશ સંશોધન કેન્દ્ર લંડનના રોયલ માર્સડેન હોસ્પિટલના સંખ્યાબંધ 'વિભાગોના કાર્યમાં ભાગ લે છે.

પહેલું કામ કેન્સર રોગીઓને જણાતા રેડિયમના સલામત પ્રમાણ વિષે ગણતરી કરવાનું તેમજ રેડિયમ આપવાની સર્વોત્તમ પદ્ધતિ તૈયાર કરવાનું છે. મિત્ર શ્રી વરગાઝુને એક સમાચારપત્રને કહ્યું હતું "બ્રીટનના તબીબો અચાનક રોગોની સારવારની બાબતમાં વિશ્વના અગ્રણી અનુભવી તબીબોની હરોળમાં બેસી શકે છે. કેટલાક દરદોમાં આશ્ચર્યજનક સાજા થાય છે."

પોર્ટુગીઝ દમન

[illegible]. કેન્યા આફ્રિકન નેશનલ યુનિયનના મંત્રી શ્રી ટોમ મ્બોયાએ જણાવ્યું હતું કે મોઝામ્બીક અંગોલામાં પોર્ટુગીઝો બેહદ દમન કરી રહ્યા છે તેને કારણે હું એમ કહું છું કે જો સત્તા મળશે તો કેન્યા ખાતેના તમામ પોર્ટુગીઝ હિતો બંધ કરાવી દઈશ. મોઝામ્બીક આફ્રિકન નેશનલ યુનિયનને મારો સંપૂર્ણ ટેકો છે.

પોર્ટુગાલના તમામ રોમન કેથોલીક તથા બીજા દેવળોએ પોર્ટુગાલી સરમુખત્યારોને ટેકો આપ્યો છે. મોઝામ્બીક અને અંગોલાને દુનીયાથી વિખુટાં પાડી દેવામાં આવ્યા છે અને ત્યાંની પણ કોઈ માહિતી આપવામાં આવતી નથી.

પોર્ટુગાલમાં અત્યારના અધમ પ્રકારની સરમુખત્યારી છે અને તેને ટેકો આપનાર કોઈ પણ પશ્ચિમી રાષ્ટ્ર પ્રત્યે અમને અવિશ્વાસ જ જાગશે. એટલા માટે જ અમને [illegible] લાગ્યા છે.

આંદોલનને પહોંચી વળવાની તૈયારી

સેલીસ્બરી: રહોડેશિયન સરકારે નાના ગુનાઓ માટે સજાઓ ભોગવી રહેલા લગભગ એક હજાર કેદીઓને જેલમાંથી છોડી મુકવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

કેદીઓને આ રાહત શા માટે આપવામાં આવે છે તે અંગે કોઈ સત્તાવાર ખુલાસો કરાતો નથી, પરંતુ એમ જણાય છે કે કેદખાના પણ તરફથી ચલાવાતા આંદોલનમાં ગિરફતાર કરાતા લોકો માટે જગ્યા કરવા અર્થે આ પગલું લેવાયું છે.

ફીરંગીઓ આફ્રિકી પ્રજા પાસે ગુલામી કરાવે છે

અક્રા: ઘાના સરકારે જણાવ્યું છે કે પોર્ટુગીઝ પ્રદેશોમાં આફ્રિકનો પાસે ગુલામી કરાવાય છે, ફરજીયાત મજુરીથી કામ લેવાય છે અને અન્ય અત્યાચારો ગુજારાય છે તે પ્રશ્ન અમે આંતરરાષ્ટ્રીય મજુર સંઘ સમક્ષ રજુ કરવા માગીએ છીએ. ઘાના અને અન્ય આફ્રિકી રાષ્ટ્રો આ દુઃખદાયક પરિસ્થિતિ વધુ વખત સાંખી લઈ શકે નહિ.

પોરચ્યુગીઝોને દેશ પાર કરવાની માગણી

સોલ્સબરીનો ખરીતો જણાવે છે કે દક્ષિણ રોડેશિયાની આગેવાન આફ્રિકન રાજકારી સંસ્થા—નેશનલ ડેમોક્રેટીક પાર્ટીએ, અંગોલાનાં ગામડાં ઉપર પોરચ્યુગીઝો બોમ્બાર્ડમેન્ટ કરે છે એ ખબર સાંભળ્યા બાદ એક સ્ટેટમેન્ટ બહાર પાડીને આગ્રહભરી માગણી કરે છે કે પોરચ્યુગીઝ સંસ્થાન અંગોલામાં જે બનાવો બન્યા છે તેને કારણે હવે રોડેશિયાની સરકારે સાલીસ રોડેશીયા આવેલા બધા પોરચ્યુગીઝોને દેશ પાર કરી દેવા.

ભુખ્યા કોન્ગોને અમેરીકાની મદદ

અમેરીકા સરકારે કોન્ગોને અભિ ચાર હજાર ટન ઘઉં ભેટ આપ્યા છે તે આમાંથી એક હજાર ટન ઘઉં કોન્ગો પહોંચી ગયા છે.

કોન્ગોમાં રાજકીય અવ્યવસ્થાને કારણે મકાઈના પાકને નુકસાન પહોંચ્યું છે. સરકાર આ ઘઉં જનતામાં સસ્તા ભાવે વેચશે ને આ આવકથી સીંચાઈ આદિ યોજનાઓ શરૂ કરશે કે જે દ્વારા દેશના બેકારોને કામધંધો પણ મળી રહેશે.

ક્વાલે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં આફ્રિકન પ્રગતિ

ક્વાલેના ડી. સી.ના રીપોર્ટ મુજબ ગઈ સાલ ક્વાલે ડીસ્ટ્રીક્ટ માટે સારી ગઈ હતી. કાજુનું વાવેતર ૬૪૦૦ એકરમાં થતાં તેમાંથી ૧૩૫૦ ટન કાજુ ઉતર્યાં હતાં અને તેમાંથી ૬૭,૦૦૦ પાઉંડની આવક ડીસ્ટ્રીક્ટમાં આવી હતી.

તે ઉપરાંત મરચાં, નાળીયેર અને કોટન માટે પણ વધુ જમીનનો ઉપયોગ થયો હતો અને પેદાશ વધી હતી. કોટનની પેદાશમાં સંતોષકારક વધારો થયો ન હતો. તે ઉપરાંત ટમેટાની પેટીઓ ત્યાંથી આવી મોમ્બાસામાં વેચાઈ હતી.

ક્વાલે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં શેરડીનું વાવેતર પણ થાય છે અને રામીસી સુગર ફેક્ટરી તેમાં આવેલ છે. વળી તેમાં ૬૫૦૦૦ પાઉંડ સાહાય્ય પણ થયું હતું. સોળ ટીમો ખેડુતોને સરકારી લોન જમીન વિકાસ માટે મળી હતી. મરીઆકાની મીલ્ક યોજનામાં ક્વાલે ડીસ્ટ્રીક્ટમાંથી મોટા પ્રમાણમાં દૂધ આવે છે.

રાતા સુકા મરચાં

રાતા સુકા મરચા અને હલકી પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચાં બજાર ભાવે હંમેશા અમારે ત્યાં મળશે. અને ૨૫/- રતલ પેકેટ સાથે લખશો રતલના ૬ સેન્ટ.

કેમજ સંગ્રહ દાખલા આફ્રિકાના ખુબ ઉત્તમના શા રેન્ડ.

ઓરડર સાથે લખો:

Maarmans (Pty) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(બદામ જાતની આવેલો તાજો માલ)

હિન્દુસ્તાન અને ઘણા દેશો માટે આવેલો તાજો માલ અમે સર્વ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.

અગરબત્તી-ટેરાકોટ-પ્લાસ્ટીક, રેડહેમ્પ અને ચાંદીની અગરદાનીઓ. નવીન ઘરેણાં અને સાચાની ચોળી ટીકડીઓ, ડાયમોન્ડીસ અને કાચ. મુસાફરીની વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ.

દુકાનો અને ફેરીઆ માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ આજે જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લેશો.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
જાહેરાત ઈમ્પોર્ટર અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૪૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ગ્રે સ્ટ્રીટ — ડરબન
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

શારદાગ્રામ

● દેશ પરદેશનાં ગુજરાતી બાળકો માટે છાત્રાલય સહિતની અદ્યતન શિક્ષણ સાધન સંપન્ન સંસ્થા.

★ વિવિધલક્ષી વિનય મંદિર ★

Multipurpose Residential High School

ગામડાંના જીવન સાથે સર્વાંગી વિકાસ આપનારા આ વિભાગના મુખ્યત્વે શહેરનાં બાળકોને અદ્યતન કેળવણી દ્વારા એસ. એસ. સી ના અભ્યાસક્રમ માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.

આ વિનય મંદિરમાં એસ એસ સી ના સર્વસામાન્ય અભ્યાસક્રમ ઉપરાંત ખેતીવાડી, વિજ્ઞાન અને લલિત કલાના વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમોનો પ્રબંધ કરવામાં આવ્યો છે.

ગુજરાતી ચાર ધોરણ જેમણે સારી રીતે પૂરાં કર્યાં હોય અને જેમની ઉંમર ૧૦ વર્ષથી ઓછી ન હોય તેવાં બાળકોને વિનય મંદિરના વિદ્યાર્થી એસ એસ સી-સુધીના બધા વર્ગો માટે પ્રવેશ અપાય છે.

★ મંગલાયતન (લોકશાળા) ★

Residential Post Basic Institute

ગુજરાતી ચાર ધોરણ પૂરા કરી પ્રવેશ મેળવેલ વિદ્યાર્થી ખેતીવાડીના વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમ સાથે સર્વાંગી શિક્ષણ મેળવીને ૭ વર્ષે 'વિનીત' બને છે. આ રીતે 'વિનીત' થયેલા વિદ્યાર્થીઓ વિનય મંદિરના એસ એસ સી ના તેમજ એસ ટી સી ના વર્ગમાં પણ પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

આપણા ગ્રામ પ્રદેશની જનતાના જીવનમાં પ્રાણ પૂરતી જે કેળવણી અહીં રચાઈ રહી છે તે સાથે શહેરી બાળકોને ગ્રામાભિમુખ બનાવી તથા ગ્રામજીવનનો શોખ આપી એ બન્નેના સમન્વય દ્વારા નવી તાલીમનો એક અભિનવ પ્રયોગ અહીં પૂરો પડે છે.

શારદાગ્રામ : હરિયાળી પ્રકૃતિથી સભર સુંદર, સ્વચ્છ અને વ્યવસ્થિત, સંયમશીલ અને સ્વસ્થ ઉપવનનગર શરીરને ખડતલ, ચિત્તને પ્રસન્ન અને આત્માને ઉન્નત બનાવે છે.

શારદાગ્રામ : નવ યુગની—નયી તાલીમની—પ્રવૃત્તિઓથી ધમધમતું અને જીવનકળાની પાંખડીઓ પ્રગટાવતું "મા શારદા"નું મહામંદિર છે.

શારદાગ્રામ : એ અરવિંદની "મંગલ ભારતી"નું જીવંત પ્રતીક છે.

સૌન્દર્યધામ શારદાગ્રામ એટલે

- જીવનની કલાનું સમન્વેષણ.
- ગ્રામજનતાના સંસ્કાર કેન્દ્રની ગંગોત્રી
- આદર્શ કલ્યાણ ગ્રામનું વાસ્તવચિત્ર
- પ્રકાશ અને પ્રકૃતિનું ચેતનાગાર.
- સમાનતાથી સમાજ રચના તરફ આગે ધપતું અગ્રગામી શિક્ષણનું આત્મદર્શન
- રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન અને પ્રેરકતંત્ર.
- કૃષીજન અને ગોપાલનનું ગોકુળ
- મહાકવિ કાલિદાસના કલ્પનાધામની ઝાંખી આપતું નંદનવન.
- સુખમાંથી સહકારનું જીવનસંગીત રેલાવતું કેન્દ્ર.

શારદાગ્રામમાં વિદ્યાર્થી શું શું મેળવશે ?

- નીરોગી અને ખડતલ શરીર.
- સ્વચ્છતા, વ્યવસ્થા અને સુઘડતાના પ્રત્યક્ષ પાઠ
- નવાં પ્રયોગો અને નવાં પ્રશ્નો માટે જરૂરી આયોજન શક્તિ
- સમાજજીવનમાં સુમેળ અને સુવાસ પ્રસરાવે તેવું સહકારશીલ માનસ
- શુદ્ધ હવાની તાજગી, સ્વસ્થચિત્તની પ્રસન્નતા અને જીવનની ઉદાત્ત ભાવના.
- અતિથિસત્કાર અને સેવાવૃત્તિ
- નિર્ભયતા, સાહસ, પવિત્ર તથા શુદ્ધ જ્ઞાન જીવવાની તાલીમ
- વિવિધ લલિત કળાઓનો સહજરીતિના વિકાસ
- આગામી યુગજીવનના ભાથારૂપ ગુણોનો સંસ્કાર સદાચાર, માર્ગદર્શક સહકાર

- સો એકરના ઉદ્યાનો વચ્ચે વિસ્તરેલી આ સંસ્થા જીવનના સર્વાંગી ઘડતરને સર્જનારા આગવી વાતાવરણ વચ્ચે ઊભી કરેલી "જીવંત શાળા"ની પણ ખાસ વિશિષ્ટતાઓ ધરાવે છે.
- સંસ્થાનું નવું સત્ર તા. ૧૨મી જુને શરૂ થાય છે. બધા વર્ગોમાં વિદ્યાર્થીની યોગ્યતાની ચકાસણી કરીને—કેળવણી સંપૂર્ણરીતે ઊંચી કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને મર્યાદિત સંખ્યામાં પ્રવેશ અપાશે.
- પ્રવેશ અંગેનું સાહિત્ય મેળવવા માટે ૫૦ નયા પૈસાની ટીકીટ સાથે લખો.

નિયામક, શારદાગ્રામ—પો. શારદાગ્રામ – માંગરોળ થઈને સૌરાષ્ટ્ર,
ગુજરાત રાજ્ય, ટેલી. નં માંગરોળ એક્સ્ટેન્શન – નં. ૭.

તાર :—NIYAMAK – Sharadagram via Mangrol.

સાપ્તાહિક ખબરો

જોયેલું ને જાણેલું

વૃત્તપત્ર ઇન્ડીયન ઓપિનિયનના એક અંકમાં એ આર્ય યુવક વ્યાયામ શાળાના ''વ્યાયામ વીરો'' ઉત્તર-દક્ષિણ રોડેશિયામાં વ્યાયામ પ્રચાર માટે ગયા હતા તેનો રિપોર્ટ વાંચ્યો હતો. તે વાંચ્યા બાદ મને એમ થયું કે અમારા કેપટાઉન શહેરમાં પણ અમને વ્યાયામના પ્રયોગો જોવાની તક મળે તો સારું.

જોહાનીસબર્ગમાં હિંદી જનતાની શારીરિક શક્તિ અને તંદુરસ્તી વધે એવા ધ્યેયથી ઘણાં વર્ષો થયાં એકધારું કામ કરી રહેલી આ આર્ય યુવક વ્યાયામ શાળા દેશી તેમજ વિદેશી વ્યાયામની સુંદર તાલીમ મેળવી વ્યાયામ પ્રચારક યુવાનોની એક ટુકડી રહોડેશિયામાં મોકલી ત્યાં તેમણે ત્યાંની સ્થાનિક વ્યાયામ શાળાની પ્રગતિને વેગ આપ્યો હતો, અને સુંદર છાપ પાડી હતી.

આજ વર્ષમાં અમારાં અહોભાગ્ય કે ચોવીસ વર્ષોના આઠ અનુભવી અને વ્યાયામમાં સતત રસ લઈ રહેલા વ્યાયામ વિશારદ શ્રી ચિનગચંદ ભી પટેલના નેતૃત્વ નીચે વ્યાયામ શાળાના યુવાનોની એક ટુકડી શાળાની પ્રચારની સ્વરૂપે આ કેપટાઉન આવી હતી. અહીંના ગુડહોપ ટાઉન હોલમાં તા ૧૭-૪-૬૧ના રાત્રે કેપટાઉનની હિંદી જનતાના લાભાર્થે વ્યાયામ વીરોએ ડમ્બ બાર-લેઝીમ-મલખંભ-કુસ્તીઓ, ટેબલ, ખુરસી તથા મિત્રોના ઉપરનાં ખેલ પ્રમાણે તેના ખેલો—જાપાનીઝ કુસ્તી—યોગનાં આસનો—એક્રોબેટીક્સ—સૂર્યનમસ્કાર—સમૂહ કુસ્તી—અખાડા ગેડિસમ—બરછી છોડી—સળગતી રીંગમાંથી પસાર—લાઠી લકડી—રસ્સા ખેંચ વગેરેનો પ્રેક્ષકોને મુગ્ધ કરે તેવો મિતાક્ષર કાર્યક્રમ શ્રી ગુડહોપ હિંદુ એસોસીએશનનાં આશરા હેઠળ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રેક્ષકોથી હોલ ભરાઈ ગયો હતો. પ્રમુખ શ્રી પરભુભાઈ પટેલ, શ્રી પી. ડી. ગાન્ધીએ તેમજ ડોક્ટર મહેતા, મંત્રીએ પ્રસંગોચિત વિવેચનો કર્યાં હતાં.

અમારા શહેરમાં પહેલાં વ્યાયામ શાળા હતી. તે શાળા ઘણા સમયથી બંધ પડી છે. અમને આશા છે કે જોહાનીસબર્ગના યુવાનોના વ્યાયામ પ્રચારથી સૂતેલી વ્યાયામ પ્રવૃત્તિમાં નવી ચેતના આવશે અને અહીંના બાળકો તેમજ યુવાનોને માટે વ્યાયામની તાલીમ શરૂ થશે. જોહાનીસબર્ગની વ્યાયામ શાળાના યુવાનોને વ્યાયામ પ્રચાર માટે ખરેખર ધન્યવાદ ઘટે છે.

* *

લગ્ન સમાચાર

તા ૨૯-૩-૧૯૬૧ના રોજ સાઇમન્સ ટાઉન હોલમાં સ્વ. નાથુભાઈ કાળીદાસના પુત્રી પદ્માબહેનના લગ્ન પ્રીટોરીયા નીવાસી ઉકાભાઈ કાળાભાઈના પુત્ર શ્રી હરગોવન સાથે રાયચંદ પ્રાગજીના હાથે વૈદીક વિધિથી થયાં હતાં. સ્વ. નાથુભાઈનું કુટુંબ સુરતના મોરઠોલી રહેવાસી છે અને શ્રી ઉકાભાઈનું કુટુંબ સૌરાષ્ટ્ર રાણપુ ગામના છે. તે કેપટાઉનમાં પહેલો સંબંધ હતો તો દૂર દૂરથી સગાઓ અને મહેમાનો સારી હાજરી આપી હતી. તે શુભ પ્રસંગે વરકન્યાના ભાઈ હીરાભાઈએ મહેમાનોનો ઉપકાર માન્યો હતો અને નીચે પ્રમાણે સંસ્થાઓને દાન કર્યું છે:

હિંદુ શિક્ષા મંદીર ૪-૪-૦; પરીષદ ૧-૧-૦; હિંદુ મિત્ર મંડળ ૪-૪-૦; મિતેચ્છુ ૧૦-૬; ગુડહોપ હિંદુ એસોસીએશન ૪-૪-૦; ઇન્ડિયન ઓપીનીયન ૧૦-૬; મહાસભા ફિરાવણી ફંડ ૧-૧-૦; અનાથ આશ્રમ ૧-૧-૦; ગાયો ખાતા ૨-૨-૦.

તે તેજ પ્રસંગે શ્રીમાન ઉકાભાઈ કાળાભાઈએ પણ નીચે પ્રમાણે દાન આપ્યું છે.

પ્રીટોરીયા હરિજન મંડળ ૪-૪-૦; ગુડહોપ હિંદુ એસોસીએશન ૧-૧-૦; હિંદુ મિત્ર મંડળ ૧-૧-૦; હિંદુ શિક્ષા મંદીર ૧૦-૬; મહાસભા ફિરાવણી ફંડ ૧૦-૬; મિતેચ્છુ ૧૦-૬; પરીષદ ૧૦-૬; ઇન્ડિયન ઓપીનીયન ૧૦-૬; અનાથ આશ્રમ ૧૦-૬.

* *

સાભાર સ્વીકાર

બહેન પ્રમિલાના લગ્ન પ્રસંગે શ્રી રાજેશ્વર ભાણાભાઈ તરફથી ભેટ પા. ૨-૧-૦

બહેન જ્યોત્સનાના શુભ લગ્ન પ્રસંગે શ્રી સી. કે. મહેતા તરફથી ભેટ પા ૨-૨-૦

પરદેશ યાત્રા

રૂડીપોર્ટ જુનીયર હાઇસ્કુલના પ્રીન્સીપાલ દોલતરાય મગનલાલ દેસાઈને ટ્રાન્સવાલ એજ્યુકેશન ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી ૭ માસની 'વેકેશન' લીવ મળી હોવાથી તા ૬ જુલાઇના ઉપડતી સ્ટીમર ''કેપટાઉન કાસલ''માં તરત

શ્રી દોલતરાય મગનલાલ દેસાઈ

શ્રી ઇંગ્લાંડ જવા ઉપડી જશે. ત્યાં કેમ્બ્રીજ યુનીવર્સીટીમાં પ્રોફેસર લેસ્ટ્રેન્જની મુલાકાત લેશે, અને એમના છપાએલાં પુસ્તકો અંગે પબ્લીશરો સાથે વાટાઘાટ કરશે. એમનું પહેલું પુસ્તક Anglo Saxon and Afrikaans ગ્રામર લંડનમાં છપાશે. ગ્રામરની આખરીમાં ફેર માગે તેઓ મોરીશીયસ જશે રસ્તામાં દશ દિવસ માટે "Continent"ની મુલાકાત લેશે. ૪ સપ્ટેમ્બરના નૈરોબી ઉતરી "વેકેશન્સ ટૂરીંગ કું"ના મહેમાન થશે અને ૬-૯-૬૧ના પ્લેનમાં માટે મોરેશ્યસ ઉપડી જશે મોરીશસમાં એમના શાળા અને મી દેસાઈ કુંના માલીકના તેઓ એક માસ માટે મહેમાન થશે અને ૨૬ સપ્ટેમ્બરના દક્ષિણ આફ્રિકા પાછા આવી જશે. ભાવિમાં રચના "The Eastern Thoughts & Western Thinkers" The flights of fancy જીવન ઝરણાં, જીવન સારથી, ગીતા તણા વિચાર વિ. પુસ્તકોનું લેખન કાર્ય સમાપ્ત કરશે. આપણે લેખક હિંદુ-ધર્મ, સંસ્કૃતી અને તત્વજ્ઞાનના સારા અભ્યાસી છે. મુખ્ય વક્તા તરીકે પ્રીટોરીઆ હિંદુ સેવા સમાજને તેમણે ૧૦ વર્ષ સેવા આપી હતી ત્યારે પ્રીટોરીઆ યુરોપીયન થીઓસોફીકલ સોસાયટીમાં ''વેદાંત અને માનવ સમાજ'' ઉપર વ્યાખ્યાન આપનાર સ્થાનીક હિંદીઓમાં તેઓ પ્રથમ હિંદી હતા. પ્રીટોરીઆના કેટલાક મંદિરમાં એમણે વ્યાખ્યાનો આપ્યાં છે. હાલ રૂડીપોર્ટ હિંદુ સેવા સમાજમાં દર રવિવારે ધાર્મીક પ્રવચનો તેઓ આપે છે. આ ઉપરાંત લેખક શ્રી Rosicrucian Digest, America, Graphic, Opinion, S. Africa, ધર્મ મંદીર, વેદ સરિતા, ગીતાધર્મ અને ભારતમાં એમના અનેક લખાણો અને લેખો છપાય છે. ૧૯૬૨માં ટીલાન્ક થઈ ભારતમાં મુલાકાત કરવા તેઓ ઇચ્છે છે

શ્રી ટ્રાન્સવાલ હિંદુ સેવા સમાજ (જોહાનીસબર્ગ)

ઉપરોક્ત સમાજની જાહેર સભા તા ૨૧-૫-૬૧ના રવિવારે બપોરે ૨-૩૦ વાગે શ્રી ગાંધી હોલમાં નીચે જણાવેલાં કામકાજ માટે મળશે. તેમાં ટ્રાન્સવાલમાં વસતા દરેક સભ્યોને વેળાસર પધારવા ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે

કામકાજ (૧) મીનીટ્સ (૨) સમાજના બંધારણની કલમ ૨૧ સુધારો; (૩) ગાયા સમીતીના હિસાબની મંજુરી; (૪) પરચુરણ

ડી. જી. મોદી
પ્રમુખ
મગનભાઈ બાબુભાઈ
વેણીલાલ એમ મોદી
મંત્રીઓ
શ્રી ટ્રાં. હિં. સે. સમાજ

શિક્ષક જોઇએ છે

શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર આફ સા. આ. દ્વારા સંચાલિત ગુજરાતી શાળાને ગુજરાતીનું તથા હિંદુ ધર્મનું શિક્ષણ આપી શકે એવા શિક્ષકની જરૂર છે. લાયકાત તથા પગારની અપેક્ષા સહિત નીચેના સરનામે અરજી કરો.

સેક્રેટરી (મંત્રી)
શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર આફ સા. આ.
પો. બો. બોક્સ ૨૫૨૬,
ડરબન.

ગુલાબજાંબુ, પ્રાઇમ ટેસ્ટ રીટ્સ, સાબીન્સોપ, ફેવર્ડ ક્વીલટન્સ અને મનપસંદ માટે મળો

આર. વીઠલ

૧૨ માર્કેટ આર્કેડ, ૬૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ. ડોરનર ફાર્મસી અને માર્કેટ સ્ટ્રી. જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૧૫૪.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૬ નંગ.

નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
મી એક્સ, શાહિત તાજ.

ઇસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમ્મદ, યુસુફ
આઝાદ, શકીલાલ અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૬ નંગ.

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે સ્વીકારીએ છીએ,

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. બો. બોક્સ ૧૫૦૩, — ડરબન ફોન: ૨૨૫૫૮.

હિંદના સમાચારો

તા ૨-૫-૧૯૬૧.

સામ્યવાદી પક્ષના નવા મંત્રી પદે શ્રી અજય ઘોષ ફરી ચુંટાયા

ભારતીય સામ્યવાદી પક્ષના છઠ્ઠા અધિવેશનની બેઠકમાં પક્ષની નવી રાષ્ટ્રીય કાઉન્સીલના સામાન્ય મંત્રી તરીકે શ્રી અજય ઘોષની ફરી ચુંટણી થઇ છે. નવી રાષ્ટ્રીય કાઉન્સીલના ૧૧૦ સભ્યોની ચુંટણી થયા બાદ અધિવેશન સમાપ્ત થયું હતું.

આ ચુંટણી થયા પહેલાં કોંગ્રેસે બંધારણમાં સુધારો કરી રાષ્ટ્રીય કાઉન્સીલની સભ્ય સંખ્યા વધારવાનું નિર્ણય કર્યું હતું. આ સુધારા પહેલાં આ કાઉન્સીલ ૧૦૧ સભ્યોની બનેલી હતી.

આ ચુંટણી પરિણામોની જાહેરાત થતા નવા સામાન્ય મંત્રી શ્રી અજય ઘોષે પત્રકારોને જણાવ્યું હતું, કે સમય ને અભાવે કારોબારી સમીતિ અને મંત્રી ખાતા તેમજ નિરીક્ષણ પંચ જેવા પક્ષના અન્ય અંગોની નહીં થએલી ચુંટણી હવે પછી થશે.

પુને જ મળી ગએલા અહેવાલ શ્રી ઘોષે જણાવ્યું હતું કે સતાવાર ઠરાવ ખરડો રજુ કરતા એમણે કરેલું ભાષણ એક અંકબાહ્ય હતું. આખરી રૂપ પામેલા રાજકીય ઠરાવ થોડા દિવસમાં જાહેરમાં મુકાશે. પક્ષના ચોક્કસ મુદ્દા વચ્ચેના મતભેદોનો ચર્ચા અને વિચારોની આપલેની પરિણામે નિકાલ કરી શકાયો હતો.

વિમાન વાહક જહાજ

વિમાનવાહી જહાજ "વિક્રાન્ત"ના ભારતીય નૌકાદળના જોડાણ સાથે ભારતીય નૌકાદળના વિકાસની દિશામાં એક નવું સિમાચિન્હ સ્થપાય છે. આ જહાજનું ઔપચારિક કાર્યસન્ધાન કરણ, બ્રિટનમાં ટુંક સમય પર જ કરવામાં આવ્યું હતું અને હવે એ થોડા દિવસોમાં જ હિંદી મહાસાગરમાં આવી પહોંચશે.

"વિક્રાન્ત" એ ભારતીય નૌકાદળનું પહેલું વિમાનવાહક જહાજ છે. આ જહાજ ૭૦૦ ફુટ લાંબુ છે અને વધુમાં વધુ ૧૨૮ ફુટ પહોળું છે. આ જહાજ ના ઉપરી અધિકારી કેપ્ટન પી એસ. મહેન્દ્રુ છે. આ જહાજ પર શાન્તિકાળ દરમિયાન લગભગ ૧૬૦૦ અમલદારો તથા બીજા કર્મચારીઓ કામ કરશે.

આ જહાજ આપણા નૌકાદળમાં જોડાવાથી નૌકાદળનો અલ્પતમ વિમાન વિભાગ પણ પુષ્ટ બને છે અને એના આગમનની સાથે નૌકાદળની વિમાની પ્રવૃત્તિની પ્રગતિને નવું વેગ મળશે.

હાંસોટમાં પ્રસુતિગૃહ

હાંસોટ વિકાસ પંચ સમીતીની એક સભા તેમજ મહાજના આગેવાનોની એક સભા શ્રી ગોખરૂએ બોલાવેલી, જેમાં હાંસોટના તેમજ મહાજનના ખર્ચે એક નમ્બર પચાસ શય્યાઓની એક કમીટી રચવામાં આવી છે. જેના પ્રમુખ તરીકે મહાજનના આગેવાન શ્રી કનૈયાલાલ ભેંસ તથા કન્વીનર તરીકે હાંસોટના શ્રી મગનલાલ ચુનીલાલ હાંસોટીની તેમજ મંત્રીઓ તરીકે શ્રી સત્યેન્દ્રલાલ સા શેઠ તથા મંજુભાઈ જ ચોનીની પસંદગી કરવામાં આવી છે. જાણવા મળે છે કે નીચે મુજબ હાંસોટના દાતાઓએ રૂા. ૫૦ હજાર પૈકી ૩૩ હજારની રકમ પ્રસુતિગૃહમાં આપવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી છે. રૂા. ૧૫ હજાર સ્વ. હરજીવનદાસ જયકારદાસ ટ્રસ્ટ, રૂા ૮ હજાર ફુલીનબેન તથા શ્રીમતી ખાતીજાબીબી, રૂા ૨ હજાર મગનલાલ ચુનીલાલ હાંસોટી, રૂા ૨ હજાર ગોવર્ધનનાથજી મંદિર ટ્રસ્ટ રૂા ૧ હજાર ગીરીરાજ મંદીર ટ્રસ્ટ, રૂા. ૧ હજાર કાંતિલાલ ચેલાભાઈ શેઠ, રૂા ૧ હજાર ડૉ. નવનીતલાલ પટેલ, રૂા. ૧ હજાર હાંસોટ પંચાયત, રૂા ૧ હજાર નાગરિક બેંક લી. હાંસોટ, રૂા. ૧ હજાર હીરાલાલ પ્રભુદાસ દેસાઇ.

બાકીનું રકમ ખૂટતી સરકાર વિ. થી નીમાયેલી સમીતી કરશે.

નિવૃત્ત હેડમાસ્તરને મળેલું ઈનામ

કઠોલી: અંકલેશ્વર તાલુકાના અંદેલી ગામના નિવૃત્ત હેડમાસ્તર શ્રી રામભાઈ નાયક કે જે રૂપીયાનો બોન્ડ લીધો હતો તેમને હાલે રૂપીઆ દસ હજારનું ઈનામ આવ્યું છે. આ અગાઉ પ્રાઈઝ બોન્ડ યોજનાનું અંકલેશ્વરના નાનુભાઈ અમનાદાસને હાથે રૂા. ૭૫૦૦નું ઇનામ આવ્યું હતું.

શ્રી રામભાઈ નાયક પોતાના હાથે જે દસ હજાર રૂપીયાનું ઇનામ આવ્યું છે તેના ૨૫ ટકાની રકમ ગામના હિતાર્થે ખર્ચવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

કઠોદ હાઈસ્કુલને મળેલું રૂા. ૧૦૦૧નું દાન

કઠોદ શાળાના ધોરણ ૯ (બ)ના વિદ્યાર્થીઓએ શાળાને સ્વામી વિવેકાનંદ નો ફોટો ભેટ આપ્યો હતો. તેની વિધિસ્તનારંભિ મૂળ કઠોદના અને હાલ કોંગોમાં વસતા શ્રી શાંતીભાઇ ગાભ-કૃષ્ણ જોષીના હસ્તે થઇ હતી. વિદ્યાર્થીઓની ભાવનાને વધાવી તેમણે શાળા ને રૂા. ૧૦૦૧ની ભેટ આપવાની જાહેરાત કરી હતી, તેમજ વિદ્યાર્થીઓ ને પ્રોત્સાહન રૂપે રૂા ૨૧ જાહેર કર્યા હતા. શાળાના મંત્રી શ્રી શાંતિભાઇ પરીખે, શ્રી શાંતીભાઇ, શ્રી વિઠ્ઠલભાઇ તેમજ અન્ય પધારેલા મહેમાનો નો આભાર માન્યો હતો.

રેલ્વે સ્ટેશનો પર ગાંધીજીની પ્રતિમાઓ મુકવામાં આવશે?

નવી દિલ્હી: રેલ્વે ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી શાહનવાઝ ખાને લોકસભા માં પ્રશ્નોત્તર દરમીયાન એવી જાહેરાત કરી હતી કે, રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજી ની આરસની પ્રતિમાઓ મહત્વના રેલ્વે સ્ટેશનો તથા અન્ય સ્થળોએ મૂકવા માટેની એક દરખાસ્ત પર વિચારણા થઇ રહી છે. તેમણે કહ્યું કે, જયપુરના એક શિલ્પી શ્રી ગોપીચંદ મીશ્રને રેલ્વેની મંજુરી માટે પ્લાસ્ટર ઓફ પેરીસની બનાવટની ગાંધીજીની પ્રતિમાનો નમૂનો રજુ કરવા જણાવવા માં આવ્યું છે. આ નમૂનાને મંજુરી મળી ગયા પછી, આ સબંધમા આગળ પગલા યોજવામાં આવશે.

૧૬૧ પ્રજાસમાજવાદીઓ કોંગ્રેસમાં જોડાઈ ગયા

મુંબઇ: પ્રજાસમાજવાદી પક્ષના ૧૬૧ સભ્યો કોંગ્રેસમાં જોડાઇ ગયા હતા પક્ષના આદેશની અવજ્ઞા કરી મધ્ય ગુજરાતમાં ઉભા રહી હારી જનારા શ્રી અનંત ગડકરી પણ આ મુખ્ય ચપેલાઓમાંના એક છે. મુંબઈ પ્રદેશ સમીતીના પ્રમુખ શ્રી બાપુસાહેબ ગાડગીળ તેમને અંધેરી ખાતે એક સમારંભ યોજી તેમને કોંગ્રેસમા દાખલ કર્યા હતા.

૨૮ હજારનું સોનું પકડાયું

અમદાવાદ: સ્થાનિક કસ્ટમખાતાના અધિકારીઓએ માણેકચોક વિસ્તારમાંથી એક શખ્સ પાસેથી ૨૮ હજારનું ૨૯૯ તોલા સોનું કબજે કર્યું હતું.

એમ જાણવા મળે છે કે હાલમરવાડ માં કાપડની દુકાન ચલાવતો કાસમભાઇ આદમભાઇ નામનો માણસ માણેકચોકમાંથી પસાર થઇ રહ્યો હતો ત્યારે એ વિસ્તારમાં ધ્યાન રાખી રહેલા કસ્ટમ ઇન્સ્પેક્ટરોએ તેની અંગ ઝડતી લેતાં તેના બંડીના ખિસ્સામાંથી પહેરેલી માળાની દસ લગડીઓ મળી આવી હતી.

એ દિવસો ભુલ્યો નથી

નવી દિલ્હી: નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇએ લોકસભામાં ચર્ચા દરમીયાન જણાવ્યું હતું કે હું પહેલાં મધ્યમ વર્ગનો માણસ હતો. હવે પ્રધાન થયો છું એટલે અને ભીમ તેના વર્ગમાં મુકી શકો. પરંતુ જો પછી હું પ્રધાન મટી જઇશ તે પછી હું પાછો મધ્યમવર્ગનો માણસ બની જઇશ.

હું ભૂતકાળ ભૂલ્યો નથી. પલસાણની ઝુંપડી ગામડાને અભાવે મારે રેલ્વે પ્લેટફોર્મ પર રાતે સુવું પડ્યું હતું.

દારાના ધડાકાની એક કરૂણ કહાણી

મુંબઇ. દારાના ઉતારૂઓ અરેબિયા સ્ટીમરમાં મુંબઇ આવી પહોંચતાં એમાંના અમરસીંગ નામના એક પંજાબી યુવાને જણાવ્યું હતું કે એ સાત વર્ષ પર્યંત તે કુવૈતમાં નોકરી કરતો હતો અને પોતાની રૂા ૨૩૦૦૦ની કમાણી સહિત હું દારામાં મારે વતન દેહરાદુન જઇ રહ્યો હતો પણ ધડાકો થયો અને મારી જીવનભરની કમાણી સમુદ્રમાં ગરકાવ થઇ ગઇ.

સુરતના એક બાબુ દયાળ નામના ખલાસીએ જણાવ્યું હતું કે ધડાકો થયા પછી જે ભયંકર આગ ઉતરી તે વખતે માત્ર ખલાસીઓએ જ નહિ પણ ઉતારૂઓએ પણ ભારે હિંમત દાખવી હતી અને સ્ત્રી તેમજ બાળકો ને બચાવવામાં મદદ કરી હતી.

મધ્યમ કક્ષાના બંદર તરીકે મગદલ્લાનો વિકાસ થશે

સુરત: બાપન્સ કંપનીની ચોથી જયંતીની ઉજવણી શ્રી જિતેન્દ્ર દેસાઇના પ્રમુખપદે થઇ એ વેળા બાપન્સ કંપની ના ડેપ્યુટી ગવર્નર શ્રી રણછોડદાસ ગોપાળભાઇએ જણાવ્યું હતું કે અને એક પ્રધાન તરફથી એવી ખાતરી મળી છે કે મગદલ્લાને મધ્યમ કક્ષાના બંદર તરીકે વિકસાવવામાં આવશે અને આવતી તા. ૧લીએ એનું બનતા સુધી ખાતમુહૂર્ત થશે. સુરતના બંદર દ્વારા સુરતમા આયાત થયેલી હવે મગદલ્લા બંદર દ્વારા આયાત નહિ પણ લાખ્ખી થશેસંદેશી. ઉધના-મગદલ્લા વચ્ચે ના નવા ઉપનગર માટે કાઉન્ટીસ પ્લાનીંગ યોજના તૈયાર કરવી જોઇએ.

—શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે કાંગા ની હોદામાં ભેલી પરિસ્થિતિ અંગે અમેરીકા અને યુનોમાના ભારતીય પ્રતિનિધિઓના અહેવાલોની સરકાર રાહ જુએ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

અદ મળવાનાં નાગલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ બનાવટના તૈયાર વસ્ત્રો, પુલોવર, કારડીગન્સ અને અન્ય માટે—શુઝ, બોક્સ, ખોકેટ, શોક્સ, નેક્ટાઇસ વિગેરે.

દરેક બાબતના ભાવ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૧ — બોક્સ ૧૫૭૪૯.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- શેફરી
- લેડો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

આ હોટલની અંગત દેખરેખ નીચે [illegible] અને [illegible] રોજ
પણ [illegible] હમારે [illegible] આવી [illegible] અને [illegible]

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૭૪૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ ૭", ૧ શી. ૧-૦૬
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાનદાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

ખારેક, હળદર (ફાંગા), સુકા લાલ મરચા, [illegible], સુકા [illegible] ([illegible]), [illegible] વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. [illegible] અને [illegible] બજાર ભાવ, [illegible] નહીં. [illegible] બજાર અને [illegible] મોસમ [illegible] છે [illegible] અને [illegible] ઉપર પુરૂં ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પસંદ કરી મોકલીશું.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંજા ૫મી મે ૧૯૬૧ના આવશે અને
કરાંચી થઈ મુંબઈ જવા ૧૦મી મે ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૬૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૬-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "હશમત."

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપીંગ, મુસાફરી, વીમામાં અને [illegible] [illegible]
હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઈ પણ ભાગની [illegible] [illegible] [illegible] માટે મુસાફરી કરવા પેર [illegible] અમારી [illegible] બુકીંગ કરો
ઈન્કમ, [illegible], [illegible], [illegible], અકસ્માત, [illegible], [illegible] વીમા અને [illegible] આપીએ છીએ.
[illegible], પાસપોર્ટ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] તેમજ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સલાહ આપીએ છીએ.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] અને [illegible] [illegible] કંપની [illegible] પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone. 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mension,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, [illegible] [illegible] ભાવે ખરીદી શકશો. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કેબીનેટ—

[illegible] હમારી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] અને વેપાર [illegible] વધારો.

L. MISTRY
81 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

LIBRARY
15 MAY 1961

Indian Opinio

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 18—Vol. LIX.

Friday, 12th May, 1961

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOUR CENTS

STAY-AT-HOME PLAN

Contact Supports Call

THE non-racial fortnightly "Contact" has given its support to the stay-at home call at the end of May made by the National Action Council.

In an editorial entitled 'Stay At Home', "Contact," (May 4, 1961) states:

Mr. Nelson Mandela, speaking for the All African National Council of the Pietermaritzburg conference has called for Union-wide peaceful demonstrations at the end of May against apartheid.

On this day all of the oppressed people and their friends are asked to stay at home and not to go to work.

"Contact" gives its full support to this call.

In the past we have had differences with Mr Mandela and even today we do not identify ourselves with everything that he stands for. But that is not the point.

The point is this: that Mr Mandela's Council has successfully taken the initiative against the vile system of apartheid.

A year ago, in March, 1960, that initiative was taken by the Pan-Africanist Congress.

At that time we had differences with the policies of the PAC, which we never tried to hide. But when they courageously stood up and defied apartheid we praised them and gave them all the support we were able to give.

Since then the way has been open for other organisations to take the initiative against the government, but until the Pietermaritzburg conference no movement actually succeeded in doing so. If a movement had succeeded we would probably have supported it.

Now that Mr Mandela and his Council have succeeded in creating the base for a successful campaign, it is, in our view, the duty of all democrats to give them their full support.

INDIAN PAPER'S REACTIONS TO TREASON VERDICT

INCREASED BRUTALITY CAN BE EXPECTED

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail) The political struggle of the non-European people might receive a fillip as a consequence of the treason trial judgment "but the Government answer will doubtless be increased brutality." This is the view of the influential daily *The Hindu* of Madras on the Treason Trial Verdict. The paper states that while the judgment is a landmark no improvement in the behaviour of the Government can be expected. "The law will be further modified to suit the requirements of *apartheid* and the powers of the judiciary might be curtailed even more drastically." *The Hindu* adds: "To the three man Tribunal must go the thanks of all those who believe in the rule of law."

The following is the full comment of *The Hindu* on the Treason Trial and the Verdict:—

The South African Government have suffered a stunning defeat. Though it was at Pretoria that a three-judge Tribunal has found 28 persons not guilty of plotting the overthrow of the Government with a view to establishing a Communist regime, the "treason" trial has achieved notoriety all over the civilised world as the "Johannesburg trial." The story began on December 5, 1956. A hundred and forty Africans, Indians and Coloureds were arrested by the Special Branch Police. Soon the number swelled to 156. Chief Luthuli was among those arrested. Charged with treason the accused were brought to trial in a Johannesburg cemetery. Like animals they were placed in a wire enclosure. After preliminary examinations had gone on for more than a year ninety-two people were taken to Pretoria and the regular trial began on August 1, 1958. Chief Luthuli had to be discharged. In due course even the 92 had to be reduced to a mere twenty eight. The accused and their families were put to untold trouble and a wave of sympathy for them passed all over the world. "Evidence" was let in to show that these men were Communists. In South Africa this term means anybody who advocates political reform and objects to *apartheid*. Clearly the Government hoped that by using this term they could enlist the sympathies of countries like Britain and the U.S. In the U.S. South, for instance, the handful of white extremists dubs everybody a Communist who advocates the end of racial segregation. But the South African Government did not succeed in their purpose. Funds were collected by Europeans for the defence of the accused and for providing relief to their families. And now comes the historic judgment. The fantastic nature of the accusations levelled against the patriots has been revealed completely. The South African Congress no doubt believes in a change of Government but it is neither Communist-infiltrated nor wedded to violence. It believes in moderation, even though moderation is becoming increasingly impossible in the face of Verwoerd's unrelenting application of *apartheid* to all walks of life in unhappy South Africa.

The judgment serves to show that the Nationalist Party has not yet succeeded in packing the judiciary as completely as it has succeeded in filling the security forces with its men. The process, however, is going on and the non-Boer European element is being excluded from all these branches of the public service. The sinister secret society of the Boers, known as the Broederbond, pervades the public life of South Africa as completely as the Nazi Party dominated Germany in its heyday. The fact that few witnesses would come forward to testify on behalf of the accused, because they were afraid of reprisals, tended to make a mockery of the whole proceedings. In a police State the accused do not have the rights which similarly placed individuals have in countries enjoying liberal democracy. Despite very severe handicaps, the accused have all put up with persecution with great fortitude. All of them have now been released. It only proves how false the accusations levelled against them were.

The present situation in South Africa, as Bishop Reeves has pointed out, is such that 'the laws prescribe where Africans

(Continued on page 139)

ANTI-GOAN SANCTIONS MODIFIED

NEW DELHI (By Mail)

RESUMPTION of limited trade with the Portuguese possessions as part of the Government's policy of liberalisation was announced by Prime Minister Nehru in the Lok Sabha recently.

Mr. Nehru, who made a statement in reply to a call attention notice by Mr. Naushir Bharucha regarding the proposed lifting of ban on trade with Goa, called it a "variation of the policy to some extent and not an abandonment of the old policy."

Mr. Nehru said that for some years a certain policy of economic sanctions had been pursued and after full examination and consultation with most of the people concerned, particularly the people of Goa, it had been decided to modify that policy.

In reply to Mr. Hem Barua, Mr. Nehru said that he imagined that this new policy would reduce smuggling, apart from the other steps which they had taken to check smuggling.

Indian Opinion

Private Bag, Durban,
Telephone: Mount Edgecombe 30,
Telegram and Cable: "GANDHI,"

FRIDAY, 12TH MAY, 1961

A Fallacious Conclusion

NO sooner does some non white person in some part of Africa commit violence upon the person of a white person than do the white lords of Africa rush in with the observation that the black people of Africa are not yet ready to govern in their own country. Referring to the murder of a white woman in Kenya recently a South African daily wrote: "Violence and savagery have always lurked just below the surface of life in Africa. When they emerge a bestiality is displayed that is often so loathsome and primitive as to be incomprehensible to the Western European mind." There can, of course, never be any justification for violence but the logic and reasonableness of such conclusions as the foregoing are questionable. It would seem that violence and bestiality abhor more when committed by non whites in Africa than when committed by whites in Europe. While not defending violence we should like to point out that on trial at the moment in Palestine is a product of Western Christian civilisation. We can assert confidently that nothing has been done in Africa either in the past or at the present time—the Congo and Angola included—which can match in sheer bestiality and barbarity the things for which Eichmann is being tried. In the case of the African "savage" it can be pleaded that he has not yet enjoyed the benefits of Western civilisation but what can be pleaded in defence of the atrocities of the Nazis in Germany and the Fascists in Italy?

The whole history of European civilisation is one long record of violence, an unending catalogue of war in which there has been much bestiality and barbarity. The countries of Europe still have on their conscience the colossal barbarity of the slave trade and the slave system of labour. One has only to read the works of Sir Harry Johnstone to discover to what depths of savagery the civilised people of Europe sank when dealing with their slaves. One has only to read the official records of the nature of the vengeance which the British exacted in India after the Mutiny of 1857 to discover that savagery is not the monopoly of primitive and uncivilised peoples. And what of Sharpeville and Langa, and now Angola? We point out that these things not because we defend bestiality but we do so lest it be believed that it is something new evolved by the non white people of Africa in recent times. It is not, and it is unreasonable to question the capacity of a people to govern themselves on the basis of isolated incidents.

> *In the degree in which a nature is pure from murder or readiness for murder, in that degree will it be free from the "regime" from which it suffers.*
>
> —Tolstoy.

TAGORE AS A PATRIOT

By
S. K. GUPTA

May 8, 1961, marked the hundredth anniversary of the birth of Rabindranath Tagore. The occasion was marked in different parts of the world in a variety of ways. In the following article the writer discusses Tagore as a patriot.

RABINDRANATH TAGORE occupies a unique position in modern India. He was born into a family in which he could experience national life at its very fullest and finest. His grandfather, Dwarkanath Tagore, was a great patron of art and learning, and a great friend of Raja Ram Mohan Roy. His father, the Maharshi, was a great social reformer. Another member was a pioneer of the revival of Indian painting. His rich intellectual inheritance from his great ancestors combined with his talents to make him into a versatile and comprehensive genius that rose to rare heights of distinction as a poet, dramatist, artist, composer, educationist, social reformer, humanist and patriot.

While writing came naturally to Tagore, its source and inspiration always sprang from the spirit of man and message of our Maker to the whole human race. And as he grew older he became convinced that only in freedom and social justice could the message of God be understood properly. This realisation remained, throughout his life, the driving force in his approach to cultural, social, educational and political problems of India.

Tagore was an out-and-out patriot. His conception of freedom was for every class, every religion, irrespective of race or sex. That was why in the earlier period of India's struggle for freedom, and particularly during the violent phase of the agitation against the partition of Bengal, he [illegible] ally himself with the [illegible] movement. He firmly believed that the structure of India's independence would be built on sand if it did not also work for the eradication of social injustices within society, such as untouchability, child marriage, denial of women's rights and the like.

This deficiency in the national movement was remedied when Mahatma Gandhi and Jawaharlal Nehru joined the Indian National Congress. With the passing of the direction of the political movement into their hands Tagore felt assured that his dream and vision of a free India would be realised, and the people would be able to "seek our own inheritance, and with it buy our true place in the world." Accordingly, he became an enthusiastic supporter of the Congress, without formally joining it, and lent the tremendous and magnetic power of his pen and voice to help it. His prophetic judgment did not let him down. Only now are we beginning to appreciate that the inheritance that we have been able to find under the two leaders has enabled us to buy our true place in the world.

Although the poet gave expression to his political convictions largely through the pen, his patriotism found an outlet in other and more formal acts also. His lead in agitation against the partition of Bengal, his attack on the Delhi Durbar which brought forth official reprimands, his renunciation of knighthood, as a protest against the Jallianwalla Bagh tragedy and his spirited reply to Miss Rathbone's attack on Nehru and the Congress during the last war are only some of the many illustrations of his patriotism in action.

His greatest contribution to the national movement was, however, made through innumerable writings, both in prose and verse, and songs which stirred the blood of the people as no other man's did. To quote a few typical illustrations: in his patriotic novel "Gora," his hero declares:—

"Today I am really an Indian. In me there is no longer any opposition between Hindu, Mussalman and Christian. Today every caste in India is my caste! Today give me the *mantram* (hymn) of that Deity who belongs to all, Hindu, Mussalman, Christian and Brahmo alike—He who is not merely the God of the Hindus, but who is the God of India Herself."

And, in his special message to the "Fighters for Freedom" he beckoned:—

"Come, young nations,
Proclaim the fight for freedom,
Raise up the banner of
invincible faith,
Build bridges with your life
across the
Gaping earth-blasted by hatred,
And march forward."

(Continued in next page)

19 MAY 1961

Well-Known Public Worker Dies

(Contributed)

PIETERMARITZBURG sustained a grievous loss in the sudden and untimely death of one of its most distinguished personalities, the late Mr. G. D. Soni. This tragic event took place on the evening of the 21st April 1961.

Gopaulji Damji Soni was born in Pietermaritzburg 46 years ago. He was the proprietor of a pioneer Jeweller's and Watchmaker's business, established in the early days by his father, D. K. Soni.

From an early age, the late Mr Soni took a very keen interest in all matters concerning the public life of the community. He was held in very high esteem by every section of the community. He was a man of the highest integrity and his many acts of charity endeared him to hundreds of the poor and needy. He possessed that rare attribute, not given to many, humility. Even at that early age, he occupied many responsible positions, thrust upon him by a grateful community.

It would be extremely difficult to enumerate them all here. However, this tribute will not be complete, if some reference is not made to some phases of his public activity.

The late Mr. Soni was President of the Gujarati Vedic Society since its inception in the year 1947. It was largely as a result of his personal efforts that a modern English school was erected by this Society some two years ago. Mr. Soni was a Trustee of this school. This educational institution stands as a permanent monument to his labours.

Not long ago, the Pietermaritzburg Hindu Crematorium, a modern structure, perhaps one of the finest in the Province, was built to serve the needs of the community. Mr. Soni was largely responsible for the completion of this project. He was the President of the Crematorium Committee. The Veda Dharma Sabha is, perhaps, one of the premier Hindu institutions in Pietermaritzburg. The late Mr. Soni took a very keen interest in the promotion of this institution's activities. He was a trustee of the Sabha for many years. The Deepavali Centre Society of Pietermaritzburg was another institution which benefitted as a result of Mr Soni's sacrifice. He was a Patron of this Society.

Mr. Soni was a keen sportsman, his chief interest being tennis. He was the first President of the Midlands Indian Lawn Tennis Association and represented this body on the Provincial Association.

He was a Treasurer of the Pietermaritzburg Indian Centenary Committee and a Trustee of the Indian Educational and Scholarship Trust.

These are a few among the manifold activities that the late Mr Soni interested himself in. His death removes from the public scene an individual of outstanding qualities, of outstanding merit.

The funeral which took place on Saturday afternoon, was attended by one of the largest crowds ever seen in Pietermaritzburg. At the crematorium moving tributes were paid to his memory by Messrs S. R. Naidoo, C. Ranjogopaul, P. L. Lalloo, Dr. M. M. Motala, M. G. Naidoo, M. Sewpaul and John L. Sucebhand.

A prayer meeting, to pay respectful homage to the memory of Mr Soni, was organised on Sunday at the Gujarati Vedic Hall, by some of the leading public institutions in Pietermaritzburg. A very large and representative gathering attended.

The community is the poorer for the passing away of this noble son. May God grant him eternal rest. He leaves behind his sorrowing wife, six sons and three daughters to mourn their irreparable loss.

AGRICULTURAL 'VARSITY

MADRAS (By Mail)

AN agricultural university is proposed to be established at Coimbatore with the Agricultural College there as the nucleus.

An official committee recently set up by the Madras Government, has gone into the subject and has prepared a scheme for it. The details of the scheme have been forwarded to the Government of India.

The committee, it is learnt, has recommended that the proposed university should be located at Coimbatore, where the existence of an upgraded Agricultural College provides suitable facilities, and that it should be put in charge of all agricultural research stations in various parts of the State.

The university, if it comes into being, will be a functional one, entrusted with agricultural education and research without the direct responsibility of the Government. It will be one of the four or five such universities envisaged for the whole country.

Tagore As A Patriot

(Continued from previous page)

Mention must also be made of his famous song "Jana-Gana-Mana-Adhinayaka" (Morning Song of India) which has been adopted as the national anthem of the country. Nothing could be a more fitting tribute to and acknowledgment of his high patriotism. The song is not a pedantic eulogy in praise of the country, nor an appeal to narrow nationalist sentiments, but a homage and an invocation to the "ruler of the minds of all people." The complete song consists of five stanzas. The first stanza which has been adopted by the Defence Forces and is usually sung on ceremonial occasions reads as follows in English:

Thou art the ruler of the
minds of all people,
Thou Dispenser of India's
destiny.
Thy name rouses the hearts
of the Punjab, Sind, Gujrat
and Maratha, of Dravid,
Orissa and Bengal,
It echoes in the hills of the
Vindhyas and Himalayas,
Mingles in the Music of
Jamuna and Ganga,
And is chanted by the waves
of the Indian Sea.
They pray for Thy blessings
and sing Thy praise,
Thou Dispenser of India's
destiny,
Victory, Victory, Victory to
Thee.

Tagore was a prince among men whose patriotism was inspired by the highest and purest ideals of humanity. These defied tenets of modern nationalism and man-made frontiers. His ideal of a free India, and indeed for the rest of the world, has been beautifully and lyrically expressed in the following lines of Gitanjali:

"Where the mind is without fear and the head is held high;
Where the knowledge is free;
Where the world has not been broken up into fragments by narrow domestic walls;
Where words come out from the depth of truth;
Where tireless striving stretches its arms towards perfection;
Where the clear stream of reason has not lost its way into the dreary desert sand of dead habit;
Where mind is led forward by thee into ever-widening thought and action,
Into that heaven of freedom, my Father, let my country awake."

Nehru Urges Indo-Pak Friendship

NEW DELHI (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU said here recently that the relation between India and Pakistan was one of closeness from geographical, historical, cultural and linguistic points of view. He added that there were differences of course, "but that should not take away from their essential background and similarities."

Mr. Nehru was inaugurating the three-day cultural Conference attended by about 40 delegates from Pakistan including writers, poets, historians, painters, artists, professors and research scholars.

Mr. Nehru warned against adopting the cold war attitude in approaching Indo-Pakistan problems and characterised it as a total approach all over the world that solved no problem.

The Prime Minister called upon the writers and other people in the cultural field to give the right lead "even if politicians behaved as misbehaved" and there was great argument and controversy on the political level. It had pained him to find that sometimes the language used in dealing with problems between India and Pakistan was not becoming of India or Pakistan. The writers and others could play an important part in stressing the importance of using language and modes of thought and action which were closely conditioned by the absence of friendliness towards each country.

Indian Paper's Reactions To Treason Verdict

(*Continued from front page*)

may work, what work they may do, what wages they are to be paid, to what schools they may send their children, what kind of education their children may receive, in what place they may live, when they may travel." Police powers are practically unrestricted and it is therefore, not surprising that trials like the one in Johannesburg Persons should have been initiated,

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 25 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—36/6. Other models from 29/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above but 17 Jewels—43/6.

A. I. AGENCIES First Floor, No. 109/113, His Majesty's Building, Eloff Street, or P. O. Box 9479, Johannesburg. Stocks limited, order immediately.

GROSSLY DISPROPORTIONATE BURDEN OF SACRIFICE ON NON-WHITES

GROUP AREAS IN CAPE TOWN

From RACE RELATIONS NEWS May 1961

LIKE so many other group areas proclamations, the recent one for the southern suburbs of Cape Town imposes a grossly disproportionate burden of sacrifice on the non-White people. In general, the pattern is that they will be required to leave the gracious suburbs on the mountain slopes, and the lovely Constantia valley, to move out to the sandy wastes of the Cape Flats where, as yet, many of the services necessary for civilized living are lacking.

It will be remembered that, in terms of the proclamations issued in 1957 and 1958, the entire Table Mountain area, including the Atlantic coast suburbs, was reserved for Whites, as were also the major portions of Goodwood, Vasco, Parow, Bellville and Kuils River. Malays were allowed to retain the Malay Quarter on the slopes of Signal Hill, and the Kensington area to the south of the main road to the interior, which includes the evil slum of Windermere, was allocated to Coloured people. In general, however, the scheme was that the Coloured should settle on the Cape Flats. Two undeveloped stretches of ground in the Flats were set aside for Indians.

The whole of Cape Town has now been zoned, the future of the central city area, Epping Village and the Black River area of Rondebosch having yet to be decided.

The proclamation of February 10, 1961, deals with the large area stretching from Salt River in the north down to Retreat, and from Hout Bay in the west across to Zeekoe Vlei. With the exception only of the Battswood area, which the Coloured people will retain, and a small stretch of land adjoining Athlone township, the entire region west of the Cape Flats railway line is allocated to Whites. The White group will also retain Ottery, and land around Zeekoe and Ronde Vleis has been assigned to them.

The new areas allocated to the Coloured people are Battswood, land to the south of Athlone, and the Retreat/Lotus River Estate area, including Princess Vlei and Little Princess Vlei.

Varying dates were set within which disqualified persons will have to move. In a few parts where there are especially large numbers of such persons no date was fixed, the areas being demarcated for future White or future Coloured ownership. These dates will, however, fall away when the 1961 Group Areas Amendment Bill becomes law. Then, after an initial period of a year, the Minister of the Interior will be able to give three months' notice to occupiers of residential premises, and twelve months' notice to occupiers of business premises.

Numbers Affected By The Proclamations

The Group Areas Development Board indicated in 1958 that 3,000 properties were affected by the proclamation of the previous year. Approximately 16,000 persons were probably involved, nearly all non-White.

According to information given in the Assembly by the Deputy Minister of the Interior on 7th March, 1961, the following numbers of persons were affected by the proclamations of 1958 and 1961:

	1958	1961
Whites	1,629	5,442
Coloured	34,604	46,644
Asian	1,511	2,147
	37,944	52,233

Probable totals, then, are about 7,371 Whites, 54,148 Coloured and 4,658 Asians.

The Deputy Minister said that his figures were based on the 1951 census. Since 1951, he added, many people had moved in consequence of permit control and the eradication of slum conditions. But, of course, as against this the population has grown in the past ten years.

At the time of writing (March 1961), the Group Areas Development Board did not know how many people would have to move. Its officials were engaged in examining documents in the Deeds Office, and thereafter intended making house to house visits to the proclaimed areas.

Assuming, however, that the figures given above are approximately correct, this would mean that 2.6 per cent of the present White population of the metropolitan area of Cape Town are affected, as against 51.0 per cent of the Asians and 25.7 per cent of the Coloured people.

It would seem that the Minister's figures in respect of the Asians are too low. Nearly all of the 5,134 of them in the metropolitan area will eventually have to move their homes.

Housing Schemes For Coloured People

At the end of September 1960 the Cape Town City Council had provided about 10,000 dwellings for Coloured people, while the Divisional Council of the Cape had built 3,729. These authorities stated that about another 15,000 dwellings were needed for the rehousing of families living in pondokkies in these areas alone.

Besides these, very large numbers of Coloured families had built their own homes. The Cape Flats Distress Association had provided 336 dwellings at Retreat.

The municipal houses vary enormously in standard. Some of them at Athlone, are good. Others, for example recently erected new houses off Prince George Drive, Retreat (west of Ronde Vlei), while admittedly intended for the lower income groups are dreary in the extreme. Most of the new houses contain four dwelling units, there are no interior walls, and the plots are covered with loose sand.

The Group Areas Development Board in Cape Town, in co-operation with the National Housing Commission, is providing a "token" scheme of 150 good detached houses at Duinefontein. It handles exchanges of properties that have become necessary as the result of the group areas proclamations.

Increased funds have been offered by the National Housing Commission to the Cape Town City Council on the condition that the latter will allocate 70 per cent of the houses thus erected to persons displaced under the Group Areas Act.

Housing schemes for Coloured people at present in progress or being planned include the following:

1. The City Council is to build 5,200 dwellings at Bonteheuwel (east of Athlone), for people of the lower income groups.
2. It is extending the Factreton scheme in the Kensington area.
3. The Garden Cities Utility Company is planning a new town to be established at Bellville South to cater for between 12,000 and 15,000 people.
4. Extensions to the Bishop Lavis Township are being planned by the Citizens' Housing League.
5. Parow municipality intends providing a housing scheme to the south of the area.
6. Goodwood municipality will build 12,000 dwellings at Elsies River, and the Government will provide another 14,000 there.
7. The Gelda housing scheme in the Retreat area is to be extended.
8. The Garden Cities Utility Company is planning two projects, also to be established in the Retreat area.
9. The Divisional Council of the Cape is considering providing a small scheme for fishermen at Hout Bay.

In general, the local authorities are catering for people of the lower income groups, while the utility companies are providing better dwellings to be sold on a hire-purchase basis. People who wish to build for themselves may apply for individual loans from the National Housing Commission.

So far as can be ascertained, no authority is planning a housing scheme for the Indians who will be displaced under the group areas proclamations.

According to the Provincial Education Department and the Cape School Board, Coloured people will be permitted to continue making use of educational institutions in areas now zoned for Whites for as long as these institutions are needed. The same will apply to religious institutions.

Schools are, however, being provided in the new housing areas, thus those in the White areas will gradually fall into disuse.

During the past two decades, in the area of the Cape School Board, the educational authorities have been catching up on the backlog as well as catering for the natural increase in the population. In 1946 there were some 15,000 Coloured children in the 7 to 13 age group who could not be admitted to schools in this area; by February 1959 this figure had been reduced to about 2,300.

General Conclusions

The new and extensive housing projects are, of course, to be welcomed, for thousands of Coloured families are living in pondokkies in the bush, or in tenement house in the city.

Some of these projects are excellent; but the low standard of the newer letting schemes gives

(Continued on page 142)

AYURVEDIC SYSTEM OF MEDICINE

By ASHUTOSH MAJUMDAR

(Though neglected and discouraged during India's subjection to foreign rule, the Ayurvedic and Unani systems of medicine in India are still popular and they attend to more than 80 per cent of the needs of the people, particularly in the rural areas. A study of Ayurveda reveals that as far back as the Vedic period, treatises were written on medicine, anatomy, gynaecology and surgery. The human body was dissected and attempts made to understand the functions of important organs. About the beginning of the Christian era Ayurveda had reached its zenith and had spread far and wide influencing deeply the systems of medicine in Egypt, Greece, Rome and Arabia. Naturally the system, with so rich a fund of experience and still popular in the country, was bound to receive attention from the Indian Government. Recently a committee to assess and evaluate the present status of Ayurvedic system of medicine was appointed by the Government of India under the Chairmanship of Dr. K. N. Udupa.)

AYURVEDA is a compound of two Sanskrit words, "Ayur" and "Veda," which imply respectively Life and Science. So Ayurveda literally means the 'Science of Life.' The expression as defined in the texts is used in a wide sense and means the science or art of understanding and preserving life. Broadly speaking it is divided into two sections: preventive medicine and hygiene and curative medicine and surgery.

Its origin dates back to Vedic times. We find mention in the Vedas of the Tridhatu or Tridosh theory, and several other forms of treatment current to the present day. The great works of Charak and Sushruta which were compiled in the pre-Buddhistic period had eight divisions of Ayurvedic medicine and surgery, which are enumerated in "Sushruta Samhita" as "Shalya"—Surgery and Midwifery; "Shalakya"—Surgery of eye, ear, nose and throat; "Kayachikitsa"—Practice of medicine including materia medica, health and hygiene; "Bhutavidya"—Treatment of mental diseases including so-called obsession; "Kaumarabhritya"—Treatment of children; "Agadtantra"—Treatment of all poisons including snake bite, rabies, etc; "Rasayana"—General treatment for the restoration of health and attainment of longevity, including preventive medicines; "Vajeekaran" Sexual hygiene and treatment of sexual diseases.

At first there were two schools—the school of physicians and the school of surgeons. It was after a time that specialisation took place. Out of the eight divisions which came into vogue, six have counterparts in the Western system of medicine and surgery. But the specialisation in the last two subjects as "Rasayana" and "Vajeekarana," the importance of which is just coming into prominence, goes to the credit of Ayurveda.

Surgical Instruments

Modern surgical instruments were known to the Ayurvedic doctors of ancient times. When we turn over the chapters in Sushruta and Baghbhata, and such other works on surgical instrumentology, we note with astonishment that the classification and description of the instruments are so accurate that there is no mistaking the fact that the ancients had invented them. They divided them into "Yantras" or non-cutting instruments and "Shastras" or cutting instruments. The former were divided into six groups, each group consisting of numerous kinds of instruments named according to the mechanical principles on which they worked. The cutting instruments were equally many. Besides these there were needles, splints, knives and other instruments for operation. Various surgical operations also—major and minor—have been described in ancient works. These include Laparotomy, Lithotomy, Amputation, Embryotomy and Trephining. Various kinds of bandaging too have been described by Sushruta.

There are some works on Toxicology still existing in South India. In Malabar I found some very useful and valuable works on animal, vegetable and mineral poisons and their treatment. On sexology too, there are quite a number of works in Ayurveda.

There was a time when in India, not only every physician but also every learned scholar had a clear grasp of anatomy and physiology. We find a lot of discussion on anatomy in the Vedas. There is no doubt that the discourses are very crude but occasionally we find an anatomical truth unknown even to the West.

A physician or surgeon could not practise without having dissected a human body. Charak says that only he who understood human anatomy clearly was able to dive deep into the functions of the human body and he alone could be called a master of Ayurveda. Sushruta says "you must not depend on books alone for knowing the body, dissect the human body and dispel your doubts."

Theory Of Tridosh

The Ayurvedic Physician believes that all physiological functions are controlled by three principles—"Vayu" or the motive or dynamic principle, "Pitta" or the principle of heat generation and "Kapha" or the principle of cooling or preserving the body.

"Vayu" is in fact the principle of motion and multiplication. It is born with the first cell, which when impregnated with life begins to divide and becomes gradually organised through an inherent force. This force is known as "Vayu"—the vital force (or cell force). It creates blood vessels, lymphatics and nerves and pervades a complex organism. The inherent force manifests itself later on in higher evolution as nerve structures and as nerve force. The original meaning of "Vayu" is not nerve force but cell force. Wherever there is a living cell, there must be this cell force. A man, for instance, grows a tumour. It becomes gradually organised. Blood vessels grow into it, nerves spread in it gradually. If it comes in contact with a hard substance, a bony growth takes place on it. It is the cell force or rather correlated cell force or vital force which guides all these processes. This is "Vayu." Hence "Vayu" is not wind or gas as some people suppose it to be.

"Vayu" according to Charak is the force that holds all the functions of the body in equilibrium. It manifests itself in different nerve centres that carry sensation, control motion, digestion, circulation and glandular activities. It acts also in the processes of intellection and feeling. Such a conception of "Vayu" is not incompatible with any of the teachings of modern physiology.

Pitta, the second principle, generates and keeps up the heat of the body. It manifests itself in different forms and in different chemical activities—mainly digestion and assimilation. It prepares the material to be absorbed, metabolises the nourishment that is absorbed into the body. It keeps up the equilibrium of heat and combustion and on the mental side prepares the field for the perception of the light stimuli. The Ayurvedists believe that at the end of the retina a chemical process takes place by which the image is imprinted for the time being on the white surface. In Western physiology, it is the photo-chemical substance. We call it "Alochak Pitta." The metabolism that occurs in the skin and muscles is also attributed to Pitta. In one word it is the substance "Fire"—as the ancients called it, guiding all the metabolic activities of the body.

"Kapha," the cooling or preservative acts like water in the water jacket of the internal combustion engine. It keeps the body cool by giving normal secretions which are preservative. It always keeps secreting a cooling or mucous substance in the mouth, in the respiratory passage, in the eyes, in the stomach and in the joints. Wherever there is friction and wherever there is heat production there is the principle manifesting itself in the secretion of preservative fluids.

When one of these principles is disturbed—for instance "Vayu," the subject finds that there is either general nervous debility or high nervous tremor. In the first case he feels himself weak and waning. He finds his digestion below par. He finds his general and mental activity getting low. He is a case of neurasthenia or nervous debility. The Ayurvedists call it "Vayu Kshaya" (the waning of "Vayu") or a case where the normal function of "Vayu" is below par. Take another case—say one of Hysteria. A woman gets violent contractions of the muscles of her hands and feet. She gets cramps. She gets fits. These are all manifestations of "Vayuvriddhi" (the hyper functioning of Vayu). In such a case the normal functions are seem-times so accentuated that the patient is able to hear the doctor coming even from hundred yards away.

When "Pitta" is disturbed, what happens? The subject feels heat all over the body; he feels burning sensation in his eyes and in his hands and feet. His digestion is upset. He would be secreting a greater quantity of acid in the stomach than is necessary, and also a larger amount of bile.

In the whole system there would be evidence of over-functioning of "Pitta" and consequently increased combustion creating greater hunger and thirst. Usually, the Ayurvedic Physician instead of treating this or that symptom treat the damaged principle. They try to bring about an equilibrium of that principle in the body.

Take another instance. A man catches cold. What happens? He finds his nasal mucous membranes secreting more than is necessary. The mouth is full of saliva. The stomach does not function properly and becomes full of mucous. The joints become stiff with increased synovia. These are all manifestations of "Kapha" accentuated. He is treated with medicines which will have a direct effect on that principle and the symptoms at once disappear.

Ayurvedic Materia Medica

The whole of Ayurvedic Materia Medica depends on this theory. When it is said that a substance is "Vayu Nashak" it means that whenever there is hyper-functioning of "Vayu," it will reduce it and make it return to its normal state. If it is said that a substance is "Pitta-ghna" it does not mean that it kills bile or the digestive secretions. It means that it reduces the higher functioning of Pitta and naturally the equilibrium is established. There are many other pharmacological ideas expressed in such terms.

The Ayurvedic Physicians are capable of combining the indigenous drugs according to definite rules and applying them for the cure of diseases. Take for example "Sahasraputi Lochu" (iron burnt a thousand times). It is so light that it floats in water and is non-magnetic. It does not produce constipation and is freely used by Ayurvedic Physicians even when the liver is congested. "Makardhwaja" is chemically sulphide of mercury but clinically vastly superior to it. It never produces salivation. Modern chemistry fails to explain why natural salycilate is more effective than the synthetical preparation, why Beech-wood creosote is more suitable than the corresponding coal-tar preparation, and why natural mineral waters are vastly superior to their exact chemical equivalents. Who does not know that substances having the same chemical composition differ widely in function. Alcohol from wheat, rice and grapes has the same composition but possesses different properties. The efficacy of Ayurvedic medicines does not lie in any single "wonder drug" but in the principle of combination of various drugs and in the prescription of proper dosage.—(From "March of India", January, 1961.)

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.
Garlic 25lb pocket at 6c lb.
Also Africans' long handle brooms R. 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal,

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barkly Arcade
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1654

Grossly Disproportionate Burden Of Sacrifice On Non-Whites

(Continued from page 140)

more for concrete. Admittedly these dwellings are much better than pondokkies, nevertheless it seems possible that new slum conditions may develop.

There is a very great deal to be done in regard to the provision of services. So far, for example, there is no sewerage system in the whole Retreat area. Many of the streets in the Coloured townships are mere sand tracks.

While welcoming the housing schemes, one must point out that the Group Areas Act was not necessary for the provision of these, and deprecate in the strongest possible terms the heartless uprooting of so many Coloured families from pleasant suburbs where they have lived for generations.

It should also once again be stressed that as the Coloured, Indian and African townships are very far out from the centre of the city, these people are involved in high transport costs and long and tiring journeys to work.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE BIG MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (ger.) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see — to-day 1 [illegible]
PUSUM PADAM & KALAIYA you will be proud to buy 3 0
FILM FARE A magazine stars from heaven to earth 3 0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and use [illegible]
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 0
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see [illegible] 6
FASHION FOR FUTURE: INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Cholis Pattern Book, (Easy Diagrams to cut and make your own at picture designs 6 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular 1 6
DAILY DIARY in Hindi and English with every good-wisher 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay [illegible]
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAMAGREE Pure best sanagri from Holy Land of India 5 0
THARI LOTAS Real Indian design made in India ... 65 0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures each 25 0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHARTAHL in pairs special for Kirtans, Bhajan etc. 25 0
DHOLAK'S for special weddings, Holi Bhajan £8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £5 10 0
HARMONIUM best make Reeds Flute £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £23 10 0
Divine Service. Flute of all designs 2/6, 4/6, 6/6
Side Playing 15/-, 25/-, and 31/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS
HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last 26 0
MY INDIA a book of great people with dignity 24 0
YOGA for health. A sound mind you will have with this book 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 2 0
HATIM THAI a story book believe it or not 12 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it 12 6
"INDIAN DELIGHTS" our Indian women's gift 19 0
CURRIES OF INDIA what a spice taste 7 6
BAHAJANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6
MODERN MARRIAGE a booklet every young man and woman 14 0
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.
PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

Phone 835 6786 P. O. Box 1546.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year

LATEST SHIPMENT IN

Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments Sequins, Diamonties & Trimmings Muradabadiwares & Fancy Goods

We specially cater for Hawkers and Traders

When Next In Town It Will Pay You To Visit

A. K. HOOSEN & SONS,

IMPORTERS—WHOLESALERS

116 Queen St, (HOOSEN'S BLDGS) Durban

Write For Our Price List

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	Rs.50
The Unmarried Widow	40c
The Spell Of Aphrodite	40c
Some Inner Fury	40c
War And Peace	40c
The Whirlwind	40c
The Voice Of God And Other Stories	40c
Kadambari	40c
Keeping Fit	40c
Nectar In Sieve	40c
He Who Rides A Tiger	40c

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

Books For Sale

Towards New Education—M. K. Gandhi	25c
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	25c
What Is Wrong With Indian Economic Life —D V. K. R. V. Rao	35c
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C Kumarappa	25c

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	45c
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	R1.00
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	R1 50
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1951-52)	50c
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswani	35c
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	75c
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	20c
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Fads—Stanley Powell	50c
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	R2,30
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A	R1,40
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	25c
FAMOUS PARSIS	75c
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	R2.50
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	75
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krishnadas	R1,25

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	15c
Public Finance	20c
Eminent Americans	75c
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	25c
Gandhian Techniques in the Modern World —By Pyarelal	15c
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	10c
My Dear Child—Gandhiji	38c
My Religion—Gandhiji	50c
Story Of The Bible—S. K. George	85c
Key to Health—Gandhi	15c
At the Feet of Bapu—Chandwala	85c
Preparation For Science—R. B. Gregg	25c
Bapu My Mother—Manubehn	15c
Nature Cure	20c
Diet and Diet Reform—Gandhiji	50c
Gleanings—Mira	15c
Selections from Gandhi—N. Bose	R1,00
Bhoodan Yajna	20c
An Atheist With Gandhi—Gora G Rao	20c
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	15c
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	25

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

fifty years ago...

May 1911

NATAL CANE GROWERS DISCUSS SHORTAGE OF LABOUR

(From The Indian Opinion, May 13, 1911)

AT a meeting of the Natal Sugar Association, held in Durban on the 9th instant, the report of the Labour Committee which contains the following recommendations, was considered:—

That all engagements to labour made with natives and Indians should be in the form of contracts, made before a magistrate, a J.P., a commissioner of oaths, a commissioned officer of police, or some other person appointed by the Government.

That any native, being unable to pay any claim for money, &c., shall on judgment being given against him, be apprenticed by the magistrate to any person the magistrate may at his discretion allot him. The rate of wages to be fixed by the magistrate and the length of apprenticeship to be equal to the amount of the debt, with costs. Any native may apprentice his child or ward, being under 18 years of age, for any term not exceeding three years.

That a native labour association be formed in Natal, and it is suggested that the working of such a bureau might be undertaken by the Indian Immigration Trust Board.

Indian Labour

1. That we should be careful even, and, if possible, we have to be reindentured for a term of from three to five years. We should all agree on a standard wage. In case of reindenture to owner, owner to be allowed to make the best possible terms.

2. In the case of Indians coming from another estate to re-indenture, there to be offered a less wage, to be agreed on by this Association.

This will stop recruiting from estate to your own estate and we would suggest the wage to be not more than 25s. with single ration, or with double rations the wage to be not more than 22s. 6d. i.e. for Indians coming from estates to re-indenture.

Mr. Gundelfinger thought a great principle had been suggested in regard to the formation of a native labour bureau, and referred to the W.N.L.A. and the Rhodesian Labour Association, and the large work which was done by these Associations. Referring to indentured Indians in the Province, he said that the greater part of them would remain here, and he suggested that they should be more employed in task labour, and offered inducements to a greater amount of work during a working day than was at present the case. He believed that by these means the value of the indentured Indians in the Province could be increased by 20 per cent.

The Chairman said that on many estates Indians were offered inducements to do extra work. Other influences were, however, working to assist them. Arrangements were now being made with a certain number of Indians to grow cane for the sugar mills, whilst many were re-indenturing at the present time, having recognised that it was impossible to grow mealies on the coast and make it pay. One could not hurry these things. The W.N.L.A. took many years before it was properly established. They could not do the same in a few months.

The Chairman moved that the report be approved, and that it be referred back to the sub-Committee to draft proposals for the establishment of a bureau. He pointed out that they had a promise from Mr. Smuts that he would send down 300 boys from Nyasaland as a trial, and there were other schemes afoot, with which there was danger of clashing so he said this was the best way of dealing with the matter. There was no doubt there was a shortage of labour, and small farmers especially were feeling the removal of the "lobola" for it had meant that many of the natives had moved into the locations.

Mr. Gundelfinger moved, as an amendment to the Chairman's proposal: "This meeting hereby receives the report of the special Committee, and records its opinion that it would be in the best interests of the sugar industry of Natal that a Labour Association be formed such Association to include, if possible, the tea, wattle, mining and other various manufacturing industries, and that it be left to the General Committee of this Association to take the necessary steps to bring about the formation of such labour Association."

Mr. F. Addison seconded and, upon being put to the meeting, the amendment was carried.

LENASIA TOWNSHIP - FOURTEEN BUSINESS AND FLAT SITES FOR INDIANS ONLY

We shall conduct an important sale of stands in the Proclaimed Group Area set aside for Indians in Johannesburg. The sale will be held at our Salesrooms, 111 Fox St on WEDNESDAY, MAY 17th at 11 a.m. at which time we shall offer Seven Freehold Business Stands being Nos 156/157/158/159/160/161/162 and Seven Freehold Flat sites being Nos 117/118/124/125/130/131/135. These stands are the best situated Business and Flat sites in the area, being adjacent to the Railway Station and are in that section where every residential stand has been sold. Considerable development in Lenasia and the adjoining Township of Lenasia Extension No 1 is now taking place. Easy terms of payment, with immediate transfer to the purchaser. Further details from the Auctioneers.

RICHARD R. CURRIE (PTY) LIMITED

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	55c	each	F.O.R. DURBAN
1 "	R1-05	"	"
2 "	R2-00	"	"
3 "	R3-50	"	"
4 "	R4-50	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

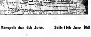

S.S Kampala due 6th June. Sails 11th June 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	R 235.50
Second " " " "	R 157.0
Third Class with food	R 79 50
Third Class without food	R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "RARAMAT."

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 18—Vol.-LIX.
Friday,
12th May, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીએ હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*
પ્રેમનાં પાંદડાં ભારી
[illegible] [illegible] [illegible] ડાળી,
જીવન જતાં પાર નહિ,
કરામત કરે છે [illegible]
—રેવ. [illegible] કેરટ.

15 MAY 1961

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૮
તા. ૧૨ મે, ૧૯૬૧.
છુટક નકલ સેન્ટ ૪

દક્ષિણ આફ્રિકા છોડી જતાં બુદ્ધિમંતો

દક્ષિણ આફ્રિકાની પરિસ્થિતિ એટલી વણસી છે કે, ઘણાં ખરા બુદ્ધિમંતો, આ દેશ રાજદ્વારી કારણોને લઇ છોડી જાય છે. આ દેશની [illegible] સંચાલિત સરકારના અમલદારો સાથે તેઓ સંમત થતા નથી અથવા તો સરકારની ઇલાયદાપણાની નીતિને ખુલ્લી રીતે ટીકા કરી છે.

ધીમે ધીમે દેશની પરિસ્થિતિ એટલી કફોડી બનતી જાય છે કે થોડા વરસો હજુ એમજ ચાલે તો આ દેશના ઘણા ખરા બુદ્ધિમંતો અહીંથી ચાલ્યા જશે. જે ચાલ્યા ગયા છે તેઓમાંના ઘણા ખરાં જાણીતી વ્યક્તિઓ છે. જે ચાલ્યા ગયા છે તેઓના નામો નીચે આપ્યાં છે, અને જે યુનીવર્સીટી ઓફીસો ખાલી થયા છે તે ફેરિસ્ત આપીએ છીએ.

પ્રો. હગ્યુ ૫ આર્નોલ્ડ (બોટની—કેપટાઉન) નાઇરોબીની રોયલ કોલેજમાં બોટનીનો વિભાગ લેવા આ મહીને જશે;

પ્રો. એલ. એમ. થોમ્પસન (ઇતિહાસ—કેપટાઉન) યુનીવર્સીટી ઓફ કેલીફોર્નિયામાં જોડાયા છે;

પ્રો. જે. ફ્રાઇંગ (થિયોરીટીકલ ફીઝીક્સ—કેપટાઉન) ઇંગ્લાન્ડમાં આવેલી ઇમ્પીરીયલ કોલેજ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજીમાં જોડાવા ઉપડી ગયા છે;

પ્રો. ટી. બી. ડેવીસ (કમ્પેરેટીવ લૉ—કેપટાઉન) આવતા વર્ષે યુનીવર્સીટી ઓફ શીકાગોમાં જોડાવા ઉપડી જશે;

પ્રો. આર્થર કેપલ-સ્મીથ (ઇતિહાસ—નાટાલ) તેઓ હાલ કેનેડામાં છે;

પ્રો. ટી. ગોલ્ડમેન (સોશીઓલોજી—નાટાલ) તેઓ હાલ ઇંગ્લાન્ડમાં ભણાવે છે;

પ્રો. આર. ક્રુમ્પટન (સર્જરી—કેપટાઉન);

પ્રો. ડે. આર. હેલ (સાયકોલોજી—કેપટાઉન) તેઓ હાલ બ્રિટનમાં છે;

પ્રો. એલ. ગોડર (જ્યુઓલોજી—કેપટાઉન) તેઓ હાલમાં સેન્ટ એન્ડ્રુઝ કોલેજ, સ્કોટલેન્ડમાં છે;

પ્રો. સી. ડાર્ટ (સર્જરી—નાટાલ) તેઓ ન્યુયોર્ક માટે ઉપડી ગયા છે;

પ્રો. એ. ડુરાન્ટ (ફિઝીક્સ—નાટાલ) તેઓ કેનેડા જવાની તૈયારી કરી રહ્યા છે.

જે પ્રોફેસરો યુનીવર્સીટી ઓફ ધ વીટવોટર્સરેન્ડ છોડી ગયા છે તે નીચે મુજબ છે:

પ્રો. જે. એમ. હાઇસ્ટોપ (મેથેમેટીક્સ) તેઓ કેનેડા ઉપડી ગયા છે;

પ્રો. હગ્યુ એ હોઇઝ (એન્જીનીયરીંગ) તેઓ હાલ કેમ્બ્રીજ યુનીવર્સીટીમાં છે;

પ્રો. ઈ. ઇ. હેરીસ (ફીલોસોફી) તેઓ બ્રિટન ઉપડી ગયા છે;

પ્રો. જે. ગોલ્ડમેન (સોશીઓલોજી) તેઓ થોડાક વખત ઉપર ઘાના જવા ઉપડી ગયા છે;

પ્રો. એન. પી. મેકનલ્ટાયર (બોટની) તેઓ હાલ ટોરોન્ટોમાં છે;

પ્રો. જે. ઇ. રોબર્ટસ (રોમન—લૉ) તેઓ થોડાક વખતમાં કેનેડા જશે,

પ્રો. જે. ટી. કર્નીંગ (ડેન્ટીસ્ટ્રી) તેઓ હાલ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં છે.

સીનીઅર લેકચરરો

જે સીનીઅર લેકચરરો આ દેશ છોડી ગયા છે તેઓના નામ નીચે મુજબ છે.

ડૉ. બી. જે. વીકમેન્સ (કમ્પેરેટીવ—કેપટાઉન) તેઓ કેનેડાની માનીટોબા યુનીવર્સીટીમાં જોડાવા માટે ઓગસ્ટમાં ઉપડી જશે, મી. પી. એલ. ગોર્ડન (ફીઝીક્સ—કેપટાઉન) તેઓ ઇંગ્લાન્ડમાં, એટોમીક નોકરી સ્વીકારવા માટે ઇંગ્લાન્ડ ઉપડી ગયા છે. ડૉ. સી. ગીબર્ટ (સોશીઓલોજી—વીટ્સ) તેઓ હાલ આફ્રિકામાં ભણાવે છે. ડૉ. કમલ્યુ ઝી વેલ (અર્બન—વીટ્સ) તેઓ બ્રિટન જવા ઉપડી ગયા છે. ડૉ. એન. મેલ્લીષ (ઝુઓલોજી—વીટ્સ) તેઓ યુગાન્ડા ગયા છે. મી. ઝ. હાર્ટ (આર્કીટેક્ચર—વીટ્સ) તેઓ હાલ ઓસ્ટ્રેલીયામાં ભણાવે છે. મી. એમ. મોલ્ટન (હીસ્ટોરી—વીટ્સ) તેઓ લંડન યુનીવર્સીટીમાં જોડાયા છે. ડૉ. જે. ક્રટરી (કેમીસ્ટ્રી—વીટ્સ) તેઓ પીટસબર્ગમાં એસોસીએટ પ્રોફેસર તરીકે જોડાય છે. ડૉ. હેલ (સી. એસ. આઇ. આર.) તેઓ યેલમાં પ્રોફેસર ઓફ ફીઝીકલ કેમીસ્ટ્રી તરીકે જોડાયા છે. ડૉ. જે. બી. મારકુઆર (કેમીસ્ટ્રી—વીટ્સ) તેઓ યુ. એસ. એ. ગયા છે. ડૉ. એસ. બ્રેડેન (ફીઝીઓલોજી—વીટ્સ) તેઓ હાલ લંડનમાં છે. ડૉ. બી. કોહેન (ડેન્ટીસ્ટ્રી—વીટ્સ) તેઓ હાલ લંડન યુનીવર્સીટીમાં છે. ડૉ. સી. રે (કેમીસ્ટ્રી—નાટાલ), ડૉ. જે. વોલ્ફ (સાયકોલોજી—વીટ્સ) તેઓ યુ. એસ. એ.ની સ્ટેનફોર્ડ યુનીવર્સીટીમાં જોડાયા છે. ડૉ. એસ. એલ. ગીરલીંગ (ફીઝીક્સ—વીટ્સ), ડૉ. આર. સી. ડેવીસન (બોટની—વીટ્સ) તેઓ ઓસ્ટ્રેલીયા ગયા છે. ડૉ. બન્ટ (મિકેનીકલ એન્જીનીયરીંગ—વીટ્સ), ડૉ. સી. મેક્રેડી (મેડીસીન—કેપટાઉન) તેઓ યુ. એસ. એ. ઉપડી ગયા છે. ડૉ. ટી. રોબીન્સ (કેમીસ્ટ્રી—વીટ્સ) તેઓ એડીંબરા જવા ઉપડી ગયા છે.

આમાંના ઘણાં ખરાં દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીઓ છે.

સાયન્સ ગ્રેજ્યુએટ્સ

ડૉ. ફ્રુ ફીલીપ્સ—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, મી. જે. કાર્ટરાઇટ—બ્રિટન, ડૉ. પી. હાર્ટ—આલ્બર્ટ ટેમ્પલટન, ડૉ. એન. સ્ટીન—અમેરીકા, એટોમીક રીસર્ચ માટે; ડૉ. જે. લેક—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ડૉ. ગીલીન—અમેરીકા, મી. કમોરે—બ્રિટન, મીસીસ એલ. એરેટ—બ્રિટન, ડૉ. સ્ટેરલીન—કેનેડા; મી. જે. ચેમ્બર્સ અને મી. જી. હમલ્યુ રોબ્સ—ઓસ્ટ્રેલીયા, મી. વાય. એમ. રબીથ—બ્રિટન, મી. આર. પીબટ—લંડન; ડૉ. પી. માર્ટી—લંડન, ડૉ. જે. સી. ટી. ગ્રેન્ડ—ઓસ્ટ્રેલીયા, ડૉ. એમ. એલ. કાનો રસી—હાર્વર્ડ; મી. સેન્ટ લીજર—બ્રિટન, ડૉ. જેકોબ્સ—લંડન, ડૉ. જે. રેન્ડલીન અને ડૉ. રબીત તેઓ સી. એસ. આઇ. આર. સાથે હતા તેઓ બ્રિટન તરફ રવાના થયા છે. ડૉ. જે. જે. રેન્ડીસ—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, મી. પેઇન્ટર—બ્રિટન, ડૉ. ચાર્લ્સટન—એડીનબરો, મી. આર. રીડલીવ—બ્રિટન, મી. જે. ચેમ્બરી—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ડૉ. ક્રીમ—લંડન, ડૉ. જે. જે. ટીકર—બ્રિટન, ડૉ. એમ. બી. ગીલીલેન્ડ—મલાયા યુનીવર્સીટીમાં બોટનીના પ્રોફેસર, ડૉ. જેમ્સ સ્ટીવન—હાર્વર્ડ, ડૉ. માયકલ સ્ટીવન—ઓક્સફોર્ડ, ડૉ. એડીથ સ્ટીવન—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ

મી ડેવીડ ગોલ્ડ—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, મી. એમ. સીલબર્ગ—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ડૉ. સી. જે. ફ્રીડમન—લંડન, ડૉ. એમ. વેસાલ—ઇઝરાઇલ, ડૉ. બેનર—બ્રિટન, ડૉ. ટી. હેન્ડરસન—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, મી. આર. મેરર—બ્રિટન, ડૉ. બી. ફ્રાન્ઝીનર—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ડૉ. ફેલ્વેશન—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, ડૉ. એમ. આર્નોલ્ડ—ઓરગોન, ડૉ. ટી. એરવેકર—બ્રિટન.

ડૉક્ટરો

ડૉ. ટી. બી. મેકમરે જેઓ યુનીવર્સીટી ઓફ કેપટાઉનની મેડીકલ સ્કુલના મેમ્બર હતા તેઓ સીડની (ન્યુ સાઉથ વેલ્સ ઓસ્ટ્રેલીયા) જવા ઉપડી ગયા છે.

ડૉ. એસ. સી. જેન્સ તેઓ પણ ન્યુ સાઉથ વેલ્સની પ્રીન્સ હેનરી હોસ્પીટલ, (સીડની)માં જોડાયા છે.

ડૉ. ઇ. બી. હેકીંગ—તેઓ ટાસ્માનીઆ જવા ઉપડી ગયા છે. જોહાનીસબર્ગથી ડૉ. એસ. જોહાનસન અને ડૉ. ડેવીડ ઓપનહાઇમ ન્યુઝીલેન્ડ ઉપડી ગયા છે. ડૉ. ટોમી આર્નોલ્ડ ઓસ્ટ્રેલીયા જવા ઉપડી ગયા છે. ડૉ. ડેવીડ એક્સર ઇઝરાઇલ ગયા છે. ડૉ. મારીસ ફીનીઅર અમેરીકા ગયા છે. અને ડૉ. એમ. વીટકીન ઓસ્ટ્રેલીયા ગયા છે.

બીજા ઘણા ડોક્ટરો જવાની ઇચ્છામાં તૈયારી કરી રહ્યા છે.

આ દેશની ઇલાયદાપણાની નીતિને પરિણામે આવું થયું છે દેશની સ્થિતિ કેટલી વણસી છે તે ઉપરના અહેવાલથી જણાશે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૨ મે, ૧૯૬૧.

ભૂલભરેલો નિર્ણય

જ્યારે જ્યારે કોઈપણ બિન-ગોરી વ્યક્તિ આફ્રિકાની અંદર હિંસાત્મક પગલાં લઈ બેસે, ત્યારે ત્યારે આફ્રિકાના ગોરાઓ પોતાનો અભિપ્રાય આપવા દોડી જાય છે, અને કહેવા લાગે છે કે આફ્રિકાના કાળા માનવો પોતાનો દેશ ચલાવવા હજુ શક્તિમાન નથી. કેનીઆની અંદર એક ગોરી-બાઈનું ખૂન થતા એક દક્ષિણ આફ્રિકાનું દૈનિક છાપું લખે છે: "આફ્રિકાના જીવન ઓછાયા નીચે હંમેશા હિંસા અને જંગલિયાતપણું ઢંકાઈ રહ્યું છે. તે જ્યારે દેખાવ દે છે ત્યારે તે એટલો ક્રુર દેખાય છે કે તે પશ્ચિમી ગોરાઓને મન જંગલી અને કંટાળો આપનારું હોય છે." હિંસાના આવા ક્રુર પગલા સારા નથી, પરંતુ આવા જે પગલા લેવાય રહ્યા છે તે વિચારવા યોગ્ય છે. ગોરાઓની સરખામણીમાં આવા પગલા કેટલા નિષ્ઠુર છે તે તર્કને સ્થાન આપે છે. જ્યારે બિન-ગોરાઓ કોઈક હિંસાના પગલા લઈ બેસે ત્યારે યુરોપના ગોરાઓના હિંસક પગલાં કરતાં તે પગલું ગોરાઓને મન હંમેશા વધારે જંગલી દેખાય છે.

અમે હિંસાને ટેકો આપતા નથી યા તો બચાવ કરતાં નથી, પરંતુ અમે એ બતાવવા માંગીએ છીએ કે પેલેસ્ટાઈનમાં જે મુકદ્દમો હાલમાં ચાલી રહ્યો છે તે પશ્ચિમી ક્રીશ્ચીયન સંસ્કૃતિનું પ્રતિક છે. એ પશ્ચિમી ક્રીશ્ચીયન સંસ્કૃતિ છે એ વિચારતા હૃદય હચમચી જાય છે. અમે ભારપૂર્વક કહી શકીએ છીએ કે આફ્રિકામાં હાલ જે બન્યું છે—કોંગો અને અંગોલા સહિત—તે એઈકમનની જંગલિયાતપણાની અને ક્રુરતાની સરખામણી કંઈજ નથી. આફ્રિકનો વિષે બહુમા એમ કહી શકાય કે તેઓ, પશ્ચિમી તાલીમ જોઈએ એવી પામ્યા નથી, પરંતુ જર્મનીના નાઝી અને ઈટલીના ફાસીસ્ટોની ક્રુરતા વિષે શો બચાવ કરી શકાય?

આખો યુરોપીઅન સંસ્કૃતિનો ઈતિહાસ એ એક લાંબી નોંધ છે જેમાં હિંસા ભરી છે, અને જેમાં યુદ્ધોનો સંગ્રહ છે જેની અંદર પણ કેવળ ક્રુરતા અને જંગલિયાત ભર્યું છે. યુરોપના દેશોના મન ઉપર હજુપણ ગુલામીનો વેપાર અને એની ક્રુરતાનો છાપો છે. એ ગુલામી પ્રથા પણ એમના માનસ ઉપરથી હજી હટી નથી. સર હેનરી જોન્સટનના પુસ્તકો વાંચતા યુરોપના સંસ્કારી લોકો ગુલામોની બાબતમાં કેટલા નીચે ઉતર્યા હતા તે જણાશે. આ સિવાય ગુલામો ઉપર આ લોકોએ કેટલી ક્રુરતા વાપરી તે પણ એ પુસ્તક વાંચતા જણાશે. ભારતમાં ૧૮૫૭ના બળવા પછી બ્રીટીશ લોકોએ જે ક્રુરતા વાપરી હતી તેનો જોટો નથી. આવી ક્રુરતા આ દેશના જંગલી અને અસંસ્કારી લોકો વાપરી જાણતા નથી. આ સિવાય શાર્પવીલ, લાંગા અને અંગોલામાં જે ક્રુરતા વપરાય તેની સરખામણી કરો! અમે હિંસાનો બચાવ કરતાં નથી, આ તો દાખલા આપીએ છીએ. આવા એકલ દોકલ બનાવોને લઈ એમ કહેવું કે કાળા માનવો રાજ્ય કરવા સમર્થ નથી એ બીન-પાયાની વાત છે. એ લોકો જાગ્યા ત્યારથી સવાર સમજી સ્વતંત્ર બનવાના પ્રયાસો કરી રહ્યાં છે, એ એમનો હક છે.

'વિશુદ્ધ પ્રેમ'

ચં. હ. મહેતા

પ્રેમ એ જીવનનો આત્માનો સ્વભાવ છે. સૂર્યના પ્રકાશની માફક, તે સૌ કોઈના પ્રત્યે વહ્યા કરે છે. જ્યારે પ્રેમ એટલે સ્નેહ, સદ્ભાવ અને સત્સંગ, સૌ કોઈ પ્રત્યે આત્મીયતા એમ કહી શકાય. આવો પ્રેમ, આવી આત્મીયતા સૌ કોઈમાં એકાએક પ્રગટી નીકળતાં નથી. કેમકે સૌ કોઈ અખંડ માનવતા—પૂર્ણતાની સ્થિતિએ પહોંચેલ નથી. પણ એનો પ્રારંભ અને રાગથી શરૂઆત કરીને, આકુલ, વિકલ, પતિત, વ્યાકુલ, અવિનીત, પુનિત, સુનીત અને વિશ્વની ભાવનાઓથી પસાર થાય છે અને એમાએ તે તે-સંબંધો સ્વાર્પણનાં સરવાળો છે. તેઓ વિશુદ્ધ પ્રેમ, સાચી આત્મીયતા શું છે તે સમજી શકે છે અને એવો પ્રેમ, એવી આત્મીયતા ભર્યું જીવન જીવી શકે છે.

સામાન્ય રીતે, જેને પ્રેમ કહેવામાં આવે છે તે પ્રેમ નથી પણ એક અને બીજા શરીર વચ્ચેનું રાગાત્મક આકર્ષણ અથવા ગત જન્મના કોઈ રાગાત્મક સંબંધની યાદ છે. રાગાત્મક પ્રેમની સ્થિતિ ઘણી વખત દયાજનક બની જાય છે. તેમનાં પ્રેમપાત્ર બીજા કોઈને ચાહે એ તેઓ સહન કરી શકતાં નથી. એટલે તેઓ નથી એક બીજાને છોડી શકતાં કે નથી શાન્તિથી સાથે રહી શકતાં. પણ તેઓ માની લીધેલ પ્રેમને નામે અથડાયા કરે છે. પોતાનું પ્રેમપાત્ર પોતાનેજ ચાહે, પોતે જે રીતે અને જેટલું ચાહે છે તે રીતે અને તેટલું પોતાને ચાહે એમ તેઓ ઇચ્છે છે. આમ જો ન થાય તો તેઓનું જીવન દુઃખી દુઃખી બની જાય છે અને કદાચ અંદરથી એક બીજાને ધિક્કારવા લાગે છે. આવાં પ્રેમીઓ સ્વાર્થવૃત્તિથી જોડાયેલા હોય છે તો તે લગ્નસંબંધનું પરિણામ આપઘાત કે છુટાછેડામાં આવે છે. પણ જો તેઓ એકબીજાને સમજવા, સેવવા અને સહી લેવા શીખે છે તો તેઓ સાચા પ્રેમ, સાચી આત્મીયતા તરફ જરૂર વળે છે.

પ્રેમ એ જીવનનો, આત્માનો સ્વભાવ હોઈ દયારૂપે, કૃપારૂપે, પુત્રવાત્સલ્યરૂપે, ભક્તિરૂપે, મૈત્રીરૂપે, ક્ષમારૂપે, ત્યાગરૂપે, આત્મબલિદાનરૂપે પ્રગટ થાય છે. પ્રેમમાં ઈર્ષા; અદેખાઈ, આસક્તિ, સ્વાર્થ, મદ, ભય કે ચીંતાને સ્થાન હોતું નથી તે સૌ કોઈ પ્રત્યે વહે છે, અને જે કોઈ એ પ્રેમને આવકારે છે તેનામાં પણ તે શુદ્ધ પ્રેમને જાગ્રત કરે છે.

પ્રેમ એ આત્માનો, પરમાત્માનો સ્વભાવ છે એમ ઉપનિષદ પણ સાક્ષી પુરતાં કહે છે. રસો વૈ સઃ આ પ્રેમ આપણી પોતાની પશુતા, થોડી વખત સુધી જાય છે અને મનુષ્ય થોડી વાર સાચી માનવતામાં વસતો થઈ જાય છે. સાચે, કામને પ્રેમમાં બદલી નાંખવાની શરૂઆત મનુષ્યે પોતાના ઘરથી જ, પોતાના નજીકના સંબંધીઓથી કરવી જોઈએ પછી એ ધર્મને ધીમે ધીમે, પણ દ્રઢતાથી એટલું વધારવું જોઈએ કે તેમાં સૌ કોઈનો સમાવેશ થઈ જાય,' કે પોતે જીવનપ્રેમી બની જાય. અને જીવન અને પ્રેમ સૂર્ય અને તેના પ્રકાશની માફક એક થઈ જાય.

જેમ નિ:સ્વાર્થ મનુષ્ય સૌની સેવા કરે છે, જેમ દોષદ્રષ્ટિવાળો મનુષ્ય સૌમાં દોષો જુવે છે, જેમ કોઈ કરે છે તેમ હરકોઈ સહૃદયોથી સૌની સાથે વર્તવું જોઈએ. આત્મભાવ પ્રધાન મનુષ્યે સહજ રીતે સૌના બંધુ બનવું જોઈએ. આમ બને ત્યારે તે મનુષ્ય સહૃદયી છે એમ કહી શકાય.

પ્રેમ એ એક કુણી લાગણી નથી પણ એ મોટામાં મોટી શક્તિ છે, તે ઔષધિ અને કરીનો ઉપયોગ કરે છે ને જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં, શસ્ત્રક્રિયા પણ કરે છે. કેમ કે પ્રેમ એના ભેદઓનો વિચાર કરે છે,—ભેદઓનો વિચાર કરતો નથી. પ્રેમ સત્યની આંખે જુવે છે. અને મમતાભર્યો હાથે સ્પર્શ કરે છે. જીવન વ્યવહારના ચાલવાની ગાડીના એક પૈડું પ્રેમ છે અને બીજું પૈડું સત્ય છે, ને સમતોલતા બને એકની બરોબર ગમ્યમાં રહેલી છે.

સરઘસ કાઢવા બદલ

સોલી નાથીની ધરપકડ

રસ્ટેનબર્ગ, તા. ૮-૫-૬૧.

રસ્ટેનબર્ગ (ટ્રાન્સવાલ)ના રહેવાસી અને ટ્રાન્સવાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસના મંત્રી મી. સુલેમાન મોહમદ નાથીને ગઈ કાલે સરઘસ કાઢવા માટે પોલીસે ધરપકડ કરી છે. રસ્ટેનબર્ગમાં ગ્રુપ એરીયાના કાયદા સામે વિરોધ કરવા બોર્ડો અને કાર્ડોનું એક મોટું ટોળું સરઘસ કાઢી નીકળ્યું હતું. પોલીસે આ ટોળાના આગેવાન મી. સુલેમાન નાથીને વિખરાય જવા કહ્યું, પરંતુ મી. સુલેમાન નાથીને પકડયા પછી જ ટોળું વિખરાયું.

ત્યારબાદ ટોળાના થોડા માણસો જ્યાં આગળ ગ્રુપ એરીયા બોર્ડની સભા હતી ત્યાં ગયા અને સભામાં ભાગ લીધો. હોલમાં રેફરન્સ થયા પછી. પણ આ માણસો અંદર ગયા પછી ગોરાઓ સાથે પણ બેઠા.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પૃષ્ઠ ૧૪૧)

LIBRARY
15 MAY 59

શિક્ષણ મંત્રી વિરુદ્ધ શ્રી નહેરૂનો અભિપ્રાય

નવી દિલ્હી

વડા પ્રધાન યુનીવર્સીટીઓમાં પ્રવેશ આપવા પર અંકુશ મુકવાની તરફેણમાં નથી. તેમનો અભિપ્રાય માધ્યમિક કેળવણી પ્રધાનના મતની વિરુદ્ધ હોવાનું વિશ્વાસપાત્ર રીતે જણાવવા આવ્યું છે.

અગાઉ મેની શરૂઆતમાં શ્રી શ્રીમાળીએ પાર્લામેન્ટમાં એવો નિર્દેશ કર્યો હતો કે યુનીવર્સીટીઓને પ્રત્યેક વર્ષના વિદ્યાર્થીઓને દાખલ કરવાની ના પાડવાની ફરજ પડશે અને ભારત સરકાર યુનીવર્સીટીઓના એવા પગલાંની તરફેણ કરશે.

એમ જણાવ્યું છે કે નિયોજન પંચે તાજેતરમાં યોજેલી એક નાની સભામાં આ પ્રશ્ન નીકળ્યો હતો અને કેટલાક સભ્યોએ યુનીવર્સીટીઓમાં પ્રવેશ આપવા પર અંકુશ મુકવાની વિરુદ્ધ અભિપ્રાય દર્શાવ્યો હતો.

એમ જણાવ્યું છે કે વડા પ્રધાન પર એવી કડીવાળી અસર થઇ હતી કે ભારતમાં કેળવાયેલા માણસોની તંગી છે અને સરકાર યુવાનોને માટે શિક્ષણની સગવડ પૂરી ન પાડી શકે ત્યાં સુધી તેમને તેમનો અભ્યાસ, આગળ વધારતા અટકાવવા જોઇએ નહીં. સરકારે તેમને તેઓ સમાજને ઉપયોગી બને તેવી કોઇક કેવી તાલીમ આપવી જોઇએ અને તેમ ન કરી શકાય તો તેઓને આગળ વધવાની ફરજ પાડવી જોઇએ નહીં.

શ્રી નહેરૂ એ બાબતમાં સંમત થયાનું જણાવાય છે કે ત્રીજી યોજના દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓને કોલેજમાં પ્રવેશ આપવા પર કોઇ અંકુશ મુકવો જોઇએ નહીં.

ગોવામાં રાષ્ટ્રવાદીઓ મેદાને

બેલગામ: ગોવાના ગુપ્ત રાષ્ટ્રવાદીઓએ ગોવાની સરહદ પરના ચોકી-થાણા પર રાત્રે ઓચિંતું આક્રમણ કર્યું હતું અને તેને પરિણામે બેના મરણ નીપજ્યાં હતાં, એમ આઝાદ ગોમાંતક દળના એક પ્રવક્તાએ પી. ટી. આઇ.ને જણાવ્યું હતું.

ગોવાના પાટનગર પણજીની બરાબર સામે આવેલા નદીકાંઠા પરના મહત્વના આધાર ધામ બેટીમના મજબુત ચોકી પહેરાથી રક્ષાયેલ રહે છે એવા આર્યનફરી કિલ્લા પર પણ તેમણે રાત્રે સફળતાથી હુમલો કર્યો હતો, પરંતુ આ આક્રમણની વિગતો તાત્કાલિક મળતી નથી.

આ પહેલાં તા. ૨૨મી માર્ચે પ્રતિ-ગામના ચોકી-થાણા પર રાષ્ટ્રવાદીઓએ આક્રમણ કર્યું હતું. અને અગાઉથી હેરી-ચોકીદારોને કબજે કરવામાં તેઓ સફળ થયા હતા. ચોકીદારોએ મદદ મળે એવી આશાથી થોડીવાર પ્રતિકાર તો કર્યો પરંતુ તેમની ધારણા પ્રમાણે વધાર થઇ નહોતી.

અથડામણ દરમિયાન એક ફીરંગી ગોરો અધિકારી અને એક ગોવન માર્યા ગયા હતા અને બીજા બેને ઇજા થઇ હતી. રાષ્ટ્રવાદીઓએ દારૂગોળો, રાયફલ, પિસ્તોલો અને હાથગોળાનો તમામ જથ્થો કબજે કરી લીધો હતો અને એક સ્ટેશન વેગનમાં ચઢી બેસીને પલાયન થઇ ગયા હતા.

ગોવાની મુક્તિ માટેના પ્રયાસો કરવાની ગોવાના લોકોને હાકલ કરતી હજારો પત્રિકાઓ પણ વહેંચવામાં આવી હતી. આ પત્રિકાઓમાં 'આઝાદ ગોમાંતક દળ ઝીંદાબાદ' અને 'સાલાઝારનું પતન હો' એવાં સૂત્રો પોર્ટુગીઝ ભાષામાં છાપેલાં હતાં. પત્રિકાની સાથે દળના જાહેરનામાની નકલો પણ વહેંચવામાં આવી હતી.

ગોવન રાનડેને ફિરંગી ગોવન અધિકારીઓએ હાલમાં જેલમાં પૂરી છે. તેમણે ૧૯૫૫ના ઓક્ટોબરમાં આ જ થાણા પર હુમલો કર્યો હતો.

અસ્ત્ર–યુગ તરફ જઇ રહેલું ભારત

નવી દિલ્હી: લોકસભામાં એપ્રોપ્રીએશન બીલ પરની ચર્ચાનો જવાબ આપતાં ભારતના સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી મેનને ભારપૂર્વક એ વાતનું સમર્થન કર્યું હતું કે ભારતનું લશ્કર સૈન્ય સાધન અને શક્તિ વડે અમે તે વિદેશી આક્રમણ કે ઘુસણખોરીને પાછી હઠાવી શકે એમ છે.

ભારતની સંરક્ષણ નીતિ આગળ ધપી શકે એ રીતે ભારતનું સૈન્ય અગાઉ કરતા યે વધુ સુસજ્જિત છે.

ભારતમાં સરળતાથી દાખલ થઇ શકાશે નહિ અને ભારતની પ્રબળ દેશભક્તિની ભાવનાથી કદીપણ સામનો કરશે એવી ચીન પર જે છાપ છે તે આપણે જ આપણી સંરક્ષણશક્તિ વિશે શંકા ઉઠાવીને જુસ્સાને અને પ્રબળ વ્યક્તિત્વને તોડી નાંખીશુ તો એ કઠણ કહેવાશે.

હિમાલયની ગીરીમાળાઓમાં કોંગ્રેસની સ્થિતિ સંગીન છે ને સુરક્ષિત છે. ટેંક વિરોધી અને વિમાન વિરોધી તોપો તોપોની દેશને જે જરૂરિયાત છે તેનું ઉત્પાદન પણ દેશમાં થઇ રહ્યું છે એ ઉપરાંત સુપરસોનીક વિમાનનું પણ ઉત્પાદન શરૂ કરાય એવી શક્યતા છે. આપણી વૈજ્ઞાનિક સંશોધન અને લેબોરેટરીનો આભાર માનો કે સંરક્ષણ શસ્ત્રોના શસ્ત્રો સતત રીતે સુધરી રહ્યા છે ને દેશ એ બાબતમાં સ્વાવલંબી છે.

હવાઇહુમલા સામેનું રક્ષણ

શ્રી મેનને કુંઝરુને આ વિષય પર વધુ ધ્યાન ન કરવાની વિનંતિ કરી ને પુરા વિશ્વાસથી રક્ષણખાતાના તેમજ વિમાની સહાયિતા અંગે આગેના સંરક્ષણની વ્યવસ્થા અંગમાં ભારપૂર્વક કેટલીક વાતો કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે ભારત અસ્ત્ર યુગ તરફ જઇ રહ્યું છે અને ધરતી પરથી હવામાં, અને હવામાં ને હવામાંના અસ્ત્રો સંબંધે જે કાંઇ થતું હોય તે થઇ રહ્યું છે અને આપણા સાધનોથી જ એનું ઉત્પાદન થશે.

કોલંબોમાં ખાનગી શસ્ત્રો શરણે કરવાનો થયેલો હુકમ

કોલંબો: સિલોન સરકારે તામીલ બોલતા ઉત્તર પ્રાન્તમાં જેની જેની પાસે ખાનગી માલિકીના શસ્ત્રો હોય તે બધા શરણે કરી દેવાની અપીલ કરી હતી. એક સરકારી ચોકીદાર પર ગોળીબાર થવાના બનાવ પછી આ હુકમ અપાયો હતો.

ઉત્તર પ્રાંતમાં બે સ્થળે સરકારી ચોકીદારો પર પથ્થરબાજી થઇ હતી. મુલાઇત્તિવુ રસ્તે ટપાલ પેટીઓ અને કેબલો સળગાવી મુકવાના બનાવો બન્યા હતા. માર્ગો પર અંતરાયો ખડકેલા હોવાનું પણ સરકારી ચોકીદારોને માલુમ પડ્યું હતું.

પૂર્વ પ્રાંતમાં પથ્થરબાજીના બે બનાવ બન્યા હતા. તે અંગે બાર જણની ધરપકડ કરાઇ હતી. એજ દિવસે ઉત્તર પ્રાંતમાં એક જણની ટોળાને સરકારી ચોકીદારોએ વિખેર્યા હતા પરંતુ બંને પક્ષે કોઇને ઇજા થઇ નહોતી. શુક્ર અને શનિવારે અનેક બનાવોમાં સૈનિકોને શસ્ત્રોનો ઉપયોગ કરવો પડ્યો નહોતો. કોઇની ધરપકડ થઇ નથી.

કટોકટીની જાહેરાત થયા પછી વધુ ૭ આગેવાનોને અટકમાં લેવામાં આવ્યા છે. આમ અટકાયતીઓની કુલ સંખ્યા ૬૬ની થઇ છે.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે નીચેના વીમા લઇએ છીએ:—
આગ, દરીયાઇ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઇ રુસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૯૪૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૧૫ શાખાઓ કેવળ હિંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર
૧૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેવી કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો

વિવિધ વર્તમાન

હૃદયપરની શસ્ત્રક્રિયામાં સોવિયેટ તબીબોની સિદ્ધિ

મોસ્કો: ૩૨ વર્ષના ઉન્ના ગોર્બિનેવને જ્યારે હોસ્પિટલમાં લાવ્યો ત્યારે તેના હૃદયની ભાગમાં ધમનીમાં ચાર આંગળી પીનો દેખાવું માલમ પડ્યું હતું. મોસ્કો શહેરનો પીડાતો હતો, અને તેને મોસ્કોની તબીબી વિજ્ઞાન અકાદમીની શસ્ત્રક્રિયાની વિશનેવસ્કી ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં તાત્કાલિક લઇ જવામાં આવ્યો.

અકાદમિશિયન એ. એ. વિશનેવસ્કીની આગેવાની નીચે કેટલાક સર્જનો, નર્સો અને ઇન્સ્ટિટ્યુટના ચાલુ સ્ટાફે ઘણી ચાલાકીથી અદ્ભુત શસ્ત્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો. હૃદયના ચામડી ઉપરથી લાગેલી આખી ચામડીમાંથી ગાંઠની કરચો કાઢવામાં આવી.

આ અદ્ભુત ઓપરેશનમાં તેના માટે સોવિયેટ સંઘ અને પરદેશોમાંના ૭૫ વૈજ્ઞાનિકો આવ્યા હતા. તેમણે આ ઓપરેશન ખાસ ટેલીવિઝનના પડદા પર જોયું હતું.

પ્રો. એ. વિશનેવસ્કીએ આ અત્યંત કઠિન શસ્ત્રક્રિયાને ખૂબ હોશિયારી પૂર્વક પાર પાડી હતી અને રોગી સાજો થઇ ગયો હતો.

સીએરાલીઓન પર પ્રકટેલી આઝાદીની ઉષા

ફ્રીટાઉન, સીએરાલીઓન. ૧૫૦ વર્ષના બ્રિટિશ સામ્રાજ્યવાદી શાસન બાદ સીએરાલીઓનની પ્રજા માટે આઝાદીનો સૂર્ય ઊગ્યો હતો અને તેને બ્રિટિશ કોમનવેલ્થમાંના એક સ્વતંત્ર સાર્વભૌમ રાષ્ટ્ર તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. એક ૧૯મી સૈકાની શરૂઆતથી ગુલામી તરીકે આ પ્રજા માટે આજે પ્રાર્થનાનો દિન હતો આનંદિત ઉજવાયો. લોક ઉત્સાહ વચ્ચે સ્વર્ગ રચાયું હતું અને નવો ધ્વજ ચઢેલ ૨૭ના ૧૫૦ વર્ષ ૧૫૦૦૦ મુક્ત ગુલામો ધ્વજનો પ્રાર્થનાના ગીત ગાયું હતું. આ પ્રસંગે બ્રિટનની રાણીના પ્રતિનિધિ તરીકે ડ્યુક ઓફ કેન્ટ હાજર રહ્યા હતા.

લાઓસમાં સંયુક્ત સરકાર રચવાનું સૂચન

ફ્નોમપેન્હ. લાઓસના ડાબેરી પક્ષના આગેવાન અને શાહજાદા પ્રિન્સ સોવના ફૂમાએ મુક્ત યુદ્ધવિરામ માટે લાઓસમાં સંયુક્ત સરકારની રચના કરવા માટે અપીલ કરી હતી એમ ન્યુ ચાઇના ન્યૂઝ એજન્સીએ જણાવ્યું હતું. વીએન્ટાઇનના એક કેબલ મુજબ સત્તાવાર તરફથી યુદ્ધવિરામ અમલમાં આવે તે પહેલાંની પરિસ્થિતિનો લાભ લઇ લેવા નવા પ્રયાસ શરૂ કર્યો છે.

લાપત્તા બળવાખોર નેતાઓની તપાસ

પેરીસ: ફ્રાંસની સરકારે લાપત્તા બળવાખોર નેતાઓની શોધખોળ શરૂ કરી છે. બળવાખોરના નેતા મેજર સાલેના કેસ માટે ખાસ લશ્કરી અદાલતમાં આવી છે અને ચતુર્થ સભ્ય ડેલાંતર્દની છે. જનરલ સાલેને પેરીસની એક જેલમાં રાખવામાં આવ્યા છે. પોલીસે ૧૨૦ જેટલા સિવિલીઓને પકડ્યા છે. પોલીસે 'ફ્રેન્ચ-અલ્જીરીયા' બાબત પ્રત્યે સહાનુભૂતિ રાખનાર કેટલાઓના મકાનની જડતી લીધી હતી.

લાઓસમાં યુદ્ધ વિરામની તૈયારી

વીએન્ટીઅન: લાઓસના નાયબ વડા પ્રધાન શ્રી કુનીનોસાદને જણાવ્યું છે કે પાથેટલાઓના નેતા કેપ્ટન કોંગલીએ યુદ્ધવિરામની જાહેરાત કરતા ફરમાન બહાર પાડ્યું. તેમણે શાંતિની સલામતી માટે ખાત્રી આપી છે.

દક્ષિણ એન્ગોલાના કહેવાતા કાવતરાંના આગેવાનોની ધરપકડ

સીરગન: દક્ષિણ એન્ગોલાના 'હાપી જાબાત' પર આવેલા મહત્વ કેન્દ્ર એન્ગોલામાં વસતા બધા ગોરાઓની હત્યા કરવાના એક કાવતરાના આગેવાનોની સીરગીમાં સત્તાવાળાઓએ ધરપકડ કરી છે. સત્તાવાળાઓએ ન્યાયિક કાર્યવાહીએ સખત કર્યાં હતા.

અલ્જીરિયામાં ધડાકો

આલ્જીયર્સ: એક ધડાકો થતા આઠ વર્ષનો એક બાળક મૃત્યુ પામ્યો હતો. બ્રેગુલનો બનાવવા રચી રોકી હતી. મુસાફરીનો કોઇ તરકાસ મળ્યો નથી.

બે માળનું વિમાન બનાવવાની બ્રીટીશ પેઢીની વિચારણા

લંડન: બ્રિટનની આર્મસ્ટ્રોંગ વ્હીટવર્થ એરક્રાફ્ટ પેઢી ૮ મોટરગાડીઓ તથા ૩૨ ઉતારુઓ અથવા તો વિમાની તરીકે ૧૧૪ ઉતારુઓની બાબતમાં કરી શકે તેવા વિમાનનું ઉત્પાદન વિચારી રહી છે. આ વિમાન બે માળનું હશે અને નીચલા માળ પર મોટરગાડીઓ માટે ૫૮ ફુટ લાંબો અને ૧૯ ફુટ પહોળો વિભાગ રાખવામાં આવશે.

આ વિમાન મોટરગાડીઓ તથા ઉતારુઓ મળીને ૨૫,૦૦૦ રતલ બોજા સાથે કલાકના ૨૪૦ માઇલની ગતિથી એની સાથે વધારેમાં વધારે ૧૪૦ દરિયાઈ માઇલ જેટલું અને ૨૦,૦૦૦ રતલ બોજ સાથે ૪૨૦ દરિયાઈ માઇલ જેટલું અંતર કાપી શકશે. જ્યારે વિમાની ખાસ તરીકે ૨૦,૦૦૦ રતલ બોજ સાથે કલાકના ૨૭૦ માઇલની ગતિથી ૩૫૦ દરિયાઈ માઇલ જેટલું અંતર કાપી શકશે.

નવી જાતનું એલાર્મ કલોક

ન્યુયોર્ક: ઊંઘતા માણસને જગાડવા માટે ધીરે ધીરે વધતે અંતરે તેના ચહેરા પર પ્રકાશના અજવાળા મારતું એક નવી જાતનું એલાર્મ એક અમેરિકન કંપનીએ બનાવવા માંડ્યું છે. અને જો એ પ્રકાશના અજવાળાથી ઊંઘતો માણસ નહીં ઉઠે તો પાંચ મિનિટ બાદ સામાન્ય એલાર્મ કલોકની માફક તેની ઘંટડી વાગવા માંડે છે.

શોમ્બેને પ્રજાજનો-એજ ઘેર્યા છે

બ્રસેલ્સ:

કોંગોલીઝ બિરાદરાનાએ એક વાત પ્રગટ કરી જણાવ્યું છે કે કાતંગાના પ્રમુખ શોમ્બેની ધરપકડ કરવામાં આવી છે એ સમાચાર તદ્દન પાયા વગરના છે.

વાદીઓ જણાવાયું છે કે ખરી હકીકત એ છે કે કોંગોલી આગેવાનોની સભામાં પ્રશ્નો કેવા ઊભા આવ્યો નહિ એટલે લોકોએ જ શોમ્બેને કોંગોના પ્રશ્નનું નિરાકરણ કર્યા વિના નહિ જવા માટે રોકી રાખ્યા છે. પ્રમુખ શોમ્બે, હમણાં કોકીલ્હેટવીલમાં છે અને તેમનું જીવન જોખમમાં નથી. તેઓ કોકીલ્હેટવીલ ક્યારે છોડશે તે જાણવા મળતું નથી.

કોંગોલી આગેવાનોની પરિષદ ફરી શરૂ થઇ છે પણ પ્રમુખ શોમ્બે એમાં હાજર રહ્યા નથી.

કેદમાં જ છે

એલીઝાબેથવીલનો સંદેશો જણાવે છે કે પ્રમુખ શોમ્બે હજી કોકીલ્હેટવીલમાં કેદમાં જ અને તેમનો જામીન નક્કી કર્યા મુજબ કોંગોલીઝ પોલીસ આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે.

કતાંગા વિમાનના કપ્તાનની સાથે રેડિયો દ્વારા સંપર્ક સાધ્યા પછી આ સમાચાર મળ્યા છે તેમને વધુ આવતું વિમાન કોકીલ્હેટવીલમાં જ પડ્યું છે.

પ્રમુખ શોમ્બેએ કોંગોલીઝ આગેવાનોની ગોળમેજી પરિષદમાંથી ચાલી જવાનું જાહેર કર્યા બાદ પછી તેમને કોંગોલી સૈનિકોએ પકડ્યા હતા. પ્રમુખ શોમ્બે, તેમના વિદેશ મંત્રી અને કેટલાક સલાહકારો જ્યારે વિમાનમાં બેસવા જતા હતા ત્યારે તેમને પકડવામાં આવ્યા હતા.

શ્રી ટ્રાન્સવાલ હિંદુ સેવા સમાજ
(જોહાનીસબર્ગ)

ઉપરોક્ત સમાજની જાહેર સભા તા. ૨૧-૫-૬૧ના રવિવારે બપોરે ૨-૩૦ વાગે શ્રી ગાંધી હોલમાં નીચે જણાવેલા કામકાજ માટે મળશે. ત્યાં ટ્રાન્સવાલમાં વસતા દરેક સભ્યોને વેળાસર પધારવા ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

કામકાજ. (૧) મીનીટ્સ; (૨) સમાજના બંધારણની કલમ ૧૬મા સુધારો; (૩) આગ સમીતીના હિસાબની મંજુરી; (૪) પરચુરણ

ડી. જી. મીસ્ત્રી
પ્રમુખ
મગનભાઇ ભગુભાઇ,
ચેલીલાલ એમ મોદી
મંત્રીઓ.
ધી ટ્રાં. હિ. સે. સમાજ

રોયલ
હાથ વણાટનું જાણીતું જીન અને સતર.
[illegible] ખાતરી
★ સુવાળી જાતની
★ મજબૂત રંગો—સુંદર અને નમુના રૂપ
★ આધુનિક જમાનાને યોગ્ય ફેશન
તમામ એજન્સીઓમાં અને ઘેર ઘેર સ્ટોરોની દુકાનોમાં માલ મળે છે.
માત્ર લીસ્ટ—રજૂઆત—ગામડી ફરજ [illegible]
હોલસેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ:
એમ. યુસબ
યુસબજી બીલ્ડીંગ, ૭૯-૮૧ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૧૬ પો. બોક્ષ ૩૬૫૨,
૧૦૫ અને ૨૯ ચોરેસ "ગ્રાઇન્ડવાલ્ડ" એન્ડ. સા. બા

સજ્જન અને દુર્જનમાં ભેદ

"લહરિ"

મહાન્ સૂર્યને પણ કદી રાહુની છાયામાં આવવું પડે છે. તેજ પ્રમાણે સંસારના હિતમાં રતમાં રહેતા સંતજનોને પણ કદી દુષ્ટ સ્વભાવવાળા મનુષ્યોની કનડગત ભોગવવી પડે છે. અમુક અર્થમાં સૂર્ય, રાહુગ્રસ્ત થયેલો જણાય છે, તેમ દુર્જનોની [illegible] નીતિ થોડો સમય સફળ થતી જણાય છે.

લૌકિક દૃષ્ટિએ ભૂતલવાસીઓને જ સૂર્યગ્રહણનું દૃશ્ય નજરે પડે છે. વાસ્તવિક રીતે તો સૂર્ય અને રાહુનો કદી પણ સંયોગ નથી થતો; ત્યાં તો છાયા જેવું કશું જ નથી હોતું. તેજ પ્રમાણે સજ્જનોને, દુર્જનોનું વિષમ વર્તન ક્ષણિક રીતે મનને મુંઝવી, પણ આત્મજ્યોતિથી પ્રકાશિત આંતર વૃત્તિમાં તો કિંચિત્ માત્ર પણ ક્ષોભ નથી ઉપજાવતું. તેથી આપ આપ પણ તે વિષમતાને ઉપેક્ષિત કરી દે છે. અહિંસાનું પાલન મન, વચન, કર્મથી થાય ત્યારે જ આંતર બુદ્ધિના યથાર્થ પરિણામો અનુભવ મળી શકે છે. આમ સૌ કોઇ ન કરી શકે તેનું કારણ પ્રત્યેક મનુષ્યમાં ઓછી વધતી સાંપ્રદાયિકતાની માન્યતા રહેલી હોય છે. તેના વર્તુળમાં રહીને તેની પ્રવૃત્તિ થતી હોય છે. એથી જ આપણે એમ કહીએ કે અજ્ઞાની જ રહ્યો મર્યાદાના આધારને અહિંસામાં ઉપેક્ષિત લેખે છે. નીતિશાસ્ત્રમાં છ (અપવાદ) પણ હોય છે. હિંસામાં અપવાદ મનાય એવી જ રીતે વિદ્વાન મનાતી વ્યક્તિઓમાં પણ કેટલીક વિષમતા તો મળી જ આવશે. એટલે જ સામાન્ય કોટીના મનુષ્યમાં જાત જાતની અસંસ્કારિતા જોવામાં આવે એમાં નવાઈ નથી.

વિવેકી મનુષ્યે વિષમતામાં હંસક્ષીર ન્યાયનું આવા જ પ્રસંગોમાં અવલંબન કરવાનું હોય છે તે સાથે પોતામાં જે ત્રુટી છે કે નહિ તેનું ગંભીરતાથી નિરીક્ષણ કરીને જો હોય તો તેને દૂર કરવાની તક લેવી જોઈએ.

આમ દુર્જન મનુષ્યોનું વર્તન પણ સજ્જનોને તો મદદરૂપ જ બની રહે છે. જેમ સુવર્ણની પરીક્ષા (કસોટીના) પથ્થર વડે જ થઈ શકે છે. જેથી તે પથ્થર પણ નિરુપયોગી નથી મનાતો. તે જનોની આવશ્યકતા સ્વીકારીને સુવર્ણકાર ઉપયોગનો સંગ્રહ કરે છે.

વિધિનિયંતા પ્રભુને તો સજ્જન અને દુર્જન બંને સરખા જ હોય છે. એક તેને ભજે છે તેથી પ્રભુને કંઈ ખાસ લાભ નથી થતો, અને બીજો તેને નથી ભજતો તેથી પ્રભુને કંઈ વેર ભાવ નથી થતો. તે તો સદાય નિર્લેપ રહેવાનું જ કહે છે. 'નાદત્તે કસ્યચિત્પાપં નચૈવ સુકૃતં વિભુઃ' (ગીતા. અ. ૫) ઈશ્વર કોઈના પાપને ગ્રહણ કરતો નથી તેમજ પુણ્યને પણ (લેતો નથી.)

લોકવાણી પ્રસિદ્ધ છે કે 'જે કરશે તે ભરશે' એ આ સૂત્રનું જ સમર્થન કરે છે. એટલે દુર્જનોના દુર્વર્તનોની સજ્જનો ઉપેક્ષા કરે તેથી સજ્જનોનું તો આ લોક અને પરલોક ઉજળું થાય છે અને બીજી બાજુ દુર્જનો પોતાના હાથે જ પોતાની અધોગતિ માટે ખાડો ખોદતા હોય છે. આ લેખને સમજીને પોતાનું વર્તન સુધારવા સાવધ અને સાવચેતીનો પરિચય સતત રાખવાની સર્વ મનુષ્યોને આવશ્યકતા હોય છે.

ઇતિ ૐ તત્સત્

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને ઝાંપડે શી. ૩-૦
દેશક ગોરા કેર્ડ કાળા શી. ૩-૦

આ ઓફીસેથી મળશે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું ખરીદી, મોંઘું ખરચો, પસ્તાવો ટાળો.
અમારે ત્યાં નીચેની અજોડ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર રંગના અને બીજી અનેક જાતની સાડીઓ, ગીબ્સો પણ મળશે. બરમ સુતરાઉ [illegible], પુલોવર, કારડીગન, ચોળીઓ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.

બાળકો માટે. નાતાલના ઝભલા, ટોપી, ક્લોક, શૂઝ, સ્વેટર, ચડ્ડી, ફ્રોક, નેપકીન્સ, ડાયપર, પેટીકોટ, નાઈટીસ, [illegible], ટેબલ ક્લોથ, [illegible] વિ.

ઉત્તમ પ્રકારની ફ્લાવર્સ, રંગબેરંગી ફડીકા, તકીયા, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે માલ લેવા માટે [illegible], [illegible]

વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!

કમ્પાઉન્ડ સાથેનો: મામરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(મીણબાઈ માસ્તર બિલ્ડીંગ સામે)
૬૦ ના વાયન્ડોટ — [illegible] — પો. ઓ. [illegible]
માસ્તર બિલ્ડીંગ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

સીને કલાકારો રાષ્ટ્રની એકતા માટે સારો ફાળો આપી શકે

"કોઈ પણ દેશની કલા કે સંસ્કૃતિ ત્યારે જ વિકસી શકે જ્યારે દેશમાં સ્થિર વહીવટીતંત્ર હોય, જ્યારે દેશમાં એકતા હોય રાષ્ટ્રીય એકતા સાધવા અંગે કલાકારો–ખાસ કરીને સીનેકલાકારો વિશેષ રીતે ફાળો આપી શકે એમ છે" આમ શબ્દો શ્રીમતી ઇન્દીરા ગાંધીએ સેંટ્રલ સ્ટુડીઓના પટાંગણમાં સીનેકલાકારો અને લેખકોની રાષ્ટ્રીય એકતાના પ્રશ્ન અંગે મળેલી વિચારણા બેઠકી સમક્ષ ઉચ્ચાર્યા હતા.

તેમણે આગળ બોલતા કહ્યું હતું કે આજે આપણો દેશ આંતરિક અને બાહ્ય પ્રાંતવાદીતા, ભાષાવાદનો ભોગ બની રહ્યો છે. એકતાને જોખમમાં મૂકે એ રીતે સમાજ વિરોધી તત્વો કાર્ય કરી રહ્યા છે, ત્યારે જનતામાં રાષ્ટ્રીય એકતાની ભાવના જગાવવાની આવશ્યકતા પ્રત્યેક સમજદાર માનવી સમજી શકે. પરંતુ રાષ્ટ્રીય એકતાની ભાવના જગાવવાનું કાર્ય માત્ર નેતાઓનું કે માત્ર કલાનિકેતાઓનું જ નથી, હકીકતમાં એ કાર્ય માત્ર એક ચોક્કસ વર્ગ દ્વારા સાધી શકાય એમ છે જ નહીં. જ્યાં સુધી દરેક ભારતીયના દિલમાં એકતાની ભાવના નહીં જાગૃત થાય ત્યાં સુધી રાષ્ટ્રીય એકતા શક્ય નથી. જનતાના દિલ અને દિમાગને ઢંઢોળવા માટે સીનેમા એક ખુબ જ અસરકારક અને લોકપ્રિય માધ્યમ છે એનો કોણ ઇન્કાર કરી શકશે!

પૃથ્વીરાજ કપુર

આ અગાઉ રેલીના પ્રારંભમાં અગ્રણી અભિનેતા શ્રી બલરાજ સહાનીએ સ્વાગત પ્રવચન કરતા સર્વ ક્ષેત્ર ઉદ્યોગમાંની આપણી એકતા અને આ માધ્યમની ઉપયોગીતા પર ભાર મુક્યો હતો. ત્યારબાદ સભા સમક્ષ જાણીતા પ્રખ્યાતનામ કલાકાર પૃથ્વીરાજ કપુરે જણાવ્યું હતું કે દેશમાં કલાકારનું સ્થાન શરીરમાના આંખના સ્થાન જેવું છે. જેમ વેદના અને દર્દ થાય, રૂદન નયનો જ કરતાં હોય છે. તેમ રાષ્ટ્રની એકતા જોખમાય ત્યારે અરેરાટી કલાકારોના દિલમાં જ થતી હોય છે. આ રેલી એ બાબતનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે."

સોથી નાથીની ધરપકડ

(૧૩૮ પાનાનું અનુસંધાન)

આવી, ઘણી ચાલાક લાગી, પરંતુ પછી નહીં દેખાયું આવ્યું.

શ્રી. સુલેમાન નાથી મેજીસ્ટ્રેટ આગળ હાજર થતાં તેમને મેજીસ્ટ્રેટે બીન કાયદેસર સરઘસ કાઢવા બદલ ૧૦ રેન્ડનો દંડ યા તો ૧૦ દિવસની સજા કરી છે. શ્રી. નાથી એ દંડ ભરવા કરતાં જેલની પસંદગી કરી છે આમ સત્યાગ્રહનો પહેલો ઘા થઇ ચૂક્યો છે.

શિલ્પી હીરાધરને

(સોનેટ)

હીરા, ત્હારી તજ કલા હતી
કેવી ન્યારી!
શબ્દો નથી મુખ કને પ્રશંસા
જ કાજે;
તે પ્રાણ મૂર્તિ મહીં પૂર્ણ
પૂર્યો જણાયે,
શિલ્પી! ઉર્મિ પટના રક્ત
ભર્યું લાગે!
"અભિય હવે ન કરજે કલા
અન્ય સાથે,
આપેલા જીવન સુધી વ્રત,"
ધપ ઉચાર્યો.
'ના' સાંભળતા પુષ્પેશ્વર આવ્યો
આગળે,
શિલ્પે નીકે અહર્નીશ શીર
દે ઝુકાવ્યો!
ને હવા, કમાન રચના
અજૂર્પ જણાવે!
"હીરા વિના અધિક મોંઘા
નહ જાણે"
શિલ્પી! તને ત્વરિત યુક્તિએ
બ્હાર કાઢ્યો!
ને તેં કલા સરસ આપવી
પ્રાણ ખોયો!
જીવનને તજ કલા તણું
મૂલ્ય આંક્યું!
આત્મા તજી, અમરતામાં કલા
અમર આવ્યું
'ગઝલકાર'

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા જાતના ગાલચ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, [illegible] અને પુરૂષો માટે તમામ જાતના ઉત્તમ જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બાળકો માટે–સુટ્સ, [illegible], [illegible], [illegible], નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે પધારો [illegible]
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૦૮૬ — બોક્સ ૬૭૭૪.

હિંદના સમાચારો

તા ૯-૫-૧૯૬૧.

સાચી માનવતાની સુગંધ

વડોદરાના રેલવે સ્ટેશન પર ૬ અકસ્માતમાં એમની અજાણી બાળકોઈ વ્યક્તિ ગુજરી જાય અને એની અંતિમ વિધિ કરવા કોઈ તૈયાર થતું નહીં ત્યારે સત્તાવાળાઓ એમની રીતે કામ કરી લેતા. તેથી સામાન્ય મધ્યમ વર્ગના અને વડોદરામાં ઉછરેલા ધંધો કરતા શ્રી જયસિંહ અગરવાળનું દિલ બળ્યું અને તેમણે ૧૦૧ લાશોની અંતિમવિધિ ન થાય ત્યાં સુધી પાઘ ન ઉતારવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.

તા. ૨૪મીએ ૧૦૧મી લાશની અંતિમવિધિ કરવાનું કામ સોંપતાં તેમણે આ લાશની નનામી ગરબા–બાજા મંડળ સાથે કાઢીને તેની અંતિમ વિધિ કરી પોતાની મનોકામના પૂરી કરી હતી અને પૂરા કામ ચાલુ રાખવાનો નિર્ણય કર્યો હતો.

તેમણે ૧૧ વર્ષના ગાળા દરમિયાન ૧૦૧ બીનવારસી લાશોની અંતિમ વિધિ કરીને સામાન્ય વર્ગના માનવીના દિલમાં કેવી માનવતા અને વિશાળ દિલની ભાવના વસે છે એની પ્રતીતિ કરી બતાવી છે.

રૂા. ૩૩ લાખની જોગવાઈ

અમદાવાદ. ગામડાંના રક્ષણ માટેના ગ્રામસેવક દળની અને તેના માટેના તાલીમ કેંદ્રોની યોજના પ્લાન સ્કીમ તરીકે ચાલુ રાખવા ગુજરાત રાજ્ય સરકારે નિર્ણય લીધો છે.

આ યોજનાને ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં સમાવેશ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે અને તેને કૃષિ ઉત્પાદન વિભાગમાં મૂકવામાં આવનાર છે.

ગ્રામસેવક દળના તાલીમ કેન્દ્રોને માટે રૂા. ૩૨ લાખ ૯૯ હજારની રકમની જોગવાઈ સામૂહિક વિકાસ કાર્યક્રમ યોજનામાંથી કરીને તેને કૃષિ ઉત્પાદન વિભાગમાં મૂકવામાં આવેલ છે. ગ્રામસેવક દળ ગુજરાત રાજ્યને ગામડે ગામડે રચવામાં આવનાર છે.

રશિયાથી પાંચ લાખ ઘડીઆળોની આયાત

નવી દિલ્હી. વિદેશથી ઘડીઆળોની આયાત કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો છે. આ પરિસ્થિતિમાં રશિયા જાતેથી ભારત સરકાર પાંચ લાખ ઘડીઆળોની આયાત કરશે તેથી ભારતમાં જે ઘડીઆળની અછત છે તે ઓછી થશે. સ્ટેટ ટ્રેડીંગ કોરપોરેશન દ્વારા થનારી આ ઘડીઆળોની આયાત માટેની ગુણવત્તાની ખાસ ગણત્રીમાં ન ફેરવી ગ્રાહક લેતા ભારતીય દુકાનોમાં કરવામાં આવશે.

નિકાસ વધારવાના એક પગલા રૂપે સ્ટેટ ટ્રેડીંગ કોરપોરેશન યુરોપ ખાતે એક ઓફીસ ખોલશે એવા સમાચાર મળી રહ્યા છે. અત્યાર સુધી કોરપોરેશન મોટા ભાગે સામ્યવાદી જુથના દેશો સાથે વ્યાપાર કરતી હતી. આ ઓફીસ ખુલતાં મુક્ત દેશો સાથેના વ્યાપારની દિશામાં પ્રથમ પગલું ભર્યું ગણાશે.

ઉતારૂઓ માટે ફરતી નીસરણી

નવી દિલ્હી. ઉતારૂઓની હેરફેરમાં સગવડતા માટે દિલ્હીના મુખ્ય રેલવે સ્ટેશનના પ્લેટફોર્મ પર બે અઠવાડિયાના ગાળામાં ફરતી નીસરણી ગોઠવવામાં આવી છે. આ નિસરણી 'નોર્ધન' રેલવેના ઇજનેરોએ દેશમાં મળતી વસ્તુઓમાંથી તૈયાર કરી છે. રૂા. ૧૫ હજારને ખર્ચે બંધાયેલ અને ૧૪॥ ફુટ લાંબી આ નિસરણી દર કલાકે ૬,૫૦૦ ઉતારૂઓની હેરફેર કરી શકશે.

આ પ્રોજેક્ટના ઘડવૈયા શ્રી એ. લોહરીએ જણાવ્યું કે, આ નીસરણીની કામગીરીને કેવી સફળતા મળે છે તે જોયા બાદ મોટા રેલવે સ્ટેશનો પર આવી બીજી નીસરણીઓ મૂકાશે.

સચેતન રંગભૂમિને મોટી ગ્રાન્ટ આપો

અમદાવાદ: કેન્દ્ર સરકારના વિજ્ઞાનીક સંશોધન અને સાંસ્કૃતિક બાબતો ખાતાના પ્રધાન શ્રી હુમાયુન કબીરે ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાને એક પત્ર લખી ગુજરાતની સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિના વિકાસ માટે સચેતન રંગભૂમિ સંસ્થાને દસ હજાર રૂપીયાની ગ્રાંટ આપવી જોઈએ એમ જણાવ્યું છે.

જે સંસ્થાને ગ્રાંટ મળે તેણે વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા [illegible] જુદા જુદા નાટકોના શો એ ભજવવા એવી યોજનામાં શરત રખાશે. ગુજરાત સરકાર આ માટે યોગ્ય સંસ્થાની તપાસ કરી રહી હોવાનું જાણવા મળ્યું છે.

અમેરીકાના ઉપ પ્રમુખ હીંદ આવશે?

નવી દિલ્હી: અમેરીકાના ઉપ પ્રમુખ શ્રી જોનસન અગ્નિ એશીઆના તેમના પ્રવાસ વેળા ભારતની મુલાકાત લે એમ માહિતગાર વર્તુળમાંથી જાણવા મળે છે. એમના અગ્નિ એશીઆના પ્રવાસની તારીખ વિષે કંઈ ચોક્કસ જાણવાનું મળતું નથી.

દલાઈલામા પાછળ ભારતે ખર્ચેલા રૂા. ૬॥ લાખ

નવી દિલ્હી: લોકસભાની બેઠકમાં પ્રશ્નોત્તરી વેળા વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું હતું કે દલાઈ લામા અને તેમના રસાલા પાછળ ૧૦-૬૧ના માર્ચની ૩૧મી તારીખ સુધી ભારત સરકારને રૂ. ૬,૬૬,૭૭૨નો ખર્ચ થયો છે અને અત્યાર સુધીમાં આશરે આવા ૧૪૦૦ તિબેટીઓને મહીસુર રાજ્યના પેરીયાપટન ખાતે જમીન પર વસાવવામાં આવ્યા છે.

૧૫૦ વર્ષના બ્રહ્મનિષ્ઠ તપસ્વી શ્રી પુરણદાસજીનો દેહોત્સર્ગ

મુંબઈ: વરલીના ખાણાથી ચંદ્ર આશ્રમના બાળબ્રહ્મચારી બ્રહ્મનિષ્ઠ તપસ્વી શ્રી પુરણદાસજી ઉદાસીન, 'ઝેલો ઓઢામાં રેતીવાળા મહારાજ' તરીકે ઓળખાતા હતા, તેઓ શનિવારે બપોરે ૨-૩૦ કલાકે નિર્વાણ પામ્યા છે. નિર્વાણ સમયે એઓશ્રીની ઉંમર ૧૫૦ વર્ષની હતી. એઓશ્રીના મૃતદેહને વિમાન દ્વારા દિલ્હી ખાતે લઈ જઈ અંતિમ જળસમાધિ હરદ્વાર ખાતે આપવામાં આવશે.

ગેગેરીનની અવકાશ યાત્રામાં ભારતીય અબરખનો ફાળો

કલકત્તા: વિદેશ વ્યાપાર ખાતાના ડિરેક્ટર જનરલ શ્રી ટી એસ. મોદીએ અત્રે જણાવ્યું કે, રશિયાના રાજદૂતીય જનરલ શ્રી લોફ્રેરોએ જણાવ્યું છે કે ભારતીય અબરખના ઉપયોગ વિના ગેગેરીનની અવકાશયાત્રા શક્ય ન બની શકત. તેમણે કહ્યું કે, વિદેશી માલને જરૂરી એવા પ્રકારના અબરખ માટે ભારતીય અબરખની ગુણવત્તા સુધારવાના પ્રયાસો થશે. શ્રી મોદી અબરખ નિકાસ પ્રમોશન કાઉંસીલની ચોથી વાર્ષિક સભામાં સંબોધન કરી રહ્યા હતા.

હજાર રૂપીયાનું એક મોતી

ટયુટીકોરીનના દરિયાકિનારાથી આ અઠવાડિયાના પ્રારંભમાં ૪.૧૫ ગ્રેઈન એક ખાનદાર મોતી મળી આવ્યું હતું. આ મોતીની કિંમત ૬૦૦૦ રૂપીયા ઉપરાંત હતી.

ગયા મહિનાની આખરે આ દરિયાકિનારામાં મોતીની શોધ શરૂ થઈ હતી. અત્યારે એક હજાર મરજીવાઓ આ શોધમાં કામ કરી રહ્યા છે. અત્યાર સુધીમાં દસ લાખ જેટલી મોતીની છીપો સાગરના પેટાળમાંથી બહાર કાઢવામાં આવી છે, જેથી રાજ્ય સરકારને દોઢ બે લાખ મળી જશે.

દુર્લભ સાહિત્યનો ગુજરાત યુની. દ્વારા થનારો સંગ્રહ

અમદાવાદની જાહેર સંસ્થાઓના અહેવાલો, સામયિક અને જુનાં પુસ્તકો, હસ્તલિખિત ગ્રંથો, જાહેર સંસ્થાઓના જુના અહેવાલો વગેરે મેળવી તેનો સંગ્રહ કરવાનું ગુજરાત યુનીવર્સીટીએ નક્કી કર્યું હોવાનું આજે આધારભૂત રીતે જાણવા મળે છે. આ પ્રકારનો સંગ્રહ કરી તેની વ્યવસ્થા કરવાનું યુનીવર્સીટીની પ્રયોજન સમીતીએ નક્કી કર્યું હતું અને તેણે પોતાનો આ નિર્ણય સીન્ડીકેટની મંજૂરી માટે ભલામણ રૂપે મોકલી આપ્યો હતો. અને સીન્ડીકેટે પ્રયોજન સમીતીની આ ભલામણ મંજુર રાખી હતી.

વિમાની વ્યવહારથી જોડાનારા નવા તેલક્ષેત્રો

અમદાવાદ: માહિતગાર વર્તુળોમાંથી જાણવા મળ્યા પ્રમાણે ખંભાત અને અંકલેશ્વરના તેલ મથકોને વિમાની વ્યવહારથી સાંકળવાની પ્રાથમિક વિચારણા મુલ્કી વિમાની ખાતા અને કુદરતી ગેસ તેલ પંચ ખાતા વચ્ચે થઈ હતી અને પંચની સંમતિથી વિમાની વ્યવહાર ખાતાએ ખંભાત નજીક સોખડા–લુણેજ વચ્ચે વિમાની મથક અને અંકલેશ્વર નજીક એરસ્ટ્રીપ બાંધવાનો નિર્ણય લીધો છે.

[illegible], ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન, સાલસીન્સ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠલ

૧૨ ગાર્ડની ચેમ્બર્સ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રી. જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪.

ગ્રોસરીની તકલીફ છે?

હમે ડરબન બહારના વતનીઓ ઉપર ગ્રોસરી જાતી દેખરેખ નીચે ચઢાવીએ છીએ. દેશી ગ્રોસરીનો ૪૦ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસાપૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી શકશો.
મરી મસાલો, દાળ-કઠોળ-કરીયાણું ઇત્યાદી.

મફત સુચીપત્ર માટે લખો!
PARBHOO STORES
6A Cross St., DURBAN.
Phone 63004.

સામાજીક ખબરો

ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટી

(જોહાનીસબર્ગ શાખ)

ઉપરોક્ત સોસાયટીની જનરલ સભા તા. ૯-૪-૧૯૬૧ના દિને પાટીદાર હોલમાં મળી હતી તેમાં નીચે પ્રમાણે ની ચૂંટણી કરવામાં આવી હતી.

આશ્રયદાતા: (૧) શ્રી વલ્લભભાઈ શ્રી પટેલ, (૨) શ્રી તાલુભાઈ એમ. મોદી, (૩) શ્રી ગલાભાઈ ગોરધનભાઈ પટેલ, (૪) શ્રી ભાણાભાઈ રવજીભાઈ, (૫) શ્રી પરસુભાઈ હરિભાઈ.

પ્રમુખ: શ્રી પ્રભુભાઈ ગોવિંદજી પટેલ; ઉપ-પ્રમુખ: શ્રી વેણીલાલ મગનલાલ મોદી, મંત્રીઓ: (૧) શ્રી અમૃતલાલ દલપતરામ; (૨) શ્રી પરસુભાઈ જીવાભાઈ પટેલ; ખજાનચી: શ્રી ધીરુભાઈ શ્રી. પટેલ; ઓડીટર: શ્રી નાનુભાઈ ભાલાભાઈ પટેલ; કમીટી સભ્યો (૧) શ્રી પ્રભુભાઈ રણછોડભાઈ (૨) શ્રી નરસિંહભાઈ ભાણાભાઈ (૩) શ્રી ભાણાભાઈ ઈચ્છાભાઈ પટેલ (૪) શ્રી ગોવિંદભાઈ મનુભાઈ પટેલ; (૫) શ્રી રેવાભાઈ કાળીદાસ.

જોહાનીસબર્ગ શાખની ટૂંકી રૂપરેખા નીચે પ્રમાણે છે:

તા. ૧-૧-૫૪માં ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટીની શાખ ખોલવા અંગે એક સભા ગાંધી હોલમાં મળી હતી. ડરબન વાળા બ્રહ્મચારી શ્રી નિવાસન (હાલ સ્વામી સહજાનંદ) જેઓ સ્વામી શિવાનંદજીના શિષ્ય છે, તેમણે સ્વામી શિવાનંદજીના જીવન પર ઉપદેશ આપ્યો હતો. અને સભામાં શાખ ખોલવા અંગે નક્કી કરવામાં આવ્યું. આમ તા. ૧-૧-૫૪ના ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટી સ્થાપના થઈ. તેના પ્રથમ પ્રમુખ તરીકે શ્રી ભાણાભાઈ રણછોડભાઈ પટેલ, મંત્રી તરીકે શ્રી અમૃતલાલ દલપતરામ અને ખજાનચી તરીકે શ્રી વેણીલાલ એમ. મોદી ચૂંટાયા હતા.

આ સોસાયટીની સ્થાપના થયા બાદ દર શનિવારે રાત્રે પ્રાર્થના સભા શ્રી પરસુભાઈ જમનભાઈના સ્થાને રાખવામાં આવતી. આ શાખ શ્રી પરસુભાઈનો ઘણો આભાર માને છે. ત્યારબાદ શાખનું કામકાજ વધવાથી અને સભ્યોની સંખ્યા વધવાથી આ પ્રાર્થના સભા પાટીદાર હોલમાં ભરવામાં આવી. આ શાખ પાટીદાર સોસાયટીના ટ્રસ્ટીઓ તથા સભ્યોનો ઘણો આભાર માને છે.

શરૂઆતમાં સ્વામી શિવાનંદજીના લેખો અંગ્રેજી અને ગુજરાતીમાં સાઈક્લોસ્ટાઈલ કરી બહાર પાડવામાં આવતા ત્યાર પછી ઋષિકેશવાળા સ્વામી શ્રીબદ સાથે પત્રવ્યવહાર કર્યો. અને તેમણે ૨૦ પાનાની પુસ્તિકા છપાવી આપવા કબુલ કર્યું. ૧૯૫૪માં પહેલી ૫૦૦ પુસ્તિકા છાપવામાં આવી અને એ પુસ્તિકાનું નામ "હરિદર્શન" રાખવામાં આવ્યું. અત્યાર સુધીમાં ૫૦,૦૦૦ નકલો બહાર પાડવામાં આવી છે અને જનતામાં ધર્મના પ્રચાર અર્થે વહેંચવામાં આવી છે. આ 'હરિદર્શન' ઋષિકેશ પણ મોકલવામાં આવે છે. આ 'હરિદર્શન' પાછળ ઘણાનો સહકાર છે જે જે વ્યક્તિઓએ આ પુસ્તિકા છપાવવા અને દાન આપ્યું છે તે સૌનો આ શાખ આભાર માને છે.

સન ૧૯૫૫માં સભ્યોને થયું કે આપણે ગુજરાતીમાં કલેંડરો બહાર પાડવા જેમાં તિથિ, તહેવાર વગેરેનો સમાવેશ હોય અને જનતામાં વહેંચવા. અત્યાર સુધીમાં ૮૫૦૦ કલેંડરો બહાર પાડવામાં આવ્યા છે. આ કલેંડરો દ્વારા શાખને આર્થિક રીતે પણ લાભ થયો છે. અને તેમાંથી શાખનું સંચાલન કરવામાં આવે છે અને જનતાને પણ સ્વામી શિવાનંદજીના ઉપદેશનો લાભ મળે છે. આ શાખ હેડ-ઓફીસ ઋષિકેશના સભ્યોનો ઘણો આભાર માને છે તે ઉપરાંત શ્રી રમણભાઈ શ્રી. જોશી, જેમણે, વાર, તિથિનું ચેક ગોઠવવામાં મદદ કરી છે તેઓનો પણ આભાર માને છે

આ શાખ પાસે લાયબ્રેરી છે જેમાં લગભગ ૪૦૦ પુસ્તકો અંગ્રેજી ગુજરાતી ભાષામાં છે. આ પુસ્તકો સ્વામી શિવાનંદજી, સ્વામી ચિદાનંદ હરિપ્રસાદ શાસ્ત્રી તેમજ બીજા વિદ્વાન લેખકોએ લખેલા છે.

આ શાખની સ્થાપના થયા બાદ દર વર્ષે સ્વામી શ્રી શિવાનંદજીની જન્મજયંતી ઉજવવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત શ્રી કૃષ્ણજયંતી મહાશિવરાત્રી અને રામનવમી પણ ઉજવવામાં આવે છે.

આ બધા અધિકારીઓ, જે જે વ્યક્તિઓએ શાખની પ્રવૃત્તિમાં મદદ કરી છે, તેમનો ઘણો આભાર માને છે પ્રાર્થના સભામાં જે ભાઈબહેનો પ્રસાદ લાવ્યા છે તેમનો પણ આભાર માને છે અને આશા રાખે છે કે દર શનિવારે પાટીદાર હોલમાં જે પ્રાર્થના થાય છે તેનો જનતા લાભ લેશે.

અમૃતલાલ દલપતરામ
ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટી
મંત્રી

* *

લગ્ન સમાચાર

તા. ૨૩-૪-૬૧ના દિને જોહાનીસબર્ગ વાળા એલ. મીસ્ત્રીની જાણીતી ફર્નીચરની ફેક્ટરીવાળા શ્રી વલ્લભભાઈ નાના ભાઈ મિસ્ત્રીના સુપુત્ર ભાઈ અરવિંદના શુભલગ્ન ગોપાલ નારણ એન્ડ સન્સની પેઢીવાળા (ડરબન) શ્રી જમનાદાસભાઈ ગોપાલજીની સુપુત્રી જમનાબેન સાથે, ડરબનમાં આવેલા ઓરિએન્ટ હોલમાં થયા હતા. આ પ્રસંગે આવેલા સર્વે સગા સ્નેહીઓનો આભાર માનવામાં આવે છે. આ શુભ પ્રસંગે શ્રી વલ્લભભાઈ તરફથી રાજકુમાર સેન્ટર ઇન્ડિયન ઓપિનિયન અને બીજી સંસ્થાઓને દાન આપવામાં આવ્યું હતું. ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને ૨-૨-૦ આ શુભ પ્રસંગે ભેટ તરીકે આપવામાં આવી છે.

* *

તા. ૩૦-૪-૬૧ના દિને કુગર્સડોર્પ વાળા શ્રી વલ્લભભાઈ નાનાભાઈ (ભામરી)ના ચિ. કાંતિલાલના શુભ લગ્ન શ્રી ભગવાનભાઈ નરોત્તમભાઈની સુપુત્રી સમતિબેન ઉર્ફે શારદાબેન સાથે પાટીદાર હોલમાં થયા હતા આ પ્રસંગે હાજર રહેલા સર્વે સગા સ્નેહીઓનો આભાર માનવામાં આવે છે. આ પ્રસંગે શ્રી મધુભાઈ વલ્લભભાઈ તરફથી ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને ૧-૧-૦ દાનમાં આપવા આવી છે.

* *

તા. ૩૦-૪-૬૧ના રોજ દેવાણ નિવાસી સ્વ. કુંવરજીભાઈ ડીવાભાઈ (આલ્બર્ટન)ની સુપુત્રી ચંચળબેનના લગ્ન શ્રી દેવાભાઈ કુંવરજીભાઈ (મીડલબર્ગ નોર્થ)ના સુપુત્ર છગનભાઈ સાથે આલ્બર્ટનમાં થયા હતા. આ પ્રસંગે શ્રી લલ્લુભાઈ, ડીવાભાઈએ અને દેવાભાઈ કુંવરજી તથા સર્વે સ્નેહીઓનો હાર્દિક આભાર માને છે. તેઓએ ઇ. ઓ.ને અને બીજી સંસ્થાઓને દાન આપ્યું છે.

* *

સાભાર સ્વીકાર:

લલ્લુભાઈ ડીવાભાઈ
આલ્બર્ટન ૨-૨-૦
દેવાભાઈ કુંવરજીભાઈ
મીડલબર્ગ નોર્થ ૨-૨-૦
હિંદુ જનતા કલીનસ્ટાઈન ૫-૦

* *

અવસાન

પીટરમેરીટ્ઝબર્ગના જાણીતા સામાજીક કાર્યકર શ્રી જી. ડી. સોનીના અવસાનથી સમાજને ભારે ધક્કો લાગ્યો. તેઓ તા. ૨૧-૪-૬૧ના દિને અવસાન પામ્યા.

નાની વયથી જ આપ સામાજીક કાર્યમાં રસ ધરાવતા હતા એમની ધગશને લઈ પીટરમેરીટ્ઝબર્ગમાં એઓ એક સામાજીક કાર્યકર્તા તરીકે ઉપર આવ્યા ૧૯૪૭થી તે અવસાન સમય સુધી એઓ ગુજરાતી વૈદિક સોસાયટીના પ્રમુખ તરીકે રહ્યા. એમની મહેનતને લઈ જે અંગ્રેજી શાળા હાલ ત્યાં છે તે અસ્તિત્વમાં આવી. પીટરમેરીટ્ઝબર્ગમાં જે હિંદુ ક્રિમેટોરિયમ છે તે એમની મહેનતનું પરિણામ છે. આ સિવાય એઓ વેદ ધર્મ સભાના ટ્રસ્ટી તરીકે પણ ઘણા વર્ષો સુધી કામ કર્યું.

તેઓ રમતગમતના પણ ખાસ શોખીન હતા મીડલેન્ડ્સ લોન ટેનીસ એસોસીએશનના એઓ પ્રમુખ હતા.

આ સિવાય પીટરમેરીટ્ઝબર્ગ ઇન્ડિયન સેન્ટનરી કમીટીના ખજાનચી અને લોટીરા મેન્યુફેક્ચર્સ એન્ડ રીસર્ચ ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટી પણ એઓ હતા.

આવા ધગશવાળા સામાજીક કાર્યકર આપણી વચ્ચેથી ઉપડી ગયા એ સમાજ માટે શોકની વાત છે, એમના આત્માને શાંતિ મળે એ હેતુથી ગયા રવિવારે ગુજરાતી વૈદિક હોલમાં એક શોક સભા ભરવામાં આવી હતી. સ્મશાન યાત્રા વખતે સ્મશાને એમને એમ. આર. નાયડુ, સી. રાજગોપાલ, પી. એમ. સત્તુ, ડૉ એમ. એમ. મોટાલા, એમ. જી. નાયડુ, એમ. સોપેલા અને એન. એમ. શીવંદ તરફથી ભાવભરી અંજલી અપાઈ હતી. પ્રભુ આવા આત્માને શાંતિ અર્પે એજ પ્રાર્થના!

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા જમાની,
સી. એકસ, ફાતિમ તાઝ.
ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમ્મદ, યુસુફ
આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલીના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અઝમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોકસ ૧૫૦૯, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોકરી
- લેંગે
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સીરીઝ નં. ૧ **ઉપયોગી પુસ્તકો**

આત્મકથા (પાકું પૂઠું)	(ગાંધીજી)	૭	૬
,, (સંક્ષિપ્ત)	,,	૨	૬
આરોગ્યની ચાવી	,,	૧	૬
દિલ્હી ડાયરી	,,	૭	૬
ધર્મ મંથન	,,	૫	૦
નિત્ય મનન (હિંગોરાણીએ ગોઠવેલ)	,,	૨	૬
[illegible]	,,	૨	૬
ગીતા બોધ (ગીતા વિષે સમજૂતી)	,,	૧	૦
[illegible]	,,	૬	૦
અહિંસાનો પહેલો પ્રયોગ	,,	૬	૬
મંગળ પ્રભાત (૧૧ વ્રતોની સમજૂતી)	,,	૧	૦
હિંદ સ્વરાજ (નવી પ્રત)	,,	૧	૩
સત્યના પ્રયોગો અને આત્મકથા (૧૯૨૫) ,, ૧ લો ,,		૬	૦
,, ,, (૧૯૨૭) ,, ૨ જો ,,		૬	૬
[illegible] (મંગળભાઈ [illegible] ગાંધી)		૧	૩
ગાંધી અર્થ વિચાર ભાગ ૧ (જે. સી. કુમારપ્પા)		૧	૩
લોકમાન્ય તિલકનું જીવન ચરિત્ર (પાંડુરંગ દેસાઈ)		૭	૬
બાપુની ઝાંખી ([illegible])		૬	૩
બાપુને પગલે પગલે (રાજેન્દ્ર પ્રસાદ)		૬	૩
મહાત્માજીની ઝાંખી ([illegible])		૭	૬
બાપુના પાંચમા પુત્ર (જમનાલાલજી) ને આશીર્વાદ		૭	૬
[illegible] ([illegible] દવે)		૨	૦
ગાંધીજી (બાળકોને માટે) ,,		૬	૦
જીવન લીલા ([illegible])		૫	૦
આત્મરચના - આશ્રમી કેળવણી		૮	૦

'Indian Opinion'
P. Bag, — Durban.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીટ ડીશ.

શ્રી [illegible] રેગ્યુલર [illegible] અને [illegible] તેમજ [illegible] અમારે [illegible] મળશે [illegible]

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૪૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૯૦/૦,

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હળદી (આખી), સુકા લાલ મરચા, સુવા, સુકા જીરા (આખા), સોપારી [illegible] વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. [illegible] અને [illegible] બજાર ભાવ, [illegible]
[illegible] બજાર અને [illegible] રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને [illegible] ઓર્ડરો ઉપર પુર્ણ ધ્યાન આપી કોઈ પણ જાતનું [illegible] મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને અકસ્માત એજન્ટ.

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ટેર બુકીંગ અમારી મારફતે [illegible] ડરબન, કેપ, [illegible], [illegible], [illegible], વિગેરેના [illegible] કરાવી આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્સ, પરરાજ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા ટેન્ડર [illegible] [illegible] પાસપોર્ટ તેમજ [illegible] [illegible] કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે [illegible] આપીએ છીએ.

ટ્રેન્સવાલ [illegible] [illegible] એસોસીએશન [illegible] અને [illegible] ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:	Residence:
9 Barkly Arcade,	52 Patidar Mansion,
38 Market Street,	13 Kort Street,
Phone: 339033,	Phone: 330816,
Johannesburg.	Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] ઓફીસ ડેસ્ક, [illegible], ટેબલ, [illegible] [illegible] ખરીદી શકશો. [illegible] ખાસ [illegible] નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેચર—.

જે અમારી [illegible] તૈયાર થાય છે. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આપને [illegible].

L. MISTRY
61 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 19—Vol. LIX.
Friday, 19th May, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR CENTS

SOUTH AFRICAN LIBRARY 23 MAY 1961

NO BOYCOTT BY COMMUNISTS

IN spite of the decision of the governments of Ghana and Nigeria, and of leading political parties in other African states, to boycott South African goods, the U.S.S.R. and other communist countries are increasing their trade with Verwoerd's South Africa. For many years it has been taken for granted that the principles of the Union government were so anti-communist, and those of the communist governments so anti-apartheid, that neither could afford to do business with the other. Now, however, several facts have shown that this was a mistaken view.

Shaken by the new "Kennedy" line in Africa, and the cutting of the commonwealth link, the Afrikaner Nationalists are indeed reaching out towards the communist nations, no doubt in the hope that they will be able to play them off against the Western Powers.

Such a possibility was hinted at many months ago by Mr. Eric Louw, Minister of External Affairs, but few took him seriously.

Communist Countries Buy And Sell

Now however the Minister of Economic Affairs, Dr Diederichs, has confirmed it. Speaking in Parliament on 27th March he said that exports behind the Iron Curtain would be expanded to compensate for commonwealth trade losses.

The communist world sells—and buys—about R26,000,000 (£13,000,000) to and from South Africa ("Cape Argus," 29th March). Principal South African exports are: wool, minerals, machinery, chemicals. And principal communist exports are glassware, fibres, yarns, tools, machine tools, earthenware, motor vehicles (Skoda from Czechoslovakia).

Russian Crude Oil

The Russians tried just over a year ago to step up this trade dramatically by offering crude oil, for refining in South Africa, at a lower price than the ruling oil company prices. There is one refinery in production in the Union—that of the Vacuum Oil Company. And the Shell Oil Company is building another. Both are at Durban.

"Contact" learns that the proposal was put to the Department of Commerce and Industries unofficially at the time a communist (Czech or Polish) trade delegation was in the Union.

The Union government responded favourably, and put the proposition to the oil companies.

The companies refused. All over the world they are doing all in their power to keep out Russian oil. And the experiences of the oil companies in Cuba, where their refineries were first expropriated by the Castro government, and then forced to refine Russian oil do not make the companies any more willing to have the state-subsidized competition of Russian oil.

These negotiations were kept secret and have not been given any publicity.

Fish Meal To East Germany

A more successful stepping up of trade with the communist world occurred in October or November of 1960. Without any publicity the chairman of the South African Fish Meal Producers' Association was in East Germany and negotiated a deal with communist East Germany.

Part of the late 1960 and 1961 production of South African and South West African fish meal (dried, powdered fish) was sold to East German buyers for R2,000,000 (£1,000,000).

The deal was all the more favourable to South African exporters because there is a world glut of fish meal, which is used principally in stock feeding.—"Contact", May 4, 1961.

The majority of men have entirely lost all capacity of recognising the distinction between good and evil, falsehood and truth.

—Tolstoy.

INDIA RAISES MEMORIAL TO "JALLIANWALA"

["Indian Opinion" Service]

NEW DELHI (By Mail)—A £69,375 column of red stone representing a flaming torch and standing 45 feet high has been built as a memorial in Jallianwala Bagh, Amritsar, to the 379 people who fell to the bullets of General Dyer's troops 42 years ago. The memorial, christened "Flame of Liberty" was unveiled by President Rajendra Prasad, on April 13, the 42nd anniversary of the massacre. In addition to the well in the Bagh (park) the bullet marks on the high walls skirting the scene of the tragedy have been preserved.

Touching scenes were witnessed as the President, accompanied by Prime Minister Nehru, who is chairman of the Jallianwala Bagh Memorial Committee, braving the rain and wading through mud and slush, went to the Martyrs Well and placed a wreath. About 123 fleeing persons had fallen in this well and lost their lives in the stampede at the time of the firing.

45ft. Column

Built at a cost of £69,375, and designed by Mr. B. Polk, an American architect, assisted by the Indian architect Mr. T. R. Mahindru, the 45ft. high red-stone memorial column represents a flaming torch.

In conformity with the solemnity of the occasion, the widows and descendants of the martyrs had been invited to the function.

Besides the Martyrs' Well, the Memorial Trust Committee has preserved the marks of bullets on the high walls skirting the 2,400 sq. yard scene of the tragedy. These bullet marks are now prominently marked out by wooden frames. The memorial took four years to complete.

Inviting the President to unveil the memorial, Prime Minister Nehru said that the memorial reminded people of the basic necessities of unity and emotional integration and maintenance of freedom. If they kept this ideal before them and subordinated all their selfish interests to national unity, no foreign power could cast an evil eye on India.

Mr Nehru said that the memorial had not been raised out of enmity towards anybody, but the main consideration was to perpetuate the memory of those martyrs who had shed their blood jointly and shown the way to freedom. The memorial, he added, also reminded them of the days when the country had not been partitioned and all sections of the people—Hindus, Muslims Sikhs and Christians—had struggled unitedly for its liberation.

Mr Nehru said that the bullets of General Dyer did not discriminate between Hindus and Muslims. The result was that

(Continued on page 149)

Bagh Widow Tore Up £1875 Cheque

PRESIDENT PRASAD on April 13 received 70-year old Rattan Devi whose husband, Chaudhari Chajju Bhagat, was among the 379 killed at the Jallianwala Bagh firing on April 13, 1919.

Mrs Rattan Devi was presented with a cheque for £1,875 by the British Deputy Commissioner of Amritsar as compensation for her husband's death. She refused to accept any compensation and tore up the cheque in the presence of the Deputy Commissioner.

President Prasad had expressed his desire to see Mrs Rattan Devi. He asked her how she had brought up her children and what they were doing. The interview lasted about 15 minutes.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cables: "GANDHI."

FRIDAY, 19TH MAY, 1961

Living In Fear

THE whole of South Africa is a fear-stricken country. And this includes the ruling Whites. On the surface there seems to be a calm but underneath large variety of fires is smouldering. White fears Black, Black fears White, and within the Blacks, sections fear one another in spite of the concord which exists at leadership and party levels. All this is due to the policy of Apartheid followed by the Government and the manner in which 'granite' steps have been taken in recent times to enforce and brace up Apartheid.

Because the White man in the country fears the Black man he is taking all kinds of measures to protect himself. He is developing Bantustans and Group Areas, instituting job reservations and creating a dictatorship which, he hopes, will permanently entrench him. All this, of course, arises out of fear. Unfortunately these steps will not protect him permanently. They will only lead to his destruction and, initially, to the destruction of those who will break down these protective measures. It is tremendously tragic for civilisation in South Africa that the ruling Whites of the country have lost all sense of reason, proportion and balance. Every step they are taking to protect themselves against the Blacks will ultimately recoil against them. They build with hate and unless there is a radical change in the philosophy of the Black people of this country they will reap in hate. They are in the particularly uncomfortable position of someone riding a tiger...he cannot hope to dismount.

While the White man fears the Black man and is taking steps to protect himself, within the community of Black people in this country there are tensions and fears. Superficially, at the level of leadership and parties it would appear—rather it is made out—that there is accord of purpose, object and action. Unfortunately this is not really true. It is an over-simplification of the situation. The Coloured man is not altogether certain that the African wants him and will allow him a place in the South African sun when he comes into his own, the Indian is afraid of both the groups for both claim that he is a foreigner. And whatever might be claimed by African leadership it is the ordinary mass of African people whom the ordinary mass of Indian people fears. In any explosion between White and African the Indian will have no time to decide which side he will choose he will be caught in the cross-fires. Although some Indian leaders—having, in any case, no substantial following—claim that the Indian people are one with the African people the position is not so simple. The Indian people, really are nowhere. Their numbers are too small for any one to be interested in their support. In the disastrous future of

(Continued on next page)

GANDHIJI'S IDEA OF GRAM-SWARAJ

MY idea of village swaraj is that it is a complete republic independent of its neighbours for its own vital wants and yet interdependent for many others in which dependence is necessary. Thus every village's first concern will be to grow its own food crops, and cotton for its cloth. It should have a reserve for its cattle, recreation and playground for adults and children. Then if there is more land available, it will grow useful money-crops, thus excluding ganja, tobacco, opium and the like.

The village will maintain a village theatre, school and public hall. It will have its own waterworks ensuring clean water supply. This can be done through controlled wells or tanks. Education will be compulsory up to the final Basic course. As far as possible every activity will be conducted on the co-operative basis. There will be no castes such as we have today with their graded untouchability.

(*Harijan 26-7-'42*)

* *

Non-violence with its technique of Satyagraha and non co-operation will be the sanction of the village community. There will be a compulsory service of village guards who will be selected by rotation from the register maintained by the village. The government of the village will be conducted by a *panchayat* of five persons annually elected by the adult villagers, male and female, possessing minimum prescribed qualifications. These will have all the authority and jurisdiction required. Since there will be no system of punishments in the accepted sense, this *panchayat* will be the legislature, judiciary and executive combined to operate for its year of office.

Any village can become such a republic today without much interference, even from the present Government whose sole effectual connection with the village is the exaction of the village revenue. I have not examined here the question of the relations with the neighbouring villages and the centre if any. My purpose is to present an outline of village government. Here is perfect democracy based upon individual freedom. The individual is the architect of his own Government. The law of non-violence rules him and his Government. He and his village are able to defy the might of a world. For the law governing every villager is that he will suffer death in the defence of his and his village's honour.

To model such a village may be the work of a life-time. Any lover of democracy and village life can take up a village, treat it as his world and sole work, and he will find good results. He begins by being the village scavenger, spinner, watchman, medicine man and school master all at once. If nobody comes near him he will be satisfied with scavenging and spinning.

(*Harijan 26-7-'42*)

* *

The villagers should develop such a high degree of skill that articles prepared by them should command a ready market outside. When our villages are fully developed there will be no dearth in them of men with a high degree of skill and artistic talent. There will be village poets, village artists, village architects, linguists and research workers. In short, there will be nothing in life worth having which will not be had in the villages. Today the villages are dung heaps. Tomorrow they will be like tiny gardens of Eden where dwell highly intelligent folk whom no one can deceive or exploit.

The reconstruction of the villages along these lines should begin now. The reconstruction of the villages should not be organized on a temporary but permanent basis.

Craft, art, health and education should all be integrated into one scheme. *Nai Talim* is a beautiful blend of all the four and covers the whole education of the individual from the time of conception to the moment of death. Therefore, I would not divide village uplift into watertight compartments from the very beginning but undertake an activity which will combine all four. Instead of regarding craft and industry as different from education I will regard the former as the medium for the latter. *Nai Talim*, therefore, ought to be integrated into the scheme.

(*Harijan 10-11-'46*)

In fact, the source of all wealth is the country; there only are real riches!

—Tolstoy

SOUTH AFRICAN LIBRARY MAY 1961 AFRIKAANSE BIBLIOTEEK

LIBERALS WRITE TO PRIME MINISTER

REPUBLIC WILL NOT ENDURE

THE Republic of South Africa which will be inaugurated on May 31 will not endure because it is based "on the assumption that people of different races cannot live in peace together, and on cruel and discriminatory laws." This statement is contained in a letter addressed to the Prime Minister by Mr. Alan Paton, the National President of the Liberal Party, Mr. Jordan K. Ngubane, the National Vice-president of the Party and Mr. Peter Brown, the National Chairman of the Party.

"On May 31st you will be celebrating the inauguration of the new South African Republic and the attainment of an ideal long cherished by the Afrikaner people. We accept the fact that South Africa is to become a Republic, although we have condemned and still condemn, the methods by which you brought it about, in that you refused to consult four fifths of the people of our country. Nor do we expect your Republic to endure, based as it is on the assumption that people of different races cannot live in peace together, and on cruel and discriminatory laws.

"Your new Republic will have no friend in the world, unless it be the tottering regime of Portugal. Its apartheid policies are unacceptable everywhere.

"It will be further isolated by its recent withdrawal from the Commonwealth of Nations, a withdrawal directly due to your insistence on the practice of race discrimination.

"It will receive little support from the African people, who, under your very eyes and contrary to the statements of your information service, are moving from passive to active opposition.

"It will receive as little support from the Indian people of South Africa. Who could expect it from those who suffer such anxiety and hardship under the harsh Group Areas Act and other discriminatory laws?

"Even the Coloured people, so long the supporters of white South Africa are now turning against you. Their new Coloured Convention has rejected a destiny which makes them a buffer between White and Black.

"You will get little support from the English speaking people, except from those who are prepared to move into the minority position which the Coloured people are now vacating. The most of them are learning that race discrimination in Africa is impossible and indefensible.

"You are called by your followers, the saviour of Afrikanerdom, but history will call you its destroyer, unless you halt before it is too late. Even amongst your own, the will to dominate is losing its ancient power.

"Your withdrawal from the Commonwealth has dealt a deadly blow to the economy of the country. You talk of costly schemes of racial separation while the country grows poorer and poorer and while you yourself are spending more and more on precautions and defence. Confidence is at its lowest ebb.

"Last October we called for a new National Convention. We now repeat that call and ask you to summon such a National Convention, representative of all South Africans whose aim would be to find a new policy for our country, which would command the support of its people and restore our confidence in the future and our prestige in the world.

"Only such a solution has any hope at all and we urge you to help us to find it. Otherwise history will pass on you a judgment only less harsh than it passed on Adolph Hitler, whose cruel empire lasted only the barest fraction of its vaunted thousand years!"

GOANS SEE NEHRU

NEW DELHI (By Mail)

A THREE MAN delegation of the Goan National Union waited on Prime Minister Nehru recently and requested him to see that the Congress Party put the Goa issue on its election manifesto as one of its major concerns, with a positive stand that it would strive to free Goa by the end of 1962.

The delegation, which was led by Mr. M. J. D'Souza President of the Goan National Union, was with the Prime Minister for about 20 minutes.

In a signed statement issued after the meeting, Mr. D'Souza said: "The Goan problem was discussed both in the national and international contexts. The Prime Minister was also informed that the Goan National Union had a complete programme to build up the momentum of the Goan movement," he added.

Mr. D'Souza said that he requested the Prime Minister "that the Government and the Indian National Congress should be ready to give all support to the Goan movement barring any aid that was against its non-violent policies."

Referring to the question of voting rights for Goans in India, Mr. D'Souza informed the Prime Minister that the general elections of the country were fast approaching and if the Goan people were not given the right to vote they would be "left out of the election of the nation for the third consecutive time."

Living In Fear

(Continued from previous page)

South Africa that-is-to-be the Indian has no real position. His situation vis-a-vis African nationalism has been summed up by Dr. Banda, who has made it clear that he regards all Asians in his part of Africa as foreigners. Their future will be considered when African nationalism has established himself. This can well apply to the Indian in South Africa.

And finally the African himself is afraid. He is afraid of the things that the White man is driving him to. In view of all this the coming May 31st may turn out to be a decisive point in South Africa's history over an issue other than the formal induction of the Republic of South Africa. The coming weeks are, indeed, pregnant with great possibilities. Over all there is the the enveloping mass of fear, intangible, nebulous but, nevertheless real,

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

The Changing Face Of The United Nations

From THE SOUTH AFRICAN OUTLOOK, May 1961

AT the end of the year 1945, there were 50 nations in membership of the United Nations. A picture of that membership can be derived from the following table. Member nations are grouped geographically for convenience, beginning on the American continent and moving eastwards to Western and Eastern Europe, to the Middle East, Asia and Australasia and concluding with the continent of Africa. These groupings are not to be taken as necessarily implying political affiliations. A further classification of member nations is adopted in the table by dividing the nations according to size of population. Again, the size of a country's population is not necessarily a measure of its political influence in the world, and in the United Nations each member state has one vote whatever be its population. But it is important to remember that half the population of the world is contained in four nations (China, India, U S S R and U.S.A in that order of size) and that by the end of 1960, 95 votes out of the 99 were at the disposal of the rest of the world.

Member Nations of the U.N at the End of 1945 Classified By Population

Under 5 Million	*5-20 Million*	*20 Million*
Bolivia	Canada	Argentina
Costa Rica	Chile	Brazil
Dominican Rep	Colombia	Mexico
Ecuador	Cuba	U S A.
El Salvador	Peru	
Guatemala	Venezuela	
Haiti		
Honduras		
Nicaragua		
Panama		
Paraguay		
Uruguay		
Denmark	Belgium	France
Luxembourg	Greece	U K
Norway	Netherlands	
	Byelorussia	Ukraine
	Czechoslovakia	U S S R.
	Yugoslavia	Poland
Lebanon	Iraq	Turkey
	Saudi Arabia	United Arab Republic
		China
		India
		Iran
		Philippines
New Zealand	Australia	
Liberia	Ethiopia	
	Union of S. Africa	

It will be seen that of the original 50 members of the U.N., no less than 22 were on the American continent, North and South. Western Europe had 8 members and Eastern Europe 6. The whole of Asia was represented by 4 member states, the whole of Africa by 3.

By the end of 1955, 10 years later, the beginnings of a change were clearly discernible. On the one hand, certain European nations which had been neutral or defeated in the Second World War were admitted by the agreement of the existing major powers. On the other hand, a number of newly independent states joined the U.N. As a result membership in the Middle East practically doubled, and in Asia membership rose from 4 to 13. The whole of the continent of Africa south of the Sahara remained represented by only 3 member states.

Member Nations of the U.N. Admitted Between 1945 and 1956

Under 5 Million	*5-20 Million*	*20 Million*
Iceland	Austria	Italy
Finland	Portugal	Spain
Ireland	Sweden	
Albania	Bulgaria	
	Hungary	
	Rumania	
Israel		
Jordan		
Libya		
Yemen		
Cambodia	Afghanistan	Indonesia
Laos	Burma	Pakistan
	Ceylon	Thailand
	Nepal	

Thus, in 10 years the United Nations had grown from 50 members to 75. By the end of 1960 the membership had gone up to 99. Of these 24 new states no less than 18 came from Africa south of the Sahara, and 3 more from the same continent further north. (In the following table, Tunisia, Morocco and the Sudan are slightly separated from the other African states simply to indicate their other connection with the great Islamic world of the Middle East and Egypt.)

Member Nations of the U.N. Admitted Between 1955 and 1960

Under 5 Million	*5-20 Million*	*20 Million*
Cyprus		
	Fed. of Malaya	Japan
Tunisia	Morocco	
	Sudan	
Ghana	Malagasy	Nigeria
Guinea		

Under 5 Million: Cameroun, Togo, Central African Republic, Somalia, Congo (Brazz.), Congo (Leo.), Dahomey, Niger, Upper Ivory Coast, Chad, Gabon, Senegal, Mali.

These developments can be looked at from a variety of angles as follows:—

1. Geographical

Adopting a broad continental classification which includes the Middle East and Australasia in the continent of Asia, we get the following table:

	1945	1960	*Increase*
America	22	22	0
Europe	15	28	13
Asia	10	24	14
Africa	3	25	22

From this it will be seen that only America has spoiled a pattern whereby the numerical representation of the continents has been completely reversed between 1945 and 1960.

2. Population

Following the categories already used and dividing the member nations of the U N into those with less than 5 million population, those between 5 and 20 million, and those above 20 million, the figures in each group in 1945 were, 18; 17, 15. In other words, the three categories were roughly equal. By 1960 the corresponding figures were 46; 31; 22. Thus, nearly half the votes in the United Nations today are cast by nations with a population less than 5 million.

3. Economic Advancement

A *per capita* income of 300 dollars a year or less is generally taken as a sign of "under development". Using this yard-stick all the member nations from Asia, excluding the Middle East and Australasia, with the single exception of Japan fall into the "under-developed" category. No member nation in Africa south of the Sahara, with the exception of the Union of South Africa, reaches a *per capita* income above 200 dollars a year. In Europe outside the Communist states only Cyprus falls below the 300 dollars a year mark but in the Americas 15 member nations fall below this level. Thus the prosperous as well as the powerful find themselves increasingly in a minority at the United Nations.

All of this must be seen against a background of the changing role of the Security Council and the General Assembly. In the original design, the Security Council, with its 5 permanent members, each possessing the power of veto, was intended to reflect the real power factors in the world, and to it was remitted responsibility for ultimate decision on United Nations action to keep the peace of the world. The collapse of great power agreement has tended to paralyse the activities of the Security Council in this respect and in 1950 led to the passing by the General Assembly of

(*Continued on page 151*)

THE PLIGHT OF CEYLON TAMILS

ACCORDING to historians like Sir Paul Pieris Tamils have been in Ceylon for thousands of years even before the coming of Prince Wijaya, the reputed founder of the Sinhalese Race. The Tamil language and Saivaism are not foreign to Ceylon. Each of the three Tamil kingdoms of South India contributed its share of Tamil immigrants at various periods of history. Prince Wijaya and his companions brought their wives from Pandya along with people belonging to the eighteen guilds. Many sea-faring Tamils of South India crossed over and settled along the coast of the Island. Gajabahu is said to have brought over a lakh of Cholas and settled them in the North Western Province. Many Tamils came as soldiers and sailors in the service of the Sinhalese and Tamil Kings of Ceylon. Of the Tamil Kings, Elara, who ruled from 145 B.C. to 101 B.C., was the most illustrious. His rule was such that the people felt he was one of them. With the adoption of Buddhism as the national religion people followed the Aryan traditions but the ancient order remained Tamilian. The Singhe helped to create a Sinhalese culture based on Buddhism and played an important role in the national life. The rise of the Arya Chakravarthies of Jaffna marked a great step in the history of the island by promoting Tamil learning and Hindu culture.

With the advent of the Portuguese, the Tamils and the low country Sinhalese lost their independence but the Kandyan Sinhalese Kingdom remained intact. Though the Portuguese persecuted the Hindus and Buddhists by denying them freedom of worship, yet they enriched these languages with Christian (Catholic) literature. The Dutch, who succeeded the Portuguese, though not so fanatical about religion, codified the Laws of the Tamils and gave the low-country Sinhalese Roman Dutch Law. It was left to the British to annex the Kandyan Kingdom and integrate the whole Island into the Crown Colony of Ceylon. Just as the Sinhalese and the Dutch did, the British too brought Indians for labour in their tea, coffee, rubber and coconut plantations and for the P.W.D., C.G.R., Customs, etc. Many of these Indians have settled down in Ceylon and their descendants are with us. Those Tamils who came during Sinhalese and Dutch times have been absorbed into the Sinhalese nation forming separate castes. The same thing may be expected of those that came in British times.

Under British rule equal opportunities were given to all inhabitants without discrimination of race, religion, caste or colour. The ideal of true nationalism without any race or religious bias was fostered by the British in keeping with their form of democracy. The Ceylon Tamils, led by the Jaffna Association, were in the forefront in the fight for constitutional reforms and self-government which the British encouraged taking pride in the fact that they were gradually making the natives fit for democratic self-government. With the grant of independence it was hoped a united Ceylonese nation will be evolved on sound rational and democratic lines with Sinhalese, Tamil and English as national languages. But now we find pure racialism at its worst form under the guise of nationalism. No party can come to power among the Sinhalese without exploiting racial and religious bias.

With the cry of 'Sinhalese only' the Sinhalese masses have been indoctrinated to regard the Tamils as their traditional enemies and the necessity of eliminating the Tamils from all walks of national life has become an article of faith. The Tamil leaders did not have the discerning vision to see how the political wind was blowing. Now the Tamil language has no proper place in the State's legislature (it has lost its official recognition). Colonising of the traditional homeland of the Tamils by the Sinhalese under Government colonising schemes has reduced the Tamils into minorities in their own areas. They are being pushed out in the public and private sectors in the economic life too. They are practically not wanted in Ceylon now. It is a pity that the Sinhalese politicians instead of saying that Tamils and their language would form part of the national life of Ceylon did not demand from the British to take their unwanted Tamils away and leave Sri Lanka for the Sinhalese only. When the Indians were disenfranchised the Ceylon Tamils should have had the vision to see that their fate would be next. Only a great statesman of India was able to foresee that the only Indian slogan will soon become an anti-Tamil one, but no Ceylon Tamil politician was able to see through the calamity that was round the corner.

As long as the Sinhalese regard the Tamils as their traditional enemy there can be no hope of peace and progress in Ceylon. 'Sinhalese only' policy means the elimination of Tamil and the Tamils. When our neighbour, India, is worried about South Africa, the Congo, etc. she is silent about what is happening to Ceylon. What the Ceylon Tamils need now is equality and justice and unity and co-operation on terms of equality. What the Sinhalese want is uniformity of one race, one religion, and one language with domination leading to the subjugation of the Tamils whom they regard as their traditional enemies. Was the British Sovereign correctly advised before independence was granted to Ceylon? Were these calamities anticipated by the British Cabinet then? These are the questions worth pausing.—"The Hindu" Madras.

India Raises Memorial To "Jallianwala"

(Continued from front page)

there was a united urge for freedom, and the people who have now come to be known as Pakistanis had also joined the freedom struggle. "This is as good a memorial for Pakistanis as for Indians. Let Pakistanis also own it as their own domain, and visit this place, since the blood shed here had inspired all to carry the flag of freedom onwards," Mr. Nehru added.

Among the various memorials raised in the country after independence, Jallianwalla Bagh stood out more outstandingly as it marked the turning point in the political history of India and initiation of Gandhian Yug (Gandhian age). "It is indeed in the fitness of things that such a memorial is erected to inspire coming generations to preserve the hard-won freedom," he said.

Same Ideal

President Prasad said that it was essential for maintenance of freedom and securing the future of the nation that Hindus, Muslims, Sikhs and Christians continued unity and laboured hard to make the country more prosperous in the same manner as the martyrs had shed their blood jointly in the struggle for national deliverance.

The President said that the country at present was engaged in the fight for eradication of poverty, ignorance and disease. Only a united effort on the part of all would make their Five-Year Plans an uninterrupted success.

The President hoped the memorial would continue to inspire the nation to higher sacrifices for economic emancipation now that political freedom had been won and India had been made a sovereign republic.

Jallianwala Bagh, said Dr. Prasad, represented the story of how Indians carried on the struggle for freedom through their united efforts. The tragedy of Jallianwala Bagh, he said, had led to evolution of the technique of non-violence of Mahatma Gandhi.

Jute Output

NEW DELHI (By Mail)

MEMBER mills reporting to the Indian Jute Mills Association in 1960 manufactured 1,067,000 tons of jute goods, as compared with 1,052,000 tons in 1959 and 1,060,000 tons in 1958. In 1957 the output was 1,021,000 tons.

In January, 1961, production of jute goods was 86,200 tons. Of the total production in January 46,900 tons were sacking and £30,900 hessian. Miscellaneous goods amounted to 8,400 tons.

Free Legal Aid To The Poor

BHOPAL (By Mail)

MR. B. P. SINHA, Chief Justice of India, said here recently that the proposal for evolving a reliable machinery to make available free legal aid to the poor and deserving litigants was under consideration.

The Chief Justice, who was replying to a civic address presented to him by the Bhopal Municipal Board, did not elaborate on the proposal.

Mr. Sinha said that it would not be feasible to grant exemption from the payment of court fees however. In that case, the burden of expenses of the judiciary would have to be borne by all the citizens instead of litigants alone by way of additional taxes.

KIMBERLEY TAMILS TOGETHER AGAIN

THE Tamil community of Kimberley has sunk all its differences and come together after many years of disunity in matters of religion. A special thanksgiving was recently offered at the Siva Subramaniar Temple to mark the occasion. The large gathering at the Temple sang sacred hymns (Thevaram).

Mr G. Naidoo, President of the Temple, delivered an inspiring address. He said: "This memorable day will be ever remembered by our people and by our children — You have sown the seed of love and mutual understanding. You have created spiritual unity. Whole heartedly our people have co-operated to bring an end to this bitterness and hatred."

Mr. Naidoo continued "It is by your courage and your goodwill that brought about this unity. What is more, you have chosen the path of righteousness. The Almighty has crowned your efforts. Let me ask you to fill your hearts with divine virtues, noble ideals, plain living, high thinking so that future generations may live in peace and harmony.

"Remember every man and woman essentially divine—never forget this. If you and I take the right path and make the approach, God will readily respond—The name of God is the man of peace. He radiates love and he promotes goodness and goodwill among all people. Thus brings eternal and everpeace."

Mr Naidoo stressed—"If you and I possess these qualities, we are never lonely, and will never be depressed. Our horizon is broad, our vision is bright; our experience deep and our happiness is profound and intellectually you and I will bring human happiness and we will realise the true joy of living."

Mr. G. R. Padayachy said: "We must at all times embark upon to remove that formidable evil that divides man. We must create goodwill, peace and the fellowship of mankind."

Mr. M. C. Samy, Chairman of Hindu Vidic Sabha, said: "I am overjoyed at the decision of our people to act and end all differences. Therefore, I pray in all sincerity, that we may grow in love and in strength, so that truth shall triumph above everything else."

Mrs T V R. Pillay said: "I am glad of this great decision, we can look to the future with pride, that we have chosen the path of righteousness."

Mrs. T. V. S. Pillay: "With joy, I can see a great future for our people in Kimberley, because we stand united for a common purpose. With God's grace we have achieved this great decision. Wonderful opportunities are waiting for us. Let us become the torch bearers so that we may jealously guard the future of our children. Remember all things proceed from God. His power is unbounded. His wisdom is for eternity and His goodness is forever for His children. Therefore let our decision grow from strength to strength. May the word of God reign supreme once more in our lives."

Messages were read. Among these was one from Swami Nischalananda.

The congregation sang the concluding prayer hymn and the crowd shook hands heartily and embraced each other for future happiness and prosperity.

800 Asian Periodicals

TO help make periodicals published in Eastern languages better known in the West, the French National Commission for Unesco has issued a list of 800 Asian periodicals drawn up by the periodicals department of the Bibliotheque Nationale. The periodicals are listed by country of origin in alphabetical order of the original titles. Each entry gives the title, original date of publication, periodicity, address, price, U.D.C. Index, language, and, whenever possible, the reference of scientific institutions in Paris which receive the periodicals—UNESCO.

Manufacture Of Watches

NEW DELHI (By Mail)

The Minister of Industry Mr. Manubhai Shah, said that a scheme for the manufacture of 300,000 watches per annum in collaboration with a West German firm at Coonoor in Madras State has been approved.

He said that four schemes for the manufacture and assembly of watches had been approved in the small-scale sector under a co-ordinated phased production programme prepared by the Small Industries Service Institute, Ludhiana.

The initial approved capacity in case of each of the four firms is 20,000 watches per annum. Three of the firms are at Ludhiana and one at Chandigarh. No foreign collaboration was involved in any of these schemes.

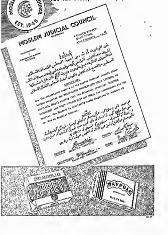

The Changing Face Of The United Nations

(Continued from page 146)

the "Uniting for Peace" resolution which has brought onto the floor of the General Assembly many of the matters previously reserved to the Security Council. The effect of this has been to deprive the great powers of some of their capacity to control the more important actions of the U.N. In his report to the General Assembly in September, 1960, the Secretary General, Mr. Hammarskjold, conceded that "it is extremely difficult for the United Nations to exercise an influence on problems which are clearly and definitely within the orbit of present day conflicts between power blocs" but maintained that "conflicts arising within the uncommitted areas offer opportunities for solutions which avoid an aggravation of the big power differences and can remain uninfluenced by them." Examples of actions to this end are the U.N. presence in the Near East (UNEF) and in the Congo, as well as the the extension of 'quiet diplomacy' by the Secretary General. The USSR has challenged such developments, in proposing a reorganization of the Office of Secretary General as a committee of three bound by a rule of unanimity. In reply, the Secretary General pointed out that the maintenance of the effectiveness of the United Nations has now become a special interest of the smaller nations who look to it for protection from involvement in the conflicts of the great powers.

Reflections On The Changing Face Of The U.N.

(a) The growth of the General Assembly as a more inclusive world forum has increased temptations to use it as a propaganda platform. Such use and the manoeuvres behind the scenes comprise a form of diplomacy. But it tends to divert the more delicate and serious negotiations into other diplomatic channels.

(b) The struggle to win the votes of newly emerging countries now being seated in the General Assembly is nevertheless bound to be a major matter of policy for both the great power blocs, as indeed for other groups seeking influence. On the other hand, the new members who have plenty of problems of their own, seek support for consideration of their own concerns without embroilment in the tonic power struggle.

(c) The failure so far on the part of the Communist states to escape from a very restricted minority position when it comes to a 'cold war' vote of the General Assembly is out of focus in relation to the image of Soviet power which Soviet leaders are projecting. To the extent that the functions of the Security Council, on which Russia has a veto, are eclipsed by those of the General Assembly, Russia is tempted to try to secure in some new way a greater weight for its opinions and greater freedom for the untrammelled conduct of its policy.

(d) On the other hand, Western groups are much less monolithic and predictable in their voting and there is more evidence of a growing habit of willingness to submit all but major questions to the free judgment of world opinion. But it must be remembered that in the early period the Western groups usually counted on being able to organise a two-thirds majority in their favour at the General Assembly on crucial issues. The new and enlarged General Assembly is no longer so manageable from the Western point of view and it remains to be seen how Western nations will react to these new pressures.

(e) In some respects there is a fairly realistic appreciation by the smaller and less powerful nations of the limited uses to which their votes can be put to influence great power policies. It is precisely these smaller nations who tend to press the great powers to settle their main quarrels first, and keep them out of the United Nations. This is scarcely a situation foreseen by the founders of the U.N.

(f) Christians may see in these developments both positive and negative factors. In so far as the United Nations develops a character which resists the rigid polarisation of the world into two camps, and is capable of bringing some degree of objectivity to the judgment of conflicting national interests, we are beginning to see the outline of an international machinery for justice and peace. But the temptation for the great powers to withdraw more of the major issues between them from an arena which they cannot control becomes greater, and the function of the U.N. becomes the more clearly limited to that of being the platform for the smaller nations and the means to shield them from the pressure of great powers.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (new) 2 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 1 0
PASUM PADAN & KALAYA you will be proud to buy 3 6
FILM FARE A magazine start from heaven to earth 3 0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see 1 0
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film is marked you see 0 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style; Blouse and Jumper Choli Pattern Book (Easy Diagram to cut and make your own as pattern design 4 6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 Increasingly popular 1 6
DAILY DIARY in Hindi and English with every good wisher 5 6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay 2 6
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS 7 6
HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India 5 6
TIHARI LOTAS Real Indian drugs made in India per 45 0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures each 25 0
RUDRUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/-
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS Marble, Brass Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 22/-, 25 0
KHARTAHI in pairs special for Kirtans, Bhajans etc. pr 25 0
DHOLAK'S for quawali, weddings, Holi, Bhajan £8 0 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Rama Flute £8 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna Divine Service. Flute of all designs £15 10 0
Silk display 8/6, 4/6, 6/6 15/-, 25/-, and 30/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS
HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last 26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity 24 0
YOGA for health. A sound mind you will have with this book 26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English 2 6
HATIM TIAI a story book believe it or not 18 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it 12 6
"INDIAN DELIGHTS" our Indian women's gift 19 6
CURRIES OF INDIA what a spice tasty 7 6
RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 14/6, 11/6
MODERN MARRIAGE a book for every young men and women 14 9
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper 30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.
PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago... *May 1911*

Natal Indians' Petition

Imperial Government Informed Of The True Position

(*From The Indian Opinion, May 20, 1911*)

THE following petition, dated the 15th instant, has been forwarded to the Right Honourable, the Secretary of State for the Colonies, London:

The Memorial of Dawad Mahomed, Dada Osman and Mahomed Cassim Anglia, in their capacity of President and Joint Honorary Secretaries respectively of the Natal Indian Congress humbly showeth that:

1. Your Memorialists, at a meeting of the Committee of the Natal Indian Congress, representing the Indian population of the Province of Natal, in the Union of South Africa held on the 28th day of April, 1911, were authorised and instructed respectfully to submit the following humble representation regarding the grievances of the Indian Colonists residing in this Province.

2. Your Memorialists have read with satisfaction the correspondence issued recently in the Transvaal, announcing the temporary arrangement that has been arrived at between Indian residents of the Transvaal and the Union Government. Your Memorialists venture respectfully to remind you that the painful struggle that has been carried on during the last four years by the Transvaal Indians has been watched with the closest interest and the utmost sympathy by the Indians of this Province, who have given it moral and material support. The Indians of Natal have cordially shared the determination of their Transvaal brethren to offer the utmost resistance to legislation differentiating against Indians on a race, and they will await the fulfilment of the official undertaking of the Union Government to substitute for the present racial Immigration Law of the Transvaal a measure applying legally to all races alike, and the repeal of the Transvaal Act No. 2 of 1907, except for the preservation of the rights of minors, in the next session of the Union Parliament.

3. Your Memorialists desire respectfully to express grave apprehension, however, regarding the General Immigration Bill that they understand is to be introduced into the Union Parliament next session, as they have reason to believe that no attempt will be made to curtail the existing rights of the Natal Indian community. Your Memorialists respectfully venture to urge that His Majesty's Government will most carefully watch the progress of Immigration legislation in South Africa with a view to the preservation of existing Indian rights, especially the rights of entry into this Province of the wives and minor children of domiciled Indians, and to receive certificates of domicile as matter of right when claimants can prove statutory domicile to the satisfaction of the Minister. Your Memorialists respectfully remind you that the present Natal Immigration Laws define the duration of residence within the Province constituting domicile, but that the Union Immigration Bill that has just been withdrawn contains no definitive provision. In order, therefore, to avoid arbitrary administration, resulting in the unnecessary arousing of ill-feeling between the Administration and the Indian community your Memorialists respectfully submit that the new Union Immigration Bill should define domicile, the period of residence in the Provinces of Natal and the Cape Colony, constituting statutory domicile, being, say, three years, as it is at present in this Province.

4. Your Memorialists respectfully submit further that the new education test proposed, being of an arbitrary nature, will result in the virtual exclusion of Indian Immigration into this Province. This in the humble opinion of your Memorialists, will result in great hardship to the resident Indian community, many members of which conduct important commercial transactions with business firms in India, in which special knowledge is often required. The new education test, however, designed to exclude all except a limited number of highly educated Indians of professional attainments, will prevent the resident Indian community from being able to avail itself of facilities hitherto enjoyed, and your Memorialists therefore, respectfully request that, before the new Union Immigration Bill comes before the Union Parliament, His Majesty's Government will ask for guarantees that temporary permits extensible from time to time, should be issued to confidential clerks and managers, in order to avoid great injury that would otherwise result to Indian commercial interests. The number of such temporary permits issued may not exceed annually the number of Indian immigrants who last year passed the education test of the present Natal Acts, and your Memorialists venture respectfully to remind you that the extension of such facilities, whilst being much appreciated by the Natal Indian community, will not result in any permanent addition to the resident Indian population. Your Memorialists further note that, as stated in the Parliamentary paper issued during the last session of the Union Parliament, under the education test proposed in the defunct Bill, the number of Indians who were allowed to pass was to be about twelve. As six was the number approximately conceded for the Transvaal, which carries a possible Indian population of 15,000 and a resident Indian population of not more than 8,000, twelve for the whole Union was altogether too small, regard being had to the fact that the Indian population of the Cape is not less than 15,000 and that of Natal not less than 150,000 including indentured Indians. In proportion to the number there should be for the whole of the Union 72 new Indian immigrants of culture, but your Memorialists would be satisfied if it were understood that 50 British Indians of culture in any one year would be allowed to enter under any education test that might be proposed.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Berblys Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1854

WATCHES, Gents models—15 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, dial with matching metal expansion strap—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—35/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6

A. I. AGENCIES First Floor, Rooms 104/105 His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9079, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Phone 835-0766 P. O. Box 1549,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3¼" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "

PACKING EXTRA CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 19—VOL.-LIX.
FRIDAY,
19TH MAY, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થાપેલું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

23 MAY 1961

જ્યારે પૂર્ણ [illegible] ના પ્રકાશના પ્રભાવથી [illegible] થી મુક્ત થવાનું [illegible] પરમ પવિત્ર એવો સત્યાગ્રહનો માર્ગ છે. તેના વડે પ્રેરણા મેળવી ને અહિંસામાર્ગમાં આગળ વધી શકાય છે.

—શિવાનંદ

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧૯ તા. ૧૯ મે, ૧૯૬૧. છુટક નકલ સેન્ટ. ૪

'સારાસન' રાજ્યમાં કટોકટી

આફ્રિકન રાજ્યોમાં સૌથી પ્રથમ દક્ષિણ આફ્રિકા સ્વાતંત્ર્ય પામ્યું, અને ગયે વરસે ૩૧મી મેના દિવસે એની ઉજવણી થઈ. "ઉજવણી" શબ્દ વાપરવો એ બરાબર નથી. કારણકે આખો દેશ કટોકટીના ધારા નીચે હતો; અને દેશના વહાલસોયા પુત્રો અને પુત્રીઓ કેદખાનાના સળીયા પાછળ પકડાયાં હતાં. આમાંના બે હજાર રાજદ્વારી કેદીઓ તરીકે હતાં અને બીજા વીસ હજાર કટોકટીના ધારા નીચે અટકાયતીઓ તરીકે દિવસો વિતાવતાં હતાં! તો પછી એ શી રીતે ઉત્સવ કહેવાય? પરંતુ ડૉ. વરવુર્ડની યુનિયન સરકારને એ ઉત્સવ જણાયો—અને એ ઉત્સવ નીકળી તે પણ ૨૨,૦૦૦ને જેલ ભેગાં કરી જ!

એથી એ ઉત્સવની ઉજવણી એક ફારસ જણાયો. એ ઉત્સવની ઉજવણીનું પ્રતિક એક કબુતર આકાશમાં ઉડાવીને ખાસ ઉજવનાર ડૉ. વરવુર્ડના પગ આગળ જ પડ્યું. કદાચ એ કબુતરના મનમાં હશે કે જ્યારે ૨૨,૦૦૦ જેલની પાછળ હોય ત્યારે આ ઉત્સવમાં મને ભાગ લેવાનો શો અધિકાર! એથી એ કબુતર પણ અહિંસક વિરોધ દાખવી શાંત પડ્યું! અને આજે છે કે કબુતરોને પણ દેશને માથે ઘેરાતાં કાળાં વાદળાંનો ભાસ થયો છે.—પરંતુ આ હઠીલી સરકાર એ જાણતી હોવા છતાં નમતું આપતી નથી—અને વિનાશ તરફ વધુ ઝડપથી કુચ કરી રહી છે.

યુનીયનનો ઉત્સવ ઉજવ્યા પછી બરાબર એક વરસે એજ વરવુર્ડ એજ યુનીયનનું ખૂન કરવા નીકળી પડ્યા છે. જેનો જન્મ એ ગયે વરસે ઉજવતા હતા તેનું ખૂન હવે એ આ વરસે ૩૧મી મેના દિવસે ઉજવવાની તૈયારી કરી છે. એ ઉજવણી પણ ગયા વરસની જેમજ હશે અને વધુ ગૌરવાન્વિતથી ઉજવાશે. થોડા દિવસની અંદર કેટલાને [illegible] મારશે, પરંતુ આ વખતનો માનવ-હત્યાનો એ અટકાવી શકે એમ નથી!

આ બધું અટકાવવા માટે એક ઉપાય છે, અને તે છે 'નેશનલ કન્વેન્શન.' સરકાર જો 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવે તો આ દેશની પરિસ્થિતિ સુધરે એમ છે. પરંતુ હું 'નેશનલ કન્વેન્શન' ઉપર આવું તે પહેલાં ૧૯૦૮માં જે કહેવાતી 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવવામાં આવેલી અને જેમાંથી 'યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રિકા'નો જન્મ થયો તે હું સમજાવું એ વધુ યોગ્ય છે.

૧૯૦૮માં એક 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવવામાં આવી હતી જે કેવળ ગોરાઓ સ્વાહ હતી અને એમાં બીન-ગોરાઓ ન હતા. એ કેવળ ગોરાએ બોલાવેલી 'નેશનલ કન્વેન્શને' યુનીયનની માગણી કરી, અને યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રિકાનો જન્મ થયો. તે વખતે ગોરાઓને મન આ યુનીયન એક સ્વાતંત્ર્યનું પ્રતિક હતું. પરંતુ ગોરા પાયા ઉપર સ્થપાયેલા આ યુનીયનમાં બિન-ગોરાઓ માટે શાંતિ આવી નહિ. આ ગોરી ક્રીયાં આ યુનીયનના મૂળને પાણી આપ્યાં, અને દેશની પરિસ્થિતિ બગડતી બગડતી આજની દશાએ આવી પહોંચી. આ યુનીયનમાં કેવળ ગોરાઓ માટે સ્વાતંત્ર્ય હતું—બિન-ગોરાઓ માટે નવા કાયદાઓ ઘડાતાં ગયા અને રંગભેદની નીતિ વધુને વધુ વિસ્તૃત થતી ગઈ. આ યુનીયનની સ્થાપના કરતાં પણ બિન-ગોરાઓની સ્થિતિ વધુ બદતર બનતી ગઈ.

આ ૧૯૦૮ની 'કન્વેન્શન' વખતે બિન-ગોરાઓએ પોતપોતાની રાષ્ટ્રીય સંસ્થા મારફતે સખત વિરોધ નોંધાવ્યો હતો. તે વખતે તેઓએ 'કેપ ટાઈમ્સ' અને બ્રિટિશ પાર્લામેન્ટનો સખત વિરોધ કર્યો, કારણકે આજ 'ટાઈમ્સ' પણ અને બ્રિટિશ પાર્લામેન્ટે આફ્રિકનોના હક્ક સાચવવાનું વચન આપ્યું હતું. પરંતુ વખત આવતાં દગો આપ્યો. આવી પરિસ્થિતિમાં તે વખતની 'કન્વેન્શન' બરાબર હતી.

અપશુકનિયાળ અવસર માટે
દેખાવ

ગયે વરસે જે અનિષ્ટકારક ઉત્સવ ઉજવાયો હતો તેનાથી પણ વધુ અનિષ્ટકારક આ યુદ્ધમેન્ડ પ્રજાસત્તાક રાજ્યનો ઉત્સવ ઉજવાશે. દક્ષિણ આફ્રિકા પ્રજાસત્તાક રાજ્ય (કહેવાતી પ્રજાસત્તાક રાજ્ય) બનવા માગે છે આ વિચાર જાહેર થતાં જ અહીંથી વિરોધ આવવા લાગ્યો. કારણકે અમુક ગોરાઓ અને બિન-ગોરાઓ જાણતા હતાં કે આ ખરેખર પ્રજાસત્તાક રાજ્ય બનવાનું નથી. લોકમત લેવાયા પછી જે જે બનાવો આ દેશમાં અને બહાર બન્યાં તે જો કોઈ સમજુ સરકાર સમજી હોત તો રાજીનામું આપતે, પરંતુ આ અડિયલ યુદ્ધમેન્ડ સરકાર એ સમજે એમ નથી. દેશના ખૂણે ખૂણેથી 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી થાય છે, પરંતુ સમજે કોણ? આ અડિયલ યુદ્ધમેન્ડ સરકાર!

જે બનાવો બન્યાં તે જોઈએ.

પહેલો એ કે વડા પ્રધાનોની સભામાં લંડનમાં વરવુર્ડનું જવું—અહિં આવા ને લોકમત વખતે ખાતરી આપી કે દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થમાં રહેશે. ત્યાં ગયા પછી વડા પ્રધાનોની સભામાં [illegible] આવી નીકળતી. ૨૨એ દેખ્યો અને દક્ષિણ આફ્રિકાની અરજી પાછી ખેંચી લીધી. નહિ ખેંચતે તો પણ કોમનવેલ્થમાંથી બહાર કાઢી જતે—પરંતુ વરવુર્ડને આ બનાવથી પણ કંઈ ભાન ન આવ્યું.

એ પછીનો બનાવ 'ટ્રીઝન ટ્રાયલ'નો! ચાર વરસની સખત મહેનત પછી સરકારની હાર થઈ. વિશ્વની નજર સમક્ષ આ બનાવ કાંઈ નાનો સૂનો નથી. બધાજ આરોપીઓ આ 'ટ્રીઝન ટ્રાયલ'માંથી નિર્દોષ છૂટ્યા.

એ પછીનો બનાવ છે યુનોની જનરલ એસેમ્બ્લીનો! 'જનરલ એસેમ્બ્લી' એ દક્ષિણ આફ્રિકાની ભાગલાવાળી નીતિને વખોડી કાઢી, અને એમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના મિત્રો બ્રિટન, ઓસ્ટ્રેલીયા અને યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ પણ જોડાયાં. મત લેવાતી વખતે કેવળ પોર્ટુગાલે સાથ આપ્યો. દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતિની [illegible] હાર થઈ.

આ પછી પીટર મેરીટ્ઝબર્ગમાં આફ્રિકન લોકોની 'ઓલ-ઈન-કોન્ફરન્સ' ભરાઈ. આ એક મહત્વ અગત્યનો બનાવ છે. કારણ આ 'ઓલ-ઈન-કોન્ફરન્સે' એક મહત્વ અગત્યનો મુદ્દો શોધી કાઢ્યો અને એ ઉપર એક ઠરાવ થયો. એ ઠરાવ તે 'નેશનલ કન્વેન્શન'નો! આ દેશની ખરાબ થતી પરિસ્થિતિ સુધારવાને અને દેશને ઉચ્ચ પ્રકાશે લાવવાનો એકજ ઉપાય છે—અને એ ઉપાય છે, બીન-ગોરી પ્રજાએ 'નેશનલ કન્વેન્શન'. આ 'નેશનલ કન્વેન્શન' સરકારે બોલાવવી.

આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'માં બધા પ્રતિનિધિઓ હશે કે ૨૧ વરસની જાતી કે ધર્મના ભેદ વગર અને મર્યાદા વગર ઉમરલાયક પુરુષો અને સ્ત્રીઓના મતથી ચૂંટી કઢાયેલા પ્રતિનિધિઓ હશે. આ પ્રતિનિધિઓ પાસે એવી સાર્વભોમ સત્તા હશે કે તેઓ આ દેશમાં બહુમતિથી મંજૂરીઓથી પ્રજાસત્તાક નવું પ્રજાસત્તાક બંધારણ ઘડી શકે."

આજ એક ઉપાય છે જો આજની યુદ્ધમેન્ડ સરકાર આ 'નેશનલ કન્વેન્શન' બોલાવે તો દેશની પરિસ્થિતિ સુધરી જશે—પરંતુ આ અડિયલ સરકારને પરિસ્થિતિ ક્યાં સુધારવી છે? આ નેશનાલીસ્ટ સરકાર પાસે જે તાકાત છે તેના જોરે એક દાખલો આપું.

એક બસ ડ્રાઈવર મુસાફરોને લઈને એવો ખાડા ખાબડાવાળો રસ્તો જાય છે કે મુસાફરો ગભરાય ઉઠે છે. ત્યાં રસ્તામાં તો 'સાવચેત', 'જુઓ રસ્તો', 'રસ્તો બંધ' એવા પાટિયા માર્યાં છે. અને રસ્તાને કિનારે ઉભેલા લોકો બુમ પાડે છે, "ઉભા રહો", 'સાવધાન!'' આ બસ જાય છે ટેકરા ઉપર ધસતે—સામે ઉંડી ખીણ તરફ એની એને પરવા નથી. એથી બસ ડ્રાઈવર ચેતવણી આપનારાઓને કહે છે, "તમે, તમારું કામ સંભાળો, હું આ બસ ચલાવું છું" આ બધી ચેતવણીઓ સાંભળ્યા પછી મુસાફરો ગભરાય છે. તેઓ ડ્રાઈવર સાથે દલીલ કરવા માંડે છે—અને કહે છે, "મહેરબાની કરી પાછા વળો." પરંતુ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૫૦)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૯ મે, ૧૯૬૧.

ભયગ્રસ્ત સ્થિતિમાં રહેવું

આખો દક્ષિણ આફ્રિકા દેશ ભયગ્રસ્ત સ્થિતિમાં છે. એમાં રાજ્યકર્તા ગોરાઓનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે. ઉપર ઉપરથી બધું શાંત દેખાય છે, પરંતુ છેક નીચે એક જાતનો અગ્નિ પ્રજ્વલિત થઈ રહ્યો છે. જે ભમે ત્યારે ભભૂકી ઉઠશે. ગોરા કાળાથી ડરે છે, અને કાળા ગોરાથી ડરે છે. કાળાં માનવો વચ્ચે પણ પક્ષાપક્ષીને લીધે ભયની લાગણી પ્રસરી રહી છે. આ ભયની લાગણીનું કારણ આ સરકારની ઈલાયદાપણાની નીતિ છે. જે રીતે આ ઈલાયદાપણાની નીતિને ઠોકી બેસાડવા માટે પોલાદી પગલાં લેવાય રહ્યાં છે તે પણ એક કારણ છે.

ગોરો માણસ કાળા માણસથી ડરે છે એથી તે પોતાના રક્ષણ માટે જાત જાતના પગલાં લઈ છે. તે બાન્ટુસ્તાન અને ગ્રુપ એરીઆને વિસ્તૃત કરે છે—અને કામમાં પણ ઈલાયદાપણું દાખલ કરી સરમુખત્યારશાહી તરફ પગરણ માંડે છે—એ આશાએ કે તે સત્તાને માટે ભયમુક્ત બની જશે. આ બધાનું કારણ ભય છે. કમનસીબે આ પગલાં તેનું રક્ષણ સત્તાને માટે કરી શકશે નહિ. આખરે તેનો વિનાશ જરૂરથી આવશે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં સંસ્કૃતિ માટે એ કમનસીબીની વાત છે કે રાજ્યકર્તા ગોરાઓ આ સમજી શકતા નથી. અને એ સમજવાની શક્તિ પણ ગુમાવી બેઠા છે. જે જે પગલાં તેઓ પોતાના રક્ષણ માટે લઈ છે તે તેઓનાજ ગળાની આસપાસ એક શૃંખલાની જેમ વિંટળાઈ વળશે. આ પગલાંમાંથી તિરસ્કારની લાગણી ઉત્પન્ન થાય છે, સરકારની પરિસ્થિતિ વાઘ પર સવાર થયેલાંની જેમ છે, કારણ કે તે ઉપરથી ઉતરી શકતો નથી.

જ્યારે ગોરો માણસ કાળા માણસથી ભય પામીને સાવચેતીના પગલાં લઈ છે ત્યારે કાળાં માણસો વચ્ચે આપસ આપસમાં પણ ભયની લાગણી પ્રસરી રહી છે. આ ભયની લાગણીને લીધે બધી કોમના માણસો એક બીજા ઉપર વિશ્વાસ રાખી શકતા નથી. કલર્ડોને એમ લાગે છે કે આફ્રિકનો તેઓને સંપૂર્ણપણે માનતાં નથી—એવો જ ભય હિંદીઓ પણ રાખે છે. વધુમાં હિંદીઓ કલર્ડ અને આફ્રિકનોનો ભય રાખે છે, આ ભયનું કારણ એ છે કે ઉપરની બન્ને કોમ કદાચ હિંદીઓને પરદેશીઓ તરીકે ગણી લઈ, અને તેવું વર્તન રાખશે. આફ્રિકન નેતાઓ ગમે તે કહે પરંતુ હિંદીઓ કાળાં માનવોના સમુહથી ભય પામે છે. આ સિવાય હિંદીઓને એ ભય છે કે તેઓ ગોરા—આફ્રિકનની લડાઈ વચ્ચે ઝડપાઈ જશે. બીજું એ કે હિંદીઓની લઘુમતિ છે, એથી પણ ભયનું કારણ પ્રસરે છે. હિંદીઓ ઘણા દેશોમાં પરદેશીઓ તરીકે ગણાય છે, તો આ દેશમાં પણ તેઓ પરદેશીઓ તરીકે ગણાય એ પણ એક ભયનું કારણ છે. આમ ઉપર ઉપર શાંતિ દેખાય છે—પણ ઉંડે જ્વાળામુખી પ્રજ્વલિત થઈ રહી છે.

છેવટે મૂલ્યાંકન કરતા જોઈએ તો આફ્રિકનો ખુદ ભયગ્રસ્ત છે. ગોરાઓ તેમના ઉપર જે સંકટો નાખે છે તેનાથી તેઓ ભય પામે છે. ૩૧મી મેનો દિવસ છે, એ દિવસ દક્ષિણ આફ્રિકાના ઈતિહાસમાં ખુબજ અગત્યનો દિવસ છે. એ દિવસ કેવળ પ્રજાસત્તાક દિન તરીકે અગત્યનો નથી, પરંતુ એમાંથી ઉપસ્થિત થતાં બનાવો એ પણ અગત્યના છે. આવતાં થોડા અઠવાડિયા ઘણાંજ અગત્યના છે. એથી આ ભયની લાગણી પ્રસરી રહી છે.

અધિક માસની વિશેષતા

("લહરિ")

અધિક માસની વિચારણા જ્યોતિષ, પૌરાણિક, ને આધ્યાત્મિક એમ ત્રણ રીતે કરી શકાય છે

(૧) ભારતીય પંચાંગની ગણત્રી પાંચ રીતે થાય છે. સૌર, ચાંદ્ર, સાવન, નાક્ષત્ર અને બાર્હસ્પત્ય. આ પૈકી સૌર અને ચાંદ્ર વિશેષ પ્રચલિત છે. સૂર્યની સાથે જ્યોતિષની ગણત્રીનો જે સંબંધ રહે છે તેને સૌર માસને સૌર વર્ષ કહે છે. એવા મહિનાનું પરિમાણ ૩૦ દિવસ ૨૬ ઘડી ૧૭ પળને ૩૬ વિપળની છે અને ચંદ્રની ગતિ પર જે સમયનો આધાર રખાય છે તેને ચાંદ્ર માસ તથા ચાંદ્ર વર્ષ કહે છે. એવા મહિનાનું પરિમાણ ૨૯ દિવસ ૧ ઘડીને ૫૦ પળની ગણાય છે. આમ સૌર વર્ષ ૩૬૫ દિવસ ૬ કલાક ૯ મીનીટને ૯ સેકંડનું થાય છે અને ચાંદ્ર વર્ષ ૩૫૪ દિવસ ૮ કલાક ૪૮ મીનીટ ને ૩૪ સેકંડનું હોવાથી એ બેમાં એક વરસમાં ૧૦ દિવસ ૨૧ કલાક ૨૦ મીનીટને ૩૫ સેકંડનો ફરક પડે છે. ને કદાચ મહિને ૩૦ તિથિ ઓછી થાય છે. આમ જો ચાલુ રહે તો ઋતુ અને મહિનાનો મેળ જતો રહે જેથી અધિક માસ ઉમેરવો પડે છે. પૃથ્વી ઉપર ઋતુનો આધાર સૂર્ય ઉપર છે જેથી સૂર્યમાન મુજબ વરસ રહેવું જોઈએ. મુસલમાનોનું હિજરી સન કેવળ ચંદ્રના ગમન પરથી ગણાતું હોવાથી મોહરમનો તહેવાર કોઈ વાર ઉનાળામાં ને કોઈ વાર ચોમાસામાં આવે છે. હિંદુ સનાતની સૂર્યને ચંદ્ર બંને સાથે સુમેળ રખાય છે. તે પદ્ધતિને *Luna-Solar* એટલે ચાંદ્ર સૌર ગણત્રી કહે છે. એમાં પાંચ વરસના ગાળામાં જેટલી તિથિઓ ઓછી હોય તેના અવેજમાં બે અધિક મહિના ઉમેરીને ઋતુ સંબંધ જાળવી રખાય છે. જેથી દર વર્ષે ચોમાસુ એક મહિનામાં જ બેસે છે. ને નવું વરસ દિવાળીના આરંભમાં જ આવે છે. ગ્રહો તથા નક્ષત્રોને સંયુક્તમાં અગણ્ય કહે છે ને એના સમુદાયના આકાર મળીને ભચક્ર કહે છે. ઘડિયાળના ચંદા *Dial* ઉપર કલાક બતાવવા માટે જેમ બાર વિભાગ કરેલા છે તેમ આ ભચક્રના પણ જ્યોતિષશાસ્ત્ર બાર વિભાગ કરેલા છે. ને દરેકને રાશિ કહે છે. તેનાં નામોઃ મેષ, વૃષભ, મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તુલા, વૃશ્ચિક, ધન, મકર, કુંભ અને મીન. આ દરેકમાં સૂર્યનું પસાર થવું તેને સંક્રાંતિ અથવા સંક્રમણ કહે છે. દર મહિને એક રાશિમાંથી સૂર્ય પસાર થાય છે ને વરસે પુરું થાય છે. પરંતુ દર ત્રીસ બત્રીસ મહિનાના અંતરે એક માસમાં એ રાશિ બદલાતી નથી ત્યારે અધિક માસનો યોગ આવે છે. દાખલા તરીકે ચાલુ વરસના વૈશાખ વદમાં અમાસના દિને વૃષભ રાશિમાં સૂર્યનો પ્રવેશ થયા પછી બત્રીસમા દિવસે બીજા જેઠ સુદ પડવાને દિવસે મિથુન રાશિમાં જાય છે. એટલે એક આખા મહિનામાં સંક્રાંતિ ન થવાથી તે માસ અધિક જેઠ ગણાય છે. વળી જેમ કોઈ મહિનામાં બે તિથિ એક સાથે આવે છે, અને કોઈ વાર તિથિનો ક્ષય પણ હોય છે. તથા જેમ અધિક માસ આવ્યા કરે છે તેમ ક્વચિત્ ક્ષય માસ પણ આવે છે. પરંતુ તેનો યોગ ઘણા લાંબા સમય પછીજ આવે છે. સંવત ૧૮૭૯માં માગસર માસનો ક્ષય થયો હતો. અને તે પછી ૧૪૧ વર્ષ બાદ. સંવત ૨૦૨૦માં ફરીથી પણ માગસર માસનો ક્ષય થવાનો છે. અને તે પછી ૧૯ વર્ષ બાદ એવો ક્ષય માસ આવશે. પરંતુ એ વખતે સૂર્યની સંક્રાંતિ બે વાર આવી જશે જેથી અધિક માસ પણ બે આવશે. અને કુલે ત્રણ આવા માસ એ વર્ષમાં ગણાશે. આ રીતે સૌર તથા ચાંદ્ર વર્ષ અને ઋતુનો સુમેળ જળવાઈ રહેશે.

(૨) પુરાણોમાં અધિક માસની કથા રૂપકમાં ગવાયેલી છે. હિંદુ ધર્મમાં દરેક લેક પદાર્થના અધિકારી દેવ માનેલા હોય છે. જેવા કે, અન્નના દેવ વરુણ. વાણીની દેવી સરસ્વતી. તેવી જ રીતે બારે માસના પણ અધિકારી માનેલા છે પણ વધારાના માસનો કોઈ દેવ નિર્દિષ્ટ ન હતો જેથી લોકો તેને તિરસ્કારથી ઉપેક્ષિત માનીને મલમાસ કહેતા. ને તેમાં કદાપિ શુભ કાર્યો કરતા નહીં. જેથી એ માસ ભગવાનને શરણે ગયો, ને વિનંતિ કરી કે, મને મલમાસ કહીને લોકો મારી ઉપેક્ષા કરે છે, ને મારા વખતમાં કોઈ શુભ કાર્યો નથી કરતાં કારણ કે મારે માથે કોઈ દેવ નથી જેથી હું તમારે શરણે આવ્યો છું તો તમે મને કૃતાર્થ કરો. આ સાંભળી ભગવાને કહ્યું : હું શરણાગત વત્સલ તથા નોંધારાનો આધાર ગણાઉં છું તું આજે શરણે આવવાથી હું તારો દેવ બનું. ને હું પુરુષોત્તમ કહેવાઉં છું તે પરથી તારું નામ પુરુષોત્તમ માસ પડશે. વળી તું મલમાસ નહીં પણ હવે 'અધિક માસ' ગણાશે. તેમજ તારા સમયમાં જે કોઈ 'અધિક' ભાવથી સત્કર્મો કરશે તેનું ફળ હું તેઓને અધિક કરીને આપીશ. એ પછી પુરુષોત્તમ માસમાં કરવાનાં કેટલાક ખાસ સત્કર્મોનાં વિધાનમાં કહ્યું છે કે નિત્ય સ્નાન

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનાં ૧૫૦)

SOUTH AFRICAN LIBRARY 23 MAY 1961

મરાલાલમાં જોમો કેન્યાટાની પ્રેસ કોન્ફરન્સ

જેની ઘણી આતુરતાથી રાહ જોવાઈ રહેલ હતું તે કેન્યાટાની પ્રેસ કોન્ફરન્સ મરાલાલ ખાતે મળી હતી. દુનિયા ભરનાં જુદા જુદા અખબારો અને રેડીઓ સર્વિસના પ્રતિનિધિઓ, કેમેરામેન, અખબારનવેશો વગેરે ખાસ સાંકડી ગાડીઓ નાઈરોબીથી ૨૦૦ માઈલ ઉપર આવેલ મરાલાલ ખાતે પહોંચ્યા ગયા હતા. કેટલાક વિમાનમાં પહોંચી ગયા હતા તો કેટલાક મોટરમાં પહોંચી ગયા હતા.

સૌને માટે મરાલાલમાં સારી વ્યવસ્થા રાખવામાં આવી હતી. મરાલાલમાં એક કમ્પની બહાર એક મોટો સામીયાણો ઊભો કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં આ પ્રેસ કોન્ફરન્સ ભરવાની યોજના કરાઈ હતી. મુલાકાતીઓ માટે કલાકમાં ચા નાસ્તો અને ભોજનની પણ વ્યવસ્થા રાખવામાં આવી હતી.

કોન્ફરન્સનો સમય થતાં મી. જોમો કેન્યાટા કોન્ફરન્સમાં આવી પહોંચ્યા હતા. તેમણે પોતાનું એ વિખ્યાત લેધર જેકેટ અને ભુરા રંગનું પાટલુન પહેર્યું હતું. પગમાં સેન્ડલ પહેર્યાં હતાં. એક હાથમાં તેમની મુરકીવાળી લાકડી હતી. હાથ પર મોટી રીસ્ટ-વોચ ચમકી રહી હતી. બીજા હાથમાં ચમરી હતી. ૭૦ વર્ષની ઉંમર છતાં અને સાત સાત વર્ષની પ્રતિબંધિત અવસ્થામાં રહ્યા છતાં તેમની તબીયત સ્વાસ્થ્ય પૂર્ણ જણાતી હતી.

કોન્ફરન્સમાં આવી તેમણે પત્રકારોની સામે પોતાની બેઠક લીધી. તેમની બાજુમાં તેમના બે ધારાસભ્યો મી. હેનરી ગેચેલિયા ને મી. જે. આર. કરીઉકી હતા અને બીજી બાજુ તેમની પુત્રી માર્ગારેટ કેન્યાટા બેઠી હતી જે કેન્યાટા બોલતા હતા તેની નોંધ લેતી હતી. તેમની પાછળ તેમનો નાનો છોકરો સાદા વેશમાં ઊભેલો હતો.

કોન્ફરન્સનું કામકાજ શરૂ કરતાં પહેલાં કેન્યાટાએ સૌને હસતે મુખે આવકાર આપી પોતાનાં ચશ્મા ચઢાવ્યા, અને કામકાજ શરૂ કરતાં પહેલાં એક ટૂંકું ભાષણ કર્યું.

કેન્યાટાનો ઉપોદ્ઘાત

ઉપોદ્ઘાતના આ ભાષણમાં મક્કમ ગંભીર અને સ્થિર અવાજે મી. કેન્યાટાએ ઉદ્દાત્ત શબ્દોથી સૌને આવકાર આપી જણાવ્યું કે, તમને મળતાં મને આનંદ થાય છે.

હું પ્રતિબંધિત અવસ્થામાં હોવાથી કેટલાક અવરોધો વેઠવા છતાં પણ સંપૂર્ણ પ્રમાણિકતા અને નેકદિલીથી તમારા બધા પ્રશ્નોના હું મારાથી બનતા જવાબ આપીશ.

હું આપ સૌને એક દિવસ આઝાદ આફ્રિકી તરીકે મળવા આશા રાખું છું અને એ દિવસ બહુ દૂર નથી.

આપ સૌ એટલું જ ખ્યાલ બહાર રાખજો કે છેલ્લા આઠ વર્ષથી હું દુકાળના પ્રદેશમાં એકલો અટુલો દુનિયાના બનાવોથી સદંતર કપાએલ છું. આ સમય દરમિયાન તમારામાંના ઘણાંએ મારે માટે બિન્દુસ્વરૂપ પણ મિલાવ્યું છે. જનસમાજી હતી જાતિ મારા માટે ઉપજાવી કાઢી તેનું આલેખન કર્યું છે.

મારી જેમ મારા સાથીઓની મુક્તિ માટે જુદી જુદી જાતિ અને પ્રજાઓના જે સાથો મળ્યો. બહાદુરીપૂર્વક લડત ચલાવી રહ્યા છે તેમનો હું આભાર માનું છું.

સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ ચાલુ રાખનાર મારા સૌ ભાઈઓ અને બહેનોનો પણ આભાર માનું છું.

છેવટમાં કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે હું હંમેશા એક સાચો રાષ્ટ્રવાદી રહ્યો છું અને સાચો રાષ્ટ્રવાદી રહીશ. હવે આપને જે સવાલ પૂછવા હોય તે પૂછી શકો છો.

ત્યારબાદ જુદા જુદા અખબારોએ પ્રશ્નોની ઝડી વરસાવી હતી. જેના કેન્યાટાએ સ્ફૂર્તિપૂર્વક, મક્કમ અવાજે જવાબ આપ્યા હતા, કેટલાક સવાલોને ઉડાવી પણ દીધા હતા. પણ આખો સમય કેન્યાટાનો અવાજ એકસરખો આત્મશ્રદ્ધાથી રણકતો રહ્યો હતો. તેઓ ઘણા પ્રફુલ્લિત જણાતા હતા.

મુલાકાતમાં કેન્યાટાએ શું કહ્યું?

હું હિંસાનો વિરોધી છું

લોકો કેન્યાટાએ કહ્યું કે હું માઉ-માઉનો નેતા ન હતો ને મેં માઉમાઉને વખોડ્યું છે. હું હિંસામાં માનતો નથી, અને સમસ્યાઓના શાંતિપૂર્ણ ઉકેલને આવકારું છું.

કોરફીલ્ડ રિપોર્ટની આકરી ટીકા કરતાં કેન્યાટાએ કહ્યું કે આખો રિપોર્ટ જુઠાણાથી ભરપૂર છે. આ રીપોર્ટ મારેનાં બયાન ગણીને મરજીથી ખાસીઓ મેળવાઈ છે. રીપોર્ટનો બધો હેતુ આખેઆખો કેન્યાટાને ખતમ કરવાનો છે.

ઇતિહાસમાં મારી બાબતે શું સ્થાન મળશે તેવા સવાલના જવાબમાં કેન્યાટા બોલ્યા કે આ સ્થાન ભાવિ ઇતિહાસકારો નક્કી કરશે.

એમણે જણાવ્યું કે હું દેશની સલામતીને જોખમરૂપ કદી ના હતો, આજ પણ નથી.

ગવર્નર જીદ્દી છે

સર પેટ્રીક રેનીસનનો ઉલ્લેખ કરી કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે તેમને સાચી સલાહ મળતી નથી અને તેઓ જીદ્દી અને અને સંકુચિત દિલના છે, આમ છતાં મારા દિલમાં તેમના સંબંધે કડવાશ નથી. હું ગવર્નરને મળવા તૈયાર છું, ને મેં આવી દરખાસ્ત પણ અગાઉ કરી હતી, કિન્તુ ગવર્નરે મને મળવાનો પ્રયત્ન કર્યો નથી.

હું કદી કોમ્યુનીસ્ટ ન હતો

પોતે કોમ્યુનીસ્ટ હોવાનો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં ઇન્કાર કરતાં કેન્યાટાએ દર્શાવ્યું કે અન્ય કોઈ વ્યક્તિ પ્રવાસ કરે તેવી જ રીતે મેં રશિયાની મુલાકાત લીધી હતી. ત્યાંની પ્રગતિ જોવાની મારી ઈચ્છા હતી. મેં અન્ય કેટલાક યુરોપીયન દેશોની પણ મુલાકાત લીધી હતી. બ્રિટનમાં મારે કેટલા સામ્યવાદી સંબંધો હતા. હા, 'ટાઈમ્સ' મારા લેખ ના લે તો હું 'ડેઈલી વર્કર'ને આપતો. 'માન્ચેસ્ટર ગાર્ડિયન'ના તંત્રી મારા મિત્ર હતા, તે મારા લખાણ ખુશીથી છાપતા.

લેન્કેસ્ટર બંધારણ નકામું છે

કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે લેન્કેસ્ટર બંધારણ એક પગથું આગળ હતું છતાં એમાં ઘણી ત્રુટીઓ હતી. આફ્રિકન ધારાસભ્યો વધ્યા, પરંતુ તેમની શક્તિ વધી નથી. સરકાર રચનામાં ભાગ લેવો કે નહિ તે કાનુ-કાનુની પોતાની નીતિ છે; છતાં હું એ નીતિથી સહમત છું.

ભાવી કાર્યક્રમ

તેમના ભાવિ કાર્યક્રમ પરત્વે એમ કેન્યાટા બોલ્યા કે એ મારી પ્રજા ઉપર નિર્ભર છે; તેઓ મને જે થવા ઇચ્છશે તે હું બનીશ.

તમે ચીફ મીનીસ્ટર બનશો કે તે પ્રશ્નના ઉત્તરમાં તેમણે કહ્યું કે એ પણ જનતા પર આધારિત છે.

તમે વડા પ્રધાન બનશો તો યુરોપિયન જમીનો પરત્વે ખાતરીઓ આપશો? તેવા સવાલનો કેન્યાટાએ ઉત્તર વાળ્યો કે હું કે કોઈ એક વ્યક્તિ આવી બાંહેધરીઓ ના આપી શકે; સિવાય કે તે સરમુખત્યાર હોય! વાસ્તવમાં આ બાબતો જનતાની ચુંટાયેલી સરકારનો છે.

બધાના હકકનું રક્ષણ થશે

કેન્યાટાએ સ્પષ્ટીકરણ કર્યું કે કેનીયાનું નાગરિકત્વ ધરાવતા દરેક શખ્સના હકોનું રક્ષણ થશે, પછી ભલે તે ગમે તે જાતિ હોય. આ નીતિ અનુસાર કોઈ ખાસ કોમ માટે કોઈ અધિકાર વિશેષની જરૂરત નથી રહેતી.

ગોરાઓએ ગભરાવું નહિ

કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે હાઈલેન્ડની યુરોપીયન જમીનો આંચકી લેવાનું હું કહેતો નથી, જો કોઈ તેમ કહેતું હોય તો તે ભૂલ છે. અમે તો એ કહીએ છીએ કે જે અણખેડાયેલી જમીનો પડી છે, આવી જમીનો જમીનવિહોણા આફ્રિકન ખેડુતોને મળવી જોઈએ એ જેની જમીન દેશના વિકાસમાં ફાળો આપે છે તેવા કોઈ ખેડુને, પછી તે યુરોપીયન હોય કે આફ્રિકન, ભય રાખવાની જરૂર નથી.

વફાદાર કીકુયુઓને અભયવચન

વફાદાર કિકુયુઓ પ્રત્યે તમે છૂટા થશો ત્યારે કેવો દ્રષ્ટિકોણ ધરાવશો તે સંબંધે કેન્યાટાએ કહ્યું કે બાઈબલમાં ઇસુએ કહ્યું છે કે "હે પ્રભુ તેમને માફ કર, કેમ કે તેઓ શું કરી રહ્યા છે તેનું તેમને ભાન નથી!"

કેન્યાટાએ ઉમેર્યું કે મારા દુશ્મનોએ મારા વિરુદ્ધ પ્રચાર કર્યો છે ને સરકારના હાથ મજબૂત કર્યા છે.

ફેડરેશન

પૂર્વ આફ્રિકન સમવાય પરત્વે કેન્યાટા કહે છે કે આ સારો વિચાર છે, પણ તે પુર્વે આઝાદી પ્રદેશોને આઝાદી મળવી જોઈએ.

આગુ સમવાય આગળ જતાં યુનાઈટેડ સ્ટેટસ ઓફ આફ્રિકા બને તેવી શક્યતાનો કેન્યાટાએ સ્વીકાર કર્યો છે.

કોન્ગોની દશા!

કોન્ગો સંબંધે કેન્યાટાએ કહ્યું છે કે બે સાંઢ-પાડાઓ લડે ને ઝાડ-પાનનો ખો નીકળે તેમ પુર્વ-પશ્ચિમ અર્થાત સામ્યવાદી દેશો ને બીન-સામ્યવાદીઓ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૪૯)

મારૂટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા જાતના નાયલોન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે તૈયાર જાતના ડ્રેસ જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને બાળકો માટે—સ્યુટ, બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટ્સ, ટોઇલેટ નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા વિનંતી.

૩૭ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૮૮૬ — બોક્સ ૬૫૩૯.

મોતને ભોગે પણ કોમી તોફાનોનો મુકાબલો કરો

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ અહીં જણાવ્યું હતું કે જબલપુર અને મધ્ય પ્રદેશના બીજા કેટલાક શહેરોમાં તાજેતરમાં થયેલા કોમી તોફાનોથી મને ઘણું દુઃખ થયું છે અને મને સૌથી વધુ આઘાત તો એ વાતનો થયો છે કે ખાસ કરી આ શહેરોમાંના કોંગ્રેસજનોએ આ પરિસ્થિતિનો જે હિંમતથી સામનો કરીને ફરજ બજાવવી જોઈતી હતી તે નથી બજાવી.

પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ અને વિધાનસભાના કોંગ્રેસ પક્ષના સભ્યોની સંયુક્ત બેઠકમાં ભાષણ કરતાં શ્રી નહેરુએ વધુમાં કહ્યું કે તોફાનો દરમ્યાન કોંગ્રેસીઓએ તેમની જવાબદારી યોગ્ય રીતે અદા કરી નથી અને તોફાનો દરમ્યાન તેઓ ડરના માર્યા તેમના ઘરોમાં પરવશ સ્ત્રીઓની જેમ ભરાઈ બેઠા હતા.

કોંગ્રેસ કાયરોની નથી

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે કોંગ્રેસ કાયરોની સંસ્થા નથી. ભૂતકાળમાં કોંગ્રેસે અડગ નિર્ણય અને હિંમતથી મુશ્કેલ પરિસ્થિતિઓનો સામનો કર્યો છે અને કોંગ્રેસીઓએ જે આદર્શો માટે આપણે ખડા થયા છીએ તેને માટે તેમના જીવનના બલિદાન આપ્યા છે. મારી તપાસમાં અને જાણવા મળ્યું છે કે આ તોફાનો દરમ્યાન એક પણ કોંગ્રેસીને લગીર ઈજા પહોંચી નથી આ વસ્તુએ વાતનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરે છે કે તેમણે આ કોમી દંગાઓ ડામવા માટે અને આક્રમણોના સામના માટે કોઈ સક્રિય કાર્ય કર્યું નથી.

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે દેશમાં ભૂતકાળમાં પણ કોમી તોફાનો થયા છે, પરંતુ જબલપોર અને મધ્ય પ્રદેશના અન્ય શહેરોમાંના તાજેતરના તોફાનોનું આ વખતનું સ્વરૂપ ઘણું જ ભયંકર હતું. એનાથી મધ્ય પ્રદેશના ઉજળા નામને કલંક લાગ્યું છે અને દુનીયાની નજરમાં દેશની કીર્તિને નીચી પાડી છે.

ફરી આવીશ

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે તોફાનો થયા ત્યારથી જ હું અહીં આવવા માગતો હતો અને જબલપોર, સાગર અને બીજા અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોની મુલાકાત લેવા માગતો હતો પરંતુ પં. પંતજી સખ્ત બિમાર, લંડનની મુલાકાત અને દિલ્હી ખાતેના કામના ભારે દબાણને લીધે આવી શક્યો નહિ. ભોપાળની મારી આ મુલાકાત ખાસ કરી આ તોફાનો સંબંધમાં જ છે. આજે પણ હું જબલપોર સાગર અને અન્ય અસરગ્રસ્ત શહેરોમાં જવા ઈચ્છું છું પરંતુ હાલમાં મારે કેટલાક અગત્યના કાર્યો હોવા માટે મારે ગેરહાજર રહેવાનું મુશ્કેલ છે, પરંતુ તક મળતાંજ હું ફરી અહીં ચોક્કસ આવીશ અને આ સ્થળોની મુલાકાત લઈશ.

શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે દિલ્હીથી અસરગ્રસ્ત શહેરોની મુલાકાત માટે કોંગ્રેસીઓના જુદા જુદા પ્રતિનિધિમંડળોને મોકલાયા હતા. દેશના જુદા જુદા ભાગોના કોંગ્રેસીઓ પણ અસરગ્રસ્ત સ્થળોની વારવાર મુલાકાત લે એ જરૂરી છે. જેથી તોફાનોનો ભોગ બનેલા લોકોને લાગે કે દેશના અન્ય ભાગના લોકોની તેમના પ્રત્યે સહાનુભૂતિ છે.

ન્યાયધીશી તપાસનો હુકમ

તોફાનોની ન્યાયધીશી તપાસ માટે હુકમ કરાયો છે અને એની વિગતોમાં ઉંડા ઉતરવાનું કામ તપાસપંચનું છે. પરંતુ સિદ્ધાંતની દૃષ્ટિએ હું કહી શકું કે આવી પરિસ્થિતિની મુખ્ય જવાબદારી બહુમતી કોમની છે આવા સંજોગોમાં લઘુમતીને બહુમતીનો ભય લાગે એ સ્વાભાવિક છે તપાસ વિના હું કહી શકું છું કે મુસ્લિમોએ વ્યવસ્થિત પાયા પર હુમલાઓ કર્યા અને હિંદુઓએ તો સામે માત્ર તેમનો જવાબ જ કર્યો છે એમ જે કહેવામાં આવે છે તે નહીં ભૂલાવું. તોફાનો દરમ્યાન કેટલાક હિંદુઓને મારી નાખવામાં આવ્યા છે એવી જુઠી અફવાઓ ફેલાવાઈ તે પ્રત્યે ખેદ વ્યક્ત કરીને શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે આવી જુઠી અફવાઓએ પ્રજાના લોકોને ઉશ્કેર્યા હોય. આવી પાયા વિનાની અફવાઓ ફેલાવાઈ અને એનું ખંડન ન કરાયું ત્યારે એમાંથી એક વિતંડાવાદ રચાયું અને એના ભયંકર પ્રત્યાઘાતો પડ્યા.

ચુંટણીને ટાંકણે જ

આ તોફાનો સામાન્ય ચુંટણીને હવે આડે જ નવ કે દસ મહિના બાકી છે ત્યારે જ થયા છે.

૧૯૫૨ની ચુંટણીમાં પણ કેટલાક મહિનાઓ પહેલા જ આવાં તોફાનો થયાં હતાં ચુંટણી પર નજર રાખીને પ્રયાસપૂર્વક ઇરાદેથી આ તોફાનો થયા છે કે કેમ એ વિષે હું કંઈ કહી શકતો નથી, પરંતુ એટલું જાહેર કહીશ કે કેટલાક એવા લોકો છે જે કોમી અને રાજકીય હિતો માટે આવી તરકીબો ગોતે છે. કોમી સંસ્થાઓ આવા તોફાનોમાંથી રાજકીય મુડી બનાવે છે, પરંતુ કોંગ્રેસ જેવા બિનસાંપ્રદાયિક પક્ષને એથી સહન કરવું પડે છે. કોમવાદનો આ રોગ દેશ માટે ઘણોજ નુકસાનકારક અને ખતરનાક છે અને આ રોગને-જડને દેશમાંથી ઉખાડી ફેંકવેજ છુટકો છે. આવા કોમી તોફાનોનો, જે વિશ્વના અન્ય ભાગોમાં વધુ ઓછા જોવા મળે છે તે સમાજની નિર્બળતા અને પછાતપણાના સુચક છે.

બસ્તરના આદિવાસી વિસ્તારમાંના તોફાનનો નિર્દેશ કરીને વડા પ્રધાને કહ્યું કે સંજોગોએ કદાચ ત્યાં ગોળીબાર કરવાની ફરજ પાડી હશે, પરંતુ એવા સંજોગો ત્યાં ઉભા કેમ થવા દેવાયા? ગોળીબાર અંગે ગેરવાજબી દુઃખ વ્યક્ત કરતાં વડા પ્રધાને કહ્યું કે બસ્તરના ભોળા અને નિર્દોષ આદિવાસીઓ માટે મને પ્રેમ છે. એમના વિકાસ માટે એમની રીતની તમામ તક આપવી જોઈએ અને એમના પર કશું ઠોકી બેસાડવું જોઈએ નહિ.

ત્રીજી યોજનામાં ગામડે ગામડે પ્રાથમિક શાળા

અમદાવાદ: ગુજરાતના શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી હિતેન્દ્ર દેસાઈએ વિધાન સભામાં જણાવ્યું હતું કે ત્રીજી પંચવર્ષિય યોજનામાં ગુજરાતના તમામ ગામોમાં પ્રાથમિક શાળાઓની જોગવાઈ થઈ ગઈ હશે.

અંદાજપત્રમાંની શિક્ષણ ખાતા માટેના ખર્ચની માગણી પરની ચર્ચાનો જવાબ આપતાં શ્રી દેસાઈએ કહ્યું કે સરકારે ત્રીજી યોજના દરમ્યાન મહિલાઓ માટેના બે પોલીટેકનીકો અને દરેક જીલ્લામાં સાત ઔદ્યોગીક શાળાઓ સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

તેમણે કહ્યું કે સુરત ખાતે પ્રાદેશિક ઇજનેરી કોલેજ અને વધુ ટેકનીકલ શાળાઓ સ્થાપવાનો નિર્ણય કરાયો છે. મોરબીની ઇજનેરી કોલેજને વધુ વિસ્તારવાનો પ્રશ્ન પણ વિચારણા હેઠળ છે.

ગુજરાત રાજ્ય શિક્ષણ પાછળ કુલ ખર્ચના ૨૩ ટકા ખર્ચી રહ્યું છે. દેશના અન્ય રાજ્યોને મુકાબલે આ રકમ ઘણી મોટી છે. સૌરાષ્ટ્ર અને દક્ષિણ ગુજરાત યુનીવર્સીટીઓની રચનાને સંજોગોએ આવકારી છે તેથી મને હર્ષ થયો છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણની કક્ષાએ શિક્ષણના માધ્યમ અંગેના પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવાનું રાજ્યની તમામ ત્રણે યુનીવર્સીટીઓ પર છોડી દેવાયું છે.

ગુજરાત યુની.એ ગુજરાતીને શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે સ્વીકારી છે અને સરકારે એને અનુમોદન આપ્યું છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
સોંઘવું મળશે, [illegible] બચશે, ફરફેટ ટળશે.
અમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે. વેરાયટી, સુંદર રચનાવાળી અને બીજી અનેક જાતની સાડીઓ, ચોળીનો પણ મળશે. ગરમ કુચના જરસીઝ, પુલોવર, કાર્ડીગન, સીંગલેટ, મટકી, સોકસ વિ.
બાળકો માટે: તાજામાં જાતના ફ્રોકો, ટોપી, બ્લાઉઝ, બીબ, સીંગલેટ, ચડ્ડી, સોકસ, નેપકીન્સ, ટુવાલ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્સ, કેટ્સ ક્લોથ, બાબ રચના વિ.
તેમજ પરદેશી ફલાવર્સ, રચનાના કપડાં, તકીયા, ચાદરો, વિ.
વેપાર માટે મોંઘા જેવા મળતા રંગીન રીબનના બાકાો, ઈન્ડેન્ટકરો
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જવાની શી વાર!!
ઉમરાહ વાળાને:- ભાવસાર કેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન નં વ્યવસ્થા — પહેલી માળે, — પો. બો. પરપ૭
માસ્ટર મેનશન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

સસ્તા સુકા મરચાં
સસ્તા સુકા મરચાં અને હાથની પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચાં ભુકો ભાવે ઉંચેથી અમારે ત્યાં મળશે, અને ૨૫/– રતલ પેકેટ સુધ્ધાં વજન રતલના ૬ સેન્ટ.
તેમજ સાંના કામના આદિકાના, ખુબ ઓછાના શા રેટ.
ઓર્ડર સાથે લખો:
Maarmans (Pty) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

વિવિધ વર્તમાન

ટાંગાનીકાની યોજના

ટાંગાનિકામાં ૧૧ આફ્રિકન ડીસ્ટ્રીક્ટ કમીશ્નરો નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા છે તેઓ હવે તુર્ત યુરોપીઅન ડીસ્ટ્રીક્ટ કમીશ્નરો સાથે કામ શીખશે.

આ વર્ષના અંત સુધીમાં દેશના ૫૮ ડીસ્ટ્રીક્ટ કમીશ્નરોમાંથી અડધા આફ્રિકન હોય તેવી ટાંગાનિકાની યોજના છે.

ટાંગાનીકાની સરકારી-સનંદી નોકરીઓનું આફ્રિકીકરણ કરવાની જે યોજના ટાંગાનીકાના ચીફ મીનીસ્ટર શ્રી. ન્યેરેરે અગાઉ જાહેરાત કરી હતી તે યોજનાની આ રીતે હવે જાહેરાત થઈ છે.

ટાંગાનીકાની સૂચિત યુનીવર્સીટીની લૉ (કાનૂન) ફેકલ્ટી માટે આ વર્ષે ૨૦ વિદ્યાર્થીઓને લેવાના છે અને તેમની પસંદગી આ પખવાડિયામાં કરવામાં આવશે. કાયદાના અભ્યાસ માટેની આ કોલેજ આ વર્ષના અંતમાં શરૂ થશે.

યુગાન્ડા સરકારની થએલ રચના

યુગાન્ડાની નવી સરકારમાં ૧૩ પ્રધાનો જાહેર થયા છે, જેમાંના ૩ સરકારી ને ૧૦ બીનસરકારી છે. આ ત્રણ યુરોપિયનો છે; એશિયામાંથી એક એશીયન છે. તેઓ છે જીંજાના મેમ્બર શ્રી સી. કે. પટેલ કે જેમને વ્યાપાર ઉદ્યોગ ખાતું સોંપાયું છે. કમ્પાલામાં ખાતે આ પ્રધાનોનો શપથવિધિ થનાર હતો.

પ્રધાન મંડળની પ્રથમ બેઠક ચોમ અખતમાં મળશે. સેન્ટ્રલ લેજીસ્લેટીવ કાઉન્સીલ માટે યુગાન્ડા બેઠાના ત્રણ પ્રતિનિધિઓ ચુંટશે.

ડેમોક્રેટીક પાર્ટીના નેતા શ્રી. કીવાનુકા [illegible] ખાતા વિનાના પ્રધાન તરીકે લેવાયા છે.

નાઈજેરીઆએ સા. આફ્રિકા સામે મુકેલ કડક પ્રતિબંધ

નાઈજેરીઆએ સાઉથ આફ્રિકા સાથેના વેપારનો બહિષ્કાર તો કરેલો જ છે પણ કેટલાંક સ્વાર્થી અને લોભી તથા દ્રોહી વેપારીઓ સાઉથ આફ્રિકાના માલમાંથી સારી કમાણી કરી લેવાની દાનતથી પાછલે બારણેથી સાઉથ આફ્રિકા સાથેનો વેપાર ચાલુ રાખતા હોવાની નાઈજેરીઆની સરકારને જણાતાં હવે સાઉથ આફ્રિકા સાથેના વેપાર ઉપરનો પ્રતિબંધ વધુ કડક બનાવ્યો છે.

ઇંગ્લાંડ-ઈજીપ્ટ વચ્ચે સમજુતી

બ્રિટન અને યુનાઈટેડ આરબ રીપબ્લીક વચ્ચે કેટલાક વખતથી ઉભા થએલા મતભેદ અને મનદુઃખથી આવતા અણબનાવનો હવે અંત આવ્યો છે.

બન્ને દેશો વચ્ચે સમજુતી થઈ છે તે મુજબ બેઉની સરહદો ખુલ્લી રહેશે વેપાર ઉપરના પ્રતિબંધો ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા છે.

બર્મી વડા પ્રધાને પક્ષના પ્રમુખપદનું આપેલું રાજીનામું

બર્મી વડા પ્રધાન ઉ નુએ શાસક પક્ષના પ્રમુખ તરીકેનું રાજીનામું આપ્યું હતું. તેમના આ નિર્ણયથી વડા પ્રધાન તરીકેના તેમના દરજ્જાને બાધ આવશે નહી.

પક્ષની કારોબારીએ તેમના રાજીનામાનો સ્વીકાર કર્યો છે અને તેમણે પણ સામુદાયિક રાજીનામાં આપ્યા છે.

સમિતિએ નવી કારોબારી સમિતીની ચુંટણી માટે પક્ષની પરિષદ બોલાવવા અને પોતાની પસંદગી પ્રમાણેની નવી કામ ચલાઉ કારોબારી સમિતિની રચના કરવાનું ઉ નુને જણાવ્યું છે.

પોતાના રાજીનામા પત્રમાં ઉ નુએ પોતાના પક્ષમાં વધતા જતા વિખવાદ અને તકરાર ભરેલ વલણોની ચર્ચા કરી છે અને પક્ષના આગેવાનોને હૃદયપૂર્વક અને પ્રમાણિકતાથી પોતાની આગેવાની ચાલુ રાખવાની વિનંતી કરી છે. પક્ષની પુનર્રચના અંગેની વધતી જતી જરૂરીઆત પર પણ તેમણે ભાર મુક્યો છે.

કોંગો સાથે પકડાયેલા બેલ્જીયમની મુક્તિ

અત્રે પ્રાપ્ત થતી માહિતી જણાવે છે કે કાતંગાના પ્રમુખ શ્રી શોમ્બે સાથે જે પાંચ બેલ્જીયનોને પકડવામાં આવ્યા હતા તેમાંના એકને મુક્ત થતાનું નામ શ્રી માર્ક વિલેમાન્સ છે અને તેઓ બેલ્જીઅમથી પ્રગટ થતાં અખબાર કાતંગાના તંત્રી છે. બાકીના ચાર બેલ્જીયનોને કુમોના કબજામાં લીઓપોલ્ડવીલથી ખસેડવામાં આવ્યા છે પરંતુ તેમને ક્યાં ખસેડવામાં આવ્યા છે, તેની માહિતી મળતી નથી.

ગીઝેંગાનો આદેશ

ઓરીએન્ટલ પ્રાંતના નેતા શ્રી એ. ગીઝેંગાએ, કાતંગાની સરહદ પર પકડાયેલા ચાર ભારતીય સિપાઈઓને છૂટા કરવા પોતાના અનુયાયીઓને સૂચના આપી છે અને આ સિપાહીઓને સલામતીની ખાત્રી આપવા ભારત સરકારને વિનંતી કરી છે.

—ક્યુબા ઉપર લશ્કરી આક્રમણ કરવાનો અમેરીકાનો રવેલ પણ ઇરાદો નથી એમ પ્રેસીડન્ટ કેનેડીએ કોન્ફરન્સમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે.

મરાલાલમાં જોમો કેન્યાટાની પ્રેસ કોન્ફરન્સ

(૧૪૭ પાનાનું અનુસંધાન)

વચ્ચે કોંગોની જનતા પીસાઈ રહી છે. આ સરખામણી કરતા એમ કહેવું ઉચિત છે કે બે કુતરાં હાડકા માટે ખેંચતાણ કરી રહ્યાં છે. કોંગોની જનતા જ્યારે આ વસ્તુ સમજશે ત્યારે ત્યાંની સમસ્યાનો ઉકેલ આવશે.

જમીન એકીકરણ

જમીન એકીકરણની યોજના વિષે તેઓ બોલ્યા કે યોજના સિદ્ધાંતે ઠીક છે, કિન્તુ તેનો અમલ સારી રીતે નથી થયો. બળજબરીથી મોબાલાર [illegible] જમીનો તફડાવી ગયા છે.

મંતવ્યનો સારાંશ

આ પ્રેસ કોન્ફરન્સમાં કેન્યાટાને પુછાએલા વિવિધ પ્રશ્ન અને તેના જવાબો અને દર્શાવેલ મંતવ્યોનો ટુંકાણમાં સારાંશ એટલો જ છે કે:—

સ્વતંત્ર આફ્રિકન સરકારમાં યુરોપીઅનો અને એશિયનો કોઈ ખાસ હક્ક વિના એક નાગરિક તરીકે રહેવા માગતા હોય તો તેમણે બીક રાખવાનું કોઈ કારણ નથી.

આફ્રિકન સમાજવાદને સ્થાન નથી. યુરોપીઅન ખેડુતો દેશના હિત અને ઉત્કર્ષ માટે ખેતીવાડીમાં પરોવાયેલ રહે અને રહેતા હોય તો તેમણે જમીન બાબતમાં કોઈ ભય રાખવાનું કારણ નથી.

એમરજન્સીમાં જે આફ્રિકનો સરકારના પક્ષે રહ્યા હતા તેમણે પણ સ્વતંત્ર કેનીયામાં બીક રાખવાનું કોઈ કારણ નથી. તેઓ અમારા જ બાંધવો છે.

માઉ માઉ અંગેનો કારફીલ્ડ રીપોર્ટ એક જુઠાણા ભર્યો પોથો છે. મારું ચાલે તો હું તેને બાળી નાંખું.

આફ્રિકનોની ઇચ્છા જ હોય તો ચીફ મીનીસ્ટર કે બીજો કોઈ હોદ્દો સ્વીકારવા હું તૈયાર છું પણ તે નક્કી કરવાનું કામ આફ્રિકનોનું છે.

આફ્રિકન રાજદ્વારી પાર્ટીઓએ સરકારમાં ભાગ લેવો કે કેમ તે નક્કી કરવાનું કામ તેમનું છે.

કેનીયાની મુખ્યત્વે આબાદી એ આફ્રિકનોનો પ્રદેશ છે.

લેન્કેસ્ટર બંધારણથી કંઈ મળતું નથી તે બદલાવું જોઈએ. ટાંગાનિકા જેમ કેનીયાને આગળ વધારવા ગોળમેજ પરિષદ નવું બંધારણ ઘડવું જોઈએ.

એક પ્રશ્નના જવાબમાં કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે તાજેતરમાં ક્રિશ્ચન ફીલોસોફી અને ધર્મ ઉપરનાં કેટલાંક પુસ્તકો વાંચવાથી જુદા જુદા વિષયો પરત્વેના જ્ઞાનમાં કંઈ વધારો થયો છે.

જીવનભર હું અહિંસક જ રહ્યો છું અને હજુ બાદ પણ અહિંસાને વળગેલો રહીશ.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને કાંઠે શી. ૩-૦
કોણ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦

આ ઓફીસેથી મળશે.

તમે આફ્રિકનોમાં માનીતા નેતા છો અને તેમ માઉ માઉ સપથવિધિને વિકારો છો પરંતુ એ સપથવિધિ હજુ કેમ ચાલે છે તેના જવાબમાં કેન્યાટાએ જણાવ્યું કે તમારા બ્રીટનમાં પણ તમે બધા મહારાણીને માન આપો છો—માનવી દ્રષ્ટિએ જુઓ છો. ત્યાં શું ગુલામગીરી કેમ ચાલે છે આ માટે કંઈ જાણીને જવાબદાર નાખ [illegible].

મને પ્રતિબંધીત અવસ્થામાં રાખવામાં આવેલ છે. આ અવસ્થામાં મને કંઈ દુઃખ નથી પડતું એમ નથી. ત્રણ ત્રણ વર્ષ સુધી મારે એક બ્લેન્કેટને આધારે સીમેન્ટ પર સુવું પડ્યું છે.

આમ લગભગ કલાક સુધી આ પરિષદ ચાલી હતી અને તે બાદ વિવિધ ખાતના મનોરંજન સાથે શ્રી વિસર્જન થયા હતી.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-કેરમબોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાના ચીલે ટીકડીઓ, હાથીદાંતની અને બાલ ખુબસુરતીવાળી વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ.
ફેરીઓ અને દોકાનો માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ભાવ પણ આપીએ છીએ. ગમે ત્યારે આવતી વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
હાલસેલ ઈન્ડેન્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૭૨૪૯ — ડરબન
અમારું પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

અધિક માસની વિશેષતા

(૧૪૬ પાનાનું અનુસંધાન)

મુહૂર્ત એટલે મળસ્કે ઉઠવું, શીત સ્નાનથી પરવારી સંધ્યા કર્યા પછી તદનંતર શમ જપવું, પવિત્ર આસન પર બેસી ઈશ્વરનું પૂજન કરવું, બલિભાગ અર્પવું, મદ્ય માંસ તજી પરદ્રોહ, પરધન, અને પરસ્ત્રીથી દૂર રહેવું, તીર્થ યાત્રાના કારણ વિના પરગામ નહીં જવું, વાસી અન્ન ન ખાવું. કેવળ દૂધ પીને કે ફલાહાર પર રહેવું, અમર વ્રત એટલે એકટાણું કરવું. ખાસ કષ્ટ વિના નભી શકાય એવાં વ્રત કરવાં નિંદા, જુઠ વગેરે તજી ધર્મ ગ્રંથોનું વાંચન, શ્રવણ, તથા મનન કરવું 'ધર્મ' પર શ્રદ્ધા રાખી ઉપવાસ, સંયમ પાળી યથાશક્તિ ઉચિત સુપાત્ર દાન પણ કરવું

(૨) પુરાણકાર ઋષિઓનું તાત્પર્ય સામાન્ય જનતાને સન્માર્ગે દોરવાનું હોય છે. હીંદુ 'ધર્મ'માં શ્રાવણ તથા અધિક માસો પવિત્ર મનાય છે. તેમાં સાધારણ સમય કરતાં કંઈક વિશેષ ને વિશિષ્ટ પ્રકારે જીવન વ્યતીત કરવાનો પ્રયત્ન થાય છે. અધિ એટલે ઉત્તમ, અને અધિક એટલે વિશેષ. એ અર્થ પ્રમાણે અધિક માસમાં આત્માની ઉન્નતિ કરનારાં અનુષ્ઠાનો જેવાં વ્રત, સંયમ અને દાન જરૂરી મનાયેલાં છે. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ એમ કહે કે, હું અધિક માસ પાળું છું ત્યારે તેની ભાવનામાં ધાર્મિકતાનું તત્ત્વ ભળ્યું હશે, ઈશ્વર તેની પ્રાપ્તિની તે વાંછના કરતો હશે. એવો કંઈક વધુ ખ્યાલ રાખવા જેવો છે કે, શ્રાવણ ને અધિક પાળવાનો હેતુ કેવળ એક ટાણું જમવા પૂરતો જ નથી. પણ તેની સાથે અહીંસા, સત્ય, બ્રહ્મચર્ય, અસ્તેય, ને અપરિગ્રહ એ પાંચ સાર્વભૌમ વ્રતોનું પણ યથા શક્તિ પાલન કરવાનો છે. આનાથી સુંદર લાભ થવા સાથે જીવન પણ શુદ્ધ, અને સાત્વિક બનતું જાય છે. અધિકને મલમાસ કહેવાનો હેતુ પણ અર્થ સૂચક છે. એ માસમાં જપ, તપનાં સાધન વડે આપણા અંતરના મલ એટલે જાણ્યે અજાણ્યે થયેલાં દુષિત કર્મોના સંસ્કારો તેને દૂર કરવાનો યત્ન થાય તેજ અધિક માસ પાળેલો સાર્થક થાય છે.

ઈતિ ૐ તત્સત્

[અધિક જેઠનો આરંભ તા. ૧૫-૫-૬૧, અને છેલ્લો દિવસ તા. ૧૩-૬-૬૧]

પરચુરણ

—હેગ : નેધરલેન્ડઝ ખાતેના ક્યુબાના રાજદૂત અને ક્યુબાના દુતાવાસના બધા સભ્યોએ જાહેર કર્યું હતું કે તેઓ સરકારની નીતિઓ સામેના વિરોધ તરીકે અમે રાજીનામા આપ્યા છે

—પશ્ચિમ આફ્રિકાના ઓરીજ સરસ્વાન સીએરાલીઓનને સ્વતંત્રતા આપવાના ખરડાની સારી મજુરી મળતાં હવે એ કાયદો બન્યો છે

—લંડન: બ્રિટનના વિદેશ મંત્રી શ્રી લોર્ડ હોમે જાહેર કર્યું હતું કે અંગોલાના પ્રમુખ શહેરોની મુક્તિ મેળવવા માટે બ્રિટને પોર્ટુગાલને વિનંતિ કરી છે.

'સારાસન' રાજ્યમાં કટોકટી

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

ડ્રાઈવર કહે છે, ''અરે અસબાબની કંઈ જરૂર નથી—હું ડ્રાઈવર બેઠો છું ને?'' પણ દલીલ કર્તા ડ્રાઈવર પોતાની રીવોલ્વર કાઢી કહે છે, ''ચુપ રહો.'' અને વધુ દલીલ કરનારને ગોળી પણ મારી બેસે છે

આવીજ ક્રરતુભર્યની સરકાર છે. ઉતારૂઓ માટે એકજ રસ્તો હતો તે એ કે ડ્રાઈવરને બહાર ફેંકી દેવાનો! એજ રીતે આપણે પણ અહિંસક રીતે આ સરકારને ઉથલાવવી જોઈએ. એ માટે એકતા જોઈએ. આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી એ એકતા લાવી શકે એમ છે એવા મહિનાઓ જણાવે. જોતા આ એકતાનો ખ્યાલ આવશે. દરેક પક્ષ હવે 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માગણી કરે છે. એ સદ્ભાવ રૂપે છે આ માગણીનો સ્વીકાર નહિ થાય તો અમારે વિરોધ રૂપે ૨૯, ૩૦ અને ૩૧મીએ હડતાળ ઉપર જવાનું છે. આ હડતાળ એ બરાબર આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં પાળી જવાએ થાય તો જ એ સફળતા ઉપર આદિ સતત નો આધાર છે. આવા પ્રસંગે પૂ. બાપુજીનો અસહકારનો મંત્ર ખાસ ગુજરાતીઓ ભાઈ, એનું પાલન કરે એ ઘણીજ જરૂરી છે. તમારાં કુટુંબો ઉપર તમારા આદિ સંતાનોના સુખનો આધાર છે. બાપુની ટેક માગો તો નહિ પડે ને!

—શ્રી નટવરલાલ આભિનયા.

ફુટફીલીંગ, કાનકાસ ટેકસ રીટર્નસ, વાડકી-સેટ, ફેન્સી ફર્નીચરસ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો.

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ ગાર્ડન આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઈસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે..

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી જુન ડરબનમાં આવશે અને ૯મી જુન ડરબનથી ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ કલાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ કલાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "હમદ"

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોક્સી
- લેંકો
- ફસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૧૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૭, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ટૂંકી વાર્તા

[ભગવાન વાલ્મિકીના મૂળ રામાયણનો કથાપ્રવાહ પતિતપાવની ભાગીરથીની જેમ એકધારો અખંડ ચાલ્યો જાય છે. એમાં આડકથાઓને અવકાશ નથી. મૂળ કથા સાથે ચાલી શકે નહિ એવાં પાછળનાં કથાનકોને સ્થાન નથી, એટલે એના ઉપર લોકકવિઓની કલ્પના ઠીક ઠીક ચાલી! દ. હિન્દના એક લોકકવિએ રામાયણના એક અર્ધ ઉપેક્ષિત પાત્ર અંગદ ઉપર કલ્પના રેલાવી છે.]

માતૃત્વની

અગનપથારી

લેખક: શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

"અનાહ્લાદ"

ભગવાન રામચંદ્રે વાલીનો વધ કર્યો. સુગ્રીવને કિષ્કિંધાનું રાજ આપ્યું. વાલીની પત્ની તારામતીનું સુગ્રીવને દાન કર્યું. સુગ્રીવ અને તારામતીનો, કિષ્કિંધાના મહારાજા અને મહારાણીનો રાજ્યાભિષેક કર્યો.

અનાદિ કાળથી રાજરીત એક છે. શું સ્વાભાવિક મૃત્યુને વશ થયેલા, શું અસ્વાભાવિક મૃત્યુને પામેલા કે શું યુદ્ધમાં હણાયેલા—પરંતુ જ્યાંસુધી ઉત્તરાધિકારી જે હોય તેનો રાજા તરીકે સ્વીકાર ન થાય, એને રાજા તરીકે જાહેર કરવામાં ન આવે ત્યાંસુધી અવસાન પામેલા રાજાના અંતિમ સંસ્કાર થઈ શકે નહિ. એટલે આ બધું થયા પછી વાલીના અગ્નિ-સંસ્કાર કરવાની તૈયારી થઈ.

પરમ પવિત્ર એવા પંપા સરોવરને જ્યાં તુંગભદ્રા મળે છે એ પંપા ક્ષેત્રમાં, અગર અને અરિસાનાદ વગેરે કાષ્ઠ-ચંદનની ચિતા રચવામાં આવી.

ભાઈ વેરી હોય તોય મહાયોદ્ધો હતો. રાજા તો કદી સ્મશાનમાં જાય જ નહિ. એટલે સુગ્રીવરાજ સ્મશાને ગયા ન હતા. રાજ દરબાર સ્મશાનયાત્રામાં સામેલ હતો.

ને વીર યોદ્ધાને છેલ્લી અંજલી આપવાને ભગવાન રામચંદ્રે પોતે વાલીની શબવાહિનીને પોતાની ખાંધ આપી હતી. ભગવાન સ્મશાનયાત્રામાં સામેલ હતા.

હજારો સૈનિકો અને યોદ્ધાઓની ખાંધે ચઢીને વાલીરાજ એના વીર જીવનની વિરોચિત એવી છેલ્લી મંઝિલે આવ્યો.

ચંદનની ચિતા ખડકાઈ હતી. શબવાહિની ઉપરથી રાજાને ઉપાડીને એને ચિતા ઉપર સુવાડ્યું હતું ત્યાં એક અવાજ આવ્યો: 'સબુર!'

સ્મશાન અને અવસાન, સુગ્રીવરાજ ને ભગવાન રામચંદ્રની આજ્ઞા-આદેશ ભંગ કરનારો અવાજ કોનો હતો? બધાએ વિસ્મયથી જોયું. નદીની ભેખડ પર એક જુવાન ઊભો હતો.

સહુએ એને ઓળખ્યો.

અરે, આ તો વાલીપુત્ર અંગદ!

અંગદે આગળ આવીને કહ્યું: 'સબુર! કોઈ પણ રાજાને અગ્નિ-દાહ ન દેશો. આ જગતમાં કે કોઈ પણ જાતે એ રાજાને અગ્નિદાહ દઈ શકશે નહિ.'

વાલીનો પુત્ર અંગદ! એનો પડકાર એ કોઈ સામાન્ય વાત ન હતી. વળી એ મરનારનો એકનો એક જુવાન પુત્ર!

બધા થંભી ગયા. અંગદે કહ્યું: 'મારા પિતાને અગ્નિદાહ દેવાની પૂર્વની રીત પ્રમાણે અન્યાયથી હણાયેલા યોદ્ધાને અગ્નિદાહ ત્યારે જ દેવાય છે, જ્યારે કાં તો એને અન્યાયથી હણનારનું કે એ અન્યાયનો બદલો લેવાનું પિતૃ-ઋણ ચૂકવવાને નિર્બળ નીવડેલા એના પુત્રનું શબ પણ એક જ ચિતામાં એની સાથે બળે છે. વાલીના શબની સામે—મારા પિતાના શબની સામે હું એ શપથ લઉં છું.'

કોઈ કાંઈ બોલ્યું નહિ ચાલ્યું નહિ. ને કેટલોય સમય ગયો.

કિષ્કિંધા નગરીમાં ખબર પહોંચ્યા કે અંગદે અનાદિ પરંપરા પ્રમાણે રાજાના સંસ્કારને થંભાવ્યા છે.

સુગ્રીવને લાગ્યું કે ભગવાન રામચંદ્રના બાણ નીચે છુપાયેલી કુટુંબકલહની કહાણી અંગદની હઠ ફરીને સજીવન કરશે કે?

ને અંગદની વાત વાસ્તવિક હતી—લોકવ્યવહારની હતી એ કોણ નકારતું ન હતું? પરંપરા પ્રમાણે તેમ જ આચાર કરવાનો વાલીનો અધિકાર હતો, ધર્મ હતો.

હવે શું થાય? ત્યારે શું અંગદ ને રામચંદ્ર વચ્ચે યુદ્ધ થશે? એણે હાથે બગલમાંથી રાવણને ઝાલી પકડીને મહીપાત કરનાર વાલી એ વાલીનો પુત્ર અંગદ એની ભયંકર તાકાતની તો ઘેર ઘેર વાતો થતી. કદી કલ્પી પણ ન હોય એવી આ વાત હતી. સ્મશાન આખું જ જાણે ચિત્રવત્ થંભી ગયું.

ત્યારે સુગ્રીવરાજે તારામતીને આદેશ આપ્યો:

'રાણી! તમારા પુત્રને સમજાવો. પૂર્વાધિકારીની અંતિમ ક્રિયા વગર તો આપણો રાજ્યાભિષેક અધૂરો છે. તમારા પુત્રને સમજાવો. થવાનું હતું તે થઈ ગયું, ને હવે વાણી માફક ગઈ ગુજરીનો શોક ન કરશો એણે!'

'ક્ષમા કરો, રાજન!' તારામતીએ કહ્યું. 'મારાથી એ નહિ બને. હું એના બાપના મોત પછી એના બાપના શત્રુનો વરમાળ પહેરનારી એને કયે મોઢે સમજાવું!'

'તો જાઓ એ રાણી...શું થશે! ભગવાન રામચંદ્રને હાથે એનો વધ થશે.'

'વીર પિતાના હત્યારા અન્યાયનો બદલો લેતાં પુત્રનું અમર એ અવસાન થાય તો, શું વીરપત્ની એ પુત્રનાં અવસાન ઉપર શોક કરે? માતા તરીકે મારા પુત્રને ઉગારવાનો એકમાત્ર અત્યાચારથી ભરેલો માર્ગ મારે માટે હતો, એ મેં લીધો. પુત્ર તરીકે એને જે વીરોચિત માર્ગ સૂઝતો હોય તે, રાજન, એમાંથી વારવાનું કામ મારું નથી!'

આમ વાલીનો અંતિમ સંસ્કાર ના થયો. અને એ રાજાની પાસે નદીકાંઠે ઝૂંપડી બાંધીને અંગદ વસવા લાગ્યો.

કિષ્કિંધાનો એ યુવરાજ હતો. પરંતુ જીંદગીમાં એણે કોઈવાર કિષ્કિંધામાં પગ ન મૂક્યો.

પિતાના અપમૃત્યુનું એ વેર લે તો એની માતાને વૈધવ્ય આપે! એ શું કરે! જંગલમાં ત્યાંથી દૂર સર્વ કોઈના સમાગમને તરછોડીને એ એકલો જ રહ્યો. એ તપ પણ કરતો નહોતો. કેમકે, ભગવાનમાં એને શ્રદ્ધા રહી ન હોતી. આત્મહત્યાને એ ઝંખતો પણ નહોતો, કેમકે, જીવતા રહેવામાં એને કોઈ આનંદ ન હતો. માત્ર હાથીની જેમ એ જીવતો હતો! એ જીવતો હતો, કેમકે, મોત એની પાસે આવતું નહોતું.

એકદા એવા એ અઘોરી જીવન જીવતા પુત્રની પાસે તારામતી આવી.

'મા! પોતાની જનેતાને કોઈ આવકાર દેતાં કહેતું નથી. પણ તું પાછી અત્ર શા માટે આવી છે!'

'પુત્ર! વાલીનો ધર્મ તને નહિ સમજાય. ઇશ્વર કરે ને કોઈ દિવસ પણ ન સમજાય. પણ હું તારી પાસે આવી છું. કેમકે, તારું માન મને ખાય છે!'

'મારું માન તને ખાય! મને બોલાવવા આવી છો! મને! વાલીના પુત્ર અંગદને! અને તેય કિષ્કિંધામાં!'

'નર પુત્ર, અવસાન પામેલા પતિ અને અવસાનને આરે ઊભેલા પુત્રની વચ્ચે પસંદગી કરવાની મારે માથે વસમી ઘડી હતી.'

'અને ઉછાળવાની, જીવતો રાખવાની મા, તને એટલી મમતા હતી કે હું રોજ રોજ હજાર મોતે મરીશ એનો, પણ તને ખ્યાલ ન રહ્યો!'

'તેં તારી માતાને કેમ ના હણી? એ તારો અધિકાર હતો. તારો ધર્મ હતો. જોવ, મારા પુત્ર એટલું તો જોય, તે તારી માતાને કેમ ના હણી! કુલમતિમાને ખાતર શું પરશુરામે પોતાની માતાને હણી નહોતી!'

'મા, એ મારી નિર્બળતા હતી. પણ મને એનો કોઈ અફસોસ નથી. હતી તો નિર્બળતા જ. મારા પિતાના અવસાન ઉપર, એનું શબ ચિતામાં હમેશાં હણાયેલું પડ્યું છતાં, હું એના દુશ્મનને ઘેર ગઈ—અને તને પરાણે મોકલી, પણ આઈ તો ખરી ને...મા! મારે તારો વધ કરવો જોઈતો હતો...ના કરી શક્યો...ના કરી શક્યો...કેમ કહું! અને તેય તોય તું મારી જનેતા...'

'ને તું મારો પુત્ર...હું તને મરવા દઉં ને જો, મેં સુગ્રીવરાજ સાથે લગ્ન સ્વીકાર્યાં ના હોત તો તેઓ તને હણી નાંખત...હણી નાંખત...ને હું તને કેમ મરવા દઉં!'

'મા! વીરધર્મની આડે સંસારનાં બંધનો કેમ આવવા દીધાં!'

'જવા દે એ વાત. મેં તને જીવતો રાખ્યો. ને તું તારા પિતા જેવો જ વીર છો એ મારે જાણવું છે. મારો પુત્ર પોતાના પિતા સાથે ખેલાયેલા દગાનું વેર નથી લઈ શકતો એ, કાયર છે એટલા માટે નહિ...એ એની માતાનો પુત્ર છે એટલા માટે મારે જાણવું છે. આટલા માટે જ હું જીવતી રહી હતી. જીવું છું મારે જણાવવું છે જગતને, કે મારો પુત્ર મારે તો પોતાના પિતાનું વેર લઈ શકે એવો છે. એ નથી લેતો, કેમકે, એને એની માતાની આજ્ઞા આડે આવે છે.

(અપૂર્ણ)

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘરે, નેક પરવીન, નયા આદમી,
મી. એક્સ, હાતિમ તાઇ.
ઇસ્માઇલ આઝાદ, રશીદ મોહમ્મદ, યુસુફ
આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઑફ ૧૬૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન ફોન: ૨૫૫૫૮.

સમાચાર સંગ્રહ

—કલકત્તા: ભારતે એવું જાહેર કર્યું છે કે સુભાષચંદ્રની મિલકતોની તમામ માલમત્તા કાયમને માટે કબજે કરાઇ છે.

—લીઓપોલ્ડવીલે: સમાધાન કરો અને લુમુમ્બા તરફીઓ વચ્ચે સમાધાનના પ્રસ્તાવો ગુનો તરફથી ઇન્કાર કરવામાં આવ્યો છે.

—રાયપુર: દુર્ગ જીલ્લાના ઘોટીયા ગામના ૩૪ આદિવાસીઓને સરકારી કામમાં અંતરાય નાખવાના ગુનાહિત કૃત્ય માટે પકડવામાં આવ્યા છે.

—ત્રિવેન્દ્રમ: રાજ્યના પ્રજા સમાજવાદી પક્ષે શ્રી સી જી. જનાર્દનને પક્ષમાંથી દુર કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—નવી દિલ્હી: ગુજરાતી ફિલ્મ 'મેંદી રંગ લાગ્યો'ને ચાંદીનો ચંદ્રક નહિ પણ માત્ર સર્ટીફીકેટ પ્રાપ્ત થયું છે.

—મુંબઇ: આફ્રિકી એશીઆઇઓને 'ભોમની આઝાદી'ની ફીલ્મ દેખાડવા માટે ઇન્ડોનેશીઆના ભારતીય હાઇ કમીશનરે યોજના કરી છે.

—વોશિંગ્ટન: પ્રમુખ કેનેડીએ જણાવ્યું કે ક્યુબાની ચડી આવેલી ફોજમાં હાજર રહેવાની કોઇ યોજના મેં કરી નથી અને હું હાજર રહીશ એમ હું ધારતો નથી.

—ગ્વાલીઅર: સંગ્રહખાનામાં તેલ અને દારૂની મીલમાં આગ લાગતા રૂપીઆ એક લાખનું નુકસાન થયું હતું.

—વોશીંગ્ટન. આગાખાન અને પ્રમુખ કેનેડીએ પાંચ-છ વર્ષની જુની ઓળખાણ તાજી કરી છે. તેઓ બંને હાર્વર્ડ યુનિવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓ હતા.

—અમદાવાદ. એપ્રીલ ૧, ૧૯૬૧ના રોજથી પ્રવાહી રંગોના વેપાર, સોદા અને કોન્ટ્રેક્ટ માપ સિવાય બીજા કોઇ પ્રકારે નહિ કરવાનું ગુજરાત સરકારે ઠરાવ્યું હતું.

—નવી દિલ્હી: કસ્ટમ અને મધ્યસ્થ એક્સાઇઝ ખાતાએ ૧૯૬૦ દરમીયાન રૂા. એક કરોડ સોળ લાખનું દાણચોરીનું સોનું જપ્ત કર્યું હતું.

—કોલંબો. સંસદીય પક્ષે લાંચ રૂશ્વત માટે તાજેતરમાં ગુનેગાર ઠરાવેલા સભ્યોના નાગરિક અધિકારો છીનવી લેવામાં સરકારને મળેલી નિષ્ફળતા અંગે તેની સામે અવિશ્વાસ દર્શાવતી વિરોધ પક્ષે રજુ કરેલી દરખાસ્તને સેનેટે (સીલોન સંસદના ઉપલા ગૃહે) ઉડાવી દીધી હતી.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન સમાચાર

તા. ૭-૫-૬૧ના શુભ દિને બેનોની વાળા શ્રી નારણભાઇ આણાભાઇની સુપુત્રી ચિ. સરોજબેનના લગ્ન સ્વ. મિ. કીકાભાઇ ફકીરભાઇના સુપુત્ર ચિ. ભાણુભાઇ સાથે થયા હતા. શ્રી નારણભાઇ બેનોનીમાં એક અગ્રગણ્ય સેવક ભાઇ અને આગળપડતા વ્યક્તિ છે. તેઓ ઇન્ડીયન ઓપીનીયન, રામકૃષ્ણ સેંટર અને બીજી ઘણી સંસ્થાઓને પોતાની સેવાનો લાભ આપે છે. શ્રી મંગળદાસ ભીખાભાઇ (હરજન) પણ પુજ્ય ધાર્મિક પ્રવૃત્તિવાળા છે. આમ આ બે ઘરનો સંબંધ એક આદર્શ સંબંધ છે. બન્ને કુટુંબો પોતાના સર્વ સ્નેહીઓનો આ લગ્ન પ્રસંગમાં પધારી આભારી કરવા બદલ તેઓનો આભાર માને છે. આ શુભ લગ્ન પ્રસંગની યાદગીરીમાં શ્રી નારણભાઇએ ઇ. ઓ.ને ૨-૨-૦ ભેટ આપી છે.

• •

તા. ૧૧-૫-૧૯૬૧ના શુભ દિને જોહાનીસબર્ગના સ્વ. નારણભાઇ બબાભાઇની સુપુત્રી ચિ. રતનબેન ઉર્ફે રેખાબહેનના શુભ લગ્ન શ્રી જયરામભાઇ નરોત્તમભાઇના (હાલ લેનેશિયા) સુપુત્ર ચિ. પ્રેમલાલ સાથે થયા હતા. આ પ્રસંગે પધારેલા સર્વે સગાં સ્નેહીઓ અને મિત્ર મંડળનો શ્રી વલ્લભભાઇ બબાભાઇ અને કુટુંબીઓ આભાર માને છે. આ શુભ પ્રસંગે બીજા ભેટોની સાથે ઇ. ઓ.ને પણ શ્રી નારણભાઇએ ૨-૨-૦ ભેટ આપી છે.

• •

શ્રી જયરામભાઇ નરોત્તમની (જે. ટાઉન) સુપુત્રી ચિ. જયમતિબેન ઉર્ફે શારદાબેનના શુભ લગ્ન તા. ૩૦-૪-૧૯૬૧ અને સુપુત્ર ચિ. પ્રેમલાલના લગ્ન તા. ૧૧-૫-૧૯૬૧ના શુભ દિને થયા હતા. આ પ્રસંગે પધારેલા સર્વે સગાં સ્નેહીઓનો અને મિત્રોનો શ્રી જયરામભાઇ આભાર માને છે. આ લગ્ન પ્રસંગની ખુશાલીમાં તેમના તરફથી ઇ. ઓ.ને ૧-૧-૦ ભેટ મળી છે.

• •

અવસાન

ટ્રાન્સવાલના રસ્તનબર્ગ શહેરમાં સને ૧૯૦૫ના વર્ષથી શાકભાજી દરજીનો ધંધો કરતા શ્રી ઉકાભાઇ નારણજી ભાભાનું ૮૪-૮૫ વર્ષની ઉંમરે હૃદયાઘાતના કારણે તેમના જ્યેષ્ઠ પુત્ર દેસાઇભાઇ ભાભાના ઘરે લેડી સેલબર્નમાં તા. ૮મી એપ્રીલ સને ૧૯૬૧ને શનિવારે ઓચિંતુ અને અણધાર્યું અવસાન થયું હતું. તેમના મૃતદેહના અગ્નિ સંસ્કાર પ્રસંગે અનેક સદ્ગૃહસ્થો સ્મશાન યાત્રામાં જોડાયા હતા. તેમની સર્વેનો, તેમજ અનેક ભાઇ બહેનોએ રૂબરૂ મળી કે તારથી અને પત્રોથી અમારી પ્રત્યે જે સહાનુભૂતિ, સ્નેહ, સદ્ભાવ, સૌજન્ય, અનુકંપા, અને આશ્વાસન દર્શાવ્યાં છે તેમનો સૌનો, આ પત્રદ્વારા અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની જાત દેખરેખ નીચે મુસલમાન અને હિંદુઓના કોઇ પણ વખતમાં ઓર્ડર મુજબ ખાણાં પીરસવાનો અમે સ્વીકાર કરીએ.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઇ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૯-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે ખાંડવાના ન્યુસપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, હળદી (હોલ), સુકા લાલ મરચાં, જુમલા, સુકા ધાણા (આખા), ચોખ્ખી રંગનો ધાણા, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે સસ્તા ભાવમાં રાખીએ છે. ડુંગળી અને બટાકા ખાસ બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.

ફરસાણ, સ્વાદ, મોળા બજાર અને લીલી શાકભાજી ચોખ્ખી માલ છે.

રેલ્વેથી, ન્યાસાલેન્ડ અને બેચુઆના લેન્ડના ઓર્ડરો ઉપર પુરૂં ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનો માલ મંગાવો.

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઇ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરીઆઇ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા વેળા અમારી મારફત બુકીંગ કરો.

ઇન્કમ, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, મોટરગાડી, વિગેરેના વીમા ઓછા દરથી ઉતારી આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્સ, પરવાના ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા દેખરેખ રાખવા સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસન્સો 'પાસપોર્ટ' તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઇ પણ ફી લીધા વિના મફત સલાહ આપીએ છીએ.

રેસ્ટન્ટ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ આફ્રિકા અને ઇંગ્લાંડના ઇન્શ્યુરન્સ કંપનીના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, બેડીંગ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, લાઉન્જ ફર્નીચર સાથે ખરીદી કરશો. અને પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કબર્ડ—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. ખાસ ઓર્ડર મુજબ પણ બનાવી આપીએ છીએ. સ્ટોક મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2826

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press (Phoenix); Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903 | Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 20—Vol. LIX. | Friday, 26th May, 1961 | REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR CENTS

SOUTH AFRICAN LIBRARY
30 MAY 1961
SUID-AFRIKAANSE BIBLIOTEEK

CALL TO DECLINE

Invitations Add Insult To Injury

JOHANNESBURG — In a statement issued to the press, Mr. Farid Adams, secretary of the Transvaal Indian Youth Congress says that the invitations issued to the four Indian people to attend the Republic Day Celebrations add "insult to injury"

The statement reads:—

"The Deputy Minister of the Interior, Mr. Botha has indicated that non-whites have been invited to the inauguration ceremonies for the first president. Amongst those invited are four 'prominent' Indians. Their names have not been revealed but we assume these individuals have been invited to represent the Indian community.

"These invitations add insult to injury coming so soon after the South African Government has rejected the demand for a multi-racial convention to draw up a truly democratic constitution for this country. The government refuses to discuss or consider our legitimate grievances. It instead continues daily to further discriminate against us. There can be no fraternising with our oppressors and the Transvaal Indian Youth Congress rejects these fraudulent invitations. They are intended to whitewash the cruel and hated policies of apartheid.

We call upon those who have been invited not to attend the festivities but instead to join the vast mass of the people of South Africa, black and white, in demanding a national convention of all races.

The Transvaal Indian Youth Congress reiterates its stand that the inauguration of the first president of the Republic is no time for rejoicing. Now is the time to organise and consolidate our forces to deliver a mighty blow at the Nationalist Government.

HUMAN DESTINY BALANCED ON EDGE OF SWORD

["Indian Opinion" Service]

NEW DELHI (BY MAIL)

PRIME MINISTER NEHRU told a mammoth public meeting at Bhopal that if even one-tenth of the money being spent in the world at present on the armament race was diverted to developmental activities, there would be a tremendous change all over the world.

Mr. Nehru said that India supported the policy of disarmament and wanted it to be accepted by all to remove the pall of distrust and fear prevailing among different nations of the world.

The Prime Minister said that human destiny was balancing on the edge of a sharp sword. The tremendous advancement made in science and technology in the world could be utilised either for the annihilation of entire humanity or for its prosperity and advancement.

India had to keep pace with these revolutionary changes taking place and the country had to make use of the latest scientific and technological inventions to increase agricultural and industrial production. This was the key to the entire new age, he added.

All people in the country, irrespective of class, creed, or religion, should be treated on an equal footing and ensured equal rights. If this was not done the country would go to pieces, he said.

Tolerance

India, he declared, had been known for its tolerance, and the interest of the country lay in continuing to respect all religions.

He said that recently Acharya Vinoba Bhave had stated that in the present day world there was no place for religion and politics, because the present age was one of technology and spirituality. This observation coming from a highly religious man like Acharya was very significant.

The prime need of the hour was to make the country strong and to guard against internal and external dangers. For accomplishing this objective the unity and solidarity of the country was absolutely necessary. Strong and prosperous citizens were the greatest strength of any country, he said.

Voice Of Wisdom

I have come to feel that like human beings words have their evolution from stage to stage in the contents they hold. For instance the contents of the richest word—God—are not the same to every one of us. They will vary with the experience of each.

—Mahatma Gandhi.

MASTER PLAN FOR CAPITAL OF GUJERAT

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Chief Minister, Dr. Jivraj Mehta, said in Ahmedabad on April 9 that the master plan for the construction of the new capital of Gujerat State, Gandhi Nagar, is expected to be ready in about six months.

He said that the Secretariat building would be called "Sardar Bhavan" in memory of Sardar Vallabhbhai Patel. The names of Kasturbai Gandhi and Mahadev Desai would be associated with the important landmarks.

Dr. Mehta said that the new capital would be built on the west bank of the Sabarmati river. Along with its township it will have an area of about 115 sq. miles. Its population would be about 97,000.

DANDI MEMORIAL TO GANDHI

('Indian Opinion' Service)

NEW DELHI (By Mail)

Prime Minister Nehru opened the Dandi Memorial at Dandi on April 6.

The memorial, consisting of a gate, raised platform and three plaques, has been built round the huge banyan tree from where, exactly 31 years ago on April 6, Mahatma Gandhi gave his call to the nation to join in the freedom struggle.

Declaring open the memorial, Mr. Nehru appealed to the nation to learn from the life of Mahatma Gandhi. His life, Mr. Nehru said, was a message in itself.

(See page 5)

Indonesian Move For Afro-Asian Talks

THE Prime Minister told the Lok Sabha on April 14 that the Indonesian Government was obtaining the reactions of various African and Asian Governments to the proposal sponsored by Dr. Soekarno to convene another Bandung-type conference.

Mr. Nehru said that the Government of India had not yet been approached by the Indonesian Government, but, in a general way, India's Charge d'Affaires in Djakarta had been kept informed of the proposal. The question of the Government's reaction did not arise at this stage.

Mr. Nehru told another questioner that the Government would consider taking up with the Ceylon Government the question of jurisdiction over Katcha Thevu Island in the Indian Ocean at an opportune moment.

Indian Opinion

Private Bag, Durban,
Telephone: Mount Edgecombe 39,
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 26TH MAY, 1961

Urgently Required

WE have referred in these columns many times to the fact that the Indian community does not have competent and effective leadership to handle its day-to-day problems. The Natal Indian Congress is committed to a policy in which it is not possible for it to attend to various problems which rise daily in the lives of the Indian people of this province. It is wedded to the more spectacular pastime of issuing press statements and commenting on politics at the national level. It does not seem to have the personnel to deal with the immediate material requirements of the Indian community. Nor does the Natal Indian Organisation seem to be able to grapple with the difficulties which beset the Indian people every day. If it is doing anything it certainly is not doing this publicly.

The early history of the NIC was far different from what it has been in the last decade and a half. There was a time when the NIC attended to all the problems of the community. It was not pre-occupied with politics only. It attended to the educational, civic, social, recreational and cultural needs of the community. So did the NIO when it succeeded the NIC. Now, however there is no organisation to attend to the needs of the Indian people at a provincial level. The Durban Combined Ratepayers' Association is doing valuable work in the field of negotiation in the matter of Group Areas. Granted that the Indian people need the franchise, granted that they oppose heart and soul the Group Areas Act, granted that they demand equality of treatment for all races, there are, nevertheless, many problems which require negotiation and consultation. Roads in Indian areas are sadly neglected by local authorities and unless an approach is made the neglect continues. The NIC and the NIO do not have the time to take up these matters but still they must be attended to. Indian education in Natal is reaching a point of crisis, many perturbing developments are taking place but neither, the NIC nor NIO are aware of this. Indians require civic and recreational amenities and none of these will come automatically, at least not until the millenium arrives.

Indian groups in different parts of the province are tolerating whatever a local authority does, or does not do. Large Indian areas are badly lighted, serviced by poor sanitation and suggestions of roads. Footpaths grow wild with grass and roads remain unattended to. A complaint by a citizen or two does not merit any attention by the local authority concerned and the Indian people have resigned themselves to this state of affairs. They have been rebuffed so many times that they do not even com-

(Continued on next page)

FOR PEOPLE WHO DO NOT KNOW TAMIL

KAMBAN IN ENGLISH

By ROONEY STEWART

THE *Ramayana* is one of India's two great national epics (the other being the Bhagavad-Gita. It is a book which is universally read with reverence throughout the length and breadth of India, and it is at the root of Indian culture.

There are many versions of this book, for every language in India has its own. The three most famous, however, are the original Sanskrit *Ramayana* attributed to Valmiki, the 16th Century Hindi version by Tulsidas, and the 9th Century rendering by Kamban, one of the greatest classic poets in the Tamil language.

Part of this last poem, the *Ayodhya Canto*, has just appeared in an English version by Sri Chakravarti Rajagopalachari, former Governor-General of India and chief minister of the State of Madras, and one of the leading contemporary writers in the Tamil language. The translation was made at the instance of the Sahitya Akademi (the Indian National Academy of Letters) and the book is part of the Indian series of the Unesco Collection of Representative Works.

The Ayodhya Canto is probably the finest part of Kamban's great classic, and it is certainly the most dramatic chapter of the Rama legend. It tells of Rama's exile in the forest, ousted by the scheming of Kaikeyi, his father's younger wife, who wishes to instal her son Bharata as prince regent, and of Bharata's grief when this is discovered, and of the brothers' reunion.

Said Rama softly to his brother:
'If the river fails and the fields
wither away,
Blame we the stream
For what the heavens have
brought about?
Put it not on the king nor
blame
Her who was like a mother all
these years.
Blame not her son either; for
off is the cause
Of things that men must
quietly bear.
Quench your anger, brother
beloved.'

In painting these scenes, the Tamil poet closely followed the original Sanskrit version of the *Ramayana*, with occasional variations in the tale to suit the manners and feelings of South India at the time.

He sings the story of Rama as of God come down on earth to suffer, chasten, uplift and guide men. And therein, perhaps, lies the chief difference between the Sanskrit and Tamil versions. In Valmiki, Rama, by treatment of character and incident, is portrayed simply as a good and valiant prince. But, by the time Kamban came to sing the *Ramayana*, Rama had been deified so completely, that he was regarded as God incarnate.

Apart from this difference in the treatment of the hero, there is considerable difference in poetic form between the Sanskrit and the Tamil versions: Valmiki's *Ramayana* is an epic, while Kamban's is a lyric, "a string of cut gems with glittering facets sparkling at each turn."

Mr. Rajagopalachari writes in the preface that the unique characteristic of Tamil verse is the initial rhyme, a remarkable medium for emphasis and climax. Another feature is alliteration, which is not used merely as an instrument of sound-repetition but as an active aid in enforcing the thought and imagery contained in the verse.

It is impossible in an English rendering, he says, "to bring out the rhyme or the sparkle or the life in Kamban—to reproduce the exquisite art of the Tamil poet." The same might be said in respect of any translation of poetry. But, in any event, Mr. Rajagopalachari has succeeded in achieving what he set out to do, in opening "a window for people who do not know Tamil to see something of a great classic in that ancient and beautiful tongue of South India."

In the concluding verse, the poet sings of the parting of Rama and Bharata. One chapter of the legend is closed, another is about to begin:

The city had filled the silent
forest
And now it was time to depart.
Sadly the mothers returned
And so the women accompany-
ing them;
Then the troops
With the city-throng behind.

As the great crowd cleared
And the forest resumed its
peace,
The gods above that had come
to watch
Returned to their blessed
abode ..

—UNESCO

SANCTIONS CALL BY ICFTU

("Indian Opinion" Service)

BRUSSELS—The International Confederation of Trade Unions, grouping 56 million workers, protests energetically against the repressive measures now being taken by the South African Government. It calls on all states to implement by economic sanctions the recent United Nations resolution condemning apartheid and urges its affiliated trade union organisations to exert pressure in this sense on their respective governments.

The proclamation of South Africa as a republic is, the ICFTU states, an internal matter for South Africa to decide. However, the overwhelming majority of South Africans had no voice in this fundamental change of the constitution. The Confederation demands that they should have their voice and that every South African should have an equal vote and equal rights. Protesting against this grave denial of their human rights African leaders have called a general strike, stressing their peaceful intentions. The Government, however, has begun to take repressive measures including intimidation through mass arrests and bans on trade union meetings. The ICFTU protests in the strongest terms against this new outbreak of police repression.

The International Confederation of Free Trade Unions has consistently opposed the South African Government's policies of apartheid, and indeed the free trade unions have taken determined and concrete action—particularly in the form of a world-wide consumers' boycott of South African goods in 1960—to demonstrate their opposition. They insist on an immediate end to apartheid policies and discrimination and call for full political and trade union rights for all.

The Confederation welcomes the resolution passed by the recent session of the United Nations General Assembly urging all states to consider taking such separate and collective action as is open to them, in conformity with the United Nations Charter, to bring about the abandonment of racial discrimination policies in the Union of South Africa. The ICFTU now appeals to all states to implement this United Nations resolution by applying economic sanctions against the Government of South Africa as long as it continues to disregard the elementary human rights. It also calls on its affiliated organisations once more to put their full weight into this struggle.

Urgently Required

(Continued from previous page)

plain but they forget that the price of liberty is eternal vigilance. There was a time when the NIC and the NIO took up all these matters but now other problems occupy their time and attention. It is in this situation we, therefore, suggest that a strong Indian Civic Association be formed to cater for the Indian people on a provincial basis. It should have local bodies in all the places where Indians live and should have as its aim attention to the educational and civic needs of the people. It should devote its energies to the improvement of the condition of the Indian primarily in relation to local authorities. Indians are ratepayers. They are, however, not represented on these authorities and so they should organise some media for a group approach to a local authority for attention to roads, street lights and sanitation. A Natal Indian Civic Association will have the impress of a provincial status and should be able to obtain some amelioration in the day to day condition of the Indian people. It will not be involved in the question of principles. This is in more capable hands.

Inquiry Into Death Of Indian Diplomat

NEW DELHI (BY MAIL)

THE death by shooting of Mr. Sankara Pillai, First Secretary of the Indian High Commission in Ottawa, was raised in Parliament on April 20 and Prime Minister Nehru said that the Government proposed to hold an inquiry to find out how the culprit managed to get into the premises with a rifle and escape unnoticed after the crime. Mr. Nehru said he thought there was some laxity in the security arrangements there.

The Prime Minister said that all the facts were not yet available and there was no clear indication of the motive for the crime. The assailant appeared to be a rather demented person who had been to the High Commission on earlier occasions for a visa and some promise of employment in India. He was a Canadian national of Yugoslav descent. The Canadian Prime Minister had expressed anguish at the tragedy.

Fine Officer

Mr. Nehru described Mr. Pillai as a brilliant officer in the Foreign Service. The shock to his wife was all the greater because she was expecting a baby.

In the Rajya Sabha the Chairman Dr. Radhakrishnan, said he had known Mr. Pillai for more than 20 years ever since he was a student at Cambridge University and asked the Prime Minister to convey the sympathies of the House to the bereaved family.

In the Lok Sabha the Speaker associated himself with the sentiments expressed by the Prime Minister and said he had occasion to meet Mr. Pillai during his visit to Trinidad some years ago. The Speaker expressed sympathies to the bereaved family on behalf of the House.

All officers of the External Affairs Ministry assembled in the conference room of the Ministry where feeling references were made to the death of Mr. Pillai. The meeting observed two minutes silence and also decided to send a condolence message to the family of Mr. Pillai in Canada.

London Meeting

At a condolence meeting of I.F.S. officers posted to the High Commission of India, London, and presided over by Mr. T. N. Kaul, Deputy High Commissioner, the following resolution was passed on April 20:

"We, the I.F.S. Officers posted at the High Commission of India, London, have been deeply shocked to learn of the passing away of our colleague, Shri K. Sankara Pillai, while in his office in the High Commission of India, Ottawa. Our deepest sympathies go out to his wife, Shrimati Ammani, and his two young children."

It was also resolved that the following telegram be sent to the High Commission of India, Ottawa: "I.F.S. Officers in London deeply grieved at loss of dear colleague Sankara Pillai. Kindly convey our sympathies to Shrimati Ammani Pillai."

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—[illegible]/6. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—[illegible]/6. Others from 19/6.

LADIES models 15 Jewels [illegible] with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 15 Jewels—42/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, [illegible] His Majesty's Building, Eloff Street or P.O. Box [illegible], Johannesburg.

Stocks limited: order immediately

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN

We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year

LATEST SHIPMENT IN

Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments.
Sequins, Diamondlee & Trimmings
Muradabadiwares & Fancy Goods

We specially cater for Hawkers and Traders

When Next In Town It Will Pay You To Visit

A. K. HOOSEN & SONS,

IMPORTERS—WHOLESALERS

116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban

Write For Our Price List

GANDHIJI'S HUMOUR

By
SAHIB SINGH AHUJA

"SOFT dark eyes, a small frail man, with a thin face and rather large protruding ears, his head covered with a little white cap, his body clothed in coarse white cloth, bare-footed. He lives on rice and fruit and drinks only water. He sleeps on the floor—sleeps very little, and works incessantly. His body does not seem to count at all. There is nothing striking about him—except his whole expression of 'infinite patience and infinite love'."

This pen portrait of Mahatma Gandhi by Romain Rolland aptly brings out not only the secret of the hold he had on the masses, namely his "infinite patience and infinite love" but also shows his simple life and vibrant thought and his deep understanding of man.

"He laughs like a child and adores children," remarked C. F. Andrews. He was not only a great spiritual and political leader of his time, he was also a thinker and writer of extraordinary power. It is doubtful if any other leader had ever addressed such huge gatherings, made so many speeches or wrote so continuously for a period of over 50 years on all topics affecting the well being of society and development of human character. His speeches and writings were often punctuated with sparkling humour. His letters to Sardar Patel and Mr. Nehru, though dealing with serious topics, were interspersed with genuine humour. His asceticism sat lightly on him. He had the gaiety of a child and every one of his visitors could expect to be entertained by a joke or two. An adoring though tongue-tied villager would be put at ease by Gandhiji with a suitable joke.

Soul Of Party

Acharya Kripalani, one of his intellectual devotees, once remarked that Congress represented the statesmanship of Gandhi, the Ashram his austerity, and Gujerat Vidyapith his laughter. He knew humanity's sorrow, and also knew that sensitive souls should somehow manage to survive. "If I had no sense of humour," he once said, "I should long ago have committed suicide." Being with Gandhiji was like being at a party, of which Gandhiji was the soul.

Mostly of a spiritual nature, Gandhiji's humour would turn on buoyant repartee. There is a story of an English lady who was fascinated by the variety of fruits which had been sent to the Mahatma by his admirers. She exclaimed that she was prepared to be a saint if she could enjoy such delicious fare. Gandhiji helpfully suggested: "You need not go so far as to change your diet!"

With Chaplin

Charlie Chaplin went to see the Mahatma when he was in England in connection with the Round Table Conference. When the much agitated secretary brought in the card bearing the famous name, Gandhiji innocently inquired who the distinguished visitor was. Gandhiji was not a movie fan. And when they met each other it was the Mahatma who kept the famous comedian laughing.

"Do you suffer from nerves?" he was asked by a woman visitor. "Ask Mrs. Gandhi," straight came the reply, "she will tell you that I am on my best behaviour with the world but not with her."

"Well," exclaimed Mrs. Mills. "My husband is on his best behaviour with me."

"Then," retorted Gandhiji, "I am sure that Mr. Mills has bribed you heavily."

About Drink

Asked why he was uncharitable to those who drink, Gandhiji answered: "Because I am charitable to those who suffer from the effects of the curse."

"How many children have you?" he asked a sailor.

"Eight, sir, four sons and four four daughters."

"I have four sons," said the Mahatma, "so I can race with you half-way."

He could extract mirth out of the most unpromising situations. In September, 1932, when the Hindu leaders met in Yeravda Prison under the shadow of his fast, he sat at the centre of the table and chuckled. "I preside."

He boarded the steamship Rajputana from Bombay on August 29, 1931, on his voyage to England to take part in the Round Table Conference along with Pandit M. M. Malaviya and others. He spent a very busy time on board ship saying his prayers, playing with children, cracking jokes and so on. To the captain of the ship he said: "I am your prisoner for 15 days."

When the steamer anchored on September 11 at Marseilles, he declared to the customs officers: "I am a poor mendicant. My earthly possessions consist of six spinning wheels, prison dishes, a can of goat's milk, six homespun loin cloths and towels, and my reputation, which cannot be worth much."

On September 12, 1931, he arrived in London and remained in England until December 5. He stayed at Kingsley Hall, a house in the East End Settlement, as the guest of Muriel Lester. Kingsley Hall is five miles from the centre of the city and from St. James' Palace where the Round Table Conference sessions were held. He had his morning walks in the slum streets of East End, he made friends with the children.

"Here I am," he said, "doing the real round table work, getting to know the people of England."

Children ran up and held his hand. "Uncle Gandhi," they called him. One mischievous youngster yelled: "Hey, Gandhi, where's your trousers?" The Mahatma laughed heartily.

Interviews

Questioned by a reporter about his dress, Gandhiji said: "You people wear plus fours, mine are minus fours!"

At the beginning of June, 1942, Mr. Louis Fischer interviewed Gandhiji at Sevagram for a week. One afternoon two American journalists came, Mr. Chaplin, of the International News Service, and Mr. Baldon, of "Life and Time." Both had heard rumours in New Delhi that Gandhiji might soon be arrested; so they came post-haste, without waiting for a reply to their request for an appointment. He had just ended his talk with Mr. Fischer when they arrived, and while greeting them, he remarked, "One American has been vivisecting me, I am now at your disposal!"

Louis Fischer, in his book on the life of Mahatma Gandhi, says: "During my stay with Gandhi in 1946, I entered his room while he was spinning. He explained his devotion to it: "If three million people did the same thing once a day not because Hitler ordered it but because they were inspired by the same ideal—we would have enough unity of purpose to achieve independence." I suggested facetiously that when he stopped spinning to talk to me for an hour he had delayed independence.

"Yes," he laughed. "You have postponed Swaraj by six yards."

Louis Fischer again writes in the above book in the chapter "My week with Gandhi": "Gandhi encouraged fun and banter. Usually my interview started with his finding me the coolest place on the floor. Then, with a smile, he would say: 'Now, I invite your blows.' Once, after a Muslim woman had brought him a mud pack for his abdomen he stretched out and said: 'I will take your blows lying down.'"

At Palace

Invited to Buckingham Palace along with other delegates to the Round Table Conference, the Mahatma appeared in his loin cloth and chatted with King George V and Queen Mary. Royalty was put at ease by Gandhiji's naturalness, and people of Kipling's way of thinking must have turned in their graves. Someone asked him if he was sufficiently dressed for his talk with the King-Emperor. "The King," he answered, "had enough on for both of us."

The following extract from the foreword by the late Sarojini Naidu to the book entitled "Mahatma Gandhi", by H. S. L. Polak, H. N. Brailsford and Lord Pethick Lawrence, gives another instance of the sense of sparkling humour of the Mahatma:

"Curiously enough my first meeting with Mahatma Gandhi took place in London on the eve of the great European War in 1914, when he arrived fresh from his triumphs in South Africa, where he had initiated his principle of passive resistance and won a victory for his countrymen, who were at that time chiefly indentured labourers, over the redoubtable General Smuts. I had not been able to meet his ship on his arrival, but the next afternoon I went wandering round in search of his lodging in an obscure part of Kensington and climbed the steep stairs of an old, unfashionable house, to find an open door framing a living picture of a little man with a shaven head, seated on the floor on a black prison blanket and eating a messy meal of squashed tomatoes and olive oil out of a wooden prison bowl.

"Around him were ranged some battered tins of parched groundnuts and tasteless biscuits of dried plantain flour. I burst involuntarily into happy laughter at this amazing and unexpected vision of a famous leader, whose name had already become a household word in our country. He lifted his eyes and laughed back at me, saying: 'Ah, you must be Mrs. Naidu, who else dare be so irreverent? Come in,' said he,

(*Continued on page 158*)

EYE-WITNESS ACCOUNTS OF NON-VIOLENT RESISTANCE IN ACTION

Two very graphic eye-witness accounts of non-violent resistance against injustice in India are among the many modern examples of non-violent resistance quoted in Richard Gregg's book, "The Power of Non-Violence." The book, which was first published in 1935, has been revised and brought up-to-date in a new edition issued by the Navjivan Trust, of Ahmedabad. It is an immensely valuable document on non-violent action and is more than timely in the present state of affairs in Africa. At the request of Kenneth Kaunda an abridged version of this book was made available in the Rhodesias. It is now being translated into various African languages.

Reproduced below are: (1) An account by Webb Miller of a march to the salt pans organised by Gandhiji and (2) an account of a non-violent demonstration in Bombay written by Negley Farson, for the "Chicago Daily News."

In 1930 the Government of India prohibited the people of Gujerat from making salt from the sea—something which they had done for hundreds of years without let or hindrance. Gandhiji stepped into the situation and called on the people to get their salt from the salt pans, irrespective of the consequences. Miller's account of the events was published in the "New York Telegram."

(1)

"DHARASANA CAMP, Surat District, Bombay Presidency, May 22 (by mail)—Amazing scenes were witnessed yesterday when more than 2,500 Gandhi 'volunteers' advanced against the salt pans here in defiance of police regulations.

"The official Government version of the raid, issued today, stated that 'from Congress sources it is estimated 170 sustained injuries, but only three or four were seriously hurt.'

"About noon yesterday I visited the temporary hospital in the Congress camp and counted more than 200 injured lying in rows on the ground. I verified by personal observation that they were suffering injuries. Today even the British owned newspapers give the total number at 320.

"The scenes at Dharasana during the raid were astonishing and baffling to the Western mind accustomed to see violence met by violence, to expect a blow to be returned and a fight result. During the morning I saw and heard hundreds of blows inflicted by the police but saw not a single blow returned by the volunteers. So far as I could observe the volunteers implicitly obeyed Gandhi's creed of non-violence. In no case did I see a volunteer even raise an arm to deflect the blows from lathis. There were no outcries from the beaten Swarajists, only groans after they had submitted to their beating.

"Obviously it was the purpose of the volunteers to force the police to beat them. The police were placed in a difficult position by the refusal to disperse and the action of volunteers in continually pressing closer to the salt pans.

"Many times I saw the police vainly threaten the advancing volunteers with upraised lathis. Upon their determined refusal to recede the lathis would fall upon the unresisting body, the volunteer would fall back bleeding or bruised and be carried away on a stretcher. Waiting volunteers, on the outskirts of the pans, often rushed and congratulated the beaten volunteer as he was carried off the field. It was apparent that most of the injured gloried in their injuries. One leader was heard to say, 'These men have done a great work for India today. They are martyrs in the cause.'

"Much of the time the stolid Surat police seemed reluctant to strike. It was noticeable that when the officers were occupied on other parts of the line the police slackened, only to resume threatening and beating when the officers appeared again. I saw many instances of the volunteers pleading with the police to join them.

"At other times the police became angered, whereupon the beating would be done earnestly. During several of these incidents I saw the native police deliberately kick lying or sitting volunteers who refused to disperse. And I saw several instances where the police viciously jabbed sitting volunteers in the abdomen with the butt end of their lathis.

"Once I saw a native policeman in anger strike a half-submerged volunteer who had already been struck down into a ditch and was clinging to the edge of the bank. This incident caused great excitement among the volunteers who witnessed it.

"My reaction to the scenes was of revulsion akin to the emotion one feels when seeing a dumb animal beaten—partly anger, partly humiliation. It was to the description of these reactions that the Bombay censorship authorities objected among other things.

"In fairness to the authorities it must be emphasized that the Congress volunteers were breaking laws or attempting to break them, and that they repeatedly refused to disperse and attempted to pull down the entanglements with ropes, and that the volunteers seemed to glory in their injuries.

"In eighteen years of reporting in twenty-two countries during which I have witnessed innumerable civil disturbances, riots, street fights and rebellions, I have never witnessed such harrowing scenes as at Dharasana. The Western mind can grasp violence returned by violence, can understand a fight, but is, I found, perplexed and baffled by the sight of men advancing coldly and deliberately and submitting to beating without attempting defence. Sometimes the scenes were so painful that I had to turn away momentarily.

"One surprising feature was the discipline of the volunteers. It seemed they were thoroughly imbued with Gandhi's non-violence creed, and the leaders constantly stood in front of the ranks imploring them to remember that Gandhi's soul was with them."

(2)

The Chicago "Daily News" published the following account from Negley Farson, its special correspondent in India:

"Bombay, June 21. Heroic, bearded Sikhs, several with blood dripping from their mouths, refusing to move or even to draw their 'kirpans' (sacred swords) to defend themselves from the showers of lathi blows—

"Hindu women and girls dressed in orange robes of sacrifice, flinging themselves on the bodies of husbands and imploring mounted police not to strike male Congress volunteers as they were beaten themselves—

"Stretcher bearers waiting beside little islands of prostrate unflinching, immovable Satyagrahis, who had flung themselves on the parched ground about their women upholding the flag of Swaraj—

"These were the scenes on the Maidan Esplanade, Bombay's splendid sea-front park, where the six-day deadlock between police and Mahatma Gandhi's followers has broken out in a bewildering brutal and stupid yet heroic spectacle.

"The scene opened at six o'clock outside the Esplanade. At the police station facing the park some hundreds of yellow turbaned blue-clad, bare-legged Maratha policemen were leaning on their danded bamboo lathis under the command of a score of English police sergeants in topees and action drill.

"At 6.45, marching in good formation down the tree-lined pleasant boulevard came the first detachment of volunteers. This was the ambulance unit, mostly boys and young doctors, dressed in khaki with Red Cross badges on their arms. They marched past the waiting police without a glance to the south side of the playing field, where they parked their ambulances and brought out their stretchers.

"It was uncanny and orderly preparing an operating theatre.

"At 7 o'clock began to come processions of white-robed volunteers bearing red, green and white banners, singing 'We will take Swaraj—India Our Motherland.' At the head of each walked a tiny detachment of women and girls dressed in orange robe, many garlanded with jasmine. They marched steadily on past the policemen and actually lined up behind the stretchers.

"They waited there in a long front down the boulevard for the order to march on the field.

"I shall not forget the scenes which followed. Dark-faced Maratha policemen in their yellow turbans marched along in column led by English sergeants across the field toward the waiting crowd. As they neared it the police went lances

(Continued on page 159)

T. B. Survey In Pakistan

A FOUR-MAN World Health Organization team, led by Dr E. O. Jensen, Senior WHO adviser, is carrying out, together with national counterparts, a tuberculosis sample survey in West Pakistan to help formulate control measures against a disease which according to national statistics still affects about 1,000,000 Pakistanis.

The team, which will check sample population groups in both Western and Eastern Provinces of Pakistan, has already examined 24 groups of 250 persons each in Karachi, and is now testing more persons in Rawalpindi and several other urban and rural sites of Northern Pakistan. Such surveys are expected to be carried out in all the nine Divisions of the two Provinces and should be completed in two years time. A 27-man team from the Western Pakistan health services including a doctor, a statistician and nurses is assisting in the survey.

This nation-wide survey will help discover the extent and epidemiological pattern of tuberculosis prevalence in Pakistan and how best the "white scourge" may be checked. It is carried out by testing groups of people from all social levels and all age categories through chest photofluorography, sputum examination and tuberculin tests in carefully selected areas, zone segments and blocks.

"To achieve best results and collect reliable facts, all persons in the selected groups must undergo the tests," WHO statistician Svend Christensen said in a recent interview. He also pointed out that public response in Karachi had been very encouraging. Final data and figures on TB prevalence will be sent for processing and tabulating to the WHO-assisted Tuberculosis Epidemiological and Statistical Centre in Karachi.

TB ranks among top priority health problems in Pakistan: BCG mass vaccination campaigns initiated with WHO and UNICEF assistance and now carried on by the Government. Pakistan recorded the second largest number of tested and vaccinated persons (24.5 million and 11.7 million) in the world. Among the nine other Eastern Mediterranean countries covered by the world-wide drive against TB, UAR (Province of Egypt) and Iran recorded a comparatively high number of persons tested and vaccinated—roughly 5.0 and 2 million in the Egyptian Province, and 3.7 and 2.6 million in Iran.

The WHO Tuberculosis team in Pakistan will soon carry on its survey in *Peshawar* and its surrounding areas. Similar TB prevalence surveys have been carried out or initiated in Turkey, Libya, Jordan, Sudan and UAR (Province of Syria).

—Taken from the Nov-Dec. issue of "Spem"—Journal for the Promotion of Eastern Medicine.

Khadi In Third Plan

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Chairman of the Khadi and Village Industries Commission, Mr. V. L. Mehta said in Ernakulam recently that the Planning Commission had allocated £66.7 million for the development of Khadi and Village industries in the Third Plan. Of this £51.7 million were for Khadi and £15 million for village industries.

He said the allocation would be in the form of loans and grants. Provision for the current year was £12.7 million. Mr. Mehta said that about 1.5 million people mostly in the rural areas were now engaged in Khadi work and about 700,000 in village industries. The Commission was trying to reorientate its programme to make real impact on rural economy. This would be done when they would start work under the new scheme. Under this scheme a group of contiguous villages with a population of not more than 20,000 would be selected for a multi-purpose programme so as to make villages self-dependent.

Gandhiji's Humour

(*Continued from page 156*)

and share my meal.'

"No thanks," I replied, smiling. 'What an abominable mess it is!'

"In this way and at that instant commenced our friendship, which flowered into real comradeship and bore fruit in a long, loving, loyal discipleship, which never wavered for a single hour through more than 30 years of common service in the cause of India's freedom."

—"March of India".

Defence Ministry Reports

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE annual report of the Defence Ministry says that during 1960-61 high standards of training for members of the armed forces were maintained at the various training institutions in the country. Training of the Army is wholly carried out within the country, only a few officers are sent abroad for specialised training, facilities for which do not exist in India. Steady progress is also being maintained in achieving self-sufficiency in equipment through indigenous development and production.

In the Navy there has been gradual expansion in all sections of the Service. Four frigates were commissioned during the year and an aircraft carrier is expected to join the fleet in October. The Air Force also maintained steady progress. The first Indian-built Avro-748 transport plane is expected to be ready in the first half of this year.

Equipment For Inspection Of Viscounts

("Indian Opinion" India Service)

The Indian Airlines Corporation proposed to purchase the ultrasonic equipment with whose help the defects in the Viscounts were recently detected, the Deputy Minister of Civil Aviation, Mr Ahmed Mohiuddin, disclosed in the Lok Sabha recently. The equipment would be utilised for periodical inspection of Viscounts. He added that one of the two Viscounts now grounded might be put back into service in two months. The other might take a longer time.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.

Garlic 25lb pocket at 8c lb
Also Africans' long handle brooms R. 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER

Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S Kampala due 6th June. Sails 11th June 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	R 235.50
Second " " " "	R 157.0
Third Class with food	R 79.50
Third Class without food	R 69.0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KAKAMAT."

Eye-Witness Accounts Of Non-Violent Resistance In Action

(Continued from page 157)

and faster. The Hindus, who may be willing to die but dread physical pain, watched them approach with frightened eyes. Then the police broke into a charge.

"Many Hindus at once ran, fleeing down the streets—but most stood steadfast!

"Crash! Whack! Whack! Whack! At last the crowd broke. Only the orange clad women were left standing beside the prostrate figures of crumpled men. Congress volunteer ambulances clanging bells, stretcher bearers running helter-skelter across the field. Whack! Whack! Whack!

"A minute's lull and then, with flags flying another column of volunteers marched onto the vast green field. A column of Marathas marched to meet them. They clashed—a clash, a rattle, dull thuds, then the faint hearted ran and again there was the spectacle of the green field dotted with a line of fallen bodies and again the same islands of orange clad Hindu women holding up the flags of Swaraj.

"And here in the centre of one of these islands sat a little knot of men, their heads bowed, submitting to a rain of lathi blows refusing to move until on a stretcher and completely laid out. And there were stretchers within two feet of the suffering men, waiting for them.

"Then came a band of fifty Shikhs—and a heroic scene. The Shikhs, as you know, are a fierce fighting brotherhood. As soon as he can raise one, every man wears a beard which he curls around a cord or ties to his ears. The Shikhs also wear their hair long like women and curl it in a topknot under their turbans. These Shikhs were Akalis of a fanatic religious sect. They wore the kirpan, or sacred sword.

"With them were fifteen of their young girls and women. The women also wore sacred swords, and although dressed in orange saris like Hindu women, they wore little cotton trousers which reached to their tiny, sandaled feet. They were pretty girls and not so loud voiced and excited as the Hindu ladies. They simply smiled—as if they liked danger—which they do.

"One of them had her little baby, which she wanted to hold up before the police to dare them to come on. She laughed at me when my remark was translated that it was terrible to drag a child into this.

"Coming from all districts as representatives of the fighting Punjab, these Shikhs swore they would not draw their kirpans to defend themselves, but they would not leave the field. They did not.

"'Never, never, never!' they cried, to the terrific delight of their Hindu brothers, in Swaraj. 'We will never retreat. We will die, we will!' The police hesitated before hitting the Shikhs. They asked their women would they not please, please leave the field.

"'No!' cried the women, 'we will die with our men.'

"Mounted Indian policemen who had been galloping across the field, whacking heads indiscriminately, came to a standstill when they faced the little cluster of blue Akali turbans on the slender Shikh men.

"'The Shikhs are brave men—how can we hit them?' It was not fear, but respect.

"But the police, determined to try to clear the field, at last rushed around the Shikh women and began to hit the men. I stood within five feet of a Shikh leader as he took the lathi blows. He was a short, heavily muscled man.

"The blows came—he stood straight. His turban was knocked off. The long black hair was bared with the round topknot. He closed his eyes as the blows fell—until at last he swayed and fell to the ground.

"No other Shikhs had tried to shield him, but now, shouting their defiance, they wiped away the blood streaming from his mouth. Hysterical Hindus rushed to him, bearing cakes of ice to rub the contusions on his eyes. The Shikh gave me a smile—and stood for more.

"And then the police threw up their hands. 'You can't go on hitting a blighter when he stands up to you like that.'"

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barkly's Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 834 684

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Total film show story [illegible]	1	6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day	2	2
PESUM PADAM & KALAVA you will be proud to buy	3	6
FILM FARE A magazine-star from heaven to earth	3	6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see	2	6
THE MARCH OF INDIA Is your future	2	6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	7	6
PICTURE POST All about the South Indian film in market per copy	1	6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own to pattern designs	4	6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 Increasingly popular	1	6
DAILY DIARY In Hindi and English with every good-wishes	5	6
KASI HINDI PANCHANGS Bombay	2	9
VISSWANATH and SHIV PANCHANGS	7	6
HAWAN SANAGRI Pure best arranged from Holy Land of India	3	6
THARI LOTAS Real Indian design made in India pot	45	0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures... each	25	0
SUDHUSH MALA and many others 4/6, 5/6, 10/6, 12/6, 25/		

MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS. Marble, Bronze, Silver God and Goddess 2/6, 10/-, 12/-,	25 0
KHARTAHL in pairs special for kirtans, Bhajans etc. pr.	23 0
DHOLAK'S for [illegible] weddings Holi Bajan	£8 19 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions	£5 10 0
HARMONIUM best make Stove Flute	£16 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna	£25 10 0
Divine Service, Flute of all designs	2/6, 4/6, 6/6
Solo Playing	15/-, 25/-, and 32/6

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works detailed at last	26 0
MY INDIA a book of good people with dignity	24 0
YOGA for health A friend indeed you will have with this book	26 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English	8 0
HATHI THAI a story book believe it or not	18 6
BEHOLD THE EARTH MOURNS can you believe it	12 6
'INDIAN DELIGHTS' an Indian women's gift	19 6
CURRIES OF INDIA what a spice taste	7 0
RAMAYANS for boys and girls, men and women 2/6, 10/6, 11/6	
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman	12 9
INDIANS IN NATAL by Dr. Hilda Kuper	30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

fifty years ago... *May 1911*

GANDHI WRITES TO SMUTS

(*From The Indian Opinion, May 27, 1911*)

IT is with great pleasure that we announce the completion of the somewhat lengthy negotiations which have been going on between General Smuts and Mr. Gandhi. On 29th April Mr. Gandhi wrote as under to the General's Private Secretary:

Dear Mr Lane,—Referring to the conversation between us of this morning, we had an over-crowded meeting at the Hamidia Hall on Thursday last. Mr. Cachalia presided and the meeting lasted four hours. After some heated discussion, a resolution was carried, approving, as hereafter explained, of the provisional settlement set forth in the letters of the 22nd instant exchanged between us. There were several questions which were asked at this meeting, and are still being asked. I think that it is right that I should draw General Smuts' attention to the most important of them. The acceptance by the meeting is based upon the interpretation of the letters indicated by the following questions put by the meeting:—

(1) Will the legislation proposed and designed to meet the objection of passive resisters take away existing rights either in the Transvaal or in other parts of South Africa?

Answer: It will not, whether the proposed legislation affects only the Transvaal or the whole of the Union.

(2) Will the passive resisters who are pre-war residents, but who are at present outside the Transvaal, such as Mr Dawad Mahomed or Mr. Rustomjee, be entitled to registration in spite of their having failed to apply for their registration during the statutory period.

Answer: Yes.

(3) Will the passive resisters who, although registered, have been deported, be prohibited from entering the Transvaal?

Answer: No.

(4) Will the passive resisters who hold Peace Preservation Ordinance Permits but have been deported be similarly protected?

Answer: Yes.

(5) Will the educated passive resisters who are to be allowed to remain in the Transvaal under temporary certificates be treated as immigrants for this year, and be free from liability to registration under Act 36 of 1908?

Answer: Yes.

(6) Will the standard of education governed by the passes referred to be set for future Asiatic immigrants?

Answer: No. It was explained that only those who are highly educated will be allowed to pass the education test, and that probably all but Mr. Joseph Royeppen out of the six would be rejected if they were to seek admission as new immigrants on merits.

(7) Will educated Asiatics who are registered residents be compelled to give finger prints or thumbprints?

Answer: No.

(8) Will conscientious objectors or well-known Asiatics be similarly exempt?

Answer: Yes, from finger prints and also from thumb-prints, if they can give a well formed signature.

The last two answers were given on the strength of previous correspondence in 1908 and the dispatches recently published. The matter was not mentioned in the discussion between us because it was quite plain to me.

I am sure General Smuts will not mind my troubling him with the above, as I know he as well as I is most anxious to avoid misunderstanding.

I find that Mr. Sodha is not a pre-war resident of three years standing. He resided continuously for two years before the war in the Transvaal and actually left as a refugee. There is, of course no doubt as to the two facts. But a strict reading of Act 36 of 1908 requires three years pre-war residence. May not the strict letter of the law be waived and Mr. Sodha be allowed to register? If he is not, he falls under the category of educated immigrants, as he possesses educational qualifications. He will then, with Messrs. Royeppen, Ibrahim, Medh, Desai and Shelat be the sixth educated man. That leaves out a very admirable and highly-educated man, Mr. Samuel Joseph, a nephew of Mr. Royeppen and a school master. He was born in South Africa, and even now is the organist in a Native Protestant Christian Church, and is giving some private tuition. May I ask for his protection, by waiving the strict interpretation in regard to Mr. Sodha. We might have thrown out one of the six before named in favour of Mr Samuel Joseph, but the merits in point of suffering of the others are far greater than Mr Samuel Joseph's.

I have been asked to mention another case of extreme hardship. That is Mr. Camay's. He was an Indian postmaster in Johannesburg. He is well educated. I believe he had served for nearly ten years in the above capacity when he had to leave because he declined to register. Mr Camay is a Parsee. He has his family in Johannesburg. He has suffered a great deal during the struggle. I believe he was very popular as a postmaster, and enjoyed the complete confidence of his superiors. In my opinion, he ought to be reinstated.

I have not yet before me a list of Indian passive resisters who being pre-war residents are entitled to registration, but I am getting the names together. I take it that their registration will proceed immediately we agree on the points mentioned by me herein.

You were somewhat surprised when I mentioned the Chinese passive resisters. But they have continued to suffer to the end, and their chairman, Mr. Quinn, was only recently discharged from gaol. There are, now, I think, more Chinese than Indian passive resisters in gaol. I am quite sure that General Smuts will not expect Indian passive resisters to desert their Chinese fellow sufferers. They naturally ask for the same protection for the Chinese passive resisters as for themselves. There are I understand, only about twenty pre-war Chinese passive resisters who were not registered when the struggle was revived in 1908. But I introduced the question of the Chinese in order to mention the somewhat delicate matter of those who are undergoing terms of imprisonment for public violence among themselves. When the struggle was revived, the Chinese became two factions and fought with each other. As a result, some were convicted. Now the two factions are united. They are even preparing a petition to the Governor-General for the exercise of the clemency of the Crown. Will not General Smuts recommend them for favourable consideration?

I have written at great length. But I thought that I could not be too precise or too frank.

If you will kindly place this letter before General Smuts and if he considers it necessary, appoint a day for an interview, I shall come down, and the matter may be finally closed.

Phone 835-4789 P. O. Box 1549,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN Phone 28368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now,
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No 20—Vol.-LIX
Friday,
26th May, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.

* Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

ભગવાન તમારા જીવનના પ્રાણભૂત તરીકે છે, પરંતુ તમે તેને જાણતા નથી કારણ કે તમે તમારાં અંતરના દ્વાર અજ્ઞાત ભાવનાઓ અને તુચ્છતાઓથી બંધ કરી દીધા છે.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૦ તા. ૨૬ મે, ૧૯૬૧. છુટક નકલ સેન્ટ ૪

મારૂં વાસ્તવિક ને સત્ય ચિત્ર

રાજ્યના હાથમાં વધુ પડતી સત્તાને હું ભયની નજરે જોઉં છું. કારણ કે ઉપરથી જોતાં તે શોષણને ઓછામાં ઓછું કરી નાખીને માણસજાતને લાભ પહોંચાડે છે, પણ વ્યક્તિત્વ, જે બધી પ્રગતિના મૂળમાં રહેલું છે, તેનો નાશ કરીને મોટામાં મોટું નુકસાન કરે છે.

બળના પાયા ઉપર રચાયેલું સંગઠન મને પસંદ નથી અને રાજ્ય એવું સંગઠન છે. સંગઠન તો સ્વેચ્છાપૂર્વકનું હોવું જોઈએ.

મને તો નામની રાજ્યસત્તા નથી જોઈતી, કામની જ જોઈએ છે. એ આપણું સાધ્ય નથી, પણ પ્રજાની સ્થિતિ દરેક રીતે સુધારવાનું સાધન છે. રાજ્યસત્તા મેળવવી એટલે દેશના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા પ્રજાજીવનને ઘડવાની શક્તિ મેળવવી. પણ જો પ્રજાજીવન આપોઆપ જ ઘડાઈ જાય તો પ્રતિનિધિઓને સત્તા મેળવવાની ગરજ ન રહે. એક હાથમાં કે થોડા થોડા હાથમાં અધિકાર કે વ્યવસ્થાનાં સૂત્રો રહે એ વસ્તુનો સમાજની અહિંસક રચના સાથે મેળ ખાય એમ નથી.

જો હિંદે અહિંસક ધોરણે પોતાનો અભ્યુદય સાધવો હોય તો હું કહું છું કે એણે ઘણી બાબતોમાં કેન્દ્રીકરણ નહીં પણ વિકેન્દ્રીકરણ કરવું પડશે. કેન્દ્રીકરણને પૂરતા પ્રમાણમાં બળનો ઉપયોગ કર્યા વગર નભાવી કે ચલાવી શકાય નહીં. સાદા ઘર અને કુટુંબો, જેમની પાસેથી લૂંટી લઈ જવા જેવું કશું જ ખાસ ન હોય તેની રક્ષાને સારુ પોલીસની જરૂર ન પડે. ધનિકોની મહેલાતો ધાડલૂંટથી બચાવવા મજબૂત ચોકિયાતો રાખવા પડે. તેવું જ જંગી કારખાનાં વિષે. શહેરી, દરિયાઈ તેમ જ હવાઈ બળોથી રક્ષેલી પાયે સંગઠિત થયેલા હિંદ કરતાં ગ્રામ રચનાને પાયે સંગઠિત થયેલા હિંદને વિદેશી હુમલાનું જોખમ ઓછું નડશે.

સ્વતંત્રતાની શરૂઆત પાયામાંથી થાય. એટલે કે હિંદુસ્તાનનું એકેએક ગામ રાજ્યસત્તાની પૂરેપૂરી સત્તા ધરાવનારૂં પ્રજાસત્તાક અથવા પંચાયત રાજ હશે. એનો અર્થ એ થશે કે, દરેક ગામ પોતાની તાકાત પર નભતું હોય, પોતાનો કુલ વહેવાર ચલાવવાને, અને જરૂર પડે તો આખી દુનિયાની સામે પોતાનું રક્ષણ કરી લેવાને, સમર્થ હોય. બહારથી આવતા કોઈ પણ પ્રકારના હુમલાની સામે પોતાનું રક્ષણ કરવાની તેને કેળવણી આપી હોય, અને તે રક્ષણના પ્રયાસમાં ખપી જવાની તેની તૈયારી હોય. પડોશીઓ અથવા બહારની દુનિયા પર આધાર રાખવાની અથવા તેમની રાજીખુશીથી જે મદદ આપે, તે લેવાની વાત આમાં સમાઈ જાય છે.

અસંખ્ય ગામડાંઓની બનેલી આ સમાજરચનાની આકૃતિ એકએકથી ઊંચે જતાં વર્તુળોની નહીં, પણ એક બીજાથી વિશાળ થતાં જતાં અને નાનાં મોટામાં સમાઈ જતાં વર્તુળોની હશે. જીવનનો ઘાટ, જ્યાં ટોચ પાયા ઉપર ટકાવીને ઊભી રહે છે, તેવા પિરામિડનો નહીં હોય. તેનો ઘાટ સમુદ્રનાં અનંત સીમા સુધી વિસ્તરતાં જતાં મોજાંઓના વર્તુળનો હશે, જેનાં કેન્દ્રસ્થાને પોતાના ગામને સારુ ખપી જવાને હરહંમેશ તત્પર એવી વ્યક્તિ હશે, અને ગામ વળી બીજાં ગામોના બનેલા પોતાના વર્તુળને માટે ખપી જવાને તત્પર હશે. અને આખરે આ રચનામાં સર્વ વર્તુળો મળીને એક જ પ્રાણવાળું એક શરીર બનશે. એ રચનામાં જે વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થશે, તે પોતાના અહંકાર અથવા ઘમંડમાં કોઈ બીજાના પર આક્રમણ નહીં કરે, હંમેશ નમ્ર રહેશે અને સમુદ્રના વિશાળ વર્તુળમાં સમાયેલા સમસ્ત જીવનની ભવ્યતા પોતાના અંતરમાં અનુભવી, તે વર્તુળના અંગરૂપ ઘટક બની રહેશે.

તેથી, આ વર્તુલાત્મક રચનામાં બહારની સીમા પર આવેલું સૌથી મોટું વર્તુળ પોતાની અંદર સમાતાં વર્તુળોને કચરી નાખવાને પોતાનું સામર્થ્ય નહીં વાપરે, પણ અંદરના સર્વને બળ આપશે અને પોતાનું સામર્થ્ય પણ કેન્દ્રમાં રહેલી વ્યક્તિમાંથી મેળવશે. કોઈ મને ટોણો મારશે કે, આ તો આદર્શ થયો, ને પૂર્ણતાનું તરંગી ચિત્ર થયું, અને તેને વિષે વિચાર કરી નાહક વખત ગુમાવવાની જરૂર નથી. યુક્લિડની વ્યાખ્યાનું બિંદુ દોરી બતાવવાને માણસ સમર્થ નથી, છતાં તેનું કદી મરે નહીં તેવું મૂલ્ય છે. તેવી જ રીતે માણસ જાતને જીવવું હોય, તો મારા આદર્શ ચિત્રની પણ કદી ઓછી ન થાય તેવી કિંમત છે. મારું ચિત્ર વાસ્તવિક અને સત્ય છે, એવો હું દાવો કરું છું. એ સાચા ચિત્રની અવિશુદ્ધ સંપૂર્ણ સિદ્ધિ કદી ન થવાની હોય, તો પણ હિંદુસ્તાન તેને માટે જીવે.

—ગાંધીજી.

ગાંધી વાણી

જે તલવારનો ઉપયોગ કરે છે, તેનું મોત પણ તલવારથી જ થાય છે

ભારતની સમક્ષ આજે બે માર્ગ ખુલ્લા છે. એક તો પશ્ચિમનો અને બીજો પૂર્વનો. પશ્ચિમનો સિદ્ધાંત બળના તો સત્યના જયનો પૂર્વનો સિદ્ધાંત. સત્યની આડે કોઈ આવી શકે નહીં અને શક્તિશાળી કે નિર્બળ એમ બધાને ઇન્સાફ મેળવવાનો અધિકાર. આ બન્ને માર્ગોમાંથી એકની પસંદગી મજૂર વર્ગથી શરૂ કરવાની છે. શું અસત્ય અને હિંસાને માર્ગે પગારમાં વધારો મળતો હોય તો તે મેળવવો જોઈએ? ભલે તેટલી તેમની પગારવધારાની માંગણી વ્યાજબી હોય તથા હિંસાનો આશરો લઈ શકાય નહીં. હક્કો મેળવવા માટે હિંસાનો આશરો લેવો એ સહેલું છે. પરંતુ એ સાથે સાથે દુઃખદાયક નીવડશે. જે તલવારનો ઉપયોગ કરે છે તેનું મોત પણ તલવારથી જ થાય છે.

—ગાંધીજી

કાઉન્સીલર જ્યોર્જ પીકનું પ્રવચન

સ્ટ્રેટફર્ડ રોડ પર સેન્ટ રેફલ્સ હોલમાં મોટી માનવ મેદની સમક્ષ પ્રવચન કરતાં કેપટાઉનના કલર્ડ કાઉન્સીલર મી. જ્યોર્જ પીકે કહ્યું કે નાતાલની કલર્ડ જનતા દ. આ. બીન-ગોરાઓ સાથે એકાય સ્વતંત્રતાની લડત ચલાવવા તૈયાર થઈ છે એથી તેમને ઘણો જ હર્ષ થયો છે. ડરબન આવવાનું કારણ જણાવતા મી. પીકે કહ્યું કે તેઓ 'નેશનલ કન્વેનશન'ની માગણીને ટેકો આપવા માટે અહીં આવ્યા છે.

વધુમાં મી. પીકે કહ્યું કે ૧૯૦૯ની જે 'કન્વેનશન' મળી હતી, તેમાં કેવળ ગોરાઓજ પ્રતિનિધિ તરીકે હતા, તેથીજ આજે બીન ગોરાઓની સ્થિતિ આવી દુર્દશાએ પહોંચી છે. એવી ભૂલ ફરી ન થાય તે પ્રત્યે ચેતવણી આપતા મી. પીકે કહ્યું કે ભવિષ્યે 'નેશનલ કન્વેનશન'ની માગણી લોકોએ કરવી.

પ્રજાસત્તાક રાજ્ય ઉપર બોલતાં મી. પીકે કહ્યું કે આ દેશ જે પ્રજાસત્તાક રાજ્ય સ્થાપવા માગે છે તે ખરી રીતે 'સારાસર રાજ્ય' છે પરંતુ બીન ગોરાઓની જાગૃતિ સામે આ 'સારાસર રાજ્ય' ટકી શકે એમ નથી. કલર્ડ કોમ ઘર જઈ આ 'નેશનલ કન્વેનશન' ઉપર વિચારણા કરી—ગમે તેમ કરી આ દેશના બીનગોરાઓએ સાથ આપે તો આજની સરકારની સાન ઠેકાણે આવશે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૬ મે', ૧૯૬૧

તાત્કાલિક જરૂરિયાત

આ છાપાના આ કૉલમમાં અમે ઘણીવાર લખ્યું કે હિંદી-જનતાના રોજીંદા જીવનના પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવવા માટે લાયકાતવાળી નેતાગીરી આ દેશમાં નથી. નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની જે નીતિ છે તેને લઈ તે આ પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવી શકે એવી સ્થિતિમાં નથી. હિંદીઓના પ્રશ્નોનો તાત્કાલિક ઉકેલ લાવવાની શક્તિ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની નેતાગીરીમાં નથી. આ સિવાય હિંદી જનતાના પ્રશ્નોનો સામનો કરવાની શક્તિ નાટાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન પાસે પણ બિલકુલ નથી. અને તે જો કંઈ કરતું હોય તો તે ખુલ્લામાં કરતું નથી.

છેલ્લા પંદર વરસથી નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનો ઇતિહાસ પહેલાના કરતાં ખૂબ જ બદલાયો છે. એક વખત એવો હતો કે જ્યારે નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ, હિંદી જનતાના પ્રશ્ન હાથ ધરી એનો ઉકેલ લાવવાનો પ્રયત્ન કરતી. તે વખતે તે કેળવણી, સામાજીક, રમતગમત અને સાંસ્કૃતિક પ્રશ્નો હાથ ધરીને કામ કરતી. પ્રાંતિક ધોરણે આજે હિંદીઓના પ્રશ્નો હાથ ધરી કામ કરવા માટે એકે સંસ્થા નથી. ગ્રુપ એરીયાની બાબતમાં 'ડરબન કમ્બાઇન્ડ રેટપેયર્સ એસોસીએશન' ખૂબ જ કામ કરે છે. હિંદીઓના રોજીંદા પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવવા માટે એવી શક્તિશાળી સંસ્થા જોઈએ, કે જે આ પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવી શકે. હિંદી વિસ્તારના રસ્તાઓ ખૂબ જ ખરાબ છે અને સુધરાઈ એ તરફ બેદરકાર છે એ માટે ઉપાય યોજવો જોઈએ. આનો ઉપાય યોજવામાં નહિ આવે તો સુધરાઈ કાયમનો માટે બેદરકાર બની જશે. નાટાલની અંદર હિંદી કેળવણી કટોકટીના પાયે ઉભી છે, એ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને નાટાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન જાણતું નથી. આ માટે કાર્યની જરૂરત છે.

પ્રાંતોની અંદરના બીજા ભાગોમાં પણ સુધરાઈ જે કરે છે અને જે નથી કરતું તે હિંદી જનતા સહી લઈ છે. ઘણાં હિંદી વિસ્તારોમાં બત્તીની અને આરોગ્યની વ્યવસ્થા બરાબર નથી. રસ્તાઓ પણ ખરાબ છે, અને એની આજુબાજુ ઘાસ ઝાડી ઉગી નીકળે છે. એક બે જણ આ વિષે અરજી કરે તો કોઈ ધ્યાન આપતું નથી, અને એને લઈ લોકો આવી અવ્યવસ્થાથી ટેવાઈ જાય છે. એક વખત એવો હતો કે જ્યારે નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને નાટાલ ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશન આવા કામો હાથ ધરતું. એજ કારણને લઇ અમે સૂચના કરીએ છીએ કે પ્રાંતિક ધોરણે એક 'ઇન્ડિયન સીવીક એસોસીએશન'ની સ્થાપના થવી જોઈએ, જે આવા કામો હાથ ધરે. દરેક ભાગોમાં જ્યાં હિંદીઓ વસે છે ત્યાં એક એની નાના પાયાપરની સ્થાનિક સંસ્થા હોવી જોઈએ, જે કેળવણી અને સંસ્કૃતિના કામો કરી શકે. હિંદી જનતાની સ્થિતિ સુધારવાનું કાર્ય આ સંસ્થાનું હોવું જોઈએ. હિંદીઓ કર ભરનારી જનતા છે, એથી તેઓ આવી સંસ્થા સ્થાપી સુધરાઈ સાથે હિંદીઓની અગવડતા વિષે વાતો કરી શકે. 'નાટાલ ઇન્ડિયન સીવીક એસોસીએશન'ની સ્થાપના થાય તો તે પ્રાંતિક ધોરણે અને તેના સ્થાનિક શાખાઓથી પહોંચે કામ કરી શકશે. આજ રીતે હિંદીઓની સ્થિતિ સુધરે એમ છે. એમાં કોઈનો ફેરફાર થશે નહિ. એ યોગ્ય વ્યક્તિના હાથમાં રહેશે.

થોરોનો પરિચય

(હાકા કાઉલાર)

અમેરીકાના મેસેચ્યુસેટ્સ રાજ્યમાં કૉન્કર્ડ ગામે ૧૮૧૭માં હેન્રીનો જન્મ થયો. એના પિતા પેન્સીલ બનાવવાનો ધંધો કરતા. બાળપણથી જ થોરોને જંગલો ને ઝાડીઓમાં ફરવાનો શોખ હતો અને તે આજીવન રહ્યો. કૉન્કર્ડના સૃષ્ટિ સૌંદર્યની એના માનસપટ પર ખૂબ અસર થયેલી.

૧૮૩૩માં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે થોરો હાર્વર્ડ વિદ્યાપીઠમાં ગયો. ત્યાં ઇમર્સન સાથે તેને મૈત્રી થઈ. ૧૮૩૭માં તે સ્નાતક થયો. કોલેજકાળ દરમીયાન તે બહુ પ્રસિદ્ધિ પામ્યો નહોતો. ત્યાં તે વખતેય એનું વાચન પુષ્કળ હતું અને જંગલઝાડીઓમાં ફરવાની તથા નિરંતર વિચાર મગ્ન રહેવાની એની પહેલેથી જ ટેવ હતી.

૧૮૩૮માં પોતાને ગામ આવી એણે શિક્ષક તરીકે કામ કરવા માંડ્યું. એ અરસામાં ન્યુ ઇંગ્લાંડ રાજ્યમાં 'રિમેસિસ્ટ' નામે એક નવીન વિચારસરણીનો પ્રચાર થઈ રહ્યો હતો. થોરોના મનમાં પણ એ રસ થયો એટલે એણે શિક્ષકનો વ્યવસાય છોડી દીધો.

પરંતુ પછી આર્થિક ભીંસ આવતાં એને બાપદાદાનો પેન્સીલનો ધંધો શરૂ કરવો પડ્યો. ધંધામાં એણે સારી નામના મેળવી.

આ જ અરસામાં વ્યાખ્યાનો આપવાની અને લેખો લખવાની એણે શરૂઆત કરી. ૧૮૩૮માં કૉન્કર્ડમાં એનું પહેલું વ્યાખ્યાન થયું. ત્રીસી પહેલાં રચેલી થોડા જ મહત્ત્વની કવિતાઓ એણે બાળી નાખી અને પછી ગદ્યલેખન ઉપર જ લક્ષ આપ્યું. પોતાના વિચારો તે રોજનીશીમાં લખી લેતો.

૧૮૪૦માં ઇમર્સને 'ડાયલ' નામનું એક ત્રૈમાસિક શરૂ કર્યું અને તેની બધી જ વ્યવસ્થા થોરોને સોંપી. 'ડાયલ'માં થોરોના ઘણા લેખ અને કવિતા પ્રસિદ્ધ થયાં. ૧૮૪૧માં ઇમર્સને થોરોને પોતાને ઘેર બોલાવ્યો. થોરો ત્યાં બે વર્ષ રહ્યો.

૧૮૪૫માં એ બધું છોડીને ફરી પોતાને ગામ આવ્યો. કૉન્કર્ડથી દોઢેક માઈલ ઉપર વોલ્ડન સરોવરને કાંઠે એક ઝુંપડી બાંધીને રહ્યો. એ ઝુંપડી તદ્દન એકાંતમાં હતી અને તે એણે પોતાના હાથથી જ ઉભી કરેલી. ત્યાં ખેતી કરીને પોતાની આજીવિકા એણે મેળવી. પરોઢિયે વહેલું ઉઠવું, તળાવમાં સ્નાન કરવું, ખેતરમાં શ્રમ કરવું, મધ્યાહ્ને તળાવમાં સ્નાન કરી વિચાર મગ્ન રહેવું અને જંગલમાં સતત સંચાર કરવો, એવી એની દિનચર્યા હતી. તે શાકાહાર જ કરતો. ગુલામ પદ્ધતિનો તે સખત વિરુદ્ધ હતો. એની ઝુંપડી ગુલામોનું આશ્રયસ્થાન હતી. એક વાર થોરોએ સરકારને કર આપવાની ના પાડેલી. તે માટે એને એક દિવસ જેલમાં રહેવું પડ્યું હતું. પણ પોતાના વિચારમાં એ મક્કમ રહેલો. આ ઝુંપડીમાં તે બે વર્ષ અને બે મહિના રહ્યો. પછી ફરી કૉન્કર્ડ આવીને રહ્યો. ઝુંપડીવાસના પોતાના નિવાસ દરમીયાન એણે કાયનમુક્તિ અને અપરિગ્રહના અનેક પ્રયોગો કર્યા.

પ્રાણીસૃષ્ટિ પર થોરોને અનંત પ્રેમ હતો. નાનાં બાળકો સાથે પણ એ પ્રેમપૂર્વક વર્તતો. સાદું જીવન અને ઉચ્ચ વિચારસરણી એ થોરોનો જીવનમંત્ર હતો. નવલકથા, માસિકો, વર્તમાનપત્રો વગેરે એને વાંચવા ન ગમતાં. ચિંતનપ્રધાન સાહિત્ય એને ગમતું. રેડ ઇન્ડિયનોના સાહિત્યનો એને શોખ હતો. હિંદુસ્તાનના આધ્યાત્મ વિચારનો એના પર સારો પ્રભાવ પડેલો. એણે કહ્યું છે: "મારે [illegible] તત્ત્વજ્ઞાન બધું ત્યાં છે. [illegible] હિંદુસ્તાનની ભાવના છે કે ભગવદ્‌ગીતાને આભારી!"

૧૮૪૭ પછી થોરોએ સાહિત્ય ઉપર વિશેષ લક્ષ આપેલું. ૧૮૪૯માં એણે 'સિવિલ ડિસ-ઓબિડિયન્સ' ઉપર પ્રસિદ્ધ લેખ લખ્યો. ગાંધીજીની સવિનય કાનૂન ભંગની ચળવળનાં બીજ આ લેખમાં જણાય છે. એવી જ રીતે શિક્ષણ ઉપરના એના વિચારોમાં ગાંધીજીના નઈ તાલીમના વિચારોની ઝાંખી થાય છે. શિક્ષણ પુસ્તકિયું નહીં પણ જીવન-શિક્ષણ હોવું જોઈએ, એ તેણે અત્યંત માર્મિકપણે કહ્યું છે.

૧૮૪૯ થી ૧૮૬૦ના ગાળામાં એણે પુષ્કળ પ્રવાસ કર્યો. મહોટો ભાગ પ્રવાસ એ પગપાળા જ કરતો. ૧૮૬૦થી એનું સ્વાસ્થ્ય બગડ્યું અને ૧૮૬૨માં એ મૃત્યુ પામ્યો.

'વોલ્ડન', 'એક્સકર્ઝન', 'બીક ઓન ધ કૉન્કર્ડ એન્ડ મેરિમેક રિવર્સ' વગેરે એનાં પ્રખ્યાત ગ્રંથો છે. થોરોનાં લખાણોમાં ભાવ નૈતિક પ્રતિભા જ નજરે જણાતી પણ અમેરિકાના અનુભવનો રણકાર સંભળાય છે. એની શૈલી આગવી છે. ભાગ્યે જ એને ફરી પડી જાય છે. આખી બેઠકી ને વર્ણનો વાત એ ચોટદારતાથી કહી નાખે છે.

એ એક તાત્વિક વિચારક હતો તેમજ વૈજ્ઞાનિક વૃત્તિનો પ્રયોગવીર પણ હતો. એ એક ક્રાંતિકારી હતો. ગુલામીના વેપારમાં એને ચેન પડતું નહીં. એ તો ગુલામોને ભગાડતો અને નવા જીવન આપતો. ખરે જ, આજે પણ એ એક પ્રતિભાશાળી માર્ગદર્શક છે.

ભૂતકાળની ભૂલોમાંથી ફાયદો ઉઠાવવા આસામીઓને હાકલ

શિલોંગ:

એક જાહેર સભાને સંબોધતાં કેન્દ્રના નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ જણાવ્યું હતું કે આસામની જનતાએ ભૂતકાળમાં કરેલી ભૂલોને પરિણામે એમને પોતાની કમજોરી દૂર કરવામાં અને સુદૃઢ બનવામાં તેમજ દેશના વિકાસમાં ભાગ મળે. લોકોએ કમજોરી ફેંકી દેવાનું જરૂરી છે.

આસામ વિશાળ કુદરતી સાધન સંપન્ન પ્રદેશ છે અને રાજ્યના તેમજ રાષ્ટ્રના લાભ માટે કેળવી શકાય. તો પરસ્પરની સમજૂતીથી મતભેદો મીટાવી દેવા જોઈએ. તેમ કરવું ન હોય તો પ્રગતિ વિરોધોની સફળતા ભેટી પડે.

ગયા જુલાઈમાં સળગેલી ભાષાવાદની અશાંતિ કેટલાક લોકોનું નવું ગાંડપણ છે. બધા માણસોને એ માટે દોષિત ન ઠેરવી શકાય. આવા બનાવો ભવિષ્યમાં નહીં બને એવી હું આશા રાખું છું. સાચવણી તો સૌની જ, પણ તે બીજાઓને હાનીકારક ન બનવી જોઈએ.

માનવી અને પશુ વચ્ચે ભેદ છે. માણસને બુદ્ધિની બક્ષીસ મળી છે, તેથી અંતર અને દેશને નુકસાનકારક શું છે તે એમણે સમજવું જોઈએ બીજાઓનાં દુઃખ નહીં સમજનાર સુખી થશે નહીં.

પોતાની જૂનવાણી ભૂલો અને નિષ્ફળતાઓમાંથી બનતા ફાયદો ઉઠાવશો તો એમાં એવી તાકાત અને સમૃદ્ધિ હાંસલ કરશે કે દુનીયાની કોઈ શક્તિ તે નહીં છીની શકે.

રાજ્યમાં મૂડીની જમાવટ માટે લોકોએ વધુ કામ કરી વધુ કમાઈ, વધુ બચાવવું જોઈએ. તેઓ પોતાની ફરજ બજાવશે તો બહારથી મદદ મળશે અને તેમ જો તેઓ નહીં કરે તો બહારની મદદ નહીં મળે.

આધુનિક ભારતનું નિર્માણ

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ઉત્તર પ્રદેશની વિધાનસભાના કોંગ્રેસ પક્ષની બપોરપછી મળેલી સભામાં જણાવ્યું હતું કે દેશને સ્વરાજ્ય અપાવનાર કોંગ્રેસને હવે આધુનિક ભારતનું નિર્માણ કરવાનો ઐતિહાસિક કામ સોંપાયો છે.

આ સભામાં વિધાનસભાના લગભગ ૨૮૦ સભ્યો ઉપરાંત સંસદના ૧૨ સભ્યો હાજર હતા.

સભાને સંબોધતાં શ્રી નહેરૂએ એવું જણાવ્યાનું કહેવાય છે કે પ્રગતિ અને સમૃદ્ધિના પંથની આગેકુચ માટે શિસ્ત અને એકતા આવશ્યક છે.

જાતિવાદ, કોમવાદ, સામ્યવાદ અને સાંકડી મનોવૃત્તિનો વ્યવસ્થિત રીતે સામનો કરવાનો છે અને કોંગ્રેસીઓ એ દિશામાં અગત્યનો ભાગ ભજવી શકે એમ છે.

દેશમાં સાધનસામગ્રીની તૂટિ નથી; પણ એને વિવિધ વિકાસક્ષેત્રોમાં યોજતા તાલીમ પામેલા માણસોની તૂટ છે.

ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનાનો ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે યોજના અને તેનો અમલ લોકોની મદદથી સંસ્થાઓ અને વિનંતીઓને પરિણામે લેવા હોવા જોઈએ. દુનીયા બહુ ઝડપથી બદલાતી જાય છે અને ભારતે એની ગતિ સાથે કદમ મિલાવવાના છે.

કોંગ્રેસમાંની જૂથબંધીનો ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરૂએ પોતાનામાંના મતભેદો ભૂલી જવાનો અને એકબીજાના મંતવ્યો સમજવાની કોશિષ કરવાનો અનુરોધ કર્યો હતો. તમારે એકતા તથા પરસ્પરની સુમેળથી કામ કરવાનું શીખવું જોઈએ એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

આ અગાઉ મુખ્ય પ્રધાન શ્રી સી. બી. ગુપ્તાએ વડા પ્રધાનને આવકાર્યા હતા અને તેમની સમક્ષ રાજ્ય સમક્ષના બે કોયડાઓ—અન્ન અને ઉદ્યોગોના વિકાસ માટે વીજળીની તંગી રજૂ કર્યા હતા.

શ્રી નહેરૂએ આ સંબંધમાં એવું જણાવ્યું હોવાનું કહેવાય છે કે સરકાર સમક્ષની મોટામાં મોટી મુસીબત એ છે કે દુનીયાના બજારમાં હરિફાઈ કેવી રીતે કરવી? ભારતમાં રોજી નીચી છે અને ભાવ ઊંચા છે. ભારતે ઉત્પાદનની પદ્ધતિ બદલવી જોઈએ અને વિશ્વના બજારમાં હરિફાઈ કરવા બીજા દેશોની હરોળમાં ઉત્પાદન ખર્ચ મૂકવા જોઈએ.

વિદેશી હુંડિયામણ અંગે શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું કે તે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોના પ્રધાનોની કક્ષાએ ચર્ચી શકાય.

ભારત એન્જીનોની નિકાસ કરી શકે એવી સ્થિતિમાં છે

નવી દિલ્હી: રેલ્વે ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી રામસ્વામીએ એક પ્રશ્નના જવાબમાં લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે સ્ટીમ એન્જીનોની વિદેશી વરદીઓ સ્વીકારી એન્જીનોની નિકાસ કરી શકે એવી સ્થિતિમાં આજે ભારત છે. વિદેશ ખાતાની એલચી કચેરીઓને એન્જીનોની નિકાસ અંગેની શક્યતા સંબંધમાં તપાસ કરવા માટે અને રસ ધરાવનારાઓને આ વિષે માહિતી પૂરી પાડવાને જણાવાયું છે. આપણા એન્જીનના ભાવ વિશ્વમાંના એન્જીનના ભાવ સાથે સરખાવી શકાય છે અને આપણે જે એન્જીન આયાત કરીએ છીએ તેના કરતા સસ્તા છે.

ભારતે ઈલેક્ટ્રીક એન્જીન બનાવવાનું શરૂ કર્યું છે, જ્યારે ટુંકમાંજ ડીઝલ એન્જીનનું ઉત્પાદન કરવું એવું નક્કી રહ્યું છે. ચિત્તરંજન ખાતેના એન્જીનના કારખાનામાં વરસ દહાડે ૧૬૪ એન્જીનો ઉત્પન્ન કરાય છે. આ બધા જ એન્જીનોની હાલ રેલ્વે માટે જરૂર પડે છે. વિદેશમાંથી જો વરદી મળે તો ચિત્તરંજન કારખાનું વધુ ઉત્પાદન કરી શકશે.

ગુજરાત રાજ્ય ભારતના શ્રેષ્ઠ રાજ્યોમાંનું એક બનશે

અમદાવાદ. ગુજરાત રાજ્ય, તેના અસ્તિત્વનું પ્રથમ વર્ષ પૂર્ણ કરી રહ્યું છે તે પ્રસંગે એક સંદેશો આપતા રાજ્યપાલ શ્રી મહેંદી નવાજજંગ જણાવે છે કે "જ્યારે મારો હોદ્દો સંભાળ્યો ત્યારે હું એટલી જ આશા રાખતો હતો કે સૌ સારાં વાનાં થશે, પણ આ એક વર્ષના અનુભવથી મારામાં ઊંડી ખાત્રી જાગી છે કે ગુજરાતનું રાજ્ય ભારતના અતિશ્રેષ્ઠ રાજ્યોમાંનું એક બની રહેશે, અને આ અભિપ્રાય માત્ર મારો જ નથી દેશના અન્ય જ્ઞાની અને અનુભવી માણસો પણ એમ જ માને છે."

આ એક વર્ષમાં સરકારી હસ્તે સાધેલી પ્રગતિ પ્રત્યે સંતોષ વ્યક્ત કરતાં રાજ્યપાલશ્રી જણાવે છે કે:

"એ અત્યંત આનંદની વાત છે કે સરકારી તંત્ર પોતે કરેલી પ્રવૃત્તિઓ, તેણે સિદ્ધ કરેલાં લક્ષ્યાંકો, શરૂ કરેલી અને અમલમાં મૂકેલી ઔદ્યોગિક વિકાસની, માર્ગ બાંધકામની અને સિંચાઈ યોજનાઓને ઝડપી બનાવવાની યોજનાઓનો અને રાજ્યના વહીવટી તંત્રમાં સર્વસામાન્ય કાર્યક્ષમતાનો સુંદર હિસાબ આપી શક્યું છે. વહીવટી ક્ષેત્રમાં હું જોઈ શક્યું છું ત્યાં સુધી, એવું કાંઈ જાણી નથી રહ્યું કે જે જે ઠપકાપાત્ર હોય અને રહી ગયું હોય. સરકારી અધિકારીઓએ તેમની ફરજના પાલનમાં અને વહીવટી તંત્રના સરળ તથા કાર્યક્ષમ સંચાલન માટે કોઈ પ્રયાસ બાકી રાખ્યો નથી. ગુજરાત રાજ્યને આદર્શ રાજ્ય બનાવવા પ્રત્યેની પોતાની ફરજ સમજવાના સ્પષ્ટ ચિન્હો લોકોએ બતાવ્યાં છે."

પોલીસ ખાતાની કામગીરીનો ઉલ્લેખ કરતાં રાજ્યપાલ શ્રી જણાવે છે કે વર્ષ દરમિયાન, અને ખાસ કરીને મધ્યસ્થ સરકારના રેલ્વે નોકરીયાતની હડતાલ વખતે જે કામગીરી બજાવી તે પોલીસ ખાતાને યશ ઘટે છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
હિન્દીવાની મુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—

આગ, દરીયાઈ, અકસ્માતો, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર આલીસે (સારો) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૦૪, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઈન્ડિયા, હિન્દમાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
- કે ન્યુ ઈન્ડિયાની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
- કે ન્યુ ઈન્ડિયાની ૧૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
- કે ન્યુ ઈન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેતી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઈંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

બીનસામ્યવાદી દેશો માટે ભારતે સર્જેલી અપુર્વ આશા

વૉશીંગ્ટન : અહીંના 'વોશીંગ્ટન પોસ્ટ' નામના અખબારના જણાવ્યા પ્રમાણે ભારતની ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના માટે પશ્ચિમ જર્મનીએ મોટી સહાય આપવાનું વચન જાહેર કરતાં પાંચ રાષ્ટ્રોની વિશ્વબેંક સમિતિની પરિષદ ગઈ આશાઓએ એકાએક મોકુફ રહેવા પામી હતી.

પશ્ચિમ જર્મનીએ એક સામટી મોટી યોજનાને સાથે ભારતની નવી યોજનાના પ્રથમ બે વર્ષ માટે પ્રતિવર્ષ ૨૮ કરોડ ડોલરની લોન પાંચ ટકાના દરે ૧૪ થી ૧૨ વર્ષની મુદતમાં ભરપાઈ કરી શકાય એ રીતે ભારતે આપવાની તૈયારી દર્શાવી હતી.

સંયુક્ત અમેરીકાએ પોતાની પ્રાથમિક મંજુરીની અપેક્ષાએ ૫૦ વર્ષમાં પરત કરી શકાય એવી લોન તરત નક્કીત વ્યાજે એક અબજ ડોલર ધીરવાની દરખાસ્ત મુકી હતી.

અન્ય સહાયક રાષ્ટ્રોમાં બ્રિટને આગામી ૨૫ વર્ષમાં પરત ભરપાઈ કરી શકાય એવી લોન વ્યાજબી ૧૦ કરોડ ડોલરની વધુ સહાય પોતાના અગાઉના વિદેશી હુંડીયામણમાંથી આપવાની તત્પરતા દર્શાવી હતી.

દુનિયાના ગરીબ પણ દેશ કરતા વિદેશોને વધુમાં સહાય આપનારા હાલ પણ પોતાનો ફાળો આપવા કબુલ્યું હતું. જ્યારે કેનેડા અને જાપાને પણ નક્કર જવાબદારી લેવા કબુલ્યું છે.

આ હેતુભારીમાં પશ્ચિમ જર્મનીએ પ્રતિવર્ષ વિદેશ સહાય પાછળ ૬૦ થી ૭૦ અબજ ડોલર ખર્ચવાની તૈયારી દર્શાવી હતી અને પોતાના સુવ્યવસ્થિત આયોજન અને સ્પષ્ટ વ્યાખ્યાવાળા અર્થતંત્રવાળું ભારત જર્મનીના આ વચન માટે સર્વ પ્રથમ સાચી રીતે મહાસત્તાઓમાં ગણાતું હશે.

આ પરિષદમાં ભાગ લેનારા ઇતર રાજ્યો ભારત પ્રતિ ઘણા ખુશ હતા કેમકે ભારતે બીન સામ્યવાદી દેશોને માટે એક શક્તિશાળી લોકશાહીવાળા રાષ્ટ્ર તરીકે પોતાને સિદ્ધ કરવા માટે સરખામણી ઉભી કરી છે અને એ રીતે જ લાંબા સમય માટે આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર માટે આશા સર્જી છે.

ફિરંગી સૈન્યે વિમાનોનો કરેલો ઉપયોગ

લિસ્બન : રોઈટરના સમાચાર સરણા પોર્તુગીઝ અહેવાલ પ્રમાણે ઉત્તર અંગોલાના મુકાજો ગામ પર ૫૦૦૦ આફ્રિકનોએ કરેલા આક્રમણ સામે આમના સંરક્ષણાર્થે મુકાબલો કરી રહેલા, ૨૨ બળવો કરનારાની ભુમી ફોજી સંખ્યા વિમાનો ઉડી ગયા છે.

બળવાખોરોની સામે ખાડ કરીને ખુબી હુમલાઓ કરી રહેલા આ સંરક્ષકો હારી જવાની અણી પર હતા ત્યારે આ વિમાનોએ પહોંચી જઈ પરિસ્થિતિ પલટાવી દીધી હતી પશ્ચિમ પોર્તુગીઝ આફ્રિકન સરકારના આગેવાન અંગોલાના આ બળવાખોરોના આ કબ્જામાંથી જેવા હથીયારો અને ગોળીઓ આવી ગયાના અહેવાલો મળ્યા છે.

લંડનમાં ટાગોર શતાબ્દીની ઉજવણી અંગેનો કાર્યક્રમ

લંડન : લંડનમાં કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની જન્મ શતાબ્દીની ઉજવણીની કેટલીક વિગતો તાજેતરમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે. બી. બી. સી. ૯, ૧૦ તથા ૧૨ મેએ સમુદ્રપાર ના દેશો માટે ખાસ કાર્યક્રમો રજુ કર્યા હતા. આ કાર્યક્રમોમાં ટાગોરને ઓળખતા લોકો તેમના અંગત વ્યક્તિત્વ પર પોતાની અંગત અને ખુબ યાદ સ્મૃતિઓ વડે પ્રકાશ પાડ્યો હતો. શ્રી અરવિંદ ઘોષ, શ્રી ટાગોરની મહાન રમેશ સાથે પ્રથમ મુલાકાતની સ્મૃતિ તાજી કરી હતી.

રવીન્દ્રનાથના લંડનમાંના રહેવાસના મિત્ર સર જહોન રોધેન્સ્ટાઇન તેમને ઘણી સારી રીતે ઓળખતા હોવાથી કેટલાંક સંસ્મરણો રજુ કર્યાં હતા. ટાગોરને બંગાળમાં શિક્ષણ તથા સામાજીક કાર્યમાં સહાય કરનાર અને ટાગોરે 'સિમર્ટ' બનાવ્યો. જેમને ત્યાં નિવાસ કર્યો હતો તે મી. લીયોનાર્ડ એલમહર્સ્ટ પણ બોલ્યા હતા.

સત્યજીત રેનું ટાગોર વિષેનું દસ્તાવેજી ચલચિત્ર ૨ તથા ૩ મેએ દેખાડવામાં આવ્યું હતું ને ૫ તથા ૬ મેએ ટાગોર વિષે યોજાતા વ્યાખ્યાનમાં ટાગોરનું માનવતાવાદી, તત્વવેત્તા, સંગીતકાર કલાકાર તથા કવિ તરીકે મુલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું.

૮ મેએ ભારતના હાઇ કમીશનર શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી પંડિતના પ્રમુખ પદ હેઠળ યોજાનાર સભામાં શેઠ બેઇકરાયમ ટાગોર વિષે ભાષણ આપ્યું હતું. એ ડેમ સિબિલ થોર્નડાઇક તથા તેમના પતિ સર લુઇસ કેસન ટાગોરની નાટ્યકૃતિઓમાંથી વાંચી સંભળાવી અને ભારતથી ખાસ લંડન આવેલા શ્રીમતી રાજેશ્વરી દત્ત ભારતીય સંગીત તથા ગીતો ગાયા હતા. આ તથા સર એડ્રિયન બોલ્ટના નિર્દેશન હેઠળ નાટકનો કાર્યક્રમ રજુ થયો હતો.

ટાગોરને રાષ્ટ્રપતિ તથા વડાપ્રધાને આપેલી અંજલિ

લંડન. રાષ્ટ્રપ્રમુખ ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદે જણાવ્યું હતું કે ટાગોરનો બુદ્ધિપ્રભાવ જુદી જુદી પ્રજાઓ અને વિવિધ વિચારસરણી ધરાવતા માણસો પર પડ્યો હતો. એમની અસર ઉંડી અને તલસ્પર્શી છે.

રાષ્ટ્રપ્રમુખે આવેલી ટાગોર શતાબ્દી ઉજવણી સમિતીએ પ્રગટ કરેલા ગ્રંથમાં એક લેખ લખતાં મહાન ભારતીય કવિને ઉપર મુજબ અંજલિ આપી હતી.

વડાપ્રધાન શ્રી નહેરૂએ ગ્રંથમાં લેખ લખતાં જણાવ્યું હતું કે ટાગોરનો સંદેશ જુદા જુદા દેશોમાં જુદી જુદી રીતે સમજ્યો હોય તો જુદી વાતછે. તેઓ એક મહાન માનવતાવાદી અને ભારતમાં જે સમયે આપણું સૌનું ધ્યાન માત્ર રાજકીય બાબત પ્રત્યે કેન્દ્રિત થયું હતું ત્યારે સાંસ્કૃતિક અને આધ્યાત્મિક બાબતો પ્રત્યે પુરતું ધ્યાન અપાતું નહોતું તે સમયમાં તેમણે ભારતીય જીવનનાં એ પાસાં પ્રત્યે ખાસ ધ્યાન દોર્યું હતું.

એ બધા ઉપરાંત તેઓ એક મહાન માનવ હતા. જેમનો સંદેશ માત્ર ભારત માટેજ નહિ પણ વિશ્વ સમસ્ત માટે હતો. હું માનું છું કે એ સંદેશ એમણે આપ્યો ત્યારે જેટલો સાચો હતો તેટલોજ આજે પણ છે.

તમે 'ઇન્ડીયન ઓપીનીયન' ના ગ્રાહક છો ?

જો ન હોય તો

શા માટે નહિ !

શ્રી સુરત ગુજરાતી વિદ્યા મંડળ—સ્પ્રીંગ્સ

ઉપરોક્ત સંસ્થાના ખાસ હેતુ, સ્પ્રીંગ્સ તેમજ આસપાસ વસતી હીંદી જનતા પોતાની ફુરસદનો સદુપયોગ કરી આરામથી સાહિત્ય, ધર્મ તેમજ સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન મેળવી શકે એ આશયથી 'શ્રી વિદ્યા મંદિર' નામક સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. રાષ્ટ્રભાષા પ્રચાર સમિતિ, (વર્ધા) દ્વારા સંચાલિત (હિન્દી, ગુજરાતી, મરાઠી, તામિલ) ભાષાઓની તેમજ સ્વાધ્યાય મંડળ (પારડી) મારફત સાહિત્ય (વેદ, ઉપનિષદ, સંસ્કૃત તેમજ ગીતા) વિષયોની પરીક્ષા વરસમાં બે વાર લેવામાં આવે છે. જેનો અભ્યાસ ઘરમાં પણ કરી શકો છો. એ જ ઉપરોક્ત સંસ્થા દ્વારા સંચાલીત વર્ગોમાં દાખલ થવાની ઇચ્છા ધરાવતા હોય તેમને માટે અઠવાડિયામાં એક વાર રવિવારે બપોર બાદ બે વાગ્યા પછી હીંદી તેમજ ગીતાના વર્ગો ચલાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વર્ગોમાં દાખલ થવા ઇચ્છનાર ભાઈ બહેન ઓછામાં ઓછી ગુજરાતી પાંચમી સાત ચોપડીનું જ્ઞાન ધરાવતા હોવા જોઈએ.

આ ઉપરાંત પુસ્તક, અભ્યાસ, પરીક્ષા, વગેરે વધુ વિગત મેળવવા માટે મળો યા લખો.

પો. બો. ૧૫૯, સ્પ્રીંગ્સ, ટ્રાન્સવાલ.

સ્ટેન્ડ નં. ૬૬૩૬, ગેઝરટન, સ્પ્રીંગ્સ.

લી.

શ્રી વજેસિંહદાસ પરસોતમજી ઓઝા

વ્યવસ્થાપક

ઓસરીની તકલીફ છે ?

હવે ડરબન અખાડાના વતનીઓ ઉપર ઓસરી બતી દેખરેખ નીચે બતાવીએ છીએ. દશી ઓસરી નો ૪૦ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસાપૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી શકશો.

મરી મસાલો, દાળ-કઠોળ-કરીયાણુ વગેરે.

મફત સુચીપત્ર માટે લખો :

PARBHOO STORES

6A Cross St., DURBAN

Phone 63004.

વિવિધ વર્તમાન

શ્રી રામેશ્વરી નહેરૂને "લેનીન ઇનામ" અપાયું

મોસ્કો: આફ્રો-એશીયન એક્તા અંગેના હીંદી સભાના પ્રમુખ શ્રી રામેશ્વરી નહેરૂને ૧૯૬૦નું લેનીનનું શાંતિ ઇનામ આપવામાં આવ્યું છે. આ ઇનામમાં એક ચંદ્રક, ડીપ્લોમા અને ૭૦ હજાર રૂબલ્સ છે. બીજા ૬ જણને પણ આવાં ઇનામો આપવામાં આવ્યાં છે. ક્યુબાના વડા પ્રધાન કાસ્ટ્રોને પણ લેનીન ઇનામ અપાયું છે.

પ. જર્મની તરફથી ભારતને મળેલી ૩૩ કરોડ માર્કની લોન

બોન: પશ્ચિમ જર્મનીએ ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના માટે ભારતને ૩૩ કરોડ માર્કની લોન આપવાનું નક્કી કર્યું છે એવા સમાચાર પશ્ચિમ જર્મનીના વિદેશખાતા તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

આ લોન અંગેના સંધિપત્ર પર પશ્ચિમ જર્મની ખાતેના ભારતીય એલચી શ્રી પી. એ. મેનને સહી કરી હતી.

આ લોનમાંથી ૧૦ કરોડ માર્ક ત્રીજી મોટકાસ યોજના પાછળ ખર્ચવાનું હજુ નક્કી થયું નથી, જ્યારે ૨૩ કરોડ માર્ક રૂરકેલા ખાતે પશ્ચિમ જર્મની દ્વારા જે ઔદ્યોગિક કામ ચાલી રહ્યું છે તેમાં વાપરવાનું નક્કી થયું છે.

અજાણ્યા સ્થળે જવા ઉપડેલું અમેરીકન જહાજ

ન્યુ યોર્ક: અમેરીકાના ઇતિહાસમાં મોટા કદનું સૌથી નવું શક્તિશાળી વિમાનવાહી જહાજ કોઇ અજાણ્યા સ્થળે જવા ઉપડી ગયું છે. આ વિમાનવાહી જહાજ અણુશક્તિથી ચાલે છે અને તેની સાથે વિનાશિકાઓ, ક્રુઝરો અને વિમાનોનો જથ્થો છે.

યુદ્ધવિરામ માટે કોંગોલીનું ફરમાન

ટેરોઈ: આંગોલાના ઉદ્દામવાદી ટોળાના સેનાપતિ રૂપન ગીઝેંગીએ તેમના તમામ લશ્કરો તથા ખાનગી સૈન્યોને યુદ્ધવિરામ કરવાનો આદેશ આપ્યો છે અને આંગોલાની મધ્યસ્થ સરકારને યુદ્ધવિરામની વિગતો ચર્ચવા પ્રતિનિધિઓ મોકલવા આમંત્રણ આપ્યું છે.

શાળાઓનું થનારું રાષ્ટ્રીયકરણ

હવાના: ક્યુબાના પ્રમુખ શ્રી ફીડેલ કાસ્ટ્રોએ પ્રજાજનો સમક્ષ કરેલા પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતુ કે તમામ ખાનગી નિશાળોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવાનો હુકમ થોડા દિવસોમાં જ બહાર પાડવામાં આવશે. તેમજ મફત શિક્ષણના સિદ્ધાંત નો અમલ કરવામાં આવશે.

ક્યુબામાં કામ કરવા માટે વિદેશી પાદરીઓને ખાસ પરવાના લેવા પડશે.

રશીયા તરફથી મને લેનીન ઇનામ લેવા મોસ્કો જવાનું જણાવેલ છે. લેનીન ઇનામ મને અંગત રીતે અપાયું નથી પરંતુ શાહીવાદ સામે નિર્ભયપણે લડતી ક્યુબાની પ્રજાનું સન્માન છે.

૧૦૩ વર્ષની વયની અપરિણીત મહિલા લેખિકાનું અવસાન

પર્થ રોથસેન્ડ: ત્રણ વર્ષ પુર્વે ૧૦૦ વર્ષની ઉંમરે પોતાની પ્રથમ નવલકથા પ્રગટ કરનાર મહિલા લેખકનું ૧૦૩ વર્ષની વયે અહીંની હોસ્પીટલમાં અવસાન થયું છે.

૧૦૩ વર્ષની આ મહિલા મેરીઓન જેન્સ અપરિણીત હતી અને તેમણે લખેલી કથાપ્રયાનું નામ "ધી ગીર્સ ઓફ ફ્રીમાના" છે.

ક્યુબાના કાસ્ટ્રો વિરોધી જુથની યુદ્ધની તૈયારીઓ

ન્યુયોર્ક: ક્યુબાની ક્રાંતિકારી સમિતિના પ્રમુખ ડૉ. એસે મીરો કાર્ડોનાએ એક નિવેદન દ્વારા જણાવ્યું હતું કે ક્યુબાના પ્રમુખ કાસ્ટ્રો વિરોધી જુથ આખરી લડાઇ માટે પોતાના દળોને પુન: વ્યવસ્થિત કરી રહ્યું છે. ક્યુબા માટે બહાદુરીથી લડનારા દેશાભિમાનીઓ સોવિયેટ શસ્ત્રાસ્ત્રોથી પરાજ મા આવ્યા છે. પેરાના મહાયુદ્ધના અનુભવની પૂરી ચકાસણી બાદ અમે જાહેર કરી શકીએ છીએ કે અમારી આઝાદી અને મુક્તિનો સ્વીકાર કરાવવા જે લડાઇ અમે આપનારી છે તે ટુંકમાં જ ઉતારી.

થેરોને દેહાંતદંડની સજા

સીલોન: સીલોનના વડા પ્રધાન શ્રી સોલોમન બંડરનાયકની હત્યા માટે બુદ્ધ સાધુ સુમારકાની થેરોને દેહાંતદંડની સજા આપવામાં આવી છે. ૧૯૫૯ના સપ્ટેમ્બરની ૨૬મીએ વડા પ્રધાન શ્રી બંડરનાયકની હત્યા કરવામાં આવી હતી. સાત સભ્યોની જ્યુરીએ સર્વાનુમતે પાંચ તોહમતદારોમાંથી ત્રણ જણને ગુનેગાર ઠેરવી ચુકાદો આપ્યો હતો, તદુપરાંત બૌદ્ધોના મોટા ચેરમેન બુદ્ધરક્ષિત જયવર્ધન અને સોમારામ થેરોને જ્યુરીએ ગુનેગાર ઠરાવ્યા હતા.

ગોવા સરહદે રાષ્ટ્રવાદીઓનો હુમલો

ગોવાના રાષ્ટ્રવાદીઓએ ગોવા સરહદે મોરલેમ નજીક પોલીસ થાણા પર પોર્ટુગીઝ ચોકીની છાપરીને ઉડાડી મુકી હતી અને હુમલો કરી ત્રણ ગોરા અને બે આફ્રિકન સૈનિકોને ઘાયલ કર્યાં હતા.

દૈનિક બંધ કરાવ્યું

કાઠમંડુ: નેપાળ સરકારે નેપાળી દૈનિક "દૈનિક નેપાળ"ને તાત્કાલીક બંધ કર્યું છે. આ હુકમ માટે ખાસ કારણો આપવામાં આવ્યાં નથી પરંતુ આ અખબારે રાષ્ટ્રીય માર્ગદર્શક પ્રધાન શ્રી આચાર્ય સામે ટીકા કરતુ લખાણ પ્રગટ કર્યું હતું.

શોમ્બેની મુક્તિ માટે બ્રીટનની વિનંતિ

લંડન: બ્રીટનના વિદેશ મંત્રી શ્રી લોર્ડ હોમે જણાવ્યું હતું કે કાતંગાના પ્રમુખ શોમ્બેની મુક્તિ મેળવવા માટે બ્રીટને કોંગોને વિનંતિ કરી છે.

પશ્ચિમ બર્લીનની આઝાદી જાળવવાનો 'નાટો'નો નિર્ધાર

ઓસ્લો: નાટોની પ્રધાન સમિતિએ પશ્ચિમ બર્લીન અને એના લોકોની આઝાદી જાળવી રાખવાનો પોતાનો મક્કમ નિર્ધાર જાહેર કર્યો હતો.

પ્રધાન કાઉન્સીલની ત્રણ દિવસની ગ્રીષ્મ બેઠકની પુર્ણાહુતિ બાદ પ્રગટ કરાયેલી એક અખબારજોગી યાદીમાં જણાવ્યું છે કે આ જુથની દીર્ઘ સરખાઇનું ધ્યેય અસરકારક આંતરરાષ્ટ્રીય અંકુશ હેઠળ તબક્કાવાર નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવાનું છે.

યાદી જણાવે છે કે ૩ એટલાંટિક દેશો જગતના રાજકીય પ્રશ્નોના માનનીય અને ન્યાયી સમાધાન માટે ઉત્સુક છે પણ રશીયા તરફથી એવો પ્રત્યુત્તર મળતો નથી એથી અમે દિલગીર છીએ.

જર્મનીના બર્લીન સહિતના પ્રશ્નનું નિરાકરણ માત્ર ન્યાયી નિર્ણય દ્વારા જ આવી શકશે. પૂર્વ જર્મની સાથે એકલા કરાર કરી લેવાની રશીયાની વારંવારની ધમકી અંગે યાદી જણાવે છે કે બર્લીન અંગેના સાથી દેશો સાથે ના કરાર રશીયા કરશે તેથી કાંઇ બીજા પક્ષના એ અંગેના હક્ક છીનવી લેવાના નથી, કે રશીયા એ અંગેની જવાબદારીમાંથી છટકી જઇ શકશે નહિ.

નિઃશસ્ત્રીકરણ અંગે પ્રધાનોએ એવી આશા રાખી છે કે પરસ્પર સ્વીકાર્ય ધોરણો પર રશીયાની સલાહ સૂચના સેવી એવી અમેરીકાનાં પગલાથી જુલાઇના અંત સમયમાં ફરી વાટાઘાટ શરૂ થવાનો સંભવ છે.

* * *

વિદેશોમાં ટાગોર શતાબ્દી

લંડન: શ્રી રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની જન્મ શતાબ્દીની ઉજવણીના એક ભાગ રૂપે જીવન અને કવન અંગે અત્રે મહાત્મા ગાંધી હોલ ખાતે બે દિવસની ચર્ચાસભા યોજાઇ હતી. ભારતના નાયબ હાઇ કમીશનર શ્રી ટી. એન કૌલે આ ચર્ચાસભાનુ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતુ. અને જાણીતા વિવિધ વક્તાઓએ આ "સેમિનાર"માં ભાગ લીધો હતો.

પેરીસમાં ઉજવણી

પેરીસ: મેઝન દ રૂલ ગોટ ખાતે ઓરિએન્ટલ સેમીનાર ખાતે ટાગોર જન્મ-શતાબ્દિ નિમિત્તે સમારંભ યોજાયો હતો ભારતીય એલચી શ્રી અલિખાર જંગે પ્રમુખસ્થાન લીધુ હતું આ આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલનમાં વિવિધ અગ્રણી વ્યક્તિઓએ પ્રવચનો કર્યાં હતા.

ફ્રાંસ-એશિયા કમીટી તરફથી 'ટાગોર રાત્રી' યોજવામાં આવી હતી.

રશીયામાં ઉજવણી

મોસ્કો: ક્રેમલીન થીયેટર ખાતે યોજાયેલી એક સભામાં ટાગોર જયંતી માટેની સોવિયેટ સમીતીના કારોબારી સભ્ય શ્રી એ. ચેલીશેવે જણાવ્યું હતુ કે મહાન ભારતીય માનવતાવાદી સર્જક કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના પુસ્તકો સોવિયેટ સંઘમાં કુલ ૧૯૦ કરતાં પણ વધુ પ્રસંગે પ્રગટ થયા છે, તેમણે કહ્યુ કે સોવિયેટ લોકોની અઢાર ભાષામાં ગીતો ખાસ નકલો પ્રગટ કરાઇ છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
રોકાણું અટકશે, ખર્ચનું બચશે, ફાયદો ટકશે.
તમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે. સેન્ડલ્સ, સ્લીપર રેડિમેડ અને બોલ્સ અનેક જાતની ગજબી, સીલ્કની જાતભાત. ગરમ ઉનના જરસીઝ, પુલોવર, કાર્ડીગન, ઓગ્લીસ, ગરી, સોક્સ વિ.
બાળકો માટે. મખમલના અંગરખા, ટોપી, જાકેટ, ટોપ, ચોળીઓ, ચડ્ડી, ટોઇઝ, નેપકીન્સ, ગુલબોય પેટીકોટ, નાઇટીઝ, બીબ્સ, ફ્રેન્ચ ટોપ, બાબા સ્યુટ્સ વિ.
તેમજ પારસીક ઇજારો, રત્નજડીત ભરોસા, સાડીઓ, ગાડી, વિ.
વેપાર માટે ગામડે લેવા ચાલતા રહેલ રંગીન રહેલ ભારતો, ઇન્ડીયન્સ
વિઝિટ સસ્તા ભાવે! આરંભ ચાલુ વેચાણ વખત વાર!!
ગામડાંના વાડીલો — આમરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(હરિભાઇ આસ્તર એન્ડ સન્સ)
દુકાન વાસનનાં — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૫.
આસ્તર મેનસન્સ — ૩૪ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૩-૫-૧૯૬૧.

ભારતના સામ્યવાદી પક્ષની ઘટતી જતી સભ્ય સંખ્યા

નવી દિલ્હી: અત્રેના સુમાહિતગાર વર્તુળો જણાવે છે કે સામ્યવાદી પક્ષના સભાસદોની સંખ્યામાં છેલ્લાં બે વર્ષમાં ૨૦૦૦૦નો ઘટાડો થયો છે.

આ વર્તુળો વધુમાં ઉમેરે છે કે બે વર્ષ પહેલાં એટલે ૧૯૫૮માં અમૃતસર ખાતે મળેલ સામ્યવાદી અધિવેશન સમયે પક્ષના ૨ લાખ જેટલા સભ્યોની સંખ્યા વિજયવાડા ખાતે ૧ લાખ ૮૦ હજાર જેટલી હતી.

આ અગાઉ અને ૧૯૫૬માં પાલઘાટ કોંગ્રેસ સમયે સભ્યોની સંખ્યા ૧ લાખ ૪૬ હજારની હતી.

અત્રેના સામ્યવાદી વર્તુળોનો સંપર્ક સાધતા તેઓ જણાવે છે કે હાલમાં પક્ષની સભાસદ સંખ્યામાં થયેલા ઘટાડો મુખ્યત્વે ભારત ચીન સરહદના સવાલ અંગે પક્ષના આંતરિક વિખવાદને આભારી છે.

શ્રી નહેરૂ જણાવે છે કે શ્રી રાજેશ્વરદયાળ અંગેના અહેવાલો પ્રચારકાર્ય છે

નવી દિલ્હી: કોંગો ખાતે યુનોના મહામંત્રી શ્રી હામરશોલ્ડના ખાસ અધિકારી તરીકે નીમાયેલા ભારતીય પ્રતિનિધિ શ્રી રાજેશ્વરદયાળને પાછા બોલાવી લઇ તેમને સ્થાને એક પ્રતિનિધિની થયેલી નીમણૂકના પ્રકટ થયેલા અખબારી અહેવાલો સંબંધમાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ રાજ્યસભાની બેઠકમાં જણાવ્યું હતું કે એ તો કેટલાક માણસોના પ્રચાર જેવું છે.

શ્રી નહેરૂએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે શ્રી રાજેશ્વરદયાળ તો 'ન્યુયોર્ક' ખાતે મંત્રણા માટે ગયા છે. એ સાચું છે કે મંત્રણા લાંબા સમય સુધી ચાલી છે, ને ધાર્યા સમય કરતાં વધુ લાંબા સમય સુધી ચાલી છે અને અમને તો આશ્ચર્ય થાય છે કે હજી તે કેટલા લાંબા સમય સુધી ચાલશે.

ભંજદેવને ગાદી નહિ મળે

નવી દિલ્હી: ગૃહ પ્રધાન શ્રી લાલ બહાદૂર શાસ્ત્રીએ રાજ્યસભામાં બસ્તરના ભૂતપૂર્વ રાજવી મહારાજા પ્રવીણચંદ્ર ભંજદેવને ગાદી ઉપર ફરીથી સ્થાપવાનો પ્રશ્ન વિચારાતો હોવા છે, એ વાતનો ઇન્કાર કર્યો હતો.

ગૃહપ્રધાને કહ્યું હતું કે મહારાજાની માન્યતા રદ કરવી અને તેમને અટકાયત હેઠળ રાખવા એ બન્ને વાત જુદી છે. મધ્ય પ્રદેશની સરકારે તેમને અનેક કારણોને લીધે અટકાયતમાં રાખ્યા હતા, ત્યારે તેમની રાજવી તરીકે માન્યતા રાષ્ટ્રપતિએ રદ કરી છે.

તેલની શુદ્ધિ

નવી દિલ્હી: રાજ્યસભામાં પ્રશ્નોત્તરી સમયે ખાણ અને કુદરતી તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવિયે કહ્યું હતું કે તેલ અને કુદરતી ગેસપંચના પ્રતિનિધિઓ વિદેશી તેલની કંપનીઓ સાથે, તેમની રીફાઇનરીઓમાં ગુજરાતમાંથી મળેલા ક્રૂડ તેલને કેટલા પ્રમાણમાં રીફાઇન કરી શકે તે અંગે વાટાઘાટ ચલાવે છે.

શ્રી દાહ્યાભાઇ પટેલના પ્રશ્નના ઉત્તરમાં શ્રી માલવિયે કહ્યું કે ગુજરાતમાં ક્રૂડ તેલને તેલની ટાંકીઓના વેગનો દ્વારા રીફાઇનરીઓમાં મોકલવામાં આવશે.

પ્રધાને કહ્યું હતું કે અગાઉ કરતા આ મંત્રણા જુદા પ્રકારની છે. અગાઉ તેલ કંપનીઓની સાથે તેમની રીફાઇનરીઓને વિસ્તૃત કરવાની મંત્રણા થઇ હતી. ૧૯૫૧ના કરાર મુજબ રીફાઇનરીઓને વિસ્તૃત કરવા બાબતની દરખાસ્ત બાબત કશો વાંધો નથી.

બધી જ ચૂંટણીઓ સર્વાનુમતે થાય

ગોહતી: ભારતના નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇએ હોદ્દાઓ ઝડપી લેવાની હરીફાઇમાં કોંગ્રેસીઓ એકબીજાની પીઠ પાછળ જે નિંદા કરે છે તે વખોડી કાઢી હતી અને જણાવ્યું હતું કે કોઇ હોદ્દા માટે મહત્ત્વાકાંક્ષા રાખે તેની સાથે મારે તકરાર નથી પણ એનું પરિણામ એકબીજાની પીઠ પાછળ ભાંગફોડીયાનું-નિંદાનું કામ આવે તેની સામે મારો વાંધો છે. બધી ચૂંટણીઓ પછી તે પંચાયતની હોય કે કોંગ્રેસ સમીતીઓની હોય તે સર્વાનુમતે જ થવી જ જોઇએ.

૫૦ લાખ એકર જમીન ભૂમિહિનોને આપવામાં આવશે

નવી દિલ્હી: આયોજન પંચના સભ્ય શ્રી શ્રીમન્ નારાયણે કહ્યું હતું કે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ભૂમિહીન મજુરોને જમીન આપીને વસાવવા માટે રૂ. ૨૧ કરોડની જોગવાઇ કરવામાં આવી છે.

ખેત મજુરો માટેની મધ્યસ્થ સલાહકારી સમીતીની પ્રથમ બેઠકમાં બોલતાં શ્રી શ્રીમન્ નારાયણે સૂચન કર્યું હતું કે બે તપાસ સમીતીઓની તપાસમાં માલમ પડ્યું છે કે ખેતમજુરોની પરિસ્થિતિ બગડતી જાય છે અને તેને સુધારવાને માટે ઘણું મુક્ત વિચારવા જોઇએ. તેમણે કહ્યું કે મોટી સંખ્યામાં ખેત મજુરોના કુટુંબોને ભારતના જુદા જુદા ભાગોમાંથી જમીનની ટોચ મર્યાદા દાખલ કરીને વધારાની જમીન મેળવીને વસાવવા જોઇએ.

તેમણે કહ્યું કે ત્રીજી યોજનામાં ૫૦ લાખ એકર જમીન સાત લાખ ભૂમિહીન કુટુંબોની વચ્ચે જુદા જુદા રાજ્યોમાં વહેંચવામાં આવશે.

રાજ્યોમાં વહેંચી અપાયેલી ૭૮ લાખ એકર જમીન

નવી દિલ્હી: લોકસભામાં અન્ન ખાતાના નાયબપ્રધાન શ્રી એસ. એન. મિશ્રાએ કહ્યું કે ૧૯૫૧થી જુદા જુદા રાજ્યોમાં ૭૮ લાખ એકર ખેતીલાયક પડતર જમીન વહેંચી આપવામાં આવી છે. ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન પણ આ કાર્યક્રમ આગળ વધારવામાં આવશે. જમીન સુધારણા અંગે નિમેલી ખાસ પેટા સમીતીએ આયોજન પંચને ભલામણ કરી છે કે પચાસ લાખ એકર જમીન સાત લાખ ભૂમિહીન ખેતમજુર કુટુંબો વચ્ચે વહેંચી આપવી જોઇએ. આ દરખાસ્ત અંગે આયોજન પંચ વિચાર કરે છે. તેમાં ખેતીલાયક પડતર જમીન, ભૂદાન અને ગ્રામદાનની જમીનો અને જમીનની ટોચ મર્યાદાને કારણે મળેલી વધારાની જમીનનો સમાવેશ થાય છે.

ઓલપાડ પાસે હવે થશે નવું શારકામ

નવી દિલ્હી: ભારત લોકસભામાં શ્રી પી. સી. બરૂઆએ પુછેલા પ્રશ્નના ઉત્તરમાં, ભારતના ખાણ અને તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવિયે કહ્યું હતું કે તેલ અને કુદરતી ગેસ પંચે સૂરતથી દસ માઇલ દૂર વાયવ્યમાં ઓલપાડ પાસે નવું શારકામ શરૂ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

આ સ્થળે પીનપોઇન્ટ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે અને હવે તેનું બાંધકામ શરૂ કરવામાં આવ્યું છે. આ સ્થળે એક માસના સમયમાં શારકામ શરૂ કરવામાં આવશે. આખી અંકલેશ્વર વિસ્તાર સિવાયનો નવો તેલ વિસ્તાર નક્કી કરવામાં આવશે અને ત્યાં અલગ વહીવટી તંત્ર સ્થાપવામાં આવે કે કેમ એ કહેવું હાલના તબક્કે અશક્યતાનું ગણાય.

સોનાના વ્યાજ પેટે ચુકવાયેલું ૨૪.૬૫ કરોડનું હુંડિયામણ

નવી દિલ્હી: નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇએ કહ્યું કે પરદેશમાં લીધેલી લોનોના વ્યાજ પેટે ભારતે ૧૯૬૦-૬૧ દરમીયાન રૂ. ૨૪.૬૫ કરોડનું વિદેશી હુંડિયામણ ચુકવ્યું હતું.

ભારતને અમેરીકાની ગંજાવર સહાય

વોશિંગ્ટન: અમેરીકાએ ભારતની ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનાના પ્રથમ બે વર્ષ માટે એક અબજ ડોલર (આશરે ચાર અબજ રૂ.) આપવાની જાહેરાત કરી છે. અમેરીકાની આ જાહેરાતમાં બ્રિટન, કેનેડા વગેરે દેશો સામેલ થયા છે.

દલાઇલામા સ્પન પાઇપ ફેક્ટરીમાં રૂા. ૧૫ લાખનું મુડીરોકાણ કરે છે

નવી દિલ્હી: તિબેટના ધર્મગુરુ અને તેમના સાથીઓએ [illegible] ખાતેની કાસ્ટ આયર્ન સ્પન પાઇપ ફેક્ટરીમાં રૂ. ૧૫ લાખનું રોકાણ કર્યું છે. આ કંપનીની સત્તાવાર થાપણ રૂ. ૧ કરોડની છે, અને ભરાયેલી થાપણ રૂ. ૪૦ લાખની છે એમ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ એક વખત રાજ્યસભામાં જણાવ્યું હતું. આ રોકાણમાંથી મળનારા નફાનો ઉપયોગ ભારતમાંના તિબેટવાસી નિર્વાસિતો પાછળ ખર્ચવાનો દલાઇલામાએ નિર્ણય કર્યો છે.

રાસાયણિક ખાતરના કારખાનાની ઓફર

નવી દિલ્હી: નાયબ વ્યાપાર પ્રધાન શ્રી સતીશચંદ્રે લોકસભામાં કહ્યું કે ઇરાની અખાતના વિસ્તારમાંથી મળતા ગેસમાંથી પેદા કરાતા પ્રવાહી એમોનિયાનો ઉપયોગ કરીને ભારતમાં રાસાયણિક ખાતરના કારખાનાં નાખવાની અમેરીકાની ઓફર પર ભારત સરકાર વિચાર કરે છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવ નવતરનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે સીવેલા બધી જાતના ઊનનાં જર્સી, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને જાતજાતના [illegible], બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટ્સ, ટોવેલ્સ, નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૮૮૬ — બોક્સ ૧૫૭૦.

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, [illegible], રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠલ

૧૨ જાર્સી આર્કેડ, ૮૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૧૫૪.

ટુંકી વાર્તા

માતૃત્વની
અગનપથારી

લેખક: શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

"જનકલ્યાણ"

(ગયા અંકથી ચાલુ)

'મા, તેં મને જીવતો રાખ્યો એટલું બસ નથી. શા માટે મને રસ્તામાં બનાવી શૂળ બનાવે છે?'

'સાંભળ પુત્ર, રામજીરાજાના દરબારમાં કિષ્કિંધા જવાને માટે સુયોગ્ય પાત્રની શોધ ચાલે છે. કોઈ મળતું નથી. જેનામાં ભગવાન રામચંદ્રની સામે ઉભા રહેવાનું સત્ત્વ હોય તે જ રાજ્યનું આસુરી તેજ ઝીલી શકે.'

'રાજાનો મુકાબલો મારા પિતાએ ક્યાં કર્યો હતો મા?'

'મારે તો ભગવાન સામને એને ફરી રાજ્યથી હમણાં પાડ્યો ને?'

'મા તને એટલું હઠ યાદ છે ખરું!'

'હું કાંઈ ભૂલી શકું એમ નથી એટલે તને કહેવા આવી છું કે તું રામજીના દરબારમાં કિષ્કિંધ જઈને જો.'

'મા, આ તું શું કહે છે? મારી માતાની અવહેલના તો મારે લેવી રહી! હવે મારે એ અવહેલના કરનારનું શાસન કરવું? મા' વાલીની પત્ની સતિ સુગ્રીવ સામેનો પરાજય તારાથી કેમ જીરવી શકાય છે એ હું નથી જાણતો. મા, તમારા સામનો ન નથી. પણ હું વાલીનો પુત્ર થઈને સુગ્રીવની સેવા નહિ કરું.'

'એ એમની સેવા નથી. તારા પિતાની પાછળનું તારું તર્પણ બનશે. વત્સ! જગત જોશે ને સમજશે કે અંગદની દેખાઈ આવતી કર્તવ્યહીનતા કોઈ કાયરતામાંથી નહિ, પરંતુ કર્તવ્યના કાર્યમાં જ જન્મી હતી.'

તે પછી અંગદ રામજીના દરબારમાં ગયો. રામજીની સામે એ ઉભો. ને જોયો કહો કે જુવાનીના વહેર અને સત્તને માટે આજે પણ અંગદાઈ-અંગદાઈ-શબ્દ જાણીતો થઈ ગયો છે.

ને પાછો એ પોતાના વનવાસમાં ચાલ્યો ગયો.

ભયંકર યુદ્ધ થયું. અને સીતામાતાને લઈને રામચંદ્રજી વિજયી થઈને રાજ પધાર્યા.

સુગ્રીવના આગ્રહથી પુષ્પક વિમાન કિષ્કિંધામાં અલ્પ કાળ રોકાઈ રહ્યું.

ભગવાન ને સીતામાતા કિષ્કિંધામાં પધાર્યા.

ને એ મહાન વિજેતાએ અદ્ભુતપૂર્વ એવી અગ્નિપરીક્ષામાં સહજ પાર ઉતરીને જગતમાં સર્વકાળ માટે 'મહાસતી' અને 'જગદંબા'નું બિરૂદ પામેલાં એવાં મહારાણીનાં સ્વાગતમાં કપીરાજે કોઈ કમીના ના રાખી.

સ્વાગતનો સમારંભ યોજાયો. ને એ સમારંભમાં કિષ્કિંધાની સકળ પ્રજા હાજર રહી.

ને ત્યારે પોતાનું સામંતપદ અને ભગવાન રામચંદ્રના ચક્રવર્તીપદની જગતને જાણ કરવાને સુગ્રીવરાજ અને એમનાં રાજરાણી રાજસિંહાસનની બે બાજુએ ઉભાને ચમ્મર ઢોળવા લાગ્યા. ને સુગ્રીવરાજના પોતાનાં રાજસિંહાસન ઉપર ભગવાન રામચંદ્ર અને મહાસતી સીતા બિરાજ્યાં.

ભગવાન તો બિરાજ્યાં પરંતુ સતી સીતા જેવા પોતાના આસન ઉપર બેઠા કે એકદમ ઉભા થઈ ગયાં.

'શું થયું? શું થયું?' ભગવાને પુછ્યું.

સુગ્રીવરાજ વિહ્વળ થઈ ગયા. અરે, આ આસનને ફરીફરીને તપાસવામાં આવેલું એના ઉપર રજ સરખી ના રહે એટલી કાળજી રાખવામાં આવેલી. ને આ શું થયું. સતી સીતાજી એકદમ ઉભાં કેમ થઈ ગયાં?

'શું છે દેવી? બિરાજો ને!' ભગવાને કહ્યું:

'મહારાજ!' સતી સીતાએ કહ્યું: 'આ આસન નથી અગ્નિ છે.'

'શું કહો છો?'

'હા, રાજન! કોઈક હું ચિતા ઉપર બેઠી હતી. ત્યાં એ ચિતા આ આસન જેટલી શીતળ હતી. આપ જ જુઓ ને?'

સુગ્રીવરાજ દોડ્યા. હનુમાનજી દોડ્યા. લક્ષ્મણ આગળ આગળ આવ્યા. સૌએ આસનને પોતાના ઉપવસ્ત્રથી સાફ કરવા માંડ્યું.

ને આશ્ચર્ય! લક્ષ્મણનું ઉપવસ્ત્ર જેવું આસનને સ્પર્શ્યું કે એ બળવા લાગ્યું.

ભગવાને સુગ્રીવ સામે ક્રોધથી જોયું.

'સુગ્રીવરાજ! આ શી મશ્કરી માંડી છે?'

'ના મહારાજ આ મશ્કરી નથી. સાચે જ મશ્કરી નથી. આ આસન ઉપર મારાં રાણી તારામતી દર રોજ બિરાજે છે એ જ આ આસન છે.'

'જો દેવી?' ભગવાને સખત અને રોષ ભરેલી વાણીથી કહ્યું: 'આવો, બિરાજો!'

તારામતી આવી. એ આસન ઉપર બેઠી. શાંત સ્વસ્થ-કોઈ અગ્નિ જાણે એને પ્રજાળતો ના હોય એમ.

ભગવાને તારામતીને સ્વસ્થતાથી આસનસ્થ જોઈને કહ્યું: 'દેવી સીતા! હવે તમે આ આસન ઉપર બિરાજી શકો છો.'

તારામતી ઉભી થઈ. દેવી સીતા આસનસ્થ થયાં—ને પાછાં એકદમ ઉભા થઈ ગયાં. જોનારાઓએ જોયું કે દેવીના વસ્ત્રના પાલવને આગ લાગી હતી.

એ આગ બુઝાવવાને હનુમાન દોડ્યા. ભગવાન રામચંદ્ર દોડ્યા.

સતી સીતાએ એમનો હાથ ઉંચો કરીને વાર્યા.

'રાજન! આ અગ્નિ પવિત્ર છે. સીતાના સતીત્વની પરીક્ષા કરનાર અગ્નિથી એ આ અગ્નિ ન્યારો ઉગ્ર છે. એ માતૃત્વનો અગ્નિ છે.'

સતી સીતા તારામતીને પાયે પડ્યાં.

'દેવી! આશીર્વાદ આપો. એવા પુત્રને સદાય જીવંત રહેવા માટે દેવી આપે સદૈવ જીવનભર અગ્નિમાં રહેવાનું સ્વીકાર્યું છે, એવા પુત્રની જેવો પુત્ર મને દો.'

દેવી! ધરતીની દુહિતા! મારી અવહેલના શા માટે કરો છો! ક્યાં આપ અને ક્યાં હું!'

'દેવી સતીત્વના આદર્શ માટેની અગ્નિ પરીક્ષા માતૃત્વના આદર્શ માટેની અગ્નિ-પરીક્ષાથી જરાયે ઓછી નથી મા! હું ધરતીની પુત્રી છું. તમે તો સાક્ષાત ધરતી છો. માતા, હું તો પત્ની છું, તમે તો માતા છો. આશિષ આપો મા!' (સંપૂર્ણ)

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫–૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
બી. એ. સ., હાતિમ તાઈ.
ઇસ્માઈલ આઝાદ, રોશન મેહમદ, યુસુફ આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪–૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૨૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૭, — ડરબન ફોન: ૨૫૫૫૮.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોટરી
- સેકો
- રૂસાર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫–૨૧૦૭
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સામાજીક ખબરો

વેવીશાળ

ટ્રાંસવાલમાં શિક્ષક અને સમાજ સેવક તરીકે જાણીતા ભાગ ભજવી જનાર સામાજીક કાર્યકર્તા શ્રી. પી. એસ. જોષી જેઓ હાલ રાજકોટમાં છે, તેમના સુપુત્રના શુભલગ્ન ૨૧મી જુનના દિવસે થનાર છે એ જાણી જનતાની જાણ માટે જણાવીએ છીએ. શ્રી પ્રાણશંકર જોષી જ્યારે આ દેશમાં હતા ત્યારે તેઓ એક સમાજ સેવક અને ઐતિહાસિક સંશોધનકાર તરીકે જનતા વચ્ચે જાણીતા થયા.

હાલમાં શ્રી પ્રાણશંકર જોષી રાજકોટની અંદર સેવક સમાજની અંદર કાર્ય કરી રહ્યાં છે. એમની કાર્યદક્ષતાને લઈ ત્યાં પણ તેઓ ખુબ જ જનતાપ્રિય ગણ્યા છે.

આવા સમાજ સેવકના પુત્રના લગ્ન વખતે અમે જનતા તરફથી નવ વધુને જનતાના આશીર્વાદ પાઠવીએ છીએ. પ્રભુ એ નવદંપતિને સુખી ભરી જીવન અને લાંબુ આયુષ્ય બક્ષે એજ પ્રભુ પ્રાર્થના.

અવસાન

એલાન્ડસફોન્ટેનના પ્રખ્યાત અને જાણીતા શ્રી નરોત્તમભાઈ ડગલજી અને તેમનાં બે સુપુત્રો તરખુડાન્ત તથા જમનાદાસ તા. ૨૧-૪-૬૧નાં રોજે મોટર અકસ્માતમાં સ્વર્ગવાસ થયા છે. સ્વર્ગસ્થોની સ્મશાન યાત્રામાં દરેક જ્ઞાતિના સભ્યો મોટી સંખ્યામાં ઉપસ્થિત હતાં, આ એક ખુબજ કરૂણ અને આઘાતજનક મરણો બની હતી છે, એમજ મરનાં ત્રણ માણસો સાથે સ્વર્ગવાસ થયાં છે. ત્રીજાં ત્રણ વ્યક્તિઓ હોસ્પીટલમાં ભરતીયાય હતાં. આ અકસ્માત મોટર અને બસ વચ્ચે તા. ૨૬-૪-૬૧ને બુધવારે રાત્રે ૮-૪૫ કલાકે થયો હતો.

આભાર

સ્ટેન્ડર્ટન, તેમજ જુદી જુદી જગ્યાઓમાંથી અનેક તરફથી, કેબલગ્રામ, ટેલીફોન, પત્રોથી, તેમજ રૂબરૂ આવીને દિલસોજી, આપવામાં આવી છે, અને સ્મશાનયાત્રામાં વ્યક્તિગત પધારી, તાર પત્રો, મોકલી અમારા આવા દુઃખદ્ પ્રસંગે, જે જે ભાઈ, બહેનો એ આશ્વાસન આપી દિલસોજી વ્યક્ત કરી છે, તેમજ અકસ્માત સમયે જે જે ભાઈ, બહેનો એ, મોટર કાર અને બીજી મદદ, તેમજ સારવાર કરી હતી, તે સર્વેનો એમના સુપુત્રો, એમના પત્નિ, માતુશ્રી, અને કુટુંબીજનો તરફથી આ પત્રદ્વારા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનવામાં આવે છે.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટંગાવવા લાયક સુપ્રસિદ્ધ "મનને મોજ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું ફુલ સ્કેપ જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. સાથે કિંમત શી. ૨-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion'
P.Bag, Durban, Natal.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને છાંયડે શી. ૩-૦
ટોપ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

❋ મેઘરાજ ❋

લેખક: પ્રીન્સીપાલ દોલતરાય મગનલાલ દેસાઈ, રૂદીપુર'

હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
ખેત્રો માટે જળ પ્યાસા છે, જીવનદાતાજ આવો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
વનરાજીને પશુ પંખીઓ, તરસ્યા પાણી પ્યાસા,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
નદી નાળાને કુંડ સરોવર, પાણીથી રેલાવો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
લીલી લીલી ગુલછડીઓથી, સૃષ્ટી શણગારો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
ઋતુ પાછી રે છીએ નાનાં, લેતાં સ્વર્ગનીવારો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
જે વાટે હો જીવ ભમ્યા, તે વાટે પાછા આવો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
મેઘ બિન્દુનું ચક્ર બહાને, જુની પ્યાસ લાવો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
મહા કવિએ દુત બનાવ્યો, વિરહ સંદેશા લાવો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો,
પરદુઃખભંજન પરોપકારી, વિપતમાં સુખ પાડો,
હે મેઘરાજ આવો, હે મેઘરાજ આવો.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે મુસ્લીમ અને વેજીટેરીયન બંને પણ માગવામાં આવે ત્યારે જુદી રસોઈ બનાવીએ છીએ. ઓર્ડર લઈશું

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(શ્રી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૮૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

મરચું, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૬-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૮-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હળદર (હાલ), શુધ્ધ લાલ મરચાં, ધાણા, શુધ્ધ જીરા (કાળા), સોપારી ૨ નંગ મોલ, ટીન ગરમ મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને બેંગાલી પાન બજાર ભાવ, 'પોસ્ટેજ નહીં'. સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે. રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર પુર્ણ ધ્યાન આપી કોઈ પણ ચરદ પાર્સલ સ્ટીમ મોકલીશું

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાઓ અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટીકીટ અગર આગબોટ માટે મુસાફરી કરવા પેહેલાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો

બંગલો, આગ, ચોરી, ફુલડ, અકસ્માત, મોટરવાહન, વિદેશ વીમા અમે ઉતારી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્ષ, પરચેઝ ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા રેવન્યુ ઓફીસના સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો 'પાસપોર્ટ' તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતા કામોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને પ્રુડેન્શીયલ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની ઓફ અમેરિકાના પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone. 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 338816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, લાઉન્જ ફર્નીચર અમે ખરીદી સકશો અને પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ,

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી ફેક્ટરીમાં તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. આજ રોજ આપના ઓર્ડર લઈશું. મંગાવો અને બેધડક ખાત્રી કરો. આવશ્ય પધારો.

L. MISTRY
51 GREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691 BOX 2626

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

SOUTH AFRICAN LIBRARY
7 JUN 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 21—Vol. LIX. Friday, 2nd June, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price FOUR CENTS

That Visit To Pretoria

Mr. Kajee Acting As "Individual"

IN a statement issued during the week the Natal Indian Congress comments on the decision of Mr. A. S. Kajee, one of the leaders of the Natal Indian Organisation, to accept the Government invitation to attend the State Ceremony inaugurating the Republic.

"There is no section of the Indian people in South Africa that is able to show any sympathy for the Broederbond Afrikaner Nationalist Republic. Mr. Kajee's action will find no echo among any body of Indians. We have no cause for taking in the celebrations ushering in a Baaskap Republic. Thirteen years of Nationalist rule have proved to be thirteen years of mounting Nationalist oppression of the non-white people, including the Indian people.

"Even at this late hour, the Nationalist Party Government is turning a deaf ear to the growing volume of voices putting forward an unanswerable case for the calling of a National Convention so that government in our country may be based upon the consent of the people.

"The intransigence and granite-like stubbornness of Dr. Verwoerd and his colleagues in driving our people inexorably towards disaster is epitomised in the realisation of a Broederbond Republic. No Indian, in full possession of all his faculties, can participate in the celebrations, even to the extent of merely attending the State function. Let South Africa and South Africans understand that Mr. Kajee is acting as an individual from individual motives."

The ideal that marriage aims at is that of spiritual union through the physical. The human love that it incarnates is intended to serve as a stepping stone to divine or universal love.

—Mahatma Gandhi

NATION RECALLS MOTILAL NEHRU

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

INDIA'S Vice-President, Dr. Radhakrishnan, inaugurated at Agra on April 6 the Motilal Nehru centenary celebrations. Month-long celebrations of the centenary have been planned all over the country under the direction of a committee headed by Dr. Radhakrishnan.

Dr. Radhakrishnan said that Pandit Motilal Nehru had been not only a great organiser and a great parliamentarian, but a person to whom communal harmony was a deep-felt conviction.

Agra city was legitimately proud of Motilal Nehru who had been a great lawyer, patriot and one who was incapable of anything wrong or dishonourable. His personal charm and powerful character, Dr. Radhakrishnan said, won him esteem from both Indians and Britishers. In every sense of the word he was a magnanimous man.

Gandhiji's Lead

The Vice-President said that the credit for Motilal's entry into politics went to Gandhiji and Mr. Jawaharlal Nehru, apart from forces of history. He is one man whose spirit does not rise when things are at their worst. Though accustomed to a very comfortable life and regarded as a great admirer of the Western style and manners, he subjected himself to the discipline which Gandhiji imposed on his followers.

Gandhiji made spinning the basis of his constructive programme. Spinning and weaving of khaddar had become obligatory for political workers. Khaddar became a bond of sympathy between political workers and the millions of India. Motilal Nehru cast aside his foreign dress and put on khaddar in Indian style and looked even more impressive and attractive. He hawked khaddar in the streets of Allahabad. He joined the Civil Disobedience Movement in 1930 and suffered periods of imprisonment.

"In his political activities," Dr. Radhakrishnan said, "Motilal Nehru was the leader of the Swaraj Party in the Central Assembly and set standards which we are striving to follow. From the Visitors' Gallery, I saw him on occasions at work in the Central Assembly as the Leader of the Opposition. Most distinguished in appearance as in intellect, he led the Opposition with great astuteness, legal acumen and parliamentary skill."

He organised opposition to the Simon Commission. He presided over the All Parties' Conference and drew up a constitution for the country. In 1928 he was president of the Calcutta session of the Indian National Congress. It was a great joy for him to see Mr. Jawaharlal Nehru take over from him as Congress president. He quoted a Persian couplet which said that what the father had not been able to achieve the son would.

The Vice-President said: "Today we are in one of the creative epochs of our history... Motilal was not a victim of the blind fatality of history in a violent age. He had faith in the spirit of man to mould history."

Swami's Cultural Trip To Europe

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Government of India have sponsored the visit of Swami Ranganathananda, Secretary, Ramakrishna Mission, New Delhi, to several European countries to deliver lectures on Indian philosophy and culture.

Swami Ranganathananda left New Delhi on April 16 for Beirut enroute to Europe. During his four month stay abroad, he will visit, among other countries, Greece, Italy, France, Holland, Belgium, Austria, Poland, Czechoslovakia, West Germany, U.K., and the Scandinavian countries.

Liberals Fear Race Clashes

MR. PETER BROWN, the National chairman of the Liberal Party of South Africa issued the following statement during the week:

"Under its present restrictions on freedom of association, the Government seems to be trying its best to bring all normal Liberal Party activities to a standstill.

"No applications to hold meetings in Natal have been made by the Party. In the Western Cape, however, an application to hold its annual Provincial Congress has been refused and the Special Branch has apparently recommended against the granting of permits for any Liberal Party meetings. In the Transvaal, applications for specific public, branch and committee meetings have all been refused.

"Dr. Verwoerd, the day after the referendum, told us that the legitimate activities of political parties opposed to him, would not be circumscribed. We can now see how much importance should be attached to that undertaking.

"We are entering a period of crisis. In that crisis there is at least a possibility of race clashes. The Liberal Party is South Africa's only political party with a substantial membership amongst all groups. By virtue of this fact it may have a vital role to play in the next few weeks. The Government is trying to prevent its playing any role at all, but it will not succeed. We may not be able to hold normal meetings, but we intend to carry on with our other work as usual."

'Suri Transmission'

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE first diesel locomotive incorporating the Indian invention known as "Suri Transmission" arrived in Bombay on April 11, 1961. This is the first of seven such locomotives which have been built by a West German firm for the Indian railways under an agreement with the Government of India.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 2ND JUNE, 1961

Training And Planning Necessary

THE call for a three-day "stay-at-home" issued to the non-European people by the National Action Council did not achieve much success. In fact, in the words of the chief architect of the call, Nelson Mandela, it failed. There is, however, no need for pessimism over the failure. On the contrary, a thorough examination of the whole plan and its objects is required so that a more effective system of action can be planned. The Indian people in Durban answered the call solidly. Most Indian workers did not go to work and yet the majority of the African workers went to work. Indians closed their businesses on Monday almost to a man. But there is a suspicion that the Indian stayed away from work, from school and from business more because he was afraid of the possible consequences of not responding to the call. It is rather a tragic situation to be in. There is no doubt that the Indian is today more than ever aware of the fact that the future of this country lies with the African people, Saracens, armoured-cars, citizen force on duty, air force screeching overhead notwithstanding. He is willing to co-operate but, unfortunately, he cannot get over the fears engendered by the rioting of 1949. Yet whether or not the Indian people stand solidly by any demands of the African people does not matter much in the course of this country's future history. That rests on the shoulders of the African people themselves. It has been seen that the effort of the Indian people during the week did not matter much, if anything at all. On the other hand had the Africans responded solidly to the call the whole country would have ground to a halt. While then the Indian occupies a somewhat invidious position in South Africa today and the majority of the African people do not seem ready to resist the laws that oppress them, the stay-at-home call and its consequences pose many questions.

The major question is: Is such a blanket call addressed to the nation at large strategically sound? Next, is it to be honestly believed that people will spontaneously follow a call issued by leaders who have themselves gone underground? And then how does all this tie up with the question of Civil Disobedience and Satyagraha? Is it not rather necessary that protest against oppression should be of a more specific nature? Were it not better to pick on a single oppressive measure first, educate the people on the nature of the action to be pursued, inform the Government accordingly and then act? The seeds of this approach to the national struggle were contained in the abortive attempts of a year ago. It would seem that the violence which took place on the side of the non-European people then was due to the presence of criminal

(Continued on next page)

RAJGHAT MEMORIAL TAKING SHAPE

A NATION'S HOMAGE

AS the citizens of the capital and others visited the Samadhi at Rajghat in reverential homage in January, the 13th anniversary of the death of Gandhiji, they found the familiar landscape transformed and the precincts wearing a new look.

The permanent memorial on this hallowed spot, where the mortal remains of Gandhiji were cremated, has begun to take shape. Over the years, millions, from common folk to distinguished foreign visitors, have gone to Rajghat to pay their respect to one who not only led the Indian people to freedom and welded them into nationhood, but also left a message of peace and brotherhood for a distressed world.

The main features of Rajghat have thus been familiar not only to the people of Delhi but to large numbers of those who have visited this ancient city and made it a point to include Rajghat in their itinerary.

These are: the Samadhi in the centre, three terraces of lush green lawns, a variety of trees planted by well-known Indians and foreigners—all lending the place a peaceful and quiescent atmosphere.

The permanent memorial, which is now coming up at this place, just 800 feet east of the point where the old in Delhi merges with the ever-growing new, will retain and integrate some of these loved features, with an imposing yet simple architectural design.

Work began on the memorial in May last year on the basis of a design prepared by a leading Bombay architect, Mr. G. M. Bhuta. The design was selected out of 101 entries received in a countrywide competition. A few modifications have been introduced in the design so that it accords with the environments and the existing aspects of the Samadhi.

What are the main features of the memorial? These are best described taking the Samadhi as the the central feature. The main Samadhi will consist of a highly polished black granite stone—8ft. by 8ft and 15in in height. The Samadhi will be in the centre of a court, with an area of 42½ft by 42½ft paved with grey granite stone. This will be enclosed by marble barriers.

The Samadhi and the small enclosed area around it will be at the centre of a square courtyard, 254ft. by 254ft. The courtyard will have broken stone walkways and paths intercepted by shady trees.

Along the four sides of the courtyard there will be massive 12-feet high stone and brick walls, which will be surrounded by an earthen mound. In the walls are being built recesses (called "caves") which will exhibit murals, sculptures and inscriptions bearing on the life, work and the message of Gandhiji. The smallest recess is 10ft. by 8ft and the biggest 54ft by 13ft.

The earthen mound will be topped with a hedge of shrubs with perennial flowers. The Samadhi courtyard can be reached through four tunnel approaches, with a series of architectural barriers. As a visitor enters through one of the four approaches he will have an indirect view of the Samadhi.

Outside the courtyard there will be a cluster of shelters 18ft square, which can be used by visitors for meditation or study. The shelters will be simple in design and reproduce a rural atmosphere.

This entire construction, which will be carried out on the present 21-acre site of the Samadhi, will constitute the first phase of the memorial.

Subsequently, a total area of 170 acres of land towards Delhi Gate will be developed into a memorial garden and a national park, with lagoons, artificial canals and islands. Adding to the beauty and attraction of the landscape will be depressed roads, bridges, walks and terraces and rocks.

It is interesting to note that many of the existing features are being integrated with the design of the memorial. The main Samadhi will still be uncovered, with only the sky as its canopy. The courtyard enclosed by the mound will provide sufficient space for congregational prayers on important occasions, with the Samadhi in the centre.

The arrangements for protecting the area against floods in the Yamuna, flowing nearby, will be maintained.

The first phase of the memorial which, as explained, would give final shape to its salient features, is expected to be completed next year. A third of the work has already been carried out.

WELENSKY—'AFRICAN ENEMY NO. 1'

By ENOS NDLOVU, a Rhodesian Journalist in March 1961 issue of "Africa Today"

WITHIN his own boundaries Sir Roy Welensky, Prime Minister of the multi-racial Federation of Rhodesia and Nyasaland, has earned for himself the title of "African Enemy No. 1"

The former boxing champion and engine-driver is considered by both Africans and Europeans to be the central figure in the political storms that continue to hang over the Federation. These storms threaten to break at almost any moment—hence the out-flow of capital and of potential investors.

Of the three component territories of the Federation (Nyasaland, Northern Rhodesia and Southern Rhodesia), Nyasaland is the only one whose recent constitutional advance has caused no serious protest—not even from Welensky—although the Africans there will certainly be in control of the government after the elections. Dr. Hastings Kamuzu Banda and his Malawi Congress Party with a membership of about 1,000,000 are conducting extensive campaigns to win the March elections. To instil more confidence into the nation the Malawi leader is asking some Europeans and Indians to stand for election. Sir Edgar Whitehead, Prime Minister of Southern Rhodesia, has expressed the conviction that if Nyasaland gains its freedom "there will be a million dead of starvation within two years." This assertion is denied by a spokesman of the Nyasaland Government, and indeed, this seems to be the one country in the Federation that leads the way toward progress and political stability.

In Northern Rhodesia, British Colonial Secretary Iain Macleod favoured giving the Africans a majority in both the Council and the Executive. But the militant settler elements of Northern and Southern Rhodesia strongly resisted any such move, and Sir Roy urged his United Federal Party colleagues in the northern protectorate to boycott the London constitutional conference of early February.

As a result Mr. Macleod modified his plan to a guarantee of 15 African seats, 15 European seats, and 15 National seats to be filled by a vote of all the population. The plan also makes provision for the enfranchisement of about 70,000 Africans.

Sir Roy is now engaged in activities purported to wreck these plans, on the grounds that the British Government has gone too far to appease the African nationalist leaders. In an attempt to create panic five U F P ministers in the Northern Rhodesian Government resigned at his urging, in protest against the British plans for the protectorate.

In the meantime Federal troops were standing by in both Rhodesias, but Africans refused to be provoked and remained calm. On February 27 the Federal Parliament was called to debate the Northern Rhodesian proposals. Many had feared that Sir Roy would declare the Federation independent but this not materialize. He is still attempting to persuade the British Government to change its plans for Northern Rhodesia in favour of the settlers. The Africans believe that Britain will not give in to this demand, since from their point of view even the present plans represent an unsatisfactory compromise.

In Southern Rhodesia the situation is far from being solved. The constitutional conference in early February, chaired by the Secretary for Commonwealth Relations, Mr. Duncan Sandys, agreed that 15 seats would be set aside for Africans in a Parliament of 65 members.

The conference report suggested that only the extremist Dominion Party ("Southern Rhodesia for Europeans only") dissociated itself from the proposals. But since then Africans have denounced the reforms as most unacceptable. In particular the only African-led political party, the National Democratic Party, has been threatened with a split, with its President, Mr. Joshua Nkomo, under fire for having allegedly accepted these changes—a charge which he denies. In any case, it is now expected that the N.D.P. will, at a special Congress to be held soon in Bulawayo, reject the Sandys Constitution specifically the provisions dealing with franchise qualifications and representation. It is likely that the Party may even decide to boycott any elections based on this plan.

The Dominion Party fears that even such small changes would lead to eventual control by Africans. For this reason when the white electorate holds a referendum in June to accept or reject the constitutional changes, the head of the party, Mr. W. J. Harper, will lead the No's. If he should win, any immediate possibility for African political advance will be doomed. His party may also seek the break up of the Federa-

(Continued on page 166)

Training And Planning Necessary

(Continued from previous page)

elements who thought that the occasion provided them with an opportunity for personal benefit. If anything, then by its "cleansing operations" this time the Government has proved that the non Europeans are determined to be non-violent in their efforts to secure a rightful place in the South African sun. It is now for the non-European leaders to make a close study of the whole system of Civil Disobedience. There is Thoreau's classic example on the subject; there is the philosophy of Tolstoy on the reduction of one's needs—a most important thing for non-violent resisters—there are Gandhi's campaigns in South Africa and India and the resistance of the Norwegians to Hitler. There is on all this a solid body of literature which requires careful study so that there can be training and planning for the future.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Housewives (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

FULL TEXT OF JUDGMENT IN SO

On Wednesday March 29, 1961—about four years and three months after the first arrests were made at dawn on December 1956—twenty eight South Africans on trial for high treason were found not guilty and discharged. The arrest, the course of the over four years and the verdict all aroused international interest and comment. The trial has gone down as the "Treason Trial" but official records it is the case of Regina Vs Farid Adams and others. It was heard before a Special Criminal Court in Pretoria.

The judgment was read out to the Court by the presiding judge, Mr. Justice F. L. H. Rumpff, on March 29, 1961, who said the reasons for the verdict would be filed later with the Court. As the trial is of vital importance to the cause of freedom in South Afr we publish the judgment in full. It has been supplied by the Treason Trials Defence Fund.—Editor, I.O.

THE following is the judgment as read out to Court by the presiding Judge, Mr. Justice F. L. H. Rumpff on Wednesday 29th March, 1961:—

We have considered the evidence put before the Court and the arguments addressed to us on behalf of the Defence.

The further arguments to be addressed to us by the Defence on the contents of a number of reported speeches and on the policy of the organisations other than the African National Congress do not appear to us to affect materially the consideration on the question whether or not the prosecution has discharged the onus which rests on it in connection with policy of violence attributed to the African National Congress and which alleged policy is the cornerstone of the case for the prosecution.

If the case failed against the African National Congress it must fail against the other organisations.

The policy of the African National Congress has been argued fully by the prosecution and by the Defence, and we do not think it necessary for the defence further to address us.

We also wish to announce that after full consideration of the issues in this case, we have arrived at a unanimous verdict. In the normal course of events we would not have delivered our verdict without at the same time fully setting out our reasons therefor, but in view of the mass of evidence with which we have to deal, the formulation of our reasons will of necessity take a considerable time.

This consideration, and the fact that this case has already consumed some years of hearing, have induced us to announce our verdict together with such essential findings of fact as have been arrived at by us on the evidence in the case.

Written reasons for our verdict will in due course be handed to the registrar of this Court.

The accused are charged with Treason. They have pleaded not guilty.

The first overt act of Treason laid against all the accused in the indictment is a conspiracy to overthrow the State by violence. Against each accused further overt acts are laid and these acts are said to have been committed in pursuance of the conspiracy.

The case for the prosecution is that the accused came together and entered into a treasonable agreement. The case for the prosecution is that during the indictment period, i.e. from 1st October, 1952 to 13th December, 1956, a period of about four years, a number of organisations in South Africa, including the African National Congress, South African Indian Congress, South African Congress of Democrats and the South African Coloured People's Organisation, had a policy to overthrow the State by violence, that these organisations co-operated with each other to achieve their common objects and that for that purpose an alliance was established, which for convenience sake has been referred to as the Congress Alliance, with the African National Congress as the senior and the dominant partner.

The accused are said to have conspired because they took an active and leading part in the activities of the organisations of which he or she was a member, with full knowledge of and support for the policy of such organisations.

In order to prove the existence of the treasonable conspiracy the prosecution had to prove the violent policy of the Congress Alliance. It had also to prove the adherence of each of the accused to the conspiracy.

It is conceded by the prosecution that if it fails to prove the treasonable conspiracy there is no case against any of the accused.

In regard to the alleged policy of violence the indictment alleges that the intention was to overthrow the State by violence and to substitute for it a Communist State or some other State and that the means by which the overthrow would be achieved were agreed to be the following:

1. The convening of a gathering of persons known as the Congress of the People, for the adoption of a Freedom Charter containing certain demands, which demands the accused intended to achieve by overthrowing the State by violence;
2. Recruiting and preparing for acts of violence a special corps of Freedom Volunteers;
3. Advocating and propagating unconstitutional and illegal action including the use of violence;
4. Organising, and participating in, various campaigns against existing laws and inciting to illegal and violent resistance against the administration and enforcement of such laws, more particularly the Native Resettlement Act, No. 19 of 1954, the Bantu Education Act, No. 47 of 1953 and the Natives (Abolition of Passes and Co-ordination of Documents) Act, No. 67 of 1952;
5. Promoting feelings of discontent or unrest amongst and hatred or hostility between the various races of the Union;
6. Propagating the adoption in the Union of the Marxist-Leninist doctrine in which doctrine there is inherent the establishing of a Communist State by violence;
7. Preparing and conditioning the population of the Union more particularly the non-European section for the overthrow of the State by violence and inciting it to carry into effect the agreed means.

The indictment and the further particulars supplied suggest (in the main) a policy of incitement to violence during the period of the indictment.

After all the evidence had been heard, and at a late stage during the argument in reply to questions put by the Court, the prosecution specifically stated that on the evidence its case against the African National Congress was that it intended to organise the masses against the State, and that through a process of campaigns, stay at homes and strikes it would make its demands; that if those demands were not acceded to and if the circumstances were favourable in the sense that the masses were sufficiently politically conscious it would organise a nation-wide strike which would be the final clash between the people and the State, that the African National Congress expected violence from the State to
the attack against it and
African National Con
tended at that stage
retaliate.

The prosecution also
in regard to the removal
Western Areas the case w
the African National
was reckless in regard to
violence ensued or not
as regards the Freedom
ceeds the case against them
not that they were expected
commit violence during the
of the indictment but in the
more end when the order w
be given to violent

It was submitted by the
fence that the case thus
cribed was not the case set
the indictment, that the in
ment and the further particu
suggest a policy of direct viol
and that the "case described
the prosecution during argu
was a case of contingent vio
tion.

We shall return to the su
sions made by the prose
later, but because of the vie
take of all the evidence put
the Court it is not necessary
consider whether the ind
covers the case suggested by
prosecution nor is it necessary
deal with the arguments ad
to us by the Defence on the
uniform rule and on the
nature of an overt act of

The evidence proves t
ing:

1 (a) That the African
Congress and all the other
nisations mentioned in the
ment as well as the present
were working together to
the present form of state a
dically and fundamentally
ent form of State, based o
demands set out in the F
Charter which included,
alia, the following:

i. "Every man and w
shall have the right t
and to stand as candida
all bodies which make

ii. "The national wealth
country, the heritage
South Africans shall be
stored to the people");

iii. "The mineral wealth
the soil, the banks and m
poly industry shall be
ferred to the ownership
the people as a whole");

AFRICAN "TREASON TRIAL" CASE

striction of land ownership on a racial basis shall ended, and all the land divided amongst those who k it, to banish famine d land hunger".

) That prior to the adoption the Freedom Charter the ss Alliance sought to from its members and "demands of the people" were presented at the ss of the People on the ad 26th June, 1955, and formed the basis of the Charter.

) That as part of its campaign to obtain the necessary ds from the people and to raise the political consciousness of the people, the ss Alliance through its r organisations, arranged e holding of meetings t various members addressed the public. It also made various lectures and lectures, the general trend of speeches made and of the propaganda and the lectures and ations, was to condemn stem of Government in Africa and to extol the ed advantages of a State bed in varying terms as a a Democracy or true acy, and to place the r the recognition of the ple of personal and equal franchise in the fore.

The defence conceded in nt that some of these s referred to, contained of Communist influence.

. That it has not been that the form of state d in the Freedom Charter mmunist State.

That after the adoption Freedom Charter, the al Executive of the African National Congress propagated view that "The African National Congress aimed to this government of the th a Government of Democracy, to a People's atic State. The power of ill be exercised by the That is by the working of all colours, together other democratic classes stands for the changes in the Freedom Charter ill be a government of ople as a whole, of the oppressed and exploited ned to achieve their an well-being and to l the "few" exploiters holding state power.

The contention of the that the State advocated Transvaal Executive of the ion National Congress is a dictatorship of the proletariat is repeated and we are of the opinion that the type of State seen by the Transvaal Executive of the African National Congress is a dictatorship of the proletariat, and accordingly is a Communist State, known in Marxism Leninism as a peoples' democracy.

1 (g) That it was the policy of the African National Congress that Communists and anti-Communists could freely become members of the African National Congress, provided they subscribed to the policy of the African National Congress, and that some responsible executive leaders of the African National Congress were members of the Communist Party before it was banned in 1950. There is no evidence to support the allegation of the prosecution that there was infiltration by members of the former Communist Party into the ranks of the African National Congress.

1 (h) That the African National Congress took up the attitude that Communists were free to spread their ideologies amongst the members of the African National Congress provided they supported the policy of the African National Congress.

1 (i). That in the indictment period a strong leftwing tendency manifested itself in the African National Congress.

1 (j) That it has not been proved that the African National Congress had become a Communist organisation.

1 (k) That the issue of Communism is irrelevant to this case to the issue of violence and that on the evidence as a whole the prosecution has failed to prove that the accused had personal knowledge of the Communist doctrine of violent revolution or that the accused propagated this doctrine as such.

2. That the means to be employed for the achievement of the new state were those decided upon by the African National Congress in its duly adopted and official 1949 Programme of Action.

3. The preamble to the Programme of Action reads:

"The fundamental principles of the Programme of Action of the African National Congress are inspired by the desire to achieve national freedom. By political freedom we mean freedom from white domination and the attainment of political independence. This implies the rejection of the conception of segregation, apartheid, trusteeship, or white leadership which are all in one way or another motivated by the idea of white domination or domination of the white over the blacks. Like all other people, the African people claim the right of self-determination."

In regard to the methods of achieving its objects it makes provision for the following:

"3 (a) The regular issue of propaganda material through:

i. The usual press, newsletter or other means of communicating our ideas in order to raise the standard of political and national consciousness;

ii. Establishment of a National press;

iii. To employ the following weapons: immediate and active boycott, strike, civil disobedience, non-cooperation and such other means as may bring about the accomplishment and realisation of our aspirations.

iv. Preparations and making of plans for a national stoppage of work for one day as a mark of protest against the reactionary policy of the Government."

4. The evidence shows with reference to the methods set out in the Programme of Action that:

(1) The successful outcome of these methods depended on the non-European masses presenting an organised and united front to coerce the Government to the electorate through mass action;

(2) That the African National Congress in its endeavour to raise the political consciousness of the masses caused to be published a bulletin called 'Congress Voice'; in addition it encouraged its volunteers and members to read and support other publications such as 'The African Lodestar', 'Afrika', 'New Age', 'Fighting Talk', and a number of other publications all containing propaganda material;

(3) That the methods set out in paragraph 3 (a) of the Programme of Action envisaged the use of illegal means.

With reference to the illegality of these methods, Luthuli, the President General of the African Congress said, during the course of his evidence:

(i) That the application of the methods laid down could, with reference to 'strike' action when used as a political weapon, lead in certain circumstances to a direct clash between the African people—the working class on the one hand, and the ruling class on the other.

(ii) That in the breaking of the laws of the land, the State in pursuance of its duties to maintain law and order, as it saw the position, might be forced to adopt certain measures such as calling out the forces.

He added however, that in the event of violence and bloodshed ensuing, the African National Congress would not regard or visualise such violence or bloodshed as emanating from it "because the African National Congress would carry on its struggle on a non-violent basis, even in the face of a clash, if there should be one. It would in such event not be in a clash of the African National Congress."

5. With reference to the propaganda material used or recommended by the African National Congress and the other organisations for consumption by their members, the systems of governments in the Western democracies such as the United States of America, the United Kingdom and South Africa were condemned and were described as belonging to the warmongering, imperialistic and oppressor camps, whilst Eastern Democracies such as the United State of Soviet Russia and the Chinese Republic and others received admiration and adulation and were described as belonging to the peace and freedom loving camps.

Apart from such material, the leaders of the Congress Alliance verbally endorsed such views at various meetings.

6. With reference to the Defiance Campaign against what was termed "unjust laws", launched by the African National Congress and the South African Indian Congress in 1952, the outcome thereof was the prosecution and imprisonment of some 8,000 people who were persuaded by these organisations to break certain laws in the case of the 1954/1955 Western Areas Campaign, directed at preventing the Government from removing the inhabitants from Sophiatown and environs to Meadowlands, the National Executive Committee of the African National Congress claimed that the Government was obliged to declare a state of emergency in the affected areas for a period of three weeks as a result of the campaigning of the African National Congress, and that the presence of about 2,000 police was required whilst the

(Continued on page 167)

Welensky—'African Enemy No. I'

(Continued from page 163)

tion, with Southern Rhodesia an independent country or perhaps joining the Union of South Africa.

This would embarrass the British Government, threaten the economy of the whole country, and jeopardize all chances for racial harmony in Southern Rhodesia. At the moment, therefore, Sir Edgar is trying to win the support of the Africans in his bid to keep Harper out of power. Certainly Harper is the more formidable enemy to the Africans of this country, but Sir Edgar himself is also unacceptable.

The question now will be how, under such wide disagreement, the British Government will settle the constitutional reforms for the Federation, or indeed whether it will manage to keep it neatly together without an explosion.

Sir Roy's attempts to keep Africans out of power increase the difficulty of the African nationalist leaders in accepting the present Federation. On the other hand, the British Government's efforts to give Northern Rhodesian Africans greater representation in the Legislative Assembly make it the more intolerable for the Southern Rhodesian settlers to think in terms of a federal partnership in which two of the three countries would be controlled by Africans.

Do the African nationalist leaders of Central Africa accept the concept of a Federation at all? Yes, they do, provided it is based on democratic principles. Mr Kenneth Kaunda (United National Independence Party leader in Northern Rhodesia), Dr Banda of Nyasaland, and Mr Nkomo of Southern Rhodesia have all expressed a desire for a Federation which could command the support of the inhabitants of each territory. From there they indicate that they would be prepared, if they should gain control of their own countries, to join with Tanganyika's Chief Minister, Mr Julius Nyerere, in a Federation of East and Central Africa.

The Congo situation has greatly affected African political advance in Central Africa, since the atrocities there have done much to harden the heads and hearts of the Rhodesian settlers. Congo is now to them a symbol of what would happen if Africans took over political control in the Federation.

On the other hand, to the Africans the Union of South Africa is an example of what could happen if the settlers were allowed to exercise their minority rule for too long.

The progress now being made in Nigeria and in Tanganyika will certainly boost the morale of the African leaders of Central Africa, who see no reason that they can't do at least as well.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—37/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105 His Majesty's Building, 2nd Street, or P.O. Box 9075, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	55c	each	F.O.R. DURBAN	
1 "	R1-05	"	"	"
2 "	R2.00	"	"	"
3 "	R3.50	"	"	"
4 "	R4.50	"	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Latest News Of Roopanand's Arrivals

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film story (new)	1	6
WEEKLY OF INDIA The picture you long to see of to-day	1	0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy	3	6
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth	3	6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and [illegible]	2	0
THE MARCH OF INDIA is your future	4	6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	1	8
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	2	6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style! Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs	4	6
ROOPANAND'S FESTIVAL CALENDAR for 1961 increasingly popular	1	6
DAILY DIARY in Hindi and English with every good-wisher	5	8
KASI HINDI PANCHANGS Bombay	2	9
VISWANATH and SHIV PANCHANGS	7	6
HAWAN SAMAGREE Pure best arranged from Holy Land of India	5	0
THALI LOTAS Real Indian design made in India per	45	0
REHAL STANDS FOR BOOKS Ramayan and Koran and Holy Scriptures ... and	25	0
RUDRAKSH MALA and many others 4/6, 5/6 10/6, 12/6, 25/-		

MURTHIS OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver Gold and Gelding 7/6, 10/-, 20/-,	25 0
KHARTALS in pairs special for Kirtans, Bajans etc. pr.	25 0
DHOLAKS for quawali, weddings, Holi Bajan	£8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions	£8 10 0
HARMONIUM best make Barwa Flute	£18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna Divine Service. Flute of all designs	£25 10 0 2/6, 4/6, 6/6
Solo Playing	15/-, 25/-, and 30/-

FAMOUS PUBLICATION IN BOOKS

HOUDINI, the greatest magician and his works Detailed at last	26 0
MY INDIA a book of proud people with dignity	24 0
YOGA for health A sound mind you will have with this book	28 0
AKBAR AND BIRBAL STORY now told in English	2 9
HATIM THAI a story book believe it or not	12 6
BEHOLD THE EARTH [illegible] are you believe it	12 6
"INDIAN DELIGHTS" for Indian women's gift	19 6
CURRIES OF INDIA what a spice taste	7 6
RAMAYANS for Boys and girls, men and women 2/6, 12/6, 11/6	
MODERN MARRIAGE a book for every young man and woman	14 9
INDIANS IN NATAL by Dr Hilda Kuper	30 0

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST
WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA
BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20707 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P.O. BOX 2524
85 Victoria Street, DURBAN

Full Text Of Judgment In "Treason Trial" Case

(Continued from page 165)

total removal of some 350 families was being undertaken.

7. Notwithstanding the above, and the further campaigns, viz, the Anti-Pass Campaign and the Campaign against the Bantu Education Act and the Campaign for the Congress of the People, no violence ensued. In fact, in the further particulars, the Crown made it clear that it was not alleged that violence resulted from the activities of the various organisations.

8 (a) The Crown, in order to prove the violent policy of the Congress Alliance, laid before the Court innumerable documents and reports of speeches held at hundreds of meetings—all in support of the liberatory movement.

The documents in the main consisted of:

i. Official reports and minutes of different organisations;
ii. Official publications of the organisations;
iii. Documents of which leaders of the organisations were authors;
iv. Literature such as bulletins and magazines published by well disposed persons or bodies, and which the Congress Alliance recommended its members to read.

8 (b) The speeches, of which reports were produced, were made mainly in Johannesburg and its environs, in Port Elizabeth area, in Cape Town, and a few in the Eastern Transvaal; the number of speeches on which the Crown relies represents a minute percentage of the total number of speeches made during the indictment period of four years, and the Court is uninformed as to the nature of the majority of speeches so delivered; the reports of the speeches, with some exceptions, were made by officials who took them down in longhand, and only a small percentage of what was said at such meetings was recorded, and in general these reports are open to grave criticism.

8 (c) Insofar as a number of official documents of the African National Congress is concerned, the African National Congress stated that its policy was non-violent, consonant with what was said by many speakers at various meetings.

9. The general trend of speeches made by various members of the African National Congress and of the other organisations, the propaganda and other documentary material relied upon was to lay stress upon the importance of permitting a united front against the 'Fascist' government and its 'oppressive' laws, coupled with repeated warning that the government would harden and become more 'brutal' not hesitating to create a 'bloodbath' as the liberatory struggle progressed. The people were warned that in the struggle many hardships would have to be endured, and that they might have to pay with their blood, and even make 'supreme sacrifice' to gain freedom; constant references were made to the struggles of 'oppressed' people against imperialist oppressors in other parts of the world such as Korea, Kenya, India and elsewhere and the people were told that final victory would eventually come to the struggling masses. During the course of these various campaigns, some of the leaders of the African National Congress made themselves guilty of sporadic speeches of violence which in our opinion amounted to an incitement to violence, but having regard to the total number of speeches made, these outbursts form an insignificant part thereof.

10. With reference to the Freedom volunteers, the indictment alleges that its objects would be achieved inter alia by,

> "......4 (b) ii. Recruiting, enlisting and preparing for acts of violence, a special corps of Freedom Volunteers."

The accused Resha, then the volunteer-in-chief for the Transvaal admittedly, in addressing a meeting of the African National Congress delegates on the 22nd November 1956 in Johannesburg, inter alia said:

"When you are disciplined and you are told by the organisation not to be violent, you must not be violent. If you are a true volunteer and are called upon to be violent, you must be absolutely violent, you must murder, murder."

The replay of the tape recording of this speech revealed that there was thunderous applause from the assembled delegates immediately after Resha had concluded this sentence. On the other hand the trend of many speeches made by various leaders of the African National Congress and also the documentary evidence revealed that volunteers were required to carry out the policy of the African National Congress, to be disciplined, and not to become violent even in the face of provocation.

It is impossible therefore for the Court to find that the above allegation in the indictment has been proved by the prosecution.

11. On all the evidence presented to this Court and on our findings of fact it is impossible for this Court to come to the conclusion that the African National Congress had acquired or adopted a policy to overthrow the State by violence, that is, in the sense that the masses had to be prepared or conditioned to commit direct acts of violence against the State.

12. Mr. Trengove however, presented a further argument based on all the facts but with special reference to the Programme of Action and which proceeded on the following lines:

The African National Congress realised that their struggle and illegal methods employed would bring them into conflict with the State, and they realised that it would lead to a violent clash, at least from the side of the State, he submitted that the African National Congress, by constantly condemning the system in the 'other camp', indicated a powerful desire or fostering of a mental attitude which would not baulk at the overthrow of this government, or any other violent action directed towards the downfall of the State as presently constituted. He added that if with such a Programme and a state of mind, the African National Congress deliberately provoked the Government into taking measures to maintain law, it was not only responsible for the consequences but that the African National Congress also intended violence and bloodshed through the application of their illegal methods in order to achieve their freedom. He explained the essence of the Crown case was not only that the African National Congress expected violence from the State, but that it also intended the masses actively to retaliate.

13. We have set out Counsel's argument in some detail because it has to be analysed in the light of the allegations contained in the indictment, the evidence as a whole and the general probabilities.

Insofar as the indictment as read with the further particulars is concerned, we are of opinion:

(i) That although the means whereby the conspirators planned to overthrow the State by violence were set out in the indictment and were elucidated in the further particulars, nowhere was it alleged specifically that the conspirators planned to provoke and compel the State, by means of the application of methods under the Programme of Action, to resort to the use of force as a result whereof the masses would retaliate and so bring about the violent overthrow of the State.

(ii) We do not think that it was the intention of the prosecution to rely on any such plan. If this had been the case, we would have expected some reference in the indictment, or at least in the further particulars, to the Programme of Action, and at the very least, proof forthcoming from the Crown, of the existence of such a Programme of Action (a matter which was proved by the Defence and not by the Crown).

14. In any event on the facts we find:

That though Defence witnesses have stated that they knew the possibility of the State being compelled to use violence in certain contingencies, there is insufficient evidence to find that the African National Congress had adopted a plan which revealed a general expectation of violence by the State and the intention to use the masses in retaliation.

15. Whilst therefore, the prosecution has succeeded in showing that the Programme of Action contemplated the use of illegal methods and that its application in fact resulted in illegal action during the Defiance Campaign, and that the African National Congress, as a matter of policy, decided to employ such means for the achievement of a fundamentally different State from the present, it has failed to show that the African National Congress as a matter of policy intended to achieve this new State by violent means.

The accused are accordingly found not guilty and discharged.

BUSINESS FOR SALE

Two Shops in centre of Town (opp Port Shepstone Mosque). Excellent Business Centre. Long Lease. Apply MOOSA BUX P.O. Box 42 Port Shepstone

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts
Johannesburg. Phone 381684

fifty years ago... *June 1911*

SHOULD IT BE?

(From The Indian Opinion, June 3, 1911)

[The following was published in the feature "From The Editor's Chair" on June 3, 1911. It was written by Mr. L. W. Ritch, then editor of the paper. We also reproduce on this page a report of the football match which led to the "musings"—Editor, I.O.]

I WAS witness of a sporting spectacle last Thursday, and these musings are the result. It was a football match played at Pretoria. The competing teams were Indians in personnel, Indians born in South Africa. They played their game—played it well, exhibiting a cleanliness and sporting spirit I have never seen surpassed. Individually, they were a well set-up rather good-looking fellows in speech and manner, irreproachable. Indeed, they impressed me with their strong resemblance to our best type of college lads of Home—disciplined, clean-limbed, well-mannered, good to look upon. And then I asked myself what was wrong with them and their kind, why they should be considered undesirable, and be doomed to the ostracism that is their lot in this land—wherein lay their inferiority to the average European? And, frankly, I have yet not been able to find a convincing answer to my self-set questioning. Industrially, they are as useful as they proved themselves good ones on the football field. Is it, then merely a question of complexion? Surely, we are not so lost to reason, so oblique in vision, as to regulate the place men shall occupy in our regard by such childish standard. Manly-gentlemanly-qualities are not, in our experience, present or absent in proportions as an individual's complexion is fair or dark. Is then, the question one of race? These ones are Asiatics—by descent. But so am I, albeit my more proximate forbears were European, and so indeed are many 'whites' who may perchance, do me the honour to peruse these reflections. In speech and dress and ideas, in their callings and conduct, these people are quite Europeanised. To most of them, indeed India is but a geographical expression, much as England is to the South African child of English parentage. Industrious, well-mannered and well-behaved, intelligent and educated as Europeans, these people are nevertheless outcasts, deemed unfit to associate on terms of equality with even the lowest classes of Europeans or Afrikanders. Nor is this ostracism merely social—the result of an edict of society. It is political, the work of the State. These young Indians are the gentlemen they are because gentleliness is natural to them. Their characters and attainments are what they are in spite of every obstacle and discouragement or impressment that purblind statesmanship and one-sided legislature could devise. Under the Imperial flag of their birth, to which they have paid such splendid allegiance, they find themselves political and social pariahs. Every opportunity to acquire a stake in the country is denied them—the franchise, ownership of land, the use of railways, tram-cars and post offices, equality of opportunity in all these and other matters is taken from them by laws apparently designed to create and preserve an aristocracy of race and colour.

South Africa needs cultivators, to till its vast unpeopled and untilled tracts of country. South Africa wants industries and industrious workers. True statesmanship to be worthy the name should foster the advancement and uplifting of the people as a whole and merely of one class. The most rudimentary sense of Imperial responsibility must make apparent the necessity for encouraging the loyalty and affection of every section of the Empire's children. We have splendid material on the spot—men of proven loyalty, industry and capability. Is it wise to trample it underfoot to endeavour to crush it out of existence, through a selfish, cowardly fear for our own class supremacy? Surely this is not playing the game expected of all true members of the Imperial team.

Passive Resisters At Play

The Passive Resisters can "play the game" in the field of sport as well as in the sterner field of battle was evidenced on Thursday, when a foot-ball team of passive resisters from Johannesburg journeyed to Pretoria to meet a local team of the same denomination in friendly rivalry. Mr. Thambi Naidoo, old warrior and equally good sport, managed the visiting team, the personnel of which was David Morgan, J. Peters, P P Naidoo, N G Pillay, E Armugam, V V Naidoo, N K Pillay (Captain), D. Lazarus, K. G Pillay, and G. K. Moonsah, and K. C Pillay. Mr V S Pillay was responsible for the following eleven: Timothy, D. Antony, P. M. Tommy, Munsamy, Doorasamy Pillay, Sunny, Babulal Maharaj (Captain) S M Pillay, Subba, Ramlal, and R. R. Padachie.

The Pretoria men proved as good hosts as sportsmen. they treated their visitors to a most enjoyable luncheon, which Miss Schlesin and Mr. Rich were also privileged to share. The good things consumed did not seemingly adversely affect the players. The game which commenced at 3 o'clock was keenly contested throughout. Pretoria was the heavier team, but their weight was discounted by the superior force and better combination of the visitors. The latter were always on the ball, their passing was more accurate, they worked more better and the bulk of the play was in the Pretoria half. With the sun and wind against them, the visitors had to submit to the first goal being scored against them, the Pretoria Captain having the honour. But playing up, the visitors soon equalised, and followed this up, by placing two more goals to their credit, the game ending with a win for the visitors by three goals to one. The bulk of the attacking was done by Johannesburg and several good shots only missed making their score a much more decisive one. The game was good fast game, and throughout was played in a thoroughly sportsmanlike spirit, and the writer, who is not without experience of "soccer" matches in the old country could not help remarking upon the gentlemanly conduct of the individual players one and all. A return match will probably be played in Johannesburg next week.

Phone 835-6786 P. O. Box 1540,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

SHEPHERD
HAND KNITTING WOOLS AND YARNS
OF FAME, GUARDED BY QUALITY
UNCONDITIONALLY GUARANTEED
● Choice Selection of Qualities
● Latest Colours — Exquisite and Exclusive
● Fully Fashioned to Tune with Times
Stock Available } Ex Our Warehouse, Johannesburg
Ex Mills, Port Elizabeth
Price List—Terms—Quantity Discounts On Request
WHOLESALE DISTRIBUTORS
M. JOOSUB,
JOOSUB'S BUILDING, 48, MARKET STREET. JOHANNESBURG.
Telephone 33-1516 P.O. Box 2601
Cable & Tel. Add.: "GAIKWAR" Johannesburg, S.A.

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 21—Vol. LIX.
FRIDAY,
2ND JUNE, 1961
Phone: Mount Edgecombe 38
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

દયા, સહિષ્ણુતા, નમ્રતા, હિમ્મત, ધૈર્ય, મનની સમતા તથા વિશ્વપ્રેમના ગુણો ખંત રાખી કેળવવા જોઈએ. સંતોએ હમેશાં નિઃસ્વાર્થસેવા, ઉદાર દાન, પવિત્રતા અને સાદાઈ ઉપર ઘેરો ભાર મૂક્યો છે.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૧ | તા. ૨ જુન, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

ટાંગાનિકાનો પત્ર

આઝાદી માટે તૈયાર થવાના કામમાં પહેલું ટાંગાનિકા

ટાંગાનિકાની આઝાદીની ચોખ્ખટ થઈ જતાં હવે આની સરકાર અને લોકો તે માટેના જરૂરી કાર્યોમાં પડી ગયા છે. કોઈપણ સ્વતંત્ર દેશને માટે અત્યારના સમયમાં વિદેશ ખાતું અગત્યનું થઈ પડ્યું છે. અમેરીકા અને સોવીયેટ રશીયાના પલ્લામાં સારા વિશ્વને ઘેરી રહ્યા છે તેવે સમયે તે છાવણી દૂર રહેવાનું કાર્ય અઘરું છે.

એમ લાગે છે કે મી. ન્યેરેરે મુખ્ય મંત્રી પદ ઉપરાંત પંડીત નહેરુની માફક વિદેશ પ્રધાનનો બોજો પણ સંભાળશે. તે માટે તેમણે પાડોશી દેશોની મુલાકાત શરૂ કરી દીધી છે અને અન્ય પાડોશીઓ તેમને મળવા આવવા લાગ્યા છે.

મી. ન્યેરેરે નાયજીરીયા અને ઘાનાની મુલાકાતે ગયા છે અને ત્યાં તેમણે આપેલા પ્રવચનો દેખાડે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતિ સામે આફ્રિકન મોરચો ખડો કરવાનું કામ ન્યેરેરે કરશે. સાથોસાથ અને તેણે નાયજીરીયાની પ્રજાને દક્ષિણ આફ્રિકાના બોયકોટની હાકલ કરી છે.

નાયજીરીયન પ્રજા સહરામાં ફ્રાંસ અણુઅસ્ત્રના અખતરા કરે છે તેથી ગુસ્સે થયેલી છે અને મી. ન્યેરેરેએ તેમના દેશમાં ફ્રાંસ સામે પણ બોયકોટનું શસ્ત્ર વાપરવાની તેની નીતિને ટેકો આપ્યો છે.

ન્યેરેરેની વિદેશનીતિ

ટાંગાનીકાની વિદેશ નીતિ બીજા એશિયા અને આફ્રિકન રાજ્યો કરતાં જુદી પ્રકારનો સંભવ નથી. કોઈપણ જુથમાં જોડાવું નહિ, જે દેશ મદદ આપવા તૈયાર હોય તેની પાસેથી સ્વતંત્રતાની હદમાં રહીને તે સ્વીકારવી, રાષ્ટ્રકુળમાં રહેવું, શાંતિ અને સુલેહ સાચવવા મથતા તત્વોને ટેકો આપવો અને સૌ સાથે મિત્રાચારી રાખી ટાંગાનીકાની પ્રગતિ અને વિકાસ સાધવો એ તેની વિદેશનીતિનો પાયો હશે.

સાથે સાથે પૂર્વ આફ્રિકાના પાડોશી પ્રદેશોની ઉન્નતિ અને વિકાસમાં ટાંગાનીકાની ઉન્નતિ અને વિકાસ રહેલાં છે એ સૂત્રને ફેડરેશનમાં મૂર્ત કરી સારા પાડોશી તરીકે રહેવાનું છે તે દૃષ્ટિ પણ મી. ન્યેરેરેની છે અને તેની ચોખ્ખટ પણ તેણે કરી છે. યુગાન્ડા, કેનિયા અને ઝાંઝીબાર પણ ટાંગાનિકાની સાથોસાથ આઝાદ થશે તો એ નીતિનો અમલ સુગમતાથી થઈ શકશે. એ તેમાં અંતરાય ઊભા થશે તેમ એ વધુ મુશ્કેલ બનશે.

મહત્વનો ભેદ

આ દૃષ્ટિએ લક્ષમાં રાખીશું તો મી. ન્યેરેરેએ ધારાસભામાં કહ્યું છે તેનું ખરું રહસ્ય તુરત જ સમજાશે. મી. ન્યેરેરેએ કહ્યું કે આફ્રિકામાં સત્તાની ઝુંટ જે અગાઉ થઈ હતી તેમાં ઝુંટનારી મોટી યુરોપીયન સલ્તનતો હતી. હવે એવી ઝુંટ ફરી વખત થશે પણ તેના ચિન્હો જણાય છે તેમા ઝુંટનારાઓ છે મહત્વાકાંક્ષી અને સત્તાલોભી રાજદ્વારી વ્યક્તિઓ. પોલીટીશ્યનો. મતલબ કે એક વખત સત્તા હાથમાં આવ્યા પછી આવી મહત્વાકાંક્ષી વ્યક્તિઓ આફ્રિકાની પ્રગતિમાં વિઘ્ન ઊભા કરે તેવી શક્યતા છે. મી. ન્યેરેરેના મનમાં શું હશે તે તો પ્રભુ જાણે પરંતુ તેમણે એવું અંતરમાં કહેવું પડ્યું અને તે પણ નાયજીરીયામાં તેની પાછળ જરૂર મહત્વનો ભેદ હોવો જોઈએ.

આઝાદીનું પ્રથમ પગલું

સ્વતંત્ર ટાંગાનીકાને પરદેશમાં કચેરી ખોલવાની જરૂર પડશે અને તેમાં કામ કરવા માટે કેળવાયેલા માણસો પણ જોઈશે. આ માટે મુખ્યમંત્રીના ખાતામા મી. રોબસંના હાથ નીચે એક વિભાગ ખોલવામાં આવ્યો છે.

આ કામ માટે લાયક ઉમેદવારો માટે જાહેરાત પણ થઈ છે અને સરકાર માને છે કે તેમને જરૂરી માણસો મળી રહેશે જેમને તેઓ બાર મહિના માટે ઓક્સફર્ડ અને કેમ્બ્રીજમાં આ તાલીમ અભ્યાસ માટે મોકલશે અને ત્યાર પછી વિદેશી કચેરીઓમા તેમને અનુભવ લેવા માટે થોડો સમય મોકલવામાં આવશે અને પછી તેમને પહેલા બીજા કે ત્રીજા સેક્રેટરીઓના હોદ્દાઓ આપવામાં આવશે.

ઘણા ટાંગાનીકાવાસીઓના મનમાં એમ છે કે આઝાદી મળી એટલે બધું મળી ગયું. પણ એ માન્યતા ભુલ ભરેલી છે. આઝાદી તો માત્ર પ્રથમ પગલું છે એ તો વિકાસને માટે મળવાનું હથિયાર છે. આ વાત ભારપૂર્વક જર્મન આર્થિક મીશને લોકોને કરી છે.

તેમના નિવેદનમાં તેઓ કહે છે કે અંગ્રેજોને કોલોનીઅલ વહીવટનો ૫૦ વર્ષથી અનુભવ નથી તેથી તેઓ ટેકનીકલ મદદ નથી આપી શકવાના પણ આર્થિક મદદ આપી શકશે પરંતુ એવી નાણાંકીય મદદ ત્યારે જ ઉપયોગી થઇ શકે કે જ્યારે ટાંગાનીકા પાસે એ મદદનો ખરો ઉપયોગ થઇ શકે તેવા ટેકનીકલ અને બીજા કર્મચારીઓ હશે. આમ છતાં સર્વ સાંપડવાનો સંભવ છે. આફ્રિકનો બનતી જલદી શીખી શકે તેવી શક્તિ ધરાવતા હોય છતાં પણ આવી શક્તિ ધરાવનારાઓની સંખ્યા વધતાં વાર લાગશે.

તાલીમ યોજના

આફ્રિકનોને વેપારી તાલીમ આપવા માટે દારેસલામ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સે એ તાલીમ યોજના તૈયાર કરેલ છે. તેમાં શરૂઆતમાં ૫૦૦ આફ્રિકનોને વેપારની આંટીઘુંટી, વેપારની નીતિ રીતિ વગેરેનું જ્ઞાન આપવામાં આવશે. ચેમ્બરના સભ્યોની પેઢીઓએ તેમાં સહકાર આપી ઉમેદવારોને નોકરીઓમાં રાખી કેળવણી આપવાનું માન્ય રાખ્યું છે. રશીદ મેન્ઝીની કંપનીના ડીરેક્ટરે આ પ્રસંગે બોલતાં કહ્યું કે આફ્રિકન પ્રજામાં હવે વેપારીઓની સંખ્યા વધતી જાય છે અને તેમનું જ્ઞાન વધે અને તાલીમ મળે તેમ કરવાની આપણી ફરજ છે.

સરકારી ખાતાઓમા સારા હોદ્દાઓ ઉપર આફ્રિકનો નીમવાની સરકારી પોલીસી અનુસાર ૧૧ આફ્રિકનોને ડીસ્ટ્રીક્ટ કમીશનરોના હાથ નીચે તાલીમ માટે નીમવામાં આવ્યા છે. આ વરસની આખરે ટાંગાનિકામાં કામ કરતા ૫૮ ડી. સી.ઓમાંથી આશરે ૩૦થી ૩૫ ડી. સી. ઓ. આફ્રિકન હશે.

કેળવણી ખાતાના કેળવણી પ્રધાને જાહેર કર્યું છે કે ટાંગાનિકામાં આવતી સાલથી તમામ સ્કુલોનું એકીકરણ થઇ જશે કોઇ કોમી કે રેસીઅલ શાળાઓ રહેશે નહિ.

અણુઅસ્ત્રોની સહિયારી ભાગીદારી માટે સુચન

—શ્રી. મેકમીલન

ઇંગ્લંડના વડા પ્રધાન શ્રી. હેરોલ્ડ મેકમીલને આજની સભામાં એક પ્રશ્નના જવાબમાં નિવેદન કરતાં જણાવ્યું હતું કે સામુહિક સંરક્ષણની વ્યવસ્થાને અંગે અણુઅસ્ત્રોની સહિયારી વ્યવસ્થાની કોઈ યોજના થાય તો તે વધારે હિતકારી થઇ પડશે. આ કાર્ય માટે નાટો પરિષદ યોગ્ય સ્થાન નથી.

શ્રી ગેઇટ્સકેલે કહ્યું કે ખાસ કરીને હમણાં જે અનુભવ થયો છે કે બ્રિટન અણુશક્તિની સ્વતંત્ર માલિકી છોડીને અણુશસ્ત્રોની સહિયારી માલિકી સ્વીકારશે કે જેથી નવા રાજ્યોમા અણુશસ્ત્રોનો પ્રસાર થાય નહીં।

શ્રી હેરોલ્ડ મેકમિલને આ પ્રશ્નના જવાબમાં અણુઅસ્ત્રોની સહિયારી માલિકીનું સૂચન કર્યું હતું. અને જણાવ્યું હતું કે રાજ્યો વચ્ચે આ પ્રશ્ન ગંભીર છે.

શ્રી ગેઇટ્સકેલે કહ્યું કે અણુશક્તિ પ્રસારમાં રહેલો ભય વડાપ્રધાન સ્વીકારે છે તેથી મને આનંદ થાય છે.

જે ભગવાનને ચાહે છે તેને નથી હોતો લોભ કે નથી હોતી કશાની આવશ્યકતા, તે કોઈની પણ પૂજા કરતો નથી, તે કદી ઇન્દ્રિયોના વિષયોમાં આનંદ માણતો નથી તે પોતાના પ્રેમના વિશાળ વર્તુળમાં સૌને સમાવે છે. —વિવેકાનંદ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨ જુન, ૧૯૬૧.

તાલીમ અને યોજનાની ખાસ જરૂરત

બીનગોરાઓએ ત્રણ દિવસની 'હડતાલ' પાડવી એવી જે હાકલ નેશનલ એક્શન કાઉન્સીલ તરફથી થઈ હતી તે જોઈએ એવી સફળતા પામી નહિ. ખરી રીતે મી. નેલસન મંડેલાના અભિપ્રાય મુજબ એ નિષ્ફળ નીવડી. પરંતુ આ નિષ્ફળતાને લઈ નિરાશાવાદી બનવાની કાંઈ જરૂર નથી. ઊલટું આ આખી યોજનાની પુરેપુરી તપાસ થવી જોઈએ, અને વળી એવી યોજના ઘડવી જોઈએ કે જે અસરકારક નીવડે. ડરબનના હિંદીઓએ હડતાલની હાકલને પુરેપુરો ટેકો આપ્યો. ઘણા હિંદીઓ કામે ન ગયા તે છતાં મોટા ભાગના આફ્રિકનો કામે ગયા. હિંદી વેપારીઓની ઘણી જ દુકાનો બંધ રહી. પરંતુ એવો સંભવ જણાય છે કે હિંદીઓ કામે અને શાળાએ ન ગયા અને દુકાનો બંધ રાખી એનું ખરૂં કારણ આ હાકલને ન વધાવવાથી જે પરિણામો આવશે તેનો ભય હતો. આ એક દુઃખદ સ્થિતિ છે. એમાં શક નથી કે હવે હિંદીઓ સમજ્યા છે કે આ દેશના ભાવિનો આધાર આફ્રિકન લોકો ઉપર છે. હિંદીઓ ટેકો આપવા માગે છે, પરંતુ ૧૯૪૯ની ખુનામરકીનો ભય એમના હૃદયમાંથી ગયો નથી. આ દેશના ભાવિ ઇતિહાસમાં હિંદીઓ આફ્રિકનોની માગણીઓને ટેકો આપે કે નહિ એ અગત્યનો પ્રશ્ન રહ્યો નથી. દેશના ભાવિ ઇતિહાસનો આધાર છે આફ્રિકનો ઉપર. આ હડતાલ દરમ્યાન હિંદીઓએ જે કર્યું તેનું મહત્વ રહ્યું નથી. જો આફ્રિકન લોકો સંપૂર્ણ ટેકો આપતે તો દેશનું તંત્ર અટકી જાત. હિંદીઓ લઘુમતીમાં છે અને આફ્રિકનોની બહુમતિ છે—અને જ્યારે આ આફ્રિકનો હડતાળની માગણીને પૂરો ટેકો નહિ આપે ત્યારે એક મોટો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય છે.

મુખ્ય પ્રશ્ન એ છે:—આ જે માંગણી થઈ તેની વ્યુહ-રચના શું સધ્ધર હતી? બીજું એ કે શું લોકો, જે નેતાઓ 'ભુગર્ભમાં' ગયા તેની હાકલને સંપૂર્ણ ટેકો આપશે? અને ત્રીજું એ કે આમાં સત્યાગ્રહ અને અસહકારની સાથે એનો કેટલો સંબંધ છે? દબાણની સામે લડવાની રીત શું વધુ સ્પષ્ટ અને અસરકારક ન હોવી જોઈએ? એક પ્રશ્ન પહેલાં લઈ તેની તાલીમ લોકોને આપી પછી સરકારને જણાવી, લડત ચલાવવી એ શું યોગ્ય નથી? આ હાકલના બીજની ઉત્પત્તિ એક વરસ ઉપર થયેલા બનાવોના પરિણામમાંથી ઉદ્ભવી છે. તે વખતે જે હિંસાના બનાવો બન્યાં તે ગુનેગારોના લાભની દ્રષ્ટિથી થયાં હતાં. પરંતુ આ વખતની હડતાળ સાબીત કરી બતાવે છે કે બીન-ગોરાઓ અહિંસક લડતમાં માને છે, અને આ દક્ષિણ આફ્રિકામાં યોગ્ય જગ્યા મેળવવા માટે તે અહિંસાનોજ આશ્રય લેશે. હવે એવો વખત આવ્યો છે કે આમ બીન-ગોરા નેતાઓ સત્યાગ્રહ—લડતની યોજના બરાબર સમજે. આ માટે થોરોનો દાખલો મોજુદ છે; ટોલસ્ટોયનું તત્વ જ્ઞાન મોજુદ છે—અને એ ઉપરાંત ગાંધીજીની લડતનો ચિતાર પણ મોજુદ છે. આ માટે જોઈએ તે સાહિત્ય મોજુદ છે; એનો ઉપયોગ બીન-ગોરા નેતાઓ કરે અને તાલીમ પામે એ ખાસ જરૂરી છે.

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની મદદથી ભારતનું નવસર્જન કરીએ: શ્રી નહેરૂ

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ અહીં ખડકવાસલા ખાતે નેશનલ ડીફેન્સ એકેડેમીના કેડેટોને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે ભારતે આધુનિક વિચારોને ઝડપથી અપનાવવા જોઈએ અને વિજ્ઞાન તથા ટેકનોલોજીનો લાભ ઉઠાવી દેશના સૈકાઓ જુના પ્રશ્નો ઝડપથી ઉકેલી સર્વાંગી વિકાસ સાધવો જોઈએ.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે ભારતના લોકોએ નકારાત્મક રાષ્ટ્રવાદને ત્યજી દેવો જોઈએ. કારણ કે એ સંકીર્ણતા, સાંપ્રદાયિકતા અને સંકુચિત દષ્ટિનો જ બંધાતા છે. વડાપ્રધાને કેડેટોને ભાર દઈને રાષ્ટ્રવાદ અપનાવવાનો અનુરોધ કરી કહ્યું કે એવો વિશાળ ફલકનો રાષ્ટ્રવાદ જ ઉભો થઈ અનેક વિચારસરણી પર વિજય મેળવશે અને સૌને એમ લાગશે કે તેઓ એકજ દેશના વાસી છે.

વડા પ્રધાન વિમાની મથકેથી મોટર વિમાનમાં એકેડેમી ખાતે આવી પહોંચતાં એકેડેમીના કમાન્ડન્ટ રીઅર એડમીરલ સેમસને તેમનો સત્કાર કર્યો હતો. આ પ્રસંગની સાથે રાજ્યપાલ શ્રી શ્રીપ્રકાશ અને મુખ્ય પ્રધાન શ્રી વાય બી ચવાણ પણ આવ્યા હતા.

વડા પ્રધાને કહ્યું કે વિશ્વ ઝડપથી પલટાઈ રહ્યું છે. ભારત એ પલટાતી પરિસ્થિતિ સાથે કેટલી ઝડપે તાલ મેળવી શકે એનો આધાર એની પ્રજાના ગુણો પર રહેલો છે. પ્રજાના ગુણોનો આધાર એક સાથે મળી કાર્ય કરવાની શક્તિ પર રહેલો છે એ શક્તિ ત્યારેજ ખીલે કે જ્યારે લોકો આપસઆપસના ક્ષુલ્લક ઝઘડાઓ છોડી તેમની શક્તિનો નિરર્થક વ્યય થતો અટકાવે.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે જેટ યુગ અને અણુશક્તિ યુગના આ જમાનામાં રાષ્ટ્રવાદ ભલે જુની બનતો જાય છે. આઝાદીની લડતો માટે પ્રેરણા આપનાર રાષ્ટ્રવાદ એક મોટી શક્તિ છે પરંતુ આ જેટ યુગમાં હવે રાષ્ટ્રીય સરહદો પ્રતિકૂળ બનતા જાય છે.

ભારતે ઇતિહાસનો બોધપાઠ ધ્યાનમાં રાખવાનો છે. ભૂતકાળમાં આંતરિક ઝઘડે ભારતને નબળું પાડયું હતું. એ ભુલ ફરી પાછી ન થાય તે માટે સાવધ રહેવાનું છે.

ઇતિહાસનો બીજો બોધપાઠ એ યાદ રાખવાનો છે કે જે દેશ આધુનિક વિચારોને અપનાવે છે તે શક્તિશાળી બને છે. જે દેશ પાસે આધુનિક શસ્ત્રો હોય છે તેનોજ વિજય થાય છે. આધુનિક દુનીયા વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની છે અને ભારતે તેને અપનાવ્યેજ છુટકો છે. ભારત પશ્ચિમનું આંધળું અનુકરણ ન કરે પરંતુ વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની મદદથી તેનું પોતાનું આગવું વ્યક્તિત્વ ગુમાવ્યા વિના નવા સમાજનું સર્જન કરે.

* * *

પોર્ટુગલ સમક્ષ અમેરીકાની ઉમદા ઓફર

આફ્રિકામાંના પોતાનાં સંસ્થાનોને આઝાદી આપવાની નીતિ અખત્યાર કરવા જતાં પોર્ટુગલને જે કંઇ આર્થિક ખોટ પડે તે પુરી આપવામાં તેને સહાય કરવાની અમેરીકાએ ઓફર કરી છે, એમ સામાન્ય રીતે આધારભુત ગણાતા સાધનો જણાવે છે.

આ ઓફર ખાસ સંદેશા મારફત લીસ્બન ખાતે મોકલવામાં આવેલાં ગુપ્ત પત્રમાં કરવામાં આવી છે. આ પત્રમાં અમેરીકા યુનો ખાતે થનારી એંગોલાના પ્રશ્નની ચર્ચા વિચારણાને શા માટે ટેકો આપવા માગે છે તેનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે.

એમ જણાવવામાં આવે છે કે સંસ્થાનિક નીતિમાં ફેરફાર કરવા જતાં પોર્ટુગલને જે કંઇ ખોટ સહેવી પડે તે માટે આંતરરાષ્ટ્રીય સહકાર પંચ જેવા તંત્ર દ્વારા આર્થીક સહાય આપીને મદદ આપવાનો અમેરીકા પ્રબંધ કરશે.

અમેરીકાનું વલણ એવું હોવાનું જણાવવામાં આવે છે કે પોર્ટુગલ તેના આફ્રિકાનાં સંસ્થાનો પર આર્થીક રીતે અવલંબન રાખે છે એ અમેરીકા સારી રીતે જાણે છે છતાં હાલની પરિસ્થિતિ વધારે સમય ચાલુ રાખી શકાય એમ છે એમ તે માનતું નથી.

અમેરીકા માને છે કે એંગોલા અને મોઝામ્બીકમાં 'કોંગો' પરિસ્થિતિ નિર્માણ થવાની શક્યતા છે અને આખા આફ્રિકા પર તેના અતિ ગંભીર પ્રત્યાઘાતો પડે એમ છે.

આમ છતાં કેનેડી વહીવટી તંત્રે પોર્ટુગીઝ સરકારને ખાતરી આપી છે કે તેઓ તેને શક્ય તમામ રીતે સહાય કરવા અને જો તે ફેરબદલ અંગેનો જે કંઇ બોજ પડે તે ઉપાડી લેવા ચાહે છે

જહાજ ઉદ્યોગને ખીલવવાનો પ્રયત્ન

મુંબઈ. ભારતીય રાષ્ટ્રીય જહાજ-માલિક મંડળની વાર્ષિક સાધારણ સભાનું ઉદ્ઘાટન કરતાં કેન્દ્રના નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ જણાવ્યું કે જહાજ ઉદ્યોગના મહત્ત્વનો સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે અને એ ઉદ્યોગને ખીલવવા માટેની સહાય કરવાના એ બને તેટલું બધું કરી રહી છે.

જહાજ માલિકોએ સમજવું જોઈએ કે જહાજ ઉદ્યોગ રાષ્ટ્રના હિત માટે સેવા આપે એમાં જ આ ઉદ્યોગને સરકારી સહાયતા આપવાનું ઔચિત્ય રહેલું છે, તેથી દેશના વિશાળ હિતોની સેવા કરવા માટે બનતું બધું કરવું એ જહાજ માલિકોની પ્રથમ ફરજ છે.

મુંબઈની આપ્લેમાં લાઈન નામની નવી ભારતીય જહાજ લાઈનને સંપૂર્ણ રોકાણના સમય દરમીયાન પણ તે એટલી સારી નથી એટલાં જહાજો કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી છે. સરકાર તો ભારતના જહાજ ઉદ્યોગને સહાય કરવા માગે છે પરંતુ જહાજ માલિકોએ એવી વૃત્તિ ન રાખવી જોઈએ કે સરકાર તેમની દયા પર છે તેથી સરકાર પાસે તેમની માગણીઓ સ્વીકારવા માટે અન્ય જહાજ કંપનીઓનો આશરો લીધા સિવાય બીજો આશરો નથી.

આનો એક સંગીન દાખલો આપું. સરકારને બાંધેલી બારીલા ગોળા ભારતમાં લાવવા માટે નવી જહાજ કંપનીને જણાવવું પડ્યું હતું (નવી આપ્લેમાં લાઈન્સે હાલના દરે એક લાખ ટન બાંધી ગોળા પહોંચાડવાનો ભારત સરકાર સાથે કોન્ટ્રાક્ટ કર્યો હતો, એ કે અન્ય કંપનીઓને તે પોસાય એવું નથી એમ જણાવ્યું હતું)

કોચીની ફેરેફેરી બાબતમાં શ્રી દેસાઈએ કહ્યું કે જો જહાજ માલિકો વાસ્તવિક દૃષ્ટિબિંદુ પ્રદર્શિત કરે તો દર વર્ષે વધારાનો દસ લાખ ટન કોલસો લઈ જવા માટે જાળવી રાખી ન શકાય તેનું કોઈ કારણ હું જોતો નથી. આમ કરતાં નીચા દરે સૌરાષ્ટ્રમાં કોલસો લઈ જવા માટે જહાજ કું. ઓએ સંમતિ આપી તે બદલ તેમને હું ધન્યવાદ આપું છું.

અત્યારની ફેરફેરી ભારતના જહાજો ટકાવી રાખવામાં સરકારને ખરેખર રસ છે પરંતુ આ વેપારમાં વિદેશી જહાજો ભાગ લે તેના પર નિયંત્રણ નહિ મૂકવા માટે સરકાર નૈતિક રીતે બંધાયેલી છે.

કાઉન્ડાએ સુચવેલ મંત્રી મંડળ

નવી સરકાર રચવા માટેની વાટાઘાટો અને મંત્રણાઓ બાદ કાઉન્ડાના નેતાએ શ્રી. ન્કાલાએ ગવર્નરને નવી સરકારના હોદ્દેદારોની વહેંચણી કરવા નામોની દરખાસ્ત પેશ કરી છે તે મુજબ:

આફ્રિકનોમાંથી

કેળવણી અને ગવર્નમેન્ટ બીઝનેસ ચીફ તરીકે શ્રી. ન્કાલા

વેપાર ઉદ્યોગ માટે શ્રી મુલિંગા. લેબર અને હાઉસીંગ માટે શ્રી. લોકલ અને હેલ્થ માટે શ્રી. ટુલી.

એશીયનોમાંથી

વર્કસ ખાતા માટે શ્રી. ભગીદાર

યુરોપીયનોમાંથી

ખેતીવાડી ખાતા માટે શ્રી. મેકેન્ઝી, લોકલ ગવર્નમેન્ટ માટે શ્રી. ડેવીસ, ફરીઆદ, નેચરલ રીસોર્સીસ એન્ડ ફીશ-રીઝ માટે શ્રી. મેરીમાન

ચાર સરકારી પ્રધાનો

ચીફ સેક્રેટરી સર ફુટસ, ચીફ જસ્ટીસ શ્રી. મોરીસ જોન્સ, ફાયનેન્સ શ્રી. ડે. મેકેન્ઝી, ઇન્ટરનલ સીક્યોરીટી એન્ડ ડીફેન્સ શ્રી. સ્ટાન.

સેક્રેટરી આફ્રિકન સભ્ય શ્રી. ટુલી જે કાઉન્ડાના છે તેમનું હજુ ચોક્કસ નથી. હવે નવી સરકાર માટેનો આખરી નિર્ણય ગવર્નર કરી નાખશે. તે બાદ પ્રધાનોનાં નામ રાણીની મંજુરી માટે કોલોનીઅલ સેક્રેટરીને મોકલી અપાશે અને તે બાદ નવી ધારાસભા મળશે.

પૈસા કમાવા હોય તો કોંગ્રેસને ત્યજી દો

મુંગેર: કોંગ્રેસ સરપાનો અને પાર્ટીનો ઉપયોગ કરીને જેઓ પૈસા મેળવવા માગતા હોય તેઓ કોંગ્રેસ સંસ્થામાંથી નીકળી જઈને અનન્ત પૈસા મેળવે એજ બહેતર છે, આવી સાફ સાફ વાત કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડ્ડીએ અહીંના કોંગ્રેસ કાર્યકરો સમક્ષ કરી હતી.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે કોંગ્રેસ કાર્યકરોએ સભ્ય રહીને આવા લોકોને કોંગ્રેસ સંસ્થામાંથી બહાર કાઢવાની તેજ વીણીને દૂર કરવા જોઈએ. કોંગ્રેસીઓ બાંધીબ્બા બની ગયા છે એવા અમુક વર્તુળોમાંથી થતા આક્ષેપોનો શ્રી રેડ્ડી ઉલ્લેખ કરી રહ્યા હતા. તેમણે કહ્યું કે ભારતની આઝાદી માટે ભોગ આપનારા મુરત કોંગ્રેસ કાર્યકરો સામે આવા મુદ્દા ઉપાડવાનું અનુચિત છે. પૈસા ભેગા કરવા માટે પૈસાદાર કોંગ્રેસીઓ ઉપયોગ કર્યો હશે પરંતુ તેમના પર ચોકી રાખીને તેમને નીચે પાડવાની આપણી ફરજ છે બહેતર છે કે એવા ધનપિપાસુઓ કોંગ્રેસને છોડીને અનન્ત ધન મેળવે.

શ્રી રેડ્ડીએ કહ્યું કે સ્વાર્થને ખાતર લોકો કોંગ્રેસમાં ઘુસી જવા પર કઈ રીતે દાબ અને અંકુશ રાખવા તેનો ગંભીર વિચાર કરી રહ્યું છે.

બાજુમાંથી એક જાહેર સભામાં પ્રવચન કરતાં શ્રી રેડ્ડીએ ચીનાઓ માટે દેશમાં પ્રચાર કરી રહેલા ભારતના સામ્યવાદીઓનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને કહ્યું કે ભારતના સામ્યવાદીઓને હું પણ નહિ પરંતુ રશિયાના સામ્યવાદી પક્ષનું એક તદ્દન નાનું અંગ લેખું છું. ભારતના સામ્યવાદીઓ સામ્યવાદી દેશોની સિદ્ધિના ગુણગાન ગાય છે પરંતુ આપણા દેશની સિદ્ધિ માટે હરફ સરખો ઉચ્ચારતા નથી.

—ઢાકા: પૂર્વ પાકિસ્તાનનાં હવેલા વાવાઝોડામાં કુલે ૧૬૮ જણ માર્યા ગયા છે આ વિસ્તારમાં ભોગ બનેલા પર રાહત કાર્ય શરૂ કરાયું છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

શોધવાનું મટશે, બોજું ઓછું થશે, મુસીબત ટળશે.
તમારે સર્વ નીચેની આધુનિક વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: નેલીએ, શું!! સ્વચ્છ અને ફેન્સી અનેક જાતની સાડી, ફીલ્મો પણ મળશે તમામ જુના જાતીલ, બુલેવાર, સારોંગ, સીમેટ, ચાદરી, સ્કાર્ફ વિ.

બાળકો માટે: નવાબના ફ્રોક, ટોપી, જેકેટ, શૂઝ, ચાઈલ્ડ, શર્ટ, શોર્ટ્સ, રેઈનકોટ, ફાઉન્ટન, પેટીકોટ, નાઈટડ્રેસ, બ્લાઉઝ, ફૂલીવાલા, બાબા સ્વચ્છ વિ.

ટેબલ પરસીઝ દ્વારા, સ્વચ્છતા સત્ક, તકીયા, ઓશી, વિ. રેઈન્ટ માટે ચાંદી જેવા ચળકતા સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઈલેક્ટ્રીક. વિચાર શા માટે! આજે જ મુલાકાત લેવાનું ભૂલશો નહિ!!

વડાપ્રધાન સાહેબને: ભાભરો ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.

(બીજાઓ ભારતમાં એકલ સત્તા)

હેડ ઓફીસ — પાંચમે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૮.

આસ્તર ફેબ્રીક્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — સિટીહોલ પાસે

અફઘાનોની જમાવટ સામે પાકીસ્તાનની ચેતવણી

કરાંચી: પ્રમુખ અયુબખાને એવી ચેતવણી આપી હતી કે જો અફઘાન લોકો પાકીસ્તાની સરહદનો ભંગ કરશે તો પાકીસ્તાન તે સામે સખ્ત પગલાં ભરશે તેમણે બીજાપુર પત્રકારો સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે બજોરની સામે પાંચથી સાત અફઘાન ટુકડીઓની જમાવટ કરાય છે.

પેશાવરના અખબારોમાં પ્રગટ થયેલા અહેવાલોમાં અયુબખાનને એવું કહેતા જણાવાય છે કે મારી સરકારને અફઘાન આક્રમણકારોની, તાજેતરમાંની પ્રવેશની હિલચાલની તેમજ તાજેતરમાં પેશાવર પ્રદેશમાં ત્રાસવાદીઓએ તેમજ તોફાનીઓએ કરેલા ધડાકાઓની પણ સંપૂર્ણ જાણ છે.

પ્રમુખ અયુબખાને આવાં ભાંગફોડિયા તત્વો પર બાજનજર રાખવા પોલીસ અને વહીવટી તંત્રને મદદ કરવાનો લોકોને અનુરોધ કર્યો હતો.

અફઘાનોએ બાજોર નજીક લશ્કરી જમાવટ કેમ કરી છે એવું પૂછતાં પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે ગયા સપ્ટેમ્બરમાં બાજોર ખાતે બહાર લાવવામાં આવેલા લોકો હાથે સખત પરાજય પામ્યા બાદ અફઘાન લોકો અને આદિવાસીઓની વચ્ચે રહેલી આ નાલેશીથી તેમનું નૈતિક બળ જાળવી રાખવાનો આ એક પ્રયાસ છે.

અફઘાનીસ્તાને પુશ્તુનીસ્તાન માટે અલગ રાજ્યની માગણી કરતાં અફઘાનીસ્તાન અને પાકીસ્તાન વચ્ચેના સંબંધો તંગ બનેલા છે આ માગણી સ્વીકારાય તો પાકીસ્તાનની સરહદ કુર્રમ સુધી ખેંચાઈ જાય.

* * *

અન્નપુર્ણા પર વિજય

નવી દિલ્હી: ભારતીય આરોહકોએ ૨૬૦૪૧ ફુટ ઉંચા અન્નપુર્ણા નં. ૩ શિખર પર પહોંચવામાં સફળતા મેળવી છે. અન્નપુર્ણા જુથના શિખરોમાં અત્યાર સુધી અજીત રહેલા આ શિખર પર આરોહક ટુકડીના બે સભ્યો અને એક શેરપાએ પહોંચી જઈ વિજય મેળવ્યો છે. આ આરોહણ ભારતીય નૌકાદળના એક અધિકારી લેફ્ટનન્ટ કમાન્ડર એમ. એસ. કોહલીની આગેવાની હેઠળની ટુકડીએ હાથ ધર્યું હતું. આ વિજેતાઓ આ ટુકડી ગઈ શનિવારે સાંજે શિખર પર પહોંચ્યા હતા.

વિજેતા ટુકડીને વડા પ્રધાન શ્રી નેહરુ અને સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી વી. કે. કૃષ્ણમેનને અભિનંદનનો સંદેશો આપ્યો છે.

પંચાયત મંત્રી તાલીમ વર્ગના ઉદ્‌ઘાટન પ્રસંગે શ્રી મોરારજીભાઇનું માર્ગદર્શન

બારડોલી: પંચાયતથી તો ગામડે ગામડે ઝઘડા વધ્યા છે એ વાત ભ્રામક છે. આપણું માનસ ઝઘડાખોર છે, ભાગલાનું છે, રજવાડાં દૂર થઇ ગયાં છે તે એકના બે થતા આવડયું છે પણ બેના એક થતાં નથી આવડયું. લોકશાહી રાજ છે બધા લોકોનું રાજ છે. ગામેગામ એ રીતે જાગૃત થાય અને ગામની ભાવના એક થાય તો પ્રદેશની, દેશની, ભાવના એક થશે એટલે જ ગ્રામ પંચાયતનું મહત્વ છે. ચૂંટણીને લીધે ઝઘડા થાય છે પણ દરેક ગામની પંચાયત એકમતીથી ચૂંટાય, લોકો સમજીને એક મતે ચૂંટે તો, ખૂબ ખરચ કરીને પંચાયતની ચૂંટણી ન લડાય, સમજીને બધા ઉભા રહે ને બધા ચુંટાઇ જાય એ રીતે કામ કરતા થાય તો ઝઘડા દૂર થાય.

સ્વરાજ આશ્રમ બારડોલીમાં ગ્રામ પંચાયત મંત્રી તાલીમવર્ગના મકાનનું ઉદ્‌ઘાટન કરતાં ભારતના નાણાંપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇએ ઉપર મુજબના શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

શ્રી મોરારજી દેસાઇએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ગ્રામપંચાયતની દિશામાં દેશભરમાં ઠીક ઠીક ઉત્સાહ જાગ્યો છે. આજે ગ્રામ પંચાયત થઇ છે. કોઇ કોઇએ એ માટેના કાયદા થયા છે ને પંચાયતની રચનાનું કામ ચાલી રહ્યું છે. બે ત્રણ વર્ષમાં ગ્રામ પંચાયતો આખા દેશમાં કામ કરતી થઇ જશે.

પુરાણું અંગ

હિંદ માટે ગ્રામ પંચાયત એ કોઇ નવી વસ્તુ નથી. આપણી વ્યવસ્થાનું એ પુરાણું અંગ છે. અંગ્રેજી રાજ્યનું નિર્માણ થયું અને એની જડ મજબુત બનતી ગઇ તે સાથે પંચાયતો ઢીલી પડી અને આખરે તૂટી ગયું. અંગ્રેજોને તો એ જોઇતું હતું.

આપણું રાજ્ય એ લોકશાહી રાજ્ય છે એમાં ઉદ્યોગીકરણ અને વિકેન્દ્રીકરણ બેય બે વાતો ચાલે છે. મોટા ઉદ્યોગોનું વિકેન્દ્રીકરણ ના થઇ શકે. સ્ટીલના નાના નાના કારખાના ઉભા ન કરાય. આજ તો ૨૦, ૨૫ કે ૫૦ લાખ ટન પોલાદ જોઇતું જ જોઇએ. નાના નાના કારખાના તો મોંઘા પડે.

એજ રીતે વીજળીનું પણ વિકેન્દ્રીકરણ ન થઇ શકે. દરેક ગામને વિજળી મળે એવા પ્રબંધ માટે નાની નાની યોજના કરાય. અને એવી નાની યોજનાઓ મોટ વેગે પણ કરવી પડે કારણ કે એથી ઘણાને ફાયદો મળે તેમ છે.

ખેતીનું વિકેન્દ્રીકરણ

ખેતીનું વિકેન્દ્રીકરણ થયું છે. ખેતી જમીન ખેડે એ જરૂરી છે. એ ઘરમાં બેસી રહે એ ન ચાલે અને સહકારી ખેતી દાખલ કરવી પડશે. સહકારી ખેતી એ કેન્દ્રીકરણ ન કહેવાય કારણ કે એમાં બધા સાથે મળીને ખેતી કરે છે.

સહકારી ખેતી માટે શી સાવચેતી લેવી અને એ ખેતી કરે એ જરૂરી છે. એમાં બળજબરી ન હોય અને બીજે રસ્તે એ ન થઇ શકે. લોકો જેમ જેમ પચાવી શકે તેમ પ્રયોગો દ્વારા સમજાવી અને પ્રચાર કરીને એ કરવું જોઇએ.

સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ

એજ રીતે સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ પણ થવા માંડયું. આ લોકશાહી દેશ છે. જેમાં રાજાશાહી કે કોઇ પણ પ્રકારની સરમુખત્યારશાહી નથી. લોકશાહી માણસને વિકાસની પુરતી તક આપે છે. લોકશાહી સિદ્ધ થાય એ હાંસલ કરવા એ માટે સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ થવું જોઇએ. એમાંથી કેટલીક સત્તા કેન્દ્રિત હોય છે. રક્ષણ વિકેન્દ્રીકરણ કરી નહિ શકાય. એ જ રીતે રેલ્વે, પોસ્ટ વગેરેમાં વિકેન્દ્રીકરણ થઇ શકે નહિ.

એજ રીતે મહેસૂલી પોલીસ સત્તા કેન્દ્રીકરણમાં છે. ખાસ પુરતું એનું વિકેન્દ્રીકરણ કરી શકાય. ગામના રક્ષણ, નાના ગુના કે બાબતમાં પંચાયતને કામ સોંપી શકાય તો સત્તાનો એ બરાબર ઉપયોગ કરે.

ઉપરની નેતાગીરી ગ્રામોદ્ધાર પંચાયત નાના નાના ગામોની એક પંચાયત પછી તાલુકા પંચાયત એ બધા પ્રતિનિધિઓ વિચાર કરે, તેઓ ગામનો વિચાર કરે તો જીલ્લાનો વિચાર આવે, તો પ્રદેશના રાજ્યનો અને પછી કેન્દ્રના રાજ્યનો વિચાર આવે અને એ રીતે એકતા ને સંગઠન સધાય.

વિકેન્દ્રીકરણ પાછળનો મુખ્ય હેતુ આ લોકશાહી રાજ્યમાં દરેકને પોતાનો હિસ્સો છે એમ ભાન અને ફાળો કરવાની સૌને તાલીમ મળે એ છે.

ઘણા કહે છે કે એક રાજ્ય કરો તો ફાયદો થઇ જાય. પણ એક રાજ્ય કરવાથી બહુ ઓછા લોકોને એમ સમજાય કે એ એનું રાજ્ય છે. ૫૦૦ કે ૧૦૦૦ પ્રતિનિધિઓ એ રાજ્યમાં રસ લેતા થાય તેથી કંઇ ન વળે. આથી કરોડો લોકોને રસ ન જાગે અને લોકોનો સંપર્ક ન રહે.

પ્રાદેશિક રાજ્યો છે તો દરેક ગામના લોકોને એમાં પોતાનું હિત છે એમ લાગે છે. સ્થાનિક પ્રશ્નો લોકો પંચાયત દ્વારા ઉકેલે છે.

ભ્રામક વાતો

ચૂંટણીઓથી ઝઘડા વધ્યા, પ્રદેશમાં ઝઘડા, જીલ્લામાં ઝઘડા, તાલુકામાં ઝઘડા અને હવે પંચાયતોથી તાલુકાના ઝઘડા ગામે ગામે થશે એવી વાતો થાય છે, પણ એ ભ્રામક છે. ઝઘડાના ઝઘડા મર્યાદિત હોય છે. આના ઝઘડા છે તેથી તો ગ્રામ પંચાયતો હોવી એ વિશેષ જરૂરનું છે કારણ કે ગામમાં એકતા ને સંગઠન રાખવા તો પ્રયાસ થાય અને એ રીતે કામ થાય તો શું ઝઘડા પ્રદેશ અને દેશની દ્રષ્ટિએ એકતા લાવી શકાય. એ માટે આપણે પ્રયત્ન કરવાનો છે. સહકારી કાર્ય થતું નથી, કારણ કે એ ભાવના નથી. એ ભાવના નથી એટલે સહકારી કાર્ય ન કરવું એ કેવી વાત? એજ રીતે ઝઘડાઓ થાય છે માટે પંચાયતો જ ન કરવી, ચૂંટણી ન કરવી એ કેમ બને? ખરી વાત તો એ છે કે પંચાયતની ચુંટણી એકમતીથી થાય એમ કરવું જોઇએ. બધા મળી સમજી ને ઉમેદવારો ઉભા રાખે અને એમને એકમતીથી ચુંટે. એમાં પછી બીજે વરસે બીજા આવે. ફેરફાર થતા રહે ને કામ થાય. કામ કરતા રહીએ તો ઝઘડાખોર વૃત્તિનો નાશ થાય.

આથી પંચાયતોમાં પંચો અને સભ્યો કરતાં મંત્રીનું સ્થાન મહત્વનું છે. કેન્દ્ર અને પ્રદેશમાં સભ્યો વગેરે ચર્ચા કરે, ઠરાવો કરે, પણ મંત્રીમંડળ લોકકલ્યાણ નીતિ નક્કી કરે અને મંત્રીઓ એ અમલબજાવણી નક્કી કરવા એટલે તાલીમ મળવાનું એ જરૂરી છે જેથી ગામના પ્રશ્નો કેવી રીતે ઉકેલ કરવા જોઇએ. એનું વર્તન કેવું હોવું જોઇએ, એ બધાની તાલીમની જરૂર છે." પંચાયતના મંત્રીએ પંચાયતને વફાદાર રહેવું જોઇએ. એણે ગામ માટે કામ કરવું જોઇએ અને તેણે નિસ્વાર્થ કામ કરવું જોઇએ.

આ પ્રસંગે શ્રી ઉત્તમચંદ શાહે તાલીમવર્ગનો ઉદ્દેશ સમજાવ્યો હતો અને શ્રી મોરારજી દેસાઇનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ભારત સરકારના નાણાંપ્રધાન શ્રી મોરારજીભાઇ દેસાઇની હાજરીમાં બારડોલી વિભાગમાં ૨૦ બિછાનાવાળી હોસ્પીટલ બાંધવાની વિચારણા કરવામાં આવી હતી. આ સભામાં એક ઠરાવ દ્વારા ૧૯૨૭-૨૮માં મહાત્મા ગાંધીજીએ જે ઐતિહાસિક આંદોલનની આગ ચાંપી હતી અને પ્રેરણા આપી હતી, તે આંદોલનના ઝંડાવાળી જમીન અને તેની આજુબાજુની જમીન રૂ. ૬૦,૦૦૦માં ખરીદવાનો નિર્ણય લેવાયો હતો. હોસ્પીટલ સાથે સરદાર શ્રી વલ્લભભાઇ પટેલનું નામ જોડવામાં આવશે. આ હોસ્પીટલ અંગે ફાળો ઉઘરાવવા માટે, શ્રી મોરારજી દેસાઇ, કુમારી મણીબેન પટેલ, શ્રી કલ્યાણજી મહેતા સહિત બારડોલી વિભાગના ૨૬ માણસોની એક સમીતી નિમવામાં આવી છે. આ સમીતીના મંત્રીપદે શ્રી ઉત્તમચંદ શાહની નિમણુક કરવામાં આવી છે.

—કેરોદ: સરકાર લોને સવાલ આપે છે. આજથી દશ વર્ષ પહેલાં રીઝર્વ બેંકનું ખેડુતોમાં થતું ધીરાણ રૂ. ૭ કરોડ આપ્યું હતું તે આજે ૬૬ કરોડ જેટલું થયું છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

દરેક જાતનાં નવાંનવાં, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે તૈયાર જાતના ગરમ કપડાં, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને અમ્બ્રેલાઓ માટે—છત્રીઓ, બ્લેન્કેટ્સ, ટોવલ્સ નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે મુલાકાત લેવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૪-૬૦૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૭.

વિવિધ વિષય

એશીયનની નીમણૂંક

કેનીઆ માર્કેટીંગ બોર્ડના અધ્યક્ષ ને અવરમ મેનેજર ઠેકાર રજામાં ઉપર ગયા છે તે તેમની જગ્યાએ હવે શ્રી ભાવકે કાર્યકારી અધ્યક્ષ નિમાયા છે.

આમ કોઈ કાનુની બોર્ડના અધ્યક્ષ પદે આવનાર ભાવકે પ્રથમ એશીયન છે. તેઓ કેનીઆ માર્કેટીંગ બોર્ડનું અધ્યક્ષપદ ૪ વર્ષથી ચલાવે છે. તેઓ આ બોર્ડ રચાયું ત્યારથી તેના સભ્ય છે. તેઓ ઇસ્ટ આફ્રિકન ફેડરેશન ઓફ ઇન્ડિપેન્ડન્ટ મરચન્ટસ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના ઉપ-પ્રમુખ છે.

ભારતના એ કિશોરને મિડલેક્ષ કાઉન્ટી કાઉન્સીલના રક્ષણ હેઠળ મુકાયો

લંડન: અહીંના ભારતીય હાઇ કમીશનના એક ઉચ્ચ અધિકારીને ત્યાં ઘરેલુ પગારથી ઘરનાં કામો જેવાં કે વાસણ માંજવા, ઝાડુ વગેરે કામો કરતા હોવાનું કહેવાતા ૧૪ વર્ષના ભારતીય છોકરાને ગુરુવારે કોર્ટમાં રજુ કરતાં તેને મીડલેક્ષ કાઉન્ટી કાઉન્સીલના રક્ષણ હેઠળ મૂકવાનું ફરમાન કોર્ટે કર્યું હતું. છેલ્લા એક માસ દરમીયાન આ છોકરો કાઉન્સીલ હોમ માં જ હતો.

તેના કેસની આગલી સુનાવણી વખતે ભારત સરકારે આ છોકરાને ભારત પહોંચાડવાનું ભાડું આપવા કબુલ્યું હતું અને સત્તાવાળાઓ છોકરાના માબાપનો સંપર્ક સાધી શકે તે માટે કેસ મુલતવી રખાયો હતો.

ટાંગાનીકાને યુનોમાં દાખલ કરવાની માગણી

યુનોની વાલીપણા સમિતિમાં બ્રિટન અને ન્યુઝીલેન્ડના અન્ય છ રાજ્યો એવો ઠરાવ મુક્યો હતો કે ટાંગાનિકા તા. ૨૮ ડીસેમ્બર ૧૯૬૧ના રોજ સ્વતંત્ર થતું હોઈ બ્રિટને ટાંગાનીકા ઉપરનું પોતાનું વાલીપણું તે દિવસે ઉઠાવી લેવું. આ ઠરાવ વાલીપણા સમિતિએ માન્ય રાખ્યો છે. ઠરાવમાં વળી એમ પણ માગણી કરવામાં આવી હતી કે તેજ દીવસે ટાંગાનીકાને યુનોમાં પણ સભ્ય તરીકે દાખલ કરવું.

બીન-યુરોપીયન મેયર નીમવાનું માન કેનીઆમાં એલ્ડોરેટ ખાટી જાય છે

કેનીઆ હાઇલેન્ડસના ગોરા સેટલરો ના અત્યંત દુર્ગ સમ બનેલા એલ્ડોરેટ મ્યુનિસિપાલિટીને પરિણામે અને બદલાયેલા પવનના પ્રતાપે એક નવોજ ઇતિહાસ રચાયો છે. એલ્ડોરેટની મ્યુનીસીપાલિટીના મેયર તરીકે મી. એ. [illegible] નામના એક એશીયન વેપારીની નીમણૂંક થઈ છે. આમ કેનીઆમાં પહેલીજ બીન યુરોપીયન મેયર મેળવવાનું બહુમાન એલ્ડોરેટ ખાટી ગયું છે.

પાકીસ્તાની ઉતારુ જહાજ પર ફાટી નીકળેલી આગ

મુંબઈ: પાકીસ્તાની ઉતારુ જહાજ 'શમ્સ' પર આગ ફાટી નીકળ્યાનો રેડીઓ સંદેશો મુંબઈમાંના ભારત સરકારના વ્યાપારી જહાજ ખાતાને મળ્યો છે. આગ એડન નજીકમાં ફાટી નીકળી હતી. જહાજ પર ૧૨૦૦ ઉતારુઓ છે. જહાજ એરેબીયન સમુદ્રમાં કોચીનથી ૪૦૦ માઈલની નજીક હતું ત્યારે આગ લાગી હોવાની માહિતી મળે છે. બે કલાકમાંજ આગને કાબુમાં લેવામાં આવી હતી. જહાજ જહાજ ક્યાં જઈ રહ્યું હતું તે જણાવ્યું નહિ.

પાકીસ્તાનમાં બાળકોનાં અપહરણ

પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાં બાળકો ઉપાડી જવાનો ઉદ્યોગ ફેલાયો હોય એવો વખતથી ત્રાસરૂપ બની ગયો છે અને સત્તાવાળા ઓએ આ અંગે બે પ્રાંતના કમિશનરો અને ડેપ્યુટી કમિશનરો પાસેથી વિગતવાર અહેવાલ મગાવ્યા છે, એમ અને મળતા આધારભૂત અહેવાલો અનુસાર માલુમ પડે છે.

અપહરણના કિસ્સાઓ પ્રમાણ વધી જવાથી પશ્ચિમ પાકીસ્તાનના ગવર્નરે તાજેતરમાં જાહેર કર્યું હતું કે બાળકોના અપહરણના તમામ કિસ્સાઓની તપાસ ખાસ લશ્કરી કાયદા નિયમાનુસાર થશે. આ કાયદા મુજબ વધુમાં વધુ ૧૪ વર્ષ સુધીની સખત સજા થઈ શકે છે.

આ અહેવાલ જણાવે છે કે કેટલોક વખત આગાઉ એકમાત્ર મુલતાન વિભાગ માંજ અપહરણના તમામ કિસ્સા બન્યા હતા.

ભારતે ગુમાવેલો અતિ પ્રતિભાશાળી યુવાન ઇજનેર

ઓલ ઇન્ડિયા રેડીઓના પ્રોજેક્ટ અધિકારી શ્રી ટી. રાજમણિક્કમનું હવે રોગને કારણે અવસાન થયું છે તેમની ઉંમર ૪૮ વર્ષની હતી. એઓ મોટા ઇજનેર હતા. ભારતમાં પ્રથમ ટેલીવીઝન સ્ટુડીઓ એમણેજ સ્થાપેલો. અસાધારણ ઇજનેર તરીકે કોઈ પણ પ્રકારના 'પાવર' વિના કામ કરે એવો રેડીઓ એમણે શોધી કાઢ્યો હતો એમને હાલે જ્યાં છે. મોટે ભાગે દેશમાંજ બનેલા સરંજામથી તેમણે ટેપરેકોર્ડર પણ બનાવ્યું હતું.

મહેસાણામાં કોંગ્રેસની સ્પષ્ટ બહુમતી

મહેસાણા જીલ્લા લોકલ બોર્ડની ચૂંટણીમાં ૫૮ બેઠકોમાંથી કોંગ્રેસને અત્યાર સુધીમાં ૩૫ બેઠકો મળી જતાં કોંગ્રેસને ચોખ્ખી બહુમતી મળી ગઈ છે.

કેન્દ્ર સરકારની મિલકતોનો વેરો સુધરાઈઓ લઈ શકશે

ભારતભરની સુધરાઈઓની એક મોટી ફરિયાદ હતી કે તેમની જવાબદારીઓ વધતી જાય છે પરંતુ તે પ્રમાણમાં તેમનાં આવકનાં સાધન વધતાં નથી અને પરિણામે સુધરાઈઓને ઘણીવાર આર્થિક મુશ્કેલી નડે છે.

આ સ્થિતિમાં કંઈક સહાયભૂત થઇ પડે એવું આવકનું એક સાધન સુધરાઈઓને પ્રાપ્ત થઇ ગયા અંગેના આધારભૂત સમાચાર મળ્યા છે. અત્યાર સુધી સુધરાઈઓની હદમાં આવેલી ભારત સરકારની મિલકતો પર વેરો લેવાનો સુધરાઈઓને અધિકાર નહોતો અને પરિણામે ખાસ કરીને મોટાં શહેરોની સુધરાઈઓને મોટી આવક ગુમાવવી પડતી હતી. ભારત સરકાર ના ધ્યાન પર આ હકીકત આવી છે અને ભારત સરકારે પોતાની મિલકતો પર વેરો લેવાનો સુધરાઈઓને હક આપ્યો છે. એટલે હવે સુધરાઈઓ ભારત સરકારની માલિકીની મિલકતો નો વેરો લઇ શકશે.

આ ઉપરાંત એવા પણ સમાચાર મળ્યા છે કે સુધરાઈઓને ભારત સરકારની માલિકીની નિર્વાસીઓની મિલકતોને વેરો લેવાનો અધિકાર અપાયો છે. અત્યાર સુધી આ બે પ્રકારની મિલકતો અંગે સુધરાઈઓને જે અન્યાય થતો હતો તે ભારત સરકારના આ નિર્ણયથી દૂર થયો છે અને સુધરાઈનાં સાધનોમાં વધારો થયો છે.

ભારત સરકારના આ નિર્ણયને લીધે મુંબઈ, પુના, અમદાવાદ, દિલ્હી, મદ્રાસ, કલકત્તા જેવી કોર્પોરેશનોને વધુ લાભ થશે કારણ કે આ નગરોમાં ભારત સરકારની અનેક ગંજાવર મિલકતો છે.

ધી સુરત ગુજરાતી વિદ્યા સંઘ—સ્પ્રીંગ્સ

ઉપરોક્ત સંસ્થાના આશરા હેઠળ, સ્પ્રીંગ્સ તેમજ આસપાસ વસતી હીંદી જનતા પોતાની ફુરસદનો ઉપયોગ કરી ભારતની રાષ્ટ્રભાષા, ધર્મ તેમજ સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન મેળવી શકે એ આશયથી 'જવાહર વિદ્યા મંદિર' નામક સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. રાષ્ટ્રભાષા પ્રચાર સમિતિ, (વર્ધા) દ્વારા સંચાલિત (હીંદી, ગુજરાતી, મરાઠી, તામિલ) ભાષાઓની તેમજ સ્વાધ્યાય મંડળ (પારડી) દ્વારા સંચાલિત (વેદ, ઉપનિષદ, સંસ્કૃત તેમજ ગીતા) વિષયોની પરીક્ષા વરસમાં બે વાર લેવામાં આવે છે. એ અભ્યાસ ઘેર બેઠા પણ કરી શકો છો અથવા ઉપરોક્ત સંસ્થા દ્વારા સંચાલીત વર્ગોમાં દાખલ થવાની ઇચ્છા ધરાવતા હોય તેમને માટે ગુરુવારે અને એક વાર શનિવારે બપોર બાદ ૩ વાગ્યા પછી હીંદી તેમજ ગીતાના વર્ગો ચલાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વર્ગોમાં દાખલ થવા ઇચ્છનાર પુખ્ત કોઈ પણ ઉંમરના હીંદી ગુજરાતી લિપિથી જ્ઞાત ચોપડીનું જ્ઞાન ધરાવતાં હોવાં જોઈએ.

વધુ ઉપરાંત પુસ્તક, અભ્યાસ, પરીક્ષા, આદિ વધુ વિગત જાણવા માટે મળો યા લખો

પો. બો. ૧૧૯, સ્ટેન્ડ નં. ૧૨૭,
સ્પ્રીંગ્સ, ગેઝલ,
ટ્રાન્સવાલ. સ્પ્રીંગ્સ

લી.
શ્રી લક્ષ્મીચંદદાસ પરસોત્તમદાસ ભાણ
વ્યવસ્થાપક

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.

નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
મી. એકસ, હાતિમ તાઈ.

ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, ટીકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.

સી ઓ ડીના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોકસ ૧૫૩૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

રાતા સુકા મરચાં

૨ તા. સુકા મરચા અને હળદી પીસેલી મસાલેદાર લાલ મરચા બજાર ભાવે હવેથી અમારે ત્યાં મળશે, ને ૨૫/- રતલ પોકેટ સાથે જથ્થાબંધ રતલના ૧ શિલિંગ.
તેમજ લાલ કાપેલા આદિકાના જથ્થાના ૨॥ રેન્ડ.
ઓર્ડર આપો શીઘ્ર:
Meermans (Pty.) Ltd
P. O. Box 25, Phone 125
(Brits, Transvaal.)

સામાજીક ખબરો

આપણી સંસ્કૃતિ

લેખિકા: લક્ષ્મીબેન પટેલ, શ્રી ગુજરાતીશાળા, જોહાનિસબર્ગ નોર્થ.

પૂજ્ય પાંચો,

આ અંગે હું આપણી સંસ્કૃતિ માટે બે બોલ કહેવા માગું છું. આપણે આપણી માતૃભૂમિ ભારત થી હજારો માઈલ દૂર વસ્યાં છીએ, તો આપણે આપણા બાળકો પાસે જેમ બને તેમ પરંતુ તે બાબતું જોઈએ. તેમને હીંદી સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન વડીલોએ કરાવવું જોઈએ. પણ કેટલાં એક બાળ એવાં પણ ભારત શું છે? કે કેવો છે? તે ખબર નથી. અને તેનું કારણ એજ કે હાલના કાયદા પ્રમાણે ભારતની આવજાવ ઓછી થઈ છે. વળી હીંદનું જ્ઞાન મેળવી શકેલી એવા બાળો શકતી નથી. માટે આપણા પૂર્વજોએ આ પણી સંસ્કૃતિ પર પુસ્તકો પુસ્તકો લખ્યા છે. તે સર્વ બાળ એને વાંચી અને દરેક આચારના વિચારો આપણા સંસ્કાર ટકાવી રાખવા મહેનત કરે એવી નમ્રભાવના છે. વધુમાં સાઉથ આફ્રિકાના ઘણાં ઘરોમાં એવા ગામો છે, કે ગુજરાતી બોલનાર કોઈ એજ નથી. તેઓ ફક્ત અંગ્રેજી અને આફ્રીકાન્સ ભાષા પરજ આધારીત રહે છે. પરદેશમાં આવ્યાં એટલે તે ભાષા પણ શીખવી જરૂરી છેજ કેમકે આપણું ઘણું કામ તેમની સાથે છે. તેમજ તેમની સાથે તે ભાષામાં કરી આપણાં આત્મીય ભાઈ બેનો અને બાળકો સાથે ગુજરાતીજ વાતો કરશો તો બાળકો જરૂર ધ્યાન પર લેશે. દેશ દેશાવરના કેટલાક વીરો કેટલીએ ભાષાઓ પરિપૂર્ણ રીતે શીખ્યા છે તો આપણે તો ફક્ત આપણી માતૃભાષાજ શીખવવાની છે. બાળો કુમળા છોડ જેવા છે. એને જેમ વાળશો તેમ વળશે. માટે દેશાંતરે તમે જેવા આચાર શીખવશો તેવા તેમો શીખશે. પછી તો એવી બાળકોની બુદ્ધિ પહેલાં તો ભાષાજ તેમને ખેલવાનું કાર્ય છે પાંચ વર્ષ પછી શિક્ષણ તેમાં આગ્ર લે છે. વળી અહીં ગુજરાતીશાળાનું સાધન બધા ભાગોમાં હોતું નથી. તો એવા ભારતથી જે થોડું ઘણું જ્ઞાન પામી હોય એવો પોતાનાં બાળોને ગુજરાતી લખતાં વાંચતાં અને વધુ ભાગે બોલતાં તો શીખવવુંજ જોઈએ. જે આટલુંજ કરશો તો આગળ જતાં તે તમારા બાળોનાં સંતાનોને ફાંફાં નહિ મારવા પડે અને આપણી સંસ્કૃતિ જળવાઈ રહેશે. જેમ બને તેમ આપણાં બાળકો ગુજરાતી ભાષા બોલવા મહેનત કરે તે જોવું ખાસ જરૂરી છે. વાંચતા શીખેલી બેનોએ ગુજરાતી વાચન વધારવું. પુસ્તકો ન હોય તો મેળવવાની મહેનત કરવી અને આપણાં બાળકો માટે અમુલ્ય ભેટ આપણી માતૃભાષા તૈયાર કરવી. વળી આપણા વડીલો જે તેમનું જ્ઞાન પુસ્તક પ્રસાદી રૂપે આપણે માટે તૈયાર કર્યું છે તો તે પ્રસાદીનો લાભ લઈ તેમના સ્મરણરૂપ આત્માને શાંતી આપવી. અને આપણે અત્યારના જીવનનું સારું કે બાળકોને અર્પણ કરીને કરવું. બાળકોમાંથીજ એ અતિ ભાવિ દુનીયાનું પ્રથમ પગથિયું છે. તેમાંથી આપણે ગુરુઓ તો બાળકો આપણને જ દોષ દેશે કે અમારાં વડીલોએ અમને કંઈ શીખવ્યું ન હતું. કામમાં વખત ન મળે તો શનીવારનો અર્ધો દિવસ અને રવિવારનો આખો દિવસ તો વખત મળેજ. તો તે વખતમાં બાળકોને આપણા દેશની ઐતિહાસિક વાતો કરવી કે રામાયણ મહાભારતની ઓળખાણ કરાવવી. તેં દેશના મહાન પુરુષોની વાતો કરી વખતનો સદુપયોગ કરવો. અને દરેક આટલું કરવા મહેનત કરશે એવી આશા સાથે વિરમું છું.

* *

શ્રી રામકૃષ્ણ પરમ્ હંસ ના ઉપદેશો

૧. હૃદયમાં ભક્તિભાવનો ઉદય થાય ત્યારે દોષો દૂર થાય છે. ભક્તિ સૂર્યનાં કિરણ અને ગરમીની પેઠે વ્યાપક શક્તિ હોય છે એ ભીનાશો હૃદયમાં સહેલાઈથી પહોંચી જાય છે.

૨. જેમ ગુમરાહ થયેલું સૂતર કશા કામનું નથી હોતું તેજ રીતે ભક્તિ, શીલ અને ધ્યાન વિના મેળવેલી વિદ્યા પણ ગુમરાહ થયેલી અને નકામી હોય છે. વિનયહીન અને ભક્તિહીન વિદ્યાથી અહંકાર વધે છે. હૃદયની એ એટલી બધી જગ્યા રોકી લે છે કે જ્ઞાનને માટે ત્યાં જગ્યા નથી રહેતી.

૩ ભગવાન રામકૃષ્ણ ગીતાના એક વિચારને આ પ્રમાણે સમજાવવા લાગ્યા: 'હું તારી સામે જ બેઠો છું. હવે હું જો મારા આંખો સામે એક કપડું આડું કરી દઉં તો તું મને જોઈ નહીં શકે, હું દેખાઉં નહીં પણ રહીશ તો પહેલાંની જેમ તારી પાસેજ. પરમેશ્વર આપણી સૌની નજીક સમીપ છે. આમ છતાં અહંકાર રૂપી પડદાની આડે લીધે આપણે તેને જોઈ શકતા નથી. આપણી સામેનો મોટો પર્વત સુદ્ધાં કપડાના એક નાના ટુકડાથી દેખાતો બંધ થઈ જાય છે. અહંકાર તથા ગર્વ ને આપણે જ્યાં સુધી દૂર ન કરીએ ત્યાં સુધી પરમેશ્વરનો સાક્ષાત્કાર નહીં થઈ શકે' અહમ્ ને દૂર કરો તો ઇશ્વરનું દર્શન સાવ સહજ થાય છે.

[શ્રી રામકૃષ્ણ ઉપનિષદમાંથી રજૂઆત કરનાર: આર. ઈ. ભીસ્તી.

* *

શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય વાર્ષિકોત્સવ

શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલય, એડનીસબર્ગનો વાર્ષિકોત્સવ શનિવાર, તા. ૨૦-૫-૧૯૬૧ના રોજ શાળા સમીતીના પ્રમુખ શ્રી લલ્લુભાઈ પ્રજાપતિના અધ્યક્ષપણા હેઠળ જો'બર્ગના સિટિ હોલમા સુંદર રીતે ઉજવાયો હતો.

આ પ્રસંગે શાળાની ટાઉન-રોડ્સ બર્ગ અને ગોલ્ડ સ્ટ્રીટ શાળાના બાળકો તરફથી ધ્રુવનું આખ્યાન, ગોપીચંદ, જડાના સરદાર, મોતીનું ઝાડ, વગેરે નાટિકાઓ તથા અભિનય ગીતો, ગરબા, રાસ, કવાલ, વગેરે સુંદર રીતે રજુ કરવામાં આવ્યા હતા. સીટી હોલ પ્રેક્ષકોની હાજરીથી ભરપુર હતો. આ પ્રસંગે શાળાનો ચોથા વર્ષનો 'પ્રગતિ' અંક પણ પ્રસિદ્ધ કરવામા આવ્યો હતો. તેમાં વાર્ષિક સાલનો કાર્યક્રમ ઉપરાંત શિક્ષકો તથા વિદ્યાર્થીઓનાં વિવિધ લેખો, કાવ્યો તથા શાળાનો સંપૂર્ણ હેવાલ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રગતિના વેચાણ માટે ઘણા નસીબદાર નંબરોને ઈનામ આપવાનું નક્કી કર્યું હતું. તેમાં નંબર ૧૫૧,૧૨૧ અને ૨૦૬ જાહેર થયા હતા. તેમને અનુક્રમે સુંદર ફરવાળો ફ્લાવરો (રમકડું) માટીની રંગીન હાથર ટ્રે અને નાજુકાઈની માટીની રંગીન હાથર ટ્રે આપવામાં આવી છે.

આ પ્રસંગે ગત વાર્ષિક પરીક્ષામાં ધો. ૮ અને તેથી પાસ થનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રમાણપત્રો તથા પહેલા ત્રણ નંબરોને પુસ્તકોના ઇનામની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી. પ્રગતિ અંકમાં અનેક વ્યાપારીઓએ જાહેરાત આપી તથા વાલીઓએ પ્રવેશપત્રો લઈ શાળાને ઉદારહાથે સહાય કરી છે તે બદલ તેમનો આભાર વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો હતો. જાહેર જનતા શાળાને હંમેશાં સર્વ પ્રકારની સહાય કરતી રહેશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

* *

લગ્ન સમાચાર

ડિન્ગાર્ડી નિવાસી શ્રી નાથરભાઈ હીરાભાઈની સુપુત્રી ચી. જસુમતીના શુભ લગ્ન કેપટાઉન નિવાસી શ્રી મોહનભાઈ લાલાભાઈના સુપુત્ર ચી. રામજીભાઈ મોહનભાઈની સાથે ડિન્ગાર્ડીના સીટી હોલમાં તા. ૧૧-૫-૬૧ના રોજે થયા હતા તે શુભ પ્રસંગે શ્રી નાથરભાઈ હીરાભાઈએ લગ્ન ભેટ તરીકે નીચેની સંસ્થાઓને નીચે મુજબની રકમ ભેટ આપી હતી.

ભગવા શાળા ફંડ પા ૨૫-૦-૦ ઓલપાડ તાલુકા કાંઠા વિભાગ માધ્યમિક શાળા ફંડ પા. ૨૫-૦-૦; ઇન્ડિયન ઓપીનીયન પા. ૧-૧-૦.

* *

તા. ૭-૫-૬૧ રવિવારે પ્રિટોરીયાના રહેવાસી શ્રી બાબુભાઈ દયાળજીના પુત્ર ચી. ચિરાગભાઈના શુભ લગ્ન જીટીએન્ડ નિવાસી લાલુભાઈ રામજીની પુત્રી ચી. જશુબેન સાથે થયા હતા આ પ્રસંગે શ્રી બાબુભાઈ તરફથી નીચેની સંસ્થાઓને ભેટ આપવામાં આવી છે.

શ્રી પ્રિટોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ પા. ૨-૨-૦; શ્રી પ્રિટોરીયા સમાજ ગુજરાતી શાળા પા. ૧-૧-૦; શ્રી પ્રિટોરીયા મરીયમન ટેમ્પલ પા. ૧-૦-૦ ફીનાઈલ બાબુ સોસાયટી પા. ૧-૧-૦; ઇન્ડિયન ઓપીનીયન પા. ૧-૧-૦.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(જહાજમાં આવેલો તાજો માલ)
શિયાળા અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ
અગરબત્તી-રેશમ-ઘાઉં-પ્લાસ્ટીક, રેડીમેઈડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ફેશનો અને આધુનિક ચીલો ટીકીઓ, દલોઝો-ટીસ અને ચાદર. મુસાફરીમાં ખાસ અને ફેન્સી ગુડ્સ
ટૂંકાં અને લોકરી માટે અમે ખાસ ખાસ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઈંપોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૦૦૪૪ — ડરબન.
આજેજ પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

“બીઝનેસની સેલ”
ટાઉનના મધ્યમાં બે દુકાન વેચવાની છે
(ફિક્સ્ચર સ્ટોક સહિત સાથે)
“સુંદર વેપારી જગ્યા: લાંબી લીસ સાથે”
Apply: MOOSA BUX,
P. O. Box 42,
PORT SHEPSTONE.

ટૂંકી વાર્તા

જાગૃતિ

શ્રી શિવાભાઈ એચ. પટેલ

'પ્રભાકર, પ્રભાકર, તું શું કરે છે? કામ ઘરમાં છે કે નહિ?' 'આવ્ય, વિભાકર, જાગતો બેઠો છું.' આ પ્રમાણે બોલી પ્રભાકરે બારણું ખોલ્યું. આવો વિભાકર અત્યારે કેમ? તમારું ખાસ કામ છે. કામ હોય એટલે અમે તારે આવવું પડે કેમ?' આમ વાતો કરતા બંને અભ્યાસની ઓરડામાં બેઠા.

પ્રભાકર યુવાનીના ઉમ્બરે ચડતો હતો. આદર્શવાદી યુવાન હતો. ઉચ્ચ કેળવણી પામેલ હતો. યુવાનીનાં અનેક સોનેરી સ્વપ્નોને તે સાકાર સ્વરૂપ આપવા મનમાં મનોરથના કિલ્લા રચતો હતો. સમાજના આચારાચારો તેને પસંદ ન હતા. સમાજની કુટિલતા જોઈને તે કંટાળી ગયો હતો. તેનો સડો દૂર કરવા સંપૂર્ણ જાગૃત રહેતો હતો. યુવાની આદર્શોની સીડી છે.

'પ્રભાકર એક અગત્યના કામે આવ્યો છું. મારા બોલને તો તું ઉથાપીશ નહિ ને?'

'મને યોગ્ય લાગશે તો જરૂર હું તમારું કામ કરીશ.'

'યોગ્ય તો છે જ અને તારા લાભનું છે. ખાલી કામમાં મારે કંઈ લેવા દેવા નથી.'

વિભાકર પ્રભાકરનો ઘણો નજીકનો મિત્ર હતો. તેમના ઘણા આદર્શોમાં સમાનતા હતી. પણ કેટલીક બાબતોમાં વિભાકર પ્રભાકરથી જુદો પડતો. તે પોતાને વ્યવહારૂ (Practical) ગણાવતો હતો. પ્રભાકરના કેટલીક આદર્શોને તે આકાશ કુસુમવત્ ગણતો.

'આમ વિભાકર, તારે શું કામ છે, તે તો બોલને! મારા લાયકનું કામ હશે તો હું ક્યારે ના પાડવાનો હતો?'

'જો સાંભળ, હરિભાઈ ઝવેરી છે ને, તેને એક છોકરી છે.'

'આ દેશમાં ઘણાએ ઝવેરી અને ઘણાએ પૈસાદારોને છોકરીઓ હોય છે તેથી શું?'

'કેમ તારી હવે ઉંમર થઈ છે. અને તેની છોકરીને પરણી જા.'

'આવી પૈસાદારની છોકરીને પરણવા તું શા માટે કહે છે?'

'શું બોલે છે તું આ. પૈસા વિના આ દુનિયામાં કોણ કોઈને પૂછે ખરા! તેની છોકરી ભણેલી છે. દેખાવડી છે. વળી તેઓ તો પૈસાદારની છોકરી છે, એટલે તારું ભાગ્ય ઉઘડી જશે.'

'જા ભાઈ, પૈસા અને દેખાવ ભલે તેની પાસે હોય. પણ સુભાષ વિનાના રૂપને હું શું કરું? તું મારો મિત્ર ખરો, પણ મારે મારા જીવનનો માર્ગ પસંદ કરવાનો છે. મારો સાચો મિત્ર હોય તો મારા વિચારને અનુરૂપ કોઈ પાત્ર હોય ત્યારે તું ભલામણ કરવા આવજે. ફક્ત રૂપ અને પૈસાની લાલચ આપવા મહેરબાની કરીને ન આવજે.'

'પ્રભાકર, લક્ષ્મી ચાંલ્લો કરવા આવે છે ત્યારે તું તો મોં ધોવા જાય છે. આવું દેખાવ તને બીજે ક્યાંયે જ મળશે. તું ભણેલો છે. સ્વભાવે સારો છે. એટલે આ હરિભાઈએ મારી સાથે કહેવરાવ્યું છે.'

'વિભાકર, મારો લાભ શેમાં છે તે હું સારી રીતે સમજું છું. પેલા દશ પેઢીના માલિક મગનભાઈની છોકરીએ નીલેશને પરણાવી પણ નીલેશની શી સ્થિતિ થઈ તે તને ક્યાં ખબર નથી? તેનું કેટલું લાચારી જીવન છે! તેનો સસરો તેને કેવી રીતે રાખે છે! ફક્ત બેઠકમાં સારું દેખાય એટલા માટે વારતહેવારે કૂતરાને રોટલો નાખતા હોય તેમ તેને ટુકડો આપે છે! તેની બૈરીને પણ પૈસાનું કેટલું ગુમાન છે! તેની પર મમતા કેટલી છે? તેનામાં સભ્યતા કેટલી છે! તેના મિત્રોને તે કેવી રીતે તિરસ્કારે છે! આ બધું નીલેશ જાણે છે, સમજે છે. છતાં તે એક શબ્દ પણ વિરોધમાં તેને કહી શકતો નથી. આ બધો પૈસાનો પ્રભાવ કે બીજું?'

'પ્રભાકર, તને યોગ્ય લાગે તે કર, વ્યવહાર બનાવવાથી ઘણો સવાલ છે. એટલે જ હું તને કહેવા આવેલો. તારી વાતમાં તથ્ય છે. પણ દાખલા એવાં જોવું બને છે. સારું માટે હું તને દબાણ કરતો નથી.'

'આજે એ પ્રકાર નથી કે નથી એ સોદો, પણ પવિત્ર બંધનથી એ બે આત્માનું જોડાણ છે. પવિત્ર અને સાત્વિક જીવન ગાળવા માટેનું એ સાધન છે ભાઈ, વિભાકર, મારે તો જીવનરથને સાથે માર્ગે હાંકનાર જીવનસાથી જોઈએ છીએ—એવું પાત્ર જોઈએ છીએ મળશે તો ઠીક, નહીં તો આ જીવન સાધનામાં વિતાવીશ હું એકલો. નથી કે આ દેશમાં કેટલાએ લોકોએ પોતાની દીકરી એ ભારતના કુરિવાજોને પરણાવીની લાલચ આપીને પરણાવી, તેમાંથી કેટલા લગ્ન કરુણ નિષ્ફળ ગયાં તે તું નથી જાણતો? સ્વાર્થ સાર ઘણાએ પોતાનું વ્યક્તિત્વ શું નથી ખોયું? કેટલા સાચા ઘણી છે? લગ્નવિચ્છેદ કરવાના કેટલા બનાવ બન્યા? ઘણા! અને કેટલાક સમાધાન પણ થયા. આને તું શું વ્યાવહારિકતા કહે છે? માનસિક ગુલામી, લાચારીને શું જીવન કહેવાય? નહિ, નહિ વિભાકર, આવામાં હું ન પડું. નહિ થાઉં. તને ખોટું લાગે તો માફ કરજે.'

પ્રભાકરની મક્કમતાને અને આગ જેવા નિર્મળ હૃદયને વિભાકર ઓળખતો હતો. પ્રભાકરને લાલચ પિગળાવી શકે તેમ ન હતી. તેમજ તેના દિલની સુકુમારતા તે સારી રીતે જાણતો હતો. દિલના ઉંડાણમાં આવો મિત્ર મળવાથી તે પોતાને અહોભાગ્ય માનતો હતો. પ્રભાકરની પાસે ઘણાં માગાં આવતાં હતાં. પૈસાની, વસ્તુઓની, દુકાનમાં પેઢીઓમાં ઘેર આપવાની તેમજ અનેક પ્રકારની લાલચોથી તે ડગ્યો ન હતો. આ વિભાકરની લાલચોથી તે ડગ્યો ન હતો. આ વિભાકર જાણતો હતો. તેના વિચારોને તે જાણતો હતો, પણ તે તેને અશક્ય જેવા લાગતા હતા. જીવનને તે સામાન્ય રીતે સમજ્યો હતો જ્યારે પ્રભાકર જીવનને ગંભીર રીતે જોતો હતો.

'મને તેમાં શું ખોટું લાગે! તારી બધી વાતો સાચી છે. પણ બધી રીતે સર્વગુણ અને તું ધારે છે તેવું પાત્ર મળવું મુશ્કેલ છે. છતાં તારા પ્રભાવથી તારા સ્વપ્નનો આકાર ગમે તેવા પાત્રને તું ન આપી શકે?'

'વારસાગત સંસ્કારોને કેવી રીતે ભૂલાય? સૂર્યનો પ્રકાશ માટીના ઢેફા પર પડવાથી કેવું ઓછું પ્રકાશવાનું હતું! આરસી કંઈ ધૂળમાં મળે છે? ક્યાં સળગે છે તે સમય જેમ કામને હતી કે તેમ કોઈને રોગ અસાધ્ય લાગુ હતી તો તે દૂર કરી શકાય. એવું પાત્ર મળશે તો સહર્ષ સ્વીકારીશ.'

વિભાકર પોતાના મિત્રની બુદ્ધિ પર વારી ગયો. તેના મનના મનોરથો ફળશે કે નહિ તેની થોડી શંકા રાખી બોલ્યો, 'પ્રભાકર, આજ ત્યારે હું જાઉં છું, તને યોગ્ય લાગે તે કરવું. આ તો મને હરિભાઈ તરફથી દબાણ આવ્યું એટલે મારે તને કહેવા આવવું પડ્યું.' વિભાકરે ત્યાંથી વિદાય લીધી.

(અપૂર્ણ)

શિક્ષક જોઈએ છે

શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર દ્વારા સંચાલિત ગુજરાતી શાળા માટે ગુજરાતીનું તથા હિંદુ ધર્મનું શિક્ષણ આપી શકે એવા શિક્ષકની જરૂર છે. લાયકાત તથા પગારની અપેક્ષા સહિત નીચેના સરનામે અરજી કરો.

સેક્રેટરી (મંત્રી)
શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર
પો. ઓ. બોક્સ ૨૫૪,
ડરબન.

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, બાલન્સશીટ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો:
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાર્ટલ્સ આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪

શુભ પ્રસંગે માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોકરી
- સેંડો
- રૂસર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સમાચાર સંગ્રહ

—સૌરાષ્ટ્રમાં મહત્વના શહેરોમાં [illegible] પણ ચુંટણી બાદ જેમ જણાયા મુજબ છે. અન્ય શહેરો પણ જ્યાં [illegible] ચુંટણી બાદ [illegible] તેમ કરશે અને નાકાના રસ્તાઓ જુદા જુદા ઉમેદવારોને ટેકો આપશે.

—ગુજરાત સરકારે રાજ્યમાં નાના ઉદ્યોગોને વીજળીની ખેંચને લીધે સહન કરવું ન પડે તે માટે અમદાવાદ, નવસારી, વલ્લભવિદ્યાનગર અને સિદ્ધપુર એમ ચાર સ્થળે બે બે હજાર કીલોવોટ વિદ્યુતશક્તિ વધારવાનું નક્કી કર્યું છે. આ માટે દરેક સ્થળે એક એક હજાર કીલોવોટના બે સેટ મૂકાશે.

—ગુજરાત રાજ્યમાં ચાલુ વર્ષે જ મફત અને ફરજીયાત પ્રાથમિક કેળવણીનો અમલ શરૂ થશે. આ અંગે લોકોમાં જાગૃતિ આણવા આવતા બે એક માસમાં જ રાજ્યમાં શિક્ષણ સપ્તાહની ઉજવણી કરી લોકોમાં કેળવણીનું મહત્વ સમજાવવામાં આવશે.

—[illegible] સરકારના એક પ્રવક્તાએ કહ્યું છે કે લોકો [illegible] નામના સિક્કા વાપરે છે, પરંતુ [illegible] કોઈ રકમ લોકો [illegible] મોકલાઈ નથી.

—ભારત: ભારતના વિદેશ ખાતાના પ્રવક્તાએ પ્રમુખ [illegible] ફુગાવાથી પીડાય છે એ વાતનો ઇન્કાર કર્યો છે.

—વોશિંગ્ટન: અમેરિકી ઉપ-પ્રમુખ શ્રી જોન્સને જણાવ્યું હતું કે વિશ્વ શાંતિના સામાન્ય પ્રશ્ન અંગે પશ્ચિમી રાષ્ટ્રોએ વધુ નિકટ રહી કામ કરવાના માર્ગો શોધવા જોઈએ.

—કેનેવરલ. અમેરિકી નૌકા દળે 'ત્રાઈ' નામનો નવો ઉપગ્રહ સફળતાપૂર્વક છોડયો છે, જે નક્કર [illegible] ૧૧૦૦ માઈલના પ્રવાસે જશે.

—[illegible] કાનુ પાર્ટીના સભ્ય શ્રી. આર્મસ્ટ્રોંગ [illegible] 'પાસપોર્ટ' લઈ લેવામાં આવ્યો છે. [illegible] વાઈસ પ્રેસીડન્ટ શ્રી [illegible] અને [illegible] જનરલ સેક્રેટરી [illegible] 'પાસપોર્ટ' લઈ લેવાયા બાદ હવે [illegible] નો પણ 'પાસપોર્ટ' લઈ લેવાયો છે આ માટે [illegible] કોઈ કારણ જણાવ્યું નથી.

—નવી દિલ્હી: ચીનના સામ્યવાદી પક્ષના મુખપત્રમાં "[illegible]" [illegible] ચીન વિરુદ્ધ રશીયા, યુગોસ્લાવિયા વગેરે દેશોનાં સામ્યવાદ પ્રત્યેની નીતિનો ઉલ્લેખ કરી જણાવ્યું છે કે [illegible] જગતમાં હજી ઘણા સાહસો છે કે જેને અમલ કરતાં થોડો સમય લાગશે ચીનમાં પણ આપણે મહાન મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવાનો છે

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી જુન ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૦મી જુન ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથે

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. [illegible]
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. [illegible]
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. [illegible]
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. [illegible]

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી) લીમીટેડ.
[illegible] પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કસ્મત."

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલિસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે દુનીયાના અને [illegible] પણ ભાગમાં તમારે [illegible]

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર [illegible] હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN

બદામ, લસણ બજાર ભાવ, નારીયેળ નં. ૧ શી. ૧-૦ [illegible] (નંગ ૨૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

[illegible]

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LT
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

[illegible]

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

[illegible]

—બોક્સ, ટેબલ અને ડીવાન હરેક જાત—

[illegible]

L. MISTRY
81 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Pr
(Phoenix Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

SOUTH AFRICAN LIBRARY
13 JUN 1961
SUID-AFRIKAANSE BIBLIOTEEK

Founded by Mahatma Gandhi in 1903 Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 22—Vol. LIX. Friday, 9th June, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price FOUR CENTS

FIGHT AGAINST APARTHEID DEPENDS ON NON-WHITES IN S.A.

MORE SHARPEVILLES MAY BE ENACTED

NEW DELHI (By Mail)—The prospect ahead of the non-whites in South Africa is, indeed, dreadful.' This view is held by the Madras daily "The Hindu" which, dealing with the problem in South Africa, said recently: "Future trends in South Africa will have to be watched carefully. In recent weeks Government spokesmen have begun to appeal to other extremist whites in countries like the Portuguese African possessions, the Central African Federation and Kenya, to close their ranks against African nationalism. More tragedies like Sharpeville and Pondoland may be enacted. Dr. Verwoerd man of grit but unshakeable conviction. He means to maintain white superiority by the use of more and more brutality.

The "Hindu" goes on:—The fight against apartheid depends chiefly upon the non-whites within South Africa and they must now prepare for the inevitable crisis of the next few years.

But these non-whites can now reckon upon the fact that the South African Government are isolated from the rest of the world. More and more African countries are becoming free and they are bound to take a passionate interest in the eradication of *apartheid* which developments both in the United Nations and the Commonwealth have proved to be not a mere internal affair of South Africa. Nor should we lose hope of there being a change in the views held by the Europeans in South Africa. Among the Afrikaners themselves there is a lively liberal element and it is only the less-educated rural Boers who are fanatical supporters of *apartheid*. Even the Dutch Reformed Church now has a minority which openly doubts the morality of *apartheid*. There is a very large non-Boer white minority, too. Most of these people have already been made uncomfortable by the decision to convert South Africa into a Republic. They will not be able to adjust themselves easily to this further shock of a severance of the ties with a Commonwealth to which Canada, New Zealand and Australia belong and of which the United Kingdom is the principal member. The "Coloured" people have in recent months moved to achieve political unity among themselves and driven to despair by *apartheid*, are relenting even against people with some European blood in their veins, they seem to be casting their lot more and more with Africans and Asians. When political changes, giving more power to Africans, occur in the Rhodesian Federation and the Portuguese colonies of Angola and Mozambique, the pressure on South Africa to give up racialism will be increased. The Europeans in South Africa will sooner or later have to face all these facts squarely and recognise the inevitability of the end of *apartheid*. We must not forget that only a part of about a fifth of the total population of South Africa supports Dr. Verwoerd's obstinate stand. It is difficult to believe that people of white stock will for ever lend support to suicidal policies. They must change the men in charge of their Government if they are to survive in the Africa of today, for the use of force cannot save them for ever. If there is such a change of view among the Europeans it should still be possible for South Africa to re-join the Commonwealth.

Plaque In Memory Of Kipling

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

Mr. V. K. Krishna Menon, Union Defence Minister, recently fixed a plaque in memory of Rudyard Kipling, great poet and journalist of his time, in the house in which he stayed at Allahabad for about two years.

Mr. Kipling had stayed at Allahabad from 1888 to 1889 when he was on the staff of the "Pioneer", an English daily now being published from Lucknow. At present a nursery school is housed in the building.

The blue and white enamel plaque was a present from the Kipling Society of Britain to the English Department of the Allahabad University.

Use Of Hindi For Official Purposes

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI

THE Central Government have indicated some more steps to introduce progressively Hindi in addition to English for the official purposes of the Union (as already reported.)

As an experimental measure, the use of Hindi will be permitted for noting on files in such sections of the Secretariat as have the bulk of staff with a working knowledge of Hindi. To start with, such noting can be advantageously introduced on files dealing with Hindi correspondence.

Wherever feasible, Hindi may also be allowed for noting on files in the local offices of the Central Government departments situated in Hindi-speaking areas.

Headings of forms, registers, etc., will be printed in Hindi in addition to English so that the staff will get familiarised with Hindi terms.

Arrangements are to be made from 1962-63 to publish in Hindi as well selected parts of the Gazette of India. The parts, for instance, are I. non-statutory notifications, III. notifications issued by the UPSC and Chief Commissioners of Hindi-speaking Union territories; IV. advertisements and notices by private individuals and bodies, and V. statistics of births and deaths.

"Something Desperately Wrong In S.A."

A statement by the National Chairman, Liberal Party of South Africa, Mr. Peter Brown says—

"The Republic is launched, the celebrations are over and the stay-at-home strike did not gain the support its organisers anticipated.

"In the first days of the Republic South Africa now has a breathing space to get to grips with her problems. Let us hope she will use it not to congratulate herself or commiserate with herself on the failure of the strike, but to face the fact that there is something desperately wrong with a society in which such a campaign can be contemplated and in which the Government's reply to it is massive police action and partial mobilisation.

"For the failure of this campaign is an endorsement of apartheid. The Non-white people will still seek their rightful share in South Africa. If we are not to have further similar campaigns and periodic mobilisation, we must build an opposition of people of all races who will work together and effectively challenge apartheid on a basis of principle. The first step is to work for the new National Convention which is so much in the minds of so many South Africans and there attempt to lay together the foundations of the new society which will one day succeed apartheid.

MORE TOURISTS

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

MR S. N. Chib, Director General of Tourism, Government of India told pressmen in New Delhi that tourist statistics for 1960 reveal a growing trend among U.S. nationals to visit India.

The number of tourists, barring Pakistan nationals, who visited India during 1960, was 123,095—an increase of 12½ per cent over the previous years. Of these, those who came from countries of Europe including Britain numbered 37,107 (30.2 per cent), from the U.S.A. and Canada, 28,675 (23.3 per cent), and from South and South-East Asian countries 32,551 (26.4 per cent).

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 9TH JUNE, 1961

Towards Universal Man*

MAY 7, last, marked the hundredth anniversary of the birth of the poet Rabindranath Tagore. The occasion was celebrated in different parts of the civilised world in diverse ways. There were functions in England and Scotland, Sweden, Japan and China. India, naturally, did many things to honour the name of the greatest of her modern sons, possibly only second in national honour, estimation and respect to Gandhiji. Speaking at a function in the Royal Albert Hall, London, Lord Hailsham said, on May 8, "The world sees the like of Tagore but rarely. A prophet dies before his vision is realised. His faith and genius ensure that his insights are shared with others, who thus promote the causes that he has at heart."

While the rest of the world paid tribute to the memory of Tagore and his genius, the Indian people in South Africa did not even notice the occasion. We are, no doubt, South Africans these days but we still have an association with the land of our origin and its great sons and daughters, an association which is closer and more vital than, say that of Sweden with India. Yet it is ironical that Sweden should join in the international respect that was paid to the genius Tagore while we were silent. We are, no doubt, beset with many problems but these don't prevent us from getting on with our day-to-day business. We are, in spite of the deliberate impositions placed on us making headway in commerce and trade; we are slowly increasing our numbers in the professions; we have an enviable reputation for social work but in recognising and honouring the greatness of our people who have inspired the world we are pre-eminently tardy. We are fast forgetting Gandhiji in spite of the work he did for us in this country and the honoured place he holds in the world. We do not seem to know that such a great one as Tagore, whose "achievements as an artist in the most comprehensive sense of the term are almost without parallel in history," existed.

This is a defect which must be remedied and to help us begin is an admirable collection of thirty of the best of Tagore's essays published under the title "Towards Universal Man" by Asia Publishing House on behalf of the Tagore Commemorative Volume Society, New Delhi. In commending the book to the public we can do no better than quote from its preface written by Professor Humayun Kabir: "Rabindranath has been universally recognised as one of the greatest lyric poets of all times. His standing as a short story writer, novelist, dramatist and musician is also unquestioned... It is however not so well known that Tagore made major contributions in the fields of education, economics, politics and social affairs—

(Continued on next page)

NON-VIOLENCE IN NORWAY

(From "The Power Of Non-Violence by Richard Gregg, published by the Navijivan Publishing House, Ahmedabad-14).

DENMARK'S neighbour, Norway, was invaded by the Nazis in April 1940. For two months the Norwegians offered armed resistance which was wholly suppressed by the far more powerful Nazi troops. A pro-German Norwegian, Vidkun Quisling, was made dictator of the country by the Germans. The Norwegian King and Government fled to London, leaving the people leaderless. The people wanted to resist but did not see how they could do so. Until September of that year there was confusion among the people. In the autumn some underground newspapers were started and distributed secretly.

The pressure and violence of the Nazis generated resistance. Spontaneously and without organization, school children and others began wearing paper clips as a sign of unity. The authorities sensed the meaning and forbade this action. Then people began wearing other emblems—coins, flowers on the King's birthday, red caps, even potatoes. Secret organizations grew up with headquarters at Oslo.

The first organized resistance came from the hundreds of thousands of youth in the athletic clubs. As soon as the Nazis tried to take control of these clubs, all organized activity immediately ceased and remained in abeyance till the Nazis left. Next to resist was the Supreme Court of Justice. As soon as the Germans tried to reshape the laws in accordance with Nazi principles, all the members of the Supreme Court resigned. The teachers and clergy especially embodied, upheld and stimulated the spirit of resistance. No leaders were chosen in advance; the resistance struggle produced its own leaders.

Gradually the resistance took form. Haakon Holmboe, a teacher in a small town north of Oslo, had heard of Gandhi and read a little about him. But very few others knew of Gandhi or the method of the India struggle for freedom. Holmboe became a contact point for resisters in a large rural district in East Norway in the autumn of 1941. During that autumn an underground press was started and maintained all through the five years of the German occupation. By this means the people were informed of what was happening and what they should do to resist. Imprisonment, torture and killing by the Nazis only made the resistance firmer and more complete.

In June 1941, Quisling abolished the former teachers' organization. His Government was trying in various small ways to influence people to adopt Nazi ideology, such as by decreeing that Quisling's portrait should be hung in all schools. These efforts aroused strong opposition among both students and teachers. In February 1942, Quisling tried to start a corporate State on Mussolini's model. He began with the teaching profession. After the abolition of the former teachers' organization, a new teachers' organization was started with the chief of Quisling's secret police as its head. A new youth movement was set up by the Government, also, modelled after the Nazi youth movement of Germany. The Government decreed compulsory membership in it for all young people 10 to 18 years of age.

A secret illegal organization among the the teachers had been developing. Its members decided that teachers would resist all the following four points: (1) any Government demand that teachers should become members of Quisling's party, *Nasjonal Samling*; (2) any attempt to introduce *Nasjonal Samling* propaganda in the schools; (3) any order from outside the school authorities; (4) any collaboration with the *Nasjonal Samling* youth movement.

On February 20, 1942, between 8,000 and 10,000 of the total of 12,000 Norwegian teachers each wrote to Quisling's Education Department a declaration reading, "I declare that I cannot take part in the education of the youth of Norway along those lines which have been outlined for the *Nasjonal Samling* Youth Service, this being against my conscience. According to what the leader of the new teachers' organization has said, membership in this organization will mean an obligation for me to assist in such education, and would also force me to do other acts which are in conflict with the obligations of my profession. I find that I must

(Continued on page 174)

Nagari And Roman To Be Used In Encyclopaedia

NEW DELHI (By Mail)—An agreement on the use of international symbology in the Hindi encyclopaedia, being published by the Kashi Nagari Pracharini Sabha for the Government of India has been reached between the Sabha representatives and officials of the Union Education Ministry, who met in New Delhi recently. According to the agreement, international symbology would be employed, in addition to giving these symbols and signs in the Nagari script, which is interpreted to mean that besides words and signs being written in the Nagari script, they would also be written in the Roman or Greek alphabets within brackets.

The Education Ministry had earlier demanded that only international symbols, numerals and alphabets, be used in technical articles in the encyclopaedia. The Nagari Pracharini Sabha had, at first, by a resolution of its Executive Committee and then through its general body, rejected the Government's advice and demanded that the Government's directive be withdrawn. The Government then invited the Vice-President of the Sabha, Prof Rajaram Shastri, Mr Muralilal Kedia, its finance secretary, and Dr Gorakhprasad, editor of the Hindi encyclopaedia, for a conference on the question with the Education Ministry officials.

A Government of India Press note issued after the conference said a meeting was held in the office of Mr P. R. Naik, Joint Secretary, Ministry of Education, in connection with the matters pertaining to the "Vishwa Kosh" which is being produced by the Kashi Nagari Pracharini Sabha for and on behalf of the Government of India with financial assistance from the latter.

First, the question pertaining to the use of the international form of Indian numerals and the use of symbols, formulae, etc., in scientific and technical articles was taken up. Mr Naik stressed the necessity of adopting the international symbology in the Vishwa Kosh. Representatives of the Sabha, however, explained their difficulty in this matter inasmuch as the Sabha was committed to the policy of using only the Devanagari script and Nagari numerals in all its publications. In view of the impasse that was likely to be created, it was suggested to the representatives of the Sabha that international symbology should be employed in addition to giving them symbols and signs in the Nagari script. This view found ready acceptance from the representatives of the Sabha and it was agreed that all scientific and technical formulae and equations, etc., would be given in Roman characters also (as for that matter, the Greek alphabet where necessary) and the international form of Indian numerals would be used in addition to the Devanagari script and numerals.

It was clarified that where formulae and equations occured as display matter, they should be given both in the Devanagari form and otherwise, as indicated above on either side of a dividing line. In case space does not permit this, they may be printed one below the other. In diagrams where necessary, both the Devanagari and other characters should be used. It would be desirable to avoid two diagrams unless absolutely necessary. The Devanagari numerals may be used in all non-technical matters. However, in articles on scientific and technical topics, the international form of Indian numerals must necessarily be used. There would, however, be no objection to the use of Devanagari numerals in addition.

This would no doubt make for clumsiness in certain cases but, in any case, it accommodates both the points of view.

Course For Indians

A COMMITTEE of seven leading Indian businessmen in Durban has been formed to organise management and business training courses for Indian businessmen and their staffs, in collaboration with the National Development Foundation, South Africa's management movement.

The Director of the Foundation, Mr. I. K. M. Schepers, and the chairman of the Foundation's Natal Regional branch, Mr. N. J. L. Mould, addressed the meeting of Indian businessmen which decided to go ahead with management training courses. Details of the courses are at present being worked out.

The committee comprises Mr. Ebrahim Moosa and Mr H. I. Lockat (manufacturers) Mr. A. M. Moolla and Mr T. N. Bhoola (wholesalers) and Mr. E. H. Ismail, Mr. V. Goral and Mr J. P. Gokool (retailers). Mr Jack Naidoo, acting principal of the M. L. Sultan Technical College was co-opted to the committee.

Violation Of Human Rights

BRUSSELS—In a telegram to Dr. Hendrik Verwoerd, the South African Prime Minister, Omer Becu, General Secretary of the International Confederation of Free Trade Unions, has protested against the sweeping powers which his government has assumed under new emergency legislation, and described the mass arrests and the ban on meetings as violation of human rights.

The text of the cable is:

"On behalf of the international free trade union movement I vigorously protest against General Law Amendment, mass arrests and ban on meetings as violations of human rights. We insist that the South African people have a right to demonstrate their opposition to a system which refuses them their fundamental rights. The suppression by armed force of these demonstrations would constitute a grave Government responsibility. The international free trade union movement will continue its peaceful fight for the establishment of full human, political and trade union rights in the South African Republic."

Towards Universal Man

(Continued from previous page)

contributions that are significant not only for India but the whole world.' And it is to lay before the world Tagore's thoughts on a wide variety of subjects that the volume under reference has been published. The title, Professor Kabir explains, was chosen in order 'to indicate the goal towards which Tagore was moving throughout his life. He was thus a truly universal man whose universality was enriched by incorporating individual values of his age, country and faith."

*Towards Universal Man, published simultaneously in India, the United Kingdom and the United States of America by Asia Publishing House, 417 Strand London W.C. 2, on behalf of the Tagore Commemorative Volume Society, New Delhi, in collaboration with the *Ford Foundation New York*, on the occasion of the Centenary of the birth of the poet on May 7, 1961.

Phone 835-6780 P. O. Box 1540
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	R2.50
The Unmarried Widow	40c
The Spell Of Aphrodite	40c
Some Inner Fury	40c
War And Peace	40c
The Whirlwind	40c
The Voice Of God And Other Stories	40c
Kadambari	40c
Keeping Fit	40c
Nectar In Sieve	40c
He Who Rides A Tiger	40c

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:
INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

REPORT ON FIRST MANNED SPACE FLIGHT (I)

DESIGN OF SPACE-SHIP 'VOSTOK'

On April 12 1961, the Soviet Union effected the first manned space flight in history, bringing closer the great dream of K E Tsiolkovsky, "the father of space-travel" who said: "Man will not remain everlastingly on earth. In the pursuit of light and space he will at first timidly probe beyond the atmosphere and then conquer the whole of the circumsolar space." Published below is a full account of the design of the space-ship, Vostok, which appeared in the Soviet Press. This is the first of two articles on space-flight. Next week we shall publish an account of the "Medical-Biological Problems of a Manned Space Flight."—Editor I O

THE design of spaceship *Vostok* is based on experience obtained in the launchings of the Soviet orbital space vehicles.

The satellite spaceship consists of two main compartments:

The pilot's capsule, with the accommodation for the pilot, the life-sustaining installation and the landing system;

The instrument section with the instruments working during the orbital flight, and the vessel's retro-engine.

After orbiting, the spaceship separates from the last stage of the carrier rocket. In flight its instruments work according to a special programme which ensures taking orbital measurements, transmitting to earth telemetric information and the televised image of the pilot, two-way radio communication with the earth, maintenance of the required temperature in the ship and air-conditioning in the pilot's cabin. The instruments are controlled automatically by means of programming devices in the space vehicle or, if necessary, by the space pilot himself.

The programme of the first manned flight was devised for one revolution round the earth. However, the design and equipment of the space vehicle allows for longer flights.

When the flight programme is completed, a special system orients the vehicle in space for descent. Then, at a specific point in the orbit, the retro-engine is switched on, which reduces the vehicle's velocity to the calculated value. As a result, the vehicle enters into its descent trajectory.

The capsule with the space pilot is disconnected in the atmosphere. The re-entry trajectory is chosen so that the deceleration load on entering the dense layers of the atmosphere will be no greater than the loads permissible for man. When the capsule reaches a specified altitude, the landing system is switched on. The actual landing of the capsule takes place at a low speed. The vehicle travels some 8,000 kilometres (more than 4,900 miles) from the moment the retro-engine is switched on till the moment it touches the ground. The descent stage lasts approximately 30 minutes.

The shell of the pilot's capsule is covered with a heat shield which protects it from burning up during its flight through the dense layers of the atmosphere. The shell of the capsule has three portholes and two rapid-action hatches. The portholes are provided with heat-resistant glass, making it possible for the pilot to conduct observations throughout the entire flight.

The space pilot occupies an ejector seat, in which he remains during the whole of the flight and which enables him to leave the vehicle should the need arise. The seat is so installed that the load during the orbiting and re-entry stages acts on the pilot in the most favourable direction (chest-back).

In the first flight the pilot wore a protective space suit safeguarding his life and ensuring his working ability even if the hermetic sealing of the cabin broke down in flight.

The satellite spaceship also carried the following systems:

Instruments and equipment necessary for the vital functions of the human body (an air-conditioning system, a pressure control system, food and water, a system for removing the body's waste products);

Flight control equipment and a system of manual control of the vehicle (the pilot's panel, an instrument board, a manual control system, etc.);

A landing system;

Radio apparatus for communication with the earth;

An autonomous system recording the work of the instruments, the radio telemetric system and the various centres;

A television system for observing the pilot from the earth;

Instruments for recording the physiological function of the body;

The retro-engine of the vehicle;

An orientation system;

A flight control system;

Radio systems for orbital measurements;

A temperature control system;

Electricity supply sources.

On the outside surface of the vehicle are mounted the control units, orientation elements, shutters of the temperature control system, and the aerials of the radio systems.

The pilot's cabin is much roomier than the pilot's cabin in an aircraft. The instrumentation of the cabin is designed so as to ensure the greatest convenience for the pilot in flight. From his seat the space pilot can perform all the necessary operations connected with observation, communication with the earth, and flight control and, if necessary, can control the vehicle without leaving his seat.

The frame of the pilot's seat carries:

A detachable back with a safety belt to hold the pilot in position when catapulting and parachuting;

Parachute systems;

Catapulting and pyrotechnical devices;

An emergency store of food, water, and equipment and radio means of communication and direction finding for the space pilot to use after landing;

A space suit ventilation system and a parachute oxygen supply unit;

Automatic operation of the seat.

The space pilot can land in the cabin of the vehicle. This method of landing was tested in the fourth and fifth Soviet satellite spaceships with test animals in the cabin. A variant is also provided for in which the pilot is catapulted with the seat from the cabin at an altitude of some seven kilometres (about 4½ miles) and is landed by parachute. This variant was also tested in orbital spaceship launchings.

The air-conditioning system in the space vehicle maintains normal pressure and normal oxygen content, a carbon dioxide content of not more than one per cent, a temperature of 15-22 degrees Centigrade, and a relative humidity of 30-70 per cent. Regeneration of the air—absorption of carbon dioxide and water vapour and injection of the necessary quantity of oxygen—is effected by means of highly active chemical compounds. The regeneration process is automatically controlled. If the amount of oxygen drops and the concentration carbon dioxide increases, a special sensor gives a signal which alters the operation of the regenerator. If an excess of oxygen is produced the mechanism automatically reduces the amount of oxygen injected into the air of the cabin. The humidity of the air is controlled in a similar way.

A system of special filters designed to purify the air in the cabin of contamination by harmful mixtures resulting from the functions of the pilot's body and the work of the instruments.

The required temperature is maintained by a special temperature control system. A special feature of this system is the use of a constant-temperature liquid cooling agent to transfer the heat from the pilot's cabin. The cooling agent flows through the temperature control system to a liquid-gas radiator. The flow of air through the radiator is regulated automatically, depending on the temperature in the ascending vehicle. The required temperature is thus maintained with accuracy.

To keep the temperature of the cooling agent at the required level and to ensure the necessary temperature in the instrument section, an automatic radiation heat exchange with a system of shutters is placed on the outside surface.

For landing in a designated area the vehicle must be carefully orientated in space before the retro-engine is fired. This is carried out by an orientation system. In the present flight one of the axes of the vehicle was orientated in relation to the Sun. A sensor of optical and gyroscopic elements act as the reading elements in this system. Signals from them are fed to an electronic pack where they are transformed into commands governing the control systems. The orientation system ensures with great accuracy the automatic finding of the Sun, adjustment of the vehicle accordingly, and its stabilisation in the required position.

When the vehicle is orientated the retro-engine is fired at a specified moment. The commands for switching on the orientation system, the retro-engine and other systems are issued by an electronic programming device.

The spaceship carried radio-transmitters and radio-telemetric equipment for orbital measurements

(Continued from page 175)

COLOSSAL POPULATION INCREASE GIVES RISE TO PROBLEMS

THE MOUNTING MILLIONS OF INDIA

NEW DELHI (By Mail).—The totals revealed by the 1961 census have confounded all estimates. India's population has increased by 79 million in ten years and has perturbed those who attend to the country's economic and social needs. Discussing the problem of population "The Hindu," of Madras says that there is "little room for complacency in the preliminary data disclosed by the census."

"The Hindu" comments thus under the heading "Our Mounting Millions":

"Apart from the rate of growth of the population, there are other disquieting trends and some of the figures are intriguing and call for closer study. The rate of growth is not uniform in all the States—and that is not to be expected—but the wide departures from the national average of the figures for Assam and West Bengal on the high side and the Madras figure on the low side do call for a more thorough examination than what Mr. Mitra has been able to give them in his preliminary report. The rates of growth in Assam (34.30) and West Bengal (32.94) are not only abnormal in comparison with the percentages for other States, but also in comparison with their own previous rates of growth during 1941-51. Mr. Mitra claims that "the increase in Assam beyond the average for India may be reasonably explained by immigration of labour into plantations, mines, oil areas, railway projects and road projects as well as immigration of both communities from East Pakistan." "The increase in West Bengal," he adds, "may similarly be explained by the acknowledged influx of displaced persons from East Pakistan, Tibet, Nepal and other places, by the exceptional increase of population in centres of railway and communicational expansion, in the expanding industrial centres around Asansol and Calcutta, in the newly established industrial and multipurpose project centres like Asansol, Durgapur, D.V.C. and Mayurakshi basins, all of which have attracted immigrants from outside and the steady and appreciable perennial trickle of immigrants into the Calcutta industrial region." It would be really interesting to know whether industrial expansion in Assam and West Bengal has been on such a large scale as to attract immigrants not in thousands but in lakhs. As Assam, like Madhya Pradesh, Rajasthan and Orissa, is among the less densely populated States of the Indian Union, it may not be undesirable from the larger national point of view if development programmes have the effect of drawing the "surplus" population from other States to the less populous regions. In fact, Mr. Mitra seems to think that the census figures suggest that such a trend is at work. "Increases during the decade in 11 out of 15 major States and more spectacularly in the Union territories, (Delhi and Himachal Pradesh notably) may pardonably conjure up a picture of a basin rapidly filling up, not only in the depressions like Gujarat, Madhya Pradesh, Orissa or Rajasthan, but even in the rim like Assam, West Bengal, Kerala, Maharashtra and the Punjab." More detailed studies may show the character as well as the magnitude of the migratory movement set on foot by planning. Is there any reason to think that Madras, which has recorded a lower rate of increase in population than what was expected on earlier estimates and very much less than "exporting" population on a big scale? Mr. Mitra has confessed that the low rate of population growth in Madras State (11.73) is "a trifle baffling." That the rate should be lower than the figure for 1931-41, when the increase was 11.91 per cent, is even more mystifying. It would be remarkable if the State's family planning campaign, in carrying which it has been at the head of other States, has had any perceptible effect on population growth.

Of the other trends revealed by the census, the decline in the sex ratio (the number of females per 1,000 males), which has been noticed during the present century, has continued in all States except in Kerala and Himachal Pradesh, though the rate of decline varies from State to State. The reasons for the persistent long-term biological trend have not been precisely determined, though various explanations have been attempted. It may seem that from the point of view of a slower growth of the population a lowering of the sex ratio may not be unwelcome but we need, then, an explanation for the higher rate of growth of the population despite a decline in the sex ratio.

The trend towards urbanisation, noticed in earlier censuses, is borne out by the 1961 figures, though here again the changes are not by any means uniform all over the country, reflecting the uneven development that is taking place. The sharp rise in the populations of cities with more than 100,000 population, noticeable in nearly all the States, is a phenomenon which needs to be watched and controlled properly if we are not to have on our hands in later years formidable social problems created by the unchecked growth of urban populations in congested and squalid cities. We are, compared to the West, at the beginning as it were of the urbanisation process and ought to take all the precautionary measures which experience elsewhere has shown to be necessary and desirable to prevent the growth of slums and haphazard development of industrial areas. It is significant that despite the progress of urbanisation, the relative proportions of the population in towns and villages have hardly changed since 1951. Although the total urban population has increased by 24.85 per cent since 1951, it forms barely 17.84 per cent of the total population, as against 17.3 per cent in 1951. That the rural population continues to be as high as 82.16 per cent (as against 82.7 per cent in 1951) means that despite all the industrialisation and urbanisation that have taken place since the war years and more markedly since 1950 the pressure on land continues to be as high as ever. Here, again, is another disturbing thought for our planners. Unless we can significantly reduce the proportion of people dependent on the land and shift a substantial part of the rural population to non-agricultural occupations, our basic problems of subsistence agriculture and low levels of income and living will continue."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts,
Johannesburg. 'Phone 33-1854

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

BRITISH INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY

S.S. Kampala Sails 18th June 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food .. R 235.50
Second " " " " . R 157.00
Third Class with food R 79.50
Third Class without food .. — .. R 69.00

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Non-Violence In Norway

(Continued from page 170)

declare that I cannot regard myself as a member of the new teachers' organization."

Every teacher wrote this statement himself, signed it with his own name, and mailed it himself to the Education Department of Quisling's Government.

On February 24, the Bishops of the State Church, who had already protested about the *Nasjonal Samling* Youth Service, resigned their official posts but retained their religious duties. On the same day, 150 University professors also protested against the *Nasjonal Samling* youth front.

On February 25, the Quisling Government announced that the teachers' protests would be regarded as official resignations and that if they persisted they would be discharged. On the same day the Education Department closed all schools for a month, on the pretext of a shortage of fuel. From all over the country offers of fuel came to keep the schools open. The official newspapers told nothing about the teachers' resistance, but the "fuel holiday" spread the news.

On March 7, the official newspapers announced that 300 teachers would be called to do "some kind of social work in the north of Norway." In a bulletin of the Education Department issued only to teachers, March 15 was set as the final date for compliance; teachers who resisted Government orders after that date were threatened with loss of jobs, pay and pensions. The Quisling Education Department received tens of thousands of letters of protest from nearly ten percent of Norway's parents.

When March 15 came, the teachers remained defiant. None of them crumbled. Beginning about March 20, about one thousand men teachers were arrested, among them Haakon Holmboe, but no women teachers. The arrests did not terrify the people. Arrests seemed to be haphazard. Neither all the leaders nor all the weaklings were arrested. After the arrests, the clergy made a statement in the churches at Easter, and nearly all of them resigned their jobs. Many of the clergy were transferred to other places than their homes, their leaders were sent to prisons and concentration camps.

From southern and western Norway about 650 of the arrested teachers were transferred from jails to a concentration camp at Grini. From some undisclosed source—not the Government—their families received the equivalent of their salaries all through their detention. In the camp the Government issued an ultimatum to the imprisoned teachers, but only three gave in.

On March 31, the 650 teachers were taken in cattle cars to another concentration camp about two hundred kilometers from Oslo. At the railway stations, children gathered and sang to them as the train passed through. A few more were added, making their total number 687. After a few days at the new camp they were put on rations of four small slices of bread (150 grams) a day and water. The bread was given out at night. Each morning they were compelled to crawl and run in deep snow for an hour and a half. Then came an hour and a half of heavy work, mostly shovelling snow, followed by another hour and a half of crawling and running in the snow. Then they were given a meal of hot water. After the second day of this, a majority of the older teachers, from 55 to 59 years of age, were questioned by camp officials, but not a single one of them backed down.

In most places elsewhere in Norway the Government reopened the schools on April 8 except in Oslo and Aker, and even there the schools reopened a few days later. But in reporting for work, all the teachers publicly repudiated membership in Quisling's new teachers' organization and told their classes on the first day. The teachers spoke to the children of conscience, of the spirit of truth and of their responsibility to the children. Among the teachers there was a strong feeling of solidarity.

Among the imprisoned teachers two cases of pneumonia developed. When one of the teachers physically collapsed and a German officer asked him why he did not give in, the teacher answered, "Because I am Norwegian." After several days more of this treatment the camp authorities marched the prisoners through a room, asking each one if he would sign a retraction of his protest. As they filed through the room each prisoner said "No," often in advance of the officers' question. Out of 687 prisoner teachers only 32, after this gruelling treatment, retracted. So the terrorism and torture gymnastics were resumed, and the starvation rations continued. All the time, threatening rumours were circulated among the teachers, both inside and outside of the camp. Yet the wives of the teachers said they did not want their husbands to yield, and sent that word to them.

After about a week of this treatment, 499 of them were taken in cattle cars to Trondheim and thence in a steamer built to carry only 100 passengers, north for thirteen days to Kirkenes, a small town near the Finnish (now Russian) border, far beyond the Arctic Circle. There, custody of them was transferred from the German *Gestapo* to the *Wehrmacht*. In a few days more the remaining 153 teachers, after again refusing to give in, were also sent to Kirkenes.

When the schools at Oslo reopened on May 7, the teachers there also dissociated themselves from the new Government-sponsored teachers' organization.

At Kirkenes there were no beds, bedding, mattress or stove for the teachers. Surreptitiously they got hay from nearby haystacks. The prisoners were put to work unloading from ships heavy crates of [illegible] pipes and oil drums. Though they had not been trained for such work, they worked seven days a week. One was killed, two lost an eye each, and one broke a leg and both arms.

The deportation of the teachers to Kirkenes stiffened the morale and resistance of the other people of Norway enormously. Quisling knew that if he became harsher with the teachers, the resistance of the rest of the country would become far stronger and more difficult to deal with. Talking to a group of teachers in a small town on March 22, Quisling threatened, stormed and raged at them. He ended by saying, 'You teachers have destroyed everything for me!' He had them all arrested. Next day a few teachers of that school who had been absent when he spo went to the hall and asked be imprisoned with the othe Quisling had intended the ne organization of teachers to the pilot project of his corpora State, but the teachers bro it.

In late August, 50 teach who were ill were sent hom On September 26, a secon group of about 300 were sent back home. On November the remaining 400 or so wer sent home from the camp, aft eight months of hard forc labour. They were allowed t remain teaching without renoun ing their principles.

All this non-violent resistanc was unprepared for. There wa no training. It grew up out o the strong urge to resist somehow There was no theory or philosophy to it. Most of the people would have used violence if they had had the means. Toward the end there was a secret military organization called Milorg, promoted and supplied by the British. But most of the resistance, which lasted five years, was non-violent.

BUSINESS FOR SALE

Two Shops in centre of Town (opp. Port Shepstone Mosque). Excellent Business Centre. Long Lease. Apply: MOOSA BUX, P.O. Box 42, Port Shepstone.

DRY RED CHILLIES

Dry Red Chillies and ground Chillie powder at market price always available.

Garlic 25lb packet at 6c lb.
Also Africans' long handle brooms R. 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER

Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29388

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

1 Gallon.	95c each	F.O.R. DURBAN	
1 "	R1.25	"	"
2 "	R2.30	"	"
3 "	R3.50	"	"
4 "	R4.50	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Report On First Manned Space Flight

(*Continued from page 172*)

and controlling the work of the instrumentation. Trajectory measurements and the reception of telemetric information during the flight are carried out by ground stations in the Soviet Union. The data are automatically relayed along communication lines to computing centres where they are processed by electronic computers. As a result, orbital information is constantly available throughout the flight and it is possible to forecast the further movement of the ship.

The vehicle also carries a "Signal" radio system working on a frequency of 19.995 megacycles per second.

A television system transmits to the earth images of the pilot and makes it possible to carry out visual observations of his condition. One television camera transmits a full-face view and the other a side-view of the pilot.

Two-way communication with the earth is ensured by a radio-telephone system working on short waves (9.019 and 20.006 megacycles per second) and ultra-short waves (143.625 megacycles per second).

The FM channel is used for contact with ground stations from a distance of 1,500-2,000 kilometres (about 930 to 1,240 miles). Communication in the short-wave channel with ground stations located in the Soviet Union can, as the experiment has shown, be carried out from the greater part of the orbit.

The radio-telephone system includes a tape recorder for recording the pilot's speech in flight and subsequent reproduction and transmission when the vehicle passes over the ground receiving centres. The space pilot is also provided with a key for telegraph communication.

The instruments panel and pilot's dashboard in the cabin are designed for controlling the work of the main systems and ensuring, if necessary, manually controlled descent of the vehicle. The instrument panel carries a number of dials, light signals, an electric clock, and a globe which revolves synchronically with the vehicle's motion in orbit. The globe enables the pilot to determine his position in flight. The pilot's dashboard carries levers and switches for operating the radio-telephone system and regulating the temperature in the cabin, and also for switching on the manual control and micro-engines.

In designing the spaceship special attention was paid to ensuring safety of flight. The launching of the first Soviet spaceships had confirmed the highly reliable work of their apparatus and equipment. Nevertheless, in the spaceship *Vostok* a number of additional measures were taken to preclude the possibility of any accidents and to guarantee the safety of a manned flight. This trend was in full accordance with the basic task—the development of craft enabling man to penetrate outer space with confidence.

In order to orientate the ship when descending manually the cosmonaut uses an optical orientation device to determine the position of the ship in relation to the earth. This optical device is installed in one of the portholes of the cabin. It consists of two annular mirror-reflectors, a light filter and a latticed glass. The rays travelling from the line of the horizon strike the first reflector and, passing through the glass of the porthole, reach the second reflector, which directs them through the latticed glass to the eyes of the cosmonaut. If the ship's bearings in relation to the vertical axis are correct, the cosmonaut sees the horizon in the form of a circle in the field of vision. Through the central part of the porthole the cosmonaut sees the part of the earth's surface directly below him. The position of the ship's longitudinal axis in relation to the direction of flight is determined by watching the "run" of the earth's surface in the pilot's field of vision.

With the help of the control units the cosmonaut can turn the ship in a direction ensuring that the line of the horizon is visible in the orientation system in the form of a concentric circle, and that the direction of the earth's "run" coincides with the course plotted on the latticed glass (chart). This will be proof of the correct orientation of the ship. The pilot's vision can be covered by the light filter or shutter if necessary.

A globe installed on the instrument panel makes it possible, in addition to ascertaining the ship's bearings during the flight, to predetermine the landing place if the braking device is switched on at any moment during the flight. Finally, the design of the ship allows for landing even if the braking device should fail—with the help of the natural frictional action of the atmosphere.

The supplies of food, water and regeneration substances and the capacity of the electric energy sources are calculated for a flight of up to 10 days.

The design of the ship includes devices preventing the temperature of the cabin from rising above a definite level under the prolonged heating of its surface which occurs during the gradual braking of the ship in the atmosphere.

Goodwill Visit To East Africa

NEW DELHI—Indian Naval ships will be on a goodwill visit to certain East African ports in July this year as part of their summer exercises programme.

The visit, which will be informal, will commence on July 6 when the Flagship INS Mysore will touch Mtwara (Mikindani) for a three-day visit. Other ports to be visited are Tanga, Dar es Salaam, Zanzibar and Mombasa. Two other ships, INS Beas and Kistna, will be calling at these ports at different dates, concluding the visit on July 23 when all the three ships leave Mombasa for Aden. Incidentally, Indian Naval ships have visited East African ports on three occasions in the past, in 1949, 1951 and 1957.

The schedule of the visit according to the plan available at present is as under:

Mtwara—Arrival July 6, Departure July 9 (INS Mysore).

Tanga—Arrival July 7, Departure July 11 (INS Kistna and Beas).

Dar es Salaam—Arrival July 10, Departure July 14 (INS Mysore)

Zanzibar—Arrival July 12, Departure July 16 (INS Kistna and Beas)

Mombasa—Arrival July 17 Departure July 23 (INS Mysore, Kistna and Beas)

Rear Admiral B S Soman, Flag Officer Commanding the Indian Fleet, of the Indian Navy will be on board the INS Mysore which is commanded by Capt D. St. J. Cameron. INS Mysore will be wearing the flag of Rear Admiral Soman. INS Kistna and Beas are commanded respectively by Capt E C. Kuruvila and Capt B R Kapoor.

The visit of these ships to the various ports has been welcomed by the Governments of the respective territories who are planning for reception and other arrangements during the period of halt of the Frigates at each port.

It has been planned that at each port the officers and men on board the visiting ship/ships will be received in a suitable manner and local receptions will be arranged for them which will be reciprocated by the Captains of the ships. The people at each port will be able to go round the ships. Visits to these ships by groups of schoolchildren have also been programmed.

Excursions, sightseeing and sports are being arranged for the officers, cadets and others on board the visiting ships so that they get the fullest opportunity to mix with the local population and get to know them and their country, thus fulfilling the purpose of a goodwill visit.

WANTED

Indian or Coloured House and Laundry Maid for Westville. Home (2 Adults). No Cooking.

Reply stating experience (with copies of references) to "INDIAN OPINION", Private Bag, Durban.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbatties, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles, Latest Jewellery & Hair Ornaments
Sequins, Ornaments & Trimmings
Muradabadwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

fifty years ago... *June 1911*

NATAL'S SERFS

(From The Indian Opinion, June 10, 1911)

SOME people are born righteous, others have righteousness thrust upon them. The "Rand Daily Mail" of the 3rd instant rebukes Natal for its pertinacity in the matter of replenishing the Colony's (we beg pardon State's) stock of indentured labour. We say "stock" because the term best describes, during their indenture, the negative status of the wretched helots who are subjects of importation for the cheap advantage of Natal's industries and of exportation—not to say deportation—back to India after they have been drained of the best of their vigour or when they seek to settle in South Africa as free subjects of a free Empire. We do not presume to join in the Mail's rebuke, although we have never hesitated to point out that the indentured labour system is inherently bad, as well for the country that adopts it as for the country and people they are party to it, by furnishing the supply. We may, however, be permitted to share the Mail's satisfaction that the pathetic efforts of the recruiters to dump a sufficiency of the labour and thus to counteract as far as possible the restriction that comes into force next month have met with almost complete failure. We congratulate the Madras League upon its defeat of the efforts of the planters' agents, the British Indians of India and of South Africa, and Natal herself. And in this last we are no less sincere than in regard to others. The Indians of South Africa, little as they are accredited with the sentiment, have South Africa's interest at heart. Why should they not have? Thousands of them have made it their permanent home, have sunk in it their fruits of years of toil, have established families and raised children to whom India is but a name. True, the Indian is regarded with distaste by his white fellow-colonist and it is the fashion to speak of him, to treat him and legislate against him as though he were some noxious beast. But the patience and pertinacity that his heritage from the East will enable him to survive all that. He is here to stay, in spite of the ostracism to which he is subjected, to live down the prejudice with which he is assailed, to prove his worth, and to stem the forces of opposition, and jealousy until everyone of the racial disabilities under which he labours at present are removed. He has interest of South Africa at heart, and if South Africa would but cure itself of the colour and race obliquity of vision with which it is afflicted, South Africa would recognise that these very Oriental characteristics it resents so forcibly in its Indian population are valuable qualities to build into the nation that has but yesterday been born. Perseverance amid adversity, industry, thrift, sobriety, respect for law and order, are qualities which among sober, clear-sighted people are recognised to be admirable, not blameworthy. These and cognate virtues the Indian possesses so largely as to entirely outbalance such defects as he possesses in common with other mortals, defects which time, education, and encouragement to do better will eradicate in him as in them. For nothing could surely be more illogical than the condemnation that has been hurled at the Indian because he has failed to answer the European standard of perfection, when all the time, every opportunity, every encouragement to do so have been persistently withheld from him.

The Indians of South Africa who rejoice at the stoppage of indentured labour are clearer-sighted than the Natalian who would perpetuate the wretched system. The latter are concerned only to have cheap labour, no matter at what cost to the future of the country. From their point of view the Indian is desirable only when he wears the badge of indentured serfdom. No sooner does he assert his manhood, seek to uplift himself socially and economically, to bring into play for his own and his adopted country's benefit the characteristics that make him so valuable an asset during his term of service than he becomes a "parasite", an "incubus", a "pest", a danger to be got rid of. His virtues are virtues only as long as he allows himself to be exploited, his qualifications to be turned to his master's profit. That done, he becomes a pest. The Indians of South Africa recognise that helotage in any form cannot but sap the vitality and morals of any land in which it takes root, that if a man cannot be admitted to a country as a potential citizen he should not be admitted at all. They have admitted the right of South Africa to restrict the immigration of Asiatics, to restrict the intake of their own people, provided the restriction be effected decently and inoffensively. They admit this not because the Indian is inferior, but because he differs in many respects from the South African of European origin, and because of the complexity of existing South African problems, which he has no desire unduly to complicate. But these Indians who are here are quietly determined not to be harassed or pin-pricked out of the land in which they have implanted all they have in the world, nor yet to be content with anything less eventually, than equality of opportunity. They recognise that they have a long up-hill fight in front of them, that the wearing down of such dense prejudice as overclouds them, the checkmating of the tricks and dodges directed against them by powerful political enemies are herculean tasks. But they have a powerful weapon in their capacity for endurance and a people who can cheerfully suffer again and again rather acquiesce in a indignity are hard to beat no matter how strong the combatant.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—58/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—45/6.

A 1 AGENCIES, First Floor, No. 109/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P O Box 9770 Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stunt story (true) 2 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PESUM PADAM & KALAIYA you will be proud to buy ... 3 0
FILM FARE A magic to-stars from heaven to earth ... 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see .. 2 0
THE MARCH OF INDIA Is your future ... 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress ... 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 0 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs ... 4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess ... 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHARTAAL in pairs special for Kirtans, Bajans etc pr. 29 0
DHOLAKS for quawali, weddings, Holi Bajan £8 10 0
TABLA & DOGGIE for all occasions £8 11 0
HARMONIUM best make Rama Flute ... £18 18 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna Divine Service. Flute of all designs ... 2/6, 4/6, 6/6
Sruti Playing ... 15/-, 25/-, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P.O. BOX 2524.
85 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag Durban, Natal

No. 22—Vol. LIX.
Friday,
9th June, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

SOUTH AFRICAN LIBRARY
13 JUN 1961

નવો વિચાર મનુષ્યમાં પરિણમ- … વિચાર નહિ પણ તરંગ છે. એવા તરંગોના રાખ્યું સારું નથી. સાચો વિચાર ઉંચેરા માનવના પુરુષાર્થને પ્રેરે છે અને આચરણમાં મૂર્ત બની ખીલે છે.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૨ | તા. ૯ જુન, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ, ૪

ફોર્ટ હેર યુનિવર્સીટી બંધ

ગયા અઠવાડીયા દરમ્યાન જે ત્રણ દિવસની હડતાળ પડી હતી, તેમાં ફોર્ટ હેરના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો, તેથી સત્તાધીશોએ એ કોલેજ બંધ કરી દીધી છે. આ પગલાંનો વિરોધ કરે બીજી યુનીવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓ પણ હડતાળ ઉપર ગયા છે. સોમવારે જોહાનીસબર્ગના વીટ્સ. યુનીવર્સીટીના લગભગ ૧૫૦૦ વિદ્યાર્થીઓમાંથી ૧૨૦૦ હડતાળ ઉપર વિરોધ કરી ઉતર્યાં. કોઈ પણ વિદ્યાર્થી કોલેજની કાર્યવાહીમાં ભાગ લેવા ગયા નહિ.

શનિવારે લગભગ ૪૦ વિદ્યાર્થીઓ પ્લેકાર્ડ લઈ ભાગ લેવા લાગ્યા. પોલીસ ત્યાં ચેતવણી આપી પહોંચી હતી. કોઈની હજુ સુધી ધરપકડ થઈ નથી.

ફોર્ટ હેરના બનાવથી બીજી યુનીવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓ ચોંકી ઉઠ્યાં છે. સરકારની નજર ઘણા વખતથી ફોર્ટ હેર ઉપર હતી. એ ક્યારે ખુલશે કે નહિ તેની માહિતી હજુ સુધી મળી નથી.

કલર્ડ નેતાઓની ધરપકડ

કેપટાઉનના કલર્ડ નેતા શ્રી. રેગ સપ્ટેમ્બર, બાર્ની દેસાઈ અને એલેક્ષ—લા—ગુમાની રેબેલિયસ ધારા—ના આધારીએ ધરપકડ કરી છે. શ્રી. રેગ સપ્ટેમ્બર કલર્ડ પીપલ્સ કોંગ્રેસના એક નેતા છે. શ્રી. રેગ સપ્ટેમ્બર, બાર્ની દેસાઈ અને એલેક્ષ—લા—ગુમા ઉપર ગેરકાયદે પ્રવૃત્તિ ચલાવતા હોવાનો આરોપ છે.

આ આરોપ જો પુરવાર થાય તો એ માટે દશ વરસની સજા છે. હાલમાં એ લોકો જામીન ઉપર છુટ્યા છે. કલર્ડ નેતા, શ્રી. ડાઈમીસર જ્યોર્જ પીકની શોધ હજુ થઈ રહી હોવાનું જણાય છે.

હડતાળ

સફળ કે નિષ્ફળ?

ગયે અઠવાડીયે જે ત્રણ દિવસની હડતાળ પડી તે સફળ નીવડી કે નિષ્ફળ ગઈ, એ એક મોટો પ્રશ્ન થઈ ગયો છે. દેશનું તે વખતનું તંગ વાતાવરણ જોતાં એ પ્રશ્નનો જવાબ આપવો અઘરો થઈ પડે છે. કયા સંજોગોમાં આ હડતાળના ત્રણ દિવસો ગયા તે પણ અવલોકન કરવાથી જણાશે કે હડતાળ સફળ નીવડી છે. જેઓએ જેટલા પ્રમાણમાં તે સફળ નીવડી નથી, પરંતુ જે સંજોગોનો સામનો થયો, તે જોતા એ હડતાળ સંતોષકારક છે.

જ્યારે કોઈ પણ દેશની આર્થિક સ્થિતિ કફોડી હોય, ત્યારે તે ચિંતામાં પડી જાય છે. આ દેશનું પણ એવુંજ બન્યું. પોતાની કથળતી આર્થિક સ્થિતિ સુધારવા માટે કેંદ્રી સરકારને લશ્કર અને પોલીસનો આશરો લેવો પડ્યો. એટલાથી બસ નહિ થતાં સરકારે સૂડાપુરના 'રીઝર્વ' થયેલા સૈનિકોને બોલાવ્યા. લશ્કરી મુખ્ય અમલદારે હવાઈદળ અને નૌકાદળને દેશની આ કથળતી પરિસ્થિતિમાંથી બચાવવા બોલાવ્યા. આવા સાધનો લેવા છતાં હડતાળ ઉપર લગભગ દેશના ૬૦ ટકા માણસો ગયા.

આ હડતાળને તોડી પાડવા માટે જે મોટો પ્રચાર થયો એ જાણીતો છે. ભાતભાતની પત્રિકાઓ બહાર આવી, સરકારી માણસો આ પત્રિકા વહેંચવા લાગ્યા—વિમાનમાંથી પત્રિકાઓ ફેંકવા આવી—સરકારી માણસોએ આફ્રિકનોને બરાબર કામે જવા મોકલ્યા—આવા હતા સંજોગો. આવા સંજોગોમાં જે સફળતા મળી તે સંતોષકારક છે. તે આ મેસેન્ઝી કોંગ્રેસોના કામમાં ઘણું કામ કરવાનું રહ્યું જ.

આ હડતાળના ત્રણ દિવસો દરમ્યાન અંગ્રેજી છાપું પણ મોટો પ્રચાર કરવા લાગ્યું. રેડિયો પણ મોટો પ્રચાર કરવા લાગ્યો. ઉદ્યોગોના વડાઓ પણ ધમકીઓ આપવા લાગ્યા. મીનીસ્ટરે વાહનવહેવારના કામદારોને ધમકી આપી, કે નોકરીએ નહિ આવે તો નોકરી ગુમાવી બેસશે. આ ઉપરથી એક એવું લાગે છે કે અંગ્રેજી છાપું જે હમેશાં બીન-ગોરાઓની વાતને ચોક્કો ટેકો આપે છે તેનો પણ ભરોસો આવા સંજોગોમાં ન થાય.

બીજી રીતે પણ આ હડતાળ સફળ નીવડી છે. હડતાળ પોકાર પહેલા 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણી થઈ હતી. આ માંગણીથી દેશના ઘણા માણસો જાગૃત થયા. જમાનાને દેશમાં ખરેખર શાંતિ રાખવા માટેનો ઉપાય 'નેશનલ કન્વેન્શન' છે એમ બધાને લાગ્યું. નાતાલમાં ડૉ. એલેક્ષ મુકર્જીના નેતાગીરી નીચે નાતાલ કન્વેન્શન ભરાઈ. આ નાતાલ કન્વેન્શને પણ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણીને ટેકો આપ્યો. ત્યાર પછી જુદી જુદી યુનિવર્સીટીઓ પણ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણી કરવા લાગ્યા. જુદી જુદી યુનીવર્સીટીઓના વિદ્યાર્થીઓ આ સરકારની નીતિ સામે વિરોધ દાખવવા લાગ્યા. લીબરલ પાર્ટીએ પણ આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણીને ટેકો આપ્યો. કલર્ડ કોમે પણ આ માંગણીને ટેકો આપ્યો. આમ હિંદીઓ, આફ્રિકનો, કલર્ડો અને ગોરાઓમાં એક જાતની જાગૃતિ આવી. બધા 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણી કરવા લાગ્યા. આજ દેશમાં શાંતિ લાવવા માટેનો એક ઉપાય છે એમ સૌને લાગ્યું, અને એ એક મહાસત્ય છે!

આ 'નેશનલ કન્વેન્શન'ની માંગણીને નકારવાથી સરકારે ખરેખર આફત નોતરી લીધી છે. યુનાઈટેડ આરબ રીપબ્લીકે દક્ષિણ આફ્રિકા સાથેનો વેપારી સંબંધ તોડી નાખ્યો. લાઈબીરીઆએ વેપારી સંબંધ તોડી નાખ્યો. નાઈજીરીઆએ પણ વેપારી સંબંધ તોડી નાખ્યો. આ તો હજી શરૂઆત છે. હજુ તો કેટલા દેશ સંબંધ તોડી નાખશે!

આ ત્રણ દિવસની હડતાળ તોડવા માટે સરકારને જે ખર્ચ થયો તે દેશની કથળતી આર્થિક પરિસ્થિતિના સમયે શું યોગ્ય હતો? શ્રી. નેલસન મન્ડેલાના અહેવાલ મુજબ આ વખત પુરી થઈ નથી. તે પછી વખતના બીજા પગથિયા વખતે પણ શું સરકાર લશ્કરનો આશરો લેશે અને મોટો ખર્ચ કરશે? ગોરાઓએ આ વિચારવાનું છે. આ ત્રણ દિવસની હડતાળ વખતે ગોરાઓને એમ હતું કે જાનમાલની ખરી એ જે ભમણા હતી તે હડતાળ પછી દુર થઈ છે. એ જાણ્યા પણ ગોરાઓના મનમાં હસાવવા માટે સરકાર જવાબદાર હતી. આમ ક્યાં સુધી સરકાર ગોરાઓને બીન-ગોરાઓનો ભય દેખાડતી રહેશે? કોઈ પણ કોમને ભય રાખવાનું કારણ નથી. અમને હંમેશાં મોટાં પગલા લેવાય છે, ઘણી વખત યુરોપીઅન ગણી પણ રહે છે. એમ પણ કહેવામાં આવે છે કે ઘણાં હિંદીઓ ભયને લીધે દુકાન બંધ કરી બેઠા. એવું જો હોય તો એ ખોટું પગલું છે. આપણે હિંદીઓ હવે આ દેશનો એક ભાગ બની ગયા છે—અને આ દેશ આપણી માતૃભૂમિ છે. ક્યાં સુધી આપણે બધાને સાથ આપી એ સાથે સુધી આપણો ભાગ થશે [illegible] કરનાર કોઈ નથી. હવે ખરૂં શું છે અને ખોટું શું છે એ તો બધા સમજી શકો છો. આ છાપાના પ્રથમ પાને 'નેશનલ કન્વેન્શન' શું ચીજ છે એ અમે ઘણા વખત ઉપર સમજાવી હતી. એ ઉપર વિચાર કરો—અને એ અમલ અને પછી અંતરાત્માને પ્રશ્ન પૂછો કે શું એ ખરો રસ્તો છે? તમે જો એ બરાબર સમજ્યા હશો તો તમારો અંતરાત્મા કદી નકારાત્મક જવાબ આપશે નહિ. એજ ખરો રસ્તો છે. એ સિવાય બીજો રસ્તો બીન-ગોરાઓ માટે નથી—એ સમજવું જરૂરી છે. એ આપણે સમજીએ અને સાથ આપીએ તો આપણી મુશ્કેલી આપો આપ દુર થશે!

બે આગુઓની ધરપકડ

સુદાર્ટના બે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના માણસોની સીક્યોરીટી બ્રાન્ચે ગયા અઠવાડિયાની આખરે ધરપકડ કરી છે. આ માણસો છે શ્રી. વીનસન્ટ કુમાલો અને શ્રી. પેટ્રીક ઝ્વેન્ડુ છે તેઓ જોહાનીસબર્ગ પાસે સાઉથ-વેસ્ટર્ન-ટાઉનશીપમાં રહેતાં હતાં, ત્યા સીક્યોરીટી બ્રાન્ચ પહોંચી હતી, અને પછી ધરપકડ કરી હતી.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૯ જુન, ૧૯૬૧.

"ટુવાર્ડસ યુનિવર્સલ મેન"

આ મે માસની ૭ તારીખે કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોરની જન્મ-શતાબ્દી ઉજવાઇ હતી. વિશ્વના જુદા જુદા ભાગોમાં વિવિધ રીતે આ શતાબ્દી ઉજવાઇ હતી. ઈંગ્લેન્ડ, સ્કોટલેન્ડ, સ્વીડન, જાપાન અને ચીનમાં આ કવિવરની શતાબ્દી પ્રસંગે વિવિધ ઉત્સવો ઉજવાયા હતા. સ્વાભાવિક રીતે ભારતે પણ પોતાના વહાલસોયા, મહાન પુત્રના શતાબ્દી પ્રસંગે તેમને અંજલી અર્પી હતી. રાષ્ટ્રિય ભાવનામાં કવિવર ટાગોર ભારતની અંદર પૂ. ગાંધીજી પછી આવે આવે છે. લંડનની અંદર રોયલ આલ્બર્ટ હોલમાં આ ઉત્સવ વખતે બોલતાં લોર્ડ હેલીફાક્ષે ૮મી મેના દિવસે કહ્યું, "વિશ્વની અંદર ટાગોર જેવા વ્યક્તિ ભાગ્યેજ જોવામાં આવે છે. પોતાનું સ્વરૂપ પ્રકટ થાય તે પહેલાંજ આવા યુગપ્રવર્તક મૃત્યુ પામે છે. તેમની શ્રદ્ધા અને પ્રતિભા એ બતાવે છે કે એમની દીર્ઘદ્રષ્ટિ સારે જગત સમક્ષ થાય છે અને એને લઇનેજ એમના હૃદયમાં જે છે તે તેઓ પ્રસારે છે."

જ્યારે વિશ્વમાં કવિવર રવિન્દ્રનાથ અને તેમની પ્રતિભાને સૌ માન અર્પવા લાગ્યા, ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓએ આ પ્રસંગ પ્રત્યે ધ્યાન પણ ન આપ્યું. આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીઓ છીએ એમાં બે મત નથી, પરંતુ તે છતાં ભારત સાથે સ્વીડનને જે સંબંધ છે તેનાથી વધુ સંબંધ આપણને ભારત અને તેના મહાન પુત્રો અને પુત્રીઓ સાથે છે. છતાં વક્રોક્તિ એ છે કે જ્યારે વિશ્વ સહીત સ્વીડન, કવિવર ટાગોર અને એમની પ્રતિભાને અંજલી આપી ત્યારે અહિંના હિંદીઓ શાંત રહ્યા. ઘણી મુશ્કેલીઓ હોવા છતાં આપણી રોજની પ્રગતિ અટકી નથી. વેપારમાં આપણે પ્રગતિ કરી રહ્યાં છે, તેમજ ધંધાધારી પ્રગતિ પણ થઇ રહી છે, છતાં મહાન પુરૂષોને માન આપવામાં આપણે પાછળ પડી જઇએ છીએ. આપણે પૂ. ગાંધીજી, જેઓએ આપણા માટે આ દેશમાં ઘણું કર્યું અને વિશ્વમાં આપણને ઉચ્ચ સ્થાન અપાવ્યું તેમને રોજથી આજે ભુલી જઇએ છીએ. કવિવર ટાગોર જેવા મહાન પુરૂષ, જેમનો જોટો કલાના ક્ષેત્રમાં વિશ્વની અંદર શોધ્યો જડે એમ નથી, તેવા મહાન પુરૂષના અસ્તિત્વ વિષે આપણે કંઇજ જાણતા નથી.

આ આપણી ખામી દૂર થવી જોઇએ, અને એ ખામી દૂર કરવા માટે આપણે એક શુભ પગલાંની શરૂઆત કરવી જોઇએ. એ શુભ પગલું છે કવિવરના લખાણો ભેગા કરવાનું! એશિયા પબ્લીશીંગ હાઉસ તરફથી "ટુવાર્ડસ યુનિવર્સલ મેન" નામનું પ્રકાશન બહાર પડ્યું છે. આ પુસ્તકની અંદર કવિવર ટાગોરના ઉત્તમ નિબંધોનો સમાવેશ છે. જાહેર જનતા માટે આ પુસ્તકની સૂચવણી કરતાં અમે પ્રો. હુમાયું કબીરની પ્રસ્તાવના જે એ પુસ્તકમાં છે તે જણાવીએ: "વિશ્વની અંદર ઉર્મિકાવ્યના કવિ તરીકે કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોર સૌથી મહાન છે. ટુંકી વાર્તાકાર, નવલકથાકાર, નાટ્યકાર અને સંગીતકાર તરીકે પણ તેઓ ખૂબ જ જાણીતા છે. છતાં ટાગોરે કેવળ ભારતનેજ નહિ પણ વિશ્વને, અર્થશાસ્ત્ર અને રાજકારણમાં જે ભોગ આપ્યો છે, તેનાથી ઘણા વંચિત છે." વિશ્વ સમક્ષ ટાગોરના વિચારો ફેલાવવા માટે આ પુસ્તકનું પ્રકાશન થયું છે.

Towards Universal Man, published simultaneously in India the United Kingdom and the United States of America by Asia Publishing House, 447 Strand, London W. C. 2, on behalf of the Tagore Commemorative Volume Society New Delhi, in collaboration with the Ford Foundation, New York, on the occasion of the Centenary of the birth of the poet on May 7, 1961.

પ્રગતિનો આનંદ

(માતાજી)

તમે જ્યારે કોઇક વસ્તુ માટે પ્રયત્ન કરવા માંડો છો ત્યારે એનો બદલો તમને તરત જ મળી જાય એમ તમને લાગતું હોય છે. હંમેશાં તમે એક જાતની ઉતાવળમાં હો છો. તમારે એ બધું બને તેટલું જલદી પૂરૂં કરી નાખવું હોય છે.

આનું કારણ એ હોય છે કે તમારા પ્રયત્નના મૂળમાં, પ્રગતિ કરવાની ક્રિયામાં જે એક આનંદ રહેલો હોય છે તે આનંદ જોયો નથી. આ આનંદ જો તમારામાં હશે તો પછી તમે તમારી સમક્ષ જે કાંઇ ધ્યેય રાખ્યું હશે, દાખલા તરીકે તમારે પૃથ્વી ઉપર અતિમાનસ જગતની સ્થાપના કરવી છે, તો એ ધ્યેય સિદ્ધ થઇ ગયા પછી પણ તમને એવો વિચાર જ આવશે કે, 'શાશ્વતીની વાસ્તવતાઓમાં આ તો માત્ર એક આરંભ છે. આના પછી બીજી કેટલી બીજી વસ્તુ આવશે, એ પછી વળી કેટલી બીજી આવશે, અને તે પછી વળી બીજી વળી બીજી—આમ હમેશાં, અનંત અનિશ્ચિત કાળ લગી બધું આગળ જ વધ્યા કરવાનું છે.' અને એ વસ્તુ તમને આનંદથી સભર ભરી દે છે.

આથી ઉલટું તમને જો એવો વિચાર આવે કે, આવો હવે, કામ થઇ ગયું. આપણે જે એકઠું હતું તે હવે સિદ્ધ થઇ ગયું છે. આવો, હવે તો વિરામ લેઇશું અને જે આપણે કર્યું" એ વિશે આનંદ માણતા રહીશું. આહ! આ તે કેટલી બધી નીરસ સ્થિતિ છે! તમને આવો વિચાર આવે કે તરત જ તમે બુઢ્ઢા બની જશો છો, તમારો વિકાસ અટકી જાય છે.

શાશ્વત યૌવન એટલે કે, આપણે એમ કહી શકીએ, સતત વૃદ્ધિ પામતા રહેવું, અનંત અનંત પ્રગતિ કરતાંજ રહેવું. આપણી શક્તિઓમાં વૃદ્ધિ થતી રહે, આપણી શકયતામાં વૃદ્ધિ થતી રહે, આપણા કર્મના ક્ષેત્રમાં વૃદ્ધિ થતી રહે, ચેતનાનું પ્રમાણ વધતું રહે, વિશાળ વિશાળતા સિદ્ધિ થતી રહે.

માનવનું જીવન ક્રમે ક્રમે એક પછી એક અવસ્થાઓમાં પહોંચતું પહોંચતું આગળ વધે છે. તમે જેમ જેમ આગળ વધતા જાઓ છો તેમ તેમ અમુક વસ્તુઓ એક રૂપમાં જુની થઇ જાય છે અને તે નવું રૂપ ધારણ કરે છે.

હવે તમે ચડતા ચડતા જ્યારે સીડીની ટોચે પહોંચી જાઓ છો ત્યારે કુદરતી રીતેજ ત્યાંથી પાછા નીચે ઉતરી આવો છો. પણ આ તો એક ઘણી કલ્પનાશીલ કહેવાય તેવી સ્થિતિ છે. જીવનમાં આ પ્રમાણે બનતું ન જોઇએ. આ તો એક ખરાબ ટેવ છે. દાખલા તરીકે, તમે જ્યારે વૃદ્ધિ પામતા અટકી જાઓ ત્યારે પછી, જે શક્તિ તમારા શરીરને વૃદ્ધિ આપી રહી હતી તેને તમે એક બીજી શક્તિ રૂપે બદલી નાખી શકો છો અને એ નવી શક્તિ તમારા શરીરને તે વધુ ને વધુ બળવાન બનાવી શકશે. જે તમારા શરીરને એવું આરોગ્ય આપશે કે તેનામાં હવે વધુ ને વધુ સામનો કરવાની શક્તિ આવશે. તમે હવે શારીરિક તાલીમ લેશો તો તે તમારા શરીરને શારીરિક સૌંદર્યનું એક ઉત્તમ દ્રષ્ટાંત બનાવવાને માટે હશે. વળી સાથે સાથે તમે ચારિત્ર્યની, ચેતનાની, જ્ઞાનની, શક્તિની પૂર્ણતા સાધવાનો પણ પ્રયત્ન કરતા રહેશો. અને આખરે તમને પદાર્થ માત્રમાં પ્રભુનો દિવ્ય સાક્ષાત્કાર પણ થતો આવશે અને એ સાક્ષાત્કારમાં તમને જગતનું જે જે અદ્ભુત ગુણ અને સત્ય તત્ત્વ છે તે પ્રાપ્ત થશે તેમ જ એ સાક્ષાત્કારનું પૂર્ણ પ્રેમમય સ્વરૂપ પણ તમને પ્રત્યક્ષ થશે.

અને તમે જ્યારે જગતની વર્તમાન સ્થિતિમાં જે જે શક્ય સિદ્ધ થઇ શકે તેમ છે તેની સિદ્ધિના શિખરે પહોંચી જશો ત્યારે પછી તમે વિશ્વની એક વધુ મહાન શક્તિને નીચે લઇ આવશો અને આ જગતને તમે એ નવી શક્તિના સ્વરૂપમાં પલટી દેશો.

પરંતુ આ વસ્તુ બાળકો કોઇને માટે નથી. જેમને પ્રગતિ પ્રતિ પ્રેમ છે તેમને માટે આ છે.

સામ્યવાદી નેતાને લાલ લાલ ચા

જીનીવા:

ચીનના વિદેશ પ્રધાન માર્શલ ચેન યી ને કયા પ્રકારની ચા ધરવી એવા નાજુક પ્રશ્નનો બ્રીટીશ નિવેદનમાં લોર્ડ હોમે ઉકેલ આણ્યો હતો.

લોર્ડ હોમે ખરેખર માર્શલ ચેન યી ને ચા-પાણીનું આમંત્રણ આપ્યું હતું, પરંતુ તેમની સમક્ષ પ્રશ્ન ખડો થયો કે 'સાઇલોન'ની કે ભારતની? ચીની લોકો પસંદ કરે છે તે ચીની ચા કે ચીનમાં પસંદગી પામેલી ભારતીય કાળી ચા?

થોડી મૂંઝવણ બાદ વિદેશ મંત્રીએ દાર્જીલીંગની લાલ ચા માર્શલ ચેન યી ને ધરવાનું નક્કી કર્યું કારણ કે તે ભારતની ધરતીમાં પેદા થતી હોવા છતા ચીની ટેસ્ટની બરોબરી કરે છે.

સંસ્થા પરિચય

છેલ્લા ૨૪ વર્ષથી હીંદુ [illegible] ડરબનની પ્રજાની અનેક ક્ષેત્રોમાં સેવા કરતી આવી છે. એણે પ્રવૃત્તિઓ ઊભી કરી છે, સંગઠિત કરી છે અને સ્થિર કરી છે. શ્રી ટી. બી. શેઠ હીંદુ [illegible] આજ ૨૨ વર્ષથી તે ચલાવે છે. ૧૯૫૫ના જુન માસમાં કેટના યુવાનોને બાળશિક્ષણના ક્ષેત્રે સેવા કરવાની તમન્ના જાગી. [illegible] આંગણે શિશુકુંજ ના મંડાણ થયા.

કુંજ શરૂઆતમાં ૮૦ થી ૯૫ બાળકોથી થયું. આજે કુંજમાં ૨૯૫ બાળકો છે, ૧૪ ગુરુઓ અને ૩૫ બહેનો કાર્યકરો છે.

૧૯૫૬માં એક પ્રદર્શન યોજાયું હતું. બાળકોએ બનાવેલી કલાકૃતિઓ તેમાં મુકી હતી. કુંજની પ્રવૃત્તિઓ પર વધારે વિચાર થયો અને. કુંજના રવિવારી કાર્યક્રમને વાર્ષિકોત્સવની વિવિધ હરીફાઈઓ ઉપરાંત સાતઆઠ વર્ષમાં કુંજના બાળકોએ "રમઝમાટ", "ભરત બાહુ" અને "મીરાં રાણી" "જનમ જનમની"ના નાટ્યપ્રયોગો કર્યા છે 'પર્વતવાણી' એ તો રેડીયો અને [illegible] પ્રશંસા મેળવી છે.

કુંજ દર વરસે બે આશ્રમશિબિરો યોજે છે. કાર્યકરોને તાલીમ આપવા અને વ્યવસ્થા ને સંસ્થાના હિતો [illegible] કરવા, આજ સુધીમાં ચાર શિબિરો યોજાયા છે. વર્ષમાં એકવાર કુંજના તમામ બાળકોને પ્રવાસે લઈ જવામાં આવે છે.

કુંજમાં દર રવિવારે [illegible] ચાલે છે, રમતગમત અખાડાને ખાસ સ્થાન એ કુંજના રવિવારી કાર્યક્રમના મુખ્ય અંગો છે. કુંજમાં નિયમિત રીતે સંગીત વર્ગો ચાલે છે. રાગ અને તાલના સામાન્ય જ્ઞાન ઉપરાંત તબલાની પણ સાધારણ તાલીમ અહીં અપાય છે. ગયા ઓગસ્ટમાં યુ. આ. બાળશિક્ષણ સંમેલન યોજવા આવેલો યોજાયું અને પૂર્ણ સફળતાપૂર્વક પૂરું થયું હતું.

પ્રવૃત્તિની વિશાળતા વધતી ગઈ અને યોગ્ય જગ્યાને અભાવે મોટી [illegible] એવી ખાતરી લાગેલી ત્યાં શ્રી [illegible] તરફથી રૂ. ૩૫,૦૦૦ની ઉદાર સખાવત મળી અને કુંજના મકાનનો પાયો નાખવાની વિધી થઈ પણ ગઈ છે.

જગતના ઉદ્ધારનો એકજ માર્ગ સર્વોદય છે: જયપ્રકાશ

જયપુર: સર્વોદયવાદી શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે અત્રે જણાવ્યું હતું કે આજે વિશ્વ અગાઉ બે જ વિકલ્પો છે. સંપૂર્ણ વિનાશ અથવા માનવ સમાજનો પૂર્ણ વિકાસ.

એક જાહેર સભાને સંબોધતાં તેમણે કહ્યું હતું કે કોઈ પણ જગ્યાએ યુદ્ધ થશે તો એની અસર સમગ્ર વિશ્વ પર થશે અને પછી પૂર્ણ વિનાશને ટાળવાનું અશક્ય બનશે. આ સંજોગોમાં વિશ્વ સમક્ષ આજે "સર્વોદય"જ એક માત્ર ઉપાય છે.

શ્રી જયપ્રકાશે વધુમાં કહ્યું હતું કે કોંગ્રેસનું વિસર્જન થાય અને તેની જગ્યાએ લોકસેવા સંઘની સ્થાપના થાય એવી ગાંધીજીની ખુબ ઈચ્છા હતી. ગાંધીજી પોતાના વિચારોનો અમલ કરી શકે તે પહેલાંજ તેમણે આ જગતમાંથી વિદાય લીધી એ આપણી કમનસીબી છે.

જો કે આચાર્ય વિનોબા ભાવે [illegible] સાથ મેળવી શક્યા નથી પણ તેમની પાસે ૭ હજાર કાર્યકરો છે.

આજે વિશ્વના પાયાના મૂલ્યોમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર છે. આજનો સમાજ સત્તા અને માલિકીના મૂલ્યોની આસપાસ ભમ્યા કરે છે અને આ મૂલ્યોજ એની આસપાસ ઘર્ષણ ઉભુ કરે છે.

જેવી રીતે ગાંધીનો સત્યાગ્રહ સ્વાતંત્ર્ય સાતત્યનું પ્રતિક છે તેવીજ રીતે ભૂદાન એ સર્વોદય સમાજની સ્થાપનાનું પ્રતિક છે. ભૂદાન સત્તા અને માલિકીના મૂળિયાં જ કાપી નાખે છે. છેલ્લા દસ વર્ષમાં સર્વોદય ચળવળના જે પરિણામ આવ્યા તે ઉત્સાહજનક છે. ૫૫ લાખ એકર જમીન તથા પાંચ હજાર ગામડાં ભૂદાન તરીકે આપવામાં આવ્યા છે. આવી રીતે ભારતમાં ખેતીમય સમાજવાદનો પાયો નખાયો છે.

મ્યુની. કેન્ટીનોનો બોયકોટ ?

મોમ્બાસા:

મોમ્બાસા આફ્રિકન ટ્રેડ એસોસીએશન મારફતે મ્યુનીસીપલ કેન્ટીનો તથા બારમ દુકાનોનો બોયકોટ કરવાની યોજના કરી આ અંગે અત્રે [illegible] સોશલ સેન્ટરમાં એક મીટીંગ ભરવાનું મકાએ ઠરાવી તે માટેના હેન્ડબીલો પણ વહેંચ્યા હતા અને તે મુજબ આફ્રિકનો મીટીંગમાં હાજર રહેવા ત્યાં ભેગા થવા લાગ્યા તે અગાઉ પોલીસ ત્યાં પહોંચી હતી અને હોલમાં આ મીટીંગ ભરવાની મનાઈ કરી મીટીંગ ભરવા દીધી નહિ એટલે આફ્રિકનો [illegible] રોડ પર [illegible] યુનીવર્સીટી જગ્યાના મેદાનમાં ગયા અને ત્યાં મીટીંગ ભરી.

મીટીંગ ભરવાની મનાઈ

મકાની આ મીટીંગમાં હાજર રહેવા કામદારો ભેગા થવા લાગ્યા ત્યારે તેમને મકાના પ્રેસીડન્ટ મી. [illegible] જણાવ્યું કે મ્યુની કાઉન્સીલે આપણને આ હોલ મીટીંગ ભરવા માટે આપવા ના પાડી છે. સોશ્યલ વેલ્ફેર ઓફીસર મી. [illegible] મને આ બાબતનો એક કાગળ પણ લખી મોકલ્યો હતો. જે મને મીટીંગ ભરવાની મનાઈ ફરમાવી હતો.

આ પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, મ્યુની. કેન્ટીનોનો બોયકોટ કરવાની આ મીટીંગમાં ચર્ચા કરીને મોમ્બાસા મ્યુનીસીપલ-કાઉન્સીલ માટે વધારાની મુશ્કેલીઓ ઉભી કરવાનો તમારો ઇરાદો હોવાને આ હોલમાં તમને [illegible] મીટીંગ ભરવાની સમ્મતિ આપી શકું નહિ.

બોયકોટનો ઠરાવ

આ રીતે મીટીંગ ભરવા દેવામાં આવી નહિ અને મકાના માણસોએ બીજી જગ્યાએ મીટીંગ ભરી પછી. ત્યાં ભાષણ કરતાં મકાના પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે મોમ્બાસા મ્યુની. કાઉન્સીલને હું જણાવું છું કે આવી રીતે હવે અમને ગુસ્સે કરવાની રમત આટલેથી જ અટકાવે.

આ મીટીંગમાં કેટલાક [illegible] થયા બાદ સર્વાનુમતે ઠરાવ થયો હતો કે મ્યુનીસીપલ કેન્ટીનો અને બારમ દુકાનોનો આ ગુરુવારે બહિષ્કાર કરવો.

મકાના પ્રેસીડન્ટ જણાવે છે કે આમાં અમને ટ્રેડ અને પોલીટીકલ યુનીયનોનો તથા આફ્રિકનોની મોટી બહુમતીનો ટેકો છે.

મોમ્બાસા ગોદી કામદારો ફરી હડતાળ પાડશે ?

મોમ્બાસા ડોક વર્કર્સ યુનીયન ગોદી કામદાર સંઘના મંત્રી મી. [illegible] તરફથી જણાવવામાં આવે છે કે કામદારોના પગારમાં માસીક ૭૨ શીલીંગનો જે વધારો માગવામાં આવ્યો હતો તથા અન્ય જે માગણીઓ મુકવામાં આવી હતી તે બાબતે સમાધાન કરવા માટે બે અઠવાડીયાથી જે પ્રયત્નો ચાલતા હતા તે નિષ્ફળ ગયા છતાં સમાધાન કરવા યુનીયને લેબર કમીશનર ને તથા પોર્ટ એમ્પ્લોયર્સ એસોસીએશનને હજુ બે અઠવાડીયાની મુદત આપી છે. તે દરમીયાન જો સમાધાન નહિ થાય તો યુનીયન હડતાળ પાડશે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની
અમે વહીવટ કરીએ છીએ —
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર ફુટફુટ, [illegible] (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૭૭, ૨૮૫૭૩, ૨૯૮૭૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૧૫ શાખાઓ કેવળ દ્વીપમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ મેળવે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

દીનદલિતો અને પીડિતો માટે જેમણે અનેકવાર કારાવાસ વેઠયો એવા સત્ય અને અહિંસાના સિદ્ધાંતોના અનુરાગી

જાપાનના ગાંધી : કાગાવા

લેખક : શ્રી દાસબહાદુર વાઈવાલા

ઈ. સ. ૧૯૪૧ની એક વહેલી સવારે એક ઉંમરે પહોંચેલો ઠીંગણો આદમી જાપાનના શાહી મહેલનાં પગથિયાં ચઢતાંથી ચઢી રહ્યો હતો. તેનો પોષાક સાવ વિચિત્ર હતો. તેણે પહેરેલો પાયજામો પહેર્યો હતો. અને તે ઉપર કોટનો ઉભો આખો હોય તેવો જોષ જેવો કોટ નાંખ્યો હતો. જાપાનના શહેનશાહે તેને ખાસ કથાર ઉપદેશ માટે બોલાવ્યો હતો.

શહેનશાહ અને સંત

તેની પ્રેમમય વાણી હિમમાંથી નીકળતી હતી. હિમમાંથી નીકળતી અમોઘ વાણીની જેવી તો અસર શહેનશાહ ઉપર થઇ કે દેહ કહેક થયો તો પણ મુગ્ધ રીતે શહેનશાહ તે સાંભળતો જ રહ્યો. ઉતરતાં ઉતરતાં જંગી બિરાદરી, એ અનુયાયીએ અસ્પ્રેમ સ્થાપન કરવાનો નીચેનો રાહ શહેનશાહને બતાવ્યો.

“તમારામાંથી જે મહાન થશે તે સૌના સેવક હશે” એ બાઇબલના વચનો અનુસાર શહેનશાહની સર્વોપરિતા પ્રજાના હૃદયમાં છે પારકાની સેવા કરી જ માણસ કે દેશ પ્રભુમય બની શકે છે.

અહિંસાના ઉપાસક કાગાવા

શહેનશાહને પ્રભુમય જીવનનો રાહ બતાવનાર તે તોયોહિકો કાગાવા જાપાનનો ગાંધી અને મહાન સંત “ટોયો હિકો કાગાવા” ઇશુખ્રિસ્તના પ્રેમના રસ્તાનું અનુસરણ કરવામાં તેણે પારકા માટે કેટકેટલી યાતનાઓ વેઠી હતી! જાપાનના પીડિત, દલિત, લાચાર અને ગરીબ-દુઃખીની સેવા પાછળ પોતાનું જીવન ન્યોછાવર કર્યું હતું. જેણે ગાંધીજી જેવા નેતાના એ કંટકમય પથે ચાલતાં દેખી શહેનશાહ અને તેની સરકારનો કેટલો વખત રોષ વહોર્યો હતો. અને જેમના દ્વારા કંઇક વખત તેને અંદર લઇને બાંધ્યાં અને કંઇક વખત છોડ્યાં હતાં. શાંતિ અને અહિંસાને માર્ગે પવિત્રતાનો પ્રચાર કરતાં કરતાં તે જાપાનની સહકારી પ્રવૃત્તિનો પિતા બન્યો હતો વળી મજુર સંઘનો આદ્ય સ્થાપક તેમ જ જાપાનની ખેત સુધાર પ્રવૃત્તિનો આદ્ય પ્રણેતા હતો આ બધી પ્રવૃત્તિઓએ જાપાનના સામાજિક પરિવર્તનમાં મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે અને એ રીતે દરેક જાપાની પ્રેમમૂર્તિ કાગાવાના ઋણથી પરિચિત છે.

કાગાવાનું બાળજીવન

કાગાવા એક શ્રીમંત વેપારીની રખાતનો પુત્ર હતો. અને તેમાં વળી તેના પિતાએ તેને ઉછેર માટે પોતાની અણમાનીતી પત્ની અને તેની છોકરાંવાળી માતાને સોંપ્યો. પરિણામે બાળપણમાં કાગાવાએ પ્રેમ, સ્નેહ કે મમતા કે લાડ કદાનો અનુભવ કર્યો નહોતો. પેલી બન્ને ઠંડાયેલી અપમાનિત સ્ત્રીઓ નાના સરખા કાગાવાને મારી તેના પિતા તરફનો રોષ પ્રગટ કરતી. કાગાવા જ્યારે નિશાળે ગયો ત્યારે જ તેને પ્રેમ જેવી ચીજનો અનુભવ થયો. તેના બે અમેરિકન મિશનરી શિક્ષિકાએ આ એકાકી બાળકને પોતાના કુટુંબમાં સ્થાન આપી તેને હુંફાળો સ્નેહ આપ્યો.

તત્વજ્ઞાનના અભ્યાસી કાગાવા

તેઓ તરફથી કાગાવાને અદ્દભુત અનોખું જ્ઞાન મળ્યું. દુનિયામાં સર્વ મનુષ્યો પ્રેમમય પ્રભુના બાળકો છે. અને પ્રેમ દ્વારા તેમને આવા રસ્તા તરફ ફેરી શકાય છે. કિશોર બાળક.. કાગાવામાં અનાથ, તરછોડાયેલા અને દલિતને માટે પોતાની સર્વશક્તિ અર્પણની પ્રેરણા જન્મી, કાગાવા ખ્રિસ્તી ધર્મશાસ્ત્રીના જેવા ઉંચા અભ્યાસમાં લાગ્યો. કે જેને કાળનું ઝબકારું ૧૯ વર્ષ લાગુ પડ્યું દરિયા કિનારે જીવનના છેલ્લા શ્વાસ ગણવાના છે એ મજુરોએ તે એક નબળા બાળપણમાં મશગુલ બન્યો પણ એ કૃપા બાબતમાં સબળ જીવવાની એક પ્રબળ ઇચ્છા તેનામાં જન્મી અને રોગને મહાત કરી તે ફરી સાજો થઇ પાછો ફર્યો, વળી પાછો કાંઇ લાભનો વિચાર કરવા.

ગરીબોના જીવનનો અભ્યાસ

કાગાવા એક શ્રીમંતનો દીકરો હોવા છતાં અને ભણેલા ધર્મશાસ્ત્રના અને હૃદયના ઊંડાણના અવાજે ગરીબોના જીવનના અભ્યાસ કરવાની પ્રેરણા જગાડી. પ્રભુ ખ્રિસ્તે આપેલ પ્રેમ અને કરુણાના સંદેશાની કસોટી, કોબે શહેરના ગરીબ વિસ્તારોમાં કરવાનો તેણે મનસૂબો કર્યો. કોબેમાં ગંધાતી સાંકડી શેરી આ ગલીઓમાં ૧૧૦૦૦ જેટલા માનવીઓ બદ્ધ ઝુંપડાંમાં સબડતાં હતાં, જે સૌ ગરીબ બેકાર, જુગારી અને ભિખારી, ચોર અને પેટના ખાડા માટે અપમાનિત જીવન ગુજારતા હતા. ઇ. સ. ૧૯૦૯ના ડીસેમ્બરની ૨૪મી તારીખે સાંજે... કાગાવા પોતાનો થોડો સામાન લઇ ઉપડ્યો પેલા ગરીબ વિસ્તારની એક ૬ ફુટxકની નાની ઓરડીમાં પડાવ નાંખ્યો. અને આજુબાજુના સૌની પ્રેમથી સેવા કરવાની શરૂઆત કરી.

સેવાની શરૂઆતના અનુભવ

શરૂ શરૂમાં તો તેના પડોશીઓ તેના પર શંકાની નજરે જોવા લાગ્યા પણ જેમ જેમ તેમને સમજાતું ગયું કે તે તો માત્ર તેમની નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરવા આવ્યો છે ત્યારે તો તે સૌ માંદા અને નિર્ધન, ભાંડા અને ભૂખ્યા તેની ઓરડીમાં આવી પડાવ નાખવા લાગ્યા, તેની સાડાપાંચ ડોલરની શિષ્યવૃત્તિ આ લોકો ચટણીની જેમ ઉડાવી જવા લાગ્યા ત્યારે તેમને માટે તેણે મહિને પાંચ ડોલરના પગારથી ઝુંપડીઓ વાળવાનું કામ શરૂ કર્યું. મિત્રો ને મુલાકાતીઓ તેને મૂર્ખ કહેતા ત્યારે તે જવાબ આપતો. 'હા, હું પ્રભુ ખ્રિસ્તનો મૂર્ખો સેવક છું.'

કળિયુગના દાની હરિશ્ચંદ્ર

કેટલાક નીચ બદમાશોએ તો તેની ઉદારતાનો ગેરલાભ ઉઠાવવા માંડ્યો. એક તેનું પાટલુન માગ્યું તો બીજાએ તેનો કોટ, તો ત્રીજાએ બાક-ગણું નવું ટાંગી તેનું ખમીસ માગ્યું. કાગાવા પાસે કશું નવું ન રહ્યું ત્યારે તેની એક પરિવર્તન પામેલી સેવાભાવી શિષ્યાએ તેને પોતાનો ડગલો પહેરવા આપ્યો. એ પહેરીને કામમાં લાગી ગયો. ત્યારે શેરીના નાનમોટા બાળકો એ હસી નાખ્યાં, આ સમય ૧૧ કેટલાક ગુંડાઓએ તેની પાસે પૈસાની માંગણી કરી તે માંગણી પૂરી ન થતા તેને ખૂબ માર માર્યો અને તેના આગળના દાંત તોડી નાખ્યા, પણ કાગવાએ તેમના પર ક્રોધ કર્યો નહિ કે કદી કોઇના પર હાથ ઉપાડ્યો નહિ. તેમ પોલિસમાં ફરિયાદ નોંધાવી નહિ.

પ્રેમમૂર્તિ બાપુ જેવું જીવન

કાગાવા ધીરે ધીરે આખીએ જેવું જીવન બનાવતા ગયા. તેમના હૃદયમાં એક દૃષ્ટિ હતી કે આ સૌ પાપી જીવન જીવતા માનવોમાં પણ આત્માનો વાસ છે. પ્રેમની અસર નક્કી સ્પર્શશે એવી મજબૂત શ્રદ્ધા તેમના હૃદયમાં રહેતી હતી. બન્યું પણ એવુંજ ...ધીરે ધીરે એ લત્તાના સૌ પર એના વર્તનની એવી જાદુઇ અસર પડવા લાગી કે સૌ ચેત પોતાના બાળકો તેની શાળામાં ભણવા મોકલવા માંડ્યા તેમના જીવનના પ્રશ્નો તેની આગળ રજૂ કરવા માંડ્યા અને મુશ્કેલીમાં મદદ કરવા તેની સલાહ અનુસાર કરવા લાગ્યા. એની ૪૬ ચોરસ ફુટની એ ઓરડીમાં ભેટવા આવવા એવા ગતાં કે કાગાવાને રાત્રે સુવાની જગ્યા પણ જડતી નહિ. અને તેની ઓરડી ખૂબ સાંકડી પડવા લાગી.

આખરે પ્રભુએ સામું જોયું

એવામાં એક દિવસ કાગાવાની ગેર-હાજરીમાં તેનું કામ જોવા એક પ્રકાશક તેની ઓરડીએ કુતુહલવશ થઇ આવી પહોંચ્યો. ઓરડીમાં રેતા રેતા, કાગળની ચબરખીઓ પર લખેલી કાગાવાની નવલકથા 'શત્રુને પેલે પાર' તેના હાથમાં આવી

કાગાવા પાછો ફર્યો ત્યારે તેના હાથમાં પેલા પુસ્તકના (છપાવા પહેલાંજ) પુરસ્કારની રકમનો ચેક આવ્યો તેમાંથી તેણે પોતાની ઓરડીની જોડે બીજી ઓરડી ઉભી કરી તેનો ઉપયોગ દવાખાના અને હસ્પીતાલ તરીકે કરવા લાગ્યો. કાગાવાનું પહેલું પુસ્તક લોકોમાં એટલું પ્રચાર પામ્યું કે પ્રથમ આવૃત્તિ થોડાજ દિવસમાં ખલાસ થઇ ગઇ.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવારું મટશે, ત્રેવડું બચશે, પારિસ હસશે
તમારે ત્યાં નીચેની ગણીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: ચોળીઓ, સુંદર સ્પન્જ અને ભીંછ અનેક જાતની સાડીઓ, રીબનો પણ મળશે. ખાસ ગુલાબ જરસીસ, પુલોવર, કાર્ડીગન, અંગીઓ, ચડ્ડી, હોઝરી વિ.
બાળકો માટે: નાનકડાના ઝભ્ભાં, ટોપી, બ્લાંકેટ, ટોવલ, સ્વીમેટ, ચડ્ડી, હોઝ, નેપકીન્સ, ગુલ્સ, પેટીકોટ, નાઇટીઝ, બોન્નેટ, ઉનેલ ક્લોથ, આમ સ્પન્જ વિ.
ઉત્તમ પહેરવેશ ફ્રાક, સ્પન્જના ટુવાલો, તકીયા, ચાદર, વિ.
વેપાર માટે ખાસ જેવા ભાવના સ્ટેશનેરી સહીના માલો, ઈન્ડેન્ટરો
વિલંબ શા માટે! સસ્તો માલ વેચાય જતાં શી વાર !!

હમણાંજ પધારો: આબરો હેન્ડ્સ (પ્રા) લી.
(જીવાભાઈ આસ્તવ એન્ડ સન્સ)
ફ્રેશના હાઉસ — પહેલે માળે, — પો. બો. ધરપક.
આસ્તર મેનસન્સ — ૬૪ ચેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

આ વિગતની કાગાવાને જ્યારે ખબર પડી ત્યારે તેની આંખોમાં આંસુ હતા. તે એટલું જ બોલી શક્યા : 'આખરે પ્રભુએ ધાર્યું એવું જ થયું.'

સાહિત્યપ્રેમી કાગાવા

પોતાના દુઃખીજનોને બંધુ રાહત આપવા, માનવતાના સિદ્ધાંતોના પ્રચારાર્થે કાગાવાએ લેખપૂર્વક સમય ગાળ્યો. રાત્રે જ્યારે તેની ઝૂંપડીમાં સૌ કોઈ આરામથી નિંદ્રા લેતા હોય ત્યારે સાહિત્યપ્રેમી કાગવા પલાંઠી વાળી લખવાની શરૂઆત કરતા હતા. એની કલમ અવિરત રીતે ચાલતી હતી રાત્રી એ એની કલમ ચાલુ રહેતી. સવારે પંખીઓના કિલકિલાટ સાંભળતા એની કલમ બંધ થતી હતી. અને એજ રીતે દરરોજ લખવા બેસતા કાગાવાએ પોતાના જીવનમાં સો ચોપડી લખી કાઢી. આજે કાગાવાને આ પુસ્તકોના પુરસ્કારમાંથી દર વરસે ખાસી આવક થાય છે. છતાં એ સોનો ઉપયોગ એ પોતાના પીડિતજનો માટે જ કરે છે. જ્યારે તેની પાસે તો કંઈજ રહેતું નથી. તે પોતે તો સાદાઈ ભોગવે છે.

કાગાવાના લખાણોની એવી તો જબરી અસર થઈ કે ઈ. સ. ૧૯૨૫માં જાપાનની સરકારે જાપાનના મુખ્ય શહેરોમાંથી ઝૂંપડપટ્ટીઓ નાબૂદ કરવાનો ધારો પસાર કર્યો અને પછી ખુદ મજુરોના સંઘ બનાવવાના તેમના હક્કની વાત પાળવા મંડ્યો.

રાજકીય ક્ષેત્રમાં કાગાવાનું સ્થાન

જાપાનમાં યંત્રયુગના મંડાણ થયા હતા અને મજુરોનું ભયંકર શોષણ કરી મૂડીદારો માલેતુજાર બનતા હતા. કાગાવા એ રીતે સમજાવી રહ્યા કે 'મજુરો પણ માણસો છે યંત્રો નહિ. તેમને પણ પોતાનું સંગઠન સ્થાપવાનો જન્મસિદ્ધ હક્ક છે...જેમ લોકમાન્ય તિલક કહેતા કે : 'સ્વરાજ મારો જન્મસિદ્ધ હક્ક છે' તેજ રીતે કાગાવાએ પોતાની રજુઆત સરકાર સમક્ષ રજુ કરી પણ જાપાની સરકારે માન્યું નહિ. કાગાવા અહિંસક અને શાંતિના માર્ગે મજુરોના હક્કો સ્થાપિત કરવા માંગતા હતા. ત્યાં તો ૧૯૨૧માં કોબેના બંદર પર કામ કરતા હજારો કામદારો હડતાળ પર ઉતર્યા. તેમણે કાગાવાને તેમની નેતાગીરી લેવા આ [illegible] કર્યું અને કાગાવા સાગર જેવો તેણે મજુર-સંઘ સ્થાપ્યો એટલે રોજીરોટીએ તેને કેદી, ચાલો અને તેમના મસહી થતા તેની જેલ. હાજરીમાં શ્રીમંતવાદીઓએ મજુરોને ભરમાવ્યા. તેમણે એવું સમજાવ્યું કે કાગાવા શાંતિમય માર્ગની વાત કરે છે પણ તે ખુદ મરેલો માલુમ છે. તેમણે આ મજુરોના મુખ્ય પીઠી હડતાળ પર હતો ત્યાં જાય તેની નોંધવાની યોજના પડી ભાંગી.

તેર દિવસ પછી જેલ બહાર નીકળતા કાગાવાએ જોયું કે હડતાળ પરના હજારો તેમારી આ સખ છે તે કોઈ માને તેમ નથી બીજે દિવસે સવારે તો પોલીસ હજાર માણસોનું મોકુફર બનેલું એક વિરાટ જનસમુદાય ઘેરાયેલું હતું. હાથમાં ડંડા ને લાકડીઓ, કુહાડીઓ, ફરશી હડતાળ તરફ ધસી રહ્યું હતું. હડતાળ પર કોઈ પહેરેગીર નહોતો. ત્યાં રજુઆતકર્તા થઈ કહેવા પણ હડતાળ તરફ આવ્યાં એક સાંકડા પુલ પર એક ઠીંગણો આદમી શાંતિથી ઉભો ઉભો બે હાથ જોડી પ્રાર્થના કરી રહ્યો હતો. ધસમસતું ટોળું એ સાંકડા પુલના નાકા પર આવી અચાનક અટકી ગયું. પુરુષો નાકે ઉભેલો આદમી કશું બોલ્યો નહિ પણ તેનો પ્રભાવ સૌ પર એટલો પડ્યો કે બધા હતબધ્ધ થયા. અને એ ...ધીમે ધીમે વિખેરાઈ ગયા. એ હતા પ્રેમમૂર્તિ કાગાવાનો અહિંસા વિજય; અને એ વિજયની અસર સરકાર પર પણ એટલીજ પડી કે મજુર સંઘ પ્રતિબંધ કાયદો પાછો ખેંચી લીધો.

ખેતી સુધારનો આદ્ય સ્થાપક

આજે જાપાની ખેતી ઘણા દેશોના વખણાય છે. પણ એનો આદ્ય સ્થાપક કોણ હતો એ વિગતથી ઘણા અજાણ હશે.

મજદૂર માટેની લડતમાં સફળતા મળ્યા પછી કાગાવાએ ખેતી સુધારની લડત ઉપાડી અને ખેડુતોની મંડળીઓ ઉભી કરી. ઈ. સ. ૧૯૩૫ સુધીમા તો જાપાનના ૫૫ લાખ ખેડુતો કાગાવા ની આ સહકારી મંડળીઓના સભાસદ બની ગયા. અને લડતથી આગવાતી મોટી પાકના વિમા સુધીની બધી બાબતોમા સ્વાવલંબી બની ગયા. વધુમાં જેમ બને તેમ પાક વધુ ઉતરે એ માટેના વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગો દ્વારા આખા દેશની ખેતીના ઉપાદોને માહિતી આપવામાં આવી. આજ જાપાનની આખી ખેતસુધારની ચાવી સ્થાપક 'કાગાવા' મનાય છે.

કાગાવાનું કોમળ હૃદય

ઈ. સ. ૧૯૨૧માં જાપાનની સરકારે ચીન પર હુમલો કર્યો ત્યારે કાગાવાએ તેનો ખુબ વિરોધ કર્યો. પોતાના અને પોતાના દેશ વતી પ્રાયશ્ચિત રૂપે સામહારના ચીક ચર્ચિજેર ઉપવાસમાં જ્યાં તેણે આખમાં આંસુ સાથે પ્રાર્થના કરી અને પોતાના દેશ બાંધવોએ કરેલા ગુના માટે માફી માંગી તેની આ શાંતિમિલાપ અને યુદ્ધ વિરોધી નીતિને કારણે જાપાનની લશ્કરી સરકાર દ્વારા તે વારંવાર અગાઉસભામાં આવ્યો અને અનેકવાર જેલમાં ગયો.

દુઃખીઓનો દીનાનાથ

બીજું વિશ્વયુદ્ધ પૂરું થયું ત્યારે તો જાપાનના લોકોની દશા ભયંકર હતી. યુદ્ધ સમય દરમ્યાન તો તે વિમુટ અને હતાશ થયેલો હતો. પણ તે પછી નિરાશ્રિતો માટે છાવણીઓ ખોલી અનાથો માટે અનાથાશ્રમ ખોલ્યા, માનવતાનો સંદેશ દુઃખી દુનીયાને પહોંચાડવા અને ભયભીત જન હૈયાંને આશ્વાસન આપવા તે કામે લાગી ગયા.

હાલમાં આંખે બોતીયો ઉતરી ગયા છતાં પણ તેનો આત્મા પ્રફુલ્લ છે; તેનું મગજ ભાતભાતના માનવ સુધારાના વિચારો અને યોજનાથી ભરપુર છે, તેના પુસ્તકો લોકપ્રિય બનેલ છે, તેની સહકારી પ્રવૃત્તિ, તેના મજદુર સંઘો ગયું જીવંત થઈને કાર્ય કરે છે તેઓ ૭ વર્ષના બાળકો તો તેણે સુખ્યાતિ આશ્રમો ખોલી છે નાના પાયા પરનું ઉત્પાદન શરૂ કરવામાં તથા સહકારી પ્રવૃત્તિ દ્વારા કાર્યના યોજનામાં ઓતપ્રોત બન્યા છે પ્રેમમૂર્તિ કાગાવાના જીવનનું એકજ સુત્ર છે "બીજાની સેવા માટે તમારું સર્વસ્વ ખુશ રીતે અર્પણ કરો."

પોર્ચુગીઝ સંસ્થાનોમાં બળવો

પોર્ચુગીઝ સત્તાવાળાઓએ જાહેર કર્યું છે કે એન્ગોલામાં મજૂરો બળવો તેમણે દબાવી દીધો છે આથે સાથે લીસ્બનથી મળતા અંદેશાઓ કહે છે કે ગલ્લાગતી તમ અને રાજ્યનીતિમાં ફેરફાર થાય તેવાં નવા નીતિ પ્રતિનિધિત્વ થાય છે.

એવા પણ સમાચાર પ્રગટ થયા છે કે અમેરીકન સરકારે પોર્ચુગાલને કહ્યું છે કે તમે તમારી વસાહતોને છુટી કરી દ્યો અને તમને નુકશાન થશે તે અમે આપીશું નારોની બીટીમાં આવી વાત થઇ હોય તેમ કહેવાય છે.

દક્ષિણઆફ્રિકામાં ગીનીમાં પણ તોફાનો ફાટી નીકળ્યાના સમાચારો મળે છે. ત્યાં આફ્રિકન બળવાખોરો ઉપર હુમલા થયા છે અને બળવાખોરોને નાસી ભાગવામાં આવ્યા છે પોર્ચુગીઝ ગીની સેનીગો ત્યાં પહોંચી આવ્યાં તેમણે ૫૦ માણસોની પકડપકડ કરી છે.

એંગોલા અને કોંગોની સરહદ ઉપર ના પ્રદેશોમાં ગુમ થતા પોર્ચુગીઝ ત્રાસ ને પરિણામે ૬૦,૦૦૦ વ્યક્તિને, કોંગોમાં ભુખ્યા તરસ્યા, આપત્ત ભર્યા અર્ધ મરેલી હાલતમા આવ્યા છે અને તેમના ઉપર કરવામાં આવેલા જુલમની તેઓ કમકમાટી ઉપજાવે તેવી વાતો કરે છે

કુનોના પ્રમુખે સોવીએટ અર્ધાઝિષિ ઓગોરીનની કુનોના કરાવનો અમલ કરવાની માગણી કરતા દરાવતા જવાબમાં કહ્યું કે એકાદ બે દિવસમાં પોર્ચુગીઝ અંગોલા, મોઝામ્બીક વગેરેમાં બનેલા ત્રાસ અને દમનની તપાસ માટે પાંચ માણસોનું એક તપાસ પંચ નીમવાનું છે

પોર્ચુગાલની બીજી વસાહત ગોવામાં પણ રાષ્ટ્રવાદીઓની વસ્તરા ઉર પકડતી હોવાના સમાચાર નેહદબાણ પ્રેસ ટ્રસ્ટ ઓફ ઇન્ડીયા આપે છે

ત્યાંના વત પત્રોને ટાંકી આ સમાચાર સંસ્થા કહે છે કે રાષ્ટ્રવાદીઓએ પોલીસ થાણાઓ ઉપર છૂટા છવાયા છુપા હુમલાઓ શરૂ કરી દીધા છે

માસ્તેમ નગરના એક થાણા ઉપર ના હુમલામાં પાંચ પોર્ચુગીઝ પોલીસ ને ઇજા થઇ હતી. બીજી રીતે બીજા મકાનો ઉપર હુમલા થતા સત્તાવાળાઓએ છુટા છવાયા થાણા બંધ કરી દીધા છે અને તેમાંથી પોલીસો પાછા ખેંચી લીધા છે.

ભ્રોસરીની તકલીફ છે?

હમે ડરબન બહારના વતનીઓ ઉપર ગ્રોસરી અતી દેખરેખ નીચે ચલાવીએ છીએ. દશી ગ્રોસરી

નો ૪૫ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસાપૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી સકશો.

મરી મસાલો, તાવ-કોળ-કરીયાણુ વગેરે.

મફત સુચીપત્ર માટે લખો :

PARBHOO STORES

6A Cross St., DURBAN.

Phone 63004.

વિવિધ વર્તમાન

કેનીયામાં કાયદો અને વ્યવસ્થા

કેનીયામાં કાનુન અને કાનુ વચ્ચેની બેજવાબદારીને કારણે હાલ જે રાજદ્વારી પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ છે અને આ પરિસ્થિતિમાં જે સરકાર રચાઈ છે અને તેની સામે જે આક્ષેપો થાય છે તે અંગે લંડનના ટાઈમ્સ એવું સૂચન કરે છે કે કેનીયામાં પોલીટીકલ સમાધાન કરવાના જે પ્રયાસો થાય છે તેને અંગે કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા જરૂરી છે આ સ્થિતિ સુધારવા માટે એ બહેતર છે કે કેનીયાનું નવું બંધારણ અમલી બનાવવાનું કામ મુલતવી રાખવી.

પ્રીન્સીપાલ પર આરોપો! સૌ રોષ

મોમ્બાસાની આરબ ગર્લ્સ સ્કુલના પ્રીન્સીપાલ મી. એ. શ્રે ઉપર ધાક આવી લાગી છે? આરબ પ્રાયમરી સ્કુલ પેરેન્ટસ એસોસીએશને કેળવણી ખાતાને સૂચના આપી છે કે એ પ્રીન્સીપાલને તુર્તજ દૂર નહિ કરો તો મામલો પછી હાથમાં રહેશે નહિ. એસોસીએશને કરેલા ઠરાવમાં જણાવ્યું છે કે એ પ્રીન્સીપાલ સ્કુલમાં જે કારભાર ચલાવે છે તેથી બાળકને અસંતોષ છે કમીટીને તેનામાં વિશ્વાસ નથી.

હવે સોવીયેટ ની અવકાશની લાંબી યાત્રાએ જશે!

સોવીયેટ સંઘ અવકાશ યાત્રાએ હવે બીજો ફરી અવકાશ યાત્રી મોકલવાની તૈયારીઓ કરી રહેલ છે.

મેજર ગેગેરીન-પહેલો રશીયન અવકાશયાત્રી ૧૦૮ મીનીટ અવકાશમાં પરિભ્રમણ કરી સલામત રીતે પાછો આવ્યો અને તેની આ સફળતાથી દુનીયા દંગ થઈ ગઈ. મેજર ગેગેરીને ૧૦૮ મીનીટની અવકાશયાત્રામાં ૬૨ વીમાને પૃથ્વીની એકજ વખત પ્રદક્ષિણા કરી હતી.

હવે અવકાશયાત્રામાં ઉડ્ડયન કરી પૃથ્વીની એક વખત નહિ પણ અનેક વખત પ્રદક્ષિણા કરવા માટે બીજા એક રશી અવકાશ યાત્રીને મોકલવામાં આવનાર છે તે જે અવકાશી પાસેન્જર્સ શીપમાં જશે તેમાં ૧૦ દીવસ સુધી અવકાશમાં પરિભ્રમણ થઈ શકે એવી સાધન સામગ્રી રાખવામાં આવેલ છે. એમ કહેવાય છે કે આ રીતે સોવીયેટ જે બીજો અવકાશી યાત્રી મોકલશે તે પુરૂષ નહિ પણ કદાચ સ્ત્રી પણ હોય!

પોર્ટુગાલ દુનીયાને ઉંધા-પાટા બંધાવે છે!

પોર્ટુગાલ પોતાનો સંસ્થાનવાદ ટકાવી રાખવા દુનીયાને એવા ઉંધા પાટા બંધાવી રહ્યું છે કે પોર્ટુગાલનાં બહાર જે સંસ્થાનો છે તે પોર્ટુગાલનોજ એક ભાગ છે કારણ પોર્ટુગાલ ના સંસ્થાનો નહિ પણ પોર્ટુગાલ નાજ પ્રાંત ગણે છે આ ખ્યાલમાં રાચતા પોર્ટુગાલને ખખડાવી નાંખતી સ્વતંત્ર મતવાદી ઓબઝર્વર પોર્ટુગાલ ઉપર ગોરો આરોપ મૂકે છે કે એન્ગોલા અને અન્ય સંસ્થાનોને પોતાના પ્રાંત તરીકે ઓળખાવનાર એ પોર્ટુગાલ દુનીયાને બનાવવા પુર્તગેઝ કરે છે!

હબસીઓની બસને ગોરાઓએ આગ ચાંપી

અલાબામા - બસ સ્ટેશનો પર રાખવામાં આવતા રંગભેદ સામે દેખાવો કરવા જતા હબસીઓની એક બસ અટકાવીને હબસીઓને અંદરથી નીચે ઉતરવાની તક આપ્યા વિના એ બસને ગોરાઓના એક ટોળાએ આગ ચાંપી હતી.

આગ ચાંપવામાં આવતાં હબસી ઓને બસની બારીઓમાંથી બહાર નીકળવું પડ્યું હતું ધુમાડાને કારણે બેભાન બનેલા અને ઘાએલા તમામ હબસીઓને સારવાર માટે હોસ્પીટલમાં ખસેડવામાં આવ્યા હતા.

બર્મીંગહામ ખાતે પણ ગોરાઓ મારેલા પોર્ટીંગ રૂપમાં સામેલ મનાતો હબસીઓએ પ્રવાસ કરતાં ભારે હારી નીકળી હતી

નાં. આગાખાન દારેસલામમાં

નામદાર આગાખાન મોમ્બાસાની મુલાકાત પુરી કરી ઝાંઝીબાર ગયા, ત્યાં તેમનો ભવ્ય સત્કાર થયો હતો ત્યારબાદ તેઓ સાંજે દારેસલામ પહોંચ્યાં ત્યાં ગીમાની મધ્યે તેમનો ભવ્ય સત્કાર થયો હતો. ટાંગાનીકાના ગવર્નર સર રીચાર્ડ ટર્નબુલ તથા ટાંગાનીકાના વડા પ્રધાન મી. જુલીયસ ન્યેરેરે વગેરે તેમના સત્કાર માટે હાજર રહ્યા હતા.

ઇરાનમાં મોટા પાયાપર મોટા માણસોની થયેલી ધરપકડ

ઇરાનના શાહે ઇરાનની પાર્લામેન્ટ બરખાસ્ત કરી નાંખ્યા બાદ ઇરાનમાં રાજદ્વારી ક્ષેત્રના ઉંચા થરના મોટા પાયા પર ધરપકડો ચાલી રહ્યાની ખબરો મળે છે.

તહેરાનથી સારી માહિતી સાધનો દ્વારા મળતી ખબરો છે કે ઇરાનના શાહે શાહોની ૬ માસે સરકારે બરતરફ કરેલ કારણે વડા પ્રધાનને રૂખસદ આપ અલી અમીનીને ઇરાનના વડા પ્રધાન તરીકે નીમ્યા છે.

આ નવા વડા પ્રધાને લાંચ રૂશ્વત ખાવાના આરોપસર સંખ્યા બંધ મોટા મોટા માણસોની ધરપકડ કરી છે. આ અગાઉ ઇરાનના પાંચ લશ્કરી અમલદારોની પણ ધરપકડ થવા પામી હતી. આ લશ્કરી ઓ ઉપર ભ્રષ્ટાચારીઓનો તથા દુરૂપયોગ કરવાનો આરોપ મુકાયો.

છેલ્લી ખબર મુજબ જે આ નાગરીકોને પકડવામાં આવ્યા તેમને હવે જેલમાં પુરી દેવામાં આવ્યા છે.

આવી હતી લિંકનની જ્ઞાનની ભુખ

(બળવંતભાઇ દેસાઇ)

અમેરિકાને જગતમાં આજનું ગૌરવવંતુ સ્થાન અપાવનાર મહા પુરૂષ અબ્રાહમ લીંકન હતા.

તેઓ ઘણી ગરીબાઈમાંથી આગળ વધ્યા હતા

વાંચવા લખવાના તેમની પાસે આજના જેવા કોઈ સાધનો ન હતા

તેઓ લાકડાની પાટ ઉપર કોલસાથી લખતા. કાગળ મળવા લાગ્યા ત્યારે તેમણે પીંછાની કલમ બનાવી, અખરોટના રસની શાહી બનાવી અને તેનાથી લખવા લાગ્યા,

જ્યોર્જ વોશીંગ્ટન અમેરીકાના પહેલા પ્રમુખ હતા.

તેમના જીવન વિષે જાણવાની લીંકનને ઇચ્છા થઈ. પણ પૈસા ન હતા એટલે તેનું પુસ્તક કેમ ખરીદે!

મી. ક્રોફર્ડ નામના એક માણસ પાસે આ પુસ્તક છે એ વાત લીંકને જાણી

કેટલાય માઇલો ચાલીને લીંકન તેમને ઘરે ગયા.

પુસ્તક વાંચવા આપવાની વિનંતિ કરી

પુસ્તક વાંચીને તુરત પાછુ આપવાની શરતે પેલા માણસે પુસ્તક આપ્યું

કેટલા હોંશથી તે પુસ્તક ઘેર લાવ્યા.

મધરાત સુધી તે વાંચતા જ રહ્યા પછી ઝુંપડાની ભીંતની સહીસલામત જગ્યાએ, લાકડાની વચ્ચે ગોઠવી, જ્યોર્જ વોશીંગ્ટન બનવાના શમણા સેવતા લીંકન ઘસઘસાટ ઊંઘી ગયા.

ત્યાં તો ઓચીંતો ધોધમાર વરસાદ વરસવા લાગ્યો

પવનના જોરદાર સપાટાથી છાપરા ઉપરનું પુસ્તક નીચે પાણીમાં પડ્યું અવાજથી લીંકન જાગ્યા અને જાગ્યા તેવાજ પુસ્તક સાચવવા ગ પણ પુસ્તક તો પલળી ગયું હતું.

હવે લીંકનને ખુબ ચિંતા થવા લાગી.

તેમણે તાપણી કરી પુસ્તકને સુકું કર્યું, પણ પુસ્તક સારું ન પુસ્તક સામે જોઈ લીંકન ખુબ રોયા.

બીજે દિવસે મી. ક્રોફર્ડને જઈ બધી વાત કરી

પુસ્તક બગાડવા બદલ ખુબ ખેદ વ્યક્ત કર્યો. છેવટે સ્વેચ્છાએ દિવસ સુધી તેમણે મી. ક્રોફર્ડને ત્યાં તનતોડ કામ કરી, મળેલા પૈસામાંથી નવું પુસ્તક ખરીદી તેના માલિકને પાછું આપ્યું.

બગડેલું પુસ્તક લઈ તે ઘરે આવ્યા.

હવે તે તેના માલિક હતા

તેમણે ફરી ફરીને એ પુસ્તક વાંચ્યું—જેમ જેમ તે વાંચતા ગયા તેમ તેમ દેશને મહાન કરવાના તેમના વિચારો વધારે દૃઢ થતા ગયા. આ બધાં તેમનાં સપનાં તેમણે સિદ્ધ કર્યા ત્યારે જ તેમને જંપ વળ્યો.

આવી હતી અબ્રાહમ લીંકનની જ્ઞાનભૂખ.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
બી. એકસ, હાતિમ તાઇ.
ઇસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મહંમદ, શરાફ
આઝાદ, શેલાલ અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી. ના ઓર્ડરો અમે સ્વીકારીએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨. અલ્બેમેરી આર્કેડ, ઓફ ૨૭૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૬૪, — ડરબન ફોન: ૨૫૫૫૮.

હિંદના સમાચારો

તા ૪-૬-૧૯૬૧.

ત્રીજી યોજના માટે મળનારી મદદ

નવી દિલ્હી: ભારતને ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના માટે ભારતના સહાયક દેશો તરફથી જે સહાય મળવાની છે તેના ચાર હપ્તા નક્કી કરી રકમ ભારતને પહેલે તબક્કે જ આપવામાં આવશે એવા સમાચાર મળ્યા છે. ભારતને રૂ ૯૫૨.૩૮ કરોડનો પહેલો હપ્તો આપવામાં આવશે રૂ. ૫૨૩.૮૦ કરોડનો બીજો હપ્તો પાછળથી આપવામાં આવશે.

ભારતે એવી માગણી કરી હતી કે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમીયાન ભારતને કેટલી રકમ મળશે તે અગાઉથી જણાવવું જોઈએ. સહાયકોનું કહેવું એવું હતું કે અમારા દેશની ધારાસભાઓ આગાઉથી બંધાઈ જવા માંગતી નથી. આ મતભેદના સમાધાન રૂપે ઉપરનો માર્ગ કાઢવામાં આવ્યો છે.

બે મજાની મોટરો

મુંબઈ: મુંબઈમાં બે મજાની નવી મોંઘી મોટરગાડી આવી છે. ભારતમાં આવી મોંઘી મોટરો બીજા કોઈ નગરમાં નથી. આવી અનેક મોટર ખરીદવાનો મુંબઈ કોરપોરેશને નિર્ણય કર્યો છે.

રાજ્યપાલનું મજુના બાગમાં ભાષણ

સુરત: 'ટાગોર શતાબ્દિ સમિતિ'ના ઉપક્રમે 'મજુના બાગ'માં યોજાયેલા ઉત્સવમાં ભાગ લેતાં ગુજરાત રાજ્યપાલ શ્રી મેહદી નવાઝજંગે કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોરને અંજલિ આપતાં જણાવ્યું હતું કે આજે જ્યારે આપણે ટાગોરની શતાબ્દિ ઉજવીએ છીએ ત્યારે એમનું શિક્ષણ અને સાહિત્ય ઘેર ઘેર પહોંચાડીએ તો આપણને સાચા અર્થમાં સમજાતા જણાય એવા હશે નહિ.

શ્રી વસંત ચોકસીનું અકાળ અવસાન

સુરત: સુરત શહેરના વીમાક્ષેત્રમાં જાણીતા અને લાઈફ ઇન્શ્યુ. કંપનીના સુરત ઓફિસના એસી. મેનેજર શ્રી વસંતલાલ ચોકસીનું દુઃખદ અવસાન થયું છે.

શ્રી વસંત ચોકસી સ્વભાવે મળતાવડા અને ઉદાર હતા. તેમણે વીમાક્ષેત્રમાં ઘણા યુવાનોને તાલીમ આપી હતી અને ઉત્તેજન આપ્યું હતું. પ્રભુ સ્વર્ગસ્થના આત્માને શાંતી આપે.

વડા મુલ્લાજીએ સ્થાપેલું શૈક્ષણિક ટ્રસ્ટ

સુરત. અલીગઢ યુનીવર્સીટીના ચાન્સેલર ડૉ. તાહેર સૈફુદ્દીને યુનીવર્સીટી ગરીબ અને યોગ્ય વિદ્યાર્થી સ્કોલરશીપ તથા દાન આપવા માટે એક શૈક્ષણિક ટ્રસ્ટની સ્થાપનાની જાહેરાત કરી હતી આ ટ્રસ્ટ માટે રૂ. ૯૩ લાખ એકત્ર કરવાનું લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યું છે તેમાં એક લાખ જાતિ ઉપર તેમણે પોતે આપ્યા છે. ટ્રસ્ટીઓમાં બીહારના રાજ્યપાલ ડૉ. ઝાકીરહુસેનનો સમાવેશ થાય છે.

સુરતના વણકરની 'એલીઝાબેથ સાડી'ની વિદેશમાં વધેલી માંગ

મદ્રાસ: ખાદી અને ગ્રામઉદ્યોગ કોરપોરેશને રાણી એલીઝાબેથને સુરતના વણકરે તૈયાર કરેલી સાડી ભેટ આપી હતી. આ સાડી રાણી ઈંગ્લાંડ લઈ ગયા અને હવે સુરતના વણકરે તૈયાર કરેલી સાડીએ પરદેશમાં ફેન્સી વસ્તુની દુકાનોમાં સ્થાન મેળવ્યું છે. એલીઝાબેથને આપેલી સાડી જેવી સાડી માટેના ઓર્ડરો પર ઓર્ડરો ગ્રામ ઉદ્યોગ કોરપોરેશનને મળી રહ્યા છે.

ગુજરાતમાં ૧૦ હજાર ગોબર ગેસ પ્લાન્ટ તૈયાર થશે

અમદાવાદ: ગુજરાત રાજ્ય સરકારે ગોબર પ્લાન્ટ યોજનાને સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં વિસ્તૃત કરવાનો નિર્ણય લીધો છે અને તે અનુસાર ગુજરાતના ૨૦૦ વિકાસ ઘટકોમાં દર સાલ બે હજાર ગેસ પ્લાન્ટ બનાવશે અને પાંચ વરસમાં આખા ગુજરાતમાં દસ હજાર ગોબર ગેસ પ્લાન્ટ તૈયાર થશે. આ યોજનાને પરિણામે ગુજરાતની પ્રજાને મુંઝવતો બળતણ અને ફર્ટીલ ખાતરની તંગીનો પ્રશ્ન હલ થશે એમ માનવામાં આવે છે.

નર્મદા યોજના માટે રૂ. ૪૦ લાખની ટ્રકોની ખરીદી થઈ

અમદાવાદ: નર્મદા યોજનાના કામને ટુંક સમયમાં જ શરૂ કરવાનો ગુજરાત સરકારે નિર્ણય કર્યો છે અને તે માટે રૂ ૪૦ લાખના ખર્ચે ભારા-ખેંચીની ખરીદી પણ કરવામાં આવી છે.

તમે 'ઇન્ડીયન ઓપીનીયન' ના ગ્રાહક છો?

જો ન હોય તો

શા માટે નહિ?

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવા નવાં નામનાં, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, પ્રિન્ટ ભાગો અને પુરુષો માટે તમામ જાતના સુતર નાઈટ, પુલોવર, કાર્ડીગન્ડ અને અન્ય માલ—બ્લાઉઝ, બોડીસ, સ્વેટર, ટોપ્યા, નેકટાઈ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા પધારશો.

૩૩ પ્રેસ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્ષ ૩૫૪૯.

શેપર્ડ

હાથ વણેલી જાણીતી ઊન અને સુતર.

ગોવરધન ખાદી

- ☆ સુંદર પસંદગી
- ★ નવાજ રંગો—સુંદર અને નમુના રૂપ
- ★ આધુનિક જમાનાને યોગ્ય ફેશન

જોહાનીસબર્ગ અને પોર્ટ એલીઝાબેથની ઉદ્યોગોની વખારોમાં મળી શકે છે.

ખાસ વીટ—ગર્ભ—ખાસ ઉપર હાથથી તૈયાર

હોલસેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ:

એમ. જુસબ

જુસબના બીલ્ડીંગ, પ્રેસ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૧૧ પો. બોક્સ ૨૬૦૨.

કેબલ અને તાર એડ્રેસ: "આપવાદ" જોહાનીસબર્ગ.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોક્સી
- લેકો
- રૂસ્ટર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્ષ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૧૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સામાજીક ખબરો

શ્રી કેપ રજપુત પ્રાંતિક મંડળ

ઉપરોક્ત સંસ્થાની છઠ્ઠી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ રવિવારે તા. ૯-૪-૬૧ ના દિને મળી હતી. પ્રભુ પ્રાર્થનાથી શરૂઆત કરી મંત્રી તરફથી રીપોર્ટ તથા કોષાધ્યક્ષ તરફથી સરવૈયું મૂક્યું હતું એના સ્વીકાર બાદ આવતા બે વર્ષ માટે નીચેના કાર્યવાહકો નિયુક્ત થયા હતા.

પ્રમુખ: મગનભાઈ જીવણ, મંત્રી: ડુંગરભાઈ વિઠ્ઠલ, કોષાધ્યક્ષ: અમરભાઈ પ્રેમા, કમીટી: રામાભાઈ રણછોડ, વિઠ્ઠલભાઈ નારણ, હરજીવનભાઈ છીમન, વિઠ્ઠલભાઈ દુલભ, મધુભાઈ લાલ પ્રેમા, વલ્લભભાઈ કરસન, નરસંઘભાઈ ગોપાળ, ગોવિંદભાઈ રણછોડ, ગોવિંદભાઈ નરસંઘ. ઓડીટર્સ: હરજીવનભાઈ છીમન, બાબુભાઈ જીવણ.

* *

સાભાર સ્વીકાર:

શ્રી કેપ રજપુત પ્રાંતિક મંડળ
પ્રસ્તાવન ૧૦-૧
કાનજીભાઈ નાનાભાઈ ખોલાલીના.
સ્ટેંગર ૧-૦-૦

* *

અવસાન

જત હમારા મુકામે તા ૩૦-૫-૬૧ ના રોજ મારી ધર્મપત્નિ બે દિવસની ટુંકી માંદગી ભોગવી સ્વર્ગવાસ થયાં હતાં. તેઓ તેમના બે પુત્રો નામે ભાઈ ગોવિંદ અને મગનભાઈ ગોવિંદના પરિવારો એક સમૃદ્ધ જીવન જીવતા હતાં. તેમના અંતિમ સંસ્કાર પ્રસંગે હમારા ચાલતા વખતના સગા સંબંધીઓ હાજર રહી હમોને જે આશ્વાસન આપ્યું છે, તથા ટેલીગ્રામ અને પત્રો દ્વારા હમોને જે હમદર્દી બતાવી છે તેમજ પ્રિટોરીયા તથા જોહાનીસબર્ગના ભાઈઓ પણ એટલે દુરથી અહીં આવી હમારા પ્રત્યે જે પ્રેમ ભાવ બતાવ્યો છે. અને શ્રી સુરત આર્ય ભજન મંડળના ભાઈઓએ અત્રે પધારી મૃત આત્માની શાંતિ માટે જે ભજનોનો લાભ આપ્યો છે તે સર્વેનો હમો હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ. વિશેષમાં મૃત આત્માના સ્મરણાર્થે હમો નીચેની સંસ્થાઓને ભેટ આપીએ છીએ.

સુરત ગૌશાળા પા. ૨-૨-૦, કસ્તુરબા ફંડ પા. ૧-૧-૦; ઇન્ડિયન ઓપીનીયન પા ૧-૧૧-૧.

* *

આભાર

ચિ. રમણીકલાલ કાનજીભાઈ મોરારજીના ઉંમર ૪૨ના અકાળ અવસાન તા. ૨૧-૫-૬૧ નિમિત્તે જે ભાઈ બહેનો તેમના અમુલ્ય સમયનો ભોગ આપી સ્મશાન યાત્રામાં પધાર્યા હતા તેમજ આવા દુઃખદ પ્રસંગે અમોને આશ્વાસન આપી જે દિલસોજી વ્યક્ત કરી હતી તે સર્વે ભાઈબહેનોનો અને કુટુંબીજનોનો આભાર માનીએ છીએ. તેમજ જે ભાઈઓએ ટેલીગ્રામ મારફતે હમોને આશ્વાસન આપ્યું તેઓનો પણ આભાર માનીએ છીએ.

—ટાંગાનીકાની સરકારના સેટલમેન્ટ ખાતાના પ્રધાન શ્રી જમાલ કુટીકાએ મુસ્લીમોની એક સભામાં જણાવ્યું હતું કે ટાંગાનીકાની સરકાર લેન્ડના જે દસ્તાવેજો પ્રાપ્ત થયા હશે તે માન્ય રાખશે.

"બીઝનેસની સેલ"
શહેરના મધ્યમાં બે દુકાન વેચવાની છે
(ઘરે રહેવાના મકાન સાથે)
"સુંદર વેપારી જગ્યા: લાંબી લીસ સાથે"
Apply. MOOSA BUX,
P. O. Box 42,
PORT SHEPSTONE.

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાયસેન્સો, રેન્ટ્સ બોર્ડ અને ટ્રાન્સફર્સ માટે મળો
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ.
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૧૫૪.

શ્રી સુરત ગુજરાતી વિદ્યા મંડળ–સ્પ્રીંગ્સ

ઉપરોક્ત સંસ્થાના આશય હેઠળ, સ્પ્રીંગ્સ તેમજ આસપાસ વસતી હીંદી જનતા પોતાની ફુરસદનો સદુપયોગ કરી ભારતની ભાષાઓ, ધર્મ તેમજ સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન મેળવી શકે એ આશયથી 'સરસ્વતી વિદ્યા મંદિર' નામક સંસ્થાની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. રાષ્ટ્રભાષા પ્રચાર સમિતિ, (વર્ધા) દ્વારા સંચાલિત (હીંદી, ગુજરાતી, મરાઠી, તામિલ) ભાષાઓની તેમજ સ્વાધ્યાય મંડળ (પારડી) દ્વારા સંચાલિત (વેદ, ઉપનિષદ, સંસ્કૃત તેમજ ગીતા) વિષયોની પરીક્ષા વરસમાં બે વાર લેવામાં આવે છે. જેઓ અભ્યાસ ચાલુ કરી શકે છે. જેઓ આ સંસ્થા દ્વારા સંચાલિત વર્ગોમાં દાખલ થવાની ઇચ્છા ધરાવતા હોય તેમને માટે અઠવાડિયામાં એક વાર શનિવારે બપોર બાદ બે કલાક હીંદી તેમજ ગીતાના વર્ગો ચલાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વર્ગોમાં દાખલ થવા ઇચ્છનાર યુવક ભાઈ બહેન ઓછામાં ઓછી ગુજરાતી પાંચથી સાત ચોપડીનું જ્ઞાન ધરાવતા હોવાં જોઈએ.

આ ઉપરાંત પુસ્તક, અભ્યાસ, પરીક્ષા, અંગે વધુ વિગત જાણવા માટે મળો યા લખો:

પો. બો. ૧૬૬, સ્પ્રીંગ્સ, ટ્રાન્સવાલ.
સ્ટેન્ડ નં. ૧૩૨૨, ભારતનગર, સ્પ્રીંગ્સ.

લી.
શ્રી સરસ્વતી વિદ્યા મંદિર વ્યવસ્થાપક

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે હીંદુસ્તાની અને રોડેશીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે દુકાને આવી સર્વીસ કરનારો અમો સ્પેશીયલ કરીશું.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૩૫૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ અનાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ.
બદામ, હળદી (ડાંડા), સુકા લાલ મરચા, ઇલાયચી, સુકા જીરા (ધાણા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. હુરી અને મેવાડી પાન બજાર ભાવ, પીસ્ટેન લાઈ સુરણ, રતાળુ, ખાંડ હલાડ અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પસંદ કરી મોકલાશે.
All prices subject to Market fluctuations
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
બુકકીપીંગ, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરીયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પર હમારી મારફતે બુકીંગ કરો.
જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, મોટરકાર, વિગેરેના વીમા અંગે સલાહ આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેન્ટ્સ ફોરમ્સ સર્ટીફીકેટ વેપારના લાયસન્સ પાસપોર્ટ તેમજ પરમીટ અંગે કોઈ પણ ફી લીધા વિના અને મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ગાર્ડીયન ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ફીક્ષ્ચર્સ આવે બધીજ સામગ્રી. અમને પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.
—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—
જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. આપ પોતાના ઓફીસ ફીટ કરાવો અને વેપાર આગળ વધારો.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi International Printing Press, (Phoenix Address) INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 23—Vol. LIX.
Friday, 16th June, 1961
Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOUR CENTS

SOUTH AFRICAN LIBRARY
20 JUN 1961

IDEA TOO BIG TO SUCCEED LEADERSHIP LACKING

REASONS FOR FAILURE OF STAY-AT-HOME

THE following reasons for the failure of the "Stay-at-Home" at the end of May are advanced by the editorial staff of "Contact", the fortnightly non-racial review:

- the idea itself was too big to succeed;
- the objectives did not have the right appeal;
- massive police intimidation;
- leadership largely lacking, except perhaps in Johannesburg.

In making comprehensive analysis of the factors which caused the the failure Contact writes:

Baffled political observers and journalists, many of whom got their biggest surprise since the Nats won the 1948 election unexpectedly, are searching for the reason why.

"Contact had high hopes of the success of the stay-at-home call, having earlier criticised the Pietermaritzburg Conference for not being representative. With humility, the editorial staff have listed these main factors in the failure of the African people and a majority of the other oppressed people of South Africa to obey Mr. Nelson Mandela's Council's call for them to strike.

1 The idea itself was too big to succeed, and a campaign whose stated aim cannot be reached does not inspire as a meaningful limited objective can. A "general strike" cannot work without years of solid trade union work. This was lacking for obvious reasons. Furthermore, the Government holds all the cards in a contest which requires its opponents to communicate with the masses lawfully.

2 The objectives had not the right appeal. The Republic was too abstract an objective, a National Convention too academic. Exclusion from the Republican Referendum is a minor item in the catalogue of African miseries. A National Convention was hardly enough for a man to risk his job, his home, even injury or death, by striking for it.

3. Tied up with 2 is the massive police intimidation: Saracens, police trucks, night flying helicopters beaming into African houses and yards, 4 a.m. raids, arrests under the special 12 day laws, threats of deportation, "repatriation" and sackings. The leaders could promise no immediate freedom or economic gains to inspire people to face these things. Then the army call up, with troop movements and a belligerent attitude by the Government.

4. Leadership, except perhaps in Johannesburg was largely lacking. Many leaders who disappeared early in May and were expected to rally their followers the week-end before the strike, did not reappear at all. A common attitude was, "Why should I suffer if the people who are telling me what to do are not here?" Then the leaders did not delegate their work thoroughly. Some thousands of leaflets, press statement, desultory household canvassing could not do the solid work of organising in industry that was needed and not done. Where it was done, there were excellent results. The ban on meetings crippled the campaign: its leaders should have had an emergency plan to meet this.

A warm tribute must be paid to the many who risked their safety, and to the number who suffered.

5. The police scarcely needed to leaflet Port Elizabeth from the air with a phoney call from an unheard of African union telling the people to go to work. The P.A.C. did this for them. The deep divisions of African politics were revealed by the P.A.C.'s bitter attacks through leaflets and whispering. In Cape Town, Durban and Johannesburg this had a serious ill-effect.

6 Another fault was bad timing. After mid May the campaign grew cold. Cape Town's excitement began to flag. On 16th May 2,500 packed the Drill Hall in the lunch hour to hear the Liberal Party counsel steadfastness and non-violence, but there was no follow-up after the meeting was banned.

The last week end, above all, should have seen high pressure organizing, and there was hardly any.

By 31st May, a sovereign National Convention seemed as far off as ever and the republic was inaugurated in tranquillity. For the democratic movements there are many lessons to be learned.

Failure—Cause Is Just

IN a statement to the "New Age", of Cape Town Mr. Nelson Mandela, the Secretary of the National Action Council which organised the Stay-At-Home, explained that "it was not the national success I had hoped for."

Mr. Mandela's statement continued:

"I believe in weighing up the shortcomings and this will be done. But one thing is crystal clear. African grievances are there and the African cause is just. As long as the grievances remain there will be protest actions of this kind or another.

"If peaceful protests like these are to be put down by mobilisation of the Army and the police then the people might be forced to use other methods of struggle."

Mr Mandela added: "Until we get a 100 per cent stoppage there are still Africans not yet deep enough in the freedom struggle, not yet ready enough to sacrifice. There were tens of thousands of heroes of the strike. They are the stuff of which any victorious freedom fight is made.

"Those who scabbed must be warned that they are harming the cause of the African people—their own cause.

"Every freedom struggle has its casualties, its setbacks. This doesn't mean that freedom is not worth fighting for."

£40 Million For India From U.K.

(*"Indian Opinion" India Service*)

NEW DELHI (BY MAIL)

TWO agreements for a credit of £40m. from the Government of the United Kingdom to the Government of India were signed in New Delhi recently.

The first agreement is for a loan of £30m as an initial contribution to India's Third Plan. The repayment period of this loan is 25 years, including a grace period of seven years before the repayment begins. The expenditure on this development is expected to be spread over the period of the Third Plan. Some of the projects financed by this will be the expansion of the heavy electrical machinery plant at Bhopal, the construction of the fertiliser plant at Nahorkatiya in Assam and the expansion of the Hindustan Cables at Rupnarayanpur in West Bengal.

The second agreement covers a loan of £10m for the purchase of a broad range of goods from the United Kingdom. This loan is also for a period of 25 years and no repayments are required until 1966, the end of the Third Plan.

Inclusion Of English Words Urged

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

INDIA'S Defence Minister, Mr V. K. Krishna Menon, has suggested the incorporation of English words of common use in Indian languages.

Mr Menon who was speaking at the annual function of the English Association of the Allahabad University, pointed out that English words of common use like glass, match box, etc., could be readily assimilated into Hindi.

Everyone, he added, should learn English as it was the medium of international thinking. He, however, deprecated the tendency to make English a sectarian language such as South Indian English or Bengalee English.

Indian Opinion

Private Bag, Durban,
Telephone. Mount Edgecombe 30
Telegram and Cable: "GANDHI,"

FRIDAY, 16TH JUNE, 1961

Tolerance And Intolerance

BLACK AFRICA, emerging from the boods of the Whiteman, and the Negro people in the United States challenging the concept of White Supremacy, are increasingly applying the techniques of Satyagraha to their efforts to realise their just place under the sun. In the Southern States of America the "Freedom Riders" are in action testing the validity of segregation in the transport systems of the various states. This follows upon the "Sit-in" campaign which was used to fight against the operation of the colour bar in hotels and restaurants. In the Rhodesias the African people are slowly challenging the colour bar in churches and public places by deliberately defying notices which state that places and facilities are reserved for European use. In the Transvaal and the Cape there was recently a "Sit-in" campaign when groups of White and non Whites sought to break down segregation in some public places. That eventually all segregation supported by law must go is not doubted. But the trend of this action which is challenging the existence of segregation, apartheid, discrimination and the colour-bar gives rise to some questions.

Facilities and amenities provided from state funds should always be available to every citizen—White and Black—without discrimination, but what of private institutions? This point is raised because of the attempts by some Africans to enter a church which does not cater for non Whites. A Church is not a public institution; it is not financed out of the coffers of the state. It is a private body representing the efforts and the aims of a group of people brought together by common interests, ties and beliefs. No doubt by denying free admission to all and sundry, these people may be vitiating the principles of Christianity but who can deny—who should deny—them the right to organise for purposes of worship in any manner as long as they do not infringe on the rights of others. What right has anyone to force himself and his attentions on a private institution to which he in no way contributes, even indirectly?

We must be careful that in the course of our efforts to fight intolerance and to establish our rights we do not infringe upon the rights of other people. It is quite proper that a railway restaurant and rest-rooms in South Africa should be open to all irrespective of colour for the railways are run and managed by the Government. On the other hand, can the same argument be applied to a privately owned hotel which does not admit or provide facilities for non Europeans? It is unreasonable to allow a person to reserve the right of admission to his place of business which is the result of his private endeavours? Is not a man entitled to restrict his services to a particular

(Continued in next Column)

(Continued from previous column)

group of people if he so desires? This is a very important question which, in the years which lie ahead, will exercise the minds of non-Europeans in South Africa. It will be an act of wisdom to discuss the question now. The liberty of the individual is an important concept and those who would fight for their liberty must first ensure the liberty of others. A recent example was the case of Mr. A. S. Kajee who attended the induction of the State-President in Pretoria. For this Mr. Kajee was vilified and he and his family were threatened by violence so much so that he had to seek police protection. Surely this a distressing commentary on the intolerance of those who would fight intolerance. Mr. Kajee has the individual's liberty to accept an invitation without being vilified and, more horrible, threatened by violence. In a situation of this kind those who think differently should apply moral persuasion rather than breed even greater intolerance. On this we have much to learn from Gandhi and Tagore. We commend to the attention of our readers a superb example of tolerance which is published on page 5.

PANCHAYATS OF MY CONCEPTION

M. K. GANDHI

INDEPENDENCE must mean that of the people of India, not of those who are today ruling over them. The rulers should depend on the will of those who are under their heels. Thus, they have to be servants of the people, ready to do their will.

Independence must begin at the bottom. Thus, every village will be a republic or *Panchayat* having full powers. It follows, therefore, that every village has to be self-sustained and capable of managing its affairs even to the extent of defending itself against the whole world. It will be trained and prepared to perish in the attempt to defend itself against any onslaught from without. Thus ultimately, it is the individual who is the unit. This does not exclude dependence on and willing help from neighbours or from the world. It will be free and voluntary play of mutual forces. Such a society is necessarily highly cultured in which every man and woman knows what he or she wants and, what is more, knows that no one should want anything that others cannot have with equal labour.

This society must naturally be based on truth and non-violence which, in my opinion, are not possible without a living belief in God meaning a Self-existent, All-knowing Living Force which inheres every other force known to the world and which depends on none and which will live when all other forces may conceivably perish or cease to act. I am unable to account for my life without belief in this All-embracing Living Force.

In this structure composed of innumerable villages there will be ever-widening, never ascending circles. Life will not be a pyramid with the apex sustained by the bottom. But it will be an oceanic circle whose centre will be the individual always ready to perish for the villages, the latter ready to perish for the circle of villages till at last the whole becomes one life composed of individuals, never aggressive in their arrogance but ever humble, sharing the majesty of the oceanic circle of which they are integral units.

Therefore the outermost circumference will not wield power to crush the inner circle but give strength to all within and derive its own from the centre. I may be taunted with the retort that this is all Utopian and therefore, not worth a single thought. If Euclid's point, though incapable of being drawn by human agency,

(Continued on page 183)

PANDIT MOTILAL NEHRU: A BIOGRAPHICAL SKETCH

PADNIT MOTILAL NEHRU was born at Agra on the 6th of May, 1861. Motilalji received his early education in the Muhammadan Maktab till the age of twelve and zealously applied himself to the study of Persian and Arabic. He then joined the Government High School at Kanpur from where he matriculated in the first division. Motilalji studied at the Muir Central College for four years but did not appear at the degree examination because he had not taken the trouble to work hard for it and he was greatly dissatisfied with the way he had done the first paper. But as he was very keen to establish himself in some profession he chose law which indeed offered a wide scope for talented men those days. He, therefore, spent the next three months in the study of law and appeared at the High Court Examination and topped the list of the successful candidates of the year 1882-83.

In the year 1882 Pt. Motilal started practice as a Vakil at Kanpur, but he soon shifted to Allahabad both on the advice of his friends and also because he had higher ambitions. He was soon recognized as one of the ablest lawyers in India. Motilalji was one of those first four successful Vakils at Allahabad whom Sir John Edge, for the first time since the establishment of the High Court, raised the status of an advocate. For several years he was President of the High Court Bar Association.

After having established himself in his profession Motilalji began to take interest in the work of the Indian National Congress. He took an active part in the two Allahabad Congress Sessions of 1888 and 1892 presided over by Mr. George Yule and Mr. Anand M Charlu respectively. He was a prominent member of the Reception Committee of the 1892 Congress session.

The first public recognition of Motilalji's political career was his election to the presidential chair of the first session of the U.P. Political conference held at Allahabad in 1907.

In the year 1909 'The Leader' was founded and Pt. Motilal was elected its first chairman. He not only subscribed a large part of the capital but also took a very keen interest in its well-being.

Pt. Motilal became a member of the United Provinces Legislative Council with the inauguration of the Morley-Minto reforms in 1909 and continued to be a member till 1919.

Events moved fast after the outbreak of the Great War. Pt. Motilal became a member of the U.P. Publicity Bureau and helped the government in organizing the Indian Defence Force in his province. Soon he joined the Home Rule League started by Mrs. Besant and a branch of the League was established at Allahabad also.

As a result of his dissatisfaction with the moderate philosophy Pt. Motilal with the co-operation and help of Raja Mahmudabad and Maulana Mohammad Ali started a new nationalist paper called "The Independent."

The events immediately following the end of the Great War completed the transformation in the mind of Motilalji and prepared him for non-co-operation with the Government. The passing of the Rowlatt Bill in the teeth of tremendous opposition, the horrors of the Punjab, had a lasting effect on him. However, at the Congress session of 1912, at which he presided, he advised his countrymen to work the new reforms, utilize them for the betterment of the country, and continue to press and agitate for our full demands. But when the British Government refused to take adequate action to redress the Punjab and Khilafat wrongs, his faith in British democracy was rudely shaken and from that time onward Motilalji began to change into a direct-actionist. When in 1920 the call came from Mahatma Gandhi he gave up his lucrative practice, his old life of fashion and luxury and dedicated himself to the service of the Motherland.

With his usual energy and earnestness Pt. Motilal at once threw himself into the new movement and on the 6th December 1921, he was arrested along with his son Jawaharlal and many others and was sentenced to six months imprisonment. His health broke down in jail, but his spirit was undaunted and soon after his release on the 6th June, 1922, he assumed the secretaryship of the Congress. By then the non-co-operation movement had been suspended and Mahatma Gandhi was in jail, but Pt. Motilal did not sit idle. He toured the country preaching the constructive programme of the Congress. He was an important member of the Civil Disobedience Inquiry Committee appointed by the Congress in 1922 and during the course of its report made new and startling proposals. One of them was the boycott of the Councils from within as well as from outside.

On May 19, 1928, Pt. Motilal was appointed a member and the chairman of the Committee set up by the All Parties' Conference to draft a Swaraj Constitution for India. This Committee produced an agreed report which came to be popularly known as the Nehru Report. This report remains with us as the greatest monument of Pt. Motilal's mastery and constructive statesmanship, and will ever redound to his credit.

In December 1928, Pt. Motilal was elected a second time the President of the Indian National Congress and he presided over the Calcutta session held in December the same year.

In obedience to the Lahore Congress resolution Pt. Motilal along with his band of Swarajists resigned their seats in the legislatures and issued an appeal to his countrymen to come under the banner of Mahatma Gandhi. In spite of very indifferent health Pt. Motilal took charge of the office of the President and also of the dictator of the struggle on the 17th April, 1930. On the 30th June, 1930, he was arrested at Allahabad and tried by the District Magistrate for being a member of an unlawful assembly i.e. the Congress Working Committee and for abetting an offence, namely, the violation of the third Ordinance (Instigation) by passing the resolution No. 2 of the Congress Working Committee between the 4th and the 7th of June, 1930. Pt. Motilal refused to take any part in the proceedings of the trial and was awarded six months simple imprisonment.

There in jail he fell seriously ill and was subsequently released by the Government when his condition became critical.

He improved a bit, but instead of taking rest he plunged into strenuous activities. Hence, he was ill once more and on 4th February 1931, he was taken to Lucknow for X-Ray Treatment. The next day he seemed to be getting over the fatigue, yet all of a sudden, on the morning of the 6th February 1931 at 6-30 a.m. he passed away from this world.

New India Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY AND SERVICE INSURE WITH NEW INDIA

REPORT ON FIRST MANNED SPACE-FLIGHT (2)

Medical-Biological Problems In Space

On April 12, 1961, the Soviet Union effected the first manned space flight in history. Published below is the second and concluding instalment of an account of this venture into space. It deals with the medical and biological problems of a flight into space. Last week we published a description of the space-ship 'Vostok.'
—Editor, I O

IN solving the problem of the possibility of a manned space flight and its medical safety, it was found necessary:

(1) To study the influence of the factors of space flight on the organism, and also to study possible ways and means of protection against the harmful action of these factors;

(2) To elaborate the most effective methods of ensuring normal conditions for the life of the man in the cabin of the space ship;

(3) To work out the methods of medical selection and training of the members of the crews of spaceships, and also a system of uninterrupted medical control of the pilots' health and capacities throughout the flight.

Each of these questions entailed a large number of particular problems, on the study and solution of which specialists in the fields of physiology, hygiene, psychology, biology and clinical professional medicine worked uninterruptedly in the course of 10 years. Research was carried out in laboratories on earth and during the flights of animals in rockets. The rich experience accumulated in the fields of applied physiology and medicine, particularly the medicine of aviation and underwater swimming, was taken into account. Wherever possible special stands were set up for the laboratory study of the action of space flight factors on the organism. The influence of various strains and the organism's reaction to them were studied in centrifugal machines which reproduced accelerations analogous to those occurring during the periods of boosting and recovery.

With the help of vibro-stands, thermo and vacuum-chambers and similar units, the action of other factors on the organism was studied. However, the laboratory experiments, as a rule, could furnish answers only with regard to the action of any particular one of these factors on the organism, whereas during a real flight in a rocket these factors act simultaneously and in combination. Besides, the behaviour of living organisms in the condition of weightlessness could not be studied in the laboratory. Therefore the biological research carried out with the help of rockets, beginning with 1951, brought us nearer to a study of the influence of the conditions of space flight on the organism.

Several dozen experiments were made on animals which ascended to altitudes of up to 450 kilometres (about 280 miles) in rockets. As a result, comprehensive scientific data were accumulated describing the reactions of the physiological systems and the behaviour of the animals (dogs, rabbits, rats and mice) at different times during the flight. A careful examination of the test animals both during the flight and during a prolonged period after their return to earth allowed us to draw the conclusion that living organisms withstand the conditions of flights in rockets to the upper layers of the atmosphere quite satisfactorily. The changes observed in some of the physiological functions during the flight were not of a morbific nature; quite often they disappeared while the experiment was still in progress and did not reappear subsequently.

However, owing to the short duration of rocket flights there was no possibility of studying the biological effects of such important factors of space flight as prolonged weightlessness and cosmic radiation. Therefore, the opportunity of using artificial earth satellites for biological experiments which became possible in 1957 was an exceptionally important step forward.

The first such experiment was conducted on the second Soviet sputnik. It not only confirmed but augmented the data on previous biological experiments on rockets. It was proved for the first time that a prolonged state of weightlessness, as such, does not violate the basic vital processes.

Biological experiments were continued in the first Soviet orbital spaceships. The programme of this medical-biological research included a number of new problems. Besides an additional and more thorough study of the influence of prolonged weightlessness on the organism, of great importance was the study of the transitional conditions from weightlessness to overstrain and vice versa, and through research into the biological effects of cosmic radiation.

An important part of the programme was also the study of the peculiarities of the operation and effectiveness of systems which in future flights should ensure normal conditions for man's vital activity and guarantee his safe return to earth. In carrying out the planned programme, diverse representative specimens of the organic world, from the simplest forms of life up to higher vertebrates, were placed in the first Soviet orbital spaceships.

The utilisation of various species of animals and plants for experiments made it possible to study very thoroughly and in great detail the influence of the conditions of space flight on the most diverse processes and functions of organisms. Data on the behaviour and physiological functions of experimental dogs during flights were especially widely provided. The behaviour of animals was observed with a special television system. An analysis of the data obtained showed that the animals not only fully retained their vital activity under conditions of the protracted effect of weightlessness and the following influence of overstrain, but that no morbid symptoms were discovered in the condition of their main physiological functions. A sufficiently prolonged and careful investigation of the animals after flight also did not reveal any deviation whatsoever from the normal.

Particularly serious attention was devoted to detecting any possible effects of cosmic radiation during the flight of an orbital spaceship. The numerous methods used for solving this problem did not reveal changes which could possibly have been caused by ionising radiation.

The results of the medical-biological research conducted in orbital spaceships made it possible to draw exceedingly important and crucial conclusions. It was acknowledged that flights in orbital spaceships, admittedly circling lower than the radiation belts nearer to the earth, are safe for highly organised representatives of the animal kingdom. The results of the biological experiments were used for solving the problem of safe manned flight.

These, along with laboratory investigations, led scientists to the conclusion that man's flight into space would not be detrimental to his health.

An important stage came with the psychological investigations, designed to seek out persons possessing an especially retentive memory, resourcefulness, keen attention that can easily be switched from one thing to another, and the ability to make precise co-ordinated movements speedily.

As a result of the clinical physiological examination a group was formed who set about carrying out the programme of special instruction and training on special stands and devices stimulating conditions of a space flight on the ground and in the air. Simultaneously the individual peculiarities of the organism's reaction to the effect of simulated factors were ascertained.

The programmes of special instruction were designed to supply the cosmonauts with the necessary information on the basic theoretical questions connected with the forthcoming flight, as well as practical skill in the use of the equipment and instrumentation of the spaceship's cabin. The programme provided for the study of the fundamentals of rocket and space techniques, the design of spaceships, and special problems of astronomy, geophysics and space medicine.

The programmes of special training and tests included:

Flight in planes in zero gravity conditions;

Training in the replica of the spaceship cabin and on a special training device;

Prolonged spells in a specially equipped sound-proof chamber;

Training in the centrifuge;

Parachute jump from planes.

In the process of special training main problems of ensuring manned space flight were also solved, in particular those connected with the feeding of the cosmonaut in flight, his space suit and the system of air regeneration.

During the flights in planes the individual reactions of the cosmonauts during weightlessness and transition from weightlessness to overstrain were studied. The possibility was studied of maintaining radio communication, taking water and food etc.

(Continued in next page)

TOLERANCE—A SUPERB EXAMPLE

THE hundredth anniversary of the birth of Rabindranath Tagore has marked a great resurgence of interest in the man, in his philosophy and his works. From among the various tributes that were paid to him shortly after his death in 1941 we take the following by Mr G Ramachandran who studied at Santiniketan and was imprisoned for participation in the Satyagraha Movement under Gandhi. The full tribute has been reproduced in a recent issue of 'Gandhi Marg', a quarterly journal of Gandhian Thought of which Mr Ramachandran is the editor.—Ed. I.O

'Those were the first years after the Visvabharati University was started at Santiniketan. Most of us, the first batch of students, were non-co-operators from the various Government schools and colleges. Most of us were hot-blooded "Gandhi fans". I was the head of the gang in those days. Gurudev had written some vigorous criticism of the Non-co-operation programme in the pages of the 'Modern Review'. We were much agitated over it. We were sure Gurudev was wrong and Gandhi right. We argued and shouted. Our classes became full of these wordy discussions. We made a nuisance of ourselves. The peace of Santiniketan was much disturbed by these controversies conducted with much heat. There was also of course a strong student group supporting Gurudev's views. One day I suddenly got a message from Gurudev. Professors had told him that I was leading the opposition. The message was to the effect that Gurudev was glad that plenty of discussions were going on, but that he preferred to have some light along with the heat of controversy, and that therefore he would advise a full debate, and that he would also attend the debate, gladly. I confess I felt a little nervous. In any other institution I would perhaps have been suspended or even dismissed. But our Guru was asking for further and fuller discussion! That was his way with students. A big debate was arranged. Every student in Santiniketan attended. A motion was tabled: "In the opinion of this house Mahatma Gandhi's program is the right one for India." I moved it before a crowded house. One side let loose a flood of oratory. So did the other side. The late Sri Kali Mohan Ghosh thundered at us and defended the views of Gurudev with great vigour. Votes were taken. We won. Gurudev was all the time sitting apart, behind the students. He appeared to enjoy the debate very much. He joined in the applause for and against the motion whenever it broke forth from the students. After the votes were taken Gurudev asked for permission to speak. And he spoke. When he spoke it was all light and no heat. He prefaced his talk by saying that the debate had given him great joy. "This Santiniketan will fail if it follows your minds or makes you lose ideas. Even if every one of you hold an absolutely different view from mine, even so Santiniketan will still be your home. It will shelter you! Today is the day of my victory because my students have said today freely and bravely that I am hopelessly in the wrong. I do not admit that I am wrong. But I want you to have the courage to say so, if that is your conviction. May Santiniketan always give you that freedom and courage!" He spoke for an hour. He pleaded against fanaticism. He did not admit that non-co-operation would succeed. It was too negative. It had possibilities in certain directions. But it was tending towards the same narrow nationalism which in Europe had made civilisation into a mockery. It was impossible to reject entirely the progress of industrialism, which was like a force of nature. Industrialism could and ought to be controlled but it cannot be erased. Mass socialism will not lead to freedom. Freedom demanded clear understanding of objective realities and not only of moral values. Mahatma Gandhi was undoubtedly the greatest moral force in India, and hence the greater need to guard against his moral dictatorship.

WATCHES Gents models—15 jewels waterproof shockproof antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 jewels—13/6. As above, but 17 jewels—39/6. As above but with self changing calendar, 17 jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—96/6. Other models from 29/6.

LADIES models 15 jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above but 17 jewels—57/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. [illegible] His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 7279 Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

Report On First Manned Space Flight

(Continued from previous page)

This provided answers to many important questions about man's possible actions in space flight conditions.

It was found that all the cosmonauts who had been selected endured zero-gravity well. Besides, it was established that in a state of weightlessness lasting for up to 40 seconds they could normally take liquids, semi-liquids and solid food, perform intricate co-ordinated acts (writing, purposeful movements of the hands), maintain radio communication, read and orient themselves visually in space.

Training in the replica of the space-ship's cabin and the special training device and was designed to enable the cosmonauts to study the equipment and instrumentation of the cabin, practise the versions of the flight task and accustom themselves to being in the cabin of the actual spaceship. For this purpose a special training stand was created with electronic devices with the changes taking place during the real flight being simulated on the instruments. The pilot acted just as he would in space. An opportunity was provided of simulating unusual (emergency) versions of the flight and training the cosmonaut to act in such circumstances.

The main task of the investigations conducted during prolonged stay in the specially equipped sound-proof chamber was to establish the nervous psychological stability of the cosmonaut during a prolonged spell alone in the isolated, closely confined cabin, with a considerable reduction of external irritants. In the course of this training the routine and feeling processes of a real flight were simulated.

A wide range of physiological tests and special psycho-physiological methods made it possible to single out the individuals possessing the best characteristics for accuracy and for precision in fulfilling assignments, and also those possessing a stronger nervous and emotional system.

Training on the centrifugal machine and in the thermo chamber tested the cosmonaut's endurance of corresponding effects, the influence of these effects on the basic physiological functions was studied, and questions concerning increasing the stability of the organism to external surroundings were decided. As a result of the tests it was established that the cosmonauts possessed good stability as regards the influence of these factors and individuals were singled out who stood the tests better than others.

During the course of the air-drop training each cosmonaut had to make several dozen jumps. The physical training of the group of cosmonauts consisted of planned sessions and setting-up exercises. The planned sessions were based on the individual features of each cosmonaut's physique. The setting-up exercises, conducted for an hour daily, were aimed at general physical training. The physical training sessions were directed at improving the stability of the organism to the effects of acceleration, working out and perfecting how to use the body with ease in space, and increasing the ability to sustain prolonged physical strain.

Buddha And The Modern Age

(Continued from page 182)

religion and more widespread than a philosophy, Buddhism is, according to the happy definition of La Vallee-Poussin, a discipline. This discipline we need today, more than ever, before, to save a disintegrating materialistic civilisation from moral anarchy and chaos. The French savant rightly affirms: 'The Sakyamuni goes to deliver men of the defects and evils, without any support of God, by an intellectual energy and goodness that before him no God (ever) possessed.

Phone 838 0786 P. O. Box 1542

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

BUDDHA AND THE MODERN AGE

By Dr. PARESH NATH MUKHERJEE, In "Prabuddha Bharata"

GAUTAMA, the Buddha, whom Rabindranath Tagore described as 'the greatest man ever born,' and to whom Albert Schweitzer refers as 'not a reformer, but a revolutionary' in the domain of thought and action, profoundly influenced the history and culture of this country for all time. The modern age can ill afford to dispense with his life and teachings. He has a message for the modern age and for all time to come.

The Buddha made his appearance at an age when degeneracy had set in; when the old values were being revised; when social unity was threatened by the appearance of different sects; when people, forgetting the spirit of religion and good life, were fighting over useless ceremonies and rituals. Thus, before his advent, there was anarchy, chaos, and degeneracy in the domain of thought. People were groping in the dark, and there was need for a man of clear sight and perception of the true realities of life, who could lead the then degenerate society out of the mire. In our own days, we find that a similar situation has arisen when the old values are being fast revised, when social chaos and moral anarchy have appeared as a result of rapid changes in society, when degeneracy and laxity have already set in and infected every aspect of life. Thus, a situation has arisen when a Buddha is needed to arrest the process of degeneration. However, no Buddha for the modern age is yet in sight. But if no Buddha is born in this age, the eternal and everlasting message of Gautama, the Buddha, exists to help the present age, as it did in the days gone by. The Buddha himself emphasized the point that, after he was gone, his religion and message would remain to lead the people. So, we should have no difficulty in following the line of action chalked out by him.

Schweitzer points out that, like St. Paul, the Buddha did not want to reform society but his main interest was to reform man, and that this was the greatest weakness of his teachings. Of course, there is no doubt that he laid great emphasis on the reform of man, the creation of what we may call the complete man, and the morally and ethically upright, if not religious man. But it is difficult to agree that he was not a social reformer, or that he was indifferent to society. The organizer of the Sangha was surely not indifferent to society. Probably, a real weakness in his teachings or attitude, from modern standpoint, was that he regarded women as inferior to men and as incapable of getting the same position in society as men. His reply to Ananda, as to why women should not be given equality with men, was 'Jealous, Ananda, are the women, foolish, Ananda, are the women.' He also said: "Weeping is the strength of the children, anger is the strength of the women." When very much against his will, he had to accept the nuns in the Sangha, he told Ananda that, as a result of that concession, the life of his religion would be cut to half. The nuns were always treated as inferior to the monks in the Buddhist Sangha. Whatever may be the justification for this attitude of the Buddha, there can be no gainsaying the fact that it is not a programme (ideal) for the modern age. But, certainly, the warning sounded by the Buddha has the greatest utility in making us cautious, so that equality and liberty may not degenerate into licence and immorality. Thus, we may accept the Buddha as a very good guide for the modern age without blindly following him in all points. For, as the famous French historian P. Masson Oursel points out, 'to copy it should be absurd.' Probably, the Buddha felt, what an eminent French historian and thinker felt about France during the revolutionary period, that too much liberty and intellectuality often degenerate into gross sensuality. We must guard against such dangerous possibilities.

Another great message of the Buddha that is much needed in the world today is his teaching of *ahimsa*. *Ahimsa*, as preached by the Buddha, and developed to its highest point by the Mahayana school, became the 'supreme tenet of his political action.' *Ahimsa* was also developed by the Jains, and it was not absent in the Sanatana Dharma, in spite of its recognition of animal sacrifice. But the chief credit of Buddhism was to have popularized it in the domain of politics, as also of personal ethics in those days. This great possibility was amply demonstrated by Asoka. Today, this important teaching of the Buddha has a very great utility, when the crude materialistic civilization is about to disintegrate human society on the widest possible scale and in the most brainless manner.

The Buddha was not a blind fatalist, but he stressed the element of human responsibility in our actions. His last advice to Ananda was not to take recourse to any external refuge, but always to hold fast to Truth 'as a lamp' and to fall back on one's own resources. This healthy approach was kept up and further developed in later Buddhist thought. Thus, Nagasena made known the futility of *samsara* to the Greek king Menander in the following manner.

Menander: 'Nagasena, you speak of *samsara*. What is *samsara*?'

Nagasena: 'A being born on this earth and there dies, dies here, he is reborn elsewhere, and there dies et cetera. This is the *samsara*.'

Menander: 'Give me a comparison.'

Nagasena: 'A man eats a mango and plants the seed; from that seed grows a huge mango tree, which bears fruits. A man eats one of the fruits and plants the seed. From it grows a mango tree et cetera. It is *samsara*.'

This argument leads on to the important doctrine of *karma*.

Menander: 'Why are not all persons alike? Why have they short or long lives? Why are they energetic or unhealthy, handsome or ugly, influential or powerless, rich or poor, of high birth or low birth, intelligent or foolish?'

Nagasena: 'Why are not all plants alike in height and structure?'

Menander: 'For the difference in their grain.'

Nagasena: 'Likewise, men are different by reason of their different acts. The Buddha has said that "the beings have for their patrimony their *karma*; they are the inheritors, descendants, the parents, the vassals of their *karma*. It is *karma* which divides men into superiors and inferiors."'

So, it is not a blind and inexorable fate that inflicts punishment on man in the most atrocious and unjust manner, but it is man's own acts that take him to heaven or to hell as he richly deserves. This very truth is forcefully impressed in the teachings of the Mahayanist saint Santi Deva of the seventh century A.D., when he writes: 'He who compels another man to work for him shall have slavery as his punishment; he who imposes on himself the task of working for others shall have real power as reward.' And he further advised his followers: 'The interest (good) of all beings should henceforth be your only thought.' The mighty idea that is impressed here is that a man should work for the good of society and mankind. This is the gospel of which the modern age has far greater need than the ancient days ever had. In a progressive scientific age, when industrial development is very rapid, unless people develop a highly moral and disciplined mentality and attitude, there is going to be a disaster unprecedented in the annals of mankind. Not only the men in governments and the leaders, but every man and woman in society must be aware of every *karma* (action) of his or hers and must so order it and control it as not to wreck, but to make the civilized world. Shorn of fanaticism and power politics, the modern world should adopt the humanitarian scientific attitude of Buddhism, so that mankind and human civilization may be saved!

The teachings of the Sakyamuni were surely not meant for the ancient days alone, but have a far greater bearing on modern days. They are almost universal. In the *Dhammapada* the instruction is: 'Avoid all evil, cherish good, purify your thoughts—these are the teachings of the Buddha.' Further instruction is: 'Never does hatred cease by hating, but it is overcome by love. This is the law.' Then again, the simple but important truth is impressed upon our mind (although we so often forget it): 'It is the man's own soul that destroys it, it is the man's own acts that take him to hell.' Alas, how often we forget that we are always rotting and decomposing in our own souls! These are not mere sermons of the past, but vital and living principles for the present as well as for the future.

It is therefore that M. Henri Arvon has written with great force: 'Less ambitious than a

(Continued on page 184)

Battle To Protect Varanasi Mosque

NEW DELHI (BY MAIL)

THE Ministry of Scientific Research and Cultural Affairs in a Press Note on the Dharara Mosque at Varanasi, issued in New Delhi says that this mosque, popularly known as Aurangzeb Mosque and built by the Emperor Aurangzeb about 1670 AD, is a protected monument.

It stands on an elevated basement by the side of the River Ganga near Panchganga Ghat and is situated in a very congested part of the city. It had two lofty minars, one on the south-eastern and the other on the north-eastern corner of the base. The latter minar collapsed heavily on October 30, 1949, as the result of subsidence of the foundation on the south-eastern side and the decay of stone masonry of the minar. This caused loss of life and property.

Expert Opinions

Although the remaining minar had been repaired by the Department of Archaeology, it was felt that the structure was not in sound condition. In view of the importance of this monument, a committee of experts was set up by the Government of India to report on its condition and the repairs to be carried out. This committee met five times and after exhaustive enquiry recommended that for the safety of the mosque and the surrounding houses the existing minar would have to be pulled down.

The means for preserving the minar by caging its base within an iron framework, or dismantlement and re-erection, were considered but were given up as not satisfactory. A second expert opinion by another committee in 1958 confirmed the finding of the first committee.

Due to the keen desire to keep at least a portion of the minar, the Government decided, however, not to implement the recommendation of the expert committees fully but to dismantle only the top two thirds of the existing minar and to reconstruct the fallen minar to one-third of its original height so as to restore the symmetry of the monument and then to watch the position.

A subsequent inspection of the monument revealed that the monument had developed a dangerous crack and a third expert committee was set up to go into the question again. This committee has now reported that the structure at present is standing in a very alarming condition and that the entire minar should be pulled down forthwith.

In view of the unanimous verdict of three different expert committees, the Government of India have decided with much regret and reluctance to pull down the minar in the larger interests of the mosque itself. The Department of Archaeology has been asked to carry out the work as expeditiously as possible. The Central Building Research Institute is being asked to recommend some suitable light synthetic material to put up two small minars in their place, consistent with the safety of the building and its foundations.

[The city of Benares is now known as Varanasi.—Ed. I.O.]

Panchayats Of My Conception

(*Continued from page 176*)

has an imperishable value, my picture has its own for mankind to live. Let India live for this true picture, though never realizable in its completeness. We must have a proper picture of what we want before we can have something approaching it. If there ever is to be a republic of every village in India, then I claim verity for my picture in which the last is equal to the first, or in other words, no one is to be the first and none the last.

In this picture every religion has its full and equal place. We are all leaves of a majestic tree whose trunk cannot be shaken off its roots which are deep down in the bowels of the earth. The mightiest of winds cannot move it.

In this there is no room for machines that would displace human labour and that would concentrate power in a few hands. Labour has its unique place in a cultured human family. Every machine that helps every individual has a place. But I must confess that I have never sat down to think out what that machine can be. I have thought of Singer Sewing Machine. But even that is perfunctory. I do not need it to fill in my picture.

—*Harijan*, 1.8.'47

Plantation Of Bamboo

NEW DELHI (By Mail)

THE Government of Madras have approved a scheme for raising bamboo over five thousand acres at a cost of Rs. five lakhs during the Third Five Year Plan period.

The plantation will be promoted in North Arcot, Salem, Coimbatore and the Nilgiris districts in the first instance during 1961-62 over a total area of about 990 acres, and an expenditure of Rs. 59,400 has been sanctioned for this purpose.

BUSINESS FOR SALE

Two Shops in centre of Town (opp Port Shepstone Mosque). Excellent Business Centre. Long Lease. Apply MOOSA BUX P.O. Box 42, Port Shepstone

VALUABLE CITY INDIAN CORNER
SHOPS ETC. IN EXEMPTED AREA
422 FT FRONTAGE TO 3 STREETS
SITE 24184 SQ. FT. INCOME £6690 p.a.

Favoured with instructions we will sell this magnificent property comprising 9 shops, D/S factory of approx. 15 000 sq. ft. floor space, several cottages and rooms at "AUCTION HOUSE" 115, FOX STREET, JOHANNESBURG, on THURSDAY, JUNE 29th at 11 a.m. FH Lots 515/517 and 506/716 formerly 615/617 and 717/716 Johannesburg jointly in extent 24184 sq. ft., corner Market, End and President Streets Zoned respectively 7, 5, and 6 storeys General Business and General Area. A unique opportunity to acquire this outstanding city property which is exempted from the Gold Law prohibitions against Asiatic occupation or ownership.

RICHARD R. CURRIE (PTY) LIMITED

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film story (June) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
TESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy ... 3 0
FILM FARE A magazine that [illegible] known on earth ... 3 0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ... 3 0
THE MARCH OF INDIA In your future 4 0
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress ... 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 4 6
MURTIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHARTAIL in pairs special for Kirtans Bajans etc. 25 0
DHOLAKS for qawali, weddings, Holi Bajans ... £8 10 0
THUBLA & DOGGIL for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Reed Plate £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £25 10 0
Dialan Service. Plate of all designs 2/6, 3/6, 6/6
Style Playing ... ... 15/-, 25/-, and 30/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST. WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P.O. BOX 2524.
85 Victoria Street — DURBAN

fifty years ago... *June 1911*

THE ANTI-INDIAN INDICTMENT

(From The Indian Opinion, June 17, 1911)

(AN EDITORIAL)

"That which appears permanent will perish; that which is high will be brought low; where there is agreement there will be division and where there is birth there will be death."

—DHAMMAPADA

SOUTH AFRICA'S relentless persecution of its British Indian population has been excused on many grounds. At one time it was the fashion to object to the Indian, to justify the disabilities heaped on him as a class, and even to urge his expulsion from South Africa, on the ground that he was morally so degenerate as to be a menace, a sort of cancerous growth, in the highly moral white community upon which he had obtruded himself. In the face of statistics proving that comparison between the record of Indian and European crime resulted somewhat unfavourably to the self-styled superior class, this position was, even among the very ill-informed variety, if somewhat reluctantly, abandoned. Then, it was pleaded that the Indian differed so fundamentally in his traditions, habits and ideals as to be incapable of ever being built into the body politic of this country, that he was impossible of assimilation. This contention is still not infrequently advanced in spite of the conclusive answer furnished in the persons of the Europeanised young Indians of South African birth who in speech, conduct, education and ideals need fear no comparison with their white contemporaries who have enjoyed far greater advantages in the matter of upbringing. It may be observed in passing, that most of these Indian young men of South African birth are, educationally, the products of the Natal Indian schools, and that their numbers are remarkable evidence of the avidity with which European education is taken advantage of by the poorest Indian parents, while as a class, they demonstrate what the Indian is capable of along western lines when given the semblance of a fair chance.

But the last barricade—that behind which, after all other arguments have failed the protagonists of Indian oppression and expulsion retreat—is a dogma that "self-preservation is the first law of nature". The retreat thus made is usually accompanied by something of volte-face. Not the Indian's vices but his virtues, are what constitute him a danger to the society of which he has a right to form a part. It is argued that he is so much more competent, thrifty, frugal and industrious than his European rival that competition between them is unequal and, therefore, self-preservation demands—and justifies—that he be hedged round with disabilities and if possible, driven out of the country. Before considering this last plea—which lawyers would call "a profession and avoidance"—let us pause to make clear that no monopoly of the virtues is claimed for the Indian. He is just an ordinary human being, having his strong points (which are fairly there shown detailed) but also his defects. He is charged sometimes with not conforming to the highest standards of sanitation. His thrift is said to approximate more nearly to meanness, his industry to the aggressive exploitation of his employees during the long hours that he will keep open his shop or workshop, or will labour in the fields. One of the commonest charges laid at his door is that he sends his money out of the country instead of giving the country the benefit of it, and that he himself has no stake here and retires to India as soon as he has earned a competence. We think that the above fairly sums up the case of the anti-Indian. Let us examine it a little in detail. Investigation discloses, first of all, a large measure of exaggeration, that natural ancillary to a prejudice born of self-interest and an ignorance of the Indian mode of life. Next, it is too often not borne in mind that there are grades among the Indian community, just as there are among the European, but the prejudice against the Indian is such that the worst examples are taken as being characteristic of all. It is as if European South Africa were judged by the standard of the illicit liquor-sellers who infest the Rand, or the citizens of London by its hooligans.

Responsibility for Indian insanitation, where it has proved to exist, cannot always be saddled upon the Indian. Nobody who knows the inner history of the old Johannesburg Indian Location could doubt that the outbreak of plague in that area in 1904 was due entirely to the criminal neglect of the Municipality which had then expropriated it and whose tenants the poor residents of the Location were obliged to be. Similar causes produced the Black Death of London. The accusation of meanness and excessive industry is an old bogey. It has at different times been levelled against all successful peoples e.g., Scotsmen, Jews, Germans. No sane legislature would desire to do aught but encourage industry and thrift in a people. But it can (and does) control and regulate the hours of trading and employment. The charge against the Indian sending his money out of the country and of desiring to retire to his native land ill becomes the mouths of those who have deprived him of the opportunity of investing his earnings in the country and of educating his children—as witness the disability to own land in the Transvaal and universal restrictions to education.

But what of "self-preservation?" That "self-preservation is the first law of nature" is probably true. But what is its meaning? Is it synonymous with selfishness? Christianity and history answer "no". For we know what the Christian is, and history is replete with examples showing how the peoples of Europe have done homage to the martyr, the humanitarian, the patriot and hero. The way of self-preservation, either for nations or individuals, lies along the path of service of mankind, regardless of caste, colour or creed. It may, however, be urged that the sentiment just expressed reads all right on paper but is totally unworkable for the practical colonists who have made, as they say, South Africa such an asset of the Empire. They will urge that a handful of Europeans living in the midst of many Kaffirs cannot allow an alien civilisation to encroach upon their own. The answer to the problem is however, not so formidable as it may appear at first sight. One knows that the gates of South Africa are virtually closed against Asiatics through its drastic Immigration laws. No statesman with a sense of Imperial responsibility has ever suggested that the Asiatics who have been permitted—indeed, in some cases even encouraged,—to settle in this country, can or may be hustled out of it. Self-preservation, then demands that the European must be prepared to make the best of them by according to the subjects of the same Sovereign an equal and equitable treatment in this sub-continent.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barclays Arcade,
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg, 'Phone 33-1086

Cable & Tel Add HARGVAN Phone 26368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 55c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " R3-50 " " "
4 " R4-50 " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

No 23—Vol.-LIX.
Friday,
16th June, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

SOUTH AFRICAN LIBRARY
20 JUN 1961
AFRIKAANSE BIBLIOTEEK

*

અજ્ઞાનથી કોઇ હાનિ થવાની નથી તે પૂર્ણ છે. અસલ વસ્તુની પ્રાપ્તિ થવું એ સહેલ છે તે ખરી છે પરંતુ અસત્યથી તે અહિત છે.

—શિવાનંદ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૩
તા. ૧૬ જુન, ૧૯૬૧
છુટક નકલ સેન્ટ ૪

કેપ સીટી કાઉંસીલરની ધરપકડ

સોમવાર:

રવિવારે જ્યારે કેપટાઉન સીટી હોલમાં ફ્રાંચાઇઝ કમિટીની એક સભા મળી હતી. આ સભામાં ભાષણ કરતા જતાં કેપટાઉન સીટી કાઉંસીલર શ્રી બર્નાર્ડ પીકની ધરપકડ થતા ત્યાં એકઠી થયેલી માનવ મેદની ઉશ્કેરાઇ ગઇ—અને વાતાવરણ ખુબજ તંગ બની ગયું હતું.

શ્રી પીક 'ટેરસી હાઉસ'ના ચેમ્બરમાં ફ્રાંચાઇઝ કમિટીની સભાને સંબોધવા આવ્યા હતા. એવા તેઓ મંચ ઉપર ઊભા થયા કે સીક્યુરીટી બ્રાંચ ના માણસોએ શ્રી પીકને પકડ્યા. જ્યારે ટોળાંએ ખબર લેવું કે તરતજ તેઓ શ્રી પીકને છોડાવવા ધમાચકડી કરવા લાગ્યા. એટલામાં શ્રી પીકની આઠ વરસની પુત્રી એડેલીના પોતાના પિતાની વહારે આવી, પરંતુ એક સ્ત્રીએ એડેલીના ને આ ધમાચકડીમાંથી ખેંચી લીધી. આ અરસામાં વધુ સીક્યુરીટી બ્રાન્ચ ના માણસો આવી પહોંચ્યા અને તેઓ શ્રી પીકને પોલીસ વાનમાં લઇ ગયા.

સભામાં બીજા વક્તાઓએ નેટિવના નેતાઓની તાત્કાલિક છુટી માટે માગણી કરી હતી. જ્યારે બધા વક્તાઓએ પ્રવચન પુરૂ કર્યું ત્યારે શ્રી પીક બહાર ઉપર જવા માટે પગલા ભરવા લાગ્યા, ત્યાં તો સીક્યુરીટી બ્રાન્ચના માણસો તેમના ઉપર તુટી પડ્યા.

શ્રી પીક ઉપર વોરંટ કાઢવામાં આવ્યો હતો, અને તે પણ 'સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટ'નો. આ વોરંટ ૨૮મી મેના દિવસે કાઢવામાં આવ્યો હતો. જે મે દિવસની હડતાલ પછી હતી તેના એક આગેવાન તરીકે પોલીસે એમને ગણ્યા છે.

ઉપરના બનાવ પછી પોલીસ માણસો લગભગ ૨૦૦ માણસો આવી પહોંચ્યા, અને વાતાવરણ તંગ બની ગયું તરતજ પોલીસની એક મોટી ટુકડી આવી પહોંચી. શ્રી બર્નાર્ડ પીકને આજ રોજ કોર્ટમાં હાજર કરવામાં આવશે.

વડાપ્રધાન નહેરૂનું ઉદ્બોધન

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન નહેરૂએ અહીં રાષ્ટ્રીય વિકાસ સમીતીની બેઠકમાં જણાવ્યું હતું કે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં વિકાસ માંગે ને નાણાંકીય ભીંસ લોકોમાં કરાય છે તેમાં કોઇ કાપ મુકાશે નહિ કે વિકાસના કાર્યક્રમની ગતિ કોઇ પ્રકારે મંદ પડવી જોઇએ નહિ.

ત્રીજી યોજનાના આખરી મુસદ્દાની વિચારણા માટે મળેલી સમીતીની બે દિવસની બેઠકનું ઉદ્ઘાટન કરતાં શ્રી નહેરૂએ એવું કહ્યું જણાય છે કે દેશમાં પ્રવર્તતી અત્યારની સ્થિતિ એટલામાં મોટો પ્રશ્ન છે અને તે આ યોજનાની સફળતા સામેનો મોટામાં મોટો ભય છે. ભારતની એકતા અને વિકાસના માર્ગમાં એ મોટો અવરોધ છે. વિકાસ સમીતીની બેઠકમાં આસામ ના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચાલીહા સિવાયના તમામ રાજ્યોના મુખ્ય પ્રધાનો હાજરી આપી રહ્યા છે.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે ત્રીજી યોજના હવે વરસોથી અને આખરી સ્વરૂપ માં છે તો કે એના ખરડામાં અહીં-તહીં થોડા ફેરફારો કદાચ થવા પામે.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે આપણે જેમ આગળ વધીએ છીએ તેમ આપણા માર્ગમાં મુશ્કેલીઓ આવે છે, પરંતુ એ પ્રગતિની નિશાની છે, આપણે એ સિદ્ધિ મેળવવી હશે તો આયોજન કરવું જ પડવાનું.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે આયોજન વિના શાંતિ મારફતે સુખ શક્તિ સ્થાપન એવા કેટલાક લોકોના મતભેદ સાથે હું સહમત થતો નથી. જેમ બને ત્યાં આ યોજના તારીખ સફળ થઇ શકે ત્યારે આપણે તેમાં આપણી તમામ શક્તિ, ઉત્સાહ અને ભાવના કેંદ્રિત કરી આપવી પ્રાપ્ત રહી હશે.

યોજનાનો ઉદ્દેશ બીલકુલ સ્પષ્ટ છે અને તે એ કે દેશવાસી સુખી જીવન બસર કરી શકે એ માટેની તકો ઉભી કરવી.

વડા પ્રધાનના ઉદ્ઘાટન ભાષણ બાદ સમીતીએ યોજનાની આખરી મુસદ્દાના પ્રથમ ચાર પ્રકરણોની ચર્ચા શરૂ કરી હતી.

ભારત પર બેફામ આક્ષેપ કરતા નેપાળના પ્રધાન

કાઠમંડુ: નેપાળના રાષ્ટ્રીય માર્ગ-દર્શનના પ્રધાન શ્રી બી. બી. થાપાએ ભારતને પારકાનું ગળું કાપી ખાનાર દેશ તરીકે વર્ણવ્યો છે અને જણાવ્યું છે કે નેપાળના પડોશીઓ મોટા ભાઇઓ જેવા છે કે જે મોટા ભાઇઓ નાના ભાઇઓનો ભાગ હજમ કરી જાય છે. કોશી નદી પર બંધ બાંધવા દીધો તેના બદલામાં ભારત જે નેપાળી નેતાઓ ગેરરીતિથી લાભો મેળવે છે તેમને ટેકો આપે છે. ભારત આવા તત્વોને રક્ષણ આપે એ આપણી નથી. આ તેઓ પોતાના હિત માટે જ કામ કરે છે અને પટનામાં બેઠા બેઠા નેપાળ વિરૂદ્ધ પ્રચાર કરે છે.

ગાંધીનગરમાં મોટું તેલક્ષેત્ર?

અમદાવાદ: ગુજરાતના ભાવિ પાટનગર પાસેના સૈજપુર ગામેથી તેલ સંશોધનને કારણે જે ગેસ નીકળ્યો હતો એ એટલા વિપુલ પ્રમાણમાં હતો કે ચાર દિવસ સુધી તો કશી પ્રક્રિયા થઇ શકે તેવી સ્થિતિ નહોતી. તેથી ત્યાં અંકલેશ્વરથી રશિયન નિષ્ણાત એન્જીનીયર શ્રી ઉમ્મોલોવ, ખંભાત તેલક્ષેત્રના ડાયરેક્ટર શ્રી સરજ અને રશિયન તેલ નિષ્ણાતો શ્રી ગોપાલોવ ગાંધીનગર લઇ આવ્યા. આ ગેસને કાબુમાં લીધા પછી તેની સુરત શાસ્ત્રીય સર્વે ઉપર ખંભાતમાં તેલ નિષ્ણાતો, ભારતીય તેલ ટેકનીશ્યનો અને જીઓલોજીસ્ટોની સતત બે દિવસ ચાલેલી મીટીંગમાં એવો નિર્ણય લેવાયો હોવાનું જણાય છે કે, ગાંધીનગર ખાતેનું તેલક્ષેત્ર, ખંભાત અને અંકલેશ્વર તેલક્ષેત્રો કરતાં મોટું અને ગુણવત્તાની દ્રષ્ટિએ ઉત્તમ પ્રકારનું તેલક્ષેત્ર પુરવાર થશે.

આ મીટીંગમાં સૈજપુર ગામથી બેઠે દુર રેલવેના રસ્તા તરફ ભાટજ ગામ પાસે બે નવા ટેસ્ટવેલ કરવાનું નક્કી કર્યું છે, અને ત્યાં ડ્રીલીંગ માટે ઇન્સ્ટોલેશન કરવા માટેના હુકમો થઇ ગયા છે. સૈજપુરના સંભવિત તેલક્ષેત્રની વાતચીત કરતા એક ઉચ્ચ કક્ષાના ભારતીય અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે સુચિત તેલ ક્ષેત્ર ઉપર જ પાટનગર બાંધવાનો ગુજરાત સરકારે જે નિર્ણય કીધો છે તેથી કેન્દ્ર સરકારની મુંઝવણ આ સાથે થયો છે. કેન્દ્ર સરકાર મારફત મોકલેલા નિષ્ણાતોના અહેવાલો, જીઓલોજીસ્ટોની મોજણી અને સૈજપુરનું ડ્રીલીંગ પરિણામ એ સ્પષ્ટ કરે છે કે આ વિસ્તારોનો તેલ ભંડાર ઘણો મોટો છે, અને રાષ્ટ્રીય આવકની દ્રષ્ટિએ અતિ મહત્ત્વનો છે. તો ઉત્તમ દેખ-ચિત નજર સમક્ષ રાખીને પાટનગર માટે બીજું સ્થાન પસંદ કરવું પડશે તેમણે એવી ટકોર પણ વ્યક્ત કરી હતી કે અને તો સંજોગોમાં પાટનગર ખસેડવું પડશે. અને મળેલી માહિતી મુજબ કેન્દ્ર સરકારના ખનિજ તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવિયા આવતી જુન માસની પછી કે ફેઠી આ અંગે પત્ર પ્રધાન ડો. જીવરાજ મહેતાને મળવા હતા તેઓશ્રી ખાસ કરીને પાટનગરનો પ્રશ્ન અને વિધાનસભાના સ્થાનની પસંદગી અંગે ફેરફારની વાતચીત કરી લીધી હતી.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૬ જુન, ૧૯૬૧.

સહિષ્ણુતા અને અસહિષ્ણુતા

આ સંજોગોના બંધનોમાંથી છૂટાં થતાં આફ્રિકાના કાળા લોકો અને અમેરીકાના નીગ્રો હાલી આ દિશામાં પોતાની જગ્યા સભર કરવા વધુ ને વધુ સત્યાગ્રહનો માર્ગ અપનાવે છે. અમેરીકાના દક્ષિણના વિભાગમાં તેઓ 'ફ્રીડમ રાઈડર્સ'ના નામથી ઓળખાય છે; તેઓ બસોમાં વપરાતી ઈલાયદાપણાની નીતિને તોડવા માગે છે. આજ પ્રમાણે અગાઉ તેઓએ હોટેલોમાં પણ કર્યું હતું. રોડેશીઆમાં આફ્રિકન લોકો ધીમે ધીમે ઈલાયદાપણાની નીતિને તોડતા જાય છે. થોડા વખત ઉપર કેપ અને ટ્રાંસવાલમાં પણ ગોરાઓ અને બીન-ગોરાઓએ ભેગા થઈ ઈલાયદાપણાના નીતિને તોડવા પ્રયત્ન કર્યો હતો. આ બતાવે છે કે ઈલાયદાપણાની નીતિ જેને કાયદાનો ટેકો છે તે ભાંગશે જરૂર, પરંતુ ઈલાયદાપણાની નીતિને તોડવા માટે જે માર્ગો લેવાઈ છે તે અમુક પ્રશ્નો ઉભા કરે છે.

રાજ્ય તરફથી ચલાવાતા સંસ્થાનોમાં ઈલાયદાપણાની નીતિ હોવી ન જોઈએ' પરંતુ જે ખાનગી સંસ્થાનો છે તેનું શું? આ પ્રશ્ન એટલા માટે ઉપસ્થિત થાય છે, કારણ કે થોડા આફ્રિકનો ખ્રીસ્તી દેવળોમાં જવા માંગતા હતાં જ્યાં બીન-ગોરાઓ માટે કોઈ પણ જાતની વ્યવસ્થા ન હતી. ખ્રીસ્તી દેવળો જાહેર સંસ્થાનો નથી; અને એનો નિભાવ રાજ્ય તરફથી થતો નથી. સામાન્ય માન્યતાવાળા લોકોની ભેગી થયેલી એ એક ખાનગી સંસ્થા છે. બધાને ન આવકારવામાં કદાચ એ લોકો ભૂલ કરતાં હશે યા તો ખ્રીસ્તી ધર્મ વિરૂદ્ધ જતાં હશે, પરંતુ એ લોકો જ્યાં પ્રાર્થના કરવા માંગે છે ત્યાં તેઓ વ્યવસ્થિત રીતે હકથી પ્રાર્થના કરી શકે છે.

અસહિષ્ણુતા સામે લડતાં, આપણે એ ન ભૂલવું જોઈએ કે આપણે બીજાના ખાનગી હક્કો ઉપર તરાપ મારી ન શકીએ. રેલ્વે રેસ્ટોરાં અને આરામગૃહોમાં ઈલાયદાપણાની નીતિ તોડવાના પ્રયત્નો થાય એ વાજબી છે; કારણકે રાજ્ય તરફથી એ ચલાવાય છે. બીજી દ્રષ્ટિયે જોઈએ તો ખાનગી માલીકી ધરાવતા હોટેલો જ્યાં બીન-ગોરાઓ માટે સગવડતા નથી ત્યાં શું બીન-ગોરાઓ લઈ જવા એ વાજબી છે? પોતાની મહેનતથી ઉભી કરેલી જગ્યા ઉપર કોને આવવા દેવું અને કોને નહિ એવો ખાસ હક્ક રાખવો શું અયોગ્ય છે? દક્ષિણ આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓ માટે આ અગત્યના પ્રશ્નો છે. જેની ચર્ચા અત્યારે થાય એજ ડહાપણ ભર્યું છે. તાજો દાખલો શ્રી. એ. એસ. કાછીનો છે. એક વ્યક્તિ તરીકે તેઓ પ્રીટોરીઆ ગયા, એ એમનો હક્ક હતો. પરંતુ તેઓ ગયા પછી ઘણી હોહા થઈ અને ધમકીઓ પણ અપાઈ; ત્યાર પછી શ્રી. એ. એસ. કાછીએ પોલીસનો આશરો લીધો, જેઓ અસહિષ્ણુતા સામે લડે છે તેઓએ આવાં પગલાં લેવાં ન જોઈએ. આ બાબતમાં આપણે પૂ. ગાંધીજી અને ગુરૂદેવ ટાગોર પાસેથી ઘણું શીખી શકીએ એમ છીએ.

શું? પહેલાં પૈસા સંઘરવા અને પછી ઈશ્વર ભજન? અરે ભાઈ! તમારાં દાન અને પરમાર્થ જોયાં છે! દાન આપતી વખતે હિસાબ ગણી-ગણીને આપતો. એક બાજુએ તમારા આહારવિહાર પાછળ, સારાસારા પ્રસંગો પાછળ, અને મોજશોખ પાછળ હજારો રૂપિયા ઉડાવો છો અને બીજી તરફ તમારાં પડોશીનાં બચ્ચાંને સૂકો રોટલો પણ ન મળે! ભલે તે મરે કે જીવે! આપણા ઘરનાં માણસ સુખી રહે એટલે બસ! અને આમ છતાં પણ તમે ઉદારતા અને પરમાર્થની મોટી મોટી વાતો કરો છો!

શ્રી. રામકૃષ્ણ પરમહંસ.

પ્રથમ મુલાકાત

(ગુરૂદેવ-દીનબંધુ એન્ડરૂઝની _______ સુ.મ.)

હેમ્સ્ટેડ! લંડન! એક પ્રખ્યાત કલાકારના વિશાળ ખાનામાં ઈંગ્લેન્ડના થોડા જાણીતા કવિઓ, કલાકારો અને લેખકો બેઠા છે. આયર્લેન્ડના એક વિશ્વ વિખ્યાત કવિ ગુરૂદેવ રવીન્દ્રનાથ ઠાકુરની અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કરેલી 'ગીતાંજલિ'માંથી એક પછી એક ગીત સંભળાવી રહ્યા છે. સાંભળનારાઓ મંત્રમુગ્ધ બની નિરાકુળ શાંત છે. તેઓના ચહેરા સૂર્યોદયના પ્રકાશથી ઝળકે છે, કારણ કે આ ગીતોમાં તેઓને પૂર્વ—અને પ્રકાશ તો પૂર્વમાંથીજ સદીઓથી આવે છે તેના સનાતન સંતો અને ઋષિઓની અમરવાણી સંભળાઈ રહી છે. આથી તેઓના હૈયામાં એવી આશા અંકુરિત થાય છે કે જો જીવનમાં સાચી શાંતિ મેળવવી હોય તો પૂર્વ પ્રતિ ભગવાની ભાવના નો ત્યાગ કરીને તેમાં જે આદરની ભાવના કેળવવી પડશે. તેઓના ચહેરા પર જે આશિકની છટા દેખાય છે, તે આ આશાનું જ એક પ્રતિબિંબ છે.

ગીતોનું વાચન સમાપ્ત થયું છે પણ હજુએ શ્રોતાગણ મંત્રમુગ્ધ જેવા દેખાય છે. કોઈના અંતરમાં પ્રભુ પ્રતિ પ્રેમ ફરીથી જાગ્યો છે. કોઈ બીજાના દિલમાં સૌંદર્યની આરાધના કરવાનો ઉમંગ ઉભરાઈ આવ્યો છે. કોઈ ત્રીજાને પ્રભુનો મર્મ સમજાવા લાગ્યો છે, કોઈ ચોથાને દુઃખમાં કૃપાળુ પ્રભુની ચરણધ્વનિ સંભળાય છે, કોઈ પાંચમાને માનવ-જીવનની સાધનાનો પુરસ્કાર એક બળતી તલવાર હોય શકે છે, ન કે ફુલમાળા એક ફુલ, અને કોઈ છઠ્ઠાને એમ લાગવા માંડ્યું છે કે મૌનજ પ્રભુનું સાચું મંદિર હોઈ શકે છે.

આવી રીતે શ્રોતાગણની અંદર અનેક ઉર્મિઓનો સમૂહ ઉભરાઈ આવ્યો.

અચાનક ત્યારે એક ભાઈ બોલી ઉઠ્યા, 'જે ગીતોનું વાચન આપણે આજે સાંભળ્યું છે અને જેના મર્મ પીધે તેના માટે આપણે સૌ પ્રભુનો ઉંડો આભાર માનીએ અને આપણા માનનીય મિત્રને પ્રણામ કરીએ અને કહીએ,—તમે આજે અમને જે સાચું અને સૂક્ષ્મ પૂર્ણ છે, જ્યાં અલ્પજ્ઞાન નો સૂર્યોદય થયો છે, તેના દર્શન કરાવ્યા છે. હવે પછી અમે અમારાં દિલ અને અમારી દ્રષ્ટિ પૂર્વ દિશા તરફ સતત ખુલ્લી રાખીશું. અમે ભૌતિક વિચારો અને વિનોદ અને વિલાસોમાં એવા જે ડૂબેલા ખૂબ હતા, કે કોઈ કોઈ વખત અમને એમ લાગવા પણ માંડ્યું હતું કે એમ તો ન હોય કે અમે સાચી ઉન્નતિને બદલે અધોગતિ તરફ જઈ રહ્યા છીએ.'

પછી એક બીજા ભાઈ બોલ્યા, 'ગીતાંજલિ'ના ગીતો દ્વારા અમને આધ્યાત્મિક જીવન માટે એક અમૂલ્ય ખમીર અને ખજાનો મળ્યો છે.

પછી એક બહેન બોલ્યાં, 'પ્રભુ અમને ક્ષમા કરે કે જે દેશમાંથી અમને સત્ય નો સંદેશો મળ્યો છે, તેના લોકોની સાથે અમારો વ્યવહાર માલિક-ગુલામ જેવો રહ્યો છે, જ્યારે ધર્મ અને નીતિની દ્રષ્ટિથી અમારે તેમની સાથે મૈત્રી રાખવી જોઈતી હતી, આવા અનાદર માટે અમારે કોઈ પ્રાયશ્ચિત કરવું ઘટે.'

ગુરૂદેવ આ બધું ચુપચાપ સાંભળી રહ્યા હતા. શું કહેવું તેમને કંઈ સુઝતું નહતું.

ત્યાં એક અંગ્રેજ ભાઈ જેમણે ભારતમાં સમયભર ચાર વર્ષો સુધી શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં ચારુ કામ કર્યું હતું, તેઓ ઉભા થયા અને ગુરૂદેવની પાસે ગયા અને તેમને સાષ્ટાંગ પ્રણામ કર્યાં. આ જોઈને બધા અવાક જ થઈ ગયા. ગુરૂદેવ પણ. થોડી ક્ષણ પછી તે ભાઈ એ કહ્યું: 'આજથી હું મારી જીંદગી ભારત સાથે પ્રેમ અને ઈંગ્લેન્ડ તરફથી પ્રાયશ્ચિત કરવામાં ખરચવાની પ્રતિજ્ઞા કરું છું.

આ શબ્દો સાંભળીને ગુરૂદેવની આંખોમાં આંસુ ન આવવા લાગ્યા હોય એમ લાગ્યું ત્યાં બેઠેલા હતા તે લોકોને લાગ્યું. તે અંગ્રેજ ભાઈની પ્રતિજ્ઞા પાછળ ગુરૂદેવે પ્રભુનો એક સંકેત જોયો. પછી તેમણે કહ્યું: 'હું પણ પ્રતિજ્ઞા કરું છું કે આજથી મારા જીવનનું વિશેષ ધ્યેય પૂર્વ અને પશ્ચિમ વચ્ચે પુલ બાંધવાનું હશે.'

આ રીતે ગુરૂદેવ અને દીનબંધુ એન્ડ્રુઝના પ્રથમ મિલન દ્વારા પૂર્વ-પશ્ચિમની પ્રેમસગાઈ થઈ. ત્યાર પછી ગુલામીનો અત્યાચાર અને અંધકાર ધીરે ધીરે દૂર થતા ગયા અને માનવ-જાતિના હૈયામાં આવા એક સંકલ્પનો જન્મ થયો કે સાચી માનવ સભ્યતા અને સંસ્કૃતિનો સાચો વિકાસ અને આત્મજ્ઞાનના મિલનમાં જ છે.

સોંઘી મોટર

નવી દિલ્હી. ત્રીજી સમિતિએ એક ગેલન પેટ્રોલમાં પચાસ માઈલ ચાલે એવી "ડોરીન" મોટર તૈયાર કરવાનું નક્કી કર્યું છે. આ મોટરને ચાર પૈડાં હશે. આ મોટરો સહકારી ક્ષેત્રે તૈયાર કરવામાં આવશે.

પાક. પ્રમુખનો રશિયા સામે આક્ષેપ

ઢાકા:

અહીં પાક અખબારી પરિષદમાં સરહદી અથડામણો અંગે પોતાના ખ્યાલોની રજુઆત કરતાં પાક પ્રમુખ ફીલ્ડમાર્શલ મહમદ અયુબખાને જણાવ્યું હતું કે તાજેતરમાં સરહદી અથડામણોમાં અફઘાન સૈનિકો અને સરહદી લશ્કરોએ ઉપયોગમાં લીધેલાં રશિયન શસ્ત્રો સાથે, પાક અફઘાન વચ્ચેની આ ઝઘડામાં પડનાર સોવિયેટ સરકાર સમક્ષ પ્રતિનિધિત્વ રજુ કરવાનું મારી સરકાર વિચારશે.

અત્યાધુનિક અફઘાન તાલીમવાળાઓ રશિયન શસ્ત્રો વાપરતા હતા. અફઘાન સરકાર એ પ્રશ્ન કરતી રહી છે કે પુખ્તુન પ્રજા, પુખ્તુ બોલનારાઓ પાકિસ્તાનમાં રહેવા માંગે છે કે નહીં તે નક્કી કરવાનો તેઓને હક્ક આપવો જોઈએ. આ મોકાર તો એક બીજા જ દેશે ચલાવ્યો છે, નહીં કે પુખ્તુનો કે જેઓ આ વિસ્તારના વતનીઓ છે.

આ પ્રકારના ઝનુની ગુપ્ત બીનજવાબદાર ખ્યાલો ચાલુ કરવામાં આવે અને તેને જેમ બણાય એ અત્યારની વીસમી સદીની વિચિત્રતા છે જેથી આ તાલીમવાળા વિસ્તારમાં મળતાં રશિયન મદદ આવતી રહી છે, અને કોઈને પણ છૂપા માણસો ત્યાં મળશે કે જેઓ નાણાં અને બીજા પ્રકારની મદદ આપી આવા અશાંત બનાવો ઉભા કરી રહ્યા છે. અમારે એનો નિકાલ કરવો જ રહ્યો. અમારે માત્ર બીનજરૂરી રીતે તેથી ચેતી રહેવું બસ નથી. જેઓ સરહદી વિસ્તારના અનુભવી છે તેઓ આ પરિસ્થિતિ બરાબર સમજે છે અને આવી કારવાઈ ત્યાં ચાલવા દે છે. મહત્વનું અને સૂચક તો એ છે કે આના પંથમાં રશિયા જેવી મોટી સત્તા સામેલ છે.

રશિયા માટે અમારી નીતિ મુખ્યત્વે જાણીતી છે અને મિત્રો રહેવા માંગીએ છીએ. પરંતુ તેને કોઈ ઉત્સાહપ્રેરક પ્રત્યાઘાત નથી મળ્યું. અત્યારની પરિસ્થિતિ કાળજીપૂર્વકની તપાસ માંગી લે છે અમારે બાંધી તપાસ રાખવી પડશે અને પરિસ્થિતિને પહોંચી વળવા માટે સાબદા રહેવું પડશે, જે અમે કરી રહ્યા છીએ.

—પૂર્વ પાકીસ્તાનમાં જે આજના અખબારમાં વાવાઝોડું શરૂ થયું છે તેની ઝડપ કલાકના ૫૦ માઈલની છે તથા હજી અને માતાગીરી ઝઝાવાતે નાઝુક બનતા આ ઝડપ ૪૦ માઈલની થઈ ગઈ હતી. સરકાર તરફથી ચેતવણીના સખત ઉપાયો લેવામાં આવ્યા છે.

આલ્બામામાં રંગભેદના તોફાનો

વોશીંગ્ટન:

આલ્બામામાં થયેલા રંગભેદના તોફાનો દબાવવા માટે અમેરિકન સરકાર 'બીન-લશ્કરી' સશસ્ત્ર દળો મોકલી રહ્યું છે.

પ્રમુખ કેનેડીના ભાઈ અને એટર્ની જનરલે આલ્બામામાં સલામતી સેવાદળ મોકલવાની જાહેરાત કરી હતી.

અમેરિકન પ્રમુખ શ્રી કેનેડીએ રંગભેદ અંગેના વધુ તોફાનો તથા મોન્ટગોમેરી અને આલબામાના બીજા કેન્દ્રોના તોફાનો અટકાવવા આલબામાના સ્થાનિક અધિકારીઓને બોલાવ્યા હતા.

આ તોફાનોમાં સંખ્યાબંધ નીગ્રો, ગોરા વિદ્યાર્થીઓ, કેટલાક પત્રકારો અને એટર્ની જનરલ શ્રી રોબર્ટ કેનેડીને ઇજા થઇ છે.

વ્હાઇટ હાઉસના સચિવાલયમાં પ્રમુખ શ્રી કેનેડીએ જણાવ્યું હતું કે તેમણે આ પ્રશ્ન અંગે જરૂરી પગલાં લેવા ન્યાયખાતાને સૂચના આપી છે. હું આશા રાખું છું કે રાજ્યના અને આલબામાના અધિકારીઓ તેમની જવાબદારી સંભાળશે.

ન્યાયખાતાના એક પ્રવક્તાએ જણાવ્યું હતું કે આલબામામાં મોન્ટગોમેરી ખાતે ટુકડીઓ ઉતારી નીકળતાં રસ્તામાં સપડાઇ ગયેલી એક બાળાને બચાવવા જતાં પ્રમુખ શ્રી કેનેડીના પ્રતિનિધિને ઇજા થઇ હતી.

ખાતાના પ્રવક્તાએ વધુમાં કહ્યું હતું કે એટર્ની જનરલ શ્રી રોબર્ટ કેનેડીના વહીવટી મદદનીશ શ્રી જોન સીગનેલરના માથા પર ઇજા થઇ હતી અને તેમના મગજમાં આઘાત પહોંચવાનો ભય હતો.

શ્રી સીગનેલરે કહ્યું કે અમારે બીજા માણસો એ છોકરીને પેરી જતા હતા ત્યારે એને બચાવવા માટે તેઓ ગયા હતા, અને એ છોકરીને પોતાની મોટરમાં બેસાડી ત્યારે તેમના પર કોઈએ પાછળથી હુમલો કર્યો હતો.

પોલીસ આવી પહોંચી ત્યાં સુધી તેઓ જમીન પર પડી રહ્યા હતા.

શ્રી સીગનેલર પ્રમુખ કેનેડીના પ્રતિનિધિ તરીકે આલબામાના રાજ્યપાલ, શ્રી જ્હોન પેટરસન સાથે રંગભેદ અંગે ચર્ચા કરવા જઇ રહ્યા હતા.

તમામ પ્રકારના સંસ્થાનવાદ સામે ઝઝુમવાનો અફઘાનીસ્તાનનો નિર્ધાર

નવી દિલ્હી. અફઘાનીસ્તાને તટસ્થ રાષ્ટ્રોની સૂચિત પરિષદમાં ભાગ લેવાનો નિર્ણય કર્યો છે અને જુનમાં ભરાનારી પ્રારંભિક પરિષદમાં પોતાના પ્રતિનિધિઓ કેરો મોકલશે.

આ જાહેરાત કાબુલ ખાતે શાહ મહમદ ઝહીરશાહ અને ઇન્ડોનેશિયાના પ્રમુખ સુકર્ણ વચ્ચે થયેલી વાટાઘાટ બાદ બહાર પાડવામાં આવેલ સંયુક્ત યાદીમાં કરવામાં આવી હતી. પ્રમુખ સુકર્ણ અફઘાનીસ્તાનની બે દિવસની મુલાકાતે આવ્યા હતા.

આ બાબતની અખબારોમાંથી માહિતી જણાવે છે કે અફઘાનીસ્તાને ઇરીયન અંગેના ઇન્ડોનેશિયાના દાવાને સમર્થન આપ્યું હતું.

યાદી વધુમાં જણાવે છે કે બન્ને રાજ્યોના વડાઓએ સંસ્થાનવાદના તમામ સ્વરૂપો સામે સતત સંગ્રામ ચાલુ રાખવાનો નિર્ધાર કર્યો છે અને સાંસ્થાનિક પ્રદેશોની પ્રજાઓના આત્મનિર્ણયના અધિકારને પોતાનું સમર્થન વ્યક્ત કર્યું છે.

અફઘાનીસ્તાનના શાહ ઇન્ડોનેશીયાની મુલાકાત લેવા સંમત થયા હતા પણ એ અંગે કોઈ ચોક્કસ તારીખ જણાવી નહોતી એમ [illegible] સમાચાર સંસ્થા જણાવે છે.

બુકકીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસન્સીઝ, રેન્ટ્સ કલીઅરન્સ અને ઇન્સ્પેક્શન્સ માટે મળો.
આર. નીડુ
૧૨ પાર્કલી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
નવ ભરતના નાયલોન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે તૈયાર ભરતના ફુલ જર્સી, પુલોવર, સાડીઓના અને ઘરવપરાશ માટે—સ્યુટીંગ, બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટ્સ, ચોરસા, બેડસ્પ્રેડ્સ વિગેરે.
દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૧૩૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૬.

ભારતના ગૃહ પ્રધાને વખોડેલી કાચાર સંગ્રામ પરિષદની નીતિ

નવી દિલ્હી: દિલ્હી સુધરાઈએ યોજેલા સન્માન સમારંભમાં કેન્દ્રના ગૃહ પ્રધાન શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ બંગાળીને બંગાળીની રાજ્યભાષા તરીકે આસામમાં માન્ય રખાવવા માટે, કાચાર સંગ્રામ પરિષદે આદરેલા આંદોલનોને સખ્ત રીતે વખોડી કાઢી તેણે અપનાવેલી રસમને ઉશ્કેરણીજનક લેખાવી હતી અને જણાવ્યું હતું કે લોકશાહી અને મુક્ત દેશમાં પોતાની માંગણી કબુલ કરાવવા માટે સરઘસો, કાયદાની અવજ્ઞા અને હિંસાની રીતો અપનાવવી ન જોઈએ.

આસામવાસીઓ પ્રત્યે મને સહાનુભૂતિ છે. પરંતુ કમભાગ્યે ત્યાં ગેરશિસ્ત અને ગેરવ્યવસ્થાનું વાતાવરણ સર્જાઇ રહે એ રીતે વર્તે છે અને કેન્દ્ર સરકાર એ ચલાવી ન લે.

લોકશાહીમાં કેટલીક મતભેદ હોય અને માંગણીઓ આગળ આવતી રહે. પરંતુ આંદોલન ચલાવનારાઓએ એવું વાતાવરણ તો નિર્માણ કરવું ન જોઈએ કે જેથી પોલીસને લાઠીમાર કે ગોળીબાર કરવા પડે.

મારી તો ખાસ કરીને આસામના અને સામાન્ય રીતે ભારતના લોકોને અપીલ છે કે ધર્મ કે ભાષાને નામે જુદા જુદા ભાગોમાં બુરી લાગણી કે તિરસ્કાર ફેલાવા ન દેશો. રચનાત્મક આચરણ આપીને જ, લોકોને પોતાની માંગણીઓ મેળવવા માટે શીખવવું જ રહ્યું.

શ્રી મોરારજીની કોંગ્રેસીઓને સલાહ

ઝારસગુડા (ઓરિસ્સા): ઓરિસ્સાના ચુંટણી પ્રચાર માટે આવેલા કેન્દ્રના નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇએ જણાવ્યું હતું કે માજી રાજવીઓના રાજ્યોનું ભારત સંઘમાં વિલીનીકરણ થયું ત્યારે તે સમયે તેમની અને ભારત સરકાર વચ્ચે થયેલા કરાર અનુસાર તેમને સાલીયાણા અને કેટલાક વિશિષ્ટાધિકારો આપવામાં આવ્યા હતા અને તે પાછાં ખેંચી નહિ લઇ શકાય. કોઈ માજી રાજવી કોંગ્રેસને હરાવી શકશે તો પણ કોંગ્રેસી કાર્યકરોએ તેની ચિંતા કરવાની જરૂર નથી. તેમને ભાન થશે કે કોંગ્રેસ એ સબળ સંસ્થા છે કે તેઓ પાછા એમાં આવી જશે જ.

★ શિક્ષણશાસ્ત્રી ટાગોર ★

:: પ્રવક્તા ::

શ્રીમતી હંસાબેન મહેતા

ગુરુદેવ ટાગોરની પ્રતિભાનાં અનેક પાસાં હતાં. શ્રીમતી હંસાબેન મહેતાએ આ વાર્તાલાપમાં એક શિક્ષણકાર તરીકેની એમની પ્રતિભાની ઝાંખી કરાવી છે.

કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોરની જન્મ શતાબ્દી પ્રસંગે, એમના જીવનની જુદી જુદી પાસા લઈ એના પર વ્યાખ્યાનો યોજવા એ શતાબ્દી ઉત્સવનો એક કાર્યક્રમ છે. સામાન્ય રીતે ટાગોરની ગણના તો ભારતમાંના શ્રેષ્ઠ કવિઓ માંના એક તરીકે અથવા તો વાર્તાઓ, નવલકથા કે નાટકોના એક વિશિષ્ટ લેખક તરીકે કરવામાં આવે છે, પરંતુ, શાન્તિનિકેતનમાં વિશ્વ ભારતી ના સ્થાપક ટાગોર, એક સારા શિક્ષણકાર હતા એ વાત એટલી જ યાદ રાખવા જેવી છે.

ટાગોરને ગાંધીજી પણ ગુરુદેવના સન્માન સૂચક સંબોધનથી બોલાવતા. ત્યારથી તેઓ આખાયે ભારતના ગુરુદેવ ગણાતા હતા. આ પદ માટે એ કેટલા અધિકારી હતા તે તો એમના જીવનનો અભ્યાસ કરતાં સહજ જણાઈ આવે છે.

સાત ભાઈઓ અને ચાર બહેનોમાં રવિન્દ્રનાથ સૌથી નાના હતા. એમના પિતા મહર્ષિ દેવેન્દ્રનાથ તો વખત જતાં ઈશ્વરભક્તિમાં એટલા લીન રહેતા કે રવિન્દ્રનાથની ઉછેર બાબત ધ્યાનમાં ઓછી કાળજી રાખી શકત. રવિન્દ્રનાથ બાળપણમાં મુખ્ય નોકરોની પાસે ઉછર્યા હતા. આ નોકરો બાળક રવિન્દ્રનાથ પ્રત્યે કંઈક કઠોર વર્તન રાખતા હશે એમ લાગે છે. ઘણી વાર એમને ઓરડામાં ગોંધી રાખતા કે રખે બાળક કંઈ તોફાન કરે. ઓરડામાં એ આખી વર્તુળ દોરતા જેની બહાર બાળક ન જાય તેની કાળજી રાખતા. આ વર્તુળ બારીની પાસે કરતા એટલે બહારી દુનિયા બાળક જોઈ શકે. સદ્ભાગ્યે બારી દીવાનખાના પડતી હતી એટલે બારીમાંથી દીવાનખાનાની નાની તળાવડી બગીચાના ક્યારા અને ઝાડપાનના ઝુંડ જોઈ શકાતા. બારીમાંથી જળજળતા લોકોની અવરજવર અને પશુઓની હલનચલન જોવાની બાળકને મળતી અને પોતે એકલા ઓરડામાં ગોંધાયા છે એ વાત રવિન્દ્રનાથ ભૂલી જતા. આમ પ્રકૃતિ પ્રત્યેનો પ્રેમ રવિન્દ્રનાથમાં વધતો ગયો. આ એકાંત જીવનની એ પ્રકૃતિની અગમ્ય અસર નીચે બાળક મનુષ્ય પ્રકૃતિથી જુદો નથી અને ઘરની ચાર દિવાલો વચ્ચે એને જાણે પ્રકૃતિથી વિખૂટો પાડવો એ યોગ્ય નથી એ વિચારે એમના મનમાં ઘર ઘાલ્યું. પ્રકૃતિ દ્વારા એમને જગતમાં કોઈ અગમ્ય શક્તિ છે એનો અનુભવ પણ થયો.

રવિન્દ્રનાથને શરૂઆતમાં તો શાળામાં જવાનું બહુ મન થતું. જ્યારે એ નાના હતા ત્યારે એમના મોટાભાઈ પડોશીઓ શાળામાં જતા જોઈ બાળક રવિન્દ્રને પણ શાળામાં જવાની ઇચ્છા થઈ અને કલાક રડીને હઠ પણ લીધી. તે વખતે એમને ઘેર ભણાવવા આવતા શિક્ષકે તમાચો માર્યો, એમ કહીને કે, "આજે શાળામાં જવા રડે છે તેમ એક દિવસ તું શાળામાં નહિ જવા માટે રડીશ" આ ભવિષ્યવાણી ખરી પડી. ઘરની કેદમાંથી છૂટવા શરૂઆતમાં તો શાળામાં જવું એમને ગમ્યું, પરંતુ આ તો એક કેદમાંથી બીજી કેદમાં જવાનું હતું. એ આ પ્રકૃતિપ્રેમી બાળકને કેમ ગમે? એક શાળા ન ગમી તો બીજી શાળામાં મોકલ્યા પણ ત્યાં પણ એ જ સ્થિતિ હતી. આ ભાવુક બાળકને એના સહવિદ્યાર્થીઓ, તેમજ ઉપરાંત એક શિક્ષક સાથે ગમ્યું નહિ. એ અનુભવો આલેખે. કવિના શબ્દોમાં કહીએ તો "એક શિક્ષકનો અનુભવ અને ગૌરવ વાદ છે. એ કઠોર ભાષા વાપરતો તેથી કેવળ તિરસ્કારથી હું એના પ્રશ્નોના જવાબ આપતો જ નહિ. આખા વર્ષ દરમ્યાન વર્ગમાં છેલ્લી બેઠકે બેસતો. હું એક બાજુ શાંત બેસી રહેતો નહિ પરંતુ મારા મનમાં જ એના અનેક મહાપ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરવાનો પ્રયત્ન કરતો. એમાંનો એક એ વાદ છે કે શસ્ત્ર વિના શત્રુને કેમ મહાત કરવો? મારું નિરાકરણ એ હતું કે જો હું સિંહ, વાઘ અને કૂતરાને લડાવવાનો આરંભ કરવાની તાલીમ આપું તો વિજય સહજમાં મળે. આમ એક વર્ષ ગયું અને વાર્ષિક પરીક્ષામાં અમારા ઉત્તરપત્રો શ્રીયુત મધુસૂદન વાચસ્પતિએ તપાસ્યા. હું વર્ગમાં ઉચ્ચ ક્રમે આવ્યો. મારા શિક્ષકે અધિકારીઓને ફરિયાદ કરી કે મારી પ્રત્યે-એક ઉગ્ર પ્રત્યે-પક્ષપાત કરવામાં આવ્યો છે. શાળાના સુપરિન્ટેન્ડેન્ટની સીધી દેખરેખ નીચે બીજીવાર પરીક્ષા લેવામાં આવી અને તે વખતે પણ સદ્ભાગ્યે પૂર્વવત પરિણામ દેખાડ્યું". શાળાનું જીવન આ રીતે રવિન્દ્રનાથને ના જ ગમ્યું. એમના કવિ હૃદયને પ્રકૃતિના ખોળામાં બેસવું હતું. પ્રકૃતિ અને મનુષ્ય જુદાં નથી એટલે જે શિક્ષણ શાળાની ચાર દિવાલો વચ્ચે અપાય, જ્યાં શિક્ષક અને શિષ્યનો મેળ મળતો ન હોય એ શિક્ષણને માટે કવિને અણગમો ઉપજે એ સ્વાભાવિક છે. આ જાતના તે વખતના પ્રચલિત શિક્ષણ અને શિક્ષણ પદ્ધતિ સામે કવિના હૃદયે બળવો જ પુકાર્યો હતો. બાળપણમાં જે જે દોષો શિક્ષણપદ્ધતિમાં જોયા એને સુધારવા માટે કાળ જતાં કવિએ પોતાની શિક્ષણ સંસ્થા શરૂ કરી. ટાગોરની ઇચ્છા એવું શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની હતી કે જેથી ઇન્સાનને અંતિમ સત્યનું જ્ઞાન થાય, જે એને જગતના બંધનથી મુક્ત કરે અને આત્મિક સંપત્તિ અને સત્તાની નહિ પણ પ્રેમની અંતર જ્યોત જગાવે.

આ અંતરના જ્યોતના પરિણામે શાન્તિનિકેતનનું સર્જન થયું. કવિ શાન્તિનિકેતનની શરૂઆત દસ જ વિદ્યાર્થીઓથી કરી. ટાગોર લખે છે: "આપણી શિક્ષણની પ્રાચીન પદ્ધતિના આદર્શ સજીવન કરવા મેં એક શાળા સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો, જ્યાં વિદ્યાર્થી જાણે કે વ્યવહારિક કાર્યક્ષમતા કરતાં જીવનમાં ઉત્તમ અને ઉદાત્ત વસ્તુ છે અને એ જીવનને બરાબર સમજવું છે. આધુનિક શાળાઓની સગવડો કાઢી નાખી જેથી બાળકો સાદાઈથી ઉછરે એ કારણથી અમારી શાળા ઓરડાઓમાં બેસતી નથી કે જેમાંને પાટલીઓ ન હોય. અમારાં બાળકો ઝાડની છાયા નીચે ઘાસ પાથરી ત્યાં અભ્યાસ કરે અને તેટલું સાદું જીવન ગાળે છે. શાળાને એક વિશાળ નિર્જન પ્રદેશમાં સ્થાપવાનું એક કારણ તો એ હતું કે એમને શહેરી જીવનથી દૂર રાખવા, પણ એથી વિશેષ તો બાળકો વૃક્ષ અને પ્રકૃતિની સાથે ઉછરે એ હતું. એ રીતે બંનેની વચ્ચે વિકાસનો સુમેળ સધાય. શહેરમાં બાળકો પક્ષીને જેમ લેતા નથી. એ દિવાલો વચ્ચે ગોંધાયા હોય છે. દિવાલો ઉગતી નથી. પણ અને ઉંટનો જ ભાર બાળ સ્વભાવ સ્વાભાવિક ઉલ્લાસને કચરી નાખે છે. જે રીતે શિક્ષણ અપાય છે, તે તો એ નાનાં નિર્દોષ બાળકો જે શિક્ષાને પાત્ર નથી તેને શિક્ષા કર્યા બરોબર છે."

આ વિચારોને અનુસરીને શાન્તિનિકેતનની યોજના થઈ હતી. પ્રથમ તો આ શિક્ષણપદ્ધતિ પ્રમાણે જેમ ઋષિઓ આશ્રમ સ્થાપી રહેતા અને શિષ્યો ગુરુની સાન્નિધ્યમાં રહી પાસેથી જેટલું શીખાય એટલું શીખે તેમ શાન્તિનિકેતનને આશ્રમનું જ રૂપ અપાયું હતું. ગુરુ શિષ્યનો સંબંધ સ્નેહની ભૂમિકા ઉપર રચાયો. એટલા માટે પણ સહકારની જ પદ્ધતિ ટાગોરે સ્વીકારી હતી અને શાન્તિનિકેતનમાં શિક્ષકો અને શિષ્યો સાથે જ રહેતા હતા.

પ્રકૃતિ અને પુરુષ એક જ છે. એક જ ચૈતન્ય સર્વત્ર વિલસી રહ્યું છે. મનુષ્ય અને પ્રકૃતિના અન્ય સર્જન પશુ, પક્ષી, વૃક્ષ કે વનસ્પતિ સર્વમાં એક પરમાત્મા બિરાજે છે. ઉપનિષદના વાક્ય પ્રમાણે "ઈશાવાસ્યમ ઈદમ સર્વમ યત્કિંચ જગત્યાં જગત" એ આધ્યાત્મિક ભૂમિકામાં ટાગોરને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા હતી. એ કારણથી શાન્તિનિકેતનના શિક્ષણ

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોખનું મકરો, સિલ્કિં ખાસ્સો, પગરીઠ ટળશે
અમારે ત્યાં નીચેની અપીલજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: જ્યોર્જેટ, સુંદર રંગના અને બીજી અનેક જાતની સાડીઓ, ફીલ્મો પણ મળશે. ગરમ ઊનના જરસીઓ, પુલોવર, કારડીગન, સ્ટોકીંગ્સ, મફલર, રૂમાલ વિ.
બાળકો માટે: નાયલનના ફ્રોક્સ, ટોપી, બ્લાઉઝ, કોટ, સ્વેટર, ચડ્ડી, રૂમાલ, નેપકીન્સ, [illegible] વિ.
ઉત્તમ પ્લાસ્ટીક ફ્લાવર્સ, [illegible] ઓશીકાં, ગાદી, વિ.
[illegible]
વિશેષ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જશે માટે વહેલા આવો!!
જરૂર આવો: આબેદા ટ્રેડર્સ (પ્રા.) લી.
(ખોખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
[illegible] — [illegible] — પો. બો. [illegible]
માસ્તર બિલ્ડીંગ્સ — [illegible] વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

પ્રકૃતિ સાથે એકતાન થાય એ હેતુથી ઝાડની છાયામાં બેસતા. ચાર દિવાલો વચ્ચે નહિ.

શિક્ષણનો હેતુ સંસ્કારની કળા પેદા કરવાનો છે. એમાં કોઈ નિયમબદ્ધ શિક્ષણ પદ્ધતિની જરૂર નથી એમ ટાગોરનું માનવું હતું એટલે શરૂઆતમાં બાળકો સ્વાભાવિક રીતે જ પુસ્તકો દ્વારા નહિ પરંતુ વ્યક્તિઓ દ્વારા કે વસ્તુઓ દ્વારા સત્ય શું એના ખ્યાલ લાવે.

વીસમી સદીના શરૂઆતના દસકામાં આશ્રમ સંસ્થા સ્થાપીને ટાગોરે શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં એક ક્રાંતિકારક પગલું ભરી નવી વાત પાડી. પ્રથમ તો આધ્યાત્મિક એકતા પર ભાર મૂકી અને શિક્ષણનું કેન્દ્ર બનાવી, આત્માથી બાળક મોટું થાય ત્યારે ભેદભાવ રાખ્યા વિના સૌને પોતાની સમાન ગણે અને એ રીતે એને વિશ્વબંધુત્વનું ભાન થાય. જગતના ભિન્ન ભિન્ન દેશોની પાઠશાળામાં આપણે જોઈએ છીએ કે એ વસ્તુ બાળકને પ્રમાણવાની તક મળે એ જ શિક્ષણ કેન્દ્રનો ઉદ્દેશ હોવો જોઈએ, એમ ટાગોર માનતા હતા. આ રીતે પણ શાન્તિનિકેતનમાં બાળકો આધુનિક જમાના માટે તૈયાર થાય એ આદર્શ ટાગોરે રાખેલ, સંસ્કારની અને આધ્યાત્મિક દૃષ્ટિએ સારા પાડોશીની ભાવનાને અનુલક્ષીને જ ટાગોર સહશિક્ષણનો સિદ્ધાંત સ્વીકાર્યો. કિશોરીઓ સાથે રહેતાં હોય અને સાથે કામ કરતાં હોય તો એનામાં શાંતિ ભક્તિ અને સામાજિક ભાવના ખીલે, જેથી અનિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓ અટકે અને ચારિત્ર ઉન્નત બને. એ પણ ટાગોરની માન્યતા હતી.

શિક્ષણ સંસ્કારને પોષક હોવું જોઈએ એના પર ટાગોરે ખાસ ભાર મૂક્યો છે. શાન્તિનિકેતનમાં બીજા વિષયો સાથે કળા એટલે સંગીત, નૃત્ય, નાટક, ચિત્ર અને શિલ્પને પણ એટલું જ મહત્ત્વ અપાયું છે.

શિક્ષણના સિદ્ધાંતો રોજના જીવનકાર્યથી અલગ ન હોય પરંતુ એની સાથે સાંકળી લેવામાં આવ્યા હોય કે જેથી ભારતીય જીવન પ્રાપ્ત કરી શકાય. આ બાબતની ખૂબી ટાગોરે સ્વીકારી હતી. આમાં આધુનિક જમાનાને યોગ્ય ફાયદાનો પણ સમાવેશ થાય એટલે શિક્ષણ કેવળ જુના જમાનાને અનુકૂળ નહિ રહે અને એથી જુનવાણી ન બની જાય એ પણ સમજવા જેવી વસ્તુ છે. ભારતની સ્વાભાવિક ઋજુતા અને ગૌરવ સાથે પાશ્ચાત્યના એ પ્રગતિકારક સંસ્કારોનું મિશ્રણ શાન્તિનિકેતનના શિક્ષણ પ્રયોગમાં દેખાય છે અને એ જ ટાગોરની શિક્ષણકાર તરીકેની આજના જમાનાને મહત્ત્વની દેણગી છે.

અને પ્રગટ કરેલા એક નિવેદનમાં શ્રી લવંડેએ જણાવ્યું હતું કે કેન્યાના ગોરાઓ ઘણા વર્ષોથી આફ્રિકા ભરમાં ફરી વળેલા પરિવર્તનના પવનને અવગણી આફ્રિકીઓના હિતની વિરુદ્ધ ફિરંગીઓ પ્રત્યે પોતાની વફાદારી વ્યક્ત કરે એ શરમજનક બાબત છે.

એથી વધુ દુઃખદ તો એ છે કે એમની વફાદારી એટલી બધી વધી ગઈ છે કે આફ્રિકી નેતાઓને એ અંગે એક બે વાર નહિ પણ વારંવાર ચેતવણી આપવી પડે છે એ લોકોને એટલું પણ ભાન થતું નથી કે તેમની પહોંચથી તેઓ તેમની પિતૃભૂમિને તિરસ્કાર અને શરમ આપવે છે અને જ્યાં સ્થાપનાર આવની નિર્ગત થઈ રહ્યો છે ત્યાં આફ્રિકામાં પોતાના જ હિતોને હાની પહોંચાડે છે.

ક્રિકેટ કંટ્રોલ બોર્ડના પ્રમુખ ડીમેલોનું અવસાન

નવી દિલ્હી · ભારતની ક્રિકેટ કંટ્રોલ બોર્ડના પ્રમુખ શ્રી એ. એસ. ડી'મેલોનું મેડીકલ સાયન્સ હોસ્પીટલમાં અવસાન થયું છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને ઝાંખરે શી. ૩-૦
કોઈ ચારા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

સ્વદેશથી આગમન

જોહાનીસબર્ગના વકીલ શ્રી દેવકુંબાલ જોષીના લઘુપુત્ર ડો. શશિકાન્ત જોષી મુંબઈ યુનીવર્સીટીની એમ બી. બી એસ.ની ડીગ્રી લઈને, તેમજ મુંબઈની "કોલેજ ઓફ ફીઝીશીયન્સ એન્ડ સર્જન્સ"ની "ડીપ્લોમા ઇન ચાઈલ્ડ્સ હેલ્થ"ની પરિક્ષા સફળ રીતે પૂર્ણ કરીને, હિંદથી "જ્યાલા" સ્ટીમરમાં તા ૧-૬-૧૯૬૧ દિને દક્ષીણ આફ્રિકા આવ્યા હતા. તેમણે પોતાના પિતા, માતુશ્રી કાશીબેન જોષી, નાનાભાઈ મનહરલાલ જોષી (બી એ વીટવોટર્સરેન્ડ યુનીવર્સીટી અને કાકાશ્રી લલ્લુભાઈ દયાળજી જોષી સાથે હિંદસ્તાનની મુલાકાત લીધી હતી. ડો. શશિકાન્ત જોષી વધુ ઉચ્ચ ડોક્ટરી અભ્યાસ માટે દક્ષિણ આફ્રિકાથી થોડા સમય પછી ઇંગ્લેંડ જવા ઇચ્છા રાખે છે.

રાતા સુકા મરચાં

૩૦ રતલી બેગ રાતા સુકા મરચાની ૪૫/-
૩૦ રતલી પેકેટ શુધ્ધ મસાલા ૧૮/-
૧ રતલ તાજું લીલું લસણ પોસ્ટેજ પેઈડ ૨/૬
ઓરડર સાથે રોકડા.

Maormans (Pty) Ltd
P. O Box 26, Phone 136
(Brits, Transvaal.)

હિંદના સમાચારો

તા ૧૦-૬-૧૯૬૧.

દહેજ પ્રતિબંધક ખરડાને રાષ્ટ્રપતિની મળેલી મંજુરી

નવી દિલ્હી· રાષ્ટ્રપતિએ ૧૯૬૧ના દહેજ પ્રતિબંધક ખરડાને મંજુરી આપતાં તે અમલમાં આવ્યો છે. આ ખરડા ઉપર લોકસભા અને રાજ્યસભા વચ્ચે મતભેદ પ્રવર્તતો હતો પરંતુ સંસદના બન્ને ગૃહોની તા. ૯મી મેએ મળેલી સંયુક્ત બેઠકે કેટલાક સુધારા સાથે તે પસાર કર્યો હતો. આ કાયદામાં દહેજની માગણી કરવાની, આપવા અને લેવાની મનાઈ કરવામાં આવી છે અને તે માટે સજા કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

કાયદાનો ભંગ કરીને અપાએલ દહેજ કન્યાની ટ્રસ્ટરૂપ મિલકત લેખાશે અને તે, કન્યા અથવા તેના વારસોને મળશે.

રસ્તા વિકાસ માટે પેટ્રોલ જકાતનો અર્ધો હિસ્સો આપો

અમદાવાદ· ગુજરાત રસ્તાઓની બાબતમાં પાછળ પડી ગયું છે અને ગુજરાતમાં રસ્તાઓનો ઝડપથી વિકાસ થાય તે માટે પેટ્રોલ પરની જકાતનો ૫૦ ટકા હિસ્સો ગુજરાતને આપવાની ગુજરાત સરકારે ત્રીજા નાણાપંચ સમક્ષ રજુ કરેલા આવેદન પત્રમાં માગણી કરી છે.

અત્યારે પેટ્રોલના દરેક ગેલન દીઠ કેન્દ્ર સરકાર અડધી આના રાજ્ય તેના ખજાનામાં જમા કરે છે. આ આનાક ૧૯૫૦માં જ્યારે પેટ્રોલ પર ગેલને ૯ આના જકાત હતી ત્યારે નક્કી થઈ હતી. ૧૯૬૧માં કેન્દ્ર સરકાર એક ગેલને ૭૨ ન. પૈ. જકાત લે છે. એટલે તે ધોરણે કેન્દ્ર સરકારે રાજ્ય સરકારોને ૫૦ ટકા એટલે ૮૬ નયા પૈ. નો હિસ્સો આપવો જોઈએ.

કેન્યા ખાતેના ફીરંગીઓને શ્રી લવંડેનો ઠપકો

નવી દિલ્હી · ગોવા રાજકીય અધિવેશનના સયુક્ત મંત્રી શ્રી ટી. એન લવંડેએ કાલે આફ્રિકા ખાતેના ગોવાનીઓને "કાયમનું ભાવી અન્ય દેશવાસીઓને સાથ પરિવર્તન પામતા સાગરને અનુરૂપ બની આફ્રિકીઓ સાથે એક રસ થવા અનુરોધ કર્યો હતો.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

બ્રીટીશ ઇન્ડીયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું.
સ્ટીમર કરંજા પછી જુલાઈ ૧૯૬૧ના આવશે અને કરાંચી થઈ મુંબઈ જવા ૧૦મી જુલાઈ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથે

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૬-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૨૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

વિવિધ વર્તમાન

ઝાંઝીબાર પુર્વ આફ્રીકા ફેડરેશનનો વિરોધ કરે છે?

ઝાંઝીબારની નેશનાલીસ્ટ પાર્ટી અને ઝાંઝીબાર અને પેમ્બાની પીપલ્સ પાર્ટી એ એક સંયુક્ત સ્ટેટમેન્ટ બહાર પાડી જાહેર કર્યું છે કે પુર્વ આફ્રિકાના અમલમાં આવનાર ફેડરેશનમાં ઝાંઝીબાર જોડાય તેનો અમે વિરોધ કરીએ છીએ ઝાંઝીબારે એ ફેડરેશનમાં જોડાવું નહિ.

આ ફેડરેશન એ પરદેશી દખલગીરી કરવાનું સાધન માત્ર છે એવી આ પાર્ટીઓની માન્યતા હોય તેને અનુસરી ઝાંઝીબાર પ્રોટેક્ટોરેટના આર્થિક વિકાસની યોજના કરવા અને ઝાંઝીબારનું આર્થિક સ્વાતંત્ર્ય મેળવવાના રસ્તા શોધવા એક કમીટી નીમવાનું નક્કી કર્યું છે

ઝાંઝીબારનાં સમાચારપત્ર જણાવે છે કે તોફાનોની કમીશન જેણે કેટલાક મહીનાઓમાં ઝાંઝીબારમાં થયેલાં તોફાનો [illegible] આખરી રીપોર્ટ હજુ છપાઇ પ્રસિદ્ધ થયો નથી તેથી નેશનાલીસ્ટોમાં નિરાશા ફેલાઇ છે ઉપરાંત પગલું એ તેની નીમણી છે.

જીન્જાના પહેલા આફ્રિકન મેયર

જીન્જામાં નગર પતિ—મેયર તરીકે એક આફ્રિકન નીમાયા છે જીન્જાને આ રીતે પહેલાજ આફ્રિકન નગર પતિ—મેયર મળશે જીન્જા મ્યુનીસીપાલીટીએ મી. મુલોન્ગોનું નામ પેશ કરી તેમનો જીન્જાના નવા મેયર તરીકે નીમણુ કરેલી બહાલીનું લોકલ ગવર્નમેન્ટના પ્રધાન મી. ગેરીન્જ એ બહાલી મજુર રાખી છે

મકેરેરે કોલેજના ૧૫ સ્નાતકોની નીમણુંક

મકેરેરે કોલેજમાં સ્નાતક (ગ્રેજ્યુએટ) થયેલ ૧૫ કેનિયા વાસીઓએ કેનિયા સરકારમાં હોદા સંભાળ્યા છે આમાં ૧૩ આફ્રિકન છે, એક આરબ છે અને એક એશીયન મહિલા છે. નેરોબીની મીસ [illegible]

આ નિમણુંકો પબ્લીક [illegible] પ્રાતીય વહીવટી ખાતાં અને લેબર ઓફિસોમાં થઇ છે.

આફ્રિકનોને હવે કોઇ ફટકા નહિ

ડેરેસલામ એન્ડ કોસ્ટ [illegible] કુલીઓ–મજુરો અને હોટેલમાં કામ કરનારા આફ્રિકન નોકરોના યુનીયનની વાર્ષિક સભામાં એવો ઠરાવ કરવા આવ્યો છે કે હવે સૌને જાહેર રીતે જણાવી દેવું કે મજુરી કરનારા અને હોટેલમાં કામ કરનારા નોકરોને ફટકા મારવા નહિ કે એ રીતે શિક્ષા નહિ કરવા જોઇએ એ સામે આફ્રિકનોએ જાહેર ફરીયાદ કરી છે—ઉપરાંત હોટેલમાં કામ કરતા નોકરોને આવું પહેરાવવામાં આવે છે તેમાં ફેરફાર કરી તેમને સફેદ કોટ, લાંબુ પાટલુન અને સફેદ બુટ આપવા.

ઘાનામાં બેરીસ્ટરો ઉપર પ્રતિબંધ

ઘાનાની સરકારે હવે નવો હુકમ કાઢ્યો છે કે ૧૯૬૧ પછી જે ઘાનાના બેરીસ્ટરો પરદેશની વિદ્યાપીઠમાં શિક્ષણ લઇ બેરીસ્ટર બની આવશે તેમને ઘાનામાં પ્રેક્ટીસ કરવા દેવામાં આવશે નહિ પણ જો તેમણે પ્રેક્ટીસ કરવી હોય તો એ પરદેશી વિદ્યાપીઠના સ્નાતક બેરીસ્ટરોએ ઘાનાની કાનુની વિદ્યાપીઠમાં પણ તાલીમ લેવી જોઇશે

મોટી ગાડીઓ ખરીદી

યુગાન્ડાની નવી ધારાસભાની ચુંટણી થઇ ગઇ. ધારાસભાની બેઠક પણ મળી ગઇ. યુગાન્ડાની આ ધારાસભામાં ચુંટાયેલા આવી કરવા પણ એવા ભાગના ઓનરેબલ સભ્યો. લગભગ ૫૦ ઓનરેબલ સભ્યોએ હવે ધારાસભામાં જવા આવવા અને ફરવા માટે મોટી મોટી નવી મોટરો ખરીદી છે એમ કંપાલાના મોટરનાં વેપારીઓ કહે છે આમાંની મોટીભાગની મોટરો તો સરકાર પાસેથી લોન લઇને ઓનરેબલ સભ્યોએ ખરીદી હોવાનું જણાય છે

ચીની યુવતીને એક સાથે ચાર બાળકો જન્મ્યાં

ટોકીયો: ક્વાન્ગતોન્ગ પ્રાંતમાં એક ચીની એકુત યુવતીએ એક સાથે ચાર બાળકોને જન્મ આપ્યો છે આમાંના ત્રણ છોકરા અને એક છોકરી છે અને તેમનું કુલ વજન ૮·૭ કીલોગ્રામ છે, એમ ચીના સમાચાર સંસ્થાએ જણાવ્યું હતું.

આ બાળકોને પ્રથમ ચાલીસ દિવસ [illegible]

ઇરાનમાં રાજતંત્રના સત્તાની સાફસુફી

ઇરાનના નવા વડા પ્રધાન ડૉ. અમીનીએ જાહેર કર્યું છે કે રાજતંત્રની સાફ સુફીના કાર્ય અંગે હજુ કેટલાક મોટા સીનીયર ઓફીસરોની બરતરફ કરવામાં આવનાર છે અત્યાર સુધી ૩૩ ઇરાની જનરલોને અને ૨૭૦ લશ્કરી અફસરોને બરતરફ કરવામાં આવ્યા છે અને તેહરાનમાં ૩૦ સીનીયર પોલીસ ઓફીસરોને પાછી છુટી દેવામાં આવ્યા છે.

ચીન અને અમેરીકા

અમેરીકાના નાયબ પ્રેસીડન્ટે ચીન અંગેની અમેરીકાની નીતિની ચોખવટ કરતાં જણાવ્યું છે કે અમેરીકા કોઇ પણ સંજોગોમાં સામ્યવાદી ચીની સરકારને માન્ય રાખનાર નથી અમેરીકા હમેશાં ચીઆન્ગની નેશનલ ચીની સરકારને ટેકો આપતું આવ્યું છે તેને જ તે ચીનની કાયદેસર સરકાર માને છે અને માનશે

અમેરીકાના પ્રેસીડન્ટને કામ્બા જાતીની ભેટ

કેનીયાના કેટલાક ભાગમાં વરસાદની અછતને કારણે દુષ્કાળની ભીષણ પરિસ્થિતિ ઉભી થતાં દુષ્કાળ પીડીત પ્રદેશોની પ્રજાને રાહત આપવા અમેરીકાએ મકાઇ મફત વહેંચવા માટે મોકલી આપી છે મચાકોસ ડીસ્ટ્રીક્ટમાં આ અમેરીકન મકાઇ વહેંચી આપવામાં આવી છે અમેરીકાની આ ઉદારતાના માટે આભાર માની મચાકોસ ડીસ્ટ્રીક્ટની કામ્બા જાતી તરફથી અમેરીકાના પ્રેસીડન્ટ કેનેડીને ભેટ આપવા માટે કોતરકામવાળી એક લાકડી અમેરીકન એમ્બસીને સુપ્રત કરી છે. અને જણાવ્યું છે કે કામ્બા જાતિમાં લાકડી આપવી એ આગેવાનીનું ચીન્હ છે અને એ કેનેડી [illegible] ઉપર આગેવાન છે.

જમીનના અતપત્રકો માટે સેટલરોની લડત

કેનીયાના યુરોપીયન સેટલરોની કન્વેન્શન ઓફ એસોસીએશન્સમાં નક્કી થયા મુજબ હવે યુરોપીયન સેટલરોની જમીનના અતપત્રો માન્ય રખાવવા સરકારને અરજી કરવા માટે એ બાબત ઉપર સેટલરોની સહીઓ લેવાનું કામ શરૂ કરવા બધી ડીસ્ટ્રીક્ટ એસોસીએશનોને સુચના અપાઇ છે

કમ્પાલામાં રાસ ગરબા હરીફાઇ

કમ્પાલા ગુજ. સંઘ તરફથી રાસ અને ગરબાની હરીફાઇ યોજવામાં આવેલ છે તે યુગેન્ડા ટેકનીકલમાં તા ૫ અને ૬ ઓગષ્ટ ૧૯૬૧ના રોજ થશે હરીફાઇમાં જીતનાર પાર્ટીને ઇનામો આપવામાં આવશે.

દક્ષિણ કોરિયામાં લશ્કરીરાજ

દક્ષિણ કોરિયાની સર્વોચ્ચ સમિતિએ પદભ્રષ્ટ વડા પ્રધાન ડૉ. જોન ચાન્ગ અને બીજા આગળના તેમના પ્રધાનોની ધરપકડ કરી છે અને પોતાની સરકાર સામે બળવો કરનાર લશ્કરના આગેવાન લેફ. જ. ડો યુન્ગ ચાન્ગની આગેવાની હેઠળ દેશ પર શાસન ચલાવવા માટે તેર માણસના લશ્કરી પ્રધાન મંડળની નિમણુંક કરી છે.

અખરાતે ઓચિંતો દરોડો પાડીને ચાન્ગ અને તેમના પ્રધાન મંડળના ૧૧ સભ્યોને તેમના ઘરમાંથી પકડીને છુપી ટુકડી નેવઠગેટ જેલમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા. પાછળથી તેમને લશ્કરી અદાલતી હકુમતની ખાસ જેલમાં ફેરવણી કરવામાં આવ્યા હતા.

ચાર વધુ જનરલોની પણ આજે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. આમ નવા લશ્કરી શાસનને સહકાર નહિ આપનાર અટકાયતીઓની સંખ્યા વધીને બારની થઇ છે.

વિચાર બદલાયો

દક્ષિણ કોરિયાના પ્રમુખ પોસન યુને કાલે રાજીનામું આપ્યું હતું પરંતુ હવે તેઓ કહે છે કે મેં મારો વિચાર બદલ્યો છે અને ક્રાંતિકારી આગેવાનોની વિનંતી પરથી હું મારા પદ પર ચાલુ રહીશ

નવા પ્રધાનમંડળમાં ઉચ્ચ લશ્કરી નૌકા તથા વિમાની દળના અમલદારોનો સમાવેશ કરાયો છે. બળવાના આગેવાનોએ અમેરીકનોને એવી ખાત્રી આપી છે કે દેશનો અંકુશ બને તેટલો જલ્દી ફરી સરકારને પાછો સુપ્રત કરાશે.

રજા ન મળે

નવા તંત્રે સરકારી નોકરોને આવતી કાલથી ૩૬૫ દિવસ કામ કરવાનું ફરમાન કર્યું છે અને પહેલી જ વાર રવિવારે પણ સરકારી કચેરીઓ ચાલુ રહેશે.

આધારભૂત સાધનો જણાવે છે કે મધ્ય મેમાં ઉથલાવી પાડવામાં આવેલી ભુતપૂર્વ સીગમેન રીની સરકાર સામે ભ્રષ્ટાચાર ફરવતના આરોપો અને હવે કેસ થનાર છે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વતનમાંથી આવેલો તાજો માલ)
શિયાળા માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ [illegible] રજુ કરીએ છીએ.
[illegible] ટેબલક્લોથ અને ચાંદીના બંગડીઓ. [illegible] ચાંદીની ટીકડીઓ, કાચમિનાકારી અને [illegible] વાસણો અને ફેન્સી ચીજો.
અમે ખાસ ભાવ જણાવીએ છીએ અને ખાસ [illegible] આપ જ્યારે અનુકૂળ વખતે ડરબન [illegible] અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. જે. હુસેન એન્ડ સન્સ
[illegible] અને હોલસેલ મરચન્ટ્સ
[illegible] — ફોન [illegible] — ડરબન
[illegible] પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

ટૂંકી વાર્તા

જાગૃતિ

શ્રી શિવાભાઈ એચ. પટેલ

(૨-૬-૬૧ના અંકથી ચાલુ)

આ સેવા માટે એક જ વાત થતી હતી. કોઈએ કહ્યું 'પ્રભાકરને આ શું સૂઝ્યું! આટલાં બધા પૈસાદાર અને લાગવગવાળાં માણસોના માગાં ઠોકરે અસ્વીકાર કરી આ સામાન્ય છોકરીને તે શાથી પરણી લાવ્યો!' બીજાએ કહ્યું, 'તે કેવી રીતે આનો શોધી લાવ્યો? કોઈને અભાવા પણ હતું નહિ!' ત્રીજાએ વળી કહ્યું 'કાચો હીરો ફેંકીને નરકે બેઠો, કેટલી બધી પૈસાદારની દેખાવડી છોકરીઓને પડતી મૂકીને આ પાકા રંગની ચામડી પસંદ કરી!' ચોથાએ ટાપસી પૂરી: 'ભાઈ, દેવાઓની તે વાર બરકત.' આમ તરેહ તરેહની ચોરોમાં પ્રભાકરની ટીકા થઈ રહી હતી.

પ્રભાકર એક વિધવા બાઈની બાળ વિધવા છોકરીને એક નાના ઝૂંપડાના બારણાથી સાદાઈથી પરણી લાવ્યો હતો. દિવાકરે આ જાણ્યું એટલે તે ઘણો અચંબો પામ્યો અને તરત જ તેના મિત્રને મળવા ઉપડ્યો. તે દિવસે તેણે પૈસાદારની દેખાવડી છોકરીનું ખરું પાણી દેખ્યું, અને આ સામાન્ય ગણાતા કુટુંબની ગરીબ છોકરીને તે પરણી લાવ્યો આથી તેને બેહદ નવાઈ લાગી.

પ્રભાકર કુટુંબમાં એકલો જ હતો. તેને ભાઈ કે બહેન ન હતાં. મા-બાપ ન હતાં. નજીકમાં નજીક તેનો આ એક જ મિત્ર હતો, અને તે દિવાકર તે તેને ત્યાં આવ્યો તો ખરો. પણ લગ્ન જેવા પ્રથમ દિવસે તે તેના મિત્રને કેવી રીતે સલાહ કે શિખામણના બે બોલ કહે? મિત્ર પત્નીને જોઈને જ તેઓનિદા તેને ખોટી લાગી અને બંનેને અભિનંદન આપી તે પાછો ફર્યો.

કેટલીક વાતો મોઢે કરે છે અને થોડા સમય બાદ તેઓ ભૂલી જાય છે. પ્રભાકરની બાબત પણ એમ જ બની. દિવાકર તેના મિત્રનું આ કેવું નિરીક્ષણ કરતો હતો. સમજવાં જેવું તે જોતો હતો.

સામાન્ય લોકો હું જ આપ છે કેટલાક લોકો જે ધનપ્રાપ્તિ સારી રીતે કરે છે તેનું જ જીવન સાર્થક થયું માને છે. પણ પ્રભાકર પોતાના આદર્શોની સફળતામાં જ જીવનની સફળતા માનતો હતો. થોડા ભલે તેમાં માને પણ તે તેના આદર્શોમાં જ જે આનંદ, સંતોષ અનુભવતો તેવો આનંદ અને સંતોષ બીજાઓ ભાગ્યે જ મેળવી શકતા હશે. પણ તેનું માનવું હતું. બે વર્ષબાદ તે એક પુત્રનો પિતા પણ બન્યો. દિવાકર તેને મળવા આવ્યો, 'અભિનંદન! પ્રભાકર'

'આભાર, ભાઈ દિવાકર.'

'આજે મારે તને એક વાત પૂછવી છે. ઘણા વખતથી હું પૂછવા માગતો હતો પણ સંકોચ અને શરમને લીધે હું તને પૂછતો ન હતો.'

'એ શું એ વાત પૂછને! તને પૂછતાં મેં કોઈ દિવસ રોક્યો છે? વળી તારે જે પૂછવું હોય તેમાં શરમ અને સંકોચ રાખવાનાં હોય નહિ!'

'તેં જ પાછો છાનું લગ્ન શા માટે કર્યું?'

'છાનું લગ્ન કર્યું તેમાં ચોરી નથી કરી ને? કોઈને પૂછ્યા વિના કે કોઈની સલાહ વિના મેં મારી પસંદગીથી કર્યું છે કે કોઈને પૂછવા કે સલાહ લેવા જવાનું એટલે આપણા સમાજમાં જેમ થાય છે તેમ મારી બાબતમાં થવા વિના રહે ખરું? લગ્ન તો મારે કરવાનું હતું એટલે મને જે પાત્ર ગમ્યું તે ખરું.'

'આમ માણસ પાંચ પચીસ માણસ જાનમાં તો લઈ જતા હતા લગ્ન જેવા જીવનમાં એકાદવાર આવતા શુભ પ્રસંગે થોડા માણસોને લઈ ગયો હોત તો કેવું સારું!'

'આમ જીવનમાં એક જ વાર આવે છે તે અકર મંગલ અને પવિત્ર જીવનની શરૂઆત ત્યારબાદ થાય છે. પણ લોકોને જમાડવાથી ભોજો કંઈ આનંદ થાય છે? આપણે ભારતવંશીઓ આપણી સંસ્કૃતિમાં અહીં આવી કેટલાંક બાબતોમાં પછાત રહી ગયા છીએ. જે પૈસા થયા એટલે તે દેખાડવા આપણે તે ભલે તે રીતે ખર્ચી લીધાં લગ્નમાં જમાડવાનો કેટલો બધો ખર્ચ કરે છે, તે શું નથી જોતો? હજારો માણસો એક દિવસમાં વળી જમાડી અને વાહવાહ કહેવડાવવાથી શો ફાયદો? એક તો પૈસાનો ખોટી રીતે વ્યય થાય છે અને સમાજમાં અનેક દૂષણો ઊભાં કરે છે. સામાન્ય માણસ પોતાના બાળકો સાથે રહેવાની આશક ખર્ચ કરે છે, અને તેથી તે કુટુંબ પાયમાલ થઈ જાય છે. વળી આજના યુવકો કયે માર્ગે જઈ રહ્યા છે? તેઓ પોતાના પિતાની કમાણી પર નાચતા હોય છે અને બીજાના પૈસા પર નજર રાખતા હોય છે. પાર્ટીને પેરવી ઘણી આશા રાખતા હોય છે. આ જમાનો વિચાર કરી મેં મારી રીતે મારું લગ્ન પતાવ્યું છે. બોલ, હવે બીજું કંઈ પૂછવું છે?'

'ભાઈ પ્રભાકર, તારા માટે આટલાં બધાં સારાં માગાં આવ્યાં હતાં તે તે બધાનો અસ્વીકાર કર્યો હતો. પણ આ એક વિધવા બાઈની છોકરી અને વળી બાળ-વિધવાને કેમ પરણી લાવ્યો?'

'ગરીબનું બીજું કોઈ નથી, ભાઈ દિવાકર, આ છોકરીને મારા જેવો ન પૂછે તો કોણ પૂછે? તું જાણે છે કે આપણા જીવનનું લક્ષ્ય પવિત્ર છે તો તેનું સાધન પણ પવિત્ર હોવું જોઈએ. લગ્ન જીવનનો હેતુ ફક્ત ભોગવિલાસ નથી પણ આપણી ઈન્દ્રિયોને ભલે સર્વ ભટકતી અટકાવી નિયંત્રિત કરી લેવાની લગ્નની પ્રણાલી છે. કોઈ ભારી લાલસા કે સ્થૂળ મનોકામના નથી. મારે મારા જીવનનું પૂરક પાત્ર જોઈતું હતું અને તે મને મળી ગયું. બાળવિધવા છે એટલે તે પાપી બની ગઈ? જ્યારે રમાનું પ્રથમ લગ્ન થયેલ ત્યારે તેની ઉંમર ફક્ત આઠ વર્ષની હતી. લગ્ન એટલે શું તે તેને ખબર ન હતી. વળી તેણે તેના પતિનાં દર્શન પણ કર્યાં નથી. તો તેને વિધવા કેવી રીતે કહેવી? અને તેનું જીવન, કાર્ય અને દેહ બધાં પવિત્ર લાગ્યાં એટલે તેની સાથે મેં લગ્ન કર્યું. તું શું નથી જાણતો? કે કેટલીએ છોકરીઓનું લગ્ન પહેલાં સ્ખલન થયેલ હોય છે? તેવી છોકરીઓ સાથે લોકો લગ્ન કરતાં નથી કચવાતા, લગ્ન ઉત્તમ ગણાય છે. આ બે વર્ષમાં હું જોઈ શક્યો છું કે અમો એક બીજાથી સંતોષ અનુભવી શકીએ છીએ. અમારા બંનેમાંથી કોઈને બીજાના પ્રત્યે કોઈ પ્રકારનો નથી ઉચાટ કે નથી એવી ટીકા. જીવન સંગ્રામ ખેલતાં ખેલતાં અમારો જીવન માર્ગ સુખેથી કાપીએ છીએ.'

દિવાકર પ્રભાકરના વિચારો અને વાણીથી મંત્રમુગ્ધ થયો. તેના મનમાં સત્યનો પ્રકાશ રેલાયો. જેમ પ્રભાકર દિવાકરને પ્રકાશ દે છે-તેમ સામાજિક બંધનો, રૂઢિઓ અને સમાજના પૈસા જમાડવાને દેવા પ્રભાકરની માફક દિવાકર પણ તૈયાર થયો. પ્રભાકરને તો પ્રકાશ જ દુનિયાને આપવાનો હતો!

(સંપૂર્ણ)

"બીઝનેસની સેલ"
રાઉન્ડના મધ્યમાં બે દુકાન
વેચવાની છે
(પોર્ટ શેપસ્ટન મથક સાથે)
"સુંદર વેપારી જગ્યા; લાંબી
લીઝ સાથે"
Apply: MOOSA BUX,
P. O. Box 42,
PORT SHEPSTONE

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોટરી
- લેકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન સમાચાર

હાલમાં રાજકોટમાં સાંસ્કૃતિક અને સામાજીક પ્રવૃત્તિ કરતા જોહાનીસબર્ગના જાણીતા લેખક અને વિચારક શ્રી પ્રભાશંકર સોમેશ્વર જોષીના સુપુત્ર શ્રી વિપીન જોષીના શુભ લગ્ન રાજકોટના સુપ્રસિદ્ધ ધારાશાસ્ત્રી શ્રી શાંતાભાઈ મહેતાની સુપુત્રી ચિ. ચંદ્રિકા સાથે ૨૬-૬-૬૨ના રોજ થશે.

આ શુભ પ્રસંગે શ્રી જોષીએ પોતાના દક્ષિણ આફ્રિકાના વિશાળ સ્વજન અને મિત્ર સમુદાય યાદ આવે છે, અને તે સર્વેને નીચેથી સરનામે કૃપા કરી પોતાની શુભાશિષો પાઠવવા વિનતી કરે છે.

તાર	ટપાલ
"ભારત સેવા"	"પ્રભુ સ્મૃતિ"
રાજકોટ.	૧૨ જગન્નાથ પ્લોટ
	રાજકોટ
	સૌરાષ્ટ્ર—હિંદ.

* *

તા ૭મી મે ૧૯૬૨ના શુભ દિવસે નરસિંહભાઈ મગનલાલની સુપુત્રી ઉસાબેનના લગ્ન, જોહાનીસબર્ગવાળા સ્વ. મગનલાલ નાથુભાઈ લક્ષ્મીદાસના સુપુત્ર દરશનદાસ સાથે મંદીર હોલમાં થયા હતા. આ પ્રસંગે આવેલા બધા સગા સ્નેહીઓનો આભાર શ્રી નરસિંહભાઈ માને છે. આ પ્રસંગે ઇ. ઓ.ને પા. ૧-૧-૦ની ભેટ આપવામાં આવી છે.

* *

૭મી મે ૧૯૬૨ના શુભ દિવસે શ્રી જગમારામ મોરારજીની સુપુત્રી તનમન ગૌરીના શુભ લગ્ન શ્રીમાન મુલાભાઈ રણછોડજી (લેડી સ્મીથ)ના સુપુત્ર મણીભાઈ સાથે પાટીદાર હોલમાં થયા હતા. આ પ્રસંગે આવેલા સગા સ્નેહીઓનો તેમના સહકાર માટે શ્રી જગમારામ મોરારજી અને કુટુંબીજનો બધાનો આભાર માને છે. આ પ્રસંગે ઇ. ઓ.ને પા. ૧-૧-૦ની ભેટ આપવામાં આવી છે.

* *

ભુલ સુધારે

ગયા અંકમાં જે અવસાન સમાચાર ની અમે જાણ કરી હતી. તેમાં ચોટીક ભુલ થઈ હતી. તેના સુધારા રૂપે શ્રી ગોવિંદ નિછાની શ્રધ્ધાંજલિ તેમના નિવાસસ્થાને સ્વર્ગવાસ પામ્યા હતા એમ વાચકો એ વાંચવુ.

* *

સાભાર સ્વીકાર:

- શ્રી ડી કુ. મોરારી એ'નર્જ ૫-૫-૦
- શ્રી કે એસ. ડરબન ૬-૬-૦
- શ્રી સી. બીખા એ'નર્જ ૧-૦-૦
- શ્રી કલ્યાણ બોમા ,, ૨-૧૦-૦

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

ઉપરોક્ત એસોસીએશનની જાહેર સભા તા. ૨૫-૬-૧૯૬૨ને રવીવારે સવારે ૯-૧૫ કલાકે નેશલ મુકામે એસોસીએશનના પ્રમુખ શ્રી દેવાભાઈ કાનજીના પ્રમુખપણાને ભરાશે. જે વેળા સ્વદેશથી વિદ્યાભ્યાસ કરી પધારેલા જ્ઞાતિના નવયુવાન ભાઈઓનો સત્કાર કરવામાં આવશે

(૧) શ્રી મધુભાઈ નાગરભાઈ B.E. (બેચલર ઓફ એન્જીનીયરીંગ—મહારાજા સયાજીરાવ યુનીવર્સીટી-વડોદરા).

(૨) ડૉ. શ્રી હરિલાલ દેવજીભાઈ M.B.B.S;D.C.H (બેચલર ઓફ મેડીસીન, બેચલર ઓફ સર્જરી ડીપ્લોમા ચાઈલ્ડ હેલ્થ યુનીવર્સીટી—મુંબઈ)

(૩) ડૉ. શ્રી જ્યવંતરાય દુર્લભભાઈ M.B.B.S. (બેચલર ઓફ મેડીસીન, બેચલર ઓફ સર્જરી, યુનીવર્સીટી વડોદરા) ઉપરાંતને ઉપરોક્ત પ્રસંગે આપના એસોસીએશનનું પરમ ધ્યેય છે એટલે દરેક જ્ઞાતિબંધુ ઓને ત્રીજી સભામાં હાજરી આપી પ્રેરણા મેળવવા નમ્ર વિનંતી છે.

લી. દર્શનાભિલાષી,

મંત્રી. વિજયદેવ રતનજી મિસ્ત્રી
રજનીકાંત ભીખાભાઈ માસ્તર
ભગવાનદાસ વલ્લભભાઈ મીસ્ત્રી
સ. મંત્રીઓ

શ્રી ટ્રાં પ્રજાપતિ એસોસીએશન.
૩૯ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.

નાગ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી, શ્રી ગોકલ, હાતિમ તાઇ.

ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમ્મદ, યુસુફ આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ,

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, ગાજીવાલી આરકેડ, ઓફ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. બો. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન ફોન: ૨૫૫૫૮.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને સ્પેશ્યાલિસ્ટ છીએ.

શ્રી રોબીનની ખાસ દેખરેખ નીચે મુસ્લિમના અને પારસીઓના ઉત્તમ પણ આગ્રમાં તમારે મુકામે ખાસ રસોઈ રાંધવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી હોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ૬૨
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITA

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ, બદામ, કુમરી (સાંઠ), સુકા લાલ મરચાં, સુવા, સુકા જીરા (અજમો) સોનેરી રંગનો ચાળ, દરેક જાતનો ભરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. હળદ્રી અને મેથી પાન બજાર ભાવ, વિક્ટોરીયા વગેરે સુરણ, રતાળુ. આજા હલદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે. રેલ્વે, નાતાલ અને ભેળસેળ દેશોના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઈશ્યું પણ જરૂર પરમીટ લઈને મોકલશું

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
— P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, ગુજરાતી, શ્રીમાનો અને અનુભવી એજન્ટ હીંદુસ્તાન અગર દુનિયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટીકીટો અગર સ્ટીમર માર્ગે મુસાફરી કરવા મેર કેસ અમારી પાસેથી કુશળ કરો ઇન્કમ, ખાતા, ચોરી, હવાઇ, અકસ્માત, મોટર, વિગેરેના વીમા પણ હવાલો આપીએ છીએ

ઈન્કમટેક્ષ, પરવાના ટેક્ષ, હિસાબના ચોપડા બનાવવા વગેરેનું કામ સારી રીતે કરીએ, જેવા કે પરવાના તેમજ ઈમીગ્રેશનને બાબતોમાં દરેક પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને સેન્ટ ઇન્શ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office :	Residence :
9 Berkly Arcade,	52 Patidar Mensl
38 Market Street,	13 Kort Street,
Phone : 339033,	Phone : 330816,
Johannesburg.	Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાયનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, આધુનિક સ્ટાઈલ ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તથા લીવીંગ રૂમ ભાવે ખરીદી શકશો અને પધારી લાભ લેવા ચુકશો

—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે તેનો સ્ટોક હમેશાં ચાર રહે છે પાવ સૈકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને મુલાકાત લો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG
PHONE 33-4591. BOX 8828

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press
(Postals Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal)

26 JUN 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 24—Vol. LIX.
Friday, 23rd June, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

INDEPENDENT EDUCATION BODY NEEDED

THE latest issue of the "Teachers' Journal", official organ of the Natal Indian Teachers' Society suggests that the Indian community should set up an independent comprehensive body to keep a watch on Indian in the Province—

The Journal writes:

"Owing to the complex and controversial position occupied by the Indian education in Natal and the nature of the regulations which govern the employment of teachers, it is now for the community to establish a strong and independent body to be the watch-dog and guardian of Indian Education in the Province. There was a time—in the days when individual names dominated Indian public life—when it was possible for the Natal Indian Congress and the Natal Indian Association to take up questions concerning Indian education directly with the Province and negotiate with it. In those days a political organisation attended to all sorts of problems. Public health, local sanitation, licensing, housing, education, civic amenities all drew forth a body of solid memoranda studded with facts in efforts to realise some immediate relief. Memoranda and deputations did achieve something. Now the times are different. Political bodies have much too much else to be disturbed and pre-occupied by. There is no time for them to attend to the practical position in, among others, education. So it is necessary that an independent body be established with the object of attending specifically to all aspects of Indian education in Natal.

"The Indian Education Committee, which some people believe could be this body, is more or less hamstrung by its own terms of reference. It has not been able to deal with many matters because, its officials claimed, it did not have the power to do so. It was formed for a specific purpose. It has done much good

(*Continued in column four*)

INDIA IMPORTANT PART IN WORLD

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail).—In a farewell message the United States Vice-President, Mr. Lyndon Johnson, who visited India recently, said: "There is much work to be done in the world and India is a very important part, and we cannot long live in a world society where one or two nations are affluent and all others are impoverished. So we must evolve ways and means of understanding each other, trusting each other and working with each other to the end that products of all are distributed to all so that we can have better health, better minds and better bodies.

Earlier speaking at a reception in his honour by the U.S. Ambassador, Professor Galbraith, Mr Johnson expressed his confidence that India and the United States would continue to build a friendly and wholesome relationship on the foundation of their common devotion to the pursuit of peace.

The Vice-President said that his visit at this early stage of the Kennedy administration further emphasised "the desire and intent of the United States to work in new understanding and new harmony with this great nation."

Addressing a press conference at Rashtrapati Bhawan on his return from Agra, Vice-President Johnson said that while President Kennedy's aid programme to underdeveloped countries would meet with difficulties and debates in Congress, it would be followed up and would go through.

The U.S. Vice-President said he had been greatly stimulated by what he had seen of India's efforts to banish poverty. The United States had pledged its "continued co-operation" to India in the battle against misery and squalor, he added.

Mr Johnson said that the U.S.A. was in favour of world disarmament with reliable inspection controls, and this was achieved much more could be made available for the fight against poverty and for the elevation of mankind.

The United States Vice-President called on the Vice-President, Dr. Radhakrishnan, at the latter's residence. Mr. Johnson, who was accompanied by the U.S. Ambassador, Professor Galbraith, had tea with Dr. Radhakrishnan and chatted for about 20 minutes.

Mrs Stephen Smith, President Kennedy's sister, who is a member of the U.S. Vice-President's party, hopes to visit India again. She said in New Delhi: "This has been a very short trip to this wonderful country. I would like to come back soon and go round the country at leisure.

INDIA WILL FIGHT IF...

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (BY MAIL)

PRIME MINISTER NEHRU declared that India will not tolerate anybody casting an evil eye on the Himalayas, which have inspired the country's history and culture. He said that India did not desire war, but if any country wages war, India would give fight.

Mr Nehru was addressing workers who are building roads in the north-eastern borders of the country at a village near the Bomdila headquarters of the Kameng Frontier Division in N.E.F.A. Mr. Nehru said that the dangers from the Chinese had made our Himalayan border alive. Steps had been taken to defend the border. The work of building roads had been entrusted to the Army, and he was happy to note that excellent work had already been done. Unity, said Mr. Nehru, was essential for the defence of the country. The people must ignore differences over petty matters.

National Income Up

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

MR B. N. MISHRA, Deputy Minister for Planning, said at Nainital (U.P.), that since 1950-51, India's national income was estimated to have gone up by 41.6 per cent, and *per capita* income by 16.8 per cent.

Agricultural production, he said, had risen by 40 per cent, and industrial output had had the phenomenal growth of 95 per cent.

Addressing the All-India Congress Committee Educational and Training Camp on Five Year Plans, he said this expansion in industrial production was shared by both the capital and consumer goods industries and would go a long way in laying the industrial base of the economy.

During the last ten years they had distributed 7.8 million acres of land to landless labour and during the Third Plan this figure would go up to 13 million acres. They also contemplated a large-scale programme of rural works in densely populated regions in the slack season during the Third Plan.

Referring to the goal of a socialistic pattern of society, Mr Mishra said that the principal instrument for achieving this was enlargement of the public sector and the co-operative field. He said that the Third Plan should not be considered over-ambitious or as an autonomous programme of development. It was part of a long-term process and objective.

(*Continued from column one*)

work but its usefulness and efficacy are too limited for the days that lie ahead. It should be replaced by a comprehensive body empowered to deal with all aspects of education. The community must attend to this matter at once.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 23RD JUNE, 1961

The Gandhi-Tagore Trust

THE arrival and the lecture tour of Swami Venkatesananda under the auspices of the Divine Life Society of South Africa draws attention to the Gandhi-Tagore Lectureship Trust. This Trust was formed over twenty years ago for the purpose of sponsoring visits to this country of authorities on the subject of Indian culture and philosophy. Unfortunately, it cannot be said that it has done much in this respect. Money was raised from the public and invested but we cannot recall the number of people who have been brought to this country to enlighten the Indian people about their culture and traditions. The Trust has continued to exist for over twenty years. It has officials and a constitution and, above all, funds yet it has not done anything worthwhile. It would be useful and illuminating if the officers of the Trust were to take the Indian public into their confidence and indicate to it their difficulties. If this is done it might be possible to convert the Trust into an active body.

There is a crying need for competent exposition of Indian culture and philosophy. This can be done in various ways although the most spectacular one is by means of distinguished speakers. The Indian people have made commendable headway in commerce and business and in the professions but there are great gaps in their cultural lives. The fault is not so much that of the mass of the people as much as it is the failure of those who can, to do. While we, no doubt, are plagued by political and economic problems there is no reason why there should not be positive attempts to create an awareness of their cultural and philosophical mainsprings among our people. The Gandhi Tagore Lectureship Trust was created for this purpose but it has failed to give effect to its aims and objections. There is so much it could have done. There is so little it has done. Still there is time for it to wake up to its responsibilities.

Initially, it need not do anything more than spread the doctrines taught by the two people whose name it bears. Last month was the hundredth anniversary of the birth of Rabindranath Tagore. It was an event that was celebrated in different parts of the civilised world. Not only was there pageantry and bright lights but there was serious study of the greatness of the contributions of Tagore to thought, culture and philosophy. The occasion was not even noted by the Indian people generally and much less by the Trust which bears the name of the great savant. It is, perhaps, too late to do anything about the anniversary now but there is no reason why the Trust cannot sponsor studies of Tagore for he was, in modern times, the nearest approach to a universal man.

(Continued on next page)

TAGORE AS AN EDUCATIONIST

By S. GOURIE

POET-PHILOSOPHER Rabindranath Tagore has yet to be fully discovered as an educational thinker and experimenter. Of the many priceless gifts that the great poet of India has given to his people and to his age, the educational experiment at Shantiniketan is by no means the least.

Indeed, it is strange that a great poet at the height of his fame should turn school-master. And then Tagore was a chronic truant in his childhood. That is why he wanted to devise a school from which no child would ever want to run away.

His very nature, sensitive and impressionable, revolted against the tyranny of an old type of education bells and stuffy classrooms. Describing his own school days, he recalls: "We had to sit inert, like dead specimens of some museum, while lessons were pelted at us from on high, like hailstones on flowers." An apt simile. For children to him, were the flowers of humanity, who must be allowed to grow in freedom and beauty.

Thus began his life with revolt against the school, but not against studies, for he possessed unbounded curiosity. A fresh shock he received in his later years was from the British system of education prevailing in India, a system admirably suited to turn out a race of half-grown, docile subordinates, answering to Aristotle's description of [illegible] slaves.

It was at this time that he anxiously thought of the forest schools—The Gurukulas and the Tapovana Ashramas. Here students from many lands gathered to imbibe at the feet of their Gurus the ideals of simple but complete living. He had inspiration for his school from the Tapovana ideal of ancient India. And Gurudeva's school, too, broke all bounds and eventually found its expression in the Vishwa-Bharati, the embodiment of the universal message of India—not a mere university. From a very small beginning with only five pupils, this institution has developed into a university of fame, where students from all parts of the world come to learn more. Its motto is: "Yatra Visvam bhavati ekanidam—Where the whole world meets in one place." "I have found Vishwa-Bharati," said Rabindranath Tagore, "as a school in which men of different civilisations and traditions may learn to live together." He called his institution a "veritable poem."

The Cheena Bhawan, the Hindi Bhawan, the school for studies in Islamic culture, are some of the institutions comprising the educational endeavour that Shantiniketan represents.

Shantiniketan, now nearly 60 years old is still expanding, as is natural with a body which has such dynamic ideas. It is an organism, not an organisation. It has grown, according to its own inner logic, which reminds us of the growth of a child, or the growth of a tree. It has been variously described as a centre of the Indian Renaissance, as an international seat of learning, as a social economic movement for the uplift of the Indian village life.

In Tagore's opinion, an important part of the work of a university is to gather accurate knowledge about village conditions and discover how to use that knowledge to solve village problems. He always recognised that education must have close association with the economic life of the people. Sriniketan, the Institute of Rural Reconstruction (and allied to Shantiniketan) was founded in 1922. Tagore tried to bring to the villages round Sriniketan not only more money, but also more interest in life, more happiness and enjoyment.

Tagore was a prophet of freedom. Freedom characterised his entire educational organisation. There was no attempt to impose discipline from above. The first principle he adopted was that the pupils must have freedom and be happy. One thing that stood out in his treatment of the pupils was that he had respect for them. In Gurudeva's school, except for the regular lessons, the children were free to choose their own hobbies and occupation.

Tagore had an equally high conception of the teacher. The teacher, according to him, was a hero, an artist of life. The teacher is a visionary in our midst. If the world fails to give him his due, let him walk alone, says Tagore. Sooner or later, others will follow.

Tagore evolved his philosophy of education from his philosophy of life. His philosophy centres on the joy of life, the eternal Ananda (Happiness) of realisation.

(Continued on page 191)

AFRO-ASIAN SANCTIONS BEING PLANNED

THE London correspondent of the Cape Town weekly, *New Age*, reports that the new Republic of South Africa "now faces the danger of being refused recognition by many states. The decisions of Egypt and Ghana are expected to be followed by similar decisions by Tanganyika, Nigeria, Liberia as well as by a number of Asian states."

The correspondent writes:

"I understand that the forthcoming meeting of the heads of neutral states will be considering as a matter of priority an appeal to all nations to withhold recognition of the South African Republic and to "organise" collective sanctions against South Africa.

This is considered as part of the plan to force through the next session of the U.N. Assembly a resolution calling for world sanctions. Some of the African states who will participate in this important conference are prepared to go further; if support from Asian countries is forthcoming they are willing to work for a UN imposed economic blockade of South Africa.

The issue of non-recognition opens up a new phase in the international work of the South African United Front and other solidarity organisations abroad. "Non-Recognition" is seen to imply the absence of all political relations with South Africa. In so far as this can be organised as is now planned, non-recognition will make it impossible

- for South Africans to travel freely abroad,
- for South African aircraft to obtain landing facilities, and
- for ships flying the South African flag to enter ports freely.

This then represents a step logically following the economic boycott.

In view of South Africa's change of status, all states must necessarily adjust their relations with the Union. It is possible for many countries to end their political relations with South Africa by simply refusing to make the adjustments. As matters now stand it is only Japan of the Afro-Asian nations who has any direct relations with South Africa. The step towards non-recognition is therefore seen here to be a relatively simple one.

Italian Tour

The issue of non-recognition is now being discussed in Italy. Dr Y. M. Dadoo and Mr Oliver Tambo, representatives of the South African United Front recently made a tour of Italy at the invitation of the all party Anti-Colonial Committee. They addressed members of the Italian parliament and as a result a series of questions and resolutions have been tabled by parliamentarians which call for implementation of the UN resolution of March last by withholding recognition of the South African Republic. There is also a demand for the immediate withdrawal of all contacts with South Africa.

London Rally

The world reception accorded to the South African Republic has been distinctly unfavourable. In London a mass rally of solidarity with South Africa's strikers was held at Trafalgar Square at which prominent parliamentary representatives, trade unionists and public figures spoke of the need to render even more support to the freedom struggle in South Africa. Dr. Dadoo referred to the convening of a national convention as the only way out for white South Africa. Another speaker, Mrs Hilda Bernstein, fresh from South Africa, referred to the tremendous help and inspiration which outside support had given the South African people.

Messages of protest have poured into South Africa House from all over Britain. The major British trade unions have informed the United Front that they are urging their members to intensify the boycott of South African goods and Mr Gaitskell has pledged his party's continued support in the fight against apartheid despite South Africa's withdrawal from the Commonwealth. Canon L. J. Collins, Chairman of the Christian Action, who has played such a magnificent role in the defence of the trialists, has announced the setting up of a political fund to help South Africans overthrow apartheid.

African Trade Unions

At Casablanca, where African trade unions met to found the All-African Trade Union Federation, a strongly worded resolution of opposition to apartheid and solidarity with the South African Congress of Trade Unions was unanimously adopted.

Full support was given to the plan to create a "South African Trade Union Committee" sponsored by the World Federation of Trade Unions and the Ghana TUC.

This Committee which is likely to be set up this month will organise international working class action to assist the South African workers in their political and economic struggles.

Of great significance in overseas political comment on the South African Republic is the indirect support which the London *Times* has given to the National Convention Movement. After reviewing the crisis in South Africa and suggesting that "dictatorship may seek to put off the hour of reckoning by more restrictions on personal liberty, freedom and the press," it concludes by making a call:

"All power to the majority of South Africans in saving themselves from the consequences of the long reign of bankrupt politics."

S. A. Economic Crisis

Considerable attention is necessarily being given in British capitalist circles to economic prospects in the Union. There is a general acceptance of the fact that South Africa is now in the grip of a profound economic crisis in which the most pronounced contributory factor is rapidly declining business confidence.

The movement of South Africa's foreign reserves is seen here as a measuring rod of this confidence factor and ever since Sharpeville, the reserves have fallen. It is certain that British business interests will intensify the liquidation of their assets in the Union and find ways to repatriate their capital. Foreign capitalists evidently do not want to be caught in South Africa's "siege economy."

Voice Of Wisdom

God who was all-powerful had no need to store. He created from day to day, hence men also should in theory live from day to day and not stock things. If this truth was imbibed by the people generally, it would become legalised and trusteeship would become a legalised institution.

— Mahatma Gandhi

The Gandhi-Tagore Trust

(Continued from previous page)

October next will mark the anniversary of the birth of Mahatma Gandhi whose name the Trust also bears, and there is no reason why the Trust cannot plan to mark the occasion in a positive manner. We do not have in mind superficial speeches and celebrations. Gandhi and his teachings are of tremendous significance to the Continent of Africa today and the Trust could well make a solid contribution to Gandhian thought by sponsoring Gandhian studies. May it be hoped that the officers of the Trust will awaken to the great responsibilities which they shoulder?

VALUABLE CITY INDIAN CORNER
SHOPS ETC. IN EXEMPTED AREA
422 FT FRONTAGE TO 3 STREETS
SITE 24184 SQ FT. INCOME £6590 p.a.

Favoured with instructions we will sell this magnificent property comprising 6 shops, D/S factory of approx. 13 000 sq. ft. floor space, several cottages and rooms at "AUCTION HOUSE, 111 FOX STREET, JOHANNESBURG on THURSDAY, JUNE 29th at 11 a.m. Erf Lots 515/617 and 516/1/8 formerly 615/617 and 716/718 Johannesburg jointly in extent 24184 sq. ft., corner Market, End and President Streets. Zoned respectively 3, 3, and 6 storeys: General Business and General Area. A unique opportunity to acquire this outstanding city property which is exempted from the Gold Law prohibitions against Asiatic occupation or ownership.

RICHARD B. CURRIE (PTY) LIMITED

JOHANNESBURG INDIAN SOCIAL WELFARE ASSOCIATION

Uncertainties, Anxieties Of Asian Community

JOHANNESBURG—In the course of his report to the twenty sixth annual meeting of the Johannesburg Indian Social Welfare Association the Chairman, Mr Quinton Whyte, said:—

"The past year has been one of considerable strain. While it has been pleasing to note that both the Government and the official Opposition have accepted that the Asian people must now be regarded as part of the permanent population of our country, the uncertainties and anxieties experienced by the Asian community under the operation of the Group Areas Act have caused great concern to the Association. Of great importance to our welfare work is housing and the adequate and fast provision of it has been held up pending decisions and agreement between governing authorities, so, too, with schooling. Nor has the financial position of the Association been improved as much as had been hoped.

The comparative isolation of the Asian community places upon its members very considerable responsibilities for the care and advancement of all who compose it. Government and municipal grants and assistance from the public are given and warmly appreciated. Yet the poverty of the majority of the Asian people thrusts a greater responsibility on those who can afford to give more substantially to this as well as to other organisations which care for the young, the poor, and the inadequate. This public sense of community responsibility for the community by all of the community has not yet been sufficiently developed. That can take two forms: one is a charitable and wise giving of money, and the other is an assumption of duties of practical service. Generally, in society, the men go out to earn the means of living and the women budget and care for and account for the expenditure. The men provide the means and the women husband the resources. The Association which cares for the children, the sick, the old, the orphaned and the poor is rather like a woman who has not found a husband to give her the means with which to do her housewifely work. Despite the existing and apparent strain on the rich and the comparatively well off, I hope that they will all double and treble their support in this coming financial year.

In spite of prevailing business conditions I urge this most strenuously because during the past year the Association has drawn to it young women and young men who urgently want to help their people. This desire to assume public community responsibility and to be of service, must be encouraged to be creative. The spirit is very willing but the methods and the means are lacking. This eagerness has been one of the most heartening features of the past year and our social workers must have assistance in order to take advantage of this potential help.

There has been a slight but not significant decline in baby visits largely due to the absence of Miss Katz, our Social Worker, on a holiday overseas. Attendances at the medical clinic have substantially increased as in the case with dental visits. Many maintenance grants and old-age pensions and disability cases were dealt with. The Clinic has been used extensively by the City Health Department for the administration of the polio oral immunisation campaign. In addition, the Social Worker has handled a number of adoption cases. The geographical field covered is Fordsburg, Vrededorp, Newclare, Newlands, Albertsville, Jeppe, Sophiatown, Doornfontein, Denver, Newtown, Ferreirastown, Kliptown, Ophirton, Lenz, Lenasia, Wynberg, Waterval and dental clinics are also for the following schools: Vrededorp Indian Girls' School, Vrededorp Indian Junior School, Bree Street Indian School, Indian High School, Central High School, Fordsburg Indian Junior School, Gold Street Indian School.

This year a Christmas Tree Party was held at the Bree Street School, when 700 children of all ages received toys, sweets and ice-cream. The Association is greatly indebted to Mr John Bilon for all he did in this connection.

Once more we are very grateful to those who have helped to supply blankets and jerseys so cheaply for the poor and needy. Housing is, however, a major need and we would urge the authorities to proceed with this with all possible speed. The Association is glad to know that the Government has given the assurance that "nobody who cannot fend for himself will be required to leave his home unless suitable alternative accommodation is available". The Association is particularly grateful to the City Council for the efforts it has made on behalf of the Indian community to secure suitably sited housing areas, and for its sympathetic attitude. Many cases of hardship occur through eviction and by reason of demands for "key money" and the Association would earnestly plead with those in a position to do so exercise the utmost christian compassion towards the poor and needy of their own community.

Finance

Last year the Annual Report drew attention to the fact that the total of donations to the Association had remained static since 1951 and expressed the hope that donors would increase their gifts and others begin to assist financially and so enable the Association to extend its work. The Association is very grateful to those who have continued to support and to those who have increased their support. As is evident from the list of the names of the Executive Committee and from an analysis of the list of donors, the Association is highly dependent on the Indian community itself.

This financial year we wish to express particular appreciation to Mr and Mrs S. Wunsh, who donated the sum of R400 to the Association in celebration of the anniversary of their golden wedding.

Very serious, however, is the announcement that the subsidy from the Government for the salary of the Social Worker will be reduced from 75 per cent. to 50 per cent. On appeal by the Association to the National Council for Child Welfare, through which subsidy is paid, the latter agreed to maintain it at the rate of 68 per cent. till March 30, 1961. The Association therefore has to face an increased burden if it is to maintain its present operations.

During the year the Association has had two fund raising events—its annual street collection which realised R488.68 (an increase over last year), and an entertainment function.

The Association regrets that while the latter failed to achieve its target largely through new entertainment tax regulations, it nevertheless stimulated new interest in the Association in those who organised it.

The Association is extremely grateful to all who co-operated and assisted with both: namely to Mr Tavaria, Mr Gardee, Mrs Varachia, Mrs M. Coovadia, Mr Desai and others, both young and old, men and women of the community who have so happily and enthusiastically helped.

Representation

The Association is represented in the following organisations:—

(a) Our Children's Day Committee.

(b) Cripples' Care Committee.

(c) Standing Committee for N.E. Child Welfare Work.

(d) Transvaal Coloured and Indian Blind Committee.

(e) Johannesburg Co-ordinating Council.

(f) S.A.N.T.A.

Thanks

The Association is not only honoured by having His Worship the Mayor as its Honorary President but is very appreciative of his co-operation during the year. It is grateful to the Chairman and Manager of the Non-European Affairs Department of the City Council for their understanding and efforts on behalf of the Indian citizens of Johannesburg. To those who facilitate our work, the Association owes sincere thanks and appreciation—the Child Welfare Commissioner, the Juvenile Court Magistrate, the Maintenance Officer, the staff of municipal and government departments.

To those more intimately associated with the work of the Association we give special thanks.

To Dr. Attaullah, we are particularly grateful for long and grateful service. We greatly regret that ill-health has curtailed his activities.

To Dr R Conway, Dr. Fanny Lurie and Dr. W. Gruenthal for their constant care of our patients.

To Mr. J Duchmain for his help in "Our Children's Day".

The Institute of Race Relations for its meticulous care of our finances.

To Miss Katz, our Social Worker, and to Miss Wadia, her assistant, for untiring work.

To Mrs Varachia not only for her enthusiasm and energy and humanity but also for supervising our work during the absence of Miss Katz overseas.

To these, to members of the Committee, to donors, subscribers, and all who have helped, the Association extends its cordial and grateful thanks.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1854

CRITIC OF GANDHI NOW GANDHIAN

Courtesy "Bhoodan" Weekly Organ Of The Bhoodan Movement

LITTLE did anybody realise during the days of the independence movement that a vehement critic of Gandhiji's philosophy of non-violence and the spinning-wheel will one day lend the mighty weight of his support to the working and propagating of what Gandhiji aptly termed *gramswaraj* (village-government). Yet this is what has happened in the case of Shri Jayaprakash Narayan, affectionately called 'J.P.' by both his admirers and critics.

Starting his public career soon after his return from America where he studied sociology during the twenties, and came in contact with Marxism and Russian communism, J.P. remained a Marxist until his Poona Fast in 1952 which is said to have brought about his final break with what he has himself described as the "Godde s of Materialism." But it would be wrong to suppose that the change came all on a sudden as if through some revelation. For, to be fair to J.P., he is no believer in supernatural forces determining the destiny of individuals and society. The change was a result of a long period of incubation of ideas and ideals, deep questionings and continuous and restless search for Truth manifesting itself through the web of human relationships and social systems.

His first shock while he was still a Marxist came when during the thirties Stalin started the series of purges and liquidations of the so-called "people's enemies" and "agents of capitalism." Most of the victims who fell under Stalin's axe were his comrades who had been subjected to Czarist persecution and witch-hunting in their struggle against it. Some of them like Bukharin and others were brilliant Marxists, who, if only spared, might as well have enriched the store of human knowledge and understanding in their own way. Yet they fell.

What was all this due to? Was it only the temporary aberration of a convulsion which the Russian society had gone through? Or was it the dosage of a maniac thirsty for human blood? Still further, was it the result of applying a bad means to a fair end, that the tragedy was being enacted?

Surely, all these questions must have troubled the young mind of J.P. then. He would have very painfully discovered that the comrades who till the other day shared in common all the ups and downs of the Bolshevik movement turned overnight into traitors for Stalin. And what still further would have disillusioned him was the mega-industrialisation scheme which Russia under Stalin's ruthless leadership launched upon and in the wake of which millions of peasants were rendered homeless and liquidated, banished to the concentration camps and exterminated physically.

All this was too much for J.P.'s humanely sensitive mind. He had embraced Marxian socialism because it promised to usher in a society in which the free development of each was the precondition for the free development of all. But what was taking place was exactly the opposite.

Meanwhile, the caged scenes that were being enacted on the Indian political horizon were in themselves full of much more meaning for him than their external appearance.

The partition of the country bringing in its wake an orgy of hysterical violence must have ultimately shaken his faith in change through mere constitutional devices. Yet he preferred to linger on the political scene. What we find during this period is his growing abhorrence of violence.

It was perhaps in search of an alternative method to violence that he came to Democratic Socialism whose proclaimed aim was to achieve a society of 'just and equal by democratic means. But he still remained wedded to Marxian socialism, the main emphasis of which he sought on its democratic methods.

Politics after 'Independence' began showing signs of degenerating. Gone for ever was the age of idealism, self-sacrifice, selflessness and truthfulness, which the Mahatma tried to infuse into it during his life-time. Instead, the scene like a melodrama seemed to be inexorably heading towards 'the disruption in the soul of man' in D. H. Lawrence's revealing phrase.

The low level to which the political parties were sinking, the factions and groups, strife in the parties, the intrigues, lies and character-assassination in which the members of a political party indulged without any qualms of conscience were features too discouraging and disillusioning to a mind of delicate sensitiveness and honest conviction.

He must have started to question the very basic postulates of his belief. An exclusive emphasis on institutions without caring to reconstruct man must be the underlying cause of the failure of all genuine and wellwishing movements! And once this became clear, Marxian belief in mere institutional transformation was also gone. It is, therefore, no wonder that J.P., proclaimed from the pulpit of the Gaya Sarvodaya Conference in April 1954 that he would dedicate his life to what he termed the 'reconstruction of man and society.' And nonviolence came to be the means to put into effect this grand and noble formulation of his belief.

In recent years J.P. has tried to give his belief a concrete shape. He has both spoken and written vigorously and passionately about it. His belief in a 'participating democracy' envisages direct functioning of the people through little village republics. It is natural that the whole direction of socio-economic reconstruction should receive such orientation; if the village government is to become a reality.

And all the change in J.P.'s thinking and activities point to the one end—the end of preventing the 'disruption in the soul of man,' of integrating the institutions to the ethical and valuational needs of human personality and above all, to regard man as an end to himself and not as a means to serve some monolithic Leviathan: the State or Society.

Calm and unruffled even in the face of most exciting situations, J.P.'s personality has an air of serenity which the Gita calls '*Sthitaprajna*'. Soft spoken and polite, he has a natural aversion to playing to the gallery. He probes deeper where others only skim the surface, appeals with much greater force than others, the heart and mind of the people and elevates thinking to a new and higher plane.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

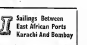

BRITISH INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY

S.S Karanja due 9th July, Sails 10th July 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	with	food	R 235 50
Second "	"	"	"	R 157 0
Third Class with food			...	R 79 50
Third Class without food			...	R 60,0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

NEWS FROM INDIA...

CLAMP-DOWN ON DOWRIES

["Indian Opinion" Service]

NEW DELHI (BY MAIL)

A JOINT session of Parliament recently adopted the Bill to Prohibit Dowry. The explanation exempting presents was retained. The words "directly or indirectly" were added in the definition of clause, and the proviso proposed by the Government to the clause penalising demand for dowry was accepted.

An amendment seeking to limit the amount of presents was rejected.

After approving a few formal changes the amended Bill was unanimously adopted. The Speaker then declared the joint session closed.

The Bill now goes to the President for his assent. It will extend to the whole country, except Jammu and Kashmir, and will come into force on a date to be notified by the Government. After this date the giving or taking of a dowry will be punishable with imprisonment, which may extend to six months, or with a fine up to £375, or both.

A similar penalty is provided for demanding a dowry, but the sanction of the state Government will be necessary before a court can take cognisance of any offence under this section. Every offence under the Bill will be non-cognizable, bailable and non-compoundable.

Presents in the form of cash, ornaments, clothes or articles will not be deemed as a dowry unless they are as consideration for marriage.

Unique Occasion

This is the first time the two Houses have met together to resolve their differences on a Bill. The Speaker of the Lok Sabha, Mr. A. Ayyangar, who presided, said that the joint sitting was a unique occasion in the country's parliamentary history.

The Law Minister, Mr. A. K. Sen, told the joint session that the Government favoured retention in the Bill of the clause penalising demand for dowry but would introduce a safeguard to prevent frivolous complaints being brought up by disgruntled parties. The safeguard would be in the form of a proviso to the penalty clause saying that no court shall take cognizance of any offence except with the previous sanction of the state Government or an officer specified by it by general or special order. The Law Minister said he thought the proviso would eliminate the evils for which the Rajya Sabha wanted the clause penalising demand for dowry to be deleted.

Mr. Sen also said that he favoured the Rajya Sabha amendment to bring within the definition of dowry things given directly or indirectly. It would not alter the law in substance but would have an impact on public opinion by emphasising that Parliament frowned upon any dowry given directly or indirectly.

The Prime Minister, who intervened in the discussion, said the Dowry Bill was a measure necessary "to liberate our women folk." He said he was in favour of adding the words "directly or indirectly" in the definition of dowry. This, he thought, would make matters clear.

About penalty for demand of dowry, Mr. Nehru said there was substance in the argument that if this was dropped it would take away the backbone of the Bill. He said the proviso proposed to this clause should remove one of the objections, mainly the possibility of harassment.

Uranium In Gujerat

NEW DELHI (By Mail)

THE Gujerat Research Committee, which had taken up research at Chhotaudepur, in Baroda district, to explore the possibility of a mineral find, has indicated that rich deposits of mineral wealth, excluding uranium, are available in some parts of Chhotaudepur. The final report on mineral finds in that area is expected soon.

The Government of India's Oil and Natural Gas Commission proposes to set up a museum-cum-information centre at its regional office in Baroda, with a view to educating the public on the "liquid gold" search. The museum will have two sections dealing with the

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

exploration and exploitation of oil. Under the exploration the various geological and geophysical techniques used in search of oil will be explained by means of charts and three dimensional models.

Arabic Academy At Sur

NEW DELHI (BY MAIL)

IN Surat, a new building to house the Surat Arabic Academy (Jamia Saifiyah), for the study of Arabic language, culture and philosophy was declared open by Dr. Taher Saifuddin, Chancellor of the Aligarh University recently.

The Academy is also holding instruction in English, economics and political science and has been recognised by the Aligarh, Al Azhar and Cairo Universities.

The Academy has 300 students on its rolls from all over the country and the Yemen. Among those present on the occasion were Mr. Mehdi Nawaz Jung, Governor of Gujerat, the Grand Mufti of Jerusalem, and Col. Zaidi, Vice-Chancellor of the Aligarh University.

Addressing the gathering, Mr. Mehdi Nawaz Jung referred to the donation to the nation of the house at Dandi from where Mahatma Gandhi had conducted the salt Satyagraha, and said that there were similar pilgrim centres in Gujerat which needed to be renovated. He suggested the starting of a fund for the purpose and expressed the hope that Government would come forward with assistance.

Earlier, the Chancellor of the Academy, Mr. Najmuddin, announced the creation of an educational trust to provide financial assistance and scholarships to the poor and deserving students of the Academy.

Messages wishing the function success were received, among others, from President Rajendra Prasad, Mr. Nehru, President Nasser of the U.A.R., and King Saud of Saudi Arabia.

President Prasad, in his message, said that the Academy was one of the oldest centres of learning of its kind in the country and perhaps the foremost institute which through studies and research provided a living link of thought, art and culture between India and the Arab world.

JURY SYSTE ABOLISHED

WITH the abolition of trial by a jury in Greater Bombay—through a Bill to which the President has given his assent—Maharashtra joins 10 other states that are without this system.

The ten states are Andhra, Assam, Gujerat, Kerala, Madhya Pradesh, Madras, Orissa, the Punjab, Rajasthan and Uttar Pradesh. Bihar has also decided to abolish the jury system and Mysore and West Bengal are considering the question.

The Law Commission, in one of its recommendations, had suggested legislation for abolition of the jury system on an all-India basis. The commission's plea was that the jury system was time-consuming and expensive and that it had been a failure.

The state Law Ministers, who met at Srinagar last year, left to the state Governments to introduce or abolish the jury system in the light of circumstances obtaining in each state. They felt that the existing provisions of the Code of Criminal Procedure were adequate as they empowered a state Government to introduce or abolish the jury system by notification.

DIRECT IMPORT FROM INDIA
AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments, Sequins, Diamontine & Trimmings
Mundadhadiwness & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

RACE RELATIONS BODY

Drive For Members

THE South African Institute of Race Relations has launched a membership and fund-raising drive among the nation's business and industrial leaders.

On the Rand the economy has been broken down into four main groupings—commerce, finance, industry and professions. Four prominent Johannesburg businessmen have been appointed to head committees to exploit "to the utmost" the membership potential in each field.

Commerce is headed by Mr. E. P. Bradlow, Finance by Mr. S. J. [illegible], Industry by Mr. J. E. Worsdale, and Professions by Mr. A. Schwartz.

A National Development Committee has also been appointed, to co-ordinate the work of the four committees and plan the Union-wide drive. Its chairman is Mr. J. Douglas Roberts, one of South Africa's leading civil engineers.

Announcing the nation-wide membership drive, Mr. Quintin Whyte, Director of the S.A. Institute of Race Relations, said: "Good race relations is good business.

"South Africa's working class is, in the main, non-White—the employer class, White. Good relations between the two is important if industry, business, mining, farming, and other aspects of the national economy are to be kept stable, allowed full development, and be profitable.

"Good relations between worker and employer is important for business. And in South Africa this means good race relations.

"Attainment and—even more important—maintenance of good race relations are among the primary objects of the S.A. Institute of Race Relations.

"The aim behind our membership drive is to help businessmen: By helping us they can help us to help them."

A full-time organiser, Mr. Denis Swaine, has been appointed to handle the national drive. He can be contacted at the Institute, Auden House, De Korte Street, Braamfontein, Johannesburg, (Tel. No. 835-1781).

Tagore As An Educationist

(Continued from page 185)

To him, the one aim of human life is to know and to realise. He saw reality in the largest perspective, and so saved education from the danger of all narrow limitations of time, place and people. He did not like a life of disconnected fragments. His greatest reality is his oneness, his indivisibility. Accordingly, he believes in the education of the whole man, putting due emphasis on handwork. Education, according to Tagore, is a process through which the mind can grow and reach out of itself and establish a rapport, a community of spirit with man and nature. Tagore saw life as a single whole. For him life was a room with many windows opening in all directions "to let in the dawn, the sunshine, the moonlight and the dark of evening." So, Tagore sought to make education a joyous adventure to the child.

Four cardinal principles of his educational philosophy are: (i) Freedom; (ii) Creative self-expression through arts and crafts; (iii) Active communion with nature, (iv) Direct relationship with the life of the community.

Language Of Art

Let us now have from Tagore himself his ideas on education: "The highest education is that which does not merely give us information but makes our life in harmony with all existence. Therefore, our schools should be guided by the spirit of love. Love and action are the only media through which perfect knowledge can be gained. It is the duty of every human being to master, at least to some extent, not only the language of the intellect, but also that of the personality which is the language of the Art.

"The edifice of education should be the common creation, not only of the teachers and organisers, but also of the students. Our centre of culture should not be merely the centre of the intellectual life, but the centre of the economic life also. Education should not be dragged out of its native elements, the life current of the people. He, who has lost the child in himself, is absolutely unfit for the great work of educating human children."

Tagore did not believe in trying to teach religion to children by set lessons in school. True religion, he said, is not to know any set of historical facts, but to feel the reality of God.

How to organise the school environments and curriculum in such a manner as to inspire the spirit of life in its purest and most universal form, was the constant aim and endeavour of Gurudeva Tagore.

Rightly did Mahatma Gandhi call poet Tagore the "Great Sentinel."

Dadabhai Naoroji Prize Shared

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Dadabhai Naoroji Memorial Prize for 1961 for social sciences (other than economics) has been awarded jointly to Sardar K. M. Panikkar, Vice-Chancellor of the Kashmir University and Dr Verrier Elwin, noted anthropologist and social worker. A press release by the Dadabhai Naoroji Trust said that the prize of cash value of £300 had been awarded to Sardar Panikkar and Dr Elwin for their outstanding publications in the field during the five years ending December 31, 1960. The prize has been divided equally between them.

Cable & Tel Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 99c each F.O.R. DURBAN
1 " R1.25 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3.50 " " "
4 " R4.50 " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

THIRD LARGEST TOBACCO PRODUCER

NEW DELHI (By Mail)

INDIA is the third largest producer of tobacco in the world. Her yearly production is 700 million lbs, and the area under cultivation is 900,000 acres.

It brings in an income of £37.5 million annually to the cultivators. The Government earns every year £11.25 million in foreign exchange by exports and another £37.5 million in the form of excise duty, agricultural cess and customs revenue. More than 80 per cent of the produce is used internally.

This is revealed in a report published by the Ministry of Food and Agriculture.

India exported 88 million lbs. of tobacco valued at £10.5 million in 1959-60.

Production of cigarettes has been increasing rapidly. In 1959-60 the country produced 32,000 million.

Reclamation Of Soil In Gujerat

A MEMORANDUM has been signed in New Delhi between representatives of the Government of India and the Royal Netherlands Government to effect transfer of the pilot polder (reclamation of low-lying land) of the Bhal Reclamation Project to the Government of Gujerat. The transfer came into effect on June 1.

Technical and financial assistance to accelerate desalination of saline soils along the Saurashtra coast of Gujerat State was provided by the Netherlands Government under an agreement concluded in 1959. In addition, the Netherlands undertook construction of the pilot polder at a cost of a little over £142,500.

The total project is expected to benefit ultimately a net area of 59,890 acres and yield produce worth about £562,500 a year.

Netherlands assistance will be continued until 1963, by which time the pilot polder is expected to be brought progressively under cultivation. The Government of India and the State Government of Gujerat will provide the trained staff for execution of the scheme.

fifty years ago... *June 1911*

Indians Boycott Coronation Celebrations

(From The Indian Opinion, June 24, 1911)

THE readers of *Indian Opinion* will recall the fact that Mr. Dawad Mahomed and other leaders of the community addressed a joint letter to the Town Clerk informing that if the Transvaal struggle was not closed by the time of the Coronation Day, they would not be able to participate in the festivities at all and that, if, fortunately the question was settled, the Indians could join the official celebration only if they were allowed to do so on terms of equality with the Europeans. The community was anxious to avoid a repetition of the unpleasant occurrences of the Union celebration day.

To the above-mentioned letter there was no reply, nor an acknowledgment. But, behind the back of the community, the Town Council authorised the expenditure of £30 by the Market-Master of the Indian Market for providing sports for Indian farmers and stall-holders of that market. Evidently, the officials thought that the leaders would remain supine and allow the unwary farmers and [illegible] stall-holders to submit to degradation. Vernacular notices were issued by the Town Council in Gujarati and Hindi, in which there is "not even a mention" of the Coronation. They simply informed the Indians that they would have sweets and sports. The latter include the degrading and disgusting [illegible] dance for which a prize was offered. When these notices were seen they caused intense irritation among the community. They realised that an insidious attempt was being made to humiliate them instead of making them realise that they were "as good subjects" of the Crown as any. They, therefore, issued the following circular and distributed it widely amid all and sundry:—

Dear Countrymen,—Under the auspices of the Corporation, notices have been issued announcing "Grand Indian Sports and Festivities" on the Coronation Day. We assure that some of the officials of the Corporation are trying to humiliate you and thereby the whole community.

We have written to the Town Clerk informing him that the community will not participate in the official festivities except on equal terms. For the great and unique day we have declined to recognise colour and caste distinctions. The Town Clerk has declined the courtesy to reply to our letter on your behalf. The Corporation officials evidently wish to show that we do not represent market stall-holders and the farming community. It is for you, by totally abstaining from participation in the humiliating sports, to prove the contrary. We ask you all not to submit to humiliation on the day of days when all the King's subjects should be able to enjoy mutual fellowship and goodwill.

We propose to demonstrate our loyalty in a dignified and becoming manner by sending to the King-Emperor a humble message of congratulations.

The above notice is signed by Messrs Dawad Mahomed, Parsee Rustomjee, V. Lawrence, Goolabsingh, Lutchman Panday, R. Lingrubutty, Bada Omar, K. R. Nayanah, M. C. Anglia, J. Royeppen, J. B. Mehta, J. R. Solomon, Thomas Mahoney, and Dowsamund Bramaniah Chetty.

They addressed also the following letter to the Town Clerk, enclosing a copy of the above notice:—

119 Field Street,
Durban, June 19th 1911.

To the Town Clerk, Durban

Sir,—We regret that we are yet without your reply to our letter of the 13th April, 1911. But we notice that the Corporation have issued notices purporting to be on behalf of the Indian Farmers' Association and Stallholders, announcing special sports for them. We are sorry that the Corporation has acted behind the backs of the leaders of the community which we have the honour to represent. As has been already conveyed to you we are unable to advise the community to participate in the festivities except on equal terms. In our humble opinion a unique event like the Coronation of our Sovereign should be utilised to bring the different races together, not to accentuate the differences between them. We still hope that at least for that great day the Europeans will be able to forget their prejudices. But if they will not, and if the Corporation cannot treat all the citizens equally we trust that the proposed special sports will be abandoned. In any case, steps are being taken as per copy of circular hitherto attached, to warn the community against participating in them.

We are taking independent steps to express the loyalty of the community in a suitable manner.

DRY RED CHILLIES
30 lbs Packets 45/-
Dry Garlic 30lb packet 18/-
Fresh Green Garlick 2/6 lb
(Postage Paid)
Also Africans' long handle brooms R 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26 Phone 128,
BRITS, Transvaal

WATCHES, Gents models—15 jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 49/6. As above but 21 jewels—[illegible] As above, but 17 jewels—[illegible] As above but with self changing calendar, 17 jewels—52/6. Also 21 jewels Calendar—[illegible] Other models from 19/6.
LADIES models 15 jewels, [illegible] side mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—35/6. As above, but 17 jewels—42/6.
A. I. [illegible], First Floor, [illegible] His Majesty's Building, [illegible] Street, [illegible] P.O. Box 9199, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately

Phone 833-0269 P. O. Box 1040,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG

Latest Arrivals From India

THE [illegible] MAGAZINE OF INDIA [illegible]	1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of India	[illegible]
FILMIN [illegible] A KALAM [illegible] you will be proud to [illegible]	1 0
FILMFARE A magazine [illegible]	1 6
INDIAN INFORMATION You will be able to read and see	2 0
THE MARCH OF INDIA [illegible]	1 6
THE INDIAN ANNUAL [illegible]	7 0
PICTURE POST All about the South Indian film [illegible]	6 [illegible]
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles: Blouse and Jumper Choli Pattern Book [illegible] make [illegible] designs	4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver [illegible] and [illegible] [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] for [illegible], weddings, [illegible]	£8 10 0
TABLA & DUGGI for all musicians	£8 [illegible]
HARMONIUM [illegible]	£18 10 0
PORTABLE HARMONIUM [illegible]	£25 10 0
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707, P.O. BOX 2524,
15 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 24—Vol.-LIX.
Friday,
23rd June, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

*

બીજા માણસનું કંઈક સારું સાંભળે ત્યારે કેટલાંક જે શંકાશીલ રહે, પણ કંઈક ખરાબ સાંભળવા મળે ત્યારે તેને માની લેવા તત્પર થઈ જાય, એવા માણસથી ચેતતા રહેજો.

—સેન્ટ ચીઝ.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૪
તા. ૨૩ જુન, ૧૯૬૧
છુટક નકલ સેન્ટ. ૪

સારાસન રાજ્યમાં આર્થિક પ્રતિબંધો!

મીનીસ્ટર ઓફ ફાઈનેન્સ ડૉ. ડોન્ગીસે જે આર્થિક પ્રતિબંધો જાહેર કર્યા છે, તે ઉદ્યોગપતિઓ ઉપર, ખાસ્ત્રના એવી અસર કરી બેઠી છે. આ પ્રતિબંધોથી દક્ષિણ આફ્રિકા બહારનો વિશ્વાસ, શરાફો (Financiers) ગુમાવી બેઠા છે. વિદેશમાં આ પ્રતિબંધોથી દેશની આર્થિક પરિસ્થિતિ કટોકટીએ પહોંચી છે, એ સાબીત થાય છે. પરદેશના જે શરાફો આ દેશમાં મુડી રોકતા હતાં, અને જે સુંદર નફો કાળાં મજુરોની મજુરીથી મેળવતાં હતાં, તે હવે ચોંકી ઉઠ્યા છે. એ સાથે જગત ભરનાં કાળા માનવોની ચાચણીઓ આ પરદેશી શરાફો સમજવા લાગ્યા છે. આ કારણે શરાફો આ દેશની સરકાર ઉપર પ્રભાવ કરવા લાગ્યાં, છતાં જ્યારે સરકારે આ દબાવને અવગણ્યો ત્યારે ધીમે ધીમે રોકાયેલી મુડી બહાર જવા લાગી, અને બહારની મુડી આવતી બંધ થઈ. આવી સ્થિતિ થતાં સરકાર ગભરાવા લાગી, અને તે મુશ્કેલીમાંથી છુટવા રસ્તા શોધવા લાગી. બીજો કોઈ રસ્તો નહિ જડવાથી, આખરે આજે સરકારે આ પ્રતિબંધો બહાર પાડ્યાં.

આ જે પ્રતિબંધો છે, તે જરા વિગતથી જોઈએ.

● પરદેશી આફ્રિકાના શેરોથી (shares) જે મુદ્દી અહીં રોકી રહ્યા છે, તે જોહાનીસબર્ગ સ્ટોક એક્સચેન્જ મારફતે બહાર જતી હતી, તે હવે અટકાવી જોઈએ. એ મુદ્દી હાંસલાય આજ રહેવી જોઈએ.

● દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીઓ રોડેશીયા કે લંડનમાં શેરો (shares) લેવા માટે અહીંથી પૈસા બહાર મોકલી શકશે નહિ.

● પૈસાની લેવડ દેવડ કરનારા ખાતાવાળાઓ સિવાય બીજા કોઈ બહાર ના રહેનારાઓના પૈસાની લેવડ દેવડ કરી શકશે નહિ.

આ પ્રતિબંધો એટલા માટે મુકાયા છે કે પરદેશી શેર-હોલ્ડરો પોતાના શેરો (shares) કોઈને પણ વેચી ન શકે, અને એ રીતે પરદેશી-રોકાયેલી મુડી આ દેશમાંજ રહી શકે. એક અપવાદ છે, અને તે એ કે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના શેરો અહીં વેચી શકે, પરંતુ એ પૈસા બહાર નહિ લઈ જવા શકે.

જેમાં ગયા વરસમાં ૨૪૪ મીલીઅન રેન્ડના પરદેશી શેર હોલ્ડરોના શેરો, આ દેશના શરાફોએ ખરીદ્યા લીધાં છે. એનાથી નેશનાલીસ્ટો ખુશ થઈ છે, પરંતુ એ એટલી વાત તેઓ સમજતાં નથી કે આ વરસે—જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થમાંથી નીકળી જવું પડ્યું ત્યારે જ પરદેશ એટલી જ મુદી આ દેશ છોડીને ભાગી ગઈ.

જેના સમાચાર ખબરો મળ્યાં છે કે પરદેશી શેરહોલ્ડરોના શેરો જે લગભગ ૬૦૦ મીલીઅન રેન્ડ જેટલો અંદાજવામાં આવે છે તે આ દેશમાં રોકાયા છે. આ શેરો ખરીદવાની શક્તિ દક્ષિણ આફ્રિકા પાસે નથી એથી તે આવા કાયદાઓ વડે પ્રતિબંધો મૂકે છે, કે જેથી આ દેશમાં રોકાયેલો પૈસા આજ દેશમાં રહી શકે.

આ બધું શા માટે છે? આવું કરવાનું કારણ શું? એક વાત તો ચોક્કસ છે કે આ દેશની આર્થિક સ્થિતિ કટોકટીએ પહોંચી છે. અને એ સ્થિતિને વધુ ભયંકર બનાવવા માટે જે થાય છે તે બચાવવા માટે આ સરકાર આ પ્રતિબંધો મુકે છે. પરંતુ આ પ્રતિબંધોને લઈ પરદેશી શરાફો આ દેશમાં મુડી રોકશે નહિ, અને આ દેશને પરદેશી મુડી વગર ચાલે એમ નથી. સરકારને પોતાની જાત્યુંસ્તાનની નીતિ માટે મુડી જોઈશે, તે ક્યાંથી લાવવાની છે? સરકાર બીજાનો માલ પચાવી લઈ ક્યાં સુધી તે મુદ્દીથી પોતાનું રાજતંત્ર ચલાવશે!

પરદેશી શરાફો હજુ પણ આ દેશમાં મુડી રોકવા તૈયાર છે, પરંતુ સરકારને પોતાની અવળી નીતિઓની ભીતિ છે. તથા તે આ પ્રતિબંધો મૂકે છે—અથવા તો સરકારને પોતા ઉપર શ્રદ્ધા નથી, અથવા આ દેશમાં એવું કંઈક ભયંકર બનવાનું છે, જેનાથી કદાચ પરદેશી શરાફો બધી પાછી લઈ જાય અને મુડી રોકતાં બંધ થઈ જાય, એવો ભય સરકારને હોવો જોઈએ. એ વાત સાચી છે કે આ દેશમાં જો કાંઈક ભયંકર બનવું બને, તો પરદેશી શરાફો પોતાની મુડી રોકે નહિ. સરકાર જાણે છે કે ભવિષ્યમાં અહીં કોઈ મુડી રોકશે નહિ, એથી તે અહીં રોકાયેલી મુડીને બહાર જતી અટકાવવા માટે આ પ્રતિબંધોનો આશરો લઈ છે. આ દેશમાં રોકાયેલી પરદેશી મુડી જો હવે બહાર જઈ શકશે નહિ, એનાથી સરકાર કેટલો વખત સુધી પોતાનું ગાડું ચલાવશે.

બીજી વાત એ છે કે જ્યારે ગોરા આફ્રિકીઓ ઉપર નવા પ્રધાન ડૉ. વરવુઅર્ડ અને મીનીસ્ટર ઓફ ફાઈનેન્સ મી. ડોન્ગીસે પરદેશી શરાફોને ખાતરી આપી હતી કે તેઓ પોતાની મુડીની વ્યવસ્થા મન ફાવે તેમ કરી શકશે. શું માર આફ્રિકાની અંદર દેશની પરિસ્થિતિ એટલી ભયંકર બની કે સરકારને આજે આવા પગલાં લેવાં પડે! જુઠું કોણ બન્યું! ડૉ. વરવુઅર્ડ અને મી. ડોન્ગીસ ને!

આ સિવાય બીજી એક વસ્તુ છે, જે વિચારવા જેવી છે. યુરોપીઅનોમાં અજબની લાગણી પ્રવર્તી રહી છે. ટ્રાંસવાલ ને ઉત્તરનો ભાગ આ બનતી બાબતોથી વધુ ભય પામી રહ્યો છે. આ ભય પામવાનું કારણ શું? શું ટ્રાંસવાલના લોકો એમ માને છે કે મોઝામ્બીકના આફ્રિકનો દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપર હલ્લો કરશે! અથવા તેઓ આ દેશમાં હથિયારો મોકલશે કે જેથી આ દેશમાં પણ બળવો થાય! નથી સમજાતું—સરકાર ને શાનો ભય છે. એક વાત સ્પષ્ટ રીતે ચોક્ખી તરી આવે છે તે એ કે આ દેશની સરકાર હવે ધ્રુજવા લાગી છે. આ ધ્રુજારીના કારણે તે નવા નવા ધારાઓ ઘડે જાય છે. આ દેશની ખરી પરિસ્થિતિ બહારના દેશોને જણાવવાનું એક જ સાધન માત્ર છે અને તેમાનું એક છે છાપું. થોડા વખતમાં છાપાવાળાઓનું આવી બનશે. જે સેન્સરશીપ બીલ છે, તે આપણું સ્વાતંત્ર્ય છીનવી લેશે. આ સેન્સરશીપ બીલના જે કલમો છે તે વાંચતા આંખ નીકળી આવશે. વાણી સ્વાતંત્ર્ય અને વિચાર સ્વાતંત્ર્ય ઉપર પણ આ બીલ પ્રતિબંધ લાવે છે.

સરકાર ક્યાં સુધી આવા ધારાઓ ઘડી પોતાની સલામતીનું રક્ષણ કરશે? નથી લાગતું આ દેશનું ગાડું સીધું ચાલે. કોઈ પણ દેશની સરકાર આર્થિક રીતે સધ્ધર ન હોય તો પાંગળી બની જાય છે—એવીજ આ દેશની સરકાર બની જશે. શ્રી. ડોન્ગીસના પ્રતિબંધો આ દેશને ખાડા તરફ વધુ જલદીથી ખસેડી જશે. એમાંથી બચવા માટેનો એકજ ઉપાય છે અને તે છે બીન-રંગી ધોરણે નેશનલ કન્વેન્શન! આ નેશનલ કન્વેન્શન જો સરકાર બોલાવે તો કાલે આ દેશની પરિસ્થિતિ સુધરી જશે. આ આપણો પણ દેશ છે, માટે સરકાર ઉપર આપણે દબાણ લાવવું જોઈએ કે જેથી તે આપણી માંગણીને સ્વીકારે અને નેશનલ કન્વેન્શન બોલાવે. આ થતાં જ આ દેશની પરિસ્થિતિ સુધરશે. એ સિવાય બીજો ઉપાય નથી.

પૂર્વ આફ્રિકાની મુલાકાતે શ્રી ઇન્દિરા ગાંધી

શ્રી જવાહરલાલ નહેરનાં પુત્રી શ્રી ઇન્દિરા ગાંધી ચાલુ વર્ષે પૂર્વ આફ્રિકાની મુલાકાતે આવશે. પૂર્વ આફ્રિકાવાસીઓ માટે એ આનંદની વાત છે.

ટાંગાનીકાના સ્વાતંત્ર્ય દીનની ઉજવણીમાં ભાગ લેવા માટે મી. ન્યેરેરે તરફથી આગ્રહ ભર્યું આમંત્રણ શ્રી નહેરુને મળ્યા હોવાનું કહેવાય છે. આ સમારંભમાં ભાગ લેવા કદાચ શ્રી નહેરુ આવે એવો સંભવ છે.

શ્રી ઇન્દિરા ગાંધી પૂર્વ આફ્રિકાની મુલાકાતે આવશે ત્યારે કેનિયા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા અને ઝાંઝીબાર એ ચારે પ્રદેશોની મુલાકાત લેશે અને આ વિસ્તારોમાં વસતા હિંદીઓની પરિસ્થિતિ બાબતનો અભ્યાસ કરશે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૩ જુન, ૧૯૬૧

ગાંધી-ટાગોર ટ્રસ્ટ

ડીવાઈન લાઈફ સોસાયટીના ઓઠા નીચે સ્વામી વેન્કટસાનંદનું આગમન અને પ્રવચનો ગાંધી ટાગોર લેકચરશીપ ટ્રસ્ટ પ્રત્યે ધ્યાન દોરે છે. આ ટ્રસ્ટની સ્થાપના વીસ વરસ ઉપર થઈ હતી, અને એનો હેતુ એ હતો કે હિંદી સંસ્કૃતિ અને તત્વજ્ઞાનના વિદ્વાનોને આ દેશમાં આમંત્રણ આપવું. કમનસીબે જો દીશાએ તેઓએ એટલું બન્યું નથી. ફાળો ઉઘરાવવામાં આવ્યો હતો અને ખર્ચ પણ થયો હતો, પરંતુ આ દેશની હિંદી જનતાને લાભ આપી શકે એવા વિદ્વાનો અહીં આવ્યા નથી. આ સંસ્થા વીસ વીસ વરસથી ચાલે છે. આ સંસ્થા પાસે અધીકારીઓ અને ભંડાળ છે, એ સિવાય પૈસો પણ છે, છતાં કંઈ પણ નોંધવા યોગ્ય કરવામાં આવ્યું નથી. આ સંસ્થાના અધીકારીઓ હિંદી જનતાનો વિશ્વાસ સંપાદન કરી, પોતાની મુશ્કેલીઓ જાહેર કરે તો ઘણુંજ સારૂ પરિણામ આવશે. આવું જો થાય તો ટ્રસ્ટ કાર્ય કરતી સંસ્થા બની જશે.

હિંદી સંસ્કૃતિ અને તત્વજ્ઞાનનું જ્ઞાન મળે એ માટે હિંદી જનતા પાસેથી માગણીઓ થઈ રહી છે. વિવિધ રીતે આ થઈ શકે એમ છે, અને એક રીતે છે. નામીના પ્રવચનકારોને આમંત્રણ આપવાથી. હિંદી લોકોએ વેપાર અને ધંધામાં ખુબજ પ્રગતિ કરી છે, પરંતુ સંસ્કૃતિ અને એની વચ્ચે જે ખાડો છે તે હજુ પુરાયો નથી. આ માટે જનતા ઉપર દોષનો ટોપલો ઢોળવો બરાબર નથી—આ દોષ છે જેઓ એની ગોઠવણ કરી શકે તેઓનો। આર્થિક અને રાજકીય મુશ્કેલી હોવાં છતાં એ અંગે આપણે કંઈક તો જરૂર કરી શકીએ. ગાંધી-ટાગોર લેકચરશીપ ટ્રસ્ટની સ્થાપના એ માટેજ થઈ હતી, પરંતુ તે પોતાની નીતિ ચૂકી ગઈ છે. આ ટ્રસ્ટ ધારે તે કરી શકતે, પરંતુ ખેદની વાત એ છે કે ઘણુંજ ઓછું થયું છે. છતાં હજી ગયો વખત છે—ટ્રસ્ટ જાગૃત બની પોતાની જવાબદારીઓ હજી પણ સારી રીતે સંભાળી શકે છે.

શરૂઆતમાં આ ટ્રસ્ટની આગળ જે બે નામો છે તેમના સિદ્ધાંતો અને નીતિનો પ્રચાર થાય એટલું ઘણુ બસ છે. ગયે મહિને ગુરૂદેવ ટાગોરની જન્મ જયંતી હતી. આ જયંતી વિશ્વના દરેક ભાગોમાં ઉજવાઈ હતી. કેવળ પ્રકાશિત દિવાઓથી જ એની ઉજવણી થઈ ન હતી, પરંતુ ગુરૂદેવના જીવન અને કવન ઉપર ખૂબ સુંદર પ્રવચનો થયા હતા. અહીં હિંદી જનતાના ધ્યાનમાં આ પ્રસંગ આવ્યો પણ નહિં અને ટ્રસ્ટ જેની સાથે ટાગોરનું નામ જોડાયું છે, તે પણ કંઈ કરી શકી નહિં. આ જયંતી અંગે કંઈ કરી શકાય એમ નથી, કારણ કે એ પ્રસંગ વહી ચુકયો છે, પરંતુ ગુરૂદેવ ટાગોર જેઓ આંતરરાષ્ટ્રિય વ્યક્તિ હતાં; તેમના જીવન અને કવન ઉપર ટ્રસ્ટ જરૂર પ્રવચનો ગોઠવી હિંદી જનતાને કવિવરના વ્યક્તિત્વનો ખ્યાલ આપી શકે એમ છે. આવતાં ઓકટોબરમાં પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજીની જન્મ જયંતી આવે છે; તો એ પ્રસંગે ટ્રસ્ટ જેની સાથે એમનું નામ પણ જોડાયું છે, તે આ જયંતીની ઉજવણી માટે અત્યારથીજ તઇયારી કરી શકે એમ છે. કેવળ ઉજવણી અને પ્રવચનો એ અમારાં ધ્યાનમાં નથી. આફ્રિકા ખંડ માટે ગાંધીજીની નીતિ ઘણીજ અગત્યની છે, તો એ નીતિનો અભ્યાસ કરી, લોકોમા એ નીતિનો અભ્યાસ વધે એવી ગોઠવણ ટ્રસ્ટે કરવી જોઇએ. ટ્રસ્ટના અધીકારીઓ જાગૃત બની પોતાની ગંભીર જવાબદારીઓ સ્વીકારે એજ અમારી ઇચ્છા છે.

પંચાયતો દ્વારા ગ્રામસ્વરાજ્ય

(હરીશભાઈ વ્યાસ)

છેલ્લાં દશ વર્ષથી વિનોબાજી ગ્રામ સ્વરાજ્યનો મંત્ર લઇને ઘુમી રહ્યા છે. એને લીધે દેશમાં અનુકૂળ વાતાવરણ બન્યું છે. આપણા મહાન નેતા જવાહરલાલ નહેરૂએ પણ એ દિશામાં જવા માટે પંચાયતી રાજ્યની વાત આખાયે દેશમાં ચાલતી કરી છે. દેશનાં વિવિધ રાજ્યોમાં એને અમલમાં લાવવા કાયદાઓ પણ થવા લાગ્યા છે.

પરંતુ આ પગલાંનો કરતા જોવા મળે છે કે જ્યાં જ્યાં પંચાયતોની રચના કરવા માટે ચુંટણીઓ થઇ છે ત્યાં ત્યાં મોટે ભાગે ભાગલા, જુથ બંધી અને પક્ષાપક્ષી પેદા થઈ છે. સત્તાને માટે ખેંચતાણ ચાલી રહી છે. એક ખુરશી ને બેસનારા દસ જણા! કાં ખુરશી ભાંગી જાય, કાં બેસનારા પડી જાય, એવી દશા થવા બેઠી છે.

ગાંધીજી કહેતા હતા કે આપણે ગ્રામસ્વરાજ્ય કરવું છે, રામરાજ્ય કરવું છે. આ તો રામરાજ્ય કબાટે બાજુએ રહ્યું ને ઠીક ઊંધું જ થવા બેઠું છે. ત્યારે સવાલ એ છે કે આપણામાં રામરાજ્ય કેમ કરીને થઈ શકે? રામરાજ્ય કેવું હતું? રામ ગાદી એ બેસવાના છે, એવી તઈયારીઓ ચાલે છે. લોકોના આનંદનો પાર નથી ત્યારે કૈકેયી બે વરદાન માગે છે કે ભરતને રાજગાદી આપો અને રામને ચૌદ વર્ષ વનવાસ આપો. દશરથ રાજા મુંઝવણમાં પડે છે. પણ રામ તો પિતાનું વચન પાળવા તઈયાર થઈ જાય છે. રાજગાદી છોડીને એ વનનાં દુઃખ વેઠવા તૈયાર થાય છે. એ વનમાં ગયા પછી ભરતજી કહે છે કે હું તો રામનો દાસ છું. એટલે ભરત રામની પાછળ જાય છે. ભરતને મોસાળમાંથી તેડાવે છે. પણ એ તો માતાને કહે છે કે રામ લાયક છે એટલે ગાદી ઉપર એ બેસી શકે. રામને મનાવવા અયોધ્યાની પ્રજા છેક ચિત્રકૂટ પર્વત સુધી જાય છે. પણ રામ તે રામ, એ તે પાછા આવે! ભરત કહે છે કે રામ અયોધ્યા નહીં આવે ત્યાં સુધી નંદીગ્રામમાં રહીને કષ્ટ સહન કરીશ. સત્તા પણ સત્તા મેળો નથી. રામનો સેવક બનીને કારભાર કરે છે.

તો આજકાલ, રામરાજ્ય એટલે સત્તાની ઉમેદવારી કે અભિલાષા વગરનું રાજ્ય. જ્યાં આપણા લાયક તો ઘણેય જણા છે, પણ સત્તાનો ઉમેદવાર એકેય નથી. આપણે આવું રાજ્ય કરવું છે. ગ્રામરાજ્યમાંથી બધાને 'મ' નીકળી જાય તો રામરાજ્ય થશે. એને માટે એ નક્કી કરીએ કે પંચાયત તો બનાવવી છે. પણ ઉમેદવારી કોઈ નહીં કરે. લાયક માણસને મેમ્બર બનાવશે. આપણે 'ચુનાવ' નથી કરવો. પણ 'મનાવ' (મનામણી) કરવો છે. એટલા માટે ચાહે તો સહેર હોય કે ગામડું પંચાયત હોય કે સુધરાઈ હોય, પણ આપણે બિનહરીફ રીતે લાયક માણસોને બહાર લાવીને વ્યવસ્થા કરવી છે.

એને માટે કહીએ કે મહોલ્લે મતદારોની સભા થાય અને ભેગા મળીને લાયક માણસને પસંદ કરે. જે વ્યક્તિ દરરોજ બોલવામાં મોઢું ને કલાક ગામને માટે સેવા આપવા તઈયાર હોય, જે માણસ દારૂડિયો, જુગારી કે બેઇમાનદાર નહીં હોય, લોકોના પૈસાનું કામ એ કરતો હશે, ખાવાનું નહીં, જેના દિલમાં પોતાનો સ્વાર્થ પાછો અને ગામનો લાભ પહેલો હશે, ખુરશી કે સત્તા નહીં મળ્યા હોય તોયે ગામને ઉપયોગી કાર્યોમાં એ આગળ આવીને કામ કરતો હશે, આવો વિશાળ દિલનો દીર્ઘદૃષ્ટિવાળો માણસ પંચાયત કે સુધરાઈમાં આવશે તો આપણો બેડો પાર થશે.

જ્યાં આગળ ખૂબ મતભેદ કે પક્ષાપક્ષી થાય એવું લાગે એ ગામમાં અર્જન માણસો ના તટસ્થ લોકોનું ચુંટણીપંચ સમસ્ત ગામ અને નક્કી કરે અને એ ગામમાંથી લાયક માણસોને પસંદ કરે, જેમાંથી પંચાયત કે સુધરાઈ બને. આમ આપણે પંચપદ્ધતિ કે મતદાતા કમીટી દ્વારા ચુંટણી કરીશું. આ નથી પક્ષાપક્ષી કલેશ, વેરઝેર અને ખોટા ખર્ચાઓથી બચી જઈશું. લોકોમાં એકતા અને સંપની ભૂમિકા નહીં હોય તો ગામના નિર્ણયો રખડી પડશે. એટલા માટે આપણી ચુંટણીપદ્ધતિ સ્નેહ, સંપ અને એકતા બનાવનારી હોવી જોઇએ.

હવે ગામમાં પંચાયત કે સુધરાઈ તો આવી. પણ ગામના કયા સવાલ છે એ સમજી લેવા પડશે. એટલા માટે ગામ સમસ્તની આર્થિક-સામાજીક તપાસ કરીને પરિવારનો વિગતવાર મેળવો. જોઇશે ગામમાં કેટલા ભૂખ્યા છે, ગરીબ છે દેવાદાર છે, એ બધું જાણીશું, ગામમાં કેટલું અને શું શું પેદા થાય છે, એમાંથી કેવી રીતે આગળ વધી શકાય એ બધાનો વિચાર કરીશું.

જેમ સરકાર પોતાની પંચવર્ષીય યોજના બનાવે છે, એમ ગામના આગેવાનો, શિક્ષકો, યુવકો વગેરે મળીને ગામની પંચવર્ષીય યોજના બનાવે. જરૂર પડે તો કોઈ નિષ્ણાતની મદદ વિકાસ ખાતા પાસેથી માગી શકાય

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૮૯)

પન્ના ખાતે મોટા પાયા પર હીરાનું ઉત્પાદન હાથ ધરાશે

નવી દિલ્હી:

મધ્ય પ્રદેશની પન્નાની હીરાની ખાણોમાં હીરાઓનું મોટા પાયા પર ઉત્પાદન કરવાની યોજના ભારત સરકારનું રાષ્ટ્રીય ખનિજ વિકાસ કોર્પોરેશન તુરતમાં જ કરનાર છે. આ યોજનાનું ખર્ચ આશરે રૂા. [illegible] કરોડનું થશે.

કોર્પોરેશને રાજસ્થાનની ખેત્રી કોપર પ્રોજેક્ટ માટે વિદેશી સલાહ મેળવવા માટેના કરાર કરતાં કોર્પોરેશન તેની પ્રવૃત્તિઓના વધુ સક્રિય અને વિવિધતાભર્યા તબક્કામાં પ્રવેશે છે તેથી નાણું પેદા કરવા માટે આ યોજના માટે ત્રીજી યોજનામાં રૂા. ૧૦ કરોડની રકમ ફાળવવામાં આવી છે.

પન્ના ખાતે હીરા યોજનાથી ભારતમાં પહેલી જ વખત મોટા પાયા પર હીરા ઉદ્યોગનો આરંભ થશે. હાલ હીરાનું ઉત્પાદન ગણના પાત્ર પ્રમાણમાં થતું નથી. કોર્પોરેશન આ હેતુ માટે પન્નાના ૨૭ ચોરસ માઈલમાં ખોદકામ હાથ ધરશે. આશરે ૬ ચોરસ માઈલ જેટલો વિસ્તાર તો હીરા ધરાવતો હોવાનો અંદાજ સાબિત થયેલો છે. આ યોજના અનુસાર, ૧૯૬૬ના વર્ષના અંતે વરસ દહાડે આશરે ૪૦ હજારથી ૫૦ હજાર કેરેટ જેટલા હીરા પેદા કરવાની ધારણા રાખવામાં આવે છે.

એવી આશા રાખવામાં આવે છે કે મોટા પાયા પર હીરાનું ઉત્પાદન કરવાની સાથોસાથ હીરા ઘસી પાસા પાડવાનો અને તેને પોલિશ કરવાનો ઉદ્યોગ પણ વિકસશે.

આ હીરાના વેચાણ માટે પોતાનું તંત્ર ઊભું કરવાની પણ કોર્પોરેશન આશા રાખે છે. આ વેચાણતંત્રના કેન્દ્રો સંભવતઃ દિલ્હી અને મુંબઈમાં રખાશે.

"હું તો વધુ ઊંડા અને વિશાળ રાજકારણમાં પડયો છું"

(શ્રી જયપ્રકાશ)

રાંચી:

સર્વોદય નેતા શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે ગયે વર્ષે જુલાઈ માસ આસામમાં બનેલી ઘટનાઓ પ્રત્યે દુઃખ વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે આ બનાવોને પરિણામે પચાસ હજાર બંગાળીઓને તેમનાં ઘરબાર છોડી પશ્ચિમ બંગાળમાં આશરો શોધવો પડયો હતો.

તેમણે ચેતવણી આપી હતી કે જો ભારતીઓ આ રીતેજ વર્તશે તો ભારતીય પ્રજા તરીકે નાશ પામશે.

શ્રી જયપ્રકાશે અત્રે મળેલી સભામાં પ્રવચન કરતાં દરેક ભારતવાસીને હિંસાનો ત્યાગ કરી તમામ મતભેદો શાંતિથી ઉકેલવાની પ્રતિજ્ઞા લેવી જોઈએ એવો અનુરોધ કર્યો હતો.

તેમણે દરેક ભારતવાસીને પોતાના ઘરમાં "શાંતિપત્ર" રાખવાનો પણ અનુરોધ કર્યો હતો અને શાંતિને રક્ષવા "દરેક ના ઘરે"ના નિભાવાણું ફળ નિભાવવા માટે એમાં દરરોજ એક નો પૈસો નાખવો જોઈએ એમ પણ જણાવ્યું હતું.

મેં કદી રાજકારણનો ત્યાગ કર્યો નથી; એથી ઊલટું હું વધુ ઊંડા અને વિશાળ રાજકારણમાં ખૂંપી ગયો છું. હું તો રાજકારણમાં ગળાબૂડ ડૂબી ગયો છું. અને દરરોજ તેની સમગ્ર સિકલ ફેરવી નાખવાની કોશિષ કરી રહ્યો છું. જે જાતના રાજકારણમાં હું ગુંથાયો છું તે સાંકડી વાડાબંધી કે અંગત સ્વાર્થ માટે સત્તા મેળવવાના ધ્યેયવાળા રાજકારણથી જુદું છે. મને આ જાતના રાજકારણમાં રસ નહિ હોવાથી હું એનાથી અળગો થયો છું. મારે એક નવીજ જાતનું રાજકીય બીબું રચવું છે જેમાં સત્તા લોકો પાસે રહે. આજનું રાજકીય ચોકઠું એક ઊંધા કરેલા પીરામીડ જેવું છે. જેની ટોચ પર આખી ઇમારત ખડી છે, ને એને તે ગમે ત્યારે પડી ભાંગી જઈ શકે.

ભારત સરકારે રચેલું કૃષ્ણા—ગોદાવરી પંચ

નવી દિલ્હી:

ભારત સરકારે કૃષ્ણા-ગોદાવરી પંચ નિમણુંક કરી દીધું છે. આ બને નદીઓ અંગે કરવામાં આવેલી મોટી મોટી માગણીઓ કેટલી હદે સંતોષી શકાય એમ છે તે નક્કી કરવાના આશયથી કૃષ્ણા અને ગોદાવરી એ બંને નદીઓમાંથી પાણીનો પુરવઠો કેટલો ઉપલબ્ધ થઈ શકે એમ છે તે અંગે તપાસ કરીને સરકારને તેની જાણ કરવા માટે આ પંચ રચવામાં આવ્યું છે.

આ પંચના સભ્યો અને તેમના કાર્યક્ષેત્રને લગતી વિગતોવાળી એક જાહેરાત આજે રાજ્યસભામાં ભારત સરકારના સિંચાઈ અને વીજળી ખાતાના પ્રધાન જનાબ હાફિઝ મોહમ્મદ ઈબ્રાહીમે કરી હતી.

આ પંચ તેનો હેવાલ ચાલુ વર્ષના નવેમ્બરની આખર સુધીમાં રજૂ કરશે એમ જણાવવામાં આવ્યું છે.

શ્રી એન. ડી. ગુલાટી આ પંચના અધ્યક્ષ છે. પંચના બીજા બે સભ્યો મા એક છે શ્રી ડી. ડી. જૈની અને બીજા છે મધ્યસ્થ જળ અને વીજળી પંચના ડીરેક્ટર ડો. આર. સી. હૂન.

આ બને નદીઓ અંગેની મંજુર થયેલી યોજનાઓ અંગેનું કાર્ય અટકાવી દેવામાં નહિ પણ યોજના મુજબ આગળ ચાલશે.

શ્રી નહેરૂ ભારતને કેવો વારસો આપી જવા માગે છે?

વોશીંગ્ટન: "૪૦ કરોડ માણસો પોતે પોતાની જાતે રાજ્ય ચલાવવાને શક્તિમાન બને" એવો વારસો ભારતને સોંપી જવાની શ્રી નહેરૂ આશા રાખે છે એ શ્રી નહેરૂએ તાજેતરમાં 'સેટરડે રીવ્યુ'ના પ્રતિનિધિ શ્રી નોરમન કઝીન્સને આપેલી મુલાકાતમાં ઉપર મુજબ જણાવ્યું હતું. તેનો હેવાલ તે પત્રમાં પ્રસિદ્ધ થયો છે.

શ્રી કઝીન્સે પોતાના પત્રમાં લખ્યું છે કે ૭૦ વર્ષના નહેરૂએ મને જણાવ્યું હતું કે તેમનું કાર્ય પૂરું થવાને હજુ ઘણી વાર છે.

તમે નિવૃત્ત થવા ઇચ્છો છો કે? તેવા પ્રશ્નના જવાબમાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે મારા વારસદારમાં "નવી જાગીરદારો" નમૂનો બેસતા પોતાની ખાતરી જોઈએ અને તેવા ગાદીની રોષ કરવા માટે મને ધાપ તરીકે વાપરવાનો કંઈ અર્થ નથી અને વિશિષ્ટ માનવી (સુપરમેન) માટે શોધ કરવાનો કંઈ અર્થ નથી.

શ્રી કઝીન્સે પૂછ્યું કે અંગ્રેજોએ ભારતને મહાન વારસો આપ્યો છે અને કદાચ ઇતિહાસકારો કહેશે કે અંગ્રેજોએ દેશને આપેલ મહાન વારસાનો મુખ્ય ભાગ તમે છો, તો તમે ભારતને શું વારસો આપશો?

શ્રી નહેરૂએ જવાબ આપ્યો કે, ભારતને મારા તરફથી વારસામાં શું મળશે? પોતાની જાતે પોતાનું રાજ્ય ચલાવવાને શક્તિમાન ૪૦ કરોડ માણસો. ઘણી વખત લોકો પૂછે છે: તમારી પછી કોણ? ત્યારે તેનો જવાબ આપવો જોઈએ એમ તેઓ શા માટે માને છે તેજ હું જાણતો નથી હું ધારું છું કે તેઓ મારી પાસેથી કોઈ વ્યક્તિ અગર થોડી વ્યક્તિઓનાં નામ બોલાવવા માગે છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ
ઇન્ડીઆની મુખ્ય કંપની
અમે વધીયાત વીમો લીએ:—
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૩૫, ૨૯૫૮૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૨ દેશોમાં છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ ઇંગ્લેંડમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ વાર્ષિક પ્રીમીયમ મેળવે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો

ઘાટને ઓવારે : કવિવર રવિન્દ્રનાથ ઠાકોરની એક અત્યંત મર્મસ્પર્શી કથા

જુગજુગમાં બનતા બનાવો જો પથ્થર ઉપર અંકાઈ જતા હોત, તો કેટલાય દિવસોની કેટલીયે વાતો મારા પગથિયાં ઉપરથી વાંચી શકાત. એ બધી જૂની જૂની વાતો સાંભળવાનું તમને મન હોય તો મારા પગથિયાં ઉપર બેસી જજો. મનને એકાગ્ર બનાવી, પાણીના તરંગો તરફ ધ્યાન આપો, એટલે વીતેલા સમયની કેટલીયે વાતો તમને સાંભળવા મળશે.

મને એક દિવસની યાદ આવી રહી છે. એ પણ આજના જેવો જ દિવસ હતો. આસો મહિનાના ઊતરતા દિવસો હતા. પ્રાત સમયની ઠંડી અને મંદ પવન તાજા ઊંઘમાંથી ઊઠેલાનાં દેહમનમાં આછું નવું ચેતન ભરી રહ્યાં હતાં, ઝાડની પાંદડીઓ હાલી રહ્યાં હતાં.

ગંગાનાં પાણી બન્ને કાંઠાને અડક આવતાં વધી જાય છે, મારા ફક્ત ચાર જ પગથિયાં પાણીની ઉપર છે. જાણે મને ગંગા બન્ને પરસ્પરને ભેટી રહ્યાં છે. કિનારા પરના આંબાના ઝાડ સુધી ગંગાના પાણી પહોંચી ગયાં છે. નદીના વળાંક આગળ આવેલી ઇંટોની જૂની ભઠ્ઠીઓ પાણીમાં ડૂબી ગઈ છે. માછલાના આર સાથે બાંધેલી માછીમારોની હોડીઓ પ્રભાતની આરતીની ઝબકતા પાણી ઉપર તરતી તરતી હાલકડોલક થઈ રહી છે. જુવાનીનાં પાણી જાણે તુફાનીને મસ્તીએ તોફાને ચડ્યાં છે અને કિનારાની બન્ને બાજુ મોજાં સમાતી રહ્યાં છે. એવું લાગે છે કે જાણે ખિલખિલાટ હસી એક બીજાના કાન પકડી ગેલગમ્મત કરતાં હોય!

ગંગાના પ્રવાહ ઉપર પડતાં શરદ ઋતુનાં પ્રભાતના કિરણો પીગળેલા સોના જેવાં લાગે છે. તડકાનો આવો રંગ ક્યારેય જોવામાં આવતો નથી. રેતીના આરામાં ઊગેલાં ઊંચા ઘાસ ઉપર તડકો પડી રહ્યો છે. કુંજો હજી ખીલ્યાં નથી માત્ર ખીલવાની શરૂઆત છે.

ખલાસીઓએ હોડીઓને છૂટી કરી પોતાની હોડીઓ હંકારી મૂકી. પંખીઓ જેમ પગ પસારીને ખુલ્લા આકાશ નીચે સૂર્યપ્રકાશમાં આનંદપૂર્વક ઊડી જાય છે, એ જ પ્રમાણે આ નાની નાની નાવડીઓ સઢ ફરકાવીને સૂર્યપ્રકાશમાં વિહાર કરવા નીકળી પડી. પંખીઓ રંગબેરંગી સઢવાળી નાવડી એ પાણીમાં તરી રહી છે; આનંદમાં આવીને પોતાની બન્ને પાંખો આકાશમાં ફેલાવી રહી છે.

બ્રાહ્મણો ઠાકોર નિયમિત સમયે પંચપાત્ર હાથમાં લઈને સ્નાન કરવા માટે આવ્યા. પનિહારીઓ પણ બબ્બે ચચ્ચાર અરિસોના ટોળામાં પાણી ભરવા આવવા માંડી.

આ કાંઈ બહુ દિવસોની વાત નથી. હા, તમને ભલે બહુ દિવસોની જૂની વાત લાગે. પરંતુ મને તો એમ જ લાગે છે કે જાણે આજ કાલની વાત છે. મારા દિવસો તો ગંગાના પ્રવાહની સાથે રમતાં રમતાં વહી જાય છે. ઘણા દિવસોથી એક જગ્યાએ સ્થિર રહેવાથી સમય બહુ ઓછો લાગે છે. મારા દિવસનો તડકો અને રાત્રિનો પ્રકાશ ગંગા ઉપર પડે છે, અને પાછો ભૂંસાઈ જાય છે. ક્યાંય એની છાપ એવી પડતી નથી. આથી દેખાવમાં હું ભલે વૃદ્ધ જેવો લાગું છું, પરંતુ મારું હૃદય હંમેશા નવીન અને હતું એવું જ રહે છે. વર્ષોના સ્મૃતિભારથી લદાઈને મારું સૂર્યકિરણ ઢંકાઈ ગયું નથી. કોઈવાર શેવાળનો ટુકડો વહેતો વહેતો આવે છે, અને મારા શરીરને અડકીને પાછો પ્રવાહમાં વહી જાય છે. ગંગા પ્રતિદિન એક એક પગથિયું મારામાંથી ખસતી જાય છે અને મારું એક એક પગથિયું પુરાતન બની રહ્યું છે.

ચક્રવર્તી કુટુમ્બનો વૃદ્ધ પુરુષ સ્નાન કરીને રામનામથી અંકિત ખેસ ઓઢીને, માળા ફેરવતો અને કુલ પગલે પાછો ફરી રહ્યો છે. એની દાદી જ્યારે નાની છોકરી હતી ત્યારની એક વાત મને યાદ છે. તે રોજ એક પાંદડું ગંગાના પ્રવાહમાં વહેતું મૂકી જતી. મારી જમણી બાજુ એક વમળ જેવું હતું. ત્યાં તેનું એ પાંદડું ઘુમરીઓ ખાતું અને તે પોતાની ગાગર નીચે મૂકી, ઊભી ઊભી એકીટશે તેને નીરખી રહેતી. કેટલા દિવસો પછી મેં જોયું કે તે છોકરી મોટી થઈ ગઈ હતી અને પોતાની પણ એક છોકરીને સાથે લાવી પાણી ભરવા આવતી હતી; તે નાની છોકરી પણ મોટી થઈ ગઈ અને પોતાની સખીઓ સાથે પાણી ઉછાળતી તોફાન-મસ્તી કરતી. તેમ ન કરવાનું કહી, મારા માજીએ એવું વર્તન કરવાની તેમની આ તેમને શિખામણ દેતો ત્યારે પેલી છોકરી પ્રવાહમાં પાંદડું વહેતું મૂકી આવી તેની યાદ મને આવતી અને મારા મનમાં ઘણું જ કુતૂહલ પેદા થતું.

જે વાત હું કહેવા માંડું છું તે રહી જાય છે. એક વાત યાદ કરું ત્યાં બીજી વાત પ્રવાહમાં આવી જાય છે. વાતો આવે છે અને ચાલી જાય છે. તેને પકડી રાખી શકાતી નથી. વમળમાં ફસાઈને ફરતી પેલી પાંદડાની નાવની માફક એક એક વાત અસ્તિત્વમાં યાદ આવે જ જાય છે તેવી જ રીતે એક વાત તેનો બોજો અને ભારી ચાસપાસ ઘૂમી રહી છે અને ડુબું ડુબું થાય છે. પેલા પાંદડાની માફક તે ક્ષુદ્ર છે તેમાં વિશેષ કાંઈ નથી, રમતના બે ફુલ માત્ર જ છે. કોમળ હૃદયની બાળિકા એમને ડૂબતા જોઈને એક લાંબો નિસાસો નાખી ઘરે પાછી ચાલી જતી.

મંદિર પાસે જ્યાં ગોંસાઈજીઓની ગૌશાળાની વાડનો ઘેરો દેખાય છે ત્યાં એક પીંપળાનું ઝાડ હતું. તેની નીચે અઠવાડિયામાં એક વાર ગુજરી ભરાતી હતી. એ વખતે ગોંસાઈજીઓનાં ઘરબાર ત્યાં નહોતાં બન્યાં, જ્યાં અત્યારે તેમનો ચાલી મંડપ છે. ત્યાં માત્ર ઘાસની છાવેલી એક ઝૂંપડી જ હતી.

આ પીંપળાનું ઝાડ આજે મારા દેહમાં પોતાના બાહુ પ્રસારીને અને આંગળાંઓ જેવા તેના મૂળિયાંથી મારા જર્જરિત પાષાણપ્રાણને પોતાની મુઠ્ઠીમાં પકડી રાખે છે. તે ત્યારે તો નાનો રોપ હતો. કુમળાં પાંદડાંઓ ધારણ કરીને તે તેનું માથું ઊંચકતો. બપોર તડકો પડતાં એ પાંદડાંઓની છાંય મારા ઉપર આવી દિવસ રમ્યા કરતી અને બાળકોની આંગળીઓ જેમ મૂર્તિમાં મારી છાતીની આસપાસ સળવળ્યા કરતી. કોઈ તેનું એક પાંદડું પણ તોડતું તો મને દુઃખ થતું.

મારી ઉંમર તો ઘણી થઈ ગઈ હતી, છતાં પણ હું ટટ્ટાર હતો. મારી કરોડરજ્જુ તૂટી ગયાથી આજ હું અષ્ટાવક્રની માફક વાંકોચૂકો થઈ ગયો છું અને કરચલીઓની પેઠે મારા શરીર ઉપર હજારો તિરાડો પડી ગઈ છે, મારી અંદર દુનિયાભરના દેડકા શિયાળાના દિવસોમાં લાંબી ઊંઘ કાઢવાની તૈયારીઓ કરી રહ્યા છે, પરંતુ તે દિવસોમાં મારી એવી દશા નહોતી. ફક્ત મારા ડાબા હાથે બહારના ભાગમાંથી બે ઇંટો ખરી પડી હતી. એ ખોખલમાં એક પંખીએ માળો બનાવ્યો હતો. પ્રભાતના વહેલા પહોરે તે જાગી ઊઠતું અને માછલીના પૂંછડાં જેવી પોતાની પૂંછડી બેચાર વખત ઊંચી નીચી નચાવીને સીટી વગાડી, આકાશમાં જ્યારે તે ઊડી જતું ત્યારે હું સમજી જતો કે કુસુમને ઘાટ ઉપર આવવાનો સમય થઈ ગયો છે.

જે છોકરીની વાત હું કહી રહ્યો છું તેને ઘાટ ઉપર આવતી બીજી છોકરીઓ કુસુમ કહેતી હતી. કદાચ તેનું નામ કુસુમ જ હશે. પાણી ઉપર કુસુમની નાની શી છાયા પડતી તો મારા મનમાં થતું કે કોઈ પણ રીતે આ છાયાને હું પકડી રાખું. એના કંઈક અજબ મીઠાશ હતી. તે જ્યારે એનાં પગમાં ફરતી ત્યારે મારા શરીર ઉપરની શેવાળ જાણે પુલકિત બની ઊઠતી. કુસુમ કંઈ બહુ ખેલકૂદ કરતી, વાતો કરતી કે ઠઠ્ઠામશ્કરી કરતી એવું કંઈ નહોતું; છતાં આશ્ચર્યની વાત એ છે કે તેની જેટલી સખીઓ હતી એમાંની કોઈ પણ તેના જેવી ન હતી. ચંચળ છોકરીઓને તેના સિવાય બિલકુલ ચાલતું જ નહિ. કોઈ તેને 'કસી' કહેતી, તો કોઈ 'ખુશી', તો કોઈ તેને 'રાક્ષસી' પણ કહેતી પણ તેની માતા તો તેને કુસુમ જ કહેતી હતી. જ્યારે જુઓ ત્યારે કુસુમ પાણીના કિનારા ઉપર જ બેઠેલી દેખાતી. પાણીની સાથે જાણે તેને કાંઈ ને વિશિષ્ટ સંબંધ હોય એમ પાણી તેને ખૂબ ગમતું.

કેટલા દિવસો પછી કુસુમ ઘાટ પર દેખાતી બંધ થઈ. ભુવન અને સ્વર્ણ

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

સોંઘવું મળશે, ચોખ્ખું મળશે, પ્રમાણિક હશે
અમારે ત્યાં નીચેની અમૂલ્ય વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: રેશમી, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની સાડીઓ, શિફોન પણ મળશે, બરમ કુવચા જ્યોર્જેટ, પુલોવર, ક્રેપ, સોમલિન, ચાદર, સોલ્લા વિ.

બાળકો માટે: નાઇલોનના જામા, ટોપી, બ્લાઉઝ, સોક, સૉક્ષીટ, ચાદર, ટોવેલ, નેપકીન, કુશનોપ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, શીલ્ડ, ફેન્સી ફ્રોક, વાળ રંગના વિ.

દેશમાં પરદેશી કલાવર્ક, રંગના કશીદા, જોડીયા, ચાદર, વિ.
વેપાર માટે માંડી લેવા જથ્થાબંધ સ્ટેન્ડીસ રસીદના પાલણો, કોન્ટેન્ટર્સ
સિવાય શા માટે? ચાલો આજ જોઈએ જયાં શી ખબર!!

ગ્રાહકોને આદરે: આબરો ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન નં ...... — પોસ્ટ બોક્સ, — પો. બો. પરબક.
માસ્તર બિલ્ડિંગ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનિસબર્ગ

માટ ઉપર બેસીને રડ્યાં કરતી. એક દિવસ સાંભળવામાં આવ્યું કે, તેમની ફુઈ, ખુશી કે રાજીખુશીથી કોઈ સાથે ઘર ગયું છે ત્યાં બધાંજ નવાં માણસો, નવું ઘર, નવો જ રસ્તો અને નવા જ કિનારા છે. પાણીના પ્રવાહને આખું રોજ જમીન ઉપર રેલાવા લાગ્યું હોય એમ સહુ ગભરાઈ બની ગયા હતાં.

ધીમે ધીમે હું કુસુમની વાત ભૂલી રહ્યો હતો. એક આખું વર્ષ વીતી ગયું. બાકીની છોકરીઓ કુસુમની વાત પણ ભૂલી ગઈ હતી; પણ એક દિવસ સાંજના સમયે અનેક દિવસોના પરિચિત પગલાંના સ્વરમાંથી હું એકાએક ચોંકી ઉઠ્યો અને તરત લાગ્યું કે, આ કુસુમના જ પગ છે એ તો તે જ, પરંતુ તેના પગમાં પેલું સંગીત નથી કુસુમના પગનો રણકાર અને તેના ઝાંઝરનો ઝણકાર એ બન્નેનો અનુભવ હું હંમેશા એકી સાથે કરતો આવ્યો છું. આજ અચાનક એ ઝાંઝર નો ઝણકાર ન સાંભળતાં, સાંજના સમયનો અવાજલોપ ઉદાસરહીત બની રહ્યો અને આંબાવાડિયામાંના પક્ષીઓ પાંદડાંમાં હાહાકાર કરી ચીસાચીસ કરવા લાગ્યાં।

કુસુમ વિધવા થઈ હતી. સાંભળ્યું છે કે તેનો પતિ પરદેશમાં નોકરી કરતો હતો, અને બે એક દિવસથી વધુ મેળાપ પણ તેને પતિ સાથે થયો ન હતો. વૈધવ્યના સમાચાર મળતાં મેળવીને માત્ર આઠ વર્ષની ઉંમરમાંજ માથાનું સિંદૂર લૂછી નાખ્યું અને શરીર ઉપરના ઘરેણાં ઉતારી ફરીને કુસુમ ફરી પોતાના વતનમાં આ ગંગાના કિનારે પાછી આવી હતી, પરંતુ તેની સાહેલીઓમાંથી હવે અહીં કોઈ ન હતું. સૌના, સાસરે, અથવા બધાંજ સાસરું ઘર સંભાળવા ચાલી ગઈ હતી. ફક્ત શરત છે, પરંતુ સાંભળ્યું છે કે, આવતા માગશરમાં તેનું પણ લગ્ન થઈ જશે પછી તો બિચારી કુસુમ બીલકુલ એકલી બની જશે.

જ્યારે તે પોતાના ઘુંટણો પર માથું રાખીને મારા પગથિયા પર ચુપચાપ બેસી રહેતી ત્યારે મને એમ લાગતું કે જાણે નદીના સર્વ તરંગો એમ ભાગે હાથ પકડી તેને કુસી-ખુસી-રાજી રીતે બોલાવતા.

વરસાદ થઈ જતાં જ મેઘ જેમ ખેતરોમાં ઉભરાઈ જાય છે, તેમ કુસુમ જોતજોતામાં સૌંદર્ય અને યૌવન થી ભરાવા લાગી. પરંતુ તેનો શાંત સ્વભાવ, ફક્ત વસ્ત્રો અને મેલાં-ઘેલાં કપડાં, એ બધાંએ તેના યૌવન ઉપર એક પડદો નાખી દીધો, જેથી તેનું ખીલેલું રૂપ બધાના જોવામાં આવતું નહિ. હવે મોટી થઈ ગઈ છે, તે તરફ જાણે કોઈની નજર જ જતી નથી. એટલામાં એવું મારી તો નથી જ જતી કે કુસુમને નાનપણથી જે બાલિકા સ્વરૂપે જોઈ છે તેથી મોટી હું તેને કહી શકું તેમ જ નથી. તેના પગમાં ઝાંઝર તો નથી, પરંતુ તે ચાલતી ત્યારે મને તો ઝાંઝરનો અવાજ જરૂર સંભળાતો.

આજ પ્રમાણે ઘણા વર્ષ વીતી ગયા અને ગામના માણસોને કંઈ ખબર પણ ન પડી.

મારી ચારે તરફ આજ જેવો દિવસ દેખાય છે તેવો જ દિવસ તે સાલે ભાદરવા માસના અંતમાં આવ્યો હતો. દિવસ પણ જ ધુમ્મસગોરા હતો.

તે દિવસ સવારથી મંદમંદ વાતે, ઉતારનો વાયરો, ભાગ્યના પ્રાચીના કુવેપાણી એકાએક ફુલને ઉઠાવીને મારા ઉપર નાખ્યો. મારા પથ્થર ઉપર ગોરા ગોરા બાવળનાં બિંદુઓ ભાગ્યાં હતાં. એ દિવસે પ્રભાતે ન જાણે ક્યાંથી સૌમ્ય અને દિવ્યમુખ ચહેરાવાળા, રૂપાળા શરીર અને ભગવાં કપડાં એક નવીન સંન્યાસી આવ્યા, અને મારા સામેવાળા પેલા શિવમંદિરમાં બિરાજ્યા. એ સંન્યાસીના આવવાની વાત આખા ગામમાં પ્રસરી ગઈ. પનિહારીઓ પોતપોતાની ગાગર નીચે મૂકીને બાબાજી ને પ્રણામ કરવા માટે મંદિરમાં એકઠી થવા લાગી.

(ચાલુ)

વિનોબાજીનો અનુરોધ

તેજપુર. આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ મહાકવિ રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના આદર્શો ને અનુસરવાનો અનુરોધ કર્યો હતો. એક વિશાળ સભાને સંબોધતાં એમણે ટાગોર શતાબ્દીની ઉજવણીનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને કહ્યું હતું કે ટાગોર એમના મહાન વિચારો અને ભારતી તત્ત્વજ્ઞાન પર આધારિત એમના મહાન સાહિત્યને લીધે દુનિયામાં વિખ્યાત થયા હતા.

પંચાયતો દ્વારા ગ્રામસ્વરાજ્ય

(૧૮૬ પાનાનું અનુસંધાન)

પરંતુ યોજના આપણેજ એને પાર પાડીશું તો જ આપણામાં સ્વરાજ્ય શક્તિ નિર્માણ થશે. ખૂબ વર્ષ આઝાદી મળ્યે થઈ ગયાં. સરકાર તરફ ટાંપીને ક્યાં સુધી બેસી રહેવાના? હવે તો આપણા ગામમાં આપણી યોજના, આપણું રાજ કરવાનું છે. એટલે આપણેજ જાગવું પડશે.

બીજું, યોજના બનાવતા એ વિચારી શું કે આપણા ગામમાં વીજળી, રસ્તા, કુવા, વગેરે જોઈશે પરંતુ આપણા ગામના છેલ્લા દીવા સુધીના નહી એનો વિચાર કરવો પડશે. ગામમાં એક પણ માણસ ભૂખે નહીં મરે અથવા બેકાર નહીં રહે એવું કરીશું તો પંચાયતની ઈજ્જત વધશે અને લોકો ગૌરવ કરશે. એટલા માટે ગામની જમીનનો ૧૦મો ભાગ જુદો રાખીશું અને ભૂમિહીનોને આપીશું. ૭૦ ટકા લોકો માટે ખેતી અને ૩૦ લોકો માટે ઉદ્યોગની વ્યવસ્થા કરીશું. ગામમાં જે કાચો માલ પાકે છે તેમાંથી પાકો માલ બનાવવાનું કામ આપણા ગામમાં જ કરીશું. દરેક ગામે સમસ્ત ગામનું સહકારી ઉદ્યોગમંદિર બનવું જોઈએ. ત્યાં અનાજ કાપડ ચરખી, તેલ, દાળ, ગોળ, મસાલા, સાબુ વગેરે બનશે તો. ગામના લોકોને રોજી મળશે. શહેર કામ માટે શહેર તરફ નજર નહીં નાખવી પડે. આ ઉદ્યોગમાં ગામના એકેએક નાગરિકની ભાગીદારી હશે. અને જે માલ પેદા કરીશું તે પહેલા ગામમા જ વાપરીશું અને વધશે તે બહાર મોકલીશું. ઉદ્યોગમાં જરૂર હોય તો યંત્રો, સૂર્યશક્તિ કે અણુશક્તિનો એ ઉપયોગ કરીશું. પણ એક પણ માણસને ભૂખ્યો કે બેકાર નહીં રહેવા દઈએ. આ જવાબદારી લોકો તથા પંચાયતોએ કે સુધરાઈએ ઉઠાવવી પડશે.

ચોથું, ગામમાં ઉદ્યોગ અને ખેતી નો નકશો તો કરીશું પણ સારે શિક્ષણ આજ પ્રમાણે ચાલશે તો આ આપણો દાટ વળી જશે. એ પ્રમાણે સમાજરચના બદલાય એ પ્રમાણે શિક્ષણ પણ બદલવું પડશે. હિંદુસ્તાન જેવી ઉદ્યોગ પ્રધાન દેશ છે. જેટલા માટે બાળકોને વૈજ્ઞાનિક ખેતી, ટેકનીકલ ઉદ્યોગો અને માનવતાના સંસ્કારો મળે એવી તાલીમ આપવી પડશે. ધીમે ધીમે વસતી વધતી જાય છે. હમણાં ચાર કરોડ માણસોનો વધારો થયો છે. વસતી વધતી જાય એમ જમીન ટુંકી થતી જવાની. એટલા માટે ખેતી જમીનમાં વધારે પાક કેમ લઈ શકાય એનું જ્ઞાન બાળકોને આપવું પડશે. ગામમાં જે ઉદ્યોગધંધા ચાલતા હોય તેની તાલીમ પણ દેવી પડશે. ઉદ્યોગમંદિર એ વર્કશોપ બનશે અને શાળામાં બૌદ્ધિક તાલીમ અપાશે. બાળકોનાં દેહ, દિમાગ અને દિલની તાલીમ થશે તો જ સર્વોદય સમાજ રચી શકાશે. સત્ય, પ્રેમ અને કરૂણાનો વિકાસ કેમ થાય એને માટે ધ્યાન રાખીશું તો દુનિયામાં શાંતિ પેદા થશે. એને માટે શિક્ષકોનું, બાળકોનું અને સમાજનું શિક્ષણ સતત થયા કરે એ જરૂરી છે. ક્રમશાળાઓ, પરિસંવાદો, પદયાત્રાઓ, શિબિરો, સરકાર કાર્યક્રમો વગેરે દ્વારા લોકો એને માટે અનુકૂળ વાતાવરણ સર્જવું પડશે.

આપણે જોયું કે લોકોનું રાજ કરવું છે, તો લોકોએ એને માટે જવાબદાર બનવું પડશે. સરકાર કૈક કરશે, પણ લોકો પોતાની શક્તિ-બુદ્ધિને આધારે કામ કરશે. આમાંથી લોકોની બુદ્ધિ, દેશાભિમાન અને આત્મતેજ વિકાસ થશે. જેમાંથી આપણી લોકશાહીનો પાયો મજબૂત અને મજબુત બનશે. બાપુજીએ પગલે ચાલીને વિનોબાજી આને માટે મથી રહ્યા છે એમાં આપણી તમામની તાકાત આપીશું તો આપણો બેડો પાર થવાનો છે.

—લંડન : ભારત ખાતેના હાઈ કમીશ્નર શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી પંડીતની તબિયત હજી અસ્વસ્થ છે અને હાલને મહિને તેમની બાકી જ રોકાણો રદ કરવામાં આવ્યા છે. શ્રીમતી પંડીતના તબીબોએ સંપૂર્ણ આરામ લેવાની સલાહ આપી હતી. શ્રીમતી પંડીતની તબિયતની અસ્વસ્થતાના કારણો જાહેર કરવામાં આવ્યાં નથી.

ગ્રોસરીની તકલીફ છે?

અમે ૪૨ જાત જાહેરના વતનીઓ ઉપર ગ્રોસરી જાતી દેખરેખ નીચે ચલાવીએ છીએ. દેશી ગ્રોસરી નો ૪૦ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસાપૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી શકશો.

મરી મસાલો, દાળ-કઠોળ-કરીયાણું ઇત્યાદી.

મફત સૂચીપત્ર માટે લખો:

PARBHOO STORES

8A Cross St., DURBAN

Phone 63004.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૦-૬-૧૯૬૧.

ગુજરાત સરકાર ઝઘડિયા વિભાગમાં લીગ્નાઈટનું સંશોધન કાર્ય હાથ ધરશે

વડોદરા: ગુજરાત સરકાર ભરૂચ જીલ્લાના ઝઘડિયા વિસ્તારમાં લીગ્નાઈટનું સંશોધન કામ ધરશે એમ જાણવા મળે છે.

અત્રે યાદ રહે કે આ વિસ્તારમાં ખનીજ તેલ અને ગેસનું સંશોધન કરી રહેલી તેલ-ગેસ પંચની સર્વે પાર્ટીએ આ વિસ્તારમાં લીગ્નાઈટના થરો હોવાની સંભાવના અંગે ગુજરાત સરકારનું ધ્યાન દોર્યું છે.

ગુજરાત સરકારને તાજેતરમાં જ ખનીજ સંપત્તિની ખોજખોળ કરવા માટેના નવા સાધનો મળ્યા છે. ખનીજ સંપત્તિના સંશોધનના કાર્યને ઝડપી બનાવવા ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્રના બે ડીવીઝનોમાં ઉમેરવા એક વધુ ડીવીઝનનો ઉમેરો કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. કચ્છ ડીવીઝનમાં સાબરકાંઠા જીલ્લાનો પણ સમાવેશ થશે. આ અંગે જીલ્લા કક્ષાની કચેરીઓ પણ ખોલાશે

ગુજરાતમાં ૧૯૬૨ના જુનથી પંચાયત રાજનો અમલ થશે

અમદાવાદ: ગુજરાતમાં લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણનો, પંચાયતરાજનો અમલ ૧૯૬૨ના જુન માસમાં થશે એવા બિનસત્તાવાર સમાચાર મળ્યા છે. ચુંટણી પૂરી થયા પછી ગુજરાતમાં નવી સરકાર સત્તારૂઢ થયા પછી તે દ્વારા પંચાયત રાજનો ગુજરાત રાજ્યમાં અમલ થશે.

એવા પણ સમાચાર મળ્યા છે કે ઓગસ્ટ માસમાં ગુજરાત વિધાનસભાની બેઠક મળશે અને તેમાં પંચાયત રાજનો ખરડો રજુ કરવામાં આવશે. ગુજરાત રાજ્યના અધિકારીઓ અત્યારે એ ખરડો તૈયાર કરી રહ્યા છે. વિધાનસભામાં ખરડો રજુ થયા પછી તે પ્રવર સમિતિને સોંપવામાં આવશે. સમિતિ થોડા સમયમાં પોતાનો હેવાલ તૈયાર કરી નાખશે

તે પછી માર્ચ માસમાં વિધાનસભાની ખાસ બેઠક બોલાવવામાં આવશે અને તેમાં પ્રવર સમિતિના હેવાલ સાથે ખરડો રજુ થશે અને વિધાનસભામાંથી તે પસાર કરાવવામાં આવશે.

આમ વર્તમાન ગુજરાત સરકાર પંચાયત રાજની ભૂમિકા તૈયાર કરશે અને ગુજરાતની નવી સરકાર તેનો અમલ કરશે

રૂા. ૩૦ કરોડ ખર્ચવાનો અંદાજ

નવી દિલ્હી: ભારતીય રીફાઈનરીના જનરલ મેનેજર શ્રી પી. આર. નાયકની તાજેતરની યોરોપની મુલાકાત પુરેપુરી સારી રીતે સફળ થઈ છે અને યોજના અંગેના રીફાઈનરી સમિતિના તમામ મુખ્ય પ્રશ્નોનું નિરાકરણ થઈ ગયું છે અને ગુજરાતની રીફાઈનરી અંગેની પ્રારંભિક ચર્ચા પણ થઈ છે. બરૌની રીફાઈનરી જે ૨૦ લાખ ટનની છે એના જેટલીજ ગુજરાતની રીફાઈનરી થશે. છે પણ એનો ખર્ચ બરૌની કરતા ઓછો થશે. આનું આયોજન અને ડીઝાઈન કાર્ય ભારતીય નિષ્ણાતો કરશે.

ગુજરાતની રીફાઈનરીનો ખર્ચ રૂા. ૩૦ કરોડથી વધુ થવા સંભવ નથી. રશિયનો તેમના સાધનોની કીંમતમાં ઓછું કરવાને સંમત થયા છે અને એમાં લગભગ રૂા. ૯૦ લાખનો ઘટાડો કર્યો છે અને કેટલાંક નવાં સાધનોની પણ વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.

બિહારી રીફાઈનરીમાં પણ રૂા. ૬૦ લાખના સાધનોની બાબત આથી રૂા. ૧૬ કરોડનો ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે.

જીપ અકસ્માતમાં બે કેથોલિક સ્વયંસેવિકાઓના મરણ

કટક: અહીંથી ૩૫ માઈલ દૂર ખુરદા નજીક એક જીપ ઉંધી વળી જતાં તેમાં પ્રવાસ કરી રહેલી પશ્ચિમ જર્મનીની બે કેથોલિક સ્વયંસેવિકાઓ મૃત્યુ પામી છે અને બીજી સ્વયંસેવિકાઓ ગંભીર રીતે ઘાયલ થઈ છે.

આ જીપ કેથોલિક ચુંટણી પ્રચાર અર્થે રાજપુર જઈ રહી હતી ત્યારે સામી દિશાએ આવતી ટ્રક સાથે અથડાઈ પડતાં આ અકસ્માત બન્યો હતો. ઘવાયેલી પરિચારિકાઓને ખુરદા હોસ્પીટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા

આધુનિક ભીષ્મ

પુરી: પ્રજા સમાજવાદી પક્ષના શ્રી અશોક મહેતાએ ભારતના વડા પ્રધાન નહેરુને મહાભારતની કથાના 'ભીષ્મ' સાથે સરખાવ્યા હતા

એક જાહેર સભાને સંબોધતા શ્રી મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ (શ્રી નહેરુ) કોંગ્રેસીઓની ભુલો જાણે છે પરંતુ તેમને કોંગ્રેસીઓનો પક્ષ લેવો જ પડે છે. ભીષ્મને પણ કૌરવોનો આજ રીતે પક્ષ લેવો પડ્યો હતો.

ગોવાનીઝ મજુરોને પડતી હાડમારી

ડુંગરપુર: ગોવા અને ભારતમાંના હીંદી અને ગોવાની મજુરોને પોતાના ગોવા અને ભારતમાંના કુટુંબીઓને નાણાં પહોંચાડવામાં પડતી હાડમારી અંગેનું એક મેમોરેન્ડમ ગોવા નેશનલ યુનીયન તરફથી વડા પ્રધાન નહેરુ સમક્ષ રજુ કરાયું હતું

પર્વતારોહણમાં ભારત હવે પાવરધું બન્યુ છે

નવી દિલ્હી: હિમાલયના 'અન્નપૂર્ણા' શિખર પર સફળ આરોહણ કરી આવેલા ભારતીય પર્વત આરોહકોની ટુકડીનું અહીં સન્માન કરવામાં આવ્યું હતુ. આ ટુકડીના આગેવાન લે. કેપ્ટન એમ. કોહલીએ એક મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે ભારત પર્વતોનું આરોહણ કરવામાં હવે પાવરધું બન્યું છે. આ ક્ષેત્રમાં ભારત બીજા દેશો સાથે હરીફાઈ કરી શકે એમ છે. અમારી સિદ્ધિ માટે અમે શેરપા અનુભવીને ઋણી છીએ. આ અનુભવથી અમારી આવડત વધી છે.

આ આરોહણ માટે તૈયાર કરવામાં આવેલાં તમામ સાધનો ભારતમાં જ તૈયાર કરવામાં આવ્યાં હતા અને તે કસોટીમાંથી પાર ઉતર્યા છે

જર્મની ભારતને વધુ સહાય કરશે

ભારત આયોજનના પ્રથમ બે વર્ષ દરમીયાન પશ્ચિમ જર્મની ભારતને આપનારી સહાય રૂા. ૧૧૯૦ કરોડ જેટલી વધારશે એટલે કે હવે ૧૫૦૨ કરોડ પરથી વધારીને ૨૬૦૦ કરોડ કરશે.

વધારાના ૨૩૮૦ કરોડ આપવાના દરે આપવાનું વધુ તે ૨૦ વર્ષમાં ભરપાઈ કરવાના રહેશે.

૧૦૦ કરોડ પણ ઓછા પડશે!

રાજકોટ: ગુજરાતના આગેવાન હરિજન કાર્યકર અને વિધાનસભાના સભ્ય શ્રી હરિભાઈ રાઠોડએ જણાવ્યું કે તૃતીય પંચવર્ષીય યોજનામાં રૂા. ૧૦૦ કરોડ સમગ્ર ભારતના પછાત વર્ગો માટે ખર્ચવાની જોગવાઈ કરી છે તે રકમ બહુ જ અપુરતી છે અને તેનાથી પછાતવર્ગોની તાત્કાલિક જરૂરી બાબતોને પણ પહોંચી શકાશે નહિ.

રશીયન સહાયના પ્રકારમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા

નવી દિલ્હી: તાજેતરમાં મળેલા ખબર અનુસાર ભારતની યોજનાઓ માં રશીયન સરકાર જે રીતે નાણાં અને ટેકનીકલ સહાય આપતી હતી તેમાં ફેરફાર કરવાનું રશિયા વિચારી રહ્યું હોવાનું જાણવા મળ્યું છે.

રશિયન સરકારના આ આર્થિક પગલાથી ભારતની યોજનાઓ કે જે નાણાકીય કાર્યક્રમ અગાઉથી નક્કી થયો છે તેમાં ફેરફાર કરવો પડે તેવી પરિસ્થિતિ સર્જાય તેમ હોવાથી ભારત સરકારે એ તરફ રસી સરકારનું ધ્યાન દોર્યું છે

ભારતમાં દેશી પ્રોડક્ટીસ વાંધ માટે જે જે વસ્તુઓનું ઉત્પાદન કરવાનું અમારે નક્કી થયેલું તે અંગે રશિયાએ હવે આનાકાની કરવાનું નક્કી કર્યું

ઈન્કમટેક્ષ, પ્રોવીઝનલ ટેક્સ રીટર્ન્સ',
લાઈસેન્સ, રેવન્યુ ક્લીઅરન્સ અને
ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો:
આર. ગોકુલ
૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર કમીશ્નર અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૨૩-૨૧૫૪.

જે હવે ભારતમાં દેશી પ્લગ્સ અને કોમ્પ્રેસર્સ બનાવવાનું શરૂ થશે તો કરવાની જરૂર નથી એમ રશિયાએ જણાવ્યું છે

ગુજરાતના મીઠા ઉદ્યોગની મુશ્કેલી

જામનગર: મીઠા માટેની કેન્દ્રીય સલાહકાર સમિતિના એક સભ્ય અને ધારાસભ્ય શ્રી કે. પી. શાહે જણાવ્યું હતું કે ગુજરાતમાં જ્યારે મીઠું ઉત્પાદન વધતું જાય છે ત્યારે એનો વેપાર ઘટતો જાય છે.

આ વેપાર ઘટવાનું મુખ્ય કારણ જાપાન સાથેનો નિકાસ કરાર છે તે છે અને રસાયણિક ઉદ્યોગોની વધતી જતી વપરાશને આભારી છે.

જો ઉત્પાદન નહિ વધશે તો રસાયણિક ઉદ્યોગો પર માઠી અસર પડશે એથી સારૂ ગુજરાત સરકારનું આ પ્રશ્ને ધ્યાન દોર્યું છે અને કેન્દ્ર સરકારે હેવા વધુ વર્ષો બીજા રાજ્યોને મીઠાના ઉત્પાદન માટે પરવાના આપ્યા, જે જ્યારે ગુજરાતમાં નવા ઉત્પાદકોને પરવાના આપવાનો ઇન્કાર કર્યો છે એ સામે આશ્ચર્ય વ્યક્ત કર્યું છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવા આવેલા ચાવલ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે તૈયાર નવા ઝુલાવ જર્સી, પુલોવર, સરકીટ્સ અને અન્ડરગેઝ માટે—ફુલીશ ઓન્ટ્સ, બ્લેન્કેટ્સ, ઓવરકોટ ગરમ કપડા ઇત્યાદિ.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ ચેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૪-૧૦૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

ટૂંકી વાર્તા

જીંદગીનાં તુફાન

મીસીસ દોલત અઝીઝ, લાલાણી

'રસતી એ બાલિકા, સરોવરને કાંઠે,
બેઠી ઈશ્વરની વિસાત રે.'

ઇશ્વરના ગીતની કડીઓ સાથે ધમાલ થઈ હતી.

માએ ઉષાના લગ્ન હતાં. અહા! કેટલી આશાઓ ભરી છે આજે તેના હાથમાં! અને વિદાયની ઘડીમાં પછી ભાભી, ને નાનો ભાઈ શૈલેશ તેનો ભરાઈ પડ્યો 'દીદી, તું ક્યાં જાય છે? હું તારી સાથે આવીશ.'

'બેટા તારાથી ન અવાય, બહેન તો સાસરે જાય છે.' માએ કહ્યું!

'મા, સાસરું કેટલે?' નાનો શૈલેશ ન સમજી શક્યો. ને માને જાણીતે દયા થઈ.

ઉષા રડતા હૈયે વિદાય થઈ.

તેની માતા શાન્તાબહેનનું ઘર સાવ સુનકાર બની ગયું.

તેને ફક્ત આ બે જ બાળક હતાં. ઉષા આજે યુવાન બનીને સાસરે વિદાય થઈ હવે પાંચ વર્ષનો શૈલેશ અને તેઓ જ ઘરમાં રહ્યાં. તેનો પતિ તો જુવાનીમાં જ પરલોક સિધાવ્યો હતો. એક પોતાનું મકાન હતું તેનું ભાડું આવતું તેમાંથી તેઓનું ગુજરાન ચાલતું. ઉષા ગઈ એટલે શૈલેશ જરા બિમાર પડ્યો. શાન્તાબહેનની ચિંતા વધી ગઈ.

પણ થોડા દિવસોમાં તે ફરતો થઈ ગયો. શાન્તાબહેને ખુબ લાડ રાખવા માંડ્યાં, પણ તે બહેનને ભૂલી શકતો ન હતો.

થોડો સમય ગયા બાદ તેની પાડોશમાં એક કુટુંબ રહેવા આવ્યું ને ઘરમાં લગભગ ઉષા જેટલી એક યુવતી હતી. શૈલેશ તેને જોતો ને તેને ઉષા યાદ આવી જતી ને તે ઉદાસ બની જતો. એ યુવતી કે જેનું નામ આશા હતું. તે ધીમે ધીમે શાન્તાબહેનને ઘરે આવતી જતી થઈ. અને શૈલેશ તેની સાથે હળી ગયો. આશાને કોઈ ભાઈ ન હોવાથી તેને તે ભાઈ તરીકે ગણતી. શૈલેશ પણ દુઃખ ભૂલવા લાગ્યો ને આશાને પોતાની સગી બેન સમજવા લાગ્યો.

એક દિવસ શૈલેશે આશાને પુછ્યું 'દીદી શું તું પણ સાસરે જઈશ?'

આશા ચોંકી, 'કેમ આમ પૂછે છે?'

'દીદી, મારી ઉષા દીદી મને છોડી ગઈ. હવે તું પણ છોડીને નહિ જાને!'

આશા આ નાના બાળકને જોઈ રહી. તેણે શૈલેશને પોતાના નજીક ખેંચ્યો 'નહિ શૈલેશ હું નહિ જાઉં, જા!' શૈલેશને શું ખબર હતી કે આ આશાએ તેના દિલ પર કેવો ઘા કર્યો હતો. ત્યાં આશા પરણી હતી. સાસરે ગઈ કુદરતથી જાણે એનું સુખ ન ખમાતું હોય તેમ થોડા વખતમાં જ વિધવા બની. અને માબાપે તેને પોતાની પાસે રાખી. હવે તેને નર્સ બનવાની અભિલાષા હતી. તેથી તે અભ્યાસ કરતી હતી કે પરણી ફરી તેનું કોઈ કલ્પી શકે તેમ ન હતું. શૈલેશના આ સવાલે તેને કંપાવી મુકી. તે આંસુ છુપાવી બોલી, 'હું ફરી પણ પરણીશ નહિ.'

'દીદી, તું કેટલી સારી છે!' ને શૈલેશે આશાના ખોળામાં પોતાનું માથું ઢાળી દીધું.

ઉષા તો સાસરે-મહેલ, તે ખુબ જ સુખી હતી; તેની સાસુ તેને પુત્રી તુલ્ય ગણતી ને તેનો પતિ શેખર પણ તેની દરેક પ્રકાર પુરી કરવા તત્પર રહેતો. એમ કરે જોતજોતામાં બે વર્ષ વીતી ગયાં. આ દરમ્યાન તેને એક પુત્રી પણ થઈ. થોડો સમય ગયો ને તેની સાસુ પરલોક સિધાવી ગઈ.

ઉષા એકલી બની ગઈ હવે તેને તેની માતા યાદ આવવા લાગી.

એક દિવસ શેખરે ઉષાને કહ્યું 'ઉષા, તારી માતા એકલાં રહે છે, તો તેને અહીં નૈરોબી બોલાવીએ તો શું ખોટું છે? તું પણ એકલી ન રહે.' ઉષા હરખાઈ ઉઠી ને પોતાની માતાને પત્ર લખ્યો. શૈલેશને ખબર પડી. તેને ખુશી તો થઈ પણ આશાને છોડીને જવું ગમતું ન હતું તે તરત જ આશા પાસે દોડ્યો 'દીદી, અમને નૈરોબી રહેવા જવાનું થયું છે. પણ તને છોડીને જવું નથી ગમતું.' આશા હસીને તે બોલી. 'શૈલેશ, બહુ જ સારું થયું તને ખબર નથી હું તને કહેતાં ડરતી હતી કે તું ઉદાસ બની જઈશ અમને પણ ત્યાં જ જવાનું નક્કી થયું છે. કારણ કે મારે નર્સ બનવું છે.' શૈલેશની ખુશીનો પાર રહ્યો નહિ. 'દીદી હવે હું અને દીદી બંનેની પાસે રહીશ,' અને તેઓ ઉષાને ઘેર આવ્યાં. અને આશાનું પણ કુટુંબ ત્યાં રહેવા આવ્યું પણ તેઓ જુદા જુદા રહેતાં હતાં.

શૈલેશ આઠ વર્ષનો થયો હતો. તે અણુનો હતો થોડા વખત તો ખુબ જ સરખું ચાલ્યું પણ કોણ જાણે કેમ શેખરને સાસુની ને સાળાની હાજરી ખુંચવા લાગી. તે ન તો શૈલેશને બોલાવતો કે ન તો ઘરમાં કોઈ સાથે સરખું વર્તન રાખતો.

ઉષા તેના આવા વર્તનથી નવાઈ પામતી. શાન્તાબહેન સમજી ગયાં કે પોતાને કારણે જ આમ થઈ રહ્યું છે. તરત જ તેઓ જુદાં થઈ ગયાં. અને સીવણકામ કરીને પોતાનું ખર્ચ પૂરું કરવા લાગ્યાં. શેખરને નિરાંત થઇ જતાં તે બદલાવા લાગ્યો. હવે, ઘરે રાતના મોડો આવતો. અને પોતાની પુત્રીને પણ વહાલથી બોલાવતો નહીં આથી ઉષા સમસમીને રહી જતી. કંઇ કહેવા જતાં તેના ગુસ્સાનો ભોગ થવું પડતું તેથી સહન કર્યે જતી હતી. એક દિવસ તેની પુત્રી બિમાર પડી. સવારથી તાવ ચડ્યો ઉષાને થયું ઉતરી જશે. પણ તાવે ઉગ્ર સ્વરૂપ ધારણ કર્યું, અને ઉષા ગભરાઈ. રાતના નવે પોતાની માને બોલાવી શેખર તો ઓફીસમાંથી છુટીને મિત્રો સાથે ફરવા ચાલ્યો ગયો હતો. તેની માતા આવી, બાળકીની હાલત ગંભીર બનતી જતી હતી. મા-દીકરીના હોશ ઉડી ગયા. મોડી રાતે શેખર ઘરે આવ્યો. ઉષાએ પુત્રીની માંદગીની વાત કરી. શેખર જવાબ આપતાં સામે જોઈ રહ્યો. તેને ભાન ન હતું ઉષા સમજી, 'શું તમે...તમે પીને આવ્યા છો?'

'હા, હા, પીધો છે, તેમાં તું કોણ છો કહેનારી?'

'શું મારો હક નથી? તમને આ રસ્તે કોણે ચડાવ્યા? અહીં શું બને છે તે જાણવાની તમને પડી છે?'

'તને ધ્યાન રાખતા ન આવડ્યું તેમાં હું શું કરું! જા સંભાળ એને મને તંગ ન કરીશ.' અને શેખર બેભાનપણે પથારીમાં પડ્યો. ઉષાને જમીન સરી જતી લાગી ત્યાં તો તેની માનું ડુસકું સંભળાયું. ઉષા ગભરાઈ, તે દોડી. જોયું તો બાળકીના પ્રાણ ઉડી ગયા હતા. ઉષા મૃતદેહને વળગી પડી. અને રુદન કરવા લાગી.

માએ તેને જેમ તેમ છાની રાખી. શેખરનો નશો ઉતર્યો ત્યારે તેને ખબર પડી. તે પસ્તાયો, પણ બાજી હાથમાંથી સરી ગઈ હતી. તેણે સોગંદ લીધા કે હવે કદી દારૂને અડીશ નહીં. ઉષાને નિરાંત થઈ પણ તે પોતાની પુત્રી ગુમાવી દુઃખી હતી. આ તરફ આશા પણ નોકરીએ જોડાઈ ગઈ.

(અધુરું)

કંપાલામાં રાસ–ગરબા હરીફાઈ

કમ્પાલા યુથ લીગ તરફથી યોજાયેલ રાસ–ગરબા હરીફાઈ અંગે રાસ–ગરબા કમીટી તરફથી જણાવવામાં આવે છે કે આ હરીફાઈ કમ્પાલામાં બોમ્બે-રેડીયમમા તા. ૫ અને ૫ અને ૬ ઓગસ્ટના રોજ થશે. હરીફાઈમાં એડજ્યુડીકેટર તરીકે કામ કરવા કેનીયા બ્રોડકાસ્ટીંગ સરવીસવાળા શ્રી અરવીંદ દવેએ કબુલ કર્યું છે તે જાણી સૌને જરૂર આનંદ થશે.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર,
• રોમર
• રોટરી
• લેકો
• રૂસર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
]

રામકૃષ્ણ બાળ મંદિર

તા. ૧૧ જુનના દિવસે બેલાઇ રસુલ હૉલમાં ત્રીજો વાર્ષિક ઉત્સવ રતનજીભાઇ નાગરના પ્રમુખપદે ઉજવાયો હતો. રાજા હરિશ્ચન્દ્રની નાટિકા બાળકોએ સરસ રીતે ભજવી હતી. છોકરાઓ તરફથી સત્યવાદીના પ્રયોગો, તેમજ નવા નવા અનુભવ જે રાજા હરિશ્ચન્દ્રની કસોટી કરવામાં આવી હતી તે ઉપરના બાળમંદિરના નાના છોકરાઓએ ભજવી હતી. છોકરીઓ તરફથી ગોપાલપ્રિયો નાટક ભજવાયો હતો. ત્યાર બાદ ભજન કીર્તન રાસ તેમજ ગરબા પણ ગવાયા હતાં અને તે પણ સરસ રીતે ઉજવવામાં આવ્યા હતાં.

આ બાળ મંદિર દર રવિવાર સવારે ૯થી ૧૦ સુધી પ્રાર્થનાનો કાર્યક્રમ રાખે છે તેમાં ધર્મ નીતિ હિંદુનું જ્ઞાન બીજા છોકરાને આપવામાં આવે છે તે ઉપરાંત દર શનિવારે સાંજે ૬થી સાત સુધી પ્રાર્થના અને ભજન કીર્તનનો કાર્યક્રમ ગોઠવવામાં આવે છે.

બાળ મંદિર દર વર્ષે ગાંધી જયંતિ કૃષ્ણ જયંતિ તેમજ ગાંધીજી બાપુનો નિર્વાણ દિન પણ ઉજવે છે.

ત્યાર બાદ દિવાળી અને નવા વર્ષને દિને પ્રભુ પ્રાર્થના સભા ગોઠવવામાં આવે છે. અને દર વર્ષે મંડળ જુનના જુલાઇ પણ ઉજવણ સ્વામીજીપર મોકલે છે.

ઉત્સવને દિને શ્રી મુળાભાઇએ રામકૃષ્ણ સેન્ટરનો હેવાલ આપ્યો હતો. શ્રી રામગુલ ભગવાનજી ભાઇએ જે જે સંસ્થાઓએ અમને મદદ કરી હતી તેમજ આપના યુવકોએ પણ અમને મદદ કરી હતી તેમનો આભાર માન્યો હતો.

ઉત્સવ હૉલમાં એટલી સંખ્યા હતી કે કેટલાકને ઊભા રહેવું પડતું હતું. ૧૯૬૧ પ્રસંગે વિદ્યાર્થી વખતે બાળ મંદિર તરફથી ચાહ પાણીમાં આવી હતી. તે દિવસ આખમાં ૬૦ સેવા કર્યાં હિંદુ બાઇ ભાઇઓ આજબાજુની ટીકીટીથી આવી હજારા ઉત્સવને દીપાવ્યો હતો. રાજા હરિશ્ચન્દ્રની નાટિક ભેટ્રી મયાં આરોપિત થયાં હતાં. આ વાર્ષિક ઉત્સવ શાન્તિ પાણથી બરખાસ્ત થયો હતો.

આઝાદી પછી રહેવા દેવા છે કે નહિ?

યુરોપીઅન સેંટલરનું ગોઠન કાઢે લંડન ગયેલા સેંટલર પ્રતિનિધિ મંડળને નિમંત્રણ મળ્યું છે. એટલે લંડનથી નૈરોબી પરત આવતાં સુધીમાં પહેલાં એ ગોઠનના મોવડી અને ન્યૂ કેન્ટર્સ એસોસીએશનના ચેરમેન મી. રોઝટમે કેનીયાના આફ્રિકન નેતાઓને ઉદેશીને જાહેર અપીલ કરતાં જણાવ્યું છે કે સ્વતંત્રતા મળ્યા બાદ તમારે યુરોપીઅનોને રાખવા છે કે કાઢવા છે? તેઓ રહે એમ ઇચ્છો છો કે જાય તેમ ઇચ્છો છો તે બાબતની હવે સ્પષ્ટ જાહેરાત કરી દો—જો તમે અમને યુરોપીઅનોને રાખવા માગતા હો તો હાલ જે આપણી પ્રવૃત્તિ છે તેમાં ફેરફાર કરવા અમારે દરેક પ્રયત્ન કરવો અને અમને ખાત્રી કરી આપવી કે અમે રહીએ તેમ તમે ઇચ્છો છો.

પણ હાલમાં જેમ ઘણું વર્તમાન કાળ જોતાં આફ્રિકન નેતાઓએ જે વર્તાવ કર્યો છે તે ઉપરથી તો એમ નથી લાગતું કે અમે હવે આફ્રિકામાં સ્થાયીરૂપે રહી શકીએ.

—કોલંબો ખાતે સીલોનની પાર્લામેન્ટની બેઠકમાંથી સીલોનના માજી વડા પ્રધાન મી. ધહનાયકને પોલીસ ઉપાડીને લઇ ગઇ હતી. ડેપ્યુટી સ્પીકરે તેમને બોલવાની ના પાડી તે છતાં ડેપ્યુટી સ્પીકરના રૂલીંગનું અપમાન કરી તેમણે તે ભાષણ કર્યે રાખ્યું. પોલીસે તેમને બહાર જવા જણાવ્યું પણ માન્યું નહિ એટલે પોલીસ તેમને ઉંચકી બહાર લઇ ગઇ.

સે ઉ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.

નાચ ઘર, નેહ પ્યાસુન, નયા આદમી,
મી. એકસ, હાતિમ તાઇ.

ઇસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ
આઝાદ, શૌકતઅલી અને બીજા જાણીતા
કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શૉપ ૬, અજમેરી આરકેડ, ગ્રેએ ૧૪૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની જાણીતી કેટરીંગ (તીથિ, પુર્ણાહુતિ, અને રીસેપ્શનના કોઇ
પણ કામમાં તમારે જરૂરત આવી રસોઇ બનાવો અમે કહીશું

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

મરચું, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ ... ૧ શી. ૯-૫,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

મસાલા, હળદી (હળદ), સુકા લાલ મરચાં, સુગંધ, સુકા જીરા (છાલા),
ચોરેરી ઇંગ્લેન્ડ તેલ, દરેક જાતના મરી મસાલા વિગેરે હંમેશાં સ્ટોકમાં
રાખીએ છીએ. કપુરી અને બેનલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.

સુરત, રતલામ, આખા હલાર અને સીધી હાથરની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર ખુબ
ધ્યાન આપી રેલ્વે પણ મારફતે પરબારા રવાના કરીએ છીએ.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઇ પી. નાયક

ગુજરાતીમાં, મુસાફરી, વીમાઓ અને એજન્ટ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરિયાઇ અગર જમીન
માર્ગે મુસાફરી, ઘેર બેઠા અમારી મારફતે મુસાફરી કરો.

ઇંગ્લેન્ડ, આગ, ચોરી, ફ્લડ, અકસ્માત, મોટરકાર, વિગેરેના વીમા અને
હાલતી આપીએ છીએ

ઇંડસ્ટ્રીઝ, પરવાના ટેક્ષ, વિઝાના મોકલા બનાવવા રેલ્વે ઓીકરન્ત
સરીફીકેટ કે બેંકના બાલન્સનો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતા
બાબતોમાં કંઇ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને મોર્ડન
ઇન્શ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patider Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330616,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ,
સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, લગન ઓીસવગ
ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ભુલશો નહિ.

—ઓફીસ, ટેબલ અને ડ્રોઅર્સ કેબીનેટ—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર
રહે છે. આજ રોકડ ભાવના ઓર્ડર ભેટ મંગાવો અને વેપાર
આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press,
Postal Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903 Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 25—Vol. LIX. Friday, 30th June, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR CENTS

- 3 JUL 1961

CHILD WELFARE SOCIETY ANALYSIS REVEALS NEW PROBLEMS

DOMESTIC DISCORD AND DECLINE IN MORALS

('Indian Opinion' Reporter)

CASES of domestic discord in Indian homes reached a new record in 1960. This statement is made by the Durban Indian Child Welfare Society in the course of a report submitted to its thirty-third annual meeting on Saturday last. These problems, says the Society, "reflect the degree of personal and intra-family disintegration which is becoming prevalent in our community. It is a sad indication of the declining moral standards among our people and their failure to resist the demoralising influences and stresses of urbanised patterns of living.

On the whole subject of "domestic difficulties" the report states.—

"The number of new cases involving one or other form of domestic discord reached a new record in 1960 and the total number of cases dealt with during the year was a considerable increase over the figure for 1959. This accounts for the burdensome proportions that our case-load has assumed and for our difficulties in coping adequately with our other forms of casework services. The rate of increase of these cases is a matter of serious concern for the Society for many reasons. In the first instance the increasing number of people seeking outside assistance with their problems bears heavily on the Society's limited case-work staff, but more important is the extent to which these individual problems reflect the degree of personal and intra-family disintegration which is becoming prevalent in our community. It is a sad indication of the declining moral standards among our people and the failure to resist the demoralising influences and stresses of urbanised patterns of living.

"Apart from the actual number of cases dealt with which is in itself disturbing, a sample analysis has revealed some frightening tendencies. A large majority of the cases involved people within the 20 to 30 age group and this factor coupled with the fact that in nearly 50 per cent of the cases the families had only up to 2 children, indicates the relatively short lived period of these unions. It is evident that more and more young people are failing to make adjustments necessary to establish stable family life and while still in their prime are involved in serious and often intense forms of antagonisms, disrupting not only their marriages but also their own personal lives.

"This analysis has shown the degree of antagonism often associated with these situations as evidenced by the withdrawal by the man of his support to his family and his total disregard for the interests of his children. In very nearly 50 per cent of these cases where estrangement resulted between the husband and wife, there was direct evidence of physical ill-treatment and non-support. But the more disconcerting aspect is the indulgence in one or other vices which can be related either as the cause or the result of maladjustment. In very nearly one third of the cases, excessive indulgence in alcohol was noted and in about 25 per cent of the cases sex interests outside the marriage relationship resulted in friction. The interfering relatives as a factor was relatively insignificant.

"Because of the deep-seated psychological problems often associated with these cases and the need for the application of intensive case-work techniques if any success is anticipated, reconciliation is usually achieved in those instances where the problem is still in its early stages, but as the majority of cases are only reported as a last resort makes our task doubly difficult and often impossible. In such cases resort to Court action is the only alternative and here it must be mentioned that the number of Indian fathers who are supporting their children under Court orders is mounting into a magnitude which is disgracefully out of all proportions. In 1960 alone 264 court orders were made against defaulting parents for the maintenance of their children.

"Together with these areas of family discord are those of girls who have had or are due to have children out of wedlock. These cases too are on the increase and they either report to make claims for maintenance or to have their children placed in adoption. In 1960 nearly 150 such new cases were dealt with.

"The larger proportion of our daily attendance at the office concerns men and women with marital problems of one type or another and it is often heart-rending to hear the woeful tales related—of assault, of virtual starvation of physical and mental torture, of desertion, of drink and gambling and other forms of excesses. It is physically and emotionally exacting but it is only with patient care for every detail and tactful and sympathetic approach that any basis for reconciliation can be worked out and applied."

Night Visitors To Taj

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI (By Mail)

THE Department of Archaeology has decided to levy a nominal fee of 20 n.P per head for entry into the Taj Gardens at night. Visitors will be allowed free entry during the day.

The fee is being levied to keep control over undesirable elements who damage monuments, especially at night. In a small way, the fee thus collected would contribute towards proper maintenance and preservation of the monument.

This is not an innovation since a fee is being charged at many other places including the Red Fort at Delhi and the Agra Fort. In Europe and many other countries an entrance fee is generally charged from visitors.

Congress Criticises Swami

THE Natal Indian Congress, in an open letter addressed to the visiting Hindu missionary, Swami Venkatesananda, a disciple of Swami Sivananda of India, who is at present on a lecture tour of the country, takes him to task about his visit to the Salisbury Island Indian University College and his reported promise to the Rector to obtain specialist lectures from India for the College.

In an open letter to the Swami, the N.I.C. says:

"We have pleasure in taking this opportunity to extend to you our most cordial welcome to our fair country, South Africa, which incidentally, is also known throughout the civilised world as the land of apartheid, where 15 million people of whom 12-million are black, are ruled by a minority of White supremacists of the remaining 3,000,000 Whites.

"It is well-known to you that the Indian people of this country have just last year commemorated the Centenary of their arrival in South Africa—have rendered a hundred years of loyal service to South Africa in peace and war.

"The Indians together with their other non-White compatriots, remain third-rate citizens in the land of their birth, deprived of any share in the running of their country. They have no vote in Parliament, Provincial Councils or municipal councils.

"It is also well-known to you that we Indians are most unhappy about our present lot in our country, only at the end of last month, just before your arrival, the Indian people, together with the Africans, Coloureds and many progressive Whites, staged a mammoth country-wide protest.

Deprived

"When a separate University College at Salisbury Island for Indians only was created, thus depriving them of the right to attend an open university, such as the University of Natal at present, the entire Indian people including the Natal Indian Congress, Natal In-

(Continued in page 199)

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable. "GANDHI,"

FRIDAY, 30TH JUNE, 1961

Not Called For

WITH its well known penchant for commenting on and criticising others while itself doing nothing, the Natal Indian Congress has this time rushed in with an open letter on the visit of Swami Venkatesananda to the Indian College at Salisbury Island, his talk there to students and lecturers and a reported offer to help in obtaining specialist lecturers for the College. The action of the Swami has roused the wrath of the Congress and so the Congress has delivered a homily to the Swami on the ills of the Indian people, has lectured him on the evils of the Tribal College, has charged him with "lending his offices to the schemes of the Government," has regarded the action as "endorsement of the injustices of the Government against our people." and has, finally, claimed that "you" (the Swami) owe an explanation to the South African Indian people.

In making these charges against the Swami, the NIC presumes that he knowingly and deliberately acted in bad faith and contrary to the views of the Indian people. This is rather churlish, graceless and uncharitable of the NIC, and certainly an approach that is not called for. The Swami is a religious man spreading the gospel of love to all people and it was only just and proper that he should accept an invitation to lecture at the Tribal College. He is not a politician. He is not concerned with the special views of the Congress nor of that of any other body. We for ourselves—and we are certain that the rest of the Indian community also—are satisfied with the bona fides of the Swami in going to Salisbury Island. There is no one in the Indian community who approves of the Tribal College but there are many whose circumstances are such that they have to compromise with their convictions.

Unlike the NIC we are also satisfied that the Swami was not *au fait* with the implications of the Tribal College when he, if he has been reported correctly, offered to assist in obtaining lecturers from India. It would have been proper and correct of the NIC to have sought an interview with the Swami on his reported offer, discuss the matter fully and explain the position to him. The Congress, unfortunately, has chosen to preach publicly to him after imputing motives to him. No doubt an "open letter" is spectacular, and possibly, in keeping with the type of "action" that the NIC engages in these days—the issuing of press statements on various topics, ranging from world problems to municipal intransigence. The open letter need not upset anybody, least of all the Swami. The Swami is here to spread the message of love and no one should be denied the opportunity of listening to him if he or she desires it.

GANDHI'S VIEWS ON

LABOUR STRIKES AND POLITICS

[The following views of Gandhiji on the causes of labour strikes and whether they can be justifiably used for political purposes are taken from a collection of his writings on the subject made by Ravindra Kelekar and published by the Navjivan Publishing House, Ahmedabad-14, India, under the title "Strikes," By M. K. Gandhi —Ed. I O]

STRIKES have today become a universal plague. There are strikes everywhere, America and England not excepted. But in India, they have a special significance. We are living under an unnatural condition. As soon as the lid is removed and there is a crevice letting in the fresh air of freedom, there will be an increasing number of strikes. The fundamental reason for this spreading strike fever is that life here as elsewhere, is today unmoored from its basis, the basis of religion and what an English writer has called 'cash nexus' has taken its place. And that is a precarious bond. But even when the religious basis is there, there will be strikes, because it is scarcely conceivable that religion will have become for all the basis of life. So, there will be attempts at exploitation on the one hand, and strikes on the other. But these strikes will then be of a purely non-violent character. Such strikes never do harm to any one.

"Harijan" 22-9-1946, p. 321.

Strikes are the order of the day. They are a symptom of the existing unrest. All kinds of vague ideas are floating in the air. A vague hope inspires all, and great will be the disappointment if that vague hope does not take definite shape. The labour world in India, as elsewhere, is at the mercy of those who set up as advisers and guides. The latter are not always scrupulous, and not always wise even when they are scrupulous. The labourers are dissatisfied with their lot. They have every reason for dissatisfaction. They are being taught, and justly, to regard themselves as being chiefly instrumental in enriching their employers. And so it requires little effort to make them lay down their tools. The political situation too is beginning to affect the labourers of India. And there are not wanting labour leaders who consider that strikes may be engineered for political purposes.

In my opinion, it will be a most serious mistake to make use of labour strikes for such a purpose. I don't deny that such strikes can serve political ends. But they do not fall within the plan of non-violent non-co-operation. It does not require much effort of the intellect to perceive that it is a most dangerous thing to make political use of labour until labourers understand the political condition of the country and are prepared to work for the common good. This is hardly to be expected of them all of a sudden and until they have bettered their own condition so as to enable them to keep body and soul together in a decent manner. The greatest political contribution, therefore, that labourers can make is to improve their own condition, to become better informed, to insist on their rights, and even to demand proper use by their employers of the manufactures in which they have had such an important hand. The proper evolution, therefore, would be for the labourers to raise themselves to the status of part-proprietors. Strikes, therefore, for the present should only take place for the direct betterment of the labourers' lot, and when they have acquired the spirit of patriotism, for the regulation of prices of their manufactures.

"Young India", 16-2-1921, p. 50.

Strikes for economic betterment should never have a political end as an ulterior motive. Such a mixture never advances the political end and generally brings trouble upon strikers, even when they do not dislocate public life, as in the case of public utility services, such as the postal strike. The government may suffer some inconvenience, but will not come to a standstill. Rich persons will put up expensive postal services but the vast mass of the poor people will be deprived during such a strike of a convenience of primary importance to which they have become used for generations. Such strikes can only take place when every other legitimate means has been adopted and failed.

"Harijan, 11-8-1946, p. 258.

Political strikes must be treated

(Continued on page 199)

CHILD WELFARE SOCIETY UNFOLDS TALE OF MUCH EFFORT, LITTLE RESULT

IN the course of a report submitted to its thirty-third annual general meeting the Durban Indian Child Welfare Society made the following comments on the nature of its work and the problems with which it has to deal—

"In our last Annual Report indication was given of some of the limitations under which the Society labours. It was pointed out that our complement of staff needed to be strengthened, that our office accommodation was unsatisfactory and inadequate, our relief services were meagre, our rehabilitative and preventive case-work was greatly inadequate and our promotive services almost non-existent. It was also made clear that in the tide of growing problems and the increasing need for the extension of its services, to fulfil its role adequately, the community's full support and assistance was imperative. During the past year considerable time and effort were directed to relieve some of these internal pressures but very little was achieved. More and more factors which have added to the burden of the Society's responsibilities increased in tempo making any positive achievements almost impossible. The strain of the general community factors in the midst of which the Society's work is carried out has added to the existing problems and difficulties and has in fact contributed to a substantial increase in its work and made a difficult position almost untenable.

"The size of operation and the population the Society caters for are both very big. The Indian people resident within the magistracy of Durban represent more than one third of the total population and as an individual race group, both within the City and the Magistracy, it is the biggest of the four.

"According to the 1960 census figures, of the 221,577 Indians in the magistracy of Durban, some 94 per cent were resident within the City. This indicates the degree of concentration of our people in this expanding urban complex, and when considered with the general community factors prevalent, the demand for all forms of welfare services is crucial. As much as our growing social problems are making increasingly heavy demands on our case-work services, some of them have presented a challenge even to well-meaning authorities. So long as the extremes of poverty and the low subsistence levels of a very big proportion of our people continue to prevail and the insanitary conditions in our slum areas and shack settlements remain a feature of our closely populated areas, there can be no abatement in the continued increase in our work from year to year.

Apart from these factors and the complexities of urban life which contribute to all forms of social maladjustments, the unemployment position among Indians has continued to remain one of the most serious aggravating factors. The growing uncertainty and instability in certain industries employing large numbers of Indians, not only resulted in more unemployment but created also a feeling of insecurity and concern for the future.

"As a voluntary agency whose field of activity embraces so many aspects of our community's life, it has become very evident that we have now reached a stage for careful analysis to be made of the total position in which our services are being rendered and planned action being taken to meet the needs of this deteriorating situation. While we continue to render what services we can with our present resources, it has become necessary to draw attention to the growing tide of social ills which need the entire community's attention and to build up the means by which effective case work can be continued with suitable social action to meet some of the problems which are growing unchecked among our people.

"Although the period reviewed in this report was one of much effort and consistent exertion to meet the day to day work of the Society, a renewed awareness was created to the urgent need for more and better facilities to cope with the present and future demands on the Society's services. It will be noted therefore throughout this report, that while no effort was spared to give assistance to all those who sought our help, the urge to attain higher standards was always evident.

Case Work

"In recent years there has been a noticeable change in the trend of the nature of cases which have engaged the attention of the Society to an increasing extent. Considering the new cases registered over the past five years, it is now clear that a definite pattern has been set, in that, the major part of our casework is related to consultative services of one type or another, mainly situations in which some form of domestic disharmony is involved. In keeping with this trend, the figures for 1960 reveal that over 60 per cent of the new cases registered during the year involved one or other form of individual or family disorganisation.

"The importance of this individual item to an agency whose main responsibility is to render case-work services is the heavy strain that it places on the limited staff available, as this type of case-work demands not only skill but also patience and time. At present a very high proportion of the time of our staff is taken up in dealing with these cases with the result that our other important forms of case-work do not receive the attention that is due to them.

"During 1960 a total number of 2,894 cases were dealt with. Of these 1,529 were in respect of Government Maintenance Grants and 1,023 relating to domestic discord. The other cases dealt with concerned adoptions, protected infants, relief and children dealt with in terms of the Children's Act. The total registered attendances at the office exceeded 15,000.

"In relation to the case-work services rendered by the Society there are two important factors which have been causing the Society considerable concern over recent years. The first of these is the question of adequate staff, particularly social workers, to deal with the very heavy case-load that the Society handles. In the absence of qualified workers who would be eligible for subsidy, representations were made to the Community Chest to authorise

(Continued on page 199)

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25045, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone,
That NEW INDIA receives over £4,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident,

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

TRUE OF HIS SPIRIT
NOT OF HIS BODY

GANDHIJI IN AMERICA

Roland E. Wolseley

GANDHIJI in America? But, you say he never visited America. This is true. It is true of the Mahatma's body, but it is not true of his spirit. For, there he is now alive in the United States as it never had been before.

Ever since Gandhiji launched the idea of Satyagraha in South Africa, the extraordinary ideals of the wizened but powerful little man have been known to some Americans. Until recently, however, the people who knew what Gandhiji stood for were mostly intellectuals such as teachers, writers, philosophers, religionists.

Now and then some group other than these although usually led by intellectuals, tried to emulate his non-violence, which is that part of his philosophy of life least practised and understood in the U.S.A. Usually this would be a labour union, a few of whose members would be ready to give up their lives for their cause but would refuse to resort to violence in defence of that cause.

But in the past few years, with the increasing threat of nuclear warfare in the world and the mounting tension between the white and black races in the U.S., Gandhian non-violence tactics have come into far more common use. A little more attention than usual has been paid to the suggestion of the idea of applying ahimsa to such social situations. But there is considerably more talk and writing about the philosophy itself. And what is perhaps more important, it is being practised more and more widely.

The attention to Gandhiji continues to exhibit itself in the publication of books about him and his ideas. There is now a biography of him for children. Richard Gregg's "The Power of Non-violence," a fundamental study long known in India, Great Britain and America, as its author, has recently come out in a new edition. "Conquest of Violence" by Miss Joan Bondurant, a university social scientist in California, has recently appeared on her four years in India studying Gandhian techniques as historically applied. Gandhi also plays a big part in biographies of Nehru, the autobiography of Maulana Azad, and other volumes on India and Indians.

But the general public knows little of this literary side. What it hears most about is the attempt to apply Gandhian concepts at points of social conflict.

Connected is the opposition to nuclear tests. Several courageous Americans and their families or colleagues have sailed small craft into the danger zones. Regular demonstrations now occur at test sites in various parts of the U.S.A. These have been successful in dramatising the opposition and calling public attention to the dangers inherent in the situation. Certain leaders such as Albert Bigelow and Earle L. Reynolds have made films to be shown at meetings, given numerous public speeches, or written books and articles about their aims and activities.

Other activities are typified by these: A "Poison gas—No!" vigil in Maryland protested the production of gases and other chemicals that can blind, paralyse or kill. This was sponsored by a committee for Non-violent Action. A young social worker in Chicago, Miss Eroseanna Robinson, refuses to file an income tax return because "a large part of it goes for armaments." She has been jailed for an indefinite term. Later this year there will be a two week session for training in non-violence in Pennsylvania, with such leaders as Richard Gregg, Maurice McCrackin, a minister who recently served six months in jail for refusing to pay tax to be used for war purposes, and Ralph Templin, an educational worker in India who was expelled by the British in 1942.

Say the leaders of this movement, known as 'the Peace Makers'. "All over the world, small groups of ransomed men and women are marching, picketing, conducting tax strikes, invading war plants and lying in front of munitions trucks to clog the war-making activities of the State.

> "These are small beginnings but they give hope that a new method is evolving for challenging injustice and human degradation without ending, as revolutionary movements have done so often in the past, by imposing new injustices and causing new degradations."

In mid-April this year Dr. Martin Luther King, the leading Negro exponent of Gandhian methods of dealing with social situations, described how his mind has changed in the past decade and paid his tribute to Mahatma Gandhi.

"Then I came upon the life and teachings of Mahatma Gandhi", he wrote. "As I read his works I became deeply fascinated by his campaigns of non-violent resistance." But at that time he felt only intellectual understanding. It was not until he went to Montgomery, Alabama, in 1954 that he was placed in a position to test what he thought was only a theory. The Gandhian principle, it turned out, became 'the guiding light' of the movement of non co-operation he led there in the fight of the Negro people to have the right to ride on buses seated wherever they wished to be seated. He became convinced of non-violence as a method. "It became a commitment to a way of life," he now declares. A recent visit to India convinced him still further.

All this has given the peace movement in the U.S.A. new heart. But in this year another event has gladdened the leaders of movements for non-violence even more. And that event has exposed the citizens of America in every walk of life to the ideals of non-violence. This event has been the activity of Negro college teachers and students in the southern U.S.A. in demanding their rights. Also encouraging has been the tremendous support they have received from white Americans all over the nation.

The non-violent action began early this year when a small group of Negro college students walked quietly to a lunch counter and sat down before it, something Negroes had been prohibited from doing up to then. This started a whole series of similar actions in many other cities. These were resisted at first and still are not accepted in some areas, but in others the young men and women won their victories and always by peaceful means. They had Dr. King's assistance, as well as that of many other noted Negro and white leaders, and hundreds of white students and adults in the Northern areas of the country.

One young man's attitude probably has not been reported in India. Ezell Blair, Jr., a college first year student aged 18, is one of the original leaders of these sit-in strikes, as they are called. He acknowledges his debt to Gandhiji in an interview with the 'New York Times' late last March. And he added a new angle to the philosophy.

He related that he and three of his college companions discussed Gandhian methods at great length when they were refused service at a dime store counter. They altered the usual term of "passive resistance" to "passive insistence". A play on words, it amounts to the same thing. And it is carried out with no less danger and discomfort.

Young Blair was much impressed with a television showing in 1959 of an account of India's life and history. He saw Gandhi leaving jails only to be arrested again and again for his views.

The transfer of these impressions upon him and other Negro leaders is shown by this quotation from other students: "I have no malice, no jealousy, no hatred, no envy. All I want is to come in and place my order to be served."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Berklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1658

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung Brand" Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " [illegible]
2 " [illegible]
3 " [illegible]
4 " [illegible]

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. DURBAN.

Rajah Serfojee And The Saraswathy Mahal Library

By Ka Naa Subramanyam

1798...A French Army under General Bonaparte landed in Egypt. In St. Petersburg, Catherine the Great died and her son, Paul I, succeeded her on the throne of Russia. Pitt the younger was Prime Minister in England. In the United States, George Washington was dead and John Adams was President, while in Tanjore, a town in southern India, some two hundred miles from Madras, a little boy was proclaimed king.

Serfojee, for this was his name, was the adopted son of the seventh Maratha king. The dynasty which had been reigning over Tanjore for more than a century. He was only seven or eight years old when his father died appointing a regent—Serfojee's uncle, Amar Singh—to govern the country till the boy came of age.

That was where trouble started, for Amar Singh was an ambitious man. He tried to usurp the throne by declaring that Serfojee's adoption was illegal. The little boy was closely guarded.

Fortunately, a Danish missionary, Father Schwarz, who was preaching at the time in Tanjore, came to Serfojee's rescue, and he managed to gain the support of the powerful East India Company, which offered to back the boy's claims with men and arms. Soon Serfojee was free again and established on the throne of Tanjore.

Serfojee owed not only his freedom to Father Schwarz. The missionary also instilled in him a love of learning and the arts. It was in the heyday of British territorial expansion in India and Serfojee had neither the resources nor the army to withstand it. Rather than wage war he wisely devoted himself to the arts of peace.

The Treasury of The Nayak Kings

His most remarkable achievement was a library—but a very unusual library. It consisted of a collection of extremely rare books written in various Eastern and Western languages during different periods of history. Its name is the Saraswathy Mahal Library—Saraswathy being the Indian goddess of learning and the consort of Brahma, the Creator, in Hindu mythology.

Serfojee was not the sole creator of this library; some of its books had been collected by his ancestors, the Maratha kings, and by the Nayak kings who had ruled the country for two centuries before them. But the bulk of it was built up by him.

Some of the Nayak kings were known in their time as first rate poets and musicians and their works have come down to us. Invariably, their scholars were men of learning, and what is now known as karnatic music (the classical music of South India) came into being in its present form during their day. The Maratha kings had inherited from the Nayak kings a large number of manuscript works of various kinds. The Nayaks' language was Telugu, while the Marathas spoke the Marathi language, and Sanskrit was the learned tongue. So it is probable that Serfojee inherited a large number of manuscripts in all three languages, along with many works in the language of the country, Tamil.

The young rajah, however, was not satisfied merely with assembling existing works. He got treatises sometimes from very distant lands. He knew English, French and German, and today many a valuable European first edition can be found in the library. Oriental languages like Persian, are also represented by valuable books. But the greatest treasure in this treasure house—whose resources have not yet been exhausted after more than fifty years of research—is its collection of manuscripts in Indian languages, like Tamil, Telugu, Marathi and Sanskrit. The library contains more than 30,000 of these manuscripts, some of them very precious and a few written in the Tanjore script called *Modi* which was used by members of the Maratha royal household in keeping their accounts.

From Printing Press To Laboratory

Rajah Serfojee ruled for 34 years, from 1798 to 1832, and during those years Tanjore became a centre of pilgrimage for writers, critics and musicians. He encouraged the arts in such a way that the lead he gave survived into the twentieth century and Tanjore was a recognised cultural centre in India until recently. Bhagavatha melas (dance-drama groups) were famous in that day and attracted many a well-known scholar. The art of dance in its classical form, the *bharatha natya*, developed as nowhere else in India. Carnatic music and the art of drama were also encouraged under royal patronage, as well as Western forms of music adapted to the Indian ma. Serfojee's love of the arts was so great that when a famous musician refused to come to his court to sing, he put on a disguise and went to hear him.

The Rajah's interests did not end with the arts. He was also fascinated by science. Competent teachers initiated him into the rising sciences of chemistry and physics, and he conducted experiments of his own in a laboratory which he had designed himself. He even arranged a printing press with wooden letters, and used it to print elementary textbooks which he had written in two or three of the local languages. He built and endowed schools which were among the most modern of his time, and established *choultries* (a sort of hostel) and free feeding places for the poor of his land. He brought famous physicians to his capital and set up a dispensary. The treatments which prescribed were carefully recorded and some of his recipes are successfully used today in parts of South India.

Rajah Serfojee was a great king, not because of the size or the power of his realm, but because of his spiritual conquests. When Bishop Heber of Calcutta met him in 1825 he said: "I have met many crowned heads, but not one more princely than Rajah Serfojee of Tanjore."

A Timeless Spirit

After Serfojee died in 1832, Tanjore remained a centre of learning. India was going through troubled times, but even during the most difficult periods the princes of Tanjore were able to preserve the treasures of the Saraswathy Mahal Library.

In the second half of the nineteenth century an inventory of the library's manuscripts was begun. This work was carried on intermittently for over forty years. Today, the catalogue is complete but a great deal still remains to be done in the way of collation, comparison and transcription.

In 1918, the Saraswathy Mahal became a public trust. With its 15,000 volumes in various European languages and its 30,000 Indian manuscripts, it remains a unique research centre for scholars. In many a volume the royal signatures in there to prove that Serfojee read most of the books he brought together; and in odd marginal notes, you come across comment in the royal hand. The spirit which built up the Saraswathy Mahal, the spirit of Serfojee, still hovers over the place, setting the value of wisdom above all other values, of power and wealth and temporal vanities. (UNESCO)

RICE FOR GUJERAT

("Indian Opinion" India Service)

AHMEDABAD (By Mail)

THE second conference of the Food Ministers of Gujerat, Maharashtra and Madhya Pradesh was held here recently to review the working of the modified zonal arrangements.

The conference decided to approach the Union Food Ministry and the Railway Ministry for allotment of adequate number of wagons under a sufficiently high priority to complete the movement of the exportable surplus of rice from Madhya Pradesh to the States of Gujerat and Maharashtra before the next harvest.

After the conference the Food Ministers told Pressmen that the modified zone had so far worked satisfactorily except for the wagon shortage.

The availability of wagons for movement of rice from Chattisgarh, the rice bowl of Madhya Pradesh, to the States of Gujerat and Maharashtra had not been adequate, they said, and in consequence rice prices in the two States had started showing a rising trend. It had also affected the prices in Madhya Pradesh.

The Food Ministers decided to keep a watch on the prices of Madhya Pradesh rice.

The Ministers said they had put forward their demand of 100 broad gauge wagons per day to the Railway Ministry for the next four to five months to lift the surplus rice from Madhya Pradesh. At present, they said, the movement was only about 40 wagons on an average per day. It is believed Madhya Pradesh has a surplus of about four lakh tons after the Central levy and procurement. Already part of it has been lifted by the two States of Gujerat and Maharashtra.

African Trade Union College In Kampala

(By A Special Correspondent)

THE 27th of June 1961 will prove an important stepping stone towards the emancipation of Africa as a whole. It marks the opening of the African Labour College of the International Confederation of Free Trade Unions in Kampala, Uganda. It is the first permanent trade union training college on the African continent and it has been entirely paid for by the voluntary contributions of trade unionists from all over the free world.

Standing high on Makerere Hill, the new college of a striking architectural design, is set on a woodland site of six acres, about two miles from the centre of Kampala. It provides residential accommodation and educational and recreational facilities for 40 students. It will also act as the hub of a network of training activities extending all over English-speaking Africa. The cost of the building, some 125,000 pounds (350,000 US dollars) and all the books, furniture and equipment, has been provided by national trade union centres, trade unions and even individual workers who have sent their donations to the International Solidarity Fund of the ICFTU. The new building, recently completed, was opened in the presence of Arne Geijer, ICFTU President, who was accompanied by Herbert Tulatz, ICFTU Assistant General Secretary, and Albert Hammerton, Chief of the ICFTU Education Service; Executive Board members of the African Regional Organisation of the ICFTU will take part in the ceremony with special pleasure as the very being of the college is their closest concern.

The idea of an African College, now finally realized in a graceful assembly of brick, cement and mosaics, goes back several years. It began in 1951 when an ICFTU delegation visited West Africa and at a conference in Douala, the Cameroons, urged a comprehensive educational scheme for trade unionists in Africa and put forward the idea of a college. Since then, much work has been done in preparation and the College in fact began functioning in temporary premises in Kampala in November 1958. Some 200 students have attended the four-month courses and returned to their respective countries all over Africa to spread the knowledge they have gained. They include presidents, general secretaries, branch secretaries, treasurers, organisers and educational officers of African unions and thus begin to provide the growing pool of trained union organisers and officials which the African workers so desperately need to defend their interests.

Heading the teaching staff there is Sven Fockstedt, an experienced Swedish trade union education officer; he is assisted by Odero Jowi, Vice Principal, who is an economic expert from Kenya. The lecturers include George McCray, from the United States, Robert Plant from the British National Union of Journalists, Don Taylor from the Canadian steelworkers and Udoh Foro from Nigeria.

In addition to the normal trade union training programme which includes courses on economics, on trade union administration, on democratic procedure, on the international trade union movement and on special African problems, the students join in many activities such as debates, essay writing, practice in parliamentary procedure on the adoption of constitutions. They practice negotiations on wage demands and collective agreements in groups which split up in workers' and employers' representatives. Above all they learn to live together with Africans from other nations and to develop friendships beyond their borders. The College has proved an important means of promoting African unity. Apart from the residential teaching, the College also organises extra-mural courses. Several have been held in Kenya, Nigeria and Sierra Leone and a most successful trade union training campaign was carried out in Tanganyika by teams of ex-students, assisted by the College staff.

French-speaking Africa is next on the list. The ICFTU has already organised many training courses for French-speaking Africans, particularly in Tunis and Leopoldville, but plans are in hand to build a permanent college for them.

With the opening of the ICFTU African Labour College, African trade unionists have made into reality a long cherished dream: they now have a college of their own.

"RACE AND SCIENCE"

BLOW TO RACE PREJUDICE

By ALFRED METRAUX

RACE prejudice is in the news once more. Outbreaks of anti-Semitism in several countries, riots in South Africa, the struggle for integration in the United States, the bitterness of former colonised peoples and national hatreds, all serve to remind us that the cruel ideology of race prejudice is continuing to play a major role in the modern world. Race prejudice in a benign or violent form is felt by a goodly number of our contemporaries. There are few people who do not believe that a difference in the colour of one's skin or in the shape of one's nose does not correspond to intellectual and moral differences.

In the past, the concept of racial or national superiority sought its justification in religion or civilization. Today, race prejudice poses as a scientific doctrine. From Gobineau to Rosenberg by way of Vacher de la Pouge, Chamberlain and others, advocates of white supremacy and anti-Semitic extremists have been easing their consciences in the name of biology, sociology and history. So-called statistics have been compiled and "psychological tests" have been invented to justify discrimination, oppression and genocide.

Scientists worthy of the name could not remain indifferent to such a use of science. For half a century, patiently, prudently and methodically, they have refuted each of the charges or the alleged discoveries of so-called scientific racism. Their conclusions, presented by ten well-known specialists, are set forth in *Race and Science*, a collection of essays just published under the auspices of Unesco by the Columbia University Press.

In this book, anthropologists, ethnographers, biologists and sociologists offer, in clear and readable terms, the contributions which their respective branches of science have made to the race question. They have tried to describe the present status of research while avoiding any emotional or ethical statement. Not only have they closely analysed and refuted the arguments of their opponents, but they have also studied the nature of race prejudice itself and the myths upon which it feeds. They have not sought to make propaganda or charges, merely to oppose theories with facts. A variety of the opinions in the book is proof of the authors' spirit of independence and their respect for truth.

Since race prejudice is, after all, an irrational attitude, it appears useless to combat it with scientific weapons. But scientists have the duty of preventing racists from justifying social injustice on the grounds that race differences are part of a natural order of things. If true scientists were to remain silent, then the false ideas and the most dangerous doctrines could be transformed by propaganda into truths. It is comforting, in these troubled times, to realise that no branch of science can provide racism, whether open or concealed, with the slightest argument on which to base its theories.

The contributors to this volume are Juan Comas, professor of anthropology at the Mexican School of Anthropology; Kenneth L. Little, professor of anthropology at Edinburgh University, Harry L. Shapiro, chairman of the department of anthropology at the American Museum of Natural History, New York, Michel Leiris of the French National Scientific Research Centre and the Musee de l'Homme in Paris, Claude Levi-Strauss, director of studies at the Ecole Pratique des Hautes Etudes in Paris, L. C. D[illegible] professor of zoology at Col[illegible] University in New York; [illegible] M. Morant of London; [illegible] Rose, professor of sociol[illegible] the University of Minn[illegible] the United States, Otto [illegible]berg, professor of psycholo[illegible] Columbia University; and [illegible] Jahoda, former head o[illegible] human relations research [illegible] at New York University. UNESCO).

WATCHES, Gents models—waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring. One matching metal expanding strap 47/6. As above, but [illegible] 43/-. As above, but 17 Jewel As above but with self changing 17 Jewels—50/6. Also 21 jewels [illegible]dar—56/6. Other models from [illegible]
LADIES models 25 Jewels, [illegible] unbreakable mainspring fitted with matching expansion bracelet—55[illegible] above, but 17 jewels —47/6.
A. I. AGENCIES. Flat [illegible] 104/[illegible] His Majesty's Building [illegible] Street, or P.O. Box 9869, Johan[illegible] Stocks limited, order immedia[illegible]

CHILD WELFARE PAYS TRIBUTE

NOTABLE AND LASTING CONTRIBUTION

THE following tribute was paid by the Durban Indian Child Welfare Society at its annual meeting on Saturday last to the late Advocate Albert Christopher who, at the time of his death was a life trustee of the Society:

"The late Mr. Christopher who died on 24th November 1960 was actively associated with this Society since 1928 from which time he guided its destinies with his vast knowledge, experience and foresight and it is to his credit that the considerable amount of achievement and progress in child welfare work in Durban in particular, and in Natal in general are due, to his wise and practical leadership.

Of all his numerous and varied fields of public activity, he held the work of child welfare nearest to his heart and brought to it the wealth of his experience and pursued whatever he undertook with indefatigable courage and perseverance and with a conviction which characterised him as a leader of outstanding merit and statesmanship-like qualities championing always the cause of the poor and down-trodden of his fellow beings and drawing attention to their disabilities and sufferings.

"He will be remembered as a man of great vision and one who devoted a great deal of his time and energy to the work of the community and the numerous organisations and institutions to whose cause he gave so unflinchingly will stand as monuments to his greatness as the originator of things which in his own lifetime have grown beyond his own original vision and imagination.

"Beyond all his achievements the late Mr Christopher will be remembered as a person who rose to the highest levels of community activity: he never lost touch with the humblest and the lowly with whom he came into contact both in his public work and private undertakings. He held lofty principles which he pursued with a fervour and always tempered his sincerity with a humanity that won for him well merited admiration. To the very end he never displayed a sense of defeat or submission to anything he held to be right and just. His death has left a void in the life of our community which will always be felt, most of all in the field of Child Welfare to which he made a notable and lasting contribution."

Congress Criticises Swami

(Continued from front page)

ian organisation, the Natal Indian Teachers' Society, University professors and lecturers, and many representatives of Social Welfare bodies, cultural and religious organisations, met in an all-in conference in December, 1960.

"After a lengthy and careful examination of the position they unanimously rejected the island college as a retrogressive step by the Government and as an attempt to foist tribal and ethnic education on the Indian people, as it was doing to the African people, thus dividing them from the rest of the people to impart to them an inferior and indoctrinated education.

"We are indeed sorry, Sir, especially when we know that you are not unaware of all the foregoing facts, that you should lend your high office to the schemes of our Government by attending and lecturing to the students and lecturers of the Salisbury Island Tribal College on Thursday last.

"You not only lectured, but according to Press reports you went even further to promise the Rector of the Tribal College to 'try to obtain specialist lecturers in India, who might be interested in accepting posts at the university.'

"We regard your actions as condonement of the injustices of the Government against our people. We are deeply hurt, especially when you have such a large following in this country, that the expressed wishes of our people were not taken into account. We feel that you were badly advised as far as lecturing in the Tribal College is concerned, and that you owe an explanation to the South African Indian people.

(See Leading Article.)

Child Welfare Society Unfolds Tale Of Much Effort, Little Result

(Continued from page 195)

appointment of unqualified but suitably experienced personnel. The Chest is of the view that providing social workers is the responsibility of our National Council who administered subsidies on behalf of the Department of Social Welfare and Pensions. This has naturally put the Society into a serious difficulty and a solution to the problem lies in one of two directions: we need more students to train for social work as a profession and help in the expansion and extension of our social welfare services and until there is an adequate flow of qualified workers, the financial implications of engaging suitable unqualified workers have to be resolved. This problem of staffing the Society adequately to carry out the very heavy and growing case-load is a matter of paramount importance if the Society is expected to continue to cater for the very large population it presently serves in the face of rising problems and the consequent need for welfare services.

"Closely related to the serious staff shortage is the problem of inadequate office accommodation. For some time now Society has been seeking suitable premises situated in the central area for its offices. With the large numbers of people who call daily at our offices and the confidential nature of matters to be attended to, suitable office accommodation is an important factor if efficient service is to be rendered. Under restricted conditions, with constant movement and interruption and where a suitable atmosphere cannot be created, the effective handling of matters of a personal and important nature to clients cannot be managed. We do hope that we would be able to find suitable premises within the near future at a rental within our means.

"The vast field covered in the case-work ranges from minor matters including simple clarification to deep seated problems complicated by serious personality maladjustments. This brings us into touch with the growing degree of disorganisation within the personal and family lives of our people as well as the increasing tempo of pressures to which our poor and needy are subjected. The general field reveals the wretched living conditions and the continuous struggle that so many of our families encounter; situations of abject poverty, of extreme suffering, of endurance against serious difficulties form part of the day to day case-work handled by social workers. The depressing features of increasing antisocial behaviour by young children and adolescents as well as on the part of adults make the work of the Society more difficult in the face of community factors which do not afford opportunities for proper case-work treatment and rehabilitation.

Labour Strikes And Politics

(Continued from page 194)

on their own merits and must never be mixed with or related to economic strikes. Political strikes have a definite place in non-violent action. They are never taken up haphazard. They must be open, never led by goondaism. They are calculated never to lead to violence.

"Harijan", 11-8-1946, p 256.

Obviously there should be no strike which is not justifiable on merits. No unjust strike should succeed. All public sympathy must be withheld from such strikes. The public has no means of judging the merits of a strike, unless it is backed by impartial persons enjoying public confidence. Interested men cannot judge the merits of their own case. Hence, there must be an arbitration accepted by the parties or a judicial adjudication. As a rule, the matter does not come before the public when there is accepted arbitration or adjudication. Cases have, however, happened when haughty employers have ignored awards or misguided employees, conscious of their power to assert themselves, have done likewise and have decided upon forcible extortion.

"Harijan", 12-5-1946, p 128.

DRY RED CHILLIES
30 lbs Packets 45/-
Dry Garlic 30lb pocket 18/-
Fresh Green Garlick 2/6 lb
(Postage Paid)
Also African long handle brooms R.2.50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26, Phone 120.
BRITS, Transvaal.

fifty years ago... *July 1911*

NATAL PLANTERS DISAPPOINTED

FAILURE OF THE RECRUITING EXPERIMENT

(From The Indian Opinion, July 1st, 1911)

THE experiment of the sending of steamers to India to recruit large numbers of indentured Indians for Natal, prior to July 1st, has proved a failure. The 'Natal Mercury, in its issue of Tuesday last makes the statement that the Natal tea and sugar planters have sustained another heavy disappointment in the permanent detention of nearly 500 coolies in Calcutta, who were to have provided part of the final batch of indentured labourers from India to this country.

The circumstances of the present affair (says the Mercury) are peculiar, but they appear to have arisen in consequence of no preventible fault on the part of anyone. The steamer Umhlali, of the King Line, which has held the contract for the conveyance of all the Indian immigration traffic, arrived here at the end of May with the penultimate shipment of coolies. It had been arranged for her to return from Durban to Calcutta to bring over the final consignment, if a sufficiently large number had been accumulated, and advices being received that recruiting for the Calcutta depot had practically collapsed, the vessel's destination was altered, and she was sent on to England to load for Ceylon. It may be explained at this point that though the Bullard-King firm is under contract to the Government to convey the indentured coolie traffic from India the company have a stipulation in their agreement that two months' notice shall be given by Government of shipping required so that Messrs King and Sons absolved from any responsibility in the contretemps that subsequently occurred.

After the Umhlali had left, a fresh intimation was received on this side to the effect that matters in Calcutta had considerably improved, that there would be upwards of 400 coolies ready for the steamer to embark when she arrived. Here was a situation to tax every resource the Immigration Department had at its disposal. Every man had to be fetched away from India by the end of June, otherwise the Government would prevent them leaving the country. It was impossible to bring the Umhlali out in time, for she does not arrive at Colombo until July 6, and the only other available vessel of the contract line was already under engagement to ship a full consignment of labourers from Madras on the 28th inst. The only possible course was to charter, and one steamer only—a British-India boat—could be found to perform the service at such short notice. She was not properly fitted for the purpose, however, according to the authorities' requirements, and her use was disallowed by the Indian Government. An urgent request was then made by cable to the administration in Calcutta to allow an extension of time for the dispatch of the coolies, in order to permit a ship arriving there to fetch them. Promptly came the answer: "Indian Government refuses allow extension of time." A telegram was sent to the Acting Prime Minister at Pretoria, to use his influence to obtain such facilities as would enable the labourers to be brought over, but to this message no reply has yet been received. Then the immigration authorities on this side bethought themselves of another expedient. Early in July the Umhlali would be at Colombo where she could be chartered, the coolies brought by rail from Calcutta and shipped from Ceylon. But the Indian law designates only Calcutta and Madras as emigration ports for indentured labourers. In order to reach Colombo the coolies would have to be embarked at Tuticorin for Kandy and again the Indian authorities intervened. "Indian Government refuses allow salvage coolies from Calcutta," read the second cable, and this apparently is the end of the matter.

The impossibility of bringing the Calcutta coolies away means the loss to the Natal plantations and the other employers concerned of 475 labourers a deprivation which is accentuated by the fact that practically the whole of the people in question are the relatives of the Indians now here, who, in consequence of their family connections not coming across, will very possibly return to their own country as soon as their indentures have terminated, instead of re-engaging as they might have otherwise been expected to do. In addition to the loss of their labour, the employers will have to sacrifice some £2,000 represented by recruiting expenses, or so much of it as is not made up by the disposal of the labourers elsewhere, possibly to Fiji, or some other labour market at a highly largely reduced cost to those accepting them. One further consignment of Indians is due to leave Madras on the 28th inst., arriving in Natal on about July 18, and these will be followed by no more.

MARRIAGE NEAR COUSIN

("Indian Opinion" India

NEW DELHI (By Mail

A BILL to amend the Marriage Act with the of preventing marriages were near cousins was duced in the Rajya Mrs Sharda Bhahdave, a gress member from

The Bill seeks to definition of 'sapinda' ship in the parent raising the degree from generation to the fo of ascent through and from the fifth to in line of ascent father.

The Bill also seeks that the difference of the bride and brid not more than 15 ye in the case of a marriage the bride is a widow such contrarge.

Phone 835 6760 P. O. Box 1840,

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (one)
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day
TILSUM PADASI & KALAVA you will be proud to buy
FILM FARE A magazine stars from heaven to earth
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see
THE MARCH OF INDIA Is your future
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style Choice and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess 2/6, 10/-, 12/-,
KHASTAHL in pr as special for Kirtans, Gujans etc
DHOLAK'S for quwalis, weddings Hall Bajan £8
THUBLA & DOGGIL for all occasions £6
HARMONIUM best make Rama Flute £10
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna £25
Dinner Service Plate of all designs 7/6,
Solo Playing 15/-, 25/-, and

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YO FAVOURITE TUNES TRY US FIRST. WE CA THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, A FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian Ancient, Historical, Are Sold By

D. Roopanand Bro
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P.O. BOX 25
85 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

No. 25—Vol.—LIX.
FRIDAY,
30TH JUNE, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થાપ્યું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

- 3 JUL 1961

★

"આપણે હજી એકબીજાને ઓળખતા નથી." ડિગારે એ પ્રશ્ન પૂછ્યું: "સાથે બેસીને ભોજન લેવાની હિંમત હજી આપણે કરી નથી."
—મોરીસ સેબનસિક

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૫ | તા. ૩૦ જુન, ૧૯૬૧ | છુટક નકલ સેન્ટ ૪

બીન-ગોરાઓ

માંગે રોટી ને મળે દારૂ

આ સાઉથ આફ્રિકન રાજ્યમાં જરૂરીયાતની વસ્તુ કદી મળતી નથી અને જો કંઈ આપવામાં આવે, તો તે હંમેશ અપાય છે જ્યારે એમાંથી સરકારને નફો મળે. આ દેશના લોકોને રોટીની ખાસ જરૂરીયાત છે, પરંતુ સરકાર તે આપવાને બદલે દારૂ આપે છે, જે જીંદગીની ખાસ જરૂરીયાતની વસ્તુ નથી. દારૂ આપવાથી સરકાર સારો એવો નફો મેળવી શકશે એ, રીતે કદાચ તે પોતાની કથળતી આર્થિક પરિસ્થિતિ બચાવવા પણ માંગતી હોય!

આ ખરડો પાર્લામેન્ટમાં પસાર કરવા માટે સરકાર તલપાપડ થઈ રહી હતી. કેમ? અને તે પણ જ્યારે દેશની આર્થિક સ્થિતિ સ્થિરતા ગુમાવી બેઠી હતી ત્યારે? આ ઉપર જ્યારે થોડો વિચાર કરીએ ત્યારે જણાશે કે દેશને 'બોયકોટ'નો માર હવે ખાસ્સો લાગ્યો છે અને એમાંથી બચવા માટે તે નવા ઉપાયો શોધી રહી છે.

આ દેશના દરાખના ખેતરોના માલિકો ને આ 'બોયકોટ'નો માર ખુબ લાગ્યો છે, અને હવે તેઓ બિન ગોરાઓને દારૂ બનાવી પોતાના ખેતરોમાં થતા દરાખને દારૂના કારખાનાઓમાં વેચી શકશે, અને 'બોયકોટ'થી થએલો માર હળવો કરી શકશે. આ વિષે જ્યારે કેઈ પૂછે ત્યારે સરકાર એનો સાફ ઇનકાર કરે છે. પરંતુ સાચ વાત કયે દિવસે સરકારે આપવાની છે?

આ ખરડાનો બીજો અગત્યનો લેખજો. દેશમાં કયો એટલો દારૂ બને એવી સ્થિતિએ પહોંચ્યા છે કે જ્યાંથી પાછું વળવું તેઓ માટે મુશ્કેલ બન્યું છે. તેઓ ખરાં બોટાંડુ ખાન ઘણી થયા છે, અને દેશમાં બનતાં બનાવો પ્રત્યે બેપરવાહ રહ્યાં છે. સરકારને આનો સારો ખ્યાલ છે. એથી તે આ બન્ને ગુના, બીજા બીન-ગોરાઓ ઉપર લાદવા તૈયાર થઈ છે.

દારૂના અવગુણોથી બધા વાકેફ છે. એની હકિકતની સાથી અસરથી લોકો પાયમાલ થઈ ગયા છે—એની હકિકતથી લોકો વિચાર શક્તિ ગુમાવી બેઠા છે—એની હકિકતથી આબરૂદાર માણસો માયકાંગલા બની ગયા છે—એની હકિકતથી લોકો બોલને ખરું સમજવા લાગ્યા છે એ કીમત વિના લોકો વિચારહીન બની ગયા છે, અને થોડાં નો સામનો કરી શકે છે. આ દેશની સરકાર એ બરાબર જાણે છે, એથી જ લોકોને માયકાંગલા બનાવવા નીકળી પડી છે કે જેથી લોકો આ સરકાર રાજ્ય સામે માથું ઉંચકી ન શકે.

સરકારનો દાવો એવો છે કે જે ૩૫૦,૦૦૦ લોકો દર વરસે ગેરકાયદેસર રીતે વેચતાં પકડાય છે તેવાઓ આ દારૂના કાયદાથી બચી જઈ શકશે. આ તો એક તરફી દલીલ થઈ. જે લોકો હવે છુટથી દારૂ પી કેદખાના સરકે એનો આંકડો ઉંચના આંકડાથી નથી જતો તેનું શું? એમાંથી સરકાર ને કેટલો ફાયદો થશે! રૂંડપે સરકાર ને કેટલો ફાયદો થશે! કથળતી આર્થિક પરિસ્થિતિથી બચાવ માટેનો આ એક ઉપાય છે એમ શું નથી લાગતું?

આ દેશના બિન-ગોરાઓને સ્વાતંત્ર્ય જોઈએ છે—રોટી જોઈએ છે—નહિ કે દારૂ! આ દેશના લોકો બીજા દેશના લોકોની જેમ મરદ બનવા માગે છે—નહિ કે માયકાંગલા! સરકારની આવા પ્રકારની નીતિથી લોકો અજ્ઞાત નથી—તેઓ સારી રીતે સરકારની નીતિને સમજે છે.

આ દેશના લોકો માગે છે સ્વાતંત્ર્ય, કે જે પ્રાપ્ત કરી તેઓ પ્રગતિના માર્ગે જઈ શકે. આફ્રિકા ખંડનો નવો નકશો જુઓ! એની અંદર થએલો ફેરફાર જુઓ! ૨૯ રાષ્ટ્રો સ્વતંત્ર થયા છે એ રાષ્ટ્રોની કુલ વસ્તી ૧૯૨,૬૪૫,૦૦૦ની છે—એની અંદર ૬,૫૫૨,૬૦૦ બીન આફ્રિકનો નો સમાવેશ થઈ જાય છે. હજુ ૨૬ રાષ્ટ્રો સ્વતંત્ર થવાને બાકી રહ્યાં છે એમાં દક્ષિણ આફ્રિકાનો સમાવેશ થઈ જાય છે. જ્યાં સુધી દક્ષિણ આફ્રિકા ને સ્વાતંત્ર્ય નહિ મળે ત્યાં સુધી દક્ષિણ આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓ જંપીને બેસવાના નથી.

દારૂની શરૂઆત અને એવા બીજા લોભામણાં રાહતોથી બીન ગોરાઓ જાગૃત બન્યાં છે. લોકો હવે દારૂ પીને રસ્તાના ગટરમાં પડી રહેવા માંગતા નથી. તેઓ સ્વતંત્ર મેળવી ખુશીથી જેર ભર્યા દુઃખના સુખમાં શ્વાસ લેવા માગે છે. તેઓ દારૂના અવગુણોથી જાગૃત બને એમ આ દેશના બીન-ગોરા નેતાઓની ઇચ્છા છે—અને એમ સર્વની ઇચ્છા હોવી જોઈએ!

ટોકિયોમાં વિદ્યાર્થિઓ તથા પોલીસો વચ્ચે અથડામણ

ટોકિયો : જાપાનથી ન્યૂઝ એજન્સી અને પોલીસો વચ્ચે બે વાર લાગેલા ઘર્ષણ દરમિયાન સંખ્યાબંધ લોકોને ઇજા થઈ હોવાનું જણાવાય છે.

રાજકીય હિંસા વિરોધી ખરડા સામે વિદ્યાર્થિઓએ યોજેલા દેખાવો દરમિયાન આ ઘર્ષણ જાગ્યું હતું. આશરે બે હજાર વિદ્યાર્થિઓએ ટોકિયો યુનિવર્સિટીના તેમના વિભાગમાં બેઠી રોકી હતી અને પછી પાર્લામેન્ટ આંતરિક વિભાગમાં ઘસી ગયા હતા.

અહીં પોલીસે તેમને હાથાપાઈ વડે આગળ રોકવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. વિદ્યાર્થિઓએ ડોકાઠોકાનો મારો ચલાવીને, લાઠીઓ ચલાવીને અને મુક્કાબાજી વડે તેનું વેર વાળ્યું હતું. આ પહેલી વારની અથડામણ દરમિયાન ૩૨ પોલીસ (તેમાંના બેની હાલત ગંભીર હતી) અને ૬૫ વિદ્યાર્થીઓ ઘાયલ પામ્યા હતા (તેમાંના બેની હાલત ગંભીર હતી)

એક રાત્રે ત્રણેક હજાર વિદ્યાર્થીઓ અને ૫૦૦ પોલીસ વચ્ચે અથડામણ થઈ હતી. વિદ્યાર્થી તરફે બહાર પાડેલા આંકડા પરથી જણાય છે કે ૪૧૦ વિદ્યાર્થીને ઇજા થઈ હતી, તેમાં ના ૧૨ ગંભીર હાલ પામ્યા હતા, જ્યારે ૪૮ પોલીસ, ચાર સંવાદદાતાઓ અને તસવીરકારોને ઇજા થઈ હતી

રોઈટર વધુમાં જણાવે છે કે આશરે ૨૬૦૦૦ દેખાવો કરનારાઓએ ખરડાની વિચારણા ચલાવી રહેલા ગૃહને (સંસદ) ના ભવનને ઘેરો ઘાલ્યો હતો અને એક તબક્કે તો સંસદ ભવન તોફાની ટોળીઆમાં અટવાઈ પડી ગયેલું લાગતું હતું.

કાશ્મીરના વિકાસ માટે સહાયભુત થવાની હિંદી ઉદ્યોગપતિઓની તત્પરતા

શ્રીનગર: કાશ્મીરના વડા પ્રધાન બક્ષી ગુલામ મહમદે કહ્યું હતું કે તૃતીય પંચવર્ષીય યોજના દરમિયાન ભારતના અનેક અગ્રણી ઉદ્યોગપતિઓ તરફથી કાશ્મીર રાજ્યમાં કાગળ, ચામડાના અને કાચનેરી ઉદ્યોગો સ્થાપવાની દરખાસ્તો રાજ્ય સરકારને મળી છે.

કાશ્મીરના વડા પ્રધાને ફેડરેશન ઑફ કોમર્સના સભ્યો સમક્ષ ભાષણ કરતાં કહ્યું કે એક આગેવાન ઔદ્યોગિક પેઢીએ, આશરે સાત કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે દરરોજનો એકસો ટન કાગળ ઉત્પન્ન કરે તેવું વિશાળ કારખાનું નાખવાની તત્પરતા દર્શાવી છે.

તેમણે કહ્યું કે રાજ્યના સમગ્ર ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે, રાજ્ય સરકારે રાજ્યની ઔદ્યોગિક વિકાસ સમિતિ રચવાનો નિર્ણય કર્યો છે. તેમાં સભ્યો રહેવાની, ભારતના અનેક આગેવાન ઉદ્યોગપતિઓએ સંમતિ આપી છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩૦ જુન, ૧૯૬૧.

બિન-જરૂરી ટીકા

સોલ્સબરી આઇલેન્ડમાં આવેલી હિંદી કોલેજમાં સ્વામી વેન્કટેસાનંદ પ્રવચન કરવા ગયા, તેથી નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનું મન દુભાયું છે. સ્વામીજી આ કોલેજમાં ગયા અને ત્યાં લેક્ચરરો અને વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ પ્રવચન આપી; ત્યાંની કોલેજ માટે નિષ્ણાત લેક્ચરરો મેળવી આપવા માટે તેઓ કોશીશ કરશે એમ ખાતરી આપી હતી—એ જરા નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસને આશ્ચર્યજનક લાગ્યું. આના પરિણામે સ્વામીની ટીકા થઇ અને તેઓ સરકારની ઇજારદારપણાની નીતિમાં આડે અવળે મદદકર્તા થઇ પડશે એવી ચેતવણી નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે આપી છે. વધુ મા કોંગ્રેસે એવી પણ ટીકા કરી છે કે સ્વામીજી અહિં આપણાં હિંદીઓ પ્રત્યે જે અન્યાયો સરકાર કરે છે તેનાથી વાકેફ નથી, એથી સ્વામી આ કોમી કોલેજમા શા માટે ગયા તે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓને સમજાવે એ ઇચ્છનિય છે.

આ ટીકા કરતાં કોંગ્રેસ એમ સમજે છે કે સ્વામીજી જાણતા હોવાં છતાં હિંદી-લાગણી દુઃખવી ત્યાં પ્રવચન કરવા ગયા. આવું સમજવું એ ઠીક નથી, અને એ ઉપર ટીકા કરવી એ બિન-જરૂરી છે. સ્વામીજી ધાર્મિક વ્યક્તિ છે, અને એમનું કાર્ય છે માનવતા અને પ્રેમના સંદેશાનો પ્રચાર. એ દ્રષ્ટિએ તેઓ આ કોમી કોલેજમાં ગયા એ વ્યાજબી છે. તેઓ રાજદ્વારી વ્યક્તિ નથી. કોંગ્રેસ કે બીજી કોઇ પણ સંસ્થાના બખેડાઓ સાથે તેમને કંઇ પણ લેવા દેવા નથી. હિંદી કોમમાં એવું કોઇ નથી કે જે આ કોમી કોલેજના તરફેણમાં છે, પરંતુ એવા ઘણાં છે જે આશ્વાસનરૂપે આ કોલેજનો આશરો લઇ છે.

કોંગ્રેસે સ્વામીની ટીકા કરવામાં ભુલ કરી છે. ખરી રીત તો એ હતી કે કોંગ્રેસ સ્વામીની મુલાકાત લઇ અને સ્વામીને આ દેશના વાતાવરણ અને સરકારની ઇજારદારપણાની નીતિ સમજાવે અને પછી પૂછે, "તમે શા માટે મદદ કરવા તઇયાર છો, તે જરા અમને સમજાવો?" આ કરવાને બદલે કોંગ્રેસે 'ખુલ્લા પત્ર'થી સ્વામીની ટીકા કરી એ બરાબર નથી. આ પત્રથી કોઇએ અને તે પણ ખાસ કરીને સ્વામીએ દીલગીરી પ્રાપ્ત કરવાની જરૂરત નથી. એ તો અહિં એમજ ચાલ્યા કરે છે. ટીકાકારો ઘણા મળી આવે છે જેઓ રાજદ્વારી વિષયો ઉપર પણ ખૂબજ ટીકા કરે છે. સ્વામી અહિં પ્રેમનો સંદેશો પ્રસારવા આવ્યા છે, અને કોઇને એ સંદેશો સાંભળતા જતાં અટકાવવાનો બીજા કોઇને હક્ક નથી.

૧૯૨૨ની સાલમાં બાપુજીને યરોડા જેલમાં રાખ્યા હતા. એક વાર કસ્તુરબા બાપુજીની મુલાકાતે આવ્યાં. મુલાકાત વખતે જેલના મોટા એક અધિકારીની હાજરી જોઇતી હોય છે. એ પ્રમાણે બાપુજી અને બાની મુલાકાત વખતે પણ જેલના ખાસ અધિકારી આવીને બેઠા. પણ એ અધિકારીને થયું કે, ગાંધીજી અને કસ્તુરબાને એકલા રાખીએ તો તેઓ છુટથી વાતચીત કરી શકશે એટલે તે કામનું બહાનું બતાવીને ત્યાંથી બહાર ચાલ્યા ગયા. અરધાએક કલાક પછી એ અધિકારી આવીને હસતા હસતા બોલ્યા: "ગાંધીજી, આપની વાતચીત હવે પૂરી થઇ હશે."

બાપુજીએ હસતાં હસતાં કહ્યું: "એ હજી બોલવાની શરૂઆત પણ નથી કરી! અધિકારીની ગેરહાજરીમાં બોલવું એવો અમારો નિયમ નથી."

—મુકુલભાઇ કલાર્થી [પારસમણિ'માં]

અને હવે

હિંદીઓ માટે 'પાસ'નો કાયદો

વીટબેન્ક:

વીટબેન્કના હીંદીઓ ઉપર આફતના વાદળાં ઘેરાયાં છે—અને એનો સામનો તેઓ બહાદુરીથી કરી રહ્યા છે. ભૂતકાળમાં વધારે એવા પ્રતિબંધો વીટબેન્કના હીંદીઓ ઉપર લાદવાનો પ્રયાસ ત્યાંની ટાઉન કાઉન્સીલ કરી રહી છે.

વીટબેન્કની એશીયાટીક બજારના હીંદીઓ ઉપર આવા પ્રતિબંધો પ્રથમ લાદવા માટે ત્યાંની ટાઉન કાઉન્સીલે ૧૯૫૭ની અંદર પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ હીંદીઓએ સખત વિરોધ બતાવતાં એ પડી ભાંગ્યો! હવે ચાર વરસ પછી એજ ટાઉન કાઉન્સીલ ફરી એજ પ્રતિબંધો લાદવા માટે પ્રયાસ કરી રહી છે. ચાર વરસ પછી એ માટે લાગુ કરવામાં આવે છે.

એ અઠવાડીયા પહેલાં વીટબેન્કના હીંદીઓએ ટાઉન કાઉન્સીલ ઉપર અરજી મોકલી હતી કે આવો કાયદો અમારા ઉપર નહિ નાંખો. છતાં એ માટે ટાઉન કાઉન્સીલ કંઇજ કરતી નથી અને હવે ત્યાંના હીંદીઓ 'ફાઇટ' કરવા તઇયાર થયા છે.

આ હુકમ ૧૯૫૫ના મ્યુનિસીપલ ઓર્ડીનન્સના ઓઠા હેઠળ થયો છે. આ ઓર્ડીનન્સ નીચે કાઉન્સીલ તરફથી નિમાયેલ ખાસ ઇન્સ્પેક્ટરની પરવાનગી વગર કોઇ પણ વ્યક્તિ આ એશીયાટીક બજારમાં દાખલ થઇ શકે નહિ. આના પરિણામે કોઇપણ ગોરી વ્યક્તિ કે આફ્રિકન બજારમાં માલ લેવા આવી શકે નહિ. આ પ્રતિબંધ ઉપર એટલુ લખાણ નથી, છતાં પણ આફ્રિકનો બજારમાં ડોક્ટરની સારવાર લેવા આવતી વખતે ડોક્ટર પાસેથી સારવારની ચીઠી જાતિ બહાર લાવ છે કે એથી તેઓ ફરી આવી શકે.

આ ઓર્ડીનન્સનો નીચે કલમ છે કે ૧૬ વરસની ઉમ્મર ઉપરના કોઇપણ ત્યાં રહી શકે નહિ, અને રહે તો પરમિટ લેવી પડશે. ૧૬ વરસ ઉપરના બાળકો પણ ત્યાં રહી શકે નહિ. આ તે કેવો અમાનુષી કાયદો! માતપિતા પોતાના બાળકોને સાથે નહિ રાખે તો ક્યાં રાખે? મુસલીમલગ્ન આ દેશમાં કાયદેસર મનાય નહિ—એટલે એનો અર્થ એ થયો કે બે ત્રણ પત્નિઓ મુસલમાન એ બધી પત્નિઓ સાથે રહી ન શકે—અને રહે તો કાયદા મુજબ તેઓ ઉપર કેસ થઇ શકે. એજ પ્રમાણે ૧૬ વરસ ઉપરના બાળકોનું છે. તેઓ ત્યાં રહે તો તે ગેરકાયદેસર ગણાય.

નવો કાયદો, ઇન્સ્પેક્ટરને એટલો હક્ક આપે છે કે તે ધારે એટલાં જ માણસોને ત્યાં રહેવા દઇ શકે. આ રીતે એજ ઇન્સ્પેક્ટર કાંઇ બે જ જણોને ત્યાં રહેવા દેશે! આ કાયદાથી તો ઇન્સ્પેક્ટરનું ગજવું ભરાશે.

આ કાયદાઓ ફક્ત થયા તે જરા જોઇએ. બજારમાં લોક (location), બાકુ કે વેપારની મુશ્કેલી કદી પડી નથી. ત્યાંના દરેક કોમના માણસો આ બજારમાં આવી ખરીદી કરતા અને ત્યાં શાંતિ હંમેશા જળવાઇ રહેતી. દરેક કોમના માણસો એક બીજા સાથે સારી રીતે વર્તાવ રાખતા. હીંદી દુકાનદારોના વર્તાવને લઇ ત્યાં તેમની દુકાનો હંમેશા સારો વેપાર કરે છે. આ જોઇ ત્યાંના ગોરા વેપારીઓ અદેખાઇથી બળવે ચડ્યા, એથી ટાઉન કાઉન્સીલ તેમની વ્હારે આવી.

હવે ગોરા વેપારીઓ સારો વેપાર કરી શકશે, કેમકે એશીયાટીક બજારમાં ખરીદી કરવા જવાની છુટ નહિ રહેશે; અને ખરીદી કરવા જવા માટે પણ પરવાનગી માગવા જવાનું છે. એ મુશ્કેલીમાંથી નીકળવા માટે તેઓ ગોરા વેપારીઓ પાસે જશે અને ત્યાં ખરીદી કરશે.

આ છે ડો. વરવુર્ડનું રાજ્ય! એથી આજથી અમે કહેતા આવ્યા છીએ કે આ પ્રજાસત્તાક રાજ્ય નથી પણ શાસન રાજ્ય છે, જેની અંદર કમજોરોનો ખુલ્લી રીતે પ્રયાસ આવે છે—અને તે પણ બિન-ગોરાઓને!

સૌરાષ્ટ્રમાં થર્મલ પાવર સ્ટેશન

સૌરાષ્ટ્રમાં કુલે એક લાખ કિલોવોટ જેટલી વીજળી ઉત્પન્ન કરવા માટે એક અથવા બે થર્મલ પાવર સ્ટેશન ઉભા કરવાનો સરકાર વિચાર ચલાવી રહી છે, એવા કેટલાક અખબારોમાં જે અહેવાલો પ્રગટ થયા છે તેનો તેમણે ઇનકાર કરી હતો અને કહ્યું કે, થર્મલ સ્ટેશન ઉભુ કરવું એ કંઇ સહેલું કામ નથી અને અમે હાલ પોરબંદર ખાતે એક મોટું થર્મલ સ્ટેશન ઉભું કરીજ રહ્યા છીએ.

ઔદ્યોગિકરણ પાછળનાં હેતુ અથવા ઔદ્યોગિક વિકાસની શક્યતાઓ ધરાવતાં શહેરોમાં ઔદ્યોગિક વિસ્તારો વિકસાવનારી કોરપોરેશનો સ્થાપવાની દિશામાં પગલાં લેવાઇ રહ્યા છે.

અંગોલામાં ફિરંગી દમન સામે ભારતીય પ્રતિનિધિનો પ્રકોપ

યુનો: પોર્ટુગલની પશ્ચિમ આફ્રિકામાંની એંગોલા વસાહત માટેની ગયી સલામતી સમિતિમાં ચર્ચા થઈ તે પ્રસંગે, યુનો ખાતેના કાયમી ભારતીય પ્રતિનિધિ શ્રી સી. એસ. ઝાએ કહ્યું હતું કે આ પ્રશ્નને સલામતી સમિતિ સમક્ષ રજૂ કરવામાં ભારતે પણ ભાગ લીધો છે તે વાજબી ઠરાવે છે કે એંગોલામાં ભયાનક લોહિયાળ ચાલી રહ્યું છે અને ત્યાં જે કાંઈ બની રહ્યું છે, તેની બહાર અસર થાય તેમ છે.

તેમણે કહ્યું કે એંગોલામાં જે દુઃખદ વાતો બની રહી છે, તે ફક્ત માત્ર આઝાદી માટે ઝઝુમતા કરોડો માનવીઓ માટે અગત્યની છે, એટલું જ નહિ, પરંતુ વિશ્વશાંતિ માટે રાજકીય સ્વાતંત્ર્ય અનિવાર્ય વસ્તુ છે, તે સમજનારા માનવીઓ માટે પણ મહત્વપૂર્ણ છે.

શ્રી ઝાએ જાહેર કર્યું કે એંગોલાવાસીઓના આઝાદી સંગ્રામને જે રીતે સંસ્થાનવાદી પોર્ટુગલ દબાવી રહ્યું છે અને ત્યાં જે ક્રુરતાપૂર્ણ નીતિ અપનાવવામાં આવી છે તેની ભારત ઉપર ભારે અસર થઈ છે.

ભુલી શકે નહીં

તેમણે કહ્યું કે એંગોલાવાસીઓની આઝાદીની વાતનો અંત લાવવા માટે, પોર્ટુગલે સંપૂર્ણ યુદ્ધ આરંભ્યું છે એ હકીકતને આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રેમી ભૂલી શકે તેમ નથી. યુનોનું એક સભ્ય રાષ્ટ્ર ત્યાં જ રક્તપાત ચલાવે છે, ખુલ્લી કતલેઆમ ચલાવે છે અને એક જાતીના નાગરિકોને વિદાયી દેવાને માટે ખુલ્લા મરણો ચલાવે છે, તે વસ્તુ કોઈ માનવ હદને ઓળંગી પહોંચી ગઈ છે.

પડકાર સમાન

શ્રી ઝાએ કહ્યું કે ત્યાંની પરિસ્થિતિ સ્ફોટક બની છે. આધુનિક યુગના બે ત્રણ મહત્વપૂર્ણ મુદ્દાઓ છે તેમાં સંસ્થાનવાદ પણ એક મુદ્દો છે, પરંતુ એંગોલામાં જે બની રહ્યું છે તે તો યુનોને નૈતિક પડકાર સમાન છે.

તેમણે કહ્યું કે પોર્ટુગલના મિત્ર રાજ્યોએ પોર્ટુગલનું દમન અટકાવવા માટે તેના ઉપર દબાણ લાવવું જોઈએ. પોર્ટુગલની સંસ્થાનવાદી નીતિને તેને મિત્રો તરફથી ટેકો મળે છે. પોર્ટુગલ 'નાટો'નું સભ્ય છે, તેથી તેને યુનોમાં ટેકો મળે છે.

શ્રી ઝાએ પોર્ટુગલના મિત્ર રાજ્યોને વિનંતી કરી કે એંગોલાની પરિસ્થિતિને 'સાચા સ્વરૂપ'માં જુએ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારથી આવી લોહીયાળ સંસ્થાનવાદી સરકારને તમારો સહકાર આપશો કે નહિ તે વિચારે.

હાર્દિક આવકાર

અમેરીકાની સરકારે પોતાની નીતિમાં ફેરફાર કરીને, સલામતી સમિતિમાં તેમજ મહાસમિતિમાં આફ્રો એશિયન ઠરાવને ટેકો આપ્યો છે, તેથી તેમની ફેરબદલી નીતિને ભારત સરકાર હાર્દિક આવકાર આપે છે.

સીલોનના પ્રતિનિધિ શ્રી વિલ્સ ગુણાવર્ધને કહ્યું કે આજના વાતાવરણમાં જે કાંઈ બની રહ્યું છે, તે વસ્તુ બનતી અટકાવવાને માટે કડક પગલાં તાત્કાલિક લેવા જોઈએ. જો એંગોલામાં પુરતા પગલા લેવામાં આવશે નહિ તો તેની અસર થશે અને તેમાંથી ઉભા થનારી રાજકીય બાબતોને કારણે આંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ અને સલામતી જોખમાશે.

સંસ્થાનવાદ સામેના બળો

નવી દિલ્હી: કેન્યા આફ્રિકન નેશનલ યુનીયન (કાનુ)ના મહામંત્રી શ્રી ટોમ મ્બોયાએ નૈરોબીમાં જણાવ્યું હતું કે મારી પ્રાર્થના છે કે સંસ્થાનવાદ સામે લડનારા તમામ ગોરા, અંગ્રેજો તેમજ ગોરા પ્રજાએ એટલા બળથી સંગઠિત થશે કે જે કચડી નાખશે.

શ્રી મ્બોયા યુગાન્ડામાંના ગોરા આગમના ગોરા નેતાઓ મિ. હુસીએ રેમરીંગ અને અમિત ઘોસ ઉજાગરાના માનમાં યોજાયેલા વિદાય સમારંભમાં બોલી રહ્યા હતા. આ સમારંભ આફ્રિકાના મુખ્ય પક્ષો (કાનુ) અને કાડુ (કેન્યા આફ્રિકન ડેમોક્રેટીક યુનીયન) એ યોજ્યો હતો. ગોરાના આ નેતાઓ પૂર્વ આફ્રિકાની સંસ્કૃતિ મુલાકાતે આવ્યા હતા.

શ્રી મ્બોયાએ પૂર્વ આફ્રિકામાંના પોર્ટુગાલ પ્રત્યે વફાદારી ધરાવતા ગોરા વાસીઓને ફરી ચેતવણી આપી હતી કે અમારા માર્ગમાં આવનાર કોઈ પણ સામે પગલાં ભરતાં અમે જરા પણ અંચકાશું નહિ.

બુક-કીપીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, સાલ્વન્સીસ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇન્સ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ નાઈંસી માર્ક, ૭૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કૉર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૨૩-૨૫૪૪.

શ્રી નહેરૂના ખુન માટે એક સુવ્યવસ્થિત કાવત્રું

નવી દિલ્હી: દુર્ગાપુર ખાતે કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડ્ડીના ખુનની કોશીષ કરનાર યુવાન વયના દુલાઈ રામને ગિરફતાર કરવામાં આવ્યા બાદ તેની પાસેથી મળી આવેલા કેટલાક પત્રો અને ડાયરીઓની વિગતો તપાસ્યા પછી સી. આઈ. ડી. ખાતાને આ દુલાઈ રામનો ઇરાદો શ્રી નહેરૂના ખુન માટે ગોડસેના જેવા કોઈ ઊંડા કાવત્રાના એક ભાગમાં પરિણામે તેવા સંજોગો લાગવા લાગ્યાં છે.

કેન્દ્રીય ગુપ્તચર દળ અને રાજ્યના ખુફી પોલીસ ખાતાએ હવે દેશમાંના કોમી ઝઘડાઓના પરિણામે અપરિચિત ઘણા પામેલા માનવામાં આવતા અને દેશ બહારનાં સાધનો પાસેથી જે કરવાની પ્રેરણા અને સહાય મળી હોવાનું માનવામાં આવે છે તેનું આ અંગેનું કામનું પકડી પાડવા માટેની કામગીરી સંગઠન બનાવી દીધી છે. આ સાથે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂની સલામતી અંગેનાં પગલાં પણ વધુ કડક બનાવી દેવાયા છે અને તેમના પ્રવાસને જોખમમાં મુકી દે તેવા ભયને ખ્યાલમાં રાખીને તેમને ગુપ્ત રીતે ફરવા ફરવા દેવામાં પણ આવશે નહિ.

શ્રી નહેરુ દુર્ગાપુરથી આવી પહોંચ્યા ત્યારથી જ આ પગલાં કડક બનાવી દેવાયાં હતાં, તે પાલમ હવાઈ મથકે આવી પહોંચ્યા ત્યારે સલામતી દૃષ્ટીના અંદાજે ૧૦ સૈનિકોને પણ ઉભા રાખવામાં આવ્યા હતા.

શાસ્ત્રીયોજના સ્વીકારી લેવાનો અનુરોધ

શ્રી નહેરૂ

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ આસામની ભાષાના વિખવાદ માટેની શાસ્ત્રી ફોર્મ્યુલા નિરાંત પકાવવા માટે ઘણી જ સરસ હોવાનું જણાવીને આસામના અને ખાસ કરીને કાચારના લોકોને તે સ્વીકારવાની અપીલ કરી છે.

શ્રી નહેરૂ વધુમાં જણાવે છે કે શિલ્ચરના ગોલાઘાટ વગેરે ખાતે કાચારના લોકોની ઉગ્ર બનેલી લાગણી હું સમજી શકાય તેવી છે પરંતુ એ કરૂણ બનાવને આપણે તકરારી બાબત બનાવી જવાની નથી. આખરે તો લોકોએ શાંતિથી એકબીજાની સાથે રહેવાનું છે.

ઘણા દિવસની રજા ગાળવા માટે મનાલી ઉપડી જતાં પહેલાં વડા પ્રધાને પાલમના વિમાની મથકે પત્રકારો સમક્ષ ઉપરનું નિવેદન કર્યું હતું.

શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું કે શાસ્ત્રીજીએ સૂચવેલી ફોર્મ્યુલા ઘણી સરસ છે. વિધાનસભામાં સ્વીકારાયેલી લઘુમતીઓ, એટલે કે આસામની લઘુમતીઓને એ સંપૂર્ણ ભાષાકીય સ્વતંત્રતા આપે છે. શિક્ષણ અને વહીવટી ક્ષેત્રમાં તેમજ રાજ્યના વડા મથકો સાથેના તેમના સંબંધોમાં બંગાળીનો ઉપયોગ કરવાની તેમને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા છે એનાથી વધુની અપેક્ષા કોઈ રાખી ન શકે.

મને લાગે છે કે નિરાંત થવા માટે સરસ ફોર્મ્યુલા છે. કમભાગ્યે લોકો લાગણીથી દોરવાઈ જઈને વાસ્તવિકતા માટે નહિ પરંતુ નહિ જેવી વાત માટે હઠીલો કરે છે અને તે પ્રશ્નના ઉકેલના માર્ગમાં અંતરાય નાખે છે.

મને સંપૂર્ણ ખાતરી છે કે શાસ્ત્રીજીએ સૂચવેલી ફોર્મ્યુલા અને પ્રાંતિક લઘુમતીઓના ભાષાકીય અધિકારોને સંપૂર્ણ રક્ષણ અપાયું છે વસ્તુત તેમને પ્રોત્સાહન અપાયું છે.

ટેકરીમાં રહેતા લોકોને પણ એ લાગુ પાડી શકાય ખરી? એવા એક પત્રકારના ઉત્તરમાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું કે વસ્તુતઃ તેની પોતાની રીતે તેને ટેકરી જાતિઓને પણ લાગુ પાડી શકાય.

શ્રી નહેરૂએ વધુમાં કહ્યું કે મને આશા છે કે નિરાંત થવા પક્ષો દરખાસ્તોને સ્વીકારશે. ખાસ કરીને કાચારના લોકોને હું અપીલ કરું છું.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ બનાવટ નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કપડ, ઝીણા બારીક અને પુરૂષો માટે ફેશન જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બાળકો માટે—ફ્રોક, બ્લાઉઝ, સ્વેટર, સોક્સ વગેરે.

સ્ટોર લગતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ ગ્રેસ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૯૧ — બોક્સ ૧૫૪૭

ઘાટને ઓવારે : કવિવર રવિન્દ્રનાથ ઠાકોરની એક અત્યંત મર્મસ્પર્શી કથા

★ ([illegible] શાહ) ★

મંદિરમાં દિન-પ્રતિદિન લોકો વધવા લાગ્યા. એક તો એ હતા સંન્યાસી અને તેમાં વળી હતું અનુપમ રૂપ. વળી કોઈની પણ અવગણના એ નહોતા કરતા. બાળકોને તો તેઓ પોતાના ખોળામાં બેસાડતા અને માતાઓને મનના સુખદુઃખની વાતો તેઓ પૂછતા. થોડા જ દિવસોમાં ઓળખાણના તેમની પૂજા જ ખ્યાતિ પ્રસરી ગઈ અને તેમાં તે પૂજવા લાગ્યા. તેમની પાસે પુરુષો પણ જવા આવતા. કોઈ દિવસ તેઓ 'ભાગવત' વાંચતા તો કોઈ દિવસ 'ગીતા'નું વ્યાખ્યાન કરતા. કોઈ દિવસ વળી મંદિરમાં બેસીને આતમતત્ત્વની સાધનામાં રહેતા. તેમની પાસે કોઈ ઉપદેશ સાંભળવા આવતું, કોઈ મંત્ર લેવા આવતું તો કોઈ વળી આવતું રોગની દવા લેવા. તેમના રૂપનું તો પૂછવું જ શું! એમ લાગતું કે સાક્ષાત મહાદેવજી માનવદેહ ધરીને પોતાના મંદિરમાં આવીને સાક્ષાત બિરાજ્યા છે.

સંન્યાસી દરરોજ પ્રભાતમાં વહેલા ઊઠી શુક્રના તારાની સાક્ષીએ ગંગાના પાણીમાં ગળા સુધી ડૂબકી મારતા અને ધીર ગંભીર સ્વરથી સંધ્યાવંદન કરતા ત્યારે મને કોલાહલ જેવો કલ્લોલ સાંભળવા મળતો નહિ. એમના એ ઈશ્વરને સંભળાતાં સાંભળતાં ગંગાના પૂર્વ કિનારાનું આકાશ ગુલાબી રંગ ધારણ કરી લેતું. વાદળોની કિનારી લાલ રંગથી રંગીન થતી. અંધકાર જાણે ખીલતી કળીની ઉપરની પાંદડીની માફક ફાટીને ચારે તરફ વેરાઈ જતો અને આકાશ તથા સરોવરમાં ઉષાકિરણોની લાલાશ ધીમે ધીમે પ્રસરવા માંડતી. ત્યારે આ મહાપુરુષ ગંગાના પાણીમાં ઊભા રહીને અને પૂર્વમાં દૃષ્ટિ રાખીને જે મહામંત્રો ઉચ્ચારી રહ્યા હોય અને તેમના એકેક શબ્દના ઉચ્ચારણની સાથે રાત્રીના અંધકારની માયા દૂર થવા લાગી હોય એમ સમજાતું. ચંદ્ર અને તારા પશ્ચિમમાં આથમતા જતા હતા અને પૂર્વાકાશમાં સૂર્યોદય થઈ રહ્યો હતો. આ પ્રમાણે જગત પરનું દૃશ્ય પલટાતું. આ કેવું હશે માયાવી! ગંગામાં ડૂબકી મારીને સંન્યાસી જ્યારે દેવમૂર્તિની માફક પોતાનું લાંબુ ગૌર પવિત્ર શરીર લઈને પાણીમાંથી બહાર નીકળતા ત્યારે તેમની જટામાંથી પાણી ટપકતું અને નૂતન સૂર્યનાં કિરણો તેના અંગ ઉપર પડીને પ્રતિબિંબિત થતાં.

આજ પ્રમાણે બીજા પણ કેટલાય મહિનાઓ વીતી ગયા. ચૈત્ર મહિનામાં સૂર્યગ્રહણના સમયે હજારો માણસો ગંગાસ્નાન કરવા આવ્યા. ઘાટ નીચે દુકાનો લાગી ગઈ હતી. તે પ્રસંગે સંન્યાસીના દર્શન માટે ગામેગામથી ઘણાં માણસો આવ્યાં. જે ગામમાં કુસુમનું સાસરું હતું ત્યાંથી પણ ઘણી બાઈઓ આવી હતી.

પ્રભાતનો સમય હતો. મારા પગથિયાં ઉપર બેઠા બેઠા સંન્યાસી જાપ જપતા હતા. તેમને જોતાં જ અચાનક એક સ્ત્રી પોતાની સહિયરનો ખભો દબાવીને બોલી ઊઠી: 'અલી એ, આ તો આપણી કુસુમનો વર લાગે છે.'

એક બીજી સ્ત્રી પોતાના ઘૂમટાને ઊંચો કરીને કહેવા લાગી, 'અરે, હા, આ તો આપણા ચટુજ્જેના ઘરના નાના બાબુ છે!' અને એક સ્ત્રી કે જે ઘૂમટનો બહુ આડંબર નહોતી રાખતી, તેણે કહ્યું: 'હા બહેની, તેના જેવું જ નાક છે અને તેના જેવી જ આંખ છે.' ત્રીજીએ સંન્યાસી તરફ જોયા વિના જ ઊંડો શ્વાસ લઈ ગાગરને પાણીમાં ડુબાડતાં કહ્યું, 'હાય! હવે એ ક્યાં છે! હવે શું તે ફરી કદી આવશે? કુસુમનું એવું ભાગ્ય ક્યાંથી?' ત્યારે વળી કોઈએ કહ્યું, 'તેને આટલી દાઢી નહોતી!', કોઈ બોલી, 'તે આટલા દૂબળા નહોતા.' તો કોઈ કહેવા લાગી કે, 'તે આટલો ઊંચો ક્યાં હતો!' આ પ્રમાણે વાતનો ફેંસલો થઈ ગયો અને બધી વાતો ત્યાં જ દબાઈ ગઈ.

ગામમાં લગભગ બધાએ સંન્યાસીનાં દર્શન કર્યાં હતાં! ફક્ત કુસુમે નહોતા કર્યાં. ઘણા માણસોની અવરજવર થવાથી કુસુમે મારી પાસે આવવાનું છોડી દીધું હતું. એક દિવસ સંધ્યાકાળ પછી પૂર્ણિમાનો ચંદ્ર આકાશમાં ઊગતાં જ તેને અમારો જૂનો સંબંધ યાદ આવી ગયો.

તે સમયે ઘાટ ઉપર કોઈ નહોતું. તમરાંનાં સંગીતનો તાન જામી રહ્યો હતો. મંદિરના ઘંટનો અવાજ પણ હમણાં જ બંધ થઈ ગયો હતો. તેના છેલ્લા ટકોરાના રણકાર અતિ ક્ષીણ બનીને પેલે પારના અસ્પષ્ટ વનરાજીની અંદર છાયારૂપ બનીને ભળી ગયાં હતાં. ધીમે ધીમે શુભ્ર જ્યોત્સ્નાનું સામ્રાજ્ય ચારે કોર સ્થપાઈ ગયું. મારાં પગથિયાં ઉપર ભરતીનું પાણી ઊછળીને છલછલ કરવા લાગ્યું.

કુસુમ આવી અને મારા ઉપર બેઠી. જાણે પડે તેમ બેસી ગઈ. હવા પણ બંધ થઈ ગઈ હતી, ઝાડપાન પણ સ્થિર બની ગયાં હતાં. કુસુમની સામે ગંગાના વક્ષસ્થળ ઉપર નિરાંત બનીને વિસ્તરેલી ચાંદની. કુસુમની પાછળ આજુબાજુ ઝાડપાનમાં, મંદિરની છાયામાં, તૂટીફૂટી મકાનની ભીંત પર સર્વત્ર ઝાંખી રેખાતી હતી. તળાવનો અંધકાર પોતાનું મોં છુપાવી અને દેહને સંકોરી બેસી ગયો. ઝાડની ડાળીઓ ઉપર ચામાચીડિયાં લટકી રહ્યાં હતાં. શિયાળિયાંઓના રુદનનો અવાજ જોરથી ગામની સીમમાંથી આવ્યો અને ગામ મોટી કૂતરાંઓએ સામો પ્રતિધ્વનિ કર્યો: થોડી વારે નીરવ શાંતિ પથરાઈ ગઈ.

સંન્યાસી મંદિરમાંથી ધીમે ધીમે બહાર નીકળ્યા. બે એક પગથિયાં ઊતરતાં જ તેમની નજર કુસુમ ઉપર પડી. એકાકી સ્ત્રીને આવા એકાંત સ્થાનમાં બેઠેલી જોઈને તેઓ પાછા ફરવાનું જ વિચારતા હતા, એટલામાં અચાનક કુસુમે તેનું મોં ઊંચું કરી પાછળ જોયું. તેના માથા ઉપરનો છેડો ખસી ગયો. ખીલતા પુષ્પ ઉપર જેમ ચાંદની પડે તેમ તેનું મોં ઊંચું થયું અને તેના ઉપર ચાંદની પથરાઈ ગઈ. તે જ ક્ષણે બંનેએ એકબીજાને જોયા. જાણે પૂર્વ જન્મની ઓળખાણ હોય એમ એકબીજાને તેઓ જોઈ રહ્યાં.

માથા ઉપરથી ઘૂ ઘૂ કરતું ઘુવડ ઊડી ગયું. તે અવાજથી ચોંકી જઈને કુસુમ સાવધાન બની ગઈ અને માથાનો છેડો સરખો કર્યો અને ઊઠીને સંન્યાસીના ચરણ કમળમાં સાષ્ટાંગ પ્રણામ કર્યા.

સંન્યાસીએ આશીર્વાદ આપી તેને પૂછ્યું: 'તારું નામ શું છે બાઈ?'

'કુસુમ.'

તે રાત્રે વિશેષ કોઈ વાત થઈ નહિ. કુસુમનું ઘર નજીકમાં જ હતું. તે ધીમે ધીમે પોતાને ઘરે ચાલી ગઈ. તે રાત્રે સંન્યાસી ઘણીવાર સુધી મારા પગથિયાં ઉપર બેસી રહ્યા. અંતે પૂર્વનો ચંદ્ર જ્યારે પશ્ચિમમાં પહોંચી ગયો અને સંન્યાસીની પાછળનો પડછાયો પાછળથી આગળ આવી ગયો ત્યારે તે ઊઠીને મંદિરમાં ચાલ્યા ગયા.

આ પછીના બીજા દિવસથી હું બરાબર જોયા કરતો કે કુસુમ આવતી અને સંન્યાસીની ચરણરજ લઈ જતી. સંન્યાસી જ્યારે શાસ્ત્રચર્ચા કરતા ત્યારે તે એક તરફ બેસીને બધું સાંભળતી. સંન્યાસી પ્રાતઃસંધ્યા પૂર્ણ કરીને તેને ધર્મનો ઉપદેશ કરતા. કુસુમ પૂરું સમજી શકતી નહિ, પરંતુ ખૂબ ધ્યાનપૂર્વક ચુપચાપ બેઠી બેઠી બધું સાંભળ્યા કરતી. સંન્યાસી તેને જે ઉપદેશ આપતા તેનું એ અક્ષરશઃ પાલન કરતી. દેવ સેવામાં જરા પણ આળસ કરતી નહિ, પૂજા માટે ફૂલ ચૂંટતી અને ગંગાનું પાણી ભરી લાવી મંદિર ધોતી.

સંન્યાસી તેને જે જે ઉપદેશ દેતા તેનું મનન તે મારા પગથિયાં બેસીને કરતી. ધીમે ધીમે તેની દૃષ્ટિ વિશાળ બનવા લાગી. આજ સુધી જે તેને નહોતું સમજાતું તે હવે સમજાવા લાગ્યું. તેના ચહેરા ઉપર જે શ્યામ છાયા હતી તે અદૃશ્ય થઈ ગઈ, પ્રભાતના સૂર્ય પ્રકાશમાં જ્યારે તે ભક્તિભાવથી સંન્યાસીના ચરણોમાં આળોટી પડતી, ત્યારે દેવ ઉપર સમર્પિત થયેલા પૂજાના પુષ્પ જેવી તે દેખાતી હતી અને નિર્મળ પ્રસન્નતાથી તેનું સમગ્ર શરીર દેદીપ્યમાન બની રહેતું.

શિયાળાના ઊંડા દિવસો હતા. ઠંડી હવાની સાથે કોઈ કોઈ દિવસ સંધ્યાકાળની વેળાએ દક્ષિણ તરફથી વસંતનો વાયરો વાઇ જતો. ત્યારે

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોધવું મટશે, ખોટું બચશે, ધક્કો ટળશે.
અમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: સાડીઓ, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની મળશે, રીબીનો પણ મળશે. ગરમ ઉનના જરસીઓ, ફુલીઓ, કાર્ડીગન, સ્કર્ટ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.
બાળકો માટે: નામવાળા કપડાં, ટોપી, જર્સીઓ, કોટ, સ્વેટર, ચડ્ડી, સોક્સ, નેપકીન્સ, [illegible], પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્સ, ટેબલ ક્લોથ, બાથ ટુવાલ વિ.
ઉત્તમ પરદેશી [illegible], રંગબેરંગી [illegible], ગાદી, વિ.
વેપાર માટે ચાંદી જેવા રંગ ના સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણો, [illegible]
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!
[illegible] આબરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
[illegible] — [illegible], — પો. બો. [illegible].
માસ્તર સેલ્સરૂમ — ૩૩ ચેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

આકાશમાંથી આકાશનો ભાર હલકો દૂર થઇ ગયો. ઘણુ દિવસ પછી મારામાં ભરી થાગવા લાગી આશીર્વાદો પ્રવાહ માં નાવ ચલાવતી ઝૂલીને ડોલતા મારગ બંધ કરી, સ્થાન લેવાનાં ગીત ગાતાં લાગ્યાં પંખીઓ. પણ પરમ વિશ્વાસમાં આવી જઇને આ આગાથી તે માગી ઉપર કુદતાં કુદતાં સરસ જવાબ કરવા લાગ્યાં.

બસ જ હવે તેવી આવી ગઇ હતી. કે વસંતના વાયરાનો સ્પર્શ થતા જ આસ પાસનુ વનમાં પણ મોટો ફેરો યૌવનનો સંચાર થતા જાંડ્યો, મારા હૃદયની અંદરના એ નવયૌવનનો કમળમાળ બેઠીને જ મારા ઉપરની પ્રેમ તથા ઊર્માભિક ચેતનાઓતામાં પુષ્પ સી કળીઓ બની ગયા.

પણ હમણા કુસુમ કેમ દેખાતી નથી? કેટલાક દિવસોથી તે મંદિરમાં નથી આવતી સંન્યાસીની પાસે પણ હું હવે નથી જોતો. એટલામાં શું થઇ ગયું તેની મને કંઇ સમજ ન પડી.

કેટલાક દિવસો પછી એક દિવસ સવારના મારા જ પગથિયાં પર સંન્યાસી સાથે કુસુમની મુલાકાત થઇ.

કુસુમે નમસ્કાર કરી પૂછ્યું, 'પ્રભુ, આજે શું મને બોલાવી?'

'હા', સંન્યાસીએ અત્યંત પ્રેમપૂર્ણ પુછ્યુ, 'તું દેખાતી કેમ નથી? આજકાલ તું દેવસેવામાં આટલી બધી બેદરકાર કેમ બની ગઇ છે?'

કુસુમ ચુપચાપ ઉભી રહી.

'તારા મનની વાત તું મને સાફ કહે તો કાંઇક સમજાય.'

કુસુમે બે હેઠીને કહ્યું: 'પ્રભુ, હું પાપિણી છું તેથી જ આવી ઉપેક્ષા મારાથી થઇ રહી છે.'

સંન્યાસીએ અત્યંત પ્રેમપૂર્ણ સ્વરથી કહ્યું, 'કુસુમ, તારા હૃદયમાં અશાંતિ પેદા થઇ છે એમ મને લાગે છે' કુસુમ ચમકી ઉઠી તેને થયું કે સંન્યાસી એ ન જાણે કેટલુંય જાણી લીધુ હશે. તેની આંખો ધીમે ધીમે આંસુથી ભરાઇ આવી અને ત્યાં જ બેસી પડી પાલવથી મોઢું ઢાંકીને સંન્યાસીના ચરણો પાસે બેઠી બેઠી તે રડવા લાગી.

સંન્યાસીએ મોઢું પાછળ ખસેડીને કહ્યું, 'તારી અશાંતિની વાત તું મને સ્પષ્ટ રીતે કહે. હું તને શાંતિનો માર્ગ બતાવીશ.'

કુસુમે અતિશય અભિમાનથી સ્વરથી કહેવાનું શરૂ કર્યું, પરંતુ હમણા તો અટકી પડતી કમારો શું બોલવું તેની તેને સમજ ન પડતી તે બોલી. 'આપની મહાનિને આજ્ઞા કરી છે, એટલે મારી વાત હું જરૂર કહીશ, પરંતુ હું સારી રીતે કહી શકીશ નહિ. આપ તો મનથી બધું જાણો છો. એક પ્રભુ. એક અતિથી હું દેવતા ભાવક ગણીને સેવા કરતી હતી. તેની પૂજા કરતી હતી. તેમ તેમ આનંદથી મારું હૃદય પરિપૂર્ણ થઇ ગયું હતું. એક દિવસ રાત્રે મેં સ્વપ્નામાં જોયું કે તે મારા હૃદયના સ્વામી છે. પ્રભુ લાગ્યું કર્યાં, એક બકુલવનમાં બેસીને પોતાના હાથ હાથમાં મારો જમણો હાથ રાખી; તેઓ મને પ્રેમની વાતો સંભળાવી રહ્યા હતા, અને એ બાબત તદ્દન સ્વાભાવિક હોય તેવું જ મને લાગ્યું. સ્વપ્ન પૂરી થયું. તેના બીજા દિવસે જ્યારે મેં તેમને જોયા ત્યારે હું તેમને પહેલાંની દ્રષ્ટિથી જોઇ ન શકી. મારા મનમાં વારંવાર તેઓ સ્વપ્નની મૂર્તિ નાચવા લાગી. ડરની મારી હું દૂર ભાગી ગઇ, પરંતુ તેની છબી તો મારી સાથે ને સાથે જ રહી. ત્યારથી મારા હૃદયની અશાંતિ દૂર થતી નથી. પ્રભુ, મારા સર્વસ્વ અંધકારમય થઇ ગયું છે.'

કુસુમ જ્યારે આંસુ લૂછતી લૂછતી વાત કરી રહી હતી ત્યારે હું અનુભવી રહ્યો હતો, કે સંન્યાસીએ પોતાના જમણા પગથી મારો પથ્થર જોરથી દબાવી રાખ્યો હતો.

કુસુમની વાત પૂરી થતાં જ સંન્યાસીએ કહ્યું, 'જેને તેં સ્વપ્નામાં જોયો હતો એ કોણ છે? બતાવ!'

કુસુમે હાથ જોડી કહ્યું 'એ હું નહીં કહી શકું'

સંન્યાસીએ કહ્યું, 'તારા ભલા માટે જ હું તો તને પૂછું છું. માટે તે કોણ છે તે સાફ સાફ બતાવ.'

કુસુમે પોતાના કોમળ હાથને જોરથી દબાવી, હાથ જોડીને પોરસ કહ્યું, 'શું ખરેખર મારે કહેવું જ પડશે?'

સંન્યાસીએ કહ્યું, 'હા, કહેવું જ પડશે.'

કુસુમ તે જ ક્ષણે હાથ જોડીને બોલી ઉઠી 'તમે જ તે છો પ્રભુ!'

કુસુમના એ શબ્દો પોતાના કાનમાં જેવા પડ્યા તેવી જ તે મૂર્છિત થઇને મારી ગોદમા ઢળી પડી. પથ્થરની મૂર્તિની જેમ સંન્યાસી સ્તબ્ધ બનીને ઉભા રહ્યા.

બેહોશી દૂર થતાં કુસુમ ઉઠીને બેઠી થઇ ગઇ, ત્યારે સંન્યાસીએ ધીમે ધીમે તેને કહ્યું: 'મારી બધી જ આજ્ઞાઓનું તેં પાલન કર્યું છે. હજુ પણ મારી એક વધુ આજ્ઞાનું તારે પાલન કરવું પડશે. હું આજે જ અહીંથી જાઉં છું. હવે આપણી કદાપિ પણ મુલાકાત થશે નહિ. તું મને ભૂલી જજે ગોપ, આટલી તપસ્યા તું કરી શકીશ?'

કુસુમ ઉઠીને ઉભી થઇ ગઇ અને સંન્યાસીના મુખારવિંદ તરફ નિહાળીને ધીમા સ્વરથી બોલી, 'પ્રભુ, આપની આજ્ઞા અમારે શિરે.'

સંન્યાસીએ કહ્યું, 'તો હવે હું જાઉં છું.'

કુસુમે બીજું કંઇ પણ ન કહેતા મૂંગામૂંગાં તેમને પ્રણામ કર્યાં અને તેમની ચરણરજ લઇ પોતાના મસ્તક ઉપર ચડાવી.

સંન્યાસી દૂર દૂર ચાલ્યા ગયા, અને કુસુમ તેમને જતાં જોઇ રહી. 'તેઓ મને આજ્ઞા કરી ગયા છે, કે મારે તેમને ભૂલી જવા' એમ કહેતી તે ધીમે ધીમે પગથિયાં ઉતરીને ગંગાનાં પાણીમાં ઉતરી ગઇ.

નાનપણથી જેણે પાણીના કિનારા પર પોતાના દિવસોના દિવસો ગાળ્યા છે, તેને દુઃખને સમયે એ પાણી પોતાની ગોદમાં નહિ લે તો બીજુ કોણ લેશે!'

ચંદ્ર અસ્ત પામી ગયો. રાત્રી ઘોર અંધકારમય બની ગઇ. એકાએક પાણીમાંથી એક અવાજ મેં સાંભળ્યો. બીજું કાંઇ સમજી શકાયુ નહિ. અંધકારમાં હવા સુસવાટા મારતા વાતી હતી જાણે કશુ જોઇ ન જાય એટલા માટે સુસવાટાથી ફુંકથી આકાશના સઘળા તારાઓને બુઝાવી નાખવા ઇચ્છતી હોય એમ હવાના ફુંફાડા નથી પડતા અને મારા ખોળામાં જે રોજ બેસતી હતી તે આજ પોતાનો અલ્પાવતાર કરી નાખીને ચુપચુપ મારા ખોળામાંથી સરકી ગઇ, તેની તો મને ખબરેય ન પડી. (સંપૂર્ણ)

લોખંડ અને પોલાદ ઉદ્યોગ માટે સ્થપાનારૂં વેતન પંચ

નવી દિલ્હી સત્તાવાર રીતે જણાવા મળે છે કે લોખંડ અને પોલાદના ઉદ્યોગને માટે, ૭ સભ્યોના બનેલા પગારપંચની ટુંક સમયમાં નિમણુંક થનાર છે. ભારત સરકારના કામદાર ખાતાએ આ માટેની પ્રાથમિક વિધિ પતાવી દીધી છે.

આ પગાર પંચમાં કામદારોની સંસ્થાના બે અને માલિકોની સંસ્થાના બે પ્રતિનિધિ તેમજ બે સ્વતંત્ર સભ્યોની નિમણુંક કરવામાં આવશે.

રાતા સુકા મરચાં
૩૦ રતલી બેગ રાતા સુકા
મરચાની ૪૫/-
૩૦ રતલી પોકેટ સુકું લસણ ૧૮/-
૧ રતલ તાજુ લીલું લસણ
પોસ્ટેજ પેઇડ ૨/૬
ઓરડર સાથે રોકડા!
Maarmans (Pty) Ltd.
P. O Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal)

શિક્ષક જોઇએ છે
શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર દ્વારા સંચાલિત ગુજરાતી શાળા માટે ગુજરાતીનું તથા હિંદુ ધર્મનું શિક્ષણ આપી શકે એવા શિક્ષકની જરૂર છે. લાયકાત તથા પગારની અપેક્ષા સહિત નીચેના સરનામે અરજી કરો.
સેક્રેટરી (મંત્રી)
શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર બાળ મંદિર
પો. ઓ. બોક્સ ૨૫૪,
બ્રીટસ,

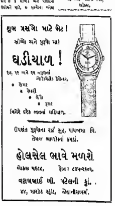
શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- રોમર
- રોકરી
- સેટો
- રૂગર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૨.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

જાપાનમાંથી સોવીયેટે ઉભો કરેલો અમેરીકા માટે ભય

ટોકિયો: અહીં આવેલા સમાચારોમાંથી જાણવા મળ્યા પ્રમાણે જાપાનના મુખ્ય ટાપુઓની હદમાં આવેલા સખાલીન પર સોવીયેટે કેટલાક રોકેટ છોડવાના મથકો નાખ્યા છે આ મથકો તમામ પ્રકારનાં રોકેટો, જાપાન અને અમેરીકાના જાપાનમાંના રોકેટ મથકો પર છોડી શકાય એ પ્રકારે બંધાયેલા છે

આવું એક સોવિયેટ મથક તો જાપાની સરહદથી ૧૦૦ માઈલ દૂરના અનીવા ઉપસાગરની પાછળ આવેલું છે, જ્યારે બીજા મથકો સખાલીનની ઉત્તર પટ્ટી પર આવેલા ઓખા નજીક અમુક અંતરે છે અને તે સોવિયેટની મુખ્ય ધરતીના પૂર્વીય કિનારાની સામે સંધાયેલા છે, જેનો અર્થ એવો કરાય છે કે સખાલીન ખાતેનાં આ સોવિયેટ રોકેટ મથકો અલાસ્કા ખાતેના અમેરીકી રોકેટ મથકો પર મારો ચલાવી શકે.

કૃત્રિમ કાન અને આંખનું સર્જન

લેનિનગ્રાડ: કૃત્રિમ કાન અને આંખ બનાવવાનું કામ સોવિયેટ વૈજ્ઞાનિકોએ હાથ લીધું છે. આંખને કે કાનને પડતા ભાર ચાલતી સામે ઉભા થતા વિવિધ સિદ્ધાંતોનો વ્યાપક અભ્યાસ કરવા માટે આ કાર્ય કામ લાગશે. આ નમૂનાઓના પ્રાથમિક વિભાગો તૈયાર થઈ ચૂક્યા છે.

લેનિનગ્રાડમાં ભરાયેલી જ્ઞાનેન્દ્રિયોના અભ્યાસ અંગેની વૈજ્ઞાનિક પરિષદમાં આ અંગે જાહેરાત કરવામાં આવી.

પરિષદમાં ખાસ આગ્રહપૂર્વક જણાવવામાં આવ્યું કે ભવિષ્યમાં આ આંખ અને કાનના શરૂઆતના નમૂનાઓ વડે દૃષ્ટિ અને શ્રવણની ખોડવાળા વ્યક્તિઓને જોવા અને સાંભળવામાં સહાય થઈ શકે તેવા સાધનો સર્જી શકાશે.

ફીરંગીઓને હાંકી કાઢીને જ એંગોલાવાસીઓ જંપશે

લિઓપોલ્ડવીલ: એંગોલામાંથી દેશવટો ભોગવી રહેલા રાષ્ટ્રવાદી નેતા શ્રી હોલ્ડન રોબર્ટોએ એંગોલાની મુક્તિ સેના ફીરંગીઓ સામે મોટું ગેરીલા યુદ્ધ શરૂ કરવાની તૈયારીમાં છે. અમારી મુક્તિ સેનામાં ૫ હજારથી વીસ હજાર સશસ્ત્ર માણસો છે.

એંગોલામાં અમારો મુક્તિજંગ નિર્ણાયક તબક્કામાં પ્રવેશ્યો છે. દેશનો વિશાળ પ્રદેશ અમારા કબજામાં છે. આફ્રિકાના કેટલાક મિત્ર દેશો અમને આર્થિક સહાય આપે છે. અહીં માસની શરૂઆતમાં ફીરંગીઓએ હવે ત્રીસ હજાર માણસોની કતલ થઈ છે. અમારા દેશમાંથી ફીરંગીઓ ભાગ્યા નહીં અને અમને સ્વતંત્ર બનાવે ત્યારે જ અમે શાંતિ લેશું.

મોસ્કો જવા માટે કેનેડીએ કરેલી શરતો

ન્યુયોર્ક: ભૂતપૂર્વ પ્રમુખ આઈઝનહોવરના વ્હાઈટ હાઉસના મુખ્ય શ્રી જેમ્સ હેગાર્ટીએ રેડીઓ પરથી જાહેર કર્યું હતું કે પ્રમુખ કેનેડીએ રશીયાની મુલાકાત લેવાનું ક્રુશ્ચેવનું આમંત્રણ કેટલીક શરતો સાથે સ્વીકાર્યું છે એ શરતો નીચે મુજબ છે. (૧) જગતમાં તંગદિલી ચોક્કસ રીતે હળવી થવી જોઈએ (૨) અણુશસ્ત્રોના અખતરા પર પ્રતિબંધ મુકવા અંગેની પરિષદ તથા લાઓસ પરિષદમાં પ્રગતિ થવી જોઈએ

આંતરરાષ્ટ્રીય મજુર સંઘમાંથી દક્ષિણ આફ્રિકાને દૂર કરવાનું સુચન

જીનીવા: દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રજાસત્તાકે ચાલુ રાખેલી દમનનીતિ સામે નાઈજીરીઆએ આંતરરાષ્ટ્રીય મજુર સંસ્થાને અરજી કરી છે કે એ પ્રજાસત્તાકને તેના સભ્યપદેથી દૂર કરવું. કેમકે દક્ષિણ આફ્રિકાનું પ્રજાસત્તાક સભ્યપદે ચાલુ રહે એ સંસ્થાના સર્વોત્તમ હિતની વિરૂદ્ધ છે.

સિલોન સરકાર શિક્ષણ વેરો નહીં નાખે

કોલંબો: સિલોન સરકારે શિક્ષણ વેરો નાખવાની દરખાસ્ત પડતી મૂકી છે. શિક્ષણના વિકાસ માટે વેરો નાંખવાનો ઠરાવ રજુ રખાયો હતો. સરકારના સરકારી પક્ષના સચેતકે જણાવ્યું હતું કે આ વેરાથી મફત કેળવણીની યોજનાનો ધબડકો વળી જાય.

સેટલરોને કોઈ ગેરન્ટી અપાશે નહિ

કેનીયા સરકારના ખાતા વ્યાપાર પ્રધાન અને કાનુ પાર્ટીના એક મોવડી ડૉ. કીઆનોએ પોતાના મતદાર વિભાગમાં કેટકેલ ખાતે બોલતાં જણાવ્યું છે કે કેન્યાના આફ્રિકન નેતાઓ યુરોપીયન સેટલરોને કોઈ પણ જાતની ખાત્રી ગેરન્ટી આપવાના નથી.

કાસાબ્લેન્કા કોન્ફરન્સમાં ટોમ મ્બોયા

આફ્રિકન દેશોની કોન્ફરન્સ કાસાબ્લાન્કામાં મળે છે તેમાં ભાગ લેવા કાનુના જનરલ સેક્રેટરી શ્રી ટોમ મ્બોયા નૈરોબીથી ઉપડી ગયેલ ટોમ રસ્તામાં તેઓ રોમ ખાતે રોકાયા હતા. આ કોન્ફરન્સમાં આફ્રિકન રાજકીય એકતાનો સવાલ ચર્ચાવાનો છે.

ન્ગાલા સામે યોજાયેલ કાવતરૂં તે અંગે થયેલી ધરપકડ

મોમ્બાસા અને નૈરોબીમાંથી કેટલાક માણસોને શોધી શોધીને પકડવામાં આવ્યા છે કાડુના પ્રેસીડન્ટ અને હાલની સરકારના મોવડી મી. ન્ગાલા પર હુમલો કરવાની યોજના કરવા અંગે આ ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

ધારાસભાની બેઠકમાં કેનીઆના સુરક્ષા મંત્રી મી. સ્વાને આ બાબતમાં સ્ટેટમેન્ટ કરતાં જણાવ્યું હતું કે મોમ્બાસા ખાતે કાનુની શાખાના સેક્રેટરી મસાઉ કીમાન્ગુ આ કાવતરામાં સંડોવાયેલ હોવા તેને પકડીને લામુ ખાતે અટકમાં રાખવામાં આવ્યો છે.

મોમ્બાસાની કાનુ શાખાના મોવડી મી. ઓકોવેએ એવો સવાલ ઉઠાવ્યો હતો કે કીમાન્ગુનો કેસ ચલાવ્યા વીના જ તેને પ્રતિબંધીત અવસ્થામાં રખાયેલ છે

મી. સ્વાને જણાવ્યું કે મી. ન્ગાલા સામે કાવતરૂં કરવાની યોજના અંગે કેટલાક માણસોની મોમ્બાસા અને નૈરોબીમાં ધરપકડ કરવામાં આવી તે વખતે કીમાન્ગુની પણ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી કારણ તે પણ એ કાવત્રામાં સામેલ હતો.

જન્મ જાત ભારતીયો માટે બ્રહ્મદેશમાં ભારે હાલાકી

રંગુન: રંગુનની સેન્ટ્રલ જેલમાં સો એકલા ભારતીય, પાકીસ્તાની અને ચીની નાગરિકો કેટલાક દિવસથી [illegible] રોકી રહ્યા છે. વિદેશીઓનું રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફીકેટ નહિ ધરાવવા બદલ અને વિદેશીઓ તરીકે પોતાનાં નામો નહિ નોંધાવવા બદલ આ બધાને કાયદા હેઠળ તેમને સખતપણે અટકમાં રાખવામાં આવેલા છે.

આ કિસ્સામાં નોંધપાત્ર બીના એ છે કે અટકાયત હેઠળ રહેલા મોટા ભાગના માણસો હીંદી વંશના છે અને તેઓ બ્રહ્મદેશમાં જ જન્મ્યા તથા ઉછર્યા છે. તેમણે ભારત જોયું પણ નથી અને કેટલાક તો સાત વર્ષથી અટકાયતમાં છે અને વખતોવખત ફરિયાદો કરી રહેલા છે.

આમાંના કેટલાક માણસો પાસે ભારતનો પાસપોર્ટ નહિ હોવાથી તેમને બર્મી સરકાર દેશનિકાલ કરી શકતી નથી, જ્યારે ભારતીય એલચી ખાતુ તેમને પાસપોર્ટ નથી આપતું કેમકે તેઓ હીંદી વંશ હોવા છતાં ભારતના નાગરિક ધારા હેઠળ ભારતીય નાગરિકો નથી

આ સંજોગોમાં અટકાયત હેઠળ રહેલા માણસો ભારત સરકાર તરફ આશાની મીટ માંડી રહ્યા છે અને ઈચ્છે છે કે કાયદાનું બંધારણ શિથિલ કરી તેમને ભારત આવવાની પરવાનગી અપાય.

થાઈલેંડમાં મળી આવેલી બુદ્ધ, નાગ, ગરૂડની મુર્તિઓ

રાજપુરી શહેરમાંથી તાજેતરમાં બુદ્ધનાં શીર, નાગ તથા ગરૂડની મુર્તિઓ પણ મળી છે આ અવશેષો ૧૨૦૦ વર્ષ જુના હોવાનું મનાય છે, આ નવી શોધથી થાઈલેન્ડમાં બુદ્ધ ધર્મના ફેલાવા અંગે નવો પ્રશ્ન પેદા કરે છે.

વર્તમાન માન્યતા મુજબ થાઈ બુદ્ધ વાદની સ્થાપના નાકોન પાથોમ ખાતે થઈ હતી, પરંતુ ફાઈન આર્ટસ ડીપાર્ટમેન્ટના નિષ્ણાતોના જણાવવા મુજબ આ બુદ્ધના શીર ભારતની પ્રતિમાઓની યાદ આપે છે વળી મળી આવેલા કેટલાક સિક્કા પર સંસ્કૃત ભાષામાં વિગત લખેલી છે. નિષ્ણાતોના જણાવ્યા મુજબ આ શહેરમાં માત્ર હિંદીઓ રહેતા હતા. આ અંગે વધુ સંશોધન કરાશે. બેશક! નાણાકીય મુશ્કેલી છે, આમ છતાં પણ અમેરિકા એલચી કચેરી બંધ પુરાતત્વ સંશોધનમાં રસ ધરાવતા કોઈ અમેરીકાની મદદથી વધુ સંશોધન હાથ ધરાશે.

—લીઓપોલ્ડવીલ: કોંગો ખાતેના યુનોના સૈન્યોમાં પોતાનાં સૈન્યો મોકલનાર રાષ્ટ્રોની એક પરિષદ યોજવાના ઘાનાના પ્રમુખના સુચન અંગે ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું છે કે આવી પરિષદ યોજવા કરતાં તો આપણે યુનો સાથે જ સંપર્ક ચાલુ રાખવો યોગ્ય લેખાશે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમા આવેલો તાજો માલ)
કિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-ડેસબોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ.
નવીન પરિધાન અને ભાતભાતની ચોળી ટીકડીઓ, ડાયમેન્ટીસ અને સાલર. જુદાજુદા વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ.
ટ્રેડરો અને હોકરો માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (પ્રિન્સેસ બીલ્ડીંગ) — ફોન [illegible] — ડરબન.
ભાવપત્ર માટે લીસ્ટ મંગાવો.

ટુંકી વાર્તા

જીંદગીનાં તુફાન

મીસીસ દોલત અઝીઝ લાલાણી

(ગયા અંકથી ચાલુ)

આશાને ઉષાની મુલાકાત થઈ હતી પણ શેખર કદી આશાને મળ્યો ન હતો. એક દિવસ શેખર કંઈ વાંચી આવતા હોસ્પિટલમાં દાખલ થયો. આશા તેની પુરતી સંભાળ રાખતી નર્સ તરીકે તેનું ધ્યાન રાખતી પણ ઓળખતી ન હતી. શેખર આશાને જોતો ને કોઈ નવા પ્રકારની લાગણી અનુભવતો. આશા પણ અનાયાસે તેના તરફ ખેંચાઈ. શેખરે કહ્યું નહિ કે પોતે પરણેલો છે, ને બન્ને ખૂબ નજદીક આવતાં ગયા, જ્યારે તે સાજો થઈ ને ઘરે આવ્યો ત્યારે પ્રણયના રંગો લઈને આવ્યો. હવે શેખર તેના ઘરે પણ જવા લાગ્યો. ઉષા કંઈ જાણતી ન હતી.

એક દિવસ આશાની માતા ઘરે ન હતી ને આશા નાઈટ ડ્યુટી પર જવાની હતી. ને શેખર તેના ઘરે ગયો બન્ને વાતોમાં ખોવાઈ ગયા. આશા બોલી 'શેખર, તમે મને છેતરશો તો નહિ ને?' મનમાં મૂંઝાતો શેખર બોલ્યો, 'આશા, આ માટે તને ડર લાગે છે?' આશા ખુશ થઈ ગઈ. તેને બિચારીને શું ખબર કે આ તો રાત પોતાને ડુબાડવાની આગ છે.

તે ખુશીની મારી શેખરની નજીક આવી અને તેને ગાઢ ચાહે ભાન આવ્યું. આશા ગભરાઈ, હાય આ શું થઈ ગયું? અને શેખર ચાંપી ચાલ્યો ગયો.

આમ તેઓ મળતાં રહ્યાં એક દિવસ શેખર ને આશા વાતો કરતા હતા. વાતમાં ને વાતમાં આશા બોલી, 'શેખર હવે જલદી આપણે લગ્ન કરી લેવાં જોઈએ.'

'કેમ આટલી ઉતાવળ આવી છે?'

'હા, શેખર, હવે જલદી કરવું જ પડશે કારણ કે મા...'

'આશા,' શેખર બોલી ઉઠ્યો.

'કેમ, ગભરાવ છો? આપણે જલદી લગ્ન કરી નાખશું.'

'પણ, પણ, આશા...'

'શું? તમે જાણો છો કે આ વાતની મારા માબાપને ખબર પડશે ત્યારે મારા શું હાલ કરશે?'

'આશા હું તને કાલે જવાબ આપીશ.' કહીને શેખર ચાલ્યો ગયો. બીજે દિવસે ઉષાને કંઈ પાઠ આવડતો ન હોવાથી તે આશાને ઘરે આવ્યો. આશા પ્યારથી તેને સમજાવતી રહી હતી. ત્યાં શેખર આવ્યો—ઉષાને જોતાં તે ચમક્યો, 'ઓહ ઉષા, તું અહીં શા કરે છે?'

'શેખરભાઈ, આજે પાઠ જરા આકરો હોવાથી પૂછવા આવ્યો હતો.'

ત્યાં આશા બોલી, 'અંદર આવો ને?'

'હું પછી આવીશ.' અને શેખર મનમાં અકળામણ અનુભવતો ચાલતો થયો. તેના ગયા બાદ આશાએ પુછ્યું. 'ઉષા, તું તેમને ઓળખે છે?'

'હા, દીદી આ માટે ન ઓળખું! તે મારા બનેવી છે, ઉષા દીદીના પતિ.'

'શું! ઉષા દીદીના પતિ! હાય ભગવાન.' અને આશા બેહોશ થઈને ઢળી પડી.

'દીદી, શું થયું? આ માટે ગભરાઈ ગઈ?' અને ઉષા ગભરાતો ગભરાતો ઘરમાં દોડ્યો, ને આશાની માતાને બોલાવી લાવ્યો. તેની મા હાંફળી ફાંફળી દોડી. બેટા શું થયું? અને તેઓ ઉપચારો શરૂ કર્યા. પણ આશા ભાનમાં આવી નહીં. આખરે તેમણે ડોક્ટરને બોલાવ્યા ડોક્ટરે તપાસ કરી ને જાહેર કર્યું કે 'જલદી ભાનમાં આવે તો સારું નહીં તો બાળકને હાનિ થવાનો સંભવ છે.'

'હેં! બાળક! કયું બાળક!' આશાની મા સમજી ન શકી.

'કેમ આ બહેન ગર્ભવતી છે ને કોઈ આઘાતથી બેભાન થઈ ગઈ છે.' અને માતાના શિર પર જાણે આભ તૂટ્યું. તેઓ ગભરાઈ ગયાં કે આ ભાવશે સમજી ગયા ને તેમણે ચાલતી પકડી. ચાર કલાકે હાથ દશ બેસી પડ્યો 'હાય, શું છોકરીએ નાક કપાવ્યું! મરી જાય, હવે તેને ભાનમાં લાવવાની જરૂર નથી આવી દીકરીને બચાવવી ન પડે તેની જરૂર છે.'

'હવે તમે ચૂપ રહી શકશો? શું ખબર કોણે મારી પુત્રીને બરબાદ કરી!' અને તેણે ઉપચારો શરૂ રાખ્યા.

પણ બે કલાક બાદ આશાએ પ્રાણ છોડ્યો.

મા રડી ઉઠી. ઉષાને ખબર પડતાં તે માને તથા દીદીને ખબર કરવા દોડ્યો. ઉષા પાસે પહોંચતાં જ તે ખૂબ જોરથી રડી પડતો બોલ્યો 'દીદી, દીદી ગજબ થઈ ગયો આશા દીદી મૃત્યુ પામી ગઈ.'

શેખર ચમક્યો, 'શું? આશા સ્વર્ગે સિધાવી ગઈ?'

'કેમ તમે એને ઓળખો છો!' ઉષાએ પુછ્યું?

'ના, ના અમસ્તું. તેણે હોસ્પિટલમાં મારી સારી સારવાર કરી હતી.'

અને તે ખુરસીમાં ફસડાઈ પડ્યો. તેને પસ્તાવો થયો, શું એક નિર્દોષ ફુલ પોતાના હાથે કરમાઈ ગયું? અને એ આઘાત તે ન સહી શક્યો ને રડી પડ્યો.

ઉષાએ આ જોયું તેણે દોડીને પાણી આપ્યું.

'ઉષા, ઉષા મને માફ કર હું ગુનેગાર છું.'

'પણ શું છે? આ માટે ગુનેગાર છો?'

'હું શું કહું ઉષા, આશાના મોતનું કારણ હું છું. ઉષા, ભગવાન મને માફ નહીં કરે. એક ફુલને મેં કચરી નાખ્યું છે.' આમ શેખર કલ્પાંત કરવા લાગ્યો.

ઉષાએ સાંત્વન આપ્યું, 'શેખર જે બનવાનું હતું તે બની ગયું. હવે રડ્યે શો ફાયદો થવાનો છે? ભૂલ તો દરેકની થાય છે.'

'ઉષા, શું તને મારા પ્રત્યે નફરત નથી થતી? તું આ માટે મને ધિક્કારતી નથી? હું ધિક્કારને પાત્ર છું.'

'હું આ માટે ધિક્કારું? મને રંજ એક વાતનો જ છે કે આપણા જીવનમાં એક યુવતી ખપી ગઈ.'

'ઉષા, હવે કદી ભૂલ નહિ કરું. આજે મને તારામાં દેવીનો વાસ દેખાય છે. ઉષા મેં તને ખૂબ દુભાવી છે. હું હવે તને સુખી કરી શકીશ. કારણ કે આશાને પાછી જીવતી નહિ કરી શકું.' અને તે આંસુ વહાવી રહ્યો.

(સંપૂર્ણ)

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી, ધી. ઓફસ, હાતિમ તાઈ.
ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

બી-આઇ
મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

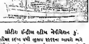

બ્રીટીશ ઇન્ડીયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું.
સ્ટીમર કરંજા ૧મી જુલાઇ ૧૯૬૧ના આવશે અને
કરાંચી થઇ મુંબઇ જવા ૬ઠ્ઠી જુલાઇ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.
મુંબઇ અથવા કરાંચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ
ફર્સ્ટ કલાસ પા. ૨૨૭-૧૫-૦
સેકન્ડ કલાસ પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક સાથે પા. ૩૪-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક વગર પા. ૩૪-૧-૦
વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રાઈ. લીમીટેડ.)
૬૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સામાજીક ખબરો

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

"શિક્ષિત ભાઇઓનો સત્કાર"

તારીખ ૨૫-૬-૬૧ને રવિવારે સવારે ૧૦ વાગે શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનની એક ખાસ સભા મેયફેર મુકામે મળી હતી. તેમાં જોહાનીસબર્ગ, પ્રીટોરીઆ, વીટબેંક, રસ્ટેંબર્ગ, સ્ટાનરટન, ડાયલ, ક્રિનરોસ વગેરે સ્થળના તેમજ મેયફેરના ભાઇઓએ સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. પ્રમુખ શ્રી દેવાભાઇ કાનજીભાઇએ, સ્વદેશથી તાજેતરમાં ડોક્ટર થઇને પાછા ફરેલા શ્રી રશિકકાન્ત દેવજીભાઇ મોઓ M.B.B.S.D.C.H. તથા શ્રી ખંડુભાઇ નાગરજી જેઓ આ દેશના પ્રજાપતિઓમાં સર્વપ્રથમ બેચલર ઓફ એન્જીનીયરીંગની (B.E.) ઉપાધિ પ્રાપ્ત કરનાર છે. તેમનો લંબાણથી પરિચય આપ્યો હતો. એસોસીએશનના મંત્રી શ્રી વિઠ્ઠલદેવ રતનજી ભાઇઓએ બન્ને ભાઇઓને સંબોધીને અભિનંદન માનપત્રો વાંચી સંભળાવ્યા હતા. તે પછી સ્વદેશ વધુ અભ્યાસાર્થે જનાર વિદ્યાર્થી દેવલ ડાહ્યાભાઇનો વિદાય સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. તે પછી સભામાં હાજર રહેલા ભાઇઓએ ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનાર બન્ને ભાઇઓને અભિનંદન આપ્યા હતા. તેના જવાબમાં બન્ને ભાઇઓએ સત્કાર કરવા બદલ મંડળનો આભાર માન્યો હતો. શ્રી ખંડુભાઇએ શ્રી દેવજી અને બાળમંદિરની આર્થિક પરિસ્થિતિ પર ભાર મૂક્યો હતો. ડૉ. શ્રી રશિકાન્તભાઇએ એમની સિદ્ધિ પાછળ એમના સ્વજનોએ આપેલા ભોગનું સવિસ્તર વર્ણન કર્યું હતું. અને એ ઋણ અદા કરવા પોતાનાથી બનતી સેવા કરવાનું વચન આપ્યું હતું. છેવટે ૨-૧૫ કલાકે વંદે-માતરમના ગીત સાથે સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.

ૐ શાંતી! શાંતી! શાંતી!!

રૂડીપોર્ટમાં સમારંભ

રૂડીપોર્ટ જુનીયર હાઇસ્કૂલના પ્રીન્સીપાલ અને રૂડીપોર્ટ હીંદુ સેવા સમાજના અગ્રણી સભ્ય ભાઇશ્રી દેવતરાય દેસાઇ પરદેશ ગમન કરતાં હોવાથી તેમના માનમાં એક સમારંભ સમાજ હોલમાં તા. ૧૮-૬-૬૧ના યોજવામાં આવ્યો હતો. શ્રીયુત દેસાઇનું ગુલહાર થી સ્વાગત કરી સમાજના પ્રમુખે એમની સેવાની કદર કરી હતી. બીજા વક્તાઓમાં સેવાભાઇ લલ્લુભાઇ, ગોવિંદભાઇ પટેલ, કાન્તીલાલ નાયક અને હરીભાઇ પટેલ હતા. શ્રી દેસાઇએ ગુજરાતી ભાવભીના શબ્દોમાં આભાર માન્યો હતો. પ્રાર્થનાને શાન્તીપાઠ બાદ સભા વિસર્જન થઇ હતી.

લુઇસટ્રીખાર્ટ નિવાસી બે સંસ્કારી મહાનુભાવોના ભારતમાં થયેલાં અવસાન

શ્રી ઉમાશંકર ભાઇચંદ મહેતા ભારતથી આ દેશમાં પ્રથમ પૂજ્ય શ્રી મહાત્મા ગાંધીજી સાથે આવ્યા. અને કેટલાંક વર્ષની સાથે સેક્રેટરી તરીકે રહ્યા. વખત જતાં તેઓ લુઇટ્રીખાર્ટમાં આવી સ્થીર થયા, અને અહીં લગભગ ૫૦ વર્ષ રહ્યા. તેઓએ મહેતા-બ્રધર્સ એન્ડ સન્સની જાણીતી પેઢીની શરૂઆત કરી, સારી સમૃદ્ધ હાલતમાં મુકી તેઓ પાંચ વર્ષથી ભારત તેમને પત્નિ સાથે નિવૃત જીવન વ્યતિત કરતાં હતાં.

તેઓ પોતાની પાછળ તેમના પત્નિ, શ્રીમતી ઇચ્છાબેન, અને ચાર ચાર પેઢીના સંતાનો મુકી તેમની હાજરીમાં શાંતિથી મુંબઇ ખાતે તા. ૫-૨-૬૧ના રોજ ઉંમર વર્ષ ૮૦ની સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે પ્રભુ તેમના આત્માને ચિર શાંતી, આનંદ અને સુખ મળી રહે એ આપણી સૌની નિરંતર પ્રાર્થના હો.

* *

શ્રી અમરશી ગોકળદાસ પોરબંદર નિવાસી મહાત્મા ગાંધીજી સાથે પ્રથમ આ દેશમાં આવ્યા. નાટાળ થોડી પ્રીટોરીયામાં થોડો વખત ગાળ્યા, છેવટે લુઇટ્રીખાર્ટ ખાતે આવ્યો પચાસ વર્ષ ઉપર સ્થીર થયા અહીં એ ગોકળ એન્ડ સન્સ નામની પેઢીની શરૂઆત કરી. તેને ગ્રેટ નોર્થ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ પ્રોપાયટરી લીમીટેડ નામની સમૃદ્ધ પેઢી બનાવી થોડા વર્ષોથી સ્વદેશમાં નિવૃત જીવન વ્યતીત કરતાં હતા.

છેલ્લા ત્રણ વર્ષ પહેલા આ દેશમાં ફરવા આવ્યા હતા, એઓ પોરબંદર ખાતે તા. ૧-૬-૬૧ના દીને પોતાની પાછળ ચાર પેઢીના સંતાનો મુકીને ૮૦ વર્ષની ઉંમરે શાંતિથી સ્વર્ગવાસી થયા છે.

એમની પેઢીની શાખાઓ જોહાનીસબર્ગ, ઉલાંગોગાખાલે, અને પોરબંદર ખાતે ચાલે છે. એમના સંતાનોની એ નિરંતર પ્રાર્થના રહે કે પ્રભુ તેમના પુણ્યશાળી આત્માને ચિર શાંતિ અને સુખ મળી રહે.

* *

તા. ૫-૬-૬૧ના રોજ શ્રીમતિ પ્રભાબહેન નાથુભાઇ નાગરના પિતાશ્રી સ્વ. નરોત્તમભાઇ અને બે ભાઇઓના સ્વર્ગવાસી આત્માને શાંતિ અર્થે હવન કરવામાં આવ્યો હતો.

સાભાર સ્વીકાર:

સ્વ. નાથુભાઇ કાશીરામના સ્મરણાર્થે, ડેપટાઉન શી. ૫-૦, શ્રીમતી પ્રભાબહેન નાથુભાઇ, ડેપટાઉન શી. ૧૦-૦

હજ પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી રમઝાનની અંગત દેખરેખ નીચે મુસ્લીમ અને હિન્દુસ્તાનીના કોઇ પણ પ્રસંગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઇ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઇએ છીએ.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઇ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણા ઉપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ; KAPITAN,

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, ડુંગરી (લાલ), સુકા લાલ મરચાં, સુકા ધાણા, સુકા જીરા (ઝીણા), સીનેરી રંગનો તેલ, તેમજ બધી જાતના મરી મસાલા વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. હળદર અને મેથી પણ બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ નહીં

દુકાન, ટ્રાન્સવાલ, આગ્રા બજાર અને બીજી બજારની જાહેરાત માટે જાણો

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેસુટોલેન્ડ દેશોના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી કોઇ પણ જાતનું ખરાબ ન થાય તેમ મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN

ધીરૂભાઇ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ.

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ કંપનીઓ મારફત મુસાફરી કરવા માટે અમારી મારફતે બુકીંગ કરો

ઇંગ્લેંડ, આફ્રિકા, મોરીશસ, યુરોપ, અમેરિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા, નિરોબી વગેરેની હવાઇ ટીકીટ અમે જલદી આપીએ છીએ

ઇન્કમટેક્ષ, ટ્રાન્સફર ટેક્ષ, હિસાબની ચોપડા લખવાના રેવન્યુ ઓફીસના સર્ટીફીકેટ તેમજ સરકારના લાયસેન્સો 'પાસપોર્ટ' તેમજ પરમીટોને લગતી બાબતોમાં ફી લીધા વિના અને મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેટાલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન અને સાઉથ આફ્રિકન ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:	Residence:
9 Sarkly Arcade,	52 Patidar Mansion,
38 Market Street,	13 Kort Street,
Phone: 339033,	Phone: 338816,
Johannesburg.	Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, ચેસ્ટરફીલ્ડ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, સુટ કેસ, ટેબલ, વગેરે ફર્નીચર સાથે ખરીદી શકશો. અમે બધી જાતના ડીઝાઇનના ફર્નીચર બનાવી શકીએ છીએ, અમારી હાથ બનાવટ જોવા જરૂર પધારો.

—ઓફીસ, ટેબલ અને ડીઝાઇન ફર્નીચર—

અમે દરેક જાતના ડીઝાઇન મુજબ તૈયાર માલ છે તેનો સ્ટોક હમેશાં રાખીએ છીએ. માત્ર થોડા ભાવના ઓર્ડર લઇએ છીએ. અમારે ત્યાં એક વખત પધારો.

L. MISTRY

81 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

12 JUL 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.
Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 26—Vol. LIX.
Friday, 7th July, 1961
REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

£40,000 Prize For Indian Woman

(Indian Opinion Service)

NEW DELHI (By Mail)

MRS Rameshwari Nehru, President of the Indian Association for Afro Asian Solidarity, was recently one of the seven recipients of the Lenin Peace Prize for 1961.

The Cuban Prime Minister, Dr Fidel Castro and President Sékou Touré of Guinea were also among the recipients.

A Lenin Peace Prize consists of a medal, a diploma and 100 000 roubles (about £40 000 sterling).

Other recipients named were Mr Mikhail Sadoveanu writer and former president of the Rumanian Parliament, Mr Antoine Georges Tabet, a Lebanese architect; Mr Ostap Dluski, Director of the Polish Institute of International Affairs, Mr William Morrow, former Labour Senator in the Australian Senate.

The Tass announcement said Mrs Nehru's award was for "passionately defending the idea of universal disarmament."

GRAVEST DOUBTS ON BENEFITS FROM NEW LIQUOR LEGISLATION

"WE have the gravest doubts as to any benefit being derived from the new legislation." This is the considered view of *The South African Outlook*, a journal dealing with missionary and racial affairs, on the removal of the prohibition on the purchase and consumption of European liquor by non-Whites. The journal states: "We know the mischief that has been done to other undeveloped races by allowing them to purchase liquor without hindrance. Even when some of these races have made advancement mischief has been done to their educated people."

The South African Outlook writes as follows—

Few measures can have brought forward, inside and outside parliament, the expression of so completely divergent views. Some time ago the Government appointed a commission, under the chairmanship of Prof. A. L. Malan, to enquire into the working of the liquor laws, and the proposed legislation is based in part on the recommendations of this commission, but the Government's proposals go considerably beyond these. It has been pointed out that in South Africa we have some 100,000 European alcoholics. It is contended that sixty per cent of the liquor traffic in this country comes illicitly through the "black market", and that no fewer than 30,000 Coloured people live off the illicit trade. The rich harvests reaped by shebeen queens all over the country have long been notorious. It is held that the new legislation is aimed at putting an end to these illicit dealings, in the fight against which the police have an almost hopeless task.

The Churches are almost solid in their opposition to the new proposals, and temperance societies believe they see the labours of years rendered futile, and their hope for the future dissipated. Not a few representatives of the African people have expressed themselves in favour of the Bill. Some African intellectuals have long resented discrimination against their people in this respect, and have claimed that they ought to be free to drink or not drink as they wish. The South African Institute of Race Relations has declared itself in large measure in agreement with the new provisions. In Parliament, members were left to oppose or support the Bill as their consciences dictated. Some members expressed the strongest opposition, declaring that the new freedom to purchase liquor would bring about the moral, spiritual and physical downfall of the non-Europeans. It was said that the Bill was a crime against the non-Whites and a smear on the conscience of South Africa's new Republic. It was contended that one of the main effects would be an increase in crime, especially in the densely populated cities. Dr. D. L. Smit who earned and long experience as magistrate, public prosecutor, chairman of liquor boards and as Secretary of Native Affairs, gives him special authority to speak, roundly declared: "We have already ruined the bodies and souls of half the Coloured population with cheap wine. Now, not content with that we seek to bring about the ruin of the African people by sacrificing them on the altar of the wine farmers." He said that the intention of the Bill, as he saw it, was to put more money into the

(Continued on page 207

India Must Welcome Modern Ideas

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (BY MAIL)

PRIME MINISTER NEHRU told the cadets of the National Defence Academy at Khadakvasla, Poona, that India must welcome modern ideas with open heart and easily take to science and technology for the speedy solution of her age-old problems and achievement of all round progress.

He asked them to adopt what he termed full blooded nationalism which would enable them to outgrow out-moded ideas and make them feel that they all belonged to one country.

The world was changing fast and how quickly India could come on a level with the rest of the world depended upon the quality of the people, he said. That quality depended upon their capacity to work together without wasting their energies on futile quarrels and their capacity to get out of traditional society in which they lived, he added.

Mr Nehru said that with the coming of the jet age and space age even nationalism was becoming outdated. Nationalism was a good force and it was that force which had inspired the freedom struggle but national boundaries were becoming unsuitable in this jet age.

Mr Nehru said the modern world was one of science and technology and India must take to it. India must not blindly imitate the West, but must take the help of science and technology to reconstruct her society without losing her own personality.

Why Marx Went Red

PRESIDENT KENNEDY said in New York recently that if only a "capitalist New York newspaper" had treated Karl Marx more kindly, history might have been different.

Speaking at a banquet of the American Newspaper Publishers' Association, President Kennedy said in 1851 the 'New York Herald Tribune' employed Marx, the father of Communism, as a foreign correspondent in London. Marx complained that his pay of five dollars per instalment as the "lousiest petty bourgeois cheating". Because of that, the President said, Marx looked around for other things to do and devoted himself 'full time' to the cause of Communism.

"If only a capitalist New York newspaper treated him more kindly and if only Karl Marx had remained a foreign correspondent, history might have been different," Mr Kennedy said. He added jokingly that he hoped all publishers would bear this in mind next time they got an appeal for a small increase in a reporter's pay.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI"

FRIDAY, 7TH JULY, 1961

The Provincial Barriers

IT was the imposition of a ban on the free return of Indians to the Transvaal after the Anglo-Boer War which catapulted the young lawyer Mr. M. K. Gandhi into politics and led to the evolution of the technique of Satyagraha. Out of this imposition grew the general pattern of the existing ban on the free movement and residence of the Indian people to the different Provinces of the country. At the consummation of Union in 1910 it was confidently expected by the Indian people that the liberalism of the South would permeate to the North. History followed another course. Union effectively closed the Transvaal and the Cape to Indian settlement. In the case of the Transvaal Gandhi fought vigorously against the barrier and when the Smuts-Gandhi Agreement closed this chapter in Indian history in this country some relief had been obtained.

This ban on the free movement of the Indian people into and from the different provinces is wholly unreasonable and tremendously unjust. It confines the greater portion of the Indian community of the country to the Province of Natal and not only does it confine them to Natal but it drives them into Durban from the outlying areas of Natal in search of employment and livelihood. The 1960 Census reveals that virtually half the Indian population of the Republic of South Africa is concentrated in the Magisterial Area of Durban. Of this 94 per cent live in the City of Durban. Out of this unnatural concentration flow a number of economic and social evils. In the rest of Natal there is not much opportunity for the Indian people to obtain employment and so they converge on Durban in search of work. Businessmen, uprooted from their businesses by the Group Areas, also converge on Durban. There is not enough employment for all Indians in Durban. Only recently it was claimed that something like 25,000 Indians were unemployed in Durban. This is a shocking state of affairs. Worse still the Durban City Council has publicly stated that the position of Indian housing is in a chaotic state. There is a colossal backlog and as Indians live in shack tenements under most insanitary conditions. On the surface it would appear that the Indian people are living fairly comfortably in Durban. Unfortunately, this is true only for a minute fraction of the community. The major portion lives in dire need of food and housing.

Up to now the Indian people have been claiming the right of freedom of movement and settlement to the other Provinces on the grounds of simple justice. It is now a matter of elementary economics and sociology that they be permitted to reside, work and trade in the other provinces without let or hindrance. The alternative is to

(Continued on next page)

LOVE UNCORRUPTED BY FALSE INTERPRETATIONS

TOLSTOY WRITES TO GANDHI

EARLY in the course of his political career in South Africa Gandhi came under the influence of Count Leo Tolstoy, the Russian writer and thinker. In 1909-1910 he sent him copies of 'The Indian Opinion', referring to the Passive Resistance Struggle in the Transvaal. On September 7, 1910, Tolstoy wrote a letter to Gandhi from his home in Kotchaty, Russia. We publish below a translation of this letter from the original Russian, made by Pauline Padlashuk, of Johannesburg in November 1910.—Editor I.O.

I RECEIVED your journal, and was pleased to learn all contained therein concerning the passive resisters. And I felt like telling you all the thoughts which that reading called up in me.

The longer I live, and especially now, when I vividly feel the nearness of death, I want to tell others what I feel so particularly clearly and what to my mind is of great importance—namely, that which is called passive resistance, but which is in reality nothing else than the teaching of love uncorrupted by false interpretations. That love—i.e., the striving for the union of human souls and the activity derived from this striving—is the highest and only law of human life, and in the depth of his soul every human being (as we most clearly see in children) feels and knows this; he knows this until he is entangled by the false teachings of the world. This law was proclaimed by all—by the Indians as by the Chinese, Hebrew, Greek and Roman sages of the world. I think this law was most clearly expressed by Christ, who plainly said that "in this only is all the law and the prophets." But besides this, foreseeing the corruption to which this law is and may be subject, he straightway pointed out the danger of its corruption, which is natural to people who live in worldly interests, the danger, namely, which justifies the defence of these interests by the use of force, or, as he said, "with blows to answer blows, by force to take back things usurped," etc. He knew, as every sensible man must know, that the use of force is incompatible with love as the fundamental law of life, that as soon as violence is permitted, in whichever case it may be, the insufficiency of the law of love is acknowledged, and by this the very law is denied. The whole Christian civilisation, so brilliant outwardly, grew up on this self-evident and strange misunderstanding and contradiction, sometimes conscious, but mostly unconscious.

In reality, as soon as force was admitted into love there was no more, and there could be no love as the law of life, and as there was no law of love, there was no law at all, except violence—i.e., the power of the strongest. So lived Christian humanity for nineteen centuries. It is true that in all times people were guided by violence in arranging their lives. The difference between the Christian nations and all other nations is only that in the Christian world the law of love was expressed clearly and definitely, whereas it was not so expressed in any other religious teaching, and that the people of the Christian world have solemnly accepted this law, whilst at the same time they have permitted violence, and built their lives on violence, and that is why the whole of life of the Christian peoples is a continuous contradiction between that which they profess and the principles on which they order their lives—a contradiction between love accepted as the law of life and violence which is recognised and praised, acknowledged even as a necessity in different phases of life, such as the power of rulers, courts and armies. This contradiction always grew with the development of the Christian world, and lately it reached the highest stage. The question now evidently stands thus: either to admit that we do not recognise any religious moral teaching, and we guide ourselves in arranging our lives only by power of the stronger, or that all our compulsory taxes, court and police establishments, but mainly our armies, must be abolished.

This year, in Spring, at a Scripture examination in a girls' high school at Moscow, the teacher and the bishop present asked the girls questions on the Commandments, and especially on the sixth. After a correct answer, the

(Continued on page 207)

PORTUGAL'S SLAUGHTER IN ANGOLA

ANOTHER TALE OF HUMAN BESTIALITY

THE American Committee on Africa has called on the United States Government to "denounce in the strongest possible public terms the abominations being committed by or in the name of the Portuguese Government in Angola. The Committee urged the U.S. Government to 'take whatever steps are necessary" to ensure that no further American-supplied NATO arms are used in the Angolan civil war, and that if Portugal refuses to co-operate on this matter, that the U.S. Government work to have Portugal expelled from the NATO alliance. The U.S. Government was also urged to ask Portugal to "lift the ban on journalists visiting Angola" so that current reports on the war may again reach the outside world.

The following is the statement in full:—

While an incredulous world listens, day after day, to the revelations of horror emanating from the Eichmann trial, another tale of human bestiality is unfolding under its very eyes. We wonder now, a short seventeen years ago, it was possible for millions of innocent human beings to be put to death without a cry of revulsion reverberating throughout the whole so-called civilised world; yet today we stand by, similarly silent, similarly inactive, and witness in Portugal's African colony of Angola a slaughter as brutal in its moral dimensions, if not in its arithmetic.

One difference, and one which makes our passivity all the more reprehensible, is that, when Eichmann committed his crimes, we were in a state of war with his country while today's murderers are our allies.

The iron censorship imposed by the Portuguese government on conditions in Angola makes it impossible to arrive at accurate figures about the numbers of African men, women and children who have been mowed down in cold blood by Portuguese troops and armed civilians in recent weeks. Estimates range between 20,000 and 50,000 and it is doubtful whether anyone, Portuguese, African or neutral, has an accurate count. What is clear, however, is that the numbers of the dead are in the tens of thousands and that for every one of them there are probably two refugees who have fled the country and two or three or four persons wounded. It is equally clear, from the accounts of missionaries and of the few reporters who have been allowed to enter or remain in Angola, that killings cannot be justified as legitimate security responses to the attacks which Africans have made on Europeans, but are in the nature of wanton reprisals and intimidations, partaking, in their scope, of the nature of genocide.

We do not condone the killings of innocent Europeans by African nationalists, which have been a part of the Angola picture in the last two months. We do say, however, that, by demonstrating that, with their superior weapons, they can kill ten or twenty times as many innocent Africans as Africans kill Europeans, the Portuguese have exposed for all the world to see the absurdity of their claim that their continued presence in Angola as colonial rulers is required to enable them to complete their civilising mission. It has been one of the ghastly ironies of the war in Angola that, when the Portuguese carry out a reprisal raid against a village which they suspect of harbouring nationalist guerillas, the nationalists often escape into the bush unharmed, while the people who remain behind to be shot down are those who trust the Portuguese, including the handful of "assimilados."

In the face of this medieval barbarism, what is the responsibility of the government of the United States, which has already condemned Portuguese action by supporting two resolutions on Angola in the Security Council?

First, it is incumbent upon our government to denounce, in the strongest possible public terms, the abominations being committed by or in the name of the Portuguese government. If such a protest was appropriate over the fate of the 72 South African demonstrators who died at Sharpeville, how much more is it called for in relation to the tens of thousands who have been massacred in Angola!

Second, we should take whatever steps are necessary to ensure that no further American arms and equipment supplied to Portugal as our NATO ally reach Angola and call publicly upon Portugal to collaborate in this respect and to cease using the American material already on the scene.

Third, unless the Portuguese government takes immediate steps to honour the resolutions passed by the General Assembly and the Security Council, and recognizes the right of the people of Angola to self-determination and independence, the U.S. should propose in a special NATO conference the expulsion of Portugal from the alliance.

Fourth, the U.S. should publicly ask Portugal to lift the ban on journalists visiting Angola so that reports on what is currently happening may again come to the outside world.

Fifth, the U.S. should urge Portugal publicly to permit the U.N. subcommittee on Angola to enter the territory so that a complete and responsible report on conditions may be prepared and presented to the United Nations. If conditions are as the Portuguese representative to the United Nations describes them, what has Portugal to fear from careful study and analysis?

We know that one answer to these suggestions is that, in dealing with an ally, behind-the-scenes pressure is more effective than public statements. To this we would reply: How far can an ally go counter to everything that we stand for and still remain "an ally"? How audible is the soft voice of informal diplomacy over the chatter of machine guns and the screams of the dying?

The Provincial Barriers

(Continued from previous page)

convert Natal into an Indian Province. This is fast happening to the City of Durban. There was a time when an eminent former Senator of the South African Parliament used to be referred to as "Bombay Charlie" because of his espousal of the Indian question in Durban. It now seems that Durban may well become a "Bombay" to the rest of the Republic. It is in the interests of the European people of Durban and Natal to seek the removal of the "Provincial barriers" which operate against the Indian. This will not only help the Indians themselves but will ease the great demand being made by Indians on housing and social relief in the City of Durban. Durban and Natal will have to face the consequences if they do not act immediately.

Phone 838-6788 P. O. Box 1598,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

SHEPHERD
HAND KNITTING WOOLS AND YARNS
OF FAME, GUARDED BY QUALITY
UNCONDITIONALLY GUARANTEED
● Choice Selection of Qualities
● Latest Colours — Exquisite and Exclusive
● Fully Fashioned to Tune with Times
Stocks Available } Ex Our Warehouse, Johannesburg
Ex Mills, Port Elizabeth
Price List—Terms—Quantity Discounts On Request
WHOLESALE DISTRIBUTORS
M. JOOSUB,
JOOSUB'S BUILDING, 4½ MARKET STREET JOHANNESBURG.
Telephone 33-1518 P.O. Box 2601
Cable & Tel. Add.: "GAIKWAR" Johannesburg, S.A.

CONDITIONS FOR SUCCESS OF PANCHAYATI RAJ IN INDIA

By JAYAPRAKASH NARAYAN

IT is a matter of great satisfaction to me that in our country a beginning has already been made in laying the foundations of 'participating democracy' in the shape of *panchayati raj*, or what was called at first 'democratic decentralisation'. The initiative for this experiment came originally from Shri Balvantrai Mehta and it has made headway in the face of overpowering odds only because of the drive and vision of Shri S. K. Dey, the Union Minister of Community Development, and the powerful support of the Prime Minister. The Congress Party has accepted the ideal of *panchayati raj*, and it is expected that in a few years it will be introduced into all the States.

In the past few months much has been written about *panchayati raj* and there is no need for me to describe it in any detail. I should, however, like to make a few observations about it. First of all,

> it should be noted that the initiative for *panchayati raj* originally came not from the political motive of broadening the base of our democracy or laying the foundations of what I have called 'participating democracy', but from the anxiety to obtain full public co-operation in the execution of development programmes.

On account of this restricted aim with which the experiment was started, its significance has not as well been grasped even by the conscious political elements in the country, much less by the people at large. It is clear, however, that the logic of the move is carrying it forward and constantly enlarging and deepening its implications. There is still need, however, of creating popular enthusiasm about this measure, and of making people realize that what was intended was not a procedural reform of the administration at the lower levels, but a political revolution of the greatest significance for the people: that in effect the intention and the attempt were to bring *swaraj* to the people.

> This understanding and enthusiasm can only be brought about not by Development Officers but by the democratic and popular leaders of the country—irrespective of party and ideology, and by social workers and intellectual and moral leaders generally.

I should like at this point to list a few conditions under which alone, to my mind, can *panchayati raj* become the base of a true participating democracy. For, let us not forget that sometimes the best of intentions become mere caricatures of the reality they set out to achieve.

First, education of the people, understood in the widest sense of the term, is an essential condition for the success of the experiment. This education can best be imparted by disinterested, non-partisan agencies, engaged in social service or tasks of rural development. Political parties may also make a great contribution in this respect, provided they addressed themselves to the task in a non-partisan spirit. Perhaps the best way for them would be to create a common agency through which to carry on this work. Government officers and agencies might also do useful work in this sphere. Schools, libraries, co-operative societies have an important role to play here. It should also be considered whether a non-party and purely educative body of the voters which might be called the "All-India Voters' Association" should not be formed in order to render educative service to the voters. There might also be a Centre jointly set up and conducted by the Union Community Development Ministry, the All-India *Panchayat* Parishad, other All-India Local Self Government Organisations, the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh and other All-India Rural Service Agencies. Such a Centre could help by way of producing literature, conducting of surveys, studying of problems etc.

Second, I would like to emphasize that the success of *panchayati raj* would depend upon the extent to which organized political parties refrained from interfering with it and trying to convert it into their hand-maiden, and use it as a jumping ground to climb to power. There is no doubt that as consciousness grows among the people at the ground level, they would be less and less liable to be moved about as pawns by political parties and ambitious politicians. But, it is necessary at the beginning for political parties, in the interests of the people whom they claim to be anxious to serve, to place themselves under a self-denying ordinance and keep away from either setting up party candidates or putting pressure on the elected representatives to become party members, so as to be able to control the basic institutions of democracy.

> For the sake of the health and vitality of these institutions and intelligent participation of the people in the working of democracy, it would be best to leave these institutions to the direct control of the people, without party interference.

The parties might, however, carry on educative work among the people, even if that involved putting forward divergent ideas and policies. I think if the leaders of all the political parties came to an honest agreement amongst themselves, it should not be difficult to achieve this aim.

Third, there should be a real devolution of power and not a make-belief. It is possible to construct the outward structure of *panchayati raj* and to give it no substance. That would be like a body without a soul—dead from the start—a still-born child. What is needed here are sincerity, imagination and courage. The people must be trusted. There is a tendency among those of us who have acquired some education to distrust the ability and intelligence of the common people, and it is possible to talk of devolution of power without in reality surrendering any power. No one can learn to discharge responsibility unless responsibility was really given to one. Withholding of responsibility, either on account of lack of confidence in the people or of reluctance to surrender power, would lead naturally, as it has already done to a considerable extent, to an attitude of irresponsibility in the people who will for ever be on the look-out for heroes and miracle-makers to solve their problems. It is out of such a psychological situation that dictators were born. For democracy to be a success, it is necessary that the people are prepared, and given full opportunity to shoulder responsibility.

Three Tiers

There are in the *panchayati raj* three tiers of authority and administration—the *Village Panchayat*, the *Block Panchayati Samiti* and the *Zila Parishad*. each of these tiers the peop must be given the opportun to do for themselves all th might be within their comp ence. In the British admin istrative system the Distri Magistrate and Collector was keystone, his position still r mains the same. But if devolution of power to *panchay raj* is real, then eventually District Magistrate should di appear or remain only like Governor (to the State) as a re presentative of the Cent Government) as representati in the district of the State Go ernment. *Panchayati raj* even i Rajasthan, where it started fro is a far cry from this consumm tion. True, such a process wi take time, but it is not yet clea that there is agreement about th ultimate goal.

Fourth, I should like to em phasise that at each level th local authority should be give its own minimum resources. I control of resources remains i the hands of the State Govern ment the devolution is bound to be rather nominal. He wh 'pays the piper calls the tune would be no less true here as any where.

I am afraid in this sphere th progress has been even les marked than in the case of devo lution of authority and functions In this connection, land revenue even though it does not amoun to very much, comes to m mind as the first resource tha should be placed totally at th disposal of the village *panchaya* and the *Panchayate Samiti*. I should not be the prerogative o the State Government to allocat certain amount of land revenue to these bodies. Subject to an equalisation fund for the purpose of aiding the poorer villages and blocks the entire land revenue should be left in the hands of the *panchayats* and the *samitis*. Other possible sources of revenue must be found and placed at the disposal of the *panchayati raj* in order that it might function with dignity and enjoy its autonomy. This does not mean that for development programmes *panchayati raj* should not receive allocations of funds from the State or the Centre.

Fifth, *Panchayati raj* should be able as soon as possible to exercise real authority over the civil servants under its charge, who should be held fully accountable to it. Even in the realm of recruitment, it would be inadvisable to associate the local authorities or their nominees. At the same time provision should be made to secure to the civil servants justice and security of tenure and freedom to discharge their duties without improper interference.

Community Spirit Be Created

Sixth—and as important as any of the previous conditions—it is my emphatic view that elections to village *panchayats* should be held without any contests.

This view has been severely criticised in some quarters. In some other quarters opinion seems to have veered round to my point of view. I should like to say that the more I have thought over this subject, the more I have discussed it with others and the more I have learnt of the working of village *panchayats*, the more convinced I have become that if *panchayat raj* is to succeed, contests to the elections in village *panchayats* must be avoided. The village today is a much divided house. There are caste and class differences; there are family and other factions. There is no collective will in the village. On the other hand, the task that the villagers face can never be tackled unless there is united and collective effort. A community spirit must first be created before there might be a program of community development. To introduce electoral contests into the village is to throw a monkey wrench into the works. Let the people understand that the condition of their enjoying self-rule is that they agree to work together for the common good, not because any dictator wishes to deprive them of their birthright, but because that is the naked, imperative condition on which they can at all rule over themselves and secure the common good. Self-government through faction fighting will not be self government, but self-ruination. Let it be remembered that the village is a primary face to face community where the people are physically thrown together and have to share their joys and sorrows. This village, as I have just said, is a disrupted community. It would be a tragedy and a mockery of democracy if the latter were to be made an instrument of further disruption. The cry has already been raised in certain parts of the country that the villagers had better be left as they were, rather than make them cockpits in the name of *panchayat raj*. The reason is that electoral contests have already produced such tensions that there is a virtual stalemate in the affairs of the 'panchayats'. If this state of affairs continues, there is a danger that in a few years everyone would become so sick of the very words 'panchayat' and 'panchayati raj' that government from above through efficient civil servants would come to be welcomed with open arms and peoples' democracy would have been declared to be a total failure and a chimera.

Several suggestions have been made as to how contests could be avoided. It should be remembered that I am speaking only of the village 'panchayats' which, it has been generally agreed, should not be constituted of more than a thousand or two thousand souls. If the principle is accepted, it should not be difficult to find a way of putting it into practice. Unfortunately, it is the view in many quarters that unless there is an electoral contest, there is no democracy. It is this static, abstract and narrow view of democracy that comes in the way of finding a solution. But I am certain in my mind that unless a solution is found, "panchayati raj" and participating democracy would never be a success.

In this connection I should like to make an humble plea to all the political parties in the country. It might appear to them that if there are to be no elections, they have no place in the village. Far from it, they have a very constructive job to do there. If they accept the idea that it is in the best interest of the village to choose uncontested 'panchayats' that should become a challenge to them, and they should all join together in educating and persuading the villagers to do so. If one leaves aside personal ambitions, this should not be difficult for the parties to do, because after all the affairs of the village hardly admit of party-political differences.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof shockproof, antimagnetic unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—35/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—42/6

A. I. AGENCIES, First Floor, No. [illegible] His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg. Stocks limited—order immediately.

Groupism Deplored

("Indian Opinion" India Service)

LUCKNOW, (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU deplored groupism in the Congress organisation and said that all questions facing the country could not be solved by a party without a broad outlook.

Mr. Nehru was addressing a meeting of the Executive Council of the U.P. Congress Committee.

Briefing newsmen after the meeting, Mr. Banarsi Das, General Secretary of the State Congress, said that Mr. Nehru told the Council that internecine quarrels and factionalism within the Congress were weakening it.

Mr. Nehru told the Council that he had suggested the name of Mr. A. P. Jain for the Presidentship of the UPCC as he knew only a few members of the UPCC and their group affiliations. But he could say that Mr. Jain was a good choice.

Besides 18 members of the Executive Council, 46 special invitees attended the meeting.

Indians In Ceylon

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (By Mail)

THE Prime Minister, Mr. Nehru, told Mr. Niranjan Singh, in the Rajya Sabha that "no further step has been taken" for the settlement of the problem of persons of Indian descent in Ceylon.

There were about 10 lakhs persons of this category who were considered stateless as they did not have Ceylon nationality and were not Indian nationals.

Mr. Avinashilingam Chettiar asked whether in view of the present situation in Ceylon, Government were getting any reports about the stateless persons.

The Prime Minister said that the Government of India got reports on the general situation from the Indian High Commissioner who was in touch with Indian citizens in Ceylon. "He is not supposed to report to us on the stateless persons in Ceylon because they are not Indian nationals," Mr. Nehru added.

Latest Arrivals From India

THE [illegible] MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (free)	2 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day	2 0
PESUM PADAM & KALAI A you will be proud to buy ...	3 6
FILM FARE A magazine start from heaven to earth ...	3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ...	[illegible]
THE MARCH OF INDIA Is your future ...	4 0
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress ...	7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	3 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles Blouse and Jumper Cloth Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs ...	4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess ... 7/6, 10/-, 12/-,	25 0
KHARTALS in pairs special for Kirtans, Bhajans etc.	25 0
DHOLAKS for quawali weddings Holi Bhajan	£8 10 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions ...	£8 10 0
HARMONIUM best make Rama Lila ...	£16 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramdhoon ...	£25 10 0
Shrine Service Plate all designs ...	2/6, 4/6, 6/6
Safe Playing ...	15/-, 25/- and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.

MUSIC SALOON & BOOKSELLERS

PHONE 20707 P. O. BOX 2524,
45 Victoria Street — DURBAN

The Truth Which Alone Can Save World Civilization From Self-destruction

By WILFRED WELLOCK
(In Bhoodan)

"INDIA has reached a critical stage in her history. She is about to make one of the biggest and most vital decisions of her life as a great civilization. In my estimate of the world situation today she is one of the four nations whose course during the next twenty years will determine the world's future and indeed whether or not it will have a future. The other three countries are America, Russia and Britain,"—writes Mr. Wilfred Wellock from England in a message sent on the occasion of the 13th, Sarvodaya Sammelan held at Unguluru (Andhra). The octogenarian thinker and writer, who at one time represented his area in the British Parliament, but later having realised the futility of it gave up his political career, continues.

"In the making of these decisions India's middle classes will undoubtedly play a leading part. History has placed them in a position of privilege. Almost entirely they stand aloof from the nation's physical tasks. Their chores are for the most part cheaply performed. But the history of the last forty years, to go no further back, proves that the era of privilege is rapidly drawing to a close. The ascendancy of communism and the rapid elimination of colonialism and financial and industrial imperialism are heralding the dawn of a new era that as yet is largely understood. On the assumption that there is to be a future, what part do India's middle classes propose to play in insuring it? On the whole, they are enamoured of Western affluence but have they studied its real nature and the ultimate effects of its materialism? If not, they had better sit down and in quietness, and take thought.

"As a Westerner with some knowledge of India's great spiritual heritage, I had hoped that India might be a means of arresting the disease of materialism that that is carrying all before it in the West. Gandhi had opened the way and profoundly influenced considerable numbers of the more thoughtful people in the West but the river that was hoped might follow the stream has not arrived. Of course, we had no right to expect it, having failed so badly ourselves. But today, alas, what we now see is that India's intellectuals, that great body of her middle classes, have become enamoured of Western materialism, called prosperity, and appear to be going all out to establish it in India.

"We are moving rapidly towards one world, but what sort of a world is it to be? And will it endure? East and West are verily meeting and intertwining; the process of unification is at work. But what is the nature of the unity to be? At the moment the West is dominant. The magnet of its affluence with all its glamour is powerfully affecting the East, also Africa, and the underdeveloped countries of South America, yet, even India, with its millennia of spiritual awakenings.

As I sit back and ponder, I see young people with such hopeful and expectant faces looking forward to the thrilling experience of some worthy service, yet I know that ere long the shadows of disillusion will becloud many of those faces, and depress many of those minds, and cause their owners to lower their sights, adopt a more sombre or a more fickle attitude to life and so become de-valued persons.

"Every Western industrial country is today in the toils of a boasted expanding economy. Its future is made to depend upon its perpetual expansion which involves perpetual rise in profits, wages and salaries and thus in material living standards all round. Were the expansion to cease, the economy would collapse. Invention and increased automation are perennially at work. That means new gadgets, new industries and increased production, also increased profit which provides the new capital for the industrial expansion. Then, to insure the sale of the increased production, advertising must insure by careful psychological study of various types of buyers how to induce them to buy what they would not normally buy and do not need. Should pressurised advertising fail to sell all the goods that are produced, Hire Purchase buying is recommended, and once the habit of possessing and using goods before they are paid for gets hold it becomes common practice which considerable indebtedness make it almost impossible to break off.

"This latest phase of the Industrial Revolution thus becomes a closed-in cycle, every segment of which must function like clock-work or the whole economy will break down. The authors of the cycle are neither philosophers, teachers nor saints, but profiteers, big and ever bigger financial corporations, and now increasingly, tycoons.

"The process as a whole draws ever-widening circles of the public deeper and deeper into the slough of debt and materialism, and into the habit of getting and spending money as a WAY OF LIFE, while every increase in spending reduces both the opportunities and the inclination to possess and cultivate spiritual values. To be in the fashion becomes a major and often the chief interest.

"This might well be described as a species of tycoon dictatorship. The politicians dovetail their policies into that economy, which the centres of learning and culture, and the churches in general, take for granted. But what the tycoons cannot do is to transform a society of mass-minded workers, fashion-ridden women, and well-placed middle classes into a society of whole persons whose way of life meets the demands of a peaceful world order.

"Thus what I see ahead are two mammoth evils: (1) an internecine international conflict for the possession and control of the earth's natural resources in order to meet the rising demands of towering life standards across the world, for the world's markets which purchase them, and (2) ideological conflict between capitalism and communism for world economic and political control, following a complete breakdown of the world's economy.

"Today the U.S.A., is consuming almost as many manufactured goods as the rest of the world taken together, while every Western industrial country is feverishly scaling the ladder of Prosperity.

"Where, then, lies peace? We cannot attain it by armament campaigns or by long-stream marches. I favour these efforts on one condition that they are supported by positive, constructive efforts to build a society of whole persons, which involves a many-sided revolution including the economic and the spiritual. Only a complete vision of the means of peace can save us from the peril of a nuclear world war.

Too much present-day pacifism is fog-bound. Gandhiji has outlined that vision.

"Sarvodaya comprehends and embraces both these activities and I trust the present conference will strengthen the determination to pursue both, and to influence India's middle classes who have not yet joined its ranks, to do so immediately. Gandhiji saw the Truth, the Truth which alone can save world civilization from destruction—a fate that may be very near."

Cable & Tel Add, HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwang Mao Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " [illegible] " " "
2 " [illegible] " " "
3 " [illegible] " " "
4 " [illegible] " " "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Tolstoy Writes To Gandhi

(Continued from page 202)

bishop generally put another question, whether murder was always in all cases forbidden by God's law, and the unhappy young ladies were forced by previous instruction to answer, "Not always"—that murder was permitted in war and in executions of criminals. Still, when one of these unfortunate young ladies (what I am telling is not an invention, but a fact told me by an eye-witness), after her first answer, was asked the usual question, if killing were always sinful, she, agitated and blushing, decisively answered, "Always," and to all the usual sophisms of the bishop she answered with decided conviction, that killing always was forbidden in the Old Testament and forbidden by Christ, not only by killing, but even every wrong against a brother. Notwithstanding all his grandeur and art of speech, the bishop became silent and the girl remained victorious.

Yes, we can talk in our newspapers of the progress of aviation, of complicated diplomatic relations, of different clubs and conventions, of unions of different kinds, of so-called productions of art, and keep silent about what that young lady said. But it cannot be passed over in silence, because it is felt, more or less dimly, but always felt by every man in the Christian world. Socialism, Communism, Anarchism, Salvation Army, increasing crime, unemployment, the growing insane luxury of the rich and misery of the poor, the alarmingly increasing number of suicides—all these are the signs of that internal contradiction which must be solved and cannot remain unsolved. And of course solved in the sense of acknowledging the law of love and denying violence. And so your activity in the Transvaal, as it seems to us, at the end of the world, is the most essential work, the most important of all the work now being done in the world, and in which not only the nations of the Christian but of all the world, will unavoidably take part.

I think that you will be pleased to know that here in Russia this activity is also fast developing in the way of refusals to serve in the Army, the number of which increases from year to year. However insignificant is the number of our people who are passive resisters in Russia who refuse to serve in the Army, these and the others can boldly say that God is with them. And God is more powerful than man.

In acknowledging Christianity even in that corrupt form in which it is professed amongst the Christian nations, and at the same time in acknowledging the necessity of armies and armaments for killing on the greatest scale in wars, there is such a clear clamouring contradiction, that it must sooner or later possibly very soon, inevitably reveal itself and annihilate either the professing of the Christian religion, which is indispensable in keeping up these forces, or the existence of armies and all the violence kept up by them, which is not less necessary for power. This contradiction is felt by all governments, by your British as well as by our Russian Government, and out of a general feeling of self-preservation the persecution by them (as seen in Russia and in the journal sent by you) against such anti-government activity, as those above-mentioned, is carried on with more energy than against any other form of opposition. The governments know where their chief danger lies, and they vigilantly guard in this question not only their interests, but the question "To be or not to be?"—Yours very faithfully, LEO TOLSTOY.

Gravest Doubts On Benefits From Liquor Legislation

(Continued from front page)

pockets of the wine farmers to compensate for the possible loss of Commonwealth markets. This contention was fiercely rebutted by a member who declared that those demanding the new measures were the police and agricultural unions.

We remember how one of the most eminent of Bantu leaders said to us, "All the leaders who were my contemporaries went down through strong drink." It is noteworthy that the Coloured people, who have had easy access to liquor, have been eager consumers of illicit brews, which, with wine or brandy as their basis, have had ingredients added to them to make them stronger. It cannot be overlooked that the liquor trade generally approves of the new measures, a fact that, with all charity, raises suspicions as to their effectiveness in reducing consumption. We wish that efforts had been made to root out the shebeens by imposing long terms of imprisonment without the option of a fine, confiscation. Some years ago one of the cities in Britain was shocked by frequent use of the knife by criminals, but a judge banished this form of crime when he made it plain that those convicted would go to gaol for terms of years. A heavy responsibility lies on the Government that has introduced such measures as the new Liquor Bill. There is also more responsibility laid on temperance societies to win the public to a more controlled use of liquor and to see the advantages of the one form of control that is effective, namely total abstinence.

First Ever Indian At South Pole

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE first Indian ever to visit the South Pole is 32-year-old Mr. Giriraj Singh Sirohi from Bulandshahar in Uttar Pradesh.

Mr. Sirohi, who is now working as a research fellow at California University in Los Angeles, visited the South Pole as a member of a scientific expedition, sponsored by the National Science Foundation of the United States.

Slim but sturdy, this young scientist reached the South Pole along with ten other members of the expedition on December 5 last and spent there 65 days in a temperature 49 degrees below freezing point.

Mr. Giriraj Singh who arrived in Delhi on his way back to the United States recently disclosed in a most unassuming manner the news of his exploit.

The only other Indian to attempt a trip to the South Pole, it may be mentioned, was Lt. Ram Charan of the Indian Navy, who went up to about 800 miles from the geographical Pole, early this year. Lt. Charan was later killed in a motor-cycle accident in Delhi.

Narrating his experience, Mr. Giriraj Singh said: "It was thrilling." He was a little afraid when he joined the expedition because he had heard about the death of many earlier explorers and knew that the temperature there was very low. But once he reached the Pole' he said, he stood the freeze well.

Mr Sirohi said that the expedition, which had gone to the South Pole to conduct some experiments on plants and animals, took six months to make the trip and cost the foundation about four million dollars.

During their stay at the South Pole, he said, it was day all through and the scientists enjoyed working in these unusual conditions. The glare of the sun was so powerful that they had to wear goggles all the time.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Berkley Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts
Johannesburg. Phone 33 1054

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Caromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments, Sequins, Diamonties & Trimmings
Muradabadwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

fifty years ago... *July 1911*

Indians In Australia

(From The Indian Opinion, July 8th, 1911)

THE Secretary of the Austral-Indian Society, Melbourne has addressed a letter to the Indian National Congress detailing the grievances of Indian residents in Australia. The Society includes Indians of all castes and creeds. A deputation from the Society lately waited upon the Minister for External Affairs of the Commonwealth Parliament of Australia and represented that two Indians who had lived in Australia for a number of years prior to the passing of the Immigration Restriction Acts of 1901-5 had gone on a visit to India and were unable to re-enter the Commonwealth. They next obtained pass-ports from the Indian authorities to visit Australia and on arrival were detained by the Customs authorities and submitted to a rigorous cross-examination by the Collector. They were allowed to remain on an undertaking being given by the Secretary of the Austral-Indian Society to produce them whenever required by the Collector. The Minister said they would each have to pay a fine of £2, but on the deputation protesting against this, the two Indians were exempted from payment. Indians who have lived for a number of years in the Commonwealth and who possess property are on the electoral rolls and possess votes for both Houses of Parliament. They are reputable citizens, but when they applied to bring their wives over from India, the Minister could not see his way to agree to the proposal on any account. The deputation urged their rights as British subjects and contended that the place of abode of the husband is also that of his wife and children. Whereupon the Minister replied in words to this effect:—"You see, gentlemen, you say you are British subjects but you are not, as you are not treated as such in your own country, and how can you expect us to treat you here differently, though we treat you far better, and recognise you as citizens, having given you votes &c., and treat you as white men and not as you are treated in India." What have the Government of India to say to these remarks? The educational test for immigrants is the reading and writing of fifty words in a European language. Instead of holding the test in English the authorities frequently ask emigrants questions in French and German in order to disqualify them. A leading Indian wanted permission to send for his son from India but was not allowed to do so. Indians are not allowed to send for their wives from India and hence mixed marriages and illegitimate children are common and there is a great deal of immorality. Chinese and Syrians, who are not British subjects, are given much wider latitude than Indians.

Indians In The United States

"The Odious Turbans"

Mr. C B Walters writing from San Francisco to the Modern Review gives an account of the difficulties which Indians in America at present, being unable to overcome the prejudices of the local people. He writes at the request of one Mr. Das of Seattle, in the State of Washington. He begins with the language difficulty, the labour jealousy, appearances and unlawful official treatment, legal aid and so on. But the most formidable objection seems to be the "odious turban" of the Hindus, especially the Punjabis, which at once creates a bad impression in the American. It seems ridiculous that a civilised and free people should be so weak as to think evil of one because of his dress, but Mr. Walters says that if only the Hindus in America could be induced to abandon their turban and wear the dress of the country, more than half of the cause of the trouble will disappear. The turban seems to make a man so different from the human species that all the worst prejudices inherent in men are roused against the turbanned tribe. Almost without exception writes Mr. Walters, "the Union workmen prefer to live in the city, dislike the country, the farm, the orchard. Rather than work in the country they will remain idle in the cities, yet they are prejudiced against the man from India who is glad to get the work they refuse to take. The Hindu is not depriving any of them of a livelihood even if he does work for less money. The Hindu is doing a class of work for which the farmers cannot afford to pay union prices. Moreover, there are vast tracts of land in California, Oregon and Washington, which are lying idle, unclaimed and unproductive so that there is plenty of opportunity for the few who do wish to live with nature." He says the Hindu workman bathes daily on returning from work and yet he is dubbed "filthy" by men who rarely take the bath oftener than once a week. The immigration officials find some pretext or other to turn away a Hindu either for short stature which is taken for physical incapacity, or for fear of the man becoming a charge on public funds. In one case, a Hindu immigrant who could lift a weight of 350 pounds was not admitted to land in America because he was weak! Several Indian students who have proceeded to America for study have been kept confined for weeks pending settlement of their fitness to land and they are subjected to inhuman treatment. In one case a young student was served half-boiled rice without salt or milk for eight days and charged one dollar and sixty five cents per day for this instead of the scheduled rate of 45 cents. For students, the writer says, America offers many opportunities in the United States. There can be no doubt that notwithstanding the strong prejudices that exist against the Hindus, there are hundreds of cultured men and women who welcome people from India and are prepared to extend ordinary help towards strangers. The Hindu students generally meet with kindness and courtesy, says Mr Walters, and those who behave improperly are very few. But whether students or labourers, the general caution sounded is—beware of the turban!"

DRY RED CHILLIES
30 lbs Packets 45/-
Dry Garlic 30lb pocket 18/-
Fresh Green Garlick 2/6lb
(Postage Paid)
Also African long handle brooms R. 2-50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26 Phone 128.
BRITS. Transvaal

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

BRITISH INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY
S.S. Karanja Sails 10th July 1961
PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY
First Class single with food ... R 235.50
Second " " " " .. R 157.0
Third Class with food .. R 79.50
Third Class without food ... R 69.0
For further particulars apply to—
Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

SOUTH AFRICAN
18 JUL 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 27—Vol. LIX. Friday, 14th July, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR CENTS

SEGREGATION UNTO DEATH BUT

Struggle Of Afrikaners Is A Pattern For Africans

(By A Special Correspondent)

FOR the last thirty years a Swiss clergyman, Mr. H. P. Junod, has been chaplain to African prisoners in Pretoria, capital of South Africa. When he returned to his post in April 1961 after a holiday at home he was brusquely told by the prison authorities that his services were no longer required. It was the end of a long and honourable career.

Already at the end of 1960 Mr. Junod had been meeting with unaccountable difficulties from the prison authorities with whom he had always previously been on excellent terms. First he was forbidden access to African prisoners condemned to death—only his African colleagues were allowed to minister to them. It was a small thing to small people, but it meant that racial segregation was being extended to yet another little corner of life which had hitherto escaped.

Soon Mr. Junod was accused of expressing sympathy for the African nationalist movement and exchanging the forbidden nationalist salute with the prisoners. Mr. Junod denies the allegations completely and considers them an attack on his personal integrity. Pressure against him mounted presumably in the hope that he would cease his functions voluntarily if sufficiently goaded. The next accusation was that he organised in the prison the singing of the hymn "Nkosi Sikelel' iAfrika"—"God bless Africa." This time it was true, but the hymn is entirely religious in character and prisoners have been allowed to sing it since 1931 without criticism of any kind from the authorities.

To Europeans this is all familiar. In Eastern Europe it has long been known as the "salami tactic" from those famous Hun-

(Continued on page 215)

STEPS TO CURB COMMUNALISM

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (BY MAIL)

THE Union Home Ministry has asked the States to issue suitable instructions to all district authorities to impress upon them the need for constant vigilance and appropriate action to be taken in good time for curbing communal troubles, it is learnt here.

The Centre has circularised the State Governments on this subject expressing the view that if the legal provisions available even now are used judiciously and at the appropriate time all communal troubles could be greatly minimised.

Further measures to strengthen the law are also understood to be under consideration.

Pointing out that communal troubles have wide repercussions, namely, that any incident in one part of the country may result in serious consequences elsewhere and also bring the country a bad name abroad, the Centre has said that vigilant action by the authorities is, therefore, fully justified to curb and put down the evil.

The Home Ministry has also pointed out that there are even now a variety of legal provisions under the Criminal Procedure Code and the Indian Penal Code which could be utilised against trouble makers including communal agitators.

In addition to these the provisions of Section 145 of the Criminal Procedure Code are also available to prevent meetings, processions, demonstrations, etc., which might lead to disturbances of public tranquility. The Preventive Detention Act can also be used. This Act empowers a District Magistrate to detain a person with a view to preventing him from acting in a manner prejudicial to the maintenance of public order.

The Home Ministry is also reported to have drawn the attention of the States to the views expressed by the Minister Mr. Lal Bahadur Shastri, in Parliament on the subject. Mr. Shastri had laid considerable emphasis on the need for prompt action to be taken to put down communal troubles. He had said that if necessary the provisions of the Preventive Detention Act could be utilised and all disintegrating forces, whether based on community, caste or language considerations have to be dealt with firmly and prompt action taken from the very beginning against those who instigate any disorder.

Will Never Retrace Footsteps

"THE history of man does not indicate that he will ever retrace his footsteps. His intelligence has to express itself in newer creations through the ages. New times make new demands. Those who cannot meet the demands get doomed. By his inventive power man goes on creating new opportunities for himself, and his needs multiply. History tells us of some races who, instead of advancing on the path of newer creations, remained stationary, their faces turned to whatever ancient possessions they had. It is not for man to continue somehow to exist with the relics of past ages. Man's needs are varied; his necessities are numerous; but he has also the ability to meet his own demands."

This remarkable quotation is from an essay by the great Indian poet and philosopher Rabindranath Tagore, who was born a hundred years ago. The centenary has been marked by the publication of a Tagore anthology, "Towards Universal Man," which was recently reviewed in the "Indian Opinion."

Churches Confirm Barbarism In Angola

(By A Special Correspondent)

THE Eichmann trial in Jerusalem has brought to a recital of unspeakable crimes committed in Europe itself less than two decades ago. Many of us looked back with horror but with a firm belief that they would not be repeated in our time. But if only a small part of what we hear from Angola is true, there is something horribly like a war of annihilation going on in Portuguese Africa now.

On this occasion it is neither from Communists or anti-Communists that the news comes—as it often was last year in the Congo. In Angola the reports come from the Churches. They cannot be propaganda; it is unthinkable that Church leaders and responsible Christian organisations should give world-wide publicity to unverified rumours. Yet when we reach an estimate of the number of people involved it goes beyond imagination. A report by the Baptist Missionary Society in London refers to the "lynching and massacring of "tens of thousands of men, women and children." The same source says that reprisals against the rebellious Africans are being carried out with the "utmost barbarity." There are already 100 000 starving refugees from Angola in the Congo and with the end of the wet season the Portuguese authorities have started setting fire to the high grass "to burn out the bandits like game."

In Geneva the Executive Committee of the World Council of Churches in its second declaration since the beginning of the emergency "appeals to the Government of Portugal in the name of humanity and of the Christian principles so long professed in Portugal to refrain from deliberate action involving the death and maiming of thousands of Africans, including women and children, and the attack on those with education and gifts of leadership, as well as

(Continued on page 214)

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 3D
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 14TH JULY, 1961

Social And Economic Survey Required

A SOCIO-ECONOMIC survey of the state and condition of the Indian people living in the Magisterial Area of Durban is required immediately in order to determine accurately how they subsist. On the face of it it could appear, if one chooses to look that way only, that the Indian people are an affluent lot, living in comfort. This is the picture that has been studiously and deliberately presented by the South African State Information Service in oversea countries. The Indian people here—and more particularly their leaders of the type who revel in commenting on everything by means of press statements—do not seem to know anything about the nature and the extent of the propaganda conducted overseas by the Government. The truth seems to be the other way round. Large numbers of the Indian people of Durban live in dire poverty and distress, eking out a bare living under crowded and insanitary conditions.

Many, many years ago the then Natal University College sponsored a socio-economic survey of the Indian people in the city of Durban and the late Professor Raymond Burrows and the late Mr. V. Sirkari Naidoo who were responsible for the actual inquiry came to some startling conclusions about the poverty and distress of the Indian people. Their findings are still being used but it is now really necessary that a wholly new and more detailed survey be carried out. Since the foregoing investigation there has been much distortion in the life of the Indian people. Most of this has been occasioned by the effects of the Group Areas Act, both direct and indirect. Further, since the Nationalist Government came into power it has tried to prevail upon industry and commerce to edge the Indian out of industrial and commercial employment. While the actual operation of the Group Areas Act has driven Indians out of their homes, without any compensation or the provision of alternative accommodation, the deliberately engineered bias against Indian workers has caused mounting unemployment. The existence of "Provincial Barriers" to which we referred recently has caused a Durban-ward trek of the Indian people. This concentration of the Indian people in the city has given rise to many socio-economic problems. Great changes have taken place in the social and economic lives of the Indian people in the city over the last two years. It is now necessary that a minute examination be made of socio-economic conditions of the people so that an up-to-date statement on our position will be available.

GANDHI ON CIVILIZATION

In 1909 Gandhiji spent four months in London as leader of a deputation of Indians from the Transvaal in connection with the existing problems of the Indian people in that Colony and the implications of the South Africa Act. While in London he gave much thought to the question of "Indian Home Rule' then under discussion in England and India. He finalised his views on board the Kildonan Castle in November 1909 when the deputation was on its way back. Then was published in Gujarati in India but the book was immediately banned by the Government of India. Gandhi who was then editor of the "Indian Opinion at Phoenix, Natal, was persuaded by European and Indian friends to make an English translation of the book. This was done and the book was published in 1910 by the International Printing Press, Phoenix, under the title "Indian Home Rule." The work is in the form of a dialogue between the Editor of the "Indian Opinion" and a reader. We reproduce below extracts from it Gandhiji's views on "Modern Civilisation"—Editor, I.O.

READER: Now you will have to explain what you mean by civilisation.

EDITOR: It is not a question of what I mean. Several English writers refuse to call that civilisation which passes under that name. Many books have been written upon that subject. Societies have been formed to cure the nation of the evils of civilisation. A great English writer has written a work called "Civilisation: its Cause and Cure." Therein he has called it a disease.

READER: Why do we not know this generally?

EDITOR: The answer is very simple. We rarely find people arguing against themselves. Those who are intoxicated by modern civilisation are not likely to write against it. Their care will be to find out facts and arguments in support of it, and this they do unconsciously, believing it to be true. A man, whilst he is dreaming, believes in his dream; he is undeceived only when he is awakened from his sleep. A man labouring under the bane of civilisation is like a dreaming man. What we usually read are the works of defenders of modern civilisation, which undoubtedly claims among its votaries very brilliant and even some very good men. Their writings hypnotise us. And so, one by one, we are drawn into the vortex.

READER: This seems to be very plausible. Now will you tell me something of what you have read and thought of this civilisation?

EDITOR: Let us first consider what state of things is described by the word "civilisation." Its true test lies in the fact that people living in it make bodily welfare the object of life. We will take some examples. The people of Europe today live in better-built houses than they did a hundred years ago. This is considered an emblem of civilisation, and this is also a matter to promote bodily happiness. Formerly, they wore skins, and used as their weapons spears. Now, they wear long trousers, and, for embellishing their bodies, they wear a variety of clothing, and, instead of spears, they carry with them revolvers containing five or more chambers. If people of a certain country, who have hitherto not been in the habit of wearing much clothing, boots, etc., adopt European clothing, they are supposed to have become civilised out of savagery. Formerly, in Europe, people ploughed their lands mainly by manual labour. Now, one man can plough a vast tract by means of steam engines, and can thus amass great wealth. This is called a sign of civilisation. Formerly, the fewest men wrote books, that were most valuable. Now, anybody writes and prints anything he likes and poisons people's minds. Formerly, men travelled in waggons, now they fly through the air in trains at the rate of four hundred and more miles per day. This is considered the height of civilisation. It has been stated that, as men progress, they shall be able to travel in airships and reach any part of the world in a few hours. Men will not need the use of their hands and feet. They will press a button, and they will have their clothing by their side. They will press another button, and they will have their newspaper. A third, a motorcar will be in waiting for them. They will have a variety of delicately dished-up food. Everything will be done

(Continued on page 214)

NEHRU ON PRINCIPLES FOR PROGRESS

"CASTEISM IS IN OUR BLOOD

('Indian Opinion' Reporter)

NEW DELHI (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU has called upon the people of the country to adhere to four broad principles if they wanted to help the country in marching ahead on the road to progress and prosperity. The principles were: No encouragement of communalism, no "foolish" controversy over language, study of socialism and Five-Year Plans and also the changing world situation.

Mr. Nehru, who was addressing a public meeting said: 'Our country will not make any headway towards economic emancipation by resolutions and speeches. What is needed today is determination and strength to bring about prosperity in this country. But for that the whole process of thinking has to be changed."

Condemning casteism, Mr Nehru said: "This is an age of internationalism. At this stage, if we continue our old customs there will not be any progress and the fate of the country will be sealed."

Mr Nehru said that with the liquidation of British imperialism by peaceful means and without any bloodshed constructive work of great magnitude had been started. "In this changing world other countries are looking at us and they want to learn from us, our technique of doing things and leading the country to prosperity."

Mr. Nehru said that when the Five-Year Plans were formulated and discussed the predominant question before the planners was how to raise the standard of life of the people and liquidate unemployment.

Mr. Nehru said: "When we talk of democracy and Socialism we should ask ourselves, 'Can casteism or communalism exist in Socialism?' But unfortunately casteism is in our blood. Communalism digs at the very root of democracy and Socialism and retards the progress of the country." He said that treading on the path of casteism and communalism India had gone to pieces and again it would be ruined if she followed the old path. "We have men of high calibre but sometimes even educated persons are victims of casteism and communalism. Hindu communalism is now raising its ugly head" he said. "There is Sikh communalism also in the Punjab."

Sainik Schools

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE first of five Sainik schools to be set up in different parts of the country on the pattern of the Rashtriya Indian Military College at Dehra Dun was opened by the Defence Minister Mr. V. K. Krishna Menon at Satara in Maharashtra State recently.

The other four Sainik schools, which will be organized as residential institutions for boys for providing special education with a military bias are planned to be set up at Jamnagar (Gujerat), Chittorgarh (Rajasthan), Karnal (Punjab) and Kapurthala (Punjab).

TAGORE PORTRAIT BY SOVIET PAINTER

['Indian Opinion' Service]

NEW DELHI (By Mail)

A PORTRAIT of Poet Tagore painted by the Soviet artist Madame Augustina Krivtsova, was presented by Mr J. A. Benediktov, Soviet Ambassador to the National Gallery of Modern Art in New Delhi on May 16.

The painting done on papier mache board, and finely finished with lacquer, was received on behalf of the Gallery by Prof. Humayun Kabir. Speaking on the occasion, Mr Benediktov said that the Soviet people admired the great son of India, Rabindranath Tagore. He said that three million copies of Tagore's works had been published in the Soviet Union. Mr Benediktov also recalled the words regarding Rabindranath Tagore uttered by Mr Khrushchev in Calcutta in 1955, when he had described Tagore as a writer, social worker and genius and devoted friend of the Soviet Union.

Mr Benediktov said that the Soviet Union was celebrating the centenary of the great Indian writer by organising seminars, meetings, exhibitions, concerts and plays based on Tagore's works. The Ambassador also referred to the visit of Tagore to the Soviet Union in 1930, and said that the Soviet people were impressed with Tagore's friendly attitude towards the Soviet Union.

Peace Prophet

Tagore, he added, was not only a painter, but also an internationalist, a prophet of peace and progress, and also an opponent of fascism, war and colonialism. The theme of Tagore's works, the Ambassador said, was the common man, peasant, artisan, petty official and teacher. For this love of the common man the Soviet people appreciated Tagore very much.

Prof Kabir said that the long-standing love and affection of the Soviet people for Tagore had found culmination in the spectacular centenary celebrations organised in the U.S.S.R.

Prof. Kabir presented a copy of the book "Towards Universal Man"—a collection of Tagore's essays translated into English—to Mr Benediktov to be passed on to the painter, Madame Krivtsova.

I.A.F. Men Return From Congo

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

AN Indian Air Force contingent of 11 officers and 36 airmen has returned to New Delhi after its service with the United Nations force in the Congo.

The leader of the Contingent, Wing Commander K. L. Suri, told newsmen that its duties included airlifting of men and material for the U.N. force. More recently, trucks and other equipment and stores for the Indian Brigade had been moved to the difficult landing airstrip of Kabalo in North Katanga. He said it was a matter of particular satisfaction that, in addition to their normal duties, I.A.F. personnel was able to lend a helping hand in moving tons of food to the famine affected Kasai province.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25045, 28513, 29867

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

IS AFRICA READY FOR INDEPENDENCE?

RECENTLY Kenneth Kaunda, President of the United National Independence Party of Northern Rhodesia, debated, over the National Broadcasting Corporation System of the United States the question "Is Africa Ready for Independence?" with J. Freire d'Andrade, until recently the Commercial Attache of the Portuguese Embassy in Washington. Following are the introductory statements made by the two men plus excerpts from the programme's "Question Period" which we believe will be of interest to readers of Indian Opinion. [Acknowledgements to 'Africa To-Day'.

Kenneth Kaunda's Statement

IS Africa ready for independence? The answer is an emphatic yes. I would be very much surprised if anyone in the 20th century could seriously challenge the readiness of Africans to rule themselves in their own countries at this time. This is no longer the hypothetical question it was, say, about 30 years ago. It is today a glowing reality, visible to anyone who has eyes to see. Several times New York, as the site of the U.N., has been privileged to welcome rulers of all shades of colour, among them black prime ministers, presidents, and emperors. No doubt some of them are more capable than others. Incidentally, incapacity is not a monopoly of any one race. Hitler, by the way, and Mussolini were Europeans in our own time. In short, each racial group and each nation, like an individual, has its own skeleton in its closet. With one or two exceptions, those parts of Africa which are now shaping their own destinies are enjoying a higher standard of living than when they were occupied by foreign powers. There are more schools, more hospitals and capital investment is found. There is hope, indeed, there is progress.

Let us now compare progress in independent Africa with those areas still being treated as if they were extensions of Europe. Well, take Northern Rhodesia, my own country, to begin with. In the last seventy years the British managed to train only one African lawyer, and only in September this year are we having our first African engineer. Do you call that progress? There are only two African doctors in a population of 3,000,000 Africans. Shall we call this progress?

By the way, only by 1959 did we see Belgians manage to produce only 16 college graduates in a population of 13,000,000 Africans. By 1957 the Portuguese in Mozambique managed to produce only one African college graduate of a population of 6,000,000 Africans.

Today capital is flowing out very quickly from those countries which are still under foreign rule. I have in mind the Federation of Rhodesia and Nyasaland, Mozambique, Angola, and indeed, the Union of South Africa.

If I may touch on racial relations, history shows quite clearly that before independence, racial mistrust, suspicion, and hatred are sharp. And again, with one or two exceptions, after independence we find better relations almost invariably prevailing. More Europeans got settled on the basis of all men are fellow human beings, and they accept for the first time that they are equals of the people whom they had looked down upon with contempt before independence.

I agree with anyone who says that some good has been done by colonial powers, especially by missionaries who in some colonies are today suspected so much that they are put in colonial prisons. I am now thinking of Portuguese Angola where shortly before I left home 400 Protestant missionaries, both black and white, were thrown to jails, suspected of subversive activities. Do we call this progress?

In my own country, Northern Rhodesia, over 300 of my fellow men are in jail for simply shouting political slogans. To shout the word freedom has now become a crime.

In any colonial system it is clear the bad outweighs the good. In any case, no matter how good a foreign power may be, it can never be a substitute for a national government of the people, by the people, and for the people. If the people are not ready educationally the answer is not to occupy their country through the use of guns, but the answer lies in the words of Thomas Jefferson when he said: "I know no safe depository of the ultimate powers of society but the people themselves. And if we think them not enlightened enough to exercise their control with a wholesome discretion, the remedy is not to take it from them, but to inform their discretion by education."

I repeat, African governments have shown that they always do better than colonial governments.

Having quoted one of the United States' foremost thinkers, I would like to appeal to all Americans not to be misled by those who are thought to be America's traditional friends. Who, by the way, are true traditional allies of America? Those who are oppressing others? Didn't the American founding fathers make their now famous Declaration of Independence in opposition to colonialism? The true traditional allies of the American people are those who are fighting oppression. Africa is more than ready for independence.

J. Freire d'Andrade's Statement

BEFORE I begin I would like to make two important points. As the moderator indicated I speak as a private individual not as a representative of my government. I am not in government service at this time. The impressions I speak are my own.

My second point is that my remarks must not be interpreted as reflecting discrimination for any race or group. I want to state firmly that in my country, Portugal, we have no discrimination, white, black, or yellow, we are all Portuguese. We go to the same schools together, we worship in the same churches, we are integrated.

Now that I have made these preliminary points I will discuss the issue we are faced with here tonight. Is Africa ready for independence? My answer to this question is no. It is possible that there are some countries prepared and ready for independence. Under today's conditions in the world, however, it is a grave danger to submit a new country to the task of establishing itself as a nation without being a burden to others. The conditions of the world are such as to discourage independence of all nations, not merely African. Conditions such as the various movements of peoples from place to place, the freezing of private investment capital, et cetera, make it very difficult for countries to survive by living merely on their own resources.

My second reason is the danger of economic chaos produced in Africa by the granting of independence too early. What happens when independence is granted? People with technical knowledge leave the country. The middle-class disappears. People with investments try to take their money out of the country and foreign private capital will not invest funds. We see this process at work already in Rhodesia where foreign capital is leaving the country. This is true almost everywhere, and all this leads to disorder, and disorder leads to trouble.

We have a saying in Portuguese which loosely translated in English comes out: when there is no bread in the house everyone fights, and no one has a good reason for it.

My third reason has to do with freedom. When a country is given independence too early, freedom is threatened, and this is why. When African leaders come to power and want to maintain their power, and when they are faced with economic chaos and the fact that they cannot fulfill the promise of immediate increase in the standards of living this opens the door to regimentation and to Communist infiltration. In order to keep power and in order to build the country in the face of economic and social pressures they take away the freedom of their own people, for example, in Guinea where more than 40 members of the opposition have been rotting in jail for several years.

Fourthly, the freedom of the Europeans has been threatened, Europeans who are, in truth, Africans, and have been for many generations. What kind of freedom do the French settlers have in the Guinea of today?

Now my final reason. Many countries in Africa are not ready for independence because of the fact that they do not think as we do and have a different conception of progress than ourselves.

Finally, let me close with a question. Why are we Europeans being criticized for what we have done in Africa when what we have done is build roads, build cities, build ports, schools, and hospitals that everyone can see with their own eyes today?

Question Period

QUESTION: I would like to ask Kaunda as a potential voice for Northern Rhodesia, how would he, if he had the capability, assist the people in Angola, his fellow Africans, to gain independence, if their status remained the same?

KAUNDA: Well, I think all I can say in that way, I think,

(Continued on page 215)

TAGORE AS A POET

By Dr. BHABANI BHATTACHARYA
(A Broadcast Talk Over All-India Radio)

THE astonishing abundance of Rabindranath Tagore's genius richness could not confine itself in a single stream of expression. It had to be many-sided, many-channelled. That was the supreme gift of his genius. Apart from poems, he wrote plays, short stories, novels and prose works of several kinds, including essays on a wide range of subjects. He enriched every art form he touched. He even enriched India's music and painting. However, he was above all else a Poet. In our literary history he stands as the greatest poet of India since the great ones of ancient times, Valmiki and Kalidasa.

The literature of Bengal has a golden age which may well be named the age of Tagore. But then, Tagore does not belong to Bengal alone or even to India alone. He ranks amongst the world's foremost lyric poets of all times. His first stupendous impact on world literature resulted from a slender volume of his shorter poems rendered freely in English prose. That brought him the Nobel prize. It was in 1913 and Tagore was then just over fifty.

Today, in the Tagore centenary year, we in India see the Poet's conquest of glory in its proper perspective. As we face the need of introducing Tagore over again we realise that we can succeed in it in a satisfying way. We cannot translate Tagore in terms that are, even in a limited sense, adequate. The English "Gitanjali" was followed in the space of a quarter century by an impressive bulk of Tagore translations, in many foreign languages. But there was little in that bulk that showed the Poet's genius in its full splendour. Successive passages, imagery of startling beauty, profound thinking often wrongly interpreted as mysticism, an outlook not only fresh but far in advance of the time—that was about all. And that was a mere shadow of Tagore in the original.

To say that great poetry cannot be adequately conveyed from one language to another is [illegible]. Great poetry has sometimes been translated with the best effect. But the plain truth is that Tagore ceases to be Tagore when his words are not precisely his own. Even when he himself translated his poems they ceased to be his own, except in rare instances.

That is strange. For, Tagore has every mark of universality along with his intense Indianness. He is concerned all the time with the deepest strata of experience, and these are so essentially the same the world over. There is, of course, the music of the words. Verbal music in a Tagore poem is one of the secrets of its enchantment. Even the concrete visual quality is often elusive, as, for instance, in the poem "Urvasi", one of the world's greatest hymns to woman's beauty, in which every word is crystalline. Tagore's poetry has been translated into English as prose poems—that is the only way, in the circumstances. Rhythm in this rendering has to do all the work of rhyme. These limitations apart, a mysterious quality remains untranslated. All of Tagore's best work has this mysterious quality. Analyse it? Better dissect a flower to locate the seat of loveliness! It just cannot be done.

The changing phases in Tagore's creative life are numerous, each strongly marked by distinctions in form and material. Though his genius is essentially lyrical, there is endless variety within that framework. The Poet passes from the simplest to the most decorative. The work of one period has the finish of delicately executed jewels while the work of another period has been fitly likened to the "solemn majesty of ancient architecture". In his latter years he made most of his newest experimentation with form. Four volumes of poems, for instance, written between his [illegible] and 70th years are what may be called prose poems. They have the rhythm and the diction of prose, but are wonderful poems all the same.

As for material, the variety is again endless. Added to the emotional content which is often mirrored in a strong sensitivity to the social realities of the times, a sharp political awareness, and an eager response to the impact of world affairs, Tagore proclaimed the right of the common man to live as a human being. He denounced the rising powers of aggressive greed and the violent chauvinism that led to war. He gave the people of India their National Anthem and wakened them to internationalism.

His poems and songs number well over 3,000, the distinction between the two is thin, many of the poems are meant to be sung while the songs, rich with imagery, are a joy to read. It would be hard to find an educated home in Bengal where Tagore poems and songs do not make an integral part of the cultural fare. To imagine a calamitous history of Bengal is easy, it is a Bengal in which there has been no Rabindranath Tagore.

That would indeed be far worse than an England without Shakespeare.

His first memorable poems, called "Sandhya Sangeet,"—Evening Songs"—appeared when he was just out of his teens. He wrote, many years after, in his book of reminiscences: "To me this is the most memorable period of my life as a poet. (It was) the first throwing forth of my inner self outwards. I celebrated the sudden opening of a gate". The vast output ended after six decades, in his eightieth year with the poem "Janmadiney" (On a Birthday). Three months after that birthday the end came.

Could it so happen that over the long stretch of sixty years, with the mind and the pen ceaselessly active, the Poet never felt exhausted and repeated himself. Were there no interludes of creative stagnation? That was not humanly possible. Many time the poet's Muse seemed to falter. But only for a brief moment. Nothing much amiss, a great poem would suddenly come and mark the point of a new beginning. It was as though the Poet could never grow old. He had found the deep secret of everlasting youthfulness. He expressed in grateful words this capacity in him to make ever new beginnings.

"I thought that my voyage had come to its end at the last limit of my power. But I find that they will know no end in me. And when old words die out on the tongue, new melodies break forth from the heart; and where the old tracks are lost, new country is revealed with its wonders."

One fact may be underlined. Whatever Tagore wrote may well be described as a dramatic [illegible] of his grateful tribute to life. "Deliverance is not for me in renunciation," "I seek the savour of release in the thousand bonds of life". So he said in a poem. That made him one of the most human of all poets. The wonder that is man and the wonder that is woman captured his creative fancy in early youth, and continued to hold him spellbound almost up to his eightieth year. This wonder did not have to be found in heroic figures. It could be stimulated as much by a faithful, down-trodden house-servant, accused everyday of theft, as by a man who made history; as much by a plain, unwanted girl of sixteen called Shyamali as by the celestial dancer Urvasi, the "world-enchanting".

Life, in its bearing on Tagore's poetry, has a very wide connotation. The Poet was enraptured by forms of life other than human, the life of nature, for instance. He endowed the entire world of nature, from the smallest blossom to grandiose creations, with the dynamic force of life. This was very far from mannerism, from something artfully contrived. Objects in nature feel, respond to each other, express themselves, in a thousand gestures and tones—Tagore recaptured that continuous sense of created life, at par with human life itself. No echoing, here, of the so-called "nature poetry". It is a new voice. And it is a voice essentially Tagoresque.

Close to this vision of an all-pervasive life was the concept of what the Poet named 'Jivan-devata'. There is no Western term for it, "Jivan" is life, and "devata" is a god. Tagore personalised, almost humanised, this creative force. For a time it was identical with his own being, his inmost self. That phase passed. The concept broadened. The poet spread himself out. The worship of Life-force now took the semblance of an impassioned devotional urge. It was the same urge that had inspired the sages of ancient India, 3,000 years ago, to create the great poetry of the 'Upanishads'. The 'Upanishads' dominated Tagore's imagination but not quite. The heritage of ancient India held him in its power but could not claim exclusively. It was only part material for a synthesis. All through his life Tagore with his wonderful receptivity absorbed thoughts and forms and feelings and he gave them new accents of value. He was of the ancient times and yet a modern of the moderns. With one hand he took many offerings of the East and with the other he took many gifts from the West and he took all that he could from every fountain of

(Continued in page 215)

Gandhi On Civilisation

(Continued from page 210)

machinery. Formerly, when people wanted to fight with one another, they measured between them their bodily strength; now it is possible to take away thousands of lives by one man working behind a gun from a hill. This is civilisation. Formerly, men worked in the open air only so much as they liked. Now, thousands of workmen meet together and for the sake of maintenance work in factories or mines. Their condition is worse than that of beasts. They are obliged to work, at the risk of their lives, at most dangerous occupations, for the sake of millionaires. Formerly, men were made slaves under physical compulsion, now they are enslaved by temptation of money and of the luxuries that money can buy. There are now diseases of which people never dreamt before, and an army of doctors is engaged in finding out their cures, and so hospitals have increased. This is a test of civilisation. Formerly, special messengers were required and much expense was incurred in order to send letters; today, anyone can abuse his fellow by means of a letter for one penny. True, at the same cost, one can send one's thanks also. Formerly, people had two or three meals consisting of home-made bread and vegetables; now, they require something to eat every two hours, so that they have hardly leisure for anything else. What more need I say? All this you can ascertain from several authoritative books. These are all true tests of civilisation. And, if anyone speaks to the contrary, know that he is ignorant. This civilisation takes note neither of morality nor of religion. Its votaries calmly state that their business is not to teach religion. Some even consider it to be a superstitious growth. Others put on the cloak of religion, and prate about morality. But, after 20 years experience, I have come to the conclusion that immorality is often taught in the name of morality. Even a child can understand that in all I have described above there can be no inducement to morality. Civilisation seeks to increase bodily comforts, and it fails miserably even in doing so.

This civilisation is irreligion, and it has taken such a hold on the people in Europe that those who are in it appear to be half mad. They lack real physical strength or courage. They keep up their energy by intoxication. They can hardly be happy in solitude. Women, who should be the queens of households, wander in the streets, or they slave away in factories. For the sake of a pittance, half a million women in England alone are labouring under trying circumstances in factories or similar institutions. This awful fact is one of the causes of the daily growing suffragette movement.

This civilisation is such that one has only to be patient and it will be self-destroyed. According to the teaching of Mahomed this would be considered a Satanic civilisation. Hinduism calls it the Black Age. I cannot give you an adequate conception of it. It is eating into the vitals of the English nation. It must be shunned. Parliaments are really emblems of slavery. If you will sufficiently think over this, you will entertain the same opinion, and cease to blame the English. They rather deserve our sympathy. They are a shrewd nation and I, therefore, believe that they will cast off the evil. They are enterprising and industrious, and their mode of thought is not inherently immoral. Neither are they bad at heart. I, therefore, respect them. Civilisation is not an incurable disease, but it should never be forgotten that the English people are at present afflicted by it.

* * *

READER: You have denounced railways, lawyers and doctors. I can see that you will discard all machinery. What, then, is civilisation?

EDITOR: The answer to that question is not difficult. I believe that the civilisation India has evolved is not to be beaten in the world. Nothing can equal the seeds sown by our ancestors. Rome went, Greece shared the same fate, the might of the Pharaohs was broken, Japan has become westernised, of China nothing can be said, but India is still, somehow or other, sound at the foundation. The people of Europe learn their lessons from the writings of the men of Greece or Rome, which exist no longer in their former glory. In trying to learn from them, the Europeans imagine that they will avoid the mistakes of Greece and Rome. Such is their pitiable condition. In the midst of all this, India remains immovable, and that is her glory. It is a charge against India that her people are so uncivilised, ignorant and stolid, that it is not possible to induce them to adopt any changes. It is a charge really against our merit. What we have tested and found true on the anvil of experience, we dare not change. Many thrust their advice upon India, and she remains steady. This is her beauty; it is the sheet-anchor of our hope.

Civilisation is that mode of conduct which points out to man the path of duty. Performance of duty and observance of morality are convertible terms. To observe morality is to attain mastery over our mind and our passions. So doing, we know ourselves. The Gujarati equivalent for civilisation means "good conduct."

If this definition be correct, then India, as so many writers have shown, has nothing to learn from anybody else, and this is as it should be. We notice that the mind is a restless bird; the more it gets the more it wants, and still remains unsatisfied. The more we indulge our passions, the more unbridled they become. Our ancestors, therefore, set a limit to our indulgences. They saw that happiness was largely a mental condition. A man is not necessarily happy because he is rich, or unhappy because he is poor. The rich are often seen to be unhappy, the poor to be happy. Millions will always remain poor. Observing all this, our ancestors dissuaded us from luxuries and pleasures. We have managed with the same kind of plough as existed thousands of years ago. We have retained the same kind of cottages that we had in former time, and our indigenous education remains the same as before. We have had no system of life-corroding competition. Each followed his own occupation or trade, and charged a regulation wage. It was not that we did not know how to invent machinery, but our forefathers knew that if we set our hearts after such things, we would become slaves and lose our moral fibre. They therefore, after due deliberation, decided that we should only do what we could with our hands and feet. They saw that our real happiness and health consisted in a proper use of our hands and feet. They further reasoned that large cities were a snare and a useless incumbrance, and people would not be happy them, that there would be of thieves and robbers, pr tion and vice flourishing in and that poor men would robbed by rich men. They therefore, satisfied with villages. They saw that and their swords were in to the sword of ethics, and therefore, held the sovereig the earth to be inferior to Rishis and the Fakirs. A n with a constitution like th fitter to teach others than learn from others. This na had courts, lawyers and do but they were all within bo Everybody knew that these fessions were not particul superior; moreover, these and vaids did not rob peo they were considered peo dependants, not their mas Justice was tolerably fair ordinary rule was to a courts. There were no touts ple into them. evil, too, was noticeable and around capitals. The mon people lived independen and followed their agricultu occupation. They enjoyed Home Rule.

And where this cursed modern civilisation has not reached, India remains as it was before. The inhabitants of that part of India will very properly la your new-fangled notions. The English do not rule ov them, nor will you ever ru over them. Those in wh name we speak we do not kno nor do they know us. I wou certainly advise you and th like you who love the moth land to go into the interior th has yet not been polluted by t railways, and to live there six months; you might then patriotic and speak of H Rule.

Now you see what I cons to be real civilisation. T who want to change condit such as I have described enemies of the country and sinners.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets Books, Balance Sheets, In Tax Returns.
Contact No: 10 Berkley Arcade,
80 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1

Phone 836-8780 P. O. Box 1349,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Is Africa Ready For Independence?

(Continued from page 212)

well-meant question is that I can only promise here before this audience that we cannot rest—Northern Rhodesia, once we take over the reins of government—we shall not rest until we definitely make doubly sure that all countries which are under foreign rule are free. How to do it, I do not know yet.

D'ANDRADE: Are we going towards peace in this way? We fail to realise that if you are going to contribute—excuse me, let me—it is easily said and before a great audience it is easily said and I hope the audience won't take your remarks because you are not pleasing them and they are most unjust in my case.

IL's: Mission: I have been in Angola. I have talked with the natives. I have been across the country. I know that the Angolans—because they are as Portuguese as I am, you me—the Angolans feel, look happier than I do myself.

QUESTION: If Africans are not ready for independence, is it the fault of the Africans or the fault of those who have ruled the Africans since the Berlin Conference of 1885?

D'ANDRADE: I am not against the independence of Africans. I believe that the Portuguese have proved through the ages. And I believe that in most parts of Africa we are not looked upon as enemies. I believe that impression, otherwise we would not have been there, as we are still.

What I would like to emphasise is that it is the world that is not ready for independence of anybody. It is the world that is not ready for independence because we are fighting the dreadful struggle. It is a very serious—it's a problem that you have to consider because when the calamity falls upon you, there is no time to consider.

KAUNDA: If the world is not ready for independence, then obviously Portugal is not ready for independence because she is part of the world.

QUESTION: Why is it necessary for Africans to think as Westerners do?

D'ANDRADE: It is very important. I am glad that you asked this question. Because you see, we have this drive for money—we have this drive for material things. We cannot keep quiet. We have to go ahead buying more things, more material things. The Indians—which is nothing that should offend anybody—the Indians, for instance, in this country did not have this same drive. They didn't need this. They had all the country to live upon. So they hadn't this drive. That is why they were so—in this case of living that they still continue to be in the reserves here in this great country where they have all facilities. I wish myself, when I am laying in a drive, that I will go in one of their reservations and live a little more without this necessity that goes around us. But then, there is one thing that we must recognise—that the Indians, when they were alone here in this tribal system, they helped each other, they took off the body. It is very pleasant now because they don't scalp their heads.

KAUNDA: Portugal is doing that in Africa in Angola.

Tagore As A Poet

(Continued from page 213)

culture. He had the power to build links between them all, to seek diversities and one fundamental unity. In that respect he is matchless, unique. The enormous power to long unity led him to his vision of Universal Man in an age when the world was cut up in self-sufficient slices. This aspect of Tagore's mind is a common factor in several phases of his poetry. All the dearest unities stand not in avoid terms, Unity between nature and man; between matter and spirit, between the present and the past; between the East and the West; between enjoyment and renunciation; and between the varied hands of life and the bliss of perfect oneness.

Many of us in Bengal who know Tagore's work deeply in the original are so much under its spell that it is not easy for us to be objective in our estimate. "Love," says a Tagore poem, "is another name for worship." East is, one faculty for appraisal is not lost. We who have known Western literature at the original as has deeply, and have let our culture be shaped by that knowledge, have no hesitation in deciding Tagore's claims as a poet. It is without question, a world stature.

Book keeper, qualified, practised, able to accept few sets
SAVAK ADERSIR,
Tel: 35 5225,
Vrededorp, Johannesburg

Students Flee Communism

BRUSSELS—George Separa Arthur, a Ghanaian engineering student, who recently abandoned his studies at Leipzig University, and escaped from the Soviet Zone of Germany, declared that discontent was widespread among African students studying in Eastern Germany because courses were heavily loaded with political indoctrination. Even at weekends students were expected to attend "voluntary" study groups on political affairs. During the Spring Leipzig Fair a meeting of Ghanaian students was broken up by the police and a leader of the students' union was forced to flee from East Germany. Arthur estimated that the number of African students escaping from the Soviet Zone was growing.

Churches Confirm Barbarism In Angola

(Continued from front page)

the widespread destruction of property."

At first the Churches kept silent because they hoped that they could do more by persuasion than by denunciation. They were too optimistic. In the end even those Africans who would suffer most from publicity implored the missionaries to tell the world about their plight.

If Portugal had a democratic government responsible to the people through free elections, Angola would be well on the way to independence long ago. In the present desperate situation there is only one ray of hope. Thanks largely to the Churches the unhappy country has been kept out of the cold war so far. It will not be kept out for long if violence continues.

Struggle Of Afrikaners Is A Pattern For Africans

(Continued from front page)

garian sausages which last for years and are slowly eaten away in thin slices. The "salami tactic" is when freedom itself is gradually sliced away in small degrees until its very foundations has disappeared without anybody noticing. In Eastern Europe we have seen the same false accusations, the same attacks with a grain of truth at bottom, but distorting the facts out of all recognition.

Mr. Junod never expressed opinions about racial segregation or politics of any kind while he was in prison service. Now, however, less from embarrassment he has chosen to do so—though in moderate and balanced language. The official relations which have been established between 'Bantus' and governmental authorities, he thinks, have reduced to zero all possibility of natural human contact between the races. The stubbornness with which these policies are being carried out is excessively dangerous.

The Afrikaners must understand that their long struggle to re-establish the South African Republic constitutes in itself an example to 'Bantus' of how they in their turn can realise their national aspirations.

Finest Quality Dry Red Chillies
25lbs Bags at 35/- per Bag
"Cheque With Order Please"
Rashoop Cash Store,
P.O. Rashoop
Dist. BRITS,
Phone 3, RASHOOP

Cable & Tel Add. HARGVAN Phone 20368
P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each FOB DURBAN
1 " R1-25 " " "
2 " R2-00 " " "
3 " [illegible] " " "
4 " [illegible] " " "
PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

fifty years ago... *July 1911*

The Asiatic Peril—And Another

(Editorial, Indian Opinion, July 15th, 1911)

SOUTH AFRICA is a land of many plagues. It is likewise "nervy", hysterical. Hysteria is a bad sign when it is the real thing: it tells tales. When it is merely simulated, it suggests ulterior motives. The outbreak of hysteria in this country have been sometimes the one, sometimes the other. The latest examples of the one—or the other—are the Asiatic and the Black "Perils". With the so-called "Black Peril" we are not directly concerned, but we do sympathise keenly with the Coloured people of the Cape Peninsula who, while expressing their abhorrence of recent cases, at the same time place on record their opinion that the "Black Peril" was being exploited for the purpose of increasing the severity of the treatment of Natives. "Asiatic" stands for British Indian, for the Indian is the only immigrant from Asia to any extent here. He is a "Peril" because he has had the impertinence to poach on the preserves his European fellow-subjects have marked off as their own in the trading areas of this country, because he succeeds where his European competitor sometimes fails; (in Natal) because, having by the sweat of his brow, rescued the Province from threatened bankruptcy, he subsequently dared to strike out for himself as a small cultivator or trader in preference to re-entering upon the joys and privileges of life as an indentured coolie. That there is another side to the picture matters nothing to the "coolie haters" who are almost invariably the Indian's rivals in trade. The perseverance and industry of the Indian, the fact that he caters mostly for the poorer class to whom his presence is a godsend, that he forms but a small percentage of the population of South Africa compared with his European fellow-Colonists, Imperial obligations,—all become matters of no account. Asiatics may come—they insist upon coming—their competition may be what it may, but it has to be endured because—well, because *they* can't be kicked or insulted with impunity. *Poor* "Sammy" can, and so he becomes a 'peril', the South African Ishmael, the universal whipping-boy, the butt of every utterer of a cheap gibe or wielder of a lampooning pencil. "The coolies can't hit back, so at them!" Nor are the boys always clean. Many of them are well below the waist. Gold Laws and Townships Acts notwithstanding, Indian merchants are accused of not investing their money in the country. Legislature-made pariahs, they are taunted with lack of interest in public affairs. Driven from pillar to post, and herded into ghettoes (hypocritically styled "bazaars") they are reproached against for the wretchedness of their surroundings. Denied opportunities of education, they are upbraided for their ignorance.

Yet the splendid depths of character exhibited by so many of them during the recent Transvaal struggle should be evidence enough of what these very people are capable of when the need comes and the opportunity is afforded. But there are none so blind as those who will not see, none so obdurate as Pharaohs whose hearts God hardens. The Indian within the Empire is learning his lesson. Daily, the mockery of his position is being brought home to him. His is the land without which the Empire would be a mere empty boast. His the territory to which every fellow-subject may come, meet him in competition, grow rich and depart. His the valour counted upon for Imperial defence. His the brightest jewel in the Imperial crown—so long as he does not ask that it shall shine for him. For when he looks for some small earnest of that pledge of Imperial citizenship, the gates of those other domains of the Empire are slammed in his face. He is told that the Proclamation of 1858 was merely a flight of rhetoric, the promises of 1899 empty words. "The good old Sikh" becomes an undesirable once he leaves India, and attempts to settle, say, in Canada. The brown-skinned heroes who helped save Natal or who followed Roberts in the Boer campaign, or who rescued the dead and dying on the stricken fields of South Africa, become "filthy coolies" the moment they seek to earn a livelihood in South Africa. But Indians learn the lessons enforced by the rod which has *not* been spared, they are learning. They cannot help learn. The lessons are being driven home too forcibly for that. No, the peril is not theirs: they will survive the ordeal and come through the fire and off the anvil as steel in strength and temper. A peril there is, but not of the kind that drives the South African shopkeeper into hysterics and windy diatribes upon the unassimilability of the Indian and his unfitness for part or lot in Western civilisation. The real peril lies in this—that the race which hitherto has dominated the situation may forget the principles which alone have elevated it, and rush blindly to the fate which invariably awaits the oppressor and the worker of injustice.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—now 45/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—[illegible]/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring fitted with magnificent matching [illegible] bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. 1 AGENCIES, *First Floor*, [illegible], His Majesty's Building, Eloff Street or P.O. Box 9270, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. For light industry, clothing, handbags, radios etc. conveniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4604, Johannesburg

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PESUM PADAM & KALASA you will be proud to buy ... 3 0
FILM FARE A magazine from heaven to earth ... 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ... 2 6
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 0
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress ... 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style Blouse and Jumper Chole Pattern Book, Easy Diagrams to cut and make your own as pattern designs 4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess 2/6 10/-, 12/-, 25 0
SHARTAIL la [illegible] for Kirtans, Bhajans etc. ... 25 0
DHOLAK'S for [illegible], weddings, Holi Bajan ... £8 10 0
THUBLA & DOGGIE for all occasions ... £8 10 0
HARMONIUM best make Ramal Tate ... £20 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the [illegible] ... £25 10 0
Divine Service. Flute of all designs ... 2/6, 4/6, 6/6
Solo Playing ... 15/-, 25/-, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P. O. BOX 2524.
15 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban Natal

No. 27—Vol.-LIX.
Friday,
14th July, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

18 JUL 1961

*

રેલું કરીને પૈસા આવનારા ઉછેરા સમજ ધોકું' ખર્ચ કરનારા હોય છે અને ઉગીના લાગેલા પૈસાથી જ વધુ અનિષ્ટ સામાન્ય રીતે આચરાય છે તથા અનાચારી ગુહો બનાવાય છે

—જોન રસ્કિન

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૭ તા. ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૬૧ છુટક નકલ સેન્ટ ૪

અશ્લીલતા સામે વિનોબાજીની લાલબત્તી

લેખક: શ્રી ઉ. ન. ઢેબર

આચાર્ય વિનોબા ભાવેની અશ્લીલતા સામેની ઝુંબેશના ટીકાકારોએ કદી એ વિચાર્યું છે કે વિનોબાજીના પ્રયત્નોનો હેતુ શો છે? જો તેઓ એ અંગે ગંભીરતાથી વિચારશે તો તેમને ખાતરી થશે કે વિનોબાજી ભારતીય જીવનપ્રણાલી અને ખાસ કરીને તેનાં નૈતિક મૂલ્યોનું ખવાણ થતું રોકી અટકાવવા બહુ ઉત્કટ રીતે મથી રહ્યા છે. વિનોબાજી, શ્રી ઢેબરભાઈ આ લેખમાં સમજાવે છે તેમ, સંસ્કારથી વિમુખ એવી સામાજિક વ્યવસ્થા અને આપણી પોતાની સંસ્કૃતિ ઉપર આધારિત સામાજિક વ્યવસ્થા એ બે વચ્ચે ખેંચતાણ કરવાનું કહે છે.

હું આજે જે લખી રહ્યો છું તે કદાચ સામાજિક અને વૈચારિક નીતિ બતાવે એવા એક નિબંધ જેવું લાગશે, ઘણાંખરાં, ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિના ક્ષેત્રમાંના લેખકો જેવું હું લખી રહ્યો છું કે અશ્લીલ પોસ્ટરો સામેની વિનોબાજીની ઝુંબેશ અંગે ઉહાપોહ મચાવવામાં આવે છે, તેમાં જ એ ઝુંબેશની ઉપેક્ષા કરવામાં આવતી હોઈ દુઃખ અને ખેદજનક છે.

વિનોબાજીની પ્રકૃતિ

વિનોબાજી ઉપદેશક કે નવુની પ્રકૃતિના માનવી નથી. તેમને ઇતિહાસ પણ મોઢે કરી શકો છો! તેઓ હજારો ભારતીય ક્રાંતિની આગલી હરોળમાં રહ્યા છે. તેમની દૃષ્ટિમાં માનસશાસ્ત્ર તથા વિજ્ઞાનના સિદ્ધાંત રહેલા છે. આક્રમતાવાદ કે પક્ષવાદ નો તેઓ સેંકડો ગાઉ દૂર છે. એક વિષય કે સિદ્ધાંત ઉપર ચાલનાર તેઓ કદાચ એકમાત્ર ભારતીય પુરુષ હશે. આપણામાંના ઘણાખરા કરતા તેઓ વધુ વિદ્વાન અને સૂક્ષ્મવિચારક છે.

ભારતના બુદ્ધિશાળી નાગરિકોની એ ફરજ છે કે તેઓ વિનોબાજી જે કાંઈ કહે છે તેના મૂળભૂત સિદ્ધાંત સમજવા પ્રયાસ કરે. આપણે ભલે તેમના વિચારો સાથે સંમત ન થઈએ પરંતુ દેશની ઉન્નતિ માટેની તેમની તમન્ના અને પ્રયાસો જોતા તેમના વિચારોનો સન્માનભરી રીતે અભ્યાસ થવો ઘટે છે.

જીવન અને અનુભવ

વિશાળ માનવકુટુંબ અવિભક્ત છે એ ખરું, તેના બધા સભ્યો એક સાથે જ રહે આપણા કુળે એ પણ ખરું, વાહન અને સંદેશાવ્યવહારના વિકાસ સાથે પૃથ્વી નાની બની છે નહિ પરંતુ એ ન ભૂલવું જોઈએ કે માનવકુળને પણ પોતાનાં મૂળ હોય છે, જેમાંથી તેને પોષણ મળે છે. આ મૂળ દરેક દેશની સંસ્કૃતિ અને તેના ઇતિહાસમાં રહેલાં હોય છે. જ્યાં આ જીવન, ત્યાં ત્યાં અનુભવ

જેવી રીતે આપણે પક્ષીની પેઢી માટે અનેક અવરોધો વેઠતા આવી જીવનદાયિનીઓ સુધી અટક્યા વિના, તેવી જ રીતે આપણા પૂર્વજો પણ જીવનના તેમના અનુભવ દ્વારા આપણે માટે કેટલીક સલામતીઓ ગોઠવી ગયા છે. વિનોબાજી ભારતીય ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિના આપણા વારસામાંથી નીકળતા એ વેદવાણીના ધ્વનિનું જ માત્ર પુનરાવર્તન કરી રહ્યા છે.

માનવકુળ એ પ્રેરણાસ્રોત દ્વારા જ જ્ઞાન, સૌન્દર્ય, શિલ્પ, કાનૂન, વ્યવસ્થા વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને જીવનનું સારસર્વસ્વ મેળવી શક્યું છે. ભારતના, એ પ્રશ્નમાં કેટલાક ભાગો હાનિકારક છે તેમાંથી શોષણ, પૂર્વગ્રહ, સ્વાર્થ અને સંઘર્ષ જન્મ્યાં છે, પરંતુ એથી કદિ કાંઈ આપણી સંસ્કૃતિને ફેંકી દેવાય?

પૂર્વ અને પશ્ચિમ

ભારતના બુદ્ધિશાળી નાગરિકોનો એક વિભાગ, લોકશાહીમય પશ્ચિમની કે સામ્યવાદી પૂર્વની સંસ્કૃતિથી આકર્ષાઈ ને એક નવા જ પ્રકારનું જીવનવિધાન મક્કમપણે અપનાવી રહ્યો છે. એ નવીન જીવનપ્રણાલી કદાચ અનિષ્ટકારી નહિ પણ હોય. પરંતુ ભારતવાસીઓ માટે તેમની આગવી, વિશિષ્ટ, મૌલિક જીવનપ્રણાલી કેમ વધુ સુખકર ન હોય! આપણે જીવંત, દા.ત. સ્વારસ્ય ભાવુક અને ઉપયોગી ઇતિહાસ તથા સંસ્કૃતિ ઉપર આધારિત ભારતીય જીવનપદ્ધતિ કાં ન અપનાવીએ! આપણી પ્રણાલીનું તો આપણે પ્રગતિના રોધ માટે બલિદાન આપ્યું છે એમ કહેનાર અર્થશાસ્ત્રીની દલીલ સતાર્કિક ન બનાવ, જીવંત અને અતિ કોઈ પણ સમાજે જુદાં જુદાં પાસાંઓનો સમન્વય કરવો જ રહ્યો.

માનવ સમાજના બધા વિભાગો વચ્ચે વાચિક એકવિધતા હોવી જોઈએ સમન્વય ન કરેલા, કેમ કે એ કુદરતની યોજનાની જ વિરુદ્ધ છે. કુદરતમાં એક પ્રકારની સમતુલા છે, પણ તેમાં વૈવિધ્ય તો પાર વિનાનું છે

ચળકે તે સોનું નથી

કહેવાતી અર્વાચીન જીવનપદ્ધતિએ હજી પોતાની યથાર્થતા સિદ્ધ કરવાની બાકી છે. તેમાં કેટલાંક પાસાં સબળ છે જ્યારે બીજાં કેટલાંક એટલાં નબળાં છે તેટલાં સબળ નથી, નવીન જીવનપ્રણાલી 'ભૂલો' કરીને, ક્યારેક તો ભયંકર મોટી ભૂલો કરીને, પોતાનું નવસર્જન આગળ ધપાવી રહી છે. શરૂઆતમાં જ તેનાં કેટલાંક અંગો ચિંતા ઉપજાવનારાં જણાયાં છે આ કુશળતા અને પરિપક્વતા એકજ વસ્તુ નથી આજે આપણે ઠેરઠેર જે અસહિષ્ણુતા, ધમક અને કલહપ્રિયતા જોઈ એ છીએ તે ક્રિયાશીલતા કે અભિનિવેશ કરતાં વિશેષ તો અપરિપક્વતાની જ દ્યોતક છે.

અમેરિકાના વિચારકો અર્વાચીન જીવનપદ્ધતિનાં આ અનિષ્ટોથી સચિંત બન્યા છે અને તેના અંકુશો શોધી રહ્યા છે. નવીન જીવનપ્રણાલી જે નિરંકુશ લાલસા અને આમોદ પ્રમોદ સરજી રહી છે તેનું શું કરવું એ પ્રશ્ન છે.

અપરિપક્વતા

પરંતુ નવી જીવનપદ્ધતિ પરિપક્વ દશાને પામે ત્યારે જ આપણે કહી શકીશું કે તેમાં શું રાખવા જેવું છે અને શાને તિલાંજલિ આપવી જોઈએ? જે ભારતીયજનોએ નવી પદ્ધતિ અપનાવવા અધીરા બન્યા છે તેમને ધીરજ રાખવાની સલાહ એ ઉત્તમ માર્ગદર્શન છે ત્યાં સુધી તો ખુલાસો, વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી દ્વારા ભારતમાં ખરેખર જે ઉપયોગી અને જરૂરી છે તેનાથી જ સંતોષ માનવો જોઈએ.

વધુ સ્પષ્ટતાથી કહું તો, ભારતીય વ્યક્તિત્વના અંતર્ગત સામર્થ્ય કોઈ પણ અંગને દૂર કરવાની ઉતાવળ આપણને એ સમર્પણ પાછળ લઈ જશે અને ભારતીય સમાજ કદી પોતાના મૂળ કાપી નાખી શકે નહિ ભારતના બુદ્ધિશાળી પુરુષો દેશના લોકોની પોતાના અસ્તિત્વના કેન્દ્ર માટેની મમતાને ઓછી આંકવાની ભૂલ ન કરે.

પશુ વિ. માનવ

માનવી આખરે તો પશુ જ છે બીજાં પશુઓની જેમ તે પણ ભૂખ, જાતીયતા, ડર અને ઊંઘ જેવી વૃત્તિઓ અન્ય પશુઓની જેમ ધરાવે છે. પરંતુ ભારતમાં તેમ જ અન્યત્ર માનવી જીવનની શરૂઆતથી એટલું તો શીખ્યો છે કે એ કક્ષાએ રહીને તે પોતાની અન્ય શક્તિઓનો વિકાસ સાધી શકે નહિ. કાં તો તેણે પશુ જેવું અસ્તિત્વ ચાલુ રાખવું રહ્યું અગર તો (જો તેણે ઉન્નત કરવી હોય તો) તેણે એ પ્રાકૃતિક વૃત્તિઓમાંથી ઊર્ધ્વીકરણ કરવું જોઈએ.

પશુસહજ વૃત્તિઓ કરતા કંઈક ઉચ્ચ, ઉચ્ચ જીવન તરફ જવા માટે આપણા પૂર્વજોએ હાલક રાખી આદર્શ પ્રાપ્ત કર્યો. માનવી તરીકે જીવવા ઇચ્છા રાખતી વ્યક્તિએ શું ન કરવું જોઈએ તેની તેમણે વ્યાખ્યાઓ આપી એ નિષિદ્ધ ક્રિયાઓને (તેમણે સાધના કે પરધર્મથી વિરુદ્ધ એવા) અધર્મ તરીકે ઓળખાવી.

સ્વધર્મ, પરધર્મ, અધર્મ

અધર્મ જાણે માટે આપ્યું છે અસત્ય, હિંસા, વ્યભિચાર, ચોરી, મદ્યપાન, અનિષ્ટોથી સર્વ માનવોએ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૧૦)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"
શુક્રવાર તા. ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

સામાજીક અને આર્થિક તપાસણીની જરૂરત

ડરબન વિસ્તારમાં રહેતાં હિંદીઓ કેવી રીતે જીવન પસાર કરે છે એની તપાસણી થાય એ જરૂરી છે. એ માટે હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક સ્થિતિની તપાસ થવી જોઈએ. ઉપરથી જોતા એમ જણાય કે હિંદીઓ સુખી છે અને તેઓ એશઆરામથી રહે છે. બહારના દેશોને સાઉથ આફ્રિકન સ્ટેટ ઇનફોર્મેશન સર્વીસ એવો જ ખ્યાલ આપી જોઈને આપતી રહી છે. અહિંના હિંદીઓ અને તેમાંયે ખાસ કરીને અહિંના હિંદી નેતાઓ, જેઓ કેવળ છાપામાં અહેવાલ પ્રગટ કરવામાં વ્યવસ્થા છે તેઓ હિંદીઓના રહેણી કરણી વિષે જે પ્રચાર સરકાર તરફથી બહાર થઈ રહ્યો છે, તે વિષે કંઈજ જાણતા નથી. ખરી વાત તો એ છે કે ડરબનના મોટા ભાગના હિંદીઓ ગરીબાઈ અને મુસ્કેલીભરી સ્થિતિમાં પોતાનાં જીવન વ્યતિત કરે છે; અને તે પણ ગીચ વિસ્તારમાં અને ખરાબ આરોગ્યની સ્થિતિમાં!

ઘણાં ઘણાં વરસ ઉપર નાટાલ યુનીવર્સીટી કોલેજ તરફથી ડરબનના હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક પરિસ્થિતિની તપાસણી પ્રોફેસર રેઇમન્ડ બરોસ અને સ્વ. વી. સરકારી નાયડુના [illegible] હેઠળ થઈ હતી. એ તપાસણી વખતે જે અહેવાલ બહાર પડયો એ ચોંકાવનારો હતો. એ તપાસણીના મુસદ્દા હજુ પણ વપરાય છે; પરંતુ એ અયોગ્ય છે. આજે હિંદીઓની પરિસ્થિતિ કેવી છે એ જાણવા માટે નવેસરથી તપાસણી થવી જોઈએ. આજે તો ખરી રીતે હિંદીઓની પરિસ્થિતિ વધુ ખરાબ છે. એનું કારણ ગ્રુપ એરીયા એક્ટ છે. એ ઉપરાંત જ્યારથી નેશનાલીસ્ટ સરકાર સત્તા ઉપર આવી છે ત્યારથી તે હિંદીઓને ઉદ્યોગ અને વેપારમાંથી ખસેડવા પ્રયત્ન કરી રહી છે. જ્યારે ગ્રુપ એરીયા એક્ટથી હિંદીઓ ઘર વિનાના બન્યા છે ત્યારે ઉદ્યોગોમાં પ્રસારેલી નીતિથી હિંદીઓ બેકાર બન્યા છે. સરકારની આવી નીતિનો ભોગ હિંદીઓ કેટલાય વરસોથી બનતા આવ્યા છે. જે પ્રાંતિક પ્રતિબંધ વિષે અમે જણાવ્યું હતું, તેને લઈ હિંદીઓ ડરબન તરફ દ્રષ્ટિ કરી પગલા ભરી રહ્યાં છે. ડરબનની આજુબાજુ કેન્દ્રિત થતાં હિંદીઓને લઈ, ત્યાંયે સામાજીક અને આર્થિક સમસ્યાઓ ઉભી થઈ છે. છેલ્લા દશ વરસમાં હિંદીઓના જીવનની અંદર ઘણાં ફેરફારો થયાં છે, જેથી હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક તપાસણી બારીકાઈથી થાય એ ખાસ જરૂરી છે, કે જેથી વિશ્વને ખરી પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આવે.

રાષ્ટ્રનું મર્મસ્થાન

જુદી જુદી સંસ્કૃતિની પ્રાણશક્તિ જુદે જુદે સ્થાને રહેલી હોય છે. જે સ્થાને દેશના ચિત્તનો ભાર હોય છે, તેજ સ્થાને દેશનું મર્મસ્થાન હોય છે. તે સ્થાન ઉપર મા [illegible] કે વર્તતા આપણા દેશને [illegible] જખમ થાય [illegible] આ એ સામર્થ્યની [illegible] પામવા માંડે જાય તો, આપણા દેશનો વિનાશ આવી પહોંચે. એ જ રીતે યુરોપમાં રાજકારણ આટલું બધું મહત્ત્વનું ગણાય છે. આપણા દેશમાં સમાજ જો પંગુ હોય તો જ દેશનું સાચું સંકટ આવે. એટલા માટે જ આપણે આજ સુધી રાષ્ટ્રીય સ્વતંત્રતા માટે પ્રાણ ખોઈને પ્રયત્ન કર્યો નહીં, પણ સામાજીક સ્વાતંત્ર્યનું ઉપર ભાવે રક્ષણ કરતા આવ્યા છીએ. આપણા દેશમાં 'સરકાર બહાદુર'ને સમાજ સાથે કાંઇ સંબંધ જ નથી. સરકાર એ સમાજની બહાર છે. એટલે જે કાંઇ વસ્તુની આપણે તેની પાસે આશા રાખીશું, તેનું મૂલ્ય સ્વતંત્રતા ખરચીને દેવું પડશે. જે કાર્ય સમાજ સરકાર પાસે કરાવશે, તે કામ વિષે સમાજ પોતે પાંગળો બનશે.

—રવીન્દ્રનાથ ટાગોર.

સમાજ-પરિવર્તન

વિનોબા

સમાજ પરિવર્તનની ચાર પ્રક્રિયાઓ છે. હૃદયપરિવર્તન, પરિસ્થિતિ-પરિવર્તન, વિચાર પરિવર્તન અને સેવા. આમાં હૃદયપરિવર્તન ઇશ્વર કરે છે. પરિસ્થિતિ-પરિવર્તન સમાજ કરે છે. વિચાર પરિવર્તન ચિંતક ને વિચારક કરે છે અને સેવા સેવક કરે છે.

હૃદય પરિવર્તન કરવાની શક્તિ ઇશ્વર પાસેથી મળે છે. એ વાસ્તે હૃદયમાં અભિલાષ હોવો જોઇએ અને હૃદય અત્યંત શુદ્ધ હોવું જોઇએ. ઇશ્વરનું નામ લઇએ કે ન લઇએ, પણ ભક્તિ વિના હૃદય-પરિવર્તનની શક્તિ નથી આવતી. ગૌતમ બુદ્ધ, નારદ, નાનક, ચૈતન્ય મહાપ્રભુ વગેરે હૃદય પરિવર્તન કરવાની શક્તિનાં ઉદાહરણ છે.

વિચારક પરિસ્થિતિ પરિવર્તનની ભૂમિકા તૈયાર કરે છે. અનુરોધી વિચાર, પ્રતિરોધી વિચાર દરેક પ્રકારના વિચારનું અધ્યયન થવું જોઇએ. જે વિચાર પ્રેરક જણાય એનો અમલ કરવો જોઇએ અને એને સમાજ સમક્ષ રાખવો જોઇએ. સમાજ એમાંથી શક્તિ પ્રાપ્ત કરશે અને પરિસ્થિતિ અનુસાર અમલ કરવાની કોશિશ કરશે. વિચાર સમાજ સમક્ષ મૂકતી વખતે તત્કાળ પરિણામની અપેક્ષા ન રાખી શકાય. શુદ્ધ ચિંતનની ભૂમિકામાં પ્રસુપ્ત વિચારને મૂકી દેવો એ જ વિચારકનું કામ છે.

પરિસ્થિતિ પરિવર્તનનું કામ સમાજનું છે. વિચારના પ્રકાશમાં પરિસ્થિતિ બદલાવીને પરિવર્તન કરવાની શક્તિ સમાજમાં હોય છે. સમાજમાં તરેહ-તરેહની સંસ્થાઓ હોય છે, જેનાથી સમાજનું જીવન ચાલે છે. પરિવર્તનના સંદર્ભમાં એ જોવાની જરૂર હોય છે કે કઈ સંસ્થાની આ વખતે કેટલી ઉપયોગિતા છે. કેટલીમાં ગુણ જ ગુણ છે, કેટલીમાં દોષ જ દોષ છે, કેટલીમાં ગુણ દોષ બન્ને છે. સરકાર, વર્ણ, આશ્રમ, વિવાહ વગેરે બધી સંસ્થાઓ જ છે. ગુણયુક્ત સંસ્થાઓને રાખવી જોઇએ. દોષયુક્ત સંસ્થાઓને તોડવી જોઇએ. પરંતુ જેમાં દોષ હોવા છતાં ગુણ વધારે હોય અને દોષ સહન કરીને પણ રાખવાની પ્રક્રિયા કરવી જોઇએ. આયોજનપૂર્વક એના દોષ નિવારણની કોશિશ કરવી જોઇએ.

સેવક સેવાકાર્ય કરતો રહે છે. એને પરિસ્થિતિ પરિવર્તનની ચિંતા નથી હોતી. જેમ પોતાની ભૂલને કારણે ફરી ફરી બીમાર પડનાર રોગીની ચિકિત્સા ડોકટર કરે છે, તેમ સેવક સમાજની સેવા કરતો રહે છે. એ એમ નથી વિચારતો કે એમાં કોની કેટલી ભૂલ છે. જે રોગી ચિકિત્સક પાસે જાય છે, એને એ વિશ્વાસ હોય છે કે એની ભૂલ હોવા છતાં એને પ્રેમ મળશે. આવો જ લોકોનો વિશ્વાસ સેવકને પ્રાપ્ત થતો રહેવો જોઇએ.

સમાજ પરિવર્તનની યોજનામાં આ ચારેય તત્ત્વ જો પોતપોતાને સ્થાને કામ કરતા હોય તો સાચી દિશામાં સમાજનો વિકાસ થતો રહે છે. પણ ક્યારેક પાછો ને ક્યારેક આગળ દેખાય. પ્રયત્ન તો એ હોવો જોઇએ કે લોકકાર્યકર્તામાં ચરણ, નિઃસ્વાર્થ વૃત્તિ અને સેવાની યોગ્યતા એ ત્રણેય હોય, પરંતુ જો એમ ન થાય તો એ જોવું જોઇએ કે કોણ કયું કામ કરી શકે. એ જોઇને સંયોજન કરવું જોઇએ, કે જેથી બધા એકબીજાના પૂરક બને અને સર્વ મળીને સક્ષમ બને.

સરહદી જીલ્લાઓના વહીવટમાં મજબુતી

ભારત સરકારે રાજ્યોની સરકારોને સીમા પરના જીલ્લાઓના વહીવટીતંત્રને મજબુત બનાવવાની સલાહ આપી છે એમ જાણવા મળે છે. સીમા પર આવેલા રાજ્યોના મુખ્ય પ્રધાનોએ તેઓ નવી દિલ્હીમાં હતા ત્યારે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ સાથે આ બાબતમાં ચર્ચાવિચારણા કરી હતી. સીમા પરના રાજ્યોને ખાસ કરીને સરહદી વિસ્તારોમાં રાષ્ટ્રવિરોધી અને ભાંગફોડિયા પ્રવૃત્તિ ન થાય એની તકેદારી રાખવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે.

છેલ્લા કેટલાક સમય થયા ભારત સરકાર સરહદ પરના જીલ્લાઓમાં થતી, ખાસ કરીને સામ્યવાદીઓની રાષ્ટ્રવિરોધી પ્રવૃત્તિઓથી ચિંતિત છે. આ જીલ્લાઓમાં અમુક પરદેશી સત્તાની તરફેણમાં ગુપ્ત રીતે પ્રચાર ચાલી રહ્યો છે. સીમા પરના આ જીલ્લાઓની તરફેણમાં અનુભવી વહીવટકર્તાઓને મુકવામાં આવે એવો સંભવ છે.

અસ્વચ્છતા સામે વિનોબાજીની લાલબત્તી

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

ઠામ પણ ગામડાઓમાં દૂર જોઇએ. આ બધાં કાંઈ પાઠ્યપુસ્તકોમાં સુણ્યા નથી. ભારતીય પ્રજાનો ઇતિહાસ વાંચવાની જેમણે પરવા કરી છે તેમણે જાણ્યું છે કે ભારતી સમાજના પરદેશીઓએ સેંકડો વર્ષોના અનુભવ પછી પ્રાપ્ત કરેલાં એ તો પાંચ રત્નો છે.

સિનેમા, અખબારો અને રેડીઓ લોકશિક્ષણમાં શક્તિશાળી માધ્યમો છે એવો દાવો કરવામાં આવે છે.

ગાંધીની કલ્પનાનું સ્વરાજ્ય

(ધીરેન્દ્ર મઝુમદાર)

૧૯૪૪માં ગાંધીજી જેલમાંથી બહાર આવ્યા. ૧૯૪૨ના આંદોલન પછી સરકારે ખાદીનું નામનિશાન રહેવા દીધું નહોતું, એ વાત એમને ખટકી. તેઓ તો ખાદીને સ્વરાજ્યનું વાહન બનાવવા ઇચ્છતા હતા. એમની દૃષ્ટિએ સ્વરાજ્યનો અર્થ પ્રત્યક્ષ સ્વતંત્ર લોકશક્તિની સ્થાપના, એ હતો. તેઓ માનતા કે સૈનિકશક્તિ પર આધારિત રાજ્ય એ કદી સાચું સ્વરાજ્ય નથી, પછી એ સ્વદેશી-રાજ્ય ભલે હોય. તેથી તો તેઓ કહેતા કે ઈંગ્લાંડ, અમેરિકા, જર્મની, વગેરે દેશોમાં સ્વરાજ્ય નથી. આપણે આ સ્વરાજ્યનો પૂરેપૂરો અર્થ જ સૌ પ્રથમ સમજી લેવાની જરૂર છે.

લોકશક્તિની ગાંધીની કલ્પના

ખાદીનું નવસંસ્કરણ કરતા વિશે એમણે સ્પષ્ટ કહેલું કે ખાદીએ પોતાના પગ ઉપર અર્થાત્ સ્વતંત્ર લોકશક્તિના આધાર ઉપર ઊભું રહેવાનું છે. કે જેથી એવો અવસર આવે કે રાજ્યશક્તિ એનો નાશ પણ ન કરી શકે. જ્યાં સુધી ખાદી રાજ્યનિરપેક્ષ, સ્વતંત્ર લોકશક્તિ પર ઊભી ન રહે ત્યાં સુધી તે ગાંધીજી દ્વારા પરિકલ્પિત સ્વરાજની અહિંસક શક્તિ ન બની શકે. તેથી તો એમણે કહેલું કે ચરખા સંઘની કામનાપૂર્તિ પોતાને સાત લાખ ગામોમાં વિભક્ત કરવામાં છે એમના મત પ્રમાણે એના અમલમાં જે વ્યૂહરચનાની વાત હતી, એની પાયાની શક્તિ ૭ લાખ લોકસેવકો ગામડાંમાં પૂર્ણ બની હતી. આમ કર્યા વિના નિરપેક્ષ શક્તિનું અધિષ્ઠાન દેશમાં ન થઈ શકે.

ધીરે ધીરે તેઓ આ કાર્યક્રમનું સ્પષ્ટીકરણ કરતા ગયા. કોંગ્રેસના બાકી સ્વરૂપની કલ્પના રજૂ કરતી વખતે લોકશાહીમાં ભવિષ્યમાં કોઈ કાર્ય ઉપસ્થિત થઈ એનો નિર્દેશ પણ તેઓએ કર્યો એમણે સ્પષ્ટ કહ્યું કે સાચી લોકશાહીની સ્થાપના માટે સૈનિકશક્તિ અને નાગરિક શક્તિ વચ્ચે સંઘર્ષ અનિવાર્ય છે. લોકશક્તિએ આ સંઘર્ષનું આહ્વાન જો સ્વીકારવું હોય તો એમાં સૈનિકનિરપેક્ષ સ્વતંત્ર શક્તિનું સંગઠન પણ આવશ્યક છે.

સ્વરાજ્યનું અસલી પગલું

આ ધ્યેય સિદ્ધ કરવા સારુ તેઓ એ વખતે કોંગ્રેસને સોંપી બહુ ઠેકાણે માનતા હતા અને એમનું એ માનવું સ્વાભાવિક પણ હતું. કોંગ્રેસી વીરોના ત્યાગ અને તપશ્ચર્યા દ્વારા જે લોકશક્તિ નિર્માણ કરેલી, એણે દેશના વિદેશી રાજ્યને સમાપ્ત કરી દીધું હતું. તેથી ગાંધીજીના મનમાં કોંગ્રેસને જ સ્વરાજ્ય મળ્યા પછીના આગામી પગલાનું વાહન બનાવવાની કલ્પના હતી. આઝાદીના આંદોલન દરમિયાન ગાંધીજી દેશ સમક્ષ એ વિચાર હંમેશા મૂકતા કે વિદેશી રાજ્યનું નિરાકરણ એ તો બારાખડીમાં પહેલો ઘૂંટો છે. તેથી વિદેશી રાજ્યનું અસલી પગલું ભરવાની વ્યૂહરચના વિચારવી એ એમના જેવા એક કુશળ સેનાપતિ માટે ઉચિત જ હતું.

તેથી તો એમણે કોંગ્રેસને સત્તા હાથમાં લેવાને બદલે લોક સેવક સંઘ રૂપે જન-જનમાં ફેલાઈ જવાની સલાહ આપી. સ્વરાજની સ્થાપના માટે ચરખા સંઘના નવસંસ્કરણ દ્વારા જે વ્યૂહરચનાના શ્રી ગણેશ તેઓ કરવા માગતા હતા એની પૂર્તિ કોંગ્રેસના રાજકીય સંસ્થા સ્વરૂપનું વિસર્જન કરી એને લોકસેવક સંઘનું રૂપ આપી ને તેઓ કરવા માગતા હતા. આ વાત એમણે જેલમાંથી બહાર નીકળતાં વેંત કહેલી.

ગાંધીજીએ પોતાના અંતિમ દિવસોમાં આ પ્રકારની વ્યૂહરચના કરી. કદી નથી શકાતું કે તેઓ જીવતા હોત તો દેશને કઈ દિશામાં દોરત દુર્ભાગ્યે કેવળ કામચલાઉ અને એના ઠીકો સંકેત માત્ર છતાં તેઓ ચાલ્યા ગયા એ દિશામાં એમનું સુનિશ્ચિત દિશાસૂચન આપણને ન મળી શક્યું આ પક્ષને ખ્યાલ રાખીને વિચારવું ભાન રહ્યું નહીં ને આપણે માત્ર અંધારામાં જ ભટકતા રહ્યા.

લોકશક્તિ નિર્માણનું આંદોલન

થોડાં વર્ષ બાદ વિનોબાજીએ તેલંગાણાની સમસ્યાને નિમિત્ત બનાવીને દેશમાં ભૂદાન આંદોલનની શરૂઆત કરી. શરૂ શરૂમાં દેશના લોકોએ એને ભૂમિ સમસ્યાનો અહિંસાત્મક ઉકેલ શોધવાનો પ્રયાસ માત્ર સમજ્યું. કેટલાક કામે એને પ્રાચીન દાન પરંપરાની પુનઃ પ્રતિષ્ઠા કરવાનો કાર્યક્રમ માન્યો. કેટલાક લોકોને એમાં ધૂંધળા રચનાત્મક કામોનું પુનર્જીવન દેખાયું. આ પ્રકારની વિવિધ ભાવનાઓ વચ્ચે વિનોબાના કદમ આગળ ને આગળ મંડાતાં ગયાં. દેશના લોકો નિરાશા વચ્ચે આશાનું એક કિરણ જોઈને ઉત્સુકતાથી એ તરફ વળ્યા.

એ કદમ આગળ વધતાં વધતાં ૧૯૫૪માં જ્યારે સેવાપુરી સંમેલનમાં પહોંચ્યાં ત્યારે દેશે જોયું કે આ માત્ર ભૂમિ સમસ્યાનો તાત્કાલિક ઉકેલ લાવવાનું સાધારણ આંદોલન જ નહીં, પરંતુ માનવીય સમસ્યાના ઉકેલ માટે એક ક્રાંતિકારી સ્પંદન તથા સર્વોદય સમાજની સ્થાપના માટે રાષ્ટ્રીય આંદોલન છે.

આગળ વર્ષે ચાંડીલ સંમેલનમાં વિનોબાજીએ ભૂદાનયજ્ઞના મૂળ લક્ષ્યની ઘોષણા કરી. એમણે કહ્યું કે સ્વરાજ્યનું અધિષ્ઠાન જ ભૂદાનનું લક્ષ્ય છે. આ સ્વતંત્ર લોકશક્તિ દંડશક્તિથી ભિન્ન છે અને હિંસાશક્તિની વિરોધી છે. આ ઘોષણાને આપણે સર્વોદયનું ઘોષણાપત્ર માની શકીએ.

અખિલ ભારત સર્વ સેવા સંઘે એ ભાવનામાં સંગઠનનો એક નવો અધ્યાય દીઠો. વર્તમાન રાજકારણથી અમે સુધી આવીને જે લોકો એક વિકલ્પની શોધમાં હતા, એમને આ વક્તવ્યમાં એક નવી દિશા દેખાઈ, અને તેઓ પણ ભૂદાન આંદોલન તરફ આકર્ષાયા. વિનોબાજીનું આ વક્તવ્ય ગાંધીજીના ચરખા સંઘના નવસંસ્કરણ અને કોંગ્રેસના નવજન્મની કલ્પનાનું એક રીતે સ્પષ્ટીકરણ હતું.

લોકોના સહયોગની અનિવાર્યતા

સવાલ એ છે કે વિનોબાજી દંડશક્તિથી ભિન્ન જનશક્તિનું અધિષ્ઠાન—એટલું જ કહેત તો તે શું નવી રાજનીતિ ગણત કે? મારા ભાવના મુજબ એમ ન હોત. એમણે સ્પષ્ટ પછી એને 'દંડશક્તિની વિરોધી' કહી. એમ કેમ? એ સમજી લેવું જોઈએ. વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિને કારણે રાજકીય ને આર્થિક અતિકેન્દ્રીકરણને પરિણામે દુનિયામાં જે પ્રકારની રાજકીય અધિકતાની સમસ્યા ઊભી થઈ છે તેમ જ ખેતીપ્રધાન ગીચ વસતિવાળા દેશોની જાગૃતિથી દુનિયામાં જે પ્રકારની આર્થિક સમસ્યા ઊભી થઈ છે, એના સમાધાન માટે દંડશક્તિને પણ પોતાનાથી ભિન્ન લોકશક્તિના આધાર ઉપર નાનાં નાનાં એકમોના અભિક્રમ ને નેતૃત્વના વિકાસની આવશ્યકતા પેદા થઈ છે. કેવળ રાજકીય અધિકતાની સમસ્યાને કારણે જ નહીં, પણ દંડશક્તિ ઉપર આધાર રાખતી રાજકીય લોકશાહી પર જ્યારથી લોકકલ્યાણની જવાબદારી નાખવામાં આવી છે અને રાજ્યની પરિભાષામાં એને કલ્યાણરાજની સંજ્ઞા પણ આપવામાં આવી છે, ત્યારથી આ કલ્યાણની જવાબદારી સફળતાપૂર્વક પાર પાડવા સારુ રાજ્ય તરફથી જ આ ભિન્ન શક્તિના સંગઠનની આવશ્યકતા દેખી થઈ છે. રાજ્ય પાસે સૈનિકશક્તિ અને અર્થશક્તિ એ બે શક્તિ છે અને એમને જ આધારે કેમ પણ રાજ્ય જનકલ્યાણ કાર્યનું સફળ સંચાલન ન કરી શકે રાજ્યનું સ્વરૂપ ફાસિસ્ટ, સામ્યવાદી યા લશ્કરી સરમુખત્યારશાહીનું હોય કે પછી પાર્લમેન્ટવાદી લોકશાહીનું હોય, તેમ જનકલ્યાણ કાર્યની સફળતા માટે આ ભિન્ન શક્તિની આવશ્યકતા સૌને છે જ. તેથી જેઓ દંડશક્તિ પર આધારિત સમાજ વ્યવસ્થામાં માને છે, તેઓએ પણ આ શક્તિનું સંગઠન કરવું પડશે.

પરિસ્થિતિનો તકાદો

જે દેશોની આર્થિક પરિસ્થિતિ ખેતીપ્રધાન છે અને પુષ્કળ વસતિને કારણે બેકારીની સમસ્યા છે, તે દેશોએ પણ વિકેન્દ્રિત ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન અર્થનીતિ જ અપનાવવી પડશે. આજ આપણે જે કહીએ છીએ કે વિકેન્દ્રિત ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન અર્થનીતિ અપનાવવી છે, તે સર્વોદયનો જ કોઈ વિશિષ્ટ કે અલગ કાર્યક્રમ નથી. સૈનિકશક્તિ દ્વારા સંચાલિત સમાજને પણ આ પ્રકારની અર્થનીતિની આવશ્યકતા છે એ કારણે જ દેશના જે નેતાઓ દંડશક્તિ દ્વારા સંચાલિત રાજનીતિમાં

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૨૨)

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(જહાજમાં આવેલો તાજો માલ)
શિયાળા અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-કેરમબોર્ડ-ખ્વારદીક, સેન્ડલવુડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની પીનો. ટીકડીઓ, ડાબલીઓ-ટીલડી અને બજાર, ગુજરાતીબાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડ્સ
ટ્રેડરો અને ફેરીઆઓ માટે અમે ખાસ ભાવ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. જ્યારે જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લેશો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટ્સ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૬૭૩૪૭ — ડરબન.
અમારું પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

વિવિધ વર્તમાન

પાટિલનું મંતવ્ય

વોશીંગ્ટન: ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ અને પ્રમુખ શ્રી કેનેડી વચ્ચે મુલાકાત થવાના સંજોગો વિષે ભારત ના અનાજ અને ખેતીવાડી ખાતાના પ્રધાન શ્રી એસ. કે. પાટીલ અને અમેરીકાના વિદેશમંત્રી શ્રી ડીન રસ્ક વચ્ચે ચર્ચા થઇ હતી.

વિદેશખાતાની કચેરીમાં ૪૦ મીનીટ સુધી ચર્ચા કર્યા બાદ શ્રી પાટીલે પત્રકારોને કહ્યું હતું કે પ્રમુખ શ્રી કેનેડી અને શ્રી નહેરુ વચ્ચે મુલાકાત થવાના સંજોગો વિષે અમે ચર્ચા કરી હતી. અને એ વિષે તદ્દન ખાતરી છે કે બન્ને વચ્ચે શક્ય તેટલી વહેલી મુલાકાત થશે. જો કે હાલ તો આવી મુલાકાત માટેની "નક્કર દરખાસ્ત" સિવાય કોઇ યોજનાઓ નથી. શ્રી રસ્ક આવી મુલાકાત માટે આતુર છે.

શ્રી પાટીલે એવો નિર્દેશ કર્યો હતો કે શ્રી નહેરુ અમેરીકાની મુલાકાતે આવે ત્યારે આવી મુલાકાત થશે.

હેમરશોલ્ડના સલાહકાર એક ભારતવાસી

યુનો: યુનોના મહામંત્રી શ્રી ડાગ હેમરશોલ્ડે પત્રકાર પરિષદમાં જાહેર કર્યું હતું કે તેમના સલાહકાર મંડળના શ્રી એન્ડ્રુ કોરડીયરની જગ્યાએ હાલ ખાસ રાજકીય બાબતો માટે યુનોના અંડર સેક્રેટરી તરીકે કામ કરતાં ભારતીય અધિકારી શ્રી સી વી નરસિંહનની નિમણુક કરવામાં આવી છે.

નવી ફીરંગી સૈન્ય ભરતી

ગોઆ ખાતેના ફીરંગી લશ્કરની ભરતીરૂપે ૨૪૮૦ સૈનિકોનું એક દળ જહાજો સ્ટીમરમાં રવાના થયું છે. ૨૦૦ ફ્રુકીઓનું એક વધુ દળ ફીરંગી ગીઆના ખાતે ફીરંગી લશ્કર ભરતી રૂપે બીજી સ્ટીમરમાં રવાના થયું છે.

અવકાશમાં બીજો માનવી?

ફ્લોરીડા: પોતાની ક્રમની બીજી માનવ સહિત અવકાશયાન યોજનાની પૂર્ણ તૈયારી હવે અમેરીકાએ કરી છે. 'રેડસ્ટોન' રોકેટ સંપૂર્ણ વ્યવસ્થામાં હાજર રાખ્યું છે. ૬૫ ફુટની લંબાઈ ધરાવતું આ રોકેટમાં અવકાશમાં મુસાફરી કરનાર બીજા માનવી તરીકે કાં તો નૌકાદળના લેફટનન્ટ કર્નલ જહોન ગ્લેન, અથવા હવાઈ દળના કેપ્ટન વર્જીલ ગ્રીસમ પર તે માટે પસંદગી ઉતરશે.

એ સિવાય પણ, ઓગસ્ટ તથા સપ્ટેમ્બર મહિનામાં 'રેડસ્ટોન' થી સંચાલિત એવા બીજા બે પેટાકક્ષીય, ઉડ્ડયનો અમેરીકા તરફથી કરવામાં આવશે.

વોશીંગ્ટનના વહીવટમાં હબસીને સ્થાન

લંડન: પ્રમુખ શ્રી કેનેડીએ વોશીંગ્ટન શહેરની ત્રણ સભ્યોની સરકારમાં એક અમેરીકી હબસી ફ્રાન્ક ડી. રીઝ્ઝને સ્થાન આપવા પસંદગી કરી છે. આ નિમણૂંકની મંજુરી માટે અમેરીકાની સેનેટમાં પત્ર મોકલવામાં આવશે.

શ્રી રીઝ્ઝ વોશીંગ્ટન શહેરના કમીશનના બોર્ડમાં આવનારા પહેલા હબસી હશે, અમેરીકાના બંધારણમાં કરવામાં આવેલી ખાસ જોગવાઈઓ અનુસાર આ શહેરના કાનુન ઘડનારાઓમાં આવ્યા છે.

પ્રમુખ કેનેડીના ખાસ મદદનીશો પૈકીના શ્રી રીઝ્ઝ એક છે. તેઓ ડેમોક્રેટીક પક્ષના રાજકારણમાં સક્રિય ભાગ લે છે.

ગયે વર્ષે તેઓ ડેમોક્રેટીક પક્ષની રાષ્ટ્રીય સમિતિના સભ્યપદે નીમાયા હતા.

યુરી ગાગરીન લંડન જશે

અવકાશયાત્રી ગાગરીન લંડન મંગળવાર પહોંચ્યો. તેઓ લંડનમાં સોવિયેટ ટ્રેડ ફેર ની મુલાકાત લેશે. યુરી ગાગરીનને રશીયન લેબર "ઓનરર ઓફ લેબર"ના બિરુદથી નવાજ્યો છે. આ અવકાશયાત્રી, યુરી ગાગરીનનો પ્રથમ લંડન પ્રવાસ છે.

ન્કુમા રશીયાના પ્રવાસે

પ્રમુખ ન્કુમા રશીયન વિમાન દ્વારા જુલાઈ ૧૮ની અંદર બેસી રશીયાના પ્રવાસે ઉપડી ગયા છે. પ્રમુખશ્રીની સાથે બે કેબીનેટ પ્રધાનો, સરકારી અમલદારો અને બીજા શૈક્ષક કાર્યકરો છે. ન્કુમા એકાદ માસ રશીયાનો પ્રવાસ કરે એવી સંભાવના છે.

જર્મન શાંતિ કરાર પર સહીઓ થશેજ

લંડન: મોસ્કો રેડીઓએ જણાવ્યું છે કે ક્રેમલીનમાં મળેલી સભામાં સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી ક્રુશ્ચેવે કહ્યું હતું કે રશીયા કોઈની ધમકીઓને તાબે થનાર નથી અને જર્મન શાંતિ કરાર ઉપર સહીઓ થશે જ.

સોવિયેટ નેતાએ કહ્યું કે ચાન્સેલર એડેનોરની જર્મનીના અધિકારીઓના હેતુંઓ જાણું એવો ભાવ છે કે પશ્ચિમ જર્મની પૂર્વ જર્મનીને ગળી જાય. અમે આ નિરાકરણનો અધિકાર કરીએ છીએ. પશ્ચિમ જર્મની માટે નાકાબંધી નહિ હોય. પશ્ચિમ જર્મની દરેક સાથે મુક્ત પત્રવ્યવહાર કરી શકશે. પરંતુ સ્વાતંત્ર્ય માટે પૂર્વ જર્મની સાથે કરાર કરવા પડશે.

નવી જાતનો ટેલીસ્કોપ

લંડન: ચંદ્રલોક પર માનવી ઉતરે ત્યારે તેની પરિસ્થિતિ નીહાળી શકાય એવો શક્તિશાળી ટેલીસ્કોપ બ્રિટનની માનચેસ્ટર યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર ઝેડેક કોપાલે તૈયાર કર્યો છે. આ ટેલીસ્કોપ પૃથ્વીથી ૧૦ હજાર ફુટ ઉંચે રાખવામાં આવશે અને તેના વડે ૩૦૦ મીટરથી મોટું માપ ધરાવતી ચંદ્રલોક પરની દરેક વસ્તુ જોઇ શકાશે.

પ્રોફેસર કોપાલ વધુમાં એમ પણ જણાવે છે કે, આ ટેલીસ્કોપ ચન્દ્રલોક પર માનવીના ઘૂંટણ સુધી ઉંચે ઉડનારા ધુળના ગોટા પણ જોઇ શકશે. ઉપરાંત ચંદ્રલોક પરનું હવામાન, પર્વતોની ઉંચાઇ અને જ્વાળામુખીની ખાઇઓની ઉંડાઇ તેનાથી માપી શકાશે.

ઝુનો સમિતિના સભ્યો ટાંગાનીકા જશે

ઝુનો સમિતિના સભ્યો બેચુઆનાલેન્ડ જવાને બદલે હવે ટાંગાનીકા જશે. બેચુઆનાલેન્ડ જઈ ઝુનો સમિતિના સભ્યો સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા જવા માંગતા હતા, પરંતુ સભ્યો વચ્ચે કંઈક મતભેદ હતો. એ મતભેદ પૂરો થાય તે પહેલાં બ્રીટીશ સરકારે આ સભ્યોને પરવાનો આપવાની ના પાડી દીધી. આથી હવે ઝુનોના સભ્યો ટાંગાનીકા જશે.

આ પરવાનો રદ થયા પછી, બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટમાં વિરોધ પક્ષના નેતા ગેઇટસ્કેલે સરકારની નીતિની ખુબજ ટીકા કરી હતી. પાર્લામેન્ટની બેઠક વખતે વિરોધ પક્ષના બીજા સભ્યો તરફથી પણ આ પરવાના બાબતમાં ખુબજ ટીકા થઈ હતી.

ચીફ હોસીએ કુટાકોનો અહેવાલ

સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના હેરેરો કોમના મુખી, ચીફ હોસીએ કુટાકોએ એક અહેવાલમાં જણાવ્યું છે કે યુનાઈટેડ નેશન્સના ટ્રસ્ટીશીપ હેઠળ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા રહે એમ અમે ઇચ્છીએ છીએ. આમ થવાથી બીનગોરાઓ નવી સરકાર રચી શકશે. જો આમ નહિ થાય તો પ્રભુનેજ ખબર કે શું થશે! હું વિશ્વને ખાતરી આપી શકું એમ છું કે જ્યાં–સુધી થઈ શકે ત્યાં સુધી આ દેશમાં ખૂનામરકી થશે નહિ. પરંતુ પછીની વાત મને ખબર નથી.

ચીફ હોસીએ અંગ્રેજી કે આફ્રિકાન્સ બોલી શકતા નથી. ઉપરનો અહેવાલ તેમણે એક ઇન્ટરપ્રીટર મારફતે આપ્યો હતો.

કલર્ડ કન્વેનશનના સભ્યો જામીન પર છુટયા

કલર્ડ કન્વેનશન ભરવા ઉપર પ્રતિબંધ મુકાયા પછી કલર્ડ લોકોના અગ્રગણ્ય નેતાઓ ખાનગીમાં મળ્યા હતા. આ સભામાં હાજર રહેલા અગ્રગણ્ય નેતાઓ માંથી અગિયારની ધરપકડ થઇ હતી. ગઈ કાલે તેઓ કોર્ટમાં હાજર થયા હતાં. જામીનની માગણી થતા, તેઓ હવે જામીન પર છુટયાં છે.

આ કલર્ડ કન્વેનશન પર પ્રતિબંધ મુકાતાં ચારે તરફથી સરકાર ઉપર વિરોધના પત્રો મોકલાયા છે. પકડાયેલાઓના નામ આ પ્રમાણે છે. શ્રી આલ્ફ્રેડ હાર્ટ, શ્રી આર. એસ. નાયડુ, મીસ. માર્ગારેટ કાસ્ટલ, શ્રી. એસ. બીઝન, શ્રી. નોર્મન ડેનીયલ્સ, શ્રી જે ગોહાર્ડ, શ્રી. સકન, મીસ ફીલીપ્સ, શ્રી. મંગાલી, શ્રી મેપ્ટમેન્ડ અને શ્રી. મેલેન્ડ

ગાંધીની કલ્પનાનું સ્વરાજ્ય

(૨૧૧ પાનાનું અનુસંધાન)

ભારે છે અને સામ્યવાદ માર્ક્સવિચારથી પ્રભાવિત છે અથવા જેમને વસ્તુસ્થિતિનું પૂર્ણ દર્શન છે, તેઓ પણ આ પ્રકાર દેશ અને સરકાર સમક્ષ મુકે છે. એ પણ સ્પષ્ટ છે કે જો આ પ્રકારની અર્થનીતિ અપનાવવી હોય તો એના સફળ સંચાલન માટે નાના નાના ગ્રામ એકમો ઉભાં કરવાં જ પડશે. કેમ કે વિકેન્દ્રિત વ્યવસ્થા કેન્દ્રિત સંચાલનથી ચાલી ન શકે. કેન્દ્રીકરણ ને વિકેન્દ્રીકરણનો પોતપોતાનો સ્વભાવ ને સ્વધર્મ હોય છે અને એ અનુસારજ એને ચાલવું રહ્યું, પછી રાજકીય વિચાર સરણી ભલે ને હોય. આમ ચીનની, પાકીસ્તાનની કે હીંદુસ્તાનની પરિસ્થિતિ ખેતીપ્રધાન છે અને આ દેશોમાં પુષ્કળ વસ્તીની સમસ્યા છે તો આ દેશોના રાજકર્તા નેતાઓના અર્થનીતિ અંગેના વિચારો ભલે ગમે તે હોય, છતાં પરિસ્થિતિની અનિવાર્યતા એમને આ કૃષિમૂલક ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન નીતિ અપનાવવાની ફરજ પાડશે તેમ જ એના સફળ સંચાલન માટે નાના નાના ગ્રામ એકમોના અસ્તિત્વ ને તેજસ્વિતાને એકસરખું સમાન કરવું જ પડશે

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

નવા નવા જાતનાં નાયલોન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, બ્લેન્કેટ જાકીટ અને પુરુષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાંઓ માટે—સુટીંગ, બ્લાઉઝ, બ્લેન્કેટસ, ટોવલ્સ, બેડસ્પ્રેડ્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૪-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯૯.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૧-૭-૧૯૬૧.

પંઢરપુરના વિઠોબા મંદિરમાં હરિજનો અને પારસી પ્રવેશ્યા

સોલાપુર : મહારાષ્ટ્રના સર્વોદયવાદી નેતા શ્રી અપ્પાસાહેબ પટવર્ધનની આગેવાની નીચે હરિજનો અને પારસીઓ સહિત સર્વોદયવાદી કાર્યકરોની એક મંડળીએ વિઠોબા મંદિર અને પંઢરપુરની મુલાકાત લીધી હતી. આ દિવસે જ ત્રણ વર્ષ પહેલાં આચાર્ય શ્રી વિનોબા ભાવેએ પોતાના હરિજન અનુયાયીઓ સાથે આ મંદિરમાં પ્રવેશ કર્યો હતો ત્યારથી દર વરસે આ દિવસે મંદિર પ્રવેશ કરવામાં આવે છે અને તેથી આજે બીજો વાર્ષિક ઐતિહાસિક મંદિરપ્રવેશ હતો. સર્વોદય સમાજ દર વર્ષે આ દિવસને સર્વોદય દિન તરીકે ઉજવે છે.

મંદિર ખાતે એકત્ર થયેલા લોકોને સંબોધતા શ્રી પટવર્ધને રોટલા ઝૂંટવવામાંથી સર્વ પ્રકારની ગરજવાનતાથી મુક્ત થવાનું અને સંગઠિત થઈને, એક બનીને પ્રજાના કલ્યાણ માટે કામ કરવાનું લોકોને જણાવ્યું હતું.

'જલમુદ્રા' જાપાની જહાજ સાથે અથડાયું

જામનગર : અત્રે ભારે વરસાદ સાથે જોરદાર પવન ફૂંકાતો હોવાથી સિંધિયા સ્ટીમ નેવીગેશનના માલવાહક જહાજ 'જલમુદ્રા'નું લંગર છૂટી જતાં તે ગઈ કાલે જાપાની જહાજ 'ફુરેકામારુ' સાથે અથડાઈ પડ્યું હતું.

બંને સ્ટીમરો વચ્ચેનું એક લોઢું સંપૂર્ણપણે નષ્ટ થયું હતું. આ અથડામણને પરિણામે રૂ. ૧૦ હજારનું નુકસાન થયું હોવાનો અંદાજ કરવામાં આવ્યો છે.

જામનગરનું આકાશ એક અઠવાડિયાથી કાળા ડીબાંગ વાદળોથી છવાયેલું છે અને અવારનવાર પવનના સુસવાટા સાથે ઝાપટાં પડે છે. વરસાદને પરિણામે બેડીપોર્ટમાં સામાન નહીં ભરતાં જહાજો અટકાઈ રહ્યા છે.

રાષ્ટ્રપતિ નિવૃત્તિ કાળમાં સર્વોદય આંદોલનમાં જોડાશે

પટના : ભારતના રાષ્ટ્રપતિપદેથી નિવૃત્ત થયા બાદ ડૉ. બાબુ રાજેન્દ્રપ્રસાદ પટના ખાતેના સદાકત આશ્રમમાં નિવાસ કરીને સર્વોદય આંદોલનમાં કામ કરશે એવું અહીં જાણવા મળ્યું છે.

૧૯૨૫ થી ૪૬ સુધી આ આશ્રમમાં વસીને રાષ્ટ્રપતિએ બિહાર પ્રદેશ પ્રદેશના આ વખતના બધા ચાલેલ પ્રદેશની પ્રવૃત્તિઓનું નિયંત્રણ કર્યું હતું.

પોતાની અન્ય પ્રવૃત્તિઓ સંબંધમાં રાષ્ટ્રપતિએ નાલંદામાં, આ આશ્રમ સાથે સંકળાયેલી બિહાર વિદ્યાપીઠના પ્રધાન આચાર્ય શ્રી નાયુલિંગે પત્ર વ્યવહાર કર્યો છે, એની વિગતો જાહેર કરવાનો ઇન્કાર કરવામાં આવ્યો છે. રાષ્ટ્રપતિ જુલાઈમાં પટણાની આગામી મુલાકાતે આવવાનો સંભવ છે.

ગોવા અંગેની પ્રવૃત્તિથી શ્રી નહેરૂને વાકેફ કર્યા

નવી દિલ્હી : ગોવા રાષ્ટ્રીય આંદોલન સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રીમતી અરુણા અસફઅલીએ આજે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂને મળી, 'ગોવા સપ્તાહ' ઉજવવા અંગે સમિતિએ કરેલી વ્યવસ્થાનો વિગતવાર અહેવાલ આપ્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે જાહેર જનતાનો એમના કાર્યક્રમને સારો એવો ટેકો મળ્યો છે.

શ્રી નહેરૂએ એવી ખાતરી દર્શાવી હોવાનું એમણે જણાવ્યું હતું કે સમિતિના કાર્યને શ્રી નહેરૂએ આવકાર્યું, ગોવા જલદીથી મુક્ત થાય એવી પોતાની ભાવનાને દોહરાવી હતી.

કોંગ્રેસ એ કોઈ પક્ષ નથી પણ એક રાષ્ટ્રીય સંસ્થા છે

જયપુર : કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડ્ડીએ અત્રે કોંગ્રેસ કાર્યકરોની સભામાં પ્રવચન કરતાં કોંગ્રેસીઓને માત્ર સ્થાનિક પ્રશ્નોનો જ વિચાર ન કરતાં દેશના મોટા પ્રશ્નો પર વિચાર કરવા વિનંતિ કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે કોંગ્રેસ એ કેવળ રાજકીય પક્ષ નથી પણ રાષ્ટ્રીય સંસ્થા છે. કોંગ્રેસને એ કાંઈ થશે તો તેની દેશ પર અસર થશે. દેશમાં આજે કોઈ પણ એવો નથી જે કોંગ્રેસનું સ્થાન લઈ શકે અને સ્થાયી સરકાર દેશને આપી શકે.

પત્રકારે એક અઠવાડીયા સુધી સહેલી યાતના

બેલગામ : ગોવામાં પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિની સાચી વિગતો મેળવવા માટે પ્રવાસે ગયેલા પત્રકાર શ્રીધર તેલકર અને તેમના પત્નીએ અહીં આજ રોજ જણાવ્યું હતું કે તેમને માર્મગાંવ પોલીસ કમીશનરે તા. ૧૪મી જુને પકડ્યા હતા અને પૂછપરછ માટે ૧૭ કલાક સુધી પોલીસ લોકઅપમાં રાખ્યા હતા.

ત્યાર બાદ એમને પણજી ખાતે સેન્ટ્રલ પોલીસ સ્ટેશન જેલમાં હથીઆરબંધ પોલીસના જાપ્તા હેઠળ લઈ જવાયા હતા અને બાદ જુન ૪ની હાલતમાં ભયંકર રીતે જુદી જુદી કોટડીઓમાં પૂરવામાં આવ્યા હતા.

એ પછી શ્રી તેલકર પર ભયંકર રાજદ્રોહનો ગુન્હો કર્યાનો અને કાર્યકરો સાથે સંપર્ક રાખવાનો આરોપ મૂકી તેમને આગવાડા જેલ ડિપોમાં હદપાર કરવાની ધમકી પણ અપાઈ હતી અને મુંબઈ જ વતન બતાવ્યા બાદ એક સપ્તાહ પછી તેમને ગઈ તા. ૨૧મીએ મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

ઓરીસ્સાના પ્રધાનો બંગલામાં નહિ રહે

નવી દિલ્હી : શ્રી બિજયાનંદ પટનાયક જેમણે ઓરિસ્સાના મુખ્ય પ્રધાન તરીકે હોદ્દાના સોગંદ લીધા હતા તેમણે એક ખાસ મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે ઓરિસ્સાના પ્રધાનો હવે બે ઓરડાવાળા કંઈક ધારાસભ્યોના ક્વાર્ટરોમાં રહેશે અને પ્રધાનોના મોટા બંગલાઓ બીજા કોઈ વધુ સારા ઉપયોગમાં લેવાશે.

સરદાર બલદેવસીંગનું હૃદયરોગથી અવસાન

નવી દિલ્હી : લોકસભાના સભ્ય અને સ્વ. સરદાર પટેલના સાથી અને માજી સંરક્ષણ પ્રધાન સરદાર બલદેવસીંગનું તા. ૨૯ જુનની સવારે સાડાપાંચ વાગે, હૃદયરોગના હુમલાથી દુઃખદ અવસાન થયું હતું.

સરદાર બલદેવસીંગ ટૂંકા સમયથી બીમાર હતા અને ૧૦ વાગે તેમના પર હૃદયરોગનો હુમલો થયો હતો. પરિણામે તેઓ સવારે અવસાન પામ્યા હતા.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ સવારે સાડા પહેલાં તેમના નિવાસ સ્થાને જઈ સ્વ.ને અંજલિ આપી તેમનાં કુટુંબીઓને આશ્વાસન આપ્યું હતું.

તેમના મૃતદેહને ભારતીય વિમાની દળના વિમાનમાં ચંડીગઢ લઈ જવામાં આવ્યો હતો અને સરકારી મોટરમાં તેમના વતન દુમનામાં લઈ જવાયો હતો. ત્યાં આજે ૭-૧૦ કલાકે તેમનો અગ્નિસંસ્કાર કરાયો હતો.

કચ્છના અખાતમાં ૮૦ લાખના ખર્ચે થનારી અદ્યતન દીવાદાંડી

નવી દિલ્હી : ભારત સરકારે કચ્છના અખાતમાં આવજાવ કરતાં વહાણોને ભય ન નડે તે માટે સુર્યંગ્રિન શોલ ખાતે રૂ. ૮૦ લાખના ખર્ચે દીવાદાંડી બાંધવાની દરખાસ્તોને આખરીરૂપ આપ્યું છે એમ જાણવા મળે છે. તે માટે વિદેશી ટેકનીકલ મદદની માગણી કરવામાં આવી છે અને તે મળે કે તરત જ બાંધકામ શરૂ કરાશે.

આ દીવાદાંડી ૫૦ ફીટ ઊંડા પાણી વાળા સ્થળે બંધાશે. આ સ્થળની ચોમેર ફરતી સપાટીથી પણ ૫૦ ફીટ નીચે સુધી ફેલાતી હોવાથી દીવાદાંડીનું શિખર દરિયાના તળીયાથી ૧૬૦ ફીટ ઊંચું રહેશે અને તેમાં બધી સગવડો રખાશે. દીવાદાંડીનું અસરકારક તેજ ૨ કરોડ મીણબત્તીના તેજ જેટલું રહેશે અને તેથી આ દીવાદાંડી પ્રતિકૂળ હવામાનમાં ૧૭ માઈલ દૂરથી જોઈ શકાશે. આ દીવાદાંડીમાં રેડીઓ બીકન અને ૧૦ માઈલ સુધી પહોંચતા ધુમ્મસના સીગ્નલો માટેની પણ ગોઠવણ કરાશે.

બે ગોવન નેતાઓ ફરી સપડાયા

મુંબઈ : ગોવા ખાતેના રીસમગી કારાવાસમાંથી લાંબા પાંચ વર્ષના જેલવાસ બાદ ગઈ સાલ મુક્ત થયેલા ગોવાના રાજકીય નેતા શ્રી ગોપાલ આપ્પા અને શ્રી પાંડુરંગ મુળગાંવકરને ગઈ તા. ૧૯મી જુનથી પણજી ખાતેના રીસમગી પોલીસ સ્ટેશને અટકમાં રાખવામાં આવ્યા છે.

શ્રી નારાયણ સ્વામીનો બદરીનાથમાં દેહોત્સર્ગ

ઋષિકેશ : શ્રી પરમહંસ શ્રી નારાયણ સ્વામીજીનો બદરીનાથ ધામ ખાતે દેહોત્સર્ગ થયો હતો.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકર્ડો કેવળ શી. ૫-૬ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, તથા અમાદસી,
સી. એકસ, હાતિમ તાઈ.
ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ
આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા
કવાલીના રેકોર્ડ્ઝ શી. ૪-૬ નંગ.
સી ઓ ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨, આઝમેરી આરકેડ, એપ્લ ૧૩૨ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૧૫૮૪, — ડરબન ફોન : ૨૨૫૫૮.

ફ્રાંસની મેલી મુરાદ

વડાપ્રધાન શ્રી મીચેલ દેબ્રેએ રાષ્ટ્રીય ધારાસભાને જણાવ્યું હતું કે આલ્જીરીયાના પ્રશ્નના સમાધાન માટેના તમામ બીજા માર્ગો બંધ થઈ જશે પછી ફ્રાંસ પાસે એક જ નીતિ બાકી રહેશે અને તે આલ્જીરીયાના ભાગલા કરી નાખવાની.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે આલ્જીરીયાના પ્રશ્નના સમાધાન અંગે જો બળવાખોરોના પક્ષો સહકાર નહિ કરે તો યુરોપીયનો અને ફ્રાંસતરફી મુસ્લીમોની સલામતીના હિતમાં આલ્જીરીયાના ભાગલા અને એ માટે રચનાના તબક્કો એ જ એક માત્ર વિકલ્પ બાકી રહે છે.

શ્રી દેબ્રેએ કહ્યું કે ભાગલા છતાં ફ્રાંસનાં લશ્કરો તો આલ્જીરીયાની ભૂમિ પર રહેશે જ.

શ્રી દેબ્રેએ જાહેર કર્યું હતું કે એવીયાન ખાતેની ફ્રાંસના અધિકારીઓ અને આલ્જીરીયાના રાજકારી નેતાઓની મંત્રણામાં યુરોપીયનો અને મુસ્લીમો વચ્ચેના સહકારની વાત રાષ્ટ્રવાદી નેતાઓએ કબૂલ રાખી નહોતી.

તેમણે લઘુમતીઓના રક્ષણ માટે બાંહેધરીઓ આપવાની વાત કરી હતી.

શ્રી દેબ્રેએ કહ્યું કે આવી ખાતરી બને કોમના વચ્ચેના તત્ત્વોના સહકાર માટે પૂરતી નથી.

તેમણે કહ્યું કે સહકારના આધુનિક પ્રશ્ન પણ રાષ્ટ્રવાદીઓ સાથેની આ મંત્રણામાં કોઈ જવાબ નહિ જો આલ્જીરીયા એક અલગ રાષ્ટ્ર બનવાનું પસંદ કરે તો તે બાદ ફ્રાંસ તેની અને સ્વતંત્રતા અન્ય રાષ્ટ્રો સાથે સહકારપ્રાપ્તિ અંગે મંત્રણા કરી શકે.

ફ્રાંસ આલ્જીરીયા માટેની તેની 'આત્મ-નિર્ણયના અધિકાર' માટેની નીતિને વશે તે રીતે વળગી રહેશે. એકવાર આલ્જીરીયા ફ્રાંસથી છૂટું પડી જાય તે બાદ તેને ફ્રાંસની મદદ આપવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ રહેશે નહિ.

ઈસ્ટલંડન હિંદુ સોસાયટી

ઉપરોક્ત સંસ્થાની ૩૯મી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૧૩-૮-૬૧ના દિને બપોરે ૩ વાગ્યે સંસ્થાના હોલમાં નીચેના કામો માટે મળશે. જેમાં સર્વે મેમ્બરોને વખતસર હાજરી આપવા નમ્ર વિનંતિ છે.

કાર્યક્રમ: (૧) પ્રાર્થના, (૨) વાર્ષિક મીનીટ, (૩) બાકી રહે, (૪) મંત્રીનો હેવાલ, (૫) ખજાનચીનું સરવૈયું, (૬) હોદ્દેદારોની ચૂંટણી અને (૭) પરચુરણ અગત્યનાં કામો

પ્રમુખ: હરિભાઈ નાગુભાઈ
ઉપ-પ્રમુખ: ભવાનભાઈ ગોપાળ
મંત્રી: મોહનલાલ લ. હરિભાઈ
સહ-મંત્રી: ઈશ્વરલાલ વિઠ્ઠલભાઈ
ખજાનચી: વલ્લભભાઈ ક્રસન

બંગાળીઓનો હઠાગ્રહ

શિલોંગ: શ્રીમતી જ્યોત્સના ચંદાના પ્રમુખપદે સુરમા ખાતે મળેલી બેઠકની આખરમાં નિખિલ આસામ બંગભાષા ભાષી સમીતીની કારોબારીએ આસામની સરકાર ભાષાના પ્રશ્ન પરત્વે કેન્દ્રના ગૃહ પ્રધાન શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ કરેલી દરખાસ્તોનો સ્વીકાર કરવાની પોતાની અશક્તિ જાહેર કરી છે અને તા. ૫મી જુલાઈએ અખિલ આસામ માગણી દિન પાળવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. (અગાઉ આ દિન પાળવા માટે તા. ૪થી જુનનો દિવસ નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તે કેન્દ્રના ગૃહ પ્રધાન શ્રી શાસ્ત્રીની સૂચનાથી પળાયો નહોતો.)

તા. ૫મી જુલાઈને રોજ આસામમાંના બંગાળી બોલતા લોકો ઉપવાસો કરી, સભાઓ ભરી, આસામની સરકાર ભાષા બંગાળીના સ્વીકારની માગણી સંપૂર્ણપણે ન સ્વીકારાય ત્યાં સુધી અહિંસક અને શાંત રીતે લડવાના શપથ લીધા હતા.

આસામની બ્રહ્મપુત્રાની ખીણના યુવકો અને વિદ્યાર્થીઓની સંસ્થાએ એક દિવસ અગાઉ તા. ૪થી જુલાઈએ શ્રી શાસ્ત્રી ફોર્મ્યુલા અને કેનાપાડી ખાતેના પોલીસ ગોળીબાર કે જેમાં પાંચ માણસો માર્યા ગયા હતા, તેના વિરોધમાં હડતાળ પાડવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

સમીતીએ એક બીજા ઠરાવ દ્વારા બંગાળીના સ્વીકાર અંગે લડત આપવાના મક્કમ નિર્ધારને દોહરાવી, આસામની તમામ લોકશાહી વ્યક્તિઓ ખાસ કરીને બંગાળી ભાષીઓને અને સંસ્થાઓને, કાચાર જીલ્લામાં શરૂ થયેલા સત્યાગ્રહને આસામના બીજા વિસ્તારોમાં વ્યાપક બનાવવાની હાકલ કરી હતી.

આ નિર્ણયોને અમલી બનાવવા માટે કારોબારીએ મધ્યસ્થ સત્યાગ્રહ પરિષદ અને જીલ્લા સંગ્રામ પરિષદો બોલાવવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. મધ્યસ્થ પરિષદના પ્રમુખ તરીકે શ્રીમતી જ્યોત્સના ચંદા નક્કી થયા હતા અને આહ્વાહક તરીકે શ્રી મનોરંજનદાસ ગુપ્તાની વરણી થઈ હતી.

૪॥ લાખ ટન ખાંડ વેચવાની યોજના

નવી દિલ્હી: અમેરીકા ભારતમાંથી સવા બે લાખ ટન ખાંડની ખરીદી કરનાર છે એ ઉપરાંત બીજી એક લાખ ટન વધુ ખાંડની અમેરીકામાં નિકાસ થઈ શકશે એવી ભારત સરકારને આશા છે શ્રી એસ. કે. પાટિલ ખાંડના આ વધારાના કવોટાની નિકાસ માટે પ્રયાસ કરશે આમ થતાં અમેરીકા ભારતની ખાંડનું એક સૌથી મોટું ગ્રાહક બનશે ભારત ખાંડની નિકાસ કરનાર તરીકે પ્રથમ વાર અમેરીકન બજારમાં પ્રવેશ કરશે.

અત્યારે અમેરીકાએ જેટલી ખાંડની ખરીદી માટે સંમતિ આપી છે એથી ભારત વિદેશી હુંડિયામણ પેટે લગભગ ૬૦ કરોડ રૂપિયા મેળવશે. આંતરરાષ્ટ્રીય ખાંડવિષયક સમજુતીમાં જોડાયાને પરિણામે ભારત અમેરીકામાં ખાંડ નિકાસ માટે કેટલો વધુ કવોટા મેળવી શકે તેમ છે એનો અભ્યાસ થઈ રહ્યો છે

આરોગ્યમંત્રી શ્રી બી. બી. ઘોષ [illegible] રીકાથી. ઇંગ્લાંડ જવા ઉપડી ગયા, [illegible] પનામાને ભારત આ ક્રમ સામેલ થાય એવી સંભાવના રહે છે તેમ શ્રી એસ. કે. પાટિલને મંત્રણા સલાહ કરવા માટે અમેરીકા ગયા.

પાકિસ્તાન ઉપરાંત મલાયા, અને અગ્નિ એશીઆના બીજા પણ ભારતની ખાંડ મંગાવી નિકાસ થશે એમ લાગે છે.

આ ખાંડ નિકાસકારીઓને કર્યા બાદ પણ ભારત પાસે વધારે રહેશે પણ અમેરીકાએ ખાંડ લેવાનું નક્કી કર્યું એને ખાંડ ઉદ્યોગ પરનો બોજો હળવો થશે આ બધી નિકાસ ઇન્ડિયન સુગર મીલ્સ એસોસીએશન દ્વારા પાર થશે અને એમાં જે નુકસાન જશે એ આર્થિક સહાય પૂરી પાડવામાં આવશે.

સમાચાર ખબરો

લગ્ન

જોહાનીસબર્ગના આયુષ્ય ર[illegible] ભાઈ ડાહ્યાભાઈના સુપુત્ર ચિ. રમ[illegible]ના શુભ લગ્ન કરજન નિવાસી ભાઈ છગનલાલની સુપુત્રી ચિ. કંચન સાથે કરજન મુકામે તા. ૩૦-૪ ના રોજે થયાં છે, તે પ્રસંગે રઘુનાથભાઈ ડાહ્યાભાઈએ નીચેની સંસ્થાઓને નીચે પ્રમાણે દાન કર્યું:

ઇન્ડિયન ઓપીનીયન	૧-
પરશુરામ ક્રસ એસોસીએશન	૧-૧
રામકૃષ્ણ સેન્ટર	૧-
આર્યન બેનેવોલન્ટ હોમ	૧-૧
નાટાલ ઇન્ડિયન બ્લાઇન્ડ સોસાયટી	૧-

સાભાર સ્વીકાર:

ગીસ [illegible] પ્રીટોરીઆ ૧-

શેપર્ડ
ઊંચા ગુણવત્તાનું જાણીતું ઊન અને સતર.
ઊનમાંથી બનાવટી
૧. સુધારો પસંદગી
☆ નવા રંગો—સુંદર અને નમુના રૂપ
★ આધુનિક જમાનાને યોગ્ય ફેશન
જમાના જોહાનીસબર્ગ અને પોર્ટ એલીઝાબેથની જાતરંગી વખારોમાં માલ ભર્યો છે.
ગ્રાહક [illegible]
હોલસેલ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ:
એમ. જુસબ
જુસબ્સ બીલ્ડીંગ, ૨૪૧ પ્રેસીડન્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૨૧ પો. બોક્સ ૨૯૦૬,
કેબલ અને ટેલ એડ્રેસ "[illegible]"

"સારામાં સારા બાલ મરચાં"
૨૫ પૈંડ મેળવવા—
"ઓર્ડર સાથે મહેરબાની ચેક મોકલો."
રહીમ ફેશન સ્ટોર
પો. બો. ૨૨૫૫ ફોન ૩. ૨
ડી. પ્રીમાસ — કાન્સ

ચૂલાઓ, પ્રેસ [illegible] માટે મળો.
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ માર્કેટ આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ કોરનર [illegible] અને માર્કેટ જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૬૫

ટુંકી વાર્તા

રમકડું

લેખક : શ્રી જશવંત મહેતા

મેઘજીએ સાવચેતીથી એક નજર આજુબાજુ નાંખી લીધી. બંગલા ની પરસાળમાં એના શેઠના પુત્ર ઉમેશનાં રમકડાં આમથી તેમ રખડતાં પડ્યાં હતાં. દીવાનખાનામાં કોઈ હતું નહિ. મહારાજનો પણ પત્તો નહોતો. એટલે મેઘજીના શેઠ મનહરલાલ અને તેમનાં પત્ની કૌમુદી [illegible] વસ્ત્ર ખંડમાં એમના પુત્ર ઉમેશ સાથે પેટી ભરી રહ્યાં હતાં. પટાવાળા [illegible] ખંડમાં વાસણ માંજતા હતા. મહારાજ પણ રસોડામાં સફાઈની તૈયારી કરતા હતા.

મેઘજીએ ફરી એક વખત નજર નાખી અને ઝુકી જ ઝડપથી નીચે નમી પરસાળમાં પડેલાં અનેક રમકડાં ઓમાંથી એક રમકડું લઈ ખિસ્સામાં સરકાવી ચાલવા માંડ્યું. એની ગતિમાં વેગ આવતો જતો હતો. અને સાથે સાથે વિચારોમાં પણ તેમની મતિ વિકસતી જતી હતી. એના હૃદયને કંઈક પૂછ્યું હતું. એના હૃદયને ઠેસ વાગેલી હતી. છતાં પણ મન મક્કમ કરી, એ આગળ ને આગળ ચાલી રહ્યો હતો.

મેઘજીના નજર સામે જીંદગીના પચાસ વર્ષનો કાળ ચિત્રપટનાં દૃશ્યો જેવો વહેવા માંડ્યો. આ જ બંગલાના માળી તરીકે એ વર્ષો પહેલાં એક નાનકડા છોકરા તરીકે આવ્યો હતો. એ વખતે તો આ બંગલાની રોનક કંઈ ઓર હતી. કોઈક રજવાડાના રાજવીનો આ બંગલો હતો. દરરોજ રાત્રે રંગરાગની સૃષ્ટિ ખડી થતી, એ રાજવીને ફુલઝાડનો પૂરો જ શોખ હતો. દરરોજ સવારસાંજ એ બગીચાની બહાર મારવા નીકળતા મેઘજીએ માળી તરીકેની એની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી ત્યારે તો આ બંગલામાં માત્ર ઘાસ હતું. મેઘજીએ મહેનત કરી. એણે આંબા અને ગુલમહોર વાવ્યા ઝાડ ઉગ્યાં. ફુલઝાડના શોખીન રાજવીએ પણ એ જ અરસામાં જ મહેલ ખરીદ્યો. મેઘજી નવો નવો હતો. વળી જુવાન હતો. ઉત્સાહ પણ પૂરો જ હતો. એટલે બંગલાની આજુબાજુના બાગની રોનક બદલી નાખવાનો પુરુષાર્થ આદરી દીધો.

આમ જ વધતાં મેઘજીએ બીકમાં ને બીકમાં આમતેમ નજર નાખી, પરંતુ માણસ દેખાતું ન હતું. દેખાતાં હતાં એના બગીચાના સાથીદાર-ગુલાબ, જુઈ, આંબો, મરવો, કેળ, આંબો, પપૈયો...ફરીવાર એ બબડ્યો, 'કદાચ પકડાઈ જઈશ તો!'

'પકડાઈશ તો જેલમાં જઈશ...પણ ત્યાં આ સાથીઓ...આ આંબો...નાળિયેરી...પેલી મગફળી! અંતરે વિચાર્યું': આ પીપળો...વર્ષો પહેલાં એ કેટલો નાનો હતો. આજે એની કાયા કેટલી વિશાળ થઈ વિસ્તરી હતી અને પોતે ઘરડો બની ગયો હતો...ઘેર. ખેતી ને પેલો આંબો-પંદર વર્ષ પહેલાં એણે એના એક મિત્રને ત્યાંથી આંબાની કલમ લાવીને વાવી હતી. આજે એ કેટલો ફુલ્યોફાલ્યો હતો. કેળ, જુઈ-ગુલાબ, ગુલાબ-મરવો એના જ સંતાન... સવાર-સાંજ એ એની આજુબાજુમાં ભમ્યા કરતો. પાણી પાતો, ખાતર નાંખતો...આખો દી કરતો, બપોરે થોડોક આરામ કરતો અને બગીચાની દેખરેખમાં ખાઈને દિવસ ગાળતો.

રજવાડાના પડતાં રાજા ગયા, રાજવી ગયા અને એ રોનક પણ ગઈ! એ રાજવી પાસેથી એના નવા શેઠ મનહરલાલે બંગલો ખરીદી લીધો. મનહરલાલને ફુલઝાડનો શોખ ન હતો. એ તો બસ મિલ ભલી અને ટેલિફોન ભલો. સવારે સવારથી 'ક્લબ'માં ઓફિસખંડમાં જતા. સાંજના સાડાક વાગે 'ક્લબ' જઈને ફરતી થોડોક આરામ, એથી પણ થોડીક રાતો... એ એમના જીવનનાં સુખો હતાં. એમનાં પત્ની કૌમુદીબહેન જરા શરીરે સ્થૂળ હતાં. કદાચ જ બગીચામાં ફરતાં. બહાર મારતાં [illegible] પહેરતાં અને ચાલ્યાં જતાં. ગુલાબ જુઈ, આંબો, મરવો, ગલગોટા, જેવા છોડ પ્રતિ એમને કદીક મમતા જાગી હતી અને મેઘજીને કહી દેતાં: 'જાવા મેઘજી, સવારે થોડાંક ગુલાબ આપી જજે વેણી બનાવવાની છે.'

'ભલે બહેન,' કહી બીજે દિવસે મેઘજી આજ્ઞાનું પાલન કરતો. શેઠ બંગલામાં આવ્યા ત્યારે મેઘજીના પગાર માં પણ સારો એવો ફેરફાર થઈ ગયો, રાજવી હતા ત્યારે એ જમાના માં ત્રીસ રૂપિયા મેઘજીને આપતા, અવારનવાર યુરોપીઅન સાહેબો આવતા, અને જલસો થતો ત્યારે પણ મેઘજીને પાંચ-પચીસ મળી રહેતા. એટલે એ વખતે મેઘજી સુખી જ હતો. એટલું જ નહિ પણ એણે એનાં લગ્ન અને પત્નીની પ્રથમ સુવાવડ પણ એ જ પૈસામાંથી ભારે ધામધૂમથી કર્યાં હતાં. પરંતુ શેઠ બંગલાના સાથે સાથે શેઠ પણ બદલાયા. મેઘજીના પગારમાં અચાનક દસ રૂપિયાનો કાપ મુકાઈ ગયો. હવે મેઘજીને મહિને વીસ રૂપિયા જ મળતા. મેઘજીમાં આવડત, સૂઝ અને વનસ્પતિ વિષેનું જ્ઞાન એટલું બધું હતું કે, એ અન્ય જગ્યાએ સહેજે પચીસ-ત્રીસ રૂપિયા મેળવી શકે એ હોત, પરંતુ એને બંગલો અને આ બંગલાની ધરતી સાથે એવી મહોબત બંધાઈ ગઈ હતી કે, એ લાગણીના આવેશમાં અન્ય સ્થળે ગયો જ નહિ. ગરીબ મેઘજીએ વર્ષો સુધી જે ઝાડપાન સાથે પ્રીત બાંધી હતી, એને છોડતાં એનો જીવ ચાલતો ન હતો. એનું જીવન એનાં ઝાડપાન હતાં જે બગીચામાં રહીને એણે નાનાં બાળકો જેમ છોડવાઓને પાંગરતાં યૌવન સુધી પાળ્યાં હતાં, એમને છોડવાનું એને દિલ થતું ન હતું.

જમાનાની કપરી અસર એ ગરીબ માનવી પર પડી. વીસ રૂપિયાનો પગાર, અને એની રહ્યું સહ્યું [illegible] નાનું મોટું કામ તેમજ આજુબાજુના બંગલામાં કપડાં-વાસણ કરી [illegible] પંદરેક મેળવી લેતી. અને આમ મેઘજીનું ગાડું ગબડ્યે જતું હતું.

દુરથી પોસ્ટમેનને આવતો નિહાળી એણે ઝડપ વધારી. પરંતુ હૈયામાં વિચારો પડ્યો. એ પ્રસંગ યાદ આવ્યો. આજ એ રમત. કામ પુરાં, રમત ખોટ.

એ રાતે જલસો પૂરો થયો. શરાબ ની રંગતમાં અનેક સાહેબો આમથી તેમ ઉભતા પોત પોતાના સેક્રેટરીઓની મદદથી મોટરોમાં બેસવા માંડ્યા. બીજે દિવસે સવારે બગીચાનો રસ્તો વાળતાં મેઘજીના પગ પાસે કશુંક અથડાયું અને તેના આશ્ચર્યનો પાર ન રહ્યો. એ એક સુંદર નકશીદાર પાકીટ હતું પાકીટ ખોલતાં જ સોની દસ નોટો જમીન પર પડી મેઘજી તો આભો જ બની ગયો. પરંતુ ધીમે ધીમે એણે સ્વસ્થતા મેળવી લીધી. નીચા નમીને એણે વેરાયેલી નોટો એકત્રિત કરી લીધી અને એના રાજવી શેઠ પાસે જઈને એ ઉભો રહ્યો.

'અન્નદાતા, આ રસ્તો વાળતાં આ પાકીટ મળ્યું છે. તમારા કોઈ મહેમાનનું કોઈક હશે.'

રાજવીએ પાકીટ હાથમાં લીધું. સો-સોની દસ નોટ બરાબર પાકીટમાં પડી હતી. એ ફરીવાર મેઘજી સામે તાકી રહ્યા.

'મેઘજી' જરા થોભજે કાલે જલસા માં વેલીંગટન સાહેબ આવ્યા હતા તે [illegible] ભુલી ગયા હતા હું અત્યારે તારા માટે લઈ આવું.'

અને રાજવી ખંડમાં ગયા. દસેક મીનીટમાં પાછા ફર્યા ત્યારે એમના મુખ પર આનંદ સમાતો નહોતો. એકદમ મેઘજી પાસે જઈ પીઠ થાબડી એ બોલી ઉઠ્યા:

'શાબાશ મેઘજી! આ લે [illegible]! વેલીંગ્ટન સાહેબે તને ભેટ તરીકે આપ્યા છે.'

'તેના પણ ..!' મેઘજી ગોથાતાં ગોથાતાં બોલ્યો.

'તારી પ્રમાણિકતાના..'

ને એ રાત્રે જલસામાં વેલીંગ્ટન સાહેબના ગળાની વચ્ચે બોલાયેલા એ શબ્દો યાદ આવ્યા, 'મેઘજી ઠુમ બહુ નેક આદમી હૈ. અચ્છા આદમી [illegible] મેન!'

અને અચાનક, મેઘજીની નજર સમક્ષ પંદર દિવસ પહેલાંનો જ પ્રસંગ ખડો થઈ ગયો.

(અપૂર્ણ)

રાતા સુકા મરચાં

૨૦ રતલી બેગ રાતા સુકા
મરચાની ૪૫/-
૨૦ રતલી પોકેટ સુકું લસણ ૧૮/-
૧ રતલ વાળું લીલું લસણ
પોસ્ટેજ પેઇડ ૨/૬
ઓરડર સાથે રોકડા!
Moormans (Pty) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

શોધવું મટશે, મોંઘું મળશે, [illegible] ટળશે.
અમારે ત્યાં નીચેની આધુનિક વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: [illegible], સુંદર [illegible] અને બીજી અનેક જાતની [illegible], [illegible], [illegible] વિ.
બાળકો માટે: [illegible], ટોપી, [illegible], [illegible] વિ.
[illegible]
[illegible]
[illegible]! [illegible]!!
[illegible]: [illegible] સ્ટોર્સ (પ્રા) લી.
([illegible])
[illegible] — [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible]

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુઅલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- ફેવરી
- લેકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૯૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ
આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે
મુસાફરી કરે છે.

બ્રીટીશ ઇન્ડીયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું.

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી ઓગસ્ટ ૧૯૬૬માં આવશે અને
૧૧મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૬ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૨૩-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૬-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ મહિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રાઈ. લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

શુભ પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

ગુજરાતી જમણના અને રેસ્ટોરાન્ટ [illegible]

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે [illegible] અને [illegible]
પણ બાગમાં તમારે ગુજરાતી [illegible] રસોઈ [illegible] અને [illegible]

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.
ફોન નમ્બર ૨૩૪૫૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ ૮". ૧ શી. ૧-૦,
બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦,

દુકાન દારે માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, કુંવરી (ડાંગ), સુકા લાલ મરચાં, [illegible], સુકા જીરા (ગોળા),
[illegible] શાક, દરેક જાતના શાકભાજી વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં
રાખીએ છીએ [illegible] પાન નમ્બર [illegible]
[illegible] અને બીજી બનાવટની [illegible] છે
[illegible], ન્યાસાલેન્ડ અને [illegible] ઓર્ડરો ઉપર ડ
[illegible] પણ [illegible] મોકલાઈ.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

[illegible], મુસાફરી, વીમાનાં અને [illegible]
હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર [illegible]
માર્ગે મુસાફરી કરવા પેહેલાં અમારી [illegible] કરો
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], વિગેરેના વીમા [illegible]
[illegible] આપીએ છીએ.

[illegible], પરવાના [illegible], [illegible] બનાવવા [illegible]
[illegible] અમારી [illegible] ઉપર [illegible]
[illegible] કોઈ પણ [illegible] વગર [illegible] સલાહ આપીએ છીએ.
[illegible] એસોસીએશન [illegible] અને [illegible]
[illegible] કંપની [illegible] પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
32 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

[illegible] સુટ, [illegible] સુટ, [illegible], [illegible],
[illegible] ટેબલ, [illegible], [illegible]
[illegible] અમારી [illegible] નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને ડીવાન હરેકાર—

[illegible] નીચે તૈયાર થાય છે તેનો [illegible]
[illegible] અને [illegible]
[illegible]

L. MISTRY

81 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

25 JUL 1961

Indian Opinion

Founded by Mohatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 28—Vol. LIX. Friday, 21st July, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR CENTS

BIG BUSINESS AND BLACK LEADERS MEET

AT a private meeting held in Johannesburg at the beginning of this month about fifty prominent South Africans, consisting of European big business and African leaders, resolved that an inter-racial consultation should be held as soon as possible, according to a report in the non-racial fortnightly review "Contact" of Cape Town. The meeting according to the "Contact" report was held in the Northcliffe home of Mr. G. H. R. Edmunds a distinguished leader of the Johannesburg business world, chairman of the South African board of the Standard Bank and of the "Rand Daily Mail", "Sunday Times" and "Sunday Express."

The gathering brought together a wider band of public opinion than any earlier similar gathering had done. Eleven Africans included Mr. M. B. Yengwa, representing Chief A. J. Luthuli, Mr. Thomas Ngwenya and other ex-members of the banned ANC, independent figures like Mr. Prof Mosaka, but no representatives of the banned PAC.

Well known members of the following organisations were also present: The Liberal Party Messrs Ngubane, Paton, Brown, Wentzel, Cooper); the Congress movement (Mr. Yusuf Cachalia and others); the Black Sash; the Natal Continuation Committee, the Progressive Party, and members of the English and Afrikaans intelligentsia, big business and the churches.

No members of the S.A. Congress of Democrats was invited.

Three leaders of the S.A. Coloured National Convention, Dr. R. E. van der Ross, Mr. D. van der Ross, and Mr. J. C. A. Daniels, refused invitations as they were busy making preparations for their conference, due to be opened on 7th July and to be held on 8th-10th July.

The conference was called in response to the strong pressure from many quarters for "a new National Convention." Its purpose was to consider whether it would be possible to hold such a National Convention. It was addressed by the Hon. H. A. Fagan and Dr. Edgar Brookes.

It is possible to guess that what has been decided is that an "Indaba" on the lines of that held recently in Southern Rhodesia will be held.

The gathering probably decided not to hold a National Convention on the grounds that it will for some time not have the power to hold one.

[*FOOTNOTE: National Conventions are normally Constituent Assemblies, that is to say, bodies clothed with the power of the State, charged with drawing up new constitutions.*]

Indian Impact On Malayan Culture

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE High Commissioner for Malaya, Mr. S. Chelvasingam MacIntyre, said in New Delhi that it was not China but India which had contributed a great deal to the culture and history of Malaya.

Addressing the Rotary Club of Delhi, Mr. MacIntyre said that India gave religion to Malaya. The influence of India, he added, on the spiritual and material life of the people of Malaya was predominant.

He said that though geography favoured China, relations between China and Malaya were confined to trade and commerce only and the Chinese had not made any impact on cultural life in Malaya.

Mr. MacIntyre said that the Mahabharata and Ramayana had enriched the folklore of Malaya. Sanskrit, Tamil and Arabic also helped the growth of the native Malay language.

He said that although a large majority of the population in this country comprised Muslims, ancient Hindu customs and traditions still guided the pattern of life.

INDIA MAKES OIL CONTRACT WITH SOVIET BODY

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (BY MAIL)

A CONTRACT for setting up in the public sector of a refinery at Barauni in Bihar has been signed in New Delhi between Indian Refineries Ltd. and a Soviet organisation. The refinery will have the capacity to handle two million tons of crude oil annually. Under the contract the Soviet organisation will supply a total of more than 38,000 tons of equipment and material. It will also give technical assistance.

The Barauni refinery will process oil from Naharkatia. Oil will reach the refinery by a pipeline specially constructed for the purpose. In addition to petrol and kerosene, the refinery will produce finished products like lubricating oils and tar.

The Minister of Mines and Fuel, Mr. Malaviya, said in Bombay that he expected the proposed refinery at Baroda to be almost ready in about 20 months. By then the Ankleshwar oilfields would have reached a stage of maximum production.

In Gujerat

The Minister for Mines and Oil, Mr. Malaviya said that the size of the proposed refinery in Gujerat was likely to be increased in view of the discovery of a new oilfield at Sertha. The refinery was originally planned to be of two million tons capacity.

Mr. Malaviya flew from Delhi to see the new oilfield. He was accompanied by a party of newsmen.

Asked whether there would be more than one refinery in Gujerat in view of the discovery of the new oilfield Mr. Malaviya explained that it was economical to increase the size of the refinery instead of having more refineries.

Mr. Malaviya told newsmen that the first well itself had shown that oil existed in commercial quantity. It was of a high grade and from the point of specific gravity was even better than Ankleswar oil. He said that production of oil at Sertha would start within the Third Plan period. The exact production programme would, however, depend on the availability of drilling rigs and other equipment.

New Fields

Addressing the workers at the oilfield, Mr. Malaviya said that he had no doubt that there was more oil in this vicinity and new fields would be discovered.

Later speaking at a reception, Mr. Malaviya said that the oilfield did not belong to one individual but to the entire nation. He had no doubt that it would revolutionise life in the area. New industries would come up and unemployment would disappear.

Low-Cost Camphor Distillation

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Forest Research Institute, Dehra Dun, has devised a plant for distillation of camphor from the leaves of the camphor-yielding ocimum by cheap cottage-scale units without the use of steam boilers.

The unit, which can be easily fabricated, can be worked in places where tap water is available.

Suitable modification of the unit for use in areas where tap water is not available has also been made. A battery of these units would cost about £37 10s including all the accessories required for its operation. One man can conveniently operate these units.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 20
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 21ST JULY, 1961

Overlooked

TO say that the Indian has done a tremendous amount for his social and educational well-being in this country is to repeat something that is well-known by the Indian people and recognised by authority everywhere. One has only to cast one's eyes around to see the monuments which stand in tribute to the manner in which the Indian has helped himself—doing things which, for the more privileged races, are provided by the State. In Natal where there is the largest concentration of the Indian people he has built his schools and established and financed his social welfare agencies. In the final analysis there can be no doubt of the measure to which the Indian has helped himself. Unfortunately, there is one thing which he has overlooked—the provision of scholarships, bursaries, exhibitions, foundations and endowments for advanced research and study. Last week we referred in these columns to the need for a socio-economic survey into the life and condition of our people in the city of Durban in view of the alarming degeneration of the position of the Indian people. Had there been a foundation or an endowment this could have well come forward with a grant to assist Indian scholars and social scientists to undertake the task. The reasons, of course, for the omission are diverse. It is possible that living as he does in a hostile environment the Indian has tended to secure himself economically. He has never really got the opportunity to explore new fields in learning and education.

At the time of the commemoration of the centenary of the arrival and settlement of the Indian in South Africa there was some hope that a substantial endowment would be founded but the scheme got bogged down somewhere in a morass of inter-racial theorising. It is, however, very necessary that the Indian people should get together and discuss the question of the provision of endowments, foundations, exhibitions and scholarships for the study of Indian life in this country. There is much to be done in the various facets of the life of our people. There are vast fields for research and study in the history, sociology and economy of our people. Unfortunately the work goes undone because of the serious omission in our lives. The omission is certainly not due to any deliberate refusal to provide endowments and foundations. It is something which has been overlooked in the press of other things. It must now be remedied.

Progress means that there is an ideal perfection which the individual seeks to reach by extending his limits in knowledge, power, love enjoyment, thus approaching the universal.—**Tagore.**

LETTERS TO AMRIT KAUR

GANDHI was a prolific letter-writer, writing on all sorts of subjects to various people. They were not casual letters. They were purposeful letters written over considerable periods and it is, indeed, very fortunate for history that these letters have been preserved. His letters to the women in his ashrams, to Mira, his English disciple, to Sardar Patel and to Esther Faering have been collected and published. Now Navajivan Publishing House has placed before the public Gandhi's letters to Rajkumari Amrit Kaur. They make both delightful and valuable reading, revealing as they do, the other side of Gandhi,—humorous, light-hearted and full of fun. He addressed Amrit Kaur either as 'idiot' or 'rebel' and signed himself as 'Bapu,' 'tyrant,' 'robber' or 'warrior.' And the reasons are explained as one reads the letters. Reproduced below are a few letters from the book entitled "Letters to Rajkumari Amrit Kaur," published by the Navajivan Publishing House, Ahmedabad 14.]

Segaon,
22-5-1938.

My dear Idiot,

A letter addressed to me at Calcutta in which you wrote about a young graduate, went from place to place and was received only yesterday. Your letter written on the train was duly received and was easily readable. And now has come yours of 19th.

I feel better and rested after reaching Segaon. I want mental rest. The mind has been overworked. I can take that rest only here, so I find from experience. The heat is no doubt trying. But I feel the joy of being a co-sharer with the other inmates. I propose presently to take daily silence for a few hours.

My weight was found to be 106 yesterday—not much of a loss for retaining the health I was able to keep.

Yes, the Mysore communique was distinctly good. You must have liked the W.C. resolution. It was good you went to Mysore.

I shall gladly revise what you may send.

What do you say to my exploit about Prithvi Singh?

I must send you a copy of what happened between Jinnah and me. He is a very tough customer. If the other members of the League are of the same type a settlement is an impossibility. But there is a way out for a unilateral undertaking. Settlements can be unilateral. I do not know that a unilateral undertaking will not be in the prevailing atmosphere a better mode of handling the situation. But every attempt must be made to arrive at a mutual understanding.

I have not yet written to the Mirza. I shall do so in a day or two. As for myself you are right. You and others can help me only through prayer. I feel that the cloud is lifting. What is happening to make me feel easy, I do not know. And why should I worry? God's ways are mysterious.

I had an hour's good chat with J. L. on 19th. Your diagnosis is correct. The European visit will do him good. Of course he is at heart religious, though he denounces religion. He reads the Gita. He sports a Buddha head in his bedroom. Whatever he does and wherever he is, it is well with him.

Did I ever tell you that I did not deliver your letter to Jinnah? I did not take it. It should have made no mention of me but should have confined itself to the question itself. But it does not matter.

How are you doing? What about the eczema? And the throat?

Love,
TYRANT.

Segaon, Wardha
17-6-1938.

My dear Idiot,

I have never liked the idea of our women seeking foreign aid in their fight for freedom. Hence I do not want the League into the position or condition of India's women. This kind of propaganda turns their attention from themselves. Their fight is not even against India's men. It is and must be and against themselves. I have never relished the fight put up for women at the Round Table Conference. Such being my radical views you can understand my indifference to what the League does or does not do. But if I have to examine their view point, I refuse to read colour prejudice where there are other cogent reasons to justify a particular course of action. I wonder if this is plain to you. You may not agree just yet, though you will in the end. For I am quite sure of my ground. The women

(Continued on page 223)

MEETING OF NON-ALIGNED POWERS

INDIA'S STAND ACCEPTED

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE Secretary-General of the External Affairs Ministry of the Government of India, Mr. R. K. Nehru, said in New Delhi that a broad measure of agreement had been reached at the Cairo preparatory meeting on non-aligned nations and India's basic principles and stand had been generally accepted.

Mr. Nehru said that while India was not committed to attend the meeting of the Heads of Governments proposed to be held in Yugoslavia from September 1, "our going to the preparatory meeting meant that, in principle, we are not opposed to such a conference."

Speaking to pressmen at the airport, Mr. Nehru expressed satisfaction at the outcome of the conference and said: "We have had a broad measure of agreement and we are now continuing the work in connection with the conference. We have adopted criteria for attendance at the conference and indicated the way the criteria should be applied. We have also framed a provisional agenda for the consideration of the Heads of Governments of States."

The Secretary General added: "India has always wanted close co-operation among non-aligned countries in the interests of peace and progress and we hope that if, and when, this conference takes place it will help to promote that objective we all have in view."

Referring to press reports about India's stand on seating Gizenga's Government, Mr. R. K. Nehru said that India did not agree to seat him at the preparatory meeting and India has not agreed to seat him in the conference either.

The criteria laid down by the conference would now be applied by a committee of envoys at Cairo.

The Secretary General said: "I would like to say that the agreement we have reached amongst ourselves, which we will now place before our governments, is a happy compromise between divergent points of view. The basic principles for which India stands have been generally accepted. There was a broad measure of agreement among all the states which attended the meeting."

Reverting again to the question of the seating of Gizenga's Government at the conference, Mr. Nehru said that the Congo was a member of the U.N. Nevertheless, there were internal conflicts there and the UN was trying to help the Congolese people to settle the problem. "It is not right from our point of view to take sides in an internal dispute by recognising one government against another. India has been taking a consistent stand in this matter," he added.

The case of the Algerian Provisional Government, Mr. Nehru went on, was different. India did not recognise that Government. But there was no conflict amongst the Algerian people. The conflict was only between the Algerian people and a foreign power. While India did not recognise the Algerian Provisional Government she gave full support to the Algerian people's struggle for freedom. Therefore, when a majority of the delegates at Cairo wanted the Algerian Provisional Government to be seated at the Cairo meeting, India abstained.

On the agenda of the proposed summit meeting, Mr. Nehru said that in India's view the Heads of Governments should discuss the major world issues in their broader aspects. Many of the other delegates at Cairo felt that the agenda should be broadened still further. "But the basic principle and proposal we made that the conference should be confined to major issues has been accepted," he said.

"From our point of view, an essential condition for success is that the conference should be broad-based. We are totally opposed to the formation of blocs. There should be broad understanding on larger questions of policy, but no commitments on specific courses of action," he added.

Mr. Nehru said that at the Cairo meeting 13 out of 21 countries were represented, either by their Foreign Ministers or other Cabinet Ministers. Two, like India, were represented by special delegations. Six others were represented by their envoys in Cairo.

The Christian's Role In Drama Of The Hour

NO measuring of cost, no compromise of principle, no watering down of convictions, no pandering to political pressures, and no narrowing of interest to particular group or race are some of the duties required of the Christian in South Africa at the moment, says Mr. Basil H. M. Brown, the President of the Christian Council of South Africa. In a call to all Christians, Mr. Brown states:

"There is little need for me to remind you that we are living in times of tremendous change and upheaval. Not a day goes by, but we are conscious of deep stirrings within this great continent, as of a giant awakening after centuries of sleep. Tension and strain is in the daily air we breathe, frustration and fear walk hand in hand among us. Despair gives way to hope, and then comes to dominate the scene, and then gives way again, and hope returns. Here in our own loved land great question marks are constant in our minds. We come to the change of an epoch on May 31st more divided than we have ever been before. We are aware on all sides of an increasing bitterness, of a hardening of attitudes of granite adamantine stubbornness in high places, of growing determination and resistance on the part of many who have suffered from the tragic frustrations of man's inhumanity to man.

"Where stands the Christian in all this? What role is he called to play in the drama of the hour? May I suggest that this is the moment in our history when every one of us is called upon to recognise that our supreme loyalty is theirs to Jesus Christ. Here there can be no measuring the cost. Here there can be no compromise of principle. Here there can be no watering down of convictions. Here there must be no pandering to political pressures. Here there must be no narrowing of interest to our own particular group and that group alone. Here we are concerned with men and women as the sons and daughters of God. Here we are concerned with justice and freedom and the opportunities of God for all men. Here we are concerned that love should triumph over bitterness, that trust and respect should banish fear, that justice and fair play should be shown to all, irrespective of race or colour or tongue. Our loyalty to Christ challenges us at every point of our nation's life, it searches our thinking, it makes tremendous demands upon our race attitudes, it sits in judgment upon our legislation, it must condition our actions and reactions in crisis and in calm.

"Much has been said in some quarters to discredit the profound utterances of the Cottesloe Consultations. Pressures of all kinds have been brought to bear to question the validity of its findings. Let me say with no uncertainty that I believe that the voice that spoke at Cottesloe was the living voice of God and that we heed it not at our peril. These are days that demand sincere Christian attitudes and realistic Christian action, that demand the putting of first things first, that demand that the influence of the Lord of life should be felt in *all life*, and not just in carefully selected corners of it. These are days that demand courageous thinking and courageous speaking. The old prophetic cry must be heard again in the land: "Thus saith the Lord: This is the Way; Walk ye in it." These are days that demand of you and of me our utmost for His highest.

God bless you all and guard and guide you through these challenging days. God grant that you and I may be found to be faithful."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No: 12 Berkleys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1054

DRY RED CHILLIES
30 lbs Packets 45/-
Dry Garlic 30lb packet 18/-
Fresh Green Garlick 2/6 lb
(Postage Paid)
Also Africans' long handle brooms R. 2·50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal

THE INDIAN IN NATAL'S SUGAR ECONOMY

(BY A SPECIAL CORRESPONDENT)

OVER the last hundred years the Indian has contributed magnificently to the economic and industrial development of Natal by means of his labour. Many of the early indentured labourers, after completing their contracts of service, themselves began the cultivation of sugar. First they became tenant farmers and later petty proprietors. Some were more prosperous and successful than others. Many fell by the wayside, a few acquired substantial sugar farms. Today Indians hold 56,992 acres of land under sugar cane and produce 7 per cent of the country's total output of sugar. Last month the Natal Indian Cane Growers' Association, with headquarters in Stanger, and the guardian of the interests of the Indian cane growers, celebrated the silver anniversary of its foundation. The address of the Chairman Mr H Bodasing and the Report of the Central Committee of the Association contains valuable statements on an aspect of Indian life and labour in Natal.

In the course of his address Mr. Bodasing said:

"I would be failing in my duty in this auspicious year, if I did not take your mind back 25 years ago, and remind you of those days when a few people in whose wisdom was born the idea to form the Natal Indian Cane growers' Association.

"In the year 1936, a company was formed by the following subscribers: Messrs. R. Bodasing, John P. Lutchmansing, S. Rampersad, S. Peeng, L. Bodasing, R. Tulsiramsingh, P. Moonsamy and S. Ramgobin.

"The late Mr. N. Bodasing, was its first elected chairman, with Mr. S. Mohridaan as its honorary Secretary, followed by the late Mr John P Lutchmansing as Secretary. Then was employed the late Mr. Peter Lake. Towards the end of 1938, Mr D. D. Lalla was appointed Secretary. Mr D. D. Lalla has served you faithfully for nearly twenty three years.

"The late Mr N Bodasing was Chairman of your Association from its inception in 1936/37 to 1941/42 until his untimely death. Your next Chairman was Mr S Roopsingh for the year 1942/43. Since 1943/44 to date I have held the position of Chairman, during which time I always tried to do my best for the Association and I do hope that I have not failed to fulfil your expectations.

"I feel confident you will join with me in paying tribute to the following many of them now deceased by whose untiring unselfish sacrifice and devotion and most of whom until their death were all members of the Central Committee:—Messrs. N. Bodasing, C. Subramoney, J. P. Lutchmansing, S. Rampersad, S. V. Naidoo, S. Ramgobin, R. Parmeshwar, G. Ramlakhan, K. A. Maudley and V. Sabhan.

"Of the foundation members still serving on the Central Committee are Messrs. P. R. Sing, S. Vellan, S. Matkoo, L. Gopaul, S. R. Maharaj, M. K. Govender (your worthy treasurer) and T. P. Sim (ex treasurer and Honorary Life Member). Last but not least comes Mr. S. Roopsingh, senior vice-president and your Association's Representative on the M. L. Sultan Technical College Council, Durban.

"When the Association was formed in the year 1936 it was discovered that the Government was to take over, control and direct the production and distribution of sugar. Many difficulties confronted the newly formed body in its early stages. It was during this time that many deputations were led with regard to prices, Equalisation Fund and other disabilities. The first of these deputations to the Minister was led by Mr. D. G. Shepstone, later to become the Honourable Mr D. G. Shepstone Administrator of Natal. He was succeeded as Legal Adviser by the late Mr Albert Christopher, who was a source of inspiration and guide until his demise last year. In his passing away we have lost a friend to the Indian Cane Growers.

"Later the quota system was introduced. Your Association headed by your Legal Adviser the late Mr. A. Christopher interviewed the late Mr Stuttaford, Minister of Commerce and Industries and placed before him the plight of the Indian Growers.

"It was subsequent to this that the Board of Trade and Industries collected evidence from Mill Group Boards, collated the matter and consulted the Association with the object of analysing the position of the Industry. Dr Norval, then Chairman of the Board visited your Association and interviewed your Central Committee.

"Your Association not only stood for the betterment of its Planters, but played an important part in the life of the non-European community. To enumerate a few it created a Canteen for visiting servicemen in Field Street, Durban, during the war, made contributions to the Speed the Planes Fund, Flood Relief Fund and donated £1 000 toward the building of the A M C. and only recently made a magnanimous contribution of R10,000 (£5,000) toward the erection of a hall for the M. L. Sultan Technical College, Durban, which is to be called 'Indian Cane Growers Hall'.

"The office of the Association in 1936 was housed in Jackson's Building, Reed Street, Stanger, subsequently moved to A. P. Naidoo's Building in Reynolds Street. Some years later the land on which once stood the old Town Board Offices was purchased for R6,200 (£3,100).

"Today we have a modern and up-to-date Board Room and offices in this magnificent building which has become a land mark in Stanger and brings an income of £1,640 per annum. Your Association from a small beginning has today unencumbered assets of over £40,000.

"I am happy to state that even the smallest producer (Member) is an equal shareholder with the largest member producer in the assets of the Association.

"Your Association during its 25 years of existence has administered and distributed approximately one and half million pounds."

Mr. Bodasing referred to the valuable services rendered by Mr D D Lalla, to the Cane Growers' Association. He said, "To Mr D D Lalla our Secretary for the past 23 years now in failing health, I wish to say that the Central Committee and the members of the Association have been very appreciative of your long and faithful service. I hope and pray that you regain your health soon."

Mr Lalla presented the Report of the Central Committee to the annual. Among other things, he said:

"It is the first time since the formation of this Association that such a comprehensive report has to be made for the period under review. This is due to the fact that a number of problems and hardships were before the Association and had to be attended to in the interest of the growers in general. In order to give you some indication as to the volume of work undertaken by the Association, I have set out this report with the necessary sub-headings so that you may be able to follow it very carefully.

Growers. The Association has on its register 1604 growers distributed as follows —

Number of Growers	Produce cane in tons	Proportion in relation to total number of Growers
6	10,000 tons and over	.374%
8	5,000 tons and over	.499%
17	3,500 tons and over	1.059%
25	2,000 tons and over	1.558%
85	1,000 tons and over	5.299%
1463	Less than 1000 tons	91.211%
1604		100.000%

"We have thirteen (13) Mill Groups affiliated to our Association. The total acreage held and registered by the growers and the Mean Peak Sucrose thereon are as follows:—

Acreage	*Mean Peak in Sucrose*	*Tonnage*
56,992	97,645	711,833

"For the information of the planters, the Indian Growers constitute 7 per cent of the Sugar Industry's total production of sugar.

"The Bantu Growers who number 2,499 in all, constitute about five percent of the industry's total production of sugar. The balance of 78 percent of the Industry's sugar output is made up of Miller cum-planters and European Growers.

"This indicates how the Sugar Industry is constituted as a whole by various race groups.

"**Production:** The final production of sugar for the 1959-60 season from all Sugar Mills in South Africa is 1,051,519 short tons, made up as follows:—Local Mills 994,363 and Swaziland Mills 57,156. Sales of sugar to the end of February, 1961 showed an increase of about 17,500 tons above the allocation for the period. The Industry imposed 25 per cent cut on your Mean Peak on commencement and during the latter part of the season granted 2 per cent increase, thus resulting in the planters losing 23 per cent of their Mean Peak for the season 1960-1961.

"The Sugar production in the Republic for the 1961-1962 season has been set at 1,044,788 short tons, which is an increase of 50,485 tons or approximately 5 per cent on last season's output.

"If Swaziland achieves the maximum amount of 80,000 short tons which it is allowed (last season the territory produced only 57,156 tons) the total South African production this season should amount to 1,124,788 tons, which is an increase of 73,289 tons or about seven per cent on the last season's figure.

"The Industry has imposed 20 per cent cut on your Farm for the season 1961-62. This decision to increase production is due to the fact that after remaining static for the two years the demand for sugar in South Africa has again begun to rise. In the season just ended the consumption of sugar in the Republic rose by 20,728 short tons or almost three per cent to 743,664 short tons. This compares with a decline in consumption of 0.25 per cent in the 1959-1960 season and of 0.3 per cent in the 1958-59 season.

"Whilst I am dealing with the question of production, I think it is only proper that I give you some indication as to tonnage of sugar being exported from South Africa under the Commonwealth Sugar Agreement, in relation with other Commonwealth countries, during the 1960-1961 season:—South Africa 157,000 tons, West Indies 690,000 tons, Mauritius 315,000, Australia 375,000 tons and Fiji 125,000 tons.

"Under the Commonwealth Sugar Agreement, the Sugar Board in London buys sugar from Commonwealth countries at a negotiated price of R90-291 (£46—2—0) per ton compared with the present world price of R57.000 (£28—10—0) per ton. Britain took 1,528,000 tons of Commonwealth sugar, and her consumption was now 1,648,000 tons. These figures show how South Africa compares with other countries in its production, and also indicate that had it not been for export market, then the price and production would not have reached the level we are now enjoying.

Sugar Price: On the 21st November 1960, the Government increased the price of sugar by ½d per lb., which increase was passed on to the Industry, thus giving an extra R6,000,000-00 (£3,000,000) a year. The price of sugar in South Africa was one of the lowest in the world, when in 1958 the industrial price was raised from R58.331 (£29—3—4) to R66.66 (£33—6—8) per ton. As from 21st November 1960, the price was increased from R66.66 (£33—6—8) a ton to R75.001 (£37—10—0). This increase will be passed on to the Farmers sometime during the current year.

Memorandum To Minister. On receiving notification from the South African Sugar Association during the month of April, 1960, that a cut of 25 per cent will be imposed on Farm Mean Peak, during the crushing season of 1960, the Association immediately set out on the task of obtaining relief for the Indian planters. Our Chairman Mr. H. Bodasing and Mr. Y. S. Chinsamy of the Executive Committee were entrusted with the task of interviewing the various bodies concerned in the sugar industry, in which to obtain their views, and then proceeded to the highest authority to obtain relief on the 25 per cent cut made in the Industry. Mr. Bodasing and Mr. Chinsamy as from the month of May 1960, interviewed the Sugar Industry Central Board and the Non-European Advisory Board at various intervals, but were told that under no circumstances relief would be granted to Indians as the whole Industry suffered and not the Indian planters in particular.

"This did not discourage the Association in any way, but it authorised the Chairman Mr. H. Bodasing and Mr. Y. S. Chinsamy to prepare a memorandum for submission to the Minister of Economic Affairs. Mr. Chinsamy was given the task to prepare the various data in so far as the membership, acreage, tonnage and the growth of the Industry for the last five years was concerned. This was submitted to our Legal Advisers in which to draw this memorandum. It took almost two to three months before a final memorandum was prepared for submission to the Sugar Industry Central Board, South African Sugar Association and Non-European Advisory Board. This memorandum was despatched to the Minister at Cape Town on the 13th March, 1961.

"It is pleasing to report that we have received a letter from the Minister of Economic Affairs, granting us some relief, that is, "that all Indian short-falls shall be made up by Indian Growers only, and in this case first preference should be given to all planters who deliver less than 500 tons, and thereafter the short-fall could be taken up by planters over 500 tons. In terms of the Sugar Act 1936 (as amended) short-falls were taken up by the Miller-cum-planter, European and Indian Planters. Although we did not accomplish all that we set out for, we nevertheless achieved something which had we not made any effort we would have been the poorer. I think it is only proper that we pay tribute to our Chairman, Mr. H. Bodasingh and Mr. Y. S. Chinsamy for the untiring efforts put by them in this matter.

Sugar Agreement: The Sugar Act has been amended several times since 1936. In the recent amendment which came into operation as from the 1st day of May 1960 there are a number of matters which the growers ought to know. For instance, Clause 20 which deals with minimum land required for cane cultivation and the requirements thereof; Clause 25 deals with your Farm Mean Peak, annual estimates, over-estimates and short-falls; Penalty for over-estimation etc. Clause 35 deals with cane quota attaching to land, transfer of quota, substitution of quota land. These three clauses in particular set out the most essential points which every Indian planter should know and I strongly urge on the planters to call on their Secretaries to explain to them in detail.

General Equalisation Fund: Your Association was paid the sum of R223857-03 (£111 928—10—3) in respect of the above Fund for season 1959-1960. This is the highest amount ever paid to us by the Central Board.

"The payment due under this Fund for season 1960-1961 has not been received for distribution. Usually payments are made during the month of April or May in each year. The reason for this delay is entirely due to the fact that a Company known as the Beldevere Sugar Company (Pty) Ltd., has instituted an action against the Sugar Industry Central Board, in regard to the distribution of this fund in terms of Schedule "D", Clause 4 (b) of the Sugar Agreement, wherein this Company claimed for payment on separate forms. The matter was heard before the Supreme Court at Pietermaritzburg on the 14th June 1961, and lasted for two days. Your Chairman Mr. H. Bodasing, Mr. Y. S. Chinsamy and Mr. Ramblimar together with your Legal Adviser Mr. Ewen Hassim attended the hearing in which to observe the nature of the proceedings.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

DIRECT IMPORT FROM INDIA AND PAKISTAN
We have pleasure in announcing the arrival for the Xmas and New Year
LATEST SHIPMENT IN
Agarbattis, Carromboards, Plastic, Rolled Gold, Silver Bangles. Latest Jewellery & Hair Ornaments Sequins, Diamanties & Trimmings Muradabadiwares & Fancy Goods
We specially cater for Hawkers and Traders
When Next In Town It Will Pay You To Visit
A. K. HOOSEN & SONS,
IMPORTERS—WHOLESALERS
116 Queen St., (HOOSEN'S BLDGS) Durban
Write For Our Price List

The Religion Of Rabindranath Tagore

RABINDRANATH TAGORE is best known as a poet and many are not aware of his contribution in the realm of religious and mystical thought. Though he disclaimed the role of a religious teacher, the religious philosophy of the Sages of ancient India deeply coloured the fabric of his thought and found expression in his life and work. The following extracts from his writings bear out his profound religious consciousness and his active sympathy with humanity—

"I have been asked to let you know something about my own view of religion. One of the reasons why I feel reluctant to speak about this is that I have not come to my own religion through the portals of passive acceptance of a particular creed owing to some accident of birth. I was born in a family who were pioneers in the revival in our country of a great religion based upon the utterance of Indian sages in the Upanishads. But, owing to my idiosyncrasy of temperament, it was impossible for me to accept any religious teaching on the only ground that people in my surrounding believed it to be true. I could not persuade myself to imagine that I had a religion simply because everybody whom I might trust believed in its value."

"Mere information about facts, mere discovery of power, belongs to the outside and not to the inner soul of things. Gladness is the one criterion of truth, and we know when we have touched Truth by the music it gives, by the joy of greeting it sends forth to the truth in us. That is the true foundation of all religions. It is not as ether waves that we receive light; the morning does not wait for scientists for its introduction to us. In the same way we touch the infinite reality immediately within us only when we perceive the pure truth of love or goodness, not through the erudite discussion of ethical doctrines.

"My religion is a poet's religion. All that I feel about it is from vision and not from knowledge. Frankly, I acknowledge that I cannot satisfactorily answer any questions about evil, or about what happens after death. Nevertheless, I am sure that there have come moments in my own experience when my soul has touched the infinite and has become intensely conscious of it through the illumination of joy. It has been said in our Upanishads that our mind and our words come away baffled from the Supreme Truth, but he who knows truth through the immediate joy of his own soul is saved from all doubts and fears.

"In the night we stumble over things and become acutely conscious of their individual separateness. But the day reveals the greater unity which embraces them. The man whose inner vision is bathed in an illumination of his consciousness at once realizes the spiritual unity reigning supreme over all differences. His mind no longer awkwardly stumbles over individual facts of separateness in the human world, accepting them as final. He realises that peace is in the inner harmony which dwells in truth and not in any outer adjustments. He knows that beauty carries an eternal assurance of our spiritual relationship to reality, which waits for its perfection in the response of our love."

"The ultimate truth in man is not in his intellect or in his wealth, it is in his imagination of sympathy, in his illumination heart, in his activities of self-sacrifice, in his capacity for extending love far and wide across all barriers of caste and colour, in his realizing this world not as a storehouse of mechanical power but as a habitation of man's soul with its eternal music of beauty and its inner light of a divine presence."

"The divine principle of unity has ever been that of an inner relationship. This is revealed in some of its earliest stages in the evolution of multicellular life on this planet. The most perfect inward expression has been attained by man in his own body. But what is most important of all is the fact that man has also attained its realisation in a more subtle body outside his physical system. He misses himself when isolated, he finds his own larger and truer self in his wide human relationship. His multicellular body is born and it dies, his multi-personal humanity is immortal. In this ideal of unity he realises the eternal in his life and the boundless in his love. The unity becomes not a mere subjective idea, but an energising truth. Whatever name may be given to it, and whatever form it symbolises, the consciousness of this unity is spiritual, and our effort to be true to it is our religion. It ever waits to be revealed in our history in a more and more perfect illumination.

"The development of intelligence and physical power is equally necessary in animals and men for their purpose of living, but what is unique in man is the development of his consciousness which gradually deepens and widens the realisation of his immortal being, the perfect, the eternal. It inspires those creations of his that reveal the divinity in him—which is his humanity—in the varied manifestations of truth, goodness and beauty, in the freedom of activity which is not for his use but for his ultimate expression. The individual man must exist for Man the great, and must express him in disinterested works, in science and philosophy, in literature and arts, in service and worship. This is his religion which is working in the heart of all his religions in various names and forms. He knows and uses this world where it is endless and thus attains greatness, but he realises his own truth where it is perfect and thus finds his fulfilment."

"In the Sanskrit language, religion goes by the name 'dharma', which in the derivative meaning implies the principle of relationship that holds us firm, and its technical sense means the virtue of a thing, the essential quality of it; for instance, the heat is the essential quality of fire, though in certain of its stages it may be absent.

"Religion consists in the endeavour of men to cultivate and express those qualities w inherent in the nature of the Eternal, and to have him. If these qualities absolutely natural in indi religion could have no p We begin our history wit the original promptings of brute nature which helps fulfil those vital needs of that are immediate. But within us there is a deep tendencies which runs in ways in a contrary directio life current of universal h lity. Religion has its functi reconciling the contradicti subordinating the brute n to what we consider as the of Man. This is helped our faith in the Eternal whom we call by di names and imagine in di images, is made strong contradiction between the natures in us is so great men have willingly sacri their vital needs and cou death in order to express "dharma", which represents the truth of the Supreme Man".

—*The Indian Messen*

Book keeper, qualified, practised, able to account few as

SAVAK ADERSIR,
Tel: 35 5225,
Vrededorp Johannesb

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. F light industry, clothing, handbags, radios etc c veniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4604, Johannesburg

Cable & Tel Add HARGVAN. Phone 2936

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwang Ma Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½ Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1-25 " "
2 " R2-00 " "
3 " R3-50 " "
4 " R4 50 " "

FACING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Letters To Amrit Kaur

(Continued from page 218)

in S.A. remain bound by their own notion. And have not they, the village women done likewise even here?

I had a long chat with Ashalata about Parkinson's note. I think she has grasped my point.

Love,
TYRANT.

—o—

Unrevised.

Segaon,
8-7-1938

My dear Idiot,

What a question? Of course you pass through W on your way to B. That means you may be here when the WC meets. And here you will find yourself in a crowded room. But that you don't mind.

How you manage to lose your voice from time to time? You must go to a place where you can't be pestered. Is it not Segaon? And now I can build for you also to your delight.

J's list to S, you have now. I hope the talks have stopped of course. The reply has to go from WC.

Yes, J. L. is having a grand time. He is raising India in the estimation of the West.

It is perhaps as well that you will be the only member of your Peace Brigade. The work does not need thousands. True immolation of a few will do the trick.

You are wrong. I began work among women when I was not even thirty years old. There is not a woman in S.A. who does not know me. But my work was among the poorest. The intellectuals I could not draw. My appeal has been always from heart to heart. I have felt like fish out of water in the company of intellectuals. Hence you are wrong in laying down the sweeping proposition you have. You can't blame me for not having organized the intellectuals among women, I have not the gift. And then my method of organizing is out of the ordinary, not necessarily inferior. All I mean is that I have nothing to show on paper. But just as I never feel coldness on the part of the poor when I approach them, I never feel it when I approach poor women. There is an invisible bond between them and me. And why do you miss the agony I am passing through? Is it not for womanhood? I am wringing my soul for adequate purity to enable me to render greater service to them and through them to the whole of humanity. Ahimsa, which is my sheet-anchor, demands all that.

I expect your next letter to tell me you are well.

Love,
BAPU.

—o—

My dear Idiot,

What a sad and wretched letter, yours of 15th. I am enjoying myself and you are sorrowing for nothing. When you come here you will laugh at your own folly. My misery is superficial if there is any yet felt. My peace cannot be permanently taken away by anything or anybody. You simply do not know me if you think that my experiences have undone me. If there is a real attempt at purification, it must strengthen me and make me more joyful. But how can I help you if you must allow your imagination to run riot?

You have to apologize about women. I could not organize intellectual women as such. I have not organized intellectual men as such. But this thing does not lend itself to argument. I simply cannot subscribe to the charge that there has been any neglect on my part about organizing women. It may be that I have not had the qualifications for doing better. But that would be no charge against me. However I do not mind your complaint. I rather like it. It shows there are things in which we look at things differently. And why not? True affection does not demand identity of outlook. But I do not even on this point despair of convincing you that I could not have done better than I have. My passion for 'brahmacharya' has that meaning. I must be wholly pure, if I have true love for womankind.

Love,
TYRANT.

I believe apricots did arrive—all rotten. Apples have come. I shall certainly eat them. You must be well quickly.

Books Presented To Royal Danish Library

THE Indian Ambassador to Denmark, Mr. Kewal Singh, has presented on behalf of the Government of India a set of 87 books on India to the Royal Library, Copenhagen, the largest in Scandinavia.

The gift, which comprised works on Indian Art, Culture, Philosophy, Literature, History, Economics and Politics, was received by the Danish Prime Minister, Mr. Viggo Kampmann at a ceremony attended, among others, by the Danish Education Minister, Mr. Jorgen Jorgensen, and representatives of the Foreign Office, Royal Library and Press.

Speaking on the occasion, Premier Kampmann thanked the Indian Government for their generous gift of books which was greatly appreciated by the Danish Government and the Royal Library. He said there was great interest in, and deep regard for, India in Denmark and this gift would serve a great purpose in helping the Danes to understand more intimately, India's great culture and her political and economic aspirations.

Denmark's assistance, the Prime Minister added, could only be small to India's economic programme, but he assured the Ambassador that there was tremendous goodwill for India in Denmark and the Danish people had great admiration for India's achievements in the political and economic spheres.

Earlier presenting the books, Ambassador Singh said that this gift from the Indian Government is a token of their goodwill and regard for Denmark, which is a model of democratic institutions, of social welfare and agricultural and industrial advancement. He expressed the hope that this collection of books would help the people in Denmark to understand more fully not only India's cultural and spiritual heritage but also her economic and social objectives and the progress she had made since independence.

The Ambassador said that India was grateful to the Danish Government, private institutions and industry, for their growing assistance to India for her development programmes, particularly in the fields of agricultural, education dairying and co-operatives. He particularly thanked the Prime Minister and the Danish Government for their friendly interest in India's economic plans and their [illegible] help by awarding scholarships to Indian students, technical assistance and industrial collaboration.

He also thanked the Danish Prime Minister for the campaign launched by him a few weeks ago in the presence of Her Majesty the Queen, to raise funds for children's welfare in India

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

BRITISH INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY

S.S. Kampala due 6th August, Sails 11th August 1961

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	R 235,50
Second " " " "	R 157,0
Third Class with food	R 79,50
Third Class without food	R 69,0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, — Durban,
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

fifty years ago... *July 1911*

Brutal Treatment Of Railway Passenger

(Editorial, Indian Opinion, July 22nd, 1911)

MR NARSI JASA SONI, of Stanger, writes in our Gujarati columns to the following effect:

On the 14th inst. I asked the clerk at the local station-master's office for a return-ticket to Greytville. Instead of what was asked for, he gave me two single-tickets for the said station. When I told him that I wanted one return-ticket and not two single-tickets, the clerk threw away the tickets, called me "b—coolie," etc., and, as if that was not enough, prodded me through the window with a ruler which struck me on my teeth and my mouth began to bleed. On the matter being brought to the station-master's notice, he, as if to make amends, changed the single-tickets for a return-ticket, but the brutal clerk goes altogether unpunished for the shameful way in which he assaulted a poor innocent passenger simply because he was an Indian.

* * *

An Inhuman Official

Commenting on the foregoing under the above heading the "Indian Opinion" wrote:—

Is there something in the atmosphere of Stanger which brutalises? It appears so from a Gujarati letter received from a correspondent, translation of which we reproduce elsewhere. An Indian passenger is said to have gone to the ticket-office and asked for a return-ticket for Greytville, but, instead of that, the clerk issued two single tickets. A misunderstanding of this kind one can readily pardon. It might be the fault of one or the other. But the booking clerk, it is alleged, threw away the tickets, used bad language to the Indian passenger, and smashed him in the face with a ruler, making his face bleed. Surely such treatment is inhuman. It is quite impossible that this could have happened had the passenger been a European. In calling the attention of the railway management to this disgraceful incident we would remind them that the railways of this country belong to the people and that the Indian community have a right to expect the same respectful attention on the part of their officials as is given to Europeans. We trust the Natal Indian Congress will make it their business, as representatives of the community, to inquire into this matter.

* * *

Indians In British East Africa

The Hon. R. Gorell Barnes writes on British East Africa to the "Westminster Gazette, and speaks of a great question "which looms, like an overshadowing cloud, on the near horizon." He asks: What is to be done with the Indian? The Uganda railway was made—many think without due forethought—by the labour of indentured Indian coolies. They spread contamination through the African tribes, but when the railways finished the great majority returned to India; the little Indian storekeepers came with them, and has stayed on. The Indian in East Africa comes of a low type of Indian; he lives in a style that makes European competition impossible, he is far shrewder than the African, and he battens upon him. He mixes neither with European nor African but remains a third element, inferior to the one and loathed by the other. At present the Highlands are reserved for white settlement, but this is theoretically unjustifiable. Some of the Indians are merchant princes, and it does not seem practicable to continue to say, "Thus far shall you be tolerated, and no further," and yet if all restrictions are removed, the splendid hope now in process of realisation, of a solid white settlement must virtually be abandoned. The problem is really a very anxious one. On December 19, 1908, the Government of India, answering proposals made by the late Lord Salisbury wrote as follows:

"It is within our knowledge that fears have already been expressed lest, when the country is eventually given self-government, the antagonism of the white colonists and the Indian traders and settlers may result in similar problems to those which have had such deplorable results in South Africa."

The racial feeling is, in truth, very bitter, enhanced as it is by commercial rivalry, and many advocate that the only logical course is to free the Protectorate entirely from the Indians; but at present at any rate, this is impracticable. In answer to the recent Committee on Emigration from India Sir John Kirk said: "Drive away the Indians, and you may shut up the Protectorate, I think."

* * *

Anti-Asiatic Agitation

The Capetown Chamber of Commerce has taken up very actively an important point in connection with the issue of general dealers' licences (says the 'Argus'). It will be borne in mind that recently a judgement was given in the Provincial Court to the effect that a holder of such a licence could obtain a removal licence for his business without again applying to the Municipality for a certificate. This judgement occasioned considerable anxiety, for it followed that were the Municipality to allow, say, a Chinaman a licence to trade in one of the back streets, he might immediately afterwards remove his business to Adderley Street, without asking the permission of the Town Council to do so. The point was brought to the notice of the President of the Chamber, and he issued instructions for a letter to be written to the Government recommending that an appeal should be lodged against the judgement. All the Municipalities of the Peninsula were also communicated with, and the majority of them supported the action of the Chamber, with the result that the Government noted an appeal. The result of the appeal will be awaited by business men with interest. If the judgement of the Provincial Court is upheld, then it may be necessary to appeal to Parliament to alter the law.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—only 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—37/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—58/6. Other models from 19/6

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6

A. 1 AGENCIES, First Floor, No. 8, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9179, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately

Latest Arrivals From India

THE SEY MAGAZINE OF INDIA Tamil film star story (free) 2 9
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy 3 6
FILM FARE A magazine star from heaven to earth 3 0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see 5 0
THE MARCH OF INDIA is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 5 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles: Blouse and Jumper Cholis Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver Gilt and Golden 7/6, 12/-, 18/-, 25 0
KHARTAHL in palm pedal for Kirtans, Bajans etc. 25 0
DHOLAKS for qawalis, weddings, Holi Bajans £8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Bama Flute £10 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Bandhadhan £15 10 0
Devine Service. Flute of all designs 2/6, 4/6, 6/6
Side Playing 15/-, 25/-, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST. WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P.O. BOX 2524.
65 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

No. 28—Vol.—LIX.
Friday,
21st July, 1961
Phone: Mount Edgecombe 39.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૮
તા. ૨૧ જુલાઈ, ૧૯૬૧.
છુટક નકલ સેન્ટ ૪

*

જેમ જેમ સત્યની પૂજા આ પત્રમાં વધતી જાય તેમ તેમ દેશ સેવામાં આપણને સરળ આવે છે. દેશ ઉપકાર કરવાથી ભાર હલકો થાય છે.

—ગાંધીજી.

યુનોની સમિતિને અપાયેલો અહેવાલ

સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકામાં પ્રવેશવાનો પરવાનો, યુનોની સમીતીને નહિ મળવાથી, તેઓ દારેસલામ ગયા, ત્યાં તેઓ ઘણા નિરાશ્રિતોને મળ્યા. એ સિવાય તેઓ બે સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના નેતાઓને પણ મળ્યા હતા.

આ બે આફ્રિકન નેતાઓએ યુનોની સમીતીને કહ્યું કે યુનાઈટેડ નેશન્સ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા ઉપર દક્ષિણ આફ્રિકાનો જે ટ્રસ્ટીશીપ હક્ક છે તે રદ કરે એમ અમે ઇચ્છીએ છીએ. આરંભમાં એક નેતાએ કહ્યું કે જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાની/પરિસ્થિતિની દેખરેખ બરાબર નહિ રાખી શકતી હોવાથી, તે અમારા ઉપર દેખરેખ રાખવા માટે શક્તિમાન નથી. આ બે આફ્રિકન નેતાઓ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના રાજદ્વારી નેતાઓ છે એમનું નામ શ્રી તુસેમા અને બીજાનું નામ શ્રી. નજીર છે.

શ્રી તુસેમાએ વધુમાં કહ્યું, "અમારે દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે કંઈ નિસ્બત નથી, અને અમારી એવી તીવ્ર ઇચ્છા છે કે અમારા ઉપરનો દક્ષિણ આફ્રિકાનો હક્ક તાત્કાલિક રદ થાય. દક્ષિણ આફ્રિકા નીચે અમારા લોકો જુલમ કચડાતા છે, એમાંથી હવે અમે છૂટવા માગીએ છીએ."

આ બે નેતાઓએ જે નિવેદન પેશ કર્યું હતું, તેના મુખ્ય મુદ્દાઓ નીચે મુજબ છે

(૧) સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાને ખુદ નિર્ણય કરવાનો હક્ક આપવો જોઈએ.

(૨) સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા, ડૉ. વેરવુર્ડની સરકાર નીચે રહે એ અમે ઇચ્છતા નથી. અમે તાત્કાલિક સ્વાતંત્ર્યની માંગણી કરીએ છીએ.

(૩) સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના રાજદ્વારી નેતાઓ જેઓ જેલના સળિયા પાછળ છે, તેઓની તાત્કાલિક મુક્તિ અમે ઇચ્છીએ છીએ. યુનીઅનની સરકારે અમારાં ઉપર જુલ્મો ગુજાર્યા છે તે અમે તિરસ્કારી છીએ, અને અમે એમ માનીએ છીએ કે આ જુલ્મો કરવાથી દક્ષિણ આફ્રિકાએ યુનાઈટેડ નેશન્સના ચાર્ટરની અવગણના કરી છે.

આ સિવાય યુનોની સમીતી આગળ હદપાર થયેલા મીશનરી રેવરન્ડ માઇકલ સ્કોટે પણ પોતાનો અહેવાલ રજુ કર્યો હતો. રેવ. સ્કોટે કહ્યું કે યુનાઈટેડ નેશન્સ પાસે એકજ માર્ગ છે અને તે એ કે સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા ઉપરથી દક્ષિણ આફ્રિકાનો ટ્રસ્ટીશીપ હક્ક રદ કરવો અને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે યુનાઈટેડ નેશન્સે એવા તંત્રની સ્થાપના કરવી જોઈએ કે જેનાથી સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકામાં શાંતિ સ્થપાય અને લોકો એ તંત્રમાં ભાગ લઈ સ્વાતંત્ર્યને માટે તૈયાર બને.

સાઉથ આફ્રિકન યુનાઈટેડ ફ્રન્ટે પણ એક અહેવાલ રજુ કર્યો હતો. એ અહેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે યુનાઈટેડ નેશન્સે દક્ષિણ આફ્રિકાનો ટ્રસ્ટીશીપ હક્ક તાત્કાલિક રદ કરવો જોઈએ, અને પોતાના આશરા હેઠળ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાને લઈ, એને સ્વાતંત્ર્યને યોગ્ય બનાવી સ્વાતંત્ર્ય આપવું જોઈએ કે જેથી એ પણ ફેડરેશન ઓફ ઇન્ડિપેન્ડન્ટ આફ્રિકન સ્ટેટ્સ સાથે જોડાઈ શકે.

વધુમાં આ અહેવાલ જણાવે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા યુનોની સમીતીને પરવાનગી આપવા માંગતી નથી, જેથી યુનોએ બળજબરીથી પ્રવેશ કરવો જોઈએ.

આ અહેવાલો પ્રાપ્ત કર્યા પછી હવે યુનોની સમીતી વિમાન માર્ગે નાઈરોબી જવા ઉપડી ગઈ. ઉપર જણાવ્યા એ અહેવાલો સિવાય બીજા પણ અહેવાલો આ યુનોની સમીતી પ્રાપ્ત કરવામાં સફળ નીવડી છે. આ યુનોની સમીતી યુનોના વટહુકમની રાહ જોઈ રહી છે કે જો યુનાઈટેડ નેશન્સ પરવાનગી આપે તો આ સમીતી બળજબરીથી પણ સાઉથ-વેસ્ટ આફ્રિકામાં પ્રવેશ કરશે.

અમેરીકામાં સત્યાગ્રહ

અખિલ ભારત સર્વ સેવા સંઘના અધ્યક્ષ શ્રી નવકૃષ્ણ ચૌધરીએ અમેરિકન નીગ્રો નેતા પાદરી માર્ટિન લ્યુથર કિંગને એક તાર મોકલ્યો છે. આ તારમાં અમેરીકાના દક્ષિણના ભાગમાં જે રંગભેદ પ્રચલિત છે, અને એની સામે જે લડત શ્રી. માર્ટિન લ્યુથર અહિંસક રીતે ચલાવી રહ્યા છે, તેમાં તેઓને સફળતા મળે એવી આશા સેવી છે. શ્રી નવકૃષ્ણ બાબુએ વધુમાં માર્ટિન લ્યુથરને આશ્વાસન આપતાં જણાવ્યું કે અન્યાય-સામે જે અહિંસક લડત આપ ચલાવી રહ્યા છો, તેની સાથે હિંદુસ્તાનના 'સર્વોદય-કાર્યકર્તાઓ' સહાનુભૂતિ દર્શાવે છે.

સંઘના અધ્યક્ષે ભારતમાં જે અમેરિકન રાજદુત છે તેમના ઉપર પણ તાર મોકલ્યો છે. એ તારમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે અમેરીકાના દક્ષિણ ભાગના અધિકારીઓ સદબુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી યોગ્ય વ્યવસ્થા કરે અને રંગભેદ નાબુદ કરે એમ અમારી અભિલાષા છે. વધુમાં એમ પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે અમેરીકન રાષ્ટ્રપતિ શ્રી. કેનેડીએ આ અંગે જે પગલાં લીધાં છે તે બદલ અમે એઓનો આભાર માનીએ છીએ.

કાનુ પાર્ટીનું નવું પગલું

કાનુ પાર્ટીએ હવે સરકાર સામેની પોતાની લડતમાં એક નવીન પગલું ભર્યું છે. કાનુ પાર્ટીના પાર્લામેન્ટરી સભ્યોએ આખો દિવસ મંત્રણા કર્યા બાદ આ નવું પગલું ભર્યું છે.

કાનુના જનરલ સેક્રેટરી શ્રી મ્બોયાએ કાનુ પાર્ટીની [illegible] બાદ એક સ્ટેટમેન્ટ બહાર પાડીને જણાવ્યું છે કે હવે સમય આવી ગયો છે કે કેનીયાના ગવર્નર સર પેટ્રિક રેનીસન અને ચીફ સેક્રેટરી સર વોલ્ટર કોટ્સે પોતાના હોદ્દાના રાજીનામાં આપી દેવા જોઈએ.

રાજીનામાની આ માગણી હવે કાનુ પાર્ટીની નીતિનું એક અંગ બનેલ છે.

શ્રી મ્બોયા આ સ્ટેટમેન્ટમાં વધુમાં જણાવે છે કે સર વોલ્ટર કોટ્સ જ મુખ્ય આરોપી છે અને ગવર્નર પણ ભળી ગયા છે. જેથી એ બન્નેએ હવે રાજીનામાં આપી દેવાં જોઈએ.

કેન્યાના કાનુ સભ્ય ડૉ. કીઆનોએ જણાવ્યું છે કે સર વોલ્ટર કેનીયામાં હવે બહુ વર્ષ ગાળી રહ્યા છે, અને હવે જે સાથે ફેરફારો થઈ રહ્યા છે તેની સાથે તે રહી શકતા નથી.

ગવર્નરે પણ એક તરફી સલાહ માનવાની અને લોકશાહી સરકારની સલાહ ન-આપવા કરીને કેનીયાના સર્વ પક્ષોની સલાહની અવગણના કરી છે.

મોઝામ્બીકમાં ભીતિ

મોઝામ્બીકમાં એક જાતની ભયની લાગણી પ્રસરી રહી છે. મોઝામ્બીકના અમુક નેતાઓ થોડા વખત ઉપર ઘાનામાં મળ્યા હતા. ઘાનાએ મોઝામ્બીકના લોકોને હથિયાર પુરા પાડવાની બાંહેધરી આપી છે એ વાતો મળતા મોઝામ્બીકમાં પણ અંગોલાની જેમ ખૂના-મરકી ફાટી નીકળશે. પોર્ટુગાલ નમતું આપવા તૈયાર નથી, અને આફ્રિકનો બીજા સાથીની જેમ સ્વતંત્ર થવા માગે છે.

મોઝામ્બીકના એક નેતાએ સ્પષ્ટ કહી દીધું છે કે હવે વાતો કરવાનો વખત ગયો છે. હાથ ઉપાડી હિંમતથી અમે સ્વતંત્ર થઈશું. અત્યાચાર સામે સશસ્ત્ર ઉપાયનું એજ એક માર્ગ અમારા માટે રહ્યો છે.

આ જે ભયની લાગણી પ્રવર્તી રહી છે, તેની અસર દક્ષિણ આફ્રિકાના ઉત્તરના ભાગમાં પણ લાગી હોવાનું મનાય છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૧ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

ભ્રમમાં ભુલાયેલું

હિંદીઓએ સામાજીક અને કેળવણીની બાબતમાં ખૂબજ પ્રગતિ કરી છે એમ કહેવું, એ તો પુનરાવર્તન કર્યું કહેવાય, કેમકે હિંદીઓની એ હકિકત બધાંજ સત્તાવાળાઓ જાણે છે. આમ તેમ નજર કરતાં જણાશે કે સ્મરણસ્થંભો ઉભા છે એ કેવળ હિંદીઓના પરસેવાના પરિણામે ઉભાં છે અને ગોરાઓ માટે જે સ્મરણસ્થંભો છે એ સરકાર-હસ્તકે બંધાયેલા સ્મરણ સ્થંભો છે. નાતાલ, જ્યાં હિંદીઓની સૌથી વધારે વસ્તી છે, ત્યાં હિંદીઓએ જાત મહેનતથી શાળાઓ બાંધાવી છે અને સામાજીક આબાદી માટે પૈસા પણ ખર્ચ્યા છે. છેલ્લે છેલ્લે એમ કહીએ કે હિંદીઓએ પોતાની આબાદી માટે ખૂબજ પ્રયત્નો કર્યા છે તો એ અતિશયોક્તિ નથી. પરંતુ કમનસીબે હિંદીઓ એક વસ્તુ જોવાનું ભુલી ગયા છે અને તે છે વિદ્યાર્થીચિંતન, પ્રદર્શનો અને રીસર્ચ તથા ઉચ્ચ કેળવણી માટેના પાયાની સ્થાપના! ગયા અઠવાડીયે અમે ડરબન અને તેની આસપાસ રહેતા હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થીક પરિસ્થિતિની તપાસણીની અગત્યતા વિષે લખ્યું હતું—જે ખાસ જરૂરી છે. આ માટે કોઈ પણ યોગ્ય પાયાની સંસ્થા હોત, તો આજે એ કાર્ય વિના વિલંબે થઇ શક્યું હોત—અને એ માટે હિંદી વિદ્યાર્થીઓ અને સામાજીક-વિજ્ઞાનીઓને રોકી વેતન આપી શકત. આવી સંસ્થા નથી એનું કારણ કંઈ બીજું જ છે. બધગ્રસ્ત પરિસ્થિતિમાં હિંદીઓ રહેતા હોય, તેઓ આર્થીક સદ્ધરતા મેળવી લેવા માગે છે. આના કારણે કેળવણીની નવી દિશાઓ તેઓ શોધી શકયા નથી.

હિંદીઓ આ દેશમાં આવ્યા તેની શતાબ્દી થોડાક વખત ઉપર જ્યારે ઉજવાય હતી ત્યારે એમ લાગતું હતું કે નવી દિશાઓ તરફની કેળવણીનો પ્રયાસ થશે, પરંતુ કમનસીબે કંઇક આંતર કોમી પ્રશ્ન ઉપર મતભેદ પડતાં એ પ્રયાસ નાકામયાબ રહ્યું. પરંતુ ગમે તે થયું હોય એ છતાં હિંદીઓ ભેગાં થઇ વિદ્યાર્થીચિંતન, પ્રદર્શનો અને કેળવણીની નવી દિશાઓ શોધવા માટેની સંસ્થાની સ્થાપના કરે, એ હિંદીઓના ઉત્કર્ષ માટે ખૂબજ જરૂરી છે. આપણા હિંદીઓના જીવનમાં પ્રગતિ લાવવા માટે ઘણુંયે કરવાનું બાકી રહ્યું છે. આપણા જીવનની સામાજીક, આર્થીક અને ઐતિહાસિક વિગતોનું સંશોધન થાય એ જરૂરી છે. આ માટે જે સંસ્થાની સ્થાપના થવી જોઇએ, એ તેઓ કરવા માગતા નથી એવું કંઇ નથી; પરંતુ વાત એમ બની છે કે બીજી દિશાઓ તરફ હમેશ ધ્યાન આપતાં હોવાથી આ દિશા તરફ કોઈનું ધ્યાન પહોંચ્યું નહિ. એ હવે હિંદીઓએ સુધારી લેવું જોઇએ.

"સત્યાગ્રહ એ મારે મન પોથી માંહેલું રીંગણ નથી. મારું તો એ જીવન છે. સત્ય વિના સર્વ મને તો શુષ્ક લાગે છે. અસત્યથી દેશને લાભ નજ થાય એવી મારી ખાતરી છે. પણ કદાચ અસત્યથી તાત્કાલિક લાભ જણાતો હોય તો પણ સત્યનો ત્યાગ નજ કરાય, એમ હું દ્રઢતાપૂર્વક માનું છું—આ બાકી બધી મન વગરની વાતો છે. ભલે હોય. છતાં એ દિશામાં થયેલો પ્રયત્ન નિષ્ફળ ન જ જાય એવું ધર્મવાક્ય છે, એને હું વળગીશ." "સત્યનો જય થાઓ. અલ્પાત્માને માપવાને સારૂ સત્યનો ગજ કદી ટુંકો ન બનો."

—ગાંધીજી.

પુરૂષાર્થ અને પ્રારબ્ધનો સુમેળ

લેખક : શ્રી લહરિ, ઇસલંબન

પુરુષાર્થ વિના પ્રારબ્ધનો મેળ નથી હોતો. એ સિદ્ધાંત પૂર્વકાળથી પ્રચલિત છે, કારણ કે કેવળ પ્રારબ્ધને આધીન થવામાં મનુષ્યની ઉન્નતિનો અવરોધ થતો જાય છે. 'તૈત્તિરીય બ્રાહ્મણ' ગ્રંથનું વચન છે કે—

આસ્તે ભગ આસીનસ્યોર્ધ્વં
તિષ્ઠતિ તિષ્ઠતઃ ।
શેતે નિપદ્યમાનસ્ય ચરાતિ
ચરતો ભગઃ ॥
ચરૈવેતિ ચરૈવેતિ ॥

'સુતેલાનું ભાગ્ય સુઈ રહે છે, બેઠાનું બેસે છે, ઉભો તેનું ભાગ્ય ઉભો છે, ને ચાલે તેનું ચાલે છે તથા દોડે તેનું ભાગ્ય પણ દોડવા માંડે છે, માટે ઉદ્યમ કરો! ઉદ્યમ કરો!'

આ સત્યનું સમર્થન કરતો એક બનાવ હમણાં પ્રસિદ્ધ થયો છે. તે આ પ્રમાણે છે. જ્હોમન્ડીન (ઇ. આ.) પ્રદેશથી થોડાક માઇલ પર રહેતા એક ખેડુતને ત્યાં તેની બેન ને બાળકો સાથે જોહાનીસબર્ગથી પ્રાદેશી રજામાં ફરવા આવી હતી, તેમને છેલ્લે દિવસે જોહાનીસબર્ગની ટ્રેનમાં વિદાય કરવા તે એક વહેલી સવારે, કડકડતી ઠંડીમાં પોતાની મોટરમાં લઇ સ્ટેશન પર આવ્યો. તે જોયું તો ટ્રેઇન ઉપડી ગયેલી પોતાના ખ્યાલમાં આવતાં જણાયું કે બીજું સ્ટેશન જે ચાર માઇલ પર હતું ત્યાં ટ્રેન પકડી શકાશે. જેથી તેણે ત્વરાથી મોટર હાંકી મૂકી. પણ ત્યાં પહોંચતાં જ જણાયું કે થોડીક મીનીટ પૂર્વેજ ટ્રેન ત્યાંથી રવાના થઇ ગઇ હતી. જેથી ત્યાંથી બીજા ચાર માઇલ પર આવેલા સ્ટેશન સુધી મોટર હંકારવાનું યોગ્ય ધાર્યું. આ રસ્તે તેને ખાડું 'ધૂમ્મસ' નડયું, અને મોટર ૭ વર્ષના જુના મેકની હતી જેથી ૩૫ માઇલની ઝડપથી વધુ જઇ ન શકી એ મુશ્કેલી નડી અને તે સ્ટેશને પહોંચતાં જ ગાડી ત્યાંથી પણ ઉપડી ગયાનું જણાયું. અહીંના સ્ટેશન માસ્તરે હવે પછીના ૭ માઇલ દુર આવેલા સ્ટેશન પર ટેલીફોન કરી થોડીક વધુ મિનિટો ગાડી રોકી રાખવાની ત્યાં સુચના આપવા કહ્યું જેથી તે ખેડુતે મોટર આગળ હંકારી, પરંતુ એ રસ્તો ત્રીજા વર્ગથી પલટેલો હોવાથી મોટરને પુરવેગથી હાંકી ન શકાઇ, તો પણ તે સ્ટેશને પહોંચતાં જ ટ્રેઇનને તે ચુકી ગયો. અહીં તે ટ્રેન નવ મીનીટ સુધી તેને માટે રોકાઇ ને આગળ થઇ ગઇ હતી. ભલા સ્ટેશન માસ્તરે હવે પછી જે સ્ટેશન ૨૩ માઇલ દુર હતું ત્યાં ત્રીજો વધુ વખત ટ્રેઇન થોભાવવાની સુચના આપવાનું કબુલ કર્યું. અને ત્યાંથી મોટર આગળ ચલાવી તે સ્ટેશનની નજીક આવતાં જોયું કે ટ્રેન પ્લેટફોર્મ ઉપર થોભેલી છે. બધાં રાજી રાજી થઇ ગયા. તેઓ મોટરમાંથી ઉતાવળાં ઉતાવળાં પ્લેટફોર્મ ઉપર દોડી આવ્યાં પણ હતાશ! જુએ છે તો ટ્રેન થોડી ગતિથી ગમન થઇ ગયેલી હતી. સ્ટેશન માસ્તરે પણ નિયમને લીધે અકસ્માત થવાનો સંભવ હોવાથી ગાડીને અટકાવવા ના પાડી. પણ હવે પછીના ૧૪ માઇલ પર આવેલા સ્ટેશન ઉપર ટ્રેઇન વધુ વખત ઉભી રાખવા માટે ટેલીફોનથી ત્યાં સુચના આપવાનું જણાવ્યું જેથી તેણે ફરી ચોથીવાર ટ્રેન સાથે હરિફાઇ કરવા મોટરને આગળ હંકારી પરંતુ એ સ્ટેશન મોટરના મુખ્ય રસ્તાની નજીક નહિ હતું જેથી વળાંક ખાઇને જતા સમયસર પહોંચાયું નહિ અને આ વખતે પણ તેની વાટ જોઇ જોઇને ટ્રેઇન ઉપડી ગઇ હતી. આ પેસેન્જરો જ્હોમન્ડીનથી ૫૨ માઇલ દુર નીકળી આવ્યા હતાં અને અહીંથી જોહાનીસબર્ગ ૨૭૨ માઇલ દુર થતું હતું જેથી હવે ટ્રેન પકડવાની આશા છોડી દઇ બીજે દિવસે ડાકોટા મુકાશે 'પણ' એ ટ્રેનથી જ પહોંચી શકાય એમ હતું. હવે તો, જો કોઇ મોટરમાં જગ્યા મળી જાય તોજ પહોંચી શકાય એમ માની તેઓ મેઇન રસ્તા પર આવી. જોહાનીસબર્ગ તરફ જતી કોઇ મોટરની રાહ જોવા લાગ્યાં. સદ્ભાગ્યે પહેલી જ મોટર પોર્ટએલિઝાબેથના નંબરવાળી આવી તેને હાથની પ્રાર્થનાથી ઉભી રખાવી આપવીતિ કહી સંભળાવી. તે મોટરના માલિકને રહેમ ઉપજવાથી તેઓને જગ્યા કરીને બેસાડી લીધાં. જે ટ્રેનને પકડવા માટે ૫૨ માઇલનો પ્રવાસ કર્યો છતાં ૪ ૪ વાર ચુકી ગયા હતાં. તે ટ્રેન કરતા તેઓ ૭ કલાક વહેલા પોતાને ઘેર પહોંચી ગયાં. દ્રષ્ટાંતનું તાત્પર્ય ૫૨ માઇલનો પ્રવાસ કરીને ૪ વાર પ્રયત્ન કર્યાં તેથી એ પુરૂષાર્થથી પોણાબસો માઇલની આસાનીયુક્ત મુસાફરી સાથે ૭ કલાક વહેલું પહોંચાયું એ પ્રારબ્ધ કહેવાય.

જો તમારે અન્નનો સ્વાદ માણવો હોય, તો તે ખાતા પહેલાં તે માટે મજુરી કરો; જો તમારે કપડાંની મજા માણવી હોય, તો તે પહેરતા પહેલાં તેની કિંમત ચુકવો; જો તમારે ગાઢ નિદ્રા માણવી હોય, તો પથારીમાં તમારી સાથે સારૂં અંતઃકરણ લઇને જાઓ.

—બેન્જામિન ફ્રેંકલિન.

શ્રી ઢેબરભાઈનો ઉલ્લેખ

રાજકોટ: રાજકોટ જીલ્લાના આગામી સામાન્ય ચુંટણીના કોંગ્રેસી ઉમેદવારોની પસંદગી માટે બંધ બારણે મળેલી જીલ્લા કોંગ્રેસ સમિતિની બેઠકમાં માજી કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરભાઈએ આગામી સામાન્ય ચુંટણીના સંદર્ભમાં બોલતા જણાવ્યું હતું કે કોંગ્રેસે લોકોમાં આવી રહેલ અજ્ઞાત ક્રાંતિને ઓળખવી જોઈએ. આ ક્રાંતિ મંદગતિથી ઘણા સમયથી આવી રહી છે કે જો તેને સમજવાનો પ્રયાસ નહિ કરીએ તો લોકો આપણા કરતાં આગળ નીકળી જશે.

શ્રી ઢેબરભાઈએ તેમના પ્રવચનમાં ૧૦ માર્ચના નિયમનો ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો. તેમણે ઉમેદવારોની પસંદગી અંગે બોલતાં કહ્યું હતું કે કોઈ પણ વ્યક્તિ અનિવાર્ય છે કે કેમ તે નક્કી કરવાનો અધિકાર લોકોનો છે. તેથી ઉમેદવારોની પસંદગી કોને મુકીશું તે ધોરણે આપણી નહિ પરંતુ લોકો કોને આવકારશે તે ધોરણે થવી જોઈએ.

તેમના પુત્ર પ્રફુલ્લનો ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, મારી ઈચ્છા તેને મારી જેમ વકીલ બનાવવાની હતી. પરંતુ તેણે કારીગર બનવાનું પસંદ કર્યું અને તે આજે દિલ્હીમાં કામદાર તરીકે ખાણીઓમાં કામ કરે છે. આમ આપણે નવી પેઢીના વિચારોને ગ્રહણ કરતાં શીખવું જોઈએ.

તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે, હું ઉમેદવારોના નામની પસંદગી કરવા આવ્યો નથી. જીલ્લા કક્ષાએ ઉમેદવારોની પસંદગી જીલ્લા સમિતિને કરવાની છે. નિયમમાં આવેલ નિરીક્ષકો પસંદ કરાયેલ ઉમેદવારો અંગે સૌના અભિપ્રાયો જાણીને પોતાનો અભિપ્રાય મધ્યસ્થ પસંદગી સમિતિને જણાવશે અને છેવટે તે અંગે તે નિર્ણય કરશે.

કાનુ અને કાડુના પ્રમુખોને કેન્યાટાએ કરેલો તાર

મરાલાલથી જોમો કેન્યાટાએ કાનુના પ્રેસીડન્ટ ગીચુરુ અને સરકારી કામગીરીના લીડર અને કાડુના પ્રેસીડન્ટ મી. ન્ગાલાને તાર કરીને જણાવ્યું છે કે મારી સાથે વાતચીત કરવા કાનુ અને કાડુ બન્નેનું સંયુક્ત ડેલીગેશન મરાલાલ ખાતે મોકલો.

બન્ને આફ્રિકન નેતાઓને કરાયેલા આ તારમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે "તમને અને તમારી પાર્ટીને વિનંતી કરું છું કે તમે બન્ને પાર્ટીના પ્રતિનિધિઓનું એક સંયુક્ત ડેલીગેશન કેનીયાની હાલ પરિસ્થિતિ પરત્વે મારી સાથે વાટાઘાટ કરવા માટે મરાલાલ મોકલો. આ વાતને બહુ અગત્યતા અને મહત્વ આપી તે પ્રમાણે કરજો."

કાનુના બે સભ્યો મી. કેન્યાટાને મળવા મરાલાલ ગયા હતા. ત્યારબાદ કેન્યાટાએ ઉપર મુજબનો તાર કાનુ અને કાડુ પાર્ટીના પ્રમુખોને કરેલ છે.

ડેલીગેશનમાં કાડુ જાય તે અંગે કાનુ પાર્ટીમાં મતભેદ પડતાં હવે બદલે ઉપર મુજબના બે સભ્યો જ મરાલાલ ગયા હતા.

કેન્યાટાને મળીને પાછા આવેલા મી. ઓડેડે જણાવે છે કે કાડુ પાર્ટી સરકારમાં જોડાય-તેને કેન્યાટા એક બહુ જ કમનસીબ બનાવ માને છે. લોકશાહી પ્રમાણે કાનુ અને કાડુ બન્નેએ સંયુક્ત રીતે કાર્ય કરવું જોઈએ. નિર્ણય થવા બાદ પણ તેને ઠોકરે મારી કાડુ પાર્ટી આ રીતે એકલી જ સરકારમાં જોડાય છે તે માટે કેન્યાટાએ આ બનાવને કમનસીબ કહ્યો હતો.

અને હવે કેન્યાટા ફરીથી કાનુ અને કાડુના સંયુક્ત ડેલીગેશનને મળવા બોલાવે છે તેમાં તેનો ઉદ્દેશ એ જ છે કે આફ્રિકન એકતા બને તે રીતે તૈયાર કરશે.

મી. ઓડેડેએ જણાવ્યું કે કેન્યાટાએ અમને એમ પણ કહ્યું હતું કે કપાળમાં તેમનું મકાન બંધાતું હોય તે વખતે તે ત્યાં હાજર રહેવાનું પસંદ કરશે.

મી. ઓડેડેએ જણાવ્યું કે કેન્યાટાનું મકાન બંધાઈ રહે ત્યાં સુધી તે કુધર, મા ગમે તો કેનીની ગાદીમાં પણ પડી રહેવા તૈયાર છે.

કાનુ અને કાડુના પ્રેસીડન્ટોનું સંયુક્ત ડેલીગેશન મરાલાલ ખાતે મોકલવા જોમો કેન્યાટાએ ઉપર જણાવ્યા મુજબનો જે તાર મોકલ્યો છે તે તાર કાનુના પ્રેસીડન્ટ મી. ગીચુરુને મળ્યો છે અને કાડુના પ્રેસીડન્ટ મી. ન્ગાલા કહે છે કે તેમને એવો કોઈ તાર મળેલ જ નથી.

એટલે કાનુના પ્રેસીડન્ટને મળેલ તાર કાડુના ચેરમેન મી. મોઈઆને બતાવવામાં આવતાં તેમણે કહ્યું બન્ને પક્ષના નેતાઓને મળવાની કેન્યાટાની આ માગણી તદ્દન વ્યાજબી છે. કારણ અમે તો પહેલેથી જ એમ માનીયે છીએ કે વ્યક્તિગત રીતે કેન્યાટાની મુલાકાત લેવાય તેનો કોઈ જ અર્થ નથી.

કેન્યાટાએ વિનંતી કરી મુજબ કાડુ પાર્ટી પોતાના પ્રતિનિધિઓ જે ડેલીગેશનમાં તેમને મળવા જશે માટે મોકલશે કે કેમ તે પ્રશ્નના જવાબમાં કાડુના ચેરમેન મી. મોઈએ જણાવ્યું કે બનતા એમ છે કે કાડુ તે કબુલ કરે પણ ક્યારે તે હું કહી શકું નહિ.

આવડત કેળવી જે પોતાની ફરજ-પોતાનો ધર્મ બરાબર અદા કરે છે તે ઈશ્વરની નજરે નજીક છે, પરંતુ જે માણસ કામ જ સારી રીતે જાણતો નથી, તે નથી સેવા પોતાનો હિતેચ્છુ, નથી માણસ જાતને ઉપયોગી કે નથી તે ઈશ્વરનો સેવક.

—મિશ્રવાસલાલ ગાંધી

શ્રી મગનભાઈએ ઠાલવેલી હૃદયવેદના

અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠના માજી મહામાત્ર શ્રી મગનભાઈ દેસાઈને વિદાયમાન આપવાના એક સમારંભના પ્રમુખપદેથી બોલતા ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી ઠાકોરભાઈ દેસાઈએ જણાવ્યું કે શ્રી મગનભાઈએ મહામાત્ર તરીકે રાજીનામું આપ્યું તે બનાવ સાથે હું સંકળાયેલો છું.

રાજકારણીઓએ મળી એક રચનાત્મક કાર્યકરનું ખૂન કર્યું છે તેમ તો કહેતો નથી પણ જે સ્થાનેથી તેઓ કાર્ય કરી શકે તે સ્થાન પડાવી લીધું છે એમ કહેવાય છે તે બરાબર નથી. સત્યને માર્ગે જનારાને એકલા જ જવું પડે છે. આજે કેળવણીમાં જે અંગ્રેજી આદત પડી છે તે દૂર આદતને બદલી હોય તો શહીદી સિવાય એકજ માર્ગ છે. શહીદી એટલે મરવું એ નહિ પણ વિદાય લેવી. સત્યને માર્ગે સમાજને દોરવાનો એક માત્ર માર્ગ શહીદ થવાનો છે.

શ્રી ઠાકોરભાઈએ કહ્યું કે શ્રી મગનભાઈ આવું કાઢવા માગે છે. પરંતુ આવું ન કાઢે એજ ઠીક છે કારણ કે એમાંથી એમને ઠીક સુખ નહિ મળે.

શ્રી મગનભાઈએ બોલતાં કહ્યું હતું કે તેઓ ટુક સમયમાં 'સત્યાગ્રહ' નામનું સાપ્તાહિક શરૂ કરશે. તેમણે કહ્યું કે આ મારી ઐતિહાસિક વિદાય છે અને કોઈ કાઢી શકે એમ નથી. હું જાતે જાઉં છું. જ્યાં ગમ ખુટતી ન હોય ત્યાં ચીટકી રહેવાનો કોઈ અર્થ નથી. જો કે આજે પદલાલસાનો જમાનો છે. કેટલાક મુખ્ય પ્રધાનો ઉપર જાહેરોની ધાડી મોકલાય છતાં તેઓ એ પદ પર ચીટકી રહે છે. હું અહિં અનિવાર્ય છું એમ માનતા હોત તો ન જાત. હું બે ઘોડે બેસી શકતો નથી. તેથી વિદાય લઉં છું. આજે નરી પસતી વિદાય થવા લાગી છે અને તે પાર્લામેન્ટરી લોકશાહી.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કું. લીમીટેડ
હિન્દીયાની મુખ્ય કંપની

અમે નીચેના વીમા લઈએ છીએ.—
આગ, દરીયાઈ, અકસ્માત, મોટર, માલ, ચોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૨૪૮ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

કે ન્યુ ઈન્ડિયા, ઈન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઈન્ડિયાની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઈન્ડિયાની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે
કે ન્યુ ઈન્ડિયા: આગ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ મેળવે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઈંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

દેશની ગાડી આડે પાટે ચડી ગઇ છે!

રવિશંકર મહારાજનું માર્ગદર્શન

શિબિરની તથા કોતરોની જમીનની પુન પ્રાપ્તિની યોજનાની વિગતવાર માહિતી આપતાં શ્રી હરિહર ખંભોળજાએ જણાવ્યું હતું કે કોતરો વધતાં અટકાવવાનો, કોતરોની જમીન પુનઃપ્રાપ્ત કરવાનો તેમ જ તેમાં ફળદ્રુપ બનાવવાનો તથા ભૂમિહીનોને જમીન આપવાનો અમારી શિબિરનો હેતુ છે. આ વિસ્તારના પ્રાણપ્રશ્નરૂપ પીવાનું પાણી, ખેતી માટે સિંચાઈ તથા આ વિસ્તારમાં કોતરોની જમીન માટે સંશોધન સહનિરીક્ષણ કેન્દ્ર તાત્કાલિક ખોલવાની તથા લિફ્ટ ઇરિગેશનની યોજના તાત્કાલિક અમલમાં મૂકવાની તથા ગામપાણી પુરવઠાની યોજના વિષે તાકીદે યોગ્ય કરવા તેમણે ગુજરાત સરકારના શિબિરની મુલાકાતે આવેલા પ્રધાનોને વિનંતી કરી હતી. આવેલા પ્રધાનોએ આ બાબત પર યોગ્ય કરવા ખાતરી આપી હતી.

બંનેની જરૂર

આમસોદ ખાતે શિબિરાર્થીઓને તથા આસપાસના ગામજનોની સભાને સંબોધતાં શ્રી બહાદુરભાઈ પટેલે જણાવ્યું હતું કે, આજે સમાજને બુદ્ધિજીવીઓ અને શ્રમજીવીઓ. બંનેની જરૂર છે. પણ શ્રમ વિનાનો બુદ્ધિજીવી કે બુદ્ધિ વિનાનો શ્રમજીવી સમાજને આગળ લઈ જઈ શકશે નહીં. તેથી બુદ્ધિ અને શ્રમ બન્ને કેળવાય તે જરૂરી છે. શિબિરની આ યોજના આ દિશામાં સાચો માર્ગ બતાવે છે તે ખૂબ આનંદની વાત છે. આ શિબિરને લીધે પ્રજા અને સરકારનું ધ્યાન કોતરો અને કોતરોથી થતી હાનિ તરફ વિશેષ ખેંચાયું છે અને આ વિસ્તારમાં સંશોધન સહનિરીક્ષણ કેન્દ્ર પણ સરકાર યોગ્ય કરશે. કોતરોની સામે લડવા અને પુરુષાર્થપૂર્વક ટક્કર ઝીલવાની તેમણે પ્રજાને હાકલ કરી હતી. તેમણે ગુજરાતની પંચવર્ષીય યોજનાનો વિગતવાર ખ્યાલ આપ્યો હતો.

ગુજરાત રાજ્યના બાંધકામ ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી પ્રેમજીભાઈ ઠક્કરે ગુજરાતનાં બંદરો, સાગર કિનારો અને વાહનવ્યવહારના પ્રશ્નો વિષે મનન કર્યું હતું. તેમણે લિફ્ટ ઇરિગેશન યોજનાનો ઉલ્લેખ કરતાં જણાવ્યું કે, આ યોજના આગળ બનાવવા સરકાર ઝડપી પગલાં લેશે. પીવાના તથા સિંચાઈના પાણીનો જે ત્રાસ આ વિસ્તારમાં છે તેનો સ્પષ્ટ ખ્યાલ મેં આજે અહીં મેળવ્યો છે. વળી કોતરોના પ્રશ્નની ગંભીરતા કેટલી ઊંડી છે તેનો ખ્યાલ પણ મને આજની મુલાકાતથી આવ્યો છે. આ પ્રશ્નો ઉપાડવા બદલ હું શિબિરના સંચાલકોને અને અહીંના કાર્યકરોને ધન્યવાદ આપું છું.

૯૦ લાખ બેકારો

મજુર અને ન્યાયખાતાના નાયબ પ્રધાન માણેકલાલ ઓઝાએ પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું કે, આપણા દેશની કલંકરૂપ બનેલી ગરીબી અને પુષ્કળ બેકારી મટાડવા આપણે સત્તાનાં સૂત્રો હાથમાં લીધાં છે. આપણા દેશના જે સળગતા પ્રશ્નો છે તે જોતાં આપણું દિલ ધ્રુજી ઊઠે એવી પરિસ્થિતિ છે. દેશમાં ૮૦થી ૯૦ લાખ લોકો બેકાર છે. અને લાખો રોજબરોજ વધતો જાય છે. આપણા દેશમાં પુષ્કળ ખનિજ સંપત્તિ તથા ૩૫ કરોડ એકર જમીન ખેતીને લાયક છે. તેમાં ૨૦ કરોડ એકર જમીનને નહેરો નથી. જળસિંચાઈમાં પણ સો તેમ છે. પુષ્કળ કુદરતી સંપત્તિઓ દેશ હોવા છતાં આપણે પછાત છીએ અને બીજા દેશોની સરખામણીમાં આપણી માથા દીઠ આવક પણ જ ઓછી છે અને આર્થિક અસમાનતા પણ મોટી છે. આ પ્રશ્નો હલ કરવા બુદ્ધિપૂર્વકનું અને વ્યાવહારિક આયોજન જરૂરી છે. અને એ આયોજનને સફળ બનાવવા પ્રજાનો પુરુષાર્થ અને સહકાર ખૂબ જરૂરી છે. સરકાર માત્ર નાણાં ખર્ચે તેટલું આ પ્રશ્નો ઉકેલવા માટે પૂરતું નથી. પણ પ્રજાના વિકાસની કરોડરજ્જુ પ્રજાની શક્તિ અને સર્જન કરવાની બુદ્ધિ એ જ સાચું ધીરાણ છે. પ્રજાએ ઉત્પાદન વધારી રચનાત્મક નવનિર્માણનું કાર્ય હાથ ધરવું પડશે. પરસ્પર સહકાર સહિષ્ણુતા ઉત્સાહ અને કાર્યદક્ષતાથી પ્રજા દેશને ધ્યાનમાં રાખી કામ કરશે તો જ દેશ સમૃદ્ધ બનશે.

ચોપડિયું ભણતર

શ્રી રવિશંકર મહારાજે પ્રવચન દરમ્યાન જણાવ્યું કે, આજે દેશની ગાડી આડે પાટે ચડી ગઈ છે. પ્રજા સરકાર પર આધાર રાખી બેસી રહે છે. અને ગાંધીજીના સ્વપ્નાનું સ્વરાજ્ય સિદ્ધ કરવાનું હજુ બાકી છે. તે માટે હિંદુ મુસ્લીમ ઐક્ય, અસ્પૃશ્યતા નિવારણ, ખાદી અને રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ તથા ગ્રામોદ્યોગો ખિલવવાની જરૂર છે. આજે જે કેળવણી અપાય છે તે જીવનની દ્રષ્ટિ આપનારી કેળવણી નથી પણ માત્ર ચોપડિયું ભણતર છે. તેનાથી માત્ર ભણેલા બેકારો પેદા થાય છે

આજે સમાજમાં શ્રમ અને શ્રમજીવીનું ગૌરવ નથી. આજે મોટાભાગે માણસ મોભાદાર મનાય છે. આજે બુદ્ધિનો ઉપયોગ કેમ વધુ કમાવું તેમાં થાય છે. નાણું એકઠું કરવું એ જીવન ધ્યેય બની ગયું છે. આ વલણ દેશના ભાવિ માટે ખતરનાક છે. આજે સો રૂપિયા કમાનાર મજુર કે ખેડુતો કમાનાર શ્રમજીવીઓ માની કે જેણી ચાર હજાર પગાર મેળવનાર પ્રધાન કે મોટો ઉદ્યોગપતિ પોતાને પૂરું થતું નથી એવી બૂમો પાડે ત્યારે જીવન જીવવાની રીતમાં કંઈક ખામી છે. ભગવાને બે હાથ અને પેટ આપ્યું છે. આજે આપણે હાથ ચલાવતા નથી પણ મગજથી જીવીએ અને શરીરને બેઠું અને આળસુ બનાવીને જીવીએ. જેમ માણસ મોટો તેમ એ બેઠો થતો જાય છે. આજે પ્રેમ અને હેત બને અપનાવવાનાં છે. જાતમહેનત, કરકસર અપનાવી સારા બાળક ઉછેરી સમાજને આપવાનું આપણું કામ છે. આપણે જીવવા માટે ખાવાનું છે, નહીં કે ખાવા માટે જીવવાનું છે.

બહેનોને સંદેશો આપતાં શ્રી મહારાજે જણાવ્યું કે સ્ત્રીઓને અબળા કહેવાય છે, પણ સમાજરૂપી વહાણને ટકાવી રાખનાર ગઢ તેઓ છે. મોટા સંત પુરુષોનું ઘડતર તેમની માતાઓએ કરેલું. આ બાળકને એવી રીતે ઉછેરે કે જેથી તે ભવિષ્યમાં સમાજના અને દેશના ખપમાં આવે. આજે તો માતાઓ બાળક ઉછેરવાની જવાબદારી બાળમંદિરો ઉપર નાખે છે, પણ તેમણે સમજવું જોઈએ કે સુંદર મન અને ચારિત્ર્યવાળા બાળકો ઉછેરવાનું કામ માતાઓનું છે. બાળકોને નાનપણથી ગુણો પાડી જાણે. બાળક મહારાજની જેમ ભાવ નહીં, માંદું પડે નહીં તે જોવાની જવાબદારી માતાપિતાની છે. ભૂતકાળમાં બાળકોને સંસ્કારો માતા હાલરડાંથી ગાતા અને ઉઠાડતા એમ કહેવાતું કે, "જાગી જા, તારી નાને આવેલો હોય તો." તેને બદલે આજે તો એમ કહેવાય છે કે, "જાગી જા, તારી મામી ઇન્જેક્શન લીધું હોય તો." ખરી રીતે શરીર રોગવિહીન હોવું જોઈએ. તેને બદલે આજે તો, ફેમિલી ડોક્ટર હોય તે કુટુંબ મોભાદાર મનાય છે આમ થાય છે તેનું કારણ આપણી ગાડી આડે પાટે ગઈ છે. આપણી જીવનદ્રષ્ટિ નહીં બદલીએ તો આપણે ક્યાં જઈને અટકીશું તેની કલ્પના ભીષણ છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને આંગણે શી. ૬-૦
કોઇ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોકરી
- સેકો
- ફેવર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હિંદના સમાચારો

તા ૧૮-૭-૧૯૬૧.

૭૦૦ જગ્યા માટે ૫૦૦૦ અરજીઓ

સુરત: સુરત શહેર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ, હસ્તકની શાળાઓ માટે ચાલુ વર્ષમાં ખાલી પડેલી ૭૦૦ શિક્ષકોની જગા માટે જાહેર ખબરથી અરજીઓ મંગાવવામાં આવી હતી, જેના સબબમાં ૫૦૦૦ ઉમેદવારો તરફથી અરજીઓ આવી છે તે પૈકી મેટ્રીક્યુલેટ, અન્ડર-મેટ્રીક્યુલેટ અને એસ. એસ. સી. પાસ ઉમેદવારોની સંખ્યા વિશેષ છે.

શ્રી પી. ટી. નું અવસાન

મુંબઈ: હીંદભરમાં શાહસોદાગર અને ઉદ્યોગપતિ તરીકે પંકાયેલા મૂળ સુરતના વતની અને મુંબઈના રહીશ શ્રી પુરુષોત્તમ ઠાકોરદાસનું ૮૨ વર્ષની વયે અવસાન થયું છે.

સ્વર્ગસ્થ તેમની પાછળ વિધવા પત્ની લેડી મનોરમાબહેન અને પુત્રી શ્રીમતી પદ્માબાઈ આર. સગાંઓને મૂકી ગયા છે.

કેરળ પર કોપેલી કુદરત

ત્રિચુર: કેરળ પર સાત દિવસના સતત વરસાદે વરસેલા વ્યાપક વિનાશને કારણે હજારો બેઘર બનેલા પ્રજાજનો માટે વિધાનસભાના કેરળના ચાર સામ્યવાદી સભ્યોએ તાર કરી વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુને પ્રમુખના રાહત ફંડમાંથી કેરળના પૂરપીડિતો માટે ખાસ ફાળો આપવા વિનંતી કરી છે.

કેરળ વિધાનસભાના વિરોધ પક્ષના નેતા શ્રી નામ્બુદ્રીપાદે પણ આજ પ્રકારની અપીલ મુકેલી છે. રાજ્યના સામ્યવાદી પક્ષે પૂરપરિસ્થિતિનો અહેવાલ મોકલી સંપૂર્ણ હેવાલ વડા પ્રધાન પર મોકલ્યો છે.

રાજ્યના ગૃહમંત્રીએ પત્રકારો સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે રાજ્યમાંના વ્યાપક નુકસાનનો અંદાજ આવી શકે તેમ નથી. રાહત માટે સરકાર પગલાં લઈ રહી છે. કામ કરવા ૭-૮ પાસેથી પણ સહાયતા મંગાવી. ગૃહપ્રધાન શ્રી [illegible] એમ જણાવ્યું હતું કે શહેરમાંના તમામ રસ્તાઓ [illegible] પાણી ઓસરી જવાની સૂચના અપાઈ ચુકી છે.

કાલીકટમાં મોસમી ૯૦ ઇંચ વરસાદ

કાલીકટ: સખત વરસાદ પડવાને કારણે અહીંના મીનાર પર ઘાટ વિભાગમાં જમીન ધસી પડતાં રસ્તા વાહન માટે બંધ રહેલો. વાહનવ્યવહાર ફરીથી ચાલુ કરાયો હતો. વરસાદને કારણે તાર અને ટેલીફોન વહેવાર પણ કપાઈ ગયો હતો.

સત્તાવાળાઓના જણાવ્યા અનુસાર મહીસુર તરફ જવાના એક માર્ગ ઉપરના રસ્તા પર પાણી ફરી વળ્યું છે.

શહેરની આજુબાજુના નીચાણવાળા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ જવાથી લોકોને શાળાઓમાં આશ્રય આપવામાં આવ્યો છે.

માકુલમ નદીમાં પણ પૂર આવ્યાના સમાચાર મળે છે.

સંરક્ષણગૃહોની સ્થાપના

નવી દિલ્હી: સ્ત્રીઓ અને યુવતીઓમાં અનાચાર ફેલાતો અટકાવવા આશ્રય માગનાર સ્ત્રીઓ માટે દરેક રાજ્યમાં સંરક્ષણગૃહોની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

સ્ત્રીઓ અને યુવતીઓમાં અનાચાર ફેલાતો અટકાવવા અને ૧૯૫૬ના ઘડેલા કાયદાના અમલ રૂપે ઉપરોક્ત પગલું લેવાયું છે.

ગૃહખાતાને મળેલ હેવાલ મુજબ આ વર્ષની શરૂઆત સુધી ૨૦૮૫ કેદીઓ માટે ૭૨ સંરક્ષણગૃહો સ્થાપવામાં આવ્યા હતા. જમ્મુ અને કાશ્મીરની સરકારે ગૃહખાતાને જણાવ્યું હતું કે અમારા રાજ્યમાં વેશ્યા વ્યવસાય નથી. આ ઉપરાંત ત્રિપુરા, મણીપુર, આંદામાન, નીકોબાર, લાખદીવ, મીનીકોય અને અમીનદીવી ટાપુઓમાં આવો કોઈ પ્રશ્ન નથી.

૨૨નાં મરણ

મદ્રાસ: ભારે વરસાદને કારણે મદ્રાસ રાજ્ય અને કેરળમાં જમીનો ધસી પડવાને કારણે આજસુધીમાં કુલ ૨૨ માણસો માર્યા ગયા છે અને ૧૯ને ઈજા થઈ છે. કેરળની ભુપારીમાં ૧૫ માણસો એક જગ્યાની જમીન ધસી પડતાં મરી ગયા હતા. એમાંના ઘણાં રાજ મર્યા છે.

શંકા અને અવિશ્વાસ હવે દૂર થયો છે

માલદા: આસામના નાણાં પ્રધાન શ્રી ફકરૂદીન અલીએ અહીં જણાવ્યું હતું કે મારા વિશાળ પ્રવાસ દરમ્યાન મારા પર એવી છાપ પડી છે કે ગયે વરસે જુલાઈમાં જે તોફાનો થયા હતા તેના કારણમાં જે અવિશ્વાસ અને શંકાઓ હતી તે અદૃશ્ય થઈ છે. કાચારના તાજેતરના બનાવોની અસર બ્રહ્મપુત્રા ખીણ વિભાગમાં થઈ છે.

શ્રી નહેરુનું નિવેદન

નવી દિલ્હી: વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ પત્રકાર પરિષદમાં જણાવ્યું હતું કે સંસદની આગામી બેઠકમાં દાદરા-નગરહવેલીને ભારતસંઘમાં લેવા અંગેનો ખરડો રજૂ થશે.

આ લોકોનું અને તેમને ચુંટણીની કરવાનું કહેવામાં આવ્યું ત્યારે તેમણે જણાવ્યું હતું કે અમે એ લોકોનો પ્રશ્ન સંસદની આગામી બેઠકમાં રજૂ કરવા માગીએ છીએ. એ માટે ખરડો ઘડવો પડશે.

પાકીસ્તાનને સાંપડેલી સહાય

કરાંચી: ગયેલા ત્રણ વર્ષ દરમીયાન અમેરીકાએ આમાં ઠીક હિસ્સેથી પાકીસ્તાનને કુલ પંદર ડોલરની આર્થિક સહાય કરી છે જ્યારે એ જ ગાળા દરમીયાન અમેરીકા તરફથી ભારતને ૬.૨૦ ડોલરની સહાય મળી છે.

પાકીસ્તાન અને અમેરીકા વચ્ચેના પરસ્પરના સહાયના કરાર નિમિત્તે અમેરીકન દૂતાવાસે અત્રે બહાર પાડેલા આર્થિક સહાય અંગેના આંકડા પરથી જણાય છે કે આ જેની સરખામણીમાં થાઈલેન્ડમાં દરેકે શ્રી. ચીન અને લાઓસને ૧૨.૧૦ ડોલર, સિલોનને ૫.૨૦ ડોલર, ઇન્ડોનેશિયાને ૬.૦૫ ડોલર અને જાપાનને ૪.૭૦ મળ્યા છે.

હિંદીના પ્રચાર માટે ડૉ. રામસુભગસિંહની અપીલ

મુંબઈ: સંસદના કોંગ્રેસ પક્ષના મંત્રી ડૉ. રામસુભગસિંહે તેમના માનમાં મુંબઈ હીંદી સાહિત્ય સંમેલને યોજેલા સત્કાર સમારંભમાં બોલતાં કહ્યું હતું કે ભારતની રાજભાષા તરીકે સ્વીકૃતિ પામેલ હીંદીનો પ્રચાર કરવાની પ્રત્યેક રાષ્ટ્રવાદીની ફરજ છે.

તેમણે કહ્યું કે હીંદીને ભારતની સરકાર ભાષા બનાવવાનો નિર્ણય લેવાયો હોવા છતાં બિન-હીંદી રાજ્યોમાં હીંદીના પ્રચારમાં ઝાઝી પ્રગતિ થઈ નથી. મને આશા છે કે મુંબઈ હીંદી સાહિત્ય સંમેલન જેવી સંસ્થાઓ આ કામ ઉપાડી લેશે.

શ્રીમતી વસંતમંજરીનું અવસાન

કટક: રાણપુરના રાજમાતા અને ઓરિસ્સાના એકવારના પ્રધાન શ્રીમતી વસંત મંજરી દેવીનું અવસાન નીપજ્યું હતું. એમનાપર હૃદયરોગનો હુમલો થયો હતો. એમની ઉંમર પચાસ વર્ષની હતી.

શ્રીમતી વસંતમંજરી દેવી રાણપુર મતદાર વિભાગમાં આખો દિવસ ચુંટણી પ્રચાર કરીને ભાંડુર ખાતેના એમના નિવાસસ્થાને ગયાં હતાં, ત્યાં એમનું અવસાન થયું.

અમેરીકાની મુલાકાતે શ્રી નહેરુ?

નવી દિલ્હી: રાજદ્વારી વર્તુળોના જણાવ્યા મુજબ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ અમેરીકન સરકારને જણાવ્યું છે કે તેઓ સપ્ટેમ્બરમાં અમેરીકાની મુલાકાત લેશે.

પત્રકાર પરિષદમાં શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું હતું કે પાર્લામેન્ટની બેઠક ચાલુ ન હોય ત્યારે જ તેઓ ભારતની બહાર જઈ શકે.

વિદેશમાં એમ પણ જણાયું છે કે અમેરીકન સરકાર શ્રી નહેરુને પરેશાનીમાં મુકવા માગતી નથી, તેથી તેઓએ પાકીસ્તાન પ્રમુખ શ્રી અયુબખાનની મુલાકાત સપ્ટેમ્બરને બદલે જુલાઈમાં રાખી છે. જો આમ ન હોત તો શ્રી નહેરુ અને શ્રી અયુબખાનની બન્નેની મુલાકાત સપ્ટેમ્બરમાં જ ગોઠવાઈ હોત.

—દેશમાં રાષ્ટ્રભાષા હીંદી વિશે કેટલાક પ્રાંતોમાં જે વિરોધ થઈ રહ્યો છે તેને રોકવા માટે અને પ્રાંતિક ભાષાઓને પણ ન્યાય આપી રાષ્ટ્રીય એકતા સ્થાપવા માટે વિદ્યાપીઠો તેમજ શાળાઓના [illegible] અભ્યાસક્રમમાં સંસ્કૃતને ફરજીયાત વિષય તરીકે સ્થાન આપવું એમ કહ્યું છે.

ગ્રોસરીની તકલીફ છે?
હવે ડરબન બહારના વતનીઓ ઉપર ગ્રોસરી જાતી દેખરેખ નીચે ચલાવીએ છીએ. ફરી ગ્રોસરીનો ૪૦ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસાપૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી શકશો.
મરી મસાલો, દાળ-ચોખા-કરીયાણુ વગેરે,

મફત સુચીપત્ર માટે લખો:
PARBHOO STORES
6A Cross St., DURBAN
Phone 63004.

વિવિધ વર્તમાન

રોડેશીયામાં સત્યાગ્રહ

સ્વતંત્ર આફ્રિકન સંઘોના આફ્રિકન નેતાઓની જે ખાનગી પરિષદ ઘાનામાં મળી હતી તેમાં હાજરી આપી ઉત્તર રોડેશીયાના રાષ્ટ્રવાદી આફ્રિકન નેતા શ્રી કવાન્ડુ એકદમ ઓચીંતા સીધા લંડન પહોંચી ગયા હતા. ત્યાં તે કોલોનીઅલ સેક્રેટરી મી. મેકલેઓડને મળ્યા, ઉત્તર રોડેશીયાના નવા બંધારણ બાબતની જે દરખાસ્તો પ્રસિદ્ધ થઈ છે તે સામે આફ્રિકનો તરફથી સખ્ત વિરોધ પેશ કર્યો હતો.

હવે શ્રી. કવાન્ડુ પાછા રોડેશીયા આવી ગયા છે, અને તેઓ નવા બંધારણ સામે જુના ગાંધીજીના સિદ્ધાંત મુજબ અસહકારની લડત ચલાવવા તૈયાર પણ છે. જેની શરૂઆત ટુંક વખતમાં જ થશે એમ જણાય છે. જેની શરૂઆત થઈ પણ ગઈ છે એને વેગ પકડતા વખત ઘણો પાછ પર થઈ જાય એમાં શંકા નથી.

શ્રી કવાન્ડુએ ગાંધીવાદનો અભ્યાસ સારી રીતે કર્યો છે. થોડાક મહિના ઉપર શ્રી કવાન્ડુએ ફીનીકસ સેટલમેન્ટમાંથી ગાંધીજીના પુસ્તકો મંગાવ્યા હતા એ ઉપરથી જણાય છે કે ગાંધીવાદનો અભ્યાસ શ્રી કવાન્ડુએ સારી રીતે કર્યો છે.

ચીન-રશીયા વચ્ચે ખટરાગ

લંડન: સામ્યવાદી જગતના બે માથાઓ સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી ક્રુશ્ચેવ અને ચીન સામ્યવાદી પક્ષના વડા માઓત્સે-તુંગ વચ્ચે અત્યંત ગંભીર તકરારો ચાલતી રહી હોવાનું અને આધારભૂત રીતે જાણવા મળે છે.

દુનીયાના બધાજ સામ્યવાદી પક્ષોને મોસ્કોમાં બોલાવેલા પરિષદમાં શ્રી ક્રુશ્ચેવે અત્યંત આકરા શબ્દોમાં શ્રી માઓની યુદ્ધવાદી નિતીઓની ફરિયાદ કરી હોવાનું જણાવાય છે. મોસ્કો અને પેકિંગ વચ્ચેના વિચારસરણીને લગતા ઝઘડાનો અંત લાવવા, ગયા નવેમ્બરની મોસ્કોની જાહેરાતને અમલમાં મૂકવામાં નિષ્ફળ નીવડવા માટે શ્રી માઓને ઠપકો આપ્યો હતો.

તેમણે શ્રી માઓ પર સંકુચિત રાષ્ટ્રવાદ ફેલાવ્યો અને શાંતિમય સહ-અસ્તિત્વના વિકાસ તથા સિદ્ધાંતનો વિરોધ કરવાનો અને ચોકસપણે વર્તમાન માર્કસના લેનીનવાદી સિદ્ધાંતોનો ભંગ કરીને વિરોધી સામ્યવાદી પક્ષોની પ્રવૃત્તિમાં ભેદભાવ કરી દરમીયાનગીરી કરવાનો આક્ષેપ મૂક્યો છે.

યુદ્ધ અને શાંતી

મોસ્કો: ટોલ્સ્ટોયની મહાન નવલકથા 'યુદ્ધ અને શાંતી'નું ચિત્રીકરણ કરવામાં આવનાર છે. આ ચિત્રનું દિગ્દર્શન સોવિયેટ રશિયાના જાણીતા અદાકાર અને દિગ્દર્શક સર્ગેય બોન્દારચુક કરશે.

આ ચિત્રને ૭૦ મિલિમિટરની ફિલ્મ પર ઉતારવામાં આવશે જેથી તે સિનેમાની અસર વિસ્તારશે. ચિત્ર બહુ ભાગમાં અને રંગીન હશે. એનું "શુટીંગ" આવતા જાન્યુઆરીમાં શરૂ થશે.

અમાનુષી જુલમ
ગુલામીનો ઇન્કાર

લીસ્બન: કેટલાક રાજકારી વર્તુળો એ પોર્ટુગાલે અમાનુષી જુલમ કર્યો છે અને કેટલાક લોકોને ફાંસી આપી છે એવા કરેલા આક્ષેપોનો પોર્ટુગલ વિદેશખાતાએ ઇન્કાર કર્યો છે અને એવું જાહેર કર્યું છે કે 'એંગોલામાંનુ ત્રાસવાદીઓ જે હિંસાની પ્રવૃત્તિ કરી રહ્યા છે તેને માત્ર અટકાવે છે. પોર્ટુગાલ એવી એંગોલાઓની જવાબદારી દૂર કરવામાં પાછું નહિ પડે.

સોવીયેટ નિર્માતાને
મળેલો લેનીન ચંદ્રક

મોસ્કો: સોવીયેટ ફિલ્મ નિર્માતા શ્રી ગ્રીગોરી ચુખરાયને "બેલાડ ઓફ એ સોલ્જર" નામનું ચિત્ર ઉતારવા માટે અને તે ચિત્ર વિશ્વના તમામ રાષ્ટ્રોમાં બહુ સારો આકાર પામ્યું હોવાથી તેમને લેનીન પ્રાઇઝ આપવામાં આવ્યું છે.

લેનીન પ્રાઇઝ સમિતિના સાહિત્ય અને કલા વિભાગના સભ્ય અને લોકપ્રિય અભિનેતા શ્રીપાલ સોરે આ ઇનામ અને ચંદ્રક ચુખરાયને એનાયત કર્યા હતા.

કીનારાના પ્રદેશ અંગે
કાનુ તરફથી થનાર અરજી

કીનારાની પહેલા સ્વાયત શાસન માટે કીનારા પ્રદેશના આગેવાનોએ જે આગ્રહ જણાવ્યું છે અને જે ઠરાવ પસાર થયો છે તે સામે હવે મોમ્બાસાની કાનુ પાર્ટીની શાખાએ વ્યવસ્થિત લડત શરૂ કરવાની યોજના હાથ ધરી છે. અને મોમ્બાસાના કાનુ પાર્ટીની શાખા તરફથી કીનારાના પ્રદેશમાં વસતા ૮૦ હજાર માણસોની સહી સાથે એક અરજી મોકલવાની યોજના કરવામાં આવી છે. આ અરજીની પ્રતો રાણીને તેમ બ્રીટીશ સરકારને મુખ્ય તરીકે પણ મોકલવામાં આવશે જેમાં કીનારાના પ્રદેશને સ્વાયત શાસન આપવા સામે વિરોધ દર્શાવવામાં આવશે.

ટાંગાનીકા હવે ડીસેમ્બરે
સ્વતંત્ર થશે

ટાંગાનીકા ૨૮ ડીસેમ્બરે સ્વતંત્ર થશે એમ અગાઉ જાહેર થયું હતું પણ આ સમય નાતાલના તહેવારો આવતા હોઇ એ વખત અનુકૂળ થશે નહિ માટે ટાંગાનીકાને સ્વતંત્રતા ૨૦મી ડીસેમ્બરે આપવી એમ જાહેર થયું. હવે સંસ્થાન મંત્રી શ્રી મેકલેઓડે ટાંગાનીકાની સ્વતંત્રતા માટેના ટાઇમની છેલ્લી જાહેરાત કરતાં જણાવ્યું કે હવે ટાંગાનીકા તા. ૯ ડીસેમ્બરના રોજ સ્વતંત્ર થશે અને આઝાદીની આ ઉજવણીઓમાં રાણીના પ્રતિનિધિ તરીકે તેમના પતિ ડયુક ઓફ એડીનબરો હાજર રહેશે અને રાણીએ આ વાતને પોતાની સંમતિ પણ આપી દીધી છે. રાણી કેનેડાની મુલાકાતેથી પરત આવ્યા બાદ તુર્ત જ ડયુક ટાંગાનીકાની મુલાકાતે જશે.

આમની સભામાં આ જાહેરાત કરતાં મી. મેકલેઓડે જણાવ્યું હતું કે ટાંગાનીકાની સરકાર અને બ્રીટીશ સરકાર વચ્ચે થયેલી સમજુતીથી જ ટાંગાનીકાને આ રીતે વહેલું એટલે તા. ૯ ડીસેમ્બરે સ્વાતંત્ર્ય આપવાનું નક્કી થયું છે અને બ્રીટીશ સરકાર યુનોને પણ જણાવશે કે ટાંગાનીકાને વાલીપણામાંથી મુક્ત કરવું.

યુનોને પોર્ટુગાલનો પડકાર!

અંગોલામાં પોર્ટુગાલે જે દમન નીતિ અખત્યાર કરી છે તે સામે સહી ઉઠાવેલ હતાં યુનોની સલામતી સમિતીમાં આ વખતે ચાલી હતી અને સમિતિએ આ દમનનીતિ બંધ કરવા પોર્ટુગાલને જણાવ્યું છે.

યુનોની સલામતી સમિતિના આ ઠરાવ સામે પોર્ટુગાલની સલાઝાર સરકાર ભેઠાઇ પડી અને પોર્ટુગાલના વડા પ્રધાન ડૉ. સાલાઝારે યુનોને પડકાર દેતાં જણાવ્યું કે યુનોની સલામતી સમિતિના આ ઠરાવને પોર્ટુગાલ માન આપે એવી સ્વપ્ને પણ આશા રાખતા નહિ. સલામતી સમિતિની પોર્ટુગાલ પરની આ માગણી એક ફારસ માત્ર છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા નવાં નામવંત, દેશી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, બીજા બાળકો અને પુરૂષો માટે વિલાયતી નવતર તૈયાર વસ્ત્રો, પુશાકો, ... અને ... માટે—... જોડા, ..., ... વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા આગ્રહ છે.
૩૩ ગ્રે સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૯૮૧ — બોક્સ ૧૧૪૪.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

[illegible]
અમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: [illegible]
બાળકો માટે: [illegible]
[illegible]
શિયાળા માટે! સાથો માલ વેચાઇ જતાં શી વાર!!
કુમળાંજ વાચકોને: આખરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઇ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન: [illegible] — [illegible] — પો. બો. ૫૨૫૯.
માસ્તર મેન્શન્સ — ૨૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાગ મણ, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
મી. એકસ, હાતિમ તાઇ.
ઇસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.
સી ઓ. ડીના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શૉપ ૨, અજમેરી આર્કેડ, ઓફ ૧૯૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોકસ ૧૫૭૭, — ડરબન ફોન: ૨૭૫૮૮.

ટૂંકી વાર્તા

રમકડું

લેખક : શ્રી જશવંત મહેતા

(ગયા અંકથી ચાલુ)

મેઘજીનો નાથુ ઉમેશની જ ઉંમરનો હતો. નાથુ અને ઉમેશ બગીચામાં ઘણી વખત સાથે જ રમતા. મેઘજીની શેઠાણી જ્યારે બન્નેને સાથે નિહાળતા કે તરત જ નાથુની ધૂળ કાઢી નાખતાં. બેચાર વખત એ અંગે એણે મેઘજીને પણ ચેતવણી આપી દીધી હતી. 'આવા મેઘજી, આ તારા નાથિયાને ઘરમાં રાખજે! મારા ઉમેશ સાથે એ રમે નહિ, સમજ્યો! ઉમેશ એની સાથે રમે તો એનામાં ખરાબ અસર પડે.'

પરંતુ આખા બંગલામાં ઉમેશને રમવા માટે બીજો કોઈ સાથીદાર જ ન હતો. રસ્તા પર જવું સલામત જેમ હતું નહિ. નાથુને પણ બીજો કોઈ ભેરીદાર હતો નહિ; પરિણામે 'સંસ્કાર'ની વ્યાખ્યા ન સમજતાં બન્ને બાળકો અવારનવાર સાથે જ રમતાં.

હમણાં કેટલાક સમયથી ઉમેશ એક નવું રમકડું લઈને આવ્યો હતો. સુંદર પહેરવેશમાં શોભતો 'પડઘમવાળો' ઉમેશના રમકડાંઘરનો ઉમેરો હતો. રમકડાંની પાછળના ભાગમાં ચાવી હતી. ચાવી દેતાની સાથે જ પડઘમવાળો આગળના પડઘમ પર એની નાનકડી લાકડીઓ વગાડતો, મસ્ત અદાથી ચાલતો. ઉમેશને એ રમકડું ખૂબ જ ગમતું હતું. આખો દિવસ અને રાત ઉમેશ એ રમકડાથી રમ્યા કરતો. એક પળવાર પણ એ રમકડાંને છોડતો નહિ.

જ્યારથી ઉમેશના હાથમાં પેલું પડઘમવાળું રમકડું આવ્યું ત્યારથી નાથુના બાળહૃદયને પણ એ જ રમકડાથી રમવાનો મોહ લાગ્યો હતો. નાથુને ખાસ કરીને ચાવી દીધા પછી રસ્તા પર ઠસ્સાથી ચાલતો પડઘમવાળો જોવાની ખૂબ મજા પડતી. એ આનંદમાં લીન થઈ જતો, અને ઉમેશને અવારનવાર કહેતો પણ ખરો: 'બાબા શેઠ, ફરી એક વાર...બસ એક જ વાર ચાવી દઈને ચલાવો ને?'

—અને બાબા શેઠ એની મસ્ત અદાથી એના બાળસાથીદારને ખુશ કરવા ચાવી દઈ રમકડું ચલાવતા. જેમ જેમ દિવસો પસાર થતા ગયા તેમ તેમ નાથુને એ રમકડા પ્રત્યે વધુ ને વધુ પ્રેમ થતો ગયો. અને બેચાર વખત એણે બાબા શેઠ પાસે 'આપી દેવા' રમકડું માંગ્યું પણ ખરું. પરંતુ ઉમેશનો પ્યાર પણ રમકડા પર ખૂબ જ હતો. સ્વાભાવિક એ રમકડાની માલિકીનું ભાન પણ એને એટલું જ હતું એટલે એ નાથુને સંભળાવી દેતો: 'એ તો મારું છે. હું દેતો નથી!' બેચાર વખત નાથુએ ઝપટ મારી જોઈ, પણ એનું પરિણામ તો ઊલટું ખરાબ આવ્યું. 'બાબાશેઠ'ના રૂદને બંગલાની વસ્તીને ભેગી કરી દીધી, ને એ પછી તો ઠોંસાનો ખુલ્લો. એટલો માર પડ્યો કે વાત નહિ. બિચારા મેઘજીને તે બંગલામાં રહેવાનું ભારે થઈ પડ્યું.

અચાનક એક દિવસ રાત્રે નાથુ રમીને ઘરે પાછો આવ્યો ત્યારે એના હાથમાં એ જ રમકડું નિહાળી મેઘજીની આંખો ફાટી ગઈ. આખા દિવસનો થાકોપાકો એ રોટલો અને છાશ ખાતો હતો તે અટકી ગયો: 'આ ક્યાંથી લાવ્યો?'

'બાબા શેઠનું...'

'એને મારીને લઈ આવ્યો કે?'

'ના, ના બાપા, એ તો બાબા શેઠ રમતાં રમતાં ભૂલી ગયા, ને ઘરમાં ચાલ્યા ગયા, એટલે છાનોમાનો લઈ આવ્યો. બાપા, કેવું સરસ છે, નહિ? જુઓ, ચાવી આપી દઉં કે તરત જ પડઘમવાળો પડઘમ વગાડશે.'

પરંતુ નાથુ વાક્ય પૂરું કરે એ પહેલાં તો એના કોમળ ગાલ પર બેચાર તમાચા પડી ગયા.

'હાં..હાં. છોકરાને મારો છો શા માટે?' કહી, મેઘજીની પત્ની વચ્ચે પડી.

'આવો...ચોર...આઠ આઠ વરસોમાં મેં કદી અનીતિની એક પાઈ પણ લીધી નથી અને આ તારો ઉછેરેલો થયો નાથુ ચોરી કરતા શીખ્યો.'

'ઍં...ઍં...ઍં...નહિ કરું, નહિ કરું...મા! મારે આ પડઘમ જોઈએ છે. મને બીજું અપાવો. આ રમકડું બાબાશેઠને આપી આવું.'

મેઘજીનો ગુસ્સો શાંત થયો. એણે ફરી એક વખત પ્યારથી નાથુને પોતાની પાસે બોલાવ્યો. રાત ઘણી વીતી ગઈ હતી. શેઠ અને શેઠાણી ઊંઘી ગયાં હતાં. એટલે એને થયું કે સવારે જઈ રમકડું પાછું આપી આવીશ એટલો ટાઈમ ભલે નાથુ રમતો. પરંતુ તે દિવસે રાત્રે એણે વાતવાતમાં કહી દીધું:

'જો બેટા નાથુ, આ આપણું રમકડું ન કહેવાય. આમ રસ્તે પડેલી કોઈની વસ્તુ ન લેવાય સમજ્યો? એ ચોરી કહેવાય. ચોરી ન કરાય, સમજ્યો? આપણાથી પારકાની વસ્તુ કદી ન લેવાય.'

'બાપા પણ મને આવો પડઘમવાળો લાવી દેશો ને! મને એ બહુ ગમે છે. કેવું સરસ પડઘમ વગાડે છે!'

'અપાવીશ. હોં બેટા!' અને નાથુને ખોટું આશ્વાસન આપી એણે સુવડાવી દીધો. એ રાત્રે એને ઊંઘ ન આવી.

નિર્દોષ નાથુ! એને થોડી જ ખબર હતી કે, એ એક 'પડઘમ' પાછળ એના બાપના પગારનો ત્રીજો ભાગ ચાલ્યો જાય એમ છે.

વહેલી સવારે એ ઊઠ્યો અને તરત જ શેઠ અને શેઠાણી મેઘજીના બનાવેલા મંડપમાં ઉમેશ સાથે ચા-પાણી પીતાં હતાં ત્યાં પહોંચ્યો: 'બાઈજી, આ બાબા શેઠનું રમકડું. કાલે રાત્રે બગીચામાં બાબાશેઠ ભૂલી ગયા હતા.'

'મા... મા... પડઘમ... પડઘમ...' 'બાબા શેઠ' પોતાનું પ્રિય રમકડું ફરી ફરી પ્રાપ્ત થતાં ગેલમાં આવી ગયા.

'રાત્રે પાછું ન આપી જવાય! આખી રાત ઉમેશે એને માટે કેટલાં બખાળાં મચાવ્યાં હતાં એની ખબર છે?'

'હું આવતો હતો. પરંતુ આપ સહુ ઊંઘી ગયાં હતાં એટલે જગાડ્યાં નહિ.'

'તે પછી નાથુને રમવા આપ્યું હતું? આવું ઉમેશ જેવા જેવા કે હો! ક્યાંયથી તોડ્યું તો નથીને? આપણા છોકરાને વળી શું રમતાં આવડે!'

શેઠાણીએ ઉમેશના હાથમાંથી રમકડું લેવા પ્રયત્ન કર્યો, પણ ઉમેશે હાથમાં મજબૂત પકડી રાખ્યું. પરંતુ શેઠાણીની ખેંચતાણને લીધે એ જમીન પર પડી ગયું.

શેઠાણીએ હાથમાં લઈ ચાવી દેવાનો પ્રયત્ન કર્યો. પણ રમકડું ચાલ્યું નહિ અને સવારના પહોરમાં જ એનો રોષ ભભૂકી ઊઠ્યો: 'લેવું ને... રમકડાંને તોડીને લાવ્યો. ચોરટા! એક તો રમકડું ચોરી ગયો, પાછો ઉપરથી સતો થાય છે! લ્યો, જુઓ આવા સાહેબ! શરમ નથી આવતી! ચાલ અહીંથી!'

મેઘજી નતમસ્તક કરી પાછો ફર્યો. એના અંતરમાં વિષાદની ધારા અખૂટ રીતે વહી રહી હતી. અન્યાયની પણ હદ હોય એમ એના હૃદયને થયું. આંસુ 'નીતિ' માટે એણે એના કોમળ બાળકને તમાચો માર્યો. સભ્યતાના પાઠ શીખવ્યા, અને એને, આ મળ્યો છે' એ ઝૂરી ગયો. અને તે દિવસે ખાવાનું ન ભાવ્યું.

સાતેક દિવસ પસાર થયા. બાબાશેઠને માટે બીજું એવું જ પ્રિય રમકડું આવી ગયું. નાથુ તો હવે એ રમકડાં તરફ નજર પણ નહોતો નાખતો. અને ક્યારેક ઉમેશ એની ચાલાકી દેખાડવા જતો તો ઝટ એને ઉમેશને એ સંભળાવી પણ દેતો: 'બાબાશેઠ, મારા બાપા પણ આવું જ પડઘમ લાવવાના છે, સમજ્યા! પછી જોજોને હું ય તમને નહિ આપું!'

મેઘજી ક્યારેક બાગમાં રમતાં બાળકોના સંવાદમાંથી આ શબ્દો સાંભળતો ત્યારે એના હૃદયમાં ચિરાડો પડતો. દરરોજ રાત્રે એ પોતાની ઝૂંપડીએ જતો અને આશાભર્યો નાથુ પૂછતો: 'બાપા, પડઘમ લાવ્યા?'

'કાલે લાવીશ હોં કે!'

એ 'કાલ'ને પણ પંદર દિવસ થયા. આજે સોળમો દિવસ હતો. પણ રાત્રે આશાભર્યો પ્રશ્નનો એ જ પ્રત્યુત્તર નાથુને મળ્યો ત્યારે એ રડી પડ્યો.

'મા...મા, બાપા પડઘમ જ નથી લાવતા, એને કે'

થાકેલા મેઘજીનો મિજાજ ફરી એક વખત ગયો.

'લાવીશ, કીધુંને...ચુપ મર.'

'ઍં...ઍં...ઍં...' નાથુનો અવાજ વધ્યો.

મેઘજીએ નાથુને એક ધોલ મારી દીધી.

મણિએ બાળકને ગોદમાં લઈ લીધો અને કરગરાટથી બોલી:

'પંડમાં જોર ન હોય તો એવો વિશ્વાસ શું કામ આપતા હશો! ચોરી નીતિની વાતો કરો છો. તે કેટલા જ ગલા બંધાવી નાખ્યા તે મારા દીકરાને હાલતાં ને ચાલતાં મારવા નીકળ્યા છો?'

એ રાત્રે મેઘજીએ નિશ્ચય કર્યો કે ગમે તે હિસાબે નાથુને પડઘમ લાવી જ આપવું.

બપોરનો સમય હતો. સૌ કોઈ સુસ્ત થયાં હતાં. ઉમેશનું પડઘમ પરસાળમાં પડ્યું હતું. મેઘજીએ ચપળતાથી એને ઉપાડી ઝભ્ભાની ઓથે ઝૂંપડી તરફ ચાલવા માંડ્યું. એના હૃદયમાં પુત્રને સંતોષ આપવાનો આનંદ હતો. 'નાથુ.. લે...નાથુ.. આ લે બેટા' તારે પડઘમ જોઈએ છે ને?'

'ક્યાંથી લાવ્યા, બાપા?' 'આ તો બાબાશેઠનું છે. જુઓ બહાર કાલે જ રમતાં-રમતાં જમીન પર પછડાયું હતું તે ડાઘો પડેલો છે બાપા, આ બાબા શેઠનું જ છે.'

'હા બેટા..'

'પણ બાપા, બાબાશેઠનું પડઘમ આપણાથી કેમ લેવાય, એ દિવસે તો તમે કહેતા હતા કે કોઈની વસ્તુ આપણે લઈએ તો ચોરી કરી કહેવાય. આપણાથી પારકાની વસ્તુ કેમ લેવાય.. કેમ બાપા! હું બાબાશેઠને પાછું આપી આવું!'

અને મેઘજીના હાથમાંથી રમકડું પડી ગયું! —સંપૂર્ણ

ગ્રામોફોન, ઇલેક્ટ્રિક રેકર્ડ પ્લેયર્સ, હારમોનિયમ, રેડિયો ફર્નિચર અને ઇનસ્ટ્રુમેન્ટ્સ માટે મળો:

આર. વીઠલ
૬૨ ભાર્કેડી આર્કેડ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૪૪

સમાચાર સંગ્રહ

—સુરત જીલ્લાના કલેક્ટર શ્રી ધુળાજી તાલીમ લેવા માટે હૈદરાબાદ ગયા છે. તેમના હોદ્દાનો ચાર્જ આ કલેક્ટર શ્રી ગોહીલોએ સંભાળ્યો.

—પંચમહાલ તાલુકાના ખેડુતો કપાસને બદલે શીંગના પાક તરફ વળશે ને શીંગનું વાવેતર કરશે એમ લાગે છે.

—અમદાવાદ જીલ્લાના ભાલની ૨૦ હજાર એકર જમીનને સરખી કરવા ગુજરાત સરકાર તરફથી ૨૦ બુલડોઝર યંત્રો ખરીદાશે.

—જાણીતા ગુજરાતી ભક્ત કવિ શ્રી માનભાઈ પુરુષોત્તમ દવેનું ૭૯ વર્ષની વયે અવસાન થયું.

—ગુજરાત રાજ્યની એસ. ટી. બોર્ડની કચેરી જે હાલમાં વડોદરા ખાતે છે તેને સુરતમાં ખસેડવામાં આવનાર છે.

—આયોજન પંચે ડૉ. જીવરાજને ખાતરી આપી જણાવ્યું છે કે ગુજરાતમાં તેલ રીફાઈનરી નખાશે જ.

—ગુજરાતના ૨ ઉત્પાદકોની મુશ્કેલી દૂર કરવાની કેન્દ્રના વેપાર-ઉદ્યોગ ખાતાએ ખાતરી આપી છે.

—રસ્તાઓ બાંધવામાં સામાન્ય માટીનો ઉપયોગ કરવા માટે 'આપાન મેલેરોથી પ્રીપેરેશન' દ્વારા જે પ્રયોગ થઈ રહ્યો હતો એણે ઘણું આશાસ્પદ પરિણામ બતાવ્યું છે. માટી જમીનને સ્થિર કરી શકે છે એ માન્યતાના આધારે એ પ્રકારની સમાધીબાગ તથા રેલના મથકોથી ગામડાંઓ બાળકોની અવરજવર વાળા રસ્તાઓ ઉપર તેમજ ટેનિસના તથા અન્ય રમતોના મેદાન ઉપર મોરપીરસતને વ્યાપક પ્રમાણમાં પ્રયોગો કર્યા હતા.

—રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદ હૈદરાબાદ ખાતે-દક્ષિણના તેમના થડા મથકે દર વર્ષની માફક રહેવા માટે જુલાઈની ૨૪મી તારીખે પહોંચી જશે. તેમના રોકાણ દરમિયાન તેઓ ત્યાંની એકેડેમિક પ્રદર્શન સોસાયટી દ્વારા શરૂ કરવામાં આવનાર ઓફીસ માટેના પોલીટેક્નિકનું ઉદ્ઘાટન કરશે.

—રાષ્ટ્રપતિએ શ્રી મુકુન્દ રમણિકલાલ મોદી, એડવોકેટની તેમના હોદ્દાનો અખત્યાર સંભાળે એ દિવસથી બે વર્ષની મુદત માટે ગુજરાતની વડી અદાલતના વધારાના ન્યાયમૂર્તિ તરીકે નિમણૂક કરી છે.

—કવિ રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના પુત્ર શ્રી રથીન્દ્રનાથ ટાગોરનું દહેરાદુનમાં ૭૩ વર્ષની વયે દુઃખદ અવસાન થયું છે.

—ગુજરાતમાં માર્કેટીંગ ધારો અમલ દુકાના વસ્તુઓ બજાર પાડવામાં આવનાર છે.

— નીલગરામાં નાયબ પ્રધાન શ્રી જગજીવનલાલ શાહે જણાવ્યું હતું કે અનાજના પ્રશ્નના ઉકેલની ચાવી કુટુંબ નિયોજન છે ગુજરાતમાં ૧૮ લાખ ટનની ખાધ છે તેથી તેણે કુટુંબ નિયોજનનો આશરો લેવો જોઈશે.

—કેન્દ્ર સરકારના કેળવણી ખાતાના મંત્રીપદે ભારતી યુવતી કુમારી કેશરીલા ડાહનની નિમણૂંક કરવામાં આવી છે.

—અકાલી નેતા માસ્તર તારાસીંગ ઉપર શ્રી નહેરુએ અંગત પત્ર લખ્યો છે. માસ્તર તારાસીંગે આ પત્રની વિગતો વિષે કંઈ પણ કહેવાની ના પાડી છે.

—આગામી ચૂંટણી માટે ૫ અઠવાડિયે, શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ અને શ્રી ચંદ્રભાનુ ગુપ્તાએ કેન્દ્ર પ્રદેશમાંથી ઉમેદવારી નોંધાવી છે.

—નીગ્રસ પાસેનું કરણી ખાતેનું વિમાની મથક બિછાવવામાં આવનાર છે.

—ગુજરાત યુનીવર્સીટીની સીન્ડીકેટ કરેલી ગુજરાત યુનીવર્સીટીના ઉપકુલ પતિને રૂા. એક હજારનું માનદ વેતન આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—રેલ્વે તરફથી મુંબઈ સેન્ટ્રલ, અમદાવાદ, જબલપુર અને આગ્રા સ્ટેશનોએ ખાસ પ્રેક્ષકોના ઉપયોગ માટે સેફ ડીપોઝીટ લોકર્સની સગવડો ઉભી કરવામાં આવી છે.

—ગુજરાતના નવા રાજ્યપાલ તરીકે ડૉ. મંજુશ્રીનંદની વરણી થશે એમ જાણવા મળ્યું છે.

—કલકત્તામાં શ્રી જયપ્રકાશે જણાવ્યું હતું કે આસામમાં બંગાળીને રાજ્ય ભાષાનો દરજ્જો મળવો જોઈએ.

—અકાલી આગેવાન માસ્તર તારાસીંગે જુદા જુદા રાજકીય પક્ષોના આગેવાનો ઉપર પત્રો પાઠવી, ૧૫મી ઓગસ્ટથી અમૃતસર સુવર્ણ મંદિરમાં ઉપવાસ પર ઉતરવાના પોતાના ઇરાદાની જાણ કરી છે. તેમણે તેમા ભારત સંઘમાં પંજાબી ભાષાભાષી રાજ્યની માગણી માટે પોતાને કયા કારણોસર આ પગલું લેવાની 'ફરજ' પડી છે, તે વિષે વધુ સ્પષ્ટતા કરી છે. આ આગેવાનોમાં સ્વતંત્ર પક્ષના શ્રી રાજાજી, સામ્યવાદી પક્ષના શ્રી અજય ઘોષ, પ્રજાસમાજવાદી પક્ષના શ્રી અશોક મહેતા, આચાર્ય કૃપલાની, શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

—સીમેન્ટ અને પોલાદ ઉદ્યોગ માટે ટુંક સમયમાં ચાર સભ્યોના એક વેતનબોર્ડની રચના કરવામાં આવશે એમ સત્તાવાર રીતે જણાવવામાં આવે છે. કેન્દ્રના મજુર ખાતાએ આ અંગે જરૂરી વિધિઓ પતાવી દીધી છે. બોર્ડમાં એક ચેરમેન ઉપરાંત કામદારો અને માલિકોના સંગઠનોના એક એક પ્રતિનિધિ હશે અને બે સ્વતંત્ર સભ્યો હશે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલિસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે ભજીયાંના અને ચેવડાના કોઈ પણ કામમાં તમારે ફકત આનો ઓર્ડર આપવાનો ગમે ત્યારે લખો.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૨૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૫, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૧૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાકા, ડુંગળી (કાંદા), સુકા લાલ મરચા, સુરણ, સુકા જીરા (ભાભા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો ગરમ મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. ચુડી અને બંગડી પણ બજાર ભાવ, પીરોજી વગેરે
સુરણ, રતાળુ, આંબા લગ્નર અને લીલી હળદરની સીઝન ચાલુ છે.
રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર પુરૂં ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ મગાવવી હોય તો લખો
All prices subject to Market fluctuations
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
ઓડીટર, એકાઉન્ટન્ટ, વીમાઓ અને અવેજ એજન્ટ
હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગમાં સ્ટીમર અગર એરોપ્લેન મારફત મુસાફરી કરવા પર અમે અમારી મારફતે બુકીંગ કરો
ટ્રાન્સ્ફર, વીમા, મોટર, ફુલ્લક, અકસ્માત, પોલીસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતારી આપીએ છીએ.
ઇન્કમટેક્ષ, પરવાના કેસ, હિસાબના ચોપડા લખવા રેન્ટ બોર્ડ સર્ટીફીકેટ વિગેરેના કામકાજ, પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
રોયલ ગ્લોબલ ઇન્શ્યોરન્સ મેટ્રોપોલીટન લાઈફ એસ્યુરન્સ અને રોયલ ઈન્શ્યોરન્સ કંપનીના પ્રતિનિધિ.
Office:
9 Barldy Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 338816,
Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ઓર્ડર પ્રમાણે બનાવી આપીએ છીએ. અમે બહારના કામ લેવા ચુકશો નહિ
—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—
જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. માલ લેવા આવો તથા ભાવ જાણવા પધારો
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4651. BOX 2525

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix Address) INDIAN OPINION, Private Bag, Durban Natal

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903 Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 29—Vol. LIX. Friday, 28th July, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR CENTS

SOUTH AFRICA LIBRARY 1 AUG 1961

INDIAN OPINION TO CLOSE DOWN—END OF A 58-YEAR JOURNEY

THIS is the penultimate issue of the "Indian Opinion." Next week the last issue of the paper will be published and bring to an end a historic fifty-eight years in life of the Indian people of South Africa. This decision has been taken by the publisher, Mrs Sushila Gandhi who has shouldered responsibility of "The Indian Opinion" since the death of her husband, Mr Manilal Gandhi, over five years ago. A statement of the reasons which have led to the decision to cease publication follows.

"It is with considerable regret and after a great deal of heart-searching that I have finally decided to cease publishing *The Indian Opinion*. This is the penultimate issue. We shall publish the last issue next week and then put up our shutters. After August 4th 1961 *The Indian Opinion*, which has been a living part of South African history for fifty-eight years, will become a part of the past. I have given a great deal of consideration to the problem before me and have reluctantly come to the conclusion that I am not in a position to continue publishing *The Indian Opinion*.

Our readers supporters and sympathisers will recall that in December 1959 I had indicated that I would cease publication as from the end of 1959 but friends and supporters persuaded me to continue in view of the nature of the part that *The Indian Opinion* was playing in the life of this country. Unfortunately, circumstances now compel me to stop publishing *The Indian Opinion*. I should like to take our readers and subscribers into my confidence and explain fully the reasons which have led to my decision.

The Indian Opinion was founded in 1903 by my father-in-law, then Mr. M. K. Gandhi, Bar-at-Law, practising as an attorney in Natal and the Transvaal and leading the Indian community in a struggle for survival, especially in the Transvaal. During the Anglo-Boer War the Indian people in the Transvaal had fled into Natal because they were not armed and did not wish to be caught in the cross-fires of Boer and Briton. At the end of the war they tried to return to their homes and businesses but the new British regime was harsher than the former Dutch Government. Every effort was made to prevent the Indian people from re-entering the Transvaal. It was against this that Mr. Gandhi organised a challenge which ultimately gave birth to the concept and the technique of *Satyagraha*. In order to advocate the cause of the Indian people he founded *The Indian Opinion* for he believed that the struggle required the widest possible measure of publicity. He acquired land at Phoenix, on the Natal North Coast, set up a printing plant and published the paper from here.

For the last fifty-eight years *The Indian Opinion* has been published regularly from Phoenix. It has tried to record faithfully the trials and the tribulations of the Indian people in South Africa, first under the direction of Mr. Gandhi and a band of inspired and devoted helpers. Next his son Mr Manilal Gandhi guided the destinies of *The Indian Opinion* for about 38 years. For the last five years, since the death of my husband, I have tried to continue with the work started 58 years ago. I cannot do so any longer because I am now in failing health. I cannot spare the energy to make periodic personal calls on subscribers in order to collect moneys due to us. Our subscribers are scattered all over the country. From the earliest days of the paper our subscribers have been used to having some one from *The Indian Opinion* call on them for the subscriptions. I am not in a position to do this because of my health and rather than continue publishing *The Indian Opinion* and incur the risk of getting into debt I feel that the wisest course is to stop publication. I am satisfied that had I been able to call on our subscribers I should have sufficient funds for the continued publication of the paper.

The decision has not been an easy one but in the circumstances it has been an inevitable one. A great deal of money is still owing to us and I shall be very grateful if our subscribers will be good enough to make their remittances on receipt of our statements. This will reduce the number of people on whom I shall finally have to call. We have our own debts to discharge. We have sufficient assets to meet all our commitments but it may take us a little time to clear up our affairs. In the end, however, we shall discharge all our obligations. I should like to thank all those who have stood by us.

SUSHILA GANDHI
Managing Editor & Publisher
"The Indian Opinion"

Phoenix Settlement,
July 28, 1961.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI,"

FRIDAY, 28TH JULY, 1961

Spectacular But Pointless

IN recent years the Durban Indian Combined Ratepayers' Association has done much useful work in the field of Indian day to day needs in matters which come under the purview and jurisdiction of the Durban City Council. In fact—and we have commented on this previously—the Combined Ratepayers Association also engaged itself on a subject which should strictly have come under the scrutiny of political organisations. We refer to the Group Areas Act and its implications. Following upon a useful record of work the Association convened on Sunday last a conference with the object of discussing the question of representation on local authorities. There was the expectation, in view of the manner in which the Indian people are hemmed in and dealed in municipal affairs, that some valuable practical decisions would be taken.

Unfortunately, the Conference seems to have gone off at a tangent. Educational and religious bodies were represented in addition to ratepayers' organisations. There were nearly 400 delegates at what finally became a multi-racial forum asking for "one man, one vote." At the end of its deliberations the Conference appointed a committee to make representations to the Natal Provincial Administration, the Natal Municipal Association and local authorities for the extension of the franchise to all non-Whites on a Common Roll. If this is the sum of the achievements of a conference called by an Indian Ratepayers' association then it is, indeed, a sad commentary on the conception of practical problems of a group of ratepayers.

There can be no doubt that all non-Europeans are wholly agreed on the principle of "one man, one vote." There was never any real need to call a comprehensive conference merely to reiterate something on which there is no doubt in the minds of non-Whites and many Whites. Moreover, it is certainly not the function of an Indian ratepayer's' organisation to summon a conference to assert such a claim or to appoint a committee to negotiate with authority on the subject of the franchise. Surely, it is the responsibility of a national political body representative of all non-Europeans to summon such a conference of non-European organisations and to issue a national statement on the subject. The question of the franchise on the common roll is not a problem to which the limited resources of a local ratepayers body should be devoted. The aims and objects of a ratepayers' organisation are to attend to the day to day problems of ratepayers in specified areas. It can, of course, proclaim the principle of "one man, one vote" but it cannot arrogate to itself what is essentially and primarily the responsibility of a national

(Continued on page 231)

VILLAGE OF MY CONCEPTION

(By M. K. GANDHI)

It was not only with the political independence of India tha Gandhiji was concerned but he was also deeply aware of the imme social and human problems of the people of India. And by " people" of India he meant the hundreds of millions who live in t villages. The following extracts from his writings were compiled a published in a recent issue of "Bhoodan," a journal dedicated to cause of Non-Violent Revolution under the title, "Village of Conception."

A VILLAGE unit as conceived by me is as strong as the strongest. My imaginary village consists of 1,000 souls. Such a unit can give a good account of itself, if it is well organized on a basis of self-sufficiency.
(*Harijan, 4-8-1940*)

* * *

The villagers should develop such a high degree of skill that articles prepared by them should command a ready market outside. When our villages are fully developed there will be no dearth in them of men with a high degree of skill and artistic talent. There will be village poets, village artists, village architects, linguists and research workers. In short, there will be nothing in life worth having which will not be had in villages. Today the villages are dung heaps. Tomorrow, they will be like tiny gardens of Eden where dwell highly intelligent folk whom no one can deceive or exploit.

The reconstruction of the villages along these lines should begin right now. The reconstruction of the villages should not be organised on a temporary but permanent basis.

Craft, art, health and education should all be integrated into one scheme. *Nai Talim* is a beautiful blend of all the four and covers the whole education of the individual from the time of conception to the moment of death. Therefore, I would not divide village uplift work into watertight compartments from the very beginning but undertake an activity which will combine all four. Instead of regarding craft and industry as different from education I will regard the former as the medium for the latter, *Nai Talim*, therefore, ought to be integrated into the scheme.
(*Harijan, 10-11-1946*).

* * *

If the rural reconstruction were not to include rural sanitation, our villages would remain the muck-heaps that they are today. Village sanitation is a vital part of village life and is as difficult as it is important. It needs a her effort to eradicate age-long insanitation. The village wor who is ignorant of the science village sanitation, who is successful scavenger, cannot himself for village service.

It seems to be generally admitted that without the new basic education the education millions of children in India well-nigh impossible. The vil worker has, therefore, to mas it and become a basic educa teacher himself.

Adult education will follow in the wake of basic education as a matter of course. Where the new education has taken root, the children themselves become their parents' teachers. Be that as it may the village worker has to undertake adult education also.

Our infatuation for English has made us unfaithful to provincial languages. If only as a penance for this unfaithfulness the village worker should cul vate to the villagers a love their own speech. He will be equal regard for all the oth languages of India, and will le the language of the part where may be working, and thus able to inspire the villagers the with a regard for their o speech.

The whole of this progra will, however, be a structure sand if it is not built on the sol foundation of economic equalit Economic equality must never supposed to mean possessing an equal amount of worldly goo by everyone. It does mean, ho ever, that everyone will have proper house to live in, sufficie and balanced food to eat and su cient Khadi with which to co himself. It also means that th cruel inequality that obtains day will be removed by pure non-violent means.
(*Harijan, 18-8-1946*)

Man misses himself when isolated; he finds his own larger and truer self in his wide human relationships.
—Rabindranath Tagore

PATRICE LUMUMBA'S DEATH RECALLED

DOES THIS HELP TOWARDS UNDERSTANDING?

Courtesy,
Democratic Journalist

THE murder of Patrice Lumumba was considered throughout the world to be one of the most infamous crimes of all times. There was not a capital city throughout the world where the indignant crowds did not demonstrate in front of the Belgian diplomatic buildings in order to express their anger at the role played by the Belgian imperialists in this crime. There was not a responsible statesman throughout the world who did not express being shocked at the news of this shattering crime. Agitation was also evident among the politicians of the countries which bore moral responsibility for the crime, and was also shown by the Secretary General of the UN, who made it possible for the Prime Minister of the Congo Government to be handed over to the murderers.

But the way the press behaved in certain countries concerning the Congo murder, exceeded all bounds of human decency. Once upon a time it used to be the rule that only good was spoken of the dead. In olden days even enemies used to moderate their passions over the grave of a recently murdered political opponent. But in the case of Lumumba, journalists who are the most frequent spokesmen for humanism, who like to think of themselves as the warriors of Christian love, showed such boundless cynicism that it must even be startling to people who have already long ago ceased to have any illusions about the nature of the press.

It was the case of a politician who had stood at the head of his people, for centuries murdered and killed by their colonisers. There is a vast amount of literature in existence about the Belgian crimes in the Congo. The British writers Morell and B. Davidson, the Frenchman A. Gide, who disclosed these crimes to the whole world could none of them be accused of being Communists. Lumumba was bestially murdered because he wanted real freedom for the Congo. Even according to the western press his political ideals were Gandhi or Kwame Nkrumah. That was why he was murdered.

And this was how his death was reported by papers in the German Federal Republic:

"Deutsche Zeitung" Koln:

"Lumumba should have been got rid of sooner or else independence should never have been given to the Congolese people."

"Industriekurier", Dusseldorf:

"In the long run it can only be to advantage that the regime that kept disorder going in the Congo has finally been shut down."

The so-called liberal "Die Welt" of Hamburg, in an article headlined "Lumumba—the victim of his own frenzy":

"Political murder is part of the history of peoples, like the electing of kings and seizures of power—The murder of Lumumba is reprehensible. But to lament Lumumba's passing too much meant playing Moscow's game."

The London "Times", that model of decency and correctness, did not hesitate to write the following in the obituary:

"His control of the Congolese Parliament when he was so ably speaking was like that of a charmer in a snake-pit—his opponents collapsed in ignorant, open-mouthed frustration before his eloquent but precarious speech, his mental agility, and his fluent use of every demagogic trick. A paranoiac for whom consistency, restraint, or moderation were impossible."

The 'serious and beloved' "New York Times" wrote in an editorial:

"The firebrand agitator and would-be dictator who plunged his country into chaos and was slain in the African bush by the same kind of violence he had preached and practised in his stormy career."

Whereas, according to the London "Times" Lumumba was a 'demagogue' before whom Congo deputies 'collapsed in ignorant, open-jawed frustration' according to that eminent American journalist, Mr Stewart Alsop, who wrote on Lumumba in the Saturday Evening Post. Lumumba simply bought up the members of the Congo parliament for cash "at the going rate of 2,000 $ a head. There was never much of a secret about this money came from either. The Russians, the Czechs, the Chinese Communists, the Ghanaians, the Egyptians, and both the Belgian brokers and the Belgian Communists all bought a slice of Lumumba, preferred on the Lumumba bull market."

Mr Stewart Alsop, who discovered all this, was of course not being very original. Long before him Mr Goebbels had written in the same vein about his opponents (at that time, as it happened, about Mr. Stewart and his friends) saying that they had been "bought by American Jewish bankers and Russian Communists."

But this was all crowned by that famous periodical "Time" belonging to Henry Luce. It published a photograph of Patrice Lumumba suitably touched up to emphasize the heavy lips and low forehead, so that the "white hundred-percent American" readers would immediately associate him with a sub human. It commenced the story about the murder of Lumumba with these words:

"At the height of her husband's power, 28 year old Pauline Lumumba wore diamonds and high heels and Paris fashions. Last week she bared her breasts in the Congo's traditional sign of mourning, and led a wailing procession of other bare-breasted women through the streets of Leopoldville."

And in its column "Milestones" it produced the following obituary:

"Died, Patrice Hemery Lumumba, 35 goateed, bespectacled Batetela tribesman who was a mission school student, postal clerk, embezzler and beer salesman before he became a successful demagogue and the first Prime Minister of the Congo; said to have been murdered by bush villagers after he 'escaped' from jail, in an as yet undisclosed place in Katanga province."

Indeed, when one reads it, one begins to be ashamed of exercising the same profession as the authors of these vulgarities.

S. B.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
30 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1854

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company

We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jaibhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phones Durban 25845, 28513, 29007

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 85 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

IF SOUTH AFRICA IS TO AVERT RACIAL AND ECONOMIC DISASTER...

PROCEEDINGS OF NATAL CONVENTION

In April this year a historic meeting was held at Pietermaritzburg under the auspices of the Natal Convention. People of all races met in conference for three days and discussed the social problems confronting the country. Valuable papers were read to delegates and conclusions were arrived at. These papers and conclusions have now been published in a small volume entitled "Proceedings of the Natal Convention." It is worth reading and study by everyone whose mind is exercised over the future of South Africa. Copies are available from the Convention Committee, P.O. Box 375, Pietermaritzburg. Price 20 cents (2/-). In view of its importance we publish in full the final report of the Convention.—Editor I O

THE Natal Convention, meeting at a moment of grave and urgent crisis, has nevertheless proved a most happy experience for those participating in it. The co-operative attitude of its members of all races has shown significantly the truth that goodwill is met by goodwill.

Nevertheless it was obvious to all delegates that there was a desperate need for change and adjustment to change if South Africa was to avert racial and economic disaster. Acceptance of these factors is essential if real co-operation and a truly prosperous and stable society are to be achieved.

The Convention, therefore, rejects apartheid as a policy and strongly advocates a policy of true national unity, to be worked out by consultation between all South Africans, irrespective of race, and in this hopeful and healthy policy which it regards as the only sane and safe one, appeals to the people of Natal as a whole to pledge themselves.

The work of consultation begun at these meetings in friendship must be maintained through the stirring and decisive years ahead of us, and from this conviction the Convention believes that there should be no going back.

The Convention considered its theme 'Shaping the Future—Natal Takes Stock' under three heads, namely political, social and economic. The statements and recommendations which follow represent the general sense of the Convention after a careful examination of the questions involved by representative study groups.

Political

1. The question of the franchise is fundamental and is most urgently in need of solution, since all other political questions turn on what is achieved with regard to the franchise.

2 The Convention is unanimous in desiring an extension of the franchise, parliamentary, provincial and municipal, to non-Europeans.

3. The feeling of the Convention is in favour of a non-racial franchise on the common roll.

4. There is, however, a fairly sharp division of opinion on the application of these principles. Some of the delegates have advocated the immediate implementation of universal adult suffrage, while others prefer a qualified franchise of one sort or another, as a longer or shorter interim measure.

5 Many of those advocating a qualified franchise did so on principle, believing it to be the best practical expedient for opening the way to universal adult suffrage. Fears were also expressed about the consequences of an immediate extension of the franchise to inexperienced and illiterate voters, and some expressed doubts about the capacity of many South Africans, White and non-White, to exercise the franchise with responsibility in a situation so fraught with tensions and problems.

6 Those demanding universal suffrage did so on principle as well as on practical grounds. Fears were expressed, especially that if a qualified franchise were accepted it might simply be another sham, and the qualifications raised whenever the number of non-European voters became too high. There has also been the feeling that it is too late for compromise, that the situation facing South Africa is such that the only way of saving the country from political ruin is a real democracy in which all the inhabitants have a vested interest in the Government.

7 In view of the difference of opinion in the Convention, which is by no means exclusively on racial lines, it is impossible for the Convention to make a firm recommendation since it was decided at the beginning only to do this when there was overwhelming support for a proposition. It is, however, a matter of considerable importance that the Convention has agreed on a non-racial franchise on the common roll.

8. The Convention welcomes the steps now being taken in Natal towards the extension of municipal franchise to all non-Europeans.

9. Political organisations should not be banned unless proved in a Court of Law to be advocating violence.

10 Censorship generally, except in time of war, should be abolished because the common law of the land is sufficient to deal with this matter, and freedom of expression is the basis of a democratic State.

11. A review of the liquor laws in so far as they discriminate on racial grounds is overdue.

12 Finally, the Convention is of the opinion that a Bill of Human Rights should be entrenched in our Constitution.

Social

1 The Convention recognises that social discrimination is a major source of conflict. Policy should be directed to the systematic removal of discrimination.

2 The Convention wishes to lay down unequivocally the principle of compulsory, equal and free education for all, irrespective of race.

3. Convention supports integration in education as the ideal. At school level some delegates believe it should be introduced gradually, others immediately. At university level the Convention calls for the immediate abolition of all academic racial barriers.

4 Believing that education is indivisible the Convention utterly rejects the system of "Bantu Education" and the tribal colleges on the ground that it is inferior in nature and prepares the individual for a servile status in the joint community.

5 School feeding should be reintroduced in all primary schools.

6 Private schools as providing safeguard against rigidity in state school systems should receive encouragement and support from the Government as supplementary to state schools.

7 The Convention believes that the Group Areas Act is wholly unjust and should be repealed immediately. Restrictions on the ownership or occupation of land and property should not be based on race, except as an interim policy in the Reserves.

8 Every effort should be made to build bridges across the colour line and particularly in abolishing segregation in entertainments, public transport and some places of worship. The Convention particularly feels that sport offers an excellent arena for the meeting of the races.

9 The Convention considers that freedom of movement at all times is a basic human right and any laws which limit this right such as influx control, the pass laws, and laws restricting the movement of Indians should be repealed.

10. The Convention records its strong objection to the practice of the refusal of passports as a punitive measure.

Economic

1. The Convention regards the effects of the industrial colour bar and job reservation as wholly bad, not only morally but also from the point of view of the economy of the country. They depress standards of performance and consequently standards of living. They weaken the White worker's position itself and the Convention feels that they should be abolished.

2 The Convention considers that under modern industrial conditions trade unions are essential. They should be comprehensive and based on the principle that there should not be discrimination on the grounds of race, and that they should have the powers ordinarily exercised by trade unions in Western democracies. The workers of all races should be brought into the scope of workmen's compensation, industrial conciliation, unemployment insurance and the system of apprenticeship.

3. The Convention affirms the principle that there should be no discrimination in wages on grounds of race or colour.

4 It also recommends as a matter of urgency that all wages should be raised above the poverty datum line. The Government and public bodies should set an example in this matter.

5 The Convention is agreed that there is underemployment of Africans, Indians and Coloured people. The removal of job reservation and other restrictions would aid the rapid industrialisation and expansion of our economy. In turn this would give rise to increased urbanisation and relieve the pressure on the Reserves.

6 The Convention considers

that the location of industry should in general be determined by geographical and economic factors and not be political ideology.

7. The Convention considers that there is a particular need for the expansion of technical education amongst adolescents and adults of all races.

8. The Convention believes that all races should be entitled to freehold ownership of land.

9. The Convention is of opinion that there should be no racial discrimination in the provision of amenities by civic and other public authorities.

10. The Convention feels that we should particularly foster stability in the labour force and family life against the present migratory system, and for these and other reasons is, as already stated, opposed to influx control. It concludes that home ownership would promote such stability.

The Convention is not unmindful of the radical nature of some of its recommendations and the practical obstacles in the way of realising them all immediately.

It believes, however, that the obstacles can be overcome if a clear vision is maintained of the goal to be achieved and sufficient determination and vigour are applied to the pursuit of it.

The Convention stresses that while not all these recommendations are unanimous they all reflect the general sense of opinion of that large section of Natal life represented in the Convention. Above all we desire to put an end to the waste of human personality, the humiliation of our fellow citizens and their oppression to no purpose, not even to the happiness and security of the oppressors.

Members of the Convention feel strongly that there should be some follow-up of these stirring meetings. They pledge themselves to work for the introduction of the method of inter-racial consultation and action in those circles in which they have influence and to carry out into their daily life the spirit in which they have lived and moved here.

Finally they feel that the time is ripe for an all-South African Convention to follow on where the Natal Convention has pioneered, and they ask the committee which prepared the Natal Convention to continue in office, with power to co-opt, and ask it to assist in bringing into existence machinery for calling the all-South African Convention.

The present state of unrest shared by all sections of our people demands the speedy calling of this convention on the broadest possible basis.

FORCE WILL BE MET WITH FORCE

NEHRU WARNS PAKISTAN

(From Our Own Correspondent)

BOMBAY, (By Air.)

IN a hard-hitting speech condemning Pakistan's latest vituperative attacks on India, Mr. Nehru, in a thundering voice warned Pakistan, that any military attack on Kashmir will be met with equal force.

Hundreds of thousands of Kashmiris cheered loudly when Mr. Nehru said that there is no Kashmir issue except that Pakistan had invaded Indian territory and must clear out of it. He also said that neither Pakistan nor any of her friends could compel India to reopen the issue of Kashmir's accession.

There is good reason to believe that Pakistan is once again arranging and recruiting men to invade Kashmir.

Mr Nehru said the U.N. resolution agreed to by the Pakistan President was dead, fundamental basis had changed and Pakistan had failed to fulfil its various conditions. Mr Nehru said that every act of Pakistan was motivated by anti-Indian feelings.

Mr. Nehru said that India's stand was that Pakistan 'would clear out' of the territory occupied by it in Kashmir. Since Indians were a peaceful people, they would not use force to liberate that area. Mr. Nehru asserted that had Pakistan's intentions been just and peaceful, she would have accepted India's offer of a no-war declaration. He said that there was no question of India having backed out of the U.N. resolution for basic grievance remained unredressed. Pakistan had not cleared out of Kashmir though the U.N. conceded that Jammu and Kashmir was one integral whole and Pakistani troops should leave the occupied area.

Mr. Nehru said that he was exasperated over the talk of a plebiscite. There was no question of any plebiscite in Kashmir now or later. He said that India could not be expected to wait for centuries for Pakistan to comply with the conditions for a plebiscite. These agreements had lapsed because Pakistan had failed to fulfil the conditions. He said "Plebiscite, plebiscite, where, when and why?" He asked how many plebiscites had Pakistan held in its own country or even in occupied Kashmir? He said that there had not been a single general election in Pakistan since its creation. He was sick of the talk about a plebiscite which did not mean anything substantial to anybody. What people wanted was peace and progress.

He said that Pakistan had anti-Indian feelings not only because of Kashmir but also primarily because of chagrin at India's progress and place in world politics.

Referring to the Pakistani President's recent tour of the U.S. and his pronouncements against India, Mr. Nehru said he had never seen such "tamasha" during his political life of over 50 years—a head of State indulging in such low tactics as slandering a neighbour. He said that such naive political calculation did not raise Pakistan's stock in the world, except that she might secure a few planes or guns which did not bother India. India depended on her own people rather than on outside help. He said Pakistan itself had confirmed India's fear that she would use American aid against this country. He said India was grateful for American economic aid but this should not be a cause for alarm to any neighbour. Mr Nehru said that India would be in a position to produce atom bombs within the next two or three years but would not do so for she had decided to use atomic energy for peaceful purposes only.

Cultural Pact With Greece

(Indian Opinion Service)

NEW DELHI (By Mail)

A CULTURAL agreement between India and Greece was signed in Athens recently. The Minister for Scientific Research and Cultural Affairs, Prof. Humayun Kabir, who was in Athens, signed the agreement on behalf of India.

The agreement provides for cultural co-operation between the two countries. It also provides for exchange of scientists, scholars and cultural delegations, organisations of scientific and art exhibitions and dissemination of knowledge of each other's culture through the radio, press and other mass media so as to make the two peoples understand each other better.

The agreement, which is subject to ratification by both governments will be valid for five years.

Phone 838-6700 P. O. Box 1549,
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

SHEPHERD
HAND KNITTING WOOLS AND YARNS
OF FAME, GUARDED BY QUALITY
UNCONDITIONALLY GUARANTEED
Choice Selection of Qualities
Latest Colours — Exquisite and Exclusive
Fully Fashioned to Tune with Times
Stocks Available } Ex Our Warehouse, Johannesburg
Ex Mills, Port Elizabeth
Price List—Terms—Quantity Discounts On Request
WHOLESALE DISTRIBUTORS
M. JOOSUB,
JOOSUB'S BUILDING, 47a MARKET STREET JOHANNESBURG
Telephone 33-1516 P.O. Box 2908
Cable & Tel Add: "GAIKWAR" Johannesburg, S.A.

TRANSLATING GANDHIJI'S DREAM INTO REALITY

SINEWS OF SARVODAYA

By C. K. NARAYANSWAMI

SHRI NABAKRUSHNA CHOUDHARI, President of the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh, has appealed for funds for Sarvodaya work. The Sangh, it is well known, is engaged in the arduous task of translating Gandhiji's dream into a reality. It seeks to rejuvenate village life and, through the propagation of the land revolution movement launched by Acharya Vinoba Bhave and the pursuit of Gandhiji's constructive programme, to bring to the village a realisation of their own strength—*Lok Shakti*—so that they could play a significant part in the reconstruction of India.

Experience of the past many years of earnest endeavours by official and voluntary agencies has shown that the task is stupendous and, in the conditions that obtain today, progress in the desired direction is bound to be slow. For the fulfilment of so difficult a task voluntary and official agencies will have to unite in a common purpose and put forth all their strength and resources in diverse directions.

The first and foremost obstacle that confronts the village workers at every turn and at every step is the torpor that has come over rural India due to historical and other economic, social and psychological causes. Unless that torpor is removed and the rural masses are roused to a sense of their own destiny, progress will be well-nigh impossible. There are social and economic factors which have to be attacked at many points before the rural community can function as the instrument of its own advancement.

At the core is the problem of the neglected and discarded sections of the community who stand at the bottom-most rung of the ladder of the social and economic structure. Known as the 'weaker sections of the community', they are under-privileged and they live in extreme poverty without any incentive to economic and social growth. The Sarvodaya movement is mainly concerned with these sections of the community. Its programmes are directed towards giving them a lift upwards. The effort, however brave and courageous, will need the services of an army of dedicated workers. A movement such as this calls for all the support that the nation can give.

The President of the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh says:

"Nearly 30 Lakhs of rupees, in all, are spent every year by the various Sarvodaya Mandals from the primary to the All-India Sangh—in carrying out all these activities throughout the country. This expenditure includes the maintenance of hundreds of workers living a simple life, publication of periodicals etc., and organisational expenses of running the whole movement."

Considering the immensity of the task, the vast population involved and the very complex nature of the effort required, the expenditure of Rs. 30 lakhs is very small indeed.

For, a nation engaged in the task of reconstruction of its life and economy, it should not be very difficult to meet the requirements of so significant a movement as the Sarvodaya Movement. We hope that this appeal will evoke immediate, spontaneous and generous response from everyone who is interested in the development of the country and who believes that in the resurgence of rural India lies the path of national progress.

Kanchan Mukti

Shri Nabakrushna Choudhari is not oblivious of the fact that Acharya Vinoba Bhave had some time back asked the Sarvodaya workers not to depend on outside financial assistance for the conduct of the movement. Its success would be assured if they were sustained by the people whom they served and in whose midst they worked and drew sustenance and support from them. He called this *kanchan mukti*. True to this concept, for the execution of its programmes, the Sarva Seva Sangh has not been accepting financial help from the Government or from any centralised fund. The help extended by the Gandhi Smarak Nidhi, which the Sangh had availed of, it stopped accepting. The object was to put the Sarvodaya workers on their mettle and to make the quality of their work speak for them and find acceptance of them by the people they served and for whose good they laboured without any expectation of reward or even recognition. They were to reduce themselves to zero.

High spirited, as the sentiment involved in this is, there are practical considerations arising out of mundane situations which necessitate the participation by sympathisers and supporters before the spiritual content of the sentiment electrifies the atmosphere and men are roused to meet the higher values of life and life's adventure. This participation can come in many ways. Financial help is important among them.

Sampattidan (gift of wealth) is an accepted element of the Sarvodaya Movement. *Sampattidan* enables every person to be a willing and conscious participant in this movement of moral regeneration, social justice, economic equity, mutuality of interest, individual freedom based on unity in the community—in fact, in the great struggle to recapture the Spirit of Man. The present appeal for funds, we believe, has been made in this spirit and must, therefore, touch the human heart to the quick and evoke from men and women, no matter how they are placed, generous and ready response.

The Sarvodaya Movement has to be dynamic. It must gather strength and spread. This is possible only when millions participate, conscious of what the movement stands for. To rouse the millions thus, calls for immense resources in men and money. The movement must not suffer or languish for want of funds. The movement confronts the human race with high stakes and mighty challenges. In its success is survival. The movement must, therefore, succeed. Towards its success each individual can make his own significant contribution. But, in the context of the stupendousness of the stakes and the overwhelming character of the challenge, how small is the sacrifice that is demanded of us!

Rupee Fund

While the appeal issued by Shri Nabakrushna Choudhari will be responded to promptly and in adequate measure, the Akhil Bharat Sarva Seva Sangh will do well to devise a more abiding method of popular participation and support to the movement. It must be possible for the Sangh to establish a permanent Rupee Fund and utilise its own and the several voluntary agencies which sympathise with its programmes to organise local collections for this Rupee Fund. It may be in the nature of an annual contribution from every patriot who in *antyodaya* the realisati Gandhiji's dream of the social order based on love non-violence. The fund ma called the *Daridranarayan N* A rupee paid in the Fund sh be considered as a vote for justice, economic equity, tional unity, individual free and other significant social goals all of which are sum up in the term Sarvodaya.

Favourable Climate

Recent developments in country tend to create a fav able climate for the Sarvod movement. The programme Democratic Decentralisa with its emphasis on *Panch Raj* can take a turn to the di tion of the Sarvodaya objec *Naya Marh* is conceived to spirit. Under a programme integrated development *work* seeks to organize peopl co-operative association other similar communities the building up of a sort of interest in many circles. The Sarva Seva Sangh has already taken note of t significance of this trend in th sphere of national developmen and has extended its whol hearted support to make t th trend a meaningful movem of participating and function democracy.

It is in the sphere of edu ting, preparing and bringi home to the rural masses a mo of these responsibilities a opportunities, that the Sa Seva Sangh can, and must, a decisive role. Basically, t role will be to help at v points the evolution of par cipating democracy by p viding the expertise at functi al levels such as infusing t spirit and content of *Nai T* in social and other educatio programmes, socio-technologi dynamics in economic develo ment, ideological leadership the building of the systems economic and political—a training of men and women provide the missionary and skill to help mould thinking rural communities and t motivations. The Sarva Sangh is ideally suited to un take these vitally impor tasks, leaving the schematic conventional functions to o official and voluntary age working in utmost co-oper

In other words, the S Seva Sangh should so mould

(Continued on page 231)

STEPS TO RAISE STANDARDS OF SPORT

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI, (By Mail)

SEVERAL far-reaching recommendations have been made in a report recently submitted to the Ministry of Education by two members of the All-India Council of Sports Mr M. K. Kaul and Mr M. N. Kapur, who were asked to suggest measures for the improvement and development of games in the country.

The report emphasised that in the light of past experience the problem of improving the standard of games and sports in India would have to be tackled with boldness and determination as a whole and not piecemeal. The report has also stressed the need for establishing the right type of organisational set-up and control in the sports field.

Among other general suggestions made are: Self-help in schools and other institutions in maintaining playing fields, etc., award of school and university scholarships to outstanding sportsmen; greater association of sports writers and the press with the sports councils, and annual sports festivals and competitions on fixed days to encourage interest in sports and physical fitness.

The report states that the main work of training and coaching should be done in sports and recreational clubs, and a network of such clubs should be formed all over the country, starting with district towns in the first instance. The membership of such clubs should be open to all.

MINISTER TO URUGUAY

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

MAJOR-GENERAL TARA SINGH BAL, India's Ambassador to Argentina and first Indian Minister Plenipotentiary to Uruguay, presented his credentials at a ceremony at Government House Montevideo.

Welcoming India's Minister, the Uruguayan President spoke of the respect and admiration in which India and her great leaders were held in Uruguay. Immediately following the ceremony the Indian Minister laid a wreath at the monument of General Artigas, liberator and founder of Uruguay.

Peace Award To Indian

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE International Book Fair of Frankfurt (West Germany), an important annual exhibition of world books will be held from October 17 to 23. Some 2,000 leading publishers of the world are expected to participate.

This year the fair has special significance for India as the Vice-President, Dr. S. Radhakrishnan, will receive the Peace Prizeaward of the German book trade.

U.S. AID TO INSTITUTE OF TECHNOLOGY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI, (BY MAIL)

THE Massachusetts Institute of Technology is organising a team of American universities to help the Indian Institute of Technology at Kanpur. The Kanpur Institute is one of the four major engineering institutes established in India after Independence. The other three institutes are located at Kharagpur, Madras and Bombay. Like the Kharagpur Institute, the Kanpur Institute has also received substantial American assistance. The Dollar and rupee contribution of the U.S. Government amount to Rs 15 million towards the project.

Sinews Of Sarvodaya

(Continued from page 230)

will so to fit its activities into the new movement of democratic decentralisation and economic democracy and be its source of inspiration. It must, that is to say, take on itself the role of the Lok Sevak Sangh, which Gandhiji had envisaged for the National Congress on the attainment of political freedom from foreign rule. Through *Panchayati Raj* impelled by the dynamism of *seva* work, it should be possible to make of democratic decentralisation the true instrument of participating and functional democracy which, after all, is the key to *lokniti*, *lokshakti* and *lokrajya* built on the base of *gramswarajya*.

—Courtesy "Bhoodan"

Spectacular But Pointless

(Continued from page 226)

body It has many problems to attend to. It must make a close study of the rates and taxes paid by the group which it represents and examine the returns which this group gets from a local authority. If there are shortfalls then the ratepayers' body must make representation to authority.

The Indian ratepayer is victim of double-dealing by almost every local authority in Natal. Indian residential areas ill-lighted, poorly drained, provided with inadequate sanitation and generally neglected. Roads are in a deplorable state, gutters and pavements are more shadow than substance: in rain they are swamps and puddles, in dry weather they are dust-pans. Nearly half the Indian population of South Africa is concentrated in Durban and for them the Durban City Council has provided ONE swimming bath. No parks and gardens are laid out in Indian areas; no municipal transport worth the name is provided to and from Indian areas nor are there any seats for non-Europeans at common bus stops. The Durban Municipality collects handsomely from Indians in rates and taxes yet it miserably underpays the unskilled and semi skilled Indian workers it employs. It refuses to provide employment for educated young Indians in the municipal services. It is these things, and many more, to which the Combined Indian Ratepayers Association must attend. Of course this will involve solid hard work for facts and figures must be collated, put together and a case prepared for negotiation and consultation. Against this it is easier to divest oneself of verbal pyrotechnics at a six-or seven hour meeting and then go into hibernation. The Durban Combined Indian Ratepayers Association owes it to the people whom it represents to follow the practical course however dull it may be. The second course is spectacular but pointless.

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. For light industry, clothing, handbags, radios etc conveniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4694, Johannesburg

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	65c	each	F.O.R.	DURBAN
1 "	R1-25	"	"	"
2 "	R2-00	"	"	"
3 "	R3 50	"	"	"
4 "	R4-50	"	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

fifty years ago... *July 1911*

THE OUTLOOK

(Editorial, Indian Opinion, July 29th 1911)

THE British Indians of South Africa, and perhaps those of the Transvaal more especially, need to keep a wary look-out for danger signals. Our experience in the past at least taught us the need for caution and alertness. We have to battle with a foe who neither gave nor asked quarter. Every stand has had to be stubbornly maintained regardless of loss or sacrifice, every step forward to be fought for before it was won. Concession to our favour formed no part of the struggle. We are compelled to remember that nothing less than our extinction was determined upon, that the British Indians still stand written down as being undesirables—an excrescence upon the civilisation of South Africa, and there has been scarcely any veil cast over the intention of our enemies (and, in our opinion the enemies of their Empire) to root us out of the land of our adoption, the land to which we have earned as good a right to remain as our tormentors themselves.

The Immigration Law was to isolate us, the Registration Law and other harassing statutes to make our stay impossible consistent with the retention of even a rag of self-respect. We fought our fight, suffered and sacrificed, yielded up our substance, paid for our principles with the lives of our dead martyrs and the destitution of our wives and little ones. The walls of our prison-houses, the very roads we have helped to make, could they speak, would cry out the story of our miseries and ill-usage.

Then approached the Coronation of our Gracious King, and the Imperial Conference, and we learned our persecutors were prepared to raise the attack if we abandoned our campaign of passive resistance. We consented. To have done less would have been inconsistent with our ideals and the course of conduct we had set ourselves. We were assured that the insulting racial legislation against which our resistance had been directed would be repealed, and that any substitute that might be enacted would be devoid of racial taint. The doors of the Union would be gently and inoffensively closed to any appreciable Asiatic immigration in the future, but we who are lawfully domiciled in this country were to be relieved from such indignities as we had suffered in the past.

The Coronation and the Conference passed off unclouded by any shadow of a Transvaal Indian struggle. We have now to await the reassembling of the Union Parliament for the redemption of the pledges given us by the Union Government. Meanwhile what are the signs and portents? Are they hopeful? Do they indicate that the former anti-Asiatic policy has died and that it has been replaced by a healthier, more tolerant, more Imperial sentiment? True appearances are sometimes deceptive; let us hope that they are in this case. If they be not, then we have yet a long journey ahead of us ere our fighting be done and our battle won. For the indications are in every way disquieting, and by no means point to any real conversion. What has happened since the provisional settlement is not reassuring to those of us who looked for an alteration from the old spirit of relentless persecution to something more liberal and humane. Even the existing (still unrepealed) Immigration Law provides for the entry into the Transvaal of the wives and minor children of lawfully domiciled British Indian residents. Yet we find the authorities placing every obstacle that wit can devise in the way of this being accomplished. In some cases, even their landing at the ports has been prohibited, and expensive legal steps have had to be taken to interdict their being shipped back to India. Numerous have been the cases of arrest at the border of little children, obviously under 16, coming or returning to their registered Indian parents in the Transvaal. Applications for the registration of children, who have reached the statutory majority of 16 years have been met with all manner of extravagant demands for proofs of identity and age. Nothing of the spirit of conciliation has characterised the conduct of this department of the administration. Elsewhere we have had notices served upon our merchants and traders to quit their holdings in terms of the Gold Law of 1908, and very recently the prosecution and conviction of a European landlord for letting his premises to a reputable firm of Indian storekeepers of long standing. The Municipal Ordinance, which threatens Indians in the Transvaal Province with a lot as unhappy as that of their Natal brethren completes the trinity of storm-signals. If deeds are a more reliable guide to intentions than are promises, we have to admit that the portents are by no means re-assuring, but rather that they fill us with cause for the gravest anxiety for our future.

We have to be prepared for possible developments along lines we have hoped and trusted we should know no more. We have to consider that it may be that what we have already endured was but the prelude to a long stern campaign which may already be closer upon us than we realise. We hope and pray that we may never have to resume the campaign, but the ideals and the duties that inspired us throughout the last long struggle are our ideals and our duties still, and our people have learnt to hold life and comfort sufficiently cheap not to flinch from a fresh conflict if the alternative be to lower or betray them.

Book keeper, qualified, practised, able to accept few sets.

SAVAK ADERSIR,
Tel 35 5225,
Vrededorp Johannesburg

WATCHES, Gents models—15 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—45/6. As above, but 25 Jewels—[illegible]. As above but with self changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—33/6. As above, but 17 Jewels - 47/6.

A. I. AGENCIES First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (free)	1	6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to day	2	0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy	3	6
FILM FARE A magazine stars from heaven to earth	3	0
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see	2	0
THE MARCH OF INDIA Is your future	4	6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	1	0
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	2	6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Stylish Blouse and Jumper Cloth Pattern Book, Easy Diagrams to cut and make your own as pattern designs	4	6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess ... 7/6, 10/-, 15/-,	25	0
KHANTAIL as paint special for Kirtans, Bajans etc. per	25	0
DHOLAKS for weddings, Holi Bajan £8	10	0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £8	10	0
HARMONIUM Best make Rama Flute £18	10	0
PORTABLE HARMONIUM for the [illegible] £15	10	0
Divine Service. Plate of all designs	2/6, 4/6, 6/6	
Solo Playing	15/-, 25/-, and 35/-	

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P.O. BOX 2524.
85 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban. Natal

No. 29—Vol. LIX.
Friday,
28th July, 1961
Phone. Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હાથે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

જેમ જેમ સત્યની પૂજા આપણામાં વધતી જાય તેમ તેમ દોષ દેખાડવામાં આપણને શરમ આવે છે. દોષ ઉઘાડા કરવાથી ભાર હલકો થાય છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૯ | તા. ૨૮ જુલાઈ, ૧૯૬૧. | છુટક નકલ સેન્ટ. ૪

અઠાવન વર્ષની કારકીર્દીનો અંત

બેરીસ્ટર એમ. કે. ગાંધીએ રસ્કીનના લેખક રસ્કીનનું નાનું સરખું પુસ્તક "સર્વોદય" વાંચીને ખરું માનવજીવન જીવવા માટે સો એકર જમીન ખરીદી આશ્રમની સ્થાપના ૧૯૦૪માં ડરબન પાસે આવેલા ફીનીક્સ ગામમાં કરી હતી. આ આશ્રમમાં સાદુ અને સાત્વિક જીવન જીવવા તેઓએ તપ શરૂ કર્યું હતું. સમાજને વાચન દ્વારા નૈતિક જ્ઞાન આપવા અને દુનિયાને દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ પર થતા અન્યાયોની જાણ કરવા અને યુનીયન સરકારને હિંદીઓનો પોકાર સંભળાવવા તથા ન્યાયની માંગણી કરવા "ઇન્ડિયન ઓપીનીયન" ની સ્થાપના તેઓએ ૧૯૦૩મા કરી હતી. અને તેમ કરી તેઓએ આ દેશમા એક નવીન જ્યોતી જગાવી હતી કે જે જ્યોતે સમસ્ત વિશ્વનું ધ્યાન ખેંચ્યું હતું.

૧૯૧૪માં મહાત્મા બેરીસ્ટર એમ. કે. ગાંધી મટી ગાંધીજીની પદવી મેળવી હિંદની સેવા કરવા ભારત ગયા ત્યાર બાદ બે વર્ષ પછી તેમના પુત્ર સ્વ. મણીલાલ ગાંધીને તેઓએ આ કાર્ય માટે અહીં મોકલ્યા. ત્યારથી તે ૧૯૫૬માં મણીલાલ ગાંધી ગુજરી ગયા ત્યાં સુધી આશા નિરાશાના ઝોલા ખાતા ખાતા આ પત્ર અને આ સંસ્થા એમણે નભાવી. આ સંસ્થા ના મુખ્ય સંચાલક તરીકે તેઓ ૫૦—૬૦ પાઉન્ડનો મહીને પોતાનો તેમજ કુટુંબ નો અંગત ખરચ કરતાં અને બધું કામ હું અને મારા પતિ મળી કરતા.

તેમના અવસાન પછી જેવા પાંચ વર્ષ દરમ્યાન આ કામ મેં મારે માથે ઉપાડ્યું હતું. કંઇક એવી આશા એ કે જે જ્યોત અહીં ગાંધીજી રૂપે હજી છે એને સાવ હોલવી નાખી આ દેશમાં અંધકાર ન કરવો. આ પાંચ વરસમાં મેં ઘણા પ્રયોગો પણ કર્યાં. મિત્રોના કહેવાથી "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"ને "ઓપીનીયન" બનાવી હિંદી સિવાયની કોમો માટે પત્ર વાંચવાના દ્વાર ઉઘાડા મુક્યા પણ નિષ્ફળતાજ મને વરી. ખરચ વધ્યો અને આવક જરા પણ ન વધી. ફરી "ઓપીનીયન" "ઇન્ડિયન ઓપીનીયન"ના રૂપે જનતા સમક્ષ મુક્યું.

૧૯૫૯ના ૧૧ ડીસેમ્બરના અંકમાં મેં ફરી મારી તકલીફો જનતા સમક્ષ મુકી હતી અને તેને પરિણામે એક મિત્ર પોતાની સેવા આ સંસ્થાને આપવા આગળ આવ્યા, અને સંસ્થાનું આયુષ્ય દોઢ વરસ લંબાયું. હવે ફરી પાછો સમય આવ્યો છે કે મારે જનતા ને સંસ્થાની પરિસ્થિતિથી વાકેફ કરવાની ફરજ પડી છે.

હું ૧૦ માસ દેશમાં આવી મારી કૌટુંબીક ફરજ બજાવી પાછી જુલાઈ માં આવી. મારી ગેરહાજરીમાં આ સંસ્થા જે રીતે ચાલી તે જોતાં મારું મન નિરાશ અને દુઃખના ભારથી ઢગી ગયું, અને મારી ફરજ આ બંધ કરી દેવાની મને જણાય છે.

જે કામ અમે ૫૦—૬૦ પાઉંડમાં મારા પતિ હતાં ત્યારે કરતાં તે કામ આજે ૧૦૦ ખરચીને પણ હું નથી કરી શકતી. એવા ઘણા કામો છે કે જે મારે કરવાના રહે છે અને તેમાનું એક અને કપરું કામ એ કે આખો આશ્રમ અને ફેરફાર કરી આવો પાસેના સત્તાઓ ઉભરાવવા.. મારી ઉમ્મર અને મારી શક્તિ જોતા આ કામ મારે માટે શક્ય નથી. માટે દોઢ બે પાઉન્ડ વરસને અંતે ન ખોવે ત્યારે તે ઉદારદિલવાળાનો અર્થ મોજ કરવો. વધે કે તેઓને આ છાપુ પસંદ નથી પછી અમારી સામે બીજ કામ રહે છે કે, છાપુ બંધ કરી દેવું.

અને મારી મર્યાદિત શક્તિનું પૂર્ણ ભાન છે અને તેથીજ મારી શક્તિ ઉપરાંતનું કામ શુભેચ્છક મિત્રો તથા વાચકો ગ્રાહકોની મદદની આશાથી સ્વીકાર્યું હતું.

આ સંસ્થા મારે મન અને મારા જેવા બીજાઓને મન એક ઐતિહાસિક તિર્થસ્થળ છે. આજ સંસ્થામાં બેરીસ્ટર એમ. કે. ગાંધીએ તપ કરી કચડાયેલાઓની મુક્તિ આપતું શસ્ત્ર—"સત્યાગ્રહ" ની શોધ કરી અને એનો પ્રયોગ કર્યો. એ શસ્ત્ર દુનિયાના લાખો કચડાયેલા લોકોને માટે અંધકારમય માર્ગમાં આશાનું કીરણ બની પથદર્શક બન્યું. આ જોતાં આ ભૂમિ ઘણી કીમતી ગણાય. પણ ભાવિ ગાંધીએને જેમ નાશ કોઇ જ છે તેમ આ સંસ્થાનો નાશ કે અંત હું જોઇ રહી છું. તે નાશ કરતાં મારું આત્મિક દીલ ખરે દુભાય છે પણ હું બીજો ઇલાજ નથી જોતી.

એવા દોઢ વરસો દરમ્યાન જે જે શુભેચ્છક મિત્રોએ મને સહકાર આપ્યો છે તેઓનો હું આ પત્રદ્વારા આભાર માનું છું. સંસ્થા તેમની હમેશા ઋણી રહેશે. છાપાનો પ્રશ્ન તેને બંધ કરી ઉકેલી શકયા, પણ સંસ્થાનું શું? એ પ્રશ્ન હજી છેજ. શુભેચ્છકો તે વિશે સુચન કરશે તો તેના પર ધ્યાન આપવામાં આવશેજ. વાંચકોને મારા નમ્રભાવે નમન.

સુશીલા ગાંધી.
વ્યવસ્થાપક
ફીનીક્સ સંસ્થા અને ઇ. ઓ.

અમારા ગ્રાહકોને વિનંતી

આ છાપુ તા. ૪-૮-૬૧ના છેલ્લું પ્રસિદ્ધ થશે. ત્યાર પછી કાયમ માટે બંધ થાય છે. જે જે વાંચકોએ ૧૯૬૧ના નાણા ભર્યાં હશે તેઓને પાંચ માસના નાણા પાછાં આપશે. તેમજ જે જે વાંચકોએ પોતાના નાણાં નથી ભર્યાં તેઓ તે નાણાં ભરી દઇ અને ઘેરઘેર ફરવાની મુશ્કેલીમાંથી બચાવી લેશે એટલી આશા રાખું છું.

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' કે ફીનીક્સ સંસ્થાએ દેવાળું નથી કાઢ્યું. આજે જો હું ઉઘરાણી કરવા બહાર પડું તો લેણદારોના નાણાં સહેજે ભરી શકાય અને ખરચ પણ નહી રહે. પણ હવે વરસે આ રખડપટી કરવા જેવી મારી ઉમ્મર હવે નથી રહી. મારી આ વિનંતીનો વાચક જો ઉદારતાથી જવાબ આપશે અને પોતાના નાણાં અમને મોકલી આપશે તો મને ઘેરઘેર રખડવાની મુશ્કેલીમાંથી બચાવી લીધા બદલ હું તેમની આભારી રહીશ.

આભાર નમસ્તે
સુશીલા ગાંધી
વ્યવસ્થાપક ઇ. ઓ. અને ફીનીક્સ સંસ્થા

પરદેશ સ્વયંસેના સંઘ

થોડા સમય ઉપર નવા અમેરીકી પ્રમુખ કેનેડીએ અમેરીકાના યુવકયુવતીઓને પરદેશોમા સ્વેચ્છાપૂર્વક સેવાઓ આપવા માટે મોકલવાની એક નવી યોજનાની જાહેરાત કરી છે એવા સ્વયંસેવકોને 'શાંતિ સેના' નામ આપ્યુ છે આ શાંતિસેના દુનીયાભર ના પછાત દેશોમાં વિવિધ પ્રકારની સેવાઓ આપશે. ઇંગ્લંડમાં એને મળતી એક યોજના ચાલુ છે એ પરદેશ સ્વયંસેવક સંઘને નામે ઓળખાય છે. એમા કોલેજોમાંથી અભ્યાસ પુરો કરીને બહાર પડેલા યુવકયુવતીઓ ને પરદેશોમાં ભિન્નભિન્ન સેવાનાં ક્ષેત્રો માટે મોકલવામા આવે છે લગભગ પચીસેક દેશોમાં એવા યુવકયુવતીઓ પોતાની સેવાઓ આપી રહ્યા છે. ૮૮ યુવકયુવતીઓ ઘણા દુર દુરના દેશોમાં (સોમાલીલેન્ડ, ગીની વગેરે) ગયા છે.

એવા પ્રત્યેક સ્વયંસેવક પાછળ ઇંગ્લંડ વર્ષે રૂ. ૪૦૦૦નો ખર્ચ મંજુર કરે છે. એમાં પ્રવાસખર્ચ તથા રહેવા વગેરેના ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે. એટલે બહુ કરકસરથી રહીને એમને સખત કામ કરવાનું રહે છે. આવી સ્વયંસેનાને જ્યાં બોલાવે તે દેશમાં મોકલાય છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૮ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

ભભકાથી ભરપુર પરંતુ અર્થવગરનું

હાલ થોડા વરસોથી ડરબન વિસ્તારની અંદર ડરબન ઇન્ડિયન રેટપેયર્સ એસોસીએશને હિંદીઓને લગતા પ્રશ્નો ઉપર જે ધ્યાન આપી કાર્ય કર્યું એ પ્રશંસનીય છે. આજ એસોસીએશને એક એવું કામ હાથ ધર્યું કે જે ખરી રીતે એક રાજકીય સંસ્થાનું કાર્ય હતું. અમે ગ્રુપ એરીયા અને એની મુસ્કેલીઓ વિષે સૂચન કરીએ છે. આવા અગત્યના કામો હાથ ધર્યા પછી આજ એસોસીએશને ગયા રવિવારે, સુધરાઇમાં પ્રતિનિધિત્વ ધરાવવા બાબત ઉપર ચર્ચા કરવા માટે એક સંમેલન યોજી હતી. એવી આશા રખાતી હતી કે હિંદીઓને સુધરાઇમાં પ્રતિનિધિત્વના જે હક્કો નથી તે ઉપર કંઇક ચોક્કસ પગલાં લેવાશે.

પરંતુ કમનસીબે, એ સંમેલનમાં બીજું જ કંઇક થયું. રેટ પેયર્સ ઓરગનાઇઝેશન સિવાય કેળવણી અને ધાર્મિક સંસ્થાઓએ પણ આ સંમેલનમાં ભાગ લીધો. આ સંમેલનમાં લગભગ ૪૦૦ પ્રતિનિધિઓ હતાં; અને એ બીન-કોમી સંમેલનમાં બધાં એક અવાજે "એક માણસ, એક મત"ની માંગણી કરવા લાગ્યા. આખરે સંમેલને એક ઠરાવ કરી એક સમિતિની નીમણુંક કરી કે જેથી તે સમિતિ નાટાલ પ્રોવીનસીયલ એડમીનીસ્ટ્રેશન, નાટાલ મ્યુનીસીપલ એસોસીએશન અને લોકલ સત્તાવાળાઓને 'કોમન રોલ' (Common Roll) ઉપર સર્વ બીન-ગોરાઓને મતાધિકાર મળે એ વિષે લખી શકે.

એમાં શક નથી કે બધાં જ બીન-ગોરાઓ "એક માણસ, એક મત" એ મતાધિકારના ધોરણે મતાધિકાર માગે છે. આમ હોવાથી આ સંમેલનમાં ગોરાઓ અને બીન-ગોરાઓને ભેગા કરવાની કંઇજ જરૂરત ન હતી. બીજું એ કે આ કાર્ય રેટ પેયર્સ ઓરગનાઇઝેશનનું નથી, એ કાર્ય છે એક રાજકીય સંસ્થાનું. આ રાજકીય સંસ્થા બીજી બધી રાજકીય સંસ્થાઓને ભેગી કરી આ વિષય ઉપર ચર્ચા કરી શકતે, અને યોગ્ય પગલું લઇ શકતે. પરંતુ એ કાર્ય રાજકીય સંસ્થાને સોંપવાને બદલે રેટપેયર્સ એસોસીએશને હાથમાં લીધું એ ઠીક નથી. રેટપેયર્સ એસોસીએશનનું કામ છે બીજું જ, તેઓએ તો હિંદીઓને લગતા દરરોજના પ્રશ્નો હાથ ધરવા જોઇએ. આ સિવાય બીજા એવા ઘણા પ્રશ્નો છે કે જે એ હાથ ધરી શકે છે.

હિંદી કર બરાબર ભરાઇ છે, અને તે પણ સુધરાઇ તેઓને છેતરે છે. હિંદી વિસ્તારોમાં ઘણી જગ્યાએ બત્તીઓ બરાબર નથી, રસ્તાઓ બરાબર નથી, અને ગટરો બરાબર નથી. આ કામ જો રેટ પેયર્સ એસોસીએશન હાથ ધરે તો તે ઉત્તમ કાર્ય કર્યું કહેવાય. દક્ષિણ આફ્રિકાની અડધી હિંદી-વસ્તી ડરબનમાં છે, અને તેઓ માટે એકજ 'સ્વીમીંગ પુલ' છે. હિંદીઓ માટે બગીચાઓ નથી. એક હિંદી વિસ્તારમાંથી બીજા હિંદી વિસ્તારમાં જવા આવવા માટે સુધરાઇની બસો નથી. બસ સ્ટોપ ઉપર બેસવા માટે હિંદીઓને બાંકડા નથી. આ બધી બાબતો હાથ ધરવા લાયક છે.

ડરબન સુધરાઇ કર ભેગી કરે છે પણ બદલામાં કંઇજ આપતી નથી. આ સિવાય સુધરાઇના કામદારોને ઓછો પગાર મળે છે. આવા કામો જો રેટપેયર્સ એસોસીએશન હાથ ધરે અને એ બાબતો દૂર કરવા માટે પ્રયત્નો કરે તો એ ઉત્તમ છે. આ એક પગલું છે, બીજું પગલું છે સંમેલનો ભરવાનું. બીજું ભપકાથી ભરપુર, પરંતુ અર્થ વગરનું પગલું છે.

લોકનીતિનો અર્થ

(દાદા ધર્માધિકારી)

લોકનીતિમાં 'લોક' અને 'નીતિ' બે શબ્દ છે. એનો અનુવાદ કરવો અઘરો છે. વેબસ્ટર ડિક્ષનેરીએ એનો અર્થ બતાવ્યો છે—The People's Philosophy અર્થાત્ 'લોક દર્શન'—લોકોનું આચરણ, લોકોનો વ્યવહાર અને લોકોનો પરસ્પર સંબંધ.

રાજનીતિ અને લોકનીતિમાં ફરક છે. રાજનીતિ એ નીતિ છે, જે અનુસાર રાજ્યો અને રાજ્યકર્તાઓએ પોતાના વ્યવહાર અને આચરણનું નિયમન કરવાનું છે. લોકનીતિ એ નીતિ છે, જે અનુસાર લોકો સમાજમાં પોતાના જીવનનું નિયમન કરવાનું છે.

હું 'પોતાનું નિયંત્રણ' કહી રહ્યો છું. હું એમ નથી કહેતો કે લોકોનું નિયંત્રણ કોઇ બીજી સત્તાએ કરવું જોઇએ. બીજી સત્તા જ્યારે લોકોનું નિયંત્રણ કરે છે, ત્યારે તે સત્તા લોકો માટે હોય છે, પણ લોકસત્તા નથી હોતી. લોકો જ્યારે પોતાનું નિયંત્રણ કરે છે, ત્યારે એક માણસ બીજા સાથેના પોતાના વ્યવહારમાં પોતાનું નિયંત્રણ કરે છે, બંને મળીને આપસના સંબંધોનું નિયંત્રણ કરે છે, અને બંને માણસ એકબીજા સાથેના પોતાના સંબંધનું નિયમન સમાજહિતની દૃષ્ટિએ કરે છે.

તેથી લોકનીતિમાં ત્રણ વાત આવે છે: મારું પોતાનું આચરણ, મારું મારા સાથી સાથેનું આચરણ, મારું અને મારા સાથીનું મળીને સમાજ સાથે સંયુક્ત આચરણ.

આ ત્રણની વિભૂતિ 'લોક' છે, આ 'લોક' એટલે કોણ?

પ્રતિનિધિઓ ચૂંટીને ચાલતી રાજ્ય સત્તામાં 'લોક'નો અર્થ કેવળ મતદારો માત્ર છે, જેમને મતદાનનો અધિકાર છે, જે નાગરિક છે તે 'લોક' છે. આ નાગરિકતા રાષ્ટ્રીય હોય કે આંતર રાષ્ટ્રીય હોય.

સામ્યવાદ કહે કે દુનીયાના શ્રમિકોને એક કરવા છે. એમાં રાષ્ટ્રીય સીમાઓ વચ્ચે ન આવે. આ આંતરરાષ્ટ્રીયતા ભલે હોય પણ લોકનીતિ નથી.

ગાંધી-વિનોબાએ 'વિશ્વમાનવ'ની વાત કરી. તેઓ કહે છે કે દુનીયાના બાપનો માણસ હોવો જોઇએ. વિજ્ઞાને દુનીયાના શરીરને એક કરી દીધું છે. શું દુનીયાનો આત્મા એક થઇ શકે? એ દુનીયાનો આત્મા એક કરવો હોય તો હવે માણસ દુનીયાના બાપનો હોવો જોઇએ. આજે અણુયુગમાં 'લોક'ના આકારના માણસની સ્થાપના છે. તે નાના ગામમાં રહેતો હોય તોય દુનીયાના બાપનો હોવો જોઇએ.

લોકનીતિની કલ્પનામાં સમ્પ્રદાય અને નાગરિકતા બંધબેસતા થતા નથી. સમ્પ્રદાય સાથે સંપ્રદાયવાદ, સ પ્રદાયવાદ કે પક્ષવાદ આવી જાય છે અને તે સમ્પ્રદાય અને માનવતા વચ્ચે વિરોધ પેદા કરે છે. માનવતા કરતાં સંસ્થા, સંપ્રદાય કે પક્ષને વધુ મહત્ત્વ અપાય છે ત્યારે એ સમ્પ્રદાય માનવતાને મર્યાદિત કરી દે છે. તો આવા સમ્પ્રદાય ને નાગરિકતામાં ન બંધાયેલો વિશ્વમાનવ એ લોક છે.

પ્રતિનિધિક લોકસત્તાથી લોકનીતિ અલગ ચીજ છે. પ્રતિનિધિક લોકસત્તા જ્યાં સુધી લોકનીતિ અનુસાર ચાલે છે ત્યાં સુધી યથાર્થ લોકસત્તા હોય છે નહીં તો એ કેવળ ઔપચારિક અને બંધારણીય લોકસત્તાની નકલ છે.

લોકનીતિ સત્તા-વિરોધી નથી હોતી. એ માત્ર સત્તાનો બહિષ્કાર પણ નથી કરતી. લોકનીતિ સત્તાનિરપેક્ષ લોકચારિત્ર્ય પર આધાર રાખે છે. સત્તા-નિરપેક્ષતા પોતાનામાં એક સ્વતંત્ર આદર્શ કલ્પના છે. નાગરિક-ચારિત્ર્યના આધારભૂત સિદ્ધાંતને લઇને લોકનીતિ ચાલે છે.

લોકનીતિનો આધાર Coercion—દબાણ નહીં પણ Conversion—પરિવર્તન છે, Suppression—બળજબરી નહીં પણ Persuasion—સમજાવટ છે.

વળી લોકનીતિમાં મારી ઇચ્છા પર કેવળ મારા વિવેકનું નિયંત્રણ રહેશે. રાજાની મરજી હોય, સરમુખત્યારની મરજી હોય કે આખીયે પાર્લામેન્ટની સર્વાનુમતી હોય તો પણ એમાં જો વિવેક નહીં હોય તો એ પ્રમાણ નહીં. ધારોકે અમેરીકાની સંસદ કાયદો કરીને સર્વાનુમતે એમ કહે કે કોઇ નિગ્રો કે કાળા માણસને અમેરીકાની શિક્ષણ-સંસ્થાઓમાં પ્રવેશવાનો અધિકાર નથી તો તે બંધારણપૂર્વક નિર્ણય છે પણ લોકનીતિ અનુસાર તો તે અન્યાયકર છે, અન્યાય છે. એટલે લોકનીતિનો અંતિમ આધાર વિવેક છે.

ધૈર્ય કોને કહેવાય? શંકરાચાર્ય કહે છે: "આળસી એક સળી લઇને સમુદ્ર-કિનારે બેસે ને સળી પર પાણીનું એક એક ટીપું લે. ધૈર્ય હોય અને ટચકામાં ટીપાં સમાયાં રહે એવું ધ્યાન હોય તો ક્રમે કરીને સમુદ્ર ખાલી થશે." આ લક્ષણ પૂર્ણ ધૈર્યનું દૃષ્ટાંત છે. જેનામાં આટલું ધૈર્ય નથી તે અહિંસા ન પાળી શકે.

સુરતનું તેલક્ષેત્ર

સુરત જીલ્લામાં ઓલપાડ ને સરસની વચ્ચે અત્યાર સુધીમાં જે પ્રકારે તેલ સંશોધનની પ્રવૃત્તિ ચાલી છે તે પરથી નિષ્ણાતો હવે એવો અભિપ્રાય બાંધી રહ્યા છે કે સુરત જીલ્લાનું આ તેલ ક્ષેત્ર અંકલેશ્વરના કરતાં કદાચ વધુ મોટું બનશે. અંકલેશ્વરનું તેલ ક્ષેત્ર ૨૭ ચો. મા. જેટલું છે, જ્યારે સુરતના તેલ ક્ષેત્રનો વિસ્તાર ૭૮ ચો. મા. જેટલો હશે એમ નિષ્ણાતો જણાવે છે.

નિષ્ણાતોનો અંદાજ તો એવો પણ છે કે અંકલેશ્વર કરતાં સુરત જીલ્લાનું તેલનું પ્રમાણ વિસ્તારને લીધે નહિ પરંતુ ખૂબ ખૂબ કુવાઓને લીધે પણ વધારે હશે. આ તેલની જાત વિશે કંઈ પણ કહેવું એ તેમના મતવ્ય અનુસાર કસમયનું કહેવાય. સુરતનો તેલ-વિસ્તાર અલગ વિસ્તાર બનશે એમ 'પ્રતાપ' જણાવે છે.

આ તેલક્ષેત્રના ડ્રીલિંગ ઓલપાડના ભારભા ગામના ખુબ નજીકથી ખંડાઈ ચુક્યા છે. એ ભૂમિ પર શારકામની પૂર્વભૂમિકા રૂપ બધી કામગીરી-ગ્રાઉન્ડ એન્જીનિયરીંગ-પૂરી થઈ છે અને હવે શારકામ માટેનો કુવો બધી ઊંડાઈમાં ખોદાઈ ચૂક્યો છે. શારકામ માટેનાં બધાંજ યંત્રો રશિયન છે અને તે આ ભૂમિ પર આવવાનાં છે. આવતા સપ્તાહ દરમિયાન ડેરીક ટાવરની સ્થાપના થઈ જશે અને હાલના કાર્યક્રમ અનુસાર આ સ્થળે ઓક્ટોબર, નવેમ્બરના અંત સુધીમાં શારકામ પૂરું થઈ જશે.

શારકામ માટેનાં યંત્રો ડી રીગ નામ ૫, ડીઝલ એન્જીન, ત્રણ મડ ટેન્ક, બે મડ પંપ ટ્રેક્ટર વગેરે સામગ્રી પણ આ સ્થળે આવી ગઈ છે.

ભારભામાં ડેરીક ટાવર સ્થપાઈ જશે કે નિષ્ણાતો તેનાથી ત્રણ માઈલ માઈલ દૂર આવેલા મહમદપોર નજીકની ગ્રાઉન્ડ એન્જીનિયરીંગ અંગેની કામગીરી શરૂ કરશે, એમ જણાય છે.

૬૦ ગામ પાણીમાં ડુબ્યાં

ડીબ્રુગઢ: ડિબ્રુગઢના પશ્ચિમભાગમાં આશરે ૩૦૦ ચોરસ માઈલના પ્રદેશ પર બ્રહ્મપુત્રાના ભારે પુર ફરી વળ્યાં છે અને આશરે ૬૦ ગામડાં પાણીમાં ડુબ્યાં છે. બ્રહ્મપુત્રાની સપાટી સામાન્ય સપાટીથી આઠ ફીટ ઉપર ૩૪૨.૦૭ની ફરાગે છે. બ્રહ્મપુત્રા ઉપરાંત દીહીંગ, ડેકા અને બીજી નદીઓ પુરથી ઉભરાઈ વહે છે.

લખીમપુરની ઉત્તરમાંની સુબાનસીરી રંગનદી, જીયાભરાલી, ડોકાઈ અને સીમા નદીઓ બધી ઉભરાઈ વહે છે અને ઘણાં ગામોમાં પુર પ્રવેશ્યાં છે. પીડિત વિસ્તારોમાં રાહતનાં પગલાં શરૂ કરવામાં આવ્યાં છે.

આફ્રિકી દેશોની મુલાકાતે આવનારા શ્રી મોરારજી

નવી દિલ્હી: ઘાનાના પાટનગર આક્રા ખાતે સપ્ટેમ્બરમાં મળનારી રાષ્ટ્રસમૂહના નાણાંપ્રધાનોની બેઠકમાં હાજરી આપવા જતી વેળા નાણાંપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ કેન્યા, ટાંગાનિકા અને આફ્રિકાના અન્ય પ્રદેશોની મુલાકાત લેશે એમ જાણવા મળે છે.

આ પ્રવાસ દરમ્યાન સત્તાધીશો સાથે તેમજ ત્યાં વસતા ભારતીય વેપારીઓ સાથે વેપાર વિસ્તરણની બાબતો સંબંધે તેઓ ચર્ચા-વિચારણાની તક લેશે એમ જણાય છે. કારણ કે આ નવા આઝાદ દેશો સાચી અને સ્થિર અર્થવ્યવસ્થારૂપે આકાર પામી રહ્યા છે. ભારત સાથે આર્થિક સંબંધો સુધારવાની પણ ઇચ્છા ધરાવે છે એમ જણાય છે.

પૂર્વ આફ્રિકામાંના ભારતીય વેપારીઓ કંઈક મુક્ત વેપાર નીતિમાં મુડી રોકવામાં રસ ધરાવે છે એમ કેટલાક સમય પહેલાં વાત આવેલી પણ ત્યાંના સરકારના કાયદા વિષે તેમને થોડી આશંકાઓ છે. નફાની રકમ પોતાના દેશના વતનમાં પાછી મેળવવા વિષેની એમણે સંબંધે સંજોગો સ્પષ્ટતા માગેલી હતી. જો તેઓ એમ કરતા આવતા હોય તો અન્ય વિદેશી વેપારીઓ જેવોજ વર્તાવ તેમના પ્રત્યે રખાશે અને ખાસ વર્તાવ રખાશે નહીં, પણ જો એ રકમ વધુ વિકાસ માટે અહીં જ રોકવામાં વાપરવાની હોય તો તેમને ખાસ સવલતો આપવાનું વિચારી શકાય. પણ અત્યારે તો તેમની ચિંતા નહીં દેશમાંથી બાકી રકમ તેઓ બહાર મેળવવાની છે, જે બાબત તેઓ આફ્રિકાવાસી હોય છતાં, તેમને વિદેશી વેપારીઓની કક્ષામાં મૂકે છે. આ પ્રશ્ન વિષે શ્રી મોરારજીભાઈ તેમના પ્રવાસ દરમ્યાન સ્પષ્ટતા કરશે અને આશંકાઓ દૂર કરવા પ્રયાસ કરશે.

શ્રી દેસાઈ નાઈજીરીયાની પણ મુલાકાત લેશે. આક્રા ખાતેની નાણાંપ્રધાનોની બેઠકમાં યુરોપીય સમાન બજારમાં બ્રિટનના જોડાવા અંગેનું ચિત્ર પણ સ્પષ્ટ બની જશે અને રાષ્ટ્રસમૂહના નાણાં પ્રધાનો પોતાનું સુમેળ મંતવ્ય ઉપસ્થિત કરશે અને બ્રિટન જો જોડાશે તો તેમાં ભારતની સલામતીઓ જરૂરી છે તે સંબંધે પણ તેઓ વિચાર કરશે. આક્રાથી શ્રી મોરારજીભાઈ વીએના ખાતે વિશ્વ બેંક અને આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળની બેઠકમાં હાજરી આપવા જશે. એ પહેલાં તેઓ માર્ગમાં લંડનની પણ મુલાકાત લેશે.

શ્રી ઇંદુલાલ યાજ્ઞિક ફીરંગી પ્રદેશોનો મુક્તિ સંગ્રામ લડશે

અમદાવાદ: દીવ, દમણ અને ગોવાની મુક્તિ અંગે આંદોલન ચલાવવા આજે શ્રી ઇંદુલાલ યાજ્ઞિકની પ્રમુખ પદે સત્તર સભ્યોની ગોવા મુક્તિ આંદોલન સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી.

આવી સમિતિ રચવા માટે બધા પક્ષોને આમંત્રણ આપવામાં આવ્યા હતા પણ તેમા કેટલાક સ્વતંત્ર સભ્યો અને જનસંઘના સભ્યોને બાદ કરતાં મોટા ભાગના સામ્યવાદીઓ હતા.

કોંગ્રેસ તરફથી હાજર રહેવા અંગે શ્રી ઠાકોરભાઈ દેસાઈએ એવો જવાબ આપ્યો હતો કે ગોવા, દીવ અને દમણની મુક્તિ અંગે કોઈને મતભેદ હોઈ શકે નહિ પણ આપણી કાર્ય કરવાની પદ્ધતિમાં મજબૂત ભેદ હોવાથી અમે હાજર રહી શકીએ નહિ.

જનસંઘના સભ્યોએ જણાવ્યું હતું કે અખિલ ભારતીય ધોરણે જનસંઘ જે નક્કી કરશે તે પ્રમાણે અમે વર્તીશું.

મળેલી સભાએ એવો ઠરાવ કર્યો હતો કે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓએ ૧૯૬૨ના અંત પહેલાં ગોવા સંસ્થાનો મુક્ત થાય તે માટેની ભારત સરકારને વિનંતી કરતા ઠરાવો કરવા અને વિધાનસભાના સભ્યોએ આ અંગે ઠરાવ કરી ભારત સરકારને મોકલવા.

આ ઉપરાંત આ સભામાં ૧૫મી ઓગસ્ટથી ૨જી ઓક્ટોબર સુધી દીવ, દમણ અને ગોવાની મુક્તિ અંગે રાજકોટ, વાપી, ઉના વિગેરે સ્થળોએ પ્રચાર સભા યોજવાનું નક્કી થયું હતું તેમજ આ પ્રચાર સભાઓમાં ભારતના અગ્રગણ્ય આગેવાનોને બોલાવવાનું તથા એક સંમેલન બોલાવવાનું નક્કી કર્યું હતું.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા બનતાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સીવેલા બ્લાઉઝ અને પુરુષો માટે તૈયાર બનતા સુટ, શર્ટ, પુલોવર, કાર્ડીગન્સ અને જમ્પરો, સ્કર્ટ-શુટીંગ, ડ્રેસ, બ્લેન્કેટ્સ, ટોવેલ્સ નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના ભાવ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૨૫૪૬.

શ્રી ક્રુશ્ચેવની જાહેરાત

મોસ્કો: સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી ક્રુશ્ચેવ ક્રેમલિન ખાતેના એક સમારંભમાં જણાવ્યું હતું કે, અમેરીકા તેમજ તેના નાટો સાથી દેશો તરફથી લેવાયેલ સ્ફોટક લશ્કરી પગલાંને કારણે રશિયાએ આ વર્ષે તેના સશસ્ત્ર દળોમાં જે ઘટાડો કરવા વિચાર્યું હતું તે યોજનાને વધુ હુકમ ન અપાય ત્યાં સુધી મુલતવી રાખી છે.

શ્રી ક્રુશ્ચેવે જણાવ્યું કે, રશિયાએ ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન સંરક્ષણ ખર્ચની ફાળવણીમાં ૨૨૫ કરોડ ૫૦ લાખ રૂબલનો વધારો કરી કુલ સંરક્ષણ ખર્ચ ૧૨૬૮ કરોડનો કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. રશિયાને આવાં પગલાં લેવાની ફરજ પાડવામાં આવી છે, કારણ કે, રશિયન પ્રજાની સલામતીના હિતની ઉપેક્ષા ન કરી શકાય.

તેમણે પ્ર. કેનેડી, ડો. એડેનોઅર અને દ'ગોલને જર્મન સવાલના ઉકેલ માટે નિખાલસ અને દુરંદેશી વાપરવા અપીલ કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે, પૂર્વ જર્મની સાથેની સંધિ પર અમે દસ્તખત કરીશું અને તરત જ તે બાદ રશિયા કે તેના મિત્રો સામે હાથ ઉઠાવનાર કોઈપણ આક્રમણખોરને જરૂરી ફટકો મારવા અમારા શસ્ત્ર-દળોને હુકમ કરીશું.

આ સામે સામ્રાજ્યવાદીઓ જો યુદ્ધનો દોર છૂટો મૂકશે તો તેઓથી સામ્રાજ્યવાદ નામશેષ બની જશે.

રૂા. ૩ લાખનો પાક નાશ

તાન્જોર: કાવેરીના પુરથી તાન્જોર જીલ્લામાં રૂ. ૩ લાખના ડાંગરના પાકને નુકશાન થયું છે ફરી વાવેતર કરાવેલું ડાંગરનું ધરુ ધોવાઈ ગયું છે.

રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી કામરાજ નાદર હાલ દિલ્હી ખાતે છે. વડા પ્રધાન રાહતફાળાના રૂા ૨૫૦૦૦ ઉપરાંત તેમને અત્યાર સુધીમાં કુલ ૪૭૧૦૦ મળ્યા છે રાજ્ય સરકારના અંદાજ પ્રમાણે બિસમાર બનેલા રસ્તાઓ અને મકાનોના સમારકામ માટે કમમાં કમ રૂપિયા ૫૦ લાખની જરૂર પડશે.

માતૃભાષા માટે ગુરુદેવનો આગ્રહ

લેખક: શ્રી નરોત્તમભાઈ પટેલ

ઉનાળાની રજા પછી શાંતિનિકેતનનું નવું સત્ર શરૂ થાય ત્યારે વિદ્યાર્થીઓને ગુરુદેવ સંબોધન કરે એવો રવૈયો વર્ષોથી શાંતિનિકેતનમાં ચાલતો આવ્યો હતો. ગુરુદેવ બંગાળીમાં સંબોધન કરતા.

તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં ખાસ કરીને સ્નાતક અને અનુસ્નાતક વિભાગમાં ભણવા આવતા વિદ્યાર્થીઓ બંગાળ બહારથી આવતા હતા. જાપાન, ચીન, અમેરિકા, જાવા, સુમાત્રા, ફ્રાન્સ, જર્મની, ઈંગ્લાંડ, નોર્વે વગેરે દેશોના વિદ્યાર્થીઓ પણ આવતા હતા. બંગાળ બહારથી આવનાર વિદ્યાર્થીઓને પણ શરૂઆતમાં બંગાળી સમજાતું ન હતું. બંગાળી વાંચીને સમજી શકનારને પણ બંગાળીમાં વાતચીત આવડતી ન હતી કે ભાષણ સમજાતું ન હતું. બંગાળી ભાષા બોલતી વખતે [illegible] ઉચ્ચાર પહેલાં [illegible] છે, માટે આવું બને છે. શાંતિનિકેતનમાં તે વખતે અંદરના વહેવારની ભાષા અંગ્રેજી હતી. તેવી રીતે શીખવવા માટે પણ અંગ્રેજીનો ઉપયોગ થતો હતો. બંગાળીઓ હિંદી બહુ ઓછું સમજતા. હિંદીનો વિભાગ તાજેતરમાં જ શરૂ થયો હતો અને શ્રી હજારી પ્રસાદ ત્રિવેદી તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં જ હતા. આપ જ્યાં તે વખતે શાંતિનિકેતનમાં હિંદી ભાષાનું મહત્ત્વ વધારે ન હતું.

અંગ્રેજીમાં સંબોધન કરવા માટેના મુદ્દા

કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ ભેગા થઈને વિચાર્યું કે ગુરુદેવ બંગાળીમાં બોલે છે ત્યારે નવા આવનારને તો કાંઈ સમજાતું જ નથી. જૂના પણ પૂરું સમજી શકતા નથી. ગુરુદેવનું મોં જોઈને તથા ઉચ્ચાર સાંભળીને જ સંતોષ માનવો પડે. ગુરુદેવ સમક્ષ પ્રતિનિધિમંડળ મોકલવા વિચાર કર્યો. ગુરુદેવ સ્વભાવે બહુ જ કુમાશવાળા. કોઈને દુઃખ થાય એવું ન કરે, નહિ કેવળ ગમતાં સૂચન કોઈને નારાજ કરે નહિ. કેટલીક વખત વિદ્યાર્થીઓ સીધા ગુરુદેવ પાસે પહોંચી જઈને ધાર્યું કરાવી લેતા. અમે જાણે વિચાર કર્યો કે જ્યારે પરદેશના મહેમાન આવે ત્યારે ગુરુદેવ એમને આવકાર આપતું ભાષણ અંગ્રેજીમાં કરે છે, એક પણ જાતની પૂર્વ તૈયારી વિના કરેલાં એ અંગ્રેજી ભાષણો કેટલાં સુંદર હોય છે! શું એની મિઠાશ! અને એ તરત સમજાય તેવું. ગુરુદેવ અંગ્રેજી બોલવાનું મંજૂર રાખે તો કેટલું સરસ! પરદેશી શા સમજ્યા અંગ્રેજીમાં બોલે તો અમારી સમજ કેમ નહિ? ગુરુ અમારી વિનંતિનો જરૂર સ્વીકાર કરશે. આજ સુધી કોઈએ એમને વિનંતિ કરી નથી એટલે જ અંગ્રેજીમાં બોલતા નથી. એમને શા માટે નાખુશ કરે? કોઈને નાખુશ ન કરનારા ગુરુદેવ અમારા વિદ્યાર્થીઓને શા માટે નાખુશ કરે? ગુરુદેવ સમક્ષ કેવી રીતે વાત રજૂ કરવી તેની અમે પણ ખૂબ ચર્ચા કરી લીધી અને મુદ્દાઓ નોંધીને પ્રતિનિધિમંડળને આપ્યા. આટલી બધી તૈયારી કરીને જઈએ, પછી અમારી વિનંતિ ન સ્વીકારાય એમ બને જ કેવી રીતે? બોલ્યા વિના તો મા પણ ન પીરસે.

અંગ્રેજી ભાષણ કરવું?

પ્રતિનિધિમંડળ ગુરુદેવ પાસે ગયું. તે વખતે હમેશના રિવાજ પ્રમાણે ગુરુદેવ વરંડામાં ખુરશી નાખીને બેઠા હતા. એમનો [illegible] પ્રવેશ કરીને [illegible] પ્રતિનિધિઓ ખુશ હતા કારણ કે એમને વિશ્વાસ હતો કે એમની દલીલ મજબૂત હતી અને ગુરુદેવને એનો સ્વીકાર કર્યા વિના છૂટકો ન હતો. ગુરુદેવ પાસે જઈને નમસ્કાર વિધિ થયા પછી વાત શરૂ થઈ.

"આપ સત્રની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીઓને સંબોધન કરો છો તે બંગાળીમાં કરો છો તેને બદલે અંગ્રેજીમાં કરો તો વધુ સારું. અમારામાંના ઘણાખરાને અને ખાસ કરીને નવા આવનારને તો બંગાળી ભાષણ સમજાતું જ નથી. તેથી કરીને આપના વિચારોથી અમે પરિચિત થતા નથી. તેને બદલે અંગ્રેજીમાં ભાષણ કરો તો અમને બધાને સારી રીતે સમજાય અને ખાસ કરીને નવા આવનારાઓને વિચારો સમજવામાં મુશ્કેલી પડે. સમજ પડે તે ભાષામાં ભાષણ થાય તો વધારે લાભ થાય. નહિતર ભેંસ આગળ ભાગવત જેવું થાય." ગુરુદેવે પ્રતિનિધિમંડળની દલીલ શાંતિથી સાંભળી. દાઢી અને મૂછથી ઘેરાયેલા મોં પર થયેલા ફેરફારો સમજવા નહિ ઓળખાયા. આંખને [illegible] ઊંચી કરીને પ્રતિનિધિઓ સામે ગાઢ દૃષ્ટિ નાંખીને બોલ્યા, "ત્યારે, તમે શું એમ ઇચ્છો છો કે મારે અંગ્રેજીમાં ભાષણ કરવું!"

જાણે કે પોતાની જીત ગુરુદેવ સ્વીકારી લેવાની તૈયારીમાં છે એવો ભાવ લાવીને જવાબ આપ્યો 'હા, જી.'

"શું તમે એમ ઇચ્છો છો કે મારે બંગાળી છોડીને અંગ્રેજી ભાષામાં ભાષણ કરવું!" ગુરુદેવનો સાદ જરા ઊંચો થતો લાગ્યો.

"તમે શું એમ ઇચ્છો છો કે મારે માતાનું ધાવણ છોડીને ધાવીના ધાવણમાં પોષણ મેળવવું?" સામાન્ય રીતે શાંતિથી વાતચીત કરનાર ગુરુદેવનો સાદ ધીરેધીરે ઊંચો ને ઊંચો જતો હતો. મોં પર ધીરે ધીરે ગુસ્સો ઉભરાતો.

ગુસ્સે થઈને એમણે પ્રશ્નનો જવાબ આપી દીધો.

'ની કોખેના, કોખેના, કોખેના. તોમાકે ભાષા શિખતેઇ હોબે,' આમ બંગાળીમાં બોલ્યા.

"તેમ નહિ, નહિ, નહિ. તમારે બંગાળી શીખવું જ પડશે. હું તો બંગાળીમાં જ બોલીશ."

સામાન્ય રીતે કોઈને નાખુશ ન કરનારા ગુરુદેવ ભૂલાની વાત પર બહુ જ નાખુશ લાગ્યા. ગુરુદેવનો આવો જવાબ સાંભળીને બધા સ્તબ્ધ થઈ ગયા. મોઢાને તૈયાર રાખેલી દલીલો ક્યાંય અદૃશ્ય થઈ ગઈ અને નમસ્કાર કરીને ચુપચાપ બહાર નીકળી આવ્યા. અમારી વચ્ચે આવીને [illegible] પોતાના દેશના રવીન્દ્ર સમક્ષ માતૃભાષામાં જ બોલવાનો એમનો આગ્રહ અમે પારખી લીધો. માતાનું ધાવણ છોડીને ધાવીનું ધાવણ ધાવવા સામેનો એમનો વિરોધ છૂપો ન રહ્યો. સામાન્ય રીતે શાંત અને સ્વસ્થ રહેનાર તથા કોઈને ખોટું ન લાગે તેની કાળજી રાખનાર ગુરુદેવ માતૃભાષાના સવાલ પર બહુ જ મક્કમ લાગ્યા.

ત્યાર પછી શાંતિનિકેતનમાં બંગાળી ન જાણનાર વિદ્યાર્થીઓને બંગાળી શીખવા તેમજ સમજવા માટેની વધારે સગવડ મળેલી માલૂમ પડી. બંગાળી ભાષા શીખવા ઉપરાંત ગુરુદેવના બંગાળી કાવ્ય સંગ્રહો જેવાં કે, ગીતાંજલિ, નૈવેદ્ય, ખેયા, બલાકા, વગેરેમાંના ચુનેલા કાવ્યો પં. ક્ષિતિમોહન સેને સરળ બંગાળીની શૈલીથી અનોખી રીતથી સમજાવવામાં આવતા. બંગાળ બહારના વિદ્યાર્થીઓને તો લાભ જ થયો.

ઇન્કમટૅક્સ, પ્રોવિઝનલ ટૅક્સ રીટર્ન્સ, [illegible], રેવન્યુ ક્લીઅરન્સ અને ટ્રાન્સ્ફર્સ માટે મળો.

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ [illegible], ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ.
કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ.
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૯૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્વેલના
ઑટોમેટીક કૅલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- સેકો
- રૂચર

વગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરુષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૭.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

અયુબખાનનું પ્રવચન

વોશીંગ્ટન: પાકી પ્રમુખ અયુબ ખાન કોંગ્રેસની સંયુક્ત બેઠક સામે ભાષણ કરવા પ્રતિનિધિ સભામાં પ્રવેશ્યા ત્યારે તેમનો ઉમળકાભર્યો સત્કાર કર્યો હતો.

રજા શ્રી કેનેડીની સાથે વ્હાઈટ હાઉસમાં મંત્રણા કરીને સીધા અહીં આવ્યા હતા. ભાષણમાં તે બોલ્યા કે હું પાકીસ્તાની આવું છું. પાકી. એ અમેરિકાનું સાથી અને મિત્ર છે. સ્પીકર શ્રી રેબર્ને અયુબખાનને આઝાદી વિશ્વ નાગરિક તરીકે ઓળખ્યા હતા.

સોવિયેટે યોજેલું પ્રચંડ
ગગનદર્શન

મોસ્કો: સોવિયેટ સત્તા અગાઉ કદાપિ જાહેરમાં કદાપિ પ્રદર્શિત કરાયા નથી એ રીતે પ્રદર્શિત કર્યું હતું. અને આ પ્રચંડ દેખાવ માટે ભગવાન સર્વસંચાલિત રોકેટો તથા નવાં પ્રકારનાં લડાયક વિમાનો અને બોમ્બરો રજુ કર્યા હતાં.

આ અનોખું દ્રશ્ય શ્રી ક્રુશ્ચેવ, પ્રથમ અવકાશયાત્રી મેજર ગાગારીન, પરદેશી રાજદૂતો અને પત્રકારો સહિત આશરે પાંચ લાખ માનવીએ નિહાળ્યું હતું. વીસ કરતાં વધુ વિમાનોએ ખાસ પ્રદર્શન માટે ગગનવિહાર કર્યો હતો અને એ વિમાનોમાં ચાર જેટ ડેલ્ટા વીંગ બોમ્બર, ત્રણ જેટ ફ્લાઈંગ બોટ અને પેન્સિલના જેવા આકારનાં સુપરસોનિક બોમ્બરોનો સમાવેશ થાય છે. પશ્ચિમની આંખે સૌપ્રથમ આજ પહેલી જ વાર આવા વિમાનોનું પ્રદર્શન કરાયું હતું. આ બધી દશ્ય પ્રવૃત્તિ મોસ્કો બહારના તુશીનો વિમાની મથકે થઈ હતી.

દક્ષિણ કોરીયામાં અવતરું

સિઓલ, દક્ષિણ કોરીયા: પ્રતિક્રાંતિ અને રેડવા કાવત્રાંની હતા કરવાનું કાવતરું યોજવા માટે દક્ષિણ કોરીયાના માજી લશ્કરી સરદાર અને ૪૪ અન્ય અમલદારોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

કાવતરાના આગેવાન લેફ. જન. ડો. ચુન્ગ ચાંગને ઘરમાં કેદ કરવામાં આવ્યા છે અને બીજાઓને જેલમાં પુરવામાં આવ્યા છે.

ઉથલાવેલા માજી પ્રમુખ શ્રી જોન તાકાને રાજ્યના વડા તરીકે સ્થાપિત કરવા માટે આ કાવતરું ગોઠવ્યું હતું પરંતુ તાકાની ધરપકડ થયાનો નિર્દેશ મળ્યો નથી.

ચંદીગઢને ઈનામ

પેરિસ: ઇન્ટરનેશનલ જ્યુરીએ મંડળે ચેમ્બ ઇન્ટરનેશનલ જ્યુરી ભાષામાં માટે પૂર્વ પંજાબના પાટનગર ચંદીગઢને ૧૯૬૨નું ગ્રાન્ડ પ્રીક્સ એવોર્ડ આપવાની જાહેરાત કરી હતી. ચંદીગઢની રચના આર્કિટેક્ટ ફ્રેન્ચ એમ. લી. કોરબુઝીયરે કરી હતી.

એક ગુજરાતીને ભારે દંડ

'લોર્ડ' (ઇંગ્લાંડ) એક ભારતીય માટે ભારતીય પાસપોર્ટ મેળવવાનું સમન્સ પ્રકરણ બન્યું હતું અને પરિણામે કોર્ટમાં ગેરકાયદે પ્રવેશ માટે ૨૫ વર્ષની વયના એક ભારતીય ગુજરાતી શ્રી વસંતરાય કેશવલાલ પટેલને ૧૯ ગુનાઓનો ૧૯ ક્રમો અને ૧૦ સ્ટર્લીંગનો ૧૦ ગીનીઓનો ખર્ચ ભરવાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો.

ભારત સરકારે કબુલ્યું હતું કે ૧૯૫૪ થી ૫૭ સુધીમાં ૧૭,૨૦૦ ભારતીયો બ્રીટન ગયા હતા, જ્યારે માત્ર ૪૯૬૪ને પાસપોર્ટ આપવામાં આવ્યા હતા.

ટોકાઈના મુખ્ય અધ્યાપકે
ગુમાવેલી નોકરી

ટોકાઈ, જે ૬૫ પ્રોટી-પ્રથા છે, અને ત્યાં એક મોટી સીકન્ડરી છે; ત્યાંના મુખ્ય અધ્યાપકે નોકરી ગુમાવી છે. આ નોકરી ગુમાવવાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે આ મુખ્ય અધ્યાપક ડો. ટી. જે રહીમનાકાબ્ય દરમ્યાન મળેલી એક સભામાં હાજરી આપવા ગયા હતા. આ સભામાં ઘણા આફ્રિકન નેતાઓ રંગના પ્રશ્નો ઉપર ચર્ચા કરવા માટે ભેગા થયા હતા. એ સભામાં હાજરી આપવા બદલ ડો. રહીમનાકાબ્ય નોકરી ગુમાવી બેઠા છે.

આ સભામાં જે આફ્રિકન નેતાઓ ભેગા થયા હતાં તેઓની ટીકા ડેપ્યુટી મીનીસ્ટર ઓફ આર્ટસ એન્ડ સાયન્સ, મી. બી. જે. વોર્સ્ટરે પાર્લામેન્ટમાં કરી હતી. ઉપરાંત સભામાં લગભગ ૫૦ માણસો ભેગાં થયા હતાં.

ઇટલીના રાજદૂત તરીકે
ઈશસમસ

એવા સમાચાર મળ્યા છે કે ગીની-ના મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટીસ શ્રી ઈશસમસ ઇટાલીના રાજદૂત તરીકે નીમાયા છે. આ અંગે સરકાર તરફથી સત્તાવાર અહેવાલ બહાર પડયો નથી. ઇટાલીના પ્રમુખ શ્રી ગ્રોન્ચીએ આ નીમણૂકને આવકાર્ય ગણાવ્યું હોવાનો અહેવાલ છે. જો આ નીમણૂક સત્તાવાર હોય તો શ્રી ઈશસમસ રોમ રાજદૂત તરીકે જશે.

એસ. એ. બી. સી. સ્ટુડીઓમાં પણ રંગદ્વેષ

જોહાનીસબર્ગમાં મિસ એ બી. સી. સ્ટુડીઓમાં જ્યારે બ્રોડકાસ્ટીંગનું કામ થાય છે ત્યારે ત્યાં પણ રંગદ્વેષ રાખવામાં આવે છે.

તાજેતરમાં ભરાયેલ 'હોસ્પેન્ડસ'ના કાર્યક્રમ વખતે એક આફ્રિકનને ગોરાઓથી જુદા એક કામના ઓરડામાંથી બ્રોડકાસ્ટીંગ કરવું પડયું હતું. આમ એસ. એ. બી. સી. સ્ટુડીઓમાં પણ હવે જુદાપણાની નીતિઓ દેખા દેવા માંડી છે.

છત્રીમાંથી સંગીત

ટોકિયો: સૌંદર્યધામ ગણાતા 'હરા-કીરન ટાપુઓ'માં આપવાની છત્રીઓ દબદબા પૂર્વક વધુ પ્રમાણમાં પૈદા થાય છે એમ આવવા પણ છે. ત્યાં કદિ વરસાદ વરસતો નથી પરંતુ ત્યાંની છત્રીઓમાં 'ટ્રાન્ઝીસ્ટર રેડીઓ' ગોઠવવામાં આવતા હોવાથી તેના દ્વારા સહેલાણીઓ ચાલતા ચાલતા ૨ કલાક મંજુલ સંગીતનો આનંદ માણી શકે છે. એ ઉપરાંત તડકા વગેરે સામે પણ આ છત્રીઓ રક્ષણ આપે છે.

અનાથ હુકમ તોડો

ન્યુયોર્ક: આફ્રિકાના રાજ્યોના યુનો ખાતેના પ્રતિનિધિઓએ એક નિવેદન બહાર પાડી નૈઋત્ય આફ્રિકા માટેની યુનોની સમિતિને દક્ષિણ આફ્રિકાએ મુકેલા પ્રતિબંધો ભંગ કરવાની સલાહ આપી છે.

ઈરાનમાં સાફસુફી

ઈરાનમાં નવા વડા પ્રધાન ડો. અમીનીએ જે મોટા મોટા સરકારી અધિકારીઓ અને લશ્કરી અફસરોની ધરપકડ સાફસુફીને નામે કરવા માંડી તેને કારણે કેટલાક વિભાગમાં ગભરાટ ઊભો થયો છે.

તેહરાનમાં ઈરાનના માજી વડા પ્રધાન ડો. મુસાદીક તરફ સહાનુભૂતિ ધરાવનારાઓએ એક સભા યોજી હતી તેમાં ૪૦ હજાર કરતાં વધુ માણસો હાજર હતા અને તેમણે ડો. મુસાદીકને છોડવા માગણી કરી હતી તેમ નવા વડા પ્રધાનની નીતિ સામે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો. પોલીસ અને લશ્કર આ સભા સ્થાને હાજર હોવા છતાં કોઈની ધરપકડ કરવામાં આવી ન હતી. આ સભાએ નવી ચુંટણી કરવા પણ માગણી કરી હતી.

એ તો સૌને યાદ હશે કે ૮ વર્ષ ઉપર ઈરાનના વડા પ્રધાન ડો. મુસાદીકને ક્રિયના હોદ્દા પરથી પદભ્રષ્ટ કરવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારથી આજ સુધી તેમને પોતાના જ મકાનમાં નજર કેદ રાખવામાં આવ્યા છે.

મોસ્કોમાં ભરાયેલ
વ્યાપારી મેળો

બ્રીટને સોવીયેટ રશીયામાં બ્રીટીશ માલનો પ્રચાર કરવા અને બ્રીટીશ માલનું આકર્ષણ વધારી તે માલ માટેની રશીયન માગ ઉભી કરવા અને રશીયા સાથેનો બ્રીટીશ વેપાર વધારવા મોસ્કોમાં હાલ બ્રીટીશ માલનું મોટું પ્રદર્શન ગોઠવ્યું છે. આ બ્રીટીશ ફેર ભારે ધામધુમથી ખુલ્લો મુકાયો છે. આ પ્રદર્શન ૧૭ દિવસ ચાલશે અને ૧૦ લાખ કરતાં વધુ માણસો તે જોવા આવશે એમ મનાય છે.

મેળામાં આ બ્રીટીશ ટ્રેડ ફેરમાં લગભગ ૭૦૦ બ્રીટીશ ફર્મોએ પોતાની બનાવટનો માલ પ્રદર્શન કર્યો છે. કેટલોએ પણ મોકલવામાં આવ્યો છે. આ બધી ચીજો માલ જોઈ રશીયન લોકો આતુરતાથી પૂછી રહી છે કે આ બધી ચીજો અહિં ક્યારે આવશે. અને ક્યારે આપને મળશે? રશીયનો આ મેળો જોઈ લીમાઉસીન મોટરોની માગણી મોટા પ્રમાણમાં કરી રહ્યા છે.

એશીયન સીવીલ નોકરો

ટાંગાનીકામાં એશીયન સીવીલ સરવન્ટોને તેમની નોકરીના બદલામાં યોગ્ય વળતર આપવામાં પક્ષપાત થયો છે એવો આરોપ મુકવામાં આવતાં આ અંગેની બધી વિગતો પુરી પાડવા ટાંગાનીકા એશીયન સીવીલ સરવન્ટસ એસોસીએશનના પ્રેસીડન્ટ શ્રી પી. કે. નાયરને યુનોની સલાહકાર સમિતિએ સમિતિની બેઠક પ્રત્યક્ષ ઉપસ્થિત થવા આમંત્રણ આપ્યુ છે.

—જેમ પડવા માટેની જાપાનીસ સ્ટીમરના ચીફ એન્જીનીયરે ડરબન ખાતે પોતાની સ્ટીમરનું એન્જીન બગડી ગયું હતું તે સમજી શક્યું નહિ. તેથી હતાશ થઈ આ નામોશીને કારણે આપઘાત કર્યો છે.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકોર્ડો કેવળ શી. ૫-૭ નંગ.
નાચ ઘરે, નેક ખાતુન, નયા આદમી, મી. એકસ, હાતિમ તાઈ.
ઈસ્માઈલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, શંકરલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૬ નંગ.
સી ઓ ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈયે છીએ.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨. અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૧૪૦ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. બો. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

હિંદના સમાચારો

તા ૨૫-૭-૧૯૬૧.

વીજળી ઉત્પાદનમાં થનારો જંગી ઉમેરો

નવી દિલ્હી: તાજેતરમાં નક્કી કરાયેલા ધોરણોમાં ઊંચા આધારો પ્રમાણે દેશની સ્થાપિત વીજળી ઉત્પાદન શક્તિ માં ૧૯૬૬ સુધીમાં આશરે ૭૦ લાખ કીલોવોટ વીજળી જેટલો વધારો થશે. બીજી યોજનામાં પૂરી કરાયેલી યોજના ઓને પરિણામે વીજળી ઉત્પાદનમાં ૨૩ લાખ કીલોવોટનો વધારો થયો હતો. જ્યારે પહેલી યોજનાની આખરે વીજળીની સ્થાપિત ઉત્પાદન શક્તિ ૩૪ લાખ કીલોવોટની હતી.

વધુમાં બીજી યોજનાની ચાલુ ૯૪ વીજળી ઉત્પાદન યોજનાઓ અને પહેલી યોજનાની બાકી ૧૪ ચાલુ યોજનાઓ ઉપરાંત ત્રીજી યોજનામાં ૧૮૪ નવી આવી યોજનાઓનો સમાવેશ કરાયો છે. પહેલી યોજનાની બાકી રહેલી ૭૦ યોજનાઓમાંની ૫૩ યોજનાઓ બીજી યોજનામાં પૂરી કરવામાં આવી હતી.

શ્રી ચાગલાનું મંતવ્ય

મુંબઈ: અમેરિકા ખાતેથી નિવૃત્ત થઈ આવેલા ભારતીય માજી રાજદૂત શ્રી મહમદ ચાગલાએ પત્રકારોને કહ્યું હતું કે નજીકના ભાવિમાં અમેરિકા ભારતીય ખાંડના આયાત ક્વોટામાં વધારો કરશે. હું ત્યાં હતો ત્યારે અમેરિકાએ આયાત માટે ૨૨૫૦૦૦ ટનનો ક્વોટા મંજુર કર્યો હતો અને એ રીતે પહેલી જ વાર ભારતની ખાંડે અમેરિકાના બજારમાં પ્રવેશ મેળવ્યો છે અને નજીકના ભવિષ્યમાં આ ક્વોટા વધવાની મને આશા છે.

ગેગેરીનને ગુજરાતનું આમંત્રણ

અમદાવાદ: રશિયાના પ્રથમ સફળ અવકાશયાત્રી મેજર ગેગેરીન ભારત આવે ત્યારે તેઓ ગુજરાત અને ખાસ કરીને અમદાવાદ આવવાનું આમંત્રણ અમદાવાદના ભારત-રશિયા સંસ્કાર મંડળે આપ્યું છે અને તે ગુજરાતના પ્રવાસે આવશે એવી મંડળે આશા દર્શાવી છે.

વિનોબાને શરણે થયેલા પાંચ ડાકુઓના કેસનો નવો ફેંસલો

ગ્વાલિયર: ધાડ પાડવાના આરોપસર ભીંડની ખાસ અદાલતે લોકમાન અને અન્ય ચારને કરેલી સાત વર્ષની સજા મધ્યપ્રદેશ હાઈકોર્ટની ગ્વાલિયર બેન્ચે રદ કરી છે અને તેમને છોડી મૂકવાનો હુકમ કર્યો છે.

આ વિનોબા આગળ શરણે થયા પછી આ પાંચ જણ સામે 'ગોરિપુરા ધાડ'નો ખટલો ચાલ્યો હતો. ખાસ અદાલતે તેમને ગુનેગાર ઠરાવીને સાત વર્ષની સજા કરી હતી.

આ સજા સામે તેમણે હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરી હતી. અપીલનો ચુકાદો આપતા હાઈકોર્ટે નીચલી અદાલતના ચુકાદાને રદ કર્યો હતો. એ માટે એવું કારણ આપ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓએ ડાકુઓની આપેલી ઓળખ વિશ્વાસપાત્ર નથી.

સુરતમાં ભારે વર્ષા

મેઘરાજાએ લગભગ ૧૫ ઈંચ ૮૪ રોકડા પાણી નાંખી સુરતની ધરતીને જળબંબાકાર કરી છે. વરસાદનો ભયંકર ઝાપટાં અને પવનના સુસવાટા ને લીધે રાત્રે સુરતના રાજમાર્ગો અને શેરીઓ જે સામાન્ય સંજોગોમાં અવરજવર મધરાત સુધી ભરચક રહે છે તે સુનકાર બની ગયા હતા.

વરસાદની ફેંટાર ઝડીઓને લીધે અસંખ્ય મકાનો પડી ગયા હતાં. શહેરમાં અને શહેર બહાર ઝુંપડાં ઓમાં વસતાં ગરીબ માનવીઓની મુશ્કેલીઓનો પાર રહ્યો નહોતો ને અનેક માનવીઓને આખી રાતનો ઉજાગરો કરવો પડ્યો હતો.

શહેરમાં સ્ટેશનથી ચોક સુધીના રાજમાર્ગ પર પણ પાણી ફરી વળ્યાં હતાં. લીમડાચોક, ભાગળ વગેરે સ્થળે એ તથા આસપાસની ગલીઓમાં ઘૂંટણપુર પાણી થઈ ગયાં હતાં. પાણી ને લીધે એસ. ટી બસની આવનજાવન પણ થોડો સમય અટકી ગઈ હતી અને રાહદારીઓને ઘુંટણપુર પાણીમાં થી પસાર થવું પડ્યું હતું. ચૌટાબજાર માં કેટલેક સ્થળે ખભાપુર પાણી થઈ ગયાં હતાં અને નીચી દુકાનોમાં ઘુસી ગયાં હતા.

ખોટો ગભરાટ ન કરવા શ્રી પાટીલની સલાહ

નવી દિલ્હી: ભારતના ખોરાક પ્રધાન શ્રી પાટીલે અત્રે જણાવ્યું કે કેરલ સિવાય બીજા પુરવઠા ભાગોમાં ઊભા પાકને કોઈ નુકસાન થયું નથી અને દેશમાં પુરવઠાની પરિસ્થિતિ આશાસ્પદ છે. કેટલાક વિસ્તારોમાં તો હજી વાવણીનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું નથી. અત્યારના સમયે એ જોવાની આપણી ફરજ છે કે આપણે કોઈ ખોટો ગભરાટ ઊભો કરીએ નહિ.

એક પ્રશ્નના જવાબમાં તેમણે એવી આશા વ્યક્ત કરી હતી કે અમેરિકાને ખાંડ પુરી પાડતા દેશોની યાદીમાં ભારતનો પણ સમાવેશ કરાશે.

ભારત દર વર્ષે અમેરિકા ખાતે ૫ થી ૧૦ લાખ ટન જેટલી ખાંડની નિકાસ કરશે એવી આશા છે.

રાષ્ટ્રપતિ હવે સંસ્મરણો લખશે

નવી દિલ્હી: રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદે, ભારતની પ્રથમ બંધારણીય સભાના પ્રમુખ, કૃષિ વિભાગ ખાતાના પ્રધાન તેમજ ભારતના પ્રમુખ તરીકેની તેમની પંદર વર્ષની પ્રવૃત્તિઓની ઝાંખી કરાવતું એક પુસ્તક લખશે, જે માટેની પુરતી સામગ્રી તેમણે એકઠી પણ કરી દીધી છે. તેમનું આ પુસ્તક, ભારત માંના બ્રિટિશ શાસનનો નિષ્પક્ષ અને વસ્તુનિષ્ઠ ખ્યાલ આપશે. તેઓ દરરોજ અડધો કલાક સુધી તેમની ડાયરીમાં નોંધો ટપકાવે છે, જે માટે તેઓ "ડીક્ટેફોન અને ટેપ રેકોર્ડર"નો ઉપયોગ કરે છે.

આ પુસ્તક અંગ્રેજી ભાષામાં લખાશે અને રાષ્ટ્રપતિના હોદ્દા ઉપરથી નિવૃત્ત થયા બાદ થોડા જ મહીનાઓમાં તે પ્રસિદ્ધ થશે. તેઓ પટણા નજીકના સદાકત આશ્રમમાં રહેશે—જ્યાં મોટો ભાગ આ સંસ્મરણો લખવામાં ગાળશે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોપીંગ કરશો, ખોટું' આવશે, પૈસોટ ટળશે.
અમારે ત્યાં નીચેની અપીલ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે: જ્યોર્જેટ, સુંદર રંગના અને બીજા અનેક જાતની નવરી, ઝીણા પણ મળશે ...
બાળકો માટે: નાયલનના કપડાં, ટોપી, ...
ઉત્તમ પસંદગી, વ્યાજબી ભાવ ...
વિલંબ શા માટે! સારો માલ ખરીદો શીઘ્ર !!
જથ્થાબંધ ખરીદનાર: આબરા હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ આરતર એન્ડ સન્સ)
ઉપર — પહેલે માળે, — પેટ. બી. પરખ
આરતર ભિકાભાઈ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

"ગુજરાતમાં જીવવા જેવું લાગતું નથી"

શ્રી. રવિશંકર

અમદાવાદ: ગુજરાત કોંગ્રેસ માં જે ટોળકી પ્રવર્તી રહી છે તેનાથી ગુજરાતના આગેવાન લોકસેવક અને ગુજરાત રાજ્યની રચના સમયે ગુજરાતને આશીર્વાદ આપનાર શ્રી રવિશંકર મહારાજને ભારે દુઃખ થયું છે અને તેમણે માર્ગ કાઢવાને માટે નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ ઉપર એક પત્ર મોકલ્યો છે, તેમાં પોતાની વેદના ઠાલવી છે.

શ્રી રવિશંકર મહારાજે શ્રી મોરારજીભાઈને ઉપર લખેલા પત્રમાં જણાવ્યું છે કે "ગુજરાત માં જે કાંઈ બની રહ્યું છે, તેના થી દુઃખ થયું. તેથી ગુજરાતમાં જીવવા જેવું લાગતું નથી. ગુજરાત ના લોકો તમારી વાત સાંભળે છે તો તમારે કંઈ કરવું જોઈએ. ગુજરાતની કોંગ્રેસ બહુમતી જ છે અને જો આવું ચાલુ રહે તો તે ખલાસ થઈ જશે અને યોગ્ય પગલાં નહિ લેવાશે તો પરિસ્થિતિ વણસશે. એટલી આશા રાખી આ પત્ર તમને લખ્યો છે."

ઇટાલિયન પેઢી રૂ. ૫૦ કરોડનું રોકાણ કરશે

અમદાવાદ: ગુજરાતમાં તેલસંશોધન ના કાર્ય માટે ઇટાલીની ખાનગી પેઢી એન્રે નેશનલ ઇડ્રોકાર્બુરીએ રૂ ૫૦ કરોડની મૂડી રોકવાની તૈયારી બતાવી છે. ભારત સરકાર આ પેઢીને ગુજરાતમાં તેલ શોધવાનું કાર્ય સોંપે એવા સમાચાર મળ્યા છે. આને અંગે જાહેરાત ટુંક સમયમાં થશે એમ મનાય છે. ટુંક સમયમાં ભારત સાથ આ પેઢીએ તેલ શુદ્ધ કર્યા પછી તે વેચાણમાં હસ્તક્ષેપ ન કરવાની ખાત્રી આપી છે.

તેલની વહેંચણીનાં સાધનો પણ આ કંપની આપશે. ગુજરાત પેટ્રોકેમિકલ્સ ઉદ્યોગોના વિકાસ માટે કંપની તરફથી ભારત સરકારને કેટલાંક સૂચનો કરવામાં આવ્યાં છે.

રાતા સુકા મરચાં
૩૦ રતલી બેગ રાતા સુકા મરચાની
૩૦ રતલી પેકેટ સુકે સમણ
૧ રતલ તાજુ ઝીણું લસણ
પોસ્ટેજ પેઈડ
ઓર્ડર સાથે રોકડા
Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 12
(Brits, Transvaal.)

શિક્ષકોની સેવાની કદર

ભારત સરકારે પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકોના સંતાનોને દર વર્ષે મેટ્રિક પછીના અભ્યાસ માટે ૫૦૦ જેટલી પાત્રતા શિષ્યવૃત્તિ (મેરીટ સ્કોલરશીપ) આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ શિષ્યવૃત્તિઓ ૧૯૬૧માં લેવાયેલી શાળાંત પરીક્ષાના પરિણામ પછી જ આપવાનું શરૂ કરી અને માર્ચ-એપ્રિલ ૧૯૬૧માં લેવાયેલી પરીક્ષામાં પસાર થનાર વિદ્યાર્થીઓને જ એ મળી શકશે. આ શિષ્યવૃત્તિ શાળાંત પરીક્ષામાં પ્રથમ વર્ગ અથવા ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણાંક મેળવનાર વિદ્યાર્થીને જ આપવામાં આવશે.

આ શિષ્યવૃત્તિનો લાભ લેવા ઇચ્છનાર વિદ્યાર્થીઓ, યોજનાને લગતી સંપૂર્ણ માહિતી રાજ્યના "ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ સ્કૂલ્સ" "ડિરેક્ટર્સ ઓફ પબ્લિક ઇન્સ્ટ્રક્શન્સ" અથવા "ડિરેક્ટર ઓફ એજ્યુકેશન" પાસેથી મેળવી શકશે. રાજ્ય સરકાર આવી યોજનાની જાહેરાત કરે તેના ૨૦ દિવસની અંદર શિષ્યવૃત્તિ માટેની અરજી રાજ્ય સરકારને કરવાની છે. આ સંબંધી તમામ પૂછપરછ પણ રાજ્ય સરકારને જ અને નહિ કે કેન્દ્ર સરકારને કરવાની છે.

અયુબની ધમકી

'ન્યુઝવીક'.

પાકિસ્તાનના પ્રમુખ અયુબખાને ટેલીવીઝન મુલાકાતમાં અમેરિકાને એવી ચેતવણી આપી હતી કે ભારત અત્યંત શક્તિશાળી બને તો એશિયાનાં રાષ્ટ્રો ચીનની સહાય માગશે. અમેરિકાની ભારત પ્રત્યેની નીતિનાં પરિણામો વિષે પાકિસ્તાનની પ્રજાના મનમાં પણ વસવસો છે.

ભારતની લશ્કરી તાકાત અમારાથી ત્રણગણી છે. તેને શસ્ત્રો અપાઈ રહ્યા છે. અમને ખાત્રી છે કે આ શસ્ત્રોનો પાકિસ્તાન સામેજ ઉપયોગ કરવામાં આવશે. ભારતની તાકાત વધવાથી નેપાળ, સિક્કીમ, ભૂતાન, બર્મા અને સિલોન પણ ગભરાતુર બન્યાં છે. તેઓ ચીનની મદદ માગે તો નવાઈ નહીં.

કાશ્મીર અંગે સમાધાનકારી વલણ રાખવા માટે શ્રી નહેરુ પર અમેરિકાએ પુરતું દબાણ કર્યું નથી. અમેરિકા તરફથી મળતી મદદનો ભારત લશ્કર માટે ઉપયોગ કરે છે. હું પુરવાર કરવા તૈયાર છું કે મોટા ભાગની તૈયારી અમારી સામે છે. મિત્રો તરીકે અમે એવી આશા જરૂર રાખી શકીએ કે અમેરિકા અમારી સલામતી જોખમમાં મુકાય એવું કાંઈ નહીં કરે.

ગીરાસદારો કોર્ટે જઈ શકે છે

ડૉ. જીવરાજની ચીમકી

લખપત તાલુકાના મઢુલી ગામે મળેલી એક સભામાં ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે ગીરાસદારો એમ માનતા હોય કે અમલ થયેલ તો જાગીરનાબુદીધારો "અન્યાયકારક" છે તો તેઓ આ અંગે અદાલતમાં જઈ શકે છે. ન્યાયની અદાલતે આપેલો ચુકાદો સરકારને બંધનકર્તા રહેશે. આવા પ્રશ્નો સભાગૃહ, હડતાલ કે ઉપવાસ ઉપર ઉતરવાથી હલ કરી શકતા નથી. વધુમાં ડૉ. જીવરાજે જણાવ્યું હતું કે જે ગીરાસદારોની વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૦૦ની છે તેમને કચ્છવિસ્તારમાં જમીન મહેસુલની ચૂકવણીમાંથી માફી આપવાની ગીરાસદારોની માગણી વ્યાજબી નથી. આવી છૂટછાટ ગીરાસદારોને આપવામાં આવે તો રાજ્યના અન્ય ખેડૂતો પણ આવી છૂટછાટની માગણી કરે.

કુંવારાઓને ફસાવતી સ્ત્રીઓ

નવી દિલ્હી: કાંઠે બેસતા કુંવારાઓ સાથે લગ્ન કરવાની લાલચ આપી, તેમની પાસેથી કોઈ પણ પ્રકારે નાણાં પડાવી અધરાત મધરાતે સરસામાન સાથે નાસી જતી કેટલીક ધંધાદારી પરણેતરોની ટોળીની શોધ કરી રહી છે.

પોલીસને મળેલી બાતમી પ્રમાણે આ ટોળીના માણસો દલાલનો ધંધો કરનારા છે. આ ટોળીના ત્રણ માણસોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. આ ટોળીના માણસો એકલવાયા જીવન ગાળતા કુંવારા માણસોને પોતાની જાળમાં યુક્તિપૂર્વક ફસાવે છે. તેઓ કન્યાના સગાવહાલાંનું દેવું ચુકવવા નાણાં આપી લગ્નનો સોદો લે છે.

થોડાજ દિવસમાં ભાગ્યશાળી પતિને છેતરી નાસી જાય છે. પોલીસ તેના પિયેર તપાસ કરે છે, પરંતુ પિયેર જેવું કાંઈ હોય તોને!

રૂ. ૨૫ હજારના હીરા

સુરત: અત્રેના બેગમપુરા દુમાલા શેરીમાં એક્સાઇઝ પોલીસે બે મકાનો પર દરોડો પાડી તેની જાપ્તી લઈ લગભગ રૂ ૨૫ હજારની કીંમતના કહેવાતા દાણચોરીના હીરા કબજે કર્યા છે.

વિગત એવી છે કે દુમાલા શેરીના શ્રી છનાભાઈ મોહનલાલ પટેલ અને શ્રી કાંતિલાલ જીવુભાઈ પટેલને ત્યાં કહેવાતા દાણચોરીના હીરા આવ્યા છે એવી મળેલી બાતમીના આધારે કસ્ટમ અધિકારી શ્રી દેસાઈ અને શ્રી પટેલે દરોડો પાડ્યો હતો.

એક્સાઇઝ અધિકારીઓએ ઘરની તપાસ કરી છનાભાઈ પટેલને ત્યાંથી ૬૮૫ હીરા અને કાંતિલાલ જીવુભાઈને ત્યાંથી ૧૫૦ હીરા કબજે કર્યા હતા. આ હીરાની કિંમત રૂ. ૨૫ હજારની થવા જાય છે.

મત્સ્ય ઉદ્યોગનો વિકાસ

ગુજરાત રાજ્યના એક હજાર માઇલ લાંબા દરિયા કિનારા પર મત્સ્ય ઉદ્યોગના વિકાસ માટે સરકારે ઝડપી પગલા લેવાનો નિર્ણય કર્યો છે. ગુજરાતના દરિયાની માછલીને ખાસ કરીને ડબ્બામાં પેક કરીને નિકાસ કરવાની યોજના વિચારાઈ રહી છે. માછલી પકડવા માટે અમેરિકન ઢબે હોડીઓ બાંધવાનું કામ બીલીમોરામાં કેટલાક મહિનાઓથી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને આવી નવ હોડીઓ બંધાઈ પણ ગઈ છે. આમાંની બે હોડીઓ વેરાવળ ને કંડલા બંદર પર મોકલવામાં આવી છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને ઝાંપડે	શી. ૯-૦
કોઈ ગોરા કોઈ કાળા	શી. ૯-૦

આ ઓફિસેથી મળશે

સામાજિક ખબર:

શ્રી ઈસ્ટલંડન રજપુત ચોહાણ મંડળ

શ્રી ઈસ્ટ લંડન રજપુત ચોહાણ મંડળની ૧૭મી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ રવિવાર તા. ૨૩-૭-૧૯૬૧ના રોજે શ્રી છોટુભાઈ વિઠ્ઠલના મુકામે શ્રી બાબુભાઈ જીવનના પ્રમુખપદે મળી હતી. પ્રભુ પ્રાર્થનાથી શરૂઆત કરી મંત્રીશ્રી તરફથી રીપોર્ટ તથા ખજાનચી તરફથી સરવૈયું રજુ થયું હતું. તેના સ્વીકાર બાદ આવતા વર્ષ માટે નીચેના કાર્યવાહકો નિયુક્ત થયા હતા.

પ્રમુખ: બાબુભાઈ જીવન; ઉપ-પ્રમુખ: વિઠ્ઠલભાઈ દુલભ; મંત્રી: મણિલાલ પ્રેમજી, ખજાનચી: ખુશાલભાઈ ડાહ્યા.

કમીટી સભ્યો: ઇશ્વરભાઈ વિઠ્ઠલ, મગનભાઈ પ્રેમજી, બાબુભાઈ જીવન. ઓડીટર્સ: છોટુભાઈ દુલભ અને મગનભાઈ પ્રેમજી.

સાભાર સ્વીકાર:

શ્રી ઈસ્ટલંડન રજપુત ચોહાણ મંડળ,	શી ૧૦-૧
શ્રી ભક્તિભાઈ લાલભાઈ ગોકળજી,	પા. ૧-૨-૦
શ્રી એમ. લાલા એન્ડ સન્સ	પા. ૧-૧-૦
કેપટાઉન હિંદ મહિલા મંડળ, કસ્તુરબા શાળા માટે ભેટ	શી ૧૦-૨.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

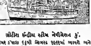

બ્રીટીશ ઇન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કું.
સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૧મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૦-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક બહાર	પા. ૨૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રોપ્રા. લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સ મા ચા ર સં ગ્ર હ

—પાકીસ્તાનના પ્રમુખ જ. અયુબ ખાને ઇન્ડિયા સામે અફઘાનિસ્તાનને નાણાં અને હથિયારો પૂરાં પાડવાનો આક્ષેપ કર્યો છે.

—ભારતના એટર્ની-જનરલ શ્રી. એમ. સી. સેતલવાડ જેઓ સોવિયેત સંઘની મુલાકાતે આવ્યા છે તેમણે જ્યોર્જીયાના પાટનગર તિબિલિસીની મુલાકાત લીધી હતી. તેમણે જ્યોર્જીયાની સુપ્રિમ કોર્ટના અધ્યક્ષ એમની તાકિદ્ઝે અને પ્રોસિક્યુટર મિખાઇલ તો. પુરિદ્ઝેની મુલાકાત લીધી હતી તથા તેમની સાથે ચર્ચાવિચારણા કરી હતી. ત્યારબાદ તેમણે તિબલિસી શહેરની એક લોક-અદાલતમાં હાજરી આપી તેનું કામકાજ જોયું હતું.

—ભારતના ખેતીવાડી ખાતાના કેન્દ્રીય પ્રધાન શ્રી એસ કે. પાટીલે ઉઝબેકિસ્તાન અને કાઝાખસ્તાનના વિશાળ સૂકા પ્રદેશો જ્યાં ખેતીવાડીનો વિકાસ યોજનાઓ અમલમાં મુકાઇ રહી છે તેની મુલાકાત લીધી હતી અને એ પ્રદેશના વિકાસના પ્રશ્નોની માહિતી મેળવી હતી.

— ગુજરાત યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓની શારીરિક સ્વાસ્થ્યની કરવામાં આવેલી મોજણી પરથી જણાયું છે કે ગુજરાત યુનિ.ના વિદ્યાર્થીઓમાંથી ૫૫.૭ ટકા વિદ્યાર્થીઓ સરક્ષણ ખાતામાં ભરતી થવાને યોગ્ય હોતા નથી, કારણ કે તેઓ જરૂરી ઊંચાઇ કે વજન ધરાવતા નથી.

—નડિયાદમાં શ્રી ઉત્સવ પરીખે ભાષણ કરતા જણાવ્યું હતું કે જો દેશ લોકશાહી પણ અપનાવતો ન હતો તો તે દશ વર્ષમાં સામ્યવાદીઓની નિરાશ કરે છે. કોંગ્રેસની એ મોટી સિદ્ધિ છે

—ભારતના જાણીતા અર્થશાસ્ત્રી શ્રી જે. જે. અંજારિયાની વિશ્વ બેંકના ભારતના પ્રતિનિધિ તરીકે નિમણૂંક થઇ છે.

—સુરત જીલ્લામાં અનાજ ભરવા માટે ૮૫ જેટલાં ગોદામો બાંધવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે

—ખેડા જીલ્લામાં ચોરીઆણી વિસ્તારના ખેડુતો સહકારી ધોરણે ખાંડનું કારખાનું નાખવાનું વિચારી રહ્યા છે

—શિલોંગ ખાતેના સરકારી ગૃહ ખાતે દાદર પરથી પડી જતાં આસામના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી બી. પી. ચાલીહાને કોણીનાં હાડકાંમાં ફાટ પડી છે

—રાષ્ટ્રપતિએ પહેરામણી પ્રથા પર પ્રતિબંધ મૂકતાં બિલને મંજૂરી આપી છે.

—ગુજરાત સરકારે હાથકાંતણના રૂ, રેશમ અને ઊનમાંથી અથવા આમાંના કોઇ બે કે અમુક તમામ તારનું મિશ્રણ કરીને ગૂંથીને તૈયાર કરાયેલી ચીજવસ્તુઓને વેચાણવેરામાંથી મુક્તિ આપવાનું ઠરાવ્યું છે.

—૧૯૬૧-૬૨ની સાલમાં ગુજરાતમાં ૪૦૦૦ ચોરસ માઇલ પ્રદેશમાં તેલનું સંશોધન થનાર છે

—જાણીતા ઉદ્યોગપતિ શ્રી મોરારજી વૈદ ગુજરાતમાં એલ્યુમીનીયમ બનાવવા અંગેની યોજના વિચારી રહ્યા છે.

—મધ્યસ્થ સરકારના સામુહિક વિકાસ અને સહકાર ખાતાના હેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ગુજરાતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિ સારી સ્થિતિમાં છે

—ઉદેપુરમાં મેવાડના મહારાણાનો લક્ષ્મીવિલાસ મહેલ કેન્દ્ર સરકારનું વાહનવ્યવહાર ખાતું ૭ લાખ રૂપીએ ખરીદી લે છે. મહેલને પ્રવાસીઓ માટેની હોટેલમાં ફેરવી નાખવામાં આવશે. હિંદી અને પરદેશી પ્રવાસીઓ મોટી સંખ્યામાં ઉદેપુરના પ્રવાસે આવે છે અને તેમને સમાવવા માટે એક સારી હોટેલની જરૂરીઆત કેટલાક સમયથી લાગ્યા કરે છે

—ઉત્રાણ પાવર હાઉસનું ૭૫૦૦૦ કીલોવોટ વીજળી ઉત્પન્ન કરતું જનરેટર બળી ગયું છે. આનું સમારકામ કરતા ત્રણ મહિના વીતી જશે

—દિલ્હીમાં સત્તાવાળાઓએ સખત તકેદારી રાખવા માંડી છે ને નવા માણસોને એકઠા થવાની તેમ જ રાજકીય વાતો કરવાની મનાઇ ફરમાવવામાં આવી છે.

—ભરૂચ જીલ્લા કોંગ્રેસ સમીતીએ પૂરના ભરાવાનો નિકાલ કરવાની સરકારને વિનંતી કરતો ઠરાવ કર્યો છે ને ગુજરાતના ખેડુતોને ગંભીર પરિસ્થિતિ માંથી ઉગારી લેવા અનુરોધ કર્યો છે.

—ગુજરાતના ચાર જીલ્લાઓમાં સુરત, ભરૂચ, જુનાગઢ ને રાજકોટમાં કુલ ૪૦,૦૦૦ એકર વિસ્તારમાં શુદ્ધ કપાસના વિતરણ સંબંધમાં અખિલ પાયલોટ યોજના દાખલ કરવામાં આવશે.

—વડોદરા શહેરને લશ્કરી થાણું બનાવવાનો તથા લશ્કરી હવાઇ મથક બનાવવાનો નિર્ણય, ભારત સરકારે લીધો છે

—સુરતમાં ચાલુ વર્ષે ૧૯૬૧-૬૨માં પ્રાદેશિક એન્જનેરી કોલેજ શરૂ થશે. આ કોલેજ સાથે સરદાર પટેલનું નામ જોડાશે.

—સુરતની સરકારી ઉદ્યોગપીઠમાં બાળકોના અને માંદાના ખોરાક માટેના બે ખાસ વિભાગો શરૂ કરવામાં આવનાર છે. આ વિભાગોનું ઉદ્ઘાટન ડૉ. જીવરાજ મહેતાના હસ્તે થશે

—રત્નાગીરી: મહારાષ્ટ્ર સરકારે ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન રાજ્યમાં ૧૫ ઔદ્યોગિક વસાહતો સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી રૂપીઅનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીઆના ઘણા પણ ભાગમાં ત્યારે શુભ આવો રસોઈ લગાવો અને આનંદ લઉં.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઇ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ જબ્બર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦
થેલ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાનદાર માટે બાંધણાના ન્યુઝપેપર જબ્બર ભાવ,
મસાલા, કરી (કાંદા), શુદ્ધ લાલ મરચાં, ગ્રામ, શુદ્ધ જીરૂ (અલો), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ. કપુરી અને બેંગલી પાન જબ્બર ભાવ, પોરટેજ બાઇ. ફ્રુટ, તમાકુ, ચાંલ્લા વગર અને બીજી વસ્તુની જોગવાઇ છે.
રોડેસીઆ, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર ખુબ ધ્યાન આપી કોઇ પણ વગર પરમીટ માલ મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LT
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપીંગ, મુસાફરી, વીમાઓ અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીઆના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરીઆઇ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પેહેલાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો
ઇંગ્લાંડ, નાગ, મુંબઇ, હુબલી, અમદાવાદ, પોરબંદર, વિગેરેના વીસા અમે કઢાવી આપીએ છીએ
ઇન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેન્ટ એક્સ્ટ્રા સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ કમીશનરને લગતી અરજીઓમાં કોઇ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીઆ અને પેર્ક ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ શુટ, ડાઇનીંગરૂમ શુટ, બેડસ્ટેડ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઇડ બોર્ડ ઓફિસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે ખરીદી કરો. અમે ખાસ ભાવ લેવા ચુકશો નહિ.

—બેડઝ, ટેબલ અને કીચન ફરનીચર—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. ખાસ રોકડ ભાવના ગ્રાહક પધારો અને વેપાર આગળ વધારો

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4591. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Print
[Phoenix Address] INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 30—Vol. LIX. Friday, 4th August 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR CENTS

THE END OF THE JOURNEY—INDIAN OPINION CEASES PUBLICATION

THIS is the last issue of *The Indian Opinion* and it marks the end of a fifty eight year journey begun sometime in the middle of 1903 in Grey Street, Durban. It was first launched as a simple commercial proposition but shortly after its founding Mahatma Gandhi became interested in the paper. Gandhi, of course, at that time was simply Mr M. K. Gandhi a barrister practising law and leading the Indian community in their varied struggles against the colonial governments. Soon he discovered that the paper was becoming a financial drain but at the same time he realised that it was a vital sinew in the struggles of the Indian people, especially in the Transvaal where the battle, first joined against the Government of Paul Kruger, was being continued to the death in a different guise. A newspaper, Gandhi felt, was indispensable to the advocacy of any cause. The people and the country must know what was being done and how it was being done. Gandhi had by this time, after his return from his second visit to India, come under the influence of Ruskin, Tolstoy and Thoreau.

Shortly after the end of the Anglo Boer War Milner came down upon the Indian people in the Transvaal with even greater viciousness than Kruger and the Dutch had done in the old South African Republic. Gandhi realised that unless the Indian people did something to protect themselves, they would be cleared out of the Transvaal. So he organised protests and petitions against the Asiatic Registration Act and soon found himself locked in a gigantic struggle for the survival of the Indian people in the Transvaal. For publicity for the claims and the grievances of the people he depended on *The Indian Opinion* which from being a general Indian newspaper was, of necessity, veered round to being the organ of the Indian struggle in the Transvaal.

The paper, however, made heavy demands on Gandhi's personal resources and so he decided to make startling changes in its organisation and publication. He decided to remove the paper out of Durban for the Press was at that time situated at 113 Grey Street, Durban. It depended on advertising and sales and the workers were ordinary workers. Gandhi made a revolutionary proposal to the workers. *The Indian Opinion* would, in future, be a corporate venture of a unique kind. It would no more be a simple commercial proposition but would become one of a scheme which Gandhi proposed to give effect to in Natal. He had come under different influences. He was at this time earning an extremely high personal income but he was not very much interested in his earnings and his possessions. He was not only a politician leading his people in a life and death struggle in the Transvaal but he was also a man searching for the right path of life in a world bound up with desire for material possession. Diet, ill health, education, politics, religion, ethics, community living and the purpose of man and life all engaged his attention. Out of the welter of thoughts crossing his mind he evolved a new system for the publication of *The Indian Opinion* as a self-supporting proposition and for the realisation of some of his new-established beliefs.

He bought a piece of land within easy distance of Durban by rail, near railway station and with a good supply of water. This was near the Phoenix railway station. The land suited him admirably and he established here what is known in history as the Phoenix Settlement.

To the worker on *The Indian Opinion* he put the following proposition. The paper would no more operate for the benefit of one or two people. It would serve the Indian people and any profits would be shared by all the workers. In return the workers would have to live at Phoenix and follow a prescribed course of rigorous physical and mental discipline. They would draw a nominal cash allowance every month, would attempt to support themselves by farming on the Settlement and work on *The Indian Opinion*. Some workers accepted, some did not. But as Gandhi's scheme took shape it attracted a large number of people among them many Europeans. It was at Phoenix that Gandhi worked out the mechanism and philosophy of Satyagraha and trained his volunteers for the Passive Resistance Movement in the Transvaal.

The people of South Africa, more especially the

(Continued on page 235)

FINANCE OFFERED

AS we go to press, we have received a letter from a sympathiser in Johannesburg urging us not to close down "The Indian Opinion" for it is a living monument to Mahatma Gandhi. The plea is accompanied by an offer of direct financial help of a substantial nature. We are considering the offer. Should the gods will it, it may be possible to resume publication of the paper.

—The Publishers, "The Indian Opinion".

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone. Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 4TH AUGUST, 1961

EPILOGUE

FOR a little over fifty-eight years *The Indian Opinion* has served the Indian community of South Africa. "Now the curtain comes down on that service at a time when there is the greatest need for a journal of the type of *The Indian Opinion*. In its first years the paper was the hand-maiden of a unique kind of fight against injustice and wrong conducted by one of the greatest men who have trod this earth. It was not only the mouthpiece of the struggle of the Indian people in Natal and the Transvaal but it was also the instrument which conveyed to the world at large the deep stirrings in the mind of Gandhiji. Gandhi evolved the philosophy and the technique of *Satyagraha*. *The Indian Opinion* was the vehicle which conveyed that philosophy and technique to the people. *The Indian Opinion* was not an ordinary newspaper seeking merely to transmit information and to advertise wares for manufacturers and merchants. It moulded opinion and led the people. It never, for the sake of circulation and profits, pampered to the tastes of the people. In fact, all of its 58 years were spent in going against the accepted grain of things, against the mundane materialism of a world whose values were lop-sided. If, on the one hand, it led the charge against the injustices perpetrated by the white rulers, on the other, it challenged the Indian people to fight for a just cause in a just way. The means were as important as the end and if the means did not measure up to the highest standards the end was not worth realising.

Not only did the journal seek to secure to the Indian people political and economic rights due to them as a tax paying part of the population, but it also sought to chart out a new way of life based on what had become a passion with Gandhiji—Truth. Truth, he proclaimed was God and God was Truth. There was nothing more in the cosmos. It was a most difficult creed to preach but the driving genius of Gandhi could not be restrained and slowly *The Indian Opinion* won world renown.

In recent years the journal has tried to present to the people of emergent Africa the teachings of Mahatma Gandhi. It has put forward the case for Satyagraha as a weapon which the people of Africa can use in their struggle. In addition it has tried to attend to the immediate affairs of the Indian people themselves thus serving both a broad and a narrow horizon. All these must now cease for reasons already explained by the publishers and while there is a sense of grief that something which has served for 58 years should come to an end there is at all times the challenge of the following from the Bhagavadgita: "For to the one that is born death is certain and certain is birth for the one that has died. Therefore for what is unavoidable, thou shalt not grieve."

THEY TOO HAVE SERVED-TRIBUTE TO EMPLOYEES

MANY people have served *The Indian Opinion* in the course of the 58 years of its existence. In the days when it spotlighted the heroic struggle of the Indian people in the Transvaal and Natal between 1903 and 1914 Europeans and Indians abandoned their callings and professions and came to live at Phoenix and share in the new life that Gandhi offered them here. Prosperous men and women cut themselves off comfortable living and came to search for the right path of life at Phoenix. They made their sacrifices willingly. They not only sought a way for themselves but they gave their energies and their material possessions to the Indian people. Some achieved spectacular success in their new venture. Such was their spiritual and moral strength. Some achieved satisfaction for themselves and at the same time served the cause in a quiet way. They were of different mettle. Some few fell by the wayside. Not all were of the same calibre. Behind all these people at all times were some very ordinary men who, though not inspired, by any call to serve, were required as workmen. They were ordinary, no doubt, but they too served. To those who have passed on we cannot now pay tribute but a small group of printers and assistants in the printing press have served loyally and faithfully for many years and to them the management of *The Indian Opinion* would like to pay a public tribute.

First and foremost is Mr Alpha Ngcobo, an African compositor, who has been with *The Indian Opinion* for the last forty-one years. He came to Phoenix as a young man of twenty and has been with *The Indian Opinion* almost continuously throughout the period 1920—1961. He has worked loyally and with rare devotion. His is the longest existing connection with *The Indian Opinion*. He has, if one might turn a bit Dickensian, seen it through the best times and through the worst of times. He will possibly find it most difficult to adjust himself to this change in his life.

Next is Mr. Perumalsamy Rajoo who has served *The Indian Opinion* for about 27 years. He, too, has worked loyally and devotedly. For him, too the adjustment will be difficult. Of those people directly associated with *The Indian Opinion* and the Phoenix Settlement at the moment Mr Rajoo's is the third longest existing connection. He, too, will find it difficult to re-organise his life without *The Indian Opinion* which he has served so well.

Compared to Mr. Ngcobo and Mr Rajoo there are two considerably younger men, Mr. D. Gangabhason who has been with *The Indian Opinion* for about sixteen years and Mr. R. Baijnath who has been with the paper for about thirteen years. These two have also served faithfully. Both worked the printing department. Lastly there is Mr S. Ramadhar who has worked for about thirteen years in the office of *The Indian Opinion*.

The end of the journey for *The Indian Opinion* means for these people the beginnings of a new one under different conditions. We shall be extremely grateful if any among our readers and supporters is able to offer them suitable employment or help in obtaining employment for them.

The Management,
The Indian Opinion.

Death Of Mr. Suliman Casoojee

IT is with regret that *The Indian Opinion* records the death of Mr. Suliman Casoojee, the head of one of South Africa's best-known Indian families and a prominent and respected member of the Indian community of East London. He died at his home on July 27 after a short illness, at the age of 82.

At the time of his death, Mr Casoojee was president of the East London Indian Association and also of the Moslem Society.

He came to South Africa from India in 1896 and settled in East London in 1903 where he was one of the first Indian traders.

A donation by him went to help in the establishment of the Casoojee Ward at Frere Hospital.

Mr Casoojee is survived by a widow, six sons and three daughters.

INDIA RESTATES HER CASE ON KASHMIR

NEW DELHI (By Mail)

["Indian Opinion" Service]

INDIA'S case on Kashmir has been restated in a pamphlet brought out recently by the Embassy of India in Washington. It reminds Pakistan of her solemn commitments to the U.N. on Kashmir and goes on to say that it would be the "height of logical absurdity" to expect India to implement the third part of the U.N. Commission on India and Pakistan resolution of August 13, 1948 when Pakistan, which had also accepted the resolution, had not carried out the directions in the second part of calling for a withdrawal of Pakistani regular and irregular forces from the territory of Jammu and Kashmir.

The following are some extracts from the pamphlet:

If part II of the Resolution was ignored and part III implemented, it would be like putting the cart before the horse. It is Pakistan and not India which should be held guilty of thwarting a peaceful solution when it was in sight of this long-drawn 14-year old dispute between the two countries.

Pakistan had made much play about an assurance given by Mr. Nehru to the people of Kashmir after India had accepted the State's accession. The assurance was that after Pakistan's invasion had been liquidated and the entire territory of State cleared of Pakistan hordes and tribesmen, India would again ascertain, if necessary, the will of the people of the State of Jammu and Kashmir. The assurance, let it be remembered, was given only to the people of Kashmir.

The assurance was not that India would hold a plebiscite to determine whether Kashmir should join India or Pakistan. Where does Pakistan come in? What right has Pakistan in Kashmir? By what right is she sitting on more than one-third part of the territory of the State of Jammu and Kashmir? By what right does she demand a plebiscite? How can an aggressor be entitled to a share in the property of the aggressed?

So far as India's assurance to the people of Kashmir was concerned, it had already been more than fulfilled. They had through a freely-elected Constituent Assembly ratified their earlier decision to make their State a part of Indian territory.

There were only three aspects of the Kashmir question: (i) The State's accession to India; (ii) Pakistan's aggression; and (iii) the issue of plebiscite.

The accession of Kashmir has never been questioned on the legal plane. In fact may be apt to recall the statement of the United States' representative on February, 1948 at a meeting of the United Nations Security Council: "...with this accession of Jammu and Kashmir to India, this foreign sovereignty went over to India and is exercised by India and that is why India happens to be here as the petitioner.'

The British delegation on the United Nations has also never questioned and indeed, could not have questioned, this act of accession which was made directly under the enactments of British Parliament.

The Legal Adviser for the United Nations Commission came to the conclusion that the accession of Kashmir was legal and could not be questioned. The same fact was borne out by the U.N. Resolutions of August, 1948 and January, 1948 which were both approved by India and Pakistan.

The State's accession to India took place on October, 1947 when the ruler of the State signed an Instrument of Accession under the 1935 Act, later adopted under the Indian Independence Act of 1947. Lord Mountbatten accepted the Instrument of Accession on behalf of the Government of India. It was also signed by more than 500 princely States which acceded to India soon after Independence.

The largest political party in the State, the National Conference, approved the Act of Accession, which was further confirmed by a freely elected Constituent Assembly of Jammu and Kashmir. It was again reaffirmed by the State's Constitution adopted in November, 1958. The relations between Jammu and Kashmir are regulated by Article 370 of the Indian Constitution after the Instrument of Accession was superseded by the Constitution.

Pakistani aggression against the State of Jammu and Kashmir has been disproved till this day. The President of Pakistan, Field Marshal Ayub Khan, himself admitted this act of aggression when he spoke at a public meeting in Jakarta on October, 7 1960. He said, "...then began the problem of Kashmir where Muslims were fighting for freedom. Naturally we in Pakistan went to their aid."

The late Mohammed Ali Jinnah, founder of Pakistan, had told Lord Mountbatten towards the end of 1947 that if Indian troops were pulled out of Kashmir, "I will call the whole thing off"—meaning thereby that he would withdraw Pakistan forces from Kashmir.

A former principle Pakistan delegate to the United Nations, Mr Zaffarulla Khan, admitted in July, 1948 that three Pakistan brigades were fighting in Kashmir.

Mr Owen Dixon, jurist and the United Nations representative in the Indo-Pakistan sub continent, said that the entry of hostile elements into Jammu and Kashmir in October 1947 was "contrary to international law" and the entry of regular Pakistani forces in May, 1948 too was inconsistent with international law.

On October 22, 1947 Pakistan sent thousands of tribesmen into Kashmir. These were aided, abetted financed and allowed to pass through Pakistani territory. They were supplied with automatic weapons and transport and reinforcement.

The raiders used Pakistani army signals and military hospitals. Pakistan radio related the exploits of tribesmen and described India as enemy.

Indian Opinion Ceases Publication

(Continued from front page)

Indians, have yet to learn fully the story of Gandhi's epic years in this country. Gandhi left South Africa in 1914, after a stay of twenty one years. Four years later he sent his son Manilal Gandhi to take over the management of the Settlement as no one could be found to undertake this. Manilal Gandhi had played a prominent part in the Passive Resistance Movement in the Transvaal. For thirty eight years he directed the destinies of *The Indian Opinion* and of the Phoenix Settlement. After his death in 1956 his widow Sushila Gandhi managed the Settlement and edited *The Indian Opinion*. Now failing health has stopped and so *The Indian Opinion* ceases publication with this issue. A journey of fifty eight years through the history of South Africa has come to an end.

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. For light industry, clothing, handbags, radios etc conveniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4604, Johannesburg

Cable & Tel. Add, HARGVAN Phone 23368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand, Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars
½ Gallon 95c each F.O.R. DURBAN
1 " R1.00 " " "
2 " R2.00 " " "
3 " R3.50 " " "
4 " R4.50 " " "

PACKING EXTRA CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Mr. Mistry Makes Forthright Condemnation Of N. R. Constitutional Problems

ASIANS MADE SCAPE-GOAT BETWEEN THE TWO MAJOR RACES IN N. RHODESIA

The provision in the new constitutional plans for Northern Rhodesia which debars Asians from voting in the vital fourteen national seats was strongly criticised by Mr V. D. Mistry, a nominated unofficial member of the Legislative Council of Northern Rhodesia. Speaking in the Council on July 5 last, Mr Mistry declared that the new constitution was going the way of South Africa. He said, "This is the start of a policy of Apartheid that will put this country in disgrace. He pointed out that "the Asians had been made a scape-goat in order to balance the number of seats in the national roll between the two major races." The full text of Mr Mistry's speech is published on this page.

Mr MISTRY (Nominated unofficial): Mr Speaker, like many hon. Members I would like to congratulate the hon. the mover of this motion. Though his speech was much shorter than expected, he did make some significant points. I am, however, a bit disappointed that, while talking about the constitutional plans, the hon. the mover did not express the views regarding a special constituency provided for Asians. The provision, which I consider is one of the worst ones, debars Asians from voting in the extremely vital fourteen national seats. It is on this particular thing which has caused great concern to me and my community, that I wish to expound.

Mr. Speaker, the new constitution is going the way of South Africa and this is the start of a policy of apartheid that will put this country in disgrace. Such a policy is altogether remote from and, indeed abhorrent to the ideals to which mankind is struggling in this century. To begin with I must blame the British Government for grossly overlooking the fundamental principles on which the Federation of Central Africa was established. And at the same time neglected a minor, but important, Asian community in the new constitutional proposals for Northern Rhodesia.

Sir, it is very fitting at this stage for me to tell hon. Members that when recently, while addressing the House of Commons on the subject of South Africa's policy of apartheid, what Mr. Macmillan, the British Prime Minister, said:

> "What might well influence the people of South Africa most is proof that those of us who extol the virtues of partnership between the races are able to translate our theories into facts, to establish on African soil a practical example of non-racial society that works to the benefit of all its peoples. Today we have such a chance in Central Africa and I pray that we and those of every party and race in these territories will seize it while the chance yet remains."

He then went on further:

> "No one in this House approves—indeed we all deplore—the principles which underlie the policy generally known as apartheid—But the fundamental difference between us and the South African philosophy is that we are trying, with varying degrees of success, but always with a single purpose, to move away from this concept in any form."

Mr Speaker, the statement of the Prime Minister I have just quoted is self explanatory and I do not see any need to expound on it. I would simply remind the British Government that if such tactics are continued the respect of the world which Britain has earned because of her comparatively liberal colonial policies would be lost.

Now dealing with the main point, Mr Speaker, I must say that the constitutional changes have come about in order to remain within compliance and frame as expressed by His Excellency the Governor in his statement and, in doing so, it has been thought proper to sacrifice the most fundamental rights of Asians. This has really shaken our faith in British justice and fair play with their peoples of which we were so proud.

Our position has been made most precarious by picking out only the Asians while all the various other communities of non British stock... ...

Mr SERGEANT: Nonsense!

Mr MISTRY: ... have been accorded full rights and the only reason

Mr NG'ANDU: Former enemies of Britain.

Mr MISTRY: ... that could be conceived for this is nothing else but because we are non-Europeans of darker skins. This provision of the constitutional plan is therefore really discriminatory.

It must be remembered, Mr Speaker, that I or, to my knowledge, my community, have at no time in the past ever asked for any special privileges and reservations on the basis of a separate electoral roll. I have on the contrary taken a broad line and, as and when it was necessary, preached to the effect that we as a community are visualising a society wherein persons of all origins could find a rightful place without any unfavourable discrimination based on colour, creed, origin or religion in the course of their economic, social or political developments. And in spite of this, we have been made a scape goat in order to balance the number of seats in the national roll between the two major races.

Mr NG'ANDU: Hear hear.

Mr MISTRY: We would rather lose this privilege of reserved seats rather than be removed from any of the voters' rolls.

Sir, the hon. Member for Kitwe East (Mr Stanley) while speaking on this motion refuted rumours which are prevalent amongst Asians that the recommendation for the one reserved seat for Asians based on the communal voters' roll may have been put forward by his party, the United Federal Party, and said that it is the decision of the British Government. Well, Sir, I do agree that it is the decision of the British Government, but must point out that the decision has been taken from the recommendations submitted by His Excellency the Governor and, as we all know, His Excellency based his recommendations on views expressed to him by political parties in Northern Rhodesia.

Sir, I do not think for a moment and for obvious reasons that this suggestion could have been put forward by the Liberal Party or either by United National Independence Party or African National Congress.

Dr. SMITH: What about the Dominion Party?

Mr MISTRY: The Dominion Party has very little, if any, say in this country's politics and considering the party's frank policy I do not think that this party can make such suggestions directly. Now that leaves the major political party, the United Federal Party. There are reasons, and I must say very good reasons for this party to make such suggestions.

One of the reasons, Mr Speaker, and it is a major one, is that the party had, since the original constitutional plans were published, aired fears about the fifteen seats provided to the national roll and the party also feared that if Asian communities vote for African candidates in the national roll it will help considerably the African candidates standing for election in the national roll to win most of the national seats which might result in an African majority in the Legislative Council. It was this fear the United Federal Party wanted to remove from the national roll which, as is now evident, has been removed.

It was on this fact that my community based its contention, and rightly so, that it is because of the immense pressure from the United Federal Party which might have compelled the British Government to take this course. Mr Speaker, history has shown us that when the basic right of a people is abrogated, democracy and freedom fail. It is the right perhaps more than any other upon which all other constitutional rights depend for their effective protection. It is the right to vote and it is a fundamental right of all people which we call democracy. Every other constitutional right depends upon it and without this we have only an illusion of true democracy.

In view of what I have said I would like to reject this humiliating scheme outright and would point out that it is not in the interest of the country generally. Now, Sir, coming to the constitutional plans in general I must say that the Africans are very disappointed with these proposals. They had been led to believe that they would obtain very much more from the speeches made by the Colonial Secretary prior to the constitutional conference held in London. The recommendations made by the Monckton Commission in its report for Northern Rhodesia have also been ignored.

Mr. Speaker, it has been proved

(Continued on page 239)

THE NEW LIQUOR LAW SOLVES NOTHING

By MARY TUROK in "Fighting Talk", July 1961

PASS the bottle! Prohibition is to end at last—no more need to slink into a back alley for a drink, nor to pay black-market prices for it!

But don't imagine that it's legal as soon as the Liquor Bill becomes law—the Minister of Justice is expected to choose a date in October just to make sure the General Election doesn't go the wrong way because of it.

What lies behind this "gesture of goodwill," by a Government notorious for its contempt for the feelings of the African people? Why this sudden concern for the "grievances" of the Non-Whites, after twelve years of stubbornly refusing to admit that any grievances exist?

In a tone of mild concern and utterly understanding Minister Erasmus told Parliament that he was eradicating the root of racial tension, that he was saving 300,000 people from gaol each year and lifting a burden from the shoulders of the police and courts who found the law impossible to implement. These noble sentiments have a hollow ring when they are uttered by the Minister of a Government insensible to the greater sufferings caused by the pass laws which are equally impossible to implement.

The Liquor Lobby

The ulterior motive isn't hard to find. Pressure for a relaxing of the liquor laws has been building up for several years, the pace being set up by the wine farmers and liquor producers:

"Spearheading the agitation is the rich and influential Ko-operatiewe Wijnbouwers Vereniging", the wine farmers' co-operative, which has an almost total monopoly of the production and export of wine spirits produced in this country." (Brian Bunting, 'Africa South', July 1958)

While wine and spirits production has been increasingly steadily in recent years, markets have failed to expand sufficiently to absorb the increase and, although the farmers aren't starving, their position has been growing somewhat precarious.

The unpopularity of South African products overseas brought matters to a head. The wine farmers must have presented the Government with a fairly stiff ultimatum, for it felt obliged to go even further in the Liquor Bill than the Malan Commission had recommended.

The Government Liquor Commission recommended the sale of natural wines and "European-type" beer to Africans in beerhalls. The Liquor Bill provides for the sale of all types of liquor to Africans by any licensed seller—both off sales and on-consumption. It does, however, introduce severe penalties for illicit brewing, no doubt as an attempt to wipe out potential competitors.

'Ideals' Overboard

A gimmick has been found by the Nationalists to bolster one section of the sagging economy—the fact that long-cherished "ideals" have had to be tossed overboard is unfortunate."

A frenzied last-minute appeal by the Nederduitse Gereformeerde Kerk to stop the Bill in the interests of the white man's "safety and civilisation" was ignored. Not even the conscientious objectors within the Nationalist caucus were permitted to oppose the measure.

The whip was cracked so effectively that even the idealists indulged in some backsliding. An appeal to all Christians "to pray that God will endow our legislators with wisdom and understanding as they discuss these far-reaching proposals" was made by Dr William Nicol, ex-Transvaal Administrator and one time Moderator of N.G.K., and that was the last that was heard of any protest from these quarters.

Backing the demands of their fellow-farmers in the South, Transvaal farmers have been demanding permission to continue the tot-system on their farms, and some have already done so in spite of the law. They claim that the Cape farmers have a more stable force, no doubt because their labourers, if at times unruly, become so addicted to drink that they cannot do without it and thus are willing to stay on at a farm regardless of other conditions.

The first draft of the Liquor Bill contained a clause allowing all farmers the unrestricted right to supply labourers over 18 years with natural wine. (It had previously been limited to one and a half pints a day for workers over 21.) But the Minister evidently took fright at the outburst the clause evoked and withdrew it. However, as the Bill now stands, there is nothing to stop any farmer applying for a permit to supply liquor to his labourers and thus getting what he wanted through a back door.

Tots in lieu of decent wages is an old South African scheme now sure to spread.

Africans who hope to find new business openings in the field of liquor sales are likely to be disappointed. In the first place each person granted a licence by the Minister, or any authority delegated by him, will have to pay a fee of up to R400 to the Consolidated Revenue Fund, and once he has set up business he faces the prospect of making no profit, for the Minister reserves for himself to decide how profits derived from the sale of liquor to Africans shall be dealt with. Africans will not get liquor licences easily, and these will be extremely strict control.

Make no mistake, even in this Bill there are still restrictions that can land a man in gaol for three months or more.

It is no offence for an African to consume his liquor in a public place or on any premises where he does not have the permission of the owner.

Theoretically it is still an offence for an unlicensed person to serve drinks to an African, even in a private home. But how a court will be able to prove whether the African concerned was drinking his own or his host's liquor is an interesting poser.

Sting In The Tail

Scorpion-like, the Government has reserved the real sting for the tail of the Bill. All penalties for offences under the Liquor Act have been stepped up steeply. A fine of R50 now becomes R100 or three months (an alternative gaol sentence appeared in the old Liquor Act), a fine of R200 now becomes R400 or twelve months.

Home brewing, a long established institution among the African people in town and country, comes under the heaviest fire. In the past the consumption or possession of any so-called "concoction" was liable to a fine of up to R200.

Now, any person found guilty of possessing, drinking or supplying any drink made from the fermentation of treacle or sugar, other than "kaffir beer", is liable, on first conviction, to a fine of up to R1,000 or imprisonment for up to five years or both. On second conviction he must be sentenced to a minimum of 6 months imprisonment and not more than five years plus a fine of R1,000 or imprisonment only.

These extraordinarily severe sentences apply even to the purchase or possession of yeast or malt by Africans.

Home brewing is put on a par with dagga-smoking and illicit diamond buying—in spite of the fact that it is so widely practised and accepted. It will not cease simply with the introduction of the new liquor law—white man's liquor will still be out of the reach of the lowest paid Africans who will continue to create a demand for the cheaper drinks like isiyumiyane, kepton, ubuli ne [illegible].

As long as there are women who are forced by economic hardship to find a "side-line" the shebeen traffic will continue, regardless of the "deterrent". Innocents will become criminals—frustration and bitterness will continue. The new Liquor law solves nothing.

DRY RED CHILLIES
30 lbs Packets 45/.
Dry Garlic 30lb packet 18/-
Fresh Green Garlick 2/8 lb
(Postage Paid)
Also Africans long handle brooms R 2.50 per dozen
CASH WITH ORDER
Write to:
MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26 Phone 128
BRITS. Transvaal

Phone 835 6780 P. O. Box 1840.
MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

PROPOSED TAX LAW IN INDIA PERTURBS INDIANS RESIDENT OVERSEAS

PROPOSALS for amendments to the existing law on Income Tax submitted recently in the Lok Sabha (the Lower House) of the Indian Parliament have given rise to a great deal of perturbation among Indians overseas, especially those in East Africa. If the amendments become law they will have effect of imposing a tax of almost fifty per cent on an income which has already been taxed in one country. A memorandum submitted by the Indian Chamber of Commerce of Nyasaland, over the signature of its Secretary, Mr. Y. Near, to the Finance Minister, Government of India, examines the implications of the proposals in exhaustive detail. Among the possible consequences of the proposals one would prevent an overseas Indian from being in India for more than six months in any one period of four years whether at one stretch or in the aggregate.

The full text of the memorandum is:

The Honourable,
The Finance Minister,
Government of India,
NEW DELHI.

Dear Sir,

I am directed by my Chamber to write to you on the subject of an income tax amending bill introduced in the Lok Sabha (Lower House) in April of this year upon report published in "Jay Hind" a daily of Rajkot Saurashtra, of 14th June 1961, containing comments of the Porbandar Chamber of Commerce on this subject. In this connection I reproduce here a telegram I sent to you on behalf of my Chamber strongly protesting against the amendment contemplated in the above referred bill which, if passed by Parliament, will seriously affect all overseas Indians visiting India.

The telegram sent reads as follows:—

"Union Finance Minister, New Delhi India—strongly protesting against Income Tax Amendment Bill introduced Parliament April changing definition resident. This affects most seriously overseas Indians visiting India. Request please drop amendment. Detailed representations following airmail—Indian Chamber of Commerce Nyasaland."

This bill seeks to amend the income tax legislation in force in India at present by changing the definition of "Residents" and "Non-Residents." So far there were three categories in the existing law. These were residents of India who had to pay income tax on world income. There were non-residents who had to pay tax on income earned in India and the third category, "not ordinarily residents" who were to pay income tax on incomes earned in India and possibly on income if received from overseas, while on a visit to India.

Most of the overseas Indians visiting India fell in the third category of "not ordinarily residents" and their world income was not liable to taxation. The proposed amendments seek to amend this legislation and do away with the third category of "not ordinarily residents" and divide persons in two categories namely "residents" and "non residents".

Under the new amendments sought any person who stays six months or more in India while on a visit there from overseas or only a month after an aggregate stay of one year in the preceding four years will be termed an "resident" and will have to pay tax on on his world income at the rate possibly of seven annas per rupee of his total world income. This is a most fantastic provision of law to be found anywhere in the world whereby any bonafide visitor from overseas visiting the country of his origin for a holiday or to carry out social and religious duties there, without any desire to take up residence, will be called upon, each and every body poor or rich, to pay as price of holiday in India nearly fifty per cent or to some such extent, as income tax on his world income not earned in India. In addition to income tax he will pay tax to his country of domicile overseas on such world income.

In other words he would have nothing left of his income after paying this double taxation to two countries on the same income, if he overstays only a day more than six months in India. This victimisation of an unwary innocent visitor to India happens to the man of the soil returning to India for a short term visit to his mother country and that in a country well known in thousands of years of history for its open door hospitality to all.

All overseas Indians visiting India are bona-fide visitors for traditional religious, social and holiday purposes or for marrying sons or daughters or to visit aged parents or relatives or to meet children studying in India. In the countries overseas where he stays there are laws prohibiting entry or residence of husbands of daughters born in each overseas country and married to Indian husbands. Parents of such daughters have to pay periodical visits to India. In many cases daughter or sons have to be married in India and it takes time to arrange for suitable matches and ceremonies to be prolonged. All these visits cost lots of money in passages and living expenses in India which are drawn upon from money from outside. Overseas Indian visitors to India are not like American visitors on a casual visit but are in India on a definite cherished family or social or cultural or religious mission requiring in many instances year or two stay in India.

When in India overseas Indian visitors do not undertake any commercial activities or engage in any business or industry or employment but only on remittances from abroad from their small capital in their countries of domicile. While in India they do not do anything which could justify their being termed as "residents" of India.

Besides this how these Indian visitors—asking Indian Income Tax officers at the end of a six months stay or only one months stay, if one amendment is passed, to India, demanding terrible amount of income tax on world income earned out of India or from India—could pay this tax is a problem which cannot be answered by anybody. As there are currency exchange control laws against remittances from many such overseas countries of which Nyasaland is one, no funds could be secured from such countries overseas. By one chance in thousands such visitors may be able to dig up some resources for payment of the imposed Indian tax on income from sources in their countries of domicile. The alternative in these instances would naturally be gaol and selling up of an ancestral house or houses if any possessed by such visitor, inherited from ancestors or acquired by him in the past.

The proposed amendments is also most untimely apart from being most unjust as explain above. Many Indians live abroad, women folk and aged children and others, have to leave temporarily or otherwise their country of domicile in Africa, due to lack of uncertain and terrifying political conditions in Africa during the coming years. The moment they will get a sanctuary in India and the moment they set their feet in India in their old age or in these helpless situations they will have to pay taxes on preceding year or years.

In the eyes of some politicians in India and others, Indians domiciled overseas for centuries may be a nuisance or cause of embarrassment but actually on a proper examination of facts and history the reverse will be found to be the truth. They have been always and are and will always be a useful asset to India abroad and in this connection the example of Mahatma Gandhi in South Africa is sufficient. Indians overseas have only love and love to the fullest measure for all Indian leaders and for their mother country and all they would like is reciprocal love for them from journalists and Indian politicians and leaders.

They have sent monthly remittances regularly for centuries now to their relatives left in India and they have contributed to Indian charities considerably and have contributed to national causes in the past and are doing so at present. Their visits to India bring millions of rupees in tourist traffic every month and their business connections with India have helped considerably to maintain the export-import of India. They do not take away anything from India when they visit India. They only give millions every month during these visits and otherwise. To cut of this connection will be the gravest injustice against Indians overseas who are a part of or a fragment of Mother India. This would no doubt cut off a most beneficent contribution to Indian economy given by patriotic sons of India whom destiny has sent outside the borders of

India. Outside India they have identified themselves fully with the cause of the soil of the countries of their domicile. Millions of rupees worth of Indian National Savings Certificates have been bought by Indians overseas thus helping Indian efforts of development.

The U.K. Government helps persons of their own blood, namely what they call their kith and kin, the Europeans settled abroad from U.K. They have set aside millions of pounds to purchase land in the white highlands in Kenya from European farmers thus helping these indirectly to realise cash for their assets if they so desire. We are not asking you to do this for us but we would naturally ask you not to unilaterally shut the doors of India against [us] and thus cut off our relations and connections with India by penalising us for exercising our holidays and social and religious rights built during centuries by our visits to India every three years or so, to do our duties to our families and others in India.

We would therefore strongly request you to drop the proposed amendment as introduced in the Lok Sabha to the Income Tax Laws in April this year and thus do justice to the right and just cause of Indians overseas visiting India.

In these times of great hardships to Indians in Africa when most of us are worried about our very existence we should expect the Government of India to give us comfort and facilities by some suitable measures. Instead we find by such measures as the proposed legislation, the Government of India appears to be adding fuel to the flames of our troubles.

While governments the world over backing their nationals abroad with all the might of their resources and sending missionaries and others to preach religion, culture and their way of life at considerable cost to the exchequer, the Government of India have got their nationals already settled overseas in various countries without a single farthing having been spent by them. These people abroad are playing their fullest part in the countries in which they are settled and are enhancing the prestige of India and at the same time sending millions of rupees to maintain their families etc., in India from year to year.

Asians Made Scape-Goat Between The Two Major Races In Northern Rhodesia

(Continued from page 236)

beyond doubt that the backdoor negotiations which the British Government permitted to Sir Roy and his party is going to prove fatal for Northern Rhodesia. It is not for Sir Roy to decide the future of Northern Rhodesia as one part of the Central African Federation for that matter. The right must inevitably belong to the Africans. The manner in which London has allowed the backdoor negotiations and permitted Sir Roy to whittle down.... .

Mr. SPEAKER: I think it would be better if the hon. Member did not use personal names. I think that the office is the important thing.

Mr. MISTRY. ...and permitted the Prime Minister of the Federation to whittle down its plans for Northern Rhodesia must not produce any sense of confidence among Africans. The chaos in the Congo is being cited as a reason for going slow with constitutional progress in Northern Rhodesia. But what is likely to happen now, Mr. Speaker, is that the success of reactionary forces may lead to large-scale discontent in a country which is quite willing to make progress at a suitable pace but not at so slow a pace as to make such progress indistinguishable from a stalemate of bitter frustration.

Mr Speaker, in his opening speech on Northern Rhodesia's constitutional talks the Colonial Secretary expressed the genuine desire of the British Government to give a substantial number of seats to Africans in the Legislative Council in order to meet the natural aspirations of the peoples of Northern Rhodesia. In his latest dispatch of the 26th June, 1961, he emphatically mentioned that we should secure a substantially increased number of African members in the Legislative Council, but I am afraid that he has so complicated a scheme, the manipulations, of course, favour the United Federal Party, the so-called genuine desire of the British Government will not be fulfilled as it is quite evident from the way in which the national seats are to be elected.

Under this scheme it will be impossible for Africans even to get parity. It is my strong feeling that the British Government has given way to the most conservative and reactionary elements in this part of the world with the sole aim of preserving the much disputed Federation, the future of which depends on the successful outcome of the Southern Rhodesia referendum which in turn would fail if the original three fifteens formula were not remoulded in its present shape to avoid an African majority. The rights of the Asians as voters have been sacrificed on the altar of this imperialistic game to achieve their ulterior motive.

Mr. Speaker, regarding the one special seat reserved for the Asian and Eurafrican community, the Prime Minister said the other day in the Federal House that coloured voters who may not wish to be included in the register for this special seat may opt to be registered with any other racial group with which they have special ties.

Now in view of this statement, I would like to know whether we as Asians have the same privilege or not? Another point Mr Speaker is why has this Eurafrican community always been classed with the Asian community. This has always been a puzzle to me and I have often tried to find answers but so far no one has been able to explain to me why it is so. It is a well-known fact that most of this community belongs to the European and therefore it is highly unfair to combine a community with a community which has nothing to do with their existence. I hope the hon. the Chief Secretary might be able to throw some light on this question.

Finally, Sir, in coming to a conclusion I must say that the new constitutional plans will not bring stability in this country for the simple reason that they are not acceptable to the majority of the people. I do not think that these plans will bring to us and the period of speculation and uncertainty as envisaged by His Excellency. Nor do I see that the way ahead is clear.

These plans are not workable and I would not be surprised if they had to be changed in six months' time. Thank you, Sir.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns
Contact No. 12 Barkly's Arcade,
36 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts
Johannesburg. 'Phone 33-4654

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

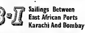

BRITISH INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY
SS Kampala due 6th August, Sails 11th August 1961
PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class	single with food	R 235.50
Second "	" " "	R 157.0
Third Class with food		R 79.50
Third Class without food		R 69.0

For further particulars apply to—
Shaik Himed & Sons
(Pty.) Ltd.
390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20422, Tel. Add. "KARAMAT."

fifty years ago... *July 1911*

Reception To Mr. Kallenbach

HEARTY SEND-OFF FROM JOHANNESBURG

(Editorial, Indian Opinion, August 5th 1911)

MR. KALLENBACH had intended to slip away from Johannesburg quietly and without any demonstration from the Indian community. But God willed otherwise. As soon as it became known that Mr Kallenbach was to leave for Europe, leading passive resisters began to discuss among themselves the "desirability of doing something". They felt that the owner of Tolstoy Farm, who had done so much for them in his own inimitable way, could not be allowed to leave unhonoured by the community. It was by an accident that the day of Mr. Kallenbach's departure became known. The time was short. But subscriptions were at once raised. It was decided to present him with an illuminated address, enclosed in a solid silver casket. The idea was incongruous. Mr. Kallenbach, who had given up most of his luxuries, and had to take a simple life on Tolstoy Farm where he actively shared the life of poor passive resisters, often eating and drinking with them, using a verandah as a chair and his lap for his dining table, to be presented with a solid casket! Where was he to keep it? That was no concern of the enthusiastic admirers. So the address was illuminated and a solid casket ordered and prepared. At practically the last minute, Mr Kallenbach was informed that he was to be presented with an address. Mr. Kallenbach laughed. "What have I done? You owe me nothing, and if you do, I do not wish to collect my debts just yet." This happened on Saturday when he was on his way to the Farm. He was to leave on Monday. But the determined men who had duty on pickets would have no for an answer. Mr Kallenbach said: "I cannot receive any public acknowledgement". His interviewers said "You must." They parted Mr Kallenbach thinking the storm had blown over.

But, on Monday morning, on his way from Lawley, Mr Kallenbach was picketed and intercepted by a zealous band headed by Mr Thambi Naidoo, who had all run from Vrededorp to Canada a distance of five miles, to meet him in his own compartment. Others met him at Fordsburg Station. What could Mr. Kallenbach do against such a determination. He had to yield. Passive resistance (love) and picketing were once more triumphant. Mr Kallenbach hurried to the Rev. Phillips' Hall. Imam Abdul Kadir Bawazeer presided. He related Mr. Kallenbach's services in a few well-chosen words. Mr. Thambi Naidoo read the address, which is as follows:—

"To Hermann Kallenbach, Esq.

"On behalf of the Transvaal British Indian Association, we, the Chairman and Honorary Secretary, ask your acceptance of this small token of the affection and esteem your whole-hearted and brotherly co-operation has won from the British Indians of the Transvaal.

"Your help during the long struggle that was forced upon us by reason of the Immigration and Registration Laws was the more valuable because it was spontaneous.

"Your timely generosity in placing Tolstoy Farm at the disposal of the Passive Resisters proved an invaluable aid to us. The acts of personal services rendered by you to our people in adversity can never be repaid.

"We thank you also for your work as Hon. Secretary of the Transvaal European Committee.

"All these things and many more have made the Indian community your life-long debtors, and we pray that God may bless you for these."

A. M. CACHALIA,
Chairman
M. K. GANDHI,
Hon. Secretary.
Johannesburg, 31st July.

Mr. Easton, on behalf of the Cantonese Club, presented him with the complete works of Carlyle in a beautiful silver-mounted case, and Mr. Morarji with the works of Ruskin in a similar case on behalf of the Hindu Association.

Mr. Kallenbach, in the course of his reply, said that he did not consider his friends who had done him so singular an honour owed him anything at all. It was he who was the debtor. It was a matter of privilege to him to be able to do what he did during the struggle that lasted five years. And he did it for his own sake. He sincerely believed that he gained much through the struggle. At the end of it he found himself a better and stronger man. He assured his hearers that it was through the struggle that he had overcome many of his prejudices and his weaknesses. If ever again the struggle was revived he was prepared to do what little he could and he knew that whatever he did in such a struggle he would be gainer. After giving renewed thanks for the gifts, Mr. Kallenbach resumed his seat amid applause. Mr Cachalia was absent, being obliged to go to Warmbaths to attend to a sick friend. Mr. Mitch, Mrs. Vogl, Miss Schlesin and Mr. Isaac supported the chair on the platform.

At the station there was a representative gathering of Indians besides his European friends to see Mr. Kallenbach off. In order to gain experience and still further to simplify his life and to discipline himself Mr. Kallenbach travelled 3rd class by train, much to surprise of his many friends who had always seen him enjoy all "the good things of life." Mr. Kallenbach is travelling 3rd class on the steamer also.

All the settlers on Tolstoy Farm were at Lawley station to see Mr. Kallenbach off.

We understand that Mr Kallenbach does not intend to see the address and the casket himself, but will hand them his sister in Germany.

WATCHES, Gents models—15 Jewels waterproof, shockproof antimagnetic unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels 49/6. As above, but 17 Jewels—75/6 As above but with self-changing calendar 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—95/6. Other models from 19/6

LADIES models 15 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A 1 AGENCIES First Floor No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 4179, Johannesburg.
Stocks limited, order immediately.

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story [text]	2 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day	1 0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy ...	3 0
FILM FARE A magazine start from finish to south ...	3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ...	2 2
THE MARCH OF INDIA In your future	4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress	7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see	2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Styles Choose and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs	4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Brass, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-,	25 0
KHARTAIL in paint special for Khitans, Bajans etc	25 0
DHOLAKS in get mark, weddings Holi Bajan ...	£8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions	£8 10 0
HARMONIUM best make Rama Flute	£18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna	£25 10 0
Divine Service. Flute of all designs	2/6, 4/6, 8/6
Solo Playing	15/-, 25/-, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.
MUSIC SALOON & BOOKSELLERS
PHONE 20707. P. O. BOX 2524.
65 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

No. 30—Vol.-LIX.
Friday,
4th August, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઇન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૩૦
તા. ૪ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૧
છુટક નકલ સેન્ટ ૪

*

પાપ-પુણ્ય, સુખ-દુઃખ આ શાથી? ઈશ્વર છે પણ તે વ્યક્તિ નથી તે નિયમ છે, નિયંતા પણ છે આનો અર્થ એ થયો કે મનુષ્ય કર્મનો ભોગ બને છે તે સત્કર્મથી ચડે છે, દુષ્કર્મથી પડે છે

—ગાંધીજી.

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના કામદારોની સેવાવૃત્તિ

ઇન્ડિયન ઓપિનિયનની ૫૮ વરસની હયાતી દરમ્યાન ઘણી વ્યક્તિઓએ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનને પોતાની સેવા આપી છે. ૧૯૦૩ અને ૧૯૧૪ વચ્ચે જ્યારે ટ્રાંસવાલ અને નાતાલમાં હિંદી લોકો કમર કસીને સરકાર સામે લડતા હતા, ત્યારે ઘણા ગોરાઓ અને હિંદીઓ પોતાના ધંધા છોડીને ફીનીક્સ સેટલમેન્ટમાં સેવાવૃત્તિના આશયથી આવી વસ્યાં હતાં. સારી આમદાની વાળા સ્ત્રી-પુરુષો એશઆરામની જીંદગી છોડી સાદાઈથી ફીનીક્સમાં રહેવા લાગ્યા. પોતાના આત્મા વિકાસ માટે જ નહિ પરંતુ હિંદી-કોમ માટે પણ તેઓએ સેવા આપી. આ કાર્યમાં જ્યારે અમુકને અલ્પ સફળતા મળી, ત્યારે બીજાઓને સેવા આપવા બદલ ઉંડો આત્મસંતોષ મળ્યો. જુદી જુદી વૃત્તિવાળા હોવાથી, અમુક પાછળ રહી ગયા, કેમકે બધાની શક્તિ એક સરખી ન હતી. આ બધા પાછળ અમુક કામદાર મૂકસેવકો હતા, જેઓ હંમેશા એકધારી રીતે કાર્યો કર્યે જતાં. તેઓ આગળ પડતો ભાગ લઈ શકયા નહિ, એ છતાં એમની સેવા ઘણીજ અગત્યની હતી. તેઓ સાદા માણસો હતા, તો છતાં તેઓ સેવા આપી શકયા, અમે આ સેવા બદલ બીબાં છાપનારા અને મદદનીશોની કદર કરીએ છીએ. તેઓની મૂકસેવાની કદરની કશી બીના બાકી એમ નથી. એથી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન આ મૂકસેવકોને માનાંજલિ અર્પે છે.

સૌથી પ્રથમ આવે છે મી. આલ્ફ્રેડ ન્ઝોબો, જેઓ એક આફ્રિકન 'કમ્પોઝીટર' છે. મી. આલ્ફ્રેડ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના તવકા છાપખાનાનો અનુભવ છેલ્લા ૪૦ વરસથી લેતા આવ્યા છે. તેઓ વીસ વરસની યુવાન ઉંમરે ફીનીક્સ આવ્યા, અને ૧૯૨૦થી ૧૯૬૧ સુધી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન સાથે રહ્યા છે. તેમની સેવા સચ્ચાઈભરી અને ભક્તિપૂર્વકની છે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન સાથે એમનો જુનામાં જુનો સંબંધ છે. હવે જે ફેરફાર એમના જીવનમાં થશે એ જરા એમને માટે કપરા થઈ પડશે.

બીજા છે મી. પેરૂમલ રાજૂ. તેઓ ઇન્ડિયન ઓપિનિયન સાથે છેલ્લા ૨૭ વરસથી છે. તેઓએ પણ સચ્ચાઈથી અને ભક્તિથી કામ આપ્યું છે. તેમના જીવનમાં પણ આ ફેરફાર જરૂરથી જરા કપરો થઈ પડશે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન સાથે જુનો સંબંધ ધરાવતી વ્યક્તિઓમાં મી. રાજુનો સંબંધ ત્રીજે નંબરે આવે છે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન વગર એમનું જીવન સુમસામ લાગશે, અને બીજી સેવા સાથે સંકળાતા એમને જરા અતડું પણ લાગશે.

મી. આલ્ફ્રેડ અને મી. રાજુની સરખામણીમાં બીજા બે ઓછી ઉંમરના છે. મી. ડી. લબાબીસુન જેઓ ઇન્ડિયન ઓપિનિયન સાથે છેલ્લા ૧૬ વરસથી છે, અને મી. ભેજનાથ જેઓ ૧૩ વરસથી આ છાપાં સાથે છે. આ બન્નેની સેવા પણ વફાદારી ભરી છે. બન્ને કમ્પોઝીટરો છે. તેઓ ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં કામ કરી જાણે છે. છેલ્લે છેલ્લે આવે છે મી. એસ. રામાધર, જેઓ ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના ઓફીસનું કાર્ય છેલ્લા ૧૩ વરસથી કરતા આવ્યા છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયનનું બંધ થવું એનો અર્થ એ કે આ મૂકસેવકો માટે નવા જીવનની તઈયારી. અમારા વાચકો અને સહાયકો જો આ મૂકસેવકોને કોઈ યોગ્ય નોકરીએ લગાવી શકે એમ હોય તો અમે એમનો હાર્દિક આભાર માનીશું.

વ્યવસ્થાપક
ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

લંડનના ધારાશાસ્ત્રી સ્હામે પ્રતિબંધ

આફ્રિકનોની એક જાહેર સભામાં ગયા મહિનામાં ભાષણ કરવા માટે કાનુ પાર્ટીના એક ધારાસભ્ય જાર્મ'વીન ક્રેડેકી રાજદ્રોહના આરોપસર ધરપકડ કરવામાં આવી તેમને કોર્ટમાં ખડા કરવામાં આવ્યા હતા મી. ક્રેડેક પોતાના બચાવ માટે લંડનના ધારાશાસ્ત્રી મી. રાલ્ફ મીલનરને રોકવા હતા અને તે નૈરોબી પોતાના અસીલનો બચાવ કરવા આવવાના હતા. પણ કેનીયાના ઇમીગ્રેશન ખાતાએ તેમને કેનીયામાં દાખલ થવાની પરમીટ આપવા ના પાડી છે.

ટાંગાનીકામાંની પોરચુગીઝ કચેરી અંગે ન્યેરેરેની ધમકી

ટાંગાનીકાના વડા પ્રધાન મી. ન્યેરેરેએ લંડનમાં અમેરીકા જતા અગાઉ લંડનથી જણાવ્યું હતું કે એન્ગોલામાં પોરચુગીઝ સરકાર જે અમાનુષી નીતિ ચલાવી રહી છે તે અસહ્ય છે અને આફ્રિકનો તેનો સખ્ત વિરોધ કરે છે અમારી ધીરજનો અંત આવી ગયો છે. આવી નીતિના વિરોધમા પોર્ટુગાલના રાજદૂતની દારેસલામની કચેરી બંધ કરી દેવા અમે બ્રિટીશ સરકારને જણાવ્યું છે પણ, હજુ બ્રિટીશ સરકારે તે બાબતમાં કંઈ કર્યું નથી એટલે હવે જો બ્રિ. સરકાર એ કચેરી બંધ નહિ કરે તો હું-પોતે તે બંધ કરાવી દઈશ.

આફ્રિકન કુમારીકાને મળેલો હોદ્દો

અત્રે સેન્ટીમ એન્ડ શોપીંગ કંપની એ પોતાની સેન્ટ્રલ ડીપાર્ટમેન્ટલ ઓફીસમાં આ પહેલીજ વાર એક આફ્રિકન કુમારીકાને કાઉન્ટર ક્લાર્ક તરીકે રાખી છે. તેનું નામ છે મીસ મેરી બરલા માકં. તે ૧૯ વરસની છે. ટમોરામાં ટીચર્સ ટ્રેનીંગ કોલેજમાં પાસ થયા બાદ ૧૯૬૦માં તે સેન્ટીમ શોપીંગમાં દાખલ થઈ હતી. સેન્ટીમ એન્ડ શોપીંગ કંપનીમાં જો આગળ ફરી તો કેમ્બ્રીજ સ્કુલ સર્ટીફીકેટવાળા આફ્રિકન છોકરાઓને રાખવામાં આવશે એમ કંપનીના એક ઓફીસરે કહે છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૪ ઓગસ્ટ, ૧૯૬૧.

ઉપસંહાર

લગભગ પચાસ વરસ ઉપરથી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન હિંદીઓની સેવા કરતું આવ્યું છે. હવે એ દૃશ્ય ઉપર પડદો પડે છે, અને તે પણ જ્યારે આ દેશને એવા છાપાની ખાસ જરૂરત છે ત્યારે આ છાપાના પહેલા વરસોમાં એની લડતનો ખ્યાલ આ છાપું આપતું કે તે લડત આજે અમર બની ગઇ છે. એનો ખ્યાલ આપનાર આત્મા આજે વિશ્વમાં દિગ્વિજય કરી અમરત્વ ને પામ્યું છે. આ છાપું કેવળ ટ્રાન્સવાલ અને નાતાલના હિંદીઓની લડતનો ખ્યાલજ આપતું નહિ, પરંતુ પૂજ્ય ગાંધીજીના હૃદયમંથન નો ખ્યાલ પણ આપતું. પૂ. ગાંધીજીએ સત્યાગ્રહ સિદ્ધાંત અને એના તત્વ જ્ઞાનની શોધ કરી અને એનો પ્રયોગ અહીંથી વહેતો કર્યો હતો. ઇન્ડિયન ઓપિનિયન કેવળ સમાચાર આપતું છાપું ન હતું, પરંતુ અભિપ્રાયો લેખો કરી લોકોને કેળવણી આપતું. નફાની દ્રષ્ટિથી અને લોકોને ખપાવવાના હેતુથી એ છાપું ચલાવવામાં આવતું નહિ. છેક ૫૮ વરસોથી આ છાપું આવી રીતે દેશની અને હિંદીઓની સેવા કરતું આવ્યું છે. ઘણી વખતે તે એક બાજુ એથી સરકારની ટીકા કરતું અને બીજી બાજુએથી હિંદીઓને સચ્ચાઇનો માર્ગ લેવાનો ઉપદેશ આપતું. પરિણામ જેટલું ઉપયોગી હતું એનાથી પણ ઉપયોગી હતું એ પ્રાપ્ત કરવાની રીત. જો એ પ્રાપ્ત કરવાની રીત સચ્ચાઇભરી ન હોય તો એવા પરિણામનો કંઇ અર્થજ નથી.

આ છાપાએ કેવળ હિંદીઓના રાજકીય અને આર્થિક હક્કોનીજ માંગણી કરી નહિ, પરંતુ એક એવો માર્ગ પણ બતાવ્યો જેનું અનુસરણ કરવાનું પૂજ્ય ગાંધીજીએ વારંવાર કહ્યું પણ છે. એ માર્ગ છે સત્યનો! પૂજ્ય ગાંધીજીએ કહ્યું કે સત્ય એ પરમેશ્વર છે અને 'પરમેશ્વર એ સત્ય છે. આ એક વિશ્વનું મહાસત્ય છે! આ સત્યનો પ્રચાર કરવો એ મહાકાર્ય હતું, પરંતુ પૂ. ગાંધીજીની પ્રતિભાએ લોકોનું મન જીતી લીધું અને 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' વિશ્વમાં જાણીતું બન્યું.

હાલના વરસોમાં આ છાપાએ બહુજ ઘટતાં આફ્રિકા ખંડને પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીનો સંદેશ આપવાનો પ્રયાસ કરતું આવ્યું છે. સત્યાગ્રહના હથિયારને આફ્રિકાના લોકો સમક્ષ પ્રયોગ માટે આ છાપા દ્વારા મૂકવામાં આવ્યું. આ સિવાય હિંદીઓના પ્રશ્નોની છણાવટ પણ આ છાપું કરતું; અને આ રીતે વિવિધ રીતે આ છાપું સેવા કરતું આવ્યું છે. હવે ૫૮ વરસના ઇતિહાસના આ બધા પ્રકરણો ઉપર પડદો પડે છે અને વ્યવસ્થાપકના કહેવા મુજબ આ છેલ્લા પ્રકરણ ઉપર પડદો પાડતાં દુઃખ થાય છે, પરંતુ ભગવદ્‌ગીતામાં કહેવામાં આવ્યું છે:—"જે જન્મ્યું એ અવશ્ય મૃત્યુ પામવાનું જ અને જે મૃત્યુ પામ્યું એ અવશ્ય જન્મવાનું જ છે, એથી જે દુર કરી શકાય એમ નથી તે માટે શોક કરવો નકામું છે."

આર્થિક સહાય

છાપખાનાઓ જતાં, અમને જોહાનીસબર્ગથી એક પરદુ:ખભંજન સહાયકનો પત્ર મળ્યો, જે બતાવે છે કે પૂ. બાપુજીએ સળગાવેલો માણસાઇનો દીવો હજુ હોલવાયો નથી. આ સહાયકની એવી અરજ છે કે પૂ. બાપુજીના પ્રતિક—ઇન્ડીયન ઓપિનિયનને બંધ ન કરવું. આ અરજ સાથે આ પરદુ:ખભંજન ભાઇએ આર્થિક સહાય કરવાની ઇચ્છા પણ દર્શાવી છે. એ પરમેશ્વરની ઇચ્છા હશે તો આ છાપું ફરીથી શરૂ પણ થાય!—પ્રકાશક ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

પ્રેમનું અમૃતત્વ

(રવીન્દ્રનાથ ટાગોર)

આપણું મન કોઇક એવી વસ્તુ ઝંખે છે જેનાથી પાછું વળવાપણું નથી. એને મેળવીને આપણે કહી શકીએ "બસ, હવે બીજું કાંઇ નથી જોઇતું." એને મેળવ્યા પછી ઉતાવળો પ્રયાસ નથી રહેતો. એમ માત્ર તેજ મૃત્યુની મૂઠમાંથી સરીને છૂટી શકાય.

સંસારના આ બધાં વાનાં અમૃત નથી, તો અમૃત છે શું! અમૃત શું છે તે આપણે જાણીએ છીએ. આ પૃથ્વી પર આપણે અમૃત કહી શકીએ એવું જ નથી એવું કાંઇ નથી. આવ્યું જ ન હોત તો એને માટે આટલી તાલાવેલી ન હોત. આપણે સંસારના સમસ્ત વિષયોમાં કેવળ એને જ શોધતા ફરીએ છીએ, એનું કારણ જ એ છે કે ક્યાંક ક્યારેક આપણને એ સ્પર્શ કરી ગયું હોય છે.

મૃત્યુની વચ્ચોવચ અમૃતનો સ્પર્શ આપણને ક્યાં થાય છે? જ્યાં આપણો પ્રેમ છે ત્યાં એ પ્રેમમાં આપણને આનંદનો આસ્વાદ મળે છે. પ્રેમજ સીમામાં અસીમની છાયા પાડીને પુરાતનને નવીન કરતો રહે છે, મૃત્યુને કોઇ કરતાં કોઇ રીતે સ્વીકારતો નથી. સંસારના વિચિત્રવિચિત્ર વિષયોમાં આ પ્રેમની ઝાંખી મેળવ્યા બરાબર જ આપણે મૃત્યુની પેલી પારના પરમ તત્વનો પરિચય પામીએ છીએ. પછી તો એજ પ્રેમને એના પરિપૂર્ણ સ્વરૂપે પ્રાપ્ત કરવા અર્થે આપણા અંતરમાં સુતાવેલી સાચી ઝંખનાથી માટે આપણા પ્રાણ ખસી જાય છે.

આપણામાં પ્રેમનો પ્રકાશ પ્રગટતો નથી ત્યાં સુધી આપણે બધુંય ભલા જોવાતા નથી. આ પૃથ્વી પર કેટલા કરોડો માણસો મારી આસપાસ વીંટળાયેલા છે. તેમને હું ઓળખતો નથી એમ નથી, પણ તેઓ મારા મન ક્યાં જ નથી. સંસારમાં હું એવી રીતે આવ્યો છું જાણે એ અસંખ્ય માણસો અને એમનાં સુખદુઃખ છેજ નહીં.

ત્યારે મારે મન છે કોણ? જેઓ મારાં આત્મીય સ્વજન છે, મારાં પ્રિયજન છે, તેઓ જ એવા અસંખ્ય છતાં કરતા મારે મન વધારે છે. એ થોડાં માણસો એજ મારો આધાર, કારણ એમને જ હું પ્રેમના પ્રકાશથી જોઉં છું. એમને હું દરેકઆંગે અને મારા આત્માના જેવા માનું છું. મારો આત્મ પ્રેમ જેમનામાં પ્રસારિત થઇ શક્યો છે તેમને જ હું આત્મીય ગણું છું.

ઇશ્વર છે અને સર્વત્ર છે એ 'વાત ક્યે મારે જાણવાની બાકી નથી, પરંતુ હું રાતદહાડે શ્વસ્યુંખરું એવી રીતે જ ચાલું છું જાણે ઇશ્વર ક્યાંય છે જ નહિ એનું પણ ગરજ શું! તેમના પ્રતિ મને પ્રેમ જાગ્યો નથી, એટલે તેઓ હોય તોય શું અને ન હોય તોય શું! તેમના કરતા મારા પોતાના ઘરની અત્યંત તુચ્છ વસ્તુ પણ મારે મન વધારે છે. પ્રેમ નથી એટલા માટે જ એમનું અસ્તિત્વ લોપી વિશેષ છે, તેથી જ આપણે શી કરતા નથી પામતા નહિ,—તેથી જ આપણા જીવનમાં એવી એક ઉણપ રહી જાય છે, જે બીજા કશાથી કોઇ પણ ઉપાયે પૂરી શકાતી નથી. ઇશ્વર છે છતાં નથી—એ નાસ્તિતાનો અર્થ એટલો જ કે આપણામાં પ્રેમનો અભાવ છે. એ નાસ્તિની શુષ્કતાથી જગતનું અસલ સૌંદર્ય નષ્ટ થયું, બધું જ લેખે લાગતું નથી. રાત દિવસ એટલા માટે જ અનંતતાનો અનુભવ થતા છે. ભલું જાણીએ છીએ, ભલું સમજીએ છીએ પણ ભલું જ નથી.

જગતમાં કોઇ પણ વસ્તુની પાસે, કોઇ પણ માણસની પાસે જવાતું આપણું જીવનમાં બહુ ભાગ્યે બને છે. પરમ આત્મીયની પાસે જઇને પણ આપણે રોજ આવ-જા કરીએ છીએ ખરા, પરંતુ ક્યારેક કોઇ એક દિવસે તેની પાસે જઇ પહોંચીએ છીએ. કેટલીય વાર તેમની સાથે એકાંતમાં વાત કરી છે, અને સવારસાંજના પ્રકાશમાં સાથે રમ્યા, ભમ્યા છીએ, પરંતુ એ બધાંમાંથી ક્યારેક કોઇ એક દિવસની વાત આપણને યાદ રહે છે, જે દિવસે હૃદય પરિપૂર્ણ થઇ ગયું હતું અને એમ લાગ્યું હતું કે હું તેની પાસે પહોંચ્યો છું. આ પરિપૂર્ણ પ્રેમની ક્ષણ છે.

એકમાત્ર પ્રેમમાં જ બધા દ્વંદ્વો એક સાથે એમાં મળીને રહી શકે છે. બુદ્ધિમાં એઓ કાપાકાપી કરે છે, કર્મમાં એઓ મારામારી કરે છે, કેમે કર્યા હળીમળીને રહેતાં નથી, પણ પ્રેમમાં બધા ભેગા થઈ જાય છે. પ્રેમના ક્ષેત્રમાં દ્વૈત અને અદ્વૈત બરાબર એકજ સ્થાને રહે છે. પ્રેમમાં એકી વખતે બે હોવું પણ જરૂરી છે, એક હોવું પણ જરૂરી છે. ઇશ્વર પ્રેમસ્વરૂપ ખરો ને, એટલે એક હોવા માત્રથી તેને ચાલતું નથી, અનેકનું સર્જન કરે ત્યારે જ તે સાર્થક થાય છે. એણે એકનાં બે કર્યાં છે અને બેનાં એક કર્યાં છે. આ અદ્ભુત ઘટનાનો કંઇ તર્કદ્વારા પાર પામી શકાતો નથી, કારણ એ પ્રેમનું કાર્ય છે.

કર્મના ક્ષેત્રમાં ત્યાગ અને લાભ જુદી જુદી કોટીમાં પડે છે—તેઓ વિરુદ્ધ કોટિના ગણાય છે. પણ પ્રેમ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૩૬)

દશાવતાર અને પૃથ્વીનો ઈતિહાસ

કહેવાય છે કે એક વખત એવો હતો કે સમસ્ત પૃથ્વી પર પાણી હતું ધીમે ધીમે જમીન થઈ. આ એવા કહેવાય છે કે, પૃથ્વી પર પ્રથમ જળ જાતિનાં જળચરમાં શ્રેષ્ઠ શરીર માછલીનું હતું. આથી મત્સ્ય અવતાર એ પણ પ્રથમ દશ અવતારમાંનો પ્રથમ છે.

યુગો હોય છે એમ પ્રત્યેક યુગ પણ હોય. એ યુગમાં મત્સ્ય જાતિઓ પણ હોય જ આને નામ આપી છે તેમ ભારતનો પચીસ હજાર વર્ષ પહેલાનો ઈતિહાસ આપણને કહે છે કે; તે વખતે ભારતના બે ભાગ પાડ્યા હતા અને ઉપલા ભાગમાં વિંધ્યપર્વત મધ્યમાં ઉભો હતો. દક્ષિણમાં દરિયો હતો. ત્યાં જે માનવીઓ વસતા હતા તેઓ દરિયાઈ માનવીઓ હતા મોટો ભાગ દરિયામાં વીતાવતાં આથી તે લોકોને મત્સ્ય કહેતા હોય એમ જણાય છે. જે યુગમાં જેનું શ્રેષ્ઠ સ્થાન હોય તે યુગ પણ તેના નામથીજ ઓળખાય છે. આ ન્યાયે મત્સ્ય ન્યાય પ્રચલિત હતો અને એટલે અર્થ એજ કે નાની માછલીઓને મોટી માછલી ખાઈ જાય તેમ બળીયા નબળા ઉપર રાજ્ય કરે.

કહેવાય છે કે તે જમાનામાં મનુ ભગવાનનો આશ્રમ હતો. આ મત્સ્ય જાતી પછી આગળ વધેલી હતી પણ ભૌતિક સુખમાં રાચનારી. આથી એને રાક્ષસ કહેતા. રાક્ષસ એટલે હું જ મારું રક્ષણ કરવા સમર્થ છું. એમ જે કહે તે એ પોતા કરતા બીજી કોઈ શક્તી નથી એમ માને. એમાના જેઓ મનુના સહવાસમાં આવ્યા એ લોકોએ માનવજીવનને ઊંચું લાવવા પ્રયત્ન કર્યો. જેમાં એ નવું શક્તી લાગી હતી એને એક પગ સ્થાપ્યો. એ માનવી મત્સ્ય અવતાર.

આમ દશ અવતારો માટે વિવિધ મતભેદો બતાવ છે.

* મુક્તિ *

શ્રીમતી ઈન્દિરાબેન ઉમેદરામ કર જેઓ હાલ દેશમાં વસતા ધાર્મિક પ્રેમજનને એક જીવનના ચક્રમાંથી મુક્તિ કેવી રીતે મળે એવો પ્રશ્ન પુછ્યો હતો. એનો જવાબ નીચે છે જે પ્રશ્ન પુછનાર તથા જવાબ આપનાર બન્નેના આભાર સાથે અમે આપીએ છીએ —તંત્રી

જન્મ મરણનાં ચક્રમાંથી મુક્તિ મેળવવા લોકોને તત્વજ્ઞાન અને આત્મદર્શન હોવું જરૂરી છે કારણ કે પરમાત્મા અને પંચેન્દ્રિયયુક્ત ભૌતિક શરીર એ બન્ને સ્પષ્ટ દેખાતા છે ત્યાં સુધી જીવાત્માને એ વાતની ખાતરી નહિ થાય કે સચ્ચિદાનંદ પરમાત્માનું દર્શન મારા પોતાનામાં જ છે ત્યાં સુધી તે આ માયાવી જગતમાં તેને શોધવા ફાંફાં માર્યા કરે છે. અને હંમેશ નિરાશ થાય છે આમ ભૌતિક પદાર્થોમાંથી જ સુખ અને આનંદ શોધવા પાછળ આયુષ્ય ખોઈ નાખે છે અને તેથીજ તેને સત દર્શન થતું નથી પરિણામે મોક્ષ મળતો નથી અને પુનર્જન્મ વેઠવો પડે છે. આમ જન્મ મરણની ઘટમાળ ચાલ્યા કરે છે.

જેમ પોતાની ગોંટમાં જ ખોવાઈ હોવા છતાં એક અજ્ઞાન બાળક ખીસામાં મેળવવા અન્યત્ર (બહાર) ફાંફાં મારે છે પાપરને ખોવાઈ ધારી લે છે અને નિરાશ થાય છે. વળી ઘણાં લોકો જ પ્રયત્ન કર્યા કરે છે. આવી સ્થિતિને ભ્રમ અથવા માયા કહીએ. જીવાત્મા પણ પોતાનામાં જ સર્વચૈતન્ય સ્વરૂપ પરમાત્માનું દર્શન કરવાને બદલે ભૌતિક પદાર્થોમાંથી ઈશ્વરપ્રાપ્તિ શોધે છે એ પણ મોટો ભ્રમ અથવા માયાજ છે. પોતાની દૂંટી (નાભિ)માં કસ્તુરી હોવા છતાં કસ્તુરીમૃગ સુગંધથી કસ્તુરી શોધવા આમ તેમ જંગલમાં ફરીયાદરી કરી જીવન લીલા પૂરી કરે એવું જ પરમાત્માની બાબતમાં છે. માટે સાચા જ્ઞાનદ્વારા પરમાત્માની પ્રાપ્તિ માટે આત્મદર્શન કરવાની પ્રવૃત્તિ કરવી જોઈએ. "આત્મ સાચું" છે, જગત મિથ્યા છે અને જીવ એજ બ્રહ્મ છે" આ વાતનો નિશ્ચય કેળવી જીવ અને બ્રહ્મ વચ્ચેનો ભિન્નભાવ ભૂલી અભેદભાવ કેળવવો જોઈએ. ગીતા તેમજ અન્ય ધર્મગ્રંથો એ પણ આત્મદર્શન અથવા આત્મ સાક્ષાત્કાર માટે આજ માર્ગ બતાવ્યો છે. માટે દરેક જીવ-જન્મ મરણનાં ચક્રમાંથી મુક્તિ-શાશ્વત મોક્ષ મેળવવા માટે આત્મદર્શન એજ મુખ્ય છે, તે માટે સતત નીચે પ્રમાણેની પ્રવૃત્તિ કરવી જોઈએ.

આ યોગનું તાત્પર્ય એજ કે જ્યાં જ્યાં આપણે જોઈએ, ત્યાં ઈશ્વરનું જ દર્શન કરવાની ટેવ પાડવી જોઈએ. સર્વમાં સમાનદૃષ્ટિ, સર્વમાં અત્યંત સ્નેહ, બાળક, યુવાન, વૃદ્ધ, અમીર, ગરીબ, બીમાર, તંદુરસ્ત-નાનો, મોટો, બગીચો, જળ આ સર્વ પ્રત્યે આત્મભાવ કેળવવો જોઈએ. સર્વને ઈશ્વરનું જ સ્વરૂપ માની એ રીતે વર્તન જોઈએ. પ્રભુનો આમાં વાસ છે એમ માની સર્વત્ર પ્રભુની દૃષ્ટિએ પ્રભુમય જોવી જોઈએ. આ દુનીયાની પ્રત્યેક વસ્તુ વિનાશી છે, માત્ર ઈશ્વર જ સત્ય છે એમ માની વાસના રહિત બની મોક્ષની કામના કરવી જોઈએ. જીવની અંતિમ ઈચ્છા દુન્યવી વસ્તુઓ પર જરાપણ મમતા ન રહે એવી ચિત્તવૃત્તિ કેળવવી જોઈએ, તો ખરેખર આ જન્મ મરણના ચક્રમાંથી મુક્તિ મળી શકે છે.

[નોંધ. યોગની વાતો બહુ મોટી છે પણ ગીતાનો સામાન્ય ઉપદેશ સંસારીઓ માટે આ પ્રમાણે છે કે સંસારમાં રહીને, પોતાની ફરજોનું પાલન કરીને પણ સંસારી જીવોમાં અનાસક્તિ (લાલચ વીનાનું) કેળવે છે, ભૌતિક પદાર્થોમાં મમતા રાખતો નથી અને ઈશ્વરની આપેલ બંધનના નાયક તરીકે નિર્મોહપણે કરે છે તે વાસના રહિત બની મોક્ષ પામે છે.

ઉ. રોડેશીયા સંપુર્ણ આઝાદી માટે મોટી લડત ચલાવશે

ઉત્તર રોડેશીયા માટેનું નવું બંધારણ આફ્રિકનોને માન્ય નથી એમ જણાવી એ બંધારણ તોડવા અને ઉત્તર રોડેશીયા માટે આઝાદીની બંધારણીય લડત ચલાવવાની યોજના વિચારવા લોઅનકીલ્સ નજીકની મ્યુલીમા યુનાઈટેડ નેશનલ ઇન્ડીપેન્ડન્સ પાર્ટીની ખાનગી પરિષદ આફ્રિકન નેતા મી. કૌન્ડાના પ્રમુખપદે મળી હતી તેમાં પોલીસને દાખલ કરવામાં આવી ન હતી.

આ પરિષદમાં એવો ઠરાવ થયાનું કહેવાય છે કે ઉત્તર રોડેશીયાની આઝાદી માટે અહિંસક સત્યાગ્રહની લડત ચાલુ કરવી. આ લડત માટે અને આઝાદી માટે જાન કુરબાન કરવા તૈયાર રહેવા સૌને હાકલ કરવામાં આવી હતી.

આ લડત ચલાવવા માટે કોન્ફરન્સે મી. કાઉન્ડાને જોઈતી સત્તા આપી હતી. મી. કાઉન્ડાએ આ લડત ચલાવવા એક મહાન યોજના તૈયાર કરી હોવાનું કહેવાય છે અને સંભવ છે કે હવે તુરંતજ તે આ લડત શરૂ કરશે.

પરિષદમાં થયેલા ઠરાવો તથા મી. કાઉન્ડાની મહાન યોજનાની કોઈ વિગતો જાહેર આવી નથી પણ એમ કહેવાય છે કે પાર્ટીના દરેક સભ્યો મી. કાઉન્ડાને વફાદાર રહેવાની અને તેના દરેક હુકમને શિરોમાન્ય ગણી એક મીનીટની નોટીસ મળતાં જે કાર્ય બજાવવાનું ફરમાવવામાં આવે તે બજાવવા તૈયાર થઈ જવાની ખાતરી તમામ સભ્યોએ બાંહેધરી આપી છે.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લીમીટેડ
હિન્દીઓની મુખ્ય કંપની
સર્વ જાતના વીમા લીયે:—
આગ, દરિયાઈ, અકસ્માત, રિફક, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.
સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય એજન્ટો:
જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
ફોન: ડરબન ૨૫૮૯૫, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે
કે ન્યુ ઇન્ડિયા, હિન્દની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયાની ૨૫ શાખાઓ કેવળ હિંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરિયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૧૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમિયમ લેખે કરે છે.
સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે
ન્યુ ઇંડીયા
સાથે વીમો ઉતરાવો.

જીવનની સુવાસ

(કેટલાંક પ્રસંગો)

આખરે દેવના દર્શ થયાં

એકવાર હું અને મારાં બહેનપણી ગુજરાત વિદ્યાપીઠની સંસ્થાઓ જોવા પ્રવાસે નીકળ્યાં હતાં. એ તરફ ગયા એટલે સહેજે તીર્થસ્થાનોનું દર્શન કરવાનો લોભ થયો. નડિયાદ, પોરબંદર થઈને અમે દ્વારકા ગયા. દ્વારકા પહોંચ્યા ત્યારે સાંજ પણ થઈ ગઈ હતી. અમે સવારથી મુસાફરીમાં જ હતાં એટલે ન્હાયાંએ નહોતાં અને જમ્યાંએ નહોતાં. પણ ઠંડીનો વખત અને કડકતી ઠંડી તેથી ન્હાવાનો વિચાર તો અમે માંડીજ વાળ્યો હતો. ગોમતીનું દર્શન અને આચમન કરીને જ શુચિર્ભૂત થવાનું ઠેરાવ્યું હતું પણ જમવું તો હતું. એટલે ગોમતીને કાંઠે જ્યાં જ મંદિરમાં આવતી એક તરુણ નાનકડી છોકરીએ અમને અમારી ભૂખના આપી. અને ગોમતીએ ગયાં. ત્યાંથી જ દ્વારકાધીશને મંદિરે ગયાં પાછળ વહેલા પડખાને અમે પહેલાંજ જણાવી દીધું હતું કે અમે કાંઈ ખાવાનું પામીશું નથી. છતાં એણે પીરસવા માંડ્યું. ખાઓ ખાઓ અને ના ના કહેતાં અમને ટેકો ખાવો પણ કરાવ્યો. અમે મંદિરમાં ગયાં, મૂર્તિઓનાં દર્શન કર્યાં, ફૂલ ચડાવ્યાં, અને દરેક ઠેકાણે બે હાથ જોડી માથું પણ નમાવ્યું. પણ બધું યંત્રવત્ થીજી ગયેલાં અંતરમાં એકે ચિનગારી પડવાનો લાભ ન થયો. આથી અમે પેટી કરીનાં જમવા ગયાં. જમ્યા પછી બીલ ચુકવવાનું હતું. દર પ્રમાણે બે બે જણના બે રૂપીયા આપવા જોઈએ.

'પણ બહેન! તમે તો કાંઈ ખાધું જ નથી. એક ટંક ભેગું ગણું એમાં તે કાંઈ તમારી પાસેથી રૂપીયો લેવાય.' વિદ્યાપીઠના પાલિક બહેન બોલી ઉઠયા. હસુમાર હું તો સ્તબ્ધ જ રહી.

'કેટલાં આવું ત્યારે?' મેં પૂછ્યું.

"આઠ આના બસ. તમે ક્યાં પુરતું ખાધું જ છે."

મેં બાર આના એમના હાથમાં મૂક્યા અને મનમાં ને મનમાં એમને ભાવભર્યું નમન કર્યું.

આખરે દ્વારકાના દેવ દર્શન કર્યાં નો સંતોષ તો થયો.

અતિથિ દેવો ભવ

૧૯૪૯ની સાલ. વિદર્ભના ગ્રામ ગામડામાં ગ્રામ સેવકોની અમારે બોલાવવાનાં હતાં. અમે ગ્રામ ગામોની પદયાત્રા કરી હતી. તેમાં જૈનપુર પણ એક હતું. જૈનપુર એ નાનકડું જ ગામડું પણ ત્યાંના પાટીલ શ્રીમંત છે. ગામના એક શ્રી મામા સાહેબ સજ્જન પણ હતા. એમને આધારે જ અમે કેન્દ્ર ખોલવાનો વિચાર અમે કરી હતો. પણ સમયસર એ મંજુર ન હતું એટલે કોઈ દુષ્ટ હત્યારાએ મામા સાહેબનું ખૂન કર્યું. ગામમાં જ નહીં આખા તાલુકામાં હાહાકાર વ્યાપી ગયો અને અમારું અંતર પણ દુઃખી થયું. જુવાન પત્નીપર તો આભજ તૂટી પડ્યું હતું. અમે અમારી સંવેદના પ્રગટ કરવા જૈનપુર ગયા અને મામા સાહેબના જ ઘરમાં એક બીજા પાટીલને ત્યાં ઉતર્યાં. રાત્રે અમે ઉતારે જ જમ્યા હતા પણ બીજે દિવસે મામા સાહેબને ત્યાં જમવાનું હતું. વિદર્ભમાં જુવાર જાડી રોટલી કરવાનો રિવાજ છે. લગભગ રોટલા જેવી. પ્રકૃતિને કારણે એ ખાવાનો મને દરરોજ વાંધો હોય છે. પણ કેટલીક પ્રસંગે નભાવવું જ પડે. એટલે એ તૈયારીથીજ હું બીજે દિવસે મામા સાહેબને ત્યાં જમવા ગઈ હતી. પણ મારા આશ્ચર્ય સરસ ઘઉંની પાતળી પાતળી ગુજરાતી રોટલી પિરસાઈ ત્યારે હું આશ્ચર્યમાં ડુબી ગઈ. આ વ્યવસ્થા થઈ શી રીતે? કોણે કરી? મારી આવશ્યકતાની એ લોકોને ખબર શી રીતે? એવા અનેક પ્રશ્નો મનમાં ઉઠયા કોઈ પણ સાથીઓને તો કાંઈ કહ્યું જ ન હતું એ નક્કી.

જમ્યા પછી અમે શ્રી મામા સાહેબની પત્ની પાસે ગયા એમણે આગ્રહપૂર્વક શી પૂછ્યું "કેમ જમવાનું ફાવ્યું? રોટલી બરાબર થઈ હતી?"

મેં કહ્યું "ખૂબ સરસ," પછી ખબર પડી કે આગલી રાત્રે અમે એમના ઘરમાંની બારી નીચે જ આગણામાં બેઠાં હતાં. અને ત્યારે અમારા બધ્ધાને ચારે બાજુ જરા પાતળી રોટલી કરવાની સૂચના પોતાના રસોઈયાને આપી તે એમણે સાંભળી હતી.

રસોઇ કરનાર કદાચ રોટલી બરાબર ન કરે તો! માટે જાતે ખાસ એમણે રોટલી એ કરી હતી.

એમના હૃદયમાં બેઠેલાં પતિનું તેજનું હતું તે દિવસે.

સાચી સેવા

વર્ધા જંકશન છે. ત્યાંથી તરફ જતાં કે ત્યાંથી આવતાં વર્ધાને સ્ટેશને ગાડી બદલવી પડે છે. એકવાર હું અને મારી બે નાની સાથીદાર બહેનો એમ ત્રણે જણ આશ્રમથી પાછાં ફરતાં હતાં અમારે આસપાસની જવું હતું એટલે ગાડીની રાહ જોતાં અમે વર્ધાના સ્ટેશનપર બેઠાં હતાં. અમારા સામાનમાં એક બેગ હતી જેનું હેન્ડલ તુટી ગયેલું હતું. એક ચુકુ તુટી અમારી સામેથી પસાર થઈ ને અમારી પાસેની ઓરીસમાં બેઠી. એની નજર અમારી બેગ પર પડી હશે. અમે તો વાતોમાં મસ્ગુલ હતાં. પણ એણેને સુતળી લઈને એ અમારી બેગનું હેન્ડલ સમારતા જોયો ત્યારે અમે સમજ્યાં કે હેત અગમ્ય પ્રેરણાથી એણે અમને સાચી સેવાનો પાઠ આપ્યો હતો.

આ ગૃહ : સત્યં શિવસુંદરમ્

બે ત્રણ વર્ષ હું વર્ધાના મહિલાશ્રમમાં હતી. હું અને મારી બહેનપણી અમે સાથે આશ્રમમાં રહેતાં પણ બહેનપણીના આ નાના છોકરાંઓ સાથે આશ્રમમાં રહેતાં હતાં. એકવાર અમે રાત્રે માને ત્યાં ટાંગામાં બેસીને ગયા હતા. ટાંગાવાળાને અમારે આઠ આના આપવાના હતાં. આટલું હતું એટલે અમે ફાનસની મદદ લીધા વગર પૈસા ચુકવ્યા. બીજે દિવસે એ ટાંગાવાળો ખાસ આશ્રમમાં આવીને અમને આઠ આના પાછા આપી ગયો: "બાઈ, ભૂલમાં તમે આઠ આનાને બદલે રૂપિયો આપ્યો હતો!"

ફુલસ્કેપ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાયસેન્સો, રેન્ટ રીસીટ-બુક અને ઇનવોઇસો માટે મળો

આર. વીઠલ

૨૨ જ્હાંગીર ચેમ્બર્સ, ૪૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ.
કોર્નર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ
જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૧૫૪

મદ્રાસમાં ગાંડીતુર બનેલી નદીઓ

કેરલ અને મહીસોરમાં પુરનાં પાણી ઉતરી રહ્યાં છે પરંતુ મદ્રાસમાં હજી પરિસ્થિતિ ગંભીર અને ભય ઉપજાવે તેવી છે. ત્યાં કાવેરી અને કોલેરુન નદીઓમાં પુર આવ્યે જ જાય છે અને એ નદીને કિનારે આવેલાં ગામડાંઓ ખાલી કરવામાં આવે છે. કિનારનો ભારે ફળદ્રુપ જમીનનો નાશ થઈ રહ્યો છે.

કેરલામાં પુરનાં પાણી ઉતરવા લાગતાં કંઈક રાહત મળી છે અને રાહતનું કાર્ય તાબડતોબ થઈ રહ્યું છે. ગલત છાવણીઓમાં નિરાશ્રિતોને ખાવા પીવાની અને દવાદારૂ મદદ આપાય છે.

મેંગલોર પછી આકાને લીધે વધુ ૨૧ માણસો માર્યા ગયા છે. એ ઓપછી આજથી ૬૪ માણસોનો ભોગ લેવાયો છે. સાતનો પર તારાજ થઈ ગયાં છે અને ૨૨૦૦ કુટુંબ ઘરબાર વિહોણાં કરે છે.

રાષ્ટ્રપતિ રાજેન્દ્ર પ્રસાદે કેરાલા, માયસુર અને મદ્રાસની પ્રજાને તેમના આ દેવીપ્રકોપથી ઉત્પન્ન થયેલાં દુઃખમાં સાથ આપતો સહાનુભુતિનો સંદેશો મોકલ્યો છે અને જનતાને રાહત ફંડમાં છુટે હાથે નાણાં આપવા અપીલ કરી છે.

ભારતના પશ્ચિમ કિનારે આવેલું મેંગલોર શહેર આખેઆખું પુરના પાણીમાં ડુબી ગયું છે. ચોમાસું દેશભરમાં હોનારત ઉત્પન્ન કરી રહ્યું છે અને ઘણી દેશની પ્રગતિ વિકાસ યોજનાઓને ધક્કો લાગશે એવી ભીતિ સેવાય રહી છે.

ઓફીસરોને ચીમકી

બિહાર પ્રદેશની સરકારે ફરમાન કાઢ્યું છે કે જે ઓફીસરોને ૮૦૦ રૂપિયાથી ઓછો પગાર મળતો હોય તેમની સેવામાં પટાવાળો રહેશે નહિ પટાવાળાનું કામ પણ એ ઓફીસરોએ જ કરવું પડશે. આ ફરમાનની રૂએ કેટલાક પટાવાળાઓને બીજા કચેરીઓમાંથી ભરતી કરવામાં આવતાં પટાવાળાઓએ કચેરીઓ આગળ બેઠો હડતાળ પાડી હતી.

શ્રાસરીની તકલીફ છે? અમે ડરબન બહારના ગતનીઓ ઉપર ગ્રોસરી જાતી દેખરેખ નીચે ચલાવીએ છીએ. દશી ગ્રોસરીનો ૪૦ વર્ષનો અનુભવ છે, એટલે ભરોસા પૂર્વક આપ વિશ્વાસ મૂકી શકશો.
મરી મસાલો, દાળ-કઠોળ-કરીયાણુ મલાવી.-

મફત સુચીપત્ર માટે લખો:
PARBHOO STORES
6A Cross St., DURBAN
Phone 63004

વિચાર બિંદુઓ

(યોગેન્દ્ર)

મંદિરનો દીવો

નૂતન જ નિમાયેલા મંદિરના પૂજારીઓમાં એક નાનીશાખી વાતપર વિવાદ થયો. ભગવાનને ઘીનો દીવો કરવો કે તેલનો તે વિષે ચર્ચા ચાલી ને તેણે તકરારનું સ્વરૂપ ધારણ કર્યું. વાત વધતી વધતી મંદિરના મહંત પાસે પહોંચી.

મહંતે કહ્યું: 'એમાં વિવાદ કે તકરારનું કારણ જ ક્યાં છે? જ્યાં જે ચાલે છે તે આપણે ત્યાં પણ થતું એટલે દીવો ઘીનો જ થવો જોઈએ. ઘીથી તેના પણ શુભ ભાવ છે.'

તે રાતે પૂજારીઓને મહંતને સ્વપ્નું આવ્યું. તેમાં તેમને કોઈ પ્રેમાળ સંતના રૂપમાં પ્રભુનું દર્શન થયું. તે રૂપમાં પ્રભુએ તેમને કહ્યું: 'ભાઈઓ, મારે ઘી કે તેલનો નહિ પણ પ્રેમનો દીવો જોઈએ છે. પ્રેમનો દીવો કરીને તમે મારી સાચી પૂજા કરો એમ ઇચ્છું છું.'

પણ પૂજારી કે મહંત પરાપૂર્વથી ચાલતી આવેલી પરિપાટીનો ત્યાગ કરવા તૈયાર નહતા.

શ્રીમંતનું દાન

દાન આપવાની ઇચ્છાવાળા શ્રીમંતે શહેરના એકાંત ઉદ્યાનમાં એક સાધુને જોયો, ને તેને દાનનો અધિકારી માની ધન ને ઝવેરાતનો ભંડાર તેની આગળ ઠાલવવા માંડયો.

પણ સાધુએ તે લેવાની ના પાડી: 'પ્રભુના દરબારમાં મને કોઈ વસ્તુની ખોટ નથી.'

ફાટ્યાં તૂટ્યાં વસ્ત્રોમાં વીંટાયેલા મજુરદંપતીને દાનનાં અધિકારી માની ને તે પછી તે શ્રીમંત તેમની પાસે ઊભો રહ્યો, ને તેમને દાન લેવા કહેવા લાગ્યો. પણ તેના આશ્ચર્ય વચ્ચે તેમણે પણ ના પાડી: 'મજુરી કરવાની શક્તિ છે, ત્યાં સુધી અમને કોઈ વસ્તુની ખોટ નથી.' તેમણે ખુલાસો કર્યો: 'આજે અમને રોટલો રળવાની ચિંતા છે, ને કાલની ચિંતા નથી: પ્રભુ પર શ્રદ્ધા છે એટલે કાલની ચિંતા નથી.'

ત્યારે તે શ્રીમંતને ખરેખર મુંઝવણ થઈ. ત્યારે પોતાનું ધન શું કરવું ને તેનો ઉપયોગ નહિ કરી શકવા માટે તેને વિષાદ થયો.

પણ એટલામાં એની મુંઝવણ ટળી ગઈ. એક મોટા મંદિરના મુખિયાની તેને મુલાકાત થઈ ગઈ. તેણે કહ્યું: 'ભગવાનનો ભંડાર તમારે માટે ઉઘાડો છે. તેમાં યથાશક્તિ દાન કરવાથી તરે ખુલી જશે ને અક્ષયકીર્તિની પ્રાપ્તિ કરશો.' તે શ્રીમંત દાન ઉપરાંત પસ્તાયો. હજારના ભગવાનના શ્રૃંગાર માટે તેણે ભિક્ષા માગી! મંદિરમાં બિરાજેલી ભગવાનની મૂર્તિ એ જોઈને આંસે ઢળી રહી.

સુધારણા—પોતાની ને બીજાની

બે યુવાનોએ એક દિવસ મારી મુલાકાત લીધી. તે કહેવા માંડ્યા: 'અમારે દુનિયાને પલટાવી દેવી છે, સમાજને સુધારવો છે. તે માટે શું કરવું કહી જણાવો. અમે આખી દુનિયાને દેવી કરવા માગીએ છીએ.'

મેં તેમની પાસે મધનું એક ટીપું મુક્યું. થોડીવારમાં ત્યાં કીડીની કતાર જામી ગઈ. તે જોઈને તેમને કહ્યું, 'તમે શું જોયું?'

'મધનો સ્વાદ લેવા કીડીઓ ટોળે વળી છે.' તેમણે ઉત્તર આપ્યો.

'એમાં તમારે માટે શિક્ષા સમાયેલી છે.' મેં તેમને ખુલાસો કર્યો: 'બીજાને સુધારણા માટે પહેલા તમારો સુધાર કરો: તમારી કાયાપલટ કરો: તમે મધુમય બનો; એટલે માણસોની ખુશામત નહિ કરો. મધ તરફ જતાં કીડીઓ આપોઆપ ચાલી પરોવાશે.'

પછી હું તેમને પાસેના સરોવરમાં ખીલેલાં કમળ પાસે લઈ ગયો. ને તેમાં ભૌંરા ભમરને બતાવીને એજ વાતનું સ્પષ્ટીકરણ કરતા કહેવા માંડયો: 'તમારી તરફ ભમરા લેવાની ચિંતા નહિ કરવી પડે. સેવા અમારી દ્વારા આપોઆપ થશે.'

તે સમજી ગયા.

સાચો શ્રીમંત

દૂર દેશના એક રાજાએ એક વાર જાહેર કર્યું કે મારા રાજ્યમાં જે સૌથી શ્રેષ્ઠ શ્રીમંત હશે તેને માન આપવામાં આવશે.

દેશના ખૂણેખૂણેથી એ જાણીને શ્રીમંતો એમાં ધસ્યા. જેમના પર લક્ષ્મીની કૃપા હતી. ને ભાગ્યની અનુકૂળતાથી જે સર્વ પ્રકારની સંપત્તિના સ્વામી બન્યા હતા, તે રાજાને હાથે માન મેળવવાની મહેચ્છાથી રાજમંદિરમાં એકઠા થયા. જાણે કે મોટો મેળો. કોઈ મોટા પેટવાળા તો કોઈ મોટા વાહનવાળા. શરાફો ને શ્રીમંતોનો ત્યાં પાર ન હતો.

રાજાએ સૌનો સત્કાર કર્યો ને સૌને સ્થાન સુપ્રત કર્યું. તે પછી નક્કી કરેલા સમયે તે મંત્રીની સાથે શ્રેષ્ઠ ધનવાનની પસંદગી કરવા નીકળ્યો. સભામાં બધે ફરી વળ્યો. પણ તેને કોઈ પસંદ ના પડ્યું. સભાગૃહમાં દરવાજા પાસે એક સાદા ને ગરીબ વસ્ત્રોમાં સજ્જ યુવક ઊભો હતો. ખેતરમાં જતાં તે કુતૂહલવશ સભાને જોવા આવ્યો હતો. રાજાએ તેને પસંદ કર્યો ને તેને નવાજેશનો અધિકારી માન્યો, ત્યારે બધાને નવાઈ લાગી. પણ રાજાએ કહ્યું 'મારા વિચારે નવાજેશની નજરે જોવાની જરૂર નથી. સાચી શ્રીમંતાઈ ધનમાં નહિ હૃદયમાં ને બાહુના બળમાં રહે છે. શરાફ નહિ પણ આ સાદો ને નિર્દોષ ખેડૂત મારા રાજ્યનો સાચો શ્રીમંત છે, શ્રીમંતોનો પ્રતિનિધિ છે.'

સૌન્દર્ય ને મોહ

પુનમની રાતે ચાંદની જેવા રૂપાળાં શરીરવાળી તે સુકુમારી સરિતાના તટપર બેઠી હતી. આંખો મીંચી હતી. સમાધિમાં ડુબેલી કે વિચારમગ્ન બનેલી હોય તેવી તે દેખાતી હતી. ઘુંટણ પર માથું મુકીને બેઠેલી એ સુકુમારી રૂપરૂપના અંબાર જેવી દેખાતી હતી.

તેને જોઈને એક યુવાનને મોહ થયો. તે તેની પાસે ગયો ને બોલ્યો: 'કુમારી, આપ એકલવાયી બનીને શું વિચારે છો? મારા તરફ જુઓ તો ખરાં! તને જોવા ને તારી સાથે પ્રેમથી વાત કરવા આતુર છું. તને જોઈને હું મોહિત થયો છું.'

કુમારીએ કહ્યું: 'મને જોઈને તમે મોહિત થયા છો પણ હું તો શરીરની નહિ પણ આત્માની ઉપાસિકા છું. રૂપ નહિ પણ પ્રભુની પુજારિણી છું. માનવમાં પ્રભુને જોવા ટેવાયેલી છું. મારી સાથે તમને કેમ ગમશે?'

યુવાને હવે પ્રેમાતુર બનીને બોલવા માંડ્યું: 'હું પણ પ્રભુનો પુજારી છું. આત્માનો ઉપાસક છું. ને સત્ય, શિવ ને સુંદરનો આરાધક છું. તું રૂપની નહિ પણ પ્રભુની મૂર્તિ છે. માટે સાચા અર્થમાં સુંદર છે. વળી વિશેષ છે. માટે જ હું તને પસંદ કરું છું. તારું મુખ જોવા ને તારી આંખમાં આંખ પરોવવા હું આતુર છું. ક્યાં તું નીચું ઘાલીને કેમ બેઠી છે?'

'ઉભો ભાઈ શ્રીમુખ જોઈને કેટલાય યુવાનોનો મોહ મરી ગયો છે. તમારો પણ એમ થશે એવો મને ભય રહે છે, માટે રહેવા દો, આ પ્રેમભાવ રહેવા દો, એમ માગું છું.'

યુવાને કહ્યું: 'હું એવો કાચી માટીનો કે ગભરાઉ નથી. હવે મને વધારે તલસાવશો ઠીક નથી.'

છેવટે એ સુકુમારીએ કહ્યું એવું યુવાનને આનંદ થયો. પણ બીજી જ પળે તે ચમકી ગયો. જાણે નાગણ જોઈ. કુમારીનું મુખ અત્યંત મનોહર હતું. પણ તેને નાક ન હતું!

કુમારીએ હસતા હસતા ઉઠીને ચાલવા માંડયું.

ઘાનામાં કાળા બજાર

ઘાનાની સરકારે કેટલીક ચીજ વસ્તુઓ ઉપરની જકાતમાં વધારો કર્યો ત્યારબાદ બીજેજ દિવસે ઘાનામાં ઘણીખરી કેટલીક ચીજ વસ્તુઓના ભાવ વેપારીઓએ સો-સો ટકા વધારી દીધા અને કાળા બજારમાં તે વસ્તુઓ વેચવા અને નફો કરવા એ વસ્તુઓ અલગ કરી લઈ તેની બનાવટી અછત ઊભી કરી. આ રહસ્ય ઉઘાડું પડતાં ઘાનાની સરકારે આ વધતા જતા કાળા બજારને અટકાવવા દુર્લભ પગલાં લીધાં. અને કાળા બજાર કરનારને કડક રીતે સખ્તમાં સખ્ત શિક્ષા કરવાનું ફરમાન બહાર પાડી બધી ચીજ વસ્તુઓના સરકારી ભાવ પણ બહાર પાડી વેપારીઓને ફરમાન કર્યું કે આજથી રોજ પણ વધુ ભાવ લેનારને સખ્ત સજા કરવામાં આવશે. આ ફરમાન બહાર પડતાં દુર્લભ ચીજો બજારમાં આવવા લાગી છે. અને આસપાસને ઘટેલો ભાવ વધારો નીચો આવી ગયો છે.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોધવું મટશે, લેર્નિંગ આવશે, ધક્કાઓ હટશે.
તમારે ત્યાં નીચેની જાતિની વસ્તુઓ મળે છે
સ્ત્રીઓ માટે: ચોળીઓ, સુંદર સ્પન્જ અને બીજી અનેક જાતની ચાદરો, રીબનો પણ મળશે. ગરમ ઉનના જરસીઝ, પુલોવર, કાર્ડીગન, સ્ટોકિંગ, ચડ્ડી, સોક્સ વિ.
બાળકો માટે: નાયલનના ઝભ્ભા, ટોપી, બ્લાંકેટ, શાલ, સ્વેટર, ચડ્ડી સોક્સ, નેપકીન્સ, ડુવેટ, બેબીસેટ, નાઈટીસ, ફ્રોક્સ, ટેડિસ, સ્લેપ, બાથ સ્પન્જ વિ.
ઉત્તમ ઘરાકીને ફરમાશ, રજાઓના ચાદરો, તકીયા, સાડી, વિ
વેપાર માટે સારો જથ્થો મળશે. ઇન્ડેન્ટરો.
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઈ જતાં શી વાર!!
હમણાંજ લખોને: આખરો ટ્રેડર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફ્રો ના ટ્રાન્સવાલ — પોસ્ટે બાકો, — પો. બો. ...
માસ્તર મેનશન્સ — ૩૪ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

હિંદના સમાચારો

તા ૧-૮-૧૯૬૧.

નહેરૂ-કેનેડી ક્રુશ્ચેવ મુલાકાત

ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ આવતા નવેમ્બરમાં ક્રુશ્ચેવને મળવા માટે મોસ્કો જનાર છે ક્રુશ્ચેવ ઘણા સમયથી શ્રી નહેરૂને જે આમંત્રણ આપી રાખ્યું હતું તેના જવાબમાં હવે શ્રી નહેરૂ ક્રુશ્ચેવને મળવા જાય છે. આ અગાઉ બે જ મહીનામાં શ્રી નહેરૂ અમેરીકાના પ્રમુખ કેનેડીને પણ મળવા માટે વોશીંગ્ટન જનાર છે

આમ કેનેડી અને ક્રુશ્ચેવ સાથેની શ્રી નહેરૂની આ મુલાકાતનું એક મુખ્ય કારણ એ છે કે બર્લીન અંગે કેનેડી અને ક્રુશ્ચેવ વચ્ચે જે ગંભીર મતભેદ અને વિખવાદ જાગ્યા છે તે વિશ્વ શાંતિ માટે ખતરારૂપ હોઈ શ્રી નહેરૂ તે માટે બહુ ચિન્તાતુર છે. બર્લીનના પ્રશ્નનો તેમણે બહુ ઊંડો અભ્યાસ કરેલો છે અને તેથી બર્લીનના એ સળગતા સવાલના ઉકેલ લાવવા માટે તે કેનેડી અને ક્રુશ્ચેવને બન્ને પોતાની દરખાસ્તો રજુ કરશે. આ સવાલ અંગે એ બન્ને સાથે લાંબા સમયથી શ્રી નહેરૂ પત્રવ્યવહાર તો કરીજ રહેલ છે.

અફઘાન સંબંધો વિષે ચોખવટ

અફઘાનીસ્તાન સાથેના સબંધો બગડી ગયા છે તેને સુધારવા માટે પ્રમુખ અયુબખાને અફઘાનીસ્તાનના બાદશાહ ઝહીર શાહ સાથે વાતચીતો અને વાટાઘાટો કરવી જોઈએ તેવી સુચના એનો સરકારી જવાબ એ છે કે આવી કોઈ વાતચીતો થાય તે પહેલાં તે.પ્રમુખ ખાત્રી આપી કે પાકિસ્તાન પોતાના પ્રદેશના ભાગલા પાડવા માટે હરગીઝ તૈયાર નથી.

પાકિસ્તાન બધા મુસ્લીમ રાજ્યો સાથે દોસ્તીદારીથી રહેવા માગે છે પરંતુ કોઈની આંતરિક બાબતોમાં માથું મારવાનો કોઈનો હક તેમને માન્ય નથી. અફઘાનીસ્તાન પડોશી રાજ્ય છે તેની સાથે પાકીસ્તાન મિત્ર તરીકે રહેવા માગે છે અને હર હમેશ સારા સબંધો રાખવા પ્રયાસ કર્યો છે પરંતુ અફઘાનીસ્તાન સરકાર પખ્તુનીસ્તાનનું આંદોલન છોડશે નહિ ત્યાં સુધી સબંધો સુધરવાની કોઈ સંભાવના કે આશા નથી.

આ દીલ્હી છે!

ભારતના પાટનગરની આણુકપુરી દિન પ્રતિદિન વધુને વધુ ભવ્ય બનતી જાય છે અમેરિકા, રશીયા અને બ્રિટનના દુતનિવાસો ખુબ જ આકર્ષક સ્વરૂપમાં આજે પણ આ આણુકપુરીમાં ઉભા જ છે.

હવે આરોટ જ એક ભવ્ય દુતનિવાસ બરાબર અમેરીકાના દુતનિવાસની બાજુમાંજ ત્રીસ એકર જમીનના વિસ્તારમાં ચીન ઉભુ કરી રહ્યું છે ચીનના આ દુતાવાસને બાંધવાનું કામ શરૂ થયું છે. ચીન પોતાના દેશના સ્થાપત્યને લક્ષ્યમાં રાખી આ દુતનિવાસ બાંધનાર છે. અમેરીકા વિશ્વના રાજકીય તખ્તા ઉપર ચીનને માન્ય સ્વીકાર ન કરે પરંતુ અહીં તો એની સાથે જ પોતાનો અડ્ડો એ બરાબર જમાવનાર છે!

તેલક્ષેત્રના ગેસનો ઉપયોગ

વડોદરા. ખંભાત અને અંકલેશ્વર ના તેલક્ષેત્રમાંથી મળી આવતી ગેસની બનાવટોનો ગુજરાતના ઉદ્યોગોને બીજાથી ની અનુભવી પદ્ધતી એમ બેજી કરવા માટે ઉપયોગ કરવાની શક્યતા તેલ અને કુદરતી ગેસ પંચ વિચારી રહેલ છે.

પણ ઉદ્યોગ અને ખાસ કરીને ખાતરની ફેક્ટરીઓએ પંચને તેમને જાણી સગવડ કરી આપવા વિનતી કરતી અરજીઓ મોકલી છે.

ગેસની બનાવટોનું ખાતરમાં રૂપાંતર કરવા માટે અને એનો મોટાભાગ વેપારી ધોરણે કેમ ઉપયોગ થઈ શકે એ માટે પશ્ચાતભૂમાં ભારતીય તથા રશીયન નિષ્ણાતો તપાસ કરી રહ્યા છે અને તેમને ઉત્પાદન, ઉપયોગ કેટલું છે એનો અંદાજ કાઢી રહ્યા છે એમ જાણવા મળે છે. એકલા અમદાવાદની કાપડની મિલોના મહામંડળે ગૅસની તંગીને પડોશીથી વધવા ૫૦ લાખ ક્યુબીક ફુટ ગેસની માગણી કરી છે

બંદર સલાહકાર સમીતી ભરૂચની મુલાકાતે

ભરૂચ: ગુજરાત સરકારની બંદર સલાહકાર સમીતી અત્રે આવી હતી. સમીતી શ્રી મનસુખલાલ માસ્તર, શ્રી ઈશ્વરભાઈ ગુલાબદાસ, શ્રી દામોદર મથુરાદાસ, શ્રી એમ. એમ. દેસાઈ અને શ્રી એસ. પી. ઓઝાની બનેલી હતી. ગાદીના વેપાર ઉદ્યોગ મંડળે સમીતીના માનમાં સમારંભ યોજ્યો હતો.

સમીતીના મંત્રી શ્રી ઓઝાએ જણાવ્યું હતું કે ભરૂચ અને હજીરાનો વિકાસ કરવાનો સરકારે નિર્ણય કીધો છે. ભરૂચના બંદરના વહાણ કુદરતે તણાવાશે નહિ, પણ ચાર માસ સો ચોડાં વધારો આવી શકે તેવી વ્યવસ્થા કરાશે એમ પણ તેમણે કહ્યું હતું.

સોરઠ વેપારી મંડળ

વેરાવળ: પશ્ચિમ રેલ્વેની નાના ઉદ્યોગોને અને નાના વેપારીઓનો માલ રેલ્વેમાં નહિ લઈ જવા દેવા અંગેની નીતિ સામે ધી સોરઠ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સે લડત આપવા તૈયારીઓ કરી છે.

વેરાવળની ખાસ કરીને ગીર લોધન કે જ્યાં યોગ્ય વાહનવ્યવહાર નથી અને હજુ પણ વેરાવળની વીસાવદર લાઈન તેમજ ઊના લાઈનમાં રેલ્વેનો ફરજીઆત આધારો લેવો પડે છે, ત્યાં નાના વેપારીઓ તેમજ નાના ઉદ્યોગપતિઓ મુંઝવણમાં મુકાઈ ગયા છે.

આ સમગ્ર બાબતની ઉચ્ચ રેલ્વે સત્તાવાળાઓ સમક્ષ જોરદાર રજુઆત કરવા માટે સોરઠ ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ તરફથી ટુંકમાં જ એક પ્રતિનિધિમંડળ મુંબઈ ખાતે મોકલવામાં આવશે, એમ જણાય છે.

કચ્છના રણદ્વિપ તાર ટેલીફોનથી જોડાશે

ભુજ: કચ્છનો રણદ્વિપ ખડીર મહાલ જેની આસપાસ ચોમાસાના ત્રણ મહિના સુધી પાણી ફરી વળે છે અને કચ્છના બાકીના ભાગોથી જેનો વ્યવહાર સદંતર કપાઈ જાય છે તેને આવતા ત્રણ મહિનામાં જ ભુજ, રાપર અને દેશના બીજા ભાગો સાથે ટેલીફોન અને તારવ્યવહારથી સાંકળી લેવામાં આવશે એમ જાણવા મળે છે.

ચોમાસા દરમીયાન આ મહાલના ૧૨ જેટલાં નાના ગામોમાં રહેતાં ૫,૦૦૦થી વધુ લોકોનો બીજા વિસ્તાર ના લોકો સાથેનો સંબંધ જ વ્યવહાર કપાઈ જાય છે. તેઓને ખોરાક અને એવી બીજી જીવનની જરૂરીયાતો મેળવવી પણ મુશ્કેલ પડે છે પાકિસ્તાનની સરહદ નજીકના આ ખડીર પ્રદેશનું વ્યુહાત્મક મહત્ત્વ પણ ઘણું જ છે.

ખોરાકના ભાવો ગુજરાતમાં વધ્યા છે?

નવી દિલ્હી. ભારતના ખોરાક, ખેતી અને ખેતીવાડી ખાતાના પ્રધાન સરદાર સ્વર્ણસિંહે લોકસભામાં એક પ્રશ્નના જવાબમાં એવી માહિતી આપી હતી કે, ગુજરાત રાજ્ય જે ૧૯૬૦–૬૧ના પહેલા છ માસ દરમીયાન અસ્તિત્વમાં આવ્યું છે, તેની તે પછીની બીજા છ માસના ખોરાકની જરૂરત તથા ચોખાની માંગ તથા તે અનુસાર મુકરર થયેલા જથ્થાની પરિસ્થિતિ આ પ્રમાણે છે.

માગ. ૩૬,૯૭૦, ટન મુકરર થયેલો જથ્થો: ૧૯,૦૦૦ ટન

ગુજરાતમાં કેરોસીન પતરાં તથા સીમેન્ટના ભાવો લગભગ ચાર ગણા ઉંચા ગયા હોવાની વાતનો પ્રધાને ઇનકાર કર્યો હતો તેમણે કહ્યું કે, પતરાના ભાવે ટન દીઠ માત્ર રૂા ૨૪ વધ્યા છે અને સીમેન્ટના ભાવોમાં કોઈ જ ફેરફાર થયો નથી.

અનાવરણનો સમારંભ મુલતવી રખાયો

રાજકોટ ઉપલેટા સુધરાઈએ સ્વ. ઝવેરચંદ મેઘાણીની અર્ધપ્રતિમાના અનાવરણનો સમારંભ હાલ તુરત મુલતવી રાખ્યો છે. સમારંભનું પ્રમુખ પદ શ્રી રવિશંકર મહારાજ લેવાના હતા પરંતુ તેમણે પાછળથી રોષ કરવાનો ઇનકાર કરતાં સુધરાઈએ આ પગલું લીધું છે. શ્રી મહારાજને સમજાવવા સુધરાઈના અમલદારો હાલ પત્રવ્યવહાર કરી રહ્યા છે. તેમના મતે આ કેવળ સાહિત્યિક પ્રસંગને બિનજરૂરીપણે રાજકારણનો રંગ આપવામાં આવ્યો છે અને તેથી તેમણે આ સમારંભ મુલતવી રાખ્યો છે.

શેપર્ડ
હાથ ગૂંથણીનું વણાટનું ઊન અને રાતર.

બીનશરતી ખાતરી
★ રંગોની પસંદગી
★ બગાડ રહિત—સુંદર અને નમુના રૂપ
★ આધુનિક જમાનાને શોભતા ફેશન
તમામ જોહાનીસબર્ગ અને પોર્ટ એલીઝાબેથની વખારોમાં માલ મળે છે
ખાસ બીસ—માગણી ઉપર બધાથી
હોલસેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ:
એમ. સુસખ
સુસખ બીલ્ડીંગ, ૪૪૩ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૨૧ પો. બોક્સ ૨૯૦૧,
તાર અને ટપાલ એડ્રેસ "ગાયકવાડ" જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

સમયનાં એંધાણ!

કેનીયામાં યુરોપીઅન હૉસ્પીટલોમાં હાલ સુધી આફ્રિકાના યુરોપિયનોને જ દાખલ કરવામાં આવતા. કોઈ યુરોપીઅન હૉસ્પીટલ નજીક કોઈ બીજા કોઈ માણસને અકસ્માત થયો હોય- ગંભીર અકસ્માત થયો હોય તો પણ પ્રાણ બચાવવા ખાતર પણ તેને એ હૉસ્પીટલમાં દાખલ કરવામાં આવતો નહિ. રંગભેદની આટલી બધી તીવ્ર ભૂખ કેનીયામાં પણ પ્રવર્તે છે. પણ હવે પવન પલટાયો છે અને બદલાતા સમયનાં એંધાણ ગોરી કોમ પણ પારખતી થઈ છે.

કેનીયા યુરોપીઅન હૉસ્પીટલ એસોસીએશને એક સરક્યુલર કાઢી તેમાં બધાં યુરોપીઅન હૉસ્પીટલ સભ્યોને જણાવ્યું છે કે ગોરાઓનાં યુરોપીઅન હૉસ્પીટલમાં હવે રંગભેદ સિવાય બધી જ કોમો માટે ખુલ્લાં રાખવાની બાબતમાં વિચાર કરવા એક અસાધારણ જનરલ સભા બોલાવવામાં આવે છે.

આ એસોસીએશનના ચેરમેન શ્રી [illegible] જણાવે છે કે જે સભ્ય હૉસ્પીટલોને એ સરક્યુલર મોકલાયો છે તે ખાનગી પત્રના રૂપમાં છે એટલે એસોસીએશને કરેલ સુચન બાબત હાલ કંઈ જ કહેવા માગતો નથી. એ જનરલ મીટીંગ માટેની તારીખ પણ હજુ નક્કી થઈ નથી. મીટીંગ મળ્યા બાદ તુર્ત જ સ્ટેટમેન્ટ બહાર પાડવામાં આવશે.

કોંગોમાં સમાધાન અને સમજુતીનાં ચીન્હ!

કોંગોની ધારાસભાએ સારો એવો આરામ લીધા બાદ અને કેટલીય તાણાતાણી અને ખેંચાખેંચી પછી હવે એ ધારાસભાનું ખપ્પર ભરાઈ ગયું લાગે છે અને તેથી હવે એ સૈનીકોના ખરચી ઉપરનું બધું [illegible] તરફ [illegible] દેખાય છે. તાજા મળતી ખબરો મુજબ લીઓપોલ્ડવીલ અને સ્ટેનલીવીલ એ બન્ને હરીફ સરકારોએ હવે હાથ મેળવ્યા હોય એમ લાગે છે. આ બે પક્ષો વચ્ચે એવી સમજુતી થઈ છે કે રાષ્ટ્રીય એકતાવાળી સરકાર રચવી. આ સરકારમાં ૪૨ થી ૪૫ પ્રધાનો રાખવા અને બે-ત્રણ ખાતાં [illegible] માટે રીઝર્વ રાખવા. આ ખબર [illegible] રેડીયોના છે.

નવા પુસ્તકોની યાદી

સંસ્કારિતાને કાંઠે શી. ૩-૦
કોઇ ગોરા કોઈ કાળા શી. ૩-૦
આ ઓફીસેથી મળશે.

સા. આફ્રિકનોને સા. રોડેશીયામાંથી હકાલી કાઢો

સાઉથ રોડેશીયાના આફ્રિકન નાગર સમેલની કમિશનના પ્રમુખ શ્રી. [illegible] સાઉથ રોડેશીયાની સરકારના મજુર પ્રધાનને એક મેમોરેન્ડમ પેશ કર્યું છે તેમાં એવી માગણી કરવામાં આવી છે કે ખાસ જરૂરી રોજગારીઓ અને [illegible] પ્રોફેશનલો સીવાયના બાકી બીજા બધા પરદેશી માણસો-ઈમીગ્રન્ટ્સ સામે આ કોલોનીમાં દાખલ થવાનો પ્રતિબંધ મુકવો.

આ મેમોરેન્ડમમાં વળી એમ પણ સુચવવામાં આવ્યું છે કે સાઉથ રોડેશીયામાં રહેતા અને કામ કરતા બધા સાઉથ આફ્રિકનોને ૩૧ ઓગસ્ટ સુધીમાં આ દેશમાંથી ફરી બહાર કાઢી રોડેશીયનો માટે જગ્યા કરી આપવી છે.

સાઉથ રોડેશીયામાં ઓછામાં ઓછો માસીક પગાર પા. ૨૫ રાખવાની પણ આ મેમોરેન્ડમમાં માગણી કરવામાં આવી છે.

સ્વતંત્ર યુગાન્ડા અને નેશનાલીસ્ટ ચીન!

રાતાચીનની ઘુસણખોર નીતિ હવે જાણે નામચી બની છે. સામ્યવાદી ચીનનો ડોળો આફ્રિકા ઉપર પણ મંડાએલો છે જ! પણ રાતું ચીન આ દીશામાં પોતાનો પંજો પ્રસારે તે પહેલા નેશનાલીસ્ટ ચીને પાણી અગાઉ પાળ બાંધી પોતાનું આર્થીક મીશન યુગાન્ડા મોકલ્યું છે. આ મીશનના નેતાએ [illegible] જણાવ્યું છે કે યુગાન્ડા અને નેશનાલીસ્ટ ચીન વચ્ચે નીકટનો સંબંધ બાંધવાથી [illegible] જો યુગાન્ડા સ્વતંત્ર થવા જાય તો બન્ને દેશો પોત પોતાની એલચી કચેરીઓ અરસપરસ સ્થાપી શકે.

પ્રેમનું અમૃતત્વ

(૨૩૪ પાનાનું અનુસંધાન)

આ તો ત્યાગ અને લાભ એકજ હોય છે. જેના ઉપર આપણે પ્રેમ રાખીએ છીએ તેને જે આપીએ છીએ તે આપણો એ જ લાભ. આનંદના હિસાબના ચોપડામાં જમા અને ખર્ચ એક જ બાજુએ ખતવાય છે—તેમાં આપવું અને પામવું એક જ છે. આ આપવા પામવાને ભિન્નરૂપે એક કરી નાખવું એનું નામ જ પ્રેમ. પ્રેમમાં જ અસીમ સીમામાં પકડાય છે અને સીમા અસીમને આલિંગન કરે છે. એ પ્રેમ દ્વારા જ આપણે તત્વનો અંતર્યામી પાત્ર છે અને પ્રેમની જ આનંદ-સમાધિ મળ્યા બાદ બીજું કશું મેળવવાપણું રહેતું નથી.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ
અગરબત્તી-કેરમબોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, સોનેરી અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ફેશનની અને આધુનિક ચોલીઓ. ટીકડીઓ, ડાયમેન્ટીસ અને જરીઆ. સુરતીબાપડી [illegible] અને ફેન્સી ગુડ્સ.
દુકાનો અને ફેરીઆ માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતી વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટ્સ
૧૧૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (બુસીનેસ બીલ્ડીંગ) — ફોન [illegible] — ડરબન
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે
ઘડીયાળ!
૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
- સેમર
- રોટરી
- લેંકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.
હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન ૭૫-૨૬૦૭.
વલ્લભભાઈ બી. ી કું.
૪૪, માર્કેટ સ્ટ્રીટ, સબર્ગ.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં
હિંદી ફીલ્મી રેકાર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.
નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી, મી એક્સ, હાતિમ તાઇ.
ઇસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, શૈલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડ શી. ૪-૦ નંગ.
સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો આજે લખી જણાવો.
નેશનલ રેકોર્ડ કંપની
શોપ ૨. અજમેરી આરકેડ, ઓફ ૯૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૦૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

ટાંગાનીકાના નૌકા દળને તાલીમ

માબાસા

ભારતીય નૌકા કાફલાનાં જહાજો જે પુર્વ આફ્રિકાની મુલાકાતે આવ્યાં હતાં તે હવે દારેસલામ ખાતે આવી પહોંચ્યાં છે. આ નૌકા કાફલાના વડા ફ્લેગ ઓફીસર રીઅર એડમીરલ સોમન કુઝા માબાસામાં આવી પહોંચતાં દારેસલામે તેમનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું હતું. આ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં રીઅર એડમીરલ સોમને જણાવ્યું હતું કે ટાંગાનીકા સ્વતંત્ર થાય અને પોતાનો નૌકા કાફલો ઉભો કરે તો તેના માણસોને નૌકા દળની બધી તાલીમ આપવા ભારત તૈયાર છે. સીલોન અને ઇથીઓપીઆના નૌકા દળના માણસોને ભારત તાલીમ આપી રહ્યું છે તો પછી ટાંગાનીકાને શા માટે ના આપે?

સામાજીક ખબરો

અવસાન

ડરબનના જાણીતા નાગરીક શ્રી. સુલેમાન કાસુમનું ૮૨ વરસની ઉમ્મરે ટુંક માંદગી પછી અવસાન થયું છે. તેઓ પોતાના નિવાસસ્થાને તા. ૨૬-૭-૬૧ના રોજ અવસાન પામ્યા.

તેઓ ૧૮૯૬મા હિંદથી આવ્યા અને ૧૯૦૮માં ડરબનમાં આવી વસ્યા. ડરબનમાં તેઓ હિંદીઓને લગતા કાર્યો હાથ ધરી આગળ પડતો ભાગ ભજવતા. તેઓ કમીશનર ઓફ ઓથ્સ પણ હતા.

તેઓ દાનવીર પણ હતા. ડરબનની કીંગ જ્યોર્જ હૉસ્પીતાલમાં કાસુમ વોર્ડ તેમના દાનને લઈ ઉભો છે.

શ્રી. કાસુમ તેમની પાછળ પત્નિ ૭ પુત્રો અને [illegible] મુકી ગયા છે.

એમની સ્મશાન યાત્રામાં [illegible] ના મેયર પણ હતા. આ સિવાય પોર્ટ શેપસ્ટોન, ક્રીનસ્ટાઉન, [illegible], [illegible] અને પીટરમેરીત્સબર્ગ ટાઉનથી પણ ઘણા હિંદીઓ આવ્યા હતા.

પ્રભુ સદગત આત્માને શાંતિ અર્પે એજ પ્રભુ પ્રાર્થના.

* *

શ્રી સુલાભાઈ પ્રેમાભાઈની પત્નિ ગંગાબહેન અને માતુશ્રીના અવસાન સમયે જે જે સગાંસ્નેહીઓ અને મિત્રોએ તાર અને ટેલીફોનથી આશ્વાસનના સમાચારો મોકલ્યા, અને જે લોકોએ સ્મશાન યાત્રામાં આવી ભાગ લીધો તેમનો શ્રી સુલાભાઈ આભાર માને છે.

* *

સાભાર સ્વીકાર:

શ્રી સુલાભાઈ પ્રેમાભાઈ
લોંગમર્ટ ૪-૪-૦

ઘરમાં ટેબલ બનાવી ટાંગવા લાયક સુકામ. "અજાને ઓધ" [illegible] ગાંધીજીના [illegible] સુંદર [illegible] કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ દરેક શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ઇસ્ટલંડન હિંદુ સોસાયટી

ઉપરોક્ત સંસ્થાની ૩૦મી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૧૩-૮-૬૧ના દિને બપોરે ૨ વાગ્યે સંસ્થાના હોલમાં નીચેના કાર્યો માટે મળશે જેમાં સર્વે મેમ્બરોને વખતસર હાજરી આપવા નમ્ર વિનંતિ છે.

કાર્યક્રમ: (૧) પ્રાર્થના, (૨) વાર્ષિક મીનીટ્સ, (૩) આવક ખર્ચ, (૪) મંત્રીનો હેવાલ, (૫) હીસાબનું સરવૈયું, (૬) કાર્યવાહકોની ચૂંટણી અને (૭) પરચુરણ [illegible] કાર્યો.

પ્રમુખ: હરિભાઈ નાથુભાઈ
ઉપ-પ્રમુખ: ભગવાનભાઈ [illegible]
મંત્રી: મોહનલાલ લ. હરિભાઈ
સહમંત્રી: પ્રભુદાસ વિઠ્ઠલભાઈ
ખજાનચી: વલ્લભભાઈ કેશવ

રાતા સુકા મરચાં

૩૦ રતલી બેગ રાતા સુકા મરચાંની ૪૫/-
૩૦ રતલી ચોકટ વાટેલું મરચું ૨૮/-
૧ રતલ વાટું લીલું મરચું પોસ્ટેજ પેઇડ ૨/૬

ઓરડર સાથે રોકડા:
Moormans (Pty.) Ltd.
P. O Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવા ભાવનાં વાસણ, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરુષો માટે [illegible] તૈયાર કપડાં, [illegible] અને બૂટ—ચંપલ, [illegible] વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તમારા [illegible] પધારશો.
૩૩ બેરા સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૮૩૫-૬૮૨૬ — બોક્સ ૬૫૪૮.

દરેક પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યાલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપ્ટીનની અંગત દેખરેખ નીચે દુનીયાના અને રેસ્ટોરાન્ટ [illegible] પણ આમમાં તમારે મુસાફરી [illegible] રસોઈ [illegible]

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૩૯ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે આવતાંના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ;

મરચાં, હળદી (ગાંઠ), સુકા લાલ મરચા, મુમરા, સુકા જીરા (આખા), ઓરીજી રંગનો મેથ, દરેક જાતનો મરી મસાલા વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમા રાખીએ છે. કેરી અને કેળા ભાવ બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ નહીં

દુધી, ટમાટા, આંબા હમેશ અને બીજી કુદરતની સિઝન મુજબ છે.

રોડેશીઆ, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયમ કોંગોના ઓરડરો ઉપર ખુબ ધ્યાન આપી કોઈ પણ જાતનું પરમીટ કઢાવી મોકલશું

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

ફુટકરીયા, ઝુલાઈ(?), ચીનાઇનાં અને અવરણ જેઅર્લ.

હીરૂભાઈ અમર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ હરિફાઈ આપ્યા [illegible] કરો કુશળી [illegible] આપણી મારફતે કુલીંગ કરો લંડન, ભારત, પેરી, મુંબઈ, અમદાવાદ, પોરબંદર, વિગેરેના નીચા ભાવે હવાઈ આપીએ છીએ.

ઇન્ડીરાડલ, પરસણ ટેક્સ, [illegible] કસ્ટમના રેલ્વેનું ઓવરલોડ સર્ટીફિકેટ અને [illegible] બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. [illegible] પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 338616,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ટેબલ, સાઇડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, [illegible] અમારે ખરીદ કરશો. અમે પધારી [illegible] જુઓ. નક્કી.

—ઓફીસ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી ફેક્ટરીમાં નીચે તૈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તૈયાર રહે છે. [illegible] અને ફેશન આવક થયો છે.

L. MISTRY

61 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing Press Phoenix, Address INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal